

శ్రీ ఆంధ్రమహాభాగవతము

బమ్మెర గోతనాచార్య కృతము.

శ్రీరస

శ్రీ రామానుజ ప్రహతానవద్యకవిత్వవిద్యావినూతనపమసాహిత్యుడగు
బమ్మెర * సత్య - చూత్యుడచే నిఖిలభగవద్భక్తిహితార్థంబుగా రచియింపబడిన

శ్రీమదనంతరిగమాంతరిగూఢనిఖిలభగవద్భుజగణప్రతిపాదకంబగు
ప్రథమాదిద్వపదశస్త్రంధములుసమగ్రముగానుండెను
శ్రీమదాంధ్రభాగవతంబనుపురాణరత్నంబు

పరన భాగవతోత్తములగుసుజనులనిమిత్తము
శ్రీమదమారమణదర్శనార్థంబునవ్యంసమానమరంపిహానతుండిలమనవడిందిరాధామానమానసులగు
పా * ఈమారయ్య గారుపండిత సాహిత్యముచేబరిష్కరించి

బెంగళూరు * చతుర్వేద సిద్ధాంతసభవారివలన సేర్పఱుపఁబడిన

అంధ్రప్రవిడ సాతశాల కార్యదర్శియగు
మహారాజశ్రీ-

అసుల * ఓరాస్వామినాయనిగారి అనుమతి

శాలివాహనశకగతవంశత్వములు ౧౭౭౯ అగు - వింగళ వంశశ్రీశివయజ్ఞభవశమి
యింటవాసరమున

చెన్నపట్టణంబున స్థాపింపబడియుండెను
కళానిధియను స్వకీయుము దాక్షరశాలయందు
మొదలిది ప్రకటింపఁజేసిరి.

౧౮౫౭ సం॥ సెప్టెంబర్ నెల.

శ్రీరస్తు.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతంబునందుగలకథానుక్రమసూచిక.

సంఖ్య, పుటసంఖ్య,

— శ్రీ ప్రథమసూంధము. —
 ౧ హద్భాగవతికథా ప్రాగంభము. ... ౩
 ౨ తుండునారాయణకథా ప్ర శంసచేసుట. ... ౪
 ౩ వంతునియేకవింశత్యవతారములు. ... ౫
 ౪ సుండువ్యాకులితిచిత్తుగడై చింతించుట. ... ౬
 ౫ సునికడను నారదుండువచ్చుట. ... ౭
 ౬ తుండుపూర్వజన్మపు త్తాంతము నెప్పట. ... ౮
 ౭ బుడమిచ్చు త్ర ఘటయగునశ్వత్థామను సవమా
 నించుట. ... ౧౧
 ౮ కృష్ణుడుగర్భ మండనపరీక్షిత్తుగడతీంచుట. ౧౩
 ౯ తదితర కృష్ణుని స్తుతించుట. ... ౧౪
 ౧౦ రాజుకరితల్లిగతులడైనభీష్మునికడజేగుట. ౧౫
 ౧౧ తుండుకృష్ణుని స్తుతించుట. ... ౧౬
 ౧౨ కృష్ణుడేదావార కానగరమునకరుగుట. ... ౧౭
 ౧౩ తీర్తుజన్మించుట. ... ౧౮
 ౧౪ ధార్మికులరాష్ట్రులుదేహత్యాగముచేసి కొను
 ట. ... ౨౦
 ౧౫ గాజుమర్మిమిత్తంబులగనిచింతించుట. ... ౨౩
 ౧౬ నుడుదావారికసంపదవీక్షిప్తస్థిర్యాణమును దె
 లుపుట. ... ౨౪
 ౧౭ రాజుపరీక్షిత్వహారాజుకవల్లముగట్టి మహాప్ర
 స్థానంబునకరుగుట. ... ౨౬
 ౧౮ క్షిత్వహారాజుగిన్ని జయంబున మూడర్థదేవతల
 సంవాదంబాలించికి విడిచివేయుట. ... ౨౭
 ౧౯ క్షిత్వహారాజుశ్శ్రీవలనశాపరామునెంచుట. ౩౦
 ౨౦ క్షిత్వహారాజుప్ర శాపంబుదెలిసికొని ప్రాయో
 వవిష్టు డగుట. ... ౩౨
 ౨౧ కనహద్విపరీక్షిత్వహారాజుస్వేకేతెంచుట. ౩౩
 — శ్రీ ద్వితీయసూంధము. — ౩౪
 ౧ సుటము ముందుకొని వెలిగండల నారయ్యచెప్పిన
 కిశిశ్యము. ... ౪౨
 ౨ మన్నారాయణులీలావతారంబుల యభివర్ణన
 ము. ... ౪౪

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.

౨౫ పరీక్షిత్వహారాజునకు శుకయోగిప్ర పం చోద్భవాది
 ప్రశ్నలను దెలుపుట. ... ౪౯
 ౨౬ శ్రీమన్నారాయణుండు బ్రహ్మతపంబునకు మెచ్చిన
 రములూసంగుట. ... ౫౦
 ౨౭ — శ్రీ తృతీయసూంధము. — ౫౫
 ౧౮ విదురుండుద్ధవుంగనికృష్ణాదులవృత్తాంబవగుట. ౬౨
 ౨౯ విదురమై త్రేయలసూవాదము. ... ౬౪
 ౩౦ స్వాయంభువమనువు ప్రజావృద్ధిచేసుట. ... ౬౯
 ౩౧ శ్రీయజ్ఞవల్క్యహారావరవర్ణనము. ... ౭౯
 ౩౨ యజ్ఞవరాహమూర్తినిబ్రహ్మదులు స్తుతించుట. ౮౦
 ౩౩ యజ్ఞవరాహమూర్తియగువీణ్ణువు హిరణ్యాక్షుని
 నహరించుట. ... ౮౨
 ౩౪ సనకాదులుభగవంతుని స్తుతించుట. ... ౮౬
 ౩౫ జయవిజయునిదితిగర్భంబున హిరణ్యాక్షహిరణ్య
 కిశిల్పులుగాఁబుట్టుట. ... ౮౭
 ౩౬ హిరణ్యాక్షులఘయజ్ఞవరాహులను హరి నెదిరించి
 యుద్ధముచేసుట. ... ౯౧
 ౩౭ చతుర్ముఖుడొసన్నయత్రోపదేవతాగణసృష్టిదెలి
 యఁజేయుట. ... ౯౪
 ౩౮ కడపప్రజాపతిభగవదనుజ్ఞవదను దేవహూతియ
 నుకన్యకంబెండ్లియాడుట. ... ౯౬
 ౩౯ కర్ణమున జాపతయోగభావంబుచేపిమానంబుగల్పించి
 చిభార్యతోగూడిపూజించుట. ... ౯౯
 ౪౦ దేవహూతిగర్భంబునవిష్ణులకునిపిరాచార్యుండుగా
 నుడుముచుట. ... ౧౦౧
 ౪౧ దేవహూతి నపుత్తుగడమున కిపిలునవలనం దత్వ
 జ్ఞానంబువహించుట. ... ౧౦౩
 ౪౨ కిపిలుండుదేవహూతికభక్తియోగమును దెలియం
 జేసుట. ... ౧౦౪
 ౪౩ గర్భము డగుజీవుండు భగవంతుని స్తుతించుట. ౧౦౬
 ౪౪ — శ్రీ చతుర్థసూంధము. — ౧౧౦
 ౪౫ కర్ణము ప్రజాపతినంతరిసిదెలుపుట. ... ౧౧౧
 ౪౬ దక్షిప్రజాపతినంతరిసి దెలియఁజేసుట. ... ౧౧౦

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౪౭ ఈశ్వరునకుదక్ష ప్రజాపతికినివిరోధము సంభవించు
 ట... .. ౧౦౨౧
 ౪౮ దక్ష ప్రజాపతియజ్ఞముఁజేయునపుడు దాటొయ్యణి
 యచ్చటకేఁబోవుట... .. ౧౦౨౨
 ౪౯ మహేష్వరుండుపీఠభద్రునిచే దక్షయజ్ఞంబు ధ్వం
 సంబుచేయుచుట... .. ౧౦౨౩
 ౫౦ దేవతలవీరభద్రాదులచేఁ బరాజితులయి బ్రహ్మ
 తోపిన్పించుట... .. ౧౦౨౪
 ౫౧ బ్రహ్మదులుభక్షిణామూర్తియగుండగు యీశ్వరు
 నిస్తుతించుట... .. ౧౦౨౫
 ౫౨ ఈశ్వరుండు బ్రహ్మదులచేఁ బ్రార్థింపఁడును దాటొ
 దులననుగ్రహించుట... .. ౧౦౨౬
 ౫౩ దక్షాధ్వరముననుపవర్చిన నారాయణునిదేవులు
 స్తుతించుట... .. ౧౦౨౭
 ౫౪ క్రువోపాఖ్యానముదెలియఁజేసుట... .. ౧౦౨౮
 ౫౫ క్రుపుండునారదచోపదేశంబువదశితవంబుచేసుట...
 ౫౬ నాటొక్కరించిన భగవంతుని క్రుపుండు స్తుతించు
 ట... .. ౧౦౨౯
 ౫౭ అంగద పుత్రుండగు పీఠవిభక్తిమును దెలుపు
 ట... .. ౧౦౩౦
 ౫౮ పృథువక్రవర్తిగోరూపధానియగుధామివలనవో
 షణులఁబితేకించుట... .. ౧౦౩౧
 ౫౯ పృథువక్రవర్తియశ్వమేధంబుసేయు నెడనిండు
 శ్వమునవహరించుట... .. ౧౦౩౨
 ౬౦ యాగంబున నారాయణుండు ప్రస్తుండై పృథువ
 క్రవర్తిననుగ్రహించుట... .. ౧౦౩౩
 ౬౧ పృథువక్రవర్తినభానదులకునధర్మములనువదేసెపు
 డుబ్రాహ్మణప్రశంసచేసుట... .. ౧౦౩౪
 ౬౨ పృథువక్రవర్తి యొద్దకు సనకాదులరుగు దెంచు
 ట... .. ౧౦౩౫
 ౬౩ పృథువక్రవర్తిజ్ఞానవైరాగ్యవంతుండగు ముక్తి
 సెందుట... .. ౧౦౩౬
 ౬౪ రుద్రుండుప్రచేతనులను నొగాదేశమను స్తోత్ర
 మునుదెలియఁజేసుట... .. ౧౦౩౭
 ౬౫ నారదుండు ప్రాచీనవిహింకిజ్ఞానమార్గమునుదె
 లియఁజేసుట... .. ౧౦౩౮

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౬౬ పురంజనోపాఖ్యానము... .. ౧౦౩౯
 ౬౭ ప్రచేతనులవంబునకుభగవంతుండు మెచ్చినవరంబు
 లిచ్చుట... .. ౧౦౪౦
 ౬౮ పంచమసంగ్రహము... .. ౧౦౪౧
 ౬౯ భగవంతుండగు నారాయణుండుముఖభావతార
 మెత్తుట... .. ౧౦౪౨
 ౭౦ యుషధుండుపుత్రులకునీతినుపదేశించుట... .. ౧౦౪౩
 ౭౧ భరతోపాఖ్యానముఁదెలుపుట... .. ౧౦౪౪
 ౭౨ ద్విజియోక్తానము... .. ౧౦౪౫
 ౭౩ శుకయోగివరుండుపదేశయాముగా దెలిపేభా
 గోశస్వనూపాదేశణాయము... .. ౧౦౪౬
 ౭౪ భగోశవిషయము... .. ౧౦౪౭
 ౭౫ శుకయోగివర్ణింపఁబడునపుడే యాముగానరలో
 కవర్ణనమునుదెలుపుట... .. ౧౦౪౮
 ౭౬ మత్తనసంగ్రహము... .. ౧౦౪౯
 ౭౭ అజామిలోపాఖ్యానము... .. ౧౦౫౦
 ౭౮ విష్ణుగతయముగతలనంబాదము... .. ౧౦౫౧
 ౭౯ దక్షుడునుమియించునకుహ్యంబునున్నవరాజములంగ
 నారదులంబులబ్రాహ్మణకునివృత్తిమార్గంబు నువ
 దేశించుట... .. ౧౦౫౨
 ౮౦ వర్షులకు నారదునిశేషియించిప్రజానర్థ
 ట... .. ౧౦౫౩
 ౮౧ దేవాసురయుద్ధము... .. ౧౦౫౪
 ౮౨ శ్రీమన్నారాయణకవచప్రారంభము...
 ౮౩ చిత్రకేతూపాఖ్యానకథాప్రారంభము
 ౮౪ చిత్రకేతుండు దుష్టబాపరించినవృత్తిసాదగం
 మెందుట... .. ౧౦౫౫
 ౮౫ విద్యాధరాధిపతియగు చిత్రకేతుండేవర్షరాధిక్తారం
 బువలనశాపంబునెంచుట... .. ౧౦౫౬
 ౮౬ పశువునశాపప్రచనకథాప్రారంభము... .. ౧౦౫౭
 ౮౭ సప్తమసంగ్రహము... .. ౧౦౫౮
 ౮౮ శ్రీహరిద్వారపాలకులకునందనాదులవలనశాపం
 బునంభవించుట... .. ౧౦౫౯
 ౯౦ బాలవేదముదాల్చినయముండు దెలిపెడు సుయ
 ఙ్గాపాఖ్యానము... .. ౧౦౬౦
 ౯౧ బ్రహ్మదేవుండుహిరణ్యకశిపునకువరమిచ్చుట... .. ౧౦౬౧

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

౯౨ ప్రహరణత్రయకథా ప్రారంభము... .. ౨౫౨

౯౩ హింసాకళిపురుషప్రహరణమునవిషయపాఠము
బులశీఘ్రము... .. ౨౫౫

౯౪ శ్రీనరసింహవతారకథా ప్రారంభము... .. ౨౬౦

౯౫ హింసాకళిపురుష... .. ౨౬౨

౯౬ బ్రహ్మదేవతలసంహారమునవిషయపాఠము
తెలుపు... .. ౨౬౩

౯౭ ప్రహరణత్రయకథా ప్రారంభము... .. ౨౬౫

౯౮ త్రయపురుషవతారము... .. ౨౬౮

౯౯ వృక్షవృక్షనిర్మలమునవిషయపాఠము... .. ౨౬౯

౧౦౦ ప్రహరణదాశగుప్తవాచము... .. ౨౭౦

౧౦౧ — అష్టమసంధ్యము... .. ౨౭౨

౧౦౨ గజేంద్రమోక్షణకథా ప్రారంభము... .. ౨౭౮

౧౦౩ కృష్ణనారసింహవతారకథా ప్రారంభము... .. ౨౮౪

౧౦౪ కృష్ణనారసింహవతారకథా ప్రారంభము... .. ౨౮౭

౧౦౫ సుందరీయం దేవతల ప్రాంతమునవిషయపాఠము
సంఘటనము... .. ౨౯౦

౧౦౬ పాలకపరితెలుచు నెడనైగావతామలజనించుట,
౧౦౭ శ్రీమద్విష్ణుమూర్తి మోహనీస్వరూపము మొదలు
ట... .. ౨౯౧

౧౦౮ దేవాసురయుద్ధకథా ప్రారంభము... .. ౨౯౩

౧౦౯ శ్రీహరితన మోహనీయంబుచేతనికృష్ణుని మో
హింసచేయుట... .. ౨౯౬

౧౧౦ వాసునిచిత్ర ప్రారంభము... .. ౨౯౯

౧౧౧ వాసునిమాతృపితృవృక్షము... .. ౩౦౪

౧౧౨ బలిచక్రవర్తిచేత వాసునిమూర్తియే తెంచుట,
౧౧౩ వాసునిమూర్తిచేతనము మొదటి విజృంభించు
ట... .. ౩౦౮

౧౧౪ మత్స్యవతారకథా ప్రారంభము... .. ౩౧౨

౧౧౫ — నవమసంధ్యము... .. ౩౧౫

౧౧౬ అంబరీషపాఖ్యానము... .. ౩౧౯

౧౧౭ కృష్ణావతారమునవిషయపాఠము... .. ౩౨౨

౧౧౮ సగరచక్రవర్తికథా ప్రారంభము... .. ౩౨౫

౧౧౯ శ్రీవరమేష్వరజటాజాలిగతగంగానదీత్రవ
హాహహిమానువణము... .. ౩౨౬

౧౨౦ శ్రీరామచరిత్రము... .. ౩౨౯

పుటసంఖ్య.

విషయసంఖ్య.

౧౨౧ భవిష్యత్ ప్రాంతమునవిషయపాఠము... .. ౩౩౪

౧౨౨ చంద్రవంశపురుషరాజులవిషయపాఠము... .. ౩౩౫

౧౨౩ భగవదంత సంభూతుండగు శ్రీ వరశురామనిచరి
త్రము... .. ౩౩౭

౧౨౪ శుక్రాచార్యులతనూజయగు దేవయానయయా
తనవరియును... .. ౩౪౦

౧౨౫ శుక్రాచార్యులయయాతనీశావంబునగుట... .. ౩౪౨

౧౨౬ యయాతన దేవయానయనా పాఖ్యానము నెవ్వ
జంబుడెందు... .. ౩౪౩

౧౨౭ భరతునిచరిత్రము... .. ౩౪౫

౧౨౮ రంభదేవునిచరిత్రము... .. ౩౪౬

౧౨౯ యదువంశచరిత్రము... .. ౩౪౭

౧౩౦ వసుదేవునివంశక్రమానువర్తనము... .. ౩౪౮

౧౩౧ — దశమసంధ్యము... .. ౩౪౯

౧౩౨ బ్రహ్మమొదలగు దేవతలదేవతగర్భస్థుండగునా
మినిస్తుతిచుట... .. ౩౫౦

౧౩౩ శ్రీకృష్ణవతారపుట్టము... .. ౩౫౧

౧౩౪ దేవతదేవతామినిస్తుతిచుట... .. ౩౫౨

౧౩౫ కింకరివంశపురుషరాజులనయను రాక్షసికేవల్యుని
నుదెంచుట... .. ౩౫౩

౧౩౬ బాబుండగుకృష్ణాంబుచేతనున్నకటమును తన
పాదములపెట్టుట... .. ౩౫౪

౧౩౭ కృష్ణాంబుండగురాక్షసింబునుడిగియొకకృష్ణ
నివెట్టుకొనిపోవుట... .. ౩౫౬

౧౩౮ శ్రీకృష్ణబలరాములబాలకృష్ణాభివర్తనము... .. ౩౫౭

౧౩౯ మృగ్యక్షణ విశ్వరూపచక్ర నావ్యభివర్తన
ము... .. ౩౫౮

౧౪౦ కృష్ణాంబుండగు భాండవికలనామల పేనుటవలనయ
శోభియతనీ వెంటదిగివట్టుకొనుట... .. ౩౫౯

౧౪౧ ఉదాఖిలబంధనమునాంబునిభంజనావృత్తి
నము... .. ౩౬౦

౧౪౨ అంబులములబంధనమునాంబునిరుదుట... .. ౩౬౨

౧౪౩ వగ్ధునిరబహుగుండుట... .. ౩౬౩

౧౪౪ శ్రీకృష్ణాంబుగోపసంతోషచేరి బంతివల్లులును
గాంతారమునకేగుట... .. ౩౬౪

౧౪౫ అహునిరవృత్తాంతము... .. ౩౬౫

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౧౪౬ గోపాలచారితులకృష్ణునితో నూడిచట్టు లారగించు
 ట... .. ౩౭౫
 ౧౪౭ బ్రహ్మగోపత్యములనుగోపాలకులతో కూడాలం
 తిర్థానముచేయుట... .. ౩౭౬
 ౧౪౮ గానభాకారులడైన ధేనుకాసురునివధ... ౩౮౦
 ౧౪౯ గోపాలకృష్ణుడుకొలయువర్తనముగాడిచుట...
 ౧౫౦ కాళియునిభార్యలైననాగకాంతలు స్వామినిస్తో
 తి ముచేయుట... .. ౩౮౩
 ౧౫౧ కాళియునిపూర్వకథ... .. ౩౮౫
 ౧౫౨ గూగోపగూఢుని ఘనమును కొల్పిచ్చువులుకొ
 నుట... .. ౩౮౬
 ౧౫౩ గీష్మయుతువర్ణనము... .. ౩౮౭
 ౧౫౪ బలభద్రులను ప్రలయముననుగించుట... ౩౮౮
 ౧౫౫ లక్ష్మణులను దుష్టములను గూడగూడం గూడం
 ఘనముగానాచుట... .. ౩౮౯
 ౧౫౬ విషయయుతువర్ణనము... .. ౩౯౦
 ౧౫౭ శరదృతువర్ణనము... .. ౩౯౧
 ౧౫౮ హేమంతయుతువర్ణనము... .. ౩౯౨
 ౧౫౯ సోమివాసనావహరణము... .. ౩౯౩
 ౧౬౦ మునిభార్యలను ముత్యములతో నెవచ్చి స్వామి కార
 గుంపు సేయుట... .. ౩౯౪
 ౧౬౧ గోపాలకృష్ణుడుగోపధర్మన పర్యవ్రామునెత్తు
 ట... .. ౩౯౫
 ౧౬౨ శ్రీకృష్ణమూరించునివరుణునిరమునుంచి గొని
 తచ్చుట... .. ౩౯౬
 ౧౬౩ శరదృతయందుగోపింతుగానముచేసేటశ్రీ
 కృష్ణునినిర్దిష్ఠికివచ్చుట... .. ౩౯౭
 ౧౬౪ గూఢకాగీతల ప్రారంభము... .. ౪౦౦
 ౧౬౫ రాసక్రీడాభివర్ణనము... .. ౪౦౪
 ౧౬౬ జలక్రీడాభివర్ణనము... .. ౪౦౬
 ౧౬౭ సర్పరూపియగుసుదర్శనుండునుగంధర్వునితోవది
 మోచనము... .. ౪౦౮
 ౧౬౮ మధ్యభూతుడగుశంఖుచూడుడనేగువ్యాధునినం
 హరించుట... .. ౪౦౯
 ౧౬౯ వృషభాసురునివధ... .. ౪౧౦
 ౧౭౦ శ్రీకృష్ణుడుశ్రీ ప్రాణమానురుని సహరించు
 ట... .. ౪౧౧

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౧౭౧ కంఠునివంపుననామ్రురుడుబృహదావనంబునకుజ
 జను దెంచుట... .. ౪౧౧
 ౧౭౨ శ్రీకృష్ణమూర్తిహనురానగర ప్రవేశముచేయు
 ట... .. ౪౧౪
 ౧౭౩ కృష్ణుండురజకునిజంపి వాయుకడిచ్చినవస్త్రాదుల
 నెండినుదామునింబపూజనం గీకరంబుచుండు... ౪౧౪
 ౧౭౪ సూర్యస్తవయు చంద్రోదయముల వర్ణనము
 లు... .. ౪౧౬
 ౧౭౫ సూర్యోదయవర్ణనము... .. ౪౧౭
 ౧౭౬ శ్రీకృష్ణుండుకపలయోపిడమనుగజంబును విధిం
 చుట... .. ౪౧౮
 ౧౭౭ శ్రీకృష్ణబలరాములువాహరనుష్టనలను విధిం
 చుట... .. ౪౧౯
 ౧౭౮ కృష్ణుండుకలసునివిధించుట... .. ౪౨౦
 ౧౭౯ శ్రీకృష్ణుడుగెవరివనుచవులనుగొనెనాస్తియుగ
 సేనునకవల్లముకట్టుట... .. ౪౨౧
 ౧౮౦ గావకృష్ణులువనితులై కాళీవర్ణనమునకుం జనిమి
 ద్వాభ్యాసమునెయుట... .. ౪౨౧
 ౧౮౧ శ్రీకృష్ణుడుగోపకాంతలచేతినుట్టిపుని బంపు
 ట... .. ౪౨౨
 ౧౮౨ కృష్ణుండుడదపునతో జేసికొని కంబూహంబున
 కునరుగుట... .. ౪౨౫
 ౧౮౩ కృష్ణుండుకలనూరునహస్తినాపురంబునకు బంపు
 ట... .. ౪౨౬
 ౧౮౪ అమ్రురుడువృతకాష్ఠునితో హిలోవదేశరూ
 పముగాభాషించుట... .. ౪౨౭
 ౧౮౫ జరాన ధుఃఖంబునుమీదకుదెత్తవచ్చి కృష్ణునితో
 యుచు సేనుట... .. ౪౨౮
 ౧౮౬ కాలయవనుండు శ్రీకృష్ణునిమీదదండెత్తికంబురా
 పురమును ముట్టడిచేయుట... .. ౪౩౦
 ౧౮౭ విశ్వక్సేనకృష్ణునియొగలజననముద్రములోద్వా
 రకానరమునిర్మించుట... .. ౪౩౧
 ౧౮౮ శ్రీకృష్ణుండునరాయణుండుకాలయవనుండువెం
 టనంబునుగెల్తుట... .. ౪౩౨
 ౧౮౯ ముచించునిభాగ్నికథాభివర్ణనము... ౪౩౩
 ౧౯౦ ముచించుండుశ్రీకృష్ణునిస్తోత్రముసేయుట... ౪౩౪

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

- ౧౯౧ జ గానంధుల ప్ర వర్ణనగిరిని దహించుట, ౪౩౫
- ౧౯౨ రుక్మిణీకృష్ణుని ప్రార్థనము ౪౩౫
- ౧౯౩ శ్రీ కృష్ణుడు ముంజున నగరమున పరభ్రాతానుండై చనుట ౪౩౬
- ౧౯౪ శ్రీ కృష్ణుడు శ్రు రాజులు చూచుచుండ రుక్మిణీ దేవిని కొనిపోవుట, ... ౪౩౯
- ౧౯౫ సహూదరుని భంగమున కున్న యగురుక్మిణీదేవి బలభద్రుడూరార్చుట, ... ౪౪౦
- ౧౯౬ శ్రీ కృష్ణుని రుక్మిణీదేవిని బెండ్లియాడుట, ౪౪౧
- ౧౯౭ ————— ఉత్తర భాగము, ————— ౪౪౩
- ౧౯౮ రుక్మిణీ ప్రయత్నము సహితము గాన మార్గమున ద్వారకిని బోయిచేయుట, ... ౪౪౪
- ౧౯౯ శ్రీ కృష్ణుని లోక వాదనివృత్తికొరకు శవంత కి మణిదెచ్చుట, ... ౪౪౫
- ౨౦౦ శతధన్వంతుని క్రాంతి పునుజుల సేవనమున నుండుట, ... ౪౪౬
- ౨౦౧ శ్రీ కృష్ణుడు ఇంద్ర ప్రస్థపురమున కరుగుట ౪౪౮
- ౨౦౨ సూర్యుని నూజయు కాలింపిన కృష్ణుండు వరించుట, ... ౪౪౯
- ౨౦౩ శ్రీ కృష్ణుండు కాలింది- మి త్రవేంద- నాగ్న ద్విత్విభద్ర-లతో సలసు వారలతో యుద్ధము, ... ౪౪౯
- ౨౦౪ శ్రీ కృష్ణుండు సత్యభామతో గూఢము రాసుగనిరకాసురుల వధించుట, ... ౪౫౦
- ౨౦౫ సత్యభామ - నిర కాసురునితో - యుద్ధము చేసుట, ... ౪౫౧
- ౨౦౬ భూదేవి శ్రీ కృష్ణుని స్తుతించుట, ... ౪౫౩
- ౨౦౭ శ్రీ కృష్ణుండు పంచారు వేలకన్న యులవరించి దేవ లోకమునకు బోయి పారిజాతము దెచ్చుట, ౪౫౩
- ౨౦౮ శ్రీ కృష్ణుండు కేళి గ్రామమున రుక్మిణీదేవితో పిరిసోత్సలాడుట, ... ౪౫౪
- ౨౦౯ రుక్మిణీదేవి శ్రీ కృష్ణుని లాలితయై యతని స్తుతించుట, ... ౪౫౫
- ౨౧౦ కృష్ణుండు రుక్మిణీదేవిని యారదించుట, ... ౪౫౬
- ౨౧౧ అనిరుద్ధుని వాహనమును బలరాముండు రుక్మిణి మొదలగు వారిని జంపుట, ... ౪౫౭
- ౨౧౨ ఉపాపరిణయ ప్రారంభము, ... ౪౫౯

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

- ౨౧౩ బాణాసురుండు .. ఈశ్వర ప్ర సాదము నొందుట, ... ౪౫౯
- ౨౧౪ చిత్ర రేఖ రాజవరుల బటబునలిఖించి మహిమ నిరుద్ధుడై చచ్చుట, ... ౪౬౦
- ౨౧౫ ఉపాపి స్వ కాపలగుండుగుని రుద్ధుని బాణాసురుండు నాగ వాళి బద్ధుని జేయుట, ... ౪౬౧
- ౨౧౬ నారదుని వలన నిరుద్ధుని త్రాంతమును విని కృష్ణుండు బాణాసురుని మీదికి దండెత్తుట, ... ౪౬౩
- ౨౧౭ బాణాసురుని హామీ యుద్ధమున గెలిచిన కృష్ణుండు కృష్ణుని జంగమమున, ... ౪౬౩
- ౨౧౮ వైష్ణవ భక్తుల యుద్ధము రుక్మిణీదేవి వద్ద రుక్మిణీ కృష్ణుని నుంచుట, ... ౪౬౪
- ౨౧౯ శ్రీ కృష్ణుని చేసి రావారుండుగు బాణాసురుని గాపాడుటకు పుట్టిన కృష్ణుని స్తుతించుట, ... ౪౬౬
- ౨౨౦ నృగమహా రాజు చరిత్రము, ... ౪౬౭
- ౨౨౧ బల రాముండును హృద్వంతుడగు దర్శనార్థమై రైవలై నిబోవుట, ... ౪౬౯
- ౨౨౨ శ్రీ కృష్ణుండు సాంధ్రక వాసు దేవుని మీద దండెత్తి యతని వధించుట, ... ౪౭౦
- ౨౨౩ బలరాముండు దివ్యవిష్ణుడగు వాని రుని సంహరించుట, ... ౪౭౧
- ౨౨౪ బలరాముండు దన హలంబున హస్తినాపురమును గంగలోఁ ద్రోయబోనుట, ... ౪౭౩
- ౨౨౫ హాడక సహస్ర స్త్రసంగతుండైన శ్రీ కృష్ణుని మహిమను సారముండు తెలుసుకొనుట, ... ౪౭౪
- ౨౨౬ జరాసంధి కృతులయిన రాజుల పంపున విప్రుండు కృష్ణుని పనికి నేతెంచి జూపనము చేయుట, ... ౪౭౭
- ౨౨౭ ధర్మ రాజు చే నెడి రాజమాయమును గాపాడుట కై కృష్ణుండు ఇంద్ర ప్రస్థమునకు బోవుట, ... ౪౭౮
- ౨౨౮ శ్రీ కృష్ణుండు ధర్మనియాలోచనచోప్పున ధర్మరాజు వద్దకి బోవుట, ... ౪౭౯
- ౨౨౯ ధర్మ రాజు దిగ్విజయార్థము గా భీమాదుల బంపుట, ౪౮౦
- ౨౩౦ శ్రీ కృష్ణుని హామీముండుగు భీముండు జరాసంధునితో యుద్ధము సేయుట, ... ౪౮౧
- ౨౩౧ కార్యుహవిముక్తులగు రాజులు శ్రీ కృష్ణుని స్తుతించుట, ... ౪౮౨

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౨౩౧ ధర్మరాజుజేసెనురాజసూయయాగమున శ్రీకృష్ణుడుశివునిపాలనిపధించుట... ౪౮౪
 ౨౩౨ సామ్రాజ్యమున సామంతునిసాంభావనమునను
 వదనిచ్చినకాపురిమీద దండెత్తి యుద్ధముచేసు
 ట... ౪౮౫
 ౨౩౩ శ్రీకృష్ణమూర్తిదంతవక్త్రునిసంహరించుట... ౪౮౬
 ౨౩౪ బలరాముండుతీర్థయాత్రకుఁజనుట... ౪౮౭
 ౨౩౫ కుచేలోపాఖ్యానము... ౪౮౮
 ౨౩౬ శ్రీకృష్ణుడునకుటుంబముగాగ్రహణపూర్వమున
 కుబోవుట... ౪౮౯
 ౨౩౭ లక్ష్మణయనుకృష్ణునియష్టభాగ్య దౌ పదిదేవీకి
 దనవివాహపుత్రాంతముదెలుపుట... ౪౯౦
 ౨౩౮ నారదాదియుములు శ్రీకృష్ణునిరసముచేసుకొని
 వసుదేవునిచేక్రిత్రువుచేయుట... ౪౯౧
 ౨౩౯ శ్రీకృష్ణునిబలభద్రులుమృత్యులయినతమనావా
 దరులదెచ్చిదేవకీదేవీకిగనుపఱుచుట... ౪౯౨
 ౨౪౦ సుభద్రాపరిణయము... ౪౯౩
 ౨౪౧ శ్రీకృష్ణుడుయుషి సమేతుఁడైమిథిలానగరము
 నకుబోవుట... ౪౯౪
 ౨౪౨ శ్రుతిగీతలనువరమతత్పార్థవ్రతిపాదకమైనపు
 రాతనేతిహాసకథ... ౪౯౫
 ౨౪౩ విష్ణుసేవాప్రాశస్త్యంబుచెప్పుట... ౪౯౬
 ౨౪౪ శివద్రోహంబు సేయబూనినవృకాసురుండు విష్ణు
 మాయచేనుడునుట... ౪౯౭
 ౨౪౫ భృగుమహిషాత్రిమూర్తుల ప్రాశస్త్యంబుతో
 ధించుట... ౪౯౮
 ౨౪౬ శ్రీకృష్ణుండుమృతులయిన విప్రసుతుల దెచ్చు
 ట... ౪౯౯
 ౨౪౭ లీలామానుషవిగ్రహుండగుశ్రీకృష్ణుని వంశాను
 క్రమమునుదెలుపుట... ౫౦౦

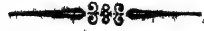
విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౨౪౮ — పికాదకనసంధము... ౫౦౧
 ౨౪౯ వసుదేవులకునారమండుదెలిపెదవీదేహాక్షభా
 సంవాదము నెడుపురాతనపుణ్యకథ... ౫౦౨
 ౨౫౦ ఋషభకుమారుండగుకవియను మొదటివాడువి
 దేహులకు సేయుపరమార్థోపదేశము... ౫౦౩
 ౨౫౧ ఋషభకుమారులగుహరియునంత రిక్షుండును
 సేసెనుభాగవతస్వరూపోపదేశము... ౫౦౪
 ౨౫౨ ఋషభ కుమారులలోప్రబుడపిప్పలాహ్వయు
 లుసేప్పెడవరమార్థోపదేశము... ౫౦౫
 ౨౫౩ ఋషభకుమారులలోవావిష్టోత్ర సమీతులుదె
 లిపెనుపరమార్థోపదేశము... ౫౦౬
 ౨౫౪ ఋషభకుమారులగుచమనకరభాజరులు సుసే
 డవరమార్థోపదేశము... ౫౦౭
 ౨౫౫ బ్రహ్మదేవతలు శ్రీకృష్ణునివై కుంతమునకుఁబిలు
 వవచ్చుట... ౫౦౮
 ౨౫౬ శ్రీకృష్ణమూర్తిదధిపునికి పరమార్థోపదేశముచే
 యుట... ౫౦౯
 ౨౫౭ అవసూతయనుసంవాదము... ౫౧౦
 ౨౫౮ యాదవులన్యోన్యకలహంబునమడియై శ్రీకృష్ణు
 లరాములువై ఎంతంబునకరుగుట... ౫౧౧
 ౨౫౯ — ద్వాదశసంధము... ౫౧౨
 ౨౬౦ యుగధర్మంబులం బ్రాకృతాపిష్య శయ చతుష్ట
 యంబునుదెలుపుట... ౫౧౩
 ౨౬౧ పరిక్షిత్తులకుఁసరిచేరట్లుండై మృతిమొంద నతనిపు
 త్రుఁడుసర్వయాగముచేసుట... ౫౧౪
 ౨౬౨ వ్యాసులు వేదములంబుగాణములలోకమందు
 బ్రవశింపఁగోనుట... ౫౧౫
 ౨౬౩ మార్కంఠేయోపాఖ్యానము... ౫౧౬
 ౨౬౪ చైత్రాదిహుంబులసంబంధించెను ద్వాదశశాది
 త్యులక్రమమునుదెలుపుట... ౫౧౭

సంగ్రహణము.

శ్రీరత్న.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతపరిష్కారణప్రకారోద్భూతమితి

శ్రీమదశ్వేదబ్రహ్మసాగరతీర్థానందాచార్యప్రవణకర్తృలంకీకృతావరమేయచాఖ్యంబహుమాన వర్ణనకృతార్థంబు
న్యమాననకసంహితాదిపరమభాగవతజనతాత్మామ్యమానాగణ్యవర్ణిగుణగణవర్ణయితాది సారాయాశాసనం
భూతుండగు వ్యాసుండనిఖిలలోకకుఁడైనదిపురుషార్థకృష్ణయసిద్ధింగలుగఁజేయదలంచెదయించినభాగవతంబను
ను త్రమపురాణంబునాంధ్ర భాషయందుగద్యపద్యత్వకముగానున్నవరమభాగవతుండగుబ్రహ్మరషోతనామాత్యుని
జన్మకర్తృప్రభావాద్యభివర్ణనమునిఖిలనుజమోహనజనకంబుగానుండుననితలంచుచున్నవనం గ్రహముగావివరింపుడు
నైనము.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవత ప్రణేతయగుబ్రహ్మరషోతనామాత్యునిజన్మకర్తృప్రభావాద్యభివర్ణనము.

శాలివాహనశకవత్సరంబుబు ౫౦౩౦౦౧౭౭ కాలంబుగతంబై యుండునయంబునభగవద్భక్తులకునత్యంతోపకా
రంబుగావలంబున వ్యాసాపరావతారంబనిపాగఁడొందగినసుగుణగణకర్తృత్వమునసోతనామాత్యుండగుబ్రహ్మరషోతనా
మాతుండయి కేరళమంత్రికిదనాజుండగాజనియించె నిష్కహాత్ముండగుబ్రాహ్మమునందుగోసంఘకాథముగానప్పగ్రా
మంబును నేకశిలాచలంబునకునన్నికృష్ణవర్ణతాగ్రంబుననందరింపుననుయంబుననచ్చటనతనిపూర్వజన్మకృతపరిపా
కాత్రిశయంబునదిగావడ మోసిండునునెగఁబుష్పి శ్రేష్ఠుండనీకృష్ణగోచరుండయ్యెనంతనా సోతనామాత్యుండ
హాహాత్మునింగాంచియతనిచేతంబనియ్యంతభయభక్తులచేనవతశరీయంబై యభివందనంబొనర్చిశరణుజొచ్చినిన
నివలక నాశసోధనంబుచాలిండుగునాసోతనామాత్యునియంద వ్యాజకరుణనుంచి శ్రీరామకుంఠరాజంబునుగ్రహించి
తదనుష్ఠావక్రమంబు శేషంబుండెరిపిక్రూర్ణుంగన్ననిపలికియంత ధానంబయ్యెనంతనాసోతనామాత్యుండత్యంతనియమని
స్థాగరిష్ఠుండునుపిక వారనియితితాహేనుండునుసూతయ్యావగుండునుపుత్రమిత్రకళత్రేత్రేత్ర దాసీదానవశ్యుపావి
త్రాద్యాన క్రిందిహితుండునుద్వంద్వనహిష్ఠుండును-పరధనపరిదారపరాభ్యుబండునునెర నుతిమిముఖండును భగవద్గుణవ
ర్ణనై కాదుత్తది తుండునుయృహ్లాభసంతుష్టమానసుండును నై శుక్లవక్షతృపాకగుని చండునునస్తతసోమహిమచే
గ్రహముగావెచ్చి నొందిపీఠాశాఖలభవంభుంభుంబుండై యుష్మివిద్యునిబోలిలోకంబున వినితీకెక్కియండై నంతని
ఋండంబుహాహాత్మునికీ శ్రీరామప్రసాదంబునననన్యకృతానివద్యకపిత్వవిద్యావాప్తికుంబుండేనత కాలప్రసిద్ధులుగా
నుండచిశిష్టశిష్టీష్టపండితజనులతోనీ శ్రీమదభాగవతంతాంధ్ర భాషయందుగద్యపద్యపద్యకంబుగారచియింప నీవయ
ర్నూడపుగాననఖిలలోకహితార్థంబుగానెట్లొనరింపవలయునని ప్రార్థింపవోతనామాత్యుండత్తయిత్రజనప్రార్థనచేరి
తుష్టపూర్వయంబుండెయ్యావర్ణుట కార్యంబు నెరవేరుటకుశ్రీ రామప్రసాదంబుగోరి గంగాశరణునకుంజనియచ్చలసోమో
పరాగపుణ్యకాలంబున నానదియందుగృతసానుండై శ్రీరామమంత్రానుష్ఠానంబు సేయుచుపూర్వయంబున పాపభిలీతా
ర్థంబుదలంచి యాకార్యంబు నెరవేరుటకుశ్రీ రామానుగ్రహంబునుంబ్రార్థింపన త్తరిగృహసముద్రుండగుశ్రీరామభ
క్తుడతనికింబ్రత్యుత్తంబైయతండాంధ్ర భాషయందుజేయసుద్యమించిన శ్రీభాగవత గ్రంథంబుపద్యకతంబుగా జేయు
మదినుగుంబుగా నెరవేరునియనుగ్రహించియంతగానంబునుండె నంత నాసోతనామాత్యుండవ్యక్తార్థంబుగమా
నుండెనురలియో శిలాగరంబునన్నగ్రామంబునకేతెంచి శ్రీరామమూర్తినిహృదయంబున భావించుచుచివను గ్రహంబు
ననాంధ్ర భాగవతంబునుగుంబు గారచియించినరేతనిల్లియిండై.

అంధ్ర భాగవతరచనాక్రమము.

మీదదెలిపినసోతనామాత్యునిచేరచితంబగునాంధ్ర భాగవతంబునంగల గ్రంథసంఖ్యసాకల్యంబుగాగణింప సరాసరిము
వ్వుది వేలుగానుండున్నదియో గ్రంథముననుమూలభూతంబగుసంస్కృత భాగవతంబునంగల గ్రంథసంఖ్యరమారవింబురు
వై లెండువేలుగానుండున్నది ఈమీదజెప్పినక్రమమునమూల గ్రంథమునతిక్రమించెను గ్రంథసంఖ్యగలదిగా నీ గ్రంథర
చనచేసుటనుమూలకారణంబెయ్యదియన్ననుబ్రాహ్మద్యష్టాదశపురాణంబులలోను త్రమంబుగుపిభాగవతంబత్యంతర

హస్యార్థ ప్రతిపాదకపరమవేదాంతప్రతిపాద్యభాగవద్ధుణగణాపాదకంబను శమగ్రంథంబై యున్నట్టి గ్రంథమున గ్రంథాంబు డెటబ్ పన్నెట్లు వ్యాఖ్యానముచేయుగానభివంతులవల్లమున్న భాగవదుపపత్తి యాదిను సరిబట్టి యితర ప్రతిపాదితక్రమముననభివృద్ధిచేసి యభాగవద్ధుక్తికృతయంబున హస్యభాగవద్ధుకవిత్యుహారమునకాంత్యమునక గ్రంథంబునునకలవచ్చు జనంబులకురే డెటపుటకు గానుభాగవదుపాదులను విశేషముగావర్తించుట వల్లమున్న లోక వతగ్రంథప్రతిపాదితంబులుగాకవిశిష్టతీతజహారీకార్యంబులగువిష్ణుపురాణపాదిపంచాదిగ్రంథములయందుప్రతిపాది తంబులగుకే ధాశేషంబుల డెటపుటవల్లమున్న ఈమీకజెప్పిన హేతుత్తయంబువలననాంధ్ర భాగవతంబునందు సరాస రియ్యవహస్రగ్రంథసంఖ్యరీతిధికమై యున్నదిగానసంరక్షితనకలాగ్రంథంబుగలధర్మగుణికినైకార్థంబుచేకూడుట చేతని సంపదయిత్యైస్థ్యంబుగానుండువందంబున సంస్కృత భాగవత గ్రంథప్రతిపాదితార్థావిర్భవ్యభాగవదుణ వర్ణనాదులం గలయూగ్రంథంబులిప్తాజ్యంబుగానకలవచ్చు జనంబులచేరక్షింపబడదగినది గానున్నయదియిదియునుంగాక భారత తామయతిత్వపురాణసైంధావ్యత్తనగ్రంథములనాంధ్రంబునగద్యవద్యాత్మకముగా ర్చయించిన నన్నయభట్టతి కరానధోమయాజిభాసరచి ప్రభృతులగునవళికపులాయాగ్రంథసితకథా శానుక్రమణీకను మాత్రమువలకడ మకుదోచినట్లుగ్రంథరచనగావించినందుననపాదలక్షగ్రంథపరిమితంబగునవళికభారతగ్రంథంబునగ్రంథునసరాసరి పంచాశ త్సహస్రసంఖ్యాకగ్రంథవిస్తృతమైయున్నదిగదేతిరునరువదిరెండువేలగ్రంథపరిమితంబైనవట్టాడనముదయంబుగల శ్రీమద్రామాయణమునాంధ్రమునందుజెప్పినతిరునభాసరచివలనదశసహస్రగ్రంథవిస్తృతముగానుం డ్దీనిట్లు మూలగ్రంథార్థంబునగ్రంథహంబుచేసే స్వేచ్ఛననుసరించిగ్రంథములరచియించుటవలనవ్యాసవాగ్మికాదినుపాక్షులయి ధోక్తార్థంబుననుగ్రంథుగాడెలువలడకేవలకే ధాంశానుక్రమవర్ణనపరములుగానుండువలయుపి సోక్తిసంస్కృ తగ్రంథంబులవలెనత్యాదరణీయంబులుగావేరవుగావునసూర్యోక్తక్రమంబున నీభాగవతంబువ్యాసప్రోక్తభాగవత గ్రంథార్థంబుననీచిన్నాత్రంబైననంబూరబామలేకనుండడముమాత్రమేకాకనాయానందరావుసారిముగావారిగుణ వర్ణనాధిక్యాదులంగలిగియుండువల్లననుగ్రంథగవద్ధుణప్రతిపాదకగ్రంథహమ్మరియింపవల్లభగవద్వాగ్మ్యప్రణీ తభాగవతంబువలెపోతనామాశ్వామిరచితంబగునీయాంధ్ర భాగవతంబునుంపబడెనేనినిఖలజనలకునైహికాముష్మికఫలప్రదంబగుననిశ్చయించిచెప్పటకు నేమియుగానందేహంబులేదనియభిలషుకరితదృశ్యంబుగాడెల్పుయందత్యం తానందంబుమెంచుచున్నారము.

— ఆంధ్ర భాగవతపరిష్కరణపద్ధతి. —

ఈమీదజెప్పినతెలింగుననతిపూజ్యంబగునీయాంధ్ర భాగవతంబుభిజన గ్రామ్యులుగుటచేసే పండితాపండితజ నులకుసాధారణంబుగానీగ్రంథంబువతనపాతనశ్రవణాద్యగ్గంబై యంతలవాప్యపించియుండున్నదిగాననింతులేఖక ప్రమాదాలవలనబాదీనిగ్లనుగిప్పియున్నచందంబునవత్సరవ్యాసములచేతనున్నవిరుద్ధయతి గణప్రాసంధ్యాగ మరేపాదినమావేముచేతనున్నవ్యత్యస్తతబ్దయోగములచేతనున్న గ్రంథ పాఠములచేతనున్న ప్రక్షిప్తగ్రంథ గ్రదనము చేతనున్న మెండుగానిగిడియుండువల్ల శ్రీశృవాచ కాథావబోధకులకుదీయదీయంబులంతయునందేహా గముదయగ్రస్తంబులుగానుండున్నవిగానమీదజెప్పినముతైరంగువారికినవంపార్యంబగుకలగయున్న మత్సాకరంబైన హేయతాపాధియునపరిమితహేయవేదనయుంగలుగుచున్నదిగురించిమీదజెప్పినక్రమమునలేఖకప్రమాదాలవల్లంద టస్థములగుదోషంబులంబరిష్కరింపనశక్తులైనసహమరజనులట్టిదోషంబులనువళికవియగ్రంథకర్తయందునారోపించి యుత్సాహకపరిచితంబైన పండితజనాంగీకార్యంబుగానుండేయీగ్రంథంబునలాక్షణికవిప్రణీతగ్రంథములతోజేర్చిసాన్ని వివేకమూలముడెలుసుకోనజాలకదనుంతలదామి పరిహాసంపుచు పండితవ్యక్తమానులై క్షుధివామములచే వ్యవహారి పబడెవజనులకునీమీదజెప్పినలేఖకప్రమాదాదిజాతకోషంబులేవారిపరిహాసంబునకుసాధారణంబులుగానుండున్నవిగా నమీదజెప్పినశ్రీశృవాచకతదగ్ధావబోధకుల బరిహాసంబుంకువిజనులకపరితోషంబుం గలుగజేయుటకైయాంధ్ర గ్రంథములలోను త్రమోత్తనంబగునీయాంధ్ర భాగవతంబుమూలభూతంబగుసంస్కృత భాగవతంబునకు సరిమాచిప

* విమలరాజోక్తంబులగునత్యభానుద్ధాదికభాగాగములిండు డెటపండియున్నదినిమూలగ్రంథంబగుభాగవతకుండు డెటపండితకు

రిందియందుగీలామానుషునిగ్రహించునట్టివని శ్రీకృష్ణదేవునియశేషవీలావిశేషంబులనతివిచిత్రచరిత్రంబులతోనవ
 రారవభృతకంబులుగాదెలిపెదనతిశ్రేయకరంబైనదశమస్కంధముమొదలుకొనిముద్రాక్షరములయందుకృతాశ
 రుచులనిఖిలాన్వయముజనానందజనకముగానుండునని నిశ్చయించియదే క్రమమునశ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మమూర్తియను
 హంబునశమాదిగనవమస్కంధాంతమువరకుద్వాదశస్కంధములసంపూర్ణముగాప్రకాశపరచడముననిదిధిం
 యకాకవేరొకవిశేషమిందుదెలవబడియున్నదెట్లన్నవివరింపుమన్నారము.

శ్రీగామానుగ్రహాంతరగళకవిత్వధారానిరాకృతాఖిలకవిజనజేగీయమానవదశయ్యావిష్టతానువచసాహిత్యం
 డగుసోతనామాత్యునిపదలాలిత్యమునుంకాకవైలక్షణ్యమునుకాశబ్ద సౌప్తవమునుకదత్తస్థట్టోచితానన్యాదృశానవ
 ద్యభేదదాద్యభినివేశచాతుర్యసాహిత్యమునుండత్తద్వర్ణనసందర్భసముచితానువమోల్లేఖానయనకైదున్యాదుల
 న్ననేకప్రకారంబులననేకమూలగ్రంథములరప్పించినాటినాద్యంతంబుంబరీశీలించినయెడ నీగ్రంథమునందుగలదశశతు
 స్కంధాంతరభాగమునదెలిపియుండెడురక్షిణీదేవితోస్వామివరసోక్తలాడెడుఘట్టముమొదలుకొనితరువరిగ్రంథభాగ
 విషయంబులుమీదజెప్పినతెరంగునసోతనామాత్యునిపదశయ్యాదిసాహిత్యముమొదలకొనిన కాండగళవర్ణంబులలోనా
 త్యంతంబులకుగలరనభేదంబునుంబోలినవపుష్పికేవరస్వరభిన్నంబులుగానుండుటవల్లనిట్టిభేదంబునువహించివ్రేలేత
 గ్రంథంబునంగలుటకుమూలకారణంబెయ్యదియనియిన్నేషింపుచునందిద్ధాంతరంగులమైవేరేకొన్నిమూలగ్రంథముల
 నురప్పించియానాఘట్టములనుజూడనందుమేమునందేహించినఘట్టమునందేకొన్నిప్రతులల్లాకాటుకనెరయంగగన్నీ
 తువరదలైత్రునుసేనవద్యముమొదలుకొనిశౌంతమహాతనామాత్యప్రసీతముగాదనిన్నిమరికొన్నిప్రతులనదేస్థలమునందుత
 దువరిగ్రంథమువెలిగిందలనారయాభ్యప్రసీతంబనిన్నివేరేకొన్నిగ్రంథములనాఘట్టమునందుగలమీరదెలిసినసేనవద్యాం
 తిమపాదాదియందులదిమొదలుకొన్నగ్రంథభాగమంతయుసోతనామాత్యప్రియశిష్యవెలిగిందలనారాయణవరిచితమ
 నితెలిపియుండంగింపనందేపావినద్రకప్రాచీనపండితజనలేఖనానుమోదితాత్మాభిప్రాయులమైయదేక్రమముననది
 మొదలుకొనియిన్నిమగ్రంథభాగంబునత్యావరంబుతోనంసగ్రంథభాగవతానుసారముగంబరిష్కరింపుచుగ్రంథపా
 తాదులనానాదేశాగతగ్రంథంబులవలనబరిష్కరించుచున్నారనిచూడగల్గుదుగాజేయుచుదశమాదిద్వాదశస్కంధములలోగతరక
 విగదితస్కంధములందునాయాస్కంధాంతముగద్యయందుదెలియబడునట్లునేర్పరచినిఖిలాన్వయముజనులకుశ్రేయంబు
 గావించుటకుముద్రాక్షరములయందనేకప్రతులుగలుగునట్లుప్రకాశపరచడమైనది.

— అన్యకవిరచితగ్రంథప్రయోగకారణవివేచనము. —

మీదదెలిపినక్రమమునవహాకవియగుసోతనామాత్యుడుశ్రీరామప్రసాదంబునభాగవతంబునమగ్రంబుగారచి
 యించినననిర్యాణావసరంబునకుమాగుండగుమల్లన*యనుమహాకవినిబిలిచియతనితోనిఖిలరహస్యార్థప్రతిపాదకమగు
 స్వకృతాంధభాగవతంబుసాధనచతుష్టయనంపన్నులగుముముత్యుజనులకునధ్యయంబుగానియోమికసుభేదైవకపరు
 లగుపానగ్రంథనులకునధ్యయనార్థంబుగానుగాననసజ్జనవేద్యంబుగానొనరింపవలదనిచెప్పినందునదన్నిర్యాణానం
 తరకాలంబునదత్తనూటండగుమల్లనవితృవాక్యపరిపాలనైకాయత్తదిత్రుండుయిత్రంధవతనాగ్దజనాన్వేషణంబుసే
 యుముమొదలకెప్పరికింబరిగ్రాహ్యంబుగానితెరంగుననాగ్రంథంబుననేకనంపుటముగానేర్పరచియతిరస్కరణంబున నిజదేవ
 తార్చనాపేటికయందునిదికృతార్థమన్యమానమానమండయియుండెనంతనంతపానకాలంబునందనకునత్తీర్థ్యండగు
 వె*నారాయణకవినిబిలిచియతనితోతానురహస్యముగాదేవతార్చనాపేటికయందుగాపాడెడుతనపైన్యకధనమునదే
 క్రమమునకాపాడుమనిపాపిప్రాయముదెలిపిమృతమొదననంతరకాలంబుననానారాయణకవియట్టిరహస్యంబగున
 తనిపైన్యకధనంబెయ్యదియనితెలియంగూరితదుక్తప్రకారంబుననాదేవతార్చనాపేటికనాద్యంతంబుంబరిశీలోపనం
 దునివహాగ్రంథంబునిజ్ఞంబులయియుండునుత్తమచైనాంబరాదులచేతనేకప్రకారంబులబరివేష్టితంబైయతిశైధిల్య
 ముమొందినానావిధక్రిమిలచేతనేకఘట్టంబులవిభ్రష్టంబైయుండంగనియపారయకనిసాగరమగ్నంబైయిలడనాదినము

* దుర్గాంగువరిత్రునుజుత్తమకావ్యంబురచియించినమహాకవియితఁడె.

నకాల్రియందతనిస్వస్థుంబునంబోతనామాత్యుండేలేంచి యతనితోముందుదనకుమారుండుగావించిన కార్యబలిభక్తి జనితాత్మక ప్రయత్నము వేక ఫలంబుగానుండునదిగా నినికి నీపునీమహాగ్రంథమున నేక ప్రతులుగా నేర్పరచిసాక ల్యంబుగా భ్రష్టంబులయినఘట్టంబులయందునున్నధ్యానింపుచునవీనముగారవియుచియ్యగ్రంథంబంతయు కుత్రో తంబుగానిండునట్లు ప్రకాశవచనలయిననియాజ్ఞాపించెనంతనానారాయణకవియదేవ్ర కారంబున నత్యంతగురుభక్తిసమన్వితండునుగు గొప్పజ్ఞానుసారముగానా గ్రంథమునందుపాకల్యంబుగావి భ్రష్టంబులయినఘట్టంబులనవీనముగా రచియించిపూర్ణంబులుగానొనర్చి తక్కినగ్రంథభాగమునంతయులేవుగాబరిష్ఠించియిన నేక ప్రతులేర్పడునట్లు లిఖింపఁ బిలోకంబునంద్రసిద్ధిమొందింపజేసెగావునఁబంజరుపైకాదశద్వాదశసంధములునుపోతనామాత్యునిదశయ్యాదిసాజ్ఞాశ్చమమిందియుండనివేలేకొన్నిపుటములును- వెనాగాయణకవిప్రభులగుపోతనామాత్యునికృతరచితంబులనితెలియదగ్గవి-ఈపదయనంశములుమైరపోతనామాత్యునిజన్మకర్తప్రభావామలదెలిపెపదవనరూపంబగుప్రాచీనపండితజనలిఖితగ్రంథంబురప్పించియుండుదెలిపియుండెక్రమముననననగ్రంథముగానిందుదెలపడమైనది.

— శ్రీకృష్ణావతారకాలనిరయకచారము. —

శ్రీమదాల్లితజనావర్షివారణైకవాయుబుండగునాదినాగాయణంబు భూభారావతరణార్థంబుల్రున్నగుత్రేంద్రాగినినికేవలగాలుచేసంప్రాప్తితుండై శ్రీకృష్ణావతారంబునుగియింపుటవృజననిగృహణిష్టజనవరత్నకావికృత్యంబులనగిప్రసూమావంబులగుననంతవిచిత్రచరిత్రంబులచేసపామేయనుహించునశేషభక్తజనావరికిదెలిపిమరలబ్రహ్మాదిదేవతలప్రార్థితుండై స్వధానుంబగువే సుతధానుంబునకరిగె-అట్టియవపామేయానన్యాదృశానవద్యగుణజలప్రభావమనుకుండగుభగవంతునియవతారకాలనిరయంబునన్యానానక్రికంబగునట్లుసాకల్యంబుగాదెలిపెపథావతరమృగుగాణురవంశాదిగ్రంథములలోగొన్నిటియందు శ్రీకృష్ణావతారపుటంబునతజ్జననకత్త్రముందబావిగ్భావప్రతిపాదకశీతకాలకేషమునమాత్రముందెలిపియున్నది మరొన్నిగ్రంథంబులయందుమాన-బుతు-పక్ష-నకత్త్రమునూర్ణములుమాత్రముదెలపబడియున్నవిగానియెటువలెకాలంబునితిభక్తజనులత్యంతావంకంబునవిదానింది తెలుసుకొనుటకు సుపయోక్తంబగునట్లుయొకవైదినిరియంబాయవశాంఘట్టంబునగఠోక్తగానెమందెలుపబడలేదు-అయితేతదితరఘట్టంబులయందునాయొకవైదినిరియంబువిన్నవనెకేషాంబునట్లువివిధపదంబులచేసానితందైయుండున్నదిమరిన్నియట్టిసూచితార్థంబులిఖితభక్తజుగ్రాహ్యంబుగాబోలుగున్నందున నాప్యవగ్రహముగ్రియేయుగంబుననేవగ్గుబురవవతరించెననిన్నియట్టికాలంబుగఠించినప్పటికితనందశ్వగములెన్నియొక్కయున్నవోపుండుసూలోకంబునలిలానానుపదిగ్రహంబుదాల్చియుండినవ్వంబులెన్నియొక్కితిగున గరిగెను న-దే-నమునయంబుచేరభుళగవర్షపుటసందిగ్ధమానమలగుచున్నాను-కాగానట్టిపంధేరానయగయనివృత్తిచేయుచే నిఖిలాన్వేషియజనులనుస్థానింపజేయందలందిశ్రీకృష్ణావతారకాలనిరయకచారాదేశగ్రంథంబులదెలుపబడియుండెదప్రమాణవచనాభిప్రాయములబట్టిసర్వగ్రంథసానురన్యంబుగబుగుచున్నచేతయూగానీగమదెలుపుచున్నాము.

— శ్రీకృష్ణావతారకాలనిరయకచారము. —

శ్రీమద్భాగవతంబునందుదశమంబునంగలశృణీయాధ్యాయమునందుదెలుపబడియుండెనుశ్రీకృష్ణమూర్త్యావిత్థావకాలప్రతిపాదకప్రమాణవచనములు,
 ౧॥౧॥ అభవర్షగుణోపేషః కావరహశోభనః॥యశ్చేనవాజనజ్వర్గంతాగ్గ్రహాకారకమ్॥
 ౨॥ కుండంకుండంజలధగాజగరురసాగరమ్॥శ్రీధేతనశిష్యాతేజాయనానేజనాదఃతే॥
 ఈశ్లోకద్వయమునందుప్రథమాశ్లోకమునంగల-అజనజ్వర్గం-అనుటచేగోమాశీరత్నమనిన్ని-రెండవ శ్లోకమునందుండెను-నశీధేతనశిష్యాతే-అనెకపదములచేతనీకటిరోజేరియుండెనునీధికాలంబునిన్ని- తెలియబడుచున్నది.

• యంబునవచన-గ్రంథము-గంగతవితేరలియింపంబుడె చున్నన-గ్రంథము సింగతవితేరలియింపంబుడె.

ఈమీన జేప్పిన-రోహిణీనకు-త్ర-నిశీత కాలములు గాక తక్కి-న యుగ-వర్ష ఋతు-మాస-పక్ష-తెలులు మొదలయినవియేమి
మిథాగ పతలబుననుండునాయన తారఘటంబున డెలువబడియు-డలేదు.

హరివంశ మునందు పూర్వ భాగములోగల- ౫౨ అధ్యాయమునందుండే ప్రమాణవచనములు.

— యోగమాయాం ప్రతిష్ఠాక్తిః. —

శ్లో॥౨౬॥ తతోహంసంభావ్యామిదేవకీజత రేశు భేగ ర్భేత్వయామయోదాయాంతవ్యవ విలంబితమ్॥

౨౭॥ సా వృషా లేచనభాసికృష్ణాస్త్రమ్యాహ హంః॥ శత్రుత్వాన్యమివ హ్యంత ప్రసూతింత్వమవాప్నోతి॥

ఈశ్లోకద్వయుమునందుగల ప్రావృట్టాలేలనుటవలనవర్త్యువనిననినభాసలనుచేత్రావణ మానమనినకృష్ణాస్త్ర
మ్యాంనితెలుటవల్లకృష్ణపత్యోపమిలోకాత్రిసూటలనినైతేలియబడుచున్నదిమరిన్నినవహ్యంతప్రసూతింత్వమవా
ప్నోతిఅనువాక్యార్థమునున్నవత్సమాణహరివంశగ్రంథోదాహృతప్రమాణవచనస్థమును(యామేవరజనీంకృష్ణాజ్జే
వృష్టిసలేప్రభుః॥ తామేవరజనీంకన్యాంయోరోదాదేవ్యజాయత॥)అనుపదనార్థమునున్నసమరసబెట్టి యాలోచింపగా
నవమిద్యయనుఅప్రమిశ్రీకృష్ణజననతీథియనినైతేలియబడుచున్నది.

తస్మిన్నేవాధ్యాయే.

యోగనిద్రాం ప్రతిశ్రీ మన్నారాయణోక్తిః.

శ్లో॥ ౪౨॥ అర్ధరా త్రేకరిష్యామిగర్భ మోతుంయథానుబమ్॥ అప్తమస్యశుమానస్యజాతావావాంతతస్సనుమ్॥

౪౩॥ అహంయోరోదాయాన్యామిన్వందేవీయాహిదేవకీమ్॥ ఆవయోర్గర్భం త్యాసేకంసోగచ్ఛతిమూఢతామ్॥

అధ్యాయే-౪౩.

శ్లో॥ ౪౪॥ యస్మిన్నహనిదేవేశంగర్భేత్వానత్రదేవకీయోరోదాపిసమాన ద్దగ్ధంతరహరేవహి॥

౪౫॥ విష్ణోశ్శరీరతానిద్రాంవిష్టోర్దేశకారిణీమ్॥ గర్భకాలేన్వంభూర్జేహ్యప్తమేమాసితే స్త్రీయా॥

౪౬॥ దేవకీవయోరోదావసుమహాతేనమంతదా॥ యామేవరజనీంకృష్ణాజ్జేవృష్టిసలేప్రభుః॥

౪౭॥ యామేవరజనీంకన్యాంయోరోదాదేవ్యజాయత॥ అహ్యాయా శాంతానాసేకృష్ణపత్యోపమః॥

౪౮॥ రోహిణ్యానర్ధరాత్రేచనుభాంతావురయూత్తాభే॥ దేవ్యోరమున్వస్తుంయోరోదాతాంతుకన్యతామ్॥

౪౯॥ యహూత్తాజితప్రాప్తేహ్యర్ధరాత్రేసుఖావహి॥

తస్మిన్నేవాధ్యాయే.

శ్లో॥౫౦॥ వసుదేవస్తతోగన్యాదేవకీగర్భకేత్సృశ్చ౧౨౩వేవ౩వేశంరాత్రా జాతనాథోతుజమ్॥

౫౧॥ శయోనమాంబుజేవత్రేవబవత్రేయధాపురా॥ సాచీ శిశుసందేంపశ్యిషుస్యస్తపాకమ్॥

ఈపదనార్థరత్నాలోచనసంకల్పముగాజేయుటవలనభాగవతవిష్ణుపురాణప్రతిపాదితమాన ఋతుపక్షనకుత్ర తీథిరా
శ్రాద్ధములుమార్త్రమేకాకజననముహూర్తముఅభిజిత్తునిన్నకేకీమహోదయగర్భంబున నేకరాత్రియందేశ్రీకృష్ణయోగ
మాయలుత్పవించినారనిన్ని అట్టియుద్భవ కాలముఅనంపూర్ణమగునప్తమహాసముగానుండెననినైతేలిసంపూర్ణకాలంబు
నజనియించిండుననేశ్రీకృష్ణమూర్తియితనిజననాంతరకాలంబున లోపలవాసుక ప్రకారముపత్నవత్రముల నుంచబడి
యుండెననినైతేలిసూతకాన్యూహంబున దేజులైదురాశ్రీకృష్ణుఁడు ప్రాప్తిశీయమిదశరస్తుండునుపశ్చిమదిగ్విన్యస్తపా
దయుగఘంఘనైయుండెననిన్నియని మొదలగువిశేషార్థంబులు దెలియజేడుచున్నవి.

శ్రీమద్భాగవతైకాదశస్కంధంబునందుగలపద్మాధ్యాయమునందుండే శ్రీకృష్ణమూర్తిజీవితకాలనిర్ణాయక ప్రమాణ
వచనము.

శ్రీకృష్ణం ప్రతి-బ్రహ్మాదేవోక్తిః.

శ్లో॥౨౫॥ యదువంశేవత్తీర్థస్యభవతః॥ కురుషోన్మయః॥ శరచ్చతంవ్యోయామపంచవినోశాధికంవిభో॥

ఈవచనమునందునుండుభవతః- పంచవినోశాధికం-శరచ్చతం-వ్యోయాయ- అనుపదములచేత్ర-బ్రహ్మాదేవతలు

శ్రీకృష్ణుని వైకుంఠమునకురమ్మనిపిలువవచ్చినకాలమునందునమ్మ హాపుగుమనికీజనన ప్రభృతిగతసంవత్సరములు ౧౨౫-
అని తెలియబడుచున్నది- శ్రీమద్విష్ణుపురాణమునందున్నదే క్రమమున జెప్పబడియున్నది-అడెట్లన్నను.

విష్ణుపురాణము-అంశము- ౫- అధ్యాయము-౩౬.

శ్రీకృష్ణప్రతి-ఇంద్ర శ్రీపితదేవహూతోక్తిః.

శ్లో॥వస్త్యశ్విగురుతాదిత్యరుద్రాధ్యాదిభిస్తుహఃఃజ్ఞాపయగిశక్రప్రైయంతదిగంశ్చూయతాం ప్రభో॥
దువృత్తానివాతాదైత్యావృషాభావోవతారితఃత్యయాననాథాస్త్రదశాభవంతుశ్రిదివేళునః॥
పంచవింశత్యుత్తరకంశతంతుశరదాంగతమ్|ఇదానీంకన్యతాంస్వర్గోభవతోయదిగోచరే॥

ఈవచనములయందు దెలపబడిన-పంచవింశత్యుత్తరకంశతంతుశరదాంగతం-అనెడువాక్యముచేత౧౨౫సంవత్సర
ములుజరిగినవియని తెలియబడుచున్నది-హరివంశాదిగ్రంథములయందున్నదే క్రమమున దెలపబడియున్నది-గ్రంథవి
ప్రభిధిచేతనాగ్రంథస్థప్రమాణవచనములనిచ్చట ప్రకాశపరచలేదు.

శ్రీమద్భాగవతైకాదశస్కంధమునంగలసప్తమాధ్యాయములోనుండు- శ్రీకృష్ణమూర్తినిర్యాణకాలప్రతిపాదక
ప్రమాణవచనములు.

శ్లో॥౨॥ఉత్తరార్థమరభ్యసమద్రస్సప్తమేహ్నైతాంపురీమాప్లావయిష్యతి॥౩॥యస్మైవాయంమయాత్యక్తే
లోకోయంనష్టమంగళః॥భవిష్యత్యదిరాతానధోకలినాపినిరాకృతః॥౪॥

ఈప్రమాణవచనార్థవర్యాలోచనవల్లదెలియబడినదేమన్నను-అవ్వదిదేవతలుశ్రీకృష్ణమూర్తినివైకుంఠమునకు
రమ్మనిపిన్నప్పించివారివారిలోకములకుఁబోయినతోడుతోనేశ్రీకృష్ణుండు-ఉద్ధవునితోఈద్వారకాపట్టణము-నేటికేదేవత
దీపమునందునముద్రునిచేనావరింపబడుచున్నదనిన్నిసేనుభూలోకమును వదలగానేకలి-ప్రవేశింపుచున్నదనిన్నిఅట్టి
కాలముఅతిత్వరగానేసంభవించుచున్నదనిన్నిచెప్పినందున-శ్రీకృష్ణక్షైర్యాణకాలముకలియొగప్రవేశదినమునందనిన్నిఅ
ట్టికలియొగావిడివనమునకువ్యవహితపూర్వమాసంబుననేఅవ్వదిదేవతలుశ్రీకృష్ణాహ్వనము సేయవచ్చురనిన్నిసూ
చనగాదెలియబడుచున్నది-యాయార్థమువిష్ణుపురాణమునందున్నప్రముగాదెలుపబడియున్నదిఅడెట్లన్నను.

విష్ణు-అంశము-౪-అధ్యాయము-౨౪.

శ్లో॥యస్మిక్కృష్ణోదివంయాతస్తస్మిన్నేవతదాహని ప్రతివన్నంకలియొగతస్యసంఖ్యాంబోధత॥

ఈవచనార్థవర్యాలోచనవల్ల-శ్రీకృష్ణక్షైర్యాణదీపమునందేయీభూలోకమునందు-గలిప్రవేశమాయెనని స్పష్ట
ముగాదెలియబడుచున్నది-గానమీదదెలుపబడినభాగవతవచనసూచితార్థమునకుసామరస్యములేస్సగాగలుగుచున్నద
ని తెలియతగ్గది.

అవ్వదిదేవతలుశ్రీకృష్ణాహ్వనమునందుదెలియజేసిన (౧౨౫) సంవత్సరములుదైవసంవత్సరములనిచెప్పె
డుచురాక్షేపపరిహారవిచారము.

విష్ణుపురాణం-అంశము-౫-అధ్యాయము-౨౩.

శ్రీకృష్ణప్రతిముదితుందోక్తిః.

శ్లో॥ముదితుందశ్చైత్రాసౌవృద్ధగార్ధ్యవచఃశ్రేణాసంస్తృత్యప్రశోపత్యైవపరంసర్వేశ్వరంహరిమ్॥

ప్రామాణతోభవావిష్ణోరంశస్త్యైవరమేశ్వరపురాగర్హణకథితమష్టావింశత్రమేయుగే॥

ద్వావరాంతేహారేర్ద్రవ్యదుకుంశేభవిష్యతి॥

ఈవచనార్థవర్యాలోచనవల్లశ్రీకృష్ణావతారముజగత్సృష్టిమొదలుకొనిజరిగేయిగువైయెనిమిదోమహాయుగము
నందుకృతలస్థింబెచుద్వావరయుగముననంతిమభాగములో-యదువంశమునందుశ్రీకృష్ణమూర్తియవతరింపబోవుచున్నాడె

* కృతాదియుగవతుష్టయము- ౨కుకుహలయుగమనబడుచున్నదిగానసైకకుహలయుగమునకృతాదిసాల్పయుగములుతటస్థములగు
చున్నవి.

భిక్షులివృద్ధగార్యులుదెప్పి కట్టును దినంకముహూరాభిక్రమముల్లితోవినపముచేసుకొన్నాడని తెలుపబడినందున-ముందునుగా గాంచి ప్రమాణచరములలో శ్రీకృష్ణముత్తితోబ్రహ్మాదిదేవతలుదెలిపినసంవత్సరపరిగణనము-బహిష్కర్యవహోపయ క్తాన్న భవాదిసంవత్సరములేకాని ఆముష్మికలోకవ్యవహార్యములుదైవసంవత్సరములు కావు- గాన మీదజెప్పినను దినంకోక్తావ్యసయిగునై యెనిమిదవమహాయుగముచతులసిదిన ద్వాపరయుగంబీకలియుగమునకునవ్యవహితపూర్వముగానుండేద్వాపరయుగమీకాని వేరొకద్వాపరయుగముగానేను-అదెట్లున్నను.

సూర్యసిద్ధాంతము-అధ్యాయము-౧.

శ్లో॥ ఆయుః యోగంతతస్య శేషాంత-లోయి నూదిచః॥ కల్పాదస్తా చ్యవనవక్ష్యన్యతీ కాన్యసంభయః॥

అస్తావంతి యుగాః స్యాద్వాగమేగశ్చైతర్యం యుగామ్॥ అతః కాలం ప్రసంఖ్యా యసంఖ్యాతేక త్రపిండయేత్॥

ఈవచనములయందు దెలిపి-అస్తావంతి యుగాః స్తాత్-అనుటవలనదియగునై యెనిమిదవ మహాయుగమని తెలియనాయెను ఇచ్చటయుగశబ్దమువ్యాఖ్యాతృభిప్రా యానుసారముగావ హాయుగపరమని తెలియదగ్గది-అయికానివక్ష్యమందు-ఈవచనములలోనే-యాత మేతత్క-ల్యంతయుగం-అనువచనము వలనకృతయుగానికి అస్తావంతి మహాయుగాంతఃపాత్తి ముఖుభిందకసామ్యేని-కాగా-అదేత్ర మమునకిందటజరిగినకృతయుగము మొదలుకొనియష్టమజుగేకలియుగవర్తంత యుగలియుగచతుష్టయమునున్నందునై యెనిమిదవమహాయుగమున చేరినదిగానముందు విష్ణుపురాణోదాహృతముగు ద్వాపరాంతేహారెన్వయమవశేభవిష్కృతి-అనువచనము వల్లదెలిపినయుగము ఈకలియుగావ్యవహిత పూర్వయుగమగు ద్వాపరయుగమేయనుట సూర్యసిద్ధాంతాదినిఖిలసిదాంతగ్రంథ తిపాదితసిద్ధాంతముతోనత్యంత సామరస్యము మొందియున్నది-గానమీరడోపింను వత్సరగణయముదైవసంవత్సరపరమని-కుశంకలుసేయుపురుషులపలుకులకెంతోమాత్రమున్నవకాశముగలుగ నేరదు-యిదియునుంగామీదనుదాహరించివ గర్హక్యానుష్ఠిత శ్రీకృష్ణజననకాలనిర్ణయవిషయము-శ్రీమద్భాగవతమునునుసూచరగాదెలపబడియున్నది-అదెట్లున్నను.

భాగవతం-దశమం-అధ్యాయం-౧౧.

శ్లో॥ కలః ఇత్యుక్తస్తం ప్రణమ్యాహమచిహ్నం దోముద్వాత్తః॥ జ్ఞాత్వా సారాయణం దేవంగర్హవాక్యమనుస్మరణ॥

ఇచ్చట గర్హవాక్యమనుస్మరణ అనుట భాగవత వ్యాఖ్యానక ర్తవైసర్వజ్ఞులుగానుండిన శ్రీధరాచార్యులవారు అస్తావంతి కలమేగ మహాయుగేయమవశేభగ వాచవతరీవృత్తితి గార్హవాక్యమనుస్మరన్మిత్యర్థః) అనిచెప్పి యున్నాడు రిన్ని అంధ భాగవతక ర్తయగు-బత్సరతోనయెన్నునశమసగంధపూర్వభాగములోముచిహ్నం పూర్వక భాగివర్ణనము-అనుఘట్టమనందునంతిమవచనాంతములో (హరికిముచిహ్నం దుండునను సగరించి నారాయణదేవుడగుట నెఱింగి యిరువదియెనిమిదవ మహాయుగంబునందు నారాయణుండవలెనుచుని మున్న గగ్గండు సెప్పుటవలంబి) అనివ్యాఖ్యాతృభిప్రా యానుసారముగానె తెలిపియున్నాడుగానఅస్తావంతి మహాయుగాంతఃపతితంబగు ద్వాపరయుగంబీకలియుగావ్యవహితపూర్వవృత్తియుగమేయియితీభృతముగావళిబజులపకుండులుపుటయందత్యంతానందంబు మొందుచున్నాము-కాగా శ్రీమద్భాగవతవిష్ణుపురాణసారిమంశాదిశిష్టజనాంకి కాన్యంబులగు గ్రంథంబులసాకల్యముగానంప్రదాయార్థమునబూరబాటుకనట్లుపరిశీలించినయెడలంబుం దేహ యలకు సామరస్యంబుగిట్లాస్యతనంబుగాగలుగుచనుటయందేమియుగానందేహము లేదుగానంబుచరాచరితీకై కాయుగ్గతి శ్రీధరుభగవంతునియవతాగాదికృత్యములగురించినవృత్తివిష్టలగుజనులుసేసెకనున్న కాతేషములుతయునసంప్రదాయానీరాపరిపూర్ణగ్రంథాధి పరిజ్ఞానప్రయుక్తావివేకమూలకమనిర్భయముగానమ్ముచున్నాము

నికర ప్రస్తాభి ప్రాయవివేచన.

మీరడోపింకర మమున-భాగవత వినుపు గాం హరివంశాదిగ్రంథప్రతిపాదిత ప్రమాణచనార్థ వర్తమాలోచనచే గలిగిమనిషు-ప్రస్తాభి ప్రాయంబులబజులపకుంగర్హతానులకముగాదెలియబడేగానునీదిగువవివరింపుచున్నాము.

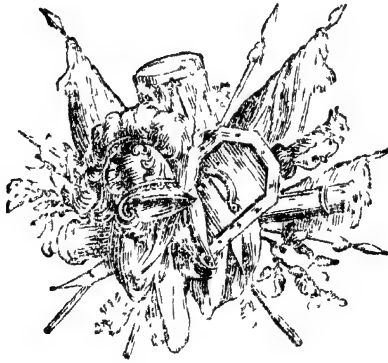
ద్వాపరయుగపరిమితసంవత్సరములగు ౮౬౪౦౦౦లలో ౮౬౩౮౭౭రసంవత్సరములను నెలలున్న ౨౧౬వ సమున్నతతమై యుండుకాలంబునదటస్థించియుండినవృద్ధభానుసంవత్సర శ్రావణమాసంబున-నవమివిగ్ధాచ్చమి యందు

రాత్రిని నశీధ కాలంబునవృషభలగ్నములోసంభవించినసర్వోత్తమమగునభిజిత్తు హుత్రంబున- శ్రీమదాదినారాయణ పరబ్రహ్మమూర్తి-లీలాగృహీతశరీరుంఁడై దేవకీ దేవినిర్భంబుననుదయించె-నట్టియువయ కాలంబున ప్రాగ్భీయమితశిగ సూర్యంబును-పశ్చిమదిగ్విన్యస్తపాదయుగళంబును-చతుర్భాహుండును-శంఖచక్రాద్యాయుధధరుండును- అధిక తేజః పుంజుడిపితసూతి కాగృహుండునుగావద్వపత్రంబులశయనింది తేజరిల్లుచుండె-నన్మహాస్త్రిండాపిర్భావమునొందినవీరి దదెలిపియుండెడు స్వభానుసంవత్సరశ్రావణబహుళౌష్ఠమిమొదలుకొనిలీలామానుషవిగ్రహంబుదాల్చిగూర్చింబుననుండినసంవత్సరంబులు ౧౨౫ న్నునెలలు౭న్నదినములు౮౪ గానుండున్నవి-అప్పుడుహోత్తమండుమానుష విగ్రహంబువదలిజలవైకుంఠనగరంబు ప్రవేశించిన కాలంబు కలియుగాదిమనంవత్సరముగు ప్రమాదిసంవత్సరచే శ్రశుద్ధ ప్రతిపద్వ్యగువాసరంబుగానుండున్నదిఅట్టిజగదీశ్వరుని ర్యాణానంతరముగతసంవత్సరములవరిమితి-౪౯౫౦ గానుండున్నవి-శ్రీకృష్ణమూర్త్యావిర్భావదినమునందేవమీఘటికలలో యశోదాదేవిగర్భంబునయోగమాయజనించెనుగానయోగమాయ శ్రీకృష్ణానుజన్మయనితెలియదగ్గది.

ఇదియునుంగాకనిజలాన్వదీయ జనులకునిత్యతేనుముగలుగజేసెడునన్నిద్యాభివృద్ధిసొండుటకు ముఖ్యసాధనంబులుగానుండేసర్వంశపరిష్కరణ-తత్ప్రకాశనాదిన త్రిగ్రయలయందు బ్రవర్తించియుండెడుచస్త్రశుజాతీయులగుజనుల చేరత్యంతపవిత్రమంబునఁబరిష్కరింపబడెడునన్నద్రింభములబిరింతులవలనగలిగెడునారందంబుననభవించెడునల్పుగుఱులుగృతజ్ఞులయియుండేత్తమముననన్వదీయసర్వంభంబులభివృద్ధిసొండుటకత్యంతహాసుంబుచేసుటయందపరిమితానర్హినిదియుండవలెననిజిజ్ఞాసపర్వద్యావైదుష్యాభివర్ధనైకపరాయణంబుడనారాయణుని నిరంతరంబుంఁజూర్చివుడున్నాను.

సంపూర్ణము.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతవతనప్రారంభమునకుముందు ప్రతిదినంబునచదువవలసిన

ప్రార్థనా ప్రతిపాదకపద్యములయనుక్రమణిక.

శ్రీ స ర స్వ తీ దేవీ ప్రార్థన.

ఉ॥ టోణితలంబునన్నదురుసోకగఁమ్రొక్కనుతింతునైకత॥ శ్రీలోకజంజరీకవయసుందరవేణిరక్షితామర॥
శ్రీలోక దోయజాతభవదిష్టవశేకలజైక వాణికి॥ వాణికితదానుశుక వాణిజుల సకరవ్యపాణికి॥ శా॥ తల్లినిన్ను
దలంచి పుస్తకముచేతలబూనితిగనివునా॥ యుల్లంబునననిల్చిజృంభణముగాను ముక్త సుశబ్దంబుఁగీ॥ భిల్లంబలుఁమునా
దువారు ననుసంప్రీతిజగన్దోసానీ॥ పుల్లాబ్జాక్షీనరస్వతీభగవతీపూర్ణేందువించాననా॥.....

శ్రీమద్భాగవత గ్రంథ ప్రశేతయగు వ్యాసమహర్షి ప్రార్థన.

ఉ॥ ప్రాంశుపయోదనీలతనుభాసితనుజ్వలదండధారుఁచి॥ గాంశుసటాచ్ఛటాభరణునాగనుపుంజవదాద్ధతప్స
ని స్యంశయకారు గృహ్యమృగవర్తకృతాఁబరకృత్యుఁభారతీ॥ వంశవివర్ధనం ద్రిదశపదితుఁసాత్యవతేయఁగాల్పేదగ॥...

భాగవతార్థోపదేశప్రయగు శుకమహర్షి ప్రార్థన.

హ॥ శ్రీమద్రైయేవమయ కృత్యచయఁడై సన్యాసియై యుంటిబో॥ వనహాభీమై హూమహారయనుమక
వ్యాసుండువీణంగవృ॥ తుములుందవ్యయతంబ్రతిధ్వనలుదిక్కుంజేసయున్న ట్టిహుతమయఁ మ్రొక్కెదబాదరాయ
ణింద్రపాదన్యాగ్రణిఁధీవణి॥.....

శ్రీమద్భాగవత ప్రార్థన.

గీ॥ కేదకల్పవృక్షవిగతమయిశుకముఖసుధాద్రవమున మొససియున్న॥ భాగవతపురాణఫలరసాస్వాదన॥ పదవి
గనుమరసక భావవినులు॥ మ॥ లలితసంధముక్తమూలము శుకాలాపాభిరామంబుమం॥ జలతాశోభితమృసువర్ణ
సుమనస్సుభ్దేయమృసుందరో॥ జ్వలవృక్షంబుమహాఫలంబువినుల వ్యాసాలవాలంబునై॥ వెలయుఁ భాగవతాఖ్యకల్ప
తరువున్వీ॥ సద్విజ శ్రేయమై॥ క॥ నిగమములు వేయుజదిపెన॥ సుగమంబులుగావుభక్తిసుభగత్వంబున్॥ సుగమంబుభాగ
వతనును॥ నిగమంబువతింపముక్తివసనముబుధా॥ గీ॥ అతిగహస్యమై నహరిజవృక్షధనంబు॥ చనుజుడెవ్వఁడేనిమాపురే
పు॥ పాంధ క్రితోడఁజదుపుదాసంసార॥ మఃఖరాశిబాసితోలగిరీ॥.....

శ్రీభాగవత గ్రంథ ప్రతిపాద్య శ్రీకృష్ణమూర్తి ప్రార్థన.

హ॥ శకురాభాసుణ్ణోదనద్వయపూకౌరేయమై యొప్పుసా॥ గరకన్యానచమంభపాళిబులకల్గనన్వట్టమానీ॥
ద్రహృగ్గెసరిసీజంబులుసంచలింపమరిసంజాతగీతామృతస్ఫురణగర్భాల్లరగఁజురి॥ మహర్షిశోరంబుభావిచెదగ॥
చ॥ జలనికెన్యకాఘృసుదన్తలివచ్చులతాగిగోపికావలసితహారమధ్యహణివిశ్వజగదస్య ప్రకాశకో॥ జ్వలమహనీ
యరత్నమృవానితకారియభోగిభోగి॥ పండలలివజ్రమై వెలయుచందతనూజాభజితునామదిగ॥.....

గ్రంథనాయకుండగు శ్రీరామమూర్తియొక్క ప్రార్థన.

క॥ శ్రీకంఠచాపకిండన॥ పాకారిమ్రముఖివినుతభండవలస॥ ప్రాకుత్స్రవంశనుండన॥ రాకేందుయశోవిశాలరామన్యపాలా॥

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతంబునందుగలకథానుక్రమసూచిక.

విషయసంఖ్య.	పుటసంఖ్య.
ప్రథమసంధ్యము.	
౧ శ్రీమద్భాగవతకథా ప్రారంభము.	౩
౨ మాతుండునారాయణకథాప్రశంసచేసుట.	౪
౩ భగవంతునియేక వింశత్యవతారములు.	౫
౪ వ్యాసుండువ్యాకులితచిత్తుండై చింతించుట.	౬
౫ వ్యాసునికి డను నారదుండువచ్చుట.	౮
౬ నారదుడు పూర్వజన్మవృత్తాంతమునెప్పుట.	౯
౭ లజ్జానండుపుత్ర ఘాటయగునశ్వత్థామ నులవమానించుట.	౧౦
౮ శ్రీకృష్ణుడుగర్భస్థుండగుపరీక్షితునిరక్షించుట	౧౩
౯ కుంజిదేవిశ్రీకృష్ణునిస్తుతిచుట.	౧౪
౧౦ ధర్మరాజుశరీరల్పగుండైనభీష్మునికిడక్కేనుట.	౧౫
౧౧ భీష్ముడుశ్రీకృష్ణునిస్తుతించుట	౧౬
౧౨ శ్రీకృష్ణుడుదాష్టరకానిగరమునకురుగుట.	౧౭
౧౩ పరీక్షితుజన్మించుట.	౧౮
౧౪ గాంధారికృతరాష్ట్రముదేహత్యాగముచేసి కొనుట.	౨౦
౧౫ ధర్మరాజుదుర్జిమిత్రంబులఁగనిదీపింతుండు.	౨౩
౧౬ అర్జునుడు ద్రుపదికి నంజనవిశ్రిష్టస్వస్థానిమున దెలుపుట.	౨౪
౧౭ ధర్మరాజుపరీక్షితు హరాజుని పట్టముగట్టి విహారస్థానంబునకురుుట	౨౬
౧౮ పరీక్షితు హరాజుదిగ్విజయంబున భూధర్మదేవతలసంవాదంబులించికి లింగిని గ్రహించుట	౨౭
౧౯ పరీక్షితు హరాజుశృంగివలన శాపంబునొందుట.	౩౦
౨౦ పరీక్షితు హరాజుప్రశాపంబుదెలిగొని స్థాయోపవిష్టుడగుట.	౩౨
౨౧ శుకవహద్విపరీక్షితు హరాజునొక్కతెంచుట.	౩౩
౨౨ ద్వితీయసంధ్యము.	౩౪
౨౩ ఈశులుముమొగులొనివెలిగందల నారయచేప్పినకథతము.	౪౨
౨౪ శ్రీమన్నారాయణలీలావతారంబుల యభివర్ణనము.	౪౪

విషయసంఖ్య.	పుటసంఖ్య.
౨౫ పరీక్షితు హరాజునకు శుకయోగి ప్రపంచోద్భవాది ప్రశ్నలను దెలుపుట.	౪౯
౨౬ శ్రీమన్నారాయణుండు బ్రహ్మతపంబునకు మెచ్చినరములొనంగుట.	౫౦
౨౭ తృతీయసంధ్యము.	౫౫
౨౮ విదురుండుద్ధవుంగనికృష్ణాదులవృత్తాంబుడుగుట.	౫౭
౨౯ విదురిమై శ్రేయాలసంవాదము.	౬౪
౩౦ సామయంబువనునువు ప్రజావృద్ధిచేసుట.	౬౯
౩౧ శ్రీయజ్ఞవల్కహాతారవర్ణనము.	౭౯
౩౨ యజ్ఞవల్కహమూర్తిని బ్రహ్మాదులు స్తుతించుట.	౮౦
౩౩ యజ్ఞవల్కహమూర్తియగువిష్ణువు హిరణ్యాక్షుని సహరించుట.	౮౨
౩౪ సనకాదులు భగవంతుని స్తుతించుట.	౮౭
౩౫ జయవిజయునిదిగిగర్భంబున హిరణ్యాక్షహిరణ్యకిశిలలు గాఁబుట్టుట.	౮౯
౩౬ హిరణ్యాక్షుండు యజ్ఞవల్కహంబును హరి నెదిరించి యుధముచేసుట.	౯౧
౩౭ చతుర్ముఖుడొన్నయత్సేదేవతానిత్యప్రదేలియఁజేయుట.	౯౪
౩౮ కదమా ప్రజాపతి భగవదనుజవడం దెవహారియనుకంఠెండ్లియాడుట.	౯౬
౩౯ కర్ణము వజాపతియొగి భావంబుచేవిమానంబుగల్గించి భార్యతోగూడివిహరించుట.	౯౯
౪౦ దేవహూగిగర్భంబునవిష్ణుండుగపిరాచార్యుండుగా నుదియించుట.	౧౦౧
౪౧ దేవహూ తుపుత్రుండయిన కపిలునివలన దత్తజ్ఞాంబువడచుట.	౧౦౩
౪౨ కపిలుండు దేవహూతికభక్తియొగిమును దెలియఁజేసుట.	౧౦౦
౪౩ గర్భస్థుడగుజీవుండు భగవంతుని స్తుతించుట.	౧౦౩
౪౪ నాథకాండము.	౧౦౪
౪౫ కర్ణము వజాపతిసంతతిని దెలుపుట.	౧౦౯
౪౬ దక్షిణ ప్రజాపతిసంతతిని దెలియఁజేసుట.	౧౧౦

విషయసంఖ్య, పుటసంఖ్య.
 ౪౭ ఈశ్వరునకుదత్తప్రజాపతికినివరోధము సంభవించు
 తు... .. ౧౧౧
 ౪౮ దత్తప్రజాపతియజ్ఞముఁజేయునపుడు దాతౌయశి
 యచ్చటికిఁబోవుట... .. ౧౨౨
 ౪౯ మహేశ్వరుడుపరభద్రునిచే దత్తయజ్ఞంబు ధ్వం
 సంబుచేయుచుట... .. ౧౨౩
 ౫౦ దేవతలుపరభద్రాదులచేఁ బరాజితులయి బ్రహ్మ
 తోపిన్నవింతుట... .. ౧౨౬
 ౫౧ బ్రహ్మదులుదక్షిణామూర్తిరూపుండగు యాశ్వరు
 ని స్తులింతుట... .. ౧౨౭
 ౫౨ ఈశ్వరుండు బ్రహ్మదులచేఁ బ్రార్థితుండఱు దత్తౌ
 దులననుగ్రహించుట... .. ౧౨౮
 ౫౩ దత్తేశ్వరంబునకువచ్చిన నారాయణునిదత్తదులు
 స్తుతయి... .. ౧౨౯
 ౫౪ క్రువోపాఖ్యానముదెలియఁజేసుట... .. ౧౩౨
 ౫౫ క్రువుండునారదోపదేశంబువదళితంబుచేసుట...
 ౫౬ సాతౌత్య-రించిన భగవంతుడు క్రువుండు స్తులింతు
 ట... .. ౧౩౫
 ౫౭ అంగద పుత్రుండగు వేసునిచరిత్రమును దెలుపు
 ట... .. ౧౩౩
 ౫౮ పృథువక్రవర్తిగోరూపభాగిణియగుఘూమివలననో
 షఘులఁబిఱకించుట... .. ౧౩౭
 ౫౯ పృథువక్రవర్తియశ్వమేధంబుసేయు నెడనింద్రుండ
 శ్వమునవహరించుట... .. ౧౪౦
 ౬౦ యాగంబున నారాయణుండుప్రసన్నుడై పృథువ
 క్రవర్తిననుగ్రహించుట... .. ౧౪౧
 ౬౧ పృథువక్రవర్తిసభాసదులకునధర్ములనువదేసింపు
 చు బ్రాహ్మణప్రశంసచేసుట... .. ౧౪౩
 ౬౨ పృథువక్రవర్తి యొద్దగు సనకాదులరుగు దెంచు
 ట... .. ౧౪౬
 ౬౩ పృథువక్రవర్తిజ్ఞానవైరాగ్యవంతుండగుచు ముక్తి
 నొందుట... .. ౧౪౮
 ౬౪ రుద్రుండుకృతచేతసులకు యోగాదేశమును స్తోత్ర
 మునుదెలియఁజేసుట... .. ౧౬౧
 ౬౫ వారదుండు పావీనబహిఃకిజ్ఞానమార్గమును దె
 లియఁజేసుట... .. ౧౬౪

విషయసంఖ్య, పుటసంఖ్య.
 ౬౬ పురంజనోపాఖ్యానము... .. ౧౬౪
 ౬౭ ప్రచేతసులతంబునకుభగవంతుండు మెచ్చినరంబు
 లిచ్చుట... .. ౧౭౪
 ౬౮ ————— వంశమసృంధము... .. ౧౭౯
 ౬౯ భగవంతుండగు నారాయణుండుఋషభావతార
 మెత్తుట... .. ౧౮౨
 ౭౦ ఋషభుండుపుత్రులకునీతినుపదేశించుట... .. ౧౮౪
 ౭౧ భరతోపాఖ్యానముదెలుపుట... .. ౧౮౭
 ౭౨ ————— ద్వితీయాశ్వాసము... .. ౧౯౪
 ౭౩ శుకయోగివరుండువదేశరూపముగా దెలిపేఘా
 గోశస్వనూపాదినిఁబయిము... .. ౧౯౫
 ౭౪ భగోశపిషయము... .. ౨౦౧
 ౭౫ శుకయోగివర్తిత్వమునకునువదేశరూపముగానరలో
 కవిఘాతమునుదెలుపుట... .. ౨౦౬
 ౭౬ ————— పిన్నసృంధము... .. ౨౦౮
 ౭౭ లజామీలోపాఖ్యానము... .. ౨౧౧
 ౭౮ విష్ణుకూతయమకూతలసంవాదము... .. ౨౧౨
 ౭౯ దత్తుడుప్రదియించినహ్యంబుననురాజము... .. ౨౧౯
 ౮౦ నారదుండుశిబభాస్మలకునివృత్తిమాఁగంబు నుప
 దేశించుట... .. ౨౨౧
 ౮౧ దత్తుండునారిదునిశిషియించి ప్రజాసర్వబౌసరించు
 ట... .. ౨౨౨
 ౮౨ దేవాసురయుద్ధము... .. ౨౨౪
 ౮౩ శ్రీమన్నారాయణకవచప్రారంభము... .. ౨౨౫
 ౮౪ చిత్రకేయూపాఖ్యానకథాప్రారంభము... .. ౨౩౬
 ౮౫ చిత్రకేయంబు దవంబాచరించినభగవత్ప్రపాదంబు
 నొందుట... .. ౨౩౯
 ౮౬ విద్యాధరాధిపతియగు చిత్రకేయండీశ్వరధిక్తాంతం
 బువలనశాపంబునొందుట... .. ౨౪౦
 ౮౭ సచిత్రవంశాధిప్రచనకథాప్రారంభము... .. ౨౪౨
 ౮౮ ————— సప్తమసృంధము... .. ౨౪౫
 ౮౯ శ్రీహరిద్వారపాలకులకువనందనాదులవలనశాపం
 బుసంభవించుట... .. ౨౪౬
 ౯౦ బాలవేషముదాల్చినయముండు దెలిపెడు సుయ
 ఙ్గోపాఖ్యానము... .. ౨౪౭
 ౯౧ బ్రహ్మదేవుండుహిరణ్యకశిపునకువరమిచ్చుట... .. ౨౪౯

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

౯౨ ప్రహ్లాదచరిత్రకథా ప్రారంభము.... ౨౫౨

౯౩ హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదునివధావివిధోపాయంబులతోఁడుట.... ౨౫౫

౯౪ శ్రీనరసింహవతారకథా ప్రారంభము.... ౨౬౧

౯౫ హిరణ్యకశిపువధ.... ౨౬౨

౯౬ బ్రహ్మాదిదేవతలునృసింహమూర్తినివేషేణుగాఁడుట.... ౨౬౩

౯౭ ప్రహ్లాదుండునరసింహమూర్తినిస్తుతిండుట.... ౨౬౪

౯౮ త్రిపురాసురసంహారము.... ౨౬౮

౯౯ వర్షాశ్రమధర్మనిర్ణయోపదేశము.... ౨౬౯

౧౦౦ ప్రహ్లాదాజగరుచువాడు.... ౨౭౨

౧౦౧ — అస్తమసంధము. — ౨౭౭

౧౦౨ గజేంద్రమోక్షకథా ప్రారంభము.... ౨౭౮

౧౦౩ క్షీరసాగరమథనకథా ప్రారంభము.... ౨౮౪

౧౦౪ కూర్మవతారకథా ప్రారంభము.... ౨౮౭

౧౦౫ ఈశ్వరుండు దేవబృందప్రార్థితుండై హాలాహలమునుబాంతుచేయుట.... ౨౮౯

౧౦౬ పాలకడలితలుచునెడనైరావతాములుజనించుట.... ౨౯౦

౧౦౭ శ్రీవిష్ణుమూర్తి మోహినీస్వరూపంబు సెందుట.... ౨౯౧

౧౦౮ దేవాసురయుద్ధకథా ప్రారంభము.... ౨౯౩

౧౦౯ శ్రీహరితనమోహినీరూపంబుచేతనిశర్వరుని మోహింపజేయుట.... ౨౯౬

౧౧౦ వాసునిచిత్రప్రారంభము.... ౨౯౯

౧౧౧ వాసునమూర్త్యాపిర్మావస్తువు.... ౩౦౪

౧౧౨ బలిచక్రవర్తిఁడగువాసునమూర్తియేఁడుట.... ౩౦౫

౧౧౩ వాసునమూర్తివిశ్వరూపము సెంది విష్ణుభింపుట.... ౩౦౮

౧౧౪ మత్స్యవతారకథా ప్రారంభము.... ౩౧౨

౧౧౫ — నవమసంధము. — ౩౧౪

౧౧౬ అంబరీషోపాఖ్యానము.... ౩౧౯

౧౧౭ కృత్తివంశానుక్రమము.... ౩౨౨

౧౧౮ సగరచక్రవర్తికథా ప్రారంభము.... ౩౨౪

౧౧౯ శ్రీపరమేశ్వరజటాజూనిగఁతగంగానదీప్రవాహముహిమానువణానము.... ౩౨౬

౧౨౦ శ్రీరామచరిత్రము.... ౩౨౯

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

౧౨౧ భవిష్యద్వాణేరిహాసవర్ణనము.... ౩౩౪

౧౨౨ చంద్రవంశ్యులగురాజులయతిహాసము.... ౩౩౪

౧౨౩ భగవంశ సంభూతుండగుశ్రీ పరశురామునిచరిత్రము.... ౩౩౭

౧౨౪ శుక్రాచార్యులతనూజయగుదేవయానయయాతనివర్ణించుట.... ౩౩౮

౧౨౫ శుక్రాచార్యులుయయాతికాపబొసంగుట.... ౩౪౦

౧౨౬ యయాతి దేవయానకుబ ప్రోపాఖ్యానమునేవ్యాజంబుఁజెలుపుట.... ౩౪౩

౧౨౭ భరతునిచరిత్రము.... ౩౪౪

౧౨౮ రంభిదేవునిచరిత్రము.... ౩౪౬

౧౨౯ యదువంశచరిత్రము.... ౩౪౭

౧౩౦ శనుదేవునివంశక్రమానువర్ణనము.... ౩౪౮

౧౩౧ — దశమసంధము. — ౩౪౯

౧౩౨ బ్రహ్మమొదలగుదేవతలుదేవకిగర్భస్థుండగుస్వామిస్తుతిండుట.... ౩౫౦

౧౩౩ శ్రీకృష్ణవతారపుట్టుము.... ౩౫౧

౧౩౪ దేవకిదేవిస్వామిస్తుతిండుట.... ౩౫౨

౧౩౫ కంసునివంపునపూతనయనురాక్షసిరేపల్లెనుదనుడెంచుట.... ౩౫౩

౧౩౬ బాలుండగుకృష్ణుండుచెంతనున్నశకటమునుతనపాదములచేగూలదన్నుట.... ౩౫౪

౧౩౭ తృణావర్తుడగురాక్షసుండునుడెగాలియై కృష్ణునిచిత్తుకొనిపోవుట.... ౩౫౬

౧౩౮ శ్రీకృష్ణబలరాములబాలశ్రీదాభివర్ణనము.... ౩౫౭

౧౩౯ మృగ్యక్షుఁడు విశ్వరూపప్రదర్శనాద్యభివణానము.... ౩౫౮

౧౪౦ కృష్ణుండుదధిభాండవికలనామలుచేయుటవలనయశోదయతనివెంటదిరిగివట్టుకొనుట.... ౩౬౦

౧౪౧ ఉలాఖిలబంధనయనుశౌర్యనభంజనాద్యభివర్ణనము.... ౩౬౦

౧౪౨ అనామలుబృందావంబునకునరుచుట.... ౩౬౨

౧౪౩ వత్సాసురబాసురులవధ.... ౩౬౩

౧౪౪ శ్రీకృష్ణుండుగోపసులతోజేసిబంధిచల్లుటకుడువగాంతారంబునకేనుట.... ౩౬౩

౧౪౫ అమాసురవృత్తాంతము.... ౩౬౪

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౧౪౬ గోపాలబాలురుకృష్ణునితోగూడిచట్టులారగించు
 ట... .. ౩౭౫
 ౧౪౭ పున్నగోపత్నములనుగోపాలకృష్ణతోగూడాలిం
 తగ్గానముచేయుట... .. ౩౭౫
 ౧౪౮ గార్తవ్యాకారుండైనధేనుకామరునివధు... ౩౮౦
 ౧౪౯ గోపాలకృష్ణుడుకొలియమర్చనముగావించుట...
 ౧౫౦ కాలియ్యభార్యలైననాగకాలతలు స్వామిని స్తో
 త్రముచేయుట... .. ౩౮౩
 ౧౫౧ కాలియ్యనిపూర్వకీర్తన... .. ౩౮౫
 ౧౫౨ గూగోపగూపకనుభుమునుకార్చిచ్చుముట్టుకొ
 నుట... .. ౩౮౬
 ౧౫౩ గీష్మయుక్తవర్ణనము... .. ౩౮౬
 ౧౫౪ బలభు ద్రిండువ్రలంబాసురునివధించుట, ౩౮౭
 ౧౫౫ శ్రీకృష్ణుడుదావాగ్నినిమీదగూపక గూనం
 ఘమునుగావచ్చుట... .. ౩౮౭
 ౧౫౬ వర్షభయమువర్ణనము... .. ౩౮౮
 ౧౫౭ శిరద్భుతువర్ణనము, ... ౩౮౯
 ౧౫౮ హేమంత యుతువర్ణనము, ... ౩౯౧
 ౧౫౯ సూపికావస్తావహాణము... .. ౩౯౧
 ౧౬౦ మునిభార్యలుఅన్నముత్యముకొనివచ్చి స్వామికార
 గ్గపునయుట... .. ౩౯౩
 ౧౬౧ గోపాలకృష్ణుడుగోవర్ధన పర్వతమునెత్తు
 ట... .. ౪౦౪
 ౧౬౨ శ్రీకృష్ణమూరినించునివరుణనిగర్ముసుంచి గోవి
 తిచ్చుట... .. ౪౦౮
 ౧౬౩ శరదా త్రియలదుగోపికలుగానముచేసేటశ్రీ
 కృష్ణునిసన్నిధికివచ్చుట... .. ౪౦౮
 ౧౬౪ సూపికాకీర్తల ప్రారంభము... .. ౪౦౯
 ౧౬౫ రాసక్రీడాభివర్ణనము... .. ౪౦౯
 ౧౬౬ జలక్రీడాభివర్ణము... .. ౪౦౯
 ౧౬౭ సర్పరాశియగుసుదర్శనుండనుగంధర్వునిశాపవి
 మోచనము... .. ౪౦౯
 ౧౬౮ మధేర్భటాండగుశంఖచూడుడనేగుహ్యునినం
 హరించుట... .. ౪౦౯
 ౧౬౯ వృషభాసురునివధు... .. ౪౦౯
 ౧౭౦ శ్రీకృష్ణుడుకేళి ప్రాయమాసురుల సంహరించు
 ట... .. ౪౦౯

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౧౮౧ కంసునివంతునవక్త్రులకుబులాచావనంబునకుజ
 జనుదెంచుట... .. ౪౧౧
 ౧౮౨ శ్రీకృష్ణమూర్తిమధురానగరప్రవేశముచేయు
 ట... .. ౪౧౪
 ౧౮౩ కృష్ణుడుపరజకునిజంపివాముకుడిచ్చినవస్త్రాదుల
 మెండినుదామునింట్లపూజనంగీకరించుట... ౪౧౪
 ౧౮౪ సూర్యస్తవయ చంద్రోదయముల వర్ణనము
 లు... .. ౪౧౬
 ౧౮౫ సూర్యోదయవర్ణనము... .. ౪౧౬
 ౧౮౬ శ్రీకృష్ణుండుకువలయాపీడనుగజంబును వధిం
 చుట... .. ౪౧౭
 ౧౮౭ శ్రీకృష్ణబలరాములుచాచారముష్టిలను విధిం
 చుట... .. ౪౧౮
 ౧౮౮ కృష్ణుండుకంసునివధించుట... .. ౪౨౦
 ౧౮౯ శ్రీకృష్ణుడుదవకవసుదేవులచెరమాన్చి యుగ్ర
 సేనునికవట్టముకిట్టుట, ... ౪౨౧
 ౧౯౦ గామకృష్ణులుపనితులైకాలీప్లణమునికుంజునిపి
 ద్భ్యాఖ్యానముచేయుట... .. ౪౨౧
 ౧౯౧ శ్రీకృష్ణుడుగోపకాలతలచేతకుసుద్రపుని బంపు
 ట... .. ౪౨౨
 ౧౯౨ కృష్ణుండుడద్రపుతోజేరుకొని కబ్బాహంబున
 కునరుగుట... .. ౪౨౫
 ౧౯౩ కృష్ణుండులక్ష్మణుడుహస్తినాపురంబునను బంపు
 ట... .. ౪౨౬
 ౧౯౪ లక్ష్మణుడుమధురకాన్తునితోహిలోవదెతగూ
 వముగాభాషించుట... .. ౪౨౬
 ౧౯౫ జరాసంధుడుకుసుధురమీదదండెత్తివచ్చుకృష్ణతో
 యుద్ధముసేనుట... .. ౪౨౭
 ౧౯౬ కాలయవనుండు శ్రీకృష్ణునిమీదదండెత్తిహస్తా
 పురమునుముడిచేయుట... .. ౪౩౦
 ౧౯౭ విశ్వక్సేనకృష్ణునియెగలంబునముద్రమలూడ్చి
 రకానగరముగిరించుట... .. ౪౩౧
 ౧౯౮ శ్రీకృష్ణుండునిరాయుధుండైకాలయవనుండువెం
 టనంట్లవరుగెత్తుట... .. ౪౩౨
 ౧౯౯ ముచికందనిపూర్వకథాభివర్ణనము... ౪౩౩
 ౧౯౦ ముచికుండుశ్రీకృష్ణునిస్త్రముసేయుట... ౪౩౪

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

విషయసంఖ్య.

పుటసంఖ్య.

౧౯౧ జగన్మధురప్రవర్ణగీతిని దహించుట. ౪౩౫

౧౯౨ రుక్మిణీ భౌతికప్రారంభము. . . . ౪౩౫

౧౯౩ శ్రీకృష్ణుండుకుంజినగరంబునకురథాధిపతియై
చనుట. ౪౩౬

౧౯౪ శ్రీకృష్ణుండుశత్రురాజులుచూచుచుండ రుక్మిణీ
దేవినికొఱివోవుట. ౪౩౭

౧౯౫ సహజాదరునిభంగమునకుభిన్నయగురుక్మిణీదే
విబలభద్రుండూరార్పుట. ౪౪౧

౧౯౬ శ్రీకృష్ణుండురుక్మిణీదేవినిచెండ్లియాడుట. ౪౪౨

౧౯౭ ————— ఉత్తరభాగము. ————— ౪౪౩

౧౯౮ రథిదేవప్రమృత్తుని సహితమై లగన మార్చున
ద్వారకకుబోయిచేరుట. ౪౪౪

౧౯౯ శ్రీకృష్ణుండులోకావవాదనివృత్తికొరకు శమంత
కమణి దేవుట. ౪౪౫

౨౦౦ శతధన్వంతునిత్రాజిత్తునుజపియగి నవహరించు
ట. ౪౪౬

౨౦౧ శ్రీకృష్ణుండుతంద్రప్రస్థపురంబునకరుగుట. ౪౪౮

౨౦౨ సూర్యతనూజయగుకాళిందిశిక్వండు వరించు
ట. ౪౪౯

౨౦౩ శ్రీకృష్ణుండు-కాళింది-మిత్రమింద-నాగ్నదేవ-భ
ద్ర-లక్షాంతనువారలబెండ్లాడుట. . . ౪౪౯

౨౦౪ శ్రీకృష్ణుండుపర్యభామతోగూడిమురాయిగిరికా
సురులవధించుట. ౪౫౦

౨౦౫ సత్యభామ - నరకాసురునితో - యుద్ధముచేసు
ట. ౪౫౧

౨౦౬ భూదేవిశ్రీకృష్ణుని స్తుతించుట. . . . ౪౫౩

౨౦౭ శ్రీకృష్ణుండుపరారవేలకన్నియలవరించిదేవలో
కమునకుబోయిపారిజాతముదెచ్చుట. ౪౫౩

౨౦౮ శ్రీకృష్ణుండుకేళిగృహముందురుక్మిణీదేవితోవిరసో
క్తులాడుట. ౪౫౪

౨౦౯ రుక్మిణీదేవిశ్రీకృష్ణుని లాలితమై యతని స్తుతించు
ట. ౪౫౫

౨౧౦ కృష్ణుండురుక్మిణీదేవినియూరడించుట. . . ౪౫౬

౨౧౧ లగిరుక్మిణినివాసముయమున బలరాముండురు
క్మిణియెలగువారినిజంపుట. . . . ౪౫౭

౨౧౨ ఉపాపరిణయప్రారంభము. ౪౫౮

౨౧౩ బాణాసురుండు - తిశ్యకరత్రసాదము నొందు
ట. ౪౫౯

౨౧౪ చిత్రరేఖరాజవరులబంటునిభింబియమి యో
నిరుమనిదేవుట. ౪౬౦

౨౧౫ ఉపాకన్యకానంగతుండనిగిరిధునిబాణాసురుం
డునాగవాళబధునిదేనుట. ౪౬౨

౨౧౬ నారదునివలనననిరుద్ధవుత్రాంతమునువిని కృష్ణుం
డుబాణాసురునిమీదికిదండెత్తుట. . . . ౪౬౩

౨౧౭ బాణాసురునికిసహాయపూతుండగు శివునిక్షిప్తికృ
ష్ణుండుకన్నబుగగెడుయదము. ౪౬౩

౨౧౮ వైష్ణవశ్వురయిచేబరాజితలబైతైవశ్వురముశ్రీ
కృష్ణుని సులంచుట. ౪౬౪

౨౧౯ శ్రీకృష్ణునిచేమరాపాతుండుగు బాణాసురుని గా
పాడుటకుగవుండుకృష్ణుని స్తుతించుట. . ౪౬౬

౨౨౦ నృగముహాంబాచరిత్రిము. ౪౬౭

౨౨౧ బలరాముండుసుహృద్బంధుజన దర్శనార్థమైరే
వలైకుబోవుట. ౪౬౮

౨౨౨ శ్రీకృష్ణుండుపాండవకావసుదేవునిమీదదండెత్తి
యతనివధించుట. ౪౭౦

౨౨౩ బలరాముండుద్వివిధదనువానరుని సంహరించు
ట. ౪౭౨

౨౨౪ బలరాముండువనపాలంబున హస్తినాపురమును
లంగలొందోయబూనుట. ౪౭౩

౨౨౫ పోడతనపాత్రస్రీసంలతుండైన శ్రీకృష్ణునిమహి
మనునారముండుడెలుసుకొనుట. . . . ౪౭౪

౨౨౬ జరాసంధిశత్రులయనరాజులపంపునవిప్రుండుకృ
ష్ణునిస్పృశికినేతెంచిజ్ఞాపనముచేసుట. . ౪౭౬

౨౨౭ ధర్మరాజుచే నెడిరాజమాయమును గాపాడుట
తైకృష్ణుండుతంద్రప్రస్థమునకుబోవుట. . ౪౭౮

౨౨౮ శ్రీకృష్ణుండుద్ధవునియాలొచనచోష్ఠన ధర్మరా
జువనికిబోవుట. ౪౭౯

౨౨౯ ధర్మరాజుదిగ్విజయార్థముగాభీమాదులబంపుట. . ౪౮౦

౨౩౦ శ్రీకృష్ణునిసహాయుండగుభీముండు జరాసంధునితో
యుద్ధముచేయుట. ౪౮౨

౨౩౧ కార్యగృహవిముక్తులగు రాజులుశ్రీకృష్ణుని స్తు
తించుట. ౪౮౩

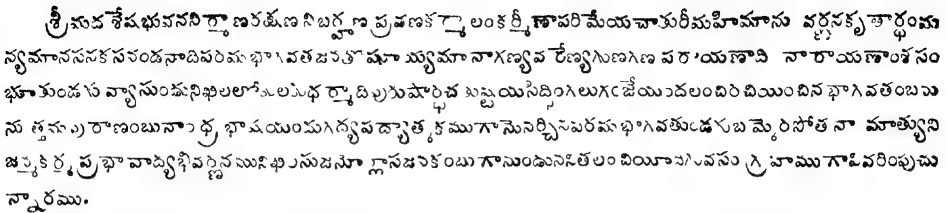
విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౨౩౧ ధర్మరాజుచే సేవరాజసూయయాగంబున శ్రీకృష్ణుడుశిశుపాలునివధించుట... ౨౪౪
 ౨౩౨ సామ్యుండుప్రసాదంబునసౌభాగవిమానంబువహసిద్వారకాపురిమీద దండెత్తి యుద్ధముచేయుట... ౨౪౪
 ౨౩౩ శ్రీకృష్ణమూర్తిసంతక కృనిసంహరించుట... ౨౪౫
 ౨౩౪ బలరాముండుతీగ్ధయాత్రికుంజనుట... ౨౪౬
 ౨౩౫ కుచేలోపాఖ్యానము... ౨౪౭
 ౨౩౬ శ్రీకృష్ణుడుసకుంఠంబుగాగ్రహణస్నానమునకుబోవుట... ౨౪౮
 ౨౩౭ లక్షణమునుకృష్ణునియప్రహర్య ద్రౌపదీదేవీదనవివాహావృత్తాంతముదెలుపుట... ౨౪౯
 ౨౩౮ నారదాచిలుఁబులుశ్రీకృష్ణదీర్ఘసముచేసుకొని వసుదేవునిచే కృత్యపుచేయుట... ౨౫౦
 ౨౩౯ శ్రీకృష్ణబలభద్రులుమృతులయినతమసంహదయలదెచ్చి దేవకీదేవీకిగనపఱుచుట... ౨౫౧
 ౨౪౦ సుభద్రాపరిణయము... ౨౫౨
 ౨౪౧ శ్రీకృష్ణుడుఋషి సమేతుండుమిథిలానగరమునకుబోవుట... ౨౫౩
 ౨౪౨ శ్రుతిగీతలయవరమతత్వార్థప్రతిపాదకమైనపురాతనకేహాసకథ... ౨౫౪
 ౨౪౩ ఋషిసేవాప్రాశస్త్యంబుచెప్పట... ౨౫౫
 ౨౪౪ శివశ్రోహంబుసేయుమానినవృకాసురుండుఋషిమాయచేనుడును... ౨౫౬
 ౨౪౫ భృగుఋషిపితృమూర్తుల ప్రాశస్త్యంబుకోధించుట... ౨౫౭
 ౨౪౬ శ్రీకృష్ణుండుశృంగులయిన విప్రసుకుందెచ్చుట... ౨౫౮
 ౨౪౭ వీలామానుషునిగ్రహుండగుశ్రీకృష్ణునివంశానుక్రమమునుదెలుపుట... ౨౫౯

విషయసంఖ్య. పుటసంఖ్య.
 ౨౪౮ — ఆ పీకాదశసంధము... ౨౬౦
 ౨౪౯ వసుదేవునకునారదుండుదెలిపెనువివేకాక్షభానంవాదమునెడుపురాతనపుణ్యకథ... ౨౬౧
 ౨౫౦ ఋషభకుమారుండగుకవియును నొకటివాడువిదేహునకుసేయుపరమార్థోపదేశము... ౨౬౨
 ౨౫౧ ఋషభకుమారులగుహరియునంత రిక్షుండును సేసెడుభాగవతస్వరూపోపదేశము... ౨౬౩
 ౨౫౨ ఋషభ కుమారులలో ప్రబుద్ధపిష్టలాహ్వాయలు సెప్పెడుపరమార్థోపదేశము... ౨౬౪
 ౨౫౩ ఋషభకుమారులలో విహ్వలైకృమీఘులుదెలిపెనుపరమార్థోపదేశము... ౨౬౫
 ౨౫౪ ఋషభకుమారులగుచమనకరభాజనులు సేసెడుపరమార్థోపదేశము... ౨౬౬
 ౨౫౫ బ్రహ్మదేవతలుశ్రీకృష్ణునివైకుంఠమునకుబిలువవచ్చుట... ౨౬౭
 ౨౫౬ శ్రీకృష్ణమూర్తిదేధిపునిక పరమార్థోపదేశముచేయుట... ౨౬౮
 ౨౫౭ ఆవహతయనునంవాదము... ౨౬౯
 ౨౫౮ యాదవులన్యోన్యకలహంబునమడియి శ్రీకృష్ణబలరాములువైకుంఠంబునకురుగుట... ౨౭౦
 ౨౫౯ — ఆ ద్వాదశసంధము... ౨౭౧
 ౨౬౦ యుగ్యర్థంబుల బ్రాకృతావప్రళయ చతుష్టయంబునుండెలుపుట... ౨౭౨
 ౨౬౧ పరిక్షిన్నుతకుసునిచేరట్టులదైన్యుటనెందునతనిపుత్రుడనెనర్పయాగముచేయుట... ౨౭౩
 ౨౬౨ వ్యాసునివేదమంలంబురాణములలోలోకమందు బ్రహ్మోపదేశము... ౨౭౪
 ౨౬౩ మార్కండేయోపాఖ్యానము... ౨౭౫
 ౨౬౪ చెక్రాదికాసంఖ్యలవచరించెడు ద్వాదశాదిత్యులక్రమమునుదెలుపుట... ౨౭౬

సంగ్రహము.

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతపరిష్కరణప్రకారప్రకాశపీఠిక.

[illegible]

— ఆంధ్ర భాగవతము నామము —

[illegible]

— श्री अ० कृ० भा० ग० व० च० प० र० न० प० —

_____

రిష్టగ్రంధియందుగీలామానుషవిగ్రహముడగు శ్రీకృష్ణదేవునియశేషలీలావిశేషంబులనతివిచిత్రచరిత్రంబులతోనవతారప్రభృతికంబులుగాదెలిసెడునదితేనుగురంజై నదశమంగుంధము మొదలుకొనియు ద్రాక్షరములయందుఁబ్రకాశపరుచుటనిఖిలాన్వేషియనుజనానందజరకముగానుండునని నిశ్చయించియదేక్రమమునశ్రీకృష్ణవరప్రహ్మనూర్తియనుగ్రీహంబురకశమాదిగానవసుంగుంధాంతమువరకుద్వాదశస్కంధములుసంపూర్ణముగాప్రకాశపరచడమయినదిఇంతయు కాక వేరొకవిశేషమిందుడెలపబడియున్నదెట్లన్నవివరింపుచున్నాము.

శ్రీగామానుగ్రహాంతరగళకవిత్వధారానిరాకృతాఖిలకవిజనజేషియమానవదశయ్యాదివినతానువవసాహిత్యుండగుసోతనామాత్యునిపదలాలిత్యమునుంబాకవైలక్షణ్యమునుకాశబ్ర సోమవమునుకదత్తస్వట్టోచితానన్యా దృశానవద్యభేదదాద్యభినివేశచాతుర్యసాహిత్యమునుండత్తద్వర్ణనసందర్భసముచితానువమోక్షభాను నయనవైదుష్యాదులన్నచే ప్రకారంబులనేకమూలగ్రంథములరప్పించివాటినాద్యంతంబుంబరితీలించినయొడ నీగ్రంథమునందుగలదశమస్కంధోత్తరభాగమునదెలిపియుండెడురక్తిణీదేవితోస్వామివరసోమలూడెనుఘట్టము మొదలుకొనితరువరిగ్రంథభాగవిషయంబులుమీదజెప్పినతెరంగునవోతనామాత్యునిపదశయ్యాదిసాజాత్యముమొందకనియు కాండగళ వర్వంబులలోనాద్యంతంబులగులరనభేదంబునుంబోలిననపుట్టిలేక వరస్వరపిభిన్నంబులుగానుండుటవల్లనిట్టి భేదంబునుఘోకవిప్రసతగ్రంథంబునంగలుటమూలకారణంబెయ్యదియనియన్నెఱింగింపుచునదిగాంతరంగులమై వేరేకొన్నిమూలగ్రంథములనురప్పించియానూపుట్టములనుజూడరందుమేమునందేహించినఘట్టమునందేకొన్ని ప్రశులలూకాటుక నేరయంగగిన్నీరువరదలైఅనుసీనపద్యము మొదలుకొనిప్రాంతమువోతనామాత్యప్రణీతముగాదనిమిఁచుకొన్ని ప్రశులనదేస్థలమునందుతదుపరిగ్రంథమువేగిగంధలనారయాశ్వి ప్రణీతంబనిన్ని వేరేకొన్ని గ్రంథములనాఘట్టమునందుగలమీదదెలిపిరసీనపద్యాంలిహపాదాదియందుఅది మొదలుకొన్నగ్రంథభాగమంతయుపాతనామాత్యప్రియతీష్యవేగిగంధల నారాయణవరచితమనితెలిపియుండగనిన్ననందేమానివర్తక ప్రాచీనపండితజనలేఖనానుమోదితాగ్ధాభిప్రాయులమైయదేక్రమముననది మొదలుకొనియగ్రీనుగ్రంథభాగంబునగ్యాదరంబుతోనందగ్రంథ భాగవతానుసారముగం బరిష్కరింపుచుగ్రంథపాతాదుల నానాదేశాగతగ్రంథంబులవలనవినిష్కరింపిపూర్వంబుగాజేయుచుదశమాదిద్వాదశస్కంధములలోనిగళకవిగళితగ్రంథములందునాయానుగ్రంథాలికునిగ్రంథయందుదెలియబడునట్లు నేర్పరచి నిఖిలాన్వేషియజనులకుయేమంబుగావింపుటయుమూద్రాక్షరములయందనేక ప్రతులుగలుగునట్లు ప్రకాశపరచడమైనది.

అన్యకవిరచితగ్రంథప్రయోగకారణవివేచనము.

మీదదెలిపినక్రమమునఁ హావియగుపాతనామాత్యుడు శ్రీరామప్రసాదంబునభాగవతంబునవగ్రంథుగారచియించినని గ్యాకావసరమునొమాగుండిగుమల్లనశియనుమహాకవినిబిలివియతనితోనిఖిలరహస్యాగ్ర ప్రతిపాదకమగుస్వకృతాంగగ్ర భాగవతంబుసాధనచ సుప్తయనంపన్నలగుముమిత్యుజనులనభ్యేయంబుగానియెహాకీ సుభేదైవపరులగుపాశురజనులనభ్యేయనాన్వంబుగాదుగాననసజ్జనవేద్యంబుగానొంగిలపలవరచిచెప్పిరంపుచు దన్నిగ్యాకానంతరకాలంబునదత్తనూటండగుమల్లనపిత్తవాక్యవరిపాలవైకాయత్తదిక్రంథముతద్రంథవతనా ద్దశనావేషణంబుసేయుముమెగులకెప్పరికిఁబరి గ్రాహ్యులుగాని తెరంగుననా గ్రంథంబునేకనంపుటముగా నేర్పరచియదేరస్యంబున నిజదేవతార్చనాపేటికయందునిచిక్కతార్థంబునమానమానసుండయియుండెనంతనకండవసానకాలంబునందనసంసర్గిన్వండగువెనారాయణకీమిదిబిలివియతనితోతానురహస్యముగాదేవతార్చనాపేటికయందుగాపాడెదటనమైకీధనమునదేక్రమమునకాసాహిమనసాస్వాభిప్రాయముదెలిపిమట్లమొందనంతరకాలంబుననారాయణకీమియద్విరహస్యంబగునతనిపైత్యకీధనంబె ముగిదియనితెలియంగూరితదుక్తప్రకారంబుననాదేవతార్చనాపేటికనాద్యంతంబుం బరికొధింపనందునిఁహాగ్రంథంబులయియుండునుత్తమచైనాంబరములచేతనేక ప్రకారంబుల బరివేషితంజైయతిశైలిస్యముమొందినానావిగ్రహములచేతనేకఘట్టంబువిభ్రవంజైయుండంగనియపారయకీసాగరమగున్నదై యుంజనాదినము

* రుద్దాంగువరిత్రనునువద్రువావ్యంబురచియించినపదకవియితఁడె.

నరాత్రియగదతనిస్వప్నంబునంబోతనామాత్యుండేలేది యతనితోముందునకుమానుకుగావించిన కార్యంబుకీభక్తి జనితాత్మ్య క్రిప్రయుక్తావివేకఫలంబుగానుండున్నదిగా నెనింకనీవునీమహాగ్రంథముననేక ప్రతులుగా నేర్పరచిపాక ల్యంబుగా భ్రష్టంబులయినఘట్టంబులయందునున్నధ్యానింపుచునవీనముగారచియుచియోగ్రంథంబంతయు మత్యై తంబుగానుండునట్లు ప్రకాశవరచలయననియాజ్ఞాపించెనంతనానారాయణకవియదేవుకారంబున నత్యంతగురుభక్తి ననుస్మితుండయగు ర్వాజ్ఞానుసారముగానా గ్రంథమునందుపాక ల్యంబుగావి భ్రష్టంబులయినఘట్టంబులనవీనముగా రచియించిపూర్వంబులుగానొనర్చితకేలనగ్రంథభాగమునంతయులెప్పగాబరిష్కరించియే నేక ప్రతు లేర్పడునట్లు విధియించిలోకంబునంబ్రసిద్ధిమొందింపజేసెగావునఁబంపఁకుషష్టైకాదశద్వాదశసగ్రంథములునుపాఠనామాత్యునిపదశయ్యాదిసాజాత్యమునెందియుండనివేరేకొన్నిఘట్టములును-వే-నారాయణకవి ప్రభుతులగుపాఠనామాత్యశిష్యుజన రచితంబులనితేలియదగ్గరి-ఈవిషయమంతయుబమ్మెరపాఠనామాత్యునిజన్మకర్మప్రభావాదులదెలిపెడువచనరూపంబగుప్రాచీనపండితజనలిఖితగ్రంథంబురప్పించియుండుదెలిపియుండెడుక్రమముననతసంగ్రహముగానిందుదెలపడమైనది.

— శ్రీకృష్ణవతారకాలనిర్ణయవిచారఘట్టము. —

శ్రీమదాత్రితజాపాన్నివారణైకవరాయఁబండగునాది నారాయణుండు భూభారావతరణార్థంబుబ్రహ్మగుడ్రేం (ద్రా)దినిఖిలదేవగణంబుచేసంప్రార్థితుండై శ్రీకృష్ణవతారంబునెందియఖిలదుష్టజననిర్భహణశిష్టజనపరీక్షణాదికృత్యంబులసరిపియమానుషంబులగునంతవిచిత్రచౌత్రంబులచేసపరిమేయమహిమనశేషభక్తజనావళికిందెలిపిమరలబ్రహ్మాదిదేవగణంప్రార్థితుండై స్వధానుంబగువై పుంశధామంబునకరిగె-అట్టియపరిమేయావన్యాత్మజనవద్యగుణగణప్రభావవినుతుండగుభగవంతునియవతారకాలనిర్ణయంబునన్యూనానరిత్రీకబగునట్లుపాకల్యంబుగాదెలిపెడుభాగవతవిష్ణుపురాణాదిపంచాదిగ్రంథములలోగొన్నిటియందుశ్రీకృష్ణవతారఘట్టంబునతెల్లననక్షత్రముగదావిగ్భావప్రతిపాదకనిశితకాలవిశేషమునుమాత్రముండెలిపియున్నది-మరికొన్నిగ్రంథంబులయందు-మాన-యుతు-మక్ష-నక్షత్రము-సూర్యములుమాత్రముదెలపబడియున్నవిగానియట్టియభ్యుదయకాలంబునిఖిలభక్తజనులత్యంతానందంబుననిదానించి తెలుసుకొనటను సువయక్తంబగునట్లుయుగవంశాదినిష్ఠియుఁబోయవతారఘట్టంబునగంతోక్తిగా నెందుండెలుపబడలేదు-అయితేదితరఘట్టంబులయందునాయుగవంశాదినిష్ఠయంబువిద్యజ్ఞనైకవేద్యంబగునట్లువివిధవచనంబులచేసూచితంబైయుండున్నదిమరన్నియట్టిసాదితార్థంబులభుక్తజనగ్రాహ్యంబుగాకబోవుచున్నందున నాకృష్టపరబ్రహ్మమూర్తియేయుంబునదేవద్దంబునవవతరించెననిన్నియట్టికాలంబుగఁబొలిపింపవచ్చుటికీతనవసగ్రంథములెన్నియనిన్నియన్యూహకృష్ణుండుఘటాలోకంబునలీలామానుషవిగ్రహంబుదాల్చియుండినవద్దంబులెన్నియనిన్నియొసగునగలిగెడు సందేహసముదయంబుచేరఖిలభగవద్భక్తులునందిగ్ధమానసులగుచున్నాగు-కాగానట్లసందేహసముదయివృత్తిచేసుటచే నఖిలాస్తవీయజనులనుప్రసవజేయందలంచిశ్రీకృష్ణవతారకాలనిర్ణయప్రతిపాదకగ్రంథంబులదెలుపబడియుండెడుప్రమాణవచనాభిప్రాయములబట్టిసర్వగ్రంథసానురన్యంబుగలుగునట్లువిశదమాగానీదిగువదెలుపుచున్నాము.

— శ్రీకృష్ణవతారకాలనిర్ణయకప్రమాణవచనార్థవిచారము. —

శ్రీమద్భాగవతంబునందుగతమంబునంగలత్యోయాధ్యాయమునందుదెలుపబడియుండెడుశ్రీకృష్ణమూర్త్యావిరూపకాలప్రతిపాదకప్రమాణవచనములు,

- శ్లో॥౧॥ అభవన్సుఖోపేతైకాలవరచాశోభనః॥యద్దేవనాజనన్తగ్రంథాగర్హగ్రహతారకమ్॥
- ౭॥ మందంమందంజలధరాజగద్ధరనుసాగరమ్॥నిశీధేనఁడన్యైజాయమానేజనాదఁనే॥
- ఈశోకద్వయమునందుప్రభుశ్లోకమునంగల-అజనన్తగ్రం-అనుటచేత రోహితీవక్షత్రముగిన్ని-లెండవ శ్లోకముననుండెను-నిశీధేనఁడన్యైతే అనెడుపదములచేతచీకటిరేడియుండెడునిశితకాలచనిన్ని-తేలియబడుచున్నది.

౩ ద్వింశతిపద్య-౯వము-౧౦గవకవిచేరచియింపబడె దక్షు-గ్రంథంబు నింగనకకేరకయింపబడె,

ఈమీద జెప్పిన-రోహిణీనకు త్ర-నిశిత కాలములు గాక తక్కిన యుగ-వర్ష-ఋతు-మాస-పక్ష-తిథులు మొదలయినవియేమి
ని భాగవతంబుననుండు నాయవ తారఘట్రంబున డెలుపబడియుండలేదు.

హరివంశమునందు పూర్వ భాగము లా? గల - ౫౨. అధ్యాయమునందునుండే ప్రమాణవచనములు.

— యోగమాయాం ప్రతిష్ఠాక్తిః, త్రి —

శ్లో॥ ౨౬॥ తతోహం సంభవిష్యమిదేవకీజత కేశుభే గర్భే త్వయా యతో దాయాగంతవ్యమిలంబితమ్॥

౨౭॥ ప్రావృట్టాలేచనభసికృష్టాస్తమ్యామహంశిః శత్రుత్వాన్యమివచన్యాంచ ప్రసూతిం త్వమవాప్స్యస్యి॥

ఈశ్లోకద్వయమునందు గల ప్రావృట్టాలేచనబలనవర్షదువనిన్నినభసిలనుబడే శ్రావణ మాసమనిన్ని కృష్ణాష్ట
మ్యాంబితిలనుబడల్లకృష్ణపక్షమిలారా త్రిపూటలనిన్ని తెలియబడుచున్నది మరిన్నినవచన్యాంచ ప్రసూతిం త్వమవా
ప్స్యస్యిలను వాక్యార్థము నున్నవత్ప్రమాణహరివంశ గ్రంథోదాహృత ప్రమాణవచనస్థమగు (యామేవరజనీంకృష్ణాజ్ఞే
వృష్టిగులే ప్రభుః తామేవరజనీంకన్యాంయతో దాదేవ్యజాయత॥) అనుపదనాథము నున్న సమరసబెట్టి యాలోచింపగా
నవమిదిగ్దయాసలప్రమి శ్రీకృష్ణజననలభియనిన్ని తెలియబడుచున్నది.

తస్మిన్నేవాధ్యాయే.

యోగసిద్రాం ప్రతిశ్రీ మన్నారాయణోక్తిః.

శ్లో॥ ౨౮॥ అర్ధరాత్రే కరిష్యమిగన్ధ మోక్షం యథాపబమ్ అప్రమస్యశుమానస్యజాతావావాంతతస్సచమ్॥

౨౯॥ అహంయతోదాయాప్యామిత్యం దేవీం యాహిదేవకీమ్ అవయోర్గర్భవత్త్యానేకం సోగచ్ఛతి మూఢతామ్॥

అధ్యాయం-౫౩.

శ్లో॥ ౩౪॥ యస్మిన్నహనిదేవేతంగర్భే చాగ్నదేవకీయతో దాపిసమాదత్తగన్ధంతదహరేవహి॥

౩౫॥ ఓష్ఠోత్థిరితాం ద్రాంబిష్టోత్తైశ్చ కాకిణీయగ్భి కాలేవ్యసంపూర్ణే హ్యస్తమేహునితే స్త్రీయా॥

౩౬॥ దేవకీవయతో దాచనుమవా లేనంతదాయామేవరజనీంకృష్ణోజ్ఞేవృష్టిగులే ప్రభుః॥

౩౭॥ గామేవరజనీంకన్యాంయతో దాదేవ్యజాయత॥ అప్రమ్యాం శ్రావణమాసస్కృష్ణపక్షేనుహంసాధా॥

౩౮॥ రోహిణ్యానర్ధరాత్రేచనుభాంతాపురయోహ్యభేదేవకీజనయిష్యిస్తుంయతోదాతాంతుకన్యకామ్॥

౩౯॥ మహూర్తాభిజిత్ ప్రాప్తేవ్యర్ధరాత్రేనుభావహే॥

తస్మిన్నేవాధ్యాయే.

శ్లో॥ ౪౦॥ వసుదేవస్తతోగత్వాదేవకీగన్ధవేత్తతత్ దుష్కదేవదేవేతం రాత్రాజాతభాగోక్షజమ్॥

౪౧॥ శయానమాంబుజేపత్రేవలపత్రేయథాపురా సాచిః శిరసం దేంపప్సినవ్యస్తపాచికమ్॥

ఈపదనార్థపర్యాలోచనసాక్ష్యముగాజేయుటవలనభాగవతవిష్ణుపురాణప్రతిపాదితమాన ఋతుపక్షపక్షత్రతిథిరా
త్రాన్యమిలమార్త్రమేకాకజననముహూర్తములభిజిత్తనిదేవకీయతోదంబగర్భంబున నేకరాత్రియందే శ్రీకృష్ణయోగ
మాయలుభ్యపించినారనిన్ని అజ్ఞియుద్ధవ కాలములసంపూర్ణమగునప్రప్తమాసముగానుండెననిన్ని అల్లసంపూర్ణకాలంబు
నజనియించిండుననే శ్రీకృష్ణమూర్తియతనిజననసంబంధితకాలంబున లోబలవాడుక ప్రకారముపక్షపత్రములను చబడి
యుండెననిన్ని అక్షరబాతకాగ్రహంబునదేభగల్లేచునాశ్రీకృష్ణుండు స్వాస్తిశ్చియమితశిరస్థంకునుజన్మికుదిగ్విప్రప్రపా
దయగుఁడుండే యుండెననిన్నియిది మొదలుగని శీహర్షంబులు దెలియుచున్నవి.

శ్రీమద్భాగవతైకాదశస్కంధంబునంగలపస్తాధ్యాయముననుండే శ్రీకృష్ణమూర్తిజీవితకాలనిర్ణాయక ప్రమాణవ
చనము.

శ్రీకృష్ణం ప్రతిష్ఠాహ్వయోక్తిః.

శ్లో॥ ౫౧॥ యదువంశేవశీర్షస్యభవతః పురుషోత్తమః శరచ్చత్రంవ్యయాయుషంపంచంశాధికంవిభో॥

ఈవచనమునందునుండుభవతః పంచవింశాధికం-శరచ్చత్రం-వ్యతీయా-అనుపదములచేత-బ్రహ్మాదిదేవతలు

శ్రీకృష్ణుని కైతువమునకరమ్మనిపిలువవచ్చినకాలమునందున్న హాపుగుమ్మకిజనన ప్రభృతిగతసంవత్సరములు ౧౨౫-
అని తెలియబడుచున్నది- శ్రీమద్విష్ణుపురాణమునందున్నదే త మమున జెప్పబడియున్నది-అట్లెప్పుడు.

విష్ణుపురాణము-అంశము-౫- అధ్యాయము-౩౭.

శ్రీకృష్ణప్రతిభంద్ర పేషితదేవహాకోక్తిః.

శ్లో॥వన్ద్యశ్చిహనుదాదిత్యరుద్రసాధ్యదిభిస్తుపాక్షిజ్ఞాపయశితక్రస్త్వాంతదివంగతూయతాంప్రభో॥
దుష్టాన్త్రానిహతాదైత్యాభిప్రాభారోవతారితః॥శ్చయోననాథాస్త్రినశాభవంతుత్తిదివేలనః॥
పంచవింశత్యుత్తరకంశతంతుశరదాంగతమౌభదానీంగవ్యతాంస్వర్గోభవతోయదినోవతే॥

ఈవచనములయందుదెలపబడిన-పంచవింశత్యుత్తరకంశతంతి-శరదాంగతం-అనెడువాక్యముచేత౧౨౫సంవత్సరములుజరిగినవియని తెలియబడుచున్నది-హరివంశాదిగ్రంథములయందున్నదే క్రమమున దెలపబడియున్నది-గ్రంథవిస్తరభీతిచేతనాగ్రంథస్థప్రమాణవచనములనిచ్చుట ప్రకాశపరచలేదు.

శ్రీమద్భాగవతై కాదశస్కంధమునంగలసప్తమాధ్యాయములోనుండు- శ్రీకృష్ణమూర్తినిర్యాణకాలప్రతిపాదకప్రమాణవచనములు.

శ్లో॥౧॥ఉత్తరార్థమారభ్య॥నముద్రస్థప్రమేహేహ్యైరాంపురీమాస్థావయ్యతి॥౩॥యస్మ్యైవాయంమయాత్యక్తో
లోకోయంనన్యనంగళభనిష్యత్యవిరాత్నాథోకలినాపిరాకృతః॥

ఈప్రమాణవచనార్థవర్త్యాలవచనవల్లదెలియబడినదేమన్నను- బ్రహ్మాదిదేవతలుశ్రీకృష్ణమూర్తినివైసంకముచురమ్మనిపిన్నవిపిన్నవివారివారిలోకములకుబోయినతోడుతోనే శ్రీకృష్ణుండు-ఉద్ధవునితోఈద్వారకావర్జము-నేటికేడవదివసమునందునముద్రనిచేనావరింపబడుచున్నదనినైనను హలోకమును వదలగానేకలి-ప్రవేశించుచున్నదనిఅట్లకాలముఅతిత్వరగానేసంభవింపుచున్నదనిచెప్పినందున-శ్రీకృష్ణనిర్యాణకాలముకిలియునప్రవేశించిననునదినిన్నుఅట్టికలియుగాదిదినమునకునవ్వవహితపూర్వమానంబుననేబ్రహ్మాదిదేవతలుశ్రీకృష్ణహాస్యము సేయవచ్చురనిన్నుచనగాదెలియబడుచున్నది-యీయర్థమువిష్ణుపురాణమునందున్నప్రముగాదెలుపబడియున్నదిఅట్లెప్పుడు.

విష్ణు-అంశము-౪-అధ్యాయ-౨౪.

శ్లో॥యస్మిన్కృష్ణోపివంయాతస్తస్మిన్నేవతదాహని॥ప్రతిపన్నంకలియుగంతస్యసంఖ్యాంఙ్గిబోధత॥

ఈవచనార్థవర్త్యాలవచనవల్ల-శ్రీకృష్ణనిర్యాణదినమునందేయాభూ లోకమునందు-గలిప్రవేశమాయెదని స్పష్టముగాదెలియబడుచున్నది-గానమీదదెలుపబడినభాగవతవచనసూచితార్థమునకుసామరస్యములేస్సగాలుగుచున్నవని తెలియగగది.

బ్రహ్మాదిదేవతలుశ్రీకృష్ణహాస్యసమునందుదెలియజేసిన (౧౨౫) సంవత్సరములుదైవసంవత్సరములనిచెప్పెడుదురాక్షేపపరిహారవిచారము.

విష్ణుపురాణం-అంశము-౫-అధ్యాయము-౨౩.

శ్రీకృష్ణంప్రతిముచిమందోక్తిః.

శ్లో॥ముచిపందశ్చైతత్త్రాసావృద్ధగార్ధ్యవచశ్చరణ॥సంస్మృత్యప్రణిపత్యైవంపరంసన్వేత్సరంహరిమ్॥

ప్రాహజాతోభవావిష్టోరంశస్త్యంపరమేశ్వర॥పురాగర్దేణకథితమప్తావింశత్రమేయుగే॥

ద్వాపరాం తేహారేర్దన్తయదువంశేభవిష్యతి॥

ఈవచనార్థవర్త్యాలవచనలనశ్రీకృష్ణవతారముజగత్సృష్టి మొదలుకొనిజరిగేయగునై యెనిమిదోహాయుగమునందుకలకల్పిం చెడుద్వాపరయుగముననంతిమభాగములో-యచ-వంశమునందుశ్రీకృష్ణమూర్తియవశరించబోవుచున్నాడని

* కృతాదియుగవశుష్టయము- ఒకమహాయుగమనబడుచున్నది గానసౌక మహాయుగమునకృతాది నాల్గియుగములతటస్థములగుచున్నవి.

నిగొనిన దగాగులుచెప్పి యదిపందహహోరాజు శ్రీకృష్ణమూర్తితోవిన్నవముచేసుకొన్నాడని తెలుపబడినందున-ముందుగా ౧౦౦వ ప్రమాణవచనంబులో శ్రీకృష్ణమూర్తితో బ్రహ్మాదిదేవతలు దెలిపినసంవత్సరపర్యంతము-విహితవ్యవహారోపయుక్తాస్త్రభవానవతస్సరము లేకాని ఆముష్మికలోకవ్యవహార్యరూపదైవసంవత్సరములు కావు-గాన మీరజెప్పిన మదిసంకోకగ్రావ్యయగవై యోమి వస-హాయగమునతలస్థించిన ద్వాపరయుగంబీకలియుగమునకుసంవ్యవహితపూర్వముగానుండే ద్వాపరయుగ మేకాని వేరొక ద్వాపరయుగముగా నేలదు-అడెల్లన్నను.

సూర్యసిదాంతము-ఆధ్యాయము-౧.

శ్లో॥ ఆయుషోర్గతంతస్య శేషాత్కల్యాణాయనాదికాః కల్యాణస్మాద్యవసవప్రత్యస్తీకాన్తరంధయః॥

అస్తావంతయుగాదస్మాద్యాగమేతస్మాత్ ప్రత్యాయసంఖ్యామేకత్రపిండయేత్॥

ఈవచనములయందుడెలిపి అహంకరణముగాకల్యాణ-అనుటవలననియున్న యెనిమిదవ హాయగముని తెలియనాయెను-ఇచ్చటయుగశబ్దమువ్యాఖ్యాత్రభిప్రాయాసారముగాన హాయుగవరహని తెలియదగ్గది-అనుకానివత్సవందు-ఈవచనములలోనే-యాత మేతత్కల్యాణం-అనువచనము వలనకల్యాణముగాని-అస్తావంత హాయుగాంతేపాలిత్యముఘటి-చకపాత్యేని-కాగా-అదే క్రమమునకిందటజగిలినకల్యాణము మొదలుకొనియువ్యవహారగేకలియుగపర్యంతముగలయుగవభుప్తయమున్నుండునై యెనిమిదవహాయుగమున పరిపక్వ గానముగను విష్ణుపురాణోదాహృతమగు-ద్వాపరాంతేనార్యేన్యయవలభేభవిష్యతి-అనువచనమువల్లదెలిపియుగము ఈ-లియుగావ్యవహితపూర్వయుగమగుద్వాపరయుగమేయను-సూర్యసిద్ధాంతానిభిలసితాంతగ్రంథప్రతిపాదితసిద్ధాంతముతోసత్యంత సామరస్యము నొందియున్నది-గానమీరదేశిపింస-వస్తిగిరియెఱుదైవసంవత్సరవరహని - కుశంకలుసేయుపురుషులవలనలకెంతనాత్రమున్ననకాశముగలుగ సేగు-యులయునుగుగానమీదనుదాహరించిన గర్హనాక్యావస్థలైనశ్రీకృష్ణజననకాలనిర్ణయవిషయము-శ్రీమద్భాగవత-అనుచున్నచూదరగాదైవబడియున్నది-అడెల్లన్నను.

భాగవతం-౨వం-ఆధ్యాయం-౧౦.

శ్లో॥ రరీభిశ్చక్రక్షంప్రణమ్యహమచిరుదోముద్యావతః జగ్ధాప్సరా రాయణంజేవంగర్హవాక్యనమస్తరణ॥

ఇచ్చట గర్హవాక్యన-నుస్తరణ అనుచు-భాగవతవ్యాఖ్యానకర్తలైనరత్నజ్ఞులుగానుండిన శ్రీధరాచార్యులవారు అస్తావంతశ్రమేన హాయుగేయవంశేభగవదవతరిష్యతీతిగార్హవ్యాప్యమనన్తరన్నిత్యర్క-అనిచెప్పియున్నాడునిన్ని అంధ్ర భాగవతకర్తయగు-బున్యైరసోతనయన్నుదశవంశంధగర్హవాక్యభాగములోముచిపంద సూర్యకథానివర్ణనము-అనుఘట్టమునందునంపహవచనాంతములలో (హరికేయచిరుదురుదహసమ-సగ-రించి నారాయణదేవుడగుట నెఱింగియరువనియెనిమిదవ హాయుగంబునందు నారాయణుండవతరించునని మున్ను గగ్గండు సెప్పుటవలంచి) అనివ్యాఖ్యాత్రభిప్రాయాసారముగానె తెలిపియున్నాడుగానఅస్తావంతహాయుగాంతేవతంతబగు ద్వాపరయుగంబీకలియుగావ్యవహితపూర్వవృత్తియుగమేయియసీధృగముగానభిజనులకుండెలుపుటయందత్సంతానంచంబునొందుచున్నాము-కాగాశ్రీమద్భాగవతవిష్ణుపురాణాహరివంశాదిశిష్టజనాంగీకార్యంబులగుగ్రంథంబుసాకల్యముగానంప్రదాయార్థమునకుబొరబాటుర-నట్లుపరిశీలించినయెడలభిలసదేహ-ములకుకామగర్హభ్యాసానృత్యసంబుగాగులగుననటయందేమియుగంబందేమామలేరుగానభిలసరాదరసో-దైతకాయత్వదిష్టడగుభగవతులయవతాదాకృత్యములగురించితమతప్రవిష్టులగుజనులుసేసెచున్నగాదేమయిలంతయనన్తదాయాసీదాపరిపూర్ణగ్రంధాధార పరిజ్ఞానప్రయుక్తావివేకమూలకమనిష్యధముగానమ్ముచున్నాము.

నిచర్క-ప్రసాధిప్రాయవివేచన.

మీరదెలిపికర్తమనున-భాగవత విష్ణుపురాణ హరివంశాదిగ్రంథప్రసాదినప్రమాణవచనార్థవర్కాలోచనచేగలిగెమనిచర్క-ప్రసాధిప్రాయంబభిలజనులకుంగరతగానులకయుగాదెలియుండేనగుననిదిగువవివరింపుచున్నాము.

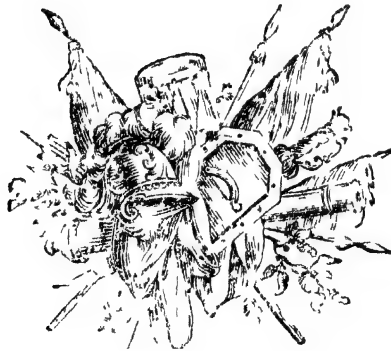
ద్వాపరయుగపరిమితసంవత్సరములగు ౮౬౪౦౦౦లలో-౮౬౩౮౭౪సంవత్సరముల న్నుర సేలునున్న ౨౦౧వసమున్నగతమై యండుకాలంబునదట్టిచియుండినవ్యభాసుసంవత్సరశ్రావణబహుళంబున-నవమిదిద్వాప్రమి యందు

రాత్రిని నిశీథ కాలంబునవృషభులగ్నములోనూభావించినవర్షోత్తమమగునభిజిత్తు హూర్తంబున-శ్రీమదాదినారాయణ పరబ్రహ్మమూర్తి లీలాగృహీతశరీరుండై దేవకి దేవిసర్పంబుననుదయించె-నట్టియుగయ కాలంబున ప్రాగ్నిస్థియమితశిగ సుగంధను పశ్యమిదిగ్విన్య ప్రపాదయుగళంఘన-చతుర్భుజులగును-శంఖచక్రాద్యాయుధధరుండును- ఆధిక తేజః పుంజదీపితసూరికాగృహంబునుగావద్వపత్రంబులతయనించి తేజరిల్లుచుండె నన్మహాత్ముండాపిర్భువముమొందినమో దదెలిపయుండెడు స్వభానుసంవత్సరశ్రావణబహుళౌష్ఠిమి నొందలుకొనిలీలామానుషవిగ్రహంబునాగ్నిగుహలోకంబుననుడిచనంవత్సరంబులు ౧౨౫ స్తు నెలలు ౭ న్నుదినములు ౮౪ గానుంటున్నవి-ఆవృథుమోక్షముండనూనుష విగ్రహంబువదిలిన అలవైకుంఠనగరంబు ప్రవేశించిన కాలంబు కలియుగాదిమనంవత్సరమగు ప్రమాదిసంవత్సరమే శ్రశుప్త ప్రతిపక్ష్యగువాసరంబుగానుంటున్నదితీజగదీశ్వరుని ర్భాణానంశరముగతసంవత్సరములపరిమి-౪౯౫౦గానుంటున్నవి-శ్రీకృష్ణమూర్త్యావిర్భావదినమునందేనవమీఘటికలలోయశోదాదేవిగర్భంబుచయోగమాయజనించెనుగానయోగమాయ శ్రీకృష్ణానుజన్మయనితెలియవచ్చుది.

ఇదియునుంగాకనిజిలాన్యదీయజనులకునిశ్యత్యేనుముగలుగజేసెవనన్నిద్యాభివృద్ధినిందుటకు ముఖ్యసా నగంబులుగానుండే యగ్రంః పరిమళ-రణ-తస్త్వ కాశనాదిన లిగ్రయలయందు ప్రవిర్తింబియుండెవనస్తవ్యజాతీయులగుగనుల చేతత్యంతపరిశ్రమంబున బరిమళ-రింపబడెవనస్త్రింధిములబరించుటవలననిలిగెవనానందంబుననభిమిచెవనక్రుగునుబుగ్గణ్ణులయియుదేగ్రమముననన్తదీయచక్రంబులభివృద్ధిమొందుటకత్యంతహామయంబువేసుటయందపరిమితా న్తీయించియుండవలెననియొకచరచున్విద్యావైమహ్యభివర్ణనైకపరాయణుండగునారాయణుని నిరంతరంబుఁ బ్రార్థి పుమహ్మను,

స గ్రాహణము.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతవతసప్తాశ్మరంభమునకు శివరంబుచదవవలసిన

ప్రార్థనా ప్రతిపాదకపద్యములయిసుక్రమణిక.

శ్రీ సరస్వతీదేవీ ప్రార్థన.

ఉ॥ ఓః శీతలంబునన్నమరుపోకగమై క్రినునిలతు సైకత॥ శ్రోణికింజంబరీకచయనుండరవేణికిరక్షితామర॥ శ్రోణికింబోయజాతభవద్రవశేకంధైకవాణికి॥ వాణికింబునాగుశుకవారిజపుస్తకరన్యపాణికి॥) శా॥ తల్లినిన్నుఁ దలంచి పుస్తకముచేతఁబూనితిగనీవునా॥ యుల్లంబువననిల్చి జృంభణముగానుక్తున్ సుతబ్బంబుఁ? భిల్లంబులుగమునా మువామగ ననుసంప్రీతిజగన్వోహినీ॥ పుల్లాబ్దాక్షిసరస్వదీభగవతీపూర్ణేందుమింబాననా॥.....

శ్రీమద్భాగవతగ్రంథప్రశ్నేతయగు వ్యాసమహర్షి ప్రార్థన.

ఉ॥ ప్రాంశుపయోదనీలతనుభాసేతునుజ్వలదండధారుఁబింగాంశునటాచ్చటాభరణనాగమపుంజపదార్థతత్వ సిస్సంశయకారు॥ శృష్టమృగవర్మకృతాంబరకృత్పుష్పాంబరీ॥ వంశవర్ధనుఁడైనవందితుఁసాత్యవతేయుఁగాల్పేంద్ర॥...

భాగవరాధోపదేష్టయగు శుకమహర్షి ప్రార్థన.

ప॥ శముఁడై యెవ్వఁడుముక్తకర్మచయఁడైనన్యాసియై యొంటిబో॥ వహహాభీ॥ నైఘాంతునూరయనుమ౯ చ్చాసుండువీణావిప్రు॥ శుములుండున్నయత్రలక్ష్మీవృన్దులచిక్రంజేయున్నట్టిహితమయ్య॥ మైకైగదబాదరాయ శీఠపాదన్యాగ్రణిధీమణి॥.....

శ్రీ సద్యాగవ ప్రార్థన.

గీ॥ వేదకల్పవృక్షపింగళిశయిశుశ్రీముఖసూక్ష్మాప్రమునమొనసియున్న॥ భాగవతపురాణఫలరసాస్వాదన॥ పదవి గనుడురసిక భావపిడులు॥) ప॥ లలితసంగ్రంథముకృష్ణమూలముగు కాలాపాభిరామంబుమం॥ జలతాశోభితము९ సువర్ణ సుమంసుస్సజ్జేయము९ సుందరీ॥ జ్వలవృక్షంబునహావోధంబుపినులవ్యాసాలచాలంబునై॥ వెలయు९ భాగవతాఖ్యకల్ప తగుపుష్పి९ సద్విజశ్రేయమై॥) క॥ నిగమములువేయుజనిపిన॥ సుగమంబులుగాపుష్పక్తిసుభగత్వంబున్॥ సుగమంబుభాగ వతహను॥ నిగమంబుపతింపముక్తివనముబుధా॥) గీ॥ అతిరహస్యమైనహరిజన్మకథనంబు॥ నునుజుడైవృక్షేణిమాపురే పుచాలభక్తితోడజులపుదానంసాగిమఃఖరాజిబాసితోలగిరేపు॥.....

శ్రీ భాగవతగ్రంథప్రతిపాద్యశ్రీకృష్ణమూర్తి ప్రార్థన.

ప॥ తగుజాబ్దానుబంధచంద్రయ్యప్రాకౌరేయమై యొప్పుసా॥ గరకన్యాపవనంభపాళిబులకల్గన్నట్టిహూనిం ద్రహృత్సన్నిహితులయినందరి॥ చమురలినజాతేగితామృగ॥ స్ఫురణకారాలగఁజరింపమానితైశోరంబుభావిపెద్ర॥) ప॥ జలనిధి॥ న్యకాశుపచంద్రలివచ్చలతాళిగోపికావినితహరిమధ్యనణివిశ్వజగద్వలయప్రకాశకో॥ జ్వలమహానీ యరత్నమగవారితకాళియభోగిభోగనంధలగిరివజ్రమై వెలయుచందతనూజుజులనామది॥.....

గ్రంథనాయకుండగు శ్రీరామమూర్తియొక్క ప్రార్థన.

క॥ శ్రీకంఠచాపకండన॥ పాకారిప్రముఖమినుతభండవలస॥ శ్రామల్ సమతగుండప॥ రాకేందుయశోవిశాలరామన్యపాలా॥

శ్రీమద్భీమవీరభామానందేన శ్రీగోపాలకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః.

ప్రశస్తి-సూక్తి-సూక్తి.

[illegible]

(శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - ప్రథమసంధ్యము.)

లారంగశివునిబూజింపఁడేని సొరసైవ్యంగహరికితానుక్షవఁడేని దయయునత్యంబులగుఁడలవఁడేని యెఱుంగనే టికిదల్లులకడుపుచేటు॥వ॥అనిమరియునువడియపూర్వజన్మనహస్తసంవిత్తమఃఫలంబునశ్రీమన్నారాయణకథాత్రయం చవిచనామగూహలుండనై యొక్క రాకానిశాకాలంబునసేమోపరాగంబురాకఁగఁనజ్ఞానానుభవంబుననభ్రంకమ శుభ్రసముత్తుంగభంగయగుగంగకుంజనిగ్రుంతులిడివెడలిమహనీయచంబుభవునిశోభితప్రదేశంబునమహేష్వరధ్య నంబుసేయుచుఁగిదివచ్చితితలలోపనుండనై యున్నయెడ॥సీ॥మెఱుగుచేంగలనున్నమేఘంబుకైవడినువదలచేంగలనుం డనొప్పువాఁడు॥చంద్రమండలనుథాసారంబుస్థానికముఖముచఁజరునవు సెయలుచువాడు॥వల్లియుతతమాలవసుకుతీ జముఖంఁగిబలుబిలుమూలపునఁబరగువాడు॥నీలనగాగ్రసన్నిహితభాసునిభంగిఘనకిరీటముదలఁగల్గువాడు॥పుండ రికయుగముఁజూలింక న్నులవాడు॥వెడవయురమువాడువిపులభద్రమూర్తియైనగాజముఖుడొక్కరుఁడనాకన్ను గవసంపాఠఁగానఁబడియె॥వ॥ఏనురాకాజశేఖరులదేటిచూచిభాషింపయత్తుంబుసేయునెడవతండుదారాకాభద్రుం డనున్నామాతీతంబుగాశ్రీమహాభాగవతంబుఁడెనుంగుసేయుమునీకుభవబంధంబుదెగుననియానతిచ్చితిరోహితుం డైననమ్మనీలితనయనుండనై వెఱుగుపడివచ్చెను॥క॥పర్వకెడిదిభాగవతకుటఁబలికించెవఁడురాకాభద్రుండలనే॥ బలికినభవహారమగునట॥బలికెదవేతెండుగాధఁబలుకగనేలా॥గీ॥భాగవతముదెలిపిలకుబుదిత్రంబు॥తూలికైనద డమ్మిచూ॥కై॥న॥ఓబుభజనులవలచవిన్నంతఁగన్నంతఁ॥దెలియవచ్చినంతఁదేలవటను॥క॥గోంపరికఁడెనుగంగుణమగుఁ గొంపరికఁడెనుగ్రంథంబుగుణమగుఁడెండు॥గొంపరికఁగుణములగునే॥చందలమెప్పియుఁగ్రుంతులయ్యెయ్యెదల॥క॥ఁ॥

ఓనరకానన్నయలిగరావికపులియున్మింబురాణావగుత్॥దెనుగుత్సేయుచునున్నరాకీతశుభాభిప్రయదానైకిదొ లేసుగుజేయరుమున్నభాగవతముండిరాదెనుగినినా॥జవనంబునసఫలంబుచేసెఁడునర్థన్మెంబులేపండగ॥క॥ఁ॥

లలితస్త్రంధముగృష్ణమూలముశుకాలాపాభిరామంబుమఁజులరాశోభితమ౯సుమనస్సుజ్ఞేయమ౯సుందరో జ్వలవృత్తంబునహాఫలంబుపివలవాసాచివాలంబునై॥వెలుయుభాగవతాత్మకలృతరుపుర్వకనద్విజ్రేయమై॥

వ॥కృష్ణభాసిల్లెఁగశ్రీమహాభాగవతపురాణపారిజాతపావపనమాత్రయంబునహరికరుణావశేషంబునగృహార్ధిత్వయ సద్ధించెననిబుద్ధి నేటింగిలేదిమఱిగొన్నిదినంబులకునేశిలానగరంబునకుంజనుడెదియందుగిరువృక్షుభుజబంధుజనాను జ్ఞాతుండనై॥సీ॥కాండెచ్చిగొతనంకిరియఁదావస్తంబసూత్రుఁడుపుణ్యంబునుభుగంధై॥భీనానాపర్యటించియపునృం డన్నయకలకరిరద్యార్థగౌరమాంబు॥కవలఁపువెరమునఁగినియెనోపనాంధ్రవృక్షివల్లభవారితనయం॥దెల్లనయత నికినీలబుమాదనువారిపుత్రుఁడవంశవర్ధనండు॥లలితమూర్తిబహుకీర్తానికేన॥దానమానగీర్తిధనుఁడుఘనుఁడు డెనుంబకిరమాంబుధర్మకేహినిగాఁగ॥నానియెచైవతాస్త్రమతముగనియె॥క॥న॥వదనలయమువెలుపడిఁగడవదువర పురుసుగుణముఁడనపతిసేవపురా॥కవవసుతరణకరుణలు॥ఓడువదులక్రాంబుబిబుధసేనరువొగడఁ॥క॥మూనినలిక డుగారుబహుమాననివారితదీనమానస॥స్థానికనానధర్మమతిగౌరవమంజులతాగభీరతా॥స్థానికమద్రస్థానికదాశివపా యుగాచ్చనానక॥పానయవాగ్మివానికిబిమ్మెరకేనయలకగ్రానానిక॥క॥అమిధనుమునకుఁబట్టి॥మేమిరుపురమ గ్రజాతుఁడెవ్వరసేవా॥కాముఁడుదిప్పయహోతయ॥నామవృత్తండుపాఘనయయున్మండఁ॥వ॥అయినేనుగావిగ్ధంబు నశ్రీరామచంద్రునన్నిధానంబుఁగల్పించుకొని॥—కృష్ణస్థ్యంతములు॥క॥ఉ॥హరికినందగొంపంపహరికిఁ జగ్రనమీర దైగ్యం॥హరికిభక్తిదుఃఖపరిహరికీ॥వనితంజీవనో॥హరికిదుష్టనంపదవహరికిఁ ఘోషకుటిపయోఘృతాహరికిఁబా లకగ్రహమహాసురసుర్వైతాప్రహరికి॥క॥ఉ॥శీలిశీలశాలికివశీకృతశూలికిపాణహస్తని॥య్యాలికిఁ ఘోరినీరదము క్తిశిలాహతగోపగోపిణి॥పాలికివర్ణధర్మపరిపాలికినగ్ధనభాజయున్గం॥చారికిమాలికిఁపిపులచక్రనిరుద్ధమరిది మాలికి॥క॥ఉ॥తంతంపఁగాలియోరగిశాలంబునావళినర్తనక్రియా॥రంతంపల్లనన్యగధరాజవతుర్విధఘోరవా హిని॥హంతపనిగ్రనందననియంతంపనర్వవరాదరావళి॥మంతంపనిజితేంద్రియనమంబితభక్తజనానుతంతు॥క॥

ఉ॥నాగియీఘానులెంద్రవృత్తనందనదాయుకిరుక్తికీమన॥స్థానియీభూతనన్యదవిధాయకిసాఘజనానురాగన॥ ధాయుకిఁజీతనస్త్రపరిధాయుకిబద్ధవాండుభాండు॥గ్ధాయుకిగూపికానివహామందిరయాయుకిశేషతాయుకి॥

వ॥సహస్వితంబుగానేనాంధ్రంబునరదియంపంబునినశ్రీమహాభాగవతపురాణంబునకుంగదాప్రారంభంపెట్టిదనిన॥

—* శ్రీ మద్భాగవత కథా ప్రారంభము. *

సి || విశ్వజన్మస్థితిబలయంబులెవ్వని వలన నేర్పడుననువర్తనమున । వ్యావర్తనమునఁ గార్యములందభిజ్ఞుడై తానరాజగుచుండి త్రమనఁజేసి । వేదంబులజనుపవిత్రముల్ గాఁచె నెవ్వడుబుఘులు మోహింతు యెవ్వఁడె నెడమాపునీడఁగాచాదులనసౌన్యబుద్ధిఁ దాఁడరునట్లు । శ్రీ సౌమ్యపియందువీరినత్యము । భగిందోమనట్టిప్రభునిరస్తు । కుహకుడెవ్వడనగిరివింటిలెచేద । ననఘనత్యుఁడగునననుదినంబు || వ || ఇట్లునత్యంపరంధీమహియనుగాయత్రీ ప్రారంభంబునగాయత్రీనామ బ్రహ్మస్వరూపంబై మత్స్యపురాణంబులోనగాయత్రీనగ్గిరిందివర్తన స్రరంబునువృత్తా సురవధంబు నెందుంజెప్పంబడునదియ భాగవతంబివలుకుటంజేసియీపురాణంబు శ్రీ సహా భాగవతంబునమెప్పుడుండె || సి || శ్రీ మంతమొముని శ్రేష్ఠతంబునై ర భాగవతంబునర్చు క్తితోడ విచనగొగు వారలవినులవి శృంబుల జెప్పెనసంక్షునికుఁ గాక । యితరశాస్త్రంబులనీశుండ సిగ్గుచెనఁగివారలకునిర్వృత్తులకుఁగవలసిర్తు కులై కాఁతు నేయిక్యునుదగిలియుండుట మహాతత్వమిది । బరగనధ్యత్వకాదితాప త్రయంబు । నడదివరమార్గభూతనై యితికనుక ౧ । మైననుస్థంబుగాక యునిగుచుండఁడు । వస్తుజెఱుగఁగదగు భాగవతమునందు || గీ || వేదకల్పవృక్షవిగళితమైశుక । ముఖమధావ్రవమునమొనసియున్న । భాగవతపురాణఫలరసాస్వాదనపరమగిగొనుఁడరసిక భావయెలు || క || ఖగ్గింజై మునివల్లభ । గగ్గింజై కుసుకుఫలనికాయోగ్గితసాధుణ్యంబై వైమిశ్రీభాగ్యగర్వంబునులింపఁదగురరణ్యంబులలో ౧ || వ || మఱియునుమగువైవిమందిరంబునుంబోలెమాధవమన్ను సహితంబై - బ్రహ్మగేహంబునుంబోలెకాదావ్వితంబై నీలగళంభానికేతనంబునుంబోలె విహ్నివరణసమీరణచంద్రుర్రుర్ర హైమవలీలజేకవృషభగాలవశాలిన్య పాశుపతజటిమల మండితంబై - బలభేదిభవనంబునుంబోలెనై రావరామ్యగరంభాగశశాభిరామంబై ధరదాగారింబునుంబోలెకంకకుంఠముకుంఠమందిరంబై - యురాసునిలయంబునుంబోలెనున్న శ్రీరాక్షసవలతసంపలంబై - రఘరాముయుగ్మంబునుంబోలెజరంజరరేగ్రానలెనిగాబహుళంబై - పరశురాముభండనంబునుంబోలెనజానాన్యేంబై రానవరం గ్రావంబునుంబోలెగర్విజంభనిమంభరక్షిముక్తంబై - శారవనగరింబునుంబోలెన్ జాజానకాంచన్యందనకదంబునమేలంబై - కిణుకలహంబునుంబోలె హాహూనన్యతశల్యసహకారంబై సముద్రసేనుబుధరంబునుంబోలెరలనీలవనసా ద్రిప్తవీరితంబై - భుగనాభజరంబునుంబోలెనానానాబాలేమాఫలితంబై - మేరుగ్రంథంబునుంబోలెంబున్నాగిలీముఖగోషంబై - నరిసింహరూపంబుమగబోలెగేరకరీరకాంతంబై నాట్యరంజంబునుంబోలెనటనటిమహిమగోష్ఠంబై శైలజానిలంబునుంబోలెజుగనకపూకరలీలకాలంకృతంబై - వహాగమంబునుంబోలెనింర్ర బాణాసంమేఘరరకకనీయంబై నిగమంబునుంబోలెగాయత్రీవిగాజితంబై - సహాకావ్యంబునుంబోలెనరసస్వమలసాకలితంబై - కిన్తానిలయంబునుంబోలెనువణరూపిరంబై - యసురావలీపురంబునుంబోలెమహానోలలితంబై - కైఓభోద్యోగంబునుంబోలెనఘమూరితంబై - పురుషోత్తమసేవనంబునుంబోలెనవ్యాకృతంబై ధనంజయనమీంబునుంబోలె భ్రంశవకాగంబై - వైకుంఠపురంబునుంబోలెబుద్ధపుండరీకపినితంబై - నందఘోషంబునుంబోలెగ్గన్తసారసుంకరంబై - లంకానగరంబునుంబోలె గాఢమహిషీమందకనమేతంబై - సుగ్రీవసైన్యంబునుంబోలెగజగమయశరభశశీభితంబై - నారాయణాసరంబునుంబోలె నీకంఠహంకరానికశుకభరదాస్వజలిఘ్రిభాసురంబై - వహాభారతంబునుంబోలె నేకచక్రిబకంధార్తరాష్ట్రశకునికుంఠాసమ్మిళితంబై - సూర్యరథంబునుంబోలెనుతరప్రవాహంబై - జలదకాలసంధ్యాముహూర్తంబునుంబోలెబహువితతజాలేకమగస్యంబై - యొప్పునై మిశంబనుశ్రీవిష్ణుతేతయనిందుశేనకానిసహాయులుస్వలోకగీయమానుండసవారింజేంకొఱుపహసప్రవహంబులనుష్టానికాలంబు గాఁగలనత్రసంజ్ఞింబై నయాంబు సెయిదుండెరయోగ్రానామవారలుదేవకడనిత్యనై మిత్రికాహూమంబులచరించి నత్రిం ఎనుండై సుఖాసీమండై యున్నహరుంబాది || ౧ || ఆరావమగ్నిస్థిరిమినిరుణవిజ్ఞాతపగోతనిఖలపురాణ వాతూణమతహరిగుంసం । ఘోషామూర్తిని గాంతకరుణోపేతు ౧ || మగనమతంబొల్లిపురాణవజ్రులిహాస శ్రేణులంధర్మశాస్త్రములుజాలమవచ్చసింపుమరువేదవ్యాసముఖ్యోమమన్ । మమతింజేసివెన్నెయిన్నియునుదోమఘనీనుదిగదస్మిసా । మునంజేసియెఱుంగనేర్చువునుస్రంబుఁబుభేంద్రోత్తమా || క || గురువులుప్రియశిష్యులసంబంధమరహస్యములుచెలియఁబలుకుమరదలసిరకఁగ్యాణంబెమ్మెది । పురుషులకునుని

గురుగురితత్వంబునా వనిమలుచేతం బ్రహ్మగుణము హోణ్యగుణుల చేతంబరమాత్మయనియు సాత్వికులచేతంబగునం
తుండవియునువరుకంబగు వేదాంతశ్రవణంబునగ్రహింపబడినజ్ఞానై రాగ్యంబులతోడంగూడినభక్తిచేతదత్తురులై
నపెద్దలుయేత్రజ్ఞుండై నయాత్మయందుఁబరమాత్మంబొడంగునుకర్మంబునకుభక్తిఫలంబుపునుమలుపఁగ్లా శ్రుగు ధన్యు
భేనంబులంజేయింపరమమాధవుండుసంతోషించుటయెనిగ్దియేకది త్తంబున గూఁపించు నాకర్ణింపవల్లంపందగుఁడత్రా
య్యునభ్యాసమగునుభద్రంబునఁపి వేకవంతులహంకారంబునకర్మంబునుంచికైతురుభగవంతునియందు శ్రద్ధయునవపరదంబగు
తత్త్వభావప్రణామంబదత్వం తానక్రియ ప్రాప్తిగ్ధావగాహనముహత్వేనామలచేస్థింఘరక్షనిర్మాతలనహేతువులై
కనుకలూచనుకథలం దెవ్వండువరద సేయివినచ్చిగించు వానికీతరంబులెప్పియురుచిచ్చుపుపుణ్య శ్రవణక్రియండై నకన్య
ష్టంబుదనకథలుచిను వారిహృదయంబులందునిదిచిగుభంబులారచించునశుభంబులునరసంచునశుభంబులునష్టంబులయి
నభాగవత సేవాపశేషంబుననిర్వృత్తులభక్తియురయించుభక్తిగలుగరజ ప్రమానుని ప్రగూఠంబులై నకామలోభాదులకువ
శంబుగాకది త్తంబునత్వగుణంబునఁబ్రసన్నంబగుఁ బ్రసన్నమనస్సుండై ముక్తిసంగుండై ననీశ్వరత్వజ్ఞానంబునిగ్దిం
చునీశ్వరుండుగాఁబంబడినఁజిజ్ఞాసగ్రధనరూపంబైనయహంకారంబుభిన్నంబగునహంకారంబుభిన్నంబైనసనంభావనాది
రూపంబులగునంతయంబులుచిచ్చిస్తంబులగునంతయవిచ్చేగుండై నత్రారబ్ధఫలంబులై నకర్మంబులునశించుంగావున॥క॥
గురుమతులుదవసులంతఃకరణంబులశుద్ధిశేయఘనతతభక్తిహరియందునమగ్నింతురు॥పరమానందమనభిన్నభవబం
ధముతై॥ తతల॥వరచుహ్రాసమంతోడఁ దాఘ్యమపాలనోష్ఠవనాతముల॥ సారదీజేయమమందవప్రజులొసఁజ్ఞులం
ద్రాకృత॥ స్ఫురితనత్వరజప్రసంబులఁబొందునమమశుభ్ధితు॥ హరిదరాదరకోటికమ్మననంతనత్విరూఢుండై॥ వ
హురియుగ్ధాకృచ్చిశేషంబుగలవకాష్టంబుకంఠేధూమంబుధూనంబుకంఠేఽద్రయానుయంబైనవహ్నియెల్లుచిశేషంబు
గునెల్లుతమోగుణంబుకంఠేరజోగుణంబురజోగుణంబుకంఠేబ్రహ్మప్రకాశకంబగునత్వస్వగుణంబుజిష్టబగుదొల్లి
మునులునత్వమయంఁడనిభగవంతుహరినధోక్షజుంగొలిచిరికొందలునంసారగుంధలిమేరుకోజు నన్యలసేవించుదురు
మోయెరులైనవారలుఘోరరూపులైనసహృదవులువిడిచివేదకాలతరంగంసేయకశామలై నారాయణకథలయంఁడే
వ్రవర్తిండుమమకొంగరు రాజనతాననులై సరియునై శ్వర్మరంబునుఁబ్రజునుంగొఁపిగ్రహుతప్రజేశామలనారాధించు
దేవునిమోక్షియచ్చుటంజేసినారాయణంబుసేవ్యుండువేదయాగయోగక్రియాజ్ఞానతపోగోధన్యంబులువానుజేవవరం
బులునిగ్గుఁబుడై నవరమేవ్యగుగుఁగలుగుదులేమకుమఁద్రగుణామలకోడంగూడినశనమాలు చేతనింతయు సృజించి
గుణవంతునిచందంబుననిదమాయావిలసితంబులై నగుణంబులలోఁబ్రవేశించివిజ్ఞానవిజ్ఞుంభిక్షుండై వెలుంగునగ్నియొక్క
టియయ్యుబెమ్మనూతలండుఁడేజెల్లుచుఁబెండ్రుతోడుఁడెరంగునవిశ్వాత్మకుండై నపునుఘంహృత్కుడదనవలనం
గలిగినగుణభూతంబులందునంత గృహిగుహంబునకించువంతకును సోగూఠసూయ్యేంద్రియంబులనోడంగూడిగుణ
మయంబులైనభావంబులందన చేతనిర్మితంబులైనసహృదంబులందుగరులుపడకఁదద్గుణంబులునుభవంబుసేయుచులోకక
ర్తయైనయతండుదేవతర్యజ్ఞునుమ్యాజిజాతులంబులనవతరించిలోకంబులరక్షించుననిమరియుమాతంఁడెల్లనియె (సీ) ను
హదహంకారతన్మాత్రసంయుక్తుండై చానవోదశశౌచంపాతుండగును । బంధనహంకారభానితుండై శుద్ధసత్తుండై న
రాష్ట్రశివాయుగునుఁ । జరణోరుభగను ముఖప్రవణాక్షి సానాశిరములునానానూప్రములవెలుంగఁబరవరేయూలహంక
కుండంకిరిటాదులు పెమ్మవేలమరుచుండఁ । మరుచరూపంబుగరియించిపరుడవతుండఁజులభవనైకకర్తయెయలఘుగలి

—॥ భగవంతునియేకవింశత్యవతారములు. ॥—

1 మానిశోదారజలగాశిశుభ్యశుషునమోగతి ద్రావిలామైయొప్పుమండు(వ)అదిశకలావశారంబుకుమొలిగిని
 యైనశ్రీశన్నాయణదేవునిగాజమానంబైనదివ్యరూపంబుదాంబరశయోగోన్ములుశశంశుదు అప్పరమే
 శ్వరునాశీశలంబువలనసృష్టితలలానశ్రేష్ఠుండైనబ్రహ్మయదయంచెనతనియవయసానంబులయంబులాకటి
 స్తారంబులుల్పింపంబడిసెనుదలనదేవుండుగామారాధ్యనగ్రంబునాశ్రయిది బ్రాహ్మణుడైచక్రభంజిన బ్రహ్మద
 ర్శయచరియిచెరెండవమానజజ్జనంబుశిశునశతలన ద్విత్వనగుమనెత్తుమయజ్ఞేశుండైనరాహుదేవాంబుదా
 త్తమూడవతాయంబునవారదుండునదేవయుషియైరగ్నిస్థితకంజైనవైష్ణవతంత్రంబుసెప్పిసాలవపర్యగ్రభార్య

(శ్రీ మహాం శ్రీ భాగవతము - ప్రథమ స్కంధము.)

శరేణునలకునరసారాయణాభిధానుండై మత్త రుద్రై వతఃజంబుపేసె వరదమావతారంబునంగపిలువడను సిద్ధిగొడయు
 తూసురియన్ బ్రాహ్మణునకుదత్తవంఖ్యానిర్ణయంబుగలసాంఖ్యంబునువదేశించె నాజవశరీరంబున నననాయకజేష్ఠ
 యందున త్రిమహామునికింకమాదుండె యలగ్ననికిం బ్రహ్మదముఖ్యులకునాత్మవిద్యకడలి పెడవదవిగ్రహంబుల నాహ్వా
 యందుబిడ్డించియజ్ఞాండనలక్ష్మ కాశమానుండై యమాదిదేవతలతోడంగూడి స్వాయంభువమన్వంతరంబురక్షించె అప్తమ
 మూర్తి మేరుదేవియందు నాభికిబిడ్డించియురుక్రముండనం బ్రసిద్ధుండై విదవజ్జనులకుంబరకుభాసంపక్కార్థంబు ప్రకటించె
 యునులచేతంగోరంబితోమ్మిదవజన్మంబునబృహదక్రవర్తియై భూమిధేనువుంజేసెనమస్తవస్తువులగుడితెఱజూతు
 వమన్వంతరసంప్లవంబునదశమంత్రె నమీనావతారంబునొందిమహీరూపముగనావ నెక్కింది బై నన్వంత మమవునుద్ధరించె
 సమస్త్రమథనకాలంబునంబదనకొండవమారుగమతాకృతినిమందరాచలంబుదనవృత్తకర్మరంబున నేర్పరియై నిలిపెద
 న్వంతరియనుబండ్రెండవతనువుననురాసురవక్త్రమానతీరపాథోధిమధ్యభాగంబుననమృతకలహస్తంబుడై నెడలిమో
 హినిచేసురలనమ్మతాహారుల గావించె బదమూడవదియై నమోహిని వేషంబుననురాసురుల మోహితులంజేసె పదు
 నాలుగవదియై ననరసింహరూపంబునంగనకకళిపుని సంహరించెబది యేనవదియై నకవలవామనావతారంబునబలిని
 బదత్రయంబుయాచిందిమూడులకోకంబులనాక్రిమించె బదియూడవదియై నభార్గవరామాకృతినిగుపిత భావంబుగా
 బ్బిబ్రాహ్మణాశ్రీహృదయై నరాజునిరువదియొకమారువధియించిభూమినిత్రయతూన్యంబుగావించె బదియేడవదియై
 నవ్యాసగాత్రంబుననల్పమతులై నపురుషులంగురూపించి వేదవృక్షంబునకుశాశ్రేష్ఠరెబబు నెనిమిదవదైనరామాభిధా
 నంబునదేవకార్యభాగంబురాజత్వంబునొందినముద్రనిగ్రహించివరాక్రమంబులాచరించె నేకోనవంతింతింతితిహంబు
 లై నరామకృష్ణవతారంబులచేయవంశంబునందుసంభవించివిశ్వంభరాభారంబునివారిం చేసె కేవలతీతమంబైన క
 లియుగాద్యవనరంబునరాక్షససమ్మేహసంబుకొత్త మధ్యగయా ప్రదేశంబున జనసుతుండై బుద్ధనామధేయంబునం
 దేజరిల్లియుగంధియందువంధరాధీశులుగోర పాయులై సంరింపవిష్ణుయతుండనుసృష్టికింగిల్లియనుపేరనదృష్టిం
 వంగలండనియట్లనిడెం||నం||నరసింహాసినబారుకాలవలయోజావిష్ణుండై నశ్రీకరనానావ్రకటావతారములనంఖ్యా
 తంబులర్చిశుభాసురలక్ష్మబ్రాహ్మణసంయమీంప్రలుసుహార్మక విష్ణువంశాంశజో||హరికృష్ణుండుబలానుబంధ
 దేవతేదావిష్ణువా నేర్పడ||క||భాగవతుండగువిష్ణుపుజగములకవేదరాక్షసవృద్ధగలుగు||దగ||నవేదలదడయొక
 యుగయుగమునబుట్టికామనదృష్టిల||గి||అతిరహస్యమైనహరిజన్మకథనంబు||కునుజా దేవ్వంజేనమాపురేపు|| బా
 లభాత్రితేడఁజెడిననంపార||దుఃఖరాశిఁజాసితోలఁగిపోవు||వ||వినుండులయాపుండై నజేవుండుదిదాక్షకుండై బరగుజేపు
 నికింబరమేశ్వరుమాయాగుణంబులై నమహాదాదిరూపంబులచేత నాత్మాధారస్థానంబుగావీరిదిగంటై నస్థాంశరీరంబు
 గగనంబునంబువనాత్రితమేషునమూహంబునుగాలియందుంబాధిపభూమిభూసరస్వతీబును నేరీతనట్లు ప్రప్తయగునా
 త్మయందున్వత్వత్వముబుద్ధిమంతులుగానివారిచేతనారోపించబడునిష్ఠులరూపముకంటెనన్వత్తుగుణంబై యెత్తుగలదై
 నవస్తువగుంజేసెవృక్షంబుగాకసూక్ష్మంబై కరచరణాదులులేక జీవునికేసెండాక రూపము కిరదితమైయుండునూ
 త్మండై నజేవునివలననుక్రాంతిగమనాగమనంబులంబునగ్గన్వంబుదోచునపుడీస్థూలసూక్ష్మరూపంబులెండునున్న
 రూపనమ్మగ్నానంబుననిషేధింపబడునని తెలియునవిద్యంజేసియాత్మకుంగల్పింపబడెనయెడిహేతువువలననపుడజీ
 వుండు బ్రహ్మదశకసమనుజ్ఞానంబునకధికారియగునట్టిబ్రహ్మజ్ఞానమతివిశారదయైయార్యగునిడై శ్రీడింకునట్టినుతిప్ర
 కాశంబుననవిద్యయనంబడునున్నమాయయుపరతయై తానుకద్యారూపంబునంబరిణతయగునప్పడజీవోపాధియైన
 స్థూలసూక్ష్మరూపంబునదహించిజీవుండుగాప్థంబులేకదేజరిల్లువహ్నిచందంబునఁజానయుపరతుండై బ్రహ్మస్వరూ
 పంబునంబొందివరమానందంబునవిరాజమానుండగునిష్ఠులత్వజ్ఞులు నెప్పదురింసూతుండెట్లనిడెం|| చ||జననములేకగర్భ
 ములజాడలబోకసమస్తవిద్రవ||గర్భనడగుచక్రికిగవులుదారపరంబులజన్మకర్మముల్ వినుతులు సేయునుండుదురు వేద
 రహస్యములందునెండుజా||వినుమనిలేవుజీవునికిజెప్పినవైవదిజన్మకర్మముల్||న||స||భవనశ్రేణినమోఘులిలుడగుసుగ
 బుట్టించురక్షించునంతింధింజేయుమునుంగడందు బహుభూతవ్రాతమందాక్షరత||త్రైవిహర్యుతుండై వడిండ్రియనప
 స్తప్రీతియొకదపుల||వివిధంగింగొనుజ్జక్తడింద్రియముల||ద్రిష్టానిబంధించుచు||చ||జగదధిపాధుడైనహరిసగ

తతస్థితీనామరూపముల్ దగిలి మనోవశోగతులఁ దాకికాచాతురియెంతగగ్నినఁ | మిగిలితత్కావాదిదగమేరలుచేసి
తొలఁబఁగ నేర్చునే | యగతితన ద్రవక్రమమునజ్ఞుఁడైఁగినుతించునొపు నే||౬|| ఇంచుకమాయ లేకమది నెప్పుడుబాయని
భక్తితోడవ | ర్నించుచు నెప్పుడేనిహరిదివ్యవదాంబుజగంధరాశిసే | వింకునతంఁడెటుంగునరవిందభవాదులైన నమృతభోగ
జంబితమైన నయాహరియుదారకుహావృష్టుతకర్మమార్గముల్ ||౭|| హరిపాదదన్వయభక్తిమీలననిట్లాహుభామై యుండు
నే| తిరుంగబారకుదిత్రవృత్తిహరిపై వీపించిమిలోపలఁ | ధరణీదేవతలారమీరలునుహాదన్వయో నమృతజ్ఞులుఁ | హరి
శీంతకామిముజేంద వెన్నడునుజన్మాంతవృథాయోగముల్ ||౮|| పుణ్యక్రినుఁడైనభువనేశుచరితంబులృష్టుత్తుల్యంబై
నభాగవతము| సకలపురాణరాజమువొల్లిలోకభద్రముఁఁబుణ్యముగ నొదముగఁబ్రీతి | భగవంతుఁడగు వ్యాసభట్టారకు
డొనర్చిశుశుండునియెడుదనసుతునిచేతఁబడివిచింతయుసకలవేదేహిహాసములలోపల నెల్లసారమైన| యాపురాణమెల్ల
సెలమి నాశుకయోగి | గంగనకుమవచ్చికుచవిరక్తి | యొదవిమునులతోడనుపవిష్టుడగుపరికినన్ | రేండుడకుఁడెప్పెవిన
డు||౯|| కృష్ణుండుధర్మజ్ఞానాదులతోడండునలోకంబునకుంజనిన పిన్నుటంగరికాలదోహంభకారంబునగట్టదర్శనులైన
నిలకునివృద్ధీపురాణంబుగనులంబునిభంగినున్నది నాడండుభూరితేజుండై కీర్తించుచున్నదిప్రయుపివలన నేబరించిన
క్రమంబున నామదికిగోచరించినంతయువినుపించెదననిన సూతునకు మునివరుండైన శౌనసంఘిష్టనియె|| ౧౦ || సూతాయే
యుగవేళ నేమిటికి నెచ్చొట్టఁముని శ్రేష్టునే | శ్రోతలోగోరియెమిహేతువునకై వేళించిలోకైకవి | ఖ్యాతికావ్యాసుఁ
డుమున్న భాగవతముగల్పించెదత్తుత్తుండే | ప్రీతికా రాజునకీపురాణకథఁడెప్పకాజెప్పవేయంతయుఁ||౧౧|| బుధేం
ద్రా వ్యాసపుత్రుండైన సుశుండుమహాయోగి నమదత్తానుండేకాంత మతిమాయావేయనంబువలనఁ దెలిసినవాఁడు
గుఁడుండుమూఁసుని క్రియయండునిరస్తభేమండుచియుచుండు ||౧౨|| తరల|| శుకండు సౌదియులేకఁబై జనజాతితోయములం
చుల | జ్ఞకుఁజలింపకఁడేరలొల్లక జలులూడెదేవక | నృకలుహాశుకయంకువెనఁజనంగ వ్యాసునిజూచియం | శుకములకా
ధరియించిసగ్గున స్రుక్తిరండఁబోధి||౧౩|| మఱియునగ్గుండుదరుణుండు నై చనుతనకొడుకుంగినివస్త్ర పరిధానబొసరిం
వకవస్త్రధారియువృద్ధుండు నైన సుమంజూచిచేంబులుభరియించుచేదవమృదులంగి వ్యాసుండు గారణంబడిగవారలు
నిపుత్తుఁడు స్రీపురుషుల నెడుభేదవృష్టిలేకయుండుమరియుచతంకునిర్వికల్పుండుగాని సుచతనికి మహదంతరంబుగల
దనిరియంతసుండుకురుజాంగలదేశంబులుసాన్నిహస్సినాపురంబునఁజౌరజనంబులచే నెట్లుజూతుండయ్యెమరియును
న్నతుని క్రియమూఁసుని లేఱంగునజనునిభాగియండునెన్నుహాయోగికి రాజ్యియై నపరిక్షిప్తహా రాజుతోడనంబాదబెట్లుసి
ద్ధించెబహుకాలకధనియైచైన శ్రీభాగవతగమవ్యాఖ్యానమేరితిపాగెయ్యోగిముఖ్యుండుగృహస్థులగృహంబున గో
వునుఁబిడికినయంతఁడదపుగానినిలువడండ్లతండు సౌదోహనమాత్రకాలంబునంచరించినస్థంబులుతీర్థంబులగుఁజెంద
కాలమేకవ్రదేశంబున నెట్లుండేభాగవతోగ్రముండైనజనపాలుజన్మకర్మంబులేత్రకారంబులువివరింపును||౧౪|| పాండ
వవంశంబులంబుమనంబునువర్ధిల్లగలిగి నెవ్వాఁడుమనియె | ఎరివంధిరాజులుభర్తృదిధనములరచ్చింతు రెవ్వరియం
ప్రేయగము | గుంభజకన్యాదిమరుభలవ్యాహంబుసాన్నిచెండాడెనేశూరుతిండ్రీ | గాంగేయపైనికాత్రాంత సౌవర్ధం
బుఁడిపించి తెచ్చె నేవీరుతాత | యట్టిగాధకీర్తియనుపరిక్షిప్తహా రాజువిడువఁడనిరాజ్యలక్ష్మీ | బరిహరించిగంగబ్రాయో
వబిష్టుండై | యసువులుండ నేలఁడగియుండ ||౧౫|| ఉ | ఉత్తినుకీర్తులై నమనుజౌత్తుములాత్మహితంబులేర్పరహా | జిత్రము
లందుఁగూర్చుహానించుయలోకములెల్లనర్థం | పల్లియుభూతియుంసుఖముభద్రము గూర్చుచరన్యరక్షణా | త్విత్తను
మైనమేనువిభుహారకయేలవిరక్తికబా సెసా||౧౬|| సారముల నెల్ల నెఱుగుదు | పారగుండపుభాషలంబుబహువిధకథనా |

— వ్యాసుండు వ్యాసులిత దిస్తుండెదింతిండు —

దారుండవునూసనర్పించు | పారముముట్టంగఁ దెలియఁబలుకువ హత్తా ||౧౭|| అరియడిగవశౌనకాదిగుని శ్రేష్టులకుసూ
తుండిల్లనియెత్తరియందైన దాస్యపరయుగంబుదిరుగుననుయంబుననుపరివంపనువుమీర్వంబునజన్మించినాడగునత్య
వతియంబుఁబరాశశుకివారికళంజేసివిజ్ఞానియైన నవేదవ్యాసుండుజన్మించియె | గూడుబరికికాత్ర మంబుచరన్వపిజ
లంబులసానాదికర్మంబులఁదిత్తి శుచియై పరులులేచుట సుంజిగూర్చుండిహార్యోదయ వేళనతితానాగత వతకమాని
జుండై యాముపివృక్తంబుగాని వేగంబుగలకాలంబునంజేసియుగధర్మంబులకుహితంబుగా భువిసాంకర్యంబుసొందు

యుగయుగంబులభౌతిక శరీరంబులకు శక్తి నన్వ మగుంబురుములు నిస్సత్త్వ లక్ష్య భూమ్యులు మంద ప్రజ్ఞలు లభ్యులువు
లు దుర్మలులు నయ్యెదరనిత నదివృద్ధ ప్రియజాతినర్వవర్ణా శ్రమంబులకు హితము సేయందలంచినలువుగు హేమాంతలతేత
ననుష్ఠింపంకగి ప్రజలసమర్థకరంబయి వైదిక కర్మంబులను జ్ఞంబులెడఁ దెగకుండుకొఱు నేకంబయిన వేదంబుయుగ్య
జాసామాధర్మణంబులను నాలుగు నామంబుల పితాగిందియితోనపురాణంబులన్నియుం బంచన వేదంబనిపల్కెనందు॥
సీ॥ పైలుండుయుగ్య సవతనంబుచోరకా నెనామః బుజ్జై మినిచదువుచుండెయిజాపువై శంపాయ నాభ్యుంకుగైకొనె
దునినధర్మమును నుంతుండుపతిం చెనఖిలపురాణేతితోనముల్ మాతం ద్రిశ్రీమహర్షులు డనియాధిదాప్యెఁ దదుతము వేద
మాతపనులు భాగించి శిష్యసంఘములకుం జెప్పిరత్రి శిష్యులొండొరులాత్మీయ శిష్యజనులఁ కందుబహుమార్గములఁ ద్రుం
చియునువదించె బెస్క-శాఖలుగలిగియున్నవియోనఁ గిగను మొప్పా రేభూసు ర్గవహనంబు॥ వృత్తి మేధావీనులయు
నపురుషుల చేతనట్టి వేదంబులుధరియింపంబడుచున్నవిమరియువీచవర్ణులుండయు వ్యాసుండు స్త్రీ సూత్రులకుం ద్రైవ
ర్ణికాధములకు వేదంబులువిననర్హులు గావున మూఘల కైల్ల మేలగునని భారతాభ్యాసంబు చేసెయునమ్ము నిగూఢహితగుం
డుఁడనవృద్ధయమునంతసంపన్నునననన్యతలంబున నొంటినుండి హేతువువెతకింపుచుండనలొనిట్లగయె॥ సీ॥ త్రతధా
గినై వేదపహ్నిగురుశ్రేణిచున్నింతుఁ హితకర్మములఁగొఱింపి వడసుండనడపురు భారతమిడుముఁ బరికితి వేదార్థభావ
మెల్ల మునుకొని స్త్రీ సూత్రములకర్మములందుండెలిపితే జెల్లిదీరఁజేసి యాత్మసంతననందదాత్మలోనీసుండునంత
సింహకున్న జాడకోఁ జెహరికియోగివరులకభిలషితంబును॥ భాగవతవిధంబుబుక నైతి మోసమయ్యెఁదెలిపి మొన
యనుచుఁబరిఁ ననుచువశచుదుర్మయవనరమున॥ సీ॥ తచచేతివల్లకీతం త్రయంబుచనతత సామయిణశబ్దమొప్ప నావ
నసంకూతహాసితరహస్య భాధారలయోగిం ద్రతమలుసాకరం గపిలజూహార కాంతిపుంజులుబదితలు ప్రభాతపిఠిప
హింపఁదనులగ్నతులసికాదానగంధంబులుగగనాంత రాశంబుగప్పింకనఁగివచ్చెమింపనుండి నానవీనందను॥ డంబునా
లాడఁగకతోడభర్త విమలకీర్తిపారగుండాదాశ రయివిశారదుండునారంబు॥ కికియెన్నారదుండంతఁ గికియె
కపిలానునిగమపిభ జనపద్యాజనితొల్లాసుకాభవమః॥ బరిహస్యగురుసుసావికాను వ్యాసుఁడఁగి.....

— ❁ వ్యాసునిఁ డనునారమూహవచ్చుట. ❁ —

వృత్తిమంబుననువచ్చిననాగను నెతింగిలేదివ్యాసుండువిఃధర్మ మంబులంబూజించిన నతండు లేకగవు నెఁదెడి
మొగంబుతోడఁపందికాతం త్రవేలమీటుచునిట్లనయె॥ డ౯॥ ధాతపుభారిత శ్రుం డిధాతపు వేదవదార్థజాలఁ జూతపుగా
మముఖ్యిరిపుడుటఁ జేతపు బ్రహ్మతత్వనిర్ణేతపుయోగి నెతపువీనుండఁజేపువలిపిచ్చెల్లీ॥ కారకుక్షవడివగవ గార
ణమేమిపరాశరాత్మజా॥ వృత్తినిపరాశర్యుండెల్లనియె॥ కిపుట్రివజాతనువునఁజేవట్రితీపురాణపురుషుభజనముప
దముల్॥ మెట్టిపీఠిమృగంబుమడి ముట్టిపీఠిమహాప్రబోధమునమునినాథా॥ వృత్తియునుం గాకనీవువార్యునిభంగి మూ
డలొక ములంజరింతువు వాయువుపగిదినఖిలజనులలో నమెలంగుదువునర్మజ్ఞుండవగుటంజేసి॥ కన్ కెఱుంగరా నిధన్యు
లోకములనులేమబహులొకీనీపు॥ రాకొఱ తయెట్టింతయు॥ నామఁజేవంపునయ్యినారకకరుణ॥ అనినార
దుడిట్లనియె॥ డ౯॥ ఉచిత మెనధర్మ చదురుతయుఁ జెప్పింపంబులొనరించి ముకఁగానివిష్ణుకథలేర్పడఁజెప్పదుభా
ముల్ ప్రపం చించింపెచ్చునేనుణిశేయిలెన్నినఁగాకనీనీగీ కొంచెమిచ్చు తెల్లగురెగ్గొనిమింపమివార్యపూజి
తా॥ గన్హరినావస్తు సేయుకావ్యమునువ గ్లాంభోజసంపావధిసుగుది భాజిరగురురహారపరహున్పర్తిక వెలుం
గొందుశ్రీహరినానన్యతరేణావ్యమిడితా దానితఁబయ్యెన్ కిరమైయుండఁయోగ్యుత్పత్తిరవవశాల-కొలగ
గ్లావ్రి॥ వృత్తివర్ణంబులఁగూడియుఁహరిచరితా లాపనుల్ నర్వపా॥ వవశిశ్వాగమునే యుం గావునహరితా భా
విండుచుంబాడుచు॥ జవముల్ సేయుచువీనులొవినుదురత్రాంకంబుగిర్తిపురు॥ నవమల్ సాధు బధ్యులొదురుగ
దాత్మ్యునింపుమా॥ వృత్తిమనీంద్రాధిపాధ్యక్షులైరుపాధింబలుం జ్ఞానంబుగలిగిన హాణి భక్తిమన్నపితేషంబు
గదాభిరము గాదుచుంబుగిరకకర్మమీవ్వననుసగుగ్నంబునే మునన్నుకెచ్చిత్రంబె ముండదుభక్తిహీనంబులు
నజ్ఞానవాదాద్ధర్మతలంబులుకరకంబులుగావుననహానుభావుండవుయధారకర్మముండవునకలదిగఁగదవకీర్తిప
త్పరతుండవుతత్రతుండవునగునిపునిఖిలబంధమోచనంబుకొఱు వాసుదేవునిరేల పితేషంబులు భక్తిశీలవల్లపు

ముహూర్తవర్తకము సేయక బ్రతారాంతరంబుననర్థాంతరంబులు వివక్షించి తత్త్వవైఖ్యతహావ నాచంబులంజేసె పృథక్.
 తృనుండమున వానిమహిమె సుగాలి శ్రీవృంబుజితవృంబుమనావచందంబున నెవవు చేరమ కావ్యుక్తర్థంబులందు రాగంబు
 గల ప్రాకృతజనలంబునియమించినవర్తంబులు సేవ్యశాసనంబువగునీడవడివడవియెల్లనిన- వారలవియెవర్థంబునిజను
 ప్పితంబులకావ్యుక్తర్థంబులు సేయుచు దశస్వజ్ఞానంబుమఱుతురదిగావున బుద్ధిమోహంబు జనియింపక తత్త్వస్రమం
 డ నెవ్వ భావియోగంబు సేయుచు నిడు యుల్లనియె॥౪॥ ఎఱి గిన వాడగుర్థుచయ మెల్లనుమానిహరిస్తరూపముఁ । నె
 టయు నెఱుంగుఁదానువది నేరంబు జూపు గణాసుర ప్రుడై । లెఱువలేక గ్రుచ్చుచుచుదేహాన నాద్యభిలాషయు ప్రుడై । యె
 టుంగునానికింజెలియనీశ్వరీలతెఱుగ జెప్పుమా॥౫॥ తనకులధర్మమున్నది దానవ వైవ దారవిందముల్ । పనివడి సేవ
 జేసి పగపాప ము వ్రెందక నెవ్వ డేనిజు ద్వివచన మేనయిరదినీధిపహించు దిదియ సేవజానినలభదర్మకారవ మునిధి
 వహించు నెయ్యెల్ల మేనులఁ॥౬॥ అదిగావున నెరుగలవాడుహరి సేవసయ్యగ్లంబు సేయందగు గాలగ్రమంబుననుభు
 కుఱింబులు ప్రాప్తంబులయిరహరి సేవజానకరమదానంజేసియూర్వ్యుభువనప్రాచ్యవర్తగంబు క్రిందగల్గెవరవర్తం
 తంబుదిగుచున్నజీవులసమజుభాబులెల్లనుమంబులు ప్రాకృత్యుక్తిని గుంజె సద్విచారయ్యె సాందరాత్రి మేలుని
 డిండుకొఱుగారి సేవసేయవలయు హరి సేవసంకర వాడజరంబుమోగియు నెవ్వరి క్రియసంసారబుంజిగఁడు
 శ్రీవృత్తహరినడఁగ మఁజేరుచుభక్తిరచనశీఘ్రులై పడిపని ర్చుగింపకవగియును॥ ౭॥ పిన్నంబువిత్వంబువిష్ణునిగఁజె
 ను వేఱేమియను నేమిత్వము నను॥ ధనవిప్రశ్చిలయములంబర మేనుచేసెనీ వెఱుంగును గాదెనిముఱును॥ నెఱుంగింపబడ్డ
 చియొక దేశమున నీధువన భ్రామింజెలున్లది॥ హరికి ధాజాతుడవనిచిచారింపుముకావునహరివరాత్రి మునులై వెల్లడిను
 శి సేవముచేసెనెయు జనువును । దానిని తలనయ ముచివముకృగియు॥ లిమిలెన్ననలము గాదెపుణ్యైక్తికుగఁగలనాభు
 ర్బాండుఁ గాగినేని ।

— భావదండిపూర్విజన్మవృత్తాంతము సెప్పట. —

వ ॥ ౮ ॥ వర్త సేనుభూర్వకల్యణబుందొల్లబిజన్మంబున వేసెవాడుఁ యింటిదానికి గుడిమన్నవాడువారలవఁజెఁగఁ
 బడియె॥ వాని కాలంబున జాతుగ్గానృంబున నేకస్థలనివాస బు సేయక శ్రవ్యుగాదినయోగిజనులకం బరిదివ్వ సేయఁచు॥
 కి॥ ౧౦౦ ॥ కొనెల్లప్పుడు పాటవమునఁబెనులు సేసెబాలురతోనే॥ యాటలవఁజోకి మెకజు॥ జూఁఁబునులే భక్తి నపుడు
 నినిసూ॥౧౧॥ కంఠి భానుచునువారల యెగిరి ధీమతువాన కెడపసెరాడఁ॥ ముంగ నెలుతునియి॥ ౧౨॥ మెగిరి క్రియం
 జనుచు నెవేవే ముతోడఁ॥ ౧౩॥ ఇట్లే నువదాకాలంబు గ్రాలించులు సేపాచి వాసున నాయుదుగృహంజేసిరంగ॥ ౧౪॥ వా
 రిగ్గవృత్తిరత్తముల్ చదువఁగావనింపఁ గాదబడఁగా । వారావగును గారితవృత్తియెల్లయెఱ్ఱంగఁజేసి ౧౫॥ దో
 రింజె వ్రగిగ్గాగ్గయిరమిదినంతో మిదినంతంబుకా॥ బ్రాంతింబిదవిష్ణు సేవకీతర ప్రాంతింబుగూడెన్ ॥౧౬॥ ఇట్లుహ
 రి సేవాసంజేసె ప్రపంచాశీశుడనై బ్రహ్మరూపంబుడయి నాయుదులూపాత్మక బయియూరిరిగబుజహ
 యాకల్పిగ బనియన్న వత్తులగుయోగిజనులమూలంబునరక్ష మోగుట పరిహరితయై నుభక్తి సుభాంజెనరంజా
 తుద్భాస్యంబుడనెనయోగిజనులుయాశ్రమేయువారలై యిష్టధామంబు॥౧౭॥ వ వారలయలెకేశ్వరసావర్యాభక్తి
 యుగంబునై వలతన్యంబునుమాన నెఁగొలువఁగానె ప్రీతుడై వారునిచ్చుపడ త్వంబునడిచివత్సలకొఁగారుణ్యంబును
 యైయువదేరించి నాసనీశ్వరహాసోద్ధాంబిజ్ఞానము ॥౧౮॥ ఏనునుదానిలంబున చేరింబున వాసుచిత్త మాయానుభావ
 యుడెరిసె నీశ్వరనియందును పృథివింబునుకీర్తింబుదావ త్రియంబుమానునాంధంబున నేత్ర వ్యంబువలన సోదోగింబు
 నియించె నాద్రవ్యమాదోగింబునుమానున సేరుచు వ్రావ్యంతరింబుల చేత వై నదికీర్తితంబుమానున మోక్షిష్టధామంబు
 ర్థంబులునంసారి హేతుంబులయ్యునీశ్వరార్చికి మిలై రాములకమ్ము జెలెపు నెమెమియంప నీశ్వరసేయించుడే
 యెఱువఁకర్తవ్యుజ్ఞాన హేతుంబులై మూర్ఖులై సంతోషంబునుభక్తియోగంబును మిలై మిలై నీశ్వరీయునీశ్వరంబు
 లు సేయు వారలుగృహగణనావవర్ణననరణంబులు సేయుచు ప్రణవపూర్వక మునుగావాసులెవ ప్రధ్యక్షులకర్త
 తానిగుర్తమున్ నానంబులు నాలుగు భక్తిబలికనెన సాగ్రింబు చేసె సాగ్రి మూర్తియుమూర్తినిస్సంకనయన
 యుభయపురుషుంబుజించుపురుషు పునఁకర్తగృహంబుగి॥ ౧౯॥ ఏనిష్టధామ సేవ జేయఁగి దానవకులవైరి నాసంధనయగదతికి
 భూనమపిచ్చెను ముదను॥ భూనమునరంజెఱుంగునీపురులుపుముడికి॥ ౨౦॥ మునికులములానమిక్కిలి వినుకులుగలవాడీపు

కంపసుగఁగఁ"॥వ॥ అనిముట్లగన్మన్మంబునుసకరుంబునునివ్యభీకంబునుసమంబునుశ్లాఘ్యంబునగుద్రౌపదివలుకునకుధర్మకందసుండునంతలేనల్లెనకులసమాదేవసాత్యక్తిధనంజయస్పృహలుసన్నగించిరిసన్నుతింపకభీమండ్రినియె॥వ॥కొడుసులఁబట్టిదలచెనెకోపముమొందదుబాలపూతపక్షిఁబడువునుటంచుఁజెప్పెడినివెట్టిద్రౌపదివీడువిప్రుఁడేవిడువఁగ నేలఁజంపుడిమిఁగిమీరలుజంపలేనాపిడికిటికీఁబురఁగిరముఖిర్నుముసేనెనఁజూడుండలఁగఁ॥వ॥ అనివరికిననశ్వశ్శామకుద్రౌపదియడ్డంబువచ్చెభీమనిసంరంభంబుసూదివారిదతుర్పుజుండైరెండుఁజేతులభీమునివారిదికడనురెంటునుప్రపరపుత్రకనుదలంగఁద్రొప్పినగుఱుభీమునక్కిట్టియె॥ఉ॥అప్రయఁగఁగఁడిమీఁడిశివహంతకురాశ్వకూడతతాయహం॥తపుష్కలబ్రహ్మబంధుఁడగుఁ డివ్వఱునికగ్రముఁబ్రాహ్మణ్యోనహం॥శివప్రయటంచువేదముశ్రుతంబగుఁగావునగర్హదృష్టిగతఁవృషిమీదిఁగాచుటయధాన్తఁబ్రాహ్మముపాండవ్రాత్రమా॥వ॥అనరసాలాపంబులాడివననందనుమొందబరచియగ్గునుంజూచిక్రావదికినావీధినుసేనునసునున్నతంబుగమున్నుఁజేసనప్రతిజ్ఞముసంధించునఘనావంపుసేయుచునినారాయణుండానతిప్పిననగ్గునుండువదనునంబున॥శా॥ విశ్వస్తుత్వంకఁత్రసూనుఁడువహవీరుండుఘోరాపఁచేనశ్వశ్శామశిరోజముతోదఱఁగఁమాడాంశర్వఁగోరత్నము॥శత్ర్వగ్ర్రివెయింగబుచ్చుకొనిపాత్రవ్రాతంబంబుల॥విశ్వాసంబునూడ్చిద్రొబ్బెవిరోధిన్భాగముంచాసిపో॥క॥నిబ్రరపుబాపహంతయు॥గోబ్రునదేహంబునుజోయుగోల్పడినతుండైప్రవ్విసంపితఁవిప్రుఁడు॥వ్విఁత్రోనావరిగబ్బునెవఁడిఁజఁయె॥గీ॥ధనముగొనుటయొండెరలగొలుగుటయొండె॥నాలయంబువెడలనఁజుటొండె॥గానిచంపఁడగినకన్దంబుసేస॥జంపఁడగదనిప్రజాఁబలకీ॥వ॥ఇట్లుశ్వ

శ్రీకృష్ణంకంఠస్థుండుగు పరిక్షిత్తురక్షించుట.

గ్గానంబ్రాణాపిశ్శుంజేస వెడలనడిచిపాండవులుపాఁచారీసహితులైపుత్రులనుకోకొదివచ్చుంయిరబంధువులకెల్లదహనాదీత్యంబులు సేనజలప్రదానముసేయుకొలుస్తలముంచుఁడికొనిగొలిపించుండునుదారునుగంగసంభానిలోటంబులుసేపక్రన్నాఁడిపిచివఁగిసాఁపగజాతపత్రింబలయిరభాగిసీజలబులన్నులైయుగంజెడంబుత్రశోకాతురుంబుగంగసంభవంబురాష్ట్రాలగుంట్లకౌపములునజాచిమాధవులనుసంప్రబంధంబునబంధుకురణతోకొలుంబయివారంపగిపునాదిఁపన్నుచెనెప్పిధంబు॥౩॥పాంచారీబరికిర్లణానహాపాపముకాయున్నలంజుచర్చింపలధారైరాష్ట్రంబునఁబరిగిపొయిపొయిచేరాజ్యముధర్మపుత్రునింబంల్పించెప్రహాళికఁజేయిచెన్నాఁడుతంబులమేధములువెసేపరప్రభావంబుల॥వ॥అంశవాసుచేర్చుపివ్యాసప్రముఖభూసురపూజతుండైయుగపసాత్యంబుగొలుపదావరొగినిసప్రయగ్గింబురఁబాండవులపేక్షినిసంధారోహణంబుసేయునయంబునంబిశిరపహంబుత్రిసంపదెంబిల్యాంబుకొట్టుంబుదైవహరిట్టియె॥౪॥ఇతఁకొలాలతతులైమైరవిజింపలేచెచేవేసేసేమిగుంట్రింబిదావామునకైయుగంబుననవచ్చుచున్నదిమగ్గోక్తియమానుపకృతరణమనన్తంబెమయికోలేమనిపరవన్నంబికోలేయొడఁగిగినిబాణాగ్నివారింపవే॥క॥దుర్భగవాణాంబుమనుగర్హకులొసన్నశిశువునునసంధాపాచిరాధావలంబునంబెడిదిర్భగవ్యవఁగువునుయ్యనిజుంతుర్యా॥౫॥తెల్లెఁగొడంబిమేఘంబుఁత్రువులవేతహతుఁడయ్యెనునంపుల్లంబిచిలవోచనఁబగ్లాగ్నినణించిశివుబ్రతికఁపఁడె॥గీ॥గర్భంబందుఁగనులరాగ్నండుతములునిమిడికోసనటిచునిశ్వరే॥సంసెక్రమానీరగర్హంబెంతిబునప్రభంహింతుగొక॥వ॥కనినాత్రితవశ్యంబుంబయింపరమేకవ్యండుండుధర్మకొడంబిదానాలాపంబులొందియిన్ద్రాణనరకునుఘోకనంతయురపాంపవగబయ్యెఁడింబయింపదివ్యాసప్రసాదయొగగతతబాండవులభియిగంబైద్రాణనరకునివ్యాసప్రకృతనిశితహగ్గంబుఙ్కరింబెప్పడితవారునుప్రత్యసంబులందుకొనిపెనుగునయంబున॥౬॥అంసేవారింబిదిగొలపరుదొరాలోముదలెనబ్రహ్మంబాం॥తనూబలఁగఁనులవార్చునబుతోద్రాణనరకునిబ్రహ్మప్రముఖజెప్పెబుఁడెదైగ్యరినరావరిసా॥ధననిర్వక్తమురక్షిశాశిలుధాంధ్రైక్రముంజక్రము॥౭॥సంపాత్రహృత్తతరాశములభానజ్జ్యోతియెయంబునూత్కృతంబుడమృతుడయ్యెడన్సంబిజాగర్భంబుదాజక్రసా॥సంకృతైవైవసహాయగంపెనుగునంగానాఠియెయిపెడైప్రకటనూర్చినిణఁచెద్రాణనయిబ్రహ్మప్రముఖలొలో॥౮॥ఇట్లుద్రాణతనయంఁడెనసప్రీతిఘోరహితంబయిబ్రహ్మశిరంబనియెడివ్యాసప్రంబువైష్ణవతేజంబుననిరర్థకంబయ్యెనిజమాయుదేవకలకలకనగ్గరి

సంహారంబులాచరించునట్టిహరికిధర్మసేరుబాణివారణంబువిధిత్తంబుగాదుతత్సమయంబునసంతసిందిపాండవపాం

— శ్రీ కృష్ణునిస్తుతిగమన. శ్లో —

చాలీసహిత యై గొంట్రిగ నోన్ముఖంజయనహరించేరవచ్చియిట్లయె||౧||పురుషుండాభ్యుదయ ప్రకృతికివరుడవృయు
 డభిలభాణబహిరంత రా||సురుహనలోకనియతుఁడు||బరమేశ్వరుఁడయనసీమంబ్రణములగుహరి||వ|| సురియుజవనిక
 మరువున నాట్యంబునలుపునఁబరిచందంబున మాయాజవనికాంత రాశంబునవిలువంబడి మహిమచేఁబరమహంసలనివృ
 త్తరాగ ద్వేషులునిర్మలామృతునయివముసులకునృశ్వ మానుండవై పరిచ్ఛిన్నుండపుగానివీపుమాధ్యక్షకులయటుంబవ
 తులునగుమాకు నెల్లుదర్శనీయుండవయ్యెదు శ్రీకృష్ణ వాసుదేవదేవకీనందనందగోపమహారశాసించ వంకజనాభవర్ష
 మాలికాలంకృతపద్మలోచనపద్మసంకాశచరణహృక్షీకేశభక్తియోగంబునంచేసనహస్సరించెదనవధరింపుము||సీ|| తన
 యుగ్మోడనేవవ్యామానంబగుజతుగృహంబందున జావకుండ|| గురురాజు వెట్టింపు మఘోరవిషంబులమారుతపుత్రుండు
 మడియకుండ||ధాతరాస్త్వంబునముద్ధతిజీరలాలువంగద్రావదిమానలుబలంబుండ||గాంగేయకుంభాభక్త్యాదిభును
 లచేనావిడ్డలలోనలంగుండ||విరటపుత్రికకుంపులోవెలయుహలు||ద్రోణునందనశరవహ్నిద్రుంగకుండ||మరియుర
 ట్టిందివిపెస్సు-మార్చులును||నిన్న సేనసీవృత్తులీరజాత్||)నుత్తకోకిల||బల్లికుండగుకుంఠేతనుబాధనుండుచునున్న
 మీతల్లిగదానిభంగిగావితధాతరాస్త్వలచేతనే||దగ్గడంబునఁజిక్కి-కుండగదావేగిని||జవ్రం బెన్సంఘసేసి
 చెప్పంగ నెంతదానజాత్యలీ||క||జనరమునై శ్వర్ణరంబును||ధనమునువిద్యయునుగలమదచ్చున్నలకి|| చనగోచగుండగుని
 న్ను||వినుతింపఁగలేరు||భిలవిబాధస్తుత్యా||వ||సూరియుభక్తిధనుండునునివృత్తధర్మకాకానవిషయంబునుతాత్పర
 ములడునురాగాదిహితుండునుకైవల్యదానమగుదుండునుకాలరావండును నియానుకుండునునాద్యంతశూన్యండు
 నువిధండునునర్వనయండునునకిలభాతలీగ్రహంబుగ్రహకరుండునునునిన్నఁడలంబిహస్సరించెదనవధరింపుము
 నుచ్చులవిడదొలించుభవదీయవిసనంబుగర్జయుంప నెవ్వఁడునహస్సరించునీయోప్రియునులేరుజ్వక్తృశూన్యండునై
 ననీపుద్గళిగాదిజీవులయందువరాహాదిహంబులనుగానునుస్యలందురామాదిహంబులనుయుఘలయందువాగునాది
 హంబులనుజలచరంబులయందుమర్చాదిహంబులనువతరించుటలోకేడబరార్థంబుగానిజ్వక్తృహితుండవగు
 టంగాను||)క||కోపముతోడనీవుదగ్గిసంభాషింపుము సేయుచున్నవో||శూపికద్రాటఁగట్టిననటంబితసంజనబాష్పతో
 యధా||రావేపూర్ణవక్త్రముగరంబులఁబ్రాముమవెచ్చనూర్పుచు||బాపడవైనటంచులుగృహపారనామదిఁజొచ్చిప
 యెడి||)క||మలయమునఁబందనశ్రీయ||వెలయఁగదగ్గజుగిక్రివెలయించుటకై||యిలపై నభవుండుహరియచ||శుల
 ముననుదయుఁచెరంపుగొండఁజూరంత||)క||వసుదేవదేవకులుదా||పనఁగితభవమునందుబ్రాగ్ధింపింస|| తననుసంబు
 త్రుతమెందితివసురులవృత్తికంచుగొండఁబ్రామహాత్మా||)క||జురాలిలోనమెలఁగెఁజిక్మలశ్రీయ||భూరిభారక
 లితయునగు||యిలఁగావనజుండుశూరినఁగి||గి||తివగొండఁబ్రాగ్ధింపింస|| తననుసంబు
 మ||సీ||నుఁడింతపుమఁబాడుచుంబొగడుచున్నదీవ్యచారిత్రమ||) వినుచుఁజూతురుగాకలోనులితరాన్వేషంబులఁజూతు
 లే||ఘనదుర్బలప్రపంచరాహురణకంఠైజహాయోగివా||గ్విసుతృజై నభవశ్వగాబ్ధయుగముఁపిశ్వేశశశ్శంభరా||)వ||
 దేవానిరాశ్రయలవైభవదీయచరణారవింకంబులాశ్రయించినవారిలపైనుమువ్వవేడివివీశ్రయనేలనీకగుణావలూ
 కనంబులనిత్యంబునజూడవేయాడవసహితులైనపాండవులుజీవులపాసెనయిత్రియంబులచందంబుఁగీర్తనపడలు
 లేతుచ్చత్వంబునొందుదురకల్యాణలతులపక్షిఁబలులైననియఁగుచేతసంతతింబునువదీయధరణీకుండలంబునివు
 వాసినశోభితంబుగాదునీకృపావీతికానృశంబుననికీడిజరవపంబులు గునునఫలభరితంబులు నైయాపదితరులరా
 గుల్మనదనవీనమేతంబులైయుండు||)క||యాదవులందుఁబాండునుశులందుఁగీర్తననాకునిమాహవి|| చేర్చనముసేయును
 య్యఘనసంభవుండేరడిగంగభంగి||పాదనరోజుబితనముపై నెశంబునదీయబుద్ధి||త్యాదరవృత్తిఁగదియున్లుగ
 జేయఁగదయ్యాయోవరా||)క||శ్రీకృష్ణాయనుభూషణారణభాశృంగారతాక్షగా|| లోకద్రోహినరేంద్రవంశద
 హనాలోకేశ్వరాదేవతాగీకద్రాహ్మణశూకాతాహరణానిర్వాణసందాయకా|| నీకుఁమొక్కెదఁద్రుంపవేభ

వలతల్ నిత్యానకంపాశ్శీ) వలలినియిట్లునలవం భావణంబులనుబియించుగోటిమాటలకునియ్యకొనిగోవిందుండుమా
యానిగుణగుండహంపి శేషంబునమోహంబు నొందించి రథాభాసం దై కరినగరంబునకువచ్చి కుంతీసుభద్రాదులనీ
దోనితనపురంబునకువచ్చేయగవశించినధర్మ గాజుచే గించి కాటంబులుపుననిచా ర్థితం దై నిలిచెంతబంధువధ
శో కౌతుకుండమునధర్మ జంతునారాయణ వ్యాసధోమ్యదుల చేతఁ దెలువంబడియిఁ దెలియక మోహితుండై నిర్వివేకం
బుననిల్లయె॥ చతురదేహంబునకై యే నేకస్వగతానంబుఁజంపించుచుఁ జూడఁగొనఁగునబాలకద్విజతనూజుభ్రా
త్యసంఘంబుఁజిట్టిజంపించినపాపార్థులకు రాజ్యా కాంక్షికింనాకుహలీయనయై పనయిరఘోనరక వ్యాసంగముల్పా
ను నే॥ వ॥ మురియఁబ్రజాపతిపాలనపరుండయినరాజుధర్మయుగంబునశత్రువులపనియించినఁబాపంబులెదవిశాస్త్రవచ
నంబులదై ననదివిజ్ఞానంబునిటపనకుఁకలంబుగానుడుకురంగంబులనె కేతొహితి సంత్యాశంబులఁజపించితి హత
బంధులయిననుకలెకలెనీవద్రోహంబు పిఁచుకొని నేర్పు లేదుగృహ శ్రమధర్మంబులయినతురంగ మేఘాదియాగంబు
లచేతంబును ఘోరబ్రహ్మహత్యానిపాపంబులవలనవిడివడితిర్మలుండకుఁ నినిగనంబులుగిమించు బంకంబునబంకిల
స్థంబునకునవ్యంబుననద్య భాండంబునకునుశుద్ధింభవంబునబుద్ధిపూర్వకజీవహింసంబులయిన యాగం
బులచేతంబునుపాలనఁబాపపాపాలనయంబుగానిపాపార్థు క్షిగాఁగిశంకిం చెన॥ ౩॥ అనియిట్లుకనుక నూనఁడు మొనసిని
రాహోర భావమునఁజెప్పచిత్రతనయంఁడుగులినహాటికిఁజరియె బ్రజాద్రోహపాపవలితాత్మ్యం దై ॥ .....

— శ్రీధర్మరాజు శరత్త్వగుతుండయి భీష్మునికడకేగుట, పు —

వలలియ్యవనరంబునందక్షి నపాండవులుఫల్గునసహితుండై నవర్షలోవసుండును కాంచనననుచితంబులయినరథంబులె
క్కిధర్మరాజుఁగూడిచవినతండుగుహ్యకింహి శుండుయనకు బేరునిభంగిని పెట్టిట్లుపాండవులుపరిజనులుగొలువఁబడ్డనా
భగహితాలై కురుయేత్రంబువ కేగివంబునుండి నేలఁగూలినదేవత ఆగ్రానువేతుడై నగంఁగానందనునకు
ననురగిరిదిరంతభృహదశ్వభరద్వాఽవతంబు రాహవర్షరనారదబాదరాయణక శ్వపరిగీరనగ శిశుభాస్మనర్కంబు
కివసిష్టాన్య నేక రాజ్యదేవ్త బ్రహ్మధూళివ్యసమేతులై చనుదెంచినంబు వినంతనించిచేత కాలవిభాగ వేదియయినభీ
ష్మండు వారలసంఘాజంబుగావించి॥ క॥ మాయాంశీకృతదేహం దైయభిరేక్ష్యుండుఁడునుజుఁడైనాడరి ప్రజాయతది
త్తంబునగాం గేయుండు పూజకము నే సెగన్వృన్దంజిష్టా॥ వ॥ హతీయంగంఁగానందనుండువినయ ప్రే మనుందగులయిన
పాంపందనులంఘూర్చుండయోగించిన హనురాగజనితబాష్పసందోహంబులీతలోచనం దైయి నియె॥ గీ॥ ధరణిసు
రులుహరియుధర్మంబుదిసూరగాఁబ్రతుక దంబీమరుబహుధముల నన్నలారపడితి రావర్షరచపరిట్టిదిత్రకీర్త్య మెండు
గలదు॥ ౬॥ సంతనమింతలేన కృగతాపవశంబున బాండుభూవిభుఁడంతయుఁజెందియిండుమిమనర్కంబులంగోవచ్చి కాం
క్షకొనింతలు వారిగాఁజెరిచె నెన్నడుపౌర్యముపట్టుగాఁగినింతియి నేకచుశిమియగుండుచునుండును భాగ్య మెట్టిదో॥
౬॥ నాయువశంబులై యెగసివారికరంబులుమింబఁగూడుచుఁ బాయుచునుండుకైవడిఁబ్రపంచమునర్వముగాలతం త్ర
నై॥ పాయుచుఁగూడుచుండుమొకభంగిఁజగి వసురాచకన్నియం జేయుచునుండుఁగాలముడి త్రమును ద్రురమెట్టివారి
కి॥ ౬॥ రాజులధర్మజంతునగు గాజునుకుడుధర్మశాస్త్రవో వైజిఁమై న గాండివ యిల్లింపసారసినరకృత్య గ్రనయో
జనండునుచక్రీయయియగ్గ గాధగుండయి భీముఁడయ్యాజికిఁదోడింపచ్చుచులయావకలలుయేమి నోద్యమో॥ గీ॥
ఈశ్వరుండుఁజ్ఞానం దేవేత్ర నెప్పని నేమి నేయింబుగుహఁడేమియోబుగి నతఁజమాయలకుహంశులుదిద్దాంసు లాగి
యండుచునురంధులగుచు॥ వ॥ కాపునదై వతాత్రంబయి వనిశివశంబునలేదు రక్షకులు లేని ప్రజలనురక్షింప బుండరి
కాతునుండుసాక్షాత్కరించిర నా గాయంబుండు తేజోనిరూపండుగాక యారవులందుగూఁపం దై శనమాను చేతలోకంబు
లమోహలి లేకంబు నొందించునతనిరూప్య ప్రకారంబులభగవంతుండై నవరమేత్వగుం డెంబంగునురియి దేవ్తయగు
నారదుండునుభగవంతుండగు పిలమునియె నెలుంగునుకృష్ణుండుదేవకీపుత్రుండనుమాతలేయండునితలంచి దూతన
చివసారథింబుండు త్రప్రయోజనంబులనియమించుమరిన్నిఁబంగొరంతలేదు రాగాడితూన్యండునిరహంకారుండధ్వ
యండునుదర్శనుండున గావ్య కుండునయిరయూశ్వగుచకునున్నత భావమలివై షమ్యంబులెక గడిచిలేవై నభక్తవత్స
లుండుగావుననే కాంతభక్తులనులభుండై యుండు॥ గీ॥ అతిభక్త నెప్పనియందుఁజిత్తము జేర్చియెప్పని నామమూహిం

విభాగిడిఁ గాయంబువిడుచుచుఁ గానకుఁ గృదిసిన్మాన్వలితుండై యోగముత్తమిగుఁడు నభినవ్వేత్సవరండుభలదేవోత్తంసుండై
 వేర్వేరఁ బ్రాణంబు లేనువిడుతుఁ నందాక నిదెనువోహున్దై పికి సితవదనారవిందుండై వచ్చె నేడ్చి నాల్గుభుజములుగఁ గల
 భనయరయుగముఁ సువ్యగన్మలముండులున్న వాఁడఁ బాన వేత్సవరనా భాగ్యవ హిమజూడఁ మేమిసేట సోపున్మి
 తిఁగెనొచ్చి || ౧ || అనియున్న భనంబునం ప్రా పితశరవంజరుండై న పురుషుంబును వచనంబులాకర్తింపి మనులందఱువినుచు
 నుండవర్తననుచుండఁ గుండాకసేనవయవలరనరజాతసాధారణంబులగు వర్తంబులునువక్తాశ్రేయభర్తంబులును రాగవై
 రాగ్యూపాధులతోఁగూడిన ప్రవృత్తినివృత్తిభర్తంబులును దానభర్తంబులును రాజభర్తంబులును స్త్రీభర్తంబులును శత్రువద
 మాదికింబులును హరితోషణంబులగు ధర్మంబులునుగర్భాధికాహ మోక్షంబులును నానావిధోపాఖ్యా నేత్రహాసంబులును
 సఁ దేవ విస్తారహంబుల నెఱింగెంతరధికి సహస్రంబులనుగమి కాడియఁ భీష్మంధున్వచ్చుడవరణంబులయర యోగీశ్వ
 రులఁదేత వాంఛితంబగును త రాణంబునను దెంచినదిదినకుసుంఁబోవిత కాంబుఁ విశ్వయుంబి || ౧౫ || ఆలాపంబులుమానిది
 త్తముఁ గనిపాయ త్తముం జేసెదృగ్ద్రులంబుఁ పారి నోము ప్రైబరపిత ధ్రుగన్యృప్త్యవిగిన్మా లిభూతిశరవృధాఁ జయ
 డై మోదింబిభీష్మంధున్వచ్చుంబులఁ గీలంబొప్పనులెండగెల్పుటగజ శ్రేణీహారిశ్రీహారి || ౧౬ || ఇట్లుపీతాంబరధారియఁ జెరుట్టు
 జుడునాదిగ్రూనుఁడుం ఁపరమేత్సవరుంధునగుహరియందునిచ్చా ముండై విస్ఫుంబగుధ్యానవిశేషంబుఁ దెరస్తవోషంబి
 గుచుధారణావర్తయ నబుద్ధినిఁ గర్పించివరమానందంబు నొంది ప్ర కృతివలన నైన సృష్టిపరంపరలఁబరిఁచుతలఁచున

హండాకీరంధకుండెట్లనియె || ౧౭ || స్రీ జగన్మాహనశీల కాంతనవుఁడపిఁపఁ బ్రాభాగిడి రజబంధు ప్రభాసుయనఁచేల
 ముపయుగంఁజిగ్గిసీ పులకిత్ర జనయత్త కముఖారవిందకుతోసేవ్యుడై విజృంభిఁ వహా | విజయుఁ జేరెఁప న్నే కాపిఁపది
 నా వేళిఁచు నెల్లప్పుడు || ౧౮ || హయగ్రీవాముఖగూర్చిగూరవరివర్చిసాం క్షాపేతమైరయజాత శ్రేణితోయమిరుచు
 తమై రాజులు నెన్నో ముతో జయముఁ బొర్లునకప్పు వేద్యునినాత స్తా హరిఁ జాలెను | ద్వియఁబోనిఁచుమహా భావ
 వదిలోఁజెంతుంబ్రాంతమ || ౧౯ || నన్గుమాలువిన్నవన్వృతోనుభయ సేవానధ్యుకుతోనిగో | బుగిగ్గిఁ పరకంబు
 ల్నివరగూపాలావరిఁ జూపుచుం | వరగూపాయపు లెల్లజూపులనశుంభ లేఁ గవ విండునా | పరమేశుంబుఁ జెలుగంఁచుం
 డెడనుహృత్పద్మాననాసేనుండై || ౨౦ || తనవారిఁజలవజాలకి | వెనుకఁబఁబోని య్విగించువిజయునిశంక || పురయోగిన్మృ
 తాపిన | మునవల్మ్యోపాదభక్తి మొనయుగానాంబ || ౨౧ || కి ప్రియంబియోనివలంబుల కాంకిగనన భాగంబెల్ల ప్రియం
 గ | నుటికినెమోర్చి యాదరంబులోనున్నజముల ప్రేయసిజగిగదగ | జత్రంబుఁజేబుట్టిచనుడెఁచుం యులంబుండై సున్న
 వచ్చునిపటముజూఱినమృతంబనలావునగు బామ సేయగఁ గన్పించుచున్ కీడితఁ జదివెను | గెంపంబు చుంపహంబులఁ
 మెఱుగె | నేకభీష్మవిజయపునున్నాఁతంబిడవునజూనయనుచునదీశిశివప్రేమి | డెరిగివల డెఁచుచు పిదిగె నా
 రు || ౨౨ || తనవర్ణభృత్యుంఁపిఁగొఁచుటకువోర్తంబు ప్రేమ్మంచున | జూనసారకృమి న్నానవగ్మయలఁజొన్పి బుగా
 లుట్టుచు || మును కౌలన్వడిఁబూన్చి ఘోటకములన్నొదింబులాటింబుచు || జనలన్నాహము నొందఁ జేయఁపట మోగన్
 హుంబ్ర శంసించెడ || ౨౩ || పలుపలనగవులనడపులనిలకలనవలోకనములనాభీగవధా | పులములనుసములరాంపిగొ
 లునులవనలింఁచుఁచునఁగొలిచెడఁబదిలె || ౨౪ || మునులుచృపులుజూడ మునుధర్మజునిన భా | నందరమునయాగ నంబు
 మునఁజెత్త సుహిమతోడఁజెలువ్రెండుజగ నాది | చేవుఁడచునామవృష్టియందు || ౨౫ || బిగ్గసూర్యంధునవన్వృత్తిపులక
 దానుకొంగుండై తొఁచుబోలికి నేదేవుఁడనర్చకాలమ నహంసీంబుజొత్తున్నఁ | నెక్కింబంబులహృత్పరోరుహము
 లన్నానాభిధానానరూపంబుండై యొప్పుచుండునఁటిహాని నే | బ్రాణింతుశుడుంబై || ౨౬ || విగ్గముగ్గున సోవాగ్ధర్మనం
 బులంబరమాత్మయగ్గకృష్ణాహృయంబునఁగిఁపిగోని శాన్వనబుమానిగిగుహాధికఁబయిన వామదేవ బ్రహ్మంబునందుం
 గలనినభీష్మఁజూచిరవృజనులుదివాసనానంబున విహంగంబులూరె యింప లెజుఁగున డిరిదెవమానవవాదితంబు
 డైచుండుభివాగ్గంబులు మెఱు సెసాధుజనకీర్తనంబులు మొఱు సె | గునువచఁబంబులుగురి నెఁగ్గుతుండయున్ భీష్మనికీధ
 ర్మజుండువరగాక క్రియలు సేముంచుపహార్తమాత్రంబుమఱికుండయ్యెనంతనచ్చటి సునాగుగృహ్మణిఁదనుహృయం
 బులనిపిగొన్వతుఁడైతరంగులగుచుఁగిడుచివృనామంబులుచేస్తులియించిసావశ్రమంబుంపంజనికపిపవయ్యగిధి

రుండుగృష్ణసహితుండై గజపురంబునందు గాంధారిసహితుండైనపుతరాష్ట్రు నొండవరచివారిసన్మతంబునవాసుడే
 నానుమోతుండై పిళ్ళవైతానుహంబునరాజ్యంబుగై కొనిధర్మమార్గంబున బ్రజాపాలనంబు సేయుచుండె ననితె
 ప్పినవినిసూతునకుశేనకుండెట్లుగయె॥గీ॥ధనములపహరిచితనతోడజెనకెడ॥నాతతాయజనులననివధించింబంధుమరణ
 దుఃఖభరమునధర్మజుండెట్లుగాజ్యులక్ష్యినివృద్ధింపె॥౨॥నిసూతుండెట్లుగయె॥క॥కురునంతటికీబరితీ॥స్వరవగునకురము
 సేసి నారాయణుండీధరణీరాజ్యమునకునీ॥శ్రవణగార్ధర్మజునివిసంతోషించె॥౩॥వృష్ణుజగంబురమేతస్వరాధీనంబు
 గానిస్వతంత్రంబుగాదనునది మొదలగుశీఘ్రనివచనంబులగృష్ణునిసంభాషణబులధర్మనందనుండు ప్రవర్థమానవిజ్ఞా
 నుండునునివృత్తిశంకాకలంకండును నైనారాయణాశ్రయిండునయింపుండ నుంబోలెడుసాగరవేలాలంకృతంబగువ
 సుంధగానుండంబునఘోషధరనవాయుండైయెరుచుండె॥సీ॥సంస్కరాణవృష్టిబద్ధస్యంధుగురియించు నిలయెల్లగో
 కులాలినుచుండుగోవులువర్షించుఘోషధూసుంబులచాలుఫలవంతములులతాపాదములు॥పండునన్యములుదప్పకయు
 తువుల నెల్లధర్మ మెల్లడలనుదనియిండు॥దైవభూతాశ్చర్యతంత్రములనురాగాదిభయములు నెందవుప్రజలకెండు॥గురు
 పులోత్తముండుగుంతీతనూజుండు॥దానమానఘనండుధర్మజుండు॥సత్యవాన్యధుండునకలపహీరాజ్య॥భిషభాజియ

శ్రీకృష్ణుండుద్వారకానగరమునకురుచు, శ్రీ

యిన శేఖరయందు॥౪॥అంతగృష్ణుండుచుట్టాలకుశోకంబు లేపండంజేయుగొటనునపుడ్రవంబ్రయిగబుసేయుచు గజపు
 రంబునంగొన్ని నెలలుండె ద్వారక కానగరంబునకుం బ్రయాణంబు సేయందలంపిధర్మనందనునకుంబృతభివందనుండగుచు
 నతనిచేనాల్గితుండైయానంత్రణంబుడకుండెదలుదనకునచున్సరించినగోగలించుకొనికొందలుదనుగోగలించ
 నానందించుచురధారోహణంబు సేయించునరంబుననుభవ్రయుక్రావనియుగుం యునుశ్శరయుగాంధారియుపుతరా
 ష్ట్రుండును పిడుగుండును యుగిష్టిగుండు నయయుత్సగుండునుకృపాచార్యుండునుసంపదనహదేవులునువృక్షదరుండు
 సుశౌమ్యుండునునశ్యుంగుంబునను కుంధుస్సంగుండుగుండుగుండునకృష్ణులనర్హిమనంబైచికిరంబగు నెవ్వనియం
 బునాకృతిచిహ్నం వసావ దృతిహరితొడిమయోగంబునహంపకపర్యంబునన్యనాలాపశయనానభోజనంబులవలన నిమి
 షమాశ్రయంబునహరికి నెడలేచివారంబులపాడవులగూడకొనిహరిచలవలెనెగ్గరింపవారివనిన మార్గంబునూచు
 చుహరికిన్యదృతియై లోకంబులదొన్ప బులూతుక నంతనంతనిలువలడరయ్యువనరంబు॥సీ॥ కనకచక్రములపైఁ
 గోరవకాంతలుగునునవ్వంబులు గూర్పనియి॥హక్తివదాననకుం చిత్రధమశౌతపత్రిలంబుండుముండువలచుచు॥ నుద్ద
 వసాత్యులురానాహమత్తుల రత్నగూడితావనములుపీవ॥గగనాలతరాళంబుగప్పి కొహళభోవణవశంధాచిత్రబయి
 లు మొలుయినకలపప్రజలునగునిర్బుణయాభాత్రభాషణములువలునమండ॥ భవనమోహనులంబుండరికొయిం
 డు॥పుణ్యరాశిహస్తపురిమ వేడతె॥౪॥తిశ్యమయంబునఁబొరసుండునలు స్సాసాచిశిఖరభాగంబులనిదిగోపాలనుం
 దరుండుదర్శించినాగంబులంపదెనలంకారలంకంబులుసాదియొండొనకుంజూపుచుం దవలోనందొల్లెంబుంబ్ర
 యంబుగుణంబులుగూడకజీవులనీనహంబులై యుండ్రువంబుప్రవర్తింపని సమయంబునఁబ్రవంతాత్మకంప
 నెద్యసేయిండునగుచుమేలై దీపంబువురాణపురుషుండెడనువారునుజీవులంబు వృత్త్యంబులుగలయంబునిదిగదుబ
 యెల్లనువారునజీవ్రాపాధిగారింబులయిన శాస్త్రదత్త ప్రేలలయముజీవలయంబునవారునున్నుజుంపరమేశ్వరుండు
 నిజమర్మపైరెత్తి యెనిజాంశభూతంబులయినజీవులనుమోహినియగుచు నృష్టిసేయింపవలయుచివానరూపంబులు లేజీ
 వులూచునామరూపంబులులన్నియునుకొటంపేదంబులనిర్మించిమామూనునరంబుసేయింపవారునున్నరంబుక్షేపముత్తల
 తాపేశంబులనకుండునైజితేంద్రియంబునిదాన్యంబునిక్రమంబుభావునిజహంబుగ్గింతురవారును యోగమా
 ర్గంబులందర్మపరాదనువారుదైవనియును॥౫॥సీ॥మగీనూరమునైయొక్కపూరిమకారాదెకపీఠిండ్లకివలూతుం
 బూడగానలెనిదినములెల్లంబులై తోమగిగూములండుండ నెలలోయింపవర్చిలోనయూచున్నెమ్మింగి దమురమ్మా
 యనెనుకలచంద్రముఖగదర్పాశుగభ్రంతయై॥౬॥నల్లెరీయాదవ గజాగడతంబువే వృక్కుడైయొకరండై॥వరు
 నలోకోభవస్థితిప్రళయములెవర్తిండుగండేముడు॥స్థరలీలారకుండునుయూనుడెతనికదర్శించితింబుణ్ణుభాసురసే
 నించునటించెనుకృతేషవంశధాతృంగుంబున॥౭॥కీ॥రావనగుంబుగురాజులు॥నూమింబ్రభమిచిప్రజలబోలియిం

వఁగనఁ తామలతనఁడై యాతఁడుఁ బామిని వారలవధింప బ్రతికల్పమునఁ జేరి యుండునాకఁ నీతిఁ జూపుదునోకుండెల
మిజర్చించినయాదవకుల మెల్లవనఘనయ్యెఁగి పుణ్యవర్తనఁడే బ్రాహ్మమండనమధు గాపురముఁజేర్చి హిమగనియెఁగి నీపూ
రువ శ్రేష్ఠునిఁజేరి విభక్తితో ద్వారకావాసులు భగవంతులైరి యీ హవోబలశాలియెఁగి శిశింపంగ నిమగ్నంబుకలయ్యె విభ
లభవనిమీజగన్మోహనాశ్రమినిచ్చయిందివంచితరథల్లజాల విభజ్యమానవిమలమానసమగువల్లనీనమూతామితరీయ
ధరావృత్తముగ్రోలు నేర్చి ప్రాప్తుఁడైతి కకమలాయునిసుభగునీరుణాంబుధిఁ బ్రాణనాథుఁగాఁ జేకొని వేర్వే గాపురము
సేయుచునుండెడిరక్తిఁగీముఖాఁ సేకపరివ్రతఁగి యెఁగిదిర్లవమానవై జగన్నతాస్త్రికవిశేషతీర్థముల దొగ్గితి బాముల
సేమినూదియో) వఁ అనియిట్లు నానావిధంబులయినపురసుందరీవచనంబులొకర్థం దికటాక్షించినగుచు నగరంబు వెడలెదగర్హ
జాంతును హరితిత్వంబై కొలిచినవఃపంజరురంగంబులంబంపినఁజరుంగనమేతులై తనతోడివియోగంబునకు సొరస్వక
ద్వారంబు వెనుదఁగిలినకారవులమరలింపింపుజాంగలపాంచాలశూర సేనయామునభూములంబుడవి బ్రహ్మవర్తకురు
క్షేత్ర సత్పుత్రసారస్వతహరుభగవంతులై వీరాభీరవిషయంబులతిక్రమించిత త్వేతే వాసులిద్విన కాసుకులుగొనుచు నానర్త
వంశంబునూర్చివర్తబంధుండువశ్యమసింధునినగుండుడయినసమయంబునఁబరిత్రాంతవాహుండుచేసినది) వఁ జల
జాతాయుఁడవైరేదగ్గరెవఁడుపౌధాగ్రత్యగారకఁగలపాంపావృతహేమవర్తపరిహారాసాగకంబోరణావరిసంఘా
దితతారకందరులతావగ్ధునువేలఁదయఁతల్పపుష్పాంగురకోరకఁజగిమయప్రాకారకఁదావ్విరకఁ) వఁ ఇట్లుతన ప్రి
యపురంబుడగ్గరి) వఁ త్వేకోటింబి ఆర్యసన్నతసాహుండుమురారియొత్తెయకూతముగఁ దగన్నులై దినఁబాంచజన్యము
దారిశాఖలజంతులైతస్యమౌఖ్యంబువై మాన్యము దారుణస్పృహభీత రాజవ్యముంబరిమూర్ఖతాఖలత్రుదానవనైన్య
ముఁ) వఁ శంఖారావమువీనులన్నిజనుల స్వగ్ధాంబరద్రవ్యముఁ నాభ్యాత్మితముగొంచువద్దిదిద్వితోదర్శితత్వం
తనప్రేంబుచ్చప్రయవంత కాహళమహాభేరిజాత్యావలీరింఖారావములన్నిజనజారిజాడనానప్రత్యేక) బంధులు
పౌరులు దెచ్చినఁగంధేహయామలయిన కాసుకులుదయాసంధుండుగైకా నెరంబుజబంధుండుగొనుచు త్రివిషజ్జులభం
గిఁ) వఁ ఇట్లుతా రాముండుగూర్చి కాముండునునుయప్పుర మేశ్వరునికినుపానయంబులిచ్చుచు నాగరులుపిత్త సితముఖు
లైగర్హదభాషణంబులతోడవయ్యునుండవలసయ్యును నెయ్యంపుమాపులనడ్డంబులేనివిష్టలదండంబున మ్రొక్కి యిట్లనిరి
శాసీనిపాదాబ్జము బ్రహ్మపూజ్యముగదానీ సేవనంపారనఁ రావగ్ధునినియోగదానకి లభ్యత్ర శ్రేణులంద్రితితో నా
పాదింతుగదా ప్రవన్నలతగులాధీశకాలంబుని వ్యాపారంబుగనయ్యచాలరునినుఁవరింప బ్రహ్మచులుఁ) కఁ డి
న్నారముసౌఖ్యంబునవిన్నారమునీనృత్రాపవిత్రమకథలఁ) మిన్నారముధనినలమైకిన్నారముతావంకొంఘ్రికవలము
లుహరి) కఁ ఆరాటముమది నెఱుఁగము సారాటములిండ్లకిడలబుట్టపుపులిలోఁజొరొటనమెగయదఁగి చూరాటనమో
గ్వలేముతోయజనే) యి) డి) తంప్రలకెల్లంద్రియగుధాతఁడంద్రివిదేవనీపునూరింద్రితగ్నివింబులమిదైవపుణ
సఘివిగగుండువేతండ్రులునీక్రియంబ్రజనధన్యులఁజేసిరి వేఱులైననూరి తంద్రిభవన్నజాంబుజముభగవత్కానరు
మావిధంబునఁ) కఁ చెచ్చెరఁగరినగరికినివిచ్చేసినదిమిమమయిర వెయ్యెండ్లనీ వెచ్చిటికిలచ్చేయి) మచ్చితోసుండు
వాయ్యమానగరమునఁ) గి) అంధకారవైరియవరాత్రికవ్వలఁజగననందమయినజగముఖఁ) గి) నిర్మలగానంబునీరజ
లోచనఁయంధతమనమతులమగుచుమయ్య) వఁ అనియిట్లు ప్రజలాడెడిభక్తియుక్తమధురమంజులాలాపంబులుగర్కలా
పంబులుగానవధించినకరుణావలొకంబులువర్ణించుచుహాస్తింబుచుండున రాకీసి హవోబలగాంబువనరంభవేంబుల
వజ్రజ్వలజనశయనాదికృత్యంబులొక్కయుగ్రసేనాశూరవసుదేవబలభద్రప్రద్యున్నసాచుబారుఁ ధ్యేగదప్రముఖ
యదుమంజులుగుంజరతుగరభారూఢులైదిష్టంజరనన్నిభంబయియొకఁగుంజరంబుముందఁబడిమిగొనిహాతమా
గధనటరక్తవందినదోహంబులమంగళభాషణంబులుచుభూసుగకాయాశ్వావేదఘోషంబులును పీతాకేళుభేరి
పహళంబుకాహళధ్వంబులునురథారుధాభిభూషణభూషితవారయవతగానంబులనమానంబులై చెలంగ నెచురు
కొనియధికృతప్రణామనమస్తావరపరంభకరస్సగ్గనసంభాషణమందహననందగ్గనాదివిధానంబులఁ హుమానంబులు
సేసివారలుండానుగుజగన్ద్రపాలితంబయిభోవతీనగరంబుచంకంబున స్వనమానబల మధాభోజకాశార్ద్రంబు
రాంధకవృషీనరపాలితంబునుకలకాలనంపద్యమానాంకురపల్లవకోరకకుట్టులకునుమధులమంజరింబుభారవిమితల

తాపాదపరాజవిగాజిరోద్యానమహావనోపవనారామభాసితంబును నాంతరాశ్రరాసాసాపాశాఖాసమరభాగవతుని
కమాయకంకలకంతమిభునకోలాహలపంపరసాస్వాదపరిపూర్ణశానీకాకీరతులకలకల్లారపుష్పముకరందపానపరవశ
భృంగభృంగికదంబుంబుం కారసోపర కనకకమలమృదులకాండభిష్టకారముత్తవరటాయత్తకలహంసనివహత్రేం
కారంసహితంబునుచూపానంతసాధజాలరంధ్రవీర్ణతకర్పూరనూపనూమపటపందర్శనసంజాతజలధరభ్రాంతివి
భ్రాంతంసుక్కుతపింధనరైనప్రవర్తమావసుత్తనుయూరకేకారవమహితంబునునానాగుహకోరగాననైజయంతి
కానికాయనిరుద్ధతారకాగ్రహప్రకాశంబునుముక్తాఫలవిరదితరంగవల్లకాలంకృతవంశిరద్వానగేహావేషికావ్రజే
శంబులునుఘనసారగంధసారకస్తూరికాసంవాసితవాణిగేహగేహలీనికరకనకగళగీకావిక్రేయమాణనలిభారానంసిక్త
విహణిమార్గంబునుప్రతినివాసబహిరంగణసమగ్నితరసాలదండపలకునునుగంధాత్మతనూపవనత్యాంబరాదివివిధోప
హారంబునుప్రవాళనీలసరకతవప్రవైహార్యోర్మితగోపురాట్రాలకంబునుఽభవనిర్జ్వలమహేంద్రనగరాలకంబునయినపు
రవరంబుప్రవేశించిరాజనూర్ణంబునవచ్చునమయంబున॥నుత్తకోకిలకన్నులారంగనిత్యముహారింగాంబునున్దవారలై
యున్నవీనసరూపాలోత్పవయ్యై నాగరకాంతలత్తున్నత్రోన్నతహర్ష్యరేఖలనుండిమాదిరిగిజేసెనల్లంకమలలోప
దద్విభుపాపమార్యసుసూపుచు॥సీకలుములనీనెడికలకంఠియెలనాగవర్తింబునెవ్వనివత్తునందు॥జవచ్చుకొరకనం
ఘంబుననుధాపానీయపాత్రమేధపుష్పముబునుకలదికప్పలకనమీకీనెవ్వనిబాహుచండంబులుపట్టుకొమ్మలాలాశ్రి
తశ్రేణీకేయధిపతిపాదరాజీవయుగ్మంబులుచేరుగడలుభువనమోహనండుపునఁకృపాపాణుండెవ్వఁడృక్పక్షిన్లుండెరిగె
హర్ష్యగిభరరాజమానలగుచురాజమార్గంబునరాజముఖులుగునుగాజిగురియును॥జలజారాతునుమాడనుపై
ధవళచ్చక్రంబుతోజానరంబులతోబువ్వువీరంగచేరములతోభూమామణిసేనుడైనళిబాంధవుతోశశివ్యయముతో
నక్షత్రసంఘబుతోబలభిచ్చావముతోచటిల్లంతోభాసిల్లుమేఘాకృతిఁగా॥వ॥ఇట్లుకలిండుప్రేలనివాసంబునాద్వి
దేశీకప్రముఖలయితల్లులకేద్యురకుమొకీన॥క॥విడుదలమొక్కినచర్లలు॥జడ్డపంకములనునిచివనులయది
బా॥లాడ్గిలప్రేమభరమునజడ్డపదందపిరక్షిజలములననఘ॥వ॥తదపంకరంబుడొక్కరశలమోడశనహస్తసావర్ణసా
ధకాంతంబునపద్మాంతంబునాద్విపారితననానంబుచ॥న॥ఒకభామాభవంబుమున్నడొకవేరికొక్కంగలగుండు
నోనుకరాలాపములాడవీసాలయినోనుప్రీతీనీతీంపవీరికలత్యంబుననుండనోయనుచునవ్వేళవధనాగేహముతో
ప్రకటాశ్చక్రవిభూలిదోషైబలహరునవప్రవైభార్గవా॥ఆనయంబున॥క॥శివులలజంకలదితను॥పృతలవిర
హగ్నిడెలువృహగేహాళుల॥గతనలుజాగరంగిన్సల॥వ॥శిముఖులెనుతేగిరపుడుజలజాతుననఁగా॥న॥వనినాముంటి
కియన్నవచ్చేడినాప్రాణేనుడత్తవృహగతుడయ్యెగామునుజేరెబొంకొలుతపన్నాంతంబునాశాలకే॥నితరా
లభ్యనుంబుగంటినవారెంటింకెరగ్నింబిరయ్యెవలనూరుబదారువేలునెవమండ్రవ్వేళనాత్మేశ్వరుఁగా॥వ॥వార
లంజూదిసొయిల్లుయె॥న॥కోమహల్భక్తివిధేయులొదుగుగాకోడంకప్రేమాశ్రయతో॥గడవంజాలకయుండురావి
బుధసగ్గారంబుగామితుగా॥తొడపుకవస్త్రములుంబదార్థరసంకోహంబుంబంజాలునా॥కడమల్గావుగదాభవ
నిలయముల్గల్పాణుండుంబులై॥సీ॥తిలకమేటికలేదుగిలకనీలకమపుష్పలుదులునువాపుష్పబోనికస్తూరియలర
వాకస్తూరికాగంధితోడవునువొడవనావొడవుతోడవ॥కలహంసమున్నదెకలహంసగామిగీరంబుచదువునేకీరవాణి
లతలపోషితువాళికారుదిగదేహనగనీలోహుడెనసజాక్షి॥గుగ్గికిమేళనిగడెచ్చుగశాబళిదన॥గుగులనాదరితె
గుగువివేకబంధుజనులబ్రోతెంబుధుంధితానుగి॥యనుచునగునడిగెనమృదుండు॥వ॥నియదిగవారలుహంబంబు
ననిరంబుయమగిరెరపస్తా॥కేళివిహారహంసకుంకిరగళుననుచూపాశ్చర్యకర్మరంబులొల్లనియ్యుండుప్రగావుచ॥స॥సీరి
చాందల్యముతోడిడయ్యుండనుకుంజివేళ్ళగుండంబునే॥లరుచశ్రేష్ఠవగిఁచునట్టిపరమబౌద్ధాధిపాకబుల॥గరయు
గ్మంబులగొంగలిందిరిసమర్గలగ్నాణుబాష్పంబులభగవత్రేణుగుండుబ్రోతునవప్రాప్తానురాగంబుల॥వ॥మస్త
కొకటి॥పదవబాబునీరువేనిభగవంసంపవనై॥జి॥చిమూర్తిలంజేయుజాలువిశేషహాపిలొకనెం॥దందితాకృ
తులయ్యుగంధలుంబదాప్యేషమాధవులజలంపంగజేయనమియూజాలరైరిబాధోత్తమా॥వ॥ఇవిధంబునసంగవి
రహితుండయకంసారిసంసారకైవడివిహరింపనజ్ఞానవిలోకులయనలోకులులోకసామాన్యమనఁబుండుతలంతురా

తాత్పర్యమునుబట్టి యాత్మయందున్న అనానందాదులతోడంగూడఁజేరి తొంగునీత్యనుండునట్లు ప్రకృతితోడంగూడియునా ప్రకృతిగణంబులయందునుభవించుచుండునట్లుండెడి యిందఁ బరస్పరసంఘర్షణంబులచే నెఱుఁగఁబడని పహ్నియై బుట్టించివ నంబులదహించునహావామృతదంపంబున భూమికి భారహేతువులయిన నేమియేమియులతోడం బ్రవృత్తతేజలగురా జులకు మోగెనట్లు వైగుంబులున్నవి గా యుండునై సహారబుసేసి శాంతయై డైవపంగాంతావధ్యంబునఁ బ్రాకృతమను మృత్యుండునుండఁజేరి నెంచినపుడుండెనాననుయించున॥ కి॥ మఁతునీత్యననిమహాత్మ్యము । మితమొఱుగఁగి యంగిన ప్రమేయం డగుపారిస్థితి నొఱుగఁగఁగా మఁదునిరతమాలసలపుదురుఁగి దివిమఱులు ప్రితః॥ క॥ విల్లపుడునుమాయుండెను । వల్లభుండు డువసించు నేమవిల్లపులము శ్రీ । వల్లభునకనుచు గూపి విల్లభుఁడేనతులుమనులపఁదెడిరసభూ॥ మ॥ అ॥ చెప్పినవినిసూతున కుశోనకుండిల్లెయో॥

— శ్రీ పరీక్షితుఁడైనందుల, శ్రీ —

సీ॥ గురుండనుండునై యోధుండై యేసిన బ్రహ్మగిరి నామ బాణపహ్నియై పిలుచును తరగర్భంబు గ్రహ్యజులన్మఱోచ గుండెతి । బ్రతికెనంద్రుని గర్భస్థుడగు బాలునిఁ సారయేరిగి బ్రతికెనెవ్వరు భయమువాసి । జగయించియుతఁ డెన్నిసం పద్యములందె నెన్నిగివఁడె చెనేమి సేసె । నెనుమునుకుండు పద్మి జ్ఞానపద్మం । నెతివి క్షేమచూపెనతఁడవదలఁగనశరీర మేవిధంబునవజ్జిం చెవిప్రముగి నామవి స్థలిపు॥ ప॥ అననసూతుఁ డెట్లునయెగ్గనై నుండునుండువతున్నము ద్రుముది గా ఖిలజంబూడివరాజ్యంబునాజఁగంబు చేసి యమిన్ముముట్టినికీర్తిసం గ్రహించియు సంగనామిరుండునుభవ కందనాదివి వృశః పవనల సంపాదించియు వీరసోదరవిప్ర వేదన్యజ్ఞవిరోధంబులం బ్ర మోచించియు వైభవంబుల పరిచియున్ గ్రతువు లాదరించియును సృతీణశిష్టరక్షణంబులూ సరిచియును సుదవరణామిత సేవాతుండై సునందంబులగుం భిరా వంబువజ్జించియుని డప్పగంబులజయించి రాజ్యంబు సేయుచు । గీ చుడనామలనాకిట ప్రసంగంఁడు । దువే సెందుకై వ డిగ్గననుకుండునందపవనల పెనుగిరిగియు జక్రపాద సేవకంబులంబుగ్రహించెనందవం డె॥ ప॥ అగశం గొన్నిదిగంబుల కునభిమచ్చ కాంతార్థ బురండున్నడి । భువండునకమానవకీర్త్యుండు డె గర్భాంతరాళంబున దురగంబయి యశ్వ త్థాప బాణానలంబునదంపహృదమానందై తల్ల డెట్లుచు॥ డె॥ సముద్రక క్తవోడంబు సౌఖ్యములలోపలనున్న వాండో । కే యొడిచిన నాభునయొప్పుడు చల్లిగణి । పవించు నేడియ్యుండుపహ్ని వాయుటకు నెయ్యెది మార్గముననుగ్రహవన । యయ్య గలండుగర్భజ్ఞానావన నెవ్వఁడెఱుంగునై వమా॥ కి॥ దివ్యగిరివశంబునఁ జెచ్చి విహితంబుండె గాననయ మునిసదా నుచ్చలిగగర్భ వేదంబు జన్మసుమాతల్లిగర్భసంతాపముండె॥ ప॥ చెచ్చెర బాణజ్ఞులలు । ఎచ్చినవినుండు గావపచ్చనగు చుండఁగా । మచ్చలలు నెవ్వనతులంబు ద్రువులుమాయవ్వ నే డుని జగయ్యెడిసో॥ కా॥ రా డాహుడనగ న్న గాతము లాగరా జ్జువాడెచ్చుట । లేదాపారుచిచ్చులము చొలగఁగి లిలాగనింద్రోచినా । కీదా నేడభయ ప్రదానపఁడెదాహి । పశున త గ్రాతము । గాడా యెంచఁగఁగా డియెవల తగ్రంబుదా నెట్టివో॥) లెనిగఁగఁగఁ ప్రాణుండై శివుడు లిలచున మయంబు॥ సీ॥ మేఘంబుమీరి యొమ్మెండుగుండై పడిమేర పై నున్నవస్థులవలము వాండో । గుండె భాగంబులఁగఁచు పణి మయముకరంపంబు కొంతినులము వాండో శరపహ్ని సుఖంబునంబులంబు యునఁజేసి నెల్లనును గెప్పులగున వాండో । బా లాకానుండల ప్రవహారతన్నహరికి విరాజికికిరంబువాండో । గుండె భాగంబులఁగఁచు పణి మయముకరంపంబు గుచ్చమాత్ర దేహు । పొక్కగడఁజేతఁదాని నేత్రోత్సవముగి విష్ణుండావగ్గిం చెనెవ్వేళయిచు । ప॥ భిన్నభక్తి పరాధి నుండయినపరమేశ్వరుండావిగ్భవించునుచురియు చుమాత్రాంకచందంబు శివునుకుండుకళలందచుచే । యుండెత మహాలాల్పా జ్ఞానలానెల్ల భంబును గదాడ బునుండలరాగంబుగ జిహ్వాజిహ్వి ప్పివిప్రునిచ్చుటయ్య వేడిమి పోడిమి చెలిచిడింభునకేవల తాపవిజృంభణంబుని వారిచిగర్భంబుగ । దుండవర్తకునికీనానందంబులల్పించె॥ ప॥ గడఁచి బట్టివని భ్రమించుచుగదాహారంబులం గ్రూరశు॥ ప్పడి మైపచ్చుకర్కాశుడు త్తుమురుగా భుజించిరక్షించునీనవయంబు డెవ్వని కెఱయలండుమహిళాజ్ఞించుచుకాబునం । డెమల్లె మానవగృహుగయ్యెవారిన్ ద్వేషుండుచిన్రత్నమా॥ ప॥ అగశనమరూపశుభ్ర చూరదయంబునరక్కణోత్తరఫలసూతకంబునయింతుభలగ్న బాస బాడవంకరేధార కుండయింతుమారుండు జ్యోతిషధన్యనందనుండంభో మ్యాదిభూసురవగఁబంబుల ప్పించుభాగ్యహంబునడిచిచిలాతకర్తలు లు సేయించుమానుజన్యమహాలాత్మక కాలంబునభూసురులపపిభవానుగుణంబులయిన గోమహిషహిరణ్యహయగ్రా

హావ్, జీవ్ మొదలయిన స్త్రీ ప్రత్యయములు నియతములని తా. ఉ. — రామకృప సంతాపహారిణి, సీత సర్వాభీష్టప్రదాత్రి, పుడమిచెలికూతురే సర్వభువనజనని ఇత్యాదులు. కంధరము, భిక్షము, విధము ఇత్యాదిలింగ వ్యత్యయంబులుం గలవు.

సూ. ఇతరత్రచ ద్వితీయా తస్యాః ప్రథమాచ జడపదానాం స్యాత్. ౬౨

టీ. జడపదానామ్ = అచేతనవాచకపదములకు, ఇతరత్ర = ద్వితీయేతర విభక్తిర్థమందు, ద్వితీయా = ద్వితీయావిభక్తియు, తస్యాః = ఆ ద్వితీయావిభక్తికి, ప్రథమాచ = ప్రథమావిభక్తియు, స్యాత్ = అగును. అనఁగా అచేతనవాచకశబ్దములకు నితరవిభక్తిర్థమందు ద్వితీయావిభక్తియు, ఆ ద్వితీయార్థమందుఁ బ్రథమావిభక్తియు వికల్పముగా వచ్చునని తా. ఉ. — హేతిని నరుల నఱికె, హేతిచేత నరులనఱికె, ద్వారక సున్నవాఁడు, ద్వారకయం దున్న వాఁడు, రథ మెక్కె, రథము నెక్కె ఇత్యాదులు.

సూ. స్తో2వావౌ రైనావోః. ౬౩

టీ. రైనావోః = రైశబ్దసౌశబ్దముల యంత్యవర్ణములకు, అవావౌ = ఓ ఆవ, అనునవి, స్తో = అగుచున్నవి. అనఁగా రైశబ్దసౌశబ్దములకు ఓ ఆవ, అను నవి క్రమముగా సంతాదేశంబు లగునని తా. ఉ. — రోయావి రోపడతి, నావజూచె, నావనడచె ఇత్యాదులు.

సూ. స్త్రీవద్ధౌః. ౬౪

టీ. వ్ధౌః = వ్ధౌశబ్దము, స్త్రీవత్ = స్త్రీలింగమువలె, స్యాత్ = అగును. అనఁగా వ్ధౌశబ్దము స్త్రీలింగమువలె “అనుతాంస్త్రీయా” మిత్యాది వక్ష్యమాణ సూత్రముచేత సులోపంబును బొందునని తాత్పర్యము. ఉ. — వ్ధౌ యుద ముంచె ఇత్యాదులు.

నేయ బ్రతికితిమిగడే॥ కమన్నారాధ్యారకలోనున్నారయదువులంబుజొదరుకరుణఁగన్నారలోకులచే॥ విన్నారామీరు వారిభిక్షమెట్టిదయో॥ ౧౩॥ అనవినీధర్మ రాజునకు నామిదురుండునకు ప్రలోక వా రైనముగ్రహంబుతోడవిశదంబు గజెప్పియడుతుయంబు నెప్పిననితఁడుగ్రతఁ కునునెగ్గిలుచుండెడినగుచు నేమియుఁగెవనవనఁ చెప్పడయ్యెయడుచీరులనా శముభారవోత్తమా॥ ౧౪॥ వేలుచెప్పెనేనిమేలంపులఁకులుఁజెట్టియండుక్రికఁ చెప్పు నానినంతమీదఁజూచు డైనకతంబునఁగిష్టమరణకుఁతఁడు నెప్పడయ్యె॥ ౧౫॥ అదియెగ్గినమాండవ్యనుహామునిశాపంబునందొల్లియనుండు శూద్రయోని యందునును డైగ్గించియన్ననూలువత్సగఁబుల్యముండుయథాశ్రమఁ బునంబావకన్తులదండఁచెన్లుయినిపిరుండురాజ్యంబునైనినిలోక పాలనంకాశంలై నతమ్ములుండానుసుసలదీపమందైనమనుమని ముద్దు నేయమఁజెదగఁలంబు వహానైభవంబుననుభవయైయుండె॥

— శ్రీ గాంధారిధర్మకర్తృపు లుడేహత్యాగముచేసికొనుట. ౧౬ —

క॥ బాలాజనశాలాధనలీలావనముఁ దీక్షణవలిననునీమఁ లాలసులగుమానవులను॥ గాలమువందించుమరవగామాము నునుతీ॥ ౧౭॥ అడిగిమిత్రబంధుగలగతియెట్లె గిడియరుండుగృతరాష్ట్రునిట్లెనె॥ ౧౮॥ కనకకాగారకర్తృమిత్రసుతనంభూతగంబులన్యండుఁగఁగిప్రాణేభులనండుజాతువులనే॥ కాలంబుదుగ్గంఘ్యమైయని వార్యసిస్థిభంపునట్టినిరుపాయంబైనకాలంబున॥ చెప్పుపాంశంబునమాఁదీక్షింపిఁగిఁచిఁజింపింపుకాశ్రేష్ఠరా॥ ౧౯॥ పుండుండపు పెన్వవాడవునుహాభోగంబులారేపునీవట్లెఁ జెడిపోయెడున్నహజగభారంబుపైఁగప్పెనీ॥ చుట్టాలెల్లనబోయిరాలుమాఁడఁకఁబునఁగమగ్నులె॥ కట్టానాయలపంచనండుఁడకగవేదారవ్యవశాగ్రుణీ॥ ౨౦॥ పెట్టిసిరిచిచ్చుగృహములఁగి బట్టిసిరిదీయభార్యబాడడవులకుఁగఁగిట్టిరివారునువనఁగి నెట్లెభరియింపవలెనెయో ప్రాణముల॥ ౨౧॥ విడ్డలపబుద్ధి నెప్పనిగడ్డికిఁబిడుంబవండికిఁపొడిచెప్పెఁగిబధానభీముండారగఁగడ్డెములాడఁగఁగఁగునీచెవపనిచా॥ ౨౨॥ కడయెదమ్రావిడ్డలదికఁగనియెదమ్రాతోంటికంఠెనునుమలమాంబు॥ కడయెదమ్రాయెచెడఁగన్మ్రయెదమ్రాదానయిలసనవనిగుల॥ ౨౩॥ దేహమునిత్యముగాఁగనిమామామఁకఁగోసిసిన్మువవర్తనఁడై॥ శేహమువెలువకునగు॥ గానహముతోఁజెందుముక్తిసంపదనమా॥ ౨౪॥ అనిమిరుండుగృతరాష్ట్రునసవిదక్తిగాఁకలంపకేగివివరణంబునైజ్ఞానతమముసంసారంబుదిగనాడిమోహపాశంబులవలననూడిజ్ఞానమార్గంబునంగూడిచుగఁబునహింసవన్నలంబునకనిగఁమించి॥ ౨౫॥ అంధుండయివపఁకవరింపతిభావానక్తినేశ్రద్ధయుఁబందాచార్పవమృతధరింపియకుప్రఖ్యాతయై యున్నఁగి గాంధారిప్రీతి నాభుహూతురనుయోగప్రీతిదిత్తంబులొ॥ సంధిల్లంబుతివెంటనేగెనుయన్సాన్వీనగౌరవాగడ్డె॥ ౨౬॥ వెనకఁగొజొచ్చురణవీరులకైవడిరాజుండనఁబునకుభయంబులేకవడిబోయెకునీగుణభాగింపుదా॥ వనితమరుగఁహయింహింసవంతునుసొంతవనాంశభూమికిఁబెనుమిటి॥ దనింతురయభీవహింపకనేగెప్రీతికౌ॥ ౨౭॥ వాగ్విట్టెఁచుటనహితులై గాంధారిధర్మకర్తృపులువంబునకుంజనినమలు నాడుధర్మనంగనుండుప్రభాతంబురసంధ్యావందనంబుచేసి త్యంభానంబులుగావించి బ్రాహ్మణోత్తములనుగౌహిరణ్యశిలవస్త్రాదిదారంబులిచ్చిరకుసంగిందిగురువందరంబుగఁగఁబూర్వప్రకారంబునందంప్రీతుండిరంబురకుంజనియదుమిరునహితులయిరణ్మిరంధ్రులంకానకనంజుపీఠంబునంగూర్చున్నసంజయునకిట్లనియె॥ ౨౮॥ మాణిక్యంధ్రులుకుండిరంబునచేరుసంజయవారెందజనినెడ॥ ముంఁజగఁగఁబునసలిమాపెదతంప్రీపుత్రశోకంబురఁబొగులుగణె॥ సౌజన్యనిప్రీతాణభుండునాపెనతండ్రి మందబుద్ధులమయింపమన్నుపిడివియెండుబోయియొముపుట్టెఁగింపుమాత్మలోకదనయవరాధంబుగడసింనును॥ భాగ్యతోడఁకండ్రిపరిణామనుబొందుంఁగఁపటమింతలేమకరుణగలకు॥ పాండుహూతిభుండువరలోకిగతుండయి॥ కమ్ముఁచెన్నవంద్రునగిఁజెరఁగఁడు॥ ౨౯॥ ననంజయుండుదయాశీలహంబులనగిక్కితుండగుచుదనప్రభుమ్రాయినతెఱుంగెఁబుగకకొంతదడవూరకుపడితద్వియోగమఁబునఁగిన్నిరుదుడిచికొనుచుబుద్ధిబలంబునఁజెత్తంబునైర్యాయత్తంబుసేసితనభశ్యకపాదంబులననంబుననెన్నుచుధర్మజునగ్గనియె॥ ౩౦॥ ఆఖిలవార్తలు మున్నునన్నకుగుచుండుఁడకుఁగడియేమితుండ్రీయవనినాభి॥ కందిరములోనవిదురుతోమంతనంబు॥ నిన్ననాడుచునుండెను నేడఁలేడం॥ ౩౧॥ కిమరగాంధారిధర్మకర్తృపులుచన్నువందియెండుబోయివారలభిక్షయందులెట్లెప్రాయెఱుంగననంజయుండుసుఖంబునమయంబునఁచుంబురుసహితుండయినార

మండవద్వీపలేవినకుసుమిరిందితమ్ములుంచానునారదుంబూజిందికాంతయోగజుండిట్లనియె||ఉ||అక్కటతల్లిదండ్రులుగృహంబునలేరునుహాశ్యవారునే||దేవగండవోయియోయెలుగ నెప్పుడువిడ్డలపేరుగృహిన్మృతా||బొక్కచునుండుగల్గియెటుసోయెనె కౌఁపవడంబురాశికి||నిక్కముగర్భ హరుండవునిపుజగజ్జనపారదర్శనా||వ||అనినఁజనరత్నజ్ఞుండయిననారదుండుధర్మజునక్కిగ్గెయెనీతవ్వరవశంబువీశ్వంబుఈశ్వరుడై భూతంబులమొకటొ సొకనిజేర్చునెడ బ్రాపుసూచిభిన్ననాసికలంపురజ్జు స్తోతంబులగుచుగంతరజ్జువులగట్టంబడిన బలీవడంబులంబోలె గర్తవ్యాకర్తవ్య వేదలక్షణయగువాక్తంత్రియంపువర్ణాశ్రమలక్షణంబులంగలనామంబులచేబడుతైలొక పాలనహితంబులయిన లోకంబులీశ్వరాదేశంబువహించు గ్రీడాసాధనంబులగునతీకంతుకాదులకెట్లునయోగ వియోగంబులట్లుగడించునీశ్వరునికింగ్రీడాసాధనంబులయినజంతువులపసంయోగవియోగంబులుగలుగుచుండు ననుస్తజనంబును జీవరాశంబునఘ్రవంబుదేహయావంబునఘ్రవంబునై యుష్మదుమరియొక్కపక్షంబున ధ్రువంబునఘ్రవంబునుంగాకయుండు శుద్ధబ్రహ్మరూపంబునననిర్వచనీయంబుగలెండు నైయుండునజగరంబుచేతత్త్రింగంబడినపురుషుండవ్వలరక్షింపలేనితెలుగునబంబభూతమయంబుకొలకర్మగుణాధినంబునదేహంబువసులరక్షింపనగుగంబుగాదు కరంబులుగలజంతువులపఁగలంబులులేజదువ్వదాదులాహారంబులగుఁజరణంబులుగలప్రాణులపంజరణంబులులేనకృతాదులుభుక్షణీయంబులగునధికజన్మంబులుగలవ్యాఘ్రాదులపసల్పజన్మంబులుగలపృథాదులుభోగ్యంబులగునకలదేహిదేహంబులందుజీవుండుగలుగుటంజేసిజీవునికిజీవుండజీవీయగునహస్సహస్రాదిరూపంబయినవిశ్వమంతయునీశ్వరుండుగాదెలియుములతనికివేరులేదునిజనూయావిశేషంబునమాయాఁయైజాలిభేదరహితుండైనయీశ్వరుండంబహుస్తకారంబులభోగిభోగ్యరూపంబులనంతరంగపరింగంబులడిపించుగానన నాధునిచీవులగునాదుతల్లిదండ్రులుననుబాంధ్యంబుయొకదొయొట్లువర్తించుదుర్యోనివగంబనిలేదుఅజ్ఞానమూలంబగు సేషంబుననయినమనోవాస్సంపత్వంబుపరిహరింపుమనిఁజెయునిన్గెయె||గీ||అట్టికాలరూపుఁడఖిలాత్ముడగువిష్ణుఁడనురహితమనవనవతరించిదేవకృత్యమెల్లఁదీర్చివిక్రిసనవని కెదురుసూచుచుండునివ్వడధిప||న||తక్కికలెంతకాలముకృష్ణుడేతవ్వరుండిచ్చిత్రిఁజగింపమి||గంతకాలమునుండండంబులవ్వలంబనిలేదువి||భ్రా||తిమానుముకాలముంగడవంగ నెప్పుడుసూపరి||దింతయాలనలేంఁద్రునప్రహుచేపెప్పెదనినుకుంఁగయు||గ||వ||భృతరాష్ట్రండుగాంధారినిహితుండై హిమవత్సర్గరచరణభాగంబునమొక్కముగవనంబునంబుఁజనియొల్లినప్రయుఁకులకుసంతోషంబుసేయుకొటనునాకాశగంగయేవఁద్రువాహులునైపారినపుణ్యోద్ధంబునంగుకన్నానుండై యభాషి తెహూషమొనరించిజలభుక్షణంబుగావించినకలకర్మంబులువినగిందికిఁఘ్నుంబులంజేంపక నిరాహారగుండై యుపశాంతాత్ముండగుచుశాంతిసంగీకరించివు||భ్రా||గ్గదారేచణంబులువర్షించివీన్యసానమండై ప్రాణంబులీయమించి హనన్సహితంబయినచతురుదాక్షిణ్యయంబుననాటింజినిచయంబులవర్షింపనికవర్షించిహరిభావనచేధారణయోగంబువహించి రజస్సత్వశమోహంబులగునలంబులమూటినిహరించి మనంబునహంకారాస్పృహయిన స్థూలదేహంబువలనంబాపిబుద్ధియందునేకీకరణంబుసేసీయట్టిజ్ఞానాత్మనుశ్చవ్యాకరణంబులనవియోగించియే శ్రద్ధాజయందుఁగొందించి దృష్టంబయినయీశ్వరునివలనయే శ్రద్ధానింబాపిసహకారంబుతోడఘటాకాశముగలపుత్రవడి నాధాగభూతంబయిన బ్రహ్మగుండుగలిపిలోపలిగణితోభంబునుజెలువయియొత్రియవేయెంబునలేకనర్క్యలితమాయాగుణనానమండగును నిరుద్ధంబులగునశ్వేతురాదీంద్రియంబులుగలిగియఖిలాహారంబులనువర్షించితిహవంచుంబును|| న|| ఉటజాంతనలవేదికన్దియతుండై యున్నాడునేదాదిగా | నిటపై నేనవనాడుమేన్వేవఁగానిజ్యోగ్నియోగాగ్ని || శ్శుమిదేహంబుదహింపఁజూచినియగుచ్రాగ్నితగాంధారియిట్లును స్రామెల్లకఁబ్రాణవల్లుభునితో నగ్నింబడఁ భూవరా||గ||అంతటవారలమరణము||దింతయగుచుఁజూడఁబడినవినరుండంది||న||నంతావమొకవత్సర|| నాస్యతుండై చీగ్గములకుఁజనయెనునధిపా||వ||వ||అనిదిదురాదులవృత్తాంతంబుతయనుధర్మనందనునకెఱుంగించితుంబురుసహితుండయినారదుండున్నర్గదునకుని

—* ధర్మ రాజుమర్రిమిశ్రంబులంగనిదంఱించుట. *

ర్మమించిన వెనుకధర్మజుండుభీమునిజూచియిట్లనియె||సీ||ఒక కాలమునఁబండునోపధివయమువేటొక కాలమునఁబండునండునండు|| శ్రీధంబులోభంబుగ్రూరతబొంపునుదీపింపనరులువర్తింతురంఁద్రు|| వ్యవహారములుమహావ్యాజయొక్కము

లంఘ్యసక్తింబువలననానహితముండునుగలతోనిల్లాండువాచ్యునిగించెదరం యునుతులుదండులఁదెగఁజూతురండుగురులకిమ్మగుహుంఁచిపొడవండుశాస్త్రమార్గములెవ్వయుజరుగవండునన్యాయవధతిబులులైననవవరండుకాలగతివింతయైవచ్చెఁగంటేనేడుగఁగఁహరిజూడఁనరుఁడేగిచాఁడునెలదయ్యెఁగదాకారుకా । లరులెవ్వగునుయాదవులోననగులంపొందుతునివేరను । స్థిరులెయిండుదురాసురానినుభయైసేనుంబుతోనుండునా । యెరఁదైయున్నదిదిత్తమీశ్వరకర్తృత్వఁజెల్లగఁజేమారుతిగకమాననముగలగుచున్నదిమానవుబహుమర్మిమిత్రమగ్యగలునన్వననదేహాశ్రీడలుమానసఁచానింపసొపుమాధవుఁడకటా॥క॥హనవులుచెప్పకముందట । మనదారప్రాణరాజ్యమానశ్రీలగఁగునుపుదుననియదేవుఁడుగునుమునఁదలపోసినఁజెనునలంగరుణ॥క॥నారమఁదాడినకైవడిఁగ్రూరపుకాలంబువచ్చెఁగంటిమీఁదఁ । ఘోరములగునుత్పాతము । లారభృతఁజూడఁబడియెననిబకంఁటే॥సీ॥డనునాముందునెకపారమేయంబుమొఱుగుచునున్నదిమోఱయెత్తి । యాదిత్యుడుదయింపనభిముఖుంజైనకర్కరావాసోయెనుంబలువాఁతఁగలుగమిక్కిలియున్నవిమోఱసిగృధ్రదులుగదఁభాదులుదిక్కిక్రమంకొనియె । నుత్తమాశ్వములనుదయిండుగన్నీరునుత్తగజంబులనుదములుడిగెఁగలునూతభఁగెఁగదిసెగసోతము । మండగ్నిహూమమందిరములఁజుట్టుఁబొగలుదిగిలసారదివాచ్యుదిగఁజెఁగధరణిమాసెఁజూడఁధరణగనలె॥క॥ వాతములువిసరిఁజేఱువ్రాతములకనముఁగప్పెనడినుడిగొనిగ్రాతములువడియెఱుననఁఘోరంబులురక్తవర్షకలితములయ్యె॥క॥ గ్రహములుపోరాడెడినాగ్రహములువిసఁబడియెఱునాశకలములుడుస్పహములగుచుశిఖిఁకావహములక్రియఁదోఁచెగనవసధాంతరముల్॥క॥మాడలుగువవపువన్నులుగూడలకునుసొపులివుచుగ్ధములాడలఁబడిదుమానవువశపులఁ గూడపువ్వుపభములుదరపిక్కుల నెఱుఁగ॥క॥ కదలెనులేల్పులకాపులువదలెఁగన్నీరువానివలనంజములల్ । పైవలెడిప్రతిఁగులెలిఁజనిమెదలెడిహొక్కగొడినిమేదినియండు॥క॥కాకంబులువాపోయెడిఘ్నాంబులునగరఁబలుగుండ్రలుగొలిపెఁగలాకంబులుబిభృష్ట । శ్రీకంబులగతినశించితిథిములయ్యె॥క॥ మ॥యవవత్సానోతచాపవక్త్రభూషణాలంకృతంబైనమాధవుపాదద్వయమింకమెట్లెవనిత్రత్యంబునెఁదాదిగానవనికాంతకులేదువైవాణిహిడితాంఁగంబువామామీవాహువులకాంపముమొరుచుండునిలకేయుగ్రస్థితులృచ్చునె॥క॥ మ॥హఁటియునుహూతాత్మతంబులుపెట్టులుపుట్టుచున్నయదిమిమరాంతపవిత్రత్రాంతంబువిసరాదనికుంటినుతాగ్రజంఁడుభీమనితోఁచారించునయంబున॥

— శ్రీ అర్జునుండు ద్వారకనుండివచ్చి కృష్ణనిగ్యాణమును దెలుపుట. శ్రీ —

క॥ భేదముననింద్రసూనుండుయాదవపురినుండివచ్చియగ్రజఁగితి ద్వాదములనయనసరిలో ద్వాదమఁదైవడియెదీనుభంగినరేండా॥క॥వల్లటినియల్లుముతోఁదల్లడవకుచున్నపిన్నతమ్ముఁగనివెలెల్లెనగుమొగముతోజను । లెల్లనువినధర్మపుత్రుఁడెల్లనివలికె॥సీ॥మాతాహుహుండయునునుతూరుండున్నాడెనుంగరమేమనమాతులునకు । మోదమేలుగురుముగురుమేనతలకానందమేచారియాత్మజులకు । నక్రూరకృతవర్మలాయువుమేతులేడివితుఁడేయుగ్రసేనాభుఁడుగల్యూణముప్రలేదగసారణాములుమాధవుతమ్ములుమానధనులునందమేమనసత్యకనందనునకుభక్తమేవంబరాసురభంజనునకుఁగుశలమేబాదనమజేంధ్రకూతువఁకి । హర్షమేపార్థమనలికిహలికిబలికి॥న॥మరియారంధకమధుయదుభోజదాశార్థవృష్టిసాత్యకులనియెడివంశంబులీరులునుహరికుమారులయిరసాంబునుపేణప్రముఖులునునారాయణానుచరులయినయధదాదులునకృష్ణసహచరులయిననునందనదాదులుననియంజనవడిగిర్వజుండుగ్రన్నజనిల్లెనియె॥సీ॥వైకుంఠవాసులవపురుసెవ్వఁబలముననానందభరితులగును । వెలవకయాదవమీరునువర్తింతురగురులుగొలుపుండునట్టికొలుపుదవలికెనాకర్షినిచరణసేవకులయినబంధుమిత్రాదులపాదయుగము । నెవ్వఁడుదొక్కింఁచెనింద్రపితముమీఁదవజ్రంబురూపిందివ్రాలువాని । ప్రాణవల్లభకేంఁగేలఁబాదుచేసి । యన్యుతజయములతోఁపంపంబులరుపాలి । జాతమేవ్వడుగొనివచ్చినత్యభామకిత్తినట్టిహహంతునకిపుత్రశుభమె॥క॥లన్వాఘలునభక్తవర్ణులుఁడల్లప్రభువుండుసౌమిందుఁడావన్నాశిశరణ్యుఁడీశుఁడుజగద్భద్రానుసంధాయశ్రీమన్నవ్యాంబుజవత్తనైత్యుండునుగృహధ్యపితంబునందున్నాదాబలధురంగుఁడినుభయైయుత్సాహియైద్వారక॥క॥అరాచకేశవులకును । సారాసులభక్తినిపునలుపుదువుగదా । గారాములుసేయుదురాపోరాసులబంధులెల్లప్రాన్తుజితారి॥క॥మున్నుగ్రాటవిభవరాహమునకైముకరం

త్రితోబోధునోనన్నాహంబునగాలకేయిలవడింజక్షాపఁగోబ్రాభవఁ నున్నుండెచనకారవేంద్రుపనికైగంధర్వు
 లందోలుబోగిన్మీరెన్నడుదేవుతండ్రి సేపునూకల్యణమేవక్రికా॥అదియునుంగాక॥క॥ఓడితిస్రాశ్రువులకునా
 డితిస్రాసాధుకూమకాలాపంబుల్ ॥గూడివోవరసతులనువీడితిస్రామానధనమువీరులననుమనా॥క॥ తప్పితిస్రాయిచ్చె
 వననిఁజెప్పివోకపటనాడి సేసినమేలునిఁదప్పితిస్రాశరణార్థులొప్పితిస్రాద్విజాలబనులలోగులనతుల॥క॥ అడివతి
 స్రాభానురులనుగడిచిరిస్రాబాలవృద్ధగురువులువెలిగా॥వీడివితస్రాయాశ్రీతులను॥ముడివతిస్రావరులవిత్తములులో
 భమున॥వ॥ అనిపలికినంగిన్నీరుకరతలంబునందుడిచికోనుచుగద్దవస్వరంబునఘనపనిగ్రూలుబోయినపేదనందంబున
 నిట్టూర్పులునిగుడింపుచునగుడుడన్నకట్టనయె॥క॥మనసారథికుననవిత్తండు॥మునవియ్యముకుననఖండుమనబాంధవుఁ
 డు॥మనవిభుఁడుగురుఁడేవర॥మనలనుదిగనాడిచనయెనునుజాగీతా॥క॥కంటకపుష్పపులుసూడుక॥మంటంగంపించు
 యంత్రమీనముగూల॥గెంటిందిమనముయావా॥ ల్లంటిజేకొంటికుతనిగుణనకాడె॥క॥దండినసేతుతోనా॥ఇండు
 లుఁడెములునుఁగెలిదికాండవనముంజండాప్తికినర్పించిన॥గాండివమునిచ్చెకృత్రిగలుగుటనధిపా॥క॥దివ్యులరాజు
 లనెల్లను॥మక్రిందదినంబుగొనుటవయ్యకృతనభము॥నైక్యబజనముసేయుట॥కృత్మునారవివనకునందనిలదినగా
 దే॥మ॥ఇభజిద్విర్యకుభాభిష్క్రమగునీయల్లాదిచ్చిల్లము॥నభలోశానృశ్రీచ్చితెచ్చినపుడాచంద్రాన్యదుఃఖంపఁ
 గా॥ నభయంబిచ్చివుత్రజ్జడేనభవదీయారాతికాంతాశిరో॥ జభరశ్రీలహరిపంచదేవిధనరైసాభాగ్యముల్వీడుక॥
 శా॥ వైగురగట్టనపుట్టముల్విడువగావారివనావల్లభుల్ ॥ గారీవేళనుపేక్షసేయగదవేరావేదివారింవేలేలేత్రా
 తలుకృష్ణయంచునభలోనీనాగియొంయ్యిడ॥గాగుణ్యంబునభూరివస్త్రకలితంగాజేయఁడేత్రావడి॥సీ॥దూరాష్ట్ర
 సుందాకనాచుమర్యోధనఁడుబంపఁబదివేలశిష్యులుభక్తిగొలువఁ జనుదెంచిమనముపాంచారియుఁగుడిచినవెనుకనా
 హారంబువేడికొనినఁబైత్రవననపుఁజెప్పకున్నపింతుననుచుదోయావగాహమునకేగిగిడవలనన్నశాకములుదీరు
 టఁజూచిపాంచాలపుత్రికవర్ణశాలలోనదలవినిచ్చేసిలోపిలోనిశిష్టశాకాన్నలవముప్రాశించితవసీకోపముడిగింది
 పరిపూర్ణకుక్షిఁదేసెనెట్టిత్రైలోక్యనంతరియెందుగలఁడు॥సీ॥వందికైపోరాడపాలాయుఁడెవ్వనిబలముననాకేచ్చెబా
 శువతము॥నెవ్వరిలావునసేవదేవేంద్రుపీతార్థముననుండుపెంపుగంటి॥ గాలకేయినవాతకవచాదితైత్త్యలఁజంపిరి
 నెవ్వఁసంస్మరించిగ్రహణమునాడుగురుకులాబోనిధిగిడవతి నెవ్వనికరుణఁజేసికర్వనంధురాజశాకవేంద్రానుల
 తలలపాగలెల్లఁదడిపి తెచ్చియేమహాత్ముబలిమినిచ్చివీరిరుని॥పుత్రియఁడుగబొమ్మసోత్తకలక॥వ॥ గురుభిక్షుచలు
 గూడివన్నిసమరుక్షోణీతచక్రంబులొగురుశక్తిరచయంతయొమెగలపెంగూర్చుండియామేటినా॥ శరముల్వారకము
 న్నవారలబలూతాగహతిరేకంబునఁత్యరతంజూడ్డులనంహరించు నమికోత్సాహంబునాకిచ్చుచు॥మ॥అనురేంద్రుం
 డొనరించుకృత్యములుప్రహ్లాదుంబ్రవేదించిగిల్వనసగ్ధంబులుగానితైవడియపాశ్వత్థామంగాగేయసూర్యసతద్రో
 ణధనుర్విష్ణుక్రీబహుదివ్యాస్త్రప్రపంచంబునా॥దెనపంరాకఁదొలంగమాధవుదయాభిష్టికనరేంద్రోత్తమా॥వ॥వ
 సుకుండివ్యబాణములవ్రక్కలువాపిగిలంతుసేనినారసములమాటుగాఁబరపిరకృములకొలుపులెల్లఁజూడసా॥హసమున
 నీటఁబెట్టితిరణావసైంధవుఁజంపునామనాకసురవరోధిభద్రాగినిండయివచ్చినఁగాదెభూవరా॥సీ॥జెలికాడరమ్మనిదీ
 రునమ్మెకవేళనున్నించుమొకవేళమఱియనుచుబంధుభావంబునఁబాఠించుమొకవేళదాతయొయొకవేళధనములిచ్చు
 మండ్రియొయొకవేళనుత్రనూదేశించుబోధియొయొకవేళబుద్ధిదేవుసారధ్యమొనరించుఁజనవిచ్చుమొకవేళఁగ్రీడించు
 మొకవేళగేలిసేయు॥మొకశయ్యానసంబుననుండుగన్నతండ్రికైవడిఁజేసినతపస్సంగామ॥ హస్తములువట్టిపొత్తుననా
 గగించుమనుజవల్లభమాధవుమనుచుగాను॥క॥ విజయధనంజయహనుమద్వజ్రఫలనపార్థసాంధ్యతనయనరమహేం
 ద్రుజమిత్రార్జునయంచును॥భుజములఁదలకడవరాకపోకలఁజీటు॥క॥వారిజగంధులదమలా॥వారింపకరానిశ్రీమ
 నాదముసేయ॥వారిజనేత్రుఁడుననఁగి॥వారిష్టకుంబునపునలుకవారింపపుపా॥క॥నిచ్చలులోపలికాంతలు॥మచ్చి
 కఁదనతోడనాడుమాటలునాకు॥ముచ్చులును నెవ్వమెల్లనిచ్చులనిఁదొడలమిఁదవిచ్చేసిన్మసా॥వ॥అలగుటయె
 నాభజనమంతయుభూవరనేడుజూడుమా॥యిటువలెగారించుజగదీశుఁడుపుష్కలఁడులేనిచ్చుట॥బలుతరదేహలోభ
 మునత్రాణములున్నవివెంటబోకనేకటగర్భార్ధజన్మమునగర్భములెట్టివిచేసి నాడనొ॥శా॥కాంతారంబుననొంటి

దోషకొనిరాగాజ్ఞాదిగ్రామిండునుధాంతస్త్రిలబడారువేలమదరాగాయత్తులైతాకినాఁ జెంతబోయెబునుగివ
 ట్టికొననాసీమంటిసీనుఁడును॥ భారతీ భామినిభంగినుంటివిడువినలేకధాత్రిశ్చనా॥౧౩౥ఆతేరారధికుండభావ
 యములాయస్తానసంభావర॥ వ్రాతంబన్యలఁదొల్లఁజంపుదుమదికావ్యస్థంబులైపోయెదా॥ జేతోధిగుఁడువత్తిలేమ
 భాసితక్షిప్రాజ్యమాయాఁహః॥యాతరీత్రోపరభూమిబీజములమర్యాదగ్నిమేళంబునకా॥౧౪॥ యదుపీఠుల్ మునిసాధు
 శాపమునఁగాలాశీలైయందలకా॥మదిరాపానజేపరమానవదనన్యర్థోగ్రరోమాంధులైకదనంబుల్ దనులానముష్టి
 హతులంకాఁచిలేరెని॥వృదతఁజిక్కిరినలురేపురచటకొనర్పినహావల్లభా॥౧౫॥భూతములవలననేవృద॥ భూతముల
 కుజవృషరణసోపణములుని॥తములుసేయుచుండును॥ గూతఁజేయుండీశ్వరుండభూతశరణ్యా॥౧౬॥ బంములుగలమీనం
 బులుబలపిరహితమీనములనుభూషింపుక్రియకా॥బలవంతులయినయదుపులు॥ బలపహితులఁజంపిరహితభావములన్ప
 పా॥౧౭॥బలహీనాంగులకుకలలాధికులకుంబ్రత్యధిభావైద్యమం॥ బులుగిచ్చించి నాశమునైనైపియీభూభారముం
 బాపిని॥వృబుబుద్ధిగృత కాన్యంజైచనియెనానర్వేశ్వరుండచ్యుతుండఁ ఘంటపేదకృత్యవృక్షభావజీయాయత్రముస్పీ
 శ్వరా॥౧౮॥వరియుండేతలార్థయుక్తబులునంతకరణసంశాపశనంబులురమునవారివదనంబులంగలందిదిగ్రంబు
 ఖరాయత్రంజైయున్నదనియన్నునుజెప్పెనిరుత్తరుండై గూవిందవరణారవిందమిశామలబుద్ధియైకోకంబువరించినదా
 ధ్యానభక్తివిశేషంబులంకామక్రధాదులఁజేయించి తొల్లించననుభయసేనామగ్ధింబువననంశుండానలిచ్చినగీతంబులు
 దలందికాలకర్మభోగాభినివేశంబులచేతనావృంబయినవిజ్ఞానంబున్నురనధిగమించికోకహేతువహంకారకుమకా
 రాత్తకంబయివదైవతభ్రమంబనియునుదైవతభ్రమంబునకుఁ గారణంబుదేహంబనియునుదేహంబునకుబీజంబులిం
 గంబనియునులింగంబులకు మూలంబునఁ గంబులనియును గుణంబునకునిదానంబుప్రకృతియనియునుబ్రహ్మహమనియెను
 జ్ఞానంబునలినయైవృత్తతేకుండలయదైర్భాగంబనియునుదైర్భాగంబువలనఁ గార్యలింగనాశనంబనియునుకార్యలింగ
 నాశనంబునననంభవంబగుఁజియునుప్రకృతింబాసితక్మృత్యులశరీరప్రాప్తుండుగాకపురుషుండనమ్యగ్ధిగంబునననుం
 డననియునునిశ్చయించియదుండపిరక్తుండైయూరకుండెగర్తజంభకవదీయమాగ్ధంబుదెలిసియాదవులనాశంబు
 వినినారదువదనంబులదలించిశ్వలచిత్తుండైవర్తగళునంబునకుయన్నంబుసేయుచుండెనానవయంబున॥౧౯॥యదుపు
 లనాశముమాధవు॥ వదనియివికుంఠవిమలభక్తికాభాగవ॥ త్వదంతాతత్పరయై॥ ముదముననఁపారమార్గమునకుంఛా
 సెకా॥౨౦॥ఇట్లుకంటకంబునంగంటకన్యూలంబుసేసికంటకంబులురెంటినింబరిహరించున్యానిలేఅంగునయాదవహావ
 శరీరంబునంజేసియూర్వగుండులోకకంటకశరీరంబులునంహరించిజశరీరంబువిడిచెన॥హంబునకునిజశరీరవరశరీరం
 బులురెండుశీవరునకునమంబులునిజనూపంబురసుగండును॥పాపంతరంబులుధరియించిక్రమజ్వలంత్రానంబుమెండున
 టునికైవడిలివారాయణుండైనారాయణుండమీరమూర్తాదిహంబులధరియించుంబరిహరించునెడెప్పి నాటియుని
 ట్లనియె॥౨౧॥వదినమునవైకుంఠండు॥మేదినివైకదార్పిచట్టిమేనుడిచిచేనా॥దాదినముననశుభప్ర॥పాదకన॥శ్రీలియంగ
 బుప్రాప్తంబయ్యె॥ ————— శిధర్మరాజుపరీక్షిత్వహారాజువట్టముగట్టకుహాప్రస్థానంబునకరుగుట॥శి
 సీ॥కలివతకనంబునఁక్రూర్యహింసానత్యదంభరాటిల్యాద్యగర్వచయను॥ పురములగ్యూములభూములదనలోనఁగలు
 గుటదలసోనకరిపురమున॥మనుమనిరాజువైకుమరుగడివిందిసింఘతోయకశాశిపిత్తుజేసి॥యనిరుద్ధవందనుండ మునప్రా
 చింజేట్టినుధురంజట్టిముతకాసీకరులచురగములనుకంకశాదికముల॥నం॥శ్రీజులబుధులమానవతుల॥నఖలము
 యినధనమునభినున్యమతునకు॥ నవ్యసింధిబుద్ధినాశ్రయించి॥౨౨॥వీరకుండయినగర్వనందనండు॥ప్రాజాపత్యకునియెడ
 యిట్టిగావించియన్నులనాశ్చార్యోపణంబుసేసికరహంకారుండనుగిర్గరితాశేవబంధనుండునైనసకలేంద్రియంబులుమా
 ననంబుననణందిప్రాణాధీనవృత్తియగుమాననంబును॥ప్రాణనండు॥ప్రాణమునపానమునందునుత్పరసహితంబయిన
 యపానమునుమృత్యువందునుమృత్యువునువందభూతంబులకునైక్యంబయినదేహంబునఁడునుదేహమునుగుణత్రయం
 బునందునుసర్వారోపహేతుమగునవిద్యనుజేపునియందుజేపుండయితన్ననవ్యయంబయినబ్రహ్మకుండునులయింపంజే
 సిబహిరంగవ్యాపారంబులఁడిదివారపీఠబుధురియిందిమానియునిరాహురుండునుముక్తేశుండునైయున్నత్రైవిశావబధి
 రజడులవందంబుననిరపేక్షశ్వంబున॥౨౩॥దిత్రంబునబ్రహ్మమునావృత్తముగాచింతుకొనుచువిజ్ఞానధనా॥యత్తుబో

గడియత్తరదిశకేగేగర్హిణ్యగముచక్రమ్ || సీ || అంత నాశనిత మ్ములనిపుత్రాదులుగలిరాక యే బావకర్మలగును
 ముప్రజలనంచారంబువీక్షించియు బలధర్మంబుల నాచరించి నై సుతవరణాన్వితతప్తాదయై తదృక్ష్టినిమూల
 యై యిదిపయయు స్థలకుంబ్ర వేళింపఁగా రాక నిర్మాతకల్మషునిపుణ్యగును బహుళజ్ఞానదావాగ్నిభాసితకర్మ
 సాంతులమలక్ష్మ్య మై వెలుంగుముఖ నారాయణస్థానమునకుఁ జరిగి విగతరజమై నయాత్మలవిప్రవర్త్య || వ || అం
 యప్ర భానతీర్థంబునవారియందుఁ జిత్తంబు సేర్పి శరీరంబు విడిచి విప్రవర్తంబుతోడ నుండవగుండగుటం జేసినిజాధి
 యునకుంజనియై వనరాజపుత్రి యువతులవలననుపేక్షితమై జగత్పతియైన నామదేవునందుఁ జిత్తంబుజేర్చి
 మృగై రెన్బిలు || క || పాండవకృష్ణులయుండును పాండవశుతి నెవ్వఁడైనఁ బలికినవిన్నఁగఁ బండితభవుండై హరిదా
 మ్యశ్రి సరీక్షిన్ హా రాజాదిగ్విజయంబునఘోషార్త దేవతలసంవాదంబాలించిక లినిగ్రహించుటఁ గ్రి

వల్గులవదుసామ్యురేంద్రా || వ || అంతయంబరీక్షితుఁ మారుండు జాతకర్మవిధులై నపెద్దలు చెప్పినచందంబున
 ప్తమృగై వశంబుననుహాగవతుండై ధర్మోపాలనంబు సేయుచును త్తరునిపుత్రి కనిరావతియనుచును క్షకాశి
 రాజిజనమేజయు ప్రముఖులియనలుపునోడుకులనుత్పాదించి గంగాతటంబునఁ గృపాచార్యుండుగురువై
 గ భాగంబులకువచ్చినదేవతలవీక్షించుచుఁ గూరిదక్షిణంబులు గామూశశ్యమేధంబులారించి దిగ్విజయకాలం
 భునంబుదన్ముచున్నతూద్రుండును గాజదహ్నుమున్రితుండునగుకలిగిబట్టి గ్రహించెనని చెప్పినశేనకుండు
 కట్టినయె || క || ఘోషరహవపుతూద్రుఁడు || సీ || పూదానేల నైఁగ సోలిపరీక్షి మూవరుండునిశలఁగెలుచును
 గ్రహించె నెఱుంగింపఁగఁదే || వ || అరవిందాక్షువదారవింపమకరందానఁ డైలై నటిసఁ తురుష శ్రేష్ఠులవృత్త
 రిర్బుద్ధిన్విలంఘించిను నారవా ర్తాకథనప్రపంచములుగణాప్రాప్తముగ్ నేసెవా సరముగ్ వ్యర్థతక్రొ
 నదీసంసారమోహంబున || సీ || గును బలిక్ష్మ్యుగాదునురణంబునిజునియెఱిగి మోక్షస్థితినిచ్చయిండు | న
 మాకునట్టిమర్దనవర్తి శ్రములలోగర్భరం ద్రములఁబెట్టి బంగారువంటియూ బ్రహ్మకాకాలంబునోహడఁగా నే
 మాధవపదపద్మకుకరంబానంబు సేయుచు వేయెము సేయునట్టిసత్త్రయోగమునకున్దన్ద్రులబీట | వా
 నవచ్చెఁజూచుచంపఁదొకని నైఁగఁజ్జనయ్యెడుదాఁక వినుచునుండుఁగనివిఘ్నక ఫలు || క || మందుననుండు
 ముపునసునిరర్థమార్గమాలగుగో || క || చందరణారవింసహారందముగొనఁడెఱవలెను రాత్రిబలవల్క || వ || అనిశౌ
 మాతుండిట్లనియెపరీక్షిన్నరేంద్రుండునిజ హాసీసహో హాసంరక్షితంబుగురుజాంగల జేశయినంగలిప్రవే
 దియిర్బుకుగూహలతనంగీరించియెక్కునాడునముల్లాసంబున బాణాసంబుగైకొనీలీలీరదనిభతురంగనివ
 లునుపులితనుసూరధంబునై వరభంబు నారోహణంబుచేసిన్మగేంద్రధృజుంబు వెలుఁగరళకరితురంగమఖట
 టునిర్బుక్తంబునంగొలువచిగ్విజయాధంబు వెడలిపూర్వగమీణవచ్చి మోక్షరసమద్రలగుంబులై నయిలావ్య
 జ్ఞయహరివర్షకీంపురనుభద్రాశ్వకేతుమాల భారతవర్షంబులు నత్తరీకురుదేశంబులు నజయుంచినపు యధన
 కయగునవర్తలనభ్యర్చితుండై శత్రుదేశేసుంగళ పాతక సంహత జేగీయమానపూర్వ రాజపుత్రాంతంబులా
 కపతితపద్యంబులందుఁ బాండవులభక్తవత్సలుండైనపుంజరికాతుండాచరించినసారథ్యసమ్యక్సభాపరి
 సవీరాసనకూత భావాదికర్మంబులునశ్యక్తామాస్త్రతేజంబువలనఁడనురక్షించుటయుయాసవ పాండవు
 లబంధంబునవారలకుగలిగి భగవత్పక్షి శేపంబువిశ్వంభరతవ్వంబునువనియాశ్చర్యంబునెంచుచువంది
 చోధనంబులగుహోరానిరాభరణసంహోహంబులనొసంగుచుఁబడ్చునాభపాదపద్మభజనపరతంత్రవని
 యుండెనయ్యెడవృషభరూపంబున నేకపాదంబునసంచరించుచువర్తదేవుండుదనసమీపంబున లేగ లేనిమట్టు
 ప్రభయై నేత్రంబుననలింబులుగురియుచుగోదాపయై మున్నదాత్రక్లిగియె || వ || నయనాంభాకణజాల
 లిల్లినీమేనుసా | మయమై యుండను మోము వాడునదినిఁబన్నించుచుట్టాలకుఁ భయముఁబంబులు నేడు
 విధించితూపుల్ పదిత్రయహీనుఁ ననుఁబట్టవత్తురనియోతాపంబునీ కేటికె || సీ || ముఖముల లేమినమర్మ
 గములు లేకమానుననియె | రహఁబురుమణలరక్షింపురనియెపుత్రులఁదల్లిదం ద్రులు ప్రావరనియె |

నరననేంద్రియంబునరంబును తేజోరూపకత్వంబునదర్శనంబునరూపంబును సమీరణాత్మకత్వంబునదేహా-
ర్కనంబునుగగనాత్మకత్వంబున శ్రవణంబునశబ్దంబునశక్తిమించిభూతమాత్మ్యేంద్రియలయస్థానంబునయహ-
వదణసంప్రాప్తంబైయందునునోమయంబుదేవయంబునై ససాత్వికాహంకారగమనంబునమహాత్మత్వంబునా-
త్మయంబునులయించిన ప్రధానంబునొంది ప్రధానాత్మకత్వంబునదేహంబునుపాపవరంబునరావస్థానంబునంబ్ర-
హ్మయోగంబునయంబు యోగంబునంబునంబరమాత్మరూపంబైనవాసుదేవబ్రహ్మకుండుగలయనని చెప్పి వెండిట్ట-
యె||గీ||వరకుభాగవతులుపాటించువక్రమిదియాపకమునయోగయరిగెనెని మగుడిరాకువాడునురింతయ్య-
కబ్రుశతములైనకారవేంద్ర||వ||వినుమునీవడిగినదయ్యేముక్తియందగముక్తియందయెఁగిరిండుమార్గంబునకు
లండువివరింపఁబడియెఁగిరిందొల్లిభాగవతులదైవవాసుదేవుండుబ్రహ్మచేతనారాధితుండైచెప్పెనంసారప్రవీ-
వానికిదపోయోగాదులై నమోక్షమాగ్నంబులు పెనుగలవండుభక్తిమార్గంబునకుఁబెనులభంబులేదు||మువిను
జభవుండుమున్నుమదిలో వేదంబుముమ్మాటు నెఱవనమందుగలపాపయంతయుఁబరావర్షించిమోక్షంబుద-
ర్శంబునలేవలంచురాభిరక్షింజుతఁజేసెఁజనాగ్నినునాత్మసృష్టితిరిప్పికారుండగునుకదన్నార్థనిర్దేశయై||సీ||అభి-
ములండునాత్మరూపంబుననీకుండుహరియందు నెల్లస్థాన్లుబుద్ధ్యాదిలక్షణంబులఁగానబడననుహా నేవనియుం-
తంబు|వందనీయండుభక్తివాత్సల్యనంతతనియతుండైనతంబునియతయిది||నాత్మరూపండుగుహారిక ధామ్యత-
ర్కపుటంబులఁగాఁతుదీ||గ్రంథుచుండెడధర్మలుగుటిలబహుళపిషయమనీసృశాంగముల వేగఁడిదివిష్ణుజ్ఞ-
తారవిందయుగముండకుఁజనుదురుసిద్ధంబుకరవేంద్ర||క||మానుషజన్మమునొందిన మానవులనులభ్యమా-
లగునహాజ్ఞానులకుఁజేయవలయుచిధానమునిగిందింపఁబడియెఁగరనోనాథా||వ||వినుము బ్రహ్మవర్చసకాముఁడై
కివేదకేభండగుచతుర్గుఘండునింద్రియపాటవ కామునికినింద్రుండువజ్రకామునకు దయోదిప్రజావతులుభూ-
మునకుదీయునర్చకాముకినాదిత్వలుగాజ్యకామునికివిశ్వేదేవతలదేశప్రజాస్వాధీనకామునికిసాములుశ్రీ-
కిమరయుదేవసామునకురగ్నియొకనకామరకువనువులువీగ్యకామరకువీర్వప్రచులగుదురుగాయునుగా-
నశ్వినీదేవతలపుష్పకామునకు భూమియు ప్రతిష్ఠాకామునికిలోకమాతలైననగన భూదేవతలుశౌంధ్యకామున-
ర్ములుగామీరికామునకపురయగునూర్వశియన రాష్ట్రధిపత్యకాముననుబ్రహ్మయాక్తికికామరకునుశోపాధిప-
వులైతనందయకామునకుంబ్రచేతనమందీద్యాకామునకునుమావలభుండు దాంపత్యవీరకామునకును మాత-
ర్పార్థకామంబునకునునైవశ్లోపండుగు విష్ణుపునఁతానకామునకుఁబ్రత్యదేవతలురథాకామునకునుయలులు బ-
కునుగుఘంబులురాజశ్వకామునకును సురూపదేవతలుశత్రునుగణకామరకుగోసాలసంపై నరాత్మనుండు
మునకుఁజంద్రుడనుభజియులగుదురుమరియు||క||కామింపకయునునర్వముగమించియునైవముక్తిగామి-
లోమించివరమపురుషుని నేమిందిభజించుచుదత్తవీపుణుండధిపా||వ||అనుచేంద్రాదులఁగొల్పభంగిజనుఁడా-
యునేమింపఁగా|విములజ్ఞానవిరక్తిముక్తులొదవుకవేయెలభూనాథతత్సహలాధీశకథానుధారసనదీంద్రులను
భ్రామనుమార్పికినైనగర్వయుగ్గివర్వంబుగాకుండునే||వ||అనిరాజునకుసుండునెప్పెనినవిని శౌనకుండు
క్షణియె||క||వరతాత్పర్యముతోనిలు|భరతాన్వయవిభుఁడుశుకుఁపలుకులువినె| త్వరతాయతుండై శ్రేయః|
మతినేమియడిగెగలుపించఁగదే||క||ఒప్పెడిహారికధరైయ్యవిం| జెప్పెడిసూయనుచుహకుఁడుత్రితరంతంగ
నుచున్నవీరుచు|బుప్తవలనీక్షునమోహారోక్తులువినఁగఁ|| అనినవినిసూతుండిట్లనియె|| క || గూఁలెడికుకటి-
లురతోనాడుచుండిబాల్యమునహి | పాలుండుహరిచరణార్చన | హేలాలనుడగుచునుండె నెంతయుని-
వ|| అట్టివరకుభాగవతుండయి పాండవేయనకు వాసుదేవవరాయణుండయి శుకుండిట్లనియె|| సీ ||క-
ర్ణికవాతలాలింపుచుగాలమేపుణ్యంబుగఁగఁపుండు|తనియాయువుదక్కునన్యయాయువునుదయగ్రా-
లనుగ్రకగుడు|వందించిగొనిపోవు|వాడదియెలుగఁకజీవించు|బ్రేగ్గెండ్లసిగ్గనుడు|నంగనాపుత్రగోహాగ-
సారహికుకసంగమబద్ధుఁ|దగ్గలివతిఁపఁగాలముతతీనెటింగి|దండధరికింకరులువచ్చివాడవములు|సేసికొ-
గ్గంబుసేయ నై||బావగతి నైతినిదిట్టుఁబలవరించు|అదిగావున||సీ||అలరుజింపముఁ తోనభ్రంకపంబునై|బ్ర-

నములఁబాదవములు! భాదనమేవానా కాంతలఁబతువులు జీవింప వేగఁజూపింపలండు | యింత ఘోరముగా నశిష్టన పవనము
 తప్తాపింప వేచర్క భక్తి కలును! గ్రామమునాకి రళునక శ్రేణులింబింటఁదెరుగ వేచర్కొగ్గిదీనవృత్తి | యుష్మత్తరములు
 మోయ వేయునుభరములు | పుండరీకాక్షు నేఱుఁగనిపురుషవశువు | లడవులందు నివాసములందుఁ బ్రాణవిషయభరయు
 క్రితానుంబవిఫలహుధి || సీ|| పిఠాక్షితానములు పనికణఁబులు గొండలబిలము లుగువలయు | చక్రీపద్యంబులు చదువని
 జిహ్వలుగవ్వలజిహ్వలుకార వేంద్ర | శ్రీమదాంధ్ర గీతింపనికన్యలు కేకిరించుచులుగీతాదయితః కమలామృతాభాస
 గానివా స్తంబులుశవముమా స్తంబులునత్యవచన | హరివచతులసీదళా మోచరతలై | ముక్కు పందిముక్కలముడిచరిత్ర!
 గరుడగమనుభజనగతి లేనివనములు | పాదవముల పాదవలవనము || సీ || నారాయణునికృపామాతృర యలమై గంగని
 మనములుగూ నెలలు! మురవైరికి కలముముదితామ్రురీమాంచమిలితమై యుండనిమేఱు మ్రొద్దు | చక్రీకై మ్రొక్కనిజప
 నిఁగూడల | పై కనకకీరింబుగట్ట మోపు! మాధవార్పితముఁగామనఁదమానపునివనమగఁచంద్రికావైభవంబు | కై
 టభారీభగ్గిరిలియుండనివాడు | గాలిలోననుండికదలుశవము! కమల భావకరముగననివారిని తును! ప్రళింకాయలో
 నిస్తూణిల్రతును || వ అనియుల్లులలికిన వైయావచనంబులనొత్త యిండుగంధలితహృదయుండై గర్వలవనలివీశేషంబు
 నగ్గి|| సుతులహితులఁడిదిచుట్టాలవిడిదియు | గ్లానివిడిదిబహుబలాలిడిది | రాజహృదయమిడియె రాజీవనయనుపై | ధన
 మువిడిదిబిజుతనముడిది || వ || ఇట్లుగ వృత్తుభయమునిరసి | విధిమాధవకామంబు మనస్కన్ధినింబిపునుబోత్తమునందు జి
 త్రంబువస్థనంబిమనతలంబునరేవు గడిగ్గిరియె|| క || నర్వాత్మ వాసుదేవునిగర్వజ్ఞుడవైనపునంపు సేమకా | సర్వ
 భ్రాంతలువదలెను | పూర్వార్థినురవర్గ మానసాత్మనుగుచు || సీ || ఈ సుండుహరివిఘ్నండితశంకతయంబుట్టింపుర
 టింపు బొలియఁజూచు! బహుశక్తియు కండగుభగవంతుడవ్యయండాని నేత కులనాశ్రయించి | బ్రహ్మకైకాదిబావముల
 వినోదింపఁ గ్రహముననోయొక కాలమునను | ప్రకృతిగుణంబులఁబట్టి గ్రహింపుటయొక త్వముననుండనిశ్చయంబు | భి
 న్నమూర్తియుగుచుఁదెప్పుకొండంబుల | నేలయుండనలసి కీమవచ్చెనుగండంబునైనదావనోత్తమ తెలుపవే! వేడ్కతోడనాకు
 వేదవేత్త వలలననుత్తరానందనువచనంబులను నిరుత్తరుండుగింకనుత్తర ప్రదానకుటూపాలులడై లోకాంతరగు
 ణోత్తరైడనతాపనోత్తముండుదనమనంబు || ను || పుండ్రయోశ్వరైడ వైకుంఠహిమింజై ప్రాచుర్యవస్థానం
 హరణకొడుంగడై ప్రకృతియుకుండై యంతగఁగి ప్రియై | పరిమేష ప్రముఖాను గాధిపునూకాప్రాపింప రాకుండు
 ప్రరమాణ్ణుబుంఁదేజగ్గి నాఁకింకాత్మగ్నినై మ్రొక్క ది || వ || గఁగి యునిజ్ఞనదురితంపరణుండు దురైనవారకుండు
 నభిరుత్యగ్నిహవండు పరిహుహాసాశ్రమ ప్రవర్తిమానము జిజురహృదయ కమలగ్గి కావ దీపింపంబు సాక్షత శ్రేస్తుం
 డుపరహాభాత్యుస్మగుండుభక్తిహింజరదుర్భుధుండు నిరీతయగుచు గిరిపితి ప్రకాంబం నిజస్వరూప బ్రహ్మవి
 హారంబునై నయింప మేతస్వరుంకుననుగిరించె || ఉ || ఏభవంక నాన్పినము లేవిభుదితయువామి కేర్తనంబేభులిల
 లదుర్భుతాంకంబునై వచనంబు సేయియో! సావరిహంబులోకమునుభాయుగవృత్తిజేంబునంద్రునే! నావిభునాశ్రయం
 దైవనఘోషునివృత్తిదుభక్తీకాదు || ఉ || ఏపరిమేషుపాదయుగ మెప్పుడు గూరిభిజిది నేర్పగున్ | లోపలిబుద్ధిగను
 భయలోకములందులన క్రియాయో! రావములేక బ్రహ్మగిరిదూగుత శ్రమగై చరితులే! నావరమేషు మ్రొక్కెదన
 ఘాతునివృత్తి దుభక్తీర్థిమ || వ || తపములు సేసియైన గిరిదావములైనయఁజేసియైన సే! జపములు సేసియైన కలనంద
 యమెవ్వనిఁజేర్పింపనై నాయపదములై దురంతపంబితరీగమెప్పుడుండునయ్యపరిమితుంభిజియెదనఘాతునివృత్తి
 దుభక్తీర్థిమ || వ || యవవ వ్యాశపులిండుహంబుకకకంకాభీరవండాంబు | భవులంగికినపాపవర్తనులు కేభద్రా
 త్మ సేవింబిభాగవత శ్రేణుల డాంతురతలలక లల్యాణులై యుండుగా | యదికాగుంబ్రభివిష్ణునాడుహదిలోననాంతము
 మ్రొక్కెద || వ || తపములే సేసిననో మోక్షయెనియోదానవృత్తిప్రీతి! జపమంత్రంబులనోమ్రుగిన్మృగునోనన్యక్తి
 యెల్లులబ్రహ్మండాంబునై బ్రహ్మగుర్రముజగుగీతావింతులెవ్వనిని | య్యవపరాధింతదాన్యరూగి సులభండాగాక నా
 కెప్పుడు || క || శ్రీపరియుయజ్ఞవల్క్యంబు | జాపలియోబ్రాహ్మపరియజగధిపరీయో! సూర్య యుయాగవశ్రే | శీవరి
 యంగి యునై ననిపుణుభజింక || వ || అబుడో కాకకడన్ హోభవుడోయచ్చిన్నుండోధాన్వండో! గురియోగిన్మృ
 యోయటంకువిభుధున్ గురిభి వృత్తమాగఁగణులైయేవిభుపాదవచ్చభజనోత్తరంబులకదత్వపీ! తుణముంజేసుకర

బ్రహ్మబరమున రావత్తు సేవింపెదగా॥ము॥జగదుత్పాదనముద్భుత్తు కృతుమిదిగా నంగీకరమాహించెయో॥ భగవః
 రస్యజింబనవనావద్వాస్య దానవిధుః॥ ద్విగంగానియమిరివినయ్యవనసామౌ బృహస్పతిఃసృష్టిపా॥ రగుజేసా
 హ్మనత్తిగుణినారంభింతు సేవింపగా॥సీ॥సూర్యుడయ్యనుమహా భూతవంచగయోగమున మేనులనుపురములు
 పుగములలనుండిపురుష భావబునదీపించు నేపుకునదీన పృథ్విఁబంజ భూతములనుబదనకఁడెడి యములను
 చిభూరిమహిమఁబడెనాత్మ పుండనశోభిల్లజీవత్వరత్వచిన్గోంబు నెఱుపుచుండఁనట్టిభాగవతుండవయ్యుండఁబుత
 నసోదిత వాక్కువృత్తాలికలను॥ మంజునవరసమకి గండమహిమపుట్రాశివహృద్భావలీలలఁజేయుగాత॥ఉ॥మా
 హాత్తులునమాధిరూఢులుయన్ముఖాంబుజఃజ్ఞానమరందపానమునజన్మభయంబులఁబాసెముక్తులై॥ యారతల
 మునిలూకి శిఖామణికిన్విశేకటఃజ్ఞానతమోనభోమణికిసాధుజనాగ్రణికినున్మొక్తైద్రా॥వ॥ అనియుట్లుగురువ
 సేసిశుకయోగిం ద్రుండెట్లనియె॥ము॥ అవిరోధంబుననీపునన్నకుగునియ్యర్థంబుముగ్రహ్మమాధపుచేతన్నిని
 డిగింకధన్యంబుగాఁజెప్పెమానవలోకేశ్వరనారదుండు వనకఁగానకుంబ్రసాదింపెనాశ్రవణీయంబున హః
 వినిమాసందేహవిచ్ఛేదీయై॥ నారదుండుబ్రహ్మకల్పనియె॥చతురాస్యంధపువేల్పుపెద్దపుజాత్రుగానుసంధా
 సంఘాతముగిమ్ముఖాంబుజములఁశోభిల్లుతబ్రాహ్మసంయుత మైనసర్వమునీకరామలకి మ్రొయిండుంకగా భారతీనఁ
 టనీసునోజనక నానందహముంబావవేళా॥ప్రారంభాదిపివేకి మేవ్వఁబొంకగంబ్రారంభసంపత్తికాధారఁబెయ్యె
 హేతువుయదర్శంబేస్వరూపంబుసంసారానుక్రమమూర్తనాభివగిదిఁసాగిఁచెదొకింపువ్వఁకఁబారఁబెన్నఁడు
 నువుచుష్పరంబువాణీశ్వరా॥శా॥నామంజూడఁగినీపురాజవనుచున్నాడఁయధార్థస్థిఁగానీకింకఁబ్రాఢునుఁడో
 గలఁబోనీవింతమఁరాజవోగినికేలాభమురాదలంచెజగముల్ నిర్మించెదీచేతనానీకింబెందుజనించునుండునఱిగ
 భాషింపుమా॥ము॥నదనత్వంగతి నామరూపగుణస్వత్వంబైనపిత్వంబునీహృదధీంబుగదాఘుచల్పములునీకా
 లేరునీపదమత్తున్వత్వమిట్టినిపుతవముఁప్రావీణ్యముక్రిందవై॥మది నేయూత్పన్నుంగోరిచేసే వితన్వార్థంబుసూ
 శా॥ అంభోజానననీకునీకుండుగలండంఁటెనిఁదత్వతుమం॥ దంభోజాతభవాండమేభుగలీలాపాంసంఁయ్యెక్కి
 తంబగువద్రమానమగుసంధిసంబగుఁడదవిభుఁగఁసంభావింపఁగవచ్చునేతలఁపనేదందంబువాఁడాకృతిగఁ
 సంభవనాకి॥ తోయమువివరించఁజాలదోచిననేనా॥ తోయమువాంకినన్యల॥ తోయములంజెందఁకొండ్రు
 తుకఁజ॥దేవాఘాతభవిష్యద్వర్తమానంబులగువ్యవహారంబులకునీవేదభండపునీవెలుంగనియభఁబింప
 దువిశ్వప్రకారంబువినుపించుమనివినవికసితముఖుండై విరించియుట్లనియె॥.....
 క॥ రారాబుధులురత్తులు॥ గారాయాశీతినడుగఁగా నేరరువిస్త్రైరావహముభవన్వత॥ మారానాతోడిమల్క
 త్నా॥శా॥నానాసావరజంగమప్రకరముల్ నాయంతన్నింపవి॥ జ్ఞానంబేమియులేకఁబ్రొవడఁగానామఁగ
 సంధానారంభఁచతుణశ్వమునఁజూచాదారంబుగాఁజెప్పెము॥ నేనాయాశ్వరునాజ్ఞఁగాకి జగముల్ నిర్మి
 నే॥ము॥అనఘావిశ్వము నెల్లదీప్తముగఁజేయ నేననగర్భుండనే॥యిచచంద్రానలతారకాగ్రహగణంబేరితినాగీత
 దీపింబ్రతదీప్తమశ్వభవనవ్రాతంబుదక్షిప్తచేననుదీప్తంబగునట్టియాశ్వరునకేనశ్రాంతముస్త్రైకైద్రా॥
 మేనీశ్వరుదృష్టిమార్గముననావేశింపశంకించిన॥ గునసంకెఱచము సెందుమాయవలనంగుంతీభవత్ప్రజ్ఞచేననఁ
 రుండంచున్మొక్తుకుఁగిహీనవ్రాతముంజూచినే॥ననిశంబున్నగికిగిరింతుహరిమాయాకృత్యంకుఁముగఁసుతా॥
 యుదేహంబునకుమహాద్రవ్యంబులైననమహాభూతంబులునుజన్మనిమిత్తంబులైననీర్కంబులునుకర్మక్షోభకంబై
 బునుకాలపరిమాణహేతువైనస్వభావంబునుభోక్తయైఁజేపుండునవాసుదేవుండుగా నెఱుంగుమువాసుదేవ
 బులేమనీర్థంబునారాయణనియమంబులులోకంబులుదేవతలునారాయణశరీరసంభూతులు వేదయాగతపో
 జ్ఞానంబులునాగాయణపరంబులుజ్ఞానసాధ్యంబగుఫలంబునారాయణాధీశంబుగాటనుండునకావ్యక్తుండున
 యైనయోత్సరునికటాక్షుడే॥పంబునసృజియంపంబడిప్రేరితుండనైసృజ్యంబైనవప్రపంచంబుసృజింపుచుండుడ
 యైనయోత్సరునివలనరజస్వత్వతమోగుణంబులుప్రభూతంబులైయుత్పత్తిస్థితియంబులకుఁబాలుపడికార్య
 త్వత్వభావంబులందుద్రవ్యంబులైనమహాభూతంబులుజ్ఞానమూర్తులయినదేవతలుక్రియారూపంబులయిన

యగుబలువాశ్రమంబులుగానితత్మునుండయ్యునుమాయాసమన్వితంబునదైవశీత్రనిబంధునిచిత్తబలభావనగలబలుయన
యూపాధి సూతంబులయితముగావలంబులుజేసిపరులకులక్షితంబుగాకతనకులక్షితంబునతత్త్వంబుగలయూత్పరుండిష్టి
ధంబునం గ్రిడించుచుండు||క||అయ్యాయుడనందుడుహరి|| నాయకుఁడీభవనములకునాకుఁగీసిక||మాయకుఁ బ్రాణవా
తము|| కేయడలఁదమనీశ్వరేతరమునుతా||వ|| వినుముమాయావిభంధైవయూత్పరుండుదనమాయంజేసిదైవయోగం
బునంబాప్తంబులయనకాలజీవాదృష్టస్వభావంబులువివిధంబులుసేయకీర్పయించిగైకొనియూత్పరాధిపితంబయనను
హతత్త్వంబువలననగుకాలంబునగుభవ్యతికరంబునుస్వభావంబునఁబరిణామంబునుజీవాదృష్టభూతంబయనకర్తృంబున
జన్మంబునయ్యెరజన్మతత్త్వంబులచేనుపట్టు హితమైవికారంబునొందినహహతత్త్వంబువలనండముప్రభావంబైవివృజ్ఞానశ్రీ
యాశ్చక్రంబగునహంకారంబుగలిగెనదేయదుపాంతరంబునెంచుచుద్రవ్యతేకైయెనరాజనంబుశ్రీయాశ్రేయెనరామ
నంబుజ్ఞానశ్రీకైయెన సాత్వికంబుననుమూడువిధంబులయ్యెనంచుగూతాదియెనరామహంకారంబువలననభంబుగలి
గెనభంబునకుసూక్ష్మయావంబుగూతదృశ్యగిబునకుఁ బోధకంబయనశబ్దగుణంబునభంబువలనవాయువుగలిగెనవాయువు
నకుంబరాదృశ్యంబునశబ్దంబునస్పర్శగంబుననురేండుగుణంబులుగలిగియుండునవిదేవంబునంచుండుంబుజేసి ప్రాణరూపం
బైయంద్రియచక్షురీరపాలవంబైనయోజనప్రకూబంబులకుహేతువైవర్తింబున వాయువువలనయావస్పర్శశబ్దం
బులనియెడుగుణంబులమూటితోడఁదేజంబుగలిగెఁ దేజంబువలననరూపస్పర్శశబ్దంబులనియెడునాలుగుగుణంబులతో
డఁజలంబుగలిగెజలంబువలనగంధరసరూపస్పర్శశబ్దంబులనియెడుగుణంబులునింతితోడంబునిగలిగెనై కారీకంబైన
సాత్వికాహంకారంబువలనచంద్రదైవతంబయనమనంబుగలిగె నరియదిపులువాయువునకుండుప్రచేతసుండున
శ్చిషలువహ్నియునించుండునుపేంద్రంబునుగ్రంథంబుప్రజాపతీయనయెడిదతదేవతలుగలిగిరితైజసంబయనరాజ
సాహంకారంబువలనదిగైవతంబైనశ్రవణేంద్రియంబువాయుదైవతంబైనతప్తగ్నింద్రియంబుసూర్యదైవతంబైనవాయు
నేంద్రియంబుప్రచేతోదైవతంబైనరసేంద్రియంబునశ్చినిదైవతంబైనఘ్రాణేంద్రియంబునహ్నిదైవతంబైనవా
గ్నింద్రియంబునింద్రదైవతంబైనహస్తేంద్రియంబునుపేంద్రదైవతంబైనసాదేంద్రియంబునుత్రదైవతంబైననగం
ధేంద్రియంబుప్రజాపతీదైవతంబైనసూర్యేంద్రియంబుననియెడిదతేంద్రియంబులునుబోధజనకాంతరికరైకకభాగం
బయనబుద్ధియుశ్రీయాజనకాంతరికరణంబయనప్రాణంబునంబుగలిగెనీక్తిశ్రోత్రాదులగునకేంద్రియంబులతోఁగూడిన
భూతేంద్రియంబునమోగుణంబులువెప్పేటగుప్రహ్లాండుశరీరనిర్మాణంబునందనకర్తృంబులగునపుడుభావవృత్తిశ్రేణితం
బులగుచునెక్కిభేదింపనహస్తివృత్తిత్వత్వంబునంగీకరించిచేతనాచేతనంబులంగల్పించెవత్తియండంబువద్దాయుతనహ
స్థాంతరంబుదనకజలంబునంచుండెఁగాలకర్తృస్వభావంబులందగులువడుననస్తమినిజీవయంత్రమగఁజేయునీశ్వరుం
డచేతనంబునునచేతనంబుగమెవర్చెనంతఁగాలకర్తృస్వభావప్రేరకుండయవవరమేత్వగుండుజీవరూపంబునహహవరణ
జలమధ్యస్థితంబయనబ్రహ్మాండంబులోనుసాద్విసవిద్రంబుగావిందియిట్టియండంబుజేదించినిగమిగచెన్లెంఁటే ||
క||భవనాత్మకుఁడాయాశుండభవనాత్మతోడనుండుబ్రహ్మాండంబు|| వివరముతోఁబడునాలుగు|| వివరంబులుగామె
నర్చెవిశేషంబులుగఁ||ను|| బహుపాదోరుభజాననేత్రణశిరిఃపాశ్రమైయ్యుక్తుండై|| వివారించుఁబహుదేహిదేహ
గతుండైపిద్వాఁసులూహించితద్వహురూపావయవంబులభవనంపత్రికవిచారించరా|| మహానీయాన్యతమూర్తి
యోగిజనప్రార్థనాన్యోఁడుమేధానీధీ||వ||నిమిముచతుర్దశగోంబులందుఁదియెడులోకంబులుశ్రీమహాహిమవునకుం
బుగిటిప్రదేశంబునఁజేయూర్ధ్వదేహమనియునుఁగిఁదియెడులోకంబులుఋషునంబునఁజేయిథోదేహమనియునుంబ
లుసుమరుప్రపంచతరంగుండగుభగవంతునిముంబువలనబ్రహ్మసంబుబాహువులవలనత్రీయసంబుసూగువులవ
లనవైశ్వసంబుపాదంబువలనకూర్మకులంబునుజనియి||చెసిచెప్పుమరుగూలోకంబుగిటిప్రదేశంబుభువనలోకంబు
నాభిసవర్ణోకంబుపృథ్వీయంబుమహాగ్లోకంబువత్కంబుజనగంబుగ్రీవయువపోలోకంబుననిచ్చయంబునసూతంబు
నుబ్రహ్మసానంబునునైనసత్యలోకంబుశిరంబుగిటిప్రదేశంబుతలంబువోడలుతలంబుజానువులునుతలంబుజంఘలు
దలతలంబుగుల్ఫంబులునుహతలంబుపాదాగ్రంబులురసాతలంబుపాదవతలంబుపాశాంతంబుననిలోకమయంఁగాభా
వింతురు||ందరుమండయుంబొదితలంబువలన భూలోకంబునునాభివలన భువనలోకంబునుశిరంబువలనస్వర్గోకంబునుగలి

గౌరవమునకు నొప్పించుచు పురుషోత్తముముఖమువలననర్పజంతువాచాశాలంబు దదన్తిష్ఠాత్మతయగువహ్నియును
 దయించెజర్జర క్రమాంసమేదశ్వల్యమజ్ఞాశుక్లంబులు సప్తనాతువులయందు వక్షాంతరంబున రోహిణిశ్లాంపాస్పిన్నా
 యుమజ్ఞాప్రాణంబులును సప్తనాతువులయందురండురోమంబులుష్టికంబందంబియుండవచ్చు ధాత్రి శనిదంబియుమాం
 సంబుత్రిష్టాప్తందంబియున్నాయవనుష్టాప్తందంబియునస్థిజగతి ఛందంబియుమజ్జప్తస్థిగుండంబియు ప్రాణంబు
 హేగందంబియునాదేశింతునుహవ్యకవ్యాప్యతాంబులకుమధురాదిషుక్తసంబులకు రససేంద్రియంబునకురసాధి
 శ్వరుండైనవరుణునిపారిన సేంద్రియంబుజన్మస్థానంబునర్వప్రాణులకునాయువునకువిష్ణునాని కిందవరంబునా
 సంబుగమీవహర వ్యాపిగంధంబులకునోషులకునశ్చిదీదేవతలకుదిశాంబురుని పూణేంద్రియంబునాసంబుదేవలోకస
 త్యలోకంబులకుఁదేజంబునకుసూర్యునికేసకలయువులకులోకలోచనుచతురీంద్రియంబుస్థానంబు దితలకునాకాశం
 బునకు శూన్యతంబులైనయంశంబులకుశబ్దంబునకునర్చేత్వరునికర్ణేంద్రియంబుజన్మస్థానంబువస్తుస్థాంబులకువృక్షీయ
 సాభ్యాంబులకుఁబరహపురుషునిగాత్రంబుభాజనంబునర్వంబునకునాయువునకు సకలస్నిగ్ధంబులకుదివ్యదేహునిదే
 హేంద్రియంబుగేహంబుయావప్రముఖయష్టోపకరణ సాధనంబులగుతరుగుల్లలతాదులకు పురుషోత్తమనిరోహంబు
 లుమూలంబులుశిలాలోహంబులు సర్వసయనినలంబులు మేఘజాలంబులు హృషీకేశునికేశంబులు సెఱుగుంబులు శ్వే
 త్వరునిశ్రువులుభూర్మువసువర్లోకరక్షకులైనలోకపాలకులవరాక్రమంబులకుగూరాదిలోకంబుల క్షేమంబునకు
 రణంబునకునారాయణునివిక్రమంబులునికేశతనంబులనర్వకామంబులకును త్తమంబులై నవరంబులకు దీప్తపాదునిపా
 దారవిందంబులాస్సనంబులుజలంబులకుశక్తంబునకుఁ బజ్జాన్యునకుఁ బ్రజాపతిసర్పంబునకునర్చేత్వరుమేధ్రంబునంభ
 వనిలయంబునంతానంబునకుఁగామాదిపురుషార్థంబులకుఁజిత్రపౌఖ్యదామంబులగునానందంబులకు శరీరపౌఖ్యంబునకు
 నమ్యుతునయువస్థేంద్రియంబుస్థానంబుయముఁకీమిత్రునికీమలవిసర్గంబునకు భగవంతునిపాయ్వింద్రియంబుభవనంబు
 హింసకర్మర్మకీర్తిపుత్తువునకురయంబునకునిఖలకూపకుగుదంబునివానంబువరాభవంబునకునధర్మంబునకు విద్యకున
 నంతునివృత్తభాగంబునదనంబునదనదీపవహంబునకునిశ్వరునినాదీసందోహంబుజన్మనుదిరంబు వర్వతంబునకునధోత్
 జానిశల్పంబులుజనకస్థంబులు ప్రధానంబునకునన్నరంబునకునమ్మత్రంబులకు భూతలయంబునకు బ్రహ్మజ్ఞానిభూ
 యుదరంబుని వేశంబును నౌవాప్యపారయాపంబునిలింగశరీరంబునకుహహాహిమామునిహృదయంబు సర్వాభిప్రాయగు
 ఘోరియు॥గ్రీనీలకంధరునకునికు నాకుననతు॥మారముఖ్యులతనమాజమునకుధర్మసత్వబుద్ధితత్వములకునిర్వృతార్థ
 వినుమువరమమై ననెలపు॥సే॥ నరసురాసురపితృనాగకుంజరవృగగంధర్వయక్షరాక్షసవహిజాసిద్ధవిద్యావ్రజీమాత
 చారణ గ్రహ తారకావ్యోగిణివిహంగగూతతటిదవ్యసుపుంజంబులునునిపుముక్తియియునుహామనులు నెను॥ సరిలన
 భస్మనిలవరములు మొదలైనవివిధజీవులతోడివిత్వమెల్లవిష్ణుహయముపుత్రవేయల బ్రహ్మాండం॥ వారందఁ జానలోననని
 యుండు॥బుద్ధి నెఱుంగరాదుభూతభవద్భవ్య॥లోక మెల్లవిష్ణులొననుండు॥క॥మండలములొన భాద్రగుడి హరిమండల
 ములకుదీప్తినిొనఁగెడిక్రియ బ్రహ్మాండములోపలనమ్యుతుఁడనుండుఁబహిరంతరములనొగి వెలుగిండు॥7.....

— ❖ ఈ పుస్తకము మొదలుకొని - వెలిగందలనారయ చెప్పినకవిత్యము, ❖ —

ఈ అట్టియంభకత్తజగదాన్యుని నాభిసరోదమందు నేబుద్ధియజింపగానునపుట్టిరయజ్జపదాక్షణాతముల॥ నెట్లరగా
 నరానికివిద్యలమై నతదీయగూఢము॥గట్టిగబుద్ధిలోనిలిపికంటినుపాయమునామనంబున॥సీ॥పశుమృజ్జవాటయూ
 వస్తంభపాత్రమృద్బతరావవంతకాలములును॥సీ॥హాషధిబహుళోహచాతుర్హిత్రసతనానుధేయనన్త్యము
 లునుగంకల్పముగృజానగ్నినియు క్రవవటూరగుండానుచరణములును॥నమీణతదేవతాద్యనుగతతంత్రప్రతోక్షేత
 ధరణీసురోత్తమాదులవణణంబులుబోధాయనాదిక్ర॥సగణీమొదలగుయష్టోపకరణనిమితియంతయునునన్మహాత్ముని
 యవయవములు॥గాఁగఁగల్పించెవిధివగ్ధకారమునను॥క॥యజ్ఞాంగియజ్ఞపలయఁడు॥యజ్ఞేశుఁడయజ్జకతయగుభగ
 వంతు॥మజ్జపురుషుఁగామానసయజ్ఞుఁగావింపితిందదవణణబుద్ధి॥క॥అపహృదబ్రాహ్మణులెల్లందప్పకననుజూచిన
 షుచితక్రియలగునొ॥నవ్వగమేనుకభిసత॥మొవ్వఁగనానప్రతంతువునుగావింప॥చ॥వనువులుదేవదానవులుమాన
 వనాథులుమర్త్యకోటిదారనయమువారివారికిఁక్రియంబగుదేవతలభజింపుచు॥ఘనతనవృత్తయజ్ఞములుగైకొనిచే

సిరితత్పలంబులయ్యి నుపసమాత్రియజ్ఞమయ్యుండైనరమావసునందుఁ జెందుఁగఁ॥౧౩॥ సువ్యక్తతంత్రరూపమందఁగఁగడవ్యక్తుఁ
జనంతు డభ ఘటమృతుఁడీశుండవ్యయిండుగుహరిసురగణా సేవ్యుఁడగుతుపలండునటజేసిరిమఘమున్ ॥ ౧౪॥ అగు
ణుండగువరి మేనుఁడుఁజగములుగల్పించుకొనుచుఁజరుతమాయానగుణుండగుగావునహరిఁ భగవంతుడనఁగబరగెభ
వ్యచరి ॥౧౫॥ విశ్వాత్మకమవిశ్వేశుఁడుఁడత్వమయ్యుండభల నేతవిష్ణుడజుఁడీశ్వముల్దానండునుఁవిశ్వముదనలో
నఁజాల వెలుగుమరుండె॥౧౬॥ అతఁనియుక్తిఁ జేరినచ రాచరఘులేనమేనప్పన్తే ॥ వితతముగానుజేతుఁబ్ర భవిష్టుఁ
డఁపిష్టుఁడుఁబ్రోచుఁబార్యఁపరిలయి మొందఁజేయుహరివంకరుఁహూదరుఁడాదిమూర్తియొచ్చుతుఁడుఁదిశక్తియుక్తుఁ
డగుమండుఁటింతకుఁదానమూలమై ॥౧౭॥ వినువత్సరిపునన్నడిగినప్రశ్నకును తరంగుగేచలవరచుంబునుబ్రహ్మాంబీయ
భలంబునకునునాధార హేతుభూతమునున్నీ ॥౧౮॥ హరిభగవంతుఁడనంతుఁడు ॥ గరుణాంబుధిస్థుష్టికార్యకారణహేతుఁ
స్ఫురణుండ స్వభుక్తంఁటెంఁబరుండవ్యుండులేచతంఁడ పరికింపఁగఁ॥౧౯॥ ఇదియంతయునునికల్ మేబొంక నుత్రంఁతమతిఁద
ద్దణభ్యాసంహిమఁజేసి ॥ పరికింప నేమివలికినదియెల్లనత్యంబులగుబుద్ధస్తుత్యవినుముఁదీయన్తమామకేంద్రియము
లుపఁజదియింఁబొరయవనత్యవిస్ఫురణమందుఁ ॥ నదిగాననత్తనువామ్నాయతుల్యంబునకుఁకేంద్రవంక్షనీయంబునయ్యెఁద
విలియెదేవ క్షిప్రభవమహాధీ ॥ తారణంబునుమంగళ కారణంబునభలంబువత్సరంబు నైయలరుపాదఁపవజమునకేనొనర్చె
దవంక్షనములు॥౨౦॥ అనిలి నాత్మనందనుండవయ్యుంబ్రజాపతినయ్యెయోగఁద్యానిపుణుండవయ్యునుబందవడిమజ్జననప్ర
కారమేయేమ నెఱుంగనవిధినియన్తమహత్వమెఱుంగ నేర్తునే కానబడఁకరమేళవరికల్పితవిశ్వముగొంతగొంతయోగ
మ॥ వినువేయేటికిఁదావన ప్రవరయ్యవిశ్వాత్మఁడీశుండుదా ॥ దనమాయామహిమాంతముంఁదెలియఁగాఁదధ్యంబుఁదా
జాలఁడఁన్మనునేనై ననుమీరలై ననురలై నఁవానుదేవుండునైననునికల్ఁబెఱుగఁగఁజాలుముమెవిజ్ఞానక్రియాయుక్తు
లఁ॥౨౧॥ వలన్మహాత్ముండైనపుండరీకాయుండునర్వజ్ఞుండొత్తేని॥౨౨॥ గగనముదనకడవలఁదాఁదగ నెఱుంగనికరణవిభుండు
దా నెఱుగఁడనఁగగనప్రసవము లేదననగు నేనర్వజ్ఞకునుహానిదలంపఁ॥౨౩॥ తలకొనియన్మహాత్మకుండుదాల్చినయ
య్యవతారకర్తముల్ ॥ వెలయఁగనన్మదామలము వేయువిధంబులనన్నుతితుఁషుఁయ్యలఘు ననంతునిఁజిదిదాత్తుకునా
ద్యుననీశునీశ్వరుఁ॥ దెలియఁగ నేర్తుమేతలివివ్యచరిత్రునకేను న్మైకైదఁ॥౨౪॥ మఁపరమాత్ముండజుఁడీశుండుప్రతికల్పం
బండుగల్పించుచుంబరిరక్షింపుచుండుంపుచున్నయనఘుకల్పహృత్పూర్ణియోగజగఁ ద్పరితుఁగేవలనదీప్తియునివిశుద్ధ
జ్ఞానుసర్వాత్మనీశ్వరునాద్యంతఁహినునిర్గుణశిశ్వన్మాత్రిఁజింతించెదఁ॥౨౫॥ వలననగతిస్సనీంద్రులుప్రసన్నశరీరహృ
షీకమానసఁస్ఫురణగలవృద్ధవిభుఁడభూరికఁభాకిలితస్వరూపమా ॥ దరమిడిమాత్రైవ్యమగుతర్కత్రమోహతిచేతనజ్ఞఁ॥
బొరసెనయప్ప డవిభుఁడనిమూర్తిగఁగొనలేరునారదా॥౨౬॥ అనివెండియునిట్లనుననఘులున్మహాతేజోనిధిమొదలియవ
తారంబుధానుశిర్షాదియ్యుక్తంబునుప్రకృతిప్రవర్తకంబగునాదిపురుషదూపంబగునందుఁగాలస్వభావంబులనుశక్తులు
దయింఁచెనందుఁగార్యకారణరూపంబయి ప్రకృతిజన్మచేఁబ్రకృతివలనమహాత్మత్వంబునుదానివలననహంకారత్రయం
బునుబుత్తనందురాజసాహంకారంబువలననింద్రియంబులునుసాత్వికాహంకారంబువలననింద్రియగుప్రధానంబులై
నయదిదేవతలునుతామసాహంకారంబువలనభూతకారణంబులైవశబ్దస్వరూపవనగంధతన్మాత్రంబులుప్రేడమెఁబంచ
తన్మాత్రంబులవలనగగనానిలపిష్టిసలిలధరాదికమయినభూతవంశకఁబుగలిగెనందుజ్ఞానేంద్రియంబులయినత్యక్ష్ణ
యుక్ష్ణోత్తజిహ్వోత్తూణంబులునుకల్పేంద్రియంబులైనవాక్పాణిపాదపాయావస్థలునుమనంబునుజనియించెనన్నిం
టిసంఘాతంబునవిశ్వరూపుండైనవిరాట్పురుషుండవుత్తైవతనివలనస్వయంప్రకాశుండైనస్వరాట్టుసంభవించెనందుఁ
జరాచరరూపంబులస్థావరజంగమాత్మగంబుయజగత్తుగలిగెనందునత్వరజస్వమోగుణాత్మకులమయిన విష్ణుండునుహిర
ణ్యగర్భుండనయినయేనునురుద్రుండనుంగలిగిమియందుస్పృహజనకారణుండయి చతుష్టుండువుత్తైవానివలనద
యోమలగుప్రజాపతులయొత్తుంపుగలిగిరియందుభవన్ముఖులయిన సనకసనందనాదియోగీంద్రులునునాకలోకనివా
సులునుఘగలోకపాలకులగుగరుడాదులునున్మలలోకపాలకులగుమహిమాంధాత్మప్రభృతులునుతలలోకపాలకులగున
నంతనానుకప్రభృతులునుగంధర్వసిద్ధిపద్యాధరచారణసాధ్యరత్నోయ్యోరగనాగలోకపాలురునుమరియుఁబుమలు
నుపితృదేవతలునుదైత్యదానవభూతప్రేతపిశాచకూక్షాంధశశుమ్ముగాదులునుద్భయిచిరియిట్టిజగత్ప్రభృదమోక్షవంబు

మహాశక్తిస్సప్తమీయంబు కవిత్వీయంబందస్సంబంబనందగున్ద్రవీయంబునర్వగుతస్థంబన మెప్పురందై శ్శక్యతేజోబల
సంపన్నులైనపురుషులును గొప్పత్వందైన నారాయణునియంతసంభవులుగా నెఱుంగు నుప్పుడనీ కాయబిలిపాత తారక
బుల ననంతంబులుదత్తార్థంబులు లేకక చెట్ట నెప్పరికినలవిగాదై నను నాకుందోదినంబీ నీకెఱుంగించెదవినుము॥ .....

— శ్రీ నాన్నారాయణునిరీలావతారంబుల యభివర్ణనము. శ్లో —

ఉ॥ అన్యక ధావలావ ములహర్తిత ముగ్ధినునట్టిస శ్రీ యాతూన్యములైన కర్తములసూరిజర సుతసర్వలోకన॥ న్నాన్యము
తైతనగ్గుహరిసంభవవ్యక ధావలంబుకా॥ జవ్యక (గ్రో)లునుయ్యబుధసత్తన యోః వరింపఁజెప్పెదన్॥) వ॥ అనివలికినా
రమంజూచినరియినిల్లెదె॥) ను॥ కి నకాయంబుజూచిభావమునకాన్యైచక్ర ముంజూపజూ॥ ట్రినమాడ్కిగొనిపో
వయజ్ఞునయదంప్రీ స్యాకృతింబాల్చియిద్దనజాగ్రీవగుండాకియభినదనుకదంప్రేహతిండుంపథా॥ గ్రినికారె గు
లిశాహతింబుచనుహాత్రింబోలియత్తు గ్రతన్॥) వ॥ హాతీయునుయజ్ఞావ తారంబునినునుయిల్లెదె॥) సీ॥ పకటగుదిప్ర
జాపః కినిస్సాయంభువునీకుతురాహూనియచలతాం॥ కర్ణిజన్మించినుయజ్ఞంబు నామెప్పునతఁడుదక్షిణయనుననయం
డు॥ నుయుచునామామరస్తోమంబుబుట్టించియుండుండై వెలసియుపేంపునీ॥ యబిలలోకంబులయ్యార్చిపారించిననతని
మాతామహుడై నమనువు॥ దనచునంబునందచ్చరి శ్రయనకలరి॥ వరకుపుణ్యండుహరియనీవలికెఁగాన॥ సందితజ్ఞాననధి
యై నుయజ్ఞుండెలమి॥ దావనోత్రమహరియవ తారనయ్యె॥) వ॥ అనిచెప్పి సాంఖ్యయోగప్ర వర్తకాచార్యవర్చ్యుండగుగ
పిల్లయవ తారంబునిమననిల్లెదె॥) వ॥ ధృతవతిదేవహూః కినిదివ్యవిభుండగుగ్రనప్రజా॥ పతికింప్ర సాగ మొప్పు
నవ భానులతోఁగపిలాభ్యుంబుట్టెదె॥ గతహరింబొందునట్టిసుభగంబుసాంఖ్యమువనసేసిందిడు॥ పుర్రతములువాచిమాపె
ముని సేవత మైతర రామమోక్షము॥) వ॥ మరియుర శాత్రేయవ తారంబునినుము॥) సీ॥ తావనోత్ర ముండ్రుదనయు
నిగూరిగమేనుజేడినహరియేనునీకు॥ ననఘరతుండవై నీ నకపల్కుకతమననతఁడుదక్షా శ్రేయఁడై జనించె॥ హాతీ
చరణాబజరాగనందోహంబుచేయొకదేవులగును॥ హే హయయగువంశులై హికామిష్టికి ఫలరూపగుయోగబ
లమువడసినందితజ్ఞానఫలముపైతే వ్యగ్రలక్ష్మీ॥ శైర్వములబొందితనకిన్రదల వెలుంక॥ నిండునందును హాసనోక్తిగ నట్టిది
వ్యతరమూర్తినిస్సునుటండ దరిమె॥) వ॥ వెడియుననకాద్యవ తారంబునినుము॥) సీ॥ అనఘ్నాన్తే నేనుగ్రానిదివిశ్వంబునృజి
యిండవలచియందితతపంబు॥ సర్వజేయునుసనయని పల్కుటయునది గారణంబుననకావ్యలనుగలసినందనననీ
మూరసనత్తుజాతులుపల్కునసంభవించి మానసపుత్రులై మహినుతికెక్కిరిపోయిచకిన్యాంతమునవిసింకు॥ నైట్టియాత్మ
యతత్వంబువులఁజేసింప దాయక భంగినిజతి నెల్లఁగలుగజేసిరియిన్నిస్థుకళలందనం॥ నలువురయ్యునుభోక్తృడైన
యచరిత్ర॥) వ॥ మరియుర నా గాయతావ తారంబునినుము॥) కి॥ గ్రాణతింపగనర నారా॥ యణులనధర్మనిససుదయనం
చిరిదాక్షిణియనియై నమూర్తివలనం॥ బ్రణతగుణోత్తములువరమపావకమూర్తుల్॥) కి॥ అనఘులుబరకీవనమున॥ ను
తతపోవృత్తినుండవిబుధాధిపుడుగా॥ చునముననిజవదహానికి॥ ఘురముగఁజొలింపిదివిజ కాంతామణులగా॥) కి॥ గ్రావిందితపో
ఃస్థుము॥ గావింపుండనుచుంబుకఁగఁపవేదకతో॥ భావభవానీకినులంక॥ గావనితలుననిరిబదరి కావనమునన్యక॥) అం
దు॥) ననర నారాయణులున్నహోటికిమరున్నారినమూహంబుభా॥ స్వరలిలంజనహామిభ్ర మకళాచార్య మేహం
గాఁబరిహారోత్తులనాలపాటలఁజరింపజూచినిచ్చింతితన్॥ భరితధ్యానతపః ప్రభావనిలంబాబిందినిమూములై॥) కి॥
క్రోధ ముదవ ములకైపున॥ బాధకమగు టెటిగిదివిజ భానులపై న॥ మ్రేధాత్మకులొక ముంఁదియు॥ గ్రాధముచేరై నతత్వగు
ణయుక్తులై॥) కి॥ నారాయణుండవ్వడుదన॥ యూరుపు వెనజీరనందునువము॥ చెనుటె॥ హంసగనూర్వనీ ము॥ నారిజన
కోటిచిదిజరారులుమెచ్చగా॥) కి॥ ఊరువులందుజనిందిన॥ కారణముననూర్వతీయనఁఘురతమ నెక్కెగా॥ వారలరూపవిలా
సవిహారములకునోడిరంతనగ్రీజరముల్॥) వ॥ అంతిందామునర నారాయణులతపోఃస్థుంబుగావింపంబూని సేయువి
లాసంబులుమానసకనకల్పమాత్రంబునస్థప్రీతి సంతకంబులూనర్పంజాలునన్య హాత్ములందెనంబికి రాక కృతఘ్ను
ననుంజేయునుపకృతియుంబోలెనిష్కంబులనునసగునంగుండుచు నుగ్రవీరందనుకు ముఖ్యురాలిగాగై కొకతనవచ్చిన
జాడ నేమరిలిరంత॥) కి॥ కామునిదహింకై గ్రోధమ॥ హామహినునురుద్రుండ్రుతియికోపమునా॥ నీమతులుగై విరగనం
గామముగెల్పుటను జెప్పఁగా నేమిటికి॥) వ॥ అట్టివర నారాయణావ తారంబుజగత్సావనంజై విలసల్లె వెండయుధు

హవతారంబువివరించెదవనుము॥ సీ॥ మూనితచరిత్రుడుతానపాదుండునుభూవలేభ్యునకునత్తుత్తుండనగినుదయించును
హిను బెంపొందిబాల్యంబునజనకునికిదనుండినవతల్లివనునాడువాక్యాప్రత్యక్షునిదిమహితవంబుగాపించితియిం
బుతోడఁ జనుమీకపువవనస్థాయియైయలమీదనరివరించుభృగ్వాదిమునులు॥ వత్తురగతిగిందన రింపున పుట్టుములు॥
"పెంపుదీపివదన్నునుతింపుము॥ ధువుడునామెప్పునవిష్ణుతుల్యుండగుచునున్నపుణ్యాత్మజుడవునున్నవాఁడ॥" పు
ణ్యంబునతారంబువనుము॥ డ॥ వేనుడువిప్రభాషణవవిమృతభాగ్యవహీనపారుషుం॥ డైనిరయంబునంబడిననాత్మత
మాభగంజుడైవృథుండునా॥ బూనిజనిందితజ్జనమంబున్నరకంబునుబాపేమేది॥ ధేనువువేసివస్తువితతిందితకహారి
సత్యభాగంబుండై॥ వ॥ అనుమతియువృథభావతారంబునెటింగింతువనుమాగ్నిధుండనువానికినుదేవివలననాభియన
వాడుదయించెనతనికిమేరుదేవియునుపారివృథభావతారంబుమొంది జడన్వభావంబైనయోగంబుదాల్చిప్రశాంతాం
తకరణంబునువిముక్తనంగుండునునై పరమహంసాభిగవ్యంబైనవదంబిదియెవంబులగులువలుసుచుండంబింపెనురియు
హయగ్రీవావతారంబునెప్పెదవనుము॥ వ॥ అనఘవరిత్రమన్నఘమునందుజనించెయాచనాభ్యుత్పాదనితనువర్ణవ
ర్ణుండును వేదమయుండభిలాంతరాత్మకుం॥ డనుపమయజ్ఞపూరుషుండునై భగవంతుండుదత్తునుస్తపా॥ వనగుగువాసకా
శస్సనవకములందుదయించెవేదముత॥ వ॥ కటియునుతాన్వీవతారంబువినుము॥ సీ॥ ఘనుడువైవస్వతమనువునద్య
ష్టమైయరుదెంచి నట్టిముగాంతనమయి॥ మందువిచిత్రమతాన్వీవతారముదాల్చియభిలాషనిమయంబగుచుజాల॥ న
ర్మజీవులగునాశ్రయభూతుండగుచునేకార్ణవంబైనతోయములనడుగు॥ వసుష్టశ్లగవేదమార్గంబులనుజిక్కువడకుండకా
మిలేర్పడఁజేసిదివులగింపనాకర్ణిడెచ్చియచ్చి॥ ననువునేకించిపెన్నావపచిరమమునుగఁకుండఁగనరనినయ
నిమిషం॥ తానిమేరికనుతియవదరమెవన్ని॥ వ॥ మఱియుగూర్చావతారంబువినుము॥ వ॥ అమృతోత్పాదనయత్తులై
విబుధుడైత్యానీకముగనుండగాగముగవ్వంగముజేసెయద్విడలువంగఁగవ్వపుంగొండవా॥ ధ్రిమునుంగఁహరిగూర్చుకూ
వయునందిండాల్పదశ్చర్వత॥ భగవంబాజతవీపుటీతమియింపంజేయఁగానారదా॥ వ॥ వెండియున్నసంహవతారం
బువినుము॥ వ॥ సురలోకంబుగలందిదేవసంహితఁసుక్రిందియుచ్చదదా॥ ధర్మదైవమృనిశాచరుంగనికనద్దంస్త్రాంకరా
ధాన్వదిస్థిరతగూతుటితోన్వసంహతిరత్యోరాజవతుంబుభి॥ కరభాన్వన్వభూజిండుంచెత్రిజగత్కల్యాణసంధా
యియై॥ వ॥ తిదిమూలావతారంబునెప్పెదవనుము॥ వ॥ కరినాథుండజలగ్రహుంబ్రహ్మణ్యభాత్రాంత్రుడైవేయవత్సర
ములగూయుచునుండవేల్పులకుడేవ్వచ్చాపితేసుంకుట॥ హరినీవేతరణంబునాకిననినయ్యాలిందివేవేగవా॥ శర్వరముం
ద్రుందికిరిండుఁగాచెనుహితోత్పాహంబునందావసా॥ వ॥ మరియునువానునావతారంబువినుము॥ సీ॥ యజ్ఞేశ్వరుండ
గుహరివిను॥ డదీనిసంతానంబునకున్ద్రుండయ్యుండయ్యె॥ బెంపారగుణములబెర్పయెవాననమూర్తితోబరిత్రవృజేరిత
ద్భూమిపూజుపాదమ్ములనడగివత్తయంబుననుజత్తయంబు॥ వందించినోనియెనువానవునరాజ్యనుందింపనిశ్వరుం
డయ్యునుబుఱియినిగానంబుగైగోనియకుగవలసె॥ ధార్మికులసొమ్మునినయోదితమునఁగాని॥ వెంగుతనముననూ
రకకర్మగొందిచలనకుండిపరాడగిశ్చయముపుత్ర॥ వ॥ బనిజమూళింవృషనిశాచదనోరహభవ్యలేర్పము॥ తగ్లికధ
రిందితన్నునుజగత్త్రయముకాపాకిచ్చిక్తిరులగానిపెనుంధరాధినిగర్వలోకవిభుత్వహానికీ॥ చలకకకుశుమాంబుల
కుండారకభూరివదాన్యతీలుండై॥ వ॥ మరియునుపృథమేశ్వరుండు నారదానీసుహంసావతారంబుమొంది యతిశయభక్తి
యోగంబుననుత్పాతరంగుండునునాత్మతత్వప్రదీపకంబగు భాగవతనహాపురాణంబువదేశించెనునవతారంబు
మొదినప్పటియిలేజప్రభావంబుననప్రవేహతంబైనవక్రంబుధరియించిపువ్వుతనలయిం రాజులదండంపుకుశ్యవరి
పాలనంబునసేయుచునాత్మీయక్తిరీపందిత్తిలనత్యలోకంబునవెలుంగింజెనుగియిధన్వంతరియననవశరించిననానున్నర
ణంబునసూజంబులనునకలరోగినివారణంబునెయునునాయులేవ్వదంబుగల్గించెవేడియునుపశుశూమావతారంబువిను
ము॥ వ॥ ధంజీంబులైన హైహయనరేంద్రనాథముగభూరి॥ సురితోదారమతాభాగంబునకముయ్యేడుమా
రుగోపారింబొగినుద్దించిననుస్తనాతలమువిపుల్పేడఁగానిచ్చిశాంతిక్తిగింజమదగ్నిరాముండవమింజెదావసేంద్రో
త్తమా॥ వ॥ మరియుగ్రీరామావతారంబునెప్పెదవనుము॥ సీ॥ తోయజహితవంశమృగపారావారరాణిహరకైరవ
హితుండగమనియకసలత్కృష్ణగుతాగద్గురుక్రింపులనన్నైక్తికంబు॥ నిజపాదనీవప్రజుఃఖనిదాంధకారేవి

మృగిణపంగరుహసంఘంఽదశరథేష్వరకృతాద్వరవాటికాప్రాంగణాకరదేవతానాకహంబుచటలుదానవగహసనై
 శాన్తనరుండుఁ | రావణాటాపశైలపురందరుండు | నగుచులూకోపకాగాధ్యవతరించె | రాముడై చ శ్రీ లోకాధిరాముడ
 గును || క || చిత్తముగభరతలత్నైశాశ్రుఘ్నులకర్ణిగజన్మండగుచుఁ | భాస్కరాముడువెలసెఁబిత్తుడుమగ్న
 తలతాలవిత్తుండగుచుఁ || అంత || సీ || కిసలయబంధేందువీసకుండవద్దాప్రవదఫాలభుజరదహాశీత్రే | గాహాళకరభా
 చక్రవియత్నులీనశంజంఘోరుకుచమధ్యభుమకంత | ముకురచందనవింబకుగజశ్రీకారగండగంధోష్ఠవాగ్దమనకర్ణ
 చంపకేందుస్వర్ణంపాదమగ్నలీనాసికాన్యాంగద్యగ్నభృశిరోజయలీమకావర్తకుంతలహాసనాభి | కలితజనకావనిపాల
 కన్యకాలిలాహంబుగిణితుండయ్యలలటనేత్ర | కార్ముకధ్వంసముంకువంగాగనతఁడు || అంత || క || రాముఁ మేవకజలద |
 శ్యాముఁ సుగుణాధిరామునద్వైభవను | త్రాముఁ దుష్టనిశాటవి | రాముంబొవ్వనియెల్లజ్జీరభుండవృలకుఁ || చ || అ
 రుదుగలత్నైలుండుజనకాత్మజయుఁదనోడసేగుడే | నరిగిరఘ్నాశ్రముండుమునమారగఁజొచ్చె | దరయునింహసూ | కర
 కరిపుండరికకపిఘ్నవరంగవృకాహిఖల్లకా | నరముఖసత్వవన్యవయచండతరాలదినండకాలిఁగ || క || ఆవనమునవసి
 యించిన్ | పావననయశాలియిచ్చె | వభయములుజగ | త్వావరమునంతతికగ్న | పావననిధియైనరాహభయ్రుండెలమిఁగ ||
 క || ఖరకరకులజలనిధిహను | కరుండగురఘురామవిభుఁడుగఁజుకఁ తిత్తోడ | కరునివధించెనుఘ్నభీ | కరిరములునిఖలజను
 లుగరచురుండఁగ || క || హరిసుతుఁబరిచరుఁగాగొనిహరిసుతుఁడుచుమాషివరిచెప్పరిపురమునకుఁ | హరివిభునకుహరిమ
 ధ్యను | హరిరాజ్యపదంబునిచ్చెహరివిక్రముండై || వ || అంతసేతానిమిత్తంబునంట్లొకకంటసండగుదశకంఠండునుమా
 డుటకు నైకపిసేనానమేతుండై చనువర్చుంబయిననుద్రంబుదెరువుజూపసన్ననలిగి | సునివికటభూకుటిపాలభాగుఁ
 డగుచుఁ దీరుండుగ్రోధారణాంబుకండై చూచినయంతమాత్రమునవచ్చాన్ధినిసంతప్తయి | యకణగ్రాహవింబిలజ్జ
 వభువీవ్యాళప్రవాళోర్మికావరకారండవచక్రముఖ్యజలసత్వశ్రేణితోనింకినఁ || వ || అయ్యవసరంబునసముద్రంధుగరు
 ణానమేద్రండగుశ్రీరామభద్రనిశరణంబుసాచ్చినంగరుఁడించయప్పటియట్లనిపినలునిచేసేతువుబిగించిత్తార్కంబునంజ
 ని || ను || పురముల్కాదునుసెక్కబాణముచనిక్తులగుబామింతుఁగ | కరుచందంబుననేచ్చెరాఘవుఁడులంకావట్టణంబిద్ధ
 గోపురశాలంగణహమ్యరాజభవనప్రస్థప్రతోళికవాటరథాశ్వద్విపతప్రమందరసశాటశ్రేణితోత్రీవిడిఁగ ||
 క || రావణునిఖలజగద్వి | ద్రావణుఁబరిమాచ్చినిరేరక్షోవిభుఁగా | రావణుననుజన్మనినై | రావణునితక్రిష్టైలుసరాఘ
 వుండెలమిఁగ || సీ || ధర్మనరతుకత్వప్రభావుండయ్యధర్మవిధ్వంసకత్వముచరబాచలి | బరదండనాదిముఖ్యతఁజొందకుండి
 యుఖరదండనాదిముఖ్యతనుజెఱసి | పుణ్యజనావసన్నార్కజెంపొందియుఁబుణ్యజనాంతకస్మరణంచరి | సంతతాత్రిత
 విభీషణుఁడుగాకుండియంతతాత్రితవిభీషణతనెప్పి | మించితనక్రీచేతవాసిగఁచె | వితలు | దరమెసుంయింపరామునె
 వ్వరికి నైన | జారుతరమూర్తియవనివక్రవర్తి | ప్రకటగుణసాంధ్రుదశరథరామచంద్ర || వ || అట్టిగామావతేరంబుజ
 గత్వావనంబునస్త్రస్త్రసాదకారణంబునైసుతకెత్తె | గింకకృష్ణపతారంబుఁదవరించెదపినుము || సీ || తాపసోన్మహావినుదై
 త్యాశములుబుట్టినరథాభులకులసేనానమేతులగుచుధర్మైతరులైధార్మిజెప్ప | బాధనలయించుటధరణివగల | బొం
 దుచువాపోవధూభారముఁపుటైపావపరఁడునారాయణుఁడు | చెచ్చెగతనసేతానితేతయగమునఁబలరామకృష్ణ
 రూపములఁదనరి | యదుకులంబునలీలమై యురయగుయ్యైభవ్యయశుండగువసుదేవుభార్యలైన | గోహిణియుదేవకియ
 ననుదూపవతుల | యందునున్నతదైత్యసంహారియగుచు || వ || ఇట్లుపుండరికాకుండగునారాయణుఁడుననుస్తగూభారవి
 వారణంబుసేయందనమేనికేతద్వయంబుచూచునియార్కప్రభావంబుదెలుపుకొఱసరిజకళాసంభవులైనరామకృష్ణ
 దేహవర్ణంబులుశ్చేతకృష్ణంబులనిదేశించుకొఱసరితాంతకేతద్వయవ్యాజంబునరామకృష్ణాభ్యులసరి | యవతరిం
 చెవంబుభగవంతుండుసాక్షాద్విష్ణుండునైసకృష్ణంబుజనమార్గవర్తియయ్యనలీమానుషకర్మంబునాచరించుటంజేసికేవల
 పరమేశ్వరుఁడయ్యెనన్మహాత్ముండాచరింపకార్యంబులులెక్కవెట్లనెవ్వనికెనఁగదయుననాకుఁగోచరించినగతయు
 నెఱుంగఁచెదపినుము || క || నానతగరభస్థనియగు | పూతనఁబురుటింటిలోనఁబొత్తులశిశువై | చేతనములహరియించివ
 రేతనగరమునకునించెగృహుండుపెలుచుఁగ || క || వికటముగనిజపదాహతి | బ్రకటముగామూఁడునెలలబాలకుండైయా
 శకటనిశాటనినంతకి | కిటస్థునిచేసేభక్తనికరావనుడై || క || ముద్దులకొమరునిద్రేతలె | రద్దులచైతన్యలిలరజ్జనఁగ

ట్టాబధులకమిన్నముట్టినినుడులువడగూర్చెననమాజమువొగడఁ || వసంతుదిగృహస్థుండుయోగోదబిడ్డడనినన్మంజాల
యోగిం ద్రతాన్వదనాంభోజములోఁజరావరసమస్త ప్రాణిజాతాఁటిఁ | నదనద్యుత్తి వయోధియు క్రమగునానాలోకజా
లంబుభాస్వదనూనక్రియఁజూపెఁగిల్లికివహోగ్భర్తంబు వాటిల్లఁగఁ || చ | వరయుమునానదీప్రాక్షణవాసమజ్జేనిజవక్త్ర
నిర్గుతఁసుపురితహంబుపానమునగూజనులఁగన్మృత్యుబొందఁజేయుధీ | కరగర్భజిహ్వాఁడగుకాళియవన్నగునాప్రా
దంబుఁజెప్పెర వెడలింది కాతెయనుసంహుఁడుగోవకగొగఁగంబులఁ || వ || తనయాగోవకులొక్క గాతినిగద్రంజేదఁ
గార్చిమ్మఁ | బిన్నగృహ్లామమునగ్నిప్రేడితులరక్షింపందగుంగావ వే | యింకంగన్నులుమీరు మోక్షుడిదెదావాగ్ని నెన్న
నన్ను ద్రవేననవారల్లయొరప్పమ్రొంగెతిఖంబుగూడుండులీలాఁగి || క || మందునిగతియునునాంబువు | లంచునిశింశ్రుం
కిబద్ధుఁడై చిక్కిరయూ | నంచునిపరుణునిబంధనంచుమీవృత్తునిగఁజేసెనారినడయుండై || వ || హయమానుండగుదా
నపుండునిజమాయఁగోపరాజుఁగుహఁ | శ్రయయానట్లొనరిందితత్పరమునిరంగ్రంబుగావించినఁ | రయిమొప్పుఁగుటి
లానురాధమునిఁబోరఁ ద్రుంచిగోపావర్ణిఁచయితోఁగావినకృష్ణునవృష్టినుమేతన్నాత్మమేతావసా || క || దివిజేంద్ర
ప్రీతిగవ | బ్రహ్మజనులేతేటఁజేయులాలితనవసో | తనవముహూనిమానిపిసగో | వపరులుగావించుపన్నుబరిపుఁడులుకఁ || గి ||
మందగొందలచందవమందవృష్టి | గ్రంధుకొనుఁడంచునిం ద్రుండుచుందలింపఁ | జంఢవననమధూతచఽబలవిలయ | సమ
యనందవక్త్రకాభీంజలధగములు | శాసనప్రసంధశిఖాకలాపరుచిమతేనామివేలికా | దిప్రోదగ్రముహుర్ముహుర్నైత
ధాత్రిభాగీరం ద్రమై | నప్రాశ్వస్పరచిందుమగడలనభస్సంఛాదితాశాంతర | వ్యాప్తాంభోదనిరర్థశస్సుభిలావాః
పూరధాగాశమై || వ || అట్లుగురియువానజల్లుపెల్లరలేన్మలుగనిసామ్మలువోయిసామ్మనిలుసోవసోకులంబాకులం
బుసొందికృష్ణకృష్ణరక్షింపురక్షింపునునియోర్చింబొందికుయ్యిడనయ్యిఁజండకరుణారసముద్రుగఁజూడజననురద్రుముగ
డునగుపుండరికామండు || శా || నప్రాబంబులబాలుఁడై నిజ భుజాస్తంభంబునఁలీలతో | నప్రాహంబులుతైలరాజముల
సచ్చక్రంబుగాఁదాల్చినఁగుప్రప్రాణులఁజేసెనూధవుఁడుగోగోపాలక వ్రాతముఁ | నప్రాంభోధివరేతభూధరునకా
శ్చర్మంబెదిలించఁగఁ || సీ || సాంశ్రవరశ్చంద్రచంద్రికాధవలితమెలబ్బండావచీధియండు | రాసకేలిసామెలాల్లాసుం
డైయుత్పల్లజలకూటుడొకనిశానవయమననుదనరాగునంద్రచంద్రికాకారకలంఘంపురగుకొత్తరాగభేదములఁజేలఁ
గి | దైవశయుచభాగాంధారనిపాదవంపగుచక్షుఃధ్యనుస్వరములొలిగఁగలుజాతులుమూర్చనగఁగలుగఁజేలు | నాభవివ
రాంగురిన్యాసలాలనమునఁమహితగఁగిండాదెవ్వక్తనాధురముగను | బంకజామండుదారువులంపురింప || వ || హరివే
ణూగతనుంజునస్వనినాగాహూతలైసూపను | నరులేతేరధనాధిపానుచర | ంధగన్వంకగొంకవడ | తరుణుల్లయ్యి
డశంబుమాన్యభుజాదర్పంబునూయి | దాఁ | బరిగిడించినయట్టికృష్ణుఁడనంతఃపఞ్శక్యమేయేరికి || చ || నరకమురప్రలం
బయవన్దీపమష్టికనుల్లగనశఁ | బరశిశుపాలవంచజనపాండ్ర | పిప్పలదంతవక్త్రవా | నరశిరసాప్రవత్సబకనాగవి
చూరకర్షణ | కేళిజగ్గరవృషజేనుకప్రముఖమప్తశామలఁదుగఁజె వ్రేల్చిడి || వ || నటియును || వ || బలభీమాధునముఖ్యచా
పధరయావప్యజతఁగ్రాగులఁ | కలులఁచుప్రగతలేత్వగులం | గ్రామైకపారిణివోగ్నలకేలిఁడునమాడినర్మధరణీ
భారంబుకూయించిసా | ధులరక్షించినయట్టికృష్ణునిసంతుంగొల్పి నెల్లప్పుడఁ || వ || అట్టిలోకోత్కృష్టుం డైనకృష్ణునియ
వతారనవహోత్పయఁబెఱుంగించినింక వ్యాసావతారంబునినుము || చ || ప్రతియుగగంఢునంపుదిత భావులునల్లరతాయు
తాననర్థకులునైననుత్పయికగన్వములైనకృతంబులైనెశా | శక్తములునైనవేదతరుశాకలుదాఁభజించినట్టిసన్న
తుండవరాశరప్రియతనూజుండనఁహరిబుట్టెన్మర్తి || వ || నటియుబుద్ధావతారంబునినుము || వ || అ | లోలాత్మలసూ
న్మకోక్తులునువేదాచారసంకీలుగ | త్రపాపఁడనతావధన్యలుజగత్సంహగ్నై నట్టియా | వినిసంజాతులధర్మవాసనల
వర్తింపందదావాగన | హతిమాయుచిహరించె | దానపులఁబడ్డాడుండుబుధాకృతి || వ || నటియుంకలగ్రవతారంబువి
నుము || వ || మనజాతుప్రపూన్యలైవటివఁటన్మహోన్యధావాక్యకోభనహీనులై నాన్యతోక్తిపరులైపాపండులునై
నవి | ప్రరికాయంబునుమూర్తగుణులుగలిగఁగానినింగగి | యె | గననబంపియధర్మమెల్లఁగఁజూపాపించుకర్మంబి
లఁ || వ || అ | నటియు | చి | తానఁహుండుహరమరకేట్లియెనునిం ద్రాపుండరికామండంగిండులీలావతారకథావృత్తాం
తుంబునేసెను నెఱుంగించునంతమమున్నహరివరాహాదియవతారంబులగీకరించి తత్ప్రయోజనంబులు దీర్చెనున్వంత

రావతారంబునఁగీరించినవియునఁగీరింపఁగలయువియు నై యున్నట్లవ ద్రమానంబునధన్వంతరివరకు రామావతారంబులుదాల్చియున్ననాఁడు భావి కాలంబున శ్రీరామావతారంబులనఁగీరింపఁగలవాఁడన్నచోత్సంకుసృష్టాది కార్యభేదంబులకొరకునా యగు నావతారంబునెంచుబలుకత్తధారమందై నభగవంతుండునర్థంబునందవంబులను యుపగణంబులునప్రజాపతులునై యవతరించివీశ్వత్సాదనంబుగావించుపట్టుడుధర్మంబుయజ్ఞంబులు నునువులుతండ్రిదిదేవగణంబుద్రాక్షపక్షులునై యవతరించిజగంబులపట్టుచుండులగ్నంబును మృండు మహానాదగంబులు రాక్షసాసకం మలునై విలంబునునెంచుచునైతెలుగునంబరమేశ్వరంకునర్వాశ్వుతుండునై నహరివిశ్వస్వత్ప్రీతిలయ హేతుభూతుఁడై విలసింపకుంజీరేణువులైనగణులెవలవియగుంగాని యున్నచో నీలిహతారాచ్ఛతకర్మగంబులు లెక్కవెట్లనెవ్వనికః శక్యమై యుండునీమనంజేవరూపంబుననువ్యసించి ను సరంబుగా నెఱుంగింప నామల దరంబుగాదన్యులంజెప్ప నేలవినుము॥౪॥అనరంధ్రవిశ్రవాసురణంబునదియున్నహిగాత్రు సాదకే॥ గమనహతంబులైన ప్రజగంబులకావలసెప్ప నత్యలోకముదలియించినగరుణగై కొనికొదిధరించుపాదపద్మ మితుదినన్నయ ప్రతిపాతంబునకక్షగణింపక కృమే ము॥హరిమాయాబలమే నెఱుంగనలశక్యంజేవరూదానన॥ తుంగుడు వ్రాతముకై నలుదిశతరంబుగానానీసేవాధిః సురణందచ్చరితాను గాగనంబిస్సూర్తికనహస్రాస్యం॥ దుర్తభొల్పునుశేషండు నైఱుగఁడండ్లకజెప్పలే రొండొరుకే॥౫॥కృతగముమానితన్నునుది నెంతయునమ్మిభజింపవారి నా॥ శ్రితజరసేవితాంఘ్రి సగీగరముఁడైనన రోజనాథుఁడఁచితడయతోడనగుపలుదిత్రమునంగరుణిండునట్టివా॥రతులఁదురంతమై తనరునప్పిభుమాయదరితు రెప్పడుక॥౬॥మగ్నియునుసంసారకుగున్నై కివసం ము ద్రోవ్వియంతంబునశుకకృతగులభాత్యంబులయికాయంబులందుమహత్వంబునేయికభగవదగ్గణంబు సెసినపుణ్యాత్ములకొందఱుగలఁటెలు గింతువినమేనునీ బ్రహ్మత్వంబునగజే మరాజసంబుదిడియిన్నచోత్సనిపాదారంబులభక్తినిస్తుండనై శరణాగతత్వంబునభజించు నప్పడుడెలియును రాజసగుణుఁడయరఁడెలియంజాలకాన్త్రంబులుప్రపంచంపః కేవలభక్తిజ్ఞానయోగంబున సేవంతు హఠీయుననకాదులగుమీనుభగవంతుండైనను మృండునై త్యవతియైన ప్రహ్లాదుండు స్నాయుఁభువనువునతనివత్సయిగు శతయాపయుదత్తుత్రులగుప్రియవ్రతోద్రాసపాదులనవారయదత్తుక్రికలుప్రాచీరపిఠాయుయుభవువేర జఃకండగురంగుండు ధువుండు నుగడ వఁజాలుచుగ నెడియు॥ సీ॥గాధిగయాసుని యైపువీలివహంధాతలభిక్షు యయ్యోనసరగము సుమంధై శరణిదేవోపసారస్యతోడంకభూరిపేణ॥ శ్రుతదేవనాను శతదన్వపిపులబనిః భీషణునిపార్థికురులంబరీచపరాశకాలకానీభరిదేవలనిశితేశ్వరేంద్రదత్తులఁగిపేణాదులైననహోత్తురెమి॥ విలియద్యేవుభక్తిడత్రములనిపి॥తప్తరాయంభక్తిమద్రాంతనయర॥ విష్ణుమాయఁడరీతురుకేవలగుతులు॥ ము॥అనఁజూరల నెన్న నేమింకెడిర్యగ్ధతుసంతానపఃమీనిశాటాబవికానుజీవనహస్తీతూద్రహుణాదులై గమనారాయణభక్తియోగమహితానందాన్నులై దేనివారనయంబుదరియింతురవిష్ణుభూమియావై భావంబోపనిః॥కావున॥క॥శేశశ్చిత్తాంతునభయః॥విశ్వాత్మత్రబోధమాత్రువిభవంశుడుక॥తాత్పరుసదనర్మూరుమానీశ్వరుడి త్రమునెలుపువైపుపమునిండ్రి॥౪॥౫॥౬॥౭॥౮॥౯॥౧౦॥౧౧॥౧౨॥౧౩॥౧౪॥౧౫॥౧౬॥౧౭॥౧౮॥౧౯॥౨౦॥౨౧॥౨౨॥౨౩॥౨౪॥౨౫॥౨౬॥౨౭॥౨౮॥౨౯॥౩౦॥౩౧॥౩౨॥౩౩॥౩౪॥౩౫॥౩౬॥౩౭॥౩౮॥౩౯॥౪౦॥౪౧॥౪౨॥౪౩॥౪౪॥౪౫॥౪౬॥౪౭॥౪౮॥౪౯॥౫౦॥౫౧॥౫౨॥౫౩॥౫౪॥౫౫॥౫౬॥౫౭॥౫౮॥౫౯॥౬౦॥౬౧॥౬౨॥౬౩॥౬౪॥౬౫॥౬౬॥౬౭॥౬౮॥౬౯॥౭౦॥౭౧॥౭౨॥౭౩॥౭౪॥౭౫॥౭౬॥౭౭॥౭౮॥౭౯॥౮౦॥౮౧॥౮౨॥౮౩॥౮౪॥౮౫॥౮౬॥౮౭॥౮౮॥౮౯॥౯౦॥౯౧॥౯౨॥౯౩॥౯౪॥౯౫॥౯౬॥౯౭॥౯౮॥౯౯॥౧౦౦॥

గుకార్యమర్థశలతేతనశింషకవిష్ణుసేవనాపరతదనర్పినిత్యమగుభవ్యవభంబునుమొందువాప్తుడే॥౪౯॥ ఉపవాసవ్రత
తౌచాలమబసంభృతానసాగ్ని క్రియాజపదానాధ్యయనాదికర్తృములమోక్ష ప్రాప్తి సేకారదా చ్యుపుభక్తిగ్రాహరి
బుండశికి నయిమగనాప్తిశాంకరమాధిపుతబావఘ్నుఁబరేశునచ్యుతుని నర్పిగౌర్వలేకుండెన్॥) కవనశాటుమ
హిమనిత్యపుష్పమనితపుమమెరులవిగౌడవినుచున్నదిలోననుమోదింపుచునుండెడి । జనములుదన్నాయవళితజనరున
రేంద్రా ।

శ్రీ పరీక్షిత్వ హారాజనకుశుకయోగి ప్రపంచోద్భవాదిప్రశ్నలను దెలుపుట. శ్రి
క॥ అనివాశీశుఁడువారద । మునివసునకుఁజెప్పివచ్చిముఖ్యకథాసూ । చనమతిభక్త క్రియతీక్షణజనపాలునితోడయోగిచంద్రు
డు సెప్పెన్॥౧॥ వినుశుక యోగికిమనుజేశుఁడ్చిలునుమునినాథ దేవదర్శనముగలుగు । నారదమునిఁగిబంకేరుహభవుఁడె
ఱుగించిన తెఱఁగునత్రప్రవదిల్ప । గణుతింపనత్యాదిగుణశూన్యుఁడగుహరిగమలాయులోకముగళములయిన । కథలు
నాకెఱుంగింపఁగైకొనినంగమైవనాహృదయాబజుమందుఁగృష్ణుఁభవ్యచరితునినాద్యంతభావశూన్యుఁజిన్నయాకారేన
సఘటన్మీసమేతునిలిపియిసరివిభవంబునిఖలహేయ । భాజనంబైనయూక తేలిరమువిడుతు॥౧॥ అదియునుంగాకయెవ్వఁ
డు శ్రద్ధాభక్తియుక్తుడై కృష్ణగుణకీర్తనంబులువినుచుంబలుకుచుండునట్టి వానిహృదయవద్దంబునందుఁ గర్పరంధ్రమా
ర్పణంబుంబ్రవేశించిక్యక్తుండుమీ శ్రమించినలిలగతంబైనకలుపంబునుశరత్కాలంబునివారింపుచందంబున నాత్మగతంబైన
మోలిన్మంబునపకర్మింపుగావును॥౨॥ భరితోడగృనిదాసుత పుండగునప్పాదుండరణ్యాదింపదరణక్షేత్రసముద్భవంబగుపి
చాసంజెందియాత్మియమందిరముంజేరికత్తముండగుచు నెందేనింజనఁ లేనిభంగిగిరమాధీశుపదారకంధయుగనగిభూ
తుఁడై మానుసే॥౩॥ అదియునుంగాకనకలభాతసంసర్గశూన్యుంబయినయాత్మకుభూతసంగమంచే ప్రకారంబు గలిగెన
దినిర్మిమి త్రంబునంచేసియోకర్తృంబునంచేసియోయాక్రమంబునాకెఱుంగింపుము॥౪॥ ఎవ్వనినాభియందెల్లలోకాంగ
నఁసానకారణవంకజంబుపైడమెనందుదయించినరావ్వయవస్సూర్తిదనరారునట్టిపితామహుడు । గణగియెవ్వనియ
నుగ్రహముననిఖలభూతములసృజించెనుత్రాంతతోడ । నట్టివిధాతయేయనవుననల్పేశుఁజూపంబుగనుఁగొనేరుదిరభంగి ।
నావరంజ్యోగియైనవద్దాయునకుమనశినజనకుఁ బ్రతీకవిన్యాసభావగతులవలననుభేదంబుగలదెఱిచెమఁయితిదయా
ళాంధ్రయోగికులాభిచంద్ర॥౫॥ మరియునుభూతేశ్వరుండయినసర్వేశ్వరుండత్వస్థితిలయకారణంబయినతనమా
యనువిడిచి మాయానియామకుండై యేయప్రదేశంబులశయనంబు సేసెనదియునుంగాకపురుషాయయంబులచేబూ
ర్వకాలంబునలోకపాలనమేతంబులైనలోకంబులు గచ్ఛితంబులయ్యెననియులోకంబులుపురుషాయవంబులజియించె
ప్పంబిడియెగదియెనుంగాకమహాకల్పంబులునవంతరకల్పంబులునుసూతభవివ్యధవ్వర్తమానకాలంబులుస్థూలదేహ
భిమానుల్లెజియించినదేవపితృమనుష్యాదులకుంగలుగునాయుకప్రమాణంబుమహర్షుత్కాలానువర్తనంబు సేయె
కర్తంబులజేసెజీవులేయేలోకంబులమొందుదురు మరియునేయొకర్తంబులజేసేదేహాదికర్మశరీరంబులంబ్రాపింతురట్టి
కర్తమాగుత్తకారంబునత్యాదిగుణంబులవరిణామంబులగుదేవాదియావంబులంసౌరుదేవులకు నేయొకర్తసముదాయంబె
ట్టు సేయందగు నెవ్వనికీనర్పింపందగునదియెవ్వనిచేతఁగ్రహింపంబు భూపాతాళికికుబ్ధోన్మయగుహనత్తుత్రవర్తతం
బులునరిత్యనుద్రవ్యపంబులు నేప్రకారంబునసంభవించెనాయాస్థానంబులంగలవారిసంభవంబులేలాటివి బాహ్యభ్యం
తరంబులంగలుగు బ్రహ్మాండప్రమాణంబెంతమహత్తులచరిత్రంబులెట్టివివర్తాశ్రమవినిశ్చయంబులుననుగతంబులైయా
శ్చర్యార్థవహంబులగుహరియవతారవరిత్రంబులుయుగంబులుయుగప్రమాణంబులు ప్రతియుగమందును మనుష్యులకే
దోధర్మంబులవరణీయంబులుమనుష్యకర్తవ్యంబులగుసాధారణధర్మంబులువిశేషధర్మంబులుజాతివిశేషధర్మంబులురా
జ్యధర్మంబులుఅపశ్రాంజీవనసాధనసూతంబులగుధర్మంబులుమహాదాదితత్వంబుల సంఖ్యయుసంఖ్యాలుత్యణంబు నాత
త్వంబునకుహేతుసూతలత్యణంబుభగవత్సమాధానవిధంబు నష్టాంగయోగ క్రమంబుయోగిశ్వరులయిణిమాద్యైశ్వ
ర్యప్రకారంబువారలయచ్చిరాదిగుతులుటంగళరీరవిలయంబుయుగ్యజ్ఞానానువేదంబులునవేదంబులై నియాము ర్షి
దామలుధర్మశాస్త్రంబులనితహాసపురాణంబులసంభవంబునర్వసూతంబులయవంతరప్రళయంబుస్థితిమహాప్రళయం
బులునిస్తాపూర్తంబులనుయాగాదివైదికకర్మజాలంబునువాపీకూపతటాక దేవాలయాది నిర్మాణంబులన్నదానంబు
దామప్రతిష్ఠమొదలగుసార్వత్రికర్మంబులుకామ్యంబులయియిగ్నిశూలాత్రంబులయనుస్తానప్రకారంబుజీవసృష్టియె

భక్తార్థ కావంబులనియెడు ప్రకారమున ప్రకారమునుగోసాధిక పాపండునంభవముచే వాక్యబంధ మోక్ష ప్రకారంబున్నరూపావస్థానవిధంబునర్హవ్యవస్థయందుండెనయ్యాత్మగుండాత్మమాయుండేని సర్వకర్మసాక్షియై శ్రీ డి. చుటయునుగయుమాయ నెడఁబాసయు వాసనగతికలుండె శ్రీ డేవ మెఱుగు మురలగుసహస్ర ముగ్రనుంబుననావన్నుండవయున నాకు నెఱుంగింపుము బ్రాహ్మణశాపంబునంజేసికోక వ్యాకులత చిత్తుండవైయనశనత్ర తుండమునగివునినుటయెల్ల సందేహింపవలపడుత్పదీయముఖాంబిందవినిస్మృతనారాయణకథామృత పానకుగూహదినయననాకునిండ్రియంబులువతలబులై యుండునదిగావున నేనడిగినవత్సంబులకును త్వరంబులనవి స్మరంబుగావానతిష్ఠిక్యతాగ్ధుంజెయింబుర మేష్టితుల్యుండవగునీవభూర్వసంప్రదాయామర్యోధంబుననన్నుండవగుచువణిగిన్లురాతుండమున వరీక్షిన్నరేండ్రునుబ్రహ్మరాతుండయినను యోగినడిగినవతండుబ్రహ్మనారదసంవాదంబు నేకసంప్రదాయానుగతంబుగ తాత్పర్య ప్రకారంబునై యొగ్గిన ర్హేత్వండు బ్రహ్మకల్పంబునల బ్రహ్మకువదేశించిన భాగవతపురాణంబు వేదతుల్యంబునీఱుంగింతు ఓనుమనిచెప్పెన ఓసూతుండుశౌనకాదిమునులకుంజెప్పినట్లునుక యోగిం ద్రుండువరీక్షిన్నరేండ్రునకట్లనియె|| సీ|| భూపాలకోత్తమగూత హితుండునుజ్ఞానస్వరూపండునయిట్టి ప్రాణికిదేహసంబంధమెల్లగునన్ననుహిసెప్పనిత్వరమాయలేక కలుగదునిద్ర మ్రోగలంబునదోచినదేహబంధంబుల తెఱగువలెను| హరియోగిమాయామహత్వంబునందాంబ భౌతికదేహన బంధుడగుచునట్టిమాయాగుణంబుల నాత్మలోన| బాల్యకౌమారయావనభావములను| నరసువర్వాదిమూర్తులబోధగియేను| నాయదిదియనుసంసారమాయుండగి|| వ| వత్రింపుచిట్లున్నజీవునికిభగవద్వక్త్రీయోగంబునముక్తిసంభవింతులయెల్లన్న నెవ్వడేజీవుండువత్సోపురుషాతీతయనుట బ్రహ్మస్వరూపంబునందునుహితభ్యాననిష్ఠుండగు నప్పుడుమిత్రమోహముడై యుహంకారగుమకాగాత్మకంబయినసంసరణంబుదొరగియుత్తుండై యుండువారియుజీవేత్వగులగు దేహసంబంధంబులుగానంబడుచుండు నట్టిదేహధారియైనభగవంతునందుభక్తింజేసజీవులకుముక్తియేతెఱుగునంబుగునని యడిగినిజీవుండవిద్యాపహిమంజేసికర్మానుగతంబయినమిథ్యరూపదేహసంబంధుండభగవంతుండం జిజ్ఞయోగిమాయానుహిమంజేసి స్వేచ్ఛావరికర్మితదన్వనలిలావిగ్రహుండుగావునభగవంతుండమునయ్యాత్మగుండెన భగంబు ష్టాక్షిరాగనంబుని చతుర్ముఖునకుండదియనిచ్చుటలతపశ్చర్యావిశేషంబయినజిజ్ఞానానందభువనయ్యుత్పదానుబుహుత్వమునానతిచ్చెనదిగావునజీవునికిభగవద్వక్త్రీయోగప్రదాయకంబగునిందులకోకయి హంబంబుగడెరిగితి నాకణిజీవుమదానభవదీయనంతయనివృత్తియయ్యె యననినుక యోగిం ద్రుండురాజేండ్రునక్లియె|| .....

— శ్రీశ్రీమన్నారాయణుండంబ్రహ్మతపంబునకుమెచ్చినరములానంగుల శ్రీ

సీ|| హరిపాదభక్తిరహస్యోపవిష్టయనఖలదేవతలకునధిభంకు| నై నవిభాతగల్పనియండునునిజాశ్రయత్సర్వమునకధిస్తానమరయ| నధినిజలములన న్నేవకము సేసిననింబు మొదలుగానంబ లేక | వినివీక్రమృత సుతర్హిసగుహానిరంధ్రైస్తృష్టినిగ్నానేవజీత్రమును | జాలనూహించి తత్వవిజ్ఞాననహిమ్| నరణిమనమునదోచక జడపదమడుట్టికి జాలంబువుట్టివలేక మోహి| తాత్పుండై చింతమందుయ్యవసరమున|| వ || జలమధ్యంబుననండియత్తురనమామృతయంబున స్పర్శంబులండుదోడశాతురంబుమరియు నేక వింశాతురంబునై ననీయత్తురద్వయంబు వలననగుచును హామృతజనధనంబయినతపయనశబ్దంబులెండుమారులుచ్చరింపంబడిననంబడిననట్టిశబ్దంబువరికపురుషునివీక్షింపంసొనినలుచ్చిస్తలంబనివెదకయెందునుంగానకమరలినిజస్థానంబయివత్సగబునందానినుండై యొక్కింకుక జింతిందియట్టిశబ్దంబునస్మృతపంబుసేయుమనియమించుటగాండలంది- ప్రాణాయామవరాయణుండై జ్ఞానేంద్రియకల్పేంద్రియంబులంజముందియే కాగ్రచిత్తుండై సకలలోకసంతాపహీతునై సతతంబు వేయు చివ్రవత్సరంబులు గావించునీత్వరుండువ్రసన్నుండై పొడసూపిననాకమల సంభవుండు దత్తణంబరాజనతామస మిశ్ర సత్త్వగుణాతీతంబుసగు సత్త్వగుణావాసంబునకాలవిక్రమంబునర్హకోన్నతంబునకలసుగణ ప్రత్యంబులోభ మోహభయ విరహిణంబునపునరావృత్తిమార్గంబుననంతలేజౌవిరాజితంబునై న కైంకర్యపురంబువైకగనియండు|| సీ|| సూర్యచంద్రులమృగలంజౌరణికినిజిదిలిస్సూర్తినివట్టిలిదివ్వునుగెల్చ భాదిపత సౌధవిమానగోపురహర్మ్యమంటపముల| ల సవగుచ్చస్వచ్ఛభగిరి కామితఫలసంతానపాద భవముదయముల| గాంచనదండసంగతమారుతోద్ధాతతరళవిదిత్ర కేతనచయముల | వికచకైరవరదరివిందగతము

రగదరసహారమోదిలేందిదిరవ్రాహతమంజులినదప్రబుధరాజహంసశోభితవరకకలూకరముల||సీ||వనోన్మృదగా
నదై వంశేశ వాత్సరంబునలుగరాజశ్రీరావలియును | మహాసరస్వతిప్రసూయ మజత్తనిదవివెడుశాంతానమదయం
బు సేవారంగ జితంశేపుడరికాతయశీలీలబాధపి | పరియును | లలిమీరంగామంగళంకరంబునాదనయశీలబుగ్గ-కేప
లానారతంబు | తవిలిశ్రౌతవృత్తవృత్త్యధేత్యాతిజ్ఞకలితముగమ్రోయనాధుపనికాయలును | గలిగియుభలైకది
వృక్షంగళశీలానివహినుడజేన్నెందువైకుంఠమందిరంబు||వ|| హంయుంబయెడగావలివిభాసితసభాబునుంబోలెవె
లుంగుచున్నయదైవ్యధానుబునంబు||సీ|| సలిలతేదివరశ్యామాయమానోద్వలాంగులనవృషీతాంబులునునిధివభౌ
రండినుంరవత్ర నేత్రులునుపమారతములుభాసురకనూత్నగ్రత్యవిభూషణప్రేమికింకణవరకేయూరమంజీరధ
రులుగిత్యయావనువిక్షిప్తలచరితులుగోవిధులునుహరిదూపధరులు | నగును - మంజునందుమనద్రణుండు | ప్రబలు
డును మొదలగుజిహవార్జ్యచరులు | నరియువైదూర్యవిప్రుమామలవృక్షాశ్రుల్యగ్రత్రులునిధుక్షితోభజింప) సీ ||
త్రోలితాభాకల్యవనజానురనదీజనకోసలవనాబ్జములవాని | నభిలసంపత్నా నాపాంగలక్ష్మీవిలాసితవత్సలంబు
వానిఁబ్రేమిగ్రామిత్ర భాసురలోచనునశిసంధరవవరంబువానిభవనీర్దాణదైపుణభవ్యజిజ్ఞాసకారణవాని పం
కజమువాని | హిహితాహితతయనవాహనమువాని | సేవితాసురతాపనశ్రేణివాని | రభిలలోకంబులకుగురుండయి
నవాని | గాంధేయకమేష్టిగన్నులకలుపుదీర||క|| కమనియరూపరేఖాగ్రహణీయగజాంబువృక్షమణీశుని | కర్మలూ
లయదనవృక్షకరగ్రహలంబులవిభునిపాదకమలములూర్తి || వెడియు || శా|| శ్రీకాంధారిలకంబురత్నరుదిరాజీప్రేం
భితస్వర్ణదోలాశేఖిస్విలసింపదత్తరచభారాలంకృష్టగామోదలో | భాక్షిర్ధ్రువచరస్వభువ్రతహవోజ్జ్వలాలవాదంబుల
సోకానుస్వరలిలనువృంగనిజేసున్నేడ - తోబాడఁగ||వ|| అట్లినైవిగూయంబు||న|| సతకజ్ఞానరమాయశోబలము
హైవ్యస్వాదియత్పరజగ | త్వరియశ్రోమనంతుచమృతుగళస్యంకేనహేతుశ్రయిఃపరినాద్యంతవికారకూరుంగరు
ణాపార్థినిధిపాత్యతాం | పరమహంసహిష్ణుఃస్థుగుణః | భ్రాజిన్మహోద్ధిని ||వ|| యదరహోపాసృతప్రసానితామృనిజభో
క్త్రాణరాతాయణుంధగుణాంభోరుహవ్రలోచనునివీతాచ్యారమణలోకముం | దరుగుండీరకిరికంఠలమభో
ద్యమ్నాభయోగీత్యే | శ్వగులక్ష్మీయుతవత్సజ్యయగయాసామ్రజానగృహము || వ|| హరియుననరరత్నగు
యసింహంసనాసినుండమునందందముదాది సేవితంబుప్రకృతిపురుషుహదహంకారంబునుచతుశ్శక్తులుగత్తేం
దియుజ్ఞానేందియనోమహాభూతంబులను పోడతేమలపంచగన్త్రాత్రంబులుపరివేష్టింపఁగొట్టరుగ్ర - ప్రభా
భాంతుండునైస్వేతరాలభ్యస్పాభావకననునైవ్యగృహితయిండునైసన్నకూపంబునంగ్రీడించునర్వేత్సనండయిన
పరమపురుషుంబుండరికాము నారాయణజూదిపాండానందకందలిఁపృథ్వీయూరండిండుండోమాంబకంతుతశేరీ
రుండునాగోంబాష్పధారాసక్తకసోయఁడును || క|| వరపరమహంసగమ్య | స్ఫురణగదనరాత్రువరవపురుషునివదవం |
సరుహవలంకనజాడుచతుఃశ్చరమునుసోకంగతులు సేసినహరియ || వ|| ప్రియుడగుబొడ్డతమ్మిలొలుదిడ్డడువేలు
పుపెన్దగూతసం | చయములఁజేయుకర్తరిజశాసనపాత్రుండధాత మ్రొక్కెన్గదయదభుత్తలలె - బ్రమదస్త్రిత
పానుముఖారవిండుడె | నయమునఁబాశివంకజమునఁవారియాతనిదేహమాంబుచు || క|| ఇట్లనియె || గీ|| కపటమునులకెం
తకాలంబునకువైన | సంతసంప నేనుజలగర్భ | విరతపప్రమాధిఁజెందినఁదచ్చ | మెలఁగూన్ముంబరిణమింతుగాని || గీ || భ
ద్రమాగుఁగాకనీకునోపద్వగర్భ | వరమునిపుడిత్రునెఱుంగింపువాంభితంబు | దేవదేవుడఁగునప్రవీయపాదదర్శనంబవి
వివత్తదలకనఁగు | చ|| సరసిజగర్భనీయొడ | బ్రసన్నతనెందిమదీయలోకమే | నిరువుగఁజూపుకైపుననహేతుకభూరిద
యాకటాక్షవి | స్ఫురణమగానినీగుతసోఽభవంబునఁగాదునీతపశ్చరణమునాదువాక్యములనంగరిఁగాడెనోజనంభ
వా || క|| తపసునఁగానాదుహృదయను | నవమనముగ్రూపమనఁగువర్తముండవనా | దవయన సేజనసత్త్వవసంహరణము
లానర్పుమండడుండనయా || క|| కార్తవశద్భక్తికదపమేదిధమునమూలధనమునిదినిదిరాజీవభవయెఱిగిరవన్ముఖం
కావించు వితమోహాన్ముడవిం || క|| అనియానతిప్రకమలజయెనయఁగభవదీయమానసేప్పితమేమైనననుమిత్తవే
డఁమనినను | వరమహంసభక్తుడవికచవదనుండగుచు || వ|| వారివచనంబులకృత్వంత్రియంబొనరింపఁబయోజగర్భ
డో | పరమపదేతయోగిజ - భావనయూనిభిలార్పియండునీ | వరయనియట్టియర్థమొకటైననుగల్గునెయైననామది | పర

సినక్కారాదేవవినుపితుడయ్యానఁజేరి గింపవే॥వ॥ దేవానర్హులారాతర్యామివై భగవంతుఁడనెనీకునఁగన్తు
రిందినదీయవాంధుతంబువిన్నపించెనవసరింపునవృత్తరూపంబులై వెలుగుభవదీయస్థూలసూక్ష్మరూపంబులునానా
శక్తులవృంహితంబులయిన బ్రహ్మదిక్షావంబుల నీయంతనీ వేధరియించిజగదున్న స్థితిలయంబులందఁతుకీటంబునుం
బోత గాఁచింపు నమోఘనంకీర్తుండవై లీలావిభూతింగీ డించుమహిమంబు దెలియనట్టిపరీక్షానంబుగ్రహసేయుముభ
వదీయశాసనంబునజగిన్ద్రాణంబుగాఁజుంపుడుబ్రహ్మభిమానంబునంజేసియవశ్యంబునుమహాదహంకారంబులునా
మదింబొడముం గావున దర్శింహారార్థంబు వేదెదనన్నంగృహస్థపీఠాకించిదయ సేయుననిచ్చి నందిన నాలించిపుం
డరీకాక్షుండతఁగీట్లనియె॥క॥వారిజభవతాస్త్వార్థంబు । చారజ్ఞానమునుభక్తిసమధికపాతూక్త్యారములనునిమోఁగను
దారతనీకునమునందుధరియింపనగు॥సీ॥ పరికింపమత్సర్వరూపస్వభావములునుమహిమావతాగ్రకర్తములు దెలియు
తత్త్వవిజ్ఞానంబుదలకొనిమత్స్వసాదమునఁగల్గెదీసికొనగలుగర్హు । సృష్టిపూర్వమునఁజెల్లించినేమోరుండగలిగియుండు
మవీతకర్తనగుచునమధికస్థూలసూక్ష్మస్వరూపములుదత్తారగత్రకృతియొక దిగవదంత । వందుగీనమైననదివీ
యుండనై । యందునాకునన్యమొకటిలేదు॥సృష్టికాలమందున్నదీనాశంబునఁజగముమత్సర్వరూపవసునవత్స॥క॥ ౬౮
యగఁగలుప్రళయంతరముననాద్యంతవిరహితక్రియతోడఁ । బిహగ్లగ్నితప్తహిమంబునఁబరమాత్మండనై సరోజభవ
యేనుండు॥వ॥ అదియునుంగాక నీవునన్నడిగినయూజగిన్ద్రాణమాయాప్రకారంబెఱుంగింతులేనియర్థంబును క్షిరజ
త్రాంతియేమిటిమహిమందోచిత్తస్పృహనోచక మామనిదియె నామాయావీశేచంబనియెఱుంగుమిదియునుంగాక
లేలయర్థంబుదృశ్యంబగుటకుంకలయర్థంబుదర్శనమొనరంబు గాకుండుటకును ద్వివంద్రాధికంబునుతమఃప్రభానంబు
నుదృష్టాంతంబులుగాఁదెలియును ఏప్రకారంబున సేమిన హాఁగంబులు భౌతికంబులయినఘటపటాదులందుం బ్రవే
శించియుండునాప్రకారంబున సేమిన హాఁభౌతికంబులయిన సర్వకార్యంబులందునత్వాదిరూపంబులం బ్రవేశించియుండు
దుఃఖాతికంబులుభూతంబులయందుం గారణావసరబొండు చందంబున భూతభౌతికంబులు గారణావసరబొండుననాయం
మనభివృత్తబులై యుండవుసర్వజేతంబులయందుసర్వకాలంబులయందు సేదిబోధితంబై యుండునట్టిసర్వార్థబ్రహ్మ
స్వరూపంబుతత్త్వంబెఱుంగిచ్చయించినమిమబోటి వారలకునీచెప్పినదిమదీయతత్త్వార్థకంబునుయర్థంబునియెఱుంగు
దరియర్థంబుత్రాప్తంబునుయదియె కాగ్రవిత్తుండవై యాకర్షణిచిభవదీయదిత్తబునధరియించి నీమనోకాదిర్క్తిం
బులందుమోహంబుచెందకుండెడినని భగవంతుండయినపరమేశ్వరుండు చతుర్ముఖునకాజ్ఞాపించినిజలోకముతోనంత
ధానంబునొందెననిచెప్పిశుకుండువెండియుఁగీయె॥సీ॥ అవనిత్రాప్తయ్యుట్లంతర్నితండునునఁబొండగకాక్షిణిబుద్ధినిఁగి
యానందమునుబొందియంజులిగావించితత్త్వవిగ్రహమునఁదనమబుద్ధిఁగైకొనిపూర్వప్రకారంబుననునన్నప్రప్రవంధం
బెల్లండగన్పఱించిమరియొకనాడుధర్మప్రవర్తనఁదామనఁగలప్రజావతియొకకమలగిన్నుండొత్పాతాభకాకనంబ
భవనహితబుద్ధినున్నతస్ఫురణమెఱుఁగిమానితంబైనయశఃనియమములఁకెఱి । నాచరించెనుమౌనాదితాత్పర్యదంబు॥
వ॥అయ్యవసరంబున॥క॥అనగి నాననందనులయినసనందాదిమునులక గ్రీసరుఁడఁ । మానుగఁబ్రియతనులుండగు । నా
నారదుఁడేగు దెంచెనబజ్జకడను॥క॥చను దెందితంధ్రీకింబ్రియ । మొరకఁగను ప్రాచుణ్యంబులొగిఁజేసినచో । చన దెనఁ
బ్రసన్నుడగుటయుఁగినిభగవన్నాయదెలియఁగానట్లుకుండై॥సీ॥ అవనితీవునన్నడిగిచవిదినతఁడుదత్తప్రసన్నుడఁగి
తామహంబుఁభగవంతుడాశ్రితపారిజాతమహరిగృహతోడదవ కెఱుంగిందినట్టి । లోకమంగళచతుర్లోకరూపంబునుద
తలక్షణంబులఁదనరు భాగవతమునారమనకున్నదిజెప్పెనాతఁడుచారుసరస్వతీతీరముననుహరిపదధ్యానపారిణుఁడ
త్వవేది । ప్రకటతేజస్వీయగుబాదరాయణునకు । గోరియెఱింగించెనన్నపూనాదారుఁడెలమి । నాకు నెఱింగింకె నెఱిగిం
తునీకు సేను॥వ॥అదియునుంగాకయిపుడువీరాట్టురుషునివలననీజగంబులేదిధంబునజనియించెననియెడినీ మొగలైనకొన్ని
ప్రక్షులనన్నడిగితియేమనన్నింటికిను త్రరంబగునట్లుగానన్నహాభాగవతంబువస్థసించెనాకాణింపునన్నహాపురా
ణంబుచతుర్లోకరూపంబునుదతలక్షణంబులసంబుదితమార్థంబులనుప్రసన్నుడనందదతలక్షణంబులైయ్యెడియనినసర్వరూపవిసర్గం
బుస్థానంబు సోమంబు ఊతులు మన్వంతరంబు తుతానుచరితంబు నిరోధంబు ముక్తియు నాశ్రయంబుననంబది తెఱంగు
లయ్యెదతమవీగుర్భుధంబునకుండకిన్ సతొమ్మిదిక్షణంబులు సెప్పంబడుననియెట్టివనిన॥) గీ॥ మహాదహంకారపంచత

నాత్మ గగనః పవనశిఖితో యథా సూత్రవచనకేంద్రియ ప్రపంచంబు భాగవతునందు గనుట | సగః మందురు దీని జనవరే
 ణ్యు || క || సరం జగర్భంజువిరా | బుద్ధుని మునివలంక జనిం ది ఘోరితరతరా | చరభూతస్పృష్టి జేయుట | బరువడింపవగః మం
 (దు భారతసు క్తా || క || లోక ద్రోహి నరేంద్రా | నీక ముంబరి మార్పిజగము నెఱినిల్పినయా | వైకుంఠ నాథకృతవిజి | యాక
 ల్పము నానవ య్యెనవనినాధా || క || హరిన ద్వైశుండనంతుండనిరువమ శుభముఁ తిఁజేయనిజభక్త జనో | ధర్మణము సోప
 ణనాదనీ | వరయూతులనంగగర్వ నానవరయః || గీ || జలజ నాభదయాకటాక్ష ప్రసాద | బ్రహ్మభక్తైకలోక పాలక విభూతి |
 హహినాటా | దిన వారిధర్మ ములఁగిస్తరిమున బలుకుట మన్వంతరములు భూపతి | వనశ్రద్ధగునవతారక | ధనముఁ దదియాను
 వృత్తిదచ్చా | త్రింబును సుధరించుటకు | జనునవియ్యాశానుకథలు శాజన్యోగి || సీ || వసుమతి నాశనర్వస్వామియైన సౌ
 విందుండు విరచి దానందమూర్తి | సలలితస్కోపాభిరక్త మేతుండై తన రాయనాత్మీయ భావమందు | ఘోరాజమృదులత
 ల్పబుడై సుః | లీలయొగని ద్రారలిననున్న వేళ | నభులతేవులుజ వ్యాపారతూన్యలై యున్నతేజఃబలురులు గొనఁగ | జం
 గవ సావరాచి వస్త్రుడు తెల్లవిదిత మగు రఘువలుకుట యుదినిర్ద | సునదియ వాంతరవ్రతయంబునంగ | బరగునకము క్తిగతి
 పిను పాప వేంద్ర || సీ || జీవుండు భాగవతగ్రామవశంబునఁజేసదేహధర్మములై నృణ నేక | జన్మనుచరితవృత్తములైన
 యిజ్జరామరణంబులత్త ధనకంబులయిన | ఘరపుణ్యపాపరి కాయనిర్మల దన్వనై నెప్పిసూర్యసంఘితములైన | యవహ
 తపఃప్రవాసాదృష్టతః పుణ్యవతుండై తగభాగవద్ధర్మీర | సూతుండై పారతంత్ర్యాత్మజుడిమిప్పి | దివ్యమాల్క్యున లేవనభ
 వ్యుగంధకి | లితిమంగళదివ్యపీఠ హాః శివ్వా | డగుమహారిహవ మొందుటేయనఘము క్తి || ప || టియైన త్వత్ప్రీతిలయంబు
 లేందునగుచుల్ల కాశింపఁబడనదియాత్మయంబునంబడనదియ పరమాత్మత్వత్వ బ్రహ్మచర్యంబునదియ ప్ర త్యక్షాను
 భవంబురవివేకంబు సేయునాత్మనాత్మకా భ్యాన్త్యాదివి భాగంబు సెప్పంబడియెనదియెల్లని నాత్మయాభ్యాన్త్యా కాశిదై
 వి : ధిభాటకంబులం ద్రివిధంబయ్యెనందు నాభ్యాన్త్యా కంబుచయు రాదిగోళ కాంతర్యతిఁజేయెయొగంబునఁజయు రాదికర
 ణాభిమానియై ద్రప్రయోగజీవుండెయ్యాదిత్వ విమండంబగునఁజయు రాద్ధాన్తిహాని మానలేవతయై నసూర్యాదితేజోబ
 గ్నిహంబునగుచు నేవ్వనియందు నీయుభయు భాగంబునంగలుగుతల డెయ్యాధిభాతంబువి రాడ్విగ్రహంబునగుంగా
 వున ద్రప్రయుద్ధసూర్యశృంగంబునందగునీమూటియందు సెకటి యెన్ను సెకటి గానరాదీ త్రితయంబు నేవ్వండెయ్యంగుర
 తఁజునర్వలోకాత్మయందై యొగడునతల డెవరమాన్త్యయనమ్మహమ్మిండు లీలాకళఁజై జాత్యజనంబు సేయుతలంపు
 నబ్రహ్మండంబుని ధ్యేదిం దితనమనుభవానంబున పేక్షించి మొదలగుచులగు జంబున సృజిముంచె స్వతఃపరిశుభంబు
 గావున స్వస్వప్రభుగు నేకాణవాకారంబున జలరాశియందు శయనంబు సేయుటదే || స్తోత్రము || ఆసో నారాత్మని ప్రో
 త్తా ఆసో వై సరసానవ | తాయతస్యా యరంభూర్వం లేన నారాయణస్త్వనిః | అను ప్రమాణము గొప్పని నారాయణశబ్ద
 వాచ్యుండు గావుననతని ప్ర భావంబువఱగఁపడుచు భుంబుపాదాన సూతలై న ద్రవ్యంబు దివిః | బయినకర్తంబుల శో
 కాస్తాదృష్టాధిభింబయిన కాలంబుజ్ఞానాదిక గలుజీవస్వ భావంబుభాక్తియగు జీవుండు నేవ్వనియగు గ్రహంబునఁజే
 సివతఁగొందుండు నేవ్వనియు పేక్షించేవతిఁగంపసుపింటి ప్ర భావంబుగలన ద్వైత్వంబును దా సేవయ్యు ననేకంబు
 గాఁదలం దిహోగతల్పంబునంబ్ర యుక్తుండై యుండుట మిదన్వస్వంబునంబిస తనహిరణ్మయంబునవిగ్రహంబు
 నధిదైవంబున ధ్యాత్వక్తింబుని సూతంబుననుసంజ్ఞాయుతలబై త్రివిధంబు గానృజిముచి || సీ || అట్టివిరాడ్విగ్రహంత గా
 తాశంబువలన సోజస్స కౌమారబలులయ్యె | బ్రాణంబుసూక్ష్మరూపక్రియాశక్తిచే జనియింది మిఖ్యానువఁగబరం
 గె | వెలువడిచనుజీవి వెనుకొని ప్రాణమల్ చనుమంపెని జనాభురనుసరించు | భటులదండంబున బాటిబుట్టు త్రును సూరి
 తృప్తయగుని ముఖము వలన | దాటుజిహ్వాదికంబులు స్థిరము సుంబు దై | రండును దుండు జేన్వా యునందురనము | తెల్లగుద
 యుం దిజిహ్వాదే నేతుండబుట్టు | మొనసెబులకు న పేక్షించు ముఖమువలన || వ || మరయు వాగింద్రియంబువు క్షి దానికిదేవ
 తయగ్నినా రెంటివలన భావణంబుహృదమెనాయగ్నికినహాజలవ్యావ్రబగుజగంబుననర్థంబులుగుట జేసి యాజ
 లంబై ప్రతిబంధకంబయ్యెదో ఘామమానంబయినహా వాయువలన ఘ్రాణంబువు క్షైంగావున వాయుదేవతాకంబయి
 నస్పృశేంద్రియంబుగంధ గ్రహణనకుంకంబయ్యె | రాలాకి బగునాత్మనాత్మయందు జూడంగోరితేజంబువలన నాచి
 త్యదేవతాకింబై రూపగ్రాహకంబయినయక్షియుగంబువు క్షైయుపిణిబులు చేతబోధితుండగుచు భాగవతుండు దిగ్దే

వతాకగలునశబ్ర గ్రాహకబునైనశ్రోత్రేంద్రియంబువుట్టించెనజనంబు సేయుపురుషునివలన వృదుత్వకాతిరగ్గంబు
 లులఘుత్వగురుత్వంబులునన్యత్వశీతలత్వంబులును జేసెడుత్వగింద్రిగాధిపానంబగుచర్మంబువుకొండానివలనరోషగ
 బులుదయించెనానీకమహీరుహంబులధిదేవతలయ్యెనుందునధిగతస్పర్శగుణుడగు వాయువంతలబహిఃప్రదేశంబులనా
 వృతుండగుబలవంతంబులుండై దేవతాకంబులునాదాననమకంబులునానాకర్మకరణదత్తంబులుచగు మాన్దంబులుక
 యిచ్చేస్తేన్పావీషయగోసహభుండగునీశ్వగునివలనవిష్ణుదేవతాకంబులగు పానంబులదయించె బ్రజానగదాన్య
 తానియగుభగవంతునవలంబు జాపతిదేవతాకంబై స్త్రీసంభోగాదికామ్యసుఖంబులుగార్యంబులుగాఁగల శిశ్నీప
 స్థంబులుదయించె మిత్రుండధిదైవతంబుగాఁగలిగిభక్తాన్నాద్యసారాంత త్యాగోపయోగంబగు పాయవ నేడిగుంబు
 ద్భవించె దానికృత్యంబుభయనులమోచనంబుదేహంబుననుండిదేహంతరంబుచేరంగిరిపూర్వకాయంబువిడువటంబు
 సాధనంబగునాభిద్వారంబుసంభవింజెనట్టినాభియప్రాణాపానబంధసాంబంబంబుడదన్యంధవిశ్రేయంబెచ్చుకృపచర
 దియయ్యాన్యాధోదేహభేదకంబనియంబెప్పగుటవలెన్నపానాదిధారణార్థంబుగనాంత్రిక్షమీనాడీవయంబులుఁగల్గి
 వంబుదేయిదానికిచుటులనముద్రంబులునధిదేవతలయ్యెనుషివుడులనుదురభరణరసహృణానంబులుచుగలిగియుండునా
 త్మీయనూయావంతినబొనర్చునపుడు కామసంకల్పానినగునూద్రయంబులగలిగెదానివలనవచంబుచంద్రుడుకా
 మంకుశంకల్పంబునుదయించెవంతమీదజగత్సర్వంబు సేయుచిరాడ్విగ్రహంబువలననప్రభాతుగులును పృథివ్యైష్టేషా
 వాయంబులయినస్తప్రాణంబులును ప్యోమాంబు వాయువులచేనత్వన్నగులులైగుణాన్యకంబునయంద్రియంబులు
 నిహంతారప్రభవంబులైనగుంబులునుసర్వవికారస్వరూపంబగుచునస్సునుజ్ఞానరూపియగుబుద్ధియునువివిధంబగువి
 వియంతయులైశ్వర్యరూపాలవిగ్రహంబునగుట్టునుజీయును॥౧॥వనసంబ్రుధివాద్యధ్వజవరణాచ్చమైవచక్రైభ
 వములంబగురుహభావాంధాతీతస్పర్శణజైలమౌదునతివిధానవిర్మా॥౧॥సౌలువగునకలవిత్తణములుఁగయా
 ద్యంతతూన్యమునుతిత్వమునైలలితూత్వమైవసానానాకులమగుదలసాయంబుగానసౌదరమగుచు॥౧॥అలఘుతేజో
 వాయుజైవగూపంబిడితీరినాదనాచేకజైవంబుదేయిదానితూన్యరూపంబులవలనసెప్పెడుభగవత్స్వరూ
 పగున్నవోష్యకుగమాయాబలంబునజేపిదవ్యమనీంద్రులుదెలియలేరు వసుధేశవాయస్మైవాచకంబై నానగూపము
 ల్గ్రీయులునుకూఢిదాల్చియుండునట్టియాశ్వరుండునారాయణుడభవిధ్యోజగన్నియంతయైన చిన్మయాత్మకుండు
 స్మృతియింజునిప్రజాపతులచ్చులంబిశ్వతతులనపుడు॥ వరియును॥మీసురసిస్సాన్యకీర్తనవరచారణగర్భగంగర్వరా
 త్నపిరాచగూతభోతభోకింపురువకూర్చాడగుహృత్కథాకినీయతయూతూధానఁపిద్యధరావనోపమధ్వజగ్రహమాత్య
 గణవృకహరిఘృషిబగచ్చగాలిభల్లూరోహితపశువృక్షయోనులవివిధకర్తవ్యంబులువెలయఁబట్టిజలవనోగూతలంబు
 లసంపరింజుజంతువయములనత్వరజస్తమోగుణములదిర్వక్కురాసురనరధరాదిభావములభిన్నలగుతరురారివేం
 ద్రు॥౧॥అర్థవౌండ్రుమితాత్మకుండయరమాధీగుండువిశ్వంబునుసర్వతంజేసిహరిస్వరూపుడయి రక్షింపుకనవస్త
 ప్రజోత్తరసంహారముసేయుచుప్రభువారాంతర్యామియైయుండును॥ హరియంచుభవసండుమేఘమలమాయం
 జేయుచుదంబున॥౧॥ఈవిగిరివిశ్వసుంఁస్థాపించునుమనుచునాచుధర్మాత్మకుండైదివిత్తధర్మజ్ఞులనురగూపంబు
 లుదాసెదాల్చిగూఢిదలిర్పె॥౧॥హరియందునాకాశమాకాశమననాయువలంబువలనహుతాశనండుహవ్యవాహ
 నునందనంబువులుదకంబువలనవసుంధరలగిగెధాత్రివలనఁబాలుప్రజాపతియగ్భవంబయ్యెనింతకుమూలమైయెగురు
 ట్టినారాయణుడఁబిదానందస్వరూపండువయఁడజుడననతుండధాన్యదాదికధ్యాంతతూన్యండునాదినిధనుండ
 తనివల్లనుసంభూతమైవయట్టిస్పష్టిహేతుప్రకారమీడిదితెలియఁజాలెంతటిమునులైనజనవరేణ్యలదియునుంగాక
 వ॥ధరణీతేతనగూతత్వస్థినియనుస్థాపించిరక్షిచునాహారికర్మత్వమునెల్లదాన్యాగణమాయాగోపితంజేసిరానిద
 ద్యుండునిరంజనుండువరుడుకన్ఘ్నించనుండాధ్యక్షుడగునిరపేతుండునునిశ్చలండుగురుగోత్యత్వముగబొలెడి
 వ॥బ్రహ్మంబంధియగునీకల్పప్రకారంబువాతరకల్పంబతోడసంబుధితప్రకారంబుననెఱుంగించి నిట్టిలక్ష్యకల్ప
 బునెప్పుప్రకృతకల్పప్రకారంబులంశశ్చరితానంబులుగాలకల్పలక్షణంబులవంతరకల్పకన్యంతరా
 శేషవిభాగస్వరూపంబునవిస్తారంబుగముందునెఱింగింతువినుమదియునంబర్మకల్పంబనందగుననిభగవంతుండైనశుకు

డుపరీక్షిత్తుచుండజేప్పెననిసూతుండునుహస్సులకు నెఱిగించిన॥ క॥ పిరిశౌనకుండుసూతుం గనుంగొనియిట్లనియెసూతక
రుణోపేతా॥ జరనుతగుణనంఘాతా॥ మనపుణ్యసమేతకేతకలుష వాతా॥ ॥ వ॥ పరమ భాగవతోత్తముగడై నవిమరుండు
బంధుమిత్ర జానంబులవిడిచినకలభవపావనంబులుగిర్దనీయంబులు నైన నతిభక్తంబులనగణ్యంబులైన నపుణ్యక్షేత్రంబు
లునువర్గించి క్రమ్యుటవచ్చి తోమారవియగు మైత్రేయంగనియెతనివలననధ్యాత్మభోధంబువడ సెనదివినబడునదియంత
యు నెఱిగింపుచునినతండ్రిగియె॥ ॥ పినుమిలచుమీరునన్నడిగివ తేటంగునకుకమునీంద్రగేయుబరితీ॥ జ్ఞనపతియడిగి
ననతండా॥ తనికెఱిగించినకంబుండగ నెఱిగింతు॥ నావధానులైవినుండు॥ ఉ॥ గామగుణాభిరామదినరాజుకులాంబు
ధిసోమతోయడ॥ శ్యామకృతాననప్రబలసైన్యవిరామసురానిగోత్రసు॥ శ్రామసుబాహుబాహులదర్శితమఃపటుతీవ్ర
ధామని॥ స్థానకుభృచ్చలానుగరకంతనీతననానురాగువా॥ క॥ అనుకేంద్రసుతవిదారణకమలావృతనూజరాజ్యకార
ణభవనం॥ నుమనె నేకస్వరగాజో॥ తనదైవతసార్వభౌహదశరథరామా॥ మూలినీ॥ నిరుపమగుణజాలానిర్మలానందలో
లా॥ మరితగ్గుననమీ గామవృద్ధైత్య ప్రవోరా॥ కరధినుకవితోమాచారునన్యకృతోమా॥ సరసిజననస్తోత్రజ్ఞనస్తోత్రసాత్రా॥
గద్య ॥ ఇది శ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిద్రుతేననమంత్రపుత్రనహపాండిత్యసోతనామాత్యప్రణీ
తంబయ్యశ్రీమహాభాగవతంబున పురాణంబునం బరితీ తృతోడ సుకయోగి భాషించుటయు భాగవతపురాణ
వైభవంబుఖట్టంగుమోక్షప్రకారంబుధారణాయోగవిషయంబైననుమావిష్టునిశ్రీపాదాద్యవయవంబుల
సర్వలోకంబులున్నతేటంగునత్పురుషవృత్తియుమోక్షవృత్తికసర్వకామ్యఫలప్రదదేవతాభజనప్రకారం
బుమోక్షుత్తమండుశ్రీహరియనుబయ్యుపారిభజనవిరహితులైన సజులన హేయతాపదనంబు రాజప్రశ్నం
బున హేయోగి శ్రీహరిస్తోత్రమునీయుటయు వాసుదేవప్రసాదంబునంజకుత్సుండుబ్రహ్మభివత్సంబు వడ
యుటయు శ్రీహరివలన బ్రహ్మరుద్రాదిలోకప్రపంచంబు పుట్టుటయు శ్రీమన్నారాయణ దివ్యలీలావతారవ
రంపరావైభవవృత్తాంతసూచనంబు భాగవతవైభవంబుపరీక్షిత్తుశుకయోగి నడిగిన ప్రపంచాదిప్రశ్నలులం
దుశ్రీహరిప్రధానకర్తయనితద్వృత్తాంతంబు నెప్పుటయుభగవద్భక్తివైభవంబు బ్రహ్మతపశ్చరణంబునకుం
బ్రసన్నుండై హరివైకుంఠనగరంబుతోడ బ్రసన్నుండైనస్తోత్రంబు నేసితత్ప్రసాదంబువందన్తిహేమదేవి
యువాసుదేవుండారతిచ్చినప్రకారంబున బ్రహ్మనారదులకి భాగవతపురాణప్రధానకలతేటణంబులవన్యసిం
చుటయునారాయణవైభవంబుజీవాదితత్త్వస్పష్టియు శ్రీహరినిత్యవిభూత్యాదివణనంబు గల్గుప్రకారాది
సూచనంబుశౌనకుండువిదురమైత్రేయనంవాదంబుచెప్పుచుని సూతునకుండుయు ననుకళలంగలదివృత్తియ
స్కంధము॥ ..... శ్రీగోపాలకృష్ణావతారముః.....

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము తృతీయ స్కంధ ప్రారంభము.

శ్రీమహితదీనుతదివిజస్తోమయశస్సీసురాజసోమసుమేరు॥ స్నేహవినిర్మిత భారవ॥ రామదశానవిరామరఘునలరామా॥
వ॥ మహానీయగుణగరిషులగునమ్మునిశ్రేష్టులమనిఖలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరినమేతుండైనసూతుండేనియె॥ నట్లుప్రా
యోపవిష్టుండైనపరీక్షిత్తు కేంద్రునికుశుకయోగిం దుండేనియె॥ ఉ॥ పాండవుపాలనందనులుబాహుబలంబునధా
ర్తరాష్ట్రులగాభండనభూమిలోగలిచిపాండురశారిదవంద్రచంద్రికాఖండయశఃప్రసూనకలికావళిగౌరివర్రాజ్యల
క్ష్మీనాంపాండయలంకరింపుచుజయోన్నతిగాజ్యమునేయుచుండె॥ క॥ మనుజేంద్రకేదురుండంతకు॥ మునువనమున
కేగియదబునిజుగేయు॥ వినుతతమహోదేయు॥ ఘననుపమగుణవిదేయుగ॥ నేమైత్రేయు॥ క॥ కినుంగొనితత్సా
దంబులుదనభాలముసోకమై క్రితగిట్లనియె॥ మునువనకలజగత్సావరవరతుండుగృష్ణుండఖలవంశ్యుండెలమి॥
క॥ మండిత తేజోనిధియై॥ పాండవహితమతిభిగూత భావంబున వేదండపురికేగికురుల॥ మండనుండగుధార్తరాష్ట్రమందిర
మునకు॥ గి॥ చనగ॥ మల్లకమద్భుతంబునకుభక్తివన్యబుండగురృష్టుండువచ్చుటేమి॥ కతమునాకదియెఱిగింపుకరుణ
తోడ॥ ననుచువిదురుండుమైత్రేయునడిగెనని॥ క॥ పిరికెటగంపిపరీక్షిత్తునుజవరేఖ్యండువిమలమలినీంద్రు॥ మునికు

లజలభివంధ్రుఁడగునగినతపశుభక్తసామ్రాజ్యముగఁగింపుఁడు || ౧౧ || క్షిప్తియొద్ద నెమై త్రేయోనిననఁజుండగుదురుఁడేర
హస్యముఁడగేఁగి మనియేమి నెప్పే సేసిదిగిదీర్ఘమలాడెంచుదురును మండే || ౧౨ || ఇన్నిదెలియంగనానఁయిచ్చిన
స్థునినర్ధరక్షింప వేమిమూలతరంగిని నువయూహాంగహరిపాదకిమలభృంగిని హితగుణసంగిపాపకమఃపతంగ || ౧౩ || చ || అన
వుండువాడ కాదు శివ రాధిప్రభుఁడు సూర్యువంశ వర్ధనవిసుకట్టువై నవృతరాత్రునృపాలుఁడు సుపుకృసుయోధవ
ముఖపుత్రులఁగింపఁడు || బంగారపును బొండురాజుడొప్పిన పీఠవర్ధనదాక్ష జాలువెల్లు తీతన్వనఁ చేరివచ్చిన || ౧౪ || ఇ
ట్లీవచ్చి పాడవులయెడఁ నూయానిమగ్నులై నయోధనాదులు || ౧౫ || పెట్టిరివివాన్మనులం || గంధీయును పాశముల
నెగంగానవి || నెట్టిరాజ్యమువెడలఁగొట్టిరికర్మముఁడిచిపట్టిరాత్మకులై || ౧౬ || కూరాత్మలగునుమలాటా || గారంబున
వాసుఁడైనై యెండఁగి || దారుణశిఖరనికొలిపి || మారణార్థములకప్రకృతులరగును || ౧౭ || సూరిజగదీయమగు
రాజసూయయ్యజువిలదడవభృగసీకపవిగ్రమై || కౌపవీచారుకేనీభరబువట్టికొలుపులోవలనీ శ్చిరసృష్టితము || ౧౮ ||
కాపునవారలకవృత్తి || గాంధీవనికొక దినుబులుగదలచుచు || న్నావనిజగంతులను || వాచినియొకంపున వంశనిడ
యె || ౧౯ || మామజామంబువన్నుమర్త్యవృత్తి || యడమిఁగొనియడవులమీద నెవవనబడి || దిరిగి వాఁలును || యెంబడి
ర్పియెను || దెంచితమయంశమడిగి || బంబియింపక || వడ్రయె || ౨౦ || సులనియెంతయెవహరినర్మకృణ్ణు || యమధాపు
డు || వనవకల్పకంబుభగవంతుఁడంచుతుండనంత || క్రింకకధుండబల్లదనుండధర్మతనూభవుచేయు || ౨౧ || య
తుటిభక్తయోగన హితాత్మనుఁడై ధృతరాష్ట్ర పారికి || దనియచటభీష్మగురుత || తనయిచ్చపాచార్యుఁడులధాత్రిప
తులు || దనియనుమోదింపఁగి || బుద్ధివైధృతరాష్ట్రతోడనవనినాథా || ౨౨ || కారవపాడవులిరువురు || నారయనీక
సహజమవనివరసి || వేటివై నచాంచుకు || మారుబాలాసగి || శ్రీహనునభయంబు || ౨౩ || అనిధర్మబోధమునఁబలిక
మాటలఁచెపునిడమిగ్గువండుమారు || సుగనీతిమంతు బిలువ || బంచినజను దెంచెనురున భాసలమునకు || ౨౪ || వ
నుడెంచియటటిజనంబుల పేతనుపసేతంబువ కాగ్యంబుదెలుపబడినచాడై ధృతరాష్ట్ర నుద్దేశియొద్దయె || ౨౫ || ధర
ణీనాయకపాండుభూఁభుంధి నితమ్మండుదత్తుత్రుల || బరిరక్షించినధర్మము దెగవున బాట్టిముతలబాసునిరచాభ్యో
న్నలిఁజెంచుకత్త్రుజయము || జేహూరు సూపాలశే || బరుదితంబునువచ్చువల్లగుబంజుఁగెరవృవంశా || ౨౬ || గి || వాఁతం
ద్రీపాలు వారికి సునఁగి || పాలునుతుల కెల్లఁబడియిచ్చి || పలుమఁడిచిధర్మగులవడనిబుద్ధి || జోనుపుహయ్యకలమువను
పునుయ్య || ౨౭ || పసిమునృపాలనాపయత వేయర సేలమీరఁమా || తనయల పేరువిన్నెబరువాడితమ్మభుజంగంబు
చావ్వునఁగనలూపు నింతయనుము స్తునఁజెప్పిగొడవాఁడే || తనభిదీయపుత్రులకు దప్పదుమృత్యువదెన్నిభంగ
ల || ౨౮ || పడియునుగాక || కన్దీపుత్రులశౌర్యంబును || చాపాచార్యువగాత్ జాతకృపభుజా || టావంబునుగగుదురా ||
పలునునిజముగాఁదలం తెనునము || ౨౯ || అశ్లేనివినుము || ౩౦ || ఏవరమేళుచే జగము వీనచరాచరకొటితో నముద్దీపితమ
యొ సేభునిదవృత్తి లాంశజులబగర్పగిరిపతిముఖ్యచేవమునిబృందములెవ్వఁడనఁతుఁడమృతు || దాపునఁబోడ్చియుండు
గుణంబునిగృష్ణుండ వోనరేశ్వరా || ౩౧ || ఆటిజగన్నివాసుండును రాసురభేదివరావగుండు || పట్టినభుండువియ్యమును
చాధపుండుగారుండుఁడభుండు || కిట్టలమైన ప్రేమమున నెప్పుడుజెప్పుడుమండువారల || జట్టనత్రేల నెవ్వరిక
జాపంబువచ్చునాభ్యుపైత్రమా || ౩౨ || కాపునఁబాండునందనులఁ గారియ జెప్పురాజ్యభాగము || వాఁరినిచ్చిరాజ్యము
మవంశములుత్రులభుధువర్షము || గాపునుకాకిలోభియనుకప్తనుయోధనుమాటఁటి || గౌవరనీయు పేరునఁబో
కులనాశముంబంధునాశము || ౩౩ || ఒకనికైయుల్లుకులమెల్లనుకొణంబు || నెత్తుకొనఁజూచెడినీయేపుపాల || వినుమునా
మాటనినుయోధనునిడిచి || సులమురాజ్యంబు దేజుబునిలుపునుయ్య || ౩౪ || అనియుల్లుదరిమిచెప్పిపిడిమర్యోధనుండు రో
షువనుండయతా || నివతనయ శకుండుశ్చ || సనులరీక్షించితామనంబునఁబలికే || ౩౫ || దానిపుత్రుగిమీరంబు ||
దానిసుంజేయకటకురగు నెలివివఁగా || నానీసుండై ప్రేలెడు || గానిలిచిడివం వెడలఁగానడువరన || ౩౬ || అనియుల్లుడు
ర్యోధనుండాడిచురాళాపంబులుదనకుఁగనపాంబులు సయంగార్యముఁచాించిత్త ర్యంబవలంబించి యొండు పలుక
నొల్లకశరత రానంబులుఁడిచి కోధంబునఁడంచినంబునకుంజుయెందు || ౩౭ || నిష్ణువ్వయింవ్వ త్రివిగుగ్రాములునుబో
త్రంబులగుహరియే గ్రములను || నెలకొడవ తాన్నితహరివ్యభూములఁగంగాదిపుణ్యనదుల || సిద్ధపురాణప్రసిద్ధ

జ్ఞుమాన్యోధర్మనాగ్నోఽసమన్వతినత్యాత్మజచారుధేష్టగమలానంతాత్మలేయ్యుధవా||గీ||ధర్మాత్సర్వధనుశు
 సుయోధనుండు||వోలుచు నెవ్వనిసభ||జూచికలుచు మొదలి||మనములోననసూయానిగుండయ్యె||నట్టిధర్మజుడున్నా
 డెయ్యచువరత||గీ||ఘరకథాభ్యాసనిత్యసంగతులమెఱసి||కురుకుమారులభూరిసంగరములోనినాతులఁగావించి నెలసి
 నయట్టిజేటి||వాయుతవయుండుగుళియెవఁజలునయ్య||చ||హరికరుణాంశరంగిలకటాక్షునిక్షిణులబ్ధకైర్మ||సింహురణన
 నర్చితన్ననబోయగతిగిరిసంఘెర్చినన్||బరవసముప్పుఁగాగెదిపాశువతా||నమగొన్నతత్తుభి||కిరుఁడుధనంజ
 యుండుశుభగస్థి||మోదముమొందుచుండునే||స||తెగఁగొప్పజఁగివియోగమునఁగంతి||సవ్యపాశంబునో||రరసంఠి
 యుఁగల్గిడేవేభవక్త్రస్థాన్యతంబు||ఖగే||శ్వరుఁడనింగయోగ్నమాడి||గురువంత్రే||శిరింజి||రణీ||కాజ్యముఁగొ
 న్నమాప్రిఁగమసర్థవాగ్మలేయ్యుధవా||గీ||పాండుభూమీ||శ్వరుండుసంపా||ప్రచురణు||శైవశివు||బ్రహ్మ
 నిజేశు||హరిదనసన్నయితి||యానుతిభోజ||తనయశీరించునే||శుమనువర||అనివెండియు||అనుజాతుండుగుసాం
 డుభూవిభుఁడునిగ్యాణంబునుబొంకనా||తలపు||శ్రీదనుజేరవచ్చిననుభవ్యసంబునో||కట్టియె||గొనరించె||ధర్మరాష్ట్ర
 భూమివిభుఁడు||హింప||గానె||సే||సంవాఁడె||యగఁగాక||మేలుగలదే||దింఠింపఁగానుద్ధవా||గీ||అనుజఁడనియకతగ
 నిజ||తనయు||బసనువెడ||నకువఁదానూరక||యుం||జినధర్మరాష్ట్రండునరక||బలుబడుగా||నెడు||మనసఁగూర్చా||వ||
 అదియును||గాక||పరశుంబాతుండు||వై||ననీచంబునఁ||బంబుగర్తవ్యంబు||గాదం||తే||గీ||నరలోక||దంబనమున||హరివర
 వసవండుమానవా||తే||ని||ధర్మబుట్టియాత్మమాయా||స్ఫురణ||హింప||జేయు||భూజన||కౌటి||గీ||కాపురసన్నహ
 త్తునిది||కారవి||కూరునిసర్వసాహమా||యావి||మానసండు||గునవృషసంస్కృతి||స||భివా||మన||శ్రే||భున||సత్త్వ||పాశు||హింప
 చేర||వేగ||సంబంధ||నేన||కా||దా||ని||శంక||ర||స||భృ||తుల||వి||భు||మా||యఁ||దరిం||చే||న్దు||లే||చ||అ||య||న||నన్దు||హ||శ్చు||ని||క||ర||ణా||త||ర||గి
 తా||పా||గ||వరి||బ||జ్ఞా||న||దీ||పా||శంక||ర||స||స||స||స||హంధ||కారు||డ||న||గు||చే||న||దీ||య||ర||గ||బ||హరి||వ||రాయ||శం||తై||త||వా
 ర్థంబు||న||త||బు||రీ||శీం||పు||చు||పం||కు||మరి||యు||న||సే||||అ||ట్టి||న||నో||జా||తుం||డా||త్తి||య||వ||భ||శు||ల||ద||పు||ని||శు||మలు||గు||శు||చు||చు||డ
 దా||శ్యం||బు||సే||య||గొ||డ||బు||వి||సో||ధు||ల||హరి||భద్రుని||జే||య||న||నన్దు||పు||ల||య||స||బ||హి||ను||మా||డి||మా||ర్ప||డ||గ||డ||న||గు||గ్ధు||డ||ని||శం||ల
 చె||ద||వేరి||య||చ్చు||తుం||డు||ప||రు||జ||యుం||ప||నో||ప||క||కా||మ||మి||గ్యా||భి||జా||శ్య||ధ||నం||బు||ల||జ||గ||జె||స||బా||ధ||ల||గ||లం||చు||మ||ద్య||భూ||మతు||ల
 నె||ల||శై||న్య||య||శు||లు||గా||న||నం||హరించు||కొ||ట||సం||భ||లో||న||నన్దు||దా||కు||రు||స||మా||గు||లా||కు||మ||ర్పా||శు||మ||ల||మ||న||ల||గ||డ
 య్యె||గీ||క||జ||న||నం||బు||మ||ల||సే||య||శ్వ||యం||డు||మా||జ్యం||చు||శ్లె||న్వో||గి||ని||రా||సా||క||మ||మి||త||క||న్దు||డ||గు||న||జే||పుం||కు||గర్త||ప్ర||మ
 ర్త||న||మ||బా||న||వ||రా||ద||ర||ప్ర||క||ల||సా||త||శ్రే||ణు||ల||గర్త||వ||గ్ర||మ||ల||జే||య||న||ం||ది||కా||క||ల||వే||తై||త్యా||రి||గి||గర్త||ము||లే||గీ||హ
 రి||న||ల||కల్ప||యో||జ్యం||డు||హరి||లీ||లా||ను||మ||జఁ||డు||గు||శా||తీ||తుం||డె||వ||ర||గి||న||భ||వ||క||ర్మ||ం||బు||ల||గి||బొ||ర||యం||డ||బ||హరి||కి||గర్త||ము||లు
 లీ||ల||గు||లే||గీ||క||మ||ది||ద||న||శా||న||మి||డి||జ||ప||ద||ము||ల||సే||ం||చు||లో||క||పాల||ము||ల||పె||సా||ద||విం||ప||యం||కు||ం||బు||న||ను||యం||చె
 ను||భు||వి||బ||ల||సం||బూ||ద||రు||డ||గు||చు||గీ||వ||ల||న||మం||ద||క||భూ||రి||సం||స||ర||ణ||త||ర||ణ||మై||న||న||తీ||-||త||గి||ది||శు||ల||న||త||శ్రే||యి||న||వ||అ||న
 వ||న||ం||యై||య||ను||వా||డె||కృ||ష్ణం||డ||చు||చు||మ||ద||పు||న||మి||రు||డ||చు||గు||బ||యు||న||గి||శ్ల||కు||గ||న||య్యో||గ||పుం||కు||||గీ||య||మ||కు||ల||గి||ధి
 య||గు||శృ||ఘ్న||ప||ద||జ||ల||జి||యో||గ||తా||ప||ధ||ర||మ||న||మా||బి||బ్ర||మ||ల||క||హృ||ద||యం||జె||యం||గ||జె||పు||లు||ద||డ||పు||చు||న||వ||గ||ల||జె||వ
 టి||యుం||డె||గీ||క||అ||గి||శ్చే||బా||ద||రాయ||శీ||మ||ను||జే||మ||ని||వ||ల||న||జూ||చి||గు||రి||యట్టి||రెం||మి||ను||మి||క||నా||డి||య||ద్య||పుం||డ||న||య
 మ||నె||దె||డ్ల||బా||ల||డై||య||న||న||ర||గి||గీ||వ||ము||ను||శృ||ఘ్నం||గు||డి||యా||బా||ల||మ||ల||నె||బా||ల||గి||గ్ధు||ని||గొ||భా||ం||ది||వరి||చ
 ర్య||సే||య||మం||డు||గు||ణ||వ||త||కు||త||గి||య||గు||త||గి||న||ను||డెం||ది||యా||కొం||టి||వి||ది||యే||గా||వ||న్న||య||పి||ద||న||జ||నీ||వా||క్యం||బు||లు||కై||కొ||న||క
 య||బం||డ||తే||జొని||ధి||యై||న||పుం||డ||గి||జా||తుం||పా||దార||కి||ద||సే||వా||ను||ర||క్తిం||జే||స||య||న||న||య||ద్య||పుం||దే||శృ||ఘ్నం||యో||గ||తా||పం||బ||న
 హరి||వా||ద||వి||రు||న||కుం||జె||ప్పం||జా||ల||క||యం||కుం||బు||యే||మి||వి||శ్రం||బ||ని||వెం||డి||య||ని||ట్ల||ని||యెం||సం||కు||న||పుం||కుం||సో||జా||తుం||పా||దార||కిం
 ద||ను||క||రం||గు||స||ధా||జ||ని||ధి||ని||గొ||న||న||న||నుం||డె||శ్ర||మ||త||గి||-||ం||తం||డిం||ది||యొ||గ్ర||మ||మా||గ్ర||మా||గ్రం||బు||న||కు||బా||ప్య||జ||ల||స||గా
 రి||శలో||చ||మ||డై||గర్త||కం||తుం||డు||చు||గీ||గీ||ఘ||ర||ము||గ||నె||న్దు||న||ము||న||మి||ది||చ||కృ||ష్ణం||యో||జని||శి||భి||క||రి||ని||న||గొ||గ||న||గ||వ||జె
 డ||చే||నె||త్తు||చు||||పె||సం||ని||న||మి||త||గి||గి||ధి||మ||రు||గి||చి||రు||గి||గీ||క||నం||గొ||ని||య||గి||యె||గీ||య||మం||డు||ను||మ||కాల||జ||జ||గ||గ||ను
 పుం||చ||మొ||ది||గి||వట్ట||గా||య||చు||వం||శి||గ్ర||మ||శా||త్ర||మ||ద||తు||శి||ల||మ||లె||మ||దే||వృ||చు||ను||గ||లం||గె||మి||న||ము||గీ||సీ||మ||ని||జ||న

మునుపవ్యములుముకుళింపంగలుజనలొదవోత్పలములరగజారవోరులొక్కోకాపలతమొండంగదావదర్పాంధరమును
కుడఁ | పరయోగిజనవక్త్రవాకంబులడంగలగుజనవాసుగాగంబువర్స | భూదోహగమసూక్ష్మివాటిజ్జగదుదితభ
ర్మశ్రీయలుడియెఁగఁగమానునాకారగుదోటినుండవరది | యవఘయేనుననేరుఁగ్యసాభిధాంకాకాంధపుంధ్ర
వర్ణోకమూర్తి | మిందుతేజంబుతోననుమిచ్చెయ్య సరియును || క || పాలకులితజుజతేభా | లలితశ్రీస్థపాగలైత
మొనిగ్గలగఁ మెప్పెనుధరణీలలవాణి నేడభాగ్యుత్తణయయ్యె || క || యానపుంబలఁగాన్య | శ్రీకొరగెనుధర్మ
గతినశించెను నదిను | రాగ్యరలుకప్పెనగ్నో | స్వాగవయినదైత్యభేదిదప్పిపివర్ణ ||) వ | సురియులలితనికమణవి
రాజనూనన శిగణకిరణనుషమావిశేషవిడంబిగవిసులసలిబంబులందుఁ బ్రశంభలితనంపురాణావంధ్రసుండలరుదిరికిం
చిజలచరబుగ్గిజేసితజ్జుబవిల్గలీనువంబులనానన్నేహంబువందలంబునందంబులగ్నసానువగులయినయమవృష్టిసమా
రులన్నహనియమూర్తిదనకువక్త్రే సగుండుని కానిలిలామానుషవిగ్రహుడైనవగమాత్మ్యండుయెఱుంగక హరిమాయా
జునితంబగువద్యావనంబురంజేసిభోజవతయవానవానుగనంబులంజేసిసశాసాదరాదిభావంబులగూడివరియుంతు
రదేవునిమాయావయోనిధిగుగ్గులుగాను డనజభవాదులైన నందీరవనర్యగుణగరిష్టులుసత్పురుష శ్రేష్టులునగు వర
హభాగవతుంకుండకలంకరినవారలంజెప్పనేలయిదియునుం గాకయభిజవద్యాధనబలగర్వనదాంధీగూతచేతస్త
లయినశివుపాలాదిభూపాలకులన్నహత్మ్యంబర తత్వంబనియెఱుంగకనిందించుచు గ్వాపలుడలందించునప్రావంబు సొం
దుకుండదుఁగి వెండియు || న || అవిత్తప్తే కుణధీనమాహితతపోవ్యాసంగులై నటిభాగవతశ్రేష్టులకాన్యమూర్తినిజులైక
జ్యోతిమైజూపితో | కవిశోకంబులునిదఁహించికవలకాంతుండుశాంతుండుమా | నవహుపాబగుదేహమునందలియంత
ధానుఁడయ్యెంజుమి | సీమానవైకవికాసమావమైకచకునువిస్తయజరకమై వెలయువట్టియాన్తీయయోగమాయాశ
క్తిజేపట్టిచాలచురత్యంతనుభగుండగుచు | సూత్రంబులకును సూత్రంబైవివేకములకెల్లనుపరాకావ్యయగుచు | సకలక
ల్యాణసంస్థానమైనత్యమైతేజులైకునట్టిదివ్యమూర్తి | దానతనమూర్తినిజతక్తిదగధరించి | యమరనూభవురాజనూ
యాధ్వరంబులందు నెవ్వనిశుభమూర్తినిసర్వతోడనిండువేదకజూదివశంపుడుం || క || ప్రకటముగగగమలభవస్ప
ష్టికిఁ గారణమిచ్చుహత్మ్యంఁడయచుచును | క్షుప్తలైతన్మానిక | పృథమాదిగిగా దెత్సభాజుతలై || వ || మరియు
శాంతోగ్రహావగరుండుయవనదేవత్వగుండుశాంతకూపుండుగావురబరకృతావకాధనీష్యమాన మానసుండుఁ యునను
కంపాయత్తదిత్తుండై పత్రించువగాపగుండును ప్రకృతికార్యంబయినచువా శివత్వరూపుండును జననవిరహితుండయ్య
నుదారులవలనననలగివో జవరంబురజనంబు సొందుచుండునట్టివరోజనాభావతోగననిలిచురాగదిలోకనప్ర
తిబిబ్బమానలయిరగొవకామినులుకన్మానిదర్శనానుషక్తమనీషలంబిగినిపత్రించుచుండుచుం || వ || వివిజులగోకి
దీర్ఘవసుదేవునియెంబజనింపికింపదా | వపుండువనించువభాయమునంజనించునియింబుంబు || యవనజరాసుతా
దులనువాజి నెమడుడలేనజన | నైవముధరాపుర్తివిడిచిదాగుటకుమదిజుతెనుమడు || అ || యియం || సీ || కడగి
పెక్కిడుములుగుచుచుచుఁజిత్తముగలగగగబంధిగానారములను | వననినదేవకీవసుదేవులనుఁడాయఁజనుడెంచిభక్తి
వందన మొనర్చి | తలిదండు లారయెఁగలుగంబిరులుంబుచేరలజః | గ్రాగుచుండగలగిత్త నిజంపఁగా లేకమాను
చునున్నవారతప్పంబ్రసన్నులగుచు | గావుండనియానో చ్చివదేవదేవురచ్చశావహమగురవాక్యములువలది | తలఁచి
నాది త్తనునఁజెగలుగుచుండు | బృథులపాతకభూమిభృద్విదురిమర || క || విములవతిఁడలవనెవ్వ | నొనుమడిచా
త్రమురనిభిలభూదేవీభాగము వాయువతిహరివక | కులగురందంబుగ్రోలుఘనఁడెవాన్దో || క || గాండప్రజ్ఞఁడనై
గోమిందునియరదై త్యహరునివిష్ణునిబగనా | వందనినతనూజని | గుండరగరుంజి త్తనుండుగురతు నెయెందు || వ || అ
నియనుం గాక మీగున్పులందఱువాడగధర్మసూతి పెం | పాదవినరాజ హయనవనోగ్యవమందుజవత్సనూదిగా | బివవ
డియెన్సొన్పిశివుపాలుఁడయోగిజంబుగిట్టిక | తిడయె యంగనోపికిడిందిపంబునునొండె నేకదా ||) చ || కురుస్వ
వపాగమనందనులకుంకితకేతిజనూన మేతులై | యగిదింబోన్వెవ్వనియభాంబురుహాన్యతమాత్మలొదవోత్పరము
లగ్రోలిపాథుఁడవిజుప్రకరతుతపూతగాత్రిలై | గురుతర మోక్షధానమునకుంజరి శౌభ్యము సుందిలేకదా ||
సీ || ఉట్టినోహము. దావ్యంతమాన్యండునుభగుండుదై లోక్యసుందరుండు | గమనీయసాగరకన్య కాంతుకుండుమాండ్లి

చు॥)చ॥పరులునునుండులుగనుతులుబావలున తలమారులుగనము॥ నృతినలదన్నమానకమనంబులంబుగ్గుపదాబ్జసేవ
నా॥ద్వితరతిగూపకామినులు వేచమదేరదయాపయోధికో॥భుతగతిరానకోరినలిపెందరుకోనవభుత్తుచావుండై॥)దీ॥ రా
ముండ హనుగూడినాధురాపురికింజనియంచై భావౌద్రామనృపాననంబుననుదారతనున్నదురాత్ముండంసుమిష్టామర
శత్రుండ్రుంచిమగమారగండర్బిదంద్రీనందిత॥శ్రీమహితాత్ములతనరఁజేసనోరుపానాథుండన్నతి॥) మ॥ నలు
వొప్పంగవడంగయై క్రమహితాత్మాయంబురావప్తివిద్యలుసాందిపురిచే నేలెంగఁజెలువొందన్విన్నమంత్రింబులఁగవ
లనేలొకగురుండహనతనకుగాభావింపనన్యతగురులలరేలొకవిడంబనాథగనుగురిల్ గావెయిమ్మేటికి॥)ఉ॥మిం
చిప్రభానతీర్థమునమృత్యువశంబునుబొందిపోయియూపంబజమోదరస్థుడగుబాలుగదేశికనందనుంబ్రభోదందితరీ
లఁదెచ్చిగురుడీణఁగానతిభక్తియై క్షీనర్పించెగురుండుచిత్తమునఁజెంపెనలారమురారివెండియు॥)సీ॥ ఘనుఁడువిద
ర్భేతుండనెప్పభీష్మకవరునుతామణీనవవారిజాక్షి॥ బద్ధానమానయావశ్రీవిభానతగమనియభూషణగంబుకంటి॥
జతురస్వయంవరోభువనమాగతై ద్యుసాల్యమాగధముఖజనవరేణ్యనికరనమావృతలృకటనచ్చాచి త్రుర్వక్షిణనవమా
నగుక్వకాంతి॥నమరుగుప్రావృతమువిహగాధిభిఁడు॥గొనినై వడిమునుజేం ద్రకోటిదోరి॥ కమలనాథుండుజభుజాగ
ర్వమలరఁదెచ్చివరియించెనతనిసతింపవశమె॥)చ॥వరువడిపట్టినప్రవృషభంబులముకులుగుట్టడద్దల॥ మృగజనహిం
పజాలకన్యపుత్రదలపడజుంచిసగ్గుజిద్దరణిపునందనగౌవికవతామరసాక్షి॥బ్రహ్మోదయైస్వయం॥ వరమునఁజెడ్డియా
డెగుఱవంతుండనంతుండనంతశక్తితో॥)మ॥ప్రతీతరక్షయకారిమున్నహరినక్రాజిత్రనాజావృద్ధిప్రేమందీర్వద
లందినాకమునకుఁజెంపారఁగానేగివర్తితశోర్యోన్నతిఁచారిజాతమిలకుఁబలీలాగతిం దెచ్చెను॥దృఢదేవేంద్రుఁజయుంచి
కృష్ణుండననేతన్నాత్మఁడేమాడఁగ॥)సీ॥ మానితాభలజగన్వయదేహమునఁబొల్పుధరణీదేవికిఁచియితనయిండై నవన
రకదానపునినునాభావ్యుఁజేన్మొందుఘనవక్రధారావిఘండితోత్ర॥ మాంగునిజేయనయ్యువనీలలామంబువేషివదత్తు
త్త్రువిపులరాజ్య॥పదముననిల్చిలోపలిచుందిరంబులఁజెరముగనరకుండుచేబలఁజెట్టిసత్తికన్యలనూలుబదాలువేలు॥నార్ద
బుధులండై నవద్యాముఁజూచి॥హాషణాహాష్యంబుధారాప్రవహగమొదవఁది బంచరతబాణనిర్మిత్తభావులగుచు॥)చ॥
లలితతడియనుందరవీలాసవిమోహితలైనవారినింపాలసినకోశ్రేద్దుట్టబుసెక్కుఁముమాత్తనమున్నరించిక॥ న్యలలి
తావరోధభవనంబులనందఱకన్దిరూపులై॥కలసెనుబసితిందనిపెఁగాంతలభక్తితాంతచిత్తల॥)క॥చతురతతోనందో
క్తోక॥యదీవనసువశేసనుకుంనార్తనముండున్నతభుజశక్తులఁగాంచె॥చిత్రంబై కీర్తితలవిమతికి నెక్కు॥)సీ॥మధు
రాపురముచతుర్విధబోధుమలతోనావరించినకాలయవనసాల్యమగధభూపాలాదిమనుజేంద్రలోకంబునైస్వయంక్త
ముగాఁగనహంబందిదనబావతక్రీజిత్రములనర్ధించినభీనుపార్థులకునుద్దామవిజయ॥ మొనగితదైర్విరులకుఁగణంగ
ద్రుంచిబాణశంఖమురవల్వలాదిదనుజనాయకసేనావితానములను॥హలధరాధినమేతుఁడైహతులఁజేసె॥దంతవక్త్రా
దిరైత్తులుడన్నునెమటాభండనములొనఁద్రుంచెవోర్వలముమెరసి॥)చ॥ వెండియుంగొమ్మండుగౌరవపాండవభండన
మునకుందోడ్పడిరాజన్యలస్యోన్యమాత్సర్యోత్సాహనమేతులై సైనికపాదగుట్టనంబులధరావక్రంబుగఁగింప ననన్య
సామాన్యంబులై నశంఖభేరిప్రముఖగూర్వఘోషంబులనిగిమ్రొంగితురంగవనిఁభానముగూతధూళివటలపరిచ్ఛన్న
భానుగుండలంబునుంగాఁజువదెంచిరుయైత్రంబువమోహరిగివరనుభయపక్షిబలంబులం దునుమాడినిఖలరాజ్యవై
భవమందోన్వత్తుండై నమయోధునండుగణేశతనిమత్సానామలమర్మంత్రింబుననిరంతరంబునుతీనందనల కెగ్గుచేసి
నదోషంబునంజేసనంగరంబునభీముగదాహంతంబునందోడలువిరిగిపుడమింబడితాయుక్తివిభవుండై యుండంబాదియ
పరితుష్టదితుండైయపరిమితభావంబులతోత్సాహులైనభీష్మద్రోణభీమాజానులచేతనిఖలధరావశులస్తదకాయోహి
ణీబలంబులతోడందునిమించుజియున్ననమానబలులయియమదీగులఁజయువ నెంతవారలకై నందీరమఁకుపానమ
దఁఘూణితతామ్రవిలొవనులైవర్తిమయాదవులకన్యోన్యవైరంబులుగిల్పించిపోరించియితరేతరకరాధూతగణు
లహతులైదనుఁగలసినంగనిధాభారంబుకుండగదనిద్రంబునందలందియంతధర్మనందనుచేసినపత్నంబగు రాజ్యరేఖ
భాజ్యంబుగాఁజేయుంపుచుండినుద్రులకుంగర్వంబులైనధర్మపఁగులుసూపును బంధుమిత్రులనెల్లం బరితోషంబు
మొందింపుచుందత్సరోక్షంబున వారివశంబుద్ధరింపందలంది యభిమన్యువలననుత్రరయదుగర్భంబునిపిగురుతనయ

ప్రయుక్తనహితప్రవృత్తిస్తపాతంబునగృహధనంబుగాకుండనర్హకునిరక్షించివిజయదారవింద సేవారతుండై నభర్తృజు
 డేగీరిప్రతాపంబులనవృత్తిచురంగమేధంబులుమునుసేయించివెండియుగిసేవలమెచ్చుటోకివైదికమార్గమునందు
 వుచుద్వారకానగరంబునుచవిదితాత్మీయమాయాప్రభావముననిస్సంగుడైయుండినసాహసగిజేందికామంబులచే
 మోహితాత్ముడునైసుఖంబులుమునితాత్మ్యుడగుచుచంచితస్సగృహవలలోకములనుధావనగృహస్థావములనుశ్రీ
 నికేతనమై నశరీరముననుపాంతునందనయునులప్రకరములనులీలఁగాదుగ్యమొలయుఁబాదిపుచుండెడినాద్రురక్ష
 నిపరుఁడనారాయణుఁగినిసంపూర్ణస్థానమాచంద్రచంద్రిక సుమృతమణియశారదరాత్రిలండునలలిత కాంచన
 స్తంభాశాఢోపవీచంద్రకాంతోపలస్థలములందుఁనుహితకేణుకామభ్యుద్విగజములగతినిసాదామీలతలనడిమి । నీలమే
 ఘంబులలీలముక్తాఫలలలితమధ్యస్థనీలములభాతి । సతతయావనసుందిరిఃముతమహారుఁడగుచుసతతలెండఁబడికని
 యావములనుగ్రీడఁజెక్కెట్లములు సెలంగినందనందనుఁడభినవానందలీలఁకంఠ మెక్కినామి ॥ ౨ ॥ మునివనితగుడే
 తయమముఖ్యులుముకలుగూడిమట్టివలెనఁగనలొందివారుదమకించికపించినగొన్నిమానముల్ । చనునెడదైవ
 యోగమునజాతరఁబోనమకట్టివేమకల్మనమునఁదొంగలింపగరిఁగనిజయనములేగియావపున్ ॥ ౩ ॥ తూరిప్ర
 భాసతీరమునకుంజరత్నపద్మగుంకిర్తలలోదారతనందువేదమునితర్కములోపిగృతర్కములులు । వారనిభక్తిజేసినవ
 వత్సలతోబోలుపారుగోవులఁభూరిసదఃశిశాకముగభూసురకోటికినిచ్చివెండియు ॥ ౪ ॥ అజినపబగత్నకంబరగజర
 మహారజతలలధరాధరకన్యాగజతురగరథములనుసద్విజితూటికిన్వైచేపుకపింపంగ ॥ ౫ ॥ వత్సలునఫలంబులైన
 భూదానంబు మొదలుగాఁగలదానంబునూనంబులుగాభగవదర్పణబుద్ధింజేసియనంతరంబ ॥ ౬ ॥ ఎనగుమోదంబునంధి
 ల్లగిష్టమైనారెకకన్యకులన్నవర్ధింబారణలుసేసి మంజులావరసపానకుత్సలగుచుఁగఁగఱియన్యోన్యహస్త్యవాక్య
 ములఁగఁగఱి ॥ ౭ ॥ ఇట్లుదమలోనవాదిరాపానమచిపిఘ్నాత్రతానులోవనలైమత్సరంబులనుఁదొగులబోడిదినమస్త
 యావపులు మేఘజాతాలంబునఁదవ్వనవింకపరలపరహంబునుసెంచుచందంబునంబొలిసిరియంతయునుంగనగొ
 నికృష్టంధవృక్షు ॥ ౮ ॥ వత్సరతతోనిజమాయాగఁఁజూచిలసద్విలోకల్లలనమఁచివలెకులకకలపాదిన్వతజలములవి
 హితవిఘ్నలునలిపినవాడై ॥ ౯ ॥ ఒకవృక్షములతలమునఁచకలంకగుణాధిరాముఁదానిసుండైయకటిలములబదరవన
 ముకుననుఁబొన్ననుమమొరఁగిపోయిననేను ॥ ౧౦ ॥ క్రమమునఁజగులసంహారముసేయఁగఁగంగుఁటెఱిగిరవఁజీయశ్రీ
 రమణువరణాబ్జయుగవిరహమునకుమదిమోర్వలేకయరగననుడై ॥ ౧౧ ॥ కహరినరయుమఁజగదరియొకతరుమూల
 తలంబునందుఁడనదేవారుచుల్పవరఁగఁగనున్నవహత్క ॥ ౧౨ ॥ బరునిప్రవహాత్రిహరునిభక్తిధేయు ॥ చరియును ॥ సీఅ
 స్తప్రప్రియపాపినిమృతకురునత్సగుణగరిష్టనిరజోగుణవిహీనుసురుచిరద్వారకాపురనమాశ్రయనవాశ్రయనీలనీ
 రదశ్యామవర్ణుడదరవిందసుందరవత్సనేత్రులక్షీయతుచీతకాశేయవాసువిలసితవామాంకవిశ్వస్తమణివరణార
 విందుకేశ్వత్ప్రకాశుఁడునచతుర్భుజునుడరాకారుధిరుఁజెన్నగులతరరామిపైవెన్నుమోపియున్నపిగాననాసీను
 నన్నగన్నతగ్రద్రినానందపరిపూర్ణదనుజహరుని ॥ ౧౩ ॥ మత్తకాకిల ॥ కంటిఁగంటిభవాద్ధిదాటఁగఁగంటినాశ్రితరక్షకుఁ ॥
 గంటియోగిజనంబుడొందముగంటిజుట్టునుగంటిముక్తిఁగంటికిఁగనరాదయొక్కటిఁగంటిఁదావరకంటిజే । కొంటిముక్తి
 నిధానమందలకొంటిశాక్తియులందగ ॥ ౧౪ ॥ ౭ ॥ అయ్యవనరంబునంబరమభాగవతోత్తముఁడుమునిజనస్థముఁడుడై
 పాయససంఘంకువరమతపోధనుఁడననుతూన్యండునఖిలజనమాన్యుండుబుధజనవిధేయుఁడునుమై శ్రేణుండుడి
 ధారదరణంబుసేయుచుంజనిని ॥ ౧౫ ॥ కనియెండావనపుంగుండభిలలోకభ్యాతవర్షిష్టకో । భనభాన్వత్పరిపూరయా
 వనకలౌత్రాణ్ణయోగీంద్రహృద్యనజాలైకచరిఘ్నఁగొస్తుభముభోద్యహృషణాలంకరి । స్థనినింపాహితశి
 ఘ్నవిష్ణులభవిష్ణుగృహ్యరోచిష్ణుని ॥ ౧౬ ॥ క ॥ తదనంతరంబహరించన । హృయాబ్జమునందుముకుళితేజోణు
 లనిన్నదమునఁజూచుచునానత । వదనండైయుండెముదమువఱలఁగననఘా ॥ ౧౭ ॥ అంతదగరనేతెందియున్నమైశ్రే
 యుండుమినుకుచుండదరహనచంద్రికాసుందరవదవారవిందుకునానందమధానివ్యంధకఁదరిగహృదయంకుభక్తాను
 రక్తదయానక్రిలోకనుండునగుపుండరీకాక్షంబుకునన్నునిరీక్షించియుల్లి యారకవైఘ్నబూర్ణభవంబునవసుప్రహ్మలు
 సేయునత్రయాగంబునవసువైభవదీయహృదయంబునతరవదార్థంబులుగొఱకమదీయపాదాకవందసేవఁగావించి

తికావునందని విగంబున నేనునిహృదయంబునవసింపవలెనను నుండును నుండును వాల్మీకామండలై ననన్దు యెవ్వ
 లేనియనకనన్దు వేకలై యెండుగంజాలగు వారలను నేనున గొడగుండ నై యుండునుశ్చరిత్ర హంబుగల నీకునిజన్మంబై
 కానిపురగింబునుండకుండుటకుభవదీయ పూర్వజన్మసుకృతవిశేషంబు కతననీయాశ్రమంబునకాశ్చర్యదారణంనందనంబు
 కృపంబుగలిగెఁ దియునుంగాకవత్సకల్పంబునంబునవాన్మి పత్త చుత్సవనిజన్మంబున వత్సనంభవునకుజన్మ నగు నాదిసంభ
 స్థునిన రక్షించునదిరజానశ్వరసౌఖ్యప్రపరక్షంబునగుమన్వహత్వంబునజేరియంజేసినట్టిదవ్యజ్ఞానంబునకు నెఱింగి తు న
 నియన్తు హనీయతేజోనిధి యానతిచ్చిన సుభావమాన సరసాలాపంబులు గర్వకలాపంబులై నున ప్రాపంబులంబాపిరరో
 మాంబకంబుకతశరీరుండనగుమానందబాష్పధారాసీక్తకి పోలుండుపరితోషనాగరాత్రిన్ను నుగ్గమానసుండు నై యం
 జలిపుటంబునిబలతలంబునఘటియించియుల్లంఘింపకపురుషోత్తమనీపదరససేరుహనున నామృతాభిషేకస్ఫురణః॥ గర
 మొప్పిన నాది త్రిమితరస సుపులంబువాంఛదగులు నెయిండుఁ॥౧౨॥జననము లేక నిపుభవనంగిఁనుంచుటకేమిగారణం
 బనియును కావలసంహరుండజె జగముల్ విలయించునీపుపాలియనిరిపుట్టికై సరిమందరితమరమునాశ్రయించుటెట్లనియును
 నుదేవనాననమునందుఁగలంతునరోజుల్చనా॥అదియునుంగాక॥౧౩॥శ్రీ రమ శీర్ష్యంబివాత్మా రామండవయ్యులీలఁడు
 రుణోటిం గూరిరమింబిఁవనియునువారకయేదలతుభక్తవత్సలకృష్ణా॥౧౪॥వరతత్వజ్ఞులుగరుణా॥ కిరీటీ కావవైక
 ఘనతఁదలంపగా॥రససనుగాచుటెంతది॥కరమరుదేవలవిహాడఁగనలాశీశా॥౧౫॥దేనానీవబంధితవిజ్ఞానరూపాంతఃక
 రణుండవయ్యునుమృగభావంబునంబ్రహ్మత్వనివందగబుకనిర్వోహిజ్ఞవేదంబ్రవర్తిపును నెం దేనియునుదిగియుండుటంద
 లంచినా దెండంబుగుండుచుండునరవిందలోచనసురవచిత్తముకుండయిది రాసుందరీరమణునగస్పృతీరముబనకుంగరుణిం
 చినవిజ్ఞానంబుధరించుకై నాకుంగలదేనికృపసేయిముభవదీయశాసనంబుధరియిది భూమిసంసార పారాచారోత్తర
 ణంబుసేయదురవిన్దిపిందెబహుభాగులంబ్ర స్థులించినభగవంతుండు ప్రసన్నపారిజాతుండునై నకృష్ణుండువరతత్వ
 నిర్ణయంబు నెఱింగించె॥౧౬॥సరసిజలోచనకరుణావలీలబ్ధజ్ఞానకలిత భావుండగుటఁ॥బరతత్వ వేదినైతః చ్చరణనరో
 జములకొఱిగినన్దు తిలోడఁ॥౧౭॥హరివనలరహవిరహా॥మరఘనమద్గంఠరహితోయధిగడ వఁ॥వెర వేదితిరుగవలె
 ను॥సరసిజభవకల్పవిలయనకయముదాకఁ॥౧౮॥బుద్ధిగురును॥మ॥నరనారాయణశాపశాశ్రయపదాన్నత్యంబునంబా
 బ్ధుభానురహం దారసాలసాలపమభావోకాన్లుపున్నాగ్నేసరజవీరకదంబుంబకులజాశ్చక్తస్ఫురన్తల్లికాకరవీరక్షి
 తిజాధిరా బదరీకాంతారసేవారతి॥౧౯॥చనుమన్న వాడననిపిల్చినపలుసులకులికిక శవంపుకుదిమరు॥ డనవకుశో
 కాణావమున॥ముగ్ధియునిజయోగసత్వమునఁదరియింఁచె॥౨౦॥బ్రహ్మవిదురుండుకోక పావకుని దనవి వేకజలంబులనా
 ర్చియున్దవుకల్పింబయె॥౨౧॥అనఘాయుధవనీసంగృష్ణుడనురేంద్రా రాతిగన్దింబి॥ప్రియభాగ్యత్వరహస్యతత్వవిమలా
 భిజ్ఞానసారంబులోరవనన్నుంగరుణింబిత్వేంద్రాశాశ్రయమునంబొందె॥౨౨॥వినుపున్మాత్మలక్షిశక్తిస్థుఁ ఘములను
 ర్వింబోవరేవేడియొ॥౨౩॥భగవద్వక్తలునుజనులు॥౨౪॥వెఱిగిపరోపకార తాత్పర్యవివేకిగరిష్ఠులై చరింతురు॥జగతిం
 బై పాదివృష్టిన త్రవయెండు॥౨౫॥అనిపుండునుద్భవుండవిదురున్కిన్మననఘములవరుఁకుసాత్యోష్ఠి స్థునిభుండగు మై
 త్రేయ్యుండుదనవనమునమనుజులీవదలదలంపిరఁచె॥౨౬॥హరిమరభేది బరావరుం॥ గరుణాకరుండలమున్టినునడ
 మ్మనిసంజరుకడ కేగిన నాతఁడుగిరమధిం దెలుపుసాత్త్వికజ్ఞానంబు॥అనియున్దవుండవిదురుంగుడివనిని॥మంద
 లుంఁగాంధిరంతమధముఖ్యులుహల్లకపుల్లపద్మని॥వ్యందమరందపానవిలసన్తదభృంగుల త్రరంగమాకందలవంగలుంగల
 తికాచయనంగను రాంగనాశ్రితానింపిత్తపుణ్యసంగయమునన్యవభంగున భాంగనన్మిలి॥౨౭॥కనిదాయ నేగి మోదంబు
 నదత్తరీదమలపులినభూమలందగనానిన శేషమునవసించిరి॥వనజోదరపాదపద్మవ్రతమానమై॥౨౮॥ మరునాశురేపక
 డభానురపుణ్యుఁడుఘుండుఁడుఘఘుఁడుఘాదనవరణ॥ స్వరణక్రీడాకిలితుండ॥ దరియింఁచె॥గలుపదహనదమనోయము
 నఁ॥౨౯॥బ్రహ్మద్భవుండుయమునానదిను త్తరించెబదరీకాశ్రమంబునకుజనియెరనినవిని గాజేండుండుయోగిం ద్రున్దక్షిణ
 యొ॥౩౦॥శౌంయురశీరవరులును॥హరభనసరభులుయయబలాధిపులెల్లఁపాశిన్యనిబొందన్దవు॥దేరిఁగిల్లడికెనా
 కు నెఱింగింపురఁ॥౩౧॥పావంఁడురాజేంద్రునకుశుకియోగిం ద్రుండిల్లమునుబరమేష్ఠితే॥ సంప్రాధికారుండయినజ
 రుహనాభుండువసుమతిహైయవనశమును॥నుదయించితమదానమదిలినఁజెందింపి లేలివొందియొట్టియిక్కులపిన్దాశే॥

మొనరిందితానుబంధోపనివన్నయమగుదివ్యదేహంబునంబు వెండఁదలచివిజ్ఞానతత్త్వంబుధరసిందఁదానిజరకా
టికొలుంగింపఁదగినధీరుఁడుదత్తుఁడుదక్కరితరులుసావరితఁడుఁడొకఁడై యొకఁడొక్కఁడై యుండును॥క॥ ౧౧॥ పైని
విషిక్తతమునఁనరతికిన్ముదితొరకదయ్యెనవనీశరమావతియభిమానముగలిగెను॥యతిపుణ్యంబుచనియె బదికాశ మమున
కు॥అంతః॥క॥ఉదత్తుఁడరిగినచిదవనమిదవభిజ్ఞానునుజనిహితుమై శ్రేయోగవృద్ధజన సత్త్వంబావన వృద్ధశ్రవుఁజూ
డఁగొరిపెదురుఁడుగొకఁగ॥ ————— శ్రీ విమలమైత్రేయలసంవాదము. శ్రీ —————

వ॥ యనునాదిదాటికితయప్రయాణంబులఁదత్తుఁజ్ఞానములుహరియై శ్రంబులనదర్శింపునుతిత్వరితగమనంబున॥
క॥ చనిచనిముందటఁగనుఁగొనె॥ ఘనపాపతపఃపతంకరూపాంగి॥ గనమర్తుంకతంక॥ జనవరనతలపాపశ్రు
ణ్యసంక॥గంక॥క॥అంతునరచిందసారభానందితపవమానధూతనలదూర్తివరిస్సందితకండకృతికరసందోహలసత్త్వ
వాహజలబుజ్జనుఁడై॥నీ॥ఘనపారరుచిబాలుకాసముచందితసైకతవేదితాస్థలమునండు॥ యవనియమాదియోగాంగ
శ్రీ యోనివృందానివత్సాననానీమఁడగుచు॥ హరిపాదపద్మసీరుహస్యస్తవిత్తుఁడై బాహ్యంబ్రీయవ్యాప్తిబాధఁడై॥న
కలదివృద్ధజనప్రవీణులముదితాచారవ్రతోపవాసములగుస్స॥ యన్నపుణ్యత్తుపిగిలయెంపికానునినతనంబా
రుభవనపావనపహారుయోగిజనగేయునత్రతిభాగధేయు॥నాశ్రితివిధేయుమై శ్రేయసపురుగాఁడై॥వ॥శ్రిష్టగమం
గియమై నీంద్రునిపాదంబులకుంబ్రణమిల్లిముత్యులపాస్తుండై యిట్లనియె మునింద్రాల్కంబున సకలజనంబులునునం
బులఘనంబులగు సౌఖ్యంబులం దలంది తత్ఫలప్రాప్తిహేతువులయొకర్తంబులాచరిందిచై ప్రాపహతులై తత్ఫలార్థం
బులచేతఁజ్ఞలారంభులగుదురుకర్తంబులుబంధకరంబులుచుఁజిహేతువులుంగాని సౌఖ్యదాయకంబులై పాపవృత్తి
జేయ సోపవదియట్లుండెభారిదుఃఖానుపాగరంబుననంపారవక్రంబునంబలిత్రమింపునుగామవిమోహితులై ప్రా
ర్థనకర్తానుగతంబులయినశరీరంబులుదాల్చుచుజచ్చుచుమగలంబులును నెంతకాలంబునకుఁబాపవర్త్య క్రిగానకమాతృ
యావనవనకుతాకులై జనియిందివర్తింతుమూఢాత్ములంబు ప్రాయులంబిండుమృత్యునఁగాదెనారాయణవాయులు
యిమివంటిపుణ్యత్తులులాకంబునంజరియించుబయిదియునుం గాక॥మ॥అవివేకానుగతస్వకార్యజలవేలాశీర్షమై మి
త్రబింఘనధూత్తులైజలగ్రహాగ్రయతమైచుద్ధాంతసంసారము॥ ర్భవపాథోధిధరింతు వాదెహరిసంబంధశ్రీ
యాలాంకృతావతానుగ్రహనావలీనియథముల్ గారుణ్యసంధాయకా॥క॥మునినాథచంద్రనవం॥క॥వికాశుతలం
పుబుడఁగొనఁగొనినరగ॥వినుముఁకుడిప్పితమిదాచనువునగాచింపుమయ్యనజ్జనతిలకా॥వ॥అని వెండియునుచురుండు
మైత్రేయంజూచిమీసింద్రాత్రిగుణాత్మకమాయోనియంతయునుభగవంతుండనస్తతంతుండగుచునవతరిందియెయ్యె
యవతారంబులందు నెయ్యేకర్తంబులాచరించెనదియనిష్ఠియుండగునీసుండుమొనలంబ్రపంచంబునేపిఠంబునంగల్పిం
చెనేపగిదిండించాలించెమరియునీవిశ్వంబునాత్మీయహృదయాకాశగతంజేసి నివృత్తవృత్తియగుచుయోగమాయయం
దు నెట్లునసించె॥వృత్త్యంజంబునందు నేరిలవర్తించెనందు॥వృత్త్యదిహవంబులంబొంది బహువ్రతారంబుల నెట్లుగ్రీడించె
భూసురగోసురాదులచేమంబులొకటై మత్స్యదృవతారంబులుధరియిందియెయ్యెప్రయోజనంబులందిచ్చెఁబయోరు
హగన్ధాంజకభాహంతురతంబులైలోకపాలనహితంబులయిన లోకంబులలోకాలోక వర్తనంబులబహిష్కారంబుల
నెయ్యెతత్త్వభేదంబుల నేతెఱంగునంబుట్టించెనందు॥త్రితంబగుజీవకోటి యెవ్వనింగొల్పిల తుతుజనుకుంగర్హనామనూ
వభేదంబు లెట్లుండెయ్యెచెంతయునది స్రరంబుగాచింపుము క్రష్ణాకోకహరి మండనుండుయోగీశ్వరేశ్వరుండునయనపుం
డరీకామునివరిత్రశ్రవణంబునంగాజినమరణాదినకలమఃఖాకరంబులుచుమగర్తప్రాప్తంబులనగుభవంధంబులు
దెగవనివెండియునిట్లనియె॥తరలనతతమునసరిగుఁహూదరనత్రాధావృత్తపూరము॥ శుభ్రుటాంజలిచేతనిమ్ము
లఁజ్ఞాతీయందనిపొదుభూరతకథామిచమూఁచిపంబుగాశరప్రియసూతిన॥ వృతినుతిచినచోటనన్మనీనాథనావదిసా
బ్దును॥క॥అతరకథావర్తనములనతిహేయతమేందెఁజిత్రమనసూగ్ధరమా॥వతివరితామృగరతినంపుతివేదనలెల్లఁబా
యఁజేయుమునింద్రా॥గ్రీ॥ భూరివిజ్ఞానవిదులగువారదాదిగర్వలాత్తులకయినవర్తింపరాజిహారికథావృత్తపానంబునర
దునినియొల్లననుమాదెహివెట్లనిగొల్లఁడనుఁఘాదియునుం గాక॥నీ॥ అరచిందనాభగియవగావతారమై జనననందినప
రాశరసుతుండు॥మహిమేష్టనర్థాశ్రమాచారధర్మముల్ తవణింపలోకేంద్రంబులు॥ నగుగ్రావ్యకథలుపెక్కింధి

ల్పిమమహారికభావతనమందులన్. నిండుకిండుకగాద్యేర్పడజెప్పమినందితవిజ్ఞానమాత్మనిలువ । తున్నఁజింతింది
మరినారిహాపదిష్టుండగుచుహరివర్తనామృతమాత్మఁగ్రోలివిమలసుజ్ఞాననిధియన విమలకెక్కి । భన్యండయ్యెనలూకైక
మాన్యండగును ॥ కావున ॥ కనరసిరుఁబూదరుమంగళ । చరితామృతమాత్మ స్మృలుజనుఁడితరకభాగరథము స్మృలు
నెవారిసంస్కరణముజీవులకునభిలసౌఖ్యదమునఘా ॥ క ॥ శ్రీవనితాధిపునామక ॥ భావిముఖులకిహమువరముదవైవ్వపిదపం
బోవుమరుసరకమునకు ॥ వారి నేవారిఁజూచివగతుమునీం ద్రా ॥ క ॥ పనరుఁడేమెనిమిదం । జైనవృథావాదగరినిహ
రిపదకమల ॥ భాగినానందఁడుగాడే । నానరునకు నాయువల్పుమగుమునిసాథా ॥ క ॥ వృన్దుడుగతిఁబుత్తు శ్రేయరమిపుతుఁ
బూనము సేయఁబూరుమ ॥ ట్పదమునబోలియా రక్షనబాంధవుచిత్వభవస్థితివ్యయా । స్పదమహితావతారుఁడగువంకరు
బూదరుసత్వగుంగళ ॥ ప్రదగుణకీర్తనామృతముఁబాయక (స్మృ) లేదఁజెప్ప వేదయ ॥ క ॥ అదివిదురుఁడుమై శ్రేయం
జనుమునినాయునినడిగెనని వేదవ్యాసునితనయుండభిమన్యునితనయునకుం జెప్పిమరియుండగనిట్లనియె ॥ క ॥ ॥ ఇట్లువి
దురుఁడుమై శ్రేయనడిగినతండతనింగనియితివృమ్ముమధురవదనరవనుండై యిట్లనియె ననభాకృష్ణకథాశ్రవణతత్వ
రుండవై శివునన్నడిగిలివిగావున భద్రంబయ్యెనీపుభగవద్భక్తుండపు గావునహరికథాన క్తుడవగుటకుఁడిత్రంబుగాడ
దియునుంగాక మాఁడవునిశావంబున సాగ్యవ లేయువలన భాత్యతే త్రంబునకూద్రయోనిం బుట్టినట్టి ప్రజానయ
మనుండవగుయముండపు వరకజ్ఞాన సంపన్నుండపు నారాయణునకుం బ్రయిండుపు గావునగృష్ణుండనిర్యాణకాలంబు
నందన సన్నిధికిఁజనినన్నుఁదాయఁడఁజేజ్ఞానఁబెల్లనువడేశించిను నెటింగింపుమని యానతిచ్చుటంజేసియవశ్యంబున
కు నెటింగింతుద్రావధానుడవైవిమమని ॥ క ॥ వనజాత్మయోగమాయా ॥ జనితఁబగువిశ్వజనసంస్థాననినా ॥ శనముల లేట
గిఁజింగింపు ॥ ననఘావిష్ణుని మహత్వనభివర్ణింతు ॥ సీ ॥ సకలజీవులకెల్ల ప్రకటదేహమునాత్మ స్థాధండువరుఁడునా
డైకీకాత్మ్యవలక్షణమహితుఁడుగుభగవంతుఁడుసృష్టిపూర్వంబునందు । నాత్మీయమాయలయంబు మెంచినవశ్యగ
ర్భుడై తాయెక్కిఁగి వెలుంగు ॥ వరమాత్మండభవుండువద్రప్తయయ్యమన్వంతరవశిశూన్యండగుటఁజేసి । ద్రష్టగాకుండు
మాయా ప్రధానశక్తిరతులవిచ్చక్తిగలవాఁడునగుఁడుదన్ను ॥ లేనివానిఁగఁజింబులూనఁగలవి । ద్రష్టయఁడనభవనని
ద్వాణివాఁడ ॥ గీ ॥ బుద్ధివోదిననన్న హాపురుషవరుఁడు ॥ గాఢ్యకారణరూపమై ఘనతకెక్కి - గూరిమాయాభిదానవిస్మరిత
శక్తి ॥ విమలకెక్కి - నయట్టియవివ్యయందు ॥ క ॥ పురుషాకృతినాన్యా శ ॥ సుప్తరణముగలశక్తినిపిపురుషోత్తముడే । శ్వరుండ
భవుండజుఁడునికోదరసంస్థితశక్తివపుడుగఁబుట్టింఁచె ॥ సీ ॥ ధృతిఁబూని కాలవోదితమునవృత్తంబు ప్రకృతియనను
పేర్గఁబరగుమాయ ॥ వలననమాత్మత్వమెలమిఁబుట్టింఁచెమాయాంశకాలాదిగుణాన్యకంబు ॥ నై నమహత్తత్వమమృతదృ
గ్గోచరమగుచు విశ్వనిర్మాణవాఁడ ॥ నందుటఁజేసిరూపాంతరంబునఁబొందినట్టిసహ తత్వమందుమోలి ॥ గార్యకారణ
కర్తాత్వకత్వమైన ॥ మహిశభూతేంద్రియకమమోచయననంగఁగఁదగునహంకారతత్వముత్పన్నమయ్యె ॥ గూరిన
త్వరజస్తమోగుణకమగుచు ॥ క ॥ వెండియరూపాంతరంబులంబొందుచున్న సాత్వికాహంకారంబువలనమనంబువైకా
గికకార్యభూతంబులయినదేవతాగుణంబులునుసంభవించెనిం ద్రియాధిపైతలయిర వానివలనశబ్దంబుపూర్వంబునఁ బ్ర
కాశంబగుటంజేసిజ్ఞానేంద్రియంబులయినతత్కృత్యుశ్రోత్రజిహ్వ పూర్ణంబులును కలేంద్రియంబులయినవాక్యాణి
సాదసాయావ స్థలునులే జసాహంకారంబున నుత్పన్నంబయ్యెఁదామసాహంకారంబువలనశబ్దస్పర్శరూపరసగంధం
బులుదయింఁచెనకుశేబ్దంబునిజగుణంబునుశేబ్దంబువలననాకాశంబుబుట్టింఁచెగనంబుగాల మాయాంశయోగంబునం
బుండరికాకునిరీక్షిణంబునన్నర్పతన్మాత్రంబువలనవాయువుంగిలింఁచెబవనండునభోజలంబునరూపరసాత్మాత్రంబువల
నలోకలోచనంబును లేజంబునుత్పాదించెఁ దేజంబుగాలమాయాంశయోగంబున నుత్తనశ్లోకుని విలోకనంబునఁబవ
మానయుక్తంబగుచురసతన్మాత్రంబువలననంబువులగలిగిఁచె నలిలంబుగాలమాయాంశయోగంబునంబరమేశ్వరా
నుగ్రహంబునుంగలిలేతేజాయుక్తంబై గంధగుణంబువలనవృద్ధివిగలిగింఁచెనకుగగనంబునకుశేబ్దంబువాయునకుశేబ్దస్వ
ర్గంబులుదేజంబునకుశేబ్దస్పర్శరూపంబులనలిలంబునకుశేబ్దస్పర్శరూపరసంబులుపృథివీశిశబ్దస్పర్శరూపరసగంధంబులును
గుణంబులై యుండుఁగాలమాయాంశలింగంబులంగలిగిమహాదాద్యభిమానంబులుమెందినదేవతలు వస్తుకర్తాకలితులగు
మరట్టిమహాదాదితత్వంబులై కృయచాలమిగి బ్రవంచంబులుగల్గింపనమర్థంబులుగాకకృతాంజలులై యోగీశ్వరశివ

తంజయన నారాయణునిస్థలి స్థలియించె॥దండకము॥శ్రీవాళవాళాజగన్నాథన మ్రేకరతావివక్షతమాభ్యుత్సాహ స్రా
క్షనీరేవత్రేక్షణాదేవదేవాభవద్దానవద్దానుతావంబులగావం గానోపుదివ్యాతవత్రంబునాబొల్పుయ్యున్నదాం
భోజమాలంబుపుణ్యలవాలంబుగాబొందియోగిం ద్రులుద్దావనంపార తావంబులగాయం గామిటివద్రింసరోశం
శ్రీ యాశానమప్రామునిగౌళియోవిశ్వమండెల్లజీవుల్ భవదాగ్రమరాగ్రతవత్రయాభీలదావాగ్ని వేద గ్రాగిముః
భాల్లిలోదోగియేకర్మముండర్మముంబొందగారేకసంపారచక్రంబునందుఁ బరిభ్రామ్యమాణాత్మలైయుండురమ్మా
భవేతస్కలంజెప్పఁగా నేలనోదేవవిజ్ఞానదీపాంకురంబయినమీపాదవంకేరుపాద్యాయఁ బ్రాపించుమహ్నాక్ష సన్నాని
సంఘంబులై కాంతికస్పాంతతండేర్చిదుద్ధాంతపాపాఘ్నిగౌళికాంబుల వామోభ్రాగంగానివానంబునామెప్పుమీపాద
యొక్కంబుయన్నుభాంభోజనీదోధతంబయిన వేదాంజలి శ్రేణీచేతంగవేషించినం ప్రాపులైయుండురోశాధవైరా
గ్యుశక్తిస్ఫుటజ్ఞానబోధాత్మలై నట్టిధీరోత్రముల్ నిత్యనైర్వృత్యభవ్యాంతరంగంబులందేవతంజ్యోతిపాదాబ్జితంబుగిరిం
చిత్రవల్లసం ప్రాపులై రట్టినిర్వాణమూర్తిల బ్రతసేనీతుమింద్రాదిపంచాద్యముకుందానమస్తంబుగల్గింపఁ బాలింపఁచూ
లింపఁగాఁజెక్కుదివ్యావతారంబులంబొందునీపాదవంకేరుపాద్యనపారిణసుత్వాంతులై యొప్పు భక్తాకిన్తోతుదం
బయిచూపాదకంజాతముల్ గొలుమీశారమాధీశపుత్రాంగనామిత్రసంబంధ బంధంబులం జేచినిత్యంబునుప్రక్రియా
లోలులై దేవగోహంబులందోలివద్రింకుదుర్వానవశ్రేణులందంతరాత్మండవైయుండియుం దూరమైలోకుమీపాదవ
ద్దంబులప్పింతుమోదేవబాహ్యంద్రియవ్యాప్తినుద్వృత్తులై నట్టిమూఢాత్మలభ్యాత్మతత్వవై భావాత్మలై నూపదా
బ్ధాతవిన్యాసలక్షీక భావానమంగన్నయయ్యుత్తనశ్లోపలంగానగాఁజాలరవ్వబృలామప్తులంజాడఁగానొల్లరంభో
ధిరాట్రాన్యకాకాంతవేదాంతశుద్ధాంతసిద్ధాంతమై యొప్పుమీసత్రభాపారవంతర్బుధాసారపూరంబులంగ్రోలి
సోభోన్నగ్రోసోలిసియుత్తరవా రితాపంబులందోలిమోదంబులందేలిసంవన్నులై నున్ననిత్యప్రవన్నులను మెఱా
త్మంగంతంజేర్చివైకుంఠధానంబునల్పక్రియాలోలులైకాంతురదివ్యావనైకసంప్రాపికింగూరుచున్నార మోదేవ
వైరాగ్యవిజ్ఞానబోధాత్మయోగక్రియాభాసింతర్బహిర్వాగపింజాలింది శుద్ధాంతరంగంబుగానిందిహృత్పద్మనా
మండవై చిన్మయాకారమై యున్ననీయున్నతానంతతేజావిలాసోన్లనన్నూర్తిజేత్రంబులంజేర్చియానందలోగానృతం
బొల్పుయోగీశ్వర శ్రేణికిందావనీనానుకంపానులభస్ఫుటజ్ఞానముంగల్గుటంజేసి యాయానముంజేంద మోదేవతావ
శ్రవరీసదానందమూర్తిజగదీతతీర్థలవక్త్రాత్మవశ్రీభవద్దాసులై నట్టి మమ్మంజగత్కల్పనానకృతితుండవైసీపుత్రైగు
ణ్యవిస్ఫూర్తిబుట్టించినంబుట్టుటే కాకనీభవ్యలిలాసు మేయంబుగాసృష్టినిర్వాణముంజేయనేమంతవారమ్మనుచ్చక్రి
యక్రికభవర్హృజగానింతునట్లుంజేసినతర్రాజాతులమైననుమృత్సంగనీలనధ్యాత్మతత్వంబవత్సంబరంజ్యో
తీవన్నంబ్రపంచంబవన్నన్నధిస్తాతవన్నా సదాసాక్షివన్నాగుణాతీతనీవేకదావద్వపత్రాక్షనత్యాదిత్రైగుణ్యమూ
లంబునామెప్పుమాయాగుణంబందునద్యవహారత్యమై నట్టిసీర్వముం బెట్టుటంజేసినీవింతకుంగారణబోదునాన్య
యికాలంబునానీసుసాక్ష్యంబులై మెట్టుగానింతు మేలితనన్నంబుభక్షింతుమెట్టుంగివద్రింతుమీ విలరదమ్మంబుమీజీవలో
కంజెయాధారమైయుండిభోగంబులం బొందుచున్నన్నయికార్యసంధానులమైనమాకుంజగత్కల్పనానకక్రికిందేవ
మీశక్తిదోద్యాటుగానిందివిజ్ఞానముంజాపిగారుణ్యసంధాయివై నుమ్మరక్షింపులక్షీనునవల్లలక్రోడయోగిం ద్రచే
తస్సరోహంసదేవాదిదేవానమస్తేనమస్తేనమః॥ సీ॥ అనినంబ్రసన్నులైహరికపాదాదులకన్యాస్యవిత్తత్వమంద
మీన్నకతమననిభిలబగత్కల్పనానకక్రిత్రేక్షణకుంకులదనబుద్ధి నెటిగి॥త్రైకొనికాలవేగముననుక్రేకంబునొందిన ప్రకృ
తితోబొందినిజలంబునిర్వాతానురుక్తముండనప్రవీణతీతత్వమాలయందు సమభిమెక్క॥వరిప్రవేగిందియాతత్వభ
వ్యగుణము॥నందుంజేప్రానరూపంబులలరంజెందియొకటి సుకటినింగలయక యుండివీర్వరచనయెఱుంగనియాతత్వనిచ
యమనకు॥వ॥ఇట్లుచిత్తస్వనిర్వాణనిభిలతత్వంబు నెఱుంగఁజూపుచునన్నింటికనన్యోన్యగంల్గింది తనయనుగ్రహంబునఁ
ప్రేరితంజై కానంబడిక్రియాసానుభవ్యంబునంజేమ్మిందినతత్వనితానంబుదేవప్రేరితంజే స్వక్రియంబులగునంశంబుల
జేతంబుట్టించినవిరాడ్విగ్రహంజేతత్వవిత్తలందనయందుంజేందినపుండరీకాక్షునిభావోభావమైకొకటికొకటి నైక్యం
బునాటిల్లిపరిణతంజైరూపాంతరంబునుంజేందేనేతత్వంబున నేనియంజరాచరలోక పుంజంబులునిండియొండునాహిత

అయంబయనవిరాడ్విగ్రహంబుమొదివపురుషుండునర్మజీవనమేతుండైయుండెనంతఃకాక జలములలోవలసియైత్రుట
అరుహజాతాండనుండుసాహస్రబ్రజంబుయిదిచెంగార్యదూహాకలితంబగునర్మరాజ్యుగభ్యుమవగునాః॥గీ॥జైవక
త్వాత్తత్రక్షిప్తానములనుదగ్గలితనచేతరానేకజైవకత్రియగుచువెలుగొందునుంబ్రకాశాంతరమునఁజనువువిత్తర
ముగారిచేర్చు నొంది॥గీ॥రూపసంతక్షిప్తజీవినహృదయత్తక్షిప్తమునపుట్టిభేదసంతక్షిప్తక్షిప్తములఁగలిగినప్రాణజనునము
క్షనాత్తక్షిప్తభక్త్యనుగుచున్నతక్షిలిగి॥గీ॥విధంబగుచునునాథ్యాత్మ్యభేదంబుననాపిఁజరియిదిసాతాగ్నివిరా
త్త్రావంబగునివిడిదప్రాణులకునాత్మవిధమైమరియఁగ॥క॥జీవంబైవరిమాత్మకుదావలమైయాదిమానతారంబగునఃక్షే
పునిగర్భంబునభూతావలితోడంబ్రవంచమరిందోఁజె॥వ॥అట్లుదోచినవిరాజురుసుండాభ్యాత్మికాధిదైవికాధిభౌతి
కంబులనుభేదంబులచేఁబూర్వోక్తక్రమంబునవెలుగొందుననుచుదురుననుమైత్రేయంబెఱిగఁచెననిచెప్పివెండియని
ష్టనియె॥వ॥హరిపరమాత్మఁడీశుఁడజాఁడాభ్యుడనంతుఁడనంతమూర్తిసా॥గతనయాహృదీనుడువికానిమూఁడునిత్య
ముంకాకరుండుగృహపయోగధియత్తుమదితుండనర్వతక్షిదా॥మరసవిలోచనండుఁబుడమాన్యదేత్రపవిత్రుఁడెమ్మ
ల॥వ॥అట్లేఱుగుననిసండుగునధోక్షజండుమహాదిత్యంబులమనంబులగునంబులగుతలంపులుఁదాచెఱిగియిట్టి
తత్త్వంబులవిడిదపుట్టిలాభమునైస్వకీయవిచ్చక్షేపిట్టులానతుఁడనిదిందిదిజకళాకలితంబగువిరాడ్విగ్రహంబు
వండునగ్నిప్రముఖంబగుదేవతావలిత్యనివానంబగుచుఁగానంబడినవైరాజపురుషునియాస్వాద్యవయవంబులవినుపిం
తుడత్రావధానుండవైచినుము॥సీ॥నరనరయూనివపురుషోత్తమునిపృథగ్భావంబుమొందియుఁబుంబువలనఁగ్రువనపాలకుం
డైనవవమానభుండుతరాత్మఁడీశ్వరునంతమైనవాని॥కనయంబుననకూమగుచునిజస్థానమునంబ్రవేశించినముఖ
మునందుఁబరగండుపుంభుజుమనుచుచ్చరించుఁబృథగ్భావములనునేత్రములనినుఁడుచక్షురిందియియున్నుండైనరదిజె
ది॥రూపవిజ్ఞానమహిమనిరూపిమొందుమరియుఁజర్తములనుబవమానుఁడేర్పరాంతమైతత్త్వగిందియియుండుఁగాడి॥వ॥
నిజనివానంబునాశ్రయించిశ్రుండున్నరేంద్రియగతుండైపృథగ్భావంబయ్యెత్త్రంబులదిక్కులమృతకళాంశంబు
లగుత్రవశేంద్రియముకుండైనిజస్థానంబునంబొందితబజ్జానగతుండగుమరియుఁదాలుపునిగ్నిన్నంబులునలోకపాలుం
డగువరుణుండుండంబ్రవేశించిననేంద్రియంబుచేత్రకాశించినంబ్రాణిరసంబులంగ్రహించెబరమేశ్వరునిగానీకేం
ద్రియంబులుపృథగ్భావంబునొందియూన్చినేయాధిష్ఠానంబైపూకాంశంబుమొందినజంతువుగంధగ్రహజానమృతంబ
య్యెవెండియుభిర్నంబయినవర్తంబునోషధులునువరమపురుషాంశంబులయినశేతంబులంగూడినిజనివానంబుమొందిజీ
వుండుకంఠాయమానుండగుభిన్నభూతంబయినమేధ్రగబునంబ్రజావలినిజస్థానంబునొందికేతంబురజేవుండానందం
బునుంబొందుభిర్నభావంబయినగుండంబురమిత్రుడయ్యెరాంశంబునుబొందిపాయువుంగూడినిజాధిష్ఠానంబునొందుచుజీ
వుండుచిన్గఁబుంజెందువేటవేత్రైవభాహువులంద్రిదశాధిశ్వరుండయినపుగుండగుండత్రయవిక్రయాదితక్షియ్యుం
డుగుచునిజస్థానంబునొందిజీవుండువానిచేతజీవికంబొందుమరియుఁబానంబులునిగ్నిన్నగులుయింపిష్టండుస్వా
వానంబుగైకొనిగతితక్షింబొందిజీవుండుగగునాగనునాహుండుయ్యెవెండియుభిర్నభావంబయినహృదయం
బునునంబుతోడంగలసిజాధిష్ఠానంబునంజంద్రుడుప్రవేశించిశరీరసంకల్పాదిగాంబునవికారంబునుగబొందుభిన్నభా
వంబయినయహంకారంబుననహంకృతియుకుండైగుప్రపంచనిజస్థానంబుగావనయిండునాయహంకృతికేరీరకరణ
వ్యంబులునడపుమిగిలినరావాసంబైహృదయంబుతోడంగలసిజాధిష్ఠానంబునఁజాంశంబుచేవెలిగినశరీరబో
ధవృతంబొందుభిన్నంబయినదిత్తంబుప్రవృత్తవాసంబైచేతనాంశంబుమొందినఁబ్రాణిజ్ఞానంబునుంబొందునావిరాజు
రుఁపునిశేషంబునస్వగంబుచరణంబులవసుమతియునాభియందుగగనంబునంగలిగెనత్యాదిగుణపరిణామంబులనను
రులైరీహిజీవనత్యగుణంబుననదేవతలుత్రిదివంబునుంబొందిరిజోగుణంబుననునజాలుగవాచులునధరశింబొందిరి
తామసంబునభూతాదులయినరుద్రపాశుడులుహృదవాప్యధివృంతంబగువియత్తలంబునుంబొందియుఁబుంబులనను
మ్నాయంబులుత్పన్నంబులయ్యెవెండియు॥క॥ధరశివవిజాలుశ్రుతులును॥నరవరయమ్మేటిమృఖమునుంబొడుమృఖా
నురుండభువనగములకుఁగారుండున్దుష్టుండునయ్యెగుణరక్షునిశి॥క॥ధరబ్రాహ్మణాదికముడఁసరభాధంబొందుకు
డఁడైకొనిగావఁబురుషోత్తమునాహువుల॥నరనాథులంబువుట్టెనయతత్త్వనిధి॥క॥గబుతింపఁగన్మిగిలిన

(శ్రీమదాంధ్రభాగవతము శత్యయోగము.)

ఘోరిబాధిక్రమకలితంబునాగి గుణధియూరువులందుం బ్రాణులంబుఁగై శక్తిబాధి ప్రభవంబయ్యెన్ || గీతివినిసేవకన్ద
 ధృతి దేవదేవుఁడవములనుమాన్త్రసంతతులుదయమయ్యెఁపిరలండుదనతనవిహితికర్త || పంలరఁజేయుచుజనకుండు
 నాత్మగురుఁడు || ౩ || గునర్వేసుంబరావరుఁడుగదేకప్రభునిపాదబలబాతంబున్ || దగ్గిలిభవతునిసంతతము || ౪ || మోక్షి
 థక్తియోగనిపుణాత్మపుత్ర || గీ || హిమినుఁదీపింపఁగాలకర్తవ్యభావగ్రీవము క్షుఁడగువత్సవినిభూరి || యోగమాయా
 క్షిప్రభాగోద్భూతమై || డెఱిగినియింపఁగానొపునిర్ణవరిత || ఊలస్యకథానలావములపార్శ్వతః || బలియించిచా
 లమానిన్యమునాత్మశోభనవినితతమెందునుదీయజిహ్వహాజన్యముతోడఁగొలుపారినప్రణవ్యకథావృతంబునన్త
 న్యచరిత్రమై నెఱుచుచురువాక్యవపదంబుఁజేందఁగన్ || ముహూనామాఁకితనత్త్రభావృతసన్యాలోబుఁడైనట్టిన్
 త్వగుడు శ్రేష్ఠఁడనత్త్రభావలవవాఁగూర్చుదాఁగ్రూలునె || వరముందారఁగరంధపానకులికస్పాంతద్విలేఖంబునన్
 త్వరమై పోవు నేతేతీవేములకుడదగ్గఁగానుమోహాత్మయై || హరిహహినుడునన్నగ్గి || రంపిజనఁజాతుఁడైనచతురాశ
 నుఁడన్ || బరికింఁజెయింజఁడనినగతరమనుజులఁజేవు నేలడత్తుట్టి || గీ || శురులుడుమలఁ వివరించువానిపుండురిక
 లోవనును గ్రహన్లోకచరిత్ర || నవరగణంబద్యమానపాదాబ్జముగఁగు || వెదకికనుగొనలేవండు విలువగుతులు || హరి
 యుగ్ధనమాయాగఁజిబరికించియుఁగానడయ్యెఁబరిమితిలేమి || నురిమానావిహినినిచరితముఁగనుగొందు శిల్ప
 చతుగాస్పాదమన్ || క || అనిఁజాతీశుఁడును || దాచుబదిక్పతులువంకజానసుఁడు || గీ || దియఁగఁడగజలన్ || శ్రీదేవు
 నివరయుఁబువింఁచునుది || క || అనిమై శ్రేయిండుమి || ననకెఱి గించితలెఱుగురుచిరముగాన || గునపూవత్సచకుంబ
 రాశర || మునినునుంఁడెరుగజేమైదురునగిర్వన్ || వెండియునిట్లయె || గ || సూమీత్వరమై శ్రేయః || హామనివిరురు
 నకున్లుహరిశుభగుణి || లామాహత్యముఁజేమిన్ || నామై శ్రేయః || క || మరుడనియోగఁజియన్ || క || గుణుంతునిర్వి
 తారికి || జగదనొప్పవనివాతవత్కర్మములం || కనులెట్లులాతడు || సగలుండై యుంబయ్యెను || జగన్దీధి || సీ || నియ
 ర్మకునిగిననఘునిమై శ్రేయః || జావిండురుమిట్లయెనుగన్ || బాలుఁడు || దానిలోమానసమనఁడిపింఁచులిలానునూ
 పుఁడగుడు || గాని || గామానుగతుడై రమించుననర్మకుండనిఁ ప్రస్తాంతరమునన్ || నగ్గ కంతరమునన్ || ననుచాలకేరినగు
 డగుచు నొనిఁజరించు || హరియు నెపుడుగవృత్తుడత్యంతపుం || డగుటవర్తింపున్ || దాచులంకు || మరియున్దిగు
 జాత్మకంబయినమాయఁగూడి || యఖిలజగములగల్పించెననుబయ్యెన్ || సీ || అన్నయచేతనియఖిలంబున్లుజియించిపాలించి
 పాలియించివరఁపురుషుఁడవమాన్త్రదేశకాలావసలంకునుగతరులయంచునహివనయన్ || జ్ఞానస్మృతావంబుఁబూనియా
 ప్రకృతితో నెల్బొంగిఁగల సేదానేవయ్యె || గోరినెను స్రవరేరంబులంచునుజేవరూపమునవసించియున్న || జీవునకుమర్పగ్నే
 శసిద్ధియెట్టికర్మమునసంభవింఁజెనుగనినాచ || విద్రుహజ్ఞానమగ్గమస్థిఁగలగన్ || యధికవేరంబుసెంఁడెనునఘచరిత్ర ||
 చ || అదిగావునసూరిజనోద్గమఁడవై ననిపునుదీయమానసికసంతయంబులదొలంగింపనహుఁడవలె విదురుండుమై శ్రే
 యమహామనీంధ్రునడిగెనఁ బాదరాణతమాభవుండభిమన్యనందనునక్లింపయె || క || సరసరూపాదగునలం || చరితా
 మృతపానకతుకసంగంబనన్ || ద్గురుఁడగువిదురునకుమున్ || కర్మరుఁడుమై శ్రేయఁడనియెనజ్జనోలకా || చ || వినుముచితక
 వాదములువిష్ణునిపుల్లనరోజవత్తనె || త్రుగ్ధనమాయ నెప్పుడువిరోధము సేయుంబలేతనిశ్రోతో || భనయతుబంధనాదిక
 వివక్షతలగ్గవబలత్వమెప్పుడైననయముఁబొందలేవువిభుఁడాద్యఁడనంతఁకుఁడత్యుండొలకే || గనియు || చ || పురుషుం
 డనిద్రవోగలలంఁచునను ప్రమంబులాత్మసంహరణశోవింఁడనమలాదిజీవునికిం బ్రభోధమన్ || కరయఁగఁదోమ
 ఘనగతినివాచిలలేండు బంధనాచుల || బారయకతకల్-తెల్లునుచుబుద్ధిసంతయనంఁడెదెయన్ || చ || అవిధుగతని
 కింబుగవేరదదియెన్ || టెన్ || చ || లలితవిలోలిహఁజలప్రదివిందీరహణావంధ్రకం || డలముడదంబుచాలనిదంబ
 నహితువునెందియన్ || చ || తలమునఁగంపమొందనికంబునసర్వతీరీరధర్మమల్ || గిగిరిమంచునిశుసకంబుగనేరవు
 కర్మబంధమున్ || చ || తావురజీవునకునవిద్యామహిమంజేసికర్మబంధనాకింబునం || పా || ప్రభుగుం గానిసర్వభూతాంత
 ర్యామియె నయ్యాశ్చగునకుం || పా || ప్రంబుగానేరకన్ || చ || నరునకునాత్మదేహజగుణంబులబావఁగమోసంబుకజొ || కర
 చరణారవిండుహిజస్ఫుటభక్తియయిన్దియంబు || శివరవియంబులయనఁచిదివత్సలతత్వమై నదన్ || సరసిజ
 తేత్రుకితనమెచాలువివక్షతలంజయింపఁగన్ || చ || హరిచరణారవిండుయన్ || శార్దూపసన్నుతభక్తియోగముల్ || రతము

అల్లువారుభవనీరజశర్భులకందరానిభాసురవదనుండుజేరుమరుసూరిజనస్తవనీయయ్యెనీత్యురుసులపూర్వజన్మభ
ముఖగంబుంపంచదలఁజెయింకొనివలసియెవ్వనడమరుండుమైత్రేయంగమంగొనిముఖభిరజాసుండువినమితముస్తవం
కునిగుడుడవమనంబునశ్రీహరిదలంపుకుపసయయుక్తవచనరచనంజైయిట్లఁజెయి - మనీంద్రాభవదీయవాక్యంబు
జేరెనామనంబునారాయణంబులొకేకనాథుండెట్లయ్యెననియుశరీరధారియైనజీవునికొక్కబంధంబులేరీతినంభవించె
ననియునుబుజువడిమనంతయంబునేకనివృత్తంబయ్యెనెట్లనినలోకంబునకీర్తనంబునుచూచియునిజువేపుండువరతంబ్రుండ
తీయునుదలంపుమనారాయణభక్తిప్రభావంబుప్రాణిజరంబయినయెదిద్యునునాశనకారణంబనందనరుచుండునారా
యణుండుదవసునాధారంబులేకనకనంబులకుందానయాధారభూతుండైవిశ్వంబుప్రదియిండుదానండులేటంగెట్లు
శరీరాభిమానంబునుబొందియెవ్వంబునూతరముండైనంపారప్రవర్తకంబుననెవ్వంబుభక్తిమాగంబునఁబరమాత్ముం
డునుపుండరీకామృతజేవవీరిదృఢునునంతయొక్కేతంబులులేమింజేసిసంభావనంబుపరపరపూర్ణలైయభివృద్ధియెందువార
గుడుగునివృంధనుజుజానునఁదానంబుచేల్కానుగతుండగుచుంబ్రహ్మదవేదనంబులయెందునతండునుభూత
యొండగునారాయణభజనంబునకన్ద్రుమఁజరణంబగుననిభవదీయవరణసేవానిమిత్రంబునంగంజిత్రవంపంబు
ప్రతీతమాత్రంబుగలిగియున్నందునుగారణంబులేకుండుటంజేసిదెలియనివాడనైవతథాంతుననివెండియుంకలలినా
జునిదలంపుచునుకలుగుగొనినాడంగదగినతోయజనాథుండలవడనల్పరహింసరీతులతలపోతలకమిగులదుర్భాగం
డంబుకొనినీతియంబులతోడనెలమిమెప్పడివహదాదులనిరతేతరాసుపంగిమునఁజేసివారియందొగిరిరాజ్ఞే
హంబుపుట్టిపియ్యుండుజేపట్టితానువసయిండునారతఁడవరలసహస్రసంఖ్యాతంబులగునస్తకాంఘ్రిబాహుకరితస
త్పురుషునిగాల్పప్రవాచులువలుకురాచిరాల్పభువునందుభవనజాలంబులబజహింబరయసుండుఁబ్రాణదశకం
బుసేంద్రియాభాములనింద్రియాధిపైవరములుగూడవసుప్రవిధిగనుగుచువిస్త్రాదివర్ణములయ్యెనందుంకలలి
బుత్రప్రాప్తసంపదగలిగివంతములతోడఁగఁపఁజొరవ్వముగాలరిత్రబ్రజలేతిగలిగిరికరిగినయావ్రజలజ్జములె
ట్లుండెకలలిచతురతఁడిపించుబ్రజాపతులకుబలియనగనెలయుబద్ధావయోగిఁజిబుట్టించెనుప్రప్రప్రతరులజేస
ననీధప్రపంచయజుఁటియొకఁగినివానభేదంబులునునవంతములునుమనుకులాధీశ్వరులునునన్దనుకులానుచరితము
లునేమిగూనినేజాడదినింతయునుంబుట్టజేసినాకెఱుంగఁబలుకుంకలలిసంక్రిందఁమీదఁగఁగరిగిఁకలలోకములను
దత్తశ్రీశక్తులఁగవరునంబఁజానుంబులుదిగ్విపనెటిగింపునామసిరచరిత్రాంకసూరకర్మజ్వరరాక్షసగర్హవోరగసిద్ధ
సాధ్యుంధర్మవభావ్యర్మముఁభవములునిరుంజరగర్భస్వేదజాడనములఁజెయింకలలికలలిగ్రహప్రధానకంబులు
వగువవకారములుపుణ్యామైవేసినయాజుదగ్గర్మస్థిభిలయునిగమములవిధంబువానిలకడలుదగఁకలలిచక్రా
య్యధానోద్యోగవారాక్రమయబగులునునధరామరముఁవలంకృతములునాశ్రమాధర్మశ్రీయలునుగీలవృత్తనుత
భావములుకలలియొగఁస్తారకహింసలుయొగములునుజ్ఞానమాగంబులునుపరిజ్ఞానసాధనములునైయొప్పుసాం
ఖ్యయొగములుపకచిజలజనయనీత్రంబునాశ్రమములునిపాపపడధర్మంబుప్రతిలోకమునువిభాగములుజీవుల
గుణార్థములునుపలుకులగతులునుగలిగిడిధర్మమోక్షములయందలిపరస్పరవిరోధములులేనసాధనములుగూమిపాల
కనితీవారతలగుదండనీజాడమునఁబృథగ్గృహంబులునువిధానములునవిశ్వమేధములునుదత్తిత్వవిసర్గగతులుదారా
గ్రహంబులుగాలచక్రమునవసించినిలుకడలునుదవంబుదానములుదత్తలంబులునగుప్రబలిధర్మములుప్రజలూన
రింకుకర్మములునుచివరదలకభరాజనావికవచ్చువివర్తకధర్మముల్యుగోజరణనిభాముండగతినింతనమండెనునెట్టివా
రిఁజెలపాదవరంగానవచ్చుగురువుత్రీయశిష్యులఁగొల్పవారునన్మృదనునఁగూలెడఁగములుమామగనెట్లెఱి
గింతురుచ్చులకలలివిలయాదిభేదములనయ్యలఘునిఁబరమేశునెవ్వరందెలిగర్హిగొలుతురదెవ్వనితోనుతలలిక
మఘునుజేసనతత్వముగురియుకలలిగొండునిరూపంబునజీవబ్రహ్మలనైకృతియొనెట్లభావననుపనిచడధర్మ
బ్రవేయజ్ఞానమెట్టిదార్యప్రత్యాగఃపఠితుగునట్టిశిష్యప్రయోజనములుసజ్జనులచేతవిజ్ఞానసాధనములునేమిం
లుకలలిఁజువారి నెట్లగునియుబొలుచునైరాగ్యమునఁదగులగుచుభక్తిగిత్తియొలుదెలియనానీయిచ్చినన్మనస్థి
రక్షింపుయజ్ఞదానాదిపుణ్యఫలమువేదంబుచదినిసఫలమునారతజనులఁగాఁచినఫలముతోననుముగావుంకలలిచిరురు

భుక్తైశ్చేయనివినయంబునఁజెలియవకుండఁజేయిల్లునువ్యాసునిమతుఁడభిమన్యునింబడునకు నెఱింగిందిమరియొందగని
 ట్లనియె॥)చ॥ఇల౪౭లమానవావళికెన్లెనఁతింపభజించెయోగ్యుమై॥ వెలసినపూగువఁకమువపిత్రము సేయఁగ బుట్టినవృ
 త్తా॥ కలితయశ్శ్రవసూనలతికాతఁకింపుటవాసరింబుమెం॥ పలరఁగఁబ్రోచివెట్టునుగదయ్యునుకునికధాన్యులంబు
 నఁ॥)గీ॥అల్పతరమైననుఁములనందుచున్నజనులకుఁకంబుమాన్వంగఁజాలునట్టి పుండరికాక్షునులకధాన్యులై
 వితరనిగమాభావమగుభావతమనీను॥)వ॥ఎఱిగింతుమినుచునియిట్లునియె॥సీ॥అన్యువభాగవతావ్యాసముకనామై
 కొనిపాతాళలోకమందు॥)ప్రతీకజ్ఞునియైనానుచేవాఙ్మంబులుచునంకఃఖగములిఁగివచ్చి పురుషుఁడననుదానంబు
 ద్విలోజ్జానుచువలతధ్యానముకుళితనేత్రుఁడైనచందాభ్యుదయాభాగంబునువిచ్చిచూచినవాననంపుకలానర్పన
 మరగంకావగాహనులైయిహింద్రుఁడన్యలాద్రుఁజూబంధకలితలగుచుభర్తృవాంఛముబుద్ధినప్పరమాపురుషు॥)గనియ
 నేలేంపితత్పదకమలయుగము॥)గీ॥సేవిందిభక్తికృత్సీనా॥నావిధపూజోపహారనతినుతులననా॥దేవులహృదయమవడంపి॥
 యావేళననందాదులన్సహితాత్ముఁ॥)గుఁమనసానాప్రకీరీబరత్నవీలనకాంతప్రశుభప్రభాభగింపగిరువిప్రకా
 శిఃఫణాపాహస్యఁడ౯దేవతా॥వనరయోజనుగూర్పుగ్యులలోకవాంఛల్రశంసిందివా॥రసురాగిన్లీతొట్టలాప్ప
 నమగఁహాపిఁదియోచేతఁడు॥)గీ॥సూరినిమాఁకపారఁచారమగుచుఁడనరునిభాగవతముసాదరతఁబలికె॥నలి
 నభవమానియైననరతులహార॥ కునకు నెఱుంగింపెసాంఖ్యాయచనకుంతఁడు॥)క॥పరగంతంధంతఁబరా॥శ
 రుచకు నువదేశమిచ్చి నన్వృతఁడఁడు॥ సురగురుకొనఁగెనాతఁడు॥)గరమగుమగనానఁజెప్పెగైకొనియేను॥
 క॥నీకిప్పుడవవరించె॥నాకణింపుమునరొరుహోముండగును॥కొనివిదగిగావృతపరి॥)పీఠుండవైచుదముదురఁజెల
 గుముదిదురా॥)వ॥ఇట్లుభవల్ప్రీతింబుయుపినంద్రదాయితంబుపురుషోత్తమస్తోత్రంబు పరమపిత్రంబు భవతా
 లవిప్రంబురయినభాగవతకధాప్రపంచంబుత్రధాయుడవుభక్తుడవురగునీసమవస్థసించెవనిను॥సీ॥అఁఘయేకోడ
 కమైయున్నవేళనంతర్నిరుధానలదారువితతిభాతఁజిచ్చకనమేతు॥డైకిపని దా॥సూలుఁడుగుచుమీ॥)శాముఁడను
 ననాగాయణుండంబుమధ్యమనభాసురనుధాఫేరపాంకరశరీరగుఁబునహస్తగోరగ్నరుచులతోఁజెలిమిసేయఁగ
 మెప్పు శేషభోగి॥తల్పమునఁబవళిందియనల్పతత్వదీప్తిఁజెన్నెంకఁగానద్వీయఁడగుచునభినుండయ్యుంగోరుల
 యుదువాసి॥ప్రవినలాక్ష్మినినానందభరితుఁడగుచు॥)గీ॥యోగమానామికూగుఁడైయుగవహత్ర॥కాంపర్వతంబుభు
 లోకములుమిగిలినపీఠమరికాలతక్తువబృంహితమునసహనస్పష్టిక్రియాకలాపములఁదగిలి॥)క॥తనజశరములొప
 లదాఁచినిలోకదికాయములసృజించుటకునుసాధనమగుసూక్ష్మార్థముననునఁగనికాలాచులతరజౌగుణగుంతఁ॥)
 సీ॥బుట్టించెఁడధ్వుణంబునఁబరమేశ్వరునాభిదేశ్యమునందునలిసాళి॥ముదయుఁచెగురియప్పుయోగుమాముకుళంబుగర్వ
 బోధితమయినకాలకందుఁగనశేజమునల్రవృద్ధఁడై నజలముచే జలజాపుగఁగల్రకాంబుమొంద॥జేసిలోకాశ్ర
 యధిగతిమెప్పునాశ్రీపరునాభిరాజీవనంబు॥నజకలొకలిశాంతంబునిలిపదాని॥పలననామ్నయమయుఁడునవర
 గుణుండ॥నాన్వయోనియైననతోయజభవుండు॥సరవఁజరురాననూడునాజననమొండె॥.....
 గీ॥అతఁడుదత్తన్యకర్ణికుయఁచునిలిచివికచలోచనఁడై లొకవితతిదితలు॥సంబరంబునునిజవతురాననములఁగలయలబరి
 కిందిచూచుచుఁగనులభవుండు॥)చ॥అలఘుయుగాంతకాలపవనాహాసంవలగూర్చిజాలసంకలితజలప్రభుతగుగుకం
 జముదద్వందజాతకర్ణికా॥లయననున్నతమ్మకేశత్రయగనినలోకకన్యము॥రైచిచెలియంగనోపకమంబు॥జాలకా
 రమొందుచు॥)చ॥ఇట్లువికణింపె॥ఉజులకందునికనులమేగఁగన్పువనయ్యెమెటిసీ॥నీజజాపీఠమునఁగతి
 నుంటిమదాబ్ధియెద్దినా॥జీవనంబుమొందుటకు నెయ్యదిహేతుహిబుద్ధిజాడసీ॥యోజనెలంబలనవయోగుహగర్భ
 డుఁప్పితాత్ముఁడై॥)క॥అననజనాళమాలంబావనములలోననిరచయకొఱతేయావనజాశ్రవభవుఁడానరుహ
 నాళివరనందభిముఖుడై॥)మ॥అగిఁగభీరవితాలవానినిశివోయాంధర్నిగగ్నగుండై॥చతురాసుంకగుంవృవత్స
 రననాన్రంబబ్జమూలంబునన్వతీగిడిందియుఁగానలేకభగవన్నగూనహాస్యంబుఁడన్వృతఁగాఁచెఁభీరుఁడైనరలఁజే
 రెంకన్సోదాతము॥)గీ॥అట్లుగ్రహణజేరియయ్యిట్టిరగుఁడునసంగయోక్రియాసురక్రిబవనబుంధిందిగహి
 తతవననాధి॥సంధితవపఁకములుచనుచుడనంత॥)గీ॥అట్టియోగజనితమైవవిజ్ఞానంబు॥లిగియుట్టిదానఁచులయ

ముఁగినలేక పృథ్వీకణములకణములను నున్నవానిచేతనున్నవారి॥) ముగ్ధునియొక్క శివులభక్తియొగముహిమగా
గంజాతలర్హుండుతో భవచారి త్రుజులైవీ త్రువలనవృత్తాశ్రయ త్రువసుధా॥ శనమువృత్తిపాత్రు నానవవ మూజై
త్రువశ్రవణమునైత్రు నవీ మోజునీలమేనుభగా త్రువబుగ్ధినిగ్రహి॥ సునియు॥) చ॥ అలఘువశాతపత్ర సచ
యాగ్రసమందితనూత్నరక్షణిగ్ధునిగుడిచేయు గాంతతిమిరంబువడచియిక్లమోగి॥ జ॥ ములజేసియందునవసారశ
నాశసజైకగ్రహిముంగిలినిశేవతల్యమునైకొనియున్నవశోత్తు సుగ్రహి॥ స॥ సంతపితకాశేయమరిధానకాంతినం
ధ్యాంబుచరునివయంబుగాఁగిగమునీయనవహేమకలితకిరీటంబురహణ కాంచనశిశిరంబుగాఁగిమానితమాత్రికమాలి
కారునిసానువశోతనియ్యురచరవంధరుగాఁగిఁ జెలువొందునవతులసీదాసుకములులాలితబజౌచక్రితలుగాఁగివరధు
జంబులునికలగ్ధవలతములుగిఁబరములంకణపాదపత్రయములుగిఁబలితగలిసెప్పూర్వకావలవిడచి॥ కాన్యదేహం
బుగలుగున శుభ్రహారి॥ వ॥ వనియినవరిదిన్నంబునిరుపమానంబునిభులకాశంధ్ర హంబుకలిపి సారవతులాలాయా
మంబు నై విడిధనిచిత్త దివ్యమణిపీఠానంబుల నాత్మీయార్థలవ్యతిరేకతల కాశంబు సెందంజేయిదివ్యదేహంబుదన
రవివిధంబులగు కానంబులభిలషించితిద్ధంబులవేదోక్తమాగంబునభజియించుపురుష శ్రేష్ఠులకుఁగానుభేనువనం
దగినపాశవత్తయగంబునభిః ఫలకవిత్తరుచినివయంబులకన్యోయవడికృపాపాత్రుండై చంద్రంబుహుహువాంబుల
బదనరోజంబులనాశ్రయించెనసేవ్యపదనంబులగునలా భూకాంతలకునవధానదూపంబులనందగిగదరితాస్తంభం
బులడంబుడడంచుచునూరుయగళంబుగతనశీనుయమేళిలకలాపాభిరానంబుగదంబుకంజలంబుశోభితపీఠాబరా
లంకితంబుచిలసిల్లుకటిమండలంబుశృంగారవాహినీజలావర్తంబునాబొలుసొందునాభీవరంబుజతరస్థనిభలభ్రమ్యం
డమహుగ్ధుహురుగ్ధువక్త్రీభూతంబనంగునధ్యభాగంబున హితముకాఫలమాలికావరచితరంగవల్లివిరాజితంబునవ
తులసీదాసుకలయగల్పాంబుగునున మాలికాలంకితంబుఘనసారకస్తూరికాంచందనవిల్లిపగబుగస్త్రభరత్ప్రదిప్తం
బుశ్రీవశ్యలక్షణాలక్షింబు యెందరకుశేభినిందంబునబొల్పువత్సృంబునువక్తేభిరహారంభవరంభకాంక్షాధిరా
ట్రాన్యకాకాంభోజశ్రీతికనకనశింకణజివంబులంబొలుపారులేభాత్రయవిరాజమానకంబుకంధరంబునునహి
తానఘకవివ్యసానైర్భావభాసితేయోరకంకణసుక్రికాలంకితంబులయినపాపానిలసకలలోకాద్రినివారకద
రహనచంద్రికాధవలితంబులైకణశుభ్రంకంకణిరహణిగురులువత్తనంబునుపలసంకరిగిద్దంబులగు పెనుట్రాన్యం
బులువరివక్త్రబింబఫలప్రవాళివల్లవారుణాధరంబులు సఖిభవనవపిపాలనంబుగను నేనచాయుచరిచినాదియనయన
యూళంబురకుసీమాస్తంభంబుదంకప్రమానగుచిదిభానంబునగునాసారడంబుగమలకుచునంబులకుంబెంపునంపా
దింపుచుఁగరుణామృతతరంగిణాపాంసంబులైకాంతిస్తాంతంబులైచెలువైచునేత్రంబులునలలితశ్రీకారంబునకునత్తు
రత్నంబుసార్ధకంబయ్యెననందగుకర్ణంబులుగిటుచాపుచావస్వయదూపంబులంజూపల్లురూపులంబునవరవత్సృష్టి
శశాంకశంకాన్వళిఫలకంబునీగిరిద్రవ్యగంబులతబాలమాకాండనంబులవిడచివత్సరాగనశిఖరకాంచ
నకరింబుచేబొలుపారిసూర్యోదుపవనానలప్రకాశంబులకునవకాశంబుమాపకత్రిలోకవ్యాపకనసగంబులగులే
జోవిశేషంబులుంగిలిసంగరంకంబులదానవానీకంబులహరింపంజూలుసుదర్శనాదివిప్రసాధనంబులచేరురానదంబుగు
దివ్యరూపంబునుంగిలిసరియు॥ డే॥ హరికిలాపంబునిచయంబులంబుదదనఘరత్నకే॥ యూరకరాంకురియకము
మూజునీలబాహుపహస్తకాఫలాప్సారకంజూజునెప్పిరువనాత్మకలిలదన్యనమూలవిస్సార్థిభాగి వేష్యకవిభాసిత
చందనభూరుహంబ్ర॥ స॥ విలసతుండలిరాజనక్షియంసురీప్రకృష్టమాఖ్యోనముజ్జ్వలితోదారోరోవిరూపణం
హస్తస్వర్ణకూటంబులఁసలిలావాసకజారుగోస్త్రభవిరాజద్రత్నార్పంబున॥ సలినాటుంకులనుంగొనంకడ
గమనాకావనిభృగ్గ్ర॥ క॥ విత్తతాథజ్ఞానిజపస్త్రమకరంకప్రహృష్టశ్రుతిజాతపథులతగణవతివృత్తశోభాగతక్తి
త్రిప్రసవమాలికలుగవాణిఃకసుంగొనివతురాననుండు॥ అ॥ అనున ర్దేవ్పరనాద్యంతమూర్త్యుభవన్యోజనాదేకమా
న్యోజితృదన్నాభిరశాన్యవరోజంబునునవ్వుననినినంబుగమున॥ మానితభవపనిగ్ధాణిపిండిబొడగనెఁగా
నియకగమనానలేకయాత్మీయకర్మజీవాంతురంబుమరజోగుణయుకడగుచువకుంతితప్రజాభిసగాభిముఖతనవ్య
క్తిమార్గుండయినహరియందుచదనహృదయంబుజేర్పియచ్చుహోత్తునితరముననంతునభవు॥ నజనమేయునివేగినిల్లని

తింతెనిననివాతమానానువృత్తికరమునజేసగార్వణెనస్పష్టరూపః ముగళంకాశిచునీసురూపః భవంబురూ
 పింపఃదేహధారులపంచుః॥ భావ్యంబురలపోయభగవంతుడవునయింపవాత్మరీప్యహంబుః॥ ౬॥ న్యోమొక్కటి
 తృమేబోధకఁడెనియనిలేదుకానీయతులచివ్యమైనరూపంబువాకుఁబ్రశస్తితుమయ్యె॥ నదియొకగాకః వేకొదయును
 నఁజేసె॥ వగదనీరూపనుజ్ఞానగురుతమోః॥ వారకంబయ్యెనాకుశేత్సగ్నిదీపః॥ కృణునత్తురుచేనుగ్రహమునకైయ
 మిశావశారములఁబగును॥ కనఁడినీరూపముతో॥ భనమగుభవదీయనాభివచ్చువలనఁ॥ ౭॥ జనంబుదిననాచే॥
 నయమునుదలనెగ్రహీతనయ్యెజ్జాతావఃనీదునుస్వరూపముఘురరుదిర॥ బైస్వయంవ్రతాశఃసగుటఁ॥ ౮॥ వృ
 యుజ్ఞానానందవరీభూణమాత్రంబుననావ్యక్తప్రకాశంబు భేదరహితంబువ్రవచజనంబువ్రపంచది తీగంబుభూ
 తేంద్రియాత్మకంబునోంబునయినరూపంబునెంద్రియనెందనుబొడఁగాననిగినిన్నునాన్యయింపెనదియునుంగాక
 జగ్గింబుగోళస్వరూపధగుండవైనియుపానకులమయినవామంబులంబులకొనునరతరధ్యానంబుచేతనీదివ్యరూపంబునం
 గానంబుజీవియిటినిపునిరయభాక్తలైనిరీశ్వరపాదంబునంజేసికతకంబులువ్రసఁగించుభాగ్యులహితులచేత నాద్య
 తుండవుగావుమగియునుంఁగొందఁబుకాభూయంపహేత్తులుభవదీయశ్రీచరణారవిందగఁడంబువేదమూర్తితానీతం
 బగునుజేసితనతమకణకూహరంబులచేతంగ్రహితుమగువారిలఁగ్రయకగుంబంబులందుభక్తిపారితంత్రియంబున
 గ్రహితుపాదారవిందంబులుగలిగెప్రకాశితవదియునుంగాకపూజులకుండ్రవాగారసువృద్ధిమిత్తంబునభయం
 బుదన్నాశనిమిత్తంబులయితోకంబుగద్రవాదిస్వప్రహయకగ్నిమిత్తంబులవరిభవంబుమరియుండుండుప్రయోచదిప్ర
 యోనంబులబంబులయనార్తిమూలంబురదదీయంబులయప్రభావహంబునీశ్రీపాదారవిందంబులంబునెవైముఖ్యంబెంత
 కాలంబులుగునంతకాలంబునుప్రాప్తంబులగుగానిమానదాక్షిణాయుంధవగునిన్నునాశ్రయించినభయకప్రతిహే
 తువగుమోక్షంబుగలుగుమరియుంఁగొంటునకలపావనివర్తికంబునతృప్తియనానందరణకీర్తనంబులందువిముఖులైకా
 మ్యుగర్వప్రావీణ్యంబునంజేసనప్రభుతులైయింద్రియవశగ్రులైయనుగఁగంబులయకార్యంబులుసేయుచుండురు
 దానంజేసనవాతాదిత్రిధాతుమూలంబులఁడుగృధాదులచేతశీతోష్టవచకవాతాదిదుఃఖంబులచేతనోదీప్యంబులయన
 కామాగ్నిచేతవిచ్చిన్నంబుగ్రోధంబుచేతంవ్యమాలగుడుగువారలంగననాదిశ్లంబులంకంబొందుజేవుండభ
 వదీయమానావతిభామ్యమామంజైయాత్మజేఱియెప్పుడుదెలియునంతకాలంబునిరకకంబైదుసరంబులనం
 పారంపారంబుకయంబుకాలకుంఁపనునింద్రులైననభవదీయనానందరణంబులుమరియితరవిషయానకలైరే
 నివారలుదివంబులందుప్రభాప్రయత్నులైనంబలంపుచురాత్రిదిద్రాస్తత్తలెస్పష్టగోచరంబులబహువిధసంపదలకు
 నానిందింపుచుశరీరపరిణామాదిపీడలకుడుఃఖంపుచుప్రతిహతంబులయనయ్యవ్యంగంబులభూలోకంబునఁసారులైవ
 తిఁగంతురుఁదానములైమియుభజియించునత్తురుపులకర్ణమాగంబులంబ్రవేశించిభవదీయభక్తియోగిపరిశోభితంబ
 యనప్రభుత్వోజకణికాకాపీతంబునవసియుంపుచువదియునుంగాక॥ .....
 పావరియోగిదులుయోగమాగములభావంబుచునేనీననో॥ హరభూపంబుడలందియేగుగగధ్యానంబుఁగావించి
 తురగిప్పురుకశ్రేష్ఠపరిగ్రహంబునకునైఁబొల్పారదద్వానగ్ని॥ చరమూర్తిధరియంతుఁగాదెవంమోక్షాహుండ
 వైమాధవా॥ ౧౧॥ అరియనిచూచుధర్మలైసటికతులఁడునీవుప్రసన్నుండవైరీతిహృదయములబ్ధకామలైయున్నదే
 జగిగణములందుఁబ్రసన్నతలఁగివచ్చు॥ ౧౨॥ అరియనకస్త్రజీవహృయంబులయెడపఁగియేఁమైవరిగియునంతరా
 త్తసభభావమధుర్యదభుగబావలేశ్వరుడవునైతనత్తుకు॥ నజనుర్లభమైనయిట్టిను॥ ధీరగుగునర్మభూతదయచే
 బొడఁగానఁగవత్తువచ్చు॥ ౧౩॥ కరుణామోగతవప్రసాదీజవంత్రాగ్నికూటాగ్రాధిపత్రతవగ్యామలనా
 దరింపవధిలవ్యాపారపాగాయణులొనెప్పొడెపాదపద్మయూరీసేవాభిరాజాననః॥ ౧౪॥ తదగ్గుండగువానిభానినను
 రారీదేవమాదానగోగ్నితలలితశ్వత్సవసత్తెత్యసూరిః॥ హిం చేతనపాస్తనమస్తదద॥ మోహుండవధిలవిజ్ఞాన
 ములకునాశ్రయింపవగునీకుమ్రుగోదమోరమేశ॥ కజనస్థితివిలయంబుల॥ కనయంబునుసేతుగుతగునమా
 ల్లరీలనుజెంపనలననిపెడవనఘాతకనీసనగునభివంకరము॥ ౧౫॥ అనఘాతగుభవవశారగుగకర్తనునది
 జేసిహేతుకంబులయిన॥ రమణీయమగుదాశరథివసదేవమూరాదిదివ్యనామంబులొలివెలయంగనుజులువిస

శాత్రులై యుపసానకాలంబునంస్సగించి । జన్మజన్మాంతరసంచితదురితంబుఁబాసికై వల్సనంప్రాప్తులగుదురట్టిదివ్యా
వత్సాంబులవత్తరించునజాడవగునీప మ్రొక్కెదమనఘచరిత । చిరశుభాకారనిత్యలక్ష్మీవిహార । భక్తమండారదుర్భర
భవమూరతిరిల జననవృద్ధిపినాశహేతుకసంగతిగలయెనునీ । వసుదారుండుద్రిశాఖై భవమపుల్కరిమిముఖావరూ
దనినండువశాత్తై భవదాహ్నినీకీమూలమై । యనయముఁ భవనస్రమాకృతివైననీకీడెమ్మెక్కెదఁ॥ సుపురుషా
ధీశభవత్సృజాబ్జముగఱిపూజాదికృతీయఁ । పరితంజెందగమూఢచిత్తునిబతు ప్రాయఁమనుష్యాధముఁ । జరయున్నా
శమనిండుఁజేయునెదఁగలబయిన కాలంబుదాడ్డురు కాలాత్ముఁడవై ననీతుమదిసంతోషంబునఁ మ్రొక్కెదఁ॥ సీసరేష్ఠ
శకీల్పాంతెన్గిరితమగుజలజాతమందేనునంజననమంది । భవదీయసుస్వరూపముఁజూడనధిఁచిబహువత్సరములుదవం
బుసేసిక్రిందికీర్తిములుపెనుగ్రామించియునునినుఁబొడఁగానఁగాలేకబుద్ధిభీతి । బొందిననాకునెప్పుడునునీహేతుక
కరుణచేసెఱుకై కవంద్యమానసతతప్రసన్నకోపలముఖాబ్జ । కలితభవదీయదివ్యమంగళవిలాసఁమూర్తిఁదర్శింపఁగ
లిగెభక్తాద్రివారణకరణతుభ్యంసమోయినవరలెభక్తి॥ సీ॥ అమరలిర్వజ్జనుష్యాదిచేతనియోనులందునాజ్ఞేచ్ఛచేజెంది
నిట్టికీమనీయశుభమూర్తిగలవాడవై ధర్మసేతువనంగఁబ్రఖ్యాతీసెంది । విషయసుఖంబులవిడిచినంతతనిజానందాను
భవనమున్నదిఁదన గ్రువదిగానపురుషోత్తమాఖ్యఁజెన్నుంచుచువట్టిరెన్నెప్పుడునశినుతింతునర్ధిభవదీయపాదంబులార్య
యింతుఁడవహితభక్తినిసమస్కరింతుఁభక్తజనపోషపరితోషపరమపురుష । ప్రవిమలాకారసంపారభయవిహార ॥ సీ॥
తలకొనిపంచభూతప్రపర్తకమైనభూరిమాయాగుణస్ఫురణఁజిహ్వావడకలోకంబులుభవదీయజతరంబులొగిల్చిఘనన
మాలాలవలులసర్వంకీర్తిభీషణవాధిఁనడుమనుఘోశరాజభోగతల్పంబునందు । యోగవిద్రావతనిండంగనుకొం
తకాలంబువనఁగమేల్చునినవేళ । నలఘుభవదీయనాభిలోయజమువలనఁగఁగఱిముల్లంకమలుసోపకరణములుగఁ । బుట్టఁ
జేసెనీవతులవిఘాతిమెఱసిపుండరికాతుసంతతభవనరతు॥ క॥ నిగమస్తుతలక్ష్మీపతి । జగదంతర్యామివగుచునర్ధమునెల్లఁ
దగుభవదైత్వర్యంబుననిగఱితపోఖ్యానభవమునందింతుఁడ్యే॥ సీ॥ జలజాతయెట్టివిజ్ఞానబలంబునఁగల్గింతువఖిలలో
కంబులొగినతలనప్రియుఁడవునాకీర్తిమజ్ఞానమధిఁమైఁగృహసేయుమయ్యవరద । సృష్టిరీతాదేవృద్ధఁజెందినాదిత్యంబుద
తగ్రక్కతాశలత్వమునుదిగిలి । యుగర్కురైషమ్యమునుబొందుకతమనమరితంబుఁబోయకతొలగునట్టి । వెరవునాకెల్లు
గలుగునవిద్విధముదలఁదికర్మవర్తననుభవత్కరుణమెగనితగగృతాధునిఁజేయుమునిగమవీత । సత్యపాముత్రి
యోజేవచక్రవర్తి॥ చ॥ భవమచిరప్రభూతమగుపద్మమునందువసింపియిన్ననే । నివరతతాపవీకనీలితాంశమునందన
రారుశ్వముఁ । చవిలిరచింపుఁబహువిధంబులబలెఁడివేదజాలముల్ । శివతరమై పలింపఁగృహసేయుముభక్తఫ
లప్రదాయకా॥ చ॥ అనియనకంపనోపవిసయంబునఁజూగిలి మ్రొక్కిచారులొ । చనసరసిగుహుండగుచునర్ధవ్యత్యరిక
ల్పనారతిందనరిననన్నుబ్రోచుకడదానిటున్నొదియెనయూశ్వగుం । డచయమునాదుమఃఖమనయామతిఁబాపెను
నంచునమ్మెఁడై ॥ సీ॥ వనరుహసంజాతుఁడవెన్నునమునహాఘిఁచెననుచుమైత్రేయమహా । మునిఘనఁడగువిదురున
తుఁ । వినయంబున నెఱుఁగఁజెప్పి చెందియుఁబలికెఁ॥ సు॥ వనజాతప్రభువుండుగేవలతపోవ్యాసగుండైవద్దలొ । చనుగో
పించుననంతునాధ్యదననాకృష్ణుత్తంపఁసుధా । శనవంశ్యండుప్రసన్నుడై నిఖిలవిశ్వసావనాలోకనం । బునఁజూ
ఁచెఁవలయప్రభూతబహువాఙ్మూర్తింబులఁ ప్రేక్షిడిఁ॥ గీ॥ అస్లుపాడగనియాద్గుండై నట్టిపద్మ । భవునివాంఛితమాత్మ
దీర్షంగదలఁచి । యతనిమోహనీవారకమైనయట్టియన్యశరసతుల్యమగురవాక్యములననయె॥ చ॥ తలకొనినీయెన
ర్చువనిదప్పిగదింపలపోయుదుఃఖముఁదలగుమునాదలీలకుఁబ్రధానగుణంబగన్పృష్టికల్పనం । బలవడఁజేయుబుద్ధిహృ
యంబున జిహ్వితవస్సనాధిని । స్థలనిభాత్తులకనన్బ్రువన్మురంజేయుముజెందుకొరికిల్ ॥ క॥ నీమృతరించుతపోదిద్యా
విభవమిలోకనీయమగన్సృష్టిఁ । గావంపుములొకంబుల । వెగిరెడిచన్ముగండులొకన్ముత్యా॥ క॥ నాలొకజీవకొటులు
చాలాయనునీరుఁగానవచ్చుపుడునీ । వాలొకంపుచుదాగు । లోలహుతాశనునికరణిలోకన్ముత్యా॥ సీ॥ నలువొప్పనశి
లజీవులయందుఁగలనన్నుదెలిసినేవింపుమననిగర్హి । భవదీయహేతుమత పాయసుధాతేంద్రియాశయిరహితమై
విధుడై మైజీవునివివలాంతరాత్ముఁడనైనననునేకముగఁజూచుచుఃకుమోక్షపదమార్గవర్తిత్వభాసల్లుబ్రహ్మాండగుం
చునువీధకర్తానుభావపద్ధతులఁజేసిపెన్గిరూపములమెంచుజీవతతరిచియించుచిత్తమిపుచు । మత్సదాంబుజయుగ

శంబుమరగియ్యవ్వు | కతన కాజనగుణమునగలుగదఱుము || క || వినునుదియుఁగాక ప్రాణు లెవ్వరును నెఱుంగఁగరాని
యరఘుండఁజేటి, ధనుఁడవఁడేనుఁడనీచే | తనుగానంబడితివి దేవితామహాకంఠే || వ || మగియ్యి నూలేంద్రియగుణాత్మకం
యజగన్మయుండనియుఁనున్నది విశ్రాంతురండుండలపుముతామరసనాశ్రమివరపకంబు వెంటంజని లంబులలోనఁజూడం
గోరునట్టిహరియన్వహుఁబు || క || గీతిప్పడుఁగానంబడె | నాసులకునుమరగిపసిపిహకులై నఁగ | వాస్త్రవస్త్రంబలసోయి |
రామంఘన దీయూపంబుచూచుంబు || క || కావుననఁచాచ్చిత్రికి | ధావలీతమైననుసహిత ప్రసముజగ | కావనమువి
గతనంతయు | భావుడనై బుద్ధినిలుపువంకి జజన్వా || క || సగుణ దత్త లీలారము | జగములం | ల్లింపఁలచుచునుగింపన్ము
సగుణుఁగానఁజెయించితి | సంతసమయ్యె నాకుఁదామరసభ వా || క || ఈనఁజున్వరాజము | నీనామనఁజెలఁడక్రి
లుపుము | క్రి | ఫలహితానీమనంబున | గామించికోపఁలైగలుగుంజుమ్ || క || అనఁదినున్నది | గత్సావరకుగునీం
గళ ప్రసాదబలిముంపఁ | విజనముజులలసేసాడ | గనఁబడుచునావ్రసకికామి డనగుచుఁగ | || వనతటాకోపయ
నివివాహదేవిభవననిర్మాణభూమ్యాదివిధదానజవతసోత్రతయోగయజ్ఞములంబులు | మా | కన్వపలముచకుము
లుగావు || క || జీవావలిగిన్నిపుచుజీవావలిలోనఁగలపసంపుడుఁబ్రియమ | స్థావలిలోపలఁబ్రి | వ | స్థావలి నైయుం
డునన్నననీతముఁబ్రి | క || తలపుమునుఁప్రీతికనై | కిలిగించినిన్నభవవకారణనాల్ | పలనఁగియే | మైనిగ్రహు
వసియుందియన్నజగముల నెల్ల | గ || తగనహంకారములతత్వంబునుండినిపుపువలపుననుచు రాజీవభావుడ | విసఁగ
నానతియిద్దియిష్టునుడభవు | డంతసంతోహితండుడయ్యెననఘవతి || క || అనిచెప్పిన మైత్రేయనిఁగనుగొనిపమగుం
డ వలికెగఁపిమున మొప్పఁ | జననతనలినద్రౌయిండు | సనిసంబుజుఁడఁదేవానంబంధమునఁగ || క || మూఁసంబంధంబు
ను | బూనింయూసర్మమెల్లుపుట్టించెదయూ | సోపి వై నాకితయూ | మానుగ నెఱిగింపుమయ్యునుహితవిచారా || వ || అనపు
డునన్నునివఁజెల్లుంపఁడురంకియెఱుఁడనీ కాతువరదానప్రభావంబునంబంకి జానంపుతత్వవ్యవస్థిరలు | భగ
వత్పరంబుగాఁడవంబుగాఁపించితత్త్వల వాయువుచే గంపితంబగునిజనివాసంబునువర్తంబునుజలంబునుగనుగొనియా
క్ష్మీయగవశ్య కీచేతః భివృత్తిఁబొందినదెప్పుబలంబున వాయుబ్రుండుఁదోయంబునన స్థలబునుం గ్రోలియంతగ | నవ్యాపి
యగుజలంబునుగనుంగొన్ || క || వారిజఁడభవుండంబుకవగమ్యుఁడనితత్వమువరకలంచె | కావరిఁబయోవిహరిం
దంచితహరితాఖలాన్య గా | హరిరమానతీప్రాదయహరిని దావేమూరగూరిన | సాభవప్రహరిఁపనన్నుఁచూరి
ఘరించెయెడ || గ || అట్లుఁగలచినరోజుఁడంబుజమును | గగనతలమునఁజూదిగూరగులలోశ | లీచ మైయున్నలోకివిగ
నములను | నెయ్యఁబొడగిహరిచేయొక్తఁడై || గ || వాఁడఁగాఁడనుఁగలదియవ్వనసహంబు | లోపకి బోయియున్నం
దులోననున్న | ముజ్జగంబులఁజూదియిల్లులన్పజించె | మగిదతుధాశభవనముల్ మహిమఁజేసె || క || పరియిసుధాశతి
ర్వజ్జరవిధిధావరాదినానాస్పష్ట | స్ఫురణనజంహరించె | బగుపడినామనర్కసలూపయనఁ | వ || ఘటభవనంబు
లఁబుజుఁడంపగిన్పించెనవిమరునకెఱుంగించిన || క || ఓమరుఁడెదురితావనిభృ | గ్గిడుగుఁడమూఁగవంజఁజూదిప్రియమును
నమునఁగ | గదురఁగనినిపలికెన | తిదురంతలంబయిపట్టుదేవునిమహిమఁగ || గ || అనగభవంబులతనికాలావృతయును | గ
ణుతిసేయఁదదియలక్షణములగ | నాకు నెఱుంగింపుమయ్యుఁడేకవతి | యనిన మైత్రేయఁడప్పగరునకునయె || క || ఆ
ద్యంతతూన్యంబురవ్యయలజైతగుతత్వమితకుసుపాదానగుట | సుఖవిషయములుగై | కాలమునుపహదాదిగూత
ములుదన్నాశ్రయింపఁ | గాలానురూపంబుగై | కొనియాగుండుచిన్చి | కై డనుఁదాన్పజించె | గర మొప్పనభిలలోకిము
లందుఁదానుండుఁడనలోననఖిలంబుదరదుండుఁ | గానవీశ్వమ్యునుం గార్యకారణ యలు | దానయచ్చుహాపుగుఘనితను
పువలనఁ | దానవీశ్వమ్యు మేలియై ప్రభావ మొండె | మానితాచారయూవర్తమానస్పష్ట || క || తెఱిగొప్పనబిలివీశ్వము | పురు
షోత్తముమాయచేతఁబుట్టుండెను | విరతింబొందుచుండుండు | రనుగిభూతభావికాలంబునఁగ || వ || అట్టిసర్గంబు
నవవిధంబును ప్రాకృతతైత్తికంబులు గాలత్రవ్యసంబులనుత్క్రిధంబులగు భేదంబులచేత్ర సంగ్రహంబులగుచునుం
డుననుచుహస్తాశ్వంబు ప్రకనుసర్గంబినాగాయణసంకాశంబునగుణవైషమ్యంబు మొందుత్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మకంబు
యిరయహంకారితత్వంబుగిత్తీయనర్తంబుకల్పస్వగూఢరసంధంబులనువంపకన్యత్రవ్యతక్తియు కంబుయనప్ప
వ్యాదిగూతసర్గంబుమూడవయెయుండు జ్ఞానేంద్రియంబులయిన తత్వరూపిత్రైకవిధ్యుఁగ్రాణంబులగక్షేంద్రి

యందులయింపవాక్యోజిపాదపాయావస్థలున్ననశవిధేంద్రియజననబుజతుదగ్గరంబుపావ్యకాహంకారజనితంబయిన
సుమనఃగణార్థబెయ్యవనస్సజ్జెమొప్పునదిహనోహయబెయ్యుడజేవలూకలబునకునబుద్ధిక్యసంబులయినయావరణవి
త్తేవంబులంగియుదాహనసరంబొటవడె ముందువియ్యాజునీశ్వరుచమిగొన్నంబులయినప్రాకశసరంబులయ్యెనీకవైక్య
తస్సంబు నేడవది మొదలుగాగలుగుచుడివిమిగులముప్పేసినట్టిరహితంబులైచరించెను శ్వభోమంబరవనసస్వర
థామ్యలెవనస్సగులుపుష్పిశంబులైఫలపాకాంతంబులైననీహియవ మధ్యావ్యవధులునారోహణాననీతంబులైనమా
లనీవర్ణికాదితలుద్వక్సారంబులయినవేద్యాదులుకీర్తిసూత్రమూలంబులకీభావ స్వభంబులున్నగులావిశేషరూపం
బులయినవీరుగంబులుపుష్పవంతంబులైఫలప్రాప్తంబులగుమాతాకోకాదిమనుంబులునవ్యకృతైశ్వర్యంబులుసూర్వస్వోతం
బులురంతస్వస్థంబులైతనకీప్రాయంబులైచక్రవగంబులగునీయాలు నేడవస్థంబయ్యె నెవమివన సర్వంబిరువదియోమిదిభే
దంబులుంగలిగిశ్వస్తనాదిజ్ఞానతూన్యంబులైయాహోరాదిజ్ఞానమాత్రనిష్ఠంబులైప్రాణంబులననెలుంగుదగినదానినె
లుంగునుచుపృథ్వయంబునదిగ్మానుసంధానగిహితంబులైవర్తించుదీప్తిశఫలంబులుగలవృక్షభూమివాజకృష్ణసూకరోష్ణగవ
యగురుమేఘముఖరవవకంబులేక శఫంబునుగలభారాశ్వాత్వతరగౌరవరభవమగ్యాదివట్టంబువచనంబులుంగల
శుచస్సగావృకవ్యాఘ్రమూర్ధారశశశక్తిసంహతపిఞజూర్తసాధమఖిపూదరద్వానశంబుమకరాదిజలవరంబు
లుగంకకృత్తబకశ్శేనభానభిల్లాకబిహుంససాగననక్రనాకకామాలూకాదిభేదరంబులు మొదలగునదితిగ్యకృద్గంబ
య్యెరరాష్ట్రస్థితయోవిధంబగుచూచుచనర్థంబురకోశుపేరితంబైకర్తకరణత్వజైమకంబంబునుమంబుగో
రుడితిమ్మివనర్థంబనరగుననిచేసి నయూత్రివిధనర్థంబులైనైశ్వర్యంబులనగంబు దేవనర్థంబునుమనియునెనిమిదితె
టంగులంగలిగియుండునందునిబుధపేత్రిసురావలుమూలంబుగంధ గావ్యపరస్పలాకటియుయత్తరత్తున్నులేకంబుగూతప్రే
తవిశావంబులూకటియునిగ్ధచాగవిద్వాదగులేకంబుగిన్నరక్తింపుగుమూలూకటియునుగూదేవనర్థంబయ్యెనిట్టిబ్రహ్మనిర్మి
తంబులయినచక్రవిధనర్థంబులు నెటింగిందిశిగురియంగిదివోక్తివీశేషంబు నెటిగి చెకనీవన్నర కామాకనర్థంబననదిదేవ
నగ్ధాంతగూతంబయ్యెనుంబ్రాకృతతైక్యతభయ్యాకృతజైదేవస్వనమవ్యత్యపూర్ణబయిన సనతులమా రాదిన
ర్థంబనంబుదేవసామంబుల్యుడయుచుచుడగి కామూడుదనుండావితృభేకంబుగిన్నిచెప్పమైత్రేయుండువిమరునకుం
జెప్పికాలతరుణబెటిగిచువారడైయుల్లయెట్టి సీభవించనకార్యాగ్రం మననంబునునన్యవస్థయోగంబు నేవలనలే
కఽమృతపూజకజగ్దాన్యంబునమృజనముదాయకారణత్వమనంగరిగిజాలపూర్వహరిదించగగనస్థగుత్తనలేబు
వడశనరయంబుగనాణుచమెగ్గించనర్థమాణుచంకకలగియొకవదచుగ్ధాంబునగును సూక్ష్మకాలంబుచదినుసూ
ర్యనంజలంబుదానరకరాశ్వాత్వకంబునంగలగుచుకము మొకయేఁగిగదవివనిన గాలమంతగునదిగుహశ్చాలప
నఘంబులంబుచంబునమాణ్యయంబొంగియణువగునణుశ్రేణయగదొక్కరినలేబువగునదిమూలగూడమొక్కతృటి
యగునాతృటితలబొక్కవేషయంబురగునట్టివేడిలుమూడుగూడమొక్కలంబుయగునగునవిమూడునుమొక్కరిమేషం
బుచంబుచుమేషత్రయంబొంగిక్షణంబగు దక్షిణవంశంబొక్కకాప్తయనంబుననేపదియెనె మొక్కలఘువనమెప్పున
ట్టిపఘుచందనకంబొక్కనాడియంబరగునట్టి నాడికాన్యయంబొక్కమహురంబుయ్యెట్టి నాడికలాత్తెననేడయి
నచునుఘ్నంబునమొక్కప్రహరంబగుచదియయానంబనంజనుగివనపగిమాణువిజ్ఞేయంబగు నాడికోన్మానలక్షణంబెటింగి
తువట్టులకాన్యంబురంబాత్రంబురనియించివత్తుగ్ధాచుమవర్ణంబునజతురగునైయానకలూకంబుగల్పించిదానంద
త్వాత్తమూలంబుదిన్తంబుగల్పించిశిష్టిరంబుచంబ్రస్థమాత్రతోయంబువగిపూర్ణంబునిండునంతగాలంబొక్కనా
డికయగుయాగుంబునాలుగుచనమొక్కవగలగురాత్రియునప్పగిదిజనగుచుకీయహర్నిశలంబుగూడచున్యైకకాక
దిరంబుగుచుగియ పదియేవయినమొక్కవత్తుగుగుశ్చక్రన్తనాహంబులంబరగిరనావత్తంబులు లెండుగూడమొక్కమానం
బగుననివితృదేవకలనొక్కదివంబుగుకట్టిగానంబులులెండుననొక్కయునుచుచుకట్టాసంబులరిగినమొక్కయయ
నంబగునక్షిణోక్షరనాహంబులంబరగియెటియయనంబులులెండుగూడినాగ్ధకమానంబులయిన మొక్కవత్తురంబగు
నట్టిచవత్తురశతంబురగులకులంబగునాయునైయంబుంజగాలాత్తుండునీశ్వరంబునునయిన సూర్యుండుప్రహనత్తత్రతా
రాచక్రస్థుండైవరమాణ్యాదినవత్సరాత్మకంబయిన కాలంబునుండే దానరకరాశ్వాత్వకంబయినజగంబునసౌరభా

గానఁగలబహుమేటికైకృష్ణుఁడగుగంగా॥వ॥శరీయుషోడశవికారయ క్తంబై పృథివాదిపంచభూతపరివృతంబునుదశావ
రణంబులుం గెవ చాశత్తోటివి స్థిరంబై బ్రహ్మాండకేశంబుడగుమండూక॥వ॥హరిపరమాణురూపమునందువసించివి
ర జమానుఁడై సరితెలుగొంచ నిష్కూలనసంఖ్యములయనహంకృతౌతమో॥ నెరిచనయందుడిందనవరజ సేత్రుడ
నంతఁడొప్పుఁడటమందుప రావగుండభులకారణ కారణుడ ప్రమేయఁడై ॥క॥నిరలితయోజ్జ్వలతేజః॥ స్ఫురణాదన
రారువరసపురుషునిష్ఠుఁడంటిమోవర్తింపను॥ సరిసజభవభవుల కై నైశకృష్ణమెచ్చెమూ॥క॥అనిమై శ్రేయఁడువిడు
గు॥ సుంగారవెండియునుబలికెఁగలాలాహ్వాయఁడై ॥తనరినహరిచహిమలసే॥ వినుపించిలస్పష్టిమహిమవినమెటిఁగిం
తుఁ॥వ॥ పరమేష్ఠియూపృష్ఠ్యదినహన్తునుదేహభిమాన బుద్ధింగలమోహంబునంగనానంగనుప్రకృపందనాది గ్రాహ్య
భోగేచ్ఛలంబులనహంమోహంబుడన్మ్రోహతజాతఁబయినోధంబునందు గలుగునంధరామిప్రంబుదన్నాతంబునం
దులహమేవస్మృతోస్త్రీయనుతామిప్రంబునది త్తవిభృహంబుననునవిద్యాపంచకమిత్రంబుగా సర్వభూతావళింబుట్టింది
యాత్మీయది శ్తంబునంబావస్పష్టినిల్పించుటకుఁబచ్చిత్తావంబుమెండిభగవద్భానామృతపూతమానసుండై యూర్ధ్వ శ్రీ
తస్మై లువరచవదిత్రులునయననక సనంజననత్తుమారసనత్తుజాతులనుమునులసత్త్వగరిష్ఠులధిరజనోత్తములనార్య
లహరి ప్రపంబులనుగాదివృష్టినిల్పించివారలంజూచిమీమీయంశంబులంబ్రజలంబుట్టింది ప్రపంచము వృద్ధిబొందిం
పుండనినవాలుదగ్గచనంబులపహసంపుచుఁబద్మజుంగనిమోక్షఘ్నములానారాయణపారాయణులై ప్రపంచనిర్మాణం
బునందు బ్రతిహలవాక్యంబులువలికిననుదముందెవోధంబుబుద్ధిచేసి హింసంబడింప నరవిదనసంభవుని భూమధ్యం
బువలనంగ్రాధస్యనూపబుననీలలోహితుండు నిఖిలసురాగ్రజుఁడయి యుండునుచునాశ్రందనంబొనరించెనంత॥
వ॥ జనంబులందీలలోహితుఁడుగంజాతానసుంజూడియి ట్లనుసూదేవనదాఖ్యలెక్కిపన దీయావాసముగోపిక నాకన
య బీమేశి గుంపమాయనుఁడునయ్యింభోజుగర్భంబులా॥ అనయిందోవలగువారినిజనన వేళకారోదనఁబిచ్చుట॥గీ॥
రుద్ర నామఁబునీసునిధావయ్యెఁగిరుద్ర సూర్యానలానిలనలిగగన॥ పృథివి ప్రాణతపోహృది యములనఁగఁగి గలు
గునేకాదశసానములువసంప॥వ॥ అనివెండియు మన్యునును మహాకాల మహత్ శివ ఋతస్వజ ఉరురేత అభవ కా
ల వామదేవ ధృతి ప్రతులను నేకాదశనామంబులుగలిగి ధీవృత్తిలతనా ఉమానియుక్త సర్వీకలాలంబి కాకృతావతీ
సుధాదీతొ నాహవోద్గమేతుండై ప్రేమగర్వణియుక్తంబయి నామంబులందు త్తన్నివాసంబుల వసించివి ప్రజులంగల్పిం
పునని నిర్దేశించిభగవంతుఁడనీలలోహితుండువిత్సగురుండముపె తామహునిచే నియునుండై నైవృత్తినిష్ఠ భావం
బులనాత్మసములయి ప్రజలంగల్పింజె॥ఉ॥రుద్రునిచేతనీలనిరూఢము ॥ నృజిముంబుబుడయారొర్రగణంబు లోలినలి
రుడ్డతవిత్తముమ్రొంగెనవృక్షాహూప ద్రవశౌంధ్రైయజుఁడుభగవంజూచిమహానులారగు॥ రౌద్రవిలోకనానలభ
రంబునఁగ్రాగెనవస్త్రలోకముల॥క॥మీసృష్టిచాటునిగన॥ధీసత్తమలారవినుడుదృఢమీరుంపసో॥ వ్యాసంగదిత్తులైదనఁ
డానన్తంబులగుదృఢంబుగిమి॥వ॥భగవంతుగబురుషోత్తముఁహరిగృహపాధోధిలక్ష్మీశ్వరుఁ॥సునిత్రా
జితునమృతుఁబరుఁబరంజ్యోతిఁ బ్రభుఁడసర్వభూతగుణావాసునధోక్షజుఁడై తతపత్రాక్షైకపారిణవా ॥ జగదా
త్మగమమందురారులుదవశ్య క్షిప్తుబుజ్జానులై॥అనివని॥ ఉ ॥ కైశినియుంబువంకరుహగభానియఁ దిత్తులై నరు
ద్రులు॥ ప్రేకముదక్కి కానలకుఁగియుతులై తపమాదరింపను॥ స్తోకదరిత్ర నేగినజతుర్ముఖుండంతల్ర పంచకల్పనా॥ లోక
నుండై స్థుతిచే జనలొక శరణ్యులధీవరేణ్యుల॥ १ ॥పీనుముభగవద్వ్రానివితనతగుణులు॥ భవనంతాన హేతువి
స్ఫురణకరుల॥వస్త్రసంభవతుల్యప్రభావయుతుల॥పదుగురుసుతులుపుటిభావ్యయసులు॥ సే ॥ అరవింసంభవులంబు
మునవత్తుండునాపువలనను నారిమండు॥ నాభింబులహుండుగణాములంబులస్త్వంషువృక్షసంభవులపూస్త్రమునఁగ్ర
తువు॥ నాస్యంబువలననయ్యంగిరనుండుప్రాణమునవసేష్ఠుండుమనునమునమరిది॥గన్నులన శ్రీయః॥గాఁబుత్రదశకంబుగభి
గిరివెండియుఁ దిగిర్పుడక్షిణ దక్షిణమువలనధర్మముకె॥ వెన్నువలననుదయచయ్యోవేష్టభయం॥ మై నమృత్యువధర్మం
బునంగుకే ॥ నాత్మఁగాముండుజననమునందెనరియు॥సే ॥ భూయగభింబున శ్రాధంబునధర్మమునదులభాంబునా
స్యమునవాణి॥యును మేధ మందుఁబయోధులపానంబునందునఘాతయ్యుండుగునునిర్మి॥ లాలితచ్ఛాయవలనదేవహూ
తింభుండుగర్వముండునుపుటిరంతనబ్జు డాత్మ దేహమునిజంచిన భారతంబుదివి త్రాంతంబొరసె॥ పంచశరభాణనిర్భిన్న

[illegible]

[illegible]

కీ॥ పరిమై త్రే యుండుచేప్పని॥ వినివనమునహన్మ మొదమమగు॥ మునుపినా॥ భువిజాదివిత్ కెగ్రుక్కుట॥ వనజాదరపాద
భక్తవశమానసుండై॥ కీ॥ ఘనంఘస్వయ భువునపుత్రి యితనయుడుసాస్వయభువుండుడై తేయపిళ్ళేధనసేపాచతు
గుండును॥ జనవిసతుండాప రాజన త్తయడౌట॥ కీ॥ అతనిచరితంబువ్యా॥ హతసుండుమిఖిలనంగళౌపహమునకుం
చిత్తమునుగావునబుధుడే॥ పితనా తొంగంగంబలుమిత్య స్తుత్యా॥ కీ॥ అదియునుగంగాకముపండుని॥ పరకమలమరందపా
నపరవసుండై పెం॥ పాదవిర వానచక్రము॥ సదమలమతదినసభవమునఫలము గాదే॥ క॥ అశిషురుండువల్గినడయా
స్వీతుండై మునినాథవంతుడొట్టును సుతేశాస్త్ర సాకరికాస్త్రమండై వనరుండుపత్తులూ॥ చనచరణాకవిండు యుగసంగ
ముగ్ధునజ్జయండువై॥ దినపలమొందుభావతవివ్యకథాత్రవతానర కిచే॥ క॥ అశిష్యులునిలలాగ్రణి॥ దనజారి
కథానుధావుతస్సాంతుండై॥ కనుపునయలుకాంపరమలు॥ మొనయంగనాన నభాష్మములూజిసరియౌ॥ సీ॥ వినుపింపం
దొణ॥ నేనాఘనమసాస్వయంభువుడంగనాయు ఘండై యల్లగు॥ కనుమొకడెనయినినుకొత్తమానుండై హస్త
మంగ నొగిదియైద్రో॥ నీవనహాకి గాజీపనంభవనీవజనన యావిసాకయలకరయి॥ హేతుఘాతుఁడవునాకెప్ప
యాచగణీమయైనకర్మయదానినానతివ్వుద్రావములయివచ్చునలాచ్చజంఘ॥ జనననమజేకపరిచర్యనలుపగీర్తినం
దినుకీర్తికొవర్తించుండునుండ॥ గాచనెత్తి గొప్పుడై కిన్కర్మనూ॥ క॥ అశిషికిసాస్వయంభవనాననవృషభావల
కెరవలరచనయనగచలాననడను గాగముమప్పింగినవ్రియకనుడనుచునుచునుగిట్టియె॥ క॥ మునుకొనితం
ద్రియాజ్ఞుడంబొదిగిజోదిత్వస్యమేమిమం॥ చింతనతక్తిచేత నెవసేయక పయంబుఁడరికిలో॥ చనవదసేవసేయుట
ప్రజాపతిపాలనశారీయాంబు॥ జనసతుండై సుతుండుపరిచర్యలానర్దుటనువ్వేపుత్రకా॥ కావుచ॥ చ॥ వివరింపకా
హరియజ్ఞమూర్తిరచయణిఘోషాహ్మషీతేను॥ గోతవుంబాత్మయగురించిజన్మములుతత్వస్వక్తిగాపింపుమా॥ ధవుడా
త్వోఽబితోషమొందునతవన్యత్ర్యోగైన్నలోకిదిగానంబులుకట్టి మొదనననూ కాపింపుమాయజ్ఞమల్॥ క॥ అ
కుటలభక్తై గోతవసంర్పణమింగ్రనుక్రయకీదన॥ ర్వుకవిపరీతులైయుయక గానుమడంబిలంబునందగానకచెకరి
ఓనూరకీధనవ్యయనూలులుకానిమోక్షగాయకచగుచువుతత్ఫలమునందరునిపువరాట్మకీర్తియన్॥ క॥ కావునయ
జ్ఞమల్ హరివికారవిమూగురించిసేయు॥ భావమూనృత్రతత్సభస్థితజెండెమనీసమారులు॥ స్వీచునీన గాభర
మనెమివహింపునునెజనావళి॥ భోవుమధురమారమునయత్రకదోషులతాలవితకా॥ క॥ అనవుండునడికనతడిట్ట

— ❁ శ్రీయజ్ఞవల్క్యవారహావతారవణానము. ❁ —

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

తేమన నే భవనయనగ దెవ్వనోరుగ చే నుండగదెయిం నలయినశ్వగుణ దానాత్మనా ట్టి మోగనడవంజూచుననన్యపు
ట్టి నోగదా పాన్తననయింబునందునిభిల జంతునోతావనగనింపవం దుమోడి ॥ ౧ ॥ భుజములుయకంబులపనయిం
చులూ దురంజాతవర్తెనియనుచు॥౨॥ మాయహరిధ్యాననిష్ఠాగ్రహింబుననన్య మోభావ కాగ్నిగలబుండం ॥ ౩ ॥ విను
టా ౪౦ గలబహిరంబులునుస్వప్నమగుపకలితుడనునాగినిలాభిత్వగుండులరిన గేయముక బా జూతుంబ్రను
నా వెలంక గ్రామగియునితత్వమాహరింబుయలుగాగిమనమ లోపంబులచుచ్చు నునిభులది ॥ ౪ ॥ నున హేత్విలలాగిని
వననంబింబుండగలగెంకెం ననుచుగత్వపుండుమలక ॥ ౫ ॥ కేతనశనయునుమగునూ ॥ ౬ ॥ మేహనులనుమరునుచుండ
నననునంబుగజరనతి భావవతుడగుననినానమునజాలమతికహర్షులులావ ౬ ౭ ౮ ౯ ౧౦ ౧౧ ౧౨ ౧౩ ౧౪ ౧౫ ౧౬ ౧౭ ౧౮ ౧౯ ౨౦ ౨౧ ౨౨ ౨౩ ౨౪ ౨౫ ౨౬ ౨౭ ౨౮ ౨౯ ౩౦ ౩౧ ౩౨ ౩౩ ౩౪ ౩౫ ౩౬ ౩౭ ౩౮ ౩౯ ౪౦ ౪౧ ౪౨ ౪౩ ౪౪ ౪౫ ౪౬ ౪౭ ౪౮ ౪౯ ౫౦ ౫౧ ౫౨ ౫౩ ౫౪ ౫౫ ౫౬ ౫౭ ౫౮ ౫౯ ౬౦ ౬౧ ౬౨ ౬౩ ౬౪ ౬౫ ౬౬ ౬౭ ౬౮ ౬౯ ౭౦ ౭౧ ౭౨ ౭౩ ౭౪ ౭౫ ౭౬ ౭౭ ౭౮ ౭౯ ౮౦ ౮౧ ౮౨ ౮౩ ౮౪ ౮౫ ౮౬ ౮౭ ౮౮ ౮౯ ౯౦ ౯౧ ౯౨ ౯౩ ౯౪ ౯౫ ౯౬ ౯౭ ౯౮ ౯౯ ౧౦౦

[illegible]

నుభవిమాత్మనాపురితవేదములన్మహానియుపాసయన్) వానినినభవక్రూరగణినికొంతభావితపాదవర్జముల్ గనుము
 లయగమగల్గిలవిలభిగానోరకయు త్తులైపునఁపులంభివలదనులులుభూవలెన్విద్యనొల్పియోగమాఁ ర్నిరత విఠలు
 న్నెప్పటికొనిగ లేనిపంచన భావునిఁ ||౩|| మానసమునలమిడినఁ ద్యానాన్మయమై వాసవిత్పజ్జులకుఁ గాననగువానిభక్త
 జగనానందకైకము ర్నిలలినవానిఁ ||—|| శ్రీ సనగాడులుభావలనుని స్తుతించుచు . ౬౯—
 వాగూయుఁ జూతురంత్రియగ్రాహ్యులగునివృక్షగంధిపిగ్రహులుభగ్నియి విమున్నపునుయోత్తమునుదాశ్చతేజోగిధి
 జూపనకంఠుటిల్లనిమతయుచి || చావనజనతొత్తభాగజననత్యలదేవభవస్మృతిపంచనఁ జ్ఞానపంచనమునవలగుమా
 జానుఁడుమానసహస్యమువృజేష్టనిభవమీయమంగళగభీరపంగ్రహాన్గ్రహబామే । మనయుముజూడగంధిమిగ్ధ
 తాదృపమై తగినంతిమీర్ష్యాద్రానినైవమవస్థులనుభావపవాప్రయనంగతుఁడై యుండియుఁ గానఁబడుచు । కణగిమీరి
 వృక్షగంధిపిగ్రహులునఁజేసినకందితాశ్రీతుల నెల్లఁ బ్రేరేపింపఁ ప్రేరేపి శుభులగాఁజేసెనుభగ్నియ కారుణ్యమలఁదనర్పి
 కింలామిన్మృత్యుశక్తి నాయకభవదనునరణాభిలాషానులాహవిదితవృక్షభక్తియోగప్రణేమలగుచునన్మైతరరాగులై
 నట్టియోగిగ్రహులనుపరకజాతమగ్ధులూ ర్నివనియెలుగుదురయ్యో న్నాత్మకమలు ||౪|| యుక్తిపలవళ వర్జన్యైరిక్త
 మైతరనట్టియకర్మభాగ్యంబుల్ ముక్తివములయినమీసమభాస్థులునుగ్రహులనుబాటించుట ||౬|| కాపునగర్భస్థియ
 గతికల్మషమంగళత్యగ్నినుగ్రేభిభవప్రత్యస్తుమరీచియైవై నభవన్యదాచి || నామహులారతరంగబృహత్ సునన్మగభం
 గివన్యమున్ || భావయనదలంప నెప్పిసానుణ్యగూఢపాపకరోషణా || చ || వనహతపోషగాణభవపాపులమైచరించుచు
 మానసేంద్రయభవన్యదాశ్రీతులనర్పింపఁ వివరూపియన్ || శ్రీ సుభుజననస్పృహైకవగ్నితాతలమైకజన్మహమీ గాఁ దిర
 యునుమెరుగవలసేరయి నెట్టగనమ్ముగవావే || చ || కిరమనలఁ క్షీమత్పుముగిక్రమసంగభవరందవంధచేరి దను
 చుగతొకంటఁ పృష్ఠమ్ములనవృతరప్రమాదముగజరులను దాయుర్యనిభృతలనుమీఘములుంజముచుగూఁ జరణన
 గోజయగోయవనన్యతివచ్చివనయ్యకేతనా || చ || అలగుభవన్యదాయజయగోవిందశైలసానిసానిమఁ జ్ఛియూఁ తులసి
 పవిత్రమైవగ్ధిఁదోయజనాభభవతగ్రానుధాగభిక్షయనై ననామలనవత్పదయు గిమిగ్ధగర్భయన్ || పిలవితల
 మైగూఢబాన్ధ్రములై విలసిల్లునాభ వాన్ధ్రమనహిశయగోపిలాసనిజమందఁ పరస్పరభక్తియంద్రియస్వగమలంకా
 ననాగయనమీమసుమయ్యో సుచ్యమమమీసనాభకీమిచ్చునభ్యంబూజూదివడియన్మృతిం । సహాశ్రీరాధ
 త్సంభారసెనచ్యుతమైకైవదమాచరింపకే ||౫|| అనినకామలుచున్ || చ || వనజములసమైక్యకై భగ్నివతమానసులై । విను
 మీదివగోపించుఁడు । యివగులంబాదిపరీకాయగి నాన్మృత్యుజై ||౬|| చ || తొయిగవగుజ్జయవిజయాభిధానగులంకలవడియ
 ద్ద్యారపాలకులుమీరుమిత్తులై గొన్నాచిడియజ్జాన్మృత్యుజై చేసేయవ గాధంబునమఁగిరదంబుగావించితిరది
 యునానునభివతంబయ్యో నదియునుంకాక భక్త్యర్థవిప్రయదేయునవగాధంబునాన్మృతియ గాన మానసియంజనమునన
 న్మృతగర్భిఁదప్రసన్నులననుగుగాక యజ వెంజియన్ || చ || తమప్రపంచాన్వితజైకైవగుగర్భవహగంబుచే । వనరతడి
 యవర్జమవివర్జితమైవగిడిభ్యంబుగ । మృత్యునఁజేసినన్యథలుబంధగనానుకలంపింపెం । పునుఁజేడితొయ
 గర్భమహాసాచునుండురుపప్రపంచుల || చ || అలవడనుకు నావలనవచ్చిత్తనసుకర్మనియన్ । ప్రితవివర్జిలాన్యతఁ లాన
 యిశోభిభావాభిరామమై । వెలయుటెంతనాననపవిత్రననశ్చస్వపాదమాదిల్ గలచే । సోకనత్తగమగోరిపునీకుల
 జేయునార ||౭|| గ్రీఆత్మినేనులఁపమీయటిసాభఁ జనలకవకారకర్మజేసినవడియ । బాహునములై నన్రుంతనుతాన్
 హలిలానై న్నితరులమీన్ద్రాన్ నెన్నవే ||౮|| భగవంతుఁడొక్కఁడే సాశ్రయంబుంబయియుతకనాశలగిడిభిభాభవన
 ఘాతాన్మృగిగాన్మృతకోతయయలుగలనన్మ ||౯|| క || అఁ ఘునగిడిరగ్ధనిగఁ । దలమీనిజభక్తటాకుదాహకీరి
 తాభంబునవర్జిభవశ్రీ । అలనారత్నంబురగ్ధనింబును జెడె || చ || ప్రానువులు సేయుచోగిభిముగ్ధంబున నేలుచున్వృత్తి
 గ్ధన్యగిగ్ధిదనిభాత్యున్నునఁబండువన్మృత్యువర్జమాన్మం । గతాదగుగానురొత్తముముఁబంబున వేడ్కభాజించున
 య్యోగిస్థితభిభావనావన్మృత్యువివహించిరి బహుల ||౧౦|| స్థి || సతతంబున ప్రహళయోగమాయాభిభావిత
 బ్రహ్మసింహాయ సేవ । సేవమీసురులనుగర్భిన్మృతపాదలంకరజూపితానములుభక్తిహరితనవరత్తైకామరమునఁదా
 లునన్దివాదరణాబుజాంబురలనుదాడిచిరనివన్యపునతాత్మలైరగ్ధిఁగ్రావతంపాదిదేవ । చయములెవాన్ధ్రు

చివేశాంబీకృతాగ్రాంతుః || వ|| ఉన్నననుయంబునంగ శృపుంకునిజతనూభువులజూడందలచితిః || చింతింపఁజను
 దెంచుకులంగనుంగొనివారలకునాచకరణంబు సేయందలచి || వ|| చిఃజతరంబునందుఁడవలెజనుమిడినట్టిపురుషు
 ద్ముగవతిభూమిరణ్యశివుడను పేరల్రుమాత్రితేజనాదిఃమునుగన్నపట్టిరిచితేజానిగాంచలవనుండునాహితమట
 పేన వెట్టిచనియెన్నిజన్మలపుణ్యభూమికే || వ|| అయ్యవనరంబుననతుల తేజోపరాజును డైవహిరణ్యశివుండుహిరణ్య
 గర్భవరదానగర్భంబును రావరవరిపంగిర్వని గర్వవశాః గర్వభూజాః జ్యంభాణంబుననభిలంకపాలాసులంజముందిన్
 వశంబూనర్మనంబునాంశరంగుండైయెనునందనసమృద్ధభయంబు లేకనిర్మయండ్లై సుభాణుననుండెన్వోనగనుండై
 నహిరణ్యకుంభపుత్రిచివనంబునుచరడవేదండశుండాదండశుండీత భజాదండంబునగదానండంబుధరియించితన్నునే
 చిరికవనంబు సేయంజాలినయరికిరునిగానకభూలోకంబెల్లనుగ్రుమ్మటివచంబుననుదాడి వెట్టియందు నవలరవిముఖుల
 యివబ్బిన్మఖులంగనుంగొనివనజాననవరప్రదానంబుజింతించిహితులు సెలంగనహితులుగలంగనహితవైజయంతికా
 దానుబది గానగట్టె వెలుంగంజరణంబులనుశిమాపురంబులు వెలును నిజదేహమృదిసిమలందికగ్రటింజనుడెంచు
 వానింగిడిగిడిపుత్రుడేవతాణంబులుగగుచునిగని పరమసురగంబులుంబోత నిజనివాసంబులగ్రాంతచనివాసంబు
 లుగనుండ్లై నెక్కడికేనియంజని || ఉ|| శౌర్యము సావనదక్షిణపాదనముగదిగవాడి ప్రకాశాదార్యవరాగ్రహత్ర
 ముకవృక్షభీతిపారిరక్షింఁటా || క్రాత్ర్యమునక్కినాశులనిగైకొనియాది సుమేరువన్నుండైపుండువాగ్ధిజ్ఞోమైనతిదన్
 తగూర్చుజాః జ్యంభిమోక్తిమోచ్చిన || క|| వరుణునిబలములుదనుజే || శ్వగుతేజముఁడేరిమానజాలకశౌర్యస్ఫురణము
 డేమెంచేయు || బగుచెనకృతాధిపశ్వభాగమునందు || క|| అను గారికిపురినికొనిములంబ్రభుచిచివట్టిజలనిగిల్గి
 లములనువిపులగాదాగలఁడునంగోవడచెత్తినదంబుగతక్కి || క|| నానియునునన్నుహాజలనిశుభ్యమనగసురన్దేరిపె
 మ్మగవశ్వరములగ్నిడవల్లిగిపునెన్యోదారకశౌర్యభేననాపరశఙ్గరించియన్నరణపాలిశనయిలనర్విభావరీపుర
 మువకేలియందుబిగ్గిగర్వగున్నవయోనిపాధుని || సరియును || సీ || యాకోగ్రాధీశుఁడగుచుఃఖాతాభవవపరిపా
 లుండైవగుచున్నవరుణునిగనుంగొనిపరిహసితోక్తులఃట్లనువిశ్వనందెన్నగలుగఁగకలలోకైకపాలకులలోనెదిల
 ధిసండలిజమునునింపఁగనినూగుండైపుత్రసీహుష మొప్పంగగనరంగముననెక్కిరిమాడు || నీభూమిక్రమంబును
 ప్రాభవంబు || చతుఃస్థానిపలుగుటయునియల్లిఁ భుండు || వరఃజయమునువృద్ధియుబలమునాన్మ || బలముచులసేసినదనుజ
 తోబరమునకు || క|| సనయముగాదతితవది || క్రమముంగలలోపవహ్నిదానిమియునుగి || యనులంగనాగ్రుచునుపాశ
 మికోక్తులంబి కెదనుజన్తమతోడ || చ || మనమునశాంతిఁబొందియనంబునంరంఁజుగిందె || రనయమునన్న
 వాడనిపుదాహవకేలిఁజరింపరామి || మురభుజిక్రమస్ఫురితగాఢవిజృంభణముఁజముండుజా || లినప్రఃక్షీరులెవ్వరు
 నులేగుముసందుండుచక్కనెక్కడ || చ || గొనకొనియన్నుహోక్తుఁడుఁకుంకపురంబుననున్నవాడుదానినిమొరఁబెన్
 మారులభియానులసెలిజముందితక్కిపెంపునడిగన్నులేడనిగూజుకెఱియింతించునందుజే || చనుతుఁడెచ్చునీకునని
 సర్వముడిచెడునంతమాదట || ఉ || నిండుసూర్పియాజి మొనరిల్వఁగనోపకీగిపారునీపందలవెంటబడ్డనుగవంతమే
 సర్వశరణ్యుడయినశా || పిందుఁడుడిగ్గునీపనివేకఁహీనచనంబోపుచే || నందులకేగుమాతఁడను గాగులంబోరఁజ
 యించుచిచ్చుట || అదియునుంగా || క || కపురుషాకృతిఁబ్రతియుఁమునంబుగుహోక్తమడువతరించిగూర్చుజాచి || స్ఫురణ
 దుష్కశాయిలహరియించుచునుండుమునిగ్రాత్రికపదుండై || ఉ || కౌరవనావిధునోడరికయ్యముదయ్యమెటుంగఁజేసి
 రిగ్రోవరనీభజాబలముసొంపరిమేదినిగూలిపారమే || యావలికాశ్రయంబగుచువచ్చటికప్పుడునేగుడెనిగి || చేవయులా
 పునేర్వడునుజెప్పఁగనేటికినిదికార్యము || చ || అగవరుణుండువల్లిగనురాగ్రహమెట్టిహిరణ్యలోచనుండఁయును
 మానసంబునభయంబొకయిండు లేకనుగరా || వనిసెనుఁడునేడనరవర్ధనుమప్తమెర్తనుంజనాగ్రునుననుఁజుక్కుంతన
 గరస్ఫుటసందితకూర్వతర్తియై || క || చనునవనరముననారద || మనివరుడెనులేగుడెంచిముదముదల్చి || చనుజేంద్రయెం
 దుఁబోయె || వనియడిగిననారచురకురతఁబెట్టియె || చ || సరసిరుఁజూదగుండ్లొడంగనమేమిసరించియిదిరా || వ
 రునివంతుఁడ్రుందివరన్దెరిగుంబులకైమోదా || స్ఫురణకుటింపఁజేయుటకు బూధిమంతపథానువర్తి || యరిగెద
 నన్నసమ్మునికులాగ్రహదానవనాకుకిట్లు || చ || గురుభుజుడన్నుహోక్తుండుఁకుంకపురంబుననేడులేడుభూ || భరముప

జలప్రవాహులచులలిచ్యోగమానబువముటజ్జ్వలికాపాస్తనమస్తపితారాజిబలాఖర్వమర్వారబాహగర్వాంధ్ర
కారం సనన్యోహాహానదానరీకృతసారిభూమింబునకలదేవతాగణజేతీయమాంబుననంతతేజోవిరాజితంబు
జప్రపదంబులొత్తలహ్యంజకటానాంబునైరయంబునంజనుడెంచినబజారివక్షోకరనరోజుబంకిరిచిననాశు
భాగం మేధాంలాపానోయైద్రవంబుననగురగణంబుబుజయజయశబ్దంబులువలకునమరవిభునకెవలుగానదదిన॥ ౧౬॥
సాదగర్వంబుజుడపెదవులగడవులబొలిస్తెనానిటుతనమునవీరంబులుగిట్టిదగదగిని॥ యుడచేతఁగ్రుహయవ
రాహుమితోగ్రహము॥ ౧౭॥ త్రిదశావర్షము ప్రేసినగడబడమునబోవగన్నకమలాక్షుండుపెంసొదవగమనము
నమోమగదురగలేవపువదంకనులముద్రోవ॥ ౧౮॥ ఇవ్విధంబునగడవోగన్నయసురవిభునితోనిట్లయె॥ ౧౯॥ ఘోరగ
దంకంబునానిభుజగర్వమెల్లరగనన్నునంలా॥ వనినెమటింతురారయనివారణదైత్యులతేవ్వరాధమా॥ యనవుడు
చాచునుబ్బిగదవంబుజాభునినేసెనేసినగదనుజవిరోధివచ్చిసానెదాన్యృదహింప్రసంబుట్టెవిడి॥ ౨౦॥ దిలిజుడు
తనబలనుప్రతిపాతతేజుడగునరోహణునిశౌర్యోన్నతిమీదఁబ్రెట్టపంకటావతి నెటిగియుఁబెరగదురభిమానము
పేర్చె॥ ౨౧॥ సీతకాలాలజస్తలజ్వాలావిహితకరాభస్తైపెనుసొండుమాలనుంది॥ సురవైరియజ్ఞపూజరహస్యంబు
జయవంజనాభుగమీనవైవదియుఁగర్వవోక్షమమీరంజనంబుతగ్గావించువభిచారకర్మంబునబెండుపడివరతేగనివ
ద్యోగగడదాజురగధారావతిజుడంక॥ మముననమనమంబుంచెవగుభర్తృమహితదంభోచేగగుత్కంతుమతు
మతిరయంబునఁబ్రుంచినగతజెలగినిసురుమోదంపనసుగులుసొంపుడింప॥ ౨౨॥ అయ్యవనగంబుననయ్యసురగనశూలం
బుదక్రంబుచేతరొగంబునంబుని॥ ౨౩॥ దిలిజుడమరోహణుడై॥ యోనిస్థురముష్టిబుడిచెసారి నాలాకోగన్నులహా
ప్రేగునుపనూలా॥ బాదగదాబులియతిద్రుతుడై॥ ౨౪॥ హరిమీరగదిగెనభవుంఁగువమాహాకోస్తుపుట్టింది
నె॥ ౨౫॥ గణేదక్రముగూరిపానువంబుధాన్యంబునంగపైగి॥ కరపాచాణ్డరిచమూత్రమువర్షంధాన్తికైవధుల్
గురినెస్తేఘములభవీధినిఁహత్తోక్రైయాలోలమై॥ చురియును॥ చతశ్చిదిమిమక్తకేవరిధానములుగ్రకరాభదంత
తా॥ లువులునుర్జిలోచనులుంబుగూరిపినావదాకినీ॥ నివమామలంకరితుముననిర్విజాయకపాణులై నహారవ
ములయక్షదైత్యుదతురగబలంబులంబుడొవిన॥ ౨౬॥ ౨౭॥ ౨౮॥ ౨౯॥ ౩౦॥ ౩౧॥ ౩౨॥ ౩౩॥ ౩౪॥ ౩౫॥ ౩౬॥ ౩౭॥ ౩౮॥ ౩౯॥ ౪౦॥ ౪౧॥ ౪౨॥ ౪౩॥ ౪౪॥ ౪౫॥ ౪౬॥ ౪౭॥ ౪౮॥ ౪౯॥ ౫౦॥ ౫౧॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౫౪॥ ౫౫॥ ౫౬॥ ౫౭॥ ౫౮॥ ౫౯॥ ౬౦॥ ౬౧॥ ౬౨॥ ౬౩॥ ౬౪॥ ౬౫॥ ౬౬॥ ౬౭॥ ౬౮॥ ౬౯॥ ౭౦॥ ౭౧॥ ౭౨॥ ౭౩॥ ౭౪॥ ౭౫॥ ౭౬॥ ౭౭॥ ౭౮॥ ౭౯॥ ౮౦॥ ౮౧॥ ౮౨॥ ౮౩॥ ౮౪॥ ౮౫॥ ౮౬॥ ౮౭॥ ౮౮॥ ౮౯॥ ౯౦॥ ౯౧॥ ౯౨॥ ౯౩॥ ౯౪॥ ౯౫॥ ౯౬॥ ౯౭॥ ౯౮॥ ౯౯॥ ౧౦౦॥

పులకపాత్రహం పరమైశ్వర్యం సాక చుండీరంతపంకజసంభవీంద్రాద్విలాసః॥౩॥ ౬ స్వనివర్తనో ॥౪॥ అయశ్చ
యంబుమితంబుగదంబుకాదుకొనకొనికొనికొని వంకరాలిసోమములు గ్రునుడనివ జగదయ్యె ॥౫॥ పంకజాంబు
గృతకృత్యునిగాభావించియాశ్రయమైపొంపకొనుచునభిభవగత్యువనలగుచును ప్రలాభవనననజుండెన్
సీపుట్టిందివానికెరుగుచును జైసతనదేహమిచ్చినదగిలివాగుగనుగొనియన్నపంకజంబులవాపనజనంభవుని
నిరదేహియభుజగగృప్తనైసనీశతరావంపంగబడినయూపితమకృతమాశ్చర్యకరముగజూచిక్రియాకాండమీ
నునగ్గునుండివృషయ్యునిదేహిగ్భాగములుమాకుఁదమిలిజిహ్వలంబునాస్వాదనములుసేయుంగలదిగె నెనుచుననయు
హర్షంబునశయ్యునిసరిజేసిరిభారణిభగవదయ్యువరణపోవిద్యాయోగనమాధియుక్తింబగుచు న్నెప్పివేషధరుం
డుహృషీకాత్మంబునై యుపిగణంబులంబుట్టించినమాధియోగైశ్వర్యభోవిద్యావీరక్రియక్తింబగు నాత్మీయశరణం
శంబువారికింక నంబున మెక్కింక నిశిచెప్పనిమైత్రేయుండు నెప్పినదివిదురుండుపరిమానందంబునుబొంది గొడిం

————— భక్తకడమవ్రజావతి భగవదనుజవడసదేవహూలియనుకన్యకాబెండ్లియందుట. భక్తి —————

దవరణారవిందంబులుచునంబునందలందిమెడియెమైత్రేయునిజూచియిల్లయెన్సీ పరగుణస్వాయంభవమనవంశం
బిలంబరసనవృతముగవృత్తలంపగ గొనకొనితవ్వంశమునమిగులక్రియజేసెన బ్రాహ్మణి జెప్పిచ్చె ॥ ౧ ॥ నదియనుగాక
స్వాయంభవమనువుకుంబునిప్రియవ్రతానానపాదులననంబులుగలరంటిఁ బంకజీవీవర్తనానధాత్రి నెల్లె ॥ భ
గ్నమార్గంబులేనియగవృషండుచనఘులైయెల్లుపాలించిగయ్యెవారిచేతమెన్సీతలపాక్షిరజబుద్ధి నెలుగవీను
పించునాకుమీనింక చంద్ర॥౫॥అదియునుంగాక తన్నన పుక్రియుయోగలక్షణం మేలయెనుదేవహూలియనుకన్యకా
రత్నంబున స్వాయంభవుండు గర్లను నశి భంబుఁ బెండ్లిచేసెనాదేవహూలియందుకుఁ హయోగియయి కిర్తనం
డు ప్రజురేలాగునంబుఁజెకొయనుంగాక గమంబు రుదియనుకన్యకుడు ప్రజాపతిఁచెప్పినచెప్పిడి యారుది
యచునన్మహాత్ముఁడీప్రప్రయోగాననంబుట్టిచెడియ్యయం దెలియనానేవలయునని యడిగిడిచుచున్నమైత్రే
యండ్లినియెన్సీ॥౬॥ సుమంతుఁడీయగంబుగఁమనినాగుండుచుకర్తముఁడుప్రజలనృజింపవనజనంభవునిచే ॥ నియ
కుండగుచుమదిముచు నంకిల్లగఁగిగీరగుణంబునననన్గీరచందుఁడదివిలిపది వేదివివృత్తయోగంబు ॥ ౭ ॥ కర్తముసేయ
చునొకనాడుజవరమాధిపంకియేకాగ్రుదిత్తుండెనిండువేడగ ॥౪॥ వరమంబ్రనన్నుననోరగఁ వరదానసుకీయనగవం
దుగ్గరమేరుగఁదురితడిగారునుకర్మనకరుంబుజించిననతంబుగరుణాగరుండె ॥౫॥ అంతనంతరితుంబుచంబ్రశ్శతంబై
న॥సీతరిగినిధాకరికెఁగోదరాంధితసరసేరుచూహత్వలన్రగ్విలాసుఁగంకణమూపురగ్రై వేయముద్రికాహారపండు
లకిరితూలిరామఁగఁగనీయసారకన్యకాకౌస్తుభమనిభూకణోద్ధానమానవఱు సరితదగవశిచంద్రకాథవలిత
చారులర్పణిరెవతల పోలుకంబుచక్రగదావత్సచారుహస్తునలిసలంబకరుదిభాన్వరళికఫలకుఁగివితకాసేయవాసుఁ
గృహతనిగిఁగిఁతన్నదేతులంబుకడి సరురిహరిని॥౫॥మరియుశబ్దహృశరీరవంతుండునదాన్యకుంజాన్యకవేద్యుండు
వై నతేయాంసపిన్య ప్రవరణారవేదకుండునయన గోవిందునింగనుగొనినంజాగహస్తలహరిపరవసుండులభ్యునోరభుం
డునగుచుసాస్తాంగండుప్రణామంబులావరించితదనంతరంబు॥౬॥ ముకులితకరకమలుండై యుంటినిచ్చక్రిబరవశా
త్తనలంబుచుకడిచాంభోరుహలోచనునకుఁజిల్లియెందదాననముగఁగొనుచుకొని॥౭॥ అబ్రాతనకులసూతాంతరా
త్తుండవండునరుచుఁడెడిమిచుదగ్గరంబులకలిసిమకృతనత్వలభరితంబులై నటియ నేకజన్మానునరణి ॥ బ్రకటయోగక్రి
యాభ్యాసనిరూపురై నటియోగీశ్వరులాత్మంగారియెంతురుయోగీశ్వరైశ్వరయేభవాద్వారవిందమల్పపరగినిపుక
గంటిభవవార్ధిగవంకగఁగంటివంగంటిగఁగనినాలోచనంబులకలిమి నేపదవినినపుత్రమెంబెమాధవమునంగిదిరిదయా
కారణగృహత్వీవిహర॥౫॥ అదియుంగాకదేహభవదీయమాయావిమోహితైహతమేషస్థులైసంసారపారావా
రోక్షారంబులయిభవదీయపాదారవిందంబులచచ్చవృత్తికొములై సేవింపిగయగతులైననాగికిందతాగమయో
గ్యంబుగున నొరంబులనిశ్చువత్తిసకాములయవారినిదిండు సేనుగుగృహమేధధేవువునశేషమూలయంధ్రవగ
కారణయనమానశీలయనయ భార్యంబరిణయంబు సేయనపేక్షించికల్మషగుమూలనదృశంబులయిభవదీయపాదా
రవిందంబులసేవింపితియననొకవిశేషంబుగఁబుదవిన్నవించెదనవధరింపుముబ్రహ్మగ్గుకుండవయన నీదువద న్తురుని

బుడలై లోకులు కామహతులయియేనును వారలను సరించినవాడనై కాలాత్మకుండవై ననీకునభిమతంబగునట్లుగాం
 గర్భవయందైనభవదాజ్ఞావక్తంబుననుసరించుటగానిమదీయకామంబుకొఱకుగానుభవదీయమాయావినిర్మితంబుగా
 లాత్మకీహూరివేగసమాయుక్తంబునతురంబునయిన బ్రహ్మంబునందు భ్రమణిలంబు నధిమాససమేతత్రయోదశమా
 సారంబువచ్చు త్రరశతత్రయాశాహారాత్రమయపర్వంబుయునుమట్లనమాకలితసేవీయంజాతుర్వాస్యత్రయవి
 రాజినాభియనువరిమితక్షణలవాదివరికల్పితవత్తశోభితంబుగాలాత్మకహూరివేగసమాయుక్తంబునయిన కాలవక్తం
 బునసఙ్గేవేగకాయాయుగ్రాసనతత్పరంబగుంగాని కామాభిభూతజనానుగతవశుప్రాయులగులోకులడివిభవవరితా
 పనివారణకారణంబయినభవదీయతరుణాతవత్తాప్రాయాసమాశ్రయలైతావనీగుణకథనమథాస్వాదనదురదిలహ
 రీసరసతనకలదేహధర్మలయినభవచ్చక్షజనాయుర్వరణసమర్థంబుగాకుండునని॥వ॥ అనఘాయొక్కడవయ్య నాత్మ
 క్రితిమా యాజాతనత్వాదితః క్షీణకాయస్థిరీజగజ్జననవృద్ధియోభాహేతుప్రభావనిగూఢిందగుదూర్వనాభిగతవిస్తృతవ్య
 పద్యైశిశీః ఘనలిరానుహిమార్ధవంబుగమవంగావచ్చునేయేరికి॥వ॥ దేవాశక్త్యాదివిషయసూక్తిరంబగు యావంబువిస్త
 రింపండేయుత్పలననదనుగ్రహేర్థంబుగానికొఱకుంగాదాత్మీయమాయావరిత ర్థిలలోకతం త్రంబుగలిగిమదీయమవో
 రధిగుధావ్రవర్షి వయననీకుననుస్మరించెద॥వ॥అనియిబ్బంగినుతింపినన్వైద్యసరోజాక్షుండుమోదంబున॥వినతానంద
 నకంధరోవృచరద్విభ్రాజమానాంగకుండును రాగస్థితచంద్రికాకలితశోభాలోకనుండై మనీం॥ ద్రునిఁగారుణ్యమేల
 ర్పణాదిపలికొరోదీనుండై వ్రేలిడి॥క॥మునివరయోగోరికినీ మనమునఁగావించిననునమందలభక్తిన్నైనెదనఁబూ
 జించిరికినయమునాకోకొనఫలమయ్యెడఁజుమ్మి॥వ॥ అయినతెచ్చిప్రజావతిపుత్రుండుశామాప్రట్టపునయినస్వా
 యంభవననుపుత్రవృక్షవర్తదేశంబునందుస్తార్థవమేళిలానండితవహీమండలంబుపరిపాలింపుమున్నవాడమ్మనో
 త్పుండవగదినంబునఁడులకుతరువాతయనుభార్యాసమేతుండై భర్తృకామయగుకూతుండోట్టానిభవదీయసన్నిధికిం
 జనుడెందీసునయావవయ్యిలనంకల్గుగుణాకరయైనతనపుత్రింబిణయంబుగావించుభవదీయమనోరథంబు సన్నిచు
 ననుంజితంబునంస్సర్పింపుచుండునమ్మనుకన్యనినువరించిభవదీయ్యంబువలన నతిసౌందర్యవతులయినకన్యలందొమ్మం
 డ్రుఁగననాకన్యకావకంబునందుమునీంద్రులుపుత్రోత్పాదనంబులు సేయంగలరీతిపుమదీయశాసనంబునా ధరియు
 చిహ్నదర్శితాశేషకర్మండవగుచునై కాంతిస్వాంతలంబునభూతభయదానదయాచరితజ్ఞానినై నాయందు జగంబులుగ
 లవ్వెయ్యనియెందు నేగలనియెటెఁగి సేవింపుముచరమకాలంబునననుంబొందఁగలవు భవదీయతీర్థంబువలన నేనునీభా
 ర్యాగర్థంబుఁబ్రవేశించివత్సరాంశంబుననంభవించిసేతుందత్వసంహితనువన్యసేతుననిజనార్ద్రనుండగర్వమున కెటుం
 గిదియితంకుగనుగొనుచుండనంతర్ముతుండై॥వ॥అతులనరస్వతీసరిదుదంపితబాలరసాలసాలశోభితతలతుంగరంగ
 వగుబిందుసరంబుఁదిగ్గమిందియిందితగరుడావరోహణముచేసెదదీయగగుత్ప్రభూతరూప్యతతివిలక్షణక్రమవిరా
 జితనాదము వింశమోదియై॥వ॥అరిగెమంతధామమునకంతసకామనుడయినకర్తముండరయవిమోహియైమనమునం
 దునుముండటవచ్చుకోరికల్పిరిగొనుచుండఁగ్గ్రహువిందుసరంబున కేగియిందిరా॥ వరండలసోయముండెజనవంశ్యుఁ
 డుభక్తినితాంతదిత్తుండై॥వ॥అంతస్వాయంభువుండగనకరభాద్రాఘండగుమనిజభార్యాసమేతుండై భర్తృనాంభావ
 రయయినపుత్రికండోట్టానుజుజ్జనమాజతుందగినవరున నేష్పింపుచుభువనంబులుగలయగున్నుటియెందునుంగానకవ
 చ్చివచ్చి॥ఉ॥ముండటంగాంచెనంతబుడముఖాంధుఁడగర్వముగమహా॥ నందమెలర్పణాదినయనంబులరాలినతా
 ప్పములీధరణిందువులైవెనందొరిగిపేర్చినరస్వజిజ్ఞాసిపారుట॥విందుసోవరంబునెడిపేరదనర్చినపుణ్యలీర్థము॥
 ఉ॥లందుడమాంసాలపిశుభాన్ధుననింబకదంబుపాలలీ॥ చందనవారికేరఘనసారశిరిషలవంగలంగుమా॥కందశుచందన
 క్రముకకాంచనవిష్కపిగ్ధనల్లికానుదనుధూకమంజుశీకుంజములగాదనరారి వెండియు॥క॥ పరివక్త్యపలభారానరే॥
 తరుశాఖానికరివసితస్సృజవిహగోత్రరబహుకైలాసాలరవభరితదిగంతములుగలిగిభవ్యంబగుచు॥ ...
 క॥ అతినిశితచంచుశన॥ శతశత్రవవక్తవరసాస్వాదనమోదితరాజశుకవనోర్ధ్వశ్రుతిఘామముచెలగుశ్రవణసుఖ
 దంబగుచు॥క॥అలితసహకారవల్లవకలితాస్వాదనకసాయకంశవిరాజ॥ తల్లలకంతవంచవన్వరకలనాదములల్లిసి
 ల్లగడురవ్యములై॥క॥అతులరమాంబుహీజాప్రతీక్షణజాతజలదపరిశంకాంగీ॥ కృతతాండవభేలననిలసితపింభవిభా

నిబాలభిః సేవ్యం బై || క || కాండవలంబునైన సారసబకచక్రవాకపట్టునహంసాంభోమహావైభవమున బ్రాహ్మణరాజుల
సరోవరహారయశమై || క || కరిపుండరీకపుష్పకాసరిశతభల్లూకహరిణమరీహరిసూక్తికాంక్షామయియును || రభావ
ముఖోగ్రవస్యనత్కాశ్రయమై || క || విభవనప్సరసః కావసోత్తమునియాశ్రమంబుగనుంగునిమిశ్రసినచు బలతోడంబో
చ్చియించు || సీ || అంకిత బ్రహ్మచర్యవ్రతయోగ్యమై విలసిల్లు ఘనతపోవృక్షచేతః దేహంబును దిగదన దీపమై యెరుగె
గఁబుట్టిన భూతాంతకాయుండగుచు నరినోపరంభావనవసుధాపూరంబునై || క || దామరంబునై || క || విభాక్తి యున్నది ||
నన్యోభిభూత కాయంబుగాక జటావల్లభాజన శ్రీవైయంగిగమలపత్రవిశాలనేత్రములును సరిసరిననంసాగ్రసందితా
నఘృణానూర్ణకర్ణమును హోలియున్న కర్ణమునిజావిభక్తిరమ్యమై మౌక్తికాదత్తాదములకు || వ || త్థిష్టువందనంబుగా
విందిరగ్ధ్రముండవన గృహగంబునకు విండె చను చెందియన్ను నుపు నాదరించి యఘృణాపాద్యాదివిభులం బరితున్యుని
గాడిచి సూర్యోక్తంబును భగవదాదేతంబునన్పురించి సావ్యంభవుని కిట్టినియె || సీ || వగుణాకరభగవత్పద్మసం
దతైవత్వదీయవర్ణులన మెల్ల శిష్యపరిగ్రహించుచు గ్రహములకొఱసంగదాపుణపురుషునియు వనజహితాహితముల
సమీరవైవస్వతవారివనానవాత్మకుండపురింపురాపుండతైవనీసువనూనిభక్తిరమ్యునింపుననఘునివృద్ధనేమియుభి
లలూకి || బై || త్రుగును హేమనాణియన్యందనంబు నెక్కికొదండ పాణివైయద్ధానస్యవపః ఘట్టననేనూమభాగవగుల
మ || తరణింబలివచరించు లేక ఘననిద్రంబొందియెంచేసి భూవరవత్పదగన్వితంబు సీమంతాశ్రమోదారవిస్తరపాణినిభి
హేతుభూతవహిమాచారక్రియరేఖినింకరమై సోరభయంబునకొని భుజింబులనెత్తెను జామి || వ || అనివలికిభ
వదాగవనంబునకునిమి శృంఛెయ్యుచియనపుడు సమాహితసకలకర్మకర్మానుష్ఠానండుయనను నీంద్రకుసస్వాయంభవు
డిట్టినియె || క || సరసిజగద్గుండవనచేరి విత్తమై నట్టివేదవిఠకుల నెల్లఁగరచెలయించుట కైబుధు వరనుతమియుండన
ముఖంబువలనన్పుండ్రంబై || సీ || ముగియన్పునూనపాద || వృద్ధవీడుంబొందనండనకలక్షిణి || బరిపాలించుట కైబుధు నవమునరవిం
దభవుండభుజులంబునన్పుండ్రంబై || క || ముగియన్పుజలభవుండు || గరమంతకరణాంత్రకములై వనన్ || బరిగినబ్ర
హ్మక్షేత్రములరయిరమాక్షిశ్చంద్రగుణసంపన్నులంబు || క || కాపునహరింపురాపుండతైవనీసువనూనిభక్తిరమ్యునింపు
టనుచియభాగ్యంబునసిట్టిచెప్పవత్పాదకంజకింజల్కపుంజరంజితంబై నచియింపు న్నకంబుదావకవచనసుధాపూరితంబు
లయనత్రనణంబులునుగి ధౌకరత్నంబును సాఫల్యంబునుంబొందెనే నగృతాంబులనై తేజహితృన్నహజుమఖి పరిణి
న్నాంతకరణుండ నై నకలదేత భ్రూమణిగన్నుండ నైన నావెన్నపంబువధరింపుమోయిట్టినియె || న || పరియోగిత్వరదేవహూ
తియనునివామాక్షిమమ్మత్రిదావరలావణ్యగుణాఘృణినివనియు నెవానికొనుదొంగరదా తురియై నారించువంపునన్పుము
వరింతున్వేగనంచెంచెరితరుణీభిక్షుంబుగ్రహింపుము సుఖోదాత్తక్రియాగ్రంథత || క || అమరిన్పుహమేధికి || కృమల
కుసనునూపగుణవిరాజితశీల || కృమమునందనరినతరణిం || బ్రహ్మనమునవరింపు నార్యాభవతిచరా || క || అమరిన్పు
నందనయంతలభింబుసౌఖ్యతిరవ్వింపఁగ జనదుల కాయకులకున్వివనమానుడు లేలభించుప్రియసౌఖ్యంబు || క || పేను
ముపలారంభుండగుజుఁబునిడిగిందయతంబుసుగదనమానంబును జెమంగాపునదగనీ || దెనయనివాహేచ్ఛందగులు
తెలిగేరింతు || క || చనుడెందితన్మత్తాన్ధవఁగై కొనిమి శృంఛనూజంగవయింపుండవమునిస్వాయంభవునిగి గనుగొ
నిమరలంగఁబరితెగఁజుమోదమున || సీ || అనఘుని చేతననన్యః శృంఛం బ్రతిష్ఠితంబయియూత్తరబోధికికననియభూప
రేఖావిలాసంబులమానితలక్షీనమానయగుచు నెకనాటిరాత్రియందు మరాజవగ్త్రికాధవళితనిజపాధతలమునందు
వహితహిరణ్మయగుండరశోభితవరణయై నిజసభిసహితయగుచు || ఇందుకశ్రీజండరియంపంగననంబు || వరచిహనన్పుం
దగుచునిశ్వాపనంబునాగందనరినగంధర్వానాయకుండు || దరుణిజూచి మోహియై ధరణిఁబడియె || గీ || పుండరీకాక్షు నె
ఁబుండగవునుపవనుపురితల్దరింబొడగాన లేమి జెప్పనట్టి కౌముది భాగ్యవయసునదాన || వచ్చిగామింపమే సుహృ
దుగలఁడె || క || ఈకన్యాగర్భమునక || నాకునుగుణరూపవర్తనంబులయెడ నాలోకింపనకును కాపునఁగై కొనివరియింతుని
గతకల్పవృక్ష || క || విమలాత్మదీక్షకొకసమయముగల దెలింగింతునుగుణాకరయగునిరసాణికినవర్ణపర్వతి తమవ
ర్ణియగువృహస్పదర్మక్రియ || గీ || అంతమీవపిష్టునాజ్ఞయాదలం దాల్చి తమదమాదియోగననణిబొందినన్ను సించు
వాండవజనేతునివాక్య || కారణమునజేసిధీరచరిత || శ్రీవిభుజవలనీల || కావలియునయించు జెనుగునగునువినురా

జీవప్రభావునకతడేగూవరనిర్మల హేతుభూతుండవయ్య॥వ॥అదిగావునయ్యహాస్యనియాజ్ఞాంఘనంబుసేయ
రావనికన్యమండువలికినవినిస్సాయుభువుపానజభార్యయై నశతరూపవలంపునుబుట్టియై నదేవహూతివిత్తంబునెలెం
గింపవాఁడై మునినయంబునకెయ్యకొని బ్రహ్మవ్రహ్మకయ్యుండగుచునగుచితగుణాశాస్త్వండుయన కర్మమునకు దేవ
హూతినిబుట్టు క్షేత్రకారలంబునవివాహంబునీయించితదనంతరంబశేరూపయను పారిబహుసంజ్ఞికంబులయన వివా
హూతివితవాన్యంబురాభరణంబులుదేవహూతికర్తములకొనంగెనెక్కిండుననిజసలూచార సరణింబరిణయంబుగావించి
చివిగతంబంతాభరుండై స్వానంభువురుచుపిహివృత్తియోగవ్యాకులితస్సాంతుండై కూతుంగొంగిలిచికినిబుబుకంబుపు
ణునచుఁజెక్కిలిముద్దుగానిగిరంబుమూర్తినిప్రేమాతిలేకంబునబాష్పధారాసంక్తవస్త్రకంజేసితల్లిసోయవచ్చెననచె
ప్పికర్తవనిదేతనోమంత్రితుండైనిజభార్యసమేతుండై రథంబెక్కినపరీచారుండై॥వ॥శకళతరంగపీఠినమునందితవిం
దుసరస్వతీనదీసంసరదవిదశుదిలలనత్తరుతీరనివాససన్నునీ శ్వరవికరాశ్రమాకలితసంపరలంగనఁగొంచువేడఁము
ప్పిరిగొనెగెనాత్మపుటభేదనవిష్టుమార్గవర్తియై॥ఇట్లుచదివనిబ్రహ్మవర్తదేవంబునందు॥ సీ॥ఎంచేనితొల్లిక్షీగుం
డియజ్ఞమాకరమూర్తికొనినరభవముననొడలుజాడించినఁబుడమిపై రాలినరోహజాలంబులుగుదిరహారె॥ వర్ణమై
పాలుపారుచుపరీకాశనయంబునుయజ్ఞక్రియాకలాపయోగ్యంబులైచాలసెప్పారబహిఃస్పృహంబుచివదాననక
లంబునంబు॥ గ్రతువులనరించితవ్యిష్టుకారులయన॥యనురుగుప్రంబిరట్లస్వానంభువుండ॥ విష్ణుపరముగవభుము
గావించిరుదిరమేదంజేలుప్రేందవద్వియాత్మీయపురము॥ క॥దాయంజనంబురజనములు॥పాయనములుదెద్దియిద్దిబ
హుగతులనుతుల॥ సేయఁగనుంగళతూర్వములాయతగతిమోయఁజొచ్చినంతః పురము॥ ౧॥ఇట్లుప్రవేశించితా
పత్రయోపశాంతంబగుభగవత్సక్తివృద్ధింబొందింపుచుబుత్తమిత్రకళత్రసుహృద్వాఙ్మధవయతుండైపరమానందంబు
న॥వ॥చిభక్తింబ్రతివానరంబునుసారివాన్యసంగండై మాధవాం॥ కితగంధర్వవివందికాకలితసంగీతప్రభాధానుమో
తుండియిద్దిభూతులందునసరక్షింబొందకీస్తాడున॥ చుత్తసేవైకవరాయణుండగుచునస్తోకప్రభావోన్నతి॥
వ॥హరిపాదంబుగహస్వనూర్పితకులస్సామోదముగొంచున॥ చ్చరితంబుతనలసోయుచుబొగడుచుఁజరింపు
చున్నందుండఁగ్నివగ్నివృత్తిరక్తనసరణనర్థార్థకామంబుల॥ బరిగూతంబులుసేసిమోడువధనంప్రాప్తిక్రియా
రంభుండై॥౧॥నిగనారగూచరుండనగుచుహరివరప్రసంగతత్వరదశుండననకలీస్వాంతరగము॥ అగయానుము
లాగనయానయానుయయియ్యె॥ సీ॥వెండియునమ్మేటివిష్ణుచుంగళకభాగనగ్నివానగాననుతులునలుపుచుస్వస్వ
ప్నజాగ్రస్థులుపుంబులగించియాపుణ్యతమండదాను॥ జక్రిదానుడుగానశాత్రుమానసవివర్ణమానుషభౌతికవృథల
నుడగులకనన్దుసీప్రత్యేకింపగదనగువగ్నాశ్రమగర్వగతులుచివ్వకుండగజెప్పచుంగిలిసర్వభూతహితవృత్తినతు
లవిభాగింబి॥ నేకనష్టయములస్తోకచరితండుగుచువర్తిచెనమ్మోదమతిశయ్య॥౧॥ అనియ్యనుచరితముపేకురు
నకమ్మేత్రేయమునివంశుడవయోడఁ॥ వినుపించితకమూనికళ॥ దురంగనేతొంగింతునవిమనంబునఁబలికె॥ .....

— శ్లోకర్తనుప్రజాపయోగభావంబుదేవిమానంబులొచ్చించి భార్యతోగూడివిహరించు. శ్లో —

వ॥ ఇట్లుస్వానంభువురుచుదేవహూతినిగమింపకవివాహంసేసినురలివనినతదనంతరంబదేవహూతియుఁబతిభక్తిగ
లిభిభునికభవానివరిచర్చసేయ తెలుగుచుపరియంతనసేమగడయు॥గా వెలెలియ మ్మరిం దునిదితవృత్తిలంఘి
దినంబునకుభక్తితాత్పర్యసేహంబులైక్షింపంబ్రుతుతుశ్రూచణంబులుగావించుచునూనలేమోవిరాజితయగుచు
గానుక్రోధదంభలాభాదిగుణవిరహితయై శరీరశుభవిహించుతురసోహుసన్నేహంబులుగలిగి వతియడైవంబుగా
భావించిమృదుమధురవదనరచనయై పతిభక్తయోగులకవర్ణింపదైవయోగంబునుపనిష్ఠింపనమృతండుయన దోమండు
నిజసేవాయానకృతీభూతదేహయైయున్న దేవహూతింగుణాంతరంగితాపాంగుండై కనుంగొనిపంజభావణంబులని
ట్లనియె॥౧॥మానితర్థమార్గవహిమస్సుభూతివస్సమాధిపి॥ ద్వానిభిర్భారాత్మయోగనముపార్జితవిష్ణుకటాక్షులబుకో॥
భానఘవిష్ణుభోగిబహుభక్త్రవిశానములన్నదీయసే॥ వానిరతికలభించునివారిణితునుదివ్యవృత్తిప్రయోగ॥ ౧॥ నెలత
తన్నివృత్తిపిన్నయనునీతి॥ గానవచ్చుపిలోకపుంకమలవత్త్రయనుబొముమహిమాత్రననాశేమందునితరమగుతుచ్చ
భోగంబులేమిచ్చె॥) సీ॥అనుపమరాజ్యదర్పంధచేతిస్సులై పాపవర్తనులయనపార్థివులకుగ్నిబొందరానియాది

వ్యభోగంబులిడుపాతి వ్రత్యునిష్ఠఁజేసి సంతాప్తములునయ్యెనవత్తభోగింపుము కార్యంబునిడిగఁగాకనీకునవట
యనఁ వయననువయోగమాయావివక్షణశాటియొనకర్త. మునిగనంగొనిగ తాధియునుగఁగూర్చిలితలజ్ఞానతా
వ్యవంశమునగుచువినయ ప్రణయములంజేసివిహ్వలంబులయినపలుకులఁబఱికినిట్లఁయెత్తితి||వ||అనఘాయమోఘ
యోగమాయావిభుండవునమధుండవునయిననీయండునీయనుపమదివ్యభోగంబులుగఁబుగఁటనిక్రొంబయెఱుంగుడు భవ
త్సంగతినిష్ఠయు నాకుంగలుగునయినను దేవానీవానతిచ్చినసంతానవర్తంతంబునశరీరసంగమనమయంబుచిత్తంబునం
దలంబిభవదంగనంగమంబుగృహంజేసిమగ్నింపుముభవదీయసంతోగావంభావరతింగృశీభూతంబయినయీదేహంజేసి
ధంబునవజ్జనభోజనపాననుఖంబులంబరితుడ్పింబొందునట్టిమన్వ సౌరభంబుదీర్పరతిరహస్యప్రకాశకంబగు కామశా
స్త్రప్రకారంబుపశ్చిమ్మిదియందులకునుచితంబులైన వివిధాంబరాభరణమాలావృత లేపనమందిరాహమప్రముఖనిఖిలవ
స్తువిస్తారంబుగావించినస్తుంగరుణింపుచునీనవస్తుహస్త్యంపునిజయోగమాయాబలంబునందక్షణంబు||సీ||దివ్యమోస్తం
భదీప్తి జేన్మొందుచుమరతతప్తంబులమహిమదనరవరవత్ప్రకృష్టకవాటిశీభిరముద్రైవిప్రమదేహాధీపులమరగిగా
మహిష్మనవశాతకుంభకుంభములపైహరినీలశకలవినుర్భణమెలయఁదగఁబడురాగంపుమొగడలజేన్మొందువైహార్య
వలభులువనైచూపఁదరళతరధూతతేకువతాకలాలులు మంజాశంజన్మమందితవధువకలితసురుచిరాలంబమానప్ర
సూనరాజిమాలికమెవ్వనివిధ్యహోదినది||క||మరియునుదుకూలవీనాఁ బరకాశేయాదివిధవటపరివృత్తమందిర
సుభాగాకారంబైకరమొవ్వవిచిత్రపట్టికాలంకృతమై ||క|| లలితోద్వనననాంతసంచరణలిలాలోలహంసానికోక్తిల
పారావతవక్రవాకశుకకేకిందిదిరానికముత్యలికంగృత్రిమపటులఁగజవిహంగశ్రేణియంచుగురూహలియైప
లుచు నాకుతుండఁబ్రతిభాభాసోహావ్యాప్తుల||క||ఘనసౌధాంతరశయ్యసినశీలిగేహకృతజగతిధరళీభన
చంద్రగారంచారుభావనఫలభరితావనిజవంతములగుచు||క||నకలరుక్తిభిరంబునునకలభుభావహమునకలసంపత్త
రమఁగనకలంభభోగయోగ్యమునకలైష్ఠిక కావందంబునదలంకృతము||వ||అగుచు సెవ్వదివ్యవిమానంబు గల్పించిత
దీయనుచుమాదిశేషవిచిత్రంబులునిర్మించినతానతేలియంజాలనియచ్చుతకర్తృబయినవిమానంబు దేవహూతికింజాపి
నంజాదియమ్ముద్దియనంతసంపదండుట నెఱింగినర్వభూతాంతరాశయాభిజ్ఞుండంతుష్టాంతరంగుండునయిన కర్తముం
డిట్లఁయె||గీ||అలవభగవతగ్రంథంబయియుఖిలమంగి ధారీకాకరమగునీజలాశయమున దవేలిన్రుంకినజంతువిత్తాభము
లకుఁగిగావ్యవలసిద్ధిసేకురుఁగాననీవు||క||ఇజ్జలములనతిభక్తినిమజ్జనమొనరించియివిమానమువేడఁగఁ బజ్జావఁయె
క్రొవెయిని బుజ్జగమొనరంగఁగర్తముఁడువలగులయఁగ||వ|| వీనియాకువలయాక్షిపన్తేనీవాయానమలి నాంబరయువే
ణిభూతశిరోజయుఘారిధూనరితాతికృతీభూతాంగయశంబులస్తనయు నైభృత్పఁయోగంబున సరస్వతీసలిలసంభూతజ
లవరాశ్రయంబగువీండునరోవరంబుప్రవేశించితజ్జలంబులగుంకులిడునమయంబునఁ దద్వాకపూరమధ్యంబునరుచి
రసూత్పత్తింశుకధారులుగిశోరవయఃపరిపాకశోభితులునుత్పలగంధులునగుకన్యాసహస్రంబులుదేవహూతిం గనుంగొ
నియి||సి||క||తరుణీనీడునియోగాఁతరుణులుదెమేమునీకుసనమలభక్తిగాఁబరిచర్యసీయనేద్రుము కరుణాకలితేక్షణ
ములఁగనుగానుచుమ్ము||సీ||అనిపల్కిఁదానియయ్యతివకునభ్యంజనేద్యర్తనములు పెంపొనరఁజేసిమలయజ్జకర్పూర
మహితవాసితహేమకలశోదకంబులజలకమాన్విధవళవస్త్రంబులఁదడియొత్తనర్వాంగధూపంబులానఁగిస్తూరినలది
మంజాశంజన్మశ్రుమండీరకింకిణీకలరావకలితమేఖలలురత్న 14దితతాటంకముద్రితాకంకణాది సముచితాస్త్రస్రహేమ
భూషణమాలాసఁగిభవ్యమాలావృతలేపనాంబరములిచ్చిప్రప్రసోపేతవివిధాన్ననమితిఁదనిపి||వ||మరియుంగనకపాత్ర
రచితంబులయినకన్యూరనీరాజనంబులిచ్చిరుచిరాననయినఁగూర్చుండఁ బెట్టి దర్శణంబు చేఱికిచ్చినంద త్రుతిఫలితనిజదే
హంబుగనుంగొనకర్తమునిమనంబునందలంచినసంతమంగన్య కానహస్రంబునుదక్షణంబునతననన్నిధిమండంబుంజాది నిజ
భృత్పయోగమాయాప్రభావంబునకద్వ్యంబున ౦౮౦తఁగర్తముండుగృతస్సాతయైనదేవహూతింగనుంగొని వివా
హంబునకుముందుల నేపదంబునందనరుతుండునాచందంబునంజేన్మొందుచుండుటకు నానందభరితుండై భార్యాసహి
తంబుగఁదత్సన్య కానహస్రంబుగిలువనిజవిమానాదాగుండై నారాగజపరివృత్తుండై రోహిణీయమండగు సుధాకరుం
బోలియొప్పుచుఁదదనంతరంబి||వ||అనితగుభూమియమ్మనియశేషదిశివిధకరయోగ్యము||సురుచిరమందగంధవహ

శోభి కముణనికటప్రధాతుని ద్వర్గనదిరంబు శీతలతుషారము నైతనరారు మేరుకుండరమున కేగి దేవవనితాయతుఁడైనను జేరుచున్నాఁడు॥) మరియును॥) ము॥ అనురోధ్యునవనప్రదేశములునవ్యా రామభూముల దర। తు-ము దాంభోజవిభాసి మానససంకల్పాలంబులు మంజుకుంజములు జైత్రరథంబు విస్ఫులితవిస్రంభంబునంజూపెనైయ్యమున గార్గమయోగి గాఁపగఁగ మా నారూఁపం దైచెచ్చెర్పె॥) మ॥ ఇవిష్టధంబునననుస్తభూభాగంబును నాయు వేగంబునంగలయం గ్రుమ్మరినిభిలవై మాంకలకంఠమున తిత్తియించి లోకంబులంజరియించె మోక్షదాయకుండు ద్వర్గపాదుండు నగుపుండరీకాతుని నన్ను తిలచి నేపించుపుణ్యాత్ముల సంబోధన రావణదారంబులు గల మొయ్యి కర్ణముండు దేవహూతికినిభిల భరాచక్రంబంతయుంజూపి నుర సజ్జనివాసంబునకుంజను దెంచి కామ కేళివిమోదాత్మయై యున్న భార్య సువలకించరతి ప్రసంగ వ్యాసంగంబు గైకొని బహువిధంబులయియున్న పభోగంబుల బహుతత్సరంబు లొక్కము హూర్తంబుగా జరిపుచునన్యోన్యరసావలొకనంబులనముచితానిగననంభావణంబులంగాలగు భావణంబు సేయ నేరకశతవత్సరంబులు గడిచెదనంతరంబు॥) క॥ మునివరుడొక నాడియ్యులందననిజ దేహంబునవవిధంబుగ గావించి దినయంబులరెన్నెన్వర్ణము దననతిగర్భమునవనవిధంబుగనిలిపె॥) క॥ అది కారణంబుగాఁజెంపొడవినమునివలన దేవహూతియొక్కాతుల ముదమున గల నెయ్యి ముద్రా ముదితయును దింతసింఁచెమునివరుడంత॥) గ॥ సన్వృతిసంకల్పగోచరనతియెఱింగి యాత్మబోధమననంతావసగ్గతిపఁగఁజింతవాటికై జెక్కి-లఁజెయ్యఁజేర్చి పదములను నేల వ్రాయుచు బలికెఁబలికి॥) సీ॥ ఎఱుసంతానపర్వంతంబుననుఁగూడివర్తింతునును మంతూర్వమున బలికి హతులనిచ్చి లోకము రాక్షసృషీతరుణులువతులను నడువకుండాలి యరసివర్తింతుర్యోనిభీతిమెం దెడఁగావుననిపుట్రికలకుఁదగినవరులనరపాదించివరిణయంబులు సేసితత్సంహిత నాకుండవిలితెలుపు। సుతుగృహ్యజేసిననుఁగావును జనవినుతి యర్పసంసారమజంబునపనయింపఁ నర్హుడవునీవ కామ మోహముననింత। కాలమూరికి నోయెనేలతియి లేక॥) చ॥ ఉపరతిపుట్టెనై హికి సుఖోపగతానుభవంబులందుముం। జవలతఁగామభోగరతిసంగముఁగూరిన హాత్మనిన్నున చచ్చుపుడలపాపృగఁగాఁదెలియఁజాలక యేవరియించుట భవత్యైవ పథియించెముక్తిని సుగోవలభి క్షిభంబుగలదే॥) అదియనుం గాక॥) చ॥ సనుమలీనోపునత్సరుచునక్లిమనర్హితకారణంబునీచ నులిలాలమువ్వరు పనక్లిమి దుర్లభ హేతువఁచుఁజి। త్రమునఁదలంచియోగిజనతామతమిమ్ము భజింతుఁడ్రాశీనగఁగమునఁబుణ్య పాపములు గైకొనిపొంద వెయ్యి వారల॥) క॥ అనియ్యు వేదనాభరమునమునుఁగుచుఁబలుకఁగర్హముండు నునుపు॥) గ॥ గనుగొనినరసిజాయునువ చములును దినసంస్కరించిన కిట్టడయె॥) క॥ ననుమతనీనుదించుకలంబునుబొందవలదిర కాలమునభగవ త్తొగఁడఁముడతుఁగుఁడ నాద్రుఁడఁకుభవత్సర్వకుండుఁడగవసయింపు॥) క॥ వరనియ నువ్రతనిష్ఠాచరణనియ క్రాంతరంగ సమధికి వైసంభరితతపోధనదాని స్ఫురిత శ్రద్ధానుభక్తిపూర్వముగాఁగ॥) చ॥ మరెనారాయణపాదపద్మములు సవ్యగ్భక్తిబూజింపుతఁతురుచ శ్రేష్ఠండుమానసంబునభవరూపా నుసంప్రీతుడై। కరకుర్చిందగుణీశిరీమణిభవద్ద

— శ్రీ దేవహూతిగర్హంబునవిష్ణుండుగిలించార్యంబుగానుదయించుట. ౯ —

ర్హస్థుడై యుండితాఁగరుణంజేయుభవన్వనోజితశంకాగ్రంధినిచ్చేదము॥) చ॥ అనవుడు దేవహూతివృధయంబుననంతననందియియ్యుని। మ్రగవదనక్రమంబునఁబరుభాగవతుననంతుఁబర్చులొచనుసారివిష్ణునర్హమునల్పుచునుండగఁగొన్నియల్పుముల్। చను నెడదాన వాంతకుఁడనమ్మతిగార్గమమైన తేజము॥) క॥ ధరియించియిన్నిం దునితరుణీగర్హంబువలనననజారిశేమీతరు కెంటరమునవై శ్వసరండుదయించినవిధంబున జరియించె॥) సీ॥ అయ్యవనరముననాకాశమునదేవగూర్వ ఘోషంబంతఁడుములనుయ్యె। నందితదేవతాబ్రంధంబులంతఁడగుసిరిసంహారకునువవృష్టిగంధర్వకిన్నరగానంబుమీ తెంచెఁప్పగొణ మలయాటలూపె। వాఁరిదికల్గలఁగావరివిరి సెనుదవిలి వార్ధులఁగలకలునుమానె సాధుజనములనునములునంతనిల్లె హూహవవహ్నులు ప్రభలఁజెన్నొంది వెలిగెఁగిగునుచుపలభరముల సుపేంగుజ్జము తెల్లనర్హసస్సౌళిచెన్నుండె జగతిలో॥) చ॥ ఇట్టిహహూతంబునదేవహూతికిందత్సబోధంబుగావించుకోఁజుండదీయగర్హంబుననుదముంచినవల్ల న్నూనవ్యూహంబునైననారాయణుడగర్హించుకోఁజునురదిప్రముఖముని గణనమేతుండై చతుష్టుఖండువను దెంచియన్నహాత్మనిదగ్గించి కర్దశు దేవహూతులంగనుంగొనియట్లనియె॥) క॥ సుతచరితులారమ్మిరలుకృతకృత్యులుః స్థానాజగేవలభక్తిగామినిపగ్రహములై చేసినతిరదర్శనఫలంబుచేసెనుక॥) క॥ శ్రీభగవంతు

హరణుండుమునిజన! నుతరతిరుడువగుమీమనోరథసిద్ధి! వితతగుబుగఁగామించుటఁచతురతమీజన్మమించినపులతభాం
 డెఁ|| క|| వినుఁడున కాములు నై హరి! ననుపమభక్తి భజించున దెముక్తికఁజాలునుమీపుణ్యంబేహః|| కొనియాడఁగవచ్చు
 నీతికోవిదులారా|| ౪|| అని వేడియుంగర్దమునింగనుంగొనియిట్లునుభవదీయతనూభవలంఛనఁబ్రకటింపఁబ్ర
 లయనమునవదేబ్బులకుఁబెండ్లిసేయుచున్న నవారివలనంబ్రజాన్మష్టిబహువిధంబులవృద్ధింబొందునని చెప్పఁగరియున్లు
 యె|| ౪|| చ|| అనఁపుభవత్పుత్రుండునముదందిత తేజఁడునయ్యయిస్తుహా! త్మనిఁబరమేషునిగుఁజిత్తున్నానాయునమేయున
 ముక్తికా! ఘనునవి కారునత్తురునఘానిననుతునిఁగాఁదలంపున! భ్రియననన్ద చేతనకాయన్యాదీప్యసాదుగాపుత్రఁ||
 సీ|| మూరితజ్ఞానజ్ఞానయోగంబులుననుసూయ్యంబులుమెవరఁజేసె! యోలి మైకర్మజేవులనుద్ధరించుటకొఱునన్నహితా
 త్మకుడుననుగ్రహింపకరుచిజూజూటుండునుత్పల్లవంకజనేతుండువన్నవజ్ర! హలమలితా! శుభలలిత! కేభాంకితచరణత
 లుండునునత్వగుణఁడు! నగుచునిష్ఠుడునరసీరుహఁదీనీదు! గర్భమందునయం చెనుఘనుఁడునీంద! దశ్యబోధంబుగావించుఁ
 దావక్సీహృదయసంగతనంతయ మెల్లఁబాపు|| మరియును|| క|| నుతికెక్కినన్దగణసేవితుడై ఘనసాంఖ్యయోగవిలసితత
 త్వస్థితిగర్భతఁడుగుఁచుఁగపిల! బృతఁదనరిచరించునీజగత్త్రయమెల్లఁ|| క|| అనవలికియన్నదీవింగనియు ద్వాహార్థమునిది
 కమలజఁడుఁతఁగదనందనులగు నారద! ననకాదులఁగూడియాత్మసదనముకరిగెఁ|| ౪|| వ|| అంతనాకర్ద్రమండుగమలసంభ
 వహాదితుండుగుఁడుయిహో! వితంబుగానాత్మీయమహేతవివాహంబుసేయందలంబిహాగిదికింగళయనుకన్యకనత్రికినననూ
 యనంగిరనునకుశ్రద్ధనవుల స్తుత్యకు హవిర్భునుబులహుకకుంగఁదనిగ్రతువునవఁస్త్రియనుభ్యుగువునకు! భ్యాతినివసేష్టు
 నకునరుంధఁదీనధ్వరునుశౌంతినిఁగానిజకులబారనరణింబరిణయంబుగావించినవారునుగృతదాపరిగ్రహులుగర్దమ
 కృతనంభావనాసంభావితలునగుచునతనిచేతననుజ్ఞాతులై జాయానహితులగుచునిజాత్రనుగూములకుంజనియనంత
 రంబుకర్ద్రమండుదేస్త్రాత్మమండుగువిష్ణుండుదనకుండరంబునవతరించినసంచియుంబందనదిత్రంబున నెఱింగివిదిక్తస్థలం
 బునకుంజనియచ్చటఁగపిలునిశివందనంబాచరించియున్లుయె|| సీ|| చతురాక్షరీవినుమాన్యకృతమైలై నట్టియమంగళభూతక
 ర్ద్రంబుల నెడి! దావాగ్నిశిఖరచేదనదహ్యమానులై నట్టిజేవులుదుదముట్లక! పాయకసంసారబద్ధులైయుందురుబహుళ
 తాలంబిట్లువరలుచుండ! నకలదేవతలుప్రసన్నులునగుదురుబహుజన్మపరివితప్రాప్తయోగ! విరనమాధిశనోన్యచేదివి
 క్త! దేతములయోగిజనములుగృతుల నేసంహసనూభావులొకింతురట్టిదివ్య! పురుషరత్నంబునాయుంబుఁబట్టితి|| ౪|| వ|| పరి
 యుసంసారవక్రపరిభ్రాన్యమూలుగఁజేత్రాము్యలమయివమావర్తనంబులుగఁజేపకమదీయగృహంబునంబూర్ణంబు
 నంబ్రతిశ్రుతంబులయినభవదీయవాక్యంబులుదప్పకుండననుగ్రహింపనదయంగితినివెడియునిట్లుయె|| క|| తలహో
 యఁగనప్రాకృత! బలయుక్తవతుర్భుజాదిభవవతారం! బులునీకుహాపములునై! సాలుసొందుంగాడెవరమపురుషును
 హాన్యా|| అదియునుంగా|| క|| అనయముభవదీయాశ్రిత! జననరక్షణమకొఱునన్నుతితోఁదా! ప్లిసమానవరూపంబు
 లు! ననుహాపములగునుగాడెహరినీకెపుడు|| క|| సుహాతితత్వజ్ఞానార్థమువిన్వజ్జనగణంబుదవినమసా|| రములొ
 లిఁజేయుబదవీ! తముగలనినుఁబొగడవశ మేతవశంపంగఁ|| సీ|| నహాధిపక్షణైశ్చర్యకారణఁడుపువరమేశ్వరుండుపుప్ర
 కృతీపురుష! మహదహంకారతన్మాత్రతస్త్తోభకహేతుకాలాత్మవిఖ్యాతకృతినిజగదాత్మకుండపుదిచ్చక్రినాత్మీయజకర
 నిశీఘ్రిత్రవంచఁగమునుగలసర్వజ్ఞమూర్తివిన్వచ్చందశక్తియుకుండపునర్వసాక్షి! వగుఁచుగపిల! బృతఁదనరారునట్టినీ
 కు! ననఁఘమ్రొక్కెదబుత్తుండవగుచునిపు! నాకుఁబుట్టినకతనగుణత్రయంబువలనబాసేతినికభక్తవరదనేను|| గీ|| మూని
 గప్రతయోగఁగమాధినియతిఁజెందిభవదీయపాదారవిందయుగము! డెందమునఁజేర్చిశోకంబులందుఁదొలఁగి! నంచరి
 డెందంచితస్థలములందు|| క|| అనియున్లునిన్నుంచిన! మునిపుంగవుఁడయినకర్దమునివచనంబు! వినిభగవంతుండుగున! య్య
 నఘుఁడుగపిలుండువలికెన్దీది|| చఁ|| సీ|| నాచేతఁబూర్వంబునంబ్రతిశ్రుతమయినవజనముల్ దప్పకవరమునీంద్ర!
 నీయింబుఁబుట్టినిన్దైతుకస్థితిహరిదయాగుణంబునమాప్త! నకలకాముఁడనేనునన్నునివేషంబుధరియించుటెల్లనాకొఱ
 గుఁగాదుపినుమహాన్యకులయినమునులకుఁబరమాత్మగురునద్వివేకంబునరసీమాపు! తత్త్వబోధంబుకొఱునుదాల్చఁబడి
 నాయంచితవ్యక్తమార్గమై నట్టిదేహ! మనితలంపుముమత్సదధ్యానభక్తి! ధీవరాయణమహిమంబుదేజరిల్ల|| క|| సమధికిని
 వ్యంగ్యతయోగమునఁసన్నప్రసక్తలకర్తుఁడవై మోహముఁబాసిభక్తచేమో! తముకై భజింపుననువికారహితుఁ

డై || క|| ననుచర మేగుచరంబొల్పి దీవనమునంతుడేవదేవునకలభూతనికాయగుహాశయనామ్యునినజువాద్యంతశూన్యమరితెగ్గారు || క|| తెగముగభవదీయాంతఃకరణనరోజాతకర్మకాతలమునను స్థిగుండేసీయంద్రియంబులనిరసిం చినసౌంబకమున నెఱిగనుచునఘా|| అట్లే || క|| తనరినమోక్షముమొదెడ | వనివలికినకర్మముండునమ్ముదికులచంద్రుని వలంగొనంపదములు ఘనముగనతిభక్త్యైసేకాతుకమలర || క|| మునిగణసేవితమగువన | మునకుంజనియందుమానముననిస్సంగుండునువహిద్దరిహితుడనుకీలేనుండై యాత్మైకశతతత్పరుడగుచు || వ|| పర బ్రహ్మంబుదిత్తంబుననిల్చి యహంకారంబువిడిచినుమత్సంబుకరసిందిదయాగుణంబునంజేసినకలభూతంబులందునమత్సంబు భదీయించి శ్శాంతశేషుషీగరిష్ఠుండగుచుని ప్రరంగంబగు వార్ధివందంబుకధీరుండై నిఖలప్రపంచంబును వాసునేవచుయంబుగాఁ దలంపుచుభక్తియోగంబున భాగవతగతింబొందెననిచెప్పి వేండియుమైత్రేయండువిమరుంగునంగొనకర్మముండువనంబునకజనియ నంతరంబుమాత్మనస్సలుండయిన పిలుండుచిందునరంబునవసియిందియిండ దేవహూతితత్వమార్గాదర్శనుండయిన సుతునింగనుంగొని బ్రహ్మవచనంబులుదలంపుచునీట్లనియె || .....

————— **దేవహూతితనపుత్రుండయినకపిలునివలనందత్వజ్ఞానంబు వడయుట.** —————

క|| అనదింద్రియస్పర్శణమున | వసుమతినిర్విణ్ణునగుచువన దెడినాకీ | యసన్యశ మోహత మోవిని | రనంబనఘాత్తయేవేరపు నఘటిండు || క|| పలుఘననీరంద్రతమఃపటలవరీవృతజగత్ప్రపంచమునకు నెక్కటిలోచన మైనహితోత్కటరుచివెలుగుచుపుభానుకై వడిననఘా || డ || భూతిమదీయ మోహతమముంబెడఁజావనఘట్టులన్యల్లి || వాన్వరలునీవకానిరవద్యనిర్లంజననిర్వికారపంసారలతాలచిత్రబుధన త్తనసంరవ్యశరణ్య కమఁవి | ప్రారకసర్వలోకభుభదాయకనిత్యవిభూతిశాయకా || చ || సుతరణంబుజొచ్చెదననిద్యతపోనిధిసన్నుఁగావవే | యరితను దేవహూతివినయంబుననన్న తిచేసివేడఁగా | ననుచునత్రైలోచాకలితుండై కపిలుండను రాగ మొప్పన | జ్ఞననిచయావప్తధలసాధనతందగుతల్లివాక్యముల్ || క|| వినిమందస్థితలలితాననకమలుండగుచు నెన్నునమునంబ్రమోదంబనయంబుగడలుకొననిజ | జననికినిట్లనియె | బరమశాతుండగుచు || క|| వినుజీవునిదిత్తముదా | ఘనభవబంధావవర్తకారణమదియే | చినంద్రిగుణానక్తంబై | ననుసంస్మరింపద కారణంబగున్మరియు || గ || అదియు నారాయణాస్తకమయ్యేనే | మోక్షకాగణమగుననిమునీకులాద్రిచంద్రుండనె ప్పుకపిలుండుజన || డ || జనివినఁజెప్పి నురియునిట్లనియె || బ్రీ || వ || నురియును చిత్తంబహుళతనమకారరూపాభిమానజాతంబులగుకామలోభాదికలుడనాతంబులచేత నెప్పుడుచిముక్తంబై పరిశుద్ధంబగునప్పుడునుభువిభువివర్జితంబు నేకరూపంబునై ప్రకృతికంఠేఁబరుండుపరమపురుషుండని ధ్యేయండుస్వయంజ్యోతియుసూత్యుస్వరూపుండుతరవస్వంతరావరిచ్చిన్నండు సుదాననుండు నై నపరమాత్మునిందన్వయంబుహతాజస్కంబై నప్రపంచంబునుజ్ఞానవై రాగ్యభక్తియుక్తంబగుమనంబు ఛేదించియోగిజనులుపరతత్వసాధికిఁబ్రతినిఖిలాత్మకుండయిన నారాయణునందునియుజ్యమానంబయిన భక్తిభావంబువలననుదయించినమార్గంబునకుతరమార్గంబులసరిగావంప్రవిద్యాంసుల సంగంబింద్రియాధ్యాద్యసద్విషయంబుగ మొనరింపంబడిన జీవులకు నశిథిలంబగు బంధంబునకు గారణంబగు ననియు నదియె సద్విషయంబయిన యంతఃకరణ సంయమన హేతుగూతంబగుచు సాధుజనులకు ననగళ మోక్షద్వారంబుగా దెలియుచురు సహనశీలురునను సైతరీరధాగులకునుహృత్తులుపరమశాంతులుగారుణికులునెనుదర్శంబుగఁబరిత్యక్తకర్మఫలస్వభావులువిస్మయ్యజనబంధుజనులనై హర్షుణ్ణాధ్యానపాణిలుమతుల్యభావ సంగసంభారిత శ్రవణానందులగుచు మదియకథల సెమవపుచుచి నుచునుండుపరమభాగవతోత్తములనాధ్యాత్మికాదితావత్త్రయంబుదపింపంజేయంజాలదట్లేనర్వసంగవివర్జితులగుపరమభాగవతజనులసంగంబుపేక్షిణీయంబునదిసకలదోషనివారకంబగునట్టిసత్సంగంబుననర్వప్రాణిహృత్కల్పరసాయంబులగుమదియకథావ్రసంగంబులుగలుగుచున్మన్మథాకర్ణనంబునంజేసిశీఘ్రంబుగఁగ్రమంబునంగైవల్యమాన్దంబులగు శ్రద్ధాభక్తులుదయించునదియనుంగాకయేపురుషుండయిన నేమిమద్విర పరిజగత్త్వలూపాహరణింతదేవదయించినభక్తిజేసియింద్రియనుఖంబువలనవృష్టశ్రుతంబులైనయేహికాముష్మికంబువలనమదిముక్తుండగుచుఁజిత్తగ్రహణార్థంబు యుజువులయినయోగమార్గంబులచేసెయన్మండగునట్టియోగి ప్రకృతిగుణసేవనంబుచేత వైరాగ్యగుణ విజృంభితంబయిన జ్ఞానంబుచేతయోగంబులచేతమదర్శిత భక్తియోగంబులచేతను బ్రత్యగాత్మకుండయినసనుసంతకీరణనియుక్తునిగా

వింశతి శ్లోకములను దేవహాత్య పిలువకల్గియోగకపిత క్షిభవమగువరః ప్రభవపాపప్రణాశమైముక్తిశ్రీలీలాభమురయమునఁజేయునుఁయీభక్తివిధంబుదెలియనాసలీయోవేదవఃఅదియనుంగకభవమదితంబయియోగంబునదంగఃబులుదధతతత్వావభోధంబునుసాకల్యంబుగవంపదబుద్ధిసయిననామస్ఫుటంబగునట్లుదెలియనానఁజేయునఁగపిలుచుకల్గియోగినిజనయితి పిలువగునకలవదార్భవరక్షణసతత్వపారీణియనఁయోగ్మాయఁహితకర్తాచారములఁగల్గిఁపులుమైవర్తింపదేవక్షణముగ్రూఢనైసర్వకంబయిననిర్మలతమగుభగవత్సేవనహితముక్షీకంఠగుతంబుగావుననదియుభుక్తానంబుజ్జీర్ణంబునందజేయుఁదివజ్రతరాగ్నిఁగతింగదేహనాశకంబుగావించునదియునుగాకవిష్ణుభక్తివైభవములుదేలవరతుమీనునన్యగ్రాతయోగలక్షణంబుమేరతచఅమలినభక్తిగొందలునుఁహత్తులునుచురణారవిందయుగముహృదయంబుననిలిపిభాతునైయితరేతరానలాపములనుదీయుచివ్యతనుసారుచునుగొనియాడుచుండినోఁ తుమునుదిగూరఁసెప్పరనిశంబునుదర్శితసర్వకర్తులై॥సీ॥పరికింపఁగొండలుభాగవతోత్తమోఽఘనతకెక్కినపురాతనములయినఁ చారుప్రసన్నపక్తారుణలోచనములుగల్గివరదానకలితములుగఁగదనరుద్రునివ్యావతారవైభవములునుదిమివృద్ధవయోగనఁహివఁజేసినయనుభవింపుచుఁదదియాలాపములనన్మునింపుచుఁదిపుటఁదద్విధవిలసదవయమైదారమందరనవవీలాసఁగవంపదప్రసనమోహరవభురవచసరవచనఁజేనవహృతననఁప్రాణులగునుఁ నెలమినుంచురుగిశ్రేయసేవ్యతక॥స॥కణకన్దారలువెండిమోక్షుగపేతున్నాంతులైయండిగాఁ మణిమాధుర్వ్యభూతిసేవితమునిత్యానందనంధాయుయుగ॥గణనాతితమునప్రమేయమునచుగ్రశ్రీకమఁనరన్వలఁ తుణుంయుక్తివికంఠలలోకపక్షిగైకొందరత్వన్నర్థి॥ఇట్లులాంది॥క॥తనరుదురప్పణ్యాత్ములుజనయితిమదీయకాలచక్రగ్రనంబునుబొందకనిత్యంబగుననుపచనమవృత్తినుండురదియొనిన॥స॥నముఁడైనైహముచేమతత్వమునవిత్వానరీతిచేతనఁజి॥త్వముచాలఁహితవృత్తిచేతనుహృత్వంబుఁనునంశ్రోవఁగేకముచేతకణజదేశిగుండనఁగఁజచ్చల్లఘాజ్యుడొనినదై॥వమునైవారికిఁగాలచక్రభయముల్వారింపుచుండువున॥అయిల్లుదెలుపుచునురియుకల్గియె॥చ॥వినుమదిఁగాకయోభవిదివింబులుమారుదరించునాత్మఁదాధనపపపుత్రమిత్రవరాతాతీవైదగరులంబుమానినఁగన్మునివిశ్వతోముఖుననన్యగణింభజియంచేనేవానినిఘనమృత్యురూపభవనీరధిసేదరియింపఁజేయుచు॥సీ॥రూఢింబ్రధానఘోరుషాయకుండనుభగవంతుఁడునుజగత్పురుషుడైననాకంఠెనన్యులఁగైకీణతిలినియాన్యులుభవభయంబులకుదురదిగావుననాయోజగదవంగనోహలంజేనవాయువుమిశుశిఖిలెలుంగునినుండుఁదలఁచుచుదానిండుచువన్నించుభయముందిమృత్యువువరుపుచెట్లుగానవిజ్ఞానవైరాగ్యకలితముయినభక్తియోగంబునంజేసెవరమపదముఁగోతునుయోగివరులునుచురణభజనులగుజరియింపుచురుగిర్పయాత్ములగుచు॥క॥గురుభక్తిజిత్రముఁత్రురమైలిసెల్లునఁదవర్చితమునఁతగురుఘలకిపాలోకంబునఁజిరతరమోక్షోదయంబుసేకురుచుండు॥క॥అయిల్లునన్మునిండుఁదానిజనకీపారిభక్తియోగనంగతిసెల్లఁగినిపించుచువెండియునిల్లయోగనమ్మోదవిత్తుడగుచుఁగణంక॥వ॥అవాన్యయిప్పిగుంబునభక్తియోగప్రకారంబునెప్పితికిఁదత్వలక్షణంబువేలువేలనెఱిగింతునెఱేత్వగుణంబులనెఱిగినరులుప్రకృతగుణంబులవలనామమృతగురుదరహృదయగ్రంథిచేదకంబునాత్మరగ్గునరూపంబునగుజ్ఞానంబాత్మనిశ్రేయసకారణంబుగావునదానినెఱిగింతునందునాత్మస్వరూపంబెట్టిదనినననాదియపునుఘంకునత్వాదిగుణమామృతంబుప్రకృతిగుణవిత్తఁగండుప్రత్యక్షస్వరూపుండునన్వయంప్రశాంతంబురియ నెవ్వనితోడనివేత్తిగుంబునమన్నితంబుననతండుగుణత్రయాత్మకంబునవృత్తింబుభగవత్సంబంధియునుప్రకృతియందున్నప్పుచేలీలావశంబునంబ్రవేశించిననాప్రకృతిగుణత్రయనుయంబ్రైవరూపంబుయనప్రజానర్కంబుజేయంగనుగొనియప్పుడుమోహితుండైవిజ్ఞానతిరోధానంబునంజేసగుణత్రయాత్మకంబయినప్రకృత్యధ్యానంబుననన్మోహమేళనంబగుటయునంతంబ్రకృతిగుణంబుననయందువారింపించినిశ్రీయవాణంబులగుకార్యంబులవలనంగర్వత్వంబుగలిగింపగలదుండైపారతంత్ర్యంబుగలిగియుండుఁగర్వత్వశూన్యమృతంబుననీశ్వగుండునాఁతీయగుటంజేసయాత్మకుంఁగార్యకారణకర్తృత్వంబులుప్రకృత్యధీనంబులనియునునుకుమభిభాక్తృత్వంబులుప్రకృతివిత్తఁగంబుడయివపురుషునిదనియునెలంగురుదురఁచెప్పినవినిదేవహాత్యపిలువకల్గియోగబురుషోద్దమాప్రకృతిపురుషులనదనదాత్మకప్రపంచంబునఁగదారణభూతులుగావునవానిలక్షణంబునదనద్వివేకపూర్వంబుగానానఁజేయునభగవంతుండైయోగక॥క॥క్రముమనఁద్రుగణ

మునవ్యక్తమునదనదాత్మకముమరియుఁ బ్రధానమునఁగఁగ్రాకృతివిశేషములదియువిశిష్టమరినదియుదురె
లమిఁకా॥౨॥అందుంబ్రకృతిచతుర్వింశతీతత్వాత్మకంజైయుండునదియెట్లగునబంధమహాభూతంబులుంబంచతన్మాత్రలు
జ్ఞానకర్మాత్మకంబులయితత్వప్రకృతి ప్రజావర్షపూణంబులువాక్పాణిపాదపాయాపస్థలుననుదశేంద్రియంబు
లును సోమిద్ధివిత్తాహంకారంబులనునంతకీరణచతుష్టయంబుననుదతుర్వింశతీతత్వాత్మకంబయిన సగుణబ్రహ్మసం
స్థాంబు సెప్పిఁగిటమీదఁగాలంబనుపంచవీంశతతత్వంబు సెప్పెదనదిగొందలుపురుషశబ్దవాచ్యుండయిన యీశ్వరుని
పౌరుషంబుగాలశబ్దంబునఁజెప్పంబడునందురుచునాంకారమోహితుండై ప్రకృతినొందుజీవుండు భయంబుఁజెందుఁ
బ్రకృతిగుణసావ్యంబునంజేసవవర్తింపనిర్విశేషుండగుభగవంతునిచేస్తేవిశేషంబుడనివలననత్వన్మంబునదియకాలం
బుచెప్పంబడునదియజేవరాశ్యంతర్గతంబగుటంజేసి పురుషుండనియువాని బహిర్భాగవ్యాప్తిజేసి కాలంబనియుఁజె
ప్పంబడు నాత్మమాయాజేసితత్వాంతర్గతంబునఁజేవునివలనయేభిరంతైజగత్కారణంబగు ప్రకృతియందుఁబరమపురు
షుండుడనవీర్వంబు వెట్టిననా ప్రకృతీహిరణ్మయంబయినమహాత్వత్వంబువుట్టింపెంతసకలప్రపంచవీజభూతుండులయ
పక్షేషమనున్యండునగునీశ్వరుండుసూక్ష్మరూపంబుననాత్మగతంబయినమహాదాదిప్రపంచంబుల వెలింగింపుచున్నతేజో
విప్రత్తింజేసయాత్మప్రసాదవనంబుసేయనట్టితమంబునుగ్రహించెనదిచెప్పివెండియునిట్లనియె॥౩॥దివ్యమగువాసుదే
వాదిప్రసాదవత్పుష్పయంబుప్రిజగములందుఁగ్రాసేవ్యంబనిచెప్పంబడుభవ్యగుణావాని నెఱుంగఁబలికెదనీకా॥౪॥స
త్వప్రధానమైనచ్చప్రైకాంతమైయాత్మీకలంబులనోసరించి సురుదిరహాఙ్గణ్యునిపూర్ణమైతత్వమైభక్తజనసేవ్య
మైతనర్పివలసెప్పచుండునవాసుదేవప్రసాదవత్పూర్ణమంతహత్వత్వమందు సోలిరూపియీశక్రీడావంబుగల్గునహం
కారముగ్మన్ననయ్యెనదియునసరివై కారికంబుడై జనమదామఃసంబుమూఁడుతెఱంగులఁజరగునందుఁ దనరునై కారి
కాదులుచువయ్యెంద్రియములకునుగగనముభిరూతములకరయివఁడతత్వక్రీడానందైయుండుమరియు॥౫॥అజ్ఞియహం
కారనుదధిష్ఠించినాహంధ్రుణామండలాభిరామంఁడై తనరారుననంతుండునంకగ్నబుండవదగుపురుషుఁడుఘనండుఁ
వహితభూతేంద్రియమానసమయుండునైకత్వగతనీకరణత్వకార్యములునుప్రకటశాంతత్వఘోరత్వమూఢత్వాదిల
క్షణలక్షితోల్లాసీయగుచునుండునమ్మేటిరెంటవన్యూహమనఁగఁగఘరవికారంబుఁబొందునై కారికంబు వలనవినుముమ
నస్తత్వమెలమిఁబుట్టెనిగియునై కారికంబునుమాతపినుము॥౬॥అనియెట్లుంట్లేసామాన్యచింతయు విశేషచింతయు
ననందగునంకల్పవికల్పంబులంజేసికామనంభవమనంబజునెద్దియనిరుద్ధాభ్యంతై సన్యూహంబునదియహృషీకంబులకున
ధీశ్వరంజై సకలయోగింద్రసేవ్యంబగుచుశరదిందీవరశ్యావంజైయుండువెండియుండైజనంబువలనబుద్ధితత్వంబువుట్టై
దానిలక్షణంబులు ద్రవ్యప్రకాశంబైనజ్ఞానంబునింద్రియానుగ్రహంబునఁగయంబుమిథ్యాజ్ఞానంబునిద్రయనిశ్చయం
బున్మృతియనందగియుండుజైజనాహంకారంబువలనజ్ఞానేంద్రియకరేంద్రియంబులుగ్రియాజ్ఞానసాధనంబులుగలి
గియుండుఁబ్రాణంబునకుంద్రియాశక్తియుబుద్ధిజ్ఞానశక్తియుగుటంజేసియింద్రియంబులకుడై జనతత్వంబు గలిగియుం
డుభగవద్భక్తిప్రేరేతంబయినదామనాహంకారంబువలనశబ్దత్వాత్మంబువుట్టైదానివలననాకాశంబునాకాశంబువలన
శ్రోత్రేంద్రియంబువుట్టైశ్రోత్రంబుశబ్దగ్రాహియయ్యెశబ్దంబర్థంబునకునాశ్రయంబైశ్రోత్రశబ్దజ్ఞానజనకంబయ్యె మ
రియునభస్తన్మాత్మంబునూత్మకాశంబయాయాకాశంబుభూతంబులకుఁబాహ్వ్యభ్యంతరింబులనవకాశంబిచ్ఛుటయు
నాన్యప్రాణేంద్రియంబులకునాశ్రయంబగుటయుననులక్షణంబులుగలిగియుండుఁగాలగతిచేసికారంబునొందుశబ్దత
న్మాత్మలక్షణంబగునభంబువలనస్పర్శంబుస్పర్శబువలనవాయువువాయువుచేసగ్గ్రాహియైత్వగింద్రియంబువు
త్వైష్ట్యుత్వంబుగతినత్వంబులైత్వంబునుస్థలత్వంబుననునవిస్పర్శంబునకుస్పర్శగ్నంబుజైచెప్పంబడుచుయవాయువునకు
జాలనంబుపరస్పరవిభాగరణంబుదక్షేత్రంబుద్రవ్యశబ్దనేత్యత్వంబునంబుగంధవంతంబగుద్రవ్యంబును పూర్ణేంద్రి
యంబునొందించుద్రవ్యనేత్యత్వంబునూరస్థంబగుశబ్దంబును శ్రోత్రేంద్రియగ్రాహ్యమగు నట్లనరించుటశబ్దనేత్య
త్వంబునర్వేంద్రియాత్మకత్వంబుననుచిలక్షణంబులైయుండుదైవప్రేరేతంబైస్పర్శతన్మాత్మగుణకంబగువాయువున
లనగునంబుదానివలనఁజేయించువుత్వైయావంబునేత్రేంద్రియగ్రాహకంబయ్యెద్రవ్యాకారసమత్వంబుద్రవ్యంబునకు
నుపస్థంబగుటయుద్రవ్యపరీణామప్రతీతియొనదిరూపవృత్తులనంబడుదైవసంబునను సాధారణంబులగుధర్మంబులు

ద్యోతనంబున ప్రకాశంబున నుండునందులచుపాకంబుపాసానిమిత్రంబైనపానంబునున్నదిగాని యోగనంబు
హిమవర్షనంబుగురొషణంబుననున్నత్రులై యుండునాపతన్వాత్రంబువలనదైవదోషితంబై వికారింబునై యేజువునల
సరసతన్వాత్రంబు వుట్టెనతన్వాత్రంబువలన జలంబువుట్టజన్మయను రససేంద్రియంబు రసగ్రాహకంబయ్యె
నారసంబు కి నాయులిక్తట్వస్థు మధురాదిభేదంబులననే విధంబయ్యె వెండియు సాని ప్రవృత్తికారంబునంజేసెర
సంజేకంబయ్యె నార్థంబుగిటుముద్దగిటులయుండుప్రిదాశృత్వంబుజీవనంబుదక్షేత్రంబునంబునుండు రణంబుదా
పనివాగణంబుగావతంబునుజలంబువిడియగురియునుగిమింపటయుననునివిజవృత్తులంబుపరసతన్వాత్రంబువ
నదైవదోషితంబై వికారంబునంబొందినజలంబువలనగంధతన్వాత్రంబువుట్టదానివంబునియుండుగిగిగ్రాణంబు
గంధగ్రాహకంబయ్యెనందునేకంబగుగంధంబువ్యంజనాదిగతంబయి హింఘ్యాదిమిత్రంబయి మిత్రగంధంబునుగం
భంబుంజనాదిగతంబయినపూర్ణగంధంబునుసారాదిమిత్రంబయినగంధంబుతత్పరాదిగతంబగుశౌంధగంధం
బుగంధాదిగతంబయినగ్రగంధంబువర్షుపిత్తదిక్రాన్నాదిగతంబయినయాష్టగంధంబుగ్రవాగయవవైజన్యంబు
నంజేసెనయినేకవిధంబయిండునదియునుంగాక ప్రేమాదిగూఢంబులంజేసెనాకారతాపాదన బరుభావనంబుజలాదివి
క్షాత్రయాంతరనిరపేక్షంబయినస్థితియజలాద్యాధారతయను ధారణంబునాకాశార్ధవశేషకత్వంబునకలపాణి
పుంస్తాభివృత్తికారణంబుననునివృత్తివృత్తులనంబునునిచెప్పి వెండియునిట్లయెఁగినాధారణనిరపేక్షగ్రాహ
కంబుత్రోత్రంబువాయుసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబువృత్తులంబుతేజాసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబువ
లంబురియింబునంసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబురససేంద్రియంబుభూమ్యసాధారణగుణవిశేషగ్రాహకంబు
స్పృశేంద్రియంబునాకాశాదిగుణంబులగు శబ్దాదికార్యంబులగు వాయూనులంబుగారణాయంబుననిట్టికిం
బృహ్మీనభంధంబులుగుటంజేసెభూమియందుశబ్దస్వర్గూపరిసంగంబులుగలుగుటకువాదావివృత్తివృత్తులంబులనియె
డతత్వంబులవరస్సామితితంబులై భోగాయతంబులగురునింజిల్లింప ననర్థంబులై యున్నంజూచి కాలార్ధవృత్తున
త్వాదులంబుగూడజగ్రాణంబుదైగుణ్యవిస్మయంబునశేషయాగుణంబునరజనాకాయంబునగునవ్వేషవృత్తుండందులవే
శింహంతనస్యోన్యతుభిత్తంబులై మితితంబులై ననువాదాదులవలనసద్భిదాశృతేకంబహిత్తంబునుకెయిండుంబువుట్టె
నదు|| సీగురుకే క్రియావిగాఢ్యునింబుండుప్రభువిచిత్రభివేషాండగుర్జిబోదివెంబువృత్తులవరణంబు మెక్కొక
టిదశగుణతంబుయెవలియావరణంబులై యుండును మునునలోకంబులమేలుకలుపోలికదనర్థంబుకలపాదగురి
యావమువిలసిండునలోతడములొకదెలుచున్న హేమనుయనుయండుంబులోమహాంబుభావంబువృత్తులంబు
దేవదేవుడభిలజేతనారాయణంబునవేశించియింపుకవిష్ణువచభేషంబుగావించియందు|| సీకిరి ముప్పగగావిగాఢ్యు
రుంబుంబు వెలుంగొందునావిరాఢ్యురుంబునియాచనంబు| వలననువాశియువాశితోవహ్నియునాను బువలరర్రాణము
లగూడి|| పూతేంద్రియంబయ్యెఘాణంబువలననువాంబువులునుబ్రాణవాంబువులును | నెడుగిటులుదాటుపంచునువా
గుంధంబురంభిద్యానంబునర్థిజేయుగర్జునులుజాతమయ్యెడతగర్జునమితి| వలనశ్రీత్రేంద్రియంబుదిగర్జునులుగలిగె
జ్వస్య-చేత్తశ్రురోమతితానకములు| సోషధీప్రాతమునుభవగుండెమరియు|| గి|| దానివలననుమేథంబుగానబడి
యె|| బరగతేతంబువలననాపంబువుట్టెగుండమువలననపానంబునుడయనయ్యె| దానివలననున్నున్నువువరగజరించె|| కి||
కరములవలననుబలమునునిరవుగనాంఠివలననిండుఁపాదాంబునుహంబులవలనగతియు| రుదుగనాంఠివలన
హరియునుగలిగె|| కి|| ఘననాడిపుంజుమవలననరుక్రముదానివలననులునుజకరంబుననాకలియునుడప్పియు| నన
యమునాంఠివలననభులువుట్టె|| గి|| వినువృద్ధయమువలననుమనమునునునమునందుహింకరుంబుదియుండెత్తె
బునప్రహ్లాదేత్రజ్ఞాండునుగలిగియిన్వరాజుంబుగానుపతె|| వ|| వరియువిరాఢ్యురుంబునందుడయనిగవృష్టి
రూపంబులగునాకాశభూతంబులుశబ్దంబు మొదలగుగూతతన్వాత్రంబులువాగాదీంద్రియజాతంబు తదగిదేవతలు
నుతమంతనసద్మిత్రాపుండగుయేత్రజ్ఞులవృత్తిప్రవర్తనంజేయనసగర్భంబులయ్యె నెట్లన దేవాధిష్ఠింబులగునిం
ద్రియంబులుదామవేష్మితరయ్యాశ్వసంగులవృత్తిస్త్రియముంజేయసావకగ్రుంబునందత్తగిగిగ్రాహదులమొనెనందు
నిగ్నివాగింద్రియంబుతోడముంబునెందిప్రవర్తించినవిరాఢ్యంబుగువృష్టిశరీరజాతంబునుత్పన్నంబయ్యెనంతనాన

యః పూర్వం ద్రియంబుతోడవాఁడు పుంశుఁడననది. మయ్యె నాదిత్యుండుచాటుకొని, ద్రియముతోడ నేత్రంబులమొందిన
వృధాసూరిఁ బయ్యెచిద్దేవతాకంబగుకల్గంబుల శ్రోత్రేంద్రియంబుతోఁగూడినవిగాఁటార్క, పేరితాయోగ్యంబయ్యెనో
వధులతోఁ గంబులంద్యుగింద్రియంబు జేసెనవిఫలంబయ్యెనదైవ-బగుమేధంబులేతంబు మొందినఁ ద్రార్థకరణావతం
బయ్యెబడ వడిగుదంబునుత్పత్తువుతోడనాచేంద్రియంబు జేసెనదిహైవ్యంబుమొందెవిష్ణు శేవతాకంబులగుచరణం
బులుగిరితోఁగూడిననీశ్వరంబయ్యెబాణేంద్రియంబులింగ దైవంబులగుమబలంబునొందినశోహీచంబులయ్యెనుఁ యు
నాడులును దీకంబులై లోహితంబుమొందిననిరర్థకంబులయ్యెనుచరంబునింభువులతోడం జేరియున్న పాసలబొందినవ్య
ర్థంబయ్యెన్మృతయంబుననంబుతోడజం ద్రుమొందినమారకయంబుమిది ప్రహేళిక వత్తంబుహృదయంబునొందినని
ష్కంబయ్యెన్మృతబిభావంబుతోరు ద్రుంబు జేసెదిన విరాట్టార్కజాతంబునక్కణంబయ్యెంకంబుజేతుండగుతేత్ర
జ్ఞాండుహృదయాధిస్థానంబుమొందినదంబుతోడంబ్ర వేళించివరాఁట్టువుండుకునలెల కాన్యసూత్రప్రహేళంబుమొంది
ప్రవృత్తున్నట్లు ముండయ్యెను పుండగుపురుషునింబ్ర తాపలుతమబలంబువేళవగ్రహేళింబులగును నుగ్ధావనా
సమరంబులగు చందంబున నగ్నాదులుసావధిస్తానగూఢంబులగునింద్రియంబులతోడజేవానిశరీరంబుల నొందియు
నశక్తంబులయ్యెననిమరియువచ్చి రాఁట్టువునునన వరతభక్తింజేసివరత్నలై యాత్మలయు. మువివేకంబుగలనహేళులుచిం
కొంపుమగ్గఁయుఁ బ్రకృతిపురుషవివేకంబున మోక్షంబు ప్రసాదంబంబునసారంబుగలుగుననిచెప్పె మరియున్గిరియె
సే। జనుననతరజస్వమోగుణమయమై నప్రాకృతకాన్యమగుశరీరగిత్తుడయ్యెంబునఘోషగణిప్రాకృతములు
చగును చుట్టెనొకాములవలనఁగిరమనరక్తంబుగాఢవికారవిహీనుఁడగుచు గూఢహితుండుచగును బలసేన్ద్రులజలప్ర
వీచింబితుడైనచినగుభంగివర్తింతువర్తియొక్కప్రసాదంబులయందుచగులు। వడియహంకారముఘోషంబుతోడరి
యేసుఁగిరిగణిభంబునంబునంబునెల్లగర్వనప్రసాదవత్తనుప్రకృతిశక్తిమలులఁబొందిగిరిమరితరీర్జ్యజ్ఞుజననా। వరయావము
లగుచుఁగర్వానానచేతఁగిరివైచిమిత్తయోసులఁగిరిముగజనియించినసంస్కరింకొనినాఁ॥) కలఁగనిచరింపుచువిష
యః పూర్వంబునఁజేసిసాక్షి కాగ్ధామసంధానమరితినస్వకగూనమండగుచుఁగర్భమి-చునులిలోలుండై॥ అట్లు
గావునగిరిప్రసాదమోక్షాధిపతియగువాఁడవీరిత్రభక్తియోగంబుచేతవరీర్జ్యంబుచి ననుమవత్ముగజేసియనునయి
మాదియోగమూర్తీయోభావనయైజేసి॥సీ॥ శ్రీధారానిష్ఠుడై సత్కృతమై నట్టిగుడ్డావంబునుగ్ధానసేవంబు। వర్జిత
నశ్శాభావర్గంబునునరన్యగూఢంబుత్వజాతవైరిమనుప్రహృతర్థంబునుగూఢానమాదిగాఁగలనిజగర్వనంకతులజేసి
పంకుఁడుమమి తాతనుఁడు నేకాంఁ యునుననశిలుడఁడీతన శ్రుంబు॥ నగుచుమిత్తగ్యయనగ్ధావంబుగిరియొక్కరిత
జ్ఞానియై బంధకరములము॥ మురశరీరపరిత్రాణాత్మకంబయి॥ నాగ్రహముచేసెవర్తింపవగునుమరియు॥ వ॥జీవే
శ్వరీతత్వజ్ఞానంబునజేసెవృత్తంబునుమిధితవస్థానంబునుంబిరిగూరిగూతేతగర్వనుడై జీవాత్మజ్ఞానంబునంజే
సిచాటుకొని ద్రియంబునసూర్యునిగర్భంబుచందంబుననాత్మనాయకుండయనశ్రీనానారాయణునిగర్భినిని పాపికం
బెమిధ్యాగూఢంబగునహంకారంబునన ద్రుపంబుచేత్రకాశమానంబగుచులభానకారణంబునకు సదిస్తంబుగా
గ్యంబునకుజేయువుంబోలిప్రకాశకంబునమనప్రకార్యకారిణానుయ్యాతంబువ పుగర్భంబునన్యవ్యాపకంబునబ్రహ్మం
బుబొందుననిచెప్పె నెండియున్గిరియె॥సీ॥ వినుమాత్మ వేత్తపడి ఘోషమంబు నెఱుగఁగఁబడునది యెల్లబున్న॥ గగన్మం
తగుచినకగురీరణచ్ఛాయ జలములగృహుఁడ్యజాలకముల॥ వలనఁగోచినప్రళిఖితంబుచేతఁదానూహింపఁబడినయి
య్యునునవిగిరిచర్మిసామిద్యహంకారత్రిశయనాడీప్రకాశముచేతలెల నెఱుగఁవచ్చునాత్మస్వగూఢంబువలతిగాఁగఁ
గిత్తమునచోమనందినశ్రీచంద్రునియన్మహామాధిపత్యభూతాంతరాత్మక॥ డగుటనాన్యజ్ఞులకుఁగాననగునుమరియు॥
గిత్తేపుంకునును ప్రాధిద్యవస్థలయందుఁబరమాత్మానుష్యుడయనగూఢానిశ్వంబుబులినంబులై ప్రకృతియందువాస
నామాత్రంబుగలిగియకార్యకరణంబులుగానున్నమహిమయంబునంబుదానిస్సంద్రుండగుచునితరంబుచేతఁగర్భాబడ
నివాడై పరమాత్మానుభవంబుసేయుచుండుననిచెప్పెననుదేవహూనియన్గిరియె॥) సీ॥ వినులాత్మయ్యాప్యధిపికిగంధము
కునలెలంబునకుమరసంబునుమరి॥ యస్యోవ్యసగుః పినాభావపంబంబు మైననంగతేత్రకృత్యాగ్యలకును॥ సతతంబున
వ్యవస్థసంబంధమై యండుప్రకృతిదానయ్యాత్మబాంధుఁడై దలపోయెనుకమ్మబుతత్వబోధముచేతభవభాంధు

లనైల్లదాయుఁడైఁబుట్టినదొక్కఁడైఁబుట్టినజాడయెడిఁ యిల్లయునుఁడెలిమి నానతియన్నిన్నఁడగుఁడైఁపవేదేవగణ
సుసేవ్యభక్తలకామగంతవ్యపరమపురుషుఁడ౥॥వ॥ అనిభాగవతుండెట్లనియెనపుత్రంబయినస్వధర్మంబునగర్తలాంతక
రణంబుననుగిల్చితంబయిన హద్భక్తియోగంబున సతగ్రహశ్రవణంపాడితంబయినవైరాగ్యంబునదృష్టప్రకృతిపురు
షయోగాత్మ్యంబగు జ్ఞానంబున బలిష్ఠంబయి కామానభిష్కంబగుపిరక్తవలనఁదపోయి క్తంబయినయోగంబునను
శీత్రంబయినచిత్రైకాగ్రతనుజేసిపురుషునిఁదగుప్రకృతిఁదహ్యమానంబై తిరోధానంబునుబొందునదియెట్లనియెరణి
గతంబయినపహ్నిచేరణిహింపబడువందంబునజ్ఞానంబునదత్తదర్శనంబునజేసి నిరంతరంబున్నదోషయగుప్రకృ
తిజీవునిచేతభక్తభోగయైవిడువంబడుననిచెప్పి॥క॥వినుప్రకృతిని జనుహిమం బునఁదనలోనున్నయట్టిపురుషునకుమ
హే! నునకునుభవస్ఫురణం బనయముగావింపఁజాలదనియెట్లని॥క॥అపురుషుఁడనిద్రాక్షాంశలంబొందుననర్థక
ములే ప్రబోధమందిరయఁగమిగుళ్యైపురుషునందుఘటించనితైవడిఁబఁగెత్వరునకునాత్మనాథునకునర్వశరీరికిఁగర్తసా
క్షికిఁబరువఁజింపఁదెచ్చటికిఁబ్రాకృతదోషములంగనామణి॥అనివెండియునిట్లనియె॥సి॥అధ్యాత్మత్వత్వరుండుగువాఁ
డుపెసఁజన్మంబులఁజెను కాలంబులందు॥ బ్రహ్మపదప్రాప్తిపర్యంతమునుబుట్టునర్వాప్తవైరాగ్యశాలియగుమఁబూ
నినాభప్రలయచేనువదేశింపఁబడివిజ్ఞానసంపత్తిచేతఁబరగ బ్రభుడుజైబహువారములుగూరినతృప్తసాదప్రాప్తిమతిఁ
దనర్చునిజపరిజ్ఞానవిచ్ఛిన్ననిఖిలసంచ॥యిండునిర్మకలింగదేవమండునగుమనఁసఁగుయోగిం ద్రవ్యదేయమగుమదియ
దివ్యధామంబుమొందునందీప్తుఁడగుచు॥వ॥మరియునణిమాద్యష్టైశ్వర్యంబులుమోక్షంబునకింతరాయంబులుగావున
వానియందువిగతనంగుండుమదియవరణసరోజసితలలి శాంతరంగుండునగువాఁడు మృత్యుదేవతనపహసించిమోక్షం
బుమొందుననిచెప్పి వెండియుయోగలక్షణ ప్రకారంబువినిపింతుమినుమనిభాగవతుండుయనకపిలుండునృపాత్మజకిట్లనియె॥
క॥ ధీనిధులయ్యునుయోగినిధానంబునఁజేసిమనముదగవిమలంబై॥మూలతమగుహత్వదముఁడనునదురాయోగధర్మము
లనెఱింగింతుఁక॥) ప॥దియెట్లనిశక్తికొలదిస్వధర్మావరణంబుకా ప్రాచారంబులనిషిద్ధధర్మకర్మంబులుమానులయు
డైవికంబైవచ్చినయర్థంబువలనసంతోషించులయు మహాభాగవతశ్రీపాదారవిందార్చనంబుగ్రామ్యధర్మనిష్ఠత్రియ
మోక్షధర్మంబులయందురతియుమితంబైశుద్ధంబైనయాహారసేవయువిజరంబైనస్వాధికరణంబున స్రావణంబున సుండుట
యహింసారాహిత్యంబునశృంగంబుని స్త్రీయంబునన కెంతయర్థగమపయోగిండువంతయర్థంబిష్టకరించులయు బ్రహ్మచ
ర్యంబుదపశ్చేదంబులుసాన్యధ్యాయపరంబువరమపురుషుండుయనఁదైశ్వరునియర్చనంబు మానంబునాననజయంబు
నుంజేసిపైర్వంబు ప్రాణవాయుస్వశీకరణంబునిం ద్రియనిగ్రహరూపంబైనప్రత్యాహరణంబుమనంబుచే నిం ద్రియం
బులవిషయంబులవలనమరలింపిహృదయమందునిలుపుటయుదేహగతంబయిన మూలాధారాదిస్థానంబులలోమెక్క
స్థానంబునందుహృదయగతంబయినమనస్సుతోడంగూడబ్రాణధారణంబువై సుంతుండుంబునసర్వైశ్వరుండుప్రపరింపిన
దివ్యరీలాచరిత్రధ్యానంబుమానసైకాగ్రకరణంబుపరమాత్మయగువత్సనాథుని సమానాకారతయనిదియునుం గాకత
క్కినవ్రతదానాలులంజేసిమనోదుష్టగజైనయనన్తార్థంబునుబరిహరించిజితప్రాణంబై మెల్లనయోజించిశుచియైనదే
శంబునంబ్రహ్మిందవిజితాననంబైయభ్యస్తమశాశివచేత్తరాసనంబునయనయాసనంబుచేసియుజకాయుండైప్రా
ణమార్ద్రంబునుగుంభకచేదకపూరకంబులంగోశశోధనంబుచేసిగుంభకపూరకంబులచేతంబ్రతిహులంబుగావిందివంప
లంబయినచిత్రంబునుస్థిరంబుగావిందితీవ్రంబయినయమంబువంబ్రతప్రతివిగతనకుస్తోషంబగు చామీకరంబుకరణి
విరజంబుచేసిజితమారుతుండుగుయోగికిం గ్రమ్మఱం బ్రాణాయామంబులనుపావమనిచేతవారపైత్యక్షేప్యంబులనుదో
షంబులభ్రష్టికరణంబులచేసిధారణంబులచేతఁగిల్చిషంబులను బ్రత్యాహరణంబుచేతనందర్శంబులను రాగంబులదహనం
బుజేసిసత్వాదిగుణంబులనునివారింపిస్తనాసాగ్రాహకనంబుచేయుచు॥సి॥దరదరవిందసుందరవత్తరుదిరాక్షసుల
లితశ్రీవశ్యకలితపటునిలీలరదనీలనీలశృలశ్యామునలికులాసులమాలి కాభిరాముఁడ గౌస్తుభకలితమత్రాహరయిత
కంతయోగిమానసపంకజౌవకండు॥సతతప్రసన్నస్మితవదనాంభోజునికరకూటిసందీప్తతేజ॥ సలిలిశాన్తగ్రరత్న
కుండలక్రిబిహారకంకణకటకేయూరముద్రి॥కాతులకొటిభూషాభక్తప్రసాదుఁగింకిణీయతమేఖలాశ్రిన్దళము॥)గు
రియు॥సి॥కంజాతకంజలపుంజరంజితపీతకాశేయవాసుజగన్నివాసు॥శక్రభీకరచక్రశంఖగదాపద్మపహితచతుర్భు

విగతమోహుః । సుతభక్తలోకమనోనేత్రపరీష్టలాలితసన్ధశాలంకరిష్ణువరకుమారకవయోవరిపాకుసుశ్లోకుసుందరాకారుయశోఽహానిగుణకలలోకసమస్తైతచరణకములుభక్తలోకపరిగ్రహప్రకటతీలుదర్శనీయమనోరథదాయగీర్తనీయతీర్థయశోకహానీయమూర్తి॥ పెండియు॥క॥అనుపమగుణసంపూర్ణునినమునిసుస్థితునిగతునినాసీనుశయోనునిభక్తహృద్భవోకయనునినర్వేష్యరునంతరుత్తమచరితుఁ॥మ॥విమలంబైపరిశుభ్రమైతగుమనోజిజ్ఞాసతత్వప్రబోధమతిర్నిర్విరేడియమూర్తిభవభ్యానంబుగావించిది త్రమునర్వాంగవిమర్శనక్రియలకుఁగాఁగొల్పివ్రత్యంగముఁనుమహాభ్యానముసేయఁగావలయుఁబోశుద్ధాంతరంగంబున॥అదియెట్టిదనిన॥సీ॥హలభిశాంకుశజలజ్ఞద్వజవృత్తలాలితలతూణలక్ష్మీతములునలలితసఖచంద్రచంద్రికానిర్భూతభక్తమానసతమఃపటలములునుసురుచిరాంగుష్ఠనిష్ఠ్యాతగంగాతీర్థమండీతపారజటామండలములునంచితభ్యానపారాయణజనభూజకలుకువర్వరేడిప్రకుశేములునుదాసలోకమనారథదాయకములుచారుయోగిమనఃవృక్షులందంబులనఁగదనరినపారిచరణాబ్జములునునిరుపమభ్యానమునమదినిలవవలయు॥క॥క॥మలజమాతయెసురనికాయనమంచితసేవ్యమానయె॥ కమలదళాభనేత్రములుగల్గివృశీశ్రవరక్తిమేషునకృమలనిజాంకపీతమనఁగైకొనియెత్తులరేఖజానుయుగ్మముహృదయారవిందమునమక్కువఁజేర్చిభజింపఁగాదగు॥ఉ॥చారుపహంగవల్లభుభుజంబులమీదవిరాజమానను॥ శ్రీరుదినల్లసిల్లియతసీకుసుమద్యుతిజాలమెవ్వపంకేరుహనాథుఁగూరువులకిల్పిమభక్తిభజింపమానసాంభోరుహమందునిల్వదగుఁబోమునికోటికింకనామనీ॥క॥ పరిలంబితమృదుపీతాంబరకొండగుణనిదాభరితంబగునల్లప్పురుషోత్తమనితంబముందరుకోభడియింపవలయుఁదద్దయువ్రీతి॥క॥విషభువనాధారత్వంబునఁదగిదిభజనసహేతుభూతంబగునల్లవజారముచేగడుమించినపారి నాభినరస్సుజింపఁపదగు॥గీ॥దివ్యమరకతరత్నసంధిప్రలితకృపములనుమాక్తికావళిరుచులదనరి॥ముందిరాదేవిదనమైయెనకమెనగు॥వక్షమాత్మలఁదలసోయవలయుఁజమ్ము॥మ॥నిరతంబుఁగాభజియించునజ్జనమనోనేత్రాభిరామైకసుస్థిరదివ్యప్రభాగల్లుకామ్రభరుచిల్లింజ్జులనైయొప్పునావరయోగీశ్వరవంద్యమానుఁడగుసర్వస్వామిలక్ష్మీశుకంధరమాత్మగదియించితధుణగణధ్యానంబుసేయందగు॥క॥ఘనమందరగిరివరి॥ రునఁకమోజ్జ్వలితకనకరత్నాంధముల॥దనరనధిలొకపాలకు॥లనగల్గినబాహుశాఖలనుదలవఁదగు॥క॥ప॥ మరియువిమలతజనాసహ్యంబులైనసహస్రారంబులంకలుగుసుదర్శనంబునునరసిజోదరకరసోరుహంబుమరాజహంసరుచిరంబైన శంఖంబునరాతిభటకోశితకర్ణమలిప్రాంగంబైభాగవద్రీతికారిణియగుకామోదకియునుబంధుగమంగధగంధానుబంధమందగంధవహోహయమానపుష్పంధయ్యంకారనినదవిరాజితవైజయంతీవనమాలికయునుజీవతత్వంబైనకామ్రభమణీయునుబ్రత్యేకంబధ్యానంబుసేయందగుపెండియుభక్తనందరక్షణార్థంబంగీకరించుచివ్యసంగలవిగ్రహంబునకనురూపంబైనయాననంబునుమకరకుండలమణినిదియమణితముకురోపమానఁగల్గఁగండగుండలంబునుసతతశ్రీనివాసంబులైనలోచనవంకజంబులనలాలితభ్రూలతాజిష్టంబునుభుకరసమానరుదివీరుచిరాజితంబునైనముఖకమలంబునుధ్యానంబుగావించవలయుమరియుశరణాగతులకభయత్రదంబులగుచునెగడుపాణింపకేనుహంబులకునంబునదలవవలయు॥క॥గురుఘోరహంకములైజరగెడుతాపత్రయోవశమనార్థముశ్రీహరిచేతనిస్పృహములగు॥కరుణాలోకములఁదలవఁగాఁదగుబుద్ధి॥క॥ఘనరుచిలంపందస్థితమునకునుగోచుగుప్రసాదమునుఁజిత్రముల॥నునిదిభ్యానముసేయంజనుయోగిజనాలికెపునుసౌజన్యనిధి॥గీ॥పూనినతెలిరులైనట్టిభూజనములశోకబాహ్మంబుజలనిసంతోషకంబు॥నత్యుదారతమముహూర్తహాసమేపుడు॥దలఁచఁగవలయునాత్మలోకదవిచినుము॥గీ॥మునులకుమకరకేతనునకుమోహనంబునుసస్వకీయమాయానిలా॥మునరచితంబయినభ్రూమండలంబునుమునిమనకుపారసంవర్ధమాను॥డగునీశ్వరునిమందహాసంబునవల్లవాధరకాంతేనరుణమయను॥ మొల్లమొగ్గలకాంతినుల్లసంబాడెడుదంతవజ్రేయునుదలఁదలవలయు॥వెలయనీరినినన్నియువేటవేటానంచితభ్యాననిర్వలస్థానములుగ॥మనములోగనుమనిచెప్పిమరియుఁబరికి॥ దేవహూతికిఁగపిలుందుడేటవడఁగ॥సీ॥ ఈప్రకారముననర్వేష్యరునందునుబ్రతిల్లుభావనంబునుండగుచుఁజిరతరసస్ఫుక్తచేత్రవృద్ధంబునయతిమోదమునఁబులకితశరీరుఁ॥ డగుచునుకూటాత్మంతనానందభావములజడిగొనఁబరితోపజలధిఁగ్రుంకిభగవత్స్వరూపమైభావగుణగ్రాహకమగుచునుత్పలంబంధమనుకరించిసుమహితధ్యానమునఁబరిశోధ్యతీయిండు॥మనముఁజాలనియోజించిమహిమఁదనరు॥ మోక్షదహమాత్మలోననపేక్షసేయునసఖే

వర్తనఁడయిననుహాత్ముఁడైపుడు॥వ॥ అదిగావునముక్తివపేక్షింతునుహాత్ముఁడగువారిది త్రంబువిముక్తంబయినచోగవ
 వ్యతిరేకైత్రయంబుగలిగివిషయాంతరతూన్యంబయివర్తింబొందుటంజేసి పురుషుండుశరీర భావ బాలననన్య భావం
 బగునిర్వాణపఁబంబుసూక్ష్మంబగు లేజంబుదనకంబెనధికంబగు లేజంబుతోడనమానాకారంబునగుచందంబుననిచ్చయిం
 చు వెండియు॥సీ॥పురుషుఁడచరమ మైభువియన్యవిషయనివృత్తమైతగనివర్తింతుదిత్త॥ వృత్తాదులునుగల్గివెలయంగనా
 త్తీయగుగుహాహనునిష్ఠఁడయిలభించునుబుడుఁజుములమనస్సునదలంపకయహంకారధర్మ బాలుగాదలంబి॥యనయం
 బుసాక్షాత్తృతాత్మతత్త్వముగల్గునతఁడుజీవన్ముక్తుఁడృధీరులతఁడునేచందముననుడుఁ డనవినుచు॥ తనశరీరంబుని
 లుచుటయునుజరించుటయునుగూర్చుండుటయునికేమియు నెఱుంగ॥ కర్మవర్తింతుమినుతల్లియతఁడునరియు॥వ॥నుదిరా
 పానంబునంజేసిమత్తుండగువాఁడుదనసుంబరిధానంబగునంబరంబుమరదివర్తింపుచందంబునఁడనశరీరంబుదైవాధీనం
 బుననశ్వరంబనితలంబియాత్మతత్త్వనిష్ఠుండై యుపేక్షింతునదియునుంగాకసమాధియోగంబునంజేసిసాక్షాత్తృతాత్మ
 తత్త్వంబుగలవాఁడైస్వాత్మికశరీరంబుచందంబునయావత్కర్మఫలానుభవపర్యంతంబుపుత్ర దారనమేతంబగుప్రపంచం
 బుననుభవింబియిటమీదఁబుత్ర రాదాదినంబంధంబువలనంబాసవర్తించు॥సీ॥సుతదారమిత్రానుజాలకగపెనుర్వ్యంఘ
 భిన్నుడైవర్తింతుచున్నరీతినిస్ఫులింగౌలుకవిపులభూనములచేవావ్యవాహనుఁడువేఱునురీతి॥ వలనెప్పదేహంబు
 వలరగజీవాత్మవరికింపభిన్నరూపముననుండుఁడవిలిగూతేంద్రియాంతకరణంబులభాసెల్లుచున్నయాత్రకృతిరూపి॥బ్ర
 హ్మనునకాత్మదాబృహద్భావమగుచు॥ద్రష్టయుగుబ్రహ్మసంజ్ఞచేదనరుండుఁడ॥ నఖిలగూరిప్రపంచంబులందుఁడన్ను॥
 డవిలితనయంచునఖిలగూతములఁగనచు॥సీ॥వెండియు॥సీ॥వరుసననన్య భావంబులఁజేసిగూతావలియందుఁడతాత్మతత్త్వ
 మునఁజూచునాత్మీయఘనతరీపాదానములయందుఁడవిలియియువెటంగునిట్టినివృత్తియొకమయ్యును బహుభా
 వంబులనుదేచు ప్రకృతిగతుఁడు॥ నగుచున్నయాత్మయంబుగఁడొందుదేవతర్మ్యశ్చమనస్సస్థావరాదివిధియోనులనుభిన్న
 భావంబునొందుటయునుజాలగల్గునిజగుణవైషమ్యముననుభిన్నుడైవల్లుఁగావురఁజేర్చియును॥ దేహసంబంధియ
 గుచువర్తింపుచుండు॥క॥భావింపదనదాత్మక॥మైవెలయుచుదుర్విభావ్యగునుచున్నకీయం॥ జైవర్తింపుచు ప్రకృతినిభా

— శ్రికపిలుండుదేవహూతికిభక్తియోగమునుదెలియఁజేయుట, ౯ —

వమునఁదిరస్థింబుభావ్యస్ఫూర్తిగా॥వ॥ఈయాత్మనిజస్వరూపంబునంజేసివర్తింతుననికపిలు డెఱింగిందినవినిదేవహూతి
 వెండియునిట్లనియెనుహాత్మానుహదాదిగూతంబులకుంబ్రకృతిపురుషులకుంబ్రగివపరస్పరలక్షణంబులనుదడియన్నరూపం
 బుల నెఱింగిందినింకనివ్రకారంబునసాంక్షియంబునందునిరూపింపంబునునట్టిప్రకారంబునుభక్తియోగమాహాత్మ్యంబునుబు
 రుండుంబుభక్తియోగంబునంజేసివర్తల్లోకవిరక్తుండగునట్టియోగంబును పాణిలోకంబునకుసంసారంబునేక విధంబులై
 యుండుంగావునంబరావపరుడవైకాలన్వరూపివయినన్వరూపంబు నెనివలనిభయంబుచంజేసిజనులుపుణ్యకర్మంబులుసే
 యుచురుమిభ్యాగూతంబయినదేహంబునందునాత్మాభిమానంబుసేయుచుమూఢుండైకర్మంబులందునానక్తంజైనబుద్ధింజే
 సివిభాంతుండగుచుసంసారస్వరూపంబగుచుహంధకారంబునగుఁడరకాలప్రసపుండైనజనునిఁబ్రోధించుకొఱనుయోగ
 భాగ్యరూడదైయావిర్భవించినపుణ్యాత్మకండపుగావురవాకునిన్నియుండెలియనవిసరంబుగానానతిష్ఠనినదేవహూతికిఁ
 గపిలుండిట్లనియె॥క॥నలినాయతాక్షివినుజనుములఫలనంకల్పభేదమునజేసినుదిం॥గలభక్తియోగమహిమంబులవడఁగ
 ననేకవిధములనఁడగుననియు॥వ॥వివరించెనదామనసరాజససాత్వికాదిభేదంబులం ద్రివిధంబైయుండునందుదామనత్ర
 కారంబెట్టిని॥గీ॥నతతహింసాతిదంభమాశ్చర్యర్యోష॥తనుములనుఁజేయుచునుభేదదన్వియగుచుబరగనాయందు గాని
 చుభక్తిదలపాదామనంబునదగువాఁడుదామనుండు॥) క॥ ఘరవిషయప్రావీణ్యము॥ లనుచుహదైశ్వర్యయశముల
 నుబాజాద్యర్థునిననుస్థిభిజించుట॥వనురాజసయోగమనఁగపాజవ్యనిధి॥) చ॥అనువసుపావకర్మపరిహారముకైభాజన
 యుఁడునుశోభనచరితుండితండుచుభావమునందలసోనిభక్తిచే॥ ననితరయోగ్య౯భాగవదర్మబుద్ధిమైనన్నికర్మము
 ల॥జఁహిత కానియె నెగపసాద్భక్తియోగమనంగఁజొప్పడు॥వ॥గానునుగనాద్య౯శ వగమాన౯భగిదిన యట్టిభక్తి
 చే॥ ననువసుడ౯వ్యోభానకాశ్రయంఁడ౯బరమేశ్వరుండునై॥తననననన్నుఁజేందినయుదాత్తగుసౌగతులవ్యయంబు
 లై॥వననిధిగామియయినసురవాహినిఁబోలిఫలించునిమ్ముల౯॥క॥ హయగుణరహితుఁడనగలనాయందలిభక్తిలక్షణ

ముఁడెలిపినఁ బాయకని హోతుకముగఁ జేయుమదీయ ప్రతేక విరతరక్ష క్షే॥వ॥నిష్ఠాములయినమదీయభక్తులకు నట్టిభక్తి యెఱుంగునాలోక్యసాక్షిసామీప్య సాయావృషాయుజ్యంబులకుపాదనంబుగావునమహాత్ములగు వారుదమ మనోరథఫలదాయకంబులయిననుమదీయసేవావిరహితంబులయినయితర కర్తృంబులవాచరింపవెల్లించినిత్యంతక భక్తియోగంబుఁజెప్పదురునత్వరజ మ్రోగుణః హీనండుచరమంతుత్సవంబునుంబొందునని చెప్పిచురియుని ట్లఁడెయ్యి॥సీత్య నైమిత్తికజగద్రమనగురు శ్రద్ధాగ్రిస్తతః జతురపాఠః॥ రా త్రోక్తపారినమారాధన క్రియలనుగిష్టా మనంబున నెఱిగదీయ॥ విగ్రహదర్శన వినుతిపూజావందనధ్యానసంశ్రవణములఁగన్గంగోగాపండుటసజ్వరప్రకరాభి మానంబునొందుటహీనులందుఁగి జాలననుకంప సేయుటసములయుండు॥ మైత్రి నెరపుటయమనియన్కృత్యాదియైన యోగంబుచేత నాధ్యాత్మికాభిభౌతికాదులఁ దెలుసుటపలుకుటయును॥మః రియును॥క॥హాగుణమంగళశీర్తన॥పరుడైత గనార్దమమునభగవత్పురులఁగరమనురక్తిభజించుట॥నిగహంకారముననుంటనిశ్చలుడగుట॥క॥ఇవి మొదలు గాఁగఁగలు గుభాగవదుద్దేశస్వభక్త కలిమండు ధీమలనఁబరిశుద్ధగతి॥దవీలిమక్షిగలుగుబుణ్యతము డెయ్యెడలఁగ॥గీ॥ గురుతరానే కకల్యాణగుణవిష్టుఁడనఁగఁమిప్పినననుబొందునండఁగొనక॥ పవరవశమునబుల్లవపరిమళంబు॥ఘ్రాణముననావరింపిం నకరణమెఱింగి॥చ॥అశేమునర్పణూతపృథయాంబుజవర్తియనందనర్పునీ॥శునసనవజ్జజేసిమనుషాంజిగిను తృప్తిమార్ప నావిడంబనమునమూఁడుడై యుచితభక్తినినన్ముఖజింపఁడేనియ॥మృదుజుభుత్సకుండమునమానక వేల్చినయట్టివాడ గుఁగ॥సీ॥అద్వాపినిభులభూతాంతరాత్మ్యఙ్మయననాయంచుభూతగణంబునందు॥నతిభేదవృష్టిమాయాలై నసతతంబు సాయక వైరావబంధనిరతు॥ లగు వారిమనములఁదగులకుతొంటియెన్నటికయిన సేను నామిటిజనుల॥ ఘానకయేపుడు సామాన్యాధిక ద్రవ్యసమితిచేత్పదార్పనమొనర్ప॥నర్థినాచిత్తమునముదంబంచుచుండు॥ ననుచు నెఱిగించిమరియునిట్లు నియోగరుణఁగలిగితనన్దుఃఖజటిలుడకుఁపిలు డెలమిఁగల్గితోడగుణవత్సవతల్లితోడ॥సీ॥తరళాపీవినుచుచేతనదేహముల కంటెజేతరదేహముల్ శ్రేష్ఠమందుఁగి॥బ్రాణవంతంబులై స్వర్గసజ్జానంబుగలుగుచై తన్వృత్తుములకంటెఘనరసజ్ఞా ననకలితచేతనులుత్రములురసజ్ఞానంబుగలుగు వారికంటెగంధజ్ఞానకలితబృందంబులుగఁడుశ్రేష్ఠములువానికంటెశబ్ద వేదులగుచురుశ్రేష్ఠులై వెలుయుతేల్చి వేదికంటెనునగ్రూపవేదులయిన॥వాదుసాదులుశ్రేయముల్ వానికంటెపరుసఁబ హుపాదులుశ్రేయూల్ వారికంటె॥క॥తలవఁజతుస్థమలధిసులు॥బలగొనురివారికంటె॥బాదవ్యయమం॥గలమనుజుల లఘుశ్రమిని॥మృలవారలయందువర్గములు నాల్గయఁగ॥అంచు॥సీ॥తలప బ్రాహ్మణులునుశ్రమములు వారలకంటెవేదవే త్రులువేదవేదులకంటెవిలసిత వేదాద్ధివేదులు వారలకంటెసమధికశాస్త్రసంశయముమాన్యుమీమాంసకులుమిమీమాం సకులకంటెసింహభర్తృవిజ్ఞాననిపుణులరయి॥వారికంటెనుసంగవర్జితవ త్తులుదగవారికంటెసద్భర్తృవరులు॥భాగ్యకులకంటెను త్రమోత్తములుమీనును॥మత్సరమర్పితసకలధర్మస్వభావ మహిమములుగల్గియితరధర్మములుపిడిచి॥ సమతవర్తిండునవ్వు గ్యౌతముఁడుఘనఁడు॥అట్టివాని॥క॥కనినకలభూతగణములు॥మనమున నానందజలధిమగ్నుములగుచుఁగ॥ ఘనఁబహుమా నపురస్కరి॥ మనయము వాటిల్లిననుతులధింజేయఁగ॥ .....

వ॥అంతటిశ్వరుండుజీవన్మరూపాను ప్రవీణుండై యుండునట్టిభగవంతుంజూచిభక్తియోగంబుననైన యోగంబుననైనం బురుషుండుపరమార్థబొందుచు బ్రకృతిపురుషార్థకంబుదవ్యతిరిక్తగుణయిరడై వంబునై కర్మపిఛేష్టిరంబగుచునుం డునదియభగవద్గ్రూపంబునిట్టిభగవద్గ్రూపంబురూపభేదాన్వదంబగుచువచ్చుతప్రభావంబుగలకాలంబనియొడ జెప్పంబ డునట్టికాలంబునుపాదాచితత్వంబులకుదత్తతత్వాభిమానులగుజీవులకునుభయోపహంబులగుటంజేసినకలభూతంబుల కునాశ్రయంబగుచువత్సరతంబై భూతంబులచేతభూతంబులగ్రసింపుచుయుజుఫల ప్రదాతగావున వశ్యకృతభూతుండు ప్రభుత్వంబుభజియుచివిష్ణుండుప్రకాశింపుచుండువత్సకిమిత్రుండుత్రుండుకుండుండును లేడట్టివిష్ణుండు సకలజనంబు లయందా వేగించియ ప్రకుత్తుండై ప్రమత్తులయిరజనంబులకుసంహారకండునై యుండునతనివలనిభయంబునంజేసివా యువుమీమహర్ముండుడనియిండునిండుప్రంధువర్షిండునతృగణంబు వెలుంగుఁజూచుండుప్రకాశించు తత్తాలంబులవృ త్తలతామలోఁ డగుత్రోడంగూఢిపువృషపరిభరితంబులగునరిత్రులుప్రపహించువముగ్రంబులు మేరులదప్పక యుండునగ్ని ప్రజ్వలిండుభూమిగిడులతోఁగూడఁబరువునగుంగ వెజుచునాకాశంబుసకలజనంబులకునవకాశంబిచ్చుచుపాత్రత్వంబు

పల్లెత్తుంట్టురు ఘోరభంగిగరపింతురు పాములచేతవిట్లు ద్రోవ్వింతురుమీదగుండ్లుదెనిపింతురు దేహముగొనికం
డబుల్లు || ౧ || మరెటుంగుటుంబులతోనణుబునగుక్షింభరుండగుచు నధర్మవరుండై భూతద్రోహంబున నతిపాపుండై నిర
యంబును బొందిజగదంగులుగోల వడి నొలువెట్టు నావన్ననివందంబునవరస్పరసంబంధంబునఁ గల్గింపంబడినదమి
స్రాంధ రామిస్ర రౌర వామలగునరకంబులంబడివి ప్రగలుయిన బహుశాతనలననుభవించి ఊహాపుండై పునఃకార
త్వంబును బొందునని చెప్పి వెండియు నిట్లనియె || ౧ || కై కొనిమరిపూర్వక రానుగుణమునకత్వత్పకాశకుం డీశ్వరుడు
ఘటపండుగావున గ్రన్థుఁడజీవుండుదేహసంబంధంబుదివిరిదాల్చుచోరకొనిపురుషరేతోమిందు సంబంధియైవధూగర్భం
బునందుఁడొచ్చి కై కొనియొకరాత్రి గలిలంబువంచరాత్రములుబుచ్చుచునునదశమదివస | మందుఁగకకాంధువైయం
డనంతమిదఁ | తేతమగునంతమిదటఁ జేర్చియండఁ జిల్పమగు మెక్క నెలమస్తకమునుమాన | యమశ్రమైననుగరచరణము
లుఁబోడము || ౧ || మరియుమానత్రయంబునశరీరమాస్థిచర్మంబులులింగచ్చిత్తగలులును గలిగినావమాసంబునన ప్ర
ధాతువులపంచమమాసంబునయు శ్చక్రములువక్రమాసంబునమామిదేతంబొమవంబడితల్లికుషీరి దక్షిణ భాగంబునదిరుగు
మాతృభృత్కాన్నపానంబువలనఁదృప్తిబొందుచున ప్రధాతువులునుగలిగిజంతునంకీర్ణలబగువిల్వార్థగ్ర గ్రంబండుదిరుగు
చుఁగ్రిమిభక్షితశరీరుండై మూర్ఖులంబొందుచుఁదల్లిభక్షించినకటులి క్రోధులవణతౌరాష్ట్రాదులృపగంబులయినరనంబు
లచేతఁబరితప్తాంగుండగుచుజరా యువునఁగప్పఁబడిబహిః ప్రదేశంబునందునాంశ్రంబులవేతబద్ధుండై కుషీయుండుశరం
బుమోపికోనిభుగ్నంబయినపుష్పగ్రీవోదరుండై స్వాంగచలనంబునందుననుమగ్గుండగుచు బంజరంబునందుండుశశంకం
బుచందంబుననుండి దైవకృతంబయినజ్ఞానంబునంబూర్వజన్మదుష్కృతంబులంబలంపుచునీహ్నిచ్చాన్వనంబుసేయుచు నే
సుఖలేశంబునుంబొందకవత్రించునంత నేడవమాసంబునలబజ్ఞానుండై చేష్టలుగలిగిమిట్ట్ర మినోదరుండై యొకదిక్కున
నుండు సంచరింపుచుప్రహ్లాదుః మారుతంబులచేతనలివేపితుండగుచు యావమానుడందేహోత్పదర్మియుఁ బునర్గర్భ
వానంబునకుభీతుడనగుచుబంధనభూతంబగున ప్రధాతువులవేబద్ధుండై గృతాంజలిపుంబుం దీనవదనుండునై జీవుండు

— ౩ — గ ధ యోగంబుండగుజీవుండభాగవంతుని స్తుతింతుట. ౩ —

దా నెవ్వనిచేనుదరంబువసంబుపనియమింపంబు డెనట్టిసర్వేశ్వరుని స్తుతింతుండు || ౧ || ఆనయమునుభవనరక్షణ | ము
నకై నేన్పెచ్చానుగూపమునఁబుట్టెడివిఁ ఘోభయమింహితమగువక | వశముగంబర్హిగొల్తువారనిభక్తీ || ౧ || అదియునుం
గాక పంచభూతపరహితుం డయ్యింబంచభూతరచిత్తంబయి శరీరంబునందుఁగల్గింపబడియొత్రి యగుణార్థ విదాభాన
జ్ఞానుండనియన నేను || ౧ || నెవ్వఁడనుభవభూతం ద్రియమయమగుమాయావలంబునమహితకర్త | బద్ధుండైవత్రించు పగిది
దఁదహ్యమానంబగుజీవచిత్తంబునందు | నవికార మైశుద్ధమైయఖండజ్ఞానముననుండువానికీ ముఖ్యచరితు | నకునకుంతిత
శౌర్యునకుంబరంజ్యోతికసర్వజ్ఞునకుంపుపాశాంతమికిఁగణగియుం బ్రకృతిపురుషులకంఠేఁబరమ | డయివవాణిమ్రొకై
దస్తదీయమగ్యురొక గ్రభీకరగర్భనరక | వేదనలంజావితాంతఁగావించుంజును || ౧ || నావుండ సుతునకుదేవహూతిట్లను
మహితాత్మయెవ్వనిహిస చేతఃకునమోహులై గుణకర్మమిత్రసాంసారిక మార్గనంచారములను | ధృశ్యచేదియలసియే
దిక్కు నెటుంగకహరిపదధ్యానంబునాత్మహర వియ్యుండువారలకునేయ్యక్తియనమ్మహాపురుషుననుగ్రహబుద్ధితే | తద్గు
ణధ్యానతన్ను ద్విదర్శనములు | గూడరింతుటయెట్లునాకునుప్రబోధ | కలితముగనానతిన్నున్నదిపిలుచుడినియె | నగబోడ
నునుగుణక దంబతో || ౧ || అట్టియొక్కగుండ గాలత్రయంబునందునుజంగమస్తావరాంతర్యామియింపుటజేసి జీవకర్త
మూర్ఖంబులంబైవత్రించు వారుదావత్త్రయనివారణంబుకొఱుభజియుతునని చెప్పి సురియునిట్లనియె || ౧ || జనయత్రిగర్భ
హండును | ఘన కీ మివిల్వార్థగ్ర రక్షగర్భ ములూన్ | మనుగుచుజత రాగ్నిదిన | దినమునంతంబుమానదేహుండగుచు ||
గీ | దీనవదనుండగుచు దేహియూదేహంబు | వలననిగమింపఁదలచివనిన | నెలల నెక్కిననుచు నెలకొనిగర్భంబు | వలన వెడలఁ
ద్రోయువారుగల || ౧ || అతితలంపుచు దీచరక్షుండుండై న పుండరీకాయుండుదన్నుగర్భనరకంబువలన విముక్తుని జేయన
మ్మహాత్మునికి బ్రత్యుపకారంబు నేయ లేమికనజలిమాత్రంబు సేయదగునట్టిజీవుండ నై న నేను శవదమాదియొక్కరిం
యినశరీరంబునందుమిజ్ఞానదీప్తాంశుంబయినంబు రాణపురుషునిరీక్షింతుననియునిట్లనియె || ౧ || నెలకొని బహుమతఃకుము
లకునాలయమైనయోగగర్భనరకము నేను వెడల | జాలబహిః ప్రదేశమునకువచ్చినననువమదేవమాయానిమోహి | యా

ముండ్రై సైకారతమును సంసారవక్రమందును బరిశ్రమణిలి। నైయుండవలయుఁదానదిగాకగర్భంబునందుండుకోకం
 బునవనయించియాత్మకనయంబుసారభియయియట్టిరుదిరవిజ్ఞానమునందమోహవచయం। భూనంసారసాగిరోత్తా
 రణంబు। దేనియాయాత్మనరసిరక్షించుకొందు॥మరియును॥చ॥ వరగుచునున్నచ్యవ్యకసంభాజనమేఘచుఃఖిమూ
 మైయరయఁగఁజెప్పఁజూంట్లుగలదైక్రిమిసంభవముయయిదు॥ ప్రభవం గర్భవాసపలంసగతిమాన్యులకై భజిం
 చెకఁగఁగరిజనవాభభూరిభవసాగరతారకచాదవద్యములి॥క॥ అనిశ్చతనిత్యయిందైయేదివవిమలజ్ఞానియగుచుజీవుఁ
 డుగర్భంబునవెడలమెల్లపండఁగఁజనియెఁనవమానములునుజననీయంతఁ॥చ॥ దత్తమహానంబునవానినధోముఖుంగా
 వింపిననుచ్చాన్వసనిశ్చాన్వంబులులేకఁపురచుఃఖిభాజనంపువిగతజ్ఞానంపురక్తిద్వంగాంబుదైవిశ్చాన్వక్రిమింబోలి నేలంబ
 దేయేప్పుచుండుజ్ఞానహీనుండైజనుంబోలియుండేయంతనిజభావానభిజ్ఞులగువరులవలనవృద్ధింబొందుచునభినుతార్థింబ
 లంజెప్పనేరకయనేకకీటసంకులంబైనపర్యంకంబునందుకైయానుండైయవయవంబులుగఁజూయమానంబులైనగ్నియా
 రకయానసూత్రానగమనంబులనతక్తుండయతనరీరచర్తుంబునతకనతుగ్రణహక్షికాదులువైపవఁగ్రిములచేవృథం
 బనుక్రిమికుంబోలిగోధూయమానుండయోదనంబుసెయుచువిగతజ్ఞానంబుదైయుండుచుకైశవంబునందత్తత్రియా
 నుభవంబుగావిందిపాఁగండవయస్సునందదనుకూపంబులగునధ్యయనాదిదుఃఖంబులనుభవింపితదనంతరంబయోవనంబు
 ప్రాప్తంబయిననభినుతార్థఫలప్రాప్తిసాహసంపూర్వంబులగువృత్తాగ్రహంబులుసేయుచుబంధవహభూతారభం
 బగుదేహంబందుఁజెప్పఁజూరులహంకారమనుకారంబులంజేయుచుదదర్శంబులయినకర్తృంబులచరింపుచుసంసారబ
 డ్డుండగుచుమృదువనంగమంబునశిశీర్షదరపరాయణుండయివర్తింపుచుజ్ఞానంబునజేసివధివ్యమాణోమండగుచు
 దత్తలంబులగుదుఃఖంబులనుభవింపుచుగాముకుండయిజనాశంబునకుహేతువులగుకర్తృంబులంబ్రవర్తింపుచుండు
 రియు॥సీ॥జనయత్రినత్యంబుకైచంబుఁదయయునుశ్చయిమానంబుబుద్ధియునసిన॥ తమయనుయతమునుశహదమ
 భగములుమొదలుగాఁగలగుణంబులునశించు॥జనులకసత్సంగమునఁగెయిఁజిగిందివెండియునిట్లునువినుముమూఁగఁ। హృద
 యులుశాంఘిహీనులుచేపక్షబుద్ధులునంగనామోహపాశబద్ధకేళిశృంబులపగిడిదగిలి॥వరవశస్వాంతములతోవృ
 త్తావులయిన॥వారిసంగతివిడువంగవలయుచు॥నంగనానంగమముదోవనండుగ్రాన॥చ॥ దీనికికలయోహాసంబుగల
 దుత్సానియొకఁగనాప్రజాపతిదనకూతుగుయనభారతివ్యగియావధారిగియెయిండజూదితదీయరూపరేఖావీలాసంబుల
 కనోయిపడిపివశ్యతాంతరంగండువిగతత్రపుండునయితానునుచ్చగనూపంబుసెందితదనధావనంబుహేయంబుతలం
 పకప్రవర్తింబెగావుననంగనానంగమంబువలవద్యదీయరాభికులసంజాతచతుర్ముఖిద్విత్వమగిచ్చావృత్తూతకశ్య
 పాదికల్పితదేవమనుష్యాదులందుమాయాబలంబునంగామిజనమధ్యంబునవిఘడితమనస్కండుగాకుండుటకుఁబుం
 డరీకామండయిననారాయణయుపిందక్రనన్యలకునెవ్వరికిదిరదగపెండియును॥నియె॥గి॥ రూపానమాయకామినీ
 రూపమనును॥బురుషులకునెల్లమోహంబుంబొందజేయు॥గానబురుషులునతులసంగంబుమాని॥యోగవృత్తిఁజరింపుచు
 నుండవలయు॥క॥ధీరతతోమత్సరసరసిరుహసేవాసురకిఁజెందినవారల్॥నారినంగమునరయ॥ద్యౌరముగాజినము
 లందుఁదలంపుచుఁదెందు॥క॥హరిమాయావిరచితమైతరుణీయాపంబుకాల్పిధరఁబరిన్వింబ॥పురత్యణవివృతకూపయ॥
 కరణేనదియెప్పుత్తురూపకంబగుమరియు॥చ॥ధనవశుపుత్రమిత్రవనితావృతకరణగూతనయినయో॥తనువునన
 న్నజీవుఁడుపదంపడియట్టిరేపిమైతా॥ననుగతనయినకర్తృఫలనందకసోపఁగరాదుమిన్నప్రాకీనభువనారిన॥దిశ
 లకేగినెచ్చలనైనఁదానిన॥చ॥అట్టిపురుషరూపంబుసెందినజీవుండునిరంతరస్త్రిసంగయిచేబ్రావత్కృత్యచేప్రదం
 బగుస్త్రీత్వంబునొందునీక్రమంబుననంగనారూపుండగుజీవుండునున్నాయచేబురుషరూపంబుసెందితవాదిప్రదుండ
 గుభర్తనునాత్మబంధకారణంబగుపుత్తువునుగనెఱుంగవలయుమరియుజేసాపాదిగూతంబులింగదేహంబుచేస్తా
 వాసభూతలోకంబుననుండిలోకాంతరంబుసెందుచుబ్రౌరబ్ధకర్తృఫలంబులనుభవింపుచుసరలకర్తృదులండానక్తుం
 డగుచుచ్చాయుండుగాననంబునననుకూలంబుప్రదుండయెవయపుంబుంబువచ్చువనందంబునజీవుండుభూకేత్రి
 యనునోమయంబునుదేహంబుగలియుండునట్టిదేహారోధంబెనగణంబునావిశావధైర్యంబునుగాననలనస్స
 విషయజ్ఞానంబుగలుగుటపజీవురకుసాధనంబువత్తురిందియింబగుద్రప్రదర్శనీయయోగ్యాప్తకారంబునజీవున

జన్మమరణములు లేవు గావున భయంకారవృత్తియు బలువిధివిసంభ్రమంబుమానిజేత్రకారంబుజారంబునందెలసిధిర్మండ
ముక్తిసంకుడగుచుయోగవైరాగ్యయుక్తంబయినవ్యభిచారంబునమాంసాదివిషంబయిలంకంబునదేహేశులం దా
సక్తిమానినైవలయుననిచెప్పివేడియుల్లినియె||సీ|| గృహమునువరించుగృహమేలగునాగుమహితధర్మార్థకా
మములకొఱసంపీతులగుచుండతాననానుస్థానగర్భతలైవేదగ్రీతశూరిభాగవత్పురస్కృతవృత్తిపరాజ్ఞుమలైదేవగ
ణములనువినంబుభజింపుచునుభక్తివైకృతకర్మముల సేయుచు నెప్పుడుశిష్యులగుట|| లగుచుండగదేవతత్వము ప్రతా
భ్యులయిన|| కావ్యవిత్తులుభూమాదిగతులంజంద్రలోకములంజెందిపుణ్యంబులు పనుయిన|| మరలివత్తురుభవికన్యంబు
మొంద|| అదియునుగాక||సీ|| ప్రవిమలానంతభోగితలంబునందు|| యోగద్రావిదైవారియున్నవేదనఖిలలోకంబులును
విలయంబుమొందు|| నట్టిసర్వేశ్వరునిగూర్చియరఘుమతులు|| న|| పరికింపకనిజభక్తియుక్తిగినుంబాటిల్లుపంకేరు హేలా
దరవిన్యస్థపమస్తభర్మములశాంతస్థానైవంగము|| బరివర్జించివిశుద్ధవిత్తులగుచుబంకేజపత్రేక్షతారధమైక
నివృత్తులై సతతము|| దైత్యురింజింతులగుచు|| సీ|| మరియుపహంకారముకారమాన్యత్రయగివర్తింపుచున్నరాది
మార్గగతుండునుమహానీయచరితుండువిశ్వతోముఖుండునువిమలయతుండ|| జగదుద్భవస్థానంహారకారణండువ్యయం
డుజాండుపరామరుండు|| భువోత్తమమనవపుండరీకాక్షుండునయిన సర్వేశ్వరుండుమోచిమాలితాలనరావృత్తిమార్గ
మయిన|| ప్రవిమలానందతేజావిరాజమానివిష్ణుపదముననుభూయించుగుట|| మరలిరావెన్నటికినిజన్మములంబొంద||
వ|| మరియుంబరమేష్వరదృష్టివేదారణ్యగర్భునుపాసించువారుసత్యలోకంబున ద్విపరాధావసానంబగు ప్రళయంబుద
నుకంబునండుగు చతురాననుం బరమాత్మరూపంబునభ్యానంబు సేయుచుబుడిచివృత్తివైకృతవాన్యకాశమానసంధ్రి
యతేజ్జ్వాహూతామలతోడంగూడలోకంబునుం బ్రకృతియందులీనంబు సేయిన సర్వేశ్వరుండు సకలసంహారయగు సమ
యంబునతాభిమానంబుంగలిగి బ్రహ్మలోకవాసులగు నాత్మలు బ్రహ్మతోడంగూడిపరమానందరూపుండుసర్వోత్కృ
ష్టుండునగుపురాణపురుషుంబొందుచుగు గావుననీపునర్జన్మసూత్రపూర్వమువచ్చనివానుండు శ్రుతానుభావులంబు నిమగ్నం
కుండుగరంజనుండునిద్రుండుండుగుపురుషునిభావంబుచేతరణంబుమొందుచునిచెప్పి మరియుల్లినియె|| ను|| సకలస్థావర
జంగమప్రతీకీకజ్యోత్పవదానాభ్యుండై|| యరంకుశ్రుతిగర్భుండుంబునండుసర్వావ్యుండునిగుండు సేవకయోగీంద్ర
కుమారసిద్ధమునిదేవశ్రోతయోగప్రవర్తకమైననుభజింపఁజూపునగు బ్రహ్మంబులీలాగతి|| సీ|| అట్టిసర్వేశ్వరుండ
య్యయికాలంబులందునుదగ్ధణవృత్తికరమునఁజనియింపుచుండు నిచాక్షున యిషిదేవగణములుదనుతమకర్మనిర్మి|| తై
శ్వర్యపారమేష్వర్యములొందుపురుగు త్వము దియ్యయ్యకారములువహించివర్తింవి శ్రుత్తులవత్తురుమరికొందతాహుడ
కర్తానుపారముయినను ములనుజాలఁగలిగిధర్మములయందు|| శ్రద్ధతోగూడియ ప్రతిపద్యమయిన|| నిత్యనైమిత్తికాచా
రనిపుణులగుచుండగిరజోగుణకలితదిత్తములుగలిగివ|| నకాములైయుం ద్రియజయంబు లేకపితృగణంబుల నెల్లప్పుడుపూ
జింపుచు గృహంబులయందువర్తిందివారిపరాజ్ఞుభులగువారు దైవరికపురుషులని సేవించుచుండు|| వ|| విమలగుణోత్త
గుండుమరుగ్రముండయుపహరింభజించి|| వృనలసత్రధాన్యతమమానుగ్రోలుచుమానిచుమగ్రో|| వినిముదమం
దుచుండురువివేకహీనతనాంబునియాత్మనువగురాజ్యభక్త్యములుమానిపురీషముకేగుచాక్షుండ|| వ|| అలవడగూ
హమార్గగతులైపితృలోకములంజెందిపుణ్యములంజిసినవారుదొంటితనపుత్తులగుండగదాముబుట్టి|| హ్యులమతిగర్భ
గోళపతనాదిపతేతధవాక్రియాంతమై వెలసినకర్మమిందనుభవింతురు గావుననీపు భావనీ|| క|| వినునర్వభావములంబర
మునినసముననీతులీనుంబురుదేవ్యమునన్మనమునభజింపుముమందమునంబురావృత్తిలేమి క్షిలించుచు|| వ|| అని
చెప్పివేడియుల్లినియెభగవంతుండుగువానుదేవునియందుం బ్రయక్తంబగుభక్తియోగంబు బ్రహ్మసాక్షాత్కార సాధ
నంబులగునైరాగ్యజ్ఞానంబులంజేయునట్టిభగవద్భక్తియుక్తంబయినవిశ్వంధ్రియపుత్తులచేపంబులగు నర్థంబుల
దునైవమ్యంబు ప్రియాప్రియంబులును లేకనిస్సంగంబునమదర్శనంబు హియోపాదేయదిహితంబునై యాహుధంబు
యిరయోత్తపంబునాత్మచేజూచుచుండుజ్ఞానరూపుండుపరబ్రహ్మంబుపరమాత్మండునీశ్వరుండు పరమపురుషులై
కిరూపంబుగలిగియుండియన్మృత్యుద్రవ్యకరణంబులచేతంబుభగ్నావంబునంబొందుచుండునిదియయోగిగినమగ్రంబగు
యోగంబునంజేసప్రాప్యంబగుఫలంబు గావునవిషయవిముఖంబులగునింద్రియంబులచేతజ్ఞానరూపంబు హియగుణత

హితంబునగుల్ల హ్నుంబునునోవి ఖాంఠిజేసెనబావిధర్మంబగునర్థరూపంబునందోచునదియెల్లల గాకారంబునందోచు ననియడిగితివేనియహంకారంబుగుణరూపంబునందేసి శ్రీవిధంబుగూతరూపంబునంబందవేధంబునిగ్రియరూపంబున నే కావతవిధంబు నై యుండుజీవరూపుండగువిరాట్పురుషుండజీవఁ గ్రహంబయినయండంబగుజగంబునం దోపుండుండవీరి శ్రద్ధాయుక్తంబయినభక్తిచేయెగాభ్యాసంబునందేసినమాహితవనముగండెనిసంగంబున విరక్తుండయినవాఁడు పొగడగనుమండునదియంతయుబుధజనపూజనీయవర్తపుగావుననీకుండెప్పటిసర్వయోగం ప్రాప్తుండు నిర్గుణుండు నుభగవంతుండనిచెప్పినజ్ఞానయోగంబునునుదీయభక్తియోగంబునను రేండులేచైక్రటియయింద్రియంబులు భిన్నరూ పంబులుగావున నేకరూపంబయినయభ్రాంబ నేకవిధంబులగు నక్షేపంబగు బ్రహ్మంబు నేకవిధంబులుగఁ దోచుచున్నయి॥

సీ॥ అంబనారాయణుండభిలశాస్త్రములనునకుధి కానుష్ఠితవనతీర్థదర్శనజవతపోధ్యయనయోగశ్రీయోధానకర్తం బులీఁగానబడఁదయేదిమనముబాహ్యేంద్రియంబులగెల్పినకలకర్తత్వాగనరణమెప్పిఁతలకొనియాత్మతత్వజ్ఞానమున మించియుండుకవై రాగ్యయుక్తిదనరిమహితఫలసంగరిహితధర్మ మునఁదనరునట్టిపురుషుండుదలపోయినభిలహీయ॥

గుణములనుబాసకల్యాణగుణవిశిష్టుండయినహరి నెందుఁబరమాత్ముననఘండగుచు॥వ॥అదిగావుననీకుంజతుర్విధభక్తి యోగ ప్రకారంబుదేలుపడ నెఱింగినితినదియనుంగాక కాలరూపయగుమదీయగతిజంతువులయందునుత్పత్తివానాశరూ పంబులనుండునవిద్యాకర్తత్వత్రితంబులయిన జీవునిగతుల నేకప్రకారంబులై యుండునదియు జీవాత్మవారీయందుంబ్రవ ర్తిచియాత్మగతియుట్టినియెఱుంగక యుండుననిచెప్పిమరియునిట్లనియెనిట్టియెతిరహస్యంబగుసాంఖ్యయోగ ప్రకారంబు ఖిలునకునడి నీతుననుజపనకుమరాచారునకుదాంబికునకునింద్రియలోలునకుపుత్రదారాగారాద్యత్యంతాన క్తచిత్తున కుభగవద్భక్తిహీనునకువిష్ణుదాసులయందు ద్వేషబహువానికినుపదేశింపవలవను శ్రద్ధాసంపన్నుండుభక్తుండుఁగీతుండు నసూయాఁహితుండునర్వభూతమిన్రుండుకు తూ మాభిరతుండుబావ్యర్థభావెరిక్తుండుశాంతచిత్తుండుగీర్తనరుండు శుద్ధాత్ముండుమద్భక్తులయందు ప్రేమగలవాఁడునన్య కాంతామిముఖుండుఁజ్ఞానముండునగునధికారికిను పదేశింపనర్హంబ గునీయుపాఖ్యానంబేపురుషుండెనివతి వ్రతయగును త్రమాంగనయేని శ్రద్ధాభక్తుముగలిగి మదర్పితచిత్తంబుననిష్ఠునఁబరి యించునట్టిభక్త్యాత్ములునుదీయదివ్యస్వభూపంబుబ్రాహ్మేతురనిచెప్పెననిమైత్రేయుండువిదురునకు వెండియునిట్లయెని ప్ర కారంబునంగర్హమనియతయయినదేవహూతిగిపిలువ వనంబులుఁనినిర్దుక్త మోహవటలయగుచుపాస్తాంఁగఁడప్రణా మంబులూచరించితత్వవిచయాంకితసాంఖ్యజ్ఞానప్రవర్తకంబగుస్తోత్రంబుసేయనుపక్రమించిదేవహూతిగిపిలునట్టిని యె॥సీ॥అనయంబుమిమింద్రియార్థమనోమయంబునుభూతజీయమయంబునునమన॥ భూరిజగద్విభభూతంబునుగుణ ప్రవాహకారణమునువలను మెఱయు॥ నారాయణాభిఖ్యాననఁగలభవదీయదివ్యమంగళమూర్తిదేజరిల్లు॥ చారుభవద్గర్భ సంజాతుండగునట్టికమలగర్భుండుసాతౌత్ర-రింప॥ లేకమనమునఁగనియెన నేకశక్తి వర్ణములుగిల్లనుగుణ ప్రవాహగూఢ॥ మందివిశ్వంబుదాల్చినహస్త శక్తిగలితుండైనవర్తకార్యముల్ గలుగఁజేయు॥అంత॥గీ॥ప్రళయకాలంబునందం స్థిపాయ గవటగీశువనై యెంఱంగుఁగిడిఁడి పురిభిలభవనలయిండువై హవోంభోధినడుమఁ జారువటవ త్రమధ్యసంస్థాతువగు చు॥గీ॥లీలనాత్యయపాదాగులీవిగర్హతామృతముగ్రో లినట్టిమహాత్మనీవు॥గణగఁ నాసూర్యభాగ్యంబుక తననిపుడు॥సూ నినాగర్భమున నేకపుట్టితయ్యి॥అట్టిపరమాత్ముండవయినీవు॥సీ॥వరునని గ్రహపారవశ్యంబుననుఁజేసినఘరామకృష్ణ వరాహవార॥సింహాదిమూర్తులంచితగీలధరియించిమధ్యగిహమునుశివ పాల॥నమనుఁగ విచిత్తుచునయనుననన్ధర్మగీరత చిత్తులకువర్ణింపఁదగిన॥చతురాశ్వతత్వచిత్తానప్రదుండవై వర్తింతువనఘభవత్ప్రతప్త॥ మజునకయిననవాప్రవ్వనలవి గాదు॥నిగమజాతంబులయినవర్ణింపవలెయు॥ నెఱిగినం స్తుతిసేయ నే నెంతదాన॥విమతగుణగిలమాటలు వేయ నేల॥అది యనుంగాక॥క॥ధీమహితభవద్నంగళ॥ నామస్తరణానుక్తిర్తనముగలహీనుల్॥ శ్రీగుంతులగుదురగ్నిప్రదీపాదికృదాచికం టెగుతులుదలవఁ॥అదియనుంగాక॥క॥సీనాను స్తుతిశ్వపచుండయిననజిహ్వ గ్రమంచుననుసంధింపఁ॥వానికిసరిభూ సురుఁడు॥నా నెరఁడుదిత్రునిదిజగంబులనరయఁ॥ ఉ॥ఈవిధమాన్మలం దెలిసియెప్పుడునజ్జ్వరసంఘముల్ జగ॥ తప్పవ నిమయనీగుణక భావ్యతమాత్మల గ్రోలివర్తయి॥ క్లావళిఁగ్రుంకినట్టిఫలమందుదురంచునమన్మ వేదముల్॥వాదిఁఁబులుఁగ గావుననువారలుధన్యులుమాన్యులు త్తముల్ ॥) వ॥అదిగావునఁబర బ్రహ్మంబపుపరమపురుషుండుపు ప్రత్యజ్ఞసావిధా

శ్రౌండపునము న్నజనపాపనివారకస్వయంప్రకాశుండవు వేదగర్భుండవు శ్రీమహావిష్ణుండవునగు నీమందనంబులూచరిం
 డెదనని స్తుతియిందినఁబరమపురుషుండు మాతృవత్సలుండునగుఁగి పిలుండు గరుడాతనసాంద్రహృదయకమలుండై జనని
 కిట్లనియె॥గీ॥తదివినుజురావమును మోక్షదాయకంబుననునయ్యాయోగమార్గమేనంబునను॥ నెలుగవివరించిచెప్పితినిది
 దృఢంబుగాఁగఁగట్టిననుష్ఠింపుకమలనయన॥ క॥ జీవన్ముక్తిలభించుఁగావున నేమరకతలపుఁగైకొనిదీని॥వాచిరిన్లోని
 వాగికిఁగిదావలమగుమృత్యుభయముదవ్వగునుబము॥క॥అనియిట్లుదేవహూతికిఁగి మనమలరఁగఁగిపిలుఁదాత్తమాధ్యం
 పెల్లఁగివినుపించినయెననిమిదుగురుకుఁమై శ్రేయమునివరుండేటిఁగించె॥౧౪॥ అట్లుకపిలుండేగినపిదపదేవహూతి
 యుంబు త్రుండుచెప్పినయోగమార్గంబునవిజ్ఞానంబుగలిగియుండియుంబెనిమిటియై కర్మమునిందనయుండయునకపిలునిం
 బాసినప్రవత్సయగు గూవుచందంబునఁదలఁటిల్లుచుఁగపిలుహామునిదలంపుచుంగర్జనతత్సామ్యర్థంబులయిన యాటి॥
 డె॥ మూనితసారభృతనవమంజులవక్త్రపులప్రవాళభా॥ రానతమాతసోతదిపాగ్రనికేతనరాజకీరసఃస్త్యాన్యతరాను
 లాపవరినుండితకర్మమతాపశాశ్రమోద్యానవనప్రదేశకహలాకరతీరనికుంజపుంజయుల్॥౧౫॥వెండియు॥సీ॥అంచితసృజి
 కమయ స్తంభదీప్తిచేగొమరారుమరకతకుడ్యములను॥ సజ్జాతవజ్రాలసజ్జాలకరుచుభాసిల్లునిలసోపానములను॥దిపిం
 చుచంద్రకాంతోపలమేమలవిద్రుమగెగోలీవిలసితముల॥ హాటకరత్నకవాలతోభిజములనలరినసౌధకాలాంగణముల॥
 వరవయఃఫేపలలపాండురకరీంద్ర॥దంతగర్భితఁబట్టాత్తిధవళపట్ట॥రచితశయ్యాధులనుజతురంతయానకనకపీతాదివ
 స్తుసంఘముల నైల్ల॥౧౬॥హరియుమికచకమలముచుచౌగంధికబంధురసుగంధానుబంధిగఁగదవహాశోభితంబునవిందజన్యం
 దకందభితమరందంబునపానకుదవడిదిరసందోహర్షుంకారసంకులంబునైచేలువారుదాపులుగలిగిపురందరసుందరినిం
 దితంబునునకర్మమాశ్రయంబువరిత్యంబుచివ్విటిలంబులయినకుంతలంబులుజటిలంబులుగాధరియించిననన్యోబిందునరోవ
 రంబులంద్రిషవణాన్నంబుగామింపుచుచుగ్రతసోభారంబునంగృతీభూతశరీరయై నిజసమూరుండునై సన్మదవదనుండుగ
 పిలకూపనానాధేయుండునగునారాయణునిసనస్తవ్యస్తవితలచేధ్యానంబుసేయుచుఁబ్రవాహకూపంబయినభక్తియో
 గంబుననధికనైరాగ్యంబునయైకౌనుస్థానజ్ఞాతఁడై బహ్మశ్వాసాదకంబునగుజ్ఞానంబునవిస్మయంబునుగలిగి॥సీ॥
 అనియుంబునాత్మనాయకండునువిశ్వతోముఖుండనతుండపరముండనజుండు॥ చతురుండునిజపరిజ్ఞానదీపాంకురవహి
 మునిరస్తనఃస్తభూరిఃపూయాంధ కాండుడమేయుండేత్వగుండగునావరబ్రహ్మంబునందెగతబద్ధతత్వజ్ఞానపరతత్వేర్జ్య
 క్తజీవభావమునశిశువయోగ॥ భవ్యసంపాప్రసన్నలోలహ్మభావ॥ ములనుగలిగినమాధితేనెలమిదనరునిపునరాపు
 త్తనుగుగ్గునిరాత్తధానతత్వములనొప్పినంతతోదారనియతి॥గీ॥కలఁదోదినవస్తునఁఘములమేలు॥ కనికనుంగొనఁ
 గాలేలమనుజుసోల్గి॥పాలితిదయ్యాన్యమరచియున్నులసధూమః॥వయిరపాపమగతినుండెంతలొన॥క॥గురుయోగశక్తి
 చేంబరబలమునకొసినతత్రపాపాయుండగునా॥ పరవాసుదేవుపరిణాంబురుహయుగన్యస్తవిత్తముగలదియగు
 చు॥౧౭॥వ॥కృష్ణుకపిలోక్తమార్గంబునదేవహూతిశ్రీహరియిందుఁగలసెయ్యుంగనారత్నంబుమోక్షంబునకుంజనినయే
 త్రంబుపిదపరంబునసేరంబులని ప్రసిద్ధిపొందెనంత నికరఁడఁగిపిలుండుదత్తిచేతననుజ్ఞానండుయి సిద్ధచారణాంధరాన్య
 వ్యురోమునినివహనంస్తూయమానుండగుచునముద్రునిచేతదత్తార్ధణ పూజానకేతనంబులుపడకు సాంఖ్యాచార్యాభిప్ర
 తంబగుయోగంబునవలంబించిలోకత్రయశాంతికిఁజూపనమాహితుండయిన్నసి త్రాత్రమంబుఁజిది యుదగ్గాగంబున
 కుంజనియెననిమై శ్రేయమహామునిఁడురునకిట్లనియెందం ధీయాయపాఖ్యానంబునాకుగోచరించినరీసిమగజెప్పితినిది
 కపిలదేవహూతిసంవాదంబుత్రింతపావనంబుగపిలప్రణీతంబునై నయోగంబుదీనింబరమభక్తియుక్తుండైయెవ్వఁడువరిం
 చు నెవ్వఁడుమినవట్టిపుణ్యాత్ముండుఁగతపాపుండై గరుడధ్వజం డైన పుండరీకామునిశ్రీచరణారవిందంబులంబొందున
 నిమై శ్రేయంబుఁడురునకెటింగించెనిమిదియోగీంద్రుండుపరిశీర్షరేంద్రునకుంజెప్పెననిమాతుండుశౌనకాదిమహా
 మునులకునీకథావృత్తాంతంబుచెప్పినపినిప్రహృతహృదయులైమినిమిలోత్రమాభుద్యాకృపరంబుభృవతరగాథామృ
 తంబుగ్రోలుచుండమామనంబులుదనినొందెనికదరువాతీవృత్తాంతంబులుమామచిదంబులుగపినుపింపనియెగ్గుండవ
 నియునుగులుయు॥౧౮॥జనకుశామనోవిమలసారసకోమలచందరికచందనశరదిండుకుందహారతారమరాళపటేరచంద్రి
 కాదినుతయశోవిశాలరఘువీరదరభిరవప్యవత్రలో॥దననిలాంబుకప్రకటచాపవిభుంధనవంశకుండనా॥౧౯॥పరమ

పావనవిశ్వభావనబాంధవప్రకరావనాశరసిశోమణసత్యభావణసత్రప్రాపమయభూమణాదురితతారణస్పష్టికాక
ణమప్రలోకివిచారణాధరణిపాలనధర్మశీలనదైత్యగుప్తసఖేలనా||మాలినీ||దివిజగతశరణ్యాదిపితాసంతపుణ్యా||ప్రవి
మలగుణజాలభక్తలోకానుపాలా||భవమిమిరదినేశాభానుతొటిప్రకాశా||మలయహితకారీఘోగదైత్యప్రహరీ||

గద్య || ఇది శ్రీచరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిదిత్రకేసనమంత్రిపుత్రసహజపాండిగ్యసోతనామాత్యప్రణీ
తంబైన శ్రీమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునందువిదురనీతియువిదురునితీర్థాగమనంబు నుద్దవనందర్శనం
బుగౌరవయాచవప్రసాది నిర్యాణంబుగంగాద్వారంబునవిదుగుండుమైత్రేయనింగనుటయువిదురమైత్రేయ
సంవాదంబుజగదుత్పత్తిలక్షణంబునుహదాదులసంభవప్రకారంబునుహదాదులునారాయణుభవభిరందించు
టయువిరాడ్విగ్రహప్రకారంబుశ్రీమహాభాగవతభక్తికారణంబగువర్షసంభవుజన్మప్రకారంబుబ్రహ్మతపం
బువరమేష్టికీంబుండరికాటుండుప్రత్యక్షంబగుటయుబ్రహ్మకృతంబైనదేష్టుసోత్త్రంబుగనులసంభవునిమాన
ససర్వంబువగమాణువులపుట్టుభుగ్గుననుసరరాదిలోకస్తారంబుగాలదివనమానవత్పరాదినిర్ణయంబు నా
యగ్గుపరిమాణంబు చతుర్గుపరిమాణంబువద్దసంభవుస్పష్టిశేంబుగనకాదులజన్మంబున్నాయంభవమనువు
జన్మంబుశ్రీహరివరాహవతారంబుభూభరణంబునూకరాకారుండైనవారినిపితృతస్యాయించుటయుదితికశ్య
పసంవాదంబుగళ్యంబుమరుదునిలృతంబించుటయుగళ్యపువలనదితిగర్భంబుధరియూదుటయుదశ్యభావం
బునుపవెటదివదేవతలుబ్రహ్మసన్నిధికింజుదితిగర్భంబువిన్నవిండుటయునవకాదులునైసుతంబునకగుటయు
నందుజయవిజయులనలిగి శేషియించుటయు శ్రీహరిదర్శనంబు బ్రాహ్మణప్రసంగయు సవకాదులు హ
రిసుతించుటయుహిరణ్యకశిపుహిరణ్యాక్షులజన్మప్రకారంబుహిరణ్యాదిదిగ్విజయంబు సవనవరాహహిర
రణ్యాక్షులయుద్ధంబుబ్రహ్మద్రవంబుహిరణ్యాక్షువధయరమరగణంబులశ్రీహరిసభిందించుటయు హరివ
రాహవలారవిసర్జనంబు సేయుటయుదేవతీర్థజ్ఞనుష్యదులసంభవంబుగర్భమహామితితపంబునకుసంతసం
చిశ్రీహరిప్రత్యక్షంబగుటయుగర్భముండుస్వాయంభవమనువు త్రియైనదేవహూతింబిరియంబగుటయుదే
వహూతిపరిచర్యలకుసంతసంబిదిగర్భముండునిజయోగకన్యితంబగువిమానంబునందునిదివహాన్ద్రదాసీపరివృత
యైనదేవహూతింగూడిభారతాదివర్షంబులుగలయగ్రస్తుగుటయుదేవహూతిగర్భమునివలన గన్యకానవకం
బునుగపిలునింగనుటయుదత్తశ్రీకావీవాహంబుగర్భమతపోయాత్రయుగపిలదేవహూతిసంవాదంబుశబ్దా
దిపంచరన్ద్రాశ్రులజన్మప్రకారంబు బ్రహ్మాంహిత్యతియువిరాట్పురుషకర్తేంద్రియవరమాత్మప్రకారంబుప్ర
కృతీపురుషవివేకంబునారాయణునిర్యాంగస్తోత్రంబుసాంక్షియోగంబుభక్తియోగంబుజీవురకైనగర్భసం
భవప్రకారంబుచంద్రసూర్యమార్గంబుపితృమార్గంబుదేవహూతినిర్యాణంబుగపిలహామనునిదవంబునకుంజ
నుటయుననుకథలంగలతృతీయస్కంధము || ..... శ్రీగోపాలకృష్ణార్పణమస్తు. ....

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము-చతుర్థాస్కంధప్రారంభము.

శ్రీవిలసితధరణీతన ! యావదనసరోజవాసరాధిపసుతరా ! జీవదశనయననిఖిలధ ! రావరసుతసుగుణభామరాఘవరా
మా||వ||అస్తుహనీయగుణగరిష్ఠులగునమ్మునిశ్రేష్ఠులనీతినిఖిలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుండయినసూతుండిట్లనియె
నట్లుప్రాయోపవిష్టుండైనవరితీగ్నరేంద్రునకుశుకయోగీంద్రుండిట్లనియె||సీ|| జననాభవిదురునకుసుమునుమైత్రేయ
మునినాథచంద్రుండిట్లనియెమరల ! స్వాయంభవురకధ్విశతరూపవలననుగుతులమువ్వురాకూటిదేవహూతిప్రసూతులలో
సెనరంద్రియవ్రతోత్తానపాదులునసుతనయయుగము ! జనియింపగానందుసంభవంబైనయాకూతినిమహితప్రాత్య
మణినిదనకుసంతాపవిస్తరాధ్యంబుగాగఁగిబ్రతికాధర్మమొందియాపువుబోడిఁగిబ్రకటమూర్తిరుచిత్రజాపతీకిచ్చిమ
నువునుదమొందిశతరూపయనుకుతింప||వ||అట్లువివాహంబయినరుచిత్రజాపతీబ్రహ్మవర్చస్వియుబరిపూర్ణగుణండు
సుగావునజిత్రైకాగ్రతంజేయకూతియందుశ్రీవిష్ణుండుయజ్జరువధరుండగుపురుషుండుగనుజగదీశ్వరియగునాదిల

శ్రీయశువోత్సవకునిత్యానపాపానిగావునదదంతంబునదక్షిణయనుకన్యకారత్నంబుగనుమిథునంబునంబుపించెనందు
 పాపయంభవుండునతుష్టాంతరంగుండగుచుట శ్రీకృష్ణుండువీరతతేజాంకునగు శ్రీవిష్ణుమూర్తిరూపుండగుయజ్ఞాం
 దనగృహంబునకుఁ దెచ్చియుట్టిచెరుదయిదక్షిణయనుకన్యకాలలానుంబునదనయొద్దవలెఁ పినంతసకలమంత్రాధిదేవత
 యగు శ్రీయజ్ఞాంకుడునుఁబరిగఁగోతేవదక్షిణయనుకన్యకంబరీణయగుదయ్యె వారునామిథునంబుగావుననిషిద్ధంబుగా
 కుండెననిజెప్పిమైత్రేయుండువెండియున్నదియొక్కకీధిమహితయెంతవారలయామాఖ్యలఁగలుగుదేవతావళిగఁడఁక
 వేమరునభివందించుచునామిథునమువలనఁబుట్టెనీబలయుతయై॥౪౫॥ వారుతోమనంబు ప్రతోమండునంతోమండుభ
 ద్రుండుశాంతియవిడప్పరియునిధ్దుండుగవియవిభుండువన్దియునుదేవుండుతోవనుగడుననంబున్నద్దరునంభవిందిరివార
 లుసాన్వయభువాంతిరంబునందుమీరులనుదేవగణంబులైవెలసిరిమరియుమరిచిప్రముఖులయిర మునీశ్వరులుయజ్ఞాంకు
 దేవేంద్రుండున హోతేజస్సంపన్నులయిర ప్రియ ప్రతోత్తానపాదులునుంగలిగిపుత్రపౌత్రనప్తవంశంబులచేవ్యాప్తం
 బైయానస్సంతరంబుపాలితంబగుచువర్తింపెనునపుద్వితీయపుత్రియైన దేవహాళింగగర్భమునకీద్వితద్యంతశబిసారంబు
 గావించెననియున్నదియెఁగిందిట్టివెండియుకన్నానుపుమాడవహలయినప్రహేళియనుకన్యకను బ్రహ్మపుత్రుండగుదత్తు
 ప్రజాపత్యిచ్చెనానఁజులకుంబ్రహ్మసంపదచదువినప్రజావగంపరలదేవతముగ్గోకంబులవిస్త్యంబులయ్యెమరియు
 గర్భమపుత్రిగొనముదయంబు బ్రహ్మిణి భార్యలగుటంజేసివారివలనంగలిగినసంతానపరంపరలవివరించెదగ్రసే॥ ఘనఁడా

— శ్రీకీర్తిమత ప్రజావతినంతలనిదెలుపుట, శ్రి —

మరిదికగర్భమాత్మజమునకుఁ బయనుకన్యకవలనగత్యింపుండనుగొడుకునుబూర్గిణయనునాడుబిడ్డయుబుట్టికీర్పివారివ
 లనఁబుట్టిర ప్రజావళిపరంపరలదేవువంబులై నాపూర్ణగుగుచుఁజరిగెనుబూర్గిణజన్మాతరంబునమరివపప్రయోగితాం
 బువులనుగంగయనుపేరఁబుట్టినకన్యదేవసేవ్యయనుదానినొక్కతెఁగూఁతుకంబులవిష్ణువ్యావకుండగువీరజుడనెడిత
 నయునొక్కఁగఁగఁచెమోదంబుతోడ॥క॥అనఁఘండ శ్రీమహామునియనసూయాదేవీవలనవార్యజులరసూదనలకథాం
 శంబులచందనలముముపురగుగఁగెదదన్యువ్రీతి॥క॥అనవుండుమరుడుండుమైత్రేయునిగనుగొనిపలికెమునిజనా
 త్రమజులతి॥జననస్థితియకారణాలవలెలసినపద్మగర్భహరిహరులెలమి॥క॥ ఏమినిమిత్తంబు శ్రీమహామునిమందిర
 మునందుననసూయననుగ్దానగుణులుదయనుచునననామైత్రేయుండువలికెనవిష్ణుమరుణతో॥గ్రసే॥మరిగ్రవినువిధి
 చోదితుండైయత్రిదవమాచరింపగాశాసమేగుండుముయుత్తనామకులాలాత్రితంబునఁఘునఁఘునారాపనంకులవి
 లోలకల్గెలజూపంకులితనిర్వింధ్యానదీపవరిపుచ్చరాజితప్రసూగుచ్చన్యచ్చమానితాశోకవలాశకాంతారస్థలము
 నకెలమినరిగియచ్చటద్రవ్యండుండగుచుఁబాణాలయనుచుననేకాంప్రీషీరివిగాదిపుటగ్రోలికృతీభూతదేహు
 డగుచుదవముఁగాఁచెదివ్యవత్సరశతంబు॥౪౬॥ఇట్లతిఘారంబయినతపంబుసేయుచుదనదితంబున॥క॥ఏమిభుండుజుగద
 ధీశ్వరుఁడాదిభుశరణంబుఁడొత్తునతఁడాత్మనమంబయివెలసినంతగనిదయావరమతినిచ్చుగాకయీతలచునెడ॥
 చ॥మునుకొనియత్తపోధనునిమూర్ధజముయంతపకృతానుచేతనుత్రిజగంబులుంగలగితప్రములయిననజూచిపంకజాప
 నమురశాసనత్రిపురశాసనులచ్చటికేగిరవ్వరో॥ జనసురసిద్ధసాధ్యమునెన్నురభూరియశోభిరాములై॥౪౭॥అట్లుమునిం
 ద్రునాశ్రమంబుదాయంజనునవనరంబున॥౪౮॥అనఁఘతపోభిరాముఁడగునత్రిమునీంద్రుడుగఁగెదప్రకాంచనఘనచం
 ద్రికారుదిరచావశోకీరులహంసనాగసూదనవృషభేంద్రవాహులనుదారకమండలుచక్రశూలసాధనులవిరిందివిష్ణు
 పురదాహులవాకగమలాంబికేశుల॥౪౯॥మరియునుగృహవలోకమండహాసనుందరవదనారవిందంబులుంగలనహో
 త్యులదర్శించియమండానందకందలితవృద్ధయారవిందంబుపాష్టాంగదండప్రణామంబులచరించినిలతలఘటితకరపు
 టింబై మురికిత్యంబయిరతత్రేణావిశేషంబుదేరిమాడంజాలకముకులితనేత్రుండైతత్పదాయతదిత్తుండగునర్వలో
 కప్రశస్యంబులయిరవ్వుమమధురగంభీరభావణంబులన్నియుఁబ్రతియించె॥గ్రసే॥ ప్రతికల్పమందునర్వప్రపంచోద్భవస్థితివి
 నాశంబులఁజేయునట్టివహితమాయాగుణమయదేహములఁబొల్పినజవానుదేవతాభిధానములుగల్గిమీపాదజల
 జాతములకేనునతిభక్తిపదంకంబాచరింతు॥ నఖలచేతనమానసాగమ్యమున నెవ్వమూర్తులుగల్గిమీమువ్వురంకుఁబరగ
 నాచేతనిలువంగఁబడినధీరుఁడెవ్వఁడేనుక్కురునిలవిప్పనిపుడుమీరుమువ్వురేతెంచుటకునాడుబుద్ధివిస్తయంబుగదిరెడి

జెప్పలేయనఘలారక॥వ॥అదియునుంగాకసంతానాగ్ధంబు నానావిధస్థాజలుగావించినాచిత్తంబునధరియించినవ్యభి
 త్యంహికగ్రంథంబుననమ్మవునువిబుధ శ్రేష్ఠులుప్రశస్యమానతపోవిభవంబుగల యతనింగనంగొనిసుధామాధుర్య
 సహంబులయినవాక్యంబులనిట్లనిరి॥ క॥చినుమేముమువ్వురయ్యునుననుపనుమఱిఁదలపకేమై యుండుముని॥మననం
 దునేమిగొరిటవనయును నాకొకసంఫలమయ్యెడుఁజుమ్మి॥ క॥మామువ్వురయంతంబులధీమతులగుసుతులుపుట్టితి
 భువనములలోనిమంగళగుణక్రీడిత్రీమహితము సేయగలరుఁసిద్ధమునుమ్మి॥క॥అనిమునిచంద్రుఁడనమనుమునగామిం
 చినవరంబుభద్రులుముదంబుననొసగియతనితత్త్వాజనములఁబరిత్యపులగుఁజనిరియధేచ్ఛ॥ క॥అనుచరిత్ర
 దంపతులుదండితలీలగనుంగొనంగన॥జ్ఞాననునంతమందునవృతాంశుఁడఁజేష్ఠుకళాసుయోగివి॥ ద్యాసుభగుండుఁడత్తుఁ
 డుపురాంతకుభూరికళాంతమందుకు॥ర్యాసుఁడునై జనించిరియవద్యపవిత్రచరిత్రులిమ్ముల॥ క॥ అంగిరసుఁడనెడు
 మునికేగింలాంగనయుగుశ్రద్ధయందునందితసొందె॥ర్యాంగులుగూతులునలుపురు॥ మంగళవతులుడయమైరిమాన్యశర
 థా॥క॥వారుసీనివాలియునుగు॥హూగాకామతులనఁగి సెప్పిరిమరియుంగోరనుతయగముగలిగెన॥పారోవిషమ
 నుపువేళతస్తభాతి॥) వ॥ వారలెవ్వరనినభగవంతుండగునుచభ్యుండుబ్రహ్మసింహుండగుబృహస్పతియననంబ్రసిద్ధిప
 హించిరిపులస్త్వంహంబురెక్కరనునిజభార్యయందునగ స్త్వనింపట్టింపెనాయగ స్త్వంహంబుజన్మాంతరంబున జతరా
 గ్నిరూపగజైప్రవర్తింపెవెడియునాపులస్త్వంహంబుత్రవసునింగలిగించె నాచిత్రవసునకుఁళవిలయనుభాగ్యవలనంగు
 డేరుఁడుకైకసేయనుదానివలనరావణకుఁభక్తకృష్ణభీష్ములునుపుట్టిరిపులహూనకుఁళియను భార్యయందుఁగర్భశ్రేష్ఠం
 డువరియాంసుండుసహిష్ణుండుననుమువ్వురుకడుకలుజనియించిమరియుఁగ్రతువునకుఁగ్రియయను భార్యయందుఁబ్ర
 హ్మతేజంబునజ్వలింపుచున్నవప్తిసహస్రంబులుగలవాలఖిల్యలనునాహర్షులుగలిగిరివసంధూండానియను భార్యయం
 దుఁడత్రతేకుండునుచోచియువిరజాండుమిత్రుఁడునుల్లుబండువను భృద్ధాసుండుడు్యునాంతుండు ననునప్రయుమలను
 భాగ్యవరంబునాశ్రేష్ఠముఖపుత్రులనుంబుట్టెఁడెనభుష్టండును వానికిఁజిత్తియను భార్యయందుభృత్రుతుండునశ్వశి
 రస్త్వండుయనదధ్యంతుండునుబుష్టేనుహాత్ముండుగుభ్యగుపుభ్యాతియనుహస్తీయండుధాతయను విధాతయనను పుత్రద్వ
 యంబునుభగవత్సూరాయణయగుశ్రీయనుకన్యకంబుట్టింపెఆధాత్యవిధాత్యలుమేరువనువానికూతులయినయాయతనియ
 లనుభార్యలవలనకృకఁడుప్రాణులనుకొడుకులంబుట్టించిరందుకృకండుకుమారకంఠేయంకుప్రాణునపువేదశిరుం
 డనుమఱియుంబుట్టిరిభార్యవలనకునశనయనకన్యయందుకవియనువాఁడుపుట్టెనిట్లుకర్త హనుహితలయినకన్యకానవకం
 బువలనంగలిగినంతానపరంపరలచేతననుస్తలోకంబులు పరివ్రాగ్గంబులయ్యెనిట్టినద్యకపాపహరంబు శ్రేష్ఠతనంబున
 యినకర్దనఃకౌహిత్రసంతానప్రకారంబుశ్రద్ధాగిష్ఠచిత్తుండవగునీకుంజెప్పితినింకిదక్ష ప్రజాపతివంశంబెఱింగింతువిన

— శ్రీ దక్ష ప్రజాపతినంతరినిదెలియఁజేసుట. —

ము॥క॥వనజజానివలనభవమందినయాదత్తుప్రజాపతిమనువిజ్ఞనందనయగు ప్రసూతితనయం॥ దనఘాపదియాబుద్ధు
 దయమందిరికన్య॥వ॥అట్లువిద్యదించినకన్యకలందుశ్రద్ధయుమై త్రిణుదయయు శాంతియుఁదుష్టియుఁబుష్టియుగ్రి
 యయునున్నతియబుద్ధియుమేధయుఁడిలితుయుహీయుమూర్తియనునామాంబులంగల పదమువ్వురనుభర్తరాజానకీ
 థ్యెనుకగ్రకన్యకగన్మదేవునకునుకగ్రతేవిత్తులకుమెకగ్రతేజన్మవరకానివివరకుఁడగునభవునసంబెఁడ్డి సేసంతనా
 భర్తవత్తులయందుశ్రద్ధవలన శ్రుతంబుమై త్రివలనప్రసాదంబుదయవలన నభయంబుశాంతివలనసుఖంబుఁజ్ఞేవలన
 ముదంబుపుష్టేవలనస్వయంబుగ్రియవలనయోగంబునున్నతివలనదర్శంబుబుద్ధివలనసర్వంబుమేధవలనస్మృతియుఁడిలితు
 వలనయేమంబు హీవలనప్రత్యయంబుమూర్తివలనసకలకల్యాణగుణోత్పత్తిసాధనభూతులగు సరనారాయణులను ఋ
 ణునిగ్రుండునంభవించిరివారలజన్మకాలంబున॥ సీ॥ గంధవాహుఁడుమందగతిననుకూలుఁడై వీఁడెనయ్యెనుదితశివీతదము
 లుగనఁజులలోకంబులునానందమునుఁబొందెడుములమైదేవమందుభులుమ్రొసె॥ గరమొప్పజలధులఁగలకలడంగెనొ
 మించినగతిఁబ్రవహించెనడులు॥ గంధర్వకన్యకగనానముల్ వీఁడెనవృన్దోజనులనృత్యంబులొనఁపెసురలుగునియుచిరం
 దండవగులవాన॥ మునిజనంబులుసంతోషములఁజెలంగ॥చినుతులూనరించిరవేళవిశిష్టమెల్లఁబరమగుంగళమైయొప్పిభా
 "వ్యవరిత॥వ॥అనుయంబునబ్రహ్మచిదేవతలమ్మహాత్ములకడకుంజనుడెంచియొట్టింపులయించి॥) సీ॥ గననంధులందోసు

గంధర్వనగరాదిహాసి భేదములట్లహాపి మెరసి యేయాత్మ యందేనియేపారమాయతేనివత్సవిబురదవియంపఁబడియెనట్టి యాత్మ ప్రకాశార్థమై మునిరూపములధర్మ గృహమునఁబుట్టినట్టి పరమపురుషసింహుఁడై మునిగి గాక యీనాన్మస్తిమి యై నృప్తిఁగఁజరుగక నెయిండుకొఱకు నైనతస్మిన్ గణముఁజేసెదనమమ్మిట్లు శ్రీనివాస మైనసరసిరుహ ప్రభవహాసింఁచుమీకృపాలోకనంబులమింగిగడుండు) క॥ అనియట్లు దేవగణములు వినుతించెన్మృగాకటాక్షమీతులగణములచేఁగఁగి వారు గంధమాదనమునకేగిరితం శ్రీముదముముప్పిరిగొనఁగఁగ॥క॥ ధరణీభర్తముడువుటానరరాధాయణులుభుజిజననమన యమునంబిదియర్జునకృపాశ్రియలగురుయదువంశములనత్యగుణయశులగుడుగ॥వ॥ మురియినగ్నిదేవునకుడుతుత్రి యైన సాన్మహాదేవీయనుభార్యయందు హుతభోజనలగుఁబావకుండువవమానుండుగుదియననుమువృద్ధురొడుకులుగలిగిరివారివలనంబంచవత్సారికతత్సంఖ్యలంగలయగున్దులుత్పన్నంబులయ్యెగిట్లుపితృపితామహాయుక్తంబుగా నేకోనవంఁబాశతసంఖ్యలంగలయగున్దులుత్పన్నవాదుల చేయజ్జగత్తంబులందగ్నిదేవతాకంబులయిన యిట్లుదత్తన్నానుంబులతే తఁజేయఁబడుమండునాయగున్దులెవ్వరిననగ్నిదేవుఁడుబర్హిషములసౌమ్యులుపితృవులు నాభ్యవులుసాగున్దులుగిరిగ్గులు నననేడు తెరంగులైయుందురు దాటోయినియగున్దధయనుధర్మపత్నియందు వారలవలనవయనయుధారిణియునననిద్ద

— శ్రీ శత్రువనకుచక్ర ప్రజాపతికినిరోధమునంభవించుట. —

రుకశ్యలదయింబిజ్ఞానవిజ్ఞానపారగలగుట ప్రహ్లాదస్థలయిపరగిరి వెండియు॥ సీదక్ష ప్రజాపతినయయభవుని భార్య యన్నఁగాఁదగునతియనులతాంగి నతతంబువతిభక్తి నెట్లుచుడియుఁదనూజాతలాభమునందఁజాలదయ్యెభర్తనిదేనఁ జాలఁబ్రతికూలుఁడైనట్టితమతం శ్రీమీదిరోషమునఁజేసివలనేదితాముగ్ధవలెనబయోగమార్గంబుననాత్మదేహంబునడిఁచెననిమునిగి ద్రుఁడువినుపింపనన్మహాత్ముఁడయినవిదురుండుమనమునదప్పతంబు గడురఁదత్రుభవినవేషఁగడలుకొనఁగఁమునినఁబొంది జూచి యట్లునియెనురియు॥ సీచతురాత్మచహితృవత్సలుఁడయినదయిండునకూతునతిన నాదరముఁజేసి యనయంబునఖలచరాచరగుఁడునిత్రైవ్యండుశాంతవిద్రుహుడుఘనండుజగములకెల్లనుజర్పింపఁదేవుండునది జాతామృతామృతంబులముద్రికిలవతులలోన శ్రీమృంకునగునట్టిభవునందువిద్యేషవకుటేమి గారణమునతిదానేమికారణముననివిడువరానట్టిప్రాణముల విడిచెనురియు శత్రువరజామార్గవిద్యేషసరణీనాకుఁడెరియనానతియమ్మనుఁగిఁదేయ) క॥అనియడిగినయన్వీనురునిఁగఁగఁగొనిమైత్రేయుఁడగుఁడౌతుక మొప్పగినిమనమహుత్పత్తిలైత్తులు జననతముగఁజేయునట్టినత్రముఁజూడగ॥వ॥సరసిజగద్వయోగిజనశర్వహవర్షమునీం ద్రహవర్షా కృపమయుపి ప్రజాపతులుభక్తిమొందుజనుఁడెంచియుండనత్రరణీనమానతేజాఁడుదయిండువచ్చినదత్తదమృగాదరమునలేదివృక్షహాతానుహభర్తులుదక్కఁనందఱుగ॥క॥చనుఁడెంచినయోడఁబుండు వనజజనకు మొక్కి భక్తివశులైనవర్ణులదనకిచ్చిన పూజలుగైగినియన్వైనమనందుఁగుర్పుండితగ॥గీ॥తన్నయోడగదనభ్యలందఱును లేవనానముదిగనట్టిపురారివలనుఁగఁగన్నగవలనుఁస్సులింగములుచెదరఁజూచియట్లునురోషవిస్ఫురణమొఱుయ॥గీ॥నినుఁడుమీరలురొదమానివిబుధమునిపూతాశనాదిసురోత్రములారమోహానుభవోత్తులుగావునామాలులనుచువారికందటికాపురవైరిజాసి॥ సీపరికింపతిఁడుదిక్పాలయికోహానికరుడిత్రీయాశునన్యవరునిచేరఁగరమొప్పనజ్జనాచరితమార్గముమాపితంబయ్యె నెన్నగతత్రపుండుఁపహితసావిత్రి సమానసేసాధ్వినన్న త్రమాజనుష్కృతాబినేత్ర సకలభూమీసురజనసమత్మునముకలలోచనుఁడుగరగ్రహణమర్థిఁజేసితాశివ్యభావంబుఁజెందుటాత్మఁదలల ప్రత్యుద్ధమాభివంధనములెలమి నడవకుండినమానినరుఁడుగాకనిరోమాలుకుదనకేమిగొరునైయె॥ సీ అనయంబులు ప్రత్రీయాకలాపుండుమానహీనుఁడుమర్యాదలేనివాడుఁడు త్రుప్తచారుఁడున్న త్రప్రియంఁడుదిగంబరుండుభూతప్రేతపరివృతుండు దానప్రమథభూతములకు నాభుండుభూతి పుండసిభూదణుండు నమశ్రేమండునున్నదనాంగుండునుడువృద్ధుడయిండునుగ్రవరతభూనికేతనుఁడుపితతత్తశ్రుకేతుఁడుగుదియయినయితనికివ నాముఁడను ప్రవాద మెటులఁగలిగెనశివుఁడగునరితని నెఱిగి యెఱిగి వేదంబుతాదు నకిచ్చినబుల॥వ॥భుతఁకినన్న త్రనయనువిభిప్రేరితుండ నైయిట్లుతి॥క॥అనియట్లు ప్రతికూలక చనములు దయిండువలకికవియిరునుశరీర్పునిననిజములుగొనికరిముననిదిట్లునియెరోషమునననఘాత్తా॥క॥భుతఁడింద్రోపేద్రపరివృతుఁడై మఖసమయమునహవిర్భాగముదేవతలంగూడగమహితని యుతిబొందకయిండుగాక యినిరోషయం

‘‘ఘోషా’’||వ||ఇట్లుదయించువల్లినగర్వితవాక్యంబులుపిండితంబులుగనుండినయథార్థంబునవాస్తవంబులగునుభగవంతుం
డగురుద్రునందుననిందితంబులై సులహాపంబులతోవృద్ధదనంతరంబరుద్రునకుశాపంబిచ్చి దయించుననస్సముఖ్యులచేస
కృత్యంబునిష్ఠింపబడి ప్రవృద్ధంబయిన క్రోధంబుతోడనిజనివాసమునకుంజనియెనంతగిశాసువ రాగ్రే సరుండగునం
దిశేశ్వరుండుదయించునటలాఘునిశేపియంచినశాపంబునతనిఁబల్చినయనర్హవాక్యంబులునవిశ్రీకోపాగుణితలకోచనుం
డై యిట్లుమనదయించును ద్రవ్యతీరంబు శ్రేష్ఠంబుగాదలంచినప్రతిద్రోహియైనభగవంతునందు ఛేదదగ్గియై యప
రాధంబుగావించెనట్టిమూఢాత్ముండుదత్తస్వీముఖుండగుమరియుంగూఢరత్నంబులయిననివాసంబులైనామ్యసఖాకాం
క్షలంజేసి సక్తుండై యర్థవాదంబులయిన వేదంబులచేతనప్రమనీషంగలిగి కర్తృతంత్రంబుమిస్త్వగంబు సేయుచు దేహాది
కంబులుపాదేయంబుగాఁదలచుచుబుద్ధితేతనాత్మతత్వంబుమరచివత్రించినప్రాచ్యుండై శ్రీకాసుండునగునిదియు
నుంగాకదయించుచిరకాలంబున మేషముఖుండునగుననిమరియు||)ను|| అనయంబుందనమానసంబుననవిద్యవృత్తితత్వం
బుగాగనిగొరీశుండెదరసరించినయనత్రాత్మాత్మనీడయిండుదా|| మనుమగ్నించినవారుసంసరణకర్తారంభులైనెచ్చులు||జన
నంబందుచుఁజన్మకుఁమరలనొజంబుట్టుచుఁవత్తిలు||)వ||అదియునుంగాకయాహారద్వేషులయినద్విజలర్థవాదబ
హుశంబులయిన వేదవాక్యంబువలననుభుగంధసమంజె నచిత్రతోభంబుచేతవే మోహితమనస్సులై కర్మాసక్తులగుదురు
వారియునుభుక్త్యభివ్యక్తచారమూన్యులై దేహాదిపోషణంబుకొఱకుధరియింపఁబడు విద్యాతపోవ్రతంబులుగలవారలై
ధనదేహేంద్రియంబులయందుఁబ్రీతిబొందియాచకులై హరింతురనినందిశేశ్వరుండు బ్రాహ్మణజనంబులశేపియించి
నవచనంబులుపిగిభృగుమహామునిమరలశేపియంపంబూనియిట్లనియె||)గ్ని||వసుధవైష్ణవగురూర్ణవృక్షులు వారు|| వారికను
కూలులగుదురెవ్వరువారిలట్టినచ్చాస్త్రపరిపంకులైనవారు||నవనిపాపంబులయొడరనిశేపించె||) సీ||కలవణ్ణాశ్ర
మాచారహేతువులకములకుమంగళమార్గమునుసనాత||నముపూర్వముపిసన్మృతముజనార్దనమూలమునునిత్యమును
శుద్ధమునశేపంబు|| నాగ్యవధానుగంబగు వేదమునువిప్రగణమునిందించినకారణమున|| నేశివదీక్షయందేనిమధ్యమపూ
జ్యుండై భూతవతిడై వసుగుచునుండ|| నందుమీరుభవప్రజాస్థిధారణములందగిమూఢబుద్ధులనట్లశోచులై నశింతురు
పాపండులగుచుననుచు|| శాపమొనరించెనాద్విజసత్తముండు||) వ||ఇట్లున్యోన్యంబునుశాపంబులంబొందియభగవదను
గ్రహంబుగలవారలగుటంజేసి నాశంబుమొందరై రంతమనస్థుండగుచువనుచరసమేతుండై భవుండుననియెనంత||)సీ||అ
నఘాత్మయేయజ్ఞచందునర్హశ్రేష్ఠుండగుహరిసంపూజ్యుండై వెలుంగు|| నట్టియంజ్ఞంబునవ్యగ్నిధానముననహస్తవత్సర
ములునజుఁచొనర్చె||గి||రమెవ్వనమరగంగాయమునానంగమంబునఁగలుగు ప్రయాగయందు|| నవభృగన్నానంబులతి
భక్తిగాంచిగతకల్పసాత్తులైఘనతకెక్కి||తగనిజాత్రనుభూములందలచివారలందలుచువేడ్క||తోఁజనిరనుచువిదురు||

— శ్రీ దత్తప్రజాపతి యజ్ఞముఁజేయునపుడుదాతౌయణియచ్చటికిఁబోవుట, ౬ —

నకునుమై శ్రేయఁడనుమునినాయకుండ|| నెఱుంగవినుపించివెండియునిట్లులరయె||)వ||అంతశ్రేయగుండగుదయినకుజా
మాతయెనభగ్గునకునన్యోన్యవీరోధంబులు పెరుగుచుండనితిరంబగుకాలంబరిగెనంతదయించురుద్ర|| హింబగుయా
గఁబులేనిదియై ననుశర్యతోడిపూర్వవిరోధంబుననుబరమేష్టికృతంచైననకలప్రజాపతిభుక్త్యగర్హంబునంజేసిబ్రహ్మ
నిష్ఠులగునీశ్వరాదులధీకరించియరుద్రంబుగావాజపేయనవనంబుగావించితదనంతరంబుహస్తాన్వితవననానుకంజై
వమంబు సేయనువక్రమించినచ్చటికింగ్రుంబున||)వ||కరనునురక్తివస్త్తుఖముగన్లెచువేకుకొంగలింపఁగా||బర
మముని ప్రజాపతిసాధ్వరసహస్రీవరులసభార్యలై||వరువడివచ్చియందలుశుభాస్థితివనలిచ్చిదయింఁచె|| బారిఁబారిన
చ్చటఁవిహితపూజలమొందినన్మదంబున||)గ్ని||దక్షతనయసతీదేవివిగ్నియాత్|| సదనముననుండిజనకులవనమహి
వ||గగనచరులునుతింపనాకలంబు||వినికురూహాలమొప్పుగగనముఁజూడ|| వ||అయ్యవసంగంబునతమత్వవదర్శనకుగూ
హాలులై సర్వశక్తులవారునువనుసహయంబున||) సీ|| తనరాగునవరత్నతాట కరోచు||చైత్రుటద్దములతోఁజెలిమిసే
య||నహానియతపనీయచయవదకద్యురులందభాగంబులనావరింప|| నందితమీచిహింబరప్రభలతోమేషులకాంతులు
మేలమాడ||జంపలసారంగచారువిహితవప్రభులునగ్నికులఁబ్రవ్వికొండగిమింపువేడు|| భర్తసమేతముగనుమానితము
లైనదివ్యవిమానయానంబగునుశాకాశపథముననరుగుచున్న||ఖచరగంధర్వతీన్నరాంబుఁజూచి||) కశీనతిదనపలయగు

నాశుగుపరిణామమునకు ముగియఁజూపింపఁ బ్రణామమును ముగియును | వ్రతములను నింపుచున్న వాఁడనిది టిగ్గఁ ||
 క॥ కాపుననయ్యుజ్జమునకు నీవిబుధగణంబుల సేవకరదిగో | దేవతానమిష్టపడఁచితిగి | బోవలయును వేడఁగ నాకుఁబూర్జు
 నభవా॥ క॥ ఆయుజ్జముఁగనుఁగొనగా | నాయనజలుభక్తి బ్రాణనాథులతోడఁ | బ్రాయకవత్తురును నము॥ బోయిన నే
 వారి నచటఁబోదగనఁగల్గు॥ క॥ జనకుని ముఖమునకర్ధి | జనితోఁబారి బర్హ సంతోషముల చేరి దననిభూమణములఁగై | కొ
 న వేడ్క జనించెనేతఁజనవి నానా॥ క॥ నాతోడి స్నేహముగల | మాతనుదత్తి సరసమాజముఁబుట్టినంభూతకృతమవన
 మందిత | కేతువుఁగన వేడ్క గనకేశ జనించె॥ వ॥ అదియునుంగాక దేవానుహాత్మ్యకరంబైనైత్రయాత్మకంబగు ప్రపం
 చంబుభవదీయమాయావిధిల్లి తంబగుటంజేసినికు నాత్మగృహకరంబుగాదయననుభవదీయతత్వంబెఱుంగఁజాలక కామిని
 న్నభావంబుగలిగి పలురాలంబున మదియజన్మ భూమిఁగనుఁగొననిచ్చయిందితని వెండియుఁబట్టెయె॥ చ॥ ముదమునం
 దన్న భోద్యవవిభూతిఁగనుఁగొననన్యకామినుల్ | పదువులుగట్టి సూమణివిభాసితైస్తి జనాథయు కృతై | ముదకలహంస
 పాండురసమందితదివ్యమానయానై | యదైచ మున్నవారుగను మృత్యువంబున నీలకంధరా॥ క॥ అనఘావినలులోకర
 బుల | జనకుని గేహమునఁగలుగునకలముఖంబుల్ | దనయలుచనిసంప్రీతిగఁగనగొన కేరితినిల్పుఁగాయములభవా॥ క॥ అ
 నయముఁబలువకయుండె॥ జనననుచితమంటి వేదవక గురుసుహృద్భజన నాయక గేహములకుఁ | జనుచుండుగుపిలువకున్న
 సజ్జనులభవా॥ వ॥ అనిమరియుఁబట్టియెదే వానాయండుఁ బ్రసన్నుండవై మదియనునోరథంబుఁ దీర్చునర్హుండవు సమధిక
 జ్ఞానంబుగలనీ వేత నేనుభవదీయ దేహంబునందర్థంబునధరియింపబడితి నట్టివన్ను ననుగ్రహింపవలయునని ప్రార్థించిన
 మందస్సితవదనారవిండుండగుచుజగత్ప్రభుల సమక్షంబునదయింపకుదన్నాడినమర్త్యభేదంబులయింకమాహాకావ్యసా
 యకంబులందలంపుచునిట్లనియె॥ సీ॥ కల్యాణినిమాటగడు సెప్పబంధువుల్ పిలువకుండెనుసంప్రీతిఁజనుచు | రంటివియది
 లెస్సయైనను దేహభీమానమదముననమర్త్యముననుగడఁగియోగోపితఘనకోవద్యుష్టులుగా లేనిశాఁడగుఁగానివినుము | వి
 నతవిద్యాతపోది త్రవయోరూపంబులునుజనులకునుగుణంబు | లివియకుజనులయెడదోషహేతుకంబు | లై వివేకంబు
 చెరువున హేతులై | వారిమాహాత్మ్యవ్యాత్సగర్వమునఁజేసిజఘలువైదగానజాలరుడలజ నేత్రిక॥ వినుమఁజ్ఞుకుజను
 లగుడు | ద్రులసృహంబులకుబంధుసరణినిబోవ॥ జనమడినీరులకదికడ | ననుచితమైయుండునితియిదియెట్లనిన॥ గీ॥ కు
 టిలబుద్ధులై నకుజనులయిండ్లకు | నార్దులేఁగవార నాదరమున | బొనులుముడివడఁగఁగూరిరోహితులై | చూతురదియుఁగా
 కనుదతివినుము॥ చ॥ సమదచిత్తప్రయుక్తమసాయకజర్జు రితాంగుండయ్యుమః | ఖమునఁదొరంగిని ద్రుఁగనఁగానికృశింప
 డుమానవుండు సో | యునునీనుమిచ్చ బాంధవమరుత్తులుచుర్వములంబునాచరిం | త్రముననహర్నిశంబువరితావశునొంది
 కృశించు నేప్పుడ॥ క॥ వినుముతల్పిష్టుండగుడ | యునికిఁదనూభవలలోనఁగూరిమినుతలై | ననునానంబంధంబున | జనకు
 నచేఁబూజవడయుఁజాలవుతరుణీ॥ వ॥ అదియెట్లనిచేతభవత్సంబంధంబునంజేసి పూజబడయమికినతనికీనువిరోధంబున
 మహేరు వెట్టినియింటి వే॥ చ॥ నిరహంకారమహాత్మ్యమృద్ధినుజనానిద్యోజ్జనతీర్తి | ర్తియింధరఁగామిందియితృప్తిమన
 ములఁదందహ్యమానేంబ్రయా | తురులై కొందఱుమచ్చుంతుగునః హేతుండిత్యరుండయినయ | హరితోబద్ధవిరోధ
 ములఁదొడరుదైత్యశ్రేణివందంబున॥ వ॥ అదియునుంగాక నీవతనికిఁ బ్రత్యుత్థానాభివందనంబులఁ గావింపకుండుటం
 జేసియతండుదిరస్కృతండ్యెనంటి వేనిలోకంబులజనులన్యోన్యంబును ప్రత్యుత్థానాభివందనంబులుగా వింతురదియ
 ప్రాజ్ఞులయినవారుసర్వభూతతర్యామియయినవరమపురుషుండునిత్యపరిపూర్ణండుగావునఁగాయక వ్యాపారబయ
 క్తంబనితమదేవతలుగామనంబునఁచుననుస్తా రాదికంబులుగా వింతురు కానిదేహభీమానంబులుగలుగు పురుషులందుఁ గా
 వింపరుకాన నేచనువనుదేవతశబ్దవాప్యంకుశుర్ధనత్వమయిండునంతకరణంబునందువావరణ విరహితుండునయి త్రతా
 శించువానుదేవునకు సాహృదయంబుననమనగ్రంథిపునుచునుట్లనవరాధియయిననుబూర్వంబునప్రహులుసేయు
 సక్రంబునండుదురుత్తులంజేసివరాధివింపినమద్యేషియయినదయింపకుంభవజనకుండయినతఁడును దదనవక్తనులయి
 నవారలునుజూడఁడగుగావునమద్యవ వాతిక్రమంబుంజేసియరిగితి తేనియవటినీకుంబరాభంబునసంప్రాప్తంబగులో
 కంబునంబుధాజరంబులవలనఁబూజవడయకతిరస్టారంబుమెందుబడఁచుటయ కాదేయనిపరికిచుకొనునభివృద్ధింకుసామ్యుని
 యనుజ్ఞునిచ్చిననచ్చటనవమానంబునంజేసియగుభంగునఁచునిచ్చటబోమ్మనకనివారింపినమనో వేదనయగుననియ

మనంబునందలపోయెడునూరకుం డెంతఁగ్రీసీ॥ సతీసుహృద్భర్తృనేచ్ఛావ్రతిగొలుమకృష్ణాంతయగుమనంగములువడఁకఁ
నందఁడందొరిగెనునత్రుసూరంబులుగండ భాగంబులఁగడలుకొనఁగఁనున్నత సనమండలవచనకరమల్ వేడినిటూర్పుల
వెచ్చఁగఁగదానటశోక రోషాక్షలాభ్యంతదోఁఁఘాయమాన మైహృదయంబుమలగుచుండఁగరియొగనునీతాశ్చయైస్సవమాన
రహితుఁ డాత్మ దేహంబుసలిమిచ్చినట్టిధత్తునిఁబడిదిమూఢాత్మ యగుమన వైలదిసరియెఁజనఁజూఁజెప్పేవక సందడింప॥
సీ॥మానినపనుచుండఁగణివన్న దాదినపా ప్రసంభూతరుద్రా నుదరులు॥ యుటులుగ్గయ్యలై వృష భేంఽద్రుమిమున్నిడికొ
నుచునమ్ముదితదాల్చు॥ కందు కంఠఃజతారికాతాళవృంతదర్పణధవళౌతవత్తప్రసూనమారికాపావర్షకఃశివీభూషణ
ఘనపారకస్తూరి కావందనాదివస్తువులుగొంచునేశిశిరాస్థిఁగదినీశంభుమందుభి వేణునివ్వనములాపా॥ మారితంబయి
నవృష భేంఽద్రుయానఁజేపియజ్జగదామార్గులై యర్జునిరిగియిరిగి॥ ముందల॥చ॥ మనమున మోదమందు మనుమారతరుణీసు
ణికాంఁజూరుమ్ముత్రానకకుశాజినాయనరికాయనిర్మితపాత్ర సమమైయనుపమ వేద ఘామఘనుమాతృశ్రుబంధనక
ర్మభూమముఁగఁముగిదివిధాభిరామమునమ్ముజ్వలఁజూపామముయాగధామముఁగఁగవ॥చ॥ ఇట్లుగనుంగొనియజ్జతాలంబ్ర
వేశించిన॥చ॥చనుడెంచినయస్తుగువనఁజననియనోదరులుదక్కనభగవంతులైల్లనుగొలువలనిభయమునఁగనయము
నపుడాదరింపలైరివహాత్మాగ్గి॥చ॥పరిదర్శియొచినతల్లలు॥పరిగంధణమావరింపఁబగితోపాశురీ॥చ॥గఁగదగ్గర్తికతో॥సే
రసిజముఖసనుమరయనటదానంతగ్గ॥చ॥జనకుండవమానించుటయనుసోదరలర్థిఁదనకునుదితక్రియఁజేసినపూజలనం
దకతోభనకురిసినమారుమాటంబులకయుండె॥చ॥ఇట్లునంద్రితేనాదరింపఁబడనడైవిభంఽదైవయోశ్వరునందువాహ్వ
నక్రియాశూన్యత్వరూపంబైనతిరస్థారంబునరుద్ర భాగఁబ్రెనయజ్జంబునుగనుంగొనినిజవోపానలంబునలోకంబులు భ
ష్టంబునీయెంబూనిన తెఱంగునను ద్రేకించిరుద్రుపిద్యేషియుఁగ్రతుకర్తాభ్యాసగర్విష్టండునగుదక్షునిపధియింతుమను
చు లేచినభూతగణంబులనివారింబితోపావర్త క్తభాషణంబులనిట్లనియెలోకంబుననశోరీరధారులైనజీవులకుఁబ్రయోత్సాహం
దైనయోశ్వరునకుఁబ్రయోపి యులునధిమలును లేరట్టిసకలకారణండునిర్మలస్వరూపు నైనరుద్రునందునివుదక్క నెవ్వండు
ప్రతికూలంబాచరించునదియనుం గాకమిముఖోటివారలువరులవనిగుణంబులందువరుగుణంబులనయాపాదింతురుమరి
యొంగొందలునుధ్యులైనవారలువరులగుణంబులయందువోషంబులనాపానింపరుకోందలునాపువర్తనంబుగలవారలు
వరులవోషంబుల నైనగుణంబులుగాననుగ్రహింతురుమరియుంగొందలుతమోక్షములువరులయందువోషంబులనాపా
దించకత్తుచ్చగుణంబులుగలిగిననస్సగుణంబులుగాగైవోమరటిమహాత్ములయొందునివుపాపముద్ధిలల్పించివనివెండియొ
నిట్లునుహాత్ములగువారలపాదధూరితేనిరస్తప్రభావులై జడస్వభావంబుగలదేహంబునాత్మయనవల్గు కుజనులగు
వారుహాహస్త్తులనించుటగార్యంబుగాదదియొవారికనుచితంబగునని వెండియొనిట్లనియె॥సీ॥అనయంబుగోవయనునక్ష
రద్వయనుగర్ధివాక్కునఁబలుక భావమునఁదలఁచె సర్వజీవులపాపసంఘముతోఁజెనునట్టిహితాత్ము నందునమంగలించి
వగునివునిద్యేషివగుటకాశ్చర్యంబునం దెదవిమునుదీవదియొగాక॥చర్చింప నెవ్వఁచరణవత్తంబులనరసిల్లఁగోనందమ
నుమరందఁగతులభక్తిదమహృదయంబుల నెడితుమైదలచేతగ్రోలినంతవృద్ధులగుమరత్యగంతజ్ఞానులట్టిదేవులనందు
ద్రోహంబుసేసి తేమంచునిమ్ము॥క॥మఱిగమనమ్మహితాత్మునియొనుటఁజరణాబ్ధయగమునభుజగంబుతో॥నెట్లగొ
రినకొరికలందఱువిడిపిండుచునతనిదగు నే దెగడగ॥చ॥పరగఁజితాస్థిభన్తస్యకపాలంబుభరుఁడఁగఁ లేతభూపరుఁ
డుసేతావయు క్షుడవగర్వనమంగలఁగఁగఁడలంపలెవ్వరుమొకఁడివుదక్క మరివాక్పతిముఖ్యులునమ్మహాత్ములన్వర్ణరణ
సరోజలేఖువులునమ్మతిదాల్చురును సకంబుల॥చ॥నెలకొనిధర్త పాలనవినిర్మలుభగ్గుఁడెరిసఁగించునకరలుమనిజి
హ్వంఽగొయఁదగదంగకాటు సేయఁగమోహఁడేనిదాఁ॥ బోలియుటయొప్పుఁడెంకింబ్రభుత్వముకాలమిగఁగర్తవంధ్రము
లో॥బలువుగమూసికొంచుజనఁబాడియలండురుధ్ధర్తవర్తసులో॥అదిగావున॥ము॥జనుడజ్ఞానమునగభుజించినాగుప్పంబ
యినయన్నంబునయ్యనవెల్లింపివది త్రుడయనగతిమహాత్ముండవై యోశ్వరుఁగఁ మనునిండించినీరనూభవయనంగా
మోరనరీహియభా॥జనహయనట్టిశరీరముగిడిదిభాస్వచ్ఛుద్ధిపాత్రైదగ॥చ॥అదియునుం గాకదేవతలకాకాళగమనం
బుమనుష్యులకుభూతలగమనంబునుపాప్తభావకంబులైనట్లుత్రవృత్తినివృత్తిలంఘనకత్తంబులు రాగవైరాగాన్యకారం
బులగా వేదంబులుబోధించుటజేసిరాగయుక్తులైకర్తృతంత్రులైనసంపారులకువైరాగ్యయుక్తులై యోత్సారములయ

నయోగిజనులకుఁ దిని ష్టధూపంబులైనవైకి కర్మంబులుగలుగుటయొ లేకుండుటయైన జంబులగుటంచేసెనన్ద్రక్ష్యక్షణం
 డగువానినింపించెనదియభయకర్మశూన్యంబు బ్రహ్మభూతుండనయిన నదాశీపురియోగశూన్యంబుఁడనిఁ దిండించుట
 పాపంబగుటదంఁద్రీ సంతృప్తనాత్మ ప్రభవంబులగుటంచేసెన హయోగిజను సేవ్యంబులనయిన నస్త్రీయంబులగు నాశో
 మాన్యప్యే శ్వశ్వంబులనుసంభవించెవపు ధవదీయంబగునై శ్వశ్వంబులు గూఢమార్గవృత్తులై యాగాన్న భోక్తల
 యననాశివేతయజ్ఞశాలయందె చాలసతియింపఁబడియొండఁగాననిసనంబున నేనధికసంపన్నుడవనియొండఁ జోభాపా
 స్థిధారణుండయినగుప్రంకునద్రుండనియనుగర్వింపంజనదని వెండియునిల్లయె॥ ౬॥ నీలగళాపరాధియగునీమందనాభ
 వనాటచాలదా! చాలుఁగనునాశ్వనీడుతనుజాతననామదీసిగ్గువుటైడి॥ జాలధర్మమహాత్ములనుజయ్యన నెగ్గానరిం
 చుజన్మము॥ గాలుప నేతలంపజన కాకుటిలాత్మకయెన్నిచూడఁగో॥ ౭॥ వరపుష్పకేతనంజభగవంతుడనయినహరుండు
 నన్ననాదరహాహసవాక్యములనక్షగమాభవయంచుచిలవై॥ బురబురబొమ్మలముదముఁబొందకనర్తవచాస్త్రి
 గంబులగ! దొరుగుచునీతనూజననుచుఁజుమకంఁటెనుజచ్చుటొప్పుగు॥ ౮॥ అనియిట్లుయజ్ఞసభామధ్యంబునంబ్రతిహా
 లుండగుడనయి నైదివిలికి కాశుక్రధాదిత్రు విహృతినియగునతీదేవియొడఁబ్బుఁజయెజలంబులనాచమనంబుచేసి తు
 చియైమానంబుధరియించిజెఱసనయైభూమియందాసినయగుచుయోగమార్గంబునంచేసి శరీరత్యాగంబు సేయందలంచి॥
 నీ॥ వరుసఁబ్రాణాపానవాయవిరోధంబుగావింపివాని నేకమున నాధి! తలమనఁగూర్చియంతలనుదానముదాక నెగ
 యించిబుద్ధిశోభాప్రదయవద్ద! ముననెన్నివాని మెల్లనఁగంతమార్గముననువగిభూమధ్యమునవసించఁజేసిశివాంఘ్రిరాజీవ
 చింతనముచేనాథుఁడకఁగనన్యంబుఁజూడకన్యమోత్సాహియింకి పీతంబునందు! నాదరంబుననుండుదేహంబునయు! వలని
 రోపంబుననువిడవఁగఁగలఁడి! తాత్పర్యదనువుననెలొగ్గి భారణములు॥ ౯॥ ఇట్లుధరియించిగతకల్మషుడైనదేహంబుగ
 లనతీదేవినిజయోగినమాధిజనితంబుననపహ్నిచేదవ్యణంబునగంబయ్యెనంత॥ ౧౦॥ అదిగనుగొనిహాహారప! మొదవఁగనిట్టి
 నిరిమానపులుద్రిదతలనీ! నుదిరాక్షియకదేహము! వదలెఁగదానయుతోడినైరముకతనఁ! మరియునిట్లరిగి॥ ౧౧॥ నకల
 చరాచరజనులకుఁడయినట్టియూహయొండఁడనకూర్చితనయమాన! వరిస్తూజనీయయినానతిదచేసవమానంబుమొందినహక్ష
 మండు! గాయంబుఁడొరుగఁగనుగొనుచున్నవాడెట్టిదురాత్ముఁడెంచేగలఁడె! యనుచుఁజత్తంబులనాశ్వశ్వములం
 బొందిరదయింసుఁగఁగనిట్లనియిట్టిమద్రుచిత్తగంబు బ్రహ్మబంధంబునయిన! యీతఁడనయంబుదానవభూతిఁబొందుఁగంద
 వడిమిదువర్గఁ జేంచుగాక! యనుచుజనములుబలుకునయ్యవనరమున॥ ౧౨॥ దేహమువిడిచినవలెఁగని! హాహేబలమొప్పరుగ్ర
 శార్దూలునుదఁద్రోహించుండుటకైయ! ౧౩॥ యను లేదినిగదాపాణులునై! ౧౪॥ అరవమపుడిచిను! హాహేమముత్రో

— శ్రీ మహేశ్వరంబువీరభద్రునిచేతయజ్ఞంబుధ్వంసంబుచేయుచుట, శ్లో —

నీలకంఠుడిభద్రైత్యా రాతిదప్తైస్తుండై! మాధ్యమధ్మరివృత్తం గ్రహేమమనఁగినా ప్రక్రియకానవుమృతా! విమృశ్యదృష్టి
 శిఖానమువృత్తియరుచి నైల్లాంతుచంద్రబల! నన్యైక్రోధముతోడఁబుచ్చివయితోఁజ్ఞానక్రమధ్వంబునఁ॥ ౧॥ ఇట్లు
 శరీరకైచి చివరుప్రసిజలయంచు॥ ౧౨॥ అత్రునిహృదయవిభ్రమాభ్రమకృత్తిలదీర్ఘశరీరమమరఁ! బ్రజ్జ్వలజ్వలన
 దీప్తజ్వాలికాజాలజాతీయమానకేతములుమెఱయఁజఁడదిగ్నేడడగురీదాభద్రోండపాపానృగృతహేలినఁఘుఁమొ
 వ్వు! ఓక్షగ్రయ్యూకవీక్షణమృతిలాకవీక్షణతలమర్చిరిక్షుగునుచ! గ్రకవతీరిక రాశిదంష్ట్రలుమెలుం! ఘనకపాలా
 స్థివనమాలికలుననర! నవలలోకభయకరుండగుచీర! భద్రుడనయఁజెమారబరుప్రండగుచు॥ గీరీదభద్రుండువి
 హతవిద్యేషిభద్రు! డగుచుఁడనజేయఁచేరులుమొగిచినయ! మెనఁగ నేనీమ సేయుచు వెలుఁగనాకు! నానెత్తున్నననభ
 నికయ్యభవుడనియె॥ ౧౩॥ గురుభుజశోర్యభారీరణకౌవిదమధ్యటకోటికల్గి! వరయవహాధీనివరుడైచై భద్రభుజ్జులమా

జడయునిగఁబరువడిన్రుంపుమీవలబ్రాహ్మణతేజసుజేయమగుచేసరిదినుదంకంబువుండవైతగునీకుసపాద్యమెయ్యె
 డగఁ॥౪॥అనుపితధిత్తుండై యాజ్ఞాపించినశబ్దకాయని॥౪॥అనఘుఁడునున్రుంజేరిముదమారఁబ్రదక్షిణమాచరించిరి
 ధ్నినియనివార్ధ్యవేగమునఁగుంభినిగ్రక్కదలంబుగలంగుళ॥ ధ్వనిచూగిసూపురంబులుపవంబుల మ్రోయఁగట్టిదగువ్రధ
 త్॥దనరగ్యతాంతకాంతకశితస్ఫుటకూలముఁబూనిచెచ్చెరగఁ॥౪॥ సరభవృత్తిన్లుగుగు సైన్యవదాహత పాదధూరి
 ఘోసరితకుచేరక క్షులమునభ్యులుదఁఱుఁడుదూదియట్టిభీకరతమకుంజనందమముగామరజవలంబులంబున॥ ద్వరియ
 ముసెంచిరాత్తలవివక్షణతారహితాత్మలైకడుగఁ॥౪॥ ఈధూరిపుట్టుటకెయ్యదిహేతువ్రానిలయనమీరమువలయ
 దిపుడు॥పాదీనబ్ధిగరపరిహమిలోగ్రశాననుండిపుడురాజ్యంబుసేయుఁడోరనంపుములకోరాతాదుమరిగోగణారిరా
 కకుసమయంబుగాదు॥కావునవిప్పుడుగల్పవసానంబుగాఁబోలుఁగాకటుగాకయున్న॥నిట్టియాత్పాతికరజమెందేనికల
 దె॥యనుచునునమునభయఁగుందిరచటిజనులు॥ సురబుదఱుఁడునంతప్రసూతిముఽశ్వి॥ లయనభూసురకాంతలిట్లనిమరి
 యు॥క॥తనకూతులుసూడఁగనిజతనయనునతిననవరాధఁదగవేదిల్లె॥గ్రానరించినయాదఱుఁడునుపాపవిపాక మిదియ
 గాదగుఁనుముగఁ॥౪॥అనివెండియునిట్లనిరికుమితాత్మండయనదఱుఁడుదనకూతురీవీరోధంబుచాలకజగత్సంహారకార
 ణుండయరరున్రునింగ్రోధింపజేసేనవమ్మవోత్తుండెంతటివాడంపేనిప్రభయకాలంబున॥సీ॥ సుమహిలశితశ్రీశూ
 లాగ్రసంప్రేసనిఖలదికగిరిరాజనివహేఁడగుచు॥ జబులోగ్రునిపురస్థైర్యగంభీరాట్టవోధనిర్భిన్నాభిలాశుఁడగుచు॥
 భూరికరాభవిసాసరదంస్త్రైహతిపతితారాగణప్రచయఁడగుచు॥ వివిధహీనితారవిపులప్రభావుంజముండితచండవో
 ర్థంకుఁడగుచు॥వికటగోపభయంకరభ్రుకుటిమ్మిరిత్వదున్నహలేహానుహినుదననిర్భువఁక్లేర్తజూబంధకలితుఁడగు
 చు॥వభలసంహారకారణుడయనటింపు॥గీ॥అట్టిశేఖరిఁద్రపురసంహారకరుచి॥ జంర్రశేఖరునకుణసాంప్రసభావు॥ మ
 నమురోషంబజేసినమంగళములఁబొందవచ్చునెవ్వగర్వనకునయిర॥౪॥అనియ్యిందంబున భయవిహ్వలలోచనలైవ
 లుకుచున్ననకుయంబునవవోత్తుండయనదఱుఁడుకుభయావహంబులైసహస్రసంఖ్యాకంబులయిర నహూహాన్యతం
 బులుగూనభోతరంబులఁగానంబడుచుండెనానమయంబునరుద్రానుదరులునానావిధాముఖంబులుధరియిం దికిపిలపీ
 దవర్ణంబులుగనిగివామనాకారులుమకరోదగాననలైయజ్ఞశాలాప్రదేశంబునంబడువులువైష్ణవంఁగిదియంజనుడెంచి
 దఱుఁధ్వరవాటంబులవిటతాటంబు సేయుచుం గొలదలు పొగ్గింశంబును గొందలుపత్నికాలయం గొందలునదస్య
 శాలయం గొందఱొగ్గిధ్రశాలయం గొందలుయజమానశాలయం గొందలునువోననగృహంబున విధ్వంసనంబులు
 గావించిరిమరియుం గొందలుయజ్ఞపాత్రంబులనన్నులంజేరిచిరివెండియుం గొందలు హూహామాగున్నలాప్పిరివదంపడి గొం
 దలు హూహుకుండంబులయందుమూత్రంబులువిడిచిరి గొందలు తర్రవేదికామేఖలలు ద్రైచిరిగొందలుమునులతాధిం
 చిరికొందలు దత్తుత్తులవెల్లవింది మరికొందలుదేవతానిరోధంబుగావించిరి యంతమూగనుంతుండుభృగువుమనీరభ
 ద్రుంకుదఱుమిజింఁడిగోండుపూమనిభగనినందీశ్వరుండునుబట్టిరివిధంబునదదస్యదేవమునిర్విక్షి కాంక్షంబుల శిలలజ
 వ్వియుజానవులఁబొడిదియనరశేతులనడఁదిగుల్ఫంబులఁబొడిదియవివిధభాదలం బగదినవారుగాండికేతులయెక్క
 డెక్కడేయుంజునిరిమరియును॥క॥మునదఱుఁడభవులలుకఁగఁగనుగీతినభగనిఁబట్టికన్నులుపెకలిం॥ యెనందీశ్వ
 రుఁడచ్చటి॥జనములుహోహారవంబునందడిగొలుపఁగఁ॥గీ॥కుమితంఁడునాడుభవునిదఱుమకుశింపఁ॥బరిహసించినస్థామ
 నివోడ్లుమల్లఁగొట్టెబలభద్రుఁడాకరింగురదంబులెలమిమరిదినవగిదిజింఁడిశ్వరుండు॥క॥తగవేదనఱుఁడానభా॥ నగ
 తావుఁదిరసంబునాహవశ్యత్రులనగనుఁజూపుటనాభృగుఁడవగైత్రత్రువులమీరభద్రుఁడువెరికె॥సీ॥ అతులద
 ర్విద్యకుత్తైవీరభద్రుండుగైకొనిదఱువతుంబుద్రోక్కి॥ఘరసితభాగాసంగొనిమేననదయింతుంర్రనమన్విత హహిత
 శస్త్రజాలానిదిర్విన్నచర్రంబుగలదఱుఁడంపకాలేకవిస్తయను మొందితగ్గవ్వోపాయంబునదిత్రమునఁజూదికంఠఁపిన్
 దనగఁగిదలంచినుప్రకముదుర్దియంచితామర్దణముని॥ దక్షిణానలమునవేల్చెనదనచరులు॥ హర్షమునఁబొందనచటి
 బ్రాహ్మణజనంబులూత్తలనుజాలముఖంబులందుమండ॥౪॥అట్లువీరభద్రుండుదఱుఁడయాగంబునిధ్వంసనంబుగావించి
 చిరిజనివాసంబయిన్త్రైలాంబునకుంజరియెనయ్యివసరంబున॥.....

—॥ భీమదేవతలువీరభద్రాదులవేణుగాజుటయిబ్రహ్మతోపిన్నవింతుట. —॥
 ౪॥ హరభటకాటితెరనిశిరాసిగదాకరనాలకూలముద్దర్శనమునలాదిసాధనవిచారితకర్మకాఖ్యాంబునై॥ సరీరుభా

యానులాభ్యుదగ్రుడుగానరసిరుహజాతుఁడేతః | వృరణసోమహంబుకునన్మృతిఁజాగిరి మొక్కిన మురై |) కేతము
ధూర్జతి సేనిపలగు | ప్రమథులుదయమాని పెలువ పాపిండులచిత్తముఁ జెప్పిరియరిమై త్రే | మయినా ప్రదమదుకుతో
డననియోగమరియ్యు || గీ|| ఇంతయును మున్ను మున్ను నెలిగియున్న కితనిపితృత్వ కుండునుగమలలోచ | నుండుననమో
వ్వనా గాయణుండునజుడు | మాడ రాత్రెయిపుడు దమునిగుటుంబు | ౩ || అని చెప్పి సురభిష్టునిన్నవించినచతుర్ముఖుండు
వారలక్ష్మినియె |) క || ఘన తేజానిధిపురుషుండునయంబుగృతావరాధుఁడయిన నుడామె | బ్రహ్మతాకారముగావించినజ
నులకులోకమందు సేవముగలదే || క || అనిచూచియునిట్లనియె || క || క్రతుభాగాన్ముండలశత | పక్షిశిశ్నదురభవృశర్మభర్మ
జూరి | కృతయజ్ఞభాగుఁడేసిన | యలిదోనులుకుద్వజతులునగుమీంక || గీ || సీ | ఘోరయేదేవునిబాహుముడ్చిమాత్రనలోకపా
లకులునులోకములును | నాశమొందుమరట్టియీశుండుభువనుర్వృత్తస్తరికాయుధిధాతరంగుఁడను ప్రియాచిరహి
తుండుగనయినవాఁడన్మహాత్మునిఁ ద్రిపురసంహారకరుని | మఖపునస్సంధానవలన పేక్షించుమీరలుజేరిశుద్ధాంతరంగులగు
చు | భక్తినిష్ఠలందత్తాదవప్రయుగభ | భువవర్గహాపూర్వంబుగాఁగనతని | శరణమొందుండతండుప్రసన్నఁడయ్యుఁడనివి
రిమీకోకినిద్దించుదివిజులార || ౪ || అనిచూచియునిట్లనియె | దేవుని డాయంజనవెటతుమనితలంపకుండతనిజేరనుపాయం
బెఱింగింపుమంటి దేనియేనునిం ద్రుండుమునుటమీరలుమరియు దేవధారులెవ్వరేయిచ్చుహాత్మునిబాంబునతనిలబడ
రాశ్రవంబులకోడియు నెఱింగింజాలమతండుస్వతంత్రుండుగావునఁడమపాయంబెఱింగింప నెవ్వఁడుననుద్ధుండగున
యిననిపుడుభక్తపరాధీనుండుశరణాగతరక్షకుండగునీశునిజేరంబోవుదనునవిరికివత్ససంభవుండు దేవపితృగణప్రజావ
తులంగూడితైలాపాధిముఖుండునువనివని || ౫ || భాసురలిలఁగాంచిరిసువస్రులుభక్తకైకమానసో | ఘ్నానముఁగిన్నరిజన
విలాసమునిత్యధిభూతిసుం || ౬ || వానమునీధగుహ్యకనివానమురాజితగుది కాసితై | లానముకాంతిఁగిరితకులతిభిభృత్సు
మహద్విలాసము || ౭ || సీ | భాతువిదిత్రితోడా త్రతత్త్వపుభాసంగతోజ్జ్వలతుంగశృంములును | గిన్నరంగంధర్వకీపురుషా
వ్యూరిజననికరాక్షిర్జనానుపులు | మానితనిభలవై మానికమిభువనద్విహారకై కశుభప్రదేశములును | గమనియనవచ్చుకా
నునునొవచ్చి కామతల్లిలనత్రేంద్రములు | నమరసిద్ధాంగనాశోభితాశ్రమములు | విభుజనయోగ్యసంపన్నవేషములును
గదిగబహువిధపుష్పాభరణముల సెవ్వు | వినుతనుకృతములకుండడ వెండికింద || ౮ || అదిమరియు పమందారపారిజాతసరళ
తమాలపాలతాలతక్కిలకోవిదారశింషారుహుతకదంబునీవనాగపున్నాగసంపక పాలలాకోకవశుకుండకురువక కన
కాన్మశతపత్రకింశుకైలాలవంగమాపతిమీనాకమగ్నికావనసమాధవీశులజోపంబుగాశ్వత్థవృక్షపహిం గుళభూర్వపూ
గరాజపూగజంబూబిడ్డా రాష్ట్రాతక ప్రియామనారికేరేంగుడ వేమికివకముఖరతరుగోభిరంబుగలకంకకాలకతకలచిం
కరాజకీరమగ్రనుభుకరనానావిహంగకోరాహునినదబిధిరీభూతరోధంతరాళంబునింహతరతుల్యగవయశరభసా
ఖాన్ముగవరాహవ్యాఘ్రకుమారరురుమహిషవృకసారంగప్రముఖవన్యసత్సనమాశ్రయవిరాజితంబుగదర్శిండుడనుం
డితకమలకల్పగర్భరవకలితపురితలలితకమలాకరవిహారమాణకలహంసకారండుసారసజక్రవాక | బకజలకుక్కు
టాదిజలవిహంగకులకూడితనంకులంబులలిలకేరీవిహారమా | ననతీలమనీరచుగ్గేము కుడుకుండలవిరి ప్రశస్తుగడుమిరితహ
రివందనగంధనుగంధితజలపూరితంగారతరంగిణీసనమావృతంబునయింకైరావపర్వతంబుప్రేక్షనియరవింద సంభవపు
రందరాదిదేవగణంబులత్యచ్ఛతానందంబులంబొందిముందలఁదారిహీరహేమమయవిమానసంకులంబుపుణ్యజనమాని
నిశోభితంబునై నయలకాపురంబుగడవిత్తుర్బాహ్యప్రదేశంబు నందీర్ఘపాచుండునై నపుండరీకాయుపాదారవిందరజః
పావనంబురకేరీవ్యాసంగవర్తిశ్రమనివారకసలిలకేరీవిలాసదేవకామినీనవయోజనివిప్రకుంతుమవంకసంగతపింగళ
ర్మపాత్రపూరవిలసితసందాలకసందాధిధానంబులంగలనదీద్వితయంబుదాజితత్పురోభాగంబునవనగజసంఘృష్టమలయ
జవరిమిరితవనాసాన్దనముహుర్ముహుర్ముదితమానసపుణ్యజనకామినీకదంబంబునైవార్యసోపానసమందితకనకో

— శ్రీ బ్రహ్మేందులుదక్షిణామూర్తిహపుండగుయాశ్వరుని సుతింతుల, శ్రీ —

త్వలవాచవిభానితంబుకింపురువ వ్యాప్తంబునగుసోగంధికజనసమీపంబునంబు || సీ || యిట్లుండై కేతయోజనంబులపాడు
వునుపంచదశప్రతియోజనముల | చిరపునుగల్గియేమట్టునందరగనఁగిడకోభిల్లునిర్భకుగుడు | చిరభాభాసమాక్షిరమైమాణిక్య
ములయోగలగలఫలములుదనర్చు | కమనీయనిద్దయోగక్రియామయమయహంభుమమయోజనాశ్రయంబు | భూవంశ

రదాపనివారకంబు | నగుచుదరు రాజుననఁగ బెంపగలిచిదిభక్తజనులకుఁబ్రస్తులు ప్రసాదమెనఁగి | వలయునంబదలంచునాజు
 బుమవలయు || అవృత్తుమూలతలంబునఁ | పీఠాననందాదిసద్గుణసీతాశాంతిఁగ్రహణవాత్సల్యమునను | గవనీయుల
 కనుంగునాదునుగోపురైశ్చ బంధుభాగ్యునుతయనుఁ | గుర్యాకసాధ్యయతి రక్షానాథసుజేగ సేతురునుర్వాసబలఁగి
 నుదితవిద్యాతపోయోగము పైఁబొలచం ద్రభూషణునినుండ్ర నుతుఁగి | దావసాభీష్టకరుభస్మదండలింగ | ఘోరజటాజిన
 భరునిభక్తి ప్రసన్నవీరతనంధ్యా భరుడిఁడంబితఁడనూత్నరక్తవర్ణసనాతను బ్రహ్మహయుని || మరయునుసీ | అందిత
 వాసుపాదాంధోరుపాముదక్షిణోరుతలంబుననునిచితగను | సవ్యజానువుమీదభవ్యదాహువునాదివలవలిముఁజేతనలి
 తాక్ష | మూలిధరియించినహనీయతకాము | ద్రాయుక్తుడగుచుఁజిత్తంబులననవ్యయంబయనబ్రహ్మనందకలితనమాధి
 నిష్ఠుఁడవీరసత్పురుండ | యోగపట్టాభిగాముఁడై యుదితవృత్తివిషంకఁగిఁజూచూర్నున్నజముని | యనువుననుదర్శర
 చితబ్రహ్మసనమున | నున్నమునిముఖ్యునంచినయోగనిరతు || క || అలఘునిభవునియోగిం | బుమిమచుండంగనారముని
 తొంబ్రయి ఖా | పలుజరువుచున్నరుద్రుఁగి సలితవన్నగవిభూషునజనపోషః || క || కఙ్కణాకపాలురునుముని | జనులును
 సద్భక్తివతనిచరణంబులకుఁగి | వినతులయ్యియపుడబ్రాహ్మణనియయ్యభవుడధికసంభ్రామమొప్పు || క || అనఘకుహ
 ర్తుండగువా | గునుఁదాకశ్యపునుమెగినసాతమఁజే | సినగతినజనకునభివ | దవమొగిఁగావించెవారుఁడుదగ్ధయంబ్ర
 తిఁగ || గీ || అంతరుద్రానువర్తులైనట్టిసిద్ధగణనహర్నిజనంబులుగనివయోజగిర్భువనకుమ్రైక్షిరంతనాకమలభవుపా | త
 ర్నుఁగినవలెఁగనంపహంబుతోడ || గీ || జగములకు సెల్లయోగిబీజంబులైన | తక్షి శివకారణుండవై జగతినిర్వికారబ్రహ్మం
 బవగునిన్నుఁగడఁగివీశ్వ | నాభుఁగా నెఱిఁగెదనామానముననభవ || గీ || సమతనిగానఁదావకాశంబులైన | తక్షివహువ
 ములఁగ్రీడనలుపుచున్నా | నాభిగఁజేవీశ్వజననవిసాశవృద్ధి | హేతుభూతుండవగుచుండువీశ్వరుఁగ్రి || అనఘలోకంబులయం
 దువర్తాశ్రమసేతువులనఁగఁ బ్రార్థుఁడె సెం | బలిసహహాజనపరిపూహితంబులై యెఱులభగ్నార్థగాయకములయి | వే
 దంబులనుమరి వృద్ధినిందించు | అగ్రుదై నివదతునిగిమిత్త | మాత్రునిజేసియవ్యక్షముగావించితి వటాగానశుభ
 మూర్తివైననీపు | గడిజనములమంగళకర్మలయి | వారిముక్తిసహంగిఁజూచారులయి | వారిసరకంబు సెందింతు
 భారిమహిమ | భక్తజనపోషరాజనభాగభాగము || వ || అట్లగుటం దతగ్రన్యంబులాకామోగికిపివగ్యాసంబునొం
 దుటకుఁగారణఁజెయ్యగియోభవదీయరోషంబుహేతువనిదలంచినేరితనీయపాదారవిందగిహితచిత్తులై సనుస్తభూ
 తంబులయందునినుంగనుంగొనుచుభూతంబులనాత్మయందువేటుగాఁజూడకవర్తింతుచుహాస్యలయంమనఁజ్ఞులయి | వారి
 యందుంబలిరోషంబునరుచుసారయకట్టిసీమ్రాధంబుగలదేయని || సీ || వాటిభేదబుద్ధిఁగర్తప్రసర్తనములనాదయుతులై
 ధృష్టహృదయులగుచు | బరవిభావాసహృదభవన సూక్ష్మాధులఁడగిలిమర్తాన్తభేదకములయి | బహుమగుప్తుచేతఁ బరు
 లఁబీడింపుచునుండుమూఢులనుదై న్నాపహతుల | గాఁడలసోసియక | పటచితులసమివంజితురుఁడుఁడైవలనయి |
 హింసఁగావించుకుండనమిద్దచరిత సీలలోహితమహితగుణాలవాల | లోకపాలనకలితగంగాకలాపా హరజగన్ముతచా
 రిత్రయదియఁగాక || సీ || అమరసనుస్తదేతములందునఖిలకాలములందుదలఁచదుర్గఘృణుమహిమ | డగుపద్మనాభుమా
 యామోహితాత్మకులై భేదదర్శనులయినవారి | వలననుద్రోహంబుగలిగినంతయునదిదైవకృతమనియ్యవ్యవశిః | ము
 లకొర్వలేకనత్పురుషుండగు సేయుగాఁహింసంపహం గానీపు | నచ్యుతుఁడయి మోహమనందకుంబ | జేసినర్వ
 జ్ఞుండవుమాయచేతమోహి | తాత్మలైకర్మవర్తనులయినవారి | వలన ద్రోహంబు | లిగినవలయుఁబో | వ || వ | అదిగావున
 యజ్ఞభాగాన్తుండవైననీసుసవభాగంబునఁగర్పింపకతననీచేతవిధ్యస్త | జైపనినమాప్రిసంకనిదయోధ్వరంబుహరలప
 ద్ధరించినఁగోపునర్జీతు | జేయుముభగుని నేత్రంబులుభృగుమనిశ్చేత్రపులుభాగునిదంతంబులుగృహసేయుముభాగ్నం

— ఈశ్వరుండు ప్రహేనులచే బ్రార్థితుండయి దేవులననుగ్రహించుట. —

గులయినదేవఋత్విశ్వాకాయంబులకునారోగ్యంబుగావించుమీనఖావశిష్టంబుయజ్ఞపరిపూర్తిహేతుభూతంబయిన భవ
 దీయభాగంబుగుగాక || వ || అని చతురాననుండువినయంబున వేడిసించుమోళిస | య్యనఁబలితృప్తిబొందిదరహాసము
 నఁగ్రహింపదొంగలింపనిట్లుహరిమాయచేతనయంబునుపామరులయినవారుజేసినయవరాధదోషములుదిత్తుములోగ
 ణ్యంబున నెన్నడుఁగ | అట్లయింపి || క || బలియులదండించుటదుర్బలజనరక్షణముదగ్ధవద్ధలియగుటఁగ | గ్రహుపాత్తులయన

రాధామణిఁబడినదండెపుచుండఁగొనఁజొయేను || వ || అనిదగ్గఁగి న్నుండయినదయ్యెను జను ఖండగు భాగండు బిడ్డ స్వంబం
ధ భాగంబు బంగలిగితి నై నాచు ధేయ కుమారుని బొడ గాండు యానుండు నుపేక్ష భుక్తి గురువు బహుదంతంబుల చేభ
క్షి ము కెవతలు యజ్ఞావశిష్టంబు నానొంగులం జేసిన రావయవపరిపూర్ణులై వర్తింతురు ఖండితాంకులై నయుత్పి గాది
జనంబుం గిన్నీ దేవతల కాహువుల చేత నుజ్జామనహస్తంబుల చేతనులభుతా మహా మైత్రే జీవితంబులు భుగ్గువుల దత్త శ్రువు
లుగలిగిన ద్రించునది శివుండానితిచ్చి సగున సూతంబుల సంతకుష్టాంతరంగంబులై తండ్రి లెప్పయ్యెనని సాధు వాదంబులన
భినందించిరియంత నాశంభునియానుంధ్ర లంబువడసి శునాసీర ప్రముఖులగు దేవతలు యునులతోడంగూడి రానజుండు
నురుద్రునింబురనగ్రించి కొనిద ట్టాధ్వర బాలంబునకుంజ నెనంత || క || శరద్విదియోగ క్రమమున సర్వావయవములుగలి
గిన స్వ నియుత్పి గిర్వాణముఖుల ట్టిగి సూర్యతన శ్రీల నాకృత్యుపణయంత || క || కినిదతయనవనల ప్రముఖుని జేసి
నని ద్ర మేలుకొని లేచిన పోలిగిని దివ్యుండభవుండఁగ నుండఁగ నాత్మకాత్మక మెప్పు || వ || ఇట్లు లేచినిలచి
ముందలనున్న శివునింగనుంగొనిన మాత్రన శరత్కాలంబుననకల్మషంజైన సరస్వత్యంబోలి పూర్వరూప్రవిద్యేవ జనితంబులై
నకల్మషంబులంబాసినిర్మలుండై యభవుని నుతియింపందోడంగి కృతినొందిన తీతనయందలం దియిను రాగోర్ధంతంబుల కా
వృషారితల చనుండు గద్దదకంతుండు నైవలుకంజాలక యెట్ల కేలకుడు జంబుల సప్తభింబిగో సప్తమాతీ లేక విహ్వలుండు
గురున ద్వేష్యుడు గుహరతక్కిరియె || వ || నీకుక పరాధుండనగు ననుదండించుట దిదండనముగా మునుదిగ ననురక్షించుట
గానన మునగలతును దేవయభవపురహరరుద్రా || వ || అనఘాత్మ శగిన్ పుత్ర బాధుండు నుపరికింప బ్రాహ్మణా భాసులయన
వారలయెడల నెప్పలన పేక్షింపరటున్యక వ్రతవర్యులయన వారియెడల పేక్ష యెక్కడిది నగ్రాదిని నామా యనంత్ర
దాయవద్రగ నమె నెరిగించుకు పురదివ్యుతపోవ్రతపరా యణులయన బ్రాహ్మణులను వరుసలుట్టిందివికాన వారి నెపుడు
గేలదండబంధుని ౧౯ పాలకుండు బలసిగోవుల రక్షించునది శివుని నరసిరక్షింపుచుండుగదయ్యెరుద్ర || వ || తలపోయినవిది
తతత్వ జ్ఞానుండనయినాచేతన భాంతరమున ౨౦ ముక్త్యంబు కరుణండయ్యెనన్న శ్రుతావరాధముహ్య యంబునం
దుండలవకత్త్యక్షిండానిక ముననభోగితింబొందుచున్ను చుక్క ర్మ్యురన్నుండఁగ నాచిన నీమధుర సప్తణంబుల నెఱిగి
సంస్తుత సేయ నెఱివాడ సుతచరిత్ర భవశ్వురాన గ్రహానురూప కాగ్యంబు చేతనిరూఢగుయన కుష్మిని దిక్షుకుండు మెం
దుచువుగాకి యే ద్రసంహారిక రుణానముద్రుడ || వ || అనియున్ను రుద్ర తుమావణంబుగా విందివన్న సంభవుల చేతన సుజ్ఞా
తుండయినయంకుపాధ్యాయర్మిగణన మేతుండగుచుండ తుకర్మగబురన్వర్తింకున నయంబున బ్రాహ్మణజనంబులయ
జ్ఞులు బునిగిర్మిస్తుంబులై సాగుటకు బ్రహ్మకాశివీరసంసర్వతవీషణివృత్తంబుగా విష్ణుదేవసహితంబుత్రికపాల పురో
దాశే ద్రవ్యకంబు నైకకర్మగబుగా వింపవద్య సృక్యత్య ప్రవీణుండగు భృగువుతోడంగూడినిర్మలాంతరగణుండగుచుదయ్యెం

— శ్రిశి దఱ్ఱాధ్వరంబునకువచ్చి నారాయణుని యోములు స్తుతియించుట. శ్రిశి —

దుద్రవ్యత్యాగంబుండవింప బ్రసన్నుండయిన ద్వేష్యుండ || వ || సీమానితశ్చ మాయమానశరీరీది తులు నల్ దిక్ఖలఁడి
టికొనగఁగించనమే లాకాంతులతోడఁగోశేయ చేలవ్యతుల్ చె విసేయిల ట్టిసమాయక్తలలితవత్సంబున వైజయం
తీప్రభలోవ న్నెఱాపహలకరత్నకీరీట క్షాపి పృథ్వీ బాలాగ్రుమలతో మేలమాడలలితనీలా భ్రురుదింతలములు
దనరఁగ బ్రహ్మలాక్ష్మీయదేహజప్రభవరోజి భవభవామరముఖ్యుల ప్రభామహాసనఖిలలోకైగురుండు నారాయణుం
డు || వ || నలలితశంఖచక్ర జలజాతగదాశరచాపః ధనిర్మలరుచుఁగ సువర్ణరూపిమన్తణికంకణమున్రి కాప్రభావగులన
దేజిల్లుభుజవర్షచనర్దశ కాంతియుక్త మైదిలసితకరీకారపుగివీరుమామూల బురణించుకీటుగ || క || నరసోదారవసుందిత
దరహాసవిలోకనములందగలోక ములగ బరితోషము మొందిపుచుండ బరమోత్తమ మొన్న విశ్వబంధుండగుచు || వ || ము
రియును గాజహంసరుదిమ (ధృ) వాణీకృత తాలవృంత కా | ఘరములువీవ గాదివిజమానీనులచ్చనుధామరీదివిస్ఫురణసి
తాతవత్తరుదిపుంజ మసిక్కులంకిగట్టిల్లఁగఁగఁగివరకుండువచ్చెను భగవత్తుదివర్ణసువర్ణంబుండుడై || వ || ఘనరుదివటు
వచ్చినవీకారవిగూరుముకుండుఁజూచి భోగునవరవిందనందనపురందరచంద్రకళోధరావ్యుతాశవముఖులధిర్ధేదియతిసం
భ్రాహ్మ మొప్పన మోన మోదయా | వనిధి యేములుంచునని వారణ మైక్కిరి భక్తియుక్తులై || వ || అట్లుకృత ప్రణాములైన
యనంతరంబు || డ || ఆననియ తా యునియనంతవరాక్రమమర్పిరీత్య లేజానిహితస్పది పులరుచు గానుతీ సేయనశ్చ

నీశ్వరసీమాయసెందించినవంశభూతవలక్షి తంబగు జీహవిధంబున గానంగంబును పు గానియేప్పడినశుద్ధ సత్త్వగుణ
యు కన యువ భాస్వత్స్వరూప భర్తండవై కానంబవపు గాంబరసపు సుతయన్వహానందగోపింపయ్యుగాక యెసఱు
మాణవములిక సేవిగలవు యోగీశ్వరవిష్ణుని సేవిశ్వాత్మ నీయుండు వేటగాణపులగనం దెవ్వడనువానికం టెల్లి యుం
డు సీసులేడు మనసునిగలవితోష్టద్ధవసథివిలయంబులక తనదైవ సంగతినిర్మిన్న స్వాదిగుణ శివోన్మయమాయ చేసజభవా
ది విధ భేదము నెందుచువున్న స్వరూపంబులందుండ చువునిపాతవి మోసాము దనుచునుండువుతగనిన్ననన్యభక్తిభక్త్య
భావంబుదాల్చి సం ప్రీతిఁబొల్పుమమ్ము క్షింపుమోకృపా నాయరి మేళపుండకొత్తున తగభవనరత్న భుజిహ్మయ
ట్లఁయె దాహారభవవీయనత్వమునకుందితభక్తి సేతుంగ నేను నా సరిసజనంభవాచలునుజాలము సత్త్వగుణా శ్రయం
డపుణ బరుండపునిగుండువును బ్రహ్మ మునై తగునీసునంరలుగా గరముచతుర్విధారఫలకాంతులమై కైదరాదరిం
పుమా అగ్నిదేవుండెట్లయె || స || హవరత్నోచిచలుండవై నెగడదీవయ్యగ్ని హూర్తానివం దగంబుగానిగం త్రవర
చకనుస్పృష్ట బైతగంబొల్పు నాహవరూపంబునీను మై కైదనునీయాభ్యుభవిహవ్యయిగా సవర వాత్రమలగా
వహింక హరియన్మ శ్రేజము గాబూనఁచుగా || దేవతగిల్లనిరి || ను || మునుగల్గొంగ నునందుగఁజ్జివఱంబుగా దాదియే
కాకివై జరలోకోపరిలోక వాసులునుయున్న తత్సమారంభిదిం తనముంజేయంబయోధియందుంహిరాట్టలంబున
బవ్వలింబింసీరావము సేకహాపితలిత్వీ నాథదేవ్రా త్తమా || గంధర్వుగిల్లనిరి || స || హరవం కేజభవానురామునుగరి
చ్చాదప్రణానాభుల యరవిందాక్షరమాహృదీభవదీయాంతాంతసంభూతువై పరగండావక లిలకై నెడునీ బ్రహ్మాండ
ముగా దేవయూత్వదీనికేకాదిభక్తి మ్రైకై కముదేవాధీశరత్తీంపుమా విద్యాధరుగిల్లనిరి || స || నలి నాత్మ సభవన్మాయావ
శంబురదేవంబుదాల్చితదేహామండు నాశ్చయహమ్మ నయను సభిమానయేపు త్రహయూహుత్తేత్రులంభాదనపశు
ముఖ నుత్రతులనగయోగవియోగమఃంబున నొంచుచుండధృతిహీనుండునసద్వియాయాలలనుండతిమకు నాతియ
వై నెట్టివాడుడుదవిభవవీయగుణసత్తాధావిలాలుండయ్యే నేయనూనమోహంబువలం హిసవ త్రింశువిజ్ఞానపరశం
దగిలి దిరదయాకార యిందిరా చిత్తహార || బ్రహ్మణజనంబుగిల్లనిరి || వ || దేవాయీక్రతువుహవ్యంబు నగ్నిఁజుండుం త్రం
బునమిగర్భపాతంబులునడన్ములుయున్వీక్య లుండవకులు చేవతలునగ్ని హూత్రంబువృద్ధము సోమంబునాజ్యంబు
వశువునిపువ్వి వేదమునుసజ్జక రాకారఁబుధోయిదివగస్త్రా దండంబున వారణేంద్రంబునలింబుధరియించు చందంబు
నరసాతలగతయయినసూమి నె ణ్ణివియట్టియోగిజర స్తుత్వండువుయజ్ఞ క్రతురూపుండవయిననీవు పరభ్రాష్టకర్ములమై
కాండించుమాకుం బ్రవన్నుండవగు ముఖవదీయనానకీర్తనంబులనకల యజ్ఞఃస్మరణులనాశంబునెంచునెట్టికిన నమస్త
రింతుము || క || అనితనునకలజరంబులుండెనుఁ దివసహరిభవుండువిష్ణును గాడిదిరయాదత్తుం యజ్ఞము | ఘనముగఁజె
ల్లింఁచెగొఱుగ నాకుండంగ || క || సకలాత్మ డాదారగుటను సకలహవిర్భక్తి క్షయ్యుజలజాతులడుగా బ్రకటస్వభా
వమునెయ్యకలంకుండవృష్టిబోంఱియ నెత్తుకోతో || వ || అనఘామేను బ్రహ్మయ శివుండు సీజంబులకు గారణ
భూతులైనందు సేకస్వరూడ ప్రప్రయస్సయంప్ర కాశకుండ నై గుణజయంబయి యాత్మీయనాయ బ్రవేశించినవనవృ
ద్ధివిలయంబులకు హేతుభూతంబులగుతత్త్వస్త్రియోదితంబులనున బ్రహ్మగుర్తా వానాధేయంబులనొందుచుండుచు
నెట్టియన్నియ బ్రహ్మరూపండునై నాయండునజభవామలన భూతగణంబులను మూఁడుండవవాడు వేటగాఁజా
చుననుజాగృహశరీరంబునకుగరవరణములు వేటగాఁల పనిచందంబునకుగ్ధ కృడునాయంగుభూతజాలంబు భిన్నం
బుగాదలంపవగాపునమాముపురయందు సెప్పడు వేటుసేయింపుచువాడుగృతార్థుండనియనలిచ్చినదటెండు ||
క || ఓనువిష్ణు దేవతాకంబనఘాత్రికపాలక లితచగు నాయాగంబునదగనల్పిష్టకవ || వనంబులుపుణజంబేనివారిభో
క్తిగాఁగరియును || అంగ ప్రధానకయాగంబులనుజేసేయనుగురుప్రసంగిబాజుఁ | జేసెక శిష్ట్యశిష్ట భాగముననుదవ
సానకర్తంబుడఁగిరి || తానయుత్పత్తులచగనోమపులఁగూడియవల్కునన్నరంబులవరించి కడకనవాప్రకటఫల
కామఁడైతనగుడయుని జూదిధర్మబుద్ధిగలిగినబువృత్తిచేరింతుగాకయనుచుగతికివిజిలుమునులును బ్రాహ్మణులు
ను | జననిజనంబులకుజలజయనభవు నువే చేరిస్వీయభవనములకు || వ || అంతతామ్రీయశీయయిన సతిదేవి
పూర్వక చందంబునీది హిమవంతునకుమేకకయంబునయింది విలయకాలంబునం బ్రను ప్రభయనక క్రిష్ణాగ్రాం

మూలీశ్వరగణాధిపత్యంబునబూర్వమును దురుమునీటిలో త్రొంగు
 బ్రాహ్మ శిష్యుడైనయద్రవులను నెలుంగిలచెరతండు రామంజేసె నెనునుంజేపినినెనై తే యుండు వేదేయండు
 రుక్మిణియొక్క సాయాభ్యాసము జరిగెను. శిష్యులు లెడినియట్టిశిష్యులై శిష్యులై యుండు క్రిలులులును. తాయనుడు
 రిత్తులుబుద్ధిలగు భువనధంబునైన వెదివేడియుట్టెయొక్క వినుసర తామలునారియిమనుహంసుడును రుక్మిణి యధు
 డనుయతిగల లాంసంజులు నై ప్రితులనికేదనులగుటకా సాగివయ్యెడదన్వంశంబులై || వ || మురియునధర్మ నశువృషయను
 భార్యయుండలభుండు మాయయనునొగనయుంబుట్టియధర్మసంతానంబగు వారిరువురునుష్ణుభునవై గి వారిని సంతా
 నహీనుండగునిర్ములైకొనియె వారలకులభుండునురిక్మిణి యనునది యనునంగిలిమిభునంబయ్యెయమిభునంబునకు
 గ్రో డుడి హింసయనునంగనయుంబుట్టిమిభునంబయ్యె నామిభునంబునకుంగలియుదురు క్రియుననునతివయ్యెన్నిందిదాం
 పత్యంబుగై కొనిరియాదంవతులకుభయభుక్త్యువులనుమిభునంబుగలిగెనా నివలనయాతనయనిరయంబునంబుట్టిరి పీర
 లనునంపారహీతువగునధర్మతరుతామలై నెగిడివీరి శ్రేయస్థామండగుజనుడేమన్నాతంబుననువర్తింపజన దివ్యధం
 బునంబు నంబునునంగ్రహంబునవినవింపితిగి వృణ్యకథ నెవ్వంజేమన్నాటవింపనతండునివ్వపియగునని చెప్పిమ
 రియు ||

— శ్లో కృష్ణ ప్రాపాఖ్యానము దలియించేనుట. శ్లో —

కవినునిభిలభవనపరిపాలనమునకై చంద్రధరక భాకలితుండై వనజాననకుష్మాయంబునాననువపుడుడుయలచెంగితి
 మంతుండగుచు || గీ || రూఢినమ్మనువుకుతతభావవలన భూనుతులగు ప్రియవ్రతోత్తానపాదులనంగినిదగుపుత్రులై రం
 దులైన భవ్యవ్రాత్రుండూతానపాదునకు || క || కి సును సునీతియునుచియు ననుభార్యలగులర వారియందును ధృ
 వునిగనిన సునీతియుని ప్రియయనునగుదియొద్రి యయునగుచునున్నట్టయెడ || సీ || బకి నాడు మలీలనుత్తానపా
 దుండమరి ప్రియురాలియనునరుచిగన్న కొడుకును తనచంద్రుడల పైడికొనియువలాలనము నెయుచున్న కేళ నర్థి
 దారోహణాపేక్షితుండయి చువునిగనంగుని వగయాన | రింపంతులకుగర్వింబియానుగుదియునవలబిడ్డ డయి
 చువునిగజూచితంత్రితోడవెల్గు వేడుక దలిచేసే సూని నాగర్చుచు ననాడుబుట్టినన్ని గర్భమునబుట్టుంగనినంగలదే నే
 డజనకుతోడదెండు భాగ్యంబునవత్తాడి || క || ఉడిగాడి విధిక్షాపిదవప్రముల శ్రేయంపుచాయకహరి నా | యు
 దరమునబుట్టిన చ్చునవదలకన క్షైరమదమువడ సెదన ఘా || క || యాలాగుననవ్యాపి వనము లుపినతల్లియపుడు జన
 కుండవినగాదను నాడిచుర్భాషా ఘనశరనులుగుననున తిగాలియలచెట్టె || క || తనునుట్లు పేతుడేసిన జనకునికడ
 బాసకుడి జలనిధిలో నమునుగుచునుండ తాడితి ఘనభుజముంబోలితోషకలితుండగుచు || క || ఘనశరదనంబు సే
 యుచుంగనినవలనుశోక బాహుకణములుదొరుగె జననికి డేగెలుయొనితనయనింగినియాసునీతితద్వయం బ్రేమ ||
 తొడలపైడికొని || క || కరవసుర క్రిష్ణమోముగి విరితద్వృత్తాంతమెల్ల వెలెలులనంతపుర వానలుండెప్పినెడిని వరపుగని
 ట్టూర్పులెనగబాషాపులయె || గీ || నవతీయాడినమాటలజాలదలచి కొన చుచేర్చినదక్షిణాభింగంబుచుండెదావపా
 వకశిఖలచేదగిలికాంతి వితటింగదినమాధవీలతికబోలె || వ || లతనానునీతి బాలకుని జూచితండ్రీ మణిపకుమని యిట్లని
 యె || క || అనఘాయాదుభిమనకుంబనిలేదన్యులకుపాలయబలవంతయై తనపూర్వజన్మచుక్కత | ఘనకర్మము వెంట
 నంబుగా నెవ్వలన || క || కావున || క || పెనిమిటి చేతనవెండ్లామనికామనికృప దాసీయనయనుబిలువగ | గనుజాలించుగ్గుగు
 రాలనంగల నాకుసేనుడయగునందినకతన || క || క సునాడిన యాసురునివదనమోలనత్యంబులగునునర్కశరణ్యండున
 గలహరిచరణంబులుగనజనకునియొక మెక్క గాంగలతై న || వ || కావునపినతల్లియైన యాసురునియా దేశజనన
 ధోతుతానాత్రయంపుకుని వెండియొనిట్లయె || సీ || పరికింపనిశివపరిపాలనమునకై నగ్గనిభావ్య క్షుడైరయ్యి | నా రాయణుని
 పాదసంభరముల సేవింపితగల ప్రాప్త ప్రప్త పదంబుమెండె ఘనుండమీతాతయామనువున గ్యాంతరయామిత్యునుగు నేక
 మైద్యుట్టి జేసియాగంబుల జేసి తాదామనుమలుబుదివ్య సుఖముల మోక్ష | సుఖములనుబొందెనట్టియమ్యుతునిబరు
 నిపితతయోగిం ద్రుజీకరనం వేద్యమానచరణసరిసిజయుగధిశత్వత్వ కామ | భక్తతత్వనిశ్చయంపాద్యహరి || వ || మది

— శ్లో కృష్ణ ప్రాపాఖ్యానము దలియించేనుట. శ్లో —

జనును || క || కరమునగృహీతలిలాంబురుహాయువరందిగర్భముఖి రావణుర్ | పరికింపంగలబుట్టితరుణిముగిచేర వెతుక్క

యగవరమేతాం॥వ॥నిజధర్మచరితృభిరంబయినయేకాగ్రచిత్తంబుననిలిపిసేవింపుము॥హేతునికంటెనీమఃఖంబవసయిం
 శువాఙ్మనఃపూర్వకం॥రంగుఁగలఁజేయనివలిగినవరమార్గప్రాప్తిహేతుకంబులయినతల్లివాక్యంబులువినినన్నదాననియ
 మిందిగనిపురంగమువేడలిచమనవసరంబుననారదుండుదదృష్టాంతంబెఱింగియుచ్చటికింజనుడెంచియుతనికిర్పిరయుడె
 లిసిపాపనాశకరత్నైవతనకరతలంబున ప్రవృత్తిశిరంబింపవసానభంగంబునకుసహింపనితృప్తియులప్రభావం బుచ్చుత్తం
 బుగదాబాలకుండైయుండియుఁజేరినతల్లియొడినమరుత్తులుచిత్తంబునంబెట్టిచనుచున్నవాడని మనంబున నాశ్చర్యంబు
 సెందియోబాలకసకలసంపత్త్యవృద్ధంబగుమందిరంబుడెగడియొంటి నెండునేగెనవృన్దజనకృతంబగునవమానంబుఁజేసిను
 సంతప్తంబుగాఁదలంబెదననిన ప్రపుండెల్లఁజేయనవత్తిమాతృవాగిముత్యతలంబగునంబుభగవద్వానయోగరసాయనంబున
 మాపుకొంచునను ప్రపుణికారడండ్లెల్లయొక॥క॥వినుపుత్రకృతాంబుడవై॥యనయంబునుగ్రీడలందునానత్తమనంబునఁ
 దిరిగెనునిక్తాంబుననీకవమానమానములతేమెండు॥గీ॥కాగమనమునఁదదృష్టవేకంబునిసఁగిగలిగెనేనియునంతోషక
 లితులయినపురుషులూత్తియకర్మవిస్మరణఁజేసిచిత్రతపసుఖదుఃఖములనుభవించుకొనెపుడు॥వ॥ కావునవిదేశకంబుగలపుడు
 హండుదనకుంబ్రాప్తంబులగుసుమదుఃఖములలడై వవశంబులుగాఁదలంచిరావన్నాత్తంబునంబుతుష్టుండనిపునుదల్లి
 జెప్పినయోగమార్గప్రకారంబునరేవేత్సరానుగ్రహంబుఁబొందెదనంటివేసి॥గీ॥అనఘాత్తయోగింపులయంబుభ
 రఁజెప్పుఁజన్మంబులందునిసంగమయిరఃమితినిబ్రయోగనమాధిపత్యంబుఁజేసెయెనుదెలియతరతఃమార్గమిదిగాననతఁ
 డుచుగారాధ్యుడగునీవునుదుగుముగిష్కలోద్యోగమిపుడు॥గాకనిశ్రేయసకాముఁడవగుదేవతంప్రీతిమతతృణాలమం
 దుఁబూజిసుమదుఃఖములఁఁటిలొననేది॥దైవవశమునఁజేకురుఁదానఁజేసి॥దెందమునఁజూలనంతపక్షిమెంచుచుండనిమ
 లఃకజ్ఞాయనభువివెలయుడెపుడు॥వ॥మఱియుఁగుణావ్యండుగువానిఁజూచినంతోషింపుమునాభానుఁడగునానిఁజూచి
 రుణంపుచునమానునిఁజొడమైత్రినలుపుచువర్తింపుచున్నవాడుదావత్తయాదికంబులందొఱంగుని నారదుండువలిగిన
 వినిప్రపుండెల్లఁజేయననఘయాశమంబునుమదుఃఖఃపాతాత్మలగుపురుషులకుదుర్గమంబుని కృపాయత్తుండవై ననీచేతవి
 నంబుడనశ్చైవంబరభయంకరంబగుతొత్తధర్మంబుసెందినయనినీతుండయేనుసురుచిదుర్గకృపావినిర్భన్నహృదయం
 డనగుటమదియచిత్తంబునశాంతినిలువమగావునంద్రిభవనోత్పప్తంబుననన్యాధిష్ఠింపంబునగువదంబునుఁ బొందనిచ్చ
 యించిననాకుసాధుమార్గంబువెఱింగింపుమునీపుభగవంతుండగునజానియూరువులవలనజనియిందిఃకాదాదనకుశలుండ
 వైజగితితార్థగుసూర్యునింబోలివంతువనినవి॥క॥నారదుఁడెల్లనుననఘు॥మారకవినునిన్నమోక్షమార్గంబునకు॥
 శ్రేరేచినవాడివృద్ధుఁడీరజసోత్తమండువాసుడేపుండగుట॥వ॥ నీవునమ్మహేతునిజన్మధ్యాసప్రవణచిత్తుండవై
 భజింపుము॥క॥పురుషుఁడుదవిలితరుర్విధిపురుషార్థశ్రేయమాత్మబొందెదననిన॥ధరదత్తాప్తిహేతువుహరివద
 యుగళంబువక్ర-నన్యముగలదే॥కావున॥క॥వరయుమునాతలముననగుహరిసాన్నిధ్యంబుశుచియునతిపుణ్యమువై॥జ
 రగినమధువనమునకును॥సరసగుళాచముమేలునమకురునచట॥క॥ఆయుమునాతటినిశుభ॥తొయములగ్రుంకిని
 వృత్తోనవృత్తనా॥రాయణునకునునమస్కృతు॥లాయతమతిఁజేసిసేయియగునియమముల॥వ॥ మఱియుఁబాటుండ
 వగుటంజేసివేదాధ్యయనాదుర్విదితకర్మానర్హుండవయ్యునుచితంబులగుగుళాజినంబులంజేసి నన్యసిక్తప్రమాఖానంబు
 లంగల్పించిగొనితృప్తాత్మాణాయామప్రత్యాహరణంబులచేతంబ్రాశేంద్రియమసౌకులంబులనుతాంచల్యదోషంబు
 లహరించిపిరింబయినచిత్తంబు॥గీ॥ఆశ్రితసత్త్వసాధానిముఖుండునున్నగ్రవనన్నానదేక్షణుండు॥సురుచిరనానుండు
 సుభ్రాముగుండునుసుకపోతలుఁడునుసందరుండు॥హరినిలసంతోభితాంగుండుదరుణుండునరుణాలోకనోష్ఠాధ
 రుడు॥గరుణానముద్రుండుపురుషార్థనిధియునుప్రణతాశ్రయండుశోభనకరుండు॥లలితశ్రీవత్సలక్షణలక్షితుండు॥స
 ర్వలోకశరణ్యుండుసర్వసాక్షిపురుషలక్షణయుక్తుండుపుణ్యశాలి॥యనితమేఘునిభక్త్యాముండవ్యయుండు॥) మఱియు
 ను) ॥గీ॥ హరికిరీరీకేయూరకంకణఘనఘాటతుండాశ్రితపోషణుండు॥లాలితకాంబికలావంతోభితకటిమండలుం
 డంచితకుండలుండు॥మహానీయుశాస్త్రభావశిష్యుశివారుగ్రేవేయకుండానందదాయకుండు॥సలలితఘనశంఖచక్రగదా
 చక్రహస్తదుఃఖవనప్రతస్తుండఁడు॥గమసారభవనమాదికాధరుండు॥హరితమోహకుండునవ్యపితాంబరుండు॥లలిత
 కాంచనమాపురాలంకృతుండు॥నిరతిశయనర్దుణుఁడుదర్శనీయతముండు॥క॥సరసమసానయనసముత్కరుండునుహృ

త్వద్దక్షణికానివసితవిస్ఫురదురువభవణితోభితఃవరణసరోజాతుండకులశాంతుఃకుఘనఃకుఘనః॥౪॥అయినపుడుప్రేక్షకుం
బూజింపుమహ్మదయగతుంకుసాను రాగవిలీకనంభవరదశ్రేష్ఠుకునగువారాయణునేకాగ్రుతిత్రంబునశ్వాసగంబుసే
యతుంబరకునివృత్తిమార్గంబునధృతుండయినపురుషోత్తమఃనిదివ్యకుంగళస్వరూపంబుది త్రుబునందగిలినమరలముగు
డనేరదదియనుంగాకయేనుం త్రంబేనన ప్రవాసరంబులుపలియించినభేదరంబంగనుంగొనువామర్థ్యంబుగలుగునట్టి ప్రణ
వయ్యుక్తంబగుద్వాదకాక్షగకలితంబుదేశకాలవిభాగవేదియగుబుధానుష్ఠితంబునయినవానుదేవమంత్రంబునజేసి॥సీ॥
దూర్వాంకురంబులదూర్వాంకురశ్శాముజలజంబులనుజారుజలజనయనుఁడులసేదగరంబులందులసికాదామనిమాల్యం
బులనువినిర్వలదరిత్రుఁబుత్రంబులనుబుట్టివత్తునిగడువన్యమూలంబులనువాదిమూలాఘనుని॥ నందితభూర్జత్యుగాదినిర్మి
తవివిధాంబరంబులనువీతాంబరభరుదనరుభక్తినివృత్తిలాదారురచితఁదూపములయందుఁగాననిజాధమయినసరిలము
లయందుగానిసుస్థలములందుఁగానిపూజింపవలయునక్కఱమలనాభుఁ) క॥ధృతిచిత్తుఁడుశాంతుండుని॥ యతపరిభాష
ణుఁడునుసహితాచార్యుఁడువత్రితపరిమంగళగుణుఁడునుమితవన్యాశనుడునగునుమెలఁగఁగవలయుఁ॥౪॥వడ్డత్రమశ్లో
కుండగుపురుషురీకాయీంధుఁజనమాయాస్వేచ్ఛానతారచరితంబులచేతనదింత్యంబుగానెద్దినేయనద్రియహృదయ గతం
బుగాభ్యాసంబుసేయందగునురియుంగార్యబుద్ధింజేసిసేయంబుపూజావిశేషంబువానుదేవమంత్రంబుననర్చిస్తరు
నిశిసమర్పింపవలయునిట్లునునోవాక్తాయకర్తృంబులచేతనుసోగతంబగునట్లుగాభక్తియ్యుక్తంబులయినపూజలచేతంబూ
జింపంబడినర్చిస్తరుండుమాయాభిభూతులుగాకసేవిచుపురుషులకుధర్మాశిపురుషార్థంబులలోననభిముత్యార్థంబుని
చ్చువిత్రుండగువాఁడునిరంతరభావంబుయకభక్తియోగంబునంజేసిమోక్షంబుకొఱునుభజియుండునని చెప్పినవినిధృవుం
డువారచునకుంబ్రదక్షిణసూర్యకంబుగానమనుస్మరించిమహాపిఁజననోన్మయై నకలసిధులమెఱంగుచుభగవత్పాదసరో
జాలంకృతంబయినమధువనంబునకుంజనియెనంత॥గీ॥వత్సభవసూనుండుత్రానపాడుకడనునరిగియాగాజాచేవివిధార్చ
నములనందిసంప్రీతుడైయున్నతాసనమున॥ నెలమిఁగూర్చుండియాతనివలనఁజూచి॥యిట్లనియె॥౧॥భూనాయకపీఠపు
డా॥ప్లూనాస్యఁడవగుకుంజాలమదిలొజితంబానుటకేమిగతంబన॥ నానారమతోడనాతఁడనియోగమరలఁ॥౨॥ముని
వరవివేకశాలియు॥ననఘుండునై జేండ్లబాలుఁడనన్ద్రియచందనుఁడడయుఁడనగునాచే॥ తనువరిభవమొందిచనియొండల్లి
యఁదానుఁ॥౩॥ను॥చనియుగ్రాటవివోద్భియచ్చటబుధిశ్రాంతుండుతొట్టిదీతుండునువమ్మనముఖంబుజుండుననఘుం
డున్బాలకుండైనను॥త్రనయుఁగఁ ఘోరవృకొహిభల్లముఖసర్వశ్రేణిభక్షింఁచెనొ॥యనిమఃఖంఁచెనాడుచిత్తముననార్య
స్తుత్యయిట్లేఱుకుఁ॥గీ॥అట్టియుత్రమబాలునాయకపీఠమందుగూర్చుండినీరొకరించి॥ యంగనానక్రదితుండనైన
యట్టి॥ నాడుగొరొత్త్యవిదిమునినాథచంద్ర॥౪॥వాచినివారదుండునరనాథునిట్లనినీకుమారుఁడా॥ దేవకిరీటరత్నరుచి
దీపితపాదసరోజాఁడయినరా॥ జీవదర్శాతురక్షితుండశేషజగజ్జనకీర్తనియకీర్తివిభవప్రతస్తమచరిత్రుఁడువానికిమఃఖమే
టికె॥౫॥ఉ॥కాపువనమ్మచేత్తుండుసుకర్తముచేతనసమస్తలోకపాలాలవలికందరానమదుండవితరత్వపదంబున॥౬॥భుఁ
శ్రీవిలసిల్లఁజెందుచులసిదగదామంభజించియాజగ॥ త్యావనుడై నీసుతుప్రభావమెటుంగవునిపుణూవరా॥) అదియు
నుంగాక॥౧॥కీర్తిరీయజగములయందాకల్పమువొందజేయునందితగుణగర॥ త్యాకరుఁడిటలేమను॥ శోకపకుమతఁ
గూర్చిసుభగచరిత్రా॥౨॥క॥అనినారదుండువలెకినఁబిమనమునవిశేషసిందిభుండనుప్రియనందనుఁడంతింపుచునాదరము
నఁజూడందయ్యెరాజ్యమునుఁబూజ్యముగఁ॥౩॥అంతనక్కడప్రస్తుండు॥౪॥చనిముందలఁగనుగొనెమధు॥ వనమునుముని
దేవయోగివర్తిగుణపా॥ వనమునుదుర్భరజలదప॥వనమునునిభిలైకపుణ్యవరభవనంబుఁ॥౫॥వ॥అట్లుగనిదాయంజనియ
మునానదింగృతపానంబైదియితుండునమాహితచిత్తుండునైసర్వేత్తరునిధ్యానంబుసేయుచుండ్రాత్రురాత్రు
బులకొక్కమారుగృతకపిత్థబదరీఫలపారణంబుడగుచేపాస్థితిననుసరించియొక్కమానెంబూబారింబూజించియంతనండి
యాతొనదినంబులకొకపరీకృతజీర్ణతృణవర్ణాహంగుండగుచురెండవమాసంబునఽష్టనమాసాశ్వాసంబుజేసియంతనండిన
రాత్రంబులకొకమారుడకభక్షణంబుసేయుచుమాడవమాసంబున మాధవునర్పించియంతనండిద్వాదకదినంబులకొక
మారువాయుభక్షణంబుడగుచుజరశ్వాసుంజై నాలవమాసంబునంబుండగిశాన్తిభిభజియించియంతనండి మనంబుననల
యకఁబరూపాస్వాసుండైయొకవదంబుననివివరమాత్మంజింతింపుచు నచేతనంజై నస్థానిపుంబలెన్దై దవమాసంబునుండగ

పినంత॥గీ॥నకలభూతేంద్రియాశయముగుప్పడయంబునందువిషయములజేందనీకమహాదాతత్వసమాజములకు
 మనాధారభూతమునప్రభావపూర్ణుఁడై శ్వేతగుండై నట్టిశాశ్వత బ్రహ్మంబుదనసితహృదయవద్వముననిలిపి॥ హరియావ
 మునకంఠెనన్యంబుజేయకకీర్తనవిష్ణుభవందుఁ జేర్చియున్న కరణముల్లోకములుచాలగంపముంఁడె॥ పెండియునువేర్చి
 యయ్యర్చకుండుధరణిమోక్షపాదంబుఁజేర్చినిల్చిన్నవేళ॥ వేర్చియబ్బాలునంగువృషీడఁజేసి॥గీ॥ వసుమతీతలమర్దము
 వంగఁజొచ్చెభూరిమదమర్చివారణవారణేంద్ర॥ మెడఁగుడిమెరఁగునపుడుగఁగుగునకున॥జలన మొందుచునడగిడుకల
 ముపూరి॥చ॥అతఁడునన్యవృష్టినిజ రాదరదేహశరీరధారిణా॥ స్థితిగలయూసునందుఁడనవీరముఁగాఁతుమియంపఁజేసి
 యే॥కతఁగనఁదన్నిరోధమునఁగైకొనికంపముమొందెనీశ్వరుండుతఁడుచలించినజగములన్నియుఁజంచలమొందెనట్లొక॥
 అలోకభయంకరమగు॥ నాలోకమహద్విపద్ధశాలోకనులై॥ యాలోకపాలురందలు ॥ నాలోకశరణ్యుఁగానసతీరిగి
 లొక॥చ॥అట్లొకనారాయణునుద్దేశించివక్తప్రకాములై కరంబులుముకుళిచికిరియిల్లరి॥చ॥ హరివరమాత్మకేశవ
 చరాచరభూతశరీరధారివైపరగుమవీపుట్రట్టులను బ్రాణనిరోధమెటుంగమెందుముందిరముగదేవదేవజగధీశ్వరసర్వక
 రణ్యునివదాంబురుహములావైశేరణు బొందెదమాత్రిహారిందికావును॥చ॥అదేవతలయిన్నవిందినశిశ్వరుండువార
 లకిల్లనియెనుతానపామండనువానితనయందువిశ్వరూపుండయిననాయందుడనవిత్తంజైశ్వర్యంబుఁజేసితవరణుగావింపు
 మండదానంజేసిభవదీయప్రాణినిరోధంబయ్యెనట్టిమరత్యయంబునతవంబునివర్తింపంజేసెదవెలవకమీమీనివాసంబు

— సాక్షాత్కరించినభగవంతునిప్రభువునుప్రతిండుట —

లకుంజనుండనియానచ్చిననాదేవతలనిర్భయాత్మలైయోత్సరునకుంబ్రకామంబులాచరించి త్రివిష్టవంబునకుంబనిత
 దనంతరంబ॥గీ॥హరియాశ్వరుండవిహంగుశేత్యరయానుడైనజభృత్కుండైన ప్రభువునిగఁగనుగొను వేడుకఁబనియింపనా
 ముభువనమునకప్పుడునని ప్రభువుండు॥ పరవశయోగవిపాకతీత్రంబయినబుద్ధిచేరిజనుసొంబురుహముతో॥ మందుతటి
 త్రుభాయతమూత్రియటఁబిరోధానంబుననుహించితత్త్వంబు॥ తనపురోభాగమునననిచ్చిననుబూర్వగమధిక్ జ్ఞానవయవ
 గూడరణుగ॥ మూర్తిగఁగనుగొనిసంభ్రమముననునవు॥ దాశ్రువులురాలఁబులకీకృతాంగుండగుచు॥గీ॥నయనములవిభు
 మూర్తిగఁగానంబు సేయు॥పరిదిదవముబమువజుంబనము సేయు॥ లీలఁదగభుజములనునూరింగనంబు॥ సేయుగతిండవన్న
 మసృష్టులూనచ్చె॥చ॥ఇట్లుండవ ప్రకామంబులాచరించికృతాంజలియెస్తోత్రంబు సేయనిర్భయించుముప్రతిక్రియాకర
 ణనమర్థంబుగాకయున్న ప్రభువునకునప్రసూతంబులకునంతర్యామియైనయాశ్వరుండుప్రభువునితలంపెతొంగి వేదమయం
 జైనతతతంబుమేకవబ్బుబునికసోలతలంబుటిరజీవేశ్వరనిర్ణయజ్ఞండువభక్తిభావనిష్ఠుండునుగుప్రభువొనెఱుఁగలొకవి
 భ్యుతకీర్తిగలయాశ్వరునిభగవత్ప్రతిపాదితంబులగుచువేదాత్మకంబులైనతనవాసులనిట్లనిస్థితియింపెదేవనిఖలశక్తిధ
 రుండవునంతఃప్రవిష్టుండవునై నీవులీనంబులయిన మదీయవాక్యంబులంబ్రాణేంద్రియంబులంగరచరణత్రవణ్యగా
 చులగుజీవ్యకైక్యంబుజేసి జీవింపఁజేసిని భగవంతుండవుపరమపురుషుండవురయిననీవు నవనుసరింతునీ ప్రకరంబుండ
 వయ్యసుమహాదాద్యంతైనయాయ శేషవిశ్వంబుమాయాఖ్యంతైనయాత్మియశక్తిచేతంగల్పించియందుంబ్రవేగించియిం
 ద్రియంబులందువనింపుచుండ త్తదేవతారూపంబులచేనానా ప్రకారంబులదారువులందున్నవహ్నిచందంబునంబ్రకాశిం
 తునదియనుంగాక॥ చ॥వరమతిరాత్రుబాంధవభవద్వనబోధనమేరుడై భవచ్ఛరణముఁబొందినట్టినిర్గుణమువప్రజనుండు
 బోధమందిదరయగజాశురితిగనునట్టిముముక్షుతోరణ్యమయిననీ॥చరణములంగృతజ్ఞుడగునజ్జనుడెట్లుదలంపకుంఁడెహ॥
 గీ॥శుహితాత్మమరిజప్రమరణప్రకాశనహేతుభూతుండవునిధిగల్ప॥తగువపునగునిన్నుదగవన్నరేనేమిపూనిమాయా
 విమోహితాత్మ॥లగుమధుర్మార్గకామంబులకీఱకుండదామర్చింపుచుంద్రిగుణభామయినదే॥సూపభోగ్యమైదిండును
 ఖములనెనయంగమదినిచ్చుంబురురట్టి॥విషయసంబంధజన్యమై వెలయునుఖము॥ వారికిరయమందునువరలుదేవభూత
 సంపాతతాపవారగుణక॥భావృతాప్రార్థనలొకమాధవముకుంద॥చ॥అరచిందీదరతావకీనవరణధ్యానానురాగోల్లస
 చ్చురితాకర్ణనకారభూనిఖములే సానందక బ్రహ్మకుండరయగలేదదదగభృత్తరవిమానాకీర్తులై కూలునానురలొక
 ఘటజేష్ఠతేలమజ్జనస్తోమకచింతానణి॥చ॥హరిభావనియమార్గనియతాత్మకులై భవదీయమూర్తిప్రవరగిభగవత్ప్రయోగకు
 గువారలసంగతిగల్గజేయునత్పురుషునసంగతిగవ్యసనదుర్భవసాగరమప్రయత్నతరగనసరభవతీ॥భావ్యుతరసంబున

మత్తుడనైతరించెదఁగ॥౪॥కరముదావకీసభజనీయవదాబ్జసుగంధలభినైవస్వరీమది శ్రుండంగాగురువారబుడత్తి
యమత్తృణదేహము॥౫॥రముఁదదీయదారసుతకామసుహృద్భవంభవర్తము॥ మరతురువితృప్తోముఖరమాహృద
యేతముకుండమాధవా॥సీ॥పరమాత్మమర్త్యసువర్వతిర్యజ్జగదితిజననీస్వవద్యజగణాది॥సంవ్యాప్తమనునదనద్యశేషం
బునుగైకొనిమహదాదికారణంబు॥నైనవిరాడ్విగ్రహంబుననీఱుఁగుదుఁగానికీర్తిసనుకులకరమునైన॥ సంతతసుమ
హితైశ్వర్యరూపంబునుభూరితబ్రాదివ్యాపారశూన్యమయినబ్రహ్మస్వరూపమేనాత్మనీఱుఁగఁగిబ్రహ్మకారకారణంపా
రభయవిహార॥పరమమునిగేయసంతతభాగధేయ॥సలిననేతరమాలలనాకరత్రుసీసన్దేవకల్పాంతనశయంబునఁడు
నీయభిలప్తవంచంబునాహరించి॥యనయంబుశేషసహాయుడవైశేషవర్తంకతలమునఁబవ్వరించి॥యోగనిగ్రాతరిం
డినాభీసంధుజన్మర్త్యలోకకంజాతగర్భ॥ మందఁజెరుర్ముఖునమరఁబుట్టింపుచురుచిసెప్పలై॥ప్రప్రస్వరూపితైనిగీర్తుమై
కైదనత్వంతరియముమొప్పుభవ్యవాదత్రవంకజవత్త్రనేత్ర॥చిరభూకారనిత్యలక్ష్మీహర॥యవ్యయానందసౌమింద
హరిముతుండ॥౧॥అనియిట్లుయోగిద్రావరవతుండయ్యునుడేవులకంఠెనత్వంతరియతఁబుండవైయందుమవదియెట్లని
బుద్ధవస్థాభేదగుణవసఖండితంబయినస్వకీర్తిజేసహమాకపాలననిమిత్తంబయిజ్ఞాప్తిత్యైతగ్రావుననీవునిత్యమును
డవుపరిశుభ్రుండవునర్పజ్ఞుండవునాత్మపుగూటనుండవునాదిపురుషుండవుభగవంతుండవునిత్యయోగీశ్వరుండవునైవ
త్రితుభుభాగ్యహీనుండయితేవునియందునీగుణంబులుగలుగవేసన్దేవరునందేమివిరుద్ధగుతులైవివిధశక్తియుక్తంబుల
యనయవిద్యాచలానుపూర్వంబునజేసిప్రసరింబులగుచుండునట్టివత్సకారణంబునకంబుననంతంబునాద్యంబునా
నందమాత్రంబునవికారంబునగుబ్రహ్మంబునకునుసక్రరించెదఁజరియిదేవానీవునగ్రవిధఫలంబునిదింతింఁచునిష్ఠామల
యనవాకిక్తిరాజ్యాదికామితంబులలోనఁబరమార్థంబయినఫలంబునర్పార్థనూపుండవైసభవదీయపాదవత్సంబులిట్లుగిల్గి
తంబులైననుసకాములైనదీపలగుగోవువత్సంబునునన్యపానంబుసేయింపుమవ్యకాదిభయంబులనరక్షించుచందగుబునం
గామత్రుండవైసంసారభయంబువలంబునాపువచనియిట్లునత్వంకల్పంకుసుజ్ఞానియైననధ్రువునిచేతవివరింపం
బడిభృత్యానురక్తుండయిభగవంతుండునంతుప్తాంతరంగుండైయిట్లుయొక॥ధీరత్రతరాజన్యక॥మారకనీవునయవం
దుచునలినకార్యంబాహుళిగానీఱుఁగుదు॥నారయనదిసొందరానిదక్షిణార్థ॥౧॥అదియెట్టిదనిననెందేమిషేషియందు
బిభ్రాన్యమాణగోచక్రంబునంబోగ్రహసత్త్వతారాగణిత్యైతిశ్రక్రంబునత్తరూపంబులైనధగ్నాగ్నికశ్యప
శక్రులునప్రస్తులునదారానమేతులైప్రదక్షిణంబుదిరుగుచుండుదురట్టిమరావంబుననన్యాదిష్టితంబులొకత్రయప్రశ
యకాలంబునతమనశ్వరంబుగాకప్రకాశమానంబునైనధ్రువక్షితియనవదంబుముండలనిరువదియాలువేలేండ్లుననక
బ్రాపింతువుతత్వదస్త్రాప్రవర్త్యంతంబుభవదీయజనకుండువననానగతుండుచంద్రాజ్యంబుపూజ్యంబుగాధర్మమా
ర్గంబునజితేంద్రియండువైశేషియమృభవదనుజుండగునుత్రమండుమృగయాగ్రంబువనంబునకుంజనిమృతుండగుఁదద
స్వేషకార్థంబుదహితేతిత్రయైతన్మాత్రయవనంబునకుంజనియందావదహననిగున్నయగువెండియు॥సీ॥అనఘాత్మ
మరినీపుయజ్జరూపుండనందగుననుసంపూర్ణదక్షిణంబు॥లగుచుఖంబులచేతనర్పించినత్వంబులగునిహసోభ్యంబులనుభవిం
చి॥యంత్యకాలముననాత్మదలంపుచునరిసర్వలోకనమన్మృతమును॥హహింబునరావృత్తిరహితంబునప్రతిహండ
లోన్నతకుగుమాణకీన॥పదమందగఁబొందగిలవనివరమపురుషుఁడతరీయభిలషితార్థంబులన్నిధి॥యతఁడుగూనిగూ
చుండంగనాత్మపుకి॥గుండగమనుఁడువేంచేసెఁగొతుకమున॥గీ॥అంతధ్రువుఁడునమంకేరుహాక్షపాద॥కమలసేనైవావ
సాదితఃపునఁమోర॥భయలఁదనరియొండనమదిత్రంబులొనఁచుష్టిఁబొందకచనియె॥స్వచరిత॥అట్లు॥క॥అనిమైత్రేయం
డుధ్రువుఁడు॥భయమువారిచేగృతార్థుండైనవిధంబె॥అనుననుపించినపడురుండ॥విముగివరుజూచివలెకెనయంచెనఁ
గఁ॥౧॥క॥మునినాయకవినుకాముకజనదుష్టావ్యంబువిష్టుచరణాంబురుహార్చనహితజనసంప్రాప్త్యమ॥ననకలపంకేరు
హాక్షువవ్యయవదము॥౧॥ప॥పెళ్ళజ్వలంబులంగనిసొందరానివగంబుదామెళ్ళజ్వలంబుననోహిదియుండనమనంబునం
దప్రాప్తనసారభుండనిపురుషార్థవేదియైనధ్రువుండెట్లువలంచెననిమైత్రేయంచెట్లనియొ॥గీ॥అనఘపితరత్నిదన్నుఁ బ
రిసమరుక్తి॥బాణవిధాత్తుఁడుగుండదాబ్జవణముల॥చిత్రమునఁదల్పుచుండుటజేసముక్తి॥గౌరవిగీనాత్మలోవగఁ
గుండుచుండె॥అంతనాధ్రువుండు॥౧॥అనఘజితేంద్రియత్ సుమహితాత్మయైనననందనాదులిందనయమనేకజన్మ

నముపార్జితయోగనమాధిఁజేసియెవరిచరణారవిందములువారకభక్తిసేయింగుచుండురా. ఘనఃఖరఃశేషశుభిషుపిశా
రునమేయనజేయవాచ్యుని॥౧౧॥వ॥ఏనుమత్తాసంబులుభుజియిందితత్పాదపద్మచ్ఛాయంబ్రావించియు భేదదర్శనంబునై
దినకరఃటాయిత్తిభాగ్యహినుడనైనయేనుభవనాశనుడయినయథేంద్రబాహుదేవగనియనశ్వరంబులయిన కామ్యంబులదేగి
నిట్టిదారాగ్యమైందునుగలదేతమవదంబులకంటెనున్నతవడ్డును సొండునునోయనినహింపంబాలని యాదేవతలదేత
మదీయగులి గలుపితంబయ్యెంగాకనావనారమండాడినమాటతత్కృతయ్యె నతరవాక్యంబులంగీకరింపక యేననత్ర
ముండనైస్వపాపిస్థలం బొందినవాడుతైవికంబైనవమాయంజెందిగిన్న దర్శనండుగుచందంబున నేనద్విధియుండునై
నన భారతయువ శత్రువుచే బ్రాహ్మణ్యులయి చుటంబుసెంది జగదాత్మకుండు సుప్రసాదుండు భవనాశకుండునై
న యాశ్వరునారాధించి తత్ప్రసాదంబువడసెయు నాయుర్విహినుడయినరోగికింబ్రయోగించునాదభముంబలెదిర్చు
కంబులయినశ్వరంబులయినయారామితంబులుగోరితని వెండియు॥౧౨॥ధనహినుడనృపాలుఁజేరిమిగులగఢాటిగఢ
వీణారమిన్మనియర్పించినరీతిము క్తిఫలమందైనట్టిమంకేజిలోచనమఁడేచాల ప్రసన్నుడయినతనిగోసాంసారికంబరిగోరి
ననావంటిమూఢమానసులుధాత్రిగ్రాగ్నిలేయెవ్వరు॥౧౩॥సీ॥అగ్నియిట్లువిరించివనమనమై శ్రేయముది విమరునకుగల్గి
నియెంద్రు॥౧౪॥కమనియవారిపాదకమలంజొగింపనీగ్రుతశరీరులునుయాద్యర్థికుమనసంప్రాప్తమగుదానసంతుష్టవి
త్తులైవరలుచునుండుమీపంటినాడుదగభగవత్పాదదాస్యంబుదక్కంగనిరతవదార్థంబులెడతలండు మరచియునుగోర
వొల్లరుచునువత్రితవిరియిట్లువత్రిత సానంబు సెందిఁగరలివడ్డుచునున్నతమారాద్రుఁ జారుఁడేనియైత్రానవర
ణుడవును॥మనమునగట్టనిదలండు॥౧౫॥వచ్చినవారల్కుగ్రన్ముటావచ్చుటయేగాకయిట్టివార్లుగలవేనివచ్చుటనమంగళం
జనగుదివచ్చుటమరినాకుశభములేలఘటించు॥౧౬॥అనివితృప్తినివకుండియుమనమందును నారమండుగుమారుడువేగలి
లునరాగలఁడనుచునుబలికినపలుకులుదలచివమ్మిక్యతకృత్యుండై॥౧౭॥తనమరునిరాకఁజేప్పిన ఘనునకుఘనములును
మాక్తికపువరములు॥మనమలరదిచ్చినయెనిగనుగొనుసంతోషమాత్రుఁడగుకొనంగ॥౧౮॥సీ॥వలమీరురంగస్థింధ
వంబులబూర్చినకనకరథంబునుత్రుతర నెక్కి॥బ్రాహ్మణకులవృద్ధులంబుజనామార్త్యవేదవృతుండగుచు విష్ణురణమెఱసి
బ్రహ్మగిర్లోపరూర్ణస్వనశంకాహావ శేఖరవంబులందండచేలగ॥శివీకంబులెక్కిగూపితలై సునీలిసురుకులు త్రముం
డునాటాధినడవగ॥ఆరినఁడివింపవత్తిఘటనమెప్పనాత్మినగరంబు వెలువడియురుగుచుండి॥బలసినగోవపనసమీపం
బునందువచ్చువువురంగుమేదివీశ్వరుఁడనింత॥౧౯॥దండమడిగిప్రేమచోలుకాడనసంభ్రముడైరమామనో హరచ
ణారవిందయుగళార్చననిర్మలాఖిలాఘ్ని॥శ్వరకర్మణావలోకననుజాతనమగ్రమనోరభుకాసుతు॥గరవసురక్తిఁడా
నిపులకల్ ననలాత్రంబ్రమోదితాత్మకడై॥౨౦॥మిగిలయఁగొలఁజేర్చి నెమ్మిగమునివిరిగిరముమూర్చినిబుజంబువేతఁ
బుణికియవృయానంరబాష్పధారాభిషిక్తుఁజేసయోశీర్షదీపవాచిరయశుండు॥౨౧॥జనకునియోశీర్షదనములనయ
మునెగొని ప్రమోదియైతత్పదములిదనస్థాలతలముసోకఁగిఁనరులుగాంచిభక్తివిహ్వలుడగుచు॥౨౨॥అంతనానజ్జ
నాగ్రోయైనపువురండుదల్లులపభక్తికైనతులుదగి మెరచ్చిసురుచికిరిమ్రొక్కనర్చకుఁజూచియెన్ది నగు మొగబుననా
లింగనంబుఁజేసి॥౨౩॥కరమొప్పనానడగడస్వరమునజేంపునుచునాశీర్షదించె॥భగవంతుఁడెవ్వని సైమ్రులినాటిం
కునత్రాపానిరతంబ్రసన్నుడగుచునతనికిఁడమయంతననుకూలమైయుండునర్హతంబులనుకుతఁజేర్చి ఖహిఁద
లపోయినిన్న ప్రదేశములకునయంబుచేతతోయములపగిదిగిగానఘనునమ్మహాత్మునిఁగారవించె మరుదిపూర్వం
బుదలచకనుజనచరిత్రవిష్ణుభక్తులుభరనుబదిత్తులగుట వారికలుగరుధరశివ్యాదుమరియు॥౨౪॥కావుననుత్రముండు
మృదువుండుమేప్రేమవిహ్వలరగుచునస్యావ్యానిగితులైపులకాంకరాలంకృతశరీరులైయానందబాష్పంబుల సె
ప్పిరంతసునీలియందన ప్రాణంబులకంటెంబ్రియండునమరునుభూహంబుచేసికడవయవస్వర్గసంబుచేతనానందం
బునొందివిగతశీకయయ్యెనవృషకుంతోషబాష్పధారాస్థిక్తంబులైచనబాలుగురినెంత॥౨౫॥ఉన్నతసంతోషముప్ప
ర్తిఁగఁబొరజరమాలాధువుతల్లి నెనయఁజూచి తాడనభవదీయుడుభవాశకుండయినయారనూజాంధ్యుడనిదేని పెన్ద
గాంబుక్తింబులఁడగనవృందైనవాడిపునీభాగ్యవశముఁజేసిప్రలిబ్ధుడయ్యెనీరండుగూగుండలమెన్నునరమీంకున్ద
మహిమగిలంబావనుడొండంబునులులోకమక్షయంబయినయట్టిగృత్యువునుగల్గె రట్టిప్రణతరీహుఁడైగిదు

‘బ్రహ్మచారి’డర్శిచేతఁబూజితుఁడగుటనిజము॥వః॥అత్రశంసించిరట్లు పౌరజనంబులచేతనుపలాభ్యమానండు నగుచును
తానపాదుండు తమనమేతంబుగాఁగ్రువునిగజాదుఁగునిజేసిప్రహృష్టాంశరంగుండు పురాధిముఖుండువను దెంచి॥సీ॥
స్వర్ణపరిచ్ఛదస్వచ్ఛతృప్త్యాద్యలాలిత గోపురాట్టాలకములుః ఫలపుష్పమంజరిలితరంభా స్తంభపూగపాతాదివిభూ
షితంబుఁగునపారకస్థూరి కాగంధజలబంధురాని క్రవీపశిమారాంధితంబుఁ మూనితవరత్నమయరంగవల్లివిరాజిత ప్రతి
గహస్రాంగణంబుఁ శుభనడిబలకంభసంతోభితంబుఁదండులన్నరలజాతతప్రసూనఃఫలభర వ్రాతకలితవిభ్రాజితం
బునగుచునర్చితంబులంశ్యత మైనపురము॥వః॥ప్రవేశించిరాజమార్గంబునజను దెంచుచప్పుడు॥)ను॥హరిమధ్యల్ పురకామిను
ల్ సతులుసాధాగ్రంబులందుండిభాస్వరసిద్ధార్థలూతుతప్రసవమార్ప వ్రాతదధ్యంబువుల్ ॥గరవల్లిమూశిహేమకంకణ
యృణ్మూరంబుశోభిల్లఁజల్లిరియాభాగవతోత్తమోత్తమునిపైలిలానుమేయంబుగఁ॥వః॥ఇట్లువాత్సల్యంబునజల్లుచునత్య
వాక్యంబులఁదీచిచునుపవర్ణపాత్రరచితమణివీపారాజనంబులనివాలింపజౌరజావపమి త్రామాత్యబంధుజనవరివృ
తుండునను దెంచి॥సీ॥కాంచనమయమరకతమధ్యనణిజాలనంచయరాజితపౌడములను॥వరగుఢాశేనపాంప రత్నపరి
కరదాంతపరిచ్ఛదతల్పములను॥సురతరుశోభితశుకపికమిధుపాలి గానవిభాసితోద్ధ్యానములను॥ సుహృత్తైర్యూర్యసా
పానవిమలశోభితజలస్కారపావీచయములవికచకల్లారదరదరిందరైగవప్రసిధితకచక్రవాకగాజాహంసపారసకా
రందవాదిజలఁ॥హంగనదాభిరామపద్మాకరములఁమరియును॥)చాన్ద్రమవిధవస్థుఁస్తరతమిష్టియంగ నాయుక్తమ
గుఁచుఁడెవగ్నింపఁనరిదనరారుజవగృహంబుఁజొచ్చె॥ నెలమిఁద్రదివంబునొచ్చుచేవే చువనిది॥ ఇట్లువృక్షేశించిరా
జునియైనయతానపాదుండుస్వతునియాశ్వర్యకరంజైవప్రభావంబువినియంగజూదియుచునబునవనయంబునుండిప్రజా
మరకుండయ్యునుఁబ్రజానన్యతుండుననవయావనవరిపూర్ణండునైవపురునిగాజ్యాభిషిక్తుంజేసివృద్ధవయస్కుండునత
స్కుండాశ్చయెంటినియాశ్వర్యకరబొందనిచ్చయించిచిరక్తుండు వనంబునకుంజనియెంతనాఁగ్రువుండుశివసూరప్రజాపతి
కూతులైన నభ్యుమియనదానివాహంజై దానివలనకల్పవత్సరులనునిగ్గుకొనుటలంబుడన వెండియువాయుపుత్రియైన
యలయను భార్యయంచునుతల్లనామకుండయనకొడుకునటినాహరయైన కన్యారత్నంబునుంగనియెంతఁడ దప్ప
తయైనయ త్తమండుచివాహంబులేకుండియుక్యగయార్థంబువనంబునకరిహిమవంతంబుయ మునిచేతహతుండయ్యె
నతనిరత్నియొండవ్వుజంబునవనంబునకేరియందుగహనదహనంబునవృంబొండెఁడువుండఁబ్రాశ్మనరణంబునకేరిపా
మర్దవ్యాకులితచిత్తుండైజైత్రంబగురథంజెక్కిననత్తరాధిముఖుండుచరిహిమవ స్థోనియందు భూతగణసేవితంబుగు
వ్యాకసంతంబునైనయలకాపురంబువొడగఁ॥)ను॥ఘనశౌర్యోన్మతితోడసర్వకలహకాశంబులఁచుగ్రుల్లిగగ్గనులలో
లిగిగుండగశంఖముమహూగ్యగ్నిలఁబూరింపఁదగిన్ననదంబుఁదనియకాంతలుభయోన్మితాత్మలైరుగ్రసాధనులై
యత్తుభుక్తుపురినైడలిరుత్సాహంబుసంధిల్లగఁ॥)వః॥ఇట్లువెడలియాఁగ్రువునిఁదాకిన॥)చక్రముమహారథంపభుజ
గర్వపరాక్రమశాలియాధనుఁగర్భరంజునుకూరుఁడొగ్రువుఁడనునైడర్పినయత్తుకోటిఁజె॥ త్వరఁబడమూడువేలసై
కచీటికైగొనకొక్కరపెట్టభీకరముగమూడుమూడుశితకాండములందగ్రువ్వసేసె॥)ఉ॥వారులలాలుముల్పగిలి
వారకసోలియొడదేలియన్ముహూ॥దారుపరాక్రమప్రకటనైర్వముఁడలిరలఁగువంబుపల్లారునుటెంపుచుగఁపిత
మానసులైచదతాదీతప్రదుఃప్రేరగకోటిజోలిచలులలోగ్రధయంకరరోషముదూర్తై॥)ఉ॥అరథికోశముండోడరియంద
ఱునొక్కటఁబెట్టుచుట్టిపెంపారఁగబాణపటగ్రముఁడంగములఁబరులంగనేసి॥ సార్పగదాశరఁబురికవల్లనతోడర
శూలబద్ధముల్సారథియొ కుండయనరథినత్తమపైగురియించిరేవున॥)అల్లుగురియించిననతండు॥)క॥ పెంపరియం
డెనుధాగానంపాతవృన్మనుయనత్తలంబుఁగిగ్రుంపులుగొనియాకసమునఁ॥ గంపించుచుపుడుసేదగణములువరు
సఁ॥)క॥హోహోకారములెనగఁగ॥ నొహూంబూబీరిగ్రువపయోరుహహితుఁడు॥ తాహముచెడియేటుదైత్యస॥ మా
హార్షవసుండు నేడుమునిగనెయకటా॥అనిఁదింతంబునమయంబున॥)క॥ తామాతనిఁగలిదిశమగ్నియాశుజాశములువలు
కనటనిహార॥ ప్రేమముననుయించుచుమహూగ్ధామండగుసూర్యబోలితద్యుమండోఁజె॥ అల్లుఁడోఁజెన॥)ను॥అరిచుఁ
భావహమయనకార్దుకముగార్యస్ఫూర్తితోఁదాగిట్టికరబాణావరిఁదింబుంజగరవంగాసేవెంబునలయలకురుమేఘా
చరిఁజారఁదోలుగతనత్యగ్రాహవక్త్రరంజింపురత్నస్త్రావరిహూమాపినివన్దోస్తలసంధిల్లగఁ॥)చ॥మఱియపుడన్ము

భూత్తుండనమానబలుండును తానాగ్ర బాణముల గజకటి దాక నేస్థిభుజగర్భమెలర్చుచిరీధిసర్వముల వలయును సే
 సయంగములుభంగముమొందగజేసి వ్రేల్చి డిగిలికొనివర్చులమునగాం దెగఁగొట్టెనుండువ్రేవడిగఁ తయ్యవనరం
 మున॥౧౫॥అలఘువరి త్తుండమృదులూర్జునేచేవికలాంగులయిన వారలనకీరిటకుండలవిరాళితను న్నక కౌటి చేసముజ్జ్వ
 లములేకక కాంగదలనమ్ముజవర్ణముచేతంగరస్థలపతిరన్యమై దవ సెనంపిరవీరమనోహరాకృతి॥ అంతహతశేష
 లు॥౧౬॥వరబలుండగుమనుమనుమని శరసందిన్నాంగులగృహునమరవిముఖులై హరిరాజముగనివర డెవకరిబృంధముబో
 లించరికళవళవడుచు॥౧౭॥అప్పుడురాక్షసమాయలుగప్పిన ధ్రువుండమరవమలకార్యంబెఱుగ్గఁగఁ జొప్పడకవారిబొ
 డఁగనా దెప్పరమగుటయునుసారథింగనియంత॥౧౮॥తలఁపాయగఁభుజమాయా । పులకృత్యంబెఱుగఁ నెవ్వరోపుమరను
 చు॥ బలుసంచుడత్తురింజోరఁగాఁదలఁపుచునదిగాన రాకడద్దయుమా నె॥ ౧౯॥అల్లుపురంబునకఱుగుటమానిదిత్రర
 భుండయ్యాయా ధ్రువుండువ్రేయ్యుండుమ్మునుబగ వ్రేయోగశంకితుండై యుండెనయ్యెడ మహాజలధి ఘోషంబున
 నోకరించుకల్లంబువినంబు డెనంతనకలవి కట్టంబుల వాయుజనితఁబయిన రజఃపటలంబుచే ద్దన్తంబుననాకాశంబునవి
 స్ఫురతటిత్తు భాకలితగర్జనము క్తమేఘంబులమోఘంబులగుచుభయంకరాకారంబులై తొఁతెనంత ॥ ౨౦॥ అన
 యంబుగఁ ధ్రువుమీదదై న్యకృతమాయాజాలపశ్చేదిభో॥రనమ సుమ్రపురివనమూత్రఫలమర్పణాస్థిమేడశ్వరా సన
 నిస్త్రింశకళారాధితోమరగదావక్రశ్రీతూలానిసాధఃఖూభృమ్ముజగావళింగురి సెనద్దండక్రియాలోలతగ ॥ ౨౧॥మరి
 యునుమత్తగజసింహవాన్య ధ్రువమూహంబులునున్న భయంకరంబయినర్వతశ్లవనఁబయినసముద్రంబునుగానంబడియె
 వెండియుంగల్పాంతంబునంపునో తిథిషణంబునుమహాహవంబునుదోచెనివ్వధంబుననానావిధంబులననేకంబులున
 విరళభయంకరంబులు నై నయసురమాయలు గ్రూరప్రవర్తనులగుయత్తులచేతనృజ్యమానంబులైయడరె నాననయ
 బున॥౨౨॥అనయముమాయావృసుగుల ఘురమాయ నేటింగి యునికాయుచువరున॥ మనుమనుమరిమనుమనమని మన
 మునఁదలఁపుచునదత్తుమకుమునున॥౨౩॥చను దెంచియిదిని॥సే॥అనమాన్య లోకులెవ్వనిదివ్య నామంబునమతనాకర్ణిం
 సంస్తరించిదుస్తరంబయినవృత్తువు నై ననుకవ్యక్షిణియి తురత్తియీశ్వరుడువదనండుభావరతుడునుశాశ్వతాహా
 యుభక్తజనాద్రిహుండగునట్టివిధండుభవదీయకవతులఁబరిమార్చుగదాకనివశికనమునులసంభావణములువిధిక్తా
 చమనుడమరమావిభునిపాదకమలముదలందిపుభయంకరమహూర్జులతనారాయణాస్త్రింబుగార్జుకమైనఁబూ
 నఁడవవడదీయసంధానమునన॥శ్రీకృడగిరుహ్యకమాయాంధకారమపుడు వెరపుచెడివత్సవత్సలవిరిసిపోయె॥విమల
 మయినవివేకొదయమునఁజేసిసమయూరాగాదికంబులనరణింంత ॥ ౨౪॥వరనారాయణుడై వతాస్త్రిజనిమత్సరప్ర
 భాహేనుపుంకిరుదిస్సారసురాళరాజసితవత్ మృగధాగావత॥ వర్షసాహస్రములలోభిషణవివత్త్రేపై వ్రాత
 ధీగరరావంబునఁగానఁకొచ్చుశిఖరంఘాంబుచందంబున॥అట్లేసె॥౨౫॥ ౨రనితిలోనసాయకనికాయవరంపరవృ
 ష్టిచేసారింబొరివికలాంగులై యడరిపుణ్యజనుల పృథుహేంపాణులై । గర్జనజాబిఘోభుజగత్రకరంబులెదిర్చిపే
 ర్చిచెచ్చెరనడతెంచుచందమునఁజిత్రరభుంబలుపూనితాకిన॥ ౨౬॥ వారలఁబడదగివశరవర్ణముచేతనికృతపాదజం
 ఘానుశిరీఘరాంబుకశిఖోదరకన్దులఁజేసియోగివంకేమహామిత్రమండలనకృష్ణిర నెట్టివదంబుఁజెందునాఘోరివదంబు
 నభిలషచఁబొందఁగఁబం పెభజావిజృంభియె॥౨౭॥అవిధంబున నాదిత్రరభుండగు ధ్రువుచేతనావ్యమానులునిరవరాధు
 లునై నగుహ్యకులఁజూచియతనిపితామహుండయినస్వాయంభువుండుఁబుష్కరంబునవత్తుండై చనుదెంచి ధ్రువునింజూ
 చియిల్లనియెవత్సనిరవరాధులయినపుణ్యజనుల నెట్టిరోషంబునవధియించివట్టిన్దేక్షువై నవోంబులు జాలు వ్రాతృవత్స
 లభ్రాతృవధాభితప్తుండవై కాచించునియత్తుంబుడుగును॥౨౮॥అనఘానుసులమునకీడియనదితకర్మంబయొకనికైతి
 క్కంఠిట్లనిమొనగ్రుంగిరియిది॥కనయంబునవలవచుడుగుసుయత్తుమా రా॥౨౯॥ అదియనుంగాకదేహాభిమానంబు
 నంబగుప్రాయులైహింసగాచింపుటహృషీకేశానువర్తనులయినసాధుపండితమనీషుననర్వభూతంబుల నాత్మభావము
 నఁడలఁచిపరర్థుతావాసుండుమరా రాధ్యంబునై వవిష్ణునివదంబులుబూజించితత్సరవవక్షంబునఁ బొంగిరియిట్టిభ
 గవగురుహృదయంబునననుభ్యతుండపుభాగవతులదిత్రంబులకుపశ్చుతుండపుమరియు సాధువర్తనుండవన మెవ్వరివి
 షావకర్తంబెల్లు సేయనమకట్టితివే పురుషుండయననేమిమహాత్ములయందుఁడిలక్షణునములయలకుమైత్రియాహిను

లయందుఁగృహయనితరములగునను సజతువులయందుఁగమతద్వంబునుగలిగిన ర్తిచువానియందునరాస్త్ర కుండయినభాగవతుండు ప్రసన్నుండగునతడు ప్రసన్నుండయినవాడు ప్రకృతిగుణంబులఁజూసింగతరీరభంగంబుగావింపిల్చి హృదయంబునుబొందునది యుండుగాక కార్యకారణసంహితావంబయిన సర్వభీత్వగునంచునయస్థాంతనన్నిధానంబుగలిగినలోహంబుచందంబుననర్తిచునందున ర్తేశ్వరుండునిమిత్తమాత్రంబుగాఁబలి భ్రమించునట్టియూత్వరునిమాయాగుఁజువ్యతికరంబున నారభింబులయినవంఁభూతంబులచేతయోషిత్పురుషవ్యవాయంబువలనయోషిత్పురుషుని గూఢపఁభూతియగునివ్విధంబునసర్వంబుదత్తంస్థానంబుచల్లయంబునగుచునుండుగిట్లుమర్విభావ్యంబయినకాలతక్షింజేసిగుణయోభాంబునవిభజ్యమానవీర్వరుండుననంతుండున నాదియై నై జనంబులచేతజనంబులబుట్టింపుచుండుటంజేసిగదాయాదికిరుండుమృత్యుహేతువులగుజనంబులయంబుమొందించుటంజేసియంతకరుండునైయ నాదియగుటంజేసియవ్యయంబునైన భాగవంతుండుజగత్కారణండుగుఁగావుననీస్వప్తిపాలనఁబయంబులకుంర్తగానివాడుగుట దానిజేయుచుండుగిట్లున్యూత్తుడూపుండువరుండు ననున ర్తియైన యీశ్వరునికిస్వపత్వవరపక్షంబుల లేవుకర్తాధీశంబులైన భూతసంఘంబులరజంబులును హావాయువులనుసరించుచాక్షుననస్వతంత్రంబులగుచునతనినువ ర్తించునీర్వరుండు జగతివయాయురువచయూవచయకరణంబులందన్వప్త్యుండునగుజీవుండుగర్వబద్ధుడగుటంజేసికర్తంబువానికి నాయురువచయూవచయంబులంజేయుచుండుమరియనర్వజగత్కర్తాపీయగునర్తేశ్వరుని॥క॥కొందలుస్వభావమందురుకొందలుార్థంబంబుకొందలు గాలంబందురుకొందలుదైవంబందురుకొండునుగామమంత్రులహావశ్చ॥వ॥ఇట్లులవ్యక్తకూపుండున ప్రమేయంబునానాతప్యధయ సూత హేతుండునైన భాగవంతుండు సేయుకార్యంబుల బ్రహ్మగుర్తావతలంబుల యతదితత్వంబులెవ్వరు నెఱుంగఁజూపుదురుకాపురంబుత్రాయెట్లుత్పత్తి నాతంబులకుదైవంబు కారణంజేయుగఁగానగర్ధనదానవరులుభవదీయ భాత్యహంతలగుచు లేఘాకాత్మకుండుఘాతేష్ఠుండుభూత భావమండు సర్వేశ్వరుండువరావరుండునగునీశుండుమాాయువుండై సర్వతక్షిప్తస్థితిలయంబులంజేయునై ననహంకారంబునగజేసి గుణకర్తంబులచేతస్వశృంగుండగుచువ ర్తించునదియునుండుగాకయీ ప్రజాపతులువిశ్వసృష్టానుంబులనియంతిత్తులె ముగుదాట్ల వెట్టివహువులంబోలియెవ్వరియోజ్ఞాధీనకృత్యులైవ ర్తితురట్టిమచ్చజనమృత్యువు సుజనామృతస్వరూపుండున రాక్షశకుండుజగత్పరాధుండుండునైన యీశ్వరునినర్వప్త కారణంబులతరణంబులఁబొందుమియునుండుగాక॥ సీ॥అనఘాత్యనీవువంచాల్లవయస్థుండవై పితరగ్గనిన్నాడినట్టిమాటలనిగ్నిన్నగుర్థుండవగుచును జనయిత్రిధిగా నాడివన ముకేగి తవమాచరించెదయిచ్చునీశ్వరునిభక్తిబ్రూజించిహితవిభూతిమెఱసిరమణంద్రులోకోత్తరంబయివరమమేఘబొందివదిగానగూరగేడఁ దాపమయినప్రపంచంబుభూషి నేఁగి హాత్మవంద్యబ్రహ్మయలరునట్టి యగుణుడైయిద్వీయు న నక్షరుండునైన యీశ్వరుఁబరమాత్మ ననుదినంబు॥సీ॥గైకొనిశుక్తంబుగతమత్సరాదికంబుమలంబునగుహృదయంబునందు సౌలయకర్తేషింపుచుబ్రత్యగాత్మండుభాగవంతుండునువర బ్రహ్మమయుండు నానందమాత్రుండునవ్యయంబుండువన్ననకలతక్షియుఁగుండునగుఁజూడఁడు నైన సర్వేశ్వరుండు తనంబయినవన్నక్షింజేయుచునత సమేష్టిగూఢిహాన్యమయని ప్రమాదమగుఁజుంతుతతీనదిద్యాహహగ్రంథిని॥ద్రెంచివైచితిగావునధీవరేణ్య సర్వసృభహాన్యమైవరతంబువలచు॥క॥పినురోషహృదయగనుగొనియనయములొక మునశించునతిభయయశమై ఘరరోగవరాధంబులయనువునవదిగానరోషమణింపున హావశ్చ॥గీ॥అనఘునిమనహూదరహంతలనుచుఁ బరచియూపుణ్యజనులజంపిపిడలగివరగనిదియెనదాశివ భారయ్యెనయర్థవిభునకునవరాధమయ్యెఁగాన॥క॥ధృతినుతులచేతనీపు డతనిక బ్రసన్నునిఁగజేయుమనిమనువుదయామరిఁజెప్పిపులఁజేసితర్కాతుఁడైనయ మొప్పఁజనియెఱుఱియు మైండ్లె॥౨౦౮॥ గీ॥యక్షచారణసిద్ధిద్యాధరాదిజగదాస్త్రాయమానుడైధర్మమండలంబుణ్యజవవైతస్వవత్ప్రసూరిరోషనిహితుండయిపట్టిపులనిఁజేరంగవచ్చిఅప్పుడు॥సీ॥వనుదెంచివెసఁగ్యశాంజగియై ఘువునిఁజూచితిపులఁజల్లనియెత్త్రియశమారితభవదీయపితావహాదేశంబుననుచు స్వర్జగబయిఁఘువఁబిరిధి॥యడిగితివల్లుగావునదావఁజేసియందుంబ్రసన్నుండవై ఘాతజననలయంబులకనయంబుగాలంబెకర్తవైవ ర్తించుఁగానియుక్తదనుజాఁజుపివరాచరీయక్షమగులగూర్చులకయనియక్షగమనిష్టునితీవధించినవాడవునీపుఁగావునివతగుణశలమాటలు వేయునేల॥వ॥ అదియునుండుకయేబునింజే

సీకర్తనంబంధుడుబాధికంబులుదేహుత్వా ననుంధానంబుజేసింభవించునట్టియహంత్వమ్మునునపార్థజ్ఞానంబునన్వవ్వునుం
చుంబలెవపురుషునకుండించునదిగావునసర్వభూతాత్మవిగ్రహుండునభూంజుం భవచ్ఛేదకుండు భజనీయపాదార
విందుండునంతామేయశక్తియు క్తుండుగుణముయగునాత్మమాయచేరిపొకుండునైనయీశ్వరుని సేవింపుము నీకు
భక్త్రంబయ్యెడుభవదీయహస్తోగతంబయినవరంబుగోరుమునీవంబుజనాభపాదారవింద సేవనంబుదిరంబుగఁ జేయుచు
వనియెఱుంగునునరాజరాజుచేతనమును హావతీయభాగవతోత్తముండునైనధ్రువుండుశ్రీదేవీంపబడి యేహరిస్తర
ణంబుచేతతనప్రయత్నంబునమరణ్యయంత్రైయజ్ఞానంబుందరియతురట్టిహరిస్తరణంబచలితంబీగునట్లానగునుననియ
డిగిననట్లుకాకయనియంగీకరించియంతకుపేగుండునంప్రీతిచిత్తుండై ధ్రువునిశ్రీహరిస్తరణంబట్లయనుగ్రహించియంత
ర్థానంబునెందెంత ధ్రువుండుయక్షిన్నరకంపురుషగణనంస్త్రాయమానవైభవుండగునునాత్మీయపురగబునకుమరలిచ
స్సుదెంచిసీఁబొనింపగూరిదక్షిణలచేఁగఁజనువృత్తయజ్ఞముల్లేయనయ్యజవిభుండఁ ద్రవస్త్రియాదేవతాఫలరూపసత్త్వ
ర్మవలప్రదాతగుచుమేష్టాపునఘోతమునిరగింబూజించునియనుసంప్రీతిపాధిపత్తితుండుత్తముండుఽరహత్త్వకుండగుజలజా
యనందుడివ్రంబై ప్రవాహరూపంబునైభక్తీనలుపుచుఁబలప్రపంచమందుఁ గలరచనయందునున్నహావత్వహరినిఁ
జిదవిదానందమయునిలక్ష్మీతరబరమునీశ్వరేశ్వరుంబొడగనెనిదివరిత॥౧౪॥ ఇట్లునీలసంపత్తుండుబ్రహ్మణ్యుండుధర్మ
సేకురత్తుండుదీవవగ్నయిండునైపాలింపు ధ్రువునింబ్రజలుకంఠ్రియంతలంపేగువదియాలువేల్గెభూగంబులచేతం
బుణ్యక్షయంబుభూగంబులయరయాగానులచేతశుభక్షయంబునుజేయుచుఁ బహుకాంబుదనుకఁఁదివర్తసాధనంబు
గారాశ్యంబుచేసికొడుకునంబట్టుంగుట్టియవగిల్లేత్రియంబుడైయవిద్యారచితవస్వత్వగంధర్వనగరోవనంబయినదే
హాదికంబునుసేవ్యంబుభవత్వయాగచితంబరియాత్మకంబంపుచువెండియు॥౧౫॥ ననునిభుండంతభృత్యజననంత్రిపురో
హితంబుమిత్త్రనందంబునసమీతరత్నవనితాగృహారవ్యవహారశైలవాగినిధిపరితగూఠంహరిద్వివముభ్యవదార్థజాల
మలోఁఘుండుచేరణ్యములుగానలసాసేవీరక్షవత్తుండై॥సీపురమువెల్వడిచనిపుణ్యభూబదిరికాసునిశాలానదికలిత
మంగఁఘాంబుగంబులననురక్తిమైస్రంకికననీయవరిశుద్ధకరణుడగుచుఁ బద్మాసనస్థుండైవవనునిబంధించి నెలకొ
నిముకురీతినేత్రుండగుచుపారిరావనైభవధాన్యంబుసేయుచుభగవంతునమృతుంబున్ననేత్రునందునతతంబునిశ్చలమై
నయితి॥భక్తిబ్రహ్మహింపజేయుచుఁబరమోహఁగఁబాష్పధారాభిషిక్తుండుభవ్యయసుండుఁ పులకితాంగుండునగుచుని
మ్ములదనర్చి॥౧౬॥ నరియిడిగఁగోళ్ళండుముక్తిలంగుండునైధ్రువుండదన్నుండదానురచియుండుననయంబునదృశిక్తి
లనున్వద్రాకానిశానాయకంబులీవెలింగింపుచునాకాశంబుననుండియొక్కవిమానంబుచనుదేరనందుదేవశ్రేష్ఠులుచ
తుర్ముజులు రక్తాంబుజేక్షిణులు శ్యావవర్ణులు గదాధరులునువాసస్సులుగిరిబహారాంగకకుండలధరులుగోమారవయ
స్సులునుత్తమగ్లోకకింకరులునైనవారలనిర్దిగంగనిసంభ్రమంబునలేచి హధునాదను నామంబులునంస్తరింపుచువారల
భగవత్పీఠంకరులుగాఁదలంచిదండప్రణామంబులుచరించికృష్ణపాదారవిందవిన్వదతిత్తుండుఽగృతాంజలియువినమిత
కంధరుండునైనధ్రువునిగమంగొనపుచు గనాభభక్తులయినసునందనంబులప్రీతియుక్తులైనంద్రీతులగుచునిట్లనిరి॥
ఊరీఽన్యవనీభధ్రమగుసేపుగుచున్నచదీయవాక్యముల్ దీనులయందుఁజొన్నమువివేకమతోనయిదెండ్లరాడుమే
ధానిధివైయొనర్చినయూగాత్మశివోవ్రతనిష్ఠచేతఁదేజోవయశానియె ననగుసుమాదనుడృప్తిపహింపఁజేసెనా॥ ౧౭॥ అట్టి
శాశ్వతాపాశియంబులబగలె॥దేవదేవుండతులదివ్యమూర్తినుమ్ముఁబనుపమేముమాధవుపదమనుకరిగిన్నుఁగొనుచుర
రుగుటకును॥౧౮॥ దెచ్చిమియేవదంబునేమీహరిజనంబులుసర్వోత్తమంబనిపొందుచురుదేజంధ్రవివాకగ్రహవత్తు
తారాగణంబులుప్రక్షిణంబుగాదిగునుమంబునరియునీమపిత్వలచేతనన్యలచేతనసన్నిభంబుజగద్వంద్యంబుభక్తజ
నాతిమర్దయంబునైనవిగ్రహపదంబుబొందుచువురమ్మిదివిమానశ్రేష్ఠంబుత్తాశ్లేశజవమాలినశివైవశ్రీహరిపుత్రైంచేదీనినె
క్లవక్తుండవనిరనుగ్రహప్రీయండుమరధ్రువుండుకన్యధురవాక్యంబులువినికృతాభిషిక్తుండైయచ్చితిమునులకంబ్రణ
మిగ్గితదాశిగ్నానంబునైకొనివిమానంబురకంబ్రక్షిణారచనంబులుగావిదిపార్థమలంకరసునందనంబులకునువందనం
బాచరించిభగవత్సూర్యవస్త్రులయొరంజికిరణాదికండుగుచుగూఁపిమానాధిరోహణంబుగావించుటను హిరణ్మయరూ
పంబుధరియించెప్పడు॥క॥సురచుండుభివరాచక॥ మురజాములుమొలసెదరులముసురుగుటేసెఁగి న్నరగంధర్వుల

పాటలుభరితములై చెలరేగెనుభవభవతా || ౫|| అట్టిసమయంబున ధ్రువుండుమధ్యంబున గుత్తి విప్లవంబునకు నేగు
వాడగుచుచిరునయగుజనంబులెడగడియెట్లు సోపుచునదివీరింతులను వానింబాన్దడులవలంకించి యుగ్రభాగంబునవిమానయాగ్రయై
యెగుమన్నజననింజూపినసంతుష్టాంతరంగుండగుచు|| ౬|| జననినితినిముసుంగున | గొనియనులవిమానమెక్కి- గొనకొనివి
బుధుల్ | దనమీదఁబుచ్చువర్షము | లనయముగురియింప ధ్రువుఁడుహర్షముతోడ || ౭ || వనిచని వెనగ్రహనుండలమును ద్రై
లోక్యంబున ప్రమునినుండలము || ఘనుడు త్తరించియవ్వలఁదన రెడుహరివదమును దెడఁగెనయ్య బ్రీతి || ౮ || ౫|| అదిహరి
యనునిజకాంతిచేతం ద్రిలోకంబులంబ్ర శాశింపంజేయనిర్దయాగమ్యంబుశాంతులు సమదర్శనులు శుద్ధులుసర్వభూతా
నురంజనులుచమ్యతభక్త బాంధవులునై నభద్రాచారులకుసుగమ్యంబునై గంభీరవేగంబుననిమిషంబునకుజ్యోతిశ్చక్ర
బునమాహితంబునుగోగణంబుమేధియందుంబలెయెందుఁబరిభ్రమించుచుండునట్టియమృతివదంబునుంబొందివిష్ణుపరా
యణుండయిన ధ్రువుండు ద్రిలోకమాదాహానియై యొప్పుచుం డెనప్పుడుభాగవంతుడయిన నారదుండు ధ్రువునిహిమంగ
సుంగొని ప్రచేతస్సత్రంబునంచువీణవాంసుపుచు || ౧ || పతియై దైవంబుగాభావంబులోపలఁదలఁచునునీతనందనుతపఃప్ర
భావముల లెదర్చభావ్యనిష్ఠలబొందఁజాలరు బ్రహ్మర్షిజనములనిన | త్కత్రియకులు నెన్నఁగా నేల నెవ్వఁడుపంచనంపత్యర
ప్రాయముననుసురుదిదురుక్తుగ్రతరభిన్నపూదయై యుద్ధావ్యక్తిహితభోధనుతిఁదరచ్చి | వసుసుకు నేగిహరిభక్తి
వశతనొంది | యజ్ఞకుండగుహరిదనవశంజై చరింపఁ జేసెనెడత్పదంబునుఁజెం దెట్టి | హరివదంబునుఁబొందె నెవ్వరికి
రము || ౧ || అనిపాడెననుచుచిరునకనఘండుమైత్రేయఁడనియెనందితభక్తి || ౨ || సుకౌద్దాసుయశసు- గండవఁగలయా
ధ్రువునివరితమార్చస్తత్యా || ౧ || సీహి తనత్పురుషసమ్మతమునుధన్వంబునర్చి ప్రదంబుయిత సర్- రంబు | నాయుచు- రం
బుపుణ్యప్రదాయకమునుమంగళకరమ ఘనుర్వణంబు | సోమనస్యము ప్రశంసాయోగమును పాపహరమును ధ్రువపద
యావకంబు | నై యొప్పునియుపాఖ్యానంబుఁదగినీస నెఱిఁగించితినిదీని నెవ్వఁడేని గివులు శ్రద్ధాగరిష్ఠుఁడై రీధిపాస | వరణ
సరసిరుహద్యయోత్రయండునై నభావ్యచరితుఁడినాంత ప్రభాతవేళ | లనునీనిచాలిపూర్ణికులందునుగరియు || ౧ || ద్వాదశి
నిఁబడ్డ బాంధవ వాసరమున | శ్రవణతత్వ మునదినత్యయమునందు | బరగసంక్రమణవృత్తిపాతలండు | నభలభక్తివిను
నట్టిసజ్జులకు || ౫ || క్లేత నాశంబునుహా ప్రశాంతి బునై నభగవద్వక్తియుశీలాదిగుణంబులునుగలుగుచుగరియుఁడెజి కామున
కుఁడెజింబునిస్తామనకుండ త్త్యజ్ఞానంబునుగలుగుచునుపించుచువారికి దేవతానుగ్రహంబుగలుగునిట్టియుపాఖ్యానంబునీకె
టింగించితినిమైత్రేయండుచిరునకంజెప్పినక్రమంబునశుకయోగివరితీ త్ననకెఱింగించిన తెరంగున సూతుండుశౌన
కాదులకుచిరుపించివెండియనిట్లనియెఁట్లుచెప్పినమైత్రేయనిఁగనిచిరుండిట్లనియె || ౧ || అనఘాత్త నారదమునివతిధ్రువ
చరిత్రము ప్రచేతసులన త్రంబునందు | నర్చిమై గీర్తించెనట్టి ప్రచేతసులన నెవ్వ రెవ్వరితనయులెట్టి | వంశజుత్ సత్ర మెవ్వ
లనుగాఁజేసినియాగంబుననునిజాచారశీలు | రగు ప్రచేతసులచేయజియింపఁ గాఁబడెయజ్ఞానానుండుట్లులమ్యతాం
మ్రీ | భక్తియు క్షుఁడుచితితనద్దాగతుఁడు | దివిహరిపాదసేవావిధి ప్రయుక్త | దేవదర్శనుండగునట్టివిప్లయోగి | నారదుం
డెట్లుగొనియాడెకౌరీధలు || ౧ || నాకిపు డెఱింగింపుచును | క్లోమనివరితామృతంబుశ్రీత్రాంబులంబై కొనిజుట్టియందుఁ
దనిం | గై కొనకున్నదిమనంబుగరుణోసేతా || ౧ || అనియడిగినవిదుగునిఁగను | గొనిమైత్రేయండువలికెఁగొనకొని భువుఁ
డు || ౧ || వసుసుకుజరిననాతని | తనయండుగునుతల్గులుండు దళితాంగుండై || ౧ || చతురుఁడాజుప్రశాంతండుఁగంగుం
డునుననుదర్శనుండునఘనుండు | నైయాత్మయందులోకావళిలోకంబులందు | నాత్మయఁజూచునఘనుయిచ | యనుపను
యోగక్రియాపావకానగ్ధర్మ మలూళయకలనఁ జేప్పి | జడనికై వడిఁడుచందంబుననుమూడుపదిగునన్మత్తునిభంగిజె
వుటి | వడువుననుగానఁబడుచున్నట్లుండై ప్రశాంతకీలహుతాశనునరణిఁజొప్పి | సతతశాంతంబునందితజ్ఞానమయము |
నై నబ్రహ్మస్వరూపంబు నాత్మచలండు || ౧ || తనకఁటెనితరమొకటెఱుంగని తమనపార్వభామగ శ్రీబొందఁగ | మనము
నఁగోరకయిండుబుఁగనితలవచ్చులునుమంత్రి గణములునంత || ౧ || ౫ || అతనిసున్నత్వం గాఁడెలిసితదనుజుండయినవత్స
రునికెఱుఁబుగట్టిరియావత్సరునికన్దర్శియను భార్యయందుఁ బుష్పాగ్ధుండుఁడం ద్రుకేతుండునుండునూర్ధుండుఁడనువుజ
యిండునన నాట్లురుతనయులుగలిగియిందుఁబుష్పాగ్ధుండవవాక్కిత్రభాణునోషయననిదగ్ధగు భార్యలై రియందు ప్ర
భయనుదాకింబ్రాతరధ్యంధినపాయంబులను సుతత్రయంబును దోషయనుదాకింబ్రదోషవిధివృష్ణులనువారు

ముగ్ధుడునుబుట్టిరియందువుత్పన్నుడనువానికిఁబుష్కరిణీయనుపత్నియందునర్పితజనుండనుమతుండువుట్టెవానికి నాహు
 తియనుమహిషివలనఁజనుస్సంజ్ఞం దైనమనువుజనించెవానికినద్వలయునుభాగ్యయందుఁ బురువుగుత్తుడుద్రుతుండు
 మృమ్నుండునత్వ వంతుండుఋతుండువ్రతుండునగ్నిప్రేమండునతిరాత్రుండుప్రహ్మమ్నుండుశివీయునుల్లుకుండుననుప
 నిద్ధులతనయులుగిరిగిరియందునుల్లుకుణిఁబుష్కరిణీయనుదానివలనంగుండునుమనుండుభాగ్యియుగ్రతువునంగిర
 సుండుగయుండుననునాల్వరుకొడుకులుపుట్టిరియందునంగునికినునీర్వయచుధర్మవత్సవలనవేనుండనుపుత్రుండుదయింది
 న॥వ॥ఊతివాకోత్తముఁడాత్మనందనునిమగ్నిలంబుపీడిందిమః॥ భుక్తుడై యొంటిగఁదత్పరి స్వదలియేగెన్నేగ నేందేరిత॥
 ద్దతిపీడిందిమునీర్వరుత్ గుపితులై గంభీరీసం కాశ వాక్యతలికాజావశపింపవాఁడపుఁపీకంగూలెనమ్మెదిగ॥సీ॥ శ్రీ
 కొనియపుకులలోకంబరాజకమైనఁ బ్రజలుచదనగ్రపీడఁదల్లడిల్లఁగనుగొనిదుఃఖంబిమునులుగతానుఁడై వడినవేనునివల
 పతిభుజుబురచ్చిసాధింపనారాయణాంశంబుననాదిరాజునమైవ్యవస్థిపుడుఁప॥ జంఁబుంచెనపుకపినివిమరుఁడుమునిగ
 నుఁగొనిపలికెనోయనఘవరిత॥సాధువునుశీలనిధియునుసజ్జనుండు॥నలఘు బ్రహ్మభ్యుదయనుగ హత్తుండునంగ॥ ధశాశీ
 విభునపుడుప్రసంతానమెట్లుగలిగెనయ్యంగవలెయేమి కారణమున॥వ॥ విమనస్సుండగుచుఁబురంబుబిడెదర్పకైవిడులై
 నమునుబుడఁడవ్రతధర్మంబురాజునగువేనునియందు నేపాపంబునిరుపింబి బ్రహ్మదండం బొనర్చిరియదియునుంగాక
 లోకంబుల గాజులులోకపాలతేజోధరులు ప్రజాపాలనానక్షులునుగావునఁగల్గుఁడుబుగలిగినం బ్రజలచేతనవజ్ఞానర్హ
 లయియుండురుగావుననావేనుఁచేష్టితంబులు శ్రద్ధాగిష్టుండుభక్తుండునయిననానుం బరావరచిదగ్రేసరుంపడమున నీ
 వెఱుంగింపనహుండువనిన మైత్రేయండతతర్జునియో॥ .....

————— శ్లో లంగదపుత్రుండగువేనునిచరిత్రమునుదెలుపుట. శ్లో —————

సీ॥అనఘాత్మరాజుగియైవత్రియయ్యంగమేదినిశీభుదశస్వమేధమఖము । గావంపఋత్నిగ్నికాయంబుచేతనాహూతమ
 య్యనుసురనాత్రమందు॥నాత్మపావిత్ర్యాగమందరాకుండినవృక్షుఋత్నికులద్దురంబు॥రంపచుయజమానుడము
 నయయ్యంగమహివరుఁజూచి గాజేంద్రయ్యు॥ త్రిదశులిదెవిల్వబడియునంప్రీతివాన్త॥భాగములబొందరాల్చెరిభవ్య
 చరిత॥యేమిహేతుప్రేయసి నాను నెఱుంగఁజెప్పకడగి హూనుంబుదుష్టంబుగాదుమహాతీయ॥ వ॥ శ్రద్ధాయుక్తులయిన
 యీ బ్రహ్మవాదులచేతనంప్రయక్తంబులమునయీభందస్సలు పీర్వవంతంబులైయున్నయవియిడుదేవతాపరాధం
 బులునాత్రంబుయనెఱుంగమిట్టిహేతుగర్హపాత్యులయినదేవతలున్నకీయ భాగంబులఁగిరింపంఁడుకుఁగతంబయ్యె
 దియోయనినయ్యంగుండుఁడుఃఖితస్వాంతుండై తన్నిమిత్తంబునదమ్మలనకుగం దలంచి వారలయనుమతింబడసిమా
 నంబుమానియిల్లదె॥గీ॥అనఘచతుర్లారయాహూతులైయును॥వగ్వగణములూక్తభాగములయ॥స్వీకరింపలేనజేసిన
 యపరాధ॥మెట్టిదనినవారలిట్లులరి॥గీ॥నరనాథగియునిప్పుడు॥పారసినమహ్నత్రమగాదుపూర్వభవమున॥బర
 గినదురితంబిదియా॥దరమున నెఱిగిలమిరితధన్యచరిత్ర॥గీ॥నీమిత్రవాఁడవయ్యను॥భూవరసంతానలాభమునుబొం
 దమినా॥దేవతలయూగభాగములీవేళభుజింపలైరియిడుకనిపుణ్॥గీ॥పుత్రకామేష్టఁగావించిపుత్రులబడయ॥ మట్లు
 జేసినదేవతలూత్త॥భాగమధినిగీకరితురయ్యజ్ఞపుగుఘా॥హరిభుజింపినసకలకార్యములుగలుగు ॥వ॥అనిననాతండునం
 తానార్థంబుగీపిచ్చిదేవతాకంబుయినపురోడాశంబుచేఁపెఱూనుంబుగావించినందదీయ హూమకుండంబునందుహే
 మమాల్యాంబరుండైనపురుషుండుహిరణ్యయపాత్రంబునసిద్ధపాయసంబుగొనుచు నుదయించినవృక్షునిప్రానుకు
 తంబుననారాజుదత్తాయనంబురంజలిచేగ్రహించినంతోషయ్యుండగుచు భార్యగోనంగెనంత॥ద॥కమలదళోఽపి
 యనఘగౌతుకమొప్పభుజిందిభవ్యనంగిగమమునజేసితత్త్వణమగర్భముఁదాల్చిసమారుఁగాంచె॥ కొనుండునుంతు
 మాత్మజునకుండగుకృత్యపుణ్యబోలితానధర్మమునఁజరింపుచుండెగమండువవేనుండంగనిచ్చలు॥వ॥ఎనయగతా
 ల్యుండుఁడనయీమకుమారులగ్రీడవోలెనీమృనమునభీతిలేకకృపమానివతుప్రకరంబుమొంచునో॥ తినినతగిట్టిదం
 పుచుపగిల్చిపలుభక్తపుత్రిమైతెరాననశరముల్ధరించిమృగజాతినసాధుగతిఁపఱింపుట॥వ॥ఇట్లుపాపప్రవర్తనం
 దైచరియిండుకొడుంజూచియంగుండువిభిదశానంబులందండిందియనతనిదుశ్చేష్టితంబులుమానుషంజాలకముఖతా
 త్నుండైనుంబున॥గీ॥అనయంబునిట్టిపుత్రునిగనిపరితాపమునుబొందుకంటెనుధరలోననవత్తుండగుటావ్వను॥వన

జాములభజించునట్టి వాడగు వాడుగాఁ || అని వెదికియునిట్లీయె || సీ || జనులకుఁ దుష్టత్రు కుని చేత నవకీ ర్తియనునధర్మమును సర్వజనవిరోధిగామును నవోవృద్ధయును మునుకొని ప్రాపించు నట్టికుపుత్రు మోహంబువిడవఁ | జాలక బహుమాననంగరిఁ గను నెవ్వఁడతని గేహంబు ముఖిలయలంబు | నగుననివ రియునిట్లును వనజాండుశోక స్థానకునుపుత్రు కతనఁజేసి | యనువమ క్షేత్ర భాజనంబైన గృహము | ఓడుచుఁ గావునట్టివి వేకి హీనుఁ | డగుకపుత్రు నుపుత్రు గానాన్యఁడలఁతు | ననుచు నారాజు బహుముఖితాత్ము డగుచు || క || తగునుహువై శ్వర్యోద్ధయ | మగుగృహమునఁ బ్రజలని ద్రనందిన భాగ్యుఁ | డిగడిదియెక్కడేరియు | జగతిశంకన నెగిశీధనయమును నందుఁ || వ || అంతఁదదన్వృత్తాంతంబంతయును హృద్భాగ్యధవపురోహితామాత్య ప్రభుత్వలై న ప్రజలెఱింగిమిఖంపుచున్నతదనంతరంబు || సీ || సమధిక బ్రహ్మనిష్ఠాతిగ్రహుభృగ్వాదిమానీం ద్రబృదవపుడు | లోకావ నైకావలోక సోత్తుక నూటజనులు స్పర్థితుక జనవిభుండు | లేమి బలశుక్రా యులై మెలంకుటఁగఁగయం తేవనమాతయగునునీధి | యనుమఱినఖల ప్రజావళిక ప్రియంబైన వేనుచు బట్టాక్షిప్తింతు | జేసెనంతలను హితోగ్ర శాసనుడగు | వేనుఁబట్టుంబుగఁ బ్రలుఁపినను నై | తసగఁ రుచి నర్పణీ | చేదలఁగఁ మూషకముల కై వడిఁగ డగిరిగ హనములకు || అంతనంతండు || వ || వరువడిన ప్లలోక పరిపాలక ముఖ్యేశ్వరో యుక్తుఁడై | వక్రిస్థిపాసనంబు విధానితుఁడై బస్వభావనీ ద్రుష్ట | వరలుహహవ లేవమున వారక సంతతమాఁగి యున్నట్లు గుఱు నెల్ల నిందుఁబరిభూతులఁజేయుచును డెనిచ్చుట || చ || మరియునంతంబు భూగగనమార్గములందొక కేవలొక్కఁడై యురదము నెక్కి | శ్రున్నగునిరంకశవృత్తిఁ జరించుచు న్నెని | ఘరవిభునొల్లి | సత్పునుచు ముఱి తవ ర్త సేవుచు న్నగరిం | తరముజావ గాధకృత్ తగ్గవమాననుడై క్రమంబుఁ || క || దివ్యులు వెలొంగఁగఁబృథ్వీస్యాస్యములగల ఛేరి వ్రేయిం చెనయ | స్తవ్యం దాతవ్యం హూతవ్యం ప్రాతవ్యం దిస్త్రా యనుచు న దాత్తధ్వనులు || అని యుట్టులు ఛేరిరవ | మున జేసిన నుద్ధర్మములు వారిండ్ | మనులఁజేతుండుగు జే | నుడనుశ్చరితంబుజననను సోభయచునుట || గీ || కవికృపాయాత్తులగుచుఁ ట్లఁ రియట్టి | రాజుగోరభయంబులి సూజనులను | బలసియిరువంకలను బాధవరపఁజొచ్చె | దారువఁదులవహ్నిచందమునఁజెయడ || వ || ఆరయన రాజకంబును హాభయంబుందొగిం చువారమై | కరచునదన్దు గర్హినిఁ ట్లొవఁ జేసినయట్టిరోషము || బరువడిజెందెమద్దురసపానమునంబు వివృద్ధి నొందున | య్యరిగము నై జనోపతాప నెందినరిఁగినద్రు హేతునై || అదియెయం గాక || క || మునుకొని సునీహ ర్షం | యనజనిముందెవ్వ భావమున మర్దునుఁడై | యెనయఁ బ్రజాపాలనమునకును చాల్చుచు ప్రజలనగిరిఁగొనఁజొచ్చెఁగడే || వ || అదిగాని వేనుండు పూర్వంబున జ్ఞానసంపన్నులమై ననునచేత రాజుగాఁజేయంబడియెనిట్టి వానిచుననుచవరమును గూడి సార్వత్రిక ముఖ్యోకరతు న్నాథంబుగావునందన్తోషంబుననలన్పల్లించి మనమీదీ సో ఫలంబుజేసిఁపినను నయింపవారి ప్రహింపకుం డెనేమియునున్న లోకధీకృతాగ్ని నందగ్ధుండుగు వీరిచున తేజోమహాగ్ని చేతభస్మీ భూతుంజేయదచనియోగో విందిగుఁగనున్వలగుచు వేనునింగడియంజ యితరవిక్లింగిని || క || నరపాలకనీకాయపు | సిరియును బలము నుయితంబు చేసునవృత్తి || గోరయదుగాక ననుచు సోహరముగ నాశీర్వాదియో వినయమున || వ || కృష్ణగిరినరేంద్రాయే మొక్క ట్టివిన్నపించెర నవధరింపుముపుగుఱులకు వాద్యనీకాయపుత్తులవలన నాచరింపుధర్మంబునను న్దలలోకంబుల విరోకంబులంజేయువనంగులైన వారికి మోక్షంబునిచ్చునట్టిధర్మంబు ప్రజలకుఁడేనుకారణంబుగావున నీయందుఁజెడవండుగాక యింపగిక్కుగియు దర్శనబావితంబు నెందిన నైశ్వర్యంబుచేరాజుజిడ వంబడునగిడెప్పి వెండియుఁట్లగిరి దుచ్చిదిన్తలగునమాశ్యులవలంబందనగురులవలనను బ్రజలునాశంబు నొందకుండురక్షింపుచుయధాన్యాయంబుగ వారలచేఁగరంబుగొనుచునుండును హిమ యుహార పాశ్యంబులనందు నదియునుంగాక నెవ్వనిరాష్ట్రంబున నేపురంబున నేయజ్ఞేశ్వరుం డైనపుడుయోత్తముండుజవగ్లాత్ర మోదితంబైననధర్మంబుగల వారిచేతయజనంబుచేయంబడునట్టిగిజ శాసనవర్తియగు రాజువలనునర్పభూత భావనుండుమహా భాగుండుభాగవంతుండునగున ర్షేశ్వరుండు నంత ఘోడగునట్టిసతలజగదీశ్వరుం డైన ర్షేశ్వరుండు సంతోషించిన రాష్ట్రాధిపతికినర్పపాశ్యంబులు ప్రాపించు లోకపాలకులగువారు సర్వేశ్వరునిఁజూపబలి ప్రదానంబులు సేయుదురుపమస్త లోకదేవతాంజ్ఞాదినంగ్రహుడు వేదవేదయోధుద్రవ్యనాయుండుదసోమయండునగునారాయణునివిద్రంబులైనయజ్ఞంబులచేతయజనంబుచేసినకుఁభయంబగు మోక్షంబునుగలుగుఁ గావుననీ గాజ్యంబు ననుజంబులు సేయనగియాజ్ఞాపి పుమనిదేశంబునఁజేయంబడినయజ్ఞంబులచేతపాలక భాయుక్తంబులగుదేవగణంబులున్సిష్టంబులై తుష్టంబులగుచుభవదే

యవాంధ్రార్థంబులి త్తురుగావునదేవతాతిరస్కారంబునీకుండు క్షుణ్ణుగాను వేదవోదితంబులగుధర్మంబులందాన క్షంధ
పుకమ్మనిన వేమండ్లిగియె|| క|| మునులారమీరలివృక్షుఁగననుగీతిఁబడుచుదమునంబలికితీరై|| ననుమీరలధర్మముఁదగిన
నయముధర్మంబుటంచునయెదరై న|| అదియునుంగాక || వ|| ఎనయఁగజారకామినిజేసేపు మ్రుచ్చిలిజారసూరుము||
దనపతఁగదలించుగతిఁ దద్దయుమూఢమనసులై తన|| ననరపాలరావముధరించినయీశ్వరున నైఱుంగక|| న్యునిభ
జియింపమీరహవోన్నతశాఖ్యములంద రెన్నఁడు|| వ|| అనిమరియొనిగియెయజ్ఞపురుషుండన నెవ్వఁడెవ్వనియందుగూ
తుభక్తిస్నేహంబులుదయించెభక్త్యస్నేహమీహారంబులై యోషిగ్గిణంబులుజారునను సేయుభక్తిచందంబునఁబలికెద
రదియునుంగాక || క|| హరిహరహిరణ్యగర్భస్వరశీశ్వరవహ్నిశశనజలధితమరున్వరవాహనశశిభూరవి || సురము
ఖ్యులున్నవశరీరసూచకులగుట || క|| పరికింపననుభజింపుడు|| ధరణీశుఁడునర్వదేవతామయఁడగుచు|| త్వరముడుగుఁడు
నాకంటెచు|| బురుషుఁడుమరియెవ్వఁడగ్రహజాన్ముడై || వ || అదిగానమీరునాయందుబలిధానంబులు సేయుఁడని
పాపకర్మంబునన్నవర్తంబునప్రహరంబుచున్నగుండు విపరీతజ్ఞానుండునగు వేమండు పండితమనియగుచుగబలికి మునులవచ
నంబులి గాకరించియారకుండిరమునులుభగ్నునోరభులై తమలోగ్గిరిగియోదారుణకర్మంజైన పాపుండువాతుం
డుగాకజీవించె నేపీచేతనీజగంబులుభక్తుంబులుగాఁగలవిధినిశ్చయంబు చువుకత్తుండగుపీఠమహారాజింహాసనం
బునకర్తుండుగాడితండుమున్న నేంలేస్తవననుగ్రహంబుననిట్టివిభూతియుండువ్యెసట్టియజ్ఞవతియైన శ్రీవిష్ణునినిందిం
పుచున్నవాఁడుగావుననిర్జ్ఞాంజైన హరికూమకునిహనంబు సేయవలయుచనిమునులున్నోగిందియొత్తప్రకాశితజైన
క్రోధంబునంజేసహుంకారమాత్రంబుననాయీశ్వరనిందాహతుండగు వేమనింబోలియంజేసరంత|| క|| అరయ సునీధ
యోశోకాతురయైతననుతుడునుప్రదోరినదదనం|| తరముననుయోగశక్తి|| బగుపడిజితనయతనువుబరిపాలించె||
అంతశోకనాడు|| సీ|| మునివల్లెయిలుభక్తిదనరనస్వతీనలిలంబులనుగృతపాదులగుచు || మునుకొనిత త్తీరముననగ్ని
హోత్రముల్ విలసిల్లనియఁగఁగించియచట || దవిలిసత్పురుషకథావినోదంబులునలుపుచునుండంగనకలలోక|| భ
యంబులగుచు|| హోత్రముల్ నోచినమనలిలోకంబులమంగళములు|| పారయకుండెడుగాకనిబుద్ధిలోక || దలపు
కుండఁగఁబెలుచునదగ్రమైననర్వదిశలనుబొంనువర్ణంబుగురిసె|| దనగ్రులుననర్వజనుల విత్తములుగఁగిరి|| వ || ఇట్టిలో
కొవచ్చ వంటిబింగిజచాధుండువరతుండగుటంజేస జవపదంబులరాజకంబులైయన్నోసృహింసలమొందుచుండగ్ర
బాధితంబులగుచునుండుట నేటింగియుంచని వారణంబునకు సమర్థులయ్యును చోరాదిబాధలంగనుగొనుచుమునులువా
గింపకయుండిరినుదర్శనుండుశాంతుండుమనశీలుండునగు బ్రాహ్మణుండుదీనుల నువేషించినతని తపంబుభిన్నభాం
డగతంజైనక్షీరంబుచందంబునక్షయించుంగావుననంగవశాధితవంశోద్భవులుహరిదాత్రయ్యులగుట నమోఘసత్వవి
స్థులగుటంజేసివీరలవంశంబువిచ్చిత్తిసెందింపనగ్గులుగానసాపనీయంబని విశ్వయుచివృతుంజైన వేమనిక లేబరంబుడ
గ్గరవద్దితరూరుమధనంబుగావించెనందు|| సీ || ఘరకాకృష్ణనంకాశవర్ణంబునుప్రాసాదవయపుండుమహాహనుండు||
ప్రాస్వబాహుండునుప్రాస్వపాదుండునుగిన్నానాసాంగ్రండు నెరయురక్తనయనుండుదాన్యవర్ణశ్రుతేశంబునతి
దీవదనుండునైనయట్టియొక్కరిహావకంబుదయించియేమి సేయుచుననివలకుచున్నజూచిపరమసులునిపీడయను
చుఁబలుకుటయును|| దానవాఁడునిదాదాభిధానుండయ్యె|| చతశవంశ్యులుగిరికానలంబు వేనుకల్పక్షముఁడెల్వచుండిర
డఁకమరియు|| క|| కనివారనపత్తుండగుమనుజేంపుని హులంతమధియించిననందనఘంబగుమెకమిథురము|| జనియ
చెనునకలజనులనన్మదమంద|| వ|| అందులోకక్షణార్థంబుగానారాయణాంశంబునమెకపురుషుండునుహరికినిత్య
నపాయనియయిల్వీకళాకలితనైగుణంబులనుగూఢంబులకు నలంకారప్రదాత్రియనగుకామినియజ్ఞయించెనం
దుఁబ్రభుయశుండగుటనతండుపృథువక్రవక్రియనుపేరంత్రసిద్ధుండయ్యెనంగనయినర్చియను నామగంబురంజనరుచుర
తనివర్తియించెనాననుయించె|| సీ|| అందందగురియొదిరమరులుమునినాశవితతిమోగుంబందవరువా|| బరమానురక్తి
శుంభల్లిలఁజూపత్తెనురవఁటిటనుచ్చరలయాట|| గర్గరసాయనక్రమమునవీతంచె|| బరపై నతేలికన్నరులపాలి|| యగిమిష
కరహాశంబెచాలఁజెలఁగెను బ్రభువౌత్సవకరమందుభిరంబు|| మునినుతిచెలంగెశిఖిగుండములవెంగె|| నంతనచటికిన
రసేరుహాసనుండు|| గరుడగుంధర్వకిన్నరగణముతోడ|| రక్షింప నెన్నాదమతితయ్యె|| అంత|| కవిరాజవిరాజితము||

అరయఁగై న్యునిడఱిహస్తమునంమరమారహఁసేనుమనా| హరలలితాయుధవిహ్నుముపాదములందున్నగ్రహలాల
కుశభాన్వరసులితధ్వజాచాపసోరుహశంఖవిరాజితలేఖలుఁ| స్ఫురగతిహిప్పవితానుహముఖ్యులుచూచినన్దన్యములై
మరియుఁ||౧౨||వత్తిశండునారాయణాంశసంభూతుండితనియంగనరమాంశసంభూతయఃంగానోపుదురతలందిరయ్యవ
సరంబునబుష్టవామలగుబ్రాహ్మణోత్తములతనికివిభ్యుక్తప్రకారంబునగాజ్యాభిషేకంబుగావించునమయంబున||౧౩||
సరిదంభోనిధిభాగ్యుగిధరణీసురవత్సవర్యతప్రముఖములైపరగినభూతశ్రేణులు| నగరగురకుఁగగనుపాయచములి
చ్చిరోగిఁ||౧౪||సహశభాగ్యునిహపుభవప్రవర్తి| దేవియగునిచ్చితోఁగూడనివ్యవస్థ| గంధమాల్వ వభూషణకలితుండగు
ఁచుఁ| బావకునిబోలినస్వభాభాసీయయ్యె||సీ||రాజరాజావృద్ధురాజుకుహేమమయంబైచమీరవరాసనంబు| జలపతిజల
కణప్రావకంబగుపూర్ణచంద్రసన్నిభసితచ్ఛత్రముమరిఁ| బవమానఁడగులతోభనమగువాలకేశానమందితసితచానుర
ములధర్మంఁకునిర్మలాద్యోగీ| ర్తియగుగుహహసీయనవపుస్సచూలికయున| శంభువైరికిరింబులశమనుఁడభలజనని
యానుకదండంబుజలజపుఁడఁ| నిగహసయకవచమునువాశీలరాన| ముగ్ధగునునవ్యహారంబులిచ్చెనరియు||సీ||దా
మోరరుండునుకర్మనచక్రంబునవ్యాపాలైశ్వర్యకల్పపాణి| వంద్రాగ్గగరుండునువంద్రగుండలదశకపానీయకోశసత్కలి
తజ్జలమంబికేశతదంద్రమునుఫలకముఁజంద్రుఁడగుతనయశ్వేతహయచయంబు| గుప్తద్రూపాశ్రయోదాత్రరథంబును
భానుండుఘృణీమయబాణములును| శిఖియుగీజవిహణనందితహహజ| నవనగంగుచాపంబునవనిదేవియోగమయ
మైనపామరాక్షుగముగగన| చరులగీతామరిచ్చిరిసంతసమున||౧౫||వెడిముంబ్రచిదినంబునాకాంబుబుష్పంబులుగురి
యించెనుహర్షులునత్యంబులైచయోగీర్వచనంబులననుద్రుండుశంఖంబునదంబులు| పర్యవంబులునడులునురథమార్గంబు
లాసంగఁడనంతరంబహుతమాగధవందిజనంబులుదన్నునతియించినంత్రాకావశాలియగునైవ్యంబుండునందీశ్వరీసుం
డరవదనారవిడుగైచతురవచనరవమండగుమేఘుగంభీరభాణంబులనిట్లనియె||సీ||వందిమాగధనూతవరులారనా
యందుఁగనీయుగుణములుగలిగెనే| యర్చుంబునుతీఁజేయనిలేపునాయంచునగిగానమీనుతివర్ధకయ్యె| నిలమీదంగు
ణములనేపారియుండినపుడుమతించెదరగుటమీరు| సభ్యునియ్యుక్తులైచతురగనునృమల్లోపగుగుములపోకభూప్రసిద్ధ
వతిలుగాననన్నుతిసేయఁడజ్జి| నతనిబహువిధభావంబులనునుతింప| నలవిగాకనెయిండుదురదియుఁగాక| చతురగ
తులారమాగధజనములార||౧౬||మరియునుహోత్తులగుణంబులుదయంబునంభావేలంబులుసేయసాన్ధ్యంబుగలిగిన
నందునుహోత్తులగుణంబులుప్రసిద్ధంబులుగావునం| దస్సమంబుగానెట్లునులింపవచ్చునెవ్వఁడనియొకండుతాప్రా
భ్యాసంబునందనకువిద్యాతపోయోగగుణంబులుగలుగుననివరికవారిజూచినభ్యులవసానింతురవిగుమతియగువాఁ
డెఱుంగఁడదియునుంగాక||౧౭||అతిపరిశుద్ధులుబజ్జాన్వతులునుసూరిదారులధికినిర్మలులొన్నప్రతిపరినింపవోషము|
అతిహేయములనితలంతురాత్మలనెపుడు||౧౮||వందిజనంబులులోకమలంకునడితవరకర్మలగుభూపతుల| నందిండు
టశక్యంతై| నందగమనుతింపశిశుజనంబులవడిగా||౧౯||అనినూతవందిమాగధజనులూచరనాయకునివచనములునిదియుఁ|
మునివోడితులైక్రమ్రుతినురాగములుపల్లెలెన్నునుజేతుఁ||౨౦||అమృతవమానంబులయినమధురవాక్యంబులనిట్లనిరి||
క||వేనాంగసంభావుండవు| శ్రీనాథకళాంశజాడవుదిరతరగుణస| న్నానాన్ధుండవతేశత| మైనభవప్రహీనుఁబొగడనలవి
యెమాకుఁ||౨౧||అనివెడియునిట్లనిరై| ననునుకమార్గంబుగలదునందింపభాగన్నవతితామృతపానం| బునఁజేసియుము
నులవచనములఁజేసితఁ||౨౨||వఱ్ఱాఘ్యంబులయినభవదీయచరిత్రంబులనుతియించెననియుట్లనిరి||సీ||ఈవైన్యఁడభి
లలోకావధిధన్యమవర్తనములనెపువరలఁజేసి| ఘనధర్మమార్గవర్తనలలోభుర్యుండైధర్మసేతువుఁ| శ్రీలిడగలిప్రేమ
ధరనుశాస్త్రపులనుడండించువచ్చదిక్పాలకమూర్తిసంకలితుండగుడు| నయ్యయికాలంబులందుదండదండములఁబ్రకారం
జనములఁచనర్పునవనసద్వృష్టికరణాదిసప్తదౌటానుభయలోకంబులకుఁ| శ్రీనిమిదవఁజేయు| న్యాయమార్గంబునను
భూజనారిధనమఁ| బుచ్చుకొమచ్చుపూర్వనిబోలియతడు| మరియును||సీ||సర్వభూతములకునముఁడునుపర్యర్థిక్రమ
మునలోకాపరాధములకు| హచ్చాంబినయ్యుక్తుడైసహింపుడుశాస్త్రులగువారియెడఁగృపాయుక్తుండగుడు| నరహపుఁ
దార్పినపారిమూర్తిగావుననిం| ద్రుండువర్షించెయెల్లప్రళల| రక్షించుగతిజానరక్షించుమృతాంశుస్సభవదనాజ్ఞనస్థి
రాన| రాగమిరితావలోకనరాజఁజేసినకలజసులకున్పీడినంభారినంభాజేయవంతురమునుగుభద్రుండగుడు| శత్రున

రుల కసాధ్యుడై నంబరించు॥వలలి వెండియుంబ్ర వేళ నిర్దహశూన్యమార్ద్రనిద్రాగళార్యండు నవరిమితమహత్వాదిగు
 నైక భాముండునముద్రునిభంగిగంభీరచిత్తుండువగు వైచిత్తుండువరుణునిబోలినంపు గాత్తుండుకాత్ర వానవ్యవ్రతా
 వముక్తుండుమరాసమండు సమీపవ ర్తియయ్యునుకూరసునిభంగివర్తింపుచు వేనారణిజవితహతాతాతానండు హుతాతాన
 చందంబుచనన్యధుప్సగుండు చారులవలననకల ప్రాణాహోభ్యుత్థంతరకర్మంబులఁదెలియుచు దేహధారులకు నాన్య
 భూతుండముసూక్ష్మాత్మ సుండుయన వాయుపుభంగివర్తింపుచునాన్యస్తుతినికలవలనమదాసేనుండగుచు ధర్మవభంబునవ
 ర్తింపుచునాత్మీయసుతసుహృజనులవలనందప్పగలిగిననుదండించునాత్మశక్తి పుత్రులనై ననదోష్యులదండింపడు తన
 యాజ్ఞాచక్రంబుప్రతిహతంబగుచుమానసాచలవర్ధంఁబువర్తింపమూర్ఖుండునిజకరణంబుచేత నెంతవర్ధంతంబుభూ
 మింబ్రకాశింపజేయుంతవర్ధంతంబునిజగుణంబుచేతలోకంబులరంజింపజేయునదియునుంగాక ప్రకృతిరంజకంబు
 లయినగుణంబులచేతదృఢ వతుండునత్యసంధుండుబ్రహ్మణ్యండునర్వభూతతరణ్యుండవృద్ధసేవసుండు మానవ్రదుం
 డుడీవత్యలుండువరవరితామాతృభావనుండుతనవత్సినర్థశరీరంబుగాఁగలంబువాచనగుమంబ్రజలయెడఁదంప్రివాలె
 న్నీతీసేయుమరక్షింపుచునుండుమరియు॥సీ॥తలసోయంబ్రహ్మవిద్యానిష్ఠజనులకీనయంబుగిగకరుండయునవాడఁన
 ఖిలశరీరగుణాప్తసుహృజ్జనతానందకరుండనలరువాడు॥సంసారఘ్నకర్మసంగిహింసలయిండుసంగనగ ప్రీతుడై జరుగు
 వాడఁడు॥కర్మరమన జనందీహంబునకును గృడండధరుండనడనరువాడు॥ప్రకృతిపురుషకావేశుడైవరగునట్టి భగ
 వదవ కారయ్యుండుడై నెడువాడు॥నగుచువ ర్తిండున మోదమతికేయిల్లఁజారుతరము ర్తియారాజవక్రశ్రింగి॥మరి
 యుండ్ర్యధీగుండుగుటస్థండు పరమాన్యయుబ్రహ్మకలౌహపుండునగువాడు॥నైయుదయుఁడెంగావున నితనియందున
 విద్యావరదతలై ప్రతితంబగు భేదంబుకర్తకంజగునని పెద్దలగువారలుమాతరునిమరియర్పియె॥సీ॥ ఉగయాద్రివర్ధంత
 తముర్విత్తలంఁబోవీరుడై రక్షింపి వెలయునీతఁడొక నాడవిజయయాత్రోత్సవంబేపారసన్నుద్ధుడై మోక్షస్యందనంబు॥
 నెక్కిచాప ముఁదూడిదులలసూగ్యనివగిదినిత్రుగుపాలితమునువిరియింతుననిచా వెలుగొందుచునుధరాచక్రప్ర
 దక్షిణశాలియగుచు॥గుగు నెడసర్వదిక్పాలవరసమేతఁపార్థిమోక్షమనికరముపాయనంబు॥విద్విత్తనఁజక్రపాణికి నెన
 యునాదిభరణిభుండనితియింపిదలఁతురనుచు॥కకతావృతతిధరాచక్రము॥దేవులఁగాఁజేసేపిరుతుధృతినిఖిలవదా
 ధానికమునిబుధులునన్తానింపఁగఁజ్జనజీవనప్రదుండగుచు॥చ॥ అనరవణ్యుఁబోలియనయంబునితండునుగూ
 త్రభేదనిత్యమునఁజెలంగుఁగానజగదప్రదరాసనశింజినినా॥దమునవిరోధిభూపతులుదల్లడమందనసహ్యసయావి॥క
 మమున నంబరించుని కాతుక మొప్పఁగఁబలి॥వెడియు॥కృష్ణశిరి॥వనకలజగన్మురుతితఁడుచారుయకీనిదియిత్స
 మేధము॥ప్రకటనుగాకతంబుదగఁజావనముయనరనస్వతితటినికటధరిత్రైజేయితల సేర్పుననంతిమ యాగమంఁ
 గొంజక నఖిపాదనాశ్వమునజంభవిరోధిపారిండునుధర్మ॥సీ॥ఒక నాడ జవంబిరితవనమునకుఁజనియిండుచుద్ధణ
 శాలియైచక్రమునిసనతులమారునిఁగాంచియమ్మునివగు బ్రహ్మతనయాగివరుసవృత్తి॥ బూజించివిజ్ఞానమునుబొందుదేని
 చేత్రహ్మతేత్తలుమునిప్రవరులవఁ॥భాతతము క్రిసంపన్నులై వర్తింతురు॥వహారాజమహితంబు॥నంబుది శ్రుతివిక్రము
 డగుచుమిగులఁదనకథావధిభూప్రజాతత్వనిశింపనకగ్రుడవినుచుకేర్యముననఖిలదిక్కులనుగెల్పివర్తింతునీరియ
 శుండ॥వ॥కృష్ణపూటితవిరోధిమనశ్శిల్పండుమరాసురజేగీయమాన నిజవైభవుండునైధరాచక్రంబున కితండురాజ
 య్యెడివనియివిధులునస్తోత్రంబు సేసినవదిమాగధసూతజనంబులంబుభువక్రవర్తిస్తానిమరియుంబ్రహ్మణ్యభృ
 త్యామాతృపురోహితపారజానవవలైరికతాంబులికనియోజ్య ప్రముఖాశేషజనంబులంద్రమచితక్రియలంబూజింపె

— పృథుచక్రవర్తిగోదావధారిణియగుభూమివలననేషఫలవిధికింతుట. భృ —

నశిమైత్రేయండుదెప్పినవినిదిమరుగిట్లనియె॥సీ॥ఏమినిమి త్రమైభూమిగోదాపీఠియయ్యెదాడీవగ్నమయ్యె నెద్ది॥గొన
 కొనిదోహనమునకునర్థంబయినపాత్రమెయ్యెదివలపంగదొగ్గ॥ యెనయ్యాపుభువేవదార్థముల్ వితతనబరికింపనవనిన్వ
 భావమునని॥ విషమమైయుండియు వెలయంగ నేటిసమగరిఁజెడెనజంభవైరి॥ గ్రుహయంబునఁ గొనిపోవఁగార్య
 మెద్దిగీరనిధియైనబ్రహ్మచూరువలనఁగలితవిజ్ఞానియగుచు నేగరిఁబొందెననఘకారి॥త్రమైత్రేయయదియుఁగాక॥
 వ॥మరియుఁబరబ్రహ్మంబుభగవంతుండుపుణ్యశ్రమగీర్తనండుభక్తినియామకుండునగుకృష్ణుని యవతారాంతకాశ్ర

యొంటగుదివ్యకథలనభాగవంతుడయినపుండరీకాక్షుండుచ్చక్రవతారంబుధరియించిగోదాహియగువృధివిం బిరికినయొ
 దిమొదలగుపుణ్యకథలనన్నియునీకునధోక్షజనకుదాసుండనైననాకు నెఱుంగింపుమనినవాసుదేవకథానంప్రీతచేతఘం
 డగుచిదురుబ్రశంసించిమైత్రేయండ్రిగియెనట్లుబ్రాహ్మణజనంబులచేతరాజ్యంబునం దభిషిక్తుడగుచుసకలప్రజా
 పాలననియు కుండై వృథురాజ్యంబు సేయుచుండనంతనీరసయోగధర్మియందన్నరహితలగుచుగ్ర జలుతున్నదాక్షిణ
 దేహులై వై న్యునింజాబియట్లని॥క॥అరయఁగ నేమబుభుటౌ|పరిపీడంబుతిమియ్యైకైగిలరుగో| బరజ్జలవహిన్నాదే
 తను|దరికొనవృక్షంబుబోలిధరణీనాథా||క॥శరణశరణ్యుడవగునిను|శరణము వేడెదముమాకునత్రుప్రసన్నంబరసికృ
 పఁజేసిస్తోవుము|నరనాయకయనుచుగ్ర జలునకులై పలుకఁ||క॥పీడిదానికినదుపాయము|జననాయకుఁడాత్మఁడలఁ
 చినక్రోధుండై|ధనువునబాణముఁదొడఁగెను|ఘనకౌముండైనత్రిపురఘర్షణరుదాది॥ఇట్లుదొడఁగిన॥ క॥హహితన
 ప్పఘగనుగొని|హహి గౌరూపమునఁగవ్యవహాయునగుచు॥గుహకుండగులుబ్రహ్మగనిగహనంబునబారుహరికికై వే
 డిబారె॥వ॥ఇట్లుధరణీపారిననతండునుమి తారుణేక్షునందై వెంబుఁగిలినవక్రపులనుచిదిక్కులనుభూభాగనభోభా
 గంబుల నెక్కడఁజనియెనక్కడక్కడికివెనువగిలి యుద్యతాయుధుండై చనుచుండునై న్యునింగని మృగ్యుగ్ర సలగు
 ప్రజలచందంబుననన్యశరణ్యయెయతిభయంబునంబరితప్యమానహృదయయగుచు నిట్లనియె వై న్యాధర్మ జుండవాపన్న
 వత్సలుండవుమాత్మండపునకలప్రాణిపరిపాలనావస్థితుండవు నెనఁపీదీనయంబాపరహితయుంగామినియనగుననవధి
 యింపంబూనియేల వెనుదగులుచున్నవాఁడవుధర్మతత్వంబెఱుంగు వాసునీతనంబులుగృతాపరాధులైనదీనవత్సలతంజే
 సివధియుంపరనిపలికిమరియు నాధరణీపురుషక్రవత్రిట్లనియె॥జవనాశగద్రయూభూ|జనకోటికియానపాత్రనదృశ్యి
 తో|ఘనదృఢశరీరయగు నే|ననయము నాధారభూతయగుచుఁజరింతు॥గీ॥ఇట్టివన్నుగృహపతియెడలనిటుచి|పాటన
 ముఁజేసిద్రుంచెనుపు జలునీట|మునుఁగకుండంగ నేరితిననఘచిత్|యరసిరక్షింతువననతడవనికనియె॥ వ॥ధర్మి మదీ
 యాజ్ఞాంధ్రంఘనంబు సేయుచున్నదావపదియంగాకనీవుయజ్జంబులంచు హవిర్నాగంబులననుభవింపుచు ధాన్యాదికంబు
 లవి స్తరింపంజేయుగోహపంబుధరియినియనయంబుదృఢభక్షణంబు సేయుచు పాలుంబితుకకనియందయణంబిం
 టివినియందున్నయోషధీబిజంబులు బ్రహ్మచేతంబూర్వంబునందెకల్పింపంబడినయవి వానినిదేహమాండయణంబిం
 యిప్పడియక మూఢవృద్ధయవునుండమతిమియి నై యవరాధంబుఁజేసినదుష్టురాలవఁనిననాబాణంబులచేజ్జ్వరిభూ
 తశరీరంజేసినవధియుందినిమేదిమాంసంబునంజేసెటుద్యాధిలదీవలనగు నీ ప్రజలయార్ధివారింఁచెనీవు కామినింఁటివి
 స్త్రీపురుషనపుంసకులలో నెవ్వంజేనిభూతదయలేకన్యమాత్రసోషకుండగుచునిరన్త్రశంబున భూతద్రోహియైవర్తిం
 చువానిరాజులువధియించినన్యధంబుగాదుగానఁదానఁబాపంబుబోరయచునీవు కామినివైనను దుర్మనయుస్తభయునగు
 శుమాయాగోగూపంబునంబొరిపోవుచున్నదిన్నుఁదిలలంతభండంబులుచేసి నాయోగ హహిమం బ్రాణి కౌటి నుద్ధరించె
 దననివతికింపభీషణాకారంబుధరియించిదండధరుండునుబోలివర్తింపువృథునింజాదివడంకుమేదినిప్రాంబలియైయట్లు
 నినుతియింపందొండంగె॥క॥ఓనాశవరఁపురుషుఁడ|వైదిజమాయానిణంబులందినకతన|నానావిధ దేహములంబూను
 చునగుణుండవగుచుబుధనుతచరితా॥అట్టినిపు॥క॥ననుసకలజీవతత్కేకి|మునునీవాధారభూతముగనిర్దిష్టవినునాయం
 దుఁజతుర్విధభునభూతఁసెన్దగుర్దిగై కొనవలసె॥అట్లైయుండఁ||క॥ననునద్యదాయుధుండవై| మనుజేంద్రవధింపఁ
 బూనిమనలెడ నీకఁ|ఁటెనిరతేనెవ్వనిపుడై|ఘనముగశరణంబుఁజొత్తుఁగరుణాభరణా॥అదియునుంగా॥సీ॥అనఘస్వ
 కీయంబు నై యతగిరీతమునై హహిను నెప్పినభవన్తాయచేత | సకలవరాచరనగ్రంబుగిన్నిందిధర్మార్థపరుడైతనరుదీ
 శనివిక్రమమునవేరగజువనసకలహంపలకు దుర్గయముదలఁప | దగునట్టినిపున్యతంత్రుడవగుటనుబ్రహ్మబుట్టించి
 యా బ్రహ్మచేతసకలజగములఁజేయుతుననతఁజేచ్చియోకమయ్యుకహత్తయ నేకవిధములగుచువెలుగొంతుచుండు
 పీయఘలమందుఁజారుతరమూర్తియొప్పఘుదక్రవర్తి॥వ॥ మరియుమహాభూతేంద్రియకారకచేతనాహంకారంబుల
 చేతనాహంకారంబులనుతత్తులంజేసియోజగంబులకుత్పత్తిస్థితిలయంబులఁగావింపుచుముతగటనిరుద్ధతత్తులంగింపు
 రుఘునకునహస్కరించెనట్టివరఘపురుషుండవై ననీవునిజనిర్మితంబుభూతేంద్రియాంతకరణాత్మకంబునైనయివిత్వం
 బుసంస్థాపింపంబూని॥సీ॥అదివరాహంబునగుచుధర్మసాతలగతవైననన్నునక్కటికతోడ|మద్ధరించివట్టియుదకాగ్రభాగం

అనందర్థినున్న నేననెడి నావ! యందున్న నిఖల ప్రజావర్గిరక్షింపఁగోరి యీపుష్పకూపధారివైతి! వర్జితభూభరణుడవై నీ
విభుతుపయోగిమి త్తంబుగానుగ్రచరుడఁడవగుచున్న వధింజెదననుచుబుద్ధిఁడలపుచున్నాడవిదివిత్తంబుగాడె! దిత్య
సంపాద్యనిరవద్య వేద వేద్య! భవ్యగుణసాంద్రవై న్యభూపాలచంద్ర॥౧॥ కావుననీత్యర్థగుణసర్వరూపంబయిన మాయతే
మోహితాంతకరగులమైనమావంటివారల చేతహరిభక్తలచేష్టతంబెటుంగబడవన్న హరిచేష్టితంబె క్లేబుంగంబను న
ట్టితేంద్రియయశస్సు రులై నవారలకుననుసరింతుననుచుఁబిచ్చింబునంగోవప్రస్ఫురితాధరుఁడైనపుష్పగుణ సఖిసుతిం
చిచ్చైర్యంబవలంబించి వెండియొట్టునియె॥౧॥ వివలాత్మ నాకునభయము! సమతూ రెడునట్లుగాఁగనన్వత్సిత్రీ! ధమునుప
శమించికరుణింపుము నాచిన్నవమువినుముపురుషునిధానా॥౧॥ ధరవిరులుగండకుండఁగ! సరసగర్భిణీపూవుతే నెఁజవిగొ
నునిందించినవిభుకై వడిబుధుడగుపురుషుఁడుపారాంశమాత్రబూనిగ్రహింతుఁడ॥సీ॥ వినుమయ్యతత్వదర్శనులై నయ
ట్టినన్దునులచేనెవో కాముష్టికంబు! లై నఫల ప్రాప్తికర్తృవ్యాద్యర్థిహూతాద్యపాయంబులుర్విమీడ! దృష్టంబు
లునునుచరితములునగుచుఁదా నెనయంగఁడనుపాయ మెవ్వఁడాదరించును వాడు ప్రాపించుదర్శలమునువిహ్వంసు
డైనవ వెలయఁడిని! నాదరింపకతనయంతనాచరించె! నేనియాయాస మేయగుఁగానితత్సలమునుబొందఁడబహుళకా
లమునకై న! వినుతగుణశీలమాటలు వేయు నేల! అనిమరియుమహియిల్లయె॥౧॥ జలరహాగర్భ చేతమునుఁజాలస్పృశ్యంపఁ
గబడ్డయోషధుల్! గలుషకుఁజిఁగి ధృత వ్రతులుగానియన్జనభుజ్యమానలై! మెలగుటఁజూదియెన్నవత్సరలమునాన్వమిం
జూర బాధల! బలుకురుబొందితానవరిపాలితి నై కృణియిందివెండియొఁగ॥౧॥ అనువమకుఁకర్తృత్రియ! లనయములే
కుంట నేన నాద్యతనగుచు! జననాయకయాలాకము! ఘనహరిభూతమగుటఁగనుగొనియంతఁగ॥౧॥ కన్వహవాసిద్ధిఁ
కై! తపిలితడియోషధీతరులనుధరణీ! ధవయేనపుడుగ్రసించితి! నవిఱును నాయందుజేర మయ్యెఁగఁడంక॥౧॥ వినువాని
మొకయూపాయంబునఁగ్రన్తఁజడయవచ్చుభూవరచంద్రా! వినుమడియెఱిఁగించెదనీ! కునువత్సలురాలనగుటననఘ
చరిత్రా॥౧॥ అనయము నాకొక వశ్యము! ననుజూపనుదోహనమ్ముననురూపకదో! గ్రనుఁగల్గింపుముదగనై! ననునీభూత
ములక జననాయక దాన॥౧॥ పరగన్భీష్మితములుబలకరములునగునన్నుగ్ధకలితములగుభా! సురకామంబులఁచితికే
ద! నరనాయకచంద్రునిమునావచనంబుల్! ॥౧॥ మనుజువ శ్రేణ్యయేనువిషమస్థలై యిపుడున్నదానఁగా! పునజులదాగ
మోచితవయోనివహంబుదదాగమంబుమో! యిననుదదంబువుల్ పుడమినింక కయింతలనిల్చునట్లుగా! మనుజుభనన్నునిష్ఠ
డుసకృష్టలై పెనుపొందఁజేయ వే॥౧॥ అనియ్యిదముగ నాభూ! వనితామణివలకుమధురవచనంబులుదా! వినియనురా
గముదననన! మునఁగడలుకొనఁగరాజముఖ్యుండంతఁగ॥౧॥ మనువునుకూడఁజేసిగరిమినిజపాణితలంబులిలఁదో! హ
నముగఁజేసియందునకగోషపులకేగఁగ్రమంబున! దనరఁగదద్విధంబుననుదర్శపువత్సలయైనభూమియందనయ
మువారువారునుబ్రియంబగుకౌర్ములబొందిరున్వత్సిత్రీ॥సీ॥ బలసింబుముల్ బృహస్పతివత్సకంబుగానర్థించితమయిం
న్రియంబులందు ॥ నంచితచ్ఛందోమయక్షీరముగుడేవతలుసురతాజవత్సకముగాఁగఁగఁగఁ పాత్రమునందుఁడనరునో
తొబలవీర్యావృతంబునై వెలయుఁబయము! దైత్యదానవులుదైత్య శ్రేష్ఠుడగుగుణవంతుఁబ్రహ్మవత్సంబుఁజేసి! స
త్పురానవపయమాయసపఢకమున! నపురోజనగంధర్వలలియపుః! దనరువిశ్వావసునువత్సమునుగఁజేసి! పత్తమయ
నిర్మితంబునుపాత్ర మందు॥౧॥ మాధుర్య సౌందర్యసహితగాంధర్వక్షీరంబునపితృదేవతలు సూర్యవత్సకంబుగా నా
మపాత్ర మందుఁగవ్యంబనుదుగ్ధంబునునీడ్దులుగపిలవత్సకంబుగా నాకాశపాత్రమందునంకల్పనాకూపాణిమాదిసిద్ధియ
నుక్షీరంబునువిశ్వాధరాదులదద్యత్సకంబుగఁడతాత్రకంబునం గాభేదతాన్వివాపార రూపక్షీరంబును గింపురుపా
దులుచుయవత్సకంబునునాత్మపాత్రంబునుగానంకల్పమాత్రప్రభవంబునంతద్ధానాద్భుతాత్మసంబంధియునగు మాయ
యనుక్షీరంబునుయక్షరక్షోభూతపిశాచంబులుభూతేశవశ్యకంబుగపాలపాత్రకంబునుగారుధిరానవంబను క్షీరంబు
నహిదందతూకసర్వనాగంబులుదక్షిణవత్సంబుగాబిలపాత్రంబునవిషరూపక్షీరంబునువశపులును గోవువత్సకంబున
రణ్యపాత్రంబునుగఁద్యౌణిఁబనుక్షీరంబునుగ్రవాద్యవృగంబులుమృగేంద్రవత్సకంబు నాత్మకల్బరపాత్రకంబును
గాఁగ్రవ్యంబనుదుగ్ధంబునువిహంగంబులునవగ్ధవత్సకంబునిజకాయపాత్రంబునుగఁగఁగఁ టకఫలాచికంబును దుగ్ధంబును
వనస్పతులువత్సకంబుగాభిన్నరోహదూవపయంబునుగిరుబుహిమవద్వత్సకంబునునిజసానుపాత్రకంబునుగఁగానా

శాశాతువులనుగ్ధంబులుగానివిధంబునను నచ రాచరవర్గంబుస్వముఖ్యవత్సకంబును స్వస్వసాత్రకంబునుగా భి
న్నరూపంబులయినక్షీరంబులంబిళికరిచెప్పిమరియును॥క॥శ్రీమముననిలువృథావలుతుమతముకమింతులనగదగు
భిన్నక్షీరమదోహనవత్సక భేదమునందగదగితిలికరంతధరణిధవుఁడు॥గీ॥ సముచితానంగమునుబొందినర్పకామ! ము
ఖ్యునందగుభూమినిమహితఁగాఁగఁగిగూరిగైకొనిజగముతోటిచేతభూగిరికూలుములజాగ్ధములుగఁజేసె॥గీ॥చండ
దీర్ఘదలలిగూముండలంబుననుతలంబుగఁజేసేశ్వత్ససిద్ధిసెందియవిద్విభుఁడేలోకమునుసెల్లప్రజులందరియొజ్జ
నప్రమఁడునగును॥గీ॥ఆకర్క-డక్క-డపూర్వంబునందులేని గ్రామపట్టణమర్కధర్మలపులింగభుజబరాలయ ప్రజవాట
ఘోషవివిధనిలయుముల్లిఁగావించెనంత॥క॥వారునుభయవిరిహితులై భోగనంద తన్నివాసములయందునుఖ! శ్రీరు
చిమెప్పుచునుండిరి॥వారకయావృథునిబొగడవత మెధరిల్లి॥గీ॥అజ్ఞెప్పెమునిసాధుఁడమునమైత్రేయఁడప్పిచురునకిల్ల
నువేడ-తోడననుమాత్త రాజ్య యొకవై న్యుండవత్మేదవతంబున న్నేకతోడఁ గావించునదితఁ గైకొనివ్రతవిష్కరిచిరి
బ్రహ్మవర్షదేశమునునలగునునుతేత్ర మందునరస్వతినిసాంతఁదామ హూన్నదిమెచ్చిసంపన్నకీయతునతిత
యివిశేష!పలముగలిగెడిననిలుదిఁదలచియవల!వరుసఁగావించునతితయాభవరమ హూత్స! వమునహింపకయుం డెన
య్యుకారవిభుఁడు. ————— భో పృథుచక్రవర్తియత్వమేధంబునెయు నెడంబుండవత్సమునవహవరించుట.భో—————
సీ॥అట్టియద్వరకర్మమందుసాక్షాత్కృతవంతుఁడ హరి మేశ్వరుఁడలోక! గరుఁడునుసర్వాత్మకుండునువిభుఁడునునీరజభ
వభవానితుఁడలోక! పాలకినిఖిలనువర్షానుగుండునుయజ్ఞాంగుండకల్యాణ్యరాధిభుఁడుఁడగధర్మమునినగణసాధ్య
విద్యాధికరాప్సరోదైత్యగుహ్యలిదాన!వాదిజగియమానుఁడనలఘుయశుఁడు॥ ప్రకటనందనునందాదిపార్శ్వమండు!గిలి
నారదవరసనక ప్రముఖ!వహితయోగీంద్రసంస్తూయమారుఁడజుఁడు॥వ!వలీయంబరమ భాగవతసేవిండునారా
యణాంశ ప్రభువుండు నైసపురుచక్రవర్తిగూడిహవిరాదివోద్ధియయ్యునునర్పకామముయొకమ ప్రవదార్థంబులం
బితుకుమం డెనురియుఁడరువులుపుతరాకారంబులుగలిగియుండుసాపులగుచునియు ద్రాక్షిదిరసంబులు దగ్ధిరా
జ్యతక్రపావకాదికంబులువర్షింపవయెల్లనములవహించె సముద్రంబులుహిరాదిరత్నవిశేషంబులిరుచు డెఁబర్వ
తంబులుభక్తుభోజ్యలేప్యాహోవ్యంబులనుచతుర్విధాన్తంబులఁగరియుమం డెలోకపాలనమేతులయిర సకలజంబు
లుపాయఁబంబులుదెచ్చియచ్చుచుండిరిపరిపూర్ణభవాభిరాముండై యధోక్షజసేవావరాయఁబండునపురుచక్రవర్తియే
కోనకతాత్వమేధంబులున స్తేధంబునఁగావించినూతవయాంబునందుయజ్ఞవతియై నపురంధరకాయునియొ షుండుండం
దదియవరమోత్సవంబునహింపంజాలక॥క॥అనురేయ్యుఁడఘరహోద్యముఁడై పాపండువేషకలితఁడోభా! వసునం
దన్మఖవశువుం గ్రమమేదిహరించివనియెగగనంబునకు॥అట్లుచనునప్పుడు॥క॥అనఘుండగునత్రి మహా యునిఁగిదిగ
డగుచుఁబృథునిపు త్తఁడుబాణాసనతూతీరధరుండై యనిమిషపతి వెనుకఁజనియెవతిధర్మమున॥అట్లుచనిచనిముంద
ట॥సీ॥యజ్ఞపాధనవశుపారణినివధియంచుధర్మంబునందునధర్మను నెడిబుద్ధిఁబుట్టగఁజేయుభూమియావేషధారియై
యరుగునుక్రముగదిసినిలునిలుచునియాగ్నిజగుఁడవ్వరిఁజేసిఘనజూభాప్తానీకలితయంబ!మూరిగనుంగొనిమూర్తి
భవిందిధర్మంబుగాబుద్ధిఁదలచియగుర! నాయకుఁమీనసాయకమేయజాలగున్వగఁగనుగొనియ త్రివిద్యన్ముతుండు!వై
స్యజానక నెనానవువలనఁజూపి!గునములూపలరోపంబుఁబుడింప॥క॥వినుమిఁగఁడయజ్ఞపాంతయు!రనిమిషనిక రాధిపుం
డునగునింద్రుఁడుగా!పురచితనిజముపుచు నీవనుమూర్తుచ్చరింపనవై న్యుజుఁడు॥గీ॥ను! వినువీధిభజనుదేవశ్శల్మణుని
మైవీరుండుగ్రంధాంతరంగనిహృదిభావ్యగరాటి-శోరముననుగఁగఁధర్మిపేంద్రంబుమీదనులంఘించుఁడధంబునంబడిన
నాతండవత్సవౌదైత్వికసాధనరూపంబుఁడదత్వమున్విడిచియంద్రాసముంబొందిన॥క॥ వీరుండుపురుషాపాలకుమా
రుఁడునియజ్ఞవశువునురంగొనిదు! ర్పారబలుఁడగుచుజనకుఁడ! యా నవనగాభిప్రాయముమీకవచ్చె॥వ!అయ్య వసరం
బునవచ్చునునర్పవర్షి పుంపులతనియచ్చుతకర్తంబుగనుంగొనియావృన్యంబుసేది యగ్నిఁజిత్తాశాన్తండునవన్వ
ర్ణనాంబు వెట్టియున్నవయంబున॥క॥వరియునుదేవావతిదనుకపలంబుజనివఁజేసెయె!వర్షరుదనుఁగానకుండ
నివారణఁగాంచనపాశబద్ధమై!సురుదిరయూపదారువరికోభిగమమునహయంబుగొండుఁడె!వైరవినువీధి నేఁగఁగఁబు
షిప్రవరుండగునత్రి సేప్పిన్॥క॥వినిపృథుభూవరతనయాఁడు! భునంబుమునఁజనికసాబుఖాన్తగ్రంథభాగ్యునిధర్మియై

రయంబునఁజనునిం ద్రునిఁగావినొంపఁజాలకయంతః॥) ॥ శ్రీ మృత్యుశ్రీ ఛేదెలువఁగాఁబడినై న్యతమాభవుండు
 రో! పంబువఁడొకఁడ్రాక్షిణఁజనునపుంగిపుఁబోలియున్దైయమృతిఁబోసినఁగనిను రాధిపుఁడెప్పటియట్లుజాఁడెన!
 శ్వమ్మునుమానఁజున్నదిచాలఁదిరోహితుఁడై రయంబునఁ॥) ॥ ౪॥ అట్లుదనినబతువుంగొనఁగురియప్పీర్ తముండుఁ
 త్పయజ్ఞశాలసంజలదెంచెవంత॥ సీ! హరిహరయందుధర్మహయహరకారమై మిందిగైకొనిఁపెరిందిట్టి భూరియమంగ
 శభాతమాయారూపములనుధరించిరమూఢజనులు । పాపండువిహ్వముల్ పగులువారలుజగతిపై వగ్న వేషములుగ
 లుగుఁడై నులుఁభారికామాయ ప్ర గలుగుభరియింతువౌచుదుదగజటాఁగి భవభూయలైనకాపాలికామలనఁగ వెలసిరి
 లోకంబులందుఁజాలఁగలపథర్థోపమంబునఁదగునధర్మఁగంఠునభిరతిపైఁదమినయజ్ఞజనులు॥) ॥ ౪॥ తదీయవిహ్వంబులు
 పారంపర్యంబుగాధరియింపందొడంగిరితద్వృత్తాంతంబుభగవంతుండయిన పృథువక్ర వర్తియెఱింగిపవిత్రుండై యుద్వృత
 కార్ముకుండగుమనిని సమీదబాణంబు ప్రేయసద్యమిందియున్ద్రుక్తులుత క్రవభోద్యుక్తుండుననహ్యారంపాండునైనవృ
 భువక్ర వర్తింగనుంగొనియట్లొరి॥) ॥ ౫॥ జననాయకయజ్ఞములందనవచిధివోదితంబులనఁదగుపశుబం! ధనహింసరికా
 నితరుల! ఘనదీక్షితునకువధింపఁగాదం ద్రుబుధుల్ ॥ ౪॥ కావుననీవిపుశీంద్రవభోద్యంగంబువసంహరింపుముభవదీయధర్మ
 విరోధితై నయజ్ఞియ్యులు॥) ॥ ౬॥ జనపాలవిధర్మవంతము! లనఁదగునం త్రములచేత నాహ్వనముఁజేసినవతఁడెవ టివచ్చు
 ను! జనుడెంచినయనురవిభునిసరభాస మొప్పఁ॥) ॥ ౭॥ కృతచేదరఁబట్టిశిఖికా! హుతిగావేల్పెదముదానన్మర్మవరని! వితత
 మ శాపాహతవీర్య! న్నరుఁడై చెడిపోవునమరనాథుండంతః॥) ॥ ౮॥ అనివృథునివారిందియున్ద్రుగ్గనంబులుగుపితృసన్తు
 లైహస్తంబుల స్మృక్తువంబులుభరియించి వేల్పునకుయంబునంజతున్న ఘంకుదనుడెంచియున్ద్రుక్తులంగనుంగొనియట్లొరి
 యజ్ఞంబులందుయజింపలబడుదేవతలెవ్వనియంశంబులెవ్వండుయజ్ఞనాశకంబగుభగవదంశంబగునట్టియింద్రునిమీచే
 తవధార్మ్యండుగాఁడితమభగవదంశసంభవుండగునీయజ్ఞకర్తవధ్వంసనేమృగండైగావించు ధర్మవృత్తికరంబులుచూచు
 నుండవలయుంగానిప్రతికారంబులుగర్ధవృంబులుగావీపృథుక్రీయగుపుథునను నేకానీతంబగునధర్మ ప్రయోగఫలంబుసి
 ద్దిండుంగాకఁతునిపుథువక్ర వర్తినీర్తియె॥) ॥ ౯॥ నునుజేంద్రమోక్షధర్మము నెఱిగివేసినవనముల్ సేయుటచాలునురి
 యు! నేవిధంబుననైనదే వేద్యమనమునఁద్రైశీకరోపంబుగదరకుండ వర్తింపవలయుచు నానపుండుమనీశ్రుహాసమగ్నములు
 గానమీకు! మంగళంబగు గానమానవనాశనీవిత్తంబుగోపలఁజుతఁడొరఁగి! మిందినదాన్యములనాదరించివినుము! దైవ
 హతగునయజ్ఞంబు! దగిలిసేయు! కొఱవభవదీయవిత్తంబుగుదిరోప! కలమిశంబు యరయజ్ఞకరలితమగుచు! ॥) ॥ ౧౦॥ భవదీ
 యయజ్ఞహననార్థంబుహర్షహరణండుయరయ్యుక్తుండుదేవతలలోనను రాగహుండగుటంజేసేయతనిచేతర్థిఁ పఁబడితిత్తా
 కర్తకంబులయనయింపాపండుధర్మంబుచేతధర్మవృత్తికరంబుగలుగు గాననీయజ్ఞంబుచారింపుననియున్ద్రుక్తులొరియె॥) ॥ ౧౧॥ అ
 దిగాకవినుము వేనావచారంబునఁబూనివిలువ్రంబులయినయట్టియలఘునానానయోనానధర్మంబులఁబరిపాలనము సేయ
 లఁబరిగివేను! దేహంబువలననుదివిరిజనిందియున్నాడవునా రాయణాంశజాడవు! గావుననీశకరలితలోకంబునఁబుట్టినతెఱ
 గునీయిదిదలచి! యెవరిచే నేమిటికిసృజియింపఁబడితి! వట్టియాట్రహ్మసంకల్పకవననాథ! తప్పకుండంగఁబారింపుధర్మగతి
 నిఁజూరుగుభూమిరియోచ్చుగువక్ర వర్తి॥) ॥ ౧౨॥ అనిమరియున్ద్రుక్తులొరియె! నవధర్మమాతయంబు వ్రండపాపండుమార్గంబునైవ
 యీయింద్రకృతంబగుమాయనుజుయిపునుగవనజనంభవుండానటిచ్చింబుధువక్ర వర్తియొర దదాజ్ఞాపితండై దేవేం
 దునితోడభగవంతుండయ్యెంతవనభృథానంతరంబున॥) ॥ ౧౩॥ సురుచిరభగ్నక్షిణంబొంపురఁబొంపిరిపోయిభూమగుల్! వ
 రుసననేతడివెనవారణఁబ్బిరిసర్వదేవతల్! భరితముదంతరంగములఁబాయరివేషవరంబులిచ్చిరా! సరవణండున
 వై న్యసంపదతిక్తిరిక్తిఁబుణ్యయార్థి॥) ॥ ౧౪॥ అంతవచ్చుటిజనంబులిచ్చిరి॥) ॥ ౧౫॥ అనఁగఁజేతనాన్యకులైరసర్వజనులుమరిదా

— యాగంబుననారాయణుడుప్రసన్నుండై పృథువక్ర వర్తినిసమీక్షించుట. —

నమా సోపచాపములను! బ్రత్రదేవదీమానవవతితిపూజ! సుందిసంచితమోరంబునొదెనయ్యె॥) ॥ ౧౬॥ అనిపలుకునయ్యెం
 బునయజ్ఞాంకయయజ్ఞానిభుండుభగవంతుడు నై ననర్వేత్వరుండింద్రసమేతుండై యచ్చటికింజనుడెంచి యాపుథునకి
 ట్లొరి ॥) ॥ ౧౭॥ జనరభావదీయందై! జనసమతగునశ్వమేధతమునకిపుడీ! యనిమిషవతిభంగముచేసినకతనమనావ
 బుసేసెడిగంధే! ॥) ॥ ౧౮॥ కావునఁతనిమింపుమునత్యరునులగు పారుదేహభిమానులు గాతుండుటంచేసి భూతలంబులను

ద్రోహంబాచరింపరట్లుటంజేసినవంటినుహాత్తులదేవమాయామోహితులేవోపతాపబలులు సేసిలేని దీర్ఘతగంబు
యివృద్ధజన సేవవృద్ధులుగా దెయ్యియిననుగాకయితరీరంబవిద్యాకామకర్మంబులతేనారబంబులెలసినపరమజ్ఞా
నియ్యాదేహంబునందునుడు శ్రుండుగాకుండుటసహజంబునదేహాత్మాదితంబులయిగృహదారాదులయందు మను
త్వంబులేకుంటుండేప్ప నేలట్టిదేహంబునందున్నయాత్మయేకంబుశుద్ధస్వరూపంబుస్వయంజ్యోతియునిర్గుణంబుగుణాశ్ర
యంబున్యాప్యవ్యాపకంబునసంపృతంబుసాక్షిభూతంబునిగాత్మయనగుదీనిదేహంబునకంటె వేఱునుం గానెవ్వండుదె
లియువాడుమత్తుగుండుగుంటంజేసి దేహధారియైయుండియుండగుణంబులంబారయకవర్తిండుకునియునెవ్వంజేమిస్వధ
ర్మాచారపగుండునిస్తాముడుశ్రద్ధాయుక్తుండునైనన్నిల్లప్రకృతభజియించునట్టివానికునంబుగ్రహంబునంబుననంబు
గునట్లు ప్రసన్నకునస్తుండుద్రిగుణాతీతుండు సవ్యగ్ధర్మగుండునయినయతంకుమదీయ సమవస్థానరూపశాంతిమందుని
యిత్రేవల్పపదంబునంబడుగూటంబునయైనయాయాత్మయుదాసనభూతంబైనదీనిద్రవ్యజ్ఞానక్రియాశుంబులకునిశ్వరుం
గానెవ్వండుదెలియువాడు భవంబునొందకుండుని సంసారద్రవ్యక్రియాకారక చేతనాత్మకంబగుంటంజేసిప్రభిన్నదే
హాపాదాధికంబుగావునబ్రాహ్మణ్యులైనయాయాపత్నంపదలయందుమత్తురుషత్వనాహాత్మలుపితారంబునుందరుగా
వుననీవునుఃకుంబులయందునమవి తుండవునమానోత్తమమధ్యమాధమండవుజేలేంద్రియాశయుండవువైవిధిస్వాది
తాభిలామాత్మాదినయ్యుతుండవైయింకలకారకక్షణంబుసేయుమనివెండియినిట్లనెఱుంగు||సీ||పార్థివ్రాత్రమలకుంబుజల
రక్షించుటవరచుధర్మంబునరవరేణ్యుధరణీశుంకుంబ్రజాపరిపాలనంబునఁబూనిలోకులుసేయుపుణ్యమందు మహాంత
మర్హిసంప్రాప్తమగునట్లు ప్రజలఁగ్రోవరరాజు ప్రజలచేత నవహృతసత్పుణ్యుండై వారుగావించుమనపాపఫలముం
దాననుభవించుచుఁగానిపునుఁప్రవరానుతయింపాంప్రదాయకవిధమునైజరగుధర్మ||సహింసజేఁబట్టియర్థకామము
లయందు సమతనముఁబట్టియందునానక్రితే||ఇవిధంబు||క||జనులకుననురక్తుండవై జననాయకనీవుధరణీసనకుదిత్తుం
డవైయియమఁబరిపాలించినకాదులఁగాఁతువాత్మనదనమునందు||సీ||భూవరయోగితపోమంబులచేతఁగై
కోనిసులభండుగాఁ యేనుసహచితులయింపజన్మలచిత్తుంబులవర్తింపుచుండెడివాడనగుటఁజేసితావకశనశీలవిమర్శర
క్షీరసములవశీకృతుండవై నయేనీసుకవరంబిచ్చెదవేమమునావుడుమీమేదినవరుండు లోకగురుఁడయినయస్పృహడక
నయనుఁదానతిచ్చినవృదులలితామృతోపమానవాక్యములాత్మీయశుద్ధకమునఁ దాల్చినమోక్షిదాతృత్వంబుధరణీవి
భుండు||క||తనపాదములకుభక్తిఁవిసతుండైయాత్మకీర్త్యవితతింబజ్జంబదనరుచునున్ననులేంద్రునిఁ గనుఁగొనిన త్రే
మమొదవఁగొనింబజేర్చె||వ||ఇట్లుగొనింబజేర్చితిద్దేవుండై యున్నయనంతరంబు||మ||భగవంతుండునువిశ్వరూ
పకుండు నైభాసిట్లునవ్విండుఁదాజగతిసాధకకృతార్థునానుతలచేసంశ్రీతచేతస్తుండఁగనిగృహీతాంస్త్రిసరోరహద్వయు
డునైనిల్చె||అ||యారాణిమి||భృగరిష్టార్థతుండయ్యునాపుషునిపైఁగారుణ్యమేపారఁగ||వ||ఇట్లుతనిమీదియగుగ్ర
హంబునంజేసెవిలంబితుండగునయ్యాదిరాజన్యండునవృథుచక్రవర్తియుముకుందనందరనానందబాష్పజలంబునం
దోహకంధరితనయనారవిండుండైయవ్విరుముగ్రింగనుంగొనిగనుంగొనలేకగర్భదకంతుండై పలుకలేకయుండియునెట్టి
కేలకుదనహృదయంబునదేవునినుపగూహనంబుఁగావించితన్న ద్విధియించికన్నలందొంటింబు నానందబాష్పంబులు
మడిచిఁగొనివిలోకంబుసేయుచునత్ప్రసన్నగౌచరుండుగురుడనుంధవిన్యస్తహస్తుండువసుధాతలస్థితపాదకమలుండు
నైయొప్పునన్ద్రవ్యపురుషుంకీట్లనెఱుంగు||క||వరదాయాశ్వరణనుసత్పుగునుఁడుదేహభిమానభోగములకనీ వరమెట్లుగౌ
రునిహనుఁ||వరములునారకులకైనవరలవెత్తివుమా||చ||ఘనశుగుదేవయోవరమేకాదుశుభకృతవాగ్విధర్థంబునంద
గుతావకీనచరణాంబుజచారుగురుందగుమమే||తనరినకీరిఁబుద్ధినిముదంబునుఁబొందగలేనిమోక్షమై ననుమదిఁగౌర
నెట్లనఘనాశరమేతనరోజలఁదనా||క||అదిఁగానబర్హాచన సకలభవదీయఘనయతమువినుటకునై పదివేలుచె
వులుగృహనిమిదియేనాయభివతంబులెనుగుమకుండా||చ||అనఘనహాత్మవాగ్విధతమయినభవత్పదపంకజాతసంజనితసు
ధాకణాలివతంబునవిన్యస్తతత్త్వమార్చవ ర్జనలగుదువైయోనులకుఁగ్రన్తాదంతమయింజూపజాలుఁగా వుననిదిదక
నన్యవరమెట్లుయోగుహపన్నలఁదనా||సీ||వినుతశంఖతయశోవిభవనరైశ్వర్యంబిరగుణసంగ్రహేచ్ఛఁజేసి యేని
దుశితరంబుయినట్లొద్దిసన్నివైవరముచెప్పటికిత్రికలితసత్పురుషసంగమముగల్గుచునుండవృత్తివైష్ణవజ్ఞానాభ్యుత్థి

కమునఁ జేసియు సొక మాటు చెల్లెలారవిన్నపాడనయంబునుగుణజ్ఞుఁడయ్యె నేని విరతి నేరీతిబొందునుభరణిఁబశువుఁడ క్కడకేగినతడ జ్ఞుఁడుదనుజు భేది గాననుత్సుకమఁ నై నయేనులక్ష్మీ కరణినిన్నభాతుని పరమపురుషుఁ) బ్రతిభుభవదీ య సేవాతన్మరులమునయందిరయు నేను నేక పథాధ్యక్షులొకమఁజేసి స్వర్గమానులగుచున్నమాముద్దరికినివర్యాయ సే వంజేసకలపాంబు లేకుండవచ్చుటఁ గాక భవదీయచగణసోరుహ సేవాసక్తము నొవి స్థూరులమగుటంజేసి నేను నేనము న్నుభవీయింతునమతలదల్చులంగలపాంబుగానిమ్ము దేవాయని వెండియునిట్లనియె) సీ॥ జగతిశబ్దమున్నత్వదత్తై కకర్తృప రతఁడనర్చుసాగరతనూజాకృత్యంబునంచునకల్పింపబుద్ధ నేత్రింగోరుఁడ జగన్మాతయై న । యారమానతితోడివై రమభ శృంబుగల్గు నైననుదయాకారినిపుదీనవత్సలుఁడవుగానస్వల్పంజై ననధికంబు సేయుచువట్లుగాన । భవ్యచరితనిజన్మ జూపంబునందు సభిరతుఁడవయిననీవునన్నాదరించు । పగిదినిందిర నాదరింపవు హత్తుభక్తజనలోక మందారభూమిక్షూ రం) బ్రతిభుభుటంజేసినత్తురుషులయినవారలుకర ప్రయాగగుణసముదయంబుగలనిన్నభవీయించురువారలు భవత్పా దానుస్థరణహంబయిన ప్రయోజనంబుదక్కరితర ప్రయోజనంబుల నెఱుంగరుదేవా సేవకజనంబులనువరంబులు వేద మునిజగద్విమోహనంబయిన వాక్యంబులంబులుకుడువట్టి భవదీయ వాక్యతంత్రీనిబద్ధులులోకులుగాకుండి నేధిభుకాము లై కర్తృంబుల నెట్టిలాచరింతురీశాభవదీయమాయావి మోహితులై జను లేదికారణంబుననీకం టెనితరంబుల సొరుకుం దురిట్లుగుటంజేసదం ద్రి దనంతనపాలహితగాభావరించునట్లుమాకునీవమోతావరణంబాదరింపనర్హుండువనిపలికిన యాది రాజ్వియైనపుభువక్రవర్తియగువంతంబులయినవచనంబులువినివత్సర్వప్రయగు నారాయణుడుసంతుష్టాంతరంగుండై యిట్లనియెనొనుమా గాజవై నప్రేరితుండ వై నాయెడనట్టిబుద్ధిగలుగుటంజేసయచంచలమగుభక్తివోడము దానిచేదు నై రంబగుమదీయమాయందరింతువునివు నాచేదాద్వింబగుకృత్యంబుప్రమత్తుండవగుచునాచరించిన సకలశుభంబులంబొం దుచువుమదీయభక్తజనంబులున్నరావవర్తనరకంబులందుల్యంబులుగానవలంకింతురు గావున నీయధ్యవసాయంబున ట్టిదయమరియుమదీయాదేశంబునను స్వస్థంబగురోషంబునుద్యజించి నాయెడంభక్తిసేవించి గాననిదయె నాకురవమహార్షణంబగుననియభినందించయగు హింపిగమమోక్షాత్ముండుడయ్యెనయ్యవసరంబున) సీ॥ నరసింహచారణసరమునిగంధ ర్వకిన్మరపిత్తసాగ్యవత్సగములు । నఖలజనంబులుహరిపార్శ్వవర్తులు నానందమగ్నంబగుచు వేడ్క-యిట్లేక చింత నుండై నయాపుభువుచేనత్తారములఁబొందినన్మదమ్మన । జనినిజాధివానమాలకుభగవంతుఁడయిన నారాయణుడవ్య తుండఁదగిను పాధ్యాయసహితుండై తనరుప్పగనిదిమలమతితోడజూచుచునవరరులుదన్నజయజయకలితశ్రుట్లు మలఁబొగడఁజనియెనప్పుడు వైకుంఠనదనమునకు) బ్రతింతంబుభువక్రవర్తియొసఁదియ సొవరుండయ్యునదరితాత్మం డుదేవదేవుండనై నవాసుదేవునకుననుసరించినిజపురంబునకుంజను వెంచునమయంబున మాక్తికకుసుమమాలికాదు కూలస్వర్గతోరణాలంకృతంబులలితమగంధధూపవిరాళితంబురత్నసంయరంగవల్లికావిరాజితంబు ఫలపుష్పలాజాతుత దీవమాలికాస్తంభపూగసోతాధిరామ ప్రతిగృహస్రాంగణంబుమృగమదఘనపారచందనాగరువాగ్రసారససిక్తరథావ ర్ధిభాసితంబుదగువల్లనాభిశీభితంబు నైనపురంబుఁ బ్రవేశించుండితరత్నండలమణిమరిచులుగండఫలకంబులందాం జవంబులుసలుపంబుర కామినులుగనకపాత్ర విరిదితంబులైనయ శేషమంగళనిరాజనంబులనివాళింపవలంబుండుభివ్రము ఖరూర్వ ఘోషంబులు ఋషిత్విజ్ఞాతాయాశీర్వదనంబులునుఁజెలంగవందిమాగధజనసంస్థాయ మానుండగుచువిగతగ ర్వుండై యంతఃపురంబుఁ బ్రవేశించియనంతరంబు) సీ॥ నమధిక మతిఁజొరజనజానపదులచేదనరారువివిధపూజనలనొం దిరాజుసంతుష్టాంతరంగుండు ప్రియవర ప్రమండనైవారలబహువిధములఁబాజించెనివిధింబుననుమాత్రములై నట్టిక ర్తృంబులనాచరింపు) గున్దిరవద్యదేష్టుండై నుమాత్రముఁడనమెప్పునాపురుషుననుజనిభండఁబొందిగూడుండలమ్ముఁబొంది విశేషదయోగమునర్పదరావక్రమండునిలిపి చారుశుభమూర్తిరాజన్యతక్రత్రి । వరమమోగముతోఁబరంపరము నొందె॥

— శ్రీ పుభువక్రవర్తిన భావనములనునర్పములనుపదేశింపుచు బ్రాహ్మణవ్రతం చేసెను. శ్రీ —

క॥ అని మైత్రేయకుశోమునియనఘండమిదురునకుఁజెప్పెననిశుకుడభిజన్మగినునకుఁజెప్పిన తెఱఁగనిసూతుడుసెప్పెనొకాదులతోడగ॥ బ్రతిభుజింగించియు వెండియునిట్లనియెనివిధంబున శ్రీశకునివిజృంభితంబునిద్రోషంబుననుచు నుచునర్పితంబునై నపుభువక్రవర్తియశంబును ప్రకటంబుగాఁజేయఁజాలు మైత్రేయనిఁజూచి మహాభాగవతంబున

విమరుండెట్లనియె||సీ||మునినాధవినుపృథుజనపాలచంద్రండునాబగొప్ప మేదినిరులుచేత||రాజ్యాధి షేకసంపూజ్యుడై
 దేవతాగణముచేలబౌద్ధగుణుండునగుచు||వైష్ణవ తేజంబువలనెప్పధరియించియొద్ది నెయ్యేకర్మముచరచెనదిగాకు నెఱి
 గింపుచునభూత్వ భూమియేమాధిగవాక్త్రవీరూఢయవనివిక్ర మోద్విష్టమైయొప్పివెలయుచుండు||౩౩||మునిసప్తరాజన్యగ
 ణము బ్రతుకు||నట్టిపృథుక్తిర్నిధరలీననతివివేకీ||నవిలియెవ్వకవినకుండుదన్యచరిత||క||నావుండెనిన్న త్రేయస||దావిమ
 రునిజావివలికెనతివినయమున||బావనచరితుండువృథుండు||రావనమరుడలభయునుకుండు||ప్ర మదంబలర||సీ||రంగదు
 త్తుంగతరంగగంగాయమునామధ్యమందునున్నతివసిచి||కైకొనిప్రారబ్ధకర్మయార్థంబునఖిలపుణ్యంబులననుభవించు
 నునర్వదేశంబులనుదనయాజ్ఞయ ప్రతిహతపత్ర తాపమునఁ జెలఁగఁబూనినర్వద్వివములకుఁదామెక్కండ వైష్ణవభూసు
 రావేళికెదగ్గఁగఁగదగ్గనప్రజ కైల్లండదగ్గరునిఁబోలివర్తింపుచునుగొంత కాలమగుగఁగదవిలియెంక నాడుద్విన్నవత్రంబునే
 య||సర్వకైకొనిదిక్షితుండయ్యెనుచు||గీ||రాజయుషి దేవయుషిపితృబ్రహ్మయుములు||జనవరునివేతవిహితపూజనల
 నొందినచుచిక్రైవ్యర్వగతినున్ననయముననుజిరశుభాకారుఁదారాజశేఖరండుం||సీ||ఉన్నతోన్నతరుండునముత్తుంగ
 భుజుండనన్నహానీయతరశోభమానముఖుండు||చారుసంపుల్లఁజారుతేజుండుండునాసాపుటుండుచందన్సీతుండు||వక్ర
 సూక్ష్మస్నిగ్ధవరసీలకేసుండుగమనీయరుచికంబుకంధరుండు||సుభగవితాలవత్తుండునుద్రివళికోభకనుధ్యభాగుండుపు
 థునితంబ||నుండలుండునావర్తనమాననాభివివరుండునుగాంచనస్తంభవిలసకూరు||రాజిరుండుమరియరుణచరణుండు
 నుధృత||నవమకూలోత్తరీయుండున్నతయశుండు||వ||మరియునియఁబదిమత్తంబునంబురిత్యత్తనూపణండుగులంజేసివ్య
 త్రాశేషగాత్రశ్రీకుండుగృహ్యజివధరుండు||శ్రీమంతుండుగురహస్తుండుగృతోదితుండుశిరస్సిగ్ధతారాటుండు||నైవప్య
 భువక్రవర్తినభామధ్యంబునతారాగణాధ్యభాసీతుండగుసుధాకరునిఁబోలివెలుగుచులేదినిలుచుండినదన్యసంతోష
 దాయకంబులుచిత్తపదివిరాజితంబులు||ప్రసన్నంబులుపరిశుద్ధంబులుగఁగీరాధంబులునవ్యాకులంబులు||నైవ భూపణం
 బులనిట్లనియె||క||ః||నుండినభిసులుధర్మము||ననయము నెఱుంగఁగసౌరునట్టిపనుఁడుదా||చనతలపునఁగలయర్థము||జను
 నెఱిగింపఁగఁగదినత్తురుపులక||సీ||పనుసీలోకపితానంబులెల్లనుశాసించిభావప్రజాసంతతులను||దత్తద్విహితవృత్తి
 దానంబులనుజేసిరక్షించవదిధమర్యాదఁదప్పి||పోవఁడనిలుపుటకైకఁపలఁబడియోగింపఁబడినిట్లొనరియుండ||నట్టిప్ర
 జాపాలనాద్యనుష్ఠానవశంబునఁ బ్రాకృత్యనాఢీయాశు||దెట్టిహానినంతుషి||నెనగుచుండు||నట్టివాక్కి నేలోకమంద్ర
 బుధులు||గామదుఃఖములు||నైవలోకములు||నాకు||నరవిగలుగుననుష్ఠానవరుండనగు||వ||ఇట్లు ప్రజలనధర్మంబులయం
 దుననుశాసించకయర్థకాముండై||వారిచలనవప్సంబులుగొనెనేనివారలపాపంబుదనకు||ప్రాపింపందేజోహీనుడైభూ
 విభుండు||చెడుంగావునభూపతిహితార్థంబునకున్నార్థంబునకునసూయాపహితలై||ప్రజలువాసుదేవార్చణబుద్ధింజేసిధ
 ర్మబాచరింపవలయునిదియనన్నననుగ్రహించుటయదియునుంగాకపితృదేవర్షతుల్యులగుమీరలనమోదింపకర్తయు
 ననుశాసకుండుననుజ్ఞాతయు||నైవనాకు||బరలోకంబుననేఫలంబులుగునట్టిఫలంబునకునద్యవంబునుకర్త||బాచరింపవ
 లయునట్లైనసంతోషంబుమొందుచుననివారలారాబేంపునకెట్లని||క||జననాయకప్రజలిరప్తె||దినధర్మములెల్లవా
 సుదేవార్చణబుద్ధినిజేయవలయునంటివి||యనయమునవ్యాసుదేవుండనఁగలఁడెనుహి||సీ||అనినవారికినిజనాధిపు
 డనునర్థతమలారవినుండయ్యతవిలిమీరు||యజ్ఞాధిపతియైయతిలేకరుండుగొన్నిదశమలఁగలఁడధిపంతులార||య
 త్తైనమీరలునందుకువిప్రతివత్తిగలుగుబ్రహ్మనరుం||గాదంబిలేనియాఘునిచేరదితమైకాంక్షితలైనజగంబుగా
 నఁబడుచునున్నదియట్టిప్రపంచదరిత||౩౪||వైచిత్ర్యమమృతీగలుగకున్న||నదిదదీయోక్తులు||ప్రపన్నములుగావు||కా
 ననవ్యాసుదేవుండుగలఁడుమరియు||వ||అదియునుంగాకయాజగదైవదిత్యంబుగర్తయైనయాశ్రయంకు లేకున్నంగ
 ర్మవశంబునంజేసియువపన్నంబగునంటిలేని||సీ||పుగిప్రియవ్రతోత్తానపాదధ్రువమనులకన్నప్రతిశాకుపాండునంగఁ
 దగునంగమేదిధివునకుమరియునువికెక్కినవప్రశోభకు||బర్హసంభావభవప్రహ్లాదలివక్రవర్తిప్రముఖభాగవతు
 లకర్తి||వర్హసన్నర్థావధర్మంబులకునగుతకారణుండనఘనతకెక్కి||హిమలయమృత్యుకాహిమృత్యుండు||మొకముఖతా
 త్పులధర్మమోహితుండు||నక్కడకెక్కినవారికదా||బ్రహ్మవరమండైయమృతకథినితాపగులనతఁడు||వ||ఇట్టిదన్య
 దనుభవంబునభువనహితుండుగువాసుదేవుండులేదనుటయువపన్నంబుగాదదియునుంగాక||దీ||భూరితపోధిరామీను

నిశ్శూజవమెవ్వనిపాదవత్ససే! వారతివృద్ధిబొందియనివారణబూర్వభవానుసారం! సారమహోగ్రతావముభృ
శంబుగఁ బాపఃకన్యపుండ్రదత్తదాం! సోమహజాతదేవనదిబోలియశేషహసోఘహరిణుం॥ వరియు॥౧॥ అనుపహభక్తి
నెవ్వనిపదాంబుజమూలమునందెరుగుగాననయముఁబొందువాఁడునిహితాఖిలభూమిసూచులుండునదీప్తినుతవిరక్తి
బోధవృషీర్యుతిశేషనహస్వితుండు! దాననదగిభూరినంస్పృతిహహత్తరమఃఖిమనందఁడెన్నఁడు॥౧॥ నారాయణుండు
జగదాధారుండుగుఁశ్వరుండుదలవనతనిక॥లేదెందునులునధికుల॥ ధీరోత్తముఁడతఁడువచ్చితియుండుగుట॥ ॥అది
యునుంగాక॥౧॥శిశువృషంబునంజగముగల్గును హేమ్యునడంగునన్ననోఁగిగర్వముబుద్ధిజూడజడకార్యముగానిప్రపంచక
ల్పనాకర్తృమునందుగర్వయనఁగావిలసిల్లఁజాలదీజగిగ్రుత్తుకకార్యకారణముగావుననీకుండుఁజ్ఞాఁడార్యు॥౧॥వ॥
కావునమీరలవాసుదేవునిపథికారానుసారంబుననీశ్చితార్థఫలసిద్ధిగలవారలైనను సోవాక్యాయకర్తృబులనిచ్చుచేటన్య
త్తింగనిలిపింపు నతవివరర్యాపూర్వకంబుగాఁగావడుఘంబులయినయితఁ పాకవంకజంబులు భజియుంపుండదియునుం
గాక॥౧॥రూఢినిశ్వరుండునవ్యువాచంబునంజేసిపూనివిశుద్ధవిజ్ఞానఘనుఁడు! నగణంబునైనదానరయిర్యకర్తమారమునం
చుప్రవీర్వదిత్రవ్యమలను! శుక్లాదిగుణమువిసుధరవహూతాదినగ్రియలునునంత్తసంచయంబు! సలకల్పమునుయోగా
గసాధ్యమైసట్టియఖండోపకారంబునునవదార్థశక్తియుంజ్యోతిష్టమాదినంజ్ఞకమ్ము! ననుననేకవిశేషగుణతనమెఱయు!
సట్టియధ్వరయావమైయఖిలజగము! నందునఁజెంబు ప్రఖ్యాతిమొందుండు॥౧॥ అదియునుంగాక దారుణ్ధిరంబునయన
లంబుదద్ధారుగుణంబులయినతైర్వ్యవప్రత్యానికంబులననుసరించుచందంబుననవ్యక్తంబుకన్యోత్పాదకంబయిన కాలం
బుదానవయునవ్యక్తంబునను కారణంబులచేతంబుట్టినశరీరంబునందువిషయాకారంబయి బుద్ధిమంది తద్విషయాభి
వ్యంగ్యంబయినయారందవస్థరూపుండును క్రియాశలంబునఁబ్రసిద్ధియుమొందుని చెప్పివెండియు నీక్షినుముమీయజనం
బులీమేదితలంబునదృఢవ్రతులైయత్తుభగీశ్వరుండుగురుండునైననరేంద్రవర్మహానిగిరంతరంబునున్నదర్శయోగంబు
నంబూజింపుచున్నవారలునన్నాశ్వర్యకరంబుగాననుగ్రహించువారినిహరిభక్తిరతులయినహహోస్తులనులియించివెం
డియున్లునియె॥౧॥వరసంపద్విభవప్రతాపసహదైత్యర్వంబులబోల్పునిధరణీవాళులతేజసుందితతపోదాంతిత్వమా
విద్యలలిగరమొప్పారుధగానువర్వహేరిభక్తశ్రేణులంజెప్పుడుం॥ ధరలోనంబ్రభావింపసుండుననియధాత్రివిభుండిల్లి
ను॥౧॥౧॥అరయఁగనేధరానరవదాంబుజలేఖులృణిదాల్చియిప్పరవపురాణపూరుఁడుఁబ్రాహ్మణదేవుఁడునైన
యట్టియూశ్వరుండునదానపాయయగుసాగరకన్యనునర్వలోకివి! సుగ్రీతపవిత్రశక్తియునుబొందిభూతిదండద్యేగా
వుర॥౧॥శ్రీనివాసమధావరసేవనుజేసియశేషగుణాన్వితనినర్చు! సంద్యేశ్వరుండునరించుఘృడగునట్టిధరణిదిజలు
దద్దర్శవరులు! గలఘునీతితులునైయవశ్యంబునుసేవింపుఁడేధరాదేవనిశ్య! సేవచేయునుఁడుదితరజ్ఞానవిద్యాభ్యాసి
గాకున్న నైవతఁడు! వేగముననంతరంగంబుడేదమగుటఁజేసికైవల్యవదమునుఁజెందునున్లు! గానలోకులుభూదేవ
రానికరము! దగిలిభజియుంపవలయునుదాత్తనఁది! ॥ వరియు॥ .....
సీ॥ విజ్ఞానఘనుఁడవ వెలయునీశ్వరుండుదత్తవృజ్ఞానులయినట్టివారిచేత॥ దీపింపఁగద్రాదిదేవతాదేశంబునను
భూమిమీరముఖంబునమాతంబు! లగుహాస్యులఁదృప్తినందినగతినిచేతనమైనయాహుతాశనముఖంబు! వలనువేల్చిన
హవిస్సులచేతఁదృప్తుండుగానుండుఁగావునలోకమందు! నగ్నిముఖమునకంఠెధరానురేంద్ర! ముఖముపరిశుద్ధమర్త్యం
తముఖ్యమనఁగఁగననరునిదిగానభూమికార్పనమునకలఁజనులుగావింపఁడగువార్యజనములార॥అదియునుంగాక॥౧॥౧॥
వేదమండేనియావిత్యమెల్లునదర్శనప్రతిబింబితమగువస్తు! నివహంబులైవడిడివిరిప్రకాశించునదివిరజముమరియవ్య
యంబు! నగుచుననాతనంబగు వేదమద్ధరాదేవతాజనములుదినముఁదగిలి॥ వహితశ్రద్ధాతపోహంశిహాసనంయమన
మాకులఁబోలువారుచుండియ్యనీవదన్విచారులైయధికరింతురర్చవారలవరజంబందితాల్పునలఘులకునర్పపాపహ
యంబునఖిలసద్గుణావాప్తికరమగుఁజతులరార॥౧॥౧॥కావునసట్టివిప్రపాదసరోజలేఖులైనునగిరిటంబునభరియుండు
గిట్టుప్రాహ్మణభజనంబునంజేయదావ్రసకలగుణంబుశీలధనుండుగృహజ్ఞండుశ్రద్ధాయుక్తుండునైనహహోస్తునఖిల
సంపదలు బ్రాహ్మిండు! గావునగౌర్యాహ్మణకులంబు నన్యధరసమేతుండుముహూనాళ్లనుండు వాయెడుంబ్రసమ్యు
దరుగాకయవివలుకుమన్నవృకుభక్రవర్తిగనుంగొనితృదేవద్విశసత్పురుషులు సంతృప్తాంతరంగులై సాధువాదంబుల

నశ్చిందిందియిల్లది॥క॥మనుజేంద్రనీకతంబుననుపనఘనబ్రహ్మదండహతుడతత్త్వమునైననునునట్టివేనుండన
యమునకకంబువలననగరించె॥వ॥కాపునంబుత్రేణగోకొణజయతియనవేదవచమినిశ్చయలబదియనుంగా
క॥వ॥పురుషులదేవ్యహేనుశివుడురమాంబవేదవచనచే॥చరికమునందఁసారియునుణజ్జిండుభాగవతులపై నెయ్య
వరతనయప్రభావమునవానికి నెక్కొవిహారపాపుడై॥చరియముబొందడమొనరికర్తలకీర్తిదనఁబ్బకాపుం॥౩॥౬ని
పరికిరవర్చుండఁడుగుప్పగుశాస్త్రతంబులగుహాయముల్॥వనరగఁజేయితువుగా॥కినిరగనాశీర్వదించియిభివృతము
ప్ర॥౧౧౪॥వ॥వెండియులిల్లనిదిచెవాదేనీనికలలోకభర్తయగునారాయణునందనిట్టిభక్తప్రేక్షములంజేసియుబ్రహ్మణ్య
దేవుండనులైనాశ్శింకుండువైసనరైశ్వర్యునితగ్గఁధాజాలంబువృక్షంబుసేయుచున్ననీవుమాకునాధుడవగుటజేసి
యునేముముతుండదాసులమైతిమియాభవదీయప్రజాశాసనంబుప్రజానురాగంబునుగారుణ్యమూర్తులయిండుహ
త్తులనుపృథావంబులుగావుననాశ్వర్యంబుగాదుదైవనఁజ్ఞేతంబులయిరకర్తలంబులచేతవినవచ్చజ్ఞానులమైపరిభ్రమించు
మామతలమఃపారంబుగంటిమియేనరైశ్వర్యంబుప్రాప్తజాతినధిష్ఠించిత్తుయిలచుతుప్రయజాతినధిష్ఠించిప్రాప్త
ణులనీయభయంబునధిష్ఠించిశ్వంబునుభరియించునట్టివివృద్ధనత్తుండునరర్యరాపుండుహోమపురుషుండువైసవృథుం

— ధీ పురుషక్రవర్తయొద్దకునవకాదులరుగుడెంచుట. ధీ —

శయ్యాశ్వర్యబుద్ధిజేసియేముననుసగరింతునునునయంబున॥క॥వినీధినుండిమెల్లనఁజనుదెంచిరిబాలపూర్వనుకా
శతనుల్॥జనవినుతసిద్ధవర్చులుననకాదులుశేముపీచితములంత॥ఇట్లుచువదెంచిన॥క॥అనఘాత్తులకీధిరువంబు
నర్వాహమేప్రప్రాణములున్నధిచే॥చననిరంత్రత్తుగ్గవలదనములచురలంబుతిష్ఠితములగుననుచు॥క॥వినఁబు
వచనన్యాయంబుననుదగములగుప్రాణములగన్మృతబొందనగోరువాడనుంబులె॥ననుచరముత్పిక్వదన్యందై
వృక్షుడంత॥౧౧౫॥ఇంద్రియేతుండగుంధాదికెవ్వనిణముఁగూర్చియున్నమనక్రియఁసారిజేయు॥వదిదిబృథుడతకీవర్తిం
ప్రముతుడ॥మహిమభక్తింబ్రతున్ననుంబుసే॥క॥మనగౌరివమననమ్ము॥జనవిత్తవశీకతుండుభగ్నండుప్రి
యుండు॥వినయానతకింకరందై॥జనపరుడాపరమయోగిచంద్రులనెలమి॥౧౧౬॥పూరియగ్నానాసీనులఁగావించిక
రమిధిపిదవత్ప్రకారముననుబూజించితివృదాంభోరుహతాశననిలంబులూత్తుస్తమునఁదాల్చి॥హోమకిరితసింహాస
నాసీనులైవిహితాగ్నులనుబోలివెలుగుచున్న॥శర్వాగ్రజన్మలననకాదులనుజూచియితులశ్రద్ధాసంయమాన్వితుండ॥
పరమసంప్రీతమితియనైపలికెరాజు॥గూరియోమంగళాయసులారపూర్వభవమునందెదిమంగళప్రదమకర్త॥మేన
జేసితిమిముఁజూడనిపుమగలిగె॥అనివెండియు॥క॥భువివెప్పనియెడవిపులు॥భవుండనువిష్ణుండదదీయభక్తులునుప్రస
న్నవచనలగుదురువాదికిభువినిదివినపాధ్యకర్తములులేవనఘ॥౧౧౭॥అనిమరియుననఘాత్తులారాలోకంబులనీక్షింపుచుం
బర్చుటంబుసేయుమిచ్చునరదదర్శనుండయినయాత్రనుంగనుంగొనంజాలనిసర్వేద్యశ్యంబుచందగముననీలోకంబుగనుం
గొనంజాలకుండనట్టిహోమత్తులరయనమిదర్శనంబుచేసియేచుదన్యందై॥తెనివదియును०గాక॥౧౧౮॥అరయధిర్మిసేవ
నిగృహంబునహర్వజనూపభోగ్యవిసుధితత్వజాంబుభృత్యగృహభూములపారెదనర్చునట్టివం॥దిరపలిపేదయైనజగ
తింగుడవన్యండటంధ్రుఁగాననుస్థిరమతిమీరుచచ్చులుయశేషశుభంబులసేవబొందె॥అదియును०గాక॥౧౧౯॥వరభ
తులారయెవ్వనివాననుదీర్ఘదాంతరంగులై॥పరగినయట్టిభాగవతతాదసలంబులుసోకవేరత॥పుగునుండుభూమిసంప
దలబొందిరిపోయిననైనవానికుండిరమరగప్రకీర్తజగతిజముఁబాలునటంధ్రుఁగిమిరుల్॥అవలికివెండియునిల్లనిదె॥
సీ॥పరమపావనులారబాల్యంబునందుండిమారితశ్రద్ధాసమన్వితులునుగుణనిభున్దైర్యయుక్తులుముముఖులుపులువైయ
ధికవ్రతంబులనాచరితుంరట్టిపుణ్యలుభవదాగమనంబుస్వాగతమయ్యనతగ్రాపాకతిలులార॥యనిజాతిస్వస్వార్థ
వంబునట్టిభూమిర్ధంధ్యుంసారమందు॥మఱివీననస్యకీయకర్తములజేసి॥యదరిగున్నలమైయంద్రియార్థములసే
తిపిరిపురుషార్థములఁగాగఁదెలియుమాకుం॥గుశలమున్నదెలోకైకకుశలులార॥వ॥మీరతునాజ్ఞారాములగుటంజేసి
యందుంగుశలంబుశలగుహంబులయినమాతీవృత్తులసంభవంపవుకావునంగుశలప్రశ్నంబువచ్చుంబుగాదుకాననేనుగ
భవిశ్వాసుండనైసంతపులయినవారలకునుహృత్తులయినమిమ్మునాకునీసంపాద్యంబునండునేమిటదేగంజేయేనుంబుగ
గుననియదిగెదనాత్మవంతులకునాత్మయునాత్మభావమండునైనయూశ్వర్యుండుభక్తానుగ్రహంబులొనరునీలోకంబు

వంటిసిద్ధకూపంబువత్తింపుచుండుననిపెట్టినయ్యతగుంభీరాధ్యక్షారవంబులునుభక్తరంబులు న్యాయసహితంబులు మితా
 తురంబులు శ్రీత్రపి యులునయినవదనంబులువిగనంప్రీతచేతసుండునైననతుఁ-మారుండిట్లయె||స|| ధరణీశోత్ర
 మనగ్నభూతిహితచేతసుండువైధర్మ్యను స్ర్ధభా స్యాదయశాలివై యెనగునిచేపాగులాకూత్తరో | త్రరసంప్ర శ్చము
 సేయఁగాబ డెవహాత్మాసాధులొకైకస| చ్చరితంబుండలపోయినిట్టిక దాచర్చింపలొక త్రయి||స|| ధరణీశజనంగం
 బుదలపనుభ యిసమృతంబగువారలుసలుపురట్టి|నరసంభాషనం ప్రశ్ననరణినిభల| జనములకునుభక్తరహసుజనవరే
 ల్బు||స|| అదియభినందింపిమోక్షపాథ సోపదేశ కాముండయ్యవృథుచక్రవర్తికేండియొట్లనియె||స|| ధరణీశోమధునిషూ
 గుండయినిట్టినారాయణులలితపాదారవింద| వరగుణధ్యానధీ పరిణతత్వంబునసకలాత్మ మలవిమోచనమునైన|నరతి
 యునునిత్యవై రాగ్యంబుమొదలనీలాకూత్రరుండవై ననీకుఁగలపునమ్మగ్నిహారశాస్త్ర ములజనులకు సేమంబునకునుని
 శ్చిత్తంబులయిన|యాత్మవ్యతిక్రమస్తువులందువీత| రాగతఁదలంపనిర్గుణ బ్రహ్మమయిన| యాత్మ యందులరియిననఁగ
 నివియును సేతువులుబుద్ధిఁజింటింపఁదగిరిత||స|| కావున శ్రద్ధయుభగవద్ధర్మచర్యయు దద్వి శేషజ్ఞానయునాధ్యాత్మిక
 యోగినిష్ఠ యయోగిశ్వరోపా స్తియఁబుణ్య శ్రవణంబున నారాయణకథాలపంబున ధ్యేత్రియారాములయినవా
 రలతోడనెగలుగులయందువీర కీయువారక భినుతంబులయిరయ్యకామంబులందుననాకాంక్షయున ర్శ్యేశ్వరునిగుణకీర్త
 నామృతపావంబుకడ్రీతరపదార్థవై రాగ్యంబు మొందియాత్మ రావంతగలిగినిజనస్థలంబులందులరుగలుగుటయున
 హింసయువశమాదివ్రధావృత్తియినాత్మహిరారుసంధానంబుభగవత్కథానుస్మరణంబున కావ్యంబులయినయమని
 యవంబులునితరభక్తిసాధ్యారాగ్యంబుయోగియేమాధ్యక్రియా రాహిత్యంబుతోష్టాదిద్వంద్వసహితయుభాగవతక
 ల్లాలంకారభూతంబులగుభగవద్మతాభిగానంబులనువీరిచేతవిజృంభణాంబులయినభక్తియోగంబునంజేసియునాత్మయం
 దునసంగంబుగార్థకారణమవంబుగునిర్గుణ బ్రహ్మంబునంమరతియు నేవ్వుభగలుగు నవ్వుడనదాచా ర్యానుగ్రహవంతుం
 డయివపునుషుండు బ్రహ్మనిష్ఠులతోడజేరిమిసేయుచు నేషణత్రయంబువర్జింపి బ్రకృతింజేరకజ్ఞానవై రాగ్య వేగంబునం
 జేసి||స|| అసఘనాత్మైష్ఠారమగుభక్తియోగాగ్నిగడగిటి శాధారకమునుబగధిభూతాత్మకంబునై పాలుచున్నా గ్ధంధిని
 బూనిస్వకారణభూతమయిరయిరగిటిహింసచుహతాశనుకై వడినిర్వహించినట్లు నెరనెడ| దిత్తుండై ముక్తుని శ్రేస్తాత్మగు
 ణుండునధ్యర్థుడునైనయతండుమిగుల|నర్థిభాహ్యంబులయినఘటాదికములు | నాంతరములయినశౌఖ్యదుఃఖాదికము
 లుననుమి భేదములొత్త భేదకములగుట|నయ్యి పాశివినాశంబునందగఁడం||అదియెట్లనిన||స|| పురుషుండునిద్రఁబోఁగ
 లలఁబొందినయాన్ననుభాక హేతువై|వరగిన రాజభృత్యజనభావగుణంబులుసంప్రబోధమం| దరయఁగమిశ్యయై నగతి
 నాంతరబాహ్యగుణప్రభేదమౌ|వరువడిగానకుండుజన పాలనశీలనత్యభేలనా||స|| మఝయునుద్రక్షయై నయాత్మ
 యాదృశ్యంబునంబుండ్రియార్థంబుననువీరినహంకారంబునంబంధ హేతువగుటంజేసి యదియంతకరణంబునంగలు
 గుచుండుజాగ్రత్సృష్టంబులయందుని భేదంబుగనుంగొనుచుగనిట్టియంతకరణంబు లేనిదియగు సుషుప్తికాలంబునం
 బురుషుండుజలదర్పణాదినిది డ్రాభావంబునవ్వువనింప ప్రతిబింబ భేదంబుగనుంగొననివందంబునదృశ్యభేదంబు గనుం
 గొనకుండుంగావునంతకరణవిలయంబుమొందినబాహ్యంతర భేదంబుగనుండుటగ్నయంబున వెండియునిట్లనియె||స||
 భువివిషయోష్ఠ్యభూతంబులయిరయిం ద్రియములచేతనుదివిరిమనము|దగవిషయాన క్షేదగిలియొంతరమయినమహిత
 విచారసాక్ష్యర్థమెల్ల|శరకుత స్తంబకజాలంబు వ్రాదతోయములు గ్రోలుగతిఁగ్రమంబునవారిండు| నీరితంతరీయచారసా
 మధ్యంబునపహృతంబయిరపూర్వావరాను|మేయసంధానుజూపనంస్మృతిసశీంకు| నదిసశించినవిజ్ఞానమంతఁజోలఁగు|
 నట్టివిజ్ఞాననాశంబునార్యజనులు|సాన్విత్రకదినకలావహ్నవంబుటండ్రు||స|| వ|అదియునుంగాకయాత్మనస్తుకామాయన
 ర్వంప్రి యంభవతియను వేదవచనంబునంజేసివిషయంబులకుండ్రియవశుత్వంబై యాత్మ పాశికంబుమొందియాత్మాభ
 వ్నావంబునంబాటిల్లుపాన్విత్రనాశంబెడ్డిగలుగుజానికంబెలోకంబునసద్ధికంబయినపాన్విత్రనాశంబులేదది యెట్లనిన|రాన్విత్ర
 నాశంబునకున్దైర్వ్యంబునరేదెనునట్టియర్థకామాభిధాన్యంబునందగ్ధేతుకంబయినపాన్విత్రనాశంబునంబోయె వరీశ
 తూచజ్ఞానంబునంజేసిసద్భించుంగావునసాత్మావహ్నవంబునకంబెనధికతరంబైనససరాన్విత్రనాశంబు లేదని వెండియునిదిని
 యె||స|| అసఘయాసంసారమతిశయంబునందంబునందగమిదిశ్చయింనుచువారిండ్రి కోనగర్భాధ్యక్షానుష్టానమునందు

విహతుక మెద్దియట్టిచారివలససంగము సేయవలవమధర్మాదులందులది ప్రవర్తమునంతకీ గ్రహయ్యునునుబర
మమోక్షంబెయ్యభ్యర్థమై విలసిల్లునంధ్రులుభులుబువిగుణవృత్తికరమునబుట్టికట్టి । యబ్జాతాకాదులనున్న గాదులకు
నుగారివిధ్వంసితాళులక్రమముగలుగలుగదెన్నడు సేవంబుగానవినము॥౪౮॥ కావున మోక్షంబెవరనువునుసార్వభ
నితప్పి వెండిమునిట్లనియె నరేంద్రాదేహిం ద్రియ ప్రాణేంద్రియబుధ్యకృపాకారవర్తివృత్తంబులయినయీసావరజంగ
మంబులహృదయంబుండు వ్యావశంకు ప్రత్యక్షభూతుండుప్రత్యగ్రూపుండుభాగవతుండునైనయీశ్వరుండంత ర్యా
మిహుండుబురంబ్ర కాశింపుమండునది నారాయణునినీ ప్రావంబుగాఁ దెలియమని వెండియునిట్లనియె॥౪౯॥ భూవరయేను
హాపురుషభూషణురంపులనీసమస్తైశ్వర్యవర్తిలమై సదసదాత్మక భావము నొందిభూరిమా । యోభవంబులందగినము
గ్రవివేకివిశిష్టగ్రనాగివిషబుద్ధిదోపుముశేషగతి వెలుగొందు నెప్పుడు॥౫౦॥ చ॥ సునహితిత్యముక్తపశుద్ధవిబుధ
సతత్తుండై యారుక్రమజగిభూతన ద్వికృతకర్మకళంకకునై నయట్టియుత్తమచితుంబుపాకరునదాత్తగుణోన్న
తునిశ్వేశేశుంజి । త్తమనందలంపునయ్యుజరతావరీక్షణుష్యశీతా॥౫౧॥ సీవసమహితాధేయవనిపాకవద్దహాశేలాస
సల్లిలితభక్తిసర్వరణంబుచేజనప్రకరంబుమరకర్తసంపయగ్రాసితమగున । హంకారమునుహృదయగ్రంధిజేరరువ
రింపనిట్లుర్విషయమతులుగఁపొనిగుడ్డేంద్రియమాధ్యునై నత్తియతులకుజేరంగనలవిగాఁ । యట్టివరమే సురగేశపునా
దిపురుష । వాసుదేవునిభవపావనచరిత్ర । ర్విశరణంబుగాఁదత్తుదాంబుజములుభక్తిసేవింపుగుణసాంధ్రపాప్తివేంద్ర ।
మ॥ అరిపద్యర్థమకాచూర్చిన క్రిశికర వ్యాక్తికర్తసంసారసాగరకబ్జోదరికీర్తనావ్యుజవసాంగగ్యంబునంబాసతామరుదా
రంగఘోషహాప్రకటయోగాదిక్రియాముక్తిచేదరియింపవచ్చుదిగోరువారలకుమద్దాంతంబురంగాపునా॥౫౨॥ భరణీశో
త్తమసీపుగేవలసముద్యుక్తిక్రియక్తిమైవరగోవిందవదారవింకయుభాస్వనాననంధింపిడు । స్తరభూరివ్యసాకరోల్లి
సితమద్దాంతోగ్రగంధీరసంసారశాంఖోభదరింపునయ్యివరమోక్షానంబుడిపింకఁగా॥౫౩॥ క॥ అనియోగతింబంకరుహాస
ననుతుండనతరుమానసస్మిన్నానానంసమయోగివల్లభునిశేతయదెగియంగబీనబ్రహ్మతత్తుండనఁగా॥ ౫౪॥ క॥ జనవతి
షునిబొగడిముదంబుననెట్లునబూర్వజన్మమన నేడినావనందయినయీశ్వరునిశేతమనికలననుగ్రహింపఁదగితిమిం
ద్రా॥౫౫॥ క॥ వినుండట్టియగు గ్రహసాగి కనమున క్షేమీరలిపుకదగనిచ్చటికింజను దెందిరిదయోమింబు । ననఘులుభాగవత
పరులునగును త్తములు॥౫౬॥ సీనిరతంబునాయండునివ్యాధితములగుదేహనమేతహదీయ రాజ్యసర్వసంపదలునునదిజడ
త్తముగ్ కావునంద్రాణికాంతాదిభూతిమందిరమత రాజ్యసహిబలకౌతవచిచ్ఛనముల నెల్లెన్నోదలంపరాజునుభ్యుత్తుం
డురాజకీయములగుతాంబూలముభవదార్థములఁజేసి । సనతసంతర్పణోపచారములునడపు । కడివారలకడివేదితము
లయ్యెఁగి గానమీరపచారమేగణి నర్తునవులగుణసాంధ్రులారమహాత్ములార॥౫౭॥ అదియెట్లు బ్రాహ్మణాసినసంజీ
రేనిసేనావత్యరాజ్యదండనేత్రత్వసర్వలోకాధిపత్యంబులు వేదతాస్త్రవేదియైబ్రాహ్మణునకుం గానియితరులకుయో
గ్యంబులుగావుకావున బ్రాహ్మణులకుభోజనవసనదాశంబులన్నకీయంబులై యుండుత్తలియాదులకు బ్రాహ్మణాను
గ్రహంబుననన్నమాత్రంబుదక్కరందక్రిశనవస్త్రసాతంత్రియంబులేమగావునమీకుం గురువక్షిణ సేమిసమర్పించువాడ
నదియునుంగాక సాస్త్రతంత్ర్యంబుగలిగినట్టియభ్యాస్త్రపిఠాసులు వేదాంతమేదులునై నభగవద్వక్త్రపదేశికాశుమీవం
టిపుణ్యశ్రులకుంబరిహాసాస్మదుండుదక్కడక్రిశనవాఁడెవ్వండంబలిమాత్రంబుదక్కరందక్రిశనవత్త్యవకారంబు సేయంత
లంబునదిగావునదయానిలయినమీరునస్వకృతోపకారంబురంజేసి సంపూర్ణతరంగులగుదురుగాక యని పలుకుచున్న
యాదిరాజైనపురుషక్రమ ర్విచేతంబూశులై యాత్మయోగిష్టులయినస కాదులతనెన్నభావంబులై శంసంపుడునగు
స్తజనంబులుసూచుండనాకాశగననంబునజనియ్యవసరంబున॥ ... ..

— షో పృథుకర్తవ్యజ్ఞానవై రాగ్యవంతుండగుచుముక్తిసొందుట. షో —

గీ॥ సునహాత్మముఖ్యుండనెప్పులై సురందేకాగ్రని తుండరుచు నాన్యసింపుఁ । డయ్యయట్టితనువాస్త్రకామునిగాఁగ
బుద్ధిలోనందలత్రాహవంకుంబు॥౫౮॥ సీకరంబులనుయథాకాలదేశోచితబలైత్తయ్యుగఁగనిరగుధర్మ । ముగనుబ్ర
హ్మర్షిబుద్ధినిఁజేసికర్మానకుడగుచుకమాహితుండు । ప్రకృతికంటెయదన్నుబరసయ్యుగూత్తునగగనంపయసాక్షి
గాఁగబుద్ధిసర్వదలంపుచునాచరింపుచున్న మొహిసామ్రాజ్యలక్ష్మీనమేత । మందిరోద్ధానవసభూములంబురాజ్యగతి

మవర్తింపఁగానహంకారరహితుఁడగుచుఁడనవి శ్రమనందు ద్రియార్థములను | దగులకనయుండెనాతఁడుధరణిపడి॥
 వ॥ ఇట్లు ధౌత్యయోగనిష్ఠుండుకైకర్తంబుల నాచరింపుచున్నయనుభూత్యయందువిజయోత్పండుగూర్చుకేసుండుహర్యశ్వుం
 డుడ్రవిణుఁడవృకుండుననునాళ్ళ సములయింపు శ్రులనేపురంగనియెవం॥క॥జువినుతభూమివలలనుధనములముగ్యా
 వఁగొనుచుదానవిమిత్రబుండుగృహుండుదానఁచుచు॥దిననాయకువోలెనునునీమఁదొప్పె॥వ॥అతండుమరియున్న
 చందంబునంజోడుదగ్గుండును హృద్యునిగిదిమదయుండుధరణికిరణివలెనతఁడనూయు శుంకుస్వర్గంబుపడితి నట్టియుం
 డువర్జనస్థునిభావఁగామితప్రవర్జణుండునమృత్యు రీతిగాంభీర్యము శుంకుమేరుపులికినకృత్వవంతుండుధర్మ గాజాక్షివడి
 ననుశానసంకుమహేంద్రునివిధంబున నైశ్వర్యవంతుండుకుజేనునమాడిగధనవంతుండు వరుణునివరణి గుప్తార్థంకున
 రాస్యత్వంకుండునామయపునాప్తనబరాజుజ్ఞానోజ్ఞయైతుండును శ్రువగినినహ్యతేజంకు గందర్పునియనువునశౌందర్య
 వంతుండువ్యూగ గాజానోజునధిశైల్యోపేతుండు జనుపురుషులనవాత్సల్యము శుంకు నజానిచందంబునపుభుత్యనమే
 తుండుబృహస్పతిగిరిమృత్యువాదియనర్వేత్వరునిజాడజితేంద్రియంకువిస్వ శ్రేణానువర్తనులైనగోగురువిప్రజనం
 బులండుభక్తియలజ్ఞావినయశీలంబులందుంబరీపకారంబునందునునిగువముండై యివిధంబుననర్చులోకపాలకవృత్తిగన్వి
 ధగుణంబులనన్నింటినిదానెక్కరుండగిరియిం॥క॥అనఘాత్కలోకశ్రయముననజ్జనకర్తరంధ్రములవినఁబడునా
 వినుతయశోవహనీయుండుజననకుండుగురురావంధ్రునిమాడిగ॥వ॥ సరసవోర్ధనత్పురుషసంఘునకుంచిరగీ
 యమాననునిరవరణీ శిష్యారమునుగీజనకర్త ములందునిందితానిరువమశౌన్యభావణకునీపలతోడఁబ్రజానూర్తుండై
 ధరఃశిరాజనామమునఁదానగురెండవచంద్రుఁడోయన॥వ॥ మరియనన్యహేత్తుంకుజ్ఞానియవత్తాశేషస్వామన
 గ్గంకు ప్రజాపాలకుండుసారవజంగవప్రతిదాయకుండుసత్పురుషధర్మవర్తనుండునిన్నాదితేజోవర్తరాదేశకుండు నై నపు
 థుంపొక్కనాడుదనవాగ్ధికంబువీక్షించిజాత్మజనాత్మజులయుండునిలిపిప్రజునింకాతురదిత్తులగుచుండ నిజభార్య
 సమేతుండై యప్రతిహానియకుంబునై భానసనన్మతంబునై నయ్యగ్రతంబుండుండు బూర్వంబునదిగ్విజయప్రవృత్తుం
 డగుచందంబునఁబ్రవృత్తుండై తపోవనంబునకుంజనియందు॥గీ॥కలకోకిల॥ కందమూలఫలాలియైబహుకాలముగ్రతవః
 పరిఃస్పండుండై యుమువీరంధ్రుణుభక్తభూతుండజేసియా॥ చంకమేవిజలాలియైపువన శ్రమండవిమానితా॥ మందగంధవ
 హాశీయయ్యెగ్రకుంబునందృగదితుండై॥శ్రిశ్రిమదర్తింపుచు॥ సీ॥ మెండుగామిబులుమగుకు వేసవియందుండ వప్తంబా
 గ్నిచుగ్ధముననిదిమానకఁజఁగొన్నవానకాలంబునఁబై గౌకవేయకఁబై అనిదిది జనులపహుఁడూయరుచలివేళ
 గుత్తుకంబుగిత్తీయములలోపలపసింది శిశిరంబుచాలనదీశలంబులైవకవేళవెలయ్యగూళయనడై విశ్రమింది॥ మ
 హితనియిదిది యోనకున్వీతుండు నియతపతిభావణుండుజితానిలుండుదాతు॥ డిద్దమతీశ్వరా రాధనేచ్చుండనఘుం
 డాధ్వర్యేతెనుగండయ్యెగ్రమేదితమున॥వ॥ అతిఘోరంబయినతపంబాచరించెనివిధంబునం గ్రమానుసిద్ధంబయిన
 తపంబునంబ్రాజామానుంబులచేదిధ్వస్తాశేషకర్మగులాశయుండుజితారితవడ్యధ్గుండుధిన్మబంధంకు పురుష శ్రేష్ఠు
 డునై నపుకుచక్రవర్తిభగవంతుండయననతుగమారుండెఱిగించినయోగమార్గంబుననర్వేత్వర్తజవంబుగావించెని
 ట్టుభాగవద్ధర్మగుండుసాధువర్తనుచక్రగ్ధానమగ్నితుండునై నపుథువకునారాయణునందు భక్తియనన్యవిషయంబై
 ప్రవృత్తుంబయ్యెనివిధంబున॥గీ॥నరలోకోత్తరభాగవత్పరిచగ్యా రాధనముడవశ్యుదాంతః కరణుండునగునావృకునకు
 సరసిగుఱూచారు భానువంద్యరణమున॥గీ॥పరిపూర్ణంబగుభక్తిని గరమణిమునంశయూర్జకంబై చాల॥ వరలివ
 హృదయగ్రంథినినిరసిండుర్జితయుఁజనునీషజుంఁచె॥వ॥దానంజేసియతుండుసంధిన్దేవోత్తజ్ఞానంబు నధికతాత్మ
 స్వరూపుండునై దాన్రజుండుమృశీకృష్ణుల కథానక్షింపినసంప్రయోగ సిద్ధిలందునిస్సహుండునటను హృదయ
 గ్రంథివిచ్ఛేదకంబునజ్ఞానయోగంబునడవియోత్తయందు నాత్మయోగంబుగావించిబ్రహ్మగూతుండై నిజకలేజు
 రంబుదిడువనిశ్చయించి॥గీ॥రమడిమెలచేరుడపిడవముచేసిఘానియై క్రాననానీనుడగుచు॥దనరుసులూభారముగను
 డినాయువుకొయ్యెననెగయి దియొరనాధికిలితంబుగాఁజిందిక్రమమునన్యవ్యవస్థకంఠసరికొత్తకములజేర్చి॥కొ
 నిమూర్తభాగమునకు నెగ్గుంచిప్రాణులతో విడిదియోవవనుఁబవన॥వంబునాశోమాశోకముండుండెజ॥ మండుండెజ
 బునుదగంబునందువచఃకురిఁగాయంబుమేసినియందుఁగల పెరిమూనివనియభోదితస్థానములు॥గీ॥మరియునుభూమ

మనకంబును మనకంబును దేజమందు దేజుబును వాయువున వాయువునా కాశంబునందునా కాశంబును మనంబునను
నంబునిం ద్రియంబులనిం ద్రియతన్నా త్రేలు గూతాద్యై నయహం కారంబునందహం కారంబునను త్రేల్పింబునందును గూ
ర్చియింపింపిం ద్వాద్య హేతుభూతంబును మహాత్మ్యంబును జేపూపాధిభూతంబును ప్రకృతియ దుఃఖలపీవేవభూతుండ
యిన పృథుండు జ్ఞానవైరాగ్యంబుల సేవ బ్రహ్మకీర్తన జైమాతాపాధింబును క్షుండయ్యననిజేపి వెండియును బ్లియెం॥

సీ॥ అంతనామృతభార్యా హాసేయగునర్చి పుడమి పై దనయడుగిడినఁ గండు॥ సుకుమారపాదాన్ని సురదరీరత్నంబున తుల
పతి ప్రతయగుట జేసి॥ యాత్మేశకృతసుప్రతాపరణంబును మహితశుశ్రూషణము జేసి॥ యాత్మేయనగు దేహ
యాత్ర యుచనుఁజేతమిక్కిలి య్యతీభూత దేహా యయ్యుఁ బ్రియ నా కృతకరుణావలూక॥ కరతలస్పర్శ నాదిన ధ్వార
ముల నెయిబలనుభవ్యుఁడై జెందియయ్యడవులఁడు॥ స్మృతవదిదోషమండఁ జరించునపుడు॥ కృతనమనమున నేమిటఁ బ
నయంబు నెట్లుగఁ జేయిర్చిని జాగ్రత్తగా బ్రాణహిత దేహముఁ గొని విడిచి విడిచి తగుతుకయగుచుగా॥ సీ॥ మూనిత
మందరసానుప్రదేశంబునందుఁ జితారోపవర్ణిం జేసి॥ లలితవహదీనలీలను స్నాతయొక లితమహిమ దారకర్ణుఁడై॥ నా
భునకుడ దానశ్రీయలూపించియో భక్తిసురలకునతులాదర్శింపిక్కిలి మహ్మటువలగొని పరిపాదకమలయుగంబుఁ జిత్త
మునఁ బిమ్మింపిం ద్రింపుచు శిఖిప్రవేశము సేసె॥ వీరవరుఁడయిన పృథువు పృథివీరేశుఁడయిన సుగమము సేయునట్టి సాధ్వి
ర్విఁగనుగొని దేవాంగనాహస్త॥ మాతృనాథులగూడి నెయ్యింబుతోడ॥ క॥ పరిసౌతగ్రంథమున న్నగదగిరిసానుప్ర
దేశతలమున వరుసఁ గరియిందిరినవసురభీత॥ వరసుందారప్రసూనవర్ణములంత॥ క॥ కరవపుడవృత్తలాడిరి॥ మొర
యిందిరింకఁ గూర్చుములుదిబ్బిలు పాడిరికిన్ వరజనులు పరఁ స్వరనుతులనరిందిరాసుపరావృంక్షనలుక॥ మరియునిట్లని
రి॥ సీ॥ వర్చింపజేసి యాశ్చర్యమెందేనియుఁ గనుగొంటి రేయిర్చియనులతాంగి॥ ధన్యాత్మ గాటుగదాతనవిభంగుడయి
దిరారహణియజ్ఞేశుఁ గూర్చి॥ వెనుచను వైవడిన సుగమము జేసినియ్యి చుని జహ్నువయోగుఁడయి॥ ఘోరమై న్నూర్షణల
కంబును బొందించు నేడితవట్టునుఁ జ్చితంబు॥ పరమయోగీం ద్రులకురుర్చి భావ్యమయిన॥ దృఢసుకీర్తి మవలననీత్రమి
చి॥ వై న్యభూమికు వెనుచని పరునమాధ్వని॥ గామినియునగునియింటి ఘనతనెంది॥ వ॥ గానంబతి ప్రతలకునాభ్యంబెంచ
నుంగల దేయనిమిరియ॥ క॥ పరికింపఁగ నెనుమజుఁగదా॥ హరిపదమును బొందజేయునట్టివి వేక॥ స్ఫురణముఁ దనర్చు వాగ్వి
రువడినిలబొందరాని పదముంగలదే॥ గీ॥ ఆత్రియంబవర్తసాధనవయిన మనుజు॥ భావమొందియు విషయసంబంధుడగును॥ ప
సుధ దేవపదమరించు వాడు ధరణీనయ మునిజాత్మవంశకుఁడనఁగ బరగు॥ క॥ అని వారలు దన్వర్ణిని వినుతింపఁగనిర్చి యా
త్మవిభు వెను వెంటఁ జనియచ్చుతలోకంబున॥ ననుపమవిభవమును బొందెననిడురునకు॥ క॥ ముఁగి పరుడగు మైత్రేయ
డు॥ వినియంబున నెఱుంగఁ జేపి వెండియందగఁగి॥ ట్టుననన్మహానుభావుం దనఘంకఁ భగవత్తమంతునగు బృథుడనఘ॥
క॥ ఏనికిప్పుడు సేపిత్రి॥ మానుగనీపుణ్యకథను మహిత శ్రద్ధాధీనుం డై విస్మయదవ॥ భానుం డై యెవ్వఁడైన నరిన భక్తి॥ క॥
వీనినఁ బరించిన వ్రాసిన॥ వినుపించిన వాడు పృథుఁడను విమలగతింబొందిన శ్రీయహరిపద మొండెక॥ జగమునఁ గూత పాపుఁ
గుచును హా॥ సీ॥ బ్రాహ్మణుఁడందితభక్తిఁ జరించిన బ్రహ్మవర్చస్సుసంప్రాప్తమగును॥ త్రియ్యుండుత్తమైఁ జదివినవిన్య
నుజగతిభిర్వంశుంబునఁ భువింతు॥ వైశ్వుండు విధనవృత్తి యెవ్వను తూర్పుండువిననున్నో కుండగును॥ మౌనియన భా
ముమ్మాటువతిం దిని త్రహీనుండునది త్రవతియు॥ ప్రసిద్ధుఁడు ప్రభావతయగుండు ప్రజలు॥ లేనియధమును వితరనతా
యతుఁడు॥ మూఖుఁగి త్తుండఁ జ్ఞానబోధమలియు॥ నగుచు తతకృదురుచు తాత్మమరియు॥ క॥ తోలోకంబునంబుర
ములకున్ స్వయంబున మంగళాని వాణింబుధన ప్రదంబుయశస్కరంబు నాయుషగ్రంథంబు స్వర్గదాయకంబుగలిల
వహంబు నైన యీపుణ్యచరిత్రంబు చతుర్విధ పునఃపఠ్యకాములైన వారికి నతుర్విధ పునఃపఠ్యకారణంబగుంగావునవిన
దగురాజాంగ్రామాభిముఖుండై యీచరిత్రంబుననుసంధించి రోధి నెట్టివైన నవ్వరోధి పృథునకుం బెఱవ్వుంబులిచ్చుచు
త్రాన్యం గుండు భగవద్వృత్తుండు నైన వాడు పుణ్యంబులై న్యమాహాత్మ్యసూచకంబు నైన యీచరిత్రంబు వినుమంబ
యింపుచుంగృతమతియెది నదినంబు నాదరంబునం బ్రకటంబు సేయు వాడు భవసింధుహిత పాడుండయిన నశ్వేశ్వరు
యందునవలనఁబయిన భక్తిగలిగివృథుచక్రవర్తిమందిన విష్ణుపదంబు బొందునయి పుణ్యచరిత్రంబు మైత్రేయండు
దురున కెఱుంగింపి వెండియునిట్లయె॥ క॥ పృథునకునర్పికింబుట్టివ॥ పృథుకిర్దిగనుండు ఘనుడు పృథుకురుల్యుండై॥ పృథు

ర్యదై ర్యధుర్యుఁడుపుష్కరిణిఁజేతాశుప్తఁడౌపైఁపుణిపతియై॥కామినంతర్ధానగతిం దనరితనాసీరువలనఁదగవిజితా శృంఘలుఁడనియంతర్ధానుండనుపేరఁ బ్రసిద్ధుఁడయ్యెనతివతురుండై॥సీ॥ స్థిరమతిరాశ్యాభిషిక్తుఁడైయమ్మేటిసేతు మతినయ్యనజన్మలైనవార్యశ్శునకునమాదరమునఁదూర్పుదక్షిణదిశఁదగఁగూర్చుకేసకునును॥బరగంఘ్రకునకుఁబల్కి ముఖాంబు ప్రణామకర్తని తరపుదిశను॥గూమరొప్పనలుపురకునుబందియిచ్చిస్తకాంతయైవట్టిశిఖింపివలన॥మనుజయో గినిజనియింపుఁడునుఁడునున్నబలికినట్టివసిష్ఠశాపమునఁజేసిపూనిత్రేతాగుంబలనకింబుత్రులగుజననమొందిరినజ్జ్వలన్ద న్యచరితఁవ॥వారలుపాపకుండువమానుండుకునియొననునామంబులిమనుష్యయోనింబుట్టియూతాత్మప్రభావంబునెం గ్రమ్మఱునగునైచరితదనంతరంబ॥క॥అతఁడునభన్వతియనియెడిద్వితీయపత్నివలననుహవిధానుఁడునానురుఁగని విజితాశుప్తఁడానతవిమతుఁడురాజ్యవర్తనముఁదలపోయె॥క॥విమలాత్మకరాదానము॥దమశుల్కాదికముగరముదా రుణమనిధై॥ర్యమునందీర్ఘముఖవ్యాజమునందదస్యవర్తనంబునమమతివిడిచె॥ఇట్లువిడిచి॥క॥అతఁడారత్రవర్తనంబున॥చ తురతఁబరమాత్మఁహంసునశ్వేత్వరచదాత్రుతువునయజిందివివలా॥దష్టతయోగసమాధిముక్తిబొందెనుహాత్మా॥)

వ॥అంతఁజేతాశుప్తండువరలకగతుండైనహవిధానుండుహవిధానియనుభార్యవలనఁబల్కిమ్మడుండుగయుండు శుక్లండు గృష్ణండునతులంకజితవ్రతుండుననువుత్రులనాఱురంగంబెంచుబల్కిమ్మడుండు॥సీ॥ సంతతసవనీయశాలియగు శుభరాతలంబెల్లనుగ్రతువులకునువిలసిల్లుయజ్ఞశాలలువేటవేటఁగిల్పించియజ్ఞములుగావించుచుండ॥జిరీత్రియతఁ డాప్రాచీనాగ్రకుశలఁజేతితలగఁబెల్లనాస్త్రతముసేయివసుధయెల్లనుయజ్ఞపాటమెలిసిల్లనగ్రయాకాండనిష్ఠాత్ము డగును॥నుభగయోగసమాధిస్థుఁడవ్రజావతియగుననితన్నజనమునుతెంపవెలయొనట్టిఘనుఁడుహవిధానియఖిలజగ తిఁబరవఁగుతలనుబ్రాచీనబల్కియయ్యె॥మరియునతండు॥చ॥అలవడనేసతిపడినమంచితలిలివాహావేశనుత్రులికఁ బ్రదక్షిణంబులిడఁగాఁగనిహవ్యవహంకుదొర్లియిమ్ములశుకీజాదిమోహమునుఁబొందినరీతిదిమోహియయ్యెనా॥ల లితవినూత్నభూషణయలంకృతదారుశుభాంగివెండియె॥)డ॥సురుదిరభాంగినాసతిశోరవయఃపరిపాకయైరణాద్వర మణిహేమనూపురరవంబుచెంగుఁగివాహావేశఁదాగరమునమోఢయైబరగఁగాంచిఁగర్భిత్తులైరిచెవకీ॥నర్తవరసిద్ధసా ధ్యమునినాగనభశ్చరముఖ్యులందఱు॥)వ॥అట్టిశౌందర్యక్షినియునముద్రపులియునైనతత్పత్నియనుకన్యంబ్రహ్మదే శంబునంబాగెగ్రహంబుసేనాశతధృతివలనంద్రాచీనబల్కికిఁబడుగురుకాడుకులుజనియించిరివారలుచుల్గినామవ్ర తులగుశుభర్తపారగులునైనవ్రతేతములవ్రజానగ్రంబునందుఁదలఁచిచేనాజ్ఞాపితులగుచుఁదవంబుగావించవనంబునకుం జనునమయంబునందన్నార్థంబునఁబ్రసన్నుఁడగుచుదృశ్యమానుండైనశ్రీరుద్రుఁడతఁవేదియవదేశింపంబుడెదానిజవ ధ్యానపూజానియనుంబులసేవింపుచుఁదవన్వతియైనారాయణంబుదివేలవత్సరంబులపూజించిరిశిష్యులనిదిడు

— ధీరుడు ప్రచేతసులకుయోగాదేశమనుస్తోత్రమునుదెలియఁజేసుట, ధీ —

గుండుమైత్రేయునక్లింబియె॥సీ॥ తాపస్తోత్రమప్రచేతసులకువాచనమార్చయింపందునాభర్తుతోడ॥సంగమెట్టియొలన న్నుండై హరుఁడెద్దితిపుటవారలకువదేశమిచ్చె॥జీవవ్రజమునకాశిపుత్రాదినంగంబుగడుచుర్భుంబిజంబునండుఁజిద్రింప నమ్మేటిసన్ద్యసీంద్రులకునునంచితధ్యానగూఢరుఁడుగానిపుడమిఁబ్రత్యక్షమునఁగానఁబడదుమరియు॥నందితాత్మన దాగాముఁడభిలలోక॥రక్షకుండుపరముఁడువిజాపాఠుఁడత్రాత్మశక్తిఁగూడిజగతిపైనంచరించు॥క॥కాపునభగవం తుండును॥దేవాధీశుండునైనదేవునిసంగంబేవెరపునఁపుటియించెనీ॥యావిధ్యంతయునుదెలియనతియీశే॥క॥అన పుడువినుగునకమ్మనిజనాయకుఁడనియెనట్టిసాధుమనీషుండనరుప్రచేతసులునునిజనసకునిసద్భాషణములునవృత్తితో డగ॥)క॥శిరమునవహించిప్రాగ్విశిగిదేవమయముననెడుటనంబుధికంబెంబరవగుమెకనగనమనా॥హరిర్వలసెలి లపూర్ణయైదిమరియె॥సీ॥రక్తేత్తరేందీవరప్రపుల్లంబుజోదకమనీయకల్పారతిమగుచుఁగొంజారకింజలఘ్నంబు జవియేవకమందగంధాలిలానందమగుచురమణీయహంసపారసవక్త్రవాకకారందవనినదారిరామణిగుఁడువరదాక్షిణ్య భువనస్వరమోదవల్లవాంతుతిలతాతరుభరితమగుచుసిద్ధభారణగంధర్వసేవ్యమగుచుఁబుణ్యములకాలయంబులపా టుపునుగిలిలిలితమైదూడమెవ్వఁగరమ్యమగుచుదివ్యశుచిలఘుమగురాంబుభవ్యమగుచుగోనజ్జనునిచ్చుదురుమౌనమున న్నచ్చమగుచుఁతాంధదాకృతిదివిజిహ్వరమగుచుఁఘనునిరిభంగినర్తజీవనమునగుచు॥మానవత్వత్రిగణాదులైన

గుచు॥శ్రీశకరంబులబోలికదములగుచు॥హరికథలబోలికల్పమహరములగుచు॥వఖ్యులనుబోలిభవనపావనము
 లగుచు॥బొగడదగునీరములచే॥బ్రహ్మపూర్ణమగుచు॥వ॥బ్రహ్మనటిసరోవరంబుపాడగనియందు॥మెక్కి-దివ్యపురుషునింగిరి
 యతండు॥మ॥సమదశ్రీకమృదంగ వేణుముఖభాస్వన్నాదమైదివ్యమా॥ గ్రహనోరంజక మైతనర్చువిలసద్ధాంధర్వగానం
 బునె॥య్యునుసంధిల్లగవింశదశహిమకత్యాత్మర్పయ్యున్నెదివే॥ గమునందతల్-మలకరంబువెడలెగాఁతూహలా
 ల్లాసిపై॥ఇట్లువెడలివచ్చిన॥ప॥ కనిరాతాపనపుంగపుల్ దివిజలకశ్రేష్ఠునిదత్తకాం॥ చనవర్ణననకాదియోగిజన
 భాస్వదీయమాను॥త్రిలో॥ చనుభక్తాచగుణానీగుసుమహితైవ్యర్చున్నసాదాభిశోభనవక్త్రునిచాతుకర్తృ
 జనసంపద్యుక్తునిగర్వ॥క॥కనివారలుదమమనముల॥ ననురాగమునద్యుతంబునతయము॥త్రిదశు॥దినయము
 దోవగఁదల్పదవనజములకు మొక్కిరి-క్షివశకరులగుచు॥ప॥ భగవంతుండునభిలధర్మజ్ఞుండుగుపాతుండుదర్శనంబు
 ననిభిలపావహతుండుభక్తవత్సలుండు నైసహరుండు శ్రీతుండగుచు॥బ్రసన్నాంతకరణులు భర్తజ్ఞులీలసంపన్నులు
 సంప్రీతులు నైనవారలక్లిష్టనియె॥స॥వినుడునృపాలనందనులారమీమదిగలతలంపెల్లనుగానవచ్చె॥మీమభద్రంబగుమీ
 యెడ నేననుగ్రహబుద్ధిచేసిబుగానంబడితి॥గైకొనియిపుమమాత్మము ద్రిగుణాత్మకమునగునావ్యక్తికంఠెనుధరణి॥
 బరగుణీపునికంఠెంబరుండైనవామదేవునిచరణాబ్జముల్ దనరుభక్తి॥నర్తనైవ్వరుభజియింతురట్టివారు॥ నాకుంట్రియత
 ముల్ వారికినయచరిత్ర॥లారయెనుంట్రియిండ్లనైభూరిమహిమ॥వెల్లనుచుండుదునదిగాకవినుండుమీరు॥ప॥స్వధర్మ
 నిరతుండైనపురుషుండ నేనజన్నాంతరసుకృతివశేషంబులగజుతుర్చువర్షంబుమెందితదనంతరంబునంబున్యాతిరేకంబున
 నన్నుంబొందయధికారాంతంబున నేనుదేవతాగణంబులునవ్యాకృతంబైనయేహరిపదంబునుబొందుమనట్టిపదంబుభాగ
 వతుండునంత నెసాండుంగావుచమీగుభాగవతశ్వంబుమెండుటండేసినాకుంట్రియతైయిండుదురుభాగవతజనంబులకు
 నాకంఠెనధికత్రియిండులేడుగావవిక్రంబుజవ్వంబువచిత్రంబుమంగళంబునైయనకరంబునైననావచనంబు నాకర్ణి
 పుడుసర్వాదిబ్రహ్మనిజచందనులకలుగించినశ్రీహరిస్తోత్రంబుమీకునెఱింగింతువినుండదియెట్లనిన॥క॥వనజాననుఁడా
 త్మజులగుననకాదులఁజూచివత్కెనమ్మతి॥ప॥వినుండుకుమాగకులారా॥వనజోదరుమంగళస్తవఁబెఱింగింతు॥ప॥అ
 నివారలతోట్లనియెనొయీశాయాత్మమేమైనవారలకుభవదీయోత్కర్షంబున్నానందలాభకరంబుగావుననట్టిస్వా
 నందలాభంబుమాకుంగలుగవలయునీపురిపుష్కరానందస్వరూపుండవిట్టినర్వాత్మకుండనైననీకునమస్కరితునని వెండి
 యుల్లినియె॥స॥పంకజనాభాయనంకర్తాభాయశాంతాయవిశ్వప్రబోధాయభూత॥ సూక్ష్మేంద్రియాత్మనేసూక్ష్మ
 యవామదేవాయపూర్ణాయపుణ్యాయద్వి॥కారాయకర్తృవిస్తారాయత్రయాపాలాయత్రైలోక్యపాలకాయ॥సో
 మరూపాయతేజోబలాభాయస్వయంజ్యోతిషమంతాయకర్తృ॥సాధనాయపురాపురుషాయయజ్ఞ॥దేవసేవితృ
 ప్తాయపుష్కరూప॥కాయలోకాయనంతకాయవిశ్వయోనయేవిష్ణువేజిష్ణువేనమోస్తు॥స॥ స్వర్ణావరసర్వద్యారా
 యసర్వరసాగ్నేవరసఃపాంసాయధర్మ॥పాలాయసద్ధితఫలదాతకాయకృష్ణాయధర్మాత్మనేనర్వత్రై॥ యుక్తాయఘన
 సాంఖ్యయోగీశ్వరాయహిరణ్యిరీరాయరుద్రాయశిష్ట॥నాథాయకుప్తవివాశాయమాన్యత్రప్రత్రాయకర్తృనేనృత్య
 వేది॥రాట్కరీరాయనిభలధరాయవాగ్విభూతయోనివృత్తాయసత్పుణ్యభూరి॥వర్షసేనిభలధర్మదేవాయచాత్మ॥నేనిభుద్ధా
 యనిభుత్తాత్మనేనమోస్తు॥శ్రీ॥నర్వనత్తాయదేవాయసన్నిహితా॥కాయహిరంతరాత్మనేకారణాత్మనేనజస్తాధ్విరి
 గాయనిర్గుణాయ॥వేదసేవితాత్మకసాధవేనమోస్తు॥ప॥ అనిమరియుంట్రియ్యుండువునంతరాత్మపునరుజ్జాతకార
 ణుండువుచార్మోత్రరూపుండవునంతకుండువునర్వజ్ఞుండవుజ్ఞానక్రియాచూపుండవునంతకరణవాసి॥నైననీకు నమస్క
 రింతునని॥క॥అనఘాదేవభవత్పదవనరుహనందర్మనేచ్ఛవరనిమాకు॥వినునైవ్యవర్తనైవ్యమై॥ యెనయు భవద్ద
 ర్మనంబునీవెనవోత్తా॥అదియెట్లనిన॥క॥అనఘనకలేంద్రియగుణాం జనమునుభక్తప్రియంబులదత్తామం॥ బును
 సౌందర్యసమగ్రమునీననువమునునభిలషంగ॥భావహనుగుచు॥ మరియును ... ..
 స॥ అతిసులపసులన దలకశోభితమగు నమృతాంశులేఖానిభాననమును॥ నను కర్ణదివ్య భూమిప్రభాకరితంబు
 సుందరభూనానమరుదిరంబు॥సలలితకుండకుట్టలపన్నుభద్రవిజ్రూరితస్పృగ్దళలయంగము॥ జడవెలకశోభనలలోక
 నంబునుకుండవ్వి కాపాంగసుందరమునుసన్నితాలోకసతతప్రవేశముఖము॥గంబుకుండకర్ణునిరమంగళశోభంబు॥ శోభ

జుగీసుండల ప్రభాపూర్వకలితః | చారుమృగ రాజసన్నిభసంధయుతము || ౪ || వెండియశంబవక్రగదాపద్మకలితాయత
తాహుచతుష్టయంబునై జయంతివనమావి కాశా స్తభమణి శ్రీ విరాజితంబునిత్యావ ప్తాయునియైంబుదిరాసుందరితత్తు
పరిస్పందంబునందనరితినసృతసికబేపలవత్సస్థలంబునుచ్చాస్వనిశాసంబులంబులంబులై నవశ్రీతయరుచిరప్ర
కాశమానదభోదరంబుపూర్వవినిర్వరణిలవిశిష్టంబును బ్రవిష్టంబు సేయుచిహ్నండుసలిలావర్రసన్నిభగంభీర నాభివ
రంబువంకజశంజలగ్రవిభాసితమకూలనిబద్ధకనక మేఖలాకలాపతోభితశ్యానుపుగురితంబవింబంబు నిలకదలి స్తంభరుచి
రొరుయుగళంబుననుచారుజంఘంబునిమిషజానుయుగళంబుపద్మపత్ర భాసురపాదద్వయంబునుదీయాంతరంగతమోని
వారకనిర్మలచంద్రశకలసన్నిభసఖంబుగిరిటసుండల కై వేయవోర కేయూరవలయుము ద్రి కామణినూపురాదివిభగూ
షణభూషితంబునిర్వస్తనము స్తనతజనసాధ్యస్సంబుభక్తజనమమోహరంబుసర్వగుంఠాకరంబునైన భగవద్విభూతావం
బుదామనజనసన్తాప్రప్రదర్శకుండలై ననీపుమాకుంజాపిముమ్మగృతార్థులజేయుమని వెండియునిల్లనియె || ౧ || అత్తకుం
బరిశుద్ధినర్థింబువారికి ధ్యేయవస్తుభువద్వివ్యమూర్తియంచితస్వర్గరాజ్యాభిషిక్తునైననమధికస్వపూణీయతముండవి
పునస్త్వ క్రియతభక్తజనసంబంధంధవుమస్తాత్మలకుఁగడువల్లభుండ | వాత్సదర్శనలకునరయఁగమ్యుండవునైయిద్ధివిసెల్లు
దనకుచరితఁబుట్టినిభులకురా రాధ్యయోత దేవ | నెరయనుజనులకై నవర్ణింపరాకు | వరల నెవ్వఁడు స్రాజింపవాఁడువిడు
వఁజాలు నేవద్దదళనేత్రసచ్చరిత్ర || ౪ || ఎవనిసభక్తియోగమున నేభవద్దీయవత్సాబ్ధి మొందఁగా | ననయముఁగోరవాఁడు
చటులగ్రహాభివణిర్వశోర్యత | ద్వనములతేనమానగతిసర్వజగంబులుసంహరింపఁ | య్యనువముఁడైన కాలునిభయం
బునుఁబొందఁడునుమ్మకావుర || ౧ || గీ | ఇట్టిమీ సాదమూలంబులెవ్వఁడేని | పొందిధన్యాత్ముఁడౌనట్టిపుణ్యుఁడొండు | మనములలో
పలఁగోరు నేమఁబదియై ననవ్యయానంద గౌరివిందహరిముకుంద || ౧ || హరిమీభక్తజనులతో | నిరువమగతిఁజేయునట్టినిమి
షార్థముతో | సరిగాదుమోక్షమనిన | దిరభుభుమగుమర్త్యసుఖముఁజేప్తుఁగ నేర || ౧ || మురితవి నాశకపదపంకరూపాభ
వత్కిత్తిర్ధికణవయతాహ్వంతరసేకధాతలప్రచురుములుధరమీఁదఁగిర్ధభూతులుగాఁ | ౪ || ౧ || అట్టిభూతదయాసమే
తులురాగాదివిరహితవి తులునార్దవాదినిణయు క్తులునైన భాగవతజనులసంగంబుమాకుంఠలుగఁజేయ మిషియమస్తు
నుగ్రహించుటయని వెండియునిల్లనియె || ౪ || సరసిజనాభ సత్పురుషసంగనమంచితభక్తియోగవి | స్ఫురణనగుగ్రహింపఁ
బడినర్థము మొందిన వానిదిత్తమ | స్థిరహిరంగముంగనమఁజెందదుసూరితమస్వద్రూపసం | సరణగుహాజిరంబుగనజా
లుభవన్తహనియతత్వము || ౧ || అదియెత్తిన || ౧ || అరయంగ నేమిటియంచునివిశ్వంబువిడితమై యుండునిశ్చయండు | నేది
ప్రకాశించు నెప్పుమరిత్త్యయంజ్యోతిరిత్యంబునవ్యయంబు | నాకాశమునఁబోలియవిరళవ్యాపకమగునాత్మతత్వంబున
ధికమహిమఁదనరుపర బ్రహ్మమగుననిబలిగి యిల్లనియెనివీక్రియంఁడైన వాఁడు | నెవ్వఁడారతఁడుదరయండు నెపుమనా
త్మ | కార్యకరణసమర్థంబుగాని భేద | బుద్ధిజనకంబునాఁడగుభూరిమాయఁజేసిఁజేయంబునత్యంబుగానృజింపె | ౧ || మరల
మరలఁజెక్కు మారులీవిశ్వంబు | జననవృద్ధివిలయసంగతలు | నందఁజేయుచుండునట్టియోగస్వరుండలై | తనరునిన్ననా
త్మతత్వముగను || ౪ || తెలియుచుమని వెండియునిల్లనియెయోగవరాయణులగువారు శ్రద్ధాసమన్వితైక్రియాకలాపం
బులనంతరకరణోపలక్షితంబయినభవదీయహంబుయజింతురువారు వేదాగమతత్వజ్ఞానులునివామ్యుండవుననియె
నద్వితియండపుజాయాశక్తియుక్తుండవునై విలసిల్లుచుండుమవట్టిమాయాశక్తిచేత || ౧ || వరుగాత్మనత్వరజస్త్రమో
గుణములువరసంజనించెనువానివలనమహదహంకారతన్తాత్రనభోమరుదనలజలావనిమునిసువర్వ | భూతగణాత్మక
స్ఫురణివిశ్వంబునిభూతరూపముననుత్పన్నుచుయె | దేవయోగిభవదీయమాయనుజేసిహృదిజతుర్విధయావమై సపుర
మునాత్మాతమునఁజెంతురుమండిం ద్రియములదేవిమయసుఖములనుభవించు | మహిమగుడుమీకాకృతమగుభువు
బోలి | యతనిఁబురదర్శింబుగజేవుండం ద్రుమరియు || ౪ || ఇట్టిజగత్సర్వకుండలై ననీపు || ౧ || భూతగణంబులచేత సాభూతగణం
బులను మేఘపుంజంబవిభాతముగఁజేయుననిలుని భాతిఁజరియింపఁజేసిపారుచు మొప్పగి || ౧ || యాశ్చంద్రత్రయ్యుల
బుభూతుఁడవునునుమహిరస్ఫురదమిత లేజఁడవుచండ | వేరుజేవునయిఘనభూజావిపులపహిమ | విశ్వసంహారవిధిగా
పింతువీ || ౧ || అదియెట్లని || ౧ || ఇతిక ర్తవ్యవిచారక | మరిచేదగ నెప్పుడుం బ్ర మత్రంబునుసం | విరవిషయలాలసముహూ
లాభమునై నయట్టిస్పృహకంక || ౧ || అప్రమత్తుండవగుచుఁబడ్డా మనీషా మ్రితగుమృతాలనాకట మ్రిగ్గుతుండె

దండంబులతోమేవృథావాద్యుపదగిరిమాద్యుశయగుకన్యవరమువకుండు నేయునివేడియొక్కరుతారసవరీస్త్రాన్ము
 రిత్త్యుతరువిలొకపుంజమువేరేకగరమర్చిదీనజరభయగరణుడవైసంచరింతువభలజగములగా॥౩॥అనియొకరింబరి
 కినయొకనజాక్షింబురంజనండువరియొందిమదంబుననన్యోన్యప్రీతిగా దనరుడుడత్తురమునొచ్చిదన్యండుగుచుగా॥
 చ॥శతసహకాలమువృతినజప్రముగూరిననుప్రసౌఖ్యంఁగ కతులఁదనర్చివదలజరగాయకసద్వినుతోపగానమోదితమతి
 నొప్పినుకరనతీజరసేతుంఁడైప్రపాలకొందితలలితసలంబులవంపుకుఁగిడబలసల్గుచుండఁగా॥౪॥క॥నరనాథండు
 లోకభయంకరగతివర్తిండుఁగ్రీష్మకాలమునవంకరశలహరిణుమోహరవరవ్రోదినలలిమందువసేయింఁదెడఁగా॥
 వ॥ఇట్లువసించికఠివయ్యెకబులరుగువయంబున॥సీ॥అతనిశ్వరోత్తమయవ్వరంబుననాల్పవంకలనున్నగవనులువిను
 ముఁగూర్చుదికఁగండునైమదుదక్షిణోత్తరంబులరెండువర్జిసంబుననురెండుగాఁగనాతొమ్మిదిగవనులునువదిదిక్కుననే
 డుగ్రిందిదిక్కుననురెండునైయంతునుఁటివానియందుఁబృథగ్వివక్షయగత్కర్థమైవెలయునీశ్వరుంపొకఁడరయంగఁగ
 లండురూఢిఁగత్తురంబుఁబాలించునట్టిపురంజనుండునాపురన్యారనవకంబునందులొన నర్ధిర్రాన్యారపంచకవండు
 వరుస॥వృక్షస్వరయువాన్ద్యక్షయుననువానంబులుగలద్యాగయుగంబునద్యక్షుఁజ్జఖుండైఁగ్రాజిశాన్తిజనవంబు
 నుంబొందువెండియుఁగిరియువారిరియువనుపేర్వంగలవాకిల్లరెంటియందువపధూతసఖుండైచౌరభరూపంబులయినవిష
 యోబులంబొందుమరియుముఖ్యనానుకంబుయప్రభావప్రాన్యారంబున రనజ్జవివక్షాన్యకుండైయావణబహువనం
 బులనువిషయంబులనొందుఁగ్రేపహూవానుకంబునదక్షిణద్యారంబునశుశగదాగ్నితుండైదక్షిణపాంచాలంబునరా
 స్త్రంబునొందుదేవహూవానుకంబుయనఉత్తరపువాకిలశ్రుతదాగ్నితుండైయత్తరపాలంబునరాస్త్రంబునొం
 దువెండియుంబడనటివాకిల్లరెంటియందునాసురివానుకంబుయనవాకిటవర్జనమేతుండైగ్రానుకవానుకంఁడైనవిష
 యంబునునిర్వృతివానుకంబుయనవాక్షిణియందులుబకయుక్తుండైత్రైకసంబునవిషయంబునుందుడుడువెండియుంబురం
 జనుండవ్వరంబునవౌరజనంబులమమిగావ్యశ్యేకస్మరులనగర్ధరంధులుగలరువారలతేర గవనకరణంబులనుక్రియల
 మొందుచునంతేపురగతుండగునప్రభువదినాదీనకన్యతుండైజాయాత్మకొద్దవంబుయనమోహప్రసాదహర్షంబులమొం
 దుచుండునిర్విధంబునగమానకుండుగామాత్మకుండునైబుద్ధియునుమహిమివేరవందితుండయ్యెన్గ్రామినియొ॥సీ॥పా
 నంబుసేసినదానఁబానముఁజేయుఁగుడిదినదానునుగుడచుమరియుఁ భక్షింపఁదానునభక్షించునదీదినదునుచునవి
 నవపుష్పేంద్రసేద్రకుఁబాదినపాదవిన్ననువినఁజూచినఁజూచుఁగుచున్ననుండు దుఃఖంపఁడినుండైదుఃఖంచునిలిద
 నిలుచునిర్తింపఁగనిద్రఁబోవుముట్టినముట్టుముగొన్నయూరుకొనును బలుకఁబలుకునబవరింపఁబవర్తింతు హ
 వఁమును బొందనాత్మను హవఁమొందు మోదమును బొందఁదానును మోదమొందు) వ॥ ఇవిధంబున
 నతండుకుహిషినిప్రలభుండువందితస్వభావుండునైపారవశ్యంబునంజేసె యజ్ఞండుగతరేచ్యావరహితుండునైశ్రీరా
 మ్యంబునావాక్కుననుకరింపుచు వశింపుచు నాపురంబునఁ గాపురంబుండునాపురంజనుండొకామిక దినంబునందను
 ర్ధుండై॥సీ॥పంచాశ్వయుక్తంబుపంచభంధనముచక్రద్విరయమునుయుగర్వయంబునాశువేగంబునేకాక్షంబుగాబర
 ద్యయమునుక్రితయవతాకయతమునేకరక్షియతంబునేకపారధికంబున్నవృథాంబునవర్తభూషణమునవచచదిక్రమ
 మునుగిడమొక్కటిప్రకటపంచప్రహరణమునైవరథముకాంచనరదితవర్తనుధరించి విలసత్తయగొనీరగిగతుఁడ
 గుడుఁగఁగఁగిపింపనేకియేకాదతప్రసంఖ్యసేనానమేకుండైసరథసమున॥౫॥ఇవిధంబునంబురంబునవెదలిపంచత్ర
 స్థంబునభనంబునకుంజనియందువివరరానికుహిషినిడిదిన్యగయాసకుండైపుష్పండుగకు ధనుర్వాణంబులుభరియిం
 చినవదరింతుచునాసురవృత్తింధగిరిఘోరాత్తుండువదయుండునై కాపాయకంబులచేత నన్నగ్గనాతంబులంబరి
 మాచైరాజాలభుక్ష్యగఁజూచిమోదంబువిహితానుస్థానంబగుచుండనాసురవృత్తియొగ్గయ్యెననియంటి నేనియొగాగప్రా
 ప్రంబగుటనువిహితంబుగాదువినుముప్రాజ్ఞాదులంబెప్రభావరేఖాద్వైపసంబులయందెరాజైన్యరాజైమేధ్యంబుల
 యింపవపులనెవనంబునందెయధోపయుక్తంబుగానెవధివంజనువనియగుమాత్రంబుగలదు గావునజ్ఞానియైనది
 ద్యాంసుండాచరింపడుగాకయాచరించినగద్దనుస్థానజదితంబుననజ్ఞానంబునంజేసెయందుంబొరయందెట్లుగాకనియ
 మోలంసుంబునంగర్వావకంబుండగువాడభిమానంబుమొందికర్తృత్వంఁడైగుప్రవాహవతికుండునన్నవృక్షం

ధోగతింగూలునిట్లుంటుండేసామజులకుసర్వవృత్తకారంబులనాసురవృత్తిమానందగుననివెండియునిట్లునునంతయుగంజ
 నుండవలయును॥౧౩॥ వరచిత్రపక్షమనిశితాశరములచేతవరాహవసుతిరుగుకాసరగవయశల్మహారిణి కరిపారివృక
 పుండరికకపిషిధములకా॥వధియుచిమియు॥సీ॥ జరునమేధ్యామేధ్యవనమృగంబుఘృణజరడుస్సహాశ్రీదనంహరింది
 శ్రమయుక్తుడై వేటఁజాలించిచురలిచందరిమునకర్థినేలేందియుండు॥సమ చితపానాభోజనకృత్యములుఁదీర్చియింపరి
 శ్రాంతిశయానుడగుచుఁబరిచుకవిలితనూపరాతవాసితసర్వాంగుడగుచున్నకృపదవాడివివిధభూషణచలముల్
 వెలయుఁదాల్చిత్వపుండుపృథ్వుఁడువర్ధిధృష్టుడయ్యు॥ నన్యజాకృష్టదితుండునైరతిప్రసంగకాతుకమాతృనుదాం
 గలింప॥వ॥అంతస్వక్తియ ప్రాణవల్లభయగు మహిషీయందుమనంబునునిచిన నావరాహోహయ్యహమేధియు నైనగృ
 హిణింగానకవిమనముగండ్రెబ్బాంతపురకాచులుంగనురేగొనియుట్లినెం॥క॥రామాజనసంఘములారామానవతలల
 మరామామణిసా॥ధామలక్ష్మవచేమెలగుచు॥ రామానుగఁగుశలమావరామర్పింప॥౧౪॥ సారవివేకలారగృహసంపదరి
 యెడఁబూర్వరీతేజావరయఁగాదుచింపపుష్పహస్తపరకృహహండుమాతగానీరమణానుకూలరహస్యచూడెతనరా
 రుభార్యగానీరునిమొదలపన్నఁగనసేపునెతధృహమేధిపూర్వముల్॥అదియుండుగాక॥౧౫॥ పౌడోండుజుగిగానిత
 గవునవరించుకట్టిదయితకానితగనండుగృహముననుంబురుజక్రహీనరథమునందుంబరయగ॥కాపుర॥౧౬॥తల
 కొనినాకుఁదానునువధంబురలృజ్జజరింపజేసినచలచుగుచుర్భరవనసపాఠగుగుడ్డనైననీమనుని శృలమతినుడ్డ
 రిందియరింబునునుత్ప్రియమైనభార్యయేవలనుజరింపుచున్నదనివారణనాకెడిఁగింపలేదయ॥౧౭॥క॥ అనవుచుని
 యక్రాంతఃపరిజనపరికిల్లనిరాజనత్రమయింగిరెనకొంగైననలకపు॥మెకరింపక నేలఁబారలుచున్నదివలక॥గీ॥పది
 కతముననున్నదేయెబ్బఁగమేయిరిపుజాహుములన్ననాధూపకుండు॥ నేలఁబడిపారలెనుభార్యఁబోలఁజూచి మనముల
 దుఃఖతాపంబుముల్లడింప॥అంత॥గీ॥జలజనేత్ర ప్రణయసంజాతరోహిణి॥వంబుయిట్టివక్రదృష్టిజనవిభుండుదూది
 యనునయగోపిండుగుచున్నయోగహామీజేరి॥క॥పాలకుఁడనయొత్తంగంబులనిడితత్పదయోగమునునంబును
 మంజులన్మృదుభావణములనాలలనామణిఁజూచిపలికెలాంబుమెవ్వ॥౧౮॥ రహస్యోభ్యుత్పలంచునవగాధముగల్గిన
 నాయకుల్ స్వపాక్షముఁదలపోసెయుగ్రతరశాసనముండెగిచేయరట్లుగా॥కమనములొగినిగ్రంధమకంబుననాజ్ఞనునర్పి
 డేదిగిక్రముగననుగ్రహించుటయ కాకతలంపఁగనాజ్ఞసేయుట॥క॥కనలాననకాంధవకృత్యముఁదలపకరోపచిత్తుఁ
 డగుకుటిలాత్మకాపామధుండునునీతిక్రమరహితుఁడునై నకాలుఁగానెన్నఁదగు॥౧౯॥అనివెండియునిట్లనియెనుచరిపూద
 యేశ్వరినై ననిపు॥ను॥నరసోదారసుధారసోపమవచాత్పరుర్యపాభ్యాస్తమి॥హరిణోపవహోనలాంకయితంబైచిభ్ర
 మభూలతాపరిజాన్వసితసర్వలోకనమునై భాసిల్లుయాత్మన్మథాంబురుహంబుభావదీయనానునకూబోణోపవం
 జావచే॥క॥నిమిరపన్నియెడనవయంబునుబ్రాహ్మణులునుహరిభక్తులునాకర్రులెగినరిందినవనికాశిమితు
 నెంతవారలనైన॥౨౦॥క॥ఈముల్లోకములందునునాననమునరోపమొదలనన్మయరహితుండ్రిమనిషిఁబరిచింపము
 తోమెలఁగెనువానిఁగానఁదోయజనేత్రా॥సీ॥ఇంద్రుడేతొయేసెండుభవదీయనిరవిరహితమునలిసయితము॥నాన్ద
 కూన్యంబునవోప్రకాశకమునైయశ్వనగ్రస్తుమతంబునైనముఖము॥గరితాశ్రులిండునంకలితనందినోభమానపీఠస్త
 నకుండలమును॥రహస్యతాంబూలగాగవిహినమైనట్టినువకృద్వింబాధరంబు॥ గాఁగనిట్లుంటిపుడేమింతమునాకునర్థి
 నెఱిఁగింపవేన్యయాననక్షిరబలనీతొంగింపకయరిగినట్టితప్పనైరింబికావంగఁడగుచు నేను॥క॥ వనిరాజనవగవకుం
 డై॥మనవిజితరవాధ్యమావహూపండునానిండఁగఁగ్రన్యాయు॥అనుభోషియంపకతొలరగులలనలుగలరే॥౨౧॥ అను
 చుండదీయదిత్రునవశంకంబుడైవగికింపి॥క॥కంజారవత్రనేగ్రపురంజనుకెర్రోపముడిగిరహస్యశ్రీమంజులమ్ము
 దూత్తులననుంజంపుచుఁబరిశెనననుగాగమెలర్చ॥౨౨॥త॥సీ॥అన్యచోదేవి నెయ్యంబునకుంగరపాదరయొమ్ముతో
 లభస్త్రములుగట్టిశ్రీకృపదవాడిభూషణములుధరియించికనునియమోహనాకారయగుచుఁబరికదనిరిచినతడనుసంతో
 ఘాంతరంగుడైయభ్యంతరముననుండి॥మన్యోన్యవరసగాధాలింగనంబులుగానిందింగివ్యవాక్యములచేతానెరతుప్ర
 మదాదిపరిగ్రహవ్యసనమునను॥డకనవృత్తమువదివేకమునుగలిగివగలురేయచుప్రాప్తలీర్వరతలే॥ యెనఁజూచు
 యెన్యాయుభావనెంబడయె॥వ॥కురియునతండున్నద్యమకుండుమహామనుండుకత్తరయ్యాకయామండు॥కుహ

పీఠాశీషధానుండునై యజ్ఞానాభిగతుండగుటం జేసిస్వరూపభూతవరమపురుషార్థంబు నేలుకొనిజనహిషి నేవరమ
 పురుషార్థంబుగాఁడలంపుచురమింపుచుం గామకత్తలది త్తుండయిన యతనికినవయావనంబైనకాంబుత్తొద్దంబును
 బోలగతంబయ్యెనంత॥౩॥వశనయతోజలనిధియాశేశిమిభయగుభార్యవలననన్నుతి నేకాదతతతతిపుత్తులరణి॥కేశ
 దేవములఁగాంచికాతుకింబునమతియు॥క॥గురుశేనాదార్యగుశోత్తరులనుసల్లతితగుణకిదంబుఁ బ్రియలఁపరకుల
 పావనలదశి॥త్రుతతద హితలనుగాంగైరత్యతివలన॥వ॥ఇట్లుపుత్రపుత్రి కాజనలబులంగనియింత॥౩॥వినుమాతవి
 యాయువులొనరిగెద్దంబునంతనరవతికలపద్ధనులగునవైభవములచేఁబరిగిననన్నవయలనదృశ॥పరులసంప్రీతితోవి
 డు॥క॥సరనాథుఁడాడబిడ్డలవరరూపవయోవిలాసవైభవములచేఁబరిగిననన్నవయలనదృశ॥పరులసంప్రీతితోవి
 వాహుమఁజేసె॥వ॥అట్లువివాహంబుగావించియున్ననమయంబుచ॥క॥వినుతత్తుకులూక్తోక౮॥కనయమఁబాంఠా
 లదేశమందులఁచెరంజుకులవర్ధనులగున॥జనియించిననూత్తురేసిశేర్యబలాధ్యుల॥గీ॥అనఘరుట్టికిఁ హేరులుగే
 హాతొ॥శానుజీవయుతులు నైనయట్టిరందనాచలందు జెందినమనుతని॥బహుఁడయ్యెనంతఁబూర్తివుండు॥వ॥తరనుగున్య
 తోనతఁడుదీక్షితుఁడై పశుమారకింబులు॥సరవిభయంకరంబులగునవృక్షములదలఁజెప్పేసియాచరమునీవునుంబ
 లెనుడత్తదహానఫలాపికాముఁడైసురపితృభూతనఁభుమునసూయఁడనర్చి॥జింఁచెనూపరా॥వ॥ఇట్లుత్త హితంబులెర
 కర్తృంబులయందనపహితుండుగుటుం దానక్రమానుండునైయున్నయతనికివినోనియైప్రియాంగనలగు కాముకజనం
 బులకునప్రియంబగుకాలంబునంభవించినసంజడవేగిఁభూతుండగుగంధర్వాధీశుండువచ్చుత్తరతతత్రయసంఖ్యాతు
 లై నగంధర్వులురందఁజగదధిపిజంబులుసితానీలవర్ణంబులుగలిగి మిథునీభూతులగుచునసుగమింపఁజనుడెంచినవరిభ్రా
 మణులుచేత నెనర్పకానంబులగిర్నితంబగునాపురంబునోధించినవపుడాచఁడవేగానుచరులై నగంధర్వులూపురంజు
 పురంబువ్యాకులంబు హించిఁపుచునతనిచేమనునక్రమించునవయంబునంబురంజన పురాధ్యక్షుండునప్రజాగరుండు
 నువారఁడుంశత్యుత్తరసప్రతంబులయింకగంధర్వగంధర్విజనంబులనివారిఁజిలవఁతుండునవత్పరితంబు యుద్ధంబు
 గావించియొక్కరుండుయ్యునపెక్కఁడ్రతొనెట్లునోరిక్షింపఁడైనపురంజనుండుదాననిదితత్పరంబున నల్పముంబుల
 నుభవిండుచుఁబాఠాదేశంబులందులనిజపాఠాదలచేత నాశీతంబులైనపదార్థంబులమొండుచుం గమినిజననమేతుం
 డై భయపర్యాలోచనంబుసేయనేరకరాష్ట్రపురబాంధవసమేతుండైయాప్రిమొందించితాత్రాంతంబుడైయండునంత॥
 క॥అనయంబుగాలపుత్రికామనుమెకకామినివలేచ్చనభిలజగంబులదనయంతఁగలయందగురుండు॥జనిచగియొకనాడు
 రాజునత్రిమంది॥గీ॥అనఘత్తరాజుద్రియైనయయాతీతుమారకుండునట్టిపురూచేత॥వరియింపఁగాఁజుడివలెపొవనతని
 కివరమిచ్చినాత్కాగ్యవశేతమొంది॥వ్రజ్ఞాతిగనుటదుర్భగయనుపేరమలరగునక్రాంతనేపురుషపరుండు॥వరియింపఁడయ్యె
 నాతరుగియొకనాడుగరమొప్పల్పహ్లాలోకముననుండి॥వసుధకేతెంచివినుబృహద్ర్యతుండునైన॥నన్నువరియుంపగో
 రిమనమునఁగానుశరవిమోహితయైవేడఁగరము నేనునన్నుతింపకయున్నోషముననలిగి॥వ॥ఇట్లుమునిఁద్రాకుదీయా
 శావిమఖుండవైననీకునేకప్రావధానంబులేకయుండుం గాకయనిపింపివారసంకల్పయై కుమదేశంబునంబనియవ
 నేత్సరుండుభయనాకుండునైనవారింగడినియ్యలేయె॥క॥అవనిపలేభయినామక॥యవనకులూధీశ్వరుండవగునిభుంబ
 తిఁగాఁడదైవివరింపఁగదన్నితినివినయముగవిదుమభూతనంకల్పమున॥వ॥క॥లుగుమత్తూమితంబువృధగానులోకంబు
 నవేదంబులందుచేయగ్రహ్యరూపంబైనపశువుయాచ్యమానంబగుచుండ నెవ్వఁడొంగడునెవ్వఁడిగుదీయమానం
 బగునుడుంగోరండుట్టిపేరిదెదగును జడన్వభూతిని సత్పురుషులతోకలుమొందుదురు కావుననన్నుభజియంపుచున్నన
 న్నుంగుతొత్తాద్రాచిత్తుండవైభజియంపుమిట్టియాత్రానుకంపయుంబురుపధర్మంబునవలికెనయక్లాపుత్రికవచనంబులు
 వినియవనేత్సరుండుదేవగుహ్యవిశేషులవగుదానింగనుంగొనవందప్రీతవదనండుగురునియె॥క॥వినుతరగియాచ్య
 మానంబుచందగునిలోకమందమంగళపునుసజ్జనములకసన్నతపునగునినునభివందింపఁడుప్రసెట్టి నేవ్యాగు॥వ॥కా
 వునసేనుజ్ఞానదృష్టింజేసికుంబలినిరూపణంబునేపెదనదియొట్టినవదీయసేనానహాయంబు వడసెప్రజానాశంబోనరిం
 కునట్టినివత్సక్తగైవైకర్తరనితతదైనలోకంబుననుభవింపుమిప్రజ్ఞానుండను వారఁడుసాకునఁబూదాదరుండనిపునుదీ
 యభగినివియూర్ధ్వం గూడియ్యాలోకంబునందునవృత్తుండు భీమ సైనికుండునైయేనునర్నితుననిన నాభయనామకుం

జై నయవనేశ్వరునిదిష్టకారులైన నై నికులు ప్రజ్ఞార్థకాలకన్యాయుక్తులై భూమండలంబెల్లదిరుగుచు సుకృతానాదతివీ
గంబునభావనగాభ్యంబుజరత్నన్నగచాలితంబు నైనపురంజనుపురంబు నావరించియున్నంత సావ్యభిభూతుండైనపురు
షునకునిస్సారశ్వంబుగలిగించునట్టికాలకన్యకబలాత్కారంబుననాపురంజనుపురంబుననుభవించెనట్లుకాలకన్యకోపభు
జ్యమానంబైనపురంబునరవ్విద్వారంబులందునసర్వతోధికస్యంబుగానయ్యవనులు ప్రవేశించి తత్పురంబునను స్థంబునుదీ
డింపనిట్లుపురంబు ప్రవీడ్యమానంబగుచుండనభిమానియైనపురంజనుండు॥) సీ॥ అనఘయాత్రండుమనుతాకులది త్తుండై బ
హువిధభూరితావములబొంది ఘనకుటుంబియుఁగాలకన్యోపగూఢుండునన్వనంపడుచునప్యమతియు॥ వివయాశ్చక్రం
డునువినిమాత్రై శ్వన్యంకుగృవణంకుగాలనకించనుండు॥ శగుపురంజనుఁడుశోకావీలభావుఁడై గంధర్వయవనసంఘముల
జేత॥ సోజఁజెడివికలము నొందునిజపురమునుదవించి ప్రతీకూలులయి నాదరణయితులు॥ నైనపుత్రులఁద్రాత్రులనను
చరులనునదివపారోహితులనిజనతినిజాది॥)వ॥మరియుంగాలకన్యగ్రస్తుండైనతన్నునిదూషితంబులైనపాంచాల
బలంబులనుగజాదయి పారచింత నొందిత త్నై, తీకారంబునీయ నెటుంగక కాలకన్యోపహృతవీర్యంబులయినంగానుంబు
లనభిలషింపుచుదీయంకువికాతాత్మగతింకుండ్లసేమాంబునంజేసిపుత్రదారోపలానపరంకునై కాలకన్యోపవన్దితంబుగం
ధర్వయవనాశ్రాంతంబునైనపురంబువిడువనిచ్చలేకయువిడువనువక్రమించెనప్పుడు॥)క॥ అనఘభయనామాగ్రజాఁ
డనగలప్రశ్నరుండు వేగనరుఁడెంచిపురంబునుసకలంబునుభయనామమినికిం వ్రీతిగదహించెమునుగొనియంత॥)వ॥ అ
ట్లుదహ్యమానంబగుచుండపారభృత్యవర్తాదినమన్నితుండుగొట్టుంబికుండుపుత్రాదినమన్నితుండుయవనోపరుద్దాలయం
డుకాలకన్యగ్రస్తుండునైనపురంజనుండవ్వరంబునందుఁ బ్రజ్ఞార్థసంస్కృత్యంబుడై యనుతాపంబునొంది తత్పురచాల
నంబునందునమగ్నంకుగాకపురుగృహ్యంకువేవభుండై యందుండనశక్తుండయ్యె॥) క॥ దవశిఖియుతతరుగోటర॥ నివసిత
వన్నగమువగిచినిజపురివైచలంపిపురుచునతఁడశశిలదవలయపుండుగంధర్వగణాధిపశోకర్యంకు॥)సీ॥ అయిచాలఘ
రఘురవనుశబ్దచుడరంగవనమునఁజింతానిమగ్నుండగుచు॥ గొడుగులగొండండ్రుగూతులనట్లుండ్రుచునుకులనాపులన
నుచరాఁచినయంబునల్పమాత్రావశిష్టంబైనగృహశోశవహవచ్చదముల॥ మనలునహంకారమమకారములఁజేసి
మఱిహినుండగుచు నెన్నునములోనఁగణకఁగలచుచువిప్రయోగమునదానుగలకటాయుట్లువరలోకగతుండైన॥ నిట్టి
భార్యయనాథయైయూసుమారవరుల నేరితిఁ బ్రోచునూయవనినచు॥మరియుఁజిట్లనితలంచు॥)సీ॥ పడఁతియేమునుభజిం
పకభజింపదు నేనుని ద్రప్రావకమరిని ద్రప్రామ॥ నేనునీర్లాడకనీర్లాడ నెల్లనుపదనియేగోపింపభయము నొందు॥ భాగిం
చుటకుమారుఁ బలుకక వాయోధుబుద్ధిహినుండైన నబుద్ధిజెప్పలలిమీరయిట్టికళత్రంబుతో నేనుఁగడగి జేహంతరగతుఁ
డనైన॥ననయమునుదానుబు త్రిణీయగుటఁజేసియూత్కశోచినియగుచుగృహసదర్శ॥ మాచరింపుచుండువోయనగధు
నము॥ సేయగోయనిమనమునఁజింత నొంది॥)క॥తనపుత్రులుదనతనయులు॥ ననయముఁదాఁజనినయెడనిరాశ్రయాలగు
చు॥)వనగిమిమద్యంబుననవినివకలముంబోయెట్లుజేవించెదరో॥)క॥అనియివ్వెదమునగృహణి॥ యనువునఘనదుఃఖవి
హ్వలానర్థుండై యునుమఃఖింపురంజను॥ననయముఁగొనిపోవనిశ్చిన్యాత్ముండగుచు॥)క॥చనుడెంచెనభయనాముం
డను వాడెప్పుడుపురంజనాభ్యుండపెలుచతో చినుతాత్మపగుభుగ్గని॥ మనముగలఁగయవననియమానుండగుచు॥
వ॥అనుచరవర్తంబుభృతాతురులుమఃఖితులు నై మఃఖింపుచు వెనుచనుచుండనుపద్యంబగు భుజంగమంబప్పురంబు నెపుడు
జూసెనవ్వుదాపురంబువీర్లంబై కృతంబొందెబలవంతుండైనయవనునిచేతబలాత్కారంబునవికృత్యమాణుండైనపు
రంజనుండుదకుఁపిహితుండైన పూర్వమహ్యతగుసఖునిశ్వరు నెఱుంగకుండెంతం బరలోకగతుండైనపురంజనుండుగిది
పూర్వంబుననదయంబుడైనయతనిచేతహింసంపంబిసయజ్ఞపగువులు గ్రోధోద్రేకంబునకుతారంబులనతనితఁకెనిది
ధంబురంబ్రహ్మదాసంగదోషనూపితుండునపారతమోనిగుగ్తుండునప్యజ్ఞానుండునై పురంజనుండనేక కాలంబువరజ్ఞా
కంబుననార్చిననుభవింపితిద్వార్వయై నప్రచందోత్రమంజిత్రంబుననాశ్రాంతంబును దలంచుచుండందీయసంక్షోభణము
నంజేసితరవానిజన్మంబునవిదర్భరాజగృహంబునంబ్రచందోత్రమయై జన్మించెంత॥)సీ॥నరపరవీర్యపరావ్రయై నట్టివైద
ర్భినిసులయకేతనుఁడవంగఁబలపురంజయుండైనపాండ్యభూమింబుండుదారుణసంగరస్థలమునందు॥ శక్తిసేకరాజునన్య
లనిర్జిందివరీణయంబయ్యెనాగురుభుజుండు॥నావిదర్భాత్మజయందసితేక్షణయై నకూతునుత్రవిదాధినాథుఁడై ముఖంబు

శేష్యురసఃసంధిః | వారలకు నెల్లనొక్కొక్కవరుసనర్చు | దాన్పుననుతులు సంతాతులై రియతని | సుతగృత వ్రతనాయగ
స్త్వంఽపరింతే |) క॥ అతః దాకన్యకవలననా | మరుంజై యర్చనాహజనవండుగుప్పక | మృతుండగు మునీం ద్రునియె
నః | మతిసంతరితకండగునులయన్వజః | క॥ గ్రీ॥ యైతలంజెల్లఁజతనాజాతులమను | బందియచ్చిసోజామృత పాదప
క | జార్చనానుత్తుండగు మంగులాత్రి కరుగఁనంతమది రాక్షసరియగునావిదర్చి | గ్రీ॥ కన్యకగృహములునఖలభోగములువిడి
చి | వండు వెనుచనుచంద్రికచందముననుభవదర్శి | త్తః తాండ్యభూపాలుండై న | మలయతేతను వెనుకొనుమగువనని
యె | వలఁబుట్టవర్తవత్తివెంబరాఁజనియందుఁజం ద్రుమపాతామ వత్తికన్యోదకలనునమలపుణ్యజలంబులపాతుండై ప్ర
త్యోలితభావ్యభ్యంతరమలుండుగంఢము | ఫలబీజపుష్పపరిత్యజ తోయాహారండు నై కాయకర్మసంజ్ఞ నతపఃపాద
రింపుమతోషవర్షవారంబులుతుత్తిపాసలు ప్రియాప్రియంబులుసుఖమకంబులు ననందస్వరిద్వంబుల సనదర్శనుండై
జయంబితపోష్యా యననియమంబులంజేసవకన్యక మాయండై బ్రహ్మయంమనిజాత్మననుసంధింబిడి తేంద్రియప్రాణ
చితుండై స్థూలబుధోబిదివ్యవర్తతబుధపంబు సేసేభగవంతుండైన వాసుదేవునందుఁ బ్రి | వహింపుమనన్యంజెలుంగకవ
త్రింపుమదెన్నున్నవైదుమమ మేదంశిరశ్చిన్నమితియను ప్రతియందుంబిదివ్యతిరేకుండ వ్యావసగింఁనంతకరణపుత్రి
సాక్షిగా నెలెం | గ్రీ॥ సాతాత్మ తుండునున ర్జేశ్వరుండునుభగవంతుండునుగృహపరుండునై న | హరియనులోకైక
గురునిచే నుక్తమై సర్వతోముఖమతోన్వప్రకాశ | చగువత్తిమహింసన్వచ్ఛజ్ఞానదీపవ్రభాతతిచేత్రబ్రహ్మగుండు | ద
న్నునదనయందుగగఁజర బ్రహ్మంబు నెనయఁగ నైరుచుదగ్ధేంధనాగ్ని | భంగి నేషణముల జెడవనసూరి | వ్యవసాగర
సంస్కరవలంజూలనువరకుండయ్యె నామహితోన్నతుండు | నవనినాయకమినునప్పడతని భార్య |) క॥ పతదైవతశిలస
మః | చితవేణీ సూతవిశురచి రాంబరసు | ప్రతచర్యతామాంగివిగతదోషవిదర్శరాజకన్యకయచలఁ | గ్రీ॥ క మలలోచన
నిఖలభోగములఁదొరఁగి | మలయతేతనుఁబరకథర్జ్జుండై | నిరువమైకవత్ప్రతానియను మొప్ప | సాస్మియై భక్తిఁబరిచ
ర్యసలుపుచుండె |) క॥ విమలమిరినిజేతునీవి మునందనిభూమరహితవమానసభా | గ్రమున వెలుగొందుకీలవి | ధమునఁ
బ్రకాశింపుచుండెదన్వయ వేదఁ |) క॥ సతదన ప్రాణేశ్వరుండఁ | రతుండగుటకునంబులలోనరయకనుబూర్వస్థితివ
చార క్రియలంబితమఁగఁగావింపఁగలవిదితరథక్షా |) క॥ అనవనసుస్థిరనియమా | సమండగుజనాభుండా యఁజరిపూ
ర్వగర్భావినమితయై సత్తిరత్నకవనజులంబుననుపుకువరుపాదములఁ |) క॥ వినుమున్నతలేతున్ననుగగియూనాన్ద్ర
ష్టహరింజై వడిసతి నెన్నునమునఁజెగడుమదీంత | వనయంబునుబంధురహితయై శోకించె |) చ॥ అనయను నిట్టిశోకివి
పులస్తవయోగిని క్రమాంత | సనయుగయై వియోగపరితాపమునఁ హృన్యయంబుగండోకి | భనలలితాధరోన్మనవవత్స
ముకోపిలసన్నరంబుగా | వనజవర్యాచియై ద్వనివారణఁదద్విపి నాంతరంబునఁ |) చ॥ హానరవాళహానుమహి తాత్మక
హాగుణశాలియింకనంబోదిధిమేఖలకలితసూనియధార్మిక రాజహోపే | దూరరింగ్యశింపనకటాతగునయ్యయమే
సేయోగి | భానయశాలినిపురిపాలనసేయును రెన్నుగూవరా |) చ॥ అదివిలంబునునరసిజాక్షినిజేతువచారవిందము
తో | దననిటలంబుసోకఁబరితాపమునంబడిబిట్టుచారిత్ర | దనమొనరింపుచుండగిదిహరువులఁజుటఁజేప్పియందులో |) శివప
గుతత్రాణేభవముఁజెట్టిశిఖందరికిల్పియిమ్ములఁ |) క॥ తాననుగమనముసేయించునిననంజూరవనయోగవర్తనఁబది
జ్ఞానస్వరూపుండమలుండ | నై నధరాదివిజౌహికగండబలంగరియె |) క॥ చనుడెందియ త్రలోదరి | మనయొత్తలననున
టులపుచుండగనయె | వనితానీవెవ్వతెవెవ్వనిదానవితండవంతువగచెదవేలఁ |) క॥ అనియకుకుతుకెడియని | ట్లని
యోగసోస్థిపూర్వమందుననివెవ్వనితోడినవ్యశౌభ్యంబనవరతంబనుభవింబితప్రసంబుండఁ |) క॥ నవైయొగంజేరున
ముననొన్నెట్లొకకయ్యునై నవరినదభాక్షినిన్నుఁబురారతనఁబుని | వెన్నంగలదానవై నవైయొగంజెత్తితమా |) క॥ కా
పుననిపు నేనునుంబూర్వంబునందుమాననినివాసులమై నహంసలమైయొండెగృహంబుఁజూపనప్రత్యరంబులునఖుల
మై వర్తింతునంతనిపు నన్నుంజానభోమభోగరతుండవై పదంబుగచ్ఛయించుచునుహేనుండలంబుగలబింబ్రుత్తామన
వృదోక్తగదామిగిదిగ్రంథంబంచారామంబునవద్దారసమేతంబు నేకపాకంబుత్రికోక్షంబులఁబుట్టుంబుతంబడిమణిం
బుడంబ్రక్రమియై ప్రీనాయకంబునైనయొక్కపురంబుత్వదగంజివదెయ్యెదనినంబంచారామంబులనంబుండేంద్రియా
ర్థంబులనవద్దారంబులనానికాదిద్వారంబులేకపాలకంబనం బ్రాపాలనంబుత్రికోక్షంబులనంబడిజాభివృద్ధంబులు

వట్టులంబులననిందియింపగ్రహంబువలనబలులంగల్పేంద్రియంబులవంపప్రకృతియనభూతంబులు ప్రకృతిధన్యన్
 కామినియనబుద్ధియుజ్జీవురంబునంబ్రవిష్టుండై నవురు సుండంగ నావరతంబ్రుండై యజ్ఞాండగునీవునప్పరంబునంగామినీసం
 స్పృష్టుండ వై రమియంపుచుడత్సంగనంబుననప్తస్పృతవై పురంజనవై దర్శిజననం భావితసుఖ భాసంబులగు కుఞ్జంబు
 లచేరిట్టిపాపిష్టంబైనదశంబొందివీగావున॥౧॥ నీవువై దర్శివిగావునీరుడితండువివరింపఁగాఁగాఢవిభుఁడునీకుఁమెగ్గి
 మున్నుఁబురమునమహాద్భుతజేసినయాపురంజనపవలయఁగావు. మరియొనవస్యసీమంఠియొనియొనుజన్మింపఁగాఁబూ
 ర్జుజన్మనుండుఁ బురుషుండవనియునుబుద్ధిఁడలంఘుయరయంగనీయభయముననత్యమింతయునుమామకీనమై యెస
 గుహాయఁ జేసకల్పితమయ్యెఁజన్మింపవనుము॥పూర్వమునహంసలహానియుఁబూనియెఱుఁగఁ బరికితఁడెల్లియమనలరూ
 పంబుఁజూడు॥ ౧ వ॥ ఏ నేనీవుగానియన్యండవుగావునీ వే నేగానియన్యండంగానిల్లెఱుంగుముమీదాప్తంబుమనయిద్దరి
 యందునంతరంబునీతింపరుపురుషుండుదమ్మిక్రూపనియోదర్శకృతువులందుభిన్నదాపులుగాదలంఘుచందంబున మన
 యిద్దరికినిభేదంబుగలిగినయట్లదీచుననియిప్పిధంబుననతండగనిచేతనీవుపూర్వంబుననదీయి సఖుండవై నహంసవనితే
 లుపంబడిన్మస్సుడైతద్వియోగనష్టంబైజ్ఞానంబుగ్రస్తుఁటంబొండెనిఁజెప్పినారమండుప్రాచీనబ్ధిఁజూచియాయధ్య
 త్తతత్వంబురాజకథామిషంబునీమనెఱిగించితివని॥క॥౩॥భూమీశుండగురాద॥ మికికనుభవదీయవచనములుసూరు
 లుదాక్కినుఁగఁగ్రహాపీఠులమైవనలెడునేమెట్లుఁడెలియువారముచెల్లమా॥౨॥ అనియోగింపుడురాజేంద్రునకిట్లు
 నియెనలేం ద్రాణోకతంబుననాత్మయేకత్వత్రిచమిష్యదంబుజహపాదంబునపాదంబునగుఁబురంజనుదేహంబుత్ర
 కటంబొనర్చునాకతంబునంబురంజనుండపురుషుండయ్యెనట్టిపురుషునకు నామక్రియాగుణంబులవిజ్ఞాతుండుగాకుండు
 టంజేసెయిట్లజాతకల్పంబునంజెప్పంబుచనఘండిత్యురండుపురుషుండుపాకల్యంబునంజేసేదేహవర్తిగ్రహంబుసేయనిశ్చ
 యుంఁచునప్పడునవద్యారకలితంబుద్విహస్తవరణముక్రంబునై నపురంజేదిగలదదిత్వైస్సయితలంబియప్పరంబున దేహం
 బునొండుఁబురుషుండుచింద్రియంబులంజేసెయేబుద్ధిసద్భిష్టించివియంబులననుభవించునహంకార మమకారంబులకు నేబు
 ద్ధితత్వంబుగారణంబునసత్త్విబుద్ధిప్రసవోత్సయనంబుకుదానికసఖులుజ్ఞానకర్తకారణంబులయింముంద్రియగుణంబులు
 సఖజంబులుబుద్ధియవృత్తులుపంచమభోగంబునంబుచవృత్తియైన ప్రాణంజేకాదశమహాభులనబృహస్పతిండును
 భావేంద్రియ నాయకుండు నైనమనంబునవద్యారంజమేకంబునయిప్పరంబుచుటివచ్చినపాంచాలదేశంబులనంబుచ
 విషయంబులనవద్యారంబులననక్షానానికాకర్ణముఖగుదశిశ్చంద్రబలఁడనక్షానాపాస్యంబులైననుంబ్రాహ్మ్యరపురస్కృ
 తంబులుదక్షిణోత్తరకర్ణంబులుదక్షిణోత్తరద్యారంబులుగుదశిశ్చంద్రంబులుపశ్చిమద్యారంబులునందువేకసలక్షితంబులైన
 ఖడ్గోతాచిచ్ఛులునేత్రంబులుచిక్రాజితంబునయాపంబుమృచుంతుండనంజుమింద్రియంబుననినీసారీలల ననానికా
 ద్యారంబులుసౌరభంబునగంధంబుహృతయనఘ్రాణేంద్రియంబుముఖ్యయనవాస్యంబువలనంబునవాక్కురసజ్ఞాంక్షన
 రసంజావణంబువృషహారంబుబహూదనంబునవిధాన్మంబుచిత్తవచామనదక్షిణకర్ణంబుదేహవచాయన మత్తరకర్ణం
 బుశ్చండవేగుండనంబాలపలతుకంబయినసంవగ్గురంబుగంధర్వంబునఽపంబులుగంధర్వజనంబులనరాత్రులువరకర్ణం
 బుననాయార్ధరణంబుగాలకన్యకయనజరయవనేశ్వరుండున మృత్యువుయత్రునైకలూపి వ్యాధులుప్రద్యారంజనంబు
 బ్రాణిహింసయందుశీఘ్రవేగంబుగలిగిలోష్ణధృఢంబులఽవిధంబైనజన్మరంబుదక్షిణపాంచాలంబునంబిత్తల్లాకప్రాప
 కంబుప్రవృత్తరావకంబునయినశాస్త్రంబుత్తరపాంచాలంబునదేవలోకప్రావకంబునవృత్తసంజ్ఞకంబునయినశాస్త్రం
 బుశ్చిత్రధుండవశోత్రంబులమరీహావకంబునంబుశ్చద్యారంబుయిం మేధంబుగ్రామకంబున సురతసంబుమత్త
 దుండనగుహింద్రియంబునిర్ముతిహామకంబైనవశ్చిమద్యారంబునగుదంబువై శేసంబున శరకంబులుబుద్ధుండునంబ్రా
 యండుంబులనహస్తపాదంబులంతఃపురుషులపశ్చాదయంబుఽభూదియవమనంబు వెండియు॥౧॥అనఘాత్తవినముఖాంత
 త్తచాలనుగుణాక్రంబునుమిబుద్ధితత్వమిదితెలయనేయోఽవిచ్ఛిత్తిజేయంబుచనేయేతెరంగులనిందియమఘాత్తవిన
 లంఘనామిషమునదద్భుతాత్వతమనదగునదద్భుత్వలక్షణంబునుచునువద్రవ్యయనుచునాత్మభూతంబుదద్భుత్వలక్షణ
 బలాహారములను॥ననుకరింపంగనర్హజేయంబుగలదనినవరతనాత్మమహిమినిననుచుండు॥ అయ్యనెయంగఁడెల్లియు
 ట్టునియెమరితఁజనవలేయనితోయోగిసత్తమండు॥

వఃసరియనరదంబునదేహంబుమరంగంబులననిద్ర యంబులీసాద్వయంబనంపన్నరంబుదత్తగృహవయస్సునుజ క్రద్వ
యంబనంబుణ్ణపావకర్తద్వయంబువేలు శ్రయంబుగుణ శ్రయంబుపంచటంధురంబనంబందప్రాణంబులు రక్షియన
మనంబుసారథియనబుద్ధిరథి శివావచేత సానంబనహృదయంబుగుబరంబులనశోక మోహంబులు వంచ ప్రహరణంబుల
నంబంచేంద్రియార్థ ప్రక్షేపంబువంచచిక్రవంబంగక్షేంద్రియంబులునవ్వవగూఢంబులనధాతువులు మైమోవనగ్రం
బనరక్షోగణంబుతయరూణీరంబననంత వాననాహంకారోపాధియే కాదతే చమావతీయనోకాదశేంద్రియంబయిన
మనంబులనురీప్యత్రయనంబాహ్వవిక్రమంబువంచేంద్రియంబులచేతమృగయావినోదంబుచందంబున హింసాదులంజేసి
విషయంబులనుభవించుటయమృగయాచరణంబీధంబుననుండజీవుండుదేహంబునస్వప్ననునుప్రిజాగ్రదవస్థలయందు
నాధ్యాత్మికాధిదైవికాధిభౌతికంబులైనవహువిధదుఃఖంబులంజేసిక్షేత్రంబులననుభవించునట్లునామృతంబువర్షితం
బునిర్మలంబుదయ్యునుబ్రాహ్మేంద్రియనుసూక్ష్మంబులందనయందునభ్యవసించి కామలవంబులధ్యానంబుసేయుచునహంకా
రమమకాశహితంబుగాఁగల్గె చరణంబు సేయుచుండుం॥క॥పురుషుఁడనిజ ప్రకాశితచరిగియుచలఘుఁడువరుండుభ
గవంతుండు॥గురుఁడగునయ్యాత్మనుడగఁగిబరువడి నెఱుంగంగలేక ప్రకృతిగుణముల॥క॥సీమమేవుడుగులునవ్వడు
మెరంగంగనాభిమానియునుగర్వవశం॥డనఁడగునాపురుషుఁడుదామరమగుత్రగుణ్యకర్తలలితుండనుచు॥సీ॥ధృతి
మెప్పుచున్నసాధికర్తముననుబ్రకాతభూయిష్టలోకములభూరి॥రాజసప్రకట కర్తమునమఃభోదకలోలక్రియా
యానలోకములను॥గైకొనితామనకర్తంబుననుడమఃశక్తి మోహనాలోటలోకములను॥బొండుచుఁబుష్పీనపుంబ
కమూర్తులదేవతీర్వ్యత్వభావములను॥అటుగంగల్గెనుగుణములుగాఁగజగతిఁగి బుట్టివచ్చుచుఁగ్గవృణుఁబుట్టినట్లు॥
దివిరికామాశయంబుండుయదేహియపునున్నతోన్నతవదపుంసంయుచుండు॥ అనిమియిన్నిల్లనియె॥మ॥ ఎనయుఁడయి
త్పరిపిడఁగుండెనుకంచీటింబికిఁబోవఁబూనిఁడదైవికమయినదండహితగానికాకచౌర్యాన్నమైననుగానితగఁబొం
డుచందమున నెన్నఁదైవయోగంబుపెంపుచునీజీవుండుదాప్రియాప్రియములంబొందుఁగ ద్రిలోకంబుల॥చ॥గొన
కొనియిట్టిదుఃఖములపంబ్రతికారముమాన వేంద్రకలినినమితత్వత్రిక్రియకంచనవృత్తిజనుండునుండ్రకంబునఁడుమో
పుమూపుననుబొనిఁడదగ్ధరదుఃఖమాత్మబా॥యనిగఁజీవుఁడంద్రివిధమైతగుడుఁజుఁబుంబుఁబాదుఁడెన్నఁడు॥క॥ఘనదుః
ఖహేతుకర్తృంబునుడత్వత్తికారకర్తృమనివియుమాయాజననములగుటనుబురుషుండు॥గనుఁగలలోదోవినట్టికలచంద
మున॥చ॥సవాననోచ్చేదకంబుగాదని వెండియునిల్లనియె॥సీ॥ నరనాథవినుముస్వప్నంబుచందంబుననజ్ఞానవిలసితంబ
గుటఁజేసి॥తిరిమిథ్యాభూతదేహాదికమనకునరయనివద్రనాయాసమేటికనియింటివేయినర్థంబుతేనున్ననర్థిసోపాధి
కంబయినమనము॥వాంఛతోన్వృష్టమువత్రింపఁబురుషుఁడయినిజాగ్రద్యోధజేనుపాధి॥చేడకన్నాప్తికసంస్కృతివివవన
ట్లు॥దత్వవిజ్ఞానముననిద్యానివృత్తిద్యారదేహాదికవృత్తిదగులకున్నదిచివులసంస్కృతిదానవత్రింపకుండు॥చ॥ ఘనపు
రుషార్థభూతమనగాఁడగునాత్మకునేమి త్రైమి॥యెనరననర్థహేతువననూల్కానుసంస్కృతిసంభవింబిన॥ ట్టనయముదన్ని
మిత్రపరహారకమధిజగ్ధురుండు॥దనరినవాసుదేవవదతామరసస్ఫులభక్తియారయ॥క॥పూనితద్భక్తిసమీ॥ చీన
గతింబెరియిననఘదిరవై రాగ్యజ్ఞానజనకమగుభక్తినిధానముగొవిందవకథాశ్రయమగుట॥చ॥కాపుననదికతగ్గ
ధ్యాకర్ణనగానిరతుండుమిశ్రాన్యసంయుక్తుండునై నవానికేసంభవించుమరియును॥క॥ ధరసాధులుఁడభూలంతః॥కరణులు
భూభక్తులు॥భూతకనశ్రవణస్ఫురితసామృతులుననఘులు॥వరధిషణులు నై నభాగవతులుండుడల॥క॥సరసోదారమహా
త్మము॥బుద్ధిమంతులగుమధురీధికమనియుగళోత్రగ్రసురుచిరచరితామృత॥వగిపూరితవాహినులనుబరమప్రీతి॥క॥
మనమలరంగశ్రీశ్రాంజలు॥లనుబానము సేయుపుణ్యలకుఁకేమిత్తప్రాణునభయశోకంబమోహము॥లనయంబునుసోక
కుండునవనినాథా॥చ॥కాపుననిట్టిభాగవతసహవాసంబులేకతనంతసభగవద్భాగవతగుణాభివర్ధనకథానుచితనామల
యందుంబ్రనర్తించిననాలసాబిదిదోషంబులొందియోజీవలోకంబు సహజయేధానికంబున నువద్రుతంచైసర్వేశ్వరక
థామృతస్వాహినియందురంతింజేయిదిదిశ్యయింబనిమరియునిల్లనియె॥సీ॥ వద్రసంభవుండునభవుండునుముకులసమితి
దత్తాదిప్రభావతులు॥ నైష్ఠికులయినననకముఖ్యమునలుపుల స్వంధుఁడగునపులచూచుచుగరువు॥ నత్రిమిదియ
నంగరమంచునరుంధతివిధుండునుధాధిమెరయ॥జహుపుణ్యలేగడవలఁగాఁగలంబ్రహ్మహుంబునందేటివోక్షిమితః॥

క్షుండునుపురుషుండునుబంబున జేసెయేయే దేహంబువరి గ్రహించునా యోదేహంబునసేద్యంబునకర్తృబాజీవుండను
భావించునట్లుగానున్నగర్భంబునర్జువ కారణంబగుటయువపన్నంబుగాకుండుగావున మనః ప్రధానంబయిన లింగశరీ
రంబునకేతత్వత్వంబువపన్నంబునని వెండియునిట్లనియె॥క॥మీతినుభవేంద్రియకర్తృః స్థితిలనభవమందఁజెడిసెనిత్ర
మువనిది॥ధృతిత్రవృత్తులనులమీతమగుండఁబూర్వదేహకృతకర్తృంబుల ॥వ॥అదియెట్లనినదేహంబునలెసేయేయ
పంబునే ప్రకారంబు నెవ్వడు నెవ్వలగునదియననుభూతంబునదృష్టంబున శ్రుతంబునై యుండు నట్టిది యొకానుకా
లంబునవాననాశ యోగంబునపురుషునకుండదనుభవాదియొక్కంబగుపూర్వదేహంబునననుభూతంబుదృష్టంబు శ్రుతం
బుననివిశ్వసేప్రమీకునంబుననుభూతార్థంబు సౌవరీంపఁజాలదీమనంబెవురుమలకుమభావభూ నిమిత్తంబులయిన పూ
ర్వాపరదేహంబులంబ్ర కాశీంపజేయుండునీకునంబునందునదృష్టంబున శ్రుతంబునై నయర్థంబు స్వప్నాదికమందం
దోమనంటి వేసియదిదేత కాలక్రియాశ్రయంబునతలంపందగునను నైవకయంబులుగ్రమానురోధంబున మనంబునంజేసి
భూగ్యంబులగుననియు॥చ॥సుమహితశుద్ధసత్వగుణకోభిరమునసరసిరుచాశావరోత్తమగుణదింత నావరముధన్య
మునై ననునీంబునందుభూ ॥రమణసుధాంశురండుమవరామునకాదివిదోమరాహులం దముననగోచరగుండునా
రతనీయభిలప్తపంచము॥వ॥అని వెండియునిట్లనియెలింగదేహమునకుగర్భర్మభవోత్పత్త్యంబులుపూలదేహద్వారకం
బులగుటంజేసిస్థూలదేహావివాశనంబుగలుగఁజేవునకుగర్భర్మభవోత్పత్త్యంబులులేకుండుటంజేసిముక్తిగలుగునంటి వేసి
యీస్థూలదేహసంబంధంబాజీవునియందుబుద్ధిను మోమోర్థగుణస్వభావాపాది లింగశరీర భాగవర్త్యంబుగలు
గుచుండునుమహాప్రీతిగాపాదులయందునిష్ఠిమోగాది ముఖమందునహంకారంబుగలిగియుండునదియొద్రియోపహ
రింజేసియమావాన్యయందులఁజరింపునిబోగిరగుణభుమనకుగర్భబాల్యవస్థలయందునిద్రియపాస్తల్యంబులేకుం
డుటంజేసియేకాదశేంద్రియస్వరణసంగ్ధంబులయహంకారంబుగర్భాదులకుఁబ్రకాశింపని చందంబునం దోపకుం
డుంబావునస్థూలదేహావిచ్ఛేదంబులేకుండుటంజేసివస్త్రాశార్థంబులేకున్ననీసంపారంబు విషయంబులయందానకుం
డగుజీవునకుస్వాప్నికానర్థాగమనంబుచందంబుననివర్తింపదీరనఁబంచకన్యాకాగ్నకంబునంద్రిగణాగ్నకంబునయోడ
శాపికారాత్మకంబునవిస్తృతంబయినలింగశరీరంబునస్థితింబిచేతనాయుత్తంజయినజీవుండఁబెప్పంబువహరియు॥నీ॥ః
తియవ్వరునుండుదేహంబుననుజేసియనయంబుఁబెప్పదేహాంతరముల ॥నంగీకరింపుచునదిసర్వంపుచునుకీదుకీభయ
మోహాశోకములను ॥బుధుండుడక్షదేహమున నెపాండుచునుండునదిమెట్టులన్ననునగ్రభాగ ॥త్యజమూదినుదిగూర్చగ్న
ణవరిత్యాగంబుగావించుత్యజలూకయునుబోలిజీవుండవనిగొంతజీవింపిమియమానుడగుచునుండదేహగుర్తిజేం
పికానిపూర్వమైనకాయంబువిహవడు ॥గానకునమెజన్మకారణంబు॥తరలనరవరోత్తమయ్యుగాననునంబెజీవులకెల్ల
సంసరణకారణమట్టికర్తవశంబునకసకలేంద్రియావరణుడౌటనవిద్యగల్గుననంతంబునవిద్యచే॥అరగుటఁబహు
దేహకర్తృనిబంధముతోగలుగుంజుమి॥చ॥వినుచుదిగానభూవరయవిద్యలయిండుటకైరమాపతి॥మనజననస్థితిచేతయ
కారణభూతునిబుద్ధవత్తలలోచనంబరమేమనీశ్వగునిసర్వజగంబుడగాగ్నకంబుగాదిగమగ్నానచుందదీయవదకంజము
లధిభజింపుమెప్పుడు॥క॥అనియొగతిభగవంతుండుననుండుభాగవతముభుగ్దగునారమహాభూమనకుఁజీవేత్సరగ
తీమనకృపవేడిగింపినద్దగఁజనియెడఁగి॥నీ॥రాజ్ఞయెనట్టిప్రాచీనబర్హిస్తుడఁలఁజాపాలనార్థంబునుతుల ॥ధరత
నియోగింపితాదపంబుననునైకపీలాశ్రమంబుచకరికివేగ ॥నచ్చటనియతనేకాగ్రదిత్యండుమముక్తనగుండునుభూతి
తైర్వర్తియ్యుత్తుండునగుచునుభక్తియోగంబునననుభూగీందవగారవిం॥దింతనాన్యుతపానిశేషదిత్తు ॥దగుచుఁధిర
త్తముఖ్యులకందరానియవయోచందనయవదనుం దెనవృదనుచునైత్రేయమునిదురునకుఁజెప్పి॥వ॥వేడియుని
ట్లనియెట్లుముఖుండయశంబునంజేసి భవనపావనంబుకునశ్శుద్ధికరంబునయోగ్యుత్తఫలప్రదాయకంబు దేవప్రవర్త
ముఖినిస్మృతంబున నై నయాయధ్యత్వపారోక్ష్యంబు నెవ్వడవతియిండు నెవ్వడవినునట్టివాడు లింగశరీరవిభూ
ననంబుగావించిముక్తనను ప్రసంబంధుండైదేహకైవల్యంబుమొదినంపారంబునందుంబునిత్రమింపంబుండఁగనిమైత్రే
యునపుడురుండిట్లనియె. ————— ధృతచేరలతవంబునకుభగవంతుండు మెద్దివరంబునిట్లు ॥
కృషిమనిశాగ్రచేరసురలుభువనముగరుడోపధిష్టకులలోదళకీ ॥ద్రవమున నేగితియొందిరి ॥భవభూమిండుననుభూగీందవ

రవభూమ్యాన్ శ్రీశ్రీకడగిమరిచారుయోధ్యద్వికమునజేసిహరికిరిత్యప్రియుండగుహరునిగాంచి । యతనివలననమగ్రహ
ముందిమోక్షముందిరినిజేప్పితనిశ్చయమునుమరియు॥క॥ హరిదర్శనపూర్వంబిహావరలోకములందువాన్మహాలతన
యులందిరిమేఘములనందఱునిరితినెలంగింపుమనమునీం ద్రుడువలికె॥క॥ వినుజవకాడేశముముద । మునచాల్చి
నృపాక్షజులనుద్రోవరవలదనువనజవయజ్ఞంబునమెరదవమూనిముదముమొందుచుండగ్గక॥ వదివేలేడులు
నిద్రనువకలకతవమావరింపవారలకర్ణిగుడయాంతరంగుడభయ । వ్రుదునువారసుడునైనవచ్చిదరుడుక॥క॥ అ
నువనశాంతములగునిజితమర్మలచేన్మహాలతనయతపోవేదనలుకవింపగఁజేయుచు ననయమోక్షప్రత్యక్షముయ్యెవ
య్యుతుండంత॥సీ॥ ఘనమేరుశృంగసంగతనుయవమేఘంబు నెఱిగరుడనలంధనివసతుండు । గజనీయోజితహతాంతిరి
పాటితాభీలాభలాశాంతరాశతముడుసుమహితాప్తయధనుననోమిశ్వరసేవకవరిజనసేవకుండుమౌళికాంబ
నకుండలరుదిరోపలాలితవదనకపోలతుడు । చారునవతత్త్వివ్యకౌటీరధగుడు । గోస్తుభప్రవిలంబునంగగగళంతుఁ
లలితపీతాంబరప్రభాలంకృతుండుచోరకేయూరవలయమంజీరయతుండు॥క॥ అలితాయతాప్తభజనండ్లలకధ్యస్య
రితరుదివదంబితబట్టి । అలవాశాంతిన్మృగలితలన్దైవయంతికాశీభుతుడు॥క॥ సురగుడయక్షిన్మర । నిరువను
జేగీయమాననిజలదిశాన్తంభరితయశోహనీయస్ఫురణుడునగునప్పరాణపురుషుండుమిల॥క॥ కరుణావలోకనం
బులనిరుప్రేందస్యపాలనుతులనిక్షింధరమావరుడంబుడగంభీరమ । ధూరభావలంబులితైత్రియముకాకొనుచుండ॥
సీ॥ రావనోత్ములగుప్రచేతసులారావినడుచుమీరలుసౌహృద్దముననన్మి । ధర్మలగులభవలెన్మృదమునకేను । జాల
బరితోషనందితననతేడు॥క॥ అనయమునమీనునోరథమొనరింతు నెఱుంగఁజలుపండుత్రములగుని । వ్దునుదినమేన
రుడుసుఖశ్రీయనుండై మదిలోనందలచునానరు డెపుడు॥క॥ ధ్యాతృజనసౌహృదంబును । భూతదయాగుణమువిసుల
బుద్ధియునుజవప్రియంగిప్రభుండును । వీరసహస్రభుండుగుచువిశ్వములొన॥క॥ సరియొరుద్రగీశగజై నమదీయస్త
వంజెప్పరనుదినంబును ప్రాత్రంబు సేయుచురువారలకభిశతవరంబులకీభనకరంబగుప్రజ్ఞయొరి తులూరలుముదగ్గ
తులై జనకాడేశంబంగీకరించుటంజేసిమీక్షిత్రిలోకంబులవిస్తరించుమీసననూపబ్రహ్మగుణుడు వాగ్దాంతంజేసెలో
కత్రయవరిపూర్ణగుణాకరుండు నై నపుత్రుండుసంభావించంగలంకుండునహామూనితపోవిశాశాథంబుగానిలద్రునివేత
త్రేరితయగుప్రమోదయననవ్పరశగర్భంబుదాల్చియన్నీం ద్రునివీహిదివంబునకుం జనుననయంబునం బ్రమాత
యైతత్పుత్రికవృక్షంబునందుఁజెట్టివనిన॥సీ॥ ఆశీమవలంకుపేరాశిచేగుదివాక్యద్విలిఖువగతుండు । నారిచియగ
మరాజైనసోముడువచ్చివలనొప్పనవసుధావర్షియై । యాశ్రీయశగ్ధరగ్ధరబావమ్మ సేయంపగఁజెగియి య్యందువద
నకన్యకారోహగడకమారికయనుచెలువఁబూర్ణుండు ప్రాచీనబిడ్డ । గాజాచేతఁబ్రజానెరంబునందుఁ బూనిచేత
దదాదస్తలై నమీర । అందఱును నెయ్యమనవిహాంబుగండనియసరోరుహనయనుండిట్లయెగురియు॥క॥ అనపూర్ణ
లాతాయభినన్దత్రశీలై ననిమాకునందఱునీనుమదగ్గనుయొకకన్యయభిన్న ధర్మశీలయు భవదగ్గతాశ్రయయునై నశా
ర్యయగుమీరల ప్రతిహతతేజసులై నివ్యవర్షహస్రంబులుభామదివ్యభోగంబులుకదనగ్రహులైయనుభవించెదరం
తనాయంబులభక్తింజేసినిర్మలాంతకరలై యాభోగంబులునిరయప్రాయంబులుగాదలదివదివదియొసాంబునుజడ
దగనివెండియొట్టిదియె॥క॥ అరయ్యపూన్మలయ్యనుమదర్శితక్షులునన్నదీయసుందరవరితామృతశ్రవణతగ్గరమా
ననమాతయములు॥ సరసగుణాధ్యులై నగుపాధులకీహములదలంపడు । మృగభవబంధహేతువులుగావున
పాన్మజాలారయెన్నడు॥అదియెట్లుంజేసి॥క॥ అనువనబ్రహ్మమామలగునంజితయోనిజనానుగీయమా । నీజీభాన
ముత్తుకుండందగు సేనుమదీయలందనూతనముగనందుఁగావుననుదారతవారికినిగృహంబుల । ఘనభవబంధహేతు
వులుగావిదియంతయొదిగ్గమారయ॥క॥ సరసుడనగుననుఁబొందినపురుషులుఘనశోకమోహమోదంబులయొ
దరుగావుననెనయంగనుప్రపురుషాశీశ్వరుడ బ్రహ్మగుణుడనగుడు॥క॥ అనియుట్లువలకునున్నపురుషాశీశ్వరభావం
తగుజనార్జునధర్మంజితగర్వవీరధ్వస్తరజన్మోగులై నప్రచేతములు॥క॥ కరసరసీరుహంబులైతంజెదలకామునం
దిగద్గదాస్పరములఁజేసియుట్లనిరన్యకరణ్యునగణ్యునిదిరా । వరునజిగుగుణాధ్యుననవ్యవరిత్రుంబుప్రజాశక్తము
కురుంబరమీసేతుభవబంధవిమోచనులందలై వను॥సీ॥ కేశవసంతకక్షేత్రవాగ్దాంతమగునన్నమాధానిగృహాశీ

[illegible]

రుహంబుగాఁగనయముఁజేయఁబూనినవానిపేరముల మోములందుఁగాఁ మనలనమీరముగ్ జననమందిశబంబులగా
 ల్పఁజొచ్చి నఁగ్ || క || నలినఁభవుఁడగు హీబు ప్రళయముఁగనివచ్చి ధరణిపాలరహజాతులముఖుగ్ క్రులనువశాం తుల
 గాఁపుచునుయముచుకొనఁబలికెగ్ || వ || అట్లువలెకారలనువశమివక్త్రులంజేసినయవంతరంబ || సీ || అవశిష్టధరణి
 రుహంబులుభయముందిరిచతుర్ముఖాదేశముననుమారిమయనఁటఁగఁదమకూతురినాప్రచేతసులకర్ణిర్బుధి గా
 నతపాలకసూనులుదమునకరయంగముననీశ్వరావరాధమునఁబ్రాప్తమై నట్టివశాల బిష్టంబునకుఁగారణంబయినన
 లినేనయన | నాదరంబునఁగనుబానాజ్ఞాజేసి | కడఁగివింపవిధివత్ప్రకారమునను | వరుసనఁదఱుగూడిచివాహమయిరిగ
 డవవచ్చునెదైవశంకల్పమేమగు || క || కలఁగేయందుఁబడుగురుపులకలపొక భార్యయందుఁబొసగువెనినఁగా | ర | రిసావ
 రుఘునయాయా | రి | తావత్ప్రములకునతులుగావింపఁదగు || వ || అంతఁజాతమువ మన్వంతరంబునజైవచోదితుంజెయ్య
 ప్రజాసర్గంబుగావింపుచు | బ్రసిద్ధుంజె ననయుండుపురార్థదేహంబుగాలివిద్రుతంబగుచుండఁబ్రచేతసులకవర్మ
 కయనుభాగ్యయందునంభావింబినిజాంతంబుజేసినమ ప్రతేజోధనులతేజంబును విహితంబుగాఁజేయుచుగర్భదాక్షిణ్యం
 బునదయుండనువానంబువహించి | బ్రహ్మచేతంబ్రజాసర్గరక్షయందునియోగింపఁబడిమరిచ్చానులదత్తద్వాపారంబు
 లందునియోగింపయింజెనంత || సీ || పినఁగ్రాప్రచేతసులుత్పన్నవిజ్ఞానలగునువేగంబనారాయణోక్తిఁదలపుచునాత్మ
 నందనుకడనిజభార్యనిడివనవాసులయికడగియున్న | జాబలియనుమనీశ్వరుండనిద్ధుంజై నభూమిఁబట్టిగువార్ధిగీరము
 ననుసర్గభూతాత్మవిజ్ఞానంబుగలయాత్మజులవిమర్శకృతసంకల్పలయిరి | యంతనచటికినమ్మోదమతిఁబల్ల | ర | రుసరా
 సురయక్షికిన్ననరేణ్యమానితోన్నతసంపూజ్యమానుంజై న | నారమండువికేవిశారమండు || వ || చనుదెంచినట్టితప్రా
 ణునావాగ్యర్థులుజితాననులుతాంతులునమానవిగ్రహులుగిర్జలంజై నవర | బ్రహ్మబురండునియోజితంజై నయంతరి
 కరణులజై నరాజవందనులకడగిరిచిన || క || చనుదెంచినవారదముగఁగనినవృషసుతులులేదితాతుకమొప్పగివినవి
 తులయిరముచితప్రాజనములఁబరితుష్టఁజేసినదీప్తనయమున || వ || అనఁకుమనీంధ్రచంద్రభవదాగమనంబుననుస్తలో
 కశోభనమగునన్నదీయగుగుభాగ్యవశంబున నేడవిశ్వసావననఁజాడగంటిమనిచార్ధభవచ్ఛ్రుణుంబులొకలొ | వ
 నుగఁగిరిచి | ప్రాణులకునర్హభయావహారంబుగావున || అ || అమరియునిట్లగిరి || సీ || అనఁగాత్మభగవంతులయినశేవవా
 మదేవులచేయవచ్చినయంబు | యాత్మతత్వంబుగృహస్థులగుగుమాకుననయంబువిన్నవలంబయియట్టియారతతాస్పర్శప్ర
 కాశకంబునుభూతిఁగూరసంపారాధితాకంబు | వైకరమొప్పారనాత్మతత్వమునేవదిరదయాచురి | బ్రకాశంపఁజేయ |
 మగ్గిప్రచేతస్థులగ్గిబలిగినఁజేరినిభగవదాయత్తేదత్తుండుభవ్యగుణుడు | రభలలొకవిహారండుజై నయట్టి | నారదుఁడు
 వలెనారాకుమారులకును || సీ || చర్చింపనరులకీజన్మకర్మాయుర్మనోవచనములనుధరణి నెన్నంగఁదగును | వనరువావాభా
 సేవారహితములయినజనోపయవదితొకృతంబు | లయింజన్మంబులేదిగ్గ్లాయవే | వేదచోదితయగుకర్మచితఁజేయ |
 జవతవశ్రుతవాగ్విలాసంబులేల | నహితనానావధానసామర్థ్యమేల || వ || మరియుహరివిరహితంబయియిండ్రిఁట
 పాటవంబునిపుణ్యయై నబుద్ధియంబ్రాణాయామాదితొంబుదేహోవివేకిరికాత్మజ్ఞానంబు సన్నాహిభాగ్యయనంబులు
 దక్కినవరవైరాగాగ్నిశ్రేయస్సాధనంబులు సేలసర్వేశ్వరుండుననుస్తశ్రేయస్సభూతుండుననుస్తశ్రేయోపధిభూ
 తుండునర్హభూతావాసుండునర్హభూతాత్మప్రమండునర్హభూతప్రియండునర్హవ్యాపకుండునుగావున || మ || కమలాధి
 శ్వరుఁబూజసేయులనెనుగ్రప్రీతిఁగ్రాహ్యోపహారమసర్వేంద్రియత్వప్రీహితువునుసర్వప్రజనులారాభిషేకముకా
 భాభజపుష్టిదంబునకేళిగనర్హదేవార్చనార్చమైయొప్పుధరావర్యేణుతలూరొబ్బినుహించిన || అ || అదియను
 గా || క || పినువగువద్దాకాలంబునదిననాయకునవలనఁబడినసరిలంబనయముగ్రహుఁగ్గ్రిక్రీడ | మనసూక్ష్మని
 యందుడింపబోలికఁగిరియగ్ || క || ధరణిఁజరాచరభూతము | బరయఁగఁజనియిందియంజెయినిగినపడిగఁసూరి | తే || తి
 నవిశ్వము | హరియంజెలయంబునిండునదియట్లన్న || వ || అరుదొనభరతునిభరణి మునునభంబందొద్దుఁగఁగ్గ్రి
 యుగ | మతంబుజాడగనంజెలేగిగి | బ్రహ్మంబుచునీశ్రులుగ | బరికింపగ | ద్రిగణప్రవాహముననుత్పన్నంబుజై న
 క్షుఁగ | విరతింబొందుచునుండుగావునహరివిష్ణుభజింపందగు || వ || మరియుననుస్తదేహులకునాత్మయగ్గ్రి

భూతుంకునద్విత్రియంకుశశ్వత్వ కాశుంకుప్రభానపురుషుంకున్వతేజోవిధ్వస్తగుణప్రవాహుంకుమాననబుద్ధిసుఖ
 బాధ్యేపాదవికల్పరహితుంకునగుంకుమదేహశ్రుత్యమివృత్త్యుపలభ్యుంకునాదినభావ్యంతరిహితుంకు నిత్యనంద
 స్వయాపుంకునర్వజ్ఞుంకుపగమేత్వరుంకునైననారాయణుః భేదబుద్ధింజేసభావ్యుంకుండశంకు సర్వగుణ దయానువులు
 నెంతమాత్రంబునంభవింకునుంతమాత్రంబునసంతుష్టచిత్తులునశ్వేంద్రియోవశాంతలునగుపురుషులయెడనగుతుంకు
 డగుననివేదియన్నియె||చ||వతురతనట్టియూశ్వరుంకునజనలోకనిరస్తనర్వకా మితవిమలాతరంగమునమిశ్రితభా
 వనజేసనన్నిధాపితుండగుచుఁడయౌకరగభీరగుణంబులఁజాలమెప్పియ||శ్రితజనపారతంత్య్రమునుజేకొనిపాయక
 యుంకునిచ్చుట||క||శ్రుతతమకులకర్తృననున్నతమదములఁజేసినజనప్రతీతినింతతమెగొనగించుమనుగునుతుట్టిం
 జేయుఁగాజనుఁగొనఁడెందు||అదియె||నిన||సీ||వలమెప్పడనుననువద్దిమనిందిగాకామినీః శీఁదదాకాంక్షులగు
 చు||దృఢుననువద్దించునేవేంప్రమాణ్యులనైననెవ్వఁడుచూడఁదాల్చనటి||నిర్వహ్యంతునిజభక్తవదనదీనవత్సలగు
 గాధీగునజుఁగి||బురుహేంద్రసునిజశ్చరితుంశ్వేత్వగునాగాయణుఁజిదానందవయనినజతునమృతుఁబుండరికాయతా
 యుఁడవిరిపేవింపమంకునేరంగ్యనజ్ఞ||దైనపురుషుంకునమ్మోద్దిశాత్తుండగుచు||జారునతుఁబారాజమమారులార||
 చ||అనిగునియన్నియెభవదీయనంతపుర్యంకుచిత్తగభుంకునగుభూవుంకు నవత్సీనూత్యవాగ్భాభిన్నపూయం
 దైవంకునార్క్యండగుచుడపోవనంబునగురుగునపుకనూరంబున నాచేనువశిష్టంబయిక్రమంబున భగవంతుండగు
 పుండరికాయునాగాధీంబియగులచేమొదరానినర్వోగ్యనంబగుపదంబుమొండెఁగానమీగుమరుద్రోవశేక్రకణ్ఠు
 ననర్వకాతాంతర్యామియగునీశ్వరు భవచ్ఛేదంబునకైభజియంపుకు || ౧ || క|| అనియిష్టముననారద మునిరాజు
 మారులనుముదముదగిర్వ||వశజౌఁగునచ్చరితము||వినుపిందినరోజభవునిటికిఁజనియె||చ|| ఇన్నివారమంకుచని
 నయనంతరంబు||చ|| నరవరనందనల్ గణకనారదవక్త్రః నిర్గతంబును||దరమునుకంగి||భావహముడన్యములోకమ
 లాపహంబునై||వగనినవిష్ణునద్యోమభక్తివశించిముకుందచింతనా||నిరుపసభక్తిజైవిహారినిత్యపదంబునుబొందిరు
 న్నఁ||చ||అనిమెత్తెయ్యంకుచిదురుఁక్కినియెనుహాత్మానీపునన్నదీనప్రచేకోనారదనంవానరూపంబైనపహరికిర్రనం
 బునునుపుక్రందైనయత్తానపామనివశంప్రకారంబునుఁజెప్పినిననివేదియన్నియె||నారదవలనంద్రియప్రతుండా
 త్యవిజ్ఞానంబునెందినహీనుండలంబువారిపాలిందియనంతరంబునఁబుత్రులశకాభ్యంబుఁ బండియిచ్చి పరలోకగతుఁడ
 యొనిని||క|| వినిడురుండామునివరు||ఘనచరణములూత్తమస్తంబునమధుసూ||దనుచరణాంభోమహములు||మనము
 నందఁగదాల్చివలికెమైత్రేయనితో||చ||క||మునినాథచంద్రకరుణా||వననిధినిచేత్రభక్తవత్సలుండగునా||వనజాతులతత్వ
 మెఱిఁగితి||ననితత్వదములమీనతుండయువినయమున||క||ఆమునిచేనామంద్రితుండైకునమునబంధుదర్శనాకాంక్షితుం
 దైశీమహితుండైనవిమరుంకు||పానుజపురమునకుఁజనియెనమ్మనమొప్ప||క||అనికుంకుడుచరితీత్తునకన్యకంవంజెప్ప
 నియుపాఖ్యానంబు||వినువాఁడైశ్వర్యాయుర్దస్యర్దిస్యస్త్రిగతులందఁగఁబ్రాపింఁచుట||క||అనికుంకుయోగినిరీక్షి||జనపాల
 సుధావయోధిచంద్రునకర్ణి||వినుపిందినకథమోకంబునసూతుంకుశౌనకాదిమునలకుంజెప్పె||చ||సరసహావిలా
 సగుణపాగరపాగరమేజలమహీ||భరణపురంధరప్రకటభవ్యభూభూభగేంద్రరాజశే||బరదరమాషణప్రముఖగాభత
 హఃపిలలప్రచండభాగమరకరకంతకార్ముకవిండునభేలనభక్తపాలనా||క||శరదదలితపారంగా||సరసదయాపాంగభ
 క్తజలధితరంగామరితభావ్యంతతరంగావరజనకమితాభిషంగవనిధిభంగా||మాని||సురవినుతలపారిసుందరీశంబరా
 తీ||స్వరసవినుతసూరీసర్వలోకోపకారినిరుపమగుణహారినిర్మలావందకారి||గురుసమరవిహారిఘోరదైత్యప్రహారి||...
 గద్య|| ఇదిశ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకటాదిచిత్రకేసనహంద్రిపుత్రసహజపాండిత్యోపహానాత్మప్రణీగంబయిత
 శ్రీమహాభాగవతంబునుమహాపురాణంబునందుపాఠ్యయంభవమనువునసూక్తులిదేవహూతిప్రసూతిప్రియత్రతోత్తా
 నపాదులుజ్జ్వలంబులునందునాకూగినువప్రజాపతికిన్ముప్పలుగురువిప్రజాపతికీనాకూతిదేవియునుశ్రీవిష్ణుమూర్తి
 యంతజండుయనయజ్ఞంకుమలత్వీకృతాంతజయగుదక్షిణయనుకన్యకయుద్ధవింకుటయునుపుత్రియైనదేవహూతిని
 గర్భమునకన్యబయ్యంబ్రసూతిందత్తుప్రజాపతికిన్ముప్పయ్యంబ్రసూతిదత్తుంపలనంబ్రజావరంపరణగలుగుటయు కరి
 యంగర్భమపుత్రికాసముదయంబునుత్త్రబ్రహ్మరులకిన్ముప్పయ్యం గర్భమపుత్రియైనకత్వలనంభగత్వపుంకుపుత్రిపుంకు

పూర్తి యయినకూతురుంబుట్టుట యుం బూర్జివలనగంగయొవరజాండ నెకమహాగుండునుజన్మించుటయుగగృహప్రజా
 పతివలన నై న ప్రజావరంపరల చేముగ్లొకంబులూ స్రావ్యంబులగుటయునతి న-హామితివంబునుయతినిహిహార బ్రహ్మ
 లు ప్రత్యక్షంబగుటయునననూయాపతి వ్రతాహాహాన్యంబువలన నననూయాత్తు లకం ద్రి మూర్తుల కళాంతజాల
 యనచంద్ర దత్తాత్రేయదుర్వాసులజన్మంబుదత్తాత్రేయజన్మంబు భృగువువలన భ్యాసేయసుంధానకుశ్రీ నహాలక్ష్మీజ
 న్నించుటయుభృగుహేతుండైవమాకాండేయుజన్మంబుధర్మ నకుమూర్తివలననరనారాయణులుసంభవించుటయునత్ర
 యాగంబు నందుదత్తుండుశివునినిందించుటయునతి దేవీహివామతునకుజనిందిహారునకుంబ్రాహ్మిణులుయు సుత్రానహారు
 నివృత్తాంతంబు గ్రువుండుదండ్రీ చేతనవమానితుండైనారదోవదేశంబునచుడువనంబురవంజనితేపంబు సేయుటయుహరి
 ప్రసన్నుండై యతనిమ మారథంబులిచ్చుటయునతండు యజ్ఞంబులు సేయుచురాజ్యభోగంబులంపఁగి తనయునులగు
 నింబట్టంబుగటిహరియగుహంబునధృవక్షీతినిచుటయునుల్కలుండనువత్సగుండవతనసుతునిబట్టంబుగటిహరింజే
 రుటయువత్సరునివంశవరంపరలునందునంగునుతుండయునవేనుకళీబరంబునలక్ష్మీనారాయణులయలశంబుననర్మియుం
 బృథుండునుజన్మించిగుడిగామాధేవుప్రతితనఖలవస్తువులం బితుకనియమించి ననన్లలింజేసి యింద్రుండువశవత్తెయి
 యుండబహుయజ్ఞంబులు సేసినహరి ప్రత్యక్షంబగుటయునధ్యాత్మ ప్రబోధంబుగింద్రునివలనంబాపండునంభవంబు నిం
 ద్రునిజయించినఁజితాశ్వునినతనితమ్ములనుబృథిపాలనంబునసీనిలిపివృసుండునర్మియుం బరమపద ప్రాప్తులగుటయు
 విజితాశ్వునకువసన్మృతాపంబునంద్రేతాశ్వులుదనయులయిజనియించుటయునట్టివృథునిహేతుండయున ప్రాచీనబర్హిరా
 జ్యంబువతనియజ్ఞంబులంభ్యాతంబులయివారదుండుమాన్యులకలంబిపురంజనుకథనధ్యాత్మ ప్రపంచబుగాఁడెలుపుట
 యుంబ్రాచీనబర్హిసుతులయినప్రచేవస్తులువసువురకుశ్రీ నహాదేవుండుప్రత్యక్షంబయిహరి న్నవంబువదేశించిన వారిత
 వంబునకుమెచ్చిహరి ప్రత్యక్షంబగుటయుచారికిహారివలనదత్తుండుసూర్యకాలంబునశివవిద్యవప్రయుక్త శాపంబు
 వజనియించుటయుఁ బ్రచేతస్థులుముక్తికంజయటయుననుమొనలగుకథలంజెప్పినవినిమై త్రేయసివీష్ణునిపరుండుహస్తి
 పురేంబునకురుగుటయుననుకథలంగలవతుకథాస్కంధము॥ ..... శ్రీగోపాలకృష్ణపరామహంసః.....

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము - పంచమ స్కంధ ప్రారంభము.
 ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీకరకరుణాసాగర! ప్రాకటలక్ష్మీకళత్ర శశవ్యచరితా! బ్రాకాటీతగుణాశ్రయ! గోకులఽస్థానగదగోపమహారా॥
 వ॥నకలపురాణార్థజ్ఞానవిఖ్యాతుండగుమాతుండుశౌనకాచులక్ష్మినియోగి॥భూనాథుడుకన్ద్రరాత్నజాండైనవక్షిన్నరేంద్రు
 డభియన్యసుతుండుచానందకుండిఘనసుజ్ఞానగడగుసునిఁగొందినరసతలబలికొ॥వ॥ మనిం ద్రావరమహాగువతండు
 నాగ్నాగముండునైనప్రియవ్రతుండుగుంబుననుండియెల్లరమింకెఁగర్వబంధంబుయివరాధవంబులుంగలగృహం
 బులయంచుముక్తనంబంధులయినపురుషులకుసంతోషంబుగానేరదుగ్రహశశంకుండైనపుండరీకాయునిపాదచ్ఛాయంజేసి
 నివృతాతలిత్తులయినశశవత్తులుగుంబుంబుంబునంబునసృహసేయుచురుగానప్రియవ్రతునికేసంసారంబునంబుడగులల
 బుగలుగుతెల్లదిదాదాగారహేతుకాదులందుఁడగులంబుగలవాకినేట్లు సన్నిధిలుగుశ్రీహరియందగ్ధరితఁగియెట్లుగలుగునీ
 సంశయంబుదేలవరపువేసివరిక్షిన్నరేంద్రుండఁగినిశుకయోగిం ద్రుండ్లనియె॥క॥హరిచరణాబుజనుకరదరసావే
 శితమనఃప్రధానంబుడగునత్పురుషుచొక వేళవిఘ్నముఁగిబోరసినఁడనపూర్వమార్గమునువిడువఁడిల॥క॥ ధరణివల్ల
 భావమూనరవరుండుప్రియవ్రతుండునారదమునిసచ్చరణోపసేవజెందుచునరుదుగనధ్యాత్మసత్రయాగంబుంబుగా
 సిద్ధిక్షితుండైధరిశ్రీహాలనముదండ్రీజనివనముజ్ఞానశృంగమనుచునంగీకరింపమనంతయుఁదెలసినబ్రాహ్మసమంధతనివ్రతా
 లరాజ్యసంకులమిక్కిలియోనకైయుట్టింతుననుచునుదనదిత్రమగుచుఁడెలదితారకాన్యసమృతతారాధిపునిమాడ్చిత్తు
 తులతోఁగూడియెక్కుతవిభూతి॥హంసవాహనుఁడగుచునిద్రాదులెల్లఁగదసిసేవింపబ్రహ్మలోకమువహండ్లి నమస్కరిం
 ద్రులుదన్నులబ్రశంససేయగల్గనల్లనయిమహాధిపరుడెరఁచె॥వ॥ మరియునయ్యోమార్గములయందుపదహాధ్యగంధర్వ

కారణ గరుడ కింపురుషులు ప్రోగ్రంబులు సేయుచుండగంధమాదన ద్రోబుంపుతాళంబునొందిపుడుంజనుదెంచినశ్శ
 ద్వాననునకు నారమంకసావ్యయంభవప్రియ ప్రతులతోఁగూడియునుగిరిహస్తంబైయొనుటవశమొందినంస్త్రులతోడం
 బూజించినవిరించివరసించిప్రియ ప్రతులతోఁగూడివరపుచున్నదియె ॥౩॥ హరినామభిముఃసీతసుగరిమెటిఁగింపఁగఁబనియె
 గావుననిదెనుగిరమఁగిడిమమంతయు శ్రీహరివాక్యముగా నితఁగియవనివాక్యా॥గోరివేడ్క-నేనునాతమంకనునిపు
 నందిఁబనిదెయ్యోశ్వరాజ్ఞఁబూనియునుగిరివేడ్కనుసేయఁచున్నవారముగాననినతనియాజ్ఞవన్నలనిగదాను ॥౪॥ మరియు
 శ్రీహరియాజ్ఞాజీవుడుదహదద్యలనుయోగివర్కజ్ఞావార్ధధర్మంబులను దనచేత సేరులచేతను దస్సింపవచ్చుండుగాదు
 త్పత్తివాశంబులకుశోకమోహభయసుఖదుఃఖంబులకునీశ్వరాధీనంబుడెకానిచేతలంకనునతంతుండుగానుశ్రీహరివాక్య
 భంబులయిన శ్రుతులందుగుణత్రయంబునరక్షింపురంబంధింపబడ్డయన్న జామలముముక్తుగాఁజిఁజేఁబరపునునుష్టులవ
 శంబునువందంబునీశ్వరాజ్ఞంబు వరింపుచుండుమునరుండునుఖదుఃఖానుభవంబులకునీశ్వరాధీనంబుడనేత్రంబులుగ
 లవానిచేతఁజిఁజేయఁబడ్డయంధుండునుబోలెనీశ్వరుండ్చిద్విననుఖదుఃఖంబులనుభవింపుచున్నవారమునన్నవైంబునంగన్నత
 దార్ఢంబుమేలుకొందివిశ్వకాండలంచినవందంబున మోక్షార్థియైరనుజ్ఞాన వంతుండు ప్రాప్తమగుఁబుఁబంబులనుభవింపు
 చుదేహరభక్తర్థంబులఁజాయసెల్లఁదవనవాసయై ననుజలేంద్రియంబుగానుండఁజేయఁగామాదినహితుండగుటం
 జేసినంసారభంధంబులుగలుగుహస్తాశ్రమంబునునజలేంద్రియంబుడైయాత్మజ్ఞానంబుగల పురుషునకు మోక్షంబుసే
 డ్దించుశ్రువులగలువనిచ్చయింజనపురుషుండుదుర్లభాశ్రయించిశ్రువులగిరిదినమాప్తి-మోక్షార్థియైరునిపునుగృ
 హశ్రయింపవచ్చునుశ్రీహరివరణారవిందుంబులను దుర్లభాశ్రయాదియరీపద్యర్థంబులంబుదొందియుక్తసంగుండవై
 యీశ్వరకర్మిరంబులగుహోంబులవనభవింబియుక్తింజేమనుననంద్రియప్రతుండుప్రిభవన గురుండుయత్రహ్మవా
 క్యంబునవనతమస్త్రుండ్చి బహుమానపూర్వకంబుననంగీకరించెనతఁ ॥గీ॥సరసజాననుండుపావ్యయఁభవునిచేతనిదిక
 వయినపూజలందిసారామంబునాశ్రయప్రతుండునుజామంకం ॥జనియెదనపూర్వకవనమునకు ॥గీ॥ నశ్యసంభంధ
 యిరసావ్యయంభవుండచునుపు అన్నచేతమన్ననఁదగినందియంతవారదానుకరణంబునఁదనమనుగూరిరాజ్యమునను
 నిలిపి॥వోఁగ్లుపావ్యయంభవననుపునూపరిపాలనంబురకుండ్రియప్రతునిబట్టంబుగట్టివనకుంబులగువిషయంబులనువి
 ఙ్గనముద్రాశవలనవిముక్తుండై వనంబునకుంజనియెంత ॥మ॥ ధరణీవల్లభఁదాప్రియప్రతుండుమోదంబుండుచుగిరి
 మిశ్వరవాక్యంబునఁగర్వతంత్రవంకడైసంఖంబులంబావుశ్రీ ॥ హరిపాదాంబుజవింతనందగిరినిత్యాంధముంబొంది
 దుర్భరరాగాదులఁబారఁదోలెప్రజలంబానించెనత్యున్నది ॥౪॥ ఇట్లుప్రియప్రతుండురాజ్యంబుసేయుచువిశ్వకర్మ
 ప్రజావతిపుత్రికయగుబిడ్డొక్కయింబుదానిబిడ్డగాఁబడసయానతివలనశీలవృత్తగుణాపవీర్యదార్ధ్యంబులంబునకు
 సమానులయినయొగ్ని ప్రభృతిహృదయజ్ఞానానుభవహావీరహిరణ్యరేతపురపృథ్వసవనమేధానిధితి శాలాత్రకవి
 యనునామంబులంకలపుత్రదశకంబునూర్దస్వియనుమేకకన్యకనుగాంజెనండుగిరిమహావీరవనములుమువ్వురుబా
 లకులగుచునుండియునూర్ద్వరేతసులైల్రహ్మవిద్యానిష్ఠాతులైయవశమగిరిలగుచుంబారమహంసయోగంజాశ్ర
 యించినరవ్వజీవనికాయానానుభవభీతజవశరూఢ్యంబునర్యాగిర్యామియభగవంతుండునగునానుదేవునివరణార
 విందావిరత్నరథాగిరితపరవంకడైయోగానుభావంబునవిశోధితాంతకరణులగుచునీశ్వరదాదాత్మ్యంబుఁబొందిరం
 త ॥సీ॥వనుధేతయాప్రియప్రతుఁబొండుకాంతయందధిపలమన్యంతరాధిపతులమరియునుత్రమండుదాసుఁడులైవ
 తుండసుతులనుబుట్టియెనుమహితులను॥మున్నుజ్జిందినపుత్రులలోమువ్వురవ్యయవదవినిసరిగిరంత ॥ నపుడుప్రియ
 ప్రతుండభలతాత్రవనోటిఁదనబాహుబలముచేతనుజయించియతఁడుబిడ్డొక్కనికాంతయందుప్రితిగలిగియావనలిలా
 వికానవంశహేలనాదులఁజిత్రంబుగిలుపరదిగఁగవీజేతుండుమోలెనోగములఁబొందె ॥౪॥ఇట్లుప్రియప్రతుండేకాద
 శార్దుభవవరత్నరంబులురాజ్యంబుఁజేసియొక్కనాడుమేరువగర్వదక్షిణంబుసేయవచ్చునకు నవరభాగంబునంబ్ర
 వత్తింతునంధకారంబుగర్వరిపంబూనిభగవంతుండుపాననాజుతానిపురుషప్రభావుండై నదిత్యరథనధ్యక్షులవేంకంబుగలిగితే
 జొమయంబువరభంబుసారోహణంబుపేసిరాత్రులనెల్లదివంబులూనర్తుననిప్రవారంబులుద్విరియతవంతుడోలే
 రదంబువరపులుయునారభనేమిమార్గంబులను ప్రవమృద్రంబులునామధ్యభూసంధులునెవ్విపంబులునయ్యెనంధు ॥సీ॥

నరసజంబూపక్షశాల్యేద్వీపమశక్తాంపశాకపుష్కరములనఁగ । నలరునాద్వీపంబులందుజంబూద్వీపమొనరంగలఁకు
యోజనములయెల్ల । నలయుత్తోత్రగాయతసంఖ్యఁదాడ్విగుణితములై యొండొంటికఠితయెల్లుఁత్రా లేతునరసరాజ్య
క్షీరదఘృదకంబులగుసాగరములేదాద్వీపపరిమాణములుగల్గివిస్తరిల్లు । సంధిసంధులఁబరిఘలచందమునఁగఁగ్రును
ముదప్పక యొండొంటిగలయేకుండుసకలజీవులకెల్లనాశ్చర్యముగను॥౧౪॥ అట్టిద్వీపంబులందుఁబరిపాలనంబునకుంబ్ర
యప్రతుండాత్పథపులునాత్మసమానశీలురు నైనయాగ్ని ప్రేక్ష్యజిహ్వా యజ్ఞబాహు హిరణ్య కేతోఘృతపృష్ఠమేధాతి
థిపీతి తాహుత్రుల నొక్కొక్కమెక్కిగొడ్డివంబునకుంబట్టంబుగట్టియూర్జస్వతీయనుకన్యక నూర్జపునశ్చిన్నభార్జపునకు
నూర్జస్వతీయందుదేవయానియనుకన్యారత్నంబుజనించెనట్లుబలవతాశ్రమవంతుండయిన ప్రియప్రతుండువీర క్షండ
యయొక్క నాడుజగురువగు నారదునిచరణానుసేవానుపతితరాజ్యాధిప్రపంచసంసర్గంబుబలవిడుకఠించియట్టియె॥
సే॥ అక్కలయొందుప్రియములచేఁగఁబట్టంగఁబడియుండియుండులఁబాయలేకయిజ్ఞానకరతంతబగువినయములనునంధతా
పంబులనణగియుండి । తరుణులకేవినదమ్మగంబు నై యుండినదియెల్ల సేనెల్లననుమతొనసహరికృపచేనప్పడందినయా
త్మవిద్యనుగల్గితన వెంటనరుగుదెంచుకొనుకులకు నెల్లరాజ్యముగురువరచి తనవత్తులదిగనాడిధనమువిడిచి హరివి
హారంబుచిత్రంబునందునిలిపిపరగనల్లననారదదవకెగిరి॥ ౧౫॥ ఇట్లుతనరథమార్గంబులునప్రదీప్తసాగరంబులుగాఁజేసి
సూర్యునకుఁబ్రతిసూర్యుండయినదిగిరివనాదుల చేతభూతనవృత్తాంతకావ్యప్రకీర్తనంబులందువధులఁగల్గించిద్వీపవర్ష
నిర్ణయంబులఁబుట్టించిపాతాళభాస్వర్పరాదిజాతంబులగునుజంబులునరకనమానంబులు గాఁడలంచివీర క్షింబొడిగిరితర
భాగవద్భావనివలీకృతాశయండుగురు హరిభక్తప్రియుండైనప్రియప్రతునిచరిత్రంబులీకర్షితునకుఁ దక్కునన్యులకె
ఱుంగఁడరంబుగాదతనిహిమముల సేమనఁగొనియాడుదురనియెనునుశుండేట్లనియె॥౧౬॥ హరిసేవనాప్రియప్రతుఁ
డరయఁగఁగైవల్యపదవినందుటయరుదేధరజండాలుండయినను హరి నానుస్తరణఁజెండునవ్యయవనము॥అనివలికి
శుకుండుమరియట్లనియె॥౧౭॥ జనకుండేట్లవిరక్తఁడయిననుగదాజ్ఞాజేసేయాగ్ని ప్రుండేపురధర్మప్రతిపాలనండుగురు
జంబూద్వీపమేలెందలగననత్పుత్రులమాడ్కి నెల్లప్రజలందాత్పర్యధిత్తంబునఁగఁగనుతంబ్రోచెననేకకాలములుప్ర
ఖ్యాతంబుగాఁగూడగా॥ ౧౮॥ ఇట్లుగ్ని ప్రుండురాజ్యంబు సేయుచు నెక్కినాడుపుత్రకాముండైనదుందరాద్రినమీపంబు
ననఖిలావచారంబులనేకాగ్రుచిత్తుండై యల్పదినంగమలసంభవుండునంతఁగిల్లితననమ్ముఖంబునఁగిరితంబ సేయుపూ
ర్వవిధియనునప్పుగాంగనంబంపులయు నాయపురాంగనచనుదెంచినఁగోయవిధ్వివిధవిలపిలవనమాశ్చిప్త సమీపనువ
ర్ణలలితాగూఢస్థలవిహంగమమిథునేచార్పర్మమాణమద్దాదినర్థంబులచేబోధ్యమాననలలకత్తులటారండవ బకకలహం
పాదివిదిత్రకూటానంకుంబులు నై నర్తరలోదకకమలాకరంబులుంగలతదాశ్రమోపవనంబునందు విహరింపుచువిలా
సవిభ్రమగఠివేశేపంబులంజలనంబుకొనునర్హరచరణభారణస్వనంబునరదేవకుమారుండాదింది యోగనమాధింజేసి
ముకురిత నేత్రుండై యుండియల్లనఁగనువిధ్విహరితనసమీపంబునఁగఁగనుకురాంగనయుబోలెపుష్పాఘ్రాణంబు సేయుచు
దేవమానవులకుమనోనయ నాహ్లాదంబుపుట్టింపుచున్నగఠివిహరివినయావలొకననుస్వగదయవంబులనున్నభరతవరం
దరల నెందింపుచుముఖకమలవిగఠిశామ్యతనమానహసభాషణామోదమదాంధంబులైననుకురవిమధురంబులవందిచి
శీఘ్రమనంబునంజలింతుచకచమేఖలుగలదేవింగనంగొనిచిత్రవలనంబునొందినన్నభవరసంపై జడనిచందంబు
నట్లనియె॥౧౯॥ సతీరి వెప్పలెవీర్యతమునకేమైన నగరివచ్చినవనదేవతప్రాశారదప్రాంతరి । పతింపినమాయప్రాతప
స్సారీనువ్రా॥౨౦॥ ఇట్లంగఁజుఁడొడింతనరాననములీధరియించియంతనా । యంగజువేలమోనవమ్మగావరిజూచుచు
నున్నదానప్రాంగరంగునీజాకృతితెరంగజుఁగంగదిజంబులబుగ్గమా । యంగననిన్నఁగ్రస్థిరనయంతనసంధికి వేట్టినగు
డు॥౨౧॥ సోలుపగునున్నలిలాసంబులంగజాతాణములనుబోలెడిరీచి । చలనత్రటాక్షవీక్షణముల నెవ్వనిందితి త్ర
మునుఁగలచెదవే॥౨౨॥ చెదరఁగ వేధముల్ చదువుశిష్యులపైఁదగఁబుచ్చువృష్టినిన్నదముననంతలగిరియుమాడ్కినిను
న్మధసానుగానముల్ । వదివెడశిష్యులొయనఁగటప్పదపజ్జులుచేరి మ్రోయఁగఁబడవడిమీదరాలుకడభారమువం
ధులఁజారుక్రివిగుల్ ॥ ౨౩॥ అందియలవెలయారత్నములందంబుగలలితపరములనుభగములయియందందన్మో
మునునునాడెందంబునఁగలిసందడింపుచునున్న॥౨౪॥ పోయకదంబపుష్పచాపయంగలవస్త్రకాంతిచట్టకుకంటే

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము - పంచమస్కంధము. ఆ * ౧)

— శ్రీ భగవంతుండగు నారాయణుని పుష్పభావగారమెత్తుట. శ్రీ —

[illegible]

మనీరగము జెనల్ దామెదియువదేసిందిరి॥ యానుతముర బ్రస్తుతింతునాయున్ వహిన్తా॥ వ॥ నురియారీవునెసెసారాన
క్రమతిలిగినవారికివసుండుగాడిశ్వగుండపుత్ర కృష్ణపురుషవ్యతిరీకుండపువరసపునుండపునైననిన్నుబొందనివ్రవం
చాంతగ్గణంబులయిననానగువంబులుగలయన్నవామలచేతనిగూపింపవశక్యంబగు సర్వజీవులంజేసినమరితనంఘంబు
లగ్రసించుకర్మభావముగలనియత్తమగుణంబులయందునేకదేశంబుగాని సర్వగుణకరూపణంబుఁజేయశక్యంబుగా నేర
మునీభక్తులుమిక్కిలిభక్తిజేసి స్తుతియుచుగర్వదాక్షిణ్యములనుపలిపడుచున్నవసుంధరకూర్మములనుసంపాదించి
నసూజునుసంతసలైజీవీభవమవిధివ్రవ్యసంపాదకంబుగలిగి విభవయొక్కంబులయినయత్తమేధామలుచున్నప్రకరంబు
లుగా నేరపున్నభావంబునసర్వకృణంబునందునపాటొత్తగరించి యతిశయంబులవర్ధిపునువశేషపునుమార్చున్నరూప
మవుపరమానందగూఢమవునైనవాడగుటఁజేసియజ్ఞాదులయందునును దృష్టిలేయవన్నవగామలకోరికలకువకరించు
కతంబునయజ్ఞాదులమెరసింతునునియొరింగిరి॥క॥ బాలిశులనుగమికినిలిపేలెఱుంగనివమ్మనీమమించినదయ
తే॥ బాలించియున్నవెప్పు॥ చాలగనిహవరములందునకలసుబంబుల్॥గీ॥ ఇపుడుమేమునీసంపదంబులగున్నాబలాచరింప
తున్ననైననధిక॥ నయననీకృపాకటాక్షమీక్షాముల॥ జగ్రంజూదిగఁగల్గినన్నడగును॥క॥ వరమియఁగలదినమ్ముం
గనిగిందితి కాకనియ్యగఁగొనుటనునై॥ యరసనుతింపమాకుంకరమగునెవరదనీరదశ్యామాం॥ వ॥ నురియారీవునె
గులైశితజ్ఞానంబునుజేసిందోపహితులైభవస్యభావునునాత్మారాములుచగుములుతుస్మయంపందగిగుణంబు
లుగలవాండవగుచునుండియుంబ్రసన్నుడవువులయొకవతనబృంభణాచిదుగవసంకుంపవశుగుగుమాకుజ్వరచురణా
దిదుర్గతలందునుగల్గవనాశకరంబులయినభవిష్యవనానగబలుమావవనగోదరంబులగుంగాఁగనియొనీరాజునీకోడవ
మానుండుముతుమానునిసొరికానంబులస్వగ్రావవరంబులనీనోపింపఁజూపింపిధనకాముండయవవాడవధవం
తునింజేరితువమాత్రంబడిగినతంరంబునమోహునాథుడవైనవలనసంకానంబుసొరుచున్నవాడవజుంపరానిమా
యచేతనెవ్వంపునూహంబునొంది విషయానక్రంపిగాకియగును సర్వకాములయినగుదాంధులమునిగుమేమునన్ననా
హ్వనంబుఁజేసినయవరాధులునర్పాత్తుకుండవగుటఁజేసిసావ్యంబుచేసినిందంపగుచువును మృందయఁజూపనిత్ర
ణమిగ్గినదేవైశ్వరుండువదాధిపతియగునాభిచేయుత్పిక్కులచేతనువంతుండైదయాకలినుండలమనిల్లనియె॥క॥ ము
నులారవేరవాక్యములనుంబ్రస్తుతఁజేసినసర్వలక్షణములనా॥ కెంయిరుపుత్రునినిని వివఁబలికితిరుపుమగులవేవక
తోడగ॥క॥ నాకాదిలోకిములల్॥ నాకుఁసరివచ్చునట్టిందనున్గి॥ లోకివలెరుగావున నాకుంసరినేనకాననమన
నెఱుంగుండి॥వ॥ అదియనుంగాకభూసురోత్తములునాముగంబగునెఱుంపి వాక్యంబుడిప్పివరామనాభివత్తియగు
మేరుదేవియందునేనేవున్నుడనై జనియఁదెదననివలికివరిమేవ్వగుదాగి॥ ధవన్నియగుమేరుదేవిమాచుడుడనాత్మ
జ్ఞులుననంతగ్రాంబుమొదైననాభిమీరివయునసిగింబగులుగింపనులుభావననూర్వరతములునగునైప్రీతులకు
యోగధర్మంబులనెత్తిగింపదులవిపుండరికాముండునాభివత్తియగుమేరుదేవిరాధ్యగారంబునంబ్రచేశించెనంత॥
గీ॥ మేరుదేవియందుమేరుధీరుడగువారిసమస్తలక్షణాన్నియిండు॥ వేదమాదిగుణాంతారమందదుంబ్రచేతలజనుల
ల్లసంతసముగిగిధవళకాండయొక్కదనగుదేహంబును॥ హితబలపరాక్రమంబుదీర్ఘమనుదలందిమాదిజనకుండుపే
రిదెనుతునియుచుభండనుకుసాంపుతోడ॥ ధరణీసురులునువంత్తులు॥ పవారముహితులుప్రజలుబాంధవులునునుస్థి
రమతిసాబాలకునిగదమునరాగమునరాజుగాఁజూదిరిల॥గీ॥ లయహారుండగనిమహిమలు॥ సరగునెదివిత్తమువ
కుపహ్యముగామి॥ బరిహింబులుచు॥ దేవదీధరణీనావృషిమిలదద్రముసేపె॥గీ॥ అదియెఱిగియుపధుండంతల
యోగనా॥ యాంబంబుకతవంభులరాజ్య॥ నుదుఁగురియఁజేసెత్తంతసంపూర్ణవృష్టిదినదినంబువృద్ధిబొంద॥ వ॥ ఇట్లు
యుచుచుండపురందరుండుసెయ్యకృత్యంబునకునవ్వియజనాభంబుచక్రవండులంబునుభిక్షుంబుగాఁజేసి నాభియుండనే
కోరినచందంబునంబుత్రంకుజంబుందివృద్ధిబొందుటకుసంతసనీతితనచేతనంగికరించుటకునెలలోకిధర్మంబుగలపుండ్రీ
కాతునిమాయావిలసంతంబునుజేనబాంకనాతండ్రియనిమోహంబుననుపహించుల్రుచుత్రామరాగంబున సర్వసమ్మ
తుండయివపుత్రునినయసేసురక్షణంబునకుఁబూజ్యంబైనరాజ్యంబునందభిషిక్తుంజేసిభూసురులకుల్రాధానవరంబు
నకురప్పగించిమేరుదేవింబూదినరామరాధానందైనిబదరికాత్రమంబునుజనియద్దుబునుహామోగనమాధితేనత

సాగాయోఖ్యంతుపుష్కలముంచననానుదేవునారాధించి యీదేహపండియనాభివారితాదౌత్యంబునోం
 దెంత|| చ|| సరసత నేనృపాలకునిజన్మమునకునుభూయోత్తముల్ | సరసిజనాభునిదగ్గర నన్నతఁడెట్టిసవంతమచ్చ
 యీ|| శర్మరుచుడనంతగర్భమునవచ్చినసూభవుఁడై జనించెనా|| నరపతి నాభికింపరియనందగు నేనరనాకయన్యలొగ్గినీ||
 భూవంశుడగుముషభుఁడుదనరాజ్యంబుగర్వ భూమిగ నాత్మ గొందిజనులకండఱునుచి యింబగునట్లుగర్వతంత్రంబెల్లఁ
 దెలువంగడలదికర్త|| ములు సేయుటకుగురువులేదువై వేదంబుచదివారలయనుజ్ఞనుపహించి | శతమన్యుడెట్టిదనఁట
 యంతికిన్య బరిణయంబై యెట్టిపక్షఁడవలసినభరతుఁడాది నాతులనూర్జునగంఢానెట్టిభరతుని సేరధరతలంబు|| పు
 రవరాశ్రమగిరితగుపూర్వ మగుచునవారిభారతవర్ష నామమునమించె|| ప|| ఆహహాభారతవర్షాబునందుతఁకుతహాపీఠం
 గలభూములకుంశావర్తకలావర్తలహ్వవర్తలర్యావర్తమలయ కేతుభర్త సేనశంధ్రస్వకౌచిదర్శకీకటులనొత్తుం
 ద్రుక్షమాగులననవఱిపు త్రులకుఁ బ్రధానలనుగాఁజేసెనంతగవిహరింతుశీత్ర బునపిప్పలాయనఆవిష్కౌత్ర త్రమిథ
 చమనకరభాజనులనువారొత్తుండ్రునుభాగవతధర్మప్రకాశకులైరిభాగవత్సహిమోపబంహితంబులగువారల చరి
 త్రంబులుముందర నెఱింగించెదదక్రీనయెనబదిదరుసేమారులునుపిత్రాదేశకరులునెఱిగితులు మహాశ్రోత్రియులు
 యుజ్జేతిలుగర్వస్థియులైన బ్రాహ్మణోత్తమైరియుషభుండుస్వతంత్రుఁడయినసారధర్మంబులంబారయక కేవ
 లానందానుభవుండయింయీశ్వరుండయియుండియుఁ బ్రాకృతుండుస్రోతఁగాలానుగతంబులగుధర్మంబుల నాచరింపు
 శుధర్మప్రవర్తకులకునమండునుపకృతుండుమైత్రుఁడుగారుకుండునైధర్మార్థయశశ్రవణానందానుభూతావరోధంబు
 దేగృహస్థాశ్రమంబులంబ్రజలరియమింపుచుగొంతగాలంబునీతిమార్గంబుదప్పక ప్రజాపాలంబు సేయుచు వేదరహ
 స్యంబులగునక లధర్మంబులున్వపితితఁబులయినను బ్రాహ్మణోపదేశపూర్వకంబునద్రవ్యదేశకాల వయశ్చధర్మ
 గ్నిధోదేశోపచితంబులగమ్రోక్త కతువునుశతవారంబునయథాఽధిక చేసినుఖంబుం దెనంత|| ....

— యుషభంకుపుత్రులకునితనవదేశించుట. —

క|| జనవరయు షభునిరాజ్యంబున నైహికఫలముగోరుపురుషుని నొకనింగనగొన నెఱుంగ మెనఁడు|| నినలేజుండతనిను
 హిమలేసునిచెప్ప|| సీ|| ఆయుషభంకురాజ్యంబు సేయుచునుండియగుతలమెక్కినాడాత్మయందుఁగదాసోస్థిభూలోక
 ఫలమాపేంపక మోహంబుదిగ నాడిపుత్రులకును| దనరాజ్యమెల్లనవ్వనఁజేసి వెను వెంటఁగొనుకులు ముంతులుగొలిచి
 రా|| నల్లనయిరి|| బ్రహ్మవర్తదేశంబులందులనపుడుమహాత్ములయిం|| యుజ్జియునిజననమ్ముఖంబందుఁజేరి| తనదుపుత్రుల
 నందఱుడామచిలిచి| పరమపుణ్యండుంబు షభండు భక్తితోడ| హర్షనాడుచునప్పడిగ్లునుచుఁబలికె|| సీ|| తనయులారపిను
 డుధరలోనఱుట్టినపురుషులకునుశుకములకులేని కష్టములను దెచ్చుగానగొనంబులవలనుమిద్ది సేయవలదుమీగు||
 చ|| సరులకు నేతపంబురసనంతముబంబులబొందనానశ్రీ| కరమతినాతపంబుదగ్గరైనచేసినబ్రహ్మసౌఖ్యముం| దిరము
 గగల్గువృద్ధులనుదీనులంబ్రోవుఁడుమచ్చవర్తన|| జనుగుచునుండుకాముకులనొంకఁబోకుఁడుమోదమేలగు|| ప || మరి
 యునంగనాన క్తులగు కాముకులసంగంబునిరయయావంబైనసంసారంబగు మహత్సంగంబు మోక్షద్వారంబగునట్టిమహా
 త్వు లెవరనినశత్రుమిత్రవివేకంబులేకనుమిత్తులుశాంతులుగోధఁహితులునక లభారతదయాపరులుసాధులునగువా
 రలుమహాత్ములనందగుదురట్టిమహాత్ములు నాయందలి స్నేహంబె ప్రయోజనంబు గలియుండులంజేసివిషయవార్తాప్ర
 వృత్తులగుకుజనులందుఁదనుదేహగృహమిత్రదారాత్మజాచలంకుఁడ్రీతలేయుండుదురువిషయానకుఁడైనవాఁడువ్య
 ర్థకర్తంబులంజేయునట్టిమహ్మతకిర్తంబులంజేయు వాఁడెప్పుడును బాపకర్మండగుచుం గ్లేశంబగు దేహంబునుండు
 చుండుం గావునం బాపమూలంబులయిన కానంబులుగొరకుఁడి జ్ఞానంబెంతగాలంబులేకయుండునంతకాలంబాత్మత
 త్వంబెఱుంగండాత్మతత్వంబెఱుంగకుండుటంజేసి దేహికియికుంబుధికింబయియుండులింగదేహంబెంతతదవృండునంతతడ
 వునురంబుగర్వవశంబయిజ్ఞానవంతంబుగాక యపిద్యంబాయకుడుశరీరంబుగర్వమూలంబగుటవలనగర్వంబులుజేయఁ
 జనచునానుదేవుండగునాయందుఁడ్రీతియంతతదవృత్తేకయుండునంతతదవృత్తదేహధర్మంబులుభాషించుమిద్వాంసుంజైన
 నుదేహం ద్రియామలయందుఁడ్రీతిజేసినమిథునిభావసుబ్రహ్మణ్యంబగుగృహస్థాశ్రమంబునంగీకరింపిస్తవకావత్స
 ఁకుసూన్యం దైమూకుండగుచునందుసంసారతాపంబులఁబొందుచురుముండుస్త్రీతోడంగూడియేక భావంబు నొందుటవా

రలకున్నదయ్యె గ్రంథియై యుండునందును నకుగ్గుహ యే త్రమ తావది త్రగలులందు నేను న్నాయదియనియెడి మోహంబుగ
గలుగునట్టి స్త్రీపురుషుని దీక్షావయబు చేసెం తానంబుగలుగు నాసం తాన క్కారణంబున గ్గుహ యే త్రమి ద్రాకులపంపొనింపం
బకునందు మోహంబున కంజుటంబు జేసి మోక్షమార్గంబు దవ్వగునిట్లు సంపారంబునంబుండియును నంబున నెవ్వకుము క్రింది
తం జేయునపుడు సంపారంబును బాము మోయి పాయంబులు పరమగుండ నై న నాయందు భక్తి సేయుట దిగతత్వము
దందవ్వితితమున ర్వలొకంబులందుల జంతువున నావగతియు నీతర్వవయక జ్ఞానాపేక్షయుండవలయునిగ తేవ్వయును
తొలకర్తంబులుచు తొలకలు సేవయున నెచ్చె వంబుగా నెటుంగుటయున స్పృహక్షీర్ణంబునిలై వ్రర సామోహక
మంబులు దేహగోహంబులందు నాన్వ బుద్ధి జిహ్వేనయున ధ్యాన్యయోగంబు నేకాంత సేవయు బ్రాసేంద్రియాన్వలగలుచుట
యుఁ గర్వ్యావరీత్యాగంబున చృద్ధయు బ్రహ్మచర్యంబుఁ గర్వకృత్యంబులందుల ప్రమ త్తుండగుటయు వాక్షియను
నంబున ర్వంబున న్న కాండలంబుటయు జ్ఞానంబుని జ్ఞానవిజృంభితంబున యోగంబుధృత్యుద్వమంబు పాక్షిక్వంబు పాదీగా
గల తెరంగుల చేతలింగ దేహంబు జయించి దేహికుశలండుగుచునుండవలయు॥ ౧॥ అరయగర్వ భూమగునవిద్యావర్త॥ మై
నహ్యగయబంధనాచిలలన ప్రగు త్రయోగమును మహాసురియ చేరి దెంపవలయునంతఁ దెంపుతోడ॥ ౧॥ బసరగిట్టుయో
గయు త్తుండుగుండయు॥ భూపుం దైన సీమ్యపుత్రవరులయోగమరులఁ జేయ న్నిష్కావలయును॥ గర్వమలఁ జేయఁ గా
డుకాను॥ ౧॥ జనులెల్లనర్థహంభలఁ జేసేయిత్యంత మూఢులయయై హికంబులును నంబులందులఁ గొరుడుచురల్పసౌఖ్యము
లకున న్నిష్కృత్యై రంబులందిమిట॥ ములఁబొందుచు గానవలయుకగురుండయున వాఁడుమామోహవశుండ నెంతి
జకుండ నై నట్టియోజుతువునందునుదయఁ గలిమికిరి వర్తబుద్ధిఁ గన్నులున్న వాఁడు గానని వానికిఁ దెరువుఁజూపివట్లు
దెలియబిగిఁ యగులచుగుచు దివ్యమయిన యో మోక్షమార్గంబుఁ జూపవలయురచునతోడ॥ ౧॥ మరియుపితృగురుజననీ
బంధువగి దై వంబులలో నెవ్వఁడైనను సంపారదావచ్చుత్యురహితంబైన మోక్షమార్గంబుఁ జూపసం దైనదిగా నెవ్వరును
హితులు గా నేరదు నాచుకేరీరంబు ముగి భావ్యంబు నాచుమనంబున త్వయు కంబుధర్మ మేతగలు పారభహితంబునగు
టంజేసి పెద్దలునన్ను ఋషిభండంబ్ర గావున శుద్ధసత్వయంబైన వాకేరీరంబునంబుట్టి న మోరలండునుచు దగుండు
మహాత్ముండున గ్రజాంకు నైన భరతున న్నే కాఁజూదియక్తిష్టబుద్ధి చేభజింపుఁడనియ నాను శుక్రావణంబు ప్రజాపాలనం
బు సేయుట యుష్మినువరమధర్మంబు మరియొనిట్లనియె॥ సీ భూతకాలములందు భూజముల వర్గముల భూరుహంబుల
కంఠే భోగిగులము॥ భోగినంతటికన్న భోగిష్టులు భోగమాన్యులకన్న నునును జవరులు॥ వీరికన్న నసిద్ధవిభుగంధర్వులు
చారికన్న ననురుల చారికన్నఁ బ్రాదిదేవతలింపటికన్న నుదయోదినస్తు నుల దలవ నెక్క॥ డండుకన్న నుభయఁ దాయ
భవుకన్నఁ గమలభవుఁడెక్కు॥ తాతలికంఠే ష్టుంఁడధికఁ దాతఁడని ప్రల నాదరిండుఁ గానని ప్రాచుడై వంబుమానవు
లకు॥ భూసురులకునరి దై వంబీనచ రావరమునందు నెఱుంగు నాకుం భూసురులుగుడుచునప్పటి యాంతోపంబుగో
చదగ్గులయందు॥ ౧॥ సీ ముంగళంబయిన బ్రహ్మస్వరూపంబును వేదరూపంబున నాదిరూప॥ గుగుచున్న నాచుదేహము బ్రా
హ్మకోశముల భరియింతు నెవ్వతత్వత్యుబుద్ధి కేమదమాను గ్రహసత్వత్య న్నితిత్యుగల్గుచు ప్రంకునపురుండు॥ గానవిక్రి
లిభక్తిగలియికింకునుల యు భూసురుల దేహములవలను నందుచుండును నాచుదేహంబుగాఁక॥ నెలఁగివరులగుచి ప్రల నె
ల్లభక్తిఁ బూజా సేయుటయేనన్ను బూజా సేయుటను మినుపిందిమరియుఁ బట్టుచుఁ బలికె॥ ౧॥ ఈ లెఱుంగుఁడెలిసి భూసుర॥
జాలింబూజించునట్టి జనఁడునుమామోగితుం డై లిక్కింబుగ॥ భూతలమున మోక్షమార్గమునుబొడఁ గాంఠుగ॥ ౧॥ ఇట్లున
తాచారులగుకుమారులకులొకానుకాననార్థం బాచారంబులుప దేశించి మహాత్ముండు పరమమహ్యపుత్రునగు భగవంతుండు
ఋషి భావదేశంబున రీగర్వ త్యాగంబు జేసేయింపక మోగిలురగుమునులభిభక్తిజ్ఞానవై రాగ్యలక్షణంబులుగల పారమహం
స్యధర్మంబుప దేశింపంగలవాడగుచుంబుత్ర తంబునంద గ్రజాంకు పరమభావతుండు భగవజ్జనవరా యుండునగుగుభ
రతుగధరణీ పాలనంబునకుఁ బట్టంబుగట్టి తానుగృహముం దె దేహమాత్రావలంబనంబుఁజేసి దిగంబరుండై యొన్న తా
రుండగుచుం బ్రకీర్తకేసుండై యగుచు నాత్మారోపణంబుఁజేసి బ్రహ్మవర్తదేశంబును బానిజదాంధబధిరమూక పిహా
న్నాదులవై లెనవధూత వేషంబు సెందిజనులకుమారువలకమాన ప్రతంబునంబుర గ్రామాకర జనవచారామగిభిగ
వ్రజ ఘోషాసాధగిరివ నాశ్రమాచులయందు వెంటంజను దెంచుచునతర్జనతాదనావమాన మేహనస్థివన పాషాణశ్శక్తి

మొగరిమాత్రాం దాంతర్యమునవర కేవలమహిమైశ్చ మేపుమమనాదంబుచున్నదియెనిగి కర్మ ఫలములను
 యేక విప్రుడుచ నా వ్యాపారముననిట్టియభిలషికిఁగి ములజేసియ్యలొక ములవనంత గామియగుచున్నా వేరినియొం
 తమిడఁగి వానంధ్యునకు పై నట్టి బ్రహ్మము తెలుసుకున్న జేవునిదనండునున్నయొగఁగి క్రితేదగననికంబుచాలన సేయుచున్నది
 యంతటనుమా త్రండువధ్యపై ర్తియగుచున్నవరులుకుజగ ములయందునుండి త్రక్కుటొండకంలేనితులదివ్యమూర్తియై
 నయావండుగఁగివమునశిల మొండెభవరతిభుఁడు)॥౨౩॥ అంతవాధరతుండుకొగ్గదామవనదిం గృతాభిషేకుండము
 ముహూర్త రత్తయంబంతరలంబులండు బలమైనాచ్చారణంబుసేయుచుండునమయంబున నిర్భరగిద్ది నీయగు హరిణజ
 లారియైయొంటిజలాశయనమీమంబునకువచ్చిజలపానంబు సేయు నెడజానమీమంబునవృక్షఫలగిద్దిలొక భయంకరంబు
 గదాదంబు సేయహరిణస్వభావంబునభీతయగుటంజేసితెగడిలిహరిలిలొకనవ్యాకులది త్రుతిదిగ్గనవదరి గగనంబునకునె
 గరియగతత్వమయగుచునదినుల్లంఘించు నెడనధిక భయంబునంజేసియాగర్వంబుయొనిద్వారంబునగిలితంబునుజలంబు
 లంబడియెనాహరిణియొల్లంఘనాదిభయంబునంజేసిన త్రిరంబుననుండుగిద్దిరిబడిశిరీరంబునుచాసెనంత హావరిణిపో
 తంబుజలంబులందేలుచున్న భరతుండుగగనవిచ్చిమాదికరుణార్ద్ర చిత్తుండమువృత్తజనియగుహరిణిపోతంబునుదనయా
 త్ర మంబునకుంగొనిపోయిమిక్కిలిం బ్రీతింజేసియువలాలనంబు సేయుచుంబోషణచాలన ప్రీతినిలాలనానుభవంబుల
 భరతునకునాత్మనియమంబులై నయొద్దంబుయొగంబులునువరువురువపూజా వచనర్యాకులు సెక్కికొట్టికగ్గ ము
 క్రమంబునంగొనిదిసంబులనుసమస్తములుత్పన్నంబునెందెనంత)॥౧॥ ఘనతవమమలనమొండటయునుభరతుండె
 టుగకాత్మయొగంబునుజయ్యెనగదాసెహరిణిపోతయొదననుదిలొనిర్పి ప్రీతిదవృకబలికెగ)॥౨॥ ఒక్కటతల్లిఁగాసి
 హరిణార్థకమాపులులేమిదేసియొదిక్కినలేకయున్నకటఁదెచ్చినామెడదీపుగార్థకం॥ వెన్నెడుప్రేమఁజేసిజరి
 యంపుచునున్నది నాచునొద్దిగఁగమగ్నవఁజేసిదీరిగఁగమన్ననలందగఁగ్రోతు నెంతయుగ)॥౩॥ శరణమనివచ్చుజంతు
 వుఁగిగరణగఁగనవిచ్చిమాదికాదిసంబులొకటిబరయగఁగనధికంబుగముగ) ౪౨మెటిగొండెచుమగిరైర గణములు ప్రేమగ)॥
 ౨॥అదియొప్పుహరిణిపోతంబుదనయాత్ర మంబుననత్యాన్త్రంజేసియొననశయనాలనపన్నెనవితుల శక్తునుమఫలవలా
 శములొడకాహరణదేవపూజాజపాదులయెడందనయొద్దనయొకపికినుమమృకపాలావృకాదిక్రూరకృంగంబులవలని
 భయంబునవనంబుల వెనువెంటందిరుగుచునధికప్రణయభరవరీతహృదయుండగుచు నతిస్మిహంబునం జేసిగొఱతసేపు
 స్పంధంబులవహించుచునిగొంతదవృతరంబున నుత్సంగంబుననుందికొని లాలింపుచునంతంబు నెందువరియైనాభర
 తుండుకర్తవై మిల్లితాక్రియాకలాపంబునిర్వర్తింతు నెడంతనంతలేదిహరిణిగుణకంబుంజాచుచుగిందిత్పన్నస్థావర
 యంబుడై దానినాశివరంపరలనభివందించుచుంజంబునాచుంబ్రీతిఁజేయుచుకల మోహంబునఁబెంచుచుండు నెడ)॥౪॥గి
 రినిగిరిఁజెల్లనఁగెరులవొడిదితెగియాడగభరతుండుదిత్రమునుంపంతసిల్లుచునుగదెనాత్ర మముఁగాసిహరిణిం
 భకనుంతలోమరికఁచిన)॥౨॥భరతుండంతదన్నగృహకంబుగానంబడకుండునవృషాదుమిక్కిలివ్యాకులితచిత్తుండగుచున
 ద్దధనుండుమోలెనెడిసుండుకరుణతోడంగూడితద్యరహావస్థలమఁదెబదానితలంబుచు నతిశోకంబుతోమనంబున
 దుఃఖించియల్లదియె)॥౫॥హరిణిపోతంబునికవనాంతమందుఁగి గూరమ్మలవాడలేకుండగోరుచుండఁగి నలసిపోయెతెయను
 చుఁజి త్రంబునందుఁగి రాజముపభుండుభరతుఁడారాటనుండు)॥౬॥గిల్లినచ్చినహరిణిపోతంబువచ్చి పుణ్యహీనుండనగున
 న్నుతొందిపాసెసేమిసేయుచు నేంకఁజెల్లుగఁడుఁజేరియేరిగిగాంధిరమించుచుండ)॥౭॥ కట్టాయాయాత్ర మమునఁ
 బుట్టినతల్లిదండయముమేసిపాదవినహరిణింబిట్టట్టదిరుగుచుండఁగిబట్టివృగేంద్రుండుగొట్టిపాధించెనాకొ)॥౮॥భక్తు
 భరతుండుహరిణిగుణకయేమంబుగోరుచునను నెవ్వకువచ్చినన్నసంతోషవరచు నానాప్రకారంబులయినతనగతులచే
 త నెవ్వదానందమొందించుధ్యాననమాధినున్నవృకునన్దుంగొమ్మలఁగ్రాకుచునుండునట్టినిందంబులెవ్వడుగనుగొం
 దుదేవపూజాద్రవ్యంబులుద్రోక్కిమూర్తినిదినంగోవిదిచూదివంగుచూరుండువోలె దూరంబునకుంబునిరినినమరల
 నేదిరిదినవెనకదిరిదియొండఁగట్టిమెలయువస్వభావంబుగలుగుటయెట్లు లీభూజేదియెంత తపంబుఁజేసినదియోహరిణి
 పాదస్పర్శంబులంబిత్తందై నభూమిస్వగ్ధావధగృహమై నమనులకుయొడ్డుగ్ధబగు నట్టిహరిణిపోతంబునెట్లుగదగొం
 దునదియొడుండాక భగవంతుండునదం ద్రుండుమృగవతి భయంబునవృత్తజనియొ సాన్త్రమవరిత్రుద్రుంబై నవృత్త

४५

[illegible]

కపటస్థితి మేనుమిక్కిరింబలవనయనన్దవీరివిక భారముచూరముమోసి తేగతినిది తెడవంతుభూవరుండుమిట్టవక్రమున క
 గడబలనాదొడంబలుకక మోపెనాశివిక బ్రాహ్మణవర్ణుడు చూచివేళ గ్రూ||౩|| ఆహ్వాదాదివ్రవరుండుదవకంబున
 టిదియగుక ధీబరంబునందునహంకార మనుకారంబులంబొందెడిక మిథ్యాభావరహితుండై బ్రహ్మభూతుండుమహాభా
 వ్రతంబుననాశివిక మోక్షమునున్నవిచమగమనంబుఁబొందియతికపితుండగును భూవరుండు వెండియొట్టెయొ||సీ|| ఓరి
 దుర్నదవివరోజేవత్సరనాయాభ్యుదయపునుదడిచిపునీవక్రమార్గంబుదిన్నియొడిపించినదటించుగున్ను నవ్వాక్షుండు|| న
 నిరాజగర్వాంధుడగుచుగూత్రయంబునవృద్ధిబొందినభూవరుండు|| బద్ధవ్రలాపముతో వల్లుఁజుండెనబాదితమదమో
 డులతోఁ బ్రశస్త్రుడగుచు|| జగతి బ్రహ్మస్వరూపమయినకలభూత|| ములకునత్వంఁగెహితుండై నభూసురుండు|| యోగివర్తన
 దెదియొకయున్నరాజ|| నంతమీక్షించిమరియొట్టెనుచుఁబరి|| క|| వ|| నరేంద్రా నీవుతెప్పనదినత్వంబు భారంబితీరంబునకే
 కానినాకుంగలుగ నేరదయననుష్టాభ్యుకార్యంబులువాగ్ధులు నాధులుయున్మృత్యులనిచ్చావిరోధ భయంబులఁజరామధ
 ణంబులురోపని ద్రాజాగరణంబులహంకారమనుకారమహతోపకాదులును దేహంబు తోడనబనియించుంగనినాకుంగ
 లుగ నేరవుతేవన్మృతుండనేనకాదాద్యంతంబులుగలుగుటంజేసయందఁజేయండును గలిగియుండున్నామిభ్యుత్పన్నంబంధ
 బులువిడికధృతంబులగుచువ్యవహారంబులంజేసతీరంబులకుంగలుగుంగాఁజేవునికేలేక యుండునదియనుంగాక రాజాభి
 మానంబునీపునన్నాజ్ఞాపించె వేదీయంబ్ర ము త్తుండవై నదీసుంబూర్వస్వభావంబెట్లుండెనట్లుగాక యేనేమి నేనును
 నెఱింగింపుమున్నత్రమూకాంధజలబఱి తనహజస్వభావంబునుబొందిననాయంకునిగిక్కియేమిలాభంబుబొందివనే
 ర్మనవిదయుంగాక స్త్రబుండును త్తుండు నైననాకునిపితృవృద్ధంబగుననివరికముచకములిండ్రియనిదరుంకుపూర్వకర్త
 వంబునంగలుభారవాహకత్వంబునునలంగందోలుకుభారంబువహించిశివిక మోచుచుంజను నెడ నారాజవల్లభుండుద
 ర్శనానాపేక్షితుండై వనియెడివాడగుటం దనహృదయ గ్రంథిమోచకంబులుబహుయోగగ్రంథనక్తుంబులునగు
 బ్రాహ్మణవాక్యంబులుఁదియాశివిక దిగ్దశక్షిమరికియానిపునికేసాష్టాంగదండప్రకామభు లాశుంఁగిగర్వవర్జితుండై
 ముకులితహస్తాడగుచుగల్గెయొ||సీ|| ధరణీమధులలోనదలవ నెవ్వడభీవునవహాశ నేపివై యవనియొడు|| నేమిటికైత
 రియింపకగవద్విలిఁజటికేమోగడత్రంజిఁజనుట నేక|| ననుగృతాధునిజేయనవహులండగుతున్నయట్టియా|| పిలనుహ
 మునిండుగ్రహణీసేనుహర్షంబుదవిచిచాంప వెలుంగక చేపితిగరుణజూకు|| రవ్వపైరిపునేయగుదండమునకు|| హరు
 నిశూలంబునకునవరా యుధమునికవలతం ద్రాకాధనదతప్రాప్తములకు వెరువదిపున కేగిట్లు వెరదినట్లు|| వ|| మరి
 యుండునగుండ నైజకుండవుంటే తెగినాధునిజ్ఞానంబుగలిగివరియోపుచునున్నవాఁడత్రునివశవంబులుయోగకాప్రసమా
 నరీపుత్రవాజ్ఞనంబులకునభేద్యంబులయునున్నదియేనువిజ్ఞుక భావతీర్థంకుసాక్షాద్దరియనకుపిలనుహోమకవలనప్రా
 ప్తవిద్యజెలియంగొరిజనుచున్నవాడలూకేవరీక్షణార్థంబవ్యక్తిగిగుండై చరియింపుచున్నకపిలనుహోమనిండుం
 పుగాబోలుచువుకుండుండై నగ్ధసాష్టాంకుయోగీశ్వరవరీత్రంబులెట్టులెఱుంగ నేర్పుగర్వవశంబునదృష్టంజై నప్రానిభ
 హించుచునడుచుచున్నయియా శ్రీసుంబునాకునుఁ బరెనకునగుననితోఁజుచున్నదదియొట్టెనఘటంబుతోఁజలంబాలుచే
 నేరగిలెఱుంగునలేదిగలుగ నేరదుగావునంబ్రమాణమాలంబయినలోకవ్యవహారంబు సత్సంభవనసక్తుతందై యుండు
 టంజేసమీరలాచువాక్యంబులునాకున్నట్లుంబుగా నేరదనీంధుడేకాశీశ్వరుండునినుపించిననాని పుండులోకవ్యవహ
 రంబునకునిత్యవృత్తిపాధికంబగుంగానిత్యంబుగా నేరననిష్ఠాంతగిదర్శనంబునట్లనియొ||సీ|| పాపకశిఖితేభాంధ
 బుదాఁడప్రస్తుగుదవఘటముచేనందునన్న|| జలముదవించునాజలముచేదండులంబులుదడవెఱియింపునకునిత్యవృత్తిగఁజును
 యన్నంబగునాచందముననుదాదేపొందెయింబులంజెరిపివోడు|| నాశ్రయంబుకేయింబుట్టిజీవునకుదేహంబునంద్రా
 గేంద్రియాదికమునోజగుచుండుట్లునంసారఘటవృద్ధిమండునై నరాజావద్వమైనకర్మమలంకారానంబాతునదేహ
 వంజేసినేనిభవముజెంఁగకుండు|| గ్రీ|| అనుచుభారూకేసురాత్మజాఁడిరిఁగఁబట్టుటయునురాజవరేణమింఁది నితయభావ్య
 ములనువివరింపితిత్తమృతంబులుండై నసింధుభూవరుండు|| వ|| హమోగ్రాసేనురాజననియెడియభిమానమూహంధుండై
 తుహేతులందెవరీపురించిననన్నంగరూఁపుమీసార్యధుంధుండుచిక్కిపొన్నుంజేసెనుతోపుల నభిమానంబుఁ జేసి
 కురితంబువలనదుముత్తంజనయొడిచివేన్మహాత్మతనీకుంఁగూఁపంబుగలుగ నేరదనేమధుంబుననాబోధిమాధుంబునో

జ్ఞానబాసంబునకే మ్రొంగెననితరుగాననిపుడయ్యునుండు శ్రీనన్న భక్తి పుష్పమనకాచి మ్రొంగిల్లవలెను గాక ననుచు నీ
పువివాసంబుండ వై యుండును మిగుల భాగ్యవతి వాని ముందు పోలెను అలకవి పుష్పము పొలభవచ్చు గొంతయును
లలాచాగ్రాగి నరగఁజెప్పి వ్ర వంశమంతయుండవచ్చు మనరునిపుడభ్యమమచుంబలికి తల్లుగానెన్ను నభికుంభవనివల్ల
రామనాథుఁడొక రాజవంధ్రుని యజ్ఞాదికములందు నామ్న యములయందుఁడరుచుగాఁడత్వ వాదంబు లేదు స్వస్థం
మునందుల సౌఖ్యమాకారంబునందులకిత్త మైయంత లేని యట్టివందమున వేదాంత వాక్యంబులుగత్యంబు నెఱింగించెల
గుఁగానినీత్యంబు లై యుండ నేర పుపురుసుమిది త్రంబుగుణములఁ జెందియెంత కాలముండును మరియంత కాలమందు నర
యనిజ్ఞానక శ్రేంద్రియముల చేత మరీగిభర్తంబుమరియభర్తంబునట్లు దగిలి పుట్టించుచుండునత్యంతమహిమ ॥ వ॥ మరియొ
ధర్మాధర్మవాసనాయు క్తంబుమిద యానుర క్తంబు నై నచి త్రంబుగుణై వాహంబుల చేత వికారంబు సెంది దేవతగర్భజు
న్యహంబులై నదేహంబులంబుట్టించుచుండు గాల ప్రాప్తంబు లై నసుఖమఃఖరకుభయభలంబులననుభవించుచునవరతం
బుజపురికింపు త్ర్యంకుంబగుచుస్థలసూక్ష్మరూపంబులనుండుస్వాంతంబుగుణరహితంబై నముక్తికారణంబగు ఘృతవర్ష
లుంగలదీపంబునధూమగిళిలంబుట్టించువుగవర్షులు నాశంబు సెందినస్వరూపంబులొందిన తిరంగునవంగుగుణకర్మా
నబంధులై నజన్మదులంబుట్టించుగుణకర్తంబులంబా సె నేనియుంబరతత్వంబునొందుజ్ఞానేంద్రి యంబు లేనునవిషయం
బులమీదదోచుబుద్ధు లేననుభిమానంబుననేకాదశవృత్తులంగూడినమనంబుజీవురికిననంగుంబుంబు లై నజన్మంబులంబొందిండు
మమోవృత్తులంతక మించినజీవుండువరంజ్యోతియై న సారాయణస్వరూపంబుగా నెఱుంగు ముపావరణంకంబులై న
జీవులకుంబవసుండు ప్రాణంబై యున్న చందంబుననీశ్వరుండుసర్వభూతాంత ర్యామియగుచుజీవాత్మ స్వరూపంబుననుం
డుజీవాత్మపక్షజ్ఞానాదయంబునంజేసి మాయ వెంత కాలంబునం గెలువ వుండునంత కాలంబుము క్తనగుండుగాడవిష
త్వర్గంబునుజయించివరతత్వంబు నెఱింగిననీశ్వరుండగుఁ జిత్తంబెంత కాలంబు విషయాన క్తంబగునంతదడుపునంపారత
క్రంబునండునంతరించుం గావునమహావీర్యుండైనమదనకుశత్రువై నమనంబుననప్ర మత్రుండయ్యుచుచ్చాహరంబునజ
తగనికవరమగురుండయ్యు శ్రీసారివరణోపాశాన్త్రంబునఁజి త్రంబుగెలిచినంబరతత్వంబు సెందునవిప్రుండవలెకైన
నతనిమహిమకువేరగంది ధోహ్మబునకునమస్కారంబు సేయుచుసూపరుండిల్లెరియె ॥ ౬౯ ॥ కారణవిగ్రహంబునుగుణాంత
మునియవధూత వేషముగ నూరిధరాసురత్యమునుబూర్వసమాగమమాత్ర భావముల జారుచిహార కుత్యులులశాంతిగు
ణంబునుగుణవర్తనల బారయఁగల్గునీకుననయంబును మ్రొక్కెడఁబెట్ట భంగులగ ॥ ౭౦ ॥ నుజ్జ్వరితాద్వందగునోగికావధాను
తీవ్రంబైనచందంబునగ ధరలో నాతవత ప్రదేశిగాడవీర్యంబునతోయంబునం గరిమం గ్రోలినరీతి నెంతయునహంతా
రాహిదస్తుండ నైవరగున్నాకునుగీవచోమృతముదప్పు మందు వేరున్నదే ॥ ౭౧ ॥ విప్ర వర్య నేను వేడ్రుతోనానంత యంబు
లేల్లెన్నునడిగి లేయిం నలఁచియన్న వాడందవృక్షయెఱింగింపు ముచితవృక్షిందత్వయోగమెల్ల ॥ అనియడిగినయారా
జానకాచిప్రుండిల్లెరియె ॥ ౭౨ ॥ కానవచ్చినఫలములుగర్వ మూలములగును జేసినంపార ములనుజ్జ్వలి మైపుడువర్తింపుచుండు
గా నెఱుగ లేవుగత్యయోగంబుమిగులనీశ్వంబులంబు ॥ వ॥ మఱియునీవసుంధరనున్న చరణంబులకు నెక్కుడుజంఘలు నా
మీందజానువులాపాదపుననూరువులంబులకునువరి ప్రదేశంబునమధ్యంబులమీందనువమండుకు నెక్కువకంతంబులమీందస్థం
ధంబండులదారువాజానువున శివీకయందు రాజునయెడియభిమానంబుగలిగివున్నవాడవిట్టిచోద్యంబులున కష్టదశం
బొందిననీవు ప్రజాపాలనంబు సేయుచున్న వాడననుగర్వంబునమావంజిమహాత్ములనభిలాసంబుజ్యోంకుగాక యున్న
వాడమీప్థావరణంకంబులకు నివాసస్థానంబువసుంధరయైచచందంబుననత్రియల చేత నెఱుంగందగినజగత్పారణంబై
నతత్వంబు నెఱింగిం దెవరమాణునదుడయ్యునీధర్మత్రియైచచందంబుననవిద్యావనంబులచేతం గల్గివర్తనై నకృత్యంబుల
బృహదణునదనవీజావేద్రస్వస్వభావాత్యయకాలనాహుద్ధిగూపంబైన మాయచేజగత్తురెండవదియైకల్పింపంబడియె
దాహ్యభ్యంతరంబులంగలిగిస్వప్రకాశంబై భగవద్భులవాద్యంబువిశుద్ధంబువరమార్గంబుజ్ఞాన రూపంబు నైత్రస్మబో
కటియెనీశ్వంబుజగత్తత్వంబగుననివగికిముఱియు ॥ ౭౩ ॥ ధరలోనప్రహ్మంబుదవమునదానంబులనుగ్రహ ధర్మంబులనజ
లగ్నిసోమసూర్యులచేతత్రుతులచేనై ననుబరగుభాగవతులపాదసేవఁ బొందినభాష్యనిబ్బంధంగరాధనభక్తునదు
జ్ఞాత్యునునరమమునుబాఘనతపోబాహ్య సౌఖ్యములకవిముఖులైన పుణ్యభూమిగుజ్జానువాదః స్థానితాత్మలునగు

మధుకాదనువనమిదంబును జేసిననంతమిది మోక్షమార్గంబునకును బాహ్యులు నందుచుఁ బ్రవేశించియుండు నెట్లు ముగిసగము
 ద్దీ) వలనోఁ బ్రాయేను పూర్వంబున భరతుండను రాజును నర్వసంగంబు ర్వాగంబు జేసి భగవదాచారాధనంబు నేయుచున్న
 గంబుతోడి సైన్యంబుకలనన్నగంబునై పుట్టియునుండును హరిభక్తిదప్పకుండ యువును నును నున్నుండ నై జననంగంబునకల
 తుండనగుచు మనుష్యసంస్కారంబును బాసేయే కాక నై చరియింపుచున్న వాడనరుఁడు వృద్ధునం సేవం జేసి సంసార మోహంబు
 ను బాసే హరిభక్త్యనకథల చేల్చుట నుండును పుండరీకాక్షునింబూజింపుచుంబరలోకంబును బొందునవలసికి పుండుమరి
 యుట్టనియె) సీ|| ధరణీతే మాయ చేతను దాబుగా రాజవదమునఁ బుట్టంగఁ బడ్డవేపుఁ డెలమి మైగుణకర్త ములఁ జేయుచును
 లాభమాశించితిగిడునర్థుడు డే|| ఫలము పీక్షింపుచు బాంధవ జీవుండు సంసార మానసంశారీయగుచు | ననవరతము
 నుండు నామహావనమండుఁ గామలోభాదితనస్కరులుఁ గూడి ధరణీవిజేతేంద్రి యుండగూనినరునిఁ బట్టి ధర్మమనియెడి యో
 మహాధనము నెల్లినరసిగొనివీపుచుండు నురుది నంబుఁ గానసంసారముండు నాకాంక్షవలదు|| క|| అరయఁగనంసారాది
 విచిత్రలకయాపుత్రమిత్ర దా రాదులనంబరగుగోమాయువ్యకములు పరువడినరబస్థములను భ్రష్టుండునుడి|| || తరల||
 వలసిసంస్మృతి ఘోర కాననమనిరంబుల నెల్లెనుం జెలఁగిగుల్లల తాత్పర్యముల చేతగహ్వరమును ననిశ్చలనిశ్చలములం
 దుమర్దనసంజ్ఞలంగలఁచుకీ|| బులనిరోధమున మృత్యువోడివఁబొందుచుండు నుమర్దక|| గీ|| మురియునీగృహస్థమార్గంబునం దె
 ల్లవిషయములను బొందివీత్వ మెల్లఁ గఁకలొడనిట్లు గంధర్వలోకంబుఁ గాదలంబిమిగుల మోదమందు|| గీ|| మఱిగాన
 నమునఁ గొఱవినయ్యెముఁ గాంచి యగ్నిగోరెవెంటనరుగుమాడి|| గాంచనంబు గౌరికల వారియిండ్లఁ బలవదిరుగు
 నరుఁడువలననుంది|| గీ|| బహుశుటుంచియును చుట హుధనాపేతుల| నెడమాపులఁ గనియేగుచు గమఃకరణఁ బ్రేమఁజేసి
 పరువులు వాగుచు సెంగునోటనిలువకుండు కెపును|| గీ|| మురియు నెక్కువోటను త్తుండై పవనరజోహాతాముండగుచు
 బూవుడప్పిడి క్రైఱుంగఁకొందువితే కేనుపునుఁ కరణిదిరుగునరుండు నరవరేణ్య||) వ|| మురియు నెక్కువోటను లూక
 డిట్లీస్వనంబులతోడవమానంబుల మునకే తురాజిరసార్థంబులకుడు బవనుచు నెక్కువోటను ధార్మికుం దై యపు
 ణ్యవృత్తుంబుల నాశించుమాడి|| బావకర్మలు ద్రవ్యహీనులు నగుచారినాశ్రయంకుచు నెక్కువోటను దానిపాపవర్షుడై జ
 లహీనంబులు ననదికఁ జనినీతిని హవరకూగులయిన పావండుల సేవింపుచు మురియు నెక్కువోట జేతంద
 వుండయువఁడు దావాగ్నిం జేరివృద్ధహం దురితినన్నాధియుగుచు దాఱుచులం జేరిదుఃఖంబు మురియు నెక్కువోట పర
 బాధం జేసిమున్ను గానక రాజ్యాభిలాషంబాణుంబులయి పిత్తపుత్ర ప్రాత్యజ్యేష్ఠులనై ననువధింబువుచు మురియుమా
 రుల జేతంగొట్టుబడినర్వధనంబును బోనాడివంతావరమను దైదుఃఖంబుచు నున్నంతగంధర్వనగర ప్రాయంబుననం
 సారమంబులను భవింబి మోచింపుచు మురియునగావోహంబు సేయునరుండు గంబుక పాపాణుమలవలనం బాదపీడితుం
 డగుచుదుఃఖంబుచందంబువగృహాశ్రమోదితమహానష్టానంబునకును ప్రమిందివృద్ధనకంట్కళకరా పీడితుం దైదుః
 ఖంబుచు నెక్కువోటంజితరాగ్నిపీడితుం దైశుటుంబంబుమీఁద నాగహింపుచువనంబుననఁగరగళితుం దై జ్ఞాతుండయిన
 చందంబునరాత్రిగృహాభియండునిద్రావరవశుడై యెటుంగకయుండుచు మురియును వనంబునందృశ్యచ్ఛన్నరూపవతి
 తుండగుచునర్వధింబుండయిన తెఱంగుననంసారియై దుర్దనుల చేతవృద్ధివృద్ధయిండుగుచునంభుం దై యజ్ఞానాంధకూపం
 బునంబుచుచునొక్క యెడఁజొని తేనియను నైవశ్చికాబాధనగ్యంతమఃఖతుండయినమాడినిసంసారకాముం దైవరదార్త
 వ్యాభిలాషియగుచు భూపాలకుల చేతనయివనుగృహవశేతనయినను తాడితుండయిన నరకంబునంబుచుండు యావనం
 బునసంపాదించినద్రవ్యంబులవరుల చేతంబోనాడినవిధంబునశీతవాతాద్యనేక ప్రయాసలబ్ధంబయివధనంబులు స్రానా
 డినసారియతినితాక్రాంతంబుం దై యుండుమరియును వనంబునలుబ్ధులును సన్పృష్టంబయియల్పామిషంబునకునోన్యన్య
 వైషమ్యంబునంగలహించినవిధంబునసన్పృష్టవ్యవహారియునల్పద్రవ్యంబులకుంబోరాడుచుండుమరది భూపాలునకువి
 ప్రండునంసారాబి తెఱంగెఱింగిది వెండియునిట్లయె|| గీ|| అల్పధనండువైత్రవస్థానములదృప్తిఁ బొందకొరులధన
 ముఁబొందఁగోరియరిగివారివలననవమానములఁబొంది యధికమయివచుమఃఖమిండు|| గీ|| అంతఁగొందతెల్లవన్యా
 న్నవి ద్రాదివినియమునగడఁ బ్రవృద్ధమున|| వైరములనుబొందిపోరాటమైండును| రాత్తచింతలేకయనుదినంబు|| సీ||
 సంసారమార్గనగాదుం దైయధిక ప్రయాసంబుననుగూర్చునర్థములను | వివారింపుచును గొందరిహలూకఫలములఁ గా

మోక్షంబునుగోరకంతల జెడిపోవుచుందులెప్పుడుగానియందుకుఁగడపటియోగంబుఁగానలేదు; మానవంతులుననమాన శౌర్యులనగు వారుమీర్చిలియైనవైరబుడి. నామాతంబునమడియదురంతె కాని మోక్షమార్గంబుఁగానరుమూఢవృత్తి నుచునంసారగహనవిహారమెల్లఁ దెలిసి కన్నురననియెథా శ్రీసురుండు॥) వ॥ మఱియుం గాలచక్ర నియంత్రుండై యత్రా యుధునింగొల్పక కాక గృత్ర బకనమానులైన పాపంజనంబులంబున జేసి వారల చేత వదితుండై బ్రాహ్మణకులంబునంజేసి శ్రౌతస్సార్థకా న్నానస్థానవరుండై విషయసుఖంబులందుఁదగులంబడి కాలంబుతుడ నెఱుంగక వృత్తుంబులంబోలె నెహి కార్థంబులయందుఁదృష్టగలిగి మైకుననిమిత్తంబునత దారాదులయందు స్నేహంబు నేయించువధికుండు మాతంగంబుల యందుభయంబునదీర్ఘమన్న భూపంబునంబడిన లెఱుంగునసంసారమృత్యుగజభయంబునగిరికంఠర చాప్రయంజెనయజ్ఞాన తమంబునంబుకుం గావునమాయ చేత సంసారమార్గంజెన రాజభావంబువిడిచిసర్వభూతమైతిగలిగితేంద్రియంబుడవై జ్ఞానానిదేనార్థంబుకడతలఁగనుమనిపలికినభూపాలుండెల్లనియె॥) క॥ అక్కటమానుషజన్మంబెన్నఁ దెన్నవయ్యెయిండు నెల్లడ భేదమతింఁచి పెత్తిసయోగినమాగమముకృజముగగలిగె నేనియభిలాత్తులకు॥) క॥ ధరణీసురవరశ్రీభరణాంబుజ యుగళలేణుసంస్పర్శమునామరితంబులఁజెనింతలఁపారిభక్తియునంతకంతసద్ధికంబయ్యె॥) వ॥ మఱియుఁ ప్రవరలయం దుయోగీశ్వరులవధూత వేషంబునంజరియింపుచుందురుగావునవిపుటపిన్నపెద్దలనక నెఁదరికినమస్తారంబనిస్తులియింది ననాయోగీశ్వరుండును సింధుపటికికరుణాన్వితుండగుచుతత్వజ్ఞానంబుపదేశించియారాజు చేత వదిత వరణంబైపురార్థ శంబునంబోలెనంపుగ్లగ్గరుణారసపూరపూరితస్వాతుండైవసుంధరంజరియింపుచుండెసింధుభూపతియునుజనమాగ మంబునలబ్ధతత్వజ్ఞానంబుడైదేహాన్నభ్రమంబాసేననిపలికినశుకయోగీంద్రునకుపరీక్షింపరేంద్రుండెల్లనియె॥) వ॥ రయ గమక్షికంబునితాత్పర్యంబుఁగడఁగలేరితియింభరతునిసప్పరిత్రములు బ్రస్తుతిసేయఁగనివసుంధర॥) నరపతులెల్లనోప రుచునంబుననై నమనింకనిట్టియాభరతునిపుణ్యవర్తనముఁబ్రస్తుతిసేయఁగ నాకుశకృష్ణమే॥) వ॥ నరేంద్రాభరతుండునుత తారారాజ్యాదులనుబారకకాలంబునంజవిడిచిభగవత్పురుండగుచుయజ్ఞభూపంబునధర్మస్వరూపంబును సాంఖ్యయోగం బును ప్రకృతిపురుషస్వరూపంబునై ననారాధ్యులనుకనమస్తారంబునుచుమృగరూపంబునుంబాసెనట్టిభరతునిచరిత్రంబె వ్వరుసెప్పిన నెవ్వరువిననట్టివారలఁ బుండరికాతుండురక్షింతు నాయరభివృద్ధియగుధనధాన్యవృద్ధియునగుచు స్వ గ్లోపభోగంబులంబోందుదురది॥) వ॥ నరదేవాసురయతురాక్షసమునీంద్రస్తుత్వదివ్యాంబరాభరణాలంకృతభక్తవత్స లకృపాపారిణిజైవంతమందిరబృందావసభాసురప్రియధరిత్రీనాథగౌవిందశ్రీకరపుణ్యాకరవాసుదేవత్రీజగత్కల్యాణగౌపాలకా॥) క॥ పరమపదవానదుమగ్నతాపరకరుణాకరమహాత్మహతదితిసుతభాసూరగౌపికామసేహార॥) సరసిజడదనేత్రభక్తజనసుతగాత్రా॥) మాలిది॥ సరసప్రదయవాసాచారులక్ష్యవిలాసాభరతభుభవరిత్రా భాసూరాజ్ఞారిదేత్రా॥ నిరుపమఘనగాత్రానిర్మలజ్ఞానపాత్రా॥ గురుతరభవమారాగౌపికాదిత్రవోరా॥.....

గద్య, ఇది సకలసుకవిజనానందకరబోధనామాతృపుత్రగంగనార్యప్రణీతంజైన శ్రీమహాభాగవత పురాణంబునందు ప్రియవ్రతునిజ్ఞానదీక్షియు బ్రహ్మదర్శనంబునఁగి ధామలజన్మంబునుడై తమతామసరైవతులజన్మంబును ప్రియ వ్రతుండువనంబునకుజనుటయు అగ్నిప్రండపురస్త్రీనివరిగ్రహించుటయువర్తాధిపతులజన్మంబునుఅగ్నిధ్రుండువనం బునకుంజనుటయునాభిప్రముఖులతాజ్యంబుననాభియజ్ఞంబునుఁబులుషభునిజన్మంబును ఋషభునిరాజ్యాభిషేకంబున భరతునిజన్మంబునుఋషభుండుతపంబునకుజనుచునుతులజ్ఞానంబుపదేశించుటయుభరతునివర్తాభిషేకంబునుభరతుండు వనంబునకుజనుటయుభరతుండుపారిణిజైవంతంబునందుఁబ్రీతిఁజేసిపారిణిగర్భంబునజనియించుటయుమరలవిప్రసుతుండై జనియించుటయు విప్రుండుజండికాగృహంబునఁ బ్రతికేవచ్చుటయు సింధుపటివిప్రసంవాదంబును అనుకథలంగలపంచమ స్కంధమునందుఁబ్రథమాశ్వాసము. .... శ్రీగోపాలకృష్ణవరబ్రహ్మణేనమః, ...

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము- పంచమస్కంధముద్వితీయాశ్వాసము.

శ్రీకాంతాహృదయప్రియలొకలొకప్రచారలొకేశ్వరసుశ్లోకభావభయనివారకగోకులమందారనందగోపకుమా రా॥) వ॥ సకలపురాణార్థజ్ఞానవిభాగితుండగుసూతుండెల్లనియె॥) క॥ మునులారాదరాదారి॥ యనఘార్తకుటమునయల త్ర రాత్రిజానకునిద్వినయోక్తిభరతుచరితమునినుపింపుచుమరియునిట్లునినుపింజెడఁదగ॥) గీ॥ పార్థివేంద్రంబుజ్ఞాభరతార్త

జాంతై నసుమతిధర్మత ద్రవమునదితగఁగెదెఱుఱింపులయిన పాపండులు! దముమతంబుమిగులదలచిపొగడి॥క॥ ధరణీవల్లభునిన్నును! నిరతంబునుబుద్ధదేవునిగొలిచినయా! తెరగునఁగొలిచెరమనిభా! సురమఱిఁగించితవుడునుజెంపిరితిగఁ॥వ॥ ఇట్లు పాపండుభోధితుండయ్యుచునుతిగి (ధ్రువ సేనయందు దేవతాజిత్రనుపుత్రుండుజనింపె నానికి దేవమృత్యుండునునత్తుత్రుండాసురియందునయిఁచె నెప్పుడు హేతునకు ధేనుమతియందుఁబరమేష్టిజనియించెనతనికి నవర్పలయందుప్రతీహండును వాచునుతుండయ్యెనప్పురమపురుషుండునకు లజనులకు బ్రహ్మచారివేదేంబుఁజేసి తాను శుద్ధాత్ముండయివారిష్టగణ సేయఁజుయ్యజ్జకరణినిపులుగు ప్రతిపార్థవ్రస్తోతఁడౌతయనునత్తుత్రులఁగాంచె నాత్రహిర్యమైతియందుప్ర్యామభూమయనుపుత్ర ద్వయంబుత్పన్నంబయ్యెఁడుభూమకుటుమి పితృల్యయందున ద్దీక్షుండనునుతుండుజనించెనతనికి దేవకుల్యయందుఁ ప్రస్తోతగలిగెనా ప్రస్తోతకువరరుత్యయందు విభండనతనయండుద్యవించె అతనికిరతియందువృథుఁ యేబండుదయించెనతనికి నాకూతయందున క్తుండుగలిగెనాత్తునకు రాజ్య శ్రేష్ఠుండుగుయిండునుమహాశ్రీనివసన్తుండుదయించె॥గీ॥ అట్టిగయినివలననఖలజీవులఁబ్రోవఁదలచినాల్సిక ప్రధానమయిన యట్టిమేను దాల్చి యార్తరత్నజ్ఞాను! దగుచును దేహరినిజాంశమునను॥వ॥ ఇట్టిమహనియసుగుణాకరుండగుగయినిగాథానువర్ణనంబుపురావెనులగు మహాత్ములచేసి తొంగుననుతింపఁబడఁచుచునావధానమననుగ్రంధవైయాళింపునునియల్లనియె॥సీ॥ ధర్మమార్గంబునధారుణిజనులను శ్రేమతోఁబోవఁజెప్పె చుగోపలాలనశాసనలక్షణాదులచేతఁబోషింపుచునుయజ్ఞములనుయజ్ఞాపురుషునిశస్వరుండై త్తముననిర్విసేదిచిస్సాంతమందున్నయూశ్వరునిఁగాంచి యఖలజీవతతికి నానందమొనగుచునిగభిమానంబునధరణీనేలినత్యమందుమిగులన లేవయందును! ధర్మమందుయజ్జకర్తమందు! గయిండునుధలానఁగఁబాటుంఁడేతాని! మానవుండుగాడుమానవేంద్రవ॥ అట్టిమహాలగుణగుణగణపరిపూర్ణుండగుగయినికి దత్తకన్యకలగు శ్రద్ధామైత్రిదయాదులుగమయంతవచ్చి కౌారికలొనగనతఁడ్రజలపమసంభరతామధేయవై పితృవేదంబులునకలకామంబులనిచ్చుచుండనంగరంబునభంగంబుమొదినరాజులప్పనంబులానంగవిప్రులుగర్తంబావపాలుపంచుయిడనింతర సోమపానంబును శ్రద్ధాదిశుద్ధభక్తియోగంబునుగలిగియొరర్చుయజ్ఞంబులని ద్రాదిదేవతలుద్యుత్రులయియజ్ఞఫలంబుల సొంతగలవచ్చుచిత్తగుణుల్లలతాంతంబుగానకలలోకంబులవారింపచ్చి ప్రిబొందింపుచు శ్రీహరింపచ్చి ప్రిబొందఁజేయుచుగయిండు పెక్కుకాలంబురాజ్యంబు నేరెఅట్టిగయినికి జయంతియందుచైత్రరథస్వాతిఅవరోధనులనుమువ్వుగుణాధుకులుబుట్టిరి యాచిత్రరథునికి నూర్ణయందు సామ్రాట్టు వానికి నతఁడయందు మరీచియా మేటికి విందుమతియందుమిందునుతుండను వాచును అచిందుమంతునకు సరఘయందును గువును గువునకును మనస్సచదారియండుమరీచతుండుఅచీరప్రతునకుభోజయందునున్య ప్రహస్యపులసునిరుపురునుఅందునున్యపునకునత్యయందు భువనుండునులతనికి దోషయందుత్పప్తయూ అత్యప్తకుచిరోవనయండువిరజండును వాచును జనించెనంత॥క॥ అచిరజనుడుదయించిరి! భూవినుతవిమాచియందుఁబుత్రతంబు! న్నావల సొకకన్యకయు! న్నావేళనను ప్రజనులుహర్షంబంద॥క॥ ఘనుకుప్రియ ప్రతువంశంబునకుండుదయెనచిరజభూమిభువంశంబును దానలంకరించెను! వినుమింద్రావరజుడయినవిష్ణునిమాడ్చి॥క॥ అనివలికినశుకయోగింగనుగొనియభిమన్యగుతుండగు గుమోదముతో! వనజదళాత్మనినుమహిమలు! వినింతసమందియ్యెయె వేడుకమరియా॥వ॥ మునీం ద్రాసూర్యరశ్మియందాకలెవ ర్లియనత్తుత్రయ్యుండుబయినవంద్రకీరణంబులెంత మేరఁచిరుగునంతరూరంబుప్రియ ప్రతునిరగసేమి ఘట్టనలచేతనప్రదీప్తవంబులును సప్తముద్రంబులునయ్యెననివలికితివిఅడ్వివనముద్రంబులవరిమాణంబులునవి స్రరంబులుగా నెఱింగింపుముగుణమయంబునుస్థూలరూపంబును నైన శ్రీహరి శరీరంబగునిలోకంబునందునిపించి త్రంబగుణంబునుసూక్ష్మంబునాత్మజ్యోతియూ బ్రహ్మంబు నైనవామదేవునియందునిల్చుంగాపునదీప్తవద్రాదివిస్తారంబునివెయ్యమనినశుకయోగిండుంట్టినియె॥క॥ ధరణీవల్లభునివ శ్రీహరిమాయాగుణవిభూతులగుజలనిధులు! బరగనదీపులువర్షము! లఘయంగాకొలది పెట్టెనలవియెజగఁగఁ॥గీ॥ తెలిసినంత సేను దెలి పెదనంబేక్ష! మనను చిత్రగిందినుము దెలియననుఁజెప్పఁదోణ

— శ్రీ శుకయోగివరుండువదేతదామముగా దెలిపే సూగోశస్వనాపాదనిణాయము. —

ఇనభిమన్యగుతునకు! నింపుగానశుకమనిండు ద్విట్లు॥వనరేంద్రాబంబుదీప్తపగుణుభూపత్తంబునకుమధ్యప్రదేశ్లోకమునకుయోజనంబుల వెడల్పునంతియనిడుపునుంగలిగి మలపత్ర్యుమునుబోలెవ ద్రులాకారంచైనవ సహస్రయోజనపరి

మౌనాచారములుగలవనవర్తించునట్లును రాష్ట్రజాగిరులనుగలిగిదిభక్త కంఠై యుండునందునుభక్తమువర్తించి భావ్యవర్తించి
గునందునుభక్త ప్రదేశముననువర్తయించును || కృపావర్తమునకుమేరువు దీపించుకుగర్భితాకృతి యెవనియెడఁగి పాప
కులగిరిరాజాగఁజూపట్టునుసరగఁజాలినోద్యతలందఁగి || సీ|| పరియనునదే నీకుగిరితయోజనోన్నతమగుముదియొనడి
మిదళము విదితమునుపదియొలు వేల్పుయోజనములునంతియపాతు నై యతిశయము || నామీదనిస్తారసురయుముప్పదిలేం
డు వేలయోజనముల వెలసేయుండు || నాగిరిభుత్తరంబునునీల శ్వేతశృంగపర్వతములునింగిముట్టి యుండు లేండు వేలయోజ
నంబులదనుకఁగఁబరపుగలిగిపూర్వపశ్చిమాయః తంబుదక్షిణోత్తరంబునువిస్తారమగుమమిగులరహస్యవ యనలేంద్ర || వ ||
శిట్టుపూర్వపశ్చిమంబులులవణపాగరాంతంబు వై యున్న సీమావర్వతంబులయందునీల శ్వేతశృంగపర్వతంబులు నిడి
వినియథాక్రమంబునదశహంశేనాన్యవ ప్రమాణయోజనములుగలవిగానుండువీనివభక్త ప్రదేశంబున రమ్యక హిరణ్మ
యకురువర్వంబులవనామంబులగలవర్వంబులుండు వానినిస్తారంబులువనపహస్రయోజనంబులంగలిగిలవణనకు ద్రాం
తంబులయిక్రమంబుననీలాదిపర్వతదీర్ఘ పరిమాణంబులనుండుభౌవృత్వవర్తంబునకుదక్షిణంబున నిదశ్చోహమఃకుటహిమ
వత్సర్వతంబులనుసీమావర్వతంబులుపూర్వపశ్చిమంబులునిడుపునుదక్షిణోత్తరంబులువిశాలంబు నానీలాదిపర్వతము
లతీరుననుండు నాగిరులమధ్య ప్రదేశంబున హరివర్వత కింపురుషవర్త భారతవర్తంబులను నామంబులంగలవర్వంబులుండు
వాంబుభౌవృత్వవర్తంబునకులశ్చిమంబునమాల్యవత్సర్వతంబుపూర్వ భాగంబునగంధమాదనంబును సీమావర్వతంబులు
పూర్వపశ్చిమంబులునిడుపునుదక్షిణోత్తరంబులువిశాలంబులునగును నీలవర్వత విషధపర్వతంబులగెదిన ద్విసహస్ర
యోజనంబులనిస్తారంబులయందుండుమాల్యవత్సర్వతంబుపశ్చిమంబుద్రాంతంబులకేతుమాలవర్వంబునుగంధమాదనపర్వ
తంబునకుఋత్వ భాగంబుననము ద్రాంతంబునుకుభక్త ద్రాశ్వవర్తంబును మేరుపురకుంకూర్పునమందరపర్వతంబు దక్షిణం
బునమేరుకుందరపర్వతంబులనుపడనునీపార్వ్యంబులను త్రరమునగుముదపర్వతంబులను నామంబులంగలిగియయుత
యోజన మొన్నతంబులయ మేరునగంఠమమధ్యోన్నతమేధి స్తంభంబునకుంజకుర్పు ఖంబులఁప్రాస్త స్తంభంబులను బోరి
యుండునా చతు స్తంభంబులయందునుపర్వతశిఖరంబుల వెలుగొందు కేతువులనుంబోలె చూతజంబూక దంబన్యగ్రోధం
బులనువృక్షరాజంబులునుక్రమంబునమొండొంటిక నేకాదశశతయోజనాయతంబును శతయోజనవిస్తారంబునుంగలిగి
యుండుమరియు నావర్వతశిఖరంబులఁగ్రమంబునంబయోజనద్వీమీరునవృక్షజలంబులంగలిగిశతయోజనవిస్తారంబుల
యినవరోవరంబులు దేజరిల్లుఅందునుపార్వతులగువారలకుయోగైశ్వర్యంబులున్న భావంబునంగలుగుమరియనుండనకై
త్రరగతైత్రాజికపర్వతోభక్త్రంబులనునామంబులంగలదే ప్రాధ్యాన్యంబులపర్వతశిఖరంబుల వెలుగొంచుండు నం
దుదేవతాగణంబులు దేవాంగనలంగూడిగంధర్వులగీతనృత్యంబులుగనుంగొనుచువిహరింతురంత || యందరపర్వతంబు
కుదిమాబిడిపండ్లశృతోవమాన మైనందుర శైలశృంగసునమానములై గిరిమీదనటిమాకందపరామృతంబుగలగంబడిజా
రిగుహోత్ర వాహమై యందరుగోద నామముననవృక్ష మెవిలినెల్లు నెంతయు || వ || కుచుకురుంబునక సురభిగంధము
దేనరుణ ప్రకాశతఃపదగొనినుంద గాచలమువంతల శైతలజారియంతలఁగి దోడితోడినాని భౌవృత్తము ద్రోపుచువిం
తగఁబూర్వవాహియైనకుచుందరంగసంతకులనందరినవృక్షులజేయేధన్యల || వ || ఆనదీజలంబులూంనయవృషి యంది
కానువరులయంగగంధమందివననుండంతమనుజేశే పదియోజనములుసుట్టువరివశములనింపు || గీ || మేరుకుంఠరాత్రి
మీదజంబూఫలంబులుమహోగజోషములుగవ్రాలియవిసేయంతత్ర సామృతంబులైనయచ్చువోనగంబునందుబొడవి ||
క్ర || అనువకుమగుజంబూనదియను పేరను వెలసనీలనిరుగుచునంతంఘనతనిభౌవృత్వవర్తముపనుపడదడపుచునుధరంత్ర
వహించుదగ || వ || ఆనదీనిబడగోవక నైయుచ్చు త్రైలాకానంగతి || బూనిక కుఁచిపాక మునంబొంచుకుశుదధనవ
ర్ణజాతిజాంబూనదనామ మొందిసురముఖ్యులకెల్లను సూచకార్థ మైనానుగవ నైమిందిక కుచుంబిడియెవిలినెల్లు నెంత
యు || వ || మరియనుపార్వ్యనగగ్రంబునమంబుంబ వ్యాకువరికాహబంధురంబులగు నైదుకుఁభుధారాత్ర వాహం
బులువందముఖంబుల వెడలినుపార్వ్యనగశృంగంబులంబడియిభౌవృత్వవర్తంబుపశ్చిమ భాగంబునదమపుంబులవహించు
నా లేనియయనుభవిండువారలముఖమారుత సుగంధంబుశతయోజనపర్వతంబుపరినుండు || సీ || కుచుదపర్వతశిఖాగ్ర
మనునుత్పన్నకైక మపట్టువటతీరుస్కంధమధ్య | నుద్యుంకునట్టివయోదధిశృతమగు గుణవిశిష్టాన్నంబులశిశుమయి |

బులునుతోడ నెఱచియుండును॥క॥వృక్షద్వీపముద్విగుణిత॥లయేతుమరసాధినుప్తిరావలసిల్లు॥ స్థితిమరసోదద్విగుణంబు
క్షయముగకాల్చివహదీప్తమిలగ॥వ॥అందుకాల్చివివృక్షంబువృక్షాయానువైతేజరిల్లునావృక్షరాజంబునకునధోభా
గంబునవత శ్రీరాజాగానుండుగరుత్మంతునిలకకగావసయించునాకాల్చివివృక్షంబుపేరనాద్వీపంబుకాల్చిద్వీపంబునవి
లసిల్లునాద్వీపవతియైనప్రియవతాత్మజుండగుయజ్ఞబాహువుతనపుత్రులగుసురోచనసానునన్యరహణకదేవబర్హిచారి
ర్హతాప్రాయసులనియెనువారిపేరనావర్ణంబులనేర్పరచియావహకంబులయందుడేమృగరహులనభిషిక్తులంజేసి నా
వహకములయందు స్వరస శతశతృగ వామదేవ కుమద ముకుంద పుష్పవహక శతశ్రుతులనువర్ణితనప్రకంబునుఅనుకు
తీయు సినీచారియు సరస్వతీయు కుహు అజని నంద రాకయునను సక్రమహానదులు శ్రుతధర విద్యాధర వసుంధర ఇ
థ్థధరసంజ్ఞలగునావహకపురుషులుభగవత్సద్గుణపుండును వేదవాయుండునుఅత్తస్వరూపియునగుసోమునివేదమంత్రం
బులచేనారాధించుదురుఅద్వీపంబులక్షచతుష్టయపరిమితయోజనవిస్తరవాయునసురాసముద్రముచే నావృతమై తేజ
రిల్లునంత॥సీ॥ భూనాథయానురాంబోధిజాట్టుగానుండుకుశద్వీపముర్విమీఁదఁ దోరమైతాద్వీచతుర్లతయోజనంబుల
నువిస్తారమైతాలపుమిగులినందుగుత స్తంభమనిశంబుదేవతాకన్యితంబైనట్టికాంతిశీతద్విలువెలిగించుద్వీపంబునకుఁ
దనపేరనునెత్తి-ర్తిపెంపునేయు॥నట్టిచివీయధివతియునుప్రియవ్ర॥తాత్మజుండహిరణ్యకేతస్సనగఁడనరుభావతిదన
సుతనామములనావహకములుసేసినత్యంతవహకమునను॥వ॥కట్లుహిరణ్యకేతస్సనవసుదానవృధరుచినాధిగు వ్రసత్య
వ్రతవిప్రవానుదేవులనునామంబులఁగలపుత్రులనామంబులసప్తవహకంబులంగదింపి యాశుమారులనందగలిపి తా
నుదవంబునకుంజనియెనావహకంబునందుబుధు చతుశ్శృంగకపిలచిత్రకూటదేవానీక డార్ద్రస్వరోమద్రవిగులను నామం
బులఁగలసప్తగిరులునరసపుష్పయుమధుకుల్యయు శ్రుతవిందయుమిత్ర విందయుదేవగర్భయుఘృతమృతయుమంత్రమా
లయుననున పుణహానదులునుఅనదీజలంబులఁగృతమజనులగుచుభగవంతుండగుయజ్ఞపురుషుమికుశలకోవిదఅభియుక్తుల
నుకులములఁగలవహకపురుషులారాధింపుచుండును॥సీ॥అపశద్వీపంబునరికట్టుకొనియుండు నెదిమిదిలక్షలఘనఘృతాధి
యాఘృతసాగరంబవలంబోడతలక్షయోజనములలితమగుచునుండుకౌంచద్వీపముర్వివ్రతయుండు మధ్యప్రదేశంబున
నట్టిదీపి॥పేరుగాఁదనపేరఁబెద్దగాఁజేసినక్రాంచాద్రిగలదానగంబుమున్ను॥పల్లుఘండుదివ్యశరమునఘనతఁబంబు
దూయ నేయఁబాలవెల్లి॥గరిమఁదడపుచుండువరుణుడురక్షింప॥నందుమిగులభయమునొందకుండె॥వ॥ నరేంద్రాయా
క్రాంచద్వీపవతియుగుఘృతపుష్పండుదనకుమారులపేరంగలయామోదమధువహమేఘవృక్షమదామఝుషిజ్వలహి
తార్ద్రవనస్పతులనువహకంబులనభిషిక్తులంజేసివరమకల్యాణగుణయుక్తుడైనశ్రీహరిచరణారవిందంబులుసేవింపుచుండ
వంబునకుంజనియెనావహకంబులయందుశుక్లవర్ణమానభోజనఉపబర్హణ ఆనందనందనసర్వతోభాద్రమలనుసప్తసీమావ
గర్భితంబులునుఅభయఅమృతాఘాయులర్యక యాతీర్థవతియుతృప్తియావయవపితృవతియుశుక్లయుననున ప్రసమలయందు
నుబిబిత్రోదకంబులనుభవింపుచుగురు ఋషభాద్రవిణకదేవకసంజ్ఞలంగలిగినరుణదేవునినుదశాంజులంబూజించుచు
న్నతాతుర్వర్ణంబులంగలిగియుండు॥సీ॥జగతీశవినుముక్రాంచద్వీపమునుజాట్టియుండుబోడతలక్షయోజనముల॥ విస్తార
మైచాలవెల్లియంధుననుశాకద్వీపమతులప్రకాశమొందు॥దండిమైముప్పదిరెండులక్షలయోజనములవిస్తారమైనయఃపరి
యుండు॥నందునశాకవృక్షమోదమాద్వీపమునుసుగంధంబునఁబెనఁగఁజేసి॥ యంతదనపేరదీపిప్రఖ్యాతమఃకురఁడఁ జేసి
యందునమిగులఁ బ్రసిద్ధికెక్కె॥నందుమేధాధిశితయాగర్తయగుచునుండె॥తవలి వేడుకతనమనందనులజూచి॥వ॥గుణియు
నాప్రియవ్రతపుత్రుండయినమేధాధిశితపుత్రులపేరంగల పురోజవ మనోజవ వేదమాన గూర్మారికచిత్రరథభహు
గూహ విశ్వవారులను సంజ్ఞలంగలసప్తవహకంబులయందువారలకుఁబటంబుగట్టిశ్రీహరిపాదసేవసేయుచుఁదహావనంబు
నకుంజనియెనోకాశద్వీపంబునందు ఈశాన ఉరుత్పంగి బలభద్రతతేశనసహస్రస్రతోదేవపాలనహాననములనుసే
మగిరులునుఅనఘలయుర్ధ్వక్షయస్పష్టిలవరాజితవంచనదినహస్రస్పృశిజఘ్నేయుననున ప్రసమలును అనదీజలంబులు
వయోగింపనవచ్చుటిచారలు ప్రాణాయామంబుఁజేసివిధ్వస్తరజస్తమోగుణంబులంగర్హితమనమాధినివాయురూపంబైన
భాగవంతునిసేవింబురుత్రతసత్యవ్రతదానవ్రతసువ్రతనామంబులంగలచారుర్వరులనుగంగలియుండు॥సీ॥అట్టికా
కద్వీపమరికట్టితృమాణంబునదధిసముద్రంబువెలుగునందుకుఁబరివృతంబైపుష్కరద్వీపమిలఁజరుజ్జ్వలక్షలచిత్రాల॥

మన్మథోదీవియందయ్యత కాంచనవక్త్రములగల్గితమలగర్భునకునాననంబగుపగలేరుహంబుండువాదీప్తవక్త్రమునను
 మెక్కుమానసోత్తరగబనంగబర్హితంబుండుదనకుంబూ | రావ్వవరములనుండునట్టివర్స | ములకులెంటికిట్లునిలచినమార్త్యధ
 కుగమునంగఁజాలసాగడమెంచు || ౪ || ఇట్లుఁగనకులలోపలి వెలుపలివర్సంబుల రెంటికిమర్త్యాదాశలంబునుంబోలెయన్నమా
 నసోత్తరవర్సతంబయితయోజనవిస్తారంబునుసంతయియాన్నత్యంబునుంగలిగియుండునానగంబునకునలుదిక్కులయం
 తునునాలుగులోకపాలురపురంబులుండునామానసోత్తరవర్సతంబుతుదసూర్యరథకుక్రంబు సంవత్సరాక్షత్రయ
 తూరాశ్రంబులయందుమేరుప్రదక్షిణంబు సేయనంచునాపుష్కరదీప్తపాదవతియగు వీధి తూరాశ్రంబు రమణ
 ధారక నామంబులంగలపురు లిరువురవర్స ద్వయంబునందునభిషి కులంజేసి తానుపూర్వజులేగినతెఱంగున భగవత్
 త్త్యశీలుండగుచుండవంబునకుంజనియెనలత || ౫ || మనుజేశ్వరయావర్సంబుననవృషునంచరించుపురుషులువద్దాసనునిదగ
 నర్హునారాధనసేయదురచలబుద్ధితాత్పర్యమున || ౬ || ధరణీపల్లభవినుపుష్కరదీపదలవలేరుకాతుర్వర్సస్థుత్ | వరగగ
 భేదములేక గ్రాసరసతనములగుదురంచునలకజనంబుల్ || ౭ || మరియునాపుష్కరదీప్తవంబుతతుష్టిలయోజనవిస్తా
 రంబునుసృష్టోదకనముద్రముద్రితంబగుచుండునవ్వలలోకాలోకవర్సతంబుండుసృష్టోదకనముద్రలోకాలోకవర్సతం
 బులనడుగులెండుకోట్లయోజనవిస్తారంజైనర్జనభూమివర్సతోదరసమానంజైవతావాసయోగ్యంబుగానుండునా
 భూమింజేరినపద్మాంబునురలఁబొందనశక్యంబుగానుండునటమీడలోకాలోకవర్సగంజెమిదికోట్లయోజనంబులును
 వర్సభూమియుసూర్యాదిపురాంతంబులగుజ్యోతిర్గణంబులవనద్యంబుననుండుటంజేసిలోకాలోకవర్సతంబునఁగలిగియుం
 డుచుచాత్రోటియోజనవిస్తరంబగుభూమింజులమానంబునకుతురియాంతప్రమాణంబుగలలోకాలోకవర్సతంబుమీ
 దనశిలజగదురువగుబ్రహ్మచేతచతుర్దితలయందుఋషభపుష్కరచూడవామనలతరాజితసంజ్ఞలంగలదిగజంబులునా
 లుగునులోకరక్షణార్థంబునిర్మితంజైయుండునంత || ౮ || తనదువిభూతులైతరచినయాచేవబృందతేజశ్శ్రోర్మబృందాశాస్థా
 మైభాగవతుండునగునాదిదేవుండునైనజగదుంజయ్యతుండ | సరిలేనిభక్తవిజ్ఞానవైరాగాగ్నియైనవిభూతులనలరి
 యున్నయిట్టివిష్ణుశేనుచాదిగావెలుగుపార్వతులతోఁగూడిప్రతప్రయయింజిజవరాముభద్రద్వందవిత్యసత్పుంజగుమ
 నావర్సతంబునైనశిలలోకరక్షణార్థంబుగల్పవర్సతంబుతఁడు | యోగమాయావిరచితుఁడైయొప్పుచుండు || ౯ || ఇట్లువిధ
 మంత్రగోపవార్ధంబునగాత్రంబుననున్న భగవతునిఁ దక్కలోకాలోకవర్సతంబునకునవ్వలమొలకునంపరివన
 శక్యంజైయుండుబ్రహ్మాండంబునకుసూర్యుండువద్యుతుండైయుండునాసూర్యునకునుభయమకంబులయందు నిరుత
 డేనుకోట్లయోజనపరిమాణంబుననండకటాహంబుండునట్టిసూర్యునిచేతనాకాశదిక్పర్వవర్సంబులును సరకంబులు
 నునిర్మయింపబడుచేవతిర్వజ్యవప్యనాగవక్ష్యణగుల్మలతాదివర్సజీవులకునుసూర్యుండార్తయగుచునుండు || ౧౦ || కరమ
 నురాగంబునీ | ధరణీమండలపున్నభానలజ్జెగ | నరవరయెటుగంజెప్పితిమరిజెప్పెదనుముదివ్యమానఁజెల్లె || ౧ || ...

— భక్తి భాగోపవిషయము, భక్తి —

గీ | కమలజాండమధ్యగతుఁడైనసూర్యుండు | భరితమైనయాతపంబుచేత | మూడులోకములనుమిందితపింపంగఁజేసి
 కాంతిసెందఁజేయుచుండు || ౧ || ఇట్లుభానురంధ్రంబుత్తరాయణదక్షిణాయనవిములులనునానంబులంగల మాండ్యంత్రస
 మానగతులనానోహణావరోహణస్థానంబులయందుద్గిర్నాన్వనమానంబులుగాఁజేయుచుండు || ౨ || మీతులలయం
 చుమిహిరుండతూరాశ్రు | లందుదిరుగునకుఁవరోములను | వరగగవృషభాదివంచమానములను | క్రొక్కగడియ
 రాశ్రిఁదక్రిన్దను || ౩ || మిందివృద్ధి కాదివంచమానములను | క్రొక్కగడియరాశ్రికిన్దను | దివములందు నెల్లదిగజా
 రునొక్కొక్కగడియనెలకుందగ్న | కారమునను || ౪ || మరియునివృద్ధంబునదివంచులుత్తరాయణదక్షిణాయనములవృద్ధి
 తుంబులనెందనొక్కయతూరాశ్రంబుననేకవచాశేదుత్తరవతయోజనంబులపరిమాణంబుగలమానసో
 త్తరవర్సతంబునసూర్యరథంబుదిరుగుచుండునామానసోత్తరవర్సతంబునంచురూర్పుచేవధానియను నింద్రపురంబు
 నుదక్షిణంబుననయనూయనుయమనగరంబునుపశ్చిమంబును నిష్టావనియను పరుణపల్లణంబునుఉత్తరంబునవిభావరి
 యనుసోమునిపుటభేదంబును లేజిల్లుచుండులపల్లణంబులయందునుదయకుభ్యావన్నప్రయనశీఘంబునియెడుకాల
 భేదంబులనుభూతప్రవృత్తివృత్తిమిత్రంబుచ్చటిజనులకుంబుట్టింపుచుండుసూర్యుండైవుడిం ద్రనగరంబుననుండి గమన

హనుమదుబయికుమరైల్లవానున్నదశ్చేమృలగునుకంతలోననినతశాంకనండలములఁగఁగఁబ్రోవఁదలవిహరిమీద
 త్సానింజువచ్చుననుభయంబుననైదాటుగఁజేయులకునురహువడిగిదొలఁగె॥౩॥నరవరయారహువకునుసరగనా
 క్రిందసద్ధచారణద్యాధరులయితఁయోజనంబులఁగిరముగవసియుండులఁదిరుగుమరచట॥౩॥పరికించినదవిద్యాధ
 రులకువడివేలుక్రిందదలఁకయతులఁదమరియునుభూతత్రైతలుజరియితురురాక్షసులుపిశాచులుగొలువకాగ్ని॥పారికిం
 జుండగిలవాయువశంబునఁగలయునుచుమేఘునుండలంబుమేఘునుండలముమీదగుచుండునామండలంబుక్రిందనుం
 దునధిప॥౩॥అట్టిగూఁడలంబుక్రిందయోజనాయుతాంతరంబుననండలహావాయానుంబుగిలిక్రమంబునసొంపొంటి
 కింఁగిందగుమనతలవితలనుతలరసాతలతలతలవనహాతలపాతాళలహికంబులుండునట్టివిలస్వరంబులయందునువరిస్వరం
 బుంకధింపైకామభోగంబులనువిశ్వరూపందములనుసమృద్ధవసోద్యానక్రీడావిహారస్థానంబులన్ననుభవిపుమ
 దైత్యదానవకాన్తవేయాదిదేవయోనులునిత్యప్రముదితాసురక్షులగుచుఁగత్రావత్యసుహృద్బంధుదాసీదానపరిణ
 నులతోడేదగునిమగఁగిగణఃపితంబులగునకిరహణీయస్వరంబులయందునిశ్చ్యుగ్గునివలనఁజేలులేనికాయంబులఁగలిగివివి
 ధమాయావిశేషవిద్విత్తనూతనకేళీసదనవిచారణచండవదిత్రోద్యానమలయందుకేళివిసోదంబులనలుపుచుంజరి
 యింతురంత॥సీ॥అట్టిపాగాళంబులందునునయకల్పితములగుపుటఘనములయందుఁబహురన్నైర్నితప్రాకారభవ
 నగోపురసభావైత్యవత్సరవిశేషములయందునానురాదులమిథునములచేసకపికశాంతికానికరసంకులములతోభిల్లుగ్గు
 త్రిమగూములనుగలగ్గుహములచేనలంకృతములగుచుకునునఫలగుంధికనలయంద్రబిజనఁతతులచేతవనతంబులయి
 నఁవృక్షరాజంబులందులవెలయుచుండుశాంతికాకీరపికములునంతతంబు॥౩॥పరియునానావిధజలవిహంగమిథుసం
 బులఁగలిగిర్మలజలఘ్రిలంబులైనత్యకలసంతచారతుభితంబులయినకుముదకవలయకల్పారలోహితశతపత్రాధి
 తంబులఁదేజవల్లెకుసరోవరంబులఁగలయుద్యానవనంబులయందుఁగృతకేతతైస్వరభూములనలకతయించినవిధవిహ
 రంబులఁగలిగియఁజూచాగాత్రాక్షకాలఃభాగభయంబులేకవహాహిప్రవరుండైనశేషునిశిరోహణిదిధితులచేనంధకారోప
 ద్రవంబులేకనెల్లప్పుడుదివసాయమానంబుగానుండునాలాకంబునఁడునఫలజనులునివ్యావధిరనఁపాయనంబులననవర
 తంబునన్నపానంబులుగానేమిచుటంజేసెయత్నటివారలకునాధివ్యాధులునువలెతివలెతంబులునుజరారోగంబులునుశ
 వీరవైవర్త్యంబులునుస్వేదదార్ధ్యంబులునుఁగలఁగలకవరమకల్యాణమూర్తులగుచుహరిదక్రభయంబుఁదకరనన్యం
 బగుస్తుత్యభయంబునొందకనుండురదిమునుంఁగాక॥గీ॥అట్టిపాతాళలహికంబునఁడువిష్ణుపత్రమెప్పుడేయుంబ్రభే
 శంబుసెండునఁపుడెల్లనుదైత్యకలంఁగనలకఁగర్భంపవలందందఁగఁగలకుచుండు॥౩॥అతలములందునమ్మయనియాత్మ
 జాడయవలసానురుండునద్రోశిజరియించుషణ్ణవతిమాయలఁగూడివిసోదనందుచుఁగాగుతలములందునేకమైకకొంద
 టునచ్చటిమాయజెందినఁగితముజరించుచుండుదుగుడప్పనిమోహనిబద్ధతిత్తులై॥౩॥అట్టిబలురాయావలింతలనైనైవ్రి
 ణులుకామిరులుపుంశ్చలులనుక్రీగణంబులుజనియించిరాకామిజనంబులుపాతాళంబులవేలించినపురుషునికిహాబక
 గసంబనియెడుసీగరసఘటికినిచ్చిరనన్ద్రుంఁగావించియతనియందుస్వలసానలలోకానురాగస్థితనల్లాపోవగుహనా
 దులనిచ్చావీహారంబునలుపుచుండనాపురుషుండునుదాంధుండయితాసేసద్ధుండనియునునాగాయతలబుండనియునుదలం
 చినానావిధరతిక్షీణలఁబరమానందంబుసెందుచుండు॥సీ॥హాబకేశ్వరుండైనయెంచికాధీశుండువితలంబునందులవేడగ
 నిలిచిఁతనచుపార్శ్వదళాంతతలతోబ్రహ్మస్యోపబృంహణమునకొక్కచోటపార్శ్వకేసభోగవరుండగుమండగావార
 తవీర్యంబులవఁబుట్టినట్టిహహాబకీయనియెడినదియనిలాగుబుభుషించియంతనుమిడునదియహాబకమనుసేరనతిశ
 యిల్లివన్నెయారుచుసద్దనువర్ణనుయ్యె॥నానువర్ణంబునాలాకమందునున్నజనులకెల్లమనినతభూజాములయ్యె॥సీ॥ఆ
 క్రిందనుతలంబునందునహాభిజ్యోడగుమిరించనపురుండయినయట్టిబలివక్రవర్తియాపాకశాసనుసమముదమునఁగఁగ
 గోరియదిగిగర్భమునవామనాకృతిఁబుట్టియంతలఁద్రివిక్రమగూఢముననలొకత్రయంబునాకృమించినదానవారా
 తిచేతముంజనయూబజినయంధ్రత్వమిట్లుగలుగువాడుపుణ్యకర్మసంభాషండుపారివదాంబుబార్హనాభిలాషుఁడ
 గునుశ్రీరమేశునారాధనముసేయుచుండునపుడునతిమఁజూచిస్సవసున॥౩॥వదరేంద్రాసకలభూతాంతరావ్యయిషు
 తిర్థకుండునైనవాసుదేవునియందుండత్రంబుగలిగిఁబుట్టినభూదానంబునకుపాతాళంబుననిమోక్షంభులంబిగు

గాని పాతాళస్వర్గ రాజ్యంబులు ఫలంబులుగా నేరవైన నెవ్వరికి మోక్షంబు పాతాళ స్వర్గంబుగా కుండుటంజేసిలోక ప్ర
దర్శనార్థంబు పాతాళస్వర్గ రాజ్యంబుల జ్ఞేయతవతన ప్రస్థల నాదులందు మివశించునను నామస్తరణంబు సేయువు
రుసుండుకర్త బంధంబులవలన విముక్తఁడగుచును జ్ఞానంబున బొందునట్టివాను దేవుండాత్మజ్ఞాన ప్ర మోషణము సేయు
మాయామయంబులయివలె నైశ్వర్యంబుల నెల్ల నెట్లిచ్చునవలవమభగవంతుండు చనఁజేసినకలసంతదలఁ జేకొని
శరీరమూత్ర వశిమనింజేసి వారుణ పాశంబులంగట్టిపడి దినపూజులించి క్రుండేట్లఁడెయి॥ సీ॥ పరమేశ్వరునకు నెప్పటివదాన్త
ములందుండు ప్రభుత్వంబు డెలసివాడు॥ యింద్రాదుల్లను పేండు నింద్రాద్రి వియిడిగి గాని శ్రీహరికి గూర్తి కలులేవు
మిక్కిలి గిగఁభీరమగును హాకాలస్వభావంబు గలుగుచుండు॥ నరయంగమన్వంతరాధిపత్యమును లోక త్రయంబును నెంత
గాని డలపమిత్తుతాన పాముండు మానవంతుండు ప్రహ్లాదవిభుని జూచి పార్వతి కుండియెదియైన గౌరవి మ్రోదననుటకు॥ నం
తలోనయూత్సరాజ్ఞఁడెలిసి॥ వ॥ ఇట్లు గృతార్థం డైవీ త్ర్యంబయిన రాజ్యంబు నెల్లకవగ మేత్వర దాన్వంబుకలెనా ప్రహ్లా
దవరిత్ర కథనావసరమున నీతం ద్రిక్షి నీతును విశేషముగా నేపురుషుండు భగవదనుగ్రహంబుంబొంద నోపునను పుండరీకా
క్షుండానతిచ్చిన వాక్యంబులు వత్సమాణ్రంధంబునవి స్తరించెన నాబలిదత్త పర్వతాహ్వాద్యంబునను ఫలలోకగురుం
డయి శ్రీమన్నారాయణుండు గదాపాణియును నిజజనానుకంపితుండును శంఖచక్రాద్యాదు భద్రుండునగును నిష్పద
ను తేజవిల్లుండునట్టిబలిదాన్వరంబున లోకంబులఁగెలువనిచ్చయి చెబెదవశ్రీపుండ్రంబుల శాసనం దైవ్రవేదంబుగా
వింప నాయాదిపురుషుండుదన పాదాంగుస్థంబునయోజనాయితాయితంబులంబారఁడి మ్రోనంత॥ క॥ ఆమృతలమునకుఁ
గ్రిందై॥ భాసిల్లుదలాలంబు ప్రభవండు కయుల దానుంపురిని ర్హితయు॥ వాసిగబొగిడియెలవను ధానీశా॥ ౧౪॥
పురహరుచేర మేత్వరంఁడు భూతహితార్థముగా బురత్రయంబును గులనీరుజేసె శరణాగతు నామయఁగాదియెంతయుం
గరుణతలాలంబునకుఁ గర్తగిల్పినను సువాండు శ్రీధరునినుదర్శనంబునకుఁ దప్పి విముక్తభయండుగాఁడగ॥ ౧౫॥ తల
వగనాక్రిందవహః తలవనఁగి పుష్పపూడితనయలునర్పఁగి బులులపుష్పేంద్రములునలరంగఁగ్రోధవశగి శాపలి
యనఁగ॥ ౧౬॥ విమరియును కుహక తక్షక కాలియ సుపేణాది ప్రధానులైన వారలకుల శరీరంబులంగిలియానిపురుషుని
వాహనంబైన పతకగాజభయంబుననవవరతంబును ద్వేజితులగుచున్నక త్రావత్సమపూర్వాంధవన సేతులైయుండును
రాక్రిందరి సాతలంబున దైత్యులు దానవులునగుని వాతకవచ కాలకేయులను హిరిణ్యపురనివాసులగు దేవతాశత్రువులు
వహఃసాహసులును తేజాధితులునగుచునకలలోకాధీశ్వరుండైన శ్రీహరి తేజంబునంబ్రహ్మతులై వర్తింబు నందునఁజం
గియున్ననర్పంబులవఁడంబునంద్రకూతయగు సరసుచే జెప్పఁబడవఁగ్రాత్యక్తి వాక్యంబులకు భయంబుమెందు
ముండుదురు॥ ౧౭॥ ఇందుకులోద్భవమిమాకిందటి పాతాళముననుగ్రీడింపును నానందమనొందుచునుండును॥ సందడిపడి
నాగకులముచతురతతోడ॥ ౧౮॥ ఇట్లువాసుకీ ప్రముఖులయిన శంఖచక్రకేశ్వతధనంజయధృతరాష్ట్రశంఖచూ
డకంబు భాశ్వతరదేవదత్తాదులైన నమహానాగంబులు ఆమును నేడువనియునాట వేయుశిరంబులంగిలిగి శామగి కాంతు
లంజేసి పాతాళః పిరంబును చాపుచుండుదురు॥ ౧౯॥ పాతాళలోకంబు పాతాళున శేషుండు వెలయుంగముప్పది వేలయో
జానంబుల వెడలుపుననుకోక ట్టులుగాఁజాట్టుక నండువిష్ణునిమహిమాగ్రమయినదాను శరీరమయినయంతాభ్యసంకర్ష
ణండుండుండునంతలఁబున నట్టియినంత నామాభిపూజ్యునికున్దకమున సద్ధాన్తులంబుకరిగి ధర్మియంత నాభిండునఫలలోకం
బులసంహరింపఁగోరిచంఢకౌపవశతస్వజనజేయువరుసనే కాదతగు ప్రమూర్తుల నెకరౌ ప్రసతుల॥ ౨౦॥ అట్టిరుద్ర
మూర్తులతులత్రినేత్రులు నఫలకూలపాసులగుచునుండు గడుసున్నపూజితులనిపురే శేషుని పాదపంకజములభక్తిజే
రి॥ ౨౧॥ నమ్రులగుచుననుదినంబును మూర్తిరత్నముల చేతగడుచుదుంబునొంది గోరికలుదల్కినీరాజరంబులనిచ్చుచుండు
తెల్పుచును ద్వికలను॥ వ॥ విమరియ నానందగర్వణమూర్తింజేరినాగకన్డియలులోరికలంగల వారలగుచు మెప్పెడి శరీరవిలాసం
బులంజేసియుగురు దండనకుండునకుండుంబులను లేవనంబులు సేయుచునందగర్వణమూర్తిగర్వనస్సర్పనాదుల నుద్బోధితమక
రక్షణజావేతదత్తంబులంగిలిగి దిరునవులాలయనధి కాభిలాచంజేసిన్పితావళాకనంబులసన్నిధితైయవలోకింపుచుం
డవనగతునింబులంగలయనంత దేవుండువరంహరింపబడినక్రోధంబుగిలిలోకంబులకుయేనుంబు గౌరుచును రాను
రసిద్ధగంధర్వవిద్యాధరముగిణంబులననవరతంబుభ్యసంబు సేయునంతతనంతో మోతయంబున మ్రాన్తన్ను వెట్టుచునల

తాళ్ళు ఖంబులయియుండు పశుపక్షి కృగామల బాసెను నాయాకృతంబులు రుద్రుని వంబుల దాల్చి యట్టి పాపిజన్మల నా
 యావిధ యాతనల బాధించుటం జేసె రౌంపవ హారౌంపవరకంబుల నలంబును నెవ్వఁ డేనియొడ హాసోపకారంబు మూఁక కాదు
 బలిలనింఁచంబుం జేసినది మహానిష్ఠులు డై వపుగు నునిం గుంభీపాకనరకంబులయందుఁ గలతవైత్ర లంబులం బెక్కు బా
 థలంబొందింతురు॥ సీతల్లిదండ్రులకును భరిసేసురులకును సహితంబు జేసినయట్టి వాఁడు! కాంసూ త్రంబునకడుఁడీ ప్రసర
 కంబునందున నందయయుత యోజ! నాయిత పాత్రాదులందుల నూర్చుండు మీఁద గ్రంధనువహింపుమిగులమండు! నత్యం
 తకుమిచ్చి పాపాదుల చేతను బాధితుండగుచుండు బాధాకెపుడు! వరువు వెట్టుచున్న బడియొన్నది నదిఁ గదలకున్న జాల
 మెదిగి యున్న! బాధఁబొందుచుండు పశుహామముల లెక్క! వరుసనపరి మేయవత్సరములు॥ వ! మరియు వేదమార్గంబు విడిచి
 స్థాపండు మార్గంబుల బరించుపురుషుని సేవ త్రవంబునందు మునుకొని కరులతట్లనడచుచు పరిహాసంపుచుండో లెడ
 న్నాయనవ త్రంబులిటు శలంకుల శరీరంబు దెంపుచుండవడగఁ గగున మొఱజెట్టుచుండ బాధింపుచుండుచురు॥ క! దండింపడ
 గని వారల! దండించినప్ర వరులతనవులు ముట్టు! దండించిన మర్తులు! దండింతురు కాంసూ త్రనరకము లందు॥ గీ! మరి
 యున్నట్టి మధునానవుఁగింక రుత్! విరిడి యెటుకో లిపిరిచినట్లు! బాధ జెట్టుచుండ బహుమార్పక జేయఁచు! బొరలు వెట్టుచు
 కుభూపవర్ష॥ వ! నరేంద్ర యెవ్వఁ డేనియుని శ్రవకల్పిశవృ త్తిగల జంతువుల హింసించునట్టి వానినంధకూపంబున నర
 కంబునంబడ వై చిననందున తండుచల్లి కాను జేసిన హృత దోహంబునరచ్చటవిధిగఁ బ్రారపక్షి కృగవశుసర్వవశకమత్తు
 లనుక్షి కాదుల చేత హింసంబొందుచును హాంధకారంబునందుని ద్రానుభవముఖ లేతంబును లేకకు శరీరంబునందుల జేవుల
 కునుంబోలె నృత ప్రాయం డై యుండునెత్తి॥ క! తనకిలిమి నెవ్వఁ డేనియు! దనబాంధవవరులం గూడితగఁగకువకతా! న
 గునాయనంబుభక్షి! వివహాడిగ్ధిని న్నవాని శ్రమ మెయివలె॥ క! శ్రమిభోజనమనియెడినర! కమునంబడి శ్రమలె
 భూమి గాఁగకుచుండు! గ్రమియగుచులక్షపరిమా! ఇముఁగల శ్రమిగుండ నందు పాటుక యుండు॥ వ! మరియుని హా
 ల్ల! కంబున నెవ్వఁ డేనియునపిమ్మడై చొప్పున ప్రచేత్రాన్యకాదుల హిరణ్యరత్నాది ద్రవ్యంబులనవహించునట్టిపు
 రుషునిగిచ్చి వర్షంబు గునయింపిండుంబులన్నగిచ్చి ప్రమంబు గుహంబులంబులన్నతఁ శరీరంబునదివియుండుచురుచరియు
 నుమదనాతురులగుచు ప్రేపురుషులగమ్యాగమనంబులు సేసి లేనియట్టి వారినియచులకోకంబుననతిథిక్షకతాతాదితులంజే
 ప్పింపియిమయంబులయరముక్తు ప్రతిమల నాలింగనంబు సెయితురు॥ గీ! నర్వజంతుజాలం గమ మొదెడు! వాఁబట్టిక
 ట్టివ ప్రదంప్ర కములుగలుగునట్టి ఘనతరతాల్పి! తరువులందు జేర్చిదంతులెపుడు॥ గీ! పార్థివేంద్రనరుఁడు పాపండుదర్శ
 మఁడగుచుఁ ర్మచూర్ణనడచెనే! వాడునరక నుండు వైతరిణీపతి! సుకృతపుటబొరగిపడుచునుండు! వ! మరియునట్టితై
 థరణీపదియందుజల గ్రాహంబులుదిగి విభక్షింపం బ్రాణంబులునిర్మమిపదకు పాపంబులుచ్చరింపుచుండు! త్రస్త్రాయ
 శోశత కేతనఖాస మేదోమాంసవపాపానియగునందుఁడ పుండరుచుండు ప్రంఘనూర్ణ కామిలంబొందిశోచానా
 గ్రమంబంబాసితలజ్జంధ్ర ప్రవపుయబోలివయింపె నేనియరతంపనరకంబుంబొందియందుఘాయణ్ణాత్రలాలా
 డ్దేక్షపూర్ణారవంబును ద్రోబ్రహ్మజినతథిభిక్షురంబులగు నాద్రవ్యంబులభుజియుంపుచుండు॥ క! శుంకములఁడెందియె
 వ్వఁడనయింబును వేలసరిపియొత్తార్థముగా! వనమృగముల హింసించెడిమనజాభమున స్త్రములను నుద్ధరిం గొగ్గి! గీ!
 త్రవ్యలభమునవదంబార్థమైవకు! పులనుజపేజ్జములనుజేయు! వానిఁబట్టియమిని వారిలు గొయుచు! నుండులెపు
 డుమిగులనందడిచుచు॥ వ! కామమోహితుడైయెవ్వఁ డేనియువనభార్యచేత లేతకపానంబు సేయుచునాపాపాత్మిని
 లేలోహదంబునంద్రోచియొ కిరంబు నెపానింబు సెయిచుచురు రాజపుత్రులైననుచోరులైననుధనికులగ్రాహంబు
 ఁటై బడియందుగృహదాహంబు సేయవారలను విహులవల్లనన్యలఁజంపెనువారలనువ త్రదంప్ర లంగలంకిత్యుత్త
 రీన వ్రతశతనకంబులెడతెగఁగినిభిక్షింపుచుండు॥ స॥ లంచంబుగొనిపాక్షివందించువృతంబులని కెమపాపాత్మ్యంబు
 ట్టికట్టియంతమహాపీడియనునరకమునందుఁడతయోజనోన్నతలెలిబర! మునఁదలశ్రీండుగానునిదియథోమఖంబుగఁ
 బింద్రోద్ధిరహాత్మ్యరికుచుకల్లోలములు లేకవలారమువైలెవలులమైయున్న పాపానిమండు! బడియంతనదేహం
 బువగిలికెక్కు! తునకలై పానియదిగూడినూచునుండు! నుండియాకులమును సెందుచుండుగా! కాపులేమండునామత్తు
 పోత్రపురకు॥ గీ! సోమయాజి భార్యగమిందిబొందినవానిగవలెమద్దపాననోహాపానమునునివండుతానరులు సేయు

విష్ణుస్థాయులనుబట్టిరంభముమనన్గ్రీతౌమున్ముక్తికై మోముటిన్మవట్టగమోదియలనముఖమునందునగ్నవరము
 గనుగొనివక్రముననుడగానుకుగ్గఁ నీరుపైయెరుగ్గఁ వినిపియనీచవర్ణంధునవలపుచుండనోదానవి
 ద్యాచారంబులఁజెరులకవమానంబు సేయువాఁడుఁడొకర్తగుంబనునరకంబునందునధోముఖుండగుచు బాధలంబొందు
 స్త్రీపురుషులెవ్వరెనియ్యకేరిరిత్తుకొంగుంబువశువులంమానవులంబలియిచ్చికోణయవారలనునిరయంబువలదు యుగశీం
 తగుంబునురియలందుగమితరక్తంబుపానంబు సేయుచుంబారాడుచుండుదురుగ్రామారణ్యంబులయలంబుజుతువు. తూ
 లస్తోతలంగాడించిహింసంపుచుహ్మింపుచున్నవారలనునరికంబునందుసూలస్తోతలంజేనుఁఁబుపాపవంబును
 పగలంకగ్రాహులుఁజేతుండాగ్రంబునదిగిదిభూతీంపుచుండుమరియుఁదూర్వాభావంబునఁజంతుపీడనంబుగావించెను
 పాపాన్నిలదండతూకంబుననరకంబునందునైదు నేమముఖంబులనర్పంబులుఁజుచునుండఁగ్గి॥ఎనయదొడ్డిలోననిష్ఠ
 లోనైననుప్రశువతంబహునిబిడ్డనిల్లఁబిట్టిహింససేయుపాపాత్మునిపవహ్నిగ్రాహుశిఖలదొబ్బుదురుచృపాల॥క॥త
 నయింటికివచ్చిననునుజూనినలిగిం గ్రోధధష్టుఁజూచివవానిఁగనుఁగవలప్రదంప్రలదననియాకంకగ్నత్రతఃభూతీం
 చుం॥౧౪॥ధనవంతుండగుచూనపుంకగణకంధర్వోపకారంబులంఘనతలజేయక యిలదె నేనియనులోకంబుఁదనుచును
 ఖంబుచునాదుర్జిఁబిట్టిత్రోచియుదిగానైయున్న భూతంబులంచునుబాతంబులఁబిట్టివడినోనెప్పింతుగత్తుగ్గులై॥గీ॥
 నరవరేణ్యయ్యిరకముగ్గయమలోకిగండుగలపుమరినహస్రసంఖ్యలందుతగునహతలశివంబుబాధితుఁడొకవధర్మ
 దూరులయిననరుల॥గీ॥ధర్మవతులైల్లదవ్వుకస్వర్గంబునగనుభూగ్గనుమిఁబొందుచుండుఁడెలమిఁబుణ్యపాపములశేష
 ములవల్లఁబుట్టుచుండురవనిపుణ్యచరిత॥౧౫॥నలైంద్రామోక్షునార్గంబుమున్నెవినపింబిలిపివృషినికెరిగిందిరవెల్లనల్ప
 హ్మకండకోశంబునంగలవనిపురాణంబులుజలుచుండునట్టిబ్రహ్మాండంబుశ్రీసున్నారాయణునిస్థూలశరీరంబులంజేసి
 బ్రహ్మాండంబెవ్వనవర్తింతులెవ్వనిదిమరువారలకుసకలశ్రేయస్సులుంగలుగునీశ్వరస్థూలశరీరంబుజెలిసినవారికి శ్రు
 ధ్ధాభక్తులంజేసిస్థూలదేహంబు నెఱుంగవచ్చుభూద్వీపవర్మసరిదత్తినభస్మనుద్రపాతాళదిక్షురకతారాగణాకసంస్థి
 తంబయినశ్రీహరిసకలజీవనికాయదైయవ్యతంబైనస్థూలశరీరంబునిమింబిలివన॥౧౬॥జలజభవాదిదేవమనినస్థూల
 తీర్థవహంబుజాతగిల్లనవరత్ననూపురవిగాజితకాస్తుభభూషణాంకయుజ్జ్వలతులసీమరుందనకదవాసనవాసితదివ్య
 దేహశ్రీనిలయశరీరకృష్ణధర్మశీధరభావశౌకలోచనా॥క॥శ్రీతరుణీహృదయస్థిత పాతకహరిసర్వలోకపాపనభు
 వనా॥తగుణాశ్రయయకీఃఖ్యాతమరార్చితవచోబ్ధకంసవిదారి॥౧౭॥త్రలోకిల॥దండితారినమూహభాక్షగధాననానవి
 హరమా॥ద్రాక్షమండలమధ్యసంస్థితతత్పరూపదానికొ॥దండశంకెమదతనాంకసుధాకరాకాశునేత్రసూముం
 డలొద్దరణాతపోపణమత్తచైతన్యనివారణా॥.....

గద్య॥ ఇది శ్రీసకలముఁజవానందకరబొప్పనామాత్యపుత్రగంగనార్యవ్రణీతంబైవశ్రీమద్భాగవతపురాణం
 బునఁచుభరతాత్మజుడైనసుతఃకీరాజ్యాభిషేకంబునుపాపండుకర్మనంబునునుకతిపుత్రజన్మప్రారంబును
 గయ్యఁచరిత్రంబును॥యినిసంస్థుయు భూద్వీపవచన సరిదత్తినభస్మనుద్రపాతాళదిక్షురకతారాగణా
 సంస్థియును॥అనుకథలంగలపంచమస్తకంధంబునందుద్వితీయాశ్వాసము. .. శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణేనమః. ...

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము - పంచమస్తక ప్రారంభము.

శ్రీవత్సాంకితకాస్తుభస్మరీతలక్ష్మీదానవత్సస్సల॥శ్రీవిభాజిమనీలవస్తుభుభరాజీవాతులంజాతగ్రహాదేవేంద్రాది
 సముద్రదేవకుటాద్వీప్తీమరత్నపుభా॥వావిధాంమ్రీనసోజనుత్యుతగ్నపావానుంబ్రతంసించెడ॥॥౧॥నిండుమతిం
 డలంతుఁగనుమియభజంగమరాజమండలిమండనుఁడంద్రఖండవేమిందేవస్తపఁదారమగ్గికా॥పాంహరవర్ణుఁడంతర
 భండమహేనుగిరింద్రచారుకొ॥దండమహేశుగంధగజదానవభంజనుభక్తరంజను॥౧౭॥హంసతురంగముంబరన్ము
 హంసమునందలిరదేవతామల॥త్రంశమునాగనూతలదితధ్రువపుణ్యరమావతంసము॥గంపజిహ్వాంసునంశమునుగర్భు

శ్రీహరి ప్రసాదవృత్తాంసముఁ హింసనడంచు బ్రహ్మ మునిహీనశుభంబులై భజించెదన్ || ౧౬ || మోదుకహానునిసమద
 మూషకీ వాహను నేకదంశులంబోదగునెంచి కాలేయసూరితపుణ్యుగణేశుదేవతాక్షోదగరిష్ఠుడంతి ముఖునందితభక్త
 ఫలప్రదాయకుం మోదయి తోడహస్తములు మోడ్చి భజించెదన్ దీక్షితి || ౧౭ || అతనంబుగాక పాదగట్టిరగూర్చురీతి
 నేమనాఁ యుల్లమునందునుండుమునమున్నత శేషముతోడ భక్తిరంజిల్లిరచూపుకూడవిధి జేచిన ప్రాడమధానిదహమాతల్లి
 దయాకుతల్లి ప్రణామ్యునుకల్పకవర్ణి భారతి || ౧౮ || విలసతగ్రంకణరవరవః || తిరంబగునభయవరదకతములచెరయం || చెల
 రేగి భక్తులంబులకులు బడయ సేయుజలధికన్యకఁడంతు || ౧౯ || కాళికబహుసన్నతలఁగి కాళికమనియవలయకకలి
 తకం || కాళికతాపసమాసం || కేళికవందనముఁ జేసి కీర్తింతుమది || అనియిష్టదేవతా పార్ధసంబుఁ జేసె || ౨౦ || వరమసమాధి
 ర్యుఁబలు పావనకర్మవిధేము దేవతావరచరవంద్యుపద్వికులవాక్యజనాద్గతీర్తనక్రయాః భరణసమర్థు వేదజయపార
 గుభవ్యుఁడ్రితాలవేది భానురహఃగొల్పుటాప్యబుధశోభితుఁబుణ్యుఁడరాశరాజ్జ్వా || ౨౧ || కల్యాణసుభగవత్వదనం
 వాసుఁ యాగమపురాణవరప్రస్తుతాః వాసునిర్మలకమితాః భ్యాసునిపవనప్రయుగముభావించుమది || ౨౨ || వరకవితో
 'ద్రేకవార్షికగోనియాది భాగవతార్ధవైభవముఁబలుకుఁ శుకమంజుకాలాపురుకయోగిఁ బ్రార్థించి భాగములులం
 బ్రతిభ సేవించి భాససామిక్కి భారవిమాఘులఘురసుభామధురవాక్యములఁడలది కాళిదాసుఁడవీంధ్రకల్పవృక్షముఁగొ
 ల్లినన్నపాహ్వనవరలంకరిగడి వెలయికిఁ గనసోహయాజలభజించియెల్లసామాత్యభాసగరునిచ్చునుది || నుకవి
 పోషిని నాచనసోమ నెలగింపవ నెనానాపుశ్రీ నాగుఘరతమెద్ది || ౨౩ || ఎమ్మెలు సెప్పనేల జగమెన్నగింబన్నగరాజకా
 యికిఁగోమమ్మల వాక్యసంపదలుసూరలుచే నవానిభక్తిలోఁగొమ్మి నవాని భాగవత్తనెత్తి మఁడై తగువారిఁజేర్చితో బమ్మె
 రసోత గాజాకవివల్లభరాజుఁడలది మొక్కెదన్ || ౨౪ || అనినకలసుకవీరంబులముఖ తిరక రకములండునై || ౨౫ || ఎయ్యది
 కర్మబంధుల సైహారించువిభాఁగారంబు జెప్పుచినన్మనీంధ్రులకు నెల్లఁగిత్వదమాత్రయంబును || సైయ్యదినర్వ
 వంత్రుల నేని జెయ్యది మోక్షులక్ష్యులు జెయ్యది వాఁడలె || కనుహృద్యము భాగవతార్ధసంక్రమణ || ౨౬ || ఎదిశ్రీసు
 హాభాగవల్లభరాణుంబునందుమత్సరఁధంబాంధ్రభావరచయిఁవఁబూరియాకృతీకంబలిగాన ద్వేషుండుగంధవిద్యైం
 చినాసలగిత్వసహస్రంబునలప్రాప్తబగుకాలంబుఁడలది నారాయణుఁడై వంబునియెఱింగి మనోరథంబునఫలం
 బయ్యెని నీయాకృతీకసార్వణుంబుఁ జేసెతినిదియెల్లని నీసేవద్యాభ్యాసంబుంబిరిగి కొండుక నైయుండ సేకగనాడుది
 వంబుని || ౨౭ || తిలకశేషమములుగట్టిహిమామంబునుగంధదనంబులచవిహస్తాంబుషణులారయదాన్వబి నొగదలి
 లనింపులంబునకయ్యనిర్దిష్టఁగొందినఁగోకనుపతైవల్యరుండలయనఁగమ్మక్రొమ్మెటుగు దండముకూపుననిల్చుకలి
 క || ౨౮ || సీ || డురువడి పాగిన్గినిదయుమమారాండకోటవింబచ్చాయఁ గూడిఁ బ్లు నారిహరిల్రమ్మలయాత్మలలోనుబ్బి
 రుణయొకఁడలయొర్చిచెరసెన్లు || ౨౯ || రిక రితి వ్రగ్గరిగరింగును హిమాద్రిఁ జెగ పెల్లెగిసెన్లు || ఫణిరాజఫణరాజవణి
 గణపన్నాగ్నిసుమిరంపు వెలిదలచూపెన్లు || పుట్టివడ్డట్టుకైట్టనూదినన్లు || లేడమెనంగనామ్రోలదివ్వ వాణిసూదిసాక్షా
 త్తరించినపూర్ణదృష్టిఁజూదియట్లనిపలికెమంజులయుగాను || ౩౦ || ఆంబుపాటలంబువలద్యుతము లో విసనోవృషాద్యము
 లో సామదలంపరానిబలుసాములుమున్నగువిద్యలెల్లని కాలంబుపాటలయ్యెవినమన్నిటికిఁ మేరుగిడ్డభంగి నా చామన
 జాముకారవదసాధుకవితృముఁజెప్పమింపు || ౩౧ || అనియానతిష్టుజగన్మాతకృపావలకననమ్లగ్ధుండనై నయేమకన్తో
 కింబునతుణంబు నెడిపింపనియెట్టిదని || ౩౨ || హంసాయనత్వనిలయామనమాత్రయాయ నారాయణాయనిఖలాయని
 రోత్రయాయఁతత్సంగహయనగుణాయనిరిశ్వరాయసంపూర్ణపుణ్యవతయేహరియేనమ్మై || ౩౩ || ఈశ్వోకింబ ద్వేషుండుగి
 కరించెంత మేలుకొందియారందభగిరుండనై నాబనుండివంధ్రానుగతియగుచంద్రికనుంబోలెనారాయణాంకరంబ
 యనకవితృతత్వజ్ఞానంబుగోచరంబయ్యెదానికఫలంబుగాగోపికావల్లభుని నుల్లంబునఁడకున్ || ౩౪ || పటకఁగిలిగె మొదల
 భాగవతార్ధంబుభర్తృత్వమందాయె భాగ్యమొదవెనవృత్తరసముగూరనలందింతావణి పాత్రసంభవించుధంగినిపు
 డు || ౩౫ || భాగవతము లోటపరమ నెవ్వఁడూచాదు || శుకుడుదక్కననగునసంకుడదక్క || బుద్ధితో దినంతభుకులచేచిన్నంత || భక్తి
 నిగిడినంతఁబలుకువాడు || ౩౬ || పుట్టిర నాటనుండియునుబుట్టడయెట్టియగట్టునై నజే || పట్టినతింపఁజిత్తముశుభంబగుమదన్
 రవాక్యనిమకుంబట్టిమగట్టివాడహరిబాయతలరథనామృతంబు నేనుట్టివడంగఁజెప్పుదుబుధోత్తములానుమక్రీత

ద్వితీ|| అని|| శ్రీ వత్సగోత్రండుశివభక్తియు కృతావ స్తంభసూక్ష్మరూపారగుణుఁడు|| నేహురిశాసనం దెఱువ పెద్దభక్తి
 తుండువరసపుణ్యమూర్తి|| కత్తుజుండగు నా దేయామాత్యునకుఁబోలమాంబునందనుమితయ శులు|| కనువనామా
 యిండుఘనుడుచీరనమృతి శిరింగీధీనాశియునంభితగుణాఘ్రిబుద్ధువిందిరి లేజబులూర్జితముగ|| సారదీమూర్తి త్రయం
 నశ్చుభ్రక్తి ర్రిఁగి బరగిరలములంగనవన ప్రభువునకును మున్ను డెన్నును సాధియిమ్ము లనువెలసె|| డె|| అడమభర్త మాట
 క్తిమజ్జాడమవ ద్విస వారివీడగా|| నాడమ పెక్కు భావ లెడనాడమ వాకిలి వెల్లికల్లుగా|| టాడమ మిన్న కేసిసుగుణావరికింది
 గాక సాటియే|| చేదియ లేదుచారికుల శేషరుక స్వయముక్తు డత్తుకు|| క|| అక సవయమం త్రికింబు|| శ్యాక బృహుభాగీ
 ముమ్మడన్మయునుమున|| వ్యాకులవి త్తులనిరువు|| శ్రీకరగుణగణులంబుణ్యశీలరంగారఁచె|| క|| అంగజనమ లావణ్యశు
 భాంగులుహరివిప్లవపయమంబుజవిలపద్భృంగాయమానవి త్తులు|| శిలాయ లేలయులుమం త్రి శేషిరులనగ|| క||
 కంద గ్రజుండశివపూ|| జందనరస వాండవిష్ణుచరితావృతనే|| ప్యుండిపటువాగ్నిలాసా|| నందోచితమానందనునయకొవి
 మడ|| వ|| కాపునంగృష్ట పాదారవిందనందర్ప నాదర్పతలాయమానవి త్తుండవై|| చన్యగితములు|| క|| శ్రీవతికిమద్వతి
 కింత|| గూవతికింద్రి లోకి పలికినరుజనబుడనం|| తావనివారణమటేకి|| బ్రాపితనన కావితకేళిహుతరథ్యటికి|| క||
 హరికిగురుకలుకుంజరహరికిబలాభీపహరికినతస్థత|| వ్యరికినరహరికిరక్షిత|| కరికిక రాగ్నగ్నికిఘనతరకిరికి|| క||
 గుణకినమాత్రే తదింత|| మణికిమహే|| ద్రాదిదిజనుండలమాడా|| మణికిబ్ర కల్పితశయా|| ఘణికినరో భాగరా మ్మభ
 త్రియమణికి|| క|| కంసాసురసంహారకంసాచితకీర్తనంబలాభరణునకుఁగింపారపరమ స్తక|| మాంసక రాతిర
 గదాభిరుతహ స్తునకు|| క|| వరయోగిమానసాంతం|| కరిణసుధాంభోధి భావకల్లోలలనెత్తరితత్వ శేషశాయకి|| జిరదా
 యికినకలభక్తి కింతామణికి|| వ|| సమర్పితంబుగా నాయుర్బింబూనినపక్ష స్తంభంబునకుంగదా పారంభక్త క్రమంబెల్లిద
 నిహరిచరణసర్వరణపరిణామవిహారలై నశేన కాదులబుదిభులపు గానేతిహాసనరయవిభాగతుండై నసూతుండిల్లియె|| క||
 శ్రీరమణీరమణక థా|| పారాయణ్యదిత్తుండగుచుఁబలికెబలికొన్నాంబులంబుడదరంబున|| వారిజనానందసాంధ్యశుక యో
 గీంబ్రు|| స|| పుష్కలైశ్వర్యతాత్వతమూర్తివై నెట్టిమున నాధిదయతోడమన్వితముమున్నుగా నేమార్గముననుపిందిలివా
 రయనవపరభూతిమహిమం|| గ్రమయోగిసంభవ బ్రహ్మంబుతోడయనహాందనగునిదినులకెక్కిమరియునతనరజ్జనకుః
 ప్రభావంబుకడిదియెయన్నట్టికర్తయమునప్పటప్పటికిఁ బరినియట్టి ప్రకృతిఁగలుగుపురుషునిభోగార్థపుటలడెహ|| కా
 రణారంభ రూపమార్గంబు మొదలు|| కూటిమాటికినన్నియుండెబవడగ|| వ|| మరియురనేక పాపపత్కణంబులగు నా నావిధసర
 కంబులును వారి కాద్యంతంబులునున్నాయంభవసరివి|| ధియగునన్వంతరంబును ప్రియ వ్రత్రోశానపాదులవశంబునుత
 చ్చురితంబునుద్వీపవప్తసముద్రాన్తినయ్యద్యానవనస్వతులును సూమండలిసంస్థానంబును వాటిపరిమాణంబుఁ జ్యోతిశ్చక్ర
 శలనప్రకారంబునువిభంజయను వరమేత్వరం దెప్పింపంబుననిర్దిం చెనాపిధంబంతయు నెఱుంగింది నాడవివ్వడం|| గి|| కిడి
 దేవనలంకారణంబై యుండంగురుతు లేనరక మాపరాశి|| పాలుగాక నరుడఁబ్ర తిశేమమార్గంబు|| పరమపుణ్య లెలియంబ
 లుకవయ్య|| వ|| అననంబరిక్షిన్నకేం ద్రునకుశుకయోగీంద్రుంబెట్లయె|| క|| కల్పా శ్రీకరణమెఱుగఁగఁ బుట్టినమరితములన
 పుడసాలియంపనియో|| కల్పదేహంబువిగెర|| గొట్టామనువిట్టువరక కూపంబులలో|| డె|| కాపురంగారికికి రవి కారము
 గానకమున్నవృత్తుడు|| రాధావనిత్రముంబెడగుపాటుగఁ జేయకమున్న మేలలో|| జీవము వెల్లుచుండితనచెల్వముదప్పక
 మున్నమున్నగా|| తావనితిత్తుండై యగుముంబాయు లేఱంగొనరింపఁగాఁదగు|| క|| కాంబెడగని పాపము|| మూలముం
 జెగువంగవలయుమునురోగముల|| జేవినదోషము నెఱుంగుచు|| వాలాయము దాననడమ వైద్యునిభంగి|| స|| అనవుడు
 నాతనికినియెగూకాంతుండంక నుకవినిసుకలిగిగిన్నట్టి|| పాప ముదనక నొప్పరిచాలఁబరికిందివరిత్తి ప్తందయ్యగ్గన్మర సెన
 య్పుమూఢాత్మనకుండోప మోవనంబెయ్యదియారయ నెఱి|| గింపునుదియుఁగాక|| కలుమ మొక్కి క వోటగాదిండు సెంక
 టగావింపంబుతత్కర్మ మజేగి|| యట్టిజనుఁడుపుణ్య మేరికఁజేసి || విధిఫలింప నేరదనలంతు|| సలిపఁడుమేసినిలిసె
 బుహోపంగి|| గజము గ్రుంగబెట్టుగఁజేయు సై|| అనినశుసండిల్లియె|| క|| కర్మ ముకర్మ ముచేతనాగర్హలముగాదు తెలియ
 నేరకతానేకర్మ ముజేసినదత్త తికిర్తగవనరింపవలయుకలుపవిమా రా|| క|| హితముగలపడుపపుమరిగిగ్నితతులఁబో
 డమంగినివిధమునవత్తి|| ద్రవ్యతుండైన వాండువర్తల ముతిచేనఘరాశి నెల్లమట్ట ముసేయగ|| వ|| తవమున బ్రహ్మచర్యము

బోజానములకాశమనద్రునుబులకాజవములసత్వతోవములనన్నియమాదియనుబులకాగృహా నిపులుబుధర్వవర్తసులుని
 క్కముహృత్తనవాక్యజంబుపాపపుగుదిప్రుంతుగగ్నిశతవర్షవనంబులనేర్పుకైవడికా||అదియునుంగాక||ఉ||కొండెఱు
 పుణ్యవర్తసులు సౌమనమారవదాగవిందజానందమరందపానకలనారతమట్టుగచిత్తులౌచుగూ|| విందపరాయః||నిర్విహే
 లవేషులుదోషమడుతురాత్మలంజెందినభక్తిచేతరవిచేకోనిమంచునడచుకైవడికా||క||హరిభక్తిచేతఁగొందలు||బరి
 మాధురుమొదలుముట్టపావంబులకెఱ్ఱురతరకరములసూర్యులతరుమలజెనుమంచుపే||శవణవిందభంగిక||క||దంతపుర
 వాశమనుమొక||మంతెనిమిటిగింతుతోమదమంబులనంజూ||వంతుశుభవంతుఁజేయు||కంతెనిగురుభక్తిముక్తిగిలిగి
 యుగతికా||స||సారికినరముబ్రాణమర్చితంబుగనుండువానికైవల్యమెవ్వనికిలేదు||వనజూచనభక్తవరులసేవించినవాని
 కైవల్యమెవ్వనికిలేదు||తెనుంగనర్కలవ్రతవరుంఁడైనట్టివానికైవల్యమెవ్వనికిలేదు||నరనజూచిరుకథాశ్రవణలౌలుండై
 నవానికైవల్యమెవ్వనికిలేదు||లేదుతమములబ్రహ్మవర్యాదినియితేమదమామలసత్వతోవములదా||ధర్మముఖములను
 ధీరస్థానమైన||వైష్ణవజ్ఞానజులనిర్వాణవదము||గీ||అరయనెన్నఁడుజేటులేనట్టిముక్తి||వర్తమీలొకమంచునెవ్వనికిఁగల
 డు||సాధులునుబాణ్యశీలురునజ్జవలును||హరివరాయణతత్వగుగుటగాక||క||అరుదుగనరహరిభక్తింబారయనియౌపు
 గుచనుకృతశంబులువేమరు||బ్రాహ్మణజేయనీరవు||నరవరమధుఘటముపెన్నమలంబోలె||క||వ||సతతముకృత్యపాద
 జలజంబులయంచుమనంబునిల్పును||వ్రతులుదవీయసర్థగుణరాగులుకాలియియగ్రపాశసంహతులధరింతురత్నుభటవ
 ర్తములంగలలోనగానలే||గతులనుమధ్యకర్మములనైకొనివారలఁజెందనేర్పు||సే||వ||కాపుననియర్థంబుననుంబురాతనం

అజామీభోపాఖ్యానము.

అగుసెక్కుయిహోరంబుగలదదివిష్ణుహతయనుహతసంవాచంబనంబడుదాని నెఱుంగింతునాకర్ణింపుము||స||నరనాథవి
 నుముకన్యానబ్ధపురమునగలఁడు||బ్రాహ్మణుడజామీసండురంగి||పాతశుండుతులనిర్భాగ్యుండవజ్ఞుండునప్తనదాచాకర్ష
 రతుఁడ||జూదంబులంచుమర్వాదంబులంచునుజార్యంబునంచుమచ్చరములిగి||తొత్తాత్మపెన్నగామర్తుఁడైవదియిదికొ
 డుసలఁబడుగురంబడఁచా||మోహజులభిలీసమునిఁగిముచ్చటఁదీరి||బాలలవాదిలిండలి||పెద్దనాలమతఁడుపెం
 చారనుఖయింది||ఫలితమెల్లవదివఁతుండయ్యె||సీ||నిర్మలంబనజాలనెరయుదిత్రంబునల్లనివెంట్టుకల్దెల్లనయ్యె||ద
 గుమోహపాశబంధంబుజాలనిమాడి||పొదలిరయఁగంబువదల||వ్రాల్పిందియింబులకొల్లెలికెన్మెల్లననుభంగిమదగ
 కతలచాలవడకజొచ్చె||తనకంబు||ప్రాయంబుఁగిలిపోయినమాడ్చి||చంబులమాడ్చి||నీవనుయ్యె||వరుపుటైనంతఁ
 తెగలేదంతంబులు||నుక్కి||నయనదగుటకట్టి||తెలిశిరసునొవ్వఁ||నిఁగి||చేరలెననంబంత||కడిదయెనముచ్చకాలమునను||
 గీ||ఎనయనతనికెనబడినిమిదవర్తంబు||లతనగుగుటయునుభ్రాంతంబు||చు||కొలపిన్నకొడుకునారాయణాఖ్యాండు||బా
 లుండగుటమిగులభక్తిజేసి||క||తననఁయి||దానుహంబు||ననుమునఁజె||గొండగన్కమామరచకఁ||మనుముచ్చసేయ
 చు||డెను||జనవరవాత్సల్యమాత్మసంకషి||గొండగ||క||బాలునికి||భాషించె||జన||పొలునిజగకబంధువరణామక||భాశీ
 లునిలోలతఁగఁగొని||యాలరి||బ్రాహ్మణుఁడనంద||తాత్పర్యంబు||క||అత్యంతపానభోజ||కృత్యంబులపాత్రులిగి
 శ్రీదండతస్సం||అత్యంబువద||కొగతి||మృత్యువునసేర||డయ్యె||మిక్కిలి||జడ||గీ||తెలియకీతనతఁడవర్తింపుచుండ||
 భయదమగుచుత్వకాలంబుప్రాప్తమయిని||భూరివాత్సల్యవృత్తింబు||త్రిందల||చ||నాత్మబ్రపంచెనారాయణాయటం
 చు||అప్రహం||క||కింకరులధర్మరాజు||శంకరులమరంతమరతనమనికజవనా||గంతులసకలలోకభా||యంకరులంగిదెరిఁ
 ద్రియాసులుండగుచు||క||సూతంబులందండండె||పాతశులమ||జూ||గర్వభారనష్టగుణ||జాతశులఁజేతనాయక||హ
 తకసంతతులనతఁడుకూరమునండు||క||ను||గియె||బ్రాహ్మణుడంత్యకాలమునఁజి||క||హోమోష్ఠ్యాతలం||ఘనపీనోష్ఠవి
 కానవక్రమిలనన్ద్రేక్షతోపేతుల||జనసంతానకరోద్యతాయతనుపాశ్రేణేశాపేతుల||హననవాప్తిప్రీతీశులత
 ముపురనాన్ద్రానేతలదూతల||క||వ||ఇటవిశ్రుతతుండగ||డభాగవిభాగవిషమవిప్రత్తనేత్రులుపుష్టనిష్ఠురతనయప్తినం
 తేష్టతమ||జూ||గర్వ||హో||ములునభ్యస్తనమస్తజీవావహారికరణవ్రతస్థపాస్తవిన్యస్తపాశ్రధారులునగుయనుభటులము
 త్స్పరంగుం||గొనియజామీసంకువికలేంద్రియమకుసువికంపితప్రాణుకుసువికృతలోవనుంకుసువిహ్వలాత్మనుంకునై||
 ఊ||దూరమునవామబాలుంబుభోరనఁదనచిత్తసంబు||డకట్టనసా||నారాయణ||నారాయణ||నారాయణ||యనుకునాత్మ

నందనుమెకిచే॥) చ॥ మరలపుడే పదమూడవసంస్కరణంబుసేయఁగ । త్వరితవర్తమాన్యపరిపాలకునాభు
ముసాంక విఁషాగఁగఁ నేటెంచినాడఁజూపముదిల్పిరి కౌలుదాసులఁ గౌలుతర భాషులఁపకిటఁ దిల్పిత వేషులఁ దీక్షుర
సులఁగి॥ దాసీభతఁ నజామిశఁ గ్రూహురద త్రిమపువలసభోగం వెలికిం । దీమయిమంబులులఁబారె॥ ద్రోసిరి వసుది

— ధీ పీఠాకాతయన గాతల సంవాదము. ధీ —

కూర్మ కుతలుకడిమి॥) వ॥ ఇట్లుపీఠాకాతలవలసఁగి తాతల ప్రయత్నములై యనుకూతలిట్లనిరి॥) క॥ ఎవ్వనివారలుమా
లొం । జివ్వనలఁగఁమేములు విక్రమనానిం । గ్రా వ్రుసఁపఁచితిరికి । నవ్వుల కౌజమునాసంపదలు జగిత॥
సీ ఎవ్వరు నాంయ్యయాభ వృధావములకి న్నులకి పుత్ర మనెను ర్భేదిజిలఁభువిజిలఁదేవతా ప్రసంగునానవల
సాభ్యులు తప్పరియ్యు । దరితపాండురవస్తదశదీర్ఘ నేత్రుల వఁపీతకాశేయవాసులరయఁగఁడమండలనల్గుఁడరీము
తులునుపయికిరివ ప్రభా భాసతులును గూరిలమగ్రమాని కాచాగవతులునివతి కౌమలనవనగూపనాధికులును । బాహు
రేయారమణి గణ భావనాసఁగంపదభుజులభ్ర సంతాపితులు॥ క॥ గి న్నులునుపలగఁచుములు । కి నదంబుజశంఖ
చక్రపిఁడగదాసాధనములుధరియించినమీతినువులులోకి ములకి మృతఁబొసరించె॥) ॥ తాంతంబులయలచుమాతం । కాం
తులుజగములయదశలఁగిరికి బహుళభాగ్యుల ధాన్యతంబులఁబారెదోలు చునంతంబునెరించెనిపుడనర్పకింపమై॥) వ॥ ఇట్లు
లలాకానందకరకవ్యాకారులునిఖిలవిభాజమాం తేదోచిరి శ్రీశృంగులునునుగిభిలధర్మ సౌలురుం గునిరుం ద్రివరిపా
లురమున్నునడపెట్టంగతఁ జేమియనించఁగార్కర్త గాజాంకంబు గారనతలంపుచమందిన్మతకిందరితము భావపిండులై
గోవిందునికిండువసంపదింపు కావలివారలువారివామాభిన్మింపవరిపంబులై నమిశేష భాషణంబులనిల్లనిరి॥ డ
మీరువఁదేతనాయననిమేలిమిగాతలఁగిరిబయ్యదా శ్రీపులలొక్కఁడనుముమగ్రభావముదండకర్తయం । ఏరిము
తోడగాతకిశ్చిన్మివానముగూనిదండ్యులై వార్కరునిరనితంబుల లావారికి కొందలుపాపగృహాం । పనియన భటులి
ట్లనిరి॥ క॥ జేదప్రణిహితమేయను । మోగుంబుగధర్మనుయ్యెముగ్నతదన్యం । జేదియగునఁకయధర్మం । బాదియహరిరూపు
జేదచునమినుకతన॥) స॥ ఎవ్వనికే దంయ ప్రౌఢత్రగుణస్వభావనయింట్రియాప్రాణిదయం । పసుగుణనామక్రియా
రూపములచేత నేర్పఁగిరిదాన నెలుగఁబడును । చర్మముండుంబంబునా కాశమునుప్రభాజనుమగిచయమునుశశధరుండు
సంధ్యలుకివచులుతర్కరీచయములు కాలాంబుల ఎనుగఁ జాలదులులు । దేవాధార సాములై తేలుపుచుండుడఁడనధామి
ధమునకర్తగఁ యుండుగనిమిత్రి నూనుగొడ నముజే । యఖిం గులుదండార్కరయ నేలపగి॥ కోరికర్కంబునడపెను
వారికెల్లరి । లితశుభములునశుభముల గలుగుచుండు । చరయ గాదేహగుణనంగియైరయల డై ప్రాణిర్కంబు సేయకమా
నరాదు॥ క॥ ప్రకృతమునదానొనర్చిననుకృతముదుషకృతమునంత జూడగనం లేకృతిగనియనుభవింపుచున్నకృత
మతిఁదత్తలంబుఁజేసిపుణుండై॥) వ॥ మరియింపినుండుజన్మంబుశాంత ఘోరమూధగుణంబులచేత నై ననునుడుండుగుణం
బులచేతనయింపను ధార్మికాదిగుణంబులచేత నై ననునకిలభూతంబులు త్రేవిద్యంబునే ప్రకారంబునఁబొంగునాప్రకారం
బునజన్మాంతగంబునంబొండుచుండుదేవుండైరయ ముండునర్మజీవాంత ర్యామియైర్కర్కధర్మయ్యుండై వై నపూర్వరూపం
బులపిశేషరూపంబులచేతంజాచుచుండివానికమరూపంబుల జుతింపుచుండునవిద్యోపాదేవింపింపెనె మోగుణయ్యుక్తం
డై ప్రాచీనకర్మంబులచేత నేర్పడవర్తమానదేహంబు నేనితలంపుచుండి పైజన్మస్మృతిగలవాడై పూర్వాపరంబులై
టుంకంజాలకుండుమరియుగర్త్యంక్రియంబులచేతఁగర్మంబులజేయుచుండిజూ నేన్రియంబులచేతఁగ నొవిషయంబులై
నశబ్దస్పర్శరూపరసంధంబుల నెలుంగఁచుండిపదియాజుపగియైంపనంబాతొగూడపనియేదవ వాడుచుండిపోడకపా
ధ్యంతరతుండయొక్కగుండై నజీవంత నర్పేంద్రియంపయ ప్రలంకానామకొఱంజూనేంద్రియకర్త్యంక్రియను
నొవిషయంబులఁబొందుచుండిపోడకశలంబిగిరిగి శరీరంబునఁబగిరిగి యై కార్యంబునుగిత్తంబునహుంకా
కభయంబులఁచుచున్నసంసారంబుగరియింపుచుండువిజిగఁడ్యుండై నహిర్నిర్గుణులూర్లునిబుడి నెటిగియునీనకర్మం
బులుసేయుచుండిగనంజారకర్మంబునఁజూచుకొన్నవసిరికాయపుపునుంబొలెగిఁమోపాయంబెలుగఁ నాశంబు
నొందుచుండు వర్తమానవనగతాది కాలంబునూతభావినంత కాలయోగ్యుడై నపుష్పఫలదులుతత్తా లజ్జాపకింబునై
స్మసేయనట్లునూత భావజన్మంబులకర్కధర్మంబులునిదర్శనంబులుసేయూచుండుమెక్కినగుండునొక తుణంబునుకర్మం

యోగమునకు నాకు లేకుండునట్లు సహారములగులగులుల చేతఁబడుమండవశంకుగావునబలిమిగర్తమునను
 తంబవకుండులవ్యక్తినిమిత్రమునొదితదనుకవంబులయిన స్థూలసూక్ష్మశరీరంబులుమాతాపితృసదృశంబులగుమం
 తులిట్టివర్తయంబుపురుషునికెల్లకృత్యసంకమంబునగులగుకుండునాప్రకృతిపురాణపురుషుండునయపురమేశ్వరుని
 సేవించినఁడలంగుకుండు)॥సీ॥తావునసేవకునతల్లర్చవర్తనమునభూదేవకులమునఁబుట్టివాఁడు॥దాంతుఁడైశాంతుడై
 త్వసంశయిడై సకలవేదములఁజెడిచినాఁడు॥నయంబుగురువులసేవకులఁడైనతేరిశుక్రావలఁజేసినాడు॥నరకభూతము
 లుననుబుద్ధియైచాలబహుమంత్రస్థిపులఁబడసినాడు॥సత్యభాషణనియమంబుబడసినాఁడు॥నరకభూతమైతిశామలసేవ
 నాఁడు॥దండీశ్వరభాదిగుణములదరిపినాఁడు॥మంచగుణములుదనయందుమరసినాఁడు॥క॥సతతాచారనమందిత॥మరి
 యైనుజ్ఞానమునకుమరిగితిరని॥యితగతిసాతతికం॥జ॥మతమైనవయావనాగమంబెడసాప్యై॥సీ॥కడంబయోవనగ
 త్వంబుపుడగఁజ్జెమదిలోననుద్రైకమదముదోజ్జైకమమేనఁగామవికారంబుదలసూపెముఖమునజేతునవృత్తిమొలకఁ
 త్రై॥నలిపుష్టినిష్ఠురంబయ్యెదేహంబెల్లెగవఁభారమునసేరిగవృత్తిమొలకఁజేతిభారమునసూరుకాండములేజిగిరితా
 మాశాఖలుద్గీర్ణభంగిదోచి॥నురమువిపులమయ్యెమల్లనద్వరకాంతి॥పూరమంగకమునబొందువడియె॥భూరితేజఁదయిన
 భూసురానవయనకుననిభనవీనయావనాగమమున॥క॥హృదయమునబొడమయోవన॥మదమువెలిందోచుభంగిమూరి
 తరులితగర్వదనముననూగునిసలు॥పాదలుచుగవృద్ధిరమాడబొంకంబయ్యె॥మరియును॥క॥తప్పిరిమీదవారిని
 తుమ్మెదవశ్చిమునబోలెందోరపులిలం॥గ్రమ్మకొనిప్రతనయిం॥నెమ్మగమనఁగానబడియెనెఱిమీసంబులే॥వ॥అంత
 ననంగలస్తూతంబ్రంబునకువసంతుండోనర్చునకురార్కకారంభంబునంబోలెనసేవకేసలయవిసరప్రసారభాసురబ
 హుపాదపాదిపురోవవనవనజవనప్రభావపరికంపితవిలవిలీజనహృదయశ్రుతిబలంబుభుజులనూనప్రసూనది
 ర్భరగర్భాదిదృఢురసురభవరాగపటలపటఘటితనభోమండలంబునులమందనిచ్చంకమరందనించునందోహకందరితవి
 త్రమత్రమభువనంబులర్చుంకారముఖరీతసకలదిశావలయంబునుదిరంతరభారాభరనభరితపరివక్తృఫలఫలానుభవప్రభ
 వసమృద్ధవాదవశోప్రముఖవతంకకోలాహలంబునైమధుమానంబునర్వజువసమోహరంబునైనిఖిలవనపాదపంబుల
 నలకరించెనయ్యవసరంబుననజామిఁకుండవేల్పునిడేశంబునంగుశనవిత్తుప్పఫలార్థంబువనంబునకరిగిరిగివత్తునను
 యంబునమెకలతాభవనంబున॥క॥బద్ధానురాగయైవర॥ముద్ధంబునకలరుబుద్ధినధ్ధతకేలి॥బద్ధయగువృద్ధివితోఁ
 యావృద్ధిదగఁగూడియున్నవిటునెరుగఁబడె॥క॥భటునిగరతిశాస్త్రకల॥రృటునిగరయావనానుభవుమదివిభా
 వ్రాద్యటునిమరలేచానంఘటునివిగతాంబురీయకటునిఁటునిగ॥సా॥హాలామూర్తితేత్త్రతమదనతంత్రారం
 భనంబంభతోభేలాపానయోగ్యుగావిభవతోర్ణాలకాజాలతోహేలావింగనభంగివేదవతలొగ్గావతిమూర్తితో
 శేరించేలుఁడునున్నవానిగనెప్పంభిభూతలొమాండుడై॥క॥కలికవగమదనకదనపు॥ఫలుకులగలకలముబెడగుజు
 మేఖలము॥వ్వలరవరిదగిలిగిగొనఁగలకంఠిరతంబునలుపుగవకముగనియె॥క॥కవకవనైవదనూపురిరవరవమయ
 గుబ్బుకొన్నరతిపతగతులం॥వివచనైవిటుచెవులకురవరిరతనల్పురతులవరవగనియె॥వ॥కుగులలికంబునైయెగ
 యంగ్రామ్ముడివీడగగుబ్బుదోయి॥సరములుచొకలింపఁగటిసంగఁమేఖలతాశిలవన॥తల్లరవకంకశావళులుగర్జిత
 గానసేయాడమిమగా॥మరునినిసాదములేవరిపెమానియావన॥రవేలితో॥క॥కువృత్తునుమాగాంబిజవ్వని
 వగూహనాదిసముచితరతుల॥నివ్వటిలుదానిగనిమది॥నువ్విట్టారంగమన్వహోదీపమండై॥తరల॥బహుళదృశ్యలిపాక
 మోహనిభంభుడోచుమనంబులో॥సహజకర్తమువేదశాస్త్రముసాత్వికంబుడలందితగ్నిహితవిత్త్రమవట్టిపట్టగనేరడ
 య్యెనదామనోగహనమంబుమరుండుపావకునైవడిఁజరియింపగా॥సా॥ఆలిలావతిగండపాలిలత్రహసప్రసా
 దంబుపై॥నాలాలాలకవశ్చిపైనరికపైనాకర్ణదృశ్యుతిపై॥హేలాపాదికువద్వయోరుకటిపైనిచ్చరపిసానింపగా॥
 జారింబొందుచునాత్మగుంచుచునొజాతానలోపేతుడై॥గీ॥మరిఁగులాచారవర్తనమాటుజేసివరగుపిత్రర్థములుదా
 నపాలుజేసి॥సాఫలతగుణుగవృత్తిజాలుజేసి॥లోలలోవనవనఁజెందిలోలుడయ్యె॥క॥శ్యామంగునుమాస్త్రభే
 డ॥కామంసుగుణాధిరామఁగమనీయగుణ॥ప్రేమనిజభామనైలక॥భామముననటించెగ్రంతుతనమునఁజడుడై॥
 తు॥బందుగులటినజనుల॥బాధలఁజెట్టియనాధకౌటిఁబె॥బండెలునుట్టియారములువట్టివధంబులుగొట్టిట్టియె

నందలొల్పి పాడులకుండుదుడై గడియించువి త్రమా । సుందరికిచ్చి ముచ్చిలు సొంపెనగూర్చి వసింపెనతల్లి పుత్రా
 నీనము విలసితవర్చుదర్శించునొల్లక సతకవద్యయవర్చువర్చు సేయె । తకకకకక పాతతకక బుగాడనికరికితేంద్ర
 యతకకంబు సేయె ప్రతివదవాక్యసంగతిగాక గతృతివదవాక్యసంగతివరగజేయె । నాటకాలంకార నైపుణంబుడిగిత
 న్నాటకాలంకార పాటిదిగుంట బరగజేరకాలమీరిత బాపనియేర మణిగాసీరుటంబ భారమువహించి యదిగుటుంచి
 గాగ బాపాత్మ డగు మనశుదియును ముచ్చన రసండుగుట జేసె ॥ క ॥ అటుగాన పావకగ్గు నింగుటిలనినబనా రుద్రా రు
 ద్రా రుద్ర సేమా రటమున గొనియే గెదమం తలదండము వలననితఁడుధన్యత సుండు ॥ ౪౪ ॥ ఇట్లు పలుకుచు న్నయమూత
 లచారించినయకోపిడులయనభగవద్దూతలిట్లనిరి ॥ క ॥ అపురాధర్మ వివేక ప్రవరులనభగానబడియె బాపముపుణ్యోద్భ
 వులనదంధ్యలదండన వివరంబొనరింపఁబడియే ధీ నేలుంగమి చే ॥ ౪౫ ॥ పాపములును సాధులు పాపహితశాసనులు సదయ
 భురూ శుభో త్రవగుణులయినయట్టితలితండ్రు లుద్భవకెగు సేయిచో । క్రమమున వారలెవరికికై గొనియుండఁబా
 లుచారునె । భ్రమమున మీసంగంబులదిదంబుగఁజర్చయెనర్చిచూడుదా ॥ ౪౬ ॥ ఎఱకగలుగు వార లేడియొనర్చిన । నదియ
 చేరుతిరమయన వారు సలరినత్యమిట్టిదని లేలొకంబుత త్ప్రవ రసమునదగిలియుండు ॥ ౪౭ ॥ పెద్ద చోడలమీదనిరించు
 చెలి కానినమ్మదగిన వాఁడునయమువిడిచి ద్రోహబుద్ధిజంపఁవొడరు సేయించెన । శ్రీతిలేకధర్మకూతలరా ॥ ౪౮ ॥ చిత్త
 మెల్లనిచ్చి చెలితనంబునవచ్చి నచ్చికలయ సెచ్చినమ్మ చానింగుణగలుగు వాఁడుకడు సౌమ్యుడగు వాఁడు నింత సేయకె
 ట్లుచెనువేర్చు ॥ అదియును సంగే ॥ ౪౯ ॥ ఈతఁడుకోటిసంఖ్యలకు నెక్కడ భువుట్టువులందుఁబుట్టియా । యాతములయిన పా
 పనివహంబులనిన్నిటిఁబారఁది ॥ ౫౦ ॥ ప్రజ్ఞాతమతించుచో మరణ కాలమునంపారపుణ్యనాశ నెం । భూతసుభాషా యాచ్ఛుర
 విభూతిక రాక్షసం గ్రహంబున ॥ ౫౧ ॥ భూత సూత్య నేకపాపాటపులకగ్ని కీలబహరినామ కీ ర్తనములు । గురుతల్పక
 త్తవ శ్రూరసర్పములకుఁ గోలుపూరినామ కీ ర్తనములు । గవనియచార్యసంతకసంబుచక సూర్యకరణమీ పరిపాప
 కీ ర్తనములు । నుభుపానకిర్మిచమద నాగసమితికేసెనరుత పరినామ కీ ర్తనములు । మహితయోగో గ్రున్ధ్యసమాధిభుజాన
 లరు బ్రహ్మదినురులసంపదరాగి । గూరిర్వాణసా మ్రాజ్యభోగ భాగ్య ఫలంబులుపరినామ కీ ర్తనములు ॥ ౫౨ ॥ కా
 తై కాంత మోహనకృత్యమత కేలి మైపారి నామ కీ ర్తనములు । సత్యలో కానందసౌ భాగ్యయు క్రమత కేలి మైపారి నామ కీ
 ర్తనములు । మహితనిర్వాణసా మ్రాజ్యభిషి క్రమత కేలి మైపారి నామ కీ ర్తనములు । బహుకాల జనితతపఃఫల సారము
 కేలి మైపారి నామ కీ ర్తనములు । పుణ్యమూలంబులనపాయపోషకంబు । లభిమతార్థంబులజ్ఞాన హగణకరము । లాగమాం
 తోవలభంబులమృత సేవలా రుభాములుపరినామ కీ ర్తనములు ॥ ౫౩ ॥ కామంబుపుణ్యవ్యాస స్థిగంబుమనీంద్రసాంద్ర
 జ్యోతోసరసీ । ధామంబుజ్జ్వలన్మలినామంబుఁదలంచు వాఁడునాభుండుగాడే ॥ ౫౪ ॥ డెండబుపుత్రు వలనం జెందినదనితల
 తవలకు శ్రీ వక్రపేరే । చందమున నై నబలికేన । నందకధరుడందెకలఁడునాభుండగుచు ॥ ౫౫ ॥ చిడ్డ పేరు తెల్లిదిలుచుటవి శ్రా
 ము । కేలిచైవమగులకేలి చై నాపవర్గద్యుత భావార్థముల చై నకమలనయనుఁదలఁవకలుకవారము ॥ ౫౬ ॥ కూరినచోటగూ
 ట్టుపడినందెనచోటనుచోట జ్వరాదులంజేరినచోటసర్పముఖపీడలనందినచోట వారులై । రూరినచోటఁజ్జ్వరహమారులై
 ర్పొని లేనిమీదన క్రాబునియాత నాదితఁగెగానగుపూనరుమకభావము ॥ ౫౭ ॥ అతిపాపములకుఁ బ్రయత్నపూర్వకమున
 దనుపాపములకమితంబుగాగ సన్ననివరులచేసంపాద్య మైయండుదర్శిలంబగు పాపిష్ఠు లైయులు । క్రమరూపమునను
 పశమంబులగు గానితద్భయ వయములఁదలువ లేపునర్వకర్తంబులసంహార మొనరించితియెంబునకుఁదత్వస్థి నెపుడునా
 సగునట్టిపుణ్యయోగమానససరో । వాసు సేవ హేమ వాసు సేవ । వేద వేద్యు సేవ వేదాంతవిదు సేవ । పరమపురుష పాదవత్స
 సేవక ॥ హరి నేలుంగనియా బాలుఁడు । హరిభక్తు లతోడఁగూడిహరియును వాఁడు । నరియెవోషములడచును । కరువలితోన
 గ్నిత్యోమంఁగాల్పినభంగి ॥ ౫౮ ॥ ఆరయవీర్యవంతమగునొపద మెట్లుయదృశ్యుఁగొన్నఁడ । చ్చాగుగుణంబుధోగములఁజ
 య్యసంబాపిపమాడ్చి బుణ్యదిస్సాగునినంబుజోదరుని బామరుండజ్ఞాఁడవజ్ఞుఁబ్రి ॥ ౫౯ ॥ వారకడ ద్రృఢావముధ్రువంబుగఁ
 త్తగుణంబు బాపడే ॥ ౬౦ ॥ కృత్రిమతపవిరగింబురొక్కతమునఁగా క్షిప్రమోహక శేత్రవదనాది । మిఠిలేనిజగము చార్చినయొ
 ణ్ణిచోకాగనిననములొననణగెనువాడే ॥ ౬౧ ॥ మిగిరితఁడై నిరవద్యమై ఫలవినిర్వాణమై త్యైమై । నిరహంకారగుణాత్మ
 మైనియమమై దోషమైపట్టి శ్రీహరిపాదులక సామ్యతంబితఁడుత్తైర్యమంబు సేవించెదా । ॥ ౬౨ ॥ తాతంబునొట్టిన్దు

మొదలై పేలవ్యర్థంబగుఁగొనిపోనింబునుగవన్వారము భాగవతసర్వంబునిర్ణయించి పొమ్మనినతిఘోరంబయిన మృ
త్యుపాశంబుఁ జరిత్రభీతిచేయు వృద్ధిగాంచిరింత నాయనుకూలభాగవద్ధారలసంభాషణ ప్రభావమునఁ దనుమనఁ
బులకాంఠ మొదిభగవత్తత్వజ్ఞానీతులయి చేయునది లేకనిరాకృతులై యనులోకంబునకుంజనిపితృవతికి సర్వంబును నె
ఱుగించిరింతః॥ ౧౩॥ అతఁడును బాశమృత్యుండై ॥ తాపయుండై ప్రకృతమొందిక మనుజువనఁగఁగఁజూచి నై క్రిమదీర్ఘాన
తులితముడ మొనవిహరిహరిదాసులకుఁ॥ గ్రీనిలిచి కలు మొగిచివలుక మద్యోగించి చెలగుచున్నారితలపుండెరిసి ॥ దక్ర
ధరునికూర్చి సహవరులరిగిరదృశ్యులగుచు దేవదేవుకడకు॥ క॥ వేదత్రయసంపాద్యము మోదంబుగుణాశ్రయముము
నుభవవత్త॥ రాక్షసేంద్రగుత్తృటావాదంబునజామగుండువదలకవినుచుఁ॥ ౧౪॥ శ్రీమన్నారాయణపద ॥ తామరసభ్యాస
నలిలకౌతమహాగిస్తానకుండై నన్య క్షితిధామకడగుచుండై తెలిసితమణిమాత ॥ ౧౫॥ బరపశమునసరికట్టిన ॥ దురితంబు
లందలచితలదితుడిచివాపమునఁగఁహరిసీతునాశ్రయంపుచు ॥ బరితాపమునొందివలికై బ్రాహ్మణుడాత్మక ॥ ౧౬॥ వృక్షలి
యందును రాగవృద్ధివిడ్డలఁగనిపులముగోదావరిఁగూలద్రోచి రఁపులకెక్కి పేదరజ్జు సేతలనరివారిలోపలదలవంపుచే
సికట్టిదుముదుక నైశర్మబంధంబులపుట్ట నై నందల బ్రోవనగుచు గరుణలలోతలదవిలిభోగించినకడిదియొజ్జన్యుగాలి
సోయె ॥ గమపువట్టువడియెకాస్త్రంబుమన్నయ్యె ॥ బుద్ధిపురువుమే నెఱుఁగెను గణఁగెనీతిమట్టువడియెరిగి లక్షానఁబు ॥ మొ
డలితుడిగోధముఁజిహ్వాచిహ్వా ॥ ౧౭॥ చిక్కినచిక్కినచిన్నులమన్నువయ్యలొలిచిడివిమాయలుగలయూ ॥ వెక్కినపునువృషాన
పు ॥ పొక్కవడగలిచివర్తియండనై చెడితిగ ॥ ౧౮॥ అక్కటఘోరమన్నువనలకీలలువన్నుముట్టిపేఱుక్కఁగొంపకి
స్థుభృత్తినందుండఁగిజ్యేవఁబూనురాత్మనిం గ్రుక్కనతల్లిదండ్రులనకల్పపదిత్తులఁజెన్దలకనుచే ॥ దిక్కున లేనివారిఁజె
నెడిపులఁజెప్పుచుఁబారఁదోలితిగ ॥ ౧౯॥ అకృతజ్ఞుండై నై విడిచితిఁ బ్రకృతిం గలబంధువులను బాల్యమునననుఁగి వికృతిజనకుం
డఁబెంచినమృత్యులమజ్జకవరులతో భనకరులక ॥ అప్పుడుగ్రీ ॥ పెన్నుపాతకములభృత దారుణంబయి ॥ దోడ్పరకమం
తుఁబడనన్ను నావలకుఁబాపియరికట్టరమ్మించిరిట్టివర్మపురుషు లెంచువారో ॥ ౨౦॥ యోద్ధంజైకలపూరేనీతిణమునం
తాడఁగఁబ్రత్యక్షమై వేద్యంబయ్యెనునన్నునీధివనఁహుచీరుల్ భృతోదగ్రులా ॥ యుద్యోగంబుల వారుపాశధరులీయ
కాహముల్ మూలసంపాద్యై నేకికారణమకటిలప్రఖ్యాతులెవ్వరలో ॥ ౨౧॥ దారుణపాశబంధనవిధానములన్నర
కాన్దవంబుగఁగఁగూరినన్ను నేకుఁజెడగుండమెప్పులపుణ్యమూర్ధులం ॥ బోగుహనేత్రులజ్జులనభోమఁజేఱులులోవ
నొన్నుత్రోకి ॥ తాగుదయానమందితవిచారులునల్వగు నెంచుకేగిరో ॥ ౨౨॥ వనసురక్షించినపుణ్యంతులుకనన్నాతీకపత్రా
క్షులంజననంకాసులతోఁజువర్షధరులాజామానుబాహుల్ ప్రితా ॥ ననులాంబితకర్ల వేదన సునర్లకామిదివ్యాంబ
రుగ ॥ సురకారుణ్యగనైకపూర్ణులునమగ్రస్థుగ్నివేదవరలో ॥ పాతకండునగు నాకనివిట్టుభోత్రనుదగ్గనంబువురా
కృతకదీయబుణ్యవిశేషంబునం గానిసాందతకన్యంబుగాదుతత్సందర్శనపాత్యకు నతిమ ప్రసన్నంబై యొప్పనట్లు గాకం
డ నేకలుచవ రసంబులవృషతీత రైయిండిమృతిబొందుచున్న నావ జిహ్వస్రీకున్నారాయణ నామగ్రహణంబు
సంభవింప నేరమమియును ॥ ౧॥ పాతకండునజుండఁబ్రహ్మమాతకండునమానలోభమోహానశ్చగుండ ॥ నామన్లుదో
గునారాయణునిదివ్య ॥ నామవినులకీతనంబునది ॥) సీ ॥ దారుణమోహంబుకాక సూరితుడను హరివిష్ణుయత్తే
రణాహమతి నె ॥ వంజనహరిత్రపాతకోపేతుడహరివిష్ణుయత్త రణాహమతి నె ॥ కాటిలకీరపవికారపాణింబ
హరివిష్ణుయత్త రణాహమతి నె ॥ అభిలమజ్జైక ఘోరాన్లవమగుండుహరివిష్ణుయత్త రణాహమతి నె ॥ నిందలకు నెల్లనెల
జై నన్దుణుండమందభాగ్యుండ నే నేడనుభవి దారిదివ్యగుణనావక్షిరన తెరగదేడ ॥ పూర్వసుకృతంబులేకెబ్బసొందఁ
బును ॥ అగినితకింబి ॥ ౧॥ యితది త్రేంబ్రయమారుతుండవగుచు యత్సంబోన ర్దుగహరి ॥ వ్రతసంపత్తికి బుణ్యకృ
తికిఁజూచానోన్నభానక్షితి ॥ యులని ర్వాణపదానురక్షితిసుభోద్యోగక్షియాశక్షితి ॥ వృతిలభోత్రమన్నూరికిబ
ణింజూగుఁగొజేసినివోపదయగునాత్మమాయతోలగంగంటి ॥ ౨॥ అనియుట్లు దైవవజ్ఞానవిషంకాత్త స్నేహణునం దే
వత్రాహ్మణుడు ॥ ౩॥ భగవద్ధర్మరాయణోద్దమలసంభాషైతమంత్రింబులగ ॥ దిగులంజానముపుట్టమోహో

భగవ్యుఁడ్రాత్రుబంధములఁగఁగెను॥ దెగఁబడించినబంధుమిత్ర సౌతవత్సమోహవిభ్రాంతుడై జగతిసాధురమేశుఁడగు న్నగ్నముగఁజేరి
శ్వర్గంబులంగోరుచు॥ కకహరిభ క్తులతోమాటలుధర నెన్నడు జెడఁపుణ్యధనముఁ మూలం॥ వరము క్రికాంతలేట
లునరివడస్వర్గంబునొరనియగులకొటం॥ సీతనుచునా బ్రాహ్మణుండలతత్వ వేదయై భవబంధముల నెల్లఁబారదోరి
మొనసంగరాద్వారమునకేయిచ్చటఁ బ్రవృత్తడవ తాభవనముండు నాశినుడయ్యెగా మాత్రయింది వెలుంగుడే హిం
త్రియామల తిరువువలం॥ దనుబావులొకవరతత్వంబుతోఁగూర్చిమానుగా నాత్మసమాధి చేత॥ గుణగణంబుఁబాసికొను
రొప్పినభగవాదనుభవాత్మయందునాత్మఁగలపిర నుణఁదన్ను మొదలఁపించినట్టియో॥ పురుషవరులఁగాంచిపానగ మొ
క్తై॥ ౪౫॥ అట్లజామిగుండుయోగమార్గంబున జేపంబుఁడివిపుణ్యశరీరుడై యగ్ర భాగంబునంబ్రావలబ్ధులైనవహుఁపు
రుషకింకరులం గాంచినమందిరతోమాంచితవలచటాపింజరిత స్పదబిందుసంహృతావినివ్యంధహహనందవల్లి కానుత
ల్లికాంకుర సంకుల పరిశోభిత తనుండనుపార్వకర్ణమణి మానసోద్భూయోగవ్రభాపూతానృపావినై యనుందస్తితమ
భారవిందకందధిరుండునునిఖలజగజ్జేగీయమానాఖండశుభప్రదశుభాకారనందస్వరసమాసాదితశురూపాల మానసుం
డై ప్రణామంబులావరించుచు భాగీరథీరంబునఁగఁ లేబరంబునిడిది తత్త్వణంబున హరిపార్వ వైవర్తనులైనదానవరులన్వ
రూపంబుఁదాల్చియోవిష్ణు సేవకులతోఁగూడిదివ్యమణిగణబలితంబగునువర్తనుయంబయిన యనమానవిమానంబెక్కిరి
లానందభోగభాగ్యనుభవాకుంతిరంబునవై పంతుంగంబున శ్రీమన్నారాయణపాదారవింద సేవాచకణ పరిణామసీతి
కింజనియెట్లువిష్ణువితనర్పదరుండైనదాసీపతిగర్వితకర్మంబులచేతపతిరుండునూత ప్రతంకుడైన వరకంబునం గూటి
తుండిభగవన్నామగ్రహణంబునసద్వ్యోమ ప్రండయ్యెఁగావున॥ కకకర్తంబు లెల్లఁబాయను॥ మర్తముదలవంగ లేతుమగుతె
వుపేతోపేర్చినిమిచ్చుటకంటెను॥ మర్తదుమునఁగి తమెన్ని త్రోవలనువర్త॥ ౪౬॥ పాండవవంశ పాలనవృతాలకయూ
యిరిహసమెవ్వఁడే॥ సెంహక భ క్తలేకవినమెవ్వ మొయంబి యంచునారకపూగదండతంబు క్రికామింజి తానకమయిదన
జారిలొకమండుమహావీభూతియమదూతలచూర్చి కగోచరాకృతిగ॥ ౪౭॥ అరయపుత్రోపహారితమునవిష్ణు నా
జుమహాసానకంబుననుభవించి శాడోనిలయంబుఁజేరెనజామిగుండునిట్లునద్వ క్షేదలవిన నెమిజెప్ప॥ కక క్షేరినవా
రలక్ష్మణునిజేరువై వల్లవవమునివరరుఁడుమంది శూరనివారలక్ష్మణునిదూరము మోయై ప్రియెన్ని త్రోవలనెవర్త॥ ౪౮॥ అ
నినంబరిక్కిన్నరేండుండెల్లనియెమీం గ్రామజ్ఞాభ్రాంతండుయనుధర్మ రాజు శ్రీవిష్ణు లేకకులచేతవచాతులయినభా
ములచేతవర్తింపబట్ట నారాయణుని నామప్రభావంబాకర్ణించివారలకేమనియెనుమియు నెన్నఁడేనియు యనుదండంబువిభ
లంబయిపోయిన తెరంగుల దేనివినవలయు నీందేహంబుబావహాత్మానీవుదక్కఁతగ్గనవారలుననుర్దులు గారితలం
కుచున్నవాడది త్రంబును ప్రసాదాయ త్రంబుగాభవదీయవచనసుభాధారలఁబ్రసాదించవలయుననిన శుకుండిల్లనియె
శ॥ శ్రీకృష్ణభటులచేతని॥ రాకృతులయియోమృతభటులయియునకునాత్మస్వీకృతివిప్రకథాక్రమం॥ మేక్రియముండెరివి
తయ్య నెఱుంగఁపుతగ॥ ౪౯॥ చేరి త్రివిధకర్మలఁజేయుజేవతతికికర్మఫలములఁ దెలిపెమకారణులుగనగుతుకింజువారల
యవఁమీరి॥ జేవయెండలుగలరయ్య లేరియవలయు॥ కకదక్షిణదిశాధి నాయక శితుండగఁజేయి వారుక్షితి పెక్కండై॥ గు
ణుమున్నక్షయమును॥ సాక్షి తుగఁరెండు నెంచునవన్నమగుగ॥ ౫౦॥ దట్టమయినట్టికర్మబంధముల నెల్ల నాజ్ఞ పైకైతువా
రుపైకై గునవోటయకతా ప్రార్థమువచారమయ్యెఁగాడె॥ శూరుంబునట్టిమండలేశులకుఁబోలె॥ ౫౧॥ తావునవిప్ర
ణింకఁగడవకర్తృమూడుజగంబులందునం॥ భావితభూత క్షోటింబరిపాకవశంబునశిక్ష సేయగానివరశాసనంబునిఖలస్థ
యమై దనరారుచుండ నేడివగ్రన్మరింపమరియెవ్వదుకే ప్రండధర్మపాలనా॥ కకపండకరతనయయొరులక॥ దండధం
త్వంబుగలదెతగణిగమునను॥ ద్వందధర్మ కృతే త్రిది॥ దండింతువునిన్నుదండధరుడనిపొగడగ॥ సీతాబ్జనిదండంబునిమాడు
జగములఁ దెగువవయ నేడువర్తింపుమండు॥ మనుజులొకంబునమహదమ్మ తాకారసిద్ధులమిగులఁబ్రసిద్ధులయిన॥ వారున
లువ్విరుమేగవచ్చునిక్షేగంబుభంగించిమన్మంతంబారదోరిమీశానంబునమేమిప్పి కొనివచ్చు మూర్తి తులపుచ్చి కొనియడ్డ
ల్చిపాళే బంధంబురిసునఁబట్టి తెంచిబలిమిమిగులంగమమ్మనఁబారదోరియొప్పొందని నారువారు వాయవటివారి॥ భగవత్
స్థునమాకు సేవానతిమ్మ॥ ౫౨॥ అనిరిమరియంశుకుండిల్లనియెట్లు దూరలంపరితాపనమేతు తపికినదండధరుండుపుష్క
శోమనివరంగులంబులవచనమానంబునపద్మహిత భటులుగఁజేసికండవత్తావనింది వధువత్తపివర్తుండై వారలక్ష్మణు

జౌగిసింహులకుదన్యంధుఘనఁగొండతనండువెలికిగానక రాకవిశ్వ మెల్ల నతనినమయిమహమ్మతనమగ్రహమ్మ
 త్రిసుండుఁగోకండునూలున్నభంగి దామెనబుతులుదగిలియుండెనుమాడ్గ నామనశీ ర్తన స్థేమతులవిహారిం
 నెవ్వఁడువిలసితమహమ్మతవెప్పవనములనివృత్తిలు కనుటమనటచనుటగల్గు నెవ్వఁడీల లందులోక మెవ్వనందుపొందు
 నెన్నబడుచువుడుని నెవ్వని నామముల్ కర్త బంధనములఁజేర్చినదనుతరల వినుడు నేనుమహిం ద్రుదవృత్తివీహి
 త్రుఁడురాక్షసుండనిలుడమఁడుచంద్రుడుంగమలూనసుండుమరుద్దణంబునుమహిండురుద్ర వర్షముభూరినయమి
 సింధులుగా మొనసకఁగొనజాల దెవ్వనిమూర్తివిశ్రుతశీర్తిమై ॥ క ॥ పత్వేతరగుణపాశవశత్యంబునబొందవీరుజల
 జాతునదై కత్వంబుగాన సొపగునత్రుప్తా భాన్యులితరజనులకుసరియ్యేచాలభవునమేయనవ్యయననతునవార
 తుఁబూనిమేనిలినభయము నై తెలుంగు బురుషోత్తముగానరుది తక్కువాగిష్టపఁగరిష్టులయు వెదకవీఱిడి ప్రాణులుస
 త్వవస్త్రపుల్ శుభగతిజాడ నేర్పితనుజాడగ నేరనికంటిపోలిక ॥ చ ॥ పరముగభక్త లోకపరిపాలనశీలునిదుష్టలోకసం
 హారంబులఁగవుం గవపహారునిఘోరిమిదూతలామ సో హరులును రేంద్ర వందితులునాహరియాపగుణస్వభావులై తిరు
 గునునుండు రైడలదివక్రల తేజముపికఁగట్టిలగ ॥ డ ॥ లెక్కకు నెక్కువై కనలులేమిహమ్మత తేజమెల్లడంబికట్టి
 బంజరితురతిభీనుబలాభ్యులవిష్ణుభూతముల్ వకఁగిధర్మశాంతులతిహాసవంతులు దేవపూజితుల్ గ్రీక్రిడినజగం
 బుననుగేవ నేవకర్తకొర్రుమై ॥ క ॥ నావలననుమీవలననుదేవాసురగణమువలనప్రజగంబులలో నేవగలబొందకుం
 డగఁగి వాంఁగలవారువుడమిగలవైష్ణవులుగా ॥ క ॥ భగవత్ప్రణీతధర్మంబుగపడ దెవ్వరిమతికిననిదిమగరహస్యోరగసిద్ధి
 తొడ్యరనసురః ॥ భగవాంసయత్కదిజభవరులకైన ॥ క ॥ ఎన్నడుండెలియగ నేరరుపన్నగవతితాయితత్వభావముమీనం
 గన్తులవేవేల్పునదావలనన్నుతిగవేల్పుముదురుచవులవేల్పు ॥ సి ॥ వరహహమ్మతమయినవైష్ణవజ్ఞానంబుతి
 ముగా నెవ్వరు తెలియగలరుదేవాదిదేవులకుప్రపురసంహారుడొండెకమలనంభవుడొండెకా ర్తికేయికపిలనారదులొం
 డెగఁగాత్తుజొండ్డొండెనుప్రెండెబలియుండెజనమిడొండె ప్రహ్లాదుడొండె నేర్పాటుగానుకుడొండె భాసురతరమి
 వ్యాసుడొండె కాకయన్యులతరమెయిలోకమందునీనుబోధంబునద్బోధమివదాద్బోమీనదానందవన్యయమీయగమ్మ
 ప్లిసిశుద్ధంబుగుహ్యంబునీశుభంబు ॥ క ॥ ఈపన్ని ద్రుదకఁగఁగ నొవరతులక్కిరులు దెలియనుపవిషమదిత శ్రీహరినామ
 వహమ్మతాదిపిత భాగవతధర్మవివృత్తముగా ॥ గ ॥ ఏదిజపియింపనమృతమయియెనగుచుండ నేదిసద్ధర్మపథమనియె
 టుండగి నదియెనద్యక్షియోగంబునావహించుమూర్తివంతంబుతోహరికి ర్తనంబు ॥ గ ॥ కంటిరేమీరునుతులారకమల
 నేర్తుభవ్యమగు నామకీర్తనఫలము నేపఁతవిలివృత్తువు పాశబంధములవలనజాణతనమునమీదెనజామిరుండుం ॥ డ ॥ ఏ
 టికిజాలిబొందనరులేక్రియకృష్ణునికీర్తనంబుపాపాలులెందహింపఁగలపాటుకుసందియమేలయివ్వడి రూపిదోన
 కారిపెనుదోసయజామిరుండంత మొందుచుంబాటిగవిష్ణునామమునుబలుచుగేవలముక్తికొడ ॥ క ॥ ఇంతయునుదన్య
 జామది నెంతయుండెలియంగలేరుహీనాత్ములు ॥ ధ్వాంతతరఘటిరమాయా త్రాంతాత్యంత ప్రకాశగౌరవభక్తులై
 ముగళవహశ్రీవృత్తము ॥ ఈవిధమునవివిధులేకతముదిక్రములనేకతములేకహరినిశుంభావముననిర్మితగు భాగవత
 యోగవరిపకవ్యముననుండుదురువారిగా దేవలదుండవగతిగజనదుమాసుగురిదిప్పరఘముల్ దలంగమీద ॥ శ్రీవరునిచ
 త్రమువిశేషగతిగఁగాఁచుసురసిమీతులుముక్తిఁగడుపెన్ద ॥ డ ॥ ఎవ్వరుసిద్ధపాద్యభవశేతలనత్పరిగీతగాదలం దెవ్వరు
 ముక్తిభోగతలహేమమసాహరచంద్రశాలలం దెవ్వరుశంఖచక్రగురుహింకదారుదీర్గపాణుల మన్వపుయావ
 ముతులనమానులు ప్రాధరలోనివైష్ణవుల్ ॥ సి ॥ శ్రుత్యంతవిశ్రాంతమత్సయక్రమశీయభగవత్ప్రసంగతుల్ భాగవతు
 లునకలనన్నభయోగిజననదానందైకపరమభాగ్యోదయోల్ భాగవతులుకృష్ణపదధ్యానకేవలామృతపానపరిణామ్మ
 యుతులు శ్రీభాగవతులు బహుపాతకానీకపరిభవప్రక్రియావరుషాగ్రహిమూర్తులుభాగవతులు భావతత్పార్థవే
 లోభాగవతులుబ్రహ్మదానవాదులుభాగవతులుసిరులుదనరంగ నెన్నఁడుఁజేటులేని పదిమిప్పారువారుప్రాభా
 గవతులు ॥ క ॥ అదిగానవిష్ణుభక్తులఁగిదియెఁగజనవలమూరుకరివరచులనత్పదవర్చననితిముఖుల దుదిసంబంధంబు
 తోలఁగదూర్తులువారల్ ॥ సి ॥ ఎకనక్కెమునకై ననిదిరారమణునిఁబలుకంగలేదుదాహ్నితులనుకలలననై నశ్రీభాగ
 వతులత్పాదకమలముల్ సూడనిర్మలలులనత్ప్రభుదైన్యజ్యైత్రశంకరుఁడెనిఁచాలదెయ్యదిమమ్మభావితరులముల్

●●●●●

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము - పంచమ స్కంధము.)

[illegible]

బ్రహ్మచర్యంబులచివరద్యుత్తలభావకనకాంక్షంబులెవరుఁజాలరా? మోహనాకారము క్షుద్రై నారదాదిమనుల
జేసినఁజగదగమములుపొగడగంధర్వకన్తులసేదగననవయసెపులనలర||౧౩||సర్వేపాదసర్వాత్మఁడగుర్వగతుడ
స్వతుండున్నఁగయుండై సర్వంబుచేరగొలువగనర్పగుండై దక్షువకుల సన్నుండయ్యె||౧౪||వట్టిబుల్రసన్నుండయిన
సర్వేశ్వరుఁ సర్వంకపంబయిన హదాశ్చర్యభుక్త్యంబు లేజరిల్లుచివ్వగావంబుఁగాంచియంబునుహర్షణునైనయం
బునుచిత్తంబునముప్పిరిగిని నొప్పుదప్పింపంజెప్పరికప్పురపాటునంబుడమిపై నెడునాగిలంబడి దండ ప్రణామంబు లాచ
రించికరకమలంబులు మొగిల్చి సెలయెరులతోఁగొట్టువడియుట్టుపట్టుచాలు||౧౫||క్షయింపి మిన్నీరుదన్ని నెలదినపేన్నీరు
నుంబో శైవర్వాంగంబులుండొంగరించిచిత్తంబునాత్మాయ త్తంబుజేసెపిక్రటిల్లినసంతోషంబుచేతభగవంతుఁబలుక నున
త్యంఁగమంబునందోహాపాదకంబులైనతన్నానంబులుగ్గడంపనతనిర్మలంబులైనతతీయకర్మంబులుదహవను విబుధుహర్ష
కింబులయినతత్పైరుకుంబులుపొగడననాత్మీయమనారభంబువాక్రవ్యమోవక ప్రజాకాముండయి యారంభన్న ప్ర
జాపతింబుదినర్వజీవదంఁగావరుండునుసర్వసత్త్వవృద్ధంతరస్థుండును సర్వజ్ఞుండునంగావున నతనిభావంబుదెలిసి జగ
న్నాథుండా ర్హతావణంబులయిన భావణంబులనిట్లొక||౧౬||మేష్టితిప్రాచేతనతపాచిచ్చుటఫలసిద్ధ కయ్యోగిట్టిభక్తికా
హర్షగునవర్ధరవిభవముననప్పువడంబొంద నెవ్వఁడన్లుఁజగతికా||౧౭||తపముచాలునికరకభూతతేకిడిభూతులన
రుగాకిసాంఘవడఁగిదియనుమ్ము మాకునిచ్చలోఁగలకొలైసానగనీడువలనబొండువడియె||౧౮||వనిమముల్రహ్మయుభ
ర్గుడును ప్రజాపతులునుత్తంబులునువీరలుఁభుభూతంబులకుభూతహేతువులయిననుఁగ్మూర్తివిభవంబులుమరియునాకు
యినఁగియిమాడినహేతుసంధ్యావందనాదిరూపంబగుతపంబుహృదయంబు సాంజవవధ్వానరూపంబగుచిద్య శరీరంబు
ధ్యానాదిపడయపుంబ్యాపారంబుగానుండుభావనాదిజ్ఞవాచ్యంబగుక్రియంతాకృతియుక్రతు జాతంబు లంఁబాలు
ధర్మంబాత్మజేవతలు ప్రాణంబులు నిగవంబు హత్వర్మరూపంబుజగదుత్పత్తికానిదియందునేసాకరఁడన లేజరిల్లుతుం
టితహిరంతరంబులవేరొక్కటియులేదునును వ్యవస్థయందుసర్వంబునిలంబగుటంజేసి సంచానమాత్రుండునఁ అవ్య
క్తుండునుగానుండులేనిభు భాగినొక్కడయొండునుననెతుండనయి యచంశగుణంబులంగలమాయాగుణంబువలనగుణ
విగ్రహంబగుల్రహ్మండంబునుబయోదిజఁడఁస్వయంభువుండగుల్రహ్మయునునుదయించిర వడియివీర్యపబ్బంహితుం
డునుహహాదేవుడగునాల్లహ్మయనమగునిబోలెనకృతార్థంహన్యమానమనస్సుండయి సృష్టింపనుద్యమింతుతరి తపం
బాచరింపునఁగ నాచేతబోధితుండయి ఘోరంజైనతపంబాచరించితిలుతన్నీటి తృణత్వము వహించిన మిమ్ము సృజి
యించెరతపంచజయండు ప్రజాపతితనూజయగుయినీక్షియనుపేటబవినతి మొందియన్నయిక్క న్యకనుగీర్విడిసింబ
త్తిగాఁగ్గొకొకొమిగునవ్య వాయుధర్మంబుగలవాడనై మిగునవ్య వాయుధర్మంబుగలయానాకీయండుఁ బ్రజాసర్గంబునతి
విపులంబుగఁగావంపంగల వాడవుమిదియునీపిదపనీదేక్రమంబుననిభుల ప్రజలునునున్నాయామోహితులయిమిగునవ్య
వాయుధర్మంబునఁ బ్రజాసృష్టినిండిందిహదారాధనపరులయియుండగల వారనివల్కిఁజిత్వభావనుండయిన హరిస్వస్థా
పలభ్యాధంబునుంబోలెనంత దైనంబుమొందెనప్పడుకుండువిష్ణుమాయోవబ్బంహితుండయి పాంచజీయగు ననిక్షి
యందుహర్మకర్మసంజ్ఞలవినుతి జెందియున్నయముతసంఖ్యాపరిగణితులయినపుత్రులంగాంచెనప్రహ్లాధర్మశీలులైన దా
త్యోయంబులపితృనిర్దేహంబునఁ బ్రజాసర్గంబుగఁజుతపంబు సేయి వారయిబత్తిమదికేకుజనియచ్చటనిధునము ద్రసం
గమంబుననను సేవేవమునసిద్ధగణ సేవితంబునుదర్శనమాత్రంబుననభూతకల్ప పులనుగర్త లచిత్తులజేయుచున్న నారా
యణసర్వసంబరగుతీర్థరాజుబననవగాహనంబుంజేసిర్మలాంతరంగులయవరసహంసధర్మంబునందునుత్పన్నవతుల
యిప్రజాసర్గంబుగఁజుతంఁక్రియనుతతంబుననుగ్రతపంబు సేయించుండ వారికడకు నాగదుండవచ్చియుట్లనియె||సీ||మీ
రతిమాఘంబుమీదటిగతిగానలెన్నంగఁబనివిడ్డలన్నలారపుడమిఁదానింతనికడవకింపరు ప్రజలుబుట్టించినేప్రతిభగలను
అట్లైనొక్కహహాత్మండపురుసుండుబహురూపములగలభావయొకతే పుంశ్చైలిగ రయంబురణింపనుభయప్రవా
హంబుగలనదివరలగడలలంచయొకటియరువదైదింటిమహిమలఁగలిగియుండు తెరపుగానరాకవ జ్ఞానిబిడువగుచువ
రుండనంతనఁగిరుగుగాఁచిలముడేలవడఁగ||౧౯||మిడుండులయినరూపము ననువ్రేందగనెఱుంగరాత్మనాత్మగురుక్రిం
గ్గొనసాగిఁచెడుమనుమిమ్మునేమియులేదుమూఁడులని తెలిసితగ||౨౦||వఁఅని నారదుండుబోధించినహర్మస్వల సహజు

శ్రీచేతనారదవాక్యంబులనుతమలొట్టనితెలియించిరి॥సారదీప్తేత్రజ్ఞాడననతిసుత్యమందియరయనజ్ఞానబంధంబునుచువిగ । దేహమున నెన్నిగలదనితెలియనున్నగలదె మోతుంబుమహర్షగతులచేతగీతిలంఘజుడేకసన్నుతకారణండు॥స్వామిభగవంతుండభవుడుస్వాశ్రయంఘావరముఁదాతనిజూడక బ్రహ్మకై నగలుగు సేమక్షిప్తముచున్నర్హతుల॥గీ॥పురుషుఁ డెట్లుయే పూనిబలన్వద్దగతుడఁడు పూలెవ ర్తకంబుమానునట్టిబ్రహ్మ మెటుగునయ్యునుస్వోగిక్రగతుల సేమ కానఁబడదు॥) శాతనృప్తాగతిలేనివానికినతగ్రవ్రచారంబుచేమున్నేమయ్యెడినాత్మబుద్ధిగుణనమ్మాహంబునందీచుచుఁవ సైల్ వెట్టుక వింత బాగులతరిగవర్తించుదొగ్గణ్యసంపన్నస్త్రీయునుబోలె నెల్లగతులంబుభ్రాంతిమై యుండఁగఁగ॥సీ॥అనువ్రేందస్వప్తివ్యయముగఁజేయుచు బ్రతుర ప్రవాహసంపతితమయిన । నెరయగులంబనునిర్వచస్థానంబునందు వేగముగలక్రండుమాయికడలియహంకారగతివశంబునఁజాలవలెనుడై బోధకవిపరియైన । వానికివీరివలవంతకర్తవ్రచారంబులనుమీదఁజక్కఁనైనజన్మమరణమువ్యజాద్యంబుతోఁబాసి యఖిలశౌఖ్యవదవినరసికన్యు । మార్గమయినయిట్టిమహనీయుధానుంబుది త్తమార నెట్లుచేరగలఁడు॥) గీ॥దానిసంసర్గగుణములుడప్పినడుకునుబ్బితపుభార్యఁజేకొన్నకుమారిసౌలెడివీరిసుఖఃఖములఁగూడితిటుగుజీవరూపమెఱుగనివారికిఁ బ్రాపుగలదె॥) మంత్రోక్తిల॥పంచవింశతితత్వరాశిక పారదర్శనునియ్యుదాఁగి గొంచమైపురుషుండుతత్వముఁగోరివట్టగ నేరకే । మంకుడలఁచుచుచుండి హేయకుమార్తకర్తముసేయుగా । మందిలోకమువానికేటికిమానుగానమకూ రెడిఁగ॥)క॥బంధానుమోక్షాక మిసంధానైశ్వర్యభుర్యశాస్త్రసమగ్ర । గ్రంథంబుమానుదిక్రూ । పాంథురహ సుకర్మగతులనగు సేపుభముల్॥)మంత్రోక్తిల॥మాడనిజగమంతయుఁజేనఁజుట్టిపట్టుకీలీల సే । జోడుతేకరయంబుచంగుడిమట్టినట్టిన్వనంక్రముం । గూడియుండినకాలచక్రముగోరిమాడనివారికి । జాడగల్గునుకర్మసంగతిఁజాగు మోక్షవదంబిల॥)గీ॥జన్మహేమకై నజనకనిర్దేహంబుతనకుజెయ్యురానిదనుచుదెలసి । గుణమయ ప్రవృత్తిపూరాధ్యక్షః శాస్త్రం । నిరతుడగుచుజెయ్యు నేరఁడతఁడం॥)చ॥అనితమలాపితకింఁది యాచుమారులవ్వడు॥సీ॥వివరయ్యగూపాలమునివ డేవ్యునిమాటలను వ్రేందతలహాసీవినయనలర । వలగిగోయతనికివందనఁబొసరించె రియెన్నురాధ తేరపువట్టిచయ్యన నేగిరినహజనత్వబ్రహ్మనయమయినపంకజరయనుపాక్షివప్తమరందంబుపానంబు సేయుచును క్షిణినిబినమానసాళి । పరిణమింపవిష్ణుఁబాడుచుఁడల్మీర్తి । నగని నోయాయునుహరిసంస్కృతిం । నిరారుండుగుణి శారదుం డెంఁడే । జనియెజగముదన్నునన్నుతంప॥)క॥అప్పుడుడతుండ తనయంబు । డప్పిచ హావభముగనులతగనారదుడే । చెప్పినఁగప్పినశోకము । ముప్పిరిగొనిది గ్రవృత్తిమూరింబోవఁగ॥)చ॥ అడలుచునున్నవచ్చికమలాననుఁడూరడిలంఁబల్కెముఁ । బడసినలీలపుత్రులనపారిగుణాశ్రయిగాఁచుచున్ననా । పడతుకవల్లఁగ్రమ్మరనుబల్వ్వరదాశబళాశ్వసంజ్ఞలంబెడగగు వారిపుణ్యములఁజేర్చినవారిసహస్రసంకల్పల॥)క॥పుట్టించినజనకనిడమి । బుట్టినతలపెట్టెగివారుపూనిత్రప్రజలంబుట్టించుత్రతముగైకొనిగట్టిగడవమాచరింపఁగాజగిరివెల॥)చ॥ఇట్లుశబళాశ్వలుప్రజానర్థంబుకొఱకుతండ్రి పంపునందపంబు సేయుచునై యెత్తిర్థంబుతీర్థరాజంబయినకలతీర్థ ఫలంబులనాలాకనమాత్రంబుననగుగ్రహించునకలపాపంబునిగ్రహించు నేతీర్థప్రభావగుణనన్గ్రజన్మలుఫలసన్నిహిండుమరట్టినారాయణసరస్వినపుణ్యేర్థంబుననుజనితమపస్పర్శమాత్రంబుననిట్టాతమలామలాత్మలై॥) శా॥ బ్రహ్మాంధ్రాదులనంద నేరనిపరబ్రహ్మంబుఁడెంతంపుచుఁ । బ్రహ్మనందమబొందిజీహ్వాకలపై బ్రహ్మణ్యమంత్రంబున । ద్రవ్యహ్వాలోకనవాంఛతోనిలుపుచుఁ బ్రహ్మాంబితఁడంచుచుఁ । బ్రహ్మజ్ఞానగురుఁహరిందవమునంబాపించిరబృహద్రుల్॥)సీ॥ఏకపాదాంగస్తదిలమీదనవించిత్వలకొములై నిక్కినిలిది । కరములుగీలిం చినరవిమాచికి నెక్కిగురుగుగాఁ జెనుబయల్ గుట్టివట్టినిడిమిగాత్రారమైనిడినమాఘులఁడుతివ్ర భానునిఁబొంది పట్టిపడిగొంత కాలంబు వాయువుభుక్షించియంతనుండియునిరాహోలగుచు । సకలలోకములపసంహారకరమును । పేర్చిదేవతలకుభీతికరము । గాగఘోరతపముగావింపఁదొడగిరిగుహితచిత్తులగుమూరవరులు॥

—————* నారదుండుశబళాశ్వలనునివృక్షమాగంబునువదేశిమట. *—————

చ॥ఇట్లుతిభయంకరంబయినతపంబు సేయుచు నెడ తెగక భగవన్తంత్రంబులనుమేళుచుఁబ్రజానర్థకాములై యున్నయిచ్చిష్ణుబాలురికడనువారదుండుననుదెంచిపూర్వవిధంబునంబలుకుచు నిట్లనియె ధ్రాతృపత్నీలులై యున్నమీగలు వేదాంతభూర్లంబువలుకుచున్నవావచనంబుగాదరించితి బుట్టువులుననినమాగంబునజనుండు ఎవ్వ రేనియుదనయ గ్రజులుగన్న

అత్యలియనునలియందుచాటునుఁ దువకునుపుజనిఁచె ననుననువలనఁజేయు సాధ్యులనువారలుపుట్టిగిరిభావనునకునును
యను భార్యయందువుట్టియనొ విన్నునుఅతిపుండునుజలందితలమునాఁ టిపుకేవలవంకాముండనుచు సాధిగాన దేవతజ
నించెకేవల రాశిజాడ మింకానుననునగుభయను భార్యయందు గొట్టునంబులె నెగు ద్రగణంబులుచుండుచిరి రైవతుం
డు - జంబుభవుంపె ధీ మండు వాముండుడు శ్రుండువృషాకపియొట్టైక పాశ్చిమంబుమీర్చున్న డ్రుండునుబలుకూపుండు
నునుచో ఖుండునునుచు వారలుఅతిభయంకులగునగు సారెనుచులున్న శిలలునునాలుగులునుపుట్టిరి అలిగెనను
ప్రజాపత్య కన్యకయను భార్యయందుపిట్టగణంబులుపుట్టిరినలియను భార్యనుకన్యకలవేదాధిగాన దేవతలుపుట్టిరి కృతా
శ్వునకు - ర్మిన్మను భార్యయందుగూతుల కేతుండనుపుట్టుండనుచుచె వేదశిరస్సునగునగునును భార్యయందు దేవబంధును
వయలందుం వసువును బుట్టిరితాగ్ని నుననునతక ద్రువువశంగియామిరియను లువును భార్యలుఅడుగుబడికిరిబలును
లుపుట్టియామిరికితలభగంబులుపుట్టెనునతిమసాదౌలారిరిచినయజ్ఞాధిపతికివాహంబై నగునంబును సూర్యునుసా
రథియైం నూరుండునుజనియించిరిక ద్రువునకలెన్మ - తెల్లగులభజంగుంబులుపుట్టెవంపుననుపుట్టికాదినతు శ్రంబు
లుభార్యలు వారలయందుచంద్రుండురహిణియందుమాత్రము మోహితుఁడునుబంజెనె యేకావంబునుయ్యిగగ్ర
స్తుండె నంతానంబువడయ నేరిడమ్యునంతవత్తు ప్రసాదంబున తమపీడితంబులును కళలమరలంబొందె నురియును॥
సీ॥ కామితప్రదుడనునకశ్యపురాంబుమువ్వుటట్టిన్గురేముద్దురాండు॥ అభిలహికమ్మలననవ్వలలుజగమెల్లబాజింప
నుండురే గూవుబొండు ॥ బలియులైపుత్రులుపాత్రులుత్రిజగంబులేలంగమాతురేయిందుముఖులు॥ ముంగొంగునపడి
యై మూలుపుణ్యంబులపిట్టపీడినచంద్రునిరాంధ్రు ॥ నావింగలంపకవంపుల నేనుసంపు ॥ అరిచిన్దలంబునననిరుచునతు
లినామమలునన్వయంబు మనీకునంబుగ్రూనంబెన్మనవినవయ్యమాన వేంపు॥ తరల॥ అదిలయ్యుచితికాన్తయలందనవ
య్యురీప్తయతాన్తయూ॥ వరయేకౌగలవశాన్తయూ॥ సురసాన్తయూ॥ సురభిగమన్తా॥ మెనలగాదామియున్నుతిప్రియ
ముఖ్యుగూనరమాదిగా॥ ముదిరి లెన్నగినిన్నునదిలెవజ్జగంబులభూవరా॥ సీ॥ చాలంగదిమికింజులవరంబులుపుట్టెనరి
కిరాతులునరహనున ప్రజలునురభిజనమా సామినుననుజనియుచెతాన్త కుశ్యేనన్మధ్యమలులిగె॥ మునికెన్వరసల
మాకలుజనియించెకేళగ సేధాగుహములును॥ గ్రహవశస్థులైదు ద్వావనన్మ బులునరియాకుగానులునునకేరయ॥
నువ్వుట్టిరిగంధర్వులకగ్ర - మొగిరిద్రువదితలంబుచిరి శ్రీదశముఖులు॥ పక్షము నేరబంధ్రులయన్బడిరిదితలబలు॥ వారి
నామాన్వయంబులు తెలిపెనుము॥ వత్తిముఖులొండనుశిగబునండునలొప్పునండునమాంబుగ్రీవుండునువిభావనుండు
నులయో ముఖుండునుశింకురీపునుస్వర్గానుండును॥ పిలువనుఅంగతములయొండునువృషానునవృషవస్థుండును పక్ష
శ్రుండునుఅనుతాపనుండునుగూతులకుండునువిరూపాముండునుప్రదిత్తిముమగ్ధముండునువారలుమీరలలోనన్వ
ర్గానుననుప్రభానునకన్యకపుట్టెనానెమిదివాహంబయ్యెవృషవస్థునననన్మగ్ధయనకూతురుపుట్టెనానినహుష
పుత్రుండనుచయయా॥ పెండ్లిమయ్యైవైశ్వానరునుననునానవిహామకెరగ్గోమకాలకయను నలుపునుపుత్రికలుద
యించిరిఅందుడువగారవిహిత్యామనునంబునయయ్యెహయశీరయునుక్రతువువివాహంబయ్యెపులోమకాలకలనుని
రువగ్ధకశ్యప ప్రజాపతిదశుర్ముఖులవాన్యంబునంగయినియెనా ముగిగురుమనకురకోడుంబునుదానవులుపూలో
మకాలకేయలంబుట్టిరినరియునాయగునగననగవదివేలరాతనలుంజగ్గించిరినానయజ్ఞకర్తంబులకేహాతమంబు
వర్ణింపనానిం ద్రువనంబ్రియంబు గానివీశానహుజగవగునుండువనించెనరియుప్రదిత్తిసింహికయనునానియం
దురాహుప్రముఖంబుగంగలకేతువశంబునుబడసెనారలుగ్రహన్యంబుగొనిరినురియుంబురాజుగునుడునుశ్రీ
వన్నారాయణంబుతనయంతంబునవేదవహభాగ్యవశియయనయిరితిగగ్ధంబుననుచుండుచె నాయుగేవలంబునువిడి
తెగియగాఁ నుపించెనసావధానిండువండుమిరిమనుననుఅగ్రముండునుగూడుయన్వయంబుతెయ భగుండు
గుభాతయోధానియనగుబుధునుమిత్త్రుండునుకేకుండునుడుక్రముండునునునుపులుచ్చిందిరి అందువివస్వం
తులకురాగ్రదేవుండనుననుపుంజ్ఞాదేవియందునుకముచెగురియు యముండుయియునునునిగునగ్ధునిగునంబునాన
ధయంబు నొందిరిననియునానంజ్ఞాదేవిబడబాన్వహంబుమొదయన్వరదేవతలంగ నేచాయాదేవియందు శనైశ్చతుః
ధనుసావర్ణియునుపునుతపతయనుకన్యకయుంబుట్టిరిఅతపతినినంబునంబువలంబుచెలర్యమునకుమాతృకయనునవత్తి

యందు దక్షులు బుధయందీరి వారి మూలంబునకును స్యజాతియాలకు జనునధిరబాగానుండునట్లు బహుదేవుని పేరగిల్పిం
పఁబడెను ముండు భగ్గుని జూచి దంతంబులు వివృతముగా నీననతండుక్రీ ధిం దింతంబులు డడదని నాలునుండియు భ
గ్గుదత్తుండయిన పత్మండయ పిచ్చువలంభశీంపుచు డెత్పవ్వుచు దైత్యానుజయైన రచనయనుకన్యకులకి బలాఘ్నిం
డగు శిశ్యులుండువుత్తైం నా దేవతలు బ్రహ్మసృజిం గొప్పింపనతండు తలలకి పోయి నందమకు నావీశ్వరుని నాచార్యుని
గావరియిం దిరగి డెప్పి నడిశుకయోగిం దు ననుంబరీక్షిస్తేం ద్రుండిల్లి యోగిని అరయంగయోగిం ద్రయయ్యతంబయ్య
డను రలపై నేటికి మిగురుండు గొప్పింపింపిం దుగు భావము నదేవతల కేమియావదలగజేసె నెల్లంగింపునునవుడు
నిం ద్రుండు త్రిభువనైశ్వర్యమదంబుననత్పథంబు గానకవసురు ద్రగణయులు నాదిత్యనరుదశ్వినీముఖ్యమండలములుని
ద్దనారులంధరవజ్జిమ్మ గాది సురలు మునులు నురంభాది సుందరాంగుల డడబాడుగిది మత సేయంగగొలుప నెక్కభ
గ్రాసంబుననుకొని మారిని సేవిండువున్న మహామండలి దినవం ద్రుండల శ్రీలతో మారుమలయ భద్రవిద్యోతాశవ
త్రంబు గ్రాలంగమి న్నేటితరగల మేలుకొలుప గలిగితి ది త్యాంగ గాక రతల చాతుర్య చామిక ర శ్రేణి డాడవఁజింజితా మ
ణిస్సులు కాంతరతా నేతఘటితసీంహాన గ్రంబునంబు నూగుపీతంబులతో వియుండనుండి వరుసది క్షాల కాది దేవత
లు గొలుప సాటింజెప్పంగ రాని రాజసమునోడనిం ద్రు డోపాల్పై లైభవసాం ద్రు డగుచు అయ్యవసరంబున) క గురు
తరధర్మక్రియనయి గురుడుగురుండు మంత్ర విచయగురుండు వత్స గురుండునమ ప్రామరగిని గురుండుగురుండుగు
డెంచెకొల్పవనన్మహా) చ అమితతపః ప్రభావుగుణాత్మకీర్తిపతి జూచి గాజ్యమగ్రమమద రేఖనిం ద్రు డవృథాతన
గిదియ లేవనం డె నీయ్యమున నెమకొనంజనక యాననమియక గౌరవ్రాపహా రముల బ్రసన్నజేయక దిరంబు
గదివ్యస భాంతరగమన) క అవృథా సురపతి గున్నల గిప్పిన సురరాజ్యమది కారంబునకుం బవృథా సేయక గ్గుమామన
కప్పణ్యుండ దిరిపియెనతిభునం దై) చ విలుగి మింజేసినటిగురుహేళననంత నెల్లంగియిం ద్రుడ డైరవపేషిణి నెది
యతింజితుండై తలసోసిపల్లెనా మ్వరసపవి త్ర్యంలాక నతభవవృత్తు విశేష పారవంకరుహా ముబాజ సేయక యక
త్తము జేసినతివ్రబుద్ధి నై) క త్రిభువనవిభవమదంబున సభలలో మధురపువకు బ్రసన్నునకుల సత్సభునకు నెగ్గంజేసితి
శుభములుకొలంగల నేనసుర భావమున) గి పారమేష్ఠ్యమయిన పదివీ మెగదినభూపులైతి వారికై నలేవలకు విలుకు
లిట్లు సెప్పవిధ మెన్న వారలు భగ్గు దేతలనుచుదలవఁబడకు) గి సువరవ ద్దులగుచు మృత్యుమరణో నిభులులయిన వారని
డివిడెలని డొలంగ లేక వారధోగింబడదు గత్స్థులేక రాతి తెప్పభంగి) డ కాపునలోకి వంగతుని కార్యవీచారనియింటి
కేళిత త్యావనపాదవప్తములపై మునుటంబుఘటిల్లెన్మొ క్కిన సేవయొచ్చిది శ్రమవనిందిత్ర సన్నని జేతునంబున జ్జే
వదిభంకువ్రాయెనతి ప్ర గతింగురు భామనీమహ) సీ కుగిం దనయింటికే తెంచుదేవతాపతి రాక యాబ్రహ్మసృజిత
టింగి యధ్యాత్మనాయ చేపడగియదృశ్యుడై సోయంపపుడు దేవపుంగవుండు) క లంబుబికింజి డాడగానకగురుదింజింది
తలసోసిదిన్నబోయె బోయిచవిధ మెల్లదాయలు రాక్షసవీరులు వేగులవారివలన డెలనిమిక్రిలితమలోన డెలిపి నెం
డియడలునుగాడి భారవునా శ్రయిందితత్ర సాధ్యమిడచువత్తిరట్లమై న దేవతలమీదిదాడికెదెరువు పెట్టి) క

—❖ దేవాసురయోద్ధము. ❖—

భూద్రులునను సైకినిచ్చిఁగఁముద్రులువరధర్మకన్యమోచితమార్గాఁ వద్రులుదుర్మయునిన్నిఁగోకిద్రులుదానపులునదిగిఁగార్వాణుల
 పై॥ప్రగ్ధగ్ధంఁడంఁసూరంఁడ కాంఠోనతగగహయ వేదంఁడతంఁడంబుతోడ॥దండ ట్టేమెండుగానన్యనానికరయతోడే
 వతాఁసూటిమీదంజంఁడబ్రహ్మాంఁడభేద్యోచ్చయభయరవమూతోచంఁడదిక్కి భాగానుగ్గంఁడప్రఖ్యాతలీలఁదలపడిరిను
 ర్కఁవస్థులైవారితోడ॥చ॥మదమునదేవదానపులునుచ్చరములఁదవిచ్చలింశనం॥వదలనుసూరిసోరునెడభాగవమం
 త్రకళావిశేషులైయెదురులువారియన్తములనేయమహాసురులేదియేసిపెంఁగుదులుగఁగువ్వడవతలుకొలలకొ
 ర్వకఁబారెయ్యెడ॥గీ॥దనుజుజీరులేయుదారుణదివ్యాస్త్రదరితదేహులగుముఁదలలుపీడినోడిపారిరచ్చుతోపేరతి
 లులైన్॥త్రిదశవగులుబిట్టుదిట్టివట్టు॥క॥ఒకమొగముగాకదివిజులు॥ఒకమగగొనివైగులై॥డిగినదమ్ముంబిళవకలైకన
 కనఁదై॥యకలుకబగువెత్తెరిడిగొనుభీగి॥చ॥దనుజులగర్వరైకయునుగానవపీరులయంపఘోకయు॥ననుజువిశే
 షభోజులవమచ్చరికంబునిశాటకోటియెంఁదివలశౌర్యముండుమకున్గునువోగినుహాభయరంబునిగ్రహకముజేయునున్న

నికగౌలలకోపకపారాధులై || కౌలములువిన్నపదానవ | సవరులువరభిన్నదేహసంభావనగా, భ్రమరులుదైత్యకి
 రాతక | వమరులుకమలజాతికమలజనిభిభయార్థి || ౧౬ || భాతమదేవతావిభవదాతకుబుభుజనానురాగసంభాతమస
 గ్వలకపితృతాతక వైదికర్మమార్గదైత్యసల్లసద్విభవసీతమసద్విజ్ఞానజ్ఞానాంభాతమపుణ్యయోగజుభావవిభా
 తకు మైక్తిరయ్యుడ || ౧౭ || ఆబంధలంఘమొనలుగి లేఖానీకములబ్రహ్మసేనగ్రసని | త్యాగంధలసత్కృపారసశేఖ
 రవాక్యములవారి సేదలుగేర్పె || ౧౮ || ఇట్లు బ్రహ్మదేవుడుచేసేత్ర ప్రముఖులయినదేవతలకునుకంపా విభవంబున
 వభయంబొసంగియుట్లయె || ౧౯ || నెట్లనభావకర్మమున నేరవిజేసితదేవిచెప్పని | పుట్టిననాటనుండియునుబుద్ధులు సేప్పి
 జగలులేలగా | బ్రహ్మముగట్టిజెందినకృపాధి బ్రహ్మకళాపథిజ్ఞానే | బట్టకగుట్టుజారిసిరిపట్టుచవోట్టినపాట్లకొప్పునగా ||
 ౨౦ || బ్రహ్మమండెన బ్రహ్మణునాచార్యుం గైకొనకగురు ద్రోహంబుజేసిరితెదోడుంబుమీకుంజే జేతకర్తుకృ
 తంబై యునుభవించునే సతబలవంతులయిమిమ్ము నక్షిణులయినరాక్షసులుజయించుటవంతులనాచార్యుండైనను
 నారాధించితన్మంత్రి ప్రభావంబునపునర్జన్మదేర్పరైయిప్పక మదియంబయినలయబునా గ్రహింపంగలవారు నై మదో
 ద్రేకంబున నెదురు లేకవర్తిల్లుతున్నరక్షోనాయులవంత్రి దివంబుగొనుటత్యక్త ప్రాయంబులేద్యవంత్రి బలంబుగల
 భారపురమవారుమృత్యులగుట జేసివి ప్రగిదింపగ వేళ్వరాను గ్రహంబుగల వారిలంపకగ్రంధికి నరాజులకరిచ్చంబగు
 గావుమిరిప్పకత్వప్రయమనువు క్రుండవచిత్తకాపుండసు మిరివలెవరామతనత్వసత్వభావుండుతలనారా
 ధించిమీకునభీష్టారంబులనతండుసంఘట్టిజేయునిట్టిమరకలతండుండునుగెప్పినదికృపలకాదులు దెందంబులుడించు
 డికమలగర్భునిపీడ్చి విశేషరూపుడంబుమిట్టె || ౨౧ || అన్న మేలగునీవునన్నమంగిరి | వర్షానారము భవదీయవనమున
 కనుతంత్రి లకు నేకునవయోచితంబులయి | కాలానగూడజేసిచేకొనముయిత || ౨౨ || సుతులకుచెట్టకు శూచ
 ణమెట్టపుణ్యము సేయుచుండునా జులుగి | ఇట్టి బ్రహ్మచారిలైననుమతిగోగురు సేవ న్ననుగియుంల జే || అదియ
 నంగాక | సీలరయనాచార్యుండు పరతత్పరమంబుండైతలంపంగ భారతాపు | యాపింప భారతమరుగ్విరూపంబుడె
 లియులజల్లిగూడేమిగూ | భగవదయాంబుభావంబుగర్భస్వరూపంబుదానర్థిగూపు మొదల | నభ్యాగతు మునుస్సయ
 గ్నిదేవునిగూపునర్పణాతములు గేతపునిగూపు | గాననిండ్ర వేగిగూహుర్తులగువత్తు | జనులమైనముమ్ముజ్ఞానావిపర
 భయంబు వాపిరింబుంబగుతపోగూహి | చేత మెటసమమునుయ్యి || ౨౩ || కప్పద్రుట్టాప్తాడవై సనిన్ననాచార్యు
 డెగావరించిభవదీయతేజోవిశేషంబు చేత వైరిగలబరినా ర్చెదముత్తర్యాంబుయి యున్న తాదాభివందనంబు
 విరితంబుగాదని వేదవాక్యంబుగలదుగావున సీదన సుగంధునున్నదేవతలంకైకపారోహిత్యంబు సేయునునిరంబ్ర
 హ్మతవదనంబై యెన్ను నీత్యగుండెట్టియె || ౨౪ || బ్రహ్మవర్షపు ప్రాయోదే ప్రార్థనంబు | ధర్మగుణగర్వితంబుదా నెలెంగి
 సారసినబోటితపస్యూమరల చేత | బ్రహ్మచరురక్షో నేటికెబలుక బడియె | విశేషించి || ౨౫ || గురుధనముగూర్చ నేటికి
 గురుశిక్షులగూర్చుంత్రికోపిదులై సద్గురుగర్విరంబుగూర్చులగునుగిప్పవగు లెహర్చినధనము || ౨౬ || అరయనకిం
 భులై నెట్టివారికిదగుశిరోభవత్ప్రధనమునుమ్ము | దానిచేరివర్తిత ప్రయపాధన త్రయగలవారై ప్రీతిసొందె
 వరు గానసద్గర్వితాచారముయిన యాచార్యత్వవిపులమీకాసనమున | గైకొంటిగుంపు కామంబు ప్రాణాకా
 వంచనములు లేక వడిసెనుతు | సనుమవిత్తిరూపుడనియేడిముని ప్రతిష్ఠాక్షిబలి కెవారిమారించి | మహితమైనతత్వ
 మాధిచేగురుభావనకు రంజేనదేవమతికపుట || ౨౭ || భారవనిద్యాగు వసన్త శ్రద్ధగుణధనుజనుధికి సంచితరమల
 నిట్లుమాయానరళగతికెడియె | మనకొచ్చెనపా || ౨౮ || పవిత్రతేతరక్షితుండైవ జ్ఞమరంబులనననురల ద్రుంధె
 భావింపవట్టివర్తి | శ్రీహరిమాయానరంబుచెడ్చెరంజెప్పె || ౨౯ || నావుకుపాండవాన్వయండునమి | భక్తిజగన్నివా
 సురా | జీవభౌతుగ్నుడనది త్తమనంబు జయించివలె | సో | దేవతార్చి శాంఘి యుగదివ్యమనీశ్వరశ్రవణాపు
 డ | ప్లావనమైనవద్యమరపాలునక్రియనిచ్చె జెప్పవే || ౩౦ || ఎంచునరక్షితుండగుచున్ద్రుండలలయవోలె వేగిసేనం
 దునుమాడిదేవతలునమ్మినుఖంప గన్పనంపదం | జెంగినను స్త్రాకములుజేకొయెలెయని ద్రుదాని సేవింకునుఖంబుగం

— శ్రీమన్నారాయణ కవచ ప్రారంభము, శ్లో —

దుని సేనులుసంతసమందబలు చే || ౩౧ || పరనారాయణకవచమునరిభీకరవ బ్రకవచమా శ్రితసంపత్సరిణామకర్తసువ

చముపుగుహలారున కెట్లుమానిబోధించెనగఁ॥ అనినంబరిక్షిజన పాలునకుముని నాథుండేట్లనియె॥ నివినవయ్యనర నా
ధముని నాథుండిం ద్రునకను ప్రెంగనారాయణాఖ్యమయిన కవచంబువిజయనంక ల్పంబున ప్ర మేయస్వరూపంబును హాస
లంబునం ద్ర గ్రూప్యము హరిమాయాపి శేషంబుసాంగంబుతోడ నెఱుంగఁ జేసి యాని నేమిసంకుపూసిత దేశా గ్రుచిత్రం
బుతోడుతఁజె న్నగింపు । మొనరధోతాం స్థి పోలియెయ్య త్రరంబుఁ ముఖముగాను త్రమాననమున వసించి త్రుతినిజాంగకర
స్యానమతఁ తయ్యిల్ల మహిత నారాయణాఖ్యవర్త మునొన డై॥ మిక్కిల్లు నారాయణః వచంబుఘటియించి పాదంబులంబుజా
నవులను డొరువులను డదరంబునను హృదయంబునను డరంబునను ముఖంబుననుగిరంబుననుగిల్పిస్తాంగంబులంబు బ్రణవపూర్వ
కంచై నయ్య హృదయం త్ర రాజంబు న్యాసగుజేసి దావదశాక్షరవిశ్వచేతకి రన్యాసంబుఁ జేసిమం త్ర మూర్తియై ప్రణవా
దియ కారంతమగుహ హామం త్ర బుచేతనంగుళ్యంగుళ్య పర్వసంఘలయందుపనన్యసింపిమరయఁగా హృదయంబునఁ గా
రముని కారంబు మూరయందుఁ మ కారంబుభూ మధ్యంబునఁ మణికారంబుఃఖయందు వే కారంబు నేత్రంబులయందు న కా
రంబునర్వసంఘలయంచుమరియున ప్ర ముఖదేశిదిమ కారంబునన్యసిం చెనేసిమం త్ర మూర్తియగు వరియును ఆస్త్రా
యహా అనునం త్రంబునదిగొప్పనంబుఁ జేసివర మేశ్వరునిఁ దనభావంబుననిల్పి ద్యామూర్తియందహామూర్తియగున
ట్టు క్తనం ముతంబుయిన నారాయణకవచాఖ్యమైన సీమం త్ర రాజంబునిట్లనివరించె॥ చ॥ గరుడనిమూపుమై పదయుగంబుఘ
టిల్ల శంఖచక్ర విద్యుదువికరణ్ణాక్షధ్వజరణజిత పాశగదాదిపాదనోత్తరనికరంబులన్న కరకంజములంధరించి గూ
టనంభరిత సహస్ర ప్రభావఃకుక్ర పామతితోనను గాచుగావుతఁ॥ గీ॥ వ్రక్షతముగవరుణ పాశంబులందులంబులం
దు నెంచుఁబొలయకుండఁ గాచుగాక నన్ను ఘనుకాకఁడై నట్టినుత్యమూర్తివిద్యమానశ్రీ॥ క॥ వయఃకుసమా శ్రిత
మాయాఁ నయఃకుబలి ప్రచులకోభనప్రతిఘట సోఁ నృటుఁడుత్రివిక్రమదేవుఁడఁడుబల్లవమంచురన్న సరగ్గీంచు॥
చ॥ అడవులసంకటనలులరాజి ముంబులనగ్నిజలఁ దెడరుల నెల్ల నాకునుటకెక్కఁగదిక్కఁగుగాక శ్రీస్వసింహుఁడకన
తాక్షరాక్షసవశో గ్రుండువిసుర్నితాల్పహాననా క్రుండుఘనదంష్ట్ర పావకవిధానదిగంతరుడప్రమేయఁడై॥ చ॥ అగయ
గనెల్లలొక ములునంకిలి మొదవ హర్షవంబులొనొరిగినిమగ్న మైనధరసద్ధరిఁగొమ్మన నె ట్తెట్టియొకిరిపతియగ్నికల్పు
డురుఖేలుఁడునూర్తిత మేదినినునో హరుఁడుగృహాపిధేయఁడునదాధ్వములన్ననుఁ గాచుగావుతఁ॥ క॥ గాముఁడురాజ
కులై కవిరాముఁడుభృగునత్తులాభిరాముఁడుసగుణః ప్రోముఁడునవరగ్గీంచును శ్రీమహితోన్నతుఁడునెత్తిభిరములం
డు॥ గీ॥ తాటిమద్దింపిరవసజన్ముగాఁచివారువిల్లివిరిచిదై ర్యమున మొఱసి ప్రబలులె నట్టిని రాధకబంధోగ్రభరూ
షణాది రాక్షసులచునిమి వారవిభవ నేరి వారిఁగూలఁ నేసిజలరాశిగర్వంబుఁ జగ్గఁజేసి సేతుభ్రంశునిచేరి రావణుం
భకర్ణాదిరులఁగడిమ ద్రుంచి యలవిభీషణులంక మనధిపుజేసి భూమిసూత గూడిపాకేతపురమునండు రాజ్యసుఖములు
గైకొన్న గామవిభుఁడఁ దరునననుఁ బ్రోచుచుండు ప్ర నానగతుల॥ చ॥ మఱియునఖలప్రమాదంబులె నయభిచారకర్తం
బులవలన నారాయణుండునుగర్వంబువలననరుండునుయోగభ్రంశంబువలనయోగ నాథుండనుచదస్త్రాత్రేయండునుక
ర్మబంధంబువలనగణేశుండై నకపిలుండును కామదేవునివలన ససత్తుమారుండునుమార్గంబులదేవహాసంబు జేసుటవ
లనశ్రీహయగ్రీవమూర్తియునుదేవతానమస్తాఠితస్తాఠిత దేవపూజాద్విద్రుంబులవలన నాగమండునుఅశేషనిరయంబువ
లనకూర్మంబునుఅవశ్యంబువలనభగవంతుండై నధన్వంతరియునుజనావ వాదంబువలనయజ్ఞదేవుండును జననవరణాయ
లంగలఁగఁజేయుకర్మంబులవలనబలభద్రుండునుకాలంబువలనయమండునుసర్వగణంబులవలన శేషండును అప్రభోధం
బువలనదై వపాయనుండునుపాషండసమూహంబువలన బుద్ధదేవుండును శనైశ్చరునివలనకలిగియును ధర్మరక్షణవ
రుండయినమహావతారుండునన్నరక్షింతుగాత ప్రాప్తమహాధ్యాపన్న అపరాప్త సాయంకాలంబులనుప్రదోహభాగా
త్రాపరతాత్రప్రత్యూసానుసంధ్యలనుగదాద్యాయుధంబులధరియించి కేశవనారాయణగోవిందవిష్ణుఁడునుసంహరత్రి
విక్రమహమనహృషీకేశ వజ్రనాభశ్రీవత్సభామనర్జేశ్వరశుశజవార్తనవిశ్వేశ్వరకాలమూర్తియును నామరూపంబు
లంగలదేవుండునన్నరక్షింతు ప్రళయకాలానలతీక్షణసంభ్రమభ్రమణిరన్వక్రవిక్రమకవచక్రీకృత దనుజవక్రచైన్
సుదర్శననామచక్రంబుమహావాయు ప్రేరితంచై హుతాశనుండునీరసతృణాంపులభస్మీభూతంబు సేయభంగిభగవత్ప్ర
యోక్తంబుతై మదై వ్విసై న్యంబులదక్షంబులుగాంపుముజగత్సంహారకాల ఘటిత చటుల మహూతానరగర్హిత

[illegible]

కారణపరిమిలితభావబంధువని మనస్సేనుత్తరీభూతంబును ప్రసిద్ధినిధర్మసాంబువాహనంగవనముద్ధితగంభీ
 రావప్రకాషితసకలరోధోంతకాళబునుననుక్రమేఖిలాళుప్రవేశిపరిసరినవీనదుకూలాయనానంబునుహరిహ
 యుఖాదేవతానివయవరిలభామృతహూదైశ్వర్యదాఢ్యారేయనహనిధానంబును వైకుంఠపురపారవరకామ్యఫల
 నిహంబారపారిజాతంతానకత్పవృక్షహానిచరించునవనానుకూలకూంబునైయొప్పుచుకుజేరుభాండాగారంబు
 బోలెనన్నహవనద్రగంభీమకరకచ్యవమునంబునంబీలవననగుండజేనుకరకిమలంబునుంబోలెనదగ్గనావర్తప్ర
 స్థజేతైలాననహీధరంబునుంబోలెనన్యకకళాసానశిఖరవగార్వణజైయింక్రవైభవబునుంబోలె కల్పవృక్ష
 నుధేనుదంతావణిగణితైసుక్రీవస్తైన్యంబునుంబోలె నెఱిమిగరిచిన హరినందారింజై నాగాయణోదరంబునుం
 బోలెభుజవనభారభరణనవరంజైతంకరుజటాజులంబునుంబోలె అంగాతరంగిణీవమాత్రయంబై బ్రహ్మలోకంబు
 బోలె పరసుహంసకూట సేవ్యంజై పాతాళలోకంబునుంబోలెనన యభోగిభోగియోగ్యంబై నందనవనంబునుంబోలె
 గాఢనినాథవీరలభాదినంజననకారణంబైతే దామినీగిరింబునుంబోలెభ్రుంజమైన్యోవానకీర్తనంబునుంబోలెనిర్వ
 ప్పభీమజైకత్తురతగతుంబునుంబోలె హరిపదభాజనజైయొప్పుచున్నట్లుగా నాగాకీడానశ్వేతద్వీపంబునపనింబుండి
 రంధ్రకంధి క్షౌంభకాదీదేవతలు దేవదేవునాశ్రయించియు నిసుగియింపింతన్ సీమచవనహానూతపరినిర్మితంబయిన
 జ్వలంబులకైలస్సజ్జెంఱెబ్రహ్మయునే మునుపరగనంకలునూడెయెవ్వనికై పూజింపింపుడు అట్టివర్షేష్వరంబాగ
 వినుతుండు నర్వాశ్వశినిమిమానశిరణచునును అలెఖాగ్ని కాముహంకారహాసమునిశాలకునికృపాస్పమనిగురుని
 నియ్యునిసేవింప బూసుక్రి సమకీలునియిరిపావశిర్మినిగిరినక వాలంబువభుకనునతరాభిదరియ జూడుటగా
 తాదాసునయినచండీకేమయింబుఃకావల్య సూడగజేసగింపున్మునకావలకనంబుగట్టెనుమవల్లభుగౌఢవ
 గ్నివృక్షాగ్నిసంకరమునివమ్ములలోకంబుమాంబు మానినవృక్షచేతయిన పదదొం గిరిచివేడునరిపాలరపారి
 ఖాగ్నిదేవతైన్ములలోకీలగంఠసేయుచు వాశిధూతక రాశభంగురభంగడు గ్రాంశనంతసాగోపకతల్పమొంది
 యంచుట హంత నానినిబొడ్డునిన్నినియాచి కాచిన నేర్పరిగిరితలవాడవరానయొంటరియాకరించుకముంగ్యురగ్గిరి
 వతలను ముఁమేమిట్టిదేవదేవ గంధర్వలోక శరణ్యునిశరణు బొట్టిబలితమయ్యనీనియావలబాసి మారసభముల
 కొనువారిమిండు || వ) తల్లెను సోయి చుమన్న దేవతలగు గ్రత్తవశ్యలుండు మైత్రయంబు ప్రసన్నుండయ్యెనప్పుడు ||
 తనశిలభాష్యగ్రాహ్య గుడంబాని శ్రీవశ్యకౌసుభవిహ్వలంబున ననియమాశిక్యసంకీర్తిము వారిదివృత్తిభూషణ
 నానిగంధిరేయూరగుండలంబుల వానిసిరియొరస్థలమున జెలగునానితనబోలు సేవకతంజంబుగల వానిజబుగ్గ
 సచ్చివలవవాని తెల్ల మ్మిడిరుల దెగఱకన్నల వానినివమధాన్రవంబునవునవారికినియెవేల్పుపిండుకప్పురపాటు
 కిగన్నులండుమన్నకిగురుదీర్గన్ || తనసేవకలలోకంబుజుఱుంబు శ్రీవశ్యకౌసుభ శ్రీలు దెలుపిండు చాబ్బునలత్రో
 పిడ్డడుకన్నులకిడుండా రాదేవకిగుణదెలుప || నెల్లలోకముల నిల్లమునభాగ్యంబు కాపురంబుండెడుకమలం దెలుప
 నాడిమ్మార్దులకును మొదలయిన తేజంబుగాతబుటించినతెమ్మిదెలుప బుద్ధిబోల్పరనిల్లంబుతత్పరగి కివలజరిత
 క్షేగలగ దెలుప | తల్ల మేయు డెపు డెపు క్షుండవయ్యు | డాచిగుఱుండభిల మోదియొప్పు || వ || ఇట్లుండన్మంహనా
 ంబుండంబు నా గాయణుకేసినావలకి న హోదస్య భావవతితులై సాస్త్రులగిండ ప్ర కానంబులారచించిపాల భాగవతి
 రితకిరికికలలై యుల్లగి || గి || దురంబులయిన స్వగ్ధాదిఫలమలబులంబయజాలుకటిగుమ్మగిలిగి మెలగుచున్నకు
 రుద్రప్రసూని రయ్య మ్రొక్కంబమాదిపుంజ || గు || దలడంబుయోగిల ద్రమండలమనునందుండంబు కాశ్చికోదండున
 నుగండలబుగండలంబులన్నయింబుగండంబుగన్మరభి డుంబు || దలడంబుకు డేవదండరక్షసవకుడుంబురాక్షు
 లడుచును || దలడంబుగ్ధాదేవకుండంబుకుకుండంబు తేజశ్చందంబునుగండంబుచున్నపుణ్య ప్రధాననవసూదం
 ముల్లెను వైకుంఠ భూమిసంసృజంబుగా శ్రీ తరతూతతన్వంబుగండంబున సోగి నాయకి తల్పానసను || డ || విక్రీ గిదేవ
 కావలలు దిలక వంకగ్గై కైవరూత్ | మ్రొక్క రిసాధ్యస భూములుసోలరపన్నులూజి ముమ్మా || గు || క్రిందివ్యకోటిగ
 సప్రగిరియన్ లుప్యన్ దేహిని దీప్తన వాగినై నదయ సేయుము సెవ్వగయుండవోనగి || మొదలారవరక్కనుల
 మ్మైలై మాకావదిలంబులంబును మొద మొదలు లేనకిర సుతదిమావగదయ్యుతిదమదుడై నహరి || గి || తకిది

కులాలాక్షి కై నమాకు సుకృదిక్కు సులేపకాలూర నై నదిక్కు గావయ్య నేమాదిక్కు జూది దిక్కు లేమన్న వా
 రలదిక్కు నీ వ॥ క॥ నీదిక్కు గానవారికి నేదిక్కు ను వెతకనుండవిహవరములకు॥ మోవింపనలచు వారికి నీదిక్కు దిక్కు
 సుమ్మనీరజనాభా॥ గీ॥ అరయమా లేజములతోడనాయుధములు॥ మ్రొంగి భవనత్రయంబును మ్రొంగుచున్న భీకరాకారు
 వృత్త్యుమింపవాణియెల్ల భంగులమాభంగమిగులున॥ వ॥) గీ॥ పరమపునఃమణి భంజనపరమేశ్వర కవరదగ్ధభవవిగూ
 రజలరుహక్షులన్న శరణంబు వేడెడి నుభయమిచ్చి కాపునయ్యునుమ్మ॥ వ॥ మరియు సోభగవన్నారాయణవాసు దేవ
 ఆదిపురుషకు హామి భావపరమసుంధకవరకు కల్పణ దేవపరమకారుణ్యతలైవరమహంసలగువని వ్రాజులచేత నాచరిం
 బులగువరమనమాధిభేదంబులవని స్ఫుటమైన పరమహంసగర్వంబునననువాదితంబగువరమక పాలదాదరంబుననావ్యం
 బైనయారత్నలోకంబుననువలభమాత్మండు వైవిజనుభూసుభవుండవైయున్న నీ వాత్మసను వేతంబులైవయ పేషీంసంబుడని శరీ
 రంబులసనుత్పత్తిస్థితిలంబు కారణుండవై యుండుచువునుణనగ్ర భావితుండవై యవనిమితగుణగణంబులున్న నీవు దేవదగ్ధుని
 మాడ్చి పరితంబ్రంబునునిచ్చి కుశలభలంబులనుభవించి దింబింతువుచున్నవై నీ గృహంబునుండవై నీ నీవాశ్చార్యుండవై
 యంబునుచువునుణనగ్ర భావతుండవై యవనిమితగుణగణంబులగావీచవికర్తవీచారప్రమాణభావంబులగువరగ్రాశాస్త్రంబు
 లని పరబ్రహ్మంబున గలగీడు రాగ్రహవామలై నవిద్యాంసులవి వాదానుపరణంబులయందు పవరతంబులగుల స్థిరాస్థి
 త్యాది వాక్యంబులను నైవమానానాయుండవై నైవిజనాయుచేత గానంబడక యుక్తిగోచరుండవై నను నైవిషయయావలంబు
 లంబులవర్తింపుచే వారజ్ఞువునందునర్పభ్రాంతిలగునట్లు ద్రవ్యాంతరంబులచేతల హ్మంబైన నీయందుంబ్రపవర భాం
 తిని గెరిని యుట్టితి ను సోహారచతురవచనంబులభ క్తిపరివశులయిని నుతి సేయించుచున్న దేవతలంజూదియప్పరమేశ్వరుం
 డన్నత సాయంబులగుగ్రభీరభావణంబులనిట్లనియె॥ క॥ చదువసానంబగుమీ! పడమలసంజ్ఞానమునకునంతోషమునం
 బొడలెనాచిట్టి సేమెందిలి వలక నాభ క్షమాడుమివ్వరంబగు నే॥ వ॥ మునియువతి ప్రీతుండవై ననాయుండుభ్రాతృసంబంధంక
 రాణియరంబులేమట శేషుని నాయును నే కాంత హితయైతత్వముండన్యంబులం గూరకుండుగుణంబులయందుతత్వజ్ఞా
 నగూడిరుండయి వాడువిషయనివృత్తుండైన సారమార్గంబునివ్వయింపకుగానమామశుభంబయ్యె॥ వ॥ మోరబుడదీ
 యియచుంబుషిన త్తముండుగలండుతనీరీరంబునుద్యిద్యాతీతయనుమాత్యంబునం దేజోవిశేషంబున సారలంబులున్న
 యదియతనడిగితప్పరీరంబులుద్యిక్కునుండుగూర్వకాలంబుననీవీదేవతలకునన్వేషింమానంబునుల్రమ్మ స్వరూపంబ
 గునిమగు శంకరైవేద్యయవదేశించిన వారలుజీవన్ముక్తిగన్వంబుమెందిరనియగన్వప్తిప్రప్రత్రొండనునిశ్వరూపునకును
 దాత్మకంబయినయభేద్యవచంబుగ్గై గావుననంతంబివదాన్యంకుదేహంబువందింపక మీశిచ్చునతనిశత్రుంబులువి
 శ్వకర్మనిర్మలంబులయితరభారలంగలయాయునశ్రేష్ఠంబై మత్రైజౌంపింతంబయ్యుత్రాసుగిరిహరణకారణంబ
 యియంకుదానంజేమిమీరుపురర్థభత్రైస్థాయుధసంపదలంగలిగి వెలింగెడరువి శేషించియూగద్యక్షవగులయి వార
 లేలోకంబుల నెవ్వరికినజేయులు కావునమీకుభద్రంబయ్యెకునభారభావనండయినభగవంతుండన్వస్థుండయ్యెనప్పు
 డుదేవతలదధిదీమినికడకుంజనిననత్రరియన్త్రుండిట్లనియె॥ గీ॥ దేహిసుఖముం గూరుదేహంబునుటయుంచి దేహివిషవ
 లేడుదేహమెప్పుడు దేహియన్నదీయదేహంబుకొలువనై దేహమీగదయ్యదేవతలకు॥ డ॥ ఎక్కడ నెల్లలోకముల నెవ్వ
 రుగూరనికూకానేడుమా! తెక్కలపాటుకై వివిధదేహము వేడలవచ్చినారమే! మెక్కడతివ్రక్కరగియెక్కడదైవ
 కృతంబుగాకనీ! త్రొక్కుడుదానమీవరునదేయక వేడుచు దేజుగంబుల॥ క॥ నీవగతియెల్లభంగుల యాచకమని తెలిసి
 తగిలడమగుడు వేదయాచకవర్తములోపలినిదంబునబడలెయెంత నేర్వగులయి॥ క॥ అడుగంగరాజును న్నువులకుగ
 రుబలమానియెట్టియర్థులనిన నే! మండిలిమి దేహమెల్లను! గడునడిగెనువానికేడకరుణకుహాత్మా॥ డ॥ నావుకునాదధివి
 యనుసంబుననంత సనుందినవ్వంసంభావితవాక్యవద్రతులంబులుచున్న నైత్వోదక॥ కేవలారాప్రాణులకుండెక్కరి
 పృథ్యుభయంబునూనుటే! భావములందలంపగుకృపామతి నెన్నడుమీవరుంబుల॥ గీ॥ ఎలమి బ్రతుకనిచ్చయించిన వా
 రికి! దేహమెల్లభంగిదీవుగా! యెచ్చుతుండువచ్చియర్పించె నేనియు! గన్నులచ్చునట్టి దాతగలడె॥ (అదియునుం గాక॥ గీ॥
 అర్థంబు వేడెడునల్గులగు గాకంగంబు వేడెడినగలడె! తగగోగకలనిచ్చదాననీలదుగద్యుతనదేహమీ నేర్పుదాతగ
 లడె! యీ నేర్పువాడుదన్నిచ్చినరోయక నంపెనునట్టియాచకుడుగలడె! వంపియబోవక శత్రుంబులన్నియు నేటివం

సంసారబంధుఁడుఁగీర్తుఁడై కాలాగ్నిపూర్ణలగలుచుఁగవిసేకభర్తగర్వోన్నతియె. ర్గ్గరలీలం గూనింపింపగదిశల
 త్రుత్ ధింఁడెన్నొడవు త్తే॥౩॥దోరగినిప్రళయోదకమునఁపారిపైఁగైబుధుఁడుగవియుఁకారమునీ॥౪॥రనాథు
 ఁవపుత్రాసురుఁడునుదోవ్వలీనకవేతూలాయుధుఁడై॥౩॥కల్పాంతాగ్నియుఁడోలెనులగలెయింఁగాద్రిప్రచుం
 దీననోరలపూసాల్పివంచుతూలమురయంబారంగఁడై వైచింతబోల్పంగోటిరవిప్రకాశతదిఁబోవం॥పీడియో॥ వే
 ల్పురపొంగవజ్రధారచుగమివనిన్నాణమొచ్చురగ్గ॥౧॥తూలవచ్చువత్తడఁత్రుక్కగబడింపింపగఁగిత్తోనకదసిభు
 జమున్రుంచెనసురగనలియొకహస్తంఁడై వరిఘంబుగొనిమహేంద్రుఁగిట్టిహనువులడఁచె॥వ॥ఇట్లుప్రళయకాలభీషణ
 సరివేపబోవంబుగారోవంబునంబరిఘంబుద్రిప్పికుప్పించిగజసుభస్థలంబుభగ్నంబుసేసేయింపుహనుప్రదేశంబులు ని
 వ్హారాహంసెప్పించిన॥౩॥గజముమదముడిగితిరుగుచుగనుజగుజనైఁకుకవెల్చంగునిశముసేలం బణిమిఁచెడిఁడెల్లంపు
 ఁగిబడితిఁడెగడెనురకడిమిగజంబుల్॥౩॥గరుండుడుప్రెదివిననాగముగిరిఁగివృత్రాసులేంతుకడిమికిల్లావైతి
 రుగుఁడువడ్డుహరింగినిపురపురనాహాయలంఁచుఁబోగిలెజగంబుల్॥లప్పడు॥గి॥గజముపాటుఁజూచిఁపెడిచిగిలెఁజూచిఁచి
 కరంబుజాలిపడుజూచిఁయిచ్చదర్శమెఱిగియున్నత్రునిజూచిసిగ్గుతోడవత్తిశరమువంచె॥వ॥ఇట్లుముప్పంబునత్రు
 సన్నిధింగరంబుజారిపడినవజ్రంబుఁబుద్ధికినగనిర్మిల్లుంఁడైయున్నపాకశాసనుఁజూచివత్తురడియెఱె॥౩॥దురమున
 గ్గైచువువనలిసితరణన్ననివైరిజనులఁజుంపగవైరి॥వెరగొందసేలంబిళముకరమరుచుగఁబుద్ధికిననుకాంచిన
 త్రా॥౧॥నవజ్రంబుగ్గొనివైరిదిర్దిపుబ్బిఁబుల్లవేళగావసురనాథియసురదేహాధిపతిసముగ్ధులకెల్లినశుచిక్కిరున
 ద్వైశుఁబాసెడిఁడతేరజయులుగల్గునెయింఁడైనదలసోసమామతత్వద్వట్టినిలోకపాలురునెవ్వఁడెవగవలబడ్డవ
 యింబర్రనమునఁజిగ్గఁచేప్రలుసేయుచుఁడెతెసేతురట్టిమృత్యుబలంబులనాత్మజయుమునమదిగఁగోరియజ్ఞానతంత్ర
 లగుచుఁగిమలలోచనులీలాపికారములను॥గి॥మెరియయంత్రమయంబయినవృగముభంగిదాగునిర్మితిమైనట్టికరణో
 ల్గి॥౩॥త్రయెఱుగుమిలభూతజాలమెల్లనభిరవంకేరుహాయుతంత్రంబుగా॥౧॥వ॥హతీయుభూతంబులచేరనింత్రియం
 బులచేతనవశుండునున్నునుంబుఁవృత్తచేతమేరుసేయంబడినయాత్మంబరమేత్యగానుగ్రహంబువాసనుభయుఁబు
 చ్చుండునీహిద్వాంసుండుయనవాఁడనవరతంబుతన్నువృత్తంతునిగాఁడలంపుచుండుభూతంబువలనభూతంబులుబట్టుదుం
 డునాభూతంబులుభూతంబులవలనభూతంబుచుండువురుసునకాయపుత్రీయునక్త్రీయునైశ్వర్యంబుమెదలయినయెను
 భవింపనెంతగాలంబుఁప్రాప్తంబుతగాలంబునివసించుప్రాప్తంబుదీరననుంబునుండుభూతింబొందినదియుఁడకబో
 వుండుఁగావునగుణంబునవగుణంబునకీర్త్యవత్కీర్తులునజయావజయంబులునునుబడుకథంబులునుచావుబ్రతుకులుసున
 వంబులుయుకలుగుచుండుజ్ఞాఁడెయివానికీనత్వరజస్తమోగుణంబులుగిగియుండుఅట్టివానిగుణయంబులైనయింత్రి
 యానులేయాత్మయనితోచుచుండుంఁగావునవాఁడగుణంబులచేతబద్ధుండునాగుణంబులసాక్షిగాత్మవైవశిరి
 రంబువేరనియెవ్వఁడెఱుంగనీవువాఁడగుణంబులచేతబద్ధుండుగాడుగావునగుణంబులుగుణయునుసోక్తియునుభోగం
 బునుజయంబురవజయంబునుచార్తయునుహన్యంబునుడత్వత్తిస్థిలయకర్తయైసర్వోగ్గ్రహుండుయయవ్వగమేష్వ
 రుంఁడెకానియన్యంబులేదుతప్తహింసాస్థంబునాయుధంబుపూయనమేనుభవశ్రావణావహరణంబునసగుగ్ధుడన
 గుచున్ననన్నుజూడుమనిహరియొద్దెయె॥గి॥వాహనంబులుసారెలువాడితరములూర్జితాత్ములనువులుమెడలము
 లుగాగఁబోఁడెదీగఁగ్రాశక్త్యమందు॥నెనగజయమునువజయమెవ్వఁడెఱుంగు॥౩॥అనవుడువృత్తమాటలసంద్భ
 తమందినుకేంఁద్రుఁడెంతయు॥దనమదిగుంత్పితంబుగిడిదైవచుగానతదింభజిదిత్త॥౩॥యెఁగరంబునందిగవగానినత
 త్రమునప్పుడాత్మలోఁదనలెజగంబులైయుముండుబుబొందిరిభేదరావధుల్॥౩॥రావలగ్రహవక్త్రనహా॥గోహం
 తమువాసవిద్ధికిరణావళిసద్యాహున్యమెచ్చవెలిగడ॥నాహరిదస్తుండుసౌలంహరియొప్పెచ్చు॥౩॥ఇట్ల
 వజ్రాయుధునుండుండలమండితద్వండలుండయజంభారిగంభీరవాక్యంబులపైన్యనుంజిన్యమిథాంబిండుఁడనువుత్రు
 నిగ్గినియె॥౩॥ఓదాంవేంకటేశుఁడీదేవతమతమపూర్ణతత్వవిజ్ఞానకళామోరమునివహావృండు॥వాదివపునుచున
 హరికిఁబాటుంకు॥౩॥ఁడలోకముల్లెగిండినలగుగెగ్గవఁడేసప్రాణులందెంబులెల్లయెల్లడలదీపులుమాపెడివి
 యుమాను॥దేవతమతంబులదితియేలమహాసురహపుమానిసుగ్ధోవపురాణపూరుమునిశోభనమూర్తిగరింపుమింపు

[illegible]

మహాసముద్రముననున్న గురుకులపునః ప్రేమలదరః జేసమదానిదా నెందుపాటినదరముదాని । నాగుణులులెల్లభో
 గింపకేరితిగరుగ నెంతవాడవ నెడదాని విట్టుతిగిజావిభీతిగిగివో । దేవనాయకుండు దెరివివరము ॥ మల్లభివీకృతంబు
 లోలమృత్యువృత్తియెవలగునిండు నభోభాగభాగాదిగొంబులెల్లదిరిగివారందెరువులేకదీర్చునిగ్నాతాటావని
 శ్వాసమహితుండైనానానృభాగంబునకుంబరవియ్యెనన మేయపుణ్యగణ్యంబైనమానససరస్సునుం బ్రవేశించియందు
 నొక్కొక్కకనులనాశంబునొద్దియందుతువులగునిరూపంబులేకనలభ్యభోగుండై బ్రహ్మహత్యాదిమోదనంబుజం
 తింకితమునుపాన వర్షంబులుండెనాచంచాలియునదివరమేనర్చిగొంబులకుండేసియందుం జొరరాక కాదియం
 డెనంతగాలంబుత్రిదివంబుననమామంకువిద్యాబుతిసోబల యోగిబలంబులం బాలింపుచుండెనవదైశ్వర్యమదాం
 థుండై యంద్రపత్నింగోరియిండుండువచ్చునందాకనాకుంబట్టి విగ్రహుని నాశచిదేవియునుబృహస్పతిప్రేరితయై బ్ర
 హ్మవీనావ్యశిచికంబు నెక్కివచ్చినన్నభోగంపున నిననగండ్లఘోషకుంభనభవశాపహతుండైజగరయోనియందుం
 బుట్టెనంతనిండుబ్రహ్మర్షిగోపహతుండై శ్రీశివాబునకువచ్చెనంతగాలంబు నారాయణవరణారవిందభావనప
 రుండై యుండుటంజేసియుదిశాధినాయకుండయిన శంకగుచేత లక్ష్మీవంబుడవాండై యుండుటంజేసియుతద్వోషబలంబుడ
 తిగినపాప్రాతూరిబీడింపలేదయ్యెనవ్వడిండుండుగిజే శ్వర్యంబునుబొంది బ్రహ్మర్షివసితతుండై మహాపురుషాగాధనం
 బుజేసిహయమేధాధ్వరంబునకుందీక్షి గైకొని బ్రహ్మర్షులచేతజేయంపంబుచున్నవాడైనర్వదేవతామయుండైననా
 రాయణుంబురిత్యుంజేసిమంకురియించుమాత్రాంకునిదండంబునదాన్వప్రసంగరావపాపంబునునాశంబును నొందించి
 నకలదివిజయముగంధర్వసేధమునిజుంపన్ స్థూయమానుండై త్రిభువనైశ్వర్యభోగభాగ్యంబులందైకొనియెనప్పడు॥ చంద్ర
 తమరిదిముఖ్యమనిండుముచేతయ భోతలంబుగాఁగృతఘనవాజీమేధమునక శేత్రునీగుంబురాజుగారుమఁగి పితృజ
 గదిశుంబుజువలగిష్టపలప్రచునంతరంగసంకతుభజియించివడైతత్కల్పమండై నెగడెనహీశ్వరా॥ సీ॥ మరియుంబుట్టింపంగ
 ఘనసమైట్టినయట్టికూరక గ్నాంభోధిసంభజండు । అంగారములు సేయనాహుతిగనవోపుబహుపాపకాననపాపకుండు ।
 కందకడిగొంగిల్లనం దేవద్రక్షుకృతమేధమైతత్కల్పమండై నెగడెనహీశ్వరా॥ సీ॥ మరియుంబుట్టింపంగ
 హవిర్బుధునిండు ॥ కల్పము క్షీలకపాపాన్యనకాధికనహజభోగభాగ్యసంగ్రహై । కారణప్రమేయకంజామైనదేవేశశేత
 వాది నామకీర్తనంబు॥ సీ॥ అఖిలముఖైక సంహారాది కారణంబుభూతసంహయార్థకరమునిమలభక్త్యుక్తకవిభవసం
 దర్శనంబునవసభక్తవర్ణనరతంబు । విబుధుగానా నేకవిజయసంయుక్తంబుగ్రస్తామరేంద్రమోక్షక్రమంబు । బ్రహ్మహ
 త్యానేకపాపనివృత్తంబుకవనియినజ్ఞనాంక్షరంబు । నై నయాయితిహసంబునధికభక్తినినఁజదివిన న్రాసిననమదిం
 బు । నాయరారోగ్యభాగ్యభోగాభివృద్ధికర్తనాశమునుగతియుగలుగుననఘ॥ సీ॥ నాపున యోగీంద్రనామసంబీవుత్త
 వివరంబునిచేతవిన్న మొదలుకడునద్యుతంబుండుగళవశంబుండెడుగోరిరజస్తమోగుణులులందు । వర్చించునిపాదపరుష
 కేరీలేమాధవపనభక్తిమదివసించెనత్యవస్థభావులై నమబుద్ధులై తపోనియను ప్రయత్నులైనవృతేత । నిర్లభాత్మకులైనపట్టి
 భర్తవమలకమారులకుంబుగ్యానునులకునంబుజాతు । భూరికైవల్యసంప్రాప్తిమూలమైననాభక్తివీడికబోలె నేర్పాటుగా
 దు॥ సీ॥ ఉత్తరగల లేణువులకన్నదట్టమైకడునువృజీవనఁ గుములుగలవు । అజీవములలోననరయధగ్నయతమజీవసంచి
 నవారును నుజజాతి । యాచునున్యలలోనకానంబులేడబాసినోయోగార్థులగు వారు మొదలనరిది । మోక్షమాగ్ధంబాత్మ
 మూలంబుగానుండువారిలోముక్తులైరురుచుఁముక్తులయినట్టివారిలోయొకైరలపఁ । జాలదుర్లభుండమితప్రశాంతి
 రుండవరమనుజ్ఞాననిరతుండుభద్రగుణుడుగ్రమఃశ్రీవాసుదేవపరాయణుడు॥) సీ॥ నకలంకోతావకారిదుస్సంగతు
 డువృత్తుండై క్షీయనుజ్ఞాననిరతుండయ్యె । నమరమునఁబొందుంబు చేనమరవిభాని । నెట్లుమెప్పించెదినినాకెలుగఁజెపుమః॥

— శ్లో విత్తకేయపాఖ్యానకథాప్రారంభము. శ్లో —

మ॥ అనిపరిక్షిప్తేంద్రుండునుకయోగీంద్రుడదేశకలసూనుండుశౌనకాదిమునులకుండెప్పినుగియునిగియెనట్లుగజపుత
 వల్లభుండుండుప్రశ్నంబు సేసినచాదరాయణిహరిస్తరణశ్రద్ధావరుండైయుట్టియెండొద్ది కృష్ణదైవపాయనాగడదేవభ
 వాహులునాకెలుగించియితిహసంబుగలదుదాని నెలుంగిండెకసావధానుండైనయాకర్ణిపుమనియుట్టియెండొ॥ అమర
 విభూతిజాలనమరాధిపుబోలుచుకారసేనతేజములకుభర్తయై ప్రజలుండుతనమందఁగపార్వభాముండై । తమదేవు

బ్రహ్మకాలమునుగామమహాంబుగఁజెల్ల కేమనామమునలసికొకకైగుణమండనుండందితకీర్తికామండై ||) సీ॥ మూలకా
 రుభమదవతురంగంబుకందర్ప జయై కృష్ణలకలునువసమ్మహాననం తాధివేశతోపంచశిలీమఖలుంజకత్తైలన
 యంస్తుండభలంబునణింపుబొమ్మలునాశ్వరంభపునికట్టాయితములుపుండ్రేమనోదండుభారీతీజంబులుశంబరివిద్యే
 పిసాయకములునాగఁబొలుపారునెకకోటిః శివముఖులు కనకుటకులుగాగనత్యంతవినుల కీర్తివైభవవన్దార్దవ
 యగునుఃజగతిఁబాలింపుచుండెనాజనవేదండుగీ॥ కిషిమి వేవేలుభార్యలుగలిగియుండఁబరగఁసంతతియొకరునిబడయలే
 కవిత్తమునఁజాలఁబాయనిచింతవైపదిబడఁబొచ్చెనువేపవిడుపుసౌరే॥ ౧౬॥ భూమమునత్ప్రతాపముమరుత్పరీ
 భోగముయోవనంబునఁగిపీఠితచారువద్రనముదిగిజముంబుసత్యముంజగి దాన్వ్యపితకీర్తియునతులువైభవముఖ్య
 ములైలహాన్యగానోపకసంశెనయ్యకతిసౌరినసంశఃలేనిదుఃఖము॥ ౧౭॥ ఇట్లునంతటిలేకనతిదుఃఖమాననంజెనయో
 నరేంద్రనిమగిరిరంబునకాంగిరసహంబునివచ్చియుతెనివేళతనికెనారంబులువడసినకలంబడిగిరాజ్యంబుభవదధీనంబు
 కఠాపుధివృప్తేజోనాయ్యాకాశమహాదహంకారంబులనియెడియేటిచేతరక్షింపఁబడినజీవుండునంబోలెనమాత్యజ
 నవదమర్తరవింశవయరంధామిగ్రంబులదెడనప్రప్రశ్నకుచేతరక్షింపఁడవయప్రశ్నశివుంబులయందుభారంబువెట్టి
 రాజ్యనుఖంబులనుభవించువుకదామరియొకారప్రజామాన్యభృత్యమంత్రిపారజానపదభూపాలురునికువశవర్తులుగ
 దానర్పంబునుంగలిగిపార్యభౌమండవైననీవదవంబువిన్నదవంబుగలిగియున్నయదిగతంబేమియనిననామునిప్రవరునభో
 నతండ్రినియెమీతపోబలంబునమీసంజెలుగఁరొనియరియుంగలదేయనితలవందియారసన్ననతనియెట్టిప్రాయంబెఱిగి
 యాభగవంతుండయ్యఁగాంగిరసుండుగయాభుడయిపుత్రకామేష్టివేర్చియజ్ఞకేషుతరియగ్రమహిమియైనకృత
 ద్యుఃకిద్వినింబులుత్తండగలిగెడివగనివలంసుఖంబులనుభవించువనివనిచెప్పియమ్మనోత్కుండుసనియెనాకృతద్యు
 తియనుదేవిగర్వంబుధియుందివమానంబులునిండినగుమారునింగనియెనాకాలంబునరాజునననుప్రభృత్యామాత్యా
 జనంబులువరమానందంబునఁబొందిరియపుచిత్రలేకేతుండుగృతస్పానుండయినకలభూషణభూషీతుండయి సుతునకు
 జాతకర్తంబునిరర్పింపిదిబ్రాహ్మణులకునవమితహిరణ్యగజతదానంబులునువస్త్రాభరణంబులునుగ్రాసంబులు
 మగజంబులునాహానంబులునుజ్యేషువులనాతోనకృత్యంబులదవ్యంబునుదానంబుసేసిప్రాణిసముదయంబునకుం
 పుర్ణవ్యతిమంబోలెడకీసనారలపివచ్చికామంబులువన్నెందివరిమానందహృదయంబుయొండఁగెనుమారుండునుమా
 తృప్తితృణంభుజనంబులకుసంతోషంబుగేయుచుదినదినప్రవృత్తమానుండైపెరుగుచుండెనంతంబుత్రమోహంబునంగృత
 ద్యుతియంచుబధానురంగుండైవహీధవుండువర్తింపుచుండఁదక్కినభార్యలునంతానంతోపదికలరైయినామోహంబు
 భకుంఁగారణంబుపుత్రుండయనియార్పింజేసిదారుణచిత్రలేకమారునవికందిడినసుఖనిద్రీతుండునుంబోలెఁబాలుం
 డున్యుతిఁబొందెవచ్చుచువేరుబయిదాదిబోధింపఁజనియొనమారునికృతాకారంబుఁజూదివిప్రయశోభయాద్రుష్టపు
 జమింబడియొక్రందించెవచ్చు॥ ౧౮౮౮॥ పుడమినిట్లకనియ్యవంబడిసానుచుంగడవీనడైయడవవేమియులేనిజాపులనా
 వురంఁచులొపచుం॥ దెడనతోవభృతాకురీన్నులేచ్చినకవిభీతితో॥ గడపుదిట్టిరియంగభూపతికాంతగ్రస్తుననో
 యు॥గీ॥ బాబునొక్కరుచువనితామరీలుండునంతకర్తవవనవమువలన॥ బుట్టిమన్నకట్టువాలియున్నట్టియానో
 డునుబాదిట్లియడవొచ్చె॥ ౧౮౯౯॥ సుంకుమరాగరమృతవకుంభమలంగడుకజలంబుతో॥ బడికలయూరబాపుమలం
 తాల్పదకుజురమాదంపుచు॥ ౧౯౦౦॥ పాపాణివల్లవయొగంబునవత్తుమునొడికొంచునా॥ వంకరునోయేచ్చెబాభావిత
 పంపమానస్వరంబున॥ ౧౯౦౧॥ ఆయాగ్రరవముననుభూ॥ నాయకుడుభయంబునెందినయముడిగిసుతు॥ దాయగవేగంబు
 నఁజనిపాయనిమోహంబుతోడబాలునిదగ॥ ౧౯౦౨॥ వారియొపుత్రనివార్తదంభోలియై॥ కూలగాప్రేయశీర్తి
 దినన్నేట్టికఱిబొలిసెందిచెనాజాడయుంకెట్టిదోరూలుమీతల్లికిండుభుట్టునుకొ॥ ౧౯౦౩॥ అంతలసెయెఱుంగకపల
 వింతుమగ్నత్యామాత్యభిభుజనంబులంగఁగియడలుచునున్నయారాజుమఱిభువెఱిగియొంగిరసుండునారచునితోడం
 భూడివనదెందిచ్చుతుండైనపుత్రునివదతలంబునమృతుండునంబోలిపడియున్నయారాజునుగొనుంగొనియట్లనియె॥ ౧౯౦౪॥
 నీవఁడెవ్వఁడనికెవ్వఁడీకోకసంలాపకంబెదుపార్యభావ॥ పుత్రమిత్రాదులుపూర్వజన్మంబుననెవ్వనివారలొనెలు
 గగలె॥ మొదలనదివేగముననాజకాడకునికతంబుగూడుచుదెదరుచుండు॥ వారికిఁబాబులకతికాలగతచేతఁబుటుటవ

మృత్యుసానగుడుడు! గానభూతములగుగురుభూతములు! సునతతోడవిష్ణుమామజేసి! నీనికడలనేబద్ధుతికూలగానే
 లబ్ధిదలవలదెభూతస్మష్టి||వ||మరియునీవు నేమునులకిగ్రానవారలును ప్రవర్తనాంకాలంబుగలిగిజన్మంబునొందినపు
 ట్పువువలనవిరామంబునొందంగలవలెయివుడలేకపోవుదురు చావుపుట్టువులమిది వంబుడు ఈశ్వరుడుడనమా
 యచేత భూతజాలంబులవలనభూతంబులంబుట్టించువానినాభూతంబులచేత సేంక్షించువానినాభూతంబులచేతనవహు
 రించునస్వతంత్రంబులేననస్మష్టిచేతబాలండునుంబోలెనపేక్షలేకయుండుదేహియైనపిశ్యదేహంబుచేత దేహియైన
 పుత్రదేహంబుమాతృదేహంబువలనంగలుగుచుండునాప్రకారంబునవీజంబువలనవీజంబులుపుట్టుచునుండుదేహికినివిశా
 శ్వతంత్రజగుగురునుండుబూర్వకాలంబునసామాన్యవిశేషంబులునన్నాతంత్రై నవన్ముపుం దేవిధంబునంగల్గింపబడియె
 నాప్రకారంబునదేహంబునకజీవునకునన్యోన్యభాగంబుపూర్వకాలంబుననజ్ఞానకల్పితంబయ్యె జన్మరంబులనుజూచు
 చున్నవారికిదహన్క్రియలనగ్నిపెత్తరువంబులంగానంబవభాగంబునెక్కువైనజీవుండుపెత్తభంగుంబెయిండుచుండునది
 యన్నియునాన్యజ్ఞానంబుచాలకదేహిదేహానందోగంబునస్వత్తుంబునందుభయహంపాంబైనప్రయోజనంబుండలముండి
 మేలుకొందింపొప్పుపాక్షణికంబైనప్రయోజనంబుతనదిగాదనియెఱుంగుభంగిజీవుండే కానజ్ఞానగోచరంబుడయి వాం
 డెఱుంగుంకావుతనన్నియునునుమోమాత్రంబనితెలిసి మోహతమంబు వాసిభగవంతుండును వాసుదేవునియందు
 జ్ఞతంబువెట్టిరహస్యగూఢమగుచుని బోధించినదిత్రకేతుండులేదే వారలక్ష్మియెగ్గిసీయోవేషములునూనియ
 తిగూఢగతినిను నేతేదినట్టిమీరెవ్వరయ్యె! కడగిన్బోలిన గ్రామ్యబుద్ధులనెల్లబోధింపవచ్చునపుణ్యమగులారావణ
 గుమారనారదముఖులముగదేవలంకృతై నధీరమణులూ! వ్యాసపసిష్ఠుడుస్వాసమాకం డేయగౌతమశుకరామకపి
 లమునలూ! యాజ్ఞవల్క్రియదురణియు నారూఢియును | చక్రవర్తిమహాయానురితత్వదేవగ్రామ్యత్రేయవరభరద్వా
 జబోధ్యపంచశిఖిలావరాశిరప్రభృతిమునులూ||క||వీరలలోనెవ్వరునుర! చారణగంధర్వసిద్ధనంబుంబులూ! వారలూ
 యానజ్ఞానము! కారణమయియెవ్వరెందులకలంపక||క||సామగ్గ గ్రామ్యవశుత్వముంబొందినహంశోకతమామ
 గ్గుంగరనాకు! ముద్దరదవిష్ణుజ్ఞానముంబొందినచారొమిమ్ముజెప్పునతెలియ||వ|| అనిననాంగిరసుండ్లగిరియె
 త్రకాంక్షివై ననీకుంబుత్రంబ్రసాదించినయాంగిరసుండనీతండుబ్రహ్మపుత్రుండయినారదభగవంతుండును సురంబయి
 నపుత్రశోకంబునమగుండవైననినురనగ్రహించిపరమజ్ఞానంబువదెలింపవచ్చుతీమిమీముఖంబెఱింగిపుత్రనిచ్చితిమేది
 పుత్రసంతులయివారితాపంబునీచేతననుభవంపంబునీప్రకారంబునలోకమునకులునుగృహంబులునుసంపదలునుశో
 బ్దాదులయిర విషయంబులును రాజ్యవైభవంబునుచంచలంబులునరియరాజ్యంబునుభూమియునుబలంబునుధనంబును
 భృత్యామాతృసుహృజనంబులును మొదలయినవిశోక మోహభయపీడలం జేయుచుండుంకానినుఖంబులనీసేరవుగంధ
 ర్వనగరంబునుంబోలెనస్వప్నలబ్ధమొరథంబునుంబోలెనర్థంబుభాసికానంబునుచు నుమోహంబులయి యర్థంబులం
 గూడినస్వార్థంబులయి కానంబున సేరవుకర్మంబులచేత భ్యానంబులు సేయుచుండునుంబులునానాకర్మంబులగుచునుండునీ
 దేహిదేహంబుద్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మకంబయిదేహికివివిధక్షేపసంకాపంబులంజేయుచుండుంకావుననిర్మలంబయినకునం
 బుచేత నార్చగతివెదకి ధ్రువంబయిరపదవిమొందుమనియె నప్పహనారదుండిట్లనియెనువనిపదోవ్యంబున సేసిట్లునుంత్రిం
 బెవ్వడేనప్రకారంబులుపఠియించునతండు సంతర్లఱుండై నభగవంతునింజూచు నెవ్వనిపాతకమాలంబునర్హాశ్ర
 యంబై యుండునట్టిశ్రీమన్నారాయణునిపాదంబులుసేవించి యామోహంబువదలియింతిస్మయంబున త్రమవదంబుసా
 గుమిప్పుడేమోమారునకునీకుంబ్రయోజనంబుగలదేనిమాకుమనినారమండాపుత్రుని శరీరంబుంబాదియోజీవుండని
 కుంకుభంబయ్యెడనియెట్లు వేశించినిగల్గిదంపులబంధుజనులంజూచివీరలకుంబులూర్చియూకేరంబునండుంబ్ర
 వేశించితియన్మీంబురనుభవించిపిశ్యాశ్రయంబునరాజ్యానంబునగూర్చుండుమనిననచ్చాటుండిట్లనియె||గీ||కర్మవశ
 మానమొందునుఖంబులేక | దేవలంకృత్యుయోహులడిగురునాను! వెలయనేజ్వముననాకువీరుడని! దండ్రులయినార
 చేప్పవేరావసార్||గీ|| బాంధవజ్ఞానకుతులునుబగతులూత్పరులుదాసీనమస్యనవర్మములును! సరకరగుచుండువారికొగ్గ
 రగజ్వమనన! నెరయఁబ్రాణికినెకవానిజనుగలదె||గీ||రత్నములు హేమములననుగాగలిగినవన్నుంబులనీవలన్నా
 వలయనిభంగిరంబుజీవుండు ప్రాప్తుడగుచు! నెలదిండిటుగుచునుండుదాసెండుజెడడు|| సీ | ఒక్కండ్రై నీర్తుం

మీద్యోతంబులచేత సూర్యుండుగోచరమగువానిమాడ్చి జగదాత్మకుండ నైననీమహాకర్మబునునుబులచేతనాచరంబుదేవు
 సిద్ధులైవదిగాదుకన్యకాసీతిలయ కారుండవై భగవంతుండవై ననీకుమారులందఱెవనిమరియును॥గీ॥అరయ బ్రహ్మకురె
 వ్వనిననయంబిభక్తియైపులమనమునలృప్తుతిరుగవని నెవ్వనితలమీదనావనిజంబివోలునా వేయిశరములభాగింగో
 లు॥క॥శ్రుతిమమునవినుతంపగినావిద్యాధరులభర్తరక్షయెనంతంబి ధోవిశలబుజ్జినీకగ ॥శీ॥భవంబురపుమెచ్చిలిం
 యుమారగ॥గీ॥అరయనారమండునాంగిరసుండునుతత్వ మొనగిన రుదాకతననిస్సఃజాడ లైవాభక్తిగదిలిగె॥గ
 వభంబునీకునన్కుగిలిగె॥శీ॥ప్రానినారూపంబుభూతజాలంబులుభూతపావనఁడౌపొడపడగ॥ బ్రహ్మబునుతియశ
 బ్దబ్రహ్మమునుశాశ్వతంబయినతనువులుకగిలెనాకు॥ నఖిలలోకంబులుననుగతలై యుండులోకంబునాయండుఁడోకం
 తెందు॥ నుభయంబునాయండునభిగతంబయ్యుండునదిలీచయ్యెనయ్యభియమంబు॥ వెలయునిద్రించువాఁడాత్మవశేన్
 ముల్లంజావిమేల్పాంధితానికొగోలువానిగావివేకించుమాడ్చిజేవచేత॥ మాంబుదిగ నాదివరచాధర్మంబుదెలియు॥
 గీ॥ద్రబోవువేళనిరతుండై దేహిదా॥నెట్టిగుణముచేతనిద్రియములగదవొల్లనుకమం॥ నుంట్టిబ్రహ్మబుజిడిమిమెఱ
 యరన్నుగా నెఱుంగు॥గీ॥నవ్వుమందు నెట్లునఁజూరిమొనరించు॥మేలుగాంబిదర్ప మెల్ల నెఱుంగు॥నుభ య మెఱుగునట్టి
 యుత్తమజ్ఞానంబుతత్వమట్టిదై నతలపు నేను॥సీ॥అరయంగ నెవ్వనికి లదిగానట్టియానలలితమానుషజాలంబుట్టియాత్మ
 తత్వజ్ఞానమాకుండైరవానికెగలుగు నేయుండునుభంబొక॥త॥ వెలయలైవృత్తివృత్తివృత్తివృత్తివృత్తివృత్తివృత్తివృత్తివృత్తి
 దిలెనిపనిపనిచేసినకల్పఫలమూలమున బారుకద నుకదకద మోతుములకొటనఁదిపడలే క్రియామతంబువర్తితురు॥దాసే
 మోక్షమేలదక్కిఁయూండునఖిలభుజిహేతునై రయూకర్మంబు॥ నెట్లినన్నుండలఁచుచుల్లన॥వ॥ నానియుజ్జానాభి
 ణానులయనమనుష్యులతననే సూక్ష్మఁబయియత్నగతినిస్థానశ్రయశ్రుతంబును చతుర్థాంశంబు నెట్లి గియైహికా
 ముష్టికవికయంబులచేతనువివేకబలంబుచేతను నియు క్షండయిరజావవిజ్ఞానసంతృప్తుండయ్యుండునానుభవతల
 ఙ్గునిదిధంబులుగలవారలుయోగవైపుణబుద్ధిగలవారలు నై పార్వతై రయోత్తమతంబరమాత్మనుఁ దెలియుచుండురు
 నీవునిక్రమంబునదుద్ధృతిశ్రద్ధాపరుండవైవిజ్ఞాననలవర్మంబునువామగలచేతనన్ను పోత్రబుంజేసిము క్షండవై వని
 యాశేమభగవంతుండువిద్యాధరపతియైనవైత్రకేతుంబలికియతనికదృశ్యుండై పోయె నెదిమొననరావృత్తుకుండయ్య
 వంతుండంతథానంబునుండినాదిక్కునకువిద్యాధరభర్తననుసరించిగలనచరుండైచలించునంకించుయిరవవర్మంబు
 లవ్యాపితలలే ద్రియంబుదైవరమయోగీంద్రపురుషులుపదివ్యయనీంద్రసిద్ధచారణగంధర్వలును నెనుతనేయం గుల
 ద్రోణాదిశైలంబులనురహ్యుప్రదేశంబులనునకల్పసిద్ధప్రదేశంబులను నెనోదంపుచుశ్రీనారాయణతంబగు దివ్యవి
 మానంబునందుఁజరియింపుచునుండె॥క॥అచిండుహరిదివ్యనాటకగుణవ్యాసారస్వత్యంబులం॥ బాడించుగుణలభ
 నేశ్రువిగుదవ్రభ్యాతగిలంబులం॥ గూడించునతతంబుజిహ్వలంబుగ గూడిందనామావరుల॥ గ్రీడంగిన్నరయకుక్క
 మిరలచే గృహాద్రితస్థాంతుండై॥) సీ॥నానించునాత్మబోవై పవభూతంబునాశింశుభాగవతార్పణంబుగూపించునా
 ప్రాప్తంబుందరికాక్షిణిభాషించుపారికధాప్రాధిమేటి॥ ఘాపించుపారికాక్షిణిభాషించుబులబోపించుపరతత్వ
 బోధమేటి॥ సీ॥నించుశ్రీకృష్ణనేవకనికరంబునుభయమనజేయనిగురకబులు॥ పాడుఁబాడించువై కుంకభర్తనలనాడూ
 ———— శ్రీ విద్యాధరాభివలయగుచిత్రకేతుండీశ్వరకాగ్రంబువలనశాపంబుమెంచుట. శ్రీ ————

తదనగుణనామదివీరుగీతజాతప్రబంధసంగీతవిభులంకేశవప్రీతిగాఁడిత్రకేతుండైవు॥నుపాడిత్రియజ్ఞునల్లనల్ల
 మదిలాడబ్ధాతుల నేవింపుచుం॥ బరమానందమనాంచుచుజగములృప్తిభాగిరవత్రింపుచు॥ సురరాజాధనమూర్తి
 యుత్తగణుల సొంతారవిద్యాధరావృతనగోల్వగఁబాడ నానతగతిప్రాంతంబున న్నేనుచు॥)క॥అదిద్యాధరభర్త
 క్రూరాఁడవారణిహారావృతావనము॥శ్రీవిద్యాధరముగ నెన్గిరిజానీవాగతానానము॥దేవాధికవికానము॥
 శుభమునాదేవాంఘ్రినంపానము॥భూభాగ్యతలంబుం ద్రిభవనీపూతంబులైలానము॥క॥అగతభూధరంబు
 వమీరేభవామారాధికరముగోల్వగపీరోలగముననుండి॥ గోయుతుండైనహరునిగనియెనలేండా॥సీ॥తననిజు
 ముంతలగతియెకవాదంబునీసెటివేరవను॥ కరుణాకాగోనాకాంతిరులయయున్న బ్రహ్మదివనకన్తవ్రణులరేవ
 యుపాధి కావందనల్లంబులమెప్పుప్రముగఁగార్యియార్థులవంబుడమరువొనగాదిభవాధమద్వనితోడంబుభృగి

జాత్యున్మాదరవప్సముమానుగఁజూపరులవీపుమార్తకాదికామినిజనముహితకంకణరవంబు మెండుఁజేలగఁగ్రహస్థుల
 కండువయ్యెఁగొండరాహులి పెరిమిటినిండుకొల్పి॥౪॥ ఇట్లు బ్రహ్మాదిసురనికర సేవితుండై యూరూపితంబుననున్న భవా
 నిగోగిలంజేర్చి కొడయొడ్డలెంబుననున్నవరమేత్వరుంజావిదిత్ర కేతుండువకవకని యద్దేవిచిను మండనిట్లయె॥ ౧॥ సీ
 కొమరొప్పగాలాకగురుఁడనుగడలేకధర్మస్వరూపంబుదానయగుచుజడలుకరించియుసరి లేనితపముకలఁగడవై నయూ
 యోగిపుంగవులును బ్రహ్మ వామలుగోల్పభాసెల్లగోల్పులోమిగునహంబునమెలరతోడఁ బ్రాకృతుండునుబోలెబ
 థ్మానురాగుఁడై లాలితుండయ్యెనిగ్గజ్జతోడ । సకటప్రకృతిపురుషుండయినదానేకాంతమందునతులతోడనలగుగాని
 యిట్లుధర్మసభలనింతులతోఁగూడఁపరిభవింపవలదు శ్రాంతమొంది॥క॥ అనవినిస ర్వేత్వరుండాతని నేమియుననకన వ్వెడ
 త్నభ వాగుంగనగొనియూరకయుండిరి మనుజేశ్వరయూతు ధైర్యమహిమేట్టిదయో॥౪॥ ఇట్లుతనపూర్వకర్మవిశేషం
 బుననిం ద్రియుజయుండని నీపుట్టినయహంకారంబునజగద్గురువుఁజెక్కి-వ్రల్లదంబులాడుచున్న జీత్ర కేతుంజావిభవాభి
 యిట్లయె॥క॥ముముఁబోటిలజ్జలుడిగినకుమతులతుంగర్తయగుమఁగోపింపంగఁగనవి తాజ్ఞానిపుణుండగుశతమమందాశే
 డఁజేఁడుజగములకెల్ల॥౧॥కీ॥భృగువారదకపిలాడులు నిగమాంతజ్ఞులునుయోగనిర్ణయవిపులు॥ ౧॥ గుణాతీతుమహేశ్వ
 రువగలేన్నడు వాగుధర్మనయమెలుగరో॥సీ॥ఎవ్వనివదనద్వమిం ద్రాదివిబుధులమాదాగ్రవజ్రులనీడహము సెవ్వని
 తత్సంబు నెనయంగల వ్రహ్మాదియోగిమానసవ జ్వేలలాడు నెవ్వనిరూపంబు నేర్పాటుగానక వేదంబులందం వాడమడ
 చు సెవ్వని కారుణ్యమీలకముల నెల్లెడనవియంతయుధన్వతములజేయు సజ్జిన ద్వేషపాపసంహరుధీరు శాశ్వతైశ్వ
 ర్యువాన్త సంపారుణీశు నెన్లఁబలిగినపాపాత్ముఁడెల్లభంగిదండవాన్తుండుగాకెస్టురలగగలడు॥ ౧॥ నిఖిలలోకాశ్ర
 యంబుననిద్దిహితసూఖము సకలభద్రైక సేవ్యంబుసాధుసేవ్య మయినకంజాతీయపాదపద్మాగ్నసంబుననుసరింపంగభ
 లుఁడఁచి డగ్గుండగు నె॥౪॥కావున మొరిదురాత్మకయూపాపబునంబావస్వరూపంబయినరాక్షసయోనింబుట్టుమనిశేప
 యిందియంతనుండియమహాత్ములనవజ్ఞత సేయకుండుమనివల్లినఁజీత్ర కేతుండువిమానంబుదీగ్గవచ్చి యద్దేవికిందంజ
 ప్రణామంబులాచరించికరకమలంబులుదోయిలిందియిట్లుయెయోగజన్త లభగవచ్చావకాక్యంబునట్లుకొంటిప్రాచీన
 కర్తంబులం బ్రాప్తంజై నసంసారచక్రంబుచేతనజ్ఞానమోహితులై తిటుగుచున్నజంతువులకునుబడుభుగబులు నై బంబు
 దైవప్రవృత్తిమందునట్టియాత్రనుభుమభుంబులకు నెవ్వరుగర్తలిగుణంబులనిది తైవ్రాపానుగ్రహంబులువనస్వర్గనరకం
 బులునునుభుమభుంబులునుసమంబులుభగవంతుండుకృండుడనమాయచేతజగంబులుసృజింపుచుండువాకి వానికిబద్ధా
 నురాగంబులుగలుగఁజేయుచుదాను వారికిలోనుగాకనిర్దురుఁడైయుండునిధింబునంబుట్టుచున్ననరునకుంబట్టింబుధుశ
 త్రుమి త్రోదాసేంబుతెక్కఁచివారివారికర్తవ్యంబునలర మేత్వగుండునర్వనముంజై యుండు నెవ్వర మేత్వరునున్న
 బుమభుంబులచేత రాగంబు లేదు రాగానుభంగంబునోపంబు లేదతనిమాయాగుణవిసర్గంబుజంతువులకునుభుమభుంబుల
 సేవరధమోక్షంబులగల్గింపుచుండుఁగావుననీకునమస్కరింపుచున్నన్నననుగ్రహింపుముశాపభయతంకితుండంగ
 నుజగన్వారవై ననిన్ను బలికినదోపంబునకుతోకింపుచున్నవాడనదిండ ప్రణామంబులాచరించి పార్వతివరమేత్వర్త
 తుబ్రసన్నులంజేసి తనవిమానంజెక్కి-చనియెనప్పుడుపరమేశ్వరుండు బ్రహ్మాదిదేవర్షి దైత్యదానవప్రమథగణంబుల
 వండుండ పార్వతికిట్లుయెనికునిప్పుడుదృష్టంబయ్యెదా నారాయణదానదానాను చరులనిస్సప్తభావంబుహరికు
 ల్యాధ్ధధర్మనులయినిస్సహలై నభాగవతులకుస్వరావవర్గనకక భేదభావంబులులేవు ప్రాణులకు దేహసంయోగంబువ
 థ్ననాశాణ్యులంబులేనియొండీద్యం ద్యాదిసూఖుమభుంబులాత్మయందు నజ్ఞానంబున భేదంబు నేయింబడియె నిట్టివరధృ
 త్తంబుభగవంతుండయినవానుజేర్చిరీప్తగ్రలవాంకింపవుమరియును॥౬॥ నేనుగుమారహరదులునీరజగర్భంబుదేవ
 పంథుమతో మూలతయోగివర్యముగడండులట్లుగువారమందఱు॥ దానవదిష్టమాంశ జనితంబులుయ్యుండదిబుధతత్వ
 ముంగానగ నేరమీశుకునగర్భమునందలసోసిచూచుచు॥౭॥అతనికినిప్రియఁడప్రియఁడదే లఁగునలేదనభలమెల్ల
 మదానై భూతములకాత్మయగులుయుభూతప్రియఁడొకఁడావిపురుషుడనని॥౧॥ అరయఁజీత్ర కేతుండభిరాంతుఁ
 డతిలోకసమృఁధుద్విష్టభక్తినిగతుండునితని నేమిచెప్పనిశుండనగు నేనువిదయచ్యుతప్రియండనుమ్మి॥౧॥కావునభా
 గవద్భక్తుల భావమునకువిన్యయంబుపనిలేదువహః॥ధీభవశాంతచిత్తులుపాపవరతత్వనిపుణభృష్టులువాతతోడఁబా

జనినియన్త్రినందనవిప్రయంబుమానిశాంతదిత్రయయ్యెవట్లు ధర్మభాగవతుండయిన చిత్రకేతుండడైకీంబ్రతిశాపయ్యెననుగ్రుండయ్యునుమరలశపింపకనీతిశాంతదూపంబునశాపంబుశీరంబునధరియించె నిట్లుసాధులక్షణంబులు వారాయులులయిన వారలకుంగాక నొరులకుం గలుగనేర్పునే యిపుడు శాపహతుండయిన చిత్రకేతుండుతృప్తసేయు యజ్ఞంబున దక్షిణాగ్నియందు దానవయోనినిబట్టివృత్తానురుండవ విభాగతుండయిన భగవద్జ్ఞానవీణతుండయ్యెంగావుచు||సీ||నరి నాధయ్యావృత్తు నకురతఃసాక్ష్యతఃగలిగినయీపూర్వ కారణంబు|| చిరపుణ్యుండై నట్టిదిత్రకేతుడుహానుభావంబుభక్తితోబరగివినన్|| జరివరవాంకినకలదుషుర్మముల్ శిశింబులగుచును జెడరపోవు|నకలతై భవములుననుకూరుడనయంతతొల్లాడుకోర్తు లతోడగూడినిర్మలాత్మలగుచునిత్యసత్యజ్ఞాన|| కరులలగఱ ముమిలతమరితులగుచు|బంధుమిత్ర పుత్రప్రాత్రాదులనుగూడి యుపభవంపుచుదురధిక ఫలము || .....

— ధీ సవితృవంశాది ప్రవచనకథా ప్రారంభము. ధీ —

సీ||వినవయ్యెనరనాశవీరదంబుగాత్వచ్ఛప్తవంశంబునెప్పిఁవానివెనుక|| సవితృయోగ్యునియనాదిత్రివ్యాప్యతియనుభూర్యలండునిపారు వేడఁ గిన్నిహూత్రంబులనరయంగఁబశుసోమవంయజ్ఞంబులబరగఁగఁదె|| భగవంసిద్ధియనభార్యకున హిమానుభ వునిఁభవలనిఁదాబడఁజెనువుర||కనయనుకె తెఁగాంచెదదనంతరమున|| దరభనేత్ర సన్దృష్టైకథామంపుణ్యశీలమగుణఁపూరితచాత్త్ర|| మఖిలలోకపూజ్యయాశిష్యా||వ||నరియుధాతకుఁగలక మానసివాలిరా కానుమాయలనియెఁపనలుపురు భార్యలలోకహూదేవసాయమనుమని గాంచె సీనీవాళినర్యాఖ్యునిఁబడసెరాక ప్రాతరాఖ్యునిఁగాంచెతిల మలపూర్ణి మాఖ్యుఁడగ నేఁధాత్రేయయు భార్యయుమనగ్నిపురిహ్యమలంగనియెవరు నిరుకుదన్ది యుభార్యయందుఁబూర్వ కాలంబునబ్రహ్మపుత్రుండునభ్యుగుచువికీంబరుంజనిములదినవాలీకియును దయందరిమి గ్రావరుంబుంఁగనూర్వసీయిలను రేభోదనంబైననదియుఁగుంభంబుంబు వేదేవఁజేయఁకుమనిగన్యుండునువనిష్టుండ జనియచిర ప్రత్యేకంబుమిత్రునకు రేవతియందునత్యగ్నసంభవులైనయతిషయిపిప్పింబుంఁపెను వారిలుజనియి. చిరతప్రసనపౌలాదియందుదయంతయుచషభిమందున ముగ్ధునిపుట్టివాఁడనుండె నయుగుక్రమదేవురకుఁగిరియును భార్యయుంబుమహాస్థోకుంఁపపుత్రైనాబ్రహ్మస్థోకునుకుసోభగామలుపుట్టి నరియున హానుభావుండైనక శ్వేష ప్రజావంశంబిలయందుశ్రీనారాయణుడవతరించిన ప్రకారంబువెఁకిపిర్చెనుఁబనుతులయిందె తేయులవంశంబునెప్పెననేడై తేయవంశమునందెనిను ప్రహ్లాదబలులవరమభాగవతులైదై తృదా ఎవంబులై వెలసరిదితికిహిరణ్యకశిపుహిరణ్యాక్షులసంబ్రసిద్ధినుండిలఁడహిరణ్యకశిపునకు జగభాసురతనయయొరచి తన ప్రహ్లాదతనప్రహ్లాదనంప్రహ్లాదకులనునలుగురుకోడుకులుమనిహికయనుకన్యకయుగజన్మించిరితనిహికకురూపపుజనియించెనారాహుపుశిరంబునృతపానంబునెయహరిదనచక్రంబునుండుంచె సుహ్లాదునుగుఱియును భార్యయుండువంజజనుండుపుత్తెప్పెడునుకడనునియును భార్యయుండువాతామిలవలులుపుట్టిరివారలనగన్యుండుభాషించెనుప్రహ్లాదునుసూక్తియను భార్యయుండుబాహుంబుజ్యేష్ఠుండుగామాటరుకోడుకులుపుట్టిరిబలిప్రభావంబు వెనకవివరించెనారాహుగుండువరమేవత్సవరారాధించిత్వమగగణంబులముఖ్యుండయ్యెనురియునాదిలసంతానంబువలన నేతొనవంజదశకంబులుడయించెవారలందఱునవవత్తులైయింద్రుతోఁగూడిచేవత్సంబునుండిరనినిపరిక్షిరేండుండుకుకయోగిం ద్రునక్షిప్తినియె||గీ||పిమ్మగారణముననిం ద్రునకినుగి| ద్వయములాపులగుచుశాంతిమంది||రరయందత్తుమానులగుచువర్తించిరి||దీనిఁనగవలయుండెలువవయ్యె||బనినశుకుండెట్లనియె||సీ||నరనాభవినుతనగదనులందఱుంను రేం ద్రుచేపాతులగుచునుండ||గోపకంబులంగు న్నిమిదమలొనమండచుడిచిచాలమరుగఁదొణగ|| భాగ్యహంతకుండతిపాతకునిండు నిజంపకనాశేపసాంపులుగుఁగిభిభ్రము సేయువానిగానొక సుతుఁబడ సెననిచాపభర్తగూరిప్రియునుసేయుచొణగఁజెకుర భావంబుల గ్రాహణ ములసధిక సోమణములభక్తియు క్షేత్రఁబువర్ణ్యఁచేతి||మతులచేతనతులరతులచేత||చ||కిరికిరటాక్షుఁడుని కారములపూర్వదయాను రాగన|| కిరితపిశేవ వాజ్మధుర్వనలగలతితాననేడుమందిలపరిశోభిశాన్యకవిదవత్సవప్రసన్నతా||ఫలరుదిరప్రధానములభామినిభర్తమనంబులొఁగొనె||గీ||లఖిలమెఱిగిరికశ్యపు

సంరక్షానిహితపులకైసురతులసంగతులచేత | నవశుగామింజె వేత్తిడినబవన | పతులభ్రమిముంపనేసినతలుగల
 లైక | క్రమతంపెఱుంగకనిలిచెను | భూతంబులజూచియాత్మపురుషులవనముల్ | భీతిగొలుపంగయవతి | వారంబున్న
 జించెఁబరులు వారలకరుడే || వాఁబ్రహ్మనిజనితచేతనుపలాలితుండై కశ్యపప్రజాపతియానతికంబరమస్త్రీతుండై యిట్లనిడె
 నొకవిన్నీకంబ్ర సన్నుండ నైతివరంబు గోరుమిచ్చెదనాథుండు ప్రసన్నుండయి స్త్రీలకుంగూరిక సంభవింతులయేమి
 గొరంతస | కింటియెదై వంబుసర్వభూతంబుల మానసంబులకు వాసుదేవుడొక్కరైనామహావక్త్వితులయినకలదేవ
 తామూర్తులచేతంబురుషులచేతనుభక్త్యాదావధరుండయినభాగవంతుండు సేవింపంబడుచుండు స్త్రీలచేతఁబరిహాసంబు
 నభజియునంబడుచుండుఁ గావునవత్తివ్రతలయిన సుందరులు శ్రేయస్సానులై యేక తంబున నాత్మేశ్వగుండయినయప్ప
 రిమేత్వరునిభర్తృభావంబున సేవింపుచుండుదురుపనుననుభావంబున వరముండ నై సుమస్త్రీలు సై నవతిలకుంబొందరా
 నివరంబునకేఁచెనవేదమనిననాకశ్యపుచరుదియిట్లనియె || గీ || వరముగోర నామవలదుండ వేనియునిండు యుండునట్టినిధి
 బునినిమి | తేజావరమునమరత్వసంప్రాప్తు | నెందు జెడనివానియిచ్చునాక | అనవుడు || క || ఉట్టివశునట్టివరమాకట్ట
 డిన నెట్లు వేడెఁగటకటయనుచు | మిట్టివడియతనిముదిలో | బుట్టిననల్లడ బుట్టినసోమసూర్యుడు పండె || వ || ప్రకృతిక
 ర్మసాశయాలబడుడ నై కిగదయ్య నేహానివికటనతీస్వభావమగు వేమగుఁగొల్పినమూనిం | రి యాధికమో యొకవాఁడు
 దన పెంపుచఁజి గ్రహువెచ్చ బెట్టె || తక్కులంగూలకు నైననుదై వయినప్ప చెల్లొలి శాతుకఁ || ని || ఇలడకకారతోడఁగ
 లహించుఁబడుతులుపద్మలీలాసమేర్పఱుపు నొము | కుహినాంశుకలతో | చులంగూగు చెమ్ములుచె | బుండ్ గొ | న్నేర్తును సే
 యు మేను | నిలు వెల్లెఁగరగించుంబుల నేమ్ములుపువ్వులకరుడైన ప్రోదితాతి | తమకంబుపుట్టెలమరతిపుతలపులు సేసిన
 మదిలోనియద్వందకలి | అవపర్వ కాలాహితీరిక | జెలగుచున్నతులఁజిగ్గవత్తి | జెలియవశమెయెంతకృతిగల
 వారికి | నాకె కామనిభిలలోకములం || గీ || కైరినతులకెల్లగూర్చెనైవ్వను పతులనైన నతుంహీతులనిన | బలిమిజేసి
 యొంబరహస్తమున నైన సీరించ సేతుగాత్మహితముకొలు || ప || అనిదింబిందీనికి సేమనిప్రతివాద్యులదిచ్చువాఁడుమద్ద
 చనలఁజెందువమోఘంబు శ్రీలోకపరిపాలనశీలుండయిన భిమరపాణిపథాన్తుండయైనదినికి నై నదియొకటిగల్పించెద
 ననిదితంబజావెయోతనుమన్యోగీనునట్లదేవ బాంధవులంబుయి | వ్రహంతయునుపు సుంబుగలిగెను నొక్కసంవత్సరంబి
 త్రతంబువరియింపు యదీపు కారంబువిమెల్లజీవులవలనహింసాభావంబులేననేధ్వనివాక్యంబులుడిగికోపంబుమాణ
 యుత్తతంబు వలకుక నభిరేహఁజేయనంబు సేయక సస్థికపాలాదియగుంకలించులంబుక నదిదత్తతాకామలనవగాహ
 సాన్నింబ గానిఘటోదకకూపోదకంబులపాన్దనంబు సేయకయర్జునసంభావణంబుల వ్రొందికట్టిన కోకయునుమడిచినపు
 వులును గుఱ్యగర్భరయింపకభోజనంబులయంచునుచ్చిప్రాన్తంబునుచండికాని వేదితాన్తంబును కేశశునకమాడ్డారకంక
 శ్రీమిపిపీలికాఁడికూషితాన్తంబునులలిమిపాన్తంబును వృషలాహితాన్తంబునీపలచఁడగపి ధాన్తంబులువర్తించిపోయి
 అనిట్లుద్రావకమద్భిష్టగానసంధ్యాకాలంబులయి కేశగిగామిత భాషియై మలంకారిహింసాగాక వెలువలంబియగక
 శావప్రత్యాశరంబు చేసుకొని శాశయనింపక నాగ్రసాదయైపవ్విరింపకవశ్యెవశిరస్సుయ్యుననగ్నయయ్యునసంధ్యా
 కాలంబులని రింపకశత్రుంబునుకౌతవ ప్రంబులుగట్టి శుచిమైనర్వమంగళసంయుక్తయై ప్రాతఃకాలంబునట్టి నారా
 యణులనాత్మధిందియానాపాసాన్యూపాద్యోవస్వర్గన సుస్నానవానడవేతభూషణలపప్రభావవీరసహారావ్యవ
 శారంబులనర్పించిహామి శ్లేషంబుగాద్వాదకాహతుల ప్రేల్పినండ ప్రణామంబులావరించి భగవత్సంప్రంబునదశవా
 రంబులనసంధించిసోత్రంబుజేసిగంధపుష్పాక్షతలము త్రైదువులంబూజించి వలసి నేపించిపుత్రుఁగొమ్మిగతుంగాభావించి
 యివ్వీధంబునుమాగ్గశిరశుద్ధ ప్రభవవారంభంబుగా నొక్కసంవత్సరంబునలిపియాద్వాదకమాసాంత్యదివసంబునవిధ్య
 త్రంబుగానుద్యావసంబు సేయవలయునీపుంసవనంబుయెడి ప్రతంబుద్వాదకమాసవత్సరంత భేనురకసల్పిననీపుగోరి
 సకమాగుండుగలిగెమననినదిలింగా ప్రతంబుతోడ నెగర్పంబు ధరియించి ప్రతంబు సలుపుచుండనిండు యుండుమాత్రభి
 ప్రాయుంజెడింగియామయ్య నవారహంబునుగహస్యంబున సేవింపుచు ప్రతంబునకుండిగనపుష్పలవమిట్టేశవక్ర్రాంకు
 శంబులు మొదలయింప సువివరతిం ద్రికాలంబునందెచ్చియచ్చుచుండుండరికంబుహరికికంబొందియున్నభంగి నాయయ్యవ్ర
 తభంగంబునకై కాచిశుశ్రూషజేయుచునాయయ్య ధరియించిన లేపాచి శేషంబునకుచెక్కింపుచుగృహింపుచునుండెనంత

మొక్కనాడు) సీ॥ వామాశ్రియనుదిన ప్రత్యధారణోన్నతపరివర్తవిభలచేదబద్ధియలసి॥ యొంటిసంధ్యావేగనుశ్చిత్త
యైవదప్రత్యక్షనాడులఘాసినః॥ ౭౧॥ తనకర్తృమోహంబుతవలిని వ్రించువఱ్ఱున నెదురుగాంచి యోగ
మాయాబలీద్యుక్తంజై యాయంతియుదరంబుజ్జోజబడియొగ్రుండఁచుచు॥ దివిఁదీప్యమానమైతేజస్విల్లనగ్ధకునివ
ప్రధారలనడచె నేడుచునకలుగవాడుమనిసియుంచునుచునుక॥ జేడగినొక్కొక్క బాలుఁడైచెలగుచున్న॥ క॥ వాకే
ద్యురగుచుంగుయ్యుడనో లేద్యుకునుచుచుండుచెన్నొక్క నినానూగుండ్లెక్కురించునకలు॥ గారయమున వారు సెడకభి
డితులయ్యో॥ క॥ క॥ ఖండములన్నియునందఱుచందాంశునమప్రకాశశాశ్చతులగుచు॥ మెండుకొనినిల్చియునిగాఖండ
లునకుఁగరుణబుట్టుగతివదిదోవ॥ ౭౨॥ అందరుముకుళితకర్మమలులైసేసందోడబుట్టువులము మమ్ముహింసించంబనిలేమ
నీకుంజారిషదులమైచురుద్దణములమైనిన్నునేవించెనమమమ్మురక్షింపుచుననారాయణప్రసాదంబునజేడనిమగుద్దణం
బులవలకులకుఁగొప్పారులై యిగ్రుండువారలనఁజూచుగులుగానై నినివరి హింసించకమానెనశ్వత్థామకర్తాగ్ని
వలననారాయణరక్షితుండవయిననీవును బోలెఁగునితేధారలతేకలంబులయిచకుమారులన్నిరూపంబులైనవత్సరంబున
కుమోక్షితకడమగావారింబూజించినవారు గావుననింపుతోడంగుడఁబూచాకేవేదలయినమరుద్దణంబులదిగిర్భంబు
వెలుపడిరంతదితి మేల్కాంచియలవప్రకాశులై యింపుతోడంగుడవెలుంగుమన్న కుమారులంజూచినంతోపింపకనిం
ద్రుంజూచినీనుమృత్యురూపంబుయినపుత్రుఁగోరిచి న్దరంబయి వత్సరంబునలంపకనకంబిందివుపుత్రుండొక్కరుండేనప్ర
సప్తసంఖ్యలంగలకుమారులగుటలేమీకతంబనివెరింగినభంగితేభ్యంబుఁబలుకుమననింపుండట్లనియె మోతల్లీభగవద్వ
తంబుజింతించినవయిచిచ్చేదనంబునంగర్భంబుజొచ్చిపాపవిత్తుండనైవప్రధారలగర్భంబువిడవనంబుఁజేసిన నాశకలం
బులు సెడకమఘోశ్వర్యంబుగానివ్విధంబునగుమారకులయింపఁపొవురుపపూజాసంసిద్ధికార్యానుషంగిగాకుండు నేభ
గవదారాధనంబుగొరికలబాపియెవ్వరు గాఁపింతురువారిహృదయంబులనర్పార్యకృతలగుచురుచన్నహృదయవ్రతస
ముత్సన్నతేజంబునడంపనెవ్వంహృదయగావునమర్మదంబుర బాలితస్వరూపుండనై దోషంబుజేసిన నావృద్ధన్యకర్తంబున
హింపఁదచ్చిన్న నెవ్వరునపఁదులుపాపాత్ముండవగునన్నుంగావుము నేనఁజీరలతోఁవాడననినిమగ్ర పఠంబుగాఁబ్రార్థించి
ననదేవియట్లకాయనిశాంతదిత్యయ్యెన్గింపు॥ ౭౩॥ కనువారలంగూడి త్రిదివంబునకుంబోయినోమపానహవిర్భాగంబు
లువారలకుంబంది పెట్టికూడినుఖంబుం డెననిఁజెప్పిపరిశీన్నరేండు నకశుకయోగిం ద్రుండు వెండియుంటినియొక్క॥ హ
రివరదుండయినవ్రతమలహరివంతజాలగుచు నెగడునదురులజన్మస్ఫురణంబులపరియించినవరయఁగనురుదీర్ఘ పాపహర
మగుటరుదే॥ ౭౪॥ అనివిష్ణుకథాశ్రవణకురూపాలయమానమానసులైనశైవకాపివహమునులకసూతుండుసెప్పెనని
శుకయోగిండుండుపరిశీన్నరేండునమఁజెప్పెననుటయు॥ క॥ రాజీవరాజపూజ్య॥ శ్రీజితగోపికటాక్షభవనాంతరవి
భ్రాజితమూర్తిమదోద్ధతరాజసులోత్సాహరామరాజాఖ్యనిధీ॥ తరలి॥ మురవిదారణముఖ్యకారణ మూలతత్వవిచార
ణామరతతారణదుఃఖవారణమర్మదాసురమారణాగిరివిహారణకీర్తిపూరణకీర్తినియమహారణాధరణిధారణగర్వతార
ణతాపనస్థుతివారణా॥ తోటకము॥ కరుణాకరశ్రీకరకంబుకర॥ శరణాగతసంగతబాధ్యహర॥ పరిశీలతీతీతభక్త
హరాకరితాజశుశ్రుదకాంతిధర॥ .....

గద్య॥ ఇదిశ్రీనకలసకవిజనమిత్రశ్రీవత్సగోత్రపవిత్రకనువయామాత్యపుత్రబుధజనప్రసంగానుషంగునింగయనా
మధ్యేయప్రణీతంచైవశ్రీమహాభాగవతపురాణంబునందు సజామీశోపాఖ్యానంబునుప్రతేతసులచంద్రుండామంత్ర
ణంబు సేయుటయుడత్యోత్తమియుప్రజానర్థగురుదక్షుండుశ్రీహరింగూర్తపరంబు సేయుటయు సత్యనికనవర్తమేత్సరు
డువ్రత్యక్షింపగుటయుమార్యశ్వేశబళాశ్వలజన్మంబునువారలనారదఁడుమహాధీశుచుటయు నారదువచనప్రకారంబున
వారుమోక్షంబుమెంచుటయుతదవృత్తాంతంబునారదువలనవినిరక్షుండుడుభూక్రాంతండుగుటయు తదంతరంతల
మృపదంబుదక్షుండుశేఖరాశ్వసంజ్ఞలగునహస్రనఁభ్యాతంబుగలపుత్రులంగాంచుటయునన్యస్థినిర్మాణేచ్ఛామిత్ర
బునదక్షుపంపునవారలగ్రజన్మలునిద్ధింబొందినతీర్థరాజంబయిన నారాయణ సరస్సుకుంజనుటయు వారికినారదభగవం
తుండుపుత్రుజ్ఞానంబునవదేశింపుటయునువారుగౌరవజులేగవప్రకారంబునమోక్షంబుమెంచుటయునుతదవృత్తాంత
రంబునక్షుండుదివ్యజ్ఞానంబున నెఱింగినారదోపదిష్టంబని తెలిసినారదునిశేపింపుటయునునారదుండు దక్షుశాపంబు

(శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము - సప్తమస్తకంధము.)

ప్రతిగ్రహింతులయును కనుననుమరల బ్రహ్మవరంబున నృషి విప్రాంబుగోత్రంబు కూతులబువదినుందిబుద్ధింపుటం
 పండుగత్యుచునిదినుపకనున్నురివలననకలలోకంబులు నిండుటయునుదేవానునరతత్వజ్ఞుగభూదాదిజన్మంబు
 దేవేంద్రతరస్సాగరంబున బృహస్పతియధౌత్వమాయచేతంగానరాకండుటయునతత్వస్వత్తాంబురాక్షసులువిని
 పదిసితులయవచ్చుటయునుదేవాసురయుద్ధంబును నాచార్యతరస్సాగరంబునదివిజరాజలయనంబును పలాయన
 లయిచేవత్తులుబ్రహ్మనగ్నిధికింజనుటయును బ్రహ్మనాక్యంబునతత్వస్వప్రసహనంపడునవిత్వగూపునాచార్యునింగా
 లువంతులయునువిత్వగూపుప్రసాదమునిండుద్రుండునారాయణవర్షంబునెడికవవంబు ధరియించిరాక్షసులజయ
 టయునుపరోక్షంబునరాక్షసులనువిత్వగూపువర్షంబునువృత్తాసురజన్మంబునునునలకు నారాయణండుప్రసన్ను
 గుటయునువిత్వగూపువధానంతరంబును నిండునల బ్రహ్మహత్యసంప్రాప్తంబై ననిండుద్రుండుస్త్రీభూజలద్రుమం
 యందుఁబంచిపెట్టుటయునువిత్వగూపుండుహతుండుగుటనుత్పిష్టయిండుప్రవధార్థంబుమారణహూమంబుసేయవృ
 సురుండుజనియించుటయునువృత్తాసురయుద్ధంబునపరాజుకులయిండుద్రుసహితులయిన చేవత్తులశ్వేతద్వీపంబున
 జనుటయునంభుశ్రీమతి బ్రహ్మంబు దైవధీవలనభీదురంబుగైకొనుటయునుయిండుండువజ్రాయుధంబునవృత్తా
 హరించుటయునిండుద్రుండుబ్రహ్మహత్యాపీడితుండైమానసనరసుగబ్రవేళించుటయునునహుండు శతాశ్వమేధ
 లుజేసియిండుద్రాధిపత్యంబువడయుటయునునహుండుదగ్గరైశావంబుననురగాజ్యమృతంబుదైయజగరయోనింబు
 యనిండుద్రాగివనంబును నశ్వమేధంబుననిండుద్రుండుద్రులోకాధిపత్యంబువడయుటయునువిత్వకేరూపాఖ్యానం
 హుంబుగూబులజన్మప్రకారంబునుకలగలపవనస్తకంధము.....శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.....

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము - సప్తమస్తకంధ సారంభము.

శ్రీమద్విశ్వాశిలతాత్రామిణికోదోలతగాళకమనీయవహాజీమూతతులితదేహాశ్యామలరుదిబాలరామచంద్రన్
 రా||వ||మహానీయగుణగిష్టులగునమ్మసి శ్రేష్టులగునీఖిలపురాణవాగ్ధ్యాన్వితైఖిరసమేతుండయునూతుండిట్లనియె
 ప్రాయోపవీత్యుండైచరిక్షిన్ద్రేయంబుహతుగోయోగీంద్రునవలొకింబి||స||నర్వభూతములకునముడునెచ్చిలిప్రి
 డయినవైతంతుండనతుతాప్యుండిండునిగోత్రంబునైత్యేంద్రులనేటికి విషముకైవడివెడకిచంపె||న||మరులఁజంపఁ
 మగులచేదినకయొకఁడొకమెలతైనగలదెలిర్యాణనాథుండునింజుండునకునకునుంలవలనిగయంబువగయు||గ||
 నేరఁజుట్టెనుఁడుదైత్యులఁజంపి||నులఁగాఁడుచునిగోదృఢమనుచు||నంబయంబునాకజనియించెమునినాథ||ప్రజవై
 సితెలియఁబలుకవయ్య||అనినశుభండిట్లనియె||శా||కీసంప్రశ్నమువర్తనయిముగదానికంబుగాజేంద్రులక్ష్యనేం
 వృండునచ్చరిత్రముహాదీత్రంబుదింతన||ద||ద్రాసాఖ్యానములూపుపిష్టువరణధ్యానప్రధానంబులై||శ్రీ||నంధాన
 లైమునిశ్వరవనోజ్జీయమానంబులై||క||దిత్రంబులుదైలోక్యపదిత్రంబులుభవలతాలపీఠంబులుసద్విత్తంబు
 మునిజనవ||వై||త్రంబులుబిడ్డచేపుచారిత్రంబుల||వ||నరెంద్రాకృష్ణుడైవిపాయనకునకునుగ్గరిందిహరికథనంబు
 సెప్పెదమనుమవృత్తంబుగాకగుణంబులలేకప్రకృతింజెందకభవంబులొందకేవరమేత్వగుండుదనమాయవలననై
 ణంబులనావేళించిబాగ్యబాధకత్వంబులమెంచునతండుగుణగహితుండునత్యరజస్తమంబులుప్రకృతిగుణంబులగు
 బులకుమెక్కగాలంబునహరిన్ద్రువులగులవాయాశ్వరూపంపత్యంబునదేవయునులను రజోగుణంబున సమరులన
 తోగుణంబునయత్తురగోగంబులనుపిభజించెసూర్యుండుపెక్కెడలంగానంబడియు సుక్కగుండైనతెలుగునఁ
 ద్విభంకునునర్వగతుండుయ్యునిగిన్నండుగాడుతత్వవిదులైనపెన్దలుబసలలోగంబరమాత్మస్వనూపంబుననున్నయొగి
 రునివిధంబున నెలుంగుచురజీవాత్మకువరుండయిననర్వగుణుండుదనమాయచేతవిత్వంబుసృజింపంగోరిరజంబు
 శ్రీడిపంగిరినశ్వంబుననిగ్రిపంగిరితరంబునుశ్వాదివిదరమైనకొలంబుననృజియింపును నాకాలమున నర్వద
 నుండైనయూశ్వగుండుకాలాహ్వయిండునత్యగుణంబైనదేవారికంబునంపవృద్ధియగజస్తమోగుణులైనరాక్షసుల
 హానియుజేయుచుండు||క||జననాయకయూయధ్ధనుఁగునయగుఁడుగుఁధర్మజననఁగ్రతుకాలమున||మనుననారకుం

సామ్యమును వినుపించెదపినుము చెవులు పినులగ నెందఁగఁ॥ వామును భర్త గొజు సేయు రాజసూయయగంబున బులుండైన శివు సాటుండు హరిని నిందించి నీశితగర్వ ర్వచక్ర భారాదళితమ స్తంబుండై తేజాహంబునవచ్చి హరి చేహంబు సొచ్చుటం జూది వెరుగవచ్చి భర్తాంకుసభ లోనున్న నారదుని ఓందియిల్లనియె॥ గీ॥ ఎట్టివారికైన నే కాంతులను నైన నా వచ్చి హరిగరాధి వాలుచేపు ॥ కృష్ణులందు జెందరాదీగుడహితుండై ॥ యెట్లుగొచ్చెమునివలేణ్య నేప॥ ౬॥ వెన్నుండమాధపుంకెగడిచి పులునికన్గ నుండెనా॥ లీలండుగాడె కొనినదని పుడుచె ద్యుండపిన్న నాలును॥ డేనియుగావపుటవినహిం ప భుగ్గివహింపఁదీనా ॥ డేనిది ప్రణావమునగవ మేగ్గరుచందుఁజొచ్చెన్నా॥ ౭॥ హరిసాధింతుహరిగ్రహింతు హరిబ్రాహ్మణాంబుమొందెతుండా ॥ హరికి వైరినటంచువీరడువయియ త్తండై యెప్పుడుక॥ దిరుగుంబ్రవన్దు న్నోట వీరివడవో నీహంబుదాహంబుతో ॥ గకానానముమొండడక్రియశానానపు వేరించెనో॥ ౮॥ అదియునుంగా కదంత క్రండునువీరడునరరంజరంబుగోండునింద సేయుదురునిఖిలజములునందగ్గిరవనేవీనికివిష్ణుసాయజ్యంబు గలుగుటోహితువుమిహిపుమువవనదలితదీవశియనుంబోలెనాహ్మరయంబుచలింపుచున్నదన భర్తనందనునకునారదుండీ నియోగూపణభూమణ రిస్తారంబులతరీరంబునకుంగానవరమాణ్యనులేవుతరీరాభిమానంబునంజేసి దండవాక్పా రుష్యంబులుహింసయైతోమ తెలుగున నేమనాయదియనియెకవై పవన్యంబుభూతంబులకుతరీరంబునంద సంభవించున భిమానంబుబంధునిరభిమానుండై వధించిన వధంబుగాదుకర్మకత్తు మొల్లనివానికిహింసయునిద్రింపమనస్సభూతాత్మకుండయయ్యగ్గురునికివై పవన్యంబులేదుగావున॥ గీ॥ అలుకనైన జెలిమి నైన నగామంబున వైన బంధవమున నైన భీతి నైనదిగిలితలవంభులాత్మ డగుహరి॥ జేరవచ్చు వేరుసేయడతఁడు॥ క॥ వై రానబంధనంబున॥ జేరినచందమునవిష్ణు జీరతరత్నక్రి॥ జేరగగాదనికొంచునారాయణభక్తియుక్తి నాది త్తమనక॥ క॥ కీటకముండెచ్చి భ్రమరము॥ పాటవమున బ్రంభమువ భ్రాంతంబైతీర్తి ॥ టకముభ్రమరరూపము॥ పాటించిపొంచుంగాడెభయయోగమునక॥ ౧౨॥ ఇవిధంబున॥ గా॥ కామోత్సాహంశ్రత సౌమిల్ భయమునంగంపండువైరిక్రియా॥ సామగ్రికాశిసూపలముఖ్యవృత్తుతనంబుంధులై వృష్టులుక॥ ప్రేమకమిరలుభక్తిమొమునిదెవ క్రింగఁటిమెట్లుయనను॥ దామధ్యనగరిష్టండైన హరిజెందవచ్చుధాత్రి వ్వరా॥

— శ్రీమద్విష్ణునింటిలోపల నొక గ్రామమునలన శ్రావణసంభంధంబుట. —

ప॥ ఘోరమునెవలనశిశుపాలదంతవ స్త్రులుకొల్పింపునుందిరద్వారపాల॥ లువిప్రశాపంబునబడత్రావులై భూతంబ లేకొంతులొద్దితేంద్రియలునిస్సంసారులీశానువ॥ ద్రులువైకుంఠపురీవాసులవిందుక॥ వారికెట్లుంగి॥ కిలజ్వరంబులు నిందనాదులుదైవయోగంబునభవనస్త్రయంబునందునునందరింపుమనై దాక్షిణ్యప్రాయంపుబాలకుల భావంబునదిగం బరులయహరిమందిరంబునకువచ్చి సొచ్చునెడ మొగి సాలనున్నపుగునులిరువురు వారింబాచి॥ డింపుకులననర్థభీతి ప్రంభకులరమాధి నాకనల్లావసుబాంధవతీయుక్తమాననదంధకులజొరగినికిడఁజిమిరదీశా॥ క॥ వారిచిరదనుకంబున॥ వారిచిరదనుకెవడికిరిదా॥ వారికులనురయోనిన॥ వారితులైపుట్టండనుచువసుధాధీశా॥ వ॥ గురియునాపిన్నపెద్దలు వారలంబాదిగానియెడనుండవస్త్రులుగాగునారాయణచరణములంబువిడిచిరజస్తమోగుణులయ్య రాక్షసయోనింబుట్టండనివేయిలవినసాశావవశంబునబడత్రావులై క్రూరులు మొఱగిడినవమ్మహమ్మలు॥ యాభులైక్రొన్నరం గులించిమాకుజస్త్రంబులకువైరంబుభగవత్సన్నిధిభారంబుగలిగెనుననిని దేహిచివడరివిధగంబున శాపహతులైహాపాశ్వరగలివపురునులిరువురుహిరణ్యకశిపుమిరణ్యాములన దితికిజన్మించిరందుకనినుండయుహిరణ్యాక్షుని హరివనిగామగ్రస్తమండడుండ్రితేహింసితుండయ్యుననారాయణపగాయణుండ మశాస్త్రతుండయ్యై రెండవభవంబున

వైశ్ణవమునరాక్షసికిరావణమంధకన్యలయనంభవింపవత్సంభరుండురఘుకుంబునరాఘవుండయి యవతరించినది

దిండుసంభవనాశోకవీ కావీ వేడి వింతాన్తరణంబులు విధంబులు ఈయంబులను బెట్టు ప్రే సభంకుయనునంవా
దంబులను వనంబులు దాహరింతురునిమిద నె స్వేదనుగీనరదేశంబులను ముజ్జుడును గూడలడకంబున శ్రువులచే
తయింపు మునఁపఁతుండయింపు యెడ॥సే॥ విడిగిన బహుతన్ను త్రవర్తంబుతో రోలివసూలరాజి కోడఁ భీకరబాణని
స్థిస్థితుముల దశగుండు గాఢమోనోతంబుతోడఁ గీర్ణమై జూనినకేత బంధముతోడరయు రోషుండ్ల గరంబుతోడ
నిమిఁద మీఁద బ్రేస నేత్ర యుగ్మముతోడ హార జాయతముఖంబు జముతోడఁ తునిపవడవీర్త ప్రోద్బుద్ధములతోడఁ జీవర
పాతుడను సుత సరేంద్రుఁడై బుంధుభుజును సునారదసుండుగఁ గుం॥ క్రాంతలగుచునతని కాలిత్రెల్ల॥కా॥ ప్రస్తాకపిత
కేతంబ ధములతోను భిన్నవ రాలితో॥ హస్తాంబులు సాది మోదికొను మహావనాభయండు బాహులు ప్రస్తాస్తాంబుల
తోడ నేష్ట్రుని బాహు గోతు పాదంబుల పై సప్తక స్తనసంతుమారుణికి గాన్రంబువర్షింపుచు॥॥ను॥ అనఘానిన్ను సుశీనర
ప్రజలకి గానదనంధాయ గా॥ మనునిర్మించిన బ్రహ్మ సిద్ధియతను న్మానించె నేరీరిక॥ దనయ శ్రేణికి నూపద్యుగలదే
ధాన్త శినిబోటికె॥ జను నేపానిచనంగ భ్రాతృజనులకాస్మత్తులంబులకు లక॥॥ను॥ జులలో కేతంబునిన్ను జానిననిమే
పంబుగ వాహంబులై॥ చనులలోకాంతరగామి నై వనరలకీచందంబున స్తీపుస్తా॥ యన నెబ్బంగిజరింతు మొల్లముగ దా
యాలోకి వృత్తంబు నేడవలజ్ఞాపలంజొచ్చివచ్చెనుమనీయం స్తుద్వయంజూడక॥॥ను॥ ౬ నియుల్లు రాజభార్యలారాజ
వంశంబుడగ్గరివిలపింపం బ్రస్తున్నంకెడు నీమయంబున వారలపిలాపంబులని బాలంబుడై యముపింపనుడెది ప్రేత
బంధుల జూదియుల్లరియోడ॥ శుద్ధికి పీఠకైల్లవహుమాత్రము బోద్యము దేహిపుట్టుచు॥ జన్మమునుండఁబాచెనుచావ
కిమా నెడ నానిభింగివీచచ్చినవారికే డ్విదరుచాపునల్లకదాగవచ్చు నేయెచ్చలంబులైనవచ్చటికి నేగుల నై జము ప్రా
ణికోటికె॥॥జనునీజనపంలంబానియుఁ ఘురవృత్తి ములభాదృవడకగడపిన్నలమై॥ వనియెద మెవ్వఁడుగర్హం బునము
నంబోషించె నాడెపోషకుడడపి॥॥ను॥ ఎవ్వఁడు నృజించుచు బ్రాణుని నెవ్వఁడురక్షించుచు నెవ్వఁడునంతుం డెవ్వఁ
డుఁ భుంజెవ్వఁడుపాదం దిప్పిదమునవనుపు బెంపు హేలారతుండై॥ గీ॥ ధనముఁ ధిబడినదై వవతంబునఁ నంతుబోవు
మూలనున్న నై నీయడపీఠ తేనెయబలుండు పద్ధిని॥ క్షీరుండుకాండరమునజచ్చు॥క॥ లుగుచునగి లేవండునుకలభూ
తములెల్లకాలక్రవతములై నిలువవచ్చు నీలందనంబు॥ కిలితుండు గాడాన్తమయిండుడమ్యుండునలంపక॥ను॥ పాండసూ
తికనుయంభవనంబు దేహంబుపురుషులకుడిలో బూర్వకర్మవశముననొక వేళవర్తిండుడిలంతుయై నొక వేళతలగి
నోపు॥చెడు నేనిదేహంబుచెడుగానిపురుషులందఁ జెడఁదానినికనింతఁ డేటులేను॥ పురుషునినిదేహపుంజంబునను దేహగాని
యొక స్వంబుగానెరఁడు॥ దాగువుల వెలుగుదహనుని కైవడి॥ కొయుములజరింపుగాలిభంగి॥ నాశనినమై సనభముచా
ట్టున వేరు॥ దెలియవలయుదేహిదేహములను॥ అనియనియునట్లనియె॥సే॥ భూపాలంబుని ప్రయోడి నెం దేమిలపింప
నేటికి వెల్లులారాయెవ్వఁడు భాషించు నెవ్వఁడాకర్ణిండునట్టివాడెన్నఁడోయరిగి నాడు॥ ప్రాణభూతుడముపవమనఁడా
కర్ణింబుభాషించు నేరమ ప్రాణిదేహ॥ ములకువేల్చె తానుముఖ్యుండై యింద్రియవంతుండై జీవుండువలన మోముం॥ బ్రా
భవముం భూతవంతుం ద్రియమునో॥ భింగదేహముం నులీలగూడివివచునన్యకౌకడమిభుంజింపికిమితు॥ గాగన నీలవ
గలంబొరల నేలక॥ ఎందాక నాత్మదేహము॥ నుండెవనందాకర్మయోగములలపై యెంద్రపుమాయాయోగిన్యంధి
తులయిరిత్తజాలిబడ నేమిటికె॥॥ను॥ చెరులుండండు లుగల్లుగాన్మజ్జునునసేపుర్తిసతులే చారుగి॥ ర్మలగీహంబుల
టండుగూర్చునువహమాయాగుణ భ్రాంతులై॥ కలలోదోచినయర్థములే నిజములేకెర్తానుబంధంబుల॥ గలుగుకాసం
గము లేకమానుషివర్ణకర్మాంత కాలంబున॥ను॥ కురియమాయాగుణ ప్రపంచంబు నెటింగెడితత్వజ్ఞునితాన్మనీత్వంబు
లుంగూర్చునుభుమిఖంబులం జెందరులజ్ఞులు గొండలుయోగివియోగంబులనునుశిచుఖంబుల నొందుదురుతోల్లి యొకగ్రా
మహాగగనంబునవిహంగంబులనునంతకభూతుండై నయెల్లకలంజతండు ప్రభాతంబున సోగనాడఁ లేదివాటలై నవే
టతనుకంబున॥క॥వలరుగుబుజురుగం డెలు॥ చలిదియుదిగ్రంబుధనువుతరములు గొనుచుం॥ బులు పలబట్టెను వేడుక॥
నలుగుడు వెడలంగగదలియడవీకినడచె॥॥శృంగవికింజలత్ర దేశంబురండు॥క॥కట్టలుకడకదా ముం॥ విట్టలనుటిగో
లదిగిదిబిలునునెత్తిగ్రో॥ పట్టివిటిదిచిక్రములో॥ బెట్టుచువిహారిం చెలోకి భీకరలిం॥ను॥ కురియు నానావిధంబులగు
శంతుంబులనంతంబు నెందింపుచునకలపక్షిసంవారసంరబ్ధిరుండై న లుబ్ధుండుదనముండటగాలబోదితంబై నంచరిం

పునున్నకులింగపక్షమీధునుబాంగనుంగనియలడుఁగలిగినట్టిదిగిదియొక్కదిక్కుంబులొకదైనబాదిమఃఖంబువలెం
 ఁక్షియ్యునుమె॥౧౫॥ఉత్తరమేతమేనకుననున్బలకెన్నునెన్నెయికి కరణవిహారిం నేడకటకట్టడిల్ల మ్మగిరాతుచే
 లులొ॥ బహుమనివ్రాసేనేనుబలఁబాపబుదైవయతిటికింత సేపువబరువయ్యెనేత్రురుకుకొమరియేమని నేర్తుఁజెల్ల
 ఁ॥కి॥ఁకఁకమాటునునలంబఁబఁబ్రతింపికిరాసులలలఁబడఁజేయఁది॥నొక్కిటికవలఁబడఁజేసినవికటికృతదత్తుమయ
 నవిధి నేమందుఁ॥౧౬॥తెలిగలురావుపిల్లలకుఁజేపటియండియుమేత గానిమఁ॥బొన్నమగుటిలొ సెగిసోవగ నేరవుము
 న్నుచ్చలియెటఁగనినుండిమచ్చనిప్రవ్వనిచూపులకిక్కినిక్కినత॥ దిట్టులుచూచుచున్నవడినత నెట్లుభరింతునకర
 టా॥౧౭నియిట్టిధంబు॥కి॥కుంఠిత నాదిముల్ దనుకరముతోమీంపవగచు ౨౩మునుమానసాత్రంబుండై నేర రాతుండ॥
 కుంఠితగతి నేసెనుకరకొలంగూలఁ॥కి॥కాలమువచ్చినశబరుని॥కొలంధిరగూఁచెగిముఘాపముతోడఁ॥కాలము
 దానిన నేలంగూలకఁబోవశ మెయ్యెగిఁబావంతులకుఁ॥కి॥కావునమూరుచుచ్చులిరంగనిరుచిచ్చివరిత్ర బడఁదా॥ప్రభు
 నేహముగిదినిదీరత నేడవ నేలఁబొండుంది॥తావతులారెవత్సరతంబులకైననిజెనవడికింబోవుటచ్చుభంబుకృతి
 బొందినవారలునేరవత్తులే॥౧౮॥అనియిట్లుకపటబాలకుండైకీడించుచున్నయముగలాలనాలపంబులుపినినుయ
 జ్జినిబంధువులై వెలసవడినర్న ప్రపంచఁబునిత్యంబుగాదనితలందికింబునానుయజ్జినిసాంప గాయకత్వతంబులు
 సేనచనిరింతనంతకుండఁతగిఁబుడియ్యెననిచెప్పిపారిల్వకిశిల్ప పిదనతల్లినిదమ్మనిభార్యలంబాదియట్లనియె॥కి॥పగలే
 వచ్చుదామెవచ్చుపరికించు॥నే మగులుభావింపరుత॥ త్వరకుజ్ఞానములేమని॥బరులుచుమేమనుచుదోచు ప్రాణులకె
 ల్లఁ॥౧౯॥౨౦తెలియుంబురకింపిరణ్యకిశిల్పనిదవనంబులునిదిలికోడం ద్వునుదానుచుకోకంబుమానితత్వవిలోకనంబు
 గిరిగిలోకాంతరగతుండై చరామనునకువగవకఁజులయెరఁచెప్పినారఁడుండువర్తనంనునొక్కిలియె॥కి॥అజరామరభావం
 బును॥ప్రజాగ్రాభ్యంబురంబ్రతిగ్నంబుయిదో॥బ్రజిగాఖలశాస్త్రవచును॥గరిపుటలమునుమిరణ్యకిశిల్పంబుగిరొ॥
 ౨౧॥ఇట్లుగొనందరాజులద్రోగికిఁజరియించుగానిసేనుచేల నేలనిజుంబడి యుగార్థవైభావంబునుమినున్ద్రుజూచు
 చునాడిన యూగంబులతోటిప్రళయకాలభానుండునుబోలెదీర్లుజటారుణ ప్రభాజాలంబులతోడవేవ్వరికిందేటిమాడ
 రాకివరకుగానుంబుడైనతంబు సేయుచుండెరిరఁబునిజస్థానంబువనుండిరంత॥౨౨॥అదలెంకుంభినిసాద్రియై కలఁగె
 నేహుభావిమల్తారటలే॥౨౩॥రొగనగ్రహసంస్థలైఁకీశలుపిచ్చిన్నాంతలైవంఁడెఁబె॥అగరొగంబులుజంతుసంహ
 తినిగ్రాహుడైత్యేంద్రమూర్తిక్షితిహితఁగూగుఁ హితపటలోకందత్తసోపన్నాచే॥౨౪॥ప॥ఇట్లుత్రైలోకీయం
 తాపఁరింబయినదైగ్యరాజునసోహునివిజృంభణంబుసైరింపకఁలి॥పులునాకంబువిడిచిబ్రహ్మలోకంబునకుంజరిలోకే
 శ్వరగుండయై బ్రహ్మపంపితుంబుయిట్లునిన్నుండిరి॥౨౫॥దితికొడుకుతపమువేడిమిగలతపులమై తిమింకనలజడినకు
 రా॥పానఁడవెరుతుమెయ్యెది॥౨౬॥మాకునుదేవదేవకార్యునిధి॥౨౭॥శంకాలేతములేచుదేవశ్రీజగత్సంహారముఁదేవ
 తానంకోచంబునువేదశాస్త్రపవనంయేవముంజాలనే॥వంకజేతునటంచునుసహనోవాప్యత్ప్రీతిగ్తంబులొనంక
 ర్పించెనిశాదంకుప్రతిసంసారంబుఁజిరంపవే॥౨౮॥నీవేరితసోబలంబువజగన్నిద్రాణముంజేయి॥దేవాధీశుల
 కంబెనేమగఁడుసిరిదిపిందివిత్తబ్ధంగఁదానిక్షిప్తంబుశపస్సమాధిసహింసాహింసించివేయొక్కఁ॥శాస్త్రవిద్యావకరత్వశ
 క్తికుడిలోనధిదినాడేవగృ॥౨౯॥ప॥అనియునుంబుకొగూర్తులగుజీవాత్ములకీశత్వత్వరంబుగలుగుటంజేసి తపోయోగస
 మాధిబలంబునందనకుణిత్యత్వంబునంపాదింతునీతలందినాడనివనియున్లునియె॥౩౦॥భవదీయంబుగునున్నతోన్నతమ
 హోబ్రహ్మాపీఠంబునంధ్రపదీయంబుగుభూటియొక విభవముఁపౌభ్యంబునంకోపముఁ॥భవశ్రేణికినిచ్చుదైత్యుని

— ధీః బ్రహ్మదేవుంహారణ్యకిశిల్పనకువరమిచ్చుట. ధీః —

తపహ్మర్షినివారిందియో॥భవవాధీశ్వరకావవేదవనిముల్ సూరప్రసాంబునఁ॥౩౧॥అనిదేవతలుదినవనిదినస్వ
 యంఘాతుండునుభగవంతుడునైవలయి మొగంబులవేల్పు సోడభ్యగుడయోమలతోడనుండరవర్తతఁబునకువచ్చియండని
 యనయుక్తంపనుపిపిరికావ్యతమేహిమానవర్కరంధ్రంధువచ్చిత్వణవేలుపలవచ్చున్నుండునున హతపః ప్రభా
 వసంపన్నుండునైరీంద్రక్షివిడసీరదనికరఁపిచ్చినీరజబంధుంబుయలబోలెవనింబియచ్చునిర్ధరాతాఁజూచివెలగుపడినగు
 చున్లునియె॥౩౨॥కృత్కీల॥గీనురానిపలేంద్రనీక్రియనుగ్రమై నతపంబుముం॥జేసమాపినవారులేరికఁజేయువారును

తునుకరూపేననరుదాశక్తింపమిశేటికమ్ || వ|| అనియున్నదనుజువర్తనంకుని దేనించినవింపులుగుంపులుగొని మ్రొక్కిరికి సుంపెమ్రొగ్గుచికిరంబునతమతమనిగ్రంభిరిమారిణ్యకేళులను విదిత్రచరిత్రులుచలువులపుత్రిలుచున్ విందిరండు ||

— ప్రహ్లాదచరిత్రకథా ప్రారంభము. —

సీతనయందుగిళుల గూతములందు సుకిభంగినమహాతాత్పరమనిజుగునవాడు | పెద్దలబోధనన్నభృగువృత్తి ప్రవేశిచేసమన్యోతురే సేయువాడు | నన్నోయికినన్యకాలతండ్రిబయినమాతృభావముజేసవలెలువాడు | పల్లవండులభిలగినర్థవశ్యతనునులగవావ జులించువాడు | సఖులయెడసోదరసఖులవాడు | దైవతములందునుగువురంగులందువాడు | లీలందునుబొంతులలేనివాడు | లలితనర్త్యాదుడైన ప్రహ్లాదు డనివ | మరలయును || సీ || ఆకారిగన్యోద్యార్థిమధ్యుండై గర్భసం సంభ సంతతుడుగామిడికిధనహానేపమయినవన్ముండై పంచేత్రియములచే బట్టుబడి | భవ్యవయాబు ప్రాధు ప్రోపేతుడై కావరోమాదులగ్నాదుకొనడు | కామిని ప్రముఖగ్రాములెనిగిలిగివ్యవ సంతక నావంక బోడు | ప్రియమందుగన్నదిన్నయ్యరంబులందు వస్తువృష్టిజేసవాడుడుడు | రణనాడ దైన్యిత యాడుహాడికితలత్రిండై హతానృతంత్రిడును | గీ | నన్యబంబులెల్లసంఘంబులై వచ్చియనుర రాజతనయునునుగిలిది | గానిచనవుకన్యబాయికిధము | నెల్లమందగిలియుండునిర్మలాత్మ || మ || పగవారె ననులెండు లుకానభంగంల ప్రహ్లాద కామర్థ | సుసణోపేతు మెరుమేమెలుగమంతువృత్తిబంధులులం బొగడుజొత్తునతగ మీదులక్రియ గూనాభిమబోటికి | ద్భగవద్వక్తులు దైత్యరాజులముంబాటిందికి గింపరే || కి || గుణాధియుల ప్రహ్లాదగి | గమముల నేమిలుగలవులగుకాంము | గుణతంపెనకీర్తింబులు | భగవదవృత్తివాస్తవతకి భావావర్తక వాక్యమునగుగిన్పుండముల ప్రహ్లాదుండుగిలవంతుండయునవాను చేవులియందు హజనంవరమాచరితరధ్యానరంబు || సీ || శ్రీమద్భగవద్గీత | జేరినయెట్లెనిచెలికాండ్ర సెప్పరిజేరవఱుచునుకారెనవ మోలనాడినయెట్లె ననసురచాలురతోడ నాడనఱుచు భక్తివత్సలుండునంభాషించినట్లె నపరభాషలగునారుబలుకవెఱుచు | సురపంధ్యుండనలొనఱుచినయెట్లెనిచొకి | సన సుబాజుహఱుచు | హరివదాంభోజయుగచిత్రనామృతమున | గంతరంగంబుగండిచల్లె ననతఁడుగిన్తగిపిస్తూర్డుడుగుచున్నయిగులవిడిజడతలేకయునుండునుజగిభిషి || శా || పానియంబులు ద్రావుచుగనుచుచు భాషించుచు భాషనరి | లంకాదులు సేయుచుందిగుచుగలక్షింపుచుగ సంతతి | శ్రీ నారాయణ పానివర్తయుగిదిగాతామృతాస్వాదనం | ధాను ధైర్యఱుచుచు రానిరుతుడేరత్తిశ్వర్ముగభూవరా || సీ || వైకరందింతావర్జిత భేషుడై యొగిడునెడి చును | చోలనత్రాంతహరిభావనారూఢమిత్రి డైయుద్రుడు డై పాపనొకగ్రాంబిషు డింబుగానివేరింపి లేచియొగినిగుచుండ సెుత్రాచోలనిలి నాక్షు డనుగధానముగంటి నేరెయుచ్చిగంటలువెచునెకర చోలంబలున సెుకగ్రాంబులంబు చేతుగేతవులంబు యుహర్జుజవిత్రాపన్నలలిమిలితపులండ్లై మిగిలి | సీ || యొగ్గచోలంబుయూరంగం | వాక్యల్లు పూర్వజన్మపరమభాగవతసంస్థానమాగతంబైనయిమనవరకాంపిం సేవాధికేయవనకర్మనిర్వణభావంబునిస్తరింపుచుచప్పటప్పటికి చుర్రనసంర్గమిత్తంబునందనిచిత్తంబునాయత్తంబుగానినిజాయత్తంబు సేయుచు ప నుల్లిడును సలనారాగి వృత్తుండునుబుడజనిధేయుండునుచుహాగ భేయుండును సుగుణనాగిణాగినిండును పరమభాగవత శ్రేష్టుండునుకర్మబంధలతాలమిత్తంబునుపట్తుండు నేనిపుత్రినియిందుమరోనిలమనకరోనియియింపలేక చంపంబంపెననివలికిన నారదుచుడధర్మజుండెట్లనియో || శా || మ్రొత్తలే సేచ్చెన సేరికున్న జనుల పోషింతురెల్లవృక్షకా | మిత్ర శస్యంబునమిత్తిజెప్పిచురితే నేచుంబువారింతులే | తమ శస్యంబుచులవ రెడియిడుకాపాడగ్గర గ్నాకగుంబు గ్రుణలోకపవిత్రుడుత్తమిగులంబాధిప సెన్గోరెన్గో | డు | బాలుల భాషితాలుహరిపానయోహావింశ క్రియాగ్రంథ్యపానిపానుగురులోకపానితపానిగ్గల శ్రీలునమ్మ న్ననభ్యసితగేటుపిండిత మోహవల్లికా | జాలున దెలండ్రి పడిజువంక బు | పిముసేంద్ర సేచ్చెవేలనిన నారదుండ్లైయో || శా || అభ్యంబులునుగారి కాజురముగలక్షింప డ్రాతరయూ | సభ్యత్వంబుననునవాడులు వైజాఢ్యంబుతోపెడఁగి | గా | భ్యానముచుండు | ప్రసంగిగాడండుగిచాంగిది | త్రేబ్బుగిడొక్కదినంబుంబ్రీయసుగోగిడిచిపోగ్రంథుడై || ౪ || చరవని నామంబుగి | గవికినననర్పి వేకచతురగలుగు | జమవగవయసుజనులంబుడిచిపించెన నారదులొడ్లజమవుముతండ్రి || వ || అనివలికియనురలోకపురోహితుడుగుశక్రాచా

ద్యుకొనుట చండీతర్కులయినచందానర్థులరావించినతగ్గరించుయిట్లనియె॥౩౩॥అంధప్రక్రియనుండురాక్షస
 లుకండ్రుత్పతాపక్రియాగంధంబించుకలేడుమీరగురువులేకారుణ్యవిస్త్రులేమనె॥ బంధుల్ మామృతముమాకుఁజెడ్డ
 లునుముఁజూకొదియుటాలకుం గ్రథంబులేచదివించినీతికుశలుంగాజేసి రక్షింపలే॥౩౪॥అనివలికేవారలకుంబ్రహ్మీయన
 ప్పగించి యోధాసాంధరినబారునుదనుజరాజునమారునింగొనిపోయియతనిమానవయస్సులగునహశ్రోతలయినయసు
 రసనూంంగొఁడఁబంపి॥౩౫॥అందితభక్తితోడనుజూహితుగేహసమీపముంబ్రవే॥ శిందిమరారిరాజునుతఁజేకొని
 శుక్రమహాతులేపతింపించిరిపాతయోగ్యములు పెక్కులూత్రములకుమారుఁడా॥ లిందివరించెనన్నియుఁజరింపని
 వైష్ణవభక్తిస్మరఁడై॥౩౬॥ఏవగిదివారు నెప్పినావగిదింజెప్పగానియిట్టిట్టియా॥యేపింపకుతానన్నియు॥ యాపించినవి
 భృలనిగియాధవనిప॥౩౭॥అంతంగొన్నిదినంబులేననులేం ద్రారాతింకొనిప్రతాపాస్వాంతుండై నిజనందనుంకుతులే
 జాడంబరిపించిరో॥ భ్రాంతుండేమిపతిం చెనూపిరిదినంభాషించిదాపురి॥ శ్రాంతిఁజూచెదగాక నేడనిహాసాభాంత
 నాసీనుఁడై॥౩౮॥ మోదముతోడదై తృకులముఖ్యంధురన్ను వివరఁబంచె॥ ప్రళయమారకుంభవమహర్గతతారకుంగా
 మరోమహా॥ భాదివీరోధివర్షపరిహారకుఁగేశవచిత్రతామృతాస్వాదకకోరకుంబుమజాలమఁజూచు గ్రవనీకుతారకు॥౩౯॥
 వ॥ఇట్లువారులచేతనాహూయమానండయి ప్రహ్లాదుండుననుజేంచిన॥ ౩౪॥ ఉత్సాహప్రభుమంత్రశక్తియైతమెయు
 ద్యోగిమాతాధనంబు॥ తృప్తపన్నుడైతేలివేదదివితే వేదంబులు॥ శాస్త్రముల్ వతానరన్నునిచేరజేరికొడుకుగవాత్సల్య
 సంభాగఁడై॥ యుగ్మంగా గ్రముఁజేర్చి దానవవిభుండుతొంకడిపింపఁగ॥౪౦॥అనదినసంతోషణములు॥ జనితశ్రుతా
 వమఃకవంతోపణముల్॥ తయలులసంభాషణములు॥ జనకులకుంగర్తయుగళనమ్ముపణముల్॥౪౧॥ అనిమరియుఁబుత్రానీ
 కు నెయ్యెదిభక్త్యర్థమై యుగ్మదిచెప్పుననినఁగన్నతంధ్రీకేంద్రీయనందనుండ్పిల్లనియె॥౪౨॥ఎల్లశరీరధారులకున్లనుచీకటినూ
 తిలోపలంబైర్లకీరీరు నేమనుకుతి భ్రువాణుంబునభిన్నులై ప్రపన్తిల్లకనర్థమున్నతనిదివృకభానుయనుండుఁ ఘ్ననండు
 ల్లముఁజేర్చిగాండండుండుమేలునిశాపరాగ్రక్షి॥౪౩॥ అనినమాగుండాడినప్రతేతనూనూపంబులయినసల్లవగబులు
 పిడిదాంపేంద్రుండ్పిల్లనియె॥౪౪॥ఎట్లాడినట్టాడుమరిటిల్లనివరుక నెలుగరితరులశిశువుల్॥దట్టించియెవ్వరేనియుపటించి
 రొబాలకుననుబరపగింబున్॥౪౫॥ నామంజూడఁగఁజొన్వయ్యెఁగఁగదానాతంధ్రీయూబుద్ధిదానినీగలోపలొఁడనో
 పంబుబుద్ధితుల్ పరి పింఁగిరో॥యేకాంతంబునభారవుల్ వలికిరోయీగానవత్రేణికి॥ వైకుంఠంఁగుతావరాధుండు
 తఁగఁపల్కింపనీటికి॥౪౬॥ను॥సురలందోలుటయోనుగాధిపతులఁ స్తుక్కించుటోసద్దులం॥ బరివేధించుటయోమనిస్తవ
 రులఁబూధించుటోయితుకీన్నరగంధర్వవిహఁగనాగవతులన్నాశంబువొంపించుటో॥ హరియంతుఁగిరియంచునెలచె
 డనోహంభుండవైపుత్రకా॥౪౭॥అనినదంధ్రీమాలలకుఁబురోహిమనిగిఁగించిప్రహ్లాదుండ్పిల్లనియె మోహనిక్కులనంబుఁ
 జేసయెవ్వనియందుఁదన్నులయినయెలుకఁగలపురుషులకుఁబరులుదారణియెను మాయాకృతలై నయనఁగ్రాహ్యులు
 గానంబునునట్టిపరమేశ్వరుననునసగ్గరించెన్॥౪౮॥అజ్ఞాన్ గొండలుమేముదానునుమూయంజెందినర్వాత్మకుంబ్ర
 జ్జాలభ్యవరాన్వయక్రమములఁభాషింపఁగా నేరగాజిజ్ఞాసావళనండుమూఘులుగదాదింపబ్రహ్మాదివేదజ్ఞుల్ ద
 త్పరమాత్మనిష్ఠులగుకద్యంపగానేర్తులే॥౪౯॥గ్రీషమయిసాతసన్నిధి నెల్లుభ్రాంతమగుహృషీకేశునన్మృదినావిధము
 నఁగరుగుచున్నదివయోగమునజేసి॥ బ్రాహ్మణోత్తనవిత్తంబుభ్రాంతమగును॥సీసంధారమకందమాధుర్యము
 నఁజేలునుభువంబునొచ్చునేనుదనములకునిర్వలకుండాకీ వీదికలఁగునూరాయంబజను నెతరంగిలంబు॥ లలితరసాలప
 ల్లవభాదియెహొక్కొయిలసేరు సేంబటములకఁగఁబాల్గేందుచంద్రానుగృతవకోరకసురుగు సేసాంద్రనహరములకు॥
 అంబుజోదగుడివృశాదారవింద॥ చిత్రతామృగపానవిశేషకృత్॥ విత్తవేరితియతరులజేర నెర్పు॥ వినుతగుణకీలమాలలు
 వేయునెల॥౫౦॥అనినఁగిరోపించిరాజు సేవకుండయిచపురోహితుండుప్రహ్లాదుంజూదితరస్గరించుయిట్లనియె॥౫౧॥ పంప
 శరద్దయస్సుఁడధృబాలుఁడవింతుకగానిలేపుభాషించెమతకవాక్యములఁజెప్పినశాస్త్రములనియ్యర్థమొక్కింఁకు
 కయెని చెప్పిననులేంపు నిమిందలమామనాదలల్॥ వంతుకొంగఁజేసితివి వైరివిభూషణవంశకూపణా॥౫౨॥తనయుఁ
 డఁగాఁజూపుచుఁదానవభర్తృకుండుడై తృచల॥ ననవనమందుఁగంటకయితఱికిజాతముభంగంబునైనా॥దవవర్తతం
 బురాక్షసకులాంతంబ్రస్తులసెయుచుండుదండనమునఁగానిశీలకుఁడాయుషపట్టుడుకొట్టుఁడుద్దే॥౫౩॥కనీపావని

జువింశతసనీపాదముల నయింక నిపునాతత్వంబుగఁగింపింతుమనఁజెందును. పంపనకుండు దనుజుని గజరవింశతి ॥౪॥ అని
 వారియు నారావ పాపనికెవిధోపాయంబులంబునోపాసించు వెలుగుజూపుచు గాజనస్త్రిని బాపి యోగనినియి యే
 కాంక్షంబున ॥౫॥ కృష్ణువన నునుడగడికిఁ మాధవును సెడపంపఁజెను మానసిని వృత్తి వర్తత్రయముఁ జెప్పెనవరళహస్త
 కుతి విశేషమహారచ లేఁ గ్రామ ॥౬॥ మరియు గురుఁడతీమ్యునకు సాహదాన భేదగంఠోపాయంబుల నెఱిగించినిఁ గ్రోఁచుండ
 యొననినమ్మి శిష్యునింబిల్లికి నెఱుంగించితల్లిచేతనలంకిత్రుఁడయిచునలవీపసనవలగి ॥౭॥ ఇట్లున్న హనుమత్తము
 దీర్ఘములైన త్రివరపాతముల ॥౮॥ పద్మకుమార్త నేడహన దైత్యవరణ్యుని మ్రోల నేనుముంఁ జెప్పిగరిగెగానినిఁ జెప్పకుమన్నవి
 రోధిశా సముల ॥౯॥ పుకుమన్నదు పునగువిష్ణుచరిత్రకథాఁ జాలము ॥౧౦॥ అనిబుజుగించిదార వేంఱు సన్నిధికిందోడతె
 చ్చిన్ ॥౧౧॥ అహంధానకుమాధావానుచి తనునుధానాధుర్యము నమోయన జనువాని నలభోగగర్భాదులభ్యసించుగలేహ
 రిభక్త్యంబుంభావమేర వానిమాత్యగర్భము తొచ్చుకున్నది మొకలుగాఁజిగ్గచున్న సుమర జేర్చువారింకం దితనలోనన
 భిలప్రపంచంబు శ్రీమద్ధానయగుఁడ చెలఁగు వారినినయ కాంక్ష్యబుద్ధివేక తటాకాంక్షుణము లకాటపై నెన వాని శిష్యు
 బుగి లోకి సంభూత్యఁజేటినిరుండుముండటికిఁ దో బెచ్చుండ క్రిమ్రుకుమనుచు ॥౧౨॥ శిక్షించిని న్యముంగున తుంబాలు
 మానితిపారగుండెయ్యో ॥౧౩॥ సంతాపిత్రవర్తినిఁజేసింపుచునీకుమారునిద్యాబలు ॥౧౪॥ అనివలికినశుక్రకుమారకువచ
 నంబులార్పించిదార వేంఱుండునకుండలప్రణామంబుఁ జేసినిలుచున్న యాడుగునుదీవించివా మునుదంబులు నాది దిగ్గ
 నుడగండిని పెన్నదడవుగాధారింగనంబు నేపితనతోడమీరునిడుకొనిచుండుచున్నవబుకంబుపుణికిచెక్కిలియచ్చు కొని
 శిరంసుముఁగొనిప్రేమానిలేక సంజనిత బాష్పవిందునందోహంబునతగవరనాగఁ గంచంబుండడపుచు మందగుడు రాల
 పంబులన్నినియె ॥౧౫॥ సోద్యంబు నుతగాలమఁటిగెఁగోధించియేమేనునంబే ద్యాంశంబులు సెప్పిరోగురువులే వేం
 టంబినిఁపించిరోదిచ్చు సారమెఱుంగఁగోలెనభవద్విజ్ఞాతశాస్త్రంబులోపద్యంబొక్కటిఁ జెప్పిసార్థముగఁ దాత్పర్యం
 బుభాషింబునా ॥౧౬॥ అనునంబువచ్చునునీపాతకహిమన్నితోటిదైత్యాగ్రహంబు ॥౧౭॥ నాన్గిన్నియుఁజెప్పనేగురుగదాగ్రం
 థార్థములే దియులే యన్నాయెన్నఁచునీపునీపునీకౌదండుకానుహావాంకతో సున్నాడన్నదిగనెత్తంత్రీభవదియో
 త్తరక్షణజాపనే ॥౧౮॥ అనిచంగన్నంబు క్రికిలియనందమండమున ప్రహ్లాదుండెట్లయె ॥౧౯॥ దదివించిననుగురువుల స
 దివిదిగర్భార్థముఖిరశాస్త్రంబులు నేఁజెప్పినవినిలపు పెత్తులుచువులలోన గ్రమ్మెఱుజరిపితిడుక్తి ॥౨౦॥ తనువా
 గ్గానలనఖ్యముతోతవమృతదానశ్యముతోవందనార్చనముతోనేమయునాత్మలో నెఱుకయ్యుకనోగ్రియం జెంత
 సంగమనీకొమ్మి దిగ్గక్షిమార్ములన గన్వర్తుకావరినమ్మి సజగుండైయండులభాద్రహంబుండలతఁగన్వంబుదైశ్శోభి
 తనా ॥౨౧॥ అంకేంద్రమాదయములే వహాభిరళక్షణారావముఁ మూకసద్రంధాభ్యాపములే నపునకపిఘాకాంతలో
 క్రితఘ్నావలీబంధుత్వంబులుభక్తహవ్యములుబుధప్రవ్యములే క్రోడన ॥౨౨॥ ఘంబులే హాభివైదితుని క్రివర్తనసా
 రములే ॥౨౩॥ కవలాయుగర్పించు రములుగరములు శ్రీనాధువర్తింబుజహ్నుజహ్నుసుగర్తమనీకంబు చూచుట లుచూ
 డుట లేశమశాంక మొక్క శిరముగర్పించు న్ననాగ్గిండుకు సులుకు సులుకు ధువైరికం లినమనము హసము ॥౨౪॥ తువల
 గొనవనములుపరములుపురుషోత్తమునిమీదిబుద్ధిబుద్ధిదేవదేవుఁడెంచుదినను దినము ॥౨౫॥ చక్రహస్తానిలకటింబుచ
 దువుచువుపునంభీనిధువుఁజెప్పెడగురుండుగురుండెఁగి హరిజేనునియెడితండ్రితండ్రి ॥౨౬॥ కంజాయుకు గానికా
 యంబుకాయమేవపరంభితచర్మభాస్త్రగాకి ॥౨౭॥ యంబుగడనవక్త్రంబువక్త్ర మేకమధకుధ్యునితోటికకల గాకి
 హరిపూజనములేనివాస్త్రంబుహస్తమేతరుశాఖిర్నిత్యగోరకమలేమంజూడనిన్నులుగన్నులేతనుకుడ్డజాలరంధ్ర
 మాలుగాకి ॥౨౮॥ వింతలేనిజన్మంబుజన్మమేతరళనెలంబుచుంబుగాకివిన్నుగిలేనివిబుధుంబువిబుధుండే ॥౨౯॥ పానియుగ
 ముతోటవసువుగాకి ॥౩౦॥ ససారబీజమాతనంఘంబువీచు నేచక్రదాస్యప్రభంజము లేక ॥౩౧॥ దావత్రయాభీలదానాగ్న
 లాటు నేమ్మి నేనాగ్నతప్తవీలేక ॥౩౨॥ గర్వక సాహాధుజలరాసులికు నేహరిగ నీనాబడబాగ్నిలేక ॥౩౩॥ ఘనవిషద్రాధాంధకా
 రంబులంక నేవద్దా హను రవిప్రభలులేక ॥౩౪॥ నిరువమాపురగావ్య నియంభలము క్రినిగం గానివచ్చు నేమఖ్యునయన
 శాశ్వతోద్యంబుచింతనాంజనములేక ॥౩౫॥ దానురగర్భురకు నైనదారవేంఱు ॥౩౬॥ వలనియ్యగంబున నెఱుపునఱుపు నె
 గకనులుచెఱుపిలెనాడుకునుమవులు సెపులకుములుకులక్రియమెదవినగలుములదరఁ జెదవులంబుచును నదరిపడి

మారణకర్తంబులుపాపకర్మనియమః బ్రయుక్తంబులైనసత్కారంబులఁ బోలెవిధంబులగుటఁజూచి॥) ఉ॥ శూలములన్ని
 శావరులును క్రొక్కదేహముగ్గహింపఁగ॥ బాలుఁడు నేలపై బడకుపాటుపాపముతండ్రి నైననా॥ పాలికివచ్చివక్ర
 ధగుపక్షమునగానిననుచు॥ బామున॥ పాలమునోక మొకిరి డనపాయతనొందుటకేమి హేమన॥ అశంకింపుము॥ సీ॥
 ఒక మాముడిపక్కఁ బెరియ్యాంబుఁడెప్పించి కెరిలిబాలకుఁడ్రొక్కఁడంబఁబు॥ మెక మాముటపట్టి గోరిగి శ్రేణులఁగవడి
 నర్చునఁగఱువబంపు॥ మెక మాటు హేటనఁఘోగ్రానలములైనవిసరికమారుని త్రేయంబులు॥ మెక మాముటాంకపు
 ల్లోలజలధిలో మొత్తించికొబడుముంచఁబంపు॥ విశమువెప్పఁబంపువిదళింపఁగాఁబంపు॥ దోడ్డుకోడచరులఁద్రోయఁబంపు॥
 బట్టిట్ట బంపు బాధింపు॥ డరిపంపు॥ బాలుఁగిదిసిదైత్యపాలుఁడధిప॥ సీ॥ ఒక వేళనిభిచారఁబూనుంబు సేయుచును॥ వే
 ళ నెంజలనఁడఁబంపు॥ మెక వేళ వానలనుపహటి నెండించుమెక వేళఁరంధ్రంబులక్రబ్బు॥ మెక వేళఁడనమాయమెద
 ఁందితఁడించుమెక వేళమంచును నెండినిలుపు॥ మెక వేళఁబెలుగాలినున్న భుగఁగావించుమెక వేళఁబాటించునున్నయిందు॥ సీ
 రునన్నంబుగిడినీకగ్రహించుఁగవలసిదేమింబులున్నయిండుగఁడలిల॥ గదలవ్రేయించు నేయుచునుచుశతములఁగోమకు
 నొకవేళనిమరారి త్రోధియింతు॥ ౧॥ మరలియుననేక మారణోపాయంబులఁబావరహితుండైనపాపనిగుఱుమావలెక నే
 కాంతంబుననురంతంబుతాపి శ్రాంతుండై రాక్షసేంద్రుండుదననంబున॥ చ॥ ముంచితివార్ధులఁగదల మొత్తితేలత
 టంబులందుఁద్రొప్పించితత ప్రరాజఁబోడిపించి మీదనిభేంద్రవజ్జీద్రొక్కఁడందిధికిగ్గరించితిపిందితి ఘోరదవాగు
 లందుఁద్రొప్పించితితెన్ను బాధనలయందితిఁబాపడిదేమిదిత్రమో॥ చ॥ ఎఱుఁగఁడజీవనాపదములెవ్వరభుర్తలలేకు
 బాధలఁడతలంబునై శతేజమునఁదధ్యమః జాడ్యములేమికి - ౪॥ నై జయుచునున్నవాడొకని మేఘముదై న్యము నెంక
 డింక నే॥ తేజఃగునఁద్రుంతువేసరిరిదివ్యమువీధి ప్రభావమెత్తునో॥ వ॥ అదియునుం గాకఁద్రొల్లినున శ్చేఘండును మునిగమారుం
 డుదండ్రి చేతయూచకుత్వంబునకుద తుండై తండ్రి దనకునవకారియిరితలంపఁగల్గి కింకచందంబున॥ క॥ ఆగ్రహమునఁ
 నేజేసినది గ్రహములువరులతోడ నేమెక నాది ౧౨ గ్రహములనుచుంబుకడ నుగ్రహములుగాఁదలంచునువృక్షును
 దిలో౧౨) వ॥ శాస్త్రసవీఁడుకుహరః ప్రభావనంపన్నంకువీనికెందుచుభయంబులేను పీఠోటికి రోదంబునఁడనకున్య
 త్యువునిధిఁకుఁగిరిగ్గయు॥ వివిద్యఁబోయిజున్నుండై ప్రసన్నంకుగాకఁగి (చుజూచుచుపట్టుండై వింతంబు సేయుచు
 న్నురాజునకుమంతంబునఁజండామార్గు లెట్లనిరి॥ శాశుభ్ర బాధిణివీ ప్రభావమున వోద్యంబుదై త్యేంద్రరో॥ ష
 భ్రామ్యుక్తజ్యంభణంబునదిగీ ప్రాయుఁబోరుల౧౨ భ్రాంతంబుఁడేబి మేలిగి దావిశ్వంబుఁడెంబయోదభ్రో
 క్తలేగుణదోష హేతువుల వింతంబునదీకిటికీ॥) ఉ॥ వక్రదైనజనుండువృక్షునినే వింజేసేమేదానయో॥ ౧౨
 క౧౨ విలసిల్లిమీదటవయఃసాగంబుతోతాలకు౧౩ శక్ర ద్వేషణుడుఁడేయుచునుదింజాలింపుమీరేషము౧౪ శుక్రాచా
 ర్యుఁడవచ్చునంతకితఁడుగనుశ్రీయుతుండయ్యె౧౫॥ ౧౨॥ అనిగురువు త్రులవలికినరాక్షసేవ్వగుంకుగృహస్థులైనరాజు
 లనునవదేశింపఁగిరథ ర్థార్థకామంబులు ప్రహ్లాదునకునువదేశింపుండని యనుజ్ఞఁజేసినవారును నరినికిఁ ద్రివర్ణంబునవ
 దేశించినవతంకును రాగద్వేషంబుల చేతవిషమింపఁ కులయివారికి గ్రాహ్యంబులయినపర్వార్థ క్రామంబులుదనకున గ్రా
 హ్యంబులనియునువృషవహరప్రసిద్ధిఁబడైనభేదంబుగానియాత్మభేదంబులేదనియుననర్థంబులనర్థకల్పనంబు సేయుట
 గృహ్యంబునిశ్చయించిగుహపదిప్తశాస్త్రంబుమందిదతలంపక గురువులుదవతమగృహాధికారానుస్థానంబులకుం బో
 యిననక యంబున॥ క॥ అటలకుఁడెన్నురమ్మని॥ పాటించినిశాలనుతులు భాషించినదో॥ సాటకు లేంద్రకుమారుడు॥ సాటక
 మునవారిఁజేటిఁప్రజ్ఞాగ్నితుఁడై॥ క॥ చెప్పవోక చదువునఁదిదిచెప్పెడితగులములుచెవులుదిందరఁగొనగాఁజెప్పెను
 మనఁదెడసోజులు॥ సెప్పెదనొక చదువునిమఁడుది త్రములరగ॥ ౧౨॥ అనిరావృతమగుండుగావునఁగరుణింబి సంఘడితాం
 ద్రుతోనగియెడుచందంబునఁగి డలాకుచునమానవయసులైనదై త్యసమారులకై నేకాంతంబుననిష్ఠియె॥) ఉ॥ బాళ
 కలారరండుమన ప్రాయముబాలురుకొండులవిల్వలోఁగూలుటఁగఁజిలెరుండుగ్రూరుఁడునర్థకయంబునందును॥ శీల
 నర్థకల్పనముఁజెప్పెడిగ్రాహ్యముగాదుశాస్త్రములే॥ మేలెలిగించె౧౩ ననమీనునిరందరభద్రమయ్యెడి౧౪... ..
 ౧౨॥ వివండునకలజన్మంబులందునుగర్వాధారణకారణంబునుమానుషజన్మముదర్శనంబుండుంబురుకుత్వంబుదుగ్ధమంబు
 దియితవన్న పరిమితంబునజీవితకాలంబునియతంబై యుండునందు సగమంధకారబంధురంబులు రుక్రిహంబున

ని దా దీప్యవహారంబులకర్థక బలుమువను జిక్కినపంచాద్యత్సరంబులందును బాల్యయావనకౌమారకై శోరవయోవి
 శేషంబులవింతిలవాయనంబులుగకుమకుడనుముప్పదియబ్బంబులునిం ద్రియంబులచేతఁబట్టువడిమరవగాహంబయినకా
 మక్రోధలోభమమోహమదమత్సరంబులను పాశంబులఁగట్టువడి విడివడనమధుండుగాక ప్రాణంబులకంఠెనుఘరా
 యమానయై నల్పస్థులలో నై భృత్యతస్కరవశీకర్తంబులఁబ్రాణహానియొనరింపగిరిం దివగార్థంబులనధింపుమరహస్య
 వేదభోగిచారుర్యశౌందర్యవిశేషంబులదైర్యవల్లికాలపిత్రంబులయింక శత్రుంబులనుమహనీయమంజులఁకుఁగురాలావంబు
 లంగలిగవగులును శిశువులనుశీలవయోరూపవన్యలగుకన్యలనువినయవి వేకపిద్యాలంకారులయిన కుమారులనుకామిత
 ఫలప్రదాతలగుభ్రాతలఁకుమకుత్సప్రేమనైన్యజనకులయింజననీజనకులనునకలపౌజ్యసంఘంపులయిం బంకుపులను
 భనకనక వాహననుండరంబులయింమంగిరంబులనుసుకరంబులయింపశుభృత్యనీకరంబులను వంశవరంవరాయత్రంబు
 లయింపి త్రంబులనువర్ధింపలేక సంపారంబునింపనుపాయంబుఁగానకఁదంతువర్ధంబుననిర్దురద్యాపూన్యంబయినమంది
 రంబుఁజేరివిక్రమవడి వేడ లేచిపాలవంబుసాలకతగులువఁజీటకంబువందంబునగృహస్థంబుకన్యయింకృతకర్త బధ్ధుండయి
 శిశోద్వేషరాదిసుఖంబులఁబ్రతు త్రుండయింజనుంబుల పోషణపాఠవశ్యంబునవిరక్తిమార్గంబుఁజెలియి నేరకన్యకీయవరక్తి
 యగ్నిశ్చభావంబునందఱకారంబులంబ్ర వేదేయఁగావునఁగౌమారసమయంబున మనీషాగరిష్ఠుండై పరమభాగవతధర్మం
 బనుష్ఠింపవలయునుఁబంబులు వాంచితంబులు గాక చేసుటభంగినినుఖంబులు గాలాసపారంబులై లబ్ధంబులగుం గావున
 వృధాప్రయోనంబుననాయుప్రయంబు సేయందగదుహరిభజనంబునమోక్షంబునిధింపువిష్ణుండు సర్వభూతంబులకు
 నాత్మేశ్వరుడుప్రియంబునుముఁకుండగు దేహికదేహకసానవర్త్యంతంబునారాయణవరణారవింకంబునీజనంబుక
 ర్తవ్యులుగనికంపిలేనునవారుఘనబుగృహస్థులైవిధులై గైకొన్నవైత్తికనముః భద్రాధైర్యుండిపాయరుసంపా
 రవర్ధననారకవట్టువడికలయోనులం దెల్లగగ్భాన్యవర్ధలంబురునుండుదేహియైపుట్టుకుండుఁగద నైటుంగడుకర్మతం
 త్రుండైకడపంబులుకుభవతమలులనైనఁ దీనశుభములేమనవ్యక్తి ర్తియిలేదుఁజగతిమట్టిల్లివ్వివచ్చిచ్చిసారససేలను
 నకుంబుట్టినచాపఁగ్రామి వెకకొనుంబువృక్షులుగి) శా॥ హాలాపానివిజృంభమాణమందగర్వాతీతదేహూల్లసద్యాల
 లోకసశృంఖలౌఁగిచయనంబుధాన్యులై లేతముగావేలానిస్సరణంబుఁగానకఁకుహాపిద్యాంనుడుం గామిని హేలావృష్ట
 కురంగభాగమగుఁగోపీనస్థిరాఁగింటిలే గి)విషయరస్తులయినవిముఢాహితలతోడి మనీషివలదుముక్తిమార్గవారాగనా
 దిదేవునిష్టానాశ్రయిపుడుముక్తిసంగజనులఁగూడితై శవమున॥వ॥ కావునవిషయంబులఁజిక్కినదీనరకర్మలకుహ
 రిభజనంబు శక్యంబుగాదు రమ్యమయ్యునుబహుతరప్రయాచగవ్యమనితలంపి రెనిజేప్పెద సర్వభూతాత్మకుండైన
 ర్వదికొలసిదుండయిప్రహ్లాదపలగాలంబ రాధరస్థులూత్పాదీవసుఖంబులందును అంభోవాయుసంభీనిగన
 తేజంబులనియెఁకుమహా సూతంబులందును సూతవికారంబులయి ఘటపక్షిమలంబునుగుణసాన్యంబయింపప్రధానమం
 దునుగుణవ్యతిరక్తంబయినపాతత్యానియందుఁజరచుకృతి మోగుణంబులయందును భగవంతుండవ్యయిండిశ్వరుం
 డుపరమాత్మచరత్రస్థులయెఁకువారకతల్లింబులంగేవగాంధవాంకన్యసూరకురవికల్పికుండున నిర్దేశ్యంబున
 యింపరమేత్సగుండుప్రిగుణాత్మకంబయింతరవివ్యయిచేతనంతన్నితైశ్వర్యుండై వాప్యవ్యాపకరూపంబులంజేసిదృ
 శ్యంబునుద్రవ్యముభోగ్యంబునుభోక్తయునైనిర్దేశ్యంపందగివికల్పికుండై యుండుదక్షారణంబున నాసురభావంబునిడి
 చినసర్వభూతంబులందునుదయానువృద్ధావంబులగర్తవ్యంబులవయగలిగినకోశిశంకుసంతసీండుననంతుండామృం
 దుహాసంతసీండునలభ్యఃపెయ్యెదియైలేమజనాగ్ధనవరణపరసీరుహయుగళనరణసుధారసపానీపరవశులమైతిమేని
 మురగుడైవవశంబునకాక్షీకంబులైసిద్ధింపుకర్తార్థకామంబులుకాక్షీతంబైసిద్ధింపుమోక్షంబున సేలఁగివర్ధంబు
 మనాత్మవిద్యయుంకఁగదండనీతియుజేవికామలన్నియునుత్రైగుణ్యవిషయంబులయిం వేదంబులవలనంబ్రతిపాత్యంబు
 లుని ప్రైగుణ్యవిషయంబునంబరమపురుషుండయినహరికి నాత్మసమర్పణంబుసేయుటమేబరపరాత్మతత్వజ్ఞానోదయం
 బునంజేసిస్వపరభ్రాంతిచేయకపురుషుండుయోగావసరూతత్వంబుననాత్మవికల్పభేదంబునంగలలోగన్నవిశేషంబుభం
 గిదధ్యంబనకమిశ్రయింతలంబుననిమితియిల్లహోమండిట్లనియె॥ను॥నరుండుండానునుమైత్రితోమేలగుదో నారాయ
 ణుండింతయఁగవరునన్నారదసంయమీశ్వరునకుఁవాభ్యాసముంజేసెనుగాహరిభ కంఘీపరాగశువతను లేకం

తులనావళింపవలెనని పరతత్వజ్ఞులుగాని నేరరుచుడి భావించుకొనరాదు || వా|| తొన్ని నేను వివృతమైన గలనారగవళి పు
నివలనని శేషంబయినయొజ్జానంబును బరమభాగవతధర్మంబును వింటిననిన వెలుగుపడె దైత్యబాంతులను పునఃసం
కీర్ణుని || ఉ|| నుటిమి కూడ భారవసుమారసమైకవ నేకతాస్త్రముల || వింటిమి లడుగుదునును వేరొండెన్నడు రాజశాల
ముక్కలంటికైన నరచుసొంగ వెలికింజు రాచునీను || ఉ|| టకు వృత్తి నెవ్వడు ప్రలుబ్ధుడనె పైగుశాస్త్ర సేవనూ ||
క || నేటింతును నన్నెప్పుడు || భావించుము గాజవనుచు బహుమానంబు || గా|| టంతును తెలియుము || ౧౬ || తత్వప్రకార మేక్రి
యి లలిగె || వ || ౨ || యిట్లు దైత్యులందనులు దున్నెడిని బరమభాగవతసంకల్పంబును ప్రహేళికంబున గతమగుచు
ర్వంబునందు విని బడిన నారమచుట బడలంబు యిట్లు యె || శా || అక్షిణో గ్రతవంబును పరిమలు పై నిర్దిష్టనాతం ద్రిశుద్ధ
యై తింజనియుండ జీనుగమితేత భాగోచరంబున || భాగ్యంబు డెవ్వార్య పాపముల వేరెవ్వ నాత్మకుండలము || గ
తుస్సంఘముమీ గనిరరులు నరంభించియుద్ధాస్త్రై || శా || ప్రసానాదితభేద భాంకులవతో బాక రియూంబు లతో ర్య
దైర్ఘ్యంబున నేరుడెదిన దడియూటోపవిశ్రాంతులై || స్వస్థేన లడిగ నాడిపు తధనయోమామి త్ర సుపర || శా || ప్రసా
నంబులుడిచి పాశరసుగల్ పా శావనోయ్యుక్తులై || మత్తకోకిల || ప్రబుద్ధంబున మేల్పురుషులై || గాజనివాసము ||
గొల్లవెట్టి మస్తతియిం గూరితగొనిసోవ గొల్లవెట్టి పిశంబుడ యగు రేతస్వరూపంబున విడిచు || తల్లిదండ్రులు
త్వేన గునత ప్రయ్యే విలపింప గా || వ || ఇట్లును రెండు పంజరములైన జెటగొనిసోపుచుండ పట్టు గుడురగియింపు గురుశ్రీ
య మెలుముడివ లేరపుర దైవయోగంబున నారమంబు ప్రేక్షనియున్నయె || ఉ || స్వర్గము నాధినాథసురసత్తగు వేల్పుల
లోపమీకొని వినిర్వరపుష్పము రివినునీతిమూనింబు నేసీగర్భిణీ నాతురణవిమలకల్ప మమానసురాలుగాచుగిడు
ర్భరంబు మున్నెలుపురుషుండె ననిలంప వైరిపై || అనిన వేల్పుతపసిక వేయగు నులవరయిట్లయె || ఉ || అంతేనిధార
మైర దిజాభిల పీర్షముడిగిడిన త్వంవనమృద్ధిసోదెడిన చుక్క గావురదత్త సూరి || ర్యంతయబడజేసిజనితా
ర్కమవత్రపుధారంబుంచి || శ్రింతుండ నైతువిధుడుతునద్రుదానవరాజవల్లభ || ౨ || అనివతిక వేల్పు తేసికేదవసియిట్లు
నియు || శా || నిర్విశ్రంభుత్రత్రస్తభాగవతుడగునై ర్విజన్మాంతగా విభుతామృతపాదభక్తివహిమావిష్ణుండుదై
త్యాంగనాగర్భస్థుండగు బాలపంజర బహుసం గామామృతపాయంబుల || మర్కావలంబున బొందిచావలంబు భవద్గోర్వ
విక్రాంతుడై || వ || అనిదేవమునిని రేశించిన తపివచనంబులు నన్నిదితానును సారభక్తులంబుగావుర దేవేంద్రుండభక్తి
భావంబున మాయవ్వనువిడిచి వంగొని బరలోకంబు నుంజరయెమునీం ద్రుండునజ్జనియందుం బుత్తికాభావంబు జేసి
యూరడించి నిజాశ్రమంబునకుంగొనిపోయినపునత్రతపునీయురంబురంబు భాగవతుండము ప్రాణియున్నవాం
డుతపోమహత్వంబునంగృతార్థుడయినీ పెరిమిటిగాగండండాకి నీకొడనుండుమనీనసృతించి || శా || యోహరత్న
మునాద దేవతాళాలోద్యోగమాతిల్లి || రై వ్రుచక్రంబున నాధురాగ ననిలోవాంభించినిద్రోపయై || యూపద్గిరియి లేకగ
ర్భపరయేర్చుచోచిచాందితు || గూ మంజేయింబుండె నారచునసం సువ్యక్తిలంబున || వ || ఇట్లుచుండ బరిచర్యజే
యచున్నదై త్య గాజవటుంచినిని శ్రీతరతువిశారదుంబున నారచుడనిని సాసార్థ్యంబున నభయంబిచ్చిగర్భస్థుండ
యిరనన్నును జేసిందిదగ్గతత్వంబునుగిర్లలజ్జాంబునువదేశించిన ముద్రియగ్రము బెర్కలంబునాటిదిగిండుం గావు
ననాడవియగుటం జేసిపరిపాటిచప్పి నూటిలేవలచె నారచుండు నాయెడలైన గలంబు త్రుంబున || .....
క || వెల్లిగొనినాటనుండును || నుల్లినతంబుయిరదైవయోగంబుకొ భిదైకును నిమతనంతము || నుల్లంబునవలుపులుట్టుచో
కనాడెన్ || గొ|| వినుచునాడుపట్టు విశ్వసించితి దేనినతులకై నబాలజలతై || దెలియవచు మేలుదేవోన్నలంకార
దశనోపుః మైనతపసిమతము || వ || అనినారదోక్తప్రకారంబున బాలకుల ప్రక్షామండ్లియెనీ శ్రవరమూరియెన కాలం
బురంజేసివృత్తుంబులుగుచుడభలంబునకజ్వరసంస్థావవగనావక్షింకృప్త పాకనాశంబులు ప్రాప్తంబుయిం తెజం
గునదేహంబునసంగునిచి ద్ధావవికారంబులార్తుకులేపు తత్కలిత్యుండుతుయరహితుండు శుడుగుతే త్రజ్జుడుగనా
దులకనాశ్రయంబుగియూహునుండున్న ప్రకాశంబునస్థి హేతువు వ్యాపకుండునిగుండుపరిపూర్ణుడొకండని
వివేకసమర్థంబులగునాశ్రయంబులుపూర్ణుండెంబు నెలగుచు కేహంబుంబు మోహజంకంబులగునహంకారమమకా
రంబులుండివిపసిండిగనులుగల నెలవునవిద్రావమానకనకలేశంబులపాదాదులంబుంబులు కెట్టవన్నెయొగంబు

నగలుగనూది హేనుకారసంఘి-పాటువలయునహంబకంబుబడయునుగి నాత్మకృత వార్యకాంక్షంబుల నెఱింగిజేసేర్పరిదే
హంబునందాత్మ సప్తగతి నై నయి నాముంబునంజేసె బ్రహ్మభావంబులందు ముఖంబుల వ్రక్వయి మహాదహంకారం
బులుపందతత్వ త్రంబులునెఱి నెసిమిదియుం బ్రకృతులనియును రజస్వత్యతనంబులు మూడును ప్రకృతిగణంబులనియునుక
త్వం ద్రి యింబులైన వా కృతీ పాదపాయాపస్థలును జ్ఞానేంద్రియంబులైన శ్రీ వణంబులైన నాత్మగ్నాణంబులునును
నంబును హేనుకారితేజో వాయుగగనంబులనివివదానును వికారంబులనియును కపిలాను ఘరావాచామ్యులచేతంజెప్పం
బడియె సాక్షిగ్నంబునఁబిది యిలవైయెఱిపిది నాత్మగ్నాణంబులందు సెక్ర-టి కూటువ దేహానుదియుజుగనసావర
రూపంబులలెంక విధంబులందు ముఖంబుల ప్రకృతిమొదలైన వర్గంబులకు వేర్వేరుగణంబులుజొచ్చియున్న సూత్రంబుచం
దంబున నాత్మయిన్ని టియందునుంజొచ్చి వీరించు నాత్మమజ్జసితిలయింబులుగల వఁచుమిధ్యాగత్వగురులుగాకవివేకశుద్ధ
మైనమనంబువచ్చిచిదిదేహంబునందాత్మవేదకవలయు నాత్మసంపర్కముగలయ్యుండుగానియవస్థలులేవుజాగరణస్వ
ప్రమమపులలనువృత్తులెన్ననిచేత నెఱుంగంబునతండాత్మయంశ్రు మనుమధర్మంబులనుగంధంబులచేతగంధాత్మ
యందైన వాయువు నెఱింగెదాభంగింద్రిగుణాత్మకంబులైన శర్వజన్యంబులైన ముఖభేదంబులనాత్మనెఱుంగదగుననిచెప్పి
సీసంసారమిదిబుదిసాన్యముగుణకర్మగుణబద్ధకజ్ఞానకాంక్షాంబు కలవంటిదినియకానినికగ్రముగానునర్వార్థములును
నస్యంధవములున్నప్రజాగరములనుమములుగునూనూన్యండుగుపరమగిరికాశ్రయమునభవవివాశంబులుపాట్లిన
ట్లుగఁజేటిచూచివలేవుబాలురారకడగిత్రిగుణాత్మకములయొక్కయులగు జనకమైవచ్చుకజ్ఞానమనుదయమునుగను
నితరజ్ఞానమొచ్చేగానివుచ్చిచ్చికర్మవిరహితులేహరిగనటమేలు)వలదిగావునగురుశుక్రాచయనర్వలాభనమార్గ
ణంబునుసాధుజనసంగంబును ఈశ్వరప్రతిమానకూరాధనంబును హరితత్వరత్నంబునువామదేవునియందనిశ్రీమయ
నారాయణగుణార్థకథానామకీర్తనంబునువైకుంఠచరణకమలధ్యానంబును విశ్వంధరమూర్తిలోకనపురాజగుంబులు
నుమొదలైనవిజ్ఞానవైరాగ్యలాభాపానంబులయన భాగవతధర్మంబులయంతిగలిగి సర్వగుణంబులయందునీశ్వరం
డుభగవంతుండాత్మగలండుని న్నానంబుసేయుచుగాచుక్రొధలోభమోహాదువత్సరంబులం గెలిదియొద్రియవర్గం
బునుబుధిందిభక్తిసేయుచుండవలయుండై నవిష్ణుకేపునియందులగతిసిద్ధించు) సీదమజాలిలీలావతారంబులందునుశౌ
ర్వకీర్తనంబులనుచూచుములుఃకృష్ణకుండరువాండు వేదగ్రంథంబులకిందుగన్నులహద్దాను కణములూకుక గద్దవస్వరము
తోగనలాత్మవైకుంఠవరదనారాయణవాసుదేవ! యనచునెఱిపిచునునాడునాక్రొశించువగుచింతనముసేయువతి
యొక్కమఱియుకొనియుండతనలోనమాబలాడు! వేల్పుసోకినపురుషునివృత్తిదియుగుబంధములువానియజ్ఞానపటలిం
గాలి టిప్పుఁబ్రాపించుచుదిభక్తివేదవగుండచుచు)॥౪॥ కొవునరాగాదియుక్తినినుసంగిండైనశరీరికిసంసారచక్రనివర్త
కఁడైన హరిచింతనంబు బ్రహ్మమంగలిని ద్యాణమఖమనిబుధులుచెలియుచు గుహరిభిజనంబుచుర్గనంబుగానుహరినకల
ప్రాణిహృదయంబులయందున నంతరామియొక్కాకాశంబుభంగినుంజుఘియారనంబులనయ్యెడిదిలేనుగిమివభంగు
రిస్త్రాణులయనగుర్వ్యులనుగుగాననడంబులగుచందలంబులయింపులై మిగ్రకీర్తనపశుభ్యశ్యబలంబు రాజ్యకోశ
హానినంగరనంబి మాతంగనహేస్తముఖవిభవంబులనిరరకంబులుయూగ్రముఖుభ్యులబంబులయన స్వగ్నాదిలోక
భోగంబులబ్రాహ్మసభవక్షిణంబులుగానిత్యంబులుగావునగుఁజేద్యానుండునని యిచ్చినానిది కర్తవ్యులవారింది
యమోఘంబులయి-వశీకృతంబులసెందుకీర్తనంబులుగోరకంజేయువ యుంగోరచేసనమఃఖంబులుప్రాపించు బురు
షుంకదేహంబులనుగోరంబులనవేషించుదేహంబునిత్యంబుగాదుతోడరామమృతుండయ్యుదేహమును శుకకాదు
బుభక్షిచుదేహిగర్తంబులవలందికర్మబంధముక్రస్తుటంగర్మానుమాలఁడైనదేహంబుదాల్పనజ్ఞానంబునంజేసెపు
రుషుండుగర్తదేహంబులవిస్తరించునజ్ఞానతంత్రంబులుధర్మార్థకామంబులుజ్ఞానలభ్యంబుమోక్షంబుమోక్ష ప్రదాత
యుగుహంసకలభూతంబులనునాత్మేష్వరుండుప్రియండుదనచేత నైనవహాభూతంబుతోడజీవసంజ్ఞితులడయ్యుండునిస్తా
ములైచ్చుదయగతుండయనహరిఃజభక్తిని భజింపవలయు)॥౫॥ దానవదైత్యభృంగంబు! మానవగంధర్వసురసమాజ
ములూలక్షి నాదుచరణకమల! ధ్యానంబున నెవ్వండయనధన్యతనాంబు)॥౬॥ వికగ్రండువ్రతములంగ్రహువులఁజిక్కిం
కుదానములశౌవశీలతవములంజిక్కిండవృత్తినిగిత్రిగిజిక్కిన్నకియనమృదుండుసిదముసుందరీ)॥౭॥

మఃసాలయజేవత్సవశిః శాంతిత్వంబుఁగఁచాలమహారిమేష్పింపఁగఁజాలాద్యులారభక్తిచాలినభంగిగఁగిదనుజభజ
 గయిత్తుడై త్వవృత్తాభీ ! నుండురికి హుతూత్ర శబదలయినఁజూపజీవులై సము క్తిబోడు ! రిభలజగమువిష్ణు డనుచుండ
 దవిధికి || ముపులుసు సుమలఁబడఁగఁ తెగువులు సెప్పెదగువిష్ణుదివ్యవంశికి ! దెగువులు సెప్పదవీటికి బగువులు వైక్రిగ
 నేలబాటలగురా ! || కై డెల్లపు న్నకంబుల నిం దాచార్యులకును బల నేకీతము ననుగఁగఁడఁపి శేషముఁజేసెదన్సాక్షా
 త్సరివారులై పుంజము పాలై || కి || అతడు మమునను హరితిఁబాపంద మే స్రుప్తవిష్ణుభు ద్రయతంబుల్ ! పీఠమందు నుజ
 సంగతిఁగూడుముముసందభక్తికోటిఁసూటిఁ || కి || పిత్రము సుస్థఁ పలులము ! ప్ర త్తిము కామాదివైరివర్తంబుల నేడిత
 ముది శ్రముహరికిని ! జో త్తము నిర్వాణపదముశుభమగుననుగఁ || వ || అనియుల్లురహస్యంబునఁ బ్రహ్లాదుండు సయ్యా వేళ
 లరాక్షునకుమారులకునవవర్తమార్గంబు నెఱుంగించివ వారునుగురుశిష్యులంబై నచదువులుసారిచి నారాయణభ క్తి జిత్రం
 బులంగించియుండులంబాచి వాగలయే కాంతభావంబుఁడెలసిజెటచివచ్చిశుక్రాచార్యునందనుండఁకృత వైరికిట్లనియె !
 శా || యోచాలర నెల్లనికోడుకుచేరఁజేటిబోలఁననా ! శిష్యమార్గము లెల్లఁగల్గునయ్యా యేమిదితానందఁబఁగ ! మోక్షో
 యు తులఁజేసి నాఁడునునకు మోసంబు బాటివైసిగతుత్సంబునఁజక్ర జేయవలయుండై తేయవంశాగ్రగి ! కి || డెల్లనిత
 విష్ణుఁ ధరము ! లెల్లవృషి మాంశ జెప్పడిగురు డనిన న్నుల్లంఘించి మారకు ! లాల్లగుచుపట ! దానప్రాప్తిమందింపే || కి ||
 డేవగఁడవఁధురిపుక ధనము ! డేవదవఁజడఁపగిదిఁడియునెకి సనమున నే ! మెషికి నొడువులు నెడవఁడ ! చుఘఁగఁజదివి
 పమాకుడుగభవనిధిపా || కి || పాకరపురకిర సుతలమునఁ బెల్లరుజన్మించిరిమఁజీవాఁబుని ! నిక్కపునుగు వఁగారి
 చెడ ! నెక్కడిమహాఁటిరాక్షు సేతవర వైక్యే || వ || అనియుల్లుగురుసతులఁడ సెప్పింకొడు వంశింధ వృషహరింబులు
 కర్ణరంధ్రంబులందుబద్ధ ప్రహరింబులై సోకనవి యిచ్చిపడి పాద శాడితఁడై చిభునంబుభంగిబవన ప్రేరితంబైనదవా
 నలంబుచందంబువదండా శాడితఁడై కఠిరవంబుగై పడిభిక్షులంబు సావేళజాన్మ్యమాన చిత్తుండును పుత్ర సఁహరో
 ద్యోగియు వ్రుండును కంపమాన గాత్రుండునలంకిగ్రహ సేత్తుండుడై కొఁమమరిష్టింపఁగమానకృత్యంబులుదప్పించిని
 ర్తయుఁడయుయతనిసంకాత భాషణంబులనడల్చును || శా || సూనుక శాంతగుణ ప్రధాననఁ సంతాపించిజ్ఞానుని జ్ఞానా
 రణ్యకృతానురంజనిప్రసంభ్రా జమానుక నచా ! శ్రీ నారాయణపాదవస్త్ర యుగిచింతామృతాస్వాదనాధీనుకాధికర
 రణంబుఁజేసి పలికెండేవాహితఁడు క్రొంగ || స || అన్వదీయంబగునాదేశమ నఁగఁగి మిక్కిలిరిరిమిలమెఱయు జెఱచు ! న
 నికాలములందువసుకులుఁడయుగాని దేవమునఁగాలివ జెఱచు ! మన్మథాపారంసంక్షిప్తరార్పియై వేచులవిడివ
 గ్నివెలుగ జెఱచు ! నశితీక్షునయివ నాయాజ్ఞావల్లంఘించితేమనుండు సామలంబువ జెఱచు ! నిండు డెదలనా మ్రాల నెత్త
 వెఱచు ! నకురకిన్నరంగంధర్వయుత్తఁడహగ ! నాగవిద్యాధరావలినాకు జెఱచు ! నేల జెఱవపువలువనీకేదిదిక్కు || .....
 శా || ప్రజ్ఞావంతులులోక సాలకులుశుభ ద్వేషులై యుండుదీ ! యజ్ఞాభంగము సేయనఁ మచురయోమాపాంగదృష్టిని వే !
 కజ్ఞానమృతమైజగ త్త్రితయయంగంపింపనీట్టియో ! నాజ్ఞోల్లంఘన మెట్లుచేసి విసాహంకారతరయరత్తి || శా || తరియో
 భమగాగ సెత్తివినహాధంబుగాడింబ వైక్రుంతుంజెప్పెచుదుర్దయండునుచువైక్రుంతుండుకీరచ్రత్ ! తరంతాంధురు
 డేసి నేనుగులఁ బండింపఁదండింపఁగఁగఁగుంతిగూతుఁడుగాక రావలదె వద్దోరాహపక్షికోకిల || శా || ఆచార్యోక్తము
 మానిబాలురకు మోక్షాన్వ క్తిఁబుట్టిఁచిని వాచాలత్సముఁజూపివిష్ణుఁ హితుకవర్ణించిను దైత్యుడ ! శాచార్యులునీరుజే
 సితివిహూధాత్తుంగులద్రోహి ! న్నిచుంజంపులు మేలుచంపిలమన్నిర్దోషముంజే సడఁ || కి || దిక్కులు గెగిరితిగిన్నియు
 దిక్కెవ్వఁడొరీసివదేవేంద్రాదుగ ! విమలరాజులు వేరొకి ! విక్కెఱుకకకాలుతురితఁడెదిక్కెఱుకనన్మ || కి || బలవం
 తుండ నేజగముల ! బలములతోఁజరకిర భావమునహహ ! బలులఁజముంచి నెవ్వని ! బలముననాడెరవునాకుంబ్ర వీరుఁడ
 వై || అనిచంద్ర కి మెల్ల మెల్లనవివయంబుతోఁగొడుకీట్లనియె || కి || బలయుతులంబుర్యులయక ! బలమెవ్వఁడనీసనాకుబ్ర
 హ్మదులకు ! బలమెవ్వఁడు ప్రాణులకును ! బలమెవ్వఁడటివిభుండుబలననులేంద్రా || కి || దిక్కులు కాలముతోనే ! చిక్కు
 నలేకుండుఁగలుగుచిక్కులు మొదలై ! దిక్కులలే వారికి ! దిక్కెయ్యదియదియనాకుచిక్కునుహాత్మా || స || కాఁరూపంబు
 లఁగలవిశేష బులనలఘుగుణా శ్రయండునువిభుండు ! సత్వబలేంద్రియసహజప్రభవాత్మకడై వివేదంబులనఖిలజగ
 ముఁగఁగింపుచుఁజుంబండించునవ్వయండునిరూపములందునతఁడుగలఁడు ! చిత్తంబుసమముగాఁజేయునుమార్గంబుండ

పివ న్రించు ది శ్లోబుకంఁడె॥ వైరులెవ్వరు ది శ్లోబువైరిగాక॥ దిశ్శమునునీమవముగాఁజేయునుయ్యి॥ మదయుతానురభా
వంబుమానుమయ్యియియ్యనీ మ్రో పమేలాడరయ్యజనులు॥ ౧౬॥ లోకములన్నియుఁగడియలోనజయించినవాఁడనిం
ద్రియానికముదిశ్శయిం గెలువ నేరపునిన్ననిబధ్ధంజేయునీ॥ భీకరతశ్రులాఱువరప్రభిన్నులజేసినఁ బ్రాణికిటిలోనీకు
ఁటోధి లేఁకాడఁ నెప్పినఁజూపముదానవేత్రరా॥ ౧౭॥ పాలింపుము శేషపిను॥ న్మా లింపుముకర్మబంధములననుదృష్టిం
జాలింపునునంసారము॥ గీలిపుముహృదయునుండుఁగేశపుభక్తి॥ ౧౮॥ లనినఁబరమాభాగవతశేఖరునకువోపాచరశేఖరుం
డెట్లనియె॥ ౧౯॥ చంపినఁజెప్పిననుము॥ ౧౦॥ పంపన నోరిపలువక తిన్వలనం॥ గుంపించెనుచాపురపుం॥ దెంపరి వైవదగునా
నితఁజగునఁగువతీ॥ శా॥ నాతోడంబ్రతిభాషలాడెనుజగన్మథుండునాకం॥ టినిభూత శ్రేణికి గాజులేదొకఁడునంపుగ్ధ
ప్రభాపుండును॥ ద్రా తంజంపినమున్ను నేవెదకితంబల్కారు నారాయణుం॥ డేతద్విశ్వములోనలేడమరివాఁడెందుండు
రాచుర్మతీ॥ ౨౦॥ ఎక్కడఁగలఁడేక్రియనే॥ చక్రిఁగవర్తింపు నెట్టిజాడనువచ్చుంజిక్కుడతునిన్నువిష్ణుం॥ దెస్సెల మ్రేలేదపు
నానిభృత్తునిపగిడి॥ ౨౧॥ అనింహరికింకరుండుశంకింపకహర్షపులకాంకురసంకలితక్షేపముండెయ్యగ్రహంబులేకహృ
దయంబునఁ గేశపునిండలంచినమన్తరందిబాలవర్తనంబులనర్తనంబులుసేయఁచుకట్టెయె॥ ౨౨॥ కలడంకోధిగలంబుగా
లిగలఁడాకాశంబునంగుంధిని॥ గలపగ్నించితలంబల్లంతలంబుద్యోతవం॥ ద్రాతలం॥ గలహంకారమునంద్రిముంబులఁది
లింగవృత్తులందంతలుం॥ గలడిసుండుగలండుదండ్రీవెనకం॥ గానేలనియ్యఁమెడఁ॥ ౨౩॥ ఇందుగలఁడునులేడని॥ సందేహము
వలచుచక్రిస్వోపగతుం॥ డెలదెందువెదకిచూచిన॥ నందంజేగలఁడుదానవాగ్రణింఁటె॥ అనియిప్పింబున॥ ౨౪॥ హరిస
ర్వాకృతులంగలఁడునుంబ్రహ్మంబునుభాషింపన॥ త్వరుండెయిండునులేడులేడనినుతుఁజైతుండుదర్శింపశ్రీ॥ రసిం
హాక్షిత్వనినుండెనచ్యుతంబునానాజంగునావరోత్రుగర్భంబులనిన్నిదేశములనుద్దవప్రభావంబున॥ ౨౫॥ అయ్యవస
రంబునదానవేంద్రుండు॥ ౨౬॥ డింభంక సర్వస్వముల॥ నంభోరుహనేత్రుండంపనంచుమిగులసం॥ రంభంబునఁబలికెదఁ
స్తంభంబునజూ॥ గలవేదక్రిగిక్రి॥ ౨౭॥ స్తంభమునఁజూపవేయి॥ గుంధినిశిరముండ్రుంధిహులగర్తూ॥ రంభంబున
వల్చిపారెడి॥ స్తంభంబునఁడవడగతే॥ క్తుడగునే॥ అనిభక్తవత్సలుండగుశ్రీహరికిఁబరమాభక్తుండయ్యవ్రహ్మంబుండిన్ని
యె॥ శా॥ అంభోజానను॥ దాదిగాఁగిల్లవర్తంతంబువిశ్వాత్మజై॥ రంభావంబుననుండుప్రాణవిపులస్తంభంబులోనుండఁ
డే॥ స్తంభాంతగ్గుండయ్యింబుండుటవేసంజేహముఁకోదుని॥ గ్రంభత్వంబుననే॥ హుగానంబులఁచి త్యక్షింపవలంబు
న॥ ౨౮॥ అనిరచినిక గాళింది॥ గుర్తరలేదగ్నియిచ్చిగనుజిక్కియొటజైతికవఖ్యంబుంకే॥ ననమగ్నిర్గుంపించుచు హంభాగవ
దశిమామోయెనవ్రహ్మంబుని॥ గరింపును॥ ౨౯॥ వివరాడిభాకమూఁచుదిత్తగినున్విఘ్నంబువిశ్వాత్మకం॥ డనిభాషించెదవై
ననిండుగలఁడేయుండువావోక్తేక్తియై॥ రనుజేంద్రుండరచేత్రే॥ సెనునుపాచారగ్రప్రభావంబుముంజనన్యగ్నిమణి

— ధౌ శ్రీనరసింహవతారకి భావప్రారంభము. ధౌ —

ధంభముఁగపారిజనుస్సరంధముఁస్తంభముఁ॥ ౧॥ వ॥ ఇన్నిదారవేంద్రుండుపరిగృహ్యమాణువైరుండునువైరానుబంధజూ
జ్వల్మమానరోహనలుండునురోహనలజనుస్సమానజ్ఞానవినియుండునువినియగాఁభీరర్థదైర్వ్యజేయిమానహృదయుం
డునుహృదయచాచల్యమానతామనుండునుతామనుగుణచంద్రమృతమాణస్సెగ్గుండువైవిస్తంభంబున హుంకరించి
బాలునిధిక్గరించిపారినిండుజూపుమనికతత్తనకమోగుయకంకణకేంకారతేజస్సూర్యకంబుగదిగ్గరించెదతభేదనపా
టవప్రతస్తంభంహస్తంబుననభానుంటవస్తంభంబుజేసినవేటువోడనదతేదితలునుమిలుగుగునుసెదటఁజిల్లిపడింబుభజ్య
మానంబగుచునన్యహస్తంభంబువలనలభ్యయవేభానంసూతస్తప్తస్థంధబంధురనమిరణంసఘటితరవోముచ్యమాణమహా
బలాహకవర్షిగర్తనిబిడిపిఘ్నరదస్సహనిర్ధూతసంఘునిరోషనికాశంబులయినశుటచ్చుటస్ఫుటస్ఫుటస్వనిప్రముఖభాయంకరా
రాచపుంజంబులుజంజన్యమానంబులైయెగసెయ్యకాశకుహరాంతరాళంబునిరవకాశంబుజేసినిడిరంబులుచాలకడో
భాయమానహృదయయలైవరవశంబులయింపి తామహనుహేంద్రవరుణవాయుశిఖిప్రముఖవరాచరజంతుజాలం
బులతోడబ్రహ్మాండకటాహంబుపగిలిపసిన్నోటితంబుగాఁచిపులలవత్సయుగశంకాశభాసురచక్రచాపహంసలితజలచ
రరేఖాంకితచానువరణతలుండునువరణచంద్రమణినునవిమితవిశ్వశ్రవణరాభారథోరేయివిక్రంభింభీరసకుంభి
దీదరకూర్మకులశేఖరుండునుదుగ్ధజలజాతశుండాలశుండాదండనుండితప్రకాండప్రచండమహెచారుస్తంభయుగళుం

జనుషుణుణుణామనానమనీకింకోగణముఖరితమేఖలావలయవలయపీతాంబరశోభితకటిప్రదేశుండునిర్గరనిన్ను
 గావగ్రవర్తులకనులారగంభీరనాభీదవండునుముష్టివరిమేయమితరతమతగన్నగ్రవభ్యుండంబుసూచలసానుభాగన
 ద్యౌతకర్మశబ్దశాలవమండునుమర్చనదనుజభటదైర్వ్యలతీకాలవిత్రాయమానరక్షోరాజవత్సోభాగవత్కటిత్రపితే
 ఖనమండులాంగలాయమానప్రతాపజ్వలనజ్వాలాయమానశరణాగతనయనతకూరతవంప్రతేభాయమానవజ్రా
 యుక్తప్రతేమానభానమాననిశితనశరతరముఖనఖుండునుశంఖవక్రగదామంతతోమరప్రముఖనానాయుకమహిత
 ముహూర్తుంగనహీనరశ్వంగసన్నిభవీరసాగిరవేలాయమానమాలికావిరాజమాననిర్గర్భానేత్రభుజాభ్యుండును
 మంబుజుండీరమణిపుంబరంజితమంబులహరరేయూరకకణకీరీటమణిరండులాదిసూచకభూషితుండునుత్రివళియుత
 శిఖరిశిఖరాభుపరిణ్డబంధురకంధరుండునుప్రకంపనకపితపారిజాతపానవల్లవప్రతీకాశకూపావేశనగవతితాడరుం
 డనుశరతాలమేఘజాలమధ్యనగధగద్దగాయమానతట్టితాసమావదేదీప్యమాననంస్థాయురుండునుకల్పాంతకాల
 నకలభవనగ్రసనవిలసనవిజృంభమాణసప్తదేహృజిహ్వతవీరతరళతరాయమానవిప్రజనూనజిహ్వండునుమేరు
 వంబరమహాగుహంతరాళిపిస్తారవిపులవక్త్రనాసకాచివరుండునుసాసితావేదనస్పర్శవిదితృప్తాననికరసంఘట్టననం
 యోగితనంతవృణానసప్తసాగరుండునుసూర్యవశ్యతవిద్యోతమానఖివ్యోతమండలసమృత్తననంబితలోచనుండునులో
 చనాంబలసముత్పిర్యమాణబిలీలకీలాభీంజేస్ఫులింగవితానర్యోధవ్యమానతారకాగ్రహనంబుండునుశ్రీశ్రీచాపసు
 రుదినీదగ్రహాభ్యులతాబంధబంధురభయంకరవదనుడునుఘనతరగండైలగుల్మకన్యకన్యకగంధభాంగండునుసం
 ధ్యారాగరక్తిభారాధరనాలికాప్రతీమహావక్త్రంకవతంతస్యమానపటుతరనటాద్భటుండునుసటాజాలనంచాలన
 సంజాతవాతహోలాయమానవైమానికవిమానుండునునిఘ్నంపితశంఖవర్ణమహూర్ధ్వగ్నిగ్ధుండునుచగదంతాయమా
 ననందరవమంధరాధరవనిభ్రమణవేగనముత్సవ్యకూనవియవృండులనండీతనుధారాశిల్లాలశేకారాకారభాసురకేస
 రుండునుపరాధ్యుర్యశిరకిరణజయ్యాఖిరతనూరుహుండునుజుజగన్జననినాననిర్గళితమునుప్రతీకవామనైరావణ
 సార్వభౌమప్రముఖచిగిభారాజకర్ణగోలుండునుధవళభరాధరన్నమరలలోకనీయదేహుండునుదేహప్రభావలనిర్మ
 ధ్యమానవరివశియాతుధానిమరంబగర్వాంధకారుండునుప్రద్లీపహింజ్యకశిపుగంజుభజనగమిత్రాంతరంగబహి
 రంగజేగీయమానకరుణావీరనసంయుతుండునుగుహప్రభాపుండునైవశ్రీస్థనీంహదేవుండావిర్యుంబినంగనుంగొని
 కన్యకమ్మూర్తిగాదుకేవలహరిమూర్తియుగాదుమానవాకారముకేసరియాకారమునున్నదిహరిమాయారదితమగు
 యధార్థమునాడె॥౧౬॥తేపునబాబుండాదీపమగ్నిరతసర్వకతత్వముంబ్రహ్మపిండబంధునియందునంహాశ్రీరము
 దార్పితక్రిశియింపవచ్చినామహాదేవునియందుంబంతునైననాసాంపుమఁబెంపునందటనుజూపఁజరంతుమరింతుశ్రు
 తుని॥

— శ్రీ హిరణ్యకశిపువధ. శ్రీ —

పల్లవిమెత్తంబడలిదిత్తంబునగదమిహిం తత్తరంబుననాన్యుచు ననంతితకంతీరవంబుడగ్గరుగంధసంగురంబువందంబు
 ననక్రందరకుంజగుండునసంహదేవునికెముటువడిదితదీయదివ్యతేజోజాలనగ్నికర్ణగంబునంజేసినవానలంబుడగ్గరినఖ
 ద్యోతలబునుంబోలెగర్తవ్యాకర్తవ్యంబులుదెలియకనిర్గతప్రభంజైయుండెంత॥౧౭॥ప్రకటంజైప్రళయవసాన
 మునముల్లవక్రండభాగదావరోధకమైయున్నతమిప్రముంజగమునాద్వదింబుగోత్రాసాత్వీకతేజోసిధియైనవి
 స్థునెడనుగ్గీమిం నేనట్టమైవికలజైవెడుగాకతావసులప్రావీణ్యంబురాజేవ్వగావలంబినదానవేంద్రుండుమహా
 ద్వండంబుగూతానందంబున్దిప్సనకన్యగేంద్రునివేసిననతంకురద్దంబుననర్దుంబునుకేసెమయ్యుచక్కవరిసంధి నేర్పునదితివట్టి
 బట్టిగొన మిక్కిపడివట్టిబిల్వకట్టయకనయ్యునురవగుండుద్భవలంబుననిట్టిట్టుమిడిసేపట్టుడప్పింబింబిడిదితిబిల్వం
 ప్పకంబిప్పింబియుప్పరంబుకేసివహంకరులరాజవరణనిర్గళితభుజంగంబువందంబునండలంగుడితనభూజాటోహ
 బుననరకతీరపుడంబుతిరుండయ్యెననితంబికలంకకడెలంగుమందన్నునివిడసీరదనికరంబులమాటుననింపులుగుంపు
 లుగొనిదాగిమూగిగ్రన్నరనాగ్నియజీవనశంకాకళంకితులై నంతనంబులంజుతనంబులుసేయుమరిగీపకక్షీణనకుర
 దత్తావదీశేనంబువలక్షింబిజడవర్ణంబులుభగియుదిగూనభోభాగంబులవిపదవివిత్రలంఘనాలాఘవంబులంబరిత్రామ
 ణభేదంబులంగరాశివదనుండయుయంతరాశంబునసాగుపడగదంబునసంవరింబినసహింపక॥౧౮॥వంతాననాగ్ధాత

ఇందు డ్లినియె) సీ ప్రాణిరంఘులులమృత్యువృత్తి నభ్యంబులనవిచారింపింప వలెయి కిది కాలపను దావవేస్త
రుచే బాధపడిదిక్రియ్యురయూర్పై జనుల రిట్టి పిన్ను రాత్రినేవ్వని జంపెల్ల నువావె యుమాంపలగిగెన అల
నంటిమిని సేవవ అగిరవారిలు వైవ్యభివంబుగా యే సేయిగిరియలు లెట్లెవ్వయి. పల సేపి నరంబులియినంత
భక్తిగోలువనిమ్మునిన్న హెం దైత్యానీక విశ్లేషయికరహాస్రేపిహా|| యుమ్మగ్లిరి|| వాని భవరియాదరవీలలోక
ములను వ్వాదిరిదిట్టి చనేడవై త్యేకుచేత భేదమువై హ్రస్వబులె యుండనీ యెదితున్నరసంహనావసునసం
హారంబునెంకిది వేదవిధిగ్రన్థ అనుకరించిని గాగ్గనున ధామవై పితృదేవగ్రన్థుని|| తా|| చంద్రక్రౌఢముతోడ
వై త్యుండవడె శ్రాద్ధంబుల మాత్యునుచి పి. డుబుల్ న లోనికింబులుగనిర్పించు మాకీయు ద్ధండగ్గంబునఁదా నె
వై కోనుగు హూద గ్రంథవిడికగడఁగి ఇందెంపగి డెనీరమిలుపున త గావింతుమా త్యేశ్వరా|| సిద్ధులిట్లని|| క|| కు
ద్దగవై యోగిమాదికింపులుగై కోననవై త్యు జీవీ పిప హా|| యోగపుర్యపహామి|| సివలవ అలంగిగిగె శ్రీ సరిసిం
హా|| పిద్యాధరులిట్లని|| క|| దానపునఁజెడియంతగ్రానాదికి పిద్యశెల్లనుచు పి అల | గానిట్టి పిపిదిత్రము| నీరువను
వైభవంబునఁ మున్నసింహా|| సుజగులిట్లనిరికిరత్నములనుచు శ్రాంతారిత్వంబులఁబుట్టి కోన్నరక సునుకము|| యు
త్తమున ప్రవృత్తి వేసి డ్లియులరత్నములుగలిగెల్ల కితిమీశా|| సుపులివిని|| క|| మర యునివై శ్యు బొరిగొని వగ్గా
శ్రమగ్రన్థ సేతువగ్రమున రలఁబూర్ణ ముఁజేసిప వేననివర్తించుమి కొలిదిత్తున వారము దేచా|| వ జావతులిట్లని|| మ||
ప్రజలఁజేయుట కై నృజీవి నమంబాటిందినె గాగ్గచే | బ్రజలంజేయినింక గాలయన హా భారంబుతోనుంటిమి కు
జనుకముమఁడేచ పిదవినకో చంబులెన్నె|| బ్రజలంజేయి చునుంక వారము జగన్ద్రా|| యుమామోదయా|| గం
ధన్నగ్లిరిగి|| క|| అగ్రమంఁయులు బ్రాహ్మ దిమి నశామి మై బాధామయంబాడ డి నీచేజనుని|| గూడెన హాపా
తునిగిగెనశలములలో|| వాగ్గనిట్లని|| క|| భవంజంహృత ముగ్గంబిదివేల్ల పరోధి సేమదెగ్గనీ నతంభవరోగిని
వ ర్తకిమ గి|| పదంస్థి యుగంబుఁజేర్చితికామీశా|| యిట్లని|| క|| భగవం లే నీధులుభంగిదిమి మ్మలనుమ్ము
నెక్కిగి|| స్పంశయ్యుడికిలలబ్రచారముజేయుచునుం పిదవిని ప్రంశముతోడని గడఁచేర్చితివావన మానెనా
చునివ్వంశతితత్వశాసనలిచ్చివయ్యుజునివాన కొ|| కి పునుమ్మగ్లిరి|| క|| పునుమ్మోను సేంకుకి|| లగుములవ ల్పు
లమునిమ్మ భూషింపఁగడు|| మ్మనుమానం లనుజరవృత్తుగుంజంబిచే జగముల లె కెనీశా|| వై తాగ్గిలిట్లని|| క||
త్రిభువనశ శ్రుండవడియెచి|| పభలంబునుకవి ములంబుజగదీశ్వరిని శుభగీతములులింపుచు నిభయులమైపంచరింతు
మాతఁగరణ్యా|| కి|| గ్గరిలిట్లని|| క|| క|| గద్దముడులపవలఘుతరికి ఖాము సేయిలచునుమ్ము గలుమాత్తు కుడు|| మ్మగ్గని
జంపితి పుర్యతాశముల మైనిరుభక్తినిలిపెమీశా|| పిన్దు సేవకులిట్లని|| క|| ఉందితివై ప్ర శావయఁజంఢనిశావరుడైన
పినితి | ట్లింతుకీడు గాదుకృపఁజేసితివీశ్వరిభక్తితోడ సేవింతుటకింబెవైరియన వేగ మెవేరగవచ్చునిన్నునీ. యందిత
నారసింహతనువచ్చునమావరఁబాసిఁజంబు|| వ|| ఇట్లు బ్రహ్మగుక్రేంధ్ర సిద్ధసాగ్యలరస్పరులయిన దేవముఘ్నులంక
రనేప్రకారంబులఁనుతిందిరించురోషఁజృంభమాబుండయరసింహదేవుడగు బేర క్షాదిలక్ష్మీ దేవింబిదియిట్లని||
క|| హరింబులపుదేవిహిహరిసేవానిపురావతిహరిగతివినదా హరిరెడినిపుననిర | హరిరోష ముడింపవచ్చు హరివరమ
ధాన్స | వ|| లలనెయ్యోగినిమ హూతగ్రంథతోడ నాకలగతిరక రిరీపునియువంరంబునఁబుజుగి|| సీ|| ప్రశయాకవిం
బంబుడగిదిన్నుచిగాని నెమ్మోయి హాక్రేంధునిభముగాదు శిఖిశివానఁఘంబుచెలుపుజూపెడుగానిమాడ్చి ప్రసాదభా
సురముగాదు ఓరిరాద్రా పృథవేతమైపెట్టఁగానిభూగోపారంసూర్తిగాదు భయదరంప్రాంకుర ప్రభలుగ పె
డఁగానిరకహానిగాంబాజాతుంబుగాదుగిరింకరవారసింహవిగ్రహముగా నీ గామీజనసులభవిగ్రహముగాదు విన్నతి
యుగాదుతోల్లి నేపిన్దువలనఁగిగ్గనియుగాదుధింకా కారమును|| క|| పలికెననిగనుకముగొను | బలికిరగజనలిగి
భుండ ప్రతేవచనములగాబలుకఁడనినిమిచుశేమిభాబలుడిహృదయ మనఁజనుపుభయమునుగదురక|| వ|| ఇట్లునరహ
రిరూపంబువారిజనివాసినిపిట్టి దివంకిందిశాంతుండయన వేనగడ్గరియెరసనివింబంపుచున్నవారిజ సంభవుడదేవుని
పంబుని వారింపనితరులకలఁగాగని ప్రహ్లాదుఁడేయి నియె|| క|| తీంధ్రమగురోషమునను తగ్గినిమిత్తమునఁజెక్రిదా
రుణమూర్తి|| వేంధ్రమువిడువఁడు మెల్లనఁడంధ్రీశతలగఁజేసిదయ సేయగదే|| వ|| అనిననాగాకయనివ హా భాగవతకే

బరుండైనచాలకుండుగగనమలంబులుమునుదిమిందగమనంబుననుదవినయి వేకంబులనరసింహదేవునిస్మిధికిం
జనిసామ్రాజ్యండు ప్రణామంబుజేసినభక్తవరాధిపండుగునయ్యార్యురుండాలికింబితగుణాయత్తదితుండై || డ || ప్రా
భవమొప్పుగగనాస్థిపామణ్యైకదియంగజీవీసంగిభోతస్యస్త్రిసంఘములజూచుచుచాలనిమాధియందులూకాభిను
తుండు వెమైననురాంతకుడున్నకాలనర్పణితాభయదానశస్త్రముననర్పణంబుగఘోషాతుహస్తము || ౧౨ || ఇట్లుహరికర
స్వర్ననంబునభయవిరహితుండును బ్రహ్మజ్ఞానసహితుండునుపులకితదేహుండును సమత్వస్ససంతోషబావస్సలిలధా
రాశమూహుండును ప్రేమాభివ్యంగ్యభాషణుండునవినయివేకభూషణుండునేకాగ్రచిత్తుండునుభక్తివరాయువుం

— ఖై ప్రస్థానంబునరసింహమూర్తిని మలించుట, ఖై —

దునైయన్దేవునిచరణకమలంబులుదనహృదయంబుననిలిపికోరికమలంబులుమునుగినియిట్లడయె || మ || అమరుల్ సేధు
లుసంయమిత్వరులు బ్రహ్మచుల్ సతాత్మర్యది || త్రములన్నిన్నుబహుప్రకారములనిత్యంబుఁ విచారింపిపా || రముముట్ట
న్నులి సేయిసోవనట నేరత్తు ననూజండుగిర్వడుద్రొప్పుడబాలుడఁ జడవఁట || వల్లింపవత్తుండనే || ౧౩ || తపముఁ వంశ
ములేజముఁ శ్రుతముసౌందర్యంబునుద్యోగముగిన్నిపుణత్వంబుప్రతాపహరుషములునిష్ఠాబలప్రజ్ఞులఁ జపఁబూ
మంబులుసాలవీత్వరభవస్సంతుష్టకై దంతియూ || ధపుచందంబునభక్తి సేయవలయుండాత్మర్యసంయుక్తడై || ౧౪ || అమ
లజ్ఞానసదానధర్మతపత్యయోగినిర్మలత్వములఁ యజ్ఞానసనూయలఁగఁగఁదర్పించుధాత్రిసురో || త్రముకంఠఁ
శ్వపచుండుముఖ్యంఁకునమోర్ధప్రాణవాక్కుర్తముల్ సమతన్నిన్నునయించెనేనిభగవత్సంతోషకుండోదయి || ౧౫ || అ
జ్ఞాండు సేసినయవరాధలులనుఁ జేబట్టిదేర్పరుండుకృపాబుడనుట || జేవట్టు సెకచోటనిద్రునిత్వరకునర్థంబులేకుండున
తండుపూర్ణు || దైయ్యములునీత్వరాధ్యణంబులుగాఁగఁజేయుటధర్మంబు సేసే నేనినన్దంబుఁజూచిననికలలామంబుప్ర
ణిందితంబగుపగిదిమఱు || నగ్గములుదోచుఁగావునసధికబుద్ధిభక్తి సేయఁగవలయునుభక్తిగాని || మెచ్చడధర్మంబులాసగి
డుమేరలంచు || బరహాగగుణంబుహాభిభాంధపుం || క || కావునసల్పుడనం ముది || గావించెదఁజెల్పులేకకలనేరుపు
నగ్నివర్తనమున ముక్తికి || బోవునదివ్యనుజముదిపురుషుడనంతా || ౧౬ || నన్యాకరుడవైన సన్దేహనియాజ్ఞాశిరములనుకు
ణ్ణిచేయువాగు || ప్రహ్లాదులగురులుభయమొందుచున్నారసభీషణాశ్రితే || జూచి || రోషంబుమానునీ రుదిరవిగ్ర
హములుఁ శ్యాంకః కములుగాఁభీతికరములుగావులొకములకువృద్ధి వన్నంబులభంగిభయముఁజేయుఁగనునమర్చిం
చితి || సాధుహాషణమయ్యె || నవతరించినవనిది రెండుకయల || గలుచుహరివిసంతోష కారివగుచు || నిన్నుడలతురులొకటబు
ర్మలాత్మ || ముగ్ధి || కరం ప్రాప్తమటినటానఖయునుగ్రద్ధావయురక్తకే || సరియఁదీర్చితరాం గ్రహారికయుభాస్వ
న్నేత్రము నై నీనిరసంహాకృతఁజూచి నేజెలవఁబూర్ణ ప్రారమర్శార్పరదృష్టరసంసారదవాగ్నికింజెలతునీపాదాశ్ర
యంజేయవే || ౧౭ || దేవానకలయోనులందునునుఖియోగదుఃఖిసంయోగజనితంతైన సోకానలంబునందవ్యామాను
డునైదుఃఖినివారకంబుగానిదేహవ్యభిమానంబున మోహితుండనే పరిభ్రమించుచున్నయేనుసాంబులియండప్రసఘం
డపువరకుదేవతయు నై ననీయొక్క బ్రహ్మగీతంబులయిరలీలావతారవిశేషంబులఁబఱియించుచురాగానిర్ముక్తుండనే
దుఃఖపుంజంబులధరియించిపవదీయచరణకమలన్యరణిపుంబులయిభక్తులజేయించెద చాలనినర్పణం ద్రులునురో
గికినివైద్యదత్తఁ బయినయోధుధంబుననుననుగ్రంబునముగ్ధంబువానికి నావయునుదక్కొరులురక్షింపలేని తెఱంగుననం
సారతాపసంతప్తమానుడైనీచేతనుపేక్షితుండంబున వానినుధరింపనిన్నుండగ్గనన్యంకునసగ్గుండుగాడుజగంబులనే
వ్వండేమృత్యుంబు నెవ్వనిచేతంబ్రేగితుండయేమొందియంబులంజేయెమొటితొలస నెవ్వనికిసంబంధియెయేనలంబు
న సేసమయంబునందేమిహంబున సేసణంబున సేవరంబున నైనజనకాది భావంబునుసత్వాదింబివరంబైన ప్రహ్లాది
భావంబునూపాంతరంబుమొందించునట్టివిధప్రకారంబు లన్నినీవనిత్యముక్తుడపురత్తుండుప్రభుయింశంబునసపురు
షునికీనియుగ్రహంబునగాలంబాచేతలఁబ్రేరితయొక్కనయంబునుబలయుతంబును ప్రధానలింగంబునైన సమనంబును
మాయస్పృశింపవిద్యానిస్థితివికారంబును వేదోక్తకర్మప్రధానంబునుసంసారవక్రాత్మకంబునయూమనముననిన్ను సే
వింపకనిమిమిదితరియవ సెక్కుండునునమర్చుండు లేకుపజ్ఞాననిర్దితబుద్ధిగుండువునిపునీవలనవశీకృతకార్యసాధనశక్తి
యైనకాలంబుమాయతోడంగూడ పోడకవికారయుక్తంబునసంసారవక్త్రంబుఁజేయుచుండుసంసారదావదహానసంత

వ్యూహానుంధనానన్నరక్షింపుము॥సీ॥జనులుదిక్కలురసంపగాముగ్నిభవములుగోరుదురుభవ్యంబులనుచు॥ నవీయంత
యనురోషహానజ్యంధితమై నమాతం త్రి బోముమడిహాహితేసి॥ హితంబులగునట్టిమీరుండునీచేతనిమిషమాత్రంబున
నేడఁబడినె॥ గావునవృక్షములుగావుల్రుక్కోదుల శ్రీ విభవంబులుజీవితములు॥ కాలభావకుండగునరుక్రమునిచేత॥ విదళి
తములగునిలవపు వేయి నేలనితర మేనొల్లనీమిగియఁబడి గోంఁగిగిగియున్నదిగిలుతుంగింకరుండగుచు॥ సుత్తికోకి
ల॥ ఎండమావులవంటిభ్రమ లెల్లపార్థములగుచును॥ స్వంతులగోగధానదేహముతోపిర క్తుండఁగాకయు॥ క్తుండఁబన్నభవ
హిన్నెప్పడుభ్రంశైయింక నాడుచేరంకపారముచుష్టసౌఖ్యపరంపరాక్రమంబున॥॥ఉ॥ శ్రీమహిళానుహాశన
రసీరుహగర్భలతై ననీపాపాలా॥ ద్వామకిరంబుచేనభయదానము సేయపు నేనుబాలుండ॥ దామనవంశనంభవుండై
త్యుండను గ్రరజౌగుణుండ॥ స్పృహదయంగంఁబుజముగీర్వముజేర్చుటవద్ద్యమీశ్వరా॥॥ వ॥ ఈహాత్యానుజనులైనబ్ర
హ్మదులందునుదుర్జనులైననూయందును సేవానుహంబునంబయైవత్తుంబులు లేకకల్పవృక్షంబుచందంబునఫలప్రదా
నంబు సేయుచువుకందర్పనర్పనమేతంబగుసంసార కూపంబునం గూలుచున్నమూఢజనులం గూడకూలెడి నేనుభవవీయ
భృత్యుండగు నాతమవీయను గ్రహంబునంజేసినీకృపవంబాత్తుండవై తనన్నరక్షించిజన్మకునివధియించుటనాయుదుల
బతుపాతంబుగానుచు స్తజనంహాగంబును శిష్టభృగ్యునిజనరక్షాప్రకారంబును నీకునై జగుణులువిశ్వంబునీవగు
ణాత్మక జై నవిశ్వంబున్నదియు॥ వియందుంబ్ర వేళించి హేతుభూతగుణయుక్తండవై రక్షకసంహారకాది వా నారూపంబు
లనుండుచునదనతాగరణకార్యత్వకతెనెవ్వంబునకుంబరమకారణంబు నీవీమాయచేతకేడుదానయెడబుద్ధివి
వికల్పంబుదోచు॥ గానికంఁపెనెండ్లెయిలెచుబీజంబునందువ సుమాత్రగూతనీ త్యుంబునువృక్షంబునందు నీలతాప్త
వివర్ణంబునుంగలుగు తెఱంగునవిశ్వంబునకునీయందజన్మస్థితప్రకాశనాశంబులుగలుగునీచేకనైవ శ్వంబునీయందగిలు
పుకొనితొల్లింబ్రచేయకాలపారావారంబునంబునగేంద్రవగ్యంకంబునగ్రియారహితండవై నిజమభానుభవంబు సే
యుచునిది తునిభంగియొగంమీరితలోచనుండవై యుండుచుగోంతగాలంబునను నిజకాలశ్రీచేత జేరితంబులై ప్ర
కృతిధర్మంబులైననత్యాదిగుణంబులనంగీకరించినమాధిచారింపి వెలుగుచున్ననీనాభియంచువబీజమువలన నుద్భవం
చువంబులు తెఱంగుననొక్కకమలంబునంభవింపెన్పట్టికమలంబున నాల్గునొములబ్రహ్మజ్మించిదితలబిక్షించికమలంబు
నకునెండ్లై నరూపంబులేకుండుటజుంఁగించిజలంతరాళంబుంబ్రవేశించిజలంబులందు నూనివివ్వవగ్గరంబున వెంకటేశ
జన్మంబునకునుపాదానకారణంజైననన్నదగ్గింపనగుర్థంబుగాకమనుషికమలంబుకడంబుజనివిత్తయంగానె హిరణ్య
గర్భంబుచిరకాలంబునిర్మరతపంబుండేసన్పృథివియందుగంధంబుగలుగుచందంబునదయందువా నానమాప్రవదనశిరోన
యననాసాకర్మవక్త్రభజకరవరణంబును బహువిధాభరణంబును మాయాకలితంబునుచుహాలతులుత్పిండునెనజ
ప్రకాశకూరికృతతమండునుంబురుదోత్రముంబు నైననన్నదగ్గింపెన్య్యవనరంబున॥॥ ఘోటకవదనండవై నధాక్రై
టదులం ద్రుంచినిగముగణముల నెల్లంబాఁజించియజనకిచ్చినకూటస్థండకేశ్వరుండవుకూవిదవద్యా॥॥వ॥కృష్ణిధంబున
గృత లేతద్యావరంబులనుమూషయుగంబులందునుచిర్యజ్ఞానవమునిజలవరాకారంబులనవతరించిలోకంబుల నుద్ధరిం
పుచుధరియింపుచుహరియింపుచుయూగానుకూలధర్మంబులంబ్రక్లిష్ఠింపుచునుండుచువుదేవాయవధరింపు॥॥ సీ॥ కాను
హర్షాదిసంకలితమైదిత్రంబుభవవీయదిత్రంబువదనిసారదు॥ మధురాదిరసములచూచిచొక్కచుజిహ్వనీవర్గనమునకునిగు
డనిదు॥ సుందరీముఖములఁజూడంగోరెడిచూడేరావ కాక్యకులపై దగులువడను॥ వివిధదుగ్ధాపలునినగోరు పీనులువి
నవుయుష్టతాధావిరచనములు॥ ఘాణమరువడిదిఱుగుచుర్గంధములక॥ దనువుగోలువచునై స్తవధర్మమునకు॥ నణగి
యుండవుకై త్రేంద్రియములుపురుషుఁగలచునవతులుగృహమేధిగలచునట్లు॥॥వ॥ ఇవిధంబునంద్రియంబులచేతంజీ
కువడిన్వక్తియవరక్తియశరీరంబులందుమిశ్రామిత్రభావంబులు సేయుచుజన్మరణంబులనెందుచు సంసారవైతరణీని
మగ్నంజైనలోకంబునుద్ధరింకుటలోకసంభవస్థితియకారణుండవైననీసంగర్తవ్యంబు భవవీయ సేవకులమయిన మా
యందుంబ్రయభక్తులయినవారలనుద్ధరింపుము॥॥మ॥భగవద్వివర్ణగుణానువర్తనమధాప్రాప్తికలితుండవై నెగడగానంప
రహోగ్రవైతరణీంబిన్నాత్మవైతావకీయగుణోగ్రవరాజ్యభివ్యమునమాయాసౌఖ్యభావంబుల॥ సుగతింగనని
కూఢులంగనిమదిగోకింతునరేవ్వరా॥వ॥దేవామునీండులునిబిమ్మక్రకాములైవిజనసలంబులందపంబు లాధరిం

మిత్ర॥ అనభక్తవత్సలుండిట్లనియె॥) స॥ నీ జగత్తు దత్త గ్రామనిన్నుఁగనుటగా వీరత్విత్రి స్సప్తపూర్వజులంగడివేత్తుఁ
డై సభాగతి వర్తిండుఁజూచివీవజెతా నేకభవాంశకారులగుమధ్యస్థిత పిమోచిలచుచోత జనుల్ మర్తమలయుంతులు
సుగూఢశయియై తిస్సేత్రమా॥ నీ సురమాత్మభూతసంభూతంబుల నెల్లవాఁ యుమానియెవ్వరయ్య॥ నీదండమున
నన్ను నెఱుఁగు సేవింపినమధ్యస్థులగుమరుమత్సరులను॥ గుటిసేయినవయోగ్యుండవై లవలమూ॥ వేదవౌషధమయోవిధ
ముత్యదండఁజేత్రంబునామీరచేర్చిగూతండ్రి కేత్రేతకార్యముల నుపేతఁజేయు॥ చతురంధురమున నేమనాయంఁగమర్చన
మురనిర్మలదేహము డైనవమహిమ॥ నవగతాభిలక్ష్యఁడై తపస్సుపుష్కలలోకంబులకు సేగుబుణ్యచరిత్ర॥) ప॥ అనియుట్లు
నరిసింహదేవుండానిచ్చినదబ్రహ్మంబుండుహిరణ్యకశిపురగుళిబరలోకక్రియలుసేసి భూసురొత్తిములచేతనభిషిప్తుండ
య్యెనయ్యెడంబ్రసాదపరపూర్ణుండయిన శ్రీనరసింహదేవునిజూచిదేవతాప్రముఁగ సహితుఁడయిబ్రహ్మదేవుండిట్లనియె॥
నీదేవదేహాభలదేవేతభూతభావనిఁడునాచేతవరమువడస॥ మత్స్యస్థిజనులచేమరణంబునుంకఁగ మత్తుడైనకలధ
ర్మములఁజెలచి నేడభాగ్యంబుననీచేతహతుఁడయ్యె॥ గౌర్యగమనులొకములకెల్ల॥ బాలునితనవహాభాగవతశ్రేష్ఠు
బ్రహ్మాంకిదిగివీమృత్యుభయమువాసి॥ వరముఁగ్గువఁజేసిపిమ్మేలువా॥ జాత॥ నీససేహవతారంబునితఁడఁదిగిదిం
తించువారలుకండధరుని॥ బాధనుందగుమృత్యువుబాధవడస॥ నవప్రజావనీరక్షణమునఁజేసి॥ అననన్దసింహదేవుండి
ట్లనియె॥) క॥ బుద్ధినిదేవతేత్రులకెన్నకుములువలపవరముగిసుముపాశోగ్యులైనవరసునిబుద్ధుల॥ వన్నగములకి మృత
మిడుటవంకజగత్పా॥) ప॥ అనియుట్లుఁగిచ్చి బ్రహ్మాదిదేవమునులచేతంబూజితుండయిభగవంతుండయిన శ్రీనరసింహదే
వుండఁగోహితుండయ్యె॥ బ్రహ్మంబునునుమాగికింబ్రణమిల్లికమ్మిమాగికి వయవంబావరించిన జావరులను స్మృతిగ
గవత్సృజలయినదేవతలకురకునగుగ్రీంచిరజూచిచ్చిన్నకేపుంకుశుక్రాదిమునిసహితుండయిత్వత్వదానవరాజ్యంబున
కుంబ్రహ్మాంకునిఁబట్టగబట్టియతఁజేతంబూజితుండయిపిమ్మేలువనిశానానినిభలదేవతలువివిధంబులగు నాశీర్వాదం
బులచేతనాప్రహ్లాదునిఁగృతార్థుఁగాఁజేసెన్మిమాగిముంకురమహాని తనుతమనివాంఁకులకుంజనిగిట్లు విష్ణుదేవునా
ర్కవనరులినువురుబ్రాహ్మణశాపంబునఁజేసెప్రహ్లాద్యంబునదితపుత్రులయినహిరణ్యకాశిహిరణ్యకశిపులబరాహ్మనా
రణహూహంబులనవతరించినధియుఁచెల్వితీయభవంబునగాతనజన్మంబుదాసైరగావనంభాకర్ణులనుశ్రీరామరూపం
బునసంహరింఁచెన్ద్యౌయజన్మంబునశిశుపాలగతవత్ప్రలంఘపేట ప్రసిద్ధిమొదినవారలంగృహ్మనారంబునసంహరించె
నవిష్ణుధంబునమూఁడుజన్మంబులగాకవైరావబంధంబున నిరంతరసంభావితధ్యానులై వారలునిభిలక్ష్యచవిదిర్ముతులైమా
రింగనిసరిగఁజెప్పినారమండిట్లనియె॥) క॥ శ్రీరఘవీయమైన నరసింహవిహారమునింఁద్రతేత్రులంహారముపుణ్యభాగవతు
డైన నీశాచరనాథపుత్రున॥ చారుమనెవ్వఁడైననువీచారత విన్నఁబఠించినంతుభా॥ కారముతోడనేభయముగల్గని
లోకముఁజెందుభూతా॥) స॥ జలజాతప్రభువామలులమరములొడఁజిప్పించిభాషావళింబయికలైగజనాగ్గనాహ్వా
వరబ్రహ్మంబునిముంటల॥ జెలియె మేనకాటంఁదియె నదిపుండ్రులైత్రులైయుండై మహాభలసంధాయకుడైచరించుట

— శ్రీ పురాసురసంహారము. శ్లో —

మహాభాగ్యంబురాజోద్రమా॥) క॥ బహుమాయుడైనమయూచే॥ హితుంబగుహరునియశమవిఖ్యాతజయో॥ వహము
గనిభగవంతుఁడు॥ మహితాత్మండుమనొని ధైర్యమునుజవరేణ్య॥ అనభర్త నందనుండిట్లనియె॥) క॥ ఏకర్తంబునవిధుండగు॥
శ్రీకంఠునియశముమయూనిచేసడివడియె॥ వైకుంఠుడెవిష్ణుధంబునఁగైకొనినెక్కింద్రుడగుగామెరకెఁచె॥ అనిననార
దుండిట్లనియె॥) క॥ ద్రక్రాదుభలయతులగు॥ క్రాదులకెహాటింపిత్రమమననసుగు॥ నక్షత్రధంబుననరిగి॥ విక్ర
మములుమానిమయిని వెనుకకుగిదిపా॥) ప॥ ఇట్లుగర్కనులుకన వెనుకఁజొచ్చినచూయానిలయింకునుమర్తముండునైన
హయండుదనమాయాబలంబుననయారజత్రుసవర్గంబులై యెవ్వరికింబట్టపకాని గవనాగవనంబులనువితరింపరాచి
కర్కవరిచ్చనంబులనుంగలిగె॥ త్రిపుర్రాబులుగర్జించిముచ్చిననక్రంవరులంబుండుంబ్రవేగింపి కామసంచారులై పూ
ర్వవైరంబుదలంచికానాయకానీకంబులయినలోకంబులనస్తోకంబులయినబలాశ్చిరంబుల శోకింబుల సొందించు॥
క॥ లోకాధిపానులైము॥ శోకాతురులగును నేగివొచ్చిరిమన్యోగీకవిదశనాకంఠు॥ శ్రీకంఠగ్రాధవనిభరణిత్రిగ్రంఠు॥
చ॥ ఇట్లునకలలోకేత్వకుండగుమహేశ్వరుంజేరిలోకపాలకులుప్రణతులై పూజింపరకమలంబులుముకుళించి॥) క॥ త్రిపు

రాలయల గాదానవులవగా జలములగుచుమానసశ్రాంతతెలుఁబడి పురావీడఁజేసెనదరవరాధీసులనువధింపుమగజాగ్రీహ॥
 : ॥ దీనియందు గాఢయొక్కదీప్తినులవై యుండు మేముదేవాహితహో॥ గ్రీనులగును నారముబల॥ హీనులమగునుమ్ము (గావు
 మీ గాఢత) ॥ ౧౨ ॥ అని భక్తివత్సలుఁడగుపరమేశ్వరుండు శంఖాగతులయి గీర్వాణుల వెలువకుండను రావరబలంబున బా
 ణానరబుఁగేసించి యీ యొక్కదివ్యబాణంబు సెఱచి చిత్రిపురంబున సై నేనమాత్రాండవండలంబున వెలువడఁగు
 యూగ జాలంబుల చందంబున దద్వాణాబలవలనఁగెదీప్తిమానంబులయి యసే బాణనమాస్త్రంబులునంభవిం చిహూర
 భోంతగాశంబులఁగెడివఁగెడివలయుగోచిత్రిపురంబులపై గ్రహింపవలయును హతద్రావుపాపా హీనంవోహదంకమామాను
 లై గ్రాహులయి చిత్రిపురనివాసులఁడెద్దిను హోయోగియై సమయమున సిద్ధులసకూపంబునవై చివ॥) క॥ సిద్ధాన్తశరసను
 హీనునాశుద్ధన హావ్రజ తుల్యకోభితతనై వ్రుద్ధిబంబొదిరిదావుబుద్ధతనిరాతపావశోవయిలగుచును॥ క॥ కూపాన్త
 తరననుగగి దీప్తితులై నిలిచియున్నదేవాహీతులఁగి యాపించిదింకనొండెడు॥ గోవర్ధనజాబాదివక్రీకుమానాన్వతులై॥
 శాశితాన్తసంబున నొకఁగాపాడిమొదలవై యూర్జంబుపూనించుచును॥ వక్రంబైతనమెట్లుల వక్రవక్రవక్రమై నెఱు దే
 తేలియి॥ ద్విత్వంబునఁగూపవక్రధ్వరసంబుం ద్రావేఁగిలోటంబుచును॥ దత్తేధాగ్యునిమగ్నులై ముదిరానై తుల్యని
 వారింపగల॥ వ॥ శ్రీమద్విష్ణుండుమోహనాకారంబునఁజేసినవైవచ్చిత్రిపురంధ్రకూపాన్తతరనంబుం ద్రావిన నెఱిగి శో
 కానుచిత్తయి నెలనెలకూపపాలకులంజూచిన హోయోగియై సమయమున సిద్ధులసకూపంబునవై చివ॥ క॥ సిద్ధాన్తశరసను
 గీ॥ ౨౪ ॥ యిందల జాలయి సురగులయి॥ నెలనెలపుణులయి నెవ్వరయి॥ పైవికాగ్రవయములకుప్పించఁగాతేనువలకు
 గనుజలారే వలవచును॥ ౧౩ ॥ ౨నివలె కెర తవిష్ణుండువై జలంబున ధర్మజ్ఞానవిద్యాకపోజరక్షైవచ్చుత్రియాశ్రమే
 పంబుల శ్రీ భక్తి (బ్రా) హ్మణ్యంబునఁగొనింబిరిగి సూతలేతువర్మ బాణానవిప్రమునిగ్రామనాథంబులు సేసింపగై
 కొని॥ ౧౪ ॥ శరణై కొనికై న హాశవదియై సనానియై వామామై॥ సరభుండై సరయంతయై నలులండై సతేతన
 చ్చతుండై గురవే శంఠాక బాణముఁ విడిచెద ద్వాణానబజ్జాలలల బరముల్ గాతేజుచుటాన్వోధామానుగ్య
 మునిగిండు॥ ౧౫ ॥ వ॥ శ్రీమద్ధానుండు దురవగాహంబులయి చిత్రిపురంబులనగిజిన్న హూర్జంబునఁజేసినవైవచ్చిత్రి
 కరగరజుని సాగ్యులఁగెదవయి వలయును కిందిజయజయశబ్దంబులు సేయఁచుండును॥ వక్రంబులు గురిసిరివ్రజలుహ
 నిదిగిల వక్రంబులుగిదింబిరి అపురినలున గిదిరిదివర్తగాహాశంకుండునుభిరవంబులును ముగిజ సోగ్రంబంబులు ప్రచురం
 బులయ్యెనిగి శివ్యనినంబున ప్రచురంబున హోయోగియై సమయమున సిద్ధులసకూపంబునవై చివ॥ గీ॥ శ్రీమదాం
 ణానరబుఁగి చిత్రిపురంబులదహించిరముండవ్యయండు గ్రయగుండఁగివుండవచ్చుబాదిజేగియమానుండై నిజవాస
 మునకు నెమ్మింబునె॥

— శ్రీ వక్రాన్త హర్షార్థగ్లయోపదేశము. —

వ॥ శ్రీమద్విష్ణునిజమాన్యవిశేషంబునఁగ్రాహకంబునడ బిండుచున్న చనివరాశ్రవనిధానంబులు ముగిజ వంధ్యమా
 నంబులై సకలలోకలత్యాగవ్రాధానంబులై యుండునిరణి నాగమనశక్త్యనందనఁడెట్లనియె॥ సీ॥ అనఁగాత్మదకలవక్రా
 శ్రమాచారనవ్యవస్థ మెయ్యదిమానవులకొనేదగ్రమురగుండెగ్రవిజ్ఞానముగ్రాహకంబుపిండుచుద్రాజువ॥ సాతా
 త్యుగండపునర్వక్రాడవుని వెలుగ్రరానిదిగ్రమింకలేదు నాగాయణమరాయణస్వాంతులసములు శాంతులునడయులు
 సాధువృత్తి మెఱయిదున్నును లుమీవారిపాఠైదివరకుగ్రమనుచుగ్రమింకలేదు॥ రక్షిగ్రమనుగ్రాహంబుని నెఱిగింపు
 విరగ్రమచ్యులదవివలవరిత॥ ౧౬ ॥ అని నారదుండుగ్రగ్రాహ జూచిదాత్రయశివండుగ్రాహంబునజన్మించివనశో
 భనంబునాటనుబడికొత్తనంబునఁగదానిరతుండమున్న నారాయణునివలన నారనగ్రగ్రంబునింపిని పెప్పెనక
 లవగ్రంబులనులనుసత్వంబునఁగ్రయమునవసాపాదితవ॥ బునుశోవంబును సైరయనునననిచ్చి వేదంబును నానియనం
 బునుబిరింగియజయంబునుహింలేమియు బ్రహ్మచర్యంబును వానంబునుయధోవితపఁబునుసంతోషంబునుమార్గ
 వంబునునవగ్రగ్రంబునునహాజరసేవయు గ్రాహ్యంబులై నికొరికలుమాలుయనిచ్చుక్రియబడిచుచుయమిరభా
 షిశ్యంబునుదేహంబుగానితన్న వెనకొనుటయునొకరికంబులు ప్రాణులనలంబించియుచ్చుటయంబ్రాణులంబుదేవతా
 బుద్ధియొనై బుద్ధింజేయుటయు శ్రీనారాయణవరణస్పర్శకీర్తనశ్రవణసేవార్చనసమస్తాదాస్యాత్మకమర్పణసఖ్యం
 బులయెడి శ్రీశ్రీ లక్ష్మీణంబులుగలుగవలయునంచు సతులారాచారండుమిదిహోదితంబులై సకరాధానాదినస్తారంబు

అనుల్లసిల్లఁజెనుచిరః బలాత్కఁ యెడవనియింపఁ నూరుగన్ముక్తి కై రాత్రినిఁ బురుగుగాకకొరణమృతీ క్షంబయి పరమాత్మ యందునుజిత స్వభావ క్షయమున నర్థ యంతయుఁ జేత్వ పనిఁ దులబర బ్రహ్మ సాయుయోగిని మోక్షింపుటజాగరణస్వప్న సంధి నయి బులవాత్స నిరీక్షణంబుఁ జేయుచు నాత్మ సుఖంధ మోక్షునిబలుచు నామానాత్మ యుబుగానివసుప్రకారంబున లేవనియును చేతంబున పుట్టింపుటయును కాలంబు ప్రత్యేకించుచున్నట్టి భూమి జ్ఞానాన్ని తీవ్రవృత్తంబునఁ జరించి యుజిమీర విజ్ఞానవిశేషంబునంధ విచిన్చిబరహమాంసు వైచందాదివిహ్నంబులుధర్మయంఁ యెం డెభరియింపజే నుండె యెవరంగ వ్యక్తిచేమటఁ గాకి నంతరంగవ్యక్తమయిన యాత్మాని సుధానంబుగలిగి మనోపిదైబావ్యోమసంధాన భావంబునను సుమ్యులంఁదనివలెనున్నత్ర బాలమోక్షుల త్రైలోగిని జూపుచుండవలయు॥ కృ॥ మునివల్లభుండవగరుండను సునియులంఁదా

— ప్రహ్లాదాజగర సంవాదము, —

రణ్యక శివునూనుఁడునుము! మై నరిచిన సంవాదము! పినుమీయర్థంబునఁ బువెలయాన లేంఁద్రా॥ వాత్సల్లిభగవద్వ్రీ యుండునున ప్రహ్లాదుండుకలివ యానాశ్చనసహించు డై లోక తత్వంబు నెఱింగి శిక్షా అనలకంబుల సంపదరిపుచు నొక్క నాడు కా వీరిచరంబున హస్తవర్తతలంబున న్నూనిధానరితంబు లే న కరచరణావృన్యయవంబులతోడ నాధఁజనియిం దిర్భయతేజవిబుతోఁగన్ము కొరవచోలింప గ్లాత్ర మాచుల నెవ్వరికి నెఱుంగఁజనక నేలనిది యెచున జగద్రవ తిధగుండై నమునింగని డాయంజనే విధివ త్ప్రకారంబున న్నిందిమున చరణంబులకు శిరంబు నొప్పి మ్రొక్క యితినిచరి త్రంబులు దెలియఁచుచుండి యిల్లనియెం॥ సాధూమినువ్యోగియై భోగియెయం డెడినరునికె వడిమిని నాక నీవు సుఖ శరీర ముఁ దాల్చి కడలవుచి త్రమాన్య మయ్యు మనసుఁ గానిధి నము లేచి సవంతునకుఁ గానితగుభోగములు లేవుభోగిఁగాన నంధ్రుగఁజై । తమవు లేచువ్యోగధ నభోగములు లేక నే నూరికఁ జిక్షిస్త్ర స్రౌభ్యశీను నెట్లుగలిగెదనుచు చేపంబు! ఏ. ఏ. వాన్యంధ ప్రతికారమండ్రు! బుద్ధి నిర్ణీతవలంబొగడవు నెడద్రునిచి వ్రచిన సంవాదియవ నేల॥ వ॥ శిష్యుఁడు ప్రహ్లాదు డిడినిచికి శిశి ముఖం డై ముసం ద్రుండునీచీయవధు రాసమధారవ ప్రవాహంబులుగర్ధంబులఁబరిష్కారంబులయిన నశనిఁ పల్లెకండియిల్లనియెం! ... .. సీ॥ అంతరంగిని దృష్టింపఁజయు నెఱుగుచు వార్తనస్వత్తుండవ మురివర్త్య విశ్రంజనువులం బ్రవృత్తి వృత్తిలక్షణములునీ వెఱుంగవీ లేవు! భవంతుండగుచారి బ్రాయక నీను నోఁడిధరా జ్ఞులు మెలుగు లేక! క్రమమున బహిరంధ కారణంబు బహిర్యువరహ సాధ్యుండవుభ ప్రబుద్ధి! కై న నీవు నన్నుఁడిగెదుగావున వివిధగర్భ మెల్లమీ న్దరింతు! నిన్నుఁజూడగలిగెనోడిమా టలు! నాశ్చ శుద్ధిగలిగెననుచుతి॥ వ॥ పినుము ప్రవాహ సారిశయై పిషయంబుల చేతంబూరింప గానిత్రవ చేతంబడికర్తంబులఁబరిష్కార వ్యవహారంబుండ నై న నేను నా నావిగయోనులందుం బ్రవేశింపుచు వెడలుచు నెట్టికేళునునున్నదేదంబుగరియిందియంచుధర్మంబున స్వర్గ ద్వారంబున సుధర్మంబున శుక సూక రావి ర్భగ్దంతుయోని ద్వాపరంబుల మొరిక మృతమ సుహృద్భ్రాతృపువలయుననిపి వేరిందినుఖరతఁజనుజిబ మోక్షణంబులకొ అనుగర్ధంబులు సేయగు. వసుల వ్యవహారంబుగ నినరక్త క్రియానివృత్తిగలిగఁజేవుడ న్నతంతుండై ప్రకాశించుచుగోగర్థయంబిభోగంబులు మనోరథజాతమాత్రంబులు గానిశాశ్వతంబు గావనిపరిక్షించివృత్తుడ నై యుక్యోగంబు లేకని త్రాంచుచు బ్రారబభోగంబులనుభవింపుచునుండుచు నివ్వీధంబున దనకాసుఖ భావంబునుపును సార్థంబుదనయంచుగలుగుదుయెఱుంగక యునిషుండు శైవాలజాలనిర్గుణంబులయిన శుద్ధజలంబులఁడిడియిండమాపులుజలంబులనిసా తొడిమూడుని తెఱంగున నశ్యంబుగానిదై వ్రతంబుఁజొచ్చి ఘోరనంసారక కృపరిభాంతుండై దైవతంతుంబులయిన దేవోదుల జేత నాత్మక ముంబునుచుఁజు నాశంబునుఁగోరుచు నిరిసం డై నవాని ప్రారంభంబులునిచ్చులంబులగు నదియునుంగాక మన్యురమృతంబు సా వల్లెననదిచుఁజుకరంబుగా నినుఖరలంబుగానులోభవంతు లే నధనవంతులునిద్రా హారంబుల లేక రాజ వారయాదక శత్రు మిద్రా డనర్వస్థంబులందును నంకింపుచుదానభోగంబులను అదియుండుచు సా శాధవంతులనుభయం మిత్తంబుతోక మోహభయ క్రిధ రాగ శ్రమాచులు వాంఛా మూలంబులు వాంఛ లేకుండవలయు॥ గు॥ సరళుగ గూర్చి తే నేమానవులకుఁగం సా ప్రమేయ ట్టునాశ్చ భగతుల్ గూర్చినవిత్తముల్ పగులకం బ్రాపించుఁ బ్రాప్తాశిష్యాః ॥ అనినచు బహురంగంబు బ్రతుకఁడీగ్ధాంగ మైయుండెను॥ విరకాలంబును వాన్వర్తనములంజింతిందియే కాంతి నై॥ కృ॥ అజగరమునుజుంట్రిగయని జగురువులఁగాం

దలంబిశ్చింతుండై | విజనస్థలిగర్భంబులగజ్జిజితేనున్నవాండగారవపు త్రికాన్తిసీ|అజినవల్ల-లదుకూలాంబరంబులుగ
టయొండెట్లు యొండెనుండుండు | నాందోళికార కహాయనాగముల నెక్కియైన నెక్కి-క నైననలుగుడుండు | గర్భుర
చందనక స్నానం-లేవ మైనభూరజ మైననలదికిండు | భర్తశయ్యల నై నబర్హశిలాత్మభవంబులందై నబహుమనండు |
మానయుక్తి మైనమాహినింబై నదియై నై నమిగులం దిక్ష్మ మైనగుడుతునగుమై నగుణవర్జితంబైన | నల్పమై నజాలనధి
కమైన || క్రి || అడసయెవరినపడును | రాదనిచింతపంబరులురప్పించినచో | గాదనియెక్కియుమానను | భేదము మోదమునులే
కం గుడింతునుదిగ || క్రి || నిండింపఁబరుల నెన్నఁడు | వందింపన నేకపీడవచ్చినమది | క్రిందిపవిభవముల కా | నందింపఁ బ్రకా
షం యర్చించునధిపా || ప || త్తెల్లకోరిక లేక యొక్క సహాయంబునదిగంబరుండ నై పితాచంబుచందంబుననుండుఁడు బెమ్మ
దినంబులంగోలే పెమ్మబామువ ద్రనంబుగైకొనిమీలితలోచనత్వంబున నేకాంత భావంబువిష్ణునియందుఁజేర్చి భేద గ్రా
హక చిత్రవృత్తులనర్హుడవతి భ్రమంబుగలవనంబునందువనంబున హంకారంబునందున హంకారంబునుమాయయందు
మమాయనాత్మానుభూతియందునులయంబు నెందించినత్యంబుదర్శించుచువిర క్తేసిందిస్సానుభవంబున నాత్మ స్థితుండ
నై యుండుడు నీవుభగవత్పరుండవు కావునరహస్యంబై నపరహంసంధర్మంబుస్సానభవగోచరంబై నతేజంగుననీవుహృ
ద్గోచరంబునున్నుచేప్పితననిచి || క్రి || ఘనమనజగరమునెల్లభూదనుజేం ద్రుఁడుపురాణచేరితగోపిష్ఠిని | మృతమునంతో
పించుచు | జనియెడి జహమునకు శశివలతిల కా || అనినయుధిపృగుండెట్లనియె || క || ననుబోటిపడగృహస్థండు | మునివల్ల
భయభీషవది మోదంబున నే | యునువునఁజెందును వేగమ | వినుపింపుము నేడునాకుటిజ్ఞానాధి |) వ || అనిన నారదుండెట్లనియె
గృహస్థుండై నవాడఁవాడు దేవార్పణంబుగాగృహిలాదిత క్రియలనుసంధించుచు మహామునుల నేవించివారలవలన
నారాయణదివ్యావతారకథా శ్రవణంబుఁజేయుచునయ్యె హితకాలంబులశాంతజనలంగూడియుండుచుబుత్తమిత్త
కి శ్రాద్ధిసంగంబులుగలవంటివనియెటుంగుచులూపలనాన క్తిలేకన క్తిగృత వడి వెలుపలంబురుసాకారంబులానర్హుడు
దగులంబులు లేక పిత్రంబులిచ్చిజనకుతపోదరనఖజ్ఞాతీజనులచిత్తంబులునమ్మతాయత్తంబులుగాడింపుచుధనధాన్యధి
నదైవ లబ్ధంబులవలననభిమానంబు మానియునుభవింపు గృహస్థే త్రంబులుఁజొచ్చియుదరపూరణమాత్రంబుదొంగిలిన
చానిదండింపక భుజగవ్యగమూషకమర్కటమక్షికాకారోష్ట్రంబులహింసించకబుత్తు లభంగినిపింపుచు దేశకాలదైవం
బులకొలదిగదృష్ట కానంబులఁబ్ర వర్తించుచు శునకవలేతిచండాలాదులకై నభోజ్యవదార్ధంబులకొనిభంగిచ్చుచుని
జవృత్తిలబ్ధంబులగునశ నాడులచేత దేవముపిడిత్యగూతమానవులసంరక్షించుచు వంచనహంబుజ్ఞావశేషంబుల నంత
ర్యామిపురుషయజనంబునాత్మజీవనోపాయంబునునసర్ధింపుచునుండవలయు || గీ || జనకగురుల నైనఁజంపునర్థమునకై |
ప్రాణమై నవిధుచు భార్యకొఱసన్ | అట్టిభార్యలగురుముండెడిధన్ శ్రావణ జేయించికోలుచునజితుశునై న || గీ || పరముండీ
శ్వంద్ర బ్రాహ్మణముఖమున | నాచారింపితుష్టుండయినభంగి | నగ్నిముఖమునందుహవ్యరాసులుగోరియై నతుష్టి నెందడ
నఘంచరి ||) వ || కావునగృహస్థుండు బ్రాహ్మణులందును దేవతలందును మర్త్యవస్తువుముఖజాతులందునునంతర్యామి
యు బ్రాహ్మణాననుండై నతేంద్రజ్ఞానండునయ్యె యోగికులుసమర్పించినంతర్పణంబుఁజేయవలయు భాద్రపదంబునగృ
ష్ణపతుంబునందునుదక్షిణోత్తరాయణంబులందును బ్రాహ్మణులసమమైన కాలంబులందును వృత్తిపాతంబులందును దిన
తయంబులందును సూర్యచంద్రగ్రహణంబులందును శ్రవణద్వాదశియందును వైశాఖశుక్లతృతీయయందును కార్తికశు
క్లవమియందును హేమంతశిశిరంబులలో నాలుగవృత్తిలందునుమాఖశుక్ల సప్తమియందునుమానవశక్త్యంబులతోడంగూ
డినపున్నసలందును ద్వాదశిశిరంబులందును త్రైలోచనకానరాధలందును త్రైలోచనయదహితలై నయేకాదశీభులం
దును జన్మనక్షత్రయొక్తివివసంబులందునుచుయు ప్రతస్తకాలంబులందును జననీజనకబంధుజనులకు శ్రాద్ధంబులునుజన
సాహవాససానవ్రతంబులును దేవ బ్రాహ్మణసమాధానంబులు నాచరింపవలయు భార్యలకుంబునవనాదికంబుఁప
త్యంబునకుభూతకర్మాదికంబునుతనకుయజ్ఞదీక్షాదికంబును ప్రేతజనులకునమానాదికంబునువృత్తివివసంబునసాంపత్సరి
కంబునుజలవలయు || చ || పినుమీదేశములందయాగుణతపోవిద్యాస్మితంబైన || ప || ప్రసాదంబువసించు నేర్థములకా
భాగీరథిమఖ్యవాహినులులండు హరిపూజయొక్కడలభూయిష్టత్ర కారంబులం దవర్హభూవర యిట్టిహోలులందగు
భర్తంబులంజేయగ || క్రి || హరియందుజగములుండును | హరిదూపముసాధుపాత్రమందుండు శివంకరమగుపాత్ర ముగరి

నరయఁనవిప్రుఁడే శంకరుఁడనితా || ౪ || ప|| నురియునుదుర్యోత్రంబునకునుద్బయము ప్రయాణమునపురహోత్ర
గుంబును నైమిశంబునుపాలుగుంబును సేతువును ప్రభాసంబును సోమలియును నారాణయును గూర్చియును పంపాచి
దుసోవరంబులును నారాయణాశ్రమంబును సీతాగామాశ్రమంబును మహిమగ్రమలయాదులై పంపాతలంబులును
హరిప్రతిహర్షప్రదేశంబులును హరిసేనావరకుభాగవతులును చెరువులు యేత్రంబును గూర్చియును వాఁడొ
సేవింపవలయు || గీ|| హరేంద్రయ్యైపుణ్యప్రదేశంబు | లంఘనరుంకు సేయునైవర్త || మృదుమేనవదినకా ప్రసన్నాభ ||
ఫలముఁజుచ్చుహరికృపావశయి || ప|| వినుము వరాధరంబెనెత్తెముతయునిష్టుయంబును బంజేసి పార్శ్వనిర్మలనిష్టులై
రవిద్వాంసులు నారాయణుఁడుముఖ్యపార్శ్వనివసకుమరుదేవయుఁడులును బ్రహ్మపుత్రులైన సతకాములునుండభవ
నీయగాజసూయంబునన గ్రుగ్గాజనుహరినన్వతుఁడయ్యెననేకజంతునంఘాతసంకీర్ణంబైన బ్రహ్మాంధపాదపంబుననునా
రాయఁడునుకమోంబుతనెన్నిద్రులునునారాయణసంతర్పణంబునకలజంతుసంతర్పణవశయేఁబంబును బుష్పినరతి
గృగరతిరీరంబులుపురంబులు వానియందుఁ దారతన్యంబులతోడజీవన్ముఖంబునభూగవతుఁడైన హరివత్రింతులంజేసిపు
నుంబుండరప్రసిద్ధుండయ్యెనందుఁ గిర్యగాతులకంఠైరధికత్వంబునఁబురుషునియందువిలసిల్లుటంజేసి పురుషుండుపాత్రం
బుపునుపులగానహరిగనునైనవేదంబునుద్గరింపును వంశోపవిద్యారహిగిష్టుండునై బ్రాహ్మణులపాత్రంబు బ్రాహ్మ
ణులలోననాత్మజ్ఞాపరిష్కాసుండునయోగియున్నపార్శ్వంబులను సమకరస్వరపాత్రంబులనహింపరి మునుష్యుల
సంభాషనార్థంబు శ్రీకాయుగంబునందు హరిప్రతిగులుగల్గింపఁబడిమి కొందఱు ప్రహేళికారంబుజేయుదురు పురుష
దేవుడైన నారలసన్మత్రప్రహేళికారంబు భార్యప్రదంబుగాను మండాదికారులకై బ్రహ్మార్పణంబునుపార్శ్వప్ర
దంబును || గీ || ఖిలలోకములకుహరిదైవకమునాడఁ గాకిదైవతముధరాగ్రాసాపవదకాగ్రేవజీవిత్రైలోక్యపా
దకంబుజేయు బ్రాహ్మణుఁడు || ౪ || అట్టి బ్రాహ్మణుడును ముగ్ధునిష్టులసహానిష్టులు వేదకాస్త్రనిష్టులుజ్ఞానయోగి
జ్ఞులు నెగొండలువత్రింతురంబుజ్ఞానవిష్టుఁడైన తనకు కామమై రక్తసాహుకుమిత్యజనులను వేదించి కవ్యంబులునుదేశ
తలను ద్వేషించివాద్యంబులును బెట్టులముగ్ధుంబుడై వాక్యంబునకుదువుర నై నవాకిరి నై నవిత్త కావ్యంబునకు ముప్పుర
నైన నెకగిన్నై నభోజనంబు సేయింపవలయు భవమగురకైర్రాధవిస్తారంబుఁ గర్తవ్యులుగాను దేశబలప్రాప్తగదీయూ
లఫలూదికంఠైరహరివేద్యంబున విధివిధిత ప్రకారంబుగా శ్రద్ధాదృఢపాత్రంబునంబుఁ బ్రేక్షింపయన్నంబు కాకునంత
యత్నయఫలకారియగుధర్మతత్వవేదియై నవాఁడు శ్రాద్ధంబులందుమాంస ప్రదానంబుజేయక భూమికంఠరింపవలయు
కందమూలాదిదానంబుననయ్యెడి ఫలంబువనహింసనంబుననంభవింపదు ప్రాణిహింసజేయక వత్రింతులకంఠైమిక్కిరి
భర్తంబులేమయ్యజ్ఞవివలై రప్రోధబుగ్ధులై బాహ్యోగ్యంబులునిడివియాత్మజ్ఞానదీపంబులందుఁ గర్తవ్యంబులుంబులయర
య్యద్దంబులగాదరితురు || ౪ || పశువులబోగినిగనఁబాలుఁడైన ములుగఁజేయుదుఁడలకంఠిం దిగము || విశేసముఁజే
యినోయనికసినానిఁజెగవోండుభూతాణమునఁదే || ౪ || ప|| అదిగావురధర్మవేదియై నవాఁడు దైవప్రాప్తంబులైనకం
దమూలాదికంబులచేతనిష్టైవమిక్కిక్రియలఁజేయవలయుఁడధర్మబాధకంబుయర ధర్మంబునుపరధర్మప్రేరితంబైనభ
ర్తంబునాభానధర్మంబును పాపంఁడధర్మంబునకఠినధర్మంబునుధర్మంబునదధర్మంబునదైవవాంఛమానవలయునైన సర్వధర్మంబు మరిత
శాంసనగ్ధంబునగిర్గనుండుఁడధర్మగ్ధంబుయ్యగ్ధజేయుచు నై నధనంబు గూర్వలవద జీవహోపాయంబునను నిట్టియుని
గగఁ గార్పణ్యంబులేకజీవించునహోనగ్ధంబు లేకంబునసంజోపంబుర నాగ్ధారామంధైయై నియుం గూర్వక బ్రహ్మకడిస
గుంబునికెగలంబుఖంబు కామలోభంబులందశేషలంబరిధావనంబుఁజేయు నానికెగిరించు పాదరత్నలుగల నానికెగిర
కంబుకాదులవలనభయంబులేక మెలంగుభంగిఁ గామంబులవలనవివృత్తిగల నానికెన్నికాలంబునుభక్తలగునపసమను
జిహ్వదైన్యంబుననుంబురుంబుకుగ్రాహకంబులకంబులైనవేదంబులందునుసంతుష్టిలేక మెలంపంపి గానివిప్రుని
ద్యౌతహోభవయశంబులనిరధర్మంబులనిం ద్రియంగలగ్ధంబునవిజ్ఞానంబునశింకునలభూలోకభోగంబులుభోగిం
యున్గిన్దయంబుఁజేయుదుభద్రైహిపాలవలనకామపారంబునుహింసవలన గ్రోధపారంబున జేగుట దుర్బంభంబు
సంకల్పనగ్ధంబునకామంబును కామవర్తనంబున గ్రోధంబున భానగ్ధధర్మంబునభానంబునదైన్యసంధానంబున
భయంబునాగ్ధనాగ్ధవివేకంబులేక మోహంబులును పార్శ్వకసేవనంబునదంభంబును మాంసంబునయోగారత

కామమనోబంధవంతుని" పునరాకంబుననునానృతును ప్రాణంబుననునానృతును బ్రహ్మమందునిలవవలయు
 వివారించులయుండు త్రాయణమగుచేయివా ప్రాణానుభవమారకతలననుసరింపబ్రహ్మలోంబులందుజేరిభో
 గావపానంబునుస్నానాపాదీవినిష్పృచ్ఛ సూక్ష్మంబునందులయించునున్న ప్రాణియైన బ్రహ్మండ్లెన్నుకొనింబును గారణం
 బునందులయించికారణోపాధిమైన ప్రాణుండైకారణంబునునాతీస్వరూపంబునందులయించునున్నట్లై పాతీలయంబు
 నందునుద్ధాత్తుండై యిష్టిభంబునముక్తుడగును || ౧ || అహరసిద్ధి తంబులై యొప్పుచిత్త దేవ సరణులెవ్వఁడెటులగుకాస్త
 దృష్టినినట్టివాఁడుదేహియైమోహముననొందఁ | డశయంబుబుద్ధినవనాక్ష|| ౧ || వినుమాదేహీదులకుఁ గారణత్వంబున
 నాదియందునవధిత్వంబుననంశ్యమందునఁగలుగుచుబహిరంగంబునభోగ్యంబునుఅంతరంగంబునభోక్తయైంబరంబునఁ
 బరమనుజ్ఞానంబునజ్ఞేయంబునువచనంబున వాక్యమును ప్రకాశమునఁబ్రకాశంబునైన నవస్తువునకుఁజేతొండుదేవుప్ర
 తీనింబాదకంబువస్తుత్వంబునజేసి వికల్పత్వంబైతలంపంబునఁగి నైంద్రియకంబునసర్వంబునునర్థత్వంబునవికల్ప
 తంత్రైత్యోమఁగానిపరమార్థంబుగాదుదేహీవికంబులువివాశ్యంబులువానికేహేతువులయనఁజీతి ప్రముఖంబులువివాశ్యం
 బులగుటసిద్ధంబు బరమార్థమనఁగద్యచేత సేతకడదవుచిత్తంబునోమనఁకడదవును ప్రమంబునోమనవిద్యానివృత్తియై
 నసర్వంబునుమిథ్యయనికాస్త విధినిషేధంబుల నెఱింగి కలలోపలమొగున్నతెలుంగలగుభావాదైవత్వక్రియాదైవ
 తప్రవ్యాదైవత్వంబులుగూఁగవలండుబుధతంత్రునియంబునఁగార్థకారణంబులందు వస్తువైకల్యత్యైయొండునని
 యెఱింగియేక గాన్తలోచనంబుచేసికల్పంబులెవనిభావించుట భావాదైవత్వంబునోవాక్తా యత్వత్వంబులయనసర్వక
 ర్మంబులనుఫలభేదంబునఁజేయఁ వర్తమాన్వభంబుజేయటక్రియాదైవత్వంబుపుత్రమిత్రకర్తృత్వదిసర్వప్రాణులకుండన
 కును దేహంబునకుంబంబునఁగూర్చాత్మకత్వంబునభోక్తయొక్కఁడనుపరమార్థత్వంబున సర్వకాంబులయెడ నైకదృష్టి
 జేయుటప్రవ్యాదైవత్వంబునేగుననాత్మతత్త్వానుభవంబునఁజైవత్వయంబునువిలోకించినట్లు భేదమిచ్చియున్నతీయ
 పరమీదునుచ్చియున్నప్రంబులుగూడలంచునయొనఁబాఁడుమానవలయు|| ౧ || వాడుములుజేయునేటికి | దేవీకృతధిఁజరిం
 చుమేలుభుక్తుగృహం | కానరమునసారాయణ | పాచంబులఁగొలిచియు కిషవమునకేగు || ౧ || శాగ్ధూపాలోత్పన్నమీకుభ
 క్తిగిరిఁసూర్విగోసరోజేతలఁబ్రేపాదంబుజముగ్ధమున్నియతులై నేవీచికాదేహుఁడౌను | గావత్యంఘ్రములోనఁజి
 క్తగ్రంకసంప్రాశాంతినిదేతలై | మేపారంగమఖంబుజేసెఱి | దేవేంద్రప్రభావంబున || ౧ || వినుముసోయినఁదేహీకల్పం
 బునందుగంధర్వలలోననుపబర్హణుడనుదేహిగంధర్వంబునైన సేనుపాందర్వచాతుర్యమాధుర్యగూఢీర్యాదిగణంబుల
 సుందరులంద్రియంబునై శ్రీడింపుమీమెకలనామ విశ్వప్రప్రయంబ్రహ్మలు దేవసత్త్వమనియెడియాగంబులలోననా
 రాయణకథలుగానఁబుజేయుకొఱకునప్పరోజులనుగంధర్వలనుంజితిన || ౧ || క్రతువులోనికేనుగంధర్వగణములోఁగ
 లినసోయింపుగాధలచుం | గొన్నిఁబాదినతులఁగూడమోహితుండనై | తలఁగివనితినంతసరణీనాథ || ౧ || వారిజగంధులసా
 త్తున | వాంకిగ్రాణికడలఁగిన ద్వినుబుధి | వారెఱిగిశాపమిచ్చి | వారేంపఁగూనిరోపవశముననధిపా || ౧ || పంకజాయు
 నినటఁబాడక కామినీ | గణముగూడిచిననల్మమమనదగ్ధకాంఠివగ్ధుఁడగుగణితరంజితంబున | హృదజాతినఁజీనుతుడవగుము ||
 ప || ఆనియిల్లువిశ్వప్రప్రలుభేషియించినమెకలద్రాహ్మణదాసికే || ౧ || డనై జన్మించియందుబ్రహ్మవాదులయనపెద్దల
 కును స్రావణమేనభాగ్యంబునిననుచోకల్పంబునందుబ్రహ్మపుత్రుండనై జన్మించె || ౧ || కాశలయనమోక్షగతికిగృహస్థు
 లేధర్మమాచరించినవిశేషపునట్టిధర్మమెల్లనతికడంబుగా | బురుకలదియెఱేవభవవచిత || ౧ || మ || అఖిలాధారుడబాది
 డుగ్ధభుండు బ్రహ్మంబైన పిఘంబుని | మఖమందగ్నికుండైనవాసగతుండై మాధుర్యనింభామియై | సఖయైచారకుండైన
 నోగియితుండై సంబంధియొనఁ ద్రియైసుఖదుండయ్యెభవప్రహాసహింసాదావీర్యంబుధాత్రిత్వరా || ౧ || ప || యిల్లునార
 దుండెప్పెనవృత్తాంతంబంతయునిధిధర్మనందనంబు ప్రేమవిహ్వలుండై వాసుదేవునింబూడిచెవాసుదేవధర్మనంద
 నులచేతంబూజితుండై వారదమునియై దేవమార్గంబునంబునయెనగతుకయోగీ | ద్రుండపాండవసౌత్రునకుజెప్పినవిసూ
 తుండశౌకకాదులకుంజెప్ప || ౧ || రాజీవదన్యతలోచన | గజీవవాదిదేవరాజి | సుతిమి | భ్రాతృత్వీరితావృత్త | రాజీవభ
 వాండభాండగ్రములలలికా || మాలినీ || ధరణీమహిత్యరంతాధర్మమార్గావగంతా || ౧ || రువననయవంతానిర్ధరారాధిహం
 తాగురుబుధసుకకర్తృతుఁడనీచక్రభద్రా | సురభయపహరా సూరిచేతోవిహరా || .....

గర్వః ఇది శ్రీవరమేశ్వరకరుణాకలితకఠిణాచిత్ర కేసవమంత్రపుత్ర సహజ పాండిత్యపాత నామాత్మ ప్రణీతంబయిన శ్రీమహాభాగవతంబును సహజపురాణంబునందు ప్రవృత్తనందనుశకునారదుండు హిరణ్యాక్షిహిరణ్యకశిపులపూర్వవృత్తాంతంబుఁ జెప్పబయు హిరణ్యకశిపుడిసంవాదంబును సుయజ్ఞచరిత్రంబును యమసల్లాపంబును బ్రహ్మవరలాభగర్వితులం దయి హిరణ్యకశిపుచరిత్రంబును ప్రహ్లాదవిద్యాభ్యాసకథయును ప్రహ్లాదహిరణ్యకశిపుసంవాదంబును ప్రహ్లాదమచనంబు ప్రకీర్తింబహరినరసింహహంబును నావిర్భవించి హిరణ్యకశిపుడిసహారించి ప్రహ్లాదునకునభయంబిన్నిఖలదేవతానివహ ప్రహ్లాదాదులచేత స్థూయమానుండు తిరోహితుండగుటయు త్రిపురాసుర వృత్తాంతంబును శుశ్రవగుండు త్రిపురంబులఁ దహించుటయు వర్ణాశ్రమవర్తనవివరణంబును ప్రహ్లాదాజగముని సంవాదంబును నారదుపూర్వజన్మవృత్తాంతంబును నుక కథలంగలన ప్రసంగంబుంధము..... శ్రీగృహ్యార్థణమస్తు.....

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము-అష్టమస్కంధ ప్రారంభము.

సర్గా

శ్రీమన్నామపయోగః త్రామగ్రాభృల్లలామజగదభిరమా రామాజన కామమహిలా ద్రామగుణ స్త్రీమధామదశరథులస్య రామాలా|| వ|| మహామాయగుణగర్వితులగునయ్యుని శ్రేష్ఠులగునిఖలపురాణవాగ్ధ్యానవైశిరీసమేతుండైన సూతుండెట్టినియెనువల్లః ట్లు ప్రాయోపవిష్టం డైనవరిటింన్నదేంద్రుండుశకుం యోగీంద్రుంగనుంగొని|| క|| వినబడియెనుస్వామింభువమనవంశేశమ మువర్ణధర్మ మర్యాదలతో|| మనుజులగునజుల వేల్పులజననంబులుసృష్టియెల్లజనియించుటయు|| క|| ఏమనుకాలమందుకీంః హరియూత్సరుండేటికిసంభవించెనే|| మేమియొరల్పనన్నువులెవ్వరు నేక్రియఁజేయుచున్నవా|| డేమిసటింఘమీదగతవడే మెయ్యడినజ్జనులైనవారుము|| స్నేహనిచెప్పవచ్చుదురుమునీశ్వరనాకెఱుగింపవేగయు|| అనినశకుండెట్టినియె|| క|| ఈకోడల్పంబుననువులు|| ప్రాకటముగ నాల్పులైపడునలుపురలో|| వ|| నుపదిగువ|| తనదుర్బుధ్యులు (ములుపుపా)|| వ|| ప్రసాదమునైస్వామియంభువునకు నాకూతిదేవహూతులనునిరువురకూతులుంగలరువారికిఁ గ్రమంబు సేకపిలయజ్ఞసాక్షింబులలోకంబులకుదర్శి జ్ఞానబోధంబు సేయుకొఱుహరిపుత్రగన్ధంబుమొండెనందుఁగపిలువచరిత్రంబులునుగర్వః ప్రపంచడియెయజ్ఞాచరిత్రంబు సెప్పెదనిము|| మ|| శతకూపావతి కామభోగినిరతిఁ సంతృక్తభూభారం డైనతియంచానువంబు కేశీశతవందంబుల సునందానది|| ప్రయోయోకపదస్య డైనియతుండైనవాచయిసున్నాత్రి|| గతివీఁడుంక|| వ|| బలుసే సేభవనబ్యాతంబుగాభావగా|| వ|| ఇట్లుతంబు సేయుచున్నామంభువమనువుదనమనంబు లోన|| సి|| సృష్టిచే నెవ్వఁడుచేతనపడకుండుసృష్టియెవ్వనిశాతచేజనించు|| జగములునిద్రింజాగిరూకతనుండెయెవ్వఁడు బ్రహ్మాండమెఱుగుచుండు|| నాత్మకాధారంబురఖింబు నెవ్వఁడు నెవ్వఁడినిజనంబితవట్లు|| సాధగానరాకుండుసాధకు నెవ్వఁడు నెవ్వఁనిసృష్టిచే నెడులులేడు|| జనవృద్ధివిలయసంగతిఁ జెందకి|| నెవ్వఁడెడవకుండు నెల్లయెడల|| దనహహత్వసంజ్ఞతత్వమెవ్వఁడుదా|| విశ్వరూపుడనఁగి స్రవించు|| వ|| అనిమరియునిరహంభుతుండునునిరాతయవరిసూర్యుండు ననన్యస్త్రీతిరుండును సృష్టియోవరుండునిజమార్గసంస్థితుండునునిఖలగర్వభావమంకు నైనవరమేశ్వరునకునమస్కరించెదనియింపని వదగ్ధంబులువలకునుచున్న ననువుంగనుంగొని|| క|| రకరకములుదిసఁగఁగఁగఁగఁగ|| వెక్కిరముగయజ్ఞనామవిష్ణుండువారి|| జక్కిరఁడచె జక్రధారలమిక్కిలముగ వేల్పులెల్లమేలనిత్రాడఁ|| వ|| ఇది ప్రథమసంస్కారంబింకఁ దెడవమనువువినుము|| సీ|| స్వారోచిషుండన పార్థివీదండమునువు వారికి నామ్యునుత్సుమే|| రోచిష్టదామ్యులూహభవులుకూతి యేవిరిరోచ నుండిదుండెయ్య|| నధికలుతుమీతాదులమరులూత స్తంబముఘ్రిలాఘ్యులుర ప్రమునులు నాఁడు|| వేదశిరుండనువేల్పునిదయ తకుండుమితకుంబుక్రొడై తోయజాతు|| డవతరించెనువిభుండనునశీత్యప్రసాదమునులునధికులైనవారు|| ఘనలనుగ్రంథగోమారకలక్ష్మ|| శాయగుచునతఁడుసగిపెవ్రతము|| తదనంతరంబు|| సీ|| మనువుమూడవవాఁడుమనుజేంద్రయు ముండెనప్రియవ్రతునకునాత్మజుండ|| పాలిచెనియెల్లపవనస్యజయయజ్ఞపాహాశ్రాదులాతనిపుత్రులధికి|| గుణవహమనికొడుకులు ప్రమాధాదులైరిస ఫలుములునకురవిభుండ|| నత్యజిత్రనువాఁడునత్యభద్రాద్యులునురలు|| ద్దుని మూర్ఖతకునుబుట్టినత్యనియతియెరుపోత్రముఁకునత్య|| సేనుడనఁదుషశీలయుతులదనుజయతువతులగండించెనగం

1. ద్రిత్య (దనఁగజగము మేలఁగం॥) వలచతుర్థమనువు కాలప్రసంగంబుఁజరించెద॥ సీమానవాసీశ్వరమనువు నాలవవాఁ
 ఁదామనుఁడవగను తమని భ్రాతృవృత్తిపతులు గేతుపుథురభ్యాతామలతనివుత్తులువదురధికబలులు. సత్యకహరి
 రవంజులు వేలులు ద్రిభిభానుము వాఁడు దేవభిఁడఁడుమునులు జ్యోతిరోవ్యమును ములువారివుట్టెహరి మేఘసకుంబ్రీ
 హరిశీయండు॥ గ్రహనిభుఁడంబుగజ బాణాఁడిపింది॥ ప్రాణభయమువలనఁబాపి కాఁజే॥ హరిదయాసముచ్చదభిలలో
 శీశ్వరు॥ దనినసుననిఁజూచియవచిభుఁడం॥ క॥ సీరాటవనాటులకుంబోంబంబులుగలిగెఁబునుదే॥ త్తముఁజే॥ నారాట మె
 యమా నెను॥ ఘోరాటఁలోనభద్రకూజరమునకుఁ॥ క॥ మునినాథయ్యాకథాః॥ 1. మనిపింపుచువినఁగ నాకు పేడకపు
 ట్టె॥ వినియెఁగఁగ్లేంద్రియములు॥ పెనుబంపపు సేయుమనము ప్రీతిబొందఁ॥ క॥ ఏకతలయందుఁబుణ్యశ్లోకఁడుహరి
 సెప్పఁబడునుమూలిజవముఁజే॥ నాకథలుపుణ్యకథలని॥ యాకర్ణింపుదురు॥ పెద్దలకహర్షమునఁ॥ క॥ వ॥ ఇవిద్వంద్రియంబునఁబ్రాయో
 వినిఁడుఁడువరిశీశ్వరేంద్రియంబునగాయనిఁడిగెఁజెప్పి సభానమలయవనునులనవలొకింది సూతుండువరమ
 హర్షనమేమందైచెప్పెనట్లునునుకురాజునకిట్టినియె॥ సీరాజేంద్రవినసుధారాశిలామేకవర్తతముత్తెటూటంబనఁద
 చరుడుండుయోజనాయుతనుగునున్నతత్వంబునునంటియెడలుపునలఁజెయు॥ కాంచనాయస్సాగ్రకథాతమయము
 లైమూడువ్యంబులు మొనసేయుండు॥ దటవ్యంబుహూరత్నధాతుదిప్రీతములై దివభిభూనభమునఁదేజియు॥ భూరి
 గూజులతామ్రంబులంబులను॥ మ్రోసవరతేండుసెలయేటి మొత్తములను॥ నులసెలిగెనువివృఁమానములను॥ చరులఁగ్గీ
 కింకుర్వరదయముగలిగి॥ వ॥ అమరమునుమాతులుంగలవంగలుంగయాత కేతకీభల్లార కాష్టానరభవనసబదరీవసుభ
 రంజువలకుబుజుండురదవకమరంబుకొవిదారభిరూరనాగేశ్వసంపువారచందనపిమనుందనఁదారంబుబుజువీరమా
 సవీమహాకృతాలత క్షౌలరమాంపించాలరసాలపాలపియాసవిల్పములకక్రముకదంబుకరవీరకఁటిపితకాంచన
 జేడహాశిరీషశింశుపాకపలాః ॥ २ ॥ వ॥ అశతపత్రమరుద్రకమర్రికామతల్లికాప్రముఖనిరంతరవసంతసమ
 యసాభ్యాగృసంపదంపుతపల్లవితమముతఫలివలలితవిలవఁబిరుగ్నివహంబుకృతంబునుసూర్యిలుకానేక విమలపు
 తివతరంగిణీపంగవదిత్రవిమలమతామఁబూద్యానశుఃపిఁడికరనిశితననుందిరచంచాపుటనిర్మలితాభిభాఖాంతరఘ
 రివకృష్ణభరంధ్రప్రవర్తితరసప్రవాహుహహంబునుఁడకమయనలిలకాసారకాంచనమముదకల్పారకమలపరిభావమిళ
 తకవభాహారసంతరాంకికారభారవిశ్రాంతకాంతానమాలింగితమారమత్తకుఘకరఁటనముదయనమీవసంచారసే
 ముందందితకమంతలకలహంసకారంధ్రజలకుంభులదక్రవాకబలాహకంయప్తికముఖరజులవిహంగవిదరఁడివిధకలాగ్న
 లబధిరసూరసూరభాంతరాళంబునుసూనకరకారమరకతకమలరాగవద్రవైదూర్వగీగమేళికపుష్పరూపివనో
 హరకనకకథాతమోనుయానేకశిఖరతలదరివిహరమాణవిద్యాధరవిమలధన్వచారణంధర్వరదాక్షిణ్యమిగునసంత
 తసరసనల్లవనంగీతప్రసంగమంగయితనంబునుగంధగజగవయంఁడభేరుండుద్భక్తఁతీరవశరభాక్షాంబులవమర శల్య
 భల్లసాగుంగపాలావ్యవరాహసహిషమరగ్రుహఁజూరగమార్జులాక్షిణ్యగృవాగ్రవనూహసమరసన్నాహస
 రంభసంచక్రశరణాగతమనకింకరంబునునైయిప్పువపురసమీపంబునందగ్గి॥ భీర్తిభల్లులులాయక॥ భల్లుకఫలిభక్త
 వయవిముఖవనశిరియిల్లిశరితభక్తికిటి॥ నల్లదృక్కాకమూ॥ మయనుగునడఁ॥ క॥ అన్యాలొకనభీకరంబులు
 తాతానేకపానేకముల॥ వ॥ నృభంబులుగొన్నినాత్రతనులై ప్రజ్ఞాఃహాగాగతో॥ దన్యతస్యంబునభూరిహుదరదరిదాప్త
 రంబులంబుండిరా॥ జన్యతేడలిరుగాలివడిఁగాసాగావగావర్తమై॥ గీ॥ అంధకారమెల్లవర్తినుహంతర॥ కింబలంబులగ
 లువెలదిదాగి॥ ముచులేదెనంగనియఁడుమృత్యున్న॥ వెడలెఁగఁగనుసాలు వెడలెఁగనులు॥ క॥ తలఁగపుఁడలకైనను॥
 మలగపురింగములకైననాన్యొంకడిమింగలఁగపురిమగులకైన॥ నిల్లబలంపన్నవృత్తినేఁగగున్నల॥ సీ॥ పులులమొ
 త్తంబులుహరిరండ్లలోమారుఘోరభల్లూకములగుహలుపాఱు॥ గూదారములు సేబోటియలలోదాఁడుహరిదంధ్రము
 లకేసుహరిణయమునుమపులగొరబానుసూరసంఘులుబుగంధశైలంబులగంబులప్రాచుఁడన్తీకములుపాదాపక
 భుజంగంబులులింకరంబులునిలికెయు॥ వెలదిచంద్రకంబులువిసరునా॥ చాచరంబులహరిణశ్రీమనుభూ
 వాయువధిహేలవిహరింపుగృకరుల॥ గాలివారిసమాప్రానజాలిబొంది॥ క॥ మదగజదానామోదముకదలఁబు
 తాగునుముగ్ధముకన్తామింకలవి ॥ २ ॥

[illegible]

[illegible]

వృక్షానంపత్రితోఽ॥ శా॥ ఏకావంబునదీనిఁ బ్రతిబింబింప వేల్పుఁజింతింతు నె॥ వ్యాధింజేలుచు నెవ్వరడమికిని వ్యాధి ప్రచారా
 యోగియై॥ వా॥ పంచగువారి లెవ్వరభిలష్యాపారపారాయణుల్ | లేరే మ్రొక్కెదదకులఁ మానిన మొఱవలించం బ్రపు
 గ్యాధికున్ ॥ శా॥ నానా సేక సంయోగముల్ వనములో నంజెదగలంబున॥ న్నానింపకదశలక్షకోటికరిగీ నాథుండనై
 యుండెను॥ ధ్వానాఁభకపరిపూర్ణపంచదశలతాంతచాప్యయలంచుండలే ॥ కీనీరాశికిఁ జేలవచ్చితిభయంజెట్లొక నేయూర్వరా॥
 ౬॥ ఎవ్వని జేజులచుజగ మెవ్వనిలోపలనుండులీనమై॥ యెవ్వనియందుడించువర మేవ్వరుఁ జెప్పఁడుమూలకారణం॥ చెప్పఁ
 ఁ నాదిమన్యలయ్యుఁ జెప్పఁడునర్పము॥ దానియైన వాఁడెవ్వఁడువానినాత్మభ్రతునిశ్వరు నేశరణంబు వేడెదా॥ ౧౧॥ ఒకవ
 రిజగములు వెలసిడి॥ యొక పరిలోపలికిఁ గొనుచునుభయముఁ దానైనకలార్థసాక్షియగున॥ య్యకలంకునినాత్మమూలునర్థి
 యలఁతురా॥ ౧౨॥ లోకంబులులలోకే శులులలోకఘ్నులు దెగినతువినలోకంబగు పెంజీకటికవ్వల నెవ్వఁడు॥ నే కాకృతి వెలుగు
 యతనినే సేయఁతురా॥ ౧౩॥ నర్తకంబుగని జెక్కగుఁ మూర్తులతో నెవ్వఁడాడుమునులుండిజిల్ ॥ క్రిందనేరలెవ్వనివర్తన
 మొగులెఱుంగరట్టవారినులంతురా॥ ౧౪॥ ముక్తనంగులైనమునులుదివ్యతేజులు॥ నర్తకభారతేజులునాథులు ॥ లనదృశ ప్ర
 తాభ్యులై యై లెవ్వని॥ వివర్పవము వాఁడుదిక్కు నాపు॥ నీ॥ భవముదోషంబురూపంబుకర్తంబునావ్యయమునుగుణ
 ములెవ్వనికేలేక॥ జగములుగలిగించునమయించుకొనవు నైజమాయ నెవ్వఁడనియ్యనుఁ దాల్పు॥ నావలెననుకననంతశక్తి
 కిల్లి ప్పాకీడమాపికిరూపహీనుననును॥ చిత్రచారునగసాక్షి నాత్మరుచినిఁ బరమాత్మనకుఁ బరబ్రహ్మమునకు॥ మాటల నె
 టుకలవనములఁ జేరంగఁ గాని శుచివనత్వగమ్యుఁడగుచు॥ నిపుణుఁడైన వానినిమృత్యుతకు మెచ్చు॥ వానికేనన్త్రువందన
 ములు॥ నీ॥ శాంతకునివర్తనాభ్యసం వేదికవిర్వాణభర్తృశుభ్రుశేషు॥ నకుఁ ఘోగునకుమూఘునకుగుణభర్తృశేషమ్యనకధికి
 విజ్ఞానమయనాభిలేంద్రియ ప్రక్షుక్తవ్యమునకుఁ బహుజ్ఞే॥ త్రజ్ఞునకుదియ్యాసంఘుకుతికి॥ మూల ప్రకృతికారములునకు
 జిలేంద్రియజ్ఞాపకునుమఃభూలంకితికి॥ నెరిననత్వము నెడిగిడతో వెలుగుచునుండు మెక్కటికిమఱాతాత్మమునకునిభిల
 కారణునకుఁ స్థూరణునకున॥ విస్మరితునన్నుచును మకొనను॥ ౧౫॥ యోగాగ్నిదగ్గరై యియోగీశ్వరులేన హాత్తు సుండె
 టుఁగకనన్ద్రోగిఁకొనలేమనముల॥ బాగుగఁజేతురట్టివరముభజితురా॥ ౧౬॥ సన్రాగమామూయజలధికినవపరమయ
 నికిను త్రుహుఁడుగిడునకు॥ నకలగుణాశ్రితవృద్ధబోధాగ్నికేదనయంతరాజ్ఞిభవనకుతికి॥ గుణలయోగ్నివీతగురుమానసున
 కిసంపత్రితక్తర్మనిర్వర్తితునకుదిశ లేనినాబోధవశువులపాపంబులణఁచు వానికీసమ ప్రాంతరాత్తు॥ ౧౭॥ వెలుగు వానిక
 చ్చిన్నునకుభగ॥ వంతునకుఁ దనజనువస్తుదేశ॥ దారస పలయిన వారికందగరాని॥ వారికావతంతువందనములు॥ మఱియు
 ను॥ నీ॥ వరదర్పకామార్గవర్షితాకామై విమిళులై వాని సేవిం చియిచ్చ॥ గతిబోంచుచురు కేరికాంక్షించు వారికవ్యయదేహ
 మిచ్చు నెవ్వఁడుగరుణము త్రాత్తు నెవ్వనిమినునగొనిచింతింతురానందచార్మిమగ్నాంతరంగు॥ లేకాంతులెవ్వని సేమియుం
 గొరకభక్తచరిత్రంబుఁ బాడుచుండు॥ రామహేతునామ్యురవ్యక్తునధ్యత్త॥ యోగగమ్యపూర్ణునన్న తాత్త్వ॥ బ్రహ్మను
 యిరవానిఁ బరచింద్రియగీతుహలసూక్ష్మ సేభజింతు॥ అనివఁటిమునిట్లనిచెగి॥ ౧౮॥ నీ॥ పావనందర్పలభానుం
 డుదీపుల నెల్పుఁగిగుడింతులెల్లఁడులగాక్రియనాత్మకరానిచేత బ్రహ్మచల వేల్పులనభిలజంతు॥ గణములజగముల
 ఘననామ రూప భేదములతో మెలియుచితగనడంతు॥ నెవ్వఁడునునముబుద్ధింద్రియములు తానయెగుణంప్ర వాహంపుబర
 పు॥ ప్రేమలంకకపురుష మూర్తియునుగాక॥ తిర్విగనరసరాదిమూర్తియునుగాక॥ గర్మగుణ భేదనదనత్వకాశిగాక॥ వెన
 కన్దీయుఁడానగునిభుండలంతు॥ ౧౯॥ కలకండంచు గవీనులయెడఁగలకండంచురపరమయోగిగణముల పాలంకలండంచుర
 నిదిశిలను॥ గలకండంచుగలవఁడోదోగి॥ కలుగఁడేనాపాలికిలమినుండేహించికిలమిలేములు లేకగలుగు వా
 ఁడు॥ నాకడవడరాడెనలినపాపువులచే నిడినపాపులకడవడెదవఁడు॥ చూడఁడేనాపాటుచూపులఁజూడకఁజూచువార
 లకృప జూచువాఁడు॥ గీలతో నామొఱవలించుడే మొఱగుల మొఱలెఱుంగుచుఁడన్ను మొఱగు వాఁడు॥ నభిలరుపులుదన
 రూపమైన వాఁడు॥ నాదిమధ్యాంతముల లేకనడరు వాఁడు॥ భక్తజనములచీపులపాలి వాఁడు॥ వినఁడేమాడఁడెతలవఁడే వే
 గరాడె॥ ౨౦॥ విశక్తరుచిశ్వరూపునివిశ్వాత్మనివిశ్వ వేద్యవిశ్వనవిశ్వరా॥ శాశ్వతునజు బ్రహ్మత్ర ఘనీశ్వరునింబరమపు
 రుషు సేభజియుంతు॥ ౨౧॥ అనిపలికితనకునంబుదనగ్గజేంద్రుండీశ్వరసన్నిధానంబుగల్పించికినియ్యగియె॥ శా॥ లాప్య
 క్కించయలేదుడై ర్మనువిలోలంబయ్యె॥ బ్రాణంబులుకా॥ తాల్చి దప్పెనుమూర్ఖునచ్చెదనువుండన్పాత్ర నుంబయ్యె

డిన్నీ వేదప్సరీతఃపరంబెఱుగఁమన్నంపందగుగడినునిగఁరా వేయొత్పర కావ వేవరసంరక్షించుభుక్తాత్మకాక్రివినుదటజే
 వులమాలుబఁజనుదటవన రానిచోట్లకరకాఘటకోయనుదటపిలిచినసర్వముఁగఁనుచిలనందేహముయొక్క గరుణావాద్రీ॥
 మ॥ఓక భుక్తాత్మయొనిరదయోప్రతిపత్తిపత్తిమాటకుయొక్కయొగవంద్యముఁబోతమయోశరణాకామగానోక
 హయోమునీశ్వరఘనోహరయోమిమల ప్రభావరా॥ వేకరుగింప వేతలవ వేతర కాఘటాన్నుఁగఁగావ వే॥వ॥అనివలికిమరియు
 నరక్షితరక్షుండయినయోత్పర రావత్తుండయినన్నుఁగామగాక యనినిగినిగిగఁచూచుచుట్టూర్చులునిగుడింపుచు
 బయిలాలకింపుచున్న జేంపురండుమొఱు సేయూచున్న సమయంబున॥గీ॥ విశ్వసయత లేమినియునూరకయండె॥ రంబు
 జాన నామలభవఁగఁగివిశ్వమయ్యునువిభుఁడువిష్ణుఁడుజిష్ణుఁడుభక్తియుతునక డ్డబడఁదలంచి॥ను॥అలవైకుంఠపురంబు
 లోనగరిలోనామూలసౌధంబుదాచలమందారప నాంత రామృతధర ప్రాంతేందుకాంతోహగఁతల్పవర్ధంక రమాదీనో
 దియఁనావన్న ప్రసన్నుండుఁగిహ్నులనాగేంద్రముపాహిపాహియఁగఁయుల్లింపినరంభియై॥ను॥సరికింజెప్పడుశం
 ఖవక్రయుగముంజేసోయినుభింపఁ డేపరివారంబునుజేఱడభగవతంబర్పింపఁడాకర్ణికాంతరధమ్మిల్లముచక్క నైతర
 డునివాడ ప్రద్యత శ్రీకృష్ణ॥ పరిచేలాంచలమై నపీఠఁడుగజప్రాణావనోత్సాహియై॥ను॥ ఇట్లుభక్తజనపాలనపరాయ
 ణుడునునిభిఁజూతుహృదయావందనవనసంస్థితుండునగు నారాయణుండుగరికులేంద్రవిభోషితనానావిధ దీనాలాపం
 బులార్చింపిల్చిల్చి కొంతానినోపంబులందనిపాలింపినభృమింపిదితలనిగిక్షీందిగజేంద్ర గతావరశ్శంబునంగీకరించిని
 జవరికరంబునుమరలనవధరించిగవంబునకుద్దమిందివేంజేయవచ్చును॥ ను॥ తన వెంటః సరిలచ్చి వెంటటనవోధవ్రాత
 ముగదానివెన్ననుభక్తీంధ్రుఁడువానిసొంతనుధనుఁకా మోరక్షిశంఖచక్రని కాయంబును నారమంద-భ-క్షణి కాంతుండు
 దావదిగ్రామ్యునవైపురకపురంబుఁగలుగువా గాబాలగోపాముగ॥ను॥ తదనంతరంబముఖారవిందనుకరందవీండు
 సందోశపరివ్యందమానానాగిందసిందిరయగుచున్నుంరి రాదేవిగోవిందక రారవిందసమాకృత్యమాణనంబాన చేలాం
 జలయైగోపుచునుతన వేంజేయవంబుఁవేర్చెడనాగస్త్రీజనాలాపము॥వి నేమాహుచ్చులుఁముచ్చిలిందిరిఖలుతో
 వేదప్రపంచంబులఁదనుజానీకముడేవతానగిపైదండై త్రేనోభక్తుల గనివక్రాయుధుఁడేహియొడవిగ్రాంపిరి
 దుర్దను॥॥సరివిధిగ్రంపుచు॥కా॥తాటంకావలనంబుతోభుజవట్టన్మిల్లబిడంబుకో॥కాటి మక్తనంబుకొనవచ్చువం
 చుఁగాంచిత్తగిగ్రలాటాటాలేవముతోమనోహరకరాలగన్న త్రిలియంబుతోఁగ్రాటించుప్రభాతనుగోభభరసంకూచ
 ద్విలగ్నంబుకో॥క॥క॥పిడిగెడననిక వచవిజనునడిసినడిసినదనుసుగుడనుకుగడవిడవడుకుగుగ॥ వెడ వెడపిడిమిడిరడబడ
 ననుగికునుకుగిడచుజడిమనకుగి నెడబడ॥సీ॥ విటలాలకములంపిరిపురజాంబున్నునిముఖగోజమునిగమునగు లేట్లు
 నగులతోపఁగఁజిల్లలల్లనల్లఁజేసియోవృద్ధింబుమృత్యులాడయనురుకుమకములందోలచట్టుర్చి నములకుఁగండాకినీపాతీన
 లోకమెనఁగుమీనవప్రభులుదాంషెయిదిగెనోథాయశంపాలతలలుమింబనరణిగ్రుంశంపలనుజయింపజక్రవాకంబులు
 కుచయుంబుడాకిక్రిప్రసృతాళి మెలత ఘోరులమీరుచి ఘోరుగడగియు బోలెజుదవల్లు వెనుకఁజగుఁపుడు॥ను॥ విన
 వీధింజువడేడఁగాందిరమగుర విఘ్నఁసురా రాధాజీ॥ వనంబు ధ్విరాకరిస్తుకరుణావర్షిణియోగింద్రహృ॥ ద్వివర్తిధిస
 హిష్ణుభక్తజనబృంద ప్రాణ వాలంకర్షిస్తునత్రాణోల్లసందిది రాపరిచరిస్తుంజేవనోవిన్మృగ॥ఇట్లునాడ ని॥గు॥చమడెం
 డోఘనునడల్లనాడెవచివడంబులేలత్తీరేలబుధిదాదంబుడెవక్రమబడభుజగధస్యంబునాన్మడైక్రన్ననలేలేఁచెవ
 లంబువేల్పులునమోనారాయణామేరిని వ్వనల్లై మొక్కిరిమిటపూస్త్రీపరవపావ శ్రీకింజ శ్రీకిం॥ను॥ అయ్యవనరం
 బుఁగఁగుంజలేర్చు ప్రాంబనశారవశ్యంబువడేవతానమస్తానంబుగిగిరిదవచునవ్వమానసంకాసంధై సేయిసోయి కొం
 తకూరంబునశింశుకూరవక్రయునుంబోతెనురుమథరకురీపిష్యునిభుజుంజైకిన్న లేంపురుఖండాకారంబునుంబోలేస్వ
 చ్చవరకచ్యవంబులుభాగ్యవత్సవిభాగ భేద్యుంబునుంబోలెనరాజీవనంబుమై కుగళపురంబునుంబోలే శంఖచక్రకను
 లాలంకృతంబునుంపారకత్తరంబునుంబోతెద్యంబునంకులపంకి సంక్షీర్ణంబుయొప్పునప్పుంజాక గంబుబొడగిని॥ను॥క
 గుణాంధు కుశోరినాదివరముగఖంధింపఁగాటంపెన॥ త్వరితాకషితభూచిచక్రమునుబూర్యద్వస్థులింగచృటా
 పరిణానాంబరశుక్రముగబహునిధిప్రవృత్తింధభాండవృటాం॥ తరనిర్వక్రముపారి బాహుమధాభశ్చైక్రముంజక్ర
 ముగ॥ఇట్లుపందిన॥కా॥అంభోజాకరమధ్యమాతనసనిన్యానింగవక్రీడనా రంభంధై నవెలుంగులేనిచెలువారకవచ్చి

నీటగుంభుఁగ్గి గుంభాధ్వనముతోఁగూలగుపుకలంకంబొడగాఁజొచ్చిడుఁగ్గి మంబోవధి వసించుచక్కటికి దాయంబోయి
 పావ్యైవమై శాఖీనుండై తలఁచుచు పాణములఁబాసె జక్రమాకుక్రియఁగఁగి హేనుత్పాదరదేహముంజకితవ న్యే
 ఘేద్ర సుందోహముం గామక్రోధనగేహముకలరితక్త సావగాహంబుని స్త్రీమోఁగ్గహమవీరదాహము జయశ్రీ
 మోహముఁ గ్రాహముఁ॥॥ వ॥ ఇట్లునిమిషస్వర్ణనంబుననుదన్వించుటకుఁగ్గి రితలఁచుచు వనగంబున॥॥ క॥ ముకిర మొకటి
 రవిజోచ్చెను ముకిరముమరియొకఁడనిదుమాటుఁ దాగెఁగ్గి ముకిరాలయమునఁదిటిఁగె॥॥ ముకిరంబులుకూర్క రాజుమలు
 వునకటిగె॥॥ మ॥ తమముంబాసినరోహిణీభక్తియఁగదర్పించినసారముఁగి ముక్తిఁగ్గి నీక్షిత్తునిగతిఁ గ్రాహంబు
 వట్టొచ్చి పాదములల్లాచ్చి కేణుకావిభుఁడుపొందగంబుతోనొప్పెను॥ శ్రుమదాకాకరిణీకరోన్మితమధాంభాసానవి
 త్రాంతుడై॥॥ శాఖూరించెపరిపాంచవజ్యముకృపాంభోరాశి సౌజన్యముఁగఁగి భూరిధ్వనలలాచలీకృతవహాభూత
 ప్రతైతన్యముఁగఁగి సారోదారశిత ప్రభావతీతవర్ణనాదిగాజ్యముఁగఁగి భూభూతవిహ్వలై నన్యమునిరూతద్యవతై నన్య
 ముఁగఁగఁగి మొలుసెగిరిరరయంబుభుగ్గ జలగుహమోదంబులై వాయువుల॥ దిరిగెఁబువ్వులవానజన్మగురి నెఁదేవాం
 గనాలాస్యముల॥ పరగెఁదిక్కులయందజీవజయభేదన్మనముల్ నిండెనాగరము ప్పొంగె దరంగుచులితనభోగం గాము
 ఖాంభోజమై॥॥ క॥ నిమగ్నయగు కేలగజమును॥ గడువునవెడలంగదినిచునరజుల రేఖల్॥ చుడుచు మెల్లరపునుచు నుడి
 పెగిలెఁజ్ఞునుచునుభుమిర్పినాథా॥॥ క॥ శ్రీనాసింస్వర్ణనమును॥ దేహము దాహంబుమానిధికిరికిరింపి దోహమును దాను
 గజవతి॥ మోహనఘోంకారశబ్దములతోనొప్పె॥॥ క॥ కిరమున మెల్లననిపురుచు॥ గిరవనురాగమున మెఱసెకలీయఁబడు
 చుఁగఁగిరహాకితమున బ్రతునుచు॥ కిరపీడనమాదరించెగరిణులను॥ అలఁగె॥॥ నీజరనాకదేవలతాపవిముక్తడైవసుతరగ్రా
 హరూపంబునూ॥ ఘుఁచుచుచూహూహూనానుగంధర్వుడప్పుడతనతొంగినిర్మలతనుపుదాల్చి॥ హరికినవృత్తులకునతిభక్తి
 తోనొక్కఁగదీరిగిరిచీలితములఁబాడి॥ యాచేపువ్వనెందియంగంనమతీయచువనతరీత్రమై వేడ్తతోడ॥ దలితపాపుఁ
 డగుచుదనలోకమునకేగివపుచుశేరికేలనంటనడవహ సైలాశ నాభుఁడజ్ఞానరిహితుడైవిఘ్నరూపుడగుచు వెలుగుచుం
 డె॥॥ అవనీనాథగజేంద్రుఁడానకరితీనాలంబుగావిడచెయ్యె॥ ప్రవిభాగెను॥ డతంపుపుణ్యత్రముడింద్రమృగ్గునాముం
 డునై॥ వ్రవము భుంగిండుపీఠవహానయిరినాస్వాత్మనారాయణఁ॥ సమశేషంబుగఁబూజుజేసెనుమహాశైలాగ్ర భా
 గంబున॥॥ మ॥ బి నాఁడాన్వపుడచ్యుతుఁడగునముల్లొనూహింపుచుఁ నూనియె॥ యకలంకస్థితిన్నచోగలకజంజ
 చోటికిఁగదచ్చిలేవకపూజంపకయున్ననూనిగనినవ్యక్రోధుడై మూఢు॥ భక్తిరింద్రోత్తమయోనిబుట్టుమనిశాపంబి
 చెప్పునావల్లభా॥॥ క॥ మగివతినవమానించిన॥ ఘుండేంద్రమృగ్గునిభుఁడుగుంజరయోని॥ జననంబుం దెవనిపులగనియవ
 నూనింపకగమగువపుణ్యులర॥॥ క॥ కిరీనాథుడయ్యెనాతఁడు॥ కగులైరిభటాదులై నగజమైముండి॥ హరివరణసేవక
 తమున॥ గిరివరకుంధికిముక్తిగనిగెంఁగె॥ గిరి కర్మతంత్రుడగుచుగలముగ్గొల్పుచు॥ నభయగిరుతవృద్ధి
 నుండేనే॥ తెఱనుకర్మమెల్లగిరిపమెమ్మెల్ల॥ బ్రభులనుమునఁపుభక్తికేడెడు॥॥ క॥ తెడుకరులుచారులుధనములు॥ తెడుకు
 రునిజనతులునురులు తెడుతేటుల॥॥ క॥ జెడకను నెరనుగులులగు॥ డెడవివదార్థములువిష్ణుసేవానిరతుల్॥॥ వ॥ అప్పుడు
 జగజ్జననండగునమృతమేకైగుండునరహసితముఖగలయగునకిగ్రమలకిట్లనియె॥॥ క॥ తాలానావెన వెంటను॥ హేలఁగి
 నువీధింపడియె తెంచుచుని॥ తేలంబలంబుఁబట్టుట కాలానేగంబిగన్మృతంభోజముభక్తి॥॥ యెఱుంగుదు తెరచాయువృక్షం
 ములువనునకలంబునన్నునఁబడినయెడల॥॥ గ॥ అభివృద్ధియెటిగి మొఱుగక॥ గ॥ అనువక మొఱుముపెరయోమరియన్యములఁ
 వ॥ అనిపరికిననరచిందనందరయగునయ్యగిదిరాదేవిసంగస్థితచంద్రికావదనారచిందయగుచుముండునక్కిట్లనియె॥॥ క॥
 దేవాదేవరయదుగులు॥ భావంబుననిపికిలుచుఁబనివావనిగా॥ గోవల్లభయేమనియెడగి వెంటనవచ్చుచుంటినిభిలాషివ
 రి॥॥ క॥ దీవలకలయ్యాలింపను॥ దీనులరికింప మేలుది తెనఁబొందగ॥ దీనావనీకోవ్వను॥ దీనపరాధీనదేవదేవహేతా॥॥ వ॥
 అనిమరియును సుమితరంభావణంబులనంకింపుచున్నవరమవైష్ణవీరత్నంబును సాదరనరసంల్లాసమందహాసస్ఫూర్తకం
 బుగానాలింగనంబుగావిందినపరివారుండై గంధర్వస్వరీముఖగణజేతీయమానుండై గరుచారుఖండగుమనిజనదంబున
 కుంజరియెననిచ్చెనుకయోగింద్రుండిట్లనియె॥॥ క॥ నరనాథునినునాచేరవివరింపఁబడితయ్యోగ్యస్థానభావమై నగజరా
 జమోక్షణకధనినువారికియకములెచ్చునగల్గ మోహంబు॥ చున్నవన్ననాశంబుచుఖనంహారంబుప్రాప్తునమేల్పాంది

పూర్వపుత్రినిత్యంబుఁజరియించునర్థులొత్త కుత్సై నవిపులకునుబహుభవచుఁగురునంపవలుగ్గుపీడలుశాంతిఁబొందు
 ఖముసంధిండువర్ణిల్లుతో భవములు మోక్షము జడతెనయ్యుండుమందము చేరుననుమఁజేయుండు ప్రీతుఁడై యానఁజెప్పెన్ || వ
 నిమరియునప్పుర మేశ్వగుండ్లిల్లు యానతిచ్చె నెవ్వ కేనెయినవర రాత్రంబున మేల్పొందినమాహితముననుగ్రాలై వ్యవద్దీప్తి
 బునునానంద్రియంజ్ఞైవ సుధాసారంబును హేమనగంబునుగ్గిరికింపవర కాననంబులను వేద్రకీవక వేణులతాగుల్లన
 పాదవంబులనుపినుల్రుహ్మ యుఫాలలోవగుండునునివనింబియుండునక్కొండశిఖరంబులను కామోక్షికౌస్తుభ
 ర్గునపాంచదశ్యంబులను శ్రీ దేవీ శేషగరుడవానికి ప్రహ్లాదసారి దాదియునులను హత్యృహార్త వగ హాన్యవతారం
 లనుతదవతారకృత కార్యంబులనుసూర్యసోమపావకులను వ్రణవంబునుశర్మతవస్పత్యంబులను వేదంబును వేదంబును వేదంబును
 నుశాస్త్రంబులనుగోభూసురసాధువిత్రతాజవంబులనుచంద్ర శాశ్వవజాయాసుమందయంబును గౌరీగంగానరస్వ
 తాళి దీనునందా ప్రముఖపుణ్యతరంగిణీంబయంబుననగురులనునమరతరువులను నైరావతంబునవ్యుతంబును పు
 నిబ్రహ్మ ద్వివిహంబునుపుణ్యస్థోతులయినమానవులనునమాహితదిత్తులై తలంచువారలకుఁ బ్రాణావపానకాలంబునన
 దీయంబగువినులగఁగినిత్తునఁజూపి కేసుండునిదైశించితక్షంబుగ్రారింబిహాగపరివృథవాహుండుయి వేంచేసివివిధా
 కంబునంతోపించెననిదేవీ సుమండుగాజునకిట్లొయె || క || గజ గాజ మోక్షణంబును నిజముగఁబరియించునట్టినియతాత్మ్యం

— ఖ ఖీరసాగరహంసకథాచారంభము. ఖ —

కర్ణగజరాజవరకుఁడెచ్చునుగజతురగస్సంధనములు నైవల్యంబుఁ || క || తామసతమ్ముఁడులైవత నామసంజ్ఞై వెలసె
 మనువునలుపురిమీర్కఁగఱమికింబ్ర లింపింధ్యాగును నామాచులున్నపులునునువునందనులున్నపా || సీ || మనును హిరణ్యో
 ముఁడునూర్ధ్వబాహుండు వేదగోస్తుండునువీరు మొదలు నగురులు గూతరథాదులును భుజపత్తి వైగుతాఖ్యవరనుసాధి
 యాయుర్దరకుబుత్తుఁడై తనకళలతో వైకుంఠ దనఁబుట్టివారిజాతూండవనిపై వైకుంఠఁజనియెదోలోకంబుగఁగింఁ
 నెల్లలోకములునుకొగఁగఱయెను ధైర్యులుచేకొనెరాజుఁజ్ఞాతవసుధావగుణంబులుదలఁపఁదరిమె యాధరాఁజేలుప
 టలంబు నెఱుంగవచ్చు గానిరాదయ్యహరిగుణగణము సంఖ్య || తదనంతరంబు || సీ || చక్షు స్రవణండు చాక్షుమండునువీ
 రుఁడాటవహనువయ్యెనవనినాథఁగఱమీశ్వరులుపురుషపురుషసుమ్యమ్నాదులాలనినందనులవగవిధుఁడఁమంత్రివ్యమా
 ఖ్యుఁడను ద్వులాపాధిపతిలాహవవృషభీకరాదిధనులు మునులంచువిభుఁడనంభూచీక నాత్మజంజై పుట్టియజిమండునా
 గమెప్పెనతఁడెకాదేశురార్థమై మందరాద్రియునుదధిజలములొననుండి మోసె నతఁడునువైదివిజిలరింపనవ్యుగా
 భింఁద్రచ్చియిచ్చెనానుధారసంబు || వ || అనివలికినంబరితీర్చు కేంద్రంకుమునీంద్రునకిట్లొయె || వ || వినుము నేటికిఁగ్ర
 చెప్పెపాలకడలివిష్ణుండుగూర్మకృత్రివనధింజొచ్చియదెట్లు మోసెంబలుకవచ్చునై నైలంబుదేవనికాయంబుపుతం
 బునెట్లువడ సేవారాశి నేమేమిసంజనినబయ్యెమునీంద్ర చోద్యముగదానర్పంబుఁజెప్పంగదే || క || అప్పటనుండిబు
 ధోత్రనుఁజెప్పకుభగవతగ్రాథావిశేషంబులునా కెవ్వడుదనివిజయంపను నెప్పడదేచెవులనిండ్రీహరికథలగ || వ || అని
 నుఁజేయనడుగంబడినవాఁడైయతనినిభినందించివారి ప్రసంగంబుచెప్పువక్త్రమించెననిసూతుండునిజులెట్లనియెనట్లును
 కంఠురాజుంజుది || క || కనివనఁగియనురవివరము లనిలతికలనురల నెగవననువులు వెడలంబనఁజెడిసఁజడిగడసిరియ
 సమనమరవిలసనములనున వెడలిచ్చుచు || క || సురవతివరుణాదులతో సురమునులుంగొలువఁగదలిసుర శైలముపై సురను
 తుండగునజాఁగాందిరిసురదుక్తు తిఁజెప్పిరపుడుసాలయుడునతులై || క || దురస్సునావవశముననిగ్గిర్గతజగము లైని
 శ్రీకములైవర్షతరిపుతోఁగూడనపర్వత మైయుండెహతసుపర్వావధులై గ్రీ సెలపు వెడలియున్ననిస్తేజులై నట్టి వేల్పుగ
 ములఁజూది వేల్పు పెద్దపరగుపురుషుఁడలదిచ్చి గతుఁడై సంపుల్లపర్వవదనుఁడగుఁబురికెఁదెలియ || క || ఏనును మీకును
 గాలము మానవతిర్యజ్జుర ద్వుకున్దేవజముల్ మానుగ నెవ్వకికళలము వానికి న్మొదైనముగాకవగఁజేలా || క || ఆ
 ద్యుండురతుకుండున నాయుండుమాన్యండులోకనర్తరాజుం తాదృచలొనర్చుతల దాద్యంతవిధానములనునర్దుడు
 మనకుఁ || క || వరసునింబరముజగద్గురఁగ్రుణావరతృత్తుమనముగను గొనమఱి జ్వరములుచెకున సురలకుఁబరగఁగ
 బద్ధజండు నెప్పివరమ ప్రీతిఁ || వ || అంతదానునుదేవతాసమూహంబునునతరయంబునంజనినియంబునఁగానంబదరి
 యుద్విభునుదేశించిదైవికంబులగువ వనంబులనియతేంద్రియఁడైయిగ్గి మ్రియింబె || సీ || ఎవ్వనిమాయకులతయుమో

ద్వి|| సీ|| పాలము న్నిట్టిలోపలనర్పణలతోపథములు దెప్పించిచాల వైచి || మందర శైలంబుమంథానముగఁజేసిఁ
వాసుకఁడగ్రామఁజేసి || నానవాయంబున నెలమినందలుమీలుతరువుఁడు వేగనతంశ్రులగుచు || ఫలముమీదయ్యె
హుళహుళంబులగుచురుదై త్వులు పాపమతులు || అసటయును లేకనఖిలార్థములుగల్గు || విషధిలోన సెక్కు-పిషప
ట్టుగఁగఁగఁజెలువ లేవు కామవోషంబులు || వస్తువయును నందువలయుఁజేయు || అనియుప దేశించి || క || అంతాదిరిహిరి
న్యుతు || దంత ధానంబు నెం దెనజపాలాక్షుల్ || సంతోషంబునఁదపతము || కాంతాలయమునకుఁజనిరిగొరవ నొప్ప
క || కయ్యంబు నేయు నెల్లక || నెయ్యంబునతులు వెట్టినిర్గరనికరం || వియ్యవ్వనములు వెట్టుచు || దియ్యంబునఁగొల్పెబలి
వద్యేపి || క || వనచెడితనకునువశ మై || సునరముతోగొల్పుచున్న సురసంఘముల || గనిమనఁగి దంప బూనిన || నను
వారిం చెబలియుతనియయు క్తి || వ || అట్లువారిందివై రోవనిరాక్షససముదయంబునకెల్లనియె || క || సగవారుతరణు
చ్చిన || నుగతనములు నెఱవఁడగనునుగ వారలకు || దగుననుయ మెఱుంగవల దేనుగటిమిపాటి పవలదనున్యలతోడ
వ || అనిపలికికొలుపుకూటంబునసురనికరపరివృతుండై నిజలలోక రాజ్యలక్ష్మీసహితుండై యఖిలవిబాధవిజయానాంక
నిజాలంకారంధై సుఖంబునగొలుపుచువీరోచనందనుంగభివ దీభంబు తమనదిపుడునుబోలే సాంశ్వనవరంబు
శాంతింబొందింబురుదయే శ్రమశిక్షితంబయినీరీమాగ్ధంబువశంబునకించి యింబు నెప్పియరచే సేమిసమయించి శ్రీ
రేవాసులగుదానవుల మెడంబలు దిజుభానిననంశంబు చేసికొనినాయగ్రీవునిగ్రహంబుమాన్వితముచితాకార బాణా
లతోనఖిలంబు నెఱపివి ప్రజ్ఞానకుంబొత్తుచు ద్విందితగుని విరోచనప్రసాదములకు బోగామి జాపియమాలినమా
త్రముఘలకుమై త్రియెఱుంగించికుంభునికుంభులకు సౌజన్యంబుగైకొనిపిరాంగును కాలకేయరివాతకవచాచులయెడఁబ
థవంబు ప్రకటించివ శ్రవం (ప్ర) కినశస్త్రంధై యుతర నావనై త్యసముహంబువలనవతి స్సాంబుసంపాదించి మనక
కగఁచెరియగివిడ్డుకును ధ్ధారంబు లేమిటికేక కార్యవరత్వంబుననడ్డుబు లేక బతుకవశ్యోవ్యవీరోధంబులేలఁదొ
న్యోన్యవిరోధంబుననలంగిమిదిమెదలుదనుజనిజవముదయంబులకు గాజువిరోచనందనుకునునమందలుతుని
పురఁజేయఁగలవాగముభూషణంబులనుచువర్తిల్లువత్తి ముచాయుడై కింగింతుని యగుగ్రజులనిగుళన ప్రారంభకథనం
దెలియంజెప్పినట్లునుగాసురయోధంబులుబలాగాలివిప్రముఖంబులే పకనొక్కొగంబుననుభాసంపాదనాయగ్ర
త్తులే సఖ్యంబునొంది మందగమనంబుననుండరనగంబువకుంజరి || సీ || వావున ద్ధికివాడిగాఁజలుచివస్త్రాలముఖక
లఁగొంతగర్వ ద్విమునలార్చములుసాన్ని మొకగిపాతగలిందివ్వుసాశంబులందిండున్యట్ట పెకనిందిబాహులపీడించినదలి
చిపెల్లార్చితమతమ సేబువాడి పెత్తికినిూదికి నెత్తిపురుచు సంతంబుదలలుభుజంబులదరలకుండ || నానిమెల్ల నెక్కులు
పల్లటడుగురుకు || భారమధికంబునులువకఁబట్టుడనుచు || మంగరనగంబుదెచ్చిరనుంగనిని దేవదై త్యులుజులరాశితో
వువట్టి || క || మందరము మోవనొపము || నందటి పైఁబడియెరదియుతనిచోద్యముగాఁగి గొంతులు నేలంగలసిరిగొంతులును
యిరిచనిగొండలు భీతి || క || ఏలాహరికడకేగితి || మేలాహరికొంటినిధిక హిలనవైలా || నల్లలనముచేసి తేచ్చితి || మేల
పెక్కుం ద్రునుడిసిలేలానడుమ || క || ఏటికినుముఁబడిబంఁచె || నేటికిఁడగఁబోటి వారికింతలువనుతి || కేటికిరాఁడుఁ
హేశ్వరుఁగఁజేటికు పేక్షించెనుటవ నేటికిమరల || వ || అనికులకుధరపతనజన్యంబగు వేదనసహింప నొపకఁబలవించుక
నర్పివిజివిజిబలభయంబునునంబున నెఱిగినకల వ్యాపవండగుహరిదత్తమీరంబు || క || గరు ధారోహతుండై గదాది
రుండై కారుణ్యంయుక్తుండై || హరికోటి వభుతోను హూ వెఱుఁడయంఁచుట దీసిందిత || ద్విరిఁ గేలమైవపండకం
కముమాడ్కించె ట్రెబడిం ద్రుపై || గయకాలోకనుభగను రాసురలు ప్రాణంబులే నన్ధింపుకు || క || వారలుగొలువఁ
హరియును || వారధికరికడ నేగవనుభాధరము || వారిజవయసుగిగొంచును || వారిశక్తిఁజనియెవిహఁగపల్లభుఁడు
క || క || చనిజల రాశితంబును || వనశాక్షుగిరినిడిందివందకములును || ద్విసతులు సేసిఖగేం ద్రుఁడు || వనిని మెన్నా త్త
క్తివనంబునకు || అష్టమ || సీ || భూనాభవిమయ్యభోగిం ద్రు వాసుకేలివిపించియతఁకించి యెను నెప్పి || ఫలభా
మిమెడఁబడినన్యుతుంఁజేసి మెల్లఁజేతుల మేనునివిరిగిన కాకావ్వరు నేర్తురనికీయ్యొమ్మనియతనిగైలోలవడంకవన్య
పుగొండరిక్కుంటకంబుగఁజేసిగర్విండునతనిభోగంబుఁజాట్టి || కడగియమృతలభిఁగలవంబుగావించి || శ్రమ్యునవనరమున
దలఁపులమరణభవ ప్రకేత భారులైయా రెండుగముల వారుతరువఁగడిసరవట || తదనంతరంబు || క || హరియునుదేవ

సీకము! సురగేంద్రునిదలలుబట్టెనుద్యోగిలవఁగ! హరినాయా, లే! సురవిహతులుగూడవలకఁజొచ్చిరికడిమి! ముత్తకోకిలి॥ స్వప్నమే సఫలముగారలువక్ర-బటిమంధింపఁగ! మేటికమాకుఁబట్టెనుమారువత్సముగల్గిమే! ముచ్చమై సతహాబలాశ్చయ నాన్వయంబులవాగ్మై ముచ్చమంశి నవ్యక్తిరీపమాకుఁఫణాగ్రముల్ ॥ ౨౦౭వలకుడనుజులంజూది॥ కఠిన్వయముఁబొంది నానవిఘ్నకృత డహునిముఁడు సైకనియనుగుల్ ॥ విస్తృతములులై యార్పియి! విస్తృతముగఁగొలువ మేటివీకఁదోక ॥ ౨౦౮ ॥ ఇట్లున మాకర్ణిణస్థాన భాంధియంబు లేర్పటకుఁగొడవతలపువ్వుంబు సుహృదృడవతలపుఁబులంబట్టివయోరాశిచ్యుంబునంబర్వతంబు నెటిపరిచాయ శబిత్తులై యెప్పుఁతాంబులద్రచ్చుచున్ననకుయంబున! వికుచికుండంఘటవలకఁగఁగఁడుభర మున మొదలఁగఁచుగలగమివెడఁగై! బుడబుడరవముననభిలము! వడవడవఁకఁగఁహఁ ద్రివచియినిం గై ॥ ౨౦౯ ॥ గౌరవమె నభారమునఁగ వ్యతృగ్గొండవరింపలేకదో! నాగగఁహీనులై యాభయమై నికులుగఁగఁహసగురొనకూ! పారితబంబునంబజిరిసాగుచు ముంజెడిపాండవేయనె! వాన్నికి నేరఁబోలుబలవంశపుడైవమునాకమింపఁగ ॥ ౨౧౦ ॥ వననిశ్చలములూపలగునిఁగడిగిఁజూచిచుటయునంజెంఁతాభి! మునిఁగడి వేల్పులఁగఁగుఁగొని! వనజాముఁడువారిచదువూచారులుహా ॥ ౨౧౧ ॥

— శ్రీ కూర్మవారాధా పార్వతీరధము. శ్లో —

సీ! నవరనైలతయోజవములవెడలుపై కనుకర జైచర్యమున! చనైనప్రహ్లాంధమైనవాహారింశుఘనతరంబగు ముఖగవ్యంబునకలచరాచరజంతురాసుల నెల్లెన్నిఁగిఁగోనువల్లె మేటికడుపువిశ్వంబుపై వేటువిశ్వంబుపై బుడ్తనాగఁగడలరియట్టికార్డు! నెలికిలోనికొకఁడెంచువిపులకుండఁగుంబుజంబులబోవెడియక్షియుగము! నుండరంబగువిష్ణుతమసురలతోడిహూర్నిచెలువైందమోహహాంకరయ్యె॥ ౨౧౨ ॥ కమతఁజైజలరాశిఁజొచ్చియుముతాసుక్తిచందంబున! న్నచుకత్రింధ్రమునెత్తివాసుకనుహానాగంబుగోరి! సోవకరేంద్రములుహరికంపములతోనానాగదేహపులేకమలాయోశరణంబుఁగూలునాకాశంబునఁగైవామౌ ॥ ౨౧౩ ॥ ఇన్నిదంబు ॥ ౨౧౪ ॥ గంగాంధ్రుఁగనమొకఁడట! తరికడవనగురుగునాకత్రాడుచేగు! దగఁగఁబునుకాన! హాహాహారిచిత్రలీలహరియేయెఱుగు ॥ ౨౧౫ ॥ ఇట్టిబుడవసేయలైలంబుకవ్వంబు! సేయగోగ్రాసపేయఁదగునాపిరియుపశయఁబడముశ్రీవల్లభాదుడగు! మెగుఁకుశక్తిగుంతు హాకఁడుగలఁడె! గీ! గొన్నావ్రాత్రుగుఁగొఱవవచ్చునె! గొల్లగిరిఁజూపువృద్ధిగొల్లెత్రియరలుగొల్లయ్యెవిష్ణుండు! చేటులేనిమంసుపిరియు! ౨౧౬ ॥ ౨౧౭ ॥ ఇట్లున గాసురయూంబులుహరినరాధంబులై కవవంబులు నెట్టింబులు వత్కినిపుట్టంబులుపిరిశుష్టుశుక్తిగోనికరంబుగఁగంబులరవృద్ధిచుడుజంబులుభుజంబుల సుఱయూచు లేండులేండుదరవచోడంగురందనియవాందగతిఁజెగుఁద్రచ్చుచుంకగొల్లలవంకంబుననహాగ్ననశ్య బువమంధాయమాననుండరవహీదరవిలగ్నభోగభోగావ్యంతంబులంకరంబులఁడెనుల్పుచుఁజెయబోల్పులంబ్రహ్మాండకటాహంబు నిర్భరఁజైగుబ్బగుబ్బయిరులుకొండకవ్వంబునత్రిజిజిఁగింపియు వేగంబునచచ్చటాయకాంబులెభగులుభగుల్లనుచవృష్ణనుప్పరంబెగసితెక్తమిక్తిచిమకగ్రాణోన్నలనికగ్రలువమమిమిగలమీరగిగడపా! లేమిగుఁకుంపరలవరంపరలవలననిజకరక్తమక్తమాకర్ణిణపరిభ్రాంతఫణిఫణాగర్వసముద్యాతగర్భరిచికిరీకలంబులపుటవృత్తికమపుత్రిలికపృష్ఠమొదకనుంకగతిఁజెందకనకూపారవేలాకటకుటజనునుగుదృపుకృష్ణవృక్షుగుండనుగంధిగంధవహావహానంబుగొంజెనుటపిట్టి పెనవరదగములాడజ్జగిగడమొనలఁబరిహసంపుచు జేజునాడివిలసింపుచు మేలు మేలనియిగింపుచుగాడుకాదనిభంగింఁచునిచ్చమెచ్చనిమద్దరంబులవలనవరధివలమానవైకావనంధరాధరప్రవర్తనసంజటిఁఘనఘనమూరావంబునుమననగణాయమానమహాహీంధ్రప్రముఖముహుస్వహుగుద్వలితగూరిఘోరపూత్రారఘోంబును కులకుధరపరియేజఱియోభితసముల్లంఘనసమాపరితంబులై వెఱవిచేటవిరుగురుగుగునై యొరలుకమతకకటాకాతాంకరగిరిమిగిలినగురావచ్చ వాకబలాహకభేసారసానీంబుల మొఱలునుండుఁకొనినుప్పిటిగొనిదనుజవిజిభభాట్రానసతర్కనఘర్జనధ్వనులనలుపురియై మొల్లినట్లైననతఁడిగంధభిన్నులునుజేడై పెల్లగిల్లంద్రుల్లునుగిరుహామచునునొకనినొకఁగంఁటవడియనుండదపునుగలుగఁద్రచ్చుచుఁబుంతంబుల్కుచునుధాజనంబుఁజెంపుచునూతనవదార్పంబులగు నెదుఱుహుచు నెంతఁడదపుత్రత్రమనిహరినకుచు నెడవడఁతమకంబులనంతకంతకుమునువడింపకఁద్రచ్చుసమయంబున ॥ ౨౧౮ ॥

‘పాపుల క్షేణిలోపలఁ న్నటించి పుటికనుండరాగము విలుగఁ బ్రవృద్ధునిం డెఁ జాడము । తెప్పెడిదేను జునికెపులు దిందరగొని యెఁ||అంతనవ్వయో రాశిచున్వలయున్||క||ఎడమఁ గుడిమునుపుదిలుగుచుఁగిడి నెడమఁ ను వెనకఁదిలుగుపలగిరికడలిఁ | గడకెడఁ నురులునునురులు । కెడితొడిఘోఘణము మొదలుతుదియునుదిగువఁ||న||వడిఁ గొని కులగిరిరవఁగఁ జడనిధిఖగను కరికఁ మఁ గుఁ ఘోగణము | నుడివడవడబడి కెంపులఁ బ్రహఁ థయ వడి నెగిరియలఁ బడమరిలివడఁ ||క||అనురా సు రకరికఁ పిఁ | భ్రమణ్యభాగధరఁడేంద్ర భ్రమణ్యంబునఁ దాఁగఁగఁ మఁ తేంద్రవీపుతీలునఁ | శమియింపఁగఁ జాలదయ్యెజగతి నాథా|| తననఁతరిఁబ||క||అలోనజలధిధావలఁ నాలోనసావిడిచిసుగలునురులుబలువఁగిలాలోలాహలమైఁ|హాలాహలవిచము పుట్టెనెవని నాథా ||వ||అదియునుంబ్ర శయకాలాభిలషాలలోచనులోచనానలశతంబుచందంబునననందఁజెలివెలయ ద హాసనసా స్తంబుకై వడివడియొకడవడిపుటగిటికి వెలుంగు లక్ష తేలంగునడుగ్గిత్తిరఁ బైతుడియే వెలింగిన మొగులుగఁ ములనంబువఁబలుపిడగులవడువునఁ బెడినఁదై వంపభూతంబులుం దే జౌరువంబులై నచాల్పున దుస్సహంబై భుగభుగా యమానంబులైఁ న పొలునుచిట చిటాయమానవిస్ఫులింగంబులునుదగద్రగాయమానంబులైన నెలమంబులుంగలిగిమఁ హా ధ్వవఁధ్వంబునమందరగంబువందరంబునందిలుగు నెడజనియించిపెలు పెటాయమానంబయి నింకికఁబొంగిదిశలకుంఁగే య సావిధియై పుచ్చి కొనితఁటిగవ్వంపుకొండవఁడఁగొనకనలుగడలకుంబలుదిదరులకటికనురాసురసముదయంబులంద టిగొనిగిరిపరగఁహాహిహ్వరంబులునుడవడక కులికికెరిశిఖరంబుల నెలుగలివడిగహనంబులుదహించికుంజమఁజరిపుంజంబు లభస్సంబుఁజేసిజఁ వఁగంబులేర్చినదీననంబులేటియించిదుఁగఁభిసంభంబులునిక్కలవడనిక్కల తరిశితారామఁడలంబుల పైమిట్టించిమహాగ్లోకింబునటికొనియువరిలోకంబునకు మాలుగొనలిడినుడివడిమునరుగొని పుష్కఁడగొళంబుచిటిచివ డందాటిపాతాళాదిలోకంబులకు వేల్చివారిసర్వాదిక్కుల బైశక్యంబుగాక నెక్క డజూచినదానయొకరఁగంబుకై యం గ్రెల్లులునుచువంజంగంబువిధంబున నుడియుచునఁగంబుభలఁగిలఁఘింపుచుఁహలంబుపగిది నెగయుచుమాతఁ గంబుపాలి కెని లువంబడుచునిఁజులాహలపదమానంబుజగంబులంగొలాహలంబు సేయుచున్నవయంబును మెలకు సెగలవిమకఁజాల కనీరై నదేవతలును నేలంగులిసరకఁ గులునుడవల్లిరతారకంబులును గీలణగికి నెన్నిరమిఘనంబులును కి మలిగఁగఁధ ర్వవీమానంబులునుచి కావజ్జుబద్ధవయంబులునుచిన్గ వడినగ్రహంబులునుచిదిరివందరలైనవద్దాత్రే నుంబులునుజగిరి పోయినవదులునుగ్గంకినసముద్రంబులునుకాలినకాననంబులునుహాగఁతెదిపురంబురునుసానువడినపురుషులును సాక్షిఁ వ డినపుణ్యాంగ నాజనంబులునుపగిలివడినపర్వతంబులునుభస్మంబులైన ప్రాణిసంఘంబులును వేగినిలోకంబులునుదేవతలై నచితలునునడగ్గెడవులై నభూజవయంబులునునఁజవలై నభూములును నైయి కాలవిలయ కాలఁబైత్రీచుచున్నసమయం బున||క|| ఒడ్డాందిచివంబునఁకడ్డముచనుడెంచిరావనధికులులేమిఁ | గొడేలు వ్రందెగాలనబిడ్డన నెడకే జనులువృ థ్వి నాథా||అష్టఁ||శు||చనికై లానముఁజొచ్చిశఁకరునివాసద్వారముంజేరియ్యాశునద వ్యాధికులడ్డపడ్డదలచుగఁచుంజొ చ్చికుయ్యోమొయ్యో | వినుమా లింపుచుదిత్తలింపుచుదయఁజేఁతీంపుచున్నంబుజా | సనముబృథ్ గగఁ ర్రరక్షణకి భా నంరంభుఁకఁశంభుఁగి||క||వారలుచిన తవచ్చుటఁగిరిమితో నెఱిగినఁతూతుగుదానుఁ | బేరొలగముననుడిచియ్యా రతుఁడైచంద్ర చూడవసరమిచ్చెఁ||) వ || అష్టఁదు భోగిభూషణుపసాప్తాంగదంధప్రణామంబులుగాంచిప్ర జావతిముఖ్యునిట్లని స్తుతియించిరి) సీ || భూతాత్మభూతేశ భూతభావనరూపదేవహఁహదేవదేవమంద్య | యీలోక ములకెన్నీశ్వరుడవునివబంధ మోక్షములకఁబ్రభుఁడవీవయా ర్తశరణ్యుఁడవగుగురుఁడవునిన్నగిరిభజితుగుగుశల వతులు|నకఁలన్పిప్పినినఁచూరకర్తై బ్రహ్మఁస్మితి వాక్యఁబరగుచివు|పరమగుహ్యసయిర బ్రహ్మంబునదనత్త | మంబు నిశశక్తినియుఁడవీవఁబ్రత్యయోనిఁవజగంతరాత్మవు|నీవ ప్రాణమరయనిఖలమునకు||క||నీయందనంభాపిండును|నీయం దవసింపియుండునిఖలజగంబులో |నీయందలయముఁబొందును|నీయందరమునర్పభూతనిలయమురు డా||)సీ||ఆగ్నిముఖం బుపరావరాత్మకమాన్య కాలంబుగతిరత్నగర్భవదము|శ్వసనంబునియూర్పురసజలేశుండుచిత్తులకన్గ్లంబులుచివమునాధి | సూర్యుండుగన్మలుశక్తుంబునలిలంబుజరరంబుజలములుచదలుగిరము | సర్వోపధునిలోహవయములుశల్మంబుల ద్రు లుమానసమవృత్తకరుండు|ధందములుధాతువులుధర్మసమితివృదయ | మాన్యవంశకమవనిదుదాహ్వయంబు | లయినీ రూపుపరతత్వమైశివాఖ్య | మైస్వయంజ్యోతియైయొప్పు నాద్యమగుచు||క|| కొందలుకలఁడండురునిను | గొందలు లేడం

దురతఁడుగుణిగాఁడనుచుఁ గొందఱుకఁడనిలే. డనికొందలమందుదురునిన్నఁగూర్చి మహేశాస్త్రిసీతలవఁద్రాశ్చంద్రియస్వప్నగుణవృథాపుకాలక్రతువులునునీవసత్యంబుధర్మహతురము యుతంబునునీవముఖ్యుండవునిఖలమునకుఁ బ్రాప్తవఁయుండవుతత్వరజ సమశ్చయింపడవై యుండునర్వరూపఁ కామపురాష్ట్రవరకాలగతాదిభూత ద్రోహభయముచో న్యంబుగాదులీలలో వనవహ్నిస్ఫులింగిశిఃలనంతకాదులఁగూర్చినయట్టిసీతఁరాజఖండావతంగపురాణపురుషఁ దీనరక్షింపఁగూఁడఁజేపదేవగీఁమూఁడుమూర్తలకునుమూఁడులొకములకుఁమూఁడుకాలములకుఁమూలమగునుఁ జేనమగుదుదీనభేదమైయుండును. బ్రహ్మకుండలంపాలనయనా॥క॥సదసత్తత్వవరాచరఁ సదనంబగునిన్నుఁబొగడజలజభవాదుత్. పెదవులుగదలుపఁజెఱుతురువదలకీనినుఁబొగడ నెంతవారముదేవా॥ను త్తకోకిల॥ బాహుశక్తిసురాసుర్గుల్సనిపాలపెల్లిదండవహా. లాహలంబుజనించె నేరికలంఘ్యమైభవనంబుకి॥లాహలంబుగఁజేసెదిచ్చునులాలనంఁగొని ప్రాణిసంహారముంబ్రోకింప వేదయఁదొంగిలెంపఁగనిశ్యరా॥క॥లంపటమునివారిఁ వను. సంపదకృప జేయుజయముసంపాదించఁగఁ జంపెడివారివధింపను॥సాంపారఁగనికెఱెల్లసోమాధృగరా॥కి॥నీకంటఁమెంజెలుంగము. నీకంటంబరులుగావ నేరరుజగముల్ నీకంటమెంజెలుండవెవ్వఁడంబులొకంబులకెల్లనిఖలలోకస్తుల్యా॥ .....

— శ్లో చాశ్వరుండుదేవ్యుండ ప్రార్థితుండై హాలాహలమునుబాసము చేసుట. శ్లో —

వ॥ అనిమగియు నభినందించుచున్న ప్రజావతిముఖ్యులంగని సకలభూతసముదగు నక్షేప్తండుదనప్రియసతికిఁజ్ఞియె॥క॥ కంటజగములందుఁబుంపింపెజలజనితము వేడిమి ప్రభులై యుండుతనార్థులయావఁదఁ గెంటంపఁగఁఫలముగాదెక్కి పృష్ఠాక్షి॥కి॥ ప్రాశేషవచ్చియొచ్చిన ప్రాణులరక్షింపవలయు ప్రభువులకెల్లఁ బ్రాణులక్తిత్తురుసాధులు॥ప్రాణంబులునిమిషభంగురములనిపగువా॥కి॥పరహితము సేయ నెవ్వఁడంపరవహితుండగునుభూతవంచకమునకుం. బరహితమెవరహితముపరహితునకు నెదులులేమపర్యేందుముఖి॥కి॥ హరిమదివానందించిన॥హరికామీజగంబులెల్లవానందించు॥హరియునజగములుమెప్పుగఁగరళమువారింపుటావ్వగవలదౌతీ॥క॥శిక్షింతుహలహలమున॥భగీంతునునుభరసూక్ష్మఫలరసముక్రియఁగఁగింతుం బ్రాణోట్లనుపీడింపుమునీవు నేడువికచాబుముఖి॥వ॥అనిపలికిన ప్రాణవల్లభ నకువల్లభియిట్లనియెదేవాదిత్యంబుకొలందినవధిరింపుమని పలికెననిచెప్పినయమ్మునిండునకునరేండుండిట్లయె॥వ॥ అమరలోకి హితార్థమంచునభవుండొగాకయంచాడెబోయమరుల్ భీష్మమ్రొంగుమీయనివోయంభాజగర్వాదులుండముఁగావహరలెమ్ములెన్నువీసౌతాఁజూచికన్దటన॥ య్యమప్రాశేషరునెట్లుమ్రొంగుమ నెనయ్యుగ్రానలజ్ఞానల॥అనిశకుండిట్లనియె॥కి॥ మ్రొంగెడివాడువిభండని॥ మ్రొంగెడిదింగరళమనియమేలనిద్ర జన॥ మ్రొంగుమనెనర్థమంగళ॥వంశసూత్రంబు నెంతమదినున్నునదో॥ వ॥ తనముట్టెసురసంఘముల్ జయజయధ్వానంబులఁబొచ్చిడఁగఁగునగంభీరరవంబుతోశివుండలొక ద్రోహిహుంపోతుర॥న్నునికంకెలఁడెమల్పికుర్చికిడిగా నంకించి జంబూఫలంబనిసర్వకంఠముఁవహావిషముగాహారించె హేలాగతి॥అతిఘోరంబుగనాపాసినపయంబున॥వ॥ కదలంబారవుపాదపేరులాడలఁగాఘర్కంబుజాలంబువుట్టుమనేత్రంబులునెట్లుగానునిజబూటాక్షేందుఁడొగండుండఁగఁ వదనాంభోజమువాడదావిషముగాహానింపఁదొడయుచోబదిలుండైకడిసేయుచోదిగుచుచోభక్షింపుచోమ్రొంగుచో॥కి॥ఉదగములొకంబులకునుసదనంబగుకెఁతీశివుండవటులవిహగ్ని॥గురురుకొనకంతవలమున॥బదిలంబుగనిలపెసూక్ష్మఫలరసముక్రియ॥కి॥మెచ్చినమచ్చికిగలిగినవిచ్చిననీవచ్చుగాకనిచ్చె సురెలకుంజిచ్చుఁగడిగొనఁగవచ్చు నేదిచ్చరూపచ్చుపడినశివునకుండక్ష॥గీ॥హరండగళమునందుహాలాహలము వెల్లెఁగిప్పుగలిగొడవుకరణమెప్పేసాధురక్షణంబు సజ్జనులకు నెన్నఁభూషణంబుగాదెభూవరేంద్ర॥తదనంతరంబ॥కి॥గరళంబుకంతవలమున॥హరుండగురించుటకు మెచ్చియానాననుచు॥హరియువిరించియునుమయునుసురనాథుండవైగడిరంతసుస్థిరమతితో॥కి॥ హాలాహలభక్షణకథి॥ హేలాగతినిన్నవైన నెలంబుఁజింతవ॥ వ్యాధానలవృద్ధికుములపాలైచెడతెల్లజనులుభయపిరహితులైవ॥మరియునా

— శ్లో పాలకడలితఱును నెడనై రావతాదులుజనియించుట. శ్లో —

రత్నాకరంబుసురాసురులుద్రచ్చునెడ॥కి॥ తెల్లనిమేనునునమృతముఁరూట్లనజల్లించుపాదుగుశితశృంగముల॥ తెల్లగనర్థులకోర్కెలు॥ తెల్లగింబులుమొదవుపాలవెల్లనియట్లె॥గీ॥అగ్నిహూమ్రయనుచునాసురభిదేవమునులుపుచ్చుకొ

నిరీశుడముతోడవిబుదనంపు ములగు వెరపుతోనధర్మరహితమై వెట్టుకొంటునవని నాళ్లనుగరియుచాజులతో నుండును)
నవ్యంప్రపాంతురంబై యుచ్చైశ్శ్రవనునగచురగముదధిజనించె బుద్ధిగోనియెబలికై మృత్యువిద్యుగోకడ మృగిని
మృడీకల్పనశీర్షకంబు || క || బలపరుమరుముపది బుధుని నెత్తిదోకయుముబయిశిరియునిర్మలభుగముగ | యువచెవులు తె
లిగిన్నులు కలువగుకంకయమాడడగు నాహరికి || అంతచాపాలకుప్పయ్యుడు || క || కంతచతుస్థానాః || ధౌ | రాంతంబులు
విడిగివడగనవనాతమృగైంతాబరునై గావశకం గావశమున్నవించెకరణీ నాథా || క || శడలేచుమంగుడగిలయొ
డయునబెనుమిడుకరముగురుంభములు || బెడగె యువతులమురిపెపురడతలకంబులగుగువనంబు నెయి ప్పె || ను
రియున క్షరంగిణీవల్లభునుశింపురయ్యె || గ || ఎల్లయునుపులంబునెలరానివరువ మైయుండువరు నాటకేం డెదిగోరివ
చ్చువారికోకెలని నెడు | వేల్పునాను పాలవెల్లెబుల్లెమరియునుగొండగిల్వంబునంబుడలిగి భివనవృద్ధిచరంబుజ
నించెరంబు || క || కొక్తామెలుగుమేలులు గ్రిక్కిరిసినవన్నుగవలు గ్రిస్సినవంబును | విక్రి-బీరియున్నగులుగులు | న
క్కనిమాపులుచునివిజరతులంబునెప్పె || వ || మరియునారత్నాకరంబునందునుధాకరుంబుడన్వదివిరిగియునునాశం
బురకనయధాస్థానంబురంబువర్తింపుచుండెరంత || క || లోలుపాటుమెలుగులైవడిగెతతయగిమేనుమెలుయన్నుగ
యచుచు || గ || యులుని నెడుమాపుల | చెలువంబుల మొకటి టెంకిసిచ్చి క్షేప్రపా || నీ || పాలమన్నీటిలోపరిమీనిమీగడను
మిజ్జిన్వజేసిమేనువెడల | కొక్తామెలుగుల కొనలగురునమేనివేగవన్నుమెలుగుచేసి | నాపనాటికిబోధనవ | ం
పుత్రీలనుచుసార నెయ్యంబునూలుకొలిపి | కొక్తామెలెందమిక్రొలునస్త్రాన్వనబొలసినవలపులంబ్రోచి వేగిపడివం
వకదానుంబుబాగుండెట్టి వాలుకొన్నెలచెలుపునవాడిచిచ్చి | నాశనమునంబ్రోతులజాడనీచ్చి | నలువయ్యాకొన్న నొగి
జేసి నాకు నేడు || క || టెంపాతెడివనగరంబును | జెంపాతెడివడుమునతికితంపాలగుచుగ | సొంపాటుమొయుగన్నులు
పెంపాటుకుమెన్నుగవ్వపిటుకునుగుచుచు || అనిజనులు ప్పెగవంబుండ || గ || తరుణికినుంగి ప్పానంబునీయంతును
పెట్టెనిండుండగ్గమై | ముగిచుయిసరంబునుగళవతులైన మేలుగుగతంబుగళలలోయ | పూర్ణబుల్లెయిన్నుపూర్ణా
హకలతగబిలిచివల్లవములనిచ్చెగూమిగడిమిసౌపులంబుచగవంబులునునిచ్చెనుచివనంబుంబునాభుపునెంకంబు
నులుగల్గుంబుజెప్పిరిమొగులగములు | పంపనసొనుభాకాహళపటసామరజ | తంబువచ్చి వేనినిస్వరమునిచ్చె | పాడిరాని
గంధర్వపతులునను || క || పండికూర్పులకొడుతరుండబులుసాదితరయంబులై | మండలంబుంబిగిన్నెం
డంబులుజలకనా రెండగునీచుగికి || నీ || కట్టంగవచ్చనిపట్టుపుట్టుముదోయి చిత్రకుండెచ్చినముండెచ్చె | మగ్గాలినిక
రంబుగధునానమూగినవై జయంతికమాలవంబుని డెచ్చె | గాంచనకేయారకంకణికిణీల కాదులుగిల్గిన్వర్మయ
చే భాగయొనుచివారహరముగచ్చె | బాణపద్మయనిచ్చె | బర్హపురంబుండగి | వ్రజబుంబుండలములనిచ్చె | శ్రుతు
లుభగ్రమైగురునుసేసె | నెల్లలోకములకు నేలికపానివై | బ్రతికెదనమదితలుపలికెంధి || వరియును || నీ || పలుగులన
న్యగంబుదివిక నెన్నానితోభాషించువతండెసోబ్రహ్మయనంబు | నెలయిందిలంకే | నెవ్వనివరియించెవాడలోకముల
కువల్లభంబు | మైదికెయెవ్వనిమేనితోంకంబులచేవాడెసోవరమనర్వక్కునూరి | నెలకుగయెప్పుడేయింబునెయింబెనా
యిల్లువకనుననన్యకపదము | నెలతమాపుబాగునెచ్చితికన్నెంబు | జిన్నుననదగ్గజేమిలంబు | కొన్నుపిన్ననవపుగురువర
దుగి || వారణంబుపట్టి కారణంబు || కురియవచ్చెన్ను నెన్నునంబున || నీ || భావిచియొకమామబ్రహ్మాండమగంబునా
టలబొన్నుగ్గిల్గితలంబు | బోలిచియొకమామభువనంబులన్నియుతనంబుటిగోనొలకలంబు | బ్రాపించియొక
మామబ్రహ్మానిమిరలసనాయంతిగోబొన్నులనితలంబు | గొనకొనియొకమామగుంధినికలంబునలవడబొన్నునీలనిత
లంబు | సొలనియొక్కమామూర్వేందురీక్షులనవడిచివళికలనితలంబు | భావయొక్కమామభారతీమగలనాన్న
సంబుంబునానరింబు || తదనంతరంబు || గ || చంచరీకనికరగుంకారెనడంబు | కనగంబులములంబుండెట్టి | మేనుగోటి
డిమిమెలుగుపుగడిమాటి | సురలనడుగునిచ్చెనుండగాం || క || ఆకన్నులువాచన్నులు | నానుగులపిట్టగుచుమానా
ము | మాచ | వ్యాకారముండనివేల్పులు | చి కానునడవెలికలగి శ్రీహరిదక్క- || వ || అట్లుగిదివగదితలంబుగివేమించియొ
న్నయత్తురక్షిస్తగసాధ్యచివిజగదుండగధర్వచారణప్రముఖయూధంబులంగనంబుగొని పురాణసాధకన్యకారణంబు
నమనంబుననిల్లనివితకెంబ || నీ || విమవనైయుండడలవడదోకచోటనొకచోటనవతిత్తితోర్క
కగమోదోటసంత

[illegible]

— ఘోరే దాసురయుద్ధ కథా ప్రారంభము. —

మౌలీయసురుత్ రక్కసులుం బయ్యానబల హేత్వ రాభిమానంబులన్ సముల్లభవికల్ప్యులై రిసురలున్ శ్రేయసంయుక్తులై సనురారబృహదుఃఖముం గడిచి తానృత్యవీర్యులై కిమలామృత శరణంబు వేడక జనలో గల్పాజనంబు క్తులై కిన్ దానపుటకృతము ద్రావంఁ బూనివయోగాశీం ద్ర ద్విధాగినివమాడిరిన్ శ్రీ నాథవ రాజ్య ఖులగు హినులు వైదం గంజాల రిన్ద్రములన్ || కన్ శీధిం దిజలధిసహృతము సాధించి నిలిపి వై రిచడమీరతులన్ || రోధిం దిసురల కిడిహరి బోధించి ఖగేంద్రు నెఁగి సోయెనఁ ద్రా || క || శుద్ధములగుసురలకవృతము సేధించినను వరుగునిడిముడివహుచున్ గ్రుడ్డులు నానాయుధుని న్నృధులు నై యుద్ధమునకు నడిచి బలిమిన్ || క || ధన్యులు నై రోచని శత మున్ను ప్ర ముఖులు మదాభిమానులు దవలొంగి నోన్యరణము బాహు విన్యాసంబులను జేర్చి వెలసిరి కడిమిన్ || క || అరుదై కావగ మై మయాసురకృతంబై లోకి తాలాకృత మై వరశ స్రాస్త్ర సమేత మై తరర మై వై వాయునందై న హా సురయోధాన్విత మై నయానమున నసోభిల్లె బూర్గేంద్రుని సుర కాంక్ష బలిదానరధ్యజవహూడి వసిల్లి కామునందన్ || క || మరీయురము దియ్యంబర బాణద్విమూర్త కాల నాథ శకుం థుంభుకంభుల యొ యుక్త హేత హేతుగాతనం తావ హయగి వకపి పిమేనుమండు భినుయ త్రిపురాధిపవై ది వివీరోచనవజ్ర నంధ్ర నారక అర్జుని ర్వి నేమి శుంభుని శుంభు శిరోముఖ ప్రముఖులును పోలోమ కాల కేయులునుని వాణక వచ ప్ర భృతులును తక్కిన దండయోధులును గూడినోనియరదంబులందురంగంబుల మాతంగంబుల హరిణంబుల హరికిక్కింజుల వరంబులును శరభ వహివ గవ యుక్త ధ్వజంబు భేరుండవన రిజంబుక శౌర్యులగన్ వృషాదివృగంబులను కంక గృధ్ర కాక సుక్ర బంజ శ్వేన హంసాదివిహంగంబులును తిమిమిం గిలాదిజలవరంబులను నరులను సురసుర నుక రవికృత విగ్రహయావంబులగు జంతువుల నారోహించి తను సునడియోలంబులగు గొడుగులు పడగెగువోమ కై దువవక్రై రహమిడి కంబులు మొదలగు హేముముట్టాయితంబుల నై కొనికేటు వేటు మొనలై పోరచనంబునండ్రు బలిమండల నిలువంబడిరి దేవేంద్రుడై నై రావణాసురులై నై శ్వాసరివగుణయాయువంక్షురావ్య నేకనిర్భర వాహినీనంద హంబులును దాను నెదులు పడచి మితిమీయక మోహరించెట్లునరంభ సన్నాపనము ల్సహంబులఁ దెంపెఁ జెల్లంగుల వాసుంబోరాడు వేడుకలమిటగు చూటలునందడి పునున్ననయంబున | సేవ జడవ ప్రాం దితవృజవంబులును బర్హనానురంబులు సీతచృతములు నుదిత వర్ణధ్వజచేరంబులును వాతచరితోత్తరోష్ఠిజాల యలును దప్పర సేనంగుకంక గణానాణంబులు వండాంశురోములత సములును సేవిధ భేటకములు కీరచూడితలును బాణసూర్యములై నరూణములును | సీడిపెప్పు రెగిరర్దరాసుర వీర | సైన్యయుద్ధకంబుచా మెప్పెగ్రాహణభులతోడంగలహంబునకువచ్చు సాగరముల భంగిజవ వేల్పు || క || భేరిభాంకారంబులు వారణస్థం కారములును వరహరి సోచల్ | గూరక కేమీరవములు | ఘోరము కై పెల్లగిల్లె గులవై లంబుల్ || వ || ఇన్నిధంబుననుభయబలంబులు మోహరించియు దునితోబలియుఁ దారకునితోనుగూడును హేతుతోవగుణండును బ్ర హేతుతోడమిత్తుండును గూల నాధునితోడయు ముండును చుయునితోడ శక్తికర్తయుత్తమతోశంబురుండును నెఱతతోడని రోచనుండును గాడి తుతోనముదియువృవవర్చునితోనశ్చి నీ దేవతలును బలివశక బాణాదిపుత్ర శతంబుతోనుగూర్చుండును రాహుపుత్ర సోముండును పుణ్యవతోననియుండును శుంభులతోద్రా కాలి దేయజంధునితోడవస్తాక పియునును హిమనితోపిభావనుండును బ్ర హ్మపుత్రు లతోడనిల్పలవా శాపులును కామ దేవునితోడవర్చు గుణండును మాతృగణముతోడనుత్తలండును శుక్రనితోడబృహస్పతియును సురకుతోడ నైత్వగుండును నివారకవచులతోనురు త్తులును కాలేయులతోడవనువులును సుగులును కోధ వతోలయుం పోలోములతోరు ద్రవిశ్వే దేవగణంబులు నివిధంబునరంగలపె సేననిగన్పంద్వయున్దాసే సుమచుటియు | శిరులుర శినిలనువదా కులువదా కులును వాహ నారూఢులు వాహ నారూఢులం దాశింహ నాదంబులు నేయును నల్లహంస బలిచృక్షు నాహ్వేనంబులూసంగుచున్ వోన్యతీర స్థారంబులు సేయుచు బ్రహ్మ నాదంబుల విజృంభించుచు బెనుబొబ్బలనుబ్బురెగురుచు హరింపుచు నహంకరింపుచు సురుణంబులటంకరింపుచు శరంబుల నాటింపుచుఁ బరశువులనుగురుచుఁ జక్రంబులం జెక్కుచు శక్తులందును ముంగిలంబెట్టుచు గుర్రంబుల బొడచుచు గలనపడుచు చుంగరం బులబొడుచుచు గరవాంబుల ప్రేయసుఁబట్టనంబుల సెంచుచుఁ బ్రాసంబులం దెంచుచు బరశువులనుగురుచుఁ బాశంబులంగట్టుచు పశుంబుల మొత్తుచు మనలంబుల మోచుచు ముద్గరంబులంబడియును ముష్టివలయంబుల ఘట్టింపుచుఁ దో

తి(గనియె॥)వలికినిమున్నునునువమరిగినవాయునకుగవాడన్నగువవయోధునగుణవిలాసంబులుండన్నసూరింపఁగనుకె
 ట్టకదవ్వుకఁజూచిమె న్ననయివచి యెఱుఁగె॥౨౯॥ఈకాంతాజనరన్నమెన్నరినోకొయ్యాదాడురావంబుము॥స్నేకల్పంబు
 లయందుఁగాననజు డీయంకొన్నజెంపంగఁదా॥లేమగ తెల్లనిజంబువల్లభుడనిలీలావతింజేరఁగా॥నేకాంతండుగలండాశ్రీ
 డలన నాకీయింతిగిచ్చించునే॥వల్లనినయింజెలుగుపిలుతునికోలలుపేఱుమీటికొన నెఱుమీటునుపెఱుగువడంబెరవచుటి
 మినరులును బిగియడివదికదలిభజములమెడలనదరిచెనరెనకులులునునలిచుగ్గునుదతిలకంబులనలనలవివసనగు
 మొగముమెఱుంగులు దత్తదితలంబనలుగొలువఁ జెలునగవుమెఱుచు నునుజనుటదడవబడిపులకలుగొన హృదయానం
 దకందంబగుకందుకంబుకరారణిందంబునందెమచ్చియగుననజేర్చిచెక్కునఁపొందించుముకంబుమోషియాచుకంబులం
 గదియించిఁఖంబులమీయచుమెల్లమెల్లనగెల్లాడుచుఁగరకమలములకనకమణివలయుములుర్బుణుర్బుణంబనం గుచకలశ
 ములునుకటికొకటిసెఱుయ నెడనుకుడిసిందంబఁదగ్రమ్మున నెగరఁజెమ్మును నెగరఁజెమ్మిరనకుదా నెకొన్నివిన్నిపన్నిదంబు
 లుచేమకొకటిచుగునడుముచెడఁగివడవడవడకనరుతిసరులుకలయొబడును దిలుగునుచెనుకువలుగొనఁజెవులవొడవు
 లరుచులుగలములనటనవలునలువఁబదిరిటికియొడయుచునుడసి కెలంతులకుంజడియుచుజడిసిజడనుపడకవలువనెల
 వువగలిపిఁబడంగటిసలఁబునంగాంపీకనకమణికింకిలులు మొఱయఁజరణకటకములుఘులుఘులుననంగుమిడిచ్చినమో
 హంకేకంబునుస్పృగవెనుకొనియిరికివట్టుచుఁబట్టిపుడమిబడవై విపాటు వెంట నెమింటి కెగసినం గెంటకఁగరంబునంగ
 రంబుదిరఁజై వలుచఁటునడఁచుచు నెగయు నెడదిగంబడతరినిలంపుమెఱుంగునగ్గసోగవగ్గంబులువలలువై విరాదిగిదనవ
 గిడివెనుకొనఁగిలొకనజాలంబులునిగుడించుచుఁగరలాఘవంబుననొకటినులు వేయుసేసి నేర్పుపాటింపుచునరుణచర
 ణకనులరుచులనదయుశిఖరిశిఖరతరణికిరణి నేయుచుముఖువల్లద చంద్రికలుమండలంబులుగావింపుచు నెడ నెడనురోజ
 డుర్రనిర్గతచేలాంచలంబుఁజక్క మెత్తుచుఁగిపోలఫలకాలోలఘర్తజలవిందుబృందంబులునఖాంతంబులమోసరింపుచునధ
 రవింబారణసంభ్రాంతనమాగతగాజీకరంబులంజోపుచు ముఖరసరోజ పరిమళాసక్రమత్రహఃధువంబులనివారింపుచు
 మందగమనా భ్యాసమరూపాలాయుషమరాశియగ్గుంబులకుందలంబును లంఘిపీఠితానందితనయారమిధునంబులకు
 నెడఁగలుగుచుఁబొవరిండ్లయారంబులకుంబోకమలంబుచుఁగర కిసలయాస్పాదకాముకకలకంతదపతులకుచూరింపుచు
 దీగెయుయ్యెలలనూగుచుమాడ్కినఁగలపంబులెన్నుచుఁగగునును రేణువలంబులగుబృష్టప్రాకుచునకరందస్యందనించు
 బృందంబుతెరింపుచుఁగ్యుతకతైలంబులవారోహింపుచుబల్లవపీతంబులంబరిశ్రమంబువుచ్చుచులతాసౌధభాగంబులబో
 డఁజూపుచునున్నరేతకేస్తంభంబులమెఱుంగుచుబువ్వునరళిభద్రవాతాయనంబులందొగిజనుచుఁ గమలవందపాలిక
 లనాలించింపుచుఁజంపకగేహరినధ్యంబులనిలువంబడఁచుఁగదరికాపత్రవాతంబులమెఱును బరాగనిర్మితసాలభంజ
 కానివహంబులనాదరింపుచునుగిట్టిమగంబులమరియుచు జంద్రకాంతవేదికలనెలయింపుచుఁ రత్నవంజరశారకానివ
 హంబులకుఁజువుఁజెప్పుచుఁగూరినక్రియఁజూచుచు జూచినక్రియమెచ్చుచుమెచ్చినక్రియ వెఱుగువడుచు వెఱుగుపడి
 నక్రియనుఁజుచునుఁజవ నేకాంతంబగునవ్వనాంతంబుననంతవిభ్రమంబుల జగన్సోహినియెనిహరింపుచున్న సమ
 యంబున॥గ్రీ॥వారుగంటివాడివాలారుమాపులఁగూలిచై ర్యమెల్లఁగూలుపోయిఁతఱియెఱుక లేకనుఁజెగుణంబుల
 నాలినుఁజెనిజగఁగారినుఁజెనిలొమ్మఁగ్రీ॥ఎగరవై చివల్లనెడలేమిచేపిచ్చివ్రాలుబంటిగొనఁగవచ్చు నెడను॥బడతివలు
 వపీడిపడియెమాటుతహాతిచంద్రధరునినుమునంచలింప॥నురువిరాపాంగినివస్త్రబంధనపరకారోమాంచవిభ్రాజితం
 గుచభారానమింతగరద్వయపుటిఁగూఢీకృతాంగింజలతగ్రచబంధంగనినన్నభాతురతనాకంపించితంభండులజువలింపం
 దనకాంతనూడఁగదిసంజంద్రాగ్నకేల్లికీ॥గ్రీ॥పదముసేరవచ్చుసాలాక్షుఁబొడఁగనిచీరవీడిపడినస్థగతోడ॥మగువ
 నగుచుఁదరులమాటునదాగెను॥వేల్పుతేడునబల వెంటఁబడియె॥ .....
 మ॥ప్రబలికర్మత్రగింకింగిండుఁకురమింపవచ్చుబిగళిపుంజబలాపోకుమపోకు వేయునుచుదాంతుఁబారికొంగేలఁదా॥
 గబరిబంధమువట్టిసంభ్రమముతోఁగొగిల్లనూరాల్పనం॥తపహిస్తక్రియనెల్లకేలఁగదియందద్వాహునిర్దుక్తయె॥సీ॥
 వీడివెన్నననాడువేగీభరంబులతోజఘనభారాగతత్రాంతితోడ॥మాయావధూతీయై వఱుగియాచుచుఁబారుచిన్ఘనవచ్చు
 తకర్మవెంటఁదగిలియారానుమఁజలయింతుమరుండునఁగిరివెన్ననకరికరణిదాల్చి॥కొండలు నేలులుకొలఁకులువన

ములుకాటికంధవననందన్వహోన్మద్యంబు నొనానువీర్యంబు నేలమీసః బడిరహో శ్చెల్లవెండియు పైజేయన్మృగ్యరణీన్యః
 బువవ దన్వదా నెత్తిగిదివమాయాచుత్పంబుడెలి సెహురు డెల్లికజ్జాదాశ్చమఃకగువంధు మఃకగుడెలహరి నెత్తి
 గితవమహాహత్యమునకామగత్రైపుండ్రైనిలిచెను॥ మగువతనంబుడిగిసారియునుగ నావ మ్యుక్॥౧౧॥ కాముగెలువవ
 మృకాలాగివమృగ్యుశ్చజయ ముగిలిగి మెలియవన్ము॥ నావవారిచూపులంపటగెలువంగ॥ వశముగామృతపురవైరి
 తైరశ్చిల్లుపురసాకారంబువహించిహరిహరునకిట్లయోగినిభుచేన్మృత్తినుగిత్తైగర శుభకర్త-నెవ్వడునామాయ
 నెలయగ నేర్పు॥ మూలమైంబునామాయచేయి నయగకృతి మోహితుండవై తెలిసికెపు॥ కాలు-వంబుండ గాలంబుతోడత
 నాయండుదికాయునివసి-చునీమాయచన్మృజయింజ నేరమనిజవక్తృవాత్మలకు నెల్లనునువభక్తిమిపువ్విగిన్మనెంపు
 ననిలిచితనుమనత-రించినసఖ్యంబుకా నెలవివత్తతనయగజంబులుచున్మృగిలువభక్తులవైచివీర్యమునాకర్మివక్త్రైంబు
 మునుసః॥ శాపారావారము ప్రచ్యుతోగిరిముద్యద్ధారమైకచ్చుచా॥ కామంజైవరిమేనవచరమునాకర్మివక్త్రైంబు
 స॥ సాగాంభోసిధిలోముయంకురుజవతోసంశ్రేయముంబొందికె॥ స్థాలోదారసఖ్యంబుడెలమునుగగన్వంజెంతయుక
 భూవరా॥౧౨॥ ఎలమిడెత్తులనాడికూపమునమోహింపించిపీయూచుము॥ జలిగావన్నలభంగనోర్తములకుంబ
 క్క-కాకభాగింది॥ ర్తలకేకవిలసిల్లిచివీధునిచ్చన్నాయావగూహుచుము॥ చలతు మ్రొచ్చునాశ్చలంబుదితభావ
 లోగ్రూపంబుక॥ అకెచ్చెననుమిడ్లినియె॥ గీ॥ నరవరాధీశయిష్టమనుకుచుచున్న॥ వాడెను స్వనమనువునైవచ్చునా
 డి॥ వ్రాక్షతేవుడవంకుజవచేభావమరుచుకలుతనికింబ్రకటలులు॥౧౩॥ వాగిలితొవ్వంబునునభగవంధునగ
 గ్గుచువశకృత్యంబుచరిత్యంతుండునాభాసంభవనిదిమి డునుకళాతరూపనుష్టకృధుశుభవనుశంభుశుభనా
 దుండుగునాటలు॥ రంజరు శుభవాడింబ్రుంకురుతరిశ్యగురుకన్యోచివమురుగ్రంభులంగలవారచేవశలును॥ శంభు
 తస్యపూర్తివిన్నామిక్రజుగగ్నిభరద్వాజవంశులనునాగురు భృష్టైయన్న నారండుగగ్యపురకదిగగ్గరంబునవిను
 డునాననూపుగెడలయుచియు॥ వ్రావరకటకయ్యెనివనైహకువంకరంబునునెగ్గులకెయెగారల ముగ్గంకరం
 లునుశ్రీహరివగాక్రమంబునంజెప్పెనరదావధానుడనెవేనుగుతుండ్లియెయో॥ గీ॥ నరగగ్గజయభానునూ
 నువారుగలరకరంకన్వగ్గనమ॥ లిరుపురవల్లభులినుగుడనెప్పొలిచిరగ్గ్యోయమూడబయల॥ సంగతియ
 ముచును॥ వాక్యతేవుడునురురురయు॥ బుద్ధిగోహ్నుడెనగ॥ భానుపరంభవనినానల్లియునతనైశ్రీగురుకునుగిలిగిన
 వరుణు॥ గవనామగగ్గెలినివావంజెగగ్గెయగలంబుడబుధవవశరించె॥ వచ్చువచ్చువచ్చుసావనైనాచు॥ గు
 మునీయునుచున్నానుగగ్గెనివాక్య॥ లిరవరిజూదిరవెండియు॥ గోవరిజూడగగ్గెనుకుమిగుల॥ మెల్లిమెల్లికె
 టువేళె॥ మెల్లికెకడంబునుంకుగాడవియుంకునెగ్గె॥ వ॥ మూర్తసావరిమచ్చంకరంబునవశశనము॥ నిర్మోహ
 విరజస్తామృలుకాజులునుతపోరజాచ్యుతప్రభులనువారుచేవశలును॥ గాగలగుగాలగుంకునదిపినుంకుంకును
 రశుగాముంకును॥ గొల్లత్రండగునశ్వభానయం గృపుడునుకుజురండుగుబాకరాయణుడునుముగ్యత్యంకుంకు
 నువారునప్తంబుయొగగువారిచిత్తమకనతకయోగబలుంబులిజాశ్రేణుమండంబులంజియిపుచున్నవారు॥ కోకి
 ననగుకునవనిలియు॥ వ్రాడయ్యెనకెచ్చెనుమిడ్లియె॥ గీ॥ లియున్నవారలబులివిమోడెగిన్న వాశుమండ్రహరి
 చ్చివేడ॥ బాగత్రయంబిద్విభావవిభావంజై మరగుంకిరమగుతెనుమామై॥ మశలగోకంబునుగ్గెనన్నాడువెనె
 కనిలుగావేవకుమీ॥ నాననన్మిక్తిశాపరావార్తనోయండునానననైహరినాకవిగని॥ లుకహీనునిజేసినిలికెది
 నిలుగును॥ లియుగగ్గెరేద్రువచుమెండు॥ గంకనకుమహికికెచ్చెనకలము॥ గారపలంబుచెడుభగవీరా॥౧౪॥ అతి
 రకాంబుగవంకుంకుంకుంకుంకునావక్త్రైంబుగవంకునువయ్యెడివశోగిమరులనత్రకేమికివక్త్రైంబుచును
 లియునుచునగిదిగగ్గెనుచుగిగ్గురునుచుచ్చుతుండవవాడింబ్రుంకుంకుగిగ్గురన్నభక్తులగువారులుయు॥ చాలుచెయ్యె
 రండు॥ గీ॥ నుజవారంబులుధారకాయుచ్చుతు॥ రంజనింబిక్షుంబునీయ॥ మూహాలోములనుమోరంబుతోసేల్లి
 నమ్మరాశ్చిమెప్పువమరవిధం॥౧౫॥ గిరిమునుపల్లిగినుగుడంబ్రుమ్మసావనైశ్రీహరునువయ్యెడిశ్చృగులును
 యోహనులు॥ నావతులనుపావచ్చిన్నముఖాలుచునులునుశంభుండవవాడింబ్రుంకుంకునివిగాగ్గెయిగిగురుయె
 రండు॥ గీ॥ పెచ్చెన్మిడినిలవిధుడంబుమోదికెసంభుంబునంశసహితుండను॥ జెలిమిశంభుతోడజేయవిపల్వక్త్రైంబు॥ డు

గజగముఁ గాఁచునవనివాక్స॥వ॥నరియుండుదాగినున్నద్రాంబునభక్త సావధివననొండవను నయ్యెడిననుతనూజున
 లునశ్చక్ర ర్థానుబంధముండు పరశీవకులునిహరిగన హాగచునని గావలగును నని వారునురులును వేద్యశ్రుతిమనువాం
 డొప్పుండునగుతామలుయునులయ్యెదగనను॥గీ॥అంబుజాత నేత్రుఁడామాధ్యమానుడై॥ ధర్మ సేవనవండుజగదీ
 వి॥నైభావాంబుడనువైధృతుఁడలరంగి॥గిరినిధి జగములనుఁగవఁగలఁడు॥వ॥నరియుండుధర్మశ్చక్రమయంబున
 భక్త సావధివంతుండవనునయ్యెడినతనలకునులుదేవదూతదేవ కేవల్యేస్తామలువనుధానివనులును యిదిసాధుం
 డను నాడింపుండుసూరితామలు వేల్పులునుతనహాగిశవత్సీద్ర తామలుయునులయ్యెదగనను॥గీ॥ జలజాతజ
 నుండునశ్చక్రమయంబునశ్రుతిమనువైధృతుఁడలరంగి॥గిరినిధి జగములనుఁగవఁగలఁడు॥వ॥నరియుండుధర్మశ్చక్రమయంబున
 నవేంద్ర॥వ॥నరియుండుదేవ్యశ్రాంబుననాభ్యవంతుండుదేవ సావధివననొండవను నయ్యెడిననుతనూజులువిద్ర సే
 నావిద్రానుబంధశ్రుతిమనువైధృతుఁడలరంగి॥గిరినిధి జగములనుఁగవఁగలఁడు॥వ॥నరియుండుధర్మశ్చక్రమయంబున
 ర్థిర్యోతతత్త్వరథామృతలుయునులయ్యెదగనను॥గీ॥అవనిదేవ హూమ్రుండైసగివృత్తిలి॥ యోగవిధుండునానుభవ
 వివనజ నేత్రుఁడామివృత్తికెంకయు॥సక్తిమాదిరిండుజగహాళి॥వ॥నరియుండువశ్యకాలంబుననిద్ర సావధివమనూ
 వననునయ్యెడిననునండునుడుగగఃశ్రీభువనస్వనులుగాజులునువవిద్రానుబంధమనానుదేవశ్రాంబులునుశ్రుతిమను
 వాడింపుండునులగిరిబాహుశుభివక్రమాగధామలుయునులునయ్యెదగనను॥గీ॥ తనతన శ్రామలునలదితానయం
 డు॥గజమునొంకెడిహరిపురాధ్యక్షుండఁగనివి న్దరిండుఁ గ్రియాచతుర్విదనరములను॥నాక వాసులునుడ మొందనరవరే
 ణ్య॥గీ॥జగదీశ్రీకాలములని॥బొగడొండుమను ప్రకారములునెవ్వబడె॥గగలునురులుపుననుపులుకెగయుగము
 లువేయునమవదవచుజునగుణ॥వ॥అనిదలచివీక్షిన్నరేంద్రుండును యోగింద్రు నెక్కినియె॥గీ॥ ఈవంబులందునీమను
 ప్రముఖుల॥ నెవ్వరనుననార లేను॥తనవధివిభవైరిహరియెఱుగియు॥చై॥ నెలగఁ బలునమహామందిరవరీత॥ వ॥ అని
 నంబారాశక్త్యమహాగుండెల్లియె॥గీ॥ఈను పురుషునునునునుతులింపులుచునగులహరియాశ్చర్యగనువారు॥ య
 జ్ఞామలంకలుహరిగిని హిర్యతూరుగునపు మనశ్చక్షుషాశక్తిజగములనువపురుగొనామయగములకడవండుగాలనం
 ద్రునైవగిగవదయంబునుజతకేలింబులచుకలగాంబురుముపెదగు నుకలిగిగిర్వంబుగాలులసావధిములను॥
 గలిగిన శ్రిరగుగురువులుగనునేత్రు॥ నాభ్యదిగురువ తేలుదురవనివను॥జగదీశ్రీవిద్రానుబంధమనయములను॥వ॥నరి
 యుండుప్రాప్తపుత్రవారలనిద్రవంబులగుదులుప్రకారంబులదేవదూతమనుసాగివృత్తి ముందువారలువిహిత
 కర్తంబులజగత్త్రయంబునంబరిపారితురులాక్షంబులునువృద్ధంబులయియుండునందు॥గీ॥యోగీతరూపుడైయోగం
 బుహపుమహాగిగావముఁగర్తంబుశామి॥నందంబునీయుప్రజాపతిగూర్పుడైయున్దుండైశ్వరులనేవడుండుజ్ఞానం
 బునెక్కిండుజగునీదాక్షిణ్యంబుగూర్పుమనబొంబునీయునానాధాకారవాచగూర్పులంద్రుగోచరులండుగానం
 బుడ మిదనినరూపములగుజనువామయి నింకొకనందనన్నయావదయియునతుల్య॥ వివిధుండైయనేవృద్ధి కెలుగిగును॥
 విష్ణుండవృయుండువివల దరిత॥ అనిన గూవరుడిల్లియె॥ .....

— శ్రీ వాచనరిచక్ర ప్రారంభము. శ్రీ —

మ॥బరినంభోగహనేత్రుఁడమింద్రుఁడైనానందమువేదె॥ శ్రీమదుండబూర్గుండులభామండురమానందన్నుండై
 డాదరి॥ సురీకడిగిండుమాడి నేలదనయోదవపైమియు॥లేకని॥ పులునునుంధునమేండు సేను॥నంగౌరూహలంబ
 యెడిగా॥అనిమునినందనుడిల్లియె॥గీ॥పురుషూగుచే నెద్దిపోయి భారపులచేనలియెడికేలను॥ బ్రతివారి॥ విత్తిబు
 రాగొల్పిశివ్యుండై వర్తింపవారువారిధిగ క్షివలనమెద్ది॥ విత్వజిద్యాగంబువిభిత్తదేయి॥గువృకాంచనవృద్ధభర్తగ
 ము॥నర్తనాజులబోలుహరులుకంతింప వృక్ష మనహావివృగనపుసూరి॥ గొండుముగిలంబుగవంబుదొలుతే॥ హూను॥
 పావనండుచేన్వినన్మానవప్రమాంబు॥గంబులు దురుతనతాతగంబునెండు గెనోమనలకాశశంఖులును శుభ్రుండై॥భ్రమిండు
 బున॥గీ॥ పాశయితధియుంగుసాణియు॥ గూణియుగ్వయును సుగ్ధియుతులియుదేవా॥ గ్రాణియుగర్వతమకుతి॥ ప్రా
 ణియుగణిగనకవయపాశియునందు॥గీ॥ పలు కాలములవిప్రులందనిపిగద్వర్త్రుండుంబొందిశ్రురమక మ్రొ
 క్కి॥ విశ్విదదేవతలనంతర్భక్తబూజింది॥ద్రులు బ్రహ్మగణిజీవినమృతీరుండై రాజప్రధానానుడై॥ వెలిగెదానవభ

ద్వితై లభియోద్వేలన్తనాగ్ని ప్రభాః॥క॥దండేనన్యత్కుక్రూఢంతులు॥ ఇంద్రేసురసిద్ధసాధ్యగంధర్వాదుల్ పిండితదిశల
 మనాహితాదంధాశీవ్యసులునములుదన్మంగ్లంబువ॥క॥చూపులగదనము మ్రొంగుచు దేవునదివిభవీయునావలీనలసే
 యా॥గుంపింపుచుదనుజేయఁడు॥ ప్రాపింధేయవిజయగవళమున రేండ్రా॥న॥ఇట్లుబలవతుఁడగునిమిశంధ్రునిసా
 థి॥వననాకట్టివండగమనంబు సేసినిడువయ్యంబు బంజరిదనిచు॥క॥నియోబుద్ధుజనోకమూర్తిగనోగన్వపవీడాన్మథా॥
 దనసంకేతముపుచ్చపల్లవఫలౌద్ధానుద్రుమానీకము॥స్వశీతోద్ధాతవతాకము॥బివిరరై వ్రుమానికానీకము॥ఘుగం
 గానలిరైకము॥మఘవయ్య క్రీకైకమున్నాకము॥వ॥ కనిగకగ్రాసులతేజువేక॥సంజె చాబ్బుగల వేల్పుల నెలపుదరి
 యుండొచ్చి దెచ్చెరముంకటకుంజనితనిముందట నెడవడక మొనమొయ్యగురు చిగురుతలిరాకుజొంపంబునన మొగుడమొ
 గ్గయఁబిరి నెఱివిరిగు ట్టింప దెవ్రావకోరగాయనండుగెంకండుంబు॥వ్రేగునవ్రేగులాగ వేకమూగివీగ్రవేకలగువ్రా
 కులుప్రోకలకఁబెంబలగు పెండోబలునుతోటలగాటంబులైవప్పటిబునువ్వంపుగొవ్వెరులతంకవలవివ్వకకసేననలుగది
 గియినరికీసరిపూనిపాకొనితేనియలనివినగుగిగినవగుగవిసక్రవ్వితేముగొగర్ముచ్చుర్ముచ్చునచుర్ముంర్ముటింకు
 తేటిదాటులునుదాట్లువడక నాటుకొనికూడికూడువిడువక క్రొమ్మావులకమ్మనికొమ్మలనిమ్మలమునరివనమిగలకెనలయం
 బులుసానగ మెనగికినరువడకకసరుచెడివీలురట్టడిదనంబులమిది కరాళింకుకెంబులలమొత్తంబును మొత్తంబులైది
 త్తంబులుచుత్తంబులుగద త్తరంబునందీయనివండ్లకుగదియంబడికయ్యంబుసేనియానతేగి జేనంబులుగానంబులుగొని
 వానికెక్కిపలుచానలాడుచుబహుశ్రుతారంబులగుకీరంబులునుకీరంబులకనలిగడవిమిటనంట నెగిసిపిటలపట్టువీరినయ
 ట్టట్టువనక నెట్టువ్రాలుచునింపుగలరవములంగలుగుకలరవంబులుచుకలరవంబులరరంకనికొలంతుకెలంతుకెలంతుకె
 లంబ్రియలనివకొనికమ్మివొమ్మిచేసియలదమ్మి గూండ్లవాడ్లగుచంపులంజిదిమెక్కినాక్కిగ్గిక్కిలమ్మిగ్గిక్కిలకలప
 డుచునలబలంబులు సేయుహంగంబులునుహంగరుదిజనితడికననములకవికననచుంబనలిగిమినమిం మెలచుపసిడికెం
 దమ్మరిందిరానుందిరంబులచందంబులగుకొలంతులునుకొలంతులకరగ్గడదడివడవడవడకున్లట్టిల్లురుగొగిసాగిసాగి
 యండ్లగండ్లలూరములందురుములు నెడివలువిగుల కమ్మవలపుంపై గునంకూరలై యాడిగలంబుపగాడ్పులునుగాడ్పు
 లవలన నెగిసిగగనమునవిరిసివలువ నైలంజెన్నగుమేలుక్టులుపుట్టంబాలు తెఱంగులదటంబులయినకనునవరాంబులును
 వరాంబులనరాంబులగు వ్రాగువంతులచెంతలగుంపులుగొని నెవ్వు మేలుచు నెదవుగలపొడువులుగడులవాడలజా
 డలంబరుగురిడుచూడక్రీడలవేడుకలంకూడుకొనియిండ్లవాకిల్లగుంజేరిపారులకొరికెలుసారికెలగుచునమ్మరంబుగురి
 య కానుధేనువులునుకానుధేనువులమనివనిడలగుచుచడిగినజరములకుధనములుఘనముగంబుకుగల్గుతవులునుక
 ల్గుతరువులవల్లవపంజరులంగుంజరులకుమిటిదియిచ్చుచునుచ్చికలకలిమినిమెచ్చుచుచరమగిళిచరులనడగువడంతులనడల
 కుగురువులగునైజంబులునుఇభంబులనరనమెనరుగొనివరునలరుచదనమునెడలినుకరములగుమకరతోరణస్తంభంబు
 లునుతోరణస్తంభంబులచేరువచేరువనిదిదిచెరుకువిలుతుండొల వెడికినంజెడికములగునవకంపుమెరుగుజిగురుటడిదముల
 తెఱంగుననిలుకడనపడుగులుగుశంపలసాంపునంగరచరణాదిశాఖలంగలచంద్రశేఖలవోడిమినివాహినిగలమోహినిది
 ద్యలగద్దనచూపులకుండివులాదవింతుచుగర్గర్గర్గంబులయ్యశంబులవశంబుగలిగియనూనంబులగువిమానంబులెక్కిచక్రవ
 చ్చినునవచ్చరితులంజెచ్చెర నెడుటుసరిగూకొనితోకొనిసోపురంభాదికుంభికుంభంబుచలకలకలగుబులును కలహంసకారం
 డవకోకపారనబృందసుందరసుందరియనిండివరారవిందనందదిందిరియనభంగయనభంగయనగుగంగినిగికింటిం
 మిగులదిగులువడబొగ్డలకెక్కినయగడ్డెలునునగడ్డెలమిన్నేటితేటినిటినిటులేనిపాటిసూటివల్లులబలమేటికూటువలుగొ
 నుచు నేదినఖేదరకన్యకావారంబులునువారవనితాసుపూజితదేహళిపాటవంబులగుగిళిపురకనకకవాటంబులునుకవా
 టవేడికాఘటితమణిగణకిరణిదారాబులగునింద్రసింధుగంభీరంబులునువీరనజలథివేలాకారంబులగుశుద్ధస్పటికబద్ధ
 మహూత్రానంబులగుసోపానసుకుమారంబులునుగంభీరవిమలకనులగాగపాలికామాలికావారంబులగుచతుర్ద్వారం
 బులునుద్వారదేశంబులసావర్ణంకావర్ణుండేపూర్ణవోకర్కశులవేల్పులకయ్యంబులునెయ్యంబులుపెప్పిగినుమనదయ
 ప్రకప్రధారులునుకూరులునైనమహాద్వారపాలకవీరులునుమహారణప్రదీపంబులునుగుడచివశ్రుతిమిలునువనోదరివ
 శ్రుతుద్వ్యగిహోభాగ్యచంద్రకాంతాకాంతారుణహిమకరకిరణముఖరంబులగుసాలశిఖరంబులునుశిఖరస్తోమఘామనిక్తం

తతానకంబులునుతారతారమణిలాకారకీరంబులగుచుమిగులగరితయగునగరిసిమీరనమరమొగులుపాదగర్జింబు
కడలకునలువనడిగికోనివడసనవసిడితేరవలవపువచెడంగునందోరంబులగుప్రాకారంబులునుప్రాకారకాంచనాంబు
తయింపన్నధవహాఃకర్పంధర్వవాహినిపాలకంబులగుమరకతాట్టాలకంబులునుఉట్టాలతోత్తుంగవజ్రమయస్తంభో
దగదంబులునువరభటప్రాణవచనంబులును సముదంచనంబులునుగుండంచనంబులతుదలరథంబులయిలుసులాలుసు
కొనంగోలంబులవలాలకావలదివియలకరగేరుదిరములగుచున్న దినకరహిమకరమండలంబులునుహిమకరమండలం
బుగదంపుద్రంబునమూగితోగిమాచుచునరీకథలకథలములగుకలములుగొనునలకములందరమితిలకములందెరగువరచు
కొనిపమయములమెనుకమెదిగిదీసిముకురమునంబ్రతిఫలితులైనపతులితరసతులరతులకనుమతులనికన్నుజెన్నుచుఅల
నీడతలంగికిలంగిదగకాంతులసౌలయముగుదలకునేకాంతంబులైగగనసముచ్చేదనంబులయిన రాజసౌధంబులునుసౌధం
బులనీరులముత్యపునరులతోడిదిబ్బరపుగుబ్బచన్నులచెన్నులంబ్రకలంబ్రకలంబ్రపదపులుడనుడిత సౌధశిఖరంబు
లకుశ్యంకారంబులయినభృంగారంబులును భృంగారశయనజాలకడోలికాన్నిశ్రేణికాదివిశేషరమ్యంబులైనసహర్ష్యం
బులునుహామ్యకానకగవాక్షరంధ్రనిరతకర్పూరకంఠమౌగరధూపధూమంబులును ధూమంబులుజీమూతప్రేమంబుల
విప్రేమంబునుగొబ్బునపాటువబ్బులబ్బెననిపురులుగొనిపురులువన్నియలనీరులుగొనగుటవిటపములందలమెలవడింపు
చుఁబురుజుడిడిసితంబులైచుచుచువలరెగమరువుచువులటికలనం గెకిలిచు నెవఁగ్గును నెవఁగ్గువురులనానలునారులగుదిం
జ్జునిదములందలంపులుగఁదొకలువడసనీడిలు మెఱసముకలుగొడిదికెగరివిక్తింగనిసినరాహుపుక్తియందిదిదడబడు
బడుపడగలంబుపడగలుంగొనుగులును వసుమతీరంబులగునడియాలంబులుగఁదొరంబులైనసారంబులవీరంబులు మెఱసి
చెప్పియులగ్రబ్బునంగరులనీరులసెంగంబులభంగంబులశరభంబులరభనంబులధూమకేతువుల రీతులవైరింజీటికింగొన
కశేరికిలుడిగలంకెలిచుచురంకెలైతెక్కుమెక్కిలగుచురక్కుసులచక్కిటియిక్కిటికయ్యములదయ్యము లెటుంగంది
టుగుచువీరభటులకడంబులునుకడంబరకరచాలశూలాదులమెటుంగులు మెటువుల తెఱంగులదిశలచెన్నులంబులుంగ
లింప నేమీనినడంబులుతులుములుగునులుములుగునడమొగుళ్ల పెద్దనంబ్రవీరతరథికమనారథంబులగురథంబుగములు
నుగములుగొనిగమన వేగములవలనహరిహరులనగిగాలింజాలింబడగేలిగొగ్గునంబులగు మనంబులందెగడి నెగడునురం
గంబులగుతురంగంబులునురంగముత్తుంగవిశేషదువకలకరికలతలజనితమదనలలకణగణవిగణితదశశతనయనభుజనరళ
మిలితలలితనిఖిలగదిగపతళుకకరకరకనకకటకఘటితమాణిసముదయనముదిత లెనువర్షవర్షమంబులయినగర్వక్రమార్గం
బులునుమార్గస్థలకపరిగతాగతతతాయుతానేగణనాటితరోహణాచలతలవిరాజమానంబులగునీమానంబులునువిమా
నవిహారమాణుసందరసుందరిసందోహనంపాదితభూరిభేరిః శాపణవచ్చుదంగకాహారశంఖాదివాదనానానగానపాహి
త్యస్పృత్యవిశేషంబులునువిశేషరత్నసంఘటితశృంగార శృంగాలకవాటికాగేహదేహాప్రదీపంబులునువిపాయమాన
మానితనభామంబుపఖితిరుదిరదించారత్నింబునుం గలిగిరత్నాకిరంబునఁబోలెననిమిషకౌశికవాహినిపశుతంబు
శ్రుతిపాత్యంబునుంబోలెనకల్పవనవర్షప్రభూతంబులుభూతవలకంఠంబునుంబోలెభోగిరాజకాంతంబైకంతామచంబు
నుంబోలెనుద్విత్తవైప్రవృత్తజాతంబునుంబోలెనదాగురులఘునియమాభిరామంబురంపచంధ్రునితేజంబునుంబోలె
భిరదూషణాదిహేమచరానువలబంబులబువర్ణవర్ణత్రంబునుంబోలెవిషలాంతరంగద్యోతమానంబుమానధననినడవ
డియునుంబోలెనస్తారభాతిసుందరంబునుందోద్యానంబునుంబోలె రంభాంచితాశోకపున్నగంబులుపున్నగంబు
నుంబోలెనురభిషుసామానవిశేషంబులు శేషహిమతంబునుంబోలెనున్నతక్షమావతారదంబైశారదసముదయంబునుం
బోలెభవభణిమూతప్రకాశితంబైనతేజరాజినదానంబునుంబోలెనరసతిలోత్రమంబైయ్యత్రమపురుషవచనంబునుంబో
లెననేకసుధారనప్రవర్ణంబైనవర్ణాదియునుంబోలెనుల్లసదింద్రచాపంబైగోపతిమూపురంబునుంబోలెవక్షురార్యాలం
క్యతంబైకృత్థాన్తంబైనయమరావతినగరంబుచేరంబనికెటచుట్టుచుంబట్టుగలుగలుగుబునజలంబులవిడియించిపాంచిమా
ర్గంబులెల్లనఁజీక్ష్ణికోనియేమఱకయ్యంబుడెంతె||క||మాయరునగవులకునుకను మాయరుకాలంబుకతనముదియరుఖిలు
లంగిదాయరుపుణ్యజనంబులు||బాయరుసురరాజుటీప్రవచదాజనముతో||ఆష్టమ||క||దుర్బలదానవశంఖానిహృత్తద్వ
సులునిండివిభుధేంద్రవధూగర్భములువగిలిలోపలియర్థకతతులాపురనుచునాక్రొశింజె||ఆంత||సీ||బలివచ్చిపడియ

బలబలభేదీక్షించిగట్టిగాఁగోలకుఁగావువెట్టి దేవవీరులుదానదేవతామంత్రినిగప్పించిసురవైరిరాకఁజెప్పి ప్రళయార
 లునిభంగిభాసిల్లుచున్నాడుఘోరరాక్షసులనుగూడినాఁడు. మనకోడిచనినేకమఁజలఁచిఁడే తెంచెఁతేతవంబునవీనికింతవ
 శ్శాస్త్రిమరాత్మకునకు నెవ్వఁడుదోడయ్యెఁనికవీరిఁగెల్పునేతిత్రాచాయేచేయువాగమెక్కడిమగుటమి యెమలుమో
 హరింప నెవ్వఁడోపు॥౧॥ప్రింగెకునాకాతంబునుబొంగెకునకురాత్రికంఠేబొడవైవీడు॥ 'ప్రింగెకుకాలాంతకు
 శ్రీయభంగింతునుమరలఁబడ్డఁబంకజగర్భు॥౧॥ఈరాదురాజ్యమెల్లనుబోరామరణంబుసేయఁబోయితిమేరి॥రా
 రాదుదనుజుచేరుజురాదిటమీదనేమిజాడనుచోత్తా॥ అనసురగాజునకునాచాగ్నంఁడినియె॥)సీవివవయ్యదేవేం
 ద్రవీణికింపవలప్రహ్వవాదులపుగుత్రవగులెల్లనిచ్చిరిరాక్షసు నెమరింపవాడింపహరియీశ్వరుఁడకన్దనన్యజనులు
 నీవుచనినముల్ నీకంఠేనధికులుచారురాజ్యంబుసాలనీకువిడిచిపోవుటనీతివిభుధనివాచంబువినుతులువెలగెకువేళనూ
 చి నాటినజునునాకువచ్చుటమామతంబువిప్రబలమునవీనికివచ్చిదిచ్చె॥వారిఁగైకొనికీలమీదవాఁడతెనునదిలగుమం
 దాకరిపుపేజులవవలమ॥౧॥పరుగెలువవలయునుఁడెనుసరిపోరఁగవలయునుఁడెఁజావలెనుఁడె॥ సరిగెలుపుమ్మ
 తియువోజకమిసంసంబుగము నైతొలఁగిచనవలెనుఁడె॥౧॥అనికార్యకాలిదగ్గియగుబృహస్పతివచనగలుటనికా
 మదూలైచిదిజాలు ద్రివిప్రపంబుదిడితమతమసొండువట్లుసంజనిబలియునుబ్రతిభులవివృతయగుదేవధానినధిష్ఠించిజగ
 త్రయంబునందనవశగముచేసుకొనివిప్రవిజయుండై పెద్దగౌలంబురాజ్యంబుసేయుచుండెశివ్యవత్సలులగుభృగ్వాదు
 లతనిచేతతాశ్యమేధంబులుసేయుదితత్త్రాంబున॥౧॥శాఅర్థుల్వేడరుదాతలుంజెడరుసర్వారంభముల్లండుబ్రాహ్మర్థ
 ల్లేరును సూర్యాశ్వవంబులనుదేవాగారముల్ వేల్చుబూగ్ధార్థుల్ విప్రులువర్షమల్ గురియఁగాల్గొంగులైధాన్యికి॥సా
 ర్థంబయ్యెవసంధరత్వమునలెంద్రాధిప రాజ్యంబుచ॥అంత॥సీతనతనూజలస్తోలుదనజులుగొనుటయువేల్పులెల్లను
 డాఁగి పెడలుటయును భావించిసురమాతవరితాపముఁబొందివగననాభాకృతివనరుచుండనాయున్నపెనిమిటియుంక
 శృంగుప్రస్తుతురియొక నాడునమాధిమానితనకుటుంబియున్నభానుంబునకు నేనాతిచేపీతార్యవములువడసఁగఁది నా
 విమందివాడినయిల్లాలివదనవారిజంబువకుపుఁజాచిఁజేఱఁదిగిదిమగువచుబుకంబుపుఁబునువారిజాక్షిమేరువగచెరును
 చు॥అన్నహాత్తులొడ్డియెను॥తెజవారిప్రలుకృష్ణులచెలఁచునేదేవార్పనాచారముల్తతీతోవేలుతురేకృష్ణాఘ్న
 సురుల్లరాసుసంధానులే॥నెఱినభృగతకోటికన్నమిచుదేనిరంబునుంబోయుదే॥మఱలేకగురుదాసులన్యజనులగానున్నం
 పుదేవైదగ్గీ॥అన్నమైనదోయమైనద్రవ్యంబైన॥కాకమైనదనకుజరుగుకొలదియతిథివలకడ్డమాడకయిడలేని॥లేని
 వారుపుడమిలేనివారు॥మరియుచుగీ॥నెలతవిష్ణునకునునిఖిలదేవాత్మను॥కాననంబుతిభియునవనిసుగులు॥వారుదనియదని
 యువనజాతలోవనుఁడతకుదనియజగములన్నిదనియు॥కీబిడ్డలు వెలుతులేనికరగొడ్డంబులుసేయలెల్లకోడంపునుమా॥
 రొడ్డారింపకనడకులెయెడ్డునుగాకున్నదేమృగేతఁజుముంట॥అనివలికినంబికిసతియిల్లనియె॥౧॥ప్రేమయొకింతలే
 కదిలబిడ్డలుబిడ్డలబిడ్డలుగానుచో॥భీనుబలాధ్యులైతనకు బిడ్డనందతఁడిలోపాపాసక్రామితవైగుఁచున్ననమరావతి
 నేలుచునున్నవారునీకేమనిదిన్నపింతుహృదయోత్పరమేలుదలంచిమాడవే॥౧॥అత్తాత్తలైండ్రయ్యునుదక్కరునాతోడి
 పోరుదనుజులుదిరియొకరక్కనులుసురలమొత్తఁగవక్కలవదనమచుచునానననుచు॥సీవిండ్లకన్నెఱుంగఁగియుం
 ద్రునిముల్లూసుపలుపదలనుజాలిబడియెనేను॥త్రిభువనసామ్రాజ్యవిభవంబుగోల్పోయిదేవేంద్రుఁడవులదితఁగె
 నేను॥కలిమిగారాపుబిడ్డలుజయంతామగుశబరాశ్వకులవెంటఁజనిరినేను॥నమగులకాధారకుగుననురావతియనుగుల
 కాటవట్టియ్యెనేను॥బలిజగములనెల్లబలియుచునున్నాడు॥వానిగెలువరాదువానవునకు॥యాగభాగమెల్లవరఁడాహరిం
 చెను॥గఁగినురలొక్కఁగడియినీడు॥౧॥ప్రజలకునెల్లనునముండవు॥ప్రజలనగడుపారఁగన్నప్రహ్వపురీపుంప్రజలం
 దుమప్తకురుచునిగజముగశిక్షింపవలదెనివునుచోత్తా॥గు॥సురలోనభయలనార్తులవిరభులగాశోకంబువారిందిగ్ధ
 రధానిన్నిలుపగరాత్రివగులగాశాంపవశ్శార్యమేతెరవేరిఁఘటించునట్టిక్రమమువేవేఁగఁజూచివే॥కరుణాలోక
 సుధార్మురిందనువేకల్యాణసంధాయ॥౧॥అనినకునోవల్లభివలుకులకర్ణిదిముహూర్తమాత్రంబుదింఁచివిజ్ఞాన
 దృష్టివలంచిదిభావికాలకార్యంబుచిహ్నించికశ్యవప్రహ్వయిల్లనియె॥గు॥జగముఁజెప్పఁజూతుఁడెప్పఁజువసా
 నంబులెవ్వోటునంజననంజెయ్యదిమేనులేకొలదినంపారంబులేయావముల్॥వినుమాయంతయునిష్ణుచాయదలపగావేదో

వియోగలేదుమో! హనిబద్ధంబదిమూలమింతటిజాయావిన్నబో నేటికి॥ అగు నె ననుం గాలోదితకార్యంబు నే పెక్కు
 ము॥ భగవంతుంబరముగాజనావృషగృహపాహీణున రాష్ట్రపుటాజగదీశుఁడౌ హరి సేవ సేయునుతండ్రిసాంగవ్యముంబో
 దినీకిగునిష్టార్థములెల్లనిచ్చునుభిలాగ్ధావాప్తిచేహుటెడే॥ భగవత్సేవలఁబొందరా దెబడలుపాభాగ్యంబులం బ్రేయసీ
 లనినగృహస్థునకుఁగృహిణి ముఖ్యయోగిక॥ నారాయణఁబరమేశ్వరు॥ నేరీతిదలంతుమంత్ర, మేయ్యదిహితా॥ చారంబులే
 వ్రకారములారాధనకాలమెద్దియోవతియో వే॥ వ॥ అనినంగశ్యవవై జావతనతేకింబయోభక్షణులబనువుతొబువదేశింబి
 తఁజ్ఞాలంబునుఁడన్దన్త్రంబునుఁడన్దధానంబునుఁడనువవానదానభోజనప్రకారంబులెఱుంగింపినవదితీయంబు ఫాల్గున
 మాసంబునశుక్లపక్షంబునఁబ్రథమదివసంబునం దొరకొనివండ్రంకువినంబులు హరిసంకర్షణంబుగా వ్రతంబుసేసిప్ర
 తాంతంబుననియితయెయిన్నయెడఁజతుర్యముంకునుఁ బీతవాసుంకును శంఖచక్రగదాశుకుంకునై నేత్రంబులక
 గోచరుండెననారాయణదేవుంకుప్రత్యక్షుండెనంగుం గొని॥ క॥ కన్దులసంతోషాశ్రులుదన్నులపైఁ బరవంబులక
 జాలములెనఁగనన్నతులునున్నతులున్నున్నుగరుదండేసెనిలలయొక్కాంజలియె॥ క॥ చూల్చు శ్రీవక్త్రరూపమునా
 పోవకఁగదా విత్రావిహారోద్ధతయై॥ వాపుచ్చినుండకుధురా॥ లాపంబులఁబొగడెనవలెత్కినాథుఁడ॥ సీ॥ యజ్ఞేశ్వరిశ్వంభ
 రాచ్యుతశ్రవణంబంగళనామధేయలొకస్వరూపయావన్నభక్తజనార్దిభండనాదీకాధారతీర్థపాద॥ విశ్వేశ్వర
 స్థితివిలయకారణభూతసంతతానందశశ్వద్విలాస॥ యాయువుదేహంబుననువలెత్కి యువనుభయవివముప్రవర్తముల
 ను॥ వైదికజ్ఞానయ్యుక్తియువైదిజయుమునిన్నఁగొలువనిరులకు నెఱయఁగలఁదె॥ వివరముందారగుణవారవేదసార॥ ప్రణు
 తవత్సలపద్మాక్షవరమపురుషగీ॥ అమరవరులుసురలనవదింపిబెదరింపి॥ నాకమేరుచున్ననాటనుండికన్నకనుపుగానకం
 టకూరుకురాదు॥ గుంపుపాపపుమాన్వికావవయ్య॥ వ॥ అనినవినిరహసీతవదనుండగునాశ్రితకామధేనువైవయవ్వరహే
 శ్వరుండెట్టియె॥ శా॥ నీకొండం ద్రునునీకుమారవగునీనాథుఁడున్నీవునుగ్లోకింపఁగుతులఁబతుకీమిగులసంతోషిం
 పరాత్రించరున్॥ శోకింపఁభవదీయగర్భమునఁడేమీమూర్తిజన్మించెనన్నునన్నేకుకవుఁటనినుతుండవైవర్తింపినర్తిం
 పగా॥ క॥ బలివిండ్రిత్యులఁజంపరాదువినయోపాయంబులంగానినగిడలనగబొందకు నేనునీనియతికిఁగన్ద్యక్తికిఁ
 మెచ్చెతి॥ బలివిద్యేషుఁడు నానింపగణముం బోలోమియు నైచ్చుడై॥ త్యలరాజ్యంబుహరింతునిం ద్రునికిన్త్రోడుః
 ఖమింకేటికి॥ క॥ సీరహణునిసేవింపుము॥ నారూపముమాచసించినశినిగర్భా॥ గారంబువచ్చివొచ్చెన్ గారవమునఁజెంప
 వచ్చుకరులన్నున్॥ క॥ ఏలింతుదివసుసరలన॥ బాలింతుమహేంద్రయువభాగ్యశ్రీల॥ గూలింతుఁదావపులనిగ్భూ
 లింతులిపుప్రియాంగములగుణముల్॥ వ॥ నియమిభక్తజంపరతంత్రిండంపురాజపురుషుండావతిచ్చిఁగోహితుం
 డయ్యెనయ్యదియుం గృతకృత్యయెసంతోషంబునఁదనమనెంపల్లభుడనుకృత్యులనాశ్రయించి సేవింపుచుండెనంతనా
 క్కదనంబున్॥ గీ॥ ఘనసమాధినుండకృత్యుండవచ్చుతు॥ చంశమాన్యసెలయనవలెయును॥ దనదువీర్యకునికితరముసేర్చె
 నుగాలిగీళినిదారువండుదేర్చినట్లు॥ వ॥ కృష్ణాశ్వవిరతరతివస్సభుతపీర్వప్రతిష్ఠితగర్భయెసురలతల్లియుల్లంబునను
 ల్లిల్లుదునుండెంత॥ క॥ చలచల సేవికపికనైఁగలంబైకగుఁగట్టిగళనాశిముత్యంబుచలయేర్పడిగర్భంబై॥ నెలమనలతి
 జీరజిక్ష్మనెలతననధిపా॥ క॥ నెలతమూలై నెలఁదె॥ నైలలై ననిమూఁడునాల్గునెలలైవరున్॥ నైలలంతకంతకెక్కఁగ
 నెలలునుడ్లగియెసురనిర్ములతరం॥ క॥ మహితతరమేఘమాలాసహితాయుతచండభానునిలవ్రభతో॥ విహితాం
 గంబులకశ్యపుగృహిణీగర్భమునశిశువుగీడించెపుపా॥ క॥ తనకడువునెనుకెఱెఱునవననూర్పాంధభాండవనధిశ
 యంబు॥ గొనకొనిజగములునిఁకుని॥ దనుగతిఁగమణిగమునిగతవరెచుడెండ్రె॥ వ॥ అంతనక్టాంతాలికంబుగ్రహ
 క్రమంబున॥ గు॥ నిలిపెఁదెప్పబృందమువిశదముల్ నేత్రంబులుంజూచుక॥ బులనాకాళిమమేఖలంధ్రధికునఁ
 మోముగానుపాపాండెం॥ బలిమింజన్నులశ్రోణిపాళిగిరిమధ్యంబునంబుగిహింప॥ లలితాక్షగంధరుగదావహ
 వహినుమేవగర్భకుర్వకుర్వమై॥ క॥ పెట్టుమరుదులుభూతినిబొట్టిండుమరుమేవఁబలుపుజ్జనుదోయి॥ పెట్టుమరువే
 ట్టులన్నుకుంట్టుమరుమరుతవదతిగర్భంబునకు॥ ఇవిప్రణంబున॥ గీ॥ దేవగర్భుశుభవగర్భంపరమండు॥ బూలపూట
 కుబ్జుడై పాదకరింప॥ త్రేంఁజాలాలితనమువేల్పుపెన్గ॥ రాలతకంతంబిల్లైఁగనప్రాప్తులయ్యె॥ వ॥ లదనంతరంబువల
 తురాననుండరుగుడెందియదిగర్భవగ్రామవిశ్రమండుగుంపురమేశ్వరునుదేశింబింబునిస్తులియొచ్చె॥ సీ॥ త్రిభువ

ననయగూఢవేదప్రివిక్రమపుకూర్తప్రసిద్ధిపృథ్విగర్భః । ప్రీతశ్రీకాశీశ్రీపృథ్వీజంబులకాద్యంతనః కృంబులరయసి
 వజ్రంకనసావరజననాదిహేతువునవకాలంబువైఖలమాత్మ । లోపధరియింతులూనిజలంబు నెల్ల ప్రోతంబులొగొనినం
 దరతన । బ్రహ్మలకు నెల్లసంభవభవనమీవదివ మునకుఁ బ్రాసమగ్నశక్తికృత్ లేక కోక వాగ్విమిగినినగుల కెల్లెఱిఁజెలియనా
 ధారమగునున్నతెప్పవీవ॥క॥పిచ్చేయుమడితిగర్భముఁజెచ్చెర వెలువకున హేతవుచిరకాలంబుఁ దివ్యలవిడిలేక మరులు

— ❧ వామనమూర్త్యావిభావ ఘట్టము ❧ —

ముచ్చటపడియున్నవారు ముదమందింపఁ॥ అనియుట్లుక మలసంభవుండుమినుతి సేయనయ్యవసరంబున॥ గు॥ రవిమధ్యా
 హ్నమునఁజరింపఁగ్రహతారాబద్ధచంద్రస్థితిఁ । శ్రవణద్యాదశీనాడు శ్రోణనభిజిత్సంజ్ఞాతలగ్నంబునఁ । భవనాధీశుఁ
 డువుట్టెవామనగతింబుల్లవ్రతోపేతకుఁ దివిజాధీశ్వరుమాతమంబరనఁజాతవ్రత్యవిభావతకుఁ॥ వామరియనదేవుఁ
 డశంఖచక్రగదాకమలకలితచతుర్భుజంకునుఁ ద్విత్తంగవర్ణవక్త్రంకును మకరకుండలమండితగంధభాగుండునశ్రీవశ్య
 వక్షుండునునలినవక్షుంకునునిరంతర శ్రీవిరాజితరోలంబకడంబవీచిత వనమాలికాపరిమళైశ్వరుండును గనకకంఠ
 కాంచీవలయాంగదనూపురాలంకృతుండునుగమనీయకంతకానుభాభరణంకును కళలజననహేతుండునైయవత
 రించినసమయంబున॥ శా॥ చింతఁబాసరియత్తాద్యసుననస్పద్మోరగాధీశ్వరుఁ । సంతోషించి సాధ్యచారణమనీకబ్ర
 హ్మవిద్యాధరుఁ । గాంతిఁజెందిరిభానుచంద్రములురంగిదీతవాద్యంబులఁ । గంతుఁగ వైదిమింబులంగారుములఁ గంఠ
 ర్వలుంగిన్నరుఁ । క॥ దిక్కులతావిరివాసె । నైక్కులవతక్కులవలులేక నేడుపయోధుఁ । నిక్కులమునిలిచెనగోయింఁజా
 క్కులశ్రోవయుమవిప్రసురసేవ్యంబై॥ క॥ ముంపుగొనిఁ గులవానలఁజొంపంబలుకరియనుగ్రలుసునోకుచుగన్
 తుంపరతెలయఁబరావురొంపులభూభాగనఁ కిరుపిగనయె॥ గ॥ గడనఁతరంబుగ్గి । ఈనహేనుభావుఁ డ్లెక్కయీ
 తాలముదరమందునిలిచియుండెనును । నదికెఱిగినువడియెనందభయతల్లిములనుగశ్యపుండు మొగినుఁ । డై॥ వ॥ అం
 తనవిభ్యంకుసాయుధసాలంకారంబగుతనదివర్ధరాపంబునుజగింకరుపాంశితరంజిగింకరిచి పలుపటుచిచందంబున న
 పనయనవయస్సుండై బాలకుండుగల్గిమందలముదితాలాపంబులాపిచుఁ । గ్రీడింకుననయంబునవదియుం దనయ్యలొ
 కనవగిగనపారవశ్యంబున॥ గ్గి॥ నన్నుఁగన్నతల్లి నాపాలిడై వనఁ నాతప ఫలంబునాకమార । నాదుచిన్నివడుగనాకుల
 దివ॥ రాగదయ్యభాగ్యరాశియునుకు॥ క॥ అన్నారన్నకడగి । వన్నలపాలెలువారనండ్లఁజేసియె । చిన్నారి మొగముని
 పురుకుఁ గన్నారజాచెగన్నకడుపై యుంబఁ॥ క॥ పురుడీబోటికిందిరి । పురుడందిక గాక యెరులుపురుడేయునుకుఁ ।
 బురుటాలికివడిచినములుపురుకు ప్రవర్తింకలెలమింబుల్లపుగిరతన్॥ వ॥ అంతనబ్బాలునకుంతనంబునచుహస్తలుగ
 శ్యవప్రజాపతింబురసరించుగింసముచితోపనయనకర్తృకలాపంబులు సేయించిరికెతె సావిత్రినువదేశించె బృహస్పతి
 యజ్ఞోపవీతంబునుగత్యవుండుముఁజిముగపీనంబుదియొదరగిగ్గుపాణింబునుదండంబునోముంకునుగగనాధిష్ఠానదేవ
 తగతంబునకమండలంబు బ్రహ్మయునరస్వతియిత్తుమాలికయున ప్రర్థులుగుతపవిత్తంబులునిద్విమరియును॥ క॥ భిక్షా
 పాత్రికినిచ్చెను । యత్తేశుఁడువామనునకునత్తుయనుచుఁ । సామోతలరించిపెట్టెను । భిక్షునకుభవానిభూర్జభిక్షు
 కేంద్రా॥ క॥ శుద్ధబ్రహ్మర్షినమా । రాగ్నింఁడై పిహతమంత్రరాజిఁజువుచు । స్పృహంబుననలంబున । వృధాచారమునక

— ❧ బలిచక్రవర్తికడకు వామనమూర్తయే తెంచుట. ❧ —

ముండువేల్చెంగడిమిఁ॥ వ॥ కిట్లుగృతకృత్యంబై మాయామాణవకుండుదేశాంతరినమాగతులగు బ్రహ్మణులఁ గొండఱ
 నవలొకించియుల్లనియె॥ క॥ వత్తులెదిపులువేడనిన్ని రైదాతలుచువేడగనిపూర్ణంములం । డై భురైమీరుఁడనందరి । తై
 జగునదానవీరుడెవ్వఁడోనపుఁడా॥ వ॥ అనినసఖలదేశీయులగుభూసునిల్లగి॥ గు॥ కలరూఁకాతృవరుఁ శివభాగవ
 ఘులంగామ్యార్థముగ్గొంకుది । పులువేతెతురుగానియూనిఁబలింబోలఁ వదాన్యంకులేడలఘుంబై యెనగోండున
 ధ్వరశతంబాభార్గవానుజ్జతన్ । బలివేడగఁబడయంగవచ్చుటహునఁ పల్లాభముగ్గ వామనా॥ వ॥ అనితెలియఁజెప్పిన బ్రా
 హ్మణవచనంబులంకించిలోకంబులకుం ద్రీతివుట్టింపఁబయనంబులభావచనంబులుగైకొనిగల్గితండులవీడ్కొనికుళ్ల
 ముహూర్తంబునంగదరి॥ క॥ ప్రక్షిందివిజవల్లభఁగయెవరతం । క్రుండగుచురాజీవాక్షుండుతుణమునబలియిట్టికభిక్షుగ
 మనంబుపేదఁజేడఱకముతో॥ క॥ హరిహరిసిరియరమునగల । హరిహరిహయకొఱపదనజానకుగంబనియె॥ బర

హితరహస్యనియుతులగు దొరలకును దుగులును సెదలితోడవులుపుడమి॥క॥సర్వప్రపంచగురుభర॥ నిర్వాహకుడుగు
 టఁజేసె నెలిజనుదేర॥ ఖగ్గుని ప్రేగుఁహింపక సుర్వీస్థలిఁగు ౧౧ మొ గ్గెనుక గేంపుండు॥ ఇట్లుచనిచని॥ క॥ శత్రు
 యుచుండడుత॥ వర్షదనఁక తినుము క్రివినితాచేతో॥ మగ్న దనంబునివారితి॥ మర్తదనర్తదడరింపెద్రోవకటఁడు॥ కా
 టిత త్ప్రవాహంబునకు త్తరతలంబునను॥ కా॥ చండస్సూర్తివటుండుగాంపెటహుధాజల్పనితాటంబున॥ క్షండా
 హూతమనీభ్యుదీభ్యుదమృతాంధసీధ్మకటంబునవే॥ దండాశ్వధ్వజీకవాటమును హూద్యధ్మహుసంభన్నమా॥ రాం
 దస్యందనఘాటముగలబివభాంతరేంద్రికావాటము॥ ౧౨॥ క॥ విదానదేంద్రునియమేడవాటికదాటిదరియందోళ్ళున
 య్యువనరంబున॥ కా॥ శంభుండోహరియోవయోజభావుడోచందాంశుడోవహ్నియో॥ దంధారాతవత్పిఁగాకభర
 నీగాధాత్రీసురుఁడెవ్వఁడోశుంభద్యోతమఁడిమనోజ్జతనుఁడంచుగావిస్తయభ్రాంతులై॥ సంభాషించిరిబ్రహ్మచారిఁగని
 తస్సభ్యర్థిరహస్యంబున॥ క॥ గుజగుజలుపైరావువారనుగజివిజబడువారుచాలఁగలకలవకచు॥ గజివిజయైరినభా
 ఙ్గలి॥ బ్రజల్లెనుబొట్టివడుగుపాపనిరాక॥ అనయంబునబలిసభాచుంబంబుకరియందోళ్ళి॥ సీ॥ చవులుగాఁజెవుల
 కుపామగానంబులునదివెమహూతలచచువుదినును॥ మంత్రతంత్రార్థసంబంధభావంబులు గొఱియామయాజాలగు
 డిగోనుచు॥ హూమగుండంబులందున్న శ్రీతాగుంబెలిఁగించుయాజకవితఁగెనుచు॥ దక్షులై బహువిధాధ్వరవిధా
 వఁబులు సెప్పెకనభ్యులఁజేరఁజనుచు॥ జెట్టుగోరెడువేడుకవట్టువలసనదితిపుట్టువులన్నికినాటవట్టుకోవోచరియింపెన
 భులనఁగొంతతడవుపుట్టులెన్నడు సెఱుఁగఁజొట్టివడగు॥ మఱియును॥ క॥ వెఱుచుచువంగుచువ్రాలుచునలిముతగుబురు
 లకుఁజనుచుపారిపారియనుచు॥ మఱుగుచునులునుచుదిఱిఱిఁగిగులుమట్టుపుజొట్టివడుగుగొంతనటింపె॥ క॥ కొండఱి
 తోజర్పించును॥ గొండఱితోజటలు సెప్పునాపింజేయుం॥ గొండఱితోదరిఁచును॥ గొండఱితోముచ్చటాఁగొండఱిన
 వుడు॥ ౧౩॥ మఱియును నేకవిధంబులనందఱికినెదురావులై నోదించుచు॥ క॥ నెడ నెడనడకులునడుచుచు॥ నెడ నెడనడుగిడక
 నడలియిలదిగఁబడఁగ॥ బుడిబుడిసేకువులు సేకువులు॥ జడిముడిదడబడగవడగు సేలెగారాజ॥ ఇట్లుదగ్గరిమాయా
 భిక్షుకుగదరయోవల్లభుంజూదియట్లఁజెయి॥ ను॥ ఇతఁడేదానవచక్రవర్తిసురలోకేంద్రాగ్నికాలాదిదిక్పతిగర్వావసంబు
 ప్రవర్తితలలోభస్సూర్తి నానామఖప్రతదానప్రవణానువర్తిసుమనోరామానునోభేదనో॥ భతచంద్రాతపశ్చిత్తినవ్య
 కగుణాధర్మోల్లసన్నాత్రిదా॥ ఇట్లుకుశవేదిత్రాతరసంయుతంబగునక్షిణవాస్తవంబుచాదియట్లఁజెయి॥ ఉ॥ నవ్విజిత
 యీభువనవాసనకర్తవ్యుజనమాత్రుని॥ ధ్వస్తలింపభక్తకుసురారవదవ్యవహర్తృకమునీం॥ న్రస్తుతమంగరాద్వరవి
 తానవిహర్తకుగర్గిగర్వస్తనువర్తనూర్తపరిహర్తకుదానవహోకభర్తృక॥ ౧౪॥ అదివీచిదికరచరణావ్యవయవంబులు
 భరియించినవేదరాశియునుంబోలెముందటననుటిలండునుజుజిలండునునదండభక్త్రంకునుకతులంబితభిక్షాపాత్రుండు
 ముకరకలితజలకనుండలండునుచునోహరవదనచంద్రమండలండునుమాయావాదనవటుండునునగువటుంగనిదినకర
 తీరణహిహితంబులైనగ్రహంబులచందంబునఁడిోహితులయుభృగువులుగూర్పున్నయెడలేచిసేమగబడిగిరియ్యగిమాటల
 ఖాదరించిరివిలియనుననుగ్రించెగినగద్దయనునిపాదంబులుచుడివితన॥ ప్రాణమల్లభావనీడికలశంబున నుడకంబులు
 పౌయవడుగుకోమరునిచరణంబులుగడిగిడయొత్తితత్ప్రయయంబున॥ గీ॥ వటునిపాదశేచవారిశిరంబున॥ బరమభద్ర
 జనుచుబలివహించె॥ నేజలముగిరిశుండెండుజూబుడుచేపదేవుడున్నహించెపుటిశిరమున॥ మరియనయ్యజమానుండ
 భ్యాగతునక్కిలియె॥ ౧౫॥ వసుగాయెవ్వరివాడ వెవ్వఁడవునంచానస్థలంపెయ్యది॥ యెప్పుడున్నీవరుచెంచుటలోనఫలను
 య్యెగావంశముగజవ్రముగఁగడుకన్యాత్ముడనైతినిఖముయోగ్యుంబయ్యెనాకోరికల్॥ గడలేరేగానుపృథంబులయ్యె
 శిఖలుంగల్పాణమెక్కాలము॥ ౧౬॥ వరచేలంబులూమాడలోఫలములూవన్యంబులూగోవులూహరులూతత్తములూరధం
 బులూవిశిష్టార్థంబులూనక్కలూ॥ కరులూకాంచనమోదితేతనములూగ్రామంబులూభూములూ॥ ధరణీఖండమొకాకయోగు
 డిగదోభాత్రీసురేంద్రోత్తమా॥ ౧౭॥ అనిధర్మయుక్తంబుగాఁబలికినవైరోచనివచనంబులువిని నంతోపించియూత్సరుండి
 ట్లనియె॥ సీ॥ ఇది నాకు నెలవనియేమనిపలుకుచు నెకచోటనకనిండియుండనేర్తు॥ నెవ్వనివాడనంచేమనిపలుకుచు నాయం
 తవాడనైనడవనేర్తు॥ నీనడవడియుని నెట్లువక్తాంతంబునిముప్పాకలఁబోవనేర్తు॥ నది నేర్తుని నేర్తునియెంబడెప్పంగ
 నేర్తులల్లయు నేవనేర్తు॥ మెరులుగారునాకుమెరులకునేనాచు॥ మెంటివాడచుట్టుమొకఁడులేడఁడు॥ సిరియొండొల్లనలచు

సౌష్ఠ్యదనాఁజ్ఞానములందుఁజలుచుఁజొచ్చియుండు॥ అదియట్లుండనిమ్ము॥ సీ॥ జననాశ్రమములను త్యజింపఁగల్గిరి నా
బుగులార్థముగదర్శయింపఁజేసె॥ కరుణానుభవమును సత్వముగల్గుటగానిమీకులమందుగలుగరొందులు॥ రణభీరువులువీతర
ణభీరువులులేరు ప్రత్యర్థులరులు ప్రవీక్షింపని॥ దానశౌంధులగుచుండనపుడుకృష్ణులై మిత్రాలంఘనముపేషింపఁగలు॥ మీరు
లంబునందు మోటుచుండుండుండుమిటివందురుచూడె॥ మేలిరుచుల॥ బ్రథితశ్రీ ర్షిఁడభవదీయవంశంబునిరరాశిభం
గినెగడుచుండు॥ ౧౪॥ తొలిమీముడవతాతహీరణ్యముండువీశ్వజయంబునసీగదాయంబుండై భూతలంబునఁబ్రతిపఁ
లంగానకనందరింపవిష్ణుండువరాహరూపంబుననతనిసమయింపఁదదాప్యతయంగుహీరణ్యకశింపుమిహరివరాశ్రమం
బునమనాశ్వర్యంబునుందితనజయంబునుంబలంబునుంబరిహసించిగద్దననుద్దవీనద్దనుజనుగ్దనునుందిరంబునకుంజనియెర
వ్వుడు॥ క॥ సూలాయుధహస్తంధైకాలాకృతివచ్చునసుజాగనివిష్ణుండు॥ గాలజ్ఞతమాయాగుణాగ్రలతనిట్లనితలంపెదత్త
ములొన॥ ౧౫॥ ము॥ ఎదుఁజొరగజముపరాదితనిగాఁకెందనియుంబోవభీ॥ ప్రదుండై ప్రాంబులందొలుచుత్తువుక్రియంబైవ
చ్చునంబుం గియా॥ విమండై యొకసూక్ష్మభూషణుననావేశించినిశ్చయసంగ్రహి॥ దిశ్శక్తియుహృదంతరాశమునఁబ్ర
త్యక్షక్రియాభీరుండై॥ ౧౬॥ అంతనైత్యవల్లభుండువైష్ణవాలయంబునాచ్చివెదకహరింగానకమిచ్చుమన్ననసేపిందిత్రి
దివంబునరనిదిశిలంబరికింబిభూషణవరంబులుపీఠి॥ విసముద్రాబులు వెదకపురంబులుకోధింపవరంబులు విమర్శింపచాతా
భంబుపరీక్షింపజగంబునవృక్షశ్రుండై మార్గంబుసాలించితనలొనిట్లనియె॥ క॥ పగవాండునుడియసూపును॥ దెగదేని
యునెమలుపడఁదెగువనరులకుం॥ దెగినయెడపగరమీదను॥ పగఁగొనఁదగదనుచుమానె॥ బ్రాభవశక్తి॥ అతండుమీప్రప
తామహాంధరనిగుణంబులనెకంబులుగలవదియట్లుండనిమ్ము॥ అతురభూసురగఁడెబురు॥ హూతాచులుదన్నువేడసుగ
గొన్ననుచు॥ మీకంప్రియమైనాయువు॥ నేతన్నతృప్తవేనిపునీకముర॥ ౧౭॥ పగిలితిమీమాకుజగములు॥ దోలితివింధ్రాది
సురలఁబొగ్గిలిచారిం॥ బోలితిమీదానగుణముల॥ సోలి॥ పిఠావరాక్షసులరక్షింపఁ॥ అదియునుంగాక॥ క॥ రాజ్యంబుగని
గేనేనియుం॥ బూజ్యులకునయాచకులభూమిసురులకు॥ భాజ్యముగలభుక్తగడేనియు॥ త్యాజ్యంబులువానిజవృద్ధునగే
హంబుల॥ ౧౮॥ ము॥ నెన్నుదులువదాన్యుల॥ నెన్నెనుచోనిన్నుఁదిభవనేతండవననున్ను॥ విడిచినంబులనుండియు॥ నెన్న
డునినుఁజెప్పుమనుచునిం॥ ప్రదుసేయ॥ ౧౯॥ బంట్లవాడనాకుసుకటిరెండకుగుల॥ మేరయిమ్ముసొమ్ము॥ మేరయెల్ల॥ గూ
కొదీరలప్రహృతాకటిముడైవదానకుకుకసాంధ్రదానవేంధ్ర॥ అనినవరమయాచకునకుతాతంబులనియె॥ ౧౯॥ గిడున్న
మాటలెల్లనెన్నునువిప్రుఁడ॥ సత్యగతులవృద్ధసన్నతంబులకగఁడలఁదొకచెనుడిగిలివైచెల్లదాతపెంపుసొంపుఁదలం
వవలదె॥ ౨౦॥ వసుధాభండమువేడితోజగములవాంధింబితోవాజుల॥ వెనమాహింబితోకోరితోనూవకుల॥ పీఠిం
కాంక్షింబితోపనితాలుండపువేరవీవకుగినిభాగ్యంబులపాటిగా॥ కనురేండుండువత్తయంబకుగినియల్పంబునీనేర్పు
నే॥ అనినమొగంబునంజులనగవుమొలకలాత్రగృహమేధికిమేధావియిట్లనియె॥ ౨౦॥ గుండుగోజునిదమోకమండలమొ
నాకున్నుండయోదండమోవకుగేనెక్కడభూములెక్కడకరుల్వాహుములశ్వంబులెక్కడనితోదితకర్తృమెక్కడ
మదాకాంతోమితంబైనమూడకుగుల్మేరయద్రోవకిచ్చుటయెల్లవక్రండంబునాపాలికి॥ అదియునుంగాక॥ క॥
వ్యాప్తింబొదకవగవక॥ బ్రాప్తంబగులేతమైనఁబదివేలనుకుండ్లప్రింజేందనికునుజాడ॥ సప్రదీపములనైనఁజక్కం
బకునే॥ శా॥ ఆశాపాశముదాగఁగనిపుడులేదంతంబురాజేంద్రవాగాశిప్రావృతమేదినివలయసామాజ్యంబుచేకూ
డియెం॥ గానంబొందిరిగాకవైస్యగయభూకాంతాకులున్నర్థకామార్తామయఁగవేచ్చిరేమననిజాశాంతంబులఁజూ
చిరే॥ సీ॥ సంతుష్టుఁడేమూకుజగములపూజ్యండునంతోపి॥ కెప్పుడుజగురునుగము॥ సంతుష్టిగాకున్నసంపారసోతువునం
తనంబునముక్తిసెలియదొరుకుం॥ బూలపూటకుజగంబునయన్దుచ్చాలాభతుష్టిగఁడేజంబుతోనపెరుగువరితోపహీనతం
బ్రభుఁడేపోవునజలధారననలంబునవయసుట్లు॥ నీవురాజుననుచునిభంబుననుడుగుల॥ దగవుగాదునాకుఁడగినకొలఁది
యెనువేడికొనినయోవనత్రయమును॥ చావనకనిమ్ముచాలుచాలు॥ ౨౧॥ ఇట్లువలకుమన్నునరుసుకున్నీర్ష్యరంధ్రదీ
నంబుసేయందలందికరకలితసలికఁకుండలుండైనవీతరణగుణము॥ అనింగనినిజవిచారయ్యుడనుజరాజ్యవత్ప్రండగుశుప్ర
డిట్లనియె॥ ౨౨॥ దనుజేంద్రులొకడుధరశ్రీసురుడుగాకుడేవకార్యంబుసాధింకుశా॥ హృదిషుఁడవయింపదీతిగర్భంబు
నఁగవసూనుఁడైగనినకటయెంబుగనినిజికి॥ కైదిట్టవనంటివివైత్యసంతకువద్రవమువచ్చునీలక్షిరేజంబునెలవునై

శ్వర్గంబును దివియుచ్చును వానపురికిఁ జేసి నజగములెల్లమూడుపాదంబులఁ బరిభా కాయుడగుచు నాక్రిమింజుఁగర్వభ
నమువిష్ణుసంతర్పణము సేసి బహుపుష్పగియెఱుఱు ప్రకీర్తించెను క॥ బక్క-పదంబున భూమియుఁ బోక బండ్రి దివంబులందొక్క
యొక్కతెమూర్తిఁ దివిగులుగగనము దానై । వెక్క-న మై యున్న ప్రియవేదలెను జెప్పమా॥ సీ॥ ఇచ్చిదననివలిగి యీకున్న
నరకంబు దీర్చి వనీపును సమర్థుడ వేదేవ! యే దానమున నాశ మే లెంచువదియును నానంబు గానంపుతగ్యదియలు । దానంబు
యజ్ఞబుధవదుకీర్తంబులు దామిత్రవంతుడై దలఁపవలయు । దనయింబగలనర్వగన మెల్ల నైదు భాగములు గావిభజించి
కానమువకునర్థములకుధర్మయశముల కాశ్రిత॥ బృథుడములకుసమత జెప్పినటి । పురుషుఁడెంచునందుంబూర్ణుడై మోదిం
చుఁడను మూలకాతదగవు గాచు॥ వ॥ అదియునుం గాకనర్థంబునంచు బహుభంగి బహువ్యవధి తార్థంబుగలదొక్కటి సావధా
నుడవై యాకర్షింపుము॥ సీ॥ అంగీకరించినసఖింబుసోపుచో నన్యతంబుగాదు లేదనినదిపఁ యాత్మవృత్తముమూలమున నృ
తంబునిత్యైయమాత్మమూలముగల నాత్మ యెడదు । పుష్పఫలం బాత్మభూజంబునకనత్యమామ్రాను బ్రతుకమినదియు యెదు
నుపులపుష్పములు లేకవన యెడవృత్తంబుమూలంబుతో వృద్ధిమోచుగాదె । వేయి గోతగయు లన్నియుఁ జెందకుండ నిచ్చు
పురుషుండు యెడకునిండ్లవరిత । కాకనం దితనత్యసంగతినటంచు । నిజసంబధికిచ్చిననీకులేము॥ గీ॥ సర్వమయినచోటనర్వ
ధనంబులు । నడుగలేదటంచునన్యతమాడు । యెఱివంద నేమి యెప్పు సాణముతోడిగవయి వాఁడు వానిజత్వమేల॥ నరయి
మెక్క విశేషంబుగలదువరించెన॥ గీ॥ వానికాములందువై వాహికములందు । బ్రాణవిత్తమానభంగముందు । జగిత
'గొసల గ్రుజ్వరతూణుండుబొంకవచ్చునభుమిసాందడనిప॥) ను॥ కులముగా గాజ్యముదేజమున్నులుపుమీరుబుండువి
శ్వేభరుండలతెఱిబోవత్రివిక్రమస్మరణవాఁడైనందుల ప్రవృత్తండుముగల యెడనూర్చుమెకండు వావలకులకర్ణింపుకర్ణం
బులగాఁ బరిటిగానముగీయునాబునుపునావర్ణవదానౌత్తమా॥ వ॥ అనియు పిఠెలుపలుకుచున్నవలూగాన్యనమత్తు
ణమాత్రిగీమీరెలోవనుండై యశస్వియులైనయె॥ సీ॥ నిజమానతిప్రతినిపునవోత్తకమహినిగృహస్థత్వరేఖునిదియు । వర్ణం
బుఁగానంబుయశమునువృత్తియు నెయ్యెగి సాన్నిధిపరిత్యగనియనగల్గభంబునవర్ణింపామ్మనుటెప్పువరికి లేదనుకంటె
బావమెగి యెట్టియమగ్నరూపియేభగిం చెకఁగానినత్యహినునిమోవఁజాలననుచు । బలుక దేతొల్లిగూడేవి బ్రహ్మతోడఁన
మరమందదు దిరుక్కాండ జచ్చుకంటె । బలికిబొంకనిజమునఁజూరకంటె । మానధనులకుభక్త్రంబునయిగులదె॥) క॥
ధాత్రినిహోమకవసు॥ తైత్తిరమువీజము బరపుఁజేతులుగంగి॥ జిత్తంబుగ రాజువగును । బాత్తమునమగూలుపరిభా
గ్యముగలదే॥) కా॥ కాతరాజులురాజ్యహంసలుగదే॥ రోన్మఁబొందలే॥ వారేసిసిములుగటికొనిపోవఁజాలి లేభూ
మిపై । వేరైనంగలదేలివి ప్రముఖులుంబ్రీతియకఁజాను యె॥ యాదోర్మలవారలువఁజరియె॥) లమ్మగా
ర్థవా॥) క॥ ఉడగనికృతువులనత్రములఁబొడగనజగఁజ్జిసాడగుసాడగునఁజున్నై । యెడగడవలననుబోటికినిదతాదెను
హోమభావయిసార్వంబుత్॥) కా॥ ఆదిశ్రీ సత్యకృష్ణుడై దనువునై హంసోత్తరియంబునై । పాదాబ్జంబులపైఁగల
తటిపెఁ బొలిండ్లపై నూర్చును । గావ్యంబుజెందుకరంబుగ్రింకగుటమిదై నాకరంబులమే । ప్లాదే గాజ్యముగిజ్యుమోసత
తమే కాయంబునాపాయమే॥) మ॥ నిరయంబై ననిబగమై నదరణిగ్గర్జులనంచెనను । ర్మరణంబైనకలూలతమై
ననిజముగారామ్మనామ్మసో॥ హరుడైననాహోయెనరీరజభవుండభ్యాగతుండైననాఁదిరుగన్నీరుచూడఁజిహ్వవిద
మాధీనర్థవేయ్యెటికి॥ గీ॥ నేడివినుతవయ్యునలకనిచ్చుచో । నేలకటుంచుడేటిచూలుగలై నేనినానకరూఁచించిడుచు
ను॥ యెడవపండునిచ్చుచులవరిత॥) క॥ మేరువుదలక్రిందైననఁ బాతావారంబునికఁబారిలలోలో । ధారుణీరజమైపోయి
నఁగాఁదార్ధ్వరఖండంబునందప్పకనిర్మలాను త్రోకితలవెన్నెడుంబగు వేడఁబోడుటయేకంబుటకన్న వారన్నదమ్ములునై
నలేరటయ్యెన్నికృతలమూలగోష్ఠి నైతేరిగన ప్రోడగుజ్జులుచేతులొగ్గినంపని । దిన్నిపావని ద్రోసిపుచ్చుగజ్జిరమొల్లకుపే
త్తమా॥ వ॥ ఆనియున్నునకవిదీప్రమాణతగ్గరుండునువితరణగుహాల సత్యనండుమచిగులయశస్సు యందునృగమన
స్సుండునునియతనత్యసంభుండునునగ్గజనకమలంబంధుండునై నబలింజాదిమత్తంబుగఁపించిమదీయశాసనంబుక్రిమిం
టంచేరిగీ(ను) కాంబునఁబర భృహుండపుగమ్మనిశిమింపించివదియును గురుకావత పుండయ్యునుసూన్యతమార్గంబునక
భిముఖుండై యుండెనప్పుచు॥ గీ॥ బ్రతుకవచ్చుగాక బహుభంధనములయి॥ వచ్చుగాక లేమివచ్చుగాక । జీవధనములై
నజేమఁగాకలబడఁగాక । మాటదిలుగ లేరుమానధనులు॥ అనునయ్యవసరంబును॥ గీ॥ దనజలోక నాధుడయిరవింధ్యవరి

రాజవదనమదమరాగమునవలునిగార్లుగడలవర హేమములునుజలముదెచ్చె భర్తనన్నయెడి గీతియ్యవసరంబునఁ
 గవలమునకుఁ దూర వేంపుండిట్లుగియె|| క||రమ్మా మాణవ సౌమ్యమః | లెమ్మా నీవాంతుతంబు లేకః కి ప్తుం దెమ్మా యదుగు
 లితియారాః | యెమ్మా గడుగంధవలయు నేటికదడము || క||మఃబలిదైత్యేంద్రకరద్యుయ్యార్థజలవ త్రౌళనవ్యా ప్తిగఃజలజా
 తాత్ముఁడనుచెయ్యోగినునునన్పం పార్థిత శ్రీదయంబి తానమ్రరమాలలాలపదవీక స్థూరికాశానముః | న్మరినామోద
 మురత్ననూపురిత నానా వేదముః | బాదము || క||సురలోకసముద్గరణము | నిరత శ్రీకరుణానుభవనిగమాంతాలంకరణ
 ముభవనంహరణము | హరిచరణమునీలఁగడిగెనసురోత్రముఁడ || వ || ఇట్లుధరణీసురదక్షిణచరణప్రత్యౌళనంబు సేసివా
 మపాదంబుగడిగిత త్పవనజలంబుశిరంబునంజల్లుకొనివార్చిదేశకాలాదిపరిగణనంబు సేసి || కా || విప్రాయప్రకటాయవి
 శ్వభవ తేవిష్ణుస్వరూపాయ వేద ప్రామాణ్యవిధేయిపాదధరణిగాదాస్యామియంచుం గ్రియః | ఓప్తుంజైదనుజేశ్వరుఁ
 డవఁడుగుంజేజావిప్రాజంఘై | వస్త్రప్రేతంబనిధారపొ సేభవనంబాశ్చర్యముఁబొందఁగఁగ్రాంజలంబున || గీ || నీరధా
 రఁబడగిక్ నడంబుగాఁగ | గలతరంధ్రమాపగానుడెలసిహరియుకావున్ నేత్రమటకాగ్రంబున | నడవ మెక్కునేత్రుఁడ
 య్యెనతఁడు || అంత || డ || అటురాధాతికరాత్మతేజ్జ్వలపవిత్రాంభోకణ శేణిం | గనలాశీశ్వరుఁడొడైభండిశివాకస్యా
 మిజన్యప్రయుం గనలాకర్మణు ప్రశస్తమురమాకాంతానుహాస్యముఁ | వినుల శ్రీకవశాతమామకతటిన్వస్యముఁ
 హస్తముఁ || క || ముగిజనయిమాధారమజనితాసురవతినునేత్రజలకణధారగఁదనుజేం నీరధారన | వనజాత్ముఁడు
 గొనియెబలివివర్తితధార || గీ || కమలవాళు నెలఁగి కాలంబుదేశంబులెడి గీతు క్రుమాలులెలఁగినాశ | మెలగిపాత్రమమ
 ముఁచ్యేదానముబలిహహదాన్యఁడొకఁడుచరియంబుండె || క || ఓపిదానామ్యునతఁడునునదికాంతంబిగ్రహించున
 తఁడునదురితః | మృత్యులే శతవత్సరములు | శతశఖలోకమునఁగ్రిడనలుచుడుడెలమి || వ || అట్లుకావున నేదానంబును
 భూదానంబునకనద్యతంబుగా నేరమగావునవసుంధరాదానఁబిద్విశేషభయలోకంబులంగ్రిమ్మకృతంబులువడయును
 నిపరికియమ్మా యావర్థివలుండి యె || క || ఇదియేమి వేడితగిని | నదివఁక ధారబోయుమానజనువెం | పామవఁగఁగారికె
 యర్థగివిదియమ్మటముజ్జగంబుగిచ్చుటమామఁగ || వ || నవికినవలుకులకురార్ నిర్ధరచేతనుండ్డైవైరోచనుండు || గీ || పుట్టి
 నేర్వూరా నెన్నపుటక నేర్చెను | విట్టియచ్చులెట్టిపాటవఁడు | పాటనున్న వెల్లభూములునకెనప్పి | యెదిధరణిదానమిచ్చిన
 పుడు || క || బలి వేసినదానమునకుఁచెలిసామొండునిభలభూతనాయకుఁడగుటం | గలకల నైదశశికులంబు | భరిభరియఁద్రౌగ
 డేభూతపంజకమనఘా || గీ || గ్రహమునీంధ్రసిద్ధగధర్మకన్నర | యుతువడిదేవతాపాపతులు | పొగడిరతి పెంపుఁబుష్పవ

— ధీ వామనమూర్తివిశ్వయావమునెందివిజృంభించుట. ధీ —

ర్జుంబులు | గురిసేదేవతూర్వకౌటిమొర సెచ్చెల్లుధారాపరిగ్రహంబుచేసి || కా || ఇంతింజైవటుండింతయైచురియుదానిం
 తై నభోపీధిపై | నంతైదోయకమండలాభ్రమునకల్లంతై (బ్రభారాశిపై | నంతైజంధ్రునికంతయై పుపుని సైసంతై
 మహారాష్ట్రపై | నంతైసత్యవతోన్నతుండగుచుచువ్చందాంతసంవర్ధయె || మ || రవివీంబంబువమింపఁబాత్ర మగుభక్తం
 దైశిరోరత్నమై | శ్రవణాలంకృతమైఁగఁగౌభరణమై శావర్ణకేయూరమై | ఛవిశత్రంకణమై గఁటిస్థనిదుదంబద్వస్త్ర
 మైనూపుర | ప్రవరంతైబడపీతమై వటుడుదాల్చువ్చందమున్నిండుచో || వ || ఇట్లువిష్ణుండుగుర్రయాత్యకంబగువి
 శ్వరూపంబుధరించినభగమునదివంబునుభవనంబునుదిశలునునమ్మాద్రంబులునువలదవలదిభలభూతనివహంబులుండాన
 యైయేకీభందిచిక్రమక్రమంబునభూలోకంబునకుంబొడవైభువనోకంబునతిక్రమించి సువర్ణోకంబునందలకడవిమహా
 గ్లోకంబుదాటిజనాలాకంబునకునిగాడై తవంబునకునుచ్చయండ్డైసత్యలోకంబుకంటెనన్నత్యంబువహించియెడగిరు
 ములీనండులు రంధ్రంబులు లేకుండుండనిదేహహాదేహామహితండ్డైచరణతలంబునరసాతలంబును బాడంబులమహియ
 నుజంఘలమహీగ్రంబులునుజానువులబుతత్రి సముదయంబులునుసూరువులనింధ్ర సేనమరుద్ధంబులునుసంధంబున
 సంధ్యయునునంబునఁజుంధ్రుండునుగుహ్యంబునఁబ్రజాపతులును జనుసంబునందనుజులును నాభినభంబునునందరంబు
 ననుదధినస్త్రకంబునుసురంబునఁదారకానికరంబునుసురోజలంబులఝుకుచుగ్రంబునునుదరంబునధర్మంబునువత్సంబు
 నఁగనులహస్తయగులక్ష్మీయుఁగంతయున వేదములునుభుజంబులంబురందరాది దేవతలునుగర్వంబులదిశలునుశిరంబుననా
 కంబునుశిరోజంబుల మేఘంబులునునాసాపుటంబున వాయువులును నయనంబులసూర్యుండునువదనంబునవహ్నియు

ప్రాణీనఖిలభందస్యచుదయగబునుస్మృత్యంబుచర్చ్యంబునురసనంబునజలేశుండునుక్రూర్యుగళంబున విధిని సేధంబులును
 త్రోవ్వలనఁజూచారాత్రంబులునులలాటంబునఁగోపాబునునధగంబునలోభంబునుస్వర్గంబునఁ గామంబును రేతంబునజ
 లంబును గ్రహణంబునుయజ్ఞంబునుఛాయవలనహృత్పువనగళువలననేక మాయానుశేషంబులునురోమంబులనొషణ్ణ
 లునునాడీత్రదేశంబులనదులునునఖంబులశిలలునుబుద్ధినజొగడును బ్రాణంబులదేవర్షిగణంబులునుగాత్రంబునజంగు
 ఛాదరజంతుసంఘంబులునుఁగలవారై జలధరనినదశంఖశాఙ్గసుదర్శన గదాదండపద్మాక్షయభాణరూఢీరవిక్రాజి
 మిండునుమక రకుండలకిరీటలేయూరహోరకటకకంఠశాస్త్రభువణీమేఖలాంబరవనమాలికావిరాజితుండునునునందస్యం
 క్షజయవిజయ ప్రముఖపరిచరణవాహినీసందోహపరివృతుండునుననమాన తేజోవిలసితుండునునై బ్రహ్మాండంబుదనమేధి
 క్షస్ఫులైఁగుననుండవిజృంభించుచు||ఒకపాదంబునభూమిఁగప్పెనురి వేయెంట్లైవ్యోధింబయెండ్లొకటన్నిదిజగంబులై
 ల్లవడినెంపొంటగవిలంఘించిపట్టక బ్రహ్మాండకటాహముంబగిలి వేంఢ్రంబై వరుల గానరా|| నెంకడై వాగ్మృగలభ్యుం
 దైహారివిభుండొప్పా రెవిశ్వాసృక్మ||గీ|| ఒకపదంబుక్రిందనుర్విపద్మమునంటికొనినఁబంకలవముకొమరుఁదాల్చె||నొక
 టిమీఁదిఁదమ్మికొదిగినతేటినా||వెల సెమిన్నవృష తి విక్రమమున||రత్యనుయంబున||గీ|| జగములెల్లదాటిచగిన త్రివిక్ర
 ము||చరణసఖరచంద్రచంద్రికలను||బానరువడియెరత్యమునబ్రహ్మ తేజఃబు||దివసకరుగురుచలదివియుఁగం||సీ||భవం
 ధములఁబాసె||బ్రహ్మలోకంబునఁగాపురంబులు సేయుఘనులురాజు|| లామరీచ్యులు నాననంజానులునాదివ్యయోగీం
 ద్రులచల నెపుఁ||మూర్తివంతంబులై మోయపు రాణతర్రామ్నాయనియమేఠిహాసధర్మ|| సంగీతాదులుగురుజ్ఞానా
 న్నినిర్ధగర్తులై సురిమనుఁగలుగునట్టివారలెల్లజొచ్చివచ్చినర్వాధిపు||నంఘ్రిజూది మ్రొక్కిరధికభక్తి|| దమనశ్రో
 ములండుఁడలఁచునిధానంబు||ఁగంటిమనుచు నేకమంటిమనుచు||ను|| తనపుట్టిదిహస్తాటంతునజుఁడందన్నాభివంశేభ
 హంబుగిరిక్షీంచినటింది మున్నతపదంబుఁజూచితత్వాదసే|| చనముజేసెఁగండలోదకమునబల్లిందితత్త్రియముత్త
 నిమజ్జించి||బ్రహ్మించె దేవదదానావిశ్వాత్మగీర్తిప్రభ||తత్యనుయంబున||సీ||యోగమార్గంబునమాహించిలహమిధపు
 ప్పదామంబులఁజూజసేసి||దివ్యగంధంబులుదెచ్చిననగర్నింకభూవదీపములంద్రోడనిచ్చి||గూరిలాజూతంబులునల్లివల
 ములుగానుకరిచ్చి||గామలులబొగడి||శరేఖాదిరవముల జయఘోషములు సేసి||గుణాంబునిధి త్రివిక్రమయలంకు||బ్రహ్మ
 మొదలులొక సాలురుగొనియాడి||రైచ్చిదిలవనచేశ్వరుం||జాంబవంతుఁడటిగిచాపైభేరిధర్మ|| వెలయఁజేసెన్వివి
 జయమనుచు||గీ||అనిజగంబులదా||యున్నజగన్నాథుఁజూచిన్సోభావింపఁగన్నందకనునమందక||నన్నుతులుంజేసి
 రపుమనభ్యులుబలియు||వ||అంత నెయ్యనఁబూర్వప్రకారంబుననున్నవామనునింగివదత్రయవ్యాజంబున నితండున
 తలఁగఁపీనుండలంబునాక్రమించె||గపటపమురూపతిరోహితుండగువిష్ణుండనియెఱుంగక మనదాన వేంఢ్రండునత్యం
 ధండుగాపునమాటదిట్లకనిచ్చె||తనీవలన నేరంబులేదీనుబుండప్రకృతతేజప్రభావంబుననిజ్జగంబులఁబరిగ్రహించి
 దానపునకునీయఁడలంచెయున్నవాఁడేపటునింగురిపార్వతీకణ్ణిచుటకర్ణనంబురితరనంబులనుగర్జనంబులుసేయుచువిప్ర
 తిద్రిగామూహేతిముఖ్యులగురకగ్రనులుకుగ్రమిగిలియుద్ధంబునకు సన్నద్ధులై వరకుత్పలభల్లాదిపాదనంబులు ధరియిం
 చికసెనుసంగిముసరికొనిదశదిశలబ్రసరించినఁజూచిపారిపరిచర్చులగునునందనదజయజయంత విజయప్రసాదోద్వలతు
 ముదకుముదాక్షతాక్ష్యోపుష్పదంతవిష్వక్సేవశ్రుతదేవసాత్వతులనుదండనాథులయంత వేంకడ నహబలులైతమతమ
 యూధంబులనాయుధంబులతోగూడికొనిదానవానీకంబులంబరలోకంబునకనుపువారలైయుండ వారలెమ్మొక
 ధనంబునకుంబరవసంబుసేయుచున్నంగనుంగొనిశుక్రశావంబుదలందినజవల్లభుండేట్లయె|| సీ||రాక్షసోత్తములొక
 రండుహోరాడకకాలంబుగాదిదికలహమునకు|| నర్చ్యభూతములకునెవదాపదలకుం||బ్రువై నదై వంతువరిభువీతి|| మన
 మోపుకుమెన్సొల్లిననకురాజ్యంబునుసురలకునాశంబుసొరిదిచ్చి|| వివరతముగఁజేయవేల్పు నేమంకుమనుమపాటిభా
 గ్యంబునహిమగాక|| వెలవివలుమాలుబా రెడివిష్ణుభటులు|| మిమ్ముఁగెలుచుటదై వంబుమేరగాదె|| మనకు సెప్పుచుదై
 వంబునుంచిదగునునాదగెలుతమపగవారి నేడువలచు||అదియునుంగాక||కగెలుచుదుంబులునవిపుజా|| బలములుమం
 త్రేషధంబులహమశేషుషియుంగిగిలియునామోహయంబులకాలంబెటిగిన్వృథునోరుటయెవ్వఁ||వ||అట్లుగాపు
 డైర్చుంబునకిప్పుడత్రులమోహరిండుటకార్యంబుగాదుమనునందగుకాలంబునజయంబుమే నలంకఁడలంకండుదిగె

తలంకి భాగవతభట్టభీరులయి విక్రీ-రక-సులరసాతలంబునకుంజరింపుడు హరిహరయంతెలింగి శాత్రులనందనాంబు
 యోగను త్యాహంబున వారుణపాశంబులను సురవల్లభునిబంధించెనంత॥క॥ బాహులు పవములుగట్టిన శ్రీ హరికృష్ణగాక
 కమిసేయుచుననం॥ దేహింపక బలినిలిచెను హాహారవ మెనంగెదగెదగింతములందు॥క॥ సంపదచేడియును నై న్యము
 గందంబును లేక దొంటికం తెను చెంపుం॥ చెంపును నెఱుకయు డై ర్యము॥ వంపనసుర వై రిజా వివటుఁడిల్లనియో॥స॥ దాన
 క్కరిపదభూతలయి త్తునంటివిధరణంబు దా న్తు లెందాక నుండు॥ రంతసూయము సెక్కుయగుగయ్యె నాకునున్నగోకము
 నునుక్కు-చరణమయ్యె నీసామ్యు సకలలు సేక లెండగులుగడవ పాదమునకగల డెభూమి॥ యిచ్చెదనన్న ర్హూనిధు
 కాత్మండుగిరయంబునొందుటనిజముగా నె॥ కానదుర్గతికినిగొంత కాలమరుగు॥ గాకనిచ్చెద వేసివేగంబునాకునిపుడు
 న్నూడవపదమునకిచ్చు చూపు॥ బ్రహ్మకాధీనములునోవలె వ్రహ్మవశమే॥వ॥ అనియిట్లు వామనుండువలుక సత్యభంగసంతే
 హవిం దిగ్ధతల్యనికృ త్రహ్మనయండుయ్యునుభీతుండుగాక వైరోచనిత్ర సన్నవదనంబుతోడఁజిన్ని ప్రోడవకునునకిల్లనియో॥
 గీ॥ సూర్యతంబుగానినుడియును నాజిహ్వబొంక జాలనాకుబొంతు లేదు॥ నీత్యతీయవరమునిజము నాశిరమున॥ నెలపు సీసే
 ట్టునిర్మరాత్మ॥గీ॥ నిరయమువకు బ్రాప్తిగ్రహంబునకును॥ బదఁహీనతకునిబంధమునకు॥ నర్థభంగమునకునతిలయఃఖమునకు
 వెఱవ దేవబొంక వెఱవినట్లు॥ అదియనం గాక॥సీ॥ తల్లిదండ్రులువన్నదయ్యులుచెలి కాంధ్రుగురువులుగిడి పగ్గొఱతవకు
 నెపిదవమేలగుం గాకపుగునుదాంధులనుదుదావలలకుమాకుదరియె శింగి॥ విస్త్రంభవతువులై ప్రియయిచ్చుటఁజేసిగురు
 వులలో నాదిగురువీవనీవులబంధించినగ్నిహ మోలజయోనస్థియో బాధయోతలంప॥ నిన్ను నేడితింబివోరాడిగ్ధరారు॥
 లా..యోగింద్రులం దెకునట్టి తెంకినందతొత్పల్లి పెక్కుండ్రు హర్షమూర్తి॥ వైరిభతులుగట్టిగావలయుగాక॥ నీశనియెడమద్ద
 భమేమి కలదు॥మ॥ చెలియెమ్మత్యవుచుట్టుమేయెముఁడునం సేవార్థతేకింకరుత్॥ శిలంబజే సెనెల వ్రహ్మదన్నదృఢమేటి
 వంబునోచ్చెల్లె-చలితంబొట నెఱుంగరికవలనంపారంబునిక్లంబుగా॥ దలచున్నుడుఁడునత్యదానకరుణాపర్యాదినిర్దు
 ట్టుడై సీ॥ చుట్టూలుదొంగలుమతులుఁముఱులుగాంతలనంపారకారణములు॥ ధనములస్థిరములుదనువతివలనంబుగా
 ర్హ్యులలస్వలుగడచుగాల॥ మాయువ్యమైకృత్యమతిశీఘ్రమనిగాడెయవఘుదుదనుతండ్రిసంధికిం॥ మోతాతసాధు
 సత్తుతుడుచు ప్రస్థోమండునిపాదకనులంబునియతిఁజేరిభద్రుడతనికిన్మృతిలేదెల్ల తునుగలిగె॥ వైరులై కానితొల్లిమావా
 రుగాన॥ రక్తివై వచ్చినిపురన్నదుగుటెల్లంబదల్లోచననాపుణ్యఫలముగాడె॥ అనియిట్లువలుకుచున్నయవసరంబున॥కా॥
 ల దై త్యేంద్రుడవీనవతూనవపద్మా యోగవిశంగంబరా॥ చ్చామన్ని ర్మలపాధువాచునునంపారాడి చేబుదనం॥శ్రీ
 మదాంధ్ర క్రిలతాదోహితుహరిశ్రీ పామనిఃఖేచుఁబ్రోక్షోమదా॥ బోధక బోధిమోమంక్షనియోహరంబుతోమందల॥స॥
 ఇట్లునమాగతండు మనతమ తాతంగునంగొనివిరోచనందనంబువారుణపాశభట్టుండుగావునడనకుండ్లననకుసా ర్థ
 బుసేయరామింజేసినంబులా శ్రులలోలలోచనంజై సగ్రవడినతెరిసుగంజై నవ్రభావంబున మ్రొక్కు తెల్లించెంత
 బ్రహ్మండునుమఖమంటవంబునసురందాదివరికరసమేతుండయికున్నునాకునదేవునిగనియానందబాష్పజలంబు
 లుంబులకాంతురంబులు న్నెఱయడంద ప్రణామంబావరించియిట్లునిన్నుచింతె॥సీ॥ ఇతనికిమన్నుగీంద్ర వనంబిచ్చినేడు
 బ్రిష్టులయొడు నెఱయ్యమేలు॥ మోహనాహంకర్యములంబుగర్వాంధతహనికాలంబుదానిమార్చి॥ కరుణరమీంచుట
 గాకబంధించుమీతత్వజ్ఞానకునుహేంద్రత్యమేలనిపాదకనులంబునియతిగొల్పినదానఁబోలు సేసురకావ్యభోగవరత
 గర్వమేపారంగమ్యులగానరాదు॥ తెవులువినరాదుదిత్తుంబుదిక్కువచును॥ నాజును సేవల్నియునుహిమమార్చి॥ మే
 ట్టువేసివీసీమేటివేఱునాపి॥వ॥ అదివల్లె-జగదీశ్వరుండునునిఖిలలోకసాక్షియనగునారాయణదేవునకునమస్కరించిప్ర
 స్థోమండువలకుచు న్నన్నమయంబున॥మ॥తలమ త్రదివయోనయై కుదరింపుడవ్వోకసంవాసనయై॥ భృతవామ్నాంబుది
 తానయై కరణ్యగాధీనారికధానయై॥ పతిభియోమనుదేహి హేమలమ లేపయ్యవలేయండుడ॥ త్పరిచింధ్యావలిసేరజ
 డ్దెంద్రిజగత్రయోమనుగావామమద॥వ॥ వచ్చియచ్చేడియతప్పురణమీవంబునుంబ్రణతదెనిలవంబడియిట్లునియో॥కా
 నీసం గ్రీదారములగులాకంబులంబాదివరులులోకులుకుతు॥ స్థోకాధీశులమందురు॥ లోకములకురావీవలోక వ్ర
 త్యాకాకాదనకుహూక్తులే॥ గాదనకుజగత్రయోక రాజ్యమునిచ్చె॥ వ్వాదయికుంగట్టినేటికి॥ శ్రీదయశాదిత్రగోరశ్రీహ
 ణంకాదా॥వ॥ అనియిట్లువిభ్యావోయెనుంబ్రహ్మోమండునునిన్నుచింతనవనంబునహార్యగర్భంకుషసుతెందియిట్లు

యోగినిఁగూర్చి భావన జేపడవడగ న్నాథుడేవవండ్లు తనసొమ్ము సకలంబుజన్మకనికేచ్చెదంబయ్యెనుఁడ
 గాకుదానవరుండఁగరుణింపవహుండుగమలలోతననిరువకపింపుమీరిని వెఱుపునీర్మియే పూర్వముదల్లికొన్నాడు
 రంబులఁజేరినవదములర్పించుటకై యీయ క్షుణ్ణులలో కేళవదమునందుఁగి న్నిపు ప్రత్యక్షమిటుగవచ్చి నేడు వేడఁగి నెఱిగితిమిగా
 జ్ఞుకుంతయునిచ్చినట్టి బలికెడ నునయ్యుద్భవపాత్ర బంధనంబు ॥ అనివరికిన బహువచనంబులు విభాగవంతుండెట్లనియె
 యిదివచ్చునిగరుణింపఁచిచ్చునుచిలివారిసఖిలవిత్తంబు నేనవహరింతుఁ సంతాపగురుకుడ స్వబుండ్ల యెవ్వఁడెగడిలోశ
 మునన్నుధిక్రొంతునతఁడెల్లకాలంబుసఖిలయోనులయందుఁబుట్టుమఁడుర్ధ్ధతఁజొందుచివడఁగి చిత్తవయోహువిద్యాత
 తైశ్వర్యకర్తజన్మంబులగర్వముడిగియేకవిధమునవిమలుండెయెవ్వఁడును వాఁడనాకూర్చిరక్షింపవలయు వాఁడునంభో
 తాభాభిమానసంపాదవిభవఁగతుండైతేవనొల్లఁదుమత్తురుండు॥శా॥ బంధుండైరుకౌపవత్ప్రదముతాబంధుత్రవత్తుక్తు
 డైసిద్ధేశ్వర్యముగోలుపోయివిభవక్షీణంబునై పేదయై శుద్ధత్యంబుననత్యమంగరుణయుగానాంపేమియుండవచ్చును
 మృదుండు యజ్ఞయాగియజ్ఞియాయెగెరిచెంబుల్యుండితండ్లబుండై గిరి అనురసాధు డనుకురసఘనిమిర్యాదఁయెనజాతన
 నుమనిగతఁబులకఁగిజమువరికెఱతఁడనిర్మలాచారండుఁమేలుమేలునాకుమెప్పువచ్చు॥క॥సావర్ణికునుపు వేళను దేవేత
 మ్రుండగురుకుడేవతలనంభావితఁగునాచోటికిఁగారిం చెదనంబుదరఁగింతుడయ్య॥క॥వ్యాధులుదప్పులునువచ్చి
 టుఁబాధలుతెచ్చివత్సకర్మ పాతకదనకాగి రాధితులలాలుమున నేధిరవిభవముననుండునితఁడండాకా॥అనివరికిబలిం
 డావిభాగవంతుండెట్లయె॥సీ॥ సేనంబు నిర్మిత సేనవహారాజ వెఱవకుమేలునివిరణంబు వేలుపులండుడ వేమకఁబడు
 తురుడుఁబుంబురిపుములుచుర్వరణములామరతలుమెప్పులండుండువారికిఁమొదవునుతలఁగుండుండునిపునివంపు సేయనిది
 ర్థరాగాతులనాచక్రమేలొదిరుకుమండులలోక పాలకులకులోనుగావకగడఁనన్యులెంతవారినవలసిన్ను నెల్లప్రార్థ
 వచ్చియేనురక్షింపెదఁగరుణానీడరింఁగానవచ్చు॥క॥దానవదైత్యులసంగతిఁబూనిననీయసురభావమునుదోస్త్రోమఁద్రా
 నమునఁదలచిపోవునుమానుఁసుతలఁముననుండుమామాయాజ్ఞా॥వ॥అనియుల్లవలుకుచున్నముమ్మూర్ధులముడుక వేల్పుతి
 య్యని నెయ్యంపుపలుసులుచెనుసరసంబుసోనబడినుల తెరపులంజొచ్చిలోయలుగుండితెప్పలకప్పలవ్వం ద్రోవొగినిక
 నుగవకోలంకులలలుగులవెదరివచండుంబురసంతసంబునంగిన్నిగుమున్నీరైవరవరకథలకంబురంబులకంబులసులకం
 బులైలిలకంబులారతఁగేలుమొగిచ్చి నెక్కొన్న వేకుకంద్రోమవకమఁజేర్చిదిగబునజక్రమాలలరక్తసులతేఁడిల్లెయె॥ఉ॥
 పిన్నకులలోకపాలకులనికృపనూడనిపు నేమనెన్నున్నుతిఁజేసినాబ్రహ్మనోజము నారతియచ్చికాఁచిరిమన్ననరదయా
 రసముమాటల పెద్దతొకంబుకాలదేవన్నగతల్పని నైఱిగివచ్చిన నావగల్గనేర్పు నే॥వ॥అనివరికిబంధవిముక్తుండైహరికిన
 జనగ్రందిలిప్రార్థకులఁబొందుంబు సేసియుండుగురునకువండునంబువరితవారలతోఁజేరికొని బలిసుతలంబునకుంజ
 వియెరంతహరికృపావశంబునంగృతార్థుండై పులకాధారసుండముమనమునింగనిసంతోషింపిచ్చిప్రక్షామండు భాగవంతునకి
 ట్లనియె॥సీ॥చతురాననుఁడని ప్రసాదంబుగానఁడుకేర్పూడిల క్షులజాడఁబొందఁగి డస్యండ్లకడివసువులకునుమాకు
 నులహ్మదీపుణితవమడవై నమిద్దభుండపునీపుమర్గపాలుండ వైతివర్జజాదులుభవత్సవవర్షఁగుకరంధ సేవనసహి
 నైశ్వర్యంబులందిరికాకమేమల్పముతులఁగుధిధిమర్యోధులముకుట్రాశ్వకులముఁగి నీపుపాద్యప్తిమాగ్ధంబునెలపు సేరఁగి
 మిరపమావరిందిరిమెన్నగలమెఁగుమ్ముఁగాకుటచిత్తంబునంగిరొత్తలమియునుం గా॥గి॥సర్వగుండవయ్యునమడి
 ర్మనుఁడవయ్యుఁమెకటివిమకుపు త్రిమండుదరయనిచ్చ లేనివారికిపుభ్రతులుగోరుఁ తలపురిత్తుకల్పతరువుమాఁగి॥వ॥
 గుంపన్నందితుమన్ను ప్రక్షోమగూదివరమపురముండిల్లెయె॥గి॥ వర్షప్రక్షోమమీయిని వారునిపు పారనిమనమునిదోస్త్రా
 నునుగలమునకుఁదై నమై సామన్న నేగదాపాశీనమడుఁగి జేరిరక్షింపదురితంబుచెందవల॥శా॥అనియుల్లనియమిందినంబుత
 మేశ్వరునకునమస్కరించవలగొనికరతకులపుటఁబుట్టెలలతలుండై చిహ్నానిబలిదోస్త్రానినకలామర యానంబు
 నుండుమామెకఁజువోచిలత్సారంబుపొచ్చి ప్రక్షోమండుసుతలలోకంబునకుంజనియెనంతఽప్రహ్మపాదులయనఁజూత
 లుడభావధ్యంబునంగుర్పున్నకుక్రుమిజానినారాయణుండిల్లెయె॥గి॥ ఏమిగొఱతఁడయెనిగెఱయోగినిబి న్నిరంపు
 కడఁగుచిత్తవర్ధినిమముయినకర్తవిసరంబుత్రాప్తాజుఁబలుసూదివరంధ్రమతఁబొందఁగి॥వినినకుక్రుండిల్లెయె॥సీ॥
 భావకర్తంబులకధివాగుఁడవునీపుష్పేమఁడవునీపుష్పపురుడు ప్రత్యక్షమనిపువకన్య సొందినకడమేలుగల్గలేకన్య

దులును; అదేవకాల్పానంతరముం బ్రంబులగుఁజూచునున్నదేమోనని మాను సేసిగాఁపెట్టి నీయానందభవవాజ్ఞమేలగు
 దులులనుమేలుగాఁ జేయుటకలఁ బెనుశుభమునాకెదలగులుగునునుమానివచ్చునెరుముననిపించెను. కావునఁడనుకొన్న
 బ్రంబులకుఁదగుచేఁ ద్రోమునులుచేఁపునుసాహాయ్యమునజగింప||వ||త్తివ్వె; ఇంబు వానసుం దై హరిబలిదడిగఁజూచిబ్రహ్మ
 హింబితనీననన్నయగును. రేం ద్రునెఁగిది దివ్యమునునయ్యుండై యిచ్చెనుప్రభునకుఁబ్రభు ప్రజావతులును భవుండును
 గునూనిండును దేవదేవప్రేమినిబ్రంబులునురాజులునుదాసులునూడికొని చతురానననుండుగల్గెపునునకువలక సంతోషగయగా
 లోకములనులూకి పాలురసనువాసులంపవల్లభుంజనియమించెదర్శుంబునయ్యుంబునుపట్టికీశుభంబులను దేవత
 లకు వేదంబులనున్నద్రాహుంబులకును పేం ద్రుండు ప్రధానుండనకున్వింది రాసమయంబున||క||కనుబాఁడులోక పా
 లురుగినను రేం ద్రుని గూడి దేవయానంబుననయ్యునురావతికిని వానసు||ననుకరంగొనిపోయిరంతనమీసన్నప్రసాద|| బల్లి
 దంబులోపిం ప్రాపురనిండుగీకిం ద్రువను మేరుచిట్లుగలిగె ||నకునామ్యుండయితన్ముఁడులిగె|| గోరు లన్నకేం
 గొఱుచెనొండు|| క|| పాలకుగఁజుమేలకుగఁగొడలంజుగీడించున్నకీర్త్యుర్రుజగు || వేలుపులతల్లిగడపటి || చూటా
 బోలంగలదెసొలయింకె మ్మన్||గీ||కడుపుబరువుగాగఁగొడుగులుగనుకంబెఁగల్గికోకడ చాలుబల్లిమండు|| ద్రిదశగణము
 గన్నయరితకానుపునెత్తిబిడ్డ మేడివకుంగనన్నయ్య|| వ|| ఇట్లు దేవేం ద్రుండు వాననదజ పాలితంబగు శ్రీభువనసా
 మ్రాజ్యభృథపంబుకలుచుగీరించెనష్టపల్లవాఁడగు గునూండునుభవప్రముఖులై నమునులునుచే
 ట్టోవసలునునయ్యెను ప్రజావతులునుసేవిదులునువై మానీసులునునాటియుండకీశన వారలునమ్మతన రాత్రిముండునెట్టి
 ప్రభావంబులక నాశ్వర్యంబు నెంచుచుల శంసేపునువాడుచుంబాడుచురహతనాతి నానంబులనుగఁగినిచ్చెన్పునుగుం
 డ్లినయెగ్గిననునుజనాదశ్రీవిక్రమహాహింకొల||శ్రీ||కీ||తరిగింపలెక్కెంప నెవ్వఁడోపుంగుంభినిఁజూచులుగు
 లుతుచెట్లు|| నాడు నేరకుండకీశన వానతవ మే||||అయ్యున్నవ గ్గనుజనహా||నద్యావికనయింపింబుదరిత యపిన వా|| మ
 ద్బుట్టిత్రముండెతు||నుద్యాతెలిలంబొంచును న్నకునమ్మ||గీ||తగినిమానుష సైన్యకై వచ్చ|| కేళలఁదండ్రవిక్ర
 మపిక్రమంబులెక్కడెక్కడగీర్తింపురెవ్వరే||హొ||మచ్చురుగన్య సాధ్యంబుగూచురేం ద్రు||వ||అనియిట్లునుకునురాజా
 నకువామనావరాచరితంబునెప్పెననూతుండుమునులఘ్నుడెప్పెననివారలతడికిన్బెనిగి || .....

— శ్రీ మత్సామ్యవతారకథా ప్రారంభము. శ్లో —

శ్రీశ్రీసామ్యవతరమానకేమగయ్యెనుమున్నువారిత్సవ్యమైవప్రకాంతమొగిగర్భంబుమణిభంగిసునుండిననగుండలోకనిం
 కెఁతఁడైగోపనీలయన్దెను||నినరూపము నేలమేదినిధరియించె నెక్కడవ ర్తింకె నేమిచేసె|| నాద్యమై వెలయునయ్యవ తార
 ముచున నెయ్యగి తారణంబుగాద్యంగ మెట్లునీవుదగుదుమాకునిభులంబు నెఱుగింప || దెలియఁజెప్పవలయుదేవదేవు|| చ
 రింకుపులలోక సోభాగ్యకరణంబు||గాదెవి న్నరింపు క్రమముతోడ||వ||అనిమానీ జనంబులునూతుండగిన నతండుమీరలడి
 గింబూయధగణుంబరితీన్నరేం ద్రుండడిగిభగవంతుండనుబాదగాయశియుఁడొయ్యె||శ్రీ|| విభుండేనవ్వండువేదప్రసా
 ను|| సామ్యకర్తాగ్రమంబుగావ దనువుగాల్చి|| గాలిచందంబుననునూచులయందుఁదనరూపములయందుఁదగిలిమం
 డు||దెక్కెవతకు||వ నెన్నుండెనుండకీర్ణులత్వంబున నెఱయునునుండ|| గురుతయుంగొఱుకయునుగనంగఁపవించుచు
 నుజేరదోద్యమేకస్యవికగుట||నినుమాపోయినకల్పాంత కేళదొల్లి||ద్రు||దేవదేవురాజసామ్య ప్రతండు||నిరుం ద్రాపుచు
 హరింహర్చిత్వతోడ||దవముఁగాఁపెనుకేయెటతలమునండు||వ||అనిమరియు నెక్కినాడెప్పే చిన్ కంతుండుగ్గనగా
 లికయను నేటిపాంతునహరిసనర్పణంబుగాజలతర్పణంబునీయుచున్నవంబుంబునాగాజాదోపటి నెక్క మీనువట్టి
 దవలివచ్చుననుచి||వదన అలంకరంగిగోజలంబునందుశకలశాబరంబుపడిఁజేడివదనీటిలోనుదిజలపోతంబునూతలెన్నరు
 నట్లొలియె||వ||నదోకె|| పాటువచ్చినజాతిభూతులుపావజాతీయంబులి||యేటఁగొంబోకి మీనుపిల్లల నేటివట్టివధి||వన||
 చ్చాచుండు||దోదోదో||నివచ్చివచ్చినన్నన||శ్రీబం ద్రో||వగఁబాడియోవ్వంబుంత లకదయాఁదీ||గీ||వలలుదారునింకివ
 చ్చి||బాలివే|| కాటువేలుగలదితారువెత్తిమిడిసిపోవనీక మెవఱుకొనియె|| రెప్ప డెంచుబొత్తుననుభవరిత||క||భక్తిం
 చునెందెర్పువముల||శీఁజెతురుగూర్తులెచెడలండునను||రక్షింపునవన్నె|| ప్రక్షింబుండఁగాఁచుకంబెభాగ్యముగలదే||
 వ||నదోదో||నిగూర్తుండనున్నభండు మెల్లనశాబరంబుకొనుండలంబునంబెట్టితన నెలవునకుగొనిపోయెను

నియు మెక్క రాత్రంబునగుండనితినకుమండనిమ్ము చాలక రాజస్యం కట్టి యెఱుఁగెను || క॥ ఉండనిని గొంచె మెంతయు॥ మెం
 డొకటిం దెప్పు గూవరో త్రనుయనుడుగ॥ గండకము దెచ్చి విడిచెను॥ మండల పతికలక సలిలమధ్యముననుం॥ వ॥ అదియు
 నును హూర్ణమాత్రంబుననుమాడు చేరులనిడుపై యునంచనబునిండెను॥ బృతక వేటొండు దెచ్చునపుఁ దారాచప
 ట్టికగుణానుంబులకు నాలుపట్టుగావునగండకంబును మెక్క విలుతనుడుగుననుఁ దెనదియును నాసరోవరజలంబులకు నగ్గ
 లంబైతనకునందరింపవదికొంచంబనివలికనబుడమి తేడకుమందివాడగుటం జేసి యాయుకక జరంబునదంబిత జలాన్న
 దంబై నహా నంబునందునిడియెనదియును జలాశయంబునకునధికంబై పెలుగనిమ్ము లేనని యెప్పి కొనిన నష్టాణ్యంబొప్పె
 డిడవడిదవ్వనివాడైనకతంబుననన్న హోరానంబును హాగ్లవంబునవిడిచెనదియును నుక రాకరంబునంబడి పెనుముసల్లు
 ముసరిగొనికసిమసంగి మింగెడినితఁగాలంబునడపికడవటదిగవిడువక వెడలందిగవుమనియెటింగింపవన్నీటి స్తోడకుంబు
 డమితేమ దెలిసియిట్లయె॥ సీ॥ ఒక దినంబున శతయోజనమాత్రము విస్తరించెమనీవుమముచూడమిటువంటి యృచకుల
 నెన్నఁడు నెలుంగు మీనజాతులకిట్టి మేనుగల దె॥ మేమిటి కెవ్వడ వేలఁద్రవ్వించెమనీవు నానావన్నలఁగావడే॥ యంభ
 శ్వర్గంబైన హరివి నే నెటి నితినవ్యయ నారాయణాధిపాన జననసంస్థితనఁ పరచురు దిత్తదినులగుత్తు భుక్తుమానుడిక్తు
 నీవ॥ నీదుమీనానావతారంబుని ఖలభూతా గూత హేతువు మొక్కఁడబుగువవర్తి॥ క॥ ఇతరులముగదాచిత్సరి॥ గతాలము
 మాపాలనీవు గలిగితిభక్తాస్థిమండవగునిన్న నెప్పుడు నున్న సేసినవాని కేలనాశముగలుగు॥ క॥ శ్రీలలనాకుచడిదీ॥ కేరీవ
 రతంత్రబునికీడించునుభూలూడవు కావసాక్షి॥ నేలామత్స్యంబునై వెలెడింగింపువారీ॥ వ॥ అడవలుకునత్వ వ్రహం
 డనును హోరాజనకునయ్యగంబుగడవలఁబ్రశయ వేశనము ద్రంబున నేకాంతజనప్రీతుం డై విహరింపనివృత్తయందుమనాన
 దూపుండై నహరియిల్లనియె॥ సీ॥ ఇబుమిచునీ గాత్ర కేడవది నమునబుద్ధగర్భునకొక్క పగలునిండు॥ గూర్గువాదిక జగయు
 లునుగాడుచిలయావిలోనమునుంగు నాలోనఁ దెన్న॥ నావతేరఁగవచ్చునాపంపు పెంపునదానిపై నావధతలుతునిజ॥ రాసు
 లునిడివయోగాశోఽహరించునఁగలవున ప్రయుష్టులుగఁగలసిలిటుగ॥ మోలఁగానకాకముండుచెఁజీకటి మునుగుండుం
 మునులమేని వెలుగు॥ నొలుకుమండుజలధిదోధూయమావమై॥ నావతేలుమండునరవ లేణ్యం॥ వ॥ మరియువన్నావమున్న
 టికరెల్ల వలూగుగాకుండఁబుగైలంకుల వెలకముగడట నేహుకుండ పెన్నెలులగు నాగగులఁజడియొడుకుబాహువ వచ్చిన
 బలు గ్రహంబుల మెడియుచునంచరించె॥ మెక్క పెనుభూముచేగువనాయనుకుతింబొడ యా పెనుదానంజేసినుడిగావ్వు
 లకతంబుననావవడిచెట్టుగనుండ నాకొమ్ముతుడిబదిలంబుగఁజేసిసీనుమునులకునలజడిఁజెందకుండ మున్నెటనిచ్చాటం
 దమ్మిచూలి లేయువేగునంతకు మెలంగెదనదికారణంబుగాజలచరచూపంబుగై ఁటి నురియునుం బ్రయోజనంబుగలదు
 నావహినువర బ్రహ్మంబుని తెలియుమునిన్నుననుగ్రహింతునినత్యవ్రతుండుమాడహరితిరోహితుండయ్యెనయ్యవనరం
 బున॥ గీ॥ మత్స్యగూపియైవమాధవునడుగులుతలఁచి నుచుగావతపయొక్క॥ దర్శనయ్యగదూర్వుడలకడగాఁబడి॥ కా
 చియుండెనాటికాలమునకు॥ అంతకల్పాంతంబుదానిన॥ క॥ ఉల్లసితమేఘపద్మబుద్ధునిల్లించిను శూలగ్రవృష్టిజడిగొని
 గురియగ॥ వెల్లివిరిసిజలగానులు॥ పెల్లెకట్టలనఁచాటిసీనులముంచె॥ తనవంతరంబ॥ గీ॥ మున్నుఁబోయినకల్పాంతము
 ననరేంద్ర॥ బ్రాహ్మకునఁగ వైవిత్తికప్రశయవేదఁగి సైనిట్టితొలకుమున్నీటికునఁగూరెభూతాశోజములఁగొలకు
 వెడలి॥ అంతనన్నహోరాత్రియందు॥ గ॥ నెటి నెల్లపృథునిల్చి ప్రాణచయమున్నీలింపనిర్తించీది॥ పెరియన్నీలుచునావు
 లింపుచునాండీసృష్టియున్నానిమేనొలఁగెఁతెప్పులుమూసేళ్ళలగడై యుండంగనిర్తింపుచు॥ గులు వెట్టిందొడఁగెఁగ
 లగ్ గనుమర్హింపింపుచుభూవరా॥ గీ॥ అలసిపాలనిదురనందినపరమేష్ఠి॥ ముఖమునందు వెడలి మొదటిశ్రుతులు॥ నవ
 హరించె మెక్కహయగ్రీవుడనుచైత్య॥ భూండుహంసంగదొడరఁబరులవశమొక్క॥ చమవులుదనచేబడెననిచమవుచుఁబె
 బయలనుండఁగంకించవడి॥ జమవులముకుడుగురుక॥ చమవులతగ్గుండుమహాద్వైజలనిధికడుపు॥ వ॥ ఇటు వేదగు
 లునొంగిరికొంగరక్కసుండుమున్నీలుమునింగివవానిజయింపవలసియై న్నానుదీగెలయందుని త్రనంబుల పెన్నీటనాని
 జెడకుండనువవలసియునెల్ల కార్యంబులకుఁగావలియునావురుషోత్తముండ పైయరేలుబోరువలయుండు॥ క॥ క॥ టుగ
 గులువలుచమీపలు॥ విలుదోకయ్యఁబసిడియొడబుసరిగలపాడలు॥ నైతి మొగము మెక్కకొమ్మును॥ మిలుచూపులుగలిగి
 భండుమీనంబయ్యె॥ వ॥ ఇట్లుబ్రతయోజనాయతంబై విశ్వంభరుండుజలధిసీచ్చి॥ సీ॥ ఒకమాటుజలజంతయూహంబు

తోగూడు సెక్మాటుదులనునుటివచ్చు | నొక్మాటుమింటికినదగ్గయుట్లంపించు సెక్మాటులోపల సెక్మాటియండు | సెక్మాటువా రాశి సెక్మాటుమందమహాపు సెక్మాటు బ్రహ్మాండ మొత్తయడలచు | సెక్మాటురుపుకోటి సెక్మాటియాహరింపు సెక్మాటుజలములనుమీసవైచు | గరులుసారింపుమీసలుగడలుగొలుపు | బొడలు మొత్తంపించు గన్నులపొలుపునూర్పు | సుదగురుపిండుచదగ్గతలనొలయుమీర | వేషి పెన్సిటికగగ వేషియగుచు || ౧౪ || అంశమున్ననత్త్య వ్రతుండును హర్షణంబుమహీవలయంబు ముంచునవసరంబునభక్తపరాధీసుండగుహరిందలంచుచుండరా రాయణ ప్రేరితయొక్కనావవచ్చిచంగనుగొని || ౧౫ || చంద్రత్యక్తతమేనీదయుతుండోజూబూని మార్గదీక్ష | తనముత్త వెక్కుడునావ సైనికహరిధ్యానంబుతోదానిపై | మునిసంఘంబులుదాను నెక్కి వెజ్కోమన్నీటి సైదేలుచు || ౧౬ || నియోగములందభక్తలోకహృదలంకోర్కెణము మీరము || ౧౭ || కనిజలచరేంద్రునికొమ్మ నసెక్కు పెనుబామ ద్రాటవన్నవగట్టిపంశనింపి దేదెంబునివీరినితవస్థలతోడగూడికొనియారాచ పెక్కుమీనాకారుండగు వేల్పురేగిల్లనిపాగి డెనెప్పఁ || ౧౮ || తనలోఁబట్టున విద్యగప్పికోనగగదన్నాలనంసారవి | భ్రములైకొందలు దేలుచుంగలచుచు బలెప్పంబలం దైవయోగమునందేవరమేగుఁగొల్చియునులైకేవల్యసంప్రాప్తులై | ప్రమదంబు దెచ్చరట్టివుగగుణాబాలిపుమ మ్మీశ్వరా || ౧౯ || కిన్నులుగని వాచుకునికానని వానికెందో వసూవగాఁజెన్న తెఱంగుమూఁకుచునన్తగదాగుండెటనున్నుండేకన్నులుగాగభూతములగాంచుచునుదురమేకమాకుసు | క్యయముగ్రితైగురువవైయలనద్దగజాబజావకే || ౨౦ || క్షింజలముతోటిసం గలిగంగారమువ న్నెగలుగుభాగినినీసే | వాక్కిపుగులయఘంబులు | భంగంబులబొంగుముక్తిప్రాపించుహరి || ౨౧ || హృదయేనీవునన్తత్యక్తపది వేలవపాలిలేత భాగముకతనం | ద్రివశేంద్రత్యముగలనట | గుడిమి మెప్పించదేవీతోకదుశ్రీశా || ౨౨ || క || పెటవాచుగుండలంచుచు | గొఱగానివదంబుహుచుండ జనుండుననీ | నెఱత్రోవరకువ నేర్చును | నఱకఱలేమన్నవదమునందుకయాశ్రీ || ౨౩ || చెలియెచుట్టునవైచునగ్గతుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్నకై | వన్నెకోర్కెలవలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౨౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౩౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౪౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౫౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౬౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౭౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౮౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౧ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౨ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౩ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౪ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౫ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౬ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౭ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౮ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౯౯ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే || ౧౦౦ || పలుపలువలవైభుండవైచిన్నుగ్రితైయాన్తే ||

శ్లో॥ అనునీవు మెచ్చెంగఁజూడునా నేర్పుబలిమి॥వ॥ నివల్గి భాగవంతుడగువనిష్ఠుడగు రితత్వగుండుగావున మనువు
 యామనినగుతనంబుకొఱప నేక విత్తంబున నాదిపురు సుండగుహరింబొగడినవర్షరమేష్వగుండు మెచ్చితపసింఁగినవరం
 బుచ్చెందనిమిశ్రంబుననిశాకృతసుమ్యున్నుండచునుమాగుండై రాజ్యంబు సేయును॥) సీ॥ ప్రాప్తుపోకొక నాడుపోయిపే
 రడవుల వెంట పోతును వేడ్కుతోడఁగొండలుహంతు లగుడురాస్త్రైంధ్రవంబయినగుట్టును నెక్కియడఁకేగి బలువిల్లు
 క్కొన్నాడితాణంబులును నాల్పిపెను మేకంబుల వెంటబిలుసుతోడ॥ సుత్తరదిశకుమ హావాస్త్రుండై యేలేచిమేరువు
 పొంతఁగుమారవనముఁజేరె నెందును హేమంబుశివయ్య నెపుడు రలియినలుపుచురంబునా రాజుపోవ నాడదయ్యెనుదో
 డ నెయనునరులును వడఁతులై రిచదశ్వంబుబడనియయ్యె॥వ॥ ఇట్లు హఠనంబు సెడి మగువలై యొంటిరుల మొగం
 బులుసూచివగురుచుండిరనివనిశుగునునకు రాల్లినయె॥గీ॥ రాజుతోడి పాదురవణులై రంబుడఁ కాంతలయరియేమికారణ
 మునినిట్టిదేవ మెఱుంగ నెన్నఁడాకథలెల్ల వేడుచీర నాకుని స్తరింపు॥అరియనుంగాక॥గీ॥ మగువతనముమానిమగ వాం
 డుగావచ్చుటగాక పేలు పెంపుగానుగా॥మగుతనంబుచూపునువగావచ్చునె॥మానవంతుడయి మానవునికి॥ అనివ
 లెకిననర్జునపాత్రు ననువ్యాసపుత్రుండైతినియె॥సీ॥ పురవై రిక్కో నాడునాడుబాల్ వేడుకఁగవసు బదిగులతనములెల్లత
 మతను వెలుఁగులుదగిలిగొందులుసారెగొందలు హనులుగోరిరాగి॥ స॥ శేసుతోడల సై ఖాసిల్లు నందికి వారలజూచి
 మెవలువ దేమిసిగుబుట్టిన లేదివీరబట్టినజూచిదేమియిదేవుఁడుదీర్ఘల సుంబితనలోనెక్కి డింపుచున్న వాగు॥ మనకున
 గతిఁబుగాదనిఁజెల్లమునులు॥ నరుడువారాయలు దుననారితంబు మెలగుచోటకినడిచిరేమేకినీ॥అదిగ రణంబు
 యేకనీరసన్నగి॥వది ఎలవ పాలి లింగరాలి వేడుక లక్కఱునట్లనియె॥గీ॥ ఈ నెల వెవ్వడనుచ్చిన॥మానియగుననినతోం
 క॥పెలువాఁడుగుండలంచును గొఱఁగడిమిమానుకి పేటడవులంచునురియొందిటి గె॥)వ॥ ఇట్లుచెలిక త్రియలమొత్తం
 మునండురయాక్షి॥వ॥ చెలియొచ్చుటమీమాపుల నాడుపోడిమి నెఱపుచునై వయోగంబునసోమనుశుండును భాగవంతుం
 డిన్నెట్లొకటలువెంటలబడిలోను జేరిమెలంగుచున్నయెడ॥గీ॥ రాజుకొడుగుఁజూచెరాజీవదళ నేత్ర॥ రాజవదనసూచెరాజు
 భాశ్యయా॥గీ॥ నీర గాశిలోననిజుదగు రాకు వాలు వెతకియాటికి వారిమొత్తై॥వ॥ ఇట్లులరుచిత్తుల నెలువినచుదిగురులడిదం
 పుగురుడవధిపమాను॥గీ॥ రిగిరువురుంబై వడి వేడుక లకుంజొచ్చిన వారలకుంబురూరపుండనుక మారుండు పుత్తెనివ్విధం
 గొంచుసామ్యుని శిలాశీతలంఁగవగ నాలితనమునఁగొడుకుగాంచిపసివకుండినంది॥ చింతబొందిగురువసిచ్చుని ఖాఁచు
 చుహరిపురాణపురుషాంబచ్చై॥వ॥ వచ్చినుచ్చు మ్ముందుకుగ వాడయ్యె హక్కొఱునమ్మనిపులపుంజుకింకిరునారాధిం
 సమేతుండ భాగవన్నిప్రయోనంబుకనుసంతసన్ని మ్మునియె॥వ॥ తనమున్నాడినమాటయన్నిజ ముగాఁడన్నెనిగింబ్రీతిగా
 స్వతుండచంబరీ నెల న్నెలంబురుషుండై నూసాంతరంబైనకా॥ మియ్యె యాగలేపేడుపాటఁగుభూమిఁదానరక్షించుఁ
 యనిండునం వచ్చెవసిష్ఠుండామనుసుతుండారితిరాజ్యస్థుండై॥గీ॥ హఠవయగు చును అలలగ వాఁడునగుచునుభూతభా
 సివేదములాంతదేలి ప్రజలునంతసెవబాహుబలచుతోడ గురునికరుణజేసికువలయేళి॥)వ॥ అతనికినుత్కలండునుగ
 మీనలగలుపిహ్వలుండుననుకొడుకుముపురుగులిగి నర్జువరులై దక్షిణంబుగలుగు రాజులైనమచ్చున్నుండును సలితైత్ర ప్ర
 తిస్తానపురంబుడిదిపురురపునకుభూమినిచ్చివలంబునకంబునియెనివ్విధంబున॥సీ॥ కొడుకుమచ్చుమ్ముండుఘోరాటవుల
 కేగవండుచుగునువు వై వత్సతులఁగ॥దనకుడిట్లుగలఁడదవమాచరించెనుహరిఁగూర్చిమాతేండ్లయము నలగాహరియంత
 నిఁద్రొసఁగడాదిగాఁబడుగురువుత్రులఁజ్చెనుబొసఁగవారియందువృషధ్రాఖ్యాండనువాఁడు గురునాజ్ఞక మలధర్మంబు
 లు వెలయుఁబూనిననులకమపులుగానుచుబలు మొలగ్గులవచ్చినడురేయిజూరున వానగురియ॥నందపడియించుటలు నేను
 అగనుండె॥నడఁ మెకములుసోఱుండవరసకొనుచుఅంత॥గీ॥ప్రచ్చిబ్బొనిన పెండీకటిగిల్గర్జునమునడికినడికినిగికివడితో
 గొబ్బున నెగిరితటూరునఁబెచ్చిరిమందాపులత్తైదెట్లనినఱవ॥గీ॥డొడ్డుములుగలగి మొదవులదెల్లువలన్నియునులేడి
 పిచ్చులఁడితో॥దెల్లొచ్చెనై పాలెనుదెల్లుగనంభాయటంచుబెచ్చుగిగాని॥) అయ్యెననరఁబున॥ శా॥ అపేడికటి
 (నొనగనానకడిబంబుకిందిభాగ్యులను॥ చావుల్లపుశిరంబుద్రుంచి తేగనోయించుకొనిబిడెడియు॥వాసోవగదె
 వేనెగూవగుడుస్త్రోవగభిద్ర కంబుచేతైవై ప్రియమంజేరిమాచెడలర వ్వంబుడయద్రేవుపు॥)వ॥మాదివిభిరు
 ఁగింకా... కడగిల్గర్జునకులగురుండగువసిష్ఠుండుగోపించినీవురాజత్వంబు వాసియాయపరాధంబునతూ మ్రుండవు

వృద్ధి నేనుండచేతలండునుగృహంబలెప్పుడు తనసులూచాన్యునివలనఁజలం గై నోలువడసయితనియనుమతంబున॥) సీ॥ అభి
 లాస్యఁడగుచున్నవారియందుమాగునందుభక్తితో జాలతత్పరతమెఱుపి । యాధ్వనోలేనున్నతైయున్నప్రాణులకెల్లనా
 ర్యుండై నర్పేంద్రియములుగెల్పిసంగంబుననుబాసెశాతుండనపరిగ్రహండునైకొరకనుండునడుగు । వచ్చినయది
 యిట్టివచముఁగావీచుచుండనుదానలపుచుధన్వబుద్ధి జడనిలేఱంగువగుచునివదమునను । జెవిటిభంగినిమహి నెల్ల
 జెల్లఁదిగినియడవులనుకేగి తొల్లిచ్చులందుఁజొచ్చిచిక్కి నియతుండై బ్రహ్మంబుదెసఁగఁడు॥క॥ కవియనుకడవటికొ
 వఁడుఁడభవమున గాన్పుంబుడిడిబంధులతోనేగివనమునఁబరమపురుషుఁడలైవినులకాత్రిడలఁదితలఁచివరముంబొం
 డె॥ వ॥ మరలయుగరూపేంద్రుండుమానవునివలనఁగొందఁడుకారాశులుగిగిగధర్మంబుతోడిప్రియంబువల్ల మృణ్మయై
 యున్నరావభుంబునపరిత్యజితిగ్రస్తునివలనధాన్వఁబంబయెడివంశంబుగలిగి భూతలంబువల్ల మృణ్మభావంబునుండి నెగ
 డెన్నుమూలంబుననుపరిగ్రహితి నతినికిసూత్రజ్యోతిపుట్టెనతనికి వస్తువునయిచెవలపుచుంబ్రతతుండుగలిగెఁట్రత
 తునికొనోఘవతుండతడమాతొనోఘవతుయనుకన్యకనునుదర్శనండుపివాహంబయ్యెనినిస్మృతుండనుమనువుత్తరకిఁజిత్ర
 సేనండాడిభునఁగిదత్తుండాపుఁబ్బననుసహస్వంసుండానుజనునికిరన్నుండవృహత్తరకినిఁద్రసేనుండారాజునకువీతి
 డాహాత్రుండానుపఁజికినశ్యశ్రవుండానునునికినుగుశ్రవుండానునునికిదేవత్తండావఁడితుంకు నగ్నివేదండునును
 తుండనుజనియిదికొనినుండఁ నెగడిజాతగుండను మాహర్షియైవెలసెనతనివలన నాగ్నివేశ్యాయనంబనుబ్రహ్మకులం
 బునులగిగెప్పిన్బయిన్॥క॥ తెలుప బడెరవిష్యంతునిగులమెల్లనునీన్ద్రువులముఁడెలియఁ । డెలిపెదరాజేంద్రోత్త
 వః । తెలియుమునర్పంబునింఁడెబువకుఁ॥ వ॥ విస్తరికొడుకునాభాగుండునువాఁకుః । వృవశంబునకైత్వత్వరతిబు సెందె
 నాభాగునికిహంధనుండుగలిగెనతనికివృప్రీతివత్ప్రీతికిఁద్రాంశువునతనికిఁట్రమితిత్వమికిఁమిత్రుండుఁశమిత్రునికిఁ
 జాముఁశుండునతనికిఁదేవేంద్రోత్తరకింధంధంధునికేనినేత్రండునతనికిఁగరంధనుండుగరంధనునకిత్తుత్తు నాకవి
 త్తునుననుగు త్తుండుజనిందివక్రవక్రియయ్యెరతనివక్రత్రంబువనుము॥) సీ॥ అంగిరస్సుకుండును హయోగిరంధ్రుండక
 నియాగయనసయాజంకుతరిగియుండెడికురుదామ్యగణంబులో వారువిశ్వేదేవులవటినభ్యులభికలత్తబలుఁద్రాస్తా
 లికోటిఁదః । పెనుసోమపానంబుననురవవంకు । మంద్రైర్మై బంగారునుయముగావించె నయాగవస్తువులైల్లనధికనియ
 టి । నామగు త్తుండుసేసినయట్టిభంగిగిరభావంబునమరంగఁడెంపుగిలిగినుభము సేసెవారికిమఱియు నెఱుంగ । మెల్లలోక
 ములందునరేంద్రముఖ్య॥ వ॥ ఆనగు త్తునకుదముండునుదముననురాజవివర్ధనుండునురాజవివర్ధనుననుస్థానధృతికి
 సాధ్యతేయుండును సాధ్యతేయుండు గేవలుండును గేవలుననుబంధునుంతుండతనికి వేదంతుండును వేదంతునికిబంధుండు
 పంభువింఁచె॥క॥ అచ్చరకన్యయలంబున । గ్రచ్చరనాబంధుఁజూచి కొమిందితుడి । బచ్చలిలుకానియమ్మలముచ్చిచ్చునవ
 చ్చిసాం దె మోహోతురయై ॥ వ॥ అదగతులకుఁద్ర్యణబిందుండనుమహారాజునంభువింఁచెవిబలియను కూతురుజన్మించెనా
 కొమ్మనవిశ్రవనుండుసాంధినినై విబలుండనుకుబేరుండువుట్టెనాత్మణబిందునుకువిశాలుండునుశూన్యబంధుండునధూన్య
 నోతుండును వారునువురుకొడుకులుగలిగిరియందువిశాలుండువంశవర్ధనుండైవైశాలియనునగరంబునిర్మించెనాగాజున
 కుహేనుశంధ్రుండానరేంద్రునకుఁద్రాక్షుండాపుడమిఠోగికుకలుండానునుపపాలునకుండుదేవుండాబలిష్ఠుని
 కిఁగృతాశ్వుండాతనికిసోమదత్తుండుజనించెవందు॥) సీ॥ అనురవిభుండుమేచ్ఛరశ్యమేధముఁజేసి । భూరిపుణ్యగతికిఁబోయె
 నెలమిసోమదత్తుకొడుకునుమఱికిజనమేజు । యుండవంగొమరుండువృత్తిలై॥వ॥ వీరలువై శాలుబలంబరగిత్తుణబిందునికీర్తి
 పహించి రాజ్యంబు సేసియునియై॥) సీ॥ ర్యాతియనురాజుజనియించె । బ్రహ్మవగుండె ననునవుగూఢితోడు । నతఁడంగిర
 సునత్రనుండురెండవసాటివిహితకర్తములైవెలయఁజెప్పె । నతఁకూతురునుకన్యకయనువనజాతీతండ్రితోడతనసో
 వనముకటిగివృవనాశ్రమముచేసెనుభులునుదానునుఫలపుష్పములుగొయఁబారిఁజిగి । యొక్కపుట్టలోనసేపాన్యగు
 జ్యోతుల । రెంఱిఁగాంచివాటిముంబంబడిచెకన్యముగుదనుజిబిబన్యోతయగుమండు । నైవవశముకతనఁదమకియగుచు॥)
 క॥ జ్యోతులుముంటంబొడిచిన । వాతుల నెత్తురులుగరి నెవనుధేశభు । వ్రాతములకెల్లరచ్చబ । నాతరినలమూత్రబంధ
 వయ్యెనరేంద్ర ॥ వ॥ వారలంజూచిగాజియినుకర్యాతివిన్మితుండయిమీరలియాశ్రమమాషణము సేయమోపురు రవి
 గారణంబుగామీసనువీరోధంబునిన్దిం చెననివలనునవశరంబునంద్రీశుకన్యకయిన్లదియై॥) సీ॥ అయ్యయీపుట్టచేరువ

గాడియాడియందుబోరెండుజ్యోతులనేనుగాంచికంటకంబునఁబొడువరక్తంబుగూరిసె। నేవిధంబుకగూరిసెనోయోబు
 గుమిపు॥౨॥ అనిపనిత ర్యాత్భీతుం డైక్షామందోహౌ నివర్తీకంబుకడకుంజనియందులొడవంబు సేయించున్న వ్యవసూనిం
 గనితక నేర్పుననతనబలనఁ బ్రసన్నతవడసితవసిచిత్రంబు నెఱింగితనపు త్రికన్వియెట్ల కేటంబు బ్రతికినవాఁడైయినీశ్వరుని
 పీఠానిపురంబుకంజనియెంత॥ గీ॥ పరమకోమల డయ భారవఁబలిజేరి। మిగులబనులయెడల మెచ్చఁజిల్లెఁగియతినివర్ణ
 శాలనాను సృకయనుమగువగొన్నియెండ్లునునువుమనియె॥౩॥ అంతవొకనాడయ్యాత్ర మంబునకు వేల్పు వెజ్జలయి
 నయశ్చి సులిద్దలువచ్చినవారలంబూజించితనముదిమిసూపివ్యవసుండ్లినియెమీసమున్నయాగ భాగంబులేని సోమపా
 నంబు నేనుగల్గించియిచ్చెదసోమపానసమయంబునఁ బానపాత్రమీకునించిచ్చెద నామదిమిమానువుండని యిట్లనియె॥
 క॥ నవకంబగుప్రాంతంబునజవరాం ద్రుగిరంబుమేదివక ద్రవంబుఁ గెవతరముగఁగృపసేయఁచుదివిజాధిపవై క్షులార
 దీవించుమియ్య॥॥ అనిననశ్చి నీదేవతలసంతోషించినిద్దరికితంబునుయూనుడుఁగునములుండుమనివలికి॥ సీ॥ మునలితాప
 సివట్టి మొగి నెత్తుకొనిపోయిముగురు నామడుగునముగిలిలేచి వనితాజనులకెల్లవలపించువారలై సుందరమూర్తులై సుభ
 గులగుడుఁగి గమలమాలిక లతోఁగనకక్షంజలులుగాబుండ్పసాయకుతోడఁబోలితులుగై సూర్య తేజస్సులై యున్నవార
 లముపురకబోడగాంచిముగుడుపాలనందుఁజెవిటిమీఁడనియెలుగ లేక। గరితగావుననిజనాథు గానఁగారి సుభగవతులార
 నానాభూజాపుమునుచు। నశ్చి నీదేవతలకునయ్యుబల మొక్కె॥॥ ౪॥ వారలాపతిత్రి తనిజగరితనంబునకు మెచ్చినయో
 రూపసంపన్నుండైనవ్యవమంజూపిదవతలవీహ్నినివిమా నాదాధులై వేలుపుల పోలికఁజనిరంత॥ సీ॥ యాగంబు సేయంగ
 నర్థించిత ర్యాతివ్యవసమునీంద్రు నాశ్ర ముకుకడకు। గూతురునల్లనిఁగొనిపోవు వేకువవచ్చిపు త్రి కృపఁబార్పింబునం
 డు। సూర్య తేజంబున సౌంచారువడుఁగనిపీఁడెవ్వఁడోదీసిభుండుగాఁడు। చెల్లలేయనిపు త్రి సేసిన ప్రియములు మొగు
 లునొల్లఁ మోము వాంచిమాలుమాటాడదీవిగవసనుతొనెనివ్యవసంఁద్రుండుమనిజననత్రముండు। భువనసన్నతుం
 డుఁడండుఁబోయెనాతఁడెల్లువంచిపంబడియెమీఁడెవ్వఁడబల॥॥ మంత్రగ వేధర్మ మెగిలమేమలజ వై దర్శించి మోదింప నా
 జగదారాధ్యునిఁబుణ్యశీలుఁడవసిఁపాధీప్తిమనస్సున్నురు॥ మగనిఁ మూఁభుజంగుఁబొందఁడుగు నెమానంబువాటింపఁ
 గాఁగదగవేమృతిఁద్రోచి తేజ తినవైతం ద్రింబతింగుతురా॥ గీ॥ వర్తనయనమగడు ప్రా యంపువాఁడయ్య। గాపుఁజెట్టి
 కొంతఁగావ నేర్పుఁగవటిమునలితవసఁగావంగ నేర్పు సేయవతిమునలిఁగుర్ముటొప్ప డెండు॥౫॥ అనిపలికిననప్పరమవతి
 ప్రతాలలామంబుదిలునగవుచెప్పఁబద్ధంబులసిడిముడివడందం ద్రీకిట్లనియె॥౬॥ నీయల్లుఁడేతఁడుభార్గవు। డయ్యాజా
 రుండుగాడువార్తముతోడ। నైయ్యంబుఁబ్బుహంచును। నొయ్యలిసర్వంబుదం ద్రీతోచినుపించె॥ ౭॥ అంతత ర్యాతియూ
 నప్ర సుత్తుండై తూతురింగొఁగిలిందికినిగారవంబుననై మపుగన్నునీదీవించెవంత భార్యాసహితుడయ్యవ్యవసంఁద్రునిత
 నమామకునుయూగంబు సేయించియొక్కపాత్రంబునసోమభాగంబుఁబట్టినిజసోమలంబుననశ్చి నీదేవతలకిచ్చినఁజూచి॥
 క॥ కోపముతోడుతవానవుఁడేవునమునివైవవప్ర మెదినవఁజలఁగావముండువ త్తీభుజమున। నావనిలి పెఁజగంబు
 లాశ్చర్యవడఁ॥౮॥ ఇవిధంబుననశ్చి నీదేవతలిద్దలుసోమపానంబులేనివారయ్యునువ్యవసంపాగుర్ధ్యంబునఁ బ్రాప్తభా
 గులై చనితిత ర్యాతికిను శానల్లియొనాన గ్రుండునుఘోరిసేనుండునముపురుకొడుకులుగలిగిండు॥ సీ॥ అనర్థునకు
 లైవతాహ్వయంఁడుదయించెనతఁడుకుశస్థనియనుపురంబు। నీరధిలోపలన్నించెఁబెంపుతోనానర్థమువివయంబులే
 రెఁగఁగియెఁగవత్తిముఖ్యంబుంబునందనశత్రుముఁగవత్తిచిశాలయగుండు। దనకూతు లేవతిధారముండలఁజెట్టితగువరునడి
 గెడితలపుతోడఁగఁగన్వోహ్నినిపుష్కలోకమునకేగియవలగంధర్వకిన్దుగులనిమ్రోల। నాబిశాలబునలువఁగనవ
 సరంబు। గాకనిలుచుండెనతఁడొకగ్రామముడడపు॥ అంతవసరంబునననజాకినమసగ్రిందికవత్తియిట్లనియె॥ గీ॥ చాల
 ముద్దగాలుజవరాలుగోమరాలునిసృభాక్తు రారితేవ్వఁడొక్కొగ్రామగఁడు సేవ్యమనిననుదిజాదివకవక। నవిధగూమివటికి
 నలువపలికె॥ సీ॥ మనుజేశదీనికై నుదిలోనఁదలచినవారలెల్లనుగాలవశనఁజనిరి। వారిబిడ్డలవారలకునయలవారిగో
 త్రంబువారి నై ననినముమేదినిమిదదినుమునీవచ్చినయూగోననిరువదియేడుమాన్లు। నొందొండునాలుగుఱుములునని
 యెనివలుగానిధరగికినరుగుమిపుడు। దేవదేవుండుహరిబలదేవుఁడవఁగి భూమిభారంబుమాన్యంగంబుటివాఁడు। నకల
 భూతాత్మకుఁడనిజాంశంబుతోడయోవతిమగినిమ్ముజనమెగివన్నతాత్మ॥ ౯॥ అనియోనతిచ్చినప్రహ్లాదునకుసగ్రించి

భూలోకంబునకుంజుచు దెంచినోదరస్వజనహీనంబగుతనగరంబునకా గాజువచ్చిబలభద్రుం గాంచి లేవరికన్యనతనికిచ్చి
 వారాయనాశ్రమంబగుబదరికావనంబునకునియముంబునదవంబు సేయుటకుంజుచు ||౧|| కన్దభగండవమనుజువతికిని హ
 భమతి నాభాగుండనగ్రనుతుండవయించె || బ్రభులై వెలయుతలంపుచు విభజించి భారతలతనివి త్రిమునధిపా || ౧౪ || అంత
 నాభాగుండును బ్రహ్మచారియై తనతోడంబుట్టువులనుధనంబుపాలడిగిన వారలుడండ్రీ చెప్పిన క మంబుననిచ్చెదమనిన
 నాభాగుండుతండ్రి యీసునభగం కడుంజుని భాగంబు సేయుచునివరికిననతండ్రిండునుంగిరస్సులు మేధగలవారలయ్యును
 సత్రయాగంబు సేయుచున్నాఁడనదివంబునర్హకర్తంబులుదోషకమూడులయ్యెదరు వారలకునిపునువైశ్వదేవసూక్తంబు
 లుఁ దెడిటింగించినఁగదియనంబ్రసిద్ధికెక్కడవువారలుదానంబు సేసికృతకృత్యులై స్వర్గంబునకుంబోవుచు సత్రావస
 థ్యంబైనధనంబునికిచ్చెదరనివరికినం దండ్రీహ్నినినాభాగుండుసనియట్లు సేసిననంగిరస్సులుసత్ర పరిశేషధనంబులతనికి
 చ్చినాకంబునకుంజునంత || ౧౫ || అంగిరసులిచ్చువనిడికి మంగళమతిఁజేయ్యపుష్పమాచియొకఁడు || తుంగుండజలదనిభాం
 గుండఁముంగలనిలుచుండివత్తయింజేకొనియె || ౧౬ || వాచింజుచినాభాగుండుదనకుమునలిచ్చుటంజేసితనధనంబునవరికిన
 నమ్మహాపురుషుండుఁహితండ్రి సెప్పినక్రమంబుకర్తవ్యంబుననాభాగుండునభగనడిగిననతండుయజ్ఞపరిశిష్టంబగుధనం
 బుదోల్లినహామనులురుక్రమకిచ్చిరదికారణంబుగానాదిదేవుండుసర్వధనంబులకునర్హుడనినవిని వచ్చినాభాగుండును
 హాదేవునకునమస్కరించి దేవాయాగనంబునీయధిరంబునిమాతండ్రి సెప్పెనేనవరాధంబు సేసితనహింపుమనవుడుభక్త
 వత్సలుండగునమ్మహాపురుషుండునభగనత్యవచనంబులకు నాభాగునిజంబునకు మెచ్చినపుదప్పకఁబరికితివికావునవత్రవ
 రిశేషితంబగుధనంబునీసునిచ్చితినివరికియంతర్ధర్మస్థంబునననాతనంబగుబ్రహ్మజ్ఞానంబునువదే శించితిలోహితుండయ్యె
 నివ్విధంబున || ౧౭ || ధువిలోనాభాగునికిధాధవశమతిఁజేవుమాపుడలదినమాత్రగఁగిదియగుమంత్రిజ్ఞాంధగుఁలబ్రవిమలగ

తిఁబొందునరుడుభద్రాశక్తుండై || — ధ్వి అంబరిదోపాభ్యాసము. ధ్వి —
 వ || అంత నాభాగునకునంబరిఁపుండుజనియించెనతనియందుజగదప్రతిహతంబైన బ్రాహ్మణశాసంబు నిరర్థకంబయ్యె సేమి
 కారణంబునమరంతంబుంజు బ్రహ్మదండంబువలననీతండువిడువంబడియెననినవృద్ధమిత్రేణికిఁగుండెట్లనియె || కా || సప్తద్వీ
 డవిశాలభూభారముదోఁడుభంబునంబూనినం || ప్రాప్తశ్రీయుతుండై నుహావిభవనంపచ్చాతురింగిరిచు || రాస్యప్రింబెంద
 కతైష్ఠ్యవార్చనలమేరంగాలమంబుచ్చుచు || సుబ్రహ్మంధకమెప్పెనన్మణిగరిఁపుండంబరిమండెల || ౧ || సీలిత్రంబును
 రిపుశ్రీపాదములయందవలతులుహరినిజవతనమంద || కరములువిష్ణుమందిరమార్జనములంద్రవములుహరికథాశ్రవ
 ణమంద || మాపులు గూవిండుహావత్సణమందశిరముగేశవశమస్కృతులయంద || పదమనీశ్వరగోపావసనర్చణములందకా
 మంబువక్రకైంకర్యమంద || సంగతుమృతవిజునిజనంగమంద || పూణనుమారాభక్తాంఘ్రికనులనుంద || రసనతులసీదశ
 ములందరతులుపుణ్యసంగతులయందయాశాజంధ్రమనకు || మరియనన్మహావిఘ్నంబు || సీఁఘనవైభవంబునగల్గుచు
 దూరుండైయజ్ఞేహీనుసంభ్రాతుఁగూర్చి మొనసెవసేస్తాదిమనివల్లభులతోడఁగిలినరస్వతీతటమునందు మేధథీబహువా
 జమేఘంబులూనరించిగణుతంపరాసక్షిణులువెట్టి సమలాప్తహేయఁడైనర్హకర్తంబులహరివరంబులు గాగనవియెరె
 విష్ణుభక్తులమవిష్ణుభక్తులందుఁగలంక మెడలమనసులంకె పెట్టిఁహితరాజ్యవృత్తిధవనివాడునై | యతఁడురాజరవసి
 యనఁగ సేప్పె || వెండియనమ్మహాభాగవతుండు || క || హరియనిసంభావించును | హరియనిదిగించునంటువా పూణం
 కుఁగ || హరియనిరుదగినఁడలఁచును | హరిహరిఘననంబరిఁపునలఁయెనొగడ || ౧౬ || ఇట్లుపుణ్యవిత్తుండిశ్వరాయత్తుం
 డునునై యల్లనల్లనరాజ్యంబు సేయుచున్నసమయంబున || ౧౭ || అతనికిహమా సేవారులందుఁగరులందుఁగధనములందుఁగేశవ
 నములందుఁగ | మత్తులందుంబుమిత్తులయందును | బురములందునంబిరతమునందు || ౧౮ || అంతఁగొంతకాలంబునకమ్మేది
 నీకాంతుండునంపారంబువలని తగులంబువిడిచిరైలుండై యేకాంతంబునభక్తిపరవశుండై యుండనారావరవసికి భక్త
 లోకవత్సలుండగుపురుషోత్తముండు ప్రతిభలోకితణంబునునిజజనరక్షణంబును నిభులజగదవక్రమంబగుశక్రంబిచ్చిచని
 యెసంత || ౧౯ || తనతోడినీడతైవడిఁననుహుమనాభ్యయైసయాత్త మహిమితోజనవిభుండుద్వాదశీత్రత | మొనరఁగవారి
 గూర్చిచేసెనొకఁడొటిదరి || ౨౦ || ఇట్లు ప్రతయ సేవయాత్రతాంతంబునంగారికమానంబున మూడురాత్రులుపవహితి
 కాలిందీజలంబులసుష్మాతుండై మధువనంబునమహాభీషకవిధానంబులవిహితపరికరసంపన్నుండై హరినభిషేకంబుసే

గోవర్ధనమైవనగ్ర భావణముల గ్రీడింపబుణ్యహృదీదేవాధీశ్వరుఁగాఁదియోవరదయోదేవేశయోభక్తర
యోదేవ్యావరతం త్రమానువఁగదేవత్రానలజ్జాపలఁగ॥ ఉ॥నీమహిమార్జవంబుమదిసిక్రముఁగా నెలుగంగలేకనీడ్రై
వాకుంబుదాసునకుఁబిచ్చుతనంబున నెన్న జేసె॥ న్నామలభ్యసహింపుమట నారకుడైనమనంబులోభవ॥ న్నామము
చింతసేసిననంతమఖిల మొందుకుండు నే॥వ॥అనివలికిపాదకవలంబులకు మ్రొక్కె- లేవకనున్నమర్త్యసునింగిహరియి
ల్లనియె॥చ॥వలమునబుద్ధిమంతులగుసాధులునాహృదయంబులీలించొంగితిగోఁసోవుమండుమరకిన్పితభక్తిలతాచయం
బులన్నిలవఁగబట్టికొట్టుదురునేగుపుతోమడకుంభివైవధి॥వలలకుఁజిక్కిభక్తజనవల్లలతంజనుచుండుఁదావసా॥) గీ॥
నాకుమేలుగోరునాభక్తుఁడగువాఁడు॥భక్తజనులకేనువరమగలెయ్యి॥భక్తుఁడెందుఁజనిఁగలతెంతవెనువెంటగోవువెం
టఁదగులుకోఁడెఁగి॥అదియునుంగాక॥గీ॥తమపునునుపువిడిచితనయులఁజుట్టాలనావిడిచినవహారివిడిచి॥ వన్నెకాని
యన్యమెన్నఁడు నెలుఁగని॥వారివిడవ నెట్టివారి నై న॥క॥పంచేంద్రియముల లెటపులవంపించిననంబునందువరమతులు
ప్రతీష్ఠించివహింతురునన్నను॥మంచివరుఁబుణ్యనతులువఁటగినభంగి॥) క॥సాధులుహృదయమునాయని॥ సాధుల
హృదయంబు నేనుజముల నెల్ల॥సాధుల నే నెయెఱుంగుదు॥సాధులెఱుంగుదురునామచరితముచిప్రా॥గీ॥ భాగుణీసురుల
కుండవమువిద్యయుఁబండు॥ముక్తియేముండుమదముతోడ॥దుర్గినీరులైనదుర్గనులకును॥ నిదియగీడుగాక నేలయుం
డు॥క॥నా లేజనుసాధులలో॥నాతతమైయుండువారినలమకుజనుల॥హేత్తియిట్టిచిచ్చును॥చేతోమోదంబుచెఱుచు
సిద్ధమనుమ్మీ॥క॥అదెవోదాహరణనీను॥నదయుండునాభాగనుతుండుజనవివేకగుణా॥స్వమండిచ్చునభయమాతనిగు
దినంతనెఱుచివేదమాశరణంబు॥న॥అనిశ్రీవల్లభుఁడానంద్విచిత్రహాద్యచ్చక్రకీలావళిజగత్కాయానందహరివికా
నుఁడుదితస్సాంతుండుమగ్నానుఁడు॥ననలేచినభక్తిగాఁడెఁగుణాలవణ్యవేమగ్నిదో॥ మనయోదారమనీమహం
జుమితభామన్నంగరిమన్వేద॥వ॥క॥నిజుఁజుతుండైనహీవల్లభుపాదంబులువట్టివిడవకున్న నానకేంద్రచంద్రండుచ
రిణన్వగ్ననంబునకు నెండుమఁగరుణారసభరితహృదయుండైహరిచక్రగ్రహహృదయంబునీట్లనిస్తునియింపె॥నీవపా
వమండవునీవహర్యుండవునీవచంద్రుండవునీవజలమునీవనేలయునింగివనమూరంబునీవగూతేంద్రియనికరములనునీవ
బ్రహ్మంబునీవనశ్యంబునునీవయభుంబునునీవఫలమునీవలోకేశునునీవనగ్నాశ్చవునీవకాలంబునునీవజగమునీవబహు
యజ్ఞునీవీనీవనిత్యునలాల లేజంబునీవనేత్రైగురువాఁడనిరజాతుండుచాలనన్నించునట్టి॥శ్రీమధ్యముకావవేచా
లుముని॥)ము॥హరిచేరిపువినన్వతైనవగమున్నాలిందిధారల॥ధరణివ్రాలుటనికగ్రహంచుముపేదైత్యేంద్ర
వఁధ్యంబుల॥ శిరములోపానములభాజాయుగళముల్ ఛేదింపనంగంబుల॥ యెరులపాణనమీరముల్ గడలునీ
యధంబులంజక్రమా॥ గీ॥కలగినిద్రపౌవఁగలలోనవచ్చిననిన్నుఁజూచిర్లనిద్రపౌదు॥రసుగవరులశయ్యలంచున్న
సకులు॥భాతనందులేదివలవరింప॥క॥ చీకటిచాపుమన్వెలుగు సేయుచుజ్జనకోటి నెల్లన॥శ్రీమల జేయునీరుచులు
చెల్వగధర్మసమేతులైరుచ॥చానననిట్టిదట్టిదగవర్ణనసేయవిధాతనెరఁడు॥ప్రోకమనీమహామహిమవోపనివారిషరావ
రాధ్యమే॥గీ॥కమలలోవనండుఖలులఁజేగింపంగ॥భాగు సేయనిపుపాలువడితి॥నైనఁగఁజాలునావన్నుడై యున్నతవ
సిగాఫునీపుధర్మత్తి॥వ॥అనివలికికేలుదమ్మియిమనఁబంగిదియింపియిల్లనియె॥) గీ॥ ఏనమస్కరింతుండ్రశాత్రవధూ
న॥కేతువునీపధర్మ సేతువునకు॥మలరూపమునమచిత్వదీపమనకు॥జక్రమునకుగుద్రశక్రమునకు॥అనిమరియునిల్లనియె॥
గీ॥విహితధర్మమందువిహరింతు నేను॥నిచ్చమైనద్రవ్యమిత్తు నేని॥ధరణీసురుండుమామదైవతంబగు నేని॥విప్రునవశుభం
బు వెలయుగాక॥క॥అఖిలగుణాశ్రయఁడగుహరి॥మఖయెనాకొలుపువలనఁజొక్కెడి నేని॥నిట్లఖిలాత్మమయండుగుటను
మఖమందుంగాకభూమినురుడివేర్వే॥) వ॥ అనియిచ్చిధంబునంబొగడుపుదమితేనివలనమన్నించితనసేకదాహంబు
మొందింపకకకగ్రసులగొంగవత్రింబుతిరిగివయెంత ముద్రాసుండుశాంతింబొందిమిల్లనిమాటల నాచాజుగిదిందియి
ట్లనియె॥ము॥నరనాథోత్తమమేలుసేసితకదానాతప్పునన్నిందిశ్రీ॥హరిపాదాబ్జమలెంతమట్లంగలెతయాశ్చర్యనా
నైనఁదో॥నవఁడంఠ్రీమఱికోటిసాధులదాఁనైయిచ్చుటల్ గామటల్॥ సారదినైజగుణంబులైనరసవచ్చుంగాదెమి
తాత్పర్య॥అదియునుంగాక॥)ము॥ఒకమాత్రవస్థనిటకుర్లములలోమెయ్యారమై నోకిన॥ సకలాఘంబులుపల్లటిల్లి
తోలఁగఁగనభ్రాంతిఁజేసట్టిసత్కురుత్వంగళితధీపాదుహరివిమృదేవదేవేశుదాఁచకలంకస్థిఁగొల్పుభక్తులలేదెడ్దు

ఋణాగ్రణీ॥ నాత్మకోకిలతప్తబుంగోనాత్ర పావకదాహముం బెడఁబాపితే॥ నొప్పు నెప్పుభవద్దయారస మోవరేశ్వ
రపూణమున్॥ తప్తమున్ను నుఁబోయి క్రమముజేరెదన్యండ నైతి॥ కెప్పుడుగతుభామేనుగోరెదనింకబోయెదభూవరా॥
క॥ అనిననిరాజముఖ్యుడు॥ మునివల్లభుపాదములకు మ్రొక్కి కడున్దగ్గనసేసియున్నభోజనమనువుగఁజెట్టిచిత్త పుత
య్యెనతంఁకు॥ మరియునమ్మునీం ప్రుండీర్చియె॥ శా॥ కంటిన్నేటికినిన్ననీవచనముల్ గర్లభయ్యుంబ్రీలగాఁజింటిన్నన్నము
గొంటిన్గృహమునఁజేడఁగఁ ఫలబండ నేమింటంబోయెదనీవరిత్ర మమరున్ మర్త్యుల్ సుఖాసేనులై॥ మింటఁగఁమేది
నినన్నులింపఁగలరీమీదన్నరేం ద్రాగ్రణీ॥ ౪౫॥ అనిచెప్పెదుర్వాసుఁడఁగిఁమఁగివీచిత్తింబింటిలెఱపున బ్రహ్మలోక
మునకుంజని మెమునీశ్వరుండుతిరిగిచనువేళకు సుకనఁ వత్సరఁబునండివ్రతంబువరిపూర్ణబయిన॥ గ్రీ॥ అవనిరుండుగుఁడు
వనదివిత్తంబై నవంబకంబు భూమివరుండుగుడిచే॥ చవసేయెలుగుమాన్వదా నేతవాడనుచూరికృపామహత్వగును
ముదలచి॥ క॥ పారిగొల్పియుండువారికిఁ బరమేష్ఠివనంబుమొదలువరభోగంజుంతు॥ నరకననుంబతలంపునఁగిధరణీరా
జ్యంబుతోడితగులముమా నె॥ ఇట్లువీరక్తుండై॥ గ్రీ॥ తనకనకృతలై నతనయులరావించి॥ ధరణీధరమువారిఁదాల్చఁబూ
చి॥ కాననంబునొచ్చి తామాదివిజయుండై॥ నరఁభుండుపారినమానుఁడగుచు॥ క॥ అయ్యంబరిష్టచరితము॥ తియ్యంబునవి
న్న జడువధీనంపన్నుండై యుండునుభోగవరుం డై యుండునునర్దుండుపుణ్యుండై యుండునృపా॥ ౪౬॥ విను సయ్యంబరి
మునకుమిహపుండునాకేతుచుంతుండునుశంభుండును వారుముప్పురుకొడుకులండుఁగేతునుంతుండును శంభుండునుహరి
గుర్చితవంబుసేయువారై వనంబునకుంజనిరివిహపురికిఁబృచదశ్వుండునుపుచదశ్వునకురగీతరుండన్నవోత్కుడికినంతరి
లేకున్ననంగిరస్సనుమునీం ప్రుండతని భార్యయంచు బ్రహ్మలేభాధనులయినకొడుకులంగియెవారలురగీతరుగోత్రులును

— శ్రీ ఇత్యక్షునవంశానుక్రమము. శ్రీ —

నాంగిరసులను బ్రాహ్మణులునై యిరరులంచుముఖ్యులై ప్రవర్తిల్లిరనిచెప్పెనుకొండీల్లనియె॥ క॥ ఒకనాఁడునునువుచున్మి
నావికలుకుగాకతని పూణంధ్రమువెంటం॥ బ్రకటయ్యుండిత్యక్షుండునకకలంకుడపుట్టరవికలాధీశుండై॥ సీ॥ ఇ
త్యక్షునకుఁబుత్రులెంమింబుట్టిరినూత్పురమరవికఁషియింమియుండఁగంతునాతని పక్షిగఁడులుముప్పురాశ్వావర్త
మంచుమీమాచలంబునింధ్యత్రిమధ్యమున్నుండలముకొంత నేలిరియిలువదియేనరొక్క॥ పొందుగాతూర్పుభూమి
పాలించిరియందలువడఁకుటికధిపులై॥ యున్ననలుబదియేళ్లగును కర్రోర్విడఁగిపోయియఁగాంచిరితం ద్రయఁత్రున్న
కాశ్రాద్రిమొరెంతుననుచుగ్రామమువికఁషిలికించినధమ్మునమాంసఖండంబుదెచ్చు నెఁగిపోయెనుకం॥ ౪౭॥ అను
గాకంచువికఁషివేలసరిఘోరాశ్రాద్రిభూమిండగ॥ వృగసంఘంబులఁజంపించిట్టలసిగామేల్లెఁబోనాకటగ॥ నెగమై
యొక్కశతంబువట్టితినిశేషంబైనమాంసంబుశీ॥ ఘృగలిందండ్రికిఁదెచ్చియచ్చెనకలంకన్నుర్దివర్తిల్లగా॥ తరలఁకుల
గురుండువనిష్టఁడంతవికఁషికుండెలుదింబలో॥ పలనెటింగియనర్పమెంగిలివైతృకంబొనరింపఁగా॥ పలదువీడుచురాత్మకుం
డునఁజూరితం ద్రయవానిజెంగిలనజేరఁగనీకదేశముదాటిపోనడఁచెవడి॥ గ్రీ॥ యుకుడెడఁగొట్టినిఁజుంతుండిత్యా
కుం॥ దావనిష్టఁడేమియనతిచ్చెనదియొజేసియోగియెవనంబునగర్చి॥ బరమువిడితియుక్తివదముమొండై॥ ౪౮॥ జనకుండు
ముక్తియొందనయశోవికఁషిశేషాదుండంచుభూజనులునుతింపనిధరణీతక్రమశేషమువేలియోగముల్॥ గానకొనిచేసి
ప్రీతిహరిగూర్చిపురంజయపుత్రుఁగాంఁచెఁదేక్షినియచురేంద్రవాహఁకుకకృష్ణఁడనుచునువానిలోకముల్॥ సీ॥
కృతయుగాంతంబునదితిమతామరులకురణమయ్యెనలచులరామములక॥ నమరవల్లభుఁడోడిహరితోడఁజెప్పినజలజనేత్రు
డుపురంజయనియందువచ్చి నేనుండెదవానవవృషభంబలై మోపుచనిపలనమరవిభుండు॥ గోగాజమూర్తికకుత్స్థుడే
శంబునశాపురంజయమోఁచెనతనవంతువిష్ణులేజంబుదనయంచుని స్తరింపదివ్యశాంబుజేపట్టివీధినిగిరి॥ బాణములం
బూనివేల్పులు ప్రస్తులింపనంతఁగాలాగ్నిశామ్నననీకినడచి॥ ౪౯॥ నడచిగోరావందముజనాకులమేనులుదింబింకంతము
ల్॥ తోడితోడిఁద్రుంచికాలుపురితోవసుకొందఁజిలుబ్బికొందఁట॥ వడినురగాలయంబుననివాసముసేయఁగఁగోరి
యంతనూరడకెకాచరేంద్రులపురంబులుగూర్చిపురంజయాబృతగ॥ ౫౦॥ ఇప్పిధంబునశేకాదపుత్రుండురామనుభవు
రర్థులుబుజయించినకతనంబునంబురంజయండునువృషభాపుండ్రయిం ద్రుండుమాహానఁబులింబింబియిచ్చురామాభ్యు
ధృతినిమూపురంజెక్కిరణంబుసేసినకారణంబునఁగకుల్ సుంకననిమూతునాభుంబులైస్థితిగైదైత్యుల నవలంబుల

ప్రాణికి వైనవర్షంబునవిపులుండ నేనన్యతనిపుత్రుండుపుత్రుండువృత్తునకువిశ్వగంధుండువిశ్వగంధునకుఁజన్మంతుఁడనుచును
 రుండుమనువ నాశ్వుండుయువ నాశ్వతనూపులకుఁ బ్రస్తుతదత్తండుశాబ్దవామనగదంబునిర్మితైక బ్రహ్మనయ్యుండుఁబ్రహ్మ
 యశ్వుండుబ్రహ్మహదశ్వునకుఁగవలయాశ్వుండాన లేంద్రచంద్రుండుకలరాపుమెఱియియవదియొక వేపుమనందనులొకఁడా
 శువీరుండతమభూదేవుడుదంతుడువసుపడురావహు దైవగమమమరాబంధుఁడవలెఁబడికారణంబుగాదుండుమహా
 రుండన నెఁజెనయ్యునురముఖులంబునఁగవలయాశ్వ కుమారులందఱుభస్మయై రెండుదృఢాశ్వుండునుకపిలాశ్వుం
 డునుభద్రాశ్వుండునువారలుముగ్గురునికైరంగదుదృఢాశ్వునకుహర్షాశ్వుండునుహర్షాశ్వునకునికుంధుండునునికుంధు
 నకుబర్హిశాశ్వుండునుబర్హిశాశ్వునకుఁగృతాశ్వుండునుగృతాశ్వునకుసేనజిత్రుసేనజిత్రునికు యువ నాశ్వుండుఁజనియింఁ
 నతండుగొడుగులు లేక నూత్నురు భార్యలం దాన నునివైజితేడియుండె నారాజునకుమునులుంగువఁజే సీయిం మృనిగూ
 ర్మిసందతఁకిఁజేతై నైంద్రయాగంబు సేయించిరందు॥ సీ॥ ధూమీశుభార్యకుఁబుత్ర లాభమునకేవలయితలంపునభూమిగురు
 బుజలమునువంత్రించెబలకలతముదాచినియమలయతోఁగూడినిద్ర ప్రావధరణేశ్వరుండునురుదప్పితోనారాత్రిదృఢితే
 కయజ్ఞమందిరముఁజేర్చి॥ యానీరు ద్రావిననగరమేలగ నివార లేవ్వఁడుద్రావేనెందుఁబోయెఁసనుచురాజు ద్రావుటఁ
 తయుభావిందియెఁసె॥ సోద్యమందియొత్పరాజుయెవ్వఁడోపుండువనిశ్వయినకునను॥ స్థారమును నేదికార్యమనుచు॥
 వ॥ వారలుచుఁబుపుచుండతఁగొంతతదపురకుయువ నాశ్వునికడుపుత్రకలించికోనిచక్రవర్తిదహ్నుంబులుగలకుమా
 దుండుజన్మించితల్లిలేనికతంబునఁగడుపునకు లేక నేవ్వమండనింద్రుండువచ్చిశివునకునాకలిదిరుకోటకు వానినోబందన
 ప్రేరేడినద్రావెడికతంబున వానిపేటునూంధాతయనిని క్లేశించివనియెనివీధంబున॥ గీ॥ కడుపువగలముచ్చకోడుకుజన్మిం
 చిన॥ శీరుండయ్యుండొడిదేవివ ప్రకరుణవల్లంకాడెడివిదైవములాపుకలుగువాడుబ్రతుగుగాకఁచెను నే॥ వ॥ ఇట్లుబ్ర
 తికియొక్కయువ నాశ్వుండుగొంత కాలంబునకుఁదపంబుసేసిసిద్ధింబొందెనంత॥ సీ॥ పడమట సెనక వెడబాలవంత్రినిమా
 డిఁగూంపుట్రాకవృద్ధిబొందె బాలుఁడల్లకఁబరిపూర్ణయోవ నాయుధుండైరావణాచిరుపురరాజువసు॥ వందించితననృ
 సగన్ముండండును కేంద్రుడంకివహూండ్లై యభలదేవ మయునతీంద్రియవిష్ణుమాధపుధర్మాత్మనజనియజ్ఞాధీశు నా
 ర్తఁగూర్చి॥ చేసికృతువులుభూదక్షిణలనిచ్చి ద్రవ్యయజమానవిధిమంత్రిధర్మయజ్ఞకాలయుత్పిక్తస్తదేశముఖ్యంబులై॥
 ఓమ్మహావంబులును మహావిందైవతఁడ౯॥ క॥ బలిమివడంచువనరులంబలివెలుగు న్వేడివెలుగుజయవోలెల్ల॥ జలరుహ
 వయసునికరుణాన॥ జెలుపుగమాంధాతశమలెసరినదార౯॥ వ॥ అంతరాజునికుశశిబింద హూతురుగుచిందుమతియందుఁబు
 రుసుత్పన్నుడనంబలిమిండువడమునుకుండుండునను వారుముగ్గురుకోడుకులు నేలంద్రహూతులుంజనించిపెఱుగుచున్నయెడ॥
 సీ॥ యమునాజలములాననభీమఁడుసే భరిదవము సేయుచుజలస్తలములందు॥ చిల్లలుదన ప్రాణవల్లభయ్యునఁగూడి వైల్లం
 గనానందింకురువ గాఢాఁగనుఁగొనిసంపారకాంక్షియై మాంధాత సైకకన్యకమగన్మసోత్తముండు దధుర్ముఖి త్రుమవ్వయం
 షరమునఁజేకొనుమనపుత్రుడననుజూదియావనాం॥ యేండుమనలి గెూరునిట్లుబువడఁకెడి॥ వాడజాలనరపి నాకమైవల్లభి
 గియునిగియు జేసిశిశియంజగరంగంబఁజాలనిగిదికోనునుపాయ మెఱు॥ అదియునుం గాక॥ గీ॥ బాలపుత్తుబోశి పా యం
 పు వానిని॥ జెన్నుచానిధనముఁజేర్చువాని॥ మఱిగే నేనికొంతమఱుగుగా కెదిరెదా వైల్లంగి మునలితవసే నేలమఱుగు॥ వగళి
 నిచిచాంబిచాభరిదవతపోబలంబునంజేసమునగితనంబుచిడిదియెలత్రా యంపుకోమరుండయులంకరించుకొనియండబ
 నిలువంబడినమాంధాతయొగ్గియలనగరుగాంబికోనియొక్కవారికి నెలపు సేసినవాడెమ్మగిం మృనినారాజపుత్రు కలు
 న్నయెడనుంగొనిబోయిమావీన॥ కోషలులారవిడకునలహూరుండోమరుడోషయొరువో॥ యెమఱివచ్చె బీనిదడ వేలవ
 రింతుము నేమో నేమరుం॥ కామునిధాగు జూదిబలి కాత్మసులై సారిడిగవరిందిరా॥ భామిలులందఱుంగును మహానుఁకుఁ
 యనికుంబు త్రేయఁగ౯॥ ఇట్లునాజకన్యక అనందతీల జేకొని సాభరినిజరవప్రభావంబునన నేకలీలానిదంబులుగల్గిం
 బురుదుమగ్గిఁగృహరాజములయందుఁగనుమవల్లభయందుఁగోలాహలంబై నకోలకులందఁ॥ గలకతకశకమధుకర్ణి
 నాడమలఁజేవర్ణనియమలయంబునంబు॥ మఱివేడికలయండుమహనీయవర్ణంపికలిలాడై లలిలములందు॥ శృంగ
 తవతుగునైవలవలపుత్రుతఁతపు సేయనుఫలములందువ ప్రమాల్పగులేవనువర్ణకళి॥ సూననందదనిష్టాన్న భోజి
 తయమగిపూజిప్రకటనెట్లకోంతకాలపు జార్చి॥ రాజకన్యలనందఱురులదేర్చె॥ గీ॥ జంకలం ప్రారాజముభోజి

మెక్కడఁజూడఁజూడఁదనియింపఁజేసినిచ్చుచున్నాఁడు ముత్యధారలచేనక్కఱ జన్మత్యప్తిలేయనలునిభంగి॥9॥ ఇ
 విష్ణుఁడని॥ ఆరామంబునమునివరుఁ డారామలతోడబహువిహారముండై ॥ గారాములందనకట్లులుఁబోరాములుసేసి
 ఁన్నప్రాప్తులుపుచ్చెన్॥వ॥ అంతెన్నకఱాఁమమేదినివల్లభోత్రముండగునామాంధ్రమునీశ్వరుండెవవోయెఁగూ
 తులెక్కడలజడపడుచున్న వాగలోయరితలంపి వెమకవచ్చియుక్కఱ మహానగంబున నుగిసెయి పోధంబులం జన్మవర్తి
 యుంబోలేఁగ్రీడించుచున్న గావసరాఱుంగిసంతసించి వెటలపడిచున్ననలంబొంది మెల్లనఁగూతులఁబొడగినతల్లిరించి
 యిన్నియొక్క॥ నాకోడి లారిమీసఁగి మీతోడిపవనయెడల మేలేయనుచు॥ న్నాతోడి పి నాతోడిదె॥ తాతామేలనుచునని
 తనుబువసుచు॥వ॥ అంతఁగొంతకాలంబునకుభాగ్యవర్ధుండగుసోభరియే కాంతంబునఁడన్నఁదానె చింతించిని
 మీరమిగులసంఘోషంబునంకాపురంబునకునగుపడుటయెఱిగిపశ్యె శ్లాపంబునిన్నియొ॥ నుండవ నానంబులడయ్య
 టావిషయనయోగంబువర్ధించుటో॥ తపసుంబూనిచరించుటోహరివడధ్యానంబునన్నిల్లుటో॥ యపలాపంబున నేలఁ
 బొందితాతంబయ్యెందపఁజెల్లినీకపట్రీ వీరరంభములీ మునలపంపై వల్లసంసిక్తులే॥చ॥ మునియిలతత్వవేదియట
 మోక్షముగానినఖంబులెన్నియుం॥ జరచు కాంతలేచబలుచోడచయంబులవాసదేశముగనయలుపైరువేలటనిదార
 మమీరకటుంచి పోక్తియఁగి నునలచెల్లెలేనగవు గాకమహాశ్వులుసూచిమెత్తురే॥గీ॥తపము సేయువాఁడతత్వజ్ఞుడగు
 వాఁడు॥ నెలమిమోక్షమిచ్చయింపువాఁడు॥ నేకతంబుడిచియెప్పుడ నేరడు॥ కాపురంబు సేయుకరటివసన్॥వ॥ అనియజు
 చితనుఁదానచింతించినితం వేడబంబుల వేచింపుచునిహవంసాధకుండై కాపురంబుడిచినతులుండానును వానప్రస్థ
 ర్థంబునఁడడికింజని ఘోరతపంబు సేసిశరీరముగదియించియిన్నిసహితుండై వర్జ్రహంబునొచ్చెనంత॥క॥మునివలన
 మునకఁటిగినవలెతులతోనటిగి ప్రాణవల్లభుగతికిఁజనిరి వెనుదగిలిపడువక॥ నలయిమునుగిజలనిలవకఁటిగినభంఁగి॥వ॥
 అంతమాంధ్రత పెద్దోడుకగునంబరిక్షుండు వారిపితామహులు డబులఁజేసి యువనాశ్వుండుడనకుం బుత్రుఁడుగావల
 యున్ననోగిభిచ్చిచ్చిచ్చియైవయ్యెంబిల్లివడవడవనాశ్వుండతనిహరివగుండుజనియించెవకారణంబున నంబరిషయా
 వనాశ్వహరితులుమాంధ్రాశ్వగోత్రంబువసుంబ్ర వర్జ్రయిరిమాంధ్రతరైడవపొడుగుగుఱుత్తుండతనిరుగఁగోకంబున
 కుంగినిపోయిభుజంగుమారులుకనుచెల్లెలగునగ్గదయసుకేనగ్గముడ వాహుంబువేసిరిపుగుసత్తుండనుకకకడ నేకగం
 ధర్వనాయకులవధించితననాగలోకనందరణంబుదలంచువారికిసురగభయంబుతేనుడవరంబువడసెలిగివచ్చెఁబురుకు
 త్సుకంద్ర సదస్యంతుక సదస్యనకువరణ్యంఁదాయరణ్యనిసహర్వశ్వుండువార్యశ్వునకుఁ గుంబంబు నగుంబుకకుం
 బంధనుండు బింబంధనునకత్యవ్రతుండునకత్యవ్రతునకుంబ్ర శంకుండుజ్వంఁచెనంత॥గీ॥ గురుశావకమునఁగూచివం
 డాలుండై యనభూశ్వుఁడొశికునాశ్రయించి యతనిలావునదిజాలయంబునకేగవచ్చింపకమగులునుటలద్రోచ్చిశల
 క్రిందుగాఁబడిదై న్యంబుతోరాగఁగొశికుండవల్లభిఘనతమెఱసినిలిపెనాకనమున నేడున్నట్టి శ్రీశంకుఁడాతఁడుహరి
 శ్వుండుఁగనియె॥ నాహరిశ్వుండు గొశికుండ్రజేరియాగదక్షిణమిచ్చుననభివృధనము॥ గొల్లగిమీరకగులహిమఁగొలు
 వఁబెట్టిబొంకకలజడిబొంఁచెనాశూవరుండు॥వ॥ ఇట్లుపశ్చాత్తమిశ్రుండుహరిశ్వుండు నెగులునటచుటఁగివసిష్ఠుండుపవిత్రాస్వ
 మిత్తునిగ్గుధ్రముగన్మనిశేషించెపిత్రాస్వమిశ్రుండునువసన్మృణిబకంబుగన్మనిశేషించెఁబిఱిరూపువయ్యెనునాయగుపురుషు
 డంబు సేసిరంతహరిశ్వుండుండుపుత్రులులేక నారదునువదేశంబున వరుణోపాసననలభ్యక్షికోఁజేయనావగుంబుపు
 త్యుతుంబయినతనికి నెయిక్రియిల్లుయె॥గీ॥వరుణదేవనాకువరగిరగుణములఁగొడుకుపుత్రనేనికొడుకుఁడట్టివశువుఁ
 జేసినీపువరణమింపఁగ వేల్చికొడుకునిగడయ్యగిసరులేక॥వ॥ అనివలికినఁగుమారుండంగిలెడనెవగుంబుండువరమిచ్చివ
 నియెనంతహరిశ్వుండునకువరుణప్రసాదంబునరోహితుండును కుమారుండుజన్మించెవగుంబుండునుహరిశ్వుండు కుమారు
 నుద్దేశించి॥గీ॥పుత్రబిభౌవలవచ్చిపుత్రువేలుపునన్నబులుకు వెల్లెరఁగానిసోనగడయెఁబలు గాకమునువచ్చి బాలువే
 లుపునన్నబండ్లులేమన్ననభావ్యుండనియె॥ బండ్లురాఁజూచిడింభవని వేలుపుమన్నబడిపండ్లుగామినభావ్యుండనియె॥
 డిపండ్లువైడమిరఁగొడుగు వేలుపుమన్నబోరులకొడుగకసానఁగడనియె॥తోడరియిట్లుకొడుకుతోడిమోహంబునఁబ్రొక్తు
 గడపుడుడెఘావరుండు॥గంధ్రీతలఁపుగిలఁదెదనలోనఁజింతించియింటనుగడఁడకేగ వెటల॥వ॥ ఇట్లువనంబునకులజ
 నితరతరాననభరుండై రోహితుండుడిటుగునుండెవరుగ్రస్తుండై హరిశ్వుండుండుకుహూదరవ్యాధిచేదీడితుడు

తై నగరునకుజల్లింపిజానినైరణజ్ఞానంబుగలిగిపోకుట ప్రయోజనము కనబడునదియును గుమెక్కనాడు) ॥ తన వరుసన
యోధ్యలోనగలవారలనాడెఱుపెన్నవారి ప్రవాసరంతులలోనై విజనసంఘముదండ్రీయఁబెట్టుతుండవారి మును
జిగొని ప్రాప్తులకయోగంబలంబునజేసికాబులందరిగిపురంబులలోపలికిఁ దెచ్చిననెట్లుగదిరదంబుగ ॥ ౩ ॥ అంతనగ
రుండుదనమునమునిసంఘంతునివశ్యంబువెడలితెచ్చనివందనతంపుదనతంపులలో వృన్దంబునవారలు ద్రవ్యసమహా
భూతంబునొచ్చియందుభక్తరాసులతోననుష్ఠాపయంబునంగనిహయసమీపంబునందున్నకపిలాస్వంధయున విష్ణుని
దండ్రుకామంబు సేసియుట్లది ముత్యంబు ॥ ౩ ॥ ముదిరికొని యుట్టిసమాధిగోరకమునవానిగాదకునవస్థల వెలుంగునిను నె
క్కనాడె ననెఱుంగు నేఱుఱు హృదయజనిమనంబునవయవములఁబుట్టిజల్లింపినభూరిజగతులందుహీనుల మైనమా
తెఱుంగవశమైతనలోననీవుండరామెరుంగరునిన్నగుణములుచూతురుగుణములే న గాననొక చోటఁజేకటింగురా
త్తలందుఁదెలియరు వేలుపులరయఁబొందులరయమరుదేహభారలత్యంకులగుఁడుఁగడిచినమాయ నెన్నఁడుగడతేక ॥
వాలనినుతీసియోచువాయంబువిడుపురునివెన్నకదనతంపులునిరగులందడవక మొక్కనిలుచున్నయంతమంతునిక
రుణాదిపులుడగుచుకపిలుందెట్లనియొక్కగట్టుముగొనిపోబుధులగట్టువఱుకారయొద్దనున్నగుతంపుల్ ॥ వెట్టులునైర
దెయిఁబుట్టునగంగాజలంబు మెలగునొకమగు ॥ ౩ ॥ అనిపల్కిననమస్తేరితి తుంగంబుగొనివచ్చియోసగరునిచ్చిన
సగరుండావశువువలనజన్మంబుకడమనిరించెదయంశుమంతునకురాజ్యంబిచ్చిము కులంధనుండెయొత్తుండు సెప్పినమా
రునినున నుత్తరగడికిఁజనియెంతరికకజనకులున్నగినచోటికిఁననిమిదనదిదెత్తుననుచునీసరికిం జనితవముసేయఁజాల
కఁననముననాచాలయనంశుమంతుఁడుదీర్క ॥ ౩ ॥ అతనికొడుకుదిపుడుఁగూతలయకుగంగ దెచ్చిపొందింతుల ॥ ౩ ॥
ఁదడవలు సేయఁడు ॥ భారీగఁదేకేకాలవరవశంతుయ్యొక్కకలతనినుతుండుభగీరథుఁడ ॥ దరితవ మొనరించినయెనమ్మ
తాపాంబున్నరంగఁగములకనరుహారరభ్యుంగకజబ్బాగ్రరంగఁగంగ ॥ ౩ ॥ కనిమనుగరించినంగగ్నవఁజేసక
ర్లులు వేకువనినారావపట్టియుట్లయొక్కమూవారిభక్తరాసులనీవారింబహిమనువెలీమావారల్ నీవారిగలయ
గాకమఱిమావారిగలబునిదివే మాణముద్ర ॥ ౩ ॥ ఇంద్రవజ్రముఁబెట్టుగదనిన్నిన్నభజింతుంగగఁపుల్లంతరంగఁబహ
పుణ్యసంగగఁగల్గల్గలబట్టి జీవరాశవల్లిందర్లి సుధీకల్పరాశులర్లి ॥ ౩ ॥ అనిమతులు సేయఁబుట్టురాజమూరునకుల
కపావనియుట్లయొక్కమ ॥ వినుదీనింబరతెంచినేఁబడనావేగంబునున్నలనో ॥ పినవాఁడెవఁడుమేదిదలమునభేదిం
పారాకముంజనుదుకవచ్చివేనినాజలములగనుపాతులేమానవుల్ ॥ నినుబొందింతువఁపున జంకెవలు నేనాశంబు
బొందింతుడ ॥ ౩ ॥ అదిగారణంబుగానిచారించెదననిమిదనున్నలోకమాతమరాజన్యవర్ధుఁడగు భగీరథుందెట్లనియొ
మగవరతత్వజ్ఞులుకాంతది క్తులుదడవఁపారింబులార్తుల్ ఘుమల్ ॥ పురుషశ్రేష్ఠులువచ్చిరిభివరంభోగామామల్ సేయఁ
గానరసంఘాఘమనిన్నఁబొందు నెగన్నాభుండునానాఘసం ॥ హరుఁడొక్కఁడుకారితిత్రమలఁదానై యుంటును
దాకినీ ॥ మఱతనోబిడ్డజగంబుఁబంగలుగులందానినిబంజెందుట ॥ జరగిరయపులంబుఁజేదగలయావందంబునాని
త్వభావమఁదెయివృత్తిపుండుగాకమరినివారింపవేచ్చినవారెవ్వరుఁడగదించుకొనిశ్రీకృతుంగొప్పెడగ ॥ ౩ ॥ అ
యెఱుంగిందిట్టోవనిభగీరథంకుమహిమన్నదైవిందిగ్రద్దనదంబు సేపిని ॥ ౩ ॥ కృతవర్ణియంఘాలామండాభగీ ॥ త
థుఁడెచ్చినిజిరంబునందుకొరిపాదపూతనలమైదినుండిభరకువచ్చుంగగదాల్చెవపుడు ॥ ... ..

— శ్రీవరమేశ్వరజటాజాలనిగఁగంగనదీప్రవాహమహిమానువనానము —

హాభక్తులనుచదివురా రాజిజటాజాలంఁద్రంబువలనదిగఁబడినిరరభక్తప్రవాహంబైదిమంజల్లింది నెఱుంగింది తెల్లుత
ల్లవంగోనీసెట్టుతేలిచిచ్చులదికైపు వెంటదినుక కేల్లులుకుమరక పూయంపురామదేవులందంబునముంబలకి
నిగుడుడుముద్దంబునుతుంటి నెయ్యంబునద్రయ్యున వెడలిచొవ్వదమ్మక సొగడకుఁజెంటునుభారవంబులై నవఁజెంపుగలిగి
మహేశ్వరునవనగహ్వరంబువలన నొంకారంబుమీఱుంక వెలువఁచుటలంపుంబుభగవత్త్రుదివ ముంబునమమి
చాలలరికంబు లేరువు వెంటనలఁకవచ్చు తెలియేమగుంఁడెంబులనుకరించుటకునువలక మొగంబులుబుండునందంక గ్రు
డుకొనినాడచూపితొలంగుకారకాదాదీభక్తంబులకునగలంబైన జుగ్గులములుగలనగగంబునంకారకాదీనిపుడు
నకలంబుతెలువయంబుఁదెగను తెలిసుగువునువ తెలిసుగువుల తెలుసనిచ్చితివకన్నరతుకీలయెఱుఁబడినీనిము

భునునుగ్లకలపిలభవభజలభరణేభాకారంబులమౌగుమెప్పుడుగుయోజులు సేయులగలసినవాడవశంబునమెండొ
 టిందాకివిట్టుమిట్టింపిమీ కెగయుమరితభంగంబులైచతరంగంబులునుభంగంబులొనలభిన్నభిన్నంబులైకీప్రించెయిమ్మ
 తంజెగయును ట్రియంపునరులవవచ్చినవగ్లకాదామంబుల తెలుగునగిర్పూర్వ డకదంబంబుల తెలువంబునునిందుక
 లంబులతేజులునదార కానికరంబులపాలువునమెఱయుము మక్తకన్యావశికరంబులై నశీకరంబులునుకలిగిమధ్యమలో
 కశ్రీకరంజై శ్రీకరంబు తెలుగునవిష్ణువదంబుముట్టిక మ్మపదంబుభావ మ్మసితహంగగునిరంజై సితవత్సంబుగిరి సతిశోభిత
 తువలయంజై కవలయంబులెన్ను నలహుజీవనంజై జీవనంబులగుననుననోవి కానప్రధానంజై ప్రధానపర్వతంబు సో
 లుపునవనేక కృబిభీనుమహాభంగంబుభద్రాగ్నవదంతాభిరాగంజై రాగవిత్తంబు మెలుపునందన వారిలోనుజ్జోచ్చిన
 దోహదరాభయప్రదానవంజై మృత్యుంజయునోలికెవిభూతిసుమారంజై సుమారచరిత్రంబు తేవనుక్రంభ ప్రముఖ
 విజయంజై విజయరథంబుభాతిపారిడయానుందరంజై మందరచిచారంబుగద్దనవహారామగిరివప్రవేకామంజై కాను
 కేతనంబు పెల్లుననుదీపితచుకరంజై ముకరకేతనమణిగంబులై వడి నిలినపదవాసినీ కిలితంబరంజై తంబరాకాతిచిగురు
 గ్గాంతంబుసూటిసద్గుణ వేదనాకేమనంబులుకేమనదండంబుజాడనిమ్మొన్నతనవమృతంబులవృత్తాస్త్రంబు విధంబున
 వడిగలిగినతాగురులఘువాక్యవృట్టావరిగణితంబుగణితకాస్తంబులంబి ఘనఘనమూల వర్ణనంకతితభిన్నమిత్ర
 ప్రకీర్తమాతభిష్టంబుభిష్టవర్వంబు పెంపునవనేకభగవదీతంబుగీతకాస్తంబులంకవను హహామహితనమృత
 వాకేలంబులకేలకాస్తంబుమర్యాదనమృతవడిహల్లిగలిగిమహాభావ్యకూపావతారవృత్తివృద్ధిగుణసమృద్ధంబుల యుక్త
 కాస్తంబునహిమనుబహుప్రయోజనప్రమాణవృష్టాంతరంబులవృష్టాంతరంబులెరంగునసర్వసామాన్యగుణవిశేషం
 జై ఈనావ్యాపారంబుకరణిస్ఫురోద్ధరణతత్పరంబువర బ్రహ్మంబుగరిమవరిత్రాంతానేకనిగమంబులనిగమంబునవ
 వడిలవృత్తవర్ణవక్రమనంక్రవంబుల గ్రహకాస్తంబుపరిహానిగిరకటమీవంధునమకరమందరంబులనుందరిము
 ఖంబుసోడిమిగిర్లలచంద్రకాంతంబుకాంతాధరంబురుచిశోశితకాయాలిరానంజై విరాసవతికొప్పుచొచ్చనగృష్టంబు
 కాధికంబులయధికమతకాస్తంబువాదంబునొంపునపారసరస్వతీవిజయప్రభుమంజై విభ్రమవతనమదీయవడి వి
 రంతరవయోవ్యాప్తాఖిలలోజీవనప్రదతురంగభద్రాతిరేఖానంకతితంబులలితవతినగృహింమనవవహానితవం
 భ్రాగ్ధేయంజై భాగధేయవంతునివాహంబులీలమహామేఖలకన్యకానిపారంజై తారకంకేలియొడికంబుననదిత్రా
 తసూర్యితనయంబుసూర్యితనయశ్రవద్రంబుసోలికీభీమరథ్యాటోపవారణంబులవారణంబులీరునుసంబుక్షరోన్నత
 సంరంభంజై రంభానెమ్మొముదాలనసురతనాతికేయదశంబులదశరథతనయంబుమమడిచాచ్యునసింధుగర్వత్రభంజ
 వంబుల ప్రభంజనతనయంబుదైట్టుమాడిగినిమీవగతమశ్శానవమర్దదనివారకంజై వారకన్యకముంజైతిగలిగి ముహూ
 ర్ముహూనువృత్తికంకకాలంకృతంబులకృతయంగంబుసూజనవంకంజై వంకజానసమయంబుల నెఱపునప్రసూతముఖ్యుడ
 ల్లంజై వర్ణగుణితంబులెరకవవలహుజ్జ్వలిగిమవిసర్గంజై సర్గబంధకావ్యంబువిన్ననువునకభీరభావచుధరంజై ముఖకా
 పురంబుసోలికీనమహానందంజై నందనవనంబుసోండుపురవిహారమాణకాశికంజై కాశికహయంబురీతియదర ప్రవలంబు
 ధ్రువుతలంబుక్రియనుమరికీలితవిత్సంభరంజై విత్సంభరగర్వశంఖంబులూలనదగ్గికావరోద్ధరంబులయ్యుర్రరావివాహంబు
 తండంబువర్ణముదితనలవరంజై నరసింహనఖరంబులభాగినాశ్రితప్రసోదగురునిభవప్రధానంజై జానకాంతంబు సు
 రింగానాధేవతకల్పరాద్యభివంబులవనసూతికామచంబుపేక్షినింతరవయోజనసంజై సననిలయంబులరూపకనత
 గతకనకరవహావర్తకవృంబంబులవృంబులవినిమిషతితలనమందరణంబుగతశీవరంబునోపిన్త్రంగతలము
 ఖ్యంబులంబులవరాహంబుగిరిమంజున్నతమంబులయ్యుమంజునప్రంబులగడతెలువర్వమిత్త మనోరాహంబులరా
 మదంబులకాణంబుకడిందనభాగ్యగతభరమామణమతావహారముజరంబుల ముఖరకామనకారంబురీనిభాభృన్నాభ
 భేదనప్రకంబంబులలరామహారంబుభాతినిలైత్రోకూలపన్నికర్ణణప్రవర్తంబులునుడతేవునిమేరియెటలవసభియానిత
 యేతాదేవహోహరంబులహారకాండవంబుమేఘస్థినికానిమివంబులయనిమిహవతారంబుకీప్రిత్రుతిగంగక ప్రదతి
 బట్టుప్రకాతయూగిసూటిసరవతంజరామనంజై వామనదరణలేఖననిలితంకవృతనయంబులయకాస్తంబులూ
 ర్ణంబులసోమభేదమాతెహహాయవతురంజై తమరాననాంతంబుభావంబునవసమితిభవనంబులూసేవ్యమానంజై

మోనియనలోతుపావకగరితయకలిచప్పుకుసేయక ముగుదయనబలులుపడక ప్రమదయగ్రయ్యగిబుఁబారుచు ప
 త్రితతయనెట్టుననకతల్లియన నెవ్వియైవలఁగొనుచు దైవంబనభక్తమనారథంబులిమ్ముచునెత్తింతుగురిగడఁచు
 వాఁడ౨ నోవంబయి ప్రవహించి॥ము॥జగతి నాపురథంబుపజ్జబహుదేశేంబుల వడించాటిత । తృగరత్నైవమమారభ
 స్సముహూపయ్యంది పారివర్తున్నగ రావాసము వారుపొందినపినశ్రీ లతోగలసిగొనిలగాగవహాచరంతమజన ద్రో
 హాలంబారు సే॥వ॥హరువెప్పించిమహాతపోనియతుండై యాకాశగంగానది॥ ధరకుండెచ్చినితాంతశ్రీరిలితాస్తం
 భము గావచ్చును పరలంబితృకృత్యమంతయు సెవర్చెవానితానేకు । స్రవంవ్యభుండభాగిరభుండకుశ్రీకరుండ
 ల్నుండే॥౩॥హరిందరమనమునలోనిడిహరిపాదాంభోజజనితమయినదిగానుస్థిరులై శ్రుంకిమునీం ద్రులుహరిగలసిరి
 శ్రీగొంబహితులై యువ్వేళ॥౪॥అంతనాభాగిరభుంకుమ్రతంతుకును శ్రుతుకునాభావగుంకును నాభావరుకుసం భు
 ద్విల్లంకుసంభుద్విపుణికినయుతాయువునయుతాఁగువునకుముతువగుండ నుజ్జయించెంతం॥గీ॥నయనిశాలబుద్ధిశ
 చక్రవర్తితోనంగడితనముచాలజేసియుతువృద్ధయమతనికవ్య స్తమగడిచ్చియిశ్వవిద్య నేర్చెనితనవలస॥౪॥అయు
 తువగునకునర్వకాముంకునునర్వకామునకుపదయంతీవల్లభుండయినదాసుంకువుశ్రీహాగాజశేఖరుమిగ్రనహంబు
 నుకల్తాచపాదుంకునగచెప్పుచురాభావగుంకుపసిష్ఠాశాపంబున రాక్షసుండుతనకర్పించుననప క్యండయ్యెనగనవిని
 పరిక్షిన్న లేం ద్రుండేమికారణంబుననుదాసుకు పగుశాపంబు ప్రాప్తంబయ్యెనిననవిగుండేట్లనియె॥స॥ ఆసుదాసుం
 డువేటవై వనంబునకేగిగర్పించియొక్క రక్కసునిజంపివానితోఁబుట్టినవానిబోవిడిచినవాడునుదంతోటివానిన్పురికి
 నదిమఁజుతుండు నైయారాజ్యహమునసూదభావంబునసొంపుసెంది । యుండవసిష్ఠునకుర్వీనుచొక్కనాడన్నంబుసే
 యంగనతనిబలును వాండుమానవమాంసంబువండితెచ్చిమనికివడ్డెవఁగొపించియనిన లేం ద్రుం । ఓల్చిమానవమాంసం
 బుఁజెత్తితనము । నదికతో రాక్షసుండపుగమ్మనికపించె॥౪॥ ఇట్లురాక్షసుండ వండితెచ్చుటయునుదాసునికియెఱుంగిని
 యుదరమనంబున నెఱిగింపసిష్ఠుంకువండ్రెండేండ్లరక్కసుండవై యుండుననిశపియించె నయ్యవనరంబున॥౪॥గురు
 భుగమాఁజుకపింతుంకుజలముల్ గొవంబుతోదోయి । ర్నరనాథుంకుధరింప దత్పడివతగారిందిరున్నుందితల్ । ధర
 యున్దినయ్యుంబు గానిభిలమండఁజూచిపల్లెధరావరుండాత్రియవదంబులంగరపులిపాకపూరముగా మున్నుచు॥౫॥
 ౪॥ఇట్లుమిత్రసహుంబుగావునఁగళ శ్రాసుకూలుండై శపియింపసెల్లక సుదాసుంకురాక్షస భావంబుమోదికల్తాచవర్గం
 బులయింపాదంబులతోనవపులందిబుగును॥౫॥అకలమటమటమాచుచుఁకినతండడవిమన్నదిప్రతిభునుచు॥ దాకత
 టాలుచవి ప్రనిగూకటిచేపట్టిదుండగొనిపోవుతరి॥౫॥ అంతనా బ్రాహ్మణునిభార్యమోదికొనుచుండెగడ్లిదస్త్ర ద్వి
 కతొంబుతినడ్డంబువచ్చియేచ్చుచురాచరక్కసునకీట్లనియె॥౫॥మానుష దేహముగలుగుట । భూనాయక దుర్లభంబుపుట్టి
 నమీద॥ దావమువోప కారము । భూసుతకీర్తియునువల దెపురుమనకెంచు॥౫॥ము॥ రవివంశాగ్రణివై నమస్తధరశీరా
 జ్యానుసంధాయివై । భవన స్తుత్యుండవైవరాధ్యతివై పుణ్యానుకూలుండవై । వివరంజేమియైతేకనాపెనిమిటిగవిప్రుం
 దవశ్శిలని॥౫॥ప్రవరుగాబ్రాహ్మవర్మకగర్భరణునిభాషింపఁగాఁబాడియె॥౫॥ తండ్రీగూపది నేకవంశజులకుండై
 వంబనా బ్రాహ్మణుండుండ్రామాటలులేవెభూమిసరగొహత్యాభిలాషంబుగై । తండ్రీమయటువంటిపాపుపులుర
 యోభావమిట్లెల్లభూతంద్రాతాతలబూర్వులందలంప వేర్వంబునంబోగదే॥౫॥అన్నాచెల్లెలంద్యోద్యుడువునికన్నంబు
 పెట్టింకునా॥ప్రాన్నాభుగద్విజగంగిక్రొత్తకటాహింసంపనేలయ్యగి । వెన్నండితులతోడఁబట్టివెజనంబియ్యుచున్నట్ల
 నావన్నన్నన్నశిరంబుద్రుంచినుతిమాత్రా శేనుభక్షింపవే॥౫॥అనికరుణంబుటనాడుచు । వనితాన గేవలచరింపవనుభా
 దేవుంకియెంతండపురిపశుపుంకిమిశ్రీ యశాంబుకతనధీరహితుండై॥౪॥అంతనాబ్రాహ్మణిగింపిందికామార్తనైన
 నాచుపెనిమిటిభక్షిందిలిదిగావుననిపు నెలతలంబొందజేరిన వేళమరణంబును బొందుకునికల్తాచపామనిశపిందివతిశ
 ల్యంబులతోనగ్ని ప్రవేశంబుసేసిసుగతికిఁబనియె నంతబాడైండేండ్లననిననాగాజమునిశాపనిన్తు కుండే॥గీ॥రతుల
 కొలకుభార్య గావింపవదియునుఁజెదకనిప్రతిశపింకుటెఱిగి । మగనినడ్డపెట్టివైకుళిర్కంబుమాన్వెనతులగొప్పిమానెన
 తండు॥౫॥అదిగారణముగఁబ్రా । భగ్యదయమలేదాసుదాసభూపాలునమందదనుగునవన్వసిష్ఠుండ । మదయంకికినడు
 పుసేసెనుదనశ్రీడ॥౫॥ఇట్లునుదాసునిభార్యయుగుమదయంతి వసిష్ఠువలనగర్భిణియై యేడేండ్లగర్భంబుభేదియింతి

నీర్వాణసంకటవశమన్నవసిష్ఠుండువాడియగునశ్వముననాగర్భముజీతిననశ్వమండనుమూరుండువులై నతని కి నారీకవ
 చుండువులై సెవననయంబురకె || వీరుండగునగు నాముండఁ | ఘోరకుతారమునన్వపులఁగూలుచు వెళ్ల | న్నానీజరములుదాం
 చి | నారీకవచుండంగురకుండుకై కైవలనారీ | వచుండునిన్నులంజెరవవంశంబునకుమూలంబగుచుండే సేమూలకుండ
 యొమూలవగుం కిత్తవ హుండున విశ్వసహుకుంభులొందుండువుట్టివక్రవర్తియయ్యెనతండు || సీ || అమరులు వేడిననసు
 రనాధు గజున్గి గురునోనడె | ముకూల మెంతనియడిగినని దెనిండుమన్నుచితడవు లేదే మైనవకుగునునిన | వరములుగో
 రకపరిమాను జె | నీవు కే తెవిత్తవబుద్ధిబర మేత్వరునియంద భావంబుగిలించివులదైవతద్విజయముకాదె | నంగ
 నాప్రాణరాజులై నావుప్రియములుభర్తంబుగడవి నాచు | మతిప్రవర్తింబెన్నడొమడి నెటుంగ | నన్యమాయాశ్వ
 గునినీక సెండును | యును | ఇమీవంబులకుల వేల్పులవరంబేలాధనంబేలచి | చలగంధర్వపురీడిడంబనములైశ్వర్యంబు
 లేలాజగంబుల యిదిచితలంపునంబు కృత్తితోబొత్తై తుదింబాసినిర్మలమై వాజ్ఞసహామితంబగువర బ్రహ్మంబు నేజెం
 దెదె || సీ || శ్రీ యుది || స || కల సేక సంఘము లెల్ల బాసనియనికా ఖట్వాంగుడత్రాంతమై కలిగెం దై మనిపై నలేదనె
 డిదై కిల్యైమై నన్నులిం | చలంబులచి రానిదై పరమమై తత్వజ్ఞులహింబిహృద్బలజాతంబుల వాసుదేవుండనిసం

— శ్రీ గౌమచరిత్రము. శ్లో —

సాపించునా బ్రహ్మము || వ || అట్టిఖట్వాంగునకుదీర్ఘ బాహు మదీర్ఘ బాహుపరశువురఘువురమృత్యుశ్రవుండువు
 ఘుశ్రవునకునాండునజానకుడతరధుండుడతరధునకునురప్రాధిమ్యుడైవర బ్రహ్మసంయుండయిరహాని నాల్గువిధంబులై శ్రీ
 గౌమలక్ష్మణభరతితత్త్వస్మనామంబుల నిజాంశ సంభూతుండై జన్మించెత్తచ్చితంబు నాన్వీకి ప్రముఖులయినముసులతే
 తవర్తితంబయినదియై నిం దె పెద్దపాపధానమనన్ముండవై యాకర్షింపుము | మ || అమరేంద్రాగ్రశంబూధర్మచంద్రుడుడి
 తుండై నల్లురా రయితాంశమునంబులై నాదాంధరావళిరస్పంధూతసంధేదన | కృతానోద్దాముడు రాముండగరిత
 కుంగొన్నయ్యుకునన్నుతానననైర్మల్యకతుల్యకంబితమనస్సంసారపాపభయము || మ || నవగ్రృహముండ్ర పంపంజరవి
 త్వానిమిత్తుండొండ గానివలీలండునుమాడె రాముండదయ్యుండై బాలుండై సంతల | చ్ఛాసంపదజ్ఞానోదకకాగవల భాషా
 వినుగ్ధరన్నాదక | జవధిన్నార్ధమ ఘాటకకగరివిరాజితేయకదామిక || క || గౌమనగరేతిమిఖి మా
 రాముడుగాదిదై త్వునధినుబాహుళాఘోరాజుండ్రుంచితోలెను | మోరిమన్నిచుం గవల మంజులయోము || మ ||
 లింబు మన్నుబుగిట్టితేదివలలాటో గ్రామీచావంబుబాలకరింద్రంబునలీలమైచెలుసుకోలంద్రుండువందంబున
 సుగ్రాన్విశులుసూరిక గావితచెదోళ్ళ క్షావిదేహతమావక గేహంబునసితై నుగమక్ష వ్రస్థితై లీలతో || క || భూ
 త నాథుడెరాముండఁ | పీఠుండై పెండ్లియాడెపురుగణమణిసంఘాత భాగ్య సేతక | సితకముఖ కాంతివిజితశితభ
 యోతక || క || రాముండనిజబాహుబల | సేమంబునభంగవలచెదీనుకంఠారో ద్దామువిదలీతవనమ | భాము
 రంబింభియి భాగవరాము || క || దశరథుండుమున్నుగైకమవతుండై తానిచ్చినట్టివరముకతనవాగ్ధతచెడకయడవి
 కిచె | దశశుభముఖికులతుహినధాము రాము || క || జనకుండపనిదిన మేలని | జనకజయునులత్తుణుండుసంసేవిం
 ఁ || జనపతిరాముండవిడిచెను | జనపాలరాష్ట్రానియదపాధ్యనయోగ్య || క || భరతున్నిజవరసేవారిరతుక రాజ్య
 ముననునిదినవసంబయెకై || సురుదిరరుదివరి భావిత | గురుసూత్రాచలముండై త్రుకూటాచలము || క || పుణ్యండు
 రామచంద్రుండబలీయముదంబునగండచెందకారణ్యముదావసోత్తనశరణ్యమునధృతబ్ధిబ్ధల | వణ్యముగోత
 మీవినులవాకణవర్ధితున ప్రభూతపాద్రణ్యమునుల్లన గ్రుణుకుంజవరేణ్యమున గ్రుణ్యము || సీ || ఆవరంబునరాముండ
 నుజనమేతుండై సతితోడమొకపల్లి శాలనుండ | రావణుచెల్లెలురణిగెనూరివచ్చివ మెలిలత్తుణుండుదానిముసుగోయ | నది
 వినిఖరగామణామలుపడునాల్గు వేపురురా రామవిభుడుకలన | బాణానలంబునభస్మంబుగాదివజరకనందనమేదిచక్రా
 దనము | విరిదగ్రీవుండంగజవతుండగుచు | నత్తిబందినబిడ్డమైనదింబు | నీచునూరిచురాముండ సేవితధింజె | నంతలో
 సీగఁగొనిపోయెనుసురవిభుడు || క || ఆయను రేశ్వరుండువడినంబరవిధినిలాతనూజు | న్యాయము సేసినిపూరుణుండై కొ
 నిపోవగండడమై ఘోరా యత హేతింద్రుంచెనపహాయత రామన రేంపు కార్య | ద్దామువులబక్ష మేలవరిచునీల వాయు
 వునజ్జటాయువు || వ || అంత నారామచంద్రుండులత్తుణసహితుండై సీత వెదుకనరుడెంచినిజ కార్యసహితుండై నజ్జటా

యువునకుంబరలోక్త్రీయలుగాపించుబుల్బముకంబునకుంజని॥౧౬॥ నిర్వాహమునీకువలదింకనగ్రజ్జవాల్లివధింతున
నినియుముముతోనగ్రేనరు గానేలేనునుగ్రీవుణ చరణభూతియార్ద్ర గ్రావుణ॥౧౭॥ లీల రామవిభుఁడొకలంకూలం
గనేనెగురునుకాలిగిలిగి నేతితూలిగిమాలిగి వాలిండుకౌస్థ్యమాసూనూలిగి॥౧౮॥ ఇలమీదనతే వేదకఁగి నలఘు
దాగుఘపుడె విచేహమనలతులెచ్చలవంతుఁమతిమంతుఁబంపంతుఁశౌర్యవంతుఁబ్రాభవంతుఁ) ౧౯ ॥ అల
వాముగొనెనవారు॥ అలితామితలాఘవమునలంఘించెనుశైవలిసిగణనఁబడి॥ జలపూరితధరణిగనసంధి గంధి
వి॥ ఇల్లుసముద్రంబుదాటిసేనుంకనిహనుకుఁతుండుదిటిగచనుదెనుచుఁ తుమారామలవధియుం॥౨౦॥ సముద్రత్రయ
నిలసుతుల॥ జనురాపీతనత్రివాలహసాన్నులభిస్తముసేనెనిరాతంకి॥ ననుదాసురసుభువిగతశంకలంకి॥
వి॥ ఇల్లులంకానశానంబుసేనవచ్చివాయుజుండన్కాకధనంబునెప్పిసేవినిగావచంద్రుండువంవరనాథయూగంబులుం
దాసునంజనిచని॥) ౨౧ ॥ కాదేంద్రుఁడుగాంచెధూరికింకనాగారముగిమీకులభీరగ్రాహకీర్తముఁకేపులగుంభీర
ననభ్రాభ్రమన్వోగాన్వోన్యపిభిన్నభంగభవన్వోషవృత్రాంధరణిప్రాసృద్ధాంబరపారములవణపారావారముఁ
దేరువఁ॥) ౨౨ ॥ కింతనకుఁద్రోవయున్నదివేదనవియుమారంబునూపమిన్నందిననారాచవట్టితెట్టిచింకొవంబును॥) ౨౩ ॥ మె
ల్లదిగవులనయనము॥ మల్లార్చితరంబునెల్లనందినమాత్రంగంబులునాచులుచివులుంబెలలునెజలధిపెట్టివీక్షణుండుడె॥
వి॥ ఇల్లుచివన్నుండగుసముద్రుండువదులతోమూర్తింతుండైచుచుదెంచిరావచంద్రునివరణంబులు శిరణంబుండైస
యిట్లనిస్తులియుంబె॥) ౨౪ ॥ ఓకానతస్థనలేతయోగునిదిగియోదీనమందారనే॥ నీకౌమరంబునకెంతవాడడపడుచిన్నీవేమి
భూపుండవేలోకాక్షితుడవాదియాయుఁడవీలోకంబునెల్లవృధు॥ నీకుక్షిఁబ్రభవింతునుండునడంపుకలంబునరాష్ట్ర
త్వకా॥) ౨౫ ॥ ధాతలరజమునదేవ॥ వ్రాతమునత్వమునభూతరాశిదనుమునఁజ్ఞాతులుగామెరరించును॥ శాతీతుండవీపుగు
ణగళకాలంకారా॥) ౨౬ ॥ కట్టుముసేతువులంకఁజ్ఞాత్తుమునీబాణశిఖలసురవైరితల్లి॥ గొట్టుముసేలంపడఁజే॥ పట్టుమునీయ
బలనధిక్భాగ్యపుభలఁ॥) ౨౭ ॥ గీహరికిమాహానగునటమీదశ్రీదేవితండైనారకేలతాగడించలఁబ్రొగ్గిదిదామకిమలాస్త
కులనాక్షానియితేలతకునెలపుగా॥) ౨౮ ॥ అనిస్తవిందినరామచంద్రుండునముద్రునింబూర్వప్రకారంబుననుండుపొమ్మి
నివీడుకొల్పెనంత॥) ౨౯ ॥ ఘనశైలంబులుచురుపులుఁజునవవమునఁతెటికితెచ్చికేపిలనాథుల్॥ ఘనజలరాశిగొట్టిగిఁగునవా
హప్రముఖాదివిజగణమునుతింప॥) ౩౦ ॥ ఇల్లుసముద్రంబుదాటిరామచంద్రుండురావణుకన్ముండైనెడిషిషుంబుకరణం
బువేదిననభయంబిచ్చిమామకొనిలంకకుంజనిదీపిన్వెడవెట్టింబిలగ్గులుపట్టించిన॥) ౩౧ ॥ ప్రాకారములంద్రున్వపరిఘలనిండి
చిత్తెటకొన్నులనెలఁగూలంద్రోచి॥ వప్రంబులగిందిచివారేళ్లఁజెకలింబిలపులవిడిచియంత్తములంద్రున్చిఘనవిలిం
కంబులకంఠించిపురంబులెప్పివలభులపొందుచెటిచి॥ మకతతోరణములమహిఁగూర్చితనంబులఁజిందిసోపానము
లందరల్పిగృహములెల్లవచ్చిగృహరాజములంద్రొచ్చిభరత్కంభుచయముపాటవైచిగులుకొలనుజొచ్చిలచినకైవ
డికపులులంకఁజొచ్చిలచిరపుణ॥) ౩౨ ॥ అంతనయ్యసురేంద్రుండుపంచినగుంధశివంభధధామాక్షునిపాతునురాంత
కనరాంతకదున్నుభ్రుతహస్తమహాకాయప్రముఖులగుదనుజవీరులుశరశరాసంతోమరగదాభిధృతూలభింపివాలపరశు
వట్టనప్రాసముసేలాదిపాదధనంబులుధరియుంచిమాతంగతురంగస్వంధనసందోహంబుతోబవరంబుసేయునుగ్రీవవవనతన
యవనసగజగవయంగంధమాదననీలాంగదకుముదజాంబవాదులారకకనులనెక్కటికయ్యంబులందుఁదగులగిగులకరా
ఘాతంబులనుకగడించిత్తుంచిరంత॥) ౩౩ ॥ ఆయెడలత్కూలుఁడుజ్వలసాయకములంద్రుండైతలనమకాయమురాజేయున
నగళశమాయోపాయున్నయగునిధేయనయ్యతికాయుఁ॥) ౩౪ ॥ రామచంద్రవిభుఁడురణమునమండించె॥ మేటిఁడిమి
నీలమేఘువర్షుబాహుశక్తిగ్రాస్తంబుసంహనాదనంకుచితదిగిభక్త్యుగంధకర్ణు॥) ౩౫ ॥ అలపునలత్కూలుదాజిన్వళింకా
ర్త్యమేఘునాదుఁజులులాష్ట్రమఁబలభేదిజయవిన్మఁబలజనితసువర్వసుభులభాషమేమఁ॥) ౩౬ ॥ తనవా
రందణుగుగ్గిననవింపవపతేలిపుష్పకాయాధుండైయనికినడిదిరాముదిలోఁగునరొత్తముతోడనంపకయ్యముసేనె॥) ౩౭ ॥
లయ్యవనరంబున॥) ౩౮ ॥ సురపతివంపునమాతలి॥ గురుతరమగుదివ్యరథమిగొనివచ్చిననాధరణీపల్లవుఁడైకెనుభుకరరు
డందణూత్రినెకుకైవడిదోవఁ॥) ౩౯ ॥ ఇట్టిదివ్యరథాధుండైరామచంద్రుండురావణునిట్లనియె॥) ౪౦ ॥ చపలత్వంబున
దాగిహేమవృక్షముఁసంప్రీతిబులెంచుటోకపలుబ్రాహ్మణమూర్తితైయబలనాకారారమధ్యంబునఁదపలాపింతు

అయోగుదీయశివవిద్యామోగుభావోగ్నిసంతపనంవేగినోర్మువాడపుదురంతంపెంతయురావణా॥ క్రీసీచేసనమా
 వములకునీతాత్మకయుడగవలదు నేడిలనానా । రావములంద్రుందివేచెడఁభేదరఘూచరులుగూడి శ్రీ డ్డజూడ॥ అని
 వరికి॥ గుంబలుపీఠంపంబుకృతంబునుగడలె వ్రోడభీనుంబుగాఁ బ్రళయోగ్రానలనన్నిధుఁబంబుహాబాంబునం
 ఁదివిరాజలలాముడగురాముడే సుఖిరభాషా శ్రావణుడేవతాబలవిద్రావణువైరిదారజనగర్భ సావణురావ
 ణు॥ క్రిందగ్రంథసూనుం డేసినఁగిముఖపూర్వయంబునూఁటవివశుడగుచుఁడగుచుఁడగ్రంథకంధరుండుగూలె॥ దశవదనంబులను
 రక్తధారలుదొంగు॥ అంతరావణుండుదగుటవీసి॥ సీ॥ గొప్పలువిగిసిడిసనుచునూరికలతోసంభాగంబులనావరిం
 పఁ సెనముత్యంబులుచేదరికిరికియాడకంతహారంబులుగ్రంధకొనఁగి వదనవంకజములువాడివాతేలెండఁగిన్నిళ్లవల
 దలంఁగములుదడుపసన్నపునడుములుజావ్వడఁబాలిల్లబరువులునడుములంబ్రవ్వికొనఁగి । నెట్లమోదికొనుచు నెట్లబ
 య్యదలుజారె॥ నన్నునిట్లుఁడవృత్తుడగులిడుచునసురసతులువచ్చిరటఘాతేతాళిసదనమునకుఁ ఘోరకదనమునకు॥ వ॥
 ఇట్లువచ్చినతమతమనాథులంఁగినిశోకింపిరంబుమందరిరావణుఁజూచియున్నెయి॥ .....
 డి॥ హాదనుడేంద్రహాసుగణాంతకహాహృదయేతనిర్దరేం ద్రాదులగల్గినీవునుమాస్రునికూలలకూర్పలేకసోన్యా
 దమునొరఁగఁనుప్రవరుమానినీటికినెచ్చిరప్పడు॥ గాదనఁచెప్పినన్నిసకఁగాలవశంబునబొందితక్కులా॥ గ్రీ॥ ఎండగా
 యివెఱచుచుండువెన్నెలగాయి॥ వెఱచుచుండుగాలివేవఱచు॥ ఎండనిట్టిలంకాపురికిమాకు॥ సభివభిదవభావముడ
 రేనేమి॥ క్రిందగ్రంథముదలపరుగానరు॥ జరుగుచుఁ డెట్లననిమిషసౌఖ్యంబులకై॥ పరవనితాశ్చలలను॥ బరధనరక్తులను ని
 హముంబరముంఁగలఁడే॥ వ॥ అనివిలపింపనంతవెలిమిఁబండురామచంద్రునిచేతఁబంపువడసరావణునకుదహనాద్విత్యులు
 గావించెనంతరాఘవేంద్రుండునశోకవనంబునకేలిశిశుంపాతరుసమీపంబునందు॥ కా॥ దైత్యులుప్రహుదాపరితనతీభీ
 తగ్రంథిబంధులకి॥ వ్రాతంపిశ్వననానలాగ్రుకణివేదజేవదారామభూ॥ జాతంశుమృకపోలకీలితకరాబ్జాతబ్ర
 భూతగృహీతాతాతాబ్రాణనమేతసేతఁగనియోభూమిసూదాముండట॥ వ॥ కనిరామచంద్రుండును దాపంబునొం
 దిభార్యవలనచోషంబులేకుండుటవహ్నిచలనంబ్రకటంబువేసేదేవతలపంపునదేమిజేకొని॥ డి॥ శోపితదానపుంపునవ
 సోముండురాముండురాక్షసేంద్రతా॥ శేషవిభాగిల్లనమఁజీవిగవ్వనిలెన్నిగనల తోషణుదావశోషణునమాషణుశ
 శ్వందరోషణుమితా॥ భాషణనాద్యపోషణుగృహగణగూషణునవ్విభీషణు॥ వ॥ ఇట్లువిభీషణుంఁస్థాపనం దైరామ
 చంద్రుండునతాలత్మ్యణనమేతుండై సుగ్రీవహనుమదాదులంఁగూడికొనిపుష్పకాణామండైవేల్పులుగురియుపువ్వులసో
 నలందడియుచుఁదొల్లివచ్చినజాడలుసేతసేలిగించుచునుజలినందిగ్రామంబునకువచ్చెనయ్యవసరంబున॥ గ్రీ॥ రామచం
 ద్రవిభువిరాకపీనులవనిభరతుండున్నహిందవిపాదుకలను॥ మోచికొనుచువచ్చినదుముతోఁబురజనుత్ । గొల్పుచుండన
 న్నకేదరువచ్చె॥ వ॥ పచ్చిపాదుకలుముందలనిడికినియెడనెడసాష్టాంగదండప్రణామంబులు సేయుచుమెల్లనడానిరా
 ముచంద్రునిపాదంబులమెనలంగడియిందితచ్చరణలేణువులుచుడిదిశిరంబునంజల్లికొనిలనిలేకమరియునవ్వుడకమలర
 బులన్ననమోపికొనుచునంతసంబునంగిట్టుంగడిగిసేనుంబులయచుండసేతాలత్మ్యణనహితుండై విభంజనుదనకెను
 లువచ్చినబ్రాహ్మణజనంబులకునమస్కరించితక్కినవారలచేత మన్ననలులెందివారలనున్నించెనయ్యవసరంబున॥
 చ॥ నృపవరపెన్నరాక్షగలెనిగనకుండినయెట్టిసేదమా॥ తపములుపగఁజెందఁటముధన్యులమైతిమటంచుమట్టమున్ ।
 చపలతంద్రిప్పపువ్వులవసంతములామఁచుబాడుచున్నత॥ త్రిపులయియాడుచుంబ్రజలుదన్యులంబంహగజేసరేల్లెడ॥
 సీ॥ కవనూడియులు దెసఁగిపితాజారాక్షసరాజుమెక్కడఁజామరములువీవహనుమంతుడతిధవలొకత్రమువట్లఁబాయ
 కల్భరతుండుభక్తిచేరితేత్రముండములువాపంబుగొనిరాగసామిలిభృత్యుండైచనువునూపజలపాత్రచేపట్టిజన
 కజఁగూడిరాగాంధనబడచుంఁగడుండుమోవాబసిడిగదైపెద్దభల్లూకపతిమోవా॥ గొలువఁబుష్పంబునెలయశేక్కి॥ గ్ర
 హములెల్లవెలయఁగఁజూపవ్వనంపుర్రాచంద్రువగిరామచంద్రుడొప్పి॥ వ॥ ఇట్లుపుష్పకాణామండైకపీఠంబులుచే
 దికోలువగామచంద్రుండయోధ్యుండుజనియెంతకమున్నయప్పురంబునందు॥ సీ॥ విధులునకగ్రంధావించితోయంబులున
 ల్లిరంభాస్తంభదయముగిలిపిపట్టుపీఠులుసట్టిబహుశీరణంబులుగలువపంబులుమేకుకట్టుకట్టివేకలలికిందివివిధరత్నత
 ముత్యముగ్గులపలదందములుగఁబెట్టికలయగోడలరామకిథల్లెన్ద్రామించిత్రాసాదములుదేవభవనములను॥ గోపురం

కుమేద్విప్రవగుబుడవతమగూఁడులును అలనిచ్చియున్నది॥గీ॥ధరణివలదుమాకుండవసులకేలనీవభిలతోకగురుండైనై
నహరిమీనూపనంబులందుచలయుచీకటివాపుభవమదార్పమలపాధివేం ద్ర॥వ॥అనివలికిత్రహ్మణ్యదేవుండయినరా
మచంద్రునిచేయొల్లలంబూజించియునులనరిల్లు సెన్దలంబురాజ్యంబు సేసిరాఘవేంద్రుంహోకృతినంబున॥సీ॥వ
సుప్తపైఁబుట్టెవద్రాలాక్షి మహాఅనునై రామండుగూడవృత్తి నడుదేయిఁదిఱుగు నోనాగరజనులలోనొకఁడుధ
ననఁ యొప్పునన్నునుగనింబులాపురంబున్నచందలరాని బాయంగలేరదేవతైనని తావెట్లినగురానుధరణిశ్వరుండ
నేజేసాచ్చునుమాటబిట్లువలుకీ నాలకించుమరియునామాటచారులవలజగములలోనగలుగఁదెలిసిసేతనిత్రప్రావరజే
ప్పకవాల్కికీపురశాలఁజెట్టఁబడిరాత్రి॥వ॥అంతసేతయుఁగల్గిపోగావురంగుశలపులనియెడికోమలంగనియే వారికివా
ల్కికీజాతంబులంబులనించెలత్తులుచునుంగమంఘనవంద్రకేయంఘనభరకురంబు ౭యంఘన పుష్కలంఘనశుభ్ర
ఘ్నునగునాహుండునుగుతసేనుండునునంభంఁచిరయ్యెడ॥కి॥బంధురబలుండగుభరతుండఁగంధర్వచయంబుద్రు
చి న కాదులనిచ్చంధుండగునన్నకిచ్చెనుబంధువులునుమాతృజనులైన జలుఁమెచ్చు॥గీ॥మాధవనంబులోనమాధవం
దనుండనులవంబుఁజంఘనజలంబుమెఱసిచుఘపురంబు సేసెనుధావపిత్రుఘ్నుఁడర్చరామచంద్రుఁడొననంగ॥
వ॥అంతరామచంద్రుంఘనాంతకాలంబునంద్రుఁడొమాగులయినశుభలవులిగ్గలునువాల్కికీవలన వేదాదివిద్యలయందు
నేర్పరురై సెక్కు సప్తసనుతానకంబుగారామకి థాగ్లోకంబులువాడునుహోకృతాదురాధువేంద్రుని యజ్ఞశాలసం
జన॥స॥శివోక్తి॥వృత్తకూసులువల్లమిసవ వారియొనఁగుధారదానుట బాడినవారిపాలునుసర్వరాధిపఁడ౯బ్రహ్మాది వి
ట్టుసంలనమాంధిరయ్యెడ శ్రీశిగ్గులబాహువుతో దొట్టనొడలలాదివారలతోడిమాకృతపుట్టఁగా॥ అంతనారామ
చంద్రుఁడొక మామలక్ష్మినియె॥గీ॥దిగ్వియర్వలారగీతాంశుముఖులారానలనజళశాలనయనలారా మాధురభామలార
మహామీనెప్పగుదిగ్వింధ్రమీసృష్ట్యులారా॥వ॥అనవారలేమువాల్కికీపాత్రలమురాఘవేశ్వరుఁడయాంబునూడవ
చ్చోమరపుమెట్లెచనియ్యె సామనమితంఁదె నెఱిగెదరుండుండయ్యెగనివాసంబునకునతరరించవలె యనునా
డుసీగండోళైకుశలపులముండులడవకోనివాల్కికీవచ్చిరఘువులపునింగనియేనేకప్రకారంబుల స్థాయింబియ్యెనెయె॥
గీ॥నతముద్గరాలుదిత్తవాక్యరంబులందునత్యమ్మూర్తియచలచరితఃపుణ్యసాధ్వీకడవఁబోలదుచేసొనరవీతులబిదం
ద్రారామచంద్ర॥వ॥అనివాల్కికీసులుక రామచంద్రుంబువుత్తానియెడికానింపగుశలపులనువాల్కికీసేప్పనిందిరామచంద్ర
చరిత్రాధ్యాయంబునయె చురారశయెనెతభూవివంబువాచ్చెనయ్యెడ॥స॥ముదితానోటికిగ్గరికిపువనలోమోహంబు
చిరోంపవేదవనాంభోజమునూపవేసృష్టవననీవాక్యంబునీర్వపవేమదిసేయంగకవచ్చునీశ్వరుడునైవఃఘంఘేనూపా
లుఁడాపకగాదేప్రియరానిఁబాసినయెడఁభావంపనెవ్వారికి॥వ॥అగవగచిరామచంద్రుండుబ్రహ్మచర్యంబుధరి
యించవనుమొకండువేలయేండ్లడతేకుండగ్నిహూతంబులుసెల్లించి తానీశ్వరుండుగావుండనమొదలి నెలపునకుం
జనియెడిప్పరంబున॥గీ॥అదిదేవుడైనయారామచంద్రునికి బిగ్గుటైతయనురికోటి జంపుటంతకపులసాహాయ్య
వాదియెంగెనురలకోటకుఁగ్గిడమాపెఁగాక॥వ॥వశంఘగమైత్రుడ౯లవణవాల్కికీబృంభణతానవర్తికీదత్తదిగధీశ
మామీనునిదర్శనంఁడితదిప్పకీర్తికీదత్తశతభానుమూర్తికిసుధాసుదిభాషికిరాఘవోపికికీదత్తరథరాజుపక్షినిదైత్య
పంబారిగొన్నజెట్టికీ॥ద్ర॥నల్లనివాఁడువద్దనయనంబులవాఁడునుహోమగంబుల౯ విల్లునఁజాలువాఁడుగండువిప్పగు
వక్షుమువాఁడుమేలుఁదై జల్లెనువాఁడునిక్కినభజంబులవాఁడుయతంబుదిక్కులంజల్లెనువాఁడునై నరఘనత్రముడీ
పుతమాకీభీషము॥గీ॥రామచంద్రుఁడొకరాకలపోకలఁగదిసిఁ అగువారుగన్నవారు నంటిగొన్నవారునాకోసలప్ర
జలరిగిరాదియోగులగుగిరికి॥కి॥మంతనములునగ్గతులకుఁబొంతనములుగునములైనపుణ్యములకుఁదా నింతనము
లుపూర్వార్థమిక్కంతనములరానునామకృతిచింతనముల్॥వ॥ఆరామచంద్రు నకుఁగుశంఘనకుఁగుశునకుఁగిరియదిగికి
నిమకుండునునిమకునకునభంఘనభుగికిఁబుండరికుండనుండుండరికునకుయేమధన్వండును యేమధన్వండును దేవానీసం
డునుదేవానీసనునహింసంఘనసహింసకుఁబారియోత్రుండునుబారియోత్రు నంబులంఘను బలునకుఁ జలుండునుచ
లునునరగ్ననంభపుండగువజ్రనాభంఘనువజ్రనాభంఘనకుశంఘంఘనకుశంఘనకుశవిద్యుతయనువిద్యుతిహిరణ్యనాభుని
డతండుజై మిశివ్యుండయినయాజ్ఞవల్క్యమునివలననధ్యత్తయోగంబు నేర్చి హృదయకలుషంబులంబాసెయోగవ

ర్యుండయ్యె నాహిరణ్య నాభునకుఁబుష్కలండునుపుష్కలంకుఁ గ్రువనంధియుఁ గ్రువనంధికినుకర్మ నండునునుదర్శనునకున్గి
 వర్ణండునున్గి వర్ణునకుఁ జేయుండునుకే యునునునునునురాజ శ్రేష్ఠుండువు టైనారాజయోగిసిద్ధుండయ్యలనాగ్రహం
 బునునున్న వామకలియుగాంతంబునవృంబయ్యెడు సూర్యవంశంబుగ్రన్మఱం బుట్టింపంగలవాఁడా షరువునకుఁ బ్రశు
 శ్రుగండావ్రశుశ్రు నకునంధియునతనికినహర్షంబుఁదాయుఁగుగ్గఱునికిమహాస్వతుండామహాస్వతునకుఁ శ్రీనాహిరణ్యసా
 హికిబృహద్బలుండుజనియించెవాఁడుభారతయుద్ధంబునమీతం ద్రియగునభినున్వరిచేతహతుడయ్యెవినుము॥గీ॥వరగని

— ఖి భవిష్య ద్రాజే హావణానము. ఖి —

యైవండునుబృహద్బలుఁడుమొదలుదువయుగాఁలరాజులందోడతోడఁ వెఱుఁగఁజెప్పిసేనానినికమీఁదఁగఁ బుట్టగ
 లనారిఁజెప్పెనధూవదేంద్రుఁడ౧॥అబృహద్బలునకుబృహద్రణుండునుబృహద్రణునకునురుక్షతుండు నాతనికివశ్యపీతుం
 డునువశ్యపీతునకుఁ బ్రతిప్ర్యాముండునుప్రతిప్ర్యామునకుభానుండునుభానునకునహదేవుండునునహదేవునకు బృహ
 దశ్వుండునుబృహదశ్వునకుభానుమంతుండునుభానుమంతునకుఁ బ్రతీకాశ్యుండునుఁ బ్రతీకాశ్యునకునుప్రతీకుండును సుప్ర
 తీకునకుమేరుదేవుండునుమేరుదేవునకునుతత్త్వండునుసుతత్త్వండునుయుదుండునుయుతుకునకుసుతపుండునుసుత
 పునకునుమిత్రజిత్తునతనికిబృహదాజియునతనికిబృహదాజియునకజయండునుదనంజయనకురణంజయండునతనికిసృంజ
 యండునుసృంజయనకుశాశ్యుండునుశాశ్యునకుశుద్ధాదుండునుశుద్ధాదునకులంగలుండునులంగలునకుఁబ్రసేనజిత్తున
 తనికిఁబృథ్వండునుపృథ్వండునుపృథ్వండునుపృథ్వండునుససునకుభుండునుససునకుసుమిత్రునియనం
 తరకాలంబునసూర్యవంశంబునశింపఁగలదువీరలుబృహద్బలునినుండి క్రమంబునంబుట్టంగలవారలని చెప్పి శుకుండిట్లవి
 యె॥సీ॥ధన్వంతరాయుఁడాయుఁడైవంతునయ్యుఁడానివియోగమావరింపఁగఁసెరి యావసిష్ఠుఁడ౧॥నాల్వెఁజ్యమునకుఁదానర్థింపఁగ
 నియోతఁడొప్పు నిమబముసేయివనియ్యె॥కొనినాడమరివత్తుఁగొదవలేదనవచ్చిసంసారమెంతయుఁజంపలంబు॥కాల
 యావనమేలఁగ్రతువుసేనకననియన్వయున్విక్రమలనతఁడుగూర్చి॥సేయని ద్వినియాగంబుఁజెల్లజేసి॥గురుఁడుచను
 దెంచితన్వపైకొవపత్రియోనినావచ్చునందాకనుండవనుచునతనిదేహంబువడుగాక యులికపింఁజె॥వ॥ఇల్లవసిష్ఠుం
 డుకపించిననిమియునువసిష్ఠునిదేహంబువడుగాకయనిఁజలకపింఁచియిదవన్వసిష్ఠుండుమిశ్రావరుణులవలనఁగడవట నూ
 ర్విశికిజన్మించెరుశావంబున బ్రహ్మజ్ఞానియెననిమివిగతదేహుండుననతనిదేహంబుముగిశ్వంపులుగంధవస్తువులుంబొలి
 విదావిహిజ్జాన్వనత్రయాగలబుఁజెల్లించిరికడవటనుదేవగణంబులు మెచ్చినచ్చినవారలకునిమిదేహంబుహూపిత్తులకం
 జేయుండవచ్చుదావారలునిమిప్రాణంబువచ్చుంగాకయనిపలికిననిమితనదేహంబుపారమెల్లగయిల్లనియె॥కు॥అ॥మోహ
 కులితంబుసాంద్రనుమతాహంకారమూంబునం॥తతనానానుభవం॥శిషిత్వమనిత్యంబిట్టిదేహంబునం॥కృతినాకేటికిమీ
 నజీవనముభంగింభీతిబాహుళ్యము॥చిత్రతల్ పెద్దలుదీనిఁజేకొనరుసర్యేశువృదింగొల్పెదఁ॥వ॥అనిపలికిననిమిమాటలు
 గ్రన్మట్టింపనేరకకేరీరులుగన్ములుడెఱచిదవ్వుడునుమూసినవ్వుడునునిమిగానవచ్చుంగాకయనిపల్లిదేవతలునధిరంత॥గీ॥
 పెద్దలైరమునులుబృథిపీఠలికిరాజా॥లేమిజూచినిమికళేబరంబు॥తలువమొకఁడుపుట్టెదనయండువాని॥జవకుండనుచుబలి
 కెజగములెల్లెవ॥మరియనతండువిగతదేహుండుగావురవైదేహుడునియునుమథనజాతుండుగావునమిమియిండవంబరగే
 నమ్మిశిలనిచేతనిర్మితంబైనదిగావునమిశిలానగరంబనాఁబరగెనాజనకునకునుదావనుండునుదావనువునకునకిమిదర్శనం
 డునునందివరసునకునుకేతుండునునుకేతువునకుదేవరాతుండునుదేవరాతురకుబృహద్రఘంకుపుట్టెనతనికినుపృథియన
 తనికిధ్వక్తేతుండునునతనికిహర్యశ్యుండునతనికివరువునతనికిఁ బ్రతింధకుండునునతనికిఁ పృథతరయుండునతనికి దేవమీశం
 డునునతనికిపిఠ్యతుండునునతనికిమహాధృతియునతనికిఁగ్తిరాముండునతనికిమహాకీముండునునతనికిన్వగ్ధోముండునున
 తనికిప్రాన్వోముండునునతనికిసీరధ్వజండునునుబుట్టె॥గీ॥అతఁడుమఘునుసేయనవనిదున్నుంపంగలాంగలంబుకొననులతు
 ణాం॥సీతజాతమయ్యెసీరధ్వజుండన॥దానఁజెప్పఁబడియెధన్వండుడవ॥అసీరధ్వజునకుగృతధ్వజండునుగృతధ్వజున
 కుగృతధ్వజండునుగృతధ్వజునకుగృతధ్వజునిగృతధ్వజులనువారిద్రణువుటియింమఁగృతధ్వజునకుఁగేగిధ్వజుండండుడును
 దానెఱిగెడిఁడ్యయిదువేర్చరియయ్యెమిగతధ్వజునకుభాండిక్కుండనువాఁడుజన్మించితం ద్రివలన నెఱుకగలవాఁడైకర్త
 తత్వంబునెల్పికేగిధ్వజునివలభీతుండుయెగఁఖాండిక్కునకుభానుమంతుండునుభానుమంతునకుతత్యముండునుతత్య

మునిశిశునియగుదిగిసఁ ద్వాజుండునన ద్వాజునకునాధ్యక్షతనుండునూర్ధ్వకేతునకునజుండునిజునకుంగురుజిత్తుకురుజిత్తు
 నకునరిష్టసేమియునరిష్టసేమికే శ్రుగాయపుశ్రుగాయపునకుఁ బూర్వమునుఁ బూర్వమునఁజిత్తరథుండునుఁజిత్తరథున
 కుఁ యేమాపియు యేమాపికే హేమరథుండును హేమరథునకునత్యరథుండునునత్యరథునకునువసురుండునువసురునకునగ్ని
 దేవుప్రసాదంబుననువగురుద్ధుండునునువగురుద్ధునిసంపాదుండునుపావనసునసునుద్ధునుండునతఁడైన భూషణుండనిపింబ
 డునాసుభూషణునకుజయండునుజయనకుపిజయండునుపిజయనకుఁముతుండునుముతునకుననఁముండు ననఁమునకుపీ
 తిహస్త్రిండునుపీతిహస్త్రిసహస్త్రితియుగృతికిహమభౌశుండునుబహుభౌశుండునుగృతియుకృతికిమహావెయును వాఁడు
 జన్మించెవీరలు మైథిలురగురాజులనిచెప్పంబడుదుయోశ్రవరప్రసాదంబున గృహస్థులై యుండియు బంధనిగ్నుక్తులై
 యాత్మజ్ఞానంబుగలిగిరింతరబ్రహ్మనుసంధానంబు సేయుచునుండుమరనివతిశిశుకయోగిండుండెట్లనియె||... ..

— శ్లో చంద్రవంశశ్యులుగురాజులయితోహనము. శ్లో —

గీ॥ చంద్రగౌరవమునఁజంద్రవంశమునందుఁజంద్రక్షిర్దులతోడజనితమైనఁ యద్భుపుణ్యమతులునై రాజరాజులునింకవి
 నుముమానవేంద్రచంద్ర॥౧॥౧॥ ఒక వేయితలలతోనుండుజగన్నాధుబౌద్ధతమ్మినిబ్రహ్మపుటైమొదలఁ నతనిగుణంబులన
 తనిఁబోలేడుదనుండఁ త్రియునుంజాతుండయ్యెనత్రిగడకంటిసూక్ష్మలంఘనంబునఁగడిఁ డుదయుంచెవిప్రులకోషఫలకు॥
 నంబుగర్భములకునజనివంపుననాధుండై యుండిరాజసూయంబు సేసె॥ మూడులోకములనుగెల్పిమోచమునను॥ జనిబృ
 హస్పతిపెల్లముఁజారుమూర్తిదారనిలుపొచ్చిగొనిపోయితన్నగురుండు॥ వేదనందాకనయ్యుంఁటిడువఁడయ్యె॥౧॥౧॥ అంత
 వేల్పులతోరక్కసులకుఁగయ్యంబయ్యెబృహస్పతితోడవైరంబునంజేసెకావ్యుండురాక్షసులతోఁజేరికొనివండుమింజేవ
 ట్టిమ గాచార్యునిబోఁడోలినహనుండుభూతగణనమేతుండై యతనిగురువుత్తుండై నబృహస్పతినిఁజేవట్టెదేవేంద్రుండు
 నుసురగణంబులుదానునుబృహస్పతికిండ్లంబువచ్చెనయ్యెవనరుబునబృహస్పతిభార్యానిది త్రంబునరణంబునురాసుర
 నినాశకరంబయ్యె నాలోనబృహస్పతితండ్రీయగుంఁగిరసుండు సెప్పినపిల్లబ్రహ్మదేవుండువండునింగోపించిగల్గిరియై
 నతారసుమఱులనిప్పించినంజాదిబృహస్పతిదానికిఁబ్లియె॥౧॥౧॥ సిగ్గొకయింతలేక వెలచేడియభంగినిధర్మకీర్తులఁబోన్
 లుసేసెజారుశశిబొంకిటాకడుపేలఁడెచ్చుకొంఁటెగ్గదలంపగావలదెయిపుడుగర్భముదించుకోమ్మనిగఁగజేసె
 దఁజెనఁటిమానవతులొనినుఁజూచిమెత్తులే॥౧॥౧॥ అనికోపించుమండనాచెలువకుఁబిసిండిచాయమేనుంగలపట్టురైవ
 నింజూచిమోహంబుచేసెబృహస్పతిదనకొడుకనియునుంజంద్రుండుదనకన్ననాడనియునుజగడించెదప్పుడు॥గీ॥ వారివా
 దుచూచివారింపఁగావచ్చియేర్పరింపలేక నెల్లమునులునమరవరులనడుగ నావేమకలకత్రైయోఁగుఁగారియితరులెఱుఁ
 గరనిరి॥ఆవలకులువినిసిగ్గుపడియున్నతారకుఁజిన్నికొమరుండిట్లనియె॥౧॥౧॥ ఇటువగునచేడగబంధులు॥ దలవంఁగనుగఁడు
 యోయఁడగ్గికట్టా॥వెలిసేలఁడన్నగఁగంటివికలిగించినవాడుశీతకరుహంగురుహా॥౧॥౧॥ అనివలకుచున్నకొడుకునకుమఱు
 మాబలాడనేచికనున్నతారవేకాంతంబునంజేచిమంతనంబునబ్రహ్మయిట్లనియె॥౧॥౧॥ చెలువారియెలసిగ్గువాపిగురుండో
 శీతాంశుండోయెవ్వఁడోలవితాకారుగుమారుఁగన్నయితఁడేలాదావేపాటుని॥తలనేమిట్టెనెవెచ్చునూర్పునముకాంతగో
 గామినులోగాఁకమాటలనించేమియుఁబోయిపోయెరులతోడంజెప్పినిచ్చింపవే॥౧॥౧॥ అనివలికిన బ్రహ్మకు నెమఱుమాటాడ
 వెలుదిమౌతనంబుననయ్యెంతివండునింగింకన్నదాననవపుఁడాబాలకునకుమఱుండునుపేటవెట్టివండునిగిచ్చిబ్రహ్మనని
 యెంత॥గీ॥ బుద్ధిమంతుండయినబుధుఁడుపుత్తుండై న॥ మేనుఁజెందిరాజుమిన్నుముట్రెబుద్ధిగలనుతుండువట్టివనహం
 డ్రీ॥మిన్నుముట్టకేలమిన్నకుండు॥౧॥౧॥ఆయుధునకుఁదొట్టిజెప్పినయిళొకన్యకవలనంబురూపుండుపుట్రెనాపురూపునకుఁ
 గలశౌర్యసౌందర్యగాంభీర్యాదిగుణంబులువారమనివలననింద్రసభలోననూరవశివినీమిత్రావరుణశావంబున మనుష్య
 స్త్రీరూపంబుదాల్చిగులాకోకంబునకువచ్చిమందలనిలువంబడి॥ తరల॥సరసిజాతమున్నగేంద్రమధ్యవిశాలవయసుహా
 భుజా॥సురుదిరాననవంద్రమండలశోభితుఁడుమూరునాపురుషవర్మగుణురపుంఁగనిపున్ద్రులంపరజొనుచే॥దొరు
 గుక్కొచ్చిరియోపులఁమదిఁజూలఁబోవఁగ భాంతయై॥దొర్నశినిలివియున్నంత॥౧॥౧॥ భావజాకోలయోమొగులువాసి
 వెలుంగుమెఱుంగుమోహిని॥దేవతయోభూరమయెందీకరగ్రహణంబులేనివో॥దేవనమేటికంఠుమరుచేఁజిగురాకడిద
 క్కుజిమ్ముల॥దావడకేటబురూపుండుదామరపాశుజలంబుకైవడిగ॥౧॥౧॥ ఇట్లురావపట్టిచేటుకు వింటివారిదాడికినూడి

యైత్యురసై గణచేరీలు డెడచ్చెకొనియచ్చెలువక్లిష్టయై సులలిత డుండరాక వనిశ్చిరికిఁగన్గోకి రేణు
ముకుండివచ్చెనోయలగును లులవాడడిచిదంబుగి వృనేఱియు నెలుగ నెయిబడ మామదెబ్బాడు గలుగె నీచెల్మ
నజెను మోపితగ చెయ్యలనన్నువేపన్నగదావవే నింప బ్రోడచేడియిట్టయె మ॥ ఇవిని కూర్చుకొనిట్ల డెడవ
గినివై వృష్టం గాఁచె నేరివప్రస్తుంధపు గాక నాడ దానిపుడుదే॥ ౬వే॥ కనుకొలంకృతనీననావతమునికృంబ
య్యె నేకావనో॥ ౬వోనంబులనిన్నుడేల్లుచగు నేదం ద్రాగ్నయ గ్రాహణీ) - నివలికివ చేల్లులవెంయొగి ప్రణమాబి
కియ్యకొనితనవనంబున॥ కి॥ మందితలరూపునంతే॥ నందిత రూదేవగణిక యలమగుచేతన గంబలితెది త్తనినుండా
మందివపుయంతకంటెమేలుంగలదే॥ ౭నినిశ్చయించివోని॥ గీ॥ రాజారాజము భునింపెదై బుగారు॥ మేడలంచునిరులనీ
డలంచుదోబలంచురత్నకూటంబులంచును॥ గొలకులంచు గిరులకెండులంచు॥ ౮॥ ౭తనయ్యకొనెనుగలంబు తెలకొని
న॥ కి॥ ఒకచిక్రయేగుమగు వారొకచోటన కొనినిదియు డనుకనలొ॥ నుకటియెవనమున నెంచుడు రొకనిమిషము
పాయసంకురువేదయుం దాను॥ ౯క॥ దయ్య మెలుంగును వారల నెయ్యియునున ప్తవలునునిజగిరినముల్ ॥ వియ్యియ
గలనోనందడిబయ్యకొంగడ్డమై నెంబ్రాణము వెడలు॥ ౧౦॥ ఇట్లూరినీయుంబ రూపుంబ నెండొరువులవలనప
వలుచె ప్తలూ త్రంబుట్లలేలు నెట్లడలకేవారింప నెక్కునాడుదేవగంబుకదే వేంధ్రంపగులుపుంబ తిరిగొలుపు
నూర్వరీలేపంపటంజూచి॥ ౧౧॥ ఇన్నిదినంబులలోమనమున్నన భావ భ్యవేయూర్వశిలేమి ॥ పిన్ననముతోనన్నదివ
నైదటిగియున్నపసిడిప పురననుచు॥ ౧౨॥ ఇందు లంకాం గుర్వంబునిచి వారునడం డేయ జగివీ టివూర్వశిలేమి
కొన్నయెడగంబులగట్టికవిలేడను మొటవెనవారి మొటనినర భున్నుండేమేనుప జిదికూటు మున్ను రూపురొం
గిలమండియూర్వశియున్నయె॥ ౧౩॥ అదెనాడేడ రంబివోం లున హాంకాగ్రులై కొంచును॥ దైతలేయోరడ నాటు
నససావధ్యంబునాహీరుడై ॥ కిదుండేనావక కూర్చుని యెన్నుని డైయును॥ ఎకలంజాలంపనాడుకొగిలి
యూదావంధ్యాశ్మకైచెన్నై॥ ౧౪॥ పాతునుచొంబలేప గానాటిమివాటి పలేకన గతవమ్మై॥ గుంపలరొగిలం
జూపెకానుగవాడ పకంబెనుగంపనగువగువొప్ప॥ గీ॥ అదయుడయరవారికొలకుంటెంబ్రాణ్నికనింట్లదానియ
గుటమేలు॥ హీనులొంబెయోహింసించగా నేలయవోజనులకూగంబులెన్న॥ ౧౫॥ ఏటికినిరాచరిక ముబోటులు మొట్ట
కెట్టంబుపుభోంబియూచు॥ వేలలనీడ్యుడుగొంగ ॥ గీటణపపువెడలితవముక్రియనుం డెదిదే॥ ౧౬॥ కియుచినపురణభీ
రుపుమనుజాధమునిమరబోకునుండునికటానినుజ క్రవర్తిజేసన॥ ఎంజానునకంటెవ్వివాండునుగలదే॥ ౧౭॥ పాప
కుభంబులవయ్యంబివమో పులనుకర వాలమ్మ లుదెవులజోనువనాగాజ శేఖరుండ్రంకురంబునోటనడంగుడగజంబు
చందంబునమఱచిదిగంబురుండై వాలుకేలనికంబిరకు లేయదొంగలనటిక వై చిమేపంబులవిడిపించుకొనితిటిగివచ్చు నెడగ
గీ॥ వీటలేనగనింజెలువదానీక్షించికన్న మొటనిసోవ కొల్లరాక॥ వేల్లివానిభంగివివశు డైవడిలేచిసాగిలి తెల్లనిస్రక్తి
పాకిరపడియె॥ ౧౮॥ మరియులగురపుండుమగ నాతుంబ డై తెలుసుకునెన్నటిరంబునజెలిక తెలతొంగూడియున్నయూ
ర్వసింగనివికసితముఖుండై యుల్లనియె॥ ౧౯॥ తలనుధాన్యనియేలవచ్చితకటాపర్వంబెత్తర్వంబెయ్య॥ మనలోనుండువలూ
డికొన్నవలుకులే మర్యాదలుండపెసె॥ నిను నేచానినయంతమండితిబువున్నేలంబడంబా రెండానినుగ్రంపువృగాలి
దీనిగుణాకృష్టివిలోకింపవే॥ ౨౦॥ సినూర్వశియుల్లనియె॥ కి॥ మగువలంపింతలాంగెడ॥ నగవాడ వేనిపువసుపుకూ
డిగ్రవగవందగ వేమానువపశుపువృమ్మలుముగిసి తెలూయంగాక మేలిచినినే) పదియునుంగాక॥ మ॥ తలంపుతీ
శువులుమాటలుజ్వలనుధాధాన్యభండయింపు॥ వీలుతుక మెచ్చరుయంబులందల తు పేష్టానములేమ కూర్చు
పాత్తుకబలి నై నెంబురువరధర్మలే నిర్దయలే చంచలుల్ ॥ వలయాండ్లెడ వారి వేడబయూలేదాంతముకొంబులే
డ॥ ఇంకొక యేడువోయిననరెత్వరయాతలి రేయినిపు నా॥ లంకెంపచ్చియొక జూలలక్షణవంతులంగాంచెదమియు॥
గొంకకి పాన్మువావుండును గొమ్మనుగర్భిణిగాదలంచుచు॥ ౨౧॥ యొకంతలేక నృపనత్రియంబునపోయేటికి॥ ౨౨॥ ఇ
ట్లునుజిలి పరితనపురంబున మెక్కుయేకుండిపిథవనూర్వశిడకేగిమెక్కు రేయపుకూరపుండయ్యంతి కడనున్ననా తెలద
య్యుంధర్మల వేడికి నమమగర్వచైదరనపుడునతండుగంధర్వులనుబ్రాగించినవారలతండు సాగడుటకుమెన్నియోన్ననో
లినిచ్చినయ్యగ్ని ప్రాణిసూర్వశింగాకలంచుచుదానితోనడచిదిటుగుచుండియొక్క నాడగ్నిప్రాలియ వియెటిగిననం

బునందిగవిడియింటికిజనుడెంచివెళ్ళుబురా త్రాదానిజింతింపుముడెంద్రే తాయుగంబుసాక్షివ నారాజుది త్రంబునఁ గర్త బోధంబులు నై వేదంబులుమూడువూర్ణంబులై తోచిననాభూవరుండుస్థానికడకుంజనియందుశ్రమిగర్భ బాతంజెనయి శ్వేతంబుఁజూచియశ్వత్థంబుచేతనరణులు యెండుగావింపిమందటియరణియొడఁచును వెనకటియరణిమార్పవలయును యెం టినడుమనున్నతాత్మంబుపుత్రుండునియునుమంత్రంబుచెప్పుమంత్రచ్చుడుండజాతవేదండునన్గొనంభవింపెనతఁకుమిహి తారాధనసంస్థారంబునంజేసియాహవనియాదిగపియ్యె నెగడిపురూరపుదిపుత్రుండనికల్పింపంబయ్యె నాయుక్తిపురూరపు నిఁబుణ్యలోకంబునకుంబనువంగారణంబగుటంజేసి)క||ఆయుగ్నిచేఁబురూరపుఁడా యుజ్జేశ్వరునకుంబహరి వేదమయ్యుఁగ||

శ్రీయతుఁగూర్చియజెంచెగు||గూయతుఁడూర్వశిగనంగనటిగేమకొఱకై||ఉ||ఒక్కటివహ్ని వేల్వఁబురుషోత్తముఁడొక్కఁడు వాఙ్మయంబొక్కటి వేదమాత్రంబమొక్కటివర్ణముదొల్లిద్రేతయందొక్కటిపాదిమూడుగునుదీరముగానెనరించె బుద్ధిచేఁజిక్కననాపురూరపుండ్ర శ్రులకుఁనులభంబులెట్లుగుఁగ||వ||ఇట్లు వేదవిభాగంబుగల్గిందియొగంబు సేసిపురూర పుండూర్వశియొన్నగుంధర్వలోకంబునకుంజనియెనతనికిమార్పవలగర్భంబుననాయువు శ్రుతాయువునత్యాయువు రయ్యం దునుజయుండునువిజయుండన నాట్లుపుత్రులుంగలిగిరిందు శ్రుతాయువునకువసుమంతుండునునత్యాయువునకుశ్రుతం జయుండునురయ్యునకుశ్రుతుండును సేకుండుననగ్రురుగులిగిరిజయునకునకుండువిజయునకుభీముండుజనించిరాభిము నకుఁగాంచనుండును కాంచనునకుఁజూర్యుండును జూర్యునకుగంగా ప్రవాహంబువుక్కిరింపెట్టినిజహ్నుండుజ హ్నునకుఁబూరుండుపూరునకుఁబాలకుండుబాలకునకునజకుండునజకునకుశుండుకుశునకుఁగుశాంబుండుధూర్తయ్యండు వసువుకున నాభుండనలపురుసంభవింపిరిందుఁగుశాంబునికిగాధియను వాడుగలిగెనాగాధిరాజ్యంబు సేయుచుండ||సీ|| సత్యవతినిగాధిజాతకునన్మనువి పుత్రుఁబుట్ట బిశుండువేడికొనినిగాధియునుతక్కిమగాడన లెల్లినవకంబు మేనులునల్లచెపు లుగలగుట్టములు వేయుకన్యశశిపుంకుఁబ్బినఁగూతుగునిత్తుననినవసుధామరుండునువరుణునికడకేగిహరులఁడెప్పినఁగూ తునాతఁడెచ్చె||నామఁమోక్షసరియనంతనగొంతుసలఁగోరియడుగనియకొనియతండువిప్రరాజుమంత్రవితకుల వేర్పించి చెరువుచేసిగుంకఁజనియెనదికి||వ||అయ్యెడందల్లియెడిగినసత్యవతిబ్రహ్మమంత్రంబుల వేర్పించినచరువుదల్లికిబ్బియైత్ర మంబులందల్లికి వేర్పించినచరువుదానందుకొనియొండనామునిసనుడెంచివరువుచేడ్పడుటయెఱింగి భార్యకిట్లనియె||గీ|| తల్లిచరువుసేపుదాగ్నివచరువేలతల్లిపాలనిడితితరళనేత్రకొన్నునికనీకుఁగ్రురుఁడుపుట్టుమీయన్నబ్రహ్మవిమనినసముఁ గాంచు||వ||అనిననయ్యంతి వెఱచి మొక్కిరిచినయంబులాడినం బ్రసన్నుండై నీకొంతుసాధువైమమముండు తూరుండగుం గాకయనిరుదికుండనుగ్రహించిననాసత్యవతికిజనుదగ్గినంభవింపెనాసత్యసరియనుంగిశికనదియై లోక చావనియై ప్ర వహించెనాజనుదగ్గియు యేలుపుతూతురు యేలుకనువివాహంబై వసుమనానికుమారులంగనియెందు||క||పురుషోత్తము వంశంబున| ధరజనుదగ్గికిజనించెధన్వండురాముం| డిరువదియొకమఱిన్వసతుల| శిరములుచక్కడిచెడనడుచేగొడ్డం

— శ్రీ భాగవదంతోనంభూతుండగు శ్రీవరశురామునిచరిత్రము. —

౮౯||)అనినవినిభూవరుండుశుకునకిట్లనియె||ఉ|| ఏటికిజం పెరాముండవనిశులంబులవ్వరచారియందుఁద| ప్పేమిటివిప్రుండ య్యునతఁడేటికిరాజునతామసంబుల౯|నాటముఁబొం దెభూభరమావారితహాలదియేవిధంబునా| మాటకుమానచగ్ర ములుమాట ప్రకాశముగాగఁజెప్ప వే||అనినవినిశుకుంకిట్లనియె|| సీ||వాహయాధీశ్వరుండర్థునుండను వాడు ధరణీశ్వ రులలోనఁదగినవాఁడు| పురుషోత్తమాంశాంశుంబుల్యుదత్రాశ్రేయనారాధనము జేసియతఁనివలన| బివంధిజయము మఱాహుసహస్రంబునోమాదిగుణములుయశశముబలము | యోగీశ్వరత్వంబునోజయ్యుండెజంబుచెడనియింద్రియము బుసరియొంబడస| గాలివై వశనకలలోకంబులందుఁదనకుఁపోరామిరా రామితలము లేక| నెట్టిదోనై నతనయాజ్ఞయేపు మిగిలిధరణి వెలుగొండెనుమీధిఁదరణిమాడి||మ||ఒక నాదాననుజేంద్రుండంగనలతోనుద్దామండై బిటనుం| డకలే వానదిక్కియందుఁడెలిసింబుల్లుఁబోరాడిది|రక్కరాట్టంబున నానదీజలముల౯కట్టై వడివీరు మో| లకుఁబెట్లబ్బిరగా గతుండుయచయాలంకేశువయ్యుగొట్టగ౯||వ||ఇట్లుదిగ్విజయాద్ధంబువచ్చినరావణుండా రాజుఁడెంగటందొట్టినయెఱిసిటికి డక్కింపకరోషంబునంబోటిరియునాబోలెనమ్మేటిమగదితోటిపోరాటమునకుంజనినఁబాటంపకఁడనఱాహుచాలవంబు నే||క||నీకమయనతమరావణుకూకుటులగలిందివట్టికొని మోకాళ్లండాకించికొనితైవడి|నాకంబెట్టింఁడింగకరాధగి

ఛేతః॥అంతరస్థునకుమహామృతీపురంబునకే తెంచి॥క॥అరాజేంద్రుఁడురావఁజనుఁగియునుమీదనూరకుండునుజగ
 త్తః॥ఓదండవనిఁగఁచితి॥బోరయనినగువలచిపుచ్చెనుమఱల॥అంత॥సీ॥ధరణీశుఁడొక నాడుదైవయోగంబున
 వేటకైకాంతారవిధికిగి॥తీతిగియాలలత్రాంతేవఱుడైజనుదగ్గిమునియాశ్రమముజేరిమొక్కినిలవ॥నామునీం
 ద్రుఁడురాజనర్థియొబాదించియారాజునకుగాజుననుదగులకు॥దనజూమధేనుపుండ్రయకరప్పించియిష్టాన్నములు
 గురియింప॥దడవఁగనుడివిహర్షుఁడీమొదపుపైఁగోకొజేసి॥నంపదేటికినియాశ్రుచాలుగాక॥యిట్టిగోవులసేన్మఁడునె
 టుఁగఁమునుచుఁ॥బట్టితెన్నునిరనయొద్దిభటులఁబనిచె॥వారిలుదర్పంబునంజని॥క॥శ్రేయశాపఁడందఁకును॥నావదలం
 డితిమనుచుం॥భాయంబుం॥జూపార్యున్నపులంకును॥వాపోవఁమొకపుఁగొనుచువచ్చితిపుఁకొ॥అంతనరస్థునకును
 మాహిన్నతీపురంబునకువచ్చునెడరాముండాశ్రమంబునకే తెంచి॥గి॥అద్దిలయ్యయింటనశనంబుగుడిచిమా॥యుయ్యవల
 కుంకాకమించికిం॥మొదపురాజుగొనిపోయినాడట॥యేసురాముఁడటయెటుఁగఁచొక్కి॥అనివలికి॥మ॥ప్రశ
 యాగ్నిచ్చుటభంగిఁగనుంభిదలంపంబగునీంహాకృతం॥బెలువఁరాముఁడీలేనుపెంటనడిచెఁగాబ్బిన్నతలంబెల్లనా॥కులమై
 గ్రుంకఁగూతారీయొకవదియైకొండయైకొండయై॥దలియైసాహసీయైవ్యుగాజువఱునోజ్జలే॥శియైఘోశియై॥న
 విమాహిన్నతీపురంబుజేరినిలుచున్ననయంబున॥మ॥కనియోగముందలఁగార్థవీర్వంకనమిస్తాముంబరామ॥శరా
 ననరూఢీరకుతారభీనునదిరోషప్రాంపలచ్చూయగానననేత్రాంపలసీమునైఁజవలనానామాలికద్దామనూతన
 సరంభనలేంద్రదారశుభసూత్రయమునిగాముని॥కనికోపించిఉ॥బాలుఁడువెట్టిబ్రాహ్మణుఁడబ్రాహ్మణులైవడిను
 ఁటమానినూ॥పాలరకొడగూరిజయభవ్యలతోడభయంబుదక్కి॥య్యాల్లకువచ్చిపాడుచునయందికపాపములేమలెం
 ఁదలె॥దేంకఁగింపఘానుగునిసేయుఁడువేయొకగుల్పుఁడిన్నహి॥వ॥అనికదలిందిదండనాయకులంబురికిన్నినవారు
 నురగగజతొఱవదాతినమూహంబులతోలెక్కంబుదియేదయోనిఁబాలులతోనెచలునడచిరవక్రగదాకదభిండివాలతూ
 లవుము॥సాధనంబులమొప్పించినవచ్చివుంకగమ్మలకొలంతులనివ్వబుకప్పలుగొనలెట్టిందినకట్టలమిట్టివడియిట్లోపవీరం
 బునక్కనిడికిదికరాచింబిట్టులెట్టిందికకోరంబునతారంబుపాంచిమూకలకటికితోలియాడిమొంబునంగ్రస్త్రయలు
 కేట్టింకచెల్లులుగాట్టుకృషీవలనితె॥గుంకంబులుదెంచుచునఱికింభంబులదెగనడచునారానకారూఢివదిగఱు
 న్నంబులప్రంచుమతాశ్రీఫలంబులురాల్యవృత్తారోహకునిలైవడికిరంబులఁద్రుంచుకున్నంబులఖండించుసూపకాకు
 నిభాగిరవయవంబులఁజేన్మఁచునంతలంకనినచకవిలయకాలికిలేరనినంబలుమియుచువిల్లందియెల్లడచికునులసోన
 లుగునియుబలుమొగుళ్లవడవునవప్రమాణంబులగుబాణంబులవఱిపిన్నభటలైన్యంబులపైన్యంబులిప్పుచునడ్డంబులేని
 యార్యాటంబులుగబాణవర్షాక్షంబులఁచేగోపానంబునకాహుకులుసేయుచుకుటంకంబులనిరంగంబులుగావించు
 చురథంబులువిరథంబులుగామొనర్చుచుద్విరథంబులునరదంబులపైఁబడఁద్రోయుచునిష్పిధంబునసేనలసెవవనల
 ముందిరూపుమాపి॥క॥కుత్తిగూతజలము॥దిత్రంబులఁజొక్కివేడఁజొంతులువారక॥జొట్టిగ్గినిమిత్తలమున॥నెత్తురు
 మేదంబువలదికరంబయ్యె॥అయ్యవనరంబున॥క॥మేలిబ్రాహ్మణుడొకఁడు॥సేలంగూలిచెనైన్యనియమునె
 ల్ల॥బాలార్పనేలనీరఁగిచాలించెదగాకనాడుదోర్బలమువడి॥అనివలికి॥ఉ॥ఒకయేమాటకరంబులఁగాధనువులయ్య
 ల్లనియైదార్పిజే॥తొక్కయేమాటగుణ్యవస్థుల్నినిడశీతోగ్రాస్త్రముల్గూర్చి॥ప్రకుతారంబునిన్నయగూల్చునను
 చుగాభర్జించిపుంభానుపుంభాకకోరంబుగనేసయార్చెయలేభోద్దామనిగారాముని॥క॥వడిఁదూపులెగయగుడునుట
 వడికార్కుకపంచశతమువడిగవిధుఁడుసొందడవరపివేచయమును॥వడచుకరమృతులవెలయునినినాపుక్రియ॥త్తిల్ల
 నుంకఁబహువిలాసంబునూపి॥మ॥ధరణీదేవుఁడురాముండాభ్యంకజగద్దానుకరగర్తంబు॥స్తరచాపంబోకొట్టి
 వెళ్ళిరమలోనంధించిమిల్లెనిభూవరుకిందండములాక్ష్మరూఢిఁచునిమేవాఁడంకటంబోకవేరరపురీటువ్వంగుతా
 రధారనికొదచ్చునాపందోహము॥క॥కరములుచునిననతఁగిరిమొక్కటిదికలైలకిఖరమాళంగిఁబరశువు
 ననదియుఁద్రుంచెను॥బరసూదనుఁడైనఘనుఁడుభారవుఁడువడి॥గి॥అంత్రీవడినననిననయులువడివేలు॥రలగిరియ
 రతఁదాళలేక॥బరభయకంగుడుభారవుఁడంతనాగివుక్తపుతోడగానుచుఁజను॥బ్బు॥జూపాధేనువుకొ
 లచెచ్చిముచ్చితపరాశ్రమంబుఁడ్రీకిందోబులువులకుఁదెలియజెప్పనజనుదగ్గిరామునక్కొయె॥.....

కళికలవేల్పులెల్లదనుతనుచెరువంబులుబెచ్చిరాజుచేయదురకటాబలువేల్పుగాజువాల్చి జలమునవిశ్లేషిపోయినది
పిత్తిపుత్రు||క||తా||మిశుచుననుధర్మము||తా||మిములంబుమృతసన్మృతముకు||తా||మి లదనింబునకు||దేవింతువత్తు
హ్నుపదము నెల్లగమనల||క||తా||మిగలిసనిగిలుగును||తా||మిగలిగివారిగలుగునొక్కయులెల్ల||తా||మిగలుగఁదానగట
గును||తా||మిగలిసమెచ్చుశౌరినగయుఁడుదం||త్రీ||వత్తు గాజునజుపులుగట్టులుగఁదిపుఁజంపుకుంఁటెనుతావం బట్టి
ట్టనకుమునీపీఠిట్ట సెడగద్దిర్పసేవసేయుచుననయా||క||తా||గిన్నుఁడం ద్రీమంబిం బనినూని త్రసాదననుభూతపుం
రయంబుననొకయేకుత్రయాని||తా||మిగిల్లినయెల్ల నాడిచనుఁడంఁచెప్పచా||క||తా||మిగిల్లిననాఁడనలెలారము లేలుక
గంగలోగిల్లినబోయిపువాహనధర్మమునబోయిగనచ్చరలేనపిండుతో||తా||మియిహారమున సలుపుదుగ్గఱుజిత్తరధుగా
సరోజవరా|లాయుగుఁజూచుచుండెబలియాజ్ఞనలంపకకొంత సేయుతో||క||తా||మిగిల్లినవలభుఁడంజూచారణంబు
నదడసె||క||తా||మిగిల్లినవచ్చి పెగ్గతదైయెడిచూచుచువేళదప్పే సేనికడ నేలనుండియినిశ్చిగుఁడేమునునోయలం
తుడా||గ్రుకునఁదోయకుంభముశిరస్థలనుండిది తెచ్చియిచ్చివే||మొక్కకరంబుమోడ్చివతిముండటనల్లననిచ్చిజూచు
చు||తా||మిగిల్లినవచ్చి వత్తుమున భార్యదడసినవృత్తాంతంబెఱిగితవసేవేగనుతుల||తా||మిగిల్లినజావఁగ||మొత్తుండనయె
త్తరైరిమునుఁగుచువారల్||క||తా||మిగిల్లినపెండ్లముఁజంపఁగొడుకుల పెండ్లముఁజంపగుఁడొసఁగినఁదా||నతుగులకు నె
ఱిరాముండఁగిడనుండంబుగఁద్రుంచెన్నలదగ్గరి||తా||మిగిల్లిన భారతల నెల్లజంపుననువోదాజంపగాకున్నఁడంపె
ల్లంబోవశేపంతుండం ద్రీతనపెంఁచేయుచుమెచ్చివా||తా||మిగిల్లిన భారతలనిచ్చుగిక్కుముతకథగాత్మత్వండుండువే||దల్లిం
భారతలజంపెభార్యపుండువేదాజంపఁబెయ్యుచునో||తా||మిగిల్లినభంబునక||అడ్డుచుఁచెప్పకకడపటిబిడ్డండురాముండునుతులం
బెడ్డుమునచల||గొడ్డుంటంబెగడదవినబడ్డనరలయూచిమెచ్చిజనుగిన్నిచుదీ||క||తా||మిగిల్లినతం ద్రీనిగనుఁగొనిచెచ్చి
రనిపడినవారిజేమంబులిదిచ్చినిననుచుని మొక్కననిచ్చివారలునులేచిఁబుట్టిభంగి||గీ|| పడినవారిమఱిల్రతి
కింపనోపును||జనకుండనుచుజంపెజనుగిన్నియఁడనుఁపెననుచునన్నలదగ్గరి||జనునవాజ్ఞయైనఁజంపకదు||సీ||వర
తురామునికూడివగులువెట్టినయగునుపుత్రులలాగ్నయంబు||దం||త్రీ మృగుటకునంత పులెసొగలుకుఁగటనంతటన
జగులేదీవిరియాచునుమొక్కవిననకుండా రాముండదరికన్నలతోడనగుపివవ||బగదీర్చఁదరియనివర తెంచికూ
చూలయంబునన దేవునువాత్సలివిఁగరువనుధాన్యననువృత్తిలివిచున్నపుణ్యజనదగ్గినరలునాదివట్టిగదలకుండం
గదలఁడెఱిగొనుచుఁజనిరియెడమే లేచిలేలుకయడవికొనఁగ||ను||జనకుఁజంపినవైరముగానునకరాజవాత్సజాత్
నేవమీ||జనకుంజంపిరిరానురానుపుల||తా||మిగిల్లిననాపురావధక్రాంతయో||వ||అట్లప్పుడుదల్లిముఱివిజనుదగ్గి కుమార్త
లువచ్చియిల్లనివిలపించి||క||వాకిరివెడలపుకొనుకులు||రాకుండగనట్టిపురాజునుతుఁచేఁడకొనుమొదిపోవఁగ||నీకా
ల్లెండెం ద్రీనిరల్లరికి||అగిలంపించుచున్నయన్నలంజావిరాముండెఁగెయో||క||పడవ సేలదం ద్రీతన సేమఱుకుం
డుఁడుదేవిలార సేజూచునెడలంబు||జరశువ్యతిభీముఁడుగాముఁడుగుడైయొడకనర్దు నాత్మజులొప్పుపుగంబు
నకేగివచ్చి కై||దాడకపట్టిచంపెవడినర్దుజ్ఞాతుల బ్రహ్మభూతుల||క||ఖండించిపులెగిరములు||గొండులుగాఁబ్రో
గులిడియెగురురక్తనఁడు||నిండికొనిచానయొత్తెన్న||భండమననపులుగుపులుభయచుందిప్పచా||మరియునధర్మబుఁ
క||గీ||అయ్యుగకురాముండలయకరాజులనిగువచొక్కమాటురఱివంపె||జగతిమీర రాజభంబులెకుండు సూకుదీర్చ
భేదినుతుఁడునుచుదే||వ||మరియు నా రాముండుశ్రమంతపంపకంబునరాజరక్తంబులంబొచ్చిమిడుకులుగాంచితిం ద్రీ
శేరంబు దెచ్చిశరీరంబుతోనంధించినరక్కదేవమయుండగుదేవుండురానకాపునఁడన్నునుద్రేగించియాగంబుసేసి||జూల
కుకూపును బ్రహ్మకుడఁగి భాగంబునున్నవారలక చాంతరదికలునునువద్రప్రయోగిశ్యపునకు సారావద్రనంబు
నుభుధ్యభూమియనదమృతకుండుగియెడలంకలయనిచ్చి బ్రహ్మనదియైనసరస్వతియొడవబృకన్నానంబుసేసి కల్పకుం
బులుంబాపిమేపునిముత్తుడై సమాత్మంతునుంబోలెనొప్పుచుండెరం||క||అపుఁడగుపుత్రువలననుభూతపుత్రుండుగు
తుండవమునిమిమింట||సప్తగిగుండలంబునసప్తయై వెలుగుచుండెజనుదగ్గిన్నచా||క||అజనుదగ్గిరనూఁడు
రాజనాథుండురాముండదృఢి||దైయోజను వేదస్తులలొకరాజులై సమాదమునుపురానవేర్చె||గీ||భాంతదిత్తుండగు

మఃతేజఃకామకగుయతికరాజ్యంబిచ్చినవతఃకవరకుండై || క || రాజ్యంబుపాపమూలము | రాజ్యముతోమెడలెటుంగరౌ
 దేనునుతియు || రాజ్యమునుపూజ్య సేయఁగడ || రాజ్యముగీజ్యంబుము క్తిరతులకీదేలా || అనిపలికివాడు రాజ్యంబునకుఁ
 బాసచనియె || క || ఆనహంబునుకుభవతయను | మానుగ గావించియి | గ్రహానినిగలియంబునామనీం | ద్రులు మోచిన | యా
 నము పై నుడికూలెనహిమై నేలగ || డ || అన్యయుండ | యుంజయయూచెను హివఁడయై చతుర్విశల్పముగఁగొవఁడ
 మ్ములకుఁబాదితేమి క్రుగూతురగఁ నుసఁపవగు శానిరామవృక్షవర్షుగూతురనిలినాండ్ర గా | నన్యయశాలియూధత
 నీచక్ర ధురంధరుడవ్వెఁజేర్చితోక || అనినవినిపరిక్షిన్నరేం | ద్రుండిష్టయె || గీ || పార్థివుఁడయయూతి | బ్రహ్మన్దిభారపుఁ
 డ్బలుడగుబహుమయగుటయెట్లు | రాజు రావకూతురతి సేయఁదగుఁగాక | విప్రకన్యనొంకవిహితమగు నే || అనినతమండిల్లు
 యె || డ || దనుజేంద్రకూతురుతరభాషితకృష్ణపురములొమొక నాడు ప్రాప్తవోక | వేలసంఖ్యనఁచెలుత్సేటరాగురుసుత
 యగు దేవయానతోనాటవఁడగ | గ్రూదినయలతోటాంతజేంపముగన్న కొమ్మూచేగువకాలకుఁజేరి | యందుఁదమ్ము
 బ్రతేనెనినానొమగఁచుమో యనలరుయుంకృతులకునదరివకుఁచు | వలువలూడ్చి కొలకువడిజొచ్చిరవలూన | చెల్లుతేఁగి
 న్నింజల్లుబాదగంది నెక్కి మానినిమయోమలువర్ష | కూలివచ్చె కొండచూలితోప || డ || మలపరారుఁజూచినిగ్గునదమోనినులం
 రెటుసంభ్రమంబునక | వలువలుగట్టునోదనుజవల్లభకూతురు దేవయానచు | వ్యలువపరిచి వేగమునవచ్చినఁజూచియె
 టేం || క || తిగినా | వలువదియెలగట్టికొనివచ్చును దానవియంచు దెప్పుచు || దేవయానయిల్లనియె || శా || ఆలోకేతుముఖం
 బులంగలిగె బ్రహ్మణ్యంబు బ్రహ్మంబునా | మేలై వైదికమార్గముల్ దెలుపుచుఁమిన్నందినంచుఁగావహి | శీలుఁభార్య
 లందుమెప్పెడునునీ నేవుండు సేవానిక | జాలన్నవలువెట్లుగట్టికొనె రక్షింజాతివైచేటిక |) క || మహిమవతులై నే
 యాసు | నహిభలవిత్తంబులు వెఱుగునవలకగు నే | మహిమడిగొలుసులిడిన | విహితము లేకుకలకువచిర్యాగరయ
 తో || క || మీతండి మారుశిష్యుఁడనుమాత్రం ద్రుగురుండుగొంతమాత్రంబయిం | వ్రీతుం గావించకమరి | భూరులఁజేయుచు
 వెతులువపోడిమిచేటి || వ || అనిభర్తించుచున్న దేవయానవలుగులువినిక రానించి మోగుచున్న భుజుగిదిగిదిట్టార్పుల
 విగుడించి పెదవులుగొరుకుచుగర్విష్టయిల్లయె || శా || ఖిముండై తమతండిమాజనకునిగఁగితింబియండంగనగరక్షింపం
 దుదినింతయె నఁబుతతోరాజప్రమతాకృతిగ | రక్షిరాజతనూజతోనుగుణతోనామేవమంచేసెడిగ | గుడిసేట్లము
 గాఁగడినిఁజెలుబీకూపంబునంద్రోవరే || అనిపలికి || గీ || బోటిపించువేతఁబొడువంగఁబట్టింకి | రాజనమునదై త్యరాజతన

— శ్రీ శుక్రాచార్యులతనూజయగు దేవయానయయానివరియించుట. శ్లో —

యూ | తోవరిదేవయానంద్రోపించెవలువేక | గ్రుక్కినూలినిగనుచిలికొనె || వ || ఇట్లు సేసిశర్మిష్టమౌయినవెనకయయా
 తిభూపాలుండు వేటమార్గంబుననడఁగిందిరుగుచుదై వయోగంబుననా దేవయానయన్న నయ్యుచేరంజనుడెంచెనంచు ||
 క || బంధువుల నెల్లఁజేటుచు | నంధబాలామగ్నవధ్యయైవగఁచుచు | ద్బంధమునఁజిక్కి పీఠాసంభువునమునింగియున్న చేడియ
 ఁగనియె || క || నుంగొ || శా || న పాంభోనిధిమేళులవృతమహానర్మంకహాకన్యకా ప్రాప్తేద్యద్వరదత్సమీణకరప్రాలంబ
 ముంజేసేస్త్రోగిష్టంజే సయయాతిగట్టుంగొనఁద్రైవేలంబుమున్నుచ్చివ | ర్యావ్రస్వేదజలంకి వారిసముదాయాలకృతగ
 భార్గవి || ఇట్లునయ్యి కేదలించినరాజనకురాజవదనయిటనియె || న || నమఁబానిగ్రహణంబొసంగిగదానాథరవున్నవ
 దైవనియోగంబిదివచ్చదవ్వరుమతాచార్యంబునిద్దంబుచోఁబ్బనివామన్నినుమానియొండువరునిగాంఁగింప నేనోర్తు సేవ
 నేజుంబా నెడితేలియోక్యంసుమానానంబు సేయించు నేఅదియనుంగాక || స || నుగుణాధ్యమిను సేనుశుక్రకూతురదేవయా
 ననుదొల్లిదేవకుంత్రి | తనయొండుకుఁచుఁడుమాత్రం ద్రైవేదొల్లిసంబేదనదానభ్యసించువేళ | నతనిగామిందిననతయోల్లన
 భుండునతఁడుగేర్చినవిద్యయినిసోప | నతనికేపింపవతఁడునాథర వ్రాహ్మణుడుగాకుం దేవనికేపించెనదిని ద్రు
 టునాచు బ్రాహ్మణుడుగాడు | ప్రాణనాథుఁడవీవడఁచివలుక | దనయేహ్యకయూబు | నెలరపై దగులువడిన | దమక
 ఘోకయంతయును లేకఁదలచియాది || నుక్రకోటి | దైవముక్తముగాకవీద్రసుతగవరించు నెనానున | జేవిధంబుననీశ్వ
 ణ్ణాజ్ఞానుగీట్టండుమరించెగా | త్రీవరుండును దేవయాననుధీరముదులకుఁచునె | భావమొక్కటియొ | బ్రమాణము భావ
 ణ్ణావిపరితుక || వ || ఇట్లువివరింబియయానివనినవెనకదేవయానశక్తి కృణిగడపండుగిశ్వకృష్ణసేనవృత్తాంతంబంతయుం
 వృష్టిన్నీరుమున్నీరుగావగవిన || క || క్రూరాల్లకుందిరములఁబొరొహిత్యంబుకంఁటెఁబావంసంపారముకంటెశిల్పిని

యారక కాపోతవృత్తియందుబుడయ్యెట్లు॥వ॥ అనివృష్టవర్షకక్షమందుబుడనిందిండుభువు ప్రండాకూతురిందొగ్గొనెత్తు
రంబు వెడలివననయ్యెమరవల్లంబు డెఱింగితు క్రుని ఖాల్పింపందలంది తెరువునకడ్డంబువచ్చి పాదంబుల పైఁబడివ్రస
న్నుంజేసిననాకోపంబుమానిశుక్రృత్యునివృత్తినియె॥రరల॥ డెలులు వేపురుదాసునిసతచేటికై వడినానుతలఁగొలు
కునుండనుదీరుగోపముగొల్పఁజేట్లద వేసిని వెలదిచోఁగొనివత్తునావుఁడువేగరమ్మనిభార్యవిఁగొలువఁచెట్టెనురారీవ
ర్ణుఁడుగాతు నెట్టెలిపించుతో॥మ॥ చలమింకేలనితన్నదండ్రీవనుపఁగత్తివృత్తిన్న వృత్తోజలజాతాస్యలుపద్యయస్య
లుసహస్రంబున్న జస్రంబుద॥ వైలక్షణాదానియదానియయ్యెవిధామేయోగ్రకోపానలాకలితగ్లానికిదేవయానికి
మహాగర్వోద్వయస్థానికి॥అంత॥ ఉ॥ ఆతతముయిన వేడూదనుజాధిపముంత్రి నారీనందసో॥ పేతతనూభవంబిలిచి
పెండ్లియొరెట్టెమహావిభూతికిం॥శ్రీతిమహూగ్రజాతికివభీతికిసాధువీరికికినత ॥ భ్యాతికిభిన్నముఖపాకార్యభి
యాతికినయ్యయాతికి॥వ॥ ఇట్లుయయాతికిదేవయానిచ్చిశుక్రంకుతత్త్విష్టానగముంబుసేయకుమనినియమించివని
యెచిదవనదేవయానయనయ్యయాతిపలనయమదుర్వసులనుమూరులంగనియెమెక్కఁజేయఁజెఱుంగుమాసినియెడత
త్త్వయడరులేచియెకాంతంబునయయాతికిడకుంజనిచెఱుకువంటి జోమపువ్వుటంపరకూపాఠిచి తనతలంపు సెప్పెను॥

— శ్రీ శుక్రాచార్యులుయయాతికాపంబుసంగుట. శ్లో —

ఉ॥ ఆజవగాలిమాచినునమావఁగలేకతనూభవార్దుడై॥ యాజవభర్తమున్నుఁగఁగియొడినమాటఁదలంచియై నడచే॥ తో
జనుఖంబులందపెంచొవగవచ్చునెదై వయోగముల్ ॥ రాజునర్ర హస్యమటరాజునుమారినిమాననేర్పునే॥వ॥ ఇట్లు
యయాతి పలనశక్తివృత్తిగర్భంబయినం గ్రమంబున ప్రహస్యంకుననువును నూరువునను వారింఁగాంచెనతదేవయాన
యఁదదస్వత్రాతంబంతయు నెఱింగికోపించిశుక్రకృష్ణంజనిక్రొధమూర్తియై యున్నమయంబున యయాతివెం
టంజనియట్లయె॥గీ॥ మామతేలఁజెప్పమానుసరోజాఁదనుజతనయఁబొందితవ్వవడితిఁగనియై ననన్నఁగఁగూంపువ
తిమాట॥దండ్రీమాటకంఠెఁదగునునీకు॥అనిపలికిపాదంబులకెఱిగిననయ్యింజేయెడంబడకస్పృహనంత నెఱింగిశుక్రండ్రి
ట్లనియె॥క॥ నామాటఁద్రోచిమానవ॥ భానుమబొందితివిధరణి॥పాలకతగు వే॥యెమాటయెనియావము॥ కామునిలాకులకు నే
భటగల వేదజముల్ ॥ అనిపలికినీవువరాజువహేయంబయనముదిమి బొంఁదెవనిశేమియించినయయాతియట్లనియె॥క॥
మామానావైఁగోపము॥ మామానిపుత్రియంకుమానవునాకుం॥ గాలోవభోగవాంఛలు॥ శ్రీమఁగరమియించిముదిమివిజ
వండాల్లు॥అనిపలికియన్వజంగొని దెవయానందొగ్గొనిపురంబునకుంజనిపెన్దకోడుకుయనువుంబిలిచియయాతియ
ట్లనియె॥శా॥నీతల్లిగనునట్టిశుక్రవలనన్నేడిజరంబొంది॥నాతంశ్రీయను నామధేయతనయా నావృత్తతండాల్లువే॥
నీతారణ్యమునఁటనిమ్ముతనిమ్రానింఁదారఁగొన్నాఁఁఁదేతోజాతనుఖంబులందికిగెడకృపంగారి నైపుత్రకా॥అనిపలి
నితండ్రికియనుడిట్లనియె॥శా॥ కాంతాహేయముదుర్వికారముడుగాకంఁడూ॥ మిశ్రంబహృద్వింగ్రామూలముపీనసవ్వ
రమువ్రసేస్తేదవ్రతాకంపన॥త్రాంతేసోఁగిటకయైక్రమీముదిమివాంఛండాల్లునానానుతో॥ పాక్షంబయినవయోగిభాన
మిదియయాతి తేరయావచ్చునే॥వ॥అనియనుచుఁజ్ఞాడంబడకున్నయయాతిదుర్వసుదుప్రహృదులనడిగిన వారునుయనువు
పలికినట్లబలికినఁదగొట్టుగుమారుండెనపురపురకిట్లనియె॥ఉ॥ పిన్నపుగానినిపుకడు పెన్దపుబుద్ధులయందురమ్మునా
యన్నమనాజ్ఞఁదాఁటపుగదన్నేనీతుఁడవన్నీపునీయన్నలు పెప్పెనట్లువీరహారము సెప్పకుమన్నవాజర॥మనన్ననఁడా
ల్లిసీతరుణుంబొనఁదూర్పుమునాకుంబుత్రకా॥అనివనిగురుభక్తిగుణాధారుండెనపురండ్రిట్లనియె॥ శా॥అయాత్రిగ
నిటువేద సేభవడియాజ్ఞానముల్లంఘనంనియ్యిండంబరిహరమునెన్నఁకువనెనన్యాయినేటిజర॥ నెయ్యంబొవ్వగదా
ల్లినాతరుణునిన్నికేప్పెడకబంపిన॥ గయ్యంబాడెడిపుత్రకుంకుమ్రమిషంభాతంకుగుగాకుంకునే॥ అదియనుటగాక॥క॥
మివ్వకడయ్య నేటికిజవపాటకుగతిఁగోగునత్తుగుసులరంగనుఁగన్నశంక్రీపెప్పి॥వృదేసిననుగొంగొనుపనిడియ
రాడే॥క॥వనుపకఁజేయదురథికులు॥వనిచినమధ్యములుపాంచుపరతురుతంక్రూర్ ॥వనపెప్పెకోరివనిదన॥ ననిశముమాజ్ఞా
డుపుత్రులధములుదండ్రీ॥అనిపలికిసూర్యంకుముదిమిచేడినితవలేత్రప్రాయంబు యయాతికిచ్చెనయ్యయాతియొడ
రుంబుడై॥ఉ॥పడుక్కివనులేడువాడబులునర్వేలూతలంబెల్లబె॥నీడై లోనుగనేలుచుట్రజభనన్వేషింబిరిఁడింపుచుకా
దోడ॥ఇచ్చెరావనోజనుఖనంతోడుంబులంజేలుచు॥శ్రీడిచెన్నియలేండ్రిముండుశునాశ్రీదావివేమంబుల॥॥క॥

మర్త్యంబులతిసాధ్విగర్హంబులదేవయానందనప్రాశస్త్యేనృత్తములమనోవాప్తులగర్హంబులుసెంపులేకగదామెప్పిం
చెడ॥శా॥అకాశంబునమేనుబృందమునుసంబైసన్నమెదిగ్రమైయేకంబైబహురూపమైయఃకగునట్లేదేవుగర్హంబులలో
లోకశ్రేణీజనింబుచున్నెలంగుళాలోపింబునాదేవును శ్రీకాంతుకహరిగూర్చియోగములు సేసెన్నాహుషుండిమ్మ
బా॥మఱియునుచు॥చెలికాత్రస్వరంకారభమ్మలభటశ్రేణీమరంకంబులగలలోగన్నదనావళిన్నమనంకాజూకు
చుకాభారత్యోక॥ బలువేలేండ్లునుజోహళిగలవారీవర్షాపుండైలేలియోగబలుతృప్తగడగానకెంతయునుహంబంధంబు
లకప్రస్తుతుకా॥వ॥శిక్షదినంబుననాత్రజ్ఞానంబునజేసికాంతామిత్రంబునమోనసోపుట సేటింగియయోలియతిమీసాకం
బునొందిదేవయానికినిల్లనియె॥—శ్రియయాతిదేవయానమబస్తోపాఖ్యానమనేవ్యాజంబుడెలుపుట॥శ్రి—

క॥మనచారిత్రమువంటిదివినుమిహిసంబుగలదువృద్ధజనంబులమునులును మేత్తురునిపునుమనముననంగీకరింపుమం
జలవాణి॥బిదియెట్టిదనిన॥శ్రి॥అజమొక్కటియువనమందేగుచునగర్హఫలముననూతిలోపలికివారి॥ లోగిడిభాగినాలలో
కిందికామియైకొమ్మునదరికొంతగ్రూలద్రోవి॥ వెడలింపనచ్చాగివిభునికాగారిననగుగాకయనిగానునదయిదిబుకా
నెన్నియేనియుడన్నునెంతకామిందిననన్నికికీభరయైదనర్చి॥వారిసేప్రాస్తరతులవవసలజేసిసారదిక్కిడిందిక్కిడిం
చినొక్కెసొక్కె॥కాముడనియెడిచున్నగ్రహముకతనజిత్రమేమణిమత్తుల్లిచెల్లజిక్కి॥ క॥వెడలియకేళివిగురాకడి
దలవేలువకులొంగియతిమోసారుండైవిశువకసతులదగిలెకు॥శకునకునెక్కడివిబుద్ధిచారుర్వంబుల్॥ వ॥అంతన
చ్చాగంబుడనపిరవందగిలినభాగినవహంబులోపలంజూడనెప్పెడిభాగియందుడగిలిక్కిడింపంగనిననూతిలోపలంబదివె
లువపినభాగితవపవలనినెయ్యంబులేనండుటకుమిన్నునైతనమనంబున॥క॥పలికనవలులెరువలకకం॥ కలచున్నవకాం
తజూది॥మనంచుండై॥నిలిచిచోలొర్చిలువడునిలువెల్లనుగల్లకామినిజనుతిగలదే॥ వ॥అనిపలికిపిడిచినయ్యజవల్ల
భువనురతవరతంబ్రుండైమిమిమియనునట్లుంబునెయచునచ్చాగివెంటంజనియొడంబుబంజాలకుండెవరతదారికిగ
రియైనబ్రాహ్మణుండుగోపంబునరతిసమర్థంబుగానుండనల్లాడుచున్నచ్చాగవృక్షణంబుడించిసేసినచ్చాగంబుగ్రిందు
బదిదేమోగొనప్రయోజనంబువైదగనియోగవిమంతుగావునబ్రాహ్మణోత్తముంకుగ్రహ్మజనయ్యజవృక్షణంబులుసం
ధించిన॥క॥పుష్కలుమహాతలగలిగినానువముండైభాగివిభుండునుందరితోడ॥ విషయనుఖంబులబొందుచున్నదతు
దిగనడయ్యెటెన్నుదివసములయ్యు॥అనియిచ్చిధంబునయయాతిదేవయానికినిజన్మశాంతంబుగధారామంబుననెడిం
సిందియుల్లనియె॥వ॥అబలాశినిదిదాతియగ్రయనలజ్జాపాంకభాంబులం॥ బ్రబలంబయనమనంబుభగ్గుముగనాప్రావీణ్య
ముంగోలుట॥యిబిండ్లుండగుకాముబారింబడినెనెట్లోర్చెదగబందిక॥త్రైబడింబావపుతృప్తముప్పడకటాడిర్ణాకృతిగ
తెలుపెడిగ॥క॥అనలపుప్రాణములదలకగదలపునర్హంకములుగదలుచునుండ॥వదలచిగువులువదలినదమి
లేదీతృప్తదీగస్తుంపకగవలయు॥క॥వెయ్యెండ్లుంబుననీలోగ్రయ్యంబడియన్నచాడగానునుఖములం॥గ్రయ్యదోక
యింబుకైననుడయ్యెడుకొనిలిదియెద్దవృక్షవరవతోడ॥క॥ముదిసెనుదంతావలియును॥ముదిసెనుకేళములుదనుపును
దిసెందనక॥ముదియనిదికెండుదికెను॥బ్రతికెడిపీడియనువిషయవత్సస్పృహయు॥క॥కడలేదాశాలతకునుగడ
జూడగలగానరాదుకడగిలెనిగడముదమునసారము॥గడగండురతత్వవిమలుగమలదభాక్షి॥క॥మండవహాటక
కుళుమేదండాశ్వవధూడుకూలభాగ్యాదులుపెక్కుండియునాశాపాశము॥నిండింపగలేవుజగినిజనిచినుమ్మి॥క॥కా
మోబభగినుభులు॥వేమాలునుపురుషుండనుభువింపుచున్నం॥గామంబుశాంతిబొందదు॥గూనుభృజుడాభ్యావృష్టి
దుంగుడువడుసే॥గీ॥అక్కతల్లితల్లిబాల్లజతల్కినానానుశుకగజరదువద్దనయనవరనుయోగికైననెబిమినింత్రి
య॥గ్రామమధిపిడగలుగజేయు॥క॥వెంగలివొత్తులిలుగుకదంగజాలిలననుక్తిసాశింజునతం॥దంగనలతోడవిడవ
నిసంగజములువదలవలయుజలజాతముఖి॥వ॥అదియనుంగాకనేచుమొదలుత్పన్నాంధనంబుజేసినిర్వియండునైయ
హంకారంబువిడిచివృక్షంబులగలవనంబునసందరించెవరబ్రహ్మంబునందుడైశ్రంబుచేర్చెనబ్రహ్మనిష్ఠమనుష్యుల
కునాశానివారణయుగుటజేయేనందుడవృక్షుడైయోమోరనిద్రాదియోగంబులంబరిహరించెనాన్యవిమండము
పంపారనాశంబుడలంపినవాడెదిద్యాంసుండలతలంపవలికృపూరునియోతరచిదిచ్చెముదిమిశానకృతానికతలోభుండ్ల
కీజుజుకైసాలితంబగునూనుండలంబువిభాగించిచుహయారకులూర్వభాగంబునుమదుపునకుడిభాగంబునుచుర్చి

[illegible]

తనాగాజునూరుండలటమ్ములపిలుకొని వెడలిపితులుగఘనాయమానయై మ్రోయునుంటలసంబబ్బరించితనవసంబు
 న్న॥౧౫॥వన్యాహారములఁ జిత్తేంద్రియతనావాసించునాకన్బుడీకన్యారత్నము నేగతింగఁగెయెడింగడివరంగాక్షిగాజ
 న్నావత్తముగానోపునభిలృంబయ్యెగాజేసిని॥యన్యాయత్నములందుఁజొరవులకెట్లానిచు నేవత్తముల॥౧౬॥అడిగిన
 న్నవసుతగానని॥మేడిచెడినొవదేనునంబుమెప్పునవిధుండుకురాజవననకుగకనకుమననొకకొంతసౌద్ధుడడబడఁజొ
 ఁచ్చె॥మనియు నెట్టుకేలకుడనచిత్తవంపనంబునన్యంబుగానలించియుట్లినె॥౧౭॥భూపాలకన్యకవనిగి పైఁజిత్తంబు
 నాడెనివాడేరినిసేదెనిగనవన॥భూవర్తలరంబుడగవెపూర్ణేయముభి॥౧౮॥అనిపలుకుచున్నరాజునమారునివదనచం
 ద్రికారనంబునేత్రచకోరంబువలనంద్రాపుచునయ్యుచిదవిభ్రాంతయైయున్ననమయంబున॥౧౯॥కంతేకాఁఁగిచేతంగుంతి
 తుండగుఁజెల్లుచుగుండునుమాన్తంబుఁబ్బుంచుచిగుణనినాదము॥శంతవ్చనబాలసేసెరవతవలేమి॥౨౦॥ఇట్లువలరాజువా
 డిన్వాడ్డకోలవేడిమిదానిమివేడిమిచెడియానాలుగంటియుట్లినె॥౨౧॥అనివార్యప్రభుమున్నుమేనకయవిశ్వాసి
 త్రభూభర్తయు॥గనిగామేనికడించితోయెకడవీకన్బుండునన్మితగా॥చునిచేకసర్వమునామునీంద్రుండెఱుంగున్దా
 గధేయంబున॥నినుగంటించిదవంగృతార్థనగుచున్నేడివనాంతంబున॥౨౨॥కనివారముప్రజలేమునునివారముపూజగొ
 నుమునేడిలనిపున్దీవారునుమాముంటనుదీవారాన్నంబుగుండుచునేడునరేంద్ర॥అనివలికినదువ్యంతుండుమెచ్చిమ
 చ్చకంటియుచ్చయెటింగియుట్లినె॥౨౩॥రాజునయ్యగుదురాజీవదళనేత్ర॥మాటనిజములొనిమాటలేచుతనకునదృశుం
 డయితనయనిగఁజైకంటి॥రాజునుతకుకపురాజవనన॥అనిహరియుండియ్యనినెయ్యంపువలుకులవలనయ్యుచిదనియ్య
 కొంపిపి॥బంధురయనుండుజగన్నుతనంధుండుకువ్యంతుండుచితనమయజ్ఞుండై॥గంధగజగమనవృష॥గాంధర్వవిధి

— భీమ భరతునిచరిత్రము. భీమ —

వరించెకహనాంతమున॥౨౪॥ఇన్ద్రధంబుననమోముఁద్రుండగునారాచపట్టితపసిరాచారికిఁజూలునిలిపినుటనాకుతన
 వీటికిఁజనియెనయ్యంగియుంగొంతకాలంబునకుగిడుకుంగనినఁగన్బుమునీంద్రుండారాచపట్టికిజాతకర్తాదిమంకృతా
 రంబులొనర్చెనాడింభకుండునుదినదినంబులకుబాలచంద్రుండునుబోలెనెమగచు॥౨౫॥కుంతితుండుగాకవాడుగంధం
 తుండునపిన్ననాడెకన్బువనచర॥తలఁచిరవముకన్బులకంతములఁబిట్టియడకుకాననవీధి॥అంతనాకన్బుమునీంద్రు
 డుబాలకుఁజూచిశుంతలకిట్లనియె॥౨౬॥వల్లపురాజునినుగండుపావఁడునన్నులనెక్కుడంతకుంబట్టపుడేవైగరినబాగుగ
 నుండకవారివారితోగట్టువనంబులోనవయగాఁబనిలేదిటతగిసిగజే॥పుట్టినయిండ్లమానివతిబొందకనిట్లనిశంబునుండు
 లే॥అనిననియ్యకొని॥౨౭॥అపిన్నవానినతుల॥వ్యాపారునుదారువైన్యవాంకోద్భవుని॥జూపెదనంచుశక్తులలభూపా
 టుడికడకువచ్చెబుత్తునిగొనుచు॥వచ్చిదువ్యంతుండున్ననభూమంటంబునకుంజనినివియున్నయెడ॥౨౮॥వలకేలకా
 గుగుచక్రలేఖయొబడదృద్వంబునంబడలే॥ఫలనిపాప్పురగనిండువచ్చిచరమాకాంతుండగాగాఁజిన॥గ్ధలమైయున్నతు
 మోగుమారునదృశాకారులలోకిందితాఁబలుకండయ్యెచిభుండెటింగిసతివిభ్రాంతాత్మయైయుండగ॥౨౯॥అనమయంబు
 న॥౩౦॥అడిగినవల్లగివాఁడునినుతుండుభూధాపుత్రులకాభ్రాతలకా॥వదలంగదలనాటికన్బువనికావైవాహికారంభ
 ముల్॥నుడినూహించశకుంశలవచనముమాన్యంబుతోభూవరేంద్రదయంజేకొనుచుచుమ్రోసెనవియదాస్వో
 వభూనాకన్బుముల్॥౩౧॥ఇట్లుజేరిరవాణనర్వభూతంబులకుండేలవడభరింపునువిలికిననాకుమారుండుభరతుండయ్యెనంత
 గూరాజురాజవదననంగిరించితనూభావుంజేగొంతకాలంబురాజ్యంబుజేసెమరలోకంబునకుంజనియొందనంతరంబ॥
 ౩౨॥రెండవచరిత్రయిధగణి॥నుండలభారంబువెననమంచితబాహు॥దండముననిలిపితనకును॥భండవముననెడుటలేకభర
 తుండొప్పె॥౩౩॥మనియునాదౌకన్బుంటియమునాతలంబునదీగ్ధవసునిఁబుగోహితుండుగాడెట్లుదియొమిదియనుగంగా
 తీరంబుననేబడియైచునిట్లునూటముప్పదిమూడవత్తమేగయగంబులనదక్షిణంబులుగానుంర్చిదేవేంద్రవిభవంబుననతి
 శయించిదవనూనువేలునైననబిదానుగుకచపుధేవుపులుగలయద్యంద్యంబుననబిజుననట్టివెయ్యిగ్ధంద్యంబులుపాడి
 యొడవుతుక్రేపులలోడనలంకారతనహితలంజేసికేపురుబ్రాహ్మణులకిచ్చిమహాహదంబునుపుణ్యతీర్థకూలంబునవిప్రుభువ్య
 త్తమరత్నభూషణతోభితంబులైధవశదంశంబులుగలదంతావగులంబుచునాలుగులక్షలూంకెదిగ్విజయకాలంబునశకశబ
 డుర్భద్రుడకమకీరాతకహూడఁజ్జేదచ్చదేశంబులరాజులపింఛంబడంచితసాతలంబునరాక్షసుకారాగ్ధహంబులందున్నజే

ల్పులగిరితలంబెక్కండ్ర ఓడిపించి తెచ్చి వారలవల్లభలంగూర్చెన్ద్ర పురదానవులజయ్యించిర్చులనిజనుండిరంబులనుఁజే నతనిరాజ్యంబుగగనధరణీశంబులు ప్రజలుగొరినవోరికలిచ్చుచుండెనివిధంబున॥గీ॥ సత్యచరితమునచలమందుబ లనుండు భాగ్యనుందులొక పతులకంటె సెక్కుడయి పేర్చినగువగయేమి కేలంక్లధరణిభరతుండేతెరవన॥ క॥ అర్థపతి కంటెఁగలిమిఁగృతాగ్ధుండయ్యుచులశోర్యనులవడియునతండ్రములను బ్రాణములను॥వ్యర్థములనితలఁచిశాంకుడయ్యె నరేంద్రా॥క॥భరతుని భార్యలునువృద్ధులవగునబుత్రులఁగాంచివల్లభుతోడఁగనరిగారనిదోడ్తోడను॥గిరిములుహను మాడి గొన్నశివులలంపిపా॥వ॥ ఇల్లువీడర్చ రాజపుత్రుకలుశివులంబునభరతుండ పుత్రులంజే మగునో సోమంబను గరూగంబుపుత్రా, శిష్టావేనిదేవతల మెప్పించెనయ్యవనరంబున॥సీ॥అన్నయిలలుజూలొనిహనుతాఖ్యజూదిబృహస్ప తేనుతయనకు॥చొరకొనిపై బడవనొల్లిన గ్ధంబుననున్న బాలుఁడుభయంబొదవవలదు॥ తగదనిమొఱసేయఁగవంకంబు తోవారిఁగఱుండవగునున్ననరిగి వాఁడుతొనిగొనవగీర్వముఁడఁగనిన నేలఁబడిపిడ్డయ్యెన్ద్ర బాలయలక॥ నితనిపెం ప్పకొనుచులిరువురుజన్మించి రనుచు వెలయఁజేయుచునిఁగనుతఁడఁబెంజాలనివ పెంపుభరింపుమి॥ ద్వాజననుచుఁజనియె దానివిడిపి॥వ॥ఇట్లవధుని భార్యయగుచునతయబృహస్పతియొక శివుండు ద్వాజుండయినవీరిభరింపుచునవని సెను అనుచునలొనొందిగువుల బరికిన కారణంబున వాఁడుభగద్వాజుండయ్యెగర్వంబుండయి వాఁడుబృహస్పతే శాపంబు నడిగర్థముండయ్యెనంత నాబృహస్పతియునునతయనునయించిన వానివిడిపిని జేవచ్చుననినమరు శ్రుతువాఁడంబొందిపు త్రాగియె నభరతుఁడెక్కిభరతుండునువాని జేకొనినికంబయినభరతువంశంబునకు నాభరద్వాజుండువంశక ర్తయగు టంజేపిఁగఱుండనంబర గెనావితథునికినువృత్తునువృత్తుగఁబుత్రాశ్రయచునుహవీర్యనరగర్ధులను వారేపునసంభవిం చిరంధ్వరసునికినంక్యేనంక్యతికిగురుండురంతిదేవుండవనిగువుగుజన్మించిరంబు॥

— శ్లో రంతిదేవునివరిత్రము. శ్లో —

సీ॥రాజవంశే త్తమరంతిదేవునికిర్తియేలఁజెప్పఁగఁబడవంకంబునందు॥నారాజుడవసందితార్థంబులన్నియు నెడవకదీనులకిచ్చి యిచ్చినకులుంబుండై ధైర్యసంయుతుండై పేరయొకాహనిగులేదనవచ్చు శి॥ నెందేనినలుబదియెనిమిదినివసంబుల్పయిం పనెకదీపంబుఁజేపు॥ నెయ్యి బాయనంబుగిల్లునగలిగిన బహుకులుంబు భారభయముతోడ నలనీరువల్లునాగియును మిక్కిలఁగూడవజూచివపవనత్సహించి॥అయ్యవసరంబున॥సీ॥అగ్నిహనుఁగుఁడొక్కఁడాహరణచిడిరఁగడవకలయ ముతొఁగారవింది హరినచుర్వణమంచునన్నంబులొనగిమిచ్చివభజియించియే గెనాతఁడంబలొనెకగూర్చు డడత నార్థి యెవచ్చిపాడనూపలేదనిపోతనకునున్నయన్నమలొనెను భాగమిచ్చివసంతుష్టుడై వాఁడునరిక వెనకకుక్కలమియు తాను నెక్కండేతరనా॥యన్న శేషమిచ్చెనన్నయినున॥ వాని మొక్కిరంపవరుసతోచండాలుఁడొక్కఁడగుచుండెంది చక్కనిలిది॥క॥ హీనుడవండాలుండను॥ మానవసలనాథఁప్పిచూనమనవలంబో నేరనీరుఁజిక్కిన పానియనునాకుఁ బోసి బ్రతికింపఁగదే॥అనినది నాలొపంబులకుఁగగనగించి రాజ్యునియె॥ఉ॥అన్నము లేకున్దొడ్డు గుంబువుమాత్రమునా వవర్చుగావన్న శరీరధారులకునావవచ్చినవారియావవల్ గన్ననదాల్చి వారికినుంబులు సేయబంకంపెనుండమె లున్నదెనామదిక్కుపురుషోత్తముఁడొక్కఁడనుమ్ముపులసా॥అనిపలికి॥ను॥బలవంతంబగునీరువట్టుననిజ ప్రాణంబు మైయు న్నుచి॥నలయందేమియుఁదీనిహృజ్జ్వరమునాగాటంబుఘోరంబునా॥జలదానంబున నేడుమానుననుచున్న శ్వేతస్వరాక్షసుడై జలములొప్ప సెనురంతిదేవుఁడయంబుండాలపాత్రంబున॥వ॥తనవంతరంబున బ్రహ్మాదిదేవతలుసంతోషించిరంతిదే వునికిమేలు నేయందలంచిజాతారంబుతోమందలనిలువంబడియారాజు ధైర్యపరిత్రోరంబుడమరు సేసిన వ్యవలారిగూ వంబులగుపెట్టుమాయ నెఱుంగించిననానరేంద్రుండంతికిననుసరించి ॥వ॥వారల సేమియునడుగక॥నారాయణుఁడ క్కిడ నినునంబున వెలుంగ॥ ధీరుండాతంకమాయా॥పారజ్ఞుండగుచుఁబరకవపదుంబొండె॥క॥అరాజునిఁగొలిచిన॥వా రెల్ల చదియయొగవై భవమునశ్రీ॥నారాయణునితనలై చేరిరియోగిగులగుచునివపంబు॥వ॥ ఇట్లురంతిదేవుండుపి జ్ఞానగ్ధ్యులొక్క భక్తివలనఁబరకవపంబునకుంజనియెనంతగరువవనిజన్మించెనెనికి గాగ్ధుండులిగెనాననినుండిబ్రాహ్మ ణంబులయొక్క హవీర్యునికినురుక్షయంబునురుక్షయనంతద్రవ్యునిగి నుగివియువచ్చురానియుననుమాన్యగుసంభ వించిచారు బ్రాహ్మణులై చనిరి బ్రహ్మక్షత్రునికిను హూత్రుండును హూత్రునికిహస్తజనించెనతండు దనశేష

హాస్తి నాపురంబునిర్మించెనాహాస్తికి నజమీకుండునుచ్చిమీకుండునుపురుగూఢుండునుముగ్గురుజనియించియందజనింపుని
 పంశంబునబ్రయమేధాదులుగొండలుబుట్టి బ్రాహ్మణులైవారియయ్యజమీమనికీబ్రహ్మదామవనిపుత్రుండుబ్రహ్మ
 నువతనికీబ్రహ్మశ్రాయుండతనికిజయద్రుంధాతనికిపితృజిత్తువిత్పితృవశుసేనజిత్తుసేనజిత్తువశురుదిరాశ్వుండుదృఢ
 హనువుకాశ్యుండువత్సుండనలుగురుజనియించిరందురుదిరాశ్వునకుఁబ్రాజ్ఞుండునతనికిబృథుసేనుండుపృథుసేనునికి
 పారుండువానికినిపుండునీపునికినూత్తుగుకామపలుపుట్టరిమరియును॥గీ॥శుపసిహుతులై నమందరినత్రాత్రిఁబొందువే
 డృ నీవభూమీధుండువిసులయొగపిత్తువిజ్ఞానదీపితే॥దారవిత్తుబ్రహ్మదత్తుఁగియె॥వ॥బ్రహ్మదత్తుండుజైగిషప్ర్యా
 వదేశంబునయోగతంత్రంబునంజెసిగోదేవయనుభార్యవలనవిష్వక్సేనుండవశుమాగునింగనియెవిష్వక్సేనుసకునుదక్షే
 నుండునుదక్షేనువశుభల్లాదుండువీరలుబౌద్ధునివపులనురాజులైరిద్దిమీకునకుముమీచగుండుయమీచరునికిఁగృతినుంతుం
 డుకృమగుతునికనత్వభృగోనత్వభృగోకీర్త్యుఁడేమికినుపార్శ్వకృత్తునుపార్శ్వకృత్తునకు సుపార్శ్వకృండు సుపా
 ర్శ్వకృత్తునకునుచేసునుతిశేనస్థిమంతుండునన్నతిహంతుకొడుకుకృత్తుయనువాఁడుహిరణ్యనాభనివలనయోగిమార్గంబె
 టింగికోశంబుండిదిరూర్పుదేశంబునసాహసంహితవతియుంచెనతనికినుగ్రాయుధుండునుగ్రాయుధునకుత్తేమ్యండుత్తే
 మ్యునకునుమీగుండునుమీగునకుబురంజయుండుపురంజయునకుబహుభగ్గుండుజన్మించెనాస్తికమనపుగుమీకునికనతతలే
 దయ్యెనయ్యజమీకునికిఁగిరియనుభార్యయందునీలుండునీలునికిశాంతికాంఠికినుగాంధి సుశాంఠికిఁబురుజుండుపురుజునికి
 నగ్గుండునగ్గునికిభర్త్యాశ్వుండుభర్త్యాశ్వునకుముగ్గులయపీనరబృహదీమాకాంపిల్లస్థంజయునునాదేవురువుట్టిరి॥క॥
 మించినభర్త్యాశ్వుండునుతి॥పంచకమునుజూదివివయపంచకమునువ॥ద్రిందితీమీకునివగ్నినఁబాంచాయినాగనుతులువ
 రగిరిధిదేశం॥వ॥ఆతముగ్గులనినుండిబ్రాహ్మణులంబైరముగ్గులగోశ్రంబనాదేశభర్త్యాశ్వునపుత్రుండునయాముగ్గులు
 నికినిసౌదాసుండునహల్యయనుకన్యకయునుంబుట్టిరియహల్యయందుకాతమునికిశానండుండువుపైకరానండునికిధ
 నుచ్చేనవిశాచుడుడునునత్యధృతిపుట్టియతండాకి॥నాకావనంబుననూర్మింకనినతనికిరేతపాతలైతద్వీర్యంబుక
 రిన్దభంబునబడిమిగుచంబుయరనకుయంబు॥క॥చవలరతిశంతనండును॥వృవవండుడవికినివేలు నెవమునజనుచుఁగృహ
 తోశేసుముగముంగ॥కృపియొంగృపుండునుచుదెచ్చివృహమునఁబెంచె॥వ॥అకృపిదోణువశుభార్యయయ్యదిసౌదా
 నుకమిశ్రాయువుమిశ్రాయువువశువ్యవమండువ్యవమనకునుదాసుండునుగామవశుసహదేవుండు సహదేవునకుపీ
 ణకుండునామకువకునుజన్మకృత్తునుజన్మకృత్తునకునూత్తుగుకామపలుంగలిగిరివారిగూజంతుననునామ జ్యేష్ఠండుకడ
 చూలుపుచుండుపుచుచుకృదువమండుమమవశుగృప్త్యుమూదులయొకొడునుకౌపనియనుకూతురుంగలిగి
 రివృగృప్త్యుమునకువృత్తకేతువుపుట్టెదీగుపాఁచాలరాజులనియెటలంఘుమనియునయ్యజమీకునికొడుకుయు ముండు
 యు మువశుసంవరణుండానంవరణుండుసూర్యకన్యకయందుగుగుపుంగనియెనాపరువుపేటంగురుక్షేత్రంబయ్యెనా
 కురువుకుబరిక్షిత్తునుగ్రనుస్సుజహ్నువునిగుండుననువారలునలుపురువుట్టిరండుబరిక్షిత్తుకొడుకులులేకబనియెనుధను
 స్సురవంశు సౌమీతుండునతనికివ్యవమండువ్యవమనకుకృత్కృత్కవనువువమపురశుబృహద్రగవసుంభవశ్చక్రత్యక్ర
 చేనిసాదులుపుట్టిరండుబ్రహ్మద్రుంధుండుగుశ్రుండుగుశ్రునికియుచభండుయుచభనికినత్యహితుండు సత్యహితుని
 చేనిసాదులుపుట్టిరండుబ్రహ్మద్రుంధుండుగుశ్రుండుగుశ్రునికియుచభండుయుచభనికినత్యహితుండు సత్యహితుని
 కింబువృంతుండుపురపవతునకుజహ్నువనువాఁడుకనియును॥సీ॥ ఆబ్రహ్మద్రుంధువసనన్యభార్యగర్భమునరెండుతగ
 ఖండములుజనించె॥తునకలుగనితనితొలంగంవై చివనంధింబెయొకటిగాజరయవంగ॥ సుకైత్యకాంతవాఁడొప్పెజరా
 నంధుఁడగిరిత్రపురమాతదేలినతనికిసోమాపితనయండాతనికిశుతత్రపుండు॥జహ్నువుత్రుండు
 మరదుండుజనవరేణ్యియతనికికొడుమవిగారదుఁడగనిపట్టిసార్వభౌముండువానికిసంభవుండుపినిజయత్యేనుండనువాఁ
 డువిచులకీర్తి॥వ॥ఆజయత్యేనునికిరతికుండురతికునకుయారాయువు నయ్యగాయువునకుఁగోధనుండుగోధనునకుదే
 వాతిధిదేవాతిధికియుముండుయుమునికిభీనుసేనుండువానికిఁబ్రసిపుండుప్రతిపురుషదేవాపితనతాష్ట్రాపులనుముప్పు
 గుకొడుకులుపుట్టిరందు॥సీ॥దేవామిరాజ్యంబుదిగ్గుపెల్లకవనంబువకేలితమ్ముండుపూర్వజన్మ॥మందుకుహాభీముఁడనియె
 డువాఁడుకంతనండుదయ్యెవాఁడెయింధాత్రి॥సీ॥ నేలుచుఁగరముల నెవనిముట్టినగానివాఁడెనిండు జవ్వనమునందునని
 తశాంతిప్రాప్తుడైయున్నదానపం డెండేండ్లవజ్రివర్షపసున్న పృష్టిలేనిదొప్పనిపులనడిగిననన్నయండుడదమ్ముండ

గ్నిశూభాశ్రుదారసంగ్రహంబుదాల్చినవరివేత్తయ్యుడు దానినీవయలడవై || వ || అదికాఁడంబుగానన్నయండఁగ
ముఁడురాజ్యాన్తరముగాడి నీవువరివేత్తపుమియన్నకురాజ్యంబిచ్చిననావృష్టికోపంబుచేసెనని బ్రాహ్మణులవల్లి న
శత్రునింజేవంబునకుఁజరిచేవానికిఁ బ్రయంబుచెప్పి గాజ్యంబుచేసుకొన్నది పల్కెనంతవఱకున్నవానితంత్రదేవాపి
రాజ్యంబునకన్తుండేయఁగలంబివిత్రులంబిలివిననావిపులుపాపఁడగుతవాక్యంబులుదేవాపికినుపజేసిందిచదేవాపివే
డంబునిందించినపాపంబుండునుదేవకూపకుండునుగావునదేవాపికిరాజ్యంబులేదనిబ్రాహ్మణులుచెప్పిన శత్రుండు
నుంబునుదేవద్విరాజ్యంబుఁజేకొయెంతవద్దంబులుగురిసేసివ్వఁగంబున || క || దేవాపికిలాపపురంబావాసముగాఁగయోగి
యైయున్నాడుఁగ్నిపరికిలిసప్తంబునుజైవాత్మకిలమమీదనఁస్థాపిండు || వ || బాహ్నికుండనువానికిసోమదత్తుండుపు
త్రుసోమదత్తుఁడుగూరియుభూరిశ్రవస్సుకలుండవారుయిచ్చురుపుట్టిరి || క || భాగవతంబునకునుజ్ఞాతుండైఁగఁగయం
దుజనియించెనుకొన్నాఁడివిమలకీర్తులచేతాతతస్యాముండభీష్ముఁడతఁజ్ఞుఁడఁగా || ౧ || పరశురామతోడఁబ్రాసెను
ఁగిందిజయుండెరస్యఁడొకఁడునెఱుంగఁగఁడకడక || పీఠయాధపఁడివేకధర్మజ్ఞుండు || వివిజరదినుకుండుదేవనముండు ||
ప || అశంతమనకుదాకనన్యకయైనతత్వవతియందుఁజిత్త్రంగదవిత్త్రవీర్యులుపుట్టిరందుఁజిత్త్రంగమండుగంధర్వులచే
నిహతుండైయ్యెనురియు || డ || గత్వపలివఘాటిమునుశంతనుపెండ్లుగానినాడుపాప || గత్వముగాఁబూరకఁడుగర్భము
చేసె బాదరాయణుఁడత్యధిమండుశ్రీపారికథాంశజుడై ప్రభుండైత్యము || సత్యములయినవేదములసాంగముల
నిష్ఠజుపదముండై || ౧ || బాదరాయణుండుభగవంతుఁడనఘండుపరమగుహ్యసయభాగవతము || నంగనుఁడఁయున
నామఁజెప్పెనుసీమ్యజులమొలగియేవజమవుకొంటి || వ || ఆవిత్త్రవీర్యునికిఁగాగిజాహుతురంబికాచాలికలభీ
ష్ముండుబలాశ్రాంబునదెచ్చివివాహంబుసేసినవిత్త్రవీర్యుండువారలంఁగిగిహసోజగగవత్తుండైచిరకాలంబునా
నావిధక్తిడలవిహరింపుచురాజయక్షుపేడితుండైవృశుండయ్యెనంత || క || అతనిసతివలనకులనునుమరత్రైదర్శవను
పసారింపఁగయోగధృతరాష్ట్రపాండువిదురులనుతఁచరితుండుబాదరాయణుఁడేనరేంద్ర || వ || అంతధృతరాష్ట్రునికి
గాంధారియందుఁచుర్యోధనామలగుకొడుకులునూత్తురునుమృత్యులయనుకన్యకయనుజగిందివృక్షశాపవయంబునజే
సిభార్యంబొందఁజెలవినపాండునకుఁగంటదేవియందుగర్భానిలేంద్రప్రసాదంబునయ్యుగిష్ఠిభీమాపునులనుముపురుగు
మాత్రిదేవివలననానత్యప్రసాదంబుననకులసహదేవులనువార్జిగనుగానేపురుపుట్టిరయ్యెపురికునుమవదరజపుత్రి
యైనద్రౌపదియందుఁగ్రమంబురంబ్రహ్మంధ్యండునుశ్రుతసేయండునుశ్రుతకీర్తియుఁతానీకుండునుశ్రుతకన్యకుండునన
నేపుగుపుట్టివరియియుగిష్ఠిగునుకౌటాఁడవతియందుదేవకుండునుభీమసేనునిఁగిహిడించియందుఁకుటాత్మకుండునుగా
లియుండునర్మగతుండునుసహదేవునికివిజయయందునుశూభాశ్రుండునువకులునుకేణునుతియఁమనిరమిత్రుండునుక
ర్ణునుకకుసూదియనుకన్యకయందుగిలావంతుండునుమణిలూరుపల్లవత్రికయియువదిత్త్రంగయందుబ్రహ్మవాహుం
డునునుభద్రయందుశౌర్యుడైర్యతేజోభవంబులనఖిలరాజుకిరంబునఁబ్రఖ్యాతుండైనయభినుస్యండునుజ్యంబిరగ
డుబభ్రువాహుండధ్వునుగియోగంబునమాతామహుఁగోత్రంబునకువంశకర్తయయ్యె || డ || అన్యసామ్రాజ్యనిజనమఁ
డైయభిమర్యండుగూడలేంద్రమూర్ధన్యమగ్రణకరంబిచారితవైరికిరరాజుస్యండుజన్యభీతకురునైస్యం
డుసైన్యసమూహనాధదృష్టాస్యండుమాన్యక్తిరిమహిమందనతొంగురువంశకర్తయై || ఆ || యభినుస్యనకునుగ్రరయందు
నీవుజన్మించితి || క || ద్రోణునుకులూపువేడిమి || ద్రాణంబులఁపాసిహరికృపాదర్శనసం || ద్రాణంబునల్లకీతెకాఁగోనేత్య
రమున్నునీశీశతమువేళ || వ || నీశమారులుజనమేజయశ్రుతసేభిగుసేసాగ్రసేనులనునబ్దుగుదేరిలునీవుతత్కనుని
జేతగదనంబునుండివనినిసకలనర్పలోకసంహృతముగనర్పయాగమింకజనమేజయండుసేయఁగలఁడుపూర్వార్పింపన
హితుండుగుచుమరియునతండునర్పధరణీనుండలంబునుజయించికాపేయిండుపురోహితుండుగానశ్వమేధంబుసేయఁ
గలవాఁడువానికితానీకుండుజన్మించియాజ్ఞపలుగ్రునియందువేదంబులుపఠియించిపాపాన్యగవలనఁగత్వజ్ఞానం
బునేచ్చికొనకునివలన నాత్మజ్ఞానంబునుఁగలవాఁడాతానీకునికేవలసానిమీకుండువాకినిశ్వమేధజంకునశ్వమేధజాఁకి
నానీమకృష్ణండునానీమకృష్ణునకునికకుండునిచరునకుఁగోశాంబియందునుపుండుకేపునికిజెత్తిరథండుకుదితరథునకు
చిరభుండుకుదిరథునికివృష్టిమంతుండువృష్టిమంతునికినుపేణుండునుపేణునికినునీకుండునునీకునికివృశయ్యుచును

స్వకుసుఖానియండునుఖానిలనికేఁబరిష్టపుండుపరిష్టపునకుమేఘావిమేఘావికీ సునయండు సునయనికీవృషంజయండువృ
 పంజయనికీమూర్వుండుమూర్వుఁకినిమిమికిబృహద్రథుండుబృహద్రథునకు సుధాంశుండు సుధాంశునికీతానీకుండుశ
 తానీకునకుదుర్గుఁసుండుదుర్గుఁగునునికీవిహీరరుండుహీరనునికీదండపాణిదండపాణికిమీతుండుమీతునకుయేనుకుండుయే
 వసుండులు ష్టాత్మశ్రుండువాండుశ్చిష్టంశుండైదేవస్త్రిసత్కృతుండైకలియంగంబునందుఁజనంగలవాండు॥౧౧॥ జగతికిం
 మీరఁబుటెడు॥నుగధాధీశ్వరలనిఖిలమునుజేత్వరు॥ నిర్విగమాంతమిదులఁజెప్పెను॥ సుగుణాలంకారిధీరభగవదాచారా॥
 వ॥౪॥గానంధపుత్రుండైనపాదేవునికీమాహాలిమార్దూలికిశ్రుతశ్రవస్సుశ్రుతశ్రవస్సును నయితాయువు నయితా
 యువునకుఁగెరిమిశ్రుండుఁగెరిమిశ్రునకునుతత్త్రుండునుతత్త్రునికీబృహదేవునుండుబృహదేవునునికీగర్తజిత్తుకర్తజిత్తున
 కు శ్రుతంజయండుశ్రుతంజయనకుమీపుండుమీపు నకుశుభితుకీయేనుండుయేనునికీసృతుండుసృత్తునకుధర్మనే
 త్రుండుధర్మనేత్రునకుశుభుతుండుశ్రుతునకుధర్మధేనేనుండుధర్మధేనేనునికీసుమతీసుమతికిసుబలుండు సుబలునకుసునీతుం
 డుసునీతునకుసత్యజిత్తుసత్యజిత్తుకుండుశ్వజిత్తువిశ్వజిత్తుకుండుగుంజయండునుజన్మింఁచెదరఁజెప్పిమరియునిట్లనియె॥ గీ॥వి
 నుమువగుఁడదేశవిభలుజరానంధ॥ప్రముఖధరణీమతులప్రబలయశులు॥ వీరుకలియగమునవేయ్యెండ్లలోపల॥పుట్టిట్టిగ
 లరుగూపరేంద్ర॥౧౨॥యయా కోమకనువునకునభానరుండుచతుస్సువరోక్షుండుననువారుముగురుపుట్టిరండు సభా
 నరునికీగాలనాథుండుకాలనాథునకునృంజయండునృంజయనకుఁబురంజయండు పురంజయనకు జనమేజయండుజన
 మేజయనకును హాసాలుకునుహాసాలునికీమహామనస్సును హామనస్సునుశీనరుండుతీర్థుమన నిరువురుజన్మిందిరందు
 శీనగునకుశివియువనుండునుక్తిమియుదన్మండుననలుపురుజన్మిందిరందుశివికీవృషదన్మమీరకమాత్రకేకయులునలుపురు
 వుట్టిరితీర్థుమనకుగుర్రధుండుగుర్రధునకుహేమండుహేమనకుసుతవస్సుసుతవస్సుకుబలివుట్టెనాబలివలనఅంగవం
 గకిలింగినింహపుండ్రఆంధ్రులనుపేర్చెన్గలవారాముగ్గుకుమారులుపుట్టిరివారలురూపుడేశంబునకురాజులయిరితక్కిన
 దేశంబులకుఁగదవఁగవనానాధేయంబులిడెయోగిమీగునకుసగర్భరథుండునత్యర్థరథునికీవిరథుండునిరథానికీగర్భరథుండుధర్మగర్
 తునకుఁజిత్తరథుండుపుట్టివాఁడురోషపాముడవాఁబరగి॥ క॥సంతతిలేనికీతంబునఁజింతింపుమునుడనతనిచెలికొంచగు
 ధీనుండుండుచశరథుడనికీసంతతిగానిచ్చెనాత్మజసుతాంతాశ్వా॥౧౩॥ అంతరోషపాదుండుతనకూతురుశాంతయవి
 నైకొనిమెలంగుండుకునారాజారాజ్యంబునంగొంతకాలంబువర్తంబులేమికింజింతిందెకాగడకనుతుండుదువయుశ్యశృం
 గుండువచ్చినవర్తంబుగురియుననిపెన్గలవలననెఱిగె॥౧౪॥ ఆరాజుయుశ్యశృంగుని ఫూరతపోనియనుఁడెమ్మకొలెత్తవని
 ఁదె॥వారసతులనేగర్భగులను॥వారసనభారభీగనరద్యగల॥గీ॥కాంతలారమేకముగన్నదిమొదలుగా॥నాడువారి
 నెఱుంగడడఁడిలోన॥గోవిదిగియంగటొనిననావకుగునినుత్తిగానిరణికినురువవయి॥ఆవలుకనంత॥క॥ఆడుమఁజౌల
 కునింపుగఁబాడుదురాలోకనిగినభావోఘములు॥వీడుదుడగరని డును॥ జేడియలారపసికడకుఁజేరిరికలవ॥౧౫॥య్య
 వనరంబునవారలంజూది॥సీ॥మిలితానిలధర్మల్లభారంబులుచారుజటావిశేషంబులనియు॥ భర్త్యావలలోజ్వులప్రభ
 డుకూలంబులతనవర్తవస్త్రభేదంబులనియు॥ బహురత్నకీలితభాసురదానుంబులనికీరూద్రాక్షమూలములనియు॥కుల
 యజన్ముగనాధీనహీనలేపంబులుబహుద్రభూతలేపంబులనియు॥కుధురగానంబుశ్రుతియుక్తమంత్రభాతు॥ లనియువీ
 నెలుడుండంబులనియునతుల॥మూర్తులైర్పడునెఱుంగనిముగుడతపసి॥వారిదావపనిలదాయవచ్చిమ్రొక్కె॥౧౬॥ఇట్లువచ్చి
 మ్రొక్కెనయుశ్యశృంగంజూమకునకుడుడగరి॥సీ॥సేనుమేయనినతులేచేతులఁగ్రచ్చికర్తశకుచంబులుమోపికొనిరిం
 ధి॥దిరతపోనియెడఁగ్గిరిగదాయనిమోముగఁగఠంబునాభియుంగలయఁబుణికి॥కొత్తగామమ్ముజేకొనుసునివీనులపాంత
 భాలుకలుచప్పుట్లుచేసి॥మావనంబులవంక్షుమందిమినుచునిపెళ్ళభాత్యంబులపైఁగెనెనఁగి॥వర్తవస్త్రమువదలింబిభర్త్య
 శాంతిమిదిచెల్గునమీతాంబరమిచ్చివెనను॥ మనముపొక్కంగనతనిజేకొనఁగవారి॥ నగుగునకుఁజేతొనతండువేముటిగి
 ఛారి॥౧౭॥ఇట్లుపారోణీసుతుండుగాంతాకటాక్షపాశబద్ధుండైవారలవెంటంజువోషపాదుకడకుంబోయిననతండుదన
 స్త్రియనందనయయినశాంతనిచ్చిపురంబుననునివికొనియెనమ్మనీశ్వరుండువచ్చినవర్తవోషంబుచెడవర్తంబుగుగిసెనంత॥
 గీ॥ఆన్యపాలవంద్రుడనవత్కుండైయుంబ॥ నెఱిగిమునికులేంద్రుఁడొంద్రుఁగూర్చి యిట్టిచేసినుతులనిచ్చెనాతనికీవృ
 షజ్జిభుఁకుపిదవఁబడసెనుతు॥౧౮॥ ఆరోషపాదునకుఁజతురంగుండునుచతురంగునకుఁబృథులాయుండుపృథులాయుని

శిబుహస్తభుమనబృహత్-ర్షయుబృహద్వాసుంకుననువారునుపుష్పరపుట్టిరండు బృహద్రధురకుబృహత్సన్మబృహత్సన్మనజయత్ర ధుండంబరగెజయద్రధురకువిజయంకువిజయంకుసంగహరియను భారత్రయంపుష్పియ నాధృతి కివృత్తతతుండుభృత్తతతునకునత్వకృత్తుండునత్వకృత్తునకునతరభుండుజన్మించె॥గీ॥ కుంఠిపిన్ననామకొరసూర్యునిబొం దవిడఁచిదినుండై నపెత్తె-బెట్టిగంగినివిచివగనియతరభుండంతగిగ్గండనుచుగొడుగుగారివించె॥వత్సాత్పతిగధురసుగా నీనుండై కన్గంకుకొడుకయ్యెగర్గుచువృష సేనుండుపుత్రై నయ్యయితొడుకై నద్రుహునకుబుభ్రు సేతువుబుభ్రు సేతువునకునారణ్యంకునారణ్యనకుగాంధారుండాగాంధారునకుసుర్ముంకుఘన్మనకుపుతుంకుఘృగురకుర్మమంకుదుర్మదు నకుబ్రచేరుపుత్రచేరుపునకునూళ్లురుపుట్టిశ్శేఖ్యానివతులయియుదీపిచిత నాశ్రయించితుర్రువునకువహ్ని వహ్నిభర్గుంకు భర్గునకుభానునాంతుంకుభానునాంతునకుశ్రీసానువుశ్రీసానువునకుగరగధముంకుకరంధమునకుగురు శ్రుండతనికి యయాతరాశంబునసంతతిలేనయ్యెవినుము॥

— శ్లో యమవంశదరిత్రము. శ్లో —

చ॥అనఘయయాతిపక్షకొడుకై నయదుక్షీరిపాలువంశము॥ వినికబరించినన్నరుఁడువెడియపుట్టండుముక్తిబొంద న॥య్యునవనమూర్తికన్గండవరాకృతిఁబొందిజనించెగావు॥ వివమునురేంప్రసావలునవీనులపంకుగగగఁజెప్పె డ॥వ॥యదుగృహకునహస్తజిత్వోముగ్రనలంకురిపుంకువనువారునలుపునంభవిందించుఁజెన్మొడుకెనహస్తజిత్తునకుతతజిత్తుగలిగెనాతతజిత్తునకుహహాయజేమహాయహేహయాలనువారుముపుష్పరండుహేహయనకుధర్మంకుధ గ్గునకు నేమ్రంకునేమ్రునకుగంధంకుంకిమహిష్మంతుంకుహహిష్మంతునకుభర్తసేనుంకుభర్తసేనునకుదుర్మదుంకుదుర్మ దునికెనినకుంకుధనికునికెన్గవీరుంకుకృతాగ్నికృతకర్మకృతజస్సులనునలుగురునంభవిందించుగృతవిరుగినిర్దుయం డుజనియించె॥సీ॥హరికథాంజాతుండైనద్రాశ్రేయసేవిందినగ్నోగినిగి బొందిజహుయజ్ఞదానతపంబాలుగావించి సకలదిక్కులకల్పిజయముతోడనతతంబుహరినావనంకిరనముసేయధనములనొందియూదారవృత్తియొరబడియెడు వే లేండ్లుదావక్రంబునునీర్విడవపేలుగాగగనలేల॥ముదిరులేతతరుణమూర్తియెయురుకి॥ నగరెగారక్ష్యుండవగవి భుండు॥నిజమువానిభంగి నేలయేలినయట్టి॥రాజునెలుగఁమెండరాజుమఖి॥వ॥అర్జునునకుగలపుత్రసహస్రంబునంబర శురామునిబారికింకపిన్నజయధ్వజంకుమూరసేనుండువృషణుంకుగుభావునూశ్రుండనువారేపురుంబ్రతికిరిజయధ్వజా నకుఁదాభంబుంకురాభంబునకునారత్నమునిలేజంబుననూట్టురుకింకుకులుగలిగిరండు॥బ్రహ్మండఁదీత హుత్రం డుఁకుభువునకుపుష్పంకుమృక్కునకుబుత్రతతంబుపుత్రైనండు॥బ్రహ్మంకువృషియుగాననావంశంబువారువృషులయూర వులనంబరగిరియదుపుత్రుండముకన్గొమ్మవునకువృజివంతుంకువృజివంతునకుశ్వాహితుంకుశ్వాహికునకుభేరుశేరుం డుభేరుశేరునకుజిత్తరభుంకుదిత్తరభునకుశివిందుంకుపుత్రైవతంకు॥గ॥కృతహధ్యతపవేపురంగచలనోగింద్రంబ్ర మోదించె॥ భుశలండైపదివేలుబతులునుపుత్రుగ భక్తిసేయంజతు॥ ద్వతవత్తుంకునుయోగి నాబట గిని పుష్పివరాజేం ద్రుండై॥శశిబిందుంకురునీతిమంతుండనురొనస్తాతిపూర్ణేందుండై॥వ॥ అతకోడుగులమొత్తంబులకుముఖురలయిర యాట్టులలోఁబృథుత్రేపుండనువానికధర్మంకుపుత్రైధర్మనకుయశనపుపుట్టినూటశ్శమేధంబులుచేసెనయ్యుశనస్సు కురుచికుంకుపుత్రైనాగుచికునకుబురుజుత్తురుత్తుంకురుకేమవుపుథుపుజ్జానుఖుంకుననువారేపురుపుత్తిరండు బ్యామ ఖుంకు॥సీ॥ తొట్టుగొల్పెఁకై బృతోడిడిప్రేమంబుననవత్తుండయ్యునునన్యభార్యగైకొనకొకింకంతకాలంబునకుఁ బోయిపగవారియింటనుఁబలిమిఁబట్టియొకకన్యదేరిపై నునిచిదోడేరంగజవనాభుకన్యనైత్తిబృహదా నౌపిందహనవ కుహకయూపకునునదెచ్చియు సేనుండఁచేరిమీఁదఁబెట్టెవాడవనుచువిటుసులువలుంక॥ నతఁడువలెకెంకనయముతో డినారుగోడలయ్యెనమ్మి యాలలితాంగిడవతిగాదుపినుమనన్యచును॥వ॥అయ్యుననరంబునకై బృకొడుకుంగాండు ననియెటొగిపిన్నదేవతలుపపిన్నదేవతలునుసంతసించివారల ప్రసాదంబున॥క॥తనవపహమొలు గిసేమి॥గనఁబోతి దినలైబృమరిపిన్గ్గఁగనియె॥దనయుగగిబ్యానుఖుంకునుదనుదెచ్చినకన్యఁడెదితనయుంకిడి॥వ॥అగన్యకయం దుపిదిచ్చునకుగుశుంకునుకుభుంకునురొంకుపాచుంకునుబుట్టిరిమిపాచునకుబుభ్రుపుబుభ్రునునివిభక్త్రుభిభువునకు కృత్యోకినుశికుండునశిసనకుచేదిచేదికిచ్చెద్యారులుపుట్టికృధునకుగుంతిసంతకీధృష్టిగృష్టికి నివృఢానివృఢకిదితా

ర్లుండవశాన్తునకుప్ర్యామండుప్ర్యామింతుజేమాతుండజేమాగురుపవిత్రవిక్రమికిభీమరథంభీమరథుకకునవరథం
 ధనవధికుచకుడతరగుండుతరగుచుతరగునకునికెగుంటింతకదేవరాతుండుదేవరాక్షసినుదేవతత్తుండుదేవతత్తు
 నకుసాధువునుకువునకునుకువదురువకునకునువునువునుబురుహుత్తుండునతనికిసంకువునతనికిసాత్వ
 తుండుసాత్వకునకుభజమానుండుసభజయుచువిప్రుండునువృష్టియుదేవావృథుండుకందకుండుకుహాభోజిండునననే
 ద్దగువుటిగండుభజమానునకుంబ్రహ్మభార్యయందునిమ్రోచింకణవృష్టియుననువావుగురులెండవభార్యయందుశత
 బిశ్మకపహస్తజిత్తులయుతదితులుయివురుమట్టిరంపుదేవావృథునికిబభృభుభిరిగువగులప్రభావంబులఁ బెల్లలున్తోక
 రుచాబునఁజరియించుదురట్టితోకార్థఁ బెట్టిదనిని॥గీ॥వినుముకరింబునాడిరవినుచునుండుగురియఃజూడుముడగరనగుగు
 డెఁజగరులలోబభృకంబెనెన్నుతుండుదేవాద్రోజుదేవావృథుండుసేనుకుగలఁడె॥౩॥పదునాలుగువేవునునుండు
 దినాలుగునరులుముక్తిపడరిబ్రాహ్మంబెదతుండుదేవావృథుండునుబ్రహ్మదేవయోగంబుఁడెలియఁబలికినకథఁడ॥౪॥వ
 హాభోజిండులిభృగుండువారివంతుంబువారుభోజులనిపలుకుంబడిరివృష్టికినుమిత్తుండుయుధాజిత్తునుజన్మిందిరందు
 యుధాజిత్తుండుశివయననమిత్తుండునజన్మిందిరియనమిత్తునికిమున్నుండుమున్నునికసత్రాజిత్తుండుప్రనేనుండునగువురు
 వుటిరినరియననమిత్తునికెలికియవండువేతుకుండుగలడతనివుత్తుండునత్యంకునతనికియుయుధానుండనఁగిర
 సాశక్తియుసాసాశక్తికిజయుండునుజయువకుగణియుసాశక్తియుంకరుండునుమరియుండుమిత్తుననబృహ్మియనువే
 ట్టొకొడుకుంకలంకవానికివలగచిత్తుకులుగలిగిరండుశ్వపల్లకకుగాంధియనకూరుండునుఅనంగుండునుసార
 మేయుండునుపుదుండునుపుదువచ్చివుండునువర్తదృశ్యునువృష్టవర్తుండునుత్రోపేక్షుండునుఅరిచగర్వండునుశ
 త్తుముండునుగఁధనూదుండునుప్రబాహుకరువారువర్షిద్దగుకొంకులుగలిగినువారువకున్యకయుంజుంఁడెవారి
 యుంకూరునికిదేవమండునుఅనుపదేవుండునుబుట్టిరినిరియుచిత్తుననపుదుండునుపిడూకథూడునుమొదలుగాగల
 వారుపెండువృష్టివంశజాతులైరిభజమానుండుకురుండుకురుదికలభాబ్రహ్మండుపీఠంధకానికిబుట్టిరికురుకువృ
 ష్టివృష్టికిలొంతునయుండులిలోవతీకయునికిఁగిసోతలోముండుకపోతలోమునికిమంబుననఖుండ్డెనయునువునవున
 కుమండుభిదండుభిదవిద్యోగుండుడకవ్యోగునుకుబునగర్వసువుఅగణికిఅహుండుకుసుమానుండునుఅహుతియయకన్య
 యుంకలిగియామాసుకిదేవరుండుప్రసేనుండుననూరుగుగుగిదియుండుదేవనికిదేవరుంకులనవదేవుండును
 దేవుండుదేవవర్షనుండనలుగుగుగలిగివారలకువృత్తవయుశాంబిదేవయుండుదేవయుశ్రీదేవయదేవక్షిణయువ
 దేవయుదేవయిరనతోబువునగద్యురగివియు॥౩॥ఆనవృత్తలితాకారులకిసలయకరలదేవతియుఘ్నల
 నావిసగుహనయకలంకలవనుదేవుండుఁబెడ్డియాడెవనుధానిశా॥వ॥క్షప్రసేనుకరుగఁడుండునువృత్తగుండును
 మవానకుండునుహుండునుకంకుండునునకుండునువర్షకుండునువర్షకుండునువారువకుగురుకొడుకులునుపుధయుశ్రుత

— ధీ వసుదేవునివశక్రమానువణనము. ధీ —

దేవయుశ్రుతకిర్తియుశ్రుతశ్రవస్సురాజాధిదేవియుననుకూతులేవురుబుట్టిరందు॥ఉ॥ధీరయశాలియెనవనుదేవుండువు
 ట్టినవెలమింటిపై॥నానకుచుభాగమొలుసెకచ్చుతుండేతనికింనుజాఁడై॥మానుగఁబుట్టుకంబుగరిమంబునదేవతలు
 బృహరాజపఁచారనతనిమిత్రయనాంకమండుభియయ్యేవాడిలఁ॥౩॥కథనచెలికాడగుసంతికికరయులులేకున్న
 జూచితనతయపుకగదయగఁన్నునూరుకుదవయందులమైత్రినిచ్చెగరణీనాధా॥వ॥అయ్యింకగుంభోజినింటం
 బెరుగుచుండనానాకుగారాన్తునుండగుదెంచినన్నహాత్తునకుఁగొన్నిదిగుబలుపొవర్షుచేంవేయలంజేరఁజీఱ
 వ్యవహసయాంధ్రులవెలుగొనొకనాడేకాంతంబునవెలుగుతేనినాకర్షించిననాదేవుండువర్షునఁజూచివెలుపడి
 యునియొక్కమంత్రపరిత్యార్థంబి॥మంత్రంబితిగానిదేవమదనక్రీడాతంత్రంబుగోరిపీటను॥మంత్రంబినతప్పనైది

వఱులుదినేశా||అనిననయ్యవికకుంబున్నీవల్లభుండొట్టనియె||మ||తెలువానీవలకుక్కలూవినుములేదేసౌ||త్తమావక్తృప్రము
 ౧|| మొఱుంబొలు నెకేల్లులంబడయుటన్ మోముంబు లేనీకునీ|| తటిగర్వంబువుపుత్రుడుంగలుగనీ కాగుణ్యముంబూజ్య
 మూ||తె||వంగుర్యము లేదునిగురునెవ్రీ||దాననమానవా||చ||అనితగనియ్యకొప్పిలలితాంగికగ్గము సేసిమిటికింజ
 నియెదినేప్పిరుండలకుచక్కనిలెండవసూర్యుడోయనంగనలేడుపుత్రురగాంబిక్కుపరఁపిప్పజన్మవాక్సేతయైతనయు
 నినీటంబోడివితానరిగెంబునదండ్రయింటికి||చ||అమ్యుండెనునీ ప్రపితామహుండునుపాంశరాజవివాహంబయ్యె
 నయ్యంగనుబొంకురాజవలనధర్మజభీమాధునులుఫట్టినిమ్మగవత్తెలెగను శ్రుతిదేవనుగాహుచకుండైనపునశర్మశ్రేం
 డ్లియాడెనయ్యగఱుండుమునిశాపంబునదంతవత్తండనుగానవుండజన్మించెదా||తోడంబట్టువగ్గుశ్రుతికీర్తికేకాయం
 కుపెండ్లియాడెనాదంపతులకగ్రలతర్దనానులేపుగువుట్టిగానిభగినియెవరాజాధిదేవినిజయిస్తేయండుపరిణయంబయ్యె
 నామిగుంబునకువిందానువిందులునంభందేవిచేసిదేశాధిపతియైనదనుమోముండ||శ్రుతి||శ్రవస్సునబరిగ్రహించెవా
 రుంజశివుపాలుండుగుయించెవనుదేవునితమ్ముండైనదేవభాగునికంగంసయంచుండ||శ్రుతి||శివుహగ్గులుగిరువగ్గు జరించిరి
 వానిభారతయుదేవశ్రవస్సునువానికింగంపవతియందువీరుండునుచుగుంతుండునువ్యక్తిగ్నివానిసోదరుండైనకంకనిక
 గంకయనుదానికివకుండుననశ్యజిత్తుపురజిత్రనువారుజనించిరివానిసహజుండైనవృంజనునికొగ్రప్రపాలియంచుచు
 ముర్త్యుగ్రణాలుజనించిరివానియనజాతుండమునశ్యవకురుకుసురగుమియందు హరికేశహరిశ్యాకులుప్రభువించిరి
 వానితమ్ముండైనవత్తుండుమిశ్రకేశియనుచుపురయంచువృతాదినుతులంగనియెవానియచజుండైనవృంకుచుకూర్పాక్షి
 యనుండతువుగ్గులపాశ్చిమలనుగ్గాగించెవానిజనువృజుండయినయినీపంతునుదాననియనుదానియందుమిక్రా
 నీ||బా||తామలయనకొడుకులంబడసెవానిరునుజుండైనయానకుండుగర్భికియంచుముితథాహజయులంగాడెవనుదే
 వుగివలనరోహిణియంచుబలుండుసుగండుంకునుసారణుంకునుదుర్మదుంకునునిపులుంకునుగువుంకునుకృతామలనుపా
 ర్శియంచునుభక్తుండునుభక్తబాహుంకునుదుర్మదుంకునుభక్తుండునుగుశామలంగాడబిడ్డగ్రణుచుచుదిరయంచు
 నందోపవంశకృతకశ్రుతశూరాదులుయకానల్యయంచుండగెలియురోచనయంచు అస్త్రహీనంగాడులునునిశియంచుయ
 దుముఖ్యులైనయరువల్లలాదులునుసహదేయంచుండ్రిపుష్టుండునుశాంతాభిదేవాశ్చయంచుండ్రుశ్రనుప్రశ్రిశా
 దులునునుదేవియంచుండ్రువృష్టాదులువమంచుప్రసూదేవియంచువమహంససురనాన్దలాలునుదేవరక్షితయంచు
 గదాదులుదొన్ముండ్రునసహదేయంచుంబుగాకశ్రుతముఖ్యాదులెవమంచుప్రసూదేవీదేవియంచుగీర్తికంతుంకును
 మహీమంకునుభక్త్రసేనుంకునుముజువునుననచుంకునుభక్త్రుండనునకిర్షణుండనువారేవ్వంపుట్టిరిమరియను||
 క||దుర్మజునిరహంబుచ||శిర్మజునానురహంబుసేయుటకొరకై||యద్వచగర్భమునగగో||త||పుష్టుండుదేవకిరీష్ణుదే
 వుడుపుశు||గీ||విష్ణుండుదితుడైనవెకనాదేవకిరీభద్రమూర్తియగునుభక్త్రుండనియె||నాగుశాశ్యముత్తవగునిసర్దుని
 దముతయనుచుజేసిధరణిసాగ||క||విష్ణుకుభధర్మక్షయగు||నెప్పుడుపాపంబులాడునునీలోకములారెప్పుడువిశ్వేశుండు
 హరిదప్పకవిష్ణుండయ్యుండెన్నఁదానృజియంచు||క||తనమాయలేచబరునకుసునుచునీశ్వరునకాశ్మకర్తృవారికి||
 జరములకుంగర్తములగును||గునుజేశ్వరకారణంబునరియనుగలదే||క||తలపగనెవ్వనిమాయావిలసనములుజననవృద్ధి
 పిలయంబులకు||గ||లిమికనుగ్రహమోతంబులకునుజీవునికిమూలములునాకౌపుడు||సీ||అట్టిసర్వేశునికరయంగజ
 న్నాదిపరతంత్రభావమేప్పొట్టిగలదు||రాజులంభరములగాతునవల్లభులయేహిణీశులైయవనిబుట్టి||జనులనుభాధింప
 శాసించుకొఱునైనెంకన్దుణునితోడజననమందియమరులమనములకైనలెక్కించుగరాంకునట్టికగ్గములంజేసి||క||లి
 యంగంబునజన్మింపగలుగునరులమకిజాలంబులన్నిటినింగనడచి||నేలవ్రేగిల్లవారిందిరిభుచిత్రల||విశాలకీర్గులువె
 దఁజెల్లివెంసెనిధి||క||హంగళహరికిర్తివహగింగామ్యమింపకైనకగ్రాంగలుల||సంగతయిసేసిగ్రావఁగొ||లంగు
 నుకగ్గంబులవిలంబకువు||చ||క||వనజాతునిమందన్మగిగురకుండబిడ్డిగండకలితాననము||వనరలుపురుగులు
 నూచుచుననిమిచభావంబులేమికలయ్యుమరధి||సీ||జరకునిగృహమునజన్మించుకుండలొఁబెరిగిత్రువునెల్లబీచునఁచి||
 పెక్కిరాంధ్రభార్యలపెండ్లియైనుతశతంబులగాంచితననాదిపురుషుగూర్చి||రణనృపారినిగరుణించిపాండవకారపు
 కునంతంగలహమైన||నందఱసమయించినన్దునుగెలిపించియుధృవునకుండత్వమొప్పుజెప్పి||మగధపాండవసృంజయమధుభి

శాస్త్రజ్ఞోజవృద్ధ్యంపదాదపంగాజ్యుడగమఃసుర్విభరమునివారిందియుండెనుల్లి కామహామూర్తిజమూర్తియందుంబొండె||)చ||నగు మొగము సుమధ్యమనునదిదేహములచ్చికాలపట్టగురము కామహాభజములందితకుండలకర్ణముల మదేభకతియుగిల వేణియుగృపారసదృష్టియుగలు వెన్నుండిం ముగంబాడసూపుగాతక సమూసినయప్పుడువిచ్చునవ్వపం||)౨౬ చెప్పి||క||జనక సుతాహృచ్చరాజనక వచోలభిషిన్ శైలపహారాజన కామితమందారాజన కాతిమహేశ్వరాతిశయనచారా||.....

మాలినీ"జగదుపవనచాగీనర్వలోకౌవకారి। సుగుణసునవిహారీసుందరీమానహారి। విగతకలుషదోషీవీరవిద్యాభిలాషీస్వగురుహృదయసోషీనర్వదాసత్యభాషీ। ....

గద్య"ఇదిశ్రీమదేవ్వరకణకాలితకవిశావిదిత్రకేసనమంత్రిపుత్ర సహజపాండిత్య హాతనామాత్య ప్రణీతంబయిన శ్రీమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునందు సూర్యవంశారంభంబునువైవస్వత మను జన్మంబును హైహవం ద్ర కథనంబును సుమ్యమ్నాదిమనుసూనులచరిత్రంబునుమరుకుత్యుణుబిడుశర్యాతికి కుష్మిన్ గరనాభాగ వ ముఖులచరిత్రంబునంబరిమనియందుఁ బ్రయోగింపంబడినదు రాష్ట్రస్థాకృత్యగిరర్థకయగుఁడయ్యుఁ డ్నైకుఁ ఁ ట్టిమాంధాత్య పురుకుత్యహరిశ్చంద్రనగరభగీరథ ప్రముఖులచరిత్రంబున భాగీరథీప్రవాహవర్ణనంబును కల్కాపాదఖట్వాంగప్రముఖులవృత్తాంతంబును శ్రీరామచంద్ర కచంబును తదీయవంశవరంపరాగణంబును విమికథయునుచంద్రవింశక భంబునుబుధపుత్రాపులకథయున జనదగ్ని పరశురాములవృత్తాంతంబునువిశ్వామిత్రన హుషయయా" ఘాటించువ్యుతభారత రంగిదేవ పాంచాబృహద్రథ శతేనభీష్మపాండవకౌరవప్రముఖులవృత్తాంతంబునుయుశ్యశృంగవ్రతభంగంబునుదుహ్యలనుతుర్వసులవంశంబునుయదుకార్తవీర్యశిబిందుజానద గ్నాస్యమలవృత్తాంతంబును శ్రీకృష్ణవతారకథాసూచకంబును ననుకథలంగలనవి నవమస్కంధముసంపూర్ణము.....

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతమునవమస్కంధముసమాప్తము.

కుక్కిణీనత్యభాదానమేతశ్రీగోపాలకృష్ణార్చనస్తు.

శ్రీహయగ్రీనాయనమః.

శ్రీరుక్మిణీనత్యభామానమేత శ్రీగోపాలకృష్ణవర బ్రహ్మణేఽమః.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతముదశమసంధ్యప్రారంభము.

పూర్వభాగము.

శ్రీకంఠచాపఖండనపాకారిప్రముఖవినుతభండనవిలసత్కాంతోన్మవంశమండరాకేందుయశోవిశాలరాసనృపాలా||
 వ||మహనీయుగుణగరిష్ఠులగువమ్మనిశ్రేష్ఠులకునిఖలపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరీసమేతుండైనపూతుండిట్లనియెనట్లీన్న
 కేంద్రంఘటకుఁ యోగింగనుంగొని||క|| తెలిపితివిసోమసూర్యులసలవిస్తారంబువారికులముధరిశ్రీశులనడవల్లునువింటి
 వింకలరూపములెలమారుఁ గడువెఱుగులుగఁ||క|| శీలముగలయదుకులమున నేలాపుట్టెనుమహాత్ముఁడీశుండువిష్ణుఁడదేలి
 లమెలగె నెయ్యే|| వేళలనేమేమిఁజేసెఁవరిపుతఁగఁ||క|| భవములకునుందుచిన్ద్రావణానందముముతుజవపవముహ
 రిన్ద్రవమువశుఘ్నునిదప్పనుఁచెల్లలకుడనివయ్యెననెడిచెఱియిగులఁడే||క|| మాపెన్ద్రులుమువేల్పులుఁగోవనిభీష్మదికురు
 కులోత్తనుసేనాకూపారమునెఱేలము|| ప్రాపునలంఘించిరికగ్రతాలపదముగఁ||క|| మాయమ్మకుక్షిగురుసుతసా
 యుఁపీడితుండైనజకునన్నుంఁగెఁ|| తేయకుగుకులముమొదలగునాయుత్తముఁడాత్మకృష్ణుడైరక్షించెఁ||గీ|| కలసిపు
 రువమూర్తికాలరూపములను||లోకజనులవెలియూగొననుండిజత్తన్మృత్యువులనుసంసారముక్రులనిచ్చునతనిచోతమెల్ల
 జెపును||సీ||ఊహించిరాముఁడవోహితిశివుఁడంచునప్పడయోగింక్రచెప్పితీవుదేవకీకమపుననేవరపురనాతఁడుండె
 నుడేహంబునుండులేక|| తనతండ్రియిలువాసివనజాక్షుండేరీతిమందవబోయినేనుందిరమున|| పండితేయ్యదిసేయుచుం
 డెనుతనమేరమానుకంఠునిసేలనామకుణఁచె||విద్వేదయోగ్లునునియెనిలమీదనునుజుండె|| యెందఁడైరిభార్యలెల్లుమెలఁగె||
 యునేమిఁజేసెమాధపునంచాగ|| మెంతగలచునాకునేర్పరింపు||అనిమరియునిట్లనియె||గీ|| నీవిఖాంబుజాతనిర్మలకృపా
 లకథామృతముఁద్రావఁద్రావమేయవలగు|| వంతమానెనీరువట్టునాకలియును|| కూరనుయ్యెనునముతొంగరించె||అనివ
 లుకుమన్నరాజుహాలువినివైయాసేయుగ్లదెయె||క|| విఘ్నకధారితుండగునరువిష్ణుకథలచెప్పుమనుమనిచుచుండునర్థ||
 విష్ణుకథాసంప్రశ్నమువిష్ణుపదీజలమభంగివినులులఁజేయుఁ||సీ|| రాజేంద్రవినుతోగ్నిరాజలంఘనములవేలసంఖ్యల
 దైత్యవిభలుకన్న|| నాక్రమించినభారమాగఁజాలకధూమిగోరూపమైబ్రహ్మజేతఁబోయి|| కన్నీరుమున్నీరుగారోదన
 ముసేయగరుణతోభావింపికనులభుతఁడు|| పరణినారడబల్గిధాత్రియువేల్పులుగదలిరావిఘ్ననిగాననేగి|| పురుషసూ
 క్తంబుఁజూచియిచ్చుతనమాధి|| నుదవోకమాటవినివారికోగ్గువుండువినుఁడువేల్పులుపరయునేవిన్ద్రయ్యిట్టిపలుకువరిం
 తుననిశ్రీబింకెఁదెలియ||క|| యాదవకులముననమరులు|| మేదినిపైబుట్టఁజనుండుమీయంశములగా|| శ్రీదయతుండవమ
 దేవున|| కాదరమునబుట్టిభారణంశయుబాపుఁ||క|| హరిపూజార్థముబుట్టుఁడు|| సురకన్యలుగూమియందునుందరతను
 లై|| హరికగ్రజుండైశేషుండు|| హరికళతోబుట్టఁడశ్రీయూరంభుండై||గీ|| ఈప్రపంచమె|| నేమాయచేమోహి|| తాత్త్
 యగుచునుండునటిహయగోకులనాభునాభకారార్థమైనిజాం|| కంబుకోడబుట్టజగతియందు|| వ|| అనియిట్లువేల్పులని
 య్యోగిలిపిపుడమిచ్చుయెమెఁజంబరచితమిచ్చుచులితనమొదలిసెలవునకుంజనియెనంతయచువిభుండైనతూరసేనుండను
 వాఁడుకుంధురాపురంబుతనకురజభానిగామాధురంబులుతూరసేనంబులనియెనుదేవంబులేలెంబూర్వకాలంబున||క|| ఏ
 మధురయందుఁబ్రియముశ్రీశ్రీమన్నారాయణుడుచెలఁగుపనిశ్చంబామధురసకలయాదవ|| భూమీకులకెల్లనుదలిపు
 రియయ్యెన్మహా||సీ||అతూరసేనునకాన్తజుండగువనుదేవుఁడాపురిమెక్కించుమనండు|| దేవకీబెండ్లియేదేవకీయునుతా
 నుకడువేడ్కరథమెక్కికదలువేళ|| నుగ్రసేనునిసుతుండుగ్లానికంఠుడుచెల్లెలుమఱియునుల్లసెల్ల|| హరులపగ్గములచేనం

దివ్యోద్భవోఽగ్రాంతాః శ్రీహరిః మురజిమ లును || ౧౧ || ప... హమలును జడిగొని మ్రోయంగల గూతుతోడ వేళ్ళ కొనలు సాగ
గల వేడుకను తనవేడి వేడికిఁ బరిణమీకరింపఁగలవానిని దిగ్విజయ సార్వభౌమ లై నర కృణుల మొన్నెఁబఱచుట యిది నక గాన
నముద్రించుట లై నమాతలంగులను న్నూటికిఁ బది వేల తురంగంబులను నీ లానవత్తులై నదాసజనంబులకు న్నూటిని దియగ
నలగ నీ వివరింపఁగూఁగింబు తెనఁపునఁ జనునమయంబున || ౧౨ || వగ్గులు వవలి వేగిరి వాగ్గులముగ రథ యగ్ర పునాకంబు
మోగి బెన్నె యెగ్గితలవ గలగవన శరీర వాణిపిన్ బున్ బెన్ || ౧౩ || ముష్టయుగుగిని మే వ్యగ్నిని డడైరథముగ డడై డెలు
గవుమీనఁగఁగెన్ పునఁ నీతలఁ దరియచ్చును గర్పంబునిన్ను హరియించును మీ || ౧౪ || అనియుట్లా కాశ వాణిపలికిన నులికిపడి ఘోష
కుల పాఠనముగడై నకంఠంబున చలనంబుగడై యుడిదంబు బెడిదంబుగఁ బెరికింపుఁపింది డెవ్వరంబున ననుజగోష్ఠ బుట్టిన
స్థూల బాహు నెప్పరం దిగి యొడిపి పృథ్వి బుట్టిన తలంపక తెవుఁజేసె తెగ వ్రే యగ్రహకించునమయంబున వసుచేవుండు
డని || ౧౫ || ఆపాపిత్తును త్తుంగి పాగిని భానువృత్తుంగి వాణిపనఁగ్లాపావృత్త ధాగిని యేవలమునఁగొంత శాంతం
దేయించుటనికె || ౧౬ || ౬ న్నపునీపు చెల్లెలికినక్కట మాడుదు దిలెచ్చుటోపనన్న సేయుటోప భురవంబుల భాషలనా
గిరి చుటోపిన్నిల మ్రోత లేనిజము మేలనివంపవన్నచూనిగా || ౧౭ || వన్నెమొంపునున్న కదర్పవంపవన్నవేడె || ౧౮ ||
అదియునుంగా || ౧౯ || చెలియల్ కిన్నియమన్న రాబలఁ నీసఁ జెదింఁచు || ౨౦ || లిన్ బఁగ బయలఁజు మాటలకు నై నుగ్ధ
దగ్ధాగొట్టిని తులజాతుండవు నిప్పునూర్తవకటాగింపంబు పాపంబు నెచ్చెనివో నూనా తెగ వ్రే యగ్రబాపిచు నేదిం
లింపుభోదేశ్వరా || ౨౧ || పేరితోడ నెబట్టుచు తృప్తి పునలను నెల్లి నేడైన నూర్చె డడైన తెల్లంబు చుక్కనపు చేహంబు చ
ల నెందఁగరా నుగుండై రేరిగి నాగుచేహముఁ జొచ్చి నరితోటి చేహంబుఁ బానును నకఁగార్పఁగ మో || ౨౨ || రోగిని నై జె
ట్టిచెనక భాగం దెనగనునింపు గొజాకయును నో || ౨౩ || తలవచ్చు కర్మ పినరంబును మేలుగ గన్న వేళనగుండఁగ నవిన్న
తలవడివక కాగ్యనం గ్రంబుకలలోకం బావితోడ గాఁబడిన యుష్మ || ౨౪ || తనతోంటి కర్మ గాకిని నుచరమై బహుని తారమై
మనమువడింజననిం ద్రయముల తెనపుల కనుపులు పెత్తెనఁ జెడుతునక గ్గుంబు || ౨౫ || గ్రీవభంగటామలంబు చంద్రసూ
ర్యామలు గానలడువ గారికల భంగి గాన్త కర్మన్ని కాంగంబులను బానిగఁబు ముడు రాగనిలితుండనుచు || ౨౬ || కర్మ
ములు మేలుగచ్చుచి కర్మంబులకేమి నచ్చు కల్లుకనన్ || ౨౭ || కర్మములు ప్రహ్లాదైవం || ౨౮ || కర్మగుండై వసులఁడవ గానేమిటి
కి || ౨౯ || కాపునవసులఁహించులు గావింపవలమతనమకల్యాణముగా భావింపవసులఁబించి || ౩౦ || భౌతనెతన్నలము పిడ
వదొంపకయున్నె || ౩౧ || చుట్టెగొకి || ౩౨ || జెల్లెలుగాఁ గూతురు పంటి ముద్దను రాలున || ౩౩ || భావీయిచిక్ర శ్రీపుటాలనూ
త్నై వాహుని శ్రీవిలాసిని దీనికిఁ పితచి న్నీకి దె మ్రొక్కెదం గావ వేగుణానయాగ్ని కింపమానవవృత్తా || ౩౪ || అనిను
రియ సాను భేదంబులకు నమకులు పరికించెనియు వాఁడు వేడిమాపుల రాలునప్పులు సన్నలుగొనననుకంప లేక తెవుజేసెచం
పక గంధి జువజూదులయు నెడింగి మొటంగెడి తెఱంగువిచారిం చితనలోనిట్లనియె || ౩౫ || ఎందునఁ గాలమునిజను || ౩౬ || వందత
నంబునను బుద్ధి బామకఁగునై యెందాక బుద్ధి నెగ డెడిఁందాక జరింపవలయు నాడ్చులయున్ || ౩౭ || అనిశిశ్చయించి || ౩౮ || సీఆ
వన్నెదా లై నయుంగనరక్షించిను కులనిచ్చెనన్న శుభము నేడు మీ డెవ్వఁడెలుగును మెలర స్త్రాణముతోడ నిలిచినను నునా
డునేర కాదెను కులు బుట్టిరియేని కులకు వృత్తువు వాలాయమై వెంటవచ్చెనేని బ్రహ్మచేకును పీఠ పాఠేమియును లే
కయుండ నేను పాయ మొకటి లే దెసాంత మాకులఁ గాల్చక పోయివహ్ని || ౩౯ || యెగిరి దత్తవల వానిదహించుభంగి కర్మవశ
మున భవన్య తారణంబు కారగఁగొండఁ దియేలతో ట్రువడ || ౪౦ || కగ్గోడుకులనిచ్చెననెన్ || ౪౧ || డిపించుట టిపిఁడవడిచిన
మీగఁగొడుకులు ద్విర కర్మముగడబడదేనాటికిక్కడైవను లేదే || ౪౨ || విగమింపచాలు మీఁగ || ౪౩ || మునూ డెడిననుచు మిం
టరొద్రపులుచుగ్గి వినబడియె నేలతప్పను వనితను విడిపించుటాపువై రంబునున్ || ౪౪ || తిన్నెడివలుకులు వలుకుచుగ్ర
న్నెందఁగఁగూజదేసికంఠమృతంబుగ నున్నించి త్తమెరియఁ బ్రసన్నాననుడగుచుఁ బరికె శరీరనయమున్ || ౪౫ || కలిలన
కుబుద్ధిచో నాగు || ౪౬ || నందె నెదనుచుగన వాణిపలికెనం దలిగెనవేఁ న్నగూటికి || ౪౭ || గొడుగులఁ జంపని శ్చ క్రమముననీ
నఁ || ౪౮ || అనియును పరికించెనికంఠంబుకంపితావతంబుం డైనంగెనిచిగుణ గ్రాహ్యంబుల గోనికొందలఁగండుచెలియలి
మం దలఁపిడిచి చనియెవనుచేవుండును బ్రతుకుమందల గంటిననుచు మంగరియందానును మందిగంబునకంబోయి డెందంబు
నసానంబు మెందియం దెవతగొంత కాలంబు వనినసమయంబున్ || ౪౯ || విభవక కంఠునియెగ్గుల బడిచేవకినిభలదేవభా

వముదనుకే!ర్వడసేటమెకనితెక్కనుకొడుకులనెనమండ్రమెక్కభూతుంగనియో॥) అందు॥ గ్రీ!సుదతిమున్నగున్నసు
తుంగ్రీసంగతునిబుద్ధుడవకంసభూవగునకు॥ దెచ్చియిచ్చెచాలదృతిగలిగవనుదేవుఁ॥ దానవడకసత్యమంగునిలిచి॥క॥ పరి
క్షింపలుకులుదిగుగ॥ సౌలయకవంచనములేకసుతులరిపునకు॥ గలగకనిచ్చినధీరు॥ డిలవనుదేవుండుకడగునితరులుగల
లే॥ గ్రీ!మానవేంద్రసత్యగుణికిమగురమెయ్యి॥ బెలుగనేర్పువారికిప్రమెయ్యి॥ దీతభక్తిరతునకేరానిదెయ్యది॥ యెఱుంగ
లేనివారికేడికి॥ ఇట్లునత్యంబుదవ్వకొడుకుకొప్పించినవనుదేవులుకులుబిణిగొకడకుమెచ్చికంసుండ్రిల్లయె॥ గ్రీ!కొ
డుకునివునురలంగొఱిపొమ్మవనుదేవ॥ వెలుపులేమనాకువీగవలని॥ నల్లవీనికిభవనవస్తువుత్రుండు॥ మృత్యువటవధింతుమీదవ
లని॥ వ॥ అనిననానకమందుభిసందసుంగొనిచనియునానందంబుమొందకమృత్యుభావుండగుభావవలుకులుబిణియునులుకుమం
దెనంత॥ గ్రీ! ఒకనాడునారదుండొయ్యనకంసునియింటికిజనుదెంచియోకతమున॥ మందలోపలనున్నచందాదులునువారి
భార్యలుపుత్రులుబాంధవులును॥ దేవకిమొదలగుతెజవలువనుదేవుడాదిగాగలసర్వయావపులును॥ సురలుగానినిజంబు
నరులుగారనిదెప్పికంసుండనివురకగును॥ డవనియు॥ దేవమయ్యండుచక్రిదేవకిదేవకిపుత్రుడై జనించుభూతలంబు॥ యె
లువఁబుట్టివచ్చెపెట్టికైత్యులనెల్లచంపుననుచుజెప్పినయెదివికి॥ క॥ నారదుమాటలువినిపెల్లారాటమబొంరియమపు
లనిమిషులనియు॥ నారాయణకర్కడపి॥ గారితుండగుకాలనేమిదానయునుది॥ క॥ కలగంబారిమఱిదిత్తెలిసగుగృ
క్లోధుడై పట్టిబాధులగావించిపారిందలంబివెనదోడ్తోవారుగన్నట్టిపుత్రులజంపెగరునుగ్రసేమయమతస్సోజాం
ధకాధీసునిర్మలుబత్తెగగడువారియేలెవలమారకమాతసేనంబుల॥ గ్రీ!తల్లిదండ్రినైనదమ్ములనన్నలనఘలనైనబం
ధుజనులనె॥ రాజ్యకాంక్షజేసెగాజులుచంపుచు॥ రవనిదరువజీవితార్థులగుచు॥ వ॥ మరియుబాణభౌమమనోధన॥ వ॥
శనకేశిదేమకబకప్రలంబశృణావర్తచామారముమ్మికారిప్రదివివపుతానిదినహయసమేతుండై కంసుండుకదనంబున
మందంబులనింబినవదనంబులవంచికొనినదనంబులువిడిచియదవలై యమపులువనపులువదిలినచధరుగోసలవిదేహవి
దర్శనేకయపాంచాలసాల్యదేశంబులుదొచ్చిరగుచ్చురంబులువిడిచికొందలుకంసునింగొలిచిరంత॥ క॥ తొడితొడికంసుం
డుదేవకికొడుకులనార్పరవనింపగునుశేషాశ్వింబోడవగుహరిరుచియానలికడకుపుననేడవదయె॥ నగర్పంబయ్యె॥ అ
య్యవనరంబునవిశ్వగుపుగడమరితన్ననంమిరయమపులకుకంసునివలనభయంబుగలుగుననియెంటింగియోగనూయా
దేవికిల్లనియె॥ గ్రీ! గిపికాజనములుగొపాలకులునున్నవనులమందకుబొమ్ముభద్రనీవువనుదేవుభార్యలువరకునకంసునిదే
తనాకులబడియుండనెమనొరక॥ తలగిరోహిణియనుతరభాక్షిరందగోసలచందునున్నదిగుగకాధ్య॥ దేవకికడుపున
దీపించుశేషాశ్విమైననాతేజమీవగురబుద్ధి॥ నేర్పుమెఱసిరోహిణీదేవికడుపున॥ జోనుపుదేవకినినుతుండవగును॥ నంత
భాగయుతుండైనైయకోదనునందుసౌలతికడుపునందుబుట్టెదీవు॥ క॥ నానావిధపంపదలకు॥ దానకమైనసర్వకామదాయి
నివగుని॥ మానవులుభక్తిగొలుతురు॥ కానుకలునుబలుబుద్ధిలకల్యణమయ్యా॥ వ॥ మరియునున్నమానవులుదుర్గభద్ర
కాలినిజయైవ్యదీనుముదచండికృష్ణమాధవికన్యకమాయనాగాయోరీశానశారదలంబికలనుపడునాలుగునామంబు
లంగొనియాడుదురాయాస్థానంబులయందనియెంటింగించినదేవశ్యగుండగుహరిసాన్మనియానతిచ్చిననుహోప్రసాదంబుని
యయ్యోనిద్రయయ్యోనిమ్రొక్కచయ్యనయ్యలకయ్యడవాసివచ్చి॥ గ్రీ! దేవకిదేవికడుపులోదేజబిల్లుదిప్రగర్భం
బుమెల్లనడిచియోగనిద్రరోహిణికడుపుననిలిచినయెంకడుపుదిగెనంచుచొరులుగలగలగడగ॥ అంత॥ గ్రీ!బలముమి
గులగలుగలభద్రుండనలోక॥ కనుఁబుడగుటచేసెరాముండనగలనెతికియత్తెగర్భనంగర్వణముననం॥ కర్ణుంబుడవంగఘనుం
డుసుతుండ॥ తదనంతరంబు॥ క॥ ఆనకమందుభిమనమునశ్రీనాథుండకభాగవత్తతారగ॥ భాసురుచినతడంచెలిగెను॥
కానగలబుద్ధయ్యెభూతగణములకున్మపా॥) డ॥ ఆవనుదేవుండంతదనయందఖిలాన్యకమాత్మభూతము॥ భావనలేట
యో॥ భవనభద్రమునైవెలుగొంచునున్న॥ త్రీవిధులేజమచ్చునడజేప్పినదాల్పిరవీనకాంతి॥ దేవకియొప్పె
ఘోర్యయగుదిక్పతిచంద్రునిదాల్చుకైవడి॥ వ॥ అనినవినితరువాతవృత్తాంతంబెల్లయ్యననిరాడపిసగుండ్రిల్లుని॥
క॥ గురుతరముగదనకడుపునసరిసిజగర్భాండభాండవయములుగలయా॥ హరిదేవకికడుపురగా॥ భరణార్థమువృద్ధిబొం
దెబాలాసృక్రియ॥ అంత॥ గ్రీ!వినుతులమొగములువెలవెలభారంగిపివటాధ్యమోమువెల్వెలకబా॥ మలయుచై
తులక్రీమాసనల్లనగాగనాతియాడుకములునల్లనయ్యె॥ మస్త్రాలయంబులధామదేఖలుపుట్టలేషయూరునరోమలేఖమెఱ

సైనిసరిమానములనాహార వాంఛలుదప్పవనజాతి కాహార వాంఛద స్మై శ్రమమునంది ధైర్యపుటకు శ్రమముగమరఁ జడతఁ
 వాటితైత్ర త్రులుజడనుపడఁగి మన్నురుదియయ్యెవగతురుమన్నుచొరఁగఁగెలదియునరంబులోహరివృద్ధిబొందఁ) కురియు
 ను॥ సీసలిలమాయెలనాగజత రార్థకనిఁగనజనిన కైవడిపుర్వనలిలమొప్పె॥ నోగి లేజమాముంతిముదరడింభకుఁగొ
 ల్పుఁగదసిన క్రియచేపాకాంతిమెఱసె॥ పవనుఁడాకొన్నగర్భసునిసేపింపమెప్పులోమిక్కిలియోగులవలెఁసంభింయో
 తేమకుఁగీగునర్చింపజొచ్చుభంగినిమండిచొరవదనరె॥గీ॥గనమిందువదనకడుపులోబాటుసే॥ వలసరుపుమెఱిపవచ్చి
 నట్లుబయలుపఱింపముఖపూజవయ్యెనుపంద॥ భూతవయ్యుండులోనఁబొదలనటికి॥తదనంతరంబు॥సీ॥అదేవకౌచి
 గుణంబులనవిగియుంజైరివభూగుణత్రజమువదలె॥ మెల్లతనస్సంగిమొయిగెమెరుగెక్కుదుప్రాంగనాతనుమృతువణంగె॥
 నాతకల్పనభూమణములువలవలకఁగావరనతీభూమణపభులెడలె॥ కలకఁటికొయ్యనగర్భంబువొడ్డునాపరిపంథిదారగర్భ
 ములువగలె॥పాలితకంతంఠెల్లగడ్డప్రాప్తులెరుగఁనహితవల్లభలైదువలెతనర్చు॥ ప్రాప్తులన్నియుఁగ్రవమునఁబోవదోఁ
 గె॥నుడకడుపునసారాయుంటచేసె॥ఇవిధంబున॥గీ॥జ్ఞానభిలులలోనిశారదయుననోలె॥ ఘటములోనిదీపః॥ఏవో
 లె॥ భ్రాతయుంటనాకఁబడియుండెదేవకీ॥కాంతవత్సగర్భగర్భయును॥) వ॥ అంగనశ్రాంతాంతకంబునెమ్మిగంబుదెలివి
 యునుమేరిమెరుంగునుమెరుగెవోబరునుంజూచివెఱుగుపడితలునువెఱుచుకుండుకురుగోనిల్లియె॥క॥కన్నులకుఁ
 జూడబరువైయున్నదియెలనాగగర్భముల్లముగలఁగఁగమునెన్నడునుగిట్టుండదు॥ వెన్నడువారజోలుగర్భవివరములో
 నఁగఁగఁగఁగిమితలంబువాడఁగి నెయ్యెదిగర్భమునాచునాటికి॥ గామినిమాలుపెంపెనఁగెగర్భిణిజేల్లెనినాడుఁ బేద
 నేనేమనిచంపువాడతగవేలినచంపిదేవీశ్రీయానుక్రమయశంబునాయువునుధర్మమునుంజెడిపోవకుంజే॥క॥వాచి
 నెఱుంగఁగిక్రూరునిజీవవృక్షుఁడనుచురిందశ్రీయుదురతఁకు॥నోవునునరకమునకుదు॥ రాష్ట్రవముతోట్రతుకుటాకఁగ్రు
 తుకేతలవఁగ॥) అనినశ్చియిది క్రౌర్యంబుపిడిచిధైర్యంబుమొదిగాఁభీంబువాటిందిశోర్యంబుప్రకటించుకొనుచుదిగ్గ
 నంజెలియలింజంపునగ్గరియొగ్గియుంబిరించునిమానియుంబోలెనూరకుండియు॥గీ॥ పాపరానిదోడ్పలవిబట్టెక నెట్టు
 లిందుముఖిడక్రియెపుడుబుట్టుఁబుట్టినపుడెవట్టిలిటింటిలోఁదెఁగఁజూతుననుచునెఱుచుచుచుండె॥ సరియునై గా
 నుబంధంబుననన్యాయసంధానంబులవఱదియితంకు॥క॥తిరుగుచుండుకుచుండుద్రావును॥ నరుగుచుండున్నుండిలేచున
 నవరతంబుఁగఁహరిఁదలచితలచిజగమాహరివయమనచూచెకంసుండాదరియలుకఁగ॥) వెండియు॥సీ॥ శ్రవణరంధ్రముల
 నేతబ్బంబినిఁబడునదివారిరచననియాలగిను॥ నక్షిమగ్రమున నెయ్యెదిమాడబడునదిహరిమూర్తిగామోపునంఘఃజూ
 చుఁగిగిగునునోదేహంబుశృంగమైనసోకినహరికాఘాతమోయనుచుఁగలఁగు॥ గంధంబులమైనప్రాణంబుసోకినహరి
 హరికాగంధమానుచువదరు॥బలుకులెద్యె నఁబలుకుచోహరిపేరు॥ పలుకఁబడియెననుభవహింపలుఁగలపులెట్టివై
 నఁదలచియాతలపులు॥ హరితలంపులనుచునలఁగఁదలఁచు॥) వ॥ అయ్యెనసరంబుననుచరిసమే॥తైనదేవతలునునార
 దాదిమునులునుగూడినకువనలువయునుముగ్ధంతియొకకొడికివచ్చిదేవకీదేవిగర్భార్ధకుండగుపునమేత్తముగిట్టి మ్రుతి
 యింది॥

— ధీ లక్ష్మమొదలగుదేవతలుదేవకీగర్భంబుండుగుస్వామిని ప్రసించుట. ధీ —

సీ॥సత్యత్రతునిత్యసంప్రాప్తపాదనఁగలత్రయమనందుఁగలుగువాని॥ భూతంబులైదునుపుట్టుకొటగువానినైదు
 భూతంబులందమరువాని॥ నైదుభూతంబులునఁగఁగపిన్పుటఁబరగువానినిత్యభావణంబు॥ సనదర్శనంబునజరిపెను
 వానినిన్నాశ్రయితుమనీయదీన॥మాయచేతనెఱుకమాలినవారలు॥పెనుగఁగతునిన్నుఁబేర్చుకొందు॥ రెఱుగనేర్చుట
 బుధులకేత్రంబుననిఖలమూర్తులెల్లినదయ్యు॥) అదియునుంఁగాక॥) సీ॥ప్రకృతియొక్కటిచాదుఫలములునుబడుకీఱ
 ములులెండుగుణములుమానువేల్గుదగునంబులునాల్గుగర్భముఖిరంబులెఱిగెడిఁగదులెగిరియ్యంబు॥ లాఱునస్స
 భావంబులాకాశమోహంబులాస్థులుధాతువులొక్కయేక॥ పైపారలెదిమిప్రంబుభూతంబులైదుబుడియును॥ నా
 హంకృతులునురంధ్రములుతిమ్మిదియుగోటములుప్రాణపత్రదశకంబుదీక్షేపక్షియొగము॥ గలుగునంసారవృక్షం
 బుగలుగజేయుఁగఁవానఁగింపరాజవైకృతుఁడవీ॥క॥నిదెనఁదమదివైయిది॥మేదెనలంబోకగమగులెఱుకగలుగువా
 రాచూడయకుగుక్రియసీ॥పాదంబునావకతనభవసాగరము॥గీ॥ మందివారికెల్లనుంకప్రదనుగుఁగల్గుదుకుమే
 లుగానియట్టితనుపులెన్నియొనఁదాగ్నిలోకములకుసేమమెల్లప్రాప్తుసేయుదీపు॥) ఎఱిగినవారంబునుచునుఁగొఱుమా

ప్రయోజనకరైతిఁగిఁకొండఁబనిపెఁ | లఱిఁగియున్నతలపగనొల్లుగుఁజలకురధోఁగతులజాడవద్దదభాటా||౧౬|| నీవాఁడెనీదెన ద
 పాఁథావంబులునిలిపిఘనలుభయవిరహితులై | యేఁఘ్నంబులఁజెందకఁగీవరయగఁమేటిదోలెగఁడుమరితా||౧౭|| ననునా
 లుగాఁశ్రమంబులఁజుములుసేవింపఁభుజగఁమాలసత్వంబునుశుద్ధంబునుశ్రేయంబునునగుగాఁత్రంబునీపుసాంఘ్యమపుహ
 ఠి||సె||నఁచివాత్సరత్వగుణంబునీగాఁత్రంబుగాఁదేనివిజ్ఞానకలితమగుచు | నజ్ఞానభేదనంబగు శుష్టుగుణములయందునువెలు
 గునీవనుమఁగింపఁ|బడమవునత్వరూపంబుసేవిఁవలసాఁతొత్కరితువుసాపేవగుచు | వాజ్ఞసంబులకునవ్వలయైనమాధ్య
 బుగలుగునీగుణజన్మకర్తఁహితఃమైరహపునుపేగునత్వసఘుఁగు||తె||గురుమరిన్నుగొల్పనూహించుఁగినుచుఁవినుచుఁ
 దలఁచుచు బోగినుచువెలయువాడఁభవమమొందఁగిసేపాదభ్రమండలము||౧౮|| ధరణీభారమువాసెను | పురుషోత్తమ
 యీశనీమపు మపునభవద్వృణాంబుజములస్తాపురఁధరణీయునాకసముగాఁచెరును సీకరుణ||౧౯|| పుట్టువులేసీక
 భవపుట్టుబ్రతీదెయికాపుట్టుటొయ్యెపుడుఁభవాదినకల్లెనుజేవయనందవిద్యదాఁబుట్టుకునుండుగానినినబట్టిన
 దిఁబలెసాంశముండియుంచుట్టగలెనతఁగ్రాయలఁజొకఁడయొకఁటికాదునీశ్వరా||౨౦|| గురుపాతీరమవైజలగ్రహమ
 వైకోలంబునైశ్రీశ్వకేఁగరితెభియుండవెహయారనుండవైత్యైదేవశాభగై||ధరణీసాధుండవైదయాగుణగోదా
 రుండవైలోకములి|వరక్షించిననీమయ్యైకైదమిలాభారంబువారింపవే||౨౧|| మృచ్చిలియున్నదిలోకము | నివృత్తుగం
 సాధికులుబుద్ధియులేవఁ|నుచ్చికఁగావలయునువిచ్చేయుముగల్గికఁపుకెడలిమకుండా||మ||త్రణీకిల | త్రణీయినద
 బంబుజానెల్రుధానపూరుడుఁడున్నవాఁడెల్లపుట్టెడికలనుచేభయమింతలేమనిజంబుమా | కెల్లవారిభక్తనయ్యెదునిం
 కనీకపెప్పుడుఁ|వల్లగావలెయాదవావలసంకనంబునుఁబొందగఁ||౨౨|| అనియ్యిధంబునహరింబొడిచివేకిచేబిదిగ

— ❁ శ్రీకృష్ణావతారఘటము. ❁ —

[illegible]

డి। వానిపట్టు లేక వరుసజగంబులఁగలసి యుండెయైనఁగలయి వెపుడు॥క॥ సర్వము నీలనిదిగా। సర్వాత్మ యడవాదివస్తునం
సన్నుండవై। సర్వమయః యడవగునీకును। సర్వేవ్వర లేవులోనునంధులు వెళియె॥క॥గీ॥ ఆత్మ వలనఁగలిగియమరుదేహముల
నాన్ని కంటె వేటులవియంబులఁచలచువాఁడమూఢతముఁడుగావుననీశవిశ్వ మెల్లనిపు వేటు లేదు॥అదియునుం గాక॥సీ॥
గుణముబి కారంబు సౌరికయును లేనీవల్లజగములు నెరిజఁచుట॥ బ్రహ్మ లేదగునంచుఁబలుకుటతప్పుగాదీనుండవై బ్రహ్మ
మీవయైననిగుగొల్పుగుణములునియానతులు సేయభటులశౌర్యంబులుపశీవివచ్చు॥పగిదినిగుణములబాగులునీవతోచు
నునీచూయతోడ॥గూడినీపుర క్తవశనీలవర్ధంబులజగము సేయఁగావసమయఃజూడఁదనరునట్లు నేడ్వడి తుల్యంబుఁడెం
పృథివీఁగావనవశరింపితీ॥శా॥మింటఁ మ్రోసిన మ్రోతతాలిమిలిపి మేఘాద్రింపమున్నీవునా॥మింటంబు ధైవంబుఁగం
నుండదోడిఁ హింసించెనీయన్నలఁగంబుంకారుకఁదేహనీయదయనిరాకారాజను సేవవుగా॥ బంటంబుండదలే గు

— షోడశీ దేవీస్వామిని స్మరించుట, షోడ —

దెంచువడిని పె నేడు సన్న ముండై ॥వ॥అనుచుండ దేవతీ దేవిమహాపురుషులతూండునువిదతూండునునుమానుండును
నై నమమారుంకంకంసునివలన వెఱపునకుదిన్దిగయెయిల్లరియె॥సీ॥అట్టిదివరాగిదై నెయిల్లరింకొన్న నై వెయిగుచు
గుణము లేనిదై యొక్కదగంబుదై కలదై నిర్వి సేచ మెక్రియలేక చెప్పరాని దీహుకొన్ని ను తి శిష్యుల నెవ్వరి వేడియా
రూపనుగుచువభ్యాసదీపమై బ్రహ్మ యెడవయర్థంబుతుదిజగంబులునశ్చియంపంక॥గూఁగకొను సూక్ష్మ భూతమంచుఁజొ
రగనానాతంబు ప్రకృతిలోనవఁజొరఁగఁబ్రకృతి ప్రాయా వర్గ కళాచుఁజొరగవర్గ కళాణంబు॥శేచనంజ్ఞనీవుచెప్పవనగు
దు॥కీ॥విశ్వములింఁద్రిప్పుచునవిద్యకుజుటనునై ననీకునా॥శాశ్వత సేనకాలమిదిసర్వము వేడబండురట్టవిశ్వేర్వరమే
లునువ్యగిను నెప్పుడోరిభజించువాఁడనీ॥శాశ్వతగలక్ష్మీవృక్షుజయశాశ్వయం యండుమాధవా॥చు ట్తక్షిల॥
ఒంటరివిల్చుకాణయోగులుయోగమాగ్గకహాడులై ॥ఒంటిచందురుగానికొక్క ముగానదీభవదాకృతిఁగఁటిభద్రముగం
టిమాంధపుకన్నులంగవలోలీ॥తోగటిహాపుదొలంగ బెట్టుచుతోయ జేతణ మ్రోకైదఁగ॥ గీ॥విలయకాలవండువిశ్వం
బునీ పెన్చకకపుల్లన దాచుకడిమి మేటినిముడవీపు నేడునాగర్వజుడవంటిపరమపురుష వేడబంబుగాడె॥తరల॥ సగి
నలోదననీపుకొను నాకుబుట్టెదవంచునీ॥ అలఁడుకంఠంబుపెర్గకాలముకారయంటనడంచెదు॥ గునిన తుదినాజ్ఞాసే
యుముమమ్మఁగావుముభీతులఁ॥ సులును లేక ఫలింఁజెనోచిననోము లేల్లనునీవయై॥వ॥ అనియిట్లు దేవతీ దేవీవన్నచించిననీ
శ్వరుండిట్టియెన వ్యాసీపుత్రాద్విస్వాయంభవమన్వంఁతరంబునవృశ్చియనవరకుఁపతి వ్రగభవమదేవుండునుసతపుండను
వ్రజావతిమీరిరువురుపృష్ఠికాలంబున బ్రహ్మ వంతునంబెంపుననిగ్రియంబులంజయించి తేంపున వానగాలియెండమంచుల
కుపైరించియేకంబులై యాకలంబులువిడియేకంకంబును లేక వేండ్లంబునవం డ్రెండు వేలదివ్యవర్ణంబులభవంబుల నె
వంబులమీరావంబులు మెఱయయోజనాజవంబులు సేసిదాసీ పేర్చియిచ్చింపమీకునావంక॥అభావుజూపియేనుతరంబులగు
వరంబులు వేడుచునిమీరనామామాయంబాయనిమోహంబునవిడ్డలు లేనిదొడ్డుయడ్డంబునదుర్గవంబుగునవవర్ణంబుగోరకనా
యాహాహాకునడిగినమెచ్చియల్లవరంబిచ్చియాశేమవృశ్చిగర్భుండనునర్వకుండనై తి మఱియును॥క॥అతిథియకశ్యపుఁ
డనగా॥వితిభుతరగుమీకుఁగుణుఁజ వేడుంబున సేనుదయించితివానునుఁడన॥ త్రిదశేం ద్రావజుడనై ద్వితీయభవమునఁ॥
క॥భిష్మకకమూడవబామునఁదవప్రకమీకరపురకునుఁడనయిండనై టిఁగి॥జెప్పిటిగూర్వము మీయం॥ దెప్పటికిలేదుజన్మ
మిటపై నానఁ॥క॥నందనుడఁడయ్యుంబరమా॥నందంబగు బ్రహ్మ ననియువనందలచుచునా॥ సెందెరువునొందెదనునా॥
యంచుల ప్రేమమునభవమునందంబుమీరు॥॥అనియిట్లుపగికియీశ్వగుండాహంబువిడిచి॥ క॥తెప్పిటిదకతలిరుదు ద్రు
లు॥నెప్పకఁదనుఁజూడమాయఁదనరిలితుండై యిప్పుడయిచ్చసాపనియొప్పున వేడుకలు సేసికొకొన్నినపునా॥వ॥అం
తవనుదేవుండుదనకుంజేయవలసినపనులీశ్వరుండై నహరివలన నెఱింగిన వాఁడుగావున॥క॥ఆపురిటియిట్లు వెలువడి॥ పా
దనిదరలింతుకొనుచుఁబరచెదననుచు॥॥హుంపించినందు భార్యకుఁబావయగుచుయోగమాయ ప్రభువంచెప్పపా॥అయ్య
వపరంబున॥క॥బిడ్డఁగఁగములరొమ్ముననన్డంబుగబట్టినదచులల్లననిడుచు॥జడవఁగావరి వారల॥ యొడ్డుగదవిపురిటిసా
లయొయ్యెన వెడలెఁగ॥అంతనల॥క॥నందునినతికియిశోదకుఁపొందుగ హరియోగమాయబుట్టినమాయా॥ స్వంధమునో
కగయెలుగమి॥గ్రంధుకొనియెనూరివారిఁగావరివారి॥వ॥అప్పుడువప్పుడుకాకుండతప్పుటకుగురిచుచు నినుపగొలు

సులమెలనులువీడినతాంబులుగుణచాత్రాలుండైవిడ్డనికడబుగాకకీటాడివీడివడియరళంబులువిరళంబులైనవరళంబులగుమొగుసాలంబగడవిపాపతేకువాక్కిన్లునరలమూయుచుపడగవెడగలుగిప్పికప్పియేదికావినోపెంటనంటరాంగగడగిండుచునెడగకలెకొరిగెదగనొనగెల్లకాకీర్తనకుంకభంగకలెతధరానాకావయగుండుమునమునుసీలేకునకుంబయోధిప్రవనిచ్చిరభంగిఁగఁగెల్లెయునుచదానిరూపిచనినందునుండంబేరియందమందనిద్రంబొందియొడతెలుంగనిగొల్లుండలెలవెన్నెకగణ్యప్రసాదయునుతోదశయ్యసెయ్యసచిన్నినయ్యమనిచివయ్యననయ్యవృక్షాతునెత్తుకొనినరలకటకీబంటివకవచ్చియుచ్చిరుతపాపనుదేవకీప్రకంజకగిడికి॥వరములసంకెలవిడుకొనిచుదిదలకుచుశూరసుశుడునండుచునొలెఁగఁబెదరుగలరితిజేమాముగదలించుచునెదిగియుండెగరువతనమున॥१॥వనజాత్యునిదెచుటయునుతననుతంగినిపోవుటయునుదానెటుగకమాగిననిద్రజొక్కచుండెన॥వనజాత్యునిదరేయననుధాధీశా॥సీ॥అంతబాధికయాపురగియేదప్పటిటువచ్చదాలిందివేగననాకయింటి॥కావలివారుమేలగునిచూచితలుపులతాళముల్లాంటివిధముననుండ॥దెలిసేదకన్దనవచ్చిదేవకీగొల్లెడరమ్మరమ్మనిభోజరాజొత్తడఁజెప్పిననాతఁడువిడిముడిపాటుతోదల్యంబుపైదేలితత్తరమున॥వెంట్రుకలువీడవైచీరవ్రేలిజేసి॥తాల్పికిలూడోనాగ్నిదర్పమాడ॥భూరివైరంబుతోగూడపుటియింటి॥బాడఁజనుదెంచియాపాపజంపగదియ॥అంతదేవకీదేవియడ్డుంబువచ్చియుట్లినెయి॥॥॥అన్నకమింపుమన్నతగదల్లుండఁగాడిమేనగడలొమన్ననసేయుచున్నవినుమానినిజంపుటరాచపాడిగా॥దన్నకుకీరైవైమనగదన్నకుహేతులుపూవుల్రోవఁబోవన్నభవత్సహూదరిగదన్ననినుకరణంబువేదెడ॥॥కకట్టాయాఱుకుకొడుకులఁబుట్టినధివితియిడబడుచిదికోడల్॥నెల్లనజంపగవలెనేకట్టడివిగదన్నయన్నకరుణంపగదే॥॥కపుత్రుఁడునిల్రతుకునకుమగ్రతుండనివింటిగాననసయింపదగు॥పుత్రులకునోమనైతిని॥పుత్రదానంబుసేసిపుణ్యముగవే॥॥వ॥అనివయ్యదచకగిగనవరింపుకొనుచుబలవరింపుచుక్రాంతపడితూతుంగ్రకుననకునంజకహతుకొనిదెక్కుదెక్కునమోపిచకగననుత్రరియాంచలంబుననంచలతంపీచవృడుకాతుయ్యడనయ్యెడంగ్రయ్యఁబడివాఁడుపోడిమిచెడతోబుట్టువుండిట్టిపటియాపురినివాసోవగావరంబుననకుగులాడిసిఁగిలివపడెఁజెసిపడంబుడువివయంబుడవ్రేసిననబ్బులయసేలంబడనవనిలసేసినవృత్తవృమాలికాగంధబుధరమణిహారంబరాద్యలంకారకవోహరిణియుగదాశరళంబుచక్రచక్రచాపాసీతూలంబులెనిమిదికరంబులంగరంబొప్పసెప్పచునిదృచారణిన్నరగరుడగంధరాద్విదవైమానికులుకానుకలిచ్చిసాగడనెగడుచునచ్చరలయాటపాటలకుమెచ్చుచుమంటనుండికంటబడికంబుపడకంనుకట్లినెయి॥॥॥తెంపరివైసారింబొరినిదేవకీవిడ్డలదిన్నికట్టల॥జంపిరివికవైననుపశాంతివహివంకరాలవీధన॥సంపిరివిస్ఫోరియిదియువీరమెనానరణజనించి॥జంపెడివీరుఁడొకగదనతగ్రుతిమొదెడువాఁడుమర్త్యతీ॥॥॥అనిపరికి॥కమహానియగుణాస్వగయై॥॥హిలోనాదేవిజనముమన్నింపంగా॥బహునామనివాసంబులబహునాములంజరించెభద్రాత్రికయై॥॥వ॥అంతనాబోటిపరికిరలికపలుకులుములుపుత్రచెవులఁజిగికిరమలికిపడియ్యునుగదదినమనంబుననునంబుగవెలుగందిగందిజంపెడుదేవకీవసుదేవులరావిందియాదరంబునగారవిందిచేరివానిలోనల్లినెయి॥॥॥పావుండబాలభూతకుండబంధువిరత్తుండవచ్చిత్తుండఁగోవనుండఁచరవృత్తుండక్రూరుండ్రావృణహంతభంగిమి॥పావలఁజంపిన్పుయలివలుగులనమ్మిలిసాధులారనా॥పాపములుగ్గడింపకకృపాపరులైకనలేశమింపరే॥॥॥బుక్కెడఁబ్రాణులందఱునిజోచితకర్తములొలిగిచ్చగా॥మొక్కమేనులంబొడుమియ్యొక్కత్రోవలరాకపోకలం॥జిన్లలనొంచుచుకునుచేరరునన్పులితోడబాయిలే॥కెక్కడిసంతోమీశివులైకగ్గడివాన్యులుచూరనేటికి॥॥॥పగతురజెరిచితిసనియును॥పగతురచేఁజెడితనియుబాలుఁడునలచు॥పగతెలుములులేవాన్కుంబగతెలుములుకీడుకర్తబంధమునుండే॥॥॥అనిపరికిగ్నిరునిదివగదివెగచుచుదేవకీవసుదేవులపాదంబులఁబట్టుకొనిసంకెలలుప్పిందిమికిరియిక్కరగలవాన్యబులవైకన్యంబులునెరపివారునుపరితప్తుండైనకంసుఁజూచిరోషంబునుఁజూసిరంతనావసుదేవుండుబాపకట్లినెయి॥॥॥బావానివచనంబునిక్కముసుమీప్రాణులతజ్ఞానలైగివేంచుచులోభమోహనుడభిర్నిత్రానానాదశో॥కావేరంబులసుంహారుంబొడుతులేకాకారుండైనర్దురు॥పావిష్ణుండుకున్వీరుండెలియలేరమోగ్యంబుభ్రాంతులై॥॥॥అనియుట్లుప్రసన్నులైనదేవకీవసుదేవులయనుజ్ఞపడసికంసుండిటికంజనియాదేయగడిమియనామగ్నదనబ్రాహ్మనందనకుంబురతంత్రులగుమంత్రులరావింది

సీ||పాములెఱుగకయేపారుగంటికిఁబనులగావరిములబాములెగె|| నేకర్షములులేకయెకయఁదక్కఁగినిజాతకర్తంబులుసంభవింపె|| నేతనివసుబాలు నెఱుగనిద్రోడయిరోవదన్నులపాలనాగవయెటెగె|| నేవేనివదులు నెఱుగని బ్రహ్మంబుపొంగిదిలె||వృద్ధిబొందఁజెచ్చె|| నేతతములనైన నెలమిపండగిపంట||వల్లసీజనములవాడబండ|| సదవపులనైననిల్లెటికనరాని||యధ్ధవవయవములనంద మొండె||)స|| చెయ్యపుల్లేయుతటినిస్థాతకరగిన్దెమ్మొందునంత||పద్మప్రియుతుండైనగుచ్చున్నాసునిమాటిఁబోల్చుబోపించియున్నయెడఁగరుదునిభంగినొప్పునుమానందంబునుంబొందె||యొక్కయుండై బ్రహ్మముభాతిబాలుడనుగున్నాహుళ్యపాల్యంబున||అయ్యవసరంబున||సీ||కొడువఁగన్నవేడఁగొనసాగరోహిణిఁజేరబందిదిత్రవేలములను||నుండఁములనిచ్చిమన్నించనందుడా||యంబుజాక్షిప్రీతయెచరించె||)వ||అదిమొదలుమొదవులకడుపులుసాదువులుగలిగియుండెనంతవందుండుగోపసులననేసుగోకులరక్షకుడయ్యులైనవారినినియమించివధురసంజనికంసునికేనేటంబుఁజెడ్డియిరిఁజెట్టిఁట్రానివనుదేవునికడసంజనియధోనితంబుగదర్శించె||)క||నందునిఁబొడగగ్రాణము||బొందినబొందియనుబోలెబాలుపారుచునానందాశ్రులుగడకన్నుల||గ్రంథుకొనంగేలునాదిశాఁగిటజేర్చె||)వ||మఱియుగఁగఁగించుకొనినుభాసిననింగాజేసెవనుదేవుంతునకొడుకువలనిమోహంబుదీపింపవండుకత్తినియె||)క|| సంతతిలేదనియెడిపుకవింతనములముఁగినిమిదికిఁగెనినీమ||సంతతిగలిగెనుభాగ్యము|| సంతతిహీనునికీపొత్తుసంతతిగలదే||)క|| పొడగంటినిన్నుబ్రతికిఁగడవితీనపదలనింకఁగార్యములందె||యెడనుగునులేమిన్నెచ్చి||సాడఁగాంచుచుచ్చిముఱుపుట్టుటగాదే||)క||పలుబాలులబడవశనులకుఁగిలినొకహానండ్గలదెయ్యెరులవెంట||గలసీచనుమృకులన్నియు||బలుపెంటలఁబోవుగాకపాముకయున్నే||)చ||బలరోగంబులనుంచున్నవెసుల్పాలిచ్చునేదేవుల||కొలఁచుల్పాఁగులువారిపూరితములేకొప్పప్రదేశంబులంబులులంచుప్పులుసంచరింపవు||దాపొల్పారునేఘామము||లలవేవచ్చనిఘాఁగిజీంపములుతత్తాతారభాగంబుల||)క||తనపుత్రశిశ్రియగులంకనువకమాడకయువారుడఱిగశెంపెన్దనుమగృహమేధియాశ్రమముననుండెఁచానికొక్కమోదమగలదే||)క||నీకాంతయొద్దనివునునీకాంతయుగారవింపనినుండఁగ్రేగనాలోకింపుచురీసుంకన||నాకొడుకున్నాడునందనందానితరుడై||)చ||నిననందుండెట్లనియె||)శా||నీసుందేవకీంజనించిననుతానీకంబుదోడ్చెడము||నీకుండువధించెమీనుతఁచుడిహించంపజేతప్పిరా||నాకాశంబునకేఁగెబాలమిదిదైవాధీనమావ్వక||శోకంబందునెఱజ్జుఁడూరడిలునాసూనుండునీసూనుండ్రే||అనివనుదేవుండునందునుమఱియునిట్లనియె||)క||జరవలికరియడిలివిమము||గనుగొంపిమేమునిన్నుగంటిమేలయ్యెనుసాన్నికనుగోకుల||ముననుశ్చాతములుదొఁచెనునుకొనవలయు||

— ధీ కంసునివంపుకపూతనయనురాక్షసివేవల్లెనవనుదెంచుట, ధీ —

వ|| అనివలికివనుదేవుండునందామలైనవల్లెలనువీట్టాలిపినవారలుగొబ్బునవడింగలిబ్బలంబూనినశకటంబులుప్రకటంబులుగనెక్కితనతనవల్లెలప్రవలుబట్టివనిరానందుండుప్రకేతంబులైనయుశ్మాంబులుముందరబొడగనిశేరితనతోబలికినవకులుదప్పకనుచురంబుచుండెవంత||)సీ|| కంసువంపునబాలఘా||నిపూతనవల్లెలనుందలపల్లెణములనిలయెల్లనోబాలహింసగావిండుచుఁజనుచు నెవ్వనిపేగుత్రవణవీధి||బడినయంతనసర్వభయనివారణకుగునట్టిదైత్యాంతకుండవతరించియున్నుండునివల్లెకనాడుభేదరియైవచ్చియుండుమాయాప్రయత్ని||గావఁటాపిఁయైసొచ్చికానకుండ||నరిగియిల్లఁదప్పకయరసికొనుచు||రందగృహమునబాలునివానమొకటి||వినిప్రమోదింపించుకీవేదయగుచు||మత్తకోకిల||కౌలుగన్నులుగుబ్బుదన్నులుగండవొందనిచంచురు||బోలుమోముకుట్టులేదనుబుదినానినికాసుపే||రాశమైనపిఱుంచుపల్లవరాగపాదకరంబులు||చాచిదొడ్డుగొప్పుసెప్పగనర్హమోహనమూర్తికొ||మాఁగినిప్రయు||కాంచనకుండలకాంతులుగండయుగంబునకెల్లెఱుకజడపై||మించిననుల్లెమేలిమిశావులుమెచ్చునుదాగులుమిచ్చునరానందితకంఠహారరుచుల్చెప్పువారగఁజైవలువంపలమించిండుకజారగిండునిభానయెగెంఁగుమారునియింటికినై||అననుయంబున||స||సిరిమమ్మ||ల్రతుకంగఁజూడుటసనైశృంగారవేపంబులె||నరుదేమోపునటంచుగిపికలుబిన్నప్రాకమోహించితత్తునలైచూడరాఁగినిోయికనుకృంబున||బరుభన్నునలతేజువర్తనవధస్సార్థభకుండింభక||కనికదియవచ్చురసయంబున||శా||అలోకేకగ్ధుండచరావరిభుండాబాలగోపాలుఁదా||బాలధ్వంసనిగొంపిఁగంటిపివెన్నానింతవందంబున||స్వానిఁడ్లన్విషమానివచ్చుటమదిన్నాపించిలోనవుచు||కాలుంగేలునెఱుంగ

కున్నకరణగన్వోచ్చేను ద్వేషుచు॥క॥ అపావజానుందరియ్యాపాపన పాన్పుజేరనరికరముల॥ లేపిదనుంగవశికు
వు॥ మోపుచు యద్రాశిలరమున్నొనవి కె॥)॥ చనునీగుడువజాలెడి॥ చనువారులు లేరునీవువంశ లెవనుచు॥ చ
నుగుడిపిమీదనీడ॥ జనుదాననెనిగి వేడ॥ జనుచునుచువ॥)॥ నాచనుబాలాకు గ్రుక్కెడు॥ నోచిన్నికుమారత్రాపు
మొయ్యిపివవగాడిచెలవమెఱువవచ్చును॥ నాచెలువయనఫలమగును॥ లింగభాషా॥)వ॥ ౭౭ బాలునుద్దేశించిముద్దాడె
డిభండమాటలాడెడిచేయింజూడి॥)ను॥ వినిరాముట్లకుమార్తె చన్నగుడవవలంబనచిన్నమాతనయిందొల్లకువాసి
పొన్ననియకొదారోహిణులైనైకినకిలింపుచుమాయబిన్నిపెనువకోశంబులఁబాలుచేయిన్నరాజిల్లుచుమాటమె
త్తదనమున్దొనాడియన్నేర్పడ॥)వ॥ కదిసికలికిపనిలంబలుకుచునుటచేయింబుసారకయెదురనిదురంబుదినిఫణి
యని యెఱుంగకగుణముఁగిదిగుడు జడనుతితెరంగున నరిదిజరభి నెరవపటలపుకున నొరపులిగి మెరయుచుకునుంగ
వంబెరివె॥ వెఱుగుగురుపు నెఱుంగకొమరుమిగులుచిలుతకొనురునిదిదితొడలనకమనికకొని యొడలునిపురుచునెడ
నెడచెనుతండ్రుకొలుపుచునాకొన్నచిన్నియన్నచున్నగుకపునాకొన్నచున్నచునుంబు॥)॥ మేల్దొన్నతెలుగుర
మెల్లరచనుఁబ్బి శ్రేగంబఁజూచుచుగిదికిని॥ యావలింపుచుచేతులాకసంబునఁజూచియొదిలియాకొన్నయోజనాది॥
లిగిచన్నవగేచిదిదివికబలిచినిగ్రుక్కగ్రుక్కకు సటుగుటుచునును॥ మొకఁడెడుగ్రుక్కలనుడెడుపాణంబులుపై
తముమేలొకతప్పమెల్ల॥ త్రావెనదియనుగుండెలుదల్లిదెల్లిఁజిన్నదిరుగుచునిలువకశిరము॥ నాబలితరబాలుక్రియవా
డవీవుగావు॥ చన్నపివపుమొడిడువుచుచాలుననుచు॥)॥ గిల్లపుపుడప్పింబులు॥ ప్రవ్వికపుకలేకేత్రవదహస్తంబుగో
గొబ్బురచవృశములగుచును॥ గుబ్బుచున్నట్టికాతకంబులెన్నేల॥)ను॥ ౭౮ గొండలకడభునిమిహతాగానీకము
ల్లింటిపై॥ బెడకెదిక్కులమారు మ్రోతలకెగళిఁజెల్లొకంబులు॥ కదలంబారెనువజ్రభిన్నగి శిఖంబూర్వదేహం
బుతో॥ ద్విదశస్వంసిరుగాలెంగయ్యుడగడవీర్చిసోఘాంబున॥)క॥ అప్పుడుదెవ్వరనునా॥ చప్పుడుహృదయముల
జొచ్చినందడిచెం॥ యప్పిగొగవడితెలుకలొప్పివరంగొల్లెల్లదల్లదవకచు॥)క॥ అజఃభిరండదగ్గనైజశిరంబు
నేలనలియంబడిన॥ యోజనమున్నతమైవర॥ రాజంబులునుల్లలయ్యెరాజవకేణ్య॥)సీ॥ దాగుణంబుగలదండదంతం
బులునగగహ్వరముబోలునాసికయును॥ గండత్రైలాకృతిగలకువయగమునవిరిసినిలాలెడుపల్లెకెల్లబుకలును॥ చీకటినూ
తులఁజెనయునేత్రంబులుపెనుదిబ్బబోలెడిపెన్నపిలుచు॥ చాచుకట్టలబోలుచరణోరునాస్థంబుగికినెనాచుతోనెన
యుగదపు॥ గిలిగిచట్టోశవీర్ణమైకదిసియాడ॥ భయదమగుదానిఘుంకలేరవముజూది॥ గోవగోపీశంబులుగుంపుగా
డి॥ బెగవచుండిరిమనమురచెనగుగిది॥ ఇవిధంబు॥)క॥ అతరింగువనగడతె॥ నూతనపుల్లబల్లొచనుడువారిమృత్యు॥
ద్యోతనగృతమునినముదయ॥ యాతనఁబూతన నెఱింగియాతనులీల॥)క॥ ౭౯ వధరరపుగనునగిని॥ విచగశంఖానీకినివిమ
లవిచశయనునికి॥ విచభవభవజరకునికి॥ విచకుచచనువిచముగొనువిచమేతలంప॥)వ॥ అంతనాగొవగోపీజనంబు
లుడెసిగోపానీయకోదలంకుకొకచెడిలకడగరి॥)నా॥ నేలంగులినమేటిపెన్నరంబుపైనిగిల్లితీడించునో॥ బాలా
రమ్మగిమూపుఁజేర్చుకొనిసంస్కరించినాగార్చుచు॥ గోలాంగులయఁద్రిప్పిగొపురరజము॥ గోమూత్రముఁజిల్లెత॥
ద్యాలాంగంబులగొమయంగబదిరావండ్రింధునామంబుల॥) రియోవచనము॥ మఱియనంతటందనియకగోపికలావ
నంబులు సేసిదక్షులై మునుదనుకురియోకరంబగుబీజనానంబుచేనుకొనిదినియన్న నీయకులంజంకునుజానవుల
ణిమమునుతోడలయజ్ఞుండునుకటితలంబుచ్యుతండునుకడుపుహయాస్యండునుహృదయంబుకేళపుంకునుడిరనునీశుం
డునుకంతంబునినుండునుభాజంబులజరుర్పుజాగడునుముఖంబు త్రివిక్రమంకునుశిరంబీత్రవరుంకునరక్షింతురు ముందుచ
క్రియమెనకగదాధరుడైనసహాయపార్వ్యంబునధనుర్ధగుండైననాచువైరియొలసధరుంకునజనుండును కోణంబుల
శంఖచక్రధరుండైనయొరగశయనుంకునుమీదనుపేంపుండునుక్రియతార్థ్యంకునఅంశును హలధగుండగు పురు
షుంకునుకాతురుత్తంద్రియంబులహృషీకేళంకునుపాణంబులనారాయణుంకునుచి శంబునుశ్వేషదీప్తవహఃశును మ
నంబునుయోగీశ్వరుంకునుబుద్ధిశ్వత్సగర్భుండునుఅహంకారంబునుభగవంతుండైనపరుండునుపాలనంబు సేయుదురు
నీవుతీడించునెడగోవిందుండునుశయనింతులేటినిమాధపుంకునునడుచువేళచైత్రుంతుంకునకూర్చున్న సకయంబునశ్రీ
పతియనుమకునుకాలంబునసర్వభక్షకుండైనయజ్ఞభుజంకునుపమరకుంకుమరునిన్నుచేర్చొనెచున్నవృద్ధబాలగ్ర

హంబులునుకూడా ండఁగినీయాయుధములునుభూత ప్రేతయత్ రాక్షసశివావనినాయకులునుకొలరారులునుజ్యేష్ఠా
దీభూత నాథులునుమాతృకాదిగణంబులు నశియించుచును నీయగదు పాశేంద్రి యశరీరవిరోధములై నయున్నదంబు
లునుఅపన్నారంబునుమహిమా త్వారంబులునుబొందకుండుగావునవరత్తుఁజేసివీరివిరంత॥౧౬॥అపెన్నకేడబంబుల పా
పనిగిరిజన్నుఁగుడిపిపానుపుపై నం బ్రాపించికప్పిఁగూరుకుఁ మోపాపఁడయనియోగిదయొయ్యెనఁబాడె॥౧౭॥వలంతనం
దుండుమొనలై నగోపకులునుకురమండివచ్చిరక్కసిమేనుఁ గనివెఱుగుపడిమున్ను వసుదేవుండుత్పారంబులెఱింగివెప్పె
వతండుఁడహఁయోగియనిపొగడికఠోరంబునపూతనయొడలుకుతారంబులనరికితమకుటిరంబులకుం దవస్సువ్రుదేశంబున
వటిరంబులదహనంబునంగ్రహించిదహించిరి॥గీ॥పొగరిపొగరికాలుముగువదేహంబున నగరుపరిమళములపొగలువెడ
లెదేహకల్మషములు శ్రీహరిముఖమున ద్రావబడుటజేసిభూవర్యో॥౧౮॥హరిదనమీరంబదములుగరములునిడివన్ను
గుడివికదసినమాత్రాహరిజనవసిగిదిబరగతికరిగెనుమరితములఁబాసీయసురాంగనయు॥౧౯॥ వెన్నునికొకమరివిష
మగుచచ్చిచ్చినబాలహంతిచ నెనబదికి॥ వెన్నునిగని పెంపుచుదనచచ్చిచ్చినసతిమఱియజన్మముగలదే॥౨౦॥ హ
రిఁగనివన్నులుగుడి పెడతరుణులుబ్రాపించువదముతలవర్ణవశేషహరియారగించుటకుఁబా ల్లరిసినదేనువులుముక్తి
కొనలఁజరించు॥౨౧॥అపూతనమొగుంధముగోపాలు లెఱింగియిట్టికపరితయొడలందిపాటిన్నాడుగంధము పాపిం
చు నెయ్యనుఁజురీరివలైలకధిపా॥౨౨॥అంతనందుండునుపరమానందంబునంటికిఁజని వ్రేతలచేతరక్కసి సేతలగ్నియునె
టింగి వెఱుగుపడిపాపనిలేపిరంబుమూర్ఛినిముద్దాడిముదంబుననుండెననిచెప్పినపరితన్నురేండుండిల్లనియె॥౨౩॥ఏయేయ
వతారంబుల నేయేకర్తములుచేసెనుఁడుపారిధా ద్రాయతనములన్నియువినఁ బాయచుచి శంబుసేవులపండువుల
య్యె॥౨౪॥ఉదనంపారపయోనిధిరతరణంబులుపాపపుంజదశనంబులు శ్రీకరణంబులుముక్తివహా చరణంబులుబాల
కృష్ణనంద్రరణబా॥౨౫॥ అంతరు వాతబృలకృష్ణం డేమిచేసెనాయందుంగృవగలదేనిచెప్ప చేయనియడిగినరాజునకుశు

— ధీ బాలుండగుకృష్ణులడుచేతనున్నశకటమునుతనపాదములచేగూలదన్నట్ల, ధీ —

కుండిల్లనియె॥గీ॥బాలకుఁడొదిగిలఁబడ నేచ్చిననిజన్ననత్తుత్రునుంకొ నామనందుపాలి వేడుకతోడఁబొగుగువ్రేతలఁడీ
వాదిత్రాగితాగవంబుచెలఁగవిపులతోఁగూడ వేదనంత్తంబులనభిషేచనాదికమాచరించివాది వేదనబొంది వారికి మొ
దవులునన్నంబుదీరలునడిగినట్లుగిచ్చిబాలుడియ్య మెనఁగబానువుఁజేర్చినిమరఁబుచ్చిగొప్పవహమునకుఁగోపికలకుఁ
బూజఁగొనురారఁజేయుచుఁజననికొడుకుమరచెనం భ్రమమున॥౨౬॥అనమయంబున॥౨౭॥నిమరించినశిశువాగిని కిడుకుచు
చనుఁగోరికెరలికనలయివిలన్నవ్రుదచక్రచాపరేఖాస్పదపదమునఁదన్నెనొక్కబండిఁదండి॥౨౮॥ శకటముహారిద
నినదిఁద్రకటగజైయెగసెయునుభరమునఁగుండ్లఁవికటంబుగ నేలంబడెనకటాయనిగోవబృందమాశ్చర్యపడె॥
౨౯॥అప్పుడడున్నసరసపాదార్థంబులువ్యర్థంబులై నేలంగూలుటఁజూచియశోదానందముఖ్యులైనగొప్ప గొప్పభాజనంబు
లుపనులుమరచివ్రబ్రంబులుహరియుబుద్ధుడె వెఱపులఘనంబులగుమనంబులందు॥౩౦॥ మిన్ననకూరకనెగయచుఁద
దన్ననమృదుండుగాఁడతల్పగతుండేదిన్నికూమారుంతులేదేనిన్ననువున నెగ నెడిగిదిధ మెట్టిదయోఅనితిత్తిరంఁచునమయం
బున॥౩౧॥బాలకుఁడాకొనియేడ్చుచుఁగాత్రైన్దఁదాకియెగనెగదశకటమేఁమూలమున నెగయదనత ద్బాలునికడనా
డుఁడుండివీకిరిశిశువుల॥ఇట్లుశిశువులపలుకులువిని॥౩౨॥బాలుం డెక్కడబండియెక్కడవభో భాగంబుపై చేడ్పడె॥గా
లందన్నట్లెక్కడదాటవడుతుగల్గిడిరీక్షజ్ఞులైగోలోకంబుననై నఁజెప్పబడునేయేచందమోకాకయంఁ బాలపించు
చుప్రేలువ్రేతలు ప్రభూతాశ్చర్యలైరంతట॥౩౩॥అప్పుడాబాలునిరీదనంబువినియోగదవర తెంచిన॥గీ॥అలనిలిగద
న్నయాకొంటిగిదన్నమందియన్నయేడ్చుమానుమన్నుచన్నుగుడుపుచున్నంతనవడుకున్నయనుచుచన్నుగుడి పెన
ర్చకునకు॥అంతనబ్బాలునిమేనబాలగ్రహంబుసోమగుదాయనిశంకిందిగోపకుల వేసుల వేకులివిధానంబులుసేసిరిబ్రా
హ్మణులుదధికుశాక్షతంబులఁబూనుంబులఁచరించిరియుగ్యజాసానుమంత్తంబులభిషేచనంబులుసేయించి స్వస్తి
పుణ్యాహవాచనంబులుచదివిందికొడుకునకుభ్యుదయాగ్ధంబునందుండలంకరించినపాడి మొదవులవిద్యజ్ఞనంబులకిచ్చివా
రలయాగిగ్యాదంబులుగైకొనివ్రమోదించెననిచెప్పెనుండిల్లనియె॥౩౪॥కొడుకుమేక నాడుతోడపై నిడుకొనిముద్దాడి
తల్లియెలమినిపురుషోగడుదొడ్డకొండశిఖరమునవడువున వ్రేగయ్యెనతఁడువడుధాధిశా॥౩౫॥బరువైనకొడుకుమోవనువె

రఁడియలమీదపెట్టివెదజననిదాధరగావబట్టెనమహాపురుషుడుగాబోలుననుచుబుద్ధిచలంఁడె॥అప్పడు॥క॥ ఖర

— ధీ నృణావధ్రుడనురాక్షసుఁడునుడిగాలియొక్కన్మునిని త్రుకొనిసోపుట. ధీ —

వాణికంసునవపుననరిగిన్పుణావధ్రుడవనికతిచోద్యముగాసురగిగువలియొవినవిన నరుదరుదనమునరిచినరిహరిగొనిసోయె॥క॥నుడియెలుగినిహరినుడివడనుడిగాలితెలుంగురిక్కునుఁడువినరెడియోనుడిగాలిగూలికన్నుల సుడిసనగోపకులుబెడినుడివడిరనిపా॥వ॥నుడియునులయువవనననుజుండువిలయవవనునితెలుంగునకనినునంగిముసరి మునరుకనినివివరెడిసురగగువలెబొడమివపుడమిరజంబువడి నెగనిగనము మెఱుగెరశేకరణములకుమగుగువడినవిడిచుగుబెడివంపుఓమిరమునచతవితెలుంగ బడకగోపంబాసులంబునొకనెంపొరులనెలుంగకబెడువమచున్న జవంబులనంబులఘవంబుగభయంబునురయంబునంబెంచనకల్పవరిభ్రమణబంబునదిగంతంబులుచెవుడవడివరిభ్రాంతంబులుగ నెక్కుమహావరాత్రుంబునభవభయంకరింబునోచెనానయంబున॥ఉ॥పాపనిజాడకానకవివద్యతొందికలంకితలయోపాపడబాలసూర్యభావలిగోపణివేడుగాలికి॥జేపడిసోయిలేయనుచుఁజీనుడువెముఁజాలగూరుచుదావసునుంచి నెవ్వగలడయ్యుచుంగుంచుచుబిట్టుచుయ్యుచు॥క॥నుడిగాలివచ్చిన్నునుడిగొనినిసోవమిగులునుడివడిగొనుచు॥బెడుడరెడినాముడులకొడుకాయెనుఁజీవనముఘోరంబనుచు॥ఉ॥ఇక్కడబెట్టిసందయఁడిక్కడనాడుచునుండెగాలిదా॥నెక్కడనుండివచ్చెనెకకడిమార్గమువట్టిసోయేనే॥నెక్కడవొతునంతుకనలేతుగ్రేపుచొటంకిఱున్నయోసాకులవ్రాలుగోపుక్రియభాసనివ్రాలెరుగెంతవంతయే॥క॥పాపనికైయులుసాగరెడి యాపాపనితొజ్జావినగూటవకుచుగాగోపాలనతులుబాష్పజలభాగారితనయనలైరియార్థింబుచు॥క॥౩౩॥ అలోఁజక్రవమీరడైత్యుఁడునహాహంకారుడై మెంటికి॥బాలుంకోనిసోయతుదితద్భారంబుమోవబల శ్రీలేమిబరితాం దీనుడగుచు॥జేపింపగాలేకమిన్నిలాగర్చుజూడరంచురిమీదెట్లంచుఁజింఁగింపుచు॥అమ్మడనుజుండుచింఁగించున్నసమయంబున॥క॥బాల్యిరకరంబులఁబోరెడికరములనుడనుజుఁబొడిగివిరియఁగాఁగిలివిచిక్రేలబడియెను బాలకుఁడొకొండభంగిఁబరువైయనిపా॥క॥మెడవిరియబట్టునిడిగబడియెడిబాలకునిచేతఁబ్రవ్వననిచుచేడివడఁజాలకనాఁడురిఁబడితెగడెడుగముభంగిభయముంబొందె॥క॥హరికరతలపీడనమునఁబరవకుండైరాలమీకభాగ్నంగున్నైసురవైరిభానుడుగూలెనుపురభంజనునోలంగులుపురముంబోరె॥వ॥అలంకరకాంతలంతయుంగని రోచనంబులుమానినయ్యోదంబునకక్కుచిరిసికక్కుసురియరమునమురువుఁగలిగిబరువులేక శ్రీలుబాలుగొనివచ్చి ముద్దిలుచున్నకల్లికిచ్చిరప్పడుగోపగోపికాజరంబులండుకలమలొప్పినిరి॥క॥రక్షాములేకపాపఁడుగమీతుండనుననతఁజేసరాముకులందు॥రక్షణమువేయగలిగినశిక్షితుండగుటండుపాపవిప్రుండగుట॥క॥గతజన్మంబులనెంచుబట్టినిమియగ శ్రేణులేమేమిజేసితిమోయెవ్వరేమిపెట్టినిమిమేమింతారనింబ్రోవువు చ్చిరిమోపశ్యములేమిబలితిమియేసిద్ధప్రదేశంబువొక్కిరిమోయిప్పుచుదాడగంటిమిచటంగున్నాత్మనుగనిర్భయు॥వ॥ అనివలికిరంతనంచుడుమున్నుఁడనకువసుచేడుసెప్పినమాటలకు వెలగుపడుచుండెమరియును॥సి॥జననాథయొకనాడుచున్నచేపెనఁడన్నిదిన్నిచున్నలక్కముజేరఁదిగిదియెట్టివెంధిడలపై నిడికొనియున్నాడిచన్నిచ్చినెమోముచక్కనివిరియల్లననగవుతోనావలించినబాలువదరగహ్వరమునవారినికులు దిశలుభూమియువనదీప్తవైలంబులు నేటలుగాలియనినుఁడుశిశియో నమానుఁడాకనంబుదారలుగ్రహములుకల్పలూకములువరాచరంబులైనభూతగణములన్నియునుండుటఁజూచికన్నుమోడ్చిచోడవడియె॥వ॥ అలంకరసూర్యనాడవసుచేవువంపునయావపురోహిగుడైనగంగునుండునంజనుడెంచినకుండుడతనిగమంగొనిలేమినిచిక్కితాంజరియొగ్గి॥క॥రోగిభంజించెనంచుండు పాపగుణానారమాన్మనసగునగుట॥అగాధిగభ్రష్టగి గూతవద్యగుండునకుగ్గుగగ్గు॥వ॥చూడియుగళిరవనారంబులుచేపియ్యెయె॥క॥ఊరకగారునచుట్టులు నాగధములయట్లకడకువచ్చుటయ్యె॥కారణముచుంగతములకనిగాకభంబుమాకునిజనుచుహాష్టా॥౩౩॥ద్యోతిశ్చాస్త్రలక్ష్మీమేటరివిలేజేమూర్తిగానాంగవిద్యానహ్మర్థిలిల్లమ్మబోసనుడచాకర్ణివునావల్లుని ద్రీతుండైనకుండు మానవులకున్వైత్రోక్షముండ్రుగ్గి॥నాకుర్గుంబుచినీకుమాగుననగ్గఱంబుగావించవే॥వ॥అనినామకృష్ణులంజూపినగర్గుండుమున్నుకంసునిచేత ప్రేమబడిచివెగెగిపోయినతెలువచెప్పిరతెలుగులేటపరదిదేవతేదేవికొడుకనికృష్ణుఁకంసుండు చలంకుగావు

నరహస్త్యంబునసంస్థారంబు సేయుటకార్యంబనినదాసునశంబునరోహిణీకొమారును ద్వేషించి॥౩॥జనులదమియుంపఁదిరి
గెడి॥యనువుకలిమిరాముండనిము ముడు నొక్కరి॥ బునసంకిర్ణుండనియును॥ ఘోరబలమునబలుండునియుగలుతొండెప్పు
చా॥౪॥మరియుంగృహను ద్వేషించిల్లియొశిమపువ పౌరుణపీతవర్ణుండై యిప్పుడునల్లనై నకతంబునంగృహంబుండెప్పు వ
సుదేవునకుకొక్కడజన్మించినకాణబునవాసుదేవుండయ్యె॥ పాపకేసినగుహవకర్మంబుల నేకంబులుగలుగుటంజేసనా
మంబుల నేకంబులుగలచిత్తాబుకవం॥ మీగుడుశిశులంబరియించుదురుయాయగ్నికుసలేతమర్దచశిత్రుణంబునగురికుమా
రుడునారాయణంబునుండనిచెప్పి॥ శిశుకాయనకమ్మువీశ్వరుండునుదయెనచుండునుపరమానందంబుననుండెంత॥

— శ్రీకృష్ణబలగాఢబాలశ్రీదాభివర్ణనము. భీమ —

సీ॥ జాను భాగములహస్తములుఁడ్డడ్డ జేసెడుచుడిగనబోదురింతనంత॥ నవ్వలవయ్యెదలందిజన్మానుమరాలశ్రేపుల
లోకలమిబట్టివిజువ నేరకవాఁ జెను వెంటజరుగుచుసారివిపకములచుండొత్తురెమి॥ యెత్తెనన్నిచ్చుచోనిరుదెన॥ బా
లిండ్లు చేతులంబులునుండ జేపుగలుగి॥ క్రూరుదురుగ్రుక్కగ్రుక్కకుండోరమగుచు॥ నాడుమరుముచ్చుబలుపలవృత్తముగ
నుగ్రములల్లార్చికొరిగఁడలకొలుప॥ రామకృష్ణులుత్తేశ్వరతులఁదగిలి॥౩॥తడవాడిరిబండ్లుపులు॥దడవాడిరివారిఁజూ
చితగరంభాదుల్॥దడవాడిరెరులుభయమున॥దడవాడిరినంతనములరచవసులు వేడగ్ర॥౪॥సితల రెత్తిమెల్లనదడవీయా
డెమి వేవపన్నగాధీసులవగిది॥ దాల్చిరింగనన్నవృత్తవంకాంగరాంబుల నేనుగునున్నల నెత్తువత్తురననుంబులై నజవా
దిలేఖంబులసింపపుకెనమలసిరిపహింతు॥ రానినంబులకాంతలంతతకెక్కింగబాలాకెవగద్రులవగిదిదోతు॥ రెల
మిరల్లులచన్నబాలెల్లదాఁడిపరమయోగొడ్డువాచ్యుతపానలీలినోలియోగులవిషమునసొంపుగండు॥ రాకుమారులు
జరమనోహరించుచు॥౫॥చూడనివారల నెప్పుడు॥ చూడకిలోకములుమూడుమాపులఁదినుగఁ॥ జూడగ నేర్పినబాలకి॥
చూడామణిజనుల నెడిచూడగ నేర్చె॥౬॥సలపులవిన్యలపోడిమి॥నగుబాటుగఁజేయ నేర్పుతగవరియెంత॥౭॥నగు మొగ
ముతోడ మెల్లినగు మొగములనతులజూచినగ నేర్చెనుపా॥౮॥అవ్వల నెఱుగక ముప్పురి॥ కవ్వల వెలుగొందుబరముండ
ర్పసుండై గూ॥యవ్వలకునంతనంబుగ॥౯॥వచ్చాయవచ్చాయవంగనల్లన నేర్చె॥౧౦॥అడుగులు వేయుగలిగెం॥ డడుగులనే
కుమ్మమిన్న నలమినబాటండడుగిడిఁడొడరెనుశాస్త్రపు॥అడుగులునడుగులునువలయిండుకువనిబడ॥౧౧॥ కుఱియును॥
సీ॥తనువునంతరధరణీప గాంబుపూసిన నెరిగూ॥ పూత గాఁగ॥ ముందల వెలుగొందుము క్రాలలారుంబుతొగలనంగడి
కానితుచక గాఁగ॥ పాల భాగంబు పైఁబరగు గావలిబొట్టుకామువిగెల్పినకన్నుగాఁగ॥కంతమారికలాణిగునలరత్నంబుక
వనియుమగు మెడకెప్పు గాఁగ॥హోరపల్లెలగహోరపల్లెలుగాఁగ॥బాలలీలప్రాద్రబాలకుడు॥ శివునిగిదిమిప్పెగిశునికె
దనకును॥ వేలులేమెడెలువవేయునల్లు॥౧౨॥అపావలపహరణములుత్తిపులుపుట్టింపనఱియు॥తేమవలేకాగిపాలనకు
లుచున్న॥నీపనలునుమరదియుండెగితులపరలై॥౧౩॥అననుయంబునబాలకులశల్లులు గూఱగోరుగిమ్ములుగలజంతువు
లవలన నేకాఱజలదహనకంటకాదులయెడ సోనసోక బాలసంతక్షణంబు సేయుచునుల్లంబులు మొల్లంబులైన ప్రేమంబు
లభికామంబులుగావిసారింపుచుండి॥౧౪॥తనయూడుగొవదాచు॥ తనుగఁగియవకరాముఁగూడతనువుగలుగుచు॥ద
నుదవనంబులంగృహంబు॥తనుడుద్యలు మెచ్చనిలెతనురుచినచు రె॥౧౫॥నఱియు నాకుమారుండుదినదినంబునకునంచారనం
భాషణకరుండై॥౧౬॥దవ్వకు సేయకుండుకునిజంకెయొకప్పునలలిపగా॥నవ్వుడుబారపాచితనవవులవిందులువచ్చి
రంచు॥త్తైప్పుగఁజేతులగిదెడకొత్తిగిక్కుండురంతు సేయుచు॥నవ్వుడువచ్చిదన్నుడుచువ్వలయగ మొలగంట మ్రా
యగ॥౧౭॥వల్లవచ్చునానవనీతము॥ రెల్లనుభవించివచ్చియెఱుగనిభంగి॥దగ్గరదనవిట్టాడుచు॥ నల్లనచనుబువ్వబెల్లము
వచ్చాయనుచు॥ కుఱియు గొవపమారులంగూడిగిక్కుండుండు॥సీ॥ గోవల్లభుడనేనుగోవులుమీరవదరింకెనైచుచు
వంగియాడు॥ గావ నెభటులుమీరలరండు రండల ప్రాభవంబున పెక్కుపనులువనుచు॥ నేతస్మరుండమిరింటివారనిద్ర
పుచ్చిసొమ్ములుగొనిపోయిదాగు॥ సేమాత్రధారిమీరిండులుబహుశాపులనెలెలంకుచునాలలాడబెల్ల॥ మూలలు అనును
దాగిలిమూతలాడు॥నయ్యలలనూగఁజేయతలానరనైచు॥జూరచోగుంబాడలఁజాలనిగుడు॥ శౌరిబాలురగోనాడున
వయనంబు॥౧౮॥ నఱియు నాకుమారు శేఖరుండుకవలశైశవంబునదొంగజూడలగ్గిందిపగోపికలపికలులేకయెగోడ
కడకు వచ్చియుల్లరి॥౧౯॥బాలురకుఁబాలు లేవనిబాలింతలు మొరలువెట్టవకనగియూ॥ బాలుండాలము సేయుచునాల

పశ్యేపుటనుడిచెనభోజాక్షీ॥క॥పడవనీవిడ్డండుమాకడవలలోనన్ననుంచికొనినపాలా పడుచులగుబోసిదిక్కిన
కడవలబోనుడచె నాజ్ఞకలదో లేదో॥క॥మీరాపాపండుమాగృహమునినాదోవగఁబాలుఁడ్రావియగపడకున్నఁగొప్పించె
చిన్నపడుచుల వాపోవగఁజెచ్చు కొనుచువచ్చెదనీ॥మృత్యుకోకిలపుట్టిపుట్టఁడునేమదొంగిలబోయిమాయిలుజొచ్చితా
నట్టికోదోసోలోలుబిలుసుకొన్నచో విడియోకిలచైఁబెట్టఁజాలకకుండకోదోకొద్దరూటాసరించిన పట్టిమోగడపాలుచే
అలఁబట్టిత్రావెండలోదరి॥క॥అడంజనిమీగడపెరుగోడసీసుకుండుద్రావియొకయొచుకదాఁగొడలిమూలించరిమిన
గొడలు మ్రుచ్చుచుచుత్రగొట్టెలతాగీ॥క॥వారిల్లుజొచ్చిడవలఁదొరంబుల నెయ్యిఁడ్రావితుడినాకడవల్ వీరింపను
నీసుకుండెడ వారికివీరికినినొడ్డవాడయ్యెననీ॥క॥వేలుపులఁటెనాకంటెన వేలుపునఁటియెవ్వడనుచుపకపకనగిమా వేలు
పులగొడవై నో హేలావః నీతనూజుఁడెంగిఁజేసె॥క॥వెన్నదినగఁబొడగనిమాపిన్నదియడ్డంబువచ్చిపిరిదికిఁగీ
యఁజిన్నెడ్డనిపట్టిచేతునుజిన్నికమారుం డెయ్యకచుకీతాంతుముఖే॥క॥ఇమ్మగువతన్నవాకిలఁగ్రుచ్చురుదోడీచీని
లుపుకొప్పెనకగఁగెమ్మెఁగఁజివవడిఁజ నెనవ్వుయూముడుకుట్టఁడల్పఁడెచెప్పుమా॥క॥చేబంతిరప్పవడెనని ప్రా
బల్పముతోడవచ్చిభవనమువెనకఁ మావిడ్డజలకమాడఁగినీవిడ్డంపలువఁడెచ్చె నెలకుతగునే॥క॥ఇచ్చెలువఁజూ
చిన్నుచ్చినియచ్చుగవఁజీకంచుకొనుచునరెడనాతో వచ్చెనవాయనియన్నాదిబ్బలుగఁజనునతిదిత్రవిట్టిదిగలదే॥
క॥కొడుకుల లేకయొకనతికడువగువఁగఁదన్నుచుగఁగఁగొనినఁగొడుకులుగలిగెనరనిపై బడినాడిదినుముశిశు
వువనులేతనీ॥క॥తలగినదానందలగనఁకలఁగక నేతలగనంచుఁడగఁబలుకుచునీతలగినవో తెయ్యెదియని తలయూచెఁగ
నీసుకుండుతగవెన్నగొక్షీ॥క॥చాలగవచ్చిననీతఁతూలాలందలగుమనినఁజాలగుటకునే మూలంబుచెప్పుచు నేని బా
లుడుచెప్పుచు రెనకులుప ర్చెందుముఖే॥క॥మగు వానికొవరుఁడమామగవారలుఁబోవఁజూచిగుంతునమునకుఁగదగిరి
సాంచునడిగెనుజగములమున్ను ట్టిశిశువుచదువంబడెనే॥గీ॥నమ్మినిరుబోవనాపట్టిచుంచుమా లేకతోకతోడనీలఁగట్టి
వీధులందుఁదోలె వెలదిగీమరుఁడు రావదిట్టడైనరవ్వమేలె॥క॥నాపట్టిపాట్లఁగఁడఁగఁజెవడనీపట్టివెన్నబానెడిదీనా
డూపిరివెడలచువానింజూపెదనేమైననీవములులతాగీ॥క॥తెలువయొకతెనిద్రంపగ నెట్టిగట్టనవలువవిడిచేదోక
తేలులఁగఁజింపెనీకుమారుఁడు తెలుచుచునదివరవనగుటహితమెనాగ్ని॥క॥నాకొడుకునునాకోడలు నేతమునఁజెన
గఁబామునీతఁడువైవలగొకతెలుఁగకబారినఁగొకరిదెన్నీసుకుండుగుణమెగుఁగఁధాన్య॥గీ॥తరునీయొకతె పెగుగుఁద
లుచుచుదువంగివెన్నదియ్యసెనుగ వెనకఁగదిన మగువనీసుకుండుకుగపోడుములునీయ సానాడుతగఁదెవకఁజే
య॥గీ॥కలకఁతిమావాడగరితెలమెట్లనీపట్టిరాగఁజనిపాలు పెగుగుఁగిండ్లలోపలనిడియేమెల్లన త్రవఁజూచువో నెప్పు
దిజొచ్చినాడోతలుపులుముద్రలుదాళంబులునుపెట్టియన్నచందంబుననున్నవరయ నొకయింటిలోఁబాడుమొకయిం
టిలోనాడుమొకయింటిలోనప్పుమొకటదిట్టమొకటవెకఁగఁరించుమొకఁగోవొగపక్షి ఘోషణములువరగజేయు నిట్లు
చేసివెనక నెకఁడబోవునోకానరాదురిత్రకడవలండు॥క॥కడులచ్చిగలిగెనేనియొ గుఱురుగుట్టుచుగుగాకకొడుకుల
నగుకుఁబడుగులవాడలపైబడివిడుతురెరాకాంతలెంచువిమలెందుముఖే॥క॥ఓయన్ననీకుమారుఁడు మాయండ్లను
బాలు పెగుగునునీడంమాపోయెదమొకఁడితైననుమాయన్నులనురథులవమంజులవారీ॥వ॥అనివరియననేకవిధం
బులైననబాలకృష్ణుఁడనీయువిమోదంబులుదమయందుజేయునుమోత్రసాదంబులనియెఱుగక గూరుచున్నయిచ్చిగొప్ప
కలకుయోదోదయిట్లయె॥క॥వన్నవిడదినవనాకపరియెన్నకుసారిగిండ్లలోవలెలుగఁపనేకులగన్నులుదెరవనిమాయా
చిన్నితమారకునిరవ్వసేయందగునే॥గీ॥అన్యమెఱుగఁడుతనయంతనాడుచుండుమందివాడితఁడెగులుమానరమ్మరా
మలార తిలోకాభిరామలారతల్లలారగుణవతితలతల్లలార॥వ॥అనియోదవారలమొడంబరదివంపికోడుకు గొప్పిం
పజాలకయం డెట్లు॥ఉ॥కాంతలుదల్లితోదనవికారముతెల్లగఁపభీతుఁడై కాంతునిసాంపుకావరమసాధునిపెంపున
గిలమాట్టివి బ్రాంతరుగైవడిఁజనుభంగిగుమారకుఁడూరకుం డెనేవింతయులేకదల్లికువ వేదికపైఁడలమోపియో

— ష్టి మృద్యుత్వణవత్సరావప్రదర్శనాద్యభివర్ణనము, ష్టి —

డుకుఁగ॥వ॥అంతమొకనాడుబలభద్రప్రముఖులైనగోపకుమారులువెన్నుండుమచ్చుది నెనకచెప్పినయోగీదబాలునికేల
దట్టికొనియిల్లనియె॥క॥మన్నేటికభక్షించువన్నయచుములేలనీపుమన్నింపవునీయిన్నయనఁబులునుజెప్పెదగన్నామ

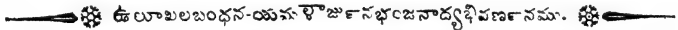
నేపిలమనివదార్థము లేదే॥వ॥అనిపలికినముగుదతల్లికి నెరదంటయైనకొడుకీట్లనియె॥శా॥అమ్మా మమ్మ దినంగ నేళిశువునో
యాకొంటినో వెట్టిమో॥నమ్మంజూడవపీరిమాటలు మదిన్నన్నీపుగొట్టంగనీ॥ రిమ్మార్గంబుబుట్టింపిచెప్పెదరుకాదేనిన్నది
యాస్యరంధ్రమ్మా పూణముజేసినావచనములేదన్నవదండింపవే॥వ॥అనిపలికి నెయ్యంబుననయ్యవన్యయ్యకొలిపి
శ్రీదాసునుజబాలకుండై నయ్యాశ్వరుండుతనసూరుదెరచిముఖంబుజూపిం॥క॥అలలితాంగిగనుంగొనె॥బాలునిముఖ
మండుజలధివర్షతవనభూగొళిశిఖికరణిశశిశి॥కౌలాదికిరండమైనబ్రహ్మాండంబుక॥కనుంగొని॥ముంకలయోమోహ
మొమాయయోయతనంకలార్పి మోనశ్యమోతలప న్నేరకయన్నదానమెయ్యోదాదేవిగానోవరస్థలమోబాలకుం
డెంరయోతనిముఖస్థంబైయజూండంబుపజ్వలమైయుండుటకేమిహేతువునహోశ్చర్యంబువింతింపక॥గీ॥బాలమాత్రు
డగునలీలనిముఖమందువెత్తె మెల్ల నెల్ల వెలసెయుండు॥బాలుభంగినితడఁడుభాసిల్లగానన॥ రావత్తుండాదిష్టుండగునిజ
ము॥అగ్నిశ్చ యింపినగీ॥ఏమహాత్ము పలననీవిశ్వరూపాబు॥గానబడినబుద్ధికంపమయ్యె॥నామహాత్మునిష్టునఖిలలోకాధారు
నాగుల్లెబాయనాత్రయింతుక॥నామొగడునేనుగోవులునిమందలనతులుబతునిభవనంబుగీ॥మోమండున్నదిధము
గనీ॥యెనురఁగిమిగానియాశుండేతడేమాకు॥వ॥ అతన్నుచరమేశ్వరుండగులంపుచున్నయోగోదయంబునాకృష్ణుండు
నైష్టవమాయంబొందించున॥క॥జడమవడిమోహముననాపడతుకనరావత్తుండనుచు బలుకకయతని॥ గొడుగువొడ
మైనపకొనికడువేడుకతోడమమతగావించెపుచా॥అనినవినిరాజిట్లనియె॥గీ॥జగదధీశ్వరునకుజన్మిచ్చుడగ్నిగా॥నెమి
ముమోచెనీయోగీ॥పుత్రుడనుచునతనిలోపించుదంత్రిగానందుండేమిచేసెనదితాత్త్॥క॥ప్రభునభక్తినిహరిపై
కబ్బంబులు సెప్పికవులుకై వల్లశ్రీ॥కబ్బుచురలహరిపోషణమభ్యుపగతిదంధ్రులెవటికబ్బుచురుచుడిగ॥అనినవిరాజ
యోగికిశుకయోగిండుండిట్లనియె॥సీ॥ అనీతవినుద్రోబుడనువాడవనువులయందుముఖ్యుడుకరయతనిభార్య
వారినిధిరిబ్రహ్మవసుధపై జన్మించుడుండుంపినవారలతనిజూచివిశ్వేశ్వరుండై నవిష్ణుసేవారతిమాకిచ్చితేనియును
హిజనింతు॥నునపుడునల్లకాకినియెవేల్పులపెద్దయాద్రోబుడినందుండెనుచె॥దరయోగోదయయ్యెదనుజేం ద్రువైరియె॥
కమలగర్భుమాటంగారంపించిత్లదంధ్రులనుచుదగవారిమన్నించెనధిక క్షితోడనలరిట్లు॥వ॥ అంతనొకరావతన

— ఓ కృష్ణుడుదధిభాండవికలనాచులుచేసుటవలన యోగోదయతని వెంటదిరిగివట్టుకొనుట. —

యింటిపావలంఠునయ్యెయివనులందుడవుపడిపోయిననందనుందనినందంభంబునందరింగంభంబుకడకుదురునొక్కకుం
భంబు వెట్టిమిసిమిగలమీగడ పెరుగులుకూడంబోసినీకనాకత్రాడుకవ్వంబుననలవరించి॥సీ॥ కతకమలారుణకాంతిగ
వ్వపుత్రాడుపవడంబునునుడి॥గెవగిడి వెఱయిం॥గ్రమముతోరజ్జువాకర్షింపబాలిండ్లువీడ్పడమెండాంటివీక సెత్తంగుచ
కుంభములమీదికొంగుజాగగఁజిక్కుబడుమహారావతుల్ బయలుపడగఁబొడమినచెవులతోబోల్చున నెమ్మొముచుం
చుపైబడినవన్నంబు దెగడ॥కాసునులియంగకంకణకృణనమెనగఁదుటుమువిగివీడగర్జికాద్యుతులు మెఱయి॥బాలునంకిం
చియవ్వుకుపాటంబాడఁదరువులిగురొత్తఁచెరుగింతిడఱువఁజొచ్చె॥అడమయంబున॥క॥సుడియుచు చ్రాలుచుంగిదుకు
చునడిగొట్టుచునన్తురమ్మవన్నిన్ననుచు॥ వెడవెడగంతులునైచుచుఁగడవఁగడిపబాలకుండుకవ్వముబట్టె॥క॥క
వ్వముబట్టినప్రియమతునవ్వనరుహనేదిదిగిచియంకతలమున॥నవ్వుచురుకుకొనికూళి॥చువ్వుచుఁజన్మిచ్చెనతఁడు
దూడుచుఁగుడిచె॥ను॥కడుపారంజనుబాలు ద్రావనిసుతుంగంజామీపితంబుపైనిదిపొంగారెడుపాలుడించుటకుటో
వంజాదితక్యాల॥కైక్కుడుకోపంబునఁచాడితాతదధిమత్తుంభంబునోగొట్టితేంపడరంగుంభములూనివెన్నది నెమిథ్యా
సంకులక్యాన్నుండై॥వ॥అంతనాలలోలలోచనపాలుడించుచ్చివికలంబులయినదధికుంభాళికలంబులబొడగని తుంటకొ
డుకువెన్నదింబు నెటింగినగుచునాకలభగామినియతనిగానకచనివని॥గీ॥చేతకమలనయనవేరొకయింటిలో॥ వెలయ
రోలిదిరుగవేసియెక్కి॥యట్టిమీదవెన్నమలుకుచుమెకకోటి॥పాలుసేయుచున్నబాలుగదెం॥ను॥ కనిచేతంసెలగోలవ
ట్టికొనుచుగానియ్య కానిమ్మరాతనయాయెవ్వరియందుఁజిక్కువడనేదండంబునుంగాననేవినివారంబునుబొందనే
వెఱపునే విక్రాంతియందెందము॥న్ననియన్నీవిటునన్ను గైకొనవునేదారినీడ్చింపునీ॥వ॥అనియదలిండుచుకొడుకునడ
వడిందలంబితమమధ్యతనకునంబున॥సీ॥బాలుఁడీతండనిభావించునందునాయెచ్చెలునునేరరిక్రమంబు॥వెఱవెఱంగు
టకునై వెఱుంతునందుగాకలిగిలేకొక్కడుగానిలేడు॥వెఱపుతోనాబుద్ధినిపింతునందునాతనదానద్రొబుద్ధితప్పకుండు॥

మొదలుండుగనింబునుండెడినందునాచొచ్చిచూడనికొకచోటులేదుతన్ను నెవ్వరైనవలపోయబారెడు|| నోవలేదుభీరి
యొక శిలుంగ|| దెలవిమూరకుండ దెకన కైములనాడు||పట్టిశాస్త్రి సేయుభంగియెట్లు|| అనివితర్కించి|| క||లాలనమున
బహుదోషములలోనిం ద్రాపించుదాడనోపాయముల|| చాలగుణంబులుగలుగును|| బాలరకునుదాడనంబువక్రంబర
య|| వ|| అనినిశ్చయించి కేలనన్నకోలర్పునిపించిబాలనిలులుమునిభాగ్యభగవంతునిదర్శింపజేసెడిది|| చందంబున
నన్నుక చెడిపోయెడిగనుటికి|| క|| గజులుపుష్ప మ్రోయగినజ్జలు దొంగుగటలుమానియోజవమునయోషిజనములునగద
లియుపజుంజనుదేరనతఁడువరుదెనధిపా|| అప్పుడు|| మ|| సనభారంబునడప్పుగు స్థియనదై జవామకువ్యంబుతోజని
త సేదముతోజలతలబరితోస్రస్తోత్రలియంబుతో|| వనజా లేతుణపారిహూడనిరగె|| వారిండునున్నాకిల|| ఘంటయో
గింద్రమనంబులు నైవనకొనగాలేనిలిలారతు|| ఇట్లుగూడంజని|| సీ|| సందభాదికంబులుదనకునడంబై ననిట్లుజనిపట్టి
నివారినితప్పై సైరింపుమికదొంగిలబోవనేననిమునియుట్ట నేడ్పువాని|| గాటుక నెరియంగన్నులునులునుచు వెడలుక
న్నగుతో వెగచువాడనేదెనవచ్చుమోయిదియ్యవలుమారుసారుగుచు క్రేకంటంజూచువాని|| గూడబారిపల్లవినివెరిపిం
చుచుజిన్ని వెన్నదొంగచిక్కిననుచునలిగిట్టఁజేతులాడకపుబోనికరుణతోడబాలుగట్టదలఁచె|| క|| పీఠెవ్వగుశ్రీ
కృష్ణులు|| గాయెన్నును వెన్ననారటక|| దా|| దోరత్వంబిండుకయును|| నేరరటధరిన్రీనిటినియకులుగలరే|| క|| పట్టిప
టడకనినిబుట్టెకననిచలముగొనినబలుబుటెటెపట్టుబడవం దుపట్టిపట్టునానానంకాకవరులనువకమే|| క|| ఎక్కు
డనైనదిరిగె|| క|| యెడగగుణముగలిగియుండవునియనం|| బెక్కిడినినమరచి|| జుక్కిబోయెదవు వెక్కిజా
డంబు|| క|| సీ|| త్రియంబులివియనితోలగకచొచ్చెమతలచెడవెట్లైనదరలనా|| క|| నుంటికోనాలులుమారవుకోరాడ
దున్నక సభంబులూపబోమె|| దనులనల్పంబులడంగంబాదెమరావవేటల చాలవస్యచెచ్చొకలయపునీళ్లనడంబు
గట్టెమునునలి పైచారివృత్తిమొనయజూచె|| రంబరంబుమొలకునడగపుగిగెదవింకగలిగి సేతలేలపు శ్రునిన్నువంపవ్రాల్చి

నేనేరననియునివిష్కృతిండుమీను నెలుగకునికి|| అనినర్థంబులే సెవలికి|| క|| అలనగట్టెలోలంబిలన్నవంగచాన్యశీలుం
బ్రియవా|| క్షాలంబరివిష్కృతగో|| పాలుంముత్తాలలాపఘటాబాలు|| క|| కోలనగ్గయవడియు|| బాలుండవలంపల్లభ
క్రవగంధ్రం|| యాలాననగ్గిబుద్ధవిశాలమదేభేంద్రకలభనగుచివధిపా|| క|| వెలిగొను మొకలుతుచివధి|| ములులేక
జగంబుతుచియ మొదలుకొనదుము|| వెలియొలొనగునీకృష్ణునిలవవడ సేక్కిల బ్రతుగాగూను|| క|| గీ|| పట్టియలగు
బోడిపట్టియారండని|| గట్టితలపుతోడగట్టెగాక|| పట్టికడపు వెక్కిల పట్టిండములుచు|| కెక్కినేనిగియొక్కట్టు|| క|| వి
క్రడునిరకాగిటిలో|| జిక్కిడునునకాదియొగిదిశాబ్దముల|| జిక్కిడుశ్రుతిలికొవలి|| జిక్కినగడవలించగిచేతకో
ల|| వ|| ఇట్లుగ్రద్దననామద్రియమృదుకోడుకుండుదరంబుగట్టనడగుచుచగరంబు|| చక్కి|| నొక్కి|| గా|| డంబుజ్జిర నది
రెండగుభగంబులకడనుంబడియెనుటియును|| బం|| బంబంధించివలగినిననంబియొరంతయయ్యె వెండియును|| క||
పాశంబుగూర్చిపరినేపించినవె బ్రిజూపెన్లు|| క|| తజననిలోగిబంగలరజవరంపరగ్రంహకొనుకుగట్ట|| బొజ్జిది
గిరావ్యెజగజ్జాలములునన్రీజగల్గనన్రేమే|| వ|| అప్పుడాంబుయ్యగోపికలునువెలుగువడితదవంతుంబు|| గీ|| ఒడల
దెనుటలెగయునన్రీయ్యముజారినీడియున్నులుముచిగులురా|| కట్టరాతన్నగట్టెదననిది|| గటునిన్నగల్గిగుణ
జూది|| క|| బంధవిమోచనమడిసే|| క|| బంధంపంచెవంగుజననిపాటోర్చినుహ్య|| క|| ధనుశావుజనని|| బంధంబునగంబువ
డియెపాటింబిన్రపా|| క|| సంగడితిరిగెవంధండు|| నంగాశ్రయమైరసంబునా|| క|| జు|| డె|| యు|| స్పొంగెకపర్జజుడును
గో|| పాంగన్రీ యంగుణవదయరఖలేశ్వనకే|| క|| జ్జానులదేమావలతే|| దాను|| ప|| సూ|| సమిధా|| యలచేత|| గాని
నిలడుండగ సే|| శ్రీ|| నాథంకాభక్తియుకులచేతబోలె|| వ|| అంతనయ్యకో|| డముంటి|| డవసం|| వెంటంబురగక్కుంబుతో
నినారమకాబంబునగుగున్రయెన్నలకటబరహగీశ్రీపులసుగుహ్యకులనిద్దరింగోరికప్పుగొనిచనియెనగ చెప్పిన శు
కియోగివరుసగూపరుండెల్లయె|| క|| వారమండలంపించెను|| వారావృత్తమొనకువచ్చినవనికి|| గారణమెప్పుది
యోగిసూరార్యమొంకరెవ్వనయ్యగియె|| క|| వ|| అనినశుకుండెల్లయెమున్నుపేరునిగొడుకులిచువు శంకర
కింకరులై యహంకరించి వెండికొండమీదవిరులతోటలంబాడెడిచేడియలంగూడుకొనిక లేలుసంగంబులైన యేసుంగుల

భంగిసురంగంబులైనమలదాక్షిణీతరంగంబులంగీడిపనారయంపువచ్చిననచ్చెబలబలచెచ్చెరవలబలధరియించిమదిరా
పానపరవశులుగావునవారలినవరులుఁ వస్తులై మెలంగుచున్ననామునీశ్వరుగమచూచిశిషియించువాడై ప్రతీతంబగుగీ
తంబువాడెవినము॥౧౮॥సంపన్నుఁడొరుగానలేకతనుపుణసంసారమున్నుహింసంపజ్జానుమది ద్రుఁడెత్తువడిశుష్టి
భూతుఁడైదిక్కిహింసంపడన్వలనాత్మకుంపములుగాఁజొరతంపవట్లొదఁగిత్సంపన్నాంధుచకంజనంబువినుమీదాద్ర్య
మూహింపఁగ1౮౯1గీతంబువాడితనహంబున॥౧9॥కలవారిసుతులనుమనునకలకంబులతోడఁగూడినారయదరుల1౧౦౧
లోనైవనుమీరలకలక్రొవ్వడగించిబుధులఁగలుబులయెప్పు1౧1౧॥౨౧॥వింతంబివిజ్ఞానవిశారదుండగునారయంపునలకూబర
మంగీశ్రీపులంజావిహారయస్రమదాంధులరుగావునభూలోకంబుననర్దునదబుపులైనారుపివ్యవర్ణంబులుగుండుటమీద
గోవిందచరితాతపింపపంపందంబున॥౧౧2॥మున్దులరైనారాయణభక్తులరైవరహసాధుభావశ్రీసంస్థలైసురలోక1౧౩౧
క్తులరయ్యెదరునామవాక్యముకతన1౧4౧॥అనియిట్లుమిలికినారయంపునారాయణాశ్రమంబునకుంజనియెవారిరువురు
సంగఁడహస్తలైవరహభాగవతుండైనారయమాబలువీటింబువ్వుకపాటిందిక్కి1౧5॥మున్దులతక్కిరివిడ్డఁడుమన్దులుగూర్చు
గఁదలచిమనలకదానానిచ్చివయన్నువోటిక్కిగ్రస్తరశోలీవ్వునామచుకడకన్దనియె1౧6౧॥చనయాయాగ్నితపనోబలు
డనిజోడరదానసమాకృప్తమాణశర్మస్థివయలాఖలుండైయాదెంపునూకులనమనుజోచ్చిముందరికినిగుడుచు1౧7॥
బాలుఁడవోరెడ్డుమదివ1౧8॥మూంబులుపెకలిపిపవములుపిరిగివచోభీభవ్యగూలెనుతాపాలస్యవర్ణనములుయనుభా
ర్తుచము1౧9౧॥ఇట్లునర్మలంబులైపడినపాలంబులలోనుండికిరికిలలువెల్పెడలుపోలికెనెక్కుడుతేజంబునదిన్దులుపిక్కటిల్లం
బ్రసిచ్చులై ననిన్దులెగ్గరువెడవచ్చిప్రదుర్బలైభక్తులొకపాలకుండైనబాలసనకున్దుక్కిలైదిరకమలంబులుమొగిచియిల్లి
నిరి1౧౧2॥బాలుఁడవేనీవుపరుడవ1౧3॥నాలంబుడవధికయోగివాద్యుండవుతనుస్థూలాశ్రుతియగువెత్తమునీలిలాహుమకుండు
నిపుణులుగృహ్లా1౧4॥సేవెల్లభూతంబులకిరియోహంకృతిప్రాణంబులసనధిపతివీవ1౧5॥ప్రకృత్యంబులకృతీంధవమహ
త్తునునీవదీనిగిన్నిటికినివిదూడవీవ1౧6॥ప్రాకిగ్గశుణవికారములమొందకభాగ్యవిదుండవగునిన్నుఁజెంతసేయ1౧7॥గుణహితుం
డొప్పునేగుణహితుండవకలగుణంబులనీవకప్పుటకుమ1౧8॥మొరలనెవ్వరియవతారములుశరీరు1౧9॥అందునకొప్పులేవీర్య
ములకనుపు1౧20॥దరజన్మించవారలయలజుక1౧21॥పట్టిపరమేశ్వ1౧22॥కెదచుయ్యనీరు1౧23॥భువనములుసేయఁగావగ1౧24॥నవతీ
ర్ణుడనెఱిగాదెయభలేశ్వరయోగివశ్యోకీశ్వరసంగళ1౧25॥వివన్నగవాసుడవశ్యాణగి1౧26॥పేంద్రవక్త్రముతపన్నవా
క్కింబూబదవనయ్యె1౧27॥నెంబానంగంటిమీన్నజూడగదపంబులూపేగవముఁదావకీయ1౧28॥ప్రవన్నులంజేయుముభా
క్తుమి1౧29॥౧౩॥నీవద్యావభూకంబిచెల్లబన్నిన్నాచువాక్యంబుల1౧30॥నీపేరంబిసేయునాస్తయుగముగనీమూర్తి
పైచూపులు1౧31॥పాదంబులపొంతమొక్కశిరమునీసేవపైచిత్తమునీ1౧32॥పైబుద్ధులుమాకునిమ్మకరుణగనీకేజప
త్రేక్షణ1౧33॥౧4॥అనియిట్లుక్రిందివరుచ్యుంజాచిరగుమయూబలబుధుండైనహరియిల్లయె1౧34॥తమతనధర్మమున
వ్వుకలనములైననుచ్చ్యురగుభ్యులకనుబం1౧35॥ధముననజూచినవెరియును1౧36॥గవలాపుడుమదిరియునుతమముక్తి
య1౧37॥కాసుణ్యమాననుండగు1౧38॥నాగడుచగనమునజేసినమబోడగనుట1౧39॥సిరుప్రబుధులరైరి1౧40॥చేరన్నానినడలం
పునీచుమీరు1౧41॥౧5॥అనియీశ్వరుఁడమీగుమీసెలపులకుంబొచ్చునియాశతిచ్చినవహుప్రసాదంబునవలగొనపెక్కుమొ
క్తుగిడి1౧42॥కూబరనాగీశ్రీపులస్తోత్రభాగంబునకరిగిరంతనఁదాడులెనగోపాలకులునిర్మలంబులైపడినపాంబులవస్థుడుపి
డగుడవఁడనిశంకించుచిన్మూచి1౧43॥ఈపాదవములుగూర్చగనీపాదపంకులుఖలమునెలబగ్గండైయేవగిదిల్లితికింఁటి
రె1౧44॥నానోవండుతొనఁడెట్టివాడొయిరండు1౧45॥గీ1౧46॥పిడుగువడదుగాకపెగుగాలివీరరు1౧47॥ఇండితంబులగుటగారగాదు1౧48॥
బాలుడిగఁడుపట్టినడగ్రోయజాచుఁతరుపులేలఁదాలెగరమీచు1౧49॥౧6॥అనిపెక్కిండుపెక్కువిధంబులనుత్పాతం
బులుగావలయుననిశంకించినకగడవన్నదాలకులిల్లరి1౧50॥నందునికిమరుఁడుఁడనుడి1౧51॥నందునమునుదూరిరోలునెరన
డ్డుగాగాముందఁకీడ్చినవన్దులు1౧52॥గ్రంథుగీనంగూలెజనులగఁటిమిరుపుర1౧53॥౧7॥అనియిట్లుమిలికినబాలకాలాపంబులపిరి
మిథూహంపంబులనికొందరంబురకొందరునానావిధంబులసంజేహిచిరింతంబుఁడవీకసేతవదనారవిండుండగుచుపట్టి
క్కిట్లుఁడిచెట్టియెడఁదనతొలగెవ్వరునెఱుంగకుండవలెనధికపటకుమారుగు1౧54॥పాడున్వఁడునిభంగిగూపవనితలేపా
శిష్యునలేసేయఁగా1౧55॥నాడుఁజంగ్రముకైవడిఁబరవశుండైనాస్తమిలిచ్చుచు1౧56॥జూడగనేరనివానిభంగిదలయా

మృణాళగృహబాలకాగృహం ద్వైతలవపు సేయజనుడాగున్నటిజ్ఞాపకము (క) ముందొదవుతాలుత్రావుముదంచిత
ముగననుడుపాలుద్రా విజననితో ముందొదగదనుచులిలా ముందుడై యతడుచుచుజూపెన రేంద్రా (క) సెలగోల
వట్టుకొనిజలకలకము లోనీడజూచికలకముతుం డై సెలగోలపాపడొకడిది తలచెన్ననుగొల్లననుచుదర్శికజేప్పెన్
క॥భిములువచ్చెనరేడ్చినభిక్షు పాత్రమున వేసిబెగించినను శిక్షించెదరనిచెప్పెనభిక్షులగనితల్లిగనియభిలెల్లెనపా

— శ్రీ నందామల్యుండావనంబునకునరుగుట. శ్రీ —

వ॥ఇట్లుకృష్ణుండుఁబహువిధంబులకవలజాలిలీలవి నొనింపబృహద్వనంబుననందామలైననగోపవృద్ధులుమహిమ
తంబులగుటయువానివలనబాలుండు త్రరించుటయుజూచియే కాంతంబున సెక్కునాడుచిచారింపియువనండునున్న
గోపకుండు తనయెఱుక మెఱసియుట్టినయ॥డ॥ఇక్కడనుండు సేమనుజాలిచునకృష్ణునికెన్న సేయగా రక్త సుగాలుచ న్ను
సరై గాలవము సుడిగాలిచేచెత్తె ॥ శ్రీ క్రియగదరుల వడియెగేతవునశ్చ వడపైజాలునే డక్కడికైనబోవల
యునింకిగోవగులారవింకిలే ॥క॥కసువుగలరిరవువసులకులనదద్రి నదీమహిజలలికావళిచెం పెనగునుగాపురమునకు
చుబొనగునుబృండావనంబుపొడదచ్చటికి॥వ॥అనువలుకులకార్యులైననగోపలిదియ కార్యంబుమందలయనికొందల
మందకి యామందలనుండగమనంబునముందజుడవంబంపిటుండుగ్రుండుకొనకుండ బాలవృద్ధ నారులెక్కిన లేరులు
సాగించితమ త్రాగునోరీ బాణధరులెవిండువట్టుకొనినకువబండ్ల వెనక కొమ్మలిల్లలంబూరిపుకువవార్యంబులగు
సూర్యరవంబులవార్యపురహితనమేతులైవేడుకలుకొనినలునిగుడమొనలేర్పరమకొనిపావనంబగుబృండావనంబునకుం
జపిరప్పుడు॥తరలివసపులాడియోరజనుకున వంకశోభితలైనద్రవసలైకవభారవంకదామలైసులలామలైవసిడి
మాడల కాంతులల్లులబర్చడేరులమీద సెం పెనగ బాడిరిక్రేతలాహరిహాలలింపగు నేలల॥వ॥అప్పుడురోహిణీయ
శోదతేకరధంబువరిపూర్ణమనోరథలైరామకృష్ణులముందటనిడుకొనివారల వినోదంబులకుప్ర మోదంబు సెందుచుండి
రిట్లుగోవకులుబృండావనంబుపొత్తియందర్థచంద్రాకారంబుగళకలనందోహంబునిలిమందలుడియించిపసింబుంచిరి॥
క॥చెందిరిబలమాధవులభిరందించుచుఁబరమ పావనముదంచితకా రిండినంజీవనము॥ బృండావనము॥మనీం ద్రబృం
డావనము॥వ॥ఇట్లుబృండావనంబుచేరికొంతకాలంబునకురామకృష్ణులునమానవయసులై సౌవభాలకులంగూడు
కొని వేడుకలూడుకొనమాడలగాచుచు॥సీ॥వేంపులుచుచువిధియములతోగంతులు నైశుర్యగతుకమున ५ రుకంబు
తొడులసౌవ్యతంబులబన్నివరవృకభములని ప్రభిభటింతురల్లులుదట్టిందియంఘ్నులగజ్జెలు మొరయదన్నుచురోలిము
న్నరముగ॥వన్నిదంబులువై చివలనంజరులుగూర్చి వేటులాడుదురు స్రావీణ్య మొప్పవస్యజంతుతయంబులవానివానివ
దురువమరుచువందివప్రబోచు॥రంబుజాకరములఁజల్లులాడఁజనదు॥ గామూరులుబాల్మచివరులగుచు॥క॥పోటు
దురుగిసురుబోడుచుచు॥మాలుచురుభయంబులేకతోకపుటిరువున్॥ జాటుచురుఘనశిలాతటి॥మీలుచురెన్నంగరానిమెల

— శ్రీ వత్సాసురబకాసురులవధ. శ్రీ —

కువలన్పపా॥వ॥అంతసెక్కునాడుయము నాతీరంబుననాకుమారులుగోపకుమారులందరునుక్రే పులమేవమెక్కిరక్క
నుండు క్రేపురూపంబునవచ్చివారలహిసింపందలంచి॥క॥క్రేపులయెట్లులనాచుచు క్రేపులలోనిదియుముంచి క్రేవనగగ
డు॥ జాపట్టిఫోక్తినంగతి క్రేప్రైచను మోలవాడు క్రేప్రైతిగెన్॥వాని నెఱింగికృష్ణుండురామునకుంజెప్పెన్॥వ॥ఇది
యొకమందిలేనిను శైతయను సెప్పెడిచంఘడా నెరే తృదములుతోకయోబిగియఁబట్టిచెలంగిచెలంగమానుతోఁజ
దియగనొక్క పెట్టుగొనిజం పెగుమాతుడులేగతక్కనుం గుమలుకొనంగబాలకులకొయ్యియార్యనఖర్చులీలతో॥
వ॥ఇట్లురక్కనుండువట్టుబడిచెలంబగుపాలంబుతోనేలంగులెనప్పుడు॥క॥గొంగడులేగరగడైచుచు॥జంగునబాటుచు
నుఁజెలంగివచ్చులిచుచు॥బొంగుచుకృష్ణునిబొంగడుచు॥ద్రుగినరక్కనునిజాదిత్రుల్లిగిరిమగున్॥వ॥అనమయంబు
నవేలుపులునిరులవానలుగురియించిరప్పుడు॥క॥వత్సములవడిదిజగములవత్సలతగమనుచుజూచువాఁడైయుండు॥వత్స
ములమేపుచుండియె॥వత్సాసురుఁడంపెత్తవత్సలుఁడధిపా॥వ॥మరియుసెక్కునాడు సేవకడగోపకుమారులు క్రేపు
లంగొంచునడపికిరిజనియెండంబడి మెండుకొనినదప్పింజెండువడినతమతమలేకదుపుల నేర్పడిందిలువరింఘ్నాకలం
కంబులెనియొక్కకొలంకునదిరుం ద్రావించితారునునిరుపానంబుచేసివచ్చు నెడనందు॥క॥అకలంకులుబాలురుగని తకు

టిలదంభోలిహతసితాద్రిశిఖరఽపకముః హరిహింసారంభకముః బకముః విశాలభయదాంబకముః॥ ౪౫॥ కనిదా
 యొడలిసాడవునకు వెఱచుపడమాచుచుండ॥ ౧॥ ఎల్లపనులుమానియో గ్రుచిత్తుండై మహానివృత్తినితరమరమువిడిచివన
 ములాననిలిచినజాతు సైదృష్టిఁ జేర్చిబకుఁడుతపసిచెలుపుదాల్చె॥ ౧॥ ఇవ్వధంబున మెదుగుఁజెట్టుకొనియుండెన॥ ౪౬॥ చం
 చువుదీప్తిపతమమురుగునల్లనదిచ్చిపదంబులై త్రిశుష్పించినభంబుపై కెగసిభీషణ ఘోషణవ శ్రుతైః జ్యంభించిగుత్సమీర
 మునభిన్నములై తగులాళిగులగా॥ మించిబ కాసురుండొడిసి మ్రింగెనహిష్టునిజిన్కృష్ణుని॥ ౧॥ క॥ సంగడిలోకములన్ని
 యు॥ మింగుచు గుక్కుచుచుబయలుమెలంగిచుచును॥ స్నాంశం వేడుక కాండబు॥ మింగుచువడెబకుఁచేతమిడతఁగిన్య
 పా॥ ౧॥ ॥ దనుజుఁడు మ్రింగినగృష్ణునిఁగన లేక బలాదిబాలక ప్రముఖులచేతమై వెఱగందిచియ్యన ప్రాణము లేనయిం
 ద్రియంబులభంగి॥ ౧॥ ఇట్లు మింగుబడిలోనిజెంజనక॥ ౧॥ శా॥ కంఠోపాంతముదొడలు న్నైరియునుకా కాలాగ్ని చందంబునకా
 గుంతిఘాతుఁడుగాక వేండ్లమగు నాగోపాలబాలుంజయోత్రంబుకా బ్రహ్మగుర్గు వహవహిముజకర్కామింగ
 రాదంచునోల్లంతంబాడుచువాడుకై వెడలలోకంబకంబుగ॥ ౧॥ క॥ కత్తిమహా ఘోషముతోఁజక్కగఁదను
 బొడవరాగచంచులు రెండుకా॥ స్పృక్-ఁగఁబట్టితృణము క్రియ॥ గ్రహునహరిజిత్తెబకునిఁగలఁపెఱాతుకుని॥ ౧॥ ౪౫॥ అ
 వృధానందనందనునిద వేలుపులుచాలుపులుగానందనమల్లికాదికుసుమవర్ణంబులుగురినియు దేవవాద్యంబులు మొర
 యగామాదిగోపకుమారులు ప్రాణములతోఁగూడెనయింద్రియంబులుంబోలేక క్షురగృష్ణునింగనిరమ్మనికొఁగిలిచుకొ
 నికృష్ణనహితులై లేకదాటులమరలదాటింపుకొనిచుండగమనంబునమందకరిని వారలచేతనావృత్తాంతంబంతయుమిది
 వెఱంగుపడిగోపగోపికాజనంబులు॥ ౧॥ ౪౬॥ పదలమీదనాపదనీపాపనిజెందితిలఁగెనియర్చకునింబై పడినఖలులుదహీనని
 పైబహుళభములపగిదిపడిరిధరిత్రి॥ ౪౭॥ అనిపలికిమరియునాగామకృష్ణులు క్రేపులంగాచుతరిని॥ ౧॥ కపులమైజలరా
 శికట్టుదమాయనికట్టుదుగడ్డంబు కాలువలకుమునులమైతపములుమొనయుదమాయనిమానలై యుండురుమాలులేకఁగం
 ధర్వవరులమైగానవిద్యలుమీరఁబాదదమాయనిపాడజొత్తురప్సరోజనలమైయాపదమాయనియాపఁగూపముతాల్చి
 యాడఁజనుచుగమరదై త్వవరులమైయభిద్రుతమాయనిసరోవరములయంచుమాన్త॥ దండచయముత్పిత్తిరతురుతుత

— శ్రీకృష్ణమండుగోపకులతో జేరిబంతివల్లులుకుడువగాంతారంబున కేగుట. శ్లో —

మయ్యాడుకొమరులనుసరింపఁగొమరుమిగుల॥ ౪౮॥ అంతమొక్కనాడుకృష్ణుండుకాంతారంబునబంతివల్లులుకుడువను
 ద్యోగించిస్తాడునలేచిగ్రద్దనతయంతిలేఁగకుచుపులంగదలింపిసురంగంబగుశృంగంబుపూరించినవినిమేలుగొనిసంరంభం
 బునగోపడింభకులుచలిది కావల్లుమూపునవహించినజంబులగుఖంజుబలుగట్టుకొని పదత్రాణవేత్తదండధరులై లేక్కల
 కువెక్కసంబై నతమతముక్రేపుకదుపులంజవృడించిరోష్ణకొనుచుకాననంబునొచ్చికొంచనమఁగిపుంజుంగొజాదిభూషణ
 భూషితులయ్యునుఫలకునుమకోరకపల్లవవల్లరులతోడవులుగానిడుకొనికొమ్మలిమ్ముగపూరింపుచు వేలుపులూచుతు
 మైదలంగాడిపాడుచుచుయారంబులతోడంగూడియాడుచుపికబులంగలసికూయుచుశుకంబులజేరిదలినేయుచు
 పులుగునిడలంబాగుచునాద్రండ్లనూరుచునరాళంబులగుచాగులుగడుచుచుమరాళంబులచేతనకుచుచుపికములంగని
 నిలుచుచుసారసంబులంజొచ్చియెలుచుచునడిబంబులందోగుచులేగెయ్యయ్యలలూగుచువల్లంబులండాగుచుకపులసంగ
 డిదరువులేకుచుఫలంబుల మెక్కుచురసంబులకుంజొక్కుచునిగికిచ్చిక్కుచునీడలుచూచినప్పుడు కయ్యంబులకుంకాలు
 ద్రోవునుచెలంగుచుమెలంగుచు న్నాలుచుసోలుచుబహుప్రకారంబులశరవికారంబులు సేయుచుచురియును॥ ౧॥ క॥ ఒ
 కమొకనిచలికాపడియొకఁడొకఁడణగించిదాచుమొకఁడొకఁడదివే॥ రొకరొకరిమొరగిగొనిచను॥ నొకఁడొకఁడదిదెచ్చియి
 చ్చునున్నినాధా॥ ౧॥ ॥ ఒక్కఁడుముత్తేమరిచన॥ మొక్కఁడుబలుబొబ్బవెట్టునులికిపడక॥ వే॥ రొక్కఁడుమోటితూలున॥
 మొక్కనికనుదోయియుయ్యుమొక్కఁడునగగ॥ ౧॥ క॥ తీపులగుబజ్జమన్యఁడ॥ కోపిండ్గమెడిసిపుచ్చుకొనుచుకావాడక॥
 బైవడియడుగమొక్కఁడు॥ క్రేపులలోనట్టునిట్టుగిరించున్నా॥ ౧॥ ౪౯॥ వనశాముండమున్నగిని॥ మునుపడగానతనిమేము
 ముట్టెదనుచుకా॥ జనిమునుముట్టనివాని॥ మునుముట్టినవాడునపున్మొనసినలేండ్రా॥ ౧॥ ఇవ్వధంబున॥ ౪౬॥ ఎన్నుచునైన
 యోగినిభులేవ్వనిపాదపరాగమింతయు॥ గన్నులగానరట్టిహరిఁగొఁగింఁజేర్చుచుజెట్టబట్టుచు॥ దన్నుచుగ్రుద్దుచు
 న్నగుచుఁదద్రయమై పడికూడియాడుచు॥ మన్ననసేయువల్లవకుమారులభాగ్యములింతయొప్పువే॥ ౧॥ క॥ విండులకునుబ్ర

హ్ను సుఖానందంతై భక్తగణమునకుడై వత్సమై నందునికి బాలుడగు హరిప్రాంధుగనిగిల్ల నిట్టి పుణ్యలుగలరే॥ అనవులి

— ఓ అహసుగవృత్తాంతము. ఓ —

కినుక నొగ్గిండుండు హటియునిట్లనియె॥ క॥ అచరులనృత పానంబున నమరిన వారయ్యు నేనితానివంచ॥ త్వమునకు నె
దుల్లు హతురతమునన్మృత యట్టియఘ్నః పందర్పిచ్చతుండై ॥ క॥ బహుశీఠమ్ము (దుగావుచ) బక మరణము తెలసికంసుపం
పురగోపా॥ ఒక బాలుకతో గూడఁ॥ బక వైరిని ద్రుంతుననుచు బలురోషమునఁ॥ క॥ బాలుగు ప్రాణంబులుగో॥ పాలుర
కుమద గ్రజాతు ప్రాణమునూరి॥ బాలురఁజింపినంతయు॥ చాలునుగో॥ పాలులెల్లననునవారణ॥ వ॥ అనిశ్చయించియో
జనంబునిడుపునుచ వోపగన్వతంబుసాధవులకొండకుదలమీరినకోరలునుమిన్నదన్నిపన్నినల్ల మొగుల్ల పెల్లుగల పెనపులు
నువిలంబులకునగ్నలంబె నుముగ్నసందులునుఅంధ కారబంధురంబైనవదనాంతరాచంబును దావానలజ్వాలాభీలంబైన
దృష్టిజాలంబును వేడిమికినివానంబులయిరయుచ్చాన్వసనిశ్చాన్వసంబులును మెరయ నేల నాలుకలువరచుకొని ఘోరంబ
గనజగ రాకారంబున॥ క॥ జాపెరచు లేకయివ్వుకా॥ గ్రేపులతోగొల్పినుతులగృహుగదోరలఁ॥ గీపెట్లగ మ్రింగెదనని॥
పావపురక్కందు నేలబడియుండెన్పా॥ అననయంబున॥ ను॥ ఒకవన్యాజగ రేంధ్రమల్లదెగిరిం॥ త్రేనమైదావపా॥
వకీలావగుచ ప్రచండగనిశ్చాన్వసంబుతో ఘోరవహ్నికరాభాతజిహ్వతోడనలఁగింపింపనిట్లించుచు॥ ఒకటం
బైచడిపాగియున్నదిపుగోపిధింగనుంగొంటిరే॥ అనియొచోరులకుంజాపును॥ ను॥ బహుశంజంపినకృష్ణుఁడండునుకంబా
హంఘుఁజొలిగెన నేటికిగాబోదముదాటికాకయెకతాటిబృంబుతోమింగుచు॥ బహు వెంబఁజనుగృష్ణుఁడేతననుచు॥ బత్తు
యునీక్షించెయు॥ కృపులై చేతులు త్రేసికొంచుచుచుచు గాన్వలైపోవ॥ వారలజాదిహరితననుంబున॥ ను॥ అర్చ
కులైఁదామునిజాంతకుడాలె వెంబంగరకరూపానిగ్నయులై యెదుఁగొనిరి నేగలనంచుమిమూఁగులంచునా॥ విర్భుక దాగ్న
హత్యమునవెఁదగులకదన లేకపిండుతో॥ దుర్గర ఘోరనత్వఘనతుండవిలాంతముగొప్పిరంజు॥ అయ్యవనరంబు
న॥ కా॥ వేల్పుర చూదిధయంబునొడగ్రసనా వేకంబుతోనుజ్వల॥ తల్కాల్పాతోజ్వలమాంజిహ్వకహనాకారంబుతో
మ్రొంగెనాదృష్ట్యాపీంధ్రముమాధ వాదితన సోవాప్సారసంచారులన్నలృకారులశిశ్మ భారులగుమా రాభీరులంధి
గులఁ॥ ఇట్లు పెరుబాముచేతమ్రొంగుచువచునగడి కానిగమింజూచివృష్టుండు॥ డి॥ పడచులు లేగలుంలసిపై కోనవస్తు
గుతోల్లికృష్ణమాణిమృదలదేలరారనుచుగోపిక లెల్లనుబలఁనేక్రియ॥ మైడివెన నేకపన్నమునోరికివీకిమెక్కలంకె
గా॥ నొడబడ నేలచే నెదిలియొడక సేయుగదయ్యై త్రార్థముల॥ వ॥ అనితలపోసినిభలలోచనుండునిజాత్రితగ్న హ
మోచనుండునై నతమ్మి కంటి తెరువరులు మొరలిపరకరూపులుసుమిగుల వెక్కిరింబడునజగరంబున త్తుకమబో త్తుగా
నిమొ శ్శంబు వెంటనంబంజనిశమ్మ నంజులదివరవందరచేసి మ్రింగెనగ్గించునజగరంబుకంత ద్వారంబుననమీరంబు వెడల
కుండతనశరీరంబు పెంచిగద్దనమిదైనరచినట్లుండ॥ క॥ డిపిరి వెడలకడవున॥ వాపొదవినబాముప్రాణవాతంబులునం
తాచిందిశిరను ప్రకరూ॥ బాహిష్టానువెడలిచనియెంబులు ఘోషముతో॥ కా॥ క్రూరవ్యాళపిశాచకుక్షిగతులఁగోవ
త్యసంఘంబుతో॥ గారుశ్యానృతదృష్టికోడబ్రతుకంగాజూచివగ్గుంబులు॥ వాగుండానుడదాన్వపీధిఁదిరుగనన్వ
చ్చేద్రాసుసాన్తు క్తుడై॥ తానానీకముతోడను ప్పెనగునాతా లేకువందంబున॥ గీ॥ అచరవరులకారకుకలజాండఁబె
ల్లబలిచిరసగ్గరించబలియువడుగు॥ గోపమతులకారకుభావపుపెనుబాము॥ గీ॥ ముకూటుగట్టిబలియకు న్నె॥ డి॥ ఆపెను
బాముమే॥ మెకయిచ్చుత మైర వెలుంగుది క్తటోక్తివక మైవడి న్నెడలిదేవవధంబునఁదేజులిరుచు॥ గ్రేపులుబాలుగుంబె
దరగృహునిదేహమువద్దినొచ్చెనా॥ పావఁడుచొచ్చి ప్రాణములభావినయంతనశుద్ధనత్వమై॥ క॥ తనయాపాకమాలై న
నుకనను నిడికొనినభావమంతయుఁదనలో॥ గొనిచనుహరితను మ్రింగిచదనుజానిగోనిపోవను న్నెతనలోపలికి॥ వ॥
కోవనరంబు సురలుకును సువర్ణంబుగురునియించిరింభాచులాడిరి మేఘంబులుగ్గుదంగంబులభంగి ఘోషించెనర్ధగంధ
ర్వులుజయజయ భాషణంబులభాషించిరంత॥ కా॥ ఆపాద్యంబులు నాన హాజరురవంబాపాటలాయాటల॥ దేవ జ్యే
ష్ఠుఁడవచ్చుజంక్ష విగ్రహీతస్వామికేతెచెనేదీవ త్సార్థకులంభుజంక పరిహింపిం॥ వంగిబాలగఁడి వేంబఁబ్రాక్షింఁదేమే
లనుచునూహించెఁగడంబునచ్చులో॥ వ॥ అంతనయ్యజగరవర్తాబుక్తిపిదపగంబుకెండి పెన్ద గాలంబుగోపాలుర
గుంకేలివిలంబైయుండెనిట్లుకామారవిధారంబునలయినవయేటకృష్ణుండుఅహసురునిం దెగఁజూచుబయ్యుతవ్వుంగానుభ

యనాటవమేటివృత్తాంతంబనితత్తంబులంగూపవహులుసాగండనని దలచుచుదుర్గచెప్పినవృద్ధమితేడవ్వరమ
యోగింపునకిట్లనియె॥సీ॥ అయిదేండ్లుకొమారమటమీదనయిదేండ్లుసాగండననియెనుకృత్యముండునయిదేండ్లువా
డైనయబ్రాహ్మచరితంబుసాగండనని గూపబాలు తెల్లతలకుంబడియెట్లుతలకుంబడివారిలనినకుమేననడని నేటిదనఁగ
వచ్చునేమిదిసావననతో నెట్టిగంపువనపుడయితచంద్రుడైననునఁగ॥ యోగదృష్టిజాదియొకగంధభావింబివి
నుముగాజవర్చవినయపుర్వపరమగువ్యవహుమబులుకుమార్యులుశిష్యులులకిప్పునేయుతలపుక॥ ప్రియరాలివలని
వార్తలు ప్రియజనులకు నేన్ద్రప్రాప్తుప్రియమగుభంగి॥ వియుడనుమానదంతంబులుప్రియభక్తులకైయెడలఁబ్రయ
ములుగావే॥వ॥అనిపలికియోగింపుండురాజేంద్రునకిట్లనియెనట్లుఘాసునిముంబువలంబడిదిలేగలగోవవరులంబ్రతి
కించివారునుండానునుజుచిదని॥ — శిగోపాలబాలుకుక్తిస్థునితోగూడివలలగించుట —

ము॥ కినియోగ్యుఁడనుసాధునీరముమహాగంధీరముంబర్హకో॥ కనకస్వామివోడ నొకమోదమదభృంగద్వంద్వరుంకార
ము॥ సునకల్లోలలతావితానవిహరగ్రాదంబకిలాహల॥ స్వనవిసాసరమునంద వాయుజకతాసారంబుగాసారము॥
వ॥కనితమిక్కిలంబిత్తులయింటిపాదగునకునిచ్చమెచ్చుచుచెచ్చెరగానింగదలేవకశ్శతంపురులజల్లుపెల్లనమెడల్గుగన
రుసామకలంపుకెలంపరగాయపండులగొలలవేగునవీతివట్టుగలచెల్లుతులునునీడనోవ్వచున్నయింకలెప్పలవచ్చుచూ
చివేకుకపిచ్చిలంపంచెప్పెలులకిట్లనియె॥వ॥అండన్దుగ్ధిరాకటంబడితిరింకేలావేళింబింపగారండోపాలసలారచచ్చిగు
డువకార్యుస్థలంబికగడి॥రండన్లేగునీరుద్రామియిరవందంబచ్చికోలేమేయును॥ దండంబైవిహరించుచుండగనమం
దప్రీతిభక్షింపమే॥వ॥అనిననగుగాకయనవగ్గుంబులనత్సహంబులనిర్మలంబులగుజలంబులుద్రావింపివచ్చికలమొల్లుంబు
లుగలవల్లంబులనిపిచొక్కంబులగుదల్లులచిక్కంబులుచక్కడించి॥ను॥జలజాంతిస్థితకర్ణికదిరిగిరాసంఘంబులెయున్న
లేలవలంకంబునఁగృష్ణునిదిరిగిరాకూర్చుంబిట్టింపుచు॥ శిలంబుబల్లవమోత్యుంబులులతోచిక్కంబులుకాబు
వులాలకుకుంచంబులుగాభుజించిరదలగోపార్ధసతోభూవగా॥సీ॥మాటిమాటికి వేలునుడివియూరించుచునూలు
గాయనిదినచుండునొక్క॥సొకనికంచములొడిదోడించయ్యనమింగిమాడులేదనినొగుజూలమెక్కడేలరారుచి
చల్లులేలమిఁబర్చివమాడికూకొనికూకొనినుకుచునొక్క॥డిన్నియూఁబోరుమరిచుచునెచ్చెరితనమనుచుబతినగుండ్లు
నాకునొకఁడు॥గృష్ణుఁజూచుచునుమిసిరించినశివ్రాంబుమేలిభక్త్యరాశిమెరచునొకఁడు॥నవ్వునొకఁడుసంభులనవ్విం
చునొకఁడు॥మిచ్చుకూచునొకఁడుమురియునొకఁడు॥అయ్యవనరంబున॥ సీ॥ కథకునదిండుగాగట్టినవలసలొలలిత
వంశనాశంబుజొనిపివిసలశృంగంబునువేత్రదండంబునుజూతిరానీకదావంకనిటికి॥ మీగడపెరుగుతోమేళించినచల్లి
ముద్దదాపలిచేతమొనయునునిదిచెప్పలేగిరిసరేచ్చిరయూలుగాయనివేళ్లసంచులనుదావెయనిటికి॥సంఘడిలనకును
జక్కనఁగూర్చుడి॥నవ్వుభావణులనగపునెఱపియాగభోక్తృవృష్ణుడమరులునెఱంగని॥తైశవంబుమొఱపిచల్లిగుడితె॥
వ॥ఇల్లుకృష్ణసహితులైననోవపమచూరులచులులుకునునెడకేల్లలుమేపునమంజోద్వివచ్చిగొఱికిజొంపంబులగుంపుల
కుటికింపులుమేయుచుఘోరంబగువంబునకునుకోరంబగుగూరంబువనినవానింగానకవెఱచుచున్నగోవవేంభకులకు

— శ్లో॥ప్రస్తుగోవశ్చ మలనగోపాలకులతోహదాలంతద్దానముచేయు॥ శ్లో॥ —

నంభోజవయగుండియె॥ను॥ వినుఁచోబాలసలారక్రేపులటవీధికిమహామారముంజనియోగోనులఘాసభాదనర
తోత్సాహంబతో నెంచుబోయెయెనుయొనుకూరజంతువుచేనేయాదంబొందెనొ॥ కనితేర్గుగనకుంపుండువ
ర్ణిఁగొఱగనగామంకమీకందలు॥అనిచెప్పి॥వ॥కర్ణాలంబితకాకపత్యులతోక్రవేయహారాళితోస్వగ్ధాభాసితవే
త్రదండములతోనన్నింధవాంబుతోఁబూర్వోత్సాహముతోదృతాన్నకబోళ్ళుబ్రాహ్మహస్తంబుతో॥ మూర్తత్వంబున
నేరలేగెలనునైకారావవీధికి॥క॥ఇచ్చుటచ్చిమేననివివృద్ధానినతోయమేగినవిచ్చినిచ్చుటనుండగో
న్నవి॥మిచ్చిబాసినవిజాడయుదెయడెయనుచు॥ క॥ కంజకళాతుండువెనకెనుగొంజకలేగలనపారగురుత్థణవని
కాపుంబంబులభీరవ్యుగంబంబులదరులగిరులగొలకులనచుల॥అంత॥ వ॥బాబుండయ్యునికామరానుజుడు
ప్రంవణబామరగ్రేపుల॥ యేలింబ్రతికించెనొక్కరువినూహింపంగమంజోద్యనఁచిచాలోనంబుజనంభవుం
డుచనిమాయాబాలుసంభద్యులబాలాకింపదలంచిదాచెనొకచోనాలేలకాభాలుర॥వ॥అనమయంబునమాడలుపో

యజ్ఞాదలెఱుంగకతప్పియప్పద్మలోచనుగడెప్పటికీలంకు కడకువచ్చియిచ్చట నెచ్చెలులంగానక వారింజీరిలేకుండుట
 నెచ్చియిచ్చిగొప్పిడుండువశ్యమిడుండుగావునయిదిరించి మొఱుంగనియెఱింగిరిగి పోవుచు॥ శా॥ వందింపంబనిలేదుబ్ర
 హ్మకీచటగవస్సంబులగ బాలురగ॥ వందిచేగను బ్రామితన్నమరలగవందింపుజాశ్చర్యమే॥ వగిందింపగదనకేలతె
 చ్చుటయింపువల్లంపుబ్రహ్మాండముగ॥ వందింపగమరలింపనేర్పుహరిలిలగమందహాసాస్యంధై॥)॥గోపాలమకులు
 లేరినిగొప్పికలకుఁజెప్ప నేలగోపాలకులుగ॥ సొపికిలునలర బాలురి॥ క్రేపులరూపముల నేఁజరించెననుచుగ॥ ముకిర
 ములన్నములుగశిరంబులవలగ్నంబుగ ముఖంబుగ భజాతరములే ముక్కులుగన్నులుగవ్రవణములేదంతామలుగ
 దండకాంబర వ్రవ్వణమిహాగఘాతయోధామగుణాభ్యాసత॥ త్వరతల్పివృద్ధకుండదాల్చెః భుండావత్సర్పకాకా
 రములే॥)॥రూపంబులెల్లనగుజహురూపంఁడిబుబాలవత్సరూపంబులతో॥ నేపారుఁటెనిచోన్యమిహుంపిపగనతనిత
 గొనుముగలదే॥)॥కనురలుపుచునియెఱుకర్తయు॥ మరలింపుచు మారకులునుమరలెడిక్రేపులొకింపఁదానయ్యెహరి॥ను
 రలంజనెల్లితొడవందకునధిపా॥)వ॥ ఇట్లుబాలవత్సరూపంబులతోవిహరించుచునుండుచువచ్చిచారిదొడ్డునయ్యె
 శృంగులుముడెటికిండువలనిఁపిత్తతృణులరూపంబులనందరిగృహంబులబ్రవేశించి వేలునానంబులుచేసె॥ చొక్కానకుల
 వేమనాదములుగొబ్బునవీనులకుంబ్రయంబులైముడివడలేదయెత్తుకొనిమూర్ఛానితల్లులుగొంగిలింపుచు॥ జడిగొనఁజే
 పువచ్చితకుచన్నలయందునుధానమంబులై॥ వెడలెఱుపాలునిండుకొనువేడుకెదిర్చిరితన్నతాళికి॥)వ॥మరియుతల్లులు
 ల్లంబులబెల్లుగవేగిగొనువేడుకలందమనందనులకునలుగులిడిమజ్జనంబులుగావించింధంబులలందిత్తపుయిదొడిగినిట
 లతలంబులరయ్యెతలంబులబెట్టినకలవదార్థసంపన్నంబులైనయన్నంబులొసంగినన్నములుగానిమన్ననిలుచేసెరి॥)క॥
 పతల్లులకేబాలకులేతెఱుగునదిరిగిప్రీతియెనగింతురు॥ న్నాతల్లులకాబాలకులాలతెఱుగునప్రీతిఁజేసెననాథా॥)ఆ
 సమయాబున॥)ప॥పాయెవేడ్కతోమనికపల్లులంజనిసొంపులెల్లరంభాయనివీచీపాచ్యునుచు॥ బైపడిమూకొనిబం
 చటిల్లెపై॥ లైయిలరేకమైపాచుగులందెడలేక ప్రవించుచున్నపాలాయెడనాకుచుపయిలైయొకగొనిజవత్సకేటి
 కి॥)క॥ వ్రేతలనుగోవులకునుమాతృగొనుచాలఁగిలిగెమరిమాధవులై॥ మాతలనిహరియునిర్మల॥ కాకూహలమొ
 ప్పదిరిగెఁగడుబాల్యమున॥)గీ॥ఘోరజనులకెల్లకట్టలపైవేడ్కఁగ్రూటగ్రూటకలమిఁబొటపగిలెచె॥ నిచ్చుకొన్తలగు
 చునిరజాత్యుఁమీచు॥ వేడ్కదనుకుఁదొల్లివెలసెన్లు॥)వ॥ ఇట్లుకృష్ణుండు బాలవత్సరూపంబులుదాల్చితన్నదామరక్షించు
 కొనుచునుండెడువనంబులనమందహాసంబుననుకరయెఱుగ్రిడించెనాయెటికినయిదాటుదినంబులుకడగపడియుండ
 నందొక్కనాడుబలభద్రుండునుందామనువనంబునకుంజనిగుండచేరువలేగలమేమనతిహారంబునం గొవర్ధనశ్రీలకి
 రంబునఘనంబులుగ్రానంబులుగొనుచున్నసౌపులాలేగలంగని॥)వ॥ ముదమునహుంకరింపుచునుమాపులపైమెడలె
 త్తెచాపుచుగ॥బనములునాల్గురెండయినబానంగూడఁగబెట్టిదాటుచుగ॥ వదనములగవిశాలతరవాలములగవడినై
 పారియా॥ మొదపులుచన్నులంగడివెమూతులమ్రుంగెడిభంగినాకుచుగ॥)వ॥ అంతసౌవకులుగొవులనిచారింపనలవి
 గాకదిగ్గననయితోడిసిగ్గలగ్గలంబుగదుగ్గమాద్గంబునవాటివెంటనంటివచ్చిలేగలమేపునున్నకొడలంగని॥)ప॥అయ్యలగం
 టిమంచుపులకాంతురములేవెలయంగనట్లులగ॥ చయ్యనదాసియెత్తుకొనిసంతనమందుచుగొగలించుదా॥రయ్యెడనాదల
 ల్మనములారఁగమూర్ఛిమిమ్మునేయుచుగ॥ దయ్యిమెఱుంగుసౌవకులుతగ్గయునుప్పిగినిబ్బరంబుగ॥) వ॥ఇట్లుబాల
 కాలింగనంబులనానందబాష్పపూరితనయనులై సౌవకులుగొవులమరలింపుకొనితలంకిచనువారలఁజూచిబలభద్రుం
 డిట్లనితనలోతలంచె॥)సీ॥చన్నమానియట్టిశావకక్రేణీపై సౌగంధంబులకునుసౌవకులకానిట్లుంగివాత్సల్యమెటువలె
 నుదయించెహరితోలిమన్నించునట్లువీరు॥ నన్నించుచున్నగుచునతఁజేయుచుఁబ్రీతివంబుజాతునిగన్నయిమ్మునాకుఁ
 ప్రేమహయ్యెడిదిభావ్యుడంబుగనుగొన్నదిగ హాద్యుగమెందునెఱగరాదు॥నునజడైవగదానవమాయయొగ్గ॥ కాక
 నాభగ్గయగుచున్నకమలనయను॥మాయయోగాకయితరులమాయనన్నుఁగలవనమాపడువిభామాయగాఁగనొపు॥)క॥
 అనియున్నచుగ్గండయ్యును॥దనయందులదివ్యవృష్టికవృక్షబుద్ధిగదనచెలికాండనుగ్రేవుల॥ వనజాత్యుండనుచుఁజూ
 చెవనుధాధిశా॥) వ॥ ఇట్లువిజ్ఞానదృష్టింజూచియెఱింగియొనర్చుకృష్ణుంజూచివనహాత్యాలొలియెల్లక్రేవులనుఋషుల
 యంశంబనియునుగోపాలకులువేల్పులయంశంబనియునుదోచుకుండునిపుడువత్సబాలకసందోహంబుసందేహంబులేక

నీ వేయనితోడునున్నదియిదియేమియనియదిగిననన్నకునున్నదావంబు తెన్నుండునున్ననజేసెత్తన్నన నెఱింగింజెనఁబడును నెఱింగెదివృత్తంబునహాంబాంబులెన్నుటలుదానదై సగవరించినదేమిదిచింతిరనమానంబున సెక్కి-త్యటిమాత్రంజెన విరించినను దెంచివత్తుచాలకుండై నకృష్ణభాలకుంజాచి వెఱంగుషడియిట్లనిరెత్తి-ంజెగ్గెకామండగల్గినవత్తుభాలకుంబు నామాయాగుహాను పులై యెండుగఁబోవరు లేవ రెప్పుడును లేజేయనాకన్యలూం దెండుగఁ లేరువిభాతలుంబరుణునీ రెవ్వారు రెత్తె రొకఁ యెంచేతిందిరొక్కప్పుతో మెలగువారెందయ్యెడి నేటికిగ్గ) ముత్తకోకిలః బ్రహ్మమేపునఁగావిష్ణుత్తుదు పాశీసంతతియెప్పుడుగఁ బ్రహ్మ సెక్కి-డగాని వేరొక బ్రహ్మ లేకన్యటివంగా బ్రహ్మ నేమపుటివనుండక బాలవత్తు కదంబమే బ్రహ్మ నుండుజనింజె సెక్కి-డ బ్రహ్మ మయిరదిదాడ గాగ్గ) వః అనియిట్లునక లంబునుహక రంబుగఁజెర వెఱింగెడి నెఱవాదియుదుక యెఱుకగలచోగ్రువెఱంగువడి గ్రద్దన పెద్ద స్త్రాన్తుతన్యంబలపోసక ర్థంబునుండలయెఱుంగకొండల పోచు నాందోళంబున॥క॥ మోహము లేకజగంబుల మోహింపగఁజేయ నేర్పు మొనసినవిష్ణుగఁ మోహింపెద నేననితెండు మోహమునవిభాతతా నే మోహితుఁడయ్యెగ్గ) గ్గి॥ జగలుబద్ధోరదు రెచెవపగిదిరాత్రి మునుకుటికిటివనమై కూయు మాట్టి-నిష్ఠుపై నస్యమాయలువివేదమగు నెఱచెడినజేసులగరిమంబు తెనుచు గాక॥) నురియును॥క॥పుట్టిరిబుద్ధియెఱింగితి బుట్టిం వితిజగమునగముపోయెను ప్రా యంబిటిదిమాతనస్యప్టులుపుట్టులు లేనారయిట్టిమా మెలుఘామిగ్గ) వః అనియిట్లు తలవాకిల వాడిమిగల వాణిపోడిమిచేవాడికెక్కిననలు మొగంబులతక్కిరిగింబు పెనుదంబలు వెంబులైనతనమనంబున వితర్కించి చారుచు నెడవతండుగనుంగొనుచుండనబ్బలకులు మేఘశ్యాములునుహారకుండలకిగిలి వనమాలి కాధిరా ములును శ్రీ వశ్యనంగ భాంగదనూపురకనకకటకకంకణకటిఘటిత కాంవీరుగోద్రాములునుఆపాదమ ప్రకరులసేవనదా ములునువిలసనంగురీయక స్త్రీములునుశంభకృత గాదాకమలహస్తలునుచతుర్భుజ ప్రత స్తులునుపీతకౌశేయవాసులును చంద్ర కాదవళహాసులునుచరుణకటాక్షుడేతుణవిలాసులును అనంతనచ్చిదానందహావహహేతులునువిజాతీయ భేదరహితులునై తమకుఁబరతంత్రంబులగుచున్నత్రగి తాది సేవావిశేషంబులకుంజొచ్చి మెలంగుచుమూర్తిమంతంబులైన బ్రహ్మ దివరారంబులునులజగుహహిమాదిసిద్ధులునుమాయా ప్రముఖంబులైనత క్తులునుచుదాదిచతుర్వింశతితత్త్వంబులును గుణక్షోభ కాలపరమాణ హేతునంస్తార కామగర్భ గుణంబులును సేవింప వేదాంతిదులైన నెఱుంగరాని తెఱంగున మెఱయుచుగానంబడిన వారలంగనుంగొని॥డ॥ బాలురగంటి నానుడికఁబాసినవారిదిమున్నవారి నే॥ బోలగజాచునంతటన భాగిరిరగ్గరమర్కమధ్రాజాలముతోడజ్జాలపులంకజాలమిదెచ్చుచునున్నవారలే॥ మూల మొమార్గ మెఱుంగితియె మోవమువచ్చెగఁదేవిభాతకుగ్గ) వః అనినక లేం ద్రయంబులకు వెక్కి-సంబులైన సప్రక్కి-గ్గ) డి॥ ఏవర మేగు లేజమునసిన చరాచరమైన లోకముద్రిపితమయ్యె నట్టివిభు లేజముగన్నులఁజక్కఁజాడగా ॥ నోవక పాగవత్సమును మొందుచుసం ప్రదితాశులేం ద్రయంబుండై పరిమేష్టి మై మఱచెప్పడుది త్రపుమాపుతై వడిగ్గ) వః అట్టిమామాయావీతుండును వేదాంతజ్ఞానమర్గగుండును స్వప్రకాశానందుడును సై నతనభాతావశ్యంబుజూచిది వెల్లెఱవడిన బ్రహ్మంగనియోగ్యరుండు॥) కా॥ బాలుండై తతురా నన్యంబుతనయా బ్రహ్మభిమానంబునగా లోలుండై నుఱిడప్పవాణహిమయాలోకింప నేతంజెదా॥ నాలోకింపగఁజెం తవాడనుచుమాయాజాలఘ్ణులే విప్పిగ్గిల్లిగానావములేల్లదాచెనటకేరీకాతురీభుగ్యుండై గ్గ) వః అంతలోనగిల్లిపుండునజేపుండై నతెఱంగున నెనిమిదికన్నులగల తెల్వగమకాడు తేఱి లేప్పిటిరీకాలుగేలుగడవిరదితాత్మరంగన్నుండెఱవి చూడన మద్దుండై ముందలగఁజెరకఁజూచిదివిలలోకించిదిక్కులుబిడ్డించియెల్లవెడలగలయదర్శించితనపురీభాగంబునహరినం జూరించుటజేసేజాతివై రంబు లేనదవక్షిప్తగాదులకునాటవత్సై సిరిగలిగి కామక్రోధాదిరహితులకజేవనంజైవబృందా వనంబునాడగాంచియుండు॥) సైతనకన్యములు లేకఁడన రాదిమమ్మూవిభుడయ్యె గ్రేపులతెడకు వాని నఖిలజ్ఞాండై యొక్కఁడయ్యునజ్ఞాకృతిఁజేరికాంత్రఁజెక్కి-ండఁజేయువాని బహిరంత రాద్యంత భావమాన్యంబుండయ్యునంతంతనడుగునా స్పర్శయు వానిగురు భీరుండయ్యెఁబరువులు వారుచునట్టిట్లు పాతరలాచువాని జాతిరహితుఁడయ్యెఁజతుర గోపార్ధ్వకః భావ మ్మైనచ్చు పడిఁ మేనితెలుపువానిహాస్యోత్కాక్షకబలంబు వానిగాంచెనపుడువానినుగఁడుగ్గ) వఃకనిసంప్రమించి విరించిర యంచడిగ్గనుఱికికనకదండమనుమారంజై నతరీరంబుతోడ నేలజాగిలంబడిమణిగణను ప్రకాశంబులై నతరీరీరీభిర ప్రదేశంబులూచుమారునిపాదంబులు మోవ మ్రొక్కి-తోరంబులగునానందభావృజలపూరంబులనడుగులుగడిగిను

రియన॥క॥అవగులపై బడులేచు॥బడుగ్రస్తుతలేమనిట్లుభక్తిగమునుదాఁబొడగనిపెంపురలపుడు॥ నుడునిమ
హిమాద్భిసజుఁడుడుకడఁచెన్చపా॥వ॥ అంత నల్లనల్లనలేచినిలుచుండినయ నారవిందంబులుదెలివిగొనిండునిసందర్శిం
చిదత్తుభుండుముఖంబులవంకికృతాంజలియొదిగ్గనడగుత్రికైయితుకొనుచు నేకత్రంబునచతుర్ముఖంబు నిట్లని స్తుతి
యొచ్చె॥సీ॥పాలకతొటిజలదంబుకై వడిమెగుగుటొల్లినుకొటిమేలివారి॥ కమలయన్ముమూన్నకబళివేత్రమీహణ
వేణుబిన్నంబుల వెలయువారి॥గుంజావినిర్మితగుండంబులవారి॥శిఖిపంగు వేష్టితశిరమువారి॥వచపున్నవారి॥కావారకంఠ
మువారి॥నిరతౌమలచరణములవారి॥గరుగగలకుకొనినకడకంటివారి॥గౌ॥పాలుబాలుభాంగి॥బరగువారి॥నగుమొగం
బువారి॥నగున్నతంధ్రినినిభుజితు మొ క్కినీరజాక్ష॥)ను॥ననుమన్నించితవజ్జనంబులకు నానందంబునిండింది॥ తను
రూపవిదేనామనంబునక చింత్యంబయ్యెనీయుల్లన॥ ద్దనవిశ్వాకృతి నెప్పడోపు నెలుగఁ గై వల్గు మై యొప్పునా॥ త్వచివే
ద్భంబగునీదువైభవముచందంబెట్టిదోయిశ్వరా॥క॥ః॥జ్ఞాపథములెఱుగక॥తద్ధులనీవార్తఁజెప్పదనువాజ్ఞ॥ముఖ్య॥
యజ్ఞేశనీసనిచ్చిన॥యజ్ఞునినుబట్టిగొలుతురజితుఁడవెన॥క॥ శ్రేయములగురియుగ్ధక్తి॥జేయకేవలముబోధసిద్ధిఁ
దవము॥ జేయుటవిఫలముపొల్లం॥దాయముచేయు నెతలపనధికంబైన॥క॥ః॥నిజముగని నెఱుగరుమును॥ నిజవాంఛలు
నిన్నఁజేర్చి నీకథవినుచు॥నిజకర్తృలబధ్యక్తి॥నుజనులునిమొరలిఁకెంఁజొచ్చిరధీశా॥సీ॥ప్రియాతూన్యమైవిషయగన్వ
ము॥లేదదురుచునాత్మకారమైతనర్పునంతకరణమొక్కయధికి సాత్త్వికాధిపజ్ఞానమునబట్టివేరొరులక॥ నెఱుంగ
రానిదై యేపాతీయుండుటజేసినీర్ధరాశ్రీవిభాతి॥ బహిరంగవీధులవారకదిరములై యనులంబులగునిం ద్రియములచేత॥
నెట్లకేలకై నయెఱుంగవగుగాని॥గుణవిలాసవగుచుగొమరుమిగులనీగుణవ్రజణుల నేరరాదెఱుగంగ॥మొక్క మితములే
కియుంటనీ॥క॥గారాతుపారశీకరగృహరజములకై వలెకృబుధులిపచురుగృహ॥భావతీర్థ వారుని॥నీరహ్యగుణంబు
లెన్న నేరకగణా॥శావివేళగృహజాను నెన్నడుమాఁగిన్పియుంతునంచాధ్యుఁడై॥ నీవెంబుడీతొంటికర్నచయము॥ని
రూ॥ముజేయుచు॥గివాఁడై తనువాజ్ఞోగతులని వేచింనువిన్నానబో॥కై వల్గుధిపత్ని నుద్దవడితాగొన్నవాఁ
డీశ్వరా॥ఁ॥నాయలుగల్గువారలనమాయలుచెట్టిడి ప్రాదనిన్ననా॥మాయగలంబిమహిమమానముఁజూచెదనంచు
నేరమి॥ జేయుఁజూనితిర్ధరణసేయుము కావునుయోగిరాజవా॥గ్నేయదవాగ్నిఁదజ్జతకేలముగెల్పివెలుంగ నేర్పునీ॥
సీ॥నర్మేశ్వరజోజునిరుండ మూడుండ ప్రభుఁడనోయనివెట్టిప్రల్లదమున॥ గర్పించివాడనుగర్వాంధకారాంధనయనుండ
కృపఁజూచునను ప్రభా॥ మహదహంకృతినభోమరుదగ్నిజలభూమివల వేష్టితాండవంభంబులొన॥ నేమజానల మేన నెర
యుకొక్కండ నేనీదగ్నిధాండము నేరికై నానంభ్య సేయంగ గానినిసంతతంబునోలి॥బరమాణువులభంగిమొదలిం॥ వి
వరములయందువర్తించుచివులభాతి॥ నెనయుచున్న నీవెక్కడ వెంతకెంత॥)తరలకడపులూపలవన్నపాపంబు కాలదన్ని
నఁగిన్గతోనడవఁబోలు నెకాగితల్లినివాధపన్నముదొడ్డునై॥యెఱిగి కారణకార్యభాషమునై నయీనకలంబునికడపు
లొనిదిగాదెపాపఁడగాక నేమరియెవ్వడ॥) క॥భూరిలయజలధినిత్రిత॥ నారాయణనాధికమల నాభముననజం॥దార
యబుట్టెననుటనిజామోరాజీవదళాక్షుట్టనీపుడలంబ॥)సీ॥ నలిపాక్షినివాదినారాయణుండపుజలము నారముజీవ
చయమునార॥మంచునివుంటనియందవియుంటను నారాయణుండమ నామచయ్యె॥ సకలభూతములకుపాక్షిపథిశుండవల్లి
నిత్రించునారాయణుడవు॥నీమూర్తియిదినిజముూర్తియనరామనిననాభముత్రవనడవిమున్ను॥కడగినితొండవై
దకీనేగాననైతి॥నేకదేశస్థుడవుగావనేకరుచినిజములూనుచునీలవజ్రములుండ॥ నరండునీమాయ నెట్లై ననగుచు
నుండ॥)ను॥వినుమాయాశ్వరజేల్తుల న్నెలుగునీవిశ్వంబునీమాయగా॥కనిజంబైనయికోదయెల్లుగనియోగనానిరీసుక్షి
లొ॥ గనబోగ్రస్తురగాంచెనేభవదపాంగశ్రీ ప్రపంచంబుచ॥ కన్సలోనావెరినండులోనువెలియాఁడింప ధన్యంబ
గుం॥)ను॥ఒకఁడై యుంటినిబాలవత్సములతోనాపొన్నరిపంతటగా॥నకలోపాశ్రీతుల్పదత్తుభులు నైసంప్రీతితోగొ
ల్లుగా॥ బ్రకటశ్రీగలవాడవైతివిపుటల ప్రక్షుండముల్ సూచియొల్లకయిట్లొక్కడవై॥నీవిధధరిలత్పంబుగంటింగదే॥
క॥ఎఱుంగనివారికిదోవపు॥నెఱిగల్గుతినేరిజగముగిర్తింపగనా॥ తెఱంగునరక్షింపగి॥తెఱుపనల్ల హరింపరుద్రు॥తెఱుగన
నీశా॥)క॥జలవరహ్యగృహసురనగ॥కులక్షులబల్లిం చిత్తపుంజనులఁజెఱువ॥జెలిమినిషుబలఁబనుపను॥వలపోయగరావు
నీవిధంబులసంతా॥)గీ॥నున్నగొలిపియోగమాయనిర్మించెద॥ వోపరాత్న భూమయోగరాజ॥యేతెఱంగులేయెంత

పోల్చునీహేల నెవ్వ డెఱుగునీశ్వరేశః॥సీ॥ అదిగాననిజహాసమునరామకలవంకితై బహువిధ దుఃఖ మైఁహీచ!నంజ్ఞానమై
యున్నజగమునత్సుబబోధతముండతై తునిలేతతనరుదీపు । మాయచే మట్టుచునుచులేసండుచుచున్నచందంబుననుండు
చుండు; నొకడవాత్మఁడవితరోపాధిసూన్యండవాద్యుండవమ్మతుండవత్తుండ; వశ్యయుండువున్నయింజ్యోతివాప్రా
గ్ధృఃడవుపురాణపురుషుడవునితాంత; పొట్టునిధివిత్సవత్సమూర్తివినిరంజయఁడవీపుకలవజను నెనిన్ను॥వ॥దేవాంబులు
వంటినిపుటివాత్మస్వరూపమండువుకలాత్మలసూత్మయోవరమాత్మస్వరూపమండవయెవ్వరైలుంగుమరువారంగజ్ఞాన
రువనియెఁడునికరునివలనఁ బ్రాప్తవై నయవనివదర్శజ్ఞానంబనునెత్తంబునుజేసిసంసారమిథ్యాసాగరంబుతరించిన
చందంబుననుండుమరురజ్జవందురజ్జవనియెఁగెడియెఱుక లేకుండయ్యెఱుంగమినవినర్పరూపంతై తోచినపిదప నేటిం
గినవారివలనతజ్జవని తెలుపుచుండవర్పరూపబలేకుండువైవడినాత్మయిప్పరమాత్మయనియెఱుంగరు వారికయ్యెఱుగ
మివలననక ప్రపంచంబులుగలిగితోచునాత్మయిప్పరమాత్మయనియెవ్వరైలుంగుమరువారికయ్యెఱుకవలనప్రపంచంబు
లేకుండునజ్ఞానసంభావితనామకంబులైనసంసారబంధమోక్షంబులుజ్ఞానవిజ్ఞానంబులలోనివిగావుకావునగమలమిరున
కఃఖూరాత్రంబులులేనితెఱుగునవరిపుగ్గజ్ఞానమూర్తియగునాన్యాయుండుజ్ఞానంబులేమిబంధంబునుజ్ఞానంబులేమి
మోక్షంబునులేదుఆగ్నవైనిన్నుదేహాధికంబనితలచియు దేహాధికంబునిన్నుగాదలచియునాత్మవెలినుండునంచుమూ
ఢులుమూఢత్వంబునవెదకుచుండురువారిమూఢత్వంబుజెప్పనేలబుద్ధికుంతులైపరతత్వంబుగానిజడంబునునిషేధింపుచు
న్ననత్పురుషులుతమతమకేరీంబులనిన్నఁజునుచుండురదిగావునకా॥దేవానివరణప్రసాదకణబింబాక లేకున్నమెం
డేవెంట్లనునీచహాసహిమనూహింపంగ నెవ్వారికిఁగినివాదైవవారిలోనొకడైనెమెల్లుభాగ్యంబుగాకీవేయెప్ప
టిజన్మమందయుచుండుండై ననున్నీశ్వరా॥తరల॥క్రతుతరంబునఁబూర్వమిదిగానినిమిలుక్రేపులు॥నుతులు నైవనుబా
లుగ్రావుచుఁజొక్కియాచుచుఁగతుకఁఫిఁజరింపగఁడల్లులైచిలీలుగోవులుగోవకానతులధన్యతల్లుజెప్పగజాలువా
డకృపానిధి॥క॥పరిపూర్ణంబుపురాణము॥పరమానందంబునైనబ్రహ్మమెఱెరికాడగుదరుమనందఘాష॥స్థిరజనముల
భాగ్యరేఖింబింపంగ॥సీ॥ ఏకాదశేంద్రియాధీశులుదండాదులేనుసాహాయుమెట్లుగూడ॥బరమపురస్కరమైనద
వడకనింద్రియపాత్రములవీచదాభోజములమరంద॥ఈమృతంబుగ్రామియవసురనేత్రైకేంద్రియాధిమానులునయ్యు
నతికృతార్థభావులమైవిమరగనశ్వేంద్రియవ్యాపులునీమీదవ్రాన్వితురు॥గోపిగోపకజనములగురుశిష్యభాగ్యసం
పదఁడలహాసీప్రస్థాఁపనలవిగాదెవ్వరికినెనఁబుజాక్షిభక్తవశ్యులనశ్వేతపరమపురుష॥కా॥ఏలాబ్రహ్మపదంబు
వేదములకున్నీక్షింపగాలేని॥నిలోకంబునీవనాంశరమునందిమందలోగృథయిం॥తాలాపాదినస్తభావములునీ
యందేనమర్చించి॥ప్రేలంబ్రోక్కినపాదలేఱువులపైవేష్టించినంతాలదే॥ను॥నినుహించినపూతవాసులకుమున్న
మేటిసంకేతమిచ్చిదినున్నగదారపుత్రగృహగోస్థిప్రాణదేహులెల్లవంతుంపకనిచ్చుగోపగుటకలక్షింపవేమి
చ్చెదో॥యనిసందేహముదోచుచున్నదిప్రపన్నానికరయోమణి॥క॥దేహముకారాగేహము॥మోహమునిగళంబురాగ
ముబరములురీపువ్యూహములుభక్తితోనిన్నూహింపగయెంతదడవునొకమలామై॥గీ॥ఆశ్రయించుజనులకానందసం
దోహామీరలంబివిధహేలతోడనప్రపంచమండవయ్యువప్రపంచంబు॥వెలయజేయుటిచ్చివిశ్వమూర్తి॥క॥ఎఱిగినవారతె
ఱుంగును॥రైలుగన్వహుభావతేలీశ్వరనింపెం॥తెఱుగనునూవామృతలక్ష॥గుటిసేయంగొలదిగాదుగుణరత్ననిధి॥
క॥నర్వమునీవయెఱుంగును॥నర్వవిలోకనుండవీజగదధిపతి॥సర్వావరాధిచన్ను॥సర్వేశయనుగ్రహింతుడవయెద
నింక॥క॥జిహ్వునికాబిచాబఁగవృష్టికులాంభోజమూర్ధవిప్రాచురగోత్రైస్థవహాఁరహిమకర॥కృష్ణాపాండుడర్శ్య
హదావాగ్ని॥వ॥దేవానిసంగలవర్గంతంబునకుసంగరించెననియిచ్చిదంబునసంప్రదింపిచ్చుటువలగొనిపాదంబు
లపైబడినీట్లానీలబ్రహ్మతననెలపునకుంజనియెనతనిమన్నుంచిభాగవంతుండైనవారితొల్లిడితిరిగివచ్చినవత్సబాపకులగ్ర
మ్మరంగకొనిపురిచంబుకడదేర్చెనిట్లు॥క॥శ్రీండుదనంబునఁగిదము॥వందిచినయేగుగోవవరందనఁబొక్కింతుకా
లంబుగిడింబిరాజేంద్రబాంకృష్ణునిమాయ॥గీ॥ఏమహాత్ముమాయనీవశ్వకుంతయు॥మోహాత్మయగుచుమణి
గియుండు॥పిటింజ్ఞుమాయవర్మకులకాదో॥దెఱుగకుంపిరనులయెనిచు॥కృ॥అప్పుడు॥))) తెలికాఁదాయరుత్తరితే
యవఱికి నేమంబునఁగ్రేపులు॥నెలపుల్పైదెనరణ్యభూమివలనఁగినవచ్చునందాకఁజల్లులుమారిండుకయెవ్వయిట్లుజవ

రాలోకింపురన్నం మనాజలజాముండువగన్నుజింపిరచటాసంభాషణఁడుంభుత్ || వ || ఇట్లు బాలకులతోడ వదిగడిచి
వారలకున జగరవర్తంబుమాపుమవనంబుననుండితిరిగి || వరసుంయారవృత్తము || ప్రసన్నపింధుమాలి కాత్మభావిభాసితాం
సుంఁగుంబ్రసిదశృంగ వేణువాదపాశ బద్ధలోలుఁడుఁ | బ్రసన్నగౌరవభాలగీత బాహుపీర్వ్యుండయ్యను | బ్రసించియోగ సౌఖ
తుల్పైలంగియాడకుండుకమ్ || అనఁయంబున || క || పెనుబొమ్మదమ్మ మ్రొంగిన | మననందసుతుండు బామునగ్రింది మముఁ |
వదిచెరకణ్యములలోవదిని ఘాపింపిరికుమారుల ఘోషములలో || వ || అనినవినన లేంఁద్రుండిట్లనియె || .....
క || కడువదియెట్టి పెంచినతనుజన్మ లకం లేనందతనయండాఘాత మనివాసులకును నోరల జనుండెట్లయ్యెను బుధేంద్ర
చను నెట్టిగంపఁ || అనినశుకుండిట్లనియె || స || అఖిలజంతువులకు నాత్మ వల్లయండై నభంగివిడ్డలుగింపబసిడి మొదలు | వస్తు
లెవ్వయ వల్లభుంబులుగావునకలత్వంబుండై నజలజనే త్రు || దఖిలజంతువులకు నాత్మ గావున ఘోష వాసుల కెల్లనువల్లభ
ణ్యమునుమికి లా పెనుమూడులోకములకుహితము సేయఁగల జేతుఁబండు | మాయతోడమూర్తినుంతుండై యొప్పా
దికలడతండునిఖిలగణములందు | భవవిధాతల్లెస్స భావార్థ మై సత్త్వ | ధాతుగణమునందుండనరురట్లు || క || శ్రీ వత్సపదమ
నునావను | పా పిండుభవాభివత్సవదముగధీరు | లూ పిండుదాపిచేరును | రావత్సవరహితులగు మనువృత్తవదంబుఁ || గీ ||
అఘునిజ. పృష్ఠాండాపులుదానును | చల్లినడివిజలజసంభవురకంజిమ్మలాసమై నచెలుపుజాపికథఁ | జవవదిననగో
దైవఫలమగును || అని చెప్పినరియ్యవ్యాసనందనుండి నియె || క || రాంబులబలకృష్ణులు | పాండువయస్థులగుచు బలుబా
లకి శౌ | యోగంబునబృంధావన | భాగంబునగాదిరంతపశువులకధిపా || వ || ఆయోడగృహండాకూడాను జేణువుగూరిం
చిబలభద్ర సహితుండై గోవతుమారులునన్ను బహువారంబులుగై వారంబులు సేయ మ్రొలనాలక గుపురిదికొనినిరం
తరపక్షిసలయకునుమంబులుచుకునుకుకరందగిచ్చందపానానంద దిండిదిరికిదఁబంబును కడఁబాదినానాతరులతా
గుల్మసంకులంబునుకులవిరోధరహితవృక్షవత్సభిరతంబునుభవతరనసోగహ పరిసభమిరితవవనంబును నై నవనంబుగని
యందు వేదకంఠ్రీడింపఁజేయుచి వెన్నుడన్నకిల్లయె || శా || శాఖాపుచ్చపల ప్రభావతల్లై చర్చించియోదేవమా | శా
ఖత్నంబుహరింపునంకుసుక భావఁనీ కెలుంగింపుచుఁ | శాఖాహస్తములగ్ర సూనఫలముల్కుక్కుననగ్నింపుచుఁ | శాఖ
శ్రేణులునివదాబ్జములకాజాఁ (మొక్కొడిగూదితే || స || నిఖిలపావనమైననీకి గ్రిఁబాడుచు నీకు మ్మెనలు వెంట నేగు
దెంచెఁడఁడ లోగూఁడుండ నై నయూసుండవనియనరికొల్పఁగవచ్చెనుదిగణంబు | నీలూబరమతోడనీవుజీమూతనవఁనీల
కంతంబులాడకొణగి | వియమ తోజూచుగోపికలచందంబుననినుజూచెనడవారిశేవయంబు | నీవువిందవనుచునిర్మలసూ
క్తులు | నలుకుచున్నవిచలవరభృగములు | నేమఁపినచగులునీవుచిచ్చేసిన | నన్యత్రిగిరాడతలచియాడ || సీ || నీపాదములు
సోకి నేకనీరు నత్యంబులంబులంభూమిపుణ్యయయ్యె | నీనఁబంబులుగాకి నేమనానాలతాతరుసంఘములుగృతార్థంబుల
య్యె | నీకృపాదృష్టిచే నేమనవీశైలభగవ్యంబులుదివ్యకాంతఁడెందె | నీపెన్నరము మ్రొవ నేమగోపాంగనాజనములపు
ట్టువునఫలమయ్యె | ననియరణ్యధూమింకించెనులను | మిశ్రజనులుదాను మేపుచుండి | నళినలోచనుండునదులందుగిరు
లండు | నంతసంబు మెరయనంచరించె || మరియనయ్యాశివ్వరుండు || సీ || ఒకచోటను త్రాగియాభంబుగ్గున్నని మ్రొయం
గర్గున్నని మ్రొయమండు | నొకచోటకలహంసయాభంబుగూడికేకృతులు సేయంగ కేకృతులు సేయు | నొకచోటను
దశకేయాభంబులాడంగదా ప్రాజ్ఞములు ద్రిప్పియాడవొణగు | నొకచోటవగజయూభంబునకువంగనయము తోమెల్లన
నడవతోచ్చు | గ్రౌండచక్రముఖరఖగములొక్కొకచోట | బలుక వానియ్లువలుకుగదరి | పులులసింహములనుబొడగని
యొకచోట | బలుచువృక్షములందుదలుచుగూడి || మరియును || సీ || రాహురవంత్రికరాగారమీగంగరమ్మభగీరథరాజత
నయ | రాసుధాజలగాశిగామేఘమాలికిరమ్మ చింతామణిరమ్మ మరధి | రామచోహరిశిరానర్వకుంగళరాధారగీదేవి
రాధరిత్రి | రాశ్రీనాహలక్ష్మీరామందమాతమితరమ్మ కందాకిరామభాంగి | యనుచుచరియ్యుగలుగు నాఖ్యలుగలగోవుల
డవిలోనగూరగుండు సేయిపునఘభీరభాషఁగవమెవ్వజేతునా | భీరజనులు వ్రేగడ పెంపు నెగడ || క || కాంతారవిహారణ
ము | శ్రాంతంబుండై గోవ కాంశతయనుండగుండగ | సంతృప్తిబొందజేయుచి | రుద్రకరచరణగుత్సామలనధిపా || క || పా
డుచునాచుచుచుట్టలలాడుచుమోహిగుఁగాడ నా పుంగనిది | ట్టాచుచుండేతులు నేయుచుఁ | గిడింతుగునగుచుబలు
డుగృష్ణుడునొకచోఁ || ఇద్విధంబున || సీ || వేదాంతవిధులవిహరించుచి న్నాణివిహరించు కాంతారవిధులండు | ఘోరాజిత

— ❁ గాఢ భావములైన దేవుని సుగుణము ❁ —

— శ్రీ గోపాలకృష్ణమఠకాళీయహర్షనముగావిండుట. శ్రీ —

[illegible]

యశోచంద్రబుద్ధికోనివిలపింపుచుకృష్ణుడుదైశించియున్నని॥౧౧౧౧॥ ఎములువచ్చినజాలు నెములుగాఁజనుడెందుమేమునచ్చిననే
వదెలరావుచూచినగృహవతోడఁజూచుచుందువునిప్రమాదినగనువిచ్చిచూడవేలఁ దాసిననఱితకదాయులవలెపుట్టిన
ననేటికదాయవిచలఁజేయనోయనుచెల్లెగివలుపదువిడియేమిచిన నెలుగవలెతలపునేయుచుతలహాయునుండు
పుతలపనేయునేమతలపవటయనుచుభక్తివసులూడెకైవడిఁ జేతలేల్లగాడివివసులైరి॥౧౧౧౨॥ ఆననయలయిననలప
యశోదాయులుహరిఁజూచియునికిఁబయిసశోకంబుననిట్లనిరి॥౧౧౧౩॥ విషమచయంగయగురకఁగివిషమచదుగ్ధులుద్రావివిష
విజయఁడవైపిషగుహలోచనయచ్చుతవిషయంఁడగునీసనర్పపిషమెక్కెగదా॥౧౧౧౪॥ కకట్రాక్రూరభుజంగముగట్టలుకఁగాని
న్నగలువగలపివిసాగిట్టిట్టిసాపాపపుషిఁగిబట్టినముదలఁచికాకవలవించితిస్సా॥౧౧౧౫॥ కపన్నగమువనమ్ముగలువకఁ ని
న్నేటికగలుడెట్లునెమ్మిగిలినీపున్ననుచుమురక్షించువునిన్నుంరక్షింపనేమునేరముతఁద్రీ॥౧౧౧౬॥ చూడవదేమిగారవపు
చూపుచున్నుసభాబితోడనూబాదవదేమిసర్వముగనందెలుపాదములందు న్నాయనేదాడవదేమిసర్వములవ్వల
స్సాయనగోపకాపర్థిగూడవదేమిసప్తలంబుగూడవదేమిసర్వరేణ్యచేష్టుమా॥౧౧౧౭॥ శ్రవణరంధ్రంబులపఠలతబొలపం
గనలమిభాషించునారెప్పరికఁగిరచరణాయలకలిమిసన్మితమందనెగిత్తివైబ్రాహ్మనారెప్పరికఁనయనయ్యుంబలు
న్నేటిపుష్పాఘ్రములుగానపులుచూపువారెప్పరికఁజిహ్వలుగారవర్జితేరబాలయెడబరికంచువారెప్పరికఁదండ్రీనిపు
నర్పింపు॥౧౧౧౮॥ యెన్నఁదలమామంబ్రభువులెప్పరికఁమరిగివాయలేముమాకునీతోడిదలలోకిమీపుత్రలలోకమేల॥౧౧౧౯॥
అనియొందొలంబుయొగిసిపించుచుంగృష్ణునితోడనమాడునుజొత్తనునుచుకృష్ణపరమావేదనానలభారతపుత్రమహాగు
జొరఁబారుచున్నవారిలంగనుంగొనిభగవంతుండైనబలభద్రుండమీరుమీదెలుగర్పదైర్వంబుమీదచుటకార్యలుగాదు
సహించిచూడవదనుచువారినివారిని॥౧౧౨౦॥ తనుగూర్చియిప్పిధంబునవనితలవిడ్డలునుచారువాపోయెడిఘోషనివాసులఁ
గనికృష్ణుడుఁగనుజునిక్రియసెకముహూర్తనూక్రియజరిపె॥౧౧౨౧॥ అంతఁగృష్ణుడుమేనుచెంపభజనుండవృత్తు
లఁబాసితాసంతప్తాయతభోగుండైకటములనిచ్చించినిట్టారన్నతో॥౧౧౨౨॥ శ్రుతుండైతలలేక్షిమరిష్టమునాసామిగుల
గ్రస్తురుశ్చింతకొదింబులుమాచుచుఁదలగిసిత్వైగధానుకామాకృతి॥౧౧౨౩॥ వెలుగులేనిమేటిబలువీరుడుకృష్ణకుహ
గుండొకఁచేజలవిభగేంద్రుచందమునవకలనకాడలువట్టికన్నులఁజొలొకొకమరిప్పిసానలముజొప్పిలుచుండఁయెత్తి
లీలతోజిబిజిల్లిన్మిన్నచెలిశేషిసకర్మనుక్రూరసర్వము॥౧౧౨౪॥ ఇట్లునేగంబుననాగంబువీచివైచిజుజేటియెననందు
నిట్టికేటింబిననంభ్రానంబున॥౧౧౨౫॥ ఘనయనునానదీకల్లోలఘోషంబునననసప్తదంఘ్రాపంబుగాగఁసాధుబృందావన
చరచందరకఁగానంబుగాయకనుగానంబుగాగఁకలహంససారసకవనియునుంజుభిల్లంబులూతాళభిష్టములుగాగఁగిదివిసుం
డివీక్షించువిజగంధర్వారిజనులుసభాసినజనులుగాగఁవచ్చరాగాదితన్నప్రభాసమానమహితకాయునిభిభానం
వముననలినలోచనవిభాగితనర్మంఁడునిత్యనైపుణమునబేర్చినృశృమాదె॥౧౧౨౬॥ కుక్షిలోకములున్నగౌరవముతోగోపా
కృతిఁగన్నయా॥౧౧౨౭॥ హంతపడిగనుమోహిభాగంగప్రదేభంబుసైవక్షిణిధృతిమామంబామంజెలగుఁహంబుతో
డంబు॥౧౧౨౮॥ ప్రత్యేయంబులుసేయుగేళిగులఁబ్రాణైకశేషంబుగా॥౧౧౨౯॥ ఘనతరమహిరానం॥ స్వనములతోసన్నసాధ్యు
రణగంధర్వనిలంపముననతులుచాయ్యనగురిసిరివిరులవానలూకుచురూపై॥౧౧౩౦॥ ఇట్లుచుట్టజనదండధరావతారుండ్లె
హరిపడిగిలినపడగలమీదతాండవంబునలుపడెడవడియొందొంటిముఖంబులరక్తమాంసంబులుమియుచుగన్నులపిషం
బుగ్రహుకునుకృణ్ణదేవికిగిదికృణ్ణులూచుచుంగంతగతప్రాణుండైభూంధ్రంఁజేతననంబున॥౧౧౩౧॥ వేలుపుడైచ
లావుచేడివేదనబొందుచునామినలఁజొలలసోకినంతలనెదత్తురు నెడిచియేమిచోద్యమాభిలషివేగిహేతిభయప
డకునోర్చియుగ్రస్తుఁలంగనీబాలంకమత్యతాతరముభగ్నుముగావెనచ్రోక్కయాడెడి॥౧౧౩౨॥ ఈతఁడనర్పచరాచ
రఁభూతేనుమెవరనుయోగిలగుఁడుండుసేవాప్రతుఁడుశ్రీహరిచగుననిభీతిశరణంబువేడెబిల్లలసన్నచా॥... ..

— ష్ట కాళియునిభార్యలైననాగకాంతలున్నవినిస్తోత్రముచేయుట. ష్ట —

వఁఇట్లుక్రూరంబులైనహరిచరణప్రహరంబులంబడగిడిసినోచ్చవచ్చినక్రియంబడియున్నవతిఁజూచినాగకాంతలు
రంతంబైనవింతాభరంబునివ్వపల్లెనునెవ్వలమెల్లంబోయిపల్లటిల్లినముల్లంబుల॥౧౧౩౩॥ కదలఁదంబులువిషభాపణము
లూపివఁగిదీగెలుగఁగుచున్నంబులక్షేనుచగవలచైకొంగుఁవఁజారగావ్రచురభ్రాంతిగంగిముందలరు

విద్యావలించింపును కృతుభక్తజనికాంచితగుణముగోపాలచూడామణి॥॥॥ కనకండ్ల ప్రణామంబులచ
 గించితిలతభుజితకరకమలతైయల్లని॥॥ క॥ పూరాశ్వులదండెడగఁ భార్యపై నెవరించినరెడినీకీ॥ పూరాశ్వునిదం
 డించుటఁగ్రూరత్వముగాదుసాధుగుణముగుణాశ్వా॥॥ క॥ పగవారిసుతులయందును బలయుంచుక లేకసకంతఁబరగడిసేకం
 బగలదెభులనడచుటఁ జగదవనముగోరుగాఁ దెజగదాధారా॥॥ క॥ నిగ్రహమెచుము విదామృతినిగ్రులతిగించుటెల్ల
 నూహించుపహునిగ్రహముగాకమాకీనిగ్రహమువిదామృతభవర్తజి॥॥ క॥ ఎట్టితపంబుచేసెనోయెట్టిసుకర్మ
 మురాచరించెనోయెట్టిజంబుబలెన్నెనోయోఫలసూర్యభవంబునందుము॥ నైట్టిపహునిభావులకు నెన్నడుచేరుప
 గానినీవునే॥ యెట్టినిమోదలీలదలలెక్కినటించెదవీధునోరుపై॥॥ క॥ జహుకాలంబుతపంబుచేసివ్రతములృటించికా
 మించినీమహానీయోజ్వలపాదలేంబుగణంపసర్వాధికారంబుశ్రీ॥ మహిళారత్నముతోనికాంచెనీదనేకంబేమయిం
 కేకీని॥ యహినీపాదయుగాహతిఁబడసెనేదత్వయ్యతంబీశ్వరా॥॥ క॥ బల్లగుర్వకేంద్రపవనమొల్లనివ్రహ్మపదంబుమొం
 దిగామొల్లనివ్రహ్మపదపదమొల్లనివర్తనసాధితత్వముగానొల్లనియోగినిధిమనియొండుపదంబులమొందినీనినల్లనికాల
 గ్రుణేంబులనంగఁగిమొందినధన్వతైవధుఁగా॥॥ క॥ ఘనంసారాహితలగుజనులూకాంక్షించెగడునశక్యంబగుశోభన
 ముననుక్షంబునసహిగనియెంచామందువోషకలితుండయ్యె॥॥ వ॥ దేవానకలపురుషాంశర్యామిరూపత్వంబువలన
 బురుషండవయ్యునవరిచ్చిన్నత్వంబువలనవహత్యుండవయ్యునాకాశాదిభూతనమాత్రయశ్వంబువలన భూతవాసుం
 డవయ్యుభూతమయత్వంబువలనభూతతత్త్వచామ్యుండవయ్యుగారణాతీతత్వంబువలనపరమాశ్వంబువయ్యుజ్ఞానజ్ఞాన
 పరిపూర్ణత్వంబుగలిగినిగ్గుణాదికారంబులవలనవ్రహ్మంబువయ్యులక్ష్మీత్రవర్తకత్వంబువలననంతతేజ్జీవప్రాకృ
 తుండవయ్యుగాలవక్రప్రవర్తకత్వంబువలనగాలుండవయ్యుగాలశక్తవమాత్రయత్వంబువలనగాలనాథండవయ్యు
 స్పృజీవననంధూరాదిదిగ్విత్వంబువలనగాలవాయవసాహివయ్యుమెప్పునినవనస్కరించెదమునరియును॥ సీవిశ్వం
 బునివయ్యెవిశ్వముజూచుచువిశ్వంబుసేయుచువిశ్వమునకు॥ హేతువనైరుపభూతమాత్రేంద్రియములనెఱుఁగె॥ ప్రాణబు
 డ్ధిత్వములకల్లనాదవైమొనసగుణంబులనావృతమగుచునిజాంశభూత॥ చగునాద్యచయమునకునుభూతసేయుచుమా
 డునాంశకులచేయునుగువడక॥ నేలనంతఁడవైదగ్ధనీయరుచి॥ కారసూక్ష్మండవైనిగ్వికారవహినిగదనవికూటమృ
 డవననన్దంబునెఱుగునీకుమ్రైకైదవూనింపునిర్మలాత్మ॥॥ వ॥ వనియుకలంఘలేపనర్పంబునెఱుంగునిండుకయెఱుం
 గునిండుకబ్రహ్మంధువిముఖంధికంధనేమండనసునిమొనలుగాగలవానగులునూయవలననురోధింపుదురుగావుననా
 వావాదానరోధుండవయ్యునధిధానాధిధేయశక్తిభేదంబువలనబహుబ్రభావప్రసీధుంజవయ్యుచయుగాదివాంబు
 లవలనప్రమాణగుపవండవయ్యుచిరసేతుజ్ఞానంబుగలిమింగడివయ్యువేదనయనివిశ్వానశ్వంబువలనశాస్త్రయోనివ
 య్యునంకర్షణవాసుదేవప్రయ్యున్నానివిర్భూతంబులవలనజహ్నుక్రియయ్యుభక్తజనపాలపండవయ్యునంతకరణప్ర
 కాశత్వంబుగలిగినవజ్జవఫలప్రదానంబుగోరుగుణాశ్వాదకుండవయ్యువిద్యావర్తనంబులగానందగినిగుణంబులకుసా
 క్షియైయెరులెఱుంగరామినగోదరుండవయ్యుగరింపగానిసెంపువలనవ్యాపారతేహీరుండవయ్యునకలకార్యహే
 తువవయ్యునంతకరణప్రవర్తకత్వంబువలనహృషీకేతుండవయ్యుసాధనవశంబుగానియాశ్వాతానత్వంబువలనముని
 వయ్యునధికసూక్ష్మగుతులనెఱుంగుచునేందులజెందకనీవుశక్తింబుగాకయవిశ్వంబునేయయ్యునువిశ్వభావాభావం
 గన్గనంబుసేయుచువిద్యావిద్యలకుహేతువైననీరుబ్రణానంబులచరించెదవనవధరింపును॥॥ క॥ లోకజనస్థితిలయములు॥
 గైకొనిచేయుచుత్రిగుణకలితుండవైకాలాకాలమునమోఘశ్రీకలితుండవచునిచ్చజెందకనీశా॥॥ క॥ ఈశాంతలు
 గారితనువుగ్రీశాయీమూఢజాతులీనజ్ఞాతులీన్దేశాంతతమవులందుబ్రకాంతింపునర్వహితమగాదుజనులలోగా॥॥ క॥
 నేగములెన్నెకెక్కడినీమేనుదలంచుదలంపులయలో॥ నేరుపులున్నవేనుతులనేగదెంచుండుబుద్ధిచిచ్చుకే॥ నేరము
 సేయువారిధరణీపత్యుక్తమాలుగావరే॥ నేరమిగలువదిద్విధునినేడిలుగావగదేకృసానిధి॥॥ ౧౦॥ బాలుండీతఁడుమంచి
 వాడనుచుజెప్పుకరాదుప్రారంభమిశ్యేలుగడలియునైనసేమునుభగశ్రీబాసినైధవవ్యు॥ ప్తాలంకారముబొందనో
 కెదననాధారావహించెవే॥ చాల్పివదతాడవంబువధికింబెట్టిరక్షింపవే॥॥ క॥ ఆలంకారయ్యభోగమిదేయాదలల
 న్నియువ్రస్సెద్రుణము॥ రాకలపోకలఁబాలిసెరాయడిపెట్టకమానజేసె॥॥ నీకరుణాకటాక్షములునిల్పగదేతగ

నూనసు నల్గొకైకశబ్దయోయభయకారణయోకమలాహ మోహారా||)గీ||మమ్ముఁబెండ్లి నేయుమాప్రాణమల్లభి||ప్రాణమిచ్చి కాపుభక్తవరదఁగివు నెయ్యబెండ్లినిత్యంబుభక్త్రంబుపిన్న నాటి పెండ్లి పెండ్లికాదు||) ఇంద్రవజ్రము||నీయానయె వ్వాదినిగ్రహింపఁ|డాయుగ్రపాపాకృతినంపకె|| నీయాజ్ఞలోనుండకు నేటనుండె|| మాయాశు ప్రాణంబులు మాకునీ వే||వ||అనియిల్లుతన పేనిమిటిబ్రతుకుఁగోరెడిభగవంతులయందుశరణాగతవశ్యులుండై నపుండరి కామందుకు రుశేందవరణఘట్రంబుకాలిందితలంగిన నెట్లకేలకు ప్రాణేంద్రియంబులవరలంబుడనీ విదిసినలగినతలలునవరించుకొనివ గపుగదురభజనవిజలజయనునికీరంజరీచేసి మెల్లనిట్లనియె||)వ||మలకలుమాప్రచారముయమాముఖముల్ వివవహ్ని ఘోరముల్|ఖలులమురొవజాతులముగర్వబ మేమొక మంధి వారమే| నిలివదలొక్క ప్రాణులకునై జగుణంబులుమాన నేర్పునే| వెలయ వెమావికారములుబంతల తేలెలానింపిందిత్యర్థ||)సి||వివిధభావాకారవిర్యవీభాశ్రయజయోనియత ముగాజములెల్లనివచేసెతిమున్న నేమాజగుణులలోనహజకోవసులమునర్పములమ| దుర్వారమై ననీతోరంపుమాయ నేమెటిగదా కెడుపని రెంత వార|సంతకుగారణముఖలేత్వగుండపునర్వజ్ఞుడవునీవుజలజనయన| వాఁతెడినియునున్నిం చినునుపుంను|| నిగ్రహించెర వేసియునిగ్రహింపుమింకనర్చేశమామయ్య లెందుగలవు|విశ్రమంనున్న క్రమమునడే యదగును||)క||నాపుణ్యమేమిదెప్పునుగీపాదరజంబుగంట నేనన కాదుల్|గీపారజచుగోరుదు| లేవదమందున్న నై నని టమేలువారి||)వ||అనివన్నచిందిన గాళియువరులువివనవధరిందికార్యమారముండై ననర్చేత్వగుండశనిట్లనియె||)క||గో వర్ణముతోమనుగోలు|దాపుదురీముగునీరుతగడించుండె||నీవునునీబాంధవులును| నీవధతలనుతులుజనుడునేడంబుధి కి||)క||నిను నేనాసించినకథ|చునమురఁజింతించి రేపుమాపును|గీర్తి|చివమనుజులునిభయమున|విను మెన్నడుబొందరెం దువిఘ్నజయముతో||)వ||ఇది మొదలెవ్వరై ననరులీయము నానదిసి హ్రదంబాలి| వదలకదోగి నన్నునువ వానముతో డదలంచికొల్పుము|వదలక దేవతాదులకుగాజలర్పణమావరించె||నడమలది త్తులై మదితనఁఘము బాయుదురాక్ష ణంబున||)గీ||గుండభీరిరహణకద్వీప మొట్టికీమధవుబొప్పిలీవునుత్పదాబలాంశవములునీతలననుంబఁజూచియోపమీ రాజునిన్నుఁబుట్టింక||) వ|| అనియిల్లుచిదిత్ర విహారండ్లై నగోపాలకృష్ణమూరుండానతిచ్చిననీయుకొనివయ్యననయ్య హింద్రుంకతొయ్యలులుండానును నెయ్యంబుననయ్యాశ్వరునకునవ్యధి వ్యాంబరాభరణరత్నమాలి కానులేవనంబులు నమర్పించి తేటికండంబులకుండయగునీలోత్పలంబులవండవిచ్చిపుత్రమిత్రకళక్రసమేతుండై బహు వారంబుకై వా రంబుచేసినవలగొని నెయ్యకిరైచివీహిందరత్నాకరద్వీపంబునకుంజనియెట్లు||)క||వారిజలోవనుండెవ్వరు| వారింపగలే

—* కాళియుని పూర్వకథ. *

నిఘణిని వానశ్యంబు||వారిందినయముననుధా|వారింబోలు పారు నెల్లవారికిఁబ్రయమై||)వ||అనినవిరిమనీం ద్రా యేమి కారణంబునకాళియుండుభుజగనివాసగంబయరచణకద్వీపంబువడిచె నతంహొక్కగుండునుగరుడునకేమిదలంచెననినరవ రుండపిగిరమునివరుడిట్లనియె||)సి||సర్వభీరుపులైన నడనులెల్ల నెల నెలసరనభక్త్యములుపుత్రములమొనరి|సర్వంబులకుఁజె ట్టనర్పంబులు నుమున్నునర్పించుకుండయ్యుండవంకండ|బ్రతిమానమునుగనభాగభక్త్యంబులూపమీ రాజునిచ్చి బ్రతుకు చుండెచివీర్వచుర్దావిఘ్నండై కాళియుండమీలంతుఁనిపాలపహారింది | యీకతనపాలి భాగంబాలెల్లదినినవివిఖ గేంద్రుఁడు కౌపించివీరతలలు|దీక్షితరాజాడిఘోగంబుదిందిచై చి|ప్రాణములభావపెచ్చెవఁబట్టియనుచు||) క||అమీణకన కననిభావతయ్యుగోహృత ఘోరవవమానవహా| చిత్తీవకంపితానే| కక్ష నిడరేంపుండగుచుగండువచ్చె||) ఉ||వచ్చినసర్పవై రిగని నా లక లేచిమహాభణావహల్|విచ్చిద్రుగంవలంబులననవిహగ్గిణంబూలగగ|గుచ్చలను గ్రజిగ్నలునుహూస్తతి ద్రిప్తచునూర్పులందుంగా|ర్పిత్సేయంగదాకఁజెప్పహగేంపునహింద్రుఁడుగ్రత||) క||కిఁజింద భుజముగదముల|విలుగవవనములవివమువెడలగగిరముల్ | పలయలుగనడచెగరుడుండ| తటిమికునకరు చులుగలుగుతనవలతోక||)వ||ఇట్లహింబులాగాతిచేత వ్రేయబడి వెణివలయెంచికాళియుండి భీరంజైవనుడుగుజొచ్చె మనియునెకగిర వేళేపంబుగలదు||)సి||మున్నుసోభరియనుమునియా పూర్వంబునతపము చేయుచునుండగణిలోన| నాక లిగొనివన్న గాంతకుండోక నాడుచనుడెందియందులజలచరముల| నొడిసిభక్తింపిననున్నమీనములెల్లభన్నంబులై వగ్గి స్సియున్న|జూదియానునిరాజుకోకిందికపించిగరుడుండనేదాదిగాగిండు| బొప్పిమీనంబులనున్రింగ జూత నేని

సజనుచుబహుసూనుబులబన్నుచు నైగరితన్నుచు సేవ్య సేవకమిత్రాదుల భావంబులవహించుచునుత్సహించుచుమరియును నేకవిధంబులఁ గ్రీడించెదంచు॥౩॥ మాపాలికిబలకృష్ణులు! భూపాలకులండు నెగరిబొప్పిలిడుచునా! సైపాలురు మోటును బ్రహ్మ! దాపాదులగుచువర్తి కిందోలికి లక్ష॥౩॥ గోపకులందరు నాడుచుఁగిడింపగ రాకు వాను దేవులవేసుకొని గైకొని పాతక గాయక! రూపంబులుబోగడుచురునిరాధాత్మకులై॥౩॥ ప్రితి గోపకులందఱుగితంబులు వాడందరుల క్రిందనునగుచు॥ జేతులు ద్రిప్పుచు నెడనెడ! పాతలరాడఁగయి కోదపాపంఁడడవి॥) ము॥ జలజాతుండును రాముడు గలనముల్పంఁగి గోపాలమూర్త్యులతో వారలగొల్పునిర్దులుసంతోషింప వేణున్వనం! బులుగావించుచుఁగొమ్ములూడుచుశిరంబుల ద్రిప్పుచు గూడుచు॥ వలసెప్ప గవినతించిరప్ప కునటులొర్పించుచందంబున॥౩॥ వ॥ కృష్ణరామకృష్ణులునదనదీ

————— శ్లో బలభద్రుండు ప్రలంబాసురునివధించుట. శ్లో —————

తీరంబులఁగొలంకులసమీపంబులగిరుల చెరువుల సెలయొలులముడుగులనీడలపొంతలపసిమిగలక సప్రజోష్ణంబుల పసులను మేపుచుండం ప్రలంబండునరక గ్రామంకుక్క మిగిలి గోపాలరూపంబునవచ్చి వారలహింస సేయందలండుచుండవయ్యభిలదర్పనుండగు సుదర్శనధరుండఁజింగియు నెఱుగని తిలఁగును॥౩॥ ఆరామునిపహజన్తుఁడు! రారన్ననివానిజీత రాకనోకి ౯! గారాముచేసె మెల్లనఁబోరా మియొన రైవిదపఁబోరిగొనుకొరకు॥౩॥ వ॥ ఇట్లు ప్రలంబునితోఁ జేలిమి సేయుచుగ్నస్థంఁగి గూపాలకులంబుఁజట్టనియె॥ గీ॥ మనకుఁబ్రొద్దువోమనుమిందఱములెండుగముల వారమగుడుకుండుకములశిలలుగులులుచేసెచరిత్రీడింపమురండువలయుజయవ రాజయములు॥౩॥ వ॥ అనియెట్లుపలికి తానుబలభద్రుగడుపెన్ను ద్దులైయిరరవల్లపుల్లెనుదిపిఁచుకొనినిట్లుద్దులై వచ్చినసమయంబునవి భజించిదొని రెండుగములవా రైమార్గంబులందుర్భాగదారు శిలాకల్పితంబగుగుణులొడ్డికందుక శీలాది ప్రత్యేకణంబులత్యంబులఁదాకవై చిజయవరాజయనిర్ణయంబులుగని వాహ్యవాహకతక్షణంబుల జేతులుచేతులపహించి క్రీడించుచుబలరామునికి వానిచందంబురహస్యంబున నెఱింగించి పసులంబిల్లుచు భాండరకంబునవలంబుచేరి రాక్రీడయంచుచిరపకృష్ణుని శ్రీ గామనామధేయం డైన సైపకండువహించె భద్ర సేనాంజన్యపథు సక్రించుకొనియెబలభద్రుండు ప్రలంబు వారోహించెనప్పుడు॥) ము॥ వనజాతున్నలిమిస్సలాఘ్యుడుత్యకావ ద్రుండుమున్ది టికి ౯! గొనిపోజాలక జిక్కి నాడతనినామం మోవరాదంచునా! దనుజారిన్సనివాదలంపక వడఁదై త్యైశుండయ్యాల! గొనిపోయెనిరిదాటిరామునఖిల క్రూరతయోద్ధాముని ౯! వ॥ ఇట్లు క్రీడాకల్పితరావృత్తానందైన ప్రలంబుండుబలభద్రునింగొనిపోవుచు॥) ము॥ గురుతై తే ద్ర సమాన భూండగునా సైపాలకుమ్మావ లేకరయోద్రేకముమానిదైత్యుండనరా కారంబుసావిందిభీకరదై త్యాకృతి నేగ హేమకల కాకల్పంబుతోరాముతో! మురుప్రేష్పంగత టిల్ల తేంచుయుత జీమూతంబుచందంబున ౯! డి॥ మోసము లేక వాని పెనుమూపునలంబుచు నాహలాయుధం! దాసయంబునంగనియెహోబక రత్నకంఠిలకుండల! ద్భాసితమునకుఁ భ్రుకుటిభాసుర దారుణ సేతు గ్రదం! స్త్రాసహితుం ప్రలంబానురూకైర్యవిలంబుచుదావ లంబుని ౯! కనినక్తందరుండనియుంకుక శంకించి వెలవక॥౩॥ కిడవడిదను వెసగొనిచనియెడుదనుజునిశిరమువగుల నెగరిహలధరుండఁడరిపడిచటులతరమగు! పిడికిల వెసవిసరిపోడిచెవిటునుననలుక ౯! క॥ హలధరుబలుపిడికిటిపాతఁడలవగలిగిననధిరజలముతనువీరములం! నోలుక మొఱయుడుచుదనుజుడు! బలరీపుపిరహతనగమువగిదింబడియె ౯! తరల॥ మేలుమేలుగదయ్యరాముడుఁమేటిరక గ్రామమెక్కిని ౯! నేలఁగూలిచెమెక్కిపోయెన సేదవిన్యయముచుగో! పాలకుల్లినవచ్చివచ్చిన భ్రాతఁగన్నవిధంబున॥ జాలదీ వెనలిచ్చిరామునిసత్కరించిరి వేమక ౯! క॥ బలవంతుడగు ప్రలంబండు! బలుముష్టిగనిహతుడైన బ్రతికితిమనుచు॥ బలనూరజాదిదీబిలు! బలుపైకుమములవానఁబర

————— శ్లో శ్రీకృష్ణుండుదావాగ్నినిమింగిగోపకగోసంఘమునుగాపాడుట. శ్లో —————

గించిరొగి ౯! వ॥ ఇట్లుగోపకులక్రీడింపగోపులంతంతగాంతారంబునంతకనువులు మెనవుచు మేరవడి మొండడవకిరూరంబుననియంచుదవపహనపవనసంస్పర్శంబు పైరింపకకంపించిదప్పినోప్పు నడి ఘోషించిన॥౩॥ ఆగోపాలకులందఱు న్నస్థులయ్యగించిక మారకేళిగాధర్వముమాని సూఖురరదావిచ్చిన్నహాసంబుతోఁబాగై యున్నవధంబునఁజనిదవావన్నంబుగాకుండవే! వేగం గూగఁజమ్ముల్లిరటవీధింజవంబొప్పు ౯! క॥ జలధరగభీరవ యన! నిలదఁదాముండుదమ్మునామాకముల ౯! బిలిదినవిని ప్రతి ఘోషణయలు సేయుచుఁజనులు! తిగె నుదయననశిపావ॥౩॥ తనవనయలు

నడై వయోగంబున కాన్పిచ్చుటచే మెల్లమన రేడికి రువలివలనమిన్నముట్టుమిచ్చినడిగట్టు చెట్లనకదవకొనివట్టికాలుదు. జాట్లు
 కొవరకృషివట్లట్టినియుల్లంబులవల్లపుల్లెదల్లట్టిని ప్ర బలుడైనహరికికృత్యభీతులగిరింజకు మ్రొక్కియిట్లనిరి॥క॥అ
 భ్రంకపదామాయతపిభ్రాంతనహాస్పల్లింగవినయోగ శిఖావిభ్రవ్వుదగ్గలోకా ద్రభ్రంజై వచ్చెజ్జూడవపభిక్కుష్టా
 థానిమిచ్చుటప నానవదగలుగునేనే మెల్లినీవారమునాథచారంబులెఱుంగమీరుడవుమాకాభీల దావాన్నినే దేవదం
 బుననింకి దాముమహామహీ టిందిరక్షింపవన్నాచంద్రా భవివన్నులకాశిభవితానవచ్చన్నులన్నిన్నుల॥ అనివనియును॥
 ఉ॥బంధుజనంబు పేకనిటు ప్రార్థింతుడై హరిచివ్వరాపుడో బంధువులారమీనయనవంక జమల్యుపభింపుడన్నినిస్సంధి
 గడయ నేననినజకునవారలునట్ల సేయుడు॥బంధుర దావసావక ముఖ్యముఖంబున ద్రావేలిలతో॥ వ॥ ఇట్లునిజ
 యోగ వైభవంబునదావదహనంబుచానంబుచేసినిమిషమూర్తంబునగొప్పలందఱునుభాంధీరక పటసమీపంబునకుం
 దెచ్చిడిచినవారునుపికినతనయనకములలై కృష్ణనియోగమాయాప్రభావంబున నెఱిగిదిచ్చుమృగైనియెటెగించు
 నుదనమనంబులందు॥క॥కార్తిచ్చార్పర్పవటుతప్పము నేర్పునెనరుడొక డెకొరినెడిదెకార్తిచ్చార్పర్పమనలరక్షింపుం॥ నే
 ర్పెద్దితడజడహోహరియొనిటలొయిందో॥వ॥అనితెలిసిందిరంతకృష్ణంబునాయాహ్లాదనయంబున రావనహినుండై
 వంశ నాళంబుపూరించుచుగొవజేగీయమానుండై గొప్పంబు ప్రవేశించెనప్పుడు॥ క॥ కవలాయీమెన్దనుడైనమిష
 ముయుగశతముగాగ నెగడినగొవ ప్రమదలుసంభ్రమముననాకవలాయీమెజూచిముదముగిరిమహాశా॥ప॥ ఆనమ
 యంబునగొవకులిండ్లకడనున్నవృక్షకాంతాజవంబులకు రామకృష్ణులదిత్రచిత్రింబులుచెప్పినవివారువారికికార్తి

— భక్తి వర్షములువణనము. భక్తి —

ర్థులై వచ్చినవియచ్చరవరులనితలదిరంత॥సీ॥పూర్వనామువులుప్రభాతంబులై పేచెవడవటనిం ప్రచాపంబునోచే సరి
 వేషయు కమై భానువండలమొప్పెమెరుములు త్రరదిక మెరవడోణఁ గె॥ దక్షిణగాములై తనరెమేఘంబులుజలచగానీ
 కంబునంతనించె॥జాతకంబులపిపానలుకడపలజేరెగాంతారవహ్యులగర్వనయణఁ గె॥ నిజక రాళివలగినిరజమంధంబు
 దొల్లిపుచ్చగిన్నలోయ మెల్లమరలనిచ్చుచుండెహికర్తకానందకింబమైనవానకండువండు॥క॥వర్షకాలభుజంగుడు
 హస్తముతోనడిసనవనభాంకములనియుతగ్రైవంభూమినతిపైకర్తకవాలరేఖలనురెగహనాంతముల॥క॥ తెలుపుం
 డు ప్రావృక్షాలుండఁసాలనినఁబులకించుభూమిపులకములనఁగా మొలదితలరేసిసింహునిలలితగఁజాలువా రెనస్య
 ములచిపా॥వ॥మరియుంజటులవవనవలితయలై వర్షమిన్నుదగ్గైరేకలంబుమిక్కిలియై తొక్కలూలనిల గిల్లనిసంకల
 మీరికాదుగోని తెరపివడకడిచిడంబులై శిశిరకిరణతరగిమండలంబునొప్పువచ్చింపివృగలిగిచదిలుగప్పగొనినీలమేఘం
 బులును మేఘవిముక్తంబులైజలదనసయమిటుండునరనగతిభరణీనతియురమునదప్పించి నేర్పుననమర్చించుగర్భూరంబండం
 బులవశిపురంబుడమింబడుకరకములునుకరకామగతంబులై యనితభోగిభోగంబులఘాగుననీలనగణిమాచికాచి శేషంబు
 లవిధంబున నెడవడకబడునలలధారలునుధారధారవిగళిలవిహలనలిలంబులందోగుచువడజలాభిషిక్తనూతంగంబులసా
 గుననండుకొండలునుకొండలత్తుదలనందెగండలై లంబుల పైఁబడివీకీర్యనూణంబులగునీరిగర్జనంబులకీరంబులునుశీకర
 నిరంపరలహామగులునుచుగులుగొనినపిడపిడనగునుచిడుకుచిడుకుమనుకొంపులునుకొంపులునొచ్చిరచ్చరవరులచ్చలితంబు
 ప్రవణుచువతలవలన మొదలికదలిపా రెడియెఱులునుయెఱుల వెంటగరులుద్రిచ్ఛుచుగములుగొనినీక్షిటికెడులునకుచు
 మీనంబులునుమీననయనలమేనుల మెఱుంగుసొంపుపెంపుపైరింపకకంపించిమరిగిదిరిగిచగయెడికగణిమేఘునధ్యంబులం
 బొలసిమలసినిలువకమరదీచవగుమైగుండులును మెరుంగులపగిదిమగువలుపురుమలందగిలినలువరనిజమలకొలుంగనలు
 వనొలులుండిన తెరంగున నొలుయునులుములును డెలుములమీలికివడకకీకురుగూడుచుమరింభంబులకొంచెంబులుసేయ
 ఁప్పిచ్చెప్పరంబుగ తొప్పుచునర్దనంబులుసేయునుయారంబులునుచుయారంఘోరంబులుభీషణంబులైతెల్లలకుపోకన
 నూనంబులై నమానంబుల నానలుచెడియొంహొగులగుంబిందుపడిక్రందుగొనుపిరపాశెనులునుజనులకు రేపుమాపుగూ
 సింపనాకమాలభీరునును చివరవకనవదితావసానంబులగు చుగ్గిరంబులనుదీవావసానసహయంబున మినుకుమినుకుమాని
 మెరుచుచుందిరుగుభుద్యోతంబులునుభుద్యోతనందగ్గరంబుగూరుచునుకగకకడవకగునియుజడిబడివలగొనివణుకున
 వయత్నంబులువద్దించిభుజురజంబుభుభుక్షణంబుల దేహసంరక్షణంబులూదరించువనచరులునవనవరానందకారణం

తై శివారరణులు దివనవరభుజగనమేతగు శేతకులును శేతకీడికబంబునాధికారులును పరిమళమిరియలగు
 విపినమార్గంబులును మారనిరీధంబులును మందెగిరి సేకయిలై పునురుదాటుగలుగుచున్న రాగకరణపుంజులభరిరం
 జినితోంగలింపుచు జేంపంబులు గొనినకనవులు. నుకనవులు మనవిమనమునందనువులు మెలయవలుకసాచుగొనినపునక
 దలకల్పి నెవ రమరనిద. భేనువులునుగలిగి భేనువు జంబులై పడియకణన నోహారంబు పారకరముభంగి పరిపూర్ణసో
 రంగభానురంబై సురగిరియెలువునచారక రాసనవిధి యంత్రవిధి యంత్రయంబుతోలెంబు కటితహరికల్పన భవంత్ర
 వస్త్రాజనంబుదందంబుననింబు గ్రోపాదివిభవజనకంబై జనకయాగంబు భాతనీతావ్రకరణారీకర్మతంబై కృతయంగంబు
 సాంపునబహువర్ణంబునై నైవర్ణాగమంబువచ్చెనందు॥క॥ చాడక వ్రాతకలెవులులగుడకతగనల్లగులుగొనినవకములై
 చాడగభద్రములగు నునుపిడగనస్యంబులిడును వీడెంబ్ర జనుకాక॥ జీవనముచాలగలిగియు గావరమునవిష్టవద్యంబు
 నునిశ్రియవదీజీవనములసారజునిభి ప్రావృష్టాలమునడించువడియందెక్కసా॥॥ కా॥ ఆవర్ణాగమంబుగోవులనర
 ణ్యారంబులగా మేపుచుగా॥ గోండుండు ప్రలంబవై రియుతుండై గోపాలవర్ణంబుతో॥ ప్రావీణ్యంబుక గంధమాలఫల
 ముల భూమింపుచుగామంజులగా వాగ్రంబులంబ్రీతికల్గిగుడిచెగా సాకరీరంబులగా॥ ఆనమయంబున॥ సీవిశ్వమో
 హనమై న కేలునినాకంబునరగంభీరగర్వముగాగమహనీయరిల్లలమందహాసమ్యుతిలితసోదామినిలికగాగిలెను
 ట్టుబాగునదనరుపి ఘృతదండతైల భేదనుశోరాసనముగాగి కరుణాకటాక్షవీక్షణముధావర్ణంబునలిలధారా ప్రవర్ణంబుగా
 గి॥ చాడనేలేచుగోపాలజనమునీంబ్ర॥ చాకలంబులచురవర్ణంబుకల్పజేసికృష్ణమేనుంబులుపావరకీర్తిమెప్పెచినులబృం
 దావనాకాకవీధియందు॥క॥ గోవులవృషవర్ణంబుల వావిరిబూజించిపిడవగ్నాకాలి శ్రీవనితనుబూజించెను॥ శ్రీవల్లభుఁ

శ్రీ శరద్భువనగానము. శ్లో॥

డయ్యగోవశేఖరుండధిపా॥ కృష్ణకృష్ణంబువిహితవిశారంబులవగ్నాకాలంబులువచ్చెనందెక్క॥ జీవములుగొనియెవన
 ములు॥ గొంపులిగిరె నెనులిగములవిడలుడిగెండుర॥ పెంపులమెలబా సెనులుములు॥ శంపదనంపదయమనానారదవే
 ఛగగి॥ మరియుజీవనంబులువిడిచివిమలజ్ఞానవశంబునము తులగుపురుషరత్నంబులచెన్నునచెన్నువదలిమన్నువిడిచి
 వాయువశంబులై వెల్లివిడిచిన మేనుంబులును మేనుపటలరహితంబునుకలశభవమనిసహితంబునై నైవిజ్ఞానదీపవిలసి
 తంబగుయోగివృద్ధయంబుదందంబునశుభంబై ననభంబునునభంబుననీలమూలవితానసంయుక్తము కాఫలంబులవదన
 పుననెగి మనుకుగణంబులునుదడుగణనయాఖంబు కొల్పవలెవై త్రుగొనివట్టిపిల్లుకుమ్ర వృంధకరండకర్ణూర్ధ్వంబు
 యమాంబులగుదంక్రకరణంబులునుచంద్ర కిరణనన్యగృంబుననగర్భంబులై భూమికమర్భరంబులగుచు నిండిపండిహ
 లికకరనిశితలవిగ్రధా రాసంగంభంబుదలంపితల్లడిగివెల వెలకంబోరుచుదగ్గియుగుడివ్వంభరమమునొని ప్రణతంబులై
 వణంకుచు నెలుగ మొరయుకుచున్న పెంపునంపన్నంబులైనయెన్నుల ప్రేగునవ్రా లిగాలింకూలుచుచుర్వతధ్వనులసార
 స్వంబులగుకలమాదిసస్వంబులునుసస్వమంజరిపుంజంబులుగోంధకచండువులద్రుంపికలించిపిల్ల పెంటిరండంబులగు
 డికడవులనిడమెక్కిరిక్కిరిసినిగొక్కచుండ్రు గొల్లకొనిను బూర్ణగంగమందితమంద్ర దేశంబులెక్కిరంపరి
 చుచు వెన్నుల కావలియున్నయెన్నుల కెన్నెపునుమిరిబుఫలంబులనికలదితల్లిరాసాస్థలనంబులు నలికివడియోగించనుగు
 కనికరకల్పకలంబులునుకలహంసకోకపారసకోలాహలమండితంబులై నిండిరంబులంబులగు జలాశయంబులునుజ
 లాశయంబులంబులనుదినముదినడగ్రహములబ్రతుకుదినములనుటయెఱుంగని ననుజాలగమనికరనిరగుజలచర
 ములునుజలచరవృన్యములుబెగడుగుమర డొంకియింకిననకులునునకులంబుకర్పూరహంపంబుల తేరంగన మోకుట్టి
 హంబులమాట్టినిసాధాసానమాగ్గంబుల జాడనవిలాశితంబగునూతనపై కేళంబులునుపై కేత్రప్రదేశంబులనుదయ
 వేళనిత్యకర్మానుష్ఠాననిరతులగుచునునునునునకవ్యశాకరకలశనలిరాధిష్ఠిక్తమూలంబులగు తపోవనబాలసాంబులు
 నుసాలవిడిచి వానంతికామంబులంబులభయమనకునకునుకుకొనిదిసకరకరణములతోంగరువకింజోరచెలవునడనితనములు
 నువనములందగులకమ్మశాకలంబులు నేకలంబులై మెసంగిమనరుకపిన్ద్రాద్రిపీఠములలోనల నూదియేటిదరులుత్ర
 విద్విద్విప్రుప్రుష్టుతౌరాదాదేవనగజంబులునుగజంభకనకమంభాధుతిర మచ భారభీనుమధ్వనముంచితలగు పెంపితలను
 శింపితల క్రూరములగు న్నాటములపారములుచెడిచెడిదంబునబాంతంబులుచిట్లు పడచె మునాభిరంబుల చింతగా

హపుండరికంబులునుపుండరికముదశులగుకాశిసుమముకరందంబుగ్రోలితేలిసోలిచ్రానిమహాహంకృతుల యభ్యుక్త
 తులు సేయుతేటికమపులునుకమపులంగలయకయోగ్యనిగినుదముననునువద సేలించిడువ మార్గం ప్రేరితంబులై పెం
 టితుటుముల వెంటఁజనియెందుంటిగెంటింపుచుదగుల సేక్కిగర్వంబులుకొల్పలుపుచుగవృషభరాజంబులును గలిగి
 రాజరజ్యహంబుమిదిలినతమందవద్దసోభాగ్యంబైభాగ్యహినుకత్తంబులైనశ్రుతశిలకంతతబులైశబ్దకాస్త్రవేది
 హృదయంబుబాగునవిశదప్రకాశాభిరామంబైరామసంగ్రామంబులైవడిబాణాసనాలంకృతంబైకృతాంతహృదయం
 బుకరణినవంకలైపంకజాసనుగేహంబుసొంపునరాజహంసవిరాజమానంబైమానధనునిచరిత్రంబుసొబగుననకల్పనజీవ
 నందైవననిధిసాలుపునమ్మిరితభూభృద్యాహిని సంకులంబై కులవహారత్నంబుచెలుపున నదృష్టవయోధరంబైధరణికిం
 దోడవగుచుతరజ్జాలంబువచ్చెనను||క||రాజులనీరాజనములు|రాజులజయగమనములునురాజులబుట్టి|పూజలుదేవో
 త్వవములు|రాజులైనుజగతియందురాజులలేంద్రా||క||చాగలచెలుసవిటను|బాగుగనిలోత్పలంబుబాణంబుగనం|
 యోగంబుచేసెవుదనుఁడు|వేగంబునవరహిజనులవేటాడించె||.....
 వ||ఇట్లుభాసురంబై నశీరద్యావరంబులగొనిందుండుగోబృందసమేతుండైబృదావనంబుసంబులవహిసంగమేపుచు||సీ||
 కర్ణావతంసితకర్ణికారప్రభంగదభాగమృతగడలుకొలుచు|భవనమోహవశమైనభూమిలాసంబుతోవామభాగానతవద
 నమొప్పు|నవనవ్యరకవృమలాంగురీచాతురీపద్మద్వరికివర్తనరణిజాప|దాకావిహితనడదుసావినివినపదనవయ్యతి
 భూమిప్రచ్ఛికనఁగి|సూరిపింఛముకంతదామమునమెరయి|విసితగ్రామముగనుక్కవేణువండు|బ్రహ్మగాంధర్వగీ
 తంబువరగఁజేసె|వతురనటమూర్తిగోపాలచక్రవర్తి||వ||ఇట్లుహరివేణునాదంబుపూరించినమానవికారహేతువగుత
 దీతఁబొందినసిగ్గులపొందినకులవలుచెప్పలొత్తగోపికలోపికలులేకతనతమపాత్తుకత్రెలుందారునుదత్తరంబున
 బడుసగునేగురుండుబులుగొనిజీరివిరిముచ్చటలకుంజొచ్చితమలోన||వ||శ్రవణోదంబితకర్ణికారములతోస్పర్శభ
 వేలంబుతో|నవతంసాయితకేటిపంఛములతోనంగభద్రామామంబుతో|స్వవశుండైమధురాధరామృతముచేవంతులు
 రింపుచు|న్నుదామాధవుఁడాలవెంబవనకుందొప్పారెడిఁజూచితే||క||రావేమందరియేమెబోటిచినవేరాజీవసేతుల
 దుబ్బి|దావీధిందగవేణునూచులనత్యవ్యాసతాన్యంబుతో|భ్రామిన్యాసములంగురీక్రమములంబొల్పారచడంబు
 గా|గావించె|నటుభంగి|బ్రహ్మమగుదద్ధాంధరస్వలోతము||క||తలకెనుగొబ్బునవిత్తము|నలిసామినికుధురవేణు
 నాదమునావీ|సులునోకినంతమాత్రసీచెలియాయిక నేటివెఱపుచింతింపగదే||క||నాతోడవెఱవలదే|నాతోడనెగాను
 చుబోయిననినదభౌతుగానీతోమతభరికించెదనీతోడిజనంబుమెచ్చనీతోడునుమి||వ||అనిపెక్క-భంగులనోర్తోడైను
 ద్దేశించివలుకుకుగోవసందరులుబృందావనంబునకుగోవిందునకెమరచనివరమానందంబునవతనిందచుమనంబులబ్రతిప
 దంబునుసారింగనంబుచేసినవారలగుచురామకృష్ణులనదైశించి||న|| నవగౌస్తానకరంగనందుబరమానందంబుతోఁ
 జూడబిల్లవనీలోత్పలపింఛవద్దదశమాలావస్తనంతయులైకవనైవేణువులూచుచున్నహంసటాకారంబులఘ్రితాం
 డవముల్పేసెదరికమారకులువేడుగ్లామినులట్టిలే||క||ఓతెలువలారవినుడి|వాచాతకంబులేలవర్తింపగా|లోదన
 ములకవినికిఫలంబుచెలుపురజూడలుగుటంతియమండీ||అనివలికిరందుఁగొంతుగోవిందునదైశించి||మ||మృగనరకప్రే
 తలకించుకేనియునులేమందంగోపాలకృష్ణులకెంమోవినుధారనఁబుగొనుచుఁజొద్ద్యంబుగామోక్షుచు||దనవ
 స్వంబులునేత్రవర్షములుగాదర్పించెపూర్వలునఁ|వదతాయెట్టితంబుచేసెనొకొయ్యావంశంబువంశంబు||క||
 వ||ముదితాయెటికినీపయ్యకణములఁగమువేసేణునితయ్యెనా|నదిసత్సత్తునిగన్నతల్లిపదిగఁభండంబుతోనేడుసంగుగ
 హంసధ్వనిపాలగాదికదవత్త్రేణిహంసావదైవియొదవఁడుగతరంగమాన్దనమోద్యోగంబుగాఁచెదే||క||నని
 మోదకుభక్తునిగని|కులజులు నందాశుజలముగురియుబదిమిమా|కులు పూడియెలూరికెడు|నని
 నాతొనిచేవంశనాశముమోర్త||క||నామోసంబునకెదిమేదవినవేనాపూర్వవన్తంబులఁ|నగానోములునోచు
 నోనకలకానిందీతటివేణువై|భూమిన్యత్పైదనంచుగోరదగదేబోధిలైమెట్లైననీ|బామందిప్పభుమాధనాధరనుధాపా
 నంబుగల్గెంకదే||క||కానిందీభూలంబున|నావీయారందరనయ్యనృథరామృతము||గ్రో|రెడివేణువునగునో|వేలగుననో
 చుచున్నవెఱిగింపగదే||క||వనితాకృష్ణుఁడునల్లనిఘనమనియువేణుబరవముగర్జనమనియు||మనమునదృఢంబిరిప్పుచు

భవః శ్రీమహామహాగణగారః జేయుచున్నది కలఁగి టెల్లెనూరుగొట్టుడుఁడఁ జేతోయిండ్ల వాడఁడై యెలువల మెల్లఁగఁ నేది వసంతుల లాడుచుఁ బాతరఁజేసెననుభక్తిచాతుర్యతోడఁగా॥ వ॥ అనినననగ్రంధిచానివ్యంబులుకుచుచునుగోష్ఠంబున మానవతంబునల్పిరందోక్తగావఁడు॥ మ॥ రణబుల్ సౌధునమేలుకొందినభులకారండుచునాన్వీయరామములంజీతి కుచస్వియాభరములవృద్ధంబులై యాడఁగాఁగ్రహదోష్టానగజేంద్రయాచలగురుగణబ్రాహ్మణునివాసముగా॥ యము నానీరము చేరఁబోయిగిల్పిపీతానోగ్గన్యవస్త్రాబలై॥ వ॥ ఇట్లునదీతీరంబుచేరఁజనిగజగననలువిజనవృదేశగంబునవలచు లుండివియుడినుదిశంకలేకయకలంకల్పగ్రంథులిడవలంబునజలంబుసొచ్చి॥ క॥ వారిజలోచనుఁబాడుచోవారిజలోచనలు వారివారికివేడఁగా॥ వారిచిహారమునలిపిరి॥ వారిచిహారములుజగతివారికిఁగలవే॥ అననయంబున॥ క॥ తోయజనయన లయమునా॥ తోయములండుఁటెటిగిరూరగుడయ్యుగదోయజనయనుఁడువారిగన॥ తోయముగొవకులుదాసుదో తేంఁచెప్పఁచా॥ తరల॥ కనలకుండునితోడివారలఁగన్నునన్నలనిల్పుచుగా॥ బదములాయ్యునసేలఁజెల్లుచు బద్ధసేత్రండు హరియైసాదలమాటుననల్లనల్లనబొందపొందనరాగుడై॥ యదనుగొరుచుదాసివ్రేతలయంబరంబులుదొంగిలేగా॥ ఇట్లుదొందలి॥ కా॥ ఉద్యస్తంధగజేంద్రగౌరవముతోయోమాంబరంబుల్ఁకట్టఁదాచ్యుడర్థకుభంగినర్భకలతోహస్తాధి యైకొండుఁడైనద్యంభఃకణితవారజనితానందంబుతోనెక్కెఁదా॥ సద్యోముక్తమరంతపాదవజసస్సంశాపమున్నవ ముగా॥ అవృద్ధయ్యుఁడులిగినిరి॥ క॥ మామావలవలముట్టునుమామాకొనివోకుసోకున్నుంపదగుగా॥ మామావమేలకొనియెనుమామాననహరణమేలమానుచుకృష్ణ॥ సీ॥ హుజీవనముతోడభాసిల్లియుండుటోగొగ్రంబునిల్పుటోకూర్చి తోడదహినుద్ధరించుటోమనుజునింహంబువైప్రజలఁగాచుటోకాకలిచెరల్పి॥ పిన్నవైయుండియుఁబెంపుటహింశుటో రాజులగెల్పుటోరణములోనగురురాజుసేయుటోనుణునిధైర్యలప్రఖ్యాతిఁజూపుటోభద్రస్రీ॥ బుధుఁజెప్పెయదిబ్ర బుద్ధతమెరయుటో॥ శ్రుతితవముసేయుమరతలఁచె॥ వానిలేచువానివాసువానా॥ యెఱుగవలదెవలవలిట్లుకృష్ణ॥ క॥ కొంటికిమాహృదయంబులుగొంటికిమాసునములజఁగొంటికివలవో॥ గొంటికి నిట్లువేసెదొకొంటెవుగదనిన్నునెటి గికొంటిమిచ్చిస్తా॥ సీ॥ రాజనంబుఁదీపురంజిల్లుకెఱుగమేటలేగిందితలుసేయుచుండు॥ సత్యసంపదగల్గెరగులఁదలపమే సిరిగల్గియ్యచ్చలఁజెనకుచుడుగురుతరత్రయ్యుండఁజాలఁజూడమెతానంబుననెగ్గరలచుచుండు॥ మేకభాగితోనుండుకుం టజిలించమెమామావియైమారుమలయుచుండు॥ నేమిజూడదదేవేపాటిగలవాఁడు॥ వేగుణంబునెఱుగఁజెల్లెఁడల॥ నెదిగి యుండవేరవ్రాఁతెంతప్రాప్తునుఁబబలుమోగదయ్యవచ్చనయ॥ క॥ రాజులనెఱుగవులలిమిని॥ రాజిల్లెనుదీరనిపురమణుల మింకగా॥ రాజునకెగిలఁచెదమో॥ రాజీవదభౌతనీపురాజవెధరకుగా॥ వ॥ అనివగినకన్నయలవలుకులాలించినందహాస సుందరవదనారవిండుండైగొపాలబాంకులకరంబులంగరంబులువ్రేసియుట్టున్దియలనుద్రేకించి నెరవాదివతురుండిన్ది నెం॥ కా॥ రామలోరాములతోడనివనిగారారింతులేమీక్రియగా॥ మోమాతీమియదేకదూతొదరుమీమోసంబుదింటిం పరంబోమధ్యంబుననుండివెల్పడివెనకబూర్లేంబుదింబొనసతోమిమీదలెలువచ్చిపుచ్చుకొనుదీమీకిచ్చెగంజెచ్చెరగా॥ వ॥ అనిననమ్మానవతులంబొరులమొగంబులుదూదినగుచునుర్రోంబులనాటినమాలలకునగుడంబుకునిగ్రుభమచునగ్గలం బై నచనినివగొంకకన్యమాణజలంబులందుండిపోయిమానమాననల్లెయ్యినిరి॥ క॥ మావలువలలుభావమున॥ నీవే టికిబుచ్చుకొంటినివల్పుండవేనికెఱుగనిదేమున్నదిగినిదిగదలలోనభర్రనిరతుఁడవుగాడే॥ కా॥ ఇంతకుదోయములూచు చుండుమహారేలెంతకీవచ్చిరా॥ యంతల్పేయమురేకృపారహితులైయోలోకమండైవని॥ వింతలోనీతలబుట్టెగాకశుని యేవీకృష్ణయోచల్లని॥ పోనోగానులమైదరిరచెదముమాచేలంబులిప్పింపవే॥ క॥ వచ్చెదమునిపుమిప్పిన॥ కచ్చెదమేమైన గానినెఱువారమనినో॥ జొచ్చెదమునేడువస్త్రములిచ్చినుముంగరుణతోడనెలుముకృష్ణ॥ అనినదరహాఁతవదమండై హరియ్యుండె॥ క॥ విత్తరణుండుమగఁడటకుమీరవములుచెప్పడింకమీయాచలంబు॥ డీతప్పిమమాకూరిమి॥ మిరాళలలశేపు త్రెహులమేదినిచేదేగ్గ॥ విష్ణునిగిహోహించిరి॥ రివ్వఁడుమిమానధనముల్లెకూరించె॥ నివ్వటిరెమీకుకూరిమి॥ యె వ్వనిత్రెలుకురాచెయవన్యుండవే॥ క॥ అనవనినసుందరులసొన్నిచ్చినధర్మబంబులుసేయుచున్నాడయారందంబులకంద ర్పుచునెండంపనగురునిత్తరలైయున్నలోత్తరుండ్లిగిరి॥ క॥ సోయింటికిదాసులై॥ నాట్లంట్లుఁబొందిమారున దెచెదలేనో॥ మియాంబులవెదరించుతోయ్యలలారా॥ అనిననీవోమధ్యమకరికెట్లుచె

లిలవన్మృజునిలిపనమోషక॥౧॥కొండలువెడలుచునుదురుకొండలువెడలుచునుగ్గనొనుగొనించుగొండచురుగొండలుచులుగొండలచుచునుదురుచుచుగొననునుజేం॥౨॥మృగయునెల్లశేలకునిత్రంబులుగట్టిపఱుతుకొనితనముధ్యలుతోయగుధ్యంబువెలువడి॥౩॥చంచశస్థులవతొములకొండననపరత్తునుటితకకణదువిరోధంధిరకరసంభావితపంచాయుధనేసాలగునుబడచులువరుస॥౪॥వనిప్రాధ్యతేనముదరులముందఱిడికొనిమండగమనలుమలవహానంబుతోడనెనుఱివిదివనరవందరయునుండియైయె॥౫॥శృంగారవతులారసగ్గలమిముంగూడిపన్నునాటనుగొలెనెరిగినాడ॥నెలుగఁమిలొననెప్పుడునున్నాడననుమాడనికర్మమెర్దిగలడు॥వ్రతనిష్ఠత్రయ్యుండివలయుగట్టుకొనినొత్తులెగొరునియందెప్పి॥కాత్యాయనీదేవిగల్గసేయటగాకనిలికినొమువాలెడుగలరు॥వ్రతముఫలముమూరువలసినజక॥౧౧॥నింతులెల్లదేతులెల్లమొక్కి॥మొక్కిచుచ్చుకొనుడుదీలెనిగ్గునొ॥నాడనెయెగ్గులాడనేల॥అనినదిహానవతులుతమలొన॥వ॥వ్రతముల్యేయుచునొకమాటయననెవ్వనికవిశారదించి॥వ్రతభంగంబుచునానురతివరచువామాత్యులితించియ॥గతచేలాప్తవచంబునేవ్రతభంగంబంచుకొందిఫాలతలవ్యస్తకరాబ్రతపరసలి॥మొక్కిగల్గిందగున॥క॥బాలలకునాన్ద్రీలితాఫలంబునిదాంఠిశీతవనాగమనా॥బాలలకునంబరములుగ్గు॥సాలుడుహరియిచ్చెప్పుకపాలకుండగట॥గీ॥దీలెవహరించినెగులుదిపిచిది॥వరిహరించినెగలగననం॥ఘనంబునొముకొతగకంబుదమొక్కించెననుచుహరినిగించిరబలెల్ల॥క॥ఉల్లములుమెవ్వనాడినగల్లులుచేసిననుగలగలచిననె॥వల్లభులుజేయుకృత్యము॥వల్లభులసెక్కిగానువల్లభుకానిపా॥వ॥ఇల్లుహరివతువలిచ్చినగట్టుకొనినతులతనియందుబద్ధానురాగత్రయ్యుచురింపకలెప్పుడకతప్పకచూడనాప్రదయెఱిగిచేవారిక్లిసియె॥సీ॥లక్షణవతులారలజ్జించెప్పరుగాడిమిచుప్పములగానబడియె॥చనుగొల్పజింతించినారునాచేతనునత్యంబుమీనొమునఫలమగును॥గామిరాధంబులకలిమిచెప్పగవేలమంగొల్పముక్తికడడవవచ్చు॥కడవకూడగనంబికాదేమోచుగలగలమీరరాత్రులయందుమీరునన్నబొందగలునమ్మిపొందనిహరి॥వలగింతలెల్లభ్రాంజని॥తనముపంజెనననుదగ్గదాంభోజమల॥మానసిందికొనుచునుండకడకు॥

— శ్రీ మదిభార్యలుఅన్నమఃసూరివచ్చిస్వామికారగింపుసేయుట. శ్రీ —

వ॥ ఇల్లుగోపకన్యకలందువ్రనస్సుండెగోచియండుబృందావంబుదాటిచూరంబునధేనువులమేపుచుండబండకరణనియెండంబిదండెడిదేతరులదండెండగొనుచునాతపత్రాకారంబులెనీడులసేయుచున్నవృతుంబులనీడించెక్కడబులశ్రీదామదేవప్రసాదాలచర్చనప్రముఖులచంద్రకన్యకపతిల్లినిరి॥ను॥అవకారంబులసేయువెవ్వరికనేకాంతంబులందుంచునా॥తపోతానిలవర్షవారకములెత్తగ్గరినిర్యానభ॥స్తవలాశాగ్రనందమూలకునుచుచ్చాయాఫలశ్రేణిచేసువకారంబులసేయుచుగ్గునియుర్విజములగిక్లే॥౧॥అనిచిగురాసుపువ్వుకాయపండుతండంబులవ్రేగునగ్గిరతువులనడిమితెరువులబంబులదాబులదాటిచియిమునకుంజనివెడవమడుగులమెల్లనవల్లనీరద్రాంచితతమీవంబునమేపుచువల్లపులెల్లమూకలుగొనియాకలిగొంటిహనిదన్నవించినదనకుభక్తురాండ్రగువిప్రభార్యలవలసంబ్రసన్నంజైవారలంజూచిరామనహితుండైనహరియిల్లియె॥సీ॥వల్లభులారాయావమునవిపులుబ్రహ్మవాదులుదేవభవవములకు॥నరుగుటగోరియాంగిరసాహ్వనత్రంబునలుపుచునున్నారననుడమీరుమానామములుజెప్పిమెత్తితనడిగిననన్నంబుబెట్టుచుతనుచుఁబలుక॥వారలువనిప్రవరులకెల్లనమొక్కివసులమేపుచుబలభద్రకృష్ణులలసెల్లతైచిరిటమమ్మనన్నమడుగ॥ధర్మమలారయ్యిప్రదాతలార॥పెట్టుడన్నంబుశ్రాంతులఁబిలిచితెచ్చి॥పెట్టుదురుగాడిమిముబోటిపెట్లెల్ల॥క॥ఘనదీక్షితునకునైనలజనుగురువగఁబుడవంబుసాత్రాహణియుంజనివెనకదోషములే॥దనహృత్కృపలారపెట్టుడన్నంబుమూప॥అనిగోపకులీలికిన॥౧॥కృతువునృంత్రముతంత్రమూఁధనములునాలంబుదేవంబుదే॥వతయూఁధర్మమునస్యముల్లంపనెన్నాడటిసర్వేశ్వర॥చుదినుఱింపకగోపబాలుడనుచువాందస్సితింజూచి॥కృతులైయన్నములేదులేదనిరెన్నానత్రీయామాన్యై॥౨॥అంతగోపకులునిరాసులైవచ్చియెఱింగించినహరితోకొనుపారియగుచుమీరయ్యార్దులనడుగకవారిభార్యలకుమారాకచెప్పండన్నంబువెట్టెదరినవగవినవారదనప్రాప్తానతులదర్శించినమస్తరించినంపూజితులైయిల్లినిరి॥క॥గోవులమేపుచునాకొనిగొనించుండన్నమడిగొనిరండనిమంమీవేసముత్రైచెను॥ధీవిలపితలారందమతెండన్నంబు॥౩॥అనినవినిగొనించందర్శనకుకూహలతైదరశీసురసుందరులుసంప్రమానంబు

లుడెండుంబులసందడిపఱుత్సృజ్యభోజ్య లేవ్యభ్యోజ్య పానీయ భేదంబులంగలిగినంపూరసంపన్నంబులై న యన్తంబులుకుం .
భంబులనిడకొనినంరంభంబులసముద్రంబులకుండుఁచునమల కేటంగున॥౩॥ ఓడలుమగలును భ్రాతలు। నెడ్డుమచనివలక
నంగునుకులడఁచుమాంసపుంబుజగిధిత్వరునకుంబడవనన్నంబుగొనుచుఁజని రాంబుదతున్॥౪॥ చనియిముగానమావంబున
నవపలవాటి లేకంబునవిగతవనచరకేకంబై నయశోకంబుక్రిందనిర్మలస్థలంబున॥౫॥ ఓక చెలి కాని పై సెఁజేయెవా.చి
వేరొక చెలిలాబ్దుమూడు వాఁగొప్పనికందకొన్ని కుంతలములుచెయ్యలస్వత్వంబు సేయువాఁగింబుచుండులుపుచ్చి
కొమరారగిట్టివనడవ నైలులలపలుమువాని నొకలఁదిరిగి రానలవడఁజుట్టినట్లంపుశిఖిసంధదండవాని రాజితోత్పల
కర్త పూర్వముల వానిమాతప్రభవపుష్పదామములవాని భువన మోహననల వెఱుగుతీ వాఁగినిర కొంటలుకన్నులకిరు
వుదిరి॥౬॥ కిన్లొచనరంధ్రంబులమునుసంహరిలరెదరాపుమునులోగొని నెఱు సములఁబరితేలింబిదితనుమధ్యలుహృ
దయజుత తామము వాయు॥౭॥ తిప్పిధంబున॥౮॥ వారంధసర్వస్వహలై । వారంధులెన్నుజాడవచ్చులు దిల్ । వారిజన
యనుఁడుబోడగని వారికిఁజట్టయెనగియవారతవృష్టి॥౯॥ శా॥ కాంతారత్నములారమిగృహములంగి శ్యామమేయేమిగా
పంతుఁ మికియిరంపముము సుచలన్వీక్షింప నె తెలివనాఁ రంతో వేడుకతో నెలుంగుముని రైతునిత్రానన్నుడి । మంతుల్
శ్రీ యఁజెరికండురుగిదామ లేవలకనస్వర్ణము॥౧౦॥ కాపునగృహస్థుల నిమిషతులుమిమ్ముంబు కృతువునమాప్రిజేసె
దనుమిరుయాగ వాలంబునకుంబుజుండనిపప్రభార్వలిల్లనిరి॥౧౧॥ మ॥ తను సేవాధవయిట్టి వాడవలయులర్థంబు లేయాయె
డొమగిలుగ విడులుసోదవలనకులుకముంబు వారింపము । ద్వికనీయుం ఘ్నులుచేరి నారవిలుబోజేకొందు లేవారలా
పగి యెల్లముకింక రిజనులుగా భావించిరక్షింప వేలనినజగిధిత్వరుండు॥౧౨॥ నానమీపముననున్నారంచునలుగరుబంధులు
భ్రాతలుబతులునుతులుమిమ్ము దేవతలైన మెత్తురంగనలార నాదేహసంగంబునరుల కెల్ల । సౌఖ్యానురాగసంజనకంబు
గామముక్తి ప్రదాయకమునాక్తి ర్తనమునదగ్గ నాకర్తనధ్యానంబులనుగర్త బంధ దేహంబుల బాసమీరుగమానసంబులునా
యంచుమర .గి జేనినన్నుజేరెదిరమివనమ్ము డనుచుఁబలికి వారలు దెచ్చినభక్షణాదు । లాప్తవత్సంబుతోహరియారగిం
చె॥౧౩॥ సుర మేత్వ రార్పణంబుగఁబరజనులకుభిక్షువేషింబరమవదమునఁబర గదరలతుదిపాఠాత్పర మేత్వర్ధుభిక్ష సే
యుఫల మెట్టినియో॥౧౪॥ సై శ్వర్యంధమునహరికృత్యయితేతమతమ భార్యలతనవలనంగృతార్థులగుట నెలకొని గూనురు
లుతిమఁలొజ్జనిరి॥౧౫॥ కలకట మోససోయితిమి కాంతల పాటియుబుద్ధి లేదు నెదివహరిగానజో నెలుగ మెముచు తాత్పర
మేముకి యోద్ధులులమువిష్ణునూరగుల ప్రాజ్ఞత లేలఁచంబులేలవఁ ర్యటనము లేలఁచములుయాగములుగ మరియేలకా
ల్ప సే॥౧౬॥ జపహూమాధ్యయనంబులుతవములు వ్రతములును లేకతిరుగులుహరినిత్రైవవదనరన్నిగలిగియుంజవల
తభౌందెలిమధిక్షేపింబుమినికిటా॥౧౭॥ సురగురులగుయోగిం ద్రుల । సరుదుగ మోహితంబు జేయువాంమాయనమున్నర
గురులమూఢుపప్రలమరువడి నోహితుల జేయసావకయున్నె॥౧౮॥ కృతువున్ ధర్మముమంత్ర తంత్ర ధనముల్లా లంబు
దేశంబుదేవతయుగావహ్నులు మేదినిసురుల నెవాన్వడటిన ద్వైతఁడెఱిఁగితిరక్షి పజనిచినాడెలుగవాశ్రీ భర్తృపూర్తకుం
గుతిలాభార్తృకుమేము సెయ్యెకొదమురత్నోవాధనంహర్తృ॥౧౯॥ వ॥ అనిమరియున నేకీకంబులబధిష్టా త్రాపంబులంబొంది
హరింజలంబితమింపుమని సుంకిల్ల బ్రాహ్మణులుకలనభీతిలైకృష్ణసందర్శనము సయంజనలై రుతనికగఁ డుంజులదర్శ
నుల దైవహరియంద్రయాగంబు సేయందలం దితరకడనవద్దిననం దాదిగూపవృద్ధులంగనంబునకల్పింబుయో॥... ..

— శ్రీ గోపాలకృష్ణఁడనగౌవధకానవర్షితము నెత్తుట. శ్రీ —

సీ యాగంబు సేయంగనర్థించివచ్చితియాగమునఫల మేమిగలుగు । నెవాన్వడికినీవ్వరుండగి కారయెవ్వడు పాధనమే
తవలయుఁ శాస్త్రీయమోజనాచార మో కాగర్థంబువైరుల కెలుగింపవలచుగాఁయెటి గడిమియైల కెఱిగింపఁడగుఁజేరియె
టిగి చేసేన గొంకలెల్లగలుగుగఁబయుచేలిమి లేకబరగినమిముబోటిమంచివారి కెల్లంబుతనంబు తలపులెల్లమానుడగ
నెఱిగింపవే । తాతవాస్తుధాన్త ప్రాతవగుచుఁ అవలికినప్రాధకుమారునికిఁడండ్రి యుల్లఁయె॥౧॥ పరస్యోడధికుండుభగ
వంతుడనులేం ద్రుడతనకేచి యమూరులగుచునున్న । మేఘబృందంబులు మేదితలమము పై నతఁ వంపునగూతహామకాణ
ముగిడలములుగుగియుండజలపూర్వములఁదోగివండునస్యంబులావంబదవను । ధర్మార్తకామప్రదాయకములులూకుతెల్ల
నుఁ బ్రతిఁకుమరితయోగిమేఘవిధులదైనయంద్రుండుమెచ్చుకొరకునింద్రముగములు సేయుచురెల్లనపులుకామలో

భవాయద్వేషకలితులగుచుఁ జేయఁపడెననుభవము జెంచుచు త్రుతి అదియునుం గాక॥గీ॥మఘము సేయవ శ్రీమదినంత
 సింహునివ శ్రీసంతోషవనగురియుఁ వానగురియఁగనవుననుభవము త్రుతిగును॥ గనవు మేనధేనుగణము బ్రతుకు॥) క॥ ధేను
 వులు బ్రతికె నేనీయుఁమానకుఘన మైన పాడిమందలగలుగు॥ నూనముగ బాడిగలిగెను॥ మానవులును సురలుదగిన మనమ
 దువుపు త్రా॥ అనియుఁ బ్రసేదించినందునవచనంబులువనియుం ద్రుతికోపంబుదీపింపవనుజడమనుండుతం ద్రీ కిట్లనియె॥) క॥ క
 ర్మమునంబుబుజుతువుకర్మమునకర్మవృద్ధిబొందుకర్మమునకర్మజేవక॥ కర్మ మెజునులకుదేవత॥ కర్మమునుభుజుభుజులకుగా
 రఁగనుధిపా॥) క॥ కర్మములనుడగుఫలములు॥ కర్మాదులనిడగరాజుగానినదా॥ షడ్గుణుడగునీశ్వరుండును॥ గీర్తనహిను
 కికిరాజుగాడునువోత్రా॥ వ॥ కావునకర్మముయోతలబులె నభూతంబులకుబురుహభూతునివలనభుతయెటికిపురాతనజన్మ
 సంసారంబులుపంపులుగొనికీ ప్పినకర్మంబులఁడప్పించిపెంపువడయంపుర మేత్వనుండును నేగడితులంబెప్పు నేలనురా
 సురనరానీకంబులతోడిలోకంబునిజనంసారవశంజెయందడిందియున్నదినుదేహంబు లేదుదేహికర్మ వశంబునగురుతను
 దేహాంబులజొచ్చివెడలునుజేవేమవునెచ్చెలివగతుచుట్టులుకర్మంబుజేపుండుకర్మంబుతోడవలెమనతనికికర్మంబుదై
 వతంబుకర్మంబునెబ్రతునుచునితరసేవసేయు నతిపతిడివిజారుం జేసినచందుబునిమి ప్రాదువెదికకర్మంబునమెలంగు
 నృపతిధరణీపాలనంబుననుచరించువైశ్వంకువాణిజ్యకృషిపనిదగిరితీతాదుల పరమహుమ్రుండ గ్రజులనులెసించి
 చిబ్రతునుసత్త్వరజస్తమోగుణంబులుగ్ని త్రిసితలయ కారణంబులుఅందురజంబున జగంబుజన్మించురజోగుణులై రితంబులై
 మేఘగులుబువర్షించువర్షంబునంబ్రజావృద్ధియగునిం ద్రుండేమిసేయంగలవాడడియగుం గాక॥గీ॥లోపింపంబులేదుత
 క్కునికేదాగోపించుగాకేమినింజేవంబుయ్యెడిదెమివల్లణములుగాకేహంబులుగాకేదేమిని॥ వ్యాపారంబులుమీకుబో
 యిడి నెత్తెలారణ్య భాగంబులగానోపత్వంబుననుండుచున్ననకునంకోవింపగానేటికె॥గీ॥ పనులకుఁగొండను బ్రాహ్మ
 ణోత్తమంతుమఖముగావించుటమంచిమధిఁబుండ్ర యాగంబునకేమేమిదెప్పంతురపయెల్లదెప్పింపుండరసీమరు॥ వాయు
 నంబులునుపూపంబులు పైదవుబిండివంటలువప్పవలయునట్టి॥ ఫలశాకములువండభివుడు హాహుంబునియుండుధేను
 ఏతీణలనిచ్చిబహుబిసాన్నంబు పెట్టుడుద్రాహ్మణులకి॥ సచలులై పూజయొనరింపుడవలమునకు॥ సడనుచందాలగు
 నకనంహాతికదగినభిక్ష్యుములు దెంపక సపులుబునుకండు॥) తా॥ అంధాలంకరణాలగువావళులచేతై చేసెనుమాన్మము
 తోబంధు శ్రోతయుమిగులుఁగడిచిపాభామారతి నేడుక॥ సంకల్పం గిరిగొద్దిజానలనమసారంబుగావెంపుమా॥ సుద్ధింబుని
 తోచెనేనిజనకాజన్మంబుధన్వంబున॥) వ॥ అనిమరియునిలంపవతిసాంపుమిపుతలంపునవిష్ణు శంబుతనకునమ్మతంబనిగో
 విండుండువతికినందుదులు మేలుమేలనితద్వచన ప్రకారంబునంబుశ్యాహవాచనంబులు చదివించిధరణీయరులకుభోజ
 నంబులిడివసులనుగనవులూసంగిరవ్వుడు॥) చ॥ సకలాభీరులువీ డెక్కున్నుండనైన జంజె సయాపంబుతో॥ కలంక సత్పినుండ్యై
 లమి దెమిరర్పింపరండంచుదా॥ నాక శ్రీలాక్ష్మితదాల్పిగోపమలతాసోహృదపూజించిగోపకీద త్రాన్మములాహరించెమి
 భండ్రావ్రతృత్తైలాక్ష్మిత॥) చ॥ పినుడి శైలము కామరూపిఖలుల న్నేధించునాజ్యాన్మముల్॥ మనమెప్పించినవాహ
 రించెనునలన్నన్నించెజై త్రంబులో॥ ననుకంపాతీతయంబుచే సెమనపై నంచుగానగోపాలుండె షనజాతుండునమనస్క
 రించెరిగికికంపదారుమందారుండై॥) వ॥ ఇట్లుగోపంబుహరినమేమిలై గిరించుమాజంపహరింబులు సమర్పించిగోధనం
 బులంబురసగరించుకోనిభూసురాశగృధవచనంబులతోగిరికిం బ్రదక్షిణంబుచేసెరాసమయంబున॥) క॥ అట్టులులపరుపు
 మెచ్చనినెట్టులగగ్గిరధనులనందవ్రజముల్॥ కుట్టులయ్యారులుచెలఁగఁగ॥ తొట్టులగమి వెంటనంటడలీలిరేళా॥) క॥ ప్రి
 టించిగానవిద్యా॥ పాలవమునఁదేరులెక్కిబహుతానముల॥ బాటలగంధులుగృష్ణుని॥ పాటలుబాడివిరోధిపాలనుండ
 నుచుగా॥) క॥ గుండనిభాషీనంబులు॥ మండితవర్షములువివిధమహితాకృతులు॥ నిండినగడుపులుగన్నుల॥ వండువులుగబాడి
 కుట్టువచువులుజరిగెగా॥) క॥ సోగఁ కెక్కినమూపురములు॥ దెగగల వాలుములు శైలదేహంబులుగు॥ గగనములునిండగఁకె
 లుమిగులమెరయువృక్షభగణము మెల్లనందచె॥) వ॥ ఇట్లుపర్వత ప్రదక్షిణంబులుచేసెగోపంబులుమాధవసమేతులై నుం
 కుంజనిరంతమహేంద్రుండంతయు వెడింగినువోకొంకగబునవ్రళయవ్రవ వర్తకంబులనునందర్తకాది మేఘంబులఁజేటియి
 ట్లనియె॥) చ॥ పెరుగు నేతులు ద్రావిట్రొవ్విధువివాధీనల్లదాధీనులైగిరిసంఘాతకతోరవత్రవనశ్రీధానమారంభున॥
 వ్యరదంభోధిగుంబురందడుననుబాటించిపూజింపకగిరికింబూజలుచేసేపోయిరదేవకృష్ణుండుపై లేచగఁగ॥) క॥ ను

దేవహీనుజాలునుగిరిభూజపుముఖవాసుగృహునసీమకాబరిమాణిబిరుదుగణం॥ విరహీతుఁజేవట్టియుగ్రు విడిచిగొల్లు
 త్॥ గీ॥ మలమనతాత్మవిజ్ఞానవిద్యచేదిగడలేకయుడువనిభములగుచు॥ గర్భముయ్యులైనక్రతువులభవనహోర్వ
 ముగడవఁగొరినారపీఠు॥ శా॥ ఉద్యతసంపదనమ్మి నందతనయోగ్యోగంబునకావైట్టలై॥ మహ్యగృభువిసగ్ధనీయునునిరీష
 ద్ద్యుల్పదనీరుమీదివ్యుత్పల్లులగిష్టులర్థములకావేసిందిగొల్లును॥ సద్యోగృహ్యుత్పల్లవోదరాల్లియుడికీర్వంబువా
 ర్ధ్యులకా॥ కి॥ మీవెంబఁతునెత్తె॥ రావణరాగంబునేకీర్తయిమృగం॥ దేవగణంబులతోడను॥ గొండునినుండదల్చి
 గొండలపెల్లకా॥ ప॥ అలియిల్లువలికిజంభువైరిసురంభంబునదంభోలయుళిసిందివి॥ కంబునకేకివకఁగిని॥ తోడనకిలు
 లుడిప్పించినహోలిపైరేరితంబులైశుభంబునదమీకనమోఘగుంబులైనమేఘంబులునుహంఘంబులైపల్లిప్రచు
 డాగ్రంధనగీరిచినుండంబుగిష్టులవిడిచిలేలావరించినోవోతగాళంబునిరంతరించద్రోవిడాంధ్రకారింబులంబుగి
 రొందివిలిభంజనశ్రోతీయవాదవల్లవభగ్నంజైనబ్రహ్మగడభాండంబువిల్లుజల్లిందివదొఱగుబిహిస్సయుగ్రనలిలన్గి
 రంబులవడవునెడతొకతోగంబులైరనిరధారలగురియునుశిలలవర్షించువునుపివగులరువుచువిల్లుబుల్లంబునననత
 లంబులైతొక్కారంబుగూపుమాపించెమమకకమచువిలయశిఖిభాసంరంభిశ్చంద్రబాగామిన్పూతావీలకవంబుల
 మెఱుముగొనిసాన్పురిలంకోపులేగలునులేగలకఁమూతులడ్డుబులిడిప్రయత్నైరివభోభాంకారభీషణంబులగుగర్వ
 మోషంబులజెవుడువిడిచిదరవందరలైనదొండంబులంబులొందికంది॥ వ్రాలుడేసువులునుకేసువులవకగిడికొనిరుగి
 కిలప్పుంతకొట్టికరాళకాలకిరిపిశాలగదాఘాతప్రభాతంబులైనకన్యతసాతంబులభీతులైహాకిన్మొక్కరమరేయి
 శబ్దంబులుసేయుచైవడిపడవనిజపేరిబడినెరింబులువంచుకొనిగర్వకరంబులనుభావంబులుసేయువుచభంబు
 లునువృచభాదిగొరడగణంసేయుచునుర్వారఘోరశిలాసాగంబులసారింబులునెడికిరింబులుభారంబులైననవ్వును
 వడుగొవలలుచుగొవలంబుగిడిట్టలైననానికొట్టునంజెట్టువడిబిగ్గరకుచులులునువడవడంసురుగొవించు
 వింజీబుగొనికిలునుగొడికాజనకిరిసుచకలతియుగళంబులమరుగునదలయుజెనునిపవనలైకళిశువుచుగలిగినుహ
 ఘోషంబులతోడవృంజైనఘోషంబులజూచిప్రబుద్ధలైచుగొవవుచుయొంతుమర్దినశిశుండునుదీనజనరక్షులడైన
 వుండరికామీచునుమొక్కీర్మియుగిరి॥ ఉ॥ అక్కలవానదాకిప్రజలాసుమయ్యోగియుగిర్మి॥ నీవెక్కడనుంటింతవడ
 వేలనహించిలనీపదాబ్జమో॥ దిక్కుగనున్నగొవలదీనతసెందభయావహితై॥ గొల్లకరావకన్యగిరికామిశో
 ధనగిరికుంభాదయోగి॥ కి॥ ఈయులుములనీమెరుములునియితనీఘోషణయులునిజులధారలీ॥ నీయాతతోరీయెటుగమును
 య్యాచివంబుదయ్యుగారత్నగిరి॥ వారిబరవయ్యెగంధలవారికిజెవరులుగోరువారివంగా॥ వారికపలభయం
 బును॥ వారివంధూడుసేపవారివగడే॥ అనివిననర్పణంజైనకృష్ణుడతయునెడిగి॥ ఉ॥ తన్నెక్కియింటిగైకొని
 రుగిష్టుగిరిగొంతుచేసిరగము॥ మిన్నునంబిగొవలమీదతిలత్తురియిపుచున్నవా॥ డున్నతర్లిరేండ్రిభమౌ
 దిశగిర్వనగాధియామండైకన్నలగాననింక్రడిమగిర్వవరుండొనుగానసేప్పునే॥ కి॥ వతలంబులన్ననుసేపింతు
 మిగాభ్యుచుదముంజెంకరుచెరువం॥ గావలదుమానభంగయ॥ గాంపగవలయుగొంతగలిగివెకొరితై॥ వ॥ అనిచించితి
 లావృహా॥ తైశరణాగతులైనఘోషజనులరక్షించుటగవసకలలకరతుఫంజైనపితృగణం॥ వ॥ కలగడఁడిపధూజ
 నలుకడముమెంకడదీనజేకేసుర్॥ తలగడఁడిపసూరసుణకన్యవారలుతాలవానచీరయలుసుడిసప్రజమునన్డ
 న్డగిర్వనీమడిమెలుపుచిమీశేస్తురం॥ మేలానంగుగారుణాచిత్రంజైనఅనిపలి॥ కి॥ కరియెడరయ్యెనహరికిరి
 రసజమునకమెత్తుగడత్రైభువనశంకరకరుడైగొవధగిగియెక్కింజక్కమెక్కింజక్కలీల॥ కి॥ దండిపువ్వుండం
 బులుచెంకులక్రియబట్టియెగడతెన్నెనుహరికి॥ గొండజెగించియెక్కిలొండొకదనిగాఁయొక్కొండతలవక॥
 క్కిలుగిర్వెక్కి॥ ఉ॥ బాలుండొకనునాతవక్రవనసంభావించిభూగుప్రీతికాగెలండావ్యలీలలేకగళితోగృహుండుదా
 నన్డహా॥ తైలంబుకవలకేలాదాల్చివిపులచ్చనంబుగాబిసేనాభీష్టాభవ్యశమగిలావకితగొవీగొవగొవగిక్కి॥
 క్కిలుగొవలగనంబుగాబిసేగొవజతులగుగొవాలశేషగుండెయొ॥ రాతర్లిరన్నునంద్రీ॥ వ్రేగలుగొవలలు
 రంకుడినుండిగడ్డొగలముననుండునుగొవ్రాయతోమీరుమీసవలసనయెడల॥ శా॥ బాలుండితడవకొండదొడ్డి
 మహాభారంబునిరింపగా॥ బాలంబోయనిదీర్క్రిందనిలువకశంకిపగాబోలదీ॥ తైలాంభోనిధిజంతునంయుతధరాశక్రం

బుద్ధులక్షణములనుబంధులారనిలక్షింపఁగల్గు మోక్షమును || వాంఛింపఁజూచుచున్న హరివలకులవిని నేర్పఁజూచు
 లనన్మి కోడలును నున్న తమతమమున్నులంబు శ్రమింపఁగల్గెనాదిసమేతులై గోవులం దారును సోపజనులజనాద్వందక
 రుణావిలోకనామృతవర్షంబున నాకలిసరుదప్పలవా పైఁటుంకకృష్ణకథానివోదంబులనుండివిష్కంబున || కు || హరిదో
 ర్దండును కామగుబ్బిభిరుంబాలంబిముత్తావళిల్లరగంజాపైఁకుతోయింబునుపులుగాగోపాంగనాపాంహా సరుచుల
 త్నవయంబుగాంగనవలచప్పత్రంబుతోభిల్లెఁదానిదిభిడ్డునభ్రంజితై జలపరాభిన్న ప్రజారంభియై || క || రాజీవాతముని
 యేనెగరాజీవముభంగి శైలరాజముమొల సె || రాజేంద్ర మీదముధుకర || రాజ్రియఁమేఘరాజీరాజిన్గొండు || క ||
 వడిగోనిబలరపుపసుపుననుడుగక జడిగురిసె నేడఁబూరాత్రములయొడఁగొనజనులు బ్రసక్తి || జడిఁదడియకఁగొండ
 గొడుగుచాటుననధిపా || క || బ్రహ్మహరియేడఁబూరాత్రంబులుగిరిగియించిగిరిభేదివీడి వేసఁబ్రసవతిదంబులువనివెఱ
 గువడివిఫలము సూరభంధై మేఘంబులకురలించుకోనిదనియెంతతనభోనుండబంబుదోర్వతఁగొండ దోర్వతమండలంబును
 టవినిగోవరనధరుండుగోపాలంబులకల్పయె || క || ఉడిగెను వానయుగాలియువడఁజేసినవల్లెఁదొయిలవవదరిగిరెఁగొం
 డమగుననుండక వెడలుండ || క || మేఘంబుల సూర్యుడు సతులుగోవులుమీరు || క || వెలసెనెనెనకల సూర్యుడునులకటామృత
 రణనమేతులై గోవులు దారునుకలయెడుగుండడివిదవృత్తపురుండునుచె ద్వైరతొలికితి యెట్లునిజసానముగిరినిలిపె
 నంతవల్లపుల్లెంబుస్సంగుంఁగినించుకోనిసమేత ప్రకారంబులసంభావిందివీడిందిగొంపిరు సేరిమీదగ్గరి కిబఁబులు
 సొగుచునాశీర్వాదింపెనిండబలభక్తరహిణి || క || పశుచాలింగంబుచేసిభక్తవాక్యములుచెప్పెనాభక్తగంభీర్యులకు
 విరులునియుచిదిసరలుకలంబుంబుభులు ద్రావణి నిరుంబుర్రముఖులయింకంభర్తలు మాడిపొద్దు || క || వా
 కాంతలుదనకథాల్లెలును మాడిగినిరవేడెను || క || వల్లె బలసంబుయిరుండై యెల్లనుగోవులంబువలెమున్నుగా
 య్యవనరంబునగ్నస్థులర్రంబులుతలంది ఎగురుచుగోపలంబునంబునకిట్లని || సీ || కన్నులుచేరవనివదెన్ || క ||
 దానివచనబాలు ద్రావివంపె మూడవసెలసామగ్గలదాలుండై తొలుదితకలంబుకూల వస్త్ర సేవకులై బ్ర
 యోగనిత్యుణావర్తమెడబట్టుకొనకూర్చిపురుంబు సేవగల్గెవెన్నలసవైతనులోలభక్తిరంగోడురు దానిభులంబు
 సుల గ్రేవులగాచుచువనిజేతి || వెలగతోవల్లె పులి త్రేసిదంపెనబులుండై జరక్త త్యునఁబూరించు || క || పరమ
 నజుఁడేయెందిమాడ || క || లేవరియై రామనిచే జడించెఁబ్రలంబు మ్రింగెఁబులన వాగ్విగ్రహపుత్రంబు కై
 రియు || క || ద్రుంపకకానిదివెడలవోలెఁజీలి || క || కపిదేండ్లబాలుండెక్కడ || క || రంగుగిన్నెయై పుల్లెలంబుండెను || క ||
 జూడగియెత్తులెక్కడ || క || మేఘకలంబుచేర నేడువెలకొంగాదో || క || నిరంబగోవధునిరంబునందావరింపనెర్పరితనము
 త || మానవులకుకర్మంబులెమానవమాన్యుండెనినమారుండులం || క || వా || లని విని యిండువారలంబావినున్నురనిక
 ర్మమహామునిచెప్పిననుకేతంబుతెలిసకలేమవృత్తులంబులోకరహసింపైన సుండ కాలంబుగొంతకనుచుసంతరంగం
 బునంజెలింతుననివరికిన వెలుగువడిగొవకులుకృష్ణుడనంబుపూర్ణబుధుని || క || రాని || క || గియెగ్గవర్ణజుభిగా
 భీరసారాజికి || క || రణంబై నద్రిలోకరాజ్యమదుంబానిండ్లి || క || పై || క || పుగంబుబిబా || క || లోకసాంఘికు
 ప్తప్రజేశ్వరమగ్నాననిరాకరింఁగరుణావర్ణిష్టశ్రీకృష్ణుని || క || పై || క || పుగంబుపూర్ణబుధుని || క || లోకసాంఘికు
 యేత || క || మునిపూర్ణలంకరణంబులునున్నతోభరణములునుండుచుచున్న || క || పుగంబుపూర్ణబుధుని || క || రికమంబులుము
 కులింపివారికిహరిహాయుండిల్లరియై || క || పరమనిధానంబుభానురతత్వ || క || కలంబుసంతరక్షణమనిత్యమనికలహరి
 యున్నట్లుగావునమాయ సె || క || డెఱిగుంబులునున్నలేవు || క || గోమంకరపు గామనములనయ్యెడిలాభాదికములునిలొనఁజేర
 వైనదుర్గ || క || హముగిర్గతయలగిలి సేయంగంకభారివగుడు || క || ముఖ్యధర్మగుండ || క || కలంబుపూర్ణబుధుని || క || జగత్సమంబును
 మూఢజనులుకలగినిచ్చపుట్టినయావంబులిపురాధిపి || క || మునిధాని || క || సేముడుగా దెలింపవలె || క || వాంఛివైచారిని || శ్రీ
 వల్లభనిపురాస్తిచేసివేరి || క || వారమునూనిపె || క || శ్రీ || వంజగుడు || క || పుగంబుపూర్ణబుధుని || క || సాంఘికు || క ||
 సెప్పగండగర్మమునసేమయ్యాలనుచు || క || పోకినినుబోటివెల్లులు || క || పుగంబుపూర్ణబుధుని || క || సేరరనంతా || గీ ||
 సుదేవకృష్ణవరదస్వతంత్రవిజ్ఞానమయమహాత్మ్యవ్యుత్థాపురుషనిఖిలబీజభూతాద్రక్షక || క || పుగంబుపూర్ణబుధుని || క ||
 క || శానిసామధ్యమెంబుగ మేఘములచేర్చిపముల్మి || క || గ్రాసారంబునంబుచిత్తులునునాకైవల్లపుల్లెయరి ||

నోనశ్వేభవత్పహత్యముననాయువ్యోగమిట్లయ్యెనీ! దాసునన్నుగృహపరాధుఁడగుణంఁదర్శింపవేమాధవా||ను||
 నిమబ్రహ్మనులెఱుంగలేరుజడశానిఘండహాకిత్రయావరదుర్మానగిష్టఁడ౯విలలమవైకమమృత్యుభూయిష్టుఁడ. వివ
 యుర్మాకనిఘండ౯గుజరగిర్పిత్రేఘండ౯దేవనీఘనలీలాఃభవంబుపెంపుడెలియంగానెవ్వడ౯సర్వగా||ఎ||పనిపి
 నివగుమజుఁగగఁగీరవంబునశ్రేష్ఠశ్రుతియిట్లయె||మ||అమగాధీశ్వరలక్ష్మీతోదగిలియిట్లుగండ్లవైయున్ననీ!నమ
 దోత్రైకముప్రందివైమృహసీవర్షంబుదివిమితి౯||బ్రహ్మశ్రీరతివండ్లధారియగునాభావంబుదేవాప్సనికగ్రముశి
 ష్టింపవలంబువారిఁగనుంగొనింజుజంభాంతశ||౧||౩||నాయాజ్ఞసేయుచుండమునీయభికారంబునఁడనిలుపునురే||రా||
 శ్రీయుగంబువైచుదింపప||శ్రీయంబులుగల్గుబొమ్మసేతకరిగనునా||౩||వ||అనియుట్లుజనింబులుకుమన్నకృష్ణాక్షిమీక్రి
 గోగలంమేతయునునకానధేనుపుభుక్షవకామధేమవయవయోశ్వరుకన్యాయె||౧||౩||శ్వేవవిశ్వభావన! విశ్వాకృతి
 యోగివావృవినునీవేత౯||శాశ్వతులమైతివిష్ణుమృత౯||శాశ్వతముగఁజింపితికసేవ్యంబుహరి||౩||దేవామాంబరహదై
 వంబింప్రందపుసూనుగోమరసాగుసౌఖ్యంబుకొరకుఁగిన్నింప్రనింజేసెపట్టముగట్టుచువిరించినయమిదిపుత్రైతిదేవీ
 వృశూతలసూరిభారనివారణంబుసేయనవతరించింపవనివలికియంత||౧||ను||సుభిక్షీరములఁసరవిన్ననహాసూడా
 లతానీతనిగ్రరగంగాంబుపులన్నింపజననీనన్నానిఁగఁఘంబున||సురనాథుండభిషిక్తుఁడేవలికెసాంపారగఁజిండుండం
 చురణాక్రాంతవిషముచోయజదభోతుఁసాగుచుండుతుఁ||౩||తుంబుననారదాదులుసద్గచారణగంధర్వులునుహ
 రికభలువాడిరమరకాంతలుమిలంబాడిరిపేల్పులుసరియించిరిదత్తంసుగవృష్టిజములుమామనంతోషమునుబొం
 దెగఁజ్ఞులవన్నులగురిసెఁబాలునవజంబులతోడనమలెల్లబ్రహ్మాంఁదెరిఱిలవృక్షములుతేనియలువడినీ||సర్వలిఖిలఫ
 లపుష్పచయములనురెవర్వతంబులుహరిగలప్రభలనొప్పె||ప్రాణులకుసెల్లతమలోనివగలుమానె||వాసుదేవునియభి
 షేకవాసరమున||౩||వ||ఇట్లుగోవగౌగఁదతిత్తంబునకుగొనించునభిషిక్తుఁడేనీవిష్ణోనిపురందరుండుదేవగణంబులతోది

— ❀ శ్రీకృష్ణమూర్తిఁ నందునివరుణనిగరమునుబదిగొనితెచ్చుట. ❀ —

వంబునకరిగెనంత||సీ||నందుఁడేకాదశినాడువవానంబుచేపరీహతిపూజవేపరచుజ!వేపరచుంకవేగకముండరవాప్స
 దిశీస్తానంబుతగిమెరర్చియమునాజలముసారనంబొక్కదైత్యండునందునివరుణనిగరమునకు||గొనిపోవఁడక్రిస
 గొపకులందఱునందగోపమగొనకఁగలంగి||రాంకృష్ణులబేస్తానిరవముసేయ||గృహుఁడీసుంకఁగతంత్రీగిగురుపట్టి
 వరుణభృగ్యంఁడుగొనిపోయివరుణుఁడేర్చు||ఔతిఁగిరియముననచ్చటికేగెనధిప||అప్పుడు||౧||౩||వచ్చినమాధవుఁగనుగొని
 దెచ్చెరవరుణుండుపూజచేపినతుండై||యచ్చుగిల్లినిపలికెను||విచ్చేరితిదేవనానివేతంబుచుగ||౧||౩||పక్షపాదవద్వర
 తులెచ్చుకునెవ్వరుబొందలేపె||ద్రోవజగింతురట్టిబుధతోషకనీవరుడెంచుట౯బ్రహ్మో||దావృతచయ్యెఁజిత్రముకృతా
 గ్ధతమొడెనునోరక్షంబునీవేవంబిత్రభావమునఁజెందెశరీరమునేకమాధవా||౧||౩||పవరమేశ్వరుఁజగములిన్నిటిఁగ
 ప్పినమాయగవృగానోపకబారతంత్రయనునంబుమహాశక్తియిట్టినికున్దీపిశభగ్రముగ్రికిసుధీజనరతుణవత్రికిం
 నూ||తాపమునాయమొక్కె||గనుదారతపోధనదక్రవర్తిక౯||౩||చ||ఎఱుంగుచిండునాభాటుఁజొకింఁచుకడై నమనంబు
 లోపల౯||దెఱుపవలేకనీజనకుఁదెచ్చెరయంగొనిపోమ్మనోహము౯||మఱువుమునన్నునీభయమున్ననసేయునునీదు
 పైరణ౯||వఱుబుదుగాదెయోజనకవత్సలనిర్భలభక్తవగ్గు||౩||వ||అనియుట్లువలుపుచున్నవరుణునిగఁగిరించిత్రిందో
 ట్టోహతిరిగివచ్చేంతనందుండుతన్నువెన్నుండవరుణనిగరంబుననుంచిపిడిపిదితెచ్చిరవృష్టాంతంబంతయుబంధువుల
 కెఱింగించినవారుకృష్ణుండేశ్వరుండనితలంచిరఖిలదర్శనంఁదైనయోశ్వరుండునువారలతలంపెటింగి||వారికోరికెనఫ
 లంబుసేయుచునెవారివందటిబ్రహ్మప్రాదంబునముంచియెల్లిన||గీ||ప్రశ్నిఁగఁజుకర్తవవకమైయుచ్చునీవగతుల
 బొందిరెయభ్రమనీతిరుగుచున్నజనముతెలియనేరచునిజగతివిశేషమీజగంబునందు||మ||అనిబింగించినయోధుడై
 నహరిమాయాహారమైజ్యోత్తియై||యనిరూప్యంబునసగ్యమైయెఱుకయైయానందమైబ్రహ్మమై||యనభూతులు
 నోశేమందఁగఁగనిత్యాత్మీయలొకంబుగ||కునఁజూపెగరుణాద్రుచిత్తుండగుచుగొపాలకశ్రేణికి౯||౩||ఇట్లు

— ❀ శరగ్రాప్రియండుగోపికలుగానముచేసెకుశ్రీకృష్ణునిన్నధికివచ్చుట. ❀ —

హరిమున్నక్రూరుండువైచినలోకమంతయుంజూపిబ్రహ్మలోకంబునుంజూపినంజూచినండాదులుబరమానందంబును

బొంది వెఱగువడియొనసన్నగూపసుండై నకృష్ణునిగొడగఁబొగడిపూజించిరంత॥ చ॥ కలువలమేలికంచువలు కామునిక
య్యపుభావముల్పర॥ స్థురులచేతు వేళలుదకోరిక పలుభాగకాలముల్॥ చెలువలు నై రణవిడివిదిమంత్రులుగఁ గుహ
చంద్ర చంద్ర కాంక్ష విభవతీ శరన్లుగఁ బూజకమర్తలయ్యెడదొడ॥ గీ॥ కామతంత్రుణ్ణికలువజోకకంఠదర్శ
భావముల తాల్చి పో॥ దకతద్ర వాసం ప్రతీతజలలోక॥ రాక వచ్చె మేలుగాకయగును॥ క॥ పతితనకరములకుండును
తీ మొగమునను నునుగొనమునుచు వేళొందితర రాగమునఁ జా॥ పరంజించెన్నరేంద్ర ప్రాకృత మొగము॥ ౧॥ పిలు
సేవపై దుడువడి తెవవల లేంగొల్లెన పై హేమకుంభమనగ॥ గాముకన్యతవల్లికలు ద్రుప నేత్తవశంబురాతనుచేతిచ
క్రమనగ॥ మారుండు పాంథులమానాటపులుగాల్పంగూర్చిననిష్ఠలకుప్పయనగ॥ విరిహిస్తోమగముల వేటాడనుదనుండుదె
చ్చినయోహాదీపమనగ॥ ఓంతునుపుగిల్చివృత్తి మై యరుణమై॥ కాంతితోజకోరగణములుబృహద్రుకొండవక్కపాడిచె
రాకాచంద్ర॥ ముడలంబుగగనమండలమున॥ వ॥ ఇట్లుపాడమినవవసుంధరాంకితరమాముఖమండలమండితంబైనవంద్ర
మండలంబుపాడగనిపుండరికనయనుండుయమునాతలంబునజగన్మోహనంబుగనుకొగ్రేతంబుబాడినవినివరాయత్రదిత్ర
లైత్రత్రతరంబునవేత్రలవసులకుంజేతులాడకయుగౌవులకుంజ్రేపులవిశవకయ్యువిడివిడిది యాడకయుఈడియూడి
యూడినపాలుకాంచకయుకాంచకాచియుకాచిసపాలుడింపకయుడించుడించుడించినపాలుబాలురకుంబోయకయు
పోసపోసయునతులంపరిచర్యలుసేయకయుచేసచేసయునశనలులుగుడవకయుపడిచిపడిచియువసునుంబాలుమును
వకయుముడిమిముడిచియుకొడవులుదొడగకయుతొడిగితొడిగియుగోష్ఠంబుపట్టులనుండకయుతాయునుంబు నెరయవం
డకయునయ్యెడలలువంబడకయుకాటుకలుసూటినిడకయుసురులుచక్కమైత్రకయుసుందబులగంధంబుకలయ
మెత్తకయువయ్యెడలపిప్పికప్పికయునఘలకుంజెప్పకయునపెచాదరులుమగలుమానలునుతాములుబిడ్డలునడ్డంబుచది
నివారింపందలారింపకనంచలించిపంచభల్లునిభల్లుంబుల మొల్లపుజల్లుల పెల్లుంపందలక్షిణిక్షిల్లవడి మొసకగమివలువడియుం
నించుతల్లితల్లిలపొండునగుండుగమనలకుందగమనంబులమందలువెలువడిగ్రూవింపందర్శనంబునకుంజరివప్పమ॥ వ॥
తగుణలలాంబలుసూపగేహములనగ్రుండిందిరాకాకదగిద్వరహగ్నంబురణాపమొంచుమమనోవిధిభావభూమాపురా
గిరంభంబులుసేసజూరండనుచుభావిందియోజతోకీపాందిరిముక్తిగగుణదేహముల్నిడిచిప్రేమాబంధినిర్మకత్రై॥ అ
నినరేంద్రుఁడట్లనియో॥ జూరుడనికాశక్యమండఃపూరివకల్రహ్మమనియుబుద్ధిదంపః॥ నేరంబునగుముదిహము॥ తే
రిండ్నిడిదింతులెత్తింపురా॥ అనినవసుంధిల్లనియో॥ మునునేజెప్పితఁడత్రకలగతుఁడై మాకుండుచైవ్యంబుపెం
పునగైవల్యపదంబునుంచెలియలైపొందంగరాకున్నదే॥ యనఘండవ్యయంఁడప్రమేయఁడగుండునై నల్లిగొందింద
మా॥ ర్విరశ్రేణీకీముక్తిదామనిమమి తెల్లంబుభూవల్లభా॥ గీ॥ బాంధవముననైనబగనైనవగనైననై॥ బ్రీతివైనప్రాణభీ
తినైనభక్తినైనహరికివంతంతులైయుండు॥ జనులమోక్షమునంజనురధివ॥ వ॥ అటుగావునవరమపురుషుండునజాం
డునుయోగీశ్వరేశ్వరుండయింహరిసోకినస్థావరంబైనముక్తంబగువెఱగుపడవలవవిద్విధంబున॥ క॥ ఘనమధురగీతనిన
దము॥ వినివచ్చినగొప్పకలపిక్షించినయగిబునమేసెనుగుణనేర్పరి॥ తనవాగైవ్యభవముమెరసితగనిల్లనియో॥ డి॥ మే
లామీరుభయంబుపుట్టుమగదామీగుండంబునింహతా॥ దూలానేకపముఖ్యముల్లిగిడిగ్రూరంబులేతెనులే॥ యేలావచ్చి
తిరినితానమయవందిదోట్టవర్తితులే॥ చాయంజాలులతాంగులారచనుడిసంప్రీతితోవండంబు॥ చ॥ మీరేతెందినబాడ
గానకవగమీతల్లిగుండంబ్రలుంపిరాముల్లహుల్లనాజులుగురుప్రసాదరూపుభావులే॥ మేరల్మీరీలేదపోయిగను
చుగామీఘానభూభాగమం॥ దేరితింబరికిందోతగపులేయూసాహసోహ్యోగములే॥ వ॥ ఇలువరిమన్నజేనెపూడయేసులసి
గ్గులజీపియైవ్రహ్మకులనెరియించిసేదరులమానముసూరలుపుచ్చితల్లిదం॥ ద్రులరుదిమానింధులకుతోయెరర్చును
జారవాంఛంబు॥ వలతులెనెత్తులాంగనలువత్తులెగోలుమాచిమెత్తులే॥ సి॥ ప్రాణేశుఁడెఱిగినప్రాణంబునకుండగు
దండించునెత్తిగినధరణివిభుఁడు॥ మామయెఱిగినమనువెల్పజెడిపోవుండలవరయెఱిగినఁడగుసేము॥ దలిదంబ్రులెఱి
గినఁడలైత్రకుండురుయేరాతెత్తిగిననెల్లిసాధుడు॥ నాకృజతెత్తిగిననాదరింపరుమాదిబంధువులెత్తిగినవనిసేరుతు॥
రితరులెత్తిగిరేనియెంతయుంజాలుకగా॥ జూపరించునందునుబలులేమయకములేమరర్చయనందమునులేమ॥ జూరుఁజే
రందగమచారుముఖి॥ క॥ నడవడికొఱగాకున్నుమబ్రహ్మగైనగురుపియైనబామరుండైనకాబడుడైనరోగియైననుది

డుచుటను క్షాపగాదు విభవంగనకుఁబ్రచీతియమునానదీనలనమేనీతపాదవపల్లవప్రసూనదళవిరాజితంబగువనంబు
వనంబులమేరదప్పినోపాదఁడటు నేవృద్ధిబిడ్డలకుఁబోయఁడుపాలువిడుండులేకలెఁగఁజేత్వరలముద్దయ
లారభజింపుఁబోవ్వగఁజు||చ||వనితలునమ్మగోరియుటవచ్చిరింతగొరతలేమమేలొనఁదెనమ్మజంతువులునోలిలియం
బులుగావెనామనైననవనిలువంగబోలడుననాతనధర్మములాడువారికిఁజెనెమిటులంభజించుటలుపెన్నలుజెప్పమనుండు
తెల్లెడఁజు||క||భృగృతాకర్ణనదర్శనఁగానంబులనాతలంపుగిగినజాలుఁజు||పూనెదరుకృతాకర్ణమఁమానవంతులనుఁడను
రలిమందిరములంకఁజునవనినకివెనిసీవిరిహగ్నిశిబిలలోవెడుబుడిట్టాగ్నులముక్కురంబులగంధిమోములెండఁగన్నలపె
డచిడికలంధారలుకుచుకుండుంబులగుచ్చిపారఁజెప్పలఁజేర్చినచేతులవేడిమిమోముఁడమ్ములమేలియునుపుడింపబొరి
దారిపుంజూనుపుంజూంబులెనానుమడునకోలలధైర్యమసీనువెడలఁదుభిభరమునమాటలుదోస్తువడగఁచియములాడు
పియఁజూచివెన్నడిలిచరణములుసేలవ్రాయుచుసంభ్రమమునకాంతలెల్లనువగలనాకొంతగంతుఁజు||ఇట్లనిరి||క||అనటాన
మృతీమేముక్తానుఁడననిన్నర్థంబెమాయిండ్లలోనకలవ్యాపులఁడిందివవనరోజుగంబులర్పించుబిక్కిననేతెంచిమేనుఁ
డాడ్యంఁడుముముఁద్రానవులంగానుగోలికగావంగనగావవేడువననేలేకాంతలఁజు||తొంతలఁజు||సంపత్తులఁజిన్దలంధు
లన్నులకునాపుటిండుతెన్నవృత్తంతివంటివిదేహధారిణులంకఁభర్తజ్ఞులించింపుమాదలెపురాదినాహమూరివగుచున్నా
నిల్లునియండుఁచిత్వతపురాధికవాంఛలన్నిపినంభాపించుటన్యాయమే||మృతకోటిలఁగివంకఁజెలిసియుచుదురునేర్ప
గెల్చుకన్దపిడ్రోక్రిప్తపండుపుగాననెవ్వఁడెచ్చునాకునుతాదులఁజూపనేటికన్దహృదయమట్టుకడనండుగాబావనే
లకుఁజునుతానునుబావఁబోలుకృపానీధి||నీనిపాదకమలంబునెన్నిఁడ్యరగానితరలిబోవంగఁబాదములరాపునీకగాల్లం
బులునెడినంతివఁగానితక్కినవనకివాస్తములదొరపునీవాగమృతధారనిండుద్రోగగాఁజెవులన్నభావలఁజేరివనపునీ
సుంబరాకృతీనియఁజిఁజూడగఁగానూడవన్యంబులమాడ్కికవలు||నెక్కినివలుకనేరవుమాజివ్వలొల్లననుమటుకనోడ
ఁపుఁడూహనంబులేలమరపిడింగిలితిమియేమిసేయువారమింకఁగృష్ణు||చ||సిరికినుదారవిహుములఁజేయవచ్చురఁదార
విందములే||నరసిజనేత్రమాతవమునంపకఁజేరితెనెట్లలేలకుఁజు||మరలగలేముమామగలమాటలనెల్లునువన్నగంధమో
మరిగినలేటులన్యవసంబులఁజెంతలఁజేరనేర్పునే||గీ||నవతులేకనీవిశాలవత్సనలిందులనీతోడనూడఁదోయజూడు||హను
పుమనుచునైనమాకాంతనీపాదకమలరజముగోరుగాఁజెక్కిన్ద||చ||లత్తలుమానులున్నగవనారడికొనకనాధులఁజు
గాయత్తులజేసియుల్లననలారడిబోవగనిదునవులఁజు||మెల్లనిమాటలఁజురుఁడుఁజొగ్గానియేదినవచ్చినారఁజేసే||అత్తు
లనెల్లమోపురుషభూషణదాన్యములిచ్చికావవే||స||హనువచ్చిక్రొరెతోల్లివల్లభులఁజువానిఁచివన్నభులఁజు||హనుపం
తంబుగలంపలేతనలిముల్లపాలనేపుట్టెనే||హనువారాడెడిమాటలేతగపునీమాటల్లనొజాగ్నిచేఁ||బొంగంజాలము
ఁజుగిలింపుమనుముంబున్యంబుపుణ్యార్థకా||చ||కుండలీప్రగండమునకుంచితపంతలఁఫాలముఁజు||హనుఁడిగవల్లవా
ధిరముహంజాలహంపిలోకనంబునె||యులఁడెడినీముఖంబుగనియుండగవచ్చునెహన్మథేయకో||దండమిమ్మకృపాణముల
గానుండునయ్యెదమాదరింపవే||నీనియఁజురామృతగర్వరంబులునేమఁజేరివాతెరలపైదిలుకన్నన్నునీవిశాలాచివనీర్మలవ
డలంపనవల్లలంబులంకార్యవన్నసీరవృత్తిరహస్వనీరజాతంబులువిరుగబంధంబులఁజేర్వనన్నునీకృపాలోకననవహం
బుమెల్లనెమ్మగంబులమీనునెరవనన్నునీచివనాననీయనల్లావంబు||కర్ణరంధ్రదితలంకపున్ను||నెల్లుబ్రతుకువార
మెంబులఁజేరింపవార||మధిపవనఁగదగఁదెయాడుంయులు||స||భవదాలోకనహనీతములైభానిల్లుకామాన్నులఁజు||
భవదయాధిరపల్లవామృతముచేఁబాపఁదగుఁజాపవే||నివియోగానలహేతునమాతులఁజేరితొభవవంతలఁజుభవదం
ప్రృద్ధయఁదీక్షింబొఁడెదమునీపాదంబులానప్రియ||క||తరువృగఁజుగోగణములు||కరమొప్పెమనిన్నుగన్నగానమువి
న్నె||గిలిపులకించునబలుకరగఁదెనుగన్ననీమగానమువిన్నె||నీ||ఈపంపబాణాగ్నినేమిటూర్చుమనీనుంజువా
గ్నిప్రప్తిసెగడదేనియూహన్తధాంభోధినేత్రోవగడతుమనీనృప్తివావయైలివఁజేరి||యూచిత్రభద్వాంతమేజాడఁజెరు
గుమనీహేదంధ్రకనినడదేనియూదర్శకజ్వరమేభంగివణంగునీయధగామృతోషధకబ్బుదేనివిష్ణుకర్మహింతుమేలా
గునూలానుగిరుణనేయదేనిగదియదేనిమరుండునిగ్ధయండుమననిచ్చునేయో||దామమాయువట్లధైర్యగోరక||అమ
రులగాఁచినహా||చ||యఁగమలేక్షణిపునేడుకరుణఁభయహస్తముమాయురములశిరములఁచుమనంబుననిడుమూ

ర్భపాల్పద్యం డ౯॥ కృత్తూతలమును కలుపై । దట్టపువరహాగ్ని శిఖలుతరుణుల సేవఁ దెలుపుబలుకవు మాదత్తుఁకట్టుడివి
 గదామూరక రూఢోదాగా॥ వ॥ అన్నియును సుమత్యుని శరవరంపరావరవశలై యోపిలక లేకవలికినాగి పికిలదీనాలా
 పంబులుడినినవియోగి శ్వరశ్వరుండై నకృష్ణుండాత్మారాముండై వారలతోరమింపెనప్పుడు॥ యు॥ కరుణాలోకములం
 బటాంచలక చాకర్ణులుల మేఖలా॥ కరణాహు స్రవమర్చనంబులసఖాంక వ్యాప్తులన్నర్థ వా॥ కర్పిరంభంబులమంజు
 లా॥ రమధాపానంబులగాంతలఁగరిగింపెఁగరితేలిగ్యస్తుండెక్కువ గందర్వు పాలార్పుడు॥ క॥ ముక్కువపికిసి
 తవదను॥ చక్రగండనుగొల్పహానచంత్రికతోడఁ । మిక్కిలి మెరసెనుగృష్ణుడు॥ చక్రగంధినిడిమిపూర్వోమునిభం
 గి॥ గీ॥ సశులుదన్ను బాడనం ప్రీతి నాడుచునరుతనంబునై జయంతితోడ । తనజలోచనండువనభూషణుండయ్యె॥ యు
 వలిజనశతంబులొగిలుచు॥ అంత॥ డ౯॥ చిక్కి-కనీసుండై యెదిరిఁజిక్కుల బెట్టెడిమాయలూకి॥ జిక్కి-కృతార్థలై మరు
 నిదిమృలజొక్కిల తాంగులుండగాను మృతవశాంతి సేయుటకుచున్ననజేసి ప్రసన్నుడౌటకు॥ జక్తన నావిభుండుగుణ
 శాలినితో హితుండయ్యెనయ్యెడ॥ వ॥ ఇట్లుమారికను మొరంగిచనినకరిగానకతిరుగుక లేబుల పెల్లననుల్లంబులదల్లెల్లి
 వల్లవకాంతలుతెదియగమనహాసవిలాసపీఠిని హారవచనరచనానురాగంబులంజి త్తంబులుగోల్పడి వివిధజ్యేష్ఠలతంబా
 ల్పడితదాన్తకత్వంబున నేన నేకగృష్ణుండనకృష్ణగుణావిశేషంబులంజరియించుచు॥ క॥ భూతలములోనవెలిచె॥ భ్రా
 తుండగునట్టివానిగాంతలు కాళిండిరవనాంతరముల । భ్రాంతి వెదకంగజరిరిపాడుచునదిపా॥ సీ॥ పున్నాగకానవేపు
 న్నాగవందితుడిలకంబ కానవేలికలటలు॥ ఘనపారకానవేఘనపారశోభితులంధూక కానవేఘంబుమిత్తు॥ మన్మథకాన
 వేఘన్తథాకారునివంశంబ కానవేషంధరుల । చందనకానవేషందనశీతలుగందంబ కానవేషందరనను॥ నింద్రభూజము
 కానవేషుం ద్రవిభవు॥ సుపలవృక్షునుకానవేషులవయేగుచి॥ బ్రయకపాదవకానవేషి యెదిలెను॥ ననుచుకృష్ణునివెదకిర
 య్యెల్లముఖులు॥ గునిమును॥ డ౯॥ నల్లనివాడువంద్యనయనంబుల వాడుకృపారసంబుపై । జల్లెడువాడుమూలిపరసన్నిత
 పింఛయవాడునవురా॥ శిల్లెడుమోముచాఢోకడుఁచెప్పలమానధనంబుదెచ్చెనో॥ మల్లియలారమీపాదలమాయునలే
 డుగదన్నుచెప్పలే॥ డ౯॥ అంజునైనజూడవృద్ధయంగముండై కరిగించువాడౌచే॥ రంగమరంబువాడుమధురంబగువే
 ణురవంబువాడుమ॥ మృగజాపువునూపులకునగ్గమువేసెలవంగలుంగనా । రంగములారమికడకురాకుగదాకృవనుంది
 జూడలేసీ॥ మానిననున్న భుమాధవుఁగాన లేనలతితోదారవల్తుకములార । సలతితోదారవల్తుకవై రింగానలేసుందరోన్న
 తలతాడ్చనములార । సుందరోన్నతలతాడ్చనభంజుఁగానలేఘతరలనదశోకంబులార । ఘవతరలనదశోకస్సూర్తిగాన
 లేనవర్మరుదిరకాంచనంబులార । నవర్మరుదిరకాంచనశిరిటుంగానలే । గహనవదవికురువకంబులారగహనవదవికురువకనివా
 సింగానలేగొశికలారచామగోశికలార॥ సీ॥ అదెనందనందనుండంతర్నిశుండయ్యె పాటలీతరులారపట్టరమ్మ॥ హేలావతుల
 కృష్ణయేలబాసేతివనియైలేయలతలారయకుగరన్న॥ వనజాక్షుండివటికిచ్చిదాగడుగదామాతమంజులారచూడరమ్మ!
 మానినమదనుతోమా రాకయెటుగించిమాధవీలతలారమనువరమ్మ॥ జాతినతులఁబాయసీతియెహరిక॥ జాతులారదితల
 జాటరమ్మ॥ కదళిలారపోయికదలిందిశిబిఁధా॥ జాటుదెచ్చి కరుణజూపరమ్మ॥ క॥ హరిచరణములకుఁబ్రయమై । హరిని
 నుమగ్నింపభద్రమందెడుతులసీహరినిదెనరాడుగదాహరిచోపైటిగించిభుజమునందింపగదే॥ గీ॥ బాగడదగువానిగా
 నరెహగడలారియీ డెలుంగనిభుజాపుండి డెలార॥ మొల్లనుగుక్షీర్తివాడేడి మొల్లలార । శుకనిగదిరునిడెప్పుడుకింశుక
 ములార॥ క॥ తరుణీకుచకుంకుమయ్యతహరికుండకదామంగంధుడదెడివాడెల్ల॥ హరిగనినగిడిదనరెడి । హరిసేహరి
 జూడఁబుణ్యమయ్యెడిజేపుమా॥ క॥ కిటియైకాగిటజేల్చెను॥ వయడైనర్థిలగొలిచెవడింగృష్ణుండై । యిటువదవిన్న
 ములిడై నేడెటుబాముననేమిసోచితన్నధరి॥ అయచునున్నత్తదిత్తలైతదాన్తకత్వంబునగృష్ణులీలననుకరంపుచు॥ సీ॥
 పూతవయై యొక్కపాలితివందపంశౌరియైయొకకాంతచన్నగుడుచు॥ బాలుండైయొకభామపాలకునేప్పుచోబండినే
 ననులేకుఁబారదన్ను । సుడిగాలిసయెొక్కసుందరిగానిపోవహరిననివర్తించునబ్జముఖయు॥ బసుండనేననియొక్కవడతి
 సందంభింపఁబచ్చాక్షుండినుకొమ్మపరిభవించు॥ నెలమిరామకృష్ణులింతులిద్దరుగా॥ గోవవల్సగణముకొందలగుమరను
 రనైరిననుచునబయొక్కలేటింక॥ బసులను నెడినతులభరతముఖ్య॥ గీ॥ లోక మెల్లగుఱిలీవలనున్నట్టిమాధవుండనే
 సుమాత్రేవు॥ చూడునుచు నొక్కసుందరియొకలేమ॥ ముఖమండెడిచిహ్నుముఖ్యచరిత॥ క॥ వెన్నులదోగిలినియెడి

జెన్నుడనయొక తెనడవ వేరొక్క-తేజోవన్నలయతోదనంచును, గ్రన్ననఁగునుములదండఁగట్టుని లేశా॥౧౧॥ కాళియ
భణియివీరలు, కాళియభణితులు మ్రొక్క-ఁగడగి నేగొంపాలకుమారుడవనుచును, లీలాగతి నాడునుక్క లేమనరేం
ద్రా॥౧౨॥ తరుణులుగోపపులందఱు, హరిహరముడిదె వానసురి సేహరి వేనని భానుగ చేలాంచల మొక్క-తే, గిరి నైద్రవ
నుచు నె త్తఁగెం గేలనృపా॥౧౩॥ మీరలుగోపకులేనను, రారిన దావాగ్నివచ్చెనటుజాడవండే, వారిం చెవనయొక్క-తే, వే
రిబయల-బళనంబు సేయుచు రేంద్రా॥౧౪॥ వత్సలత్న యత్నమునగోపనుదరులుబృతావనంబునంగలతరుల తాడులహ
రినడుగుచునిరర్థంబులై నవపనమార్గంబులసరోజాత కేతన కలిశాంకుశాదిలక్షణలక్షితంబులై మనోహరంబులయిన
హరి చరణంబులచొప్పుఁగని తప్పక జెప్పకొనుచుఁ దమలానిట్లనిరి ॥) సీ॥ కొమ్మకుపువ్వులుకోసినాడిక్కడ మొన
సిపాదాగ్రంబుమోపినాఁడు, సతి నెత్తుకొనివేడ్-జరిగినాడిక్కడద్రణములలేదేదె తెలువజాడ, ప్రీయపుష్ప మిల్లంబు
పెట్టినాడిక్కడగుర్పున్నచొప్పి దెకోమరుమిగులనింతికెగెమ్మా వినిచ్చినాడిక్కడ తెలదినీక్కినగతివేదనయ్యె, సుద
తితోడనీగుజొచ్చినాడిక్కడ, జొచ్చితా వెడలినచోటులమఁదె, దరుణిఁగాముకేలిదనపినాడిక్కడ, ననగి సేనియొన్న
యందమొప్పె॥నురియును॥సీ॥ బకయెల నాగ చెయ్యూదినాడిక్కడపరననున్నవిలాలుచరణములును, మెంక నీల వేణీతో
సెందినాడిక్కడమగజాడలూనిదెమగువజాడ, యొక లేమ మ్రొక్కిననాడివి నాడిక్కడరహసి మ్రొక్కిననాఁపురమ్య
మయ్యె, నొక యంతి సేమలుగామెలిసినాడిక్కడసూర్యముఖములై యంఘ్రులాపై సెక్తె వెంటఁదగులనుండక నేగి
నాఁడవగుమీతఁదరుణియకుగులమఁదె, నబలలిరుగెలంకులంమగాదిగినా, డాటుపనములున్నవచ్చుయిదట॥) ఈచ
రణంబులేయిఁదని భాననసనకాదిమునియొగనరణిచొప్పునీ పాదతలములేయెలనాగ శ్రుతివహుసీమంతపీఠుల జెన్నుమి
గులు, నీవదాంబులేయభకుల, తమయూపాలేజీతాచూలిపట్టుకొన్న, లీసుందరాంఘ్రు లేయందీవరేక్షణ ముక్తికాం
తామనోమోహనంబులీయఁకుగులరజ మెముతిల్ల హేళాదిదివిజవరులుమోదితలఁదాల్చి, రమచుఁగొందఱబలల
బ్బాయుఁడేగిన, క్రమముగనియుచరణగానరైరి॥ సీ॥ పతుల దైన్యంబునుభానుల క్రార్థంబుచూపుచువిభుఁడొక్కసుదతి
తోడ, విహరింపనదియెల్లవెలమలవర్దిందినాఁయొక్కనన్నాఁకునాఁడుఁడనుచు, గర్విందిగాజాలఁగన లాక్షనూపుననిమిదొ
నుమనుఁడునయ్యోశ్వరుండు, మొత్తినోయనదావమునుబొందియొక్కవయొక్కడజనితి ప్రాణేతరనాణిసీమవపురవ
య్యెదనిలుపునుచు, వగవఁగొందలు కొంతలావరతఁజూచి, వరుడునున్నపగర్విందివనజ నేర్పి, దిక్కేనేడని వెలుగును
జెందిరపుడు॥నురియును॥సీ॥ ఈపాదరింటిలోనిందాకగృహండునాతోడనున్ననటనమాడె, నియ్యొలకగుఁగోలనిం
కజెలుపుండుగాఢంబుగానన్నుగొంగలిచె, నీవహిజమునీడనిందాకముఖగుండువిట్టట్లు సేతలసిగ్గుగొనియె, నీవుచ్చలత
హంతనిందాకదయతుండుననుదానియధరపానంబు సేసె, నీప్రమావ వేదనిందాకరహణండు, కనుచుదామయలనుగొ
ప్పఁదెచ్చె, ననుచుఁగొందఱతివెలంభోజవయనని, బూర్వలీలఁదలదిపొగడిరథిప॥ మ॥ అనియబ్బంగిల తాంకులండులును
బృందారణ్యమందీర్వరుఁ, వనజాయుఁబరికింది కానక విభుఁగవర్తిపురుగ బాడుచుఁ, ననునల్పబలుచేష్టలుఁగ్రియ
లునమ్మానాథుపైఁజేర్చివేచరిరయ్యమునపైకతాగ్రమునకుఁగలత్యక్తగేహేచ్చలై॥ చనిగోపకలహరిసుక్షేపింది

— శ్లో గోపికాగీతలపారంభము. శ్లో —

యిట్లనిరి॥౧౩॥ నీవుజనిందినకతముని, నొవల్లభలక్ష్యముండు సేవనధికమై, నీవెంల నెప్రాణములిడినీవారర సేవదూచువు
నీజూపంబు॥౧౪॥ శారదకమలాదరరుది, హరకనుగుచూపువలననుందరగుమ్ము, గొరి వెలయూనిదాసులధికతనో
ప్పించుటిదపఁకులుగాడే॥గీ॥ వివజలంబువలనవివధరదానవు, వలనఁగాలివానవలనవహ్ని, వలనమిగులువానివలన
నుకరక్షించి, సుముత్యునిజారింఁబాల్చెదగు నె॥౧౬॥ నీవుయశోదబిడ్డడ కెనీరజనేగ్రహమస్తజతుచే, తోచిదిరాజునీకుండ
పుత్తోల్లివిరిందివలందిలోకర, ట్రాఁధమాచరింపుచునిసన్నతి సేయగనత్తులంబున, భూవలయంబుఁగావనిలుబుట్టితిగా
దెమనోహగాకృతి॥గీ॥ చరణ సేవకులకుసంపారభయమును, బాపిశ్రీ కరంబుపట్టుగలిగి, కామనాయయై నకరినో
జుబుమానుస్తకములనునిమిదునుపునీశ॥౧౮॥ గోవుల వెంట ద్రిమ్మరుచుఁగొల్పినవారల పాపసంఘము, ద్రోవఁగజా
లిశ్రీదననిఁజ్ఞభజంగళతాంతా గ్రసంభావితమై ననీచరణపద్మముచన్నులమీదమోపిగ, గాఢవజపుష్పభల్లభవభాగ
హరింపువరింపుమాధవా॥౧౯॥ బుధరంజనియునుసూక్తయు, మధురయునగనిమ వాణిమరిగించెయని, యధరావృతనంసే

వనవిధిసంగజాతమెల్లడిపింపగదే॥క॥నుగువలయెడనీశౌర్యము॥ తగు నేనిభద్ర క్తగీధిదనుడవకటాతగమభవద్దా
సులససు॥౧గు మొగముంజూపికాపురరదభాతా॥ను॥ఘుసలక్ష్యముతమై మహాసుభద్రమై కామాదిధ్వంసయై॥సనకా
దిస్తుతమై నిరంతరతపస్సంత ప్రస్తున్నాః॥జీవకమై యొప్పమనీకథామృతముద్రావంగలు నేహరిదా॥ నరరాజత్వము
లేనివారలనుమానానిను మోహర ౯౫॥క॥నీనకపులునీహస్తాలు॥నీనానావిహరణములునీధ్యానంబుల్॥నీనర్తనావంబు
లు॥మానసములనాటి నేమనుగడపుకృష్ణా॥గీ॥ఘోషధూమి వెడలిగోవులమేవంగ॥ నీరజాభామై ననీవరములుక నపులిల
లుదాకికప నెమ్మనోయనికలగుమామనములుకమలనయక॥ ఉ॥ మాపటి వేళనీవువనచ్యవ్యము వెల్పడివచ్చిగోమ్మద
ప్రాపితగూళిగూసరితభాసితకుంతలమై సరంగుచాటాద్రిపితమై ననీ మొగముధీరజసోత్తనమాకు వేడ్రతీంజూపిమ
నంబులకప రునిజూపుమగాడెక్రమక్రమంబున॥గీ॥భక్తకామదంబుబ్రహ్మ సేవితమిలాసుండనభిమతిగర్వనం
బుభక్తశ్రకరమునై నభవదం ప్రీయుగముమా॥యరసులంమరచుణయునుపదగదే॥గీ॥మరతవద్దనంబుకో కావహరణం
బు॥స్వనితవంత నాళనంగతంబునన్య రాగజయులై ననీచుపురాధ॥ రావృతమునదాపమార్పుమీక॥ఉ॥నీవడవింబగట్టి
రుగిసటిలాలకలాలి తాన్వమి చాపిజిజ్ఞాసనన్నడిమిపంబులుమాతయుగంబులై చను॥గావునరాత్మలై ననిమగన్న
లనెప్పుడజ్ఞాదకుండలక్ష్యవర లెప్పుడయ్యగజేసరిదేలవిధాత కూరుండై ॥ ఉ॥ అకటబంధులుకమగలునన్నలుద
మ్ములుబ్రత కాదులు॥ వెళ్లనిరాత్రి బోమడననీవువ గీతరవంబువీనుల॥ వెక్కినమై నవత్తిలిమి వేగమెమోహము
నెందినాధనీ॥ వెక్కిడబోయియోయెంబుగిమ్మిక్రయనిర్వయండెచుగల్గినే॥గీ॥వదనుఁదార్వంబునీవాడుమంతనములు॥న
వరపాలకనంబగునగు మొగంబుకమలకిర వై నమహితవత్సస్థలంబుమామనంబులలోగొంపవర పెంగున్నా॥ మ॥అరవిం
దంబులకంబైసోమలములై యందంబులై యున్ననీ వరణంబులగిరినంబులై మొరయుమాచన్నంవనన్వవగా॥ నెరి
యంబోలునటంబుచూపగునుమువయ్యోకరగౌరవభాగ ॥ పరంపారముకృష్ణసీప్రియలకుంబ్రాణవ్యధంజేయదే॥
క॥కట్టానున్ను కెలలు॥ నెట్టుననో నాటెగడినీపాదంబుల్॥ పట్టికొనగవచ్చిననుము॥నట్టడనిడిందివోవన్యాయ మెక్కు
న్నా॥క॥హృదయేత్వరమాహృతయము॥మృతతరముగఁజేసిత్తోమిక్కిలికపనీ॥హృదయముకఠిరముచే నెను॥ వనీయ
సౌభాగ్యమిట్టిచందముగదే॥ఉ॥క్రమ్మినిశాచమయ్యునిరి కాయములన్నడిదాకివీకవా॥ లమ్మలతెట్టెముల్వరవనడ్డము
వచ్చిజుంతువండు రి॥నమ్మి నముగలకరిహి శాఫలనకట నేడు లెండుమా॥ డమ్మలయెటుకాడెవలనడ్డమురా
దగడెక్కుపాదనీ॥క॥తియ్యివిలు కామఁడికి॥ ప్రయ్యలుగాకాట నే నెవనిగలవరముల్॥నియ్యొనయుంక నైనం॥గయ్యొ
లింపంగదయ్యగోవిందహరి॥మ॥అనియల్లంగరంబితనస్వరముతోనగింపురు॥బాడుచు॥గనుగా వేయనివీటియేడువజ
గత్రాణుండుత్రైలోక్యమోహుండైనచురహస్యధుండముచునోజ్ఞాకారియై యంతట॥ఘుపీతాంబరధారియై పాద
మెదత్రాంతాసమీపంబున॥క॥వచ్చినవల్లభగనుఁగొనివిచ్చే సెలంబునతులువికసితముఖై॥ యమ్మగనిల్పిరి ప్రా
ణము॥వచ్చినీలుచుండునవయవంబులభంగి॥ సీ॥ అలయొక్కలైభక్తినజలిగావించిప్రాణేసుకెం గేలు॥బట్టుకొని
యెనిం॥ యొక్క తెజీవితేశ్వరబాహువుమాపుననిమగొనిముదము సుండు॥ వనితయొక్క తెనవల్లభుతాంబులవరిన్విత
మాత్మహస్తమనదాల్చె॥బడ యొక్కలై సీ యువదములువిరహగ్నితప్తసదాబులం దాపుకొనియె॥ భావ యొక్క తెల్ల
కుటిబంధంబుగాంచి॥ ప్రణయభంగకోపభావణమునదప్తదశనయగుమదండంచుత్తె వడి॥వాడిహడ్డిగములవధ్దగిజా
చె॥క॥హరిముఖకమలముజూచుచు॥దరుణయొక్క తెల్లపిడికదనియకనుండె॥హరిపదకమలముజూచుచు॥ మరిగీతన
విలేనిజనుమాడిన నేరే ద్రా॥ఉ॥ఒక్కలతాంగిమాధవునియుజ్వలహుండుమాడిగిలెగల॥ జిక్కగబట్టిహృదయం
జేసివెలిజనకుండ నేత్రముల్॥ గ్రహ్మమునీ మేనంబులకంబులు గ్రహ్మగఁగొగింపుచు॥ జొక్కములై నలోచవులం
జొక్కుమనండునయొగిత్తవడి॥సీ॥ఎలయంది ప్రాణేయెండుబోయితివనితొరంపులుకతోంబూనుక తె॥ జలజా
తీరమఁబాసించగనీపాదంబులెన్నడెరనివగనెడితెనుక తె॥ నాకనీవరిగనా ప్రాణమున్నదిహృదయేమియనినకుండె
నుక తె॥యోగైవరననునిన్నయిందాకబాపె నేపాపపునిధియనిపలుకనుక తె॥ తలంపిపోవుకటితచ్చేమిచేసె॥౧౬పవలుకు
ధర్మచనియెనుక తె॥యేమినోముఫలమొవృద్ధయేవనీమో వ॥నరలంఘింపనుకునులెనుక తె॥ పలికిన ప్రసిద్ధుడన్న
డి॥బలికిందినగానిరమణులకునటంబు॥గలకఁతియొక్క తెచ్చెనో॥బలుకులనహృతములుగరియుపలుకుటవలెకె॥

కృష్ణునిగానిన మోవిభుగంబుల దాయక మొక్క బాలిక నభిషేచి బలుకొని చెప్పె ధర్మము । వట్టెల్లను మరుని టెంకిపట్టుగ నధిపా ॥ ౧౩ ॥ చెలువుల చెప్పికి పోయి । సోలపున నొక్క మున్ను జూడ నునుచునొదలవల వియ్యండ జాలక । దలయెత్తెను లోననుగుడుతలయు త్రస్తపా ॥ ౧౪ ॥ ఇవిష్టంబున ॥ ౧౫ ॥ హరిసురుదిరలలితాకృతి । రఘుబలుని నిమిత్తపీఠ హతావజ్జరలై । పరమోన్నయంబునఁ పిరి । పరమేశ్వరుఁగనినముక్త బంధులభంగి ॥ ౧౬ ॥ అంత నక్లాంతుండు కాంతాజనపతి క్రాంతుండై వాంత రంబుల శ్రీనిక రసంయుక్తుండై నవరముల బుంబునులబోలె వారలంబోధ్ధాని మందారకులదకునును పరిమళమిలితవవ మానమానితవకుకు రసిక రఘుంకారసుతుమారంబును శరణాలచంద్ర కీరణసందోహ సందభి తాంధకారంబును యమునా తరంగనంగత క్రోధుల చాలు కాసారంబును నై యమలినఁబై నపులిసంబునై వేళించె వారుచుజ్ఞాన కాండంబున నీశ్వరుంగ నిశ్రుతులు ప్రమోదంబునంగ మానునబంధంబుల విడిచినవిధంబున హరింగనివిరహ వేదనల విడిచి పరిపూర్ణమనూరణలై ॥ ౧౭ ॥ పాతీచనయన లెల్లెన । కాతీన్యవటాంచలములగఁతుక ములుహృత్ప్రేమలునండడింపగ । పీఠముఁ బ్రించిరంత బ్రియున కుచిపా ॥ ౧౮ ॥ పరమయోగి న్నాచయభుక్త పీఠంబులనుండు మేటి వ్రజవహుఁగ్రీయు । పీఠమునవసించి సెంపాఁడై ధువన । దేవలక్ష్మీమేరఁదేజ్యుల ॥ ౧౯ ॥ మది నొద్దీపితుండై ననాధునికినన్ద్యారంబు గావించుచుక । మదితల్లానఁబోక విభ్రమము లకమోదింపుచుండెంత । తృప్తముల హస్తతలంబులక విసుకుచుక బై యుట్టుచుక చూచుచుక । చమరులల్లుచుక గూర్చి నిట్ల నిరియాపక్ష్మిపదీప్తాన్యలై ॥ ౨౦ ॥ కఠినిచివఁగొలుతురుఁగొందలు । గొలుతురుఁడముఁగొలువకున్దగొందలువరుల । గొలిచివఁగొలువకున్నను । గొలువకునుగిరిందతొలమిగొవక మారా ॥ ౨౧ ॥ అనితన్నను దేజీవిరహస్యంబు గాబుగ నసుండు రులవలుకులుపినిగొ పాలసుందరుండెట్లనియె ॥ ౨౨ ॥ కొలిచినఁగొలుతురుగొందరువ శుభలభజనమభిలషింపలముకొఱునై సక్తిధర్మములందునిష్ఠింపవులందలుతండులగుణు దాల్చి । దయఁగల వారునుదగిననుహృత్తులుగొలువని వారలగొల్పఁ డెల్లఁక । ధర్మకామంబులుతనరంగఁగొందలుకొలువని వారినిఁగొలుచువారి । గొలుచుతలఁపులేమిగొలువ రాక్షాగాము । లాపకాములజ్ఞులఁక తినులు । వారియందుపడవ వానిగాజుంపించి యేల సాంగులారయిట్లులను ॥ ౨౩ ॥ ఏనిం దెవ్వఁడనైన । గానంగలరవరమ కారుణ్యండుక । మానవబంధుండవత్స । ధ్యానిమమీకొనరివలసితలఁగి నీనుండీ ॥ ౨౪ ॥ ననుసేవిపుచును న్నవారలకు నేనాహువ ముంజూపఁజూ । చినజారిందిమదింది వారుచుదినక సేవింపవోయించుని । ర్హసింఁదాక్షుధనంబుఁడై నెల్లఁక । దాన్వరవశ్యంబుదాల్చినభంగిగ ననుఁబాసిమ స్ప్రియండుదాజీలిగునాహువము ॥ ౨౫ ॥ తరల । తగవుధర్మము చూడనుల్లకఁగల్గినం పులబంధులక । మగలవిడ్డలబాసేవ ద్వివసన్విష్ట క్తలమిమ్మనే । దగులపాసితిఁదప్పనై వుడుతద్వియోగభరంబునక । వగలఁబొందుచుమీరదాడినవాక్యముల్వినుచుండెడిక ॥ ౨౬ ॥ పాయనిగేహశ్యంభముఁబాసినిరంతర మత్పరత్యముక । జేయుచునున్నమిత్రుల సేయయుగంబులనై న నేరనక । బాయకఁగొల్పుమానసము ప్రత్యుపకారము గాదలందివా । పాయుటదప్పుగాగొనక భామినులారకృపక శమింపరే ॥ ౨౭ ॥ చక్రగ్రహరింబుపలికిన । జక్రనివాక్యముల

— శ్రీ రాస శ్రీదాభివర్ణనము. ౬ —

నతనిసంగమమునలోనికిఁ నవియోగతాపములొక్కటవిడిచిరితాంగులుర్దీనాధా ॥ ౨౮ ॥ ఆసహాయంబునన్నిభుండనంతుఁ డుకృష్ణుఁడందిత్ర మూర్తియై వేసెనుమండల భ్రమణిలపరస్పరబద్ధభాహుకాంతాసువిలాసముక బహువిధస్ఫురితాన నహస్తపాదవి । న్యాసమురాసముఁగొల్పెదియచ్చునేత్రమనోవి కాసము ॥ ౨౯ ॥ ఇట్లుబహుగతులందిరుగ నేర్పరియగుహరి దర్శించితనయురు కెలంకులవలంకృతలై కళంకిరహితచంద్రవదనలిద్దగుముద్రియలందుకొని పీణలంబ్ర పీణలై సొంపుమేరసి యంపుగ వాయుపుచుమానందలహరీధానంబగుగానంబు సేయనపీరభంజై శరభంబుగాని వేమకసరభంబు మురభంబు లీలంగేలసంకొనిమధురంబగునధరంబునంగదియించిమింది కామినీజనకబరికొసొంగుధిక గంభజంధురక గాఁగఁకీసల యంబులుయతిలయంబులంగుడివివరంబుగమురలీచివరంబులసారింపిపూరించుచునరిలేభంగి ద్రాభంగియై కమలకణ్ఠి కాకారంబుననడుగు నిడిచిమరియుగోపమందరులెండఱుదఱకునందఱుంబుందరులకవలియెడలదానునుదనకవలి యెడలసుందరులును లేజరిల్లత్యవిద్యావహుఁగ్లవ వేలావలయవలయితలై విప్లి శాఖండలంబై నరానకుండలంబు గల్పించివేల్పులుహర్షంబుచంగునుహవర్షంబులుగురియనందు ప్రసూనకుంజరీనహచరంబులై నచంచరికంబుల మింక ప్రకటించు సువర్ణకుళిమధ్యగంబులై నమహేంద్రనీలంబుల తెరంగు నెఱుపుచుగరిసీవిహార బంధురంబులై నసంధురంబులయెల్లెన్

కొలుపుమంటల్లోనకును మితల నానుకూలంబులైన నతమాలంబుల సౌఖ్యనిగూడించుచు మెలుపులిగలవెడ నెడవెడలగడరున
 యొక్క యెల్ల మౌనముచరంగిణీనంగతంబులైన నరోహణాదలశృంగంబుల బాగులాగించుచుజగన్తోహనుండైయుండి
 రక్షకమలాగుణంబులుచుచంద్రశేఖరినిర్మలసఖరసంస్ఫురణంబులును శ్రుతినితంబినిసీమంతేపిడి కాలంకరణంబులునుననక
 నచంద నాదియోగింద్రమానసాభరణంబులును నైనచరణంబులుగదియనిడినవస్థనీనజలి పులంబులంబుమృదులుల్లసి
 ల్లజగిన్లలితకమల ప్రత్యేనంబులైన నామస్తంబులువల్లజనుల కంతంబుల పైదిడిగితానుసారంబుగవిడిత్ర పాదసంకారం
 బులునలపుచువర్గులాకార రాసబంధంబులనర్చరంబునంబ్రవర్తింపివెండియు వేత్రబలు దానునశంఖవర్ణవజ్రకంఠక
 చతుర్ముఖవక్రవాళవతుర్భుద్రపౌఢ ద్రవాగనంద్యావర్త కుండలీకరణకురళీబంధ ప్రముఖంబులైనవిశేష రాసబంధం
 బులకుండొక్కొక పాదసమపాదవినివర్తిత గతాగతవలితవైశాఖ మండలక్రిభంగివ్రముఖంబులైనతానకంబులనిలు
 చుచుకనకీంకిణీచుంజులమంజీరంజనంబులు జగజ్జనకర్తరంజనంబులైచేలంగ ఘటితమృగీకపాగ్యగ్రవ్రముఖంబులైన
 పాదకర్మభేదంబులుసేయుచునహపాదశకటవదనహతలిశుక్తిప్రముఖంబులైన పార్శ్వచాచివిశేషంబులును అవక్రాంత
 ణోలాపాదసూచి ప్రముఖంబులైనవ్య్రానుచాచివిశేషంబులంజూపుచునులేంద్రశాఖాశాఖానుహారంబులునులవహ
 సితద్విరీం ద్రకగంబులునుప్రిలొక యేమంగరంబులుచునగుకరంబులందిరంబులగురత్నకటకంబులమెరుంగులునిగిచే
 రుంగులండలుచుకొననర్థచంద్రకర్తమీఖకపిఠకటకాముఖశుకతుండ లాంగూలవర్ణకోశవైతాకావ్రముఖంబులైనవస్వ
 స్వభావసూచక నానావిధకర భావంబులారంభించుచు కటినిబద్ధనువర్ణవర్ణజేలించనప్రభానికరంబులు సుకరంబులైది
 ణ్డంగ నాముఖంబులనుహరిద్రాలేపనము ద్రాలంకారంబులొసంగుచునానూరితద్రవ మరశకటాననప్రముఖంబులైన
 భానుమండల భేదంబులునుచలారతదండవాతలలితవిడిత్ర ప్రముఖంబులైనదైవగుండలంబు లొనర్చుచుగమనీయకంబు
 కంతాభిరామంబులునద్దాను లేజస్తోమంబులునైననీల మాక్షికవజ్రవైహార్యదానుంబులరుచుందిరానుందరికి మంది
 రంబులై సుందరంబులయినయ్యరంబులందిగుడువడి కలయంబడినం గాంతారవాహ్యలకవత్తప్రముఖంబులైన భృ
 వారవిశేషంబులవిలసింపచుమిందంబులగుచెన్నుటగ్గంబులనుద్గదితద్దయంప్రభాజీవచంద్రగుండలంబులగుకుండలంబుల
 మెగుంగు మొత్తంబులునృత్యంబులొనరింపగజి త్రాంతదండరచితలలాట తిలకమయారలలితవక్రమండలంబులందితగం
 గావతరణప్రముఖంబులైన నకరణంబులెఱింగింపుచు వెలిదమ్మిచిరులసిరులచెన్నుమిగులుకన్నులవలనదీనజవదైవ్యకర్మ
 శంకులైతనరుగటాక్షదగ్గనజాలంబులుజాలంబులై కామినీజననయవహినంబుల నావరింపలలితకుందిత వికాసమువర్ణ
 ప్రముఖంబులైనచూడలంబులంబులనెకపరిపూర్ణచంద్రపౌభాగ్యనదనంబులగువదనంబులంబ్రవన్నరాగంబుప్ర
 కటించుచునుదందితపింఛమాలి కామయూఖంబులకాలశక్త చాపంబులసొంపునంబాదింపని కుందితాసుందితకంపితాకం
 పితపరిహాసితవరావృత్తప్రముఖంబులైనశిరోభావంబులు నెరపుచువృక్షనాభితిలకంబులుగనిలంబులంబులంబులంబులం
 బులనికరంబులుగప్పనవరాజితసూదికావిధిపరిచ్ఛిన్నవిష్కంభరేచితప్రముఖంబులగు నంగహారంబులవిలసిల్లుచువర
 ణకటికరకంఠరేచకంబులారంభించుచునుమెప్పినప్పుడారాసంబునంజనితనకలజనమానసోల్లాసకరంజైనుధార్ణవంబునుం
 బోలెనుజ్వలరపాభిరామంజై రామరాజ్యంబునుంబోలెరాగపరిపూర్ణంజైపూర్ణ చంద్రగుండలంబునుంబోలెగువల
 యానందంజైవందనవంబునుంబోలెభ్రమరవిరాజమానంజైమానధనునిదిత్రంబునుంబోలెప్రభావవృత్తిసమర్థంజైసమ
 ర్థకవిలసనంబునుంబోలెజహ్నుప్రబంధభానురంజైసుగలలోకంబునుంబోలెవసుదేవనందనవిశిష్టంజైశిష్టచరితంబునుం
 బోలెధరణీగగనమండలంబునందరింజైసుందరీరత్నంబునుంబోలెనంగహారమానోహరంజై హరవధూనిలయంబునుంబోలె
 ననేకచాచిసుకుమారంజైసుకుమారవృత్తంబునుంబోలెనుద్గిపితవంశంజైయంజెనండు||౪||నండుములుఁగియాడ చిలువ
 వుప్పలునివృత్తిలంగహారముల్ సుడిపడ మేఖలలవ్విదలంజూడో మెరుంగులుబరగ్గుర్నముల్ పాడచుగురుబ్బలింప శ్రుతిభా
 వణముల్గురువనకృష్ణులై సడకుకలాపచుండెలగి పాడిరి మేఘతటిలతాప్రభా||౧||అలకరహితేందవదనలపంకజ
 లోవసునిగూడిపరగనటింపఁగింకిలులనూపురంబులకంకణముల మ్రోతలెనగొగ్గోత్సవమై||౧||హరిణీనయనలతో
 డనుహరిరాసక్రీడ సేయంబరపీఠి||సురవాధులుభార్యలతో|| సారిదివిమానంబులెక్కిచూచిరిలేశా||౧|| కురసెఁబు
 వ్వులవానలు||మొరసెఁడుండుభులుమిలముదితలుదారు||సరసగంగధర్వవతుల్||వరుసఁహరిబాడిరపుమమథా

ధీశా॥క॥ రాములతోడనుగానము॥ రామానుజుడాడ జూచిరాగిల్లినసో॥ రాములమీదవియచ్చర॥ రాములుమూర్ఖినిప
డిరిరామనినోదా॥క॥ తారాధిపతిభవదనలు॥ తారాధిపవంశుగూడితారునటిగవ॥ దారలనిల్చినుధావశంక॥ దారునుపీ
ఠీపఠేయితడవుగజరిగె॥మ॥యమునాకంకణచారీయై వనజపుష్పమోదనంపారీయైరమణీఘర్మనివారియైనుదవతి
రానశ్రమోద్రాగియై॥ ప్రమదామానసనవ్యభవ్యసుఖసంపద్రాగియై చేయి॥ కమలాక్షుండలరంగగారివినరెగ
భృగభావంబున॥అప్పుడు॥మ॥ ప్రమదయొక్కత్రమాశవుడహంపదవిపందిధరించికేలసం॥ భ్రమమునందంబ్రమీయము
దిరంబుగగానముచేసెయొక్కరా॥అయితగనాపిందిసుభగస్వరజాతులుచేరువేరకా॥నమరగబాడెడగరమణుడొనస
దారువులంపరిపగ॥క॥అడుచుబాడుచునందో॥ చేడియచుంజీరమంజుశింజితమనరం॥ గూడిహరికిరముచదుగవ॥
పైదాయుడిగిజెజనువభారాలనడై॥క॥చందనిలిప్తంబైయగిందామోదమునమెప్పుడుపులభజముగో॥పిందుడో
కిరమణీమూపుర॥ బొందించిననదికెమల్చిపులకించెపుపా॥సి॥చెలువయొక్కతెప్పెర॥జెప్పెర॥మోపింభుడతా
బూలచరిత్రమువెల్లె॥నాడుచుమెకిలేమయలసినబ్రాణేశండునంద్రోస్తంభమూతజేసె॥జెనరించెయొభావచేరి
నెగడసూరజతురుడువంశపుర్వజలమువాచె॥ నలకింబులూకయింతికిలికచిత్రకరేఖనటినంద్రియుపిపాయండు
వైగబడలేయొకితేపాలఁబాడిడన్దనయగ॥రమృతముననాభుండదరించె॥హరిమొక్కనకినంపావ్యసంబైసె॥ గాం
తుడురముడెర్చికొనిలింపె॥క॥వంసంబులగరతలపి॥న్యాసంబులదర్శనములనాలాపముల॥రానందతలకాహరి॥సే
నెగనున్ననలుకరుణజేసినరేంద్ర॥క॥హరితమసంగముఖంబున॥ జరవశత్రైతేతల్లెంబయ్యెచునిజాంబరములు
నెఱుగిమిదోద్యమె॥సురతతులిషీంధికరగిచొక్కిరిసింబ॥వ॥ ఇట్లుగవలతుండెనికృపండాత్మరాముడియ్యును
సోదనతులెండఱుండటనంద్రైనిజప్రతిబింబంబులతోడగ్రీడించుబాలురసోలికరానకేళినిలిపిన॥కి॥గి॥గూడియా
డిమనములనిగెజాచెంబలికెనందనందినుడనుచు॥మగువలుపెన్దరికముతో॥బోగిడితమపూర్వజన్మపుణ్యత్రోక॥

శ్రీ జలశ్రీ దాభివర్ణము. శ్రీ

ప॥ఇట్లు హరిరానకేలిసాలించితలంగుతట్లెత్తలచెలుపునఘర్మనలికకొంతలగుకాంతలంగూడిజలశ్రీదాకుగూహ
లుండైయమనాజలంబుసారనందుముండలనుండరులుసొచ్చిపడప్రమాణంబుజానుఘ్నుంబుకిటివ్వయంబుమధ్యమా
గ్రంబువచంబులబంటియగిబలుమంగుచనయనాభివివరకుంతలంబులచక్రవాకజలదరావర్తైవాలంబులచగదం
బుననందంబుగనీడుపందినయోబులకిలిందనందనకరంబులుసాచివరిరంభంబులకునారంభించుకైవడివెడఱజనుడెంచి
తాకుతరంగంబులకునులుకుచునారనంబులకుంగరంబులుసాచుచుమరాళంబులఁజొప్పుచుజెన్నుమిగిలినచన్నలయెత్తు
వత్తిమనునెంబులతపంబులనీబగావించుమాడిగినినంచరించుచక్రవాకంబులందోలుచులితాంతకాంఠనదనంబులగు
వదనంబులకునొచ్చివ్రీడంబెంచిచిచంచుగుండలంబుడిగజలముచంబడికంపించుకరగినిజకిరకిలితజలప్రతిఫలితుండై
దలుచంపునింగినిమెచ్చిసోలుచునలిలావగాహనమయనముచ్చలితవారిశీకరపరంపరలవలనమకరందపానమత్తనగు
కరవత్తుడియేవణంజాతవాతనముగూతనముదాడివరాగవలంబులంజేరుచుమోముదమ్ములకన్నతనంబులగుమూగి
ర్భూస్సురతుకుమ్మెదలకువెలుచుచగరంబులనీరెగయంజజుచునీలనీరదవతితపయోబిందునందోహంబులందడయపు
పుష్పిణియలబాగునగృష్ణుకరద్వయంబునంజెప్పెతోయంబులందడియుచుగ్రంధుకొనిమడియొనుచుననుబాణునిపులు
కడిగినకునుచుబాణంబులపగిడిమీనులుమెరవనలిలావగాహనవరాయత్తవిస్తలగుచుమొదలయైసరనభావణంబులం
ద్రుక్షుచుబాహులనీగుందించుచుహరిమీదజల్లుచుదల్లునెడంగడవడగాలుచుదాడిచనకనిలువరించుచువిదోపంగరేణు
కరమిక్కిగనీరధారాభిషిక్తంబగుశుండాలంబులీలానాభీరకామినీకరనమ్ముజలసారంబులంకోనుచువ్రజవధూజవహ
స్తప్రయుక్తకల్లారకైరవవరాగవలంబులవలనగూతిభూచునిసిరివహించుచుగోపజవపాణికినలయనమున్నత్రకమ
లదశంబులవలననహస్తనయనునిరూపుభూపుచుగోపాలబాలికాసుచకలశంకుమవంకంబువలనప్రభాతభానుభం
గిభాసిల్లుచుఘోషయోసాకటాక్షుడియేవణంబులవలనమధుపపరివృగహరిచంగనసౌందర్యంబుమెందుచువల్లవీహనరు
చులవనచంద్రికాప్రభాభాసితనీలశైలంబుశ్రీయననురెనంత॥శ॥సతులుంజానుననీతివైవధిభూషాగంపచేలద్య
లంకృతుండైకుంభికరేణుయాశములతోగ్రీడించుచందంబున॥లతలందుదరులందుబుష్పనయలీలాశయ్యలండు॥

సుఖోన్మత్తుడైకృష్ణుడవై డల్పదనిపె నానారీలంఘంబులన్॥వ॥ఇట్లుశరత్కాలంబున వెన్నుడిం ద్రియస్థులనంబుసే-
యక గోపికలతోడరవిం చెనిచెప్పిన మునివరులను సూపయలక్షింపె॥ ముత్తకోకిలధర్మ కర్తయుధర్మభర్తయుధర్మమూ-
ర్తియు నై ననత్రాధ్యుడే శుంకధర్మశేఖరు ధర్మయు సేయగానర్మ లింగధరిమాచుట్టవరాంగ నాజననంగ మే॥ ధర్మ
హంతునలందిజేసెను దా త్తమానన చెప్పమా॥ అనిన శుంకడిట్లనియె॥ గీ॥నర్మభక్తుండైనర్మంబుభుజించిదోషిగాని
వగిదిదోషమైరంజీవీదోషవదముం జెందన లేజన్ములగుటచంద్రవానవాదులకపా॥౧౯॥ ఈశ్వరండగానివాచన॥ లే
శ్వరపరకాంక్షలం దెయ్యెత్తుతుకగ్గీ॥ శివగుండకగ్గీ॥ న్యుండగ్గీ॥ శ్వభయనవిషముమ్రొంగి వెలయుంగల డేగ్గీ॥ నత్య
ము ప్రదువులవచనమునిత్యముతద్వదనవిధినిలుతుగు పెన్దన్॥౨౦॥ త్యాగ్యముగావుననత్యహనుచుజనరువారిచరణము
నున్నపా॥ మ॥ ఘనులైయెవ్వనిపాదపంకజపరాధ్యావనపల్లవాన్మయోగినిరాధత్యముచేయనిర్ములుహహోకర్తంబు
లంబా॥ బంగనిదోహంబుమలేక విచ్చలవిడిదప్పించురానిత్యశో॥ భనుండెట్లుండెననుండెగాకల వేంబంబులున్నీశ్వరా॥
గీ॥ గోపజనములందుగోపకలందును నకలజంతులందునంచరించునామ హత్యనకడ గాంగనలెవ్వరు॥ నరహయుఁజలీల
నలిపెగాక॥వ॥ అనిచెప్పి శుంకడిట్లనియెంత బ్రాహ్మ్యముహూత్మంబునంపుష్టమీశ్వరిగోపికలిచ్చలేకయునిండ్లకడకేగి
సంస్కృతమాయామోహిగులైగోపగులవారలంగోపంప నెగుంగి నేరలై॥౨౧॥ ఇంద్రవజ్రము॥ గోపాలకృష్ణుండనుగోపకా
తంబో॥ ప్రాపించిక్రిడించి భంగులైగ్గీ॥ గూపించివర్ధించినరుంఘహృగ్గీ॥ తాపంబుల బామునున క్షన్ క్షే॥వ॥అంత

— శ్లో సప్తకమీయగునుదర్శనండను గండర్వరక్షణాపవిత్రమోచనము. —

నొక్కనాడునందాదులైన సూపయలందికావనంబునకు శకలంబులెగ్గి జాతరంబునని సరస్వతీనదీజలంబులస్నానం
బులు సేసియమామహేశ్వరులనర్చించి కానుగిలిచ్చి బ్రాహ్మణులకుగోపారణ్యవస్త్రాన్నదానంబులసంగిజలప్రాశరం
బుసేసినియకంబుననుండై వయోగంబుననాంధ్రయోగమహారాగంబునిదురమ్రాయ నందునిగజుది మ్రొంగన
గలింపనంతండుకృష్ణకృష్ణే వచనంబులందన్నుడివిమచుగుని మొరయుపిచిరి॥౨౨॥ సూపయలందరు మోగెని॥ కౌపముతోడ
జ్వన్నుడెలగొజువుల మొత్తగా దాపము నెందియువనలకల బాపుపెను బామునందుంజుట్టెనుపాలా॥వ॥ అయ్యవనరం
బునకృష్ణుండు దర్శించినచోదాడనంబు సేవతోక్తి-ననన్దంబు సగ్గుహంబువిడిచివిద్యాధరేంద్రహంబుదాల్చిపారికి
మ్రొక్కి-ననగనీహరియిటనియె॥౨౩॥ వండికముగ్రితోడగరకమాలికతోతోభుటగూండనై॥ యుండెదనీకుచ్చపుపు
హూరగదేహమిదేలవచ్చెనై॥ వృండపునాన మెయ్యెదిభవంబునకెద్దిమరంబునానమెం దొండయెంబుగజెప్పుముబు
ధోత్తననీపనిహద్యనయ్యెడి॥వ॥అనినవాడిట్లనియె॥ వాయెచునుగర్గును దనువిద్యాధరుండ విమానానాథుండనై
రూపసంపదగర్వంబు బంజోకిరదిగులంబుగిరెచుచునొక్కయెడ నాంగిరినులె నయుఁచులంగునాపులై నవారలంగినగినవా
రును నీవు రూప దర్శంబునందమ్మనగితివిగావురమహాసర్వంబునైయుండనుశివపింపినవనై వేడుకొనినట్లనిరి॥౨౪॥య
దుపలంబుండుపులభయంబుహరించుటంజనాగ్రనుండువయ యనియియ్యదవిక్ల దినంబునరాగలంకుతత్వద
ముననీవుదన్నబడివన్నగదేహముతోడబాసీసి మొకరిలిమేనుగాంచెనవుమూఁడుపాన్మనిరాదయానిధులై॥వ॥ నిను
జింపించినదన్నజేరుకొనెడి నిర్దులమై క్రుస్రపాపనికాయంబుననప్తమానభవత్సానంబునామిదబెట్టినత ద్బాహ్మ
ణకావనంబునికాటిల్లంబుదానిల్పు నేవనకాతేక్షణనేక వాసెనరగత్సంజెల్ల నేబోయెడ॥౨౫॥ అనినన్నవించిహరికి

— శ్రి కుశేరభటుండగుశంఖచూడుండ నేగుహ్యునినంహరిచుట. శ్రి —

బ్రహ్మణంబువచ్చి మ్రొక్కి నుదర్శనండువివంబునకుంజనియెనర్పంబులననందుండువిముక్తండయ్యెంద శ్వకారంబుని
వెల్లవపడిగోపవలుదేవతాను హూత్మనంబునమాప్రిసెందించీకృష్ణ కర్తనంబు సేయుచునుగరభవంచకుంజనిరంత॥ చ॥
ఘోరియొక నాటిరాత్రులమాధవులుజ్వలవ ప్రమాతికాధరులనులేవనాధరణధారులునై వనిమల్లిగిదిపు సుగననిమ
గ్గుమైరమధుమంబులితముచిందుదర్శనాంతరమున వెన్నెలప్రజనితంబియుండగబాపిరింపుగ్గీ॥౨౬॥ ఆపాలతెవుల
సోకిన॥ నేపాటియులేహలతల నెటుంకిత దృగ్గ్వా॥ చాపాలవములచెడిపడి॥ రాపాలలంగంపులెల్లనటవీధి॥వ॥ ఇట్లుసక
లభాగనమ్రోహంబుగుగానంబుసేయుచునిచ్చానర్తనంబులంబ్రహ్మత్రులవడంబునరామకృష్ణులుగ్రిడింప గుజేరభ
టుండుశంఖచూడుండనువామరామకృష్ణరక్షితలంగోపికలందనయోగంబులంబుననుత్తరపుదిక్కునకుంగొనిపోవనయ్యో

మలుగానుకృష్టిభావణంబులువలునుచుంబలికనగవడినమొకపులక్రియమొరయిడినది॥ ౬౫॥ గ్రద్దసాలవృక్షములు
నైకొనిబల్లినులన్ననల్లులొమ్మనకులమృత్యువులయేపునవేచీయొడవంకదో॥ ముద్రియలారయఁచుననుమఁటినఁ
జూచికలంగిలవ్యవంకాక్షద్రవఁగిగిరిబరఁచెనుతరమింతులచించిభీరుండై॥ ఇట్లుగుహ్యునిచేతవిడివడినసౌమికలరక్షిం
చుకొనియుండునదిబలభద్రునింబలికి॥ శాఖిగిరిగుహ్యకసోమసోమనగరోహిణిఁ బరకారానివాఁడేనుంబున నెందుఁజొ
చ్చెనెలఁబోయెందోడఁదానేను॥ రావోరందంతముషివానితలఁచెవ్వలబట్టెదవీరుగో॥ తీరభ్రాజితరత్నముగఁగొనియె
దండెగిరిగోపిల్లుడగఁ॥ ౧౧॥ వత్సానతంభమామనింజంపివానిశిరోరత్నంబుండెచ్చిబలభద్రునకిచ్చిమెప్పించెమరియుమె
క్కదినంబునన్యృష్టంకవనంబునకుంజనిననతనిలీలలువాడుచుగిండ్లడగదర్శిరహవేదనానలభరంబునపింపకగోపిక
లూహలూహిణిని॥ ౧౨॥ భూవిలేవముతోడదావరిభుజంబుగజెనుగిలింపిదెం॥ మోవిగోమపునూర్చినున్నరమగా
మోయించుచున్నుంబలి॥ ప్రావీణ్యంబువిభండుసూపఁగిన ప్రాణేత్రయిండయో॥ నీవీబంధమలూడఁజొక్కదుగు
పోనింగిరినిపాంగనల్॥ నునవమాధుర్యముగల్గుపుముఁటిసాదావృత్తంకదమల్॥ చెవులఁజొచ్చివచ్చునంతరాళ
ములభానిల్లఁవవసంబులై॥ యుదిదామేపులకుంబొరంగివృగగోయాధంబులుతఁగంతతో॥ దికింగంతములైత్రింగవద
లుబోదేమొత్రియవ్యాపులఁ॥ శాఖింకజేతకృష్ణుడజ్జ్యోతసరోద్రామండైగానని॥ గన్యకాకూహలతగను
సోజ్జులఁటిభద్రంబుగావించగా॥ నాకర్ణింపినతలవనైమొరయనిలాభ్యంబుగాఁజూచుచు॥ గేకారావమలిచ్చుచు
ముగియుబోకేకీత్రనంఘతముల్॥ ౧౩॥ లలనాయెటికితెల్లవాఁడెడయేలాద్రోచెమారానిప్రిమెకలకాలంబునహంబు
గాకశిగాఁగినింపదాబ్రహ్మదావలఁడేగృహలేవకీరములునుర్వాగంబులెట్లొకదే॥ కలదేమావటికాలనందును
నకుంగంజానునంభోగముల్॥ ౧౪॥ ఎవ్వడుప్రాశ్నగుండునియెప్పుడుగోవులమేవవచ్చునూ॥ కెప్పుడుతన్నభాంబుజన
మీమూనుబున్ననండువచ్చిన॥ నెవ్వడుగారపించుచుది నెవ్వడునద్విగహగిని॥ జెప్పగదన్నబోటనరునేగలను
ల్లమునల్లడేదే॥ ౧౫॥ చెరియొక్కష్టంకనన్నఁబానివరముండేరంగనయ్యకణం॥ బులునాకన్దియనుండనుండగద
గఁబూర్ణంబులైసాగిల్గిపలఁదొంబులహరంబులైదినములైపత్కన్యకాపంబులై॥ నెలత్రయల్లములేనాహోణుగము
లైనిండానుకల్పంబులై॥ ౧౬॥ అనివరియొగ్గువదిరహమఁజంబునబహుఁధంబులఁబచ్చిదావంబునెంచునుసౌమికలో
పికలులేకనెప్పకేలకుపింబుగడపినినాంతనవయంబునంచు॥ ౧౭॥ అదిభానుండవగాక్రిజేరేనిదెసాయంకాలమేతెం
చెరల్లదెగోపాదవరాగమొప్పెనగల్గుందారణ్యమాభంబునం॥ దిచేతెంచెప్పేంర్రఘోషముప్రియుండేతఁచెరం
డుచుదామెదురేతెంతురుమాపుగృష్ణునికివయ్యంతుల్పరిభ్రాంతలై॥ ౧౮॥ ఇట్లుతనకెదురువచ్చిననుచ్చికెనచ్చెలువల

వృషభానురుగవధ.

నమృతుండెచ్చావగనంబులగారవింఛెవంతనొక్కనాచు॥ నీ॥ ఎవ్వనిమూపురమొక్షించిమేఘంబులద్రిశ్యంగంబనియార్త
యించు॥ నెవ్వరింకెకడేంద్రియంబులుసోకిగర్భపాతనమగుగర్భిణులకు॥ నెవ్వనిపదహాతినేయవరాంబులంధకారా
రానివావరించు॥ నెవ్వఁడకొమ్ములనెమరించిదిన్నినఁబ్రుక్కిధరంబులుపెల్లిగిల్లు॥ నట్టివృషభానురేంద్రుడహంకరించి
వాలలతనైవెనురంకెవైదీనెల॥ గాలుర్రవునుగిరితృంగములుసాది॥ మందఁడగడంగవిసెనమందుడగుచు॥ ౧౯॥ ఇ
ట్లువృషభాకారంబుననరిష్టంకుహరికినరిష్టంబుసేయందలందిపైకుటికిన॥ ౨౦॥ శ్రేపులువాఁడెసాపులకుశ్రేపులుసాపు
లుసావృషంబులం॥ జైవదెవత్సదేనువృషభంబులుగోవకులందుఁజొచ్చెనా॥ సౌవకులావృషేంద్రములుగోవులలేగ
లువిచ్చిపారగా॥ సౌపదమువిభంకుగనెగోవువదైత్యండువెంటనంటగఁ॥ ౨౧॥ ఇట్లుభయభ్రాంతులైకాంతలుండా
రునుకృష్ణకృష్ణగర్భింపుననియెడిగోవకులనుడంబువచ్చినజనరత్నకుండైనపుండరికాయుండిన్నినియె॥ ౨౨॥ బాలరంగింతు
లంబులఁబారగఁదోలుబంబువంతమే॥ చాలువృషానురేంద్రబలసంపదజూపకనొకబాడిగో॥ పాలురమందగాచుచను
జైవదేతేంద్రులందకృష్ణశాస్త్రులమునేకునిగళముర్రంపకచంపకఁబోవనిచ్చునే॥ ౨౩॥ అనుచుధిక్కరించిహస్తలంబు
లఁజప్పరించినకుచునఁఘటించి॥ బన్నగేంద్రభయదబాహుదండముసాచి॥ దండిమెరసదనుజదండెనిఁచె॥ ౨౪॥ అప్పుడు॥ ౨౫॥
ఘరములనెలర్రవునునకుంతితవాలనమీరింబులఁపిరివిరబోయిమేఘములువిప్పిపాగాములొడ్డింతుచు॥ న్నగర
నూర్తియెవృషభదైత్యండుకన్నలనిప్పలాలగ॥ మరదురవచ్చితాకెరిపుత్తదమోదనుఁబుత్తలవనుగఁ॥ ౨౬॥ యా

(శ్రీమహావ్రథాగవతము-దశమస్కంధము-పూర్వభాగము.)

దవకుంజగుండువృక్షభాసురుకొమ్ములు కెండుబట్టియిట్టాదశపాదమాత్రముగజంబుగజంబునువ్రొబ్బుకైవడిగఁగెడిబుద్ధి
 బృగయ్యునురవిప్రబునెండిచమర్చి మొగ్గిమగ్నై దమతోడడిగొనెట్రను తమివద్దను నాజనార్దనుగఁగి॥గీ॥అంతగూఢభం
 హుండనురగొమ్ములువట్టిఁగరణివ్రొబ్బి తొక్కినై త్యభటులకొమ్మువీగనురలకొమ్మువర్ణిలనాని కొమ్మువెరికొమ్ముత్తి
 కూలైవట్టె॥క॥ఉక్తుచెడిరోజు నెత్తురుముక్తునవారతను ప్రవివమూత్రేకృత్తులఁగి మిక్కిలివిడుతుకులనరపురకగ్గ
 ను డగనను నెల్లజుతరాగములనుర॥క॥ఇట్లువృక్షభాసురుజంపిననివింపులుగుంపులుగొనివిరులువద్దవ గోతవలు
 హర్షింపగోవనతులుత్తరంపబలభక్తు గడునువారునుగూవించుండునువరమానందంబునమందకుంజనిరంత॥క॥ ఘనం
 డొ నాహనారదుఃకుకంసునితోడయూతోడకూతురు॥గనుటయొజక్రిదేవకిక్కిగర్భజండాటయుమున్నురోహిణీతనయు
 డు రాముఁడాటయునుదద్దిభులిద్దరుమందనున్నవారనియెటుగంగ జెప్పిననుహామృతమంచుఁజలించుగిన్నతో॥గీ॥ క॥
 కొడుగులనుందలొననిడిగొనియతనంబునమోనపుచ్చెనీబహుగనింబట్టింపుటిదిభావ్యమటంచుగృహణపాణియై వడివ
 నుదేవునింప నుమవచ్చినకంసునిఁజూచినారమండుమగుముచంపబోలదనియెడకమానిదిహోమింటికి॥గీ॥మరియు
 నలుఁ దీరకంసుండుదేవకివనుదేవులలోహపాశబద్ధులంజేసికేరియనుచోనివిలిచిరామకేశవులంజంపుమనిపపేచంత్రి
 భటగజాలోహకాచారముష్టికపాలకొనలప్రముఖులరావించి యిట్లనియె॥క॥ఎందున్న దెదికించిహరుకుదేవేం
 డ్రాదులుజాలరి బృందారణ్యముమందనిప్పుడుహదాభీరాధ్యకుల్రామగూ॥ విడులర్థిలుమన్న వారటరగోర్నింకం
 సునెప్పింతుమండుదర్పంబులువల్లుచుంచరటయూహోద్యంబులగింటికి॥క॥ వట్టణజనములుచూతురు దట్టంబుగ
 మల్లరంగతలపార్వములగఁజెట్టెపుడుతమగంబులుపుట్టింపుడువీటమల్లుపోరనుమాట॥గీ॥విన్నాణంబులబోరనే
 త్తురుహహావీర్యప్రాపాదినంపన్నుల్వీరలుమేటిమంతనములగ బ్రభాతులై పెంపుతోనున్నాచాలకృష్ణులంజెనకు
 నన్నగ్నిదెను త్త్రీకొనన్నుల్లండుపురిజనుల్సూగడవోచాచారయోముష్టికా॥క॥ రారాహస్తవకేంఠ్రగండవదధా
 రాగంధలోభాపధగంభిగాని ప్రజమై ననుత్తువలయాపీడవైపేంఠ్రంబును రావోదంచితదేహివననర స్తంభంబుదా
 యంగనాభీరుత్రానవలంబిడికొలుపునీవీరంబుతోరంబుగఁగి॥క॥వశువిశేషనములుసేయుండు పశువతికిం చ్చియుముగా
 గ భావించివత్తునీ నామధనుగ్యాగమువిశేషంబుగఁజేయవలయువీజయముకరకఁగి॥ క॥అనితనవారినడఁచుయొచ
 నులకునియమించియమత్రేఘండగున కూరునివిలిచిచెట్టబట్టుకొనియిట్లనియె॥క॥ అ కూరత్యముతోడనిపునునగాన
 కూరనానంబునిగ్యక్తత్యంబునజెల్లెమైత్రినలుపగవచ్చుగినుంజేరిని వక్ర్రంధంధ్రమందలొనబలకృష్ణాభీరులన్న
 దిన్నాశక్తి ధారతులైదరితురటయెజుంజెడ్చియొప్పింపవే॥గీ॥ నాకు వెరచినురలునారాయణుని కేడికొనినవతమవచ్చి
 గోవకులమునందుగృష్ణము ర్నినానకమందుభికుడితుండయొననగ నెక్కింటింటి॥క॥కాపునీపుగోవకులచేతనరులుగొని
 ధనుర్యాగంబుజూడరండవారలంబోడ్డొరమ్మ తెచ్చె॥క॥ కొండలూలగఁగ్రొబ్బుకొమ్ములతుదింగోపించికోరాడు
 యోదండంబుండవధికిరిండునెక్ వేదండంబునాయింబుట్రాహ్మండంత్రేనగదల్చునోపుబలకృష్ణాభీరులగఁబోరిలొ॥ ౩౦డిం
 పగదడవెంతదానికదియుంగాదేనియ కూరకా॥క॥చాచారుండునుముష్టినుండునున భాసంభావితముల్లులగఁ త్రాబు
 త్రొచ్చురునత్యంపవలబాహాబాహినంఠ్రామపారిఃబల్వారలురావకృష్ణులబలోద్రేకంబునైరింతురే॥ మీల ప్రాణు
 లజేసిచూపుమరునంసిద్ధంబుయ్యద్ధంబున॥గీ॥ ఆరామకేశవులవతరించినవనుదేవముఖులబంపి తెగువమెరిసి పుష్టి
 భోజ దశార్ద్రవీరులఁడెటూర్చిముడుకఁడురాజ్యకాముకుడుఖలుండఁగనగునుగ్రసేనుమాయయ్యగిట్టణింపినతండ్రి
 డేవగవిలుకుమార్చి నుటియువైరుల నెల్లనుద్దిందినేజగానంధనరకభాణశంబరాది సఖులతోడభూమిచక్రమేలక
 బొమ్ము తెమ్మ వేగవననుదేవమతులముఖముపేరుజెప్పిచుగ్రభేదముసేయవలయువెంపఁజనదువై రిజనుల॥ అనినన
 కూరుండెట్లనియె॥క॥ పంపినబోనివాడ నెన్నపాలకమానవులై నతమ్మునూ హింపరుదై వయోగములనించుకగానరు
 తోదినట్లుని య్తంపగతిగజరింతురదిగాదనవచ్చునెయ్యాశ్వరేవధుడప్పింపగరాదునివగతువిడ్డలదెచ్చెదహోయవచ్చె
 దగఁగ

— శ్రీ శ్రీకృష్ణుడు - కేశి-స్వామీసురులసంహరించుట.శ్రీ —

వ॥అనివరికరమెక్కియ కూరుండుచనినకలజనులనువీడుకొలిపికంసుండంజిపురంబునకుంజనియెనంత కంసప్రేరితుం
 డై॥గీ॥భురపుటాహాధిధూరిసుంభినీదక్రంబుఫణిరాజఫణులకుబరువుసేయి భీమహాహావిభీషితులైమింటనమృతాం

భులాంధ్రానందగోనఁగఁచటులచంచలనటావృటలగాడ్చుటమేఘములువిమానములవైముసుగుపడఁగఁజెప్పఁతానృగ
హ్వరవిపులదంతంబులుప్రళయగ్నికీలవలగిదిమెరయఁగఁలపాతేలీలగావలమేపారఁదాహానుగుఁడుగదావాహగ
తులఁజిజితకృపాశీవీర్యపయోరాశిఁకేళిపత్నీమందక్షేతనంబు॥౧౩॥భీషణఘోటకదానవాహేమోహిన్లోపభిన్నహృదయ
నిఖిలగోఁయోషాపుగుషార్థకమైఁ ఘోషముహరిమాడదైన్యఘోషంబయ్యె॥౧౪॥అయ్యవసరంబున॥౧౫॥పేదలఘోష
గోపవలవిట్టదలింతులవీరధర్మమాకాదుప్రజంబులదనుజఘస్త్తరుఁడేదనితన్నురోయ్యుక్త॥వ్యాధునిజూచిగోపవలక
డ్డమువచ్చినిశాబయింకబో॥రాదగళోరిదితెమ్మగరాజుక్రియనైదిరించెదత్తుండఁగ॥౧౬॥నిఘ్నోగ్రసింహనిదంబు
తోనింఁగిమ్రుంగుభంగిసోమమీగులదెరచిఁగరువరాగనతఁడుకాటుదప్పించినఁడనై నెగసితురగదానవుండు॥౧౭॥తన్నిన
తన్నునిబడకదానవహంతనమీకరంతయెఱిగెనుపుపెంపెనయ్యగృహునఘోటనిశాటుపాదముల్॥వన్నెదెడం
గఁబట్టిపడవైచెనశత్రుతమాత్రదూరము॥బన్నగడింభమున్నిసరిపారఁగవైమఘగేండుక్రైవడిగ॥౧౮॥వైదినమ్రుగ్ని
లేదివెనవాణినిశాటుడుహుంకరించినఁగెనుచులేకపైబడినగోపకులేండుఁడదగ్గజేంద్రశుంఁదాచటులప్రభాబలవి
డంబకమైనభజార్యంబుదో॥షాచరుసోటిలసనిదెఁజఁడఘణిగుహనింతుక్రైవడిగ॥౧౯॥౨౦భోగ్రితప్రమానకర్తృశ
మఘోహద్యద్వామదోస్తంభము॥శుంభశ్రీలనఘోరివానిరదముల్చూర్చంబులైరాలగాగంభీరంబుగఁగఁగిఁజొనిపి
వీకవృద్ధిబొందిపురు॥గుంభిచెప్పువనంబుపిక్కిటిలఁడతుగఁగిఁగఁగేంద్రోత్రమా॥౨౧॥వాయువువెడలకనిదివనఁ
గాయంబుచెన్నురఁగన్నగవవెలిఁటక॥మాయఁజెడితన్నుకొనుచునుగూయుచునశ్వాసురుండుగూలేన్నెల॥౨౨॥గి
ఘోటకాసులేండుకుఱిలోఁగృష్ణునిఁబాహువధికమైనఁబట్టలేమిఁబలివిదోపపండుగడిగినదేహంబు॥వసువతీశరేండు
వ్రయ్యలయ్యె॥౨౩॥నిరవాఱుఁడులీలాగఁగిలవియముబొందించెట్లువీరావేళి॥బలలాశిఁజగదభినవ॥బలరాశిఁజిజిత
శక్రపాశిఁగేళి॥౨౪॥౨౫॥ఆనయంబునంబువ్వవర్షంబులుగురియించిసురలువినుతిందిరంతహరిభక్తివిశారదుండైన
నారదుండువచ్చిగోవిందునిపదర్శించిరహస్యంబునఁబల్లయె॥౨౬॥జగదీశతొగీతసర్వభూతాధారకలనంపూర్ణయూ
తేవరహవత్త॥కాన్తగతజ్యోతివైవడినిఖిలభూతములందునుకడవైతనరుదివు॥సగ్నాధుఁడవుగుహాశయఁడవుసాక్షిని
యంతరాఁడవైనివుమాయఁగూడికల్పింతువుగుణములవానిచేబుట్టించిఁగిదిపాలియజేయు॥దీప్తవంశమెల్లఁజేసివృ
డఁరాజమూర్తులెనరాత్మమలను॥సంహరించిభూమివక్తంబురక్షింప॥నవతరించిపాదవయ్యకృష్ణ॥౨౭॥దేవానిచేతనింక
చావారముట్టికగజకంసంశంభువనమురనరకపాండ్రకశిశుపాలదంతవక్త్రసాల్పప్రముఖులునుడనెదరుపారిజాతం
బవహృతంబయ్యెడినిస్సగుండుశాపమిదుకుండగుశతమంతకమణిసంగ్రహంబగుసృతభాస్కణపుత్రప్రదారంబునిద్దిం
చునర్జునుసారథివైయనేకాక్షిహింసలంబులవధియించెదవుమరియును॥౨౮॥సృష్టానీప్రసరించుకార్యములులేకఁగంపఁ
సమర్థుండెవరింఘ్నంజైనవిభాతమూడుగుణముల్లిపించులోపించురో॥విష్ణుత్వంబుననుండునీవలనఁస్సీగుంబునీర్హవము॥
విష్ణుఁజిష్ణునహిష్ణునిశునమితు॥విశ్వేంద్రుండుమ్రొక్కెదఁగ॥౨౯॥౩౦॥అనిమితుంబిడిమగినినారదుండరిగెనంతమొకనా
డుకృష్ణసహితులైగూపమమారులడవికిఁగవివసులమేపుచునొకకొండవండెలాయనక్రీడజేసిరండు॥౩౧॥౩౨॥౩౩॥గొరి
యలమంచునుగొందఱుపాలకులమంచుగఁగిలతత్వమునక॥గొందఱుదొంగలమనుమనఁజెందితుమారకులుక్రీడజేసిరి
తమలొ॥౩౪॥ఆలొదొంగలలోమయాసురసుతుండాద్యండువ్రాముండుగో॥పాలుండైనమేషకల్పనలతోభాసి
ల్లిక్రీడించుఁడఁద్రావునాతమునెల్లమెల్లనచతుఃపంచావశిష్టంబుగా॥తైలాతర్థహలానికింగొనిచనెగజొరంబవార్యం
బుగ॥౩౫॥ఇష్టాకొండగుహలోనఁగ్రహక్రమంబునగోపమమారులనిడియొక్కపెనురాతఁడద్యారంబుగప్పియెప్పటియ
ల్లవచ్చిన॥౩౬॥వీరుండుమాధవుండభులవేదిగావరభేదినవుతో॥నారనిశాబదొంగతనమచ్చువడిగనెరదొంగవాడునా
భీరులనెల్లతైలగుహఁజెట్టిదిదిక్తైనవారిజెట్టరా॥రారయలంచుంబట్టెమ్మగరాజుపృథ్విమాంబట్టుక్రైవడిగ॥౩౭॥పంకజ
లోచనుండొడిపిపట్టినతైలనిభాసురాకృతిగఁచింకమతోడబొంగివిడిపించుకొనంగబలంబులేమిలో॥శంకరివిట్టుగనుకొ
నఁజగ్గననారణభీమవృక్షమునింగొంకకఁగూర్చెనవిష్ణుభుండుకోయనిమిలంబుపరుగులార్యఁగ॥౩౮॥గిఘోరకనుజనేలఁ
గూర్చివర్చతగుహ॥వారమన్నరాయవ్రయ్యఁడన్నిగుహచరించుచున్నగోపాలకులఁగొంతు॥నిదుండుగోపవక్త్రేటిగి
వ॥అంతనారాత్రిమధురానగరంబుననకూరుండువనియుందినియతుండైరేవశడరశంబెక్కికదలినందగోకులంబునకుం

శ్రీ కంసునివంతునన (కూ రుండు బృందావనంబునకు జనుడెంచుట. శ్రీ

జోవుమందెరువునదనలొనిట్లనియె॥౬॥ ఎట్టితపంబు సేయఁబడె నెట్టిచిరక్ర ములబ్రహ్మయ్యెనా॥ యెట్టిధనంబులర్హులకునిబ
డెనోలొలుభామనందునా॥ యట్టివి వేక హీనునకు నాదిమనీం ద్రులుయోగదృఢుల॥ బట్టగ లేనియోశ్వరుని బ్రహ్మ
యుగ హరిఁజూడఁగల్గెడి॥౭॥ సూర్యునిదిల్లియేటి భునితో భిర పాదసఖ ప్రభావలి॥ జేరిభావాంధ కారములఁజిక్కిరఁ జూ
టుచురట్టి దేవుని॥ వైరముతోడ నై నెదిలువగా ననుబదిశుభంబుఁడే నెనిఁపారణ ప్రేమతోడనిడెకంసునిబోలునఖంబు
గల్గునే॥౮॥ మఱిభతఁడాకంసుఁడేతఁబంపునడినఁ హింసించ నే లేచినా॥ డతఁడుండునిచూచునొసక భూతాంతర్యకీర్త
ధ్వసం॥ గతుఁడౌచందలీపోసినన్న సుజనుం గాఁజూచునోయెట్టియు॥ న్నతిగావించుమేయే క్రియంబులుకు నొనాభాగ్య మె
ట్లున్నదో॥౯॥ అనిమరియును॥౧౦॥ మ॥ అలక భా జిత మై సుధాంశునిభమై హాసప్రభోద్ధామమై॥ జలజాతుంబయి కర్మఫలంబు
రాజ్యంబు మైయున్నయా॥ జలజాతాత్ముడుఁబుంబుచూడఁగలుగునత్యంబుమౌనాకునా॥ వలది కేగుచున్నవీవనమ్ము
గ వ్రాతంబులి తో వలగ॥౧౧॥ మావటి వేళ నేనుజనిమాధవు పాదసమీపమందుండ॥ డావతితుండ నై ననరఁదాశుగకాల
భుజంగ వేగనం॥ తాపితభ క్తలోక భయదారుల మై నక రాజువకాడల॥ న్నోపిహసించినాక భయముతో కృపతోడుతీయింకుం
దునే॥౧౨॥ వ॥ అనిమరియున కూ రుండు నేకవిధంబులగోవిందసందర్శనంబు సౌరుచున్న మందగమన సుందరస్వంద నాచూఢం
డై చనిచని॥౧౩॥ ముండటగ నెఱునచందన॥ గుండకుటజతాల సాలకురవకవటమాకందగనందిత బలగౌ॥ విందగవిక చారు
తారవిందగ బృందగ॥౧౪॥ వ॥ కిన్బృందావనంబుదరియంజొచ్చియందు పాయకాలంబుననడిచి నేరిగలమేతల వెంటడిడిగంబ
డిరాక విక్రిననుట్టికో డెవడ్డతండంబులంగానక పాదయిరువుమిట్లు పల్లంబులనక రూఢి పారివెడకితీతుఁగోవకులయా
హాస్వినశబ్దంబులూక్కిరింపుచుకోమలఘనఘాదనకురూహంబులఁజిక్కిరఁ మక్కిర వల గ్రేపులందలది తలారింపకఁ దమక
బులందమతమయంతనం భారవంబులు సేయుచుమూత్రంబులు ప్రవీణరువులిడు ధేనువులకునొనరించుచునద్యోజాతం
బులగుతగ్గకంబులవహించినవహూఃకిలు వెనుతగులుటవలన దామహస్తలై చనువల్లవుల మెల్లనవిలోకింపుచుమందయరు
గెలంకులంకళంకరహీకులై పులివీరివెగి వెగి వాలపుమొత్తంబులవలననప్రచుత్తులై కుతారకుంత శరాసన ప్రముఖంబు
లుగరియొదికావలిదిరుగు వారలగడవి నా నాదిభసరసత్యణక బళిఖాదనగరివృత్తలై గొవ్వంబులు ప్రవేశించికోమంధరీలాల
సలై నధేనువులుచున్నులుగుడిదితల్లుల మ్రొలఁ వెల్లుదేరి క్రెల్లుతుకులై గలునుయెడలై నమొదవులఁబ్రెకొని వరస్వర
విరుద్ధంబులై డీక్షిణి కొమ్ములయడ్డంబునలుపువృషభంబులునుఅశుంకితబంబులంగంతరజ్జువులం జెంచుకొని పాదలుటికి
డాటితల్లులంకూటికుడుచుతరిపిహూడలగట్టింపిపట్ట నొపక గ్రద్దనఁ బెన్లఁజేయు గొవకుమారులునుకొమకుల మగలమూ
వలవఁటచులవందించినాచుభద్రలగ్నపూర్వయలై గృహకృత్యంబులుచురవిశంకలకసంకేత స్థలంబులగ్నపూర్వమ
నతత్పరలై నగోపకామినులునుగొత్తప్రదేశంబులగొవులకుం గ్రేవులువిడియెడ్డుచుచురలంగట్టుచునీడ్చుచుంగ్రీడిం
చుగొవకులును గొమర సముద్ధాతకరీషరాగపటంబులవలననల్లారిచులచులై ధేనుదోహనవేళావిక్లిష్టయోవిం
చుసంసోహవరంపరానంపాదితపంకంబులునుదోహనసవయ గొవక రాకృష్ణగొవననిర్గతంబులై కలశంబులందువహ
క్షీరధారలజప్పల్లును నుశాలాత్మకంత్సంస్పర్శనస్సీగ్ధంబులై నమందిరద్వారదారు స్రంభంబుల పాంతహూతన జనవి
లోకనకుపితంబులై కరాళింపుసారమేయంబులునుగలిగి బలకృష్ణభాహువండ్ల ప్రాకారతొవీశేష భూషణంబై న
ఘోషంబున్నవేళించియందు॥౧౫॥ జలజాంతుశాది కీశులు॥ గలహూపాదములచొప్పఁగని మోదముతోఁ॥ బులకించిరభము
డిలియు॥ త్రలికా సంతోష బాష్పకలితాత్ముండై॥౧౬॥ వ॥ కనినకూ రుండువచ్చనేత్రులనురంగద్ధాత్రులంధేచుదో హన
నాటిగతులన్నలంకృతులనద్యద్భాసులగీతిరసి॥ అనఁ నొజ్జ్వలవాసులంబునుచుమాళాధారులగధీరుల॥ వనితాకా
ములగృష్ణ రాములజగద్వంద్య క్రమోద్ధాముల॥౧౭॥ కనివారలపాదములకు॥ వినయంబున మ్రొక్కిభక్తివీరశుండగు
చు॥ దమవునంబులకాంతురముఁబు॥ మొనయఁగ నానందబాష్పములుజడిగరియ॥౧౮॥ తదనంతరంబు॥౧౯॥ అక్రూరులై జను
లన॥ వక్రగతిం గాచుభక్తవల్లుఁడంతన్న కూ రుంఁగొలింపెను॥ జక్రాంకితహస్తతలచుసాదినరేంద్రా॥౨౦॥ వ॥ సరియు
న కూ రుండుబలభద్రునికిం బ్రణమండై నగొంఁగిందిచెప్పఁజుకొనికృష్ణసహితుండై గృహంబునకుం గొనిపోయిమేలడిగి
గద్దెయిడిపాద ప్రత్యేకనంబుచేసిమధుపర్కంబునమర్చిందిగోవునిచ్చియాదరంబునరసదన్నంబు వేట్టిందితాంబులగఁ

ధమాల్పగబలానంగైరయ్యవసరంబుననంచుండువచిస్తుండై నయ్యుక్తారునకిట్లనెఱుగె|| డెలియలు మొరయ్యుడనెఱుగె|| ఇలు
డైరానిగొనినయ్యకిండుడు|| తులంగలదెననీదకాన్తులకిలమైమీ సేనమింక నేవనియిండు|| ౧౯|| వ|| అనిపలికియంతన
క్రూరుహాకృపర్యంగంబుననుభోషేష్టుండై యుండహరియిట్లనియె || వ|| శుభమేనీసంబ్రమోదమేనఖిలసంజాట్టల
కుఁ నేనుమే | యభయంచే ప్రజలెల్లెక్రాంతజాలక శాసనందమేమామము | కథయుండెననుచేదేవకులుదగ్ధాగ్రాగ్య
హంబుండును|| గృభవ్యాజుబిభత్తలై బ్రటికిలేరా నానిల పేతలై || ను|| నేతి నేడికొ డడిపురావతగోనీతడ నేమైన
నా|| కెఱుగండేవ్వునటంచు జెప్పరుగదాయెంచురావారెయె|| తెఱగుండేదృఢస్వరోవగదీరోవీరత్వముండెందరో|| వె
ట్రో నాతలియంపు లెట్లుండోవిప్పించును క్రూరకొ|| వ|| మురిమునీ వేమి కారణంబునవచ్చితివారిబలికిననంతడుగనుని
కి నాంచుండు వచ్చి నెప్పినవై రానబంధ ప్రకారంబునుకంసుండుదేవదనుచేపులవధియుపంగమకిందిమానిన తెఱెగునుధ
నుర్యాగంబు పేరుచెప్పిపుత్రెందినప్రకాతంబులెలింగించినరామకృష్ణులునగితమ్ముగలి వేమించిననందాదిగోపకులంజూ
చిన్మృణ్మణియె|| ౨౦|| భూనాథుండుమఖంబుఁజూడఁబిలువంబుత్రెందినాడవ్విధుఁ|| గానంబోపలెఁబాలు నేయ్యి పెరు
గ్గుట్టులు = గానుకఁ|| మీ నేర్పెప్పగఁగూడఁజెట్టుండుతగ్గీమినివానంబుల|| యానింబలానిరండుపాండుమధురా
యాత్రాభిమన్యుఁడు|| ౨౧|| వ|| అనియిమింపెనంతనక్రూరుండుమధురమహరిగొనిపోయెడినియెడిగి|| వేతలుగలంగి||
ఉ|| హంసపుష్ పావీమాటలు|| హరిమ సోజ్జాలాపముల్లిలలు|| హరిశేష్ఠ్ హరిశున్ననల్ హరిక రాజ్జాలంబనాహం
నము|| హరిగోలోచనలందఱుండలంచుపాయంచెట్లకొయించులో|| నెరియిన్చుటలాడిరంతగములైయేకాంతగేహం
బుల|| మఱియుండనలోనిట్లని|| ఉ|| మేటిగృహస్థుబ్రహ్మయగమికి|| లిన్మితిగున్మహాదనే|| పాటియులేమమాకుంబరి
పాలసంధై నసరోజనే|| నీ|| చొప్పలవసంపకనీకాచోటికిఁబోఁడి యిలచిపిన్నది|| డ్దాలలుచేసేనుఖములకృటభారతి
త్రైవిద్యై|| ౨౨|| అనిధిచూరుచుమదనతాపాయత్రవిత్తలై|| ఉ|| రమ్మదీరించె నెపురంబునకేగకుగానినన్ను|| కొమ్మ
లునమ్మి నారుమరు కెలలకగ్గముచేసేపోవగా|| ముక్తురమైనతాపమున మొగ్గుచూరయినడంబుజాతుఁడా|| యమ్మలు
గొవప్పప్పులుప్రయాణమువల్లనలైరిచ్చె|| ౨౩|| వ|| క్రూరుడనిపేరుఁజెట్టుకొని నేడవన్నసోవల్లుఁ|| జక్రిమాకడఁ
బాపికించునకుగజ్జిగిదియేతేందినాడక్రూరుండబక్రూరుడేతడునజంబక్రూరుడ|| నేని|| రిక్తత్వంబునగృష్ణు
వెట్టితనల్రోవంబోవిశాంతిపడే|| ఉ|| పులనరోజలోచనలుపూర్వనుభాంశముఖియైరాంగనల్|| మొన్మెయ్యిపట్టణము
వేడలనండినువర్ణలాజము|| లల్లుగవారిఁజూచివారిసంగతి సేయించునుగాక|| వ్రే|| పల్లెపంచముగ్గియలపైబడ నేలత
లంచునకట|| ట|| క|| పురనతులవిలోకనములు|| సరసాలాపములునర్తనంభోగములు|| మగిరిహరిమనల మెల్లెడ|| నరవరు
లోయమ్మనూతన ప్రియులుగడే|| క|| పుత్రైన్మడుహరి నెఱుగనిపట్టణమందరులకితనిఁబఱిజేసికడుగ|| దట్టవిరహగ్నుల
కునుకట్టడివై వంబు ఘోషకాంతలవెదక|| వ|| హరి నేలాకొనిపోయెదంచునునమాయక్రూరుఁబ్రార్థింరమా|| హరిఁ
బోనీడుఁజెలిపియేనును నేడచ్చింతమావేల్పుల|| హరిపాదంబులకడ్డుమప్పడుదమాహడై వమాయంచునా|| తరుణు
ల్లావ్వలుచీరెలువైరచికంధర్వజ్వరభ్రాంతలై|| మ|| ఉచిదన్నిగ్గులుమానిక|| గవలనీరింహొండవర్షింపుడు|| వివశత్వంబు
లతోఁగవోలతలనందిన్యప్రహస్తాజ్జలై|| పవనాగ్ధాతలతాభలై చుముగ్ధపంథాలింపుగోవిందమా|| భవదామోదరయం
చునేడ్చిరినుజాతంచెనీతంబుల|| వ|| అంతమరునాడుసారోద్దయకాలంబునందనగోడబయనంబునకుగమకించినడు
చుగోపికలనువరదవత్తననికూతికాముఖంబునివర్తిందికృష్ణుండు శకటంబులందుకానుకలును గూరసంబునిడుకొని
నంగాదులై నగూపకులువెనుతగులనక్రూరహాదీతంచై నరథంజెక్కినధురాభిముఖుండై వనవనయంచున|| చ|| అది
చనుచున్నవాఁడుప్రియుడల్లడతేరడెత్తెజయంతియ|| ల్లడరథఘోటకాగ్నిరజమాదెనమార్గముచూడుండులలోమొద
వెడిమకు|| వ|| హరిభోస్తుభిలగములై ప్రజాంగర|| కదలకనిగ్నిహుదిరంకున్నులకమ్మగమైనరంఝు|| ఇట్లు
బలభక్తకృష్ణాక్రూరులుచనిచని|| క|| అవలోకించెగృష్ణుఁడు|| ప్రవినలకల్లోలపవనభాసితజన్య|| నవనన్నపాపప్రై
న్య|| గవిజనమాన్యస్థిరకన్యభన్య|| వ|| కనితగ్ధాండియండుఁబరిత్యజ్జనుణ్గణనమజ్జ్వలంబులగుజలంబులుద్రా
చితరునమూహనమీపంబునామనహితుండై కృష్ణుండురథంబుప్రవేశించెనంతనక్రూరుండువారలకు మొక్కి|| డ్దైగ
లింగీహదంబుసాద్వివిధిపూర్వకంబుగా వేదమంత్రంబులజపియించును|| ఉ|| ప్నానముచేసిచేసి నదిచల్లనిబనుతామకృ

పులకామానగంజాది వాసుర కళహస్తము పై పసియించియున్నవా రీనదీనీటిలోవలికి నెప్పుడువచ్చిరటంచులేదేమే! ధాని
 ధిమాచే వారినిరక్షయి బ్రహ్మక్షమనోరక్షస్థులకా॥ కని వెలుగుపడి) శా॥ కంటికిమున్నరభుంబు పై జలములొగంటికిదుడికా
 గ్రస్తురకాగంటికిదొంటిభుంబుమీదని యెంకాల్పాణిచారత్రులే॥ వెలుగ్గోచిరి రెండుదిక్కులనుసోని భ్రాంతియోనీ
 టిగ్రానింబూత్పన్నముచూతుంచుమనియెన్నూపింపిమిగ్నాంబుడై॥ డి॥ పోషితబాంధవుండుయింపుంపుంధాజల
 మరెచుగాంచెనా ద్వామనహస్త నున్నకళానితభూమనహీను సూమిభుగ్రాద్యేస్తుకృతాభిలాషుల్రుతీవరమూవిజిగ్రా
 నిత్యసంతోషుననింపినిగ్రాతీతదోషున నేక శీఘ్రశీఘ్రుని॥ వ॥ మరియనిలంబరసంయుతుండునునిధోరగాదినన్నతుం
 డను నై యొప్పునప్పావరేనింపవృత్తకనుగొని॥ నీ॥ ఆభోగిభోగవర్త్యంకమగ్నంబునవలమెప్పువచ్చనివలవవాని మేనుం
 బుపై నున్నమెనుగుచందలబురయిరముచంద్రదేవియొప్పువా॥ మునుగులే యిలపిచ్చముఖవతుక్కుముగలతనయుండ
 డెడినోగ్గతమ్మివానికదలరబహుపదక్రమపిశేషబులరవముచూపెడినూపుగములవాని జలజగర్భగుర్వనకననంద
 నానన్దిజానుల్ర శస్యవానిచుగుర్వై నవారిసౌందర్యనియై నా వాడొక్కపుగుచవర్త్యుగాంబి॥ వ॥ మరియుం
 జారుతుగలపిగ్రాచక్రపాదగుల్ఫజానుజుఘోరుకటిగాభిషిగ్గోచరుండును సాదరుండును శ్రీవత్సకౌస్తుభవనమానికా
 విరాజితపిశాచవకుంఠునుపుండరికాయుండును శంఖచక్రగదావర్తహస్తంకుననత్వగుణవ్రతస్తంకునుబ్రహ్మసూ
 త్రుటియూత్రహారేయూరకటకంకణకురకంబులక్రీడితాదివిభూషణుండునుభక్తిజవపోషణుండును సుందరకపోల
 పాననానాధవవనకన్దుండునునిసీరీవర్ధగుండునుకంబుకంధగుండునుకరుణానాణుంధుండును ప్రహ్లాదనారదనునంద
 నుచప్రముఖసంభావగుండునుశ్రీపుష్పకష్టిక్రికాంఠీలోర్ణాదిద్యావృత్తిమాయాశక్త్యాదిసేతుండును నైయొప్పునప్ప
 రమేవ్విసమమై కింభక్తిపంభ్రమంబులగలంబులుగగదకతుండై దిగ్గనంగరంబులుముఖింబియిల్లనివనినాంబి॥ దం
 డకము॥ శ్రీమూర్తిగూనదోరామభాకావీరాజగ్ధేతుమేతుప్రకాశాననన్దుంబునన్దగతచైవహోలకగ్గోచమా
 లాసంబాభింహాగ్గోచరచాలకేలిగళించేలి నారాయణాశ్వింబుబుగ్గోచిభిల్లునినాభికంజంబులలో లోకపుంజంబులంబ
 న్నీహ్నాగ్గోచున్నయానోమృత్యువృక్షయ్యెల్లదాపావకాకాశవాతావనీవార్యహంకారమాయానుహమాన
 సామల్పహృషీకాదులులలోకముగ్గోచిబీజంబులలోనన్దుందోహసేనిహహదేహమంకుల్లనింపుకావనింపుకా నశించు
 న్నకన్దుంబులే కాశ్యపై యొప్పునీయొప్పిరబెప్పనోచెప్పిచ్చెప్పిచ్చాచవారెంతవారెంతవారైనమాయాదులుగ్గోచయ
 తోగోచిక్రించుగోకానుసంధాతయాధాతనిరేణ్వయేనీకళారాశికి గొందంబుభోజగర్భాదులద్యావృక్షంబున్నశేషా
 ధిగూతంబులందున్న నేకాధిపై వంబులందుకానదాపాక్షివై యందువంపుకాదంతర్గతజ్యోతివీగుండవంపుకాద్రయావ
 త్థోగొంపలేంక్రాంతిచేవాభిధానంబులలోనికొక్కండవంపుకానుదొండణానాకర్తృగులులంపుంది సంసార
 ముంద్రెగిరివర్త్యుస్తుతైమిందివిజ్ఞానవకుండవంపుకానురింబంచరాత్రానుసారంబునకదన్యతత్వంబుతోగొందలే
 వాగ్గోచయంపుకానురిందణావాసుదేవాదిభేదంబులకానల్పరై చెప్పివాటింతువంపుకామరిన్నీవునారాయణా
 భగవంపుకానివాగ్గోచనంపుకానురింబెక్కుమారంబులకానిన్నునగ్గింతురేగోమయేటలేవయోరాశినేరాసులైహా
 డగ్గోచపిశేషంబులైన్నశేషంబులైదేదినియందనానంబులినంబుగోనేకరాకేంపబింబంబుకుంభాంతరాశంబులం
 బింబిశబై నవేగుచేయెన్నేలాగుటాంతర్తాకాశముల్లటాంతంబులం దేకమాదేకలోకావధింస్వీకనేపోకలం
 బునేకాకేయంబుచదీకాకృతానుంబునెమ్మామనోమండుభానుండుకన్నులదితల్కెగ్గవల్లభామిచాదంబులంభోని
 ధుర్మక్షిగ్గోచంబులద్రుల్లతాసాబములేరోమములైలిప్రాణంబుబాహుబురేంద్రుల్లంబులగదంబులభోపీనా
 భిప్రదేశగురేయగబర్హుకానిమేచంబులంభోవర్ధగుంశేషంబువర్ధుబురీర్వంబువాకంబుమూర్తంబునున్నేమైయ
 న్ననీమేనింబుయెఱాతగర్భాండముల్లడితోయంబురానోహహనేక శాఖాఫలాపూరితాంతజంతుప్రకాండంబు
 లీయంబ్రోద్ధోవరాశిగజుప్రకాణంబుగానించెనునకామహోహుచనీరూపమువ్వేలంబుగడించవ్వహంబోధిలీమీను
 మేరకవిగ్గోచిగిందినానిచిచున్నేవంపదేవరాశింబుసారింపవేదుగువనీకటశ్రీసుధాంబుక్రితైమొత్తవేయె
 త్రవేమంబురాగంబురాగంబుగోచగ్రహివాగ్గోచిగ్గోచివైమేరిగమీరిగదోదివోవాచుంబుగొన్నులన్నెన్నులం
 బింబుమగ్గోచవ్వవేవ్వవేమూరవైరిగ్గోచింబుండైకగ్గోచివైకదంబురైరోచంబుజాదియాదివంపేపంపేమేనుల్ర

వృక్షంజముండపాటుండవై రాజకోటిగదారించ వే గాజవై గాజవింబాస్యకై మర్దు దానిన్నిదారించ వే నెంప వే కూ
 గులంవానుదేవాదిహాపంబులందీధబంధుండ వైయేపుదీపింపబాధుండ వై వైరివారాంతరంగంబులన్నంతరంగంబులుంగా
 గరంగింప వే పెంపుదీపంప వేకల్లి-ముద్రిం బ్రవద్రింబిమింపుకనిమి న్నెన్న నేనెవ్వకుఁ గన్నుకూయావిపన్నుకన్ను
 బ్రవన్నుంబ్రవన్నుండవై ఖిన్నతంబాపి మన్నింప వేపన్నగాఁ గీతల్యాకృపాకల్పవందారుకల్పానమస్తేనమ స్తేనమస్తే
 నమః॥న॥కలలంబో లేడిపుత్ర మిత్ర వనితాగా గావినయోగముల్ । జలవాంఛారతియెండమాపులకునానల్నేయుచం
 చంబున॥చలతున్నవ్యమలంబుమూఁడువృథాతత్వజ్ఞాడన్నకునీ । విలసత్సవనంబుమామీగుణాన్నిక్షీంపులక్ష్యవత్రీ॥
 వ॥మరియు మఱి నునింపన క్రూరునికీయమునాజలంబులోనఁ దనమొకని మేనుమామిచాగిందినటునికై వడివీరోహినుండ
 నన క్రూరుండవీరు వెడలి వెంగునపడుచువచ్చిరధారోహణంబుచేసినహరియిల్లనియె॥క॥జలములు చేరువనున్నఁ । తలపో
 యునిపుసోయితడవయ్యెనదీ॥జలముననభమునధరణింగలుగనిచోద్యమములీను । గానంబడెనే॥అనిననతండ్రియె॥ క॥
 నిలోన లేనిచోద్యము॥లేలోకములందుఁ జెప్పరీత్యనీయు॥ నేలఁగినిదివీలంబు । నిలోహాన్యంబులెల్ల నెగ డెనఁపఁ న్నా॥
 వ॥అనివలికిసాయంకాలంబునకున క్రూరుండుకు రానగరంబుచేరరథంబుగడ పెంతతలమున్ను చనిననం దాదులు పురో
 వవనంబునవిడిసియుండవారలంగాఁగొనికృష్ణుండ క్రూరునిజూడినిపురథంబుగొనుచునగరంబునకుంజనుము మేము వెన

— ౪౨ శ్రీకృష్ణమూర్తిగమధురానగర ప్రవేశముచేయుట, ౪౩ —

కవచ్చెనమనిననతండ్రినియె॥క॥నాయంతికిచిచ్చేయుమునీయంఘ్రునరోజుఁ బెంపికరమునోక॥నాయుల్లపవిశ్రంబుగ॥
 శ్రీయుతనిభబుండెన్సేయందగదే॥అనిమరియుం బ్రార్థించినహరియిల్లనియె॥క॥యదుంబలచ్చేనబుండై నుదమున
 వద్రింకుకంసుమద్రిందిభవ॥తృనంబుచూడవచ్చెనఁబొదయూస్యందనముగొనుచుఁబురమునకనఁఘ॥ వ॥ అనివలికిన
 క్రూరుండుపురంబునకుంజనిరామకృష్ణులువచ్చిరనికంసునకెఱుంగించితనగృహంబునకుంజనియె నంగనవరాహాంబునబ
 లభద్రసౌపాలసహతుండై కృష్ణులంప॥న॥పగుణ్ణాంబులకొన్మల్యంబడకలుకాత్రాసామయిర్గును ౫౯- హరులుఁదే
 రులుపీరులునముల్కఁపార్తవ్యంబులుఁ దాన్యముల్ । తగుణులొనన్యమలుఁధనంబులునుఁజూహాద్యంబులుఁదీర్చి
 ల్ కరమాశ్చర్యగుండనర్పణుఁధరగాంఁచెవిభుండంతట॥క॥నియపురంబు ప్రవేశించివచ్చునమయంబున॥ డి॥
 నందతపఃఫలంబునుగుణంబులపుంజము సౌవ కామిని । బృందము సౌమవంటినిదిందువయాంబునియోగిబృందముల్ ।
 డెందములందుగోలేకుకడిసిధానము చేరవచ్చె సౌమందగులారండుచనిమాఁగముకన్నులకొడైర్చగ॥వ॥అనిమరి
 యుగిందనందగనకుసౌపాలంబులంబొరసుందగులువరస్పరాహూయమానలై భుజానలై భోజన భాజనంబులు
 డలంగవోచియుశయానలై లేచియుభ్యంజ్యమానలై జలంబులాడకయు గురుజనశిష్యమాణలై యోడకయు గృహ
 కార్య ప్రవర్తమానలై పరిభ్రమింపకయురమణురమణాలై రమింపకయుశిశుజనవిభ్రాణలై డిందియులలంకుర్వాణలై
 యస్యోన్యవస్త్రాభరణమాల్యానులేపనంబులువిప్పడధరించియురరి॥క॥పీటగలచేదె తెల్లను । హాటకమోఘటితతుం
 గహర్షాస్త్రిముల॥గూటువలుగొనుచుఁజూచిరి॥ఘాతించికాలవయఁబర్తదధౌత్యు॥ సీ॥పీడతీరక్కసీవిగఠజీవ
 గజన్నబాలుద్రావినమేటిబాలకుండు॥పీడతీరంపునివెలదికిజగమెల్లుముఖంబుఁజూపిరముద్దులాగుపీడతీరుందలోవె
 న్నులవొగిలిరద్రిందిమెక్కినవాపరిపీడతీరులయుంచి వ్రేతలమానంబుచూగరాడిరలోకనుందగుండు॥ పీడతీరున్న
 పురమటపీఠలంబుఁదీనిబొందనిజన్మంబువిగతఫలము॥పీటలుకనివచనంబుపీహగరుతము॥వీనిజూడనిమాటలై ధిగులి
 ధలు॥న॥చెరియాసౌమికిలీళుమారతిలకఁజింపిపుమఁ బాడుమఁ । గలయంబులుఁచునంటుచున్నగుచునాకర్షింపుం
 చుఁపార్తగా॥కులకశ్రీడకుడెచ్చియచ్చలునునన్మానంబులంబొందగా॥ దొలిజన్మంబులేమి సౌదిరొకదేవుడప్రదే
 శంబుల॥క॥అనిమరియుబొరకాంతలు॥మునుకొనిహరియాసేత్రముల వెంటనులం॥ గొనితాల్పిరిహృదయములన॥
 జనితప్రకుడమునవిరులుచల్లుదునధిపా॥గరియును॥క॥ నానావిధగంధములుప్రసూనఫలాదులునుహరితశుభలాజ
 ములు॥ గానుకలెచ్చుచువిప్రులుమానుగఁజూడించిగానుమారోత్తముల॥ .....

— ౪౩ శ్రీకృష్ణుండురజశుగజపివాయకుడిచ్చినవస్త్రాదులనెండినుదామనింబుపూజనంగీకరించుట, ౪౪ —
 వ॥అనమయంబునగరద్వారంబుననుండివచ్చురాకకారుండగు సుకృరజకుంగాంచిహరియిల్లనియె॥డి॥ విందులమై

లేశ్వరునిటికివచ్చి మేముమామనూ! నుండలలోనగ్నముకొననుంచుటంబులు లేవునీమడిఁగి! నుండరథాతఁడేలములుకో
భీలుచున్నది తెన్నునిన్నుమేలంఁజెడిచెన్ను రాజుడెనఁగ్గర మారజకాన్వయాగ్రుణీ! అనినవాఁడెల్లనియె||శా||ఎట్టెట్టా
మనుజేన్పుఁడేలములుమీకివాడియేమీరులు||గట్టఁబోలును లేపయోస్సుతదధి గ్రాసంబులన్నత్తులై యిట్లాడజు నేగాక
గొల్లరకుమీకిట్లాడనే రాడెడఁగిట్టా ప్రాణముగొలపోయెనుమీకుంపోదధింబాల కా||క||మారాజుసొమ్ముగైకొనినే
రాజులు వెరతురింఁచెయెల్లదమేనీకిరాజు రాజ్యహముననీ రాజసమేలగొల్లయేనుముతలగఁ||క||అనినపిఁదంఁపించి||క|| ఘో
రకరగ్రతలంబునఁగింపఁజుకృష్ణుండు శిరముఁగెగిడఁగొట్టెఁగి బొరులగుండులువగులగిరిలోఁ ద్రేకిన్మదావి వేకింజాకిఁగఁ
వ||కృష్ణునిగుండై నరజంబుజూచి వానివారల పటంబులుడించి వెరచివరచినరామకృష్ణులువలసినవ స్త్రంబులుధరియించి
కొన్నిగోపకులకొనగివచ్చుచుండ||క||అంతయునెక్ వాయుఁడూ! క్రంతఁ వసుదేవసుతులఁగనిబహువన్దా! త్వంతేమృదు
పటాధరణము! లెంతయునంతసముతోడనిచ్చెన్దైచ్చెన్దై||శా||కారుణ్యంబున వానిగైకొనియలంకారంబుగాఁచివత్సం! గా
రోదంచితదగ్గజేం ద్రకలభాకారంబులంబోర్చిరా! శూనల్పభవుఁడంత వాయువనిశు స్రుక్త వత్సహా వీపుఁడై! సాగువ్యం
బునులక్ష్మీయునొనఁగ నైశ్వర్యవిధింఁదాయయె||) వ|| అంతనాగామకృష్ణులును దాముండనుమాలాకారుకృహంబున
కుంజనినతండుగనిలేచి గ్రుక్కన మ్రొక్కి చక్కననర్హ్యపాద్యాదికంబులూడరించిసానుచున్నలై నవారలకుఁ దాంబూ
లకునుగుండంబులూసంగియుల్లసియె||డె|| పావనముయ్యెనాసులముపండెఁడవంబుగృహంబులక్ష్మీకిం! సేవితనుయ్యెనిచ్చ
ములు సేసఁచెమిత్సనిదానమూర్తులై! గూవలయంబుగావనియుపుట్టిమీరులురాక జేసితే! నేవిధమాదరింతుఁబనులెయ్యెచి
బంటు నెఱుంగఁజెప్పఁతే||) అనివలికి||క||దామోదర గాములక! ద్వామయశోహసితకహినధాములకువఁగూ! కాములకుఁ
డెచ్చియిచ్చెను! దాముండఁగుననుకభిసను దానుములచిపా||క|| వాగునుమాలికుండిచ్చెన! భూరింనుమా దామములను
భూమినులై నీకోరినవరమిచ్చెనమని! కాంబుము సేయనతండుగనియుల్లసియె||) క||నీపాదకమల సేవయు! నీపాదార్ప
కులతోడి నెయ్యమునునితాం! తాపార సూతదయయును! తాపసకుండార సాపదయు సేయగఁజే||వ|| అని వేడుకొనినదిచ్చి
మరియునుమాధుఁడంఁమాలిననుకబూయూ! కాంక్షీర్తిసంపదలూసంగి వానిగృహంబు వెడలిరాజపింజనిచని||క|| అనిరి
నాక్షుండుగాంఁచెను! నానాలేపముల భాజనముచే గొనుచుఁగ! బూనిచనుడెంచుదానిని! నాననరుచికుయవినుతాబ్జం
గుబ్బఁగ్రకనియుల్లసియె||) క||ఎవ్వరిదానపులేపము! లేవనికింగోరికొనుచునేగెదనీమే! లేవనైమాకిమ్మిన్నియియనివ్విటిలే
చుచక్కనగుచునీరజసే||) అనిననయ్యెబయిల్లయె||) డె||చక్కనివాడతాకునునరంబులమొవకుమెల్లవారికిఁ! జక్ర
దనంబులెక్కిడి చారుశరీర త్రివక్రయంఁడు నేనిక్కిముకుండుదానిఁజెవినిర్మలలేపవవిద్యదాననన్రిక్కిలిగాజుమెచ్చుఁ
దగమీగుమలేపవముల్లరింపఁ||) క||అనివలికియానుమారుల! తనువులునగవులునుజీవీశ్వములునుమాటల్! దనవిశ్వముగఁజ
గించిననులేపములిచ్చెవారికబలప్రియముతోఁగ||) సీ! ఇవిధంబునఁగబ్బుచ్చినలేపంబులన్నయిం! దానుదేహముననల
దికొనిప్రసన్నతమెంచినబ్రహ్మవంశంలయెడలచక్కగనొత్తియునువదలంఁచితత్వంబులమీదతనపదంబులన్రిక్కిహ
స్తాంగునిదన్వయముబలనభుము! క్రిందఁజుగనిడికృష్ణుండుమీదికి నెత్తినవక్రతల్లెచూసి! చక్కనై నచిత్రజన్మబాణముక్రి
యం! గొనురుమిగులఁచిరుచుకుంయుంబ! సాంపుఁజేయఁచురునినుందరమూర్తియె! కమలనయనఁజూచి కాంక్షతోడ||) క||
వేంఁచేయుము నాయెంటికి! పంచశరాకారయనుచుఁజైకొంగాక! గ్నివిహరిఁగిదిఁచెఁగామిని! పంచానుగబాణబాలభగ్ను
హృదయయె||) క|| కామిరిదిగిదినగృష్ణుండు! రాముఁజీవించినగుచురాజాననమ! శ్రామితముఁదీర్చిపదపను! నీహందిరమన
కువత్తునేడఁగుకుమీ!) వ||అనివీడుకొనిపిక్కిన్కుండువివశిమార్గంబునంజనిచుతాంబూలమాలిగాఁగంబులునుబహువిధం
బులై నకానుకలునుపారులిచ్చినబరిగ్రహింపుచుగనుశ్చాలకరిగియె||) క||సురరాజుంటికివెడలి! గుగుతరమై సూరివీర
గుప్తంబైదు! ప్రగమైనపిల్లఁబొడగనినరులువలదనంగిట్టునగివికసేతుఁడై||) శా||బంధులేలవవామహస్తమునఁజూపంఁజె
త్తిసూర్విలతాసంధానంబొనరించికొంచెత్తెగఁశబ్దించుచుఁగిరితానింధుండాహరిదాఁగిండితముగాఁజేనెఁజను
ల్పాడఁగ! గంధేభంబురసాలదండమునొగిఁగిఖండించుచందంబునఁ||) క||కూదండభగ్నునిగ్రత! నాదమువీనులకుభీషణం
బైయాశా! రోదోంతరములునిండుచు! భేదంఁజెఁభోజిభునిచింకమునధిపా||) డె|| అద్దిరరావలెవ్విరిచెనర్థుఁడంతయు
శంకలేక నే! హద్దవడినహింజదగఁగ్రతఁబల్లుదమంఁగుగ్రుద్ధులై! గ్రద్దనలేచితద్దనువుకావలవారరుడేరవారిని! యిద్ద

(శ్రీ సాంధ్య భాగవత ముదత మసంధ్య మూర్త్య భాగము.)

అయింది కర్మ కథా వహ స్తుతే || మత్స్య భాగవత కృష్ణులు సాధు రాపురంబున విహరించి వెదలిడి మలకుంజని

— శ్రీ సూర్య సవయవద్రోగయములవస్తనములు. శ్రీ —

అయిన సారణ్య నదా సకల జిహ్వా గాలాహ్వయ వ్యాధుడ | మృగ బిష్టంగ వేద విహ్వల బుద్ధి చూచుకొనర
శ్రేణి చేసి గిరిని వివరము కలవరమున నుండఁ తఱిచి గాఁచి గెనఁ ద ప్రభాతోడఁ బ్రసవ హాధాత్రిధరేంద్రం
బునఁ || క || తరుణుడ నుత్తర దిగి నిమిత్తీ తన్ను మాని ముకుకుడఁ || క || కరుణ నన ముద్రోచ్చి || క || కరణి రవి
పల్కి మాత్రిక డంధ్రుల పూ|| గీ || క కలగలుగు గాక కనలతోడ గాక శివుని మాత్ర మిదఁ జేరు గాక | నన్య మెల్లఁ దప
నంద్రైవ సంగమియఁ | సాధి భంగిం గనల జాలి మొగి డె || క || నుండు సాయం సంతాప వంసవి ప్రార్థన తోయవ ప్రహతో
గ్నాత్వం దేహ సుర క్షన్యం నమస్త్రీయః శంభు సాంపెన గెన పరవిత || గీ || భూమి నిడమింబుల మార్గ మైకర || క || కనక
మీన గాశి సమిత మైన హరియ శస్సు భాధియండుల తంపునులనఁ జుక్క లాపై నాక సమున || క || ఎల్ల కలుని డెన్ శ్రీ | వ
ల్లి భుగంజన సీమంతు వాసిం చుట కై | వల్లి నవ్య గన దననఁ గా | క్లెమి సెనకన మగ న సే ఘట వెల్లె || క || కటి పిటి వె
నుండగిని | సా దీపి నుండి గంతు పరువున విభాగ్వా చలమునుల క్రోమం | వేద యెం గాక శివ దీపిం గయ న్నే || క || డి
మీన మచ్చై రియ పృథు మిక్కిలి మామ న్న వైరాజి నో | సాకరుడింకి వచ్చు జల జాత మలార సదీయ బాంకు || క || జేక నుడం
చు పాలంబు జీకి టి దాచిన భంగి జిక్కి - గా | రాక వసిం చెడు మ్మె ను రాత్రి సరోరుహ కుట్టు లంబు || క || సీ || సా దీపి శాం
గ వాఫల తలంబు నడిపించు సందార తలక వనగ | కర్పిం దిడి టి ముల ధై ర్య వల్లులు క్రై వద ర్ప సుం డె || క || సదా గ్ర హనఁ | నలం
గి కాంకి గాతుడంధ్ర కారవ్యంబు నింబి మెరయిం చుక డ్దనఁ || గీ || గనత మా లవ్య ముగూర్చు గొమ్మ నలలిత మై మెర
యువల్ల వనఁ గం | దోగల ముల బ్రతుకుతో గలు రాజిల్లంగఁ | గడగి మిన్న ముట్టిక డలుకొనఁ | గాడి చేతి కరుణ భూరిత
మొరక | శ్రీ కుంకంబ జాంభీతి రుండు || క || ద్విత తా రాధి నవరి | సర్వ తరణ భుమి తిశంక లవితఁ బై | యే గుడిక వలభ వాం
డము కర్పూర ముక్రోధి భాగి గనువల్లె పూ || క || ఆరేయి వయసు లై ట్టి గాన్మ మునిడి దిరావ కృష్ణులు వదిలఁ | సా
రంభ మెరిగి యుప్రవిహారంబులన ప్రసత్తులై యుండిరి || క || తనపురికి రావ కృష్ణులు | వసు దేవిం జూం దగులఁ జంపు
టయు సహోధన వుగిది వీరు చుటయును | వినికం సుండుని ప్ర లేక హింస లు కలఁ దై || సీ || కర్మ రంధ్ర ములు చేరి పిన్న లోపరి
సాణ ఘోష మువినఁ బడక డిం దె | దోయాదిక ములఁ దుదొంగి మానుచు నుండఁ దల గాన రాద యెఁగ నుభూత | క || కరణ
భానాని కాగ్రంబు పై నిడి మాడ గ్రహ నారకలు రెండు గానఁ బడియె | వెలుగు ననిలు చుండి పీఠం గా మేలి నీకరంధ్ర మై నే
దోచె | నడుగు జాడ వృక్ష మాట లేవయ్యెను | తగువు లై సో గతరువులగుచు | మెరచుచుండె కాల వ్యక్తి పుడగర | బుగియె
గల గేభోజవతి || క || గరభ ముడి నుటయు | భేత ము | బరిరంభిం చుటయు నన్న భావుండవులయు | శిరయ నడచై లమవకుట
యు | భగవత్ సంగ్రహ యుం తఁడుకల లోగినియె || వ || వదియుర క్త సుమమాలి కాధనుండె యొక్క రుండును నెక్క డె
నియుం జనుచున్న వాడననికల గాంచి సరణ హేతుకీ భీతింజెం తాత్రాంతండ్ల నిన్ర జేదక వేగిం చుచున్న సహ యంబున ||

— శ్రీ సూర్య సవయవద్రోగయములవస్తనము. శ్రీ —

|| క || కరుణ హరి నఖర విదలిత | గురుతిమి రే భేంద్ర సంభూతుల వినిన్ || క || రుగిరమాత్రిక ముల క్రియ | సుర పరివిత గంపుతోడఁ బా
క్కలు మెరసె || సీ || పాలామితన బాలు పాన్పు పైఁ గనువట్ట బిన్న వవడంపు బంధియనఁ | నాయుర్గరముల ప్రయంబు
లూత్తుంబాలు కాల శాంఖి సచేతముం యనఁ | ఘన జయ జీవిత కాల రాసుల పింగిం ల్వ సే తన హేమ కుభవనఁ | బ
శ్చిమ దిక్పాంత పరిగై సేయు దో ముండర విహారి న్న ముసరవనఁ | గోక తాపోవత వది వ్యఘటిక యనఁ | బర్హి నీకాంత
సూముల ఫలవంసం | సూడు మూర్తుల సారంపు ముద్గయనఁ | మిహిరవండుల ముదయాగ్ర మీద నె స్పి || క || వచ్చె గావల్ల
సీ గామ్మలు | వచ్చె గాగల ములు దవమ మిరిసి బిలంబు | వచ్చె బల్ల నుండఁ | మెచ్చె ప మ్మె ను గ్రో ల్లి మిహిరం
డు సాడు || క || సంతాశి కదయాదల | పంక జనఖిరణ రాగి వరి పూర్ణంబై పంకేరు హాగ్వాంధము | సుంపకు నరిలంబు
డిగి సాగు సె స్పె || క || తదనంతరంబున || సీ || సాహస లవల్లి కపంకా కిరీతాంతంబు పురుకాం దననిగ వృత్త యుగం | కేవల
యక స్థూరి కాజల సక్తింబ బద్ధం దన దారు పరివృత్తంబు | సహ నీయమను దావధ్య జ్వర రుణంబి తోన్నత తం దమకృ
మంబు | బ్రాహ్మణ్య బ్రాహ్మణ కౌలాహలంబ శ్రాంత రూర్య గ్రయం దితంబు | నిర్మలంబు నమముని కుంబంకంబు ||

పుణ్యపునఃపునఃముఖోఽకంసః సై న్యతంత్రం గమగుచునతుష్టలౌకాంత రంగమైనవల్లరంగమొప్పె॥క॥ అమల్లరంగవీ సరః॥ భూమిస్థితమంద మందుభోజేంద్రుడనుమా॥ న్యామాత్యసంయుతుం డై॥ భూమిశులుగొలువనడఁబోవునునధి పా॥మృంసకలాంఘోనిధిమేఖిలావహనముంజాలిందియే తెంచువా॥ గతులాంగబలుభంగిమెప్పుడుదగంసై సేపఁచావార ముష్టికటూటు॥ పులకొనలుల్గుపుట సేవింతుముదరంగధా॥ త్రికనేతెంచిరూర్వఘోషములను క్రేకలనేకంబు గణ॥క॥ నందాదులై నగోపపృలంఘులచని కానుకలునమర్చించిచ్చుట॥ నందర్చించితదనుమతి॥ జేందిమహామందమున

— శ్రీ శ్రీకృష్ణంఘ-కువలయాపీడనుమగజంబునువధించుట. శి —

వసించిరివగుస॥ ౧౨॥ అంత నా రానుకృష్టులురలంకృతులై మల్లమందుభీనినదంబుభిసందర్శనకురూహాలంబున॥క॥ ఓ డకరంగద్వారము॥ జాడంజరి వాగునిరసమదమలయాపీడంబుభాగిన్నవరా॥ శ్రీదంబుఁ బ్రవచకంబుకితచూడంబుఁ॥ వ॥ నిత్య రిపాలక శ్రేష్టులడై నయంబునునీతిమేఘునాదగఁభీర భావణంబులరిపుభీరణుండుగహరియిల్లనియె॥ ౧౩॥ ఓ రీగుఁజరపాలమా దెనకునీయున్వృత్త భేద ద్రముం॥ ప్రేరేపఁబనిలేదు ద్రిష్టమగులం॥ ప్రేరేపినదన్నగం॥ భీరోగ్రాశని తుల్యముష్టిపాతులంభేదిచి నేడతలం॥ జేరంబు త్తునహ తరద్విపముతోనిద్ధంబుయిద్ధంబున॥ ౧౪॥ విందిన కొప్పుఁజక్కనిడి మేలనవచ్చనిదీర కాకబంధించిలాలాటనంతలతతిమరలంపుచునంగర క్రియా॥ మంచుఁతఁజేర్చిజాల కుండఁచూచుజనంబులుదన్న బాపులే॥ యంచునుంత్రింపదగ్గరియెహ న్దక్షిణాముగంధ నాగము॥ ౧౫॥ అంజకబాలకుండని యును॥ గొంజకదయమాలి రాజుసంజరయంత॥ కంజరమునుడికొలి పెను॥ గుంజరపాలకుండఁచు గొనపంజరమిద॥ ౧౬॥ మరియునయ్య నేకపంబు నేవపాలక శ్రే రితంబై మహావాతసంఘాతసముద్ధాతంబగువిలయ కాలకీరీకేళిని బిట్టుమిట్టిపడి న్పుత్యుడేవతెయ్యునంగాలుపోలికెవమనుగనునిక నెదిరిమదనలలపరిమళలుబువరి భ్రామదద భ్రామర గాయక ర్షం కృతులహంకృతినంపాదించెగులపంభీనిధర గుహాసంభ్రమంభ్రనంబుగన్నీకరించిరోపభీషణ శేషభాగిభోగభయంకరంబ గుకరంబునశౌరించీచీరీకింగొనకపట్టినట్టిట్టుగిట్టివిఘంతుదవనగహ్వరంబువలనవిడిపడియెఱువతరణికరణి దర్శించికు ప్పించిపాదమధ్యంబునకునసాధ్యుండై చూటిదాటిమాటుపడినం గ్రృధబంధురంబైసంధురంబును హర్షవమధ్యమంథాయ మారసుందరణి హర్షరంబుకైవడిబిజిరందిరిగి కానకభయారకంబై గాలి వెరవురంగిపాంగి చెంగటలై రయదండినండప్ర శస్త్రంబగుహాస్త్రంబువంచవించిచుట్టివట్టివడై శ్రేయంగమకించినంజలింపక తెంపునహరికరిపిరిందితుటికి మహారాహు చాలవల్లి కాకర్షణోద్గ్రీష్టుండగునువల్లు తెరంగున నెగిరిశుండాలంబు చాలంబులిలంగేల మెడిసినట్టిర్హాగిపించివంచవించితబాణాననప్రమాణరూరంబునవిరివిరం॥ త్రిప్పివై వనవ్సారణంబున్మృగ వారణంబై రణంబునకౌహటివకనవ్యావవస్య వ రిభ్రావణంబులనవక్రంబై కపిసినవసవ్యసవ్య క్రమంబులందప్పిచిటొప్పకకుప్పించియెదుగ్రొనిన కర్కశూదై మేవ తాదలయంగశృంగగుంభంబగుకుంభికుంభంబుచక్కటివ్రక్కలై చెక్కలెగయమరంతకల్పాంతజీవూతప్రభూతనిర్ణా తనిష్ఠురంబగుముష్టిసారిచియూచిపాడిచినందద్విక్రేస్తపూర్ణతక్తసిక్తమా క్తికంబులువసుంధరకు సంధ్యారాగ రక్తతార కాన్వనంబుగుమిన్ను చెన్నలవరింపనిలువరింపక మొగిమోకలిడిమొగ్గకదిగనగజంబులేచిచూచితోచినదచినంహారనసు యనముద్రసంఘాతసంఘాతసముత్తుగభంగసంఘట్టితంబగుసూచలంబు క్రియ గ్రన్తరసమృహభాభానిజాదండంబు లవలనఘట్టితంబైకట్టలుకముట్టి న్నెడికీడిమున్నరంబుగంగొమ్ములంజిమ్మినమేటివేసూనిమెగినహస్తాహస్తినంగరంబు నదగరంబొప్పవప్పంబుదప్పింగివిననసృతితకాకంతకతోరభల్లభగ్నుంబగుపురంబువగిదింజులురర్చురర్చూలి చికలంబ గుకలమంబుకై వడినమ్మదకలభంబులంబుదక్కీచిక్కీ-స్రక్కి-పడిలోభికరంబునుంబోలేదానసలిధారాఽరహితంబై విరహితలంపునుంబోలేరిరంతర త్తజాతని గ్రహంబై గ్రహం కాలంబునుంబోలేవరాధీనభగనరంబై ఖరకరోదయంబు నుంబోలేభిన్నపుకరంబై పుకరంబై నైరిచినసంబునుంబోలేవభాసితవస్త్రకంబై యున్నవయూబున॥ ౧౭॥ కాలంద్ర క్కినరీలుండై నగవుతోనితీర వేద్రాకృతి॥ కేలభాగిషణదంతమువైరికివండీంబుగా మొట్టిగో॥ పాలగ్రామణిపి రమానినాణిచై ప్రాణంబులంబాపెనా॥ శైలం ద్రాభముఁ బ్రాణలోభమునుదంచత్యాగరాధేభము॥ ౧౮॥ మరియుదం తినంత కాడంబులనంతావశ పాలపలహారంబిత త్ప్రదేశంబునాసి॥ ౧౯॥ మ॥ కరిదంతంబులుమూపులందు మెరయఁగొను ర్హంబులల్పముల॥ నెరయంగోపసంఘంతునకుముఖానిత్యాహవస్థీములా॥ హరిరాముల్లునుడెంచికాంచిరిను

శూనా గ్రాడంబరాపూరితానరమగ్ర్యాదిజనాంతరంగములనన్వల్లావనీరంగముః॥సీ॥ వహిశరౌద్రంబువహుల్లక
వెయ్యెరులకి ద్భుతముగ నాధుఁడగుచు శృంగారముగఁబుర స్త్రీలకుఁ గాముఁడై నెజువుత్వవైకంఠుకీభయముగఁగొనెను
పులుభిగఁ జూచును బొంపికులఁడై నండ్రికివయరాగదనయుఁడగుచు బలులకువీరనంబుగాదండెయ్యెగవలసఁజూప్యం
బుగఁగులజుడగుచు బాంధవులకుఁ బ్రేమభాసిల్లువేలునై శాంతమొనరయోగిజనులకై॥ బరచుశిత్వగురువు భాసిల్లెబ
లునినొమాపుడురంగవ్యవహరము॥౨౨౨౨౨౨॥ చచ్చి నమంభీగద్రంబునుపచ్చి నబంబాధపులవిగులగనిగా నొ
చ్చి నవిశ్రమితోపతిఁజెచ్చెన్గొల వెరచెనోజనింపాంబుపా॥౨౩॥ ధీరులవస్త్రమాల్యవాణికి వృథాపరధానలన్న
టా॥ కారులనర్వలోకి శుభ కారుల మానవమానీసివ మోహోరులరంగభూతలవిహారల సౌభక్యమారులన్వహి వీరులజూ
చిమాచినివిఠమది ముట్టకలోపలంబుఁటా॥౨౪॥ సన్నతరామకృష్ణముగఁ జంద్రవయ్యాగమధారనంబుల ౧ గన్న
లంద్రాపువదమునగఁచుచుబోవలసంతియాచులీలన్ను సేయుచుఁగలరు మలంబిరఁభణసేయుఁగలెన॥ త్యున్నత
జూపుచువదిలియెండువీరుతోడరహస్యభాషల ౧॥౨౫॥ వసుదేవుని వారంబునవసుధగఁగొట్టివడిగొనై వతేజోబలనము
నంబుజ్జీనాతలపరివిడిచినంగజనదువరదేవతల ౧॥౨౬॥ చంద్రకల్పనిఁబట్టివస్త్రవాకునిగూర్చె బడకొప్పెన ధులబకుని
జీతొనగునై త్యుంబొరిగొనెనడరివశ్యకుఁడ్రుంచెగియె తెదేవేంద్రునిండువరచె॥ గాలి ముగ్ధిం చెగహ నానలముం
ద్రావెఁగెశివంతపురి శ్రీవకనిచెగుయపుత్రుంబరిమార్చె నరియుదానవభటులహరించి సౌభవంబుగాచె ౧ గోవ
కాంతలమనములకోర్చెడి ర్చెన్నినరొరుకలలోవనుండిశుభాంగుండిన హాసహు డివిగడేర్చునఁచెననుజమాత్రుఁడె

— శ్రీకృష్ణ-బలరాములు-చాణూర-మట్టివలనవధీమదు. ౩ —

తలసోయగూధపుంక॥౨౭॥ అపగీకనకలజనులుమాచుచుండ రామకృష్ణులగఁ చాణూరుఁడెట్లొయె॥ ౨౮॥ వామాగ్ధుబున
సౌభబాలకులతోవస్త్రంబుల నేపుచుఁగఁబెనగొట్టికొలి నేర్చినారనుచునిప్పన్నిశుబులెన్నుచు॥ ౨౯॥ ననుజేం ద్రుంబిలమిమ్ముజీ
తంబుఁచెఁగల్గూహవశ్రీడకుఁజరదేగోంపరాద్రమింపవనసుఁగసభ్యుల్లిలోకంపఁగ॥౩౦॥ ను॥ జవనత్యంబులుమేలెసా
ముగలదేనత్రాణమేమేమగుగా నవగుంబోననవిచ్చునంగవలెనేపాలిలగ్నింబులె॥ ౩౧॥ మియ్యెంకాకృష్ణాంతరంధకమువో
సాలాక్షునేత్రాగ్నిసౌంవనవీతంబులముగ్ధగాదుమెనఁగఁ నాముష్టిసౌపార్థకా॥౩౨॥ జవములు నేర్చివద్యలు॥ జవనా
ధునిగోరకగాదెజవనాధుఁడని॥ జవములు మెచ్చగయుద్ధంబురమనముం గొంతసౌధువు శ్రమేస్త్రపై॥ అనిపడినవారియ
ల్లరియె॥౩౩॥ సాములులేవుపిన్నలమునత్యముగల్గినరాదుమల్లనం॥ గ్రామవికారమల్లులికెతరగ్రాశదేహులుమీరమీకడ
న్నెమువరించుఁడెట్లుగరణిసేనివేడ్కలు సేయువారము॥ గామువిశేషముల్లులువఁగాదనవచ్చు నెయ్యెగఁమాటికి॥
౩౪॥ నీతోడత నేవెరఁగెదఁగ్రీతిఁముష్టికునితోడఁవెరఁగెడిబలుఁడు॥ గ్రాతరమల్లాహవము॥ భూతలనాధునికేమెట్టుబు
ట్టింతునభ॥ అనినవినిరోపించిచాణూరుఁడెట్లొయె॥౩౫॥ నాతోబోతఁగ నెంతవాడవిరోనా పాటియేనివుని॥ ఖ్యాసుం
డనులంబుండనదుఃఖుఁడనతరత్తస్వభూతుండని॥ జేతాన్యగ్నిభవంబులెల్లలవేయిపీటబోరాడటల్॥ శ్రేత్రుడాడఁగఁగు
ప్పిగంతులిడుఁటేపీఠింపుసౌపార్థకా॥౩౬॥ సాణున్యెచ్చడుబ్రహ్మఁడైకొనఁపవిచ్చకేసనవవుంబుగ॥ గ్రాణురన్నన
డిహగాడనిఁగుహాబాహాబలపాక్షినిఁక్షీణుండాజికి నెల్లినేడనఁడునై చిత్రిన్వినోదించున॥ చ్చాణూరుంబోక గోవబాలుపని
కిచ్చుత్తుండుగాకుండునే॥౩౭॥ ప్రల్లడమేటికిగోవక॥ బల్లిదుండనులోకమందుబ్రహ్మశాఁడనా॥ చల్లడముక్రిందగూరని॥ నల్లురు
లేరెండుధరనిండుండలమందు॥ సీ॥ చలమునననుదానిజలరాశికిరారామగనిడిసౌత్రముదండోలువరాదు॥ కేడించి
కుంభినికిందికిబోరాదువనుజనింపాంబుడనిగులయరాదు॥ జేరినఁబడవైతుఁడెయ్యిసాపగరాదుబెరినామందుఁబెరుగ
రాదు॥ భూనాథహింసకుంబోరాదుననుమిగోధింతఁగానలసారగగాదు॥ ప్రబలమూర్తిననుచుభాసిల్లగాగాదు॥ గరఁత్ర
బుద్ధుడనియుండరుచురాదు॥ కలికితనముమాపిగొప్పగారాదు॥ శరముగాదుకృష్ణతలంగుతలంగు॥ అదిగాకనివుశ్రీహరి
నంటిని॥ సీ॥ వహితోనుండంగవధురాపురముగానిపాలుపారవై కుంతపురముగాదు॥ గర్వంబుతోనండఁగంసునిసభ
గానిసంసారరహితులనభయగాదు॥ ప్రకటించినఁగనాజాహునాదముగానినారదుమితాస్వనంబుగాదు॥ చదురులాడగ
వల్లజనవిగ్రహముగాని రజతోషి ప్రణయవిగ్రహముగాదు॥ వెలసితిరుగంగవేదాంతపీఠిగాదు॥ మొలగిపోమునిచున
ములములగాదు॥ సాగినవవంకభలబజాడగాదు॥ శౌరినామోలసి వెండువనియెనింక॥ అనిపలికి॥ సీ॥ రోమాగ్నిధూమ

ప్రసోహంబుకై వడిశిరముననన్నపునక వెలుంగి నాశానుదేభేంద్రహస్తేనస్పృశభములై బాహునందంబులుభయదములు
 గిలయనమయాంతకోల్లసితడం ప్రభంగిజాగిసకోరమీనములుమెరయి నల్లనితెగలనడకొండచావ్వననాభిలీలదే
 హంబుమెరయిచరణాతులధరణనంచలించగనభోమండలంబుండవల్లసరిచి శోరదెనకునడిచెజాగూరమల్లండు
 పారలొక చ్యూరయభల్లుండ నుచు||వ||వల్లభగ్గలంబునొసగిలిడగ్గరినకుల్లునొగిమెల్లన మొల్లంబగువీరంబు వెల్లిగొనవల్ల
 భండుపినించబాహునాదంబునకోవలె గాళుంబుగ్గరించుమించికి విననట్టివరునుద్దవిడువనట్ల పిమ్మనంబులగు తాణలిడి
 కరికిరియనుహరిహరయనుగిగిరియనుబాహుమేడిండలపడెయిత లేతర హేలిహింసతంబులగుదవానలంబుల తెరంగు
 నెబరన్నరదీర్ఘస్థాంతస్థుత్తరంబులను మహాధ్రంబులపృథుమంబుననన్యోన్యతుంగతరంగ తాడితంబులగుక్రల్పాంత కాలసము
 ద్రంబుల రౌద్రంబున మోడొలంబుప్రీఘుత్తనంబులనుట్టిత శరీరులైవద్దరికడగ్గరి గ్రద్దనయ్యిద్దరుంబిరుగు నెడహరిహోచ్చి
 పేర్చెయ్యార్చి జెట్టెంబల్లవడందిగిపాదంబులజేసిందినముల్లానంబున నెనకంబునకువచ్చినమెచ్చినోచ్చియచ్చపయిండుమీ
 రిమోరసారింది తెరలకి పారలంద్రోచ్చిననబ్బలానుజండుచ్చిగొబ్బునమేనువర్చిల్లన గ్ధాంగకంబుననుండిజానువులనొత్తుదు
 నురువడింగిరవదంబుననున్ననామర్పయిండు నుబాలమేలుమేలనిలిలంగాలుసారినిచ్చిత్ర దినంజాదియేదిభేదరులగ్గించి
 యుగ్గడివనగ్గోపమూగుండు పాలవంబుననురాలవంబుననుంజని వెన్నె క్షేత్తిక్షేదనక్తంసభయిండుకునగజరేబ బంధురం
 బగువదంబునుబడుంబునంజాపికరంబునుకరంబునంగ్రహించినహించివహించివైపుణగునులలోపలందిగియట్టిట్లుకప్పించి
 నదిట్టతనంబునందవ్వుక నవ్వుద్వలోచనుండుకేడిందియేదినమంతలంబునవైదిచుండగలగు వాగపీచండంబువాగించి కాలధి
 క్షురించిహక్ష్మరంబుగిగిననయ్యిభ్యాపినభూలునన్నుతింపంగ్రమ్మరించిజడ్డరంగాలడ్డగించిరక్షించుకొనిననారయ్యోవైవై
 కటచేలంబుపట్టియెక్కియెక్కినననుమరాగెయిదెందువెట్టింపిననప్పిరోళికాలు కాలిలో నిడివేసించినిరోళించినకరో
 ధంబుబాసేరిగినవ నుదేవునట్టిచట్టనంబుగినిగట్టించిననుబ్బుగికి చేసినచాణానుండు హరికరంబుపట్టిహున్ము ని నేమ్మిగం
 బునంగారిడిమీదై నంకేళిబాలపుండుకాలుః గాలని వారిందిమిదై నెడియియుండియునుండకదుర్వాసరబలంబున విదంబి
 లేచిగ్రహీతవపంధిచరణుండైః పతమినితమంబున శ్రీవ శ్రీ సర్వభంబునిపిడికిలంబొడిచిన వాడువాడిచెడకవిజృంభిం
 చియగభోరామిభంబునందిరుగుతైలంబులోలిక నేలజుంజిరందిరిగిలన్నిన వెన్నండుకప్పించియప్పరంబెగిసి మీదనుతి
 కిననతంపకృష్ణ పాదసంధిపిడి ప్రహంబుదైయెగిసిలేచినముగ్ధతుండయ్యెనయ్యెడ||క||బలభక్తుడు డుమప్రీతుడనుబల
 మును మెరయంగడజేసినబాహుబాసా||బ్ర||భయాన్నలక్రియబోరిరి వెలయగలహువిధములై నవిన్నాణముల||క||ఇద్వి
 ధంబు||క||వల్లపులు పెనంగిరున్నతగ్గలంతోభిర్నదిగిభకరవల్లులతోచుల్లురతోరిపునూనస భల్లులతోభీత శూపవల్లు
 లతోడ||వ||ఆసనయంబునంబౌర కాంతలుమూకలు గట్టివెచ్చనూర్చుచుముచ్చలకుంజొచ్చితమలోకట్లరి||క||నుం
 చినుమూగులంగునునుంజుశరీరులడెచ్చియైలేయందితవ ప్రసానులునుహాత్రికతోరులు నై నవల్లురంగింతులజెక్కి
 రాజుపెనగించుచుజూచుచున్న వాండుమేలింతుక లేచుమానుమనడిట్టు రాత్తునిమున్నుంటిమీ||క||చూడెదరుగాని
 నభిగులుగినిద్విగుహారసులకునీచుల్లరసన్నాచెల్లెయ్యానుగాదనిసూదివండువతికిఁదమయోకోకముగాడే||సీ|| వేటనాళ
 ములమై వెలసినమాధవుండధరావృతములిచ్చియాదరించు బింధదామములమై బెరిగినవెన్నండును సకంబునదాల్చి
 మై శ్రీనరేపురబీతాంబరములమై బెసినకసూండుండంసభాగములంబాయకధరించు వై జయంతికలమై వ్రాలినక
 వలాయుండతినురూహంబుననలుకఁతాల్పుడనగుబృందావనంబునదరులమైనగృష్ణుండానందమునజేరిక్రీడనల్పు
 నెట్టిసోముల నై నమున్నిట్టివిధములేలంగామై తిహాయచ్చుయొక నెమ్మ|| క || పాపపుత్రుడు గోపికలపల్లెలలోనసృ
 జింభరాదెమ్మగిన్నపురిలోపలన్ననల సేలసృజించెవలెననిచ్చుల|| క || జేవకుగాదెయ్యనుభంగుండెందెడిభాగ్యమునంతనం
 బునిగోపకుమారుబొందమునుగోపంమారికోలేమి సోని||క|| సూరాలకృష్ణతోడను సూరాలనకేళలందుగూడితి
 రుగునాగోపాలు రెంతధన్యులొగోపాలకులైచనిట్టిరుదురుదిగలదే||క|| శ్రీనుజలకణిక్రంత్రైకమలదశోత్తమివననక
 మలముమెరసె||పా||మజలకణిక్రంత్రై కనునియంబగుచునున్న కనులముఖం||గీ||సభకుబోవఁజనదునభ వారిదో
 మంబు||నెడిలియూరకున్న నెలొగకున్న|| నెడిలియండియె ననిట్టిట్టుపరికిన|| బ్ర||జ్ఞునై నదొందుఁబాపవయము||వ||అని
 పెక్కుండుప్రేమవిధంబులంబులకడద్యాహుమున్నంబు||క||గృతిఁబడిలోబడిమల్లుండతులితభవజలధితరిహితరి

పుస్తకంఁగిహితకరికిరద్యుగ్గీర్తికా॥తతహరిరవపురతిభిరిదర్శికాహరికికా॥ క॥ హరికినిలోబడితెగడక॥హరియుగమును
 ఘోరముగ్మహినిహితుఁడుపాపవర్ణాహరికునుమూలికాహత॥కరిభంగిలరాక్రమించె॥గలఘోరద్రుతఁడై॥క॥శౌ
 లవై॥జొప్పికిరములు॥మూరగింబట్టిత్రిప్పికుంభినివై॥చె॥మూర్తగలపాగభీరు॥వీరు॥జాణూరుఘోరువితతాకా
 రు॥క॥శౌరీతమునోరమెలుకగఁజాణూరుండ్రుక్కుమనం భ్రమముననం॥క్షీణుండైక్షోణింబడి॥ప్రాణంబులువిడి
 చె॥గంపుప్రాణములఁగ॥క॥బలభద్రుండునులోకులు॥బలభద్రుండునగఁజెనగివలుబాహుగతి॥ బలభేడిమెచ్చ
 ద్రిప్పెను॥బలవన్ముపికునిగఁనుబలములుబెగడ॥గి॥త్రిప్పివైవదిగనరక్రంబు॥వదనగహ్వరమునవరితవార॥ ము
 స్తకుండుఘోరమహినితత్వమునెడి॥కూలెగాలిండరువుగూలినట్లు॥క॥పాణవమునఁబలుపిడికిట॥నూటంబడఁబొడిచెబలు
 డనశోభింఘంబాడఁబోవపువక్తరీటుం॥గూలునావచాయనశిగఘోరలలాబు॥క॥వ॥అంతనద్దనజాంతకండునుపరణప్ర
 హరణంబులభిన్నమస్త్రుంజేనానిచెలులనంతకాంతకంబునకనిన॥క॥వల్లవబాలకులనిమనఁవల్లవరులుపెనఁగినేడం

—శ్రీ శ్రీకృష్ణుండుకంసుని విధియించుట, ౯౬—

వడిసిరివీరల్॥బద్ధులుతలఁచుడతలఁడనిచెల్లాచెనరెరిపారిచిక్కినముల్లర్॥చే॥మొల్లరఁజంపిగొవకనమాజములోవృ
 గరాజులేఖి॥భిల్లగఁబాడవన్ములఁచె॥యగంఁదెలుమోయవచ్చునా॥వల్లవరాజవండునులవారకఁజూచివహీనుగానుర
 ల్లల్లననంస్తులింబిరిప్రియంబుగఁగంసుండుదక్కనండుట॥క॥వ॥అంతనభాజనులకలకలంబునివారింవివంతులఁజూచి
 కంసుండ్లిట్లయె॥వ॥వల్లవబాలరక్షనగివాకిటికింవెడవంగఁద్రొబ్బుడి॥గొల్లలముట్టితొల్లానుండుకూరునిండునిగ
 ట్రుడుక్కికఁదెల్లముగాగ నేడవనుడేవుఁజంపుడుతండ్రిగాడువీ॥డెల్లవిధంబులంబరులకిచ్చుడుకావండుగ్రహేనుని॥
 అనిపలుకునవయంబున॥శా॥జంహులత్యముతోనగోవరిచరతానరంగిహింసేచ్చను॥ల్లమంపంగఁచుకేండునింపముశ్రీ
 యగఁటించిపారప్రజాసంఘాతంబులతల్లడిల్లహరికంసప్రాణహింసార్థియై॥లంఘిచె॥దమకంబునిడికిఁగోల్లానం
 బుభాసెల్లగ॥క॥తమగమునకెడురుయడున॥తమగఁబునిఁజూచిబుడ్డధరుండైతెదిరె॥కమగిమివారులువీర్॥త్రమగ
 నిభిభుండనగఁగంసధరణీపతియొ॥శా॥వక్షింపుంపెరగంబుఁబట్టునిధమువ్వుంకేతంబంబులూ॥కయోభంబుగబట్టి
 మానివఁబులూకల్పాంతవేధౌవత॥వృక్షత్రంబులభంగిరాలరణనన్నాహంబుడించెదిరంగి॥యోగింబడఁద్రొవ్వెచ్చున్దు
 డుపెనంగంసుంపునోత్తంసుని॥శా॥మందాగ్రంబుననుండితంగధతమధ్యంబునంగూలియె॥సంచారంబునులేకచిక్కిజ
 నులూళ్ళర్యంబునుబొందగాఁబంచత్వంబునుబొందియున్నవిమతుంబుత్తాముఁడీద్యైవ్వడి॥పంచాన్యంబుగజంబునిచ్చు
 పగిదిన్నాహంబులొసయె॥క॥వీరపప్రమోదనిద్రా॥భామేశనపానగతులఁజాయకచక్ర॥దోక్షరతిఁజూచియె॥న॥
 శేషగుదింగంసుండతనిఁజేందెనరేద్రా॥అనవయంబున॥క॥గొపాలుండొక్కఁడవర॥భూపాలకుఁజంపేనిఁబొడు
 వుండేత॥నూపాలస్యములేని॥తాపాలఘునింబులగుచుదర్శిద్దతులై॥శా॥వ్యగ్రోధుండునుగహ్వండుఁమొదలుగా
 నానాయుధాఁకసామగ్రింగంసునిసోదరులవియుడు॥మాద్యుద్ధజేంద్రాభండై॥యుగ్రుండైపరిఘాయుధోల్లసితుండై
 యొండొండవందాడికా॥లాగ్ర్యుగ్గీశకింబంచెరాముండుగరియస్థముండైవారల॥అయ్యవనరంబున॥క॥శేతులతా
 కంబట్టుక॥చేతోమోదంబుతోడనిగముడివడి॥బాతరలాడుచుమింటను॥గీతమునారమడువాడె॥గ్రస్తాయనుచుగ॥
 క॥వారిజభవరుద్రాదులు॥భూరికునుమవృష్టిగరిసిపొగడిరిక్కున్దు॥భేరులుమ్రొసెనుగర్జర॥నారులుదివివాడిరధిక
 టనములన్పుపా॥వ॥అంతంగంసాదులకాంతలుభత్యకమరణమిఖా॥క్రాంతలైకరంబులశిరంబులుమ్రొదుకొనుచువశ్రు
 సలిలధారాపరిషిక్తవదనలైసదనంబులువెలువడివద్దివీరశయ్యానిద్రువైవదిభులంగొలిగించుని॥సంస్వరంబులవిల
 పించిరండుకంసభార్యలిట్లనిరి॥సీ॥గొపాలనింహంబుగోపిందివెల్వడినున॥జేంద్రునిగఁగినేడుగుల్పెయూవేంద్రా
 నిలమాధీలజవముననినుగహీజముమాడి॥నేలవ్రాల్చె॥వాసుడేవాంభోధివారియుచ్చేలమైనినునీచి॥వడినేకుము
 చె॥దేవకితవత్రివేవతలలకంగనినుగొండక్రియనేకునిహతుఁడేసీ॥హంసానాథహంసరహంసహంస॥హంసహంరా
 జనివిష్టుహతుండవై॥కనునుచునున్నరహంకటముబోలు॥కతిసహ్యరయలుజగ॥పైఁగలయెండు॥క॥గూతలము
 కెన్నజేసనిభూతంబునికునె॥పుట్టింపెవృధాభూతహంసగుఁగికియెన్ను॥భూగద్రోహికినికుఁగముబొంకదధిశా॥క॥గో
 పాలకృష్ణుతోడను॥నూపాలకమున్నుండొడరిపాలసినవారి॥నీపాలభులుచెప్పె॥తొపాలస్యములువిడిచివోలువం

దగడే॥వ॥అనివిలపించుచున్నరాజవల్లభలనూగార్చిజగద్గుణులజ్ఞానహరికంసానులకుంబరలోకసంస్థానంబులుసేయం

బనిచిదేవతీవసుదేవునివిడిచిబలభక్తసహితంజ్ఞానవారలనుంబ్రతానంబులుసేసిన॥ ము॥కనిలోకేగులుగానీవీరుకొ

— ధీ శ్రీకృష్ణుడుదేవతీవసుదేవులచెరమాన్వియుగ్రసేనునికీవృత్తుకట్టుట. ధీ —

దుకుల్ గారంచుడిత్రంబుల॥జరయశ్రీజననలెవ్వచారపరులై శంకింపగృష్ణుండుదాజననంమోహినియైనమాయాదద
భిజ్ఞానంబువారిందియి॥నియోసాగ్రజాంజ్ఞ మహావీనతుంజ్ఞయానందనందాయుడై॥ సీ॥ మమ్ముగంటిరిగానిమాహా
ల్యపాగండ్లకై శోరవయసులగడిసిమీర॥తెత్తుచుదింపుచునెలమిగున్నంపుచునుండుసాభాగ్యంబులాందలైతి॥ రాకాం
తుగలిగియునదిదైవయోగంబుతల్లివంపులయొద్దతనయులు॥దేయవనరముననెల్లంగిలాలితులగుచుపద్ధిల్లుమరటిమ
హిను॥చూపనిన్నాల్లులదేయ్యెనురియునినుడు॥ నిఖిలపురుషార్థహేతువై నెగడుచున్న॥ మేలికెవ్వరలాభ్యులుమీరకా
రె॥యాముణముదీర్చునారెండ్లకై నజనదు॥॥క॥చెల్లబడిగలిగియెవ్వడుతల్లికినంధ్రీకినిదేహాధనములువృత్తుల్॥చెల్లిం

పద్ధతికన్దుడు॥ ప్రల్లరుడామీరవశ్యవలలాయెగు॥ క॥ జనీజనకులవృద్ధులదనయులగురువిప్రసాధుదారాదుల

నే॥జనుడుఘనండుయ్యుల్ బోవక॥వనరునుజీవవృత్తుండువాడుధరిల్లి॥ అదియునుంగావున॥ శా॥కారాశాలల

మానిమిత్తమిముంగంనుండుగారివఁగా॥వారింపంగనవగ్ధతలలిగియున్నారింపఁగా॥లేకనిస్తానరాగ్నిశ్చలమైనకర్మారు

లహహాకెలియనందారుల॥ సారాత్తుములారమమ్ముగొరితల్ నైరిందిరక్షింపలే॥ వ॥అనియిట్లుముయానునుమ్మం

డై నహరిపరికినపలులనుంబులనిమహిమకొనికాగిలిండుకొని కన్నీటందడుపుచుశ్రీసుపాత

బద్ధులై దేవతీవసుదేవులారకుండిరంతమాతామహులై నయ్యుగ్రసేనునింజూది॥వ॥అనఘయాలిశావసునయాద

వవీరులకునరేశ్వరా॥నవముననుడరాచునవత్రమరాజపుగమ్ముభూమికి॥ నినుంగొలుపంగనిర్దురులునిరకబెట్టుచు

రన్యగాజులంబనిగొనుంజెంతరమ్మజనపాలనగీలివికమ్మువేడగలో॥అనిపలికి॥॥మన్నిందిరాజుజేసెడు॥ నెన్నడు

సత్సావధానువిశ్రుతదాన॥సన్నతమాను॥దన॥భిన్నామితసేనునుగ్రసేనుడవీరు॥వ॥తదనంతరంబతొల్లికం

సభీరులై దేశంబులంబ్రియింపుచున్నయచువృష్టిభోజనురుదశార్వాశుకురాంధకప్రముఖులగునకలజ్ఞాతేనంబంధులను

రావించిదిత్రంబులలరవిత్తంబులిచ్చివారివారివాసంబులనుండనియమి॥చెనివ్వింపుంబున॥ క॥మధుసూదనసతగ్రుణా

మధురాలోకి నవిముక్తమానసభయలై॥మధురవచనములందారును॥మధురానగరంబునరులునునినరేం ద్రా॥॥వ॥అంత

మెక్కువాడునకగ్దగనసాముడైనందునింజీతిగిండుండిల్లనియె॥ శా॥తంధ్రీంజూడముతల్లిజూడముయ్యోదాదేవి

యిలంపుచూతంధ్రీంబల్లియునంచునుండుచుమునధర్మంబులందొల్లియె॥తంధ్రుల్పిడ్డలనిట్లు పెంచిభవతృప్తిజర్యభావంబు

ల॥దంధ్రీయింజటివారమైతిమిగదాతత్వప్రయోలీలల॥ఉ॥ ఇక్కడనున్నబౌద్ధపులకెల్లనుపౌశ్యముచేసివత్తుమే॥

మక్కడికిగనుడియులకునందటికివినుపింపుమయ్యే॥ మెక్కడనున్నమామమది నెన్నడుబాయపుమీరజంబులో॥ను

క్కువతోడుమీరుకృపమాకొననిండుత్రీయావితేశముల్॥ వ॥అనిపలికినప్రభూమతానులూసంగిసాదరంబునంగొలిం

చికొని గొవిందుండనిచినందుండుప్రణయవిహ్వలుండై బాష్పజలపూరితలోచనుండగుచు వల్లపులుందానునుప్రేవల్లె

— శ్లో రామకృష్ణులుపసితులై కాశీపట్టణమునకుంజనివిద్యాభ్యాసముసేయుట. శ్లో —

కుంజనియెనంత॥క॥గృధ్విభూమిలోత్రను॥వర్తనుచేనువనయనమువసుదేవుండను॥ న్నాగ్గంబురజేయించెను॥నిర్దర్శవరి

త్రిులనుసనిజపుత్తులకు॥క॥ద్విజరాజవంశవర్సులు॥ద్విజరాజముఖాంబుజోపద్మవృత్తులై॥ద్విజరాజకృష్ణమెండిరి॥

ద్విజరాజాదికజంబుదివింపంగ॥ వ॥ ఉపనయనానంతరంబునవసుదేవుండుబ్రాహ్మణులనుపక్షిణంబులుగాననేక

గూహిరణ్యదానంబులూసంగితిల్లిరామకృష్ణులజన్మసమయంబునందు నిజననోదత్తలై నగోపులనుచ్చరించియిచ్చికా

మితార్థంబులనధులకుంబెట్టెనిట్లుబ్రహ్మచారులై॥ శా॥ఉత్పన్నానపులెవ్వలై నగురువాకోయ్యుత్తులైకానితర్పుగ్వా

రంభముసేయఁబోలరుచు॥బోంపుచుందంబున॥నర్మజ్ఞత్వముతోజగద్గురువులైంపుగావులైయుండియు॥గుర్వంగి

కరిణంబుసేయఁజరిగాకొవిందుడు॥రాముడు॥వ॥చనిమహావైభవరాశియైనకాశీదేవస్థిరంబునవంతీపురివా

సియునకలవిద్యావీలనియునై నసాపిపూడనుభవర్యునింగనియధోదితంబుగ దర్శించిసద్భావవత్తరంబుల భక్తిచే

ధర్మకాస్త్రములునుద్యున్నాయముందరగిదిద్యాదత్తత్వమురాజనీయమునట్లప్రక్రియఁజేపెనాభూదేవాగ్రణి
రామకృష్ణులనుసంఘాతప్రమోదమునఁ॥ క॥ అరువది నాలుగువిద్యలునగువది నాలుగుదినములులంతునవారం॥ నెరవా
మలై నకతమున॥ నెరిమెక్కిత వాటివినికి వేర్పరితేశా॥ గురువులను నెల్లగురులై॥ గురులఘుభావములేకకొమారుజ
గిష్టురులు త్రిలోకహితార్థముగురుశిష్యవ్యాయలంఘింపిరివేడఁ॥ వ॥ ఇట్లుకృతకృత్యులైనశిష్యులంజూచివారల
మాహాత్మ్యమునువలెఱవడినభార్యుండైనసాంధీపుండ్రునియె॥ కా॥ అంభోరాశిఁ బ్రాసనీర్థమునమున్నతైత్తి నూ
సంభవుండంభోగామాము సేయుచున్నగిలేడయ్యెంగుపాంభోనిధుగ్గ॥ శుభభద్రస్థులుమిరుమిగురుకిం జొచ్చుంబు
గాశిష్యులఁ॥ గాంభీర్యంబునఁబుత్రదక్షిణయింకగర్వముహింపలే॥ క॥ శిష్యులుబలాశ్యులైనవి॥ శేష్యసిగ్ధి నెందిగు
రువుజేసిచునునిగ్రాహ్యగుణబలగరిష్ఠులు॥ శిష్యులైనై గురునికోడైనైయందగదే॥ అనినవినిరామకృష్ణులుగుర్వర్థంబుగా
చున్నారభాయాశులైరయంబునఁజరొద్రంబుననున్నంబుఁజేరియిట్లెరి॥ క॥ పాగరంబుగ్గికోడనుమాగురువుత్ర
కనిడెమ్ముమా రాజినీ॥ వాగడనువునువునుచు॥ వేగరతాభీలనిశితవేదిభాగ్గులకం॥ అనినవారలకుంజలరాశియింప
యె॥ డే॥ చంచలయేమిలేయమవల్లభులార॥ ప్రభావశీర్షకుండందితమున్దివిప్రనుకుండాహ్వాంతు తోయమలాశుచుండ
నున్నంచలితోర్తియొక్కటిప్రచండగతిగినిపోయెఁబోవఁగాఁబంచజనండున్మిం గెనతభానురశీలునివిప్రబాలునిఁ॥
అనివానివనియుచునోపెటింపిన॥ కా॥ శంభారావముతోడబంచజనండాశంకిందివిధంబుగా॥ సుఖముండుగవార్ధిఁ
జొచ్చెనహనజ్వాలాభహేమోజ్జ్వల॥ త్సంఖాస్త్రంబునఁగూర్చివానిజతంబున్వచ్చిగోపించుండ॥ శ్రీంభిక్షుత్తుండు
బాలుగానకగురుప్రేమోదితోద్యోగుండై॥ క॥ దానవునిదేహజంబునుమానితశంఖంబుగొనుచునలరబలుండఁ॥ దో
నేతేగరఁధియై॥ దానవరిపుడరిగెనంధధరుపురికిన్పూ॥ వ॥ చనిసంయుమినీనావనగరంబుచేరితద్వారంబునఁబ్రళయ
కాలమేనుగుంభీరనినదభీనణంబగుశంఖంబుపూరించెరవిని వెఱువపడి॥ కా॥ ఆస్త్వాహుబలంబుగై కొనకశంఖారావ
ముమానసా॥ పన్నారాగంబుగ నెవ్వఁడొక్కొనగరప్రాంతంబునంజేసెను॥ ద్విస్తేనాహవరోపపావసనిచేద్యుష్టు
నై వాంఛదాభస్తంబైచేచంచునంతకుండుకూచప్రజ్వలన్మాదియై॥ వ॥ పద్మిరామకృష్ణులంగినివారుకొలఱునంబున్
నై నదిష్టుమూర్తులనియెఱింగిభక్తితోడనుతూపచేసెనర్చనాశమయ్యుండగుకృష్ణునకునహసగరించెయేమిసేయుచునాన
తిమ్మనినమ్మహాత్ముండెల్లనియె॥ క॥ చేపైదమాగురునందనుండవృక్షలుగఁజూచినిపురండనమునఁ॥ దెప్పించినాడవా
రం॥ నెప్పించుముమావలయునుత్తమచరితా॥ క॥ అనినవినివీడవీనింగినిసాంధీభక్తికోడగుగునలననునిచ్చినకృష్ణుండు
వీధిలోపెను॥ ఘనమృగనదకునుచుమానగమనుఁసమునఁ॥ వ॥ ఇట్లుజమునడికితెచ్చిరామకృష్ణులుసాంధీపురికిం బుత్తుని
సహర్పించియంక నేమిసేయవలయుననుగుమనిననతండ్రినియె॥ క॥ గురుచకుఁగూరినదక్షిణఁగనుణఁము నైవ్వడియెఱు
నులారభవద్దుననుగూరినదక్షిణఁగిదిరముగగిచ్చిరిమిరుదీపితయతులై॥ క॥ కాలగవీటికిజనిచ్చుగ॥ బాలకుండేనుగుల
వశమేభవదీయకృప॥ మేలుకొరగొనియెమాకుమి॥ శాలమగుంఁగాతమియతములొకములఁ॥ వ॥ సహాత్మ్యలారయేనుకృ
తాంధుండైనతిననిదివించినసాంధీపురివీధికికృతకృత్యులైరామకృష్ణులురథారోహణంబుచేసిహధురంజునుడెంచి పాం
సజశ్యంబుపూరించినఁగనినప్రధనంబులుగనినవారిభంగింబ్రజలుప్రమోదించెరంతనొక్కనాడేశాంతంబున॥ .....

— శ్రీ కృష్ణుండుగోపకాంతలచెంతకున్ద్రవులబంపుట. ౬ —

కా॥ నాపైఁజిత్తములెప్పుడుంబిలుపుచున్నారకఁగాంక్షింపుమఁ॥ నాపేరాత్మలనావహించువగన్నానాప్రకారంబు
లఁగోపాలాంగలంతజాలిబడిరోకోపించిరోయాటిరో॥ ప్రేపల్లెగనిజగత్తగేహములలోవిభ్రాంతతైన్యలై॥ అనిదిం
రించిక॥ సిద్ధవేచారుగభీరు॥ వృత్తవనోవర్ధనీయపుష్పివరుణ॥ బుద్ధినిధిసగురును॥ నుద్రధునిజూచికృష్ణుడొయ్యనఁ
బుంకె॥ కా॥ రమ్మయ్యధవగోపకామినులునారాకల్పిరీక్షింపుమఁ॥ సమ్మోహంబునన్నియుఁగఱచియేచందంబు
నఁగుండొరె॥ తమ్మున్నమ్మనవారిడిగ్గవివవధత్తంబుగాదండువే॥ పొమ్మాప్రాణములేక్రియన్నివిరోప్రోధ్యద్వి
యోగాగున్నలఁ॥ క॥ లోకికేమిల్లకనన్నాల్లోకింమఁద్రవన్నలకునలోబడికరుణాలోకనములంబోపింతును॥ నాకాశ్రీ
తరత్యణములునైనెరికిమఁగ్గ॥ క॥ సందేహముమానుండర॥ దాననలారమున్నవిడవనువత్తు॥ బృందావనమునకి
హరిసందేశముపంపెననుమునంకేతమునఁ॥ వ॥ అనివందహాసంబునవడనారించుండైకరంబుకరంబుననవలంబిం

విష్వక్సునఁ దత్త వామఁ ఘృత్రాదులఁ గలింపఁ బాసివరంబుండిదితరకుఁ గీతఁగ్రముఁ బొందును. మేలఁ బాసెఁబుండువాని
 పుష్పమున్నీచంఘములై త్తురే॥ ౧౩॥ వాలింజం పెను వేటకానవగిదిగ వందిదిదై త్యానుజగఁ। లోలంబట్టినిహుంజేసెను
 బలిగఁ లోభంబుతోగట్టియో॥ శ్రేలోక్యంబు మొలంగిపుచ్చుకోనియోగధర్మజ్ఞుడేహుధవుం॥ డేలానుట్టనయెద్దమావలనసి
 కైగింపగా నేటికీ॥ ౧౪॥ డుపన్నుమింటి పైకెగి పొగువిహంగములై నవీనులగఁ॥ దన్నుకమాటువన్నగృహ దారనుతాను
 లంబాసివీ త్రనంపన్నతడిచిననరణవత్థలితా పెనువాఁడనిత్యకాం॥ త్తన్నెటినున్నమాట్రునుకు పైఁ డునేయేలమగువ
 ర్తోత్తమా॥ ౧౫॥ కున్నవనియంబగు వేటకానవలకాకర్ణిందికఁ గుంబుగాఁ దమవిత్తంబులంజేర్చిచేరి హరింబుద్ధానిగిన్న
 లై॥ యమితోగ్రస్వధృగ్గోండుధంకిహరిమాయాలాపములన్నియుఁ బములంబెదిగివంబజాస్త్రజనితోగ్రశ్రాంతిగింది
 దిగ॥ ౧౬॥ డుండులవిడ్డలవగృత్రాతలదల్లులదండులవన్ననో॥ జాంధరజేసిడిందితరసుమీనవముం యోగదుర్దశానిం
 ఘవులొనఁద్రోచియుటుజేతకపోవుటపాటిగాదుపుంపుంధయమీయశీసునంబాదములంబడియొత్తచెప్పవే॥ ౧౭॥ కాం
 నరత్ననఁఘటితసౌధంబులేమాకటిరంబులుమాధవునుకుఁపిదివనరేంద్రసేతిరాజధానియేమావల్లెయవవంశశండుకు
 నెక్కినురభిపాదవలతాశోభితారామమేమాయరణ్యమనింహమాధ్యమునకుం॥ గవనీయతక్షణజతురంగంబులేమాశ్చ
 నువురుకంసవాద్దనునకుఁగూపవీధువలై పుణయాధలై నమగువలమేమేమగువన్నెగుంకుం॥ నేలఁజింతించుమముగృ
 ఘ్నం డేలదలచుపృథివినపుటానుతనప్రియులుగారే॥ ౧౮॥ వలనిమరియునిట్లనేవిగ్బలులగృష్ణనదర్శనలాలనలైవలు
 తునున్నసౌపికలవచనంబులువినియుద్ధవుంకుమగురాలాపంబులనూరార్పించుట్టినియే॥ ౧౯॥ జవదానవ్రతశూన
 సంయమతపస్సాన్యధ్యాయముఖ్యంబులగఁనిపుణ్యభారీయు నేటిభువ్వునములన్నిల్లుంగలేరట్టిస॥ ద్విపులాకారునిపైనహా
 వహిమిమైవిశ్వేంద్రుడైవొకఁజ॥ ప్రవటుధ్యానములిట్లునిల్చు నెభవచ్చార్చిత్రముల్లిత్రములే॥ ౨౦॥ ననుమీకడంకగృష్ణండుఁ
 పగవంపెనువేళబిలిదవలికినవలుకుం॥ వినుడన్నియొవరించెనవనజేతులాలాపిరునవవహుండింక॥ అనిహరివచనంబు
 లుగానిట్లనియే॥ ౨౧॥ ఎల్లుకార్యములకు నేనుబ్రధానకారణముగావునమీసురవణులారకిలుగడుమదియోగమువరాచర
 యావములలోమహాభూతములువసిండుకరణింకుండునరకగతుడనై నేవనకప్రాణబుద్ధిగణేంద్రియాశ్రయండు॥ నా
 త్తయందాత్మచేనాత్మబుద్ధింతురక్షింతునుదుంతుహృషీకభూత॥ పుణగణకాంబాత్మలోగొనురుమీరుల॥ నివిదమా
 యాగుభవమునలెత్తెశుద్ధమాత్మవిజ్ఞానమయమువేటయ్యుగణము॥ వ్రకృతికార్యమనోవృత్తిబట్టిసాంకు॥ ౨౨॥ కలగలేది
 మున్నుఁగలఁగన్ననున్నవైదిగంబుకల్లగాఁదలచినభంగమానసవదాద్రమచేసికలేర్చియార్థములే॥ బలమునఁగట్టితత్త్వండు
 ప్రపంచములేదనుచున్ననంబుదా॥ రలయకఁగట్టుకఁబుధులకవ్వలసెండుకభేదమున్నదే॥ ౨౩॥ సాంఖ్యయోగినిగవన
 గ్యతపోదవ॥ ములుకుసోనిరోధములుగడవల॥ గాగఁనుగడజలధిగడవలగాఁగలనదులభంగినశినయనలార॥ ౨౪॥ చెలు
 వల్లవులనున్నవల్లభులపైఁజెందెంబులంగూర్తురుతెల్లకంజేరువవారికంటెనదియుంగాదెప్పుకున్నన్నుమీ॥ రలుదింఁబి
 పునుకుండఁగూరియులుగూరసత్వముంబొందిగఁదిగఁదలకంబోలదునన్నుబొందెదమనెత్తధ్యానపారిగెల్ల॥ ౨౫॥ ఎలగీసుం
 జెప్పవననికృష్ణండుచెప్పిననవుండునుద్దళునికింగంపికలునంతసేంద్రియిట్లనిరి॥ ౨౬॥ ఇమ్ములనున్నవాడెహరియిక్రమిక్రెన్న
 వచుచువచ్చిమాయములికంబువాపునేప్రియుండిలవచ్చెదనన్నెత్తురే॥ యన్నభూరాపురిరణులుబడ్డమువత్తురుగా
 కిచ్చెల్లఁగినుమ్మనిధాతనిద్రియమగున్నధవేదనపాలుచేసేనే॥ ౨౭॥ వేటునుమెకోమదిందలచిమాధవుఁడాయమునాత
 టంబుకఁదలచుగదివృసారభలతాగృహసీమలనేమురాలిమా॥ వేటువులనుండిదిలకుమమ్మెలయందికలగిదిహేమ
 గి॥ వేటుదినదేవునాల్పావిపవన్నధలిలంఁదేల్పుచందములే॥ ౨౮॥ నీతోనత్కగృహంబులంబలుకు నేనేమెల్లవంశోల్లస॥ గీత
 థాంతలమైకఁళిందతనయాతీరంబునంజేరిన॥ జేతోజాతసుఖంబులందెడమాపత్తినితులుట్లుడద్రీలారంత్రజ్ఞతదాఁగి
 మెల్లనవఁదాలాపంబులాలించుటలే॥ ౨౯॥ కిముచ్చటవేళలంజెప్పసేయిచ్చుగిమనుసేముసోమునప్పుడుతలములే॥ సొప్పి
 నమాచేలంబులు॥ ముచ్చిలియిచ్చినవిధంబుమూలంబెల్ల॥ ౩౦॥ పికాంతంబునీమపైమొలగితానమేనిభాషించుచో
 మాకాంకుండువదిండునేరెనుతావధ్యప్రదేశంబున॥ రాకాచంద్రమయాఖములైఅయగరానంబుమాతోడరం
 గికారబొనరించిబంధగయలిండ్రిఁజుచిన్నాణములే॥ ౩౧॥ తనుకంబాఁయొక్కింఁతఁడనై ననిటమీదనేలపైమేనులునిలు
 పవనుము॥ నేలపైమేనులునిలువకయటమున్నధైర్యులులాక్రిటదలగుననుము॥ ధైర్యంబులాక్రిటదలఁగినపిమ్మట

జీతంబులిక్కడఁజిక్కివనము|దితంబులిక్కడఁజిక్కివచ్చినప్రాణంబులుండకఁబాయననుము|ప్రాణంబులుపోవను
రివచ్చిప్రాణఁబడఁడు|ప్రాణిరక్షకుఁడగుతన్నబ్రాణులెల్లఁజేరినూఁగనిరియేమిసేయఁనాడు|వేగవెన్నవమొకరిం
వవేనఁహాత్మ||క||తగులఁమగలవనుగుల|దగులఁజెతనుమున్నుఁగవలదగవువిడివియుఁ|దగిలినమగువలవిడుతుట|
దగుదగదగిలెనుపులుకుఁదగుచువుపారికిఁ||సీ||విభుఁడుమావేషలైనిధులనేతేరఁజూతుమేయొకనాచుమాఘలలరఁబ్ర
భుఁడుమాతోనిర్మభావలుభావీపవిధుమేయొకనాచీయలలరఁదనుపులుపులకింపదయింతుకుఁడానినఁగలుగునేయొ
కనాఁడుకాఁగిరింప|ప్రాణేసునుమ్మేలబాసితివదిమాఱవొగుకునేయొకనాఁడుతోట్లుపడఁ|వచ్చునేహరిమేమున్న
వవముఁజూడఁదలచునేభర్తమాతోటితగులుతెఱుఁ|తెచ్చునేవిధిమన్నాధుఁడిట్లుపడఁ|యెఱుఁగబలుకుమహాత్మనీకెఱుగ
వచ్చు||వ||అనిమఃభార్గవమగ్నుంజై నగోపకులంబునుద్ధరింపుమురమానాథయనిగోపికులువగదితదనంతరంబుమరియునుద్ధ
వనఁదితంబులై నకృష్ణసందేశంబులవలనవరహవేదనలువిడివి యుద్ధవునింబూజించిరిట్లుకృష్ణలీలావర్ణనలుసేయుచువే
పలైనుద్ధవుండుగొన్ని నెలలుండినదాచులీప్సానిమరలిరథారూఢుండై చనిదని||క||సారమతిఁబ్రాణితీసేయుచు|నార
యనుద్ధవుండుగాంచెనుసంహరింపఁ|హరిస్తథా రానగరపిఁహరింపఁబుజననుదావహరింపఁశౌరింప||వ||కినియిహరితంబుగా
భావీపుచుఁదనచేతనందాములుబుత్తెంచికానుకులుబలకృష్ణులకునుగ్రసేనునికివేటువేటుయచ్చెననిచెప్పి శుకుండువ

—౬౩ కృష్ణుండు- ఉద్ధవునితోజేరుకొనిపూర్వహంబునకునగుట. శ్రి—

రిక్షిన్నదేయ్యుకెట్లనియె||స||తనుమున్నంగజకేలిగోరినలతాతన్నిరతిక్రిత్రీడలఁదనుపంగోరిజనారనుండరిగెరత్నస్వ
ర్ణమాల్యానులేపనభూషాంబరధూపదీపవరిదీప్తంజైనుసొంజప్రదీపనమైయున్నతదీయిగేహమునఁజేయుచేముఁ
డై||ఇట్లరిగిత్రేహంబున||గీ||కాముశరముమోలెఁగవలారికళసోలె|మెలఁగియాడనేర్చుమెరుగుసోలె|నిభిలభవ
నమోహినిదీవతయఁబోలె|జెలుపుమెఱసియున్నచెలువఁగనియె||మ||హరియేతెంచినలేదినంభ్రమముతోనాళిన
మూహంబుచే|నిరియొప్పుఁపిహితోవచారములుతాఁజేయునిసౌవర్ణసురి|దరతల్పస్థితఁజేసియుద్ధవునినద్యత్ప్రీతిఁ
బూజించిభాసురపీఠంబుననుండునుంచుదనిపొప్పుకన్యంబుతోభిల్లఁ||క||అలీనిహనివేదితమాలామృగనాభివంకమాశి
మయభూషాఁచేలాంకృతయగుచును|హేలావతిగౌలెవనరుహేతుఁడఁగవయఁ||క||రీలావతినుకృతోల్లస|దేలాక
ర్పారమిరీతహితమధురహఃపఃపఃపాలారసపానమదః|శ్రీలాలితయగుచునబలజేరెఁగృష్ణుఁ||మ||సరసాలాకనవృష్టి
మైఁగురియుచుఁసస్యగృహవైఖరిఁగరఁజేసిమవర్గకంఠనముగ్రంజెనసైరంధ్రీకేల్లరవృద్ధంబునఁబట్టితల్పమున
కాకిర్నిదిగఁభీరతఁ|బరిరంభాచులనానపుచ్చిగురుసంభావంపుచువేడుకఁ||ఉ||జాతియుఁగాలముంగళయనత్వము
దేశముభావచేష్టలుఁ|భావువుఁబ్రాయముంగుణముఁదక్షతయుఁహృదయంబుజూడ్చియుఁ|శ్రీతివిశేషముండెలిసి
పెరుగివిధంబులందొయ్యలివ్రనో|జాతసుఖంబులందనిపెకేరివధూహృదయావహరియె||క||కరవృద్ధంబులమాధవు|
గరమొప్పకఁగిందికామానలముఁ|గరభోరువువర్షించెను|గరచురుదనితోడితీతకరముఖులరఁ||మ||సనకాచుల్లల
పోసికానివిభుంసర్వప్రభుండుర్ధ్వభుం|మునుఁదానిచ్చినయంగరాగనుకృతామోదంబునఁగాఁడియుఁ|గుననిర్వాణవి
భూతియున్ననకనాకంజూడియెబాయఁజా|లననుంగొన్నిదినంబులంగభవకేలిదేవువేనావుడుఁ||గీ||వనితగౌరుకొని
నవరమిచ్చిశ్రీరియాఁయుద్ధవుండుదానునువిదయిల్లు|వెడలిరపుపుణియ్యవీలుకాడుసురభితో|దీగియిల్లువెడలుతెఱుగు
మెఱయ||క||ఏవేరంబులఁగానని|దేస్త్రాత్మముఁగాంచిముక్తితెరువడుకరా|జీవేతుఁగరియడిగను|భావింపఁదడియకర్త
ఫలమెట్టిదయో||క||కారణ్యంబునఁగృష్ణుండు|దాగుణ్యముమెఱసిమదనతంత్రంబులలి|లారణ్యపీఠిదేల్పెను|సైరంధ్రీ
విభవజిహ్వతక్రపురంధ్రీఁ||వ||తదనంతరంబకృష్ణుండుద్ధవరామసహితంజైహస్తీవురంబునునకురునింబనుపందలం
చిత్తస్వహంబునకుంజనినతండువారలఁగఁలేదిరామకృష్ణులకునమస్కరించియుద్ధవుం గొఁగిలిండుకొనివారిసందఱను
యభావిధింబూజించిహరిపాదంబులుదనతోడలవిదాదనిడుకొనియిట్లనియె||క||అనుచరులుదానుకుండు|సరియెన్నిచేత
జమునిసదనంబునకుం|మునలారమీబలంబున|మొనరఁగయాదవులవంశేమద్ధుతమయ్యె||వ||మహాత్ములారామీరు
విశ్వాదిపురుషులరువేశ్వకారణులరువేశ్వయాలరగుటఁమీకుకార్యకారణంబులులేవపధరింపుమపరమేశ్వరానీవుర
జ్ఞాగుణంబుననభిలంబునసృజిముందికారణభూషంబునఁదదనుప్రవిష్టుండవైకృతదృష్టకార్యరూపప్రపంచాకారంబునదీ

పింపుమపు కార్యసూచకరావరదేహంబులకుంగారణంబులైనభూప్రముఖంబులనుగతంబులైనకార్యరూపదేహంబులు
 వై ప్రకాశించుచందంబుననుక్రందపు కారణరహితంబుడవునాత్మతంతుండవు నైయుండియుపిశ్వాకారంబునజెగ్గుచువున్న
 ప్రిసితలయంబులజేయుచుండియునిజ్ఞానమూర్తివగుటబరిభ్రాంతంబుడైవజీవునిభంగినుణకర్తృబద్ధుండవుకావుకావునసి
 ద్ధంబుగనిన్నిత్రంబువబంధపేతువుసిద్ధింపదు॥సీ॥పరగజీవునికై నబంధమోక్షములంబవంటునేవరతత్వమై ననిన్నునిం
 టు నేయొకదేశోద్యుపాధులుననిర్వచనీయములుగానవరుసనీస॥ జన్మంబుజన్మసంశ్రయభేదమునలేదుకావువబంధ
 మోక్షములులేవుగనిలించనిన్నులూఖలబద్ధుడనుటయునహిముక్తుడనుటయునన్వదీయ॥బాలుబద్ధిగానుపాపఁడనుఖర
 మాగ్రములచేతనిజగద్ధితార్థమైనవేదమార్గవణిసోవచ్చిననవతరించినిపుడుంబుజాత్ము॥క॥అనిపుకరణభారము॥ మా
 నిచిరకర్మసులనెల్లకుర్చించుటకై॥ యాచకదుండభియిలనునానకజన్మించితివినహంబిత్తీర్తి॥) నా॥ప్రజగత్సావనపా
 దతోయములచేడిపిందివేదామర॥ ద్విజముఖ్యాకృతిచైనీపుకరుణాన్విత్యేయుట॥జేసమానిజగోపంబులుధన్విత౯దన
 రెబోనిన్నార్యులప్పింపగానజితత్వంబులువారికి తువనుకంపాయత్తదితుండవై॥)౧౦॥ ఏపుణ్యాతిశయప్రభావమున
 మోముజన్మమందిగడగనీపాదంబులుగంటినిన్నెటిగిరిగనీపుకర్మపాపమడవై॥ నాపై ననిమిలింజేసమాన్యగద
 వేనానాధనాగారకాలతాపుత్రాదులతోడిబంధనముభక్తవాగవింతాననీ॥ ... ..

—* కృష్ణుండు-అక్రూరునిహస్తినాపురంబునకులుంపుట. *

వ॥అపరికించగుచువక్రూరునికొంటులవలనసంసారబంధంబగుమోహంబుగిలుకొలుపుచుహరియిట్లనియె॥) క॥ బం
 ధుండవునన్వోపిదిమండవువాదిజూడజనండువుకృపాసంధుండవైల్లసూణముల॥నంధుండవుగావుస్తావనర్దులమె
 డుగ॥)వ॥కొలుతురునుత్యుల౯వృత్తులుగూరిశిలానయదేవసంఘము॥జలనయతీర్థసంఘముననతతమున్నటువా
 రుగొల్పగావలదనరాదుగాకభగవత్సృభక్తులరైననూత్రియగ॥ సౌలయకదేవర్థములుచూచినయతరణోద్ధైర్యు
 నే॥)వ॥నాహగ్నావరకభాగవతుండవై ననీ త్రిమాకభీషుంబులూనరింపనన్నుండవుమిముపాండరాజుపరలోకగతుండై
 నగుంజేసహితులైనపాండువులుధృతరాష్ట్రశాసనంబుననెలేచికిరీపుంబువసున్నవారటనిజపుత్రమోహితుండగు
 నయ్యంధనృపతివారియందునమత్వంబునంజరింపుండగుకావున॥)వ॥వారలబంధులుగావున॥ వారలకునుమేలునర్చివా
 రలరంగా॥వారింపవలయుమనోహి॥వారిజరిపువనోసొమ్మువారిజూడగ॥)వ॥అపరికింపకర్వగోగ్ధవహితుండై హరినిజ
 గృహంబునకు॥జనుటయునక్రూరుండుకారవరాజధానియగుకరిపురికిరిగియందుధృతరాష్ట్రభీష్మపీఠురవాస్థికభార
 ద్వాజగతమసుర్యోధనకణ్ణాశ్వత్థామలగంజీనహితులైనపాండువులంజీగ్రంబంధువులనుంగనియిధోచితశక్తారం
 బులమెందితత్వద్వర్తనంబులెఱింగికునుచుగొన్నిచినంబులుండనుకగ్రాండుపిడుగుంజపిననేకతంబుననక్రూరునికిగుం
 టియిట్లనియె॥)౧౧॥అన్నాతల్లులదండ్రులుం భగినీలున్నట్లుం ప్రకుభ్యాతలున్నిన్నుంబొమ్మునువేళనేమనిరమానెవ్వ
 ల్పిచారితరులే॥యన్నారాసుబయిత్తులైవృగివృకపూవుపాంబులూనున్నలే॥బన్నేకిగ్రండున్నదానగుమనకారవృకు
 ధ్యంబురగ॥)ను॥కపింబెఁగెఁగోరికొటిచేలతికలంగట్టిందిగంగానది॥ నైతిఁద్రోపి॥మెషానితాన్నమొనగెగెనిదార
 లి॥జెందిమిమిటియుండగబొడిపింపెనాయుధములగముత్తుతులంజేయియగ॥గొలుగాఁడిపృథరాష్ట్రసూనుఁడుమ
 హాక్రూరుండుక్రూర్యంబునగ॥)ను॥బలుఁడుంకృష్ణుండునెన్నడైనదమలూభాషించిమేనత్తవిడ్డలకగమేలుదలంతురే
 వగవులండయ్యంగఁబాలయ్యేనే॥జలజాతాతుండుభక్తవత్సలుఁడిలాచక్రంబుభాగించియిమ్ములనిప్పించునెనాకమాగ
 కులకృముఖ్యుప్రకారంబునగ॥)వ॥ అపరికికృష్ణునిఁజిత్రంబుననిల్పిననుసగరించినక్రీరంబుచేసినరాత్వర్తరర్పపాల
 కపుండర్కకాత్మకరణాగతవైనననునరతీంపురతీంపుననివలచుచున్ననుంజీనకూరుండువిమరసమేతుండైప్రియవచ
 నంబులమఃఖోపకవనంబుచేసిఁజ్ఞానిబంధువుత్తహధ్యంబున హాఖోపవిష్టుండైనధృతరాష్ట్రనక్కినియె॥)౧౨॥ నీయను

—౨ అక్రూరుండుధృతరాష్ట్రనితోహితోపదేశరూపముగానంభాషించుట ౨—

జండుపాండుధరణీభుఁడిల్లినపుగూమిపగర్తాయతబుది నేలుచుఁబ్రజావరిగాచుమగారవంబుతో॥ బాయకలోకు
 లంచునగుభావగఁజేసితివేదిగిర్తియగ॥ శ్రేయముగలుగేతొకటిఁజేసనమరగిఁగల్గుభూవరా॥సీ॥అపరిశేషాండ్రులందు
 గినందనులందునమానుడవరులుబుద్ధియెవ్వనితోయోగమింజెవ్వనికినిభ్యుంకనాగారపుత్రాధికముల॥ వలననయ్యెడి

దేవమునుఁ జేసెక జంతువుదముంబుమొక జంతువుకలఁ గుఁగొనొకఁడుపుణ్యముఁ జేయఁ మొకఁడుపాపముఁ మొందుమీనజీవన భూతమిరితజలముఁ జేతనమాజులెట్లు ద్రావుమరట్లుముఁ ధాత్తువీత్య మ్మొనవహరింపుగఁగితులై నకొడుకులటమీనకేసి యైనఁగిజచ్చియైనఁదంఁద్రీజాడఁజనుట॥౩॥కావునముఁధాత్తుఁడనై నీవార్జించినసంబునీపుత్రులుదుఃఖావహాలుపరిచుకొనఁగాఁగూఁవరనిలదిభుండవగుముఁగూనాకములఁ॥౪॥కా॥నిందంబొడవఁబుయ్యియీతనపుదారిఁత్రాకి భావ్యపూసా॥ సందోహంబువిధంబునిల్పనుసూజాత్యంధతంబొదియుఁ॥ మందవృక్షక లేలజే సెదవునవ్యుజ్జానవయుండనై॥ సందోహింపకి నమ్ముపాండవులఁకన్దంపహాభాగముఁ॥౫॥నినభృతరాష్ట్రుఁడనియె॥సీమీమాటవంబిదినిశ్చయమగునైనన సిగ్ధఁడైనాయంతరంగిఁగాండునిల్వనుసూహావలంఘికిశిలాతతమ్యుత్రటిల్లకిభంగి॥ నవ్యుతంగమనెంచియునానందితుఁడుఁగానిచరుమాడిఁసేనునానందముండఁగిత్వ రాజ్యావిధమెవ్వఁడుదప్పింపమోపువిజ్ఞానియైయుండియెనివిశ్వమెల్లఁజేసివిభజించిగుణముల॥ నెవ్వఁడనునరిచె నెవ్వఁడవఁగిభారమెల్లబాయఁబ్రభువించెదేవకీకెవ్వఁడాశ్వశంఖఁడీకర్మగుండు॥ వ॥ బ్రటికృష్టనకునకునుగిరించెదనానందనందనునిదివ్యవిగ్రహమునంగల లెఱుగునంబ్రతుకంగలవారనఁగివీధిపిననకూరుండఁగితిలంపెఱిగియునియెఱితలంపుఁగనంగొంటినికీర్త్యుగబగునట్లువ్రొపునునివలికిఁజుఁగిమిగురుకుంజుడెంతతీయవృత్తాంతంబురామకృష్ణులకెఱిగించెరంతంగన భార్యలగునస్తయుంబ్రాప్తియుపిగవలెయఁజుంపుమందహాతండ్రియైనజరాసంధునికిఁడనుజని॥—కృషరాసంధుఁడునుగురమీదదండోవద్వికృష్ణునితోయుద్ధముసేనుట—

క॥ వాంఛనీప్రసూరాజులేయనుచుగర్వప్రాధిశీయాదపుర॥ వేంఢ్రంబైనబలంబుతోమగురుఁజేవద్వినిస్తారణంబొలఁచుండిడ్లుబంధులున్నగవఁగంపాదితమనాథులఁదండ్రీవఁపిరికృష్ణుచేతనిలువైదవ్యంబువచ్చెనుమీ॥వ॥ అనినవీనిప్రళయకాలాలంబుతెరంగునమండివడికోకరోషంబులుబంధురంబులుగాజరాసంధుడిట్లయె॥కా॥ యేమిక్రంసురికృష్ణుడేరణములోహింపించెనొచ్చెనాసామర్థ్యంబుఁదలంపడింకుకయునున్నందవృత్తాపానలోద్రామార్చుల్పడినేడుగాల్పుయదుసంతానాబివాటికఁ॥ గూమింగుఁగిసనిగివ్రాకినేవహుంభోరాజిలోఁజొచ్చినఁ॥౬॥యాదవవిహితయుగుఁబో॥ మేమీనాచేతనేడుమీమమిగిలినపాదితబలులైవారిరుద్రుఁహితేద్రామలెవ్వరడ్డంబైకఁ॥ అనివలికేనకురసన్నాహనకులొచ్చిభూమిఁగోపంబుఁజీవింపనఁగెరభేరివేయుచికిని॥౭॥క॥వేయిండ్లైయిరవదిమూడయోహిణులైరంబములనుగతములుగా॥ పక్షిణముజరాసంధుఁడు॥ బ్రత్యోభముకొడచుకురైఁజనియె॥పా॥౮॥గంధేభరురగిగభృపలఁబంధురచరణోద్ధితోగ్రపాంసువటలయో॥ గాఢీసూతములైకి॥ మంధరగితివడచెనపుడుమాత్రాండవారుల్॥ వ॥ ఇట్లుదనిరంతరకిరలయవక్రకోరకకునుమఫలభారవినమితవృక్షవిలసితమఁజూచాద్యానంబునుడద్యానవనభాగవలమునజులొన్నయరదాసుయంక్రలత్రానిబద్ధకలశవిముక్తనలిలధాగాఢీకరపరంపరాసంపాదితవహుకాలంబునుకాలకింకరనశ్వరపీఠభురగభురగసావజనంకులంబునుకులాచారధర్మప్రవీణపారజరభాసురంబునుసూరభేద్యమానమఁజూచాన్మతాబ్జాలకయంక్రభయంకరపాకారవక్రబునువక్రసారనహంసాదికలకలరవశిలతనోవరంబునుసరోవరనంపుబ్రహ్మలకకులపరిమళమిరితవనవిరాజితంబునుజిరానేకముండలేత్వరగూఁపణగూఁగిణరజోనివారితమదగిలేంద్రదానిజలప్రభూతవంకంబునుపంకవిహితయాదవేంద్రదత్తమరత్నావలకల్పతరుళామధేనుసన్నుద్ధివిద్యుజ్వరికేతరంబునుకేతననన్నిబద్ధచాచరణయూరచాపశింజిరినదవతిసూరితాబ్రాహ్మణునుఅభ్రంలిపామహాప్రాసాదసాధగవాక్షురంధ్రనిర్మితఘనసారధూవధూనువటలవిలోకననంజనితజలధరవిభ్రాంతశిఖిఁడితాండవగుచిరంబునుచిరతరానేకదేవాలయజోస్థుప్యమాణరూర్యవిదవతిభావితపారావారకల్లోలఘోషంబునుఘోషకామినీప్రాణవల్లభాదాపాదఁడవరితక్షితంబునునైవరులపనలక్షితంబైననుకురానగరంబుచేరివేలాగఘురంబుచేసికల్లెలిరిసినమహార్జునులుతెరంగునవృణంబుననుముట్టణంబుచేరిచుట్టునువిడిసినజరాసంధునిబ్రోసుంబాగివేళొపియండగుహారితనమనంబుక॥ వ॥ అయియుగనాలుగునాలుకెండునిరుమాడయోహిణులున్నట్లనె॥ భావించెభూమిమెల్లగూగునెడఁసామంబుదానంబునంభేదంబుగఁబనిలేదుండఁగిశిరోధిల్లంబ్రయోగించియోగూదేవీతనుభారమెల్లనుకుంబోలుంజయోధ్యాసీనై॥౯॥ పనవతరించుటెల్లనుమానుగఁజతురంతభరణిమండలభురముఁ॥ మానుపుకొరపం గాదేస్తానెడనిదిమొనలుదగిలిగూఢారనుణవఁ॥౧౦॥ మగధనాథుఁబోతమడియించబోలను॥ మడియన్నవీడుమరలిగురలి॥ బలముగూర్చుకొనుచుఁబరతెంజుఁబర

తేరఁగి ద్రుంపవచ్చు నేలదొనగుదొరగఁ||వ|| అనియుట్లుచింతించుచున్నసమయంబుననభూభాగంబుననుండినుహః ప్రభాస మేర్పఱులునుసమర్పిచ్చకమాతంబులుననేక బాణబాణాననచ గ్రాదివివిధాముగో పేతంబులునైన రథంబులు దెండుననో రిథంబులుపల్లెంపడె వయోగంబునంజేరవచ్చునంజావి హరిసంకర్షణునట్లొడయె||శా||కంఠేరామరథంబులాయుధము లుగదాధప్రకాశంబులై మింబలవచ్చెనువీరిఁగైకొనిసురలైచ్చునపుత్రేబలఁ బ్రాప్తివంబులేదుచంపుముధరాభారంబువారింపుమి వెంటఁగియవతారముఁ నఫలమానేగేలెమ్మాజికి||అనిపలికి||క||ఇరులైదృఢకవచధను శృగులై యధఃతరధానుచరులైనుదవతెగురులై ఘోరహరులై బలహరులయొడవాజికిరికిరారులై ||ఇట్లుసమరసన్నాపంబు నంబురంబువెడలి||ఉ||అన్యులుతల్లడిల్లదనుజాంతకుఁడో త్రైగభీర ఘోషకా తిన్యనహః ప్రభావవికిటికృతపద్మభవాండ జంతుఁడై తన్మముదన్యముఁ దివిజతాపసమాన్యముఁ బ్రీతభక్తరా జన్యముభీతదుశ్శ్రుతితాత్రవసైన్యముఁబాంచజర్య ముగ||క||సింధురథంజనపూరితఁ బంధురతరశంఖనిదధారమునజరాసంధునిగింగల సైన్యముఁ బంధములై నందరించె నాహవసూరి||అయ్యవసరంబునమాగధుండుమాధవునట్లనియె||సే||అదంతివిరోధ్వింగనాలలండులుగావుంగధజేం ద్రసంఘములుగానిపరికించివనఁగనంభారవంబులుగావువాడింద్రహేమారవంబుగానిపదహతిఁగూల్పంగఁబాతబండ్లు నుగావురగనమానస్యందనములుగాని ప్రియములాడంగనాభీరలోకముగాదుకాలాభై రివర్తంబుగానియార్పవనవ ప్నిగాదుబాణాగ్నిగాని మురియబృంధావనముగాదుమొనలుగానియమునగాదునటింప పూరాజిగాని సోరుసీకేల సోపాలసాము సాము||గ||స||తరుంగజంపుఁడయోబకుఁడెడపుటోధాత్రీజముల్లాల్పుటోఁ||ఇరునింద్రుంపుటయోఘోరిం బరపుటో గారిన్నిబంధించుటో||గిరిహస్తంబునశాల్మట్టోలయనహఃగ్నిస్సార్పకూర్మారవః||ర్షరబాణాహతి నెట్లునిల్పె దపునప్రాణుండవై గోపకా||అదియునుంగాక||సే||సోపికావల్లకిఁగూడఁబులుగావునిజీరిరవములుచెవుడువరదు వల్లపీకరముక్తవారిధారలుగావుశరవృష్టిధారలుతగునసేయుఁ ఘోషంగనాపాంగకుటిలాహతులుగావునిశితానిహ తులునిగ్రహించు నాభీర కామినీహస్తాబ్జములుగావుముష్టిఘాతంబులుమురవళించునల్లరేపలైగాదుఘోరావగళి మ కరసంఘాతసంఘర్షణుగధరాజావాహినీపాగరబిదివనజనేత్ర||నెరసెనుదమిత్తెవడినేడుముంచు||అనిన శ్రీహరియిల్ల నియె||ఉ||వ తమలైచంద్రిజనపాలరఁబోరుల గెల్పినాడవఁద్రంతియచాలదేవీరుకులాడుటబంతుకనంబుతో వయే యంతటదిరేనేనుగడయేటికిఁ శ్రుతెవ నీవయేటకల్యాంతమఁబూర్గపావకునినై నహరింతువరింతునందఁ||గ||క|| గో పాలు డవనిపలికితిఁగూపాలకడివ నేమిపోరాడంగాగోపాలవ హీపాలివ్యాపారాంతరముడెలియవచ్చుఁబోరఁ||అ నినరోషంబుగురుండై జరాసంధుండెట్లనియె||ఉ||బాలుండవీపుకృష్ణబలభద్రునిఁబంపురణంబునసేయగోపాలక బాలుతో డజరపాలశిఖాహణియైనమాగధుండాలము సేసేనంచుజనులాడెడిమాటకుసెగ్గువుఁడై||జాలుఁదొలంగుదివ్యశరజా లురముమ్ముజయింపవచ్చునే||అనినగదగుండెట్లనియె||క||పొగడుకొనుదురేమూరులుమఁగిమిఁజూపుదురుగాకమాగధనీ కుఁగమగతనముగలిగెనేయుదగ మెఱయివికత్తనములునగదీసోరఁ||అనినరోషింది||చ|| పవనుఁడుమేఘులేబువులభా నుకృతానులఁగవ్వనైవడి||వివిధబోధుముంబనిద వేగనమాగధుడావరించెఘాఃప్రవనచరిష్టులన్నిగతమానవనాథనిరా కరిష్టుల||వివిధదలంకరిష్టులనతస్థిరశిష్టులరామకృష్టుల||మ||హయహేవల్ గజబృహింతంబులురథాంగారావము ల్వింజినీచయటంకారములునివ్వవధితగదావక్తాస్త్రనాదంబులు||జయశబ్దంబులుభేరిభాంకృతులునిస్సాణాదిఘోషం బులు||భయదప్తక్రియనొక్కపీకనెగసెగత్రుంపక్షిండభేద్యంబుగఁ||చ|| వరియనయ్యెడమాగధమాధవనాహి నలుదెండునండాంతిండాకిరొద్రంబునంపద్రసనుయనముద్రంబులభంగినిగికింబొంగిచెలంగిచలంబునందలపడి పో రునెడవ సరుకపిసహహరణ్యంబులు వెలువడిమాఱ్ఱొనునదగజంబులమాడిగనిమాఘాతొంతంబులగు కంఠీరవంబుల గ్రద్దగద్దరథంబులగుశరభంబులఁజావ్వనల్లచండంబులగుండ భేరుండంబులగమనికగదవతమమొనలకుండలకడదీర రసంబులువిడిద్రూపంబులై నవిధంబులంబుదుగునూర్పురేవుగుగములైసులపదగుహంతరాశంబులుండసింహనాదం బులొనర్పుచునార్పుచునట్టహాసంబులుసేయుచునరవీరులరోయుచుపలహాకాహళిభేరిశంఖశబ్దాబులకునుబృదుకుగర్వం బులంబ్రబృదుగదల త్రేయసుకాండంబులేయుచుముద్గరంబులనెత్తుచుమునలంబులమొత్తుచుకుంతలంబులగుచ్చియొ గ్గుచుకరవాలంబులంద్రెంచుచుజక్రంబులంద్రుంచుచుశ్రుంబులందఱుగుచుజిత్రంబులందరుగుచు పరిఘంబులంద్రి

005

యంగనరభసమునబలుండుదరహసితమునుభాజ్ఞమున నెనఁగఁగనుకాలాఁయనఁనుయనుఁజూలగ్రతరమునలమువడిన్వీస
రికిసమనఁగిత్రపులననుపులనుబాపె॥౧॥యవిభాతి॥ప్రళయనవఁయాంతగునిచెలుపునకుటాక్షములనలముచులూ
గ్నికణములుచెనగుఁలాహలముగనువర్ణవఁగివలయునదయోజ్ఞవ్రితహలమువడిజావితరములునురములుగఁగిరిత
ములుగఁగితలములుగనుసరింపగనివెచ్చుపరిజరాసుకునిబలముతఁగిఫి॥జలితదనుజావలికిబలికిభయభీతమరఃపరికిరి
జగచ్చలికిహలికిఁదలడించె॥౧॥శా.దోషాద్రేకకభాభయంకరమహాహంబునోనొక్కచే॥నీనాదలడనుసాదిలంగల
ముఖామీకోత్రమగ్రీవలఁ॥భూషణరాలదగిల్చిరాదిగిదసంపూర్ణోద్భవిరోకట॥వేపంబులైడముతైరాముఁకుం
ఁగోర్చిన్మైత్తుగుడ్డాలిల॥౧॥క॥హరిహలహృతకరిసుంభానలముక్తాఫలములాలిఁదనఁదెఁగృష్టికలూగలమార్గక్రిస్తిజావ
లికైవడిన్మృతాహవయైత్రమున॥౧॥క॥తలమిహలిహలముపెనరుచు॥నెఱఁగదిననబెగడివిగతనికరములెడలె॥నెఱగు
వడుమెనుగునడగును॥మఱువవడుచెనుమడియుబొరలుమఱులుండెరలు॥౧॥క॥హరిదిగ్విగోతంబుల॥హరిగంతరమెల్లఁగ
ప్రసాదకృతిఁగడిమి॥హరిదిగ్విగోతంబులహరిదంతరమెల్లఁగపెన్దోభీకరుఁడై॥సీ॥మకునఁదేగురుగ్నిబాణముగ్రాడి
నఁగుదులుగ్రుచ్చినభంగిగూలువారుతలలుద్రెవ్వినమున్నుఁదారుమీక్షించినవారలనొప్పించివ్రాలువారు॥వదములుదె
గిపడబాహులబోరినర్కాలితబాహులెస్సెగునవారుత్రతములరుధిరంబుజగ్గింపనిర్దురయతశైలములభంగిచంపవారు॥
భ్రాతృపుత్రమిత్రబంధుపుత్వీనినన్దడురుగుదెంచియఁగుపారు॥వాహసములుదెగినవడిచన్యవాహనానిచులగుచునె
దిటిత్రెల్లువారు॥మరియును॥శా॥ఈకాయంబులఁబాసినంతటనెమాకెగ్గమిజేర్చున్నము॥దీపంజెల్లుకృష్ణనిర్దులమై
నన్నోర్చుమీదుల॥వైకుంఠంబునంచుబల్లుక్రియదుగ్ధారాస్త్రభీన్నాంగులె॥యాకంపింపకఁగొంజతామరుగు
ర్వాలావముల్గొన్లుని॥ఇవిగదంబున॥౧॥క॥జగతశయేమిజెప్పదు॥నగిణితలయువాగ్ధిభయదమైకూగినయ॥మృగధేను
బలమునెల్లనుఁదెఁగఁజూచిరిహరియుహలియుఁదీప్రక్రీడ॥౧॥క॥భవననమఃస్థితివలయుచు॥లవలిలంజేయుహరికినరినాఁ
నమెఁతవిషయమైనచునుజుఁడై॥భవమొందుటజేసినాడఁబడియొగ్గుతుల॥౧॥అనఁసయారున॥శా॥అంహాకర్మలున
ల్లిదిల్లభయదాహంకారుఁడై॥నీదిగ్గరంహంబొప్పుకూలాహతిరఃకథనూరఃకవ్యంబులంగూర్చితఃభవోగ్ధస్పృహజొచ్చి
పట్టెనజరాసంధుత్వదాంధుత్వహాసంహంబు॥అతిసహముక్తిముబలశ్రీబల్లునోదేర్చుడ॥౧॥ఇట్లువట్టుకొని॥ఉ॥కం
తికులెవరులైగడిఘోరబలుండుబలుండువాదసోల్లుంతములాడుచుందిరిబలకోభయంకరమైనముషిచేఁగఁగతానుఁ
జేసితమకంబునమొత్తగభూభరతయోత్రంతుండుచుక్రీమీదెఱిగికార్యముగల్గినవానియిట్లున॥శా॥దుఃఖంపంబని
లేదుసామ్యబలసంహంబులఁదెముచేతఃభేదంబెడలంగరమ్మరిపులందండుంపుకాదేగఁగా॥స్వఃకేల్లజ్జనమెల్లమెచ్చ
స్పృహనోశోర్యన్నతులుచ్చిమేదఃఖండంబులుభూతములైనదనుత్యాగంబుసేయందగు॥౧॥వ॥అనినగ్గుచుఁడిపించినవిడివ
డివిడిముడికన్గలంబైనసన్గనమొగ్గినెమ్మొగంబుసూపకకోపకపటభావంబులుచునంబునంబెఁగొనఁదపంబుచేసెయైన
వీరలంజయించెదనివలయుతులెనరాజులంగూడికొనుచుజరాసంధుండువీరిగిదనియెసురలుకునుమవర్చుబులుగురియ
హలియుహరియునుమధురానగరజవదదివాగదజేగియమానులెవీతావేబున్నదంగతంపుదుండుభినిదంబులూకగ్గిపు
చుమృగమదజలసిక్రమిమలవీధికాశతంబునువివిధవిద్రుకేతనాలంకృతంబునునువర్ణవఁగిజయస్తంభజలద్రుతరణ
సంయుతంబునువేదనాదనివాదితంబునుసంతుష్టజనసంకులగొపురంబునునైసపురంబుప్రవేశించెనందు॥ఉ॥చెల్లువలై
నవైగిన్పవీరులనెల్లజయించిటికి॥బల్లికులైనకృష్ణబలభద్రులువచ్చుచునున్నవారుల॥హల్లుములారఁజూతమనియున్న
తసోధములెక్కివారిపైఁబల్లవపుష్పలాజములఁబోరపురంధ్రులుచల్లిఁదల్లడ॥౧॥వ॥ఇట్లుపురంబుప్రవేశించియద్భుతకా
రంజెల్లుగ్రసేనునకెఱుంగించికృష్ణుండిచ్చావోరంబులనుండెచరియునెక్కవఁతురంబుననమ్మాగధంకుమహిమం
డలంబునంగలచ్చుమహిమతులనెల్లంగూఁహరినప్రదతవారంబులనప్రదతామోహిణిబలనమేతుండైమధురానగరంబు
పైవిడిసినమాడవభూజాప్రాకారరక్షితులగుయాదవులతోడనాలంబుచేసినర్కాలితబలుండైవీయక్రస్తుతఃప్రదతయాధం
బునకువచ్చునెడంగలహాదిద్యావితారదుండగునారదుండుకాలయవనుకడకుంజనియిల్లనియె॥౧॥వ॥యవనానిపునకున్ద్ర

— శ్రీకాలయవనుడు శ్రీకృష్ణునిమీదఁడెత్తిమధురాపురమునుమట్టిడివేసుట—

భూపతులబాహుభర్తగర్వోన్నతింబవనుండభ్రములకహరించుపగిదిన్పంజించియున్నెలయాదవులనైల్వపువారలవ్వు

అవియోగర్పంబు లేకుండియో! యవి వేక స్థితి మెందియో వెలవియో జైన్యంబునం జెందియో॥శ్రీ యాగవులలోన సౌక్య
 డు! మేనిని పై సత్వ లేఖ మెఱుఱరానం! భామల గూలందో లెను! దాన్య సుండిల లేడువిన వెతతల్-ర్పంబున్ ॥ అనివినికాల
 యునుండి యో॥శా॥ ఏమీ నారదన్విత డెప్పిననరుండేదాపు వాడెంత వాఁ! డే మేరన్వహరించు నెవ్వడునుంబుండెందుడు
 నే పాటిదో! స్వామ్యర్పణంబునఁ గలయ్యముల్గులుపునన్య న్నాహుశోర్యంబునం! గ్రామ యోగిభరించినల్పగల డేగర్వాభ్యుదే
 డెప్పమా॥ అనివిని దేవమునియల్లయో॥సీ॥ నీలజీమూతనర్పి భుజిరీరము వాఁడుతామరసాభానేత్రముల వాఁడు! పూర్ణైం
 డు బింబంబుబో లేడి మోము వాఁడున్నతీర్థ బాహువుల వాఁడు! శ్రీవత్సలాంభనాంబితమహాహారము వాఁడుకౌస్తుభము
 గోపతకంబువాఁడు! శ్రీకరవీరకౌశేయచేపము వాఁడుమకురకుండలదీప్తిమలయు వాఁడు! గాజయుంతంత వాఁడనరాని వాఁ
 డు! మెఱుఱుదిస్కంధుల నెల్లను మెఱయు వాఁడు! తెలిసయే వేళలందై నదిరుగు వాఁడుపట్ట నేర్పినగానిలోబడనివాడు॥ డ॥
 యాదవుఁ డెంత వాఁడులభ్యంబుంతునందై న నెదిచ్చె నేనియు॥ గాదనఁబోరంతెగ్గలపాకర్పణ బాహువనర్పియుక్త
 నా! నాదృఢోహముపుంభికి తినజ్వలదస్త్ర పరంపరాసము! తాపిరితవహ్నిజీలములభిన్నము చే నేదఁదాపసోత్రమా॥వ॥అ
 నిపరికికాలయవసుండుమాడుకొట్టఁజేర్చుపీరులంగూడుకొనిశ్రీమృగకు నంబునందాడి వెడలినపు రాపురంబుమాదవిడిసినం

— శ్రీ విశ్వకర్మకృష్ణశ్లోకయోగంబుననముద్రములో దావరకానగరమునమిఁండుట శ్రీ —

జూదిబలభద్ర సహితుం డై కృష్ణుండెల్ల వివితరిం చె॥సీ॥ యవసుండుపుర మెల్లవావరించెను నేటియెల్లిటియెల్లుండియొన
 డుమాను! మాగఁగుండునువచ్చిచునమీకవిడియెనుయవనమాగఁగునుమహాప్రబలులు! బురైండువంకలబోయెడుతత్త్వో
 మోపివభంగినినిక్రొక్కచోలఁచునముయధము నెయమరియుమెక్కిండుజోచ్చిబంధులనందఱుబట్టినపు! సెం డెఁగొని
 పోయిఁజెఱఁజెల్లుచుగ్రకర్తుఁడై నమాగఁగుండెదిగానయరివరులకు! విడియబోరాడఁగారానివిషమభూమి! మెక్కినగరంబునిర్మింపు
 బుడేసియందునుపవయలు॥వ॥ అనితెరిగించినముద్రునడిగినముద్ర మధ్యంబున పండ్రెండుయోజనంబులనిడువునంతి
 య వెడల్పుంగలదుగ్రుచు దేశంబునంపాదించితర్హద్దంబునంగుష్టుండుకునర్హావృద్ధ్యకరంబుగ నొక్కనగరంబునిర్మింపు
 వానిశిశిర్హర్మంబున॥గీ॥ వరుణపురముకంటెపానపుపురికంటె! ధనవచీటికంటె! దండధరుని! నగరికంటె! బ్రహ్మనగరం
 బుకంటె! బ్రహ్మముగాగ! మెక్కిపురముజేసె॥అందు॥క॥ అకసముతోడిచూలన! సాకారముపొడవుగలపాతాళకు
 పగిలోకముకంటె! మెనులోతెండ్రోకలహావసమయెఱుగదొరకదొకటిక॥ క॥ తెండ్రయుమిన్నునతకులో! బాటికిజగడిం
 పనజ్జవడిచ్చినవా! చాటులరుచిదారకములు! కూటువలైకొటతునలఁగొనుగారుపురి॥శా॥ సామ ద్వాపక వాటకుడ్య
 వలభిస్తంభారథాగేమాఁగిపీఠి వేదిగాతామచర్వరసభావేత్తప్రమాణప్రపా! సాగాట్టాలకసాలహర్మ్యవిభిశాసాసాన
 సంస్థానముల్! శ్రీధుర్యోధి! మేష్ఠఁగాంచనమణిన్నగ్ధంబులై యువ్వరి॥క॥ కూడిగ్రహంబులుదిరుగగ! మేడలతుడు నెల
 వులందు మెలగెడివాల్! శ్రీడి! పరువురుములతో! శ్రీడండదేవళలందుమినుమావీ॥డ॥ అయితవప్రసిలమణిహాటకని
 ర్విశహర్మ్యసౌధవా! కాయనరంధ్రనిర్మదసితాభమహాగరుధూవధూవముల్! తోయదవబ్రుగోయనుచుదుంగవహీ
 రుహరమృశాల॥ జేయుచునుండుఁదాండవమీశేషములప్పురికేకినంభుమల్!॥గీ॥ సరననడుచుకుండిసాధాగ్రహేను
 పం! భములలోననినడుచుబ్రతిఫలింప! నేర్పటింపలేకనినులు పెక్కిండ్రంబుఁ! బ్రజబుచూదినోద్యవమరురం॥డ॥ శ్రీ
 రమణీయంధముల జెన్నువహించుఁబురివనంబులం! గోరకజాలకస్త్రబకకుల్పలపుష్పగురందపూరవి! స్వాధిరతాప్ర
 కాంక్షవిటవచ్చదల్లవచ్చిరిశిఫా! సారవరాగములఫలసంభృతవృక్షులతావిశేషముల్!॥క॥ శ్రీకరములుజవహృదయప
 శీకరములునుండవనశ్రీకమహాంభ! శ్రీకరములుహంసవిహం! గాకరములునగరింబవలయాభాకరముల్!॥ క॥ నవమసు
 మామోదభగా! జవనమురతిభిన్నదేహజస్వేదాంభో! లవనమునమగ్ధితవనము! పవనముహారిండుఁబోరభవనములం
 దు॥క॥ బ్రహ్మత్వములఘువగునని! బ్రహ్మయబిరుదులకవచ్చివట్టమగాక! బ్రహ్మాధికళలదత్తురి! బ్రహ్మజనుల్! బ్ర
 హ్మజ్ఞివరచరైవర్ప॥గీ॥ నగరీభూసురకృతలసదగణితమఖిధూమపీఠమైకాకవహా! గగనమునీలంబగు నేమిగుల
 గలఁడగగు నెగ్రహసమృద్ధంబయ్య॥క॥ తిరుగరువలకున్ధులకును! సురగరుధనమత్తురితరసుదతీమణుల॥ మరుగరురణ
 మనచిటికి! నరుగరురాజశ్యతనయులానగరమున॥క॥ క॥ రత్నాకరమైజలనిధిగర్తనమీనేర దట్టిరత్నాకరమే! రత్న
 ములఁగొనుమరిత్తురు! రత్నాకరజములువై శ్యరత్నములుపురి॥క॥ తెంగంబులుకరహతగిరి! శృంగంబులుదానజలవశి

కృతభంగి! భృంగంబులు శైలాభసమాంగంబులునగిరిన జ్ఞమాతంగంబుల్ || క) || ప్రియములు జీతవనమన నో! రయములు
గృతజయములధిక రహణీయగుణాన్వయములునవినయములుని ర్భయములు హతవియములు వర్షణహయముల్ ||
క) || పులులపగిలఁగిరితవముల క్రియశలభములమాడిగముదిగ మదేభంబుల తెలుగున నానావిధ! కలహముఁజూచాద్భ
టులుభులుగలరావీల || క) || ఆవిలునుండువారికి! భావింపగ లేవు కుంభి పానామలుత! ద్రోవింపకృపావశమున! దేవప్రతి
మానులగుచుడిపింతులిం || సీ || ఆనక్కికృష్ణముఖావలోకనమందహారిపాద సేవనమందచింత! వెలుపురా యణవిముఖ కా
ర్పములందచారవశ్యమువిష్ణుభక్తియంద! భావ్యనిరతివక్రివస్యసం సుతులందపక్షపాతముశాఙ్గి భక్తులంద! లేమిగూ
విందాన్యలీలాదరణనంద శ్రీమముగొవిందపూజరములంద! బంధనసృతపరమస్తవభక్తములంద! జ్వరముమాధవఃరహిత
క్షణములంద! నత్సరములీశుకైంకర్యనతములంద! నరవతోత్తమావినముతన్నగరులకు || వ || నఁదయునవ్వరవరంబునహరి
కింబారిజాతనఁహీజంబునుసభర్తయనియెడిదేవసభయునుదేవేంద్రుండిచ్చెక్కి డైక దేశంబులనలుపుఁగలిగిన నోజవం
బులును శుక్లవర్ణంబులు నై నతురంగంబులవరుణుండుసంగెవత్సృకూర్మవత్సనఁహోవత్స శంఖముసందకుందక శ్చపనీలంబు
లను న్విమిదిభులగు పేరుండునమర్చింతుకొ నెనిజాధి కారశుద్ధికోరకతక్కి నలోక పాలకులునుతొలితనకుభుగవత్సగుణా
కటాక్షవీక్షణంబులసంభవించినసర్వసంపదలనఁజలనలిభక్తితోనమర్చిందివివిధంబున || క || దర్శిందిచేసిపురమున! మర్చిం
చెయివత్సకర్తముంగళగుణసంతతిర్విరగహర్షికినిగురు! దర్శితమఃకప్రవాహతరికిహరికి || వ || ఇట్లుదివ్వకర్తగర్వితంతై

— శ్రీకృష్ణంకునిరాయుఁడు కాలయవనుఁడు వెంటనంటపరుగై త్తుట. ౨ —

నద్వారకానగరంబునకునిజయోగ ప్రభావంబునకుభురాపురజనులనంగఱంజేర్చిజలభక్తు నకఱుంగిందితదనువఁగంబు
ననందవనంబునిర్మమిండుపూర్వద్విగజంబు పెంపున మేరుగిరిగవ్వరంబు వెలువడుకఁతీరవంబు తెలుగునహరిహయదిగం
తరాళంబుననుదయించురంధ కారపరిపాధి కైవడినుభురానగరంబు వెలువడిని రాయుఁడు దైమముతవస్తువున్న పారింగని
మఃకరిసంఘంబులు లేవు కావుతురగఁఘంబుల్ రథవ్రాతముల్ | పరిసర్పివపురారుతూరులుభనర్పాణాసముఖ్యాయాధో
త్తరముంబట్టువశక్త చావయుత మేఘస్ఫూర్తితోమాలికాధరుఁడొకఁడదెలిమింజెనగరద్వారంబునంగఱి తే || కా ||
ఎన్నేనయ్యెదిసంబులినగరిపై నేనుండిపోరాటకుఁ | మున్నెవ్వండును రాచువీకఁడనిర్దుక్తాయుఁడుండెం చెన్న
న్నోర్వగఁగో ప్రియోక్తులను నోశ్రీఁగొరియోచూడకుండున్నాత్మీయజనంబుతోడయను నేనుండిట్లుతరింపఁగఁగ ||
క || విభులగు బ్రహ్మ ప్రముఖులకఁఖిముఖుడైనవవకుండునట్టిగుణాఘ్రిం! డిభరాజగమన మొప్పనినిభిముఖుడైనవడిచె
గాలయవనునకథిపా! ఆనఁచయంబుననయ్యాద వేంద్రుని నేర్పడంజూచి || మ || మహాతామోఁడుసింహముధ్యుఁడరమావ
తముండు శ్రీవత్సలాంఘనఁడుబోధర దేహుడిండుముఖుఁడంచద్దీర్ఘబాహుండున! న్ననమాలాంగదహారకంకణనముద్య
త్తుండలుండీతఁడా! మునిసూచించినవీరుఁడౌ ననుచునమ్మాఘండుగాధోద్ధతి || సీ || చటుల చాలాభీల సైంహికేయూనిభంగి
లాలి తేతరజటాలికిదూలం! బ్రతయావసరబృహద్వాను హేలివ్యతిలిరుషానిశ్చ శ్రువతిలివేలం! గాదంబీశఁగన్నకాం
చనగిరిభాతిగవదనంపుతదీర్ఘ కాయనమర! వత్సీకసుప్తమర్పారాహితైవడితొంబుగోచాలుకోమరుమిగుల! నార్చి
పేర్చిమించియశ్వంబుగదలింపికిమలసంభవాదిఘనులకై నఁబట్టరానిప్రోడంబట్టెదననిజగిదవనుఁబట్టఁగఁది సేయవనుఁ
డనిప || క || ఇట్లుదన్నుబట్టవచ్చినఁబట్టుతరజవఁబిఁమెఱసిపట్టువడకఁది! కృటుములదురహరివారె! జటులగతిన్వాడుదో
డఁజనుదేరింగఁ || బ || పుడుకాలయవనుండిట్లుయె || మ || యదువంశోత్తనఁహోహో రణిమాన్వర్ణంబుకంపాదుల! గదన
యోగజయించిలేవని సమిత్రాంబుననవద్విధి! విదితభ్యాతులువీటినోవనరికి న్నెన్నిన్నియుబ్బంగి నేగుదురేరాజులరా
జమాత్రుండవై న్గుణ్యంబువచ్చెనుసూ || మ || బలిమిన్నాధవ నేడునన్నుభవనప్రఖ్యాతిగాఁబట్టుడు! జలమలూనిప్రి
నఘానిశ్రీందఁజనినఁగై లంబుపై నేక్రినఁబలివడదన్విలసించినన్యకరూపంబుంబ్రవేరించినఁ! జలధిందాతినన
గ్రజన్మహరి కాన్వృట్టాకృతుల్ దాల్చినఁ! అదియనుంగాక || మ || శరములూరపునుద్ధనుర్గుణలతాశబ్దంబులేతరనాహ
రికింభోఁగఁ ఘాటిగప్పదకటాహాన్యంధవై పారను! ర్వరపై నేశ్రీయఁబోరితోకఁదిసిమున్నాతాగితోఁగేగితోఁ! గరితోమ
ల్లరతోఁజగఁతనయుతోఁగంపావనినాభుతో || వ || అనివలుకుచు గాలయవనుండు వెంటనరుగుదేశనరకుసేయకమంద
హాసంబుముఖారపించంబునకు సౌందర్యంబు మెనఁగ వేగిరవజకరమ్మరమ్మనుచుహరియను || సీ || అధియదెలఁపడెనఁప

ట్టవచ్చినఁ గుప్పించిలఁఘించుఁగొంతతడవు! పల్లరాదీతనిపరువగ్గలంబనిభావింపఁడనమీపముననిలుచు! నడవిపార్శ్వంబునఁ జ్ఛంబువచ్చినఁగేసిం దియింట్లుఁగినిరు వెల్లు!వల్లీకతరుసూరవరములడ్డంబైననవ్యాపనవ్యసంచరతేజావు! బల్లములఁదానిదిబల్లబయలులుపను! నిడలఁబంబోపునిరపులగుడితాటు! నన్నుఁబట్టిననిపుమానపుండవనుచు! యవమఁడెవగఁగఁబహుజగదవనుఁడభివ|| మరయును|| ౩|| సకలభూత వ్రాతసంవానుఁడయ్యునువనములునగములువరునదాటు! లోకోన్నతుండునులోక చతుఃపాదునయ్యుమాటిమాటికినిక్రిమగుడిచూచుఁ | బతువీతునంబంధశూన్యండయ్యుండనవివక్షితుండు వెలఁదగులనిగుడ్డు! విజయావజయభావవిధిహతుండయ్యుండనవజయంబునుఁజేందినట్లు చేసు! నభయభయఃపీనుఁడయ్యుభీతునిమాడ్కి! గానఁబడునుసర్వకాలరూపుఁడయ్యుగాలవకితుఁడైనకైవడివన! మాలివరచు వెఱపుమాలియధివ! ఇష్టిధంబున|| ౪|| దారితశాత్రవభవను! పారమహావేగవిజితవననుఁ యవనుఁ! దూరముఁగొనిచనికృష్ణుఁడు! ఘోరంబగుసెక్కుశైలగుహవడిఁజొచ్చె|| ౫|| అదెల్లబడిగదెల్లబడినదెయిదెవత్తెదనటంచునాశావశుఁడై! యదుసింహునిపదవత్రేపదవకగిరిగహ్వరంబు వాఁడఁజొచ్చె|| ౬|| ఇట్లు నొచ్చిసూర్యవృక్షయంబునుబోలెతమఃపూర్ణంబైననగుహంతరాళంబునదీర్ఘత్వనిర్మితంబై గుఱక పెడుచున్నయొక్కవహాపురుషునిఁగనిశ్రీహరిగాఁదలంచి|| ౭|| అలముసేయిలేకపురుషాధముదుర్లభకంటకమ్రమాభీలమహాశీలాసహితభీకరశంజరఖడ్గసింహశాస్త్రులతరతునంతరితదుర్లభంబునఁబాగు దెందియి! శైలగుహఁసన్నిధి క్రియసాగినటిందనఁబోవనిత్తునే|| ౮|| ఎక్కడనెవ్వరలకును! జిక్కవనునారమండు సెప్పెనునామంజిక్రితలెక్కడఁబోయెను! నిక్కముగానిద్రు మత్తెన్నీకొండఁ|| ౯|| అనుచుయవనుఁడట్లహాసంబుగాంచి! చలువకెక్కినకలశవద్యమై న! పాదమెత్తితన్నెఁబారి తడేపంబు | నగగుహంబ్రతిస్సనంబునిగుడ|| ౧౦|| తన్నినలేదీనితనుదములు మెల్లనవిచ్చిలోపల | సన్నపుకిన్గ వధిలదితల్ గనిధుష్టసమిధవిగ్రహాబ్రాన్తమహాగ్ని కెఱిములభన్నము చేసెనతండుసాయక! చిన్నవీరోధికంతవన్నీభవనఁ యవనుఁలఘ్నక్రియఁ|| ౧౧|| ఇట్లెక్కఁగ మాత్రంబునయవనుండునీలయ్యెననివనిరాఁజ్జిన్నియె|| ౧౨|| ఎవ్వఁడారతడతరకెవ్వండుండున్రిహా! రాత్రిగుహకునేటికతఁ

— శ్లో ముచికుండునిపూర్వక భాభివర్ణనము. శ్లో —

డువచ్చినిద్ర ప్రాయయవనునిటుఁగాల్చు నెట్లో పెఁదెలియబలుకు నాకుశీరవఁజేల్చె|| ౧౩|| అనినంబరిశ్చిన్న శ్రేయస్సమశునతి కుఁగ్రాహంబుబోశుకయోగివర్ణ్యంబిట్లనియె! యైవకులసంభవుండుమాంధాతకోడుకుముచికుండుండనురాజు రాక్షసభీతుడైనవేల్పులంబెద్దగాలబునంరక్షించినమెచ్చి వారసురలోకరక్షకుండు నయారాజుమారునిగుడంజేరిముచికుండునకిట్లనిరి|| ౧౪|| జగతిఁగిర్లతకంటకంబుయనరాజ్యంబుఁ విసర్జించిశూరగణాశ్రేయరపెద్దగాలమునునుఁగరక్షించిఫిలోనని! వగువల్లంత్రిలుబంధులుగానుతులునంబంధుల్లువిగలేరుకాలఁగింజెందితాలమెవ్వరికిమర్గఁఘ్యంబుగాదారయఁ|| ౧౫|| కాలముప్రబలురకునుబలిగాలాత్ముఁడీత్యరుండగఁబృథుఁడుజనులఁగాలవశంఁగాజేయును! గాలముగడువఁగలేరుఘనులేవ్వరుఁ|| ౧౬|| వరమిచ్చెదమర్థింపుము! ధరణీశ్వరమోక్షపదవిఁదక్కఁనుమేమివ్వరమునిభలముగామీ! శ్వరుండగుహరిఁదక్క మోక్షసంగఁజేయఁ|| ౧౭|| అనిపలికిన దేవతలకుపసున్గిరిం దిముచికుండుండునిద్రఁసారిదేవదత్తనిద్రావశుండు వర్తకగుహంతరాళంబునశయించియుండెయవనుండునిత్తొనపిన్పుటహరిముచికుండునిమందటనిల్చిన|| ౧౮|| వనరుహలోచనుడై జయంతిదామశోభితరాకేయసుందరావ్య! మకరకుండలకాంతిమహితగండధృలుఁగొన్రుభక్తేయఘనశరీరు! శ్రీవత్సలాంధనాందితయున్పుగరాజమధ్యజతుర్భానుగుండహాసం! గాంచనసన్నిభకౌశేయవానుగాంభీర్వసౌందర్యభీభుతబ్రసన్నునవస్తూహాత్మజావియాప్యమునబొంది! తన్నోజ్జ్వలపిండవంజూడ! నలవిగాకఁజితుండు యెట్లకేలబలికెఁవ్రీతనవనిపాటకుఁడు|| ౧౯|| తశేప్రాయుండ్రుఁడప్రాయభావనుఁడుప్రాయండు ప్రభారాశిప్రాయశిమాదామలోప్రాయితాపహుడప్రాయక్రాంతహస్తుండుప్రాయదిశలుఁగ్రామియుమిమ్మనిండ్లనిదెనిలేజంబుజూడంగదుర్లభమెవ్వండువీలేలవచ్చిలేలబలవర్తింబెదేకాకై|| ౨౦|| ఈయడవివిషమకంటక! సూయప్రముఘోరశృపుంజాలఘ్నంబోయయ్యెయెట్లువచ్చితి! నీయకుగులుకమలవత్తనిభములుసూడఁ|| ౨౧|| వహాత్మా యేమినికుసుత్రుఁడుఁబుసేయంగోఁడనిజన్మగోత్రంబుతెలింగింపనస్తుండ నై న నెఱుంగింపు నేనిత్రైకువశసంభవుండనుమాంధాత్మసండుండనుముచికుండుండనువాడదేవహితార్థంబు చిరకాలజాగరప్రాంతుండ నైనిద్రమొందియిన్రియసంఘారంబులు మఱది||

శా|| ఏని ద్రింపునుండ నెక్క-మనుజుండ లేందిమన్మన్మండై| తానీత్రె చెడె నాత్మ కల్పింపను హవరో|| గ్రుండైయంతట||
 శ్రీ నాథాకృత్యై నఁగన్మగనిపీడింపనైత్తుండనై | దీనత్వంబును జేందితి ననుగృహదృష్టినిల్కి|| పవే|| అనిపినిమే
 ఘగంభీర భావలహరియిట్లనియె|| సీ|| భూర జంబులనై నభూనాథయెన్నంగంజను గాని నాగుణజన్మకర్త|| నామంబులెల్ల నె
 న్నంగం నెవ్వరుజాలరిదయెల నాకునునలవిగాను | నేలకు వే గై ననిభల రాక్షసులనునిర్బందిధర్మంబునిలువఁజెట్టె| బ్రహ్మ శే
 మున్ను నేఁ బ్రార్థింపఁబడివను దేవులింబు వామ దేవుఁడవఁగఁగరుగవవతరిందికంసాభ్యుతోనున్న | కాల నేమిఁజంపివిలుల
 మరియుఁ ద్రుంపుచున్న వాఁడోఁడరినీమాఁగి-నీత్రై న వాఁడుకాలయవనుఁడవఁడు|| వ|| వినుముతోల్లియునిపు నన్ను సేవిం
 చినకతంబుననిన్ను గ్రహింపనీ శైలగుహకు నే లేందితినభీష్టుంబులైన వరగుంబులకుమిచ్చెననుచు క్తులగుజనులుగ్రమ్ము
 రతోకంబునకన్దులు గారనినహరికిముచికుండుండుననుగ్రంధి నారాయణదేవుండగుట నెఱింగి యిసువదియెనిమిదవను

— ముచికుండు- శ్రీకృష్ణుని ప్రోతము సేయుట. —

హయంబునను నా గాయణుఁడవతరించుననిమున్నుగర్గుండు చెప్పుటఁదలంచి|| క|| నీమాయఁజిక్కి పురుష | శ్రీమూర్తి
 గజనమునిన్ను సేవింపమచి | తామయగృహగతమై సుఖ | తామనమై కామవందితుఁడై యాకా|| డ|| పూనియ నేక జన్మము
 లఁబొందితుడిందనపుణ్యకర్మనం | తానము పేర్చిగర్భవసుభాస్థలింబుట్టి పునగార్థదేహుడై | మానవుఁడై గృహేచ్ఛంబుచు
 వండుండఁజంబుత్వంబాభిలాషియై | కానకబోయినారతఁపడుతైవడినపదభక్తిహీనుడై || క|| తరుణీపుత్రభానాదులగుటగి
 హహారాజ్యధిపమదమత్తుఁడనై | నరతనులబుద్ధుఁడవగు నా | కరయగబహుకాలమిశాయారడిబోయె|| క|| ఘటపద్య
 సన్నిభంబగలచటులక లేబరముజొచ్చిజనపతినించు | బలుచతురంగంబులతోఁగిలనెలఁచిరుగునునున్న నెలుగిమిసితా||
 గీ|| విడిధ కామలోభవిషయలాలసుమత్రి | న ప్రమత్తపుత్రినంతకుండ | నై ననీపు వేళనరస శ్రుంతువునర్ప మొదిగిమూషకం
 బునుడియనుట్లు|| క|| నరవరసంజ్ఞితమై రథ | కరి సేవితమై నయొడలు కాలఁగిత్తి | కరమృగభక్షితమై చు | సత్రవిత్రిమి
 భ స్రీ సంగతంబగునీతా|| గీ|| నకలదితగెన్గించినములువర్ధింపంగ | జారుపీత మెక్కి సార్వభౌముఁ | డై నసతులగృహము
 లందుఁగ్రి డానక్రిపుత్రినుండునిన్ను వెదకలేడు|| గీ|| మానసంబుగట్టిచుమితభోగంబులు | మానిముంది యములవనముల
 గఁచితవముచేసెయింద్ర తయోగోరుఁగాఁగి | యమృతపదముగోరడజ్ఞుఁడిత || సీ|| సంసారయో యున్న జనమునకిత్తెన్నీకృప
 యెప్పుడు నెలయఁగఁగె | నప్పుడే బంధంబులన్నియు లేగిపోవుబంధమోక్షుండై నఁ బ్రాప్తను బనునత్సంగమంబునత్సంగమం
 బుననీమభక్తినిధింపుభక్తివలన | సన్నుక్తియగు నాకునత్సంగమునకంటెమును రాజ్యభంగగర్హలనంబు | గలిగినది జేవనీ
 యుగ్రహముగా జెక్కిపైసేవ గానితక్కినవలచు | ముక్తిసంజాయివగునిన్ను బ్రంగొలిచియాత్మ బంధంబుగొగు నె
 యార్పుడెందు || వ|| కాపునరజస్వత్వత మోగుణంబుల చేతనబంధంబులగు నై శ్వర్యశత్రు మరణధర్మాదివిఘ్నంబులువి
 డిదియొత్సరుండునువిజ్ఞానఘనండునునిరంజనుండునునిర్గుణుండునునద్వయుండునునై నపరమాపురుషుని నిన్నా శ్రయిం
 చెదదిరకాలంబుకర్తృఫలంబుల చేత నాత్మబడనై క్రమ్యురందద్వాసనలసంతుష్టుఁడనై తృప్తంబాయుక శత్రువులైనయిం
 ద్రియంబులాటింటిని గెలువ లేని నాకుశాంతియొక్కఁడివివచ్చుండ నైననున్నదియ్యుండేసిగఁగింపుననిన ముచికుండునికి
 హరియిట్లనియె|| డ|| మంచిదినిమభక్తిన్మనకుండననీవువరార్థమెట్లువ | ర్ధించి నైనఁగోకికదిక్కునఁజిక్కిపు మేలుగర్హ
 లాడంబితపుత్రినల్లోలుచుధన్యులభద్రులనట్లనీపనిశ్చండలభక్తి | లెడిగెనర్చును నేలుముమాన నేటికి|| డ|| న నేం ద్రా
 నీపుత్రోత్తిత్రధర్మంబునగలిచిచుగయానీనాకంబులజంతువులపధియించివాడవు తపంబునఁ దర్హర్మమిమ్మత్తుండచైత
 రాస్వజన్మంబునసర్వభూతసభ్యర్థంబుగలిగి బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠుండనై నిన్నుండేరెఁవఁగిఁజ్ఞానిపినహరికిఁ బ్రదక్షిణంబువ
 చ్చివనగురించిగుహ వెడలిసూక్ష్మ ప్రమాణదేహంబులతోనున్ననుమచ్చవశమవృత్తుల తాదులంగనిగలియుగంబునా వ్రం
 బగుననితలందియత్తగాభిముఖుండై రపోగిష్ఠుండగుచుసంతయంబులువిడిచిసంగంబులువరహరించి విష్ణునియందుచిగ్రం
 బుచేర్చిగంధమాదనంబుప్రవేశించునరియువరనారాయణనివాసంజైనబదిరకాశ్రమంబుచేతనాంతుండై హరి నాగాధిం
 చుచుండెట్లు ముచికుండుగిహిహి || ని|| శా|| అద్విర్మప్రకటప్రశాపరచితే నాశాంతరాళంబుల | బ్రచ్చాదింశుచుగ్ర
 మ్మరణవధురకుఁ బద్మాక్షుండై లేంచెవి | డాచ్చాదింశువహారోధముగఁజె | కారమై యున్నయా | ఘ్నేచ్ఛ వారము
 సెల్లదుండెరణుమి | పెంపుసంపారగఁగ|| .....

—* జరాసంధుడను వర్షణగిరినిదహించుట, *—

వశ్యులమౌరిగోనిమరియునమ్మధురానగరంబునుంగలధనము ద్వారా కానగరంబునకుంబుదిన మనమ్యులుగొని
పోవునెడ॥౬॥ ఘోటక సః ఘోటకునిసమున్ని ర్థభూలిజీమూతనంకోముఖము॥ మహనీయునుదకలమూతంకలదాన
ధారలుకీలాలధారలుగను॥ నిరుపమస్వందంబు సేమిర్వోవంబు దారుణులర్థభూనముగను॥నిశితశ్రాస్త్రమూనితద్విర్వరో
చులులలితసౌదామినీలకలుగను॥ శత్రురాజప్రతాపాగ్నిశాంతముగన॥ వృషీకాలమువచ్చునప్పిథముదోపానెగుదెం
చెజరాసంధుడిగువదియుచ॥ మూడునయ్యేహిలులుదన్ను నెనుచనికొలువ॥చ॥ఇటుచను దెంచియున్నమగధేవ్వరవాహిని
జూచియున్నసంఘటనముమానిమానపుల కైవడిభీరులభంగినోహిషిముం॥ దటిధనమైపైడించినమతామరసాభవదన్వయు
ల్ శ్రీయావటువులురాసుకేశపులుపారిపిఘోరవనాంతరంబుల॥చ॥ఇట్లుపరిచుచున్నకృష్ణబలభద్రులజూచివారల
ప్రభావంబులెటుంగివహించి॥చ॥ఓయువవీరులారరభసోద్యోఃదారకుడ్రిట్టుబానిక॥బ్రోయోఃవాదగామముసూ
మిండుంగినమిన్ను బ్రాకిం॥హోయభిజోచ్చినందగిలిత్రించెనంచునకున్నసెనతో॥బాయివచ్చెనెలంబడిబాహుబ
లాభ్యుం॥మోగి ధేనుక॥చ॥మరియుంబలాయమానులైబహుయోజంబులకూరంబుదె॥వైశాంత్యలైతమకుదాగ నెల
వగుననియుంచుండుమిక్కిలివన్నంపఃబ్రవర్తకాభ్యుంబైవదనకొంపయోజనంబులసాదవునుసంతయు వెడలుపునుంగలగిరియె
క్కిరంత॥శా॥ఆత్రేయంద్రముచుట్టరాడినిసోహేఘ్నఃదైమానిధోగ్నిగ్రంథావసదేవనందనులదావీక్షింపగాలేకదానా
శేర్చకవిలసానుశృంగములబూర్జక్రాగుఘ్నైకాస్త్రముల్॥రాసులూడిచిచ్చువెట్టుబనిచెరోద్రంబుతోభృత్యుల॥
ఇట్లుజరాసంధపరిజనప్రదీపితంబైనహానలంబుదరికొనియెనంచు॥క॥సోగలెగనెగలగలతుదలనుమిగులుచుమిగుగురు
లుఃగిడెమిగుగుగుగము॥న్నగలవృంధమునిండను॥భగభగలనిమంబులాదవేభయరములగుచు॥చ॥చ॥గరియునమ్మ
హానలంబువిలసానుశృంగవృక్షులతామంజపుంజంబులదరికొనిశిఖలు కివయంబులుగవిన్నులింగంబులువిరులుగనముగ్ధా
నిధూనుపటలంబులుంబులనిగ్రంథశాఖాపిసంగలుగనమోహకంబులైవశిరభ్రంకంపగతైప్రవృత్తికోరవనిధానిము
న్నతమహాలూకాబలిరోహితవిదున్వరకమానంబును వివిధవిధూను విన్ఫురింగవలెకనవృథాతనూతనతారకా
శ్రాంతిభ్రాంతగనదరంబునునత్రప్రమాదసరోవరనలిలకూబంబునివెతలజ్యాలాజాలజాజ్వల్యమానతక్కిల్యదం
దనాగరుకయ్యరధూమవాననావానకగనకపారంబునుకరాశీలాజాలదందహ్యమానకీచకనికంజపుంజసంజనితపిట
చిటారావపరిపూరితదిగంతరాశంబును భయంకరబహుళతరశాఖాగెద్యమాన పాపాణపూపణపరిమూర్తితప్రాణి
లోకంబునుసంతప్రమానశాఖాశాఖాంతరనిదీపిదగిహితిశాఖపియోగముకీషిలోలాయమాన విహగంబులంబును మహా
హేళనూదీప్యమానకిటిపూత్రసంఘటితయూరిపింపుదకలతయూగభారాలననబరకామీనమాశ్రితనిర్దగంబును
దగ్ధానేకస్మగిమిధుంబునునైయెప్పునెడ॥చ॥ఇలనేకాదశయోజనముఃపొడవగుకైలతిభరమునమండివడిగబలకృ
ష్ణులుతిపుటలముల॥వెలిసటికికానబడకవిలసితలీల॥చ॥ ఇట్లుశత్రువులంబింద్రియాదవేంపులుసముద్రపరిఘంబై
నద్వారాకానగరంబునకుజనిజరాసంధుండునువారలుదగులైరనితలంచుచుబలంబులుండానును మగధదేశంబునకును

—* రుక్మిణీకి శ్యామల ప్రారంభము. *—

రలివనియెంత॥క॥ఆవనజగర్భువంపురదైవతుడనురాజుదెచ్చిరామునకిచ్చె॥రేవతియిరియెమకన్యను॥ భూవరము
నువింటికాదెచ్చిందెలియె॥తదనంతరంబున॥చ॥గనాథుడనుకేంపురగెల్చిసుధముగగైకొన్నచందంబునంజగ
తినాథులడై దృవతవచులంసాశ్వాసులంగెల్చిభాద్రకుండై క్రివరించెల్చిన్నకుంతరాజీవగంధిరమా॥భగవత్వంశ
భావంహానలంబునాణింబాలామణింబుకీ॥చ॥ అనినరాజునియెమున్నరాక్షసవివాహంబునన్వయంవరంబునకవ
చ్చినహరిరుక్మిణిగొనిపోయెననివలికివికృష్ణుండొకరంబెప్పిధంబునసాశ్వామలంబునుదీతనపురంబునకుం జనియె
నదియునుగాక॥శా॥కల్యాణాత్తకమైవపుష్పకథలాకర్ణిపుమౌముఖండాకల్యంబెవ్వడనువుపుడొనవివినంగాగ్రా
త్రతామంబుసాకల్యంబేర్పడగూమరోత్రనయెటుంగంబుల॥రేరుక్మిణీకి శ్యామలంబునిగనాకమదిలోగొరూహలం
బయ్యెడి॥క॥భూపణములునెవులంబుధాత్రోపణమాలనేకజ్యచరిత్రానునీశ్వీకణములునుగగళతర॥ ఘోరణములు
గరుడగమగుణభాషణముల్॥చ॥అనిరాజుడిగనశుశుండిలనియె॥చ॥ వినుముఃదర్శదేశమునవీరుడగుండినభద్రభీష్మ

కుంజను మెకదొడ్డు గాజుగల దాతని కేపురువులు ల గృజుండునఘుండురుక్మి నాంబరగునందఱకుండుగొట్టుచెల్లెల్లె ననుజ
వలెన్పువు క్షిప్రము మానిరి గుక్మిణి కాబ్రసదయై॥క॥ బాలేందుడే దోచిన॥ లాలితయగునపరదిక్ గ్రాగునధరణీ॥ పాలుని
గేహము వెఱసెను బాలిక జన్మించెను గు భాసురగుగుహ॥ చురియును దినదిన ప్ర వర్ధమానయై॥ సీ॥ పే కేంద్రబొమ్మల
పెండ్లిండ్లు సేయుచునబలతోడవియ్యంబులండు॥ గుజ్జన గూళ్లను గొనురొప్పవండించెలులకుఁజెట్టించు జెలువమెరయు॥
రహణియనుందిరా రామదేశంబులఁబువ్వునది గెలకును బ్రోది సేయు॥ సదమలవహుళమయ సౌధ భాగంబులీలతో భర్త షోలి
కలనూగు॥ బాలిక లతోడఁజేలఁగేగిబంతులాడు॥ శాస కాకిరప జ్జికిఁజువవుఁ జెప్ప॥ బర్హి సఫంములకుమురిపములుగరపు॥ సద
మరాళంబులకఁజూపుమందగతులు॥ అంత॥ సీ॥ దేవికి సుతుకోర్తెడి గెలువీడంగ వెలదికి మైచి గెడిద దోణగె॥ గమల నాభుని
చిత్తకమలంబుచికింపఁ గాంతినింఱికిముఖకమలమొప్పె॥ నుభుఁరోధికి లోనమదనాన్ని పొడజూపఁబొలఱికి జనుదోయి
పొడవు సూచిశౌరికి దై గ్యంబునన్న మైదాయంబుజలజాతీనుధ్యంబునన్నమయ్యె॥ హరికిఁ బ్రేమబంధమధికంబుకాఁగే
శబంధమధికమగుచు బాలక మరెంబడ్దినయనువలనఁబ్రమదంబునింఁదార॥ నెలతయోవననుసనిండియుండె॥ వ॥ ఇట్లును
క్మిరుక్త రథుక్త బాహురుక్త కేశరుక్త నేత్రులను నేపురకుంజెలియలై నరుక్మిణీ దేవిదనయెలప్రాయంబున॥ క॥ తనతండ్రి
గేహమునకుంజను దెంచుచునున్నయతిభజనులవలనగృష్ణగురూపబలగు శాచులు॥ వికృష్టమృదుదనకుఁదగినవిభుఁడంత
లఁడె॥ క॥ అలలనహపుబుద్ధియు॥ శీలమలత్యణుమగుణముఁజింతించితగలఁబాలారన్నమదనకి॥ ల్లాలుగఁజేసేందుననుచు
హరిముందలఁడె॥ అంత॥ ఉ॥ బంధువులెల్లఁగృష్ణనుకు బాలిక నిచ్చెదమంచుమైముషీ॥ సింధువులై విచారములు సేయగ వా
రలనడ్డఁజెప్పింపుంధుండురుక్మి కృష్ణు నెడఁజాలవినోధముఁజేసిమత్తపు॥ పృథ్వ ధయ వేణిని త్తుగెను పాలునకంఠుదలంచెరం
ధుడై॥ ఉ॥ అన్నతలంపుతా నెఱిగియన్నవనీరజగంధిలోన నావన్నతమెందియా వ్రుడగు బ్రాహ్మణు సుకగ్రానిఁజేటిగ
ర్వనఁగి పుండరుక్మి నేడుననుఁజై మృగకిచ్చెదనంచునున్న వా॥ డెన్నిదింబులంజనిబుధేశ్వరచక్ర కివన్నవింపవే॥ క॥
అయ్యోధకుఁచారము॥ లయ్యయు వారింపఁజాలఁడలుగాకుండగ॥ నెయ్యి మెటిగించితిటుము॥ చయ్యనజ సేవ కాను
సారిగ శౌరిగ॥ వ॥ అని గొన్నిరహస్యవచనంబులు సెప్పినవిని బ్రాహ్మణుండుద్వార కానగరంబురకుంజుని ప్రతిహారలవ
నఁదనరాక నెఱుంగించియన్నగధరుండున్ననగుంబ్ర వేశించియుండుగనకానసాసినుండై యున్న పురుషోత్తముంఁగాంచి
పెండ్లిగాడకవుగన్మనిదివించినమనముసినగవులునగుచు బ్రాహ్మణ్య దేవుండై నహరిదనగద్దియదిగ్గనడ్డి బ్రాహ్మణుంఁగా
ర్పుండనియోగించి తనకుదేవతలు సేయువందంబునంబూజలు సేసినరసవదాగ్ధలవన్నంజై నయన్నంబుజెట్టింది రెట్టింది
నప్రియంబుననయంబున భాసురుండై నభూసురుంజేరిలోకరక్షణప్రళయ ప్రజ్ఞై నహస్తాబునతనియనుకుగులు పుణుకుచు
మెల్లనతనికిట్లనియె॥ సీ॥ జగత్తు లేశ్వరసంతోషచిత్తుండవై యున్ననీధర్మమతిసులభము॥ వృద్ధసన్మతమిదివిత్తమెయ్యదిన్నె
న బ్రాపింపవచ్చింఁచు॥ బ్రాహ్మణుండుదనధర్మమురమంకుదరలదాధర్మంబు సౌరి కెలతఁకిగురియుచుండు॥ సంతోషిగా
దేవీశ్వరంజై ననశించుగిధర్మంజై ననునిద్ర బోవు॥ సంతసించె నేనరవ్యభూతమహ్మత్తములకుఁబ్రాప్తలాభముదితమాన॥
సులకుశాంతులకనుమజనులకునగర్వహీనులకునువినుతులేమెరర్పు॥ ఉ॥ ఎవ్వనిదేశమందునికియెవ్వనిచేగుశలంబుగల్గు
మి॥ కెప్పనిరాజ్యమందుంబ్రజలెల్లనుభంతురువాడుమత్రియుం॥ దివ్యనరాశిమర్గమునకెల్లరు దెందితయ్యగినీవులే॥ న
వ్వులుగావునీతలపువంగలమేలానరింతుధీనుణీ॥ వ॥ అనియట్లులీలాగృహీతశరీరుండై నయ్యపురమేశ్వరుండవైన ధరణీ
సురవరుండతునిట్లనియె॥ దేవావిదత్త దేవాధీశ్వరుండగు రాజు గలంఁదారాజుకూతురు రుక్మిణియనుకన్యకానుణిగలప
య్యందువదననికుండైంకర్యంబుసేయుంజారిచివాహుంకరప్రళయ ప్రజ్ఞై నయ్యె॥ గ్రంథేశంబువిన్నవింపుమనిపుత్తెంచె
నవధరింపుము॥ సీ॥ పగిగుణములుగల్గేంద్రియంబులుసోకదేహతాపంబులదీరిపోవు॥ నేనీసుఖకారమొచ్చింపఁగన్ములక
జులార్థలాభంబుగలుగుచుండు॥ నేనీచరణ సేవలేస్తాన్తుచేసినభువనోన్నతత్యంబుబొందగలుగు॥ నేనిలనన్నామీమీస్తా
న్తుభక్తితోమెడిచినబంధసంతతులువాయు॥ నట్టినియందువాచి త్రుననవరతము॥ నచ్చియున్నదీనియాననానలేమి॥ కరుణ
జూపముకంసారిబలచిదా॥ శ్రీయుతాకారమూనినీదిత్తవార॥ శా॥ ధన్యగలాకము సూచి గాముంకలచిద్యాహుతారు
ణ్యసౌజన్యశ్రీబలదానశౌర్యకరుణాసంకోభిభూనిన్ననే॥ కన్యలారరుకోరదేమునరమాకాంతాలలామంబురా॥ జ
న్యా నేకవసంహనావలననేజన్మించె నేమోహముల్॥ ఉ॥ శ్రీయుతమూర్తియోపురుషసింహుసింహముబారిసొమ్ము

సోమాయువుగోరుచందమున నక్షత్రుడుఁజైవ్యుఁడనీపదాంబుజ | ధ్యాయులైననన్నువడిదాగొనిపోయెననంచునున్న
 వాఁడాయదమాధముం డెఱుగడచ్చుత మైనభవశ్శృతావము || ము॥ వ్రతముదేవగురుద్విజన్మబుధసేవల్లానధర్మాదు
 లుంగతజన్మంబులనీశ్వరుంహరిసాత్రాభ్యాఃగాంక్షించితేసితి నేనివామదేవనందనుండునాది శ్రేకుండాగాకనిర్మిత
 లైరోముని కాక సంగరములోఁజేడితముఖ్యాధము || డె॥ అంకిలి సెప్ప లేదుచతురంగబలంబులతోప నెన్నియో॥ వంకజనా
 భాపుశిశుపాలజగసుతుల జయించినా॥ వంకపద్మిగాక్షునవివాహమునభవదీయశౌర్యమేయింపవజేసకృష్ణపు
 రుషోత్తమచేకొనిపొమ్మవచ్చెన్ || సీ॥ లోపలి శౌర్యంబులోనవర్తింపంగదేవచ్చు నేనిన్నుఁడెత్తు నేనిగావలివారలంగలబం
 ధువులఁజేపి కానితేరాదనికి మలనయన॥ భావించి తేనియుపాయంబుసెప్పెదనాలింపుకులదేవయాత్రఁజేసినగరంబువె
 లువడినజాతసు మొక్కజెడ్లకిమునుపడఁజెడ్లకూతు॥ నెలమిమావారుపంపుదు రేననట్లు॥ బురము వెలువడియె తేంచి
 భూతనాథునోకి మొక్కంగనీపునానయముననువచ్చినిపొమ్మనన్ననవార్యచరిత్ర || ము॥ ఘనులాత్మీయత మోని
 వృత్తికారకైగరిశుకుర్యాద నెవ్వఁ పాదాంబుజతోయమందుమునుగ న్నాంధితు రేనట్లీనియనుకంఠావిలసింప నేనివ్ర
 తచర్యలన్నునజన్మంబులఁగినినుఁజింపుచు బ్రాణముల్నిడిచెనగనికంబుప్రాణేశ్వరా || సీ॥ ప్రాణేశ్వరీసుంజాభాష
 లువినలేకర్థరంధ్రంబులకలిమియేలఁబరుచరత్నకునీపుభోగింపగా లేనిశులతవలనిసాందర్యమే॥ భవనమోహన
 నిన్నబొడగానగాలేనదయునిం ద్రియులులనశ్వమే॥ నయితనియధరామృతంబానగాలేనిజిహ్వకుఫలరసనిద్దియేలనీర
 జాతనయననీవనమాని కాగంధమబ్బులేని ఘృణమే॥ లభన్యచరితనీకుదాస్యంబుసేయనిజన్మమే॥ నెన్నిజన్మముల || వ॥
 అనియట్లురక్తి నీదేవిపుత్రెంచిన సం దేశంబులుదూపసాందార్యాదివిశేషంబులును బ్రాహ్మణుండుహరికివన్పించిక ర్త
 వ్యంబెద్ది సేయవచ్చునింపుననివరణగానిట్లయె || సీ॥ పల్లవవైభవాన్నదములుపదములుకనకరంభాతీరస్థానలూకులరు
 ణప్రభానోహరములుగరములకంబుసాందర్యకుంగళముగళముగళహితభావాభావమధ్యంబుకుద్యంబుచయురత్న
 వనాయిచన్నదోయిపరిహసిరా లేచువలులంబునిలలంబుజితమత్రమధుకర శ్రేణీవీణ॥ భావజాశుగముల ప్రాపులురూ
 పులు గునుమగరువింజితీమలుబొమలు॥ చిత్రకోపణములుచెలువభావణములు॥ జలజవయనముబుముచంద్ర సఖము॥
 డె॥ ఆతెలనాగనీకడగునంగనకుందగుడివుమాయుపా॥ ధ్యాయులయాన పెండ్లియగుఁడద్రుమజాడ్యము లేనిపునీతో
 యమువారుగూడొకతోయరుచోననఁడెత్తుకానిది॥ శ్చేయముశే త్రిలన్నురుము సేయమనియేయముశోభనంబిల ||

— శ్రీకృష్ణుండుపండినగరంబునకురథాధుండై చనుట. ౬౬ —

వ॥ అనియట్లుపరికిర బ్రాహ్మణులవలనవిదర్భరాజతనయపుత్రెంచినసం దేశంబునుదూపసాందర్యాదివిశేషంబులునువని
 యవధరించినజకరంబునతనీకరంబుఁబట్టినగుచునయ్యాద వేంపుండెట్లనెయె || వ॥ కన్నియమీదనాతలపుగాధము కూరు
 కురాదు లేమనా॥ కెన్నఁడునానివాహమునహింపక రుక్మిదలంచుకీడునే॥ మున్నెయెటుంగుడుఁబరులమూకలడందెకుమా
 రిఁడెత్తుడిదన్నుల మానుఁ ద్రచ్చినవవహింశిఖంపడి దెచ్చుకై వడి || క॥ వచ్చెదవిదర్భభూమికి॥ జొచ్చెదభీష్మకునిపుర
 మునురువిరలిం॥ దెచ్చెదబౌరాత్రే ల్లిడి॥ ప్రచ్చెదనడ్రుంబురిపులువచ్చినబోరక || వ॥ అనిపరికిరక్తి నీదేవి పెండ్లిసత్తు
 త్రంబుదెలసినపంపురథసారధయై నదారకుండువైస్యసుగ్రీవమేసుపుచ్చనరాహకంబులను తురంగంబులంగిరిరథ
 మాయత్తంబుచేసి తెచ్చిననమోఘున నోరఘంజై నహాతానుచు బ్రాహ్మణుమమర భావోహణుచేసి యేకరాత్రం
 బుననాన రక్షదేశంబులుగడచిదర్భదేశంబురకుంజనియెనంచుపండినపురీశ్వరుంజై నభీష్మకుండుకొడుకునకు వశుంజై
 మాతుశిశుపాలునకిత్తుననితలంచితోభాసాద్యోగంబుసేయించెప్పడు || సీ॥ రచ్చలుగ్రంతలు రాజమార్గంబులువిపణిదేశం
 బులువిశదములుగఁజేసిరిచందనసేత్రోయంబులుగలయంగజగ్గరికలువడముల॥ రమణీయవివిధతోరణములుగట్టిసకల
 గృహంబులునక్కజేసి॥ రప్పరకుంకుమాగరుధూపములు వెట్టిరటవలుపురుములునన్నియెడల॥ వివిధవస్త్రములనువివిధ
 మాల్యాంబరాభరణలేవనములనమరియొండె॥ రథలవాచ్యములును హాప్రీతి మ్రోయించి॥ రత్నవముననగరమొప్పియుం
 డె || వ॥ అంతనాభీష్మకుండువిహిత ప్రకారంబులంబిన్నదేవతలనన్నించి బ్రాహ్మణులకుభోజనంబువెట్టిచి మంగళాశీర్వ
 చనంబులునదిచిదిరక్తి నీదేవినభీష్మకుంజేసిన వస్త్రముగళభూషితంగావించిరత్నభూషణంబులిడి యుగృజాసానుమం
 త్రంబులమంగళాచారంబులననిందిభూసురులు రయోకరణంబులచరించిపురోహితుండుగ్రహశాంతికారకునిగమవి॥

గదితన్వాయంబున హోమంబుఁగావించెను రాయరాజుదంపతులమేలుకొరకుతిలధేనుకలభౌతకనకచేలాదిదానం
బులుధరణిదేవతలకొసంగెనయ్యవనరంబున॥సుఖబంధుంబులతోరథావళులతోభద్రేభయూధంబుతోఁ బటువే
గానివృతఘోటకప్రజముతోఁబంపుప్రియశ్రేణితోఁగఁటునరంభముతోవిదర్భతనయగైకొండునంబువేలివంకిటవృ
క్షజనుడెంచెఁజ్జైవ్యుఁడుకృష్ణగిన్నెంచెయిట్టిటికి॥ఉ॥బంధులగూడికృష్ణబలభద్రులువచ్చినపూరవోలినిర్మంధరివృ
క్షజ్జైవ్యునిమానినగూర్చెదమంచునుస్థింధురవీరవాణిరథసేనలతోఁజనుడెంచిరాజరాసంఘఃకుదంతవక్త్రంబు
నుసాల్పవిదూరకపాండ్రకాదులు॥వ॥మరియునానాదేశంబులరాజులనేనుతెలివెరించుశిశుపాలునేమగ్నోపూ
జించిభీష్మకుంహొక్కనివేశంబుననతనివిడియించెంతఁదదవృక్షాంతంబుని॥చ॥హరియొక్కడేనినామమగధాదులుచై
ద్యహితానుసారులైఁరవపతులెందఱేరిజనివారుసుమారికకడెచ్చునోటన॥గరమగుదోమగావలయుఁగదనోఁధికినం
చువేగఁదానరెగెహలాయుధంబుగవలయునిజాడవనేకసేనతో॥క॥అలాపలనేకతముననాలలోలపాలనయనయ
గురుక్మిణితన్నాలోకలోవసుఁకుహారియాలోకముచేసకదియఁడనశంకితయై॥శా॥గల్గెంబెల్లివివాహముంగదిసేనే
లాగాకుసూమించుఁకుద్విగ్నంబయ్యెడిమానసంబునినెవ్వత్రాంతముంబ్రాహ్మణుండ్లగిద్దోరనుఁడేటికిందడసెనా
యత్నంబునిచ్చింపునెఱభగ్నంబైచనుసొవిరించికృతమెట్లంగిలవర్తించునో॥ఉ॥ఘనుఁడాగుసురుఁడేగనోనమను
మార్కశాంతుఁడైదిక్కివోవిచ్చిఘండివిదవ్వుగావలఁచెనొచ్చెసెనొయూగ్వరుండునుకూలింపఁదలంచునొకలవ
దోయాన్యమహాదేయి॥నమరక్షింపనెఱుంగునొయెఱుగదోనాభాగ్యమెట్లున్నది॥అనివితర్కింపుచు॥ఉ॥సోడను
బ్రాహ్మణుండుయదుపుంగవుటిటికివానుదేవుఁడు॥రాడనునింకబోయిహరిరన్ననదీతియెప్పుబంధుఁడు॥లేడునుక్మి
కిందగిల్లలేకబుచ్చెద్యునికితునఁచునున్నాడనుగోరికిరస్వికినావలనంగువలెనుడను॥ఉ॥చెప్పువల్లికిందలపుచిన్
దికల్దవహానవంధికిల్గవ్వుచువక్త్రతామరసగంధసమాగతభృంగసంఘముంబొప్పమనిర్మలైకొనమనోజవరస్పర
సక్తహారమల్॥ఁప్పదుకృష్ణమార్గగతిమీక్షణవజులఁగిల్లచెప్పుడు॥చ॥తుడవమకున్నులనెడబుతోయకణంబులఁగూ
ష్ణజక్కగాముడువచునెచ్చెలింగదిసిమచ్చలకుఁజవదన్నమేమియు॥గుడువమనిరముంగొనదుకూరిమిగిరముఁజేరి
వద్యము॥నుడవచువల్లిగుణనిసొనముసేయచుదాయదన్యు॥సే॥సొగ్గనాభియలదమగ్నగరాజునధ్యక్షజలముల
నాడనుజలజగంధిముకురంబుజాడమముకురసన్నభముఖపువ్వులుమరుమదుపువ్వుబోసి॥వరకేళిసూరయవవజాతలో
చనహంసంబుజెంపమహంసగమన॥లతలఁబోపింపమలఁకాలలితదేహతోడవులుదోడమతోడవుతోడవు॥అలమడచు
నుడుటఁదికినీలికంబుగఁగులదృపాముజొరదుకవలహస్త॥గారవింపితన్నుఁగిరుల్లగైకొనవనమాలిరాడుతగవుమాలి
యనుచు॥మరియును॥మ॥మలగుఁమెట్లనిగారికిబలునటన్నతద్విరేఫారికి॥దలగుఁసూయలమోతైయలగు
నుద్యుత్తిరసంభావల॥గలగుఁవెన్నలవేడిమిన్నలగుమాకందాంసురఛాయల॥దొలగుఁగొన్నునసూభవానలభిఖా
దోద్ధాయమానాంగియై॥వ॥ఇట్లుహరిరాకకెమరుచూచునకలప్రయోజనంబులయంచునవీరతయైనునోజానలం
బునంబోగిలెడిమగువకుసంభంబుఁజెప్పవందంబునవాసొరుగోచనభుజంబులదరెంతఁగృష్ణునినియోగంబునబ్రాహ్మ
ణుండుననుడెంచినతనిముఖలక్షణంబువలక్షిందియాకలకంతిచుఁజూసాత్మంతోడనకుంతితయైమొగంబునంజెనుకవు
నిగడనెడుఱజనినిలువబడిచబ్రాహ్మణుండ్లియై॥ఉ॥మెచ్చెభవన్యగోన్నతికమేయఁకాదులనిచ్చెనాకుఁదావచ్చెను
దర్శనాయుధఁడువాడెనురాసురులెల్లదక్షులవచ్చినవైనగాతునవివాహమునంగొనోపునిన్ను॥సచ్చరితంబుభాగ్య
మునునర్వమునేఁడుభలింపెనన్యకా॥అనినవైదగ్ధియిట్లనియై॥చ॥జలజాతేక్షణుఁడోడితెచ్చిఁజివాసగదేశమఁజెప్పి
నగిల్లువంబెట్టిగీకృపలత్రిటికిగీనియట్టిపుణ్యాత్మకుల్॥గలకేదీసికీసృప్రత్యువక్తృత్వానింపగానేరనఁజరిగావించె
భూమగాన్వయమనెద్యధుచింతామఁగో॥వ॥అనినమనగ్రించెంతరామకృష్ణులుదనకూతువివాహంబునకువచ్చుటవిని
గూర్చఘోషంబులతోనేమగ్నోనిదిభక్తక్రప్రకారంబునంబూజించినుభవగ్రంబులిచ్చివిధాంబరాధరణింబులుమొద
లైరథానుకలసాగిభీష్మకుంబంధుజనసేనానమేతులైనవారలకుంగూర్చింబువనకలనపగ్నగిగార్చుటలెనివేశంబు
లుగల్పించిదియిచ్చెట్లుకూడినరాజులకెల్లనువయోవీర్యబలవిత్తంబులెల్లగ్గోరినవదార్థంబులెల్లగిష్టించిపూజించెంత
విదర్భపురంబుప్రజలుహరిరాకవివచ్చిచూచినేత్రాంజలులందదీయవదనకమలమధుపానంబుసేయుచు॥మ॥తగునీడ

క్రిందిదర్శ రాజసుకృతాద్యంబు వైశిష్ట్యములదగునీద క్రిందితమందగున సేదావశ్యముమధ్యలదగులంగట్టి నబ్రహ్మ సే
 ర్పరిగదాదర్పాహతారాః యోమగః డౌగాపుతః జక్రియారహణికిం మాపుశ్య మూలంబున॥) అనిపలికి రాసమయంబున॥
 సీసన్నధులై బలవశ స్త సమేతులై బలసేచుట్టునువీరభటులుగొలవఁ ముండఱుపవహరములు కానుకలుగొంచువర్తంబు
 లై వారవనితి లేగఁబున్నగంధాంబర గూఢణకలితలై పాధుచుగూసుర భార్యలరుగఁ బణవమర్దశశంఖపదుమా కాహళి వే
 ణు భేరిధ్వనులమిన్నుఁజిక్కిరి టిలగఁదగిలినతులుగొల్వఁదల్లులుదాంధవసతులుకొడ రాగవనియమునఁ నగరుడెడలివడి
 చెనగజాతను మ్రొక్కఁబాలవిరుదపిఠతపాలయగును॥) వసరియునుతమగొధవందె గాయక పాఠక జనులంతంతన
 భిరందించుచుంజను దేరమందగవనంబునమునుందచరణారవిందంబులు డెంగంబురందలంచుచునుదుగరసుందరీనుదిరం
 బు చేతినలిలధౌతవరణక రారవిందయైవాల్చినువీయైగోరీసమీపంబునకంజనియెనంతయు తైషవలగుభూసురోత్తముల భా
 ర్యలుభవసహితయైరభ వానికిమజ్జరంబుగావించిగంధాక్షతంబులిడివస్త మాల్పాదిగూఢణంబులనలంకరించి గూఢవీ
 పంబులూసంగి నానావిధోపహారంబులుసహస్పించి కానుకలిచ్చివీవమాకలినివారిందెక్కి నీదేవిని మ్రొక్కిందెరవ్వడు॥
 డౌ॥ నవ్వి తినామనంబునననాతనులై రయుమామ హేతులక॥ మిమ్ముఁబురాణదంపతులమేలుభజితుగదన్ము మేటి పె॥ ద్ద
 వ్బృదయాంబురాశిగదన్ముహతింబుసేయుమన్మునిగ॥ రమ్మినవారి కెన్నటికి నాశము లేదుగదమ్ముఁ యీశ్వరీ॥) వ॥ అనిగో
 రీదేవికి మ్రొక్కి వతులతోడంగూడిన బ్రహ్మణ భార్యలకులవణాపూవంబులునుతాంబూలకంతసూత్రంబులునుఫలంబు
 లునియుదగండంబులునిచ్చిరుక్మిణీదేవివారలంబూజించిన॥) గీ॥ వారునుశృంగించివల సెప్పవీచించి సేనలిడియియ వతిశరము
 నంచు సేనలెల్లదాల్చినివల్లభకు మ్రొక్కి॥ హాసనియతిమాణిగువ వెడలె॥) వ॥ ఇట్లు మేఘుమధ్యంబు వెలువడిచిలించు
 గ్రొక్తారుమెరుగు తెఱంగువ మృగధరనుండలంబునిరమించివరించుమృగంబువందంబునకమలభవన రక్తపండ్ల క్రినజవని
 కనుటకు చెగలిసాడహూసిన మోహినీదేవతైవదడి దేవదానవసంఘాతకరతలన వ్యావసవ్య సమాకృత్యమాణవన్నగేం
 ద్రపాశపరివలయుతపర్యాయపరిభ్రాంత మందరాచల మంధాన మశ్వమౌఘుర్జిత ఘుమఘునూయిత హవోర్ధ్వమ
 ధ్యంబుననుండివయెదునిదిరాసుందరీవై భవంబునబహునిధ ప్రభాభాసమానయైయుంధరసుందరీనుందరంబు వెడ
 లిమానసకాసార హేనుకమలకాననచోళారమాణమత్తమరాళంబుభంగిమందగ మనంబున గనకకలతయొగళంస కాశక
 రగ్రశపయోగరభారపరికింపుమానమధ్యయైరత్నముత్రి కాలంకృతంబైన కేలగేలనొక్క సభలలాముంబు నైదండగొని
 రత్ననివహనవందిత కాంచనకల్పత్ర ముయాభంబులుగండ భాగంబులనన్ద్రంబులునలుపరచెందవగినుశకునూహలా
 వత్తీర్ణమగ్నమధుకరంబులమాడిగన రాళంబులై నకుంతలజాలంబులుముఖమండలంబున గ్రంయకొన సుందరమందహాస
 రోమలునిశలండుబాలచంద్రి కాసౌందర్యంబునావహింపనధరవింబఫలారుణమరీచివాలికి బురదనకుండుకృపలంబులక
 నురగంబునంపాదంపవనోజాతకేతనసన్నిభంబైన పైయెదకొంగు గూగనువర్ణ మేళులాఘురీతిమణికిరణవలంబుల కా
 లగక్రచావజరకంబులై మెలయఁజేటువలెలుతుండొక వెటికివాడిమిడిపులిపించిదగధగయ నూనంబులగు బాణంబు
 లపగిదినురుదివలీకననికరంబులురాజవీరులహృదయంబులు భేదంపరీక్షానవంజుమండీరనినదంబు చెల్లెలపంపపు
 లుసేయ బాదసంచారంబునహరిరాక కెనుటుమాచుచువీర మోహినీయైవనుడెంచుచున్నసమయంబున॥) న॥ అరీనీలాల
 కఙ్కూర్ణదం ద్రమఖినీకాక్షింబ్ర వాళాధరక॥ గలకంతిరన్నవపల్లంబు స్ప్రయగళింగంధేభకుంభ స్తనక॥ బునినశ్రోణిని
 భేంద్రయాననరుణాంభోజాతహ స్తంమఘాః॥ త్వలగంధీమృగరాజమధ్యగనివి భ్రాంతాత్మలై రందట॥) వ॥ మ
 రిమునయ్యితిదరహాసలజ్జావలీకనంబులంజిత్రంబులేనుటిదై ర్యంబులుదిగనాడిగాంభీర్యంబులు విడిచిగొరవంబులును
 రవిచ్చేలుమానియెటుకలడిగియాముధంబులువై దిగజతురగరథారోహణంబులుసేయ సెరక రాజులైలనలకు న్నాలి
 రానుగోళోదనతనవామకరనఖంబులనలంకంబులు దలగండ్రోయిచునుత్తరీయంబుచక్క నొత్తుచుగడకంటిమాపులం
 గ్రనుంబున రాజులొకంబునాలొకంపున॥) రాకనియోరుక్మిణీదంద్రనుదలముఖుంగంధీర వేంద్రావలగ్నున వాంఛో
 జదళోముఁజారుతరవముఁ మేఘుం కాకదేహున గారాతిగజేంద్ర ముద్రభవామంబుజక్రిబీతాంబుర॥) ఘనభూ

— శ్రీ శ్రీకృష్ణంబు శత్రు రాజులుమాచుచుండరుక్మిణీదేవినిగొనిపోవుట. శ్రీ —

హాస్వితుగంబుకంఠవిజయోత్థంబుగజగన్దోహను॥) వ॥ కనితదీయమావయోలావణ్యవై భవగాభీర్యతేజోవిశేషం

బులసంతసించిన నోభవత రాత్రాంతమైరిధానోహణంబుగోగుచున్నవ కాంహజావి వసంధి రాజులకంబులునూ
 చుచుండనంగగవనంబునంగసంపురం బలీలంబు పుడెంచి ఘోషేవంబులనడిమిభాగంబుగొంచునుకీరీదంబులై వడిగిభుల
 భూపాలగణంబులగణింపకీర్త్యులీరించిరాజకన్యకం దెచ్చిహరితనరథంబుమీదనడిచిగోనూనభోతరాళంబులునడతం
 ఖంబుసూరిపుడులబభ్రుంపనుతోడనడువయాగవవాహినీ పగివృకుండై దావర కానగరమారంబుపట్టివడయెంతలజ
 గా సంధివశులైనరాజులదడుపూచివరాక్రమంబునెససీంపమావకీ॥౧॥ను॥ఘరసంహంబుకీర్తినివచ్చుగముగోనొన్న
 చుదంబునకాననకీర్తిలూక బాలదోస్తొనుచున్నా నంబుతోగోపవత్ సనుచున్నార తెశోర్వ మెన్నటికిమీత ప్రాప్త
 ముత్ గాల్పునేతనునధ్యక్షుడిపింప మేనినగతాధి జనుత్ గుంతలక॥౨॥ అనయొండుగుండెల్లకొనినోపగులు
 హృదయంబులెల్లకొనినంతంగింతనత్రాణంబులపియింపింపింపరానిపాదనంబులధరియించవంతంబులడితవృతమ
 చతురంగబలంబులగూడిజరానంధాచులుదువీరుల వెంటనంటండాకినిలునిలుండవిధిగ్గరించివశియ్యమిగిలినహీ
 ధరంబులమీదనలలధారలుగురియుధారాధరంబులచుదంబునబాణవర్షంబులుగురిసినయాచవసేనలంకలదండవాధులు
 గోదండంబులైకీదగుణంబులుమ్రోయుంచులువంబడిరవృకు॥౩॥అరిబలభులసాయకములహరిబలములుగవృజిననడ
 రెడభీతిగహరివధ్యసిగ్గుకోడనుహరివదనముజూచె జకితహరిశేషుడయైఐల్లుచూచి॥౪॥వచ్చెదరదెయవీరులు
 ప్రచ్చెదరరీసేనలైవైవెలుబెలుచకామచ్చెదరునుచచ్చెదరునుజచ్చెదరునునేచూడజలజాతాక్షి॥౫॥అనిగన్పిసిదే
 వనిహరియారడించెంతలబభ్రుప్రముఖులైనయదువీరులుప్రళయనేపమిన్ననంబునినబలుపిహరులడరించుపెనుమొ
 గుళ్లవచువురజరానంధావివరిపతిరాజవక్రంబుమీదనవక్రవరాక్రమంబునకీభిభానంకాశనిశితశివీముఖనారాచభల్ల
 ప్రముఖులైనలహువిధబాణపరంపరలుగురియనదియునుపదశితమగ్రహారంగంబులునువిచ్చిన్నతురంగంబులునుపిభి
 న్నరధవరూఢంబులునుపినిహరివదానియూధంబులునుపిఖండితవాహవారణరధానోహనుప్రకంబులునువికీరితవత్సో
 మధ్యకీర్ణకంకీపలహస్తంబులునుపిసోపితికపాలంబులునుపిక్షీరకేతజాలంబులునుపిపాటితచరణజానుజంఘంబులును
 విదళితవంతసంఘంబులునుపిఘటితవీరమంజీరకేయారంబులునుపిభ్రష్టకండలరీచహరంబులునుపిమ్రతపీరాహంబు
 లునుపిదార్యమాణగదాపంతతోమగవశువులనప్రాసకరవాతూలచక్రచాపంబులునుపిపాటితకేతనచానరధత్రంబు
 లునుపియానతనుత్రాణంబులునుపిక్షీర్యమాణ ఘోటకసంఘరింఘసముద్రాతధరణీపరాగంబులునుపిసంపరకమేగంబులును
 పినివారితసూతమాగధవందివాదంబులునుపికుంతితహయహేహవలహభాంకారకరిటిఘటాక్షీకారరపనేమిఘటా
 శ్రారతిరగిలాభిఘంటాఘంఘటాశ్రారవీరహంకారఘోషణరుణరుణశ్రారకపాణధణకాశ్రారమగినినూపురక్రేం
 కారకంకీరీగణకాశ్రారశింజిలంకాగభులపరస్పరధిక్తారనాదంబులునుపినిర్విద్యమానరాజసమూహంబులునుపిద్య
 మానరక్తప్రవాహంబులునుపిస్త్రాయమాణభూతతేతాళకలకంబులునుపిబృంభమాణశేరవకాకకంకాదినంకులం
 బులునుప్రచలితకంఠంబులునుప్రభూతపలకంధంబులునుప్రవీరతమేదోమానసగుధిరధావంబులునుప్రవర్తితాక్షి
 ప్రమోదంబులునునైయండెనప్పుడు॥౬॥చుగడిచలింపిపారుచునుమాగధముఖులుగూడయొక్కచోడగచుచునాని
 గొప్పడినవానికీయంగడువెదనూర్పుచుకామొగమునడపిదేరదమముండలబొమ్మచున్నచైద్యుతోడబగతుర
 పేతులొబడకప్రాణమతోడుతనున్నవాడవే॥౭॥బ్రతుకవచ్చునెడలఁబ్రాణంబులుండినబ్రతుకుగలిగేనేనిభార్యగ
 లడు॥బ్రతికేపుభార్యపట్టుదైవమెలుంగువగవవలచుచైద్యువలదువలదు॥౮॥ వినుముదేహధారిస్వతంత్రుండుగాడు
 జంత్రగానిచేజంత్రపువీన్నకైవడినీవ్వరంత్రపరాధీనుండైసుఖదుఃఖంబులందుర్తనంబులునలుపుదొడ్డినేనును
 ధుగాపురంబుమీదఁబదియెడమారులపరాక్రమంబునంపిడినప్రదతవారంబులుచక్రీచేతనిధ్యులితబలచక్రంకడనైకా
 మపాలుచేతంబువడగిక్రమండుగరుణతోవిడిపించినవచ్చిక్రస్తుఁడనిరవదిమూడయ్యేహింబులంగూడుకొనివది నెగమిదవ
 మారుదాడిచేసకత్తువులందోలివిజయంబుఁజేకొంటినిబయోవజయంబులందుహర్షశోకంబులంజెందనేనెన్నడునునేటి
 దినుంబుననీక్రమనకెదిరిపోరవనరాజులకంబులెల్లనుగ్రాహ్యంగూడుకొనియెదిటిపారిననోడుదుమిరియె కాకైవయ
 క్తంజైనకాంబునంజేసిలోకంబులుపరిభ్రమించునదియునుగాకీ॥౯॥ను॥తనకుంకాలముమందిదైనమనలం దైలోక్య
 వివ్యాకరి॥క్రమలంకెల్పియాదవులీహరిభుజాగర్వంబునన్నేడుకా॥అముమేలెచనుడెంచీమనమునకాపింపిదిదేవు

మౌల్యసమగరయోగేజయంతమంతపనికైకోకపనీకేటికి॥॥వ॥అగియిట్లాజరాసంధుండునులతనియొద్దరాజులునుశిశుపాలు॥పరాప.బునివాంపితశతమహుములకుంజరిలిశిశుప్రాముండునుదరసేనాసమేతుండ్డైతననగరంబునకుంజరియెనింతరుక్మీయనువాంకుశ్చిష్టుపకరాక్షసవివాహంబునందనచెలియలింగొనెసోపుటకుసహింపకనేకాక్షోహిణీబలంబుతోడనగరసన్నానంబునంబిష్టునివెనుదగిలిపోవుచుదనసారథితోనిట్లనియె॥॥బ॥బిల్లిమనన్నుభీష్మజనపాలకుమారునిజిన్నచేసిరాచెల్లెలిరుక్మణింగొనుచుండెక్కినికృపుబంబువోలెనీగొల్లడవోయెడోరథముగూడగఁదోలుములేజితోల్లనదృల్లపరంపరన్నదముదాపెడజూపెడనాప్రతాపము॥॥వ॥అగియిట్లునాథుక్మీహరికొలదియెటుంకసారథినదలిందరథముగూడంకోందిగోపాలకవెన్నమృచ్చ్యమిమమాత్రంబునిలునిలుహనితరస్కరించిబలుపింటనారిసైరించుమానువాడితూపులకారిసెప్పించియిట్లనియె॥సీ॥మానసరివాడవామాపాపగొనిపోవనేపాటిగలవాడవేదివశ॥మొండుజన్మిందితివెక్కిడచెరిగితివెయ్యదినడవడియెవ్వడెలుగు॥మానహీనుడవీవునుర్యాతలెలుగవుమాయంకైకొనికానిమలయరావునిజడవామనశశ్రువహంబుసెసోవువసుధీసుండవుగావువావిలేదుకొమ్మనిమ్మనీవుగుణరహితుండవువిడువుడివవేనివిలయకాలశిఖిభాగమానశశిగోమిముఖములగదర్శమెల్లగొందుఁగలహంఁదు॥॥వ॥అగివలికనగదరుండుననియొక్కబాణంబునవానికోదండంబుఖండించియిట్లుయశరంబులశరీరంబుగూటనేసియెనిమిదివిశిఖంబులరత్యంబులంకూర్చిరెండమ్ములసారథింజంపియూగావాడికూపులంకేశరంబుచుంచినయిమ్మెక్కవిల్లించివంచ్చుంచివెండియుమెక్కధనువువట్టినవిదగిదిత్రవంబునవశిష్టువలంబులవచ్చునీశక్తితోమరంబులుదగింపించినందుకులుచేసికృన్ముతాయుధంబులెన్నియెత్తిననన్నియుశకలంబులుగావించెనంతలందనివిశవశవాహరతంబుడిగిషడహస్తుండైదవానలంబుసైబహమితవందంబునంగదినశడవదంబులుచూర్తంబులుచేసిచసహిపకమెగుంగులుచెదరనడిదంబువెటికిర్పులిపించివానిశరంబుతెగ్రేయుదుననిగనకించెడుచుచున్ననడంబువచ్చిరుక్మణీదేవిహాగరణాగవిందంబులువచ్చుకొనియిట్లనియె॥॥న॥శక్తికిలగిన్నునీశ్వరదేవతేవునిగిర్మయంపకలేకయోదన్నుగానగరక్తిశోభిశవగ్యలోకశరణ్యునియన్నయారతంసేకుచేసిచహాపరాధనునియెడగఁగన్నునన్ననచేసికావునానాదనాదరయానిధి॥॥న॥శక్తికిల॥కల్లలైదనివన్నచుటుగాదువల్లభయూతని॥బ్రలుకుండెగఁజూదితేయుభాగ్యవంతులమైతిమా॥కల్లుడయ్యెయికుండుడీశ్వరండంబుమోదితలై నమాతగ్గదండ్రాలుపుత్రశోకముఁదారిచిక్కదురితత్వరా॥॥న॥అగిడర్పదైకతోనహాభయముతోనాకపితాంగంబుతోవినతశ్రాంతముఖంబుతోనుచిచలడేర్వోలడంబుతోఁగిగనుదోయింజడగొన్నబాష్పములతోఁగవ్యాంలూహంబుమొ॥కిలనరుక్మిండెగ్రేయబోకమగుడెగ్గయున్లందరివిష్టుండై॥॥వ॥ఇట్లుచంపకబావారన్నునిదిలుగకపునకుచువానింబట్టిబంధించిగడ్డంబునుమీసంబునందలయునునొకకవ్రీవారియమ్మనరేవులువారగొటిగివిరూపింజేసినంతలయమవీరులువరసైన్యంబులంబాటదోలితశ్శునింబంబునకువచ్చిరపుషుహతప్రాణుడైకట్టువడియున్నరుక్మింజూచికరుగచేసిబలభుప్రండుబంధంబులువిడిచిహాడగ్గరియిల్లనియె॥క॥తలకునకభీష్మనందను॥తలయునుమూతియునుగొలుగతగవేబంధుం॥దలయునుమూతియుగొలుగుట॥తలదలగుటకం॥ఁతుచచ్చతరముమహాత్మా॥క॥కొందరిలిపులకిక్కిమను॥గొందలిహితులనుచుమేలుగార్పపునిజమీ॥వందటియందునునయుడవు॥సొందగనేలయ్యెవిషమబుద్ధిననంతా॥అనితరిగ్రంధవిశిరుక్మణీదే

—* సహనాగదునిభంగమునకుఁబున్నయగురుక్మిణీదేవిబలభుప్రండూరార్చుట. *

వినువలక్షించియిల్లనియె॥శా॥కోడంబుట్టినవానిభంగమునకుండుఁబుంధిచూకృష్ణునె॥గూడంజూడకునుచ్చుపూర్వభావకర్మాధీమైప్రాణులగిడుగమేలునుజేసులేడొకఁడుశిక్షింపంగరక్షింపని॥కోడంబుట్టువుగర్తశేషవరిభూతుండయ్యెనేడియెడగ॥క॥చంపెడిదోషముగలిగిన॥చంపజనమబంధుజనులఁజనువిడవంగా॥జంపించోషముసిద్ధము॥చంపనమరితేలమునుగ్రుచ్చిరవారి॥గి॥బ్రహ్మచేకభూమివశకులకీడగ్గంబుగలిగితింబురాజ్యకాంక్షజేసి॥కోడంబుట్టువునైనదొడిబడగాబట్టిచంపుచుండుకూరిచరితుండగుచు॥క॥భూమికిభనభాన్యములకు॥భూమలకునుమానములకుం॥భాభవమునకుం॥గామించిమిదుగానరు॥గ్రీమదమునమానఁగునులుచెనుకుదురొలక॥వ॥వినుముడైవమాయంజేసిదేవభీమానులైనమానవులకుంబగవాడవంబుండునుదాసీసుండువసుమోహంబునసిద్ధంజేయుండుజబరాలయంబువంధ్రసూర్యాదులునుఘటాదులందుగగనంబునుపెక్కిండైకానంబుకథలగిదేహదారులకందటికినాత్మయొక్కండయ్యునుపెక్కిండై

తోమనాద్యంతంబులుగలయూదేహంబు ప్రవృత్తాణగుణాత్మకంబై యాత్మయంబు నవిద్యచేగన్గొనితంబై దేహానినం
సారంబునంది వప్సూర్నిండువలెనగుటచే యుండంబు కాకవ్యానంబులై నగ్నప్రసూపంబులంబోలె దట్టంబై యుండదే
హేంద్రియంబులు ప్రకాశమానంబులగునాత్మకు మేవృత్తి టి కౌడసంయోగవేయోగంబులులేవువృత్తియంబులుచంద్ర
కళలసంగనిబంధునికిలేకై వడిజన్మనాశంబులుదేహంబునకుండానియ్యాత్మకుండలుగ నేరవుని ప్రస్తావించువాడాత్మ
నువిషయభూతభవంబులు సేయుచు తేరంగున నెఱుక లేనివాహుజీవముగానియర్థముచందు భవము నుంచుచుండుగావు
న॥క॥అజ్ఞానజనుశోకముః॥అజ్ఞానవిలీకనమువలెపవునునీపంబు జ్ఞానహానిధగునీ యజ్ఞానభంగివలనభోజము
భో॥ వ॥ఇట్లుబలభద్రునిచేతఁడెఱుపఁచిదుక్కిణీదేవివిజ్ఞంబుమానియుండెనటన్మక్కియనువాఁడు పాశాపశిష్టుడై వి
ద్యవంబడితనవిహవభావంబునను సేరియుచువారింకెన్నికానికుండినపురంబునొరననిప్రశ్నఁజేసితిన్నీపంబుననుండెని
విద్ధంబున॥క॥రాజీవలోచను మహారి॥రాజనమూహములంకెన్నిగాజున మొప్ప॥రాజితయగుతనపురికిని॥రాజానం

— శ్రితీ శ్రీకృష్ణుండుదుక్కిణీదేవిని బెండ్లియాడుట. శ్రితి —

దెచ్చెబంధురాజీనులించ॥వ॥అంతరయాత్రకవేంపురినగరంబునచూలభవివాహాశ్మశ్యగిలునుప్రవృత్తమానగీగవాద్యన్య
న్యంబునుప్రతికృపలంకృతకలసితాశేవనరనారివర్ధంబునుపాణియహాపూర్ణవసమీహమాయుమానస హీపాలగజ
ఘటాగండుచుండలదాననలలధారానికమూర్ధంబును ప్రణిధానంబుగఁగొచ్చునఁగుటకృష్ణముకకకళికాకర్పూరకుంతు
మాగగుధూపవీపరిగ్రాహకంబునువిగూఢితకలగృహవేదికాకవాలుచేపాళి స్తంభంబునువిదిత్రసునుసూచకగర్భ
తోరణనిరాజిగంబునుసముద్రాతకేతనవిభ్రాజితగంబునునైయుండెనయ్యవసరంబుః॥వ॥ధృవశ్రీపారిపెండ్లియా
డెజచేతఁహరిణిమానవై॥భవగాంభీర్వవేహరిణినిఖలనంపఁగారిణిసామబాంధవసహరిణియన్యచారిణినహా
దారిద్ర్యనఁహరిణి॥సువీభూషాంబరధారిణిగుణవతీమాదాననిగర్భిణి॥క॥నతులుండారునుసౌరులునిత
మతిగగానుకలుదెచ్చియిచ్చిగరుణోన్మదవర్ణిస్తులకునుమానితరోవిష్ణులునుదుక్కిణీకృష్ణులకు॥క॥పారిపెండ్లికిగైకే
యక॥సురుస్యగయయమకదర్శకులినకేండులై॥పరమానందముఁబొందిరి॥ధరిణీకులలోనగాధతాత్పర్యముల॥
క॥పారియాతేరగునదుక్కిణీనరుదుగఁగొనివచ్చిపెండ్లియాడుటని॥చుక్కరకృష్ణకునుచువెలగి॥దిరిరాజులురాజను
తులుదిక్కులనెల్ల॥గీ॥అనఘయాచిలక్షీదైవదుక్కిణీరోడః॥గ్రీశనలుపుచున్నకృష్ణుజూచిపట్టణంబులోనిప్రజలున్
సిందిరి॥ప్రీతలగుచుముక్తిభీకలగుచు॥అనిచెప్పి॥క॥వలయరయోతన్నరగవలయదళిని॥వర్ణకోవలచేపాళికువలయ
నాధశిరోమణికువలయజననిసుతవివలగుణనగ్రహతా॥మానిని॥సరిసిజనిభూషాననగ్నలోకప్రశస్తా॥రువసశుభమా
ర్ద్రీశర్మలూకాభక్తిరీ॥పరపృథ్వయవిదారీభక్తలోకౌవకారి॥గురుబుద్ధజనపాక్షిః ఫూరదైతేయరోషిః.....
గద్య॥ ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వరకరుణాకలితకవితావిదిత్రకేననమంత్రపుత్రసహజపాండిత్యశోభితామాత్యప్ర
ణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతంబును మౌళిపురాణమునందుదేవకీదేవివాహంబునుగలనవాణీశ్రవణంబునుకఁసోక్తేకం
బునువనుదేవప్రార్థనయునుయోగమాయాప్రభావంబునుబలభద్రుని జన్మంబునుబ్రహ్మాదిమరస్థోత్రంబునుకృష్ణావ
తారంబునుఘోషప్రవేశంబునుయోగనిద్రాచరితంబునునందపుత్రోత్పంబునుగూతనానఁహరిణింబునుశక్తిబలంబునం
బునుతృణావప్సరణంబునుగర్భాగమనంబునునారాయణాదివామనిదైవంబునుబాలకీదయసుకృష్ణతృణంబునువాసు
దేవదత్తగహ్వరవిలోకకృష్ణమానాభిలలోకాలోకనంబునువనీతచౌర్యంబునుయశోదారోపంబునుడెలూకబంధనంబు
నుఅర్జునతరుయుగశనిపాతంబునునలకూబరమణీగ్రీవులశాపమోక్షంబునుబృందావనగమనంబునువత్సపాలనంబు
నువత్సాసురవధయునుబకదనుజవిదారణంబునుఅఘాసురమరణంబునువత్సాసురణంబునుసూతవత్సబాలకల్వనం
బునుబ్రహ్మవినులీయుగ్మోపాలకత్వంబునుగార్దభాసురదమనంబునుకాళియఘణిమర్దనంబునుగరుడకాళియనాగపిరోధ
కధనంబునుప్రలంబాసురహంసంబునుదవానలపానంబునువర్షర్షవర్షనంబునుశరశ్రూలలక్షణంబును వేణులీలానంబు
నుహేమంతనమయనమాగమంబునుగోపకన్యాచరితహవిష్యవ్రతంబునుకాత్యాయినీవనంబునుపల్లవీపాపహర
ణంబునువిప్రవనితాపత్రాన్నభోజనంబునుఇంద్రయాగనివారణంబునునందముకంధనంబునుచంద్రునితభజనంబు
నుపాహాననలవర్షంబునుగూవర్ధనోద్ధరణంబునువరుణకింకరుంధునందుంగొనిపోయినహరిదెచ్చుటయునువేణుపూర

ణంబునుగోపి కాజన ఘోషుల స్రవణంబును మునాటిరవన సహరణంబును కృష్ణాంతర్రాసంబును ఘోషు కొమిలీగణాన్వేషం
 బును గోపి కాగితలును హరి ప్రసన్నతయును రాసక్రీడనంబును జుకేళియును సర్వభావములై ననుదర్శనవిద్యాధరుండు
 హరిచరిణి గాడరంబుననిజరూపంబువడయును శంక చూడుడు సగుహ్యసనిపించుటయును వృషభాసుర విదళనం
 బును నారదోపదేశంబును హరివృత్త కథ నేటింగికంఠంబుచెడివీకవసుచేపు బద్ధులంబు చేయుటయును ఘోట కాసురుండు నకే
 శియను దనుజునివధియును చుండును నారద స్తుతియును స్రోమదానవచరణంబును అశ్రూరాగమనంబును అశ్రూరరా
 మకృష్ణులనల్పంబును ఘోటనిర్దనుంబును మునాజులంతరాళంబునకూర్చు పహరివిశ్వరూపమునుగా చూచు
 నుల శ్రూరస్తవంబును హుధురానగిరప్రవేశంబును రజకవధయును వాయుకిమాలినులచేపహ్లానమొందుటయును కుబ్జా
 ప్రసాదకరణంబును ధనుర్బంగంబును కంఠమన్న వస్త్రంబును కువలయాశీడరంబును రంగస్థల ప్రవేశంబును చాచూర
 ముష్టిగులవధయును కంఠవధయును వసుదేవదేవతీబంధమోక్షంబును ఉగ్ర సేనునిక రాజ్యస్థాపనంబును రామకృష్ణులు
 సాచిల్వలంబునీవ్యలభిధిసంచుటయును సంద్యోపనీనగరిమనంబును గురువు త్రదానంబును ఉద్ధవుని ఘోషయాత్రయు
 నుద్ధృతగుగీతలును బావాగ్రహగుంబును కిరగరంబునకును క్రూరుపింఛనిసంబు చేడినూ రాస్సటయును కింభార్యల
 గునస్తి ప్రాస్తులు జరాసంధునకుం గుంఠురణంబెఱిగించుటయును జరాసంధునివడయాత్రయును మధురానగరనిరో
 ధనంబును ముగ్ధంబును జరాసంధుండును పుస్తక వారంబులు పలాయితుఁడగుటయును నారద ప్రేరితుడై కాలయవసుండు
 వాళుర సైంధావేడలుండును ద్వారకానిగరిన్వ్యాణంబును మధురాపురంబు వాసులండువయోగబలంబున హరి ద్వారకాన
 గరంబును చేచుటయును కాలయవసుండుమారి వెంటఁజరిగి గుహయందుని త్రిండు నముదిసందుని దృష్టివలనీతి
 గుంటయును ముదిసండుడు హరినిసం స్తుతిచేతవంబునసంజనుటయును జరాసంధుండు గ్రన్థులు గామకృష్ణులపై నేలే
 చుండును ప్రవహింపవర్తరాహోహణంబును గిరిహనంబును గిరిడిగనుటికి రామకృష్ణులు ద్వారకకుంజనుటయును గుక్కిణీ
 జన్మంబును గుక్కిణీసం దేశంబును వాసుదేవాగమరంబును గుక్కిణీగ్రహణంబును రాజులొకవలూయరంబును గుక్కియను వా
 నిభంగంబును గుక్కిణీకల్యాణంబును ననుక భలంగదతమగ్రంధంబునందు పూర్వభాగమునంపురాణము || ..... ||

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము చతవసర-ంధము
 ఉత్తర భాగము.

శ్రీకృష్ణకరోషతరగ్నాకరకమనీయగుణాకారకారుణ్యాకరిభీకరశరధా రాకలతదావవేంద్రగామనరేంద్రా ||
 వ|| మహనీయగుణాకరిష్టుగురుష్టు శ్రేష్టులకునిభింపురాణవ్యాఖ్యానవైఖరినమేతుండు సూతుండిల్లియెరట్లు పాయో
 వపిష్టుడైనపరిక్షిన్నరేంద్రుండు గుక్కిణీపరీణయానంశరంబునై చకి ధావృత్తాంతంబులయును వినుచునిన శుకయో
 గిండు (ఉద్గ్రసీయో) || ఉ|| రాహురసాముంక మునదర్శకుఁడీశ్వగుంటిసంబుల || దామునుగర్భుడై పిదపదర్శనమేతుని
 దేవాలభిచైవేనఁబుట్టజేసహరిపీర్వమనంబ్రభింఁచెరుక్కిణీ కామినిగర్భమందురంబుండనుమారటమూర్తియోయ
 న || వ|| అంత నాడింభగుండు ప్రమృష్టుండను శేరశిఖ్యాకుండయ్యెనాశీశువుసూతికావ్రహంబు నందగ్లిపాడిగిటనుండం
 దనకుశత్రుండరియెఱింగి శంబరుండను రాక్షసుండు దనమాయాబలంబునగామగుపియై వచ్చిరోహిణీ సమద్రంబు
 లోనై వితనిగృహంబునకుంజనియెనంత నాశామకుండుజలధిజలంబునదిగంబుడనొడంబు యొక హహామీనంబును గెనుచు ||
 క|| జాలంబుపిహరుజులచరిజాలంబులఁబోవనిక చనిరోహిణీ జ్వాలలునిగుడగనూరకి జాలంబులునై విష్ణుజాలరులం
 త || వ|| నను ద్రంబులోననామీనంబునుతగ్నిహదరంబులె నమీనంబులఁబుట్టగొని తెచ్చి శంబరునకుం గానుక గాడిచ్చిన
 నతండువండితెండనిహహానగృహంబునకుంబుదిన || క|| రాజుగిరియెడబాలురు రాజీవముకడుపుత్రవృరాజునిభా
 స్వ్యురా రాజశిశువుగాఁజెప్పిరి రాజీవధాక్షిణ్యెనరతికినరేంద్రా || వ|| అంత నారదుండువచ్చి బాలకునిజన్మంబును శంబ
 రోద్వోగంబునుమీసాదరప్రవేశంబునంబెప్పినివోయాదో మాయావతియను పేరశంబునియింటబాతి ప్రత్యంబునకు
 పుమదహనదగ్ధుడైనతనపినిమిటిశరీరధారణంబుసేయుట కెడుటూచుచున్నయదిగావుననయర్థకుండుకందర్పుం

జనితెలిసి మెల్లనవు త్రాగియై న తెరంగున శంఖరునియనున నీ వవస సూపకారులయొద్ద ననుసాపనిండ్లెప్పిసోపింపుచుం
డె నానుమానుడును || ఘృతాలంబున నారూఢయోవాసుండె || కి || సుందరమగుతనగూపము | సుందరులొక మారు దేహజూచి
నజాలు || సౌందర్యమేమి జెప్పును సౌందర్యమని డాచుని డాయ బుద్ధియుట్టింపుచు || కి || చక్కని వారలచక్కదనంబునకుమిం
ప నెవ్వఁడుయోగ్యుండయ్యె మిక్కిలి తపమున మెఱయునంబి కను నైశంకరు నెవ్వఁడునగము సేసె || బ్రహ్మత్వమునుబొంది
పరిగునిభాతను వాణి కైయెవ్వఁడు వాడిచెట్టిచే వేయుడా గులతోటివిబుధలో కే నగుమూర్తికి నెవ్వఁడు మూలమయ్యె || ము
నులతాలివి కెవ్వఁడుములునువు || మగలమగువల నెవ్వఁడుగురులుగొలుపు || కుసునగధనువున నెవ్వఁడుగొన్న జయము |
చిగురువాలున నెవ్వఁడుదిక్కు పరచు || వ || అనితన్ను లోకులువినుతింతు ప్రభావంబులుగలిగినదృక్పథలో చనుండును ప్రలం
బబాహుండునుజగన్మోహనాకారుండునై నవంబ బాణునిగని లజ్జాహాసగర్భితంబులై నమాపులంజాచుమమాయావతి
సురత్రాంఠి జేసినంజూచి ప్రయ్యమ్నండ్లబ్ధియె || మత్తకోకిల || నాతనభావుండేతడంచును నానయించుక లేకయో |
మాతనిడియేమి నేడిటుమాతృభావముమాననం || ప్రితిగాముకిభంగింజేసెను పెనుపెనువి భ్రమములే మహా | భార్యతప్పట్రికి
నీగుర్తముగాదుమోహము సేయు గా || వ || అనినరతియిట్టియెనివు నారాయణునంబునుండవై నకందర్పుండపురూర్వ
కాలంబున నేనునీభాగ్యునై నరతనిభీతిశువవై య్యుండనిర్దయుండె వొంగిలితల్లియొంటం జేసినంబుడు గొనివచ్చినిన్ను
నీరధిలోవై చిన నెక్కడ మీనంబు మ్రింగెమో మోనరంబు చెడనితీపుమీదకి కార్యమాకర్ణింపుము || క || మాయావిచిత్రుడుర్వ
తిమాయఁడునంగరములందమర్దులఁగెలుచు || మాయకరణమునీగి || మాయుంపుము మోహనాదిమాయలచేత ||
మత్తకోకిల || పాపకర్మఁడువీచునిన్నిబుట్టితెచ్చిన లేదినా | పాపఁడెక్కడఁబోయె నెనునూతనబాపి తేడియించు
దా || గ్రేవుభాసినగొలుపుంగినిభిన్నయై వడిగాధనం | తాపయెనినుసాంఠికాం దివతల్లినుయ్యుడనుండు నే || వ || అనిపలికిమా
యావతిను హానుభావుండై న ప్రయ్యమ్నకినర్వత్ శ్రుమా యావి నానియగు న హానయావిద్యనువడిశించె నివిధం
బున || గ || గురుమా యారణ చేయె కవచయె కౌగండియె బాణయె | హరిజంఘోరినకాల వైదితివి నాడంభోఁడిగినన్ను
ఘోరరణాంభోనిధిత్వ తుతిన్నునిదె లేర్పంచుచేతెన్న సా | హరినివ్యాంబుగున్నునన్ను సేనాడంబుగ శంఖరు ||
చ || అదగింబి యుక్తకృష్ణనుతుండాడినకర్పూరభావంబుల || బసహతమై వడిగవయవన్నగరాజముబోలితంబురం | డద
రుచు లేచినచ్చిగదనచ్యుతనందను వ్రే సెనజ్జ్వలిచ్చిదురకి తోరఘోచననభీకణ నాదము చేసెయ్యుచు || క || దనుజేం
ద్రుఁడు వ్రేసినగదఁగదవచే బాయనడచిననుజులు బెడర || దనుజాంతకునికుమారుండ | దనుజేకునివాదనార్చితనగద
వైచె || వ || అంత నారకకృష్ణుండు వెక్కనంబగురోషంబునఁదనకుం దొనిహయండ్లెరిగించిన దైతేయమాయనాశ్ర
యిదివింబికి నెగినపంబ బాణుని పై బాణవర్షంబుగురిసిననన్న హారభంకునుచ్చియునుంబలింపక ముగ్ధురంబున సర్వమా
యావి నానియై న సాత్వికమాయంబ్రయోగించిననుజుని బాణవర్షంబునివారిం చేసునియు వాండు భుజగగుహ్యకి పితౌచ
మాయలువన్ని సుప్పించిననన్నియుండప్పింది || క || గండధరమూర్తిగొని | యెందాడకచక్రి నూనుడుగ్రత రాసి || ౩౦
డించెతగురునితలఁగండల కౌటిరహణులుగుంభిఁరాల || క || దిగురాకడిదపుధారల | జగములఁబరవశము సేయువల
పానికిదొడ్డగునుక్కడిదంబునఁదనపగతుండెగ్రేయుటెంతవనితింప || క || తెగడుచునుండక శంఖరు | డెగడుచు

— ధీ రతిదేవి ప్రయ్యమ్నసహితయై గగనమార్గంబున ద్వారకకుబోయిచేరుట. ధీ —

బూవింట్టిజౌదుధీరగుణంబున్ | సాగకుచుగురిసిమదమునఁ | నెగడుచుగనుచుములమునరునిర్జరలధిపా || వ || ఇట్లుశంఖ
రునివధియుంచిలిసిల్లుచున్నయించువిలు కానింగొంచునా కాశ చారియై యారతిదేవిగగనవభృబువట్టివ్వారకానగిరోప
రిభాగంబునంజనుడెంచిన || గీ || మెరుపుతీగతోడి మేఘంబుకై వడియెవదకొడమింబునుండికదలి | యరుగుడెంచెనుదనుఁ
డంగనాజనములు | మెలగుచున్నలోని మేడకడకు || ముగిలదశ్యాముంబ్ర లంబబాహుయుగంజం దాననంబిలనంకులవ
క్రాలకచేత వాసుధునవయుగింహమధ్యస్థ శూలార్యులవ శ్రేణులునుగంహాసలితుంబం చాముఘంసీరజా | కులు
దా లేమనిపాటంజూచిహరియంచుండగిరవ్రైయెడ || క || కొండలుహరియగునందురు | కొండలుదిహ్మములుగొ
న్నికొనిహరికివేటించురు మెల్ల నె తెలియుదఁగుండుగురుఁజూచి కొండలుబలుగములై || క || హరియని దెనువకపిగవను |
హరిబోలెడువాఁడుగానిహరిగాదనుచు | హరిమధ్యలల్లనల్లన | హరినందనుఁడాయవచ్చిరాశ్చర్యముల || క || ఉలన్నులు

సేవవచ్చిమరునందులుచూడగదానువచ్చిసంపన్నగుణాభిరామమరివట్టుపుడేవిదర్శపుత్రి శ్రీ కన్నులనాకుమారకుని
 కై వడి నేర్పడఁజూదిబోటితోఁజుట్టులజేపనిట్లనియెంపుమదైన్యములుల్లగఁ॥౧౯॥ శా॥ ఈకంజేతుఁడీకుమారతిల
 కుండియుండువిగ్రహనందీక్షంతరమధ్యుడివృటికి నేడెందుండియెఁచెనెసా॥ యాకాశ్యుఁనిగన్నభాగ్యవతిమున్నే
 సోములమొచ్చెనెసా॥యెకొంతామఁగియందువీరిగనెనొయెకాంతడికాంతుని॥౧౯॥ శా॥ అలినాథులుచాలివిడ్డనికిఁబో
 కాడిదివీసూతికాశాలానుధ్యవిశాలతల్పగతివైచన్నిచ్చినిర్దిష్ఠనా॥బాలున్నాచనుబాలకుంజెడిదియేపాపాత్తులే
 ల్రోవము॥న్నేలిలంగనిసోయిరోశివుదావేతల్లిరక్షించెనో॥౧౯॥ కొడుకఁడునాపాదిగిటిలోఁజెడిపోయినబాలునుండిచె
 లియాతెలియఁబడదేనా॥ర్యునతఁడేవడుపునసేచ్చిటనిలిచివర్తించెనెసా॥౧౯॥ ఇందాకవాఁడుప్రతికిన॥ సందేహ
 ములేదుదేహచాతుర్యవయః॥సౌందర్యంబునలోకులు॥వందింపగనితనియంతవాఁడగునుమ్మి॥ను॥అలివాసిద్ధమునాటిబాల
 కునకియ్యాకారిమీపగ్గమీగఁజూపంబుమిలోకనస్వరమలీగాంభీర్యమీకాంటిఁడతఁడేకాదగునున్నవారలకునాయాత్మే
 శుసారూప్యసంగఁసేధింపడుపీనియందుమిగులంగోరూహలంబయ్యెడిగఁ॥౧౯॥ పాదలెడిముదమునఁజీతము॥గదలెడినాయె
 డనుమూపుగన్నుల వెంటఁ॥బొడలెడినానందాశ్రులు॥మెడలెడిఁబాలిండ్లఁబాలుమేలయ్యెడిసా॥ అనిడోలాయమాన
 మానందెఱువితరీంపును॥ ౧౯॥ తనయుఁడనినామవదలచును॥ దనయుఁడుగాకున్నమిగులఁడతిఁగొనినవతుల్॥ తననగి
 యెదరనితలఁచును॥తనసంతయమెలమిఁగియెదనుమధ్యునుడిగఁ॥౧౯॥ ఇట్లుగన్నీలేదేవిచారింపుచుండలోపనిగరికావ
 లివారివలంసెక్కింపుండుదేవకీవసుదేవులదోడ్పడెననుదెదినసర్వజ్ఞుండయ్యునేమియువివరింపక నూరకుండెంతనార
 దుండుచనుడెచిశంభులకుమారునింగొనిపోవుటమొదలైనవాస్త్రలెటుంగిదివక॥వచ్చినబాలుఁడుగ్రన్థులవచ్చినక్రి
 యింబెఁదెఱవగ్రన్థులకునిసచ్చరితునేడగంటిను॥చెచ్చెరమున్నెటితవముసేయంబడెనో॥౧౯॥ అనియంతకిపురకాంతలు
 నుదేవకీవసుదేవరాఁగిచ్చులునుయిథోవితక్రమంబుననాదంపతులపదివ్యాంబరాధరకాలంకృతలసన్నధినిదినంతోపిం
 చిగుక్కినేవీయునందునుంగొనియిఁచుకొని॥శా॥అన్నాచనుఁబాపిన్నిదనుజూడంభోనిధింపజేసే॥యెన్నేవగ్రములయ్యె
 బాసినుతనివేరిఁజీపించెయి॥సన్నాహంబునతత్తుఁగెల్పితినియాశ్చర్యంబునండ్లెడిగఁ॥౧౯॥ ఇన్నుంగొందినింతకాలమునకుఁ
 నేధినిర్వృత్తఁడెఁగి॥౧౯॥ వ॥అనికొడుకునుంజూచినంతోపించికోడలిగుణంబులుకై వారంబుఁజేసివోదంపుచుండెంతదాన్
 రకానిగరంబుప్రజులవిగ్రహస్థిందెరుదు॥౧౯॥ సీరిపెనిమిటిపుత్రమండగు॥మరుగనిహరిఁజూచినట్లుమాతలదమలోఁగరుగు

— శ్రీకృష్ణుండలోకావదాదృశ్యకీర్తనకవచమునకుఁజూపినదెచ్చుట, శ్లో —

దురటపరకాంతలు॥మరుగనిమోహంధకారమగ్నులుగాఁదే॥అనిచెప్పెనుపండిల్లనియె॥౧౯॥ సత్రాజిత్తునిశాచరశ్రున
 కుఁగిఁజుఁజేసినదివ్రతముతోఁబ్రుత్తశమంతకమఁగియును॥ మైత్రింగొనితెచ్చియిచ్చెనుమజాధిశా॥ అనినవినిగాజ్ఞిని
 యె॥గి॥ శౌరికేమితస్పసేసేసత్రాజిత్తుఁగూతుమఁగియునేలంగొరియిచ్చెనతనికెల్లుగలిగెనాశమంతకమఁగివిప్రమువ్య
 నాకుని స్తంపు॥౧౯॥ అనినవినిశుకయోగివర్యుండెట్లనియె॥త్రాజిత్తునవాఁడుసూర్యునకుభక్తుండైచెలిమిసేయనతనివల
 న సంతసించి సూర్యుండుశ్రమంతకమఁగిచ్చెనామఁగిశంతంబునధరియించిన త్రాజిత్తుండుభాస్కరునిభంగి భాసమా
 నుండై ద్వాపరకానగరంబునవచ్చిననూరంబునతనింజూచిజనులుచుగోచ్రభావలలితోహితవృష్టలై సూర్యుండశింకిం
 చివచ్చివారికిట్లని॥౧౯॥ నారాయణదామోదరసీరజదశనేత్రచక్రినిభారేగదా॥ధారణగోవిందనమ॥స్తానముయమపుత్ర
 నిత్యకల్యాణహరి॥ను॥దివిజాధిశ్వరులిచ్చగింతురుకదాదేవేంద్రజాడయా॥ దవవంశంబునగూఢమూర్తివిజగత్ప్రా
 ణుండవై యుండఁగా॥ భవవీయాకృతిఁజూడనేడదెరుచిప్రచ్ఛన్నదిగ్భాగుండైరవియోసీరజగర్భుఁడోయొకఁడుజేరిన్వ
 డైమూర్తంబున॥౧౯॥ వ॥అనియిట్లుపలికినమూఢజనులంజూచిగోపించుచునగి మఁగిసమేతుండైనసత్రాజిత్తుండుగానిసూ
 ర్యుండుగాఁడనిపలికిననంతసత్రాజిత్తుండుశ్రీ యుతఁడై మంగళాచారసంచారితంజైనతనగృహంబునకుంజనిమఃహీనురు
 లచేతనిజదేవతామందిరంబునవచ్చుణి శ్రీకృష్ణుండుప్రవేశంబుసేయించెనని॥ ప్రతిదినంబున నెనిమిది బారువులనువర్తంబులా
 నంగుచుండు॥౧౯॥ ఏరాజేతరవసునలి॥ నారత్నముపూజ్యమానమగునక్కడవో॥ గారిష్టసర్వమాయిక॥ మారీదుగ్ధిక్షుభ
 యముమానునకేండా॥౧౯॥ అమ్మణియాదవవిధునకునిన్నునిహరియకుగ నాతడికథనేచ్చగఁబొమ్మనిపలికికెనుజక్రికి॥
 నిమ్మణియాసన్నమీద నేమాననుచు॥అంత॥౧౯॥ అడరెనువేడగలంతమునన్ముగిదాగ్నిబ్రసేనుడొకగ్రహ॥డడపికి

ఘోరవస్యమృగయాగత సేనవానిజంపి పైఁ బటమణిఁగొంచు సొక్కపారిపారగదానివధిందిదానయే॥ రృదగసుజాంబ
వంతుఁడు ప్రభాతైగంతము నాశమంతము॥)క॥ కనిజాంబవంతు డామణిఁగొనిబోయిమిషతైలగుహఁజొచ్చిముడం
బునఁదనకూరిమిమతసునును కేరీకండుకంబుగాఁజే సెన్పుపా॥)వ॥అంతన త్రాజిత్రంతుత్సనకూలాదరుండు నప్రసే
నవనింగానకడుఁఖంచును॥)ము॥మణికంఠంబునదాల్చి నేడడవిలోమావాఁడువద్రువగా॥మణితై పట్టివధించినాడుహరికిఁ
మర్యాదలేదంచునా॥ మణముంజేయగ వానికూడణముగంపధ్వంసియాలిందియే॥ ప్రణముం నాయెడలేదు నిందగలిగె
వారింనుఁతీరితియో॥)అనితెరిగింది॥)ము॥తన వారెల్ల బ్ర సేనుజాడఁడెలుపందరిగించుమనవృద్ధిత॥ ద్వనవీధిగ నెనేల
గులిసవ హాశ్వంబుంబ్ర సేనుం బ్ర సే॥సునిహింసించినసంహముగమ్మగపతిఁ సెప్పించిఖండిందియే॥ గినభల్లగముజొ
చ్చియున్నగుహయంగృష్టుండురీవిష్టుఁడై॥)వ॥ కళతనకెంటనంటివచ్చివ్రజసెల్ల గుహ ముఖంబునవీడి పాహ
సంబున వహవంభావుండైనహరిదిరంతరీరంధ్రనివిదాంధకార బాధురంబై భయంకరంబై శాలంబైన గుహంత
రాశంబుసాచ్చిచనియక్కడ సొక్కబాతిక కెముజదర్శియి కేరికండుకంబుగాఁజే లంగట్టివయస్సు శ్రేష్ఠంబుగనిహరింప
నిచ్చయింది॥)క॥ మేల్లెవదములిడుచుయదు॥వల్లభుఁడాబాలకడనవచ్చినగుండె॥ ర్దుల్లనఁజూచికంపము॥ మొల్లంబుగ
దానిదాదిమొరవెక్కిచ్చుపా॥)వ॥ అంతనాధ్వనివినిబలవంతుండైనజాంబవంతుండువచ్చిరసాన్నియొనికృష్ణు నెఱుంగక
పా కృతపురుషుండనితలంచికృష్ణునితోరణంబుచేసెనందు॥)క॥పలలమునకుఁబోకొడుడే॥గలక్రియత ప్రములఁడగుల
గరములవిజయే॥వృలనిరువదియొనిమిదిదిన॥ములువోరినగవరేంద్రముఖ్యుండుహరియో॥)క॥అడిదములుదరులువిరిగి
బెడిదములగుమగతనముఁబిలువవకవడిఁబడుగులవమపునఁబడియెడి॥ పిడికిలఁబొడుచులుగులనఁజెరసెరిపుగు॥
శా॥ స్పృహపాంక్తులులుల్లిపారియు॥భల్లకలోకేసుండు॥ముష్టామష్టినహర్షితంబుజయసంమోహంబులంబోరు
చో॥బుష్పింబాసిముకుందముష్టిహతులబాన్ధుశ్రమోపేతుఁడై॥ పిష్టాంసరీరకీరరుండై యతఁడుదాళితాన్ధుడైయిల్ల
నెఱా॥)వ॥జీవానిన్నపుగాపురుషునశ్రీస్తరుండైనవిష్ణుంబ్రభవిష్ణుంగా నెఱుంగుదునర్చనారంబులకుంబ్రాణప్రతాప
డై శృబలంబులునీవధిస్తంబునకునర్చస్థితియంబుల నెవ్వరావరితురువారికినర్చస్థితియంబుల సేయునీస్తరుండప్రసీవత
న్మకుంబరమాన్తపుత్రీవయనివారియును॥)సీ॥బాణాగ్ని నెవ్వఁడుపఱిపయోగాశినికిందిబంధించియెపుమా వెలఁబరగ నెవ్వ
డుఁబ్ర రావప్రభారాశిచేదానవగర్వాంధతకునమణి॥ గంజారములు ద్రెండుకరిభంగి నెవ్వఁడుదశకంఠుకంఠబృంద
ములుద్రుంఁచె॥నాచంద్ర సూర్య మైయమరు లంకారాజ్యమునకు నెవ్వఁడుభీషణునినిలిపె॥ నన్ను నేలినలోకాధిరాధుం
డెవ్వఁడంతోదారకరుణారసాద్ధియెవ్వఁడాతఁడప్రసీవకా వెమహత్తనేకు॥మాదుపడియెగుఱేసెనితరువలయు॥)వ॥అ
నియిల్లవరవభక్తుండైనజాంబవంతుండువినుతింపిన సతనశరీరనిగ్రహనివారణంబుగాభక్తవత్సలుండైనహరితనకరం
బునసతనశరీరంబునిమిరీమేఘగంభీర భావణంబులహరియిట్లనియె॥)క॥ఈమణిమాచేఁబడెనని తామసులూనరించునిందడ
ప్పేకుగొర్రై॥నీమందిరమగువలమున॥కేవల దెంచితిమిభల్లు కేశస్వరవింఁపే॥)వ॥అనినవిఁసంతసిందిజాంబవంతుండుహణి
యనుందనకూతుజాంబవతియనుకన్య కామణియునుండెచ్చిహరికింగానుక గానమర్పించె నలమున్నుపారి వెంటవచ్చిన
వాళులిలంబువాకిటంబుండైండుదినంబులుహరిరాక కెడుటచూచి వేసటివగదితమపురంబువకుంజనిరంతరేవకీవసుదేవు
నిశిమనుమిత్రంబుభుజ్జాతిజనులునుగుహసాచ్చికృష్ణుండురాడుచిక్కిరితేకింది॥)క॥దుర్గమనుగులిలమునహరినిర్గుం
డరవయి నేడనిపారురు॥వద్రమలై సేవిందిరిదుర్గగృతకుశలమార్గతోషితభరత॥)క॥హేలాయితమానసులైజాలిం
డిజకులుగొలువఁజేందికబలికె॥బాలామణితోమణితో॥ హేలాగతివచ్చునంబుజేతుఁడునుచు॥)క॥యత్నమునఫలం
ప్రసన్నపశ్చనమూహములుబెగడఁబడ్డాయుండావత్తునుతోగన్యాజనరెహ్మనుతోబుడికివచ్చెరయముననఁతె॥)క॥
సంభూడైనవాడఁపురరాగతుండైన నక్రియందలంచికన్యానణసంయ్యుతుండై వచ్చినహరిగనివితోత్సవకాతుకముల
వెలసఁపారురు॥)వ॥శిల్లుకారితనపరాక్రమంబునజాంబవతీదేవింబరిగ్రహించిరాజసభకునత్రాజిత్తుంబిలుపింది యా
వృత్తాంతమునెఱిగించిన త్రాజిత్రునకుమాణినిచ్చిననగండుసిగ్గుపడినగొంబుచ్చుకొనెవచ్చె శాంబు సొండుచుబ
లవిష్కారధణునకు వెఱుచుచునింటికింజు॥)క॥పాపాత్ములపాపములంబాపంగా మోపునట్టిపద్మా యునిపైఁ బాపముగ
లంఘిమెడిన॥పాపాత్ములపాపమునకుఁబారముగలదే॥)ను॥మితభాషితముమాణియేలహరిపై మిథ్యాభియోగంబుచే

సీతఃపాపాత్ముఁడవర్ధలుఁడనుచున్నీ త్తుండమత్తుండనుగ్రహిని జీహముగాల్పనేమరితమేమార్గంబునంబాయునేగతిఁగం
 పారిప్రసన్నుడై ననుచు నన్తారణ్యభావంబున॥గీ॥వణియుఁగూతునిచ్చిమాధవుపదములఁబ్రొట్టుకొంటి నేని బ్రతుకుగ
 లదుసంతసించునతఁడునదుప్రాయశుగునిదీనశ్యునితరవృత్తిఁజక్కఁబడదు॥ మ॥ అనియిట్లుంగిబహుప్రకారములనే
 తాంతర్ముఁడై యింటిలోఁగఁదనబుద్ధింబరికించినతఁగివసత్రాజిత్తుసంప్రాప్త॥భనుఁడై యిచ్చెన్వత్సయోధితరికి॥భానా
 నంసోహరికి॥దనుజాధిపిదారికి॥హరికిఁగాంతరన్నముఁగల్గెత్తుము॥॥ఉ॥ తామరసామోడమృతండుదారయ
 శోనిధిపిండియాడెనా॥నానుజేంద్రనందితగుణస్థితిలక్షణసత్యభాస॥ నుద్దామపతిత్రతాత్వనయధర్మవిచక్షణతాద
 యాయతే॥కామనుసత్యభామనుముఖద్యుఃఖినితపోవనయ్యెడ॥క॥వణియిచ్చినాడువానర॥వణినిసమమాకుగలవు
 మణులుకుమారి॥వణిచాలునంచుగృహ్నుడు॥ వణిసత్రాజిత్తునకునుమణులగనెచ్చె॥.....

— శ్రీ శతధన్వంతునత్రాజిత్తునజంపి నణివహరించుట. శ్రీ —

వలంతనక్కడకుఁతీసిపాతులై నపాండవులులాటోగారంబునదగులై రవినినిలాగధనర్మనుండయ్యునుకృష్ణుండుబలభ
 ద్రసహితుండై కరివగరంబునకుజనికృపవిదురగాంధారిభీష్మ ద్రోణులంగనిముఖివశమునంబులు సేయుచుయ్యెడ॥సీ॥జ
 గతిశీవినవయ్యశతధన్వంతుఁడనియత్రాకర్మతవర్మలాప్తవృత్తిమనకీత్తుననుచునన్నునిజేసిరణకుఁబుట్టెనునకు
 నిచ్చిపాడినప్పైబలుఁడునత్రాజిత్తుగఁగియేక్రియనైనమణిపుచ్చుకొనుచునినతరుమొలసి॥ యనితన్నుఁద్రేరేపనా
 శతధన్వంతుఁడవగువుఁగటికివాఁడువట్టించు॥కరణిదురబోవఁగడగినత్రాజిత్తుఁగట్టిచవివారిభామలెల్ల॥ మొలలునెట్ట
 లాభమునజేసిమణిఁగొండు॥జనియెనెక్కఁనాఁడుజవరేణ్య॥వ॥ ఇట్లుహతుండైనతండ్రింగనిశోకించినశ్యుభామయత
 నిందైలద్రోణియుండుబెట్టిందివాస్త్రపురంబునకుంజనర్యజుఁడైనహరికినత్రాజిత్తునగుణంబువిన్నవించినహరియుచుబ
 లభప్రంధునుతాత్వగులయ్యునునుచువ్యభావంబులవిలపించిరంతబలభద్రసత్యభామనహితుండైహరిద్వారకావగరం
 బునకుమణివచ్చిశతధన్వంతుఁడెననితలంచిననెటింగిశతధన్వంతు ప్రాణభయంబునగృతవర్మయింటికింజనతనసన
 హేయండువుగన్నునిపరికిరంగృతవర్మయిల్లెయె॥ఉ॥అక్కటరామకృష్ణులువహాత్ములువారలకెన్నసేయఁగానికగడనె
 వ్వఁదోపువినమేర్పడఁగంనుబంధుయుక్తుడైదిక్కడెమున్నుమాగధుఁడుసేనలతోఁబడియేమతోయుమత॥ దిక్కులభా
 రడేనునకుదృప్తమువారలలాపువంతయే॥వ॥అనియత్తరంబుచెప్పినవిశిశతధన్వంతుక్రూరునియాటికింజనిహరితోడివగ
 కుండోడురమ్మనిదీనినక్రూరుకుహరిబలవరాక్రమదైర్యధైర్యంబులుగ్గడించుమరియునిల్లెయె॥సీ॥ ఎవ్వఁడువిశ్వంబు
 నెల్లసేలియడై పుట్టించురక్షింపూహరియింజేయ॥నెవ్వనిచేపల నెఱుగరు॥హృదులెవ్వనిమామమోహింపుభవని మే
 డెండ్లపాపడైయేమిభువోకచేతగోరక్షణమునకైకొండనెల్లె నెవ్వఁడుకూలఁగూడేశ్వరండువృత్తకర్మఁడనంతుఁడుగర్మ
 సాక్షి॥యట్టిభునునకుశోకించనవరతము॥ మ్రొక్కెదముగాకవిద్యేషమునకు నేము వెఱుతుమొల్లునునీపాదు వేగఁబొమ్మ॥
 చాలుపది వేలువచ్చెనీనఖ్యమునను॥వ॥అనియిక్రూరుండుత్తరంబువలికినన్నహానియక్రూరునివద్దనునిద వెఱచిశతధ
 న్వుండుతురగాదాఁడుండై శతయోజనసూరంబువనియెనంతగరుడకేతనాలంకృతఁడైనలేకిక్రూరామకృష్ణులు వెనుదని
 రంతసంతకునుమిళిలానగరంబుచేరినలావంబునందు॥వ॥తురగముద్వీర్ణతల్లడమతోశతధన్వంతుఁడపానచారియైపరుడ
 బోససానుగనివర్తనభామండుమాడఁబారిభీకరగతివానిచుక్తములండెత్తవైవడ వేసె॥జక్రముంబరిహరదైత్యచక్ర
 ముంబ్రభావయ మోదితదేవశక్రము॥వ॥ ఇట్లు హరిశతధన్వని వధియుంది వానివస్త్రంబులయ మణివెన
 కి లేకుండుటదెలసి బలభద్రునికిడకువచ్చి శతధన్వంతుడారక హతుండయ్యె వణిలేదనిన బలభద్రుండిట్లెయె॥సీ॥
 అనణిశతధన్వంతుఁడవహరించుటనిక్క మెవ్వరిచేదాపనినాహా॥ నేగమేనివేగి వెదకుముపురిలానవై దేహుదగ్గింప
 చాంగలదు॥సోయవచ్చెనీనిపురామ్మనిదీక్షానిధిమొల్లనరాముండుమిళింజొచ్చి॥పోయిజనకుండుప్రెడగనిపార్షిందియెంత
 యాత్రియ మతో నెడుఱవచ్చి॥య్యువృపాద్యాదికృత్యంబులాధరించి॥యచ్చవచ్చినవస్తువులెల్లగిచ్చియిండుమనిభక్తి
 జేసిననుండెమునలిగవలయేశ్వరమిళిలంఁగొన్నియెండ్ల॥వ॥ అంతదుర్యోధనుండుమిళిలానగరంబునకుంజను దెంచిజ
 నకరాజుచేతనమ్మాదితుండై॥క॥వలమునగాంధారేయుండులలితగదాయుధకౌశలమునేచ్చెడగ॥ హరిచేక్రితజన
 నిరరఁధరిచేదైలాశ్వరీరథులగణబలిచే॥వ॥అలకృష్ణుండునుద్వారకానగరంబునకుంజని శతధన్వని మరణంబును

మణిలేసంహటయనునత్య భామసుం జెప్పినశ్యభామాప్రి యకిరుంకుగావుననత్రా జిత్రునకుంబరలోక్త్రీ యబుసేయిం
 డైక్రూర్మవర్తలుతశనస్వమరణంబునికెఱచిదాద్వర కానగరంబువెడలి బహుయోజనకూర సూమికంజరి క్రూ
 రుండులేమింజేసినాచలులేకమహూత్పాతంబులునుశరీరమానసతాపంబులునుద్వారకానగరవాసులసంభాషించి
 నంబులవృద్ధజనులుబెడిపాకిల్లనిరి॥సీ॥కవలాతునివయ్యకాశీశుండేరెడిశుంభునివానలుగురియనునన్ద॥గిరిశ్వర్లు
 నిగొనోహేయితోడిగాంచియనియెడుకన్యనిచ్చి॥కాశీవిభుండునత్తారంబుజేసినవానలుగురిసేనామధమీగ॥ నాతని
 పుత్రులందైనయత్తారండునంతేవాడెమహాతపస్వి॥హరివచ్చెనేనిమామనత్పాతంబు॥తెల్లవానగునియనిస్థలమన॥చే
 వయతనితోడితెప్పించుమన్నింపు॥మానవలయపీడమానవులకు॥వ॥అనివలకుపెద్దలపలుకులాకిరిచిగాతజులలనుంబం
 పిక్కిళ్లడ మాకునిరావించిచ్చాజించిప్రియకథలుకొనిచ్చెప్పి సకలలోకజ్ఞుండుగావునవృద్ధమాధురి భాషణంబులన్నిని
 యె॥సీ॥తానేగురితీతధన్వండుమణిదెచ్చినియింటబెట్టుటజముతేసి॥నాదవత్రాజిత్రునకుంబుత్రకురుంమంతికిరి
 గార్వంబులావరించివిత్తంబులుముగమునుపేభజించుకొనియెదరతనిపుత్రికతెల్లనతడవరులచేదుర్గణంబుజేచిమాడ
 తలకైనతగర్వములుమీదజరుపవలయుమణిగ్రహింపుమహాయైననునన్ద॥దేలమింపుభజనలకైజూపునయ్యని
 గృహమునహాటకచేడికానహితకళములపగురుసంతతమును॥వ॥అనియిల్లుసామనవనంబులుహరిపరికిననక్రూరుండు
 వస్త్రచ్చన్నంబైనమణిదెచ్చిచాకిచ్చిన॥ఉ॥సంతనమందిబుభుజనసంతతికాహరిదెచ్చిచూపె॥త్రాంతమిభానమాన
 ఘృణజాలపలాయితభూనభోంతరి॥ధ్యాంతముహేనుభారవయవన్దణస్త్రిగతేవమానవ॥స్వాంతమగీర్తిప్రగిరితడనావ
 లయాంతమునాశవంతము॥క॥చ॥కామ్యుండుడీక్రియదన॥యత్తారత్వంబుజనులకంకఱుసురునిగ్నక్రమగడదెరిపి
 త్రన్నుఱవక్రూరునికిచ్చెనుఁగృహకలితుండై॥క॥ఘనుండుభావశుచీత్వనందవఘ్నమహాదెచ్చియిచ్చినట్టికథన

— శ్రీ శృంగధాంధ్ర ప్రసన్నపురంబునకిరుట శ్లో —

ము॥వినినఁబరించినచలచి॥జనులకదుర్వశముపాపసంఘముదలగు॥వ॥అతనిొక్కనాడుపాండవులంజూడనిచ్చ
 యించినాత్యక్తిప్రముఖయాదవులుగొలువపునువేర్చునుండిండ్ల ప్రస్థులంబునకుంజనిన ప్రాణంబులనినియిన్రియంబు
 లభాగౌతతితత్వసుందైనహరినిగొనికొనించుకొనికొన్ననిచ్చిదేహసంహంబుననీహితకల్పమలైయనురాగహానభాసి
 తంబైనముకుందముభారపించంబునుదర్శించియావందంబుకొందిగొనియండుండునుయిదిష్టిరీతిసేనులచరణంబులకున
 భివందనంబుచేసియర్దునునానింగనంబుననత్రారించినపలనహదేవులు॥మొక్కిననగ్రచ్చియెత్తియొక్కమీతంబుననాసీనుం
 డైయుండనప్పుడు॥క॥చంచద్ధనకువభారాసుందితయెక్కితపెట్టికురుగులని॥చించుకొనిగ్నజనినవగ॥బాంబాల
 తనూజునొక్కెంబుదాక్షిణ్యం॥వ॥అంతసాత్యకిపాండవులచేతంబూజితుండైయొక్కపీతంబుననాసీనుండయ్యెండ
 క్కినయనుచరులు॥వారిచేతబూజితులైకొలిచియుండిరిహరియుండుంతిదేవికడనుంజనినవస్కరించియిట్లయె॥క॥అ
 త్రాకోడుకులుగొడలు॥చిత్రానందముగఁబనులుసేయగనాన్తా॥యిత్రామగవైయాజ్ఞా॥స్త్రామలుగలిగిమనుడెనన్యా
 దము॥క॥వ॥అనపుడుద్రేమఃపృథ్వీతనండుచుగద్గదభాషణంబుల॥గమగవన్తుతోయమలుగవ్వుగఁగంఠిసుయోధ
 నుండుచేసినయవకారముండడవిజెందినమఃఖముతెల్లజెప్పియా॥గనుజవిరిధికిట్లనియెంద్రయ్యుబైదరికంబుసేయుచు॥
 సీ॥అన్నసిక్కులాలనఅయమహరువపురీపుపుత్రెందననెమ్మితోడ॥మాయన్తయేతెంచిమముజూచిపోయెనునిచ్చియున్నా
 రమునీబలమున॥నాశిన్నవాంధ్రకునామదిక్కెప్పరునేదాదిగానింకినీవెకాక॥నఖలజంతువులకీవాత్తువుగావునఁబరులు
 నావారనీధ్రాంతసేయవయ్యనాభాగ్యమెట్టిదోయనవరతము॥జిత్రముననుండికరుణఁమాచికులైల్ల॥జాపుకుండుపు
 గాదయోవరమపుణ్య॥యమమహారవలేఖ్యుభాగగణ్య॥అనినయుధిపీరుండ్లనియె॥ఉ॥పట్టగలేరునిన్నుండమభావ
 ములండుసంపదనామలేపట్టునదైననట్టికుణభాగ్రచరిత్రుండవనేడుమా॥చుకుటంకుమచ్చెదవుచూచెదవల్లు॥మైన
 మమ్ముసేమెట్టితపంబుచేసితిమధీశ్వరపూర్వశరీరవేళల॥వ॥అని॥ర్మజుండుదన్నుంబ్రాధించిననింద్రప్రసపురంబు
 వారలకుంయనానందంబుసేయుమహరిగొనినెలలువనియిందియుండెనందొక్కనాడు॥వ॥తురకశ్రేష్ఠమునెక్కికం
 కలదనున్ద్రాశీశరీపేతుండై॥హరితోడవనభూమికిగిరిజయుండానస్త్రుండైచంపెతె॥బరశాక్షులతరకుతల్వచమరీ
 కిల్లాకగంధర్వకాసరకంఠీరవశద్దకౌలహరిసేసారంగముఖ్యంబుల॥క॥అచ్చొట్టంబుపీత్రములైచచ్చినవృగరాశి

నెల్లజనపాకుననుఁ దెచ్చివివర్జమువచ్చినఁ జెచ్చెరనగుగొల్చియున్న సేవకులధిపా॥॥౧॥ అంతనర్దునుండునీరుదప్పిగొని

—* సూర్యతనూజయగుకాళిదిగ్గళ్యమండువరించుట. *

జస్మిన్మునునకుంజనియెన్మృహేరభులై ననరనారాయణులందువాప్తజలంబులు ద్రావియొక్కపులిన ప్రదేశంబున మం
 డుచు, చుట్టవలెనై నయిటిపురుషేత్రమపార్థులగాంచిరావగా, విపులవిలాలసీలతగవీచికలందుశిరోజభారరు। చ్యవ
 హస్తాళినివారికి నుడచిత బాలశేత్రప్రభాళికలందవననిబాలికవృద్ధనదర్శణతుల్యః పోలపాలిక॥౧॥౧॥కనియ్యుచుండు
 వందినివృత్తుండుచనియాకన్యకీల్లనియె॥౧॥సుదతీయెవ్వరిదాన వేమికొరకిన్బొటం బ్రవర్తింపెదె। య్యుదినీనాము
 క్కోదైయెట్టిదివహాకాంతతఁగూడిననదికన్వచ్చినజాడ గానఁబడెనన్యంబయ్యెనీరాకనీయుదుయాదిస్థితినెల్లఁజెప్పు
 హబూయుచున్ను రంకెతుతా॥అనిననర్దునునకుఁగాళిందియిట్లనెయి॥౧॥ననరీరోత్రమయేనుసూర్యునిసూతగానాపేరుకా
 లిందిభాస్కరనంకల్పితగోపానించునదిలఁగఁజాముపిష్టుంబ్రభం। వరుగాఁగూరితపంబుసేయుదు సెరుకావాంధింపఁ
 గ్గిష్టుండువ।వ్యరణవచ్చివరించునండుఁబలికెనాతలద్రీనాతోడుత॥౧॥౧॥అనిననదిధనంజయుండానీల వేణీపలుకులు
 హరికిం దెప్పినవిసర్వజ్ఞుండైవహియుహరివధ్యసురభంబుమీదనిధుకొడధర్మరాజుకడకుంజనివారలకోగినవిశ్వకర్మను
 రాపిందివారిపురంబటిదివర్ణంబుసేయించె॥౧॥౧॥దేవేంద్రునికొండవనఁపొప్పవనకునీదలంచిపార్థునిరథిక్ర॥గాపిందిసూ
 తుడయ్యెనుగోవిందుఁడువఁజిత్తఁగూనివెలయ॥౧॥౧॥ఇట్లునరనారాయణులసహాయులుగావహనుండుకాండ
 వవనంబునహందినంకేసిందివిజయునకుఁతుయ్యూణీరంబులునభేద్యకవచంబునుగాండివమనియెడిబాణాననంబునుది
 వ్యరభంబునుకవళరవ్యంబులునచ్చెనందు॥౧॥౧॥వానవసూనుచేదనకువహ్నిశిఖాజుతోగ్రవేదవల్।వాసివజేసియొక్కసభ
 పార్థునకిచ్చెనుయండుప్రేతుడైయొసభలనగాదెగమనాగమనంబులఁగొరవేం ద్రుఁడుఁగ్లాసముపొసియుండుబజలన్
 డెల్లెల్లెల్లెల్లె శ్రీకృష్ణుండు-కాళింది-మిత్రుండ-నాగ్నిజ్వి-భద్ర-లతాఁగలనువారలబెండ్లాట. డెల్లెల్లెల్లెల్లె
 లర్ణయబుడిహినుడై॥౧॥౧॥అంతంగృష్టుండుధర్మరాజు ప్రముఖులవీడుకొనిసాత్యకి ప్రముఖసహచరులుగొలువనఁజితన
 పురంబునకుంజనుడెంచింభుజురంబులకుఁబరమానందంబుసేయుచుసైక్తపుణ్యదివసంబునశుభలగ్నంబునగాఁగిందిని
 బెండ్లాడెననియుచవలీదేశాధీశ్వరులై నందానుమిదులుమర్యోగనువకువశైలహరికి మేనత్తయైన రాజాదేవతాతు
 లై నతమచేరియలినివివాహంబుసేయనుద్యోగిందిన్యంవరంబుచాసిందిన॥౧॥౧॥గృహరవణులుసూడగహరి। వీరతజే
 కొనెనుత్రువించునిత్యాగ్రహరితమజానందగఁజారుచిత్తకాంక్షిజిత్తపట్నదబృంద॥౧॥౧॥జననాథనిముముకోసల
 చేతమేలేదిగ్గళ్యత్వమనినాథుడొకఁడు।సుమతిధార్మికుఁడువత్తుకనాగ్నిజ్విత్రియఁగన్యకగుణవీగలదుదాని। బెండ్లి
 యాడుటవై పృథివీశులైతేందివాడికొమ్ములుగలవానీర। గంధంబుదోకిఁగాలుద్రవ్వెడివానినతిమదుమత్రంబులైన
 వాని। సూర్యకుంబులవేడింటిగూర్చిసిదిబాహుబలమున నెవ్వఁడుబట్టికట్టునతఁడుకన్యకువల్లభుఁడనివవాని। బట్టజూ
 లకబోవుగా ప్రజలుబెగడి॥౧॥౧॥ఇట్లుగోవుకుంబులజయించినవాడకన్యకకువరుఁడనినభగవంతుండై నహరివినిసేనా
 పరివృతుండైకూచలపురంబునకుంజనినకోసలాధీశ్వరుండునుహరి నెవర్హినియర్హపాద్యాదివిధులంబూజించి పీఠంబున
 మగ్నిందిప్రదేనదితుండై యున్నయెడ॥౧॥౧॥కలరాజకన్యప్రియమున।నారాజీయామోహనాకారుఁడ్రిలో।కారాధిత
 మాధవుడని।కారాధ్యుండైననాథుఁడనికూడెన్పా॥చురియునక్కన్యకారత్నంబుదనవనంబున॥౧॥౧॥విష్ణుఁడవ్యయం
 డువిభుఁడుకావలెననినోదినట్టికొంటినోముఖమునీద్రుమయ్యెనేనిజేకొనుబోసన్న।బ్రక్కధరుడువైరిచక్రహరుండు॥
 మ॥పరియుంబుభవేతదీకృతులుముగ్ధసేవిందియెవ్వనిశ్రీ।చరిణాంభోజపరాగముకోశిరములకన్యగ్గళిండాల్లిరి।
 ధరణీచక్రభారంబువాపులకుమద్యతేలిమూర్ధరదయావరుండైయెవ్వఁడుదాల్చునట్టిహరియెప్పుగిం బ్రవర్తిచుసా॥
 ౧॥౧॥అనియిట్లునాగ్నిజ్విత్రిచాంకునిడెగ్గళ్యుండా రాజుఁజూచిమేనుగంభీరగదంబుననిట్లనియె॥౧॥౧॥అన్యలయాదివరు
 రాజస్యములసౌభ్యకాంక్షుఁడనుడెందినీకన్యకవేడెకనిన్న।కన్యాశుల్కదులమేముగామునరేం ద్రా॥అనినరాజ్ఞి
 నియె॥౧॥౧॥కన్యకజేకొననిన్నిలోకముల నీకన్యకాభునుండైనరాజస్యం దెవ్వఁడునీగుణంబులకునాశ్చర్యంబునంబొంది
 తాననవ్యారంభముమాచిలట్టిభవదీయాంగంబునన్నిత్యయైధన్యత్వంబునఁజేందియున్నదిగానాతాత్పర్యసంయుక్తయై॥
 శా॥చంద్రోవృక్షవక్షకంబుకడివిగదైరిందియెవ్వఁడుఁజంబునానీకిఁగూతునిత్తునఁయేఁజీలించినవైస్వప్నాదం

చక్రవర్తులువచ్చి రాజతయన్ దత్తావశ్యం గాహతి॥ గింధి యమనోర్వ కేనురునిగి-గేడించి ఖన్నాన్దై ॥ శా॥ ఉ
స్థాంశుంహతమంబునీలక్రియనిపు గాహవత్సోగిల్గిస్తావైరులదోలి నాడపురణక్రిడావిశేషంబుల॥ నిష్టాతుండ
పునప్రగోపృచముల నేదాజిఘడించిరో॥ చిహ్నశ్చంబున నేకుచేకొనుముమాశీ శాంశువించావన॥ ॥ వ॥ అనినగ్నజిస్తుడన
మాతుని హాంబుననుంజేసిననడ యంబుచేప్పినఁగి॥ ॥ చ॥ కనియెనఘావితృబకకంసవిదారిమలప్రహరీదాఘనతరకిల్పి
పంబులనగగ్నభయంకిరపారుపంబుల॥ నుగిశితశృంగింద్రలితూరినమాహమఃఖామిపంబుల॥ హననగ్నోన్మిషం
బులనవోపపంబులగోవృచంబుల॥ ॥ ఉ॥ చేరుమచక్కఁగఁబ్రకొనిదిత్రగతివడినేపమూర్తులై బాలుండుదారూ
పయిలబట్టికైవడిబట్టిరీరీతాదూలుండుశ్రుద్ధి నేలబడత్రోచి మహాగతిఁగట్టియూడ్చెను॥ పాలనలెల్లమెచ్చపు
పభంబులబర్వతనన్నిభంబుల॥ ॥ వ॥ ఇట్లువృచభంబులనన్నింటినిగట్టియూడ్చినంజూదినతెనెందివారికినగ్నజిగునాగ్ని
జిహ్వినిచ్చినవిధివత్పుకారంబునంజెడ్డియయ్యె నాగాజనుండుగలానందంబునంబొందిగాననయంబున బ్రాహ్మణాశీ
ర్వాదంబులునుగితపటహాశంఖకాహళభేరిచృంగగననదంబులు చేలం గెనంతగాకొనలేయ్యుండువస్తుల రథానోహ
ణంబు సేయుచివడివేలధేనువులునువిద్రాంబరాభరణగూఢిశలై నయువతులు మూపవేలునుకొమ్మికివేలగజంబులు
నుగజంబులకతగ్గరిగరిభంబులునురథంబులకతగ్గరిజైనహయంబులునహయంబులకతగ్గరిజైననరనమా
హంబునుగిచ్చిపుత్రైచివచచ్చువచ్చు॥ ॥ ఉ॥ భూతియలర్పగొనలునిపుత్రకైచనుడెంచిల్లియా॥ బోతులచేతనెంబు
బడిపోయిరభూపతులెల్లమాచపుం॥ దాతరుణింవరించుటచగావళిచేచిత్త్రవనైస్యం॥ ఘాతముతోడదాకిరీగర్భవి
మోదవం బర్హులొదను॥ ॥ ఉ॥ దండనిగాజులెల్లపారిదాకిననడ్డమువచ్చివీక్షతో॥ భండపభూమియందుంచనబాంధపురై
ల్లనునన్నులింపగా॥ గాండివచాపము కవిశిఖంబులవైరులనెల్లఁజంపెనా॥ ఖండలందనండుశకకబులనింహమువంపుతై
వడి॥ ॥ వ॥ ఇట్లుహరినాగ్నజిహ్వింజెడ్డియూడియగంబులుపుచ్చుకొనదావరకానగరంబునకువచ్చినశ్యభావతోగ్రీడిం
చుచుండెమరియును॥ ॥ వ॥ జనవంధ్యకృత్రికిగ్రినఁడదరుణి॥ సంతగనయ్యోగిపా॥ ధ్వంసజమేనపఁటందలివిషులలో
లాపాంగఁగైకేయనందనయోగిద్రులపుస్తానధ్వజసముద్రభద్రనయ్యుత్రనావజాతాతుండు పెండ్లియూడెన
హితప్రాశంబుగిల్లగ॥ ॥ చ॥ యియును॥ ॥ చ॥ అమరులబారదోలిభుజగాంతకుడై నమగేశ్వరుండుమున్నవృత్తముడెచ్చు
కైవడిసూదాంధులరాజులనక్కరదాచియా॥ కమలదళాయతేక్షణుండుకైకొనితెచ్చెనమద్రకన్యక॥ సమదన్యగేతు
ణ్ణనయిచివక్షణలక్షణబుణ్యలక్షణ॥ ॥ వ॥ ఇట్లుహరికిరుక్మిశముజాంబవతియునశ్యభావయుకాళించియుమిత్రవింద
యునాగ్నజిహ్వియభద్రయునాచ్రరాజనండనయైనలక్షణయునుఅనంగనెనహంధ్రభార్యలైరివరియు నరకాసురునివ
ధియుచితన్నిరుద్ధకన్యలసహస్రసంఖ్యలతోహిణిమొదలై నవారింబరిగ్రహించెననిని॥ ॥ క॥ ధరకుంబ్రియరందనుండ
గునరకునిపారియేలఁజంపెనరకాసురుడా॥ వరకుంతలగలచామీ॥ కరకుంభాస్సనుల నేలఁగారలబెట్టె॥ ॥ వ॥ అని నలే

— శ్రీకృష్ణాంధు- సత్యభామతోగూడి- మురాసుర- నరకాసుగులవధించుట. —

స్రనకుమనీంస్రండిల్లినియెనరకాసురునిచేతనదితికర్ణకుండలములునువరుణునిశ్రంబునుసుగివగ్నరమరియెచననురా
త్రిస్థానముం గొలువవడుయనభంగ్రుంకువచ్చిహరికివన్నెచివినహరినరకాసురవత్పార్థంబుగగరుడహాహానాగూఢం
డైచనుసమయంబునహరికిసత్యభామయట్లనియె॥ శా॥ దేవార్చిపునిశాచసంఘములనుదీపించిచెందాడని॥ ప్రావీణ్యంబులు
చూడఁగొరుసుగదాప్రాణేశమన్నించిన॥ గివెంటంగినిపొమ్ము నేడుగరుణా నేజూదియేలిందిని॥ దేవీసంఘముకైల్లఁజే
ప్పడుభవద్దీప్తప్రతాపోన్నతుల్॥ అనిన బ్రాణవల్లభకువల్లభుండీల్లఁడెయ్యె॥ ॥ సె॥ సమదపుష్పంధయర్థంకారములుగావుభీ
షణకుంభీం ద్రబృంహితములు॥ వాయునిగ్గతవత్సవనకేణువులు గావురుగరింఖామఃఖాతారజము॥ లక్ష్మీరజతరంగా
సారములుగావుశ్రుధనుర్ముక్తనాయకములు॥ కలహంససారసకాసారములుగావురనుజేం గ్రస్తన్యోదంబకములు॥
కమలకల్పాశునునుసంఘములుగావు॥ చలులరిపుతూలపథ్నాదిసాధనములు॥ కన్యనీవేదరణరంగగమనమేడ॥ వత్తువేగమ
నిలుపుమువలచువలచు॥ ॥ వ॥ అనినంబ్రియవంశుంబ్రియంబుజనియింపడగ్గరి॥ .....
ఉ॥ దానపులైనసేమిమిగిలైత్యనమాహములైనసేమిని॥ మానితబాహుమగ్గములమూలుననుండగసేమిశంకినీతోనగు
దెంతునంచుగరతోయజములముకుండిత్రైకైకనామ్మనిదన్నభద్రహమానపురస్సకృష్టిజూడగ॥ ॥ వ॥ ఇట్లు

తనసమైక్య సంతృప్తి భావముగరకమలంబులంగు విష్ణుత్వీతోద్భావగు డారుఘండే హరి గగనమార్గంబునంబుగిరిశే
 స్ర సలిలకహనపవనదుర్గంబై మురాసురపాశపవిత్రతంబైన ప్రాప్త్యతిమలరంబుడగు) సగదజేబరవృతమర్చములే శ
 కలముతో గావించిన శ్రేణితప్రదర్శన శ్రేణులక స్రదుర్గవయముల్ భుజించివక్ర హాతిఁ జెనక వాయుజులగిచ్చుర్గ
 ములనిశ్శేషంబులంజేసెన్గీ ప్రమండైబాలునన్రుంచెక్కన్లుండుమొరప్రచ్ఛన్నపాశంబులఁ మురియున్ || ౧౩ || ప్రాకారం
 బుగదా ప్రహరములను తానెడిదియొత్తంబులఁ నాకారాతులమానసంబులనుజెన్నత్వంబునెందిదియొస్తోకాకా
 రుడుశేరియొత్తెలియొగ్గాతాత్రునిర్వాతఁగీ ఖాకాతివ్యముఖాంచజన్యమువిముక్త ప్రాణీచైతన్యముఁ || ౧౪ || అంతల
 యకాలకాలాభ్యగర్జనంబుగడిమెప్పనమ్మహద్వనిజివించెనరుండై నమరాసురుండునిరసాలించి యాల్పించినిర్మి
 లేవిజలంబులువెడలివచ్చిసరింగినిప్రళయకాలకీలైన వడిమండుచు దున్నెరిమ్మొండై కారాంబుచుండు దనవంపముఖంబు
 లంబంచభూతనాయుండై లోకంబులున్రుంగినప్పశించుచంచంబునంగదసెయ్యాభీలకీచచ్చటాజాలంబగుతూలంబునగరు
 డునై విఘనభోంతరంబులునిండనాగ్నుచు || ౧౫ || మరమరఁబరుడడిచిరుసునహరిహరినిలులుపునునుచునుగయుగవి
 సేఁగఁమురమురదిజలహృదయఁ || మెగమెరయచెయ్యెగుననుచుమెఱసేఁగహరియుఁ || ౧౬ || అప్పుడు || ౧౭ || గరుడనిజై బ
 డవచ్చినఁమురిశూలమునడవ నెడిసిముత్తనియలుగాఁగరములవిరిచిముఁడుండె । మురముఖములగెలితవిశిఖములువ
 డిజొనిసేఁగ || ౧౮ || గద వ్రేసేఁగమురదావపుండుహరిపైఁగంసారియుండవర్గఁగదచేఁద్రుంచినహస్తభాగములుగాఁగ
 ల్పించెనాలోనవాఁడెమత్తెహస్తయతిక్రించువడిగానీషించిలిలానసఁగ్రుడక వానిశిరంబులెనుచువడిఁబండించె
 జక్రాహతిఁ || ౧౯ || వగ్గులశిరంబులచక్రీనక్రధారాచ్చిన్నంబులైనవజ్రివజ్రిధారాచ్చిశిఖరంబైకాలెడిశిఖరిచందలబు
 నమరాసురుండుజలంబులందు గూలినవానిసూనులుజనకవధజనితకోకాశురులైజనార్ద్రనువ్వాంతుమని రణకుగ్ధనంబున
 తాన్రుంకునంతరి కుండు శ్రవణుండు విభావసుండు వసుండునభస్వతుండునరుణుండు నననేహ్వరుయోధులునక్రొధు
 లైకాలంతకతోదితంబైన ప్రళయవవసన ప్రకంబుభంగినర కాసుర శ్రీరితులై రయంబునపీఠుండనియెడుండ నాఘం
 బురస్కరించుకొనిపటలెడిహారిం దాశిశరశక్తిగదాబద్ధకర వాలశూలవిసాదనంబులున్రుయోగించిస || ౨౦ || ఆదనుజే
 న్రుయోధవిధిధాయుధసంఘమునైన్రుగ్రతఁగీ మేనినిఁగూలనేయుచువచ్చుకరగ్ధరమాగ్రకాంఠఁ || ౨౧ || వ్యాదకలంఠకుం
 డనురహస్తభజావనకంఠజానుజఁమాదులన్రుందినైచెఁదిలలంతలబండుముత్తెయిలంబడఁ || ౨౨ || వామరియుహరిశరజాల
 చక్రనిహతులైతనవారలునుడియునువెల్లనువడిరోషించిగరుడగునునిరూషించితన్నభూషించుకొనినరకునేయకన
 రకుండువగండులప్రముఖాధరణుషాపిండుదావసలిలధారాసిక్తగండంబులునునువూర్ణండుశుండాండవేదండం
 బులండండండంబులై నడవవెడలిభండనంబునకుంజరి || ౨౩ || బలవంతుండుధరాసుతుండుగ నేశుంభ ద్రాజబింబోవరిస్త
 లశంపాద్వితమేఘమోయనభుగేంద్రస్తంభపీఠంబుపై । లలనారత్నముగూడెంలరకధారాపంబులంజేయునుఁజ్జ్వలనీ
 లాంగుంగనన్నిచంగుండునాచంగురకాభంగునిఁ || ౨౪ || వాకనికలహంబునకురకాసురుండుగవశింపందమకేంపవలీ

— శ్లో సత్యభాను-నర కాసురునితోయుద్ధముచేయుట. శ్లో —

కించినంభ్రగుంబున || ౨౫ || వేణీశ్చైతన్యవేషిసంఘటితనీపీఠంధయై భూచణః శ్రేణీదాల్పిముఖేచుకుండలహగీదీజాల
 ములే వగ్గఁగాఁబూనింబయ్యెడఁజుగఁగామటిమశుంభ ద్విరసంధయై । యేణీలోచనలేచినిల్పెదన ప్రాణేశక్ర భా
 గంబునఁ || ౨౬ || జన్యంబునదనుజులకె । ర్జన్యములుకువంగఁగోరిచనుడెంచినసౌజన్యవశిజూదియరు రాజన్యశ్రేష్ఠుండు
 సరిసగ్లూపములఁ || ౨౭ || లేమాదనుజులఁగెలువగ । లేమానీవేలఁగఁగి లేచిదిమిలురా । లేమానుమానవేన । లేమావిల్లందుకొ
 నుమలింఁగేలఁ || ౨౮ || అనివలికి || ౨౯ || హరికాక్షిహరియొసఁగెను । సురనికరోల్లాసనమునుతూరితతోరాసురపైవృత్తాసన
 మునుఁబరగిర్వసిరాసనమునుబాణాసనముఁ || ౩౦ || ఆవిల్లందిబలంబునెందిదకకాన్యంపతలేశాచిశే । హిర్యూతహవః
 ప్రతాపమునవీరాలోకదుర్లోక్యమై । తావేగఁసగుణంబుచేసెధనువుందన్యంగిడై త్యాంగనాగ్రీవాసంఘమునిర్గుణం
 బుగరణశ్రీదామహిమాత్మంతతోఁ || ౩౧ || నారిమొరయించెరిపుసే । నారింఖణిహేతువై ననాదమునిగుడఁగ । నారిహణిబ
 లంపం । న్నూరిభాదికముమూర్చుచందనిరేం ద్రా || ౩౨ || సౌవర్ణకంకణరూపరూపనిదంబుగిజిరివముతోడెలియసేయి
 దాబంకమణిగణధగధగది ప్రులుగండమండలరుచులే గవ్వకొనగ । ధవళతరాపాంగభగభగరోచులుబాణజాలప్రభావం

లనణపశర పాశమునఁ గుఱుచు బువరిపంధి సై నికలకలనస్వములుడుఁగిరి శృంగారభయరౌద్రస్వయులులు గలసి
భామినియొద్దెసా కాక యుగళినిపువ్వి పగుటచేపుచుటయేముటెల్ల సెలుగరాకుండనజేసెనించవదన॥ మ॥ సరు
జూర్ణు వరు జూచునొంపుచలరింపుగోష గాగోషయాదిరశభ్రా పటిసందహంములతోవీరంబుశృంగారము॥ జర
గఁగన్నుల గెంపునొంపుచరగఁజండా స్తనదోహము॥ సరిసారోక సమూహము న్నెరపుచుగఁజం గ్రాస్యపాలాగ
లి॥॥స॥అలినీలాలచూడసుపెన్వనెల్ల త్రాత్యాలీకమానంబుతో॥రలికేస్వదక్షిణకాలకలతోనాకర్ణకాశితన్॥లితజ్యౌ
నభిపుంబిశితులతోలయ్యోవలతోంబుతో॥వలయాకారధనుర్విముక్తిశిఖిప్రాతాహతారాతయై॥సీ బొన్ము పెండ్లిడ్ల
కుంబోస్థులను బాలరణరంగమునకెట్లుగావలంచె॥ మగవారిగనినదానరుకుకేగెనునింపగవారిగెల్పునేపగిరిజాలె॥
బండనుయ్యెలలెకభయనుండుభీరుపుఖిలతనస్కంధమేకడిపి నెక్కె॥ సఖులకూలాహలస్వనములార్పణి న్యపతి
హాభాంకృతులకెట్లుగనిసొల్పెనీలకంఠములకున్వశ్యంబుగలుపుచునలసితలగిసోవునలరుబోనీ॥యేమిదముననుండెనెల
మినావీధాదిమానములనురీపులమాననణచ॥ సీ॥శేజ్యగిగిట్లు వెల వెలుంగఁగొన్న బాణాననంబెట్లువెట్టెనెల్లె॥మృ
కున దీరెగూర్చుంగ నేరనిలేవగుణమునేక్రియధనుకొని గూర్చె॥ సరసముత్యముగ్రువ్వజాలగినిబలయెనిపుణసం
ధి చెడితతరము॥విలుకకుంబశ్యంబుచెప్పనేరకన్వియస్త్రవంత్రములెన్నడభ్యసించె॥ బలుకువనినచెక్కువయకని
ముగురయేగతిమెరల్పింపగర్జనములు॥రవగమెల సెందె జగదభిరామగుణగాన॥చారునశ్యభావనత్యభాన॥ శా॥
జ్యోవనీవ్యనిగర్జనంబుగనురత సారంగయూధంబుగా॥నావిల్లి॥ప్రళగానసంబుగనోజామింపఁజుఁగుంబుగా॥ దావి
డ్యుల్లఁజంగఁగింప సరజ్జిహవాగ్నిచుగ్గంబుగా॥ బ్రావృష్టముసేనబాణవయసుంభస్మీకరశ్రేణిగా॥సీ॥రాకేం
డువిబుధులైరచి బస్మయొప్పురజాతేజుణ నెచ్చెగంబుగందగ్ధకేతునెప్పుడూగుకేతునైయలగుపూటోచేరాంవలం
బు॥భావజుపరిశిష్టైస్త్ర శయ్యాస్థపరిశిష్టై మెలయునాస్యమైమెలగుచునాస్యప్రవాహమైయవలనందోహమైతర
రాగునితనందర్శనంబు॥హృదాయయైవ హోషదాయయైవలకుమధ్వరాభిబావ్యపిహాగికిరకిజాడహందగశృం
గారాగిరరసములొడిస్తరిల్లి కుష్మిధంబున॥క॥శ్రేణిచాలాభజెడికపుటంపజుచేమోగదానవానికంబున్॥పెంపానన్నా
హంబులసొంపరిభూనుతుకేవేకఁజొచ్చెన్విచ్చె॥॥వ॥అయ్యవసరంబునంగంసంహరిమనోహరిణి జూదినంహోషా
రియుంగరుకారసావలోకస్త్రసారియునుగురువదవసుధారనవితారియుంగడియనమగనన్నాహవిచారియునైయల్లెయె॥
క॥కొమ్మా దానవనాథునికొమ్మాహవమునకుదొలగెగరుడిజయుము॥కొమ్మా మెచ్చిలిసిచ్చెదఁగొమ్మాభరణములునీ
పుస్తారిన వెల్లె॥॥వ॥అనిపలికినమ్మానరూపంబులును మోహరదీపంబులునుకూర్కొరచిత్తవియేవంబులునైననల్లాపంబు
లం॥భావతింకన్దయు బెద్దరికంబుచేపత్తగర్జనలయొల్లసితబాణాననంబుజులనందుకొయెనప్పుడుసురవైరిమురవైరికిట్ల
నియె॥క॥మగువమగవారిముండల॥మగతనములుసూపరణముమానుటనితో॥మగతనముగాదుదనబలు॥మగువల దెనఁ
జరకుచుగలచుగలగుటహరి॥అనినహరియిట్లనియె॥క॥నరకాబండించెదవ॥త్రరకాండాననవిముగ్ధకుశళరములభీకరకా
యనిన్నునురకి॥చూరకాంతలుసూచినేమనందముబొందె॥॥అనిపలికిహరినరకాసురయోధులమీదతేతస్థియనుదివ్యా
స్రంబు ప్రయోగించినమొక్తమరుసనువారలందలునుహోవ్యధంజెందిరిమరియున॥మగతరదిచ్చిన్నతురంగమైవంబుగా
సంభిచ్ఛమాతంగమై॥యురుదత్రాహతవీరమభ్యవదబాహుస్కంధముఖ్యాంగమైసురభిత్తెన్వయముదైన్యముంబోరయు
చుంకిపిందిసైన్యగుతో॥హరి మ్రొల్పిల్లులవంగలేకబలచేహోహనినావంబుల॥॥అప్యదం॥గీ॥మొరనిదనుజ
యోధుముఖ్యులునిగుడింతుకస్త్రసముదయములుజనవేద్యమురహరుండువరుసమూడేపకూలల॥ఉండింబుచేసె
గదనమండు॥క॥వెన్ననిసత్యనుమోముచుఁబెన్నుగఁబదనభరచంబువఱోహతుల॥భిన్నములుసేసెగరుచుండ॥ పన్ని
నగజనముగయుములఁబొరవముఖ్యు॥॥ప॥మరియుఁపహగరాజపతువీయేనణంజాతవారంబునుసైరింప జాలక హతశే
వంబై ననైన్యంబుపురంబుసొచ్చుటజూచినరకాసురుండుమున్నవశ్రాముధంబు దిరస్కరించినదనచేతకీర్తిగొనిగ
రుడునివైచేతండునువిరులదండప్రేటునజలింపనిమన్ద్రండంబగువేదండంబునుంబోలి విలసిల్లెనయ్యవసరంబున గజా
హంబుండై కలహరంగంబున॥మగమదేభేంద్రమునెక్కిభూమిసుతుఁడావత్రాయుధునైవ్వవతూ॥లకుచేబట్టినంత
లోనరుచిమాలాభిన్నమోరాసునో॥ద్రువచక్రంబగుచేడిచక్రమునదైత్యధ్వంసింపఁడించె॥త్తువయోదగ్రుచిమార్తు

కుండలనమేతంబై నతన్ముగ్ధముఁ॥ శాఃశ్చల్లాలింగితియైన కాలమునమున్నేనంచు ఘోషించుతాఁతల్లినిన్నుండలందియై
 ననివటంకనున్నుంపుంగావడే॥ చెల్లంబోశలత్రెంచేరంచునిలనా యేపించువంకంబొనఁ॥ ద్రెల్లెంజవృక్షగాగభూమిసూ
 తుండుత్తి ప్రాహవాయోశిపై॥ క॥ కంఠిమరకుండవడగాఁగంటిమి నేడనుచు వేసనమగ్ధులుమునులుఁ॥ మింటంబువు
 లునురియించుఁబంటింక సాగడిరోలింబున దళాముఁ॥ వ॥ అంతటభూదేవి వాసుదేవునిడగ్గర నే లేందిజాంబూనదరత్న
 హండిత॥ బై నపండింబులును నై జయంతి యనువనమాలయను వరుణకన్దబై నసితపుత్రంబును మేకగ్రహహారత్నం
 బునునవర్పిందిమొక్కేభక్తితాత్పర్యంబులతోడంగరకములంబులుముకుళించివిబుధవందితుండునుమి శేష్వరకుండును నైన

— శ్రీ భూదేవిశ్రీకృష్ణనిస్తుతిండుట. ౬ —

దేవదేవుఁగొట్టనివినుంచె॥ సీ॥ అంభోజపాభనకంభోజనేత్రునకంభోజనిలయానమున్దురునకు॥ అంభోజపదునకనంతశక్తి
 కివాసు దేవునకునుదేవదేవునకునుభక్తులుగోరినభంగి నేడూపై నబొందు వానికి నాపిపురమునకును॥ నభిలషిధాన మైయా
 భగార్చితాం మై నవానికఁబరమాన్తు ననునుధాతఁగన్నమే పితండ్రికివజ్జినికి॥ నీవందరంబులైనొనర్తు॥ నిఖిలభూతరూప
 నిరుపమయ్యావరాహగాత్మ సుహితయనితవరిత॥ వ॥ దేవానీపులకోకంబులుసృజించుటకురజోగుణంబును రక్షించు
 టకునశ్వగణంబునుసంహరించుటకుఁడమోగుణంబునుధరియించు కాఁమూర్తివిప్రధానపూరుషుండవువరుండవునీవనే
 నునువారియపిష్యయలనిలఁకుటకాశమభూతతన్మాత్రులునుభృంత్రి యుంబులునుదేవతలునుమనంబునుకర్తయునును
 హతత్వంబునువరాచరఁబై నవిత్వంబునుపిష్యత్రేయిండవై ననీయందనంభాదేవుఁడు॥ వ॥ దయనిఱుజూడుమానరకఁడై
 త్యుగవిడ్డండుపీఠమీదెసఁ॥ భయముననున్నవాఁడుగిడుబాలుడవన్యతరన్యండాగ్రుండా॥ శ్రయరహితుండుతండ్రిశ్రీ
 యశోద్యునిసేరకనీపదాంబుజాన్వయ బూడగాంచెభక్తపరతంత్ర సుతీతుణదివరితీతా॥ వ॥ అనియిట్లుభూదేవిభక్తితో
 డహరికిఁగూర్చిందివాళ్లునుకంబులబూజించిననప్పికండై భక్తవత్సలుండు నెవరమేత్వంబునరకపుత్రుండై నభగద

— శ్రీ కృష్ణుడుపదాదుల వేలకిన్నియలవరించిదేవలోకముననుభోయిపారిజాతముదెచ్చుట. ౬ —

త్తురకభయంబిచ్చినరన్నవలసానిగిరికాసురగృహంబు ప్రవేశించియుండు॥ ఉ॥ రాజులూపతంసుండువరాజితకంసుం
 డుసొచ్చికాంచెఘోరాజులరాజులఁ బలుతరాహాఁనొందితరాతనూజుండు॥ క్షేజితశక్తి వొల్లింజేఱఁజెచ్చినవారింబుదా
 రువేలధాత్రీ జనమార్గంబుగణవత్సర తపస్వలరాజకన్యల॥ గు॥ కినిగారాజుమహాకింపరిసశత్రోగూహలాక్రాంత
 లై॥ చనుబాక్షిచమూడిదారుతమందారుతభూకారునూతనశృంగారుమి కారహనునునాధారుప్యగ్నిభవనా॥ జ
 నశేతోపనహారుతక్షుకటటాస్పన్నవోహునిం॥ వ॥ కినియతనిసౌందర్యగాంభీర్యచాతుర్యాదిగుణంబులకు మోహిం
 చితమకంబులుజనియింపఁడై ర్యంబుల సాలిందిసిగ్గులువర్తింపచవతరనందలితహృదయలై నై నయోగంబునం బరాయ
 త్రంబులై నవిశ్రంబులరన్నత్రకాశియలుదత్తరంబుననుమోహుడుల వెట్టవరంతు తనుకు బ్రాణవల్లభుండని వరియించి॥
 ఉ॥ పావపురకకసుండుచెల్లబ టైనటంచుఁడలంతుమొప్పఁక॥ బాపుండుగాడు వానికతంబునదళామునిగంటిమివృక్షుం
 న్నిపురుషోత్తముంగదియ నేనిన తంబులు చేసేనారమో॥ యాపరమేష్ఠిపుణ్యంకుగదన్న హరిన్తముగార్పెచ్చిచ్చుట॥
 క॥ ఉన్నతీనీతంకుగోగిల॥ గున్నింపగనిన బ్రతుకుమానినిమనలో॥ మున్నేమిరోమునోచెసో॥ సన్నుతవార్తములవివినజల
 దుర్గముల॥ గ॥ విన్నారమెయూచెయవము॥ గన్నారమెయిట్లేర్పగంభీర్యంబున॥ గున్నారమితరగాలము॥ గొన్నార
 మెయెన్నడై నకూరిమిదిక॥ ఉ॥ సీ॥ వనజాక్షి నేగన్మనై జయంతిక నై నరగనసీ వ్రేలదుగదాకంశకుమింబోవోవే
 ఘుపీనాంబరము నైనమెటలయ్యుండుగదామేననిండగిన్నియ నేగన్మకౌస్తుభమశి నైనసావ్యచాపుడుగదాయురము
 నందు॥ బారిక నేగన్మపాంచగన్యమునైనమొనసిచాపుడుగదామోది గ్రోలివన్నగంధి నేనుబగ్గదామమునైన॥ విశ్రమ
 లనుంచుశిరమునందు॥ ననుచుఁజెమ్మగతులనాడికిన్యలు॥ గములుగట్టిగదగననుఁజూచి॥ శా॥ భూనాథోత్త సకన్యకల్ప
 రుననంభోజాత నే శ్రుండున॥ నేనర్వేదగజఁజెడగ్గరియెవ్వొచ్చెన్వేకించె॥ న్నాందిచె॥ గునిగంచేదేరడిగెనన్వార్గం
 బుకోబెడియో॥ నే నేవక్రికదేవివండునులానిలేకలై రంసలు॥ వ॥ అనిబహుధంబులందకు తమమన్నలకునుపిష్టి
 భూటుకిన్నియలంబుదారు వేలగవళాంబురాధారణమాల్యానులేపనంబులాసగియిందలంబులండి వారలను సరకాసుర
 భాండాగారంబులంగల నానావిధంబులై నమహాధనంబులనురక్తంబులనుతురంగంబులనుధవళంబులై వేగవతంబులై వి

రావతరసంభవంబులైనవత్తుర్వంతం తావదంబులను ద్వారకానగరంబునకుంబనిచి దేవేంద్రుని పురంబునకుంబనియెడి
తిదేవీమందిరంబు సోద్వియోగపెక్కుమందును సాపేక్షానీకరణపటలపరిభ్రామితభానుచండంబులైన నకుండంబు లూనగిశ
వీనమేతుండైన మహేంద్రుని చేత సత్యభామతోడంబూజితం డై పివసత్సభానుగౌరినందనవనంబునొద్ది॥౫॥ హరి
శేంఠెఁ బించితేద్దిభుజగేంద్రారాలి సై యెట్టెను॥ దరగంధానుగత భ్రువాన్మృగమరనావత్రాతముంబులు వాచిరంశా
భాసలసర్వపుష్పలికాగుచ్చారి కౌపేతిమూ॥గిరిభిక్షాతముఁబారిజాతముం ద్రిలోకీయాచ కాభ్యాతము॥౧॥ వృక్షి
పారిజాతముహరియి వియియవల్లభండువల్లభానుం దానునుడిహావల్లభారూపం డై చనుచున్ననయింబున॥ సీ॥ నర
కానురుగ బాధనలగి గౌరియిమిది డ కేగిత త్పావకమలములకు॥ గనకీరీపమిసోకి సింహప్రకాశముల్ గాంపవాచక్రిక
రణచేసి వనం దెంచి గూసునసంఘం దితన వారిచే నున్నరక్షింతుటచలపుమెఱియింపుట బృందారం కేంద్ర త్వనదము
నంద్రుల్లోచనసోకు పారిజాత॥ తరువువిమలమమః దాకెవర్షమువచ్చి తలమిసుగలుచల్లుం దాకిరక డయెరుకవలదెన్న
శేం ద్రతగాల్ప సేనురలరావనమునుజూడవది॥౨॥ కృష్ణతనసుమద్దానిం దియన్డంబువచ్చినగ్రంధానుల గ్నిం దిత
నపురంబునకుంబనిరతరసురభిషేకుమనుక రందమాధురీవి శేషంబులనుచొక్కె చిక్కిక నాకిలోకిఁ బుననుండి వెంటనరు
గు దెంచుతుమె కలస నెమ్మిదలంపుచున్న పారిజాతమునా శ్రిత పారిజాతుం డైన హరిమహా ప్రేమాభిరామయగు సర్వ
భామతో గ్రీడించుచు హూద్యానంబునసంస్థాపించిననరకానురునియింటం దెచ్చిన రాజుకిన్యకి లెంపఁజంఱునన్నీని వా
సుంబులుగిచ్చిందిచ్చి హూపకరణంబులునకుర్పించి॥౩॥ చంద్రమిత్రహంఁడికన్వరుడనతుండు దామోక నాఁడునందిల గ్న
మునఁబదారు వేలభవనంబులలోనఁబదారు వేలరూ॥ పదులఁబదారు వేలవృషపాలలం ద్రీఁబదారు వేలచ॥ నములవి
భూతనోండుచు ధాంధితోవరియిం చెఘావరా॥౪॥ దానములఁదునన్ను గడిధానములందవలొక భాషతాంప్రసము
లఁదునొక్క శ్రీయనాలలితాంగులకన్నిమూర్తులై తాననికంబుగానఁబడితెనుగ్రంథయెన్గ్రంథేత్యుత్తరం॥ భాంధిపూ
స్తోత్రముఁజెత్తరమించెఁ బ్రహరకాముం డై॥౫॥ కితరుంబు పెకలం ద్రెననుపురుఁడుఁజనున లేడనవతిపో రాలిమున॥
హరియాబదారు వేపురు॥ తరుణులతోననుతపనయెండుగన్వమున॥౬॥ శా॥ ఎన్నేభంగుల యోగమార్గముల బ్రహ్మం
ద్రాపటిక్షిపుమూ॥మున్నే దేవుఁడొజాడ గానకండుడిగ మోహించు రామేటికే॥ విన్నాంబుననోనతుల్ గొప్పఁబుత్తవి
భృత సేవించిరచ్చి న్నాలోకనహానభావణరతస్థాఘానిరాంబుల॥౭॥ సీ॥ ఇలభికివచ్చిన నెమ్మోగుడెంచు మనాసితవ
త్తువులందుకొనుచు॥ సావర్ణ్యహానియూసనములు మెప్పుచుపరములుగఁగును భుక్తితోడఁగంవానితన్నానఁజలములవిచ్చు
చునందంధస్త్ర భూషణములాసగి॥ యిచ్చవదార్థంబులిమః దాంబూలామలానంఁచుకేనగుచు సౌజమేలఁగిరిముదు
వునచుకయ్యసైఁ జెలుపుమిగులనవగులూత్తుచుదాసీనహస్తయుక్త॥లయ్యుగొలిచిరిదానలై హాసెదారు॥ దారకాధి
పవనలుదారువదిలి॥౮॥ శా॥ నన్నే పాముపరాత్తులం దివములన్ నన్నేకృపంజెందెడి॥ నన్నే హోష్టాంజూచువల్లభలలో
నాకుండునాయుల సే॥ యున్నాడంచుఁబదారు వేలువఁగలోనూహించి సేవించిరా॥ యన్నుల్ గాధిపప్రతాపవరిచ
ర్యాభక్తియోగంబుల॥౯॥ క॥ ఆరామలతో నెప్పుడుపో రాములుచాల నెంపిపురుషోత్తముఁడ॥ గారామునఁదిరిగెనుసే॥
ధారామలతానోడిహారములన్నపా॥౧౦॥ పదేవుండుజగములను॥ త్యాగించుచుమమః జెఱుచు ద్రాభవమునమ॥ ర్యా
దారక్షణమున కై॥ యాదేవుండల్లు మెఱయోదపులంబు॥ .....

— శ్రీకృష్ణండు కేళిగృహమంచురుక్మిణీదేవితో విరసోక్తులాటట. భక్తి —

వ॥ లంతమెక్కినాడురుక్మిణీదేవీలోగిలచు హేం ద్రునీలమరక తాదినగోద్రంభవభిటింకపటలదేహాధికవాటవిరాజ
మానంబునుగౌతకుంభకుద్వగవామి వేదికాసౌపానంబునువిలంబమానము క్రౌఢలదాహాడిత్రదాశేయ విశానంబులవి
డిఘనాడిపి కావినరవి భ్రాజమానంబునునుధుకరకులకలితహల్లికాకుసుమమాలి కాభిరామంబును జాలకరంధ్రపరతక
ర్నూగాగురుగూఢగూఢానంబునువాతాయవపి ప్రక్షిర్యశిరకరవకిరణస్తోహంబును పారిజాతప్రసవామోగపరిమిళిత పప
నసుందరంబునైనెలలోపలిం దుంధురంబువశరవృంధ్రుం ద్రికాధవళపర్యంకమృగింబునజగిభీత్యన్వందైన హరినుభాసీనుండై
గభీజనంబులుం దానునడగ్గరిలిచియుండె॥సీ॥ కుచకుంభములమీదఁ గుంకుమతో గాయఁడోరంబులగుణంబులగఁ మమె
ఱయింకరవల్లవముసాదికదలింపనంగురీయకకంకణప్రభాతావరింపఁ గదలినఁబహుత్తుకలితనూపురములగఁ భీరనినదం

బుగడలుకొనగఁ గాంచనమణికి క్రాంతయాభింబులుగండపాగికలపై గంతులిడగఁగురులునర్తింపబయ్యెడ కొంగునూ
 లఁబోటి వేనన్నచాసురఁబుచ్చుకొనుచుఁబడి తేవ్వరుక్కిణి వేరనరిగి వేడు-లినురొత్త మెల్లః వీవదోణఁగె)అవ్వడు॥ఉ॥
 పటియేరూపముదాల్పినొదవసురూప జై నిరూపబుత్రిసతతానుం డెవనాసురూపవతి నావం ద్రాస్య నాల్క్కినా సుత
 సుగంధుక్కిణి నాయున్యవతి నా శుద్ధాతరలంలఘా । చతురత్వంబున శైలియుట్టనియెం జంచన్యంద హాసంబులో॥
 వ॥ బలశైర్గంబులభోగమూర్తిమలకూర్తాగంసవచ్చుణఁ బులది త్వాలురకంకెంజై న్యముచురొత్త సూక్ష్మ సుల్పాని
 కిణా నెలతాల్లియు దండ్రీయుఁ సహజఁడొనిచ్చిచ్చినఁబోకియఁ బలవచ్చిగులవాడ్లిసులనుముఁ బాటింపనీకేటికి॥
 సీ॥ అమలనడవడిగోని వారిము గామువరులకుఁమాజాడబయలువడదు । బలనుదోపేరులుబుగొండ్ల మాలోడరాజ్యవీర
 ములకు రెంముతెలుడు । శరణంబునాకునిజలరాగనతతంబుగిష్టించనులమేముగఁ ఘులులేవు । కలవారుచుట్టాలుగారునిష్ఠి
 చనజనంబునంబుముక్తిసంక్రమాలముఁ గూడవర్తమలముగుణహీనులముభిక్షుఁగి । తనవారిఁగానినాశ్రయించమింపుము
 ఘనదునలరియవంటినుమ బోడి । వారి నేలఁదగులవాఁ జాక్షి॥క॥ సరియైనవత్తముయ్యునెం సరియైన వివాహసవ్యసం
 బంధంబులే । జగుగునుసరిగాఁకున్నవిజరలపుణ్ణాఁబడియెట్టిసంసారులక॥క॥ తలవడయెలులపునుమ్ము॥ దగిలితీవీపు
 గాక్షిచిఁచిపట్టనీంబసగినములజేరు సుకంఠిఁచిదరులుముగుణహీనజనులచదువనేతగులక॥సీ॥ సాల్వజనాంధ్రమై
 ద్యాదిరాజులుచెలఁగినిష్టిఁడీపనులయునుచులదిగాకిరుక్కినియన్నయుగిర్పివీర్వగుదాంధ్రుడై వెలయుచున్న । వా
 రిగర్వంబులువారింపఁదరిగొరిచెలువనెన్నెడిసీతెచ్చినిగాని । కాంతాతనూజాతకాముకుంబుగాము కాంక్ష మోహదు
 లఁగ్రంధకొనముఁ దినుముగాంసనులముక్తియావీరహీతుంబుఁ బూర్ణంబుమేమునీత్యాశ్చ బుద్ధితోడ । వెలుగుచుదుము
 గ్నహదివడఁగము మెఱసింపవలతాతనిమాతోడనవయవలదు॥వ॥ అనియిట్లుభగవంతుండై సహరితన్నఁబ్రాయక సేవిం
 చుఁ బ్రియుగాలింబుపుడే ననియెడినక్కిణీగర్వంబు నేర్వచనుససంహరించియూరకుండెనవ్వునవోయప్రియంబులున
 గౌరవంబులునపూర్వకింబులునై నెవసొమ్మభునూలలుపిడచురంతెడై నదింతాభరంబునసంతాపంబునొందుచు॥ సీ॥
 కాలుకి నెరియలఁగిన్నీరువరదక్షకుచతుఁభయులశరంకుహమరడియఁడెడవెడలెడి వేడిసిట్టార్పులలాలితాగనకం
 యులుగండ । జెలువంబు నెరిపిచిన్నబోవుచునున్నవదనారవిందంబువాడదోషమారుతహాలిగులుపహితకల్పకవ
 ల్లివఁ పునమేవ్వడవడఁగఁకఁజెడ్డిమేరియంకఁజెక్కిలఁజెయ్యజేర్చి । కాతుకఁజేరివడతలగ్రముననే । వ్రాసేగెపుచు
 'మోహరవాంఛివలగఁగొం దెనవ్వంబుగండిపుపుబోణి') చ॥ అలిసలవేరివడన్నవిభుఁడాడినయప్రియ భావతెప్పై
 యిగఁసాలకఁగర్పరంధ్రములసూదులుజొన్నినీరి నాత్మజెబ్బులిరొడఁన్నలేడిక్రియఁబోల్పరిచ్చేరుడక్కనేలపైవల
 వలవ్రా లేగిలేదగి (వ్రా)నపుడేదొన్నుకైవడిక॥ ఇట్లు వ్రాలిన॥ వ॥ ప్రణతామాన్యంఁడృగ్గనఁడంతఁగడిసెకాబా
 ప్పవరుద్దానఁజేతునిచ్చిప్రదమిన్నగుఁపనిదురుక్త కూర నానాచకో । పణి నాలింగితభారుణ్ణినిజకలాచానైకస
 ర్వదృగ్గాగిణిఁడేషిణివీణతోషిణిపురంక్రీడానుశీంగక్కిణి॥సీ॥ కింకంభ, నంబునఁదనువునందనుపుగాననువునఁజు
 దనంబునలదికి నీడ్గువన్నీలఁగడిగి । దూరఁపువలుకులుచెపులలోఁబాకనూది । కరమొప్పుముత్యాలనరులుదిక్కిఁ దలించి
 యారమునఁబొందుగానూలుకొనిపిలికలఁబునునుఫలపలకంబు నైచ్చివదలివగూనకావళులుదోడిగి । కమలదళచారు
 తాళవృంతములఁదరి । సాలుచుపయ్యెకకఁములఁబొందువరది । దిక్కిమిగురొత్తమెయ్యనసేదదేవు । వినియఁగొనిఁజేర్చి
 నెమ్మగముగిమిరి॥గీ॥ నెలులుగలచురునిసీలపుముగులసిరులవరులుగొనజాలినరులనుమరులుకొలుపు । నిరునగిరివనతు
 న్నేకగురులఁగెగఁకురులనువిడిచివిరులిడికొప్పు వెట్టి॥క॥ మురసంహరుడిందిదిరగిగరునిలచలత్ప్రసూనికలికాంబితిసుం ।

————— రుక్మిణీదేవి-శ్రీకృష్ణలాలితయై-యతనిస్తుండుచు. చిత్రావతి —————

దరశయ్యఁజేర్చెభీష్మక1వరపుత్రొనవతిత్రివారిజనేత్రి॥వ॥ ఇట్లుపానుపునంజేర్చినపుడు సుధురభావణంబులన
 ననముంచిన॥క॥పురుషోత్తమముఖకౌసులఁసరసంజవయ్యించునదనప్రీతాహాసరుచిన్నిగ్ధాపాంశుగ్ధరదవలోకన
 ములాలయజాద్విగనియె॥క॥ మురహరవివసాగమదర1దరమిందదృతతలఁపవదియట్టివంక1నిరవధికవిహలలేడో1
 వరమూర్తివీరివధక్రవత్సలయందు॥గీ॥ సంతతజ్ఞానసుఖబలైశ్వర్యతత్త్వాలాదిగాగలసుగుణంబులమధునీను । సేమందగు
 దు సెనర్పలోకేశ్వరేశలిలమైనద్విదానందతాలివనఁము॥సీ॥ యాధిమైలకృతిపూరుకులంబులగనీతన్నగుఁడైభవదీయ

నుగయ్యములంరతులందు మెచ్చఁగాఁబలికినమాటలెన్నలనివట్టుమ లేభవదీయది త్రముం దెలియఁగనోరియోఁబలికితీస్తది
 లోనియుగుండ నేటికిఁ॥) అదియనుంగాక॥) ౫॥ కిన్మలుముద్దుపలుకులును కేంపుకనుంగవతియ్య మోవియొ॥ జంకెలు తేరి
 చూపు లేకనక్కెములుగా నెలవంక బొమ్మలుంగొంకక వీడనాడుటలుగురిమియంగలకాంతగూడుటల్ ॥ అంకిలేకజన్మభ
 లవంబులుగాడెకురంగలోచనా॥) అనిమరియునిట్లనియె॥) ౫॥ శీవుపశిత్ర తామసివినిర్మలభక్త్యది వేకశీలనఁ ద్యావపునీను
 నోఁతులఁబాయక నెప్పుడునన్దనీయనం॥ సేవయ కానియన్యముభజింపపుట్టిననాటనుండీది॥ భావమెఱింగియుండియును
 బర్హి నతప్పనహింపుమానినీ॥) అని వెండియునిట్లనియెనీ వాక్యంబులు శ్రవణసుఖంబులుగావించెనిపువిధంబులై నకా
 మంబులుగోరిరి వేదిఅవియన్నియునునాయందయుండఁటంజేసియేకాంత సేవావతురవై ననీకునవియన్నియునిత్యంబులై
 యుండునీపాతి ప్రశ్నంబునునాయందలి స్నేహంబునతివితదంబులయ్యెనావాక్యంబులచేత భవదీయది త్రంబువంచలం
 బుగాక నాయంబులబుద్ధిన్యథంబగుం గావుననకలనంపద్యిలసేతంజై నద్యారకాదినగరివ్యవసరింబులందునీచుభాగ్యం
 బునంజేసినంపారికై వదనీయందబుద్ధానరాగుండవై వరింతులేకీన ప్రాణేంద్రియవరవతత్వంబునవికృతతీరధారిణి
 యై ననతనన్నుంజెండుటమహర్గంబుఅదియనుంగాక మోక్షప్రపంచవై ననన్నుం గామాతురలై యల్పశుతులై వ్రత
 తపోహానిసలచేతదాంపశ్యయోగంబుకై సేవింతురు అదియంతయునామాయావిజృంభితంబునమందభాగ్యలై నిరయం
 బుమెంచుదురస్లుగావుననీనమానంజై నకాంతయే కాంతలంగలదేనీవివాహకాలంబునన నేకరాజన్యవర్మ్యులఁగైకొనకభ
 వదీయనుగుణాలాప శ్రవణాశ్చకుండవై ననానన్దధికన్యతీరంబయోగ్యంబునీకు శేషంజై యున్నదానననియే కాంతంబు
 నంబ్రాహ్మణులుబుత్తెంచినయేనునుంజను జెంచినవీణయసనయంబునభవగన్ధహారాదగుంబట్టివిరూపుం గావించిననదిగ
 నుంగొనియునునాయందలి శ్రీమాతీతయంబుననూగకుండితిమిదిగావునవహుప్రకారంబులై వర్తించునీనధుంబులకు
 సంకసింతుననియువ్యిధంబున దేవకీసుతుండునరలోకవిడంబనంబుగగ్ధునాస్థునిభంగినిజగ్ధుహాకృత్యంబు లాచరించుచుండే
 ననీకుకుండుననియునిట్లనియె॥) ౫॥ అనియుట్లుకృష్ణుండాడినవివయవివేకానలూపితతామృతసేవచనముదితహృదయయై
 యివ్వనితానాశీషికచవనవనవగుహయగుచు॥) ౫॥ నగవానులింపుచూపుని నగధర్మమొగముననులిపినయమునగర
 ముల్ ॥ మొగిచివనితించెగ్గన్లుంఁగిగవాహులందీరదేవలుఁగిలోతానమూ॥) ౫॥ అతఁడురాజహానముఁబుండై వివి
 థాంబరచారుగూడనిప్రతతులతోడఁగోరినవరంబులునగ్ధయనిచ్చెగ్గన్లుండు ॥ నృతశుభమూర్తిదేవగణనందితక్రీర్తి
 యానవద్రియైయతిమృదువాణికింగలయూరుగపాశిరీలవేకికి॥) ఇట్లునన్దాదిదికృష్ణుండురుక్మిణీయుండానుసుతద
 నంతరంబు॥) ౫॥ ఎలమినుటింపగాగలనియూడెలకడలమగ్నికాలతావలికరవీరజాతివర వాడులపీఠులఁగ్రమ్మదె మ్మెగల్ ॥
 పాలయనవీనవానలఁబొన్నలది సైలఁబచ్చరచ్చలఁగొలకులలేగలంకులనుగూరికెలీరికెలాత్తగ్గొత్తలై॥) ౫॥ ఆరా
 మగుములంబుమిహారాధికసౌఖ్యలీలనతిమోదముతో నారామానుజుండుండెను నారామానుజుయదానునభిరామ
 ముగ॥) ౫॥ మురియున నేకవివిధవిదిత్రమణిమితానాభికోభితప్రాసాదోపరిభాగంబులనులూరితనీలకంతకలకంతకలపిక
 శుకకలాపకలితశుకరంధపాచనదవిదంబిరర్పుంకారసంగులకమలకల్పానుభాసారనీహరపూరిత కాసారతీరంబులను
 ధాతునిగ్ధరరంజితపానుదేశగిరుంజపురాంబులనుకృతకైలంబులనుక్రీడాగ్రహంబులను జెలంగినందనందనుండువిదగ్ధ
 రాజనందనందనిగికందర్పకేలిలోలాస్థుంజై యనంతరంబయానుందరిలలామంబువలన ప్రయ్యముండు చారుధేష్టుండు
 సుధేష్టుండుచారుదేవుండుచారుపుచారుగు పుండుభద్రచారుపుచారుభద్రుండువిచారుపుచారుపునన్దనియెండు వసుగు
 రుతనయులంబడ సెనట్లునన్య భామాజాంబువలీనాగ్నజ్జికాళిందీమాగ్రీమిశ్రమింధాభద్రులకువేరువేరంబునుగుణేభ
 ద్రమూర్తులై నశుమారులుదయించిరిన్యంబునగనియును॥) ౫॥ అనఘపదారు వేలనతులంబుజనించి వేరువేరనందనదశ
 కంబుదత్యుతమితానముగాంచిర నేకసూనుల॥ నైవయఁగనిట్లుపిల్లచెట్లకీనవైవడియత్రపాత్రవగ్ధనమునవోపెఁగ్గన్లు
 డంబుదంబునదాచురతంపై భువి॥) గీ॥ అప్రయవవృష్టిభోజాంధకరాదివిధి॥ నామధేయాంతరముల నెన్నంగనూట॥
 యొక్కలై చాలవర్షిలైనకులంబుగన్యవకమారులఁజదివించు నేర్పులుగు॥) గీ॥ గురుజనంబులువినుమాకుకోట్లమీద॥ సెన

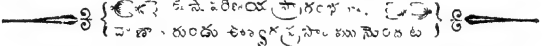
— శ్రీ అనిరుద్ధునివివాహసమయమునబలగాముండురుక్మిణిమెదులగువారినిజంపుట. ౬ —

బడెనిమిదివేలపై నెనగనూట్లుగరన్నఁడదబ్బలకావోనెన్నఁడగమెఁతులికైననుదామరచూలికైనన॥) ౫॥ అందుగూవిం

సమగ్రమునైన న ప్ర మ్యమును కుతుకొక కృతునివలననగనిధుండునంభవిం చెవననమునివరుకకు భూవరుండిల్లఁదొని॥ క॥ బవర మునగ్నమునఁజేయి న్నవమానము సెలవెరుకొయ్యుచు గెలువగదివును చుదనవనతననెం॥ భువుకకు నేట్టిచ్చె నెలొంగబయలు మువీం ద్రా॥ ౧॥ నావు మహంక యోగింబ నాయుకో త్తమనవు చెప్పినయల్ల నెన్నునమున బద్ధాయు తాడును చేబడినబన్నము నకుంగలలుచునుండియుననుడఁ బడి నెయ్యంబునను భూగి నేయుంక చెప్పినగుతునందితవున్నకో హలొంగిం దననగ్నానిని దప్పి నదగఁజెద ర్చే శుంకుమిను మె లుగింతునప్పిధము దెలియ॥ బరగరుక్క తటస్వయ్యుంవరము కెలమిసరుగు దెడఁ జీర్చు భూవరను తుండు॥ వరుసరిప్పించె రాజస్వవరకుమార్చి॥ వరులనను వార్తకలరియాహరినుతుండు॥ చ॥ వరమణిభూమణ ప్ర భులవర్మనున ర్చభిభాగిబర్హుల న్నురురర భాధిరోహణఁ భూతిదలర్చుమె సాహ కైకను॥ స్థిరశుభలం నేనయుచుసంహాకిరో రమురాజున స్వ కావణయై వై భ వాగతస్పృహలకు కోటికిరక్తి వీటికిఁ ॥ చ॥ చనిపురంబోచ్చివృష్టిసలన ర్తము దిచ్చుటలూగియున్నయి॥ స్థిరమచ ర్ణ్యంబునలమనమునమునూలభయూసులూత్తై ర్చవనన నేక చుడరర సాయుకు నువదలబొందుక నందనగోనవ చ్చి వేడగనిజ భామమునాచ్చెరవార్యశోర్పుఁడై ॥ ౧॥ ౧॥ ౧॥ తద్వి ప్రస్థువులంబుహరిదానముంబునియుంబుది నిభులను కుంబులనుభుకంబులను డెననంతరంబ॥ క॥ క॥ క్రియఁకృతమృగమును మారుండు పరియుల చెరుదురు చందంబయ్యుతనం॥ భూమహ ముభుక్తిఁజేయుత॥ జారుచుటఁగనియ్యంబ్రకటనజ్జరమాన్య॥ గ్గి॥ ప్రకటదౌరుంకం భీష్మ భూవరను కుంక॥ మనము మోదింపఁ దనహృది మనచరానియ్యుల్ వనననమానరుక్త కాంక్షఁజేర్చు నెరుపుచునువెంట నేయునపుడు॥ క॥ సాలువగురత్న వి సూ యోగ్యులై తుభు వేకనెప్పి వాహర్థమునిర్మలవహులై భవతోభునక ర్తితవదర్శ్యావలీతకటకంబునంక॥ చ॥ హరియును రుక్మిణీదేవియును బుభు వ్రుచుకలరాతియు॥ నర్తకన న్నరియన భేదిసాంబు కుననాదిగ రాజసమాచార్యుడనె॥ సురరథ వాదినచ్చు యుతోఁజనియందునకు గ్రవై భవా॥ చరితవివాహయు క్తివసంబులు వేమకబుచ్చియుంతలంక॥ క॥ ఒకనామయ్యును చూడగూ॥ ఒకలంకనకుగ్రవై భవాటోపసు హూనిక్కుసలై యుండఁగజూసో॥ పకయొకనక్కె ముననవని సాలురువను నంక॥ ఉ॥ ఏచ్చరికం॥ లింగరగణికుండునర్క మొంగునూడఁగియుచ్చెయ్యదిస్స హెనిదియియెప్పు ను వేవలయుండు జూద మందిచ్చిచ్చలంబుగానిసాలు పెక్కిన నేర్పురి గామగానీ॥ కిచ్చునవత్తయింజయుమునిగునుతోల్లికిండ్లున్నయల్॥ క॥ ఆరిపురికిల్పినర్కతి యుదనచేయలంపలేకఁదాలాంపఁతోడనుజూదమాడ విడిచెయ॥ వంజూననుకృతముగఁచువారె వ్వరిలంక॥ అంత॥ కెంగిడిదర్పుండుకటిలవిహారంబై పిరిచెజూదమాడజి కార్తి॥ హర్తింకనమ్మతసూర్తి॥ సీర్తిలై వత సూర్తిలై త్తవహర్తి॥ గ్గి॥ పూనిమునముగొంత ప్రొద్దువోక పరామ॥ నెత్తమాదనిల్ల నేర్పవం॥ యెండుమిపుకొంతి వే రయెండుయామంక మనినబలుండులెస్సయిరిచెలంగె॥ క॥ మదిలోదిచలయుడింక॥ బదియునై నూలు మెయ్యవది వేలి దెపి న్ననకయొడుకుచునాడిరి॥ మదమునన్దర్శకునుమరభిమానముపేర్చి॥ ఉ॥ ఆదినఁతూటలెల్లనుహూలునుఘోడిసిన్దర్కతి గె వ్వునం॥ దోడిచ్చపాలకోటిపతితోషము జెండలింక భూమిభుంబోడెబురుండుంబుంబ్రహ్మసోస్తల సెంతయు రాముఁజాల్చు గా॥ నాడెరుంతవజ్జివెరి మైకని పెట్టగఁజాలనవుచుంక॥ గ్గి॥ బయఁకుకోపిందియొకలక్షమను సేపియాచెల్ల కటంబు గాజూదనుపుడుగెల్చెగెల్చెననుకృతియియేచుగెల్చియుండ॥ గెలుపుకొదసికిరింపనలవియగు నె॥ క॥ అనవుడు హలభరుండ చ్చిట్టిజనపాలకునుతులంజూదినత్యయమలుపండునియడిగినవారలుగున్పురిహితులై వయకై ర్చి మొగనూలుమునంక॥ ఉ॥ అప్పటియట్లుయొడ్డిముసలాయుధుండేవుననాడిజూదముం॥ జొప్పడగెల్చియూ గెలుపుమాడగనానియెనానిదోజనుల్॥ ద ప్పుక చెప్పడన్నదితిధర్మవితోనతరిర వాణిదానిప్పటియాటరాముండెజుంకె॥ కర్పణఁడెయోడెనావుచుంక॥ ౧॥ ౧॥ అనినది చరకలజంబులునచ్చు తానందనిగన్నమానము లై రికుటింపస్వ భావులై రహసగురుకుంక్షెకొల్పి ననంతంబు తనతోల్లింటి నరాభంబుదలందియెడితిఁదెన్ను నెలుంగక బలాబలవి వేకంబు సేయ నేరక పిపుకామగతుండై చలంబునం బలునింగిని యుప్పటియాలుము నేనేగెల్చియుండవృధాజల్పనకల్పనండవైనిగెల్చి ననినలీచెన వశవిద్యానై పుణముగల భూపను చూచునట్లొలుపగవరులై క్షువత్తులైయరిక్రొ వ్వుననవునుభుగికినవప్పులులు చెల్లలన ములుగులక్రియండాకనం కునోదోషిగనానసుండై పెరు పెరుంబండ్లు గొరుకుచుంగన్నుల్లిపూపుల్లింగినుంక॥ దోక॥ దోక్కిన మహిమారంగంబు మోడగోలుచుగండరాదిత॥ జైరపుండరికంబు లీలహుచ్చునిమో యుచుల్ల దండదానుగుండగూలుసాది పరిపూజం బుకొనిరుక్మినితనికనుకూలంబైన రాజభాకంబునుబులువడనడచెనయ్యవనరంబు॥ క॥ మునదంతవ జివెరిగాఁదనున

వినయకృశింగుడలవట్టిరయంబునబడదగిలినవనమేపునబడవే ప్రేసిదంతములు వెనడలిచెన్ || క || అంతబోవక
 దుక్కెగిరింతంబులు మున్నుడులిదితనువగిలంపన్న తకపురికేగెనువాని దెంపముభయముంచి గాజు తెల్లగలఁగన్ || అట్లు
 చేసియయ్యాదవసంగంబు వక్రిప్రమంబులపైలంగెనంత || క || భావరసద్వాయు మనస బావహమండలగునియుఁబ
 లుకికి యుండెన్ || భావమునక్కడేబలిదేవులకేమనగ నెట్లదే మోయునుమన్ || అంతనాదదర్శనగరంబునిగమించి || క ||
 పరమానురాగిరసనంభరితాంతికి రణులగుఁచు బాటింపెనుగాని వరుసునిరధమందిపహల భరమానిగ్గెల్లుంగొల్పితగ
 యుమపీనుల || ఉ || పంపి రూర్పు ఘోషములమందలిలించెలగలమత్తమాతంగులరంగనప్పటకి దంబముతోజనికొంది
 తంతనారంగలపంగలుంగవిదర్శనభృంగులనురంగ నాననఁసంగతరంగిణీః లితనుతత్తనిర్మలినానశస్పర్శ || ఇట్లుపురోపవ
 నోపకంతంబుననుజన్ || క || అందువసించిరదదగి దంపనను దారసంపదంబులనన్దాకయములీడహృదయాంబుల
 సుధివనంనలపిసముఖ్యుల వత్తదనంతరంబపుప్రవేశముచేసినచెప్పును యోగీంద్రుడుపరిశీల్యుడైపునసీట్లఁడెం

గీ|| అనఁబలింపననునూర్పురదులలోనినగ్రజాగుండు బాణుండన్యగ్రముద్ర || చిరయకోహరిపిహితసాజిశపురా
 రియహితోమిరోష్ఠిరుండుపమాప్రకరుండు || క || బాణు దువిక్రవాజగీ || రావణుడుచనికొంచెభక్తివశుండై సగుణుం
 ధానిున్దిలి నానె || బాణుండడవధునిఁబుక్త ప్రాణు || క || కినియనురాగికానము || దనమనమునఁగడలుకొనఁగధ
 రజాగిలివది దనమాచరించె నొకఁడుదనరఁగదాండవమునలుపుతఁడె య్యభ పు || ఉ || సందితభూరిబాహుబలనంపద
 పెంపునారజంబువాని ముందియనేక భంగులనుమేళుండ్రెల్లాకి శరణ్యువాడై మే || చిప్పిదిప్ర మోగియెనిజవశీకృతశ్వరి
 తాంతరంగుగానిందితదాననాంబురహపీక్షణుండైతగ మొక్కి య్లు సెన్ || ఉ || శంకరభక్తనూరంపవంకిరమృదును
 దానుకేంద్ర నాగంరసాంబుదనీలరుదితంకిరవనిజాంగభోగిగాని బ్రంకణకార్యసీమృదయ్యుకై రవైరవనిత్రయో
 గిహృత్స్వింజుం జాప్తంజాండవభేదనభిప్రాలవా || అచివినందె || ఉ || దేవపదీయ వాంఛితము నెలవపకంబువి
 న్నవిచెన్ || కీపునునన్రినదంబు నిమిగ్నినాపులిలోలవాకిల || గావలియుండినన్నగృహ గావు ముక్తిఫలప్రదాత
 యో భావభావానివరణపరముతెప్పుచునాత్రయిచెన్ || వ || అనియభ్యర్థించెంద్రుల సన్నుడై భక్తవల్లభుండగుపు
 రాతమండుగిరిసమేకుండై తానకాదిగూతగణంబులను దబాణువానంబుగిరిఁజేపుఁడువాకిలం గావుండెలవంపడి
 యొక్క నాడబ్బలింపదంబు || గీ || దర్శననంబొగిగుదిరమాధాంధ్రీనిగండలముతోడమార్మడుహితశోణువాని
 కిరీటయ్యుక్తురసంహరిగిపాద వంజయులసోక మొక్కి య్లునిమంలఁచె || స || దేవజగన్నాథభక్తివేంద్ర వందితపితృత
 తానగ్రసంతతిపత్రి || పంలాహలా వారయసా గాజ కీయూగబాదేరు గూషనవ్వుక్రసోపసర్వలోకాంతనవ్యుతనంభూ
 తపార్వోహృదయేశభవనాత్రంబు కాచలసానగిరిపర్వపరిధాంసురవైరిభ్యస్తరూలహస్తాంకనాయకనవ్వుక్తిలో
 కివరదనుదుది కాంరమునిజు స్తుఃపిహరీ భక్తిజననందరొండలపారిజాత || నిన్ను నెవ్వడనుతసేయ నేర్పునభవ ||
 మ || అనిలోనిన్ను నెదిర్చి బాహుబలశౌర్యస్ఫూర్తిబోగాడఁజాని లిసవీరుండొకఁడై నెంబు దెమునుక లేదయ్యెగూఁడుండ
 లి || వనయంబుభవదర్శన్యదభక్తరసా స్రుంబుకింహాలివాని మునుపాయంబును లేదయ్యాభరము నెట్లోగ్గున్నుమా
 నాయకొసీహుంకారకంకణైంకారశిలజియింకారస్వోంసంకులంబుదండదోర్లంధభాస్వన్నడలగ్రస్తకాండపం
 డితరాజమండలంబుతూలాహతమ్మోదేవ్విలకీలకరాశికోపనమాలోలభేదనంబు || శుంభమృత్యువసంభింసంభిస్తలగ్గులసం
 భూతశౌర్యవిజృంభణంబుగిలుగునుక్తామభీనుసం గ్రామకేళినునవగాక్రమవిక్రవాక్రమముగాగఁజరవలేనట్టికరము
 లుగరముడుకికరములగుండగాకసంతోషకరములగు సె || ఉ || కానకుడియవండుభుసగర్వవగాక్రవాకేళికింసముఁడినిభి
 లావనింబలఁడెముమక శౌభరినీవురక్కగి నానిలలాంబమండుదనుజాధిపుమాయుజాలలోనిల్ || నూనినిగోష వార్షిక
 డలొత్తన్నునిట్లనిలై భూవరా || కి || వినుముభావ్యురయినీకేతనమెప్పుడకారింబధారునిపైఁగని || లునునపుడనిభుజావ
 డి || బనియగ నాయంత వానితోనదిగల్గె || మ || అనిపలికితల్లసంప్రాప్తమనోరథుండైబుజవి నాశకార్యభరింబుండ బాణుం
 డుగంతుస్తాంతరంగుండగుచునిజనివాసంబునకుంజగిరిప్రాణవల్లభలయంబులపల్లవింపంబేయచునిజన్మజనిసాతం
 బునిరిట్లొప్పుమండెదదనంతరంబు || ఆదానవేశ్వగురమగుకూతగునుమాకన్యనవచ్చురెవ శాసన్యధన్య || దామః భ్రమక శౌను

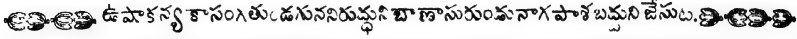
చిత్రకోపలచేహయతమనాజవభాణమగుసెప్పెనుండరీరత్నంబునొమ్మభావనయలినలవేళవద్దాయతాశీయొకనాఁడునుదరసాధోపరివేదికాన్ధలమునన్ముడుతయ్యనెలమిఁగూర్చి-మున్నుఁడనఁచాలవేన్నఁడువిన్నయితఁడుగిన్నులారంగఁజూడగిన్నయితఁడుగిన్నయినమానరూపశేఖరిలాసకలితుననిరుద్ధునల్లిలింగవయలయును॥ చ॥కలగిన్నయితమేలుకనికన్నలభాష్టకంబులాల్ప-గాఁగిలవలెగాకనిశ్చయముగాఁగవనీయఁలానవిశ్రమా కలితతపీయరూపముముబుబున శ్రేణీయట్లఁదోచినఁగిళవళహండుఁబలియఁగొలిఁజేయలప్పరింపుచు॥) సురియును॥ చ॥సరసమృగకృయంగునుసాహయకేలియశాటికాకాకర్షణముల్పశ్చిత్రియలుగన్మృకపోలలలాటమేఖిలాకరకుచభావములములుగైకొనియుండుటలాదిగాఁదలలోదరిచుదిగాధమైతగిదెదర్మకుండవచ్చుననెత్తినట్లయోసీ॥ కలికివేడుభావగర్భంబులైననుబ్రియురూదికూరిమిబెగ్గలింపఁబిడపిడనైలజ్జనుదింబుగనిచ్చినజెలిమేనఁబులులుచెక్కులాత్తెనుదనాగ్నిసంతప్తమానసయగుటకుగురుచహారవల్లరులుగండఁగి జీతంబునాయకాయస్తమైయుండుకుమరుమాటలాడంగవరుపుకదురికలివకునమునుసేగ్గిమోహంబుభయముబొదివెనునుచునెత్తిమిబొవుచున్నాడి॥ బ్రథమదింతాభరంబునఁబెద్దనయచిగూరితలచిరవాటింపనేరదయ్యె॥ చ॥ ఇట్లవిరహవేదనాధూయమానమానస్తయ్యంజెనంతనచ్చెలులుపాయంజనుదెంచినదగ్గఱంబునఁబూడమనునోజవికారంబుమరువెట్టుచునప్పుడు॥) చ॥సారిబొరివచ్చుచూర్పుగమింబుకిలనుంచినచాన్సీమపైబెరసిననన్నలేజెవలబిండుపుణ్యయ్యనయాన్ములఁగిగొగిగెవభాష్టమగరములుకొంగరిదెప్పలనాదిచుక్కలదరుణులురండుయతఁడతామొగమెత్తునుగాధరాగదై॥) ఇవిన్దంబునంబరియించుచుండెట్టియెడ॥) సీ॥అంతకంతకసంతాపవత్సయించివలుదచన్నులుగిన్నీకీవరఁదకవఁజెలులదెనజూడజాలబడిందిమెగిను॥ వాంచివలుకకయుండెనవ్వనరుహ్మి॥) అంతఁగీ॥ బలితనూభభ్రమంత్రికుంభాంబతరయ॥ దనఁబిఁకిస్తాణుదియనదనిరుట్టికామీనఁగిమొదవన్నకాంఁజితశిశిరకరచాగురుదిలేఖచిత్రలేఖ॥) వీనియబ్బులనుచఁజేంది॥) సీ॥వడదీనీపునాబుగిబయలుదెడవఁడెడముననునాత్మవిభుఁడనివేడ్రుఁబిరివిధానిచక్రిగనైవదానిఁబా॥) బ్రా॥ శివోగిరభావంబువ్రకటచయ్యె॥) సీ॥వతిరనాకన్ననెనరైవదానినీచిగలుగనేన్నరెనీర్తైఁదెరియఁజెప్పఁగిన్నయిన్ముడన్నఁగిన్నగవలచలరునునుసేగ్గితోనగవాసుంప॥) ఇవిన్దంబుర చిత్రలేఖగిన్నుగొనియున్నయె॥) చ॥చెక్కిలలోనమెక్కినసరిసీరుహనేరుఁడువారరత్నకుండలకటాంగళియకరణవ్రణమాపురభూమణుండు॥ గృలకనకాంబగుఁడునుసమాతనంబుఁజేసిబదేహుఁడుబ్రహ్మలరంజనాతనప్రసవసాయకంబున్నతవత్తుండెంతయ్యె॥) చ॥ననుఖియాగరఁగిలిబగునంబలరాదగజేర్చిమోడముండనకగనంచితాధరనుధారనమిచ్చినునొజతేలికి॥ బనుపడఁజేసెనుంజాన్ముభావలఁదేరియింజలలోననే॥ చ॥యెనుడుకపివార్ధిబెలుదననుద్రోచిసరోరుహంనా॥) చ॥అనుచునన్నత్తకాశినిదిత్తంబుచిత్తజాయత్తెత్తెత్తరంబునవరహంలంబుత్తలపెట్టఁగిన్నీరుమన్నీరుగావగచుచిన్ననైవవదనారవింబంబువాందియారసున్న

—* చిత్రలేఖ-రాజవలంబుంబునలిఖించిహాపియనిరుద్ధునిదెచ్చట. *

చిత్రలేఖదనమనంబుననయ్యింతసంతాపంబుదింఁబిందియట్లయె॥) చ॥ సరసిజనేత్రియేటికిచావమునాకుశలత్వమేగ్గడఁగరసురయ్యుత్కింపురుషనాగనభశ్చరసిద్ధపాద్యకిన్నరవరముఖ్యులంబులమునఁగిభియించినజూచినసోహారుఁగనీబెహున్నదిననప్పుడెవానినీనుఁదెచ్చెడగ॥) చ॥ అనియొడంబరమివిలవిలనిమంఘతోడంబురణింబుధృతధృతహనిపెరుంగలుదురంగిగొనువటంబునావటంబునేసేవజ్రంబుమెదియించివంచవన్నియలువేరువేరకనకరజతపాత్రంబులఁగిచిలేలంగాలికధరియించియొక్కజనస్థలంబునకుంజనిముగ్ధోకంబులంబేరుగిలిగినవయోగూపంపన్నులైనపురుషముఖ్యులనన్వయగోత్రనామధేయంబులతోడప్రాసీయాయితఁజెనయిపుటంబుగదనముండలకింబెచ్చిపెట్టియిపుటంబునందగులనివారులేరుపావధానంబుననాకర్ణింపునునియట్లయె॥) సీ॥కమనీయసంతకలితకోవిదులుగింపురుషగంధర్వకిన్నరులువీరెనెతయావనులుగచ్చావివేరులుసేగ్గితాద్యతారణవియచ్చరులువీరె॥ ప్రవిమలసౌఖ్యసంపదైవ్యాభులునుధాశనహరుగృతరాత్రుసులువీరెనిరువకురుదికళ్యాణితకాన్ధురూపులైపాగడొందునట్టివన్నరులువీరె॥ మామగునినేర్పుకీపింపజూపుటయునుచిత్తముననిజనుసారకనిపవడయఁజాలకుండనకుధ్యనత్కైతలాపిపతరులజూపుచువచ్చెనప్పద్మనయ॥) చ॥ మాళవకొంకఁగ్రుడనుత్పయ్యింపందకలింగభోజనే॥ పాళవిదేహపాండ్యకురుబర్హరసింధుయగంధరాంధ్ర

బం గాళకరూతే టంకణత్రి గర్వమేష్వన రాబలాటపాం చాలిమావఘ్నూర్ధ్వక సాశ్వన హీశుబువీ ర్కోమలి॥౬॥ సిం
ధురవై రివృ ముండశీతన యూభునాగలి కావయి॥ స్పంధుపటిరగిర్వలవీ శేమయి శోవిభవుండుశౌర్యద॥ రాంధరిపుట్టిశీ
నిక రాంధతన శేవబలూర్-ఉడిక రాంధునిజూమమాగధునివృష్టపాదశ్వసుతుంగ్యోదరి॥౭॥ సకలోర్వితలనాథసన్ను
తుండశశ్వ స్ఫూర్తి బాహుబలాధిపడు గ్రాహవకోవిదుండు త్రిజగద్విభాతచారి త్రసుండకళంకోజ్వలదివ్యభూషణుని
దర్శాధీశ్వరుండై నభీష్టుక భూపాలమహారుజూమమితనికామ తద్విదేహాలకా॥౮॥ సంకరరంగనిర్వచితుండవిరోధివ
రూసినీశమాతలమరుంగసగ్గుటరథప్రకటైకభూజవిభృతభాణా భంగవరాక్రమ ప్రకటభవ్యయశోమహనీయమూర్తి
కాళింగుండవీ డెమాడుతరళిక్ష్మతచారుసురంగలోచనా॥౯॥ మనుగుణాంభోనిధిఫాలలోచనును మేశుంనాత్మ మెప్పించిత॥ క్తి
గిరిశృంబగుమాలముంబడనీయక్షిణై తాసోనృతిగజగతికమిక్కిలి మేటివీగుడురణో త్సాహుండుభూపాత్రుండోభగ
దత్తుంగనుగొండెవంక జముఖ ప్రాశ్నోతిమేధీశ్వరుకా॥౧౦॥ పిక చాంభోరుహవత్సనేత్రుండగుగొవిందుండు బాబూను
నందకి చక్రాబ్జాదాదివిన్నములచేత కావనదేవాభ్యుసత్పురుషమత్పురుషునిరంగ్యుష్టుండన్ననీ మేటిపాం
ద్రసుండగోశీశనభుంగనుంగొనుము వేడలంబం దవించినానా॥౧౧॥ ముద్దివిజయత్రూషయూహృతవ్రతమనుదప్పర్తిభు
జాగర్వముకాడె జయూటోపయచావై పుణ్యముధీవిన్నూర్నిసతీర్-దులీ రజనీనాశ్వలప్రదీపలంబారజజూమపగ్మక్షి
ధర్మభగీనూరుచమా ద్రినందనలసం గ్రామైకపారిణులకా॥౧౨॥ బలిమిన్సర్వవృపాలురన్నదీవికవృంబులదగంగొం
చునుజ్వలతేజోభవానికేకమునభాస్వగ్నిర్-రిశీర్భిల్లగాఁబాలుపొందుదనురాజరాజవహుకోహరిప్రతాపంబులుం
గలమర్యోధునజూడసోదరయశుంగంబజాతవత్రేక్షణా॥౧౩॥ అనియ్యాంకిధప్పన్నదేశాధీశులగు రాజవరులనెల్లంజూపు
చుయివవంశసంభవులైనమూసేనవనుదేవఉద్భవాసులంజూపిమరియును॥౧౪॥ శారవనీరదాబ్రహ్మసంసారసుధాకరకాశ
చంద్రికాసారపటిరవ్యయదుస్తమును శ్మశనవాయసుంబ్రహ్మ గ్రానిశృపాలకాననహుతాశనమూర్తికబ్రలంబునైత్య
సంహోరునిగొమపాలునిహలాయుధుజూమమునైత్యవందనా॥౧౫॥ కివనీయశుభగాత్రుంగంజాతదశనేత్రమనుధాక
భక్త్రుబావనవరిత్రుంగవర్త్యనంకల్పునిశాచరోగ్రికల్పునతపశ్శుకకల్పునాగతల్పుగొంపుభాణిగూముంగభీరవ్య
మభాను శ్రీతజనసోమవందతివీశేషునీలీరకాయానిరితనైతేయుత్రపేతకాశేయనతవిధేయునసమహహగ్నైయ్య
వేదాంతవేద్యుదివిమునిసన్నుతామోమండిరపామజిహ్వవరపుణాలంకరిష్టుంగృష్టుకజూమడైతేయకులబాలసుభా
గ్నిలి॥౧౬॥ సుప్తరథిశీజనిరవవిభూషితలృష్టధనుర్విముక్తిభాస్వనివచూతశౌరకినిశాతశీలిముకపాతభీతపంకరు
హభవాదిచేతననికాయామమోజనజాంశుగుక్తిగోవిరుతురాజకీరపరివారునిమారునిజూమకోమలి॥ ఇవిధంబునం
జూపిన॥౧౭॥ వనితారత్నముకృష్ణనందనునిభావప్రాధిదాజాదిగ్రన్తండన్నధివరించిననుగుణోత్తంసంబగానాత్మ
లోచనమూనించియంతరంబయినిర్భూభ్యుకసరోజామూనా తనచేతోభవమూర్తిజూచిమదినుతాపించుచున్నట్లు
నుకా॥౧౮॥ ఇంతిశేదీయమానిధనిమెల్లపారిచిన ముచ్చునిమెయిం బంతిమెలర్పవ్రానిపలభాగినిరూపితుంజేసినట్టిని
యంతితిపుణ్యమూర్తిగోవిందాడనేర్థునెనచరిత్రముల్ వింతలెనాపినిమహితవీరులంబుబలంబుండెవ్వమా॥౧౯॥ చ॥అ
నవుడుదిత్రతేజజుజాక్షిశేట్లనినీమూరకుండనఘండయాదవాన్వయసుధాంబుధిపూర్ణసుధాకరుండునాదనరినకృ
ష్ణపాత్రకుండందారచరిత్రుండభూనిసంహనంహంనుండగాతివై న్యటమిరాధుండపేరనిరుద్ధుండంగనా॥౨౦॥ అనిచెప్పి
యెరతితత్వితగతింజనియత్సమారరన్నంబుదోష్ఠానివచ్చునంతకుసంతాపింపకుండుమని యతీణంబవియద్దశనుంబునకా
జనిచనిముందల॥౨౧॥ సరసిజముఖానిగొనెశుభాభరితవిలోకనవిభూతభవవేదనముకావరసాధనమునుమృత్యుతస్ఫురణా
పాదనముంగృష్ణపుటభేదనముకా॥౨౨॥ కినితాయంజనితదీయసుచమావీశేషంబులకుంబరితోషంబుమెండుచుంగామరీచ
రణమణిమూలర ఘణర్మాగాధ్వనితవణిగొంపురంబునునతివిభవవిజితగోపురంబునునగుద్వారకానగరంబునిశానసుయం
బునంబు చచ్చనవేషంబునంజొచ్చుకనకకుంభకలితసోధాగ్రంబునమణిదీపనిదయంబుప్రకాశింపజంత్రికాంతశిలాభవ
నంబునసుధాధానుగదిరగినిచయంబునపహాసించుహంసరూలికాతల్పంబున నిజాంగనారతిశ్రేమంబుననిద్రానస్తం
డైయున్నయనిగుడ్డుంజేరితనయోగవిద్యామహాత్మ్యంబునతనినెత్తుకొనిమనోవేగంబునశోణపురంబునకుంజని బాణా
సురనందనయగును హేనుందరితల్పంబునందిడియట్లనియె॥౨౩॥ వనజాక్షిచూడునీభిగననిమిషునగధీరుమారునభినవమారుకా

వనధిగభీరున దారుని ననిరధ్యమగుదివి తాహితవీరుగ॥క॥ అనిననుమానతిదనమనః ముననను రాగిల్లిమేనఃబుల కాకుం
రముల్ మొనయగ నానందా శ్రు లుగనుగవజడిగురియుముఖవికానమెలర్చు॥వ॥ ఇట్లుమనఃబుననుగ్నహించిదిత్ర లే
ఖంగనుంగొనియ్యుంఁదియ్యిన్మెం॥సీ॥అతివనీపాంగత్యమనుభానువి నాకుగలుగుట కామాంధ కారవడఁగెఁదర భాషి
నీనఖత్వంబున నావచేఁగిడిడియో గాభిఁగడవగంటినబలనీయునుబంధనునుధావృష్టిచేనంగజానంతాపమాఁగంటివ
నితనీచేలితనంబునరసాఁజనుచే నావనోహరణ ధానంబుగంటిఁగలదీవనరూపు గ్రమ్మనలిఖించు వారునొనన్నఁదో
దైచ్చువారుగల రేసిటిల బాడఁబుట్టింప నేర్పునీక॥కాకగల్గు నెమాఁడులోకములయందు॥వ॥అనివినుతించిదిత్ర లేఖనుని
జహందీరంబునకుంబోవంబనివినంజనియెనంతరంబవితజసుల కెవ్వరికింపు వేళింపరానియంతగపుర సాధాంతరంబునన

నిరుద్ధండుమేల్కొనియ్యుంఁదింగనుంగొనియప్పడు॥క॥సురుచిరవృద్ధులంబునఁబరిరంభణననవచన భావక భాచా
తురిమెలయ నాకుమారుఁడుతరుణీనుణిఁబొం దెవదనతంత్ర జ్ఞుండై ॥ వ॥ఇన్విధంబుననతిమ మోహరవిభవాభిరామం
బులగుదివ్యాంబ గాభరణమాల్యపు నేవనంబులునుగర్జుర గౌఁబూలంబులను వివిధాన్నపానంబులను సుగుదిరవణిదీ
పి కానీరాజంబులనునుగంబంధురదీపంబులనుఆటపాటలనువీణా సోదంబులనుబరితుష్టిబొంది క న్యాకుమారకులా
నందసాగరాంతర్నివాజ్యమానమాననులైయుదయాస్తవయనిరూపణంబు సేయ నేరక ప్రాణంబ లాకగ్రటియెనతలం
పులంఁదినియిష్టోపభోగంబులనుఖియించుచుండెర॥క॥ ఆలోనననతిచిరమగ్గ కాలమునుఁ బీలజరుగగావరుసయమా
బాలాలలామ కొయ్యనఁజూలేర్పడిగర్భ మొద కెనురు రిరభంగి॥ క॥కాచిర కావలి వారలు సూచిభయాపలత మొంది
స్రస్ర ము దమలో సోచెల్లులు దానవారాచారికి జూచునిచె రాయెబ్బంగి॥క॥అనిగుజగుజబోవుచునిప్పనిగప్ప
కిదనుజులోక పాలునితోడఁగివినుపింపవలయునని వేద బాణు జేరిమ్రొక్కె నన్నియమున॥క॥మంతనమునదేవరికి
న్యాతఃపుర మేముగాదియెఱయుచునుండఁగింతతరములఁడొరగమరంబుము నుపొంతుటిగకై ననురాగి॥గీ॥ఇట్టిదో
గావలన్న మేమెవ్వరమును సేమికునుమాయయో కానియెఱుంగవనిమనోహరికగర్భంబునివ్వటిల్లి యున్ననన్ననువి
రోపయ్యుండగుచు॥ వ॥అట్టియెడ నాగానవేల్చుండురోపా వేళభీషణాకారుండైటయలదరబొమ్మలుముడిపడంగనం
గవలరనలకిణుంబులుప్పలిల్లనటలు వెలికినంజులులగత నెగయొసంగంబువిధంబునలంఘించుచు భీకరకరచాలంబుకేలండా
ల్లినముద్దుఁడఁగింగన్యాతాధాంతరంగంబునకుజని॥సీ॥ కనియెశుభోపేతుఁగడర్పనజాతుమానితదేవమనాజానుబా
హుఁచుకిరకుండలకిర్గుడు హిత ప్రభాపూర్ణుఁడైరయతోల్లాసుఁగొశేయవాసుగన్మూరికాలిపుఘన కాంతితుండాపుహో
రక శీతవిఘ్ననంబుజాతుండుయదవంతిలకుమ శ్రాళినిలాలకునవపుచ్చచావుబూర ప్రతాపు నభినవాకారునటవీద్యా
విహంగు సహితగుణధృష్టమన్నధమంత్ర సిద్ధుఁగలలితపరిశుద్ధనఖలలోక ప్రసిద్ధుఁచతురుననిరుద్ధనంగ నాజననిరుద్ధు॥ వ॥
కనికనుగల్గింపమరకంటకుండధృతిసబ్బటావలింగనుఁగొనియొన రాధమునిఁగట్టుడువట్టుడుకొట్టుడన్నవా రనువమహా
ఓదీధీతులపార్వతి లేజముమాయఁజేయఁడా సినవృష శేఖరుండునుదిఁజేవయ్యలూపుచు నేర్పుదర్శకు॥ వ॥ కలిగిమ
హూగ్రవృత్తబరిఘంబుగరంబునలీలఁదాల్చిదీగర్భలఘనవిగ్రహప్రళయభైరవుభంగిఁజృంభణక్రియాకలననెదిల్చె
దానవనికాయముతోదలపాటుఁబోయినుంజలముబలంబుదైర్వమునుశైర్వము ప్రేయసుఁతాటుఁజూపుచు॥వ॥పద
ములుబాహులుందలలు ప్రక్కల సెక్కలుజానుయ్యముల్ గిరగములుగర్జ ముల్పెడలరంబులుమూపుటవీపులూరుపు
ల్ విదురుడలెగరందోరగఁజిందరవందర సేయ మైన్యముల్ గిదనవరాజ్యుఁకక్రమముగైరిపారిరికాంక్షికులై॥వ॥ఇన్వి
ధంబున సెన్యంబుదైన్యంబునొందియొ వెఱచియొబఱచియొచ్చియొచచ్చియొగలంగియొనలంగియొడిరిగియొ సురిగియొ
చెదరియొచెదరియొచేవదటిగినులు ములయ తనవగువునొచ్చినబాణుఁడుశౌర్యధుఃఖండునుగొపాదీప్తిరమానసుండు
సునైకదీనయోనియొ ప్రేనియొబోడిడియొనంగియొచెరంగియొ॥క॥ స్రుద్ధుండై యహిపాశని బద్ధుండానించెసురపా
లుఁడురణంన్నద్ధుంశరఁద్ధుఁడనిగ్రుద్ధుంపహిత ప్రబుద్ధురూపనవృద్ధు॥వ॥ ఇట్లుకట్టి త్రోవిననుమానతికోక వ్యాకుఠి
తచిత్రైయుండునంతనకగ్రాద్ధు॥క॥ ద్వారకలోననిగర్జకుమారునిపోకకునుయదవనమామవగలం గూరుచుమెక వార్త
యుపెన నేరకి వింతంపనాల్గు నెలలరిగెన్నపా॥అయ్యవనరంబున॥ .....

—* నారదునివలన ననిరుదన్వృత్తాంతమునని- కృష్ణుడు- బాణాసురునిశిషికిదండెత్తుట. *

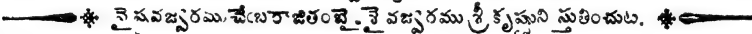
క॥ శారదనిర్మలనిరదః పారదరుచిదేహుః కథుల భాగ్యోదయః॥ నారదమునియేతేచే॥ పాగదయాసుతిమురారిభజ
నప్రీతి॥)వ॥ ఇట్లుచనుడెంచినదివ్యయినినిర్మలమణివిర్మితసుధత్వాభ్యంతరంబునయనువృష్టిభోజాంధకవీరులుగొలు
వంగొలుపున్నకనులలోచనుడు బ్రతుక్కుతానంబుచేసియర్హుపాద్యాదిః ఘటంబుజు. ౩ సముచితకనకాననానీసంజేసి
ననత్రాపసోత్తమండుపురుషోత్తమునుదాత్త లేజోనిధింబొగడియనిరుదన్వృత్తాంతంబంతయుఁదేటవడ నెఱుంగించియప్పుం
డరీకామునిచేతనామంత్రణంబువడసయంత్రానంబునొందెనదనంతరంబకృష్ణుండుశుభము హూర్తంబునకాదండయా
త్రాభిముఖుండై ప్రయాణభేరిత్రేయించివెడలించఁత్రైద్వలవారింబనివితానునగట్టాయితంబయ్యెనంత॥)సీ॥ హరికీరీటకే
యూరకంకణకటకాంగుళియకనూపురాదివివిధః సూచ్యప్రతీతివేద్యులు పాశుకరములగునగదాశంఖచక్రములుచనర
సురభిచందంబిప్రసరుచిరీరక్షణలిల వినులకాసుభద్రభయనిగుడఁ । జేలువారఁదీతకాశేయచేలముకాశవలగుసారిం
గులువారగట్టి సైన్యసుగ్రీవమేఘపుష్పకవలాహః । కములుపూర్ణివతేరాయితముగజేసి । దారకుడుదేరనెక్కె-మో
దంబుతోడభానుఁడుదయాచలంబెక్కు-వగిదిమోఁబు॥) వ॥ ఇట్లురథారోహణంబుచేసిఘానరాశీర్యవనస్థాతుండును
వహితకారాద్వింశరాంభకృతుండునులలితపుణ్యాంగ నాకరకనలయకలితశుభాక్షతనిన్యానభాసురమస్తకుండును మా
గధవంజులగానానుమోదితుండునువందసిజననంక్షేర్తనానందితుండునుపాతకపతనరవవికానీతహృదయుండును సైవెడలు
నవనరంబున॥)సీ॥ బలభద్రసాత్యకీప్రయ్యన్నయమముఖివృష్టిభోజాంధకవీరవగులు । కుగ్వాగపరివహిర్యభేదనకతా
చతురబాహుబలాత్సహలీ॥ వారణస్యందనవాజినోహంబునవరణసేయించినం భనుమున । సముచితప్రస్తానచటు
లభేరీఘోరఘోషమంభోధిఘోషమడపదాద్వాదకాఠోహిణీ బల్గన్తరముల్గలినడఁచున్నరగమువెన్నంటిచేలెగి ।
పుణులగతిముఖాభగీగధురక్రమువెనుకగమించుచియన్నదినమకరించి॥)వ॥ ఇన్విఘంబునంగదలికతివను ప్రయాణంబు
లశోణపుంబుచేరంజనివేలాచఘనంబుచేయవలసిగుంత॥) మ॥ సరిదాగామనరోపరోపవనయ్యజ్ఞానముల్కాపివేసరి
ఘటాడిచియంత్రముబునిమవప్రవాతముల్ ద్రొప్పిరూ । పురయోగూలగఁద్రోచిపాతభవంబుల్కాపిప్రాకార
ముల్బరణింబుగొప్పిచాటమల్విరచిగుడఁక్రియాల్గెలై॥)వ॥ ఇట్లనేకప్రకారంబులగానచేసిపురంబునిరోధించిపేర్చి
యాన్పినజూచియారూహనగుగ్రోహమున్ద్రైమైవమునన్నాహంబునరంభవిజృంభణాంబుండై సంగరభేరిత్రేయించిన॥
సీ॥ ఆచక్రవాళాచలాచక్రమంతయు భానునకుండురసారెంగిరిందిగః సునఘోఘరకోటిఘట్టనన్ననములకరణిం
భానిధుల్లలిసారలెగి గాలనద్రాభీంకరశూలహతిగాలుపిమగులగతమహగణమురాలె । జటులూరిలోఘాతశాలీరీరూ
లంబుచాపునమేఘముల్పురలరూలెగిగులువడకాడెవిపెల్లగిడ్డెసురలగుండెలపెనెరసాతలయోభమొవవె । దిక్కుల
దలెవిమానములైరలిచెనరెగిలగలగ్రహరాజచంద్రులగతులువప్పె॥)వ॥ అట్టిరసురనన్నాహంబునకుఁగట్టాయితంజై న
మణిభువితభద్రవర్చిర్మితనిర్మలాంశుజాలంబులును శిరస్తాణకరీబకోటిఘట్టిరిచినాత్మరగ్నప్రభావటలంబులునుకనక
కుండలగ్రైవేయహారకంకణకులకోటి వివిధసూచ్యప్రతీతిచియంబులును ప్రచండబాహుగుండనహస్రంబును
జేలుంగళితగాననకత్తిప్రాసతోమరగదామంతమునలముద్గరభిండివాలకరవాలపల్లవ శూల యురికాపరిఘాదినిశాత
హేతి వ్రాతాటిదీపులునువియద్వరకోటి నేత్రంబులుమిఱుమిఱుగొలువఁగనకాచలశృంగంబగురథుఁబెక్కి-
యరాలివాసినీసందోహంబునకుండుల్యుంజెననిజసేనానమూహంబులిరుగడలనవవబాఁబుండఁజీలు ప్రతాపంబుదివివ

—* బాణాసురునికిసహాయఘాతుండుగుశివునికికృష్ణునికినిజుగిగయంధము. *

ననికివెడలెవయ్యవసరంబున॥)వ॥ వరదుఁడహరభక్తజనవస్సయింజై నహంబుఁబాఁబుంబంగరమనిరక్తిసాత్త్వజులకంటె
దయామతిఁబాఁడుగానఁదామరమొనరించువేడ్కె-బ్రమధుర్గుహుఃపహానిజసూతకోటియు॥)సరిపరభిజింపనుజ్వలని
శాతభయంకరశూలహస్తంజై॥)సీ॥ ఖరపుటాహతిరేగుధరణీపరాగంబుపంకేరుహప్రవింబంబుబొదువ । విప్రువాలా
టోపవియేవజాతవాణాహతివారివాహములుబిరియఁగులుచరిన్ననివాడికిమ్ములఁజిమ్మినబ్రహ్మాండభాండకర్పరము
వగులనలపైకాఖిణిఖిణిలినరంకప్రేసేనోదసేనహరంబుభేదిలంగిగవలన్పర్వమంటికాఘణపుణ్యప్ర । ఘోషమునది
కంబులులూపలతనొందఁబీలనడతెండుకలకౌతలేలమనఁగినుక్కుమిలిలినవృషభేంద్రునెక్కివెడలె॥) వ॥ ఇట్లువెడలి

దేవరసన్నాహసముగ్ధానంబుమొగంబులకుమీకానబునంపాదింపం బ్రతిపక్షబలంబులతోడం దలపడినదండవ్యయధంబు
యొప్పగడవు రాకనయోధులయోధులమంబుబాడ వేడ్కంజనుడెంచినసరిజనజనభవశ్రమరయతుస్థిసాధ్యచా
రణంధరగిక్కిరింపింపురుగురుసోరగామబుజవిమానానాథులై వియత్రలంబుననిల్చిరట్టియెడగృష్ణుండునుమారుండును
మాగుడునుమారుండునుమాపకర్మసంభాంతులను కానుపాలుండునుబాణపురుగడగుబలుండునుపాంబుండునుసాత్య
కియనుబాణుండునురథిబురురథిలనుపత్తికపలునాత్వికపలుగుజారోహనులగుజారోహనులనుపదాతులు పదాతులు
నుంకలపడియితలేతరహేతిసంఘట్టనగబులమిలుగుబాలుచెవరబరస్సగాహ్వనవిరుదాంకితసంహనాదహుంకారశిజి
సిటుంకారవాణఘోంకారవాణిహేమారవంబులనువరుహకాహళభేరివృందగళంభరూర్వఘోకంబులనుబ్రహ్మాండకో
టరగబువసోస్థితంబయ్యెవయ్యవనరంబున॥౧౫॥జలగుహనాథుడార్చిజశాజగతరాసముక్తసాయకా విలిగినుడిం
చినొంచెఃబురవైరిపురోగములరణక్రియాకలితుగురుహ్యకప్రనుభకన్దురభూతవిశాదదాకినీనిబలవదగాతయోధుల
నుబమ్మెరసోయికలంకిపారంక౯౯॥౧౬॥ ఇత్తేసియాన్నినకుంభినిధుభజాజ్యంభణంరంభంబుంకుసహింపకనిలంబు
కుండలకణింబులుమియునిశితాంబకంబులం బీణాంబురు నేసినవానిన్నింటినవననం బ్రహ్మబాంబులేసెరుంచినంక
నుగొనినకురియును॥౧౭॥ అనలాఘంకులిలాకీ పూజ్యులగుబ్రహ్మస్త్రంబలిబోసియావనజాతేక్షుమీందగ్రోహ
వహిమావ్యాకికృడైయేసేనేసినదద్రివృశరంబుచేత సెవరల్యైగృష్ణుడత్యున్ధతి॥జనికాశ్చర్యరసాభిమగ్నులగురుమణ
శ్రావ్యుగ్రిహంక౯౯॥౧౮॥ వాయువ్యాస్త్రముపేద్రుపైనలిగిమర్వానోధతీన్నేయైతైతేయస్వలసియుం బగ్నవాశుగము
చేద్రొంచెగ్రతుడవ్వంకియాగ్నేయాస్త్రంబడచిచెంగ్రతిలక్ష్మీనాథుపై దానివే మాయజేసెనునెంబ్రబాణము
నబగ్నాక్షుంకులీరాతి॥మరియును॥౧౯॥ పాయురకిచక్రతోహనుకుమారుపజాస్త్రమునాగిబోసిక౯౯॥ దోయగహ
యతాక్షుంకునుడిదలకకభయంకరోగ్రనారాయణబాణరాజమురయంబుననేసినరల్యైదానిజగ్రాయుకుండితై
రగునబారాకితరావలిపుత్రుపిర॥౨౦॥ ఊహకలంగియుమిత్తాస్త్రముండనుమగుమీకజలజాక్షుండున॥ మ్నా
హుశిరిముఖంబువ్యాహతజయశాలియునుకుండరిచెప్పపా॥౨౧॥ అట్లేసినబ్రంభణశరపాతముచే శంఖంధునిజతయ
పురవవతంబైసోరబ్రంభితుడై ఘురదె॥గలభతపువభేంద్రుమూపురముపై వ్రాలె॥౨౨॥ ఇట్లు వ్రాలినజలైపా
గవరబలంబులనిశితబాణవరంవరలంకునియునొకిరయెడగృపాణంబులంగిణికులుచేసియునొకరహదాహులం
దుస్త్రముగుగామొత్తియువ్వికంబుంబీరుగుపెంటలుగామించెవరం॥౨౩॥ తలమిమురాంతకాత్యజాహుదారబలంబున
బాహులేయుపైగ౯౯అకరిదాకిచీవ్రశరకాండవరంవరలేసెనుంచెక౯౯॥ నెత్తుకుగాడిపైల్లారుగుస్త్రుబంజ్ఞోత్తిరైగు
లాన్యగాంబలచెంగురవారవాహనముపై కొనిదోలుచునాజిభికుండై॥౨౪॥ పందిరణక్షితలవిపాతితశాత్రవమీరుండె
నయాసాబుండుహేనుపుంకిశితపాయకజాలములేర్పిగూరికో॥ పంబుననేసినదెదరబాణనూభవుండొడిపారినో॥
ర్యంబునవీరముండగవునారడిబోవబలంబులార్చంక౯౯॥౨౫॥వరపాహంబలశాలియాహలిరణావప్రంభనంరంభంబున్దుర
దుగ్రాశినిగుండుమెరులంబుంబూన్చివ్రేసెకవడింబొరిసుంభాండకహాపకన్దులశిరంబున ప్రస్థమేదంబునెత్తురు
కిగ్గుబులవాతనుదొరుగనంధుల్లిడివేనావక౯౯॥౨౬॥ అట్టియెడనై న్యూబుతై న్యూబునెందియనాదత్రచెడివిగిపారినంక
నీబాగుండుసాత్యకింకేడిందివ్రతయాగ్నియుంబోలివిజృంభించెమువీచిబలంబులనుఅలంబుగిల్చితానునుముంగలియె
నవవవప్రపఃభయపైన్యూబునోన్యన్యయకాంతులందలపడికఱిగోతరనముద్రంబులపేకండాకినంబోరు ఘోరంబ
యొనట్టియెడలందలపడియిగుతారంబులంబోడిమిమసురియలంబ్రుచ్చియభూలంబులంబుజిమ్మియశస్త్రలంబుందియుద
గ్రాబులంబ్రుందియుములంబులమొత్తియుముద్రంబులమొత్తియుగుంకంబులంబ్రుచ్చియువంతంబులిచ్చియువనిసంబు
లగొందియువప్రంబులంబ్రుందియుశరంబులనేసెయంగరవాలంబుల వ్రేసియునామైతైపానియనితామైతైదాని
యడెకరిలంకునిసెనిశిరంబులునుచునుకతై నకరంబులునుతెగినకాల్లారుండెస్సినవేరునుగురులై నయొముకలునుసో
వులై నప్రేవులునునలిసినమేనులునునలినజానువులునుసోగిలినవర్మంబులునుపగిలినవర్మంబులును వికలంబులై ననక
రావయవంబులునుకీర్ణంబులై నకర్ణంబులునుకీర్ణంబులై ననయనంబులునువెడలురుపురంబులునుబడలువడబలంబు
లునుకొండలవవపునంబడమంసంబడంబులునువాచకమకొటప్రాణంబులును వ్రాలినతేరులుగుగూలినకరులును సె

అగినగట్టంబులునువలలభాదనుకురూపాలజితముదాంధీభూతపితౄచ ధాకినీభూతజేతాళ సమాలోలకోలాపాటాళ
యంక రాతావనిధిశ్రీకృష్ణకలిదావాకాశంబునునై సంగరాంగణంబుభీషణాబయ్యెనయ్యెవనరంబున॥ చాసరకుముడం
బులుల్లసితకాశుర ఫేనములూతవత్త్ర భాసరనవపుండరీకములుకోశితతోయములభ్యసై కతోత్ర-రమభుజాభుజంగమ
నికాయముకేశకలావనైవలనుస్ఫురణరణాంబులను దెబూరితకోణనదంబువీరిక॥౧౪॥అట్టియెడ బాంబుకుట్టలుకం
గ్యుష్టుఁడైనదనకంబుబరపిందియభర్షపావనసామ్రామరార్వగర్వాటోపప్రదీప్తుండైకదీని॥౧౫॥ఒకయేనూలుకరంబు
లగ్రాధనువులత్వ గ్రాకృతిదాల్చితక్రక్రయొక్కొక్కటసాయకద్వయమువీకంబూన్పునాలోనవనం దకహస్తుండుడ
దుగ్రహావయవిధ్వంసంబుగావించికిం బకదత్సానధిగూల సేసరథముంజక్షాడైశోర్యోద్ధరి॥౧౬॥ప్రళయజేమూత
సంఘాతభయదభూతి భైరవాగావముగమై తెభూవజన్య మఖిలజనులు భయ భ్రాంతులై చలింపఁగడగినిష్ఠిన్నరా
తుసేగర్పమగల॥౧౭॥అట్టియవక్రవిక్రమవరాక్రమంబునవేగడవడి బాంబుకువ్రేలుమొగంబువడియేను నదిలేకవిన్న
నై యున్నయెడ॥౧౮॥అగ్రతీగోరయను బాణజనయి శ్రీసుతుఁగాఁచుమరమునన్వతలించిపీడిశిరోజముల్ వ్రేలంగని
గ్గు క్రవరిధానయై ముగానురభేది యెనుఅల్పిన్వజూడమదిజాలింపి పరాక్షుబుండై యున్నయనువులేది తల్లడిం
చుమబాణుఁడల్లంబుగలగంగదలచీరవీడయాదవులునవ్వనవ్వ కాంచనమణిభూషణములురాలఁ బాదహతి నేలగంపిం

వఁబారియాన్తపురమువడిఁజొచ్చెనవ్వుకుభూతగణముల్రాసులతతోడ నెక్కటియిరుగుటయును॥ కశీరములుమూడు
నుఘనభీకరవడములుమూడుగల్గిననిసహేళజ్వరమురు ఘోరాకృతితో నరుదెంచుచునుండఁగృష్ణుడల్లననగుచుగ॥
చ॥ వరువడివై న్నవజ్వరముంబుననయ్యిభయజ్వరంబులుగ॥ వెరవునులావుచేవయునువీరమువీరముగల్గి ఘోరసంగర
మొరనింపవంతుగరకంతకృష్ణజ్వరముగ్రస్తై న్నవజ్వరమునకోడిపాలెనివారణవై న్నవివెలంబంగ॥౧౯॥గోపాఠియేదిక్కు
గానకప్రాణిభీతిజేరియేవ్వుచవాహ్యపీకేతుపాదాకంజములకొల్లెననుగావుకావుమనుచునిటలతలలసితాంజలిఘటిత
యగుచు॥శ్రీశ్లువినుతిం॥౨౦॥అవ్యయనఘనంతతక్కినిఁబరమై నట్టిలహ్మదుద్రాకుతేంద్రవరులకీవ్వరుండైనవా
ఁసర్వాగ్నకక్షానన్వదూపునమానరహితు వరమనిజగదుగ్ధవస్థితిసంహారహేతుభూతునిహృషీకేతునభవుబ్రహ్మది
హంబులై వరగుసుజ్ఞానతక్త్యులలమెవ్వపుహ్మంబునీనునజుషధూర్తిరహితునిజయోగమాయావి మోహితాఖిలా
న్యముఖివరితుఁగహితతేజానాదిమధ్యంతహీనునిజీవ్యయాత్మనిమభజింతుఁగృష్ణ॥౨౧॥అదియునుం గాకలోకంబునదై
వంబులనేకప్రకారంబులై యండునదియెట్టిదనిసంగభౌకాష్టామహూర్తంబులంగలకాలంబును సుకృతమష్కృతాను
భవమాంబులంగలజీవకర్తంబులునుస్వభావంబునుసత్వరజస్తమోగుణాత్మకంబైన ప్రకృతియునునుఖిదుఘాత్రయంబై
నసీరిఁబునుజగజ్జంతునిగ్వాహకంబైనప్రాణంబునుసకలవదాధపరిజ్ఞానకారణంబైనయంతకరణంబునుమహాదహంకా
రతత్త్వస్వర్గూపరసగంధతన్మాత్రతత్త్వార్థభూతగగనవవనానలసలిధరాఖిలగుంధంబుభూతంబులునాదిగాగలప్రకృతి
వికారంబులునుఅన్నింటిసంఘాతంబునుబీజాంకురన్యాయంబునంగార్వకారణరూపప్రభావంబును నైజగత్కారణ శంకి
తంబై యండునదియంతయుభవదీయమాయావిడంబునంబుగానియున్నయది కామభదీయ మాయానివర్తకుండై ననీ
వునానావిద్రుద్యావతారాదిలీలలంజేసదేవగణంబులనునత్పురుషులనులోకనిగ్వాణదణులైన బ్రహ్మదులనుంబరిరక్షిం
పునులోకహింసాప్రవర్తకులైనమద్యమాదమేషులగ్రాహ్యులహింసంపుమనోవైకల్యంభరాభారనివారణంబుసేయుట
కుఁగదాభవదీయదివ్యావతారప్రయోజనంబుకావుననిన్నుకరణంబువేడెద॥ సీచండవై నహిరణ్మయగుసప్తహంబై
యుదారమై నెలుగొండుతావకీనీభూతిభాన్వతైజమునఁజూప మొందితిఁగదఁగృహింపిదినిన్నుఁగరుణ జూడు మితరదే
వ్రాపాస్థిరమనానిపాదకమలముల్భేదిమదిమలబుద్ధిఁమొందాకమదిఁదోవదందాకనేకదాప్రాణులునిఖిలతాపము
నఁబడుటయిదియెరిగినవ్యగతిలనఱిసిబ్రోచునిరుదుగలదీనననుగాచుటరుదేదేవ ప్రసింహకారసంసారభయవిచూ
రభక్తజనకపరిపవిత్రపరమపురుషుల॥౨౨॥అనినఁ బ్రసన్నుండై హరియనంతుకుండై తృప్తిభేదిదానికి బ్లయెనుదీయసాధ
నమనినన్వనివారణమాటనిమదింగనిననవాదీశ్విటివిగావునమజ్వరరీతివదాహవేదననినుఁబొందదింకఁబరితాపముద
గుల మునిమనంబున॥౨౩॥అనిమరియునవ్వంధరీకాక్షుండ్లిను నెవ్వఁదీనియునియుభయజ్వరవివాదంబుననీవును తృప్త

త్రింజోచ్చులయుఁజేత్రంబులబలంతురట్టిపుణ్యాత్ములుశీతోష్ణజ్వరాదితాపంబులంబొరయరనియోనతిచ్చిన నమృహేళ్య
రజ్వరంబువరమానందభరితహృదయంబున నారథాంగ పాణికిపాష్టాంగదండవ్రతామంబావరించి నిజేచ్ఛంబనియెనంత

— శ్రి శ్రీకృష్ణునిచేపరాహతుండగుబాణాసురునిగాపామటకుశిశ్రుంకుకృష్ణునిస్తుతించుట. శ్రి —

బాణాసురుండునక్కడన్ || సేక మనియికింకిణీసుంటి కాదినహస్తముణుణుజ్వలినచేతగగనముగలనన్వృణ నాలోక నాభీంతర
లోగ్ర కాంచనదృశవ తాకలు వెలుంగఁ | బృథు సేమిపుట్టనఁబృథివిఁగంపింపంగవనిప్సముట వాశ్వసులంబూర్చి | నట్టి
ఋషుత్తరభంబుత్తుగ్రగిరికికరసహస్రములభీకరతరాసే | శరత రాసనముఖాదివృషాసనములు | దనరజలమునబల
మునుతలఁటము గాఁగ | హర్షమిగులొత్తకయ్యంపుటాయితముగఁ | బురము వెలువడెబలిపుశ్రు (మరుజవమున ||) క || చనిరణ
భూమినిమగ్ధునిదినమా గ్రాండప్రచండకి ప్రాకృతితో | దనరుచుఁబరిపంశుల లేంధనదవశిజయైకృష్ణుఁ డాకలెనుచు ||
ఉ || తాకిభుజాఁజృంభణముదర్శము నేర్పును నేర్పడంగమెక్కువను వేయుచేతులను పొంగ్ర శరావళిపింజపింజతో | దా
కగ నేసనమురవిదారుఁడుతోడనడచు గావళి | న్నాకగొనాకఁద్రుంచెనిశితార్థశాంకి శిరీముఖంబుల || అంత || వ ||
నుతనవపుండరీకనయనుండునమెప్పుమురారిరోపము | త్థితమహితాగుణాబ్జదళేనేత్రుండఁ దాఁ యివంచెనైత్తుపై | దితి
సుతకావనప్రకరదీపితకృమురక్షి తాందితా | శ్రితజవద క్రమునతత సేవితశక్రముదివృచక్రము || వ || అదియునుం
బ్రచండమూ గ్రాండనండలప్రభాఁడందిలంబునుభీషణశతసహస్రకోటిసంభోధినివిదళితశిఖరస్థురధారాసహస్రప్రభూ
తజ్వలనజ్వలికాపాస్తవసన్నసటిలపరిపంధినుర్వారబాహుగర్వాంశ కాగంబునసకలదిక్పాలకేవతాగణ జేగియుమా
నంబునుననుందితదానవజనలోకభయంకరదర్శనంబునగుసుదర్శనంబునురాంశకప్రేరితఁడై చని యారానుకారుండు
కలకా కాండంబుల నేర్పుచుండంబునంచేర్చిననడచేదండ శుండాండఁడనుండెలంబును కనకమణివలయు కేయూరకంక
ణాంకితంబునగునీయబాహుసహస్రంబుగరచతుష్టయావశిష్టంబుగాఁడునుమునవనరంబుర || గీ || కాలకంఠఁడు బాణు
పై గగనగఁగఁడఁ | గాననఖిలాండవఁగృష్ణుఁగదియవచ్చిపురుషసూక్తంబుజిదిపంపుటక రాజుఁ | డగఁచుఁబట్టెయితా
యునిట్టినునిఁ | వ || దేవానీవు బ్రహ్మచర్యకూపంబగుతొగిర్తయ్యుండవునితిలవేద వేదాంతగూఢుండవునిగ్ధుండవున
మానాధికరణిగుండవునర్హవ్యపకుండవై ననిన్ననిర్మలాంతకరణులై నవారలా కాశంబునగిరి యవలోకింతురదియు
సుంకాకపంహోపనిషత్తయఁ జైనభవదీయదివ్యగుంఠగళహహవిగ్రహహంబుసేయు నేడ నాభియంతాకాశంబును
ముఖంబునంగృహానండునుశిరంబునస్వర్గంబును శ్రీత్రంబులదిశలును నేత్రంబులసూర్యుండును నంబునంజం ద్రుండు
నుపాదంబులవసుంధరముచిత్రయందహంకారంబునుజతరంబునన ప్తనము ద్రంబులును నేత్రంబుననంబులునుభుజం
బులనింద్రుండునురోహంబులమేనునుహీరుహపాధివా తంబునుశిరోజంబులబ్రహ్మబునుజ్ఞానంబునస్పృష్టియున్నవాం
తరప్రజావతులునుహృదయంబుచక్రంబులునుంగలిగిమహాపురుషుండవై లోకకల్పంబుకొరకునియకుంధిత తేజంబు
గుప్రంబుచేసజగదుద్భవంబుకొరకుగైకొన్నభవదీయదివ్యావతారవైభవంబెరింగునింప నెంతవారము నీవునకలచేత
నాచేతననివయ్యులలతామ్యుండవుతిష్ఠితియుండవుపురాణపురుషుండవుకలస్పృహేతు గూఢుండవుదీనకరుండుకాదం
బినికదంబావపురుండగుచుభిన్నగూపుండై బహువిధచ్ఛాయలందోచువిధంబున నీయఘటితగుటనాని గానహంకరై ననం
కల్పంబునంద్రాణాతిగుండవయ్యుచునత్వాదిగుణవ్యవధానంబులననేకతాపుండవైగుణవంతులై ననత్పురుషులకుఁగదమో
నివారకంబై నదీపంబురూపంబునం ప్రకాశింపుచుంపుభవదీయమాండానిమోహితులై న జీవులుపుత్ర దారగృహతే
త్రసంపారాదికావంధైరపారావారమహానర్తకర్త్రంబులముఠంగుచుండేలుతుండురుదేవాభవదీయదివ్యగుణానుభవం
బుసేయంజాలకనింద్రియవరతం త్రుండై భవత్యాననసేవకృతంబుల నేర్పుచుండేర నెఱుంగని మూఢాత్ముండాత్మచంచ
కుండనంబుచువిపరీతబుద్ధింజేసి ప్రియుండవై ననిన్నమెల్లకలిత్రయాగ్ధానుభవంబు సేయుటయన్యుగంబుమానవోహ
లంబు సేవించుటగా దెజగఁకుడయపాలనయగిలహేతుండవై శాంతుండవై సుహృద్భరణాగధేయండవై సనోహవస్తు
తూన్యుండవై ననిన్న నేనునుబ్రహ్మయంబునిగాంతకరణులై నమఁగణంబులును భజియింపుచుండుము మురియును ||
గీ || అన్యఘండవంతుండవచ్చునుండ | వాదిగుణ్యాంతకూన్యుండవభలగృహి | నిభలసంపెల్లవైతిం నీగుగలిగినిభల
మెల్లనునియందు నెగడుక్షున్ || ప || అననస్తతింబిహరియార్త మోదింది మొగమునఁజెలువన్పున్ములకలెత్తులితబాలేం

మకళామాలికిట్లును శంకరసిమాటనత్యంతము । నేదీనికిష్టమై యెసగించిన వేదమునీ కిత్తువీడవచ్చును । డదియెట్టిదనిత
ప్రస్థామంతును ద్వుడతనికివగమునియ్యయును । జననమందిన వారలజంపనమును । గడిగినున్నదితినిది గారణ
మున । విశ్వవిశ్వంభ గాభారంపులగుని । వరభజాగర్వజులవలయుగాన॥ క॥ కరములుగాలుగుదిక్కు-౯ । బరి
మాట్టివీడినమధ్య త్తులక శ్రేణురుడై పొడిచిందిజ గానరణాదిభయంబునకీ-నునుటలమీద౯ ।.....

వ॥ అనియారవిత్తివనంబి కావరుండునంతుప్రాంతరంగుండయ్యె బృహిందనుండురణంక వేదిం గృష్ణదేవతానన్నిధిం బ్ర
జ్వలితచక్రకృతానశిఖాజాలంబులందు నిజభావోపహస్త శిఖానమిత్తుచయంబులునతత్త్వోద్వేలకలాల మహితా
జ్వగారాశతంబులునువరభయంకరపీఠహంకారమంత్రంబులతోడ వేల్చివరిశుద్ధిబొందివిజ్ఞానదీపాంతురంబున భజా
గర్వదగ్ధాంధకారంబునిచారిచినవాడై యనవరతపూజితస్థానండుగుబాణంబుభజనవపిచ్చేదజనిత విహపితస్థానం
డయ్యును తదియ వరదానకలితానంద హృదయార వినుండగు గోపిందుకుంబ్రణామంబులచనిండునంతరం
బ॥ కి॥ పురమున కేగియబాసించిరికినినెరుచ్చునకుముడంబునభూషాం । బరిదాసదానజనా । వరవస్తువితాన మొనగివార
నిభక్త౯ ॥ క॥ కనకరథంబునగడికొనిఘనవైభవమొప్పగన్యకాయుక్తముగానెరుచ్చగన్విండుం । డచమోషింపంగ
దెచ్చియిర్పించెవృషాం॥ ఉ॥ అంతము రాంతండు ద్రిపురాంతంపిచ్చోనిబాణులిచ్చియి । త్వంతవిభూతమైరిజబలావళిహో
జను దేరనాయునా । కాంతుండుమున్ను గాఁబటహ కాపాళగూర్చుని నాదపూరితా । శౌలరుండై వెనఁజనియెగాత్మపురీము
ఖుండై ముదంబున౯ ॥ ను॥ కనిమోగోపసుమార శేఖరుండురంగత్తుల్లరాజీవకో । కనదోత్తుంగతరంగసంగతలనఘాసార
కిగూహోకి । భననివృన్నతసౌఖ్యభారకనుదంచె ద్వైభవోదారికి౯ । జననరాపనివారక౯ నుజరభాస్యతారక౯
ద్వారత౯ ॥) వ॥ కి॥ దాముంజనిలరలక్ష్యకృష్ణనందగృహినుమాహులయైచేపల్లంజీబుచందంబున నందంబుమొందును
ద్భూతతరళవిదిత శ్రేణువకాకాభిశోభితంబునుమహనీయగురకతతోరణగుండేతంబునుకనకమణివీర్చిత గోపుర సౌధ
ప్రాసాదవీధి కావలసతంబునుకాత్రికవితానవిదితమంగళరంగవల్లివిరాజితంబునుకోభానాకలితవిద్య స్తకదలికా నంభ
సురభిసునుమానికాక్షతాలంకృతంబునువందిమాగధనంగీతప్రసంగంబునుకలిగి యతిహనోపారవిభవానిరామంజెన
యవ్వరంబునదివపురిహితమహృద్బాంధవముఖ్యులెమఱుకొనగూనురాశి గావడంబులను పుణ్యాంగనా కరకలితల
లితాక్షతలను గైకొనుచుం గామికిమోలు నిగహృదరసరాజనంబులునిచారింపనిజనుందిరంబు ప్రవేశించియవ్వండరికా
యిండువరమానందంబుననుభంధరమండెరంత॥ క॥ శ్రీకృష్ణునిపిజయంబుగునికిభలమియించు వార లెప్పుడెజయముండ్రి

— శ్రీ నృగుహా రాజచరిత్రము. శ్రీ —

కొనియవార సౌఖ్యములూకల్పన్న౯ వహించురవనినాథా॥ క॥ అనిచెప్పినశుకయోగికి । జననాయుకుండనియెంగృష్ణచరి
తమువిననా । ననమె పుడుదనియదింకి నుండినవలతుంగరుణదైవ్వవేమునినాథా॥ అనినవత్కిన్నరేం ప్రసవశుకయోగిం
ద్రుండిల్లియె॥ సీ॥ ధరణీశ యొక నాడుహరితనూజులరత్నీవరసాంబగదచారుచారుభాను । లాదిగాయకుమారావలి
యూద్యానవనమునకలితైభవమువనేగివలమెప్పుగ్చాచవ గుల్మైసుఖిలంజరియుంబిసునపిపాసలనుబొంది నెదవప్పినతి
లగు వేదేషింపుచును వేగవచ్చుచోమొకచోటవారిరిహిత॥ కూపమునచంబులొకొండన్మాలె । విపులమగు మేనయ్యాన
రవైగొంది విత్తమునదెచ్చియంబందిత త్రరమునాదానివెడలించు వేకుకదగులుటయును॥ చ॥ పరుండిసోయిలెచ్చిఘనచా
శచయంబులనంబగట్టియి॥ గ్గురుభజాబంధుంగడిసికోయగయార్చునుదాని నెమ్మియి॥ కరలగడియిలకేతవగడ్డటముగా
మదిమట్టగిల్లసిందిహారుగదవంగ వేదవయెయూహ నాభునకంతఁజెప్పిన౯ ॥ చ॥ వినినరసింహమోక్షుడతిప్పితుండైజఃశూ
వ్యకూపనుల్లినగడియంగనేగిక్యలాలనమనొక-త్యణంబులోగెగి । బృహివెడలించెనాశుకరవత్తమునన్నదియంతలలో
వగాం దనరుచిమేమగల్గిపురుషత్వముతోఁబొడనుపినిర్మి౯ ॥ ఇల్లునిర్మింపబావికృష్ణుండవతివృత్తాంతంబంతయు నె
ఱిందీయునకగ్గడిజనంబులుగుహారవర్తంబునుండెలియుకొరకునతనిచేతతదవృత్తాంతంబంతయు నెఱుంగించువాడైయి
ట్లనియె॥ చ॥ కనదురురత్నగూఢానికాయు డవై మహనీయుమార్తె । యనుపకుక్తిశోభితుండవై విలసిల్లుచుభాగ్రమి
దఁడెంపొనరినసీమసేమిగినినారవైగితనంబుచొప్పుడెగి । వివదిచొద్దవయ్యెనువివేకచరిత్ర మెఱుంగి జెప్పుమా॥ క॥
జునియ్యడిగినమరిపువచనవజరబులందనకిరీటవరమణులొలుక౯ । కి॥ యమునమ్రోకిగూల్లును॥ సునమోచముతోడని

టలగుణి కాంజగియై" గ్రీ॥ విశ్వసంపేద్యసహితయా విశ్వసం॥ ౮౮ ॥ బ్రకటముగనీ వెలుంగనికోటిగలదే॥ యయిరగా చేతవి
వనిప్రసయ్యే నేని॥ వధరింపుమనినపింతుచంబుజాక్షు॥ ౮౯ ॥ పీడిత్యైవతనాజుడగన్వసుడనా నేపారుభూపాలుడగ॥
దీన వ్రాతమునర్థిబ్రోమమగుత్రీ నాయపల్లగాన్విస॥ మృనింపక జతురంగభూభరణసాహధ్యుండనై సంగగ॥ శ్రీనిండాది
నవాడనుస్థితీర్తిస్సూర్తిశోభిల్లగ॥ ౯౦ ॥ చ॥ పలుకులఁగన్నదామోగడఁబాతకమందురుటుండఁదారకా॥ వలినీతావ్రజం
బహిమవారికణంబులు లేక॥ పెట్టగా॥ నలవవగానియేనువనుధామర తెఱికి దానవిచ్చుగో॥ పులఁగింపఁబాతయును
వోపమాధవయేమి॥ జేయుము॥ అదియునుంగాక॥ ౯౧ ॥ చ॥ పాలుమునువర్త్యంబుగభురమగ్ దనరగదోలుచూలుత్రెనువ॥ త్వలు
గలపాడియావులనుదా గృతపోవ్రత వేదపాతముగ్ ॥ ౯౨ ॥ గి॥ గుటుంబులైఁ హితకర్ష ములంజరియించుపేదగ॥ పుబ్రకుడగ్గి
ణంబుగవిభూతిఁదలర్పిగనిశ్రునయ్యతా॥ ౯౩ ॥ సురియును న్యాయసముపార్జితమిత్తములగుగోభూపిరణ్యురత్ననివాసరథహస్త
వాజకన్యాసరస్వోవస్త్ర తలకాంచనరజతశయ్యుదిబహువిధదానంబులనూనంబులుగా నేకంబులు సేసితి॥ పంచమ
హోయజ్ఞంబులూనరించితి॥ పాపీకూపతటాకవనిర్వాణంబులు సేయుచిరివిస్మయంబునంజేయువోమెక్క॥ నాడు॥ ౯౪ ॥ అన
భూత్వకశ్యపాఖ్యుండను॥ పునశేకకల్పహత్తుడనై యిచ్చినసౌపురపిన్వానం॥ గనుక లినిఁజెలియలేకఁదగనాగో
వుగ॥ ౯౫ ॥ ఓంహృతభూమిసురలకు॥ ముడనునకుదానమీయమనలకయాచి॥ పుండాసౌపురగొనిచను॥ ముండమునుధా
రఁగొన్నయర్జునురుడుడగ॥ ౯౬ ॥ మదిలో ముదవదోవతి॥ వదలినవినియించింనుచువడిఁగిసిదినా॥ మొదవునిడిపిధి॥ దొం
గిలివరలకఁగొనిపోయెడిట్టివారునుగలరే॥ ౯౭ ॥ అనవుడఁబాతట్లనియెనాతనితోని॥ డే నడిగిన॥ జ్వపఁ చేతధారఁగొని
పాభుగఁజనగీడియలయెట్లనినతండుయేనుమధరాధిపుచేయునుధారఁగొన్నయా॥ వనిపిపింపనిద్దరకునయ్యెరపారవి
వాదమచ్చలగ॥ ౯౮ ॥ ఇ॥ పులిర్నిరుం దవలోనంతకంతకు త్వరంబునఁజెచ్చు పెరిగకలపొందినాయు న్నెడనుంజనుడెం
చిమున్నువాచేత సౌదానమునుగొన్న బ్రాహ్మణుడినియె॥ ౯౯ ॥ కనుజేండ్ల ప్రజలగర్భప్రవర్తనములడవకుండగనాజ్ఞ
నడపుచిత్తి॥ మనమున నేడర్కవనియాచరించితిమునునాకునిచ్చిన మొదవుఁ ప్పి॥ వచ్చినినుందలోజ్ఞోచ్చినవేష్టాభీశునున
కుధారఁబోసియుచ్చి॥ తక్కుమాలిటివదాతవురవహర్రనై నదిస్తేకుననవనినాథ॥ యనినమాటలు చెపులుపోకనఁగలం
గి॥ భూసురోత్తమయజ్ఞానపూర్వకమున॥ గిట్టిపాతక మొరసే నే నెఱిగి సేయఁగొనుమునీక్తుమొకలక్షగోధనంబు॥ ౧౦౦ ॥ అని
మరియునునవిష్టపు నినునయోపులననునయింపునునిల్లంటి॥ న్ననుగావురరక కూపం॥ బునఁబడగాఁజాలఁబురుషపుంగవ
యనిన॥ ౧౦౧ ॥ వితంపేదీనవత్పరంబంత పెరిగి॥ మొదలునాకేచ్చినట్టియీ మొదవెకాని॥ యెనయనిరాజ్యమంతయునిచ్చి తేని
మెల్లఁగని పుండచ్చలనుండకగి॥ ౧౦౨ ॥ అట్లంతఁడగిననారెండవ బ్రాహ్మణునిబ్రాధ్రించినతండునుచలంబుడింపకవని
వేలేరికోరుపాడి మొదవులనిచ్చిన నై నమడినిన కానియెల్లననినిలువకచనియెనంతకాలపరివక్త్యంబై ననన్నుడండధరుకింకరు
లుగొనిపోయివై వన్యతుముండటంబెట్టి నతండునునన్ను న్దేశించియిట్లనె॥ ౧౦౩ ॥ మ॥ మనుజేండ్లొత్తమంతపావనజగ
న్యాన్యక్రియాచారని॥ మునదానక్రతుగర్భముల్ త్రిభువనఖ్యాతంబులై చెల్లెడిగ॥ మునుకుచుగర్భఫలంబు మొదిపిడవక
బుణ్యానుబంధంబులై॥ చనుసౌఖ్యంబులఁబొందువర్జునియాజ్ఞుడో॥ వగావచ్చునే॥ ౧౦౪ ॥ అని వేగంబునఁద్రొచ్చింపిన నేన
పుడుపుడమింబడియూనికృత్యంబైనయూనర వెల్లిబువంబుగైకొంటినింతకాలంబునుతర్దోపగమిత్తంబున నిష్టరవస్థంబొం
దవలసె॥ బ్రాణులకుబుణ్యపాపంబులనుభావ్యంబులుగానియూరకపోనేరపు నేకునము ప్రవరితని ప్రారకంబైన నభవదీయ
పాదారవిందసందర్శనంబునంజేసియూ ఘోరమర్కతలంబొసగిర్న లాత్తుకుండ నైతిని పునఁపునప్రతామంబులూచరించి
యిల్లనియె॥ ౧౦౫ ॥ గి॥ కృష్ణవాసుదేవకేతవవరమాత్ర॥ యస్త్రమేయవరదహామిముకుందనిన్వజాడఁగంటినికృపగనుగొంటి॥
నఖిలసౌఖ్యవశవులందగంటి॥ ౧౦౬ ॥ అని నేకభంగులంగొనియాడిగోవిందునిపదంబులుదనకిరీటంబులుసోకంబ్రణులల్లిడే
వాభవదీయపాదారవింశంబులునావృద్ధయారవిందంబునంబాయకుండనట్లుగాఁబ్రసాదింపవేయని తదనుజ్ఞాతుండై
యచ్చటిజనంబులుపూచియచ్చుతానందంబునుంబొందనతులలేజొనిరాజితంబైన దివ్యఃకమానఁగానీనుండై దివంబు
నకరిగెవంతవమ్మాధపుంకునుచ్చటనున్న పార్థివ్రాత్రములకుగర్భబోధంబుగానిట్లనియె॥ ౧౦౭ ॥ సరనాభకులకాననముద
హించుటకునునవనిసూరుది త్రమగ్నితి॥ జననాయులనితై శ్యర్యాద్వినికింపబ్రాహ్మణైత్రయంబాడంబు॥ పార్థివో
క్రములనెంపఁజ్చెలములఁగుల్పభూసురధవముడంభోధిధార॥ జగతివరులకీర్తిచంధ్రికమామయసూర్యోదయముధరాన

రులధనమువిప్రతపసాముక్తంబునువిషముమేలుగఁగరళమునకునుత్రుత్యకృత్తిగలదుగాని దానిమాన్యంగఘననాపదములు లేవుగానిబ్రహ్మస్వములుగోలుగాదువటికి॥౩॥విరసమునైననుభూసురపరులధనంబువహించింపవలదువటికి॥మరుత్తు ననలముముట్టి॥దరికొనివెనఁగాల్చునున్నెత్తనువెరియంగ॥౪॥ మరియునుతనధనంబువరులచేతగోల్పడివపుండు ముఖంబునదోదనంబుసేయరానియెత్తుకణంబులవనిలేనిపులెన్నిదడియునన్నివేలేండ్లుదడుపేయోపరుండైనపతిదా రుణవేదనలుంగలకుంభిపాకనరకంబునొండుమరియునుకీందటఁబదితరంబులవారును ముందటఁబదితరంబులవారును మ హానరకవేదనలంబొండుదురున్నరత్నజెనవరదత్తజెనవర్ధంబులోభంబునజేసినప్పటినిజుడైభుజిముంచునప్పాపాత్తుం డరువదివేలసంవత్సరములుమలకూపంబునంబుమిక్తూపంబునంబురీండునట్లుగుటనెరింగివిప్రుండెంతవృష్టజేసినసెన్నిగొ ట్టినసెన్నిదిట్టిననతనికెడుటలుకుకవినయంబునవంశనంబూచరించుపుణ్యాస్థులునాదుపాలింటివారనియునుంగాక నే నునుబ్రతిదీపనంబునుగూసురులనతివినయంబునబూజింతునిట్లుసేయకవివరితవర్తనులైనతామసులనేనువెడకికడంకింతున దిగావుమీరలునుబ్రాహ్మణజనంబులవలనంబరహభక్తిగలిగిమెలంగుండనియారలెచ్చియాదవప్రకరంబులుసేవివనశి లలోకితరణ్యంధైనయవ్వంఢరీకాశుంఢునిజనివానంబునకుంజరియెననిచెప్పిసుకుండిట్లయె॥౩॥ఈకథదవినవారలు॥

దైగొనిమినవారువిగతకలమాన్యకులైబ్రాహ్మికసౌఖ్యముమెంచుదు॥ గాత్రవల్గంబుగరతలామలకమగు॥॥సీ॥ నరనాథవి

— భీమరాయండునుపృథ్వీధుజరదర్శనార్థమైలేవల్లంబోవుట. భీమ —

నుమొకనాఁడుతాలూంతుండుచుట్టలబంధులఁజూచువేడగఁనుందరకాంచనస్వంధనానూఢుడైభానిల్లుచున్నలేవల్లకరి గి॥విరకాలనంతసేపుసూలైగొవగొపాంగనానికరమానింగనములు॥ సముదితతత్త్వతులీనలువఁగైకొనిజనొత్తు కిలీలనందయకొదలంతు॥వందనఁబాచరించినవారుమోష॥నుందివిగియారఁగెగిల్లనందఁజేర్చి॥ సమతదీవిందియొకపీఠ మునఁజేర్చి॥శివముమూర్ధ్నినుబుకుంబుఁగరవపుణికి॥౪॥ మరియునానందబ్రాహ్మధారానిక్తిపోలయుగళంబులతోడం గుళలప్రశ్నంబులన్నిటినిన్నానిపుననిదిస్థితమ్మండగువెండ్లుడునులెస్సయున్నవారైనుమ్మెప్పడునరసిరతీంపవలయు మాకునెడుగడిమివీరకాకయెనుగులలయెనెనముదితనభాషణంబులగుబ్రాహ్మబుచ్చుమండరంత॥౫॥గోపాలవసులు ప్రసవం॥ బాసోవసుమదినివర్తితాఖిలగేహ॥ వ్యాపారులగుచుహలభరు॥శ్రీపాదంబులకురతులుసేసిరివరున॥౬॥ సీరి యువారికిఁగరుణో॥దారుండైనడపిముదితశ్రీయలంతం॥గూరితనయూడుగొవసం॥మారులచేవఱిబిబుఁడుమంతున్మి లుండై॥౭॥ నిజనుందరదేహద్యుపిరతతాచలరుదులుదెగడరాముండువారల్॥భజియుంపనేగియొకచోఁజినస్థలమునవ సిందిపిలెట్లునెడఁ॥౮॥ కివరాజవిరాజితం॥వరణములంగనకస్ఫుటనూపురజాలముపుల్లనుచుజెలఁగఁ॥గరములఁగంకణ ముల్పూరయన్నలింకఁసనియాడ॥గుచాగ్రములఁ॥నరులునఱింపఁగుంటుల్లియన్విలనన్మణిండలకాంతులువి॥ స్ఫురితక పోలములస్వేరయన్మృజనుండరులందఱుండగతి॥౯॥ కివరాజవిరాజితం॥ చనిబలభద్రునిశోర్యసముద్రునిసందితపు ణ్యునగణ్యునిఁజందనఘనసారపటిరతువారసుధాగుదికాయువిధేయునుధా॥శనరిపుఖండచున్నశినుండనుసారవివేకున శోకుహహా॥పునింగనిగొప్పికిలోపికిలేకయుదుప్రభునిట్లనిరులైరిక॥౧౦॥చపాలభరిసినహూదరుండుదంతకంజవిలో చనుండునలలితపురాంగనాజవలినాపిహరినకుగ్రసౌఖ్యముల్॥గలిగిసుఖంబునేనుమునెకానుకవేళనయొబ్బిలో॥ తలచునెనూతనప్రియలఁదాల్చినియేమియుంబలగఁకుండునొ॥౧౧॥జననిజనకులననుజులఁదనుజులబంధువులమిత్రశతవి డిఁజెపుట॥మనమునమెండుదలంపకఁదనునమ్మినవారివిడువఁదగునేహరికి॥॥సీ॥ సలలితయాముననైకతస్థలముననుం డిహమ్మేమనయూరడించె॥వినులబృందావనవీధిరూచుబుకముల్కులునునేమనిబుజ్జింఁచె॥ బుచ్చపాతీకిలలోఁబొల్పు మాకువయున్మనుండుచునేనునియాదరించె॥గాసారములసొంతఁగొనివఱుముజేర్పిరయమొప్పనేమనినమ్మఁబలికెఁగిన్ని యునునరఁచె॥గాబోలువెన్నఁదాత్త॥గూరితాజాయలునైనవారివీడుచునట్టికృష్ణుండతమురట్టువెట్టునక॥ నేలన మ్మిరిపురనతుల్లేలగుచు॥౧౨॥అనిబుద్ధుంగిసరోజలోచనునిగ్ధాలావముల్నువులు॥ న్నునబంధుల్పరిరంభణంబులుర తివ్యాసంగముల్పూవముల్॥వినయంబుల్పరసోక్తులుందలచియున్విఘ్నాటుదిత్తంబులఁ॥ జనితానంగతరాగిపేతమరవ స్థంబొందిశోకిందిన॥౧౩॥వలంతరబలభద్రుండువారలమనంబులంతాపంబులువారింపనుచాయంబులగు సరసవతురవ చనుండగుచుగృష్ణునిందేశంబులుచెప్పించువిగతభేదలంజేసియచ్చటమానద్వయంబునిచివనంతవానరంబులుగడుపు

శుకాచారిదీపిరంబున॥సీమాకాండజంబీరంబున॥దారభిక్షురఘనసారశోభితవనములందు॥ నేలాలతాల్మలమాలతీవల్లికావ
 స్త్రీమతల్లికావాటికలను॥నరభతరంగశిరసానుశీతలసైకతవేదికాన్యములందు॥మకరందరసపాననదవదిందిరపుంజరం
 జితమంజుమంజులను॥వినులరువిగల్గుసానుదేశములయందు॥లలితశశికాంతఘనశీలాతలములందు॥ లీలకాన్యవిహారవి
 ల్మలుఁడగుచునుండరిజనములుగొల్పఁజూడనుపై॥) గీ॥అట్లువిహరింపవరుణియాజ్ఞచేసి॥వారుణీదేవిమద్యభావంబు
 మెందిదిభులతగుకోటరములందుఁగర్గమించిమించువాసనచేతవాసించెవరము॥) ౨భియోషి॥)చుకరముపార్వరుచీనవాసన
 లనాఘ్రాణించిస్నాపాలనుండరులుండానునుదాయనేగియతిమోదంబొప్పునేపించియాతరలాత్మునిశోహనకంకణ
 ఝణఘ్రాణానుకారంబులై॥కరతాళంబులు॥మ్రోయఁబాడుచునువేడ్కలంనాడుచునోలుచుగా॥సీ॥ తనమీదివిగుదాంకి
 తములైనగీతముల్యాడుచురాబలభద్రుండంత॥నహితకావంబరీసుఘసాననదవిహ్వలాత్ముండులలితశీలాతలండు॥నా
 లోలనవపుష్పనూలికైరార్థలుఁడనుపనుచుణిసండ్లాంబితుండు॥ సారేయసంయుక్తివత్సంబుగతిమెప్పుసలలితాననఘ
 ర్గృగలగఁబడు॥చగుచువనకధ్యమునసలిలానుగాగి॥శీలుండైజలకేళికిజేరియచునఁగింతురమ్మపిలువఁగా॥చిందియనని॥
 ముత్తుండనిసరససేయకనునలులయుచు॥)౨భురకపితాత్ముండైయమునఁగఁగొనిరామఁడువలెదదాయజీ॥బీనజను
 దేకఁడకి॥తిపుడేదినుందిటుజూడనుచ్చజా॥సునిశితలాంగలాగ్రమునసోపరియింపుచునూలుశ్రోవలై॥చనవెనఁజింది
 మైతులనచదవరాక్రమమొప్పునుగ్రుండై॥)౩॥వీఅట్లుకట్టలుకరామండుగ్రానంబుగావూబలంబునహలంబుసాదియ
 వ్నహావాహినిండగిల్చిపెకలిరాదిగివనన్నదిభయభ్రాంతయెందుండరిహంబునై॥కొనియెరయంబువంజనుదెంచియ
 య్యగువదళతిలకుండగుపాలభరునిపావారవింకంబులకవంకవందాదరించియున్నెని॥)౪॥బలగామాఘుఁబాహనీయతు
 లసుంభద్విక్రమంబంగన॥తెలియఁజాలెడివారెయ్యుభులభాత్రభారహాతేయని॥శృంపలశృండుగుండరిశృండుఁడని
 జర్పివనినతల॥కలితాంశప్రభవుండునిరుభజాగర్వంబుసామాన్యమే॥)౪॥అవియతించియెసభవరంశ్రునగోజ
 మలూశ్రయించెదఁగననుఁగరుణింపుమున్నయ్యచునందనుండర్పడింబూర్ణమార్గమై॥చనుచునికామినికరనంగతుండైజల
 కేళినెత్తెని॥పెనయఁగలెంబకాయుదనదేశముచావ్వుననన్యహనది॥)గీ॥అంతజలకేళిసాలించినంతసంబుఁగండుచుం
 డవీలివస్త్రాదిరత్నాంశుండంబులుగాంచనమాచియను॥తెచ్చిహరికిచ్చిచడయెనదీలలాను॥)క॥అవియెల్లదానిహలన
 రుండరిభరళగేయొప్పెవల్లవాంగనలునుదా॥దివిజేంద్రుఁబోలినహింత॥శృవమునవర్తింపుచుండెనాభ్యోన్నతుండై॥
 క॥అవనీతయెల్లుహలమున॥దివిసఁగాంచిద్రయ్యదెలుపైనేడు॥భువినుతకలెనురాముని॥ప్రదీపలగిసమెప్పుబా

—* శ్రీకృష్ణుండుపాండవ వాసుదేవునిమీదండై త్రియతనివధించుట. *

హుబలమల్గులబే॥)౪॥అంతలభద్రుండువ్రజసుందరీసమేతుండైనందఘోరంబునంబరిత్రోపంబుమెందుచుండెనంతన
 క్కడగరూశాసితయెనపాండ్రకుంధతనకూతంబిలిదియున్నెని॥సీ॥మనుజేశోబలగగ్గముననదొన్నతుండైయవనిపై
 వాసుదేవాభ్యుదయఁగ॥నేమక్కరుండుగాకఁగితులకీనానుచులవచనేయరియరుగుమిగిలి॥తెలిపారదావాసుదేవుం
 డనుకొంటుండుఁబోయిరివల్లనుముకూత॥వస్త్రయతాత్మునిపాలికిఁబోన్మన్ననరిగివాడంబుజొదరుండుపెన్గ॥కొలు
 పుగైకొనియుండనంకొనవపడక॥వినుముమారాజమాటగావనజనాభియవరిగింపవాసుదేవాభ్యుమంది॥నట్టియెనుం
 డన్గవొందట్టిని॥)క॥నాపేరునుదావిపాము॥లేవునధరియించితిగిదివివంతమెయింలేసోనుదించికిందిన॥నేవంతమె
 టుంగుగొల్లదేమిటనైన॥)గీ॥ఇంతసుండేయెనయెదితడనైతీగి॥నావిహ్వలెల్లమీదీచేరికొల్చి॥లతుకుమనుముగాక
 వంతంబులాడెనా॥యెదులునునుముఘోరకదనమునకు॥)క॥అనుదుర్భాషలునభ్యుపరియెయింతుముగిముసూదివీన్చి
 తులంఁచు॥జనులారయిట్టికొత్తలు॥విసబడియెడివివలెస్సవింటిరెయనగ॥)అట్టిమెదగృహంబువాకేట్లనియె॥)మువి
 నరామీపుత్రుడన్నదిహ్నుములునేవేవచ్చిఘోరాజిలోఁగదనమీదనెస్సవైవఁగంకముఖగృధ్రవ్రాతయల్లుగగాననిలోద
 ర్మముకూలికూలిచిలంబైపారమేయానికి॥ననయంబుగశశనంబవయ్యెదనుమేవన్నటుగావనితోళ్ళ॥అనియుత్రేక
 ముగానా॥పినమాటలకులకివాఁడుడెందముగలఁగ॥జనితనయేలికకంతయు॥వినుపించెనననికుడివిరనముగదురగా॥)
 ౪॥అంతగృహంబుండడదయొత్తొన్నహంబుడైవివిధాయాధకలితంబునవిదిత్రకాంచనవగాకకేతువిలగింబునుగనుం
 దరన్యందనంబుంబుజవతురంగంబులంబూర్చిచాకతుండుదెచ్చినసేకి॥యతిత్వరితగతిం॥గాశికానగరంబునకరిగినం

బాంధ్ర మండునగనోత్సాహంబుదిపించుటోహిసీద్వయంబుతోడుంబురంబు వెడలెనప్పడతనిమి తుండై నకాశి కాభివృద్ధి
యునుమూడత్యోహిబలతోడుందోడువకువాడై వెడలెన్టా ప్రయతుండై వచ్చువాని॥౧౧॥నవ క్రూర దాశంఖభాద్రాకవి
ధనుఁగృతిమకాస్త్రగుశ్రీనివాసునుకరసంకలపరకంకణచూడుత్రికావనమాలి కాంకుఁ దరళవిచిత్ర పతంగ
పుంగవతేతుఁజేలువోందుపీతకాశేయవాసుజవ నాత్మకలిత కాంచనర ధానుఁగిరణమసూహునినన్వేషితి॥నాత్మ
సమవేషురంగవిహారకలిత॥రటసమానునిజాంధ్ర భూనాథుఁజూచి హర్షమగురొత్తపవ్వెఁబడ్డాయతాత్ముఁ డంతవాడు
నునున్వృత్తుఁడగుచుఁడలి॥౧౨॥పరిపూర్ణ రాసప్రసన్నశరముద్గరమునలకుంతవ క్రూర దాతోఁ నరభిండివాలకత్తిఁగొనికాసి
ప్రాసమగుమూముం వెనఁ॥౧౩॥పరువడివై చినకాడనుజభంజులఁడుతయు గాంత కాంభీకరనహితో గ్రహవసునికై
విడియేదివీరోధిసాధనాత్మకరములనొక్కటకాతరి కాయములన్ని గుడిచి త్రుంచిభా॥ స్వరగ్నినొ తైనచలితశాస్త్ర వ
సైన్యముఁబాంచజన్మము॥౧౪॥వారనియల్కతోగినినివారిజనాథుఁడవారిపై న్యముల్॥మారినసంగినట్లునుజుమా
డినచీనుగపెటలై వెనఁగిదేరులు వ్రాలెనశ్వములు ద్రైల్లెగజుబులునుల్లెనప్పుయల్॥ ధానుఁగొనిరిట్లు నెడిఁడప్పవ
నెహతశేషనైన్యముల్॥౧౫॥వలట్టయెడమేవోమానపంకంబులురుధిరత్ర వామాంబులునై సంగరాంబులుఘోరంబ
య్యెనయ్యవసరంబునంగయ్యంబునకుం గాలుఁ ద్రొవునప్పొంగుమింగునంగోవిహరిసంబోధించియుల్లయె॥౧౬॥నును
జేం ద్రాధనపాంధ్ర భూపమతనిమానంబుదీరంబు నేడనిలోమాపుమ నెప్పు గ్రొవ్విపెలుచగనాబోతున్నె రంకవై॥ చిన
చందంబురకూతచేతననునాత్మేషించివల్లన్నపేగునుచిన్నంబులునీచున్నుపతుండుమఱలెనేడాజిహ్వా॥౧౭॥ కలిచి
గాకనీరుశరణము॥పరపడియేవొత్తునిపుబుచ్చిగుసంపకలపోలివేనియుఁగలకలకలిలునునుచుగిళిత కాండములంత॥
మొదలమొప్పునగుడించినారిరక్తముఁజ్ఞాపితతానధి॥దలవేచుగిహయంబులన్నరికియ్యడ పతాపక్రియుఁ
బ్రతయార్క ప్రసేహారవక్రముననప్పొంగుప్రకా వెను ద్రుంపవాఁ ॥ డిలఁగూలెఁగులిపాపాతిహార్షరకై లేం ద్రాక్య
లిగభూవరా॥౧౮॥నుడవక కాశి కాభిధను ప్రకముద్భవత్రుంచిబంతై॥ వడినపింజపంజగజనన్వశిఖానినిగడ్డి వానియే॥
తెడిపులిలోనై డెవరముగాంతమఁడిల్లుతెరు॥౧౯॥డగిజముచిది త్తయనఁగొతుకముఁజునిరొత్తన గటి॥౨౦॥నుర
గంధర్వనభత్వరగరుడోరగిసిద్ధసాగ్రణమునుతంప॥ సరలిచను డెంచినారిజ॥ పురమునసుఖముం డెనవిభూనిఁగని
ర్ప॥౨౧॥వనజోదరుచిహ్నుంబులుగొనకొనిధరియించిపాంధ్రుండునుఁజున్నయై॥ యునవరతముహరిఁగనతల॥పురందరులు
టచేముక్తిబొందెనదేం ద్రా॥సీలక్కడకాశిలో నారాజునుందిరాంగణమునగుండలకలితచుగును॥ బడియున్నతలఁ
జూచిహారజంబులుచకురాజుశలయిరితగ నెడింగి॥ చెప్పిననాపుపుజీవితేశ్వరలునుమరులుబంధువులునుపిరులుగూడి॥
మొనసేమోహంకారముననేప్పిక త్రతవత్తనూపుత్రమనుగట్టిండు॥ వెలయు చంద్రకిబరలోకవిధులొనర్చిజనకుననిలో
వధించినచక్ర పాణి॥డగినిగ్రింపడగును పాయంబులచిచతుగుండగునట్టితనపురోహితునిచిది॥౨౨॥అతడుంధానును
జనివశుఁపవిత్రపరకజుమలకునుబ్రచదమతోనా॥రతుండై యుద్దేవునిహమ॥ గతులంబూజింపవరతఁడగరణాన్వితుండై॥
క॥మెచ్చితివరమేమైనను॥చెప్పినను వేడుకునినీశ్వరనన్నుఁచుచ్చికరక్షింతువుసార॥సాచ్చెనుసేయకనుహితపురహర
యభవా॥౨౩॥దేవానజ్జవకుఁడను॥దేవాత్మకాదాజిలోవధించెనునేనా॥ గూవిండుననిలోవల॥ నేవిధమునగైలునానఁ
వెపురారి॥గీ॥అనినశంకరుఁడతనికేనయెనను॥ నీవుబుద్ధిజులునుభూమిరావరియును॥ త్రినీలభీపారమొనరించునాత
యున్దండమచునలంకుడిప్పునియభినుతంబు॥గీ॥అనిననాచంద్రమాలివాక్యములభంగి॥ భూరినియనుముతోనభిహార
ఘోషాన॥మొరకగావింపవన్నియధోవిరముగఁ ॥ జెలగిరక్షిణవలమానశిఖలువెలిగె॥౨౪॥అందుంధాన్యత్కృత కేశకలా
పంబునులతనితోకాంతంబులై ననిమదఁకొలుపుననివృత్తులపృథ్విచాపులునుముడివఁబొంతులునుజేవురిమమొంబునుగ
లిగియోరొ ద్రాకారంబునంబ్రజ్వలిగిచుగుండంబు వెలువడితై నందిననిహన్వమాన ప్రాణీకృతానుకృత్యుకర వాలం
బులీలంజూపఁజునాకుక సెలవులనామచునగ్నికీలాభీలంబగుశూలంబుకేలండాల్చి భువనకోలాహలంబుగానార్చుచును
శ్లాఘాశల వమాణపాదద్యయమాతులంకూలు పెంఘూరినింగిత్రింగభూతుబులుసేవింపగ్నవేషయై నిజబోలచనం
జాతనమగ్ధాతనిభిలభయంకరజ్ఞాన్వికాజాలంబులోలింజేల్చుచున్దేవుగనవంబునగధరవగరంబుకరుగుదేర॥వార
జనంబులుభయోసులమానమై దావనహనునింగినిపటమవనమృగంబులదాప్తనలబటచినుత ర్వాభ్యంతరంబునంజూచం

భావామోచగుంగిరతురక్షేయియోర్రవంబులంగృష్టకృష్టపెనుకుంటలంబురంబుగాల్పులభయగ్నిచనుడెంచెన
నువారింజామివోడకోడకుండుండవిభయంబునివారింపినర్వరతుండునెవుండరికామండుజగదంతరాత్ముండుగావు
నందవృష్టాంతంబంతయునుజిత్తంబునసేతంగికాశీరాజపుత్రప్రేమయెవయన్మహాకృత్రినిగ్రహింపందంపిజపా
ర్వవృత్తియైయున్నయన్దివృష్టానంబుగనుంగొనియిప్పుడు॥సీ॥ భీనుమై బహుళిత్రభానుమై హతరిపుస్తోనుమై సుమ
హితోద్ధామనుకుంజంబమై పిహితమాద్రాండమై పాలితాజాండమై విజయత్రకాండమగును దివ్యమై నిఖిలగంత
వ్యమై సుజననంభావ్యమై సచ్చక్రసేవ్యగుకునిత్యమై నిగమనంస్తుత్యమై వినుతాదిత్యమై నిశిత్రైత్యమగును విల
యనహయనముగ్ధాతపిలభాస్వదగితిలోచననోచనానలనహస్త॥ ఘటితపటపటాజ్వాలికావటులనత్వభయదచ
క్రంబుకృత్తిపై (బంపెంతెరి॥) జాలియును ప్రళయమేభానంభూతజేమూతనంభూతత్రైభూత ఘను ఘుమాటోపనిదా
ధరిత్యభానుపుహకహకహనివిడదన్ననన్దివృష్టపనిగూరితల్రవక్కిండపహరంబునులభ్రంలిహక్కిలానముతలాటపటుది
టదిబలుపుటనుపుటనుపులింగచ్చటాభీలంబుననకలచేవతాగణజయజయశబ్దలితంబునులంకతలేడోవిగాజితంబును నగు
చుఁగినినబంటివకఁగంటగింపుచుగొటివెంటనంపినదనకొంటిరొద్రంబుడిదెచుఁజి కాపురంబునొచ్చి సౌరలోకం
బునయానులంబొంది నాసోవరోపభీషణాకారంబుతోనప్పుడుముత్త్యగ్నికాయముతంబుగానుచుటాని దహించెనత్ర
టిదక్రింపనతన్నగరంబుసౌధప్రాకారగోపురాటాలకాడివిభవస్తువాహననికరంబులతోభస్మంబుగావిందినఁజిలియ
వరాలు వెలగఁదకనులలోచనపార్వవృద్ధియై నిజస్రభావలంబులు వెలుగొంకఁగొల్పియుండునెఁచెప్పి నుజియాజ్ఞాని
యె॥క॥ మురరిపుజియోగితనగుచరితమునచ్చక్రిందిగిదదివిననినన్॥ మురతయుల బానిజనులిహపరిసౌమ్యములత

— పృథ్వీ బలరాముండు ద్విపీడుడను వాచురింసంహరించుట. పృథ్వీ —

గచేతబడయుదురనిపా॥ అనినకుతియెగిరరాజిన్యె॥క॥ బలభద్రుడప్రమేయండులఘుననంతుండునవనియన్మృత
కర్తంబులుమిగియురణియిదికనుదెలియగ నాకానతిమ్ముదివ్యమనీంద్రా॥ అనినరాజునకుసుండ్రిమ్మియె) క॥ జునా
యకపినునుగ్రీపుననెపుడుమైందునకునహూదరుడనగావినుతికనెక్కినద్విపీడు॥ డనుష్టమంబునరకసభ్యుడలి
దిప్పితుండై॥సీ॥ తెలికొవగనీర్వదలదిక్కిప్పుండేలుపురములుజనవదంబులుదహించి సర్వవశవననోవరములుగోరాడి
మండలుకొందలమందజేసి ప్రాసాదములుప్రొప్పివరిఘుమాంబులవశురంగబలములననుయజేసి పునుపులనతుల
నుగూధరగుహలలోతెట్టివాకిలిగట్టివెట్టిమొందిఫలితతరువులద్రుంచిసాకులనలంచి కోటలగిలించిపటచలనిబముంది
ధరనోనిజ్ఞంగిబెను భావలనలంచిపటవజేయుచునుకనాడుష్టవగవరుడె॥క॥ చతురవృద్ధగీతరవయన్మై పీఠేదినఁజే
లంగినగవరుడాలై వతగిరికంపిరమునకొయితగతఁజనియందునెత్తమాడెడవారిన్॥చ॥ లలితపీఠవస్తునివిలాసవ
తీయుతుంజంద్రచంద్రికాకలితమహేమాన్నతాంగుమహాకాంచనదివ్యవిభూషణోన్నతులాలిసితవాసుకీసమదవిహ్వా
లలోచనఁగాంచెనరగద్రుతితరిపుతీతీతజభామునిరామునిఁగామపాలునిన్॥ సీ॥ కనుగొనితత్పురోగమభూమిరుహశా
ఖలెక్కియూచుచుచాలెక్కిరించుఁగిగిరింతరిహంబుగిటుచునప్పుడుగొమ్మకొమ్మకునుటుకునుదల్చుఁదోకయా
రకమేచిసోకనులివెట్టువెడవెడనాలుకత్రైశ్వబ్రు బరులనఖంబులగిరిగరంగ్రోకుచుబొరిపారిఫలములుగఱచినైచు
గొల్లెతగఁగొల్గియమిముకుగుదమునూపుబలపినురగటజాతియప్పగిడిజేయఁగొల్లెమునహలధరుడొకగుండు
వైవదాడదప్పించుకొనిప్రల్లదముననతని॥క॥ నిగియానవకలశముగొనిజగత్తుహశాఖలెక్కిచావలమునన జగతివము
వైచెదగల్గుచుగలగనడఁజూచికోవమృగమొదవ॥చ॥ మురియును॥క॥ సీరిగఁదనమనముననెక॥ చీరకఁగైకొనకకదిసిదీర
లుదించె॥ వారకదాధునిజవములఁగారింతుటమాన్వదలదిఘనకపితుండై॥చ॥ వలల్లుకెంపొద్దితమానసుండైకనుం
గొనిహలూముఘండవృడు॥చ॥ ముసలముద్దివ్రతాలహలముంధరియించినచునచేతనగ్రసనమునామహింకులయకాల
నిభంగిరద్రునిల్వవాడనదృశిచిక్రమక్రమవిహారమెలర్చినమీపభూజము॥ వెనఁజెకలిందిమన్దకమ్మవ్రేసెజలంబుబ
లంబుజొప్పడన్॥క॥ ప్రయబలుండవృడు॥చ॥ ఉరువడిదండతాడితమహూరగుంధంగిఁగడఁగిరీరసాగరముననేది
హేమకటకంబులమెప్పునునగనామగ్నికరముసలంబునదద్వివిదుకంశమువ్రేసినబోల్చివాడజేగురుగలకొండచంద
మునఁగొయనియొల్చిసురల్నుటంపగన్॥చ॥ క్షకోకిలాలంతవాడొకయింతమూర్ఖినియంతలోఁజెలివైందినంభాంత

భూరిభుజావిజృంభణఁడై నహిజనుపూనిదై | త్యాంత కాగ్రజుప్రేసే ప్రేసిననాగ్రహంబునదానిని | తింతలై ధరరాల
జేసెనహిసవిక్రమశాలిమై || కి || మరియును చలముమెగకతరు | చరుఁడొక తరువై | త్రేయఁదాలాంకుడనా | దరమునఁదూని
విన వెండియుఁ | దొరగింఁచెఁగుజంబులతఁడుదో | ద్దోమనుమఁ || కి || ఆచందంబునవనచరుఁ | జేవినహిరహవయంబులై
నహలిపై | వైవిధ్యసూచ్యమగుటయు | జూచికిరావృష్టిగురి సెనురల్గింపఁ || కి || బలుఁడపుమరాలుముమై | యిలరాల
గజేసయా | డై నేపుడుగక యాలవయిముఖుఁడంబులనన్నిభ | ములుగల బాహుయుగదండములనుగ్రం | డై || కి || వడిఁచిగు
వోలుపడికిటఁ | బొడిచినవడి సెడకబలుమనుసలముహలముఁ | విడిచివ్వవంగుని మెడగమ | వెడ వెడిదిగ్నింబుఁచెన్ను వేలితరు
క్రంకఁ || కి || వదనములఁచెపులరుధిరము | మెడమను దొరుగంగ వాఁడు మేదినిమీదం | జదికలబడియొక యంతయు | మెదలక
మమకంక లేక మృతఁబొల దెన్నిపా || గీ || వానిపాటనకప్పడువననమేత | మగుచునాశైల రాజమల్లలగనాడె | నురగణంబు
లురాముపై సురిభిసనున | వగ్గుముల్లరిసిరితై భవములు మెఱసి || వ || ఇవిధంబునభవనకంటకుం డైనవృష్టభావ్యుగేం
ప్రసిద్ధసంధరసంబలిచేసక | లజనంబులుపరమానందకందలితవృద్ధయారవిందులై తన్నునందింపనయ్యదు నందనుండు
నిజనగిరింబునకిరుగు దెంచెనిగురుండు వెండియునవ్వు నుజవటకీల్గియె || సీ || కోరినుయోధనుకూరురున్నలతఁబాములుగ

— భీమ బలరాముండుదనవాలంబునమాసి నాపురమునుగంగలోఁ ద్రోయఁబూనుట. —

లి | త్నయెనుంగ | నహిసెప్పఁగన్య కామశబివాహంబునఁజక్రహస్తనితనూజాతుఁడై నసాంబుఁడుబలహాసమున
నెఱుక సోపగరవుచికించెఁగిక్రొవ్వి | వడుమవాఁడొకఁడ దెబాలకిగొనిదిపుమన్నామగై కొనకుక్రమిగిలి | యిట్టిదు
గ్గుడుఁగయిముట్టిపట్టి తెచ్చి | జరులు వెఱింగఁడ జెఱఁజెట్టియునుతు మేని | యావపులుమనల సేమి సేయంగఁగలరొ | యనుమఁ
గగువృజ్వయలయనునాతమున || వ || ఇట్లుండగియొద్దనన్నులై బలశోర్యోపేతులగుకర్ణశ్రవణభూరి శ్రవయజ్ఞకేతును
యోధ నాదులున యున్నగరభూధులైకూడవరిగవారలంగనుగొనిజాంబవతీనందనుండుమందస్థితవనవారవిందుడగు
మనింగంబుభాగిగర్వింపుమనగిదీపవదైవచాపంబుబూనినిచ్చినవారునాసాంబునినదత్త్వినిలునిమనిపలికి || గీ || చండకోదండ
ముక్తినిశాతేశి || జాలగుంగంకప పియాశీలముగను | రందనందననంకునస్యందనంబు | ముంచిరవేంప్రమునముంచుమం
చుపగిది || మరియును || కా శోర్యోటోపవిజృంభణంబులసరోజాతాత్మనూనా సరాహార్య ఘోర్యునిమీద నేయనతఁడుద్య
హ్నారిహావోబలా | వార్యుం డైతితనాయకానినమాయంజేసినఁజేవతా | రూర్యంబుగిదిమ్రోసెనంతనతఁడస్తోక ప్రతా
పోన్నలిఁ || వ || క్షిప్తుఁడంగిబాణజాలంబులుపరగించియందఱునన్నిరూపులై రథరథ్యసూతద్వజవతాకాతవక్రంబులు
చూర్ణంబులుగావించిరథులంజేసెవారల మెనుమరుపులగువులుగావించి యొక్కొక్కని పెన్న బాణంబులనుచ్చిశేసిన
వారులుగోణితద్విధాంగులైకుముతీకేంతుకంబులంబోలియుండిరంత || ఉ || వారల సేతులయ్యబలవంతులరయ్యున పెచా
గ్రసంగరో | దారపరాక్రమ ప్రకటదక్షులులయ్యంగుమారకుంజగిదీరునినుక్కని జెనకీ వ్రేలునువంపక లేకసిగ్గునంగిగూ
రినదింతనం | నారులుగూడుచుదిచ్చును వెచ్చనూర్పుమఁ || మగుడిననురన్నున్దైవంరంధిం || ఉ || అందలునుక్కొపె
ట్టదనుజాంతకనందనుఁజుట్టుముట్టియం | దందినశాతనాయకవయంబులుమంచిరథంబునుగ్రలిలంబునుమాడిచావముర
యంబునద్రుంచివాయాలిజపిసూ | తుండెగటాచ్చియంతవిరథుండగుట న్నెవఁజొచ్చివట్టిన || గీ || బాలకుఁడుచేయునది
లేకపట్టుబడియెఁగొరవులుతన ననమునగోతుకంబు | లాలయసాంబునిగన్య కాయక్రముగను | బురమునకుఁడెచ్చిరతుల
విధుతి మెఱస || అంత ద్వారకానగరంబున || ఉ || జాంబవతేయునా ర్థయదుజాతులు వారదయోగి చేసవంప్రంబునునిన్నినా
రగుచునంగరకాతుకముప్పలిల్లిజి | శంబులఁగౌరవాన్వయకదంబము సెక్కటనుక్కడంబుసా | వంబులనుగ్రనేవజన
పాలుననుజ్ఞనమస్త సైన్యముఁ || గీ || కూడినడవంగఁగనివారితోడబలుఁడు | ధారరాష్ట్ర యనునకు సేంతయునుదాసి | నట్టి
బంధులువారి సైన్యియలుక | నెచ్చిచనుచుంటయిదితియేతలంప || వ || అనివారలవారింది శస్త్రణంబుబంధు ప్రియుం డైన
బలరాముండులారాసంకాశబగుకాంచనరథంబెక్కి | యనురక్తులైన భూసురులునుయ్యవారులుగురులవృష్టలునుసే
వింపంగిరిపురంబునంబుజితత్పరోపకంతవనంబు | నురభిసనుమఫలభరితతరుచ్ఛాయావిరదితవంప్రకాతశిలాతలంబు
నందువనియిందిమహితగ్రహానధ్యగతుం డైనప్రార్థవంప్రననుకరించియుం డెవతఁగార్యబోధరంబుసేయుటకైకారవృత్తి
లయొద్దకుంబ్రబుధుం డైనయొద్దపునింబనిదినజనియతండాంబి కేయునకుధనురాచార్యపగాతనూభవనుయోధనుల

శ్లో॥ బుద్ధివాచితేతనభినందితుండైఃస్థితియే॥ సే॥ భూరియశేధనులారతాలాంతుడుచనుడెందినారోపవనమునందు
 ననునాడనినవారుసాహమునబలుబొడగనువేడుకబుద్ధిదోపందనారాగనుల్లానిచనియప్పురపాద్యానిస్త
 తులునెయ్యమునజేసి॥ ధేవునిచ్చినన్యసిందియింకఁటునందందవందనబాచరించి॥ యుదితభంగినియచటగూర్చున్నయె
 డనుకుకలమేమిహుమాసుకుకలముమచుటబలికెగాముకుకురునరపాలుమాది॥ యచటిజనుములువినఁగవిష్ణునియొడెరి
 యు॥ ౬౬॥ మానరనాథుగాజ్ఞనిజసన్నములగఁగరియిందికారపుల్॥ మానగఁజేయుటొప్పుగుగుమారకుమెకలనిచెప్పి
 యాధపుల్॥ స్రానినలాపుమై నెదిటిపారజయించుచుమీరితప్పల్॥ స్మృతనుగాఁజెబొంభవమాతాన్యకుఁడైననుజానిసాగుఁ
 డుం॥ ౬౭॥ అనునాటలుఁగికారవజననాయకుఁడాన్యఁగలఁగిచామఁబుడెయోనునగలకుకొలఁకచక్కనగాలందొడుగు
 పాడుకలుచుకెక్కె॥ ౬౮॥ మునుముబంధువననన్నించునన్నన॥ గాడెరాజ్యసోగఁగిరిబొజులి॥ ఎనుకఁజేర్చులిగివాసికి
 నెల్లబుడవకుననభవించెదగిరయితి॥ ౬౯॥ సతవచ్చనచాచరిశక్తికివీదివచ్చిత్రతయ్యాపొదసి॥ హంపంబులుగైగినుటను
 ననఁడెమేలుబునఁగాఁజెఁటెనిరివానునుబోలెనూరకగర్వించుచుచులులపొడిసంబంధవర్తించులుచామపా
 ములకుఁబామసోసపెందినచింబుబప్పునేనమ్మి॥ దనవయపునేయుననుటలెసేరుగాదెమరియునుగాక॥ దివ్యా
 ప్రకాశమెల్లఁగానననగును॥ పాశ్వతానకర్ణాఁడయోధవీరులకులొబడవానినపేంపునకైననుఁడిపించ
 వమ్మనేయహపాహుధాజ్యంబులకేమిపనియనిమర్పాచలావచుదిగ్గనలేవినిజనందీరబువడఁజుయెవప్పునహలాయు
 ధుడమ్మాటలఁదరివసి॥ ౭౦॥ కారపులాడిపోయిరయగౌరవభావలకాత్మఁగిన్నయోపారఁగిన్నున్మ్రోయిభానుగైవడి
 నుండివడవో॥ హరునికాఁజకుండగుడుగూనవచ్చులఁజూచివలెవె॥ పారితగాజువైభవనాథులమాటలమీరుం
 టికే॥ ౭౧॥ శ్రీనాథాంధులుసానుంబుచేతఁజూ॥ బడమకేయెంకబోయెకునులగో॥ పగింపుజువాడిజ్యంధుణనను
 గ్రాసునపిఁతావృషనులింఁజూపనన్న॥ ౭౨॥ కారపులనయఁజేయునానయగోపవంసుదామోరుక॥
 రాకావలగియచ్చటవారిందివిగాఁజెబుకుతలయత్నికె॥ అరియునుగా॥ సేసికేపుప్పునలైయిద్రానిగిచ్చులవ
 రులుభాజింపురునతోడ॥ నేచేరునంగింఁజేపొరదేవకాగగునభాజివసుకరగఁజె॥ నేచేరునఁయుగంజేపొర
 సేవింపురభిలక్షికేమాత్రైనలక్షి॥ మేచేరుచారుమిచ్చకలొంగనంపురులవచ్చజాపులునేనుగొట్టిచేరుకుడననం
 హంపంకు॥ హరిమకుండుండుబంపునేయుంమెప్పునగునేమరికాజ్యచసక్తిగన॥ యంయునుగానయ్యెనజత
 లంప॥ ౭౩॥ అరియునుగాకనెవ్వవనాంబుజచాచరిజొవిశాననూ॥ త్రివవగావికవ్యోకిటీలబులచులంకి॥ చుగూది
 దితమదీర్ఘకీర్త్యుపపతిత్రమునయ్యెనునట్టికృష్ణుడే॥ బొదలిరరాజ్యదిహ్నులలగొండలరావటయేమిదోర్కమో॥ ౭౪॥ కా
 వలతలవకలలట॥ యేమటపామకలనుటగఁఁపగరాజ్య॥ శ్రీనాథమునగొట్టాడె॥ ఎంపంబాగ్రములమాటలేమనవ
 చ్చుం॥ ౭౫॥ అనిక్రోధమానమానసుండెయ్యుక॥ ౭౬॥ ధారుణిబిటమిదల॥ ఘోరవముగఁజేయుకున్నగాదనియుగ్రా॥ కొరుం
 డెబుభద్రుఁడుగేరమువెనఁబూర్పిలూచుచేరుమివెనగ॥ ౭౭॥ వ॥ త్రిష్టుఫూన్చిపారవరాజుభావమోకిరిగరింబుకడతలఁ
 గరితలహలగ్రంబునుజొనిపిపునియప్పులభేరనవిస్తారంబుననాసూఖండంబుజాబలకర్షిమగ్నగుంకెగిరింకాపు
 వాహంబునంబడద్రోవగకందిచినవచ్చుకునహాజలనగ్ధవిభోలంబగునావచందంబుననున్నరింబువడకుచుగోపురవ
 ప్రస్తాకారపాధూలకతోరణక్షజడార్కవాటమకృతీయుతంబుగామెడగిలవంబొరజంబులకుండునుకరు
 లిడంగరాకవడవడవడకునునూర్చులెసుంకుచునయికియెడరన్నపాహుగ్నతంబుగనుంగొనితలాలంకుడకిసుక
 విడమికాగిదియువచ్చవంబుగానెటి॥ గిగానికీత్రతీకాగంబులేమినిశితవళిబునఁజయసులమానసులేపుత్రమిత్రకిశ
 త్రబంధుశ్చత్రపారజవసమేతంబుగాధి॥ సుయోకవాకా॥ ౭౮॥ బువేగంబునఁగిదరింబులుశరణంబులుగాఁగలు
 చిసాంబునిగవ్యకాముంబుగావనెకనగి॥ యునాకణాబరిజాలంబులతోఁదొడుకివచ్చినట్లెప్పుకొనంబులాదం
 చిరికినులంబుమోక్షియున్నది॥ ౭౯॥ రాజననంబియుకాదానయిత్సకాసంసానసాధానసా॥ సోజముసేనజ
 గదలిరా॥ సుగోదానపిఠురాజులమా॥ ౮౦॥ గివహిసలెతగిరాడ॥ నేమిగినివారిజలలెతపుదిజగల్॥ యే
 పంపుడ్రస్సుకలెమి॥ గానసులయనమ్ము॥ గావఁగగుకొలపాణి॥ ౮౧॥ గూడకమెల్లదాన్యంబుదక్షిత్వనుకుదా
 వకలకుడుబుడే॥ వాచక్రికనగ్రజుడవునీవక్రియమకువ॥ జేన్లనీసజితా॥ ౮౨॥ యిపుంబింబుము॥ కేయింపకనమి

పోత పాచికలుగిరి॥గీ॥ వేటి కానీ వదతులాకాటిచుఘటరినదభరితంబురుచిరమాణిక్యదీపమాచికలుగలిహవట్టులీలనా
క్కజలజలచానిజ నాధతలముచందు॥గీ॥ నకకంకణరూపరూపతారకలితవంద్రబింబాననాహస్తజబఘనీతాచా
మరిఁగ్గాతమానుతవలితచిగురపల్లవునిగ్గువల్లఃపల్లవుని॥ వ॥మరియాహాటకవిగ్రంబులబులందువేలుగొండకిఁచు
కంబులుశో శేషనంబులుగనఁ పుండలంబులుధరియించినచరించుకంచుకులునునమానవయోగూహనణిలాసవిభ్రమక
లితంబులైనపిలాసినహస్తంబులుగొలువఁగొలుపు యువ్వన్నలోచనుగాంచనసింహాసనాసీనుగాంచె నవ్వండరి
కాయుండును నారదునింగనుంగొని ప్రశస్యతానంబు సేయవ్వును॥క॥మునివరుపాదాంబుజములు తనచానకిరిలచుఁగివి
రామునోకి ౯౧పిఁమితుండైనిజసింహాసనమునఁగూర్చుండబెట్టిరెద్దినియమున౯॥ క॥ దనపాదకనులత్తీ! మ్మనలాక
ములంబి శ్రముగఁజేయుపురాతనమానిలోకగురుండమ్మునిపదలీర్చంబును న్నయనధరియించె౯॥ వ॥ కృష్ణుబ్రహ్మణ్యదే
వుమనుచరిరంబును నైననారాయణుండ శేషతీర్థోపమానంబును నైనమునింద్రపాదతీర్థంబు ధరియించినవాండ్రెను
ధాసారంబులైనమిత్రభాషణంబుల నారదునక్లిసియె॥క॥పవనవచన జేయుదుతాపనవరయనుఁడనిలఁడుదామోదర
చి॥ గ్రావతభవవతారావ్యాపారముచుట్టనిగ్రహగ్రముగాదే॥గీ॥అఖిలలోకైకపతివరయాత్రామతిఁ! శిశ్వనరత్న
కుండపుకాశ్వతరద్రు॥ వెలయు నేమనియైనఁగావించుకనుమయా ర్థబంధుండవిడికిరొమ్మతలె॥ గీ॥ బనంభవహరదేవ
తార్చనీయభూరింసారసారిర్ తారణంబునవప్యయాచంద మోక్షదాయకమునైన॥ నీపదధ్యానమాత్మలోనిలుపనివె॥
వ॥నియభ్యర్చించియదైపునివలనఁబ్ర సన్నతవడసత్కంఠిరంబు వెడలియుఁవగుండన్నహాస్తినియోగమాయాప్రభావం
బుడెలియంగారి వేటిొకచంద్రబింబాననాగేహంబునకంజనియందు నెత్తమామకున్నపురుషోత్తమగున్దవ సహితుంగని
యద్భుతంబునెందుచునచటనతఁచేతనత్రైపుండై యహోబువానచలి॥క॥మనివరుఁడుగాంచెరొండొ॥ వంజాయ
త నేటినిజనివాణంబుననందనముతు జిష్టనివాహ౯౧మిత్రాంబులంకిఁగిఁపింపంగొప్పా॥ క॥ నారదుడలచుక నెను
కి॥ వారిజమాఖియంటున్నవానిమురారి౯౧హ౯౧దావపసులంహ౯౧మలూహనో॥ హ౯౧శోరె౯॥వ॥కృష్ణకుసుం
గుచునుండన్మ౯౧యెడనమ్ముగింపుచు ముకుందుండు ప్రశస్యతానంబుచేసెమనీంద్రానంపుగర్జకాయలైనమిమ్మునపూర్ణ
లమైనెయేమేమిటబరితృప్తిసెంగుజేయగలవారముభవవీయగర్జనంబుననిఖిలతోభనంబులనందెదమానిత్రీయగూర్వ
కంబుగాఁబరికిరనానందనందనుమాటలకునానందకండలితపృథ్వీయూరిండుండునుచుండన్మ౯౧ వదనారవిందుండును నగు
చునారదు మువెండియుంజని॥క॥అనఘాత్మఁడుగనుగొనెనుక॥వనితాహణింపదిరమునవన కేరీసంజనితానందునినిమి
షింజిమితచరణారవిందువిభగింజు॥ క॥వరమేష్టినుతుండగ నెనొక॥తరుణిభవనంబునందుండనుదానమానొంబు
రుహమునకలపుచుండెనరకాసురదమనుశూరునందకుమారు౯॥ మరియునుంజవని॥ సీ॥ ఒకచోటనుదితసంధ్యో
పాసనానక్షమెకచోటఁబారాణికోక్తికలితుమెకచోటఁబంచయజ్ఞాదితకర్తునిమెకచోటనన్యతోపయోగలోలుమెక
చోటనజ్వరోద్యోగానుచుమెకమెకచోటివిద్యభాషోజ్వలాంగు॥ నొకచోటఁదేయదామోత్రలీతాత్మనినొకచోటనిజనుత
ప్రకరయ్యుమెకమెకచోటనుగానఁదాచిత్తు॥మెకచోటనుజలకేరితుతఁదహర్మ॥మెకచోటనునన్యంచకోవయ్యు
మెకచోటబలభద్రతోఁజొహుచుండు॥మరియును॥సీ॥ సకలార్థసంవేదియొకయింటిలోపలజేలువతోముచ్చలెన్వ
చుండు॥పులయశోధిశివేతియొకయింటిలోసరసజానఁగూడిసరసమాడు॥పుండరికాయుండుమొండొకయింటిలోఁదదూరి
కిహాపల్లవులు గ్రువ్వుఁగిగరుణాపయోనిధిమరియొకయింటిలోఁజేలిగూడి డియును సేయుచుండ॥ వికచకులనయను
డొకయింటిలోనవున్గిబ్రవిమలాత్మచోకటబాడుచుండు॥యోగిజనఁ డేయొడొకయింటునుభగోష్ఠీసలుపుననఘుఁ
కటఁజేలగచుండు॥కృష్ణుమాచుచుంజనిచని॥క॥చతురాననందనుడ॥దితమతినని కాంచెమ౯౧చెలిగోహమున౯౧గ్రు
కర్మాచరణునినాశ్రితభయహరణునిసరేంద్రసేవితచరణు౯॥ క॥వృత్రాగినుతునిలరవవవిత్తునినారదుడుగాంచె
వేణ్ణొకయింటంబుత్రకపాత్రకపమీతృక॥త్రసమేతునినలతులతఁబాచుతు౯॥క॥సుందరకుసుమకసుందరి॥నుందిర
మునబద్ధపకుమారుడుగాంచె॥ నందితనంబునుజనా॥ నందున్గోపించుమతనంబుముకుందు౯॥క॥జలభవభవు
డగనెను॥నలివాఁడినివాఁడుచునతభద్రేభ౯౧జలదాభ౯౧తలోభ౯౧నలకాఁబిరెద్దిరేపురంబుజనాభ౯॥ మ
లికయింటగజవాజిరోహకుండునైయొక్కింటంబుభానుండె॥ సకలార్థుండుపరుండుపోజశసహస్రస్రీనివాసంబుల॥

[illegible][illegible]

[illegible]

ఘంటసేయినవనంబునఁగి సౌరదవర్ణి కావారంగరులతోడ జడ మడికెంపు చేవరదినవ్వఁగరంబు దావ్యతనాదామి
 నీలకాశీ భాగాంచనకటిమూర్త మలరలిలితపూర్ణైం మగుండలంక ముగిసివృదున్మృగాజినరుచింబుచూచావఁ । గల్ప
 శాఖా గ్రసంగతపుష్పగుచ్ఛంబులీలగలననతమారికమరగిభూరిపుణ్యనదీతీయపూరగమునఁ । దగుక మండల మొక్క
 మాస్తమనందనగి వెల్లజ్జిడమరుగతోర్నిల్లవచ్చె । వారమండుమి వేర్వేరార్పడుండు । కడను దెంచెట్లు ముదిసిగ ననుకాంతు
 లనభలదిగ్వికానము వెలుగఁ । వనకా పులఁబోలినయ్యడు । జనములుగ్గుడ్డుండు లేచినద్రీః మెముగఁ । కవియమును మొ
 క్కికన కాననమునఁగూర్చుండ జెల్లినమువిరవిధాగ్నివములఁడనీమి యాగవండు । డ్యోమియంబుడవేనమ్మనితో
 డఁ । గినించునుండివుచ్చిదివింబులకునుడబలలకైక సంకారివగుట చేసిని వెలుంగుయ్యద్దంబుల బలమఁచు । నలయలే
 దం ద్రుగిమ్మెకలడగవలయు । గినించునందనునివృద్ధివనిది నెవలగునన్న వారలాయెలుగింపుమున్నచూచి । గరనరోజా
 తములు మోక్షేకడకతోడఁబలికెఁగనులముగూచినదగ్గఁ కెమ్మెసి । వాడేవానిపులికొనియెడలకైతై మాటువై నకల
 కార్యోద్ధానవాదితైత్రియు వుండవై చావనండవై చావకుండు దారులులందు నంతర్నిత్రకై కాశుంజై యున్నచందంబున
 త్రింపుచున్నదిమరుత్యయందైరమాయాతేతంబులఁజెన్నమాన్లుపాదగంటినదియు నాకమ్మతంబుగాదమ్మం గాకనీసం
 కల్పంబునజగంబుద్ధవంతై భవత్సరతం త్రంబుగఱికినీక్షుంజై ననువుపాపతరంబుగాఁజెలియ నెవ్వడననగ్గుండుప
 యేవదార్గంబు ప్రమాణమూలంబునందెనిదియునులొకవివక్షుండవై ననీమరూపంబుగనియును ముక్తివార్గంబు నె
 టుంకక సంపాదవరకవలై నజీవులమాయాంధకారంబునద గ్రింపఁజేయనమగ్గులగు నీదివ్యలీలావశారంబులుగలుగిక్రి
 యానెల్ల నీపంబుల జ్వలింపంజేసికృత సేయునట్టినికువకానుగ్రించెదనదిగావుననీవృథంబుననీ వెలుంగుయ్యద్దంబుగల
 దేయకృష్ణునసారమండ్రునియెగినిలయుననునీపింతువనధర్మపునుడేవనించుకొనువాడు పారమేష్ఠ్యై కామాను
 మోదియై వానివగలడన ప్రాదూయమునకీర్తనలు చేసె । రోజునకలకవిరచితవార్తముగాక పరిశోధనకాత్మకాం
 ధపుండవుడై కృష్ణునిబాదతలరమలూముడవుయెల్లరగునుడవుయెల్లరగునుడవుయెల్లరగునుడవుయెల్లరగునుడవుయెల్లరగును
 మేనబావధర్మై క్షిప్రమననతయెల్లంబురలీలనంబుగాక । మహాకవియైనవలకివలప మెను । కనీ పేరునినెల్ల
 దినినఁ । కావయలుకానీపోవుట ద్వాదశగర్వకనీవర్యమునఁ । నేపాన దెభక్తజనులకీహరదీపకావళి । చాకవచీ
 యోజ్యలక్ష్మీరీతిగ్గర్వకమునఁ గాసిల్లయుచ్చతనీవర్యమై వర్యజలంబులుతల్లిగికఁబాకాకానిలుకానబుధులఁ । గడచి
 నుమునందనన్మితరంబుగనిదియవచ్చు । ద్విత్వమునకీర్తనకైతైయ మునందింపించుకావలసిగి । పురుషులకీర్తన
 ధి । కామందగిగలుకేనీబాబుధులఁ । ప్రాచీనులకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమున
 నిచ్చెకనమ్మగిడుటలనున్న దమ్మమందిమంకజవానిది నెలవత్తు మొగమునకీర్తన । పురుషులకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమున
 నియోగి । కడచకావళిచేసినవద్దవకీర్తనకావళిమొగమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమున
 పురుషులకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమునకీర్తనమున

[illegible]

[illegible]

నవై రిన్య పాలురగించును నగజాలు మరుశౌగ్య మర్జును భంగిగిరికి గలుపు మునిమతన్య పాలురగి పెలయుము బుధవిమతమే
 నవి శ్రు తక్కి ర్నిర్మలుపుము నిఖిలధరామండలిభవచ్ఛాసనము దృఢంబుగఁ జెల్లఁగ)క॥ నీపపుతార్య మొరులంజూచక నీ
 యొను జూట్టిన శ్రే లఁజూచగవచ్చు నెనకలభి గావకులకును జేయరానిదిగలదే॥ కావున॥ క॥ విమలమతినిట్టి ముఖరాజు
 మునకు దెప్పింపవలయునంభారంబుల సనుకూర్పు మునీయనుజుల సమదగఁబంపులభిలశ్శ్రు లఁగెల్లఁగ)క॥ అనుమా
 టలువినినంతఁ తనయుఁడు మోదమునుబొంది తానురసాత్ముఁగ వినులించి శౌర్యగతి లులననుజుల దెనఁజూచి విలకితహర్షము
 తోడ॥)క॥ స్వంజయుఁగూ పాలుకులును సుంజరరథ వాణీసుఖఁ డకోటులుగనుఁగొంపల్లంజను మనినహ దేవుని నంజక పొమ్మని
 మొగక్షిణాశ జయుంపఁగ)క॥ ప్రకటచతుర్విధ సేనాప్రకరంబులుగొలువవలం దెంబడమటిదికరుగ నకులునిద్దదలితరపుఁగా
 పసని శౌర్యంబు మెఱసి పొలిప ముఖ్యు)క॥ దుర్దనభంజనుశౌర్యోపార్జితవిజయ ప్రకాంకునాహవనిపుణులన్న ద్దనమ
 హితయోగోనిధి గడ్డును నుత్తరపుదిశకునని పెనలేం ద్రా॥)గీ॥ మహితశౌర్యనిధులు మత్స్య కేకయభద్ర గ్రహలేంద్ర బలస
 మేత ముగను దర్శ మొప్పఁబం పెడూర్పుదిక్కు నకును ద్రాననిహిత తైరిథామభీము)చ॥ పనిదిన వార లేగి ఘనబాహువరా
 క్రమవి క్రమంబులఁ గనవచ్చు శౌర్యులైన చతుగంతఃపహి శులనోష్ణకప్పముల గనకఁ మిసూర్తరత్న తురగ ప్రముఖుల
 వస్తుజాతముఁ గొనిచను దెందిధర్మజునకుఁ బ్రణమిల్లియువా త్తచి తులె॥)చ॥ తనతనహస్తోయవచ్చినవిధంబులు భూపతు
 లఁజయుచుటఁ గ్రమమునఁ జెప్పఁకులంజరాతనయుఁడరి వెట్టడయ్యెనంచ మరవ రేణ్యునందనుడహంకృతిదృక్ గవిన్న
 విందినఁ యనునతుఁడూరకుం దెలికలాన్యకు దైవినియంతఁగృష్ణుడుఁ గీ॥)ధర్మ నందనుఁడూచియుత్తలికతోడఁ బరి కెమాగ
 ఘంబోరజంపగనుపాయు మొకటిగల దెలుగఁ దెలి పెదనుద్రవుండు నాకు జెప్పినచందంబునయవరెత్రి॥చ॥ వినుమగ భేత్వ
 రుం దెవుచవి ప్రజావలీయంబుభక్తియాగ వినియ ముగలియుండియును వేడిన హోవృష్ సేయకమ్మ నీపునఁజయుండునుం
 బవన పుత్రుఁడు సేనును జూన్మాణాకృతిగఁ జరిరణితి వేడినవశంపదుండై యతఁడెప్పుడోరికొన్)అట్టియెడ)గీ॥ తదిలియ
 ప్పడుమల్లుయద్రుమనవాగి విలుకుమాపింపవచ్చునుభీము చేత సనినధర్మజుఁడిది లెస్సయిననిప్ర॥ వేషములు దాల్చియిరిగిరి
 విశేదయశులు)చ॥ అల్లుకృష్ణభీమార్జునులు బ్రాహ్మణ వేషంబులు దాల్చిరైతాగ్నలుంబో లెదముకేరీర కేజావిశేషంబు
 లు వెలుంగనతిత్వరితగఁబింజగిరిప్ర జపురంబుసో ద్వియందునతిధి పూజలు శ్రద్ధాగర్హిష్ఠతత్తుండై కాచింపుచున్న జరాసం
 ఘనిగనంగొనియట్లనిరి)క॥ ధర్మశేయతిధిపూజావరుండపురివనుమదితలంబులకఁగవినిమే మరు దెందితిమిమిపీఠి
 మర సేయకమ్మను ప్రతాపరానిధి)క॥ అతిధిజరంబులభక్తిఁ సతతముఁజూచియుచితసత్కారములఁ న్నతినహపునుజ
 నులునుశాశ్వతశీర్షులు ధరణిఁబడయఁజాలుదురనఁఘ)క॥ పరికింపగదేపంబు స్థిరమనిజుబుద్ధిఁదలచిచితరక్తి ర్నిస్సృగ
 జఁగ్ర సుతికెకఁగనిపురుషుఁడవత్పృతుండుభూరివేతా)క॥ భారుణిలోనవదాన్యులకీ రానివదార్థ మొకటియెందు
 నుగలదేకోరినఁదనమే నెముకలుగిధిరుండై యిచ్చెమునుదగ్గిచనవినమే)క॥ అడిగిరవృథ సేయకఁదనయొడలాఁకలిగొన్న
 యొరుకఁగిరముగ నేర్పడనిచ్చికి ర్నిగ నెననిపుడలున్ము నువనిమెయలకపోతముననఁఘ)క॥ అయ్యం ద్రాగ్నులు శ్యేనక వా
 యనఁజువములఁదన్నవలగివేడఁగిధీయతుండై మునుశివిదనకాయముగొనిచ్చెననజంబులవినమే)గీ॥ ధీరమతులు
 రంతిదేవహరిశ్చంద్రబలులనుంపువత్రి బ్రాహ్మణునియుమున్నుఁజెప్పవినమెనన్నుతచరితులు॥ సర్వ నై సనేషునున్న
 వారు)చ॥ అనినఁది జరాసంధుండు వారలహంబులును మేఘగంభీరభావణంబులును గణికాంకంబులును మహాప్రభా
 వంబులునుంజూచితనమనంబునవీరలుబ్రాహ్మణవేష భారులైనరాజేంద్రులుగాఁదలంచియున్నవోళ్ళుగిరినవదార్థంజ
 కానుప్రాణంజై నని త్తునదియుమంగాకఁగొల్లిబిలీం ద్రుండుచిప్ర వ్యాజంబుననడిగిరవిష్టుదేవుచకునాత్మవవభ్రష్టుడౌట నె
 టింగియుచిచారింపకజగ త్రయంబునిచ్చికి ర్నివరుండయ్యెత్త బంధుండనువాడును బ్రాహ్మణార్థంబు ప్రాణపతిత్యాగం
 బుచేసినిర్మలంబగుయశంబువడసేవదిగావునననిత్యంజై నకాయంబుచిచారణీయంబుకాదు కీ ర్నివడయులెస్సయనిచా
 రించియుదారుండై కృష్ణార్జునభీమలంగనియట్లనియె)క॥ భూరిగుణులారమీమందిఁ గొరికెటిలుఁగింపుడేమిగిరిన నై నం
 ధీరతమెనగులయెకాదారయనాశిరము ద్రుంచియై ననుని త్తుఁగ)ఉ॥ నాపుకుక్కమ్మఁడన్న గథ సాధుకేల్లునుభూవ రేణ్యు
 నిభావముసూన్యతప్ర తశుభస్థితిజెందు టెలుంగవచ్చెమాగివలెనాజిత్తుమితఁడెంద్రతనూభవుఁడేమపేంద్రుండఁ బా
 వనిపిడెయిందొకఁడనిజై గొనియొకఁటిపేరగాఁదగ్గఁ)చ॥ అనవినివాడునవియహహావినివంతలుబుట్టెమున్నున న్నని

మొనవోర్వజాలక భయంబునఁబారిత నేకమార్గువలం జడమఘరాపురిన్విడిచిపొగరమధ్యమునందు డాగ వే! వనరుహనా
 భసీలిరును వాడితనంబులు నాకువితరయే॥ క॥ ఇన్వేలజెప్పమాయలఁ బన్నినఁబోవడంపగోపబాలక బలసం పన్నునీమా
 గధభూవరున నెన్నెఱుగ వెఱొల్లినదనందనపోరక॥ ౫॥ కానరఱోర్వనన్నెఱుఱగఁజ్జముగానఁగఁడంగి గౌత్రభి ర్భూసుఁ
 డుభూరితాపాబలకుర్దముఁడయ్యునుపిన్నయూనుగు ర్భూనుఁడుమాముక ప్రకటవోర్బలత క్తికిఁజాడతుల్యచూ! వీరి నెఱు

— శ్లో శ్రీకృష్ణనవహేయండుగుభీముండుజరాసంధునితోయుద్ధముసేయుట. శ్లో —

ర్థునంఘఁజెయివీచెజరాసుతుఁడుగ్రమ్మార్ద్రుని ॥ క॥ కరువలిసుతునకునాకః ఘోరగదనిప్పించియొకగ్రంధదనకేలక॥ ధరి
 యించినలుపురుసును త్వరమున వెలి కేగియచటసమతలభూమి॥ సీ॥ పశ్యతద్వంద్వంబుపాథోధియుగళంబునృగపతిద్వి
 తయంబువృషభయుగము! పావకద్వయునుదంతావళయుగళంబువలపవచీకన్దండలిల॥ గదిసియన్యోన్యభీకరగదా
 హతులనుగ్రంబుగవిస్ఫురింపములుచెవరఁగెరలుచునవ్యవక్షిణనుండలభ్రమణములనుసంహంపకృతాణులును॥ గదిసి
 పాయముధానిడగ్రుచువింటికెగసిగ్రుగ్రుచుగ్రుంగి వేయెగసి గూచివగులనాల్చిఘటఘటోగ్ధులును హూహృ॥ ఘన
 గదాఘట్టరధ్వనిగగననగు॥ అంత॥ న॥ గగపాపించిజరాతమాభ్రాదుహుంకాకప్ర ఘోషంబునక॥ బడలబ్ధగదఁబా
 దఘట్టనమునకొనర్వనవోభాగముక॥ గదలన్వాయజు ప్రేసేప్రేయరగఁడుగ్రుక్తోగదీప్రాస్యఁడై॥ యదిగప్పించివి
 రోధినుప్రకముప్రేయన్వానుపోఁద్యుచుక॥ చ॥ వడవకభీనుసేనుఁడునమాధరాజగఁగిబెట్టుయల్ విడివకులిల
 మెంపొగులవీపులుమూపులునుం ప్రకృష్టము॥ అడుతలలూగుజానుజఘనప్రకరంబులుబిట్టువ్రయ్యగా॥ చికుగులబో
 లుపెద్దదలచెట్టుగ్రవేయుచుఁబాయుచు నెన్వ॥ లయవిభాతి॥ బెడదర బెడలబుబొడిపొడిగదాకఁజెనుకుగులవని
 దొగుగనుకుగణమూరాల॥ గుకులులుచెకరనభునడలహృదంతములువెడలజకపైపులఁగఁబుడమిచలియుంప॥ వెడ
 చరగమొర్చియునడబడగనెర్చియును నెడనుగుకులూర్చితిరుకువచకుప్రేయక॥ వడవడవడంపుచునుసేవడక
 ధానిచలముకుగకపుహంహంతులువడిచెడకపోరక॥ వ॥ ఇద్విధంబునంబోగుచుండమెంపొరులగదాకండంబులుచుముగు
 లై నంబెండువడకనమదదిగ్నేదండశుంధానండునాడితప్రచండంబులగుబాహునడంబులప్పరించిమత్తి యుద్ధంబునకుడ
 గ్గరి॥ లయ గాపి॥ కాలవెనఁదాదియుచుగిలెవలక్రోదియునుకాలములుకాలబెడకేలవడిప్రేయక॥ ఫలములుగఱ
 ములుదాలుపులువక్షములులీల నెనుకల్ నైకమసేలచుమురై వేరాలచిపులక్షతలాలనగు నెత్తురులుబాబుగొయో
 లిఁజెనుగాలుపలుగొనవే! తాలమగధూతములుభేలనుచుజేతులనుదాళములుదట్టుచునలీలవడినాడక॥ ౬॥ ప్రకృలు
 చెక్కులు నైడలుపాణితలంబులచేబగల్పచుక॥ ముక్కులునకులలుగఁజెవులుచుప్రేపాఠిగనలియంగ్రద్దుచుక॥ డా
 క్కులుచిక్కులుకఘనకకోరవదాహతిసెండుచుక॥ నెగుల్॥ కకక సుకకకొంపొరులదాగ్గొనిపేర్చొనిపోరిగుగ్రత॥
 ౬॥ హంపని మ్రోగుచుంబెలుచవహంకృతులిచ్చుచుపాసి డాసికె॥ కొన్నుచుక॥ సువల్లలీగిగుల్లలితిత్తులుగావబం
 బులక॥ గ్రుమ్ముచుచుపిఘట్టనలఁగ్రుక్కుచునూర్చులునందడింపగా॥ సొమ్మిలవ్రావుచుకఁజెలియుచుక॥ నుడిజేవయు
 లావుజాపుచుక॥ ౭॥ ఇన్విందంబువశ్రేవశ్రసన్నిభంబులక॥ నితరేతరమప్తిఘట్టనలభిన్నాంగులైరకసికళరీరంబులతో
 డఁబుప్పితాకోకంబులవీకనుజేగురుగొండలచందంబునంజావట్టిపోగుచుండగ్గొన్లుండు జరాసంధునిజన్మరణప్రకాగం
 బులాత్త నెఱుంగుటంజేసిపాయతమాభవునకలయితలేకలావునుజేవయగల్గునగాదద్ధాత్రంబునందునదనివ్యజేజం
 బునిల్పినిరోధినిరసెనాపాయంబునూహించినమీరణనందనుండుసూచుచుండసెక్కుతాభాగంబులెండుగాఁజీల్చివానిన
 డ్లివీచింపునునంజ్ఞగాఁజూపిచెప్పినవంతండునాకీలుడిలసియవక్రచిక్రనువరాక్రమంఁడెమాగఘంబడద్రోవి వానిప
 డంబువడంబునకద్రోక్తి-బాహుయుగళంబునరెండవడంబుగదలకుండంబట్టినున్దకవర్ణంతంబుఘెళఘెళచునుచు చప్త
 థ్లుప్పలిల్లునుత్తదంతావళంబుదాళవృక్షంబువీరుచందంబునబాజానుజంఘోరుకటివధోన్యకాంసకర్ణయనంబులువే
 లువేటభాగంబులుగావ్రయ్యలువాపయాల్చినతొరజనంబులుగనంగొనిభయాకులులై హాహికారంబులు సేసిరంత॥
 క॥ అనిలజనిదేవతనిలందనుఁడునుదన్వయంఁడునుదారతవారి॥ గనములుసేసిపరాక్రమమునకచ్చుతమందిమో

— శ్లో కారాగృహవిముక్తులగురాజులుశ్రీకృష్ణనిస్తరించుట. శ్లో —

దమనఁబొగడిరొగి॥ క॥ వనజాయుండంతగుణావననిధిమునుభక్తలోకవర్తనలుఁడునుగావ్రునమాగధమకునహదే!

పునిఁబట్టుముగఁజేయఁజేసెనున్నతపదవి॥౧౬॥ ముగఁగాఁగి నాకునకుమున్నగవడిచెఱసాలలను మహామఖములం నెఱుఁగులు
 ముదనపాదాంబుజ యుగళముదలించుచున్నయ్యరిప్పివ్వరుల॥౧౭॥ అయ్యవసరంబునఁగృష్ణుండుదనదీప్తివి త్రంబునము
 గధరాజనిరుద్ధులచెఱుఁపిడిపించినవారలు పెద్దగాలంబుకారాగృహంబులఁజెప్పఁబాధలంబడికీర్తిభూత శరీరులగుటం
 జేసెన కృష్ణాంబులకృష్ణులై త్వగ్ధిమా త్రావశ్యంబులునుఘోరిఘానరంబులు నై నదేహంబులును శేవపాఠంబులుమా
 సిజటాంబులంబులై నశిరోజంబులునుమలినవస్త్రంబులునంగలిగించనదెంచెప్పుడు॥౧౮॥ సీమవవర్ణలోచనుభవబంధమోచ
 నుభారితసుఖకారుమరితహారులఁగఁగఁజేయూరుఁగాంచనమంజీరువిధిశోభితభూమవిగతదోమం బన్నగాంతకవా
 హుభక్తగుహియాత్రాహుతతతంబ్రజ్ఞాటునున్నతకీర్తిలు । హరినీలీభకాయువరపీతకాశేయఁగటిసూత్రధారుజగ
 ద్విహాసోహావవమాలికామహితోరువత్సూలంకారకృగదాపత్తశాఙ్గహస్తులలిత శ్రీవత్సశోభితలక్షణాంగునుభగ
 చాత్రుదేవకీసుతునిగాంచి॥౧౯॥ భారితముదాస్తులై విగతబంధనులై నిజనుస్సులమురా । సురభిపుపాదవస్త్రములుసోక
 గఁజూగిని మ్రొక్కిన ములైకరములు మోప్పియోవరకుకాగుశోభనసజ్జనానినం హరణవివేకశీలమహితాశ్రితసోమ
 ణపావశోమణాగ్నివరదవస్త్రాభావారికృష్ణగోవింద । దానదుఃఖనాశనానుదేహయన్యయాత్రమేయనిశంబుగాచిం
 తుమింది శేశశివువందనములు॥౨౦॥ ధీధీరవిచారమమ్ముభవనీయపదాశ్రయలక్షణానుతో । దారనిబంధమోగ్రపరితాప
 మునిగగుణావలోకనాసారముజేత నార్పినిదీపజ్వరతయమృదీతుయు । నార్థయనిగూగార్థములుయాదవవంశవ
 యోగివందనమౌచి॥౨౧॥ అవధింపుచుమాగధాధీశ్వరంధమాతుఁబరవబంధుకుగానివగ గాడు । ప్రకటితరాజ్యవైభవమ
 దాధీశుఁజేసెనులయనుమ్ముఁజెప్పనేల॥౨౨॥ హనీయజలతరంగములకైవడివీధిభిన్నానియాడనస్థిరములైన । గురునంపద
 లునన్నివరపాదన క్రియాగమమేదితద్భావకంబులై । బలపీయ మోగన్యతై గానుబంధములను । బ్రజలఁగారింతును
 దుష్టభావవిత్తు । లఁచునావన్న నృత్యభయంబుదక్కి । నత్తులై టగునుదురుక్కుననుజులంత॥౨౩॥ కడవటిసీత
 నై హికనుమంబులఁగొల్పిచిత్తకూర్కవెం । బడిబడియెండమావులచిహనులు నై నలిసానఁదాయుడు । జెడును
 నుజుల్లువాల్చిరఁజేరగలేనశింతుట్టియూ । యిడుములఁబొందజాలమురమేత్ర్రిలోకశరణ్యమాధవా॥౨౪॥ ఉ॥ వే
 వవధూశిగోమహితవీధులఁజాలనలంకరించుమీ । పాదసరోజయుగ్మనుశుభస్థితిమాహృతయంబులందుని । తోయిదితభ
 క్తిమై దగిలియొండునుపాయమెఱుంగఁబల్లుదా । మోదరభక్తదుర్భవమహూదధితారణస్థమీకారణా॥౨౫॥ అనితను
 శరణమువేడినజనాభులవలనుజూచినదనులభక్తావహరతుండవంకజలో । చనుఁజెల్లెను వారిగోడపదయానుతియె॥
 చ॥ జనవతులారమావలుసునత్వమురాజ్యనాదాంధదిత్తులై । సునముగ విప్రులంబ్రజలఁగారియఁజెల్లుచుచేసికాడెవే ।
 గనహువరావతాత్తునులుకాలమునెందిగానధర్మపాలనమునఁగాకనిల్పువెటలంబుబలంబుదిరాయురున్నతులై॥౨౬॥
 అదిగావురమీయనంబులదేహంబనిత్యంబకాడెలసి॥ఉ॥ మీగునుధర్మముందగవుమేరయఁదప్పక భూజనాలిఁజెంపారు
 చుసౌఖ్యసంపదలనందగఁబోచుచుఘోరియజ్జుమల్ । గౌరవవృద్ధిమన్వరముగామెనరింపుచుమానుకాంఘ్రువలం । కేరు
 హముల్ భజింపుచునకిల్పినులై చరింపుచేడు॥౨౭॥ చ॥ అట్లైనమీరలులై ప్తాసాయజ్యప్రాప్తియొద్దరుమదియపా
 దారవిందంబులందునుజలంపనిభక్తియుఁగలుగుననియానతిచ్చియారాజవరులమంగళస్సానంబులు సేయించివిధిమఱి
 భూకణవృథులంబరమాల్వానవేదవంబులూసలిభోజనతాంబూలంబులను ఆరిత్రపులంజేసియన్నతరభావస్సాను
 జాదిగూఢులంబాచించినిజగాజ్యంబులకుమూజ్యలంజేసియరిచిన॥౨౮॥ నరవర్యుచందంబున । మరసంహరుచేతబంధమో
 త్సూలై సుస్థిరహృద్బులతోనిజ । పురములకుంజనిసుభవిఘాతదలిర్ప॥౨౯॥ హరిమంగళగుణకీర్తననిరతముగాచింపు
 చునునిర్వలమతులై । గురుబంధుపుత్రజాయాపరిజనమలరంగఁగృష్ణులద్దదౌమో॥౩౦॥ చ॥ అరిఁహుత్రకారంబులంబొ
 గజుడుండవతమదేశంబులకుంజనిన॥౩౧॥ నలివదళలోచనఁడుదము । దెలిపిరన్నర్థవృత్తతనిఁదగవరులై యిలఁబరిపాలి
 పుచునుబ । ములనుండిరిమహితనిజవిభుత్వములర॥౩౨॥ చ॥ ఇట్లుకృష్ణుండుజరానంధపదగుపహదేవుండు సేయించివిధంబు
 మోక్షాంబులంబాచించి వాయుండన వానవందనములు దానునుజగనంధతయంబుగనుద్రప్రస్థపురంబునకుంజనుడెం
 లగుపూజ్యుగై కొనియెరినుండనియమించియిచ్చుండలికలవయ ప్రయాణంబులనిం ద్రప్రస్థపురంబునున్నగునమ్మహా
 చితద్వారప్రదేశంబునవిజయశంఖంబులుపూరించిన బ్రహ్మక్షయదంబునుబాంధవప్రమోదంబునున్నగునమ్మహా

హృషికుంబునిపారజనంబులుజరాతనయుమగణంబునిశృంగులచింతసన్నిధిపారిజాతముండునుభ్రమసేనపార్థులతోబురంబు ప్రవేశించిగర్వనంశునకువంగనంబాచరించితామహాయుతలెఱుగునుచచ్చటజరాసంధునివదియించినప్రకారంబును సవిస్తరంబుగా నెఱుంగించినవతంతువీష్ణయవికచలోచనంబులనానందబాష్పంబులుగురియనమ్మాధపుమాహాశ్శయ్యంబు నకుంకనయ్యంగలిభక్తిసేస్తూచందయాదిగుణంబులకుంబలితోపంబుమొందుచుగృష్ణునిఁజూచియుట్లనియె॥ ౧॥ కమలాక్షున ర్వలోకములకుగురుండై తేజరితైశ్వర్యవదీయమూర్తి యంతాంశనంభవులగులోకపాలురునియాజ్ఞనలమోచినిఖలభువనపరిపాలనిపుణులై శాసించునన్నారలట్టిసింకౌన్యపునాజ్ఞసేయింబరయనిమాయగాదదికకమేయేకమైయద్విటియ మైయవ్యయంబునైననీతేజమునకొకహోగలదె॥ చిన్నయాకారనీపాదసేవకులకునాన్యవరభేదబుద్ధియెందైనకలదె॥ పుండరీకాక్షునింకభవనరక్షు॥ ౨॥ సనిగోవిందునింబొగడియదేవుననుమతంబునంగుంఠిసుతాగ్రజండువరతత్వవిజ్ఞాను

— ధర్మరాజుచేసెకరాజసూయయాగంబున శ్రీకృష్ణుండుగోకులపాలనధిండుట. —

తైచ్యరశేసుగులముయిత్తిష్టులుగావరియించి॥ ౩॥ పాశ్వవతేయకశ్యపభరదాక్షజౌవహతివిశ్వామిత్రవీరీహిరారామైశ్రేయమైతలనుగుంతుహపుత్రుండగౌతమసుమతిభాగవవసిష్ఠవామదేవాగృత్రణకణ్వజైమిభౌహ్యవగాశరాధర్మకవశులసితవైతంపాయనామృతిస్యపక్రతురసేనగగతికవ్యముఖ్యులైనయుదులమునులనుగృపుమాగాంగేయకుంభజాంబికేయమరగిరుకుమారబంధుకులవృద్ధధారుణీసురనరేంద్రవైశ్యతూత్రవరుల॥ ౪॥ రష్మిపనారుహర్షములుపుటలన్నగుదెంచియుచితశ్రీయలంకవృక్షగుగొనుచుండగినవృక్షవిధ్యక్షనియతులై భూమిసురుర్॥ ౫॥ కడగినవరసూమిఁగనకలాంగలములనర్చిమన్నచాండవాగ్రజానకునచటడితుఁజేసియించితస్యర్తనయోపకరణములనలోపముగను॥ ఇట్లునియంబులునసముచితశ్రీయాలావంబులనడుపుచుండిరప్పక్షు॥ ౬॥ నకలావనీమిరిద్విపయకలంకమవగ్ధరత్నయాదనవస్త్రప్రకరంబులుమొదలగుకామకలంకుకొనకాసుయోధునిదియమించె॥ ౭॥ సీలరిజాతముగోరినట్టివస్త్రులైల్లందగబంచయిడగరాధాశనూజాసరసాన్నపానాదినకలపదార్థముల్యాకముల్యేయిందలవనతనయుం॥ బంకజౌదరుమృగచాయకబరిచర్యఁదడిలికాచింపవానవతనూజాపవననిమిత్తమైనచిత్తవ్రవ్యముల్రెంపుతోవేగఁదెప్పింపనకులు॥ దేవగురువృద్ధరాశ్రీసురావధులను॥ రసిపూజింపనహదేవుఁఖలజనులం॥ బోలుచువృష్టాన్నతరులందృపులనుజేయి॥ ద్రౌపదిదగనియోగించెనర్జునుడు॥ అయ్యవసరంబున॥ ౮॥ హరిశిఖండపాణినికపాక్షజపాశిసమీరగుహ్యకే॥ శ్వరకశిమాలిపంకరుహనంభవచారణిద్దపాధ్యక్షి॥ న్నరగరుడోరగామరగణంబులువచ్చిమఖంబుఁజూచియ॥ ధైర్యవడితొయెవ్వగునుజేయునుఖంబులునింతయొప్పనే॥ ౯॥ అదిగాకఁదిరావిభూషదములుసేపించునట్టిభాగ్యముగలు॥ ౧౦॥ చుదిబడయరానిహుసంపదదేవ్యయుగలవెయనుచుబ్రస్తుతీసేయి॥ అప్పుడు॥ ౧౧॥ ఆమరసమానైతనరుయాజకవర్గములోలిరాజసూయముఖచిహ్నముంశ్రములనగ్నిముఖంబుగజేసిధర్మజాగ్రమమునవేలుపింపఁగ్రతురాజసమాప్తిదిసంబునకాన్యతోశ్రముండుగఁగియాశకసదస్యగురుద్విజకోటిఁజెంపున॥ ౧౨॥ పూజించునవృషండంగ్రపూజార్హులెవ్వరనియడిగినవదస్యులుండమతుండోచినవిధంబులంబలుకవారిభావణంబులువారిందిచివేకేటిలండునుచతురవచనకోచిదుండునునగుసహదేవుంకుభాగవంతుండునుయదుకులసంభవుండునునైనశ్రీకృష్ణునిఁజూపియన్నహాత్తునిసంతుష్టుంజేసి నరువనంబులన్నియుంబరితప్తిబొంతునిఁజెప్పిగర్వజంజూచియట్లనియె॥ ౧౩॥ కాలముదేశముగ్రతువుగర్వముక్తయంభోక్షయోజగజ్జాలముదైవముస్థగువుసాంఖ్యముమంత్రముయజ్ఞనూహుతుల్॥ వేగలుచిప్రులుంజనవృద్ధిలయంబులుహేతుభూతముగిలీలలఁదానయైతగవెలిగడినెక్కటితేజవిూకుండ॥ ౧౪॥ ఇతఁడెయిండుగన్నులొకయిండుకమోడ్చిననీచరాదరస్థితభువనంబులన్నియునశించుకొండవిచ్చియాచిన॥ ౧౫॥ తతములైజనిండుచుభ్రాభిష్టుఁడువిష్టుఁడునైనయట్టియూ॥ శ్రతుఫలమండుగాకొరుండాకంఁడెటులర్థుఁడుగిష్టపూజన॥ ౧౬॥ ఈపురుషోత్తముగజగదధీశుననంతునిసర్వకృత్యుగ్రాహకునగ్రపూజాబరితోపముసేయనమస్తలోకముల్॥ వేవరితప్తిబొందుపుగ్గివరకాపుననీపుకృష్ణుని॥ శ్రీమతిఁజూపసేయుమేడసేయకమాటలువేయనేటికే॥ ౧౭॥ అనసహదేవుఁడపరికినఁదియచ్చటిజనులునుజవిభులునుయుమల॥ మునుకొనమనమునమోదముదనకగదిదిలెన్సయిరిధర్మజాండగ॥ ౧౮॥ మునిజరమావసంభుకురవనజాతమునైనయట్టివారిజడళలోచనుపదపద్మప్రయోగనమొగిఁగాంచితజ్జలంబులుభక్తి॥ ౧౯॥ రానునుగుంచియు

ననుజుఁ బామానుగఁ ద్రువదాత్మ జయమును ప్రకములఁబెం । పూనిననియిక్కిరించిమఁ హానందముబొందిరతితయ ప్రితిమె
యిఁగి ॥ చంద్రాంబునగు దిరోఁ దంచివలె ప్రములనూతనాదృశ ప్రభులఁ గమించినరక్షణులంబుఁ జింతెఁగఁధర్మజుఁడగు
స్థుజిష్ఠునహిష్ఠుఁ ॥ ౪ ॥ ఇట్లు పూజించియోనందభాష్మజలవిందునందో హాకందరితనయ నారవిందంబులం గొందించు
నుందగాకారము దర్శింపఁజాలకం డెనట్లు పూజితుండై తేజరిల్లుపుండరి కాటునిరిక్షించిహస్తంబులునిజము ప్రకంబుల ధరి
యించి సుత సేయమువలలజనంబులుజయజయశబ్దంబులిచ్చిరి దేవతలునువిధరూర్య ఘోషంబులతోడంబుమృతవర్షంబు
లుగురియించిరయ్యవనగంబున ॥ ౫ ॥ దమ ఘోషముతుఁడుదద్దిభావముఁ జూచినహింపకటక పట్రిలగాఁచి తముడిగిరిచి
జహా । స్త్రము లెత్తిన సోభయంబుదక్కిన వాఁడై ॥ అప్పుడప్పుండరి కాటుండువినుచుండన భానుమలజూచియిట్లనియె॥ ౬ ॥
చాటుబు రేయహాహాయా! కాలముగడువంగమరవగాహంబగునీ! తేలాతప్పెను నేడీ! బాలకువచనములచేతఁ బ్రాజ్ఞుల
బుచ్చున్ ॥ ౭ ॥ ఇట్లుతప్పిన తేరంగెట్లన్ననుపాత్రాపాత్ర వివేకంబు సేయ నేర్పిరవజ్ఞున నిపుణులునున్నవత్సవనిగగిష్ఠు
లునుబహువిధతపోవత్సరియనునిష్ఠులునుఅన్యతేజాలునునుపదైత్యర్థక క్షిధరులునువరతత్వ వేదులునుఅభిలలోకపూ
జ్యులునువిగతపాపులునువరవయోగిం ద్రులునుండవీరింగైకొనకవివేకరహితులై గోపాలబాలునిం బూజసేయుటకు
స్సోససక్తుఁడనిచిపురోదాశంబుస్వగాంబునకర్ణులగు నేయదియనుంగాక ॥ ౮ ॥ గురుదేవశూన్యండుగులగోత్ర రహి
తుండుదదించి పువ్వొనగడవఁగానఁపపులఁబొరలెడునాదిమధ్యావసానంబులందరయమానంబుతేమ! బహుకూపి
యై పెక్కుభంగులవర్గించువాచివర్తనములువరునలేవు । పరికింపవిగతంబంధండుదలపోయమానిమిత్తంబునమానిస
య్యె! బరగమున్నయయానిశావమునజెసి । వానికెక్కయయావవవంక మెల్లి! బ్రహ్మ తేజంబు నెల్లగోల్పడినయతఁడు!
బ్రహ్మ ఋషి సేవ్యుడగు నెగోపాలకుండ ॥ ౯ ॥ జారుఁడుజన్మావధియును! నోరుఁడుమువచ్చకలాడునుసహితపూజా!
చాక్రీయలకనన్న డె । నారకనిగఁడనుచువశుభవాక్యస్సూర్తి ॥ ౧౦ ॥ అతిమహాతాపాడినమురాంతకుఁడాశిశుపా
లువాక్యమున్ ! నివాదిఁడీరికింగొనడుచిత్తుతత్తగవగావమాత్మగైకొననివృత్తేంద్రుత్రిమనిగిఁటియురాజులువత్సనా
భునాడినయఁదీనిభాషలకుఁడెందమునఁగడువందసెందుచుఁ ॥ ౧౧ ॥ డివీనులుమూసికొంచుచివస్త్రయముంచుముకుందమా
ధువ! శ్రీనిధిని సేగతికిఁజేర్చెదోయంచుచురాత్నుఁడిట్టుచుఁ । నానరనాథులున్నులునచ్చునిల్వకఁబోవఁగాడునఁ! రా
నిములప్రమేయబలదగ్గనఁపూర్ణతర్రోషచిత్తులై ॥ ౧౨ ॥ అప్పుడుకేకయస్థంజయఘోషతులఁదామునువిడి ధాయుధ
పాణులైయరగ్నినిగ్నినవాడుచుచిహితకయదర్శింపకులయు వాలునుంగైకాశిభజాగర్వము గార్వరంఁడై గింపించుద
చినువర్గములైనవారలనుంగుడితుండైనదింపనమ్మకుంచుండార్పహంబువలేదితనకట్టెఁడుఁటిజియ్యియున్నశిశుపాలుని
కూర్కొంటుంబులదిరిక్షించుచుఁజూంబరత్వ ప్రకంబుధారాకరాఁడైనవక్రంబుననవక్రపరాక్రముండై రుధిరంబుదో
రుగఁడునునున్నహాకలకలఁబాకర్ణింపిచై ద్యులంబులునుండదీయవత్తువరులైనభూపతులునుభీతులయవరచిరయ్యవ
సగంబున ॥ ౧౩ ॥ మునివరులునుజనవతులును! కనుగొని వెఱగండఁడై చ్యుగాత్రమునంచు! న్ననువకు తేజము వెలువడివనజో
దరుదేహానుచువడిఁజొచ్చెచ్చుపా ॥ అనిరమునివరునకుఘావరంఁడిట్లనియె ॥ ౧౪ ॥ కమలాక్షునిదిండించినదమ ఘోషతనూ
భావుండు దారుణకులకూపమునుంబొందక నేక్రియ! సుహృత్తులగుఁగ్రుష్ఠునంచుజొచ్చెమునీం ద్రా! అనిశుకయోగిరా
జయోగిక్కిరియె ॥ ౧౫ ॥ హృదై త్యాంతకఃపిడినకర్షరమునఁగమన్త్రిజిన్నత్రయావధి నేప్రాప్తుఁడదీయకూపగుణవివృ
ధ్యానపారిణినిధియాటఁ శిశుపాలభూషిభూషణ దానిహృతనర్వాసుఁడై । విధినిక్రామకందరారవివచవిఁ వేసుండె
నుర్వీర్యగా ॥ ౧౬ ॥ అంతధర్మనందంఁడుఁ ఋషిగ్గణంబులనునడన్యలనుంజహుదక్షిణలండనిపివిధార్పనలంబూజించియ
వభృకన్నానక్రియాపరితోషంబువ ॥ ౧౭ ॥ మురజన్మదంకగ్రాముఖఁడెడిడిహవణవాదిరవములంబరమునిండఁగవిసూత
మాగధగాయక పండితై తాళికివినతులందగ్ధుడఁబెరయ! వితతకర్ణభవేణుఁకారవంబులగతులకునగ్రక్షితులు సెలగఁ! దర
భవిత్తుకధ్యజవతాకాంతిరస్థందనగజవేజివయములెక్కి! సుతసహూదరహితపురోహితజనంబు । గటకేయూర
హారకంకణకీర్తి! వస్త్రమాల్యానులేపన వ్రాతములను! విభవమొప్పారంగైచేసెవెడలిరంత ॥ ౧౮ ॥ యదుస్థంజయకాఁభో
జకేకయశుకరక్షానలభూపాలముఖ్యులుచతుర్విధసేనానమేతులెధగఁగఁపింప వెన్నంటినడ తేరఋషిత్వకాయం
బులునునడన్యలునుంబ్రహ్మ ఘోషంబులాలయ మున్నిడికొనికోభమానానానప్రభాభానమాన సువర్ణమయమా

లికానుద్యగతదివ్యమణిహారంబులుకంతంబులందేజరిల్లునున్నతజవాత్సంబులంబూర్జినపుష్పగర్భంబుకళగ్రసమేతుండై
యెక్కియతినుసాహరవిభవాభిరాముండై చనుదెంచుచుండెనప్పుడువారాంగనాజనంబులు దశతమవారలంగూసు
కొని॥సీ॥కనకాద్రిసానుసంగతకేకీకులభాతిగొమ్ముఘోషిపురగునిసియాడఁ దరళజాటకముక్తాఫలాంశుమృతాల్ చే
క్కుటగ్దములతోఁజెలిమిసేయఁబోలినయదృశ్యమై పోనికొమ్మెగుగులఁతులఁగటాక్షిణికులువనరఁమంచుపైసెలయ
నూకొంచుజక్కవలరజన్నులుజిలుగుగంచలనునడుమఁ సుహితమతభారకంపితమధ్యలగుచుఁనర్థిమొలనూర్లుమెఱయఁబ
య్యగలుజాఱఁగరనోజాతకంకణకృణనములునుఁచరణనూపురఘోషముతో నందడింప॥వ॥ హరియనయ్యిండువదన
లందందముందగననంబునంజెంచుపుష్పజలబిందునందోహకందళితనందహసవం ద్రికానుందరవననారవింగంబులనిందిం
దిరరువిగవిగుర్బుండంబులుచిందరవందలైపందడిగొనననందానందహృదయలై సువర్ణశృంగంఁతంబులై ననంసునదను
లయజనుఖ సురభికోయంబులు పయికోయంబులనముదాయంబులై తనతోయంబులవారింజల్లుచు యెవోవలకెంద
మిప్పిలరదియించినదిన్నవక్రోవులంబావులుగలపగదేనియలునిందివావులుదెలిపి లేవలుమీరగ్రేవలనుండేయిమ్ములం
గవిసిదిమ్ముచున్నచుదగ్గనుంబునుకునువంకంబునుంగొంకకవింకెంబులబంకెలాలయంబంక జపన్విభంబులగుమొ
గంబుల సేసుంచివముసుచుల్లంబులుపల్లవింపఁజెడ్డరియందియలుఘల్లుఘల్లు సీమెటయఁగోపుదాటుచుంబారుచుఁజూ
రుచంద్రికావళిపునసారధూళివిశిగననివరాగంబురంజిల్లంగరంబులగుచ్చికొనిరంబులం జల్లుచుఁజిత్తంబులనన్న
గ్రకాశివలపుగ్రంబులగునవంబులకెత్తువత్తులేయనివిస్తరించిపుప్పుగుత్తులందగ్రరంబున ప్రేయసుం బరిహసించుచున
సౌగంధ్యకరికపలయకనకకరంధభరితంబులగుపన్నీటంజెంఁగాజిలుగుపుట్టంబులుదట్టంబులు గాదోగినవన్నగంబులు బయ
లుపడినగ్రంబులగునగుసెప్పింకంబులగుతనకునైపులకడ్డంబుసేయుచుఁబగుములును దామునారామలభిరావలీ
లారసోపులేనయనంతంగంబులనంతసంబునంబంశంబులిచ్చుచువంతంబులాడిరవ్వేళచతులవిహానూనూపులై యొగ్ర
పురంశ్రీజనంబులంబోలేహోటకశిబికలెక్కిజిజిచేసికాజరంబులు సేవింపంశుడెంచుభూకాంత కాంతాజనంబులుతనుస
రంబులగునద్దంబులైనధరణీపాలవధూలూనుంబులాదరించుచెలులపై దదనఁజీజనంబులంబురిన్విల్లింపుచు గావగ
ర్పితంబులగువారిచతురసరసోత్పలనుందహసవంద్రికలుముఖకనులలింబొలకొనలట్టిఁబ్రోడిసేయుఁజెలువలరంజనిరి
వీధంబుననిజసాంబ్రాజ్యవిభవంబుగూర్చియుగానజాతశత్రుఁడుగంగరాత్రవాహంబున కిరియిండు నిజవగూయు
త్తందైతాస్తోక్తప్రకారంబురవేదఘోషయులెగనవభృథసానంబావరించెనానయింబున॥ క॥లనిమిషమంగభి
శంభాశ్చస్త్రియలుబీతెంచెఁబుష్పవర్షముగురిసె॥ మూదివపితృనహీవరఁ వినుతులరవమెరగెరపుఁజమిమలచరిత్ర॥
క॥నరులెట్టిపాపులైనను॥గరమన్దివేడ్తచేసిగతకల్మషులై చరియితురట్టియవభృథఁమరుదుగఁగాంచిరెంబురంబులజనం
బుల్॥గీ॥అంతధర్మతనయఁడభిరవశ్చులమకుఁకూలనుకభిసమసుమాకానులేవనములురత్నదీపితగూషణా॥ వలలు
దాల్చివైభవముననుపై॥అంతవభృథసానంతరంబుఁమరలిచ్చుచెంపి॥ఉ॥ పాండుతనూభవగ్రజఁడుపాం
డుయకోనిధిదానమానమా॥ ట్రాండగిండుయాజకసదస్యఁడహీసుతయోగిబంధురా॥ ఇంద్రియాజఁజేసిబుధమాన్యదరి
త్రుండువారికిఁజ్ఞెమెంపి॥ఉడుమూలరత్నకనకకూర్చులభూషణముశ్చివస్తుప్రక॥వ॥ఇట్లునారాయణమరాయణులై దే
వనమావస్త్రకాశ్రభావంబులకలరవారిఁగంబులనర్చిరత్ననయభూషణమాల్యానులేపంబులు ధరియించివర
మానందభరిగాత్తులైయొప్పియుండిరంత॥చ॥మఃశితభక్తిగర్వభయంజూడవచ్చుయట్టిచేతఁ మునిధరణీసురప్రకర
భూవరవైశ్యజమాన్యకూనియిజ్జవహంస్తు చేనుచిగనగ్రుకులంబుతోడచొక్కులెనియముతోడదృఢానిఁజ్ఞాని
పోవుచుఁజెక్కిభంగంబుగ॥చ॥హరిచరణంబుజాతయగ్రాప్తులై పెనుసాంకుపాంకుభూ॥ వరసుతగూఢమాయ
మఖవైభవమునయియుపురుషసమాదరమునవాత్సల్యములగదారణవేత్తిరధర్మసూనుఁడుగఁనరిజనేత్రునిన్ననవఁ
జాలకనంకునుటంచువేడిసె॥వ॥ఇట్లుపాండువారజప్రాథనగైచొనిదామోనకుండువర్ణయోగపులకంకుశస్థిరి
కింబోవంబనిచికిరెవయపరిజనంబులందాసునవరణింబ్రియంబుగావర్షగరంబురంబ్రమోరంబురసుండెనఁజెప్పెనుగి
యిల్లియె॥చ॥జరవగపాంకుభూపతనుజాతుఁడుదుస్తరత్నమారథా॥ బినిరసీగహఃకుండనలేవ్యకణంబుదాటి
భూరికి॥భనయతుండై నుమానుజలఁకాసెముదాత్తుకుండై వెలింగె॥ వస్తనరుసాధాధానజవత్సమింకలవేయసా

మనననాధా||)చ||జనవరబంధమోక్షముచై ద్యవధంబును పాండురాజునం । దనుమఖరతులుంబును దారతజేసిన
య్యజ్ఞేదేవకీతనయచరిత్రభావణకథావతనాత్మలుగాంతురిచ్చశోభనబహుపుత్రకీర్తులునభవ్యవివేకమువిష్ణులోకము||

—శ్రీ సామ్యండుశివ ప్ర సాదంబునసౌంభకవిమానంబువడసిద్ధార్థ కాపురిమీదదండెత్రియుద్ధముచేసుట.శ్రీ—
క||అనిశుకయోగీంద్రుండఁన్నుజేంద్రునిజూచిపలికెనురియునుశ్రీకృష్ణనియుచ్చుతకర్కంబులు। వినుపింతుఁజొగ్గిం
పువిహలచరిత్రా||సీ||వసుధేశ్వినవయ్యవైఃకర్మపరిణయవేళదుర్దశశిశుపాలభూమి। వసువతుఁదోడ్చువరుడెందిసైని
కావతితోడఁదొడరిదోర్నలముఁగూలిహరిచేతనిర్మిల్లెనరాజులలోనఁజైవ్యునిచెలికామసాల్యధరణి। పరిజరాసంధాది
సార్థివప్రకరంబువీనుమగ్నరారలవిపులశిఖిలధాత్రినిమీదవీతయావమగాగఁగఁగిసేయుచుననిమరాగ్రహముతో
డఁబంతములువల్లియటచనిభరితనిష్ఠఁడవమఁగావింపఁబూనిసుస్థలమునందు||)క||శృంగవదలకయ్యగ్రస్థితఁబ్రసిదము
నువిడికెవనిరజనుశనముగాననినియుమముతోనావశుఁపతిశంకరుఫాలనయనుభగ్గునుమేళు||)క||చెదరగిజభక్తిగీద
శృంగవద్దనులార్చునిలిపిపాయకమొకయోగిమీదఁజేయభజించిన। వదనారియువానిభక్తిమహిమవశుఁడై||)క||భో
రునలత్తత్తుంజులైగోరినవరమేమియైనఁగొనరకనితుల। వారికివేడుకులన్నను। వారాజతపోధనుగఁపహరునకుఁబ్రీ
తి||)గీ||వందనంబాచరించుచునందచిక। వచనుఁడైనెనటనంజలిగదియఁజేర్చి। శ్రితయారకారనన్నరక్షించెడిని। నె
లుఁగవినుపింతువీనుమునుచీప్తిశంబు||)గీ||గరుడగంధర్వయ్యుడురాక్షససేంద్రుఁడవులచేసాధ్యవడకనావలయునెడలన
భ్రావక్కుమనకరికెవనట్టికపిఁగి। వాహనమునాకుదయచేయువరగయ్యా||)చ||అనియభ్యర్థించినంబ్రసన్నుండైహరుం
డువానికొరైకనుధూపంబైనవిమానంబునిచ్చింపవలయునినప్పగించినతండునువట్లచేసికొనుగమనంబునునఁపిస్త్రాంబు
గాలోహంబుననిచ్చించిపోభకంబునునామండిపాల్యుచకిచ్చివవామనవరమానందంబునుంబొందితద్విమానాదుఁడై
యాదవులవలనిపూర్వచెరంబుదలందిదర్పాంధచేతస్థుండైదావరకానగరంబుపైఁజనినిజసేనానమేతంబుగాఁదగ్గురం
బువేధించి||సీ||సరిదవవనసరోవరములుమాయించిబావులుగలవికూపములుచెరచి। కొటలుచెనవీటతాటముల్కొందిపరి
ఘులుపూర్ణప్రములుక్రిచ్చియట్లధ్ధరగఁగొచ్చియంత్రములునుమాడికాంచనభద్రవశాకములునటికిఁభాసురగోపు
రప్రాసాదహర్ష్యేయశాలాంగణములుభస్మములుచేసివిహలకాంచనరత్నాదివిధవస్తుఁటాక్షిలైలునందందఁగొ
ల్లఁబుచ్చిప్రళలఁజేఱఁబెట్టిదోలనుభంగపెట్టి। తలమియిబ్బంగిఁజెప్పుబాధలనలంచి||)చ||దశమసంతఁఁబోవకవిమాన
యంతంబుగనభ్రవీర్తికఁగొడగొనిసేపుమైయెగిరికొంకకశక్తిశిలామహీరుహ। ప్రదరములోనిమైగరిసిబంధురభూమి
పరాగశరీరంబువదలకఁజల్గుచునల్లయవాయుపుచేదిశలావరింపుచు||అట్టియెడ||)క||చలులపురత్రయఁనుజోగ్ర
టచుస్తరబాధ్యమానధారుణగతఁజెనుటభేదనమంతయతి। స్ఫుటపీడంజెందివగలనుజిహ్వచుండఁ||)చ||కనిభగవంతు
డఁరధిభిక్షామణియున్నగురొక్కిజేయుఁడజ్జనములమోడకుండుదనినంగరతాతుకమొప్పదివ్యసాధనములఁబూనిసైరికక
దంబముగొల్పననానమీరజేతనరుచిగ్రాలనున్నతరభస్మితుడైవెడలఁగఁగోర్నికి||అయ్యవసరంబున||)చ||సమధిక
బాహుశోర్యజితచండవీరోధులుచెల్లనున్నతత్తుమగదభానువిందకుసాత్యకిసారణచారుధేష్టసాంబమకరకేతనాత్మజ
శృఫలరహితభావతత్పుహూదర||ప్రముఖయమూత్రముగీచితభంజనులైకృతవర్తమున్నగ||)క||వారణవాజిన్యం
దనవీరభటుల్వైగఁజనిరివిశ్వమవణక||)ఘాతాకృతివివిధాయుధ। భూరియ్యతులర్కబింబుగాగబరింప||)చ||చని
యాగోవిందనదన్యందనంబునుంబలసందోహంబునుండలకడదియునుసైన్యంబులుసాల్యబలంబులతోడందాస్థానిజెర
యనప్పకడేవజానవంతులదనురవిధంబునందుములంబయ్యెనివిధంబున||)చ||పితరజ్ఞాప్యయటంకృతులవదజలవి
ర్భూతశుండాంఘ్రికృతులుద్యద్భటహంకృతులపీతభేరిభాంకృతులీచుగో। ధృతిసాగ్రణభణంకృతులప్రకటయోధ
ప్రాతసాహంకృతుల। కుతలంబుఁగదినిండమ్రాసెపుసంతోభంబుగాఁగూపరా||)చ||హరిరింభారధనేమివృద్ధులవద
వ్యాసుఁమోహూతఁబ్రదగూఁపలప్రభూతనివిడధ్వంతప్రవిధ్వంసకృతగ్రరాతానగిజాదిహేతిరుచులకాశం
బునిండఁపియిచ్చురదృష్టబ్ధిమిటుగొల్పనమరీతానహంబునంధిగి||)చ||తలకొనిసైనికులదడితార్థానిపేర్చిని
దాససానియంకిరిగొనకీమ్ములమ్ములబగిల్చిసెగిల్చితలెరుల్లలల। నిలియుఁసెత్తెనుత్తయనంబులనంబులురాలి
లనొదల్చులలలాముల్లనగదాహతిమెందికలందిబారఁగ||అయ్యవసరంబునఁబ్రద్యుమ్నంధుగమంగొని||)చ||అన

యంబుగలుపించిసంభవతియాయాకోట్లుచందచచ్చరాసననిన్న క్షణిశాతవివస్వసాతాస్త్ర శ్రేణిచేదక్షణంబునభీ
 లాగలినభ్రాన్తులనుములభాషింపమాయించెనవ్వనజాతావుండభూనింతమనమువారించుచందంబున॥ ఘటి
 యను) ॥ ౨తిరధికోత్రముండునుదువదిత కాంచనపుంజుపంచవింశతివిశిఖంబులన్నతనిసైనికపాలునిసెంచియుగ్మ
 డై ॥ కతశతకోటికోటినిభసాయకములర్పగించిసాల్యభూపతికపందంబుమెంచిలయభైరవులైవడిచేర్చివెండియు॥ ౪॥
 వదివదియుమ్ములన్ననుజపాలవరేణ్యులమెంచివోషము॥ గమరగమూడుమూడుశత కాండములగగధంతరివాజుల॥ గ
 దియగనేయొక్కొకశతశరంబుల సైనికావలి॥ మదములడంచెయిల్లతడమానుపలిలబరాక్రమించిన॥ ౫॥ మత్తా
 నవహనుచున్నతగర్వమునకునుభయసైనికప్రకరంబుల్ ॥ నిగ్గలమతినుతియించిరి ॥ భర్తాచలదైర్యవిగతభయంబ్రమ్య
 మ్ము॥ ౬॥ అయ్యవనరంబున॥ ౬॥ సాంబునిసాల్యభూపతిడంబుసాయకజాలములేసెంచిన॥ జాంబవతీతనూభువుండచా
 వ ౫నజ్యముచేపడానిసాల్యుంబదియేనుతూపులనుసౌన్నతవక్షుముగాడనేసితి ॥ ధ్రుంబకవింతతన్నతనిసౌంభకమల్లల
 నాడనేసిన॥ ౭॥ ౮॥ మదుకమహుగ్రవృత్తికికొన్నకనిరతవిస్ఫురద్యధుంతుడవడనాభావానివతలర్పగించివీరోధిను
 స్తముల్ ॥ గుమలుగ్రచ్చియెత్తుచునకుంతరవిక్రమకేళిలొలుడై ॥ చదలనురల్ నలంపరధిసక్రముణ్డొప్పినరేంద
 చంగ్రమా॥ ౯॥ సాత్యకిదండవోషమునసాల్యసహివరుభూరిసౌంభసాంబులత్యవతుర్నిశోగ్రబలగాఢతమఃపటంబుభా
 సురా ॥ దివ్యకుయూభుంజుచితిప్రశరంబుమూపిసైనిక ॥ మ్రత్యవరాక్రమప్రకటవోర్పియుడై విలసిల్లెభూవరా॥ ౧౦॥ ఉ
 తానహ ॥ భానుమియుభువ్విన్దవక్షునెప్పుచు ॥ ర్మానికాననానలాపమానచండ కాంచనం ॥ తానమూననేనియాత్రింబుచే
 సిచావని ॥ ద్యానిరాధిదేవకామతామిచ్చమెప్పుగా॥ ౧౧॥ ఉతాన ॥ చారుధేన్ద్రుండగ్రహించిత్రుభీషణోగ్రహోస్సారద
 ర్పిమేర్పిడప్పిసౌతబాహుకోటిచే ॥ దారుణత్రావసాల్యసంధనాధునుండలి ॥ మారిరేగిసట్టులిల్లుమార్పిపేర్చియార్చిన॥
 ౧౨॥ గుంబుడామోఘనిషయో ॥ వ్యక్తిమలబాహుబలంబుసౌవ్పడవీశి ॥ ప్రకరంబులదనుశోర్యాధికడనవిద్యేపబలతతిం
 బరినా ॥ ౧౩॥ ఉ సాంబుండేవుమైగదినశాస్త్రవహీరులునందడింపవో ॥ సానమెలర్పంగంతశరశక్తిగదాక్షురికాడిహే
 లు ॥ వారకవాడిదంతిరకవర్ణములందునుమాడికాల్యర్ ॥ వీరముతోడఁబగపెజమువీటికిఁగాపురముగ్రమూర్తియై॥
 ౧౪॥ ఉ హుంబుండదనుజులునవక్రవరాక్రమముమెఱసివైరులబాహువిక్రమమునవదియించిరి ॥ చక్రసాసాదివిధ
 సాధనములచే॥ ౧౫॥ కృతవత్సక్తిసాయకుండువీశిశ్రేణింబ్రమత్రార్పణి ॥ తవవర్ణంబులఁజింపమేనులశతచ్చిద్రం
 బులఁజేయనమ్ముతకర్తింబనిసైనికల్పాడతశ్రుణ్మాటుచోనంగరఃక్షితిధర్మంబుడందికాచెరధిశ్రేయండుభూమివ్వ
 గా॥ ౧౬॥ ఉ త్తరిసాల్యుండునంగోపదీప్తితమానసుండై యుండుమాయావిడంబకంచైవసౌంభకంబన్నుడు॥ ౧౭॥ ఒకమాటున
 భమునఁబ్రాచింబుగాదోచుమెకమాటుధరణిపైమెువరనిలుచు ॥ మెకమాటుశైలమస్తకమునవర్చింపుమెకమాటచరియిం
 చునుదధింపమ ॥ మెకమాటోయంబునమెకమాటియై యుండుమెకొడఁగనుగోనఁబెల్లలగును ॥ మెకమాటుసాల్యసంయు
 క్తమైసాడపూపుమెకతోయగున్నియునుడిగిలోచు ॥ మెకమాటేవకొటవియుకుకకరిప్పినగతిమహిమగ్రవృత్తిగానవ
 మ్ము ॥ నరియింబెన్నగతులవరమల్లలంగ ॥ విరిగెసౌంభకంఘోషకే ॥ ౧౮॥ ౧౯॥ ఇద్విధగంబునసౌంభకంబువర్తించుటంజేసెయ
 దునైన్యంబులచేతనైన్యంబునొందిననిజసైన్యంబులమరలంబరికొల్పిసాల్యుండప్పుడు॥ ౨౦॥ స్ఫురదనలాభశరంబులు ॥
 పురిపురిపుంబానుపుంబులులుగానేయె॥ దెలియియుచుఁజియియునుగినియా ॥ విరిసియువిరిగవకబోలెవేనయదుబలముల్ ॥
 ౨౧॥ ఉలయ్యెడమానమువదలకడయ్యకమగపాటితోదృఢంబుగఁబోర ॥ దయ్యమెఱుంగునయెక్కటికయ్యంబుపుడయ్యె
 షేరుకలయోధులకు॥ ౨౨॥ మునుప్రయ్యమకుమారునిఘనశితాస్త్రములచేతఁగడుమెంచినసా ॥ ల్పుమమంత్రివ్యస
 నాముండు ॥ సునిశితగడచేసమర్పినుమహితశక్తి॥ ౨౩॥ ౨౪॥ వెరవునులాపుచేవయునువీరమువీరముగలిదానియా ॥ సరసిజనాభ
 నందనుశాలభజాంతరములగల్గిన॥ విరవిరఁబోవమేనునుకువెంటుకడెక్కడజేతిసాగోనోత్రగరములుదేరిపైవదల
 గమ్ములుమూయుచుమూర్చుమెంచిన॥ ౨౫॥ సునరధర్మవేదిసమధికనయనాది ॥ దాకమృదుకుండుదైర్యయుతుండు ॥ రథము
 దోలికొనుమరణభూమివెడలివేచనియెమూర్చుదేరిశంబరాని॥ ౨౬॥ సారథిజ్ఞానియిల్లయెశాస్త్రవహీరులుసూచినవ్వ
 గా ॥ దేరురణక్షితివెడలదెచ్చితిచ్చితిమర్వగంబువం ॥ కేరుహనాభుడఁపాలియుఁగలిగొనఁగాయమవంశసంభవుల్
 వీరముదప్పియప్పగిడిచ్చెనోపుచురేరణంబున॥ ౨౭॥ అనిననతండతనిక్లిమియె॥ ౨౮॥ రధిరపుచేమెచ్చినసారథినుసూచరధి

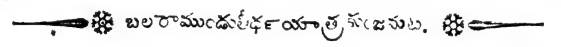
ఋషివర్ణనముగావఁ బ్రభుసమరధర్మముకన్వయ్యధవిత్తుండవగుడుగడంగు నై రులఁగెలువఁ || అనినవిని || ఉ || సందిత
భూరిబాహుబలశౌర్యుఁడసారథిమాటకాత్మ మోఁ విందియుదాత్త కాండరు దివీతహాసము దార్పిమార్పిసా | రిందిగుణ
ధర్మనిష్ఠ హరిప్రకరంబులభీతిముందితో | లించెరఁగంబు మేదినివలంపగ శాముముమీద నేర్పునఁ || అట్లుడగ్గరి || చ || అరిత
నవప్త బాణములనా గ్రహవృత్తిబగల్గె నాల్లిట | మరగములఁ వధిందియొక తూపునసారథిఁ ద్రుంపిలెంటి | పురతరకే
తుచాపములు చూర్ణము చేసియొక మునఁ భయంకరముగఁ ద్రుంపెనప్తమునికంతకుఁతిరిచి క్ర మోధుఁడఁ || మ || కృ
సాంబ ప్రముఖాదియోధవగులుతఁ-తాత్తు లేమీవకే | తనునగ్నించువర్ణపుంఖనిశాస్త్ర శ్రేణిసంధించిసా | ల్పనిసై
న్యావళిమస్తములైనపుతావులేర్పడఁ నొకఁ-యొత్తునవే ద్రుంచిరి తాటివండ్లదరఁదో ధో రాబ్బువందంబునఁ || అట్టి
యెడ || స్పర్ధ || కూలుఁగొట్టంబు లేనుంగులు ధరఁదొరగుఁగఁ ప్పయై నున్ననూచై | వ్రాలుఁదేగుల్లఁదెవడిబడఁసుభ
ట వ్రాతముల్యోగితంబు | గోలుఁమాంసంబురంజఁ గొరుసు నేముకలఁగుంపు లేస్తోలుచుఁ బే | తాళ క్రవ్యాదగూ
తోత్కరములజతలే తాళములట్టియావఁ || మురియొక్కఁ-యెడ || సీ || బుడిచెతం దాలగండముల్న క్రముఁబ్బురితుం
డంబులుభుజనమితివదతలంబులుగచ్చువంబులుదంతముల్గు క్తులుగుంభానిర్దు క్రూర్కై | కములురక్కములు వాలములుజ
లూకముల్లెడలు భేకంబులు మెదడువోపి | ప్రేవులుపవడంపుదీవలుచరములు నాచునుజ్జంబు ఫేరంబులసి | సై కతములుర
క్తవయసుతోయంబులు | వైగలు నెడల సెరకు మొలులుఘంత | రంగరవముగాఁజుతంగజాయోగన | స్థలముజలధిబోల్చు
దగిరేండ్రి || వ || ఇవిధంబునయచుసాల్యబలంబులు వలంబునంబరస్పరజయకాంతలందలపడిసోరుగూర్పవత్సేనున
ముక్తంబులవశువుననిరువదియేడుదిసంబులలి ఘోరంబుగాఁబోరు నెడనింద్ర ప్రస్థపురంబుననుండి ద్వారకా నగరంబున
కునిగధంబువచుచు దేరముండటం గానవచ్చుమర్పియిత్తంబులుగై కొనికృష్ణంబుదారకుఁజూచియుట్లయె || శా || కం టేదా
రకమర్పియి త్తముల నేకంబుల్లహాభీలము | మింట న్నేదినిదోచుచున్నయది నెమ్మి గాండవస్త్ర సమేఁ నుంటఁ జైద్యహితఁ
తీత్యరులుమాయోపాములై మత్స్యరి | గెంటింపఁజను దేరఁబోలుచురసోనీ తేరు వేగంబునఁ || వ || అనియత్సత్పరితగిం
జను దేందితత్పురంబుడగ్గరిమహాబలవ గా క్రమంబులం బ్రతిపక్షబలంబులతోడందలపడిసోరుయచుబలంబులునునభూపీఠ
నభేద్యమానాఁబిడంబకంబునల్రతిపీఠినిలిత కాలంబునకేయుపాయంబునసాధింపరానిసౌభాగ విమానంబునందున్నసా
ల్పనింగనితద్విమానంబుఁడాయందన తేరుదోలసారథినియిమందికదియంజనుము రాంతకుఁదీక్షించియున్నై న్య ప్రకిరం
బులు పతమానందంబునుబొందిరి మృత ప్రాయంబై యున్న సైన్యంబుగనుంగొని సౌభవపక్షక్రమ క్రియాకలాపుండ
గుచునురువోచి || చ || మిఁబుగులు లెల్లడం దేరమింటనుమంటలువర్షకుంటికా | ఘుఁగుఘుఁగుఁగినిస్వనని కాయమునిఁ హ
రినంత రాళము | వణకమ హూర్వ శక్తిగినివారక దారకుమీదవైవదా | రుణగతినిగినిండినిజుోచులతోఁబడుచుక్ర
తైవడి || క || వడిజను దేరగగనియఁప్పడగధరుండతులలీల ప్రా లెఁదానిఁ | బొడిసాడియై ధరదీరుగగ | నడుమున వెనఁ
ద్రుంపెనెక్కుఁ-నారాచమునఁ || చ || గురుభుజఁడంతఁబోవకయకుఁతిరతూరతత త్రి సైన్యము | ధైరలగనుగ్రతఁగొ
అవిఁద్రిప్పినవైవడిమింటిదిరఁ | దిరుగుచుమర్పిత్త్యమగుదీక్షిత సౌభకుసాల్వఁజండభాసగురకీరణాభిషేకనిశాతత
రంబులగాడ నేసినఁ || చ || కడువడినర్లివాచునిశాత్తుకముఁజలదన్వంబు | వడి మొలుయుంపుచుఁ వెడద వాతీతరంబు
లఁబడల్లోచను | నైడమభుజంబుగాడవడి నేసినఁదెప్పిరిచేతిశాఙ్గముఁ | విడిచెరఁగంబు సై గగనఁదీక్షిమరల్పయమంది
చూడఁ || క || టే హూయనిభూతావలు | లాహా కారములు సేయవలం దేరఁ | నాహరిగనుగొనియతడు | తానూలు
నఁబలెఁ-బాహుశౌర్యన్మూర్తి || చ || వనినద భౌతుగుత్సేఖుండునాఁదగుచై ద్యుఁడుగోరవట్టితే | మనినవినివై తగవు
మాలివనిందిలవంతభోకదోగ్ధలమునదగ్గనందనునభాస్థరి నేమనియున్న వానిన | చ్చలమునఁ జంపినట్టికలుచంబులు నేడు
రణాంగంబునఁ || క || తలచెడిసారక బాహుబల మొప్పునాచుదృష్టివధమునద్యుతో | నిలిచినపురఁ శిఖాగ్గులముంది
మదియనఁబునిపూడిబిడ్డ ధ్రువ || చ || అనినమురాంతకుండుదరహాసము మోచునదొంగలింపసా | ల్పనిగగియోలాలవు
గువుగలసోటరి ప్రా లెఁ బే | కునిరనుపాటునగ్నిహితమాబయెలుంగవుముఁధది తసా | స్ఫునిగగతేలఁ నిప్పియి
యాచునిశక్తి | ప్రే సెనుధ్రిగ || అట్లు వ్రేసిన || క || పెనుమూర్క సైందివెనము | క్రాన వాతను నెత్తునిల్గఁగొంతడదపు
కో | య్యనఁదెలసెనిలువరింపక | చరివాచునశ్యక్త్యుగుచుసౌభముదానుఁ || అయ్యవనరంబున || గి || గగనమండుండియే

కంఠాన్తఃపాదగుచువచ్చి నందనందనుపాదారవిందములకు వందనము చేసియోనకు దుందుభినిను । హయా గ్రంధైవట్టితెచ్చె
సాల్పండుగఁగి ॥గీ॥ దేవమీ కెఱుగింపగాఁదివిరియటను దేవకీ దేవినిన్ముఁదు తెచ్చెననఁగి । పిదప సోరుహ నాభంకుసువ
హానుగుండయ్యెను శుభుమిదిమహత జేసె ॥కీ॥ నిరంగంధర్వసురాసురమలసన్నిధింపరానివాఁడబలుండేమిరక సేవీ
లుని చేబరికంపగ నెట్లువచ్చుటజెనుకొనియనుచు ॥చురియును ॥కీ॥ భావంబులలగగవహహా దైవకృతంబెవనికీనిదిప్పిం
వగరాఁదెప్పినై ననునెఱిగి । కాపిమఠిఁబలుకుచున్నన త్తరివా. ఘో ॥) ఎల్లవృషపదనమాయాబలంబునం గ్రమ్మఁబందో
చిక్వతకపమదేవునింగిప్పించియతనింబంధించికోని తేచ్చిపుండరీ కాక్షురీక్షింపుభవజ్వలంబువేడియప్పుడనివుగనుంగొనవీ
నితలయ్రుతురింక నెవ్వనికొగామనియదు కావంలలశక్తిగలదేనియుం గావుమనిను రాలామలబులామచున్నుజిహ్వక రా
ళంబైనకర వాలంబుగెలంబునియుళిపించుచున్నయవమ్మాయవమ్మదేవునిశిరంబుమనిమిత్తవృక్షగంబుగొని వియద్వర్తియైచరి
యించుసాంభాకీ విమానంబునాచ్చెనంతగోవిందుండు గొంతప్రాదుమనంబునఘనంబుగఱుగొక బంబంబునుచుండియొక్క సైని
కలుదెలుపం దెలిస్త్రెందియదిమాయోద్దిపితంబైన సాల్పనియు వాయంబనియెఱింగియుం దెనంతంబుననుదేవులంబు వ
ట్టుబడెనఁ దెప్పిననూత యునమ్మాయాకీ ళిబంబునునక్షణంబుచిత్తంబుగామాయంబైపోయెదనంతరంబు ॥కీ॥ మినుల
పుడగొంబటవట్టికీఁజను దెంచిమోపాయెనెజలజాతాముఁగఱుగొనినిసహధికి భక్తిఁగి వినియుంబునఁబలికిరంతవిష్ణుంజి
గ్గుఁగఱుగొనిక మలాక్షునర్వలకములందునర్వమానపులుసంసారి నానాపేదై కడుఁజూచునున్ను త్రెతునిఁజేర నేగక వికలత్వ
మనంబుంబడు వేదనిన్ను (చలదిదుఃఖంబులుబరయింతులట్టిసమఁజనిచ్చె దేవకోటికెల్లఁగి బుద్ధుగొమ్మెవరల హక్కుఖ్యబాగ
డొపటంబుయొగ్గివ్వర ప్రకరంగాడు) పరిదానందపదవ్యరూపమున వెలుంగు) సనఘని వేడఁచివజ్రాత్మజనితఁ ఘుభయస్మే
హమోహాశోకంబులెఱిగెనుచునఁ బ్లు వేసవారిగిరింత ॥ చ॥ హరిదనమీక ఘరవిశి తాశుగజాలము లేయుసాల్పభాగ
ఎనివధియుంపఁగోరిబహు వారిసన్నితే ఘాతివృష్టినిఁ స్ఫురణంబునాంత్రప్ర శరలంబుముఁగఱగనంబుగిప్పి కచ్చరరిపుమాచి
రిత్తయునుచాపమువర్తియు ద్రుందివెండియు ॥ చ॥ వితత బ్రోధ మతోడఁగొమ్మకుజగిదిష్టాభితశోర్యక్రియోద్ధతత
క్రీడవడిఁ ద్రిప్పిమిలమిఱుగిల్లబుగఁబరంబు గ్రతచందద్దవ వై చిద్రుంచెవెనఁజూర్లంబైధర్మరాల నాయితభూతి
త్రపురాభిముఁహాహితమాయాశోభముఁగౌంధము ॥ చ॥ ఇన్లుగొమ్మండమ్మాయావిమానంబుగఱుగయనిర్మితమాయా
విమానంబునిజ గదాహఠినింత తురియైర సముద్ర నృధ్యంబునందోగుంగఁజేసినసాల్పండు తొరలువెరికిన భుజగం
బుభంగి గడఁగివిన్న నై విలతమాయానిలుండయ్యునుసారి నైవావనివీరంబుర వసుధాతలంబునకు దిగియోగ్ర హంబున ॥
క॥ కిరమునవవిజ్ఞ భుగనుభీకరగదపధరియుచికదియఁగఱుబదేర్కఁమురహరుఁడుదత్తసాల్పని । కిరముగదాయుక్తముగ
నుజండించెప్పా ॥క॥ అంతంబోవనికీనుకనఁతు ఘవిలయారగ్రమండలాయతరుచిమ ద్దాంతంబునచక్రంబుని తాం
తంబుఁబూర్చిసాల్పధరగిపునిద ॥ క॥ గురుతక్తివైచెవెనఁభానురకుండలమకుటరత్నశోభితమగుతఁ ద్విరమువడిఁ

— షో శ్రీకృష్ణమూర్తిదంతవక్త్రునిసంహరించుట. షో —

ద్రుంచెని ద్రుండఁవగ్రహులిశముచేతవృన్ధునిధియుచు క్రియ ॥క॥ ఇన్లుమాయావియైరసాల్పండును సాంభాకంబుచక్ర
ముచేతంబోరియుటగనుంగొనిజనఁబులగు సాల్పపాండు కశిశుపాలభూపాలకులకుం బరలోక మై త్రివాటిందిదంతవ
క్త్రుండతీర్చిశాకారంబుతోనప్పుడు ॥చ॥ తెలుపెలంబుగ్లుగిలుచునుబెట్టుగ (మ్రోయుచుగన్ను క్రేవలఁగి) జిలదలవిన్ను
లింగములువిందమఁజూపుతపాదఘటన ॥నలగట నైధుత్రివలకాడవడిఁగదకేలరక్తి ప్పముఁగఱుమిలమిలంబువేసవి
గిమించుదివాకరుబోరియు గ్రత ॥ చ॥ వడిఁజను దేర్కజాయదుమవల్లభుఁడల్లమువల్లవింపనప్పుడుగదకేలంబునిరధి
ముఁగరయెనున్మగడియు గ్రత ॥గడగివిరోధికి న్నైదుట గాజనవాఁడతీరిచవర్తియై । యడరుచునల్లహంసముఖుడై వల
చేఁగడఁద్రిప్పుముఁహరి ॥చ॥ కనుగొనవహానో త్తులుగానిట్లనియెనివుచుదీయభావ్యంబుకతంబునంజేసినేడునాదృష్టి
వధంబునకు గూచరుండ నైతిమి త్రద్రోహి నై ననిన్నుమాతు లేయండవనిమన్నింపక దేహంబునందువర్తింపునుగ్రవా
ధినియాచధాదిక్రియలవైర్తింపజేయుచిక్కినకునిచందంబునంబంధురూపశాత్రువుండవుగావునదంబోళిసంరంభగంభీరం
బైనవడియుగదాదండపాతంబు లేతనివానంబునకనిదిమున్నుచేతనోహతులైన నాచునబుల యుంబుని గురవిమగ్న
తాడుచుండగి ॥చ॥ పెనుగదఁబూర్చిక్రమ్యతలఁబెట్టుగమొ డైననంతుశాహతి ॥గదలెడిగంధసింధురముకై వడిదానవభర

జనుండుటెం । పుననిజభాసమానగదబూనిబలంబునదిప్రిదంతవ । కృనియరమంబగల్గివగుదుల్లానుమృదుధిరంబుగ్ర
 మృదుఁడు॥వత్తశ్శబంబువృత్తాకారంబగుదేహంబుతోమెరులుచు నేలంగూలికేకపాశంబులువిక్రలువడం దన్నకొను
 ము పూనిబలుడిచెన్మృదువనిఖిలభూతంబులునార్వర్యంబుమొగదండ్రాత్రంబుననుండియొక్కయతిసూక్ష్మతేజంబు
 వెలువడిగూనిండునిదేహంబుప్రవేశించెనయ్యవసరంబునగ్రజుమరణంబుకనుంగొనిపితుండైకనుంగవలంపిప్పులుగు
 లవిగూరుండుగాలావలజ్ఞానాభీకరశాశంతైవ్రాబుకరచాలంబునుంబలుకయులగేలందాల్చిదామోడగు దెనకుంప
 యులయంగనుంగొని॥వత్తజుగుహలోచనుండునిజపానమైతనరాదువక్రముఁ॥వలనుగఁబూన్చివైవనదిచారకవా
 నిశిరంబుయ్యంచెనబ్బరియుఁడుపొంధపాలిశ్చిశివపాలనపూనగరతశ్చపూనగరావలబలధిందితత్తులమువారిన నేప
 లుప్రుచెరిగి॥అయ్యవసరంబున॥కన్దరముఁ యోగిసురాసురగిగదోరగిగిద్దపాధ్యగంధర్వనభాశ్చరకీన్నరకీంపుగు
 ప్పలుహరినహిమనుశింపిరచ్చుతావందముల॥వత్తమరియువప్యోజనంబులువృత్తంబునలుజవేల్పులుగునువ వద్దం
 బులుగురియదేవగూర్వంబులవార్యంబులై మొలయుయవచ్చుప్రవగులు సేవింపఁబరమానందంబునంబొంది నిజజ
 యాంతితుంబులై నగీతంబులువగదిజవంబులుచంక్షీర్తనంబు సేయనఱిననోహర విభవాభిరామంబును నూతనాలంకార
 యుక్తంబునై నద్వారకానకరంబుశుభముహూర్తంబునంబ్రవేశింపఁజరు నెడ॥కన్దపురంతులువిరులులాజులుగుగుచౌ
 ధాగ్రములనుండిగురియింపికి చాంబుగుహకుండుంతుపురవరపర్ణింజోచ్చైవై భవంబలరాక॥వత్తఅల్లుయోగీశ్వరే
 శ్వరుండునుపద్మజైశ్వర్యసంపన్నుండునులఖిలజగిధీశ్వరుండును నై నపురుషోత్తముండునుఖంబుననుండెంత॥కన్దా

రవపాండవపునునన । రారంభమెటిగిత్తీర్థయాత్ర సెవముగా । సీరాంపండుభయంబులగునారయనముడగుటంచేసి
 యరిగెంరేం॥వత్తఅల్లుదని మొదలంబ్రభాస తీర్థంబువనవగాహనంబుచేసియనుదేవప్రవీశ్చతర్వణంబులునరప్రీతిం
 గావించిమలతేజాధనులగుగూసురప్రవగులువనతోనగుగుదేరంగదలిచని కృమంబుననరస్యతయబిడు గరోవగంబు
 నవజ్యోర్థంబునెశాలానదియుసరయుపుయమనయుజాహ్నువియునుంగనుంగొనుచునచటనచటనవ గాహనంబులు
 నుదేవప్రవీశ్చతర్వణంబులుచ॥బ్రాహ్మణసంతర్పణంబులునుగూసురయుక్తంబుననకుపుంజుని నకలలోక సుశ్రవంబునుని
 ఖిలమునిశరణ్యంబురగునై మితారణ్యంబుసోచ్చియండుత్తివ స్రగ్ధంబునకుపుచ్చుమునిజనంబులంగనుంగొనిన వారలు
 ప్రశస్తిశ్లానంబుచేసిగామనకవినతులై యాననాన్యూరిపగూజావిభానంబులుగావించినవతండునుప్రముదిత మానసుండ
 గుడునచరినారంబుగాఁగూర్చున్నయెడ॥కన్దఆనెరి దనగొని పత్యగ్ధాననవస్తాదపియదగినడపఁజెం॥పుగానినపీతము
 పైనా । సీనుండగుమాతు శేముషీషిఖ్యాతుఁ॥వత్తఅల్లున్నయతగిదమీపంబుననున్నవిప్రవరులనుజూచిరాముండురోషిం
 చిపీడుననుంగని లేవకుండుటగుహేతువెయ్యరియొకొయ్యాప్రతిలోపజాతుండుమునిగణపభాస్థలంబునం దామెక్క
 ముఖ్యుండువోలెమరభిమానంబువశక్తిచునుననివలనంగొన్నికథలుగాలుగాగరచివిద్యగ్రంథునివిధంబునవిట్టివీగకనిటి
 నీచాక్రుండభృగ్నిండుదృతిల్లెనునంబునపచారిందిమాచినమదకారణంబులుగానినత్యగ్ధగణగిత్తంబులుగావుగర్వనంర
 తుణంబు సేయవతరిందినమాపగిట్టిమచ్చగర్వనం బవశ్యక ద్రవ్యంబునకలది చాస్తంబునధరియించినకుశాగ్రంబున నా
 సూతునివధియించినకన్దమీనుండుల్లెనునహాహాకారంబులతోడుండాంతునింజూచియట్లునిరి॥కన్ద ఆనభూయితగి బ్ర
 హ్మగి ననమిచ్చుటచేసినిపుచనుదేరితఁడాననముదిగడయ్యెనింతయు । మునుగినది నెఱుగనర్థముంగలదెహరి॥కన్ద ఎత్తిగ
 ట్టిబ్రహ్మహత్యాదురీతంబుననీమనంబుగూశానెఁబాపి॥తరణప్రాయశ్చి శ్శముదొరకొనికావింపుమయ్యదుర్దనహర
 ణా॥వత్తఅదియుచుంగాకవరమపావనుండవై నీపుచర్వంబుదప్పివ నెవ్వరమాన్యంగలరుకావునఁ బ్రాయశ్చిత్తంబుగైకొ
 నినకువక నున్నధర్మంబునిలువరట్లుగావునదీక్షింపుతీ కారంబుగింపుననివనతండువారలంగనుంగొని తానంబునని
 ట్టిపాపంబు సేయఁబడియెదీనికిముఖ్యవత్తుంబైన ప్రకృయెటిగింపుండువీనికి నాయువునుబహుతత్వంబును సుసంగిన మీ
 కిచ్చంబుగ నేనశ్శెననాయోగకహత్యంబునం బురజ్జీవించుం గావించుననిన నమ్మునులునీయోగ మాహాశ్చర్యంబునమా
 ను నెవిధంబున నై ననితండుకుగత్యగతుండుగాకుండునట్లుగావింపుమనినతండుండఁజూచియప్పుడు॥కన్దా త్రి వరస
 మధికచా । రి త్రుండుహలపాణివలికెధ్ధతినాత్తా॥పుత్రనామానియ నెడిప । విత్రత్రుతివాక్యసరణివిశదంబులుట॥

క॥ ఈసూత్రమునుకీర్తుచును హాసత్వమునాయువునున నామయమునుచి॥ ద్వాపాహర్థ్యముగలిగిను॥ ధీన త్రములారముఖా
 షీరిగవిలసిల్లు॥) అనిసూతుంబునర్చితుంగా జేసిమునులంజూచియుల్లనియె॥) గీ॥ ఏ నెలుంగక జేసినయాయవజ్ఞశాంతి
 బొందంగ నేయుభీష్టంబుమీకు॥ దానిగావీర్తుననిన మోదంబునొందిపరితర త్రాపసులుహులపాణింజూచి॥) చ॥ హలధరయజ్ఞా
 ల్యులండనునుగారితనూజుఁడువల్లయుండునా॥ గలఁడొక దానవుండబలగర్వములంబ్రతిపర్వకుండునని॥ చలమునవచ్చి
 మానవంశాలలముూత్ర ముగాన్ర పూయబిట్టలలములోలి మై గురిసిపాదరీజేసునుయజ్ఞవాటము॥) వ॥ శాత్రుననాను
 ప్తదానవుం ద్రుంచుటయమాసంగరంబునంతంబగునంతశుదనీవునువిమలవి త్తుండ నై భారతవర్షంబునంగల తీర్థంబులు
 ద్వాదశమాసంబులవగాహనంబు సేయుచు క్షై ననర్వపాపనిష్కృ త్తియగుననివలయునంతంబర్వనమాగమంజై న॥) సీ॥
 మునులుయజ్ఞ క్రియోన్ముఖులొలగనుగొనివర తేచియనురతస్థువనములను॥ ర క్షణ్ముత్రము రామానంజాలంబునింది
 హేయంబుగావించి పెలుచఁజెందగాలిరాలును పెల్లులునుర లేడివక్రాలిలముమీచివదలనవును॥ కాటకకొండనంగిఁబో
 ల్పుమేనుతా మ్రుత్తృశ్రు కేశసహజములునునవ్యవర్తాంబరముభూరి నాసికయునుకఱక మిడిగుడ్లనిష్పలు గ్రమ్మదృ
 ఘ్న॥ త్రేలు పెదవులుదీర్ఘక రాభజిహ్వి॥ కయునుముడిపడ్డనొమలునుగలుగుచూని॥) మహాప్రగ్ధర॥ కనయోగదాలాంకుఁడు
 ద్యత్యటచటలనటగ్ధాలదండదాభూలు॥ జనర క్రాసి క్రతాలుఁసమధికసమనోతానహాలుగఱతోరా॥ శనితుల్య
 దగ్రదం ప్రే జనితశిఖిఁజాద్యాదితాశంతరారు॥ హననవ్యాపారశీలునుత్తిర్బద్ధనునమస్తాస్థిమాలగఱరారు॥
 ఉ॥ వెండియు గ్రా మైరుంగులుపవీర్ణ వెలుంగనుల్లనర్థదాదండముగేలం ద్రిష్టచునుదారతరాబలభా ద్రుఁడానునో॥ ద్వం
 జనిమాత్రంకమునల దారుణలాంగలముల్లంబవమా॥ త్రాండభంబులై యెటుఁడదగ్ధుణమాత్రనఁదోదినగ వెనక॥) వ॥ అ
 ట్టునన్నిహితంబులై నతన కార్యపాదనంబులగుజిజ్ఞాసాధనంబులుధరించియప్పుచు॥) చ॥ గగనమునఁజరించునరకంట్లకుకం
 తముచేలనాగటగదగిదిరోక లె యిజ్ఞేదంబదరకనకు నె యి మైత్రిక॥ ధుగధుగ నె త్తుంగల సులభగిలంబుడెవత్ర ధా
 రచే॥ ఔగధరంగులుభూరిజగ్ధరముగ బురణింపవెట్టుగా॥) అట్లువల్లయుండుమడిసిన॥) మునివరులుగానుపాలుని
 చినుతించిరి వేయు వేలవిధములవృక్షు॥ మునివయ్యుండు నినమరులుచినుతించినరీతివత్తుచువిమలచరిత్రా॥) గీ॥ అంతనభి
 షిస్తుజేసియత్సంతసుభి॥ మంజుభాన్ముచకంజాంతమాచికయును॥ నందితాభరణమృదువిద్యాంబరములు॥ నర్థినిచ్చిన
 దాల్చియాహలధరుండు॥) క॥ దే వేం ద్రుఁబోలియె మైసు॥ ధీవిలగితుడగుచుమునితఱి వీక్షానిత॥ సేవిపుచుఁగతివయ
 ఁ॥ ప్రావనిచనుచేరఁగోకెశాభ్యంబునక॥) వ॥ చనియుమ్మహానదింగృతరాన్నామండై యన్యోటుఁబాసిసరయువునందు
 గ్రుణిలిడి ప్ర యాగనవగాహనంబుచేసిదేవస్థిపితృతర్పణంబులాచరించివులస్తాత్త్రముంబుసాచ్చిగిమతిందర్శించిగండ
 కీచిదిను త్తరించిపదశిఖవపాశయచువిపాశయండుదోగికోణనదముననాప్లావితంజై గయ నాడిగంగాసాగరంబుదర్శిం
 చిమ హేంద్రనగరంబునకరిగి॥) క॥ రాముఁడుగనుగ నెభార్జవ॥ రాముఁగజశీశకులకరావనగను॥ త్రాముఁసన్నతసు
 గుణ॥ స్త్రీముగారుణ్యసిమునుజనలలాము॥) గీ॥ కనినమగ్గరించికాతుకంబెలరా॥ నతనివీక్షణినిహలాయుధుండు॥
 గొమరుమిగిలిన ప్రగ్ధాదారికి నేగి॥ యందులగ్ధిమాడియచటు॥ గదలిం॥) వేణాపంపాసరస్సులంజూచిభీమనదికేగియందుఁ
 గుమారస్వామిందర్శించిశ్రీతైలంబుచకుంజని వేంకటాచలంబుదర్శించి కామకోటిత్రైనిగిడించి కాంచీపురంబుగాంచి కావే
 రికింజనియన్నహావాహినినవగాహనంబుచేసి॥) ప్రగ్ధర॥ సేవించెగరంగధాము॥ త్రితరపపవయస్సింధునంపూర్ణసో
 ముం గావేరిపథ్యసిముగఘనకలుషమహాకాలకూటోప్రభీము॥ దేవారిశ్రీవిరాముఁడివిజయితసందీపితానంతనా
 ముగి॥ ధీవిజ్ఞానాభిరాము॥ ద్రిభువనవిలసద్దేవతాసార్వభౌము॥) ౧౪॥ అచ్యుటువాసివృషభాద్రి నెక్కిహరితే త్రంబు
 ద్రొక్కిఁజూధూరాపురంబునకరిగి సేతుంధనంబు మెట్టియచటంబుచి వేలపాడి మొదవుల భూసురులకిచ్చి రామేశ్వరుండ
 ర్శించితాన్త్ర పద్ధికింజనిగులయాచలంబెక్కియగ స్త్యంగిగఱననుసగ్గరించి దక్షిణనము ద్రంబుదర్శించికన్యాభ్యుక్తాగ్ధేవి
 నినుపాసింపంచాపురంబునతీర్థంబుననుపప్లావ్యంబాచరించి సౌకగ్ధంబునందుమూలందర్శించిద్వీపవతియై నకామదే
 విసీడిందిదాటిపయోష్ఠినిదర్శించినిర్వింధ్యగిడవిదండకావనంబునకరిగిచూహిమ్మ తీపురంబునవసియూచి మనుతీర్థంబునం
 దాడి క్రమ్మటాబ్ర భానతీర్థంబునకువచ్చియవ్విటిబ్రాహ్మణజనంబులవలనంబాండవధార్తరాస్త్రిలభండనంబునందున
 కలరాజులకంబులుంబరలోకగతులగుటయు వాయువందనసుయోధనులుగదాయుధనన్న ధులగుటయు తెలింగవారల

చారిత్రముతలంపున నచ్చటికింజనిగ్రీ||ధర్మనందనుండనకువందనముసేయు||కృష్ణులనుమాదినుతులగీడించెయేమి||బలుక
కుగ్రగదావంధపాణులగుచు||గ్రోధమునబొంగుభీనుమర్యోధనులను||చూచివారలదాయంబనియెల్లయె||) సీ|| పీఠ
శ్లోగవులారవినుమమీలపలభూరిభుజాసత్వమునసేకండు|| ప్రకటితాభ్యాససంపద్యశేషంబునమొక్కడునధిపత్యై
యుంబజేసి||ననుబలులగుటగాఁజెప్పింపగానిండుజయమొక్కరికలేదునమరమనిదు||గాననూతకపీఠగానేలమీకనివా
రి-ప-న్యోనృతైరములను||నడచితిల్లింటిమర్థావలంబులందు||చలచితద్భావణములువశ్యములుగాక|| మొక్కలంబు
నఁబోరనాముష్టికాను||రావీపీఠిందీలిశుభావములు||)చ|| ఎట్లుగావలయునట్లయ్యెడుంఁగాకయనియచ్చఁజినియవకను
గ్రసేనాదిబంధుప్రకరంబులుపరితోషంబుననెచ్చొనర్పదగకాపురంబుసాచ్చియంచుండినుడినైమిశారణ్యంబు నకుం
జనియచ్చుపుగవులనుమఠంపనచ్చటమొక్కమఖంబుగావించి బహుసమీక్షణానంగి యంచితజ్ఞానపరిపూర్ణులగునట్లు
గావగించిచ్చిరేవతియునుందానుమబంధుజ్ఞాతీయుతంబుగానవభృకసానఁబాచరించియంతరంబు||) చ|| విలసితమా
ల్యచందనసేనవిభూషణరత్నవస్త్రయో|| పాలుపురఁదాల్చియంచితవిభూతిదత్తిచ్చెనుబార్జునద్రవ్యకాకలితసంధా-శు
రేఖయెనకంజెనగ నిజబంధులొచనో||శృలవయముల్లిసిల్లఁబరిపాఁడరచారుయశోవిలాసుడై||)చ||ఇద్విధంబునననం
తంఁకునులప్రమేయంఁకునుమాయామానుషవిగ్రహంఁకునుఅనంతరబలశాలియునై నబలదేవుఁడతి విభవంబునిజపు
రంబుప్రవేశించిసుఖంబుననుండెననిచెప్పివెడియెనిట్లయె||)క||హలధరుఁడమర్త్యచరితుఁడలఘుభుజాబలుఁడొనర్చు

— శ్రీ కచేలోపాఖ్యానము, ౧౬ —

నచ్చుతకర్కంబులు పెక్కునాల్గుమొగములుగలమేటియలెక్కపెట్టఁగలడెనరేంద్రా||)చ|| అనిననుసీంద్రుఁడనెనిగరాధి
పుడిట్లనబద్ధతలలోచనునియింతపీఠ్యనిజనంపడవేనురుచిన్ననైనను||) చనియచుదిత్తనుచ్యుతకథావిభవంబొక
మాటువీనులగవిఁననుమోజపువ్వశరవిష్టుడునైనవిగారిమొందఁజే||)అదియునుంఁగాక||)చ||హరిభజియి-చుహస్తములు
హస్తములచ్యుతుఁగారిమొక్కత||చ్చిరముశీరంబుచక్రధరుఁడేరినదిత్తనుచిత్తమిందిరా||వరుఁగునృశ్చువృశ్చుమిరజైరిను
లిఁచినవాణివాణియి||తీరుకథలూనుకర్ణములుగర్జునై విలిల్లుఁబోభువి||)క|| హరిపాదోర్థసేవాపరుడై విలిల్లున
టిభాగవతునివిస్ఫురితాంగములంగములూపరమేష్వరు నెఱుగనాకుంబలుకుమునింద్రా||)చ|| అనుకువేదవ్యాసతనయుఁ
డాయభినున్యతనముఁజూచియుట్లయె||)చ||జనవరగోవిందపండుఁడు||చేలుండునామెవ్వదిపుంఁకుమానధనుఁడు||వి
జ్ఞానగాదాదిఁరహితస్యాంతంఁకుశాంతంఁకుధర్మవర్ణులఁకునునుడు||విజితే||)చ||యెఁడుబ్రహ్మనేత్రచారిద్ర్యంబుబా
ధింపమెరులఁగార్జునవృత్తిరహగఁబోవకఁదనకుఁదానబ్ధిరట్టి||)కానుపదివేలనిగ్రముగోదలంబయిత్యమోచిందిపు
త్రగారాభిరక్షియొకవిధంబుననదపునునుండునంత||)సీ||లలితవత్సరరాతిలకంబువంశాభిజాత్యతద్భార్యనుస్పహద
రిత్ర||పీడచేగడఁమెచ్చిపెదపులుదడుపుమిశువులకటిచిచ్చుచేగృశించి||)చ||మలఁచలమాకుచుమానసంబెఱియంగబట్టె
ఁగోరెమునాకుఁజెట్టుచునుచు||బ్రతభాజనధృతపాణులైతనుఁజేరివేడవీనులుచురఁజూచినట్ల||)యెనమొకనాఁడవగదని
జాధినాథుఁడేరియెల్లపరికెనోజీవితే||తట్లుముట్టాకునిట్టిపేదరికమిట్లు||)మెందవీనుపాఁయుమాహింఁవైతి||) అనిమరి
యుఁజెల్లయె||)గీ|| బాలసఖుఁడైనయచ్చువృవత్రనేత్ర||)గాననేగిదిరద్రాంధకారమగును||లైసమముచుద్ధరింపుముహరి
కృపాక||టాక్షగపీడిప్రేవడఁపహాన్తనీపు||)మరియును||)చ||వరకుఁకుసాధుభక్తజనవర్ణులఁడార్తశ్రణ్యుఁడిందిరా||వరుఁ
డందయాపయోధిభగవంతుఁడుఁగృహకుఁడాగుశస్త్రీ||పురమునయావవప్రకరముల్బుజియింపగనున్నవాకుయి||ట్లగినిని
న్నఁజూచివిభూడఁపుడయచ్చుచనూనసంపద||)చ||కలలోనంసనుమునెఱుంగనినహాకస్తాత్మకడై నట్టిదు|| ర్భులఁడా
వర్ణనయంబుననిజపదబాధంబులుల్లంబులొందలవచ్చంతనమెచ్చియార్హుడైతనైన్ననమొనుగిశ్వలభక్షిగా
భజియించువారికిడడేనంపద్యశేషోన్నతు||)క||అనిపలికిననన్యాని||మనయోమ్రులకలరిభూమినురుఁడాకృష్ణుఁడననే
గుటయివాపరసాధనగుననిమదిదలంచిననతితోడఁ||)గీ||నీవునెప్పినయెల్లరాజవనేత్ర||)పాదవత్సంబులాశ్రయం
పంగజులు||వరహతోభనమాచక్రపాణిపుక||)గానుకేమైనగొంపొవఁగలదెననను||)గీ|| అనినన్యంబిఁతగానానను
చువిభునిశిశిరవస్త్రంబుకొంగునబృథుకతండు||లములమొక్కొన్నిముడిదినెయ్యమునననవఁ|| జనియెగూరిందగర్భమో
రెహియగుచు||అల్లుచమచుండనమనంబున||) సీ|| ద్వాపరకానగరంబునేరితిజొత్తునుభాసురాంతకపురవాసియైనయ

ప్రపంచరీ కామరూపిణీ శైవ్యం గర్భంపంచ గలనొత్తద్వారములు । లెక్క డిప్పి పుండ్రవించేలవచ్చె నవనియడ్డ స్వైరేనపు
 డవారికేమై నపరిదానమిచ్చి పోయెదినన్నియును పుట్టినామింద నేను । నీననా భాగ్యవంతుడయ్యా ద్రవ్యవృష్టిగాక
 తలపోయిఁగా నెందుగల దెయ్యాతఁడెలనెన్నును పేరుండు నేనమామిలనుచునాద్వార కౌతుకమపునఁపొచ్చి॥ ప॥ అట్టి
 ప్రవేదీది రాజనూర్ణంబునంజనితమక ట్రోక తుంబలుగడచినముందట॥ సీమితదమై యొప్పుబోవనహస్తాంకనాక
 లితపిశాచసంఘటించెన్పి । నాహనీయతపనీయును శిశుయును గొల్పుచు సాదసాధనార్థమై యును నాదిమనము బ్రహ్మనంద
 మునుబొందిక డినవిప్రుంతోపాటు ములడిగొనంగల బ్రతుమై పేలసెల్లుమొక పరామరేనందిగమున నిలఱులుచామర
 ములుపేవదనగునొకపాఠసతూలికాతప్పవండు । దాని బ్రయమునుబహుమిసాదములఁదనిగి । మహితలవర్ణపువర్ణక
 పుష్పంబులనెనఁజూపబులందరికొయు తాము॥ స॥ ఇదివఁక శ్యామమందితను త్రాముఁగరుణాలవాలు భానురక పోలు ।
 గొప్పభాలంకారుఁగామిత మందారును నిదరిలవ బుసురకరణ్యహర్యక్షుడభిమధునశిఖలలోకారాధ్యునివన క్రమా
 మ్మజగత్త్రయ సైనికీగదలాధిపయ్యానుఁగొ శేయవిధి యుంబుగదా శియనువద్దాతనయలు । ముకరంపండులసమాఖ్యమనుబు
 భామనిరంజనాకామియై సారవహంబుగూనిగుణసాంధ్ర యదుకులూ భోధిదంధ్రునిప్రసాదవినోదానామృతాంబుజంబు ॥
 ప॥ కిండామంజునుంకెగృహ్మండు దిరితఁజూతుడు డప్పేదవి । ప్రసవ శ్రాంతరిత్రపేతమం గృహ్మతాంతుఁడై గూంబ
 రుణాఘృత్యస్తాతురదత్తువనన్యనిలయుఁడండోత్తరీయుఁడనడే । లనినెల్లత నెహువినం భామినిలలుండె దిగ్దేవదత్తు
 ము॥ క॥ కి రమిని నెమునగాఁజూపగింభానమాచరించిబంధుస్నేహస్సృణ్వణ్డో డైచ్చినమా । దరమునఁగూర్చుండబె
 టై దనతలమున॥ గీ॥ అట్లుగూర్చుండబెట్టి నెమ్మొయినఁగనక । లతసలిలంబుచేగాల్గగడిగల్గి కింజల్కంబులువననుస్తక
 ముందాల్చి । లలితగృహ్మద గమనసామిచ్చితమైర) గీ॥ మలయజయమేరజోచ్చిల్లరలఁగియంత । శ్రమము వా
 యింకదాశ్రవ్యతమలవిసరి । బంధుగామోచకలిత గూపంబులానఁగి । మిండు పుణ్యపముల నివారించియిం॥
 ప॥ సుగంధసూపమానికలసిగముండెను బ్రమిద గూర్చుమిళితాంబులంబురిడి ధేనువునెసంగసావరంబుగా స్వాగతబడి
 గినిఁ పృథ్వీపుమేరంబులకాసురంబులంఁగింపనానందచాపవర్షలబిడునందోహుండయ్యోనట్టియెడలబద్ధలోకనుండు
 వనించువంగ నానుశీయకుక్కెగిరికికిఁ బాలుమెఱయఁజూమరలుపేవంగజ్జాత వారేంబురఘర్షసలిలంబునివారిం
 పుచుండఁజూచి శుద్ధాంతకాంతానంబులునునంబుననచ్చుకంబ దిమ్మిరి॥ క॥ పీఠితంబుజేసెనెగొయీభరణీవివి
 జోత్రముంకలొల్పాయునయోగినిస్సృగదపాశ్యును డైతనగారనీజగత్సామిరమాధిపాధునిజతలమునవనసించి
 యున్నవాఁ । డేనుహనీయముర్తికెనయేనునిపుంగువలెంతవారలు॥ ఆదియనుంకాక॥ ప॥ తనమృతతల్యనుండువని
 తానుగియొకరగాలలాన పొందును నెవగాదలంపకయదుప్రవరుండెను తేగిమోకము॥ కనుకఁగఁగిరిందియుచిత క్రి
 యులబలితఃప్రజేయుచు॥ విదయమునభజించెనరణీసురుడెంతటిభాగ్యవంతుడో॥ అయ్యవనరంబుర॥ క॥ ముగసం
 హరంజగుచేబునిక గముగఁంబుర దెనుర్చికడఁగన్వనమాగుగృహమునవర్ధించిన చరితములనికొన్నినడిచితతురతహ
 రియు॥ గీ॥ బ్రాహ్మణోత్తమవేదపాకరలబ్ధమక్షరగలచామరశంకుబువలనఁ బరిణయంబై నెట్టిభార్యమనీలవర్ణనము
 లందగభవత్యవృత్తయగు నెతలపల్లహయే శ్రధువదారపుత్రాదులండునీదిత్తంబుజెందదుండ । దోపువర్షనియేనుచుది
 లోకనంగ్రహోర్ధంబుకగ్నాచరణంబుసేయుటనుంబుంకామోహకులుగాకఁ । నగ్నిపై పీఠతకగ్నంబులావరించి
 ప్రకృతిసంబంధమునఁబావభవ్యునిప్రసాదియు మరుగొనలుగైములుభవని । అనిమరియునిట్టియె॥ క॥ పిలుచు దెనురు
 మందిరమునఁ జెలెన్మ్రేపునంకుంకండు వెలయగ డెలుచు నైలుగగవలసినయర్ధము । లెటిగినిజ్ఞానవహినుతెలుసులె
 ట్లె॥ అనిమరియును ప్రశంస సేయంకలదిమ్మిరియె॥ గీ॥ వివిధయజ్ఞానప్రదీపమగుచు నెప్పుయంబై నెత్తనూర్ణ
 బురగుభపిండుభరితనత్తుండవంగగర్భనిరమిండకుల । భూమర శ్రేష్ఠుడనెఘంబుబుధునుతుం॥ ప॥ అన్యహోత్సాహవలన
 సకలవర్ణాశ్రమంబుల వారిక నేమపిజ్ఞానప్రదుండ పంకుండ నైయుండియో గురుభజంబుపరసభగ్న బనియాచరించి
 తినదిగావున॥ క॥ భూమరుల కెల్లముఖ్యుండఁ నైసకలంబలాశ్రమంబులంకుల నెపుడు॥ ధీమజ్ఞాని ప్రకండన । దేశికుండవ
 సొప్పచుండుదృఢి నెట్లెడ॥ గీ॥ అట్టిగ్నాశ్రమంబుల మందురధాశ్రమాలలవారినిఖలైక గురుండ నేన । నాచువాక్యం
 బులేభావార్థము పలుచదాచుచునున్న వాంబుజధ్యానవరులు॥ ప॥ ఆదియనుంకాక సకలభూతాత్మకుండ నైనయెము

చాదింతులంపున నవృత్తికింజని॥గీ॥ధర్మసంధనుఁడనకువందనము సేయు॥కృష్ణులనమా ద్రినుతులసిఁగిదియేమి ॥బలుక
కుగ్గదాచందపాణులగుచుఁగ్రోధమునఁబొంగుభీచుర్యోధనులను॥)చూచివారలదాయంబనియిల్లుయె॥) సీ॥ పీఠ
పుంగులూరివినుకుమీలఁపలభూరిభుజాసత్వమున సెక్కుండఁ ॥ ప్రకటితాభ్యాససంపద్యి శేషంబున మొక్కఁడనధికుఁడై
యుంబ జేసిననుబలులగుటగాఁజెప్పింపగానిండుజయ మొక్కనిక లేదునమరములను॥ గాననూతక పోరగా నేలమీకినివా
రిపఁనోవృత్తై రములను॥నడదొల్లింఱిమిర్మాపలూన్యలండు॥చలదితద్భాషణములువక్రములుగాకి ॥ మొక్కలంబు
నఁబోరి నాముష్టి కాను॥రావీక్షించివీరిశుభాశుభములు॥)వ॥ ఎట్లుగావలయునట్లయ్యెడుం గాకయనియచ్చఁటనివకను
గ్రసేనాదిబంధు ప్రకరంబులుపరితోషంబున నెక్కువదాష్టక కాపురంబుసాచ్చియందుండినుగడి నై మిశారణ్యంబు నకుం
జనియ మ్మిపుంగులపులనుమఱింపనవృత్తు నొక్కఁ యభయంబుగావించి బహువక్షిణలాసంగి యుందితజ్ఞానపరిపూర్ణులగునట్లు
గావగంచిచ్చి లేవతియునుండానుబంధుజ్ఞాతీయితంబుగానవభృకసానినబాచరించియనంతరంబ॥) చ॥ విలసితమా
ల్యవండునవసేవిభూషణరత్నవస్త్ర ముల్ ॥ పాలుపుగఁదాల్చియందితవిభూతిదత్తైస్సెబూర్ణవస్త్రాద్రికాకిలితనఁధాశు
లేమెనకఁజెనగఁ నిజబంధుగాఁచనోత్సలచయముల్లిసిల్లఁబరిపాఁడురఘుయశోలీలానుఁడై ॥)వ॥ఇవ్వీధంబునననం
తుండునుల ప్ర మేయుండునుమాయామానుషవిగ్రహుండునుఅనంతబలశాలియు నైనబలదేవుండతి విభవంబునిజపు
రంబుప్ర వేశేదినుక్షింబుననుండెనఁజెప్పి వెండియునిట్లయె॥)క॥హలధరుఁడను ద్వ్యవరితుండులఘుభుజాబలుఁడొనరుపు

శ్రీ కచేలోపాభ్యాసము. ౬

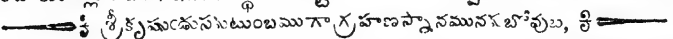
నమృతకిరణంబులు పెక్కునాల్గు మొగములు॥అమేటియ లెక్క పెట్టఁగలడెవరేంద్రా॥)వ॥ అనినము నీంద్రుఁగ న్నెనిగరాధి
పు డిట్లనుబద్ధవత్తలలోచననియనంతలీన్యగుణసంపకవేషరుచిన్న నైనను॥ దనియదుదిత్రుచమృతకి థావిభవంబొక
మాటుమీనుల॥)విజనన సౌజపుష్పశరవిడుండునైనవిగారిమొందడే॥)అదియునుం గాక॥)వ॥హరిభజియ చుహసములు
హస్తములమృతుఁగొరి స్మింపుత॥చ్చిరమక్షిరంబుచక్రిధరుఁడేరినదిత్తమిదిత్తమిదిరావిరుఁగనువృష్ణువృష్ణమరివైరిసు
లిచినవాణివాణియి॥తురుకభూనుకర్ణములుగ్గమునై విలసిల్లుఁబోభువి॥)క॥ హరిపాదేశ్వరీవేవావరుఁడై విలసిల్లిన
టిభాగవతుని॥స్ఫురితాంగములంగములూపరమేష్వరు నెఱుగ నాకుఁబలుకుమునీంద్రా॥)సీ॥ అనుడు వేదవ్యాసతనయుఁ
డాయభిమన్యుఁననునిఁజూచియుల్లియెఁబ్రీతి॥జనవరగోవిందపభుఁడుగుచేలుండు నా సువృష్ణుని పుండు మానధనుఁడు॥వి
జ్ఞానరాగాదిపీఠితసాన్నితంతుండుశౌంతుండుధర్మవర్ణులుఁడునునుఁడు॥విజితే॥ద్రియఁడుబ్రహ్మ వేత్తదారిద్ర్యంబుబా
ధింపమెరులఁగార్పణ్యవృత్తిరహిణిబోవకఁడనకుఁడానభివృత్తి॥ కానుపది వేలనిమగ్నముల్ గాదలంఁచియాత్మ మోదిందిపు
త్ర గారాభిరతు॥యొకవిధంబుననడుపుచునుండునంత॥)సీ॥లిలితవస్త్రతాతలకంబువంశాభిజాత్యతద్భార్యునస్సహద
రిత్ర॥పీడచేగడి మెచ్చి పెదపులుదడుపుచుశిశువులాకటిదిచ్చుచేగృశించి ॥ వలసలమహాచుమానసంబెఱియంగఁబట్టె
ఱోరెము మాకుఁబెట్టుచునుచ॥ బ్రభాజనృతపాణులై తనుఁజేరి వేదవీనులుచురఁజూడినట్ల ॥ యెన సొక నాఁడివగదిని
జాధి నాథుఁడేరియిట్లగివలికెనోదీపితేత॥తట్టుమట్టాడునిట్టి పేదరికి మిట్లు॥ సెంపదీకుపాయమాహింస నైతి॥) అనిమరి
యునిట్లనియె॥గీ॥ బాలసంఖాఁడై నయవృత్తవత్త నేత్రు॥ గాన నేగిదరి ద్రాంధకారమగును॥లైచమునుదగ్ధరిపుముహరి
క్తిపాక॥టాతుగపేదీప్రవడంబుహోర్చినిపు॥)హరియును॥)చ॥వరకుండునాథుభ శివసవర్ణులుఁడా ర్తశ్రణ్యుఁడొందిగా॥వరుఁ
డుదయావయోధిభగవంతుఁడగుచుఁడుదాంతుశ్చలీపురమునయాదవ ప కరములబ్ధియింపగనున్న హుంబులు॥ట్రిగినని
న్నుజూచిదిభుఁడప్రదయచ్చునమానసంపదల్ ॥)వ॥కలలోనందనుము న్నెఱుంగనిన హాకి స్థాన్యుడై నట్టిమ ॥ ర్పలుఁడా
వర్ణయంబునననిజపదాబ్ధితంబులుల్లంబులొందలపన్నంతన మెచ్చియార్చిహరుడైత నై సునిమగ్నముగిల్పలభక్తిగా
భజియుంవారికిడ డేసంపద్యి శేషంబుతుత్ ॥)క॥అనివలికిననమ్మనిని॥మనయోక్తులకలరిగూమినుగుఁడాకృష్ణుఁగననే
గుంటుహపరసాధననుగుననిమదిదలందితనసతితోడఁగి॥)సీ॥పు నెప్పినయట్లరాజవ నేను॥ సాదవత్సంబులాశ్రయిం
పంగజులొవరకుకోభనమాద్ర పాణికిపు॥ గానుకేమై నగొంపోవఁగల డెనునకు॥)గీ॥ అనిననయ్యింఁచిగాగ్గనను
చువిధునిగిరిపవస్త్రంబుకొంగునబృథుకతండులముల మొక్కొన్నియుండి నెయ్యమునననవఁ ॥ జనియెగొందిగ్ధనగ్ధనా
త్సాహియగుచు॥అల్లుచనుచుండనమనంబున॥) సీ॥ ద్వాదశానగరంబు నేరితిజోతును భాసురాంతపురవాసమైనయ

పుండరీకాక్షునఖలేశు నెప్పుడొగదర్శింపఁ గలనొరదానకపాలు । ఆకాశవిప్రుడనితలవైకవనియ్యెనాచారము
 డువారి । కేమై నపరిదానమిచ్చివాచ్చెదనన్ననూహఁజనర్థశూన్యండు నేమి । నైనా భాగ్యమతవిదయాద్రుద్యుష్టి
 తలపోయఁగా నెండుగల దెయార । డేలనన్ను పేషించు నేషిమాటలనుచునాద్వారకాపురమపుకనాచ్చి ॥ వ ॥
 ప్రవేశించి రాజమార్గంబునంజనివరకి డ్యోతరంబులుగడచివనిముందల ॥ నీవీధిదమై యెప్పుడోడశనహ స్రాంగనాక
 లితపితౌలనంగలదనచ్చి నహసీయితపనీయునుగోయగొవుక స్రా సాదసాధకార్త్యములుసూచి మనఁబు బ్రహ్మనంద
 మునుబొందక డునుబ్బినంతోప బాష్పములడిగి నంగల బ్రకిలమై విలసిల్లునుక వసానగోచరిగమున నింతులుచానుర
 ములువీవ దనగుకృష్ణహంసరూలి కాతల్పహండు । దాను బ్రయయునుబహువిమోదములదనిరి । మహితల వణ్యమగ్నక
 మన్మథుండు నెనఁజూపట్టుపుండరీకాయతాము ॥ నిశ్చలవర శౌమువందితసు త్రాముఁగరుణాలవాలు భాసురకపాలు ।
 గొస్తుభాలంకారం గామితమందాహును నివరలను మృసుతరణ్యహర్యక్షునిభావమృగలలోకాధ్యక్షునివక్త్రహ
 మ్రుజగత్ప్రేక్షుఁగిగలఁగితిహంసరూలి కాతల్పహండు । కేయపరిధి నుంబున్న శియనునబ్ధాతనయి ॥ వంకిరండులనమ్ముముంబు
 భామనిరుపమా కాంక్షుని సారవహంసు గూగుణసాంధ్ర యదుకులారా భోధిండు పీఠపురీదిష్టాజ్ఞునిహిష్టాగ్నిష్ట ॥
 వంకిరదాయంజనురంతగృష్ణుఁడెదరత్రఁజాతుడ డేదెదవి । పునిర శ్రాంతవరిద్రవీతమం గృశిగూతాంగుఁడేర్పొంబ
 రుఁగమృత్యుస్తాతురద్రుత్యహస్యలియఁగడోత్తరీయఁగుచే । లునినల్లత నెహువినం భ్రమఁలలోలుండైదిగోదల్ప
 ముఁగ ॥ కకరమిగి నెములుగాఁజిగి పరిగంభామహరివింభుస్నేహాస్పృంభణదోడ్డెచ్చినమా । దరమునఁగూర్చుండబె
 డై దనతల్పమునఁగిగి అల్లుగూర్చుండబెట్టి నెయ్యమునఁగనక ॥ కలకనలిలముచే గాల్గుఁడిగల్గి క్షులబాలుదనను న్నక
 మునదాచ్చి । లలితకృగిగ దగునసారమిగిలెమై ॥) గీ ॥ మలయజముమేరఁజొచ్చిల్లరలదియంత । శ్రమము వా
 యంఁగదాచివృత్తములవినెరి । బంధుగామోదకిలిత సూమబులాసఁగి । మించు మఁగివీవముల నివారించినయి ॥
 పినుంగినునుమానికలునిగముడెంచుచిమిగన్పూరమిళిత శాలబూలంబులిడి ధేనువుమెనంగ సాదరంబుగా స్వాగతంబడి
 గినెప్పడవిచ్చు మేరంబులకాంపరంబులంబిరిమనానందచాప్యజలమిడునందోహుండయ్యెనట్టియెడంబుల్లోడనుండు
 మన్నించునంగ నానుచీయగుకృగికిరకఁకెణబులు మెఱయఁజామరలువీవంకజ్జాత వాతంబురఘృత్యనలిలంబునినాని
 పుచుండఁజూచి శుద్ధాగ్రకాంతాజనంబులు కనంబుననన్నుగంబ దియిల్లనిరి ॥ డ ॥ ఏమిశవంబుజేసెనుకొయిధరణీదివి
 జోత్తముండుతొల్కాయనయోగివిప్పురచపాఠ్యకుఁడైతన గాఢనీజగి శాన్తిమిరమాధిపాధుఁడతల్పమునఁవసయించి
 యున్నవాఁ । డేగుహనీయమూర్తికెనయేమిపురగవ శైలవారలుఁ ॥ అదియునుంగాక ॥ వ ॥ తనకృష్ణుతల్పనుంచువని
 తామగియొరగమాటలాసపొందును నెడగాదలంపకయదుప్రవరుండెయే తోగి మోరముఁగదనుకఁగఁగఁగిలిందియుదిత శ్రీ
 యలఁబరితృప్తుఁడేయునుఁగదినయమునఁభజించెగరణీసురుడెంతటిభాగ్యవంతుడో ॥ అయ్యవనరంబుర ॥ క ॥ ముగసం
 హారుఁడుగుచేబురికి గముగరంబుర దెనుల్పికి డఁగన్ననమా ॥ గురుగృహమునవర్తించిన । చరితములనికొన్నినుడివిదతురతమ
 రియఁగ ॥ గి ॥ బ్రాహ్మణోత్తమవేదపాతరలబ్ధక్షతఁగలచావశంకంబువలనఁ బరిణయంబై నట్టి భార్యమశేలవర్తనము
 లదగభవత్సకృతయగు నెతలసృష్టాత్మకృగరదావృత్తాదులంకనీదితంబుజెందకుండ । దోవుచున్నయేమిచుది
 లోకసంగ్రహంబుకన్య చరణంబుసేనుగిలెనుంబురఁగాను మోహితులుగాకఁ । నర్థిమై పీఠతగ్గంబులచరించి
 ప్రకృతినంబంధమునఁబాంభవ్యరిచ్చి । గిలియుండుగుగొ దలుతములుభవిని । అనివరియునిల్లయె ॥ కి ॥ ఏలుగుడగురు
 మందిరమునఁ వెఱవైప్పుగమంతుండుఁడవెలయఁగ డెలుగు నైలుగగవలసినయర్థము । తెలిగివర్జిజ్ఞానమహిమ లెలుగుల
 ల్లఁ ॥ అనిమియునుచు ప్రతీడ సేయంసలందియిల్లయె ॥ గి ॥ వివియజ్ఞానలిమిర ప్రవీడమగుడు । నవ్యయంబై న బ్రహ్మం
 బురమభిమంభరితనత్తుండునత్రగ్గనిరతిఁడగుట । భూసుర శ్రేష్ఠుడనఘంకుంబుధనుగుండు ॥ వ ॥ అక్కడోకవలన
 సకలవద్దాశ్రమంబుల వారికి నేనుజ్ఞానప్రచుండవగుండ నైయుండియు గురుభజనంబువరకధర్మ బనియాచరించి
 తినదిగావున ॥ క ॥ భూసురుల కెల్లముఖ్యుండఁ నై సకలంబుల శ్రమంబులందుల నెపుడఁగి శిష్యజ్ఞానప్రచుండన । దేసిండున
 నెప్పుడుచుదృశి నెల్లెడల ॥ గి ॥ అట్టివృత్తాశ్రమంబుల ముందుగర్భకుశలంబుల వారినిఖలైకి గురుండ నై న । నామవాక్యం
 బుచేభావ్యావము పెలుదదామచురుమగ్నహంబుజధ్యానపరులు ॥ వ ॥ అదియునుంగాక సకలభూతాత్మకుండ నై నయెను

తపోవ్రతయజ్ఞదాశశమనమామలచేతనంశనింపంగురుజవంబులఁబరసభక్త్యసేవించువారలఁబరిణమించునని చెప్పి సురి
యూను నునుగురుకుందిరంబునినున్నయెడకురువత్సవయున్నలమైయుగధాన్తంబుడకింజనినయవనరంబున్ || స || ఘోషం
ఘోషునూరౌపసంఘలఘోరజేమూతవలసంభవాన్ భృభాగవగుతుఁ | జలుబర్పుఁ యూనిలొత్తటనము హృతనానావిధజం
తుసంప్రాసగుచుఁ | ఇండ్లదిగ్దేవరందతుండనిభాషిండ్లవారిధా రాసూర్యపసుతయగుచు | విద్యితమామోక్త్యవ్యోతకరణ
జ్యోతిమృచ్ఛ్యతీవృతావీభవమగుచు | నడవిజడిగురియనినుకురన్మమంప | సూరీవీరంధ్రనివిడాంధకారమేది | సూదికాభే
గ్యమై వస్తుగోచరంబు | గానియట్లుండెనునమున వ్యానఁడదని || గీ || బయలుగొందియు పేనుమిట్లువల్లులులున్ | రహితన
హితఫలంబు లేర్పలువ గాకి | నున్నయత్తరిమనములాండారల చేతు | లూతగాఁగొని యెడచుచునుండవంత || క || జీనవిననప్పు
డునుడుగికి | వినఁడేవిధిచేతవణిపిడువకవనమున్ | బసచెడిమార్గముగానకి | మనలెతలంతలనుండుకుంతుడు మ్రేవ
మన్ || క || తెలతెలవారెడివేళనుగలకలమనివలికె | బక్షిగణమెల్లెడల | మిలమిలనిస్త్రావ్యమై వచ్చు | ధర్మధర్మయనుమెరు
గుదిగ్విగావనునిండె || క || అప్పుడుసాందిపురిమన | నొప్పరయుచువచ్చి వానసోపనినువలిగె | దెప్పెట్లుగగి ఘోరంబువ
తలఁబరికెనకలయోవలలారా || వ || గలకటయట్లుమాకొరమగా | జరుడెంచుడుదోటవిన్మను | తలఁపవీడుమేదితిరి
గావునశిష్యులుమామునింబునీ | గులకిదికారణంబుననుకూరెడిబోయిమీదమీసట | స్ఫుటభనబంధుదారవహువు శ్రవి
భూతిజయాయురున్నతుత్ || క || అనిగారవిచియాయన | మనలదోహ్త్రానుచునాన్మనందిరమనన్ | జరుడెంచుటెల్ల
సూ | మనమునఁగలతేయంబుచుమనియునుబలికె || వ || అనఘామనమధ్యయనంబు సేయుచునోయ్యోగ్యస్నేహవాగ్మ్యల్యం
బులంజేయుకృత్యంబులు మరువపుగాదాయనియదియెల్లనుందలంచియాడుమాధవుచుటలునిని యతనింగనుంగొనిన చే
లుండ్లినియె || క || వరజోచరగురుమందిర | మునమనమువసించునాడుముదమురగామిం | వలెవనులెవ్వయుగలవే | వినువని
యట్లుండెమ్మవిమలచరిత్రా || క || గురువతివలగిచ్చి జగత్తురుండవనందగినీకుగురువదామెం | హరుండెవ్వడింత
యునుగి | రయంగడంబునంబులగుగాడెహరీ || వ || అనిసాధి ప్రాయంబుగాఁబలికెవలకుటువనిననను ప్రభావాభిజ్ఞుండై
నపుండరికాయుండునుందస్మితవనారవిండుండగుచునతనింజూచినీచ్చట్టివచ్చునప్పుడు నాయండులభక్తింజేసి నాకును
పాయంబుగా నేమివదార్థంబుదెచ్చిరి వప్పదార్థంబులేకమాత్రజైనపరివేలుగానంగీకరింతువట్లుంగాకనివత్తనుండై
వాద్యక్తింకనలనిమిద్దాత్తుండు హేమాచలతుల్యంబైనవదార్థంబునాంగిరనదియును నాకునంబుననున్నతంబుగాదు
కావుర || క || దళమై నపుచ్చమై నను | ఫలమై ననునలిలమైనఁబయిభిక్షిణి | గొలిచినజనులగ్నించిన | నెలమిగరుదిరాన్న
ముగ నేయేనుభవించు || క || అనివచ్చి దరుఁడాడిన | వినయోక్తులకత్తనలరివిప్రుఁడుదాడె | ద్వినియటుకుటదగనర్చి
వనునేరక నొమువాండువలకకనున్న || వ || అద్విప్రుండువనుడెంచినకార్యంబుగృహ్యంబుదనదివ్యధిత్తంబున నేటింగియి
నఁడుపూర్వభవంబున నైత్యరకాయుండైనను సేవింపఁడైననునికుఁచేలండునిజకాంతా మభిలీసంబుకొరకునా
యెల్లగుంజనుడెంచినవాడితనికినిం గ్రామలకుంబడయరానిబహుప్రకారంబులైననువచ్చి శేవంబుగీగింబయెడగూ
ర్పపలయననీతిలంచియతండుజీర్ణవస్త్రంబుకొనముడిదితెచ్చినయయ్యటుకులముడియుంగని యదియేడఁగి యెయ్యనన
ముడియఁడనకరికమలంబులడిదిచియయ్యటుకులుగొన్ని బుచ్చి కొనియియి నేకలోకంబులనన్నుఁబరిత్యజింబొందిపఁ
జాలుననియప్పుడు || క || మురహరుఁడుపిడికెడలుకులు | గరమొప్పగ నారగించి తోకుకనుతియె | సురియునుపిడికెడుఁగొన
దగ్గరవప్పడువత్తెగమలకరకమలములన్ || క || ఒప్పారగనితనికిబహుసంపదంబులంపఁగియిచ్చాలునుధికభ | ఊపగ
వలవకుఁ ద్రిజగి శ్శంపతగరదేవదేవసర్వాత్మహరీ || వ || అనియట్లు వారించినకుఁచేయంబునాగాత్రిగోమండుగంధిరం
బునందనసూర్యదయానందకరంబులగుపిధవదార్థంబులనుభవించి మృదులతయ్యాత్మలంబుననిద్రించితనననంబునంద
సొన్ననధికస్వర్గభోగానుభవుండాదలంచుచుమరు నాడగుతోదయంబునమేల్చిని కాలోదితకృత్యంబులువీర్చియించిరా
రవఁబుడుదన్నుఁగొంతవప్సవియామం శ్రీతుంజేయఁజనుచుంబుండేరి కాతుసంకృతానందలోలాత్తుండై తనసంసం
బుననిట్లెడె || క || నాపుణ్యమరయ నెట్టివో | యాపుణ్యనిధింబ్రశాంతునచ్యుతురభిల | వ్యాపకులమృణ్యుఁజిగ్గువకుంబు
రుహోయ్యునిబరుంగనుగొంటి || సీ || పరికింపఁగ్యవణిస్సభాపుండ నైసట్టిసేనేడఁజలవనిసుండెన్ | ముందిరాదేవికి నెనయం
గఁత్యైవానుండై యెప్పునస్వానుదేవుఁడెడనన్న ర్థిమై దోడబుట్టినవానికై వడిఁగొనిబఁగదియఁజేర్చి | దైవంబుగాన

స్తుభావించిజతల్పముననుచిన త్రి-య్యునివడపఁచారునిజవధాకరనరోజాతకలితఁ బామరానివిగతవి శ్రముని
 జేసి శ్రీ కృపాచారి ప్రవంశనాందితక రాజుతలములనునడుగులా తైవత్సలత మెలసి॥కావున॥ ఉ॥ శ్రీనిదియిట్లునన్నుబుచ్చ
 రించిసుంబుగివిత్తమేమియుఁగొనిరి తెంపగు గారబ జె నెన్నదృప్తుఁడనువంశపుండై కానకచన్నజేరడనికాక శ్రీతాతా
 హరుండునన్ను పాపి నోనిధివర్తవ స్తుపతిపూర్ణునిగాననుఁజేయుమండు నే॥ వ॥ అనితనమనంబునవత్తిరింపుచునిజపు
 రంబునకుంజనివనియించు॥ స॥ భానుచంద్ర పుభా భానుమానస్వర్గనంద్ర కాంతోభలసౌధములునకలకంతశుకనీలకంత
 సముద్రంకనూనితహూజితోద్యాపములునుపుల్లసితాంభోజహల్లక కల్లారతైరవోల్లసితకాసారములునుఁగనిమయక
 కలకణముభాభరణవిభా జిహ్వాదానదాసేజవంబు ॥ గలిగిచెలువొందు నదనంబుగాంచివెన్న యమునుబొందుచునెట్టిపు
 ణ్యాన్ను మండునిలయు మొయియ సూర్యమై నెగడెమహితాతైభా ప్రాన్నతలత్వీనివానమగుచు॥ అనితలపోయుచున్నయ
 వసరంబున॥ గ్రీ॥ నిజజననతలబోలెను తెరవలపుచుఁ దాయ నే తెంచియుండుచేయిండునుచునివలసంగితవ్యగ్యవ్యము
 లుచెలుగి॥ గ్రీ॥ మోక్షానిదబరంధిపురమునను॥ వ॥ ఇట్లుచను దేరనతని భార్యయై ననతీలలావంబునవనంబున నానం
 దరనవగ్నయగుచుఁజుట్టనియె॥ గ్రీ॥ గనవీధురాకముందటగనిమనమునహన్దిచిన్నభవంబలరమనంబుకామినిరూపంబునైకొ
 న్నయిందిరావనితచందంబునదవగుచున్న కలకంతితనవాలుకన్నలక్రేవలనానందబాష్పంబులంబునపరిపాతనిపాదం
 బులకాశ్యలో (మై క్రి భావంబున నాలింపనంబుజేసెనాధరాదేవుఁడనుచునివ్యాంబుగా ॥ రవిభూషితయై రతిరాజు
 సాయః ములగతినుష్టపరిచారకలుభజి పరితె సౌభాగ్యయగుఁజలలనఁజూచి॥ క॥ ఆనారీరత్నంబునుతానునవను
 రాగరసముచుకొన్నగారిల్యాంధముమొందుచుతె॥ సూనినహరింబుతైభా ప్రాన్నతి మెలయ॥ గ్రీ॥ కవనీయవత్సరాగ
 స్తుభాకంబులఁగొనురాగుపతికంపునశ్యములునుగరుకతవరరత్నముయక నాటంబులఁగిగినిహరినీలజాలకముల దీపిత
 చంద్ర కాంతోభల వేమలరచితితివివృతదాస్యములునుగరుహంసగునికాత్యంబులను హేమలాళితశయనంబులములంద
 నరునవధిఁజొంపబ్రహ్మపత్ర ములంబుగిహానితోన్నతచగురంతయావములునువలయునదన్న ప్రహరీపూర్ణబాటికలును
 గలిగిచెలువొందుచుందిరంచెలమిపొది॥ వ॥ సుమంబునమండునట్టి మెడంపనవహసామికారంబులుపైడనుండవ రించు
 చున్నతలంబునతనమనంబునవిట్లునురితకాంబునొంతదురంతంబు దాన్ద్రయఃభాగ్ధర్వంబునమునింగియున్న నాకుండ
 పటంబలిగర విధంబుననిప్పుచు॥ గ్రీ॥ ఎన్నఁ గ్రొత్తలై నయిత్రినంపనలునాకబ్బుత్తెలుహరిదయావలోకనమునఁజేసి కాదె
 నిరామృతంబునైకొకనగుచు నేనునరుగులయును॥ క॥ ననునావృ గ్గాంశంబునుతనమనమునఁగనియు నేమిడవకననుఁ
 బొమ్మనియాసంపదలెల్లనుమెరగఁగొనుడగున్పొన్నుమెడయని జేసె॥ వ॥ అట్టిపురుషోత్తమండుభక్తినిష్ఠులై ననజ్జుల
 లులేతమాత్రంబగుపదార్థంబైవభక్తిపూర్వకంబుగానఁగ్గించినదికోటి గుణితంబుగాఁ గైకొనిమన్నించుటమనిదిన్య
 ప్రాంతంబుగాదేమనినదేహుండునుజీర్ణంబగుండుననిది న్నంబునహేయంబుగాపాటింపకాచేస్తున్నయటునులూచరంబు
 ననాగనించితన్నుగ్గొత్తాగునిజేయులయతనినిక్షేపకవయయాదెయిత్తికారుణ్యసాగరుండై నగివించుని చరణారవిం
 దంబులయందులభక్రేస్తా భవంబుగలుగుంగాయనియప్పుడోకాతునియందుమూర్త్యుకృతాత్మర్యంబునందగివత్తి
 సమేతుండైనిఖిలభాగంబులయందు నానక్తింబొరయక రాగాదివిరహితుండునునిర్వికారుండును నై యఖిలక్రియలయం
 దుననతునియంతభ్యాననుభారసంబునంజొప్పచునిగతబంధనుండై యవవర్త ప్రాప్తిమొందెననియును॥ గ్రీ॥ దేవదే
 వుఁడఖిలభావజ్ఞుఁడాలితవరమండై నహరికిరణిమరులుండై వతములుగానభానుశీరివిజిలకంపెడై వమొకఁడుగల
 డెభుని॥ క॥ మురహరుఁడెట్లుఁ చేయినిజ్ఞానితాగునిజేసినట్టిచరితమువినున క్కునుమలకివాపరసంబులు హరిప్రియ

యశముగలుగునవనినాధ॥ అనివరియుంబరాశరపాత్రునకన్దనపాత్రుండెట్లనియె॥ గ్రీ॥ ముప్తశీతలంబుమగిసంహరణం
 బుగిష్టరక్షణంబువేయందలదిభునిమచుజుండగుచుఁబుట్టిన శ్రీకృష్ణునివలచరితమెల్లవిద్రుంపు॥ అనఁగనుండెట్లనియె॥
 స॥ ధరణీరబలుఁడునుసరిసోదరుఁడునప్రాశ్నతముగిలయండునం॥ (౩బు) గ్రీ॥ కల్పాంతనహయకుండునుబోలెన్పున
 హ్నుమై నముద్రీ ప్రమగుచుగాజిల్లుసూర్యోపరాగంబువనుడెంచుతెటిగి సూనుకుల్లువనగవలిమునుజునుగినిరాముఁ
 డునిమియ్యెడమారులుడనబలోదారుడగుచు ॥ ౩ బభుజుండమండితశివవిదగితచటులంభోళిరుదిరభాస్వత్ప్రతా

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-పశ్చిమసూర్యంధము-ఉత్తర భాగము,)

గోమహేశ్వరా రాచగిల్లి న్నచునుజపాలి దేవాగిల్లి క్తరునిర ప్రవాహములను॥ గ్రీ॥ ఏనుమడుపులగావించి నేదట నేఁగిల్లి
 పావనము క్షేత్రమునుగతమంతవకంబునకపుడునం భ్రమముతోడఁ జనిరిబలకృష్ణులునునంతనంతెల్లర్చి॥ వ॥ ఇట్లు
 ప్రియమైన నామకృష్ణులు లోకధర్మము పాలనవర్చులై ద్వారకానగరతీతంబునకుఁ బ్రవృత్తుగడపాలంబునచంద్ర
 తులసారణానిర్దగ్ధకృతవర్ణాదియోగవసులఁ గనియమించియు న్నారవనుదేస్తా గ్రసేనాదితకల యాకపులుం గాంతాన
 మేతులై ప్రకృష్టనాభరణవస్త్రాదులుధరిముదితో భవాకారంబులతోడంబున్నకవీమానంబులనం బాలుచునరిసంబుల
 ను మేనుంబులననుకరింపుగనంబులను నామో వేగంబులై నతురంగంబుల నెక్కింపియిచ్చురులంబుగణించు పురుషులుచమ్ము
 సేవింపజనియిచ్చుగణ్యులైయులనచ గాహనంబు చేసియువసించియంతరలంకె॥ క॥ గూమరవగులకుననువహి॥ వాసోలం
 కానిశ్చేవమరత్నధరిత్రేనుమహితవ స్తువులుగ్లానంబున దానవిచ్చిలాలితులగుచుఁ॥ క॥ పునరవ గాహనములు సే॥
 సానరింగించిబంధుభుక్యునుండై భోజనకృత్యంబులుకీర్తుననురాగములుల్లెల్లినదోష్టముడగ॥ క॥ గురుశాఖాక్షిన్
 ముద్దై యిరవర్తులుగాన రాకయెనకంబెనగఁ గనివిరపాన్నలనీడలఁ గనిది వేపకలనందనందనముఖులై॥ క॥ తనరనివ
 ల్లమనవిరాసనములనాసేనలగుచుఁడత్తుకగోష్ఠిగఁ జెనుసాండుగనటవనియిం॥ వివహోద్భవకృష్ణాక్షిన్దేవీవారధియై॥ వ॥ ము
 న్నచును దెంచియున్నయోగనరవత్పుష్కరుకొనలవిదర్భవృంజయకాలభోజ కేకయును ప్రసంజితర్భకేవళోద్భవా
 తులునుమరియుంకిన్ నరాజవగులునుసీమాతులునునందగూపాలాదిగోపాలుగును గోపీకాకరంబులునుచక్రవాజానుగ
 తులైవచ్చిరభీష్టప్రణవ్యతరాప్రగంధాభీషణపాండువతద్దారినవహనంబును పిరుక్కివసులతోడఁ గూర్చిత్తుకన
 గ్నజీకప్రవనశైల్యపుష్కేవళోరాజరాజ రాజవసుధాసుతేలామైత్రియముభావనృసుగర్భలునునపుత్రముడైవ
 బ్రాహ్మణంబును మొదలుగాన నేమలుగు సేవప్రముఖులంబుజలంబున్నులంజేసిన వానినుం బ్రముదితాత్మ్యలైరియ్యెడఁ
 కి॥ ఆరాజులుగాంచిగణనారీయుతులనుచునలనావలీవారుఁ॥ ఫీర్ణదానవలనం॥ హోంకగోపీవసించి హేమగుడా
 రుగ॥ వ॥ కనియచ్చుగవలచేపులు సేయునముదితప్రాజాపదాంబులంబరిశృప్తులై యెప్పుడును సాక్షివృంబు లలిగి
 తిడియనంపున్దెవ వాభిరామంబులనభిరాములై పోసిల్లుచున్నయుగ్రసేనాదియువమృషీపుంజులంబాది వారలతోడనా
 రాజవధులుమాధవుండునెగిల్లనిరి॥ క॥ మానశాస్త్రంబులువారులఁ గావఁములఁ మాంకల్యమొంబొందుంబు॥ వనమై
 యొప్పును సేరమావిభునిభాన్యశ్వానవంశేజసే॥ చనతోయంబుల నేవహోత్తులవదాభూతంబులెంచిననో॥ కేవలోత్తెగ్గు
 ముక్తిహేతువననీకృష్ణుం డెవోహడగ॥ వ॥ ననకనందనాదిముగ్ధనగ్రములంబితయోగ్యులై సేవింపజియ్యత్తుల న్నెన
 కీవట్టనగూడరమై నమూర్తియున్సవరతంబుమాంసవయ నాంచలగూడదగడ్యెవట్టిదే॥ నననగవీరపుణ్యమున కాచట
 నెట్టితంబుచేసిరో॥ క॥ నిరయన్వర్ణములాశ్వంధైకొనక దానిర్వాణములై నయూహారిజాడఁ హరితోడఁబలభూహరి
 మేరంబఁ గాంచాడగాహరితోనేగనహన నాన్తరణతయ్యావాసులై యుండుట॥ హరిబంధుగన్వనభక్త్యముగ్గలుగు
 భాగ్యంబెల్లసిద్ధిచే నొగ్గి॥ అనుచుయావవప్రవృత్తిభాంధవులునుహరివయాలబ్ధిభిలాఘులగుచునున్న॥ వనగిరవనది
 త్రములబలువారుబోగడిఁమువరమించియంతనప్పాండుమహిమి॥ అన్వ॥ క॥ తనసుతులగుగాంధారి తనయులుగా
 పిండునవకృతంబులునాభ్యగఁ గనమున నెరియగనచ్చటఁ గనుగొనెవమదేవుఁగతకల్పమభావుఁ॥ అట్లుగనంగొనియ
 తగతోన్లొడయె॥ క॥ ఓయున్దపాండుతనయులు॥ నియుల్లండడవులయ నెగవృగములలోఁ బాయనియువములబడగరు॥
 తాయత్తులరగుచుగూలరయగవడె॥ వ॥ అనిచును ప్రకారంబులం గాపించుచుచరియినిల్లెయె॥ క॥ అఁబరవతకపు
 డిధిదాఁబ్రకూలంబైనగలరెంబుపులనుచుఁ॥ వృశిగలభివృజలపురాగిరణోచనయనన హూహరిజాడగయె॥
 సే॥ తగ్గిరేలసంతాపింపకునచునందవకడిసేలసాల నెదితఁచనభరియోచనంపగునీకృష్ణునిమాంబునననికొంతరుండై
 నయవసూత్రాధారులై వడివగినబయంకనుమజులుగీలుమాన్యులులంపఁ గావునకి॥ సేతగడవివత్రివంకదేవతలకు
 దైవచరదగ్లు॥ కోధదిన్తండుగొనుండుబాధఁచరవనిలయములునప్పి నేవడవులజరింపగనుకృపానీధియూహరి గలగఁ
 బట్టిఁగోమాయుండుగ్రన్థులదేరఁగిలె॥ అనియారడింబులుకునవరంబున॥ క॥ నందయకొడలుగూవక॥ బృంహంబు
 లుగూపిగలునుభిగొనిపరమానందంబులంబునదెంచి॥ మందరధనుడొచు వేదానునమునఁబొడగుగ॥ అట్లుచునుదెంచు
 చు॥ గ॥ అనివరకాలనమాగతునతడనిరితీందవిప్రస్థియావభోజి॥ ప్రతతులు సెడుతొగనము॥ న్ననతోనాలింగనములునడ

పిరివరుసఁ॥॥క॥వసుదేవుఁడువారికినెలతనమునఁగావింపెననుచితక్రియలంతఁ॥మునలియుహరియుఁ॥మొక్కరిగివే
ననందయిశోదలకునుసేనయలఁచెనఁగఁ॥వ॥అట్లుచనున్న శ్రుతులు సేసయాలింగనంబులుగావింపినయనారవిందగుబులహ
నందబాష్పంబులువొరుగనరలేనిస్నేహంబులచిత్తంబులునల్లమిల్లవేమియుంబలుకుండీరంతనయ్యిశోదా దేవిరాజా
కృష్ణులనిజాంక పీఠంబుననునిదియన్మనలదియందిగిచివెన్నములుచ్చునిగొనశిరంబులుమూర్తొసకుబుకుంబులుపును
చువునకిపునరానింగనంబులుగానిందివవమానందంబునలబొందుచున్నతఁబడవడి॥ చ॥పీఠాంత్రితోడోహిణియుదేవ
కియుందగనందశాపమొగరిఁగనికొలలి. చుకొనతశ్శ్రుతులెల్లఁగలంబియుతినీ॥ వరుఁడునునీవుబంధుజనవశ్యులశాము
నుఁజేయనతశ్శ్రుతుగి॥వరువగవచ్చునేతలపమాకిక నెన్నటికింకఁదరిగి॥క॥జననబంధినమొదలుగిసునమోహయితో
డఁబెఁచుకతమునవసుఁ॥జననశరణులమీకగి॥ననములచలపోయిరేరుఁడుమునీతనయితో॥క॥అంబిన శ్రీమనుదీరిఁ॥
గంటికిఁదెప్పడ్డమైనగతిఁబెంపగమాకంఠెనెనెఁదొనువీ॥ముం॥వసయిందియొడిరిన్నిగనఁబుత్॥వ॥ఆనియిట్లుప్రి
యాలావంబులువలుకుచుండునవనరంబునశాపాలసుదనుండుండాంబులకందళిత హృదయత్రైవ్యయోగ్యరుండైన
శాపిందిమనిఁజిరకాలనమాగనుఁడనలంఁజేసయితనిజూచుకలంపుల్లుంబులవేగిగొనంఁదేరి॥చ॥నీలినపథ్యాంబుజాదిన
యనంబులుమోడ్చుఁజాలకాత్మలఁదలచిదియియుగ్రాప్తిభవంబులంపుచుఁగొనింపుచుఁ॥ బులఁలుమేలఁజూచుకొ
నినొల్లుబిడెక్కిరిబ్రహ్మమోక్షంబులఁగనిదొహ్లాంబులఁగనిబరముఁబురంపలమానవేషరా॥చ॥పాలతులభావ
వశ్యగిగిపుల్లెఁరొయిహులఁదచుంపివారలనపుడేతంబుననున్నునితోకొనిపోయియుండునగ్నిబిరింభణంబులొన
రించిలనన్వహోదఁద్రికాకలిగెగిలోలఁదైవవిదెగాతలభక్తినితాంతవిత్తలఁ॥చ॥వనజవఠాంబులారబలవద్రి
ధవగ్రములంబయింపగాఁగనిగడంబులయ్యెడినీకీర్తనలమీగుదినగ్రంథంఁదే॥యియుయిచ్చెవిమిల్లునదరాచరిజాలము
మొక్కవేగఁచూర్చునమొగవేరఁబొంతునకునర్థలసూలకృణంబులఁబలె॥సీ॥తలఠాంబులారవశ్యక్తిచేతలంపఁద
నిరుమోక్షానందదాయకంబులపతపోన్యతదానశక్త్యములభక్తిలుగఁగనేరుగానఁగలవ॥ః॥భగవంతుంకొదిగెనల
చిత్తంబులఁబాడకునిభక్తిమీగుండులండు॥జనియినెమిపూర్వంబితరాభాగ్యమెట్టిదోయిదిసేమిట్టెంకఁ॥చరితులము
గాదుమీసనెన్నటికినైవ॥అలుగనేరవునరయనంగతములైనాజన్మన్మయిబిమీరవశ్యనియ॥సుగహితభ్యాంకలారయో
రమంబులార॥సీ॥అభిగూతములకుననయుంబాదివధాన్యంకలొనగ్రహిరాన్వేషివైవైఁఘటంబుమీకసూత్రాన్యం
బులంపనబ్రథానకారణములైతలంపనట్టి॥అనాదిలాంకలొనఁగలముగూతవంతులబైకృతవహయుగాడెలోకింబులం
దుబంధీరంబువృత్తలచేతనట్టిగూతయలరిన॥గనముభగూతగ్రాన్యకారణముల॥నిగియాధారమోతుగూతంబునై
న॥నానఁబరమన్యంకంకంబునెన్నంలేవనిమింబులపాశులారమాంబువేయునెం॥గి॥అనినఁదెలియెంగివారుదేవభిమా
నములునకన్దఁబువిడిదియొననినాభానిభలజగరతరాన్యమాతదగిత్రిభక్తిజనంబుగొంబుపారిజాత॥గి॥ఘో
రసంసారపాగిరోతారణంబుఁగియంతజ్ఞానయోగహృద్యేయవస్తువనచుజెలువైరుదునిదంకాంబుజాత॥యం॥భయము
మాకునంబులఁదగులనీవె॥క॥అదేదేనఁగ్రుంఁడుమనిషినుతుండుగింబంబివల్లజనములుగొనినయిల్లునిచ్చెఁగలంకావ
ననినినన్నక్షలకవశ్యలుఁడంతఁ॥చ॥గ్రతనూభవునివనంబులంబునయిలదైనపర్యలఁగినిర్మలభక్తిమోడీవీనిపు
తమ్ములుబంధుకోటినతగ్రన్దనరిత్తునైతనుబంబులమెప్పుడునున్నవారెనా॥చిల్లిలిఁబాంపవాలశ్రుతింబునుసూద
నుతోడవిల్లునఁ॥క॥సరసజనాభభవన్న॥సరసేరుహమాత్రముచుజనులతరాభ్యున్నరణంబొలువారునుభువి॥జి
యింపలేభక్తపారిజాతమురాఠి॥అదియియుంకాక॥సీ॥సుఖసానిష్ఠవృత్తనుప్రజాగ్రతలనుమూడవర్ణంబొసవాడి
మిగిలివెనిండులోనుండువీశ్వమైయుండువువీశ్వంబునియందువెలుగుండుఁ॥భవదీయసుపే॥శువే॥బాటిపూభవం
బులుదయించునొకవేళనుడిగిడుడనునందితాభుండువర్ణానివైయొప్పుచువహితయోగమామూర్తిననెరిమరితగూరులు
నిగ్రముపులకుఁజెంపనలవీయెఁపుడివీతువంబుజాక్షుఁగురసైకారణిలికారణురనిమియైతైననరప్రలోకైకనా
ధ॥క॥అనిమితుందిననచ్చుఁడనపాలకంబుమిత్తనకలజనంబుగి॥నియనుగాగిల్లిరినెమ్మనములనానందజలధికున్న
లరగుచుఁ॥గి॥అట్టియొప్పుగువేళనెయ్యంబుమెఱసియొకిరిదోటనుసంతోషయ్యులగుచు॥వానవాంకకనతులును

అతః కాయనృప్తమయిష్టమభార్య- శ్రావణీదేవికివనివాచ్యతాంతముడెలుపుట, ~~అ~~
 శ్రావణీయముగూడితనలోనముచ్చటలాడుచుండి) ॥ వ॥ అట్టియెడగొప్పకథావేతంబులువరితోపంబుననగ్గడింపుచుట
 సంగవశంబుననాగ్నీణీదేవిమొదలగు శ్రీకృష్ణభార్యలంగనుగొనిపాంచాలియట్లయే మిమ్మునుంబుండరికామునకువి
 చామాంబునజేకొన్నతెగంగవినపింపుడనినవారుచదనుపరిణయంబులతెరంగమున్ననేసికంజెప్పినవిధంబునవినుపిం
 చిరంచునవిస్తరంబుగాఁదెలియంబలుకనిమద్రగాజకన్యకావృత్తాంతంబామానినిపాంచాలికింజెప్పినదధంబుననునశు
 షంకుపరికిన్నరేండునక్షిణియే) ॥సీ॥పాంచాలితోవద్రవజీనుతయిల్లునుగీతవిద్యావిశారదుండు॥ నారదుచేటికా
 న్ననకలితమైనట్టిగోవిందుకథాన్యతంబుచవిలియేగ్రోలిచిత్తముదన్యత్వంబునెండుమోదింపుచునుండునంత॥ డమీ
 త్యవశ్యంబునకునునుడుదానిదివినినచూయమెక్కిట్లనుదిదలంచిచవలనెట్లుంగినైనసోదరముగాక॥ వారినుధ్య
 ములోనభివ్యాప్తిచోమమత్యస్యయంతంబుగల్గించిననుజులెంత॥ వారిత్తననుచివ్వమోవంగరాని॥గీ॥ధనువుపడిచుడ
 నిష్ఠురాస్తంబునచటించిత॥జైనగంధపున్నతీతలునుఁబూజగావించియునిదయేల్గునుఁడే॥ గడ్డలంబునఁచూపె
 క్కుఁజెప్పె॥క॥ఈసాయకంబునారింబోసివెనన్యత్యయంత్రముంధరగుల॥సేసినిశౌర్యధునిఁబడ॥ నానుతవరియించు
 ననిజరంబులువినఁగ॥క॥చాచించినవ్యాద్రకుఁబాటించినంభ్రుచుములబాణాపనమాక్రిష్టింకారవహారవ॥పాటిగ
 తాత్రవులుబాహుబలసాహుగ్రుత్ ॥క॥నుండరతనులుదనుశ్యవ॥సందర్శనకుతుకులమితపైస్యలుభూభృ॥ న్నందనులే
 లేందరిజన॥నాదితయశులగుచుమద్రనగరంబునకు॥క॥చనుడెంచినవారికివ॥జుచుడువీధిభార్యనములునన్య॥గా
 వి॥వివనాబాహుబూభృయ॥ధనువుంజేరంగనరిగధైర్యముగ్రి॥ఇట్లుడన్దియధనువుంగనుంగొని॥ఉ॥కొంచలు
 పూరలేకజరంగొంబుపూజకవల్పలేకబోగొందతొక్కింతనైత్యమెకొంచలునొప్పిలేకచక॥గొందతొక్కిం
 తనాకి॥చుండుసోరిన్యపాలకులిట్లునెగ్గుచు॥జెందితలగిపొవుచునువీయలకేగులనీ॥పన్గ॥౭॥అయెడ॥క॥భీముడు
 రాధేయుఁడునుద్రాసుగతున్నెక్కుగ్రోచితగన్మీనంబెనురకదిగుచుండయు॥దామేమియునెలుగలేకదలగింపిద
 వ॥క॥అతఁడేస్త్రతనయుడన్న॥శ్వమునేయచూపాయమెక్కితననేయమి॥నమస్త్రుచలేకసిగ్గునవిముఖుండై
 చనియెనంతకలులగుచు॥౭॥వ॥ఇట్లునకలరాజునమారులుండవతనప్రయత్నంబులుపివలంబులైననుభారపిందంబు
 గుముగ్ధించిదైవ్యంబునవిన్ననైచూచుచున్నచనుంబున॥చ॥సరసిజవతలోచనుఁడుచాచమునజ్యముచేసియుల్లన॥
 చ్చరనగిబోసికాన్తుకవిశారదుడైయెలలేపాస్త్రాలెఘ॥చరమగుమీరముఁడుమెన్మృతరతానుగిసిపాద్యభే॥చరిజ
 యశబ్దమెప్పజెలుచకగుగిసెంచిదిబువ్వవన్నయల్ ॥వ॥అయ్యవనరంబుననేనుంబలితొనూతరం॥నైపరమానందకీచ
 వననారవిందంబుననిండిరిరన్నభంబులచివితరఖండంబులువిలనదలికఫలకంబునందనుకులాంబుఘృజలకణంబు
 లంగరంగున్నానుదలకేపుటలంబునలుకొనినంగరకీచయంబునవోసరిపుచమింపచునుమెరుంగుగములుగిరిగొనఁ
 గొనువడవడవడకనప్పచునందగవనంబున॥చ॥అలితపదాబ్జనూపురకలదన్వతోదరిహనచంద్రికాకలితకపాలపాలిక
 లం॥ప్రసన్నవర్ణమీనాత్మరత్నకుం॥డలరుచులాప్యంగకణధూణంకృతులంపెనారరంగిళూతలమునకేగుడెందిమఁకాతా
 వరసంబవుడైచిహుచుచు॥౭॥చ॥వరపతులంగనుంగొనివనంబునవారిదృగ్గోకిరించిన॥త్రురజలచాతదివ్యమోకాంచన
 మాలికనమ్మగారికింధరమునలీలమైనిడివడంపడినవ్యనాధూకదామహా॥హరిగిరిందగిన్పి॥నయంబునఁగన్నులలజ్జచే
 రగ॥౭॥అప్రభు॥చ॥గొలదిగిరిగారాననుగుసొముఖడింపివనన్దశంకాహారమలరీత్యగ॥వగవానకడుండుభిద
 క్కుకాంచన్యనగ్రమరజారజాదివిదధన్వలేపునభూనభోంతరంబులజెలగెన్నటిసటనముగ్ధజనరాతేమమాహాగా
 క్యోక॥అంత॥౭॥చ॥అనరగణంబుదోలియరగారినుధాకలశ॥బుగొన్నచం॥డముననన్యన్దత్రువమధావరకొట్టికృ
 ణీరించియి॥క॥నలవిలోచనుండునసఁగెగిలమెప్పగజేర్చిసింహం॥కృణమెలగ్నగొంతుజనెగాంచనచారురథం
 బుమిరికి॥౭॥అల్లరథాలోహణంబుచేసె॥చ॥తురగచతుస్రముగివినతద్దగ్ధాసూరతబూన్చిదారకు॥డరదము
 తొప్పుత్రునికగాంధతనకపలంప్రచందభా॥స్మరరుదిమెప్పనట్టిగిజకాన్తుకయుగ్గణప్రఘాపనం॥భరిదిగంత
 రుండగుచుబద్ధకథాక్షుడుఁపొవుచుండగ॥౭॥చ॥అట్టియెడనకలరాజులోకంబునకృష్ణనివిధవంబుచూసోపకనసంఖ్యం
 బులగుమూకలుగట్టియన్నహక్కునిమాహాత్యంబుడెలియలేకదర్పాంధులైకణి॥ఉ॥భావభవప్రసూనశరబాధితమా

నమస్తే సమస్తభా! శ్రీవరసందనురీ బలువుండెంపునుజెంపునుసాంపునేగ్గుడఁ|| దేవకిరీతరత్నరుచిదీపితపాదసరోజాజై న
రాజీవదళాక్షుండాకిరివిశృంఖలవృత్తిని ప్రయత్నులై|| అంత|| చ|| సరసిజలోచనంఘరిజశాఙ్గత రాసనముక్త హేమ
పుం|| కరుచిరసాతసాయకనికాయములకరిపుటోటి నేసేసింపురరిపుట్రమ ప్రకటదోర్బలుండైవిసల్లియైలైసుందరచరి
శాన్య సైన్యమునుసజ్జనమాన్యముపాంచజన్యము|| ఉ|| అత్తరిభూరిబాహుబలులైనవిరోధినరేశ్వరుల మృగవ్రాతము
లొక్క-పెట్టన్మృగరాజికోరముపై నెదిర్చినట్లాతురలై చతుర్విధసమగ్రబలంబులతోడఁగూడిని భూతకళంకుడైననవ
శోయజనేత్రునిజట్టుముట్టినక|| చ|| అలిగిమురాంతకుడుగులిశాభశరంబులనూత్నరత్నకుండులములతోశిరంబులుర
ణవృణనూపురరాజితోబడంబలుగటకాంగురీయకవిభూషణచాపశరావితోడఁజేతులునిలఁగూలఁగావిజయదోహరి
యై యనుమాడవెండియొ|| క|| హతశేషులుజొక్కుతుల గతిహాలనిశాతవనకాండములనముద్ధతిసేసితోలివిజయో
న్నతుండై నిజవగరికేగెగడరుడంతక|| చ|| అట్లునుహితమంగళాలంకృతంబునునతిమహోహరవిభవాభిరామంబునగు
ద్వారకానగరంబునగుగుండెంచినమజ్జనండుప్రియంబునదోడనఁజనుడెంచి|| చ|| రణితవిహూత్తరత్నరుచిరస్ఫుటనూ
పురహారకర్కభూషణకటకాంగురీయకలనత్పరిధానకీరీతలవృవా|| రణరథవాజిహేనికరంబులనుంబరిచారికాతతి
బ్రుణతగుసోత్తరుంకునవవర్తదళాక్షునకెచ్చెనెప్పితో|| చ|| ఇట్లునుహనీయతేజోనియై నమాధవుడయావరిబట్టి
ఖలవ స్థువిప్రాదుండయ్యునునిజాధికారశుద్ధికిరకుమఱలంగగూర్తంబునుహితరత్నరత్న వ్రాగంబును సమర్పించెనని
భూసురగణంబులువినతింపమాతం ద్రియై నభూతాత్మేనుంకునన్నునుసమస్తవస్తువులనుగృష్ణురకునమర్పించిక్రమంబున
సకలయాదవులనుంబూజించిమరలనిజపురంబునకుంజనియెనొచ్చెనంగుంతియగాంధారియు గృష్ణయున ఖలస్థపాల
కాంతాజనంబులునుగోపికలందమతమమనంబులనర్పభూతాంతర్యామియులిలా మానుపదిగ్రహండును నై నపుండరీ

— విధి నారదాదియునులు శ్రీకృష్ణదర్శనముచేమకొనివనుడేవునిచేక్రతువు చేయుట, విధి —

కాక్షుచరణావలంబునరణానందపరవశత్రైకృష్ణులై శంసించిరంత|| చ|| బలవదరాతిమర్దనులఁచాంకురనీలనిభ ప్రభాం
గులక|| గరితనిజాననాంబుజవికాసజితాంబితపూర్ణచంద్రనుండులులఁబరేఖలనరివిడంబనులకగరుణావయోధు
లక|| విలసనలంకరింజ్జులనహీననహింజులరామకృష్ణులక|| చ|| సందర్శించుతలంపులనందఱుడమహృదయారవింఙ్ము
లక|| బ్రేమంబునందడిగొననవృక్కు|| ఉ|| ధీరమతికాద్వితత్ప్రతకదేవలసాత్యవలేయకన్యులక|| నారదగృతమవ్యవనా
కుజగార్హవసేష్టగాలవాం గీరసకశ్యపానీతసుకీర్తిమృకండుజకుంభసంభవాంగీరులయాజ్ఞ నలగ్రహ్యమృగశృంగముఖా
ఖలతావసోత్తముల|| చ|| చనుడెంచినగృష్ణుంకువారలకుంబ్రత్యుత్థానంబులచరించివిధార్హనలుగావించియిట్లనియె||
సీ|| సన్నునీశ్వరులారజన్యభాక్తులమై నమాకునిచ్చెలనన్నతినిదేవ! వికరదృష్టాత్ములునిరువనయోగీంద్రులైనమీదర్శనం
బిచ్చెగాడె! భృతిమందభాగ్యునిం ద్రియవరతంబ్రులు నైనమాధాత్ములకనఘులార! భవదీయదర్శనస్పర్శనచింతనపా
దార్హనలుడుర్లభంబులయ్యె|| నేకుమాకిటసంభమై వెగడెగాడె! జగతైత్తిర్థభూతులుసాధునుతులు! విష్ణుదర్శించుట
యుచాలు నెప్పితోడ! వేఱొత్తిర్లంబులవనిపై వెదకనేల|| చ|| అదియునంగాకనుడకమయంబులైనతీర్థంబులునుమృద్ధిలా
మయంబులైనదేవగణంబులునుతీర్థదేవతారూపంబులుగాకుంకుటలేమవిననవిచరకట్టసేవనార్హనలంగానిపావనంబు
లుసేయవునత్పురుషులుడర్శనమాత్రంబునంబావనంబుసేయుదురని వెండియు|| సీ|| అదిత్యచంద్రాగ్నిమేధినితారాంబు
మారుతాకాశవాజ్ఞములలోలింబిరికంపదత్తమపాననంబులఁబూనితపములుచేసమర్థములుగావు|| నకలార్థగోచరజ్ఞానం
బుగలమహాత్మకులునుహూర్తమాత్రమునసేవసేసినపావనములుసేయుదురదియనట్లుండెభాత్యత్రయయ్యుక్తమైన
కాయమందాత్మబుద్ధియుఁగామిహిమారుంపంచస్వకీయాభిమానములనుదివిరిజమనఁతీర్థబుద్ధియునుజేయునట్టిను
ధండువశుమారుండనగలరగు|| చ|| అనియిష్టించునంగృష్ణుండాడిన సాధిప్రా యంబులగువాక్యంబులువినియమ్మనీం
ద్రులువిభ్రాంతహృదయై యూరకుడిముహూర్తమాత్రంబునకన్యహాత్ముననగ్రహంబువడకుండునైత్తముఖులై
యప్పండరికాక్షునకెట్లనిదేవాతేమనుండత్యవిమత్తములైనవ్రహ్మరుద్రదురునుభవదీయమాయావిమోహితుల
మై యుండముదిగూడవై ననీయచ్చేతమమ్ముననగ్రహించితిభవదీయచరిత్రంబుననిమేదినియొక్కటియొక్కటియొక్కటి
హూరుపంబులగానంబడువిధంబునసేవును మొదలకారణరూపంబుననేకంబయ్యునుననేకరూపంబులకొననిజగదున్న

శ్రీనిధియంబులను హేతుభూతంబునవచ్చుతకర్మంబులందగిలీలీలావతారంబులుగైకొనిమట్టజననిగ్రహంబునుశిష్టజర
తానంబునుగావించుచుండువదియునుంగాకవర్ణాశ్రమధర్మంబులంగీరించిపురుషావంబున వేదమార్గంబువిదితంబున
సిన బ్రహ్మరూపితివస్వాస్యధ్యాయనియమంబులచేతవృద్ధియంబుపరిశుద్ధంబుగావున బ్రహ్మస్వరూపంబులైన వేదంబు
అందువ్యక్తవృత్తస్వరూపంబులొప్పుదగానుండువుతావున బ్రాహ్మణ్యంబులొల్లెబ్రహ్మసీలాగ్రణీవైరక్షింపినవహాను
భావుండవుమాయాతీతుండవై ననిస్సునుసీభూపాలవద్దంబును నేముదర్శింపంగంటిమిమాజన్మవిద్యాతపోహహిమలునుసా
ఫల్యంబులయ్యెనీననుసగరించెదననిజహవిధంబులగృహ్మణునిభిందించియున్నారంతమతేతనానంత్రణంబులువడసి
తమతమనివాసంబులకుంబోవందలంచునవసరంబున॥సే॥ అమ్మనీశ్వరులకునానకమందుభీయభక్తివందనలబాదించి
తావస్తోగ్రములారధ్యతతవృజ్ఞులుమన్నించివినుచునావిన్నవంబులచేతగ్రుడ్చితలచేసలచితశిష్యవయంబు నాపెడునుపా
యంబునాకుండునదయానుతఃజేష్ఠుడనినమ్మనివరుల భూవరుల విసవసుదేవుఁజూచి యెలమిబలికినిఖలయక్షేసుఁడై
నాకమలలోపనుంగూర్చియాగములు సేయఁగిగర్తమున బాయ నెట్టిమఝగ్రుమ్మెనె॥ నిదియభర్తృంబుగాగిసీమనిదలంపు
అదియుచుంగా॥కి॥ దేవస్వీకృత్యమునియలుభూవరమఖవేదపాపపుత్రులచేత॥ వాఁరిసీగిపురుషుఁడ॥ సోవునధో
లోకమునఁబుణ్యచ్యుతుఁడై॥ అట్లుగుటజేసినపుడు॥క॥వతనయాగ్యయనంబులు॥ ధరియించియుండుంబుడ
యకధరణీశరదేబునియనుచనా॥చరణుఁడవై యాసుటాప్తనచ్చుత్సోడ॥క॥అనవునవప్రసదేవుఁడ॥ మునివరు
లనుగెఱవేసినయమునమీరులుచేసినయట్లుమమిమసేసె॥మనకిరినిఖలారిమీరుదీప్సలయల॥వ॥ అనియభ్యర్థించి
యమ్మనీలచలయాజులంగావరించియవృణ్యతేహోపాంతంబునమహేంద్రామితేభవంబులచేస్తావతా గ్రావనమేరుం
డైదీక్షగైకొనియచ్చుహోధనంబువేదోపవిష్టపింబరినమాప్రియమ్మనీకాయంబులబహుదక్షిణలందనిభిభాగ్యస
మేతుండైయవబృతసన్నానంబాచరించినధరత్మనశిశియభూషణవిద్యారంబునరభిషేకుమానులేవనంబులుధరియించి
నిఖిలభూదేవమునిబంధురాజులకంబులనువితనశ్రాంతంబులఁబ్రీతులంగావించినవారునుశిష్టానుమతిగాత్మనివాసంబుల
కుంజరించు॥ఉ॥ఆతరిమగ్రసేనవముధాకపవతంజవాభముష్టికా॥ రాతులుకమ్మునర్చినధరప్రియభూషణిల్పదేవీ॥
గౌతుకమాన్తిల్లావేలయగావనయించి శౌవగంపికా॥ వ్రాతముతోడనచ్చుతధరావరించయతోఁబిమ్ముల్॥కి॥హ
రినయములహాస్తియములహారినధురాలావములనుహాకిథలవసౌ॥ హరినీలదగిలినగుడు॥మరుచుగిలినచటయు
డునెలలందెప్పుచా॥చ॥జలరహలోచనాదియనునత్రములందఱునన్మభంగుల్॥ గలితఁగూడతొలబరినికాయమలి
చ్చిబహూగించివిట్టాలిపినందముఖ్యులుముకుందపదాబ్జమరంపాననల్లలితనిజాత్మశుద్ధవముల్లావరిలింపుచు నె
ట్టేలంప॥చరిచని॥గీ॥గురలిమరలికృష్ణమాధవగోవిందావర్తనాభభక్తపారిజాత॥ దేవదేవయనుచుడివిదూచుచు
ఘరాభిముఖ్యులగుచునరిగిరంత॥కి॥కృపముననచ్చుటంబ్రావృబ్రహ్మయంబులగులయంబుంబుజయయాచవవిగ్రమలాలి

శ్రీ శ్రీకృష్ణబలభద్రులువృత్తులయంతమనఁజూచుగురుదెచ్చిదేవీదేవీకినిమమమమ, శ్రీ

గోలవసురగణానమితులుబలకృష్ణలూతనగరంబునకు॥వచ్చినుబంబుచనుండుంత॥సే॥ అవనీశయొక్కనాదానక
చుండుభిభాగ్యవద్దాఁతుండుబుల్లమదొల్లిశరధిలోజచ్చినగురుజనాభపునిని, అలంకరించినవహినలై॥ జనములు
దమలొననన్నుకులేయంగడినితనసుతులుచువృత్తుడైనకంసుచేహతులైకాలునిపురుషునానినందఁజూడఁగోరి
కృష్ణబలులకిడకేగికన్నులబాష్పశిఖములొలుకి సౌరామరానువేత్సోగ్రాన్తాప్రసాదపాపముగ్రియోమురవిభేది
యిదిరానాదయోగీశ్వరేశకృష్ణ॥క॥ముగంకనచైత్యపాండ్రక॥నరకజగాతనయయవసరనాయకులందురినాత్మ
లబొరిగొనిగూఁభరముడిపినయట్టిమేటిబలులకుంప॥గీ॥జననవృద్ధిలయనంగిభింబు॥ బొందజేయుపరిమపు
బుష్పపులారిమితులీలలొలిపిరినిన్మి॥దాననేనుడనుఁడుదూలారి॥వ॥అనియనే భంగులవినులొంపుచునిట్లఁయెమీ
రలుగుహావభావులగుమిగుదొల్లియనేకకాలంబుచనినక్రించలన్నశుండ్లైదుడధగుమందిరంబుననున్నగుగు కుమారుని
మీఁహాప్రభావంబులుగాకంబులవరిపూర్వంబులైత్రకాశింపనగ్గాలునిచెంతమండిగుడందెచ్చిగురుక్షణగామెనం
గినిగియంబునంగంసునిచేహతులై నవగృహ్యశ్రులనందఱునలంకరించునామనంబుననున్నచుఃఖింబునివారింపవలయున
నిదేవీదేవీప్రాధిపిందమఘణియాడినవృచువాగ్యంబులత్యాచరంబుననాదరించియున్నదబ్బలకృష్ణులు దమయోగ

మాయామాహాత్మ్యంబుననుతలంబునకుంజనిరట్టియెడ॥మ॥ కనియోదానవృక్షం ద్ర సేనుండుదరత్రంజాక్షుల్లొకద
 యుల॥ ఘనసారాంబుదవర్షులన్నిభిలలోకైక ప్రభాపూర్ణుల॥ దనరంకహలచక్రపాణునుభక్తశ్రాణులొని
 త్యశోభనవర్ణింబులరామకృష్ణులజయభ్రాజిష్టుల॥ జిష్టుల॥ ॥చ॥కనిహితోకోటితో నెదులుగా జనుదెదిమహానురాగ
 సౌజన్యతమరూపాలుండగుచుఁజాగిని న్ను క్కొనఁగృకాంచనాననములనున్నితచరణపారససేదననత్వలోకపావ
 ననలిలంబులైదలఁచువంబుగఁదాల్చిసుభక్తియుక్తుడై॥సే॥ సురభికాలాగ్రహునిచందనోదాదిభూమిలూపివత్సరూపకు
 లయఁగాంచనపాత్రసంగతరత్నకర్పూరితవంబులఁజాగివలయు॥ బాయిపాపూపాన్నవక్ష్పలూపి నై వేద్యంబులూవేద
 వేద్యులకునుదనగుఁజనూత్నరత్న ప్రభాభాసితాభరణంబులూడైత్యహరణులకును॥ మిలమిలనిగుంతుతోబోలువలగు
 బహువిధాంబరంబులూనిలపీ కాంబరులకునలలితకుసుమాలికామలయ్యజానులేవనంబులుగునిరైపులకును॥వ॥ స
 హస్పింబియప్పుండరికాక్షునిచరితారంబిందంబులూత్తుమనానందభాస్వపూరంబుతోరంబుగారోమాంచకంఠుకతశరీరు
 డగుచువనకరకమలంబులూపాలభాగంబునంద్రిమింద్రియస్థాయి॥చె॥॥ఉ॥ ధీయుతుడైన మోక్షగత తీహరణేవర
 మాత్మనేయింప॥ దాయనన్నస్తభక్తివరదాయకమృదుమృదామాయకృష్ణాయమనీంద్రవంశ్యదరణాయనరానిహ
 రాయసాంఖ్యయో॥ గాయనీలభాస్వదలకాయరధాంధరాయవేదసే॥అలయధినుంబియింపియె॥ఉ॥ రాజసతా
 వసాత్మకమగుగాడుగదానినందానవ్యవహారకేజనశ్రోయశాతమునిగేయవనిత్రవరిత్రపిసుర॥ ద్రాజకశ్రాభరాజసుర
 గాజముభానరహారీరన్నవిభ్రాజివాపీరభవబంధవిమోచనవక్ష్పాంధనా॥స॥మదినూహింపలయోగివర్మలుభ
 వన్నాయాలతాబహులై॥యమిత్యంబునలేరురానునధృతిపేదారుమాబోటిమర్మకులేతనెలుంగబోలుదురుసవ్యధృ
 తిధీయునివరమూలేచేరెడిశ్రోవజూపిభవమామంబుధృంపింపవే॥ఉ॥ వైరముచేతచేదిన్పవర్మముగానుచేతగోప
 కల్మీరునిభక్తిగాశ్రితులుదుమ్మునహస్తముననంబులందారంగినిఁగూపగురత్తుగులై మియుబొందుకెడదె॥ భూ
 రిదివేసత్వగుణములిగలదేవతలందనెన్నరే॥క॥కానభవశ్శుదవత్స॥ధృతనంబునగూడశాస్త్రతత్వంబులచే॥ గానిరు
 త్రులనువేర్చును॥ నైసభవశ్శుదమిచ్చియారాహరీ॥వ॥ దేవాయేచరుండైన నేమిశ్రద్ధాగిత్వదిత్తుండై మిమ్ముసే
 విండుంట్టినుమాత్మంఠుండుచిత్తదోషితలంబైనప్రమాణంబువలన విముక్తుండై వర్తింతునట్లుగావున యోగిశ్శ్రుండడనై నీపు
 యాశినిప్రయమైనననుమ్మునిచ్చుపులంజేయునుచిన్వతియించినయొంటియై॥స॥ శక్తికోకిల॥ కంటిగంజిభవాభిదాబగ
 గంటిముక్తికాధానిమగఁగంటినిగుణావరోకముగంటియొమఁడిడు॥క॥గంటితామరచూలులుంబొడగాననట్టినుమాత్మ
 నా॥యింటికింజుంబెంచితీత్యరయేగృతారతఁబొందిరే॥వ॥ దేవాయేనుభవద్గ్రాసుండదేవించినజేయునుచిన్వతికిమీ
 రలుంజెయబుచేసకార్యంబాచనీయవలయుననికరంబులు మొగిచివర్షించినందుండరీకాక్షుండతనివాక్యంబులకునం
 తగిల్లియున్నయె॥సే॥బనిరైత్యచిన్మున్నులప్రధమయుగంబుననావరిచికిభార్యయై నవన్ద॥ యనునంతివలననందగులా
 ర్మునగ్గువమైరివారొక్కఁగాడబభవుండనినపుత్రులై మోహమునగూడిరికేళియొరంపవీరునల్పలయ్యుగ్రోధ
 మందియసురయోనియందుబుద్ధుండనిభునశాపవిచ్చెరవ్వంజబుండుదన్నిమత్తయననుమానగిరిహేను॥ కళిపునకు
 బుద్ధగంజనాకాకసార॥ మొదటిగలఁదెచ్చియయ్యోగమాయ॥యడరిదేవకీర్ణంబునందుఁజొనుప॥క॥దొరికిరికంసుం
 దుదొడ్డోబొరిగొనెదత్తుత్రశోకమునదననల్లంబెయిగదేవకీవారల॥ దగ్గింపగఁగోరెంబునదనననురేం ద్రా॥
 క॥వచ్చినిమివారిగ్రన్థుల॥తెచ్చెరచునిగల్గోర్చెదీర్పగనిపుడే॥విచ్చటికినీకంబొర॥ సావ్యములేమన్నూరెసారీరన
 మా॥క॥వీరలందోకనియపుడే॥భార్యునికొనేజననితాపమునావఁదీర్చెనాపంబంజలఁదీరినదీయప్రపాదధీయతుల
 గుఁచు॥క॥సాలుపుగనుగతింబొందగఁగలరనిహారియొనటిచ్చిరుణాన్వితుండై॥బనిచ్చెన్ననుమతిగొనివా॥ రలదోకొని
 వచ్చెర్చిగమంజలికే॥అట్లువారలందెచ్చియున్నదియె॥క॥కనుగొనుముమీరేదీనం॥ దనులనజరయ్యిరేకమమదంబున
 వారి॥నునిదనదేవకీయునాఘనపుత్రున్నేహమోహకలితాశ్శకయై॥చ॥చన్నులుకగ్వంజేవగఁగన్నలనానందభా
 వ్యకణములుకొను॥గ్రన్నులగోటినిడివనుగన్నన్నలువచ్చిరనుమగోతుక మొప్ప॥చ॥అట్లుకొనింబుజేర్చిజాగ
 కపీతంబుననునిదితరంబులుమూర్ఖుముఖంబులుపుణుపంజ్రేమాతీతయంబున మేఘంబులకిలాలయంబుజన్మిచ్చినవా
 రునువైష్ణవమాయామోహితులై స్త్యపానంబుసేయభగవంతుండైనరధాంకపాణియంగనంగమంబున విగతకత్తుము

తైత్తిరీయోధ్యాయసాగరంబుపరిదయాకటాంబుననావతేతందరియందనిజస్వప్నపరిణామములుభరియించి కృష్ణునకుఁదల్లిదండ్రులై పోదనంబాదరించిగనవత్తంబుననిజస్థానంబునకరిగిరంతం దేవకీదేవితనమనంబున॥క॥చచ్చినబాలురఁగ్రస్తుఁడై చ్చుటగమవిత్తమనుచుదేవకీమతిలోనఁజచ్చిగుపదీయిదియంతయుఁనచ్చపుహరిమాయగాకయింతలఁజెప్పఁచా॥క॥పరమాత్మఁడఖిలజగదీశ్వరుఁడగుకృష్ణుండుసేయినతల్పిత్రస్వంబుఁదరికింపనెన్నఁజెక్కఁలుఁధరణీవరయనినరాజాజాము

—శ్రీకృష్ణ శుభ వ్రాపరిణయము, శ్రీకృష్ణ—

కనియో॥సీ॥మునినాథపార్థంధువనజవాఘసనఁజూచుచరిమిభక్తము నేవిధమునఁజెందె॥యెయ్యనావిభవమంతసేయ్యనఁగ్రమముతోఁజెలియంగ నెఱింగింపుధీవిశాలయనపుడునవ్యాసతనయుఁడారణిజాచివినవయ్యన్మదదేవభునిసుతుఁడు॥మునుఁదీర్చియాత్రానమత్తుకుండగుచునురహృదృభాసత్కీర్థముననుండియాతలదగిలోదేసెయ్యంబుగలిపిఁజూడగఁగుచురాముండునుందరాంగిఁగొరవేంపునకీసమకట్టెననుచు॥దనకునెఱింగింపవాపురందరమతుండు॥వ॥అట్లునుభద్రాదర్శనోత్సాహంబుదనమనంబుననందడిగొనంత్రిదండివేషంబుధరియించిద్వారకాపురంబునకుంజనుడెందెయిసౌరజనంబులుభక్తిస్నేహంబులనశీలంబుఁబొంపందనమనోరథసిద్ధియగునంతకుంగనిపెట్టుకొనిచానకాలంబుచనునంతసంపృట్టణంబుననుండునమయంబున॥క॥రాముఁడుదత్తవటాకృతిఁజామదఁజెలియంగతేదగనెక్కువాడా॥భూమీవరతాపమఁబో॥రామింగయాన్యనుందిరమునకుఁజెచ్చె॥గీ॥తెచ్చిభక్తసేయిదేవేంద్రతనయుండు॥గుడుచుచుండియచటగోరిమెలఁగు॥నవనుబాటుమోహనాస్త్రంబువైవడివీరమోహిననవవరలీల॥అట్లునుభద్రవిహరింపుచున్ననమయంబున॥వ॥జలరుహవత్రసేత్రుననుసంభవచారువధూలలామన॥ల్లిలతవిహారవిభ్రమవిలాసములార్జకువించుసేయున॥బృలిపునందమండగనిభావజసాయకబాధ్యమానవి॥హృలహృదయాబుఁడైనిలిపెనత్రుణీమణియందుఁజెత్రము॥ఉ॥అతరుణీశిరోమణియొనర్దుననుర్దునచారుగీర్తివిభ్రాతునినింద్రనందనునకల్పమానముఁగామినిమనె॥జాతునిఁజూచిపుష్కరసాయకజగ్గరితాంతరంగయైభీలిలియుండెనిస్థముగిపెంబునుమోహముదేరిచాపుల॥వ॥అట్లాన్వసనత్రమమత్రకాశినిలాంఛాయలచిత్రంబులులత్రజాయత్రంబులైకోర్టులుకత్తరింపంచాలులుబిడిసిగ్గునంజిట్టుముట్టాడుచున్నయంతసెక్కునాడుదేవతామహాస్వనమిస్తంబుననత్రలోదరిపురంబువెలువలికినరుగుఁడెంచిననర్దునుండునుకృష్ణువనుదేవదేవకీదేవులయనుమతంబువడపఁజానునుందోడనచనియప్పుడు॥సీ॥సాంద్రతరచ్చుత్రచంద్రికాస్ఫూర్తికైరాజిల్లుపూర్ణిమారజనివ్రాలెఁబూర్ణేంచువింబావతీరస్థుయిలమీదభాసిల్లుహరిణీడింభంబువ్రాలె॥సులలితమేఘునండలముయనెడబాసవసుధగుమ్మరుతటివల్లివ్రాలె॥మాణ్యరచితనన్నహితచైతన్యంబుమొదలినపుత్రడిబొమ్మవ్రాలె॥లలితవిభ్రమరుచికళాలక్షణములఁబొనగఁగూపెనశృంగారరసమువ్రాలె॥నౌజరియించుచున్నపక్షియతాక్షిఁబ్రకటనన్దుంధున్రనుభవత్రజూచి॥వ॥అప్పుడుదాయంజనియరదంబుపైనిడికొనిపోవుచుండగనుంగొనెయచుబలంబులుచుదంబునరంటండాకిననప్పడయ్యాబండలందనుండుప్రచండగాండీవకీదండనిర్దుక్తకాండంబులంగూలిచియఖండతాపాహంబుజయప్రకాశంజైకాండవప్రస్థపుగంబునకరిగెనటలభద్రుండవాస్త్రవినివిలయసమయసమీరనఖునికైవడింబులుగోపభీషణకాకాగుండైక్రొధించినంగనికృష్ణుండుమొదలైనబంధుజనంబులతనివరణంబులకుంబ్రణమిల్లిన్పుడుమధురభాషణంబులననునయించియొడంబుచునట్లుగానాడినతండునునంతుష్టుండైమనంబునఁగలంకదేరియప్పుడు॥క॥కరులందేసలనత్రమాహరులన్దోషహేమభూషణాంబరభృత్తోగ్రహరదాసికాజనంబుల॥నరణముఁడగునిచ్చివంపెననుజుఁశ్రీ॥వ॥క॥ఇట్లుకృష్ణునకభిమాతంబుగానర్జుననుభద్రులకరణంబిచ్చివంపెననిచ్చెనుకయోగిండుండుమరియునిట్లనియె॥

—శ్రీకృష్ణుండుఁ యుపసమేతుండై మిథిలానగరమునకుఁబోవుట—

౫॥నరనాథవినుభవనప్రసిద్ధంబుగడిపించునట్టిదేహదేశముంబుభూకాంతకునాననదర్పణంబునఁదనర్చినమిథిలనపురయనఁగలవశ్రీహరిపాదకంఠాతథకుండుగతిరగాదివికారుండమలఁచరితుఁడై ధంధుశాంతుండునిగమార్థశూచిమండగుశ్రుతదేవుఁడనెడిభూమనోత్రముఁడనయ్యస్సానమాగితంబుతుపమైనహేమశైలంబుగాఁగఁదలచిపరితోషగుండుచుఁడగృహస్థాధర్మముననుండెనముదితకర్మఁడగుచు॥ఉ॥ఆపురివేలువాఁడబహుభాష్యుఁడనానుకొక్కెనట్టిభాత్రీపతియాధరామరునిరితినిగ్రులుమాంతరంగుడైవేంపనులందుగ్గతనెమరకర్ణిజరించుచుండెలమ్మిపలిచారి

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-౪వ మసంధము-ఉత్తర భాగము.)

పైఁగరుణఁజేసి ప్రసన్నముఖాంబుజాతుఁడై ||వ||అట్లుకృష్ణుండు వారలంజాను వేడు-నిజస్వందనాధానంబై నామభా-
 వదేవాత్రికృత్యైవ పాయనానితరీమశారుణదివిజగురుకణ్యమై శ్రేయవ్యవము సేనును మొదలయినమునుభూతి
 మింపఁజనుమంద త్తదేశని నాసులగు నానర్తక-ధన్వతురు-జాంగల-టెంకణ మత్స్య-పాంచాల-కుంతల-మధు-కేకయ-
 కోనలాదిభూపరులుమిదిగవస్తుప్రచయంబులుగానుకలిచ్చి సేవింప గ్రహమధ్యగతుండు దీపిండు సూర్యునిబోలియవ్వం
 డరి కాటుండుమందెప్ప తవదనారవిందుండ గురువారలంగరుణా ద్రివృష్టింజాదియోగ క్షేమంబులరసిపాదరంబగుభాష
 ణంబులనాదరింపుమంగళవయ ప్రయాణంబులం లిడేహనగరంబు దాయుటయు నాబహుళాశ్వుం డమృతపురాకవి
 నినునంబునహ్నిగ్రుమవిదవ దాగ్ధంబులు గానుకలుగాఁగొనితానును శ్రుతదేవుడనుకుహీసురుండును నెదురుగాజను
 పెందియవృక్షం||ఉ||అమికోటికిన్వయమారగవందనమాదరించియోతామరసాభలోచనండుదారచరిత్రండుపాప
 గోత్రసుత్రాముఁడుభక్తలోకశుభదాయకుడైనరమేగుసప్తభాస్రోమునిపావవృక్షములకోకగమ్రొక్కి చిన్నులైతగఁగ
 చ||కరములు మోర్చియోవరను కారిణి శోభననీపునీమనీశ్వరులునుగర్వహంబునకువచ్చిమమగగృహచేసియచ్చట
 గరమనురక్తింబాజనలుగైకొనుడంచునుతింపివేడనా హరిమననుండువావిరిప్రియంబులకెంతఁబ్ర మోదమండుమఁగ
 చ||శిరముగవారియిచ్చములుదీర్చునలందిమరాసు రారియెం||శారుల నెలుంగకండుమగ్గియాధముదానును నేగి వారిమం
 దిరములకేకకాలమునధీరతనాధరణీవరుండువా||గిగుహదళాయతాటునుగిల్పిందములంగనకానంబులఁగ|| సీ|| కూ
 ర్పుండనియమిందికొనురాను కాంచనకలకాతకలకేదకములచేత||బాదములగడిగితత్సావనజలములుదానునునతియం
 బాంధవజనంబుగరనర్థింజను ప్రకంబులధరియించివిధార్చనములునన్దిగిసెనున్ది|| మగభూషణాంబరమాల్యాను లేవన
 రాజిగధాపనీరాజనములు||భక్తిగామిందివరివృత్తబహువిధార్చన||పాయసాపూపవరిపకవృక్షఫలములూ||నారగింపఁగఁజే
 సికిచ్చుమిలితి||లలిత శాంబూలములు నెయ్యిమలరనొనఁగి||వ||ఇట్లునహస్వింపినయంతరంబయ మ్మిగిలేశ్వరుండు నెజ
 నకుండుపరమానందంబుమొంది||చ|| హరివనవృక్షయృక్షమునిజాంతలంబునఁజేర్చియెత్తుమంబురుచవఁజ్యోయూనిభి
 లభూతగణాంబలియాశ్చలండునుస్థిరమతిగెర్పరాక్షింపనిధీవరనీపకభక్తకోటితో||వరయరమాపనీనాధచతురాస్యులుభో
 లరలందు రెవ్వఁగఁ||వ||అట్టిలోకి విడితంబైనభవదావకృత్యంబునిక్రంబుగాభవతీయపాదారదండంబులందునా కామెక
 వేళలేమాత్రధాన్యంబులనాస్మాహంబునకించను||డనిదిశ్చంబునందలంపకభక్తవాగ్ధిల్యండువగుటంజేసి విజయము
 చేసితిరిభవద్వానిపాకేరుహధాన్యసేవారతంగనిలిపవఁజేత్తులుద్యధాన్యంబులువలంబాటుడు లేనిరంతరంబునుశాం
 తదిత్తులెన్నించనలైయోగిం ద్రుత్తనీవలంసారీకెగలవారలకునినై సునత్తువులదాయని వెడియొనిగియె||గీ||కృ
 ష్ణవరమాత్మయమకులక్షీరవాగ్ధి||స్థూనిచంద్రమదేవీపుత్రసుజంబినుతనారాయణాచ్యుతవేదవేద్య||భక్తజనసోపవరి
 తోషవరమపురుచ||ఉ|| శ్రీపురుషోద్దిమాఖ్యయమసింహాకికోంకభక్తలోకిరి||మోవరితంశ్రీపురుషునిసంభుముగొన్నిది
 నంబులుండ వే||నీవదవద్దేణువులు నెమ్మి నడియగృహంబుపోకినఁ||దావనవద్యయేరిపుడువృక్ష్యుడవయెదవఁగాదెమా
 ధవా||వ|| అనియభృద్ధిందింబ్ర సన్నుండై యవ్వండురి కాటుండునిమిసలప్రవీపండుడైన జనకచక్రవర్తిగరుణఁచియి
 మ్మిగిలనగరంబుంఁబొరజనంబులకునున్నతకోభనంబులుగావించుమంగొన్నిచినంబులుండెంత||ను||శ్రుతదేవుండును
 మోదియెమునిజనస్తోమంబుతోనిందిరావతడోకొంచునిజాలయంబునకుమెప్ప న్నేగియవచ్చటన్మృతదర్శాన్తరణంబుల
 న్నుచితనసృష్టానపారీణుడైనతియంబుదానువదాల్చిముల్లడిగించవచ్చుక్రేంద్రతీయము||చ||శిరములఁబాల్చినవృక్షుల
 సీదభదామకుతప్రసూనఁ||స్ఫురదరవిదమాలికలంబూజయొనర్చిగృహంధకూపనం||చరిణుడైననవాకడకుంజక్రీదనం
 తనెవచ్చునట్టినుస్థిరమతిమన్న నేతవముజేసితింఁచునునంతసింపుమఁగ||గీ||మఱియందత్సాదతీర్థంబునుందిరమునఁగల
 యణికించినంప్రీతిగడలుకొనఁగఁబ్రక్రఫలపుష్పతోయముల్పుక్రీమెనఁగి||హరిమురాంతకమూర్తినిజాత్మనిలిపి||గీ||మా
 నితంబగుమిశ్వనిధావమూర్తి||మృతసృష్టగుడుతనయింటనారింజె||చనమమోరభసిద్ధియందనకునట్టె||ననుమఁబైపుట్టను
 జ్జూర్చియాడుతుండె||చ||తరణియుదానులు||త్రులువదంపడికృష్ణభజింపుతుండఁద||శ్చరణములంకిపీతమునఁజూచినమె
 ల్లనెనుత్తుమఁగరమావరుంగనివలైభక్తజవచత్తలమామకభాగ్యమెట్టిదో||హరచతురాస్యులున్నెఱుంగనట్టినింగనుగం
 టినెమ్మి||తో||గ||క||మునియోగిమాననస్సుభివనజంబుల నెల్లప్రాప్తవసయింఁచుభవగ్గనదివ్యమూర్తిసాలూ||వనగోచరమ

యోగా దేవ రాష్ట్ర త్పహరి || ౨ || దేవానీన ద్ధృతి త్రంబులుగర్జర సాయనంబులుగా నాకర్ణింపుచు గుణుజ్ఞానర్పుచునీవర
 కారవిందంబులకువందంబు సేయుచునీవిష్ణు నామ సంకీర్తనంబు సేయుచుండమకేరీరంబులుభవదధీనంబులుగా మెలంగు
 నిర్మలబోధాత్ములగు వారిది త్రంబులనదర్శణంబులంగానంబడుచుండువుకర్మవిక్లిప్తవిత్తులైన వారిహృదయంబులనుండి
 యురూగగుండవగుడువని మరియునిట్లనియె || ౧ || సీ॥ నీసు మ్రొక్కెదగృష్ణునిమాంతసంవేద్యలోకతీతబ్రహ్మలోకవర
 దనీపాద సేవ నానిరతునిన్ను సేవనింబు పెదానఁజ్ఞునిచిన్బ్రహ్మ డెలవల్పుమోమునఁజేలుచ్రాతనావిప్ర కరమాత్మకీర
 మునఁగదియఁజేచ్చి పాటించియతనితోఁబలికెదవశ్య క్తివరిలయన్మునివశ్యులెపుడు తనపదాంబుజ లేబునితానములు
 నుతగులలోకంబులనుబదిత్రంబు సేయు వారుననుగూడియెప్పుడువలయు నెడల కరుగు దెంతునీ భాగ్యునిగునిటకు ||
 ౨ || వను దెంచిపుణ్యస్థలంబులునువి పులును దేవతలునుసంస్పృశ్యచక్క నార్చనంబులం బాణులనమస్తకీర్పించుబలం
 బాయంజేయుమరదియునుంగాక బ్రాహ్మణుడుజననమాత్రంబునంజీవకోటియందునునుండై యాంబుజవరపోధ్యానా
 ధ్యయ నాధ్యాత్మలంజరుండునై శతశతాత్మ శ్రుంబుండయ్యె నేనియతండు త్రయంబుయెలుగునతనింజెప్ప నేలనిని మరి
 యుగ్మనియె || ౧ || క॥ నామదివిపుల పై గలఁపై మము నాతనువునందుఁ బెట్టెనికతనఁ గ్రామీసుగులన్సూనినీమిమునలంబూ
 జ సేయుమిగదరితా || ౧ || క॥ ఇదియే నాక్తిమునను బదివేలవిధంబులాలయభజించినవా ముడికింపగునటుగావున వర
 లనిభక్తి భజించువధానురుఁ || ౧ || క॥ అనిరవ్యలోక గురు డగువశౌదారు దానతిచ్చువాక్యంబులజాడ నేభామీసు
 రుండయ్యునిజయలకున్పక్తిబ్రాజనలిపెవనను || ౧ || చ॥ ఎవయగగృష్ణుడుతమిదేశేస్వరభూసురులగృహపాలకన
 మొలయన్ననూరసుభగస్థితిబొందగఁజేసివారిపీఠానిరద మెక్కింపవసునికోటియందానునవచ్చెన్రన్మఁ || ౧ || జనవర

— శ్రీకృష్ణ గురీగీతలవరమతత్వాన్విత పాదక మైనపు గాత నేతిహాసకర చిత్రి —

మోక్షంబులకుశ్రద్ధలిక్కినవాడంతరంగుడై || ౨ || అనిచెప్పినబాకరాయణికిశభిన న్యునంకనండ్లినియెమనీఁ ద్రాగుట
 పటాదివ స్తుజాతంబుభంగిని దేశీయనర్మంబుగాకన శ్వాసిగుణమాన్యఁజైనపుష్పాంగనంబున త్యాదిగణి వరంబులైనవే
 దంబులేకనంబులం బ్రవర్తింపనట్టిదందంబునా కెటునింపుచునినభూవరుసమనిదమండ్లినియెనకలచేతనాచేతనాంత
 ర్యామియైనన ద్వేష్టగుండునర్వశబ్దవాచ్యంబుగావుననకలజంతునివహంబులకు నిద్రియచునకాశాశ్రీరంబులనున్య
 జిముంచిచేతనవర్గంబువకుజ్ఞానప్రమంకుగాననకలనిగహనమూహంబులునుతశ్యరూపగు నై భవన్రతిపాదకంబులుగా
 వునముక్తియై ప్రవర్తింపుతున్రీత్రంబువనిక త్రుల్యంబుననేక పూర్వగురుషివరంపరాయాతంబును నై నదీని శ్రద్ధా
 యుక్తం దైయెవ్వండునుసంధించునతనికి మోక్షంబుమలభంబుదీరిక నారాయణాభ్యాసంబు నొక్కయుపాఖ్యానింబుగలదు
 వినుపీఠం నాకర్ణింపుముభగవద్వీయం దైన నారమంహౌక్త నామనా రాయణాశ్రమంబునకుంజనియు షిగణనమేతుం దైన
 నారాయణయుషింగనుంగొనినీవునన్నడిగినట్లనారమండువృహత్పూ నిడిగినతండుమున్నునీయర్థంబు శ్వేష్టతీర్థవవాసు
 లయిననకనందనాదివిషయోగీం ద్రులుప్రశ్నచేసినవారలకునందనుండునెప్పినప్రకారంబునీకెటుంగింపెదననిచె
 ప్పందొంకెతయోనుం దైన నరాజ శ్రేష్ఠునిదగ్గరా క్రమవత్తాదివిహ్నంబులునుగియించువందిజనంబులచందంబునజ
 గదపాననమయంబుననేకశక్తియుతుండై యోగనిద్రావశం దైనన ద్వేష్టగుని వేదంబులు స్తోత్రంబు సేయువిధంబునా
 రాయణుడు నారమనకుంజెప్పిన తెరంగునవినుక నియిట్లనియె || ౧ || సీ॥ జయజయహరి దేవనకలజంతువులకుజ్ఞాన ప్రమండు
 వుగాన వారివలనదోషంబులుగలిగిననుగుణనంతానంబుగాఁబరిజ్ఞానశక్తి ముఖ్యమధిపతిపూర్ణతఁజేసిమాయాత్మావశి
 ష్టాదవమకుఁగార్చ్యకారణాత్మకుండవై గణగదగింపుచున్నరీయండు బయోనుహత్కీ డివియామ్నాయములుప్రవ
 ర్తింపుగానఁ || ౧ || క॥ బ్రగుణాత్మకంబైనప్రకృతీతోడయోగమింకయుమాన్వవేయోగిగానఁసంబుజాతమగుప్రగయ
 నినుండి || ౧ || అదియునుంగాక || ౧ || సీ॥ వరమడిజ్ఞానసంపన్నులైనట్టియోగీం ద్రులునుపితనిస్తంధ్రరీలఁబరిదృశ్యమానమై
 భాసిల్లునిన్నహివర్తతమఖిరప్రపంచమెల్ల || ౧ || క॥ బ్రహ్మనూపముగాగఁ దెలియుడు రేంమినిపునుజగద్విలయవేళ
 నవశిష్టాదవగునాననఘనీయంచునీపులవిశ్వేదయవిలయములగుఁగుటతగావామలగుగృద్వికారములుమృత్యాత్మకం
 దైనయస్సవక్షాయతాత్మతవిలి కారణమంబుదాల్చిరీలఁగఁగనియంచుబుద్ధివాక్యగ్రన్మలును || ౧ || క॥ అలవడఁజేయుచు
 సుండురుఁబలుకొనియలఁజెట్టిబడినదవి న్యాసంబులవతనకారణములుగనలవుగ సేవింపుచునుగృతార్థులరకు || ౧ || క॥

లీలంబ్రాకృతపూనుషః కాలాదికనిఖలమగుజగంబులకల్లః॥ మానిస్సనివారకమగుః నీలలితకథానుభానింస్రజేషా
 గః॥) వాగ్విరితనిదానుత పుండ్రపాంథుఃకుశీతలవారిస్రంకిమఃపూరమగుతాంమంబోఽనుకైవడిసంసరణోగృతావ
 ముః స్వేర్వరపునబాయుచుంపిదురునిన్నభజించునుహాత్మకుల్ జరా॥ మరణమనోగుణంబులం గ్రమంబునఁబాయుట సెప్పు
 నేటికి॥) అదియునుంగాక॥) సీ॥ అనయంబుదేహినిత్యానిత్యసన్నిత్యులక్షణమునఁబంచకోశవ్యవస్థ॥ అనువృద్ధిబారయును
 నందులోపలనున్న పాణాదిబుద్ధివిజ్ఞానమయములనుచతుష్టోశంబులవ్వలవెలుగొందునానందమాయుండవుగానదేవ॥ సు
 రుచిరన్నప్రకాశుండవునీవర్తిహముగలుటఁజేసికాదెప్రకృష్ట॥ సుహృదహంకారపంచతన్మాత్రగగన॥ వననలేజోంబుభూ
 భూతపంచకాదికలితతత్త్వంబుబ్రహ్మాండకార్యకరణమందు నెపుడుసమర్థంబులగుటజేసి॥) కోరితీరులుభవదను॥ సా
 రంబుననిహవలైకశౌఖ్యంబులఁజెం॥ పారగనందునునుదురు॥ ఫీరజమోస్తమలనంగ దివిజానిపారా॥) సీ॥ నిన్నుననసరిం
 పనేరనికజనులు॥ పవనపూర్ణవర్షశస్త్రీసమితి॥ స్రాతేజేయుచుదురుచ్చస్వసంబులు॥ బలసియ్యాత్మభేదభజనులగుచు॥
 సీ॥ దేవకొందలుసూక్ష్మదృశులై నట్టిమహాశక్తులుబరహ్మండై నవస్పి॥ గామదిలతరుగై నినిమిటికొందఱూరుణుల
 నుసేరనమరుఱునులు॥ లీలంబుననువాడీమార్గతుండవై హృత్ప్రదేశమునఁజరింపుచున్న॥ రుచిరదేహాకాశహపిగా
 భావింశురట్టిహృత్ప్రస్థంబునందు వెడలిలితతమూర్ధవ్యనాసికాగతులనోలి॥ బ్రహ్మరంధ్రంబుబ్రాహ్మపిందవరమపురుష॥ సుసు
 హితానందమయవరంజ్యోతియై నయీసునిగుఱొందిమరిపుట్టలిలక హీత॥) వ॥ మరియువివిధకాస్తాంతర్యతుండై నవా
 యునఖంకుదదతదేపంబునబొరయి కలిత్యశుద్ధుండై తరణమ॥ భావంబునవర్తించుచందంబున స్వసంకల్పకృతంబులై న
 విచిత్రశరీరంబులయందునంతర్యామివై ప్రవేశించితత్త్వద్విచిత్రయోగితంబై నహేయంబునుబొరయక సకలాశ్శక్తిం
 జైయెకరసంబై బ్రహ్మంబై ననిన్ను నైహికాముష్మికఫలసంగి నుంబు లేకవిగతరజోగుణంబులందరికొందఱుభజియింపు
 చుండుదుగదియునుంగాకదేవాభవదీయసంకల్పాద్భీతంబులైనశరీరంబులనుంబ్రవేశించియన్నజీవసమూహంబు నీకుశే
 షభూతంబనితేలిసికొందఱుభవనివారకంబైనశ్రీమత్ప్రచ్ఛరణరవింగంబులు సేవించికృతాస్థులగుదురుమరియును॥) సీ॥
 అనుగురుమమై నయాశ్శక్త్యంబుబ్రవర్తింపురమపివ్యంబులై న॥ యుచికరాశ్శక్త్యావతారములొ భజించియి
 న్ననీభివ్యవధిత॥ మనుసుభాంభోనిధివగమానముసేవిత్రాణవిద్యలై కెలయుచుండి॥ మోక్షంబుబుద్ధినపేక్షింపనొల్ల
 గుమరియిగొందఱుభవచ్చరణచంక॥ జనులుదరినిభిఞ్ఞశములై నహసల॥ వక సుమెదిభాగవతజరముల॥ మెనరువాగు
 ప్రకటయోగిజనావై న॥) సృష్టియై క్షిరరాష్ట్రలయ॥ ఉ॥) సీ॥ గుణవీరరములమృతభక్తిభవన్యతంబులై జెందగనివ
 దాబ్రులు సేవిభజింపుచుదక్షిణాక్షులై యుండుగుణోత్తీతసుఖోలిపరిందిభావన్నదాబ్జముల్॥ సాండుగంగాల్వ లేక
 నిలఁబుట్టుచుగాచ్చుచుచుదురవ్యయా॥) వ॥ యననియనూగియోగనహికాశ్శక్తులై నమనీంధ్రులుగిరిధమునంద
 లంచుడై న్యవసుధావరముశ్వేపురంపశీంశ్రుభో॥ గములనమెప్పుబాహువులుగిలిగిమియ్యభజించుగోపికల్॥ గృహము
 ననేమునుకసరియిగా మేభవగోస్థవకంబుజొదరా॥) స॥ అగమిదాత్మభవత్ప్రవహములబ్రత్యక్షంబునంగాననేవస్వ
 రికింబోలదునా స్త్రసూచరుండవై నర్థింపవీసృష్టిము॥) ధరసగ్రపుండవై ననీవలననీధాతాద్యశక్తిర్వై జనిం దిరిసి
 న్నంగకమున్నెలుంగఁగలమేదిసింపనేనచ్చుతా॥) వ॥ అట్టినిన్నుంబరనూలుకారణవాదులైనకణ్వగౌతమాదులునుప్ర
 కృతీకారణవాదులైనసాంఖ్యిలునుదేహేత్తవాదులైనబౌద్ధులునువివిధంబులైనసమగ్రంబులచేత బరస్పరావ్యాహ
 తంబులైనమతంబులుదవతుతమతతర్కవాదంబులసమర్థింపుచునిన్నుండెలియలేరు నహాభాగ్యవంతులైనయోగింధ్రు
 లకనిపుప్రత్యక్షంబైననిదియిన్నియవతత్వంబులనికానవచ్చువేడియుఁగొందఱిసదరావరవప్రభూతంబులనునంతర్యా
 మివై నర్వంబునీవయగుటందెలియ లేకనిత్యంబనియునువివరీకబుద్ధిందెలియుదురుగానిభవదీయ దివ్యశక్త్యంబునికగం
 బుగఁడెలియనేరరుకొందఱుజగద్రుతితుండవుగానజగద్రూపమండవై ననిన్నుంకలకమనటకర్తాదివిధ భూమణభేం
 బులంగనకంబునిజన్మరూపంబువిడవకవర్తించుచందంబునజగద్రూపమగుతుండవయ్యునునిఖలహేతుప్రకృతికకభ్యా
 నగుతాత్మకుండవై యుండుచువనియాత్మవిదులైనవారుడెలియుదురదియునుంగాక॥) స॥ వనజాతాత్మభవన్నదాబ్జయి
 గసేవానవులై నట్టియజ్జవముల్ హృత్ప్రశరీరంబుదగ్గినునంపారాంబుధిదాదిపావనశైలోకములంబునీతములుగావ
 త్రింపుచున్వీర్యశోభనమై యొప్పేడిముక్తిబొందుదురుశుభదైవ్యభావోపేతలైను॥ మిమునదృక్రీభజింపమొక్కిలదు

‘శ్రేష్ఠాశ్రమైర్విధానైః ప్రాతః సమస్తానాం బ్రాతః శ్రేణిబంధించుచుండును । నమనః జెక్కుగు నామరూపములచేత
 తావాంబంధించి మగ్ధుని సారవయోధిఁ ద్రోసి వుదరితగ్రంజాతపత్రేక్షణః॥’ ౧॥ దేవాక్యములంబులైన పాశిపా
 దంబులు లేని వాడవయ్యును నస్తతం త్రుండవు బ్రహ్మదులు భవస్వరతం త్రులై యుండుడు గుప్తపరమాపంబులుం గలచేతన
 కోటికిని వుదరించుచును తవు కావునీ కృపావలొకి నంబుగలవాకి మోక్షంబుకరస్థిత. జై యుండ భవశ్రుపావలొక
 నంబు లేనిక మృత్యులు నస్తాశ్చులై మరలించుకొని జన్మపులు దేవదర్శ్యము వ్యస్తావకాశిరంబులు సాద్వియులు నాపులే
 యుండురంబును నీవు మపు కదంత రాత్మవసుచు నున్నావు ॥ క॥ నందంబు సోయగ జలబు మృగములు సరంబు జిహ్వాపుసోలికె
 గలయొత్తిన నాదిదేహములలో వదలక వర్తింతు నాత్మవర్తము లోక ॥ ౧॥ ప్రత్యయ వేళనీవు భరియింతు వంతకుఁ గార
 ణంబగుటఁ గవలనా భాగ్య పారిజాతభవ నూనిది మరల నేతము జన్మ దైత్య నాశకృష్ణ ॥ ౨॥ అనఁ ఘటతేంద్రియస్పృగుల
 య్యును జంపలమై నమాననంబు బనుతురంగంబునీ భవహింసాద్విచేతన నూని ॥ ౩॥ అనఁ ద్రియస్పృగుల
 చు ముక్తి సామంతుల భమేయమవుచు లేమి కవగలరొండె నాత్మలు పూరింప ॥ ౪॥ ౫॥ గురువదవంక జాతములు గొ
 ల్పని వారలు వోన వోనిన సరణుఁగర్హరరహింబగు నావనమగ్రహంబు బేహరిగఁజూచి ను సరభ వాంబు నిలనము
 నుండుచు మరలఁ బురుషాది తాత్పర్యవర్తిగ్రాహుడై తన రాంబు మైగ ॥ ౬॥ ౭॥ గురగృహాత్మగృహిని విషయిఁగున
 సుఖాన్తఁడగుచు నేహన జాడని నిర్భజింతు మవాచ భవాద్విగ్రహంబు న్నికుమరఁడేరలేడు ॥ ౮॥ ౯॥ జగత్పైగల
 తీర్థస్థానంబుల నెల్లఁ బాశ్రవ్య నవర్తన స్ఫురితులగుచుఁ గాఁబోలినీయిండు బర్హత్యములు లేక భక్తానానానోకహంబున గు
 భవత్పూర్ణాబ్జయ్యుని శంబు సేవించి భవపాశముల నెల్లఁ బారదోలింప నత్తై యృచ్ఛా లాభభువ మేరుపనుము గాఁగై
 కొని సాధులగుచు పాదోద్ధంబుగలన హాభాగవతజానీనా గృహాత్మయై న్నియోగిజగు ॥ వారకెన్నడు సేవించు మాకు
 పాండుఁడై బ్రహ్మలానందహయ మోక్షుడవగుచున్నాము ॥ ౧౦॥ స శైవప్రస్థావలంబు న్నందై నయోజని త్తనత్త గావల
 యునదియెల్లని నగనకోత్సన్నంబులై సభూఁ ణంబులు నకనుయంబులై కానంబుచు వందంబున ననిసాంఖ్యుండు వలికినవి
 నియదై వ్రతవాదియై న్నియోజనియై న్నందంబు గాదెయునత్తుం గాదనువర్తి లేక వాప్రియమంబుని త్తనత్తంబై నల్ప
 హ్మంబునందుండరహితంబుం గావునం బ్రపంచంబు మిక్కిలియనిరూపించిన నాప్రపంచంబు బ్రహ్మవిశేషణంబై కా
 ర్యకారణావస్థలం గలిగియున్న నతమాత్రంబున మిక్కిలిగా నేరమతి ప్రపంచంబునకుం గార్హకారణావస్థలు నిర్వింబులు
 గావున అపస్తావ్యయము క్తంబైన ప్రపంచంబున శ్యాంబుని వెండియునదై వ్వియిల్లున బహుగ్రంథత్ర తిపాతితంబైన జగత్తు
 ధ్యాత్వంబు లేమియొగినిన నదియునుం గర్హవశులై నజమలరవిద్యా ప్రతిపాదకంబైన శక్తిగ్రంథేన మేనంబైన భారత యుంధవరం
 పగావ్యవహారంబునం జేసి భగవంతుని కారణావస్థలయందును బ్రహ్మవిశేషణంబైన సూక్ష్మరూపంబునం బ్రపంచం
 బునదై యుండును ననత్తంబు బాధాయోగంబు గావున నీవు విశేషణంబై యుండు నునీవు దేహగతుండైన దేహియందునం
 తర్వామి వయ్యంగర్హఫలంబులంబొరయక గర్హఫలభోక్తయై నజీవున సూక్ష్మభూతగవై యుండుడు వటినిన్ను నజ్ఞులైన
 మానవులు నిజకంఠలగ్నంబైన నకలికాహుతి త్యసహింసాత్మకంబైన వెలుంగుచున్న నుం గానకవర్తింతు తేరంగున హృదయవత్తు
 నాధ్యంబున ననతతేజోవిరాజమానుండై ప్రకాశించునిన్నుండెలియలేరునకల బ్రహ్మండ నాయకుండవై ననీయుండువు
 తులుము బ్రవృత్తిం బ్రవర్తింతునీ శ్రుత్యుని దేవతలు నారాయణుభవించిందిని తేరంగున నననగనుండు మామగ్గులకొం
 గించిన ప్రకారగిని నారాజయుషి నారదునకుం జెప్పిన నస్తావత్తుండును నజ్ఞుండునై నేద వ్యాసమనిండు నకునువ
 వ్యసించెనయ్యర్థంబునతండు హంబు జెప్పిన నిధంబుననీకుం జెప్పినీయింపాభ్యాసంబునకలవేదశాస్త్రపురాణేతి హాససా
 రంబువనిచు త్తుల్యంబునింబలింతు వారునువని వారునువిగతకల్మషులై యిహపరసౌఖ్యంబుల నెండువర్తింతురని చెప్పినశు

— శ్రీ విష్ణుసేవాప్రాశస్త్యంబుచెప్పుట. ౬ —

కయోగిండు నరరాజయోగిండు ంధిర్బునియె॥ చు॥ మునినాథోత్తమదేవదారపులొకముక్తంబిసేవించువా॥ రనయం
 బుగబహువస్తునంపదల సాహ్యం నందులై యుండవచ్చునజా గాయురమామసావిభుల శేవ్యస్థక్తి సేవించున॥ స్తునివర్య
 త్ గమంబేదతలక గతంబుగా కొలుంగింప వేగి॥ నాపున శు॥ యోగినరనాథుఁడగుగొంపిను మెలుంగుంతుండదిగ్ధము
 డెలియింపున శక్తిసహితుండు గాలకంధరుండు దాసేనుతగుణక్రియాన్వితుఁడుగాన॥ రాగాదియొత్త మైరాగిల్లునంపదలత

నిగొలుచువారందుచుండురమ్యకుబరముననతుగుణాతితుంబురుమీర్తమునీనాదిపురుషుననఘుఁ | నర్థభవముంచుతారూ
 రాగాదిరిహితుఁబగుచుడిపింతుఁడెంతయుననఘచరితః | ధర్మసంపదండశస్వమేధంబుచేసిపివసపాత్మికభవముల్ ప్రీతితో
 డ||౩||నారదనయమీంధ్రువలనన్వివహుండియంతరంబపంకేరుహనాభుఁజూచియడిగెగదగనివృక్షనివునన్నునిండా
 లింభక్తిమైనడిగినల్లయరంఘనుముదహాసంసాగ్ధానోయఁడై పలికెఁబాండుతనూభవుతోడఁజెచ్చరఁ|| సీమనుమ
 తీనాధయెవ్వఁమీదనాకనుగ్రహబుద్ధిప్రేమమునాఘనునివిశ్వామంతయొగ్రమముననవహరించినవాడుగదసహీనుఁడగుచు
 మంతావసాంబువిడుతురుబంధులవిద్విగమునసెందిలియై చేయనదిలేకయభులకార్యః | భాగంబులుడిగిమధ్యక్తులతోమైత్రి
 నెరపుచుఁజ్ఞాననిరతుఁడగుచుఁబిదవవాడవృథానగదపవమునాత్మఁబరగిశ్రీవిష్ణులొకనంప్రాప్తిసెందుఁగానఁజుతేవ
 మిగులచుష్కరమటంచువదలిభజియుతురితరదేవతలనెపుడు||౩|| సేవింపవారునవకుంఁగావించినశోభనములుగనినిజ

— జిత్తి శివద్రోహంబు సేయబూనినవృతానురంఘవిష్ణుమాయచేమడుసుట, శిశి —

ములుగాఁభావించివారుచరుతుఁ | భావములగృతఘృష్టత్రిఁబనితవపనిగ||౩|| మెలగుచునుండురుదీలికఁగలదొకయ
 కి హానమిపుడుఁగైకొనినీర్తఁ | దెలియఁగజెప్పెనదానసనలవమనీవకుగుత్రశ్శక్తిగునుత్తరముఁ|| క|| శుశుండునదైత్యు
 నితనయొండుఁ | వృశుండునువాఁడొకఁడుమర్రివేకుండునుజని | ప్రకరములనలవఁదెరువున | మెకనాఁబొదిగుండివల్లయొగిం
 గనుచుఁ||౩||కరములుమోడివిహానిశ్వరనారదలలితధీవిశారదనన్నుఁ | గరుణించియానతీసుభ | కరులగుహరిహర
 హిరణ్యగర్భులలోనఁ || గీ|| కణఁగితిబుజీస్రృకాలంబులోఁదన | యిష్టమైనవరములిచ్చునట్టి | దైవమేవ్వఁడనినదానపుఁ
 గనుగొని | ముఁగవగుడువలికెముదముతోడ||౩|| వ | వినముడుగ్గుణమగుణంబులలోమెకఁటియెచ్చటంగలుగునచ్చటనతు
 ణంబకోపప్రసాదఫలంబులుచూపువాడమృత్యుర్వరయందునుఫలలోచనంఁడివిష్ణుంబుదెలిసినవారై బాణాసురదశకంధ
 రులు సమగ్రభక్తియుప్రైసేరించియనమానసామ్రాజ్యవైభవంబులసెందిత్రసిద్ధులైరట్లుగావుననీవును నమ్మహా
 త్మ్యునిసేరింపుమతనివలననమిత్రఫలంబులువేగంబుప్రాప్తంబయ్యెడిసన్మెప్పిననరండుఁజూచు|| సీ|| దీపింతుకేవారతీర్థంబు
 ననునేగియతిసాహసాన్యకంఁడైనయమరలోకములైఁటగందనాకాలకంగరువరమనినచి కావరునిగూర్చి | తనమేనికండ
 లున్దండుడైఁచిండించియిగ్నాకాహుగులుగానలరవేల్చివర్షకారాత్రిత్యడంగుగాకున్నజడియకన్ద్రవానరములందు |
 బూనితద్రీర్ణమునగృతస్నాననుడగుచు | కెడలుగృత్యువుకోరనావెలయునట్టి | గండగొడ్డంటఁదననన్దకంబుదునుముఁకొ
 నగఁబూనిననయ్యగ్నిగుండమాన|| క|| ఆలరుగుగవెలుపడిగున్రుఁడుఁగరుణవలిగ్నంకవానికరమాన్యకరాంబురుహమునఁ
 బట్టితెగువకుఁజొరవలవచుమెచ్చునచ్చెనుసహితవరితా|| క|| నీనుడిబొడమనకోరికె | లేమైననువేడుమిపుడయచ్చెదన
 నినఁ | దాననమునసంతనపడియాగునుజాశేనుఁడుహరువదాంబుజములకుఁ || గీ|| వందనంబాచరించియోయిందుమగు
 టఁఫాలలోచనవరదనుతావశీతలము | సేను నెవ్వరితలమీదనిడినవాని | మున్నకమునూటుప్రయ్యలైవడియనివె || క|| అనివే
 డిననమ్మటమఁగినిదనరానినవివివివిభాహితుకోరినవరముడడయొకిచ్చిన | దనుజాఁకుదద్యకవోతుఁదాజేయుటకుఁ ||
 లతుణంబవరదానగర్వంబునున్నృత్యంఁడైకడగి|| క|| ఆహారున్దకమునఁగడు | సాహసమునఁజేయవెల్లజడియకఁగది
 యిన్నోహూతనమెచ్చులుదని | కాహామైవచ్చెననుచునభవుఁడభీతిఁ|| క|| దనుజాఁకుదనవెనువెంటఁ | జనుచేమల్లొ
 కములునుసంధ్రానముగైకొనిపారసురలుమనములఁదనికీరిదానికని | బ్రతిదిఘానినములేదు || అట్లుచరిచని || సీ|| నిరుప
 మానందమై శిఖిలలోకములకునవలయై యవ్యుతవగాళ్లుఁదనరి | దినకగదంధ్రదీధితులకుఁజొరరాకనలలిత సహజలేజ
 మునవెలుగుననధికంబగుశుద్ధసత్త్వగిర్విష్ణుమైకరమొప్పుయోగింద్రగవ్యమగుచు | హరిపదధ్యానపారాయణులైతనత
 డ్దానులకలరునివాసమగుచు | బ్రవినులానంతతేజోఽరాజమాన | నివృణోహీమకతితనందీప్తభవ్య | సాధమంటవతోర
 ణస్తంభావీపులగోపురాశీర్ణమమునైకుంతపురము || వ || కనుంగొనియన్ముహూప్తానంబుఁదాయంజనుటయునవ్వంఁడనికా
 ట్టుండఁబడవై భవంబునంగుండలిశ్వరభోగతల్పంబునంబరమానంద కండలితవృద్ధయారవిందుఁడైయందిరానయనచ
 కోరంబులనిజగుండహాససాంధ్రచంద్రకావితలంఁచేల్చుచునార్థభక్తవరతుణంబుపనిగామెలంగుచువిడిచిదోదంబులం
 దగిలియుండియఘాలలోకమండన్దనుజపాలునకుండలంపకనిచ్చినవరంబుతనతలమీదవచ్చినంగలంగిచనుదెంచుట దనది
 వృద్ధిత్తంబుననెఱింగియక్రాలకంధరునియవస్థనివారింపందలంచియియ్యిందిరాదేవితోడివి సొదంబు చాలించియప్పడు ||

(శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము-దశమస్కంధము-ఉత్తర భాగము.)

సింహాపింఛనవితోడ ప్రస్తరించెనామేనువనిడిముఁజును దగువట్టుగొడగుధవ శాంశురుచిజన్నిదంబునుదినన్ననిదండంబు
 సేకగమండలంబువనపుగోవిందుజిల్పినట్టేవర్ధనమునురాజతంజైనమ్మగాజనంబు। గూల్కానుశిగయను త్రేలుమారట
 గోవివేలిబొట్టునుత్రేళ్ళిదర్శనదనరండిఁ ఘోషపువాహననమానా కాంఠిఁజెలువైనదియమ్మత క్రమమెలర్చుక శబురగ
 ట్టనపువటుక వేపంబుదాల్చినచ్చియానీచదానవవగుజేరి॥వ॥తైతవంబునతనికనమసగ్గరించినృదుముఘర భావగం
 బులననయింపుచునయ్యనురాధమునక్కిల్లియెనివ్వింబునమాన్యపతి శ్రాంతృదవై యింతరూరంజేలచనుదెంచితి నకల
 సోఽభ్యుకారణంజైన యీకఁ తిరంబునరర్థకంబు పేసేవృథాయానంబునదుఃఖ పరుపంచగు నేయియ్యడంగొంతదవపువిశ్రమిం
 పుమీ ప్రయాణంబునంగతంజెయ్యదికవలవృత్తముండవు గాక నీయ్యవసాయ నెఱింగింపుచుని మృదుశుభురంబుగాఁ
 బలికినెన్నుహోమనిసుధారనతుల్యంబులై నవాన్యంబులుపిఱసంతసల్లియుమ్మితితాత సువాదనపూనినకార్యంబునకెఱుం
 గించిన॥చ॥హరిదరహాన మొప్పఁబిడితాత నుగఁగెనిరిపల్కెదాన వే॥ శ్వరమునదహుశాపమునఁజాలపిశాచపతాటసూ
 నృతఁసురరణముఁమానినతతముబొంకనునుండఁబుగారిమాటని॥ వరయక వెంట నేగఁచగదాతనిసేతలుమాటవెంత లే॥
 గీ॥జనుమతక నేనినెరివన తలమీద నీకరంబుమోపనీకదలగి॥వచ్చునొబునినెడవలనబ్రత్యయమునుదగుల నేమికలదు
 దనుజవర్ష॥గీ॥అశువితోడవతనినంబంగఁబనిగాదు॥కాటుచేయగడగికిరము వార్చియింతని వెంట వేహ నరుగుచు వేసిపు॥నవ
 తలంబఁచగులనురనాన॥మ॥అతివశ్యంకలుమానిసాన్యనినదై త్యాగారిమాయాపిమోహితుఁడై విస్మయ సేరితా
 మనమున నేపానివాదాక్ష సానిజతలంబుఁదననెత్తిమోహినితానేలఁ వెనంగూలె॥ శుభ దంభోహినినిడించు
 మహాక్షోణీధరంబోయన॥వ॥అల్లుతలతలనూలు ప్రయ్యలై నేలంగూలినియసురంగనియిప్పుఁ॥కి॥సురలను గాంతప
 మీరనువరహంధార ప్రమానవర్షములొలిగిగరిసిరికములంబైకిని మొరసెనెరుచుండుభి ప్రముబుగూర్చొబుల్ ॥వ॥
 సాడిరిగంధర్వశ్రములొడిదివిరపురలంబోవ్యవ్యముగఁగూడిరిగ్రహములుభయముల విడికిమునిగోబులంబువినుల
 చరిత్రా॥కి॥మురహారుఁడెలవత్వైలయగఁగబురహారుఁడగజూపిపకెళుతేవ్యరయూ॥ నరభోజమండనికీ॥ త్తరినెగ్గొన
 రించడలఁచితానేపాలిసె॥వ॥అదియట్టికాదెయిజ్ఞుఁబుననధికంజై నవానికనవకారంబుగావించిన మానపులఁ కు
 భంబుగలుగు నేయిదియునుగాక జగదుగుండవగునీ వక్షుఁడలంతుక వైశ్ణవృండువైరియులంజెప్ప నేలన్దహుప్తి భులిట్టి
 వరంబలిమ్ముకర్ణంబుగాదనియప్పుగాంతపనిహిష్టి యినినతఁడుమురాంతపనిన నేకఁడలంబులనభినందించినజానానంబు
 నను జనియెనఁజెప్పియిట్లయె॥కి॥ మానవనాయకయాయాభాన్యనముచుచిరసుమనఁఘనపుణ్యునినిత్యానంకనాభ్య

— శ్రీ భృగవ సాహిత్య శ్రీ మూర్తుల సా శస్త్రస్థంబుకోకింతులంబోపుట —

ములుజె ॥ ఘానుమరలమిదముక్తిబొందుకులెమి॥అనిచెప్పిశుకయోగిం ద్రుంపఁబడిననైంఁద్రునకెల్లనియె॥కి॥జన
 నాయకయింకంబురాతనవృత్తంబొకటినిసంఘ నెఱిగింతు॥విను మురహాహిచులఁజెందినమునజనులునునరన్ద్రతీనది
 సొంత॥కి॥చిత్రశ్రీయలావుగన॥ గ్రృహపులసెనరింపనచటగైకొనిలట్టి॥వలిభావపిగానహులొనరులితముగ నె
 వ్వఁడధిపఁడంతవలొన॥వ॥ఇట్లుతలపోసగన్వనాత్వంబంతయుండెలిసిరిచ్చనిభృగువహామునినమ్మవుగు వేల్పులక
 దంపంబినన గ్రాపహాత్తముండుచనిచనిముండట॥కి॥జలరహసంజాతునభా॥ స్థలమునకు నేగియితగినత్వగుణంబు॥
 డెలియటతై ను వందన॥ములుసేయకనున్ననజొడుముసమునయనఁచు॥కి॥మనము నగలగ వుభృగుదన॥ తనుజాతుం
 డగుటబుద్ధిఁజలదినవాడై ॥ ఘనరోషస్ఫుగిరాగిని॥నయముశాంతోడములనబ్బనవాడై॥చ॥హాహితతహాధనుండు
 మునిమండనుఁడయ్యెడబాని వెండియున్నహిమభిగూఁడుగానరజతాత్రికినేగియునగ్గిరిండుపైఁచిహినహయూభ శేభ
 రుఁడువర్షయుదానునువి శ్రమింపుచు॥ ద్రుమీణతనూభపుండుచనుడెంచుటాత్మకల మోహమందుచు॥కి॥కి॥నగొ
 నిత్రాత్యసేనసాంబునఁగొలింజేర్చుననుచుముకఁగఁటిరయింబున సేమతేగినిముగిరు॥ ద్రునియందులనత్వగుణముడెలి
 యుటకొరకై॥ అతనిగైకొనిక యూరకంపిస॥ఉ॥అనిలలాంబుపండుగవలానననందనుఁడొదిగూరికాలానలరోహ వేగ
 భయదాత్మిఁదాల్చిననుస్ఫులింగనం॥ తానములొలగఁకూలమునఁదాపనముఘ్నుసురంబు వ్రేయగాఁక బూనినఁదారవ్రతీ
 రమణోభోరునద్రమసాద్విచెచ్చెర॥కి॥తనవిభవపాదములవలదనముం గాఁచిననుచిశ్రీయములన॥త్యునలూను
 నికోపముమాన్యుననన్దనినాభంబుచిలనిలువకఁజనియె॥సి॥సోలుపొందువై కుంతపురమునకర్ణితోఁజనియందునఘడికై

(శ్రీమదాంధ్రభాగవతము-దశమస్కంధము-ఉత్తరభాగము.)

శ్రీవర్గ మొప్పగినవా లొంగవర్గం గతుడై ముఖించునక్తా స్తుభగూమువత్తు స్తలంబు దనవాదమునఁబట్టుక నైఁదనన్మొట్టా
 న్నడిగివచ్చి మునిజాచినగదరుండు పదముల కెఱిగియోవరువతసోధనయూఁగెననిచ్చుటెఱుగలేకనున్న వాతప్రహరణయై
 చినన్నఁగరుణఁజూచియొదివృతమగిమయన్ను) ర్మిదనముచిరసింహస్వనమునఁగూర్పుండుదివ్యః తాపసోత్తనయభ
 యప్రదానపుణ్యంక) అలఘుపవిత్రభవత్సనఁజుమునునున్నస్వీయజరిరస్థగఁగఁబులులోకపాలరునుబాలుపలరగఁబు
 ల్మృతలనుజేయనగునదరి త్రా) వ) మునింర్రభవచీయపాదాబ్జహంమమృజ్జాంతరంబువగుగుహణంబయెల్లభవదాగమ
 నంబుమాబోటివారికిన్తభవహంబుగాదెయ్యనిస్సంధ్యై సెనిక్కుమనఁగు రాలాంబులననునయించినవఱ్ఱునివరుండు
 లిక్ష్మీనాథునంభాషణంబులకుఁజిక్తంబునంబరమానంబునుమిదియమ్మకుంచునంతకర్త్యాణనఁజెనిచ్చినభిందించియ
 నందబాష్పధాగానీక్రకసోలుండునచున్నక్రపాఠవిశ్వంసనమొక వలుక నేరకయతనిచేతనామంత్రిణంబువడఁపర
 లినరన్నతీలరంబుననున్నమునలనన్నిదిరంజనుదెంచివారిలం నుంగొన్) స) మునినాయకులందఁడనసోయివచ్చిన తెరగు
 నుకనమాదిప్రప్తమైర్మమూఁడుమూర్తులవిధంబును నెఱిగించివినివారుకునుములవిన్యయంబునందిచ్చింబులనందేహములు
 వానిచ్చియూ కాగలిక్ష్మీనతీశుడనువఱ్ఱుండువద్యంఁడభులకర్త్యాణనఁజాకరుదాచినగుక్తాతరసీతుఁడై తత్త్వనిపుంధరీ
 కామూఁజొకఁడుగాకఁగల్గుణుతంపదైవమోఁగఁడనువేరెంబడెయినబుద్ధివిజ్ఞానం లితుండును హరివదాబాధి ను శం
 బున్ద్రగోవిది) వ) అట్లునీవించియవ్యయావందంబై నక్తంబరధామంబునొందిరనిచ్చె నెండియున్మిలయె) స) నం నాధ

శ్రీకృష్ణుని పాత్ర - యిది ప్రస్తుత దేశమున.

[illegible]

న భాగ్యవంతుల సూత్ర వేద నానవయంతై నంజను దెంచిత వ్యక్తుం గి తస్యైకం బెలించినవయ్యెం ద్ర తనయందవ్వడు॥ చ॥
 లలిత శిష్యున చిత్రజ బంబుల నాచమనంబు జేసి సుస్థలమునోల్చి రుద్రులకనన్చు॥ మొక్కి నుచో నై వేదిగి ర్మలభవమత్ర
 దేవతంబు నానమఁచుచలంబి గాఁడివంట బలవడ నెమ్మద్రోచి గియంగి దియించి నుగ్గము ౯॥ కృష్ణ విధంబున గట్టా
 యితఁ జెయవ్వడు॥ ౧॥ ధూమరు వెంటనిమ్ముల నేగి సూరి కాభునంబు ముట్టును బాణవిత॥ ౨॥ చిత్ర విధంబు లునా కాశ పథముధ
 గాతలంబు నేగి రంధ్రముగను॥ కరవంజరముగట్టికొర్యంబు బోపి వంగి పున ప్రసక్తుడై కాంచెయ్యన్చు॥ యెడఁ జుట్టినను గనింపి
 కీంబు ర్మలంబు జనియి చెవచ్చుడ వృక్షజంబు సోయోబోయోగి యెనిబొల్పు ౧౬॥ బొంబెనోడవయూ కాశమునకు నూయి
 జెందినప్పుడు ముఖంబు మెంది భూమి సురు మదిలపింపుచు మురహ గుడికి డన్॥ అప్పుడు చది॥ ౩॥ ముంబునిల్చి ముసుందన్
 నంచు ముని వినుత నందనందనవరమానందర శిరిమచుచుండన్॥ కలదయిత సాంధ్ర కృష్ణ గోవింద హరి॥ ౪॥ అవధరింపు మదే
 వాయు నుండ నెడి సూర్యుడే హీనుండాడినవృథా జంబులు చుమ్మి పుత్రుంగోలువడి బెల నైన నన్ను నేమంచు నిఖిల శోభన్
 త్తీర్థిలయంబులకుం బృథావ హీను గూతుండ నై ననిపునవృద్ధు డవయ్యి వారిలంబాచక జూమచుండ నెక్కు ననున్య
 మాత్మ యెడ దీర్చుంజులెడ వాడుగలం డేయని వెండియు॥ ౫॥ ఎక్కడి పాంతుతనూభువు॥ డెక్కడి విలుకావ మీకెక్కడి
 నత్వంబెక్కడి గాఁడివముచున కెక్కడి వ్యాప్త నమి యేమన వచ్చు॥ ౬॥ కల ననోడు నిందించినయయ్యెన్దనుడు
 చాలఁజడిముడివచ్చు॥ చరచిద్యమహిను పెంపుచు॥ జనియె నెవ్వరండ పాణి నననంబునను॥ ౭॥ చనియంచు భారుణీసు
 రితనయులు లేకుంటఁ జెలినతడయ్యకనిం ద్రాగి న్నిర్మల వగుణమీరణ॥ ధనదేశానలయములు వగబరికించె॥ వెడి
 యు॥ ౮॥ చరసురయత్కించుపురు నాగనికాచరసిక సాధ్యుభా చరవిహగేంద్ర సుహృద్ పితాచని వానములండురొసఁగా॥ సు
 రనుతు లేనట్టిగతి చొప్పుడపంతులంబాచిక్కున్చు॥ ౯॥ చరశికి నేను దెంచి జెడివయగనగ్ని సారంగంబూనినె॥ ౧౦॥ వృత్తివిధం
 బంతయు నెఱింగియుమ్ము గాంతనంతుని ప్రచందను పసింజూ పెరననియించుంబు సారసంధవతనిది వారిందియవ్వడు॥ ౧౧॥
 సుందరదివ్యరత్నగుడికో భిక్షు తనరాసుకాంచన స్వందనంబుజూపుఁ మదయాచలమెమ్మనింబువోవఁబా॥ రంధరి
 దాసు నెక్కితనరత్నము దిగితితఁజ వెలుంగగ్గి॥ విమంచు దారలీలజ నెది ప్రతనాజగ వేద శాఖయై ॥ ౧౨॥ చనిపుర గౌర్య
 దుర్గవజానవదాచలవక్త్రంబు భూతనదనదీపవర్ణయై తక్షిణంతయు దాటికొన్న వారిని ధులీప్రభంబులగిరి ప్రకరం
 బులను న్దరించి మే॥ గురగము నాన్త్రమించుచు నుర్దుగతి తొరథ మేగెన్దరి॥ ౧౩॥ చ॥ వనలక భూరింతతననండులమందరి
 యంగఁబోల్చి సాహసముచలంబోవఁబోవగ భయంకరమై వదిగోచరింపమి॥ వసుచుతి మోగరిల్లిరవజులు మార్గముద
 ప్పినిల్చిన్చ॥ బిసరుహవ శ్రలోచనుడు భేద్యతనఁపలంబువాపగ ౧౪॥ ౧౫॥ బాలభాన ప్రభాభానమానద్యుతింకర మొప్పు
 నిజరథాంగంబులు నపనన్చు హాన్త్రంబేదిచ్చుఁ జీకటి నెల్లనటిముటి నందందనరికించెది॥ యగ్ర భాగంబున నురుతిరగఁగ సే నా
 మార్గమున నిజస్వందనంబుగ కవడఁచోలియాకి డిదిత మోభూమిగడవముందఁజగడగానరాక॥ మిక్కిలఁటగృష్ణులనుమిటి
 మిల్లుగొలిపి వదల వెలుగొండుదివ్య తేజంబుజూచి॥ మొనసి గాఁడివిగన్నులు మూసిగొనుచు॥ రాత్రి భయనందింకొంతదవ్వ
 రియియిగి॥ గిగడది మర్వార మారతోత్రంబుఁ ధూత॥ చటుల నర్వంకి మోక్షభీకణిభీర॥ వారిభూరంబు సాచ్చిత్సేన రనధ్య॥
 భాగము నకోటి సూర్యుల ప్రభులు వెలుగ॥ ౧౬॥ అది కురియుచుంజూగుదివ్య నశింహాన్త్రంభాభిరామంబును అలంబితకమ
 నీ మనూత్తరత్నమూరి కాలంకృతంబును భావశోభిణయూభాగవ్యంబును ననంకిత జౌమిగా జిజంబును పురరావ్యైరహి
 తమార్గంబును తెల్ల శివ్యగదాయకంబును అవ్యయంబును అత్యున్నతంబును అనూపపిపావంబును పరమయోగిం ద్రగవ్యం
 బును పరమభాగవతని వానంబు నై యొప్పనన్దివ్య భానంబునంబు॥ ౧౭॥ సాంధ్ర శరవృద్ధుల చంద్రి కాకర్పూరనీలకంఠరా
 భదేహును మరదిండిది లేచివ లేంద్ర నీలమృతిగిరర మొప్పు మేవకకంఠనమి॥ నరగుణాంశులంబా సురపద్మ రాగవిన్యస్తన
 హస్తోరుహస్థకములు విప్రసాన సోధతవిషధూను లేఖలీలంజూపటిక నాసుకులును॥ కలిత సాయంతనజ్వలజ్వలనకుం
 డములవిడచి చువేడిచూపులునుగలిగి గూరికల కౌగిలిన భాకారహమరం॥ బరగుభోగిం ద్ర భోగతల్పంబునంబు॥ సుఖా
 సిచందై యొన్నవాని దాయంజవనవ్వడు॥ ౧౮॥ నజలనీలాంబుదశ్యమాయమానాంగునాశ్రితావరముదితాంతరంగి న
 నకాదియోగి హృద్వనజమరా లేచు ముఖపద్మనుడితఁ పూర్ణదగ్రుంగి వనియనిఖిల జగద్ధితచారి త్రుల త్రయోచనం
 ఫలవత్త నేత్రునిందిరా హృదయా రందిరా రుణోల్లాసు శ్రీకృష్ణ పీఠకాశీయ వాసు హరకుండలకటకేయూర మకుటంకం

కణాంగదనుగీను ద్రికావినూర్షురగ్ననూపురకాంబీవిరాజమానుభవమహావ్యవస్థామనస్కృతసోమ||వమరియ్యసేవం
దనాదిమునిజనంతతసేవతునానందకంఠితహృదయారవిందునరవిందవాసినివసంధరాసుందరినమేతునారదయోగిం
ద్ర.స.కీరనానండునవవృథానెగి ఘురనంతునప్రమేయనజగునపికానువాదినుభ్యాంతరహేతుభవలయాతీతుఁ గరుణా
సుధానమప్రసవ్యుత సహాయభావుఁ బరమపురుషుఁడుగోమోక్షముఁ బులకజగముత్త ద్విస్థితిలయకారణుఁడవచిత్త్యరున
ప్రభుఁడొస్తభశ్రీవత్సవతుశంఖచక్రగదాపన్నశాఙాఁడివివృపాః||నునర్వతక్త్రీసేవితుఁబరమేష్ఠి జనసంఘనారా
యణుఁగనుంగొనిదంఢప్రణామంబులు సేసికరికఁగులంబులు మొలిచిభక్తీ ప్రార్థనకంబుగానభివందించినయ్యాదిదేవుం
డును వారలంగరుణావాగికనంబులునిగ్గడవలూకించురహస్యసూరంబుతోరంబుగాసాదరంబుగనిట్లనియె||క|| ధరణికి
శ్రేగగుడై త్తులఁబొరిసారివధియించిదగ్గమున్నిలుపుటకై |దరజయించితిరివురు|| నరనారాయణులనంగనాయంశ
మనఁ||క||అరూఢనియః తోఁడెం||పారిశమిమని మ్హిసీం||ప్రలంఘనమాడంశొసినమీవచ్చుటకై|| ధారుణీసురసుతులని
టకుఁడగఁదేవలసె||క|| అనియఃశింభసులనుదో||కొనిపొండనియిచ్చివీడుకొలిపివారలీ||వినుతులఁడెన్న-ఁధమ్ములవి
వపించుచువదలువాసివిప్రునినుతుల||||వ|| తీక్షణీసం||ప్రాప్తమనోరథులైయబ్బావులంపదత్తన్వయోరూపంబుల
తోడఁడెద్దియా బ్రాహ్మణురకునగునించినసతంఘనసంతుష్టాంశగంగుండయ్యెనయ్యవసరంబున|| చ|| అనిమిషనాథ
నందమడచగ్నతీజేఁడుఁగృష్ణతోడఁడా|| జనియవటంగనుంగొనియనర్వతరణ్యునిఁబుండరికనే||శ్రుణిజభావవైభవ
సదున్నతశన్నచానీయకీ||క||నమమునమోదనమిచ్చిమారుచునన్మృతిఁజేసెఘోవరా||గీ|| వారిజామునిభక్తనందా
రునఁఘు||గృష్ణులచిలేమః||శేవపుష్కలఁబరమ||పినుతీసేయమఁదత్సావనజమలం||వందనలూదరించియానందమొం
డె||అంత||వ||పారిశక్యేశుఁడవఁగుఁడాహ్వంఢభవుండామ్నాయనంవేదభూసురముఃశ్చప్రజులఁనహస్తభనవస్తుశ్రే
ణిహాసా||బరిఁగింపుచున్న ముగ్ధనిలుపుచు||బాపాత్మలఁగ్రుంపుచు|| బరమోత్సాహమెలర్పఘోరిశుభవి
భ్రాజుఁడై ద్వారక||గ||జవమిషకముగాఁడెన్న||వనకులుదనుదావగూర్చి||కెడియుక్తి||సెలరింపుచుననురాగము

శ్రీ లీలామానుమవిద్ర హుండగు శ్రీకృష్ణనివర్తానుక్రమమునఁజెలుపుట. శ్రీ

వనమునఁగఱుకొన్నదై శ్లోనగర్దనఁడెలమి||వ||అల్పకృష్ణుండు ద్వారకానగరంబునఁజూజ్యంబగు రాజ్యంబుసేయుచుఁ
బుగంకరవిభావంబునవిగ్రహైందికనకమణిమయః||మోచకులపగోపుర పా||సావ సాధవంద్ర శాలాంగణాది వివిధభవనం
బులందునురంగమస్తంగతరంగఘోలావిఁగోలచూంఠచక్ర వాకకారఁ డవసారసక్రొంఠముజలపిహగిలననుచ్చులి
తగ్గుదనిలదరదనులకఁగులమనుచుగల్గూరచందోహనివ్యంఢమకరందరసపానమఁదవదిందిరిరకులకలగాయక ఝంకార
నినదంబులునునిరంతరవసంతపమయసముదితపల్లవితోరకితబాలరసాలజాలలాలితకినలయనినరఖాదనజాతకురూపా
లాయమానకి మాయకంఠకలకంఠకలరవవృద్ధంగఁఘోషంబులునునితనిజవంతువులనిగ్ధరితసకలజన నయనానందసుం
దరనందితమాకంఠహావ్యఃఫలరంగధ్విగితిఁచుపురసాసాన్వనమమితి రాజకీరశాదికానికరవృండుఘరవచన రచనా
వంశకృత్యంబులునఁగుపురంగ్రీ జనపీఠయోధురఁగుండలపిలిచ్చలలితమణిమయంకసంసుల సౌగంధ్యాను బంధబంధుర
గంధా||మోఽతింఘన వందనావలసానుదేశసంజాతమణిజలమాధవీల తానిసంజపుంజమంబుభక్తింజలగ్రంఢిత నివా
సవిసరవిహారమాణశే బరికాకబగి కావరీపుగ్గనురభిసుమమాలికావరిమళవహుండునుకళిందకన్య కాకల్గిల సందోహ
వరిస్తంధకందలితఁగుండగఁనుండునుచగునుండానిలవిదూషకుఁడేబోపితాభ్యాసితలాలితలగు నేలాలతామితాననముల
నటంబులవిరాజితంబులగుకాసారతీర భానుద్యోతనంబులందునుచారుఘనసారవతీరబాలరసాలసాలనీపతాపేఘజం
బూజంబీరనింబకదంబప్రముమముశ్చిశాఖశాఖాకీన్ఢితలచ్చాహూవరవితమినులచంద్రకాంతోపల వేదికాస్థలములందును
ఊదందిత పింఛవిభాసిత బాలనీలకంఠశేకారవా||గీ||కృష్ణశక్తవహీధరంబులందునులలిత మణిచాలుకానేకపులిసత
లంబులందునుకప్పరంపుదిష్టలనుగగు వేరుచప్పరంబులనువిరదితదారుయంత్రనిబద్ధకలశనిర్వృతయోధారాశీకర పరం
వరానంపాడితనిరంతరహేమంతసమయప్రదేశంబులనుభిదిరారమణుండు మోక్షతపహ ప్రవధూయుక్తంధైయందల
కన్నిరూపులై లలితసౌహామినీలగానమేతనీలనీరదంబులఁడిఁబించుచు||గీ||ఁణుకాకలితదిగ్గజంబునొజరాజిల్లుచు సలిల
కేళీఁహారంబులు మొదలై నలిలాదిమోదంబులునలుపుచునంతఃపురంబునఁ గొలుపున్మయవసరంబున వివిధ వేణువీణాది

వాద్యోనోపగబలునుమంజుగానంబులనుకవిగాయకసూత్రవందిమాగధజననంకిరనంబులను నటనటీజననాట్యంబులను
విమాషకపరిహాసోక్తులనునరససల్లాపమృదుమధురభాషణంబులనుసౌక్ష్యపుష్పము నానందరిసాబ్ధిసౌలలాడు ముండెం
త॥మ॥అరవిందాక్షపదాంబుజాతయగళభావ్యానురాగక్రియా॥ సరిసాలాపవిలాకనానుగతివంత్రోక్తికేళిరత్న॥
దరుణుగ్ నూతుపదారువేలుమహితోత్సాహంబునఁజొక్కె॥ తప్పరైయెండుదలంపనండిరినవి శ్రాంతాత్మలైభూవ
రా॥అదియునుంగాక॥క॥హరినామాంకితమైనగీతమొంటిమోటాలిందిమూఢాత్ములు॥విరతిబొందిఁజాలియుండురట
యాపాతాత్మునిశీంపుచు॥బరిరఁభింపుచునగుచున్ననుచుసంభాషింపుచున్నండును॥దరులనందనమగ్నులొంటికిఁబో
ద్యంబేమిగూపల్లభా॥అనిచెప్పిమరియునిట్లనియె॥ఉ॥వారకగృహఁడిప్పగిదివైదికవృత్తిగృహస్థధర్మమే॥పారగ్రామనిగృ
మునునర్థముగానుమునందుఁజూపుచు॥సౌరికమీరినట్లనులసంగఁటదానియవలసి॥పెప్పన॥ సారిగలిగిమెలంగవువన
త్తునలోకపిండబనార్తమై॥స॥పారియిట్లుగృహమేధియునుచుతోత్రంబోడతపాపాప్రసూదరులను॥మునుని నెలుగఁ
జెప్పినరీ॥నం॥అకగ్నియాపములుదానర్థిదాల్చి॥కొనియొక్కొకామీరినగోయిండురహణం నొసఁపిరియమునైన॥ప
దులేకొడుగులఁజడసెరుక్కి॥శ్యాపిపట్టపహిమలధర్మపులునైన॥నందనులలోనధరణి నెన్నగఁబాహు॥బలపరాక్రమవి
జయసంపత్తిశేష॥మానతాత్ములపడునెనమంపువారి॥నెలుగవినుపింతువినమురాజేంద్రచూ॥వ॥అనియిట్లునువారి
లుప్రహ్వమునఁ బరఁగిదిప్రపద్యాను సాంబుమిత్రబృహద్యాను మిత్రపిండవృక్ అరుణపుష్కరదేవబాహుపుత్రదేవసు
నందనవిత్తభానుపరూధకవినస్కృతులనువాహంబుల బ్రసిద్ధులైరివేండ్లయంద్రివక్త్రయంపుంభవిందినయుష్కోండవ
వాడదనఁజరకుండై నక్యముపాదారవిందసేవారతుండుగుమనారదయోగీంద్రనమశిష్యుండై యుగంధతదివృక్షానబోధా
త్ముండగుచునతఁడు స్రీతూద్రదాసీజనసంసారంజైన్యగణమాత్రంబునముక్తిసంభవించునప్రసార్తతగత్రంబునువైష్ణ
వస్త్రాగ్రాగ్నింఁజెట్టుమధునాదనందనులుబహుప్రజలునుసతికాయాయుక్తలునునలవ్విరక్తవంతులునుబ్రహ్మణ్య
లునైఁజ్ఞానంబొందిరివారిలెక్కఁపెట్టఁబడివేలవత్సరంబులకై నండిరముమున్ననీలెంబింగిది నెట్లుతత్తుమారులకుఁ ద్యా
విశేషంబులునియిమించుగుజనంబులుమూఢకోట్లు నెనుబడెనిమిదివేలుం నూలురదగలిగియుండు రస్యమారులతే
కింప నెవ్వరికిఁవశంబుగాఁదదియుంగాక॥క॥సరివరదేవాసురసంగరమునమునుగిహతులైనక్రవ్యాదినము॥తగ్
రమునలేవ్వరైద్యావరమునజనియించిప్రజలభాగలంబురప॥క॥హరిదద్యధార్థమైనీ ర్దులలనుయమరలమునందు
జరియింపంపింధరనూటొక్కటలఁజెప్రగిరివారినిగణంప బ్రహ్మసంపత్మే॥వ॥అట్లయిచ్చయింబులమాప్తువునరుక్కి
గోదేవియిందుఁబితృసముండునుసంగ్రహజాపిజ్యంభానుండునునైప్రమ్యమునఁ జనియింఁచెనగోరిరిక్కిమాతురునుభాంగి
వలనననిరుద్ధండుదయింఁచెనతనికిమాసలూతశిష్టుండైనవజ్రఁడునంభవింపె నతనికిప్రణామంబుండువుటెవానికి సుఖ
హుండుజ్యోంఁచెనతనికినుగ్రసేనుండుప్రభవఁచెనాతనికితతసేనుండులిగెన్లయవృషిభోజాంధకవంశంబులుపర
మపవిత్రంబులైపుండరికాత్మురికటాక్షగోతులఁజయ్యాననానుగతసరిసాలాపసానాశనక్రీడావిమోఁగంబుల నగిశం
బునంజెందుచునర్హదేవతార్థంబునమాస్తంజెనక్రతువులనరింపుచుం బరమానందకంఠతదితత్తులైరినిచెప్పివేండ్లము॥
మ॥పరమోశ్వాసాముతోడమాధపుండుశుభద్రులఁబూరించు॥మృరళిగాఁమవీరులంజిరికిరంమోసిందిగొంపాంబున॥
దరులేతేతురరణ్యనూములకుఁదస్త్వాన్యంబుగావించియ॥కగరుణావాగ్ధిజివసంపదులెబుఘల్గౌరవ్యవంశాల్గో
మ॥మతి నెవ్వనియినుంఁగిభ్రమగునానంబుగఁజేరితింపిన॥ సురగాంధినిపిన్ననానవులునన్యగోభారినసారయ॥
మ॥త్రులఁద్రోతురుకాలచక్రనుహితానంబజ్జియాకృష్ణుడీ॥క్షీణారంభఁడుగంధఁడియుండియుండ్రుంబుభూవల్ల
భా॥వ॥ఇద్విధంబునంసౌమికాజననమోజాతుండైనక్యమునఁబీలానూనుచు విగ్రహముడైఁజరాజధానియైనద్వార
కాపురంబునమానుషభవంబులగుశ్యాంబులనుబొదలుచుండెనఁచెప్పిమరియునిట్లనియె॥మ॥మనుజేంద్రునయేను
నిరుద్రిజగన్పాంబ్యమైయొప్పుఁజెప్పినమూర్త్యకధానుధారసమసంప్రీతాత్మలైగృక్రిగినిపుణ్యాత్ములుగాంతు
రించునుబుమిన్గృహతనర్హమునైయినయంబుఁమదిగాంతురవ్యతపంజైన్వజైవల్యు॥క॥అనియిట్లుభాగరా
యశిగనమునరాగిల్లవాణిశున్యకంఠజైవ్విధమునసూతుఁడుమనిజనులకెఱుంగింపవాగునంకుతోడ॥క॥సూ
తునిబహువిశములసంప్రీతునిగావించిమహిమఁజెంపారుచువిఖ్యాతికెన్నెగిరిక్కినక॥ధాతగ్గురైరివిద్విదరగిధి

క్రికా॥॥చ॥నరసింహప్రసేత రఘునాథీమమష్టమదాసురేంద్రసంహరణదయావయోధిజనకాత్మభవానసమిత్రభాస్కర
తులవార్ధిచంద్రమిహిరావమధాధరజేశనమృతస్ఫురితచరిత్రభక్తజనహితపూజనీయకా॥॥క॥మారీచభూరి
మాయానీరంధ్రమహాధకారినిరేజమాత్రాక్షురిమణిమితపాదాంబూమహమహిరావతారపుణ్యవిహరా॥) మాని
ని॥శరీరశుభవిరామానర్హాకాధిగామాసురిపుటభీమాసుందరిలొక కామా॥ ధరణివరలలామాతాపన ప్రసక్తిసీమా
సురుదిరగులథామాపార్యపంశాద్విసేమా॥ .....
గవ్య॥—ఇది శ్రీమతేష్వరికి రుణాకలితకవిరావిశ్రేయమంత్రిపుత్రసహజపాండిత్యసోతనామాత్య ప్రణీతంబైన
శ్రీమహాభాగవతంబనుమహాపురాణంబునందు ప్రవృత్తముజన్మంబునశంబులోద్భవగంబునసత్రాజిత్తునకు సూర్యుండు
శంకరాకాశానిచ్చుటయుతనిమిత్రంబునందు సేవనిసంపాదించుచుటయు దానిజాంబవంతు సుమనిమిమాణిక్యం
బుగొనిపోవుటయుగొందుచుండ ప్రసేనునిందుమిమణిగొనిపోయెనని సత్రాజిత్తుండునిందవారోపించుటయు ప్రస్తుండున
న్నిమిత్రంబునజాంబవంతునిందోడిరవణియు క్తంబుగాజాంబవశంకొనివచ్చినివాహంబగుటయు సత్రాజిత్తునకుమణిని
చ్చుటయునశ్యభామావనితయుంబునుపాండవులలాక్షుగృహంబునదగ్గరై నినిమిని వానుచేపుండు బలభద్రునిహితుం
డై హస్తనాపురంబునకురుగుటయుఅక్రూరికితవగ్ధానుమతంబునతతధన్వంతున సత్రాజిత్తుండునిమణిగొనిపోవుటయు
తదగ్ధంబానత్యభానుకిరీచగరంబునకేగివృక్షుననువ్విన్నవించినతండుమరలివనుడెందితదధన్వనిం దుండుటయు బలభ
ద్రుండుమిగిలావగరంబునకుంజుగుటయునందుమర్యోధమండురామనివలనంగదావిద్యనిధ్యసంకుటయుకృష్ణుండున సత్రా
జిత్తునకుంబరలోక త్రియులనకుపుటయుతతధన్వనిమణిదాదివవాడైయగ్రుండుభయంబునంద్వాంకానగరంబుని
డివిపోయినతనిలేమననావృష్టియై నంగృష్ణుండక్రూగురుగులిలిప్పించుటయుదామోచరుండెంత ప్రస్థపురంబునకురుగు
టయునందునమేమండై వృగయానిసాదాగ్ధంబరణ్యంబునకుంజుకాళిందంగొనవచ్చుటయుకాండవ దహనంబును
అగ్నిపురుషుండగునకునకుయరూణీరగావేవవవరకరధ్యంబులనిచ్చుటయు మయుండుధర్మరాజునకు సభగాంచి
యిచ్చుటయుచగధరుండుమరలినిజనగరంబునకురుగుడెందికాళిందనినివాహంబగుటయుమిత్రంబానాజిత్తునిదామిత్ర
గాజన్యలంగ్రహంబునవరియించుటయునరకాసురయుద్ధంబునుతస్యహంబుననుగ్ధాజన్యలంబునవేంబెప్పుట
యునస్వర్గాననంబునకుచిట్టిగుండలంబునిచ్చుటయుపాంజానాహరణ్యంబునవదానవేలరాజన్యలంబునితంబుగు
టయుగుక్కణిచేదీపితలంబంబునుకుక్కిలేస్త్రంబునుప్రస్తుమహారోగ్యునియు తదుగుజన సన్ధ్యయువ్రమ్యమువివా
హంబునుజనిదుష్టవంబునుతస్యినాహార్యంబునుమిషపురంబునకుంజుగుటయుగుక్కిబలభద్రులజానంబునుగుక్కివరయున
బాజానూరుయుద్ధంబునునిస్సౌపాబ్యానంబునుబలభద్రునిఘోషయాత్రయుకాళింద భేదంబునకుగృహంబు పాండ్రక
వాసుదేవకాశిరాజులవిధియందుయుకాశిరాజులత్తుండైననుషీబుడభిచారిపాశానుంబువేల్చుకొనితింజుకృష్ణు
పాలికింబుత్తేదించినదగ్గరంబువేతకృష్ణుషీరసహితంబుగాకాశిపురంబుభస్మంబుసేయుటయుబలభద్రుండువైవత
నగరంబునందుచ్చివించుడనునగుడవియుండుయుసాంబుండుమర్యోధమహానగరంబునకుంజుగుటయుకారత్ర
నింగొనిపోయెచెట్లంబెట్లుయితస్యరాంకంబు తయునారవలనవెలబలభద్రుండునానగరంబునకుంజుగుటయుకారత్ర
లాడినయగోరవవనంబులనుబలభద్రుండుగొనించినాస్త్రపురంబునగలంబుండెందెందులమకుంబులుకారిపుటయుం
బుననంగనాయుక్తంబుగాసాంబునిండెచ్చివచ్చుచుండులభద్రుండుద్వాంకానగరంబునకుంజుచ్చుయునునామంకు
హరిబ దారువేలకన్యకలనొకమహూర్తంబునకుంజుగొనిపులైవవాహంబయ్యెననినితస్యభావంబుడెలియంగోరి
యరుగుడెండుటయుకన్యాకోర్కయందు సూచిమరలివనుటయుజరానధానిచేతబద్ధులైనరాజులృష్టునిపాలికిందూతంబు
త్తేండుటయునారదానినంబునుపాండవులపుత్రయనుసుడిభవకార్యభోధంబునుఇంద్రప్రస్థాగమనంబును ధర్మరాజు
సేయురాజసూయారంభంబునువ్విజయించునుజరానధవధయునురాజబంధమోక్షంబును రాజులూయంబునెఱ
వేట్టుటయుచుశివుపాలవధయునులవభృంబునురాజులూయవైభవవర్మనానహృమానమానసుండై నుగ్ధాననుండు
మయనిగ్నితనభామధ్యంబునగళిః పుట్టంబులుచడియైత్రేభుంబుయతస్మిను క్షవధిధవంబునొదిరారాజునిబలి కగు
గుటయుకృష్ణుండుధర్మరాజు ప్రాధిక్యంబై యావపులననివొన్న సేలలుకాండప్రస్థంబునవసయించుటయు పాష్టండుద

ధ్యోతగ్నబుముఖాంజనస్సోమగ్నజ్వలన్మహాభాగంబు (పింఝగ్లాంత) మునివరులుసంతసెల్లగననయమునంధాక్షుల
 కునుపార్శ్వబయ్యెన్ (పసనిజభక్తు యాదివిఘ్నవిఘ్నమునావపుడుగడ మెప్పెనగ్లాంత)॥ పదితుండైనకలమరుల్లా
 లువలసినై గారమున్వ్యాపిదుగ్ధిదనంయ్యు మెలకరంధులవలగించికలనాదులన్ (దుదిమట్ట వధిమందికృష్ణుఁడ౪
 సతసాక్షుడైయున్నట్లే) ముదుస్సెన్యెందునిధూమి నొ సగనహ్యంబయ్యెనత్యున్నతి॥ ౩౩॥ ఈతిగ్నస్తుంపి నేహ
 రంబాత నాకలత్యుతావస్తాల్పవస్తివా నానామయ్యే ధేనువులంబునై రాత్యునుశివపాపవంతవక్త్ర కంసపాండా
 దికిఁ బునఁబొనరించియు ముక్తగంధుబలబణదించి రయి ॥ ౩౪॥ భుజినిభిష్టఁడనరగావేసినతదభూపాలనంబువరఁజే
 సెన్ (సత్సంబంధావకేంద్రులంబరిగజూపియ్యె) ॥ ౩౫॥ వమెలు శిమదువులనుమఁపి బరిమార్చ నేర్చుకవేరికండునై
 వమి లేదుభవనాంతరమునందు ॥ ౩౬॥ శిశ్నిఁజిజ్ఞాసేత్సంపద్యున్నత వేణుకాననంబువాయువరణాన సెఱిసికొ
 నిననలంబుగవలజై గమించుచుండుంబునయచులంబుల సౌఖ్యస్యవైగానుబాధంబులుగిల్గిదిహాశంబొసర్చెననివి
 ప్రశాంబునూలకారిణంబుగాఁడందించియుండు బులంపించెనెవ కేరమునివరుల రాజేంద్రుగిల్గెయొక్క ॥ ౩౭॥ హరి
 పాపికివలసేనాపరులగుయాచులైకెల్లబాహ్యులకావలయుగల బునంభవించెను ॥ యరయగనంబుమిలేణ్యయా
 నఁయోనేర్పె ॥ ౩౮॥ ఆదిజరపాలులవల్లె పురుషునిపంప రావృ డతమోషముతో ॥ వినుమనిచెప్పగిడెన్ గెనుఁగువరతర
 గంధీవార్ము రాశన్భూతాన్ ॥ ౩౯॥ బహుమనుమల జైవశేరింబుగ్గరియందినమన్దగ్రత్యుండువరమేశ్వరుండుయదు
 వులంబుగి వలపిలంబననయంబుజటావల్లుల పడమధురుసుగుక్రాక్షుభూతభూతణము క్రాముద్రితులును
 క్రిష్ణాది నానగుసును నగు పిన్నామి ॥ ౪౦॥ తగ్గెన్ద్యుమగ్నానభృగుఁడంగీరిన కిశ్వపవానుదేవవాలఖిల్యులత్రివసి
 ష్టవారగానమనిసులుస్సేద్యాన్ ॥ ౪౧॥ యగ్నానకానగరుబువకరుగుడెంచియందు శ్రీఘమనిశ్రీకృష్ణునిగొనుభాభ
 రణునిగుఁడుయొక్క సురకసోలు ॥ ౪౨॥ డగ్ధామరంభోధరగ్నామనిగిగనా నారత్ననసకీరియ నాజానుబాహుని
 రెంధ్రాము ॥ ౪౩॥ శ్రీతరుమీరాశేయవాసురగ్రుణీవయనగోజుదివారు బ్రహ్మదినుసేవ్యపాదవప్సుషున్దగ్ధ
 హాశిష్టనకొమకరియ ॥ ౪౪॥ కిన్ద్యురూపాన్య కౌమరలాంగు నాగవరత్నజై కిష్కాన్దవతితు ॥ ౪౫॥ రికరణానముద్రుని
 ఘనుముముచులు ॥ ౪౬॥ విద్వంసునిరంభములం ॥ ౪౭॥ లడికర్తవ్యసాక్షినిహులసరింపన్ ॥ మెచ్చనికనకాననములనెచ్చు
 గింహుంబుండివగుహామనితోడ ॥ ౪౮॥ జరము నిలసి సేవింపగిదిసములువ్వ గంబులగుఁడుదిరుగుఁడుసంకుఁగ ॥ ౪౯॥ వసువులు
 నిలుడగావనివములబాసన్నవైవహునాభా ॥ ౫౦॥ తిరణుబునిభవంకికి ॥ ౫౧॥ హరణులుదురితలతలకాగనుము
 లకాభరణంబులూత్తవనితగిణంబులనిపదాబ్ధిసేవానితుత్ ॥ ౫౨॥ యగ్గవేళనుసూత్యుఁడమసెండుడివ
 ణుమాత్రమైయొక్కవేళనుసూచునుమొందులతయిరివ మై పెంపిరూపులుదాల్చినవగు పెంపుమాసునింప
 గారకరజులగుదున్నచేసంపంబుకాదుమావత్ ॥ ౫౩॥ శ్రీనాయు నీనామ లు నానాభవోగకర్మనాశమునంపి నాన్
 ణంబునవేదభమిని ॥ గానరుమహర్షులఁ బుంజపదోఁడ ॥ ౫౪॥ అరియ నేకపింబలులబ్రస్తులించియనివరులంగరుణాక
 టాక్షుడితుండుంబులనిరికిందిపుంపరకామిండ్లి మెనపీయి హ్యవనామస్తరణంబులుభవరోగహరణంబులుప్రహ్లాదు
 క్రాద్విశరణంబునునుండుగౌరణుబాణులంబునెవరియనానావంబులైన వేడినీనురులపరిరావ బహుపరిచుపురు
 పులనై శ్వశ్వనమేతులుగాఁడెయమనియోగీశ్వరేవ్యుడుడావతిధ్యయచతరంబునింబువహికివదిన్ ప్రయోజనం
 జేమయనిన వారిబాధవీడియ వాదాలింప నిర్భూనారంబుకలైమిక్కిలివిశేషంబొండ్రెయన వాసుదేవవనాబ్జావృ
 తంబుజినేత్రచకోరింబుండు నై రియిచ్చే వ్యాధిహానులై ద్వాగకానగరంబునకనతిహరణంబునంపి పిండాకరంబును
 నెక్కు పూర్వసిద్ధంబునకిరిగిరిగి ॥ ౫౫॥ దియారవులుడమ ॥ నేర్పురంగునారారుసాంబునెలతుకహుంబుజేష్టదశ్యంగా
 రిండుకగిదుప్పరమగంధిచోగ్గిగాడిచిర్పిగ్లా ॥ ౫౬॥ మూకలుఁగడియోదవులుమందబుజెట్టుకయాల్పివపుచున్ ॥ బో
 కలబోవుచున్మనునిమూహముకొయ్యెనెగి మొక్కుచున్ ॥ బ్రాకలమైనయూసుదటిభావలగిర్పమునందుంబును
 డోయేకగిండుచూపొకియెయేష్టడదేవుడంబునుగ్రులై ॥ ౫౭॥ యదుడిగవులనుగనుగొన్మడయుతులై వచ్చిరనుచును
 చిలారోపంబొడవకనుగొనులనివలలు ॥ సెనగిహాస్యంబువను సేచేయగననుచున్ ॥ ౫౮॥ వాలాయముయదుసలనిగ్నా
 కరఁడైనయట్టిముసలంబొకటి బాతికపయించునుబొండాంబుము లేదటంచునవిల్లుటయున్ ॥ ౫౯॥ మదోదేక్రాలెన

యాదవబాలసుమునిశాసభీతులై వడవడవడంబుచుసాంబునీలభగవద్గ్రంథవిమోచనంబునోముసమయంబునమున
 లంబోకటిగురతలపతితలై నవిన్నయంబునాంధిదానింగోనిచు చేవకంఠంబునన్నధానంబునంబెట్టియెటుంగిందిననతండా
 త్తృకల్పిగమాయానూపంబును నెటింగియు నెఱుంగనిదికలబుచ వారలంజూదియిల్లుయెం॥క॥ పుదితెడికన్నుంగానకినడ
 యుతులై మీరుగల్లునూటలమునులగాగినిసగుతుముకానియు॥ పిదిగె బుగభావమొందుశ్శెల్లులుగలలై॥క॥ ధరణీసురశాప
 మునకుపారిహర బ్రహ్మదులై నడడుముగలలైచలంబని నెతవారలుగలగనుచుగంబూర్వశక్తర్తముద్రోవ॥౧౭॥ అ
 దిగావునయలినిదావరత్వంబునయదువంశనాశంబుననెరియియెడవగుమేశ్వరుండు వారలంజూదినుడు గ్రహరంబు
 నమెక్కన హోవర్త్యగంబున్నదితియిందుండత్తున్నయశాంభీసంబునసామాణ బున మీభజాబలంబుచేతనీముసలం
 బునివిడిదీ మాన్దంబున హోగృతకంబులంబులంబిగిపిగంబిసాంధునజున్దీను డై నకృష్ణుండానెట్టినివారునునట్లుచేసికట్టేరి
 తంబై నాహానింబుననరుగొనక సాగరంబునంబునవైది నెట్టునుగంబునహించిదానినొక్కలుబుసండుజాలమా
 ర్తంబునంబునొకతంబునరగతలబై రలోహబంధంబుదెచ్చిబాణాగ్రంబుముల్కిగామెనరైనియునతల్లధావృత్తంతం
 బునెప్పింబాదరామణింగనంబుగొనిగాజేంపుండ్లిబిల్లుయెం॥క॥ ద్విదేవత్రయనిలుచుం బిగజగురుపాదవన్దనోపవదా

— పసుదేవునవారదుండుదెలి పెనుచిదేహోపభాసంవాదము నేపురాతంపుణ్యకథ. —
 యాత్మత్రనుచునినుడేంపునా విత్తమురగనట్టియెట్లుచేంజెమునీరా॥ అనియడిగిరరాజుననుకుకయోగింపుండ్లిబిల్లుయెం॥
 క॥ వినుమువృపాలకి నెప్పెక్కనువమెలిసిల్లునూర్వక క్కలదదయియ॥ 12 ॥ ద్వారకకేలేందియు స్మైరగవారదుండుకృ
 ణ్యసెయ్యనగాంచె॥౧౮॥ దేవమనీకృష్ణనంకృతాధిపతుగుడెందితత్వహోభ్యంతరంబునకగినవసుదేవుండమ్మనీంపు
 నినర్త్యపాద్యుడివిభులంబుజుంబిసిగాననానయంగావిందియుదితకథా వినింబులంబుచువుచ్చుచునిల్లుయెం పనిరుం
 డునారాయణచరణనరసింహభజరపాగాయణత్వంబునిరంతరంబునెందుపట్టివానికిచ్చుకృపునన్నిహితంబై యుండు
 నీదగ్గురంబురంగుశార్థుండ వైదిచ్యుతానంద గొందిదాదినావన్దరికైకాన్త్రిదిశ్చలైనిమావ జితపుణ్యపురుషులనమాగ
 హంబురలోపలునుబాశ్రయలై యుండదురు దేవతాభజనంబునీముచారినిగ్రాణులుననుగ్రహింతురట్లుగజులు
 నుడినవశ్యులునునగువారలుపుజనాదిక్రియలచేనాదేవతలనుభక్తీనీయుదురుకావున శ్రీకృష్ణహోభాగవతకథాసమూ
 హంబులంగలధర్మంబులడిగెదదేవోధర్మంబుల శ్రవణంబులంబులుగావినినందధరకింకరితాడంబులంబుడకమికుండచ
 రణారవిందవదనాభిలాషలైపరచువద ప్రాప్తుగురురాధర్మంబులానతమ్మయ్యలైగొనినిదినియిత్తుని గాంగోరిముక్తి
 మార్పిడెబుంగలేకదేవతానాయుంసదిగ్బద్ధవృత్తసాంధకారంబునన నాంబునందగులువిడియింపవాదపారికిధా
 వృత్తులు వెగ్గొల్పును డైచనుభంబులలుననిన వసుదేవకృత ప్రశ్నంబై ననానంబు వసుదేవకథాచనుగనల్లావ
 హర్షనమేమూరై నుతనంబురంగిల్లుయెం॥క॥ నునిపునీయుప్రశ్నము॥ జననశ్రవేషాస్తసారాలలబై॥ ఘనమగు
 హరిగుణకలముమీనువానిమిమిచ చిణగివేడగనలిర్ప॥క॥ అపాప ప్రభై ననునతతమునారాయణాభ్యుత్థము
 మదిలోపిగణంబుగలబిలియింది॥ చతురులగొనియాడగమలసంభవువశ మ్మి పాపిగావునంబురమేశ్వరభక్తీకృతకం
 బైకైవల్యవద ప్రాప్తిగర బై యొప్పుచున్నచిదేహోపభాసంవాదంబు నాంబునెప్పెక్క పురాతనపుణ్యకథావిశేషంబె
 టింగింబై సావధానమననుండ వైయాకర్తింపుననియిల్లుయెం॥గీ॥ పినుము న్నయ్యలపుండునుచునువునను॥ రమానుజ
 యింబెనెప్పియ ప్రభుడవంగ॥ దనయిండాతనికాగ్నిధుడచినుకు పాజాత దయెనిగురువనవేభాగ్యుండగుచు॥౧౯॥
 ఆయాత్మభుచునాభయను ప్రాజ్ఞుడగుతనూభవుండుడయిందిబిది ప్రవక్తతోమైంపిదగణోభారంబుపూనియా
 జ్ఞాపరిపాలంబుచనిహితరాజస్యరాజ్యంబులన్నవశంబుగాపింబునమునడెంత నావాగ్నిసంపుత్రుండైనమును
 భుంపపుటైనదిడహరిదాసుండై సుతతతకంబుపడ సెగదగ్రబంధునధిపతి॥ దయన హేమ భావుండు నారాయణప
 రాయణుడై యహలోకసుంబులంబునహుంబిజన్మశ్రీగయంబు భూరశమలబాదంబిగిర్వాణుంబుపారవశ్యంబుప
 రిహరిదిదేశకలంధవిముక్తుండై వాసుదేవవరుసునాబొందెనాతనిమేర భారణవల్లంబు భూగండరావవప్రహరంబు
 నెడిగెగంబులంబునెద్ద బయ్యెగురియునుమందోస్తుండు మూరులుబలవ రాక్షసప్రభావహావ సమష్టులై నవభం
 దుంబులనునధిపతలైరి వెండియువారలలో నెనబడియొక్కండు గురుగుమూరులునిగ్గి గ్గానుష్ఠానవరతంబులై విప్రు

పరమాత్ముని ప్రభావంబువినవలెను నానతిఁదనిపివల్ల బాహ్యుండ్లిట్లయె|| సీ||నరవరవినుజగన్నాథునిచారిత్ర మెఱుంగి
తునిమఱియొప్పుమగుల బనవచ్చువస్థితిలయ కారణంబైనదే హేత్రియాదులఁదెరుముగాగఁ | జోమపు నెవ్వకువరంజో
స్వరూపంబుజ్ఞానలనఁబునకుఁజననిది | నింద్రియంబులు నాశ్య నెవయ్యుకే బుంబుబోరయక మహిరంబులంబు
త్యుగనుగఁగత్యరజస్తమోమయగుణంబులనుమాదహంకారరూపమై నుహిమ వెలయుఁజేతనత్వంబుగఁదీవితవసుఁడు
దియననగత్యురూపమై యెన్నుటయును || వ|| దీర్ఘింబెత్తై గ్రనదిపరమాత్మగా నెఱింగిక మలసంభవాదులునుతియింతుగు
ట్టపరమాత్మ స్థావరజంగమంబులనధిష్ఠించివస్థిత్వయంబులంబొందకనిమి త్తమాత్రంబునందరుల తాదులండు జీవంబులేక
తదంతరస్థుండై వత్రించునంతవల్ల నంద్రియావృణంబై యాకారంబునవృంధై నమనంబునుగ బాసికృతవింహితుండైతిరు
గుడుండునిర్వలజ్ఞానదృష్టిగలవానికిభాను ప్రభాజాలంబుతోచినక్రియనుమజ్ఞానవంతుండుసూరిభక్తివేతగుణకర్తాధంబు
లై నది తదోపంబులుభంజింబుగలవత్సంబు చేరుననివినిరాజిట్లయె|| క|| పురుషుం డేవోక్త్యము| పరుపడిగావించిపు
ణ్యవర్తంబై మునుఁదా| మరితములఁదొంగిమురిపు| చరణయుగంబెల్లు చేరునన్దనివర్తా|| వ|| అనినదియందువావిరో

— ఋషభకుమారులలోహవిహ్వోత్తద్రమీమలుదెలిపేపరమార్థోపదేశము. —

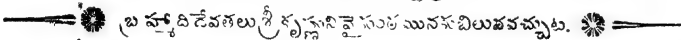
త్రుండ్లిట్లయొకర్తాకర్త వికర్త ప్రతిపాదకంబులగు శ్రుతివాదంబులలోకివర్ణితంబులట్టి యామ్నాయంబులు సర్వేశ్వ
రస్వరూపంబులుగానవిద్యాంసులు నైఋతి లేరుఅవిక్తాచారంబులనంబుమోతురంబుకొరకు సారాయణభజనంబు
పరమపావనంబు వేదోక్తంబుల నాచరింపకవలంబులకు వాంఛ సేయువారల నేకజన్మాయతంబులంబడయుదురు మోతుం
బున సేక్షించువాడువిధి నోదితమార్గంబునహరింబూజింపవలయునట్టిపూజాప్రకారంబెట్లనినదివిత్తగాత్రుండై జనార్ద
నుసన్నిభింబూతతిథుండై విద్యుక్త ప్రకారంబునరజక్రధరునిధ్యానించిగంధపుష్పసూపితవై నేనగ్రంబులుసమర్పించి సా
ష్టాంగదండప్రణామంబులచరించిభక్తిభావనావిశేషుండగునతండుహరింజేరుచు షెప్పినవినివిదహుండ్లిట్లయె నిశ్వ
రుండేవోక్త్యంబుల నాచరించెనంత నెఱింగింపువానినద్రమీమండ్లిట్లయె|| క|| తారల నెన్నగవచ్చును| భూలేబులెకగ్ర
పెట్టణ్ణోలునుధాత్రి| నారాయణగుణకథము|లారయవర్ణింపలేరుపరబ్రహ్మచక్ ౧౧వ| ఇట్లుగావుననాత్మసృష్టం
బైనమనంబునఁబంచభూతనికరంబునుపురంబొనరించియందు నిజాంశంబునంబ్రవేళించి సగుణిష్ఠుండై నారాయణాభి
ధానంబునుగలఋషీశ్వరుండగుబరమేశ్వరుండు వెలుగొంజెననదిశేఁత్రియంబులచేతఁబాఠితంబులైనదేహంబు
లుధరియించిజగత్ప్రకృత్యసంహారక శ్వాదిగుణంబులుగుటంజేసిగుణిష్ఠుండై రజస్సగ్రవమోగుణంబుల బ్రహ్మవి
ష్ణురుద్రమాత్మలనంబరిగితిని శాస్త్రకుండంబునునారాయణాభ్యుచరిత్రంబెఱుంగింజెననాకర్మింపుము|| క|| ధర్మం
డదత్తుత్రికగిర్తలచుతిజెండ్లియూడి నెఱిమిత్తునిస|తగ్రునినారాయణఋషి| నర్మలిగ నెనమలుబదరికాశ్రమమం
దుగ|| గీ|| అట్టి నారాయణాహ్వయుండైనమా| బదరికాశ్రమమందునపారనిష్ఠ | దపముగావించబలభేదిదలకిమదిని|
మీనకేతనుడివిజకామినులఁబడిఁజె|| వ|| వారునారాయణాశ్రమంబునకునతనిపోవిఘ్నంబు సేయవచ్చునప్పుడవ్వనంబు
పాలరపాలవిన్యకదర్శిజ్ఞానజంబూజుచీరచందనపున్నాగమంతారాదివిధివృక్షినిదంబునుపుష్పఫలభరిత శాఖావన
త్రుతరులతాబృందంబునుమాధవీకంజగుజరిపుంజమకరందపానమత్తమధుకరనీకరర్పుంకారరవ ముఖరిత హరిదంత
రంబునకనకకమలకల్పారవిలసత్సరోవిహరమణాచక్రవాకచక్రత్రంఛమరార్థదంతవీణుండలవంఁడితంబును మృణాళ
భోజనానకపాదనచయచంచాపుట విపాటితకమలముకళకేసర విసరవితత ప్రతస్తనోపరంబును నై వెలయునవ్వనం
బుననించువదనలందంరవండుగమనంబులంజెయఘర్నజలవిండుబృందంబులునఘాంతంబులనోసరింపును డాయంజనున
వృక్షు|| చ|| మదనునిభాణాలముననుగ్నతలొందక ధేన్యవంతుండై | ముదితలవాడివాపుంకుమోహమునొందకనిశ్చ
లాత్మ్యుండై | హృదయమునందునచ్యుతురమేశురంబుఁజగన్నివాసునిగవదలకభక్తినిబ్బొందివారికిన్ని నె మానిపెయ్య
నగా|| క|| జంభారివంపునమీ| రంభోరుహవదనలారయరుజెందితిరా| శుంభాధ్యహేలవాంఛా| రంభంబునదిరుగుడనిన
లబ్ధించి వెనగ|| సీ|| దేవమానీశనీధివ్యచారిత్రంబు నెఱిగినన్నతి సేయ నెవ్వోవు| బుత్తమిత్తకళత్రభోగాదులనుమా
నితపముగావించునద్దర్శలకునువిఘ్నములే యెందు నేవిశ్వేగుఁగొల్పినయతనికినంతరాయంబువలన | కామంబుగ్రంధం
బుగలిగినతతములువలల్లారోదకమునభంగిగావెనిన్నువర్ణింపనలవియెన్నులాత్మరమణలోగొమమాయపరాధమనుచు|

శ్చస్త్యునిచివరయతడు ప్రసన్నుడగుచు దనమసాహర్ద్య మెఱుగింపచలవియపుడు॥౩॥ అమ్ము నీశ్వరుంబుపరమాశ్చర్యని
ధానంబుగాని జరహానుహంబులవలనం ద్రిశోటికన్య కానిహంబులనున్న వింప జేసినగంధర్వవిబుధ కామినీసముదయం
బులుపరమాచ్ఛత్రభయంబులునునంబులంబొడచునన్నుతింవియప్పిలాసినీనమూహంబులూహార్యశ్రీయునుదానిం గొని
చనిపాక శాసనునభాభవంబునంతెఱిగెదవ్వై త్తాంతంతయు వినవించిన నాశ్చర్యయు క్తహృదయంజై శునాసీరుం
డూరగుం డెరిట్టిరా రాయణమునీశ్వరుచరిత్రంబువనువారలువరకుకిల్యాణగుణవంతులగుమరిగెప్పిన॥గీ॥ గుండుభున
కునాత్మయోగమీరితరై పెన్ద్రచ్యుతుడుకుమారు భారమువడఁపవంశసారిననవ శారములుదాల్చెసొంపు నెవడూ రాశ్రిచరు
లనుజంపగిననుకొడ॥౪॥ అట్టివర మేశ్వరునిరీలాగృహీతంబులగుమన్యవ్రహ్మార్చ వరాహవారసంపావమనరాచారము
రామరామమర్కండ్యాశ్వవ తారంబుల నేకంబులగలపు శేషభాషాపనుల కైవల్లంపవలవిగాడ్చుమరియును॥) నర్వలఘుసీ
సము॥ నవవేక వచరసిగుహనయనయగనిజవరణగనవరచిదిలిభుంధిగనువినుత॥ జంధిజలివకలకలలితమృగమందరుచిర
వోమిలికిజహృదయధరశీభరణామ్ర హిణముఖ సురనికరమహితనుకలితగుణకటిపకటితరుచిరతరకనకవనన॥ బుజగరి
పుచరగనుచిజతగిరిపతపినుతనతతవృతజవనియనుసరణిచరిత ॥ ఓమికనుకటివృషోరసమితబలిహేతపదపరశుధరదశ
వచనకరిమిలి॥ మురహధకలితలుచుమదపహృషినిపుణకరివరదమనిగునుజమనగరుడచినుత॥౪॥ ఇప్పి ధంబునం బ్రవర్తి
ల్లివశ్రీగున్నారాయణమూర్తిరీలావిలాసంబులవంతంబులుగలపునునో వాకాయకర్మంబులహరిపూజనంబుసేయకవివ
రితగతులందిగుచుండుజులకైవ్యధంబునగతిగలుగుననినవృషవృషమితేదప్పరమపుగునులంబాదియట్టిజతులుము క్తి

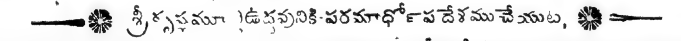
— ❁ ఋషభశుమారులగుచమనకర భాజనులు సేసెడవరమాగ్ధోపదేశము, ❁ —

సేమచుపాయంబెట్లుతంతయు నెఱుంగింపుమనిచవనుండిల్లియె॥సీ॥హరియుజ బాహువువరదదాబ్జయులందువగున
చతుర్వర్ణవగ్గనమితి॥ జనియించెనందులొనరులునుశూద్రులుహరిచలతురుగలివోయనముల వేదశాస్త్రపురాణవిఖ్యా
తులైకర్తకర్తలైవిల్లులుగర్వమెగహరిభ క్షిపరులనుహోయంబుసేయుచుగరయంబునెండుటజముగాదె॥ మృదులప
త్వాన్నములనుదామెనకగొరిజీవహింసకుజనువానిఁజెందునఘము॥ హరినుతివక స్త్రీలూలఁడైనవాఁడు॥నరక వా
సుండునగుచుండునవరతము॥౪॥అట్లుగావునగృహతేత్రపుత్రకళత్రధనధాన్యాదులండు మోహితుండు ముక్తిమా
ర్గంబులప్రత్యేకంబుల నిందించువాడునుహరిభక్తివిరహితుండునుదుర్గతింగూతురునిమునివరుండానశిచ్చినవిదేహుండి
ట్లనియె॥గీ॥ఏయగంబుచందు నేరీచివ్ర మ॥ నెట్టిగావువాడు నెవ్విధ మున॥ ముననుసంపబ డెనుమునిదేవగణముచే॥విష్ణుఁ
డవ్యయుండువిశ్వవిధుండు॥౪॥అనినవినియందుకరభాజుచండిల్లినియెనానావశారంబులునునారూపంబులునుబహువి
ధవర్ణంబులునుగలిగిరాత్మనులనుసంహరించిదుష్టజరనిర్రహంబును శిష్టజరపరిపాలనంబుం జేయుచుం గృతయుగంబున
శుక్లవర్ణుండై దతుగ్నాస్ముండై జూపలలగృహజినాత్తరియ జపమాకొవ డకనుండలు ధరుండై హరిగర్వలతపో
ధ్యానానుష్ఠానగరిష్ఠులై నపుగుచ శ్రేష్ఠుల చేతహంసుండునువర్ణుండువై శుంతుండుగర్వండుఅనులుండు యోగీశ్వరుండు
తుశ్వగుండుపుగుండుఅవ్యక్తుండుపరమాత్మండనుదివ్యానామంబులం బ్రసిద్ధిపహించి మొదటియుగంబున గణుతింపంబ
డు శ్రేణాయగంబునర క్తవర్ణుండై బాహుదతుచక్ర మేఖలాత్రయఃశిష్టుండై హిరణ్యకేశుండును వేదత్రయస్సయాపుం
డునుస్రక్రమ వాచ్యపలతుణకోభిగుండై విష్ణుబుజ్జకృపీబభవపుశ్చిగర్వనర్వకేవల యడగుక్రమవృషాకపి జయంత
డగుగాయాఖ్యం॥ప్రహ్లాదాదుల చేతనయింపంబడు ద్వాపరంబునంధ్యాశులదేహుండును పీఠాంబరధరుండును బా
హుశ్చయోవకోభితుండునుదివ్యాయుధధరుండునుశ్రీవత్సకృషభవంమారి కావిరాజమానుండునునుహారాజౌపలత్
ణుండునునై జనార్దవవాసుదేవసంకర్షుల ప్రవ్యక్తులనిరుద్ధయుషిగురుచమహాశ్చ విశ్వనారాయణ విశ్వరూపనర్వగూ
తాత్మకాది నానంబుల వెలసినమూర్ధాభిషి కులచేతనన్నుసించుటకుశ్చలియుగంబునకృష్ణవర్ణుండునుకృష్ణ నామకుండునుడై
భక్తసంక్షయంబుపుండరికొటెండుకుండిధయజ్ఞంబులచేసంక్తిర్నవాదుల చేతంబ్రస్తుసించుటకు హరి గానునారాయ
ణరూపింహాకంసానిశనివాదరాజిబహుచిగనాన ములచేల్చప్రహ్లాదులునుమనింప్రలునునునియుపుదురుగునియును॥గీ॥
ద్రువదేశంబుచందులదామ్రవనిసహ్యాశాకృతమాలాదిసకలనదుల॥ నెవ్వఁడెనియుభక్తితోనేగియచట॥బొడగినర్వక
మెగిఁజేయంబుణ్ణ మొదలు॥౪॥ ఇప్పిధంబునం బ్రశంసించెదగినకావేగ్యాదిమహాసేదీపావజల సాసనానజానంబు

లనువిష్ణుభాగవతకథానుభావసానుభవంబులన్నిగూఁపలగుభాగవతోత్తములుగలిగి లేనియుండెడివివరంబునుబొందుదురనియుపభావమారులుభగవత్ప్రతిబంబులైనవరహపురుషునివేదేహజనపాలనకునిశ్రేయఃపథప్రాప్తికరంబులైనభాగవద్వక్త్రగర్వంబులవదేశించియంతర్ధానంబునొందిమిగిలేశ్వరుండునునుజ్ఞానయోగంబుగీకరించినిర్వాణపదంబునొందినాపాఖ్యానంబుప్రాసవతించినవివిననాయురార్ధశ్వర్యంబులుగలిగివుత్తరాత్రవంతులైనకలకలికల్పనరహితులైవిష్ణులోకనివాసులగుదురనివారయంపవనుదేవునిమంజెప్పిచుగియును॥ సీ॥ కవలూతువదభక్తకథనముల్ననుదేవపనియఘంబులబాపివేసితివుభవనప్రసిద్ధిగాఁబోలుసాంపనీగ్రామినివల్గియ్యియుగలుగుమీరునారాయణండునివననుండనుమోహమెడలించివుగానెఱిగింతువునుతఁడనితనయొడైయవరించుటజేసిసిద్ధించెదహసంకుచినుసరననల్లావళాహాద్ధపాస్తవమునబావనంబైతిశిగుపాలపాలద్రురకమరజరానాధయవనులునుదనుతోడవాసుదేవునిజెందిరైరులయ్యు॥క॥ చుట్టజననిగ్రహంబునుగిచ్చప్రతిపాలనంబునెఱువారిదా॥ సృష్టిరవతార

మొందెను॥ స్రష్టమభావేశాదివిజనంపుమ్రుగడ॥) వ॥ అట్లుగావునలోకరక్షణార్థంబుకృష్ణుండవతారంబునొందెననియునుపరిభక్తపరంబులగునుపాఖ్యానంబులువారయండువన్యసింహినవినితత్వతలైదేవకీవసుదేవునిగృష్ణునింబరమాత్మనిగొనిచావారింబరినిశుకుమరాజానకుంజెప్పినతండునునునిద్రాయమవుననేప్రకారంబునహరిహరియించెరవరివాగులగుబ్రహ్మరుద్రేంద్రదిక్పాలకమునియులుద్వారకానగరప్రవేశంబెట్లుచేసిదేవయ్యోహరియుంబరమేత్వరకథావృత్తంబుమీలలరంజునిగొనియనింకయుంధనివివరముభక్తరక్షకుండుగుహరిచారిత్తంబేటింజాగెడర్పాదివృత్తాంతంబంతయునెఱింగింపుచునినకుండెట్లయె॥క॥ సురగరుడపదరక్షద్యాగరహరివంశమేష్టిమఘానుధావనులుమునునొనరనిజయనునిగనుగొనరకుండెంచిరద్వారవతికివతిమోదమున॥క॥క॥ నిరవమేనినియాదవ॥ వనశోభితపారిజాతువనరుహనేత్రనిజకామితఫలదాయునివినుచింబరివిజలపుమవేదేవలత॥క॥ అఖిలలోకేనసర్వేకయభవనివునుదయచండులభూభారముడుపునొరకుంబంపవితోత్తరతతాబ్జపరిమితయ్యోగిగోరివిచ్చేయుమయ్యైకుంతమునకు॥) వ॥ అనినఁగమలభవభవమునిఖిలసరగణంబులవచనంబులియ్యోనికృష్ణుండువారలతోడయాకపులకన్యోన్యవైరానుబంధంబులుగల్గించివారలహతంబుగాంచివిభాభారంబడంచుదెవచ్చెరంబొండనిచ్చెప్పిగొలిపినఁగమలాననాదిప్రసారకులునిజస్థానంబులకుంజంగున॥) సీ॥ కాకఘూకంబులుగనకపౌఠములొండగలువాసోయెడివిహువిధముల॥ నశ్వచాలంబులనలముద్భవనయ్యోననంబుమొలిచెమహాద్భుతముగా॥ శుభశాసకలురాత్రిసాగపెనిన్నగములజంతువువేరొక్కజంతుగనియె॥ మెరిగినిరగ్గుగములనున్నలులయంచెబెగనిగాఁగిరివివింబమపుక॥ గాననున్నానములుచాగారబడియె॥ నరయనించుండవలవయచువులూగ॥ తడయకిపుడప్రభావగర్భయకకకుండవచుశ్రీకృష్ణుండంతయునానోచ్చై॥క॥ నారాయణువచనములకిపారంబునునన్నదమునబలములతోడ॥ దాననుతమిత్తయ్యుతులై॥ వారణహయనమితితోడవడిసేగొని॥) అంశ॥క॥ జ్ఞాపముననుద్భవుండననామాచనముననెఱిగిశ్రీరమాధివహరియొప్పినజకల్ప

భూజను॥ శ్రీనాయకమామనీవెదిక్కనిసాగ॥) వ॥ ఇట్లునుతియించిదేవాలిపురుషభయంబుగావించివరనేవిధంబుననిర్విహింతుమునినహచరులమైగడపిననాగనిజకతయనాననాదికృష్ణంబులుమగువవచ్చునేయనియుద్ధవుండొడినవాసుదేవుండెట్లయె॥ ప్రహ్లాదీదేవతాప్రాసరంబునందేసధాశ్రీభారీబునివారింబిదినికద్వారకానగరంబునిండుమనవ్రధనిదవనంబుననముద్రుండుముంపంగలవానియనుతేయంబునుంకాఁగలయదియంతటంగలియుగంబుప్రాప్తంబయ్యెడినండుమానవులుగర్వకరహితును ఆచారహితులగు అన్యాయపరులునుఅతిరోషులునుమందమతులునుఅల్పతరాయువులునుఅహురోగపీడితులునునిశ్చరార్థంబులునునాసికులునుఅంతిగులమెచ్చకనుండురుగావుననీవుసుస్థాప్తాంధవస్సేదహంబునర్జించియనిసౌశ్యంబులంబొరయకఁగోణీతలంబుంగలపుణ్యశ్రీధ్వజగాహనంబునేయునుమాననవాగ్ధీశ్రీగ్రహణేంద్రియగృహ్యమాణంబగునస్తుజాతంబునశ్వరంబుగానెఱుగుముపురుషుండునానార్థకామంబులనంగీకరింజ్ఞిజనుణవోషంబులమోహితుండైయుండుగావునహాస్తిపసుకుగడినాగంబులనుబంధించుచందంబుననింది

యంబులునును సోవికారంబులను నిర్వహించియూ యంబునువర్చించి మోడభుకంబులనమ్ముచువుగావ ర్తింపుచు
 నీజగంబంతయునాత్మాధిష్ఠితంబుగా నెఱింగిమాయామలనాత్మతత్వాన్వీనంబులుగాఁ దెలియుచుజ్ఞానవిజ్ఞానయుక్తుండవై
 యాత్మానుభవసంతుష్టుండవై విశ్వంబునన్నుగా భావించి ధృవవలయుంపివాను దేవుం దానధిష్ఠిస్తయాద్భవుండుభక్తిభ
 యవినయంబులంకరంబులు మొగిడ్చిమహాత్మానన్న స్వలక్షణంబుదుమగ్రంబు పావరులగుచాతలచరించు లేరు నీమా
 యచేత ప్రాంతరై చేయుచుదెలియనిపాసాసములుభ వాబ్ధిగడవియెల్లుము క్షిప్రముపురుగుభృత్యుండవై ననామీకనన
 గ్రహించియానతిబ్రహ్మాదిదేవతాసముదయంబులుభావ్యవ సుపుల భ్రాంతిలై పర్యటనంబు సేయుచునుభక్తి కులై
 నవరహభాగవతులురచియ్యానిరసనంబు సేయుచుగుహాశీహస్తలక్ష్మనయతులకై నను నిత్యంబునునీ నానంద్యరణం
 బుమోక్షసామ్రాజ్య ప్రపంచుగావునబరమేశ్వరనిదువరణంబుతరణంబువై దెచ్చిపారసంబువా పైనిగుడింపుచునీప్రి
 య సేవకుండై నయ్యవపుండువలికిననతనికిఁ గంసమగ్ధుడొట్టనియెనులుపురుషుని కార్తవీర్యశాస్త్రయోగుడువనియెంబుంగుము
 కుపంబులకుఁజనకి సన్మార్గవర్తివై పరమంధై నమన్ని వాసంబునకుంజులు సునర్పమాలత క్రిసంపన్నుడైన ననన్ను సాంఖ్య
 యోగపరులుగీరంతర భావంబులందుపురుష భావంబుగా భావించి తలంపుచుండుచును మరయునేకద్విత్రి చతుష్షాదబ
 హుసాదాపాదంబులు సే యాంతుఁజేతాలంబులలోననునుమ్యులు మేలు వాలలోననిరంతర క్షాసగర్విష్టుల నెయోగిం
 ద్రులు త్తములు వారలలోనందేవావరులజేన గ్రాహ్యుండగునన్ను సత్సంగుగా హ్యునిగా నెఱింగినచేత పంకజంబు
 నందుజీవాత్మపరమాత్మల సేకంబుగాఁజేసికంభవక్రిగదా ఇదౌకాఁకా మోదకై కాస్త్రభాభరణయుక్తుంగదలంపుచు
 నందువారలుపరమయోగింద్రులనియునుపరమజ్ఞానులనియును చెప్పి నరియునవహూతయునుసంవాదంబు పురాతనేతి

— శ్రీ వహూతయును సంవాదము, —

హాసంబుగలచుచేప్పరనాకరింపుము॥ఉ॥ వంకజనాభుండద్భవునివై గలక్ష్మానిఁజెప్పె నెవ్వనా॥ తంకముతేకనన్నిదిశ
 లందుఁజరింపుచునిత్యత్పుచ్చైశ్చిరంకర మే॥ధారియొకసంయమియాయెదురాజుఁజేరనే॥ వంకననుండివచ్చితనివానితొని
 ట్లినెనధిసేర్పడ॥క॥అవహూతవత్సానంతరంబుఁజ్రవిమలవిజ్ఞాననిపుణభవులగురువులే॥ తదినినరదువదిలుపురు॥నవ
 వివిజ్ఞానినైతినినబుల్గుటయు॥)వ॥అంతయును ప్రవరుండిట్లని మెదోహోభావ మోహాదులవర్చించిజ నార్దును నేవిధంబు
 నఁజేరవచ్చు నెఱుంగింపుచునినతండ్రినియోగిని॥పరధనపరదారవరదూషణాదులఁబరవ స్తదింత దాఁబరిహరించి॥ ముది
 మిచేరోగములుదముంపకలమున్నదనువుచుచలత్తనరగలకుండు॥ బుచ్చిసంచలశఁబెంపానలకనలమున్న క్లేశ్చంబులయు
 నఁజేరకుండకైయు క్తులఁచుదిజేవడియకమున్న భక్తిభావనజేత ప్రాప్తుండనుచు॥ దైవ్యభంజనవివ్యపాదారవింశభజ
 నవిజభక్తిభావరంబ్రాజ్ఞాండ్యంబువర్చియారందమునుబొందుననుదినంబు॥చరుంపగర్హవిము క్తదానననుచరిగ॥ఉ॥కార
 లయందుంబు శ్రధనధ్యానములందున సేకభంకులం॥గురిమిచేయునుగ్ధుండ౧॥పూరవియోగజనుభిమగ్ధుండై॥ నేరుపువ
 క్తిచిహ్నువడినీవివేకఃపీనుడై ను మో॥ భారముతోఁగపోతపతిభంగిరిజుంబుగఁబోవురవృత్తమై॥) వ॥ఇందుకోగయితి
 హాసంబుగలచు హాసరణ్యంబున సుకలకపోతంబు దారనమేతంబుగా సుకలని కేతనంబునిర్మించియ మ్యాన్యమో
 హానికేకంబున గొంతకాలంబునకు సంతాన సమృద్ధిగలదియై యపరిమితంబులైన పిల్లలు దిరుఁగాడుచుండ గొ
 నిమాసంబులుభోగానుభవంబునంబోరలుచుండంగాలవశంబున సుకలబుభుసంకుగులాడ్డైననందుదారావత్సంబులుడ
 గులుపడిన దైవ్యంబువరని మోహానిరేకంబునంబోతంబుగళ శ్రుశ్రున్నేహంబునందానునందు జోన్మియునధికంబు
 భారంబునంగ్ధిభూతంబయ్యెగావునవతితి వ్రందై నీమోహంబుగొర గాదల్లుగానినిరంతరహరిధ్యావహరంబైభూమివ
 వనగగనజలకృష్టిభావసోమసూర్యకపోతతిలిపులధికళభావ భుక్తి రాగజన్మరైవహానిచాతీర పింగళభామరడింభక
 కుమారి కాశరకృత్ సర్పలుతాను పేతకృత్తులసముదయంబునుండి వానిగుణంబు లెఱిగిఁగొనియోగిం ద్రులు మెలంపుదుర
 నిన॥క॥ఇవిదెలియవలయునాకును॥బ్రవిమలవతిచానిఁ దెలియ బుబుసునునంగ॥గ్రహమునవినుచునికృష్ణుండు॥సదిసయం
 డగునుద్భవునికిఁజయ్యనఁజెప్పె॥)వ॥ ఇదిద్ధంబునభూమివలన పైరణముగింపవలయువల బంధురంబగువరోపకారం
 బునువిష్ణువదంబువలనకాలస్పృహగుసాంగత్యంబునుడెడకంబువలననిత్యపరిధిత్వంబుయింకొవలనిగ్ధులత్వంబునువిశాక
 రవ్రభాకరులవలననధికాల్పనమత్వజగ్రహమోక్షణరీతునకపోతంబువలనగళ శ్రుశ్రున్నేహంబునుజ్ఞానగర్భము

వలననే పాపమునకు గాఢాంధ్రమునవని నిధివలనను తానహోషణంబులును శలభంబువలన శక్త్యనుసూలకన్దు చరణేతి
 బునుభ్యంగంబువలన సారమాత్ర గ్రహణంబు శేషంబును స్తంభేరమంబువలన గాంతావై ముఖ్యంబును నరఘువలన నిరంతర
 సారసంగ్రహణంబును హరిణంబువలన జీవాత్మచార్యంబును పింగళవలన యథా
 లాభసంతుష్టియు సురరంబువలన మోహపరిత్యాగంబును సుమారికవలన సంగత్యాగంబును శరకాయనివలన దక్షిణాక్ష
 యుద్ధంధమాంబువలన బరగృహవాసంబును డోర్ననాభివలన సారవరీత్యాగంబును కుంబురువలన తత్కృతజ్ఞానం
 బును అసంగలవీని గుణంబు లెఱింగి కామకోధలోభమోహమదమాన్యగ్యంబులను నరికడవ్వరంబులు జుంపి జరామరణ
 విరహితంబుగా వాయువువశంబు చేసి గాత్రపవిత్రత్వంబున కరుణుచు బహుర్గుణుండై పురనగర గ్రామంబులు పరిత్య
 జి వివర్ణరూపంబులను చరింపుచు కిరణారణ్యంబునియమితస్వల్పభాజనుండై ఛేదమోహంబుల నరియ కాభావం
 చిలోభమోహంబులు పర్జిదిరిగి తేంద్రియం దైయం డెటు గక నాన్తనీకచేబిమిగ్రాంతకరణం దై నయోగి నాయం
 దుగలయం గావున॥క॥ మోహితుండై వసుకాంతా వాసానిలోజిక్కి పూర్వశుండై యెవ్వండు హాసోహలెటుంగ
 కి దేహమునలంగ జేయుచు తలమెండు॥౧॥ ఇందుకు మరొకనవృత్తాంతంబుగలదు సావధానది తుండై వినుము మిగి
 లానగరంబున బింగళయనుగణి కారత్నంబుగలదు దానివలన గొంతపక్షిజ్ఞానంబుగింటి నడెట్లనిన నమ్మనిక వసుకాంతం
 జేసియాన్తనీకంబు మొరంగి ధనంబిచ్చువానిని జేగొని జనికేతనాభ్యంతరంబునకుం గొనివని రాత్రి నిద్రలేపండుంబు
 ట భేదవచిపక్షిమార్గంబుల బెర్చుట నంబునలుచుని ద్రాలస్యభావంబున జడనుపడి ధూపేతుండగిరిగి యలసియాత్మ
 సుఖంబు నేయునాతం డేభర్తయని వింటింది నారాయణునిట్లు వింటింపవలెనై వ్యంగిలు చేరవచ్చునని విచారింది నిజశయ
 నాదిస్థానంబులు వర్జించి వేగిరవాసు లేవదరణారవింధవందనాభిలాషయై దేహంబు విద్యత్ప్రకారంబు వింటింది పరశుత
 త్వంబునందు జిత్రంబుగి బుకొలిపి ముక్తరాలయ్యెనియెఱింగింది॥క॥ దేహమునిత్యముగానిగి మోహము దెగె సానిసిద్ధి
 ముగివర్తనుండై గేహము వెల వడిజనుని ద్రానామునం జెందుము క్రిందపదననఘా॥౨॥ మరయును కృపూరాతనపుణ్యక
 భవిను ముకన కావతీపురంబున నొక్కధరామరునికన్యకారత్నంబుగలదవ్వనూతిలకంబురత్నం మేతలంబుగల కంకణంబు
 లు రియించి బంధుజరంబులకు నాభిధ్యంబుగా విండు రకుశాలితంపులంబులను రహస్యంబుగా మనలంబు చేకొని దండు
 నప్పుడు కంకణంబులతిరావంబుగా నై యుచుండవచ్చురమపరిత్రతయంచు ననహ్యయై యన్నియును విదియొక్కటి
 నిలి పెనట్లేగి విత్తంబునంద గ్రరపడక భగవదాయత్తంబై నదిత్తంబునంబు నన్నది స్త్రుల ముక్తలగుదుర్లుగా ననవిద్యాబ
 ద్యలు నామాయగా॥చా॥ వికేవలమనుమాన్యులుగాక చక్రజై శ్వర్యంపంపన్నులై నయోగిం స్తులపగిది సుబంబు గోరక
 యుండు వారలుము క్తుగుమగునర్పంబును విష్ణుమాయగా దెలియుమనియుగపులికిం జెప్పినతండు దేవానినూపంబేలా
 గునంగానవచ్చుననినతండ్రినియెభక్తి భావనా పరాయణుండై కృపావతంత్రుండై మిగభావణుండై బొంకకర్తం
 బులును నునర్పణంబుగా దేసినయతంకు భాగవతంబునుగ్నత్రలుమజ్జనకర్తంబులును వినుమను లేవనలై నభాగవతుల
 జూనితరగ్యంబునకుం గొనిపోయి జురపూజనభోజనశయసవిరయధ్యానంబులబిరుద్ధులం జేసినయతం డె భాగవతం
 డరంబుకుని త్లెంతకాలంబుజీవించువంత కాలమువరపునతండును గ్రూపంబునై మౌనగిరియంబునెంచునదియనుం గాక
 గంధపుష్పగూఢాపదీపనై వేద్యంబులలక్ష్మీనమేతుండనై శంఖచక్రగదాశాఢాయుక్తుండనై ననన్నుశుకనన కాది యో
 గిండులు నంబరిచు విభీషణుక్తాంగదులు మొనలుగా గల భాగవతులు శాస్త్రాచారవోదితులుగా భక్తిభక్తి భావనావిశేషంబు
 నవన్నే ముకకనిత్యంబును జితనాయత్నంబులై నైఱింగిరిగి ఘరానగంబునకు హలాయుధనవేతుండనై యేనరుగువోగోపి
 కలోపికలు లేక భక్తియోగంబునఁజి తిందిముక్తులై రియిభక్తియోగప్రకారంబు యుద్ధపులికిం జెప్పిన॥౧॥ ధ్యానంబే శ్రీ
 యనిలుచును ధ్యానంబే తిరిగిదగునదాక్షచిక్షా॥ధ్యానప్రకారమంతయు నూపంబుగ దైవగుణయ్యయ్యర్పిరచాణా॥
 బానియడిగినయానవేద్యుండిల్లినలుకంబోణగెదాసుమధ్యభాగంబున నలంబుమాక్షుధాపంబువర్తింపవందం
 బుననందంబై నకలశరీరులయందున చేర్చుకంబును దాహ్యాంకుమనశ్శయ్యంబును నై నజీవుండువసియింది యుండునని
 శనుద్ధవుండై యెననకననందనాదియోగిం ద్వులకయోగమార్గంబే తిరివానతిల్లికవదియేదిధంభానతిశేయని యభ్యర్థి
 చిననతండ్రినియె వారలుచతుర్ముఖునడిగినంతకు నేనును దెలియనేరదనివారలువిన్నయంబునుండు నేనానమయం

మనహంసస్వరూపుండ నై వారలకెఱుంగించిన తెరంగుమనుషుపంచేంద్రియంబులకున్వృత్తంజైవహాద్యంబుల్యంబునిత్యదృ
 ప్తిబ్రహ్మంబుని తెలియవలయు దేహికర్తృత్వదేహుండై సంసారమహతలనిరసించి నిశ్చలజ్ఞానయుక్తుండై మత్తుడప్రా
 ప్తుండగున్నవృత్తులబహుభుజిముగానిక్రియకర్తృమభవవర్త్యంతంబుక లేమగుబుడర్తింపననిపాంక్షియోగంబున సన
 కాదులకు నెఱుంగించినవిని బ్రహ్మమొదలైన దేవతతెలిసిగిరి వారలవంసభూలోకంబునందుఁ బ్రసిద్ధంబయ్యెనది గావున
 నీవును నెఱింగినికొనిపుణ్యాశ్రమంబులకుఁబునుములన్నదీయభక్తియుక్తులనుహరిపరాయణులనునిరసంపకనట్టిభాగవతుల
 చరణరజఃపుంజంబుతనశరీరంబునోక జేయునతంఁకునుము గ్రాధారణయుహరిదివ్యనామంబును ధరియించు వారలకున
 నొందకంబులునిహనతంఁకునువానుదేవభక్తిలంగనిహుండువాడె భాగవతుండనిదెప్పిమరియునర్పసంగ పరిత్యాగంబు
 చేసియొండెఱుంగిని న్నేతలంచుమానవునకుఁబుక్తియుక్తిప్రదాయకుండనై యుండునుననియనఁతిచ్చిన నద్ధవుండుజ్ఞాన
 మార్గంజేరీయోనతీయవలయుననినవారియట్లనియె నేకాంతమానసుండై హస్తాజ్ఞంబులూపవ్యయంబునసంధించినాసా
 గ్రంథ ననీక్షణంబు నిచ్చి ప్రాణాయామంబుననన్నహృదయగతుండలించియన్యదశధారణాయోగసిద్ధు తెలిసిగిరి అం
 దుననిమామలు ప్రధానార్థముగాఁదెలిసియుంద్రియంబులబంధించిమనంబాశ్చర్యయండుఁజేర్చియోగ్యనాన్యతోగిరిచినబ్ర
 హ్మపదంబుబొందును భాగవత శ్రేష్ఠులితరగర్వంబులుమానినన్నుంగాంతురుతోల్లిపాపంబునందనుండగు నద్ధవుండుయన్య
 రంగంబునవిహారంబునొందియుట్లుయెడిగినతనికే నేదెప్పిన తెరంగు నెఱుంగించెదభూతంబులందునాధారభూతంబునుసా
 త్త్వంబులయందుచేర్చుండువకుగ్ధయంబులయందుమనంబునుదేవతలయందుఁబున్యగర్భంబునువసువులయందుమావ్యవా
 హుండునుఁగితిత్యలయందువిష్ణువునుప్రలండునిలలోహితుండును బ్రహ్మలయందు భృగువును ఋషులలోన వారదుండు
 నుధేనువులయందు కామధేనువునిద్ధులలోనంగిపింబుండునుచైత్యులలోఁబున్యమండును గ్రహంబులలోఁగిఠానిధియును
 గజంబులలోనై రావతంబునుహయంబులలోనుచైత్య శ్రేణుంబునునాగంబులలోన వాసుకీయునుమృగంబులలోన కేసరి
 యునాశ్రమంబులందుగృహస్థాశ్రమంబునువర్ణంబులలోనొంకారంబునునదులయందుఁగంగిఁగలుపాగిరంబులలోమృగపా
 గరంబునుఁజియంబులలోఁగాన్యకంబునుగిరులయందు మేరువునువృక్షంబులలోనశ్వత్థంబునుఁపిఁడులలోనయవలును
 యజ్ఞంబులయందుఁబ్రహ్మయజ్ఞంబును నైతంబులందహింసయుయోగంబులందునాశ్చర్యయోగంబును స్త్రీలలోన శతరూ
 పయుభావణంబులలోనినత్యభావణంబునుఋషువులందువసంతాగమంబునుమానంబులలో మార్గశ్రీర్లుంబునునతుక్రం
 బులలోననభిజిత్తువునుముగంబులయందుగృతయుగంబునుభగవదాకారంబులందువాసుదేవుండునుయత్సులలోఁగిఁదే
 రుండును వానరులయందాంజనేయుండునురత్నంబులయందుఁబుద్ధరాగంబునుదానంబులలోనన్నదానంబునునరులయం
 దునైష్ఠవుండై భాగవతప్రవర్తనంబునర్తింపచువాడునుఇవియన్నియుమదివిభూతులుగా నెఱుంగుమనికృష్ణుండుదవునకువన్య
 సించిన వెండియునతండ్రిబ్లఁదెనుక) 1 వర్ణశ్రవణదర్శనంబులునిర్ణయముగ నానతిమ్మనీరజనాభాఃకర్ణరసాయనముగనడివర్ణింపు
 ముపిదెదనేమనరుదానేత్రా) 1 వర్ణశ్రవణదర్శనంబులయొప్పిక్రియునాలుగాశ్రమంబులకీర్ణివర్ణంబులనియును
 నాలుగు వేదంబులంజెప్పినధర్మంబులును ప్రవృత్తివృత్తిహేతువులగుపురాణేలహాసదధర్మశాస్త్రంబులునుచైరాగ్యోజ్ఞానంబు
 లుచునిడి మొదలుగాగలవన్నియు నెఱుంగింపనర్హదృక్పాపరిత్యజ్యమామేకంశశాస్త్రంబునునుపనివత్తుల్యఁబుగిరితా
 వచనప్రకారంబున నెవ్వడేనియాయందులకుఁటనిగిలివర్తింపచాడు నేననిపలుకంబడుపెన్మిధంబులవాదంబులేల నెఁడు
 నుండగులవడక నామీకదలంపుగిరిచిదర్తింపునునిననద్ధవుండిట్లనియె) 1 వర్ణశ్రవణదర్శనంబులయొప్పిక్రియునాలుగాశ్రమంబులకీర్ణివర్ణంబులనియును
 నాలుగు వేదంబులంజెప్పినధర్మంబులును ప్రవృత్తివృత్తిహేతువులగుపురాణేలహాసదధర్మశాస్త్రంబులునుచైరాగ్యోజ్ఞానంబు
 లుచునిడి మొదలుగాగలవన్నియు నెఱుంగింపనర్హదృక్పాపరిత్యజ్యమామేకంశశాస్త్రంబునునుపనివత్తుల్యఁబుగిరితా
 వచనప్రకారంబున నెవ్వడేనియాయందులకుఁటనిగిలివర్తింపచాడు నేననిపలుకంబడుపెన్మిధంబులవాదంబులేల నెఁడు
 నుండగులవడక నామీకదలంపుగిరిచిదర్తింపునునిననద్ధవుండిట్లనియె) 1 వర్ణశ్రవణదర్శనంబులయొప్పిక్రియునాలుగాశ్రమంబులకీర్ణివర్ణంబులనియును
 నాలుగు వేదంబులంజెప్పినధర్మంబులును ప్రవృత్తివృత్తిహేతువులగుపురాణేలహాసదధర్మశాస్త్రంబులునుచైరాగ్యోజ్ఞానంబు
 లుచునిడి మొదలుగాగలవన్నియు నెఱుంగింపనర్హదృక్పాపరిత్యజ్యమామేకంశశాస్త్రంబునునుపనివత్తుల్యఁబుగిరితా
 వచనప్రకారంబున నెవ్వడేనియాయందులకుఁటనిగిలివర్తింపచాడు నేననిపలుకంబడుపెన్మిధంబులవాదంబులేల నెఁడు
 నుండగులవడక నామీకదలంపుగిరిచిదర్తింపునునిననద్ధవుండిట్లనియె) 1 వర్ణశ్రవణదర్శనంబులయొప్పిక్రియునాలుగాశ్రమంబులకీర్ణివర్ణంబులనియును
 నాలుగు వేదంబులంజెప్పినధర్మంబులును ప్రవృత్తివృత్తిహేతువులగుపురాణేలహాసదధర్మశాస్త్రంబులునుచైరాగ్యోజ్ఞానంబు

విందినవాడెదరి ద్రుంతుండు ద్రియనిరసనుడునుకృపణగుణవిరక్తుండై యాశ్వగుడునాయుడు గలంపులిపికర్తృయోగంబులందునుభక్తియోగంబులందునుపాత్యత్వముందగిలిజనకాచులుగైవల్యంబుజేందిరిభక్తియోగంబునంజేసితేబరిత్రుష్ణోదముదించుదామలుపరమపదప్రాప్తులైరదిగావుననిదియెఱిగిరింతతభక్తియోగంబుధికంబుగానునంబున నిలుపుమున్మృత్యుయెజైసంఘటంబునజలంబులుజాలుగొనుతెరంగునదినదినంబునకునాయువుతుయెజై నమృత్యువునన్నిహితంజైవచ్చుగావుననిదియెఱిగిరింతరంబునునన్నేమరకతలంచునతండునాకుంబ్రియుండు॥౧౬॥ ఇర్భమునఁబరిజ్ఞానమునిర్భరమైయుండజేవునికేమిదనతఁడానిర్భాగుండైనజనునగితర్భావంబుననుబోధమంతయుననఘ॥౧౭॥ అట్లుగావునజాల్యకైశోరకామారవయోఃశేషంబులవెంకనైనఁజెన్నయెఱిగిరినేనికృతకృత్యుండగునంపదర్భావంబుండైననన్నంధకారకూమంబునంబడువానిదరిద్రునిగాజేసినజ్ఞానియై యన్మత్పాదారవిందపందనాభిలాషుండై ముక్తుండగునట్లుగావునఁజేహాభిమానంబులువర్జియింపింపింపిహికాముష్టికిసుఖంబులంగోరకమనంబునగుదియిందెప్పుడున్నన్నదలంచువాడువైకుంఠవరప్రాప్తుండగునేనునతనివిషవలజాలక వెంటచరుగునునారదామినునులుభక్తిభావంబునంజేసినాన్నరూపంబై మిరియనియున్నవ్రకుంజెప్పిననుద్రుంపుంజేసియె॥౧౮॥ అయ్యాదేవజనాద్దన॥ నెయ్యంబునన్మష్టిగర్తనేర్పరియైతామెయ్యననునడవునెవ్వడునయ్యననేతిగింపునాకునర్వజ్ఞాధీ॥౧౯॥ అనుటయుహరియుద్ధవునకుంజెప్పినట్లును శ్రేరితంబులైనుమాదాదిగుణంబులుగాడియండంబై యున్నవించెనతనానాభివరంబున బ్రహ్మయనయించె నంతసాగారాణ్యుడనదనసంఘంబులు మొదలుగాగలజగన్నిర్మాణంబువరనివలనంగల్పించితిరంతతతానందునకుతత్కాంబులుపరిపూర్ణంబైననభాత్రిగిగంబందడంగునాగంధంబుదకంబురంగలయునుదకంబురనంబుఁలీచంబగునారనంబుతేజోరూపంబై యాతేజంబురూపంబునంక్రమించునారూపంబువాయుపమంగలయువాయువున్నర్గుణసంపూర్ణంబైననాన్నర్గుణంబాకాశంబునలయంబగునాయాకాశంబునట్లతన్నాత్మలచేర్చనయింపంబడిననిందియంబులువానోకైరిగుణంబులగుగాడియోశ్వద్వనింబొందియోశ్వదరూపంబుదాల్చునిమరజస్సర్వతమోగుణసమేతుండనై త్రిమూర్తులుపహించి జగదుత్పత్తిస్థితిలయకారణుండనైవర్తిండునుగావునీరహస్యంబునినుపదేశించితివరమపాపంబుండవుంబరమభక్తియుక్తుండవుంగమ్మనిచెప్పెనంత॥గీ॥రూపులేసినియూధిగాయోగులుగూర్చునిర్మింపింపిరుదిగర్తగింపియుండవారికోర్కెలనిచ్చెద॥ వేమిరాగుమాకు నెఱుగఁబలుకు॥౨౦॥ అనియున్నపుండగినినారాయణుండేట్లనియె నేనుసర్వవర్తంబులకునకుంజైన నూజాప్రకారంబెఱిగించెననాచారంబునంజేసియొక్కసన్నరూపంబునుబాహుమ్యమైదుదారువులంబిందియిండునారూపంబునిల్పికొంఁజుంపూజితురుకాంస్యత్రపురజతకాంచనప్రతిమావిశేషంబులుగ్రహంబులిట్లు నారూపంబులందు మాడ్చావముందెఱిగిల్పినవారలకునేబ్రహ్మండవగుదునిలోకంబునమనుష్యులకుధ్యానంబునిలువనేరదుగావున బ్రతిమావిశేషంబులనేకంబులుగలవువానియందుపొందగ్రహారంబులునై నమోహారంబులునై నరూపంబులనేనుందుగావున దుష్కారవశాయగాభావించి॥౨౧॥ అంబరాభరణమాల్యానులేపనంబులనుదివాన్మపానంబులనుపాదశోపచారపూజాప్రకారంబులనురాజోపచారంబులనుబాహ్యపూజావిధానంబులనాచరించిమనస్సుఁకల్పితరీతులై నవదార్థంబులనుసమర్పించితియంబునునాభ్యంతరపూజావిధానంబులంబరితుమ్మనింజేసిదివ్యాంబుగాభరణమాల్యానులేపితంబునుశంఖచక్రకీరీటాద్యలంకారభూషితంబునుదివ్యమంగళశబ్దగ్రహుండునుగాదలందిధ్యానపరవశుండైనయతండునాయుడులంగలయునుద్ధవానివునిప్రకారంబుగర్విత్తస్థితిశయంబునయోగిష్ఠుండనై బదరికాశ్రమంబు చేరిమతఁగిరితంబైనసాంఖ్యయోగంబంతరంగంబుననిలుపుకొనికలియగావసావస్థంతంబువర్తింపుచునియవరమేవగుండానతిచ్చిననుద్రుంపుంబు నానందభరితాంతరంగుండైతత్పాదారవిందంబులుపృథుడయంబునంజేగ్గుకొనిపావనంబైననటరరికాశ్రమంబునకు నరిగెనతఁడుండువరీషిన్నరేంద్రునకుంజెప్పటయును॥౨౨॥ జెప్పినవినిగాజేంద్రుడుచొప్పుడ శ్రీకృష్ణకథలుచోద్యమగాగఁజెప్పి

— శ్లో॥ యాదవులనోన్యకలహంబునకుడము-శ్రీకృష్ణబలగాములువైకుంఠంబునకరుగుట, శ్లో॥ —

నందనియదుదిగ్దానోప్పగమునిచంద్రనాకునర్తకులూర్పణ॥గీ॥అంతలనుగృహ్యుండేమయ్యెనరనిచూడఁబుదవులెట్లులవర్తిందిరేప్పడం॥ ద్వారకాపట్టణంబెవ్వదముననుండె॥ మునిజన శ్రేష్ఠయారతిముదముతోడ॥౨౩॥ అనినరాజానకుశుకుండిల్లియెవానుడేవుండ న్యాయప్రవర్తకులగుదుమ్మలసంహరించిన్యాయప్రవర్తకులగుశిష్టులఁబరిపాలనంబుచేసి బలరా

మనమేతంబుగాదాస్వరకానగరంబువెడలినంగియాచవులుదమలోదాము మదిరాపానమత్తులై మత్సరంబుననున్నా
హాకిలూంబుననుండుకొదికితురగరభవదాతిబలుంబులతో ననర్ధభాబుగాయనననున్న దై యుద్ధంబునకుఁ జొచ్చియుని
శాపకారణంబుననుత్తులంబులై నతురంగసమూహంబులంబడలువడంబొడచుచు వ్రేయుచునుండాకనవియును వజ్రా
యధనమానంబులై యొంకొరులండాకిభండంబులంబడింబుడంబులై యొరులుక బంధంబులునువిడితంబులై నయంగంబు
లునువిభ్రచ్చుచులై నరకంబులునువిడితంబులై నశతకంబులును వ్రాలెడియశ్వంబులును మ్రొగ్గెడిజంబులునై న యా
యోధనంబుననండుఁబోలియుటనగినగధయంబును రాముండునుజనిచవియంతసీలంబగుండు వేరొక శ్రోవంబోయి
యోగమార్గంబునననంతునింగల సెనప్పర మేశ్వరంబునుమరియొక మార్గంబునంజగయొక్క గుంజపుంజంబు చాటునవి
శ్రమించుటంజేసినచరణంబు వేరొక చరణంబుమీదనంపుటం విచంచలంబుగావించంబునలుపునమయంబున నొక్కలుబ్బ
కుండుమృగవధాన్తంబుగావచ్చినిక్తులుగిరిక్షింపుచుండవృక్షంబుచా మననప్పరమపురుషుని చరణంబుహరిణకర్ణంబుగాబో
లునని దానిగనికరంబుక రాననంబునందునంధానంబుచేసియేలనితండాహరవం మనంబునలుచున్నయప్పరమేశ్వరునిస
న్నిధానంబునకువచ్చిశయంబురజగన్నాథుండా దెలసమహాపరాధుండనుపాదవిక్రందనుకుటిల ప్రచారంబుననియ నేక
విధదీనాలాపంబుల బలుచుచుబావృజలధారానిస్కవనంబుడై ననోజనేత్రుడువానింగురింబియల్లనియెనివేలజాలింబ
డెచుగ్రూర్వజన్మాంతరకన్యంబులెంతవారికైనెనిను భావ్యంబులుగానియారక(బోవి నేరపునీపుడమిగమాత్రుఁ డవింబయె
కానియగివానికిం దెలిపిచవామహాహపరాధులైనవానికి సోవరుచేప బ్రాహ్మణగుర్రోహులకుఁబలువ నెల్లగునివవి
త్రాంతికిఁబంబుడై ప్రాయోపవేళంబునం బాణంబులువర్షించినై కురవక ప్రాప్తుండయ్యెనప్పుడు॥క॥ దారకఁడగని
యెంతరంబుదాహరణదాహరణపరివృజ్ఞాహరణ॥ మేరునక ధీరుననుజుడి దాగుని నేకాంతపరివృద్ధయొ వేడఁగ॥వ॥ క
నియగ్యంతభయభక్తితాత్పర్యంబులముఖిళికకకహతుండై యిల్లనియె॥ గీ నిన్నుఁజూడనికన్నులనిచ్చుములు॥ నిన్ను
మెకువనిజిహ్వదానిరసంబునిన్నుఁగానినినములనిన్యములగుఁగిన్నులనుజూచి మమ్మునుగారవింపు॥వ॥ అనుచునా
దారకుండునిశ్చేదనపరుండై యిల్లనిన్నునిపితృయాగవసముద్రంబుడంజెంబుగురువు శ్రజంబులక్కడక్కడంబోయి
రిదాన్తకంబోయిమహ్యజ్ఞంబులంగూడియేనుంచునవిమరుసనవసరంబునవివ్యాయుధంబులునుదివ్యరథరథ్యంబులును
నంతర్దానంబును దేనారాయంబునువానిలోనస్తూరవిమగులకునీవృత్తాంతంబంతయుఁ జెప్పఁమనుబియునవ్వనిపాదింగని
శ్రీబాలగురువృక్షజంబులగరిపురంబునకుంగినిచమమనుసాక్షునినకురిలివాఁడునుంజనికృష్ణాకాశ్యంబులనడస్తరంబు
గాఁజెప్పియట్లుచేయనత్తణంబుదాస్వరకానగరంబుపరిపూర్ణజలంబై మనింగెనంత నెవ్వరికిఁ జరకాకనుండై నప్పరమేశ్వ
రుండునుశతకోటిసూర్యదివ్యతేజోభాసితంబుడై వెడలివారదాది మునిగణంబులునుబ్రహ్మరుద్రాదిదేవతలునుజయజయ
శబ్దంబులతోడంగదలిరానిజపదంబునకరిగెనారాయణవిగ్రహంబుజలధిప్రాంతంబునజగన్నాథస్వరూపఁడైయుండెననిశు
కుండువరిక్షిన్నలీం ద్రునకుఁజెప్పెననిచెప్ప॥క॥ ఈకథవిన్ననునానినఁ బ్రాకటముగట్టియశముఖ్యాగ్రముగలుగుఁగి జే
కొనియాయుపునుండైలోకములోనుండనుండఁబోకులుపొండ॥గీ॥ రాజీవస్యకనయనఁ॥ రాశిశుభదాగిధేయ
రాజవినుతవి॥ భ్రాజీకీర్తిలతావృత॥రాజీవభవాదిజవకరఘునలతిలకా॥మూనిని॥ ధరిణిహామేశ్వరతాధర్మమార్ధావగం
తానిరువచునయవం తానిర్జరాగాతపాంతానిగురుబధనుబుకర్తాకోసలయోనిభాద్రాసురభయపహద్రాసురితేతోహ
ద్రాగద్య॥ఇతి శ్రీపరమేశ్వరకరుణాకలితకవితావిద్యుక్తేననమం బ్రహ్మసహజపాండిత్యోపర నామాత్యప్రియశిష్య
వెలింగదలనారాయణాఖ్య ప్రణీతంబైనశ్రీమహాభాగవతంబును హవోల గాణంబునందుకృష్ణుండు భూభారంబువాపి
యాదపులకన్యోన్యతై నాబుంధంబుగల్గించివారలహతంబు గావించు బయిపదేహకృతంబాదంబుననారాయణము
నిచరిత్రంబునునాల్పుయుగంబులహరినాల్పువర్ణంబులై వర్తింతుబయి బ్రహ్మగిదేవతలుదాస్వరకానరంబునకుంజనికృష్ణం
బ్రాహ్మినివిజపదంబునకురమ్మనుబయిలవధూతయను సంచాదంబును ఉత్సవునకుఁగృష్ణుండునానావిధంబులైనయిహ
ఖ్యానంబులెఱుంగించుటయునారాయణ శారంబంతయుదారకుండుఁజేసింగవచ్చిదాస్వరకాతాసులంబునజెప్పుటయొకృష్ణం
దుదనదివ్యతేజంబుతోపరమార్తంబుగడుటయుననుకథలంగయెఁకాదశసంధము॥ ..... శ్రీకృష్ణార్చనము. ....

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము-ద్వాదశస్కంధము.

శ్రీమదుగ్రత సమతీయనీ కామతమని రాజయోగికల్పమృతముభూతామృతమనజనకవరస్థపః జామాత్యవరేత రామ
చంద్రమహీశా|| వ|| మహానీయగుణగిష్టలగునమ్మనిత్రేష్టలగునీభలపురాణవాప్యభ్యాసవైశరీసమేతుండై ననూతుం
డిట్లనియెంపుపరిక్షిన్నరేంపునసశకుయోగింపుండువానుదేవసర్వార్థవర్ధంతంబుతజ్జన్మకర్మంబులుసేప్పినవినింత
సంబందియింపరపాలపుంగవుండుమహాత్మానారాయణః ధాప్రపంచంబునుతద్భణంబులునునాచారవిధియునుజీవాన్త
భేదంబునుపరిపూజావిధానంబునుజ్ఞానయోగప్రకారంబును మొదలై నవియెఱుంగించి విజ్ఞానవంతుం గాజేసమన్నింది
తివింక భావికార్యంబులన్నీయు నెఱుంగింపుమనినశకుయోగింపుండెట్లనియె|| క|| నరవరయూప్రశ్నమునకుసరిచెప్పగ రా
దునానుసామర్థ్యముచే. బరికించినపదేప్పెదగర మొప్పుగ భావికాలగతులవరను|| వ|| అందురాజులప్రకారంజెఱుం
గించెదబృహద్రథునకుంబురంజయుండువుట్లును వానికిసంకుండ నేడివాడుమంత్రియై యతండు పురంజనునింజుపితా
సురాజ్యంజేలుచుండనంతకాంతకాలంబునక తనికింగుమారుండదయించినవానికిబ్రహ్మ్యతనానుంబిడి యతనికింబట్టు
బుగట్లునాభూభూజనకువిశ్వరూపుండువయించగలకునాతనికినందివద్దనుండుజనియించు నీయేపురునూటముప్పదియేమి
దినవగ్గరంబులువనుంధరావతిపాలనంబునంబెంపువడముమరు తదనంతరంబతిసేనాభండనుపార్థివుండువయించునా
మూర్ధాభిషిక్తునకు కాకవర్ణాంశజయించునారాజన్యసకుయేనవగ్గరంబునయించగలకునావృద్ధివతియే శ్రజ్ఞుడతనికివి
ధిపారంకునువిధిపారనక జానక త్రుండున ఆహూపాలునకుదర్శకుండునుగర్భకునికనజయుండునుఅతనికిశైలసనాగుండు
నుఅతనినందియుననంగలవడుగురునరపాలకులుట్ప్పించివచ్చుత్తరశతహార్యంబులుకలికాలము కుడరాతలంజేలే
దరులంతలనందికినహారందెలిసగిసికూర్రస్త్రిగర్భంబుననెలిబలశాలియయిననుహావప్రవతియ నేనందుండుదయించున
తనితోత్తరీయవంశంబుగిసిగలవదువానయంబుననరవతు బహుర్రప్రాయుల్లేధర్మవిరక్తుతులై శిరుగుచుండనుహా
వప్తునకునుమూల్యంబు మొకలయినయెననుండు గురుకుమారులుదయించెదరువారుమాటనవగ్గరంబులుతోగీతలం
జేలేరకంతలనానవనండులమెక భూసురోత్తముండున్నులనంబుసేయనవృకువారలెమిహాన్య్యులగొంతకాలంబు
నిజగతింబంబు నేలుమరగ్గరినాభూకేవుండుచంద్రగుప్తుండునువానినందరాజ్యయనందు నభిషిక్తునిగాజేయగలకులం
తనాచంద్రగుప్తునకువారిభాంకునువారికినశోకవర్ధనుండును అతనికినుయితస్సునువానికి నమ్మితుండును అన్యహానీ
యునకుశాలిభూసుండుఅతనికిసోమశర్మంకునువానికిశతదన్వండును నోవైనకుబృహద్రథుండు నుదయించెదరు మా
ర్మ్య్యలతోజేసినయూవకుగురునునప్రప్రంశదైతరతాబ్ధంబులునిగ్రంభంకుంబుగా భూపరిపాలనంబుసేసేదరులంత
నాబృహద్రశపుశ్చుండగునన్నియత్రుండునువానికిమజ్యేష్ఠండునునుజ్యేష్ఠునకువసుమిత్రుండును అతనికిభద్రకుండునుభా
ద్రుసనకుంబులిందుండునునాశూరునకు ఘోమండునువానికివజ్రమిత్రుండునుఅతనికిభాగవతుండునువానికిదేవహూ
తియుఅతనికిసుగుండునుజనియెచెవలవీరువడుగురునుద్వారోత్తరశతహార్యంబులన్నీవతులయ్యెదరు అంతమీదబసం
గతులనజాతుండైనదేవహూతినికి శ్యామాత్యుండగువానుదేవుండునువాడువధియూదిరాజ్యంజేలువానికిభూమిత్రుండు
నుఅమహానుభావునకునారాయణుండునుగిలి గిరునికిన్ద్రవంశజులై నవీరలుమున్నూటలు బడేనునవత్సరంబులుమేది
నీతలంజేలుమరుమరియను|| వ|| వశురతనిక్షిప్తినేరియువతిమోహమువిడువలేకమానవనాధుర్|| సతతముదమకికాలం
బరిచందలమగుట నెఱుగరయ్యమహాత్మా|| క|| నరవతుల మహిమనంతయు|| నరగాధిపుండై నమహామహాపథాత్రిం
జరకాలమేరియించే|| వ|| నరవదనెండుగురును వారుభ్రాంతులగుచు|| క|| గజతురగాదిశ్రీలనునిజమనినిన్యంగరామనిత్య
మునుహరిగగజగితలేకదలందిన|| నుజనులకుననతనియంచుజ్జిరగావచ్చు|| వ|| మరియునుకన్దవంశజుండగునువ
ర్తుండునుగాజుదయించువానిపింపించిత్త్యుత్త్యుండధ్రజాతీయండైనవృకులుండధర్మహర్షవర్తియై వసుమతీచక్రంబ
వత్తుండైయేలునంత వారియనుజంకుత్సనాభుండనువాడురాజై నిలుచునామహామూర్తికాతకర్ణుండునువానికిపాన్ద
మానుండునుఅతనికిలంబోదరుండునువానికిదివిలింగుండును అతనికిమేఘస్వాతియునువానికిదండమానుండునువానికిహాతే
యుండగునరిచక్రయాలతనికిబురుడు సేనుండునువానికిసుందనండునుసరాజశేఖరునకువృకుండునువృకునకుజూపుం

దునుజులపునకుశివస్వామియును వానికినిరదముండునుఅభూమీశునకుగౌమలియును వానికి పూతిమంతుడునుఅతనికి
 దేవశీర్షండును వానికిశివస్కంధుండునుఅతనికియజ్ఞశీర్షుండునుఅభవృన్దకువిజయుండునువిజయునికిచంద్ర లేజుండునుఅత
 నికినులోనుధియునుఇట్లు పెక్కుండు ప్రయించిననూటయేబదియాలునలవత్సరంబులుధాత్రింబాలించెదరంతట నాభీ
 రులేడుపురుగర్థములుపడుగురుకంకవంశజులపతాన్లురుమేదినిభరంబుధాత్రియందెగరులమీదయవనులెనహంధ్రగు
 రుబర్హులుపడునుగురుదేశాధీశులైయేలెదరునురియుంగుండులుపడుముగ్గురునుపడునులుగురుపాలులును వెయిన్ని
 తొమ్మిన్నూదితొమ్మిదిహోయనంబులుగర్వాంధులైయేలెదరులటమీద నామానివంశజులగు పదనకొండుహందిశ్రిత
 యుతందైనవత్సరంబులునుత్సరంబుననేలేదగులనహయంబునగైలికిలలయయవనులుఘావతులగుదురుఅంతభూతనం
 దుండునుఅవిధంగిండునుశిశువండుండునుతద్రాత్రయగుయశోనండుండును ప్రవీరకుండునువీరలువీరులై సుడు తరతర
 హోయనంబులేలెదరులననారాజులకుపడుముగ్గురుకుమారులుదయించియుండునాల్గురుబాహ్లికదేశాధీపతులయ్యెదరుక
 డనయేఘరునుకోసలాధిపతులయెద్యరులననవైడూర్వంతులునివధానిపతులైయుండెదరుపురంజయుండు మగధదేశా
 ధిపతియై పుట్టుఅంతనతండుపులిందయదును ద్రదేశవాసులగుహీనజాతిజనులుబ్రహ్మజ్ఞానహీనులై హరిభక్తివిరహితు
 లైయుండవారికిధర్మవదేశంబుచేసినారాయణభక్తివిద్యంబునుండునట్లుగాజేసి బలవగాక్రవంతుండైతత్రియవం
 శంబులడంచినవత్సావతీనగరపాలకుండైగంగానదిమొదులు ప్రయాగవరకుగలభూమివేలగలకుసారాస్త్ర అవంతి ఆ
 భీరతగ్గుచూళవదేశాధిపతులు వ్రాత్యబ్రాహ్మణులైతూర్ ప్రాయులైయుండగలరువారుసింఘతీరంబులను చంద్ర
 భాగాప్రాత్యంబులుకాశ్మీరనండలంబుననేలేదగుమరియునత్తరితూర్పులునుక్షేచ్ఛులును బ్రహ్మతేజోహీనులయి
 నబ్రాహ్మణులునుభూభాగంబులంబరిపాలింతురుగురిపీరలురాజుకాపులైనక్షేచ్ఛులైగర్హనత్వదయాహీనులైకోధ
 మాత్సర్యంబుల స్త్రీబాలసౌమిన్యజాతులపధియించిరోయకపరధనవక స్త్రీపరులైరజస్తమోగుణరతులైయల్పదేవులయి
 ల్పబలులై హోచరణారవిందముకరందరసాసామలుగాకడమలోనెన్యన్యవై రానుబంధులైసంగ్రామరంగంబులహ
 తులయ్యెదరానహయంబునంబ్రజులతప్పిలకేమధాపాదులననుసరించియుండెదరుకాపు||౩||దివినమనుష్యర్థంబులు
 ననయముధరనడగిపోవునాశ్చర్యముగావినువర్ణవతుమగములోనెనయగధనవంతుండై సకెగడుధర్మ||౩|| బలవం
 తుండైనవాడేగులహీనుండైనదొడ్డగుణవంతుడగుంగలిమియుజలిమియుగలిగిననిలలోపలరాజులందెయేమనవచ్చు||
 వ||అట్లుగానజనంబులులోభులై జారత్వదోరత్యామలచేత్రవ్యహీనులైవన్యశాకమూలఫలంబులనుభజింపుచు వనగి
 రిమంబులంగ్యోభాతులైదుర్భిక్షశీతవాతాతపకుధాతాపంబులచేతభయపడెదైర్యహీనులైయల్పాయుష్యులునల్ప
 తరగినులువైతాజులుహోరులైనంతవరింపుచునధర్మప్రవర్తనలైవన్యగ్రమధర్మంబులువకలితూర్ప్రాప్తయైయుండె
 దగులంతసౌమధులల్పఫలంబులుషేఘంబులుతూన్యంబులుసన్యంబులునిస్సాగంబులునుగనిట్లుధర్మమార్గంబు లేకయు
 న్నయెడముందుండుమచ్చునిగ్రహశిష్టపరిపాలనంబుకోరకుశబలగ్రామంబువపిష్టయసుండనువిప్రునంబులై త్వంబు
 నెందిదేవతాప్రండంబులునిరితీపదేవదత్తఘాటకారుఘండైదుప్రసేధజనంబులదనకుండలగ్రంబునఖండి భూ
 తులండేయవృషకుధాత్రినండలంబువిగతమూరజనముండలంబైతేజిల్లునంతనరులున్మధ్యానవందన పూజాదివిధా
 నానకులై నారాయణవరాయణులై వర్తిల్లెదరుఇట్టులాకలగ్రామశారంబుననిఖిలజనులుధన్యలయ్యెదరంతటకృతయు
 గిగర్హలైసడవుచుడువంద్రభాగగుండుకుగ్గురుపులేకరాశిగతులైనంగృసయంగుండై తోమ గాజాగత వర్తమానకా
 లంబులుభవత్వశ్శబుమోక్షలుపంచదశాధిశత్రుతరసహస్రహోయనంబులై సందాభిషేకపర్యంతంబునుండునంతటనా
 రాయణుండభిలమృతరాజప్రదంబుగావించిధర్మంబునిలిపివైకుంఠనిలయండగుననిచెప్పెన్||౩|| మునినాథదేవిభంబున
 ఘువతరముగజుగ్రహాన్యగ్రహములజాడల్లిననగలవర్తనకమగిమొనరగనెటిగింపవయ్యముదముదలిర్ప||౩||వ||అ
 దినన్మగికాయనిచెప్పిందొంకెదినుమున ప్రసిమండలాంతర్గతంబులయినపూర్వయుక్తస్వయంసహధ్యంబునండు నిశా
 నమయంబునహధ్యహంబులోమెక్కునక్షత్రంబుగానుపించిననాకాలంబు శతనంవత్సరపరిమిశంబయ్యెచేరి నానమ
 యంబునంగలిప్రవేశంబగుగారవిష్ణుశబదార్థనుండునిజవదంబుననొదలెనివేళధాత్రిమండలంబుకలిసమాకాంతంబు
 య్యెకృష్ణంబందెంతగాలంబుభూమియందుంబువర్తింతునంతకాలంబుకలిసమాకాంతంబుగాను మఘానక్షత్రంబుండున

ప్రస్తులు సేసు న్నంబునఁజరియింతు రాగు న్నంబునహరివరగువద ప్రా. పుండయ్యెన్ద్రువసంబునండేకలిప్ర వేళింబి నందావ
 పానవర్సంతంబ వృద్ధుఁడై యుండునంత నాటుపి.నంఘంబుపూర్వాపాదకః సింఘ వృద్ధుఁబునెందునట్లు దివ్యాబ్జస
 మాన్రంబులు వనినయంతరంబ నాలుగవపాదంబునఁగృహయుగధర్మంబు ప్రా. పుటగు॥౪॥ నరవరతోంటిఘావతులనా
 వగుణంబులువృద్ధవిహ్నుముల్ సేరియునుకూపసంపదలు చేసొనిరాజ్యములాత్మ విత్తముల్ వరుసనణంగెఁగనియటవా
 రలకీర్తులుగ్గలంబులై యురువడిఘామిలోనిలిదియున్న నేమను రాజశేఖరా॥ ౪ ॥ శతవత్సవజుండగు దేవాపియత్తి
 యొకవంశజుండగుమరు శువున్నయోగయు క్తులై కలాప గ్రాహనియులై కలియుగాంతంబునందువాసుదేవప్రే రితు
 లై ప్రజలనునాశ్రమాచారంబులువపునుండవచ్చుచునారాయణపురణంబునిత్యంబునుంజేసితైవల్యవద ప్రా. పుటగును
 రు. తివ్వీధంబున నాలుగుఱుంబుల రాజులును సేవతేరించిన పూర్వరాజస్యలునుపీఠండునునను న్నవస్తునందోహం
 బులయందునునునుతంబొందియు శ్వాహంతులైయుండిపిరపనీఘాతలంబువదలినిధనంబు మొందుదురు కాపునఁగాలంబు
 జాడయెవ్వరికింఁగానరాదుకీర్తినుకృతచక్రవృత్తింబులు వెంటనంటంగలయివియిదియునుం గాక మహర్షాన్యలుహరిధ్యాన
 వరవగులై దయానత్యకేచశమదమాదిక ప్రతప్తగుణంబులం బ్రసిద్ధులై నడిచిరట్లుగావున॥౫॥ ధర్మమునన్యమగ్ని ర్మియు
 నిర్మలవయవిష్ణుభక్తినిరుపమఘనఃశ్రద్ధామహింసా ప్రతమున్న ర్మి లెగలవా రెపుణ్యులవనీనాథా॥ ౫ ॥ ఈజగంబేలు
 తొల్లిటిరాజవరులు॥ గాలవశముననాయువుశ్రావణిసోయి॥ నామమా శ్రావణిశ్చలై నారుగాన॥ నంపవలమనునుతనజెం
 పుతోడ॥ ౪ ॥ X గ్వాంధులై నరవరతులంజూచిరూదేవిహాస్యంబు సేయత త్రుక్షయంబు చేసియెవ్వరికినీకదామెయేలు
 చుండెగనునియెడిమోహంబునంబితృపుత్ర భ్రాతృతపత్రాంతింగల్పించియశ్యవ్యవైరానుబంధంబులంగలహంబుచేసెర
 ణరంగంబులఁదృఢ ప్రాయంబులుగాదేహములవర్జించినిర్దగలాక ప్రా. పు. లై. చ. పృథు యయాశి-గాధి-నహుచ-భరత-ఆ
 ధ్వజ-మాంధాత్య-సగర-రావ-జిహ్వాంగ మంచుమార-రఘు త్సృజించు-పురుగువ- శంతన-గయ భగీరథ-కవలయాశ్వ
 కగుః స్థనివ భామలగు గాజులును హిరణ్యకశిపు-వృత్ర-రావణ-నముచి-శంబర-భాను హిరణ్యాక్ష-శారకాదులెనదై
 త్యులునుధరణిమతుత్సంబునంజేసిక దాకాలవశంబుననాశంబుమొందితిదియంతయుమిక్యగానవర్సంబునుంబరిత్యేపి
 చిజనార్దవనై నంత నానుదేవస్సంహతిహరి నామామృతపానంబునిరంతరంబు చేసికారోగవిక్రతులంబునిహరివదంబు
 నొందువనిశిష్యిగ్గి॥ త్తమగ్నికుండన వెవ్వండున్న వాఁడు॥ నన్నుతుండత నెవ్వడనకలదిశల॥ పట్టవరమేశ్వరునిఁజ్ఞాను॥

—* యుగధర్మంబులంబ్రా కృతాది. ప్రళయవతుప్త యగబునుండెలుపుట, *

మనిషిఁగదృణంబులువర్ణింపుధరణీహా॥౪॥ అనినకుకయోగీం ద్రునకుగాజేంద్రుండెట్లయెకలియుగంబులిపావనమ్మిలి
 తంబుగానమరితంబులేలాగునరులొంకకనుండెగరుకాలంబేక్రమంబుననడుచుగాలన్వదూపనంజైనహరిప్రభావంబే
 లాగునంగానంబడఁజీజగజ్జాలంబెవ్వీధంబుననిలుచుననియడిగినరాజనకుకుకయోగీం ద్రుండెట్లనినుకృతత్రేతాద్వాపర
 కలియుగంబులనుయుగవత్సవయంబునక్రమముగాఁబ్రవర్తించునంను సత్యదానధర్మనయాశోచ తపోనియమవ్రత
 శాంతిదాంతివగ్గాశ్రమాచారంబులుమొదలయినపిమ్మియుగంబున నాలుగుపాదంబులం బరిపూర్ణంజై బ్రవర్తిల్లి
 శాంతిదాంతివగ్గాశ్రమాచారంబులుమొదలయినపిమ్మియుగంబున రెండవయుగంబున బ్రవర్తిల్లి ప్రార్థనాహింసా
 వ్రతజపానుష్ఠానాదిలక్షణంబులుగలిగిధర్మంబురెండవపాదంబులమాడవఱుంబునఁజేజిల్లిమరియు జనులుకలియు
 గంబుధర్మరహితులునుఅన్యాయకానులునుక్రొఃమాతృర్యలోభమోహాదిదుగుణవిశిష్టలునువగ్గాశ్రమాచారహితు
 లునుదురాచారులునుదురన్నభక్షకులునుతూర్వ సేవారతులునునిగ్దయులునుషణ్డారణనైరులును దయానత్యకేశాదివి
 హీనులునుఅన్యత్రవాదులునుమాయోపాయులునుధనపీషితులునుదోషైకవృత్తులనై పాపవరతులగు గాజులసే
 విందిజననీజనకుతపోదరబంధుదాయాకనుష్కాబ్జనులంబరిత్యేపిదిసురతాపేతులై కులంబులంజేలుపుచుండెదరుమరి
 యుయోధుఁడాంబరంబులం బ్రజాక్షయంబగుచున్న త్రిగ్రహవిహారలై యజ్ఞాదికర్మంబులువరార్థపరులై చేయుచుపీషు
 లై. నశింజెకరట్లుగాననీకలియుగంబునమెక్కిముహూర్తమాత్రంజైనారాయణపురణవగాయలులై మంగునిశ్రీస్త
 సింహవాసుదేవసంగర్వతాది నామంబులనచంచలభక్తిదలంచెడువారలకుఁగ్రతుశతపంబుగలుగునట్లుగావున రాజశే
 ఖరానీమదిసవరతంబుహరిండలంపుముకలియనేకదురితాలయంబుగాననొకరినిమిషమాత్రంబుధ్యానంబుచేసినంత

రమపావతస్యంబుమొదిక్కు తాన్ముజ్జ్వలమవపరికిరియును॥ క॥ మూడవ యుగమున జేయుచుఁ జేతుక హరికీర్తనంబు తెలయులెన్నఁగఁ బాడుచుగృహ్యయనుచుం గ్రీడింతురుకి లినింపలచిక్రతమతిలగుచు॥ ౧౧॥ అంతఁగల్గుచు శయిత్ర కా రంజెట్లునినతండ్రిట్లునియెడుతున్నగునా స్రంబులుదనినది బ్రహ్మకీ మెక్కివగలగునె డ్దేమంబునరాత్రి యియ ర్దిబునం త బ్రహ్మకునొక్కిది నంబునటవలనినది వైమి క్తిక ప్ర శి యలంబునకునలకుమఁ ధారినను న్దలోకింబులందనయాత్మయందు ॥ వివేకీయంపం బ్రాశ్చితివినిష్ఠులైచనిది ప్రాశ్చిత్ ప్ర శి యంబుచెప్పంబునాప్ర శి యి ప్ర కారంబు వినుముత్తెట్లువగలునై మిక్తిక ప్ర శి యంబునుకాశ్రి ప్రాశ్చిత్ ప్ర శి యంబునుననుట లిగినయోజకుచిదివ ప్ర మాణంబట్టిదిన ప్ర మాణంబునము న్మాటయుగువదిదినంబులై ననలువనుకొనంవశ్యగంబుపరిపూర్ణంబగుచువ్యవస్థంబులుతపసిమితంబులై ౧॥ సీ॥ అంత లోకేశుంకి వసారకాలంబువచ్చి నూతనోష్ణవసు లోన ॥ వర్షాబులుడిగినవడి దిప్పి మానవుల్ దప్పినాకిటఁడిగి సెప్పి మొందియిన్వోన్వభయేలై యా కాలవశమున నాశ మొందెదరింతవలిననఘంప ॥ సాముద్ర భౌతిక డ్యౌజాతరనములఁ జూతురి గిరి శ్రాళి చేతఁగాల్పనంతఁగాల్పగ్నింకన్ద్రాక్షాన్యమగుచుమిన్ద్రుగలయగనదియొల్పించువట్టియెడనుతవద్ద ములుదడఁడఁ యాడిఁడికితోడుతనాయుప్రశ్నిచునపు ॥ ౧౨॥ వ॥ త్తలువద్దతంబువెన్నూన్యంబగునంతతవద్దంబులుద్వాద శభాన్ద్రప్రవడకగణాంజవ బగులీవతవతవద్దంబులు ప్రశయాగ్నిదండవ్యామానఁబని విక్రీడనప్రమాదులైర్ధుంధూ నిలవేగ్రాడితంబునందుమీ శతహేయరంబులువవనా రాధరంబునువహే ఘాటంబుతోడం గరికిరోవమానంబులై న నీరధారినిభింజగంబునుకెఱిబరుయ బుచేసెన బ్ర హ్మ డంజెట్లుజలనయ బగుటంజేసెనూమిహృతగింధనగంజై కి బం ధంబునలీరంబుగున్నీరంబునుజ్జీర్ణరసగుంజై తేజంబుననణుగునా తేజంబు వాయువంబువపరూపంజై కలయునావవనం డుగతస్సర్గుణుంజై నభంబునసాక్రమించునాయా శగంబు విగతశబ్దంజై గూఢాదప్రకృతీయంచునణుగునా ప్రశ్చితి యునాన జైవాజ్ఞానసూ దరంబుగాకనన్ద్యరజ స్వమోగురహింజై మహాదాదినీస్వ వేతంబులేకస్వప్నాన్యవస్థార హితఁజైయ ప్రత్యక్షింబునాత్మయందులయంబుగుచియెవర్వాధారభూతంజై నవంబుచెప్పఁబడుకాలపివర్తయం జైపురుషావ్యక్తుమిలీనంబుగునదిప్రాకృతప్ర శి యంబునంబునగి చెప్పి గరియునెక్కిరే శేషంబునినుముబద్ధింద్రియార్ధరూ పంబులతేజానంబుతదాశ్రయంజై వెలుగుశ్యత్యావ్యతిరేకంబులచేచది యావ్యంతకుగలజై యుండుతేజంబున యొస్వరూపంబువకుతేజుగానియుట్లువదార్ధంబుమూర్తికనన్ద్యంబుగానుజాగ్రస్వప్నసమస్తవ్యవస్థలుబద్ధిధర్మంబులగు ప్రశ్యగాత్మయంచునానాప్రకారంబులందోచున్నప్రపంచంబంతయుమిద్యయనితెలియుముటగి తేజంబు బహు రంధ్రంబులం గావంబు తెరంగుననెక్కియాన్య పెక్కిదేహంబులందోచబడు హేయకంబు పెక్కిరూపంబుగల డైనవేంజై నతెరంగునబరమాన్యవిధచేతనాచేగనశరీరములయందుఁజెనుగివిధంబులంగనుపడివన్నేకింబుగాభావం వకలయునేత్రంబులకున్ద్రలాంబుపులయందు భానగనఁడలంబు గనుపించు తెరంగున బంధహేతువైనయహంకారం బాన్ద్రజ్ఞానంబురంగిరగృతంజై ననప్పు దెవరమాన్యనిర్మలంజై తోచునావరమాన్యనురీతరంబునుతలగుచు యోగు లుత దేకాయ త్తదిస్తులైయుంచుగు కాలంబునువేగంబునొనగన్ద్రప్రపంచంబునకువస్థాంతరంబులంగల్పించుచుండ పరమే శ్వరమూర్తియై కాలంబునభంబునంగలుగుతారకంబులుగానరానికరణం గావడకో కల్పావస్థలజలించునెన్నవై మి క్తిక ప్రాశ్చితికాత్యంతికంబులనుప్ర శి యంబులుచతుర్విధంబులై వగగుండుగలనారాయణులిలావశారంబులఁ గనులభవ భవాదులై నందచింపలేగు నే నెఱిగినంతయుంజెప్పి నంసారసాగరంబుదాంహారికగయ నెడి నావయోహేయంబుగాని వేరొకటిలేదనిచెప్పి॥ ౧౩॥ ఏనువృతుండనాచునెయెంతభయంబునునంబులోపల ॥ మానమునభవంబుగలనానవకో ట్లకుఁజూపునెత్తమా గానహరిందలంపుమిగఁగలమజ్జమునీకుధాత్రి ॥ మానవ నాధసాంజెదవుమాధవలోకినివానసౌ ఖ్యము ॥ — శ్రీ పరీక్షితుశతకుఁ చేదప్రూ డైచ్యమొందనతనపు త్కుడనన్ద్రయాగముచేసుట శ్రీ —

వ॥ జగావగరణహేతుకంజై వశరీరంబునందుడదేవుండఘటంబులొగనుట దెడునాకాశంబుఘటనాశంజైవహాకాశం బునంజేగుచందంబుననీశ్వరుంగలయులైవాశనవగ్యంశంబువ ర్తిజంబుతోడ వెలుగుకరణదేహకృతంబగుభవంబురత సుత్యవమోగుంబులచేతఁ బ్రవర్తించునాన్ద్రనభంబుమాడిగ్రువంజైయనంశంజైవ్యక్తావ్యక్తంబులకుఁబరంబయ్యిం దునిట్లుత్పన్నరూపునిగాహరినిరంతరంబుభావించుచుండుటవిశేషంబునిన్నుఁ దత్తుకుండు గణకుననుభయంబుమొంధశల

